

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.06.18 12:18:35)

Kolege poslanici, počinjemo sa radom.

Otvaram Devetu sjednicu Prvog redovnog prolječnjeg zasijedanja u 2018. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red predložio saglasno Poslovniku Skupštine i dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine.

Prije nego pređemo na utvrđivanje dnevnog reda, treba da usvojimo zapisnike sa Pete posebne, Šeste i Sedme sjednice Prvog redovnog prolječnjeg zasijedanja u 2018. godini.

Da li neko od poslanika ima primjedbi na neki od ovih zapisnika? Niko se ne javlja.

Saglasno Poslovniku Skupštine, konstatujem da su usvojeni zapisnici sa Pete posebne, Šeste i Sedme sjednice Prvog redovnog prolječnjeg zasijedanja u 2018. godini.

Sada, poštovane kolege, prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda.

Predlog dnevnog reda imate u sazivu. Da bismo utvrdili dnevni red, dozvolite da vas obavijestim o predlozima za dopunu predloženog dnevnog reda.

Vlada Crne Gore predložila je da se na dnevni red stave: Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu i Predlog zakona o izmjeni Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama.

Poslanica Marta Šćepanović predložila je da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopunama Zakona o sudskom savjetu i sudijama.

Poslanik Aleksandar Damjanović predložio je da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Prelazimo na predloge Vlade Crne Gore.

Stavljam na glasanje predlog Vlade Crne Gore da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika - svi su glasali za; nije bilo glasova protiv ni uzdržanih pa konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog Vlade Crne Gore da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu.

Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala. Svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih pa konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog Vlade Crne Gore da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama.

Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih pa konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Predlog poslanice Marte Šćepanović.

Da li poslanica želi da obrazloži predlog? Želi. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (18.06.18 12:21:56)

Imajući u vidu da je zakon u proceduri, imajući u vidu rokove kojima smo vezani, kao i pitanje trajanja ovog zasijedanja, predlažem da se ovaj zakon uvrsti u dnevni red.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.06.18 12:22:08)

Hvala Vam.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Šćepanović da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopunama Zakona o sudskom savjetu i sudijama.

Izvolite.

Hvala. Da li su se svi izjasnili?

Dobro. Kolege, 60 poslanika je glasalo - 42 za, protiv 18, uzdržanih nije bilo, pa konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Predlog poslanika Aleksandra Damjanovića.

Da li poslanik Damjanović želi da obrazloži predlog? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (18.06.18 12:23:07)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Ja sam, kao i za prethodnu sjednicu, čini mi se u aprilu tekuće godine, predložio da se u dnevni red uvrsti Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, koji sam, shodno skupštinskoj proceduri, podnio. Ne bih puno dodao u odnosu na ono što sam rekao prošli put, neposredno nakon što su završeni predsjednički izbori, gdje sam kao jedan od razloga za predlaganje zakona naveo i to što je i OEBS u svom preliminarnom izvještaju naveo da su predsjednički izbori održani na način da je kandidat vlasti imao institucionalne prednosti i gdje se navode jasne dileme vezane za tekući, odnosno važeći Zakon o izboru odbornika i poslanika.

Naravno, imajući u vidu i većine koje su neophodne za glasanje o ovom predlogu, imajući u vidu i istorijat načina kako je isti donošen i pokušaj neke radne grupe da završi svoj posao, ja sam dao ponudu da se ovdje u Parlamentu po prvi put kroz raspravu o Predlogu koji sam podnio otvori rasprava oko suštinskih stvari koje muče izborni sistem u Crnoj Gori. To je pokušaj da se usvajanjem Predloga ovog zakona otvore takozvane izborne liste, da se omoguće individualne kandidature, da se omogući veća zastupljenost sada manje zastupljenog pola u Parlamentu i da se bude potpuno otvoren i za niz drugih mogućih predloga, sugestija i primjedbi koje bi došle vezano za ovu raspravu - kako bismo izašli iz ovog vrzinog kola gdje imamo i nedostatak povjerenja građana u izborni sistem i konstatacije koje po prvi put eksplicitno daju međunarodne institucije o tome da izborni zakon nije dobar i da izborni sistem sam po sebi nije dobar. Imamo i pokušaj nekih političkih partija da kroz inicijative koje su i putem medija i ovako dostavljene nama poslanicima se takođe razgovara o tome. Da bih skratio sve te neke pokušaje i da bih stvar prebacio tamo gdje mu je mjesto, dakle ovdje u Parlamentu, ja sam predložio da se u dnevni red i ove sjednice uvrsti i ovaj predlog zakona. Naravno to ću raditi konstantno, bez obzira na stav, prije svega, parlamentarne većine, konstantno upozoravajući da u ovakvom izbornom sistemu sa svim institucionalnim prednostima vlasti, finansijskim i svim drugim, sa zarobljenim institucijama poput Agencije za zaštitu korupcije, sa nepostojećim institucijama koje postoje samo na papiru, poput Državne izborne komisije, sa problematičnim institucijama poput Ustavnog suda - nema svrhe da se uopšte učestvuje u izbornim utakmicama dok se ne promijeni izborni zakon. Ovo je ponuda korektna i, što se mene tiče, biće mi samo interesantno da zbog javnosti vidim kako ćete glasati. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.06.18 12:26:04)

Hvala i Vama, poslaniče Damjanoviću.

Kao što znate, mi smo imali na našoj decembarskoj sjednici prošle godine izmjene i dopune Zakona o izboru odbornika i poslanika, pa nije postojala dvotrećinska većina za njegovo usvajanje. U redu.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Damjanovića da se na dnevni stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Izvolite.

Hvala. Koleginica je prijavila da nije radio taster. Je li sad radio Vaš taster? Dobro. Onda konstatujem da je ukupno 62 poslanika glasalo - 22 za, protiv 34 i šest uzdržanih, pa konstatujem da nije Skupština prihvatila ovaj predlog.

Pozivam vas sad da se izjasnimo o predloženom dnevnom redu u cjelini. Izvolite.

Hvala vam.

Glasala su 42 poslanika - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih.

Objavljujem da je za sjednicu usvojen predloženi dnevni red iz saziva sa predloženim dopunama.

Pozivam službu Skupštine da poslanicima dostavi prečišćeni dnevni red.

Izvolite. Poslanik Radulović.

BRANKO RADULOVIĆ (18.06.18 12:27:58)

...dopune dnevnog reda pitanja su i sistemski i vrlo značajni zakoni. Molio bih da je to i neophodno da oni budu pri kraju rada ove sjednice. Ne možemo da govorimo prije no što pročitamo, analiziramo, sintetizujemo, usaglasimo i damo svoje mišljenje. Zato ovi zakoni neka budu pri kraju rada ove sjednice.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.06.18 12:28:25)

Hvala Vam, poslaniče Raduloviću.

Da Vam samo jednu stvar pojasnim. Svi su ovi zakoni upućeni poslanicima ranije, ali svakako neće biti u prvim danima zasijedanja, da tako kažem. Danas svakako neće biti na dnevnom redu, biće vremena za upoznavanje. Oni su upućeni ranije u skupštinsku proceduru.

Poštovane kolege, prelazimo na dnevni red.

Prva tačka današnjeg dnevnog reda, po dogovoru sa Kolegijuma, je Predlog zakona o izmjeni i dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministar pravde i Mirjana Laković Drašković, generalna direktorica Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor.

Izvjestioci odbora su Jovanka Laličić, Zakonodavnog odbora i Miloš Nikolić, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite. Potpredsjednik Pažin.

ZORAN PAŽIN (18.06.18 12:29:26)

Poštovani predsjedniče, poštovane dame i gospodo poslanici,

Želim prije svega da vas pozdravim u ime Vlade Crne Gore i da zahvalim na prilici da uzmem učešća na ovoj sjednici, koja ima jednim dijelom svečani karakter, a jednim dijelom možda i istorijski povratkom opozicije u Parlament.

Uvjeren sam, poštovane dame i gospodo, da ujedinjeni u različitosti, kako bi to rekla Evropa, možemo da imamo bogat i sadržajan dijalog o svim pitanjima dnevnoga reda. Uvjeren sam da taj sadržajan dijalog može da odgovarajući kvalitet i odgovarajući sadržaj u rješenjima zakona koji su predloženi, kao i svim drugim tačkama dnevnoga reda. Naravno, taj kvalitet treba da ima za prirodnu posljedicu progres društva, prosperitet građana i to kako ekonomski, tako i kulturni, a zašto ne reći - i moralni prosperitet građana. To je moguće jedino ukoliko imamo kulturu dijaloga, ukoliko imamo esencijalni značaj demokratije, različitost, jer da nema različitosti ne bi nam ni bila potrebna demokratija, ali takođe i drugi esencijalni element - toleranciju. Uvjeren sam da kao društvo možemo da imamo adekvatnu kulturu dijaloga, koja će nas kao društvo pogurati naprijed.

Kada je u pitanju Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika, želim da vas podsjetim da je ovaj visoki dom usvojio Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata, kojim je uveden jedan inovativni, mogao bih reći, i reformski koncept uređenja ovog pitanja, a da to samo po sebi podrazumijeva izmjenu čitavog niza propisa, između njih i Krivični zakonik i to u dijelu

inkriminacije koji se odnosi na građenje bez građevinske dozvole. Naime, ovaj novi koncept Zakona podrazumijeva da više nema građevinske dozvole kao uslova za gradnju osim kada je riječ o složenim inženjerskim objektima. To podrazumijeva izmjenu inkriminacije i to na način da se sada inkriminiše građenje bez prijave za gradnju, bez odgovarajuće tehničke dokumentacije, suprotno glavnom revidovanom projektu i suprotno odluci o zabrani gradnje. Za takvu inkriminaciju predviđena je kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Kada je u pitanju nelegalna gradnja složenih inženjerskih objekata, zapriječena kazna zatvora je od jedne do osam godina. Takođe, zakonom želimo prevenirati nelegalno priključenje na infrastrukturu i za to je predviđena kazna zatvora od tri mjeseca do tri godine. Naravno, pod udar zakona ne trebaju da dođu samo oni koji nelegalno grade, odnosno koji investiraju u nelegalnu gradnju, nego i oni koji projektuju suprotno zakonu, koji postupaju glavnom revidovanom projektu i oni koji ne poštujući tehničku dokumentaciju postupaju suprotno reviziji i odlukama o gradnji. Dakle, i sva ona lica koja su na neki način pružila podršku nelegalnom investitoru takođe se nalaze pod udarom zakona i za to je zapriječena kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina. Konačno, treba reći da se povelu računa da se ispoštuje ustavni princip primjene blažeg zakona, odnosno potrebu da kroz novi način uređenja ovih pitanja ne dovedemo u pitanje potrebu da odgovaraju svi oni koji su u dosadašnjem sistemu nelegalno gradili i na taj način kršili zakon.

Dakle, da se podsjetimo da je opšte načelo krivičnog prava da se odgovara u skladu sa zakonom koji važi u vrijeme izvršenja krivičnoga djela, a da se novi zakon primjenjuje samo ukoliko je blaži po učinioca. Ovaj zakon nije blaži po učinioca. Prema tome, pruža nam mogućnost da kao društvo reagujemo i na dosadašnju nelegalnu gradnju, ali i da preventivno djelujemo za ubuduće čuvajući prostor koji je pored ljudskih resursa naš najvitalniji nacionalni interes. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.06.18 12:34:45)

Hvala, potpredsjedniče Vlade.
Da li izvjestioci odbora žele riječ?
Izvolite, poslanica Jovanka Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (18.06.18 12:34:55)

Poštovani poslanici, Zakonodavni odbor na svojoj sjednici od 13. i 15. juna sa sedam glasova za ocijenio je da je Predlog ovog zakona u skladu sa Ustavom i zakonom. Odbor je imao jedan amandman koji je postao sastavni dio zakona.

Odbor je, takođe, konstatovao da o ovom predlogu zakona Skupština odlučuje u skladu sa amandmanom 4 stav 1 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da Skupština većinom glasova svih poslanika donosi zakone kojima se uređuje, između ostalog, način ostvarivanja slobode i prava građana. Odbor predlaže Skupštini da usvoji Predlog ovog zakona. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.06.18 12:35:30)

Hvala Vama.
Sad otvaram diskusiju. Prvi za riječ se javio poslanik Milan Knežević.
Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (18.06.18 12:35:41)

Slobodna Crna Goro i vi sapatnici u ZIKS-u, nakon tri mjeseca provedena u zatvoru u ova dva dana došao sam do zaključka da sam ja ustvari samo izašao iz jednog i prešao u drugi mnogo

gori zatvor, u kojem smo svi pravosnažno presuđeni nakon predsjedničkih i lokalnih izbora na još pet godina Đukanovićeve vladavine, koje, kad se budu završile, biće jubilej 35 godina vladanja njegovog i njegovih najbližih saradnika ovom državom, čime će se izjednačiti sa Josipom Brozom Titom i krenuti u sustizanje Kralja Nikole, koji je vladao 58 godina. Ovaj Krivični zakonik predviđa najstrožu kaznu od 40 godina za najveća krivična djela. Ja danas više nemam dilemu nakon završenih predsjedničkih i lokalnih izbora da mi ustvari robijamo Đukanovićeve godine vladavine. I dok se neki mire sa tom robijom i uživaju u njoj, kako građani tako i politički subjekti, postoji jedan politički savez u Crnoj Gori koji se zove Demokratski front, koji neće pristati ni po koju cijenu da bude identitetski, nacionalno, politički i programski ponižen, ideološki kastriran u Američkoj ambasadi kao što su to pristali neki opozicioni /prekid/ i predstavnici iz XXI vijeka zaboravivši što su nekad bili jer im se svidjelo što bi mogli da budu.

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, valjda je svakome jasno nakon ovih završenih predsjedničkih i lokalnih izbora da je glavni cilj Demokratske partije socijalista i Američke ambasade, čiji su opozicioni predstavnici u Crnoj Gori Boro i Ramiz, imali jedan jedini cilj - uništiti po svaku cijenu Demokratski front kao jedinu branu opštoj kapitulaciji Crne Gore koja sve više liči na istureni kiosk Mekdonalsa, u koje nam serviraju čizburgere od mafijaških ubistava, eksplozija automobila, djece koju liječimo od osiromašenog uranijuma putem SMS poruka, najskupljeg goriva u regionu, jutarnje kafe uz Milivoja Katnića i državni udar na latinskom, običnih života i običnih sahrana na rate. Sve su to blagodeti, poštovani građani, koje uživamo, a neki od nas nisu spremni da žive u toj fikciji. Pošto se mi ne mirimo sa galopirajućom kapitulacijom Crne Gore, onda smo i postali predmet udruženih napada Demokratske partije socijalista i ambadorske opozicije. Dvije godine se protiv Demokratskog fronta vodi institucionalni progon dostojan afričkih i južnoameričkih diktatora koji su pokušali da uguše svaku slobodnu misao.

Protiv kolege Andrije Mandića i mene vodi se tzv. postupak vijeka koji sve više prelazi u sprdnju vijeka "Državni udar". Protiv Nebojše Medojevića i još 11 visokih funkcionera i članova Pokreta za promjene vodi se postupak za tzv. pranje novca. Protiv četvoro poslanika Demokratskog fronta vodi se postupak zbog incidenta u Skupštini Crne Gore, jer smo jednom broju poslanika DPS-a ukazali da su brutalno prekršili Ustav i Zakon ove zemlje. A ja sam eto imao tu privilegiju da robijam tri mjeseca u Spužu zato što sam se suprostavio protivustavnoj i protivzakonitoj intervenciji policije 17. oktobra ujutru kada su razbijali naše mirne proteste.

Poštovani građani, slobodna Crna Goro, da ne bude dileme, ja želim ovdje da kažem da je Demokratski front bio spreman da se zabarakidira u Skupštini i svim raspoloživim sredstvima se brani od eventualnog mog hapšenja. I to je bio naš primarni cilj, ali smo odlučili zbog Mladena Bojanića, kao zajedničkog predsjedničkog kandidata, da ne stvaramo političke tenzije u Crnoj Gori i da omogućimo njemu i ostatku opozicije /prekid/ atmosferi dođemo do željenog rezultata. I vi dobro znate da smo mi mogli o jadu da zabavimo Crnu Goru tih dana, ali to nama nije bio cilj. Ali, ono što je vrlo važno da znate, slobodni građani Crne Gore, izgleda da je Mladen Bojanić bio jedino predsjednički kandidat Demokratskog fronta. I nikoga više iz ostatka opozicije izuzev Socijalističke narodne partije, jer je u jeku njegove kampanje ambadorska opozicija krenula u lokalnu kampanju i pripremu izbora za 12 crnogorskih opština. Tako smo odjednom dobili žirafe na Smokovcu, nilske konje u Pivskom jezeru, lavove koji naplaćuju putarinu u Sozini, a da je kampanja potrajala još koji dan, vjerovatno bi oni izašli i sa lijekom za rak i sidu. Zbog toga, slobodni građani, želim da znate da je njihov sebičluk jedini razlog zbog čega nismo pobijedili na predsjedničkim izborima, a na lokalnim izborima, i to je jedina istina, Demokratska partija socijalista osvojila je najveći broj mandata od svog postanka. I ko se najviše veselio poslije tih lokalnih izbora? Nisu ni Milo, ni Duško, ni Tarzan, ni Migo, nego Boro i Ramiz iz Američke ambasade. Njima je bio cilj slabljenje Demokratskog fronta, a jačanje Demokratske partije socijalista. Da bih eliminisao jednu notornu laž i neistinu, želim ovdje da saopštim da su oni ukupno na nivou Crne Gore, uključujući Podgoricu, uzeli 19% glasova. Da ne bi prosipali priču da su oni najjači opozicioni subjekt i da nam ne prijete nikakvim parlamentarnim izborima, jer ako smo tolerisali prošlih lokalnih i predsjedničkih izbora njihov sebičluk i napade na Demokratski front, ovoga puta im to neće proći, nego ćemo, što kaže naš narod, kost u kost - i sa DPS-om i sa svima koji pokušavaju da uruše naš nacionalni programski identitet.

Zadatak od ambadorke, koja ne može podnijeti činjenicu da u Crnoj Gori postoji savez koji je spreman sutra da poništi odluku o lažnom priznanju Kosova i Metohije, koji je spreman

sjutra da ukine sankcije Rusiji, koji je spreman sjutra da se dogovara oko nacionalnih i programskih pitanja u kojima su Srbi i Crnogorci jedan jedini narod, je dobijen od ambadorske opozicije, koja želi sve da predstavi da se eliminišu pobjede i podjele. Imamo sada taj koncept. Aleksa Bečić je pristao da bude Dritan Abazović, ali Dritan Abazović ne želi da bude Aleksa Bečić. U tome je čitava suština, slobodni građani Crne Gore. Želim da znate da ste 27. maja, vi koji ste dali glas za koaliciju XXI vijek, glasali za američku ambasadorku. Jer ko su glavni razbijači opozicije? Oni su u oktobru 2016. godine isključili Demokratski front iz pregovora oko organizovanja parlamentarne vlade u sjenci i Skupštine u sjenci. Nakon toga su otkočili Socijalističku narodnu partiju, nakon toga DEMOS, nakon toga Socijaldemokratsku partiju. Ostali su samo oni koji su podobni američkoj ambasadi. I mi sad imamo sljedeću situaciju - da su nam uputili nekakvu platformu o prevazilaženju političke krize. Ta platforma, slobodna Crna Goro, napisana je u Američkoj ambasadi. Oni jedino što umiju da napišu jeste da ubiju akuzativ i lokativ. Jedino ubistvo koje se desilo u Crnoj Gori je nestanak akuzativa i lokativa i očekujem da će Milivoje Katnić uspjeti da ga pronađe u narednih deset godina.

I želim, u ime Demokratskog fronta, da saopštim - mi nismo ni za jotu odstupili od naših nacionalnih programskih opredjeljenja koja smo zastupali svih ovih godina. Vidjeli ste odmah nakon završetka izbora - oni su poslali platformu na koju se nadovezao Duško Marković. Duško Marković je jedini prihvatio platformu Demokrata i URE. I Demokratski front neće biti dio radne grupe američke ambasadorke i Duška Markovića, jer ne želimo da participiramo u nikakvoj ad hok grupi sastavljenoj od soroševskog nevladinog sektora, pojedinih soroševskih medija i dijela Demokratske partije socijalista, koji po svaku cijenu sa ambadorskom opozicijom želi da uništi Crnu Goru i da uništi Demokratski front.

Želimo da podsjetimo da ćemo ostati do kraja dosljedni svemu onome što je bio cilj Demokratskog fronta. I želim da napravim jednu istorijsku analogiju - i Hitler je došao pred Moskvu, Lenjingrad i Staljingrad na 50-ak kilometara. Svi su mislili da je velika i moćna Rusija gotova, a onda je krenula kontraofanziva. I ja vas uvjeravam, Demokratski front kreće u kontraofanzivu protiv svih koji su pokušali da ga unište, a najzad su shvatili da je Demokratski front neuništiv - ni zatvori, ni progoni, ni robije nas ne mogu slomiti.

Nema povlačenja, nema predaje, živio Demokratski front, živjela slobodna Crna Gora. (Aplauz)

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.06.18 12:46:27)

Hvala Vam, poslaniče Kneževiću.

Poslanik Knežević je imao 10 minuta, kao poslanik koji je govorio ispred svog kluba. Oni koji govore ispred kluba imaju kao prvi govornici to pravo.

Ovdje je najvažnija činjenica da ste vi u Parlamentu i ovo nije istorijski dan, da ispravim potpredsjednika Pažina, jer taj istorijski dan se, ako ga tako tumačimo, desio prošle godine kada se Demokratski front vratio u Parlament. Sada je još kolega tu i nadam se da će i drugi vidjeti potpunu bespotrebnost i uzaludnost priče o bojkotu. Jer, da bi se o bilo čemu razgovaralo, mora se vratiti u Parlament. Toliko.

Ko se dalje javlja za riječ?

Željko Aprcović. Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (18.06.18 12:47:20)

Uvaženi predsjedniče, uvaženi ministre pravde gospodine Pažin sa svojom saradnicom gospođom Drašković Laković, uvažene kolegice i kolege poslanici,

Drago je i meni što su kolege poslanici iz opozicije danas sa nama u ovoj skupštinskoj sali iz razloga što smatram da će parlamentarni dijalog da dovede do kvalitetnijeg rada i do bolje realizacije svega onoga što od Vlade ide, odnosno što je artikulirano ka Parlamentu. Smatram da

ćemo u narednom periodu imati kompletan Parlament u zasijedanju i da ćemo upravo kroz ono što sam na početku diskusije kazao kroz argumentovanu razmjenu mišljenja i činjenica dolaziti do adekvatnih predloga zakona za dobrobit Crne Gore i svih njenih građana.

Sad bih se vratio na predloženu tačku dnevnog reda radi se o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore, želeći pri tome da se prisjetimo da je Krivični zakonik Crne Gore donešen u decembru 2003. godine i da smo kroz njegovo prisustvo u praksi imali osam izmjena i dopuna 2003, 2011. i 2013. godine. Te izmjene i dopune Krivičnog zakonika su bile usaglašavanje sa onim što jesu evropski standardi, sa tekovinama Evropske unije i sa odlukama Ujedinjenih nacija. Članom 1 Krivičnog zakonika propisano je da su osnovne društvene vrijednosti zaštićene kao i prava čovjeka i da upravo kroz dobru i kvalitetnu krivično-pravnu normu dolazimo do toga da se svi naši sugrađani uzdrže od izvršenja krivičnih djela ili tih koji su propisani zakonom ili neki drugih koje su oni izvršili.

Takođe moram da istaknem da smo prošle godine 30. septembra donijeli Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata koji je bio osnov za izmjene i dopune Krivičnog zakonika koje su danas na razmatranju. Upravo smo kroz adekvatne norme, bez obzira na činjenicu što u važećem zakoniku smo imali član 326 koji je predviđao krivično-pravnu odgovornost svih onih koji izvode radove mimo odobrenja za gradnju ili bez odobrenja za gradnju, i članove koji se dodaju 326a, 326b i 326c na potpuno precizniji način u skladu sa onim što propisuje Zakon o planiranju prostora i izgradnju objekata definisali koja je to krivično-pravna sankcija, odnosno koja je to radnja.

Ono što bih istakao, a što je i ministar Pažin u svom uvodnom obrazloženju apostrofirao, jeste da je napravljena diletacija razlika između onoga što je član 326a, to je građenje objekta bez prijave i dokumentacije za građenje, gdje je propisana kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina u odnosu na član 326b, koji se odnosi na jednu posebnu bazu objekata, odnosno korpus objekata koji su složeniji građevinski objekti. Ako se ti složeniji građevinski objekti grade bez odobrenja za gradnju ili revidovanog projekta, onda je zapriječena kazna od dvije do osam godina. Smatram da je kvalitetno raspon kazne određen iz prostog razloga što su to puno teža djela, što su to složeniji, kompleksniji objekti za koje je potrebna tehnička dokumentacija i dobar i kvalitetan revidovan projekat kako bismo sve ono što i jeste cilj i intencija Zakona o planiranju i izgradnji objekata zaštitili najveću vrijednost što Crna Gora ima, a to je prostor. Mi znamo da ukoliko uništimo prostor, da smo uništili ga za vijek vjekova, što se kaže, da nećemo budućim generacijama omogućiti da kroz kvalitetnu valorizaciju prostora dođu do boljeg života u smislu boljih plata i boljih radnih mjesta i svega onoga što Crnu Goru pretpostavlja da bude jedna od vodećih turističkih destinacija u Evropi.

Takođe moram da istaknem u prilog ovih krivično-pravnih normi koje će izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika biti u primjeni u narednom periodu da ćemo vrlo brzo, a tiče se prostora, imati još jedan planski dokument koji je Vlada usvojila na zadnjoj sjednici u četvrtak. Radi se o Planu posebne namjene koji se tiče morskog dobra i dijelu koji se tiče zabrane gradnje 100 m u odnosu na ono što jeste linija morskog dobra, a onaj višičiji pojas, tako da ga nazovem, ako nije u suprotnosti sa onim što jesu prostorne ambicije Crne Gore, odnosno razvojne ambicije Crne Gore da će se graditi objekti pa i ovi složeniji objekti na koje se ovaj zakon odnosi.

Član 326c ovoga zakona predviđa, bez obzira što smo ga imali i u starom zakonskom rješenju, krivično-pravnu odgovornost za sve one koji se priključe na infrastrukturu mimo onoga što jeste intencija Zakona o planiranju i izgradnji objekata, a tiče se te neophodne prijave i dokumentacije koja prati tu prijavu da bi se neki objekat gradio.

Izmjene i dopune su tretirale član 330 stav 1, kojim se predviđa ko je i na koji način krivično-pravno odgovoran u lancu od projektanta preko revidenta na kraju i do nadzora gdje se predviđa krivično-pravna odgovornost za sve te neposredne proizvođače onoga što u konačnom treba da bude egzaktni izraz u prostoru tog nekog objekta, da su ukoliko rade u suprotnosti sa dokumentacijom, krivično-pravno odgovorni.

Na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu imali smo jedan amandman, bez obzira na činjenicu što taj amandman nije artikulisan u skladu sa našim Poslovníkom. Radi se o amandmanu koji je Inžinjerska komora preko svog predstavnika gospođe Maje Petrović-Velimirović probala da razradi - koji svi stručnjaci u lancu te odgovornosti bi trebali da budu tretirani kroz član 330 stav 1. Međutim, u konstruktivnom dijalogu, jer je gospođa Petrović-

Velimirović iznijela stav Inženjerske komore, došli smo do zajedničkog zaključka da bi faktički ako bi se prihvatio takav amandman, da je artikulisan od poslanika shodno Poslovniku, dolazilo bi do prenormiranja, odnosno do preopterećenosti samog Krivičnog zakonika iz prostog razloga što znamo da se sva ta protivpravna krivična djela mogu tretirati kroz neki drugi korpus krivičnih djela u smislu zloupotrebe službene dužnosti itd.

Na kraju bih želio da kažem da ćemo podržati predložene izmjene i dopune Krivičnog zakonika. One su u cilju da svi naši sugrađani shvate o kojoj pritivpravnosti se radi, da jesu u cilju zaštite prostora. Smatram da ćemo u narednom periodu imati adekvatniju zaštitu prostora u skladu sa novim zakonskim rješenjima iz Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata. Obaveza nadležnog Ministarstva održivog razvoja i turizma jeste da u naredne tri godine od dana stupanja na snagu Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata uradi plan regulacije, da se završi postupak podnošenja prijava za legalizaciju objekata kako bismo imali sistematizovano koji su to objekti koji predstavljaju nešto što se mimo zakona stvorilo u prostoru i kako bi u narednom periodu imali mogućnost da na pravi način valorizujemo prostor kao našto najznačajnije što Crna Gora posjeduje.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.06.18 12:55:42)

Hvala Vam, poslaniče Aprcoviću.

Riječ ima poslanik Branko Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (18.06.18 12:55:50)

Veoma kratko na početku da se obratim građanima Crne Gore da počnu da gledaju Skupštinu Crne Gore. Nas nema tri, četiri mjesec - od 80% gledanosti, vi ste na nuli.

Znači, građani, ukoliko mislite nešto da znate o svome životu, što će biti s vama, gledajte Skupštinu Crne Gore. Stavili smo moratorijum za tuče, tako da će biti samo polemika tuče u pameti, znanju, pa učite, spremajte se koliko možete. Znam da ne možete skočiti 5 m, nego možete skočiti metar i kusur.

Ministre, Vi i ja smo o ovome pričali direktno, indirektno prošlog i pretprošlog saziva. Ministre, ništa nijeste učinili. Nešto što je najdragocjenije ili jedno od najdragocjenijih resursa je prostor. Ako ga devastirate, pošto imam bliske koji se tim bave, od 200 do 500 godina treba da se nešto učini. Ili da se desi neki zemljotres, pa sve što je ispod osam milimetara i santimetara još ako je glatko željezo sve dolje. Ona klizišta, ona čuda, oni oblakoderi, oni mali temelji, hiljade drugih stvari, one inspekcije - to je katastrofa. Vi ste pravne norme imali, čini mi se da je poglavlje 25 Djela protiv životne sredine itd. i uređenja prostora. Ja sam dao bezbroj krivičnih prijava i Čarapičkoj dok je bila vrhovni državni tužilac, a ovoga sam probao dva puta - više neću da okrećem glavu na njega.

Ministre, pošto morate svake godine, detaljno sam analizirao Vaš rad, da date izvještaj, tražim od Vas, neću preko poslaničkog pitanja nego od Vas tražim ko je sve, na koji način, da li je imao dozvolu, ako je imao dozvolu zašto i na koji način je u posljednjih dvije godine dana, za vrijeme gradonačelnika Krapovića, ne znam kako se zove, uništio ovako Budvu. Pošto sam indirektno stanovnik Budve, taj blefer koji kaže da je reformator je najveće zlo koje je ikad došlo u Budvu, najveća devastacija prostora, a istovremeno za to nije napravio nijedan metar trotoara. Opljačkao je, ministre, nas koji smo kupili stanove pod kreditom, po cijeni od 1200 do 2000 i kusur eura, evo deset godina. Ministre, živite li Vi u stanu? Možete li da zamislite da u Podgorici, u stanu u kojem Vi živite, koji ste platili, nadam se, 20 i kusur godina, nema trotoara, da ne možete da izađete, da ne možete da parkirate, da u toj Vašoj ulici ima i osnovna škola, ministre, da se sve ide jednim putem? Pogledajte ove visoke zgrade. U jednoj od tih visokih zgrada ja živim. Ministre, mnogi su otišli i pobjegli, Rusi posebno. Ja neću da bježim od jednog tajkuna, DB-ovca iz Sarajeva i jedne nesposobne vlasti i vas nesposobnih sudova i ministara. Ovo je moja država, što sam pošteno zaradio, tako će da bude. Ministre, zašto niste obuhvatili, prije svega, ne radi se o

jednom reformskom zakonu. Isto podržavam da ide sve prema vrhu. Onaj Radulović ako bude kao što mu pleme nosi, biće dobar, ministre, a ako bude drugačiji, neka nosi on odgovornost. Jer, na ovaj koncept, kada se sve davalo opštinskoj vladi, to je lopov do lopova, bre. Lopov projektant, lopov investitor, lopov vlast, devastira, napravi ogromni oblakoder. Vi niste ovo stavili u Krivični zakonik. Ovo isto treba da stavite u Krivični zakonik. On ima dozvolu, ali ima lopovsku dozvolu, ministre. Prošetajte, molim Vas, ovo što sam Vas zadužio, Budvom, pa ćete se uhvatiti za glavu. Vidjećete nekakve oblakodere će vise na klizištima, ministre. Nema kuće će nije na dobrim temeljima, kao države, pravo, pa ovamo, pa onamo. U građevinarstvu ne smije da se griješi ništa.

Ministre, na ovome će biti jedna od mojih tema i nema šanse da neću da radim na njoj. Kada dođe ministar Radulović posebno. Ovo što je napravila nekadašnja ministrica Đurović, što sam tražio od nje ostavku prije tri saziva, kada je napravila potpunu liberalizaciju tržišta nekretnina. Znete i sami da to nema niđe u svijetu. Ona je napravila katastrofu. Svako je kupovao zemlju, svako je prodavao zemlju. Će su sada te pare? Svi su ponijeli i prokockali te pare. Niko nije uložio u fabrike. Došli su nam drugi ljudi, promijenili demografiju, napravili puste centre gradova, osvojili najljepša mjesta. Ministre, svi su oni imali potpise. Ti što su dali potpise treba da idu u zatvor. To je jedna stvar. Druga stvar, ovo da sprovedete do kraja.

Ministre, tražim od Vas izvještaj koliko je kvadratnih metara, ko je sve napravio, što se sve napravilo u Budvi, ko je imao dozvolu, ko nije imao dozvolu i da na osnovu te analize pravite akcione planove. Što je sve napravila Ćarapićka i svi ostali, da li je iko osuđen. Ko može onog glavnog Brana, ne znam ni kako mu je prezime, osuditi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.06.18 13:02:29)

Završili ste. Nije vam uključen mikrofoni. Tri puta sam Vas upozorio. Prema sljedećim diskutantima, pet minuta znate da sad traje diskusija.

Kolega Raduloviću, pošto sam upozoravao da se neodmjerene riječi ne koriste prema ljudima koji nijesu ovdje, ne želim da ispadne sada da branim vaše koalicione partnere u Budvi, ali ste upotrebljavali ružne riječi prema njima. Nemojte, molim vas, budući diskutanti, da se tako priča.

Izvolite, minut proceduralno. Pozovite se na šta imate.

BRANKO RADULOVIĆ (18.06.18 13:03:10)

Trebalo bi da znate, od 1990. godine do danas da ništa nisam radio zbog ove fotelje i ovoga ovdje, nego za ovo i za Crnu Goru. Da mi ga je rodila majka, ako se neko obogatio, slušaj me, predsjedniče, na pljački i na trajnoj devastaciji Crne Gore, ima da odgovara. Oni koji su uradili u Budvi je katastrofa. Taj gradonačelnik pokazuje, to je lice Demokrata, kako se zovu ovi, ne znaju ništa, bleferi, taj je uništio Budvu. Tu sam uložio deset godina kredita. Hoću svoja prava, ministre. Hoću trotoar. Hoću parking. Hoću prostor, neću kafančinu ispred. Hoću kroz Budvu da se šetam normalno. Neću nakazu da se bojim hoće li se prevrnuti zgrada na mene.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.06.18 13:04:10)

Hvala.

Riječ ima poslanik Danijel Živković. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (18.06.18 13:04:20)

Uvaženi predsjedniče Skupštine, potpredsjedniče Vlade sa saradnicima, Pokušaću vrlo kratko da dam osvrt na ono što su izmjene i dopune Krivičnog zakonika.

Dakle, Ministarstvo pravde je zaduženo za kontinuirano praćenje implementacije Krivičnog zakonika, kao i praćenje potreba društvenog ambijenta. Tako je u cilju harmonizacije nacionalnog zakonodavstva, u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, izvršeno usklađivanje Krivičnog zakonika sa normama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, sa ciljem da se umjesto prekršajne propiše krivična odgovornost za pojedina krivična djela iz oblasti uređenja prostora i gradnje objekata. Neka od njih su već bila propisana u Krivičnom zakoniku, ali je zbog donošenja upravo ovog novog zakona iz oblasti planiranja neka od tih rješenja bilo potrebno dodatno modifikovati sa ciljem sprečavanja nelegalne gradnje i strožijih kazni za počinioce.

S tim u vezi, izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore propisana su krivična djela i krivično-pravna zaštita u oblasti planiranja i gradnje objekata. Neki od osnovnih ciljeva Zakona o planiranju prostora i izgradnje objekata jesu ravnomjeran i regionalno uravnotežen prostorni razvoj, usklađen sa potrebama društva, privrede i kapacitetima prostora, kao i podsticanje investicionog ambijenta usmjerenog na razvoj i povećanje kvaliteta prostora uz istovremeni privredni razvoj.

Dakle, usvajanjem novog zakona, u septembru 2017. godine, koji ne predstavlja diskontinuitet u pogledu uređenja ove materije, nametnula se potreba ka modifikaciji normi koje će na kvalitetniji način urediti ovu oblast sa ciljem kreiranja efikasnijeg sistema nadzora i kontrole u oblasti izgradnje kao identifikovanja pojedinačne odgovornosti za sve što se dešava u prostoru.

U skladu sa tim, članom 326 Krivičnog zakonika Crne Gore propisano je krivično djelo građenja objekata bez građevinske dozvole, dok se novim izmjenama Krivičnog zakonika propisuje krivično djelo građenje objekata bez prijave i dokumentacije za građenje. Značajna novina u novom zakonu je ukidanje građevinske i upotrebne dozvole kao upravnih akata na osnovu kojih se vrši izgradnja i upotreba objekata. Objekat može da se gradi na osnovu prijave koja se sa propisnom dokumentacijom podnosi nadležnom inspekcijском organu. Dakle, propisano je da se objekat može graditi na osnovu prijave građenja i dokumentacije propisane ovim zakonom, što je novina u odnosu na prethodno zakonsko rješenje kojim je bila prepoznata isključivo građevinska dozvola.

Pored toga, precizirano je šta podrazumijeva pojam složenog inženjerskog objekta, dakle od autoputeva, brzih saobraćajnica do hidroelektrana i vjetroelektrana. U skladu sa tim, član 326b Krivičnog zakonika pretrpio je izmjene, pri čemu je propisano krivično djelo građenje složenog inženjerskog objekta bez građevinske dozvole za koji je propisana kazna zatvora od jedne do osam godina. Ovdje vidimo izuzetak gdje se za složeni inženjerski objekat i dalje izdaje građevinska i upotrebna dozvola, s tim što važe i drugačiji uslovi po pitanju vršenja stručnog nadzora.

Krivičnim zakonikom bilo je predviđeno krivično djelo protivpravno priključenje gradilišta na tehničku infrastrukturu, dok je u Predlogu zakona, izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore propisano krivično djelo protivpravno priključenje na infrastrukturu, kojim je u skladu s novim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata dodata prijava za građenje, kao i dokumentacija za građenje složenog inženjerskog objekta.

Član 330 je izmijenjen i on je ujedno izazvao najviše polemika na Zakonodavnom odboru i matičnom Odboru za politički sistem i pravosuđe, gdje su predlagači sugestija bili da se na predmetni član trebalo dati - odgovornosti određena lica od rukovodilaca izrade planskog dokumenta i članova stručnog tima za izradu planskog dokumenta od glavnog državnog arhitekta, glavnog gradskog arhitekta i drugih.

Cijenim da je želja predlagača ovih sugestija na predmetni član proizišla iz razmišljanja da će neko biti aboliran odgovornosti ukoliko se jasno ne preciziraju odgovorna lica u tekstu izmjena Krivičnog zakonika. Ipak, ovo bi doprinijelo prenormiranju u pogledu dupliranja regulative što bi vodilo u problem i primjenom stvorilo problem u pogledu pravne sigurnosti. Tumačenjem Krivičnog zakonika dolazi se do zaključka da za svaki prestup postoji propisano krivično djelo kao mehanizam da se počinilac krivičnog djela kazni. Dakle, nema potrebe za primjenom ni analogije, jer Krivični zakonikom garantuje se pravna sigurnost i kažnjavanje svih počinilaca krivičnih djela, pa i iz predmetne oblasti o kojoj danas govorimo.

Pored ovoga, u saradnji sa dva ministarstva moramo napomenuti da ovo ne znači samo harmonizaciju propisa na nacionalnom nivou, već i napredak i korak naprijed u smislu usklađivanja propisa, a koji se tiču zatvaranja poglavlja 23 i 24, što je veoma bitno. Dakle, ovo predstavlja

jednu kvalitetnu mataricu da se iz saradnji dva ministarstva dođe do rješenja koja će direktno uticati na kreiranje normativnih okvir u cilju jačanja pravne sigurnosti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:09:09)

Zahvaljujem gospodinu Živkoviću.
Sljedeći prijavljeni je poslanica Branka Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (18.06.18 13:09:16)

Poštovani građani, kada slušate predstavnike vlasti vjerovatno bi pomislili da do sad nije bilo moguće kazniti ove koji su nelegalno gradili objekte, a imamo ih na nivou Crne Gore i preko 100.000. Samo na nivou Podgorice ima 50.000 nelegalnih objekata. A evo kako je bilo i u prošlom zakonu - za građenje objekata bez građevinske dozvole kazna je bila zatvorska od šest mjeseci do pet godina, za protivpravno priključenje gradilišta na tehničku infrastrukturu kazne su bile od tri mjeseca do tri godine i nepropisno i nepravilno izvođenje građevinskih radova kazniće se zatvorom šest mjeseci do pet godina.

Dakle, niko ovoj gospodi nije smetao da kazni ove koji su nelegalno gradili objekte bez građevinske dozvole, ali naravno to nije išlo u korist, čak se stimulisalo pred svake izbore da ljudi nelegalno grade a da im neće biti srušeno, kako bi ti koji nelegalno grade dali glas vladajućoj većini. I sada su se oni opametili, navodno, i krenuli u tu akciju onako ad hok i napravili pravi haos što se i zakonske regulative tiče, prije svega, primjene zakona. I evo, svako malo od kad je donešen ovaj zakona o planiranju i izgradnji objekata, mi imamo njegove izmjene zbog toga što se pokazuje da ne može baš da se primijeni onako kako treba, a postoji i ogroman otpor od ogromnog broja ljudi koji su nelegalno gradili objekte.

Ministre, da mi objasnite - šta ćete da radite sa tim pošto se ovih dana mijenjaju detaljni urbanistički planovi, odnosno mnogi pokušavaju da to na brzinu urade prije nego što se to sve centralizuje ovako kako je zamišljeno zakonom, imamo onaj ogroman broj detaljnih urbanističkih planova koji su stavljeni van snage od strane Ustavnog suda i sada se ide u te neke izmjene. Skoro je bila javna rasprava za detaljni urbanistički plan Zelenike i vidimo da samo uz pojas oko željezničke pruge, a po Zakonu o željeznicama nije dozvoljeno da se grade objekti na 25 m sa jedne i sa druge strane, ima stambenih objekata u kojima ljudi žive. Samo gdje je taj detaljni urbanistički plan ima ih preko 50 i nekih koji su komercijalni objekti. To će se morati rušiti, neće se moći legalizovati a mogu samo da zamislim koji je broj takvih i sličnih objekata po primorju, recimo u Šušnju, u Baru ili tamo pored željezničke pruge, i baš me interesuje kako ćete to sve da odraditi, da li ćete to rušiti i da li će biti privilegovanih. Jer, među njima ima i gospode državnih i javnih funkcionera koji su nelegalno gradili a koje niste dirali. Čak i u ovoj park šumi Zagorič imamo neke sudije koji imaju po par kuća koje izdaju, tako da ima ogroman broj onih koji su od strane vlasti na neki način nedodirljivi, odnosno uvijek se kreiraju zakoni za pojedince, pa kad hoćete da pošaljete Milana u zatvor, poslaćete ga radi onoga gurkanja sa policajcem, ali zato neko drugi može ne znam šta da uradi, da ubije nekoga, prošvercuje drogu, eno ih na slobodi, šetaju se lijepo među nama, vidimo ih svakog dana.

Dakle, meni je pomalo licemjerna sva ova priča. Ja znam da ste ovo morali da uskladite, ali niko vam do sada nije branio da reagujete, a baš me interesuje da li je iko odgovarao ili bio u zatvoru zbog nelegalne gradnje i da li je bilo tih kažnjenih po ovim članovima koji su postojali i koliko je takvih obzirom da imamo preko 100.000 nelegalnih objekata u Crnoj Gori. A posebno me interesuje za ovo saučesništvo, tako bih nazvala ovaj dio gdje su priključke davali na vodu i struju, jer vi znate da svi nelegalni objekti u Podgorici su uredno priključeni i na vodu i struju i uredno stižu tim ljudima račun i za odvoz smeća i za struju i za vodu i oni to sve uredno plaćaju, ali sad moraju da ih legalizuju, a niko od tih nadležnih u gradu, pretpostavljam da je slična situacija i ostalim opštinama, nije odgovarao. Neko je morao i moramo da konkretizujemo i da snosi odgovornost za ono što je uradio. A da ne kažem šta se radi i kakva je korupcija kada se uključuju raznorazna gradilišta nelegalna zgrada nelegalnih koje postoje na ove priključke za vodu i struju.

Samo još dvije stvari. Znete li da je sa donošenjem ovoga DUP-a utvrđeno da i Crnogorsko narodno pozorište ima preko 100 nelegalno izgrađenih kvadrata? Sjetite se UDG-a bez građevinske dozvole, a u medijima je knjiga u temelje ugrađena. Tada nije postojala građevinska dozvola za gradnju tog univerziteta i sve ste to puštali. Niko nije odgovarao. Baš me zanima imate li odgovor da li je iko od tih poznatih odgovarao za takve stvari. Naravno da nije. Zato što ti nisu Milan Knežević, Branka Bošnjak ili naši poslanici koje bi ...

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:15:16)

Hvala.

Sljedeći prijavljeni diskutant je Jovanka Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (18.06.18 13:15:28)

Poštovani potpredsjedniče, uvažene kolege i kolegice, poštovani građani,

Teško je na kraju lanca govoriti o zakonu i ne ponoviti se sa uvažanim kolegama iz mog kluba, ali ne mari. To samo dokazuje da o ovom važnom zakonu imamo istovjetno mišljenje.

Danas raspravljamo o Predlogu zakona o izmjenama i dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore, a podsjetiću da je Krivični zakonik Crne Gore donijela Skupština Republike Crne Gore 2003. godine, a da su njegove izmjene uslijedile: 2006, 2008, 2010, 2011, 2013, 2015. i 2017. godine. To dokazuje da je ovo vrlo živa materija, koja nužno prati potrebe i zahtjeve društvenog ambijenta u datom trenutku.

Članom 1 Krivičnog zakonika propisano je da zaštita čovjeka i drugih osnovnih društvenih vrijednosti predstavlja osnov i granice za određivanje krivičnih djela, propisivanje krivičnih sankcija i njihovu primjenu u mjeri u kojoj je to nužno za suzbijanje tih djela. Ovo naglašavam zbog pomenutog zahtjeva za uvrštavanjem amandmana u pogledu lica koja su odgovorna za krivična djela.

Još je izmjenama Krivičnog zakonika iz 2008. godine, cijeneći društvenu opasnost i moguće štete koje mogu nastati kao krivična djela za koja su bile zapriječene kazne zatvora do pet godina, bilo propisano ko protivno propisima u izgradnji objekata, planiranju i uređenju prostora započne građenje objekta bez prethodno pribavljene građevinske dozvole ili gradi objekat suprotno izdatoj građevinskoj dozvoli i tehničkoj dokumentaciji, ili odluci nadležnog organa zabrani građenja; i drugo krivično djelo ko protivno propisima o izgradnji objekata planiranju i uređenju prostora priključi ili dozvoli da se na tehničku infrastrukturu priključi gradilište, objekat u izgradnji ili građevinski objekat za koji nije izdata građevinska dozvola. Za ovo krivično djelo, kao što su već uvaženi prethodnici rekli, bila je zapriječena kazna od tri mjeseca do tri godine zatvora.

Razlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika sadržan je uz činjenici da smo u septembru prošle godine usvojili Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata koji je stupio na snagu, te da je istim propisan novi postupak kada je u pitanju ova pravna materija. Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, kao što je takođe rečeno, umjesto građevinske i upotrebne dozvole, kao upravnih akata na osnovu kojih se vrši izgradnja i upotreba objekata, propisano je da se objekat može graditi na osnovu prijave građenja koja se sa propisanom dokumentacijom podnosi nadležnom inspekcijskom organu. Propisano je da se radnja ovog krivičnog djela ogleda u građenju objekta bez prethodno podnijete prijave i dokumentacije za građenje ili građenje objekta suprotno revidovanom glavnom projektu ili odluci nadležnog organa o zabrani građenja.

Članom 2 izmijenjen je član 326b na način što je kao krivično prepoznato građenje složenih inženjerskih objekata bez građevinske dozvole ili građenja objekta suprotno građevinskoj dozvoli i revidovanom glavnom projektu ili odluci nadležnog organa o zabrani građenja. Zakon o planiranju i uređenju prostora po prvi put, kao što je rečeno, uređuje građenje složenih građevinskih objekata i zbog njihovog značaja, odnosno složenosti propisuje drugačiji pravni režim izgradnje. Imajući u vidu ovu činjenicu, prepoznata je potreba da se propiše krivično djelo koje će tretirati posebnu radnju i obilježja koja se odnose na složene inženjerske objekte. Članom 3 vrši se dopuna

Krivičnog zakonika na način što se dodaje novi član 326c, koji se odnosi na krivično djelo protivpravno priključenje na infrastrukturu.

Poštovani građani, uvjerena sam da će predložene izmjene Krivičnog zakonika koje danas treba da usvojimo i koje zaista podržavam sa već usvojenim Zakonom o planiranju i uređenju prostora, pa i najavljenim amandmanima, naročito u dijelu koji se odnosi na legalizaciju bespravno podignutih objekata doprinijeti uvođenju reda u prostoru Crne Gore kao našem važnom i dragocjenom resursu. Iskoristila bih priliku da još jednom pozovem vlasnike nelegalnih objekata da iskoriste zakonski rok i podnesu dokumentaciju za legalizaciju svojih objekata. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:19:49)

Zahvaljujem poslanici Laličić. Reći ću vam ko je sve prijavljen za diskusiju da biste mogli da se pripremite. Sa strane, da tako kažem, pozicije imamo Adrijana Vuksanovića, sa strane opozicije imamo: Aleksandra Damjanovića, Budimira Aleksića, Gorana Danilovića i Predraga Bulatovića. Znači, idemo jedan opozicija, jedan pozicija.

Sad ćemo dati riječ Aleksandru Damjanoviću. Možemo da konstatujemo da je jako važno da se donese u ovo zakonsko rješenje. Meni je lično žao zašto ovo zakonsko rješenje nije donijeto uporedo sa Zakonom o uređenju prostora ovih šest mjeseci. Onako imali smo jedan prazan prostor koji smo obezbijedili bili 2008. donošenjem novog zakona, ali sam siguran da će Vlada zahvaljujući ovom zakonskom rješenju energično reagovati i gdje god postoje elementi bespravne gradnje zaustaviti i na taj način spriječiti bespravnu gradnju. Postoji radna grupa u Vladi koja će se ili koja se već sada bavi ovim rješenjima. Dio pitanja koji je postavljen ministru Pažinu je dio koji će se odgovoriti u ovoj raspravi kad budemo govorili o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora.

Sada dajem riječ Aleksandru Damjanoviću. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (18.06.18 13:21:24)

Potpredsjedniče, ministre sa saradnicima,

Ja ću vam reći zašto nije donešen ovih pola godine - bili su izbori predsjednički i lokalni i trebalo je dati štap i šargarepu građanima Crne Gore u smislu omogućavanja da se kroz norme odjeljka deset važećeg zakona omogući legalizacija. Do 14. jula traje rok koji je obuhvatio i aprilski, odnosno majski izborni ciklus, a da se, sa druge strane, čim je završen taj ciklus podnese predlog zakona u kome se uvode norme kao krivično djelo. Nema ovdje naivnih, gospodine Gvozdenoviću, kao što nema naivnih koji ne znaju da je nelegalna gradnja kao i sječa šuma, kao i nelegalni ribolov, kao neprijavlivanje boravišne takse, kao neplaćanje poreza, kupovina glasova - ni tu nema naivnih. Ovo je samo još jedan mali dokaz potpunog uništavanja institucija koje radi ova Vlada Crne Gore što nikad nije radila nijedna prethodna Vlada, pa čak ni Vlada Mila Đukanovića. No, biće prilike da se dosta o tome govori ovdje u Parlamentu i na nekim drugim mjestima. Koliko god da se čini da lomljenje institucija od Ustavnog suda, preko Državne izborne komisije do svih ostalih institucija će nekome donijeti, pa evo i Sudskog savjeta, kratkoročnu korist, vjerujete, kad se ode na dno, sa dna se može samo ići gore. Neka se dohvati i to dno, nek se dođe do dna sa onim što se radi u institucionalnom i normativnom smislu u ovoj državi.

Dakle, ovdje sada raspravljamo nakon punih mjesec i po dana, a po hitnom postupku su predložena dva zakona i to 9. maja između dva izborna ciklusa - izmjene i dopune Krivičnog zakonika i izmjene i dopune odnosno Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata. Gle čuda, danas raspravljamo o normi gdje ćemo uvesti kao krivično djelo priključenje na infrastrukturu, što je normalno, to je trebalo davno da bude i tu je gospođa Bošnjak u pravu, davno se moglo hapsiti i privoditi i kažnjavati i tako dalje, a u zakonu koji još nismo raspravljali, tek treba da tu normu unesemo. Toliko oko koordinacije. Sa druge strane, šta da radimo od 14. oktobra kada je Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata stupio na snagu pa do nekog juna ili jula kada će ovaj zakon stupiti na snagu? Što je sa tom sivom zonom? Dobili smo lakonsko objašnjenje da kad smo naredili stampedo na legalizaciju, odnosno stampedo na divlju gradnju da ćemo tih šest, sedam

mjeseci onako propustiti, da ćemo podvući crtu, to je već ko zna koja crta, i da se nećemo baviti time što je bilo. Šta da radimo u tom periodu? Imamo li podatke od 14. oktobra kad je Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata stupio na snagu do danas koliko je to nelegalnih objekata izgrađeno, započeto bez dozvole i tako dalje koje neće podleći ovim normama novog zakona? Što nam se to ne kaže ovdje? Ko je to gradio ovih devet mjeseci? Ko je gradio onih prethodnih godina i godina? Imali smo na snazi i Zakon o regularizaciji neformalnih objekata, nikad nije primijenjen, pa smo njega promijenili sa ovim važećim zakonom i "propustili" smo da tada, a znamo da se ništa slučajno ne propušta u mračnim hodnicima Vlade, gospodine Gvozdenoviću, tada da uvedemo i ovu normu i da jasno kažemo svim onima koji imaju namjere, ako smo već tada podvukli crtu, da će završiti tamo gdje im je mjesto ako narušavaju ovo malo prostora u Crnoj Gori kao neobnovljivog resursa i ako, uslovno rečeno, grade i prave krivična djela. Ne, nismo htjeli tada u oktobru, nego smo čekali da prođe kampanja u martu i aprilu. Dali smo ovamo šargarepu u smislu legalizacije neformalnih objekata do 14. jula, gle čuda kako ti datumi korespondiraju, i malo nam je i to bilo nego 9. maja u oči lokalnih izbora kada smo podnijeli po hitnom postupku oba ova predloga zakona - mi ih raspravljamo sada poslije mjesec i po dana. Toliko o hitnom postupku. I raspravljamo prvo o zakonu u kojem je propisana norma kao krivično djelo, a nismo ni raspravili prethodni zakon, makar ih donijeli istovremeno o normi koja je priključenje na infrastrukturu. Toliko o svemu.

Nema ovdje, poštovani građani, naivnih. Jasno je ovdje da sve što se "propusti", a mnogo toga se "propustilo" i sve što se onako "blagovremeno" donese je u funkciji glasova. Ova priča oko bespravne gradnje i stotinu hiljada objekata koji su bespravni i priča o tome da pogotovo od ovih velikih bespravni graditelja niko nije podlijegao sankcijama svo ovo vrijeme govori o tome. Tako da, što se tiče same dinamike i što se tiče načina kako je predložena ova norma, bez obzira na opravdanost ove norme i onoga da je ona trebala da bude godinama unazad u Krivičnom zakoniku, jasno je da je i to politička /prekid/ što radi Vlada Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:26:29)

Bila je ova norma i 2008. godine u Zakoniku i tada je izvršena izmjena Krivičnog zakona. Postojao je poseban Memorandum o saradnji na više nivoa kada je, možemo da kažemo, baš u tom periodu skoro bila zaustavljena ili bila zaustavljena bespravna gradnja. Nisam siguran da bi se mogli složiti oko glasova i tih stvari.

Dajem riječ Adrijanu Vuksanoviću.

I Vi ste komentarisali, dao sam Vam pravo i mimo reda. Prozvao sam Adrijana Vuksanovića pa ćemo poslije. /Upadica/ Samo sam dao kratak osvrt. Hvala Vam.

Adrijan Vuksanović. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (18.06.18 13:27:01)

Hvala, predsjedavajući.

Poštovani potpredsjedniče, uvaženi ministre sa suradnicom, dame i gospodo, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Odmah želim reći da će Hrvatska građanska inicijativa podržati izmjene i dopune Krivičnog zakonika. Možda će se nekome učiniti ove mjere drakonskim ali mislimo da /prekid/ pravi način da uvedemo red u najvažniji resurs koji imamo a to je prostor. Naravno, ovo zakonsko rješenje u sinergiji sa drugim zakonima treba da da dobre rezultate. Svjesni smo pritom i činjenice da je nelegalna gradnja posljedica svih onih turbulentnih društvenih dešavanja koje smo prošli, ali sada je pravo vrijeme da stavimo tačku na sve to i da sredimo stanje u urbanizmu. I za kraj neću ponavljati kolike su te kazne jer prethodni sugovornici su to već napomenuli, ali želim samo istaći da često mi za određene socijalne zajednice ili uređena društva kažemo da su stekli određeni visoki nivo kulture sami od sebe, što zapravo nije istina. Sjećam se jednog razgovora sa kolegom iz njemačkog Bundestaga koji mi je rekao - u kultiviranju određene društvene zajednice najviše doprinose krivične prijave. Shodno tome, smatram i da će ovo zakonsko rješenje dati odgovarajući

rezultat. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:28:47)

Sljedeći prijavljeni je poslanik Aleksić.

BUDIMIR ALEKSIĆ (18.06.18 13:28:51)

Evo podstaknut, ministre, Vašim apelom da vodimo bogat i sadržajan dijalog o ovoj materiji i to sve naravno zbog progresa društva i prosperiteta građana, naročito moralnoga progresa i tu se posebno u tom aspektu slažem sa Vama, pozvali ste dakle na jednu kulturu dijaloga, pa evo i ja sam se spremio da povedemo dijalog u okviru ove teme, a tiče se konkretnih živih ljudi. Jer, sve ovo što mi donosimo ove uredbe, i ove paragrafe, i ove norme koje se mijenjaju vezano za materiju o kojoj danas raspravljamo ne treba da budu mrtvo slovo na papiru. One ne postoje sebe radi, nego zbog primjene na konkretan život i konkretne ljude. Pa bih u tom duhu samo htio da vam ukažem na jedan problem prije nego što pređem na ovo o čemu su moji prethodnici govorili, na slučaj pukovnika Radovana Aleksića, koji je osumnjičen za jedno ranjavanje kao što znate. Optužnica još nije podignuta, a to se desilo davne 2016. godine čini mi se u julu. Probijeni su svi okovi za podizanje optužnice, istraga još uvijek traje. Čovjek je bio u zatvoru i kretanje mu je ograničeno na prostor Podgorice. Dakle, čovjek se nalazi bukvalno u ropstvu. To je jedan veoma važan problem na koji želim da ukažem i svi u vrhu vlasti znate da taj slučaj nema nikakvih dodirnih tačaka sa gospodinom Aleksićem, znate dobro da je i on toga dana bio u Beogradu. Zašto se to radi, ja bih mogao sada da potrošim cijelo ovo vrijeme za pitanje o tom slučaju. Po mom sudu, postojao je prikriiveni cilj da se preko njega optuži Vojno bezbjednosna agencija Srbije, bivši ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:30:39)

Ja bih Vas zamolio, tako smo se dogovorili u Kolegijumu, da se pridržavamo dnevnoga reda.

BUDIMIR ALEKSIĆ (18.06.18 13:30:45)

Dobro, baš kad je ministar Pažin tu i kad je pozvao na dijalog /upadica/ Sad ću ja to da povežem, pošto je ovo jedinstvena prilika da čovjeka pitam prosto jer kao humanista...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:30:56)

Znači, ta jedinstvena prilika nije zavisila od njega, on je redovno dolazio. Vi ste, gospodine Aleksiću, bili odsutni. Molim Vas da se pridržavate dnevnog reda.

BUDIMIR ALEKSIĆ (18.06.18 13:31:05)

Pa dobro, evo govorimo o Krivičnom zakoniku i o krivičnim djelima. Ja pitam ako je dokazano da je čovjek počinio krivično djelo, zašto optužnica nije podignuta. Samo je to moje pitanje.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:31:17)

Imate institut poslaničkog pitanja, a imate i druge institute.
Molim Vas, koristite to. Poštujem dogovore koje smo napravili na Kolegijumu da precizno...
Nastavite u pravcu u kojem smo se dogovorili.

BUDIMIR ALEKSIĆ (18.06.18 13:31:40)

Ako se vi radujete povratku opozicije i ako pozivate na dijalog, onda to pokažite i na djelu. Samo ću još vezano sa ovim jedno pitanje da postavim - zašto imate dvojne aršine? Ja ovo tretiram kao etnički motivisan pristup tom problemu. Ova država izručuje srpske generale kad ih Hrvatska traži, a ne izručuje, recimo, jedne krajnje problematične osobe kao što je ovaj Sindelić. I njega Hrvatska potražuje za teško ubistvo. Vi nećete da ga izručite, a kad se traže srpski generali, vi to ažurno radite. I nema toga ko neće /prekid/ kad su u pitanju dvojni aršini i da je u pitanju etnički motivisan pristup jednoj ovako važnoj problematici.

Inače što se tiče ovog danas, što vi mijenjate i uvodite ovu normu, ja ne sumnjam da ćete vi srediti i uvesti red u tako važan resurs kao što je prostor. Ovo je sjajno i samo za pozdraviti, ne sumnjam da je Crna Gora zemlja reda i zakona i da sve četa i buja i klija, ali me samo iritira ovo o čemu sam govorio sa ovim slučajem i sa drugim slučajevima.

Dakle, živimo u 21. vijeku, neki iz opozicije su proklamovali 21. vijek, i vi ste davno proklamovali i evropske standarde. Dakle, je li evropski standard da se probiju svi rokovi kada je u pitanju podizanje optužnice, a čovjek je osumnjičen i vodi se istraga za teško krivično djelo, valjda pokušaj ubistva?

Prema tome, ako smo humanisti i ako žurimo u Evropu, mada Đukanović kaže da je Crna Gora svu svoju istoriju živjela van Evropske unije, pa možemo i sad bez Evrope, ali evo Vi ste jedan od onih koji proklamuju evropske vrijednosti, ovdje više puta sam Vas pažljivo slušao, i danas ovaj Vaš lijepi traktat o kulturi dijaloga, o moralnim načelima, o moralnom prosperitetu društva. Ako ćemo da društvo moralno prosperira, onda ne možemo držati ljude u ropstvu i ne možemo im slobodu kretanja ograničavati. Ako imate dokaza da je čovjek kriv, podignite optužnicu, neka počne suđenje i neka se odvija u razumnom roku. Ali ovdje nema razumnih rokova, ovdje su svi rokovi probijeni i ovo je jedan, po mom mišljenju, etnički motivisan pristup tom problemu, jer je čovjek pukovnik Vojske Srbije i čovjek je Srbin. Zato se naspram njega vodi takva jedna diskriminacija. Ja samo apelujem da to radite i pitam zašto to radite, pa ćemo i kroz institut poslaničkog pitanja ovu temu da pokrenemo...

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:34:11)

Završili ste, gospodine Aleksiću.

Završili ste, žao mi je što niste prihvatili moj predlog da govorite o zakonu.

Hvala Vam. Ja ću ponoviti to pošto Vas ne čuju. Gospodin Aleksić kaže da je zakon sjajan i da će uvesti red.

Sljedeći diskutant je gospodin Nikola Rakočević.

Hvala.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (18.06.18 13:34:38)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovane građanke i građani, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi predlagači zakona,

Meni je takođe žao i molim vas da nastavite sa opomenama ne samo poslanika opozicije, nego i poslanika većine ukoliko se ne pridržavaju dnevnog reda. Mislim da je dijalog koji ćemo uspostaviti s obzirom na povratak opozicije u Parlament vrlo važan i koristan za dalju demokratizaciju društva. Međutim, ukoliko ove pozornice budemo koristili za političke i često

mjesta za politikantske diskurse, onda nećemo postići cilj. Ja ću se truditi da govorim o dnevnom redu, dakle o zakonu, s obzirom da je vrlo važan za sve one koji su bespravni graditelji u Crnoj Gori, kao i mnoge druge subjekte koji učestvuju u procesu legalizacije.

Dakle, imajuću u vidu da je Zakon o planiranju prostora i izgradnju objekata stupio na snagu i da propisuje novi postupak kada je u pitanju ova pravna materija, prepoznata je potreba da se definišu krivična djela u cilju otklanjanja zakonske neusklađenosti ova dva zakona. Postoji nekoliko najvažnijih aspekata, kratko ću ih pomenuti. Uzimajući u obzir da je Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata umjesto građevinske i upotrebne dozvole, kao pravnih akata na osnovu kojih se vršila izgradnja i upotreba objekata, propisao da objekat može graditi na osnovu prijave građenja koja se sa propisanom dokumentacijom podnosi nadležnom inspekcijskom organu, time je Krivičnim zakonikom, odnosno izmjenama osim što je izvršena izmjena naziva krivičnog djela propisano da se radnja ovog krivičnog djela ogleda u građenju upravo objekata, ali bez prethodno podnijete prijave i dokumentacije.

Drugo, kao krivično djelo prepoznato je građenje složenih inženjerskih objekata bez građevinske dozvole. Zatim definisano je krivično djelo protivpravno priključenje na infrastrukturu, čija se radnja ogleda u priključenju objekata ili dozvoljavanju da se na infrastrukturu priključi gradilište protivno propisima planiranju prostora i izgradnji objekata. S tim u vezi vrlo je važno napomenuti, o tome ćemo raspravljati u nastavku sjednice, određeni poslanici većine su upravo vezano za ovaj dio priključenja na infrastrukturu podnijeli određene amandmane i, naravno, vidjećemo tek na matičnom odboru da li će oni biti usaglašeni i uvršteni u tekst zakona.

Dalje, prepoznata su i odgovorna lica, što je vrlo važno, za projektovanje, reviziju, tehničku dokumentaciju, izvođenje radova i stručni nadzor nad građenjem objekata, kao i izvršioци eventualnih krivičnih djela. Na taj način i sa ovim posljednjim, ukoliko se, prije svega, usvoje ove izmjene radiće se, odnosno izvršiti usklađivanje sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata. Naravno, sve ove odredbe i ovog zakona kao i onog koji korelira sa njim, a o kojim ćemo raspravljati u nastavku sjednice, a vezan za planiranje prostora i izgradnju objekata, vrlo važno je da se naši građani, posebno oni koji su bespravni graditelji, koji su u procesu legalizacije čiji je rok do 15. jula ove godine, upoznaju i naravno da, poštujući Zakon kako jedan tako i drugi, uđu neometano i nesmetano u realizaciju svojih obaveza i steknu svoja zagarantovana zakonska prava. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:38:21)

Zahvaljujem gospodinu Rakočeviću.

Sljedeći prijavljeni je poslanik Goran Danilović, a neka se pripremi Predrag Bulatović.

GORAN DANILOVIĆ (18.06.18 13:38:37)

Uvaženi građani, kolegice i kolege, gospodine ministre, gospodine predsjedavajući,

Sumnjam da će biti neke političke koristi od dijaloga, ali da Vam bar priznam bez imalo žala da ovo kako Vi radite i kako Vi vodite politiku očigledno daje rezultat i ne treba na Vas niko da bude ljut. Sve što nam se dešava smo tražili i sve smo zaslužili. Kome je dobro - dobro je, kome nije dobro - više sreće drugi put. Mislim da je to logika koja je skrivena iza svakog zakona, ne znam zašto biste vi mijenjali taktiku. Ovdje treba neko drugi da promijeni taktiku, ali, Bože moj, biće vremena. Jednom će i građani Crne Gore shvatiti da bez lične slobode nema ni kolektivnih prava. Lična sloboda je ključ.

Ne bih ni govorio da me nijeste Vi inspirisali, a Vi to umijete onim svojim uvodnim izlaganjem u kojemu ste govorili o potrebi da jedni sa drugima razgovaramo, o potrebi da skoro jedni drugima oprostimo. Da nisam znao o čemu se radi, pomislio bih da predlažete izmjene

Ustava i to u nekim ključnim segmentima, ali shvatio sam ustvari da sa lakoćom sve to predlažete jer suštinski Vi nijeste krivi. Vi samo radite ono što se od Vas očekuje. Takav predlog izmjena zakona ste nam takođe i dali. Nije ovdje problem u kaznenim odredbama. Problem je u tome što ljudi vjeruju da se nešto zaista suštinski čini. Kaznene odredbe, ovakve ili onakve, su postojale i prije. Ipak imamo 100.000 divljih objekata u Crnoj Gori.

Bilo mi je neprijatno, o tome sam nešto malo govorio, ali čuvajući se od onoga da možda ne prenačim ili ne odem u krajnost da nekoga optužim po nacionalnoj osnovi, nisam nikad govorio da je nedopustivo da u Vladi Vaš kolega po javnom priznanju je divlji graditelj i da je zbog toga dobio samo apanažu, potpredsjednik Vlade. Nisam nikad čuo da je Vlada pokrenula odgovornost Rafeta Husovića, potpredsjednika Vlade, zbog toga što je javno priznao da ima cijeli jedan hotel koji nema građavinsku dozvolu. I to je isto kao oni na Kakarickoj gori, a prošao sam cijelu Podgoricu pješke. Živio sam na šesnaest mjesta u Podgorici i vjerovao da, recimo, u ovim lokalnim izborima treba da se borim za prava onih koji žive teško. Obišao svako divlje naselje, vidio nevjerovatno teške uslove življenja, ali se pomalo kao poslanik i postidio. Dolazio sam do kapija u divljim naseljima koje koštaju više nego što je vrijednost imovine i moja, i moje braće, i moje sestre, i svih nas, a nijesmo mala porodica.

Po pravilu, uvaženi gospodine ministre, iza tih kapija i kuća koje koštaju milione evra na Kakarickoj gori, u dijelu Park šume Zagorič, gore na Malom brdu po pravilu su bili aktivisti Demokratske partije socijalista. Ja danas javno kažem, ovo nije gorčina nego istina, i neka su. Ne boje se oni ovog zakona, ne da su se priključili, imaju privatne bunare, crpe vodu sa 300 m dubine. Ostali plaćaju vodu zbog toga što postoje paralelna komunalna preduzeća na Kakarickoj gori ili negdje drugo, sa razvedenim infrastrukturnim sadržajima gdje se naplaćuje svaki potrošeni litar vode i to država zna. Vi sad hoćete da uvedete pravila. Ne znam zašto će vam to, vama i ovako ide sjajno. Zbog čega biste vi uvodili pravila kad funkcionirate savršeno i bez pravila? Vidio sam o čemu se radi. Sad nekima, koji ionako ne očekuju mnogo od vas, prijetite da ćete ih dva puta kazniti za istu stvar. Može im se desiti da budu kažnjeni za jedno isto iako Ustav to ne dozvoljava dva puta. Kada bismo precizno tumačili, došli bismo do ovoga, iako ja znam da ste Vi pravnik.

Dakle, gospodine ministre, išao sam da branim prava ljudi koji su se odlično snašli u sistemu. Beskrajno mi je žao 90% onih mučenika, ljudi koji su gubitnici tranzicije, kako ste ih Vi naveli, koji su bili primorani da u cijelom procesu depopulizacije, odnosno depopulacije sjevernih djelova Crne Gore, dođu i žive neka izvinu, ali mislim da je to realno u idžarama, a da im komšije budu oni koji prodaju državnu zemlju, garantuju da im to niko i nikad neće uzeti i imaju sve moguće priključke i imaju sva moguća prava. Ti ljudi su s prezrenjem /prekid/ političare koji šetaju tim ulicama i pitaju ljude kako žive, zbog toga što žive savršeno.

Imate ogromnu odgovornost. Ne možete ovakav zakon da predlažete. Ja to imam pravo da kažem, više me ne interesuje da li će neko razumjeti kao agresiju po nacionalnom smislu jer sam od tih stvari operisan. To me ne zanima.

Nemate moralno parvo da predlažete ovakav zakon, jer sa Vama u Vladi na najistaknutijim pozicijama, pomenuo sam ime čovjeka, po vlastitom priznanju, sjede ljudi koji su se obogatili time što su državu zakinuli za porez, opštine za komunalije i nagrađeni su tako kako nije niko i nikad od nas. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 13:44:31)

Kao što sam rekao, sljedeći diskutant je Bulatović Predrag i na kraju imamo još prijavljenu Martu Šćepanović. Tada bih dao završnu riječ ministru Pažinu. Nakon toga, zbog vaše pripreme, imamo Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope protiv trgovine ljudskim organima. Poslije toga Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju međunarodnog instituta za razvoj prava. Zatim imamo Predlog zakona o zaštiti lica i imovine, a onda u 15:30 Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sredstvima za ishranu bilja i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu.

Ja ovdje imam prijavljene diskutante.

Dao bih riječ poslaniku Predragu Bulatoviću.

PREDRAG BULATOVIĆ (18.06.18 13:45:34)

Dame i gospodo, poštovane kolege,

Javio sam se povodom Vašeg uvodnog izlaganja i nekoliko konstatacija.

Vi ste ocijenili da je ponovni povratak Demokratskog fronta u parlament istorijski. Dakle, povratak poslije odsluženja nepravедne kazne na koju je osuđen gospodin Milan Knežević s voljom sudskih organa koji su pod političkom kontrolom. I s tim u vezi, želio bih da Vam kažem jednu stvar vazano za taj istorijski povratak. U ovom trenutku Parlament ima 80% poslanika i nemate nijedan jedini izgovor da ne predložite i one odluke za koje je potrebno 2/3, uključujući i izbor za Sudski savjet. Da li će to proći ili ne, to je drugo pitanje, ali u ovom trenutku Parlament je u punom kapacitetu i, gospodine Pažin, ako je ovo istorijski momenat, predložite i to pitanje. Kako će proći, vidjećemo. Proći će u skladu sa Poslovníkom i u skladu sa zakonom, a da egzibicije kao što su egzibicije predsjednika Sudskog savjeta da je zakon koji predlažete na ivici ustavnosti drugi izraz za neustavan zakon i da se čeka mišljenje Venecijanske komisije je ustvari na određeni način dodatno urušavanje institucija i zakona u Crnoj Gori.

Parlament je mjesto koje po jasnim kriterijumima treba da donese odgovarajuću odluku. Jedno je kada u Ustavu kaže da do izbora nove Vlade postojeća vrši svoj mandat, uključujući i i ako se ne konstituiše Skupština u punom sazivu nakon izbora, drugo je kad imate normu koja ne predviđa za Sudski savjet. Tako da ne bi unižavali institucije dodatno, koje su već unižene, pravim komentar na tu stvar.

Drugo pitanje se odnosi na vas. Mi primjećujemo ili možda pogrešno primjećujemo da se pojavljuju u Demokratskoj partiji socijalista, shodno geostrateškim svjetskim odnosima gledanja na ključna pitanja kao što je Evropska unija, neke razlike. Kada se susretnu Tramp i vođa Sjeverne Koreje, onda se evropski standardi mogu dostići i van Evropske unije. Uporište u ovome što kažem, u razlozima za donošenje zakona se kaže da vi, vaše ministarstvo treba da pravi gledanje primarnog i sekundarnog evropskog prava, a u trećem odjeljku kaže da niste usaglašavali ovaj zakon s primarnim i sekundarnim izvorima prava. Pitanje je očite razlike između predsjednika DPS-a i zamjenika DPS-a u zadnje vrijeme vezano za Evropsku uniju, da li je to promjena kursa ili prilagođavanje geostrateških stvari.

Treća stvar, pomenuli ste pitanje kulture dijaloga i tolerancije. Gospodine ministre, nije neophodno da neko nekome opsuje majku ili da nasrne fizički pa da kažemo da nije tolerantan. Najveća netolerancija je, gospodine ministre, kada neko pogazi međunarodne konvencije, kada Vlada ne primijeni ono što su međunarodni standardi i kada Parlament pogazi Ustav. To je gore od najteže psovke. To je gore i od fizičkog nasrtanja. Hoću da vam kažem sljedeću stvar. Ovdje je upravo parlamentarna većina pogazila te norme Ustava, zakona, duha zakona, čak i mehanički gledano zakona. Polazim od onoga što se nas tiče.

Kako ste mijenjali članove Savjeta Radio Televizije Crne Gore? Partijskom logikom. Koliko god da se trudite, vi znate veoma dobro da sam vam postavio pitanje koje je tačno i u centar. Kako ste danas predložili na određenom odboru promjenu jednog člana Savjeta Agencije za antikorupciju? Isto tako nepoštujući zakon. Kako je ovaj parlament skinuo imunitet Milanu Kneževiću koji je osuđen na sedam mjeseci, pa zatim na četiri mjeseca? I, gle čuda, prvi stepen odluke je bio u trenutku kada je istraživanje javnog mnjenja pokazivalo da ni vaš predsjednik ne može pobijediti u drugom krugu predsjedničkih izbora u oktobru. Ta istraživanja smo imali i mi jednako onako kao i Milo Đukanović. Ekspresno prvostepena presuda je definitivna presuda i odlazak u zatvor i klackalica da li ćemo mi da se zabarakadiramo u Skupštini ili ne. Hoću da vam kažem da ako hoćete dijalog i toleranciju, onda morate da zloupotrebu politike u korist DPS-a potpuno eliminišete. Da je bilo dobrog sudije i dobrog pravosuđa, analizirali bi, prije svega, da li onih 400 policajaca upalo zakonito na teritoriju koju smo mi dobili da protestujemo mirno, a ne da li se Milan Knežević gurao ili nije gurao sa policajcem i počinio krivično djelo kao da je ne znam što učinio. To je kultura dijaloga i tolerancije.

Na kraju, gospodine ministre, želim da Vam kažem zašto vi ovdje niste uveli pitanje kao krivično djelo nezakonito finansiranje političkih partija i izbornih kampanja, da pomognete Milivoju Katniću da ne izmišlja vratolomije i da ovoga čovjeka Nebojšu Medojevića sudi za tzv. pranje

novca što je nepostojeće. To je erozija čitavog sistema. Na kraju, ponoviću ono što je rekao gospodin Aleksić, Vama je pitanje, Vi ste ministar pravde, vi ste rekli ovdje u Parlamentu da će, shodno zakonima, biti izručen Hrvatskoj Sinđelić svjedok saradnik. On se nalazi u Srbiji, šeta, on uživa u blagodetima slobode zato što je obavio posao za nekoga. Milan Knežević i Andrija Mandić ne mogu da dobiju, kao poslanici i članovi međunarodnih tijela, pasoš da odu na jednu radnu obavezu u inostranstvo. To je, gospodine Pažin, nešto što morate da imate kao vrlo važnu stvar pred sobom kada govorite o kulturi dijaloga i toleranciji. Nema kulture dijaloga ako jedna strana, a to je parlamentarna većina, želi da političkom silom stavi u funkciju zakon, Ustav i ovo što se sada radi sa Sudskim savjetom itd.

Gospodine Pažin, Vi ste na potezu. Predložite odgovarajuće rizične mjere, pa i ako padne Sudski savjet onda će ovaj Parlament znati da nema on za većinu i da se nalazimo u krizi i da to ugrožava funkcionisanje sudskog sistema. To traži dijalog. Dijalog se može o najkrupnijim pitanjima voditi između najjače konfrontiranih političkih subjekata ovdje u Parlamentu na različite načine. Do sada je bio neviđen i dalje je neviđen progon DF-a, funkcionera Demokratskog fronta, naših lidera. Najveću ličnu žrtvu je podnio Milan Knežević koji se na početku ovog skupštinskog zasijedanja obratio čitavoj crnogorskoj javnosti sa porukom koju ću da ponovim - Demokratski front ne odustaje od svojih programskih opredjeljenja. Od svoje demokratske i političke borbe nećemo zastati ni za sekund. Jer, Đukanović je pobijedio na predsjedničkim izborima sa najmanjim stepenom izlaznosti, a lokalni izbori su imali ubjedljivo najmanji stepen izlaznosti i najjača politička grupacija su oni koji nijesu izašli na izbore, a to znači da ima mnogo nezadovoljnih i sa Demokratskom partijom socijalista više od dvije trećine.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 13:53:51)

Imamo dvojicu kolega koji su se javili proceduralno.
Dao bih prednost kolegi Vuletiću. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (18.06.18 13:54:03)

Član 99 - Trajanje pretresa i vrijeme izlaganja.

Čitavo vrijeme pratim rad Parlamenta i korektnu priču i diskusiju, iznošenje stavova svih uvaženih kolega i pozicije i opozicije. Međutim, jedna stvar kod predsjedavanja ovom sjednicom je evidentna, da mi ne znamo koliko traje izlaganje po jednom poslaniku, da li pet ili deset minuta jer ste previše tolerantni. Molio bih za ubuduće, dogovor za Kolegijuma da se poslanicima saopšti na način koliko traje diskusija, koliko svaki od poslanika ima pravo, da li ima pravo komentara, u kojem vremenskom periodu, koliko i na koji način i da se prema tome upravljamo.

Ovo govorim iz prostog razloga jer se svi mi pripremamo nešto da kažemo u vremenskom intervalu od pet minuta, ali ako neko ima privilegiju pa mu se dozvoli da priča i deset i više minuta, ne mislim na danas nego uopšte, znači nešto nije u redu u vođenju sjednice. Zato vas molim da se samo pridržavamo svi Poslovnika i odredaba i vaših dogovora s kolegijuma kako bi efikasno, korektno i ravnopravno imali svi pravo da doprinesemo radu ovog Parlamenta na kvalitetan način. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 13:55:29)

Kolega Vuletiću, ne bih imao što da se sa Vama ne složim, mada je član 99 jasan. Kaže - rasprava traje do šest časova, po pravilu do tri, znači u tom roku smo i jednom i drugom, rasprava u pojedinostima do deset minuta, pa do pet. Na Kolegijumu mi smo okvirno za danas dogovorili šta će biti na dnevnom redu. Kolega Gvozdenović vam je to maloprije saopštio.

Izvolite, kolega Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (18.06.18 13:56:10)

Zahvaljujem.

Vrlo kratko. Saglasan sa kolegom Vuletićem povodom vremena koje svi crpimo. Međutim, ukazao bih na jednu drugu nepravilnost koja se danas od početka zasijedanja javlja, a to je nepridržavanje dnevnog reda. Razumijem da treba da pospješimo dijalog, demokratiju, slobodu govora i treba na neki način i u određenoj mjeri da odstupimo ako je to potrebno od tačke dnevnog reda. Međutim, jedno slovo ne reći o tački dnevnog reda, uvaženi kolega Bulatović jedno slovo nije kazao o ovom predlogu zakona, mislim da to zaslužuje makar opomenu da se ipak držimo dnevnog reda. Jer, ako to ne budemo radili, potpuno će izgubiti smisao i sjednica i rasprava o predlozima određenih zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 13:57:01)

Hvala, kolega Rakočeviću.

S Vama se sada ne slažem. Slušao sam kolegu Bulatovića. Mislim da je govorio o dnevnom redu zato što je apsolutno govorio o političkim pitanjima, Krivičnom zakoniku. Njihovo je pravo to da rade, ne bih da ga branim.

Kolega Bulatoviću, Vi želite proceduralno, takođe?

PREDRAG BULATOVIĆ (18.06.18 13:57:32)

Gospodine potpredsjedniče, priznajem, prekoračio sam vrijeme i prihvatam sve sankcije. Ne prihvatam oko sadržine diskusije, jer ako bilo ko misli da će Demokratski front da uvede u pretpostavljene regule diskusije, on je u grdnoj zabludi. Ja sam vodio raspravu sa gospodinom Pažinom, na svaku tezu koju je imao u uvodnom izlaganju i oko tolerancije, kulture dijaloga. Ja sam oko tolerancije imao vrlo jasan pristup, pristup vezano za to da je tolerancija poštovati Ustav, govoreći vrlo argumentovano kako je ovdje parlamentarna većina zgazila Ustav i poslala Milana Kneževića u zatvor. Citirao sam odredbe koje se tiču usklađenosti sa tekovinama Evropske unije i na kraju postavio veoma važno pitanje. Nemam vremena da ga elaboriram: Zašto finansiranje partija nezakonito, uključujući finansiranje političkih kampanja, nije tretirano u ovom Krivičnom zakoniku zajedno sa ovim? To je goruće pitanje, jer smo i sada na lokalnim izborima imali činjenicu da je jedna lista koja nije politička partija u jednom gradu finansirana iz inostranstva. To je nezakonito finansiranje. Da li je to putem nekog koncerta, ili putem 1000, 2.000 evra - nema razlike između 1.000 evra, 10.000 evra itd. Meni je jasno zašto nezakonito finansiranje političkih kampanja nije krivično djelo i znam kome to odgovara. Ali je u problemu Milivoje Katnić, jer on mora da izmišlja krivično djelo stvaranje organizovane kriminalne grupe i pranje novca da bi optužio i pokušao da osudi Nebojšu Medojevića i ostale funkcionere. Ja sam bio potpuno u materiji vezano za Krivični zakonik. Malo sam šire to posmatrao i želim da se to šire posmatra ako želimo da unapređujemo odnose u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 13:59:36)

Znači ja sam malo kasnije zazvonio. Kolega Bulatoviću i Vi ste takođe sad malo prekoračili Poslovnik pošto proceduralno Vi ste svoje teze pojasnili u prvom Vašem izlaganju. U drugom niste morali, ali to je bilo Vaše pravo pa sam Vam dao riječ.

Posljednja govornica koleginya Šćepanović. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (18.06.18 14:00:02)

Predsjedniče, poštovani predlagači uvaženi građani, kao što smo čuli, ovaj Zakon se našao

u skupštinskoj proceduri upravo zbog neophodnosti usaglašavanja istog sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Dakle, nikakvo političko vaganje ne stoji iza ovog predloga. Prije bih rekla da se i u ovome danas traži opravdanje za posljednji izborni neuspjeh opozicije. Očigledno da neki ovdje danas kroz diskusiju, prije nego što i samo Ministarstvo ima te podatke, imaju detaljne podatke i o broju nelegalno izgrađenih objekata, i ko su ta lica, čak, koliko čujem, znaju i ko koga glasa od tih ljudi, ko je Srbin, ko je Crnogorac. Dakle, mislim da zaista danas ovo pitanje ne treba politizovati, već se radi o jednom problemu koji evidentno postoji i koji se novim zakonom zaista pokušava riješiti.

Da se ne ponavljam u kom dijelu je usaglašen ovaj zakon sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, samo želim da kroz svoju diskusiju podstaknem dva pitanja koja su se javila. Dakle, na odborima se postavilo pitanje visine zapriječene kazne. Nekako se i kroz medije i samim građanima učinilo da je ta kazna previsoka, ali ono što smo dobili kao obrazloženje od strane predlagača jeste da se nije ulazilo u izmjene visine zapriječene kazne. To je ono što je ostalo kao i u važećem zakonu.

Takođe, kada govorimo o ovom krivičnom djelu, moram da zaista danas ovdje istaknem, a što se u praksi i pokazalo kao problem u primjeni zakona, da se često dolazilo u situaciju da pojedinci iz cijelog izgrađenog nelegalnog naselja odgovaraju krivično, budu i oglašeni krivim, dok se praktično protiv ostalih koji nijesu prijavljeni ne pokreće krivični postupak. Ne smatram da je to bilo pravedno i prosto postavljam pitanje za predstavnika predlagača - na koji način ovo riješiti da se ide u tom smjeru da svi budu jednaki i da svi odgovaraju pred zakonom. Na koji način to postići? Da li proaktivnijom ulogom državnog tužioca, jer se dešavalo da oni budu prijavljeni ili od strane inspekcije ili od strane građanina, komšije i da kao takvi odgovaraju, a ostali da ne podliježu krivičnom gonjenju. Moje mišljenje je da treba biti proaktivnija uloga tužioca u ovom postupku i svih koji su učesnici ovog postupka. Prosto želim komentar ministra povodom toga. Na samom kraju čuli smo kroz ove diskusije jednu zabrinutost za geostratešku politiku DPS-a. Mislim da je politika DPS-a, kao što su posljedji izbori pokazali, strateška i na pravom putu. To su pokazali izbori u 11 opština i predsjednički izbori. Mislim da bi opozicioni poslanici trebali zaista poslije ovih izbora da se bave donošenjem strategije u sopstvenoj partiji.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:03:56)

Hvala Vam, kolegice Šćepanović.

Ovim smo iscrpili red prijavljenih poslanika za učešće u raspravi. Dajem riječ potpredsjedniku Pažinu za završno izlaganje.

ZORAN PAŽIN (18.06.18 14:04:11)

Poštovani predsjedavajući, zaista razumijem sve primjedbe koje smo imali priliku čuti, a koje se odnose na potrebu da se poštuje dnevni red i da se držimo teme koja je na dnevnom redu. Ali, kao odgovorna politička ličnost, osjećam takođe ovaj društveni politički trenutak kao jednu vrstu šanse za novi početak vezano za kulturu dijaloga, o kojoj sam govorio, i jednu potrebu da se svi malo bolje razumijemo, da svi iskažemo jednu vrstu tolerancije i razumijevanja za ono što su stavovi drugih. Zato lično nemam zamjerke na to što smo u okviru ove teme čuli i neka druga politička razmišljanja, koja su naprosto važna za ovaj politički trenutak u kome se nalazi crnogorsko društvo.

Naravno, bez namjere da i sam kršim Poslovnik, ukoliko mi dozvolite, a kao izraz moga redovnog prisutnog poštovanja prema poslanicima, ja bih se osvrnuo na neka pitanja i dileme koje smo imali priliku čuti vezano za ovu tačku dnevnog reda u jednom malo širem kontekstu.

Hvala vam, prije svega, poštovani poslanici, zato što sam vas zainteresovao svojim uvodnim izlaganjem za temu kulture dijaloga. Čini mi se da kao društvo u ovom trenutku nemamo značajnije teme. Zato mislim da bi ona trebala da bude sadržaj svih tačaka dnevnog reda o kojima će raspravljati ovaj Parlament, ali i šire od toga. Jer, očigledno se nalazimo u jednom društveno-

političkom trenutku kad nam je taj dijalog itekako potreban, kada će nas taj dijalog ukoliko se budemo držali kulture dijaloga, a ona daje svoje rezultate, jedino ako je svi kao takvu prihvatamo, kroz različita promišljanja političke stvarnosti dovesti do onih rješenja koja ćemo prepoznavati kao najbolje za naše građane. Jer, moramo biti svjesni da i naši građani pored vas vrše jednu vrstu izbora i imaju jedan stav o svim rješenjima koje Skupština donosi vezano za zakone ili ostale tačke dnevnog reda.

Dakle, imali smo priliku da čujemo pitanje ko je uništio Budvu za vrijeme ovoga saziva Skupštine opštine.

Poštovani gospodine Raduloviću, vjerujem da ćemo se lako složiti Vi i ja da za ono što je urađeno u ovom sazivu Skupštine, i ukoliko je bilo eventualnih propusta, trebaju da odgovaraju oni koji su nosioci vlasti. Naravno, za ono što je urađeno prije ovoga saziva Skupštine trebaju da odgovaraju nosioci vlasti u tom sazivu. Vidite kako se lako Vi i ja možemo složiti oko nekih pitanja i da te razlike koje se čine nepremostivim možemo učiniti premostivim, kada je u pitanju opšte dobro. Odgovornost za klizišta, odgovornost za kvalitet, odnosno nekvalitet građevinskih radova - dijelim tu zabrinutost sa Vama, i sam sam zabrinut zbog toga.

Ove izmjene Krivičnog zakonika jednim dijelom upravo su usmjerene u tom pravcu, kao izraz zabrinutosti društva zbog onog što se događa u prostoru kao vrlo značajnom nacionalnom resursu. Naravno, ne možemo sve raspraviti kroz izmjene Krivičnog zakonika. Kao što ste i sami rekli, doći će na red i izmjene i dopune Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata. Tu će biti prilike za širi dijalog na ovu temu.

Ono što treba da bude sadržaj krivičnih prijava treba da bude procesuirano. Ali, molim Vas, stavite mi do znanja o kojim se krivičnim prijavama radi i ja ću se pobrinuti da vidimo da li nadležni državni organi postupaju na način kao što to građani od njih očekuju. To je da ažurno uzmu krivične prijave u rad i da vidimo da li ili ne postoji odgovornost nadležnih u ovoj oblasti.

Poslanica Bošnjak je ukazala na definitivno činjenicu koja je prisutna - da se gradi i u zoni koja se nalazi uz željezničku prugu. Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata je veoma jasan. Legalizacija je moguća samo u onim djelovima koji ne ugrožavaju infrastrukturu. Ukoliko se nalaze u blizini ili na bilo koji način dovode u pitanje bezbjednost građana, druge javne interese građana, svakako je da tu legalizacije neće moći biti.

Potpitanje je bilo da li će biti privilegovanih. To je suštinski pitanje - da li će postojati diskriminacije. Diskriminacija je nejednak tretman u bitno sličnoj situaciji bez razumnog opravdanja. To podrazumijeva ne samo dovođenje u nejednak položaj, nego i jednako tretiranje u nejednakim situacijama. Kao građanin ove države, prije svega, a tek potom kao ministar i potpredsjednik Vlade, očekujem da nikakve diskriminacije ne smije biti u primjeni ovoga zakona, niti bilo kojeg drugog zakona koji je dio javnog poretka Crne Gore.

Gospodin Aleksić je govorio o jednom pitanju koje je zaista konkretan sadržaj jednog istražnog postupka koji se vodi. Ja sebi neću dozvoliti luksuz i kršenje profesionalnih principa da se direktno sada upustim u dijalog sa Vama o tome, Vi ćete to razumjeti siguran sam, ali ću Vam reći da razumijem zabrinutost ukoliko istražni postupak prelazi granicu razumnog roka, jer je razumni rok standard člana 6 Evropske konvencije koju smo dužni da poštujemo. Zato Vas molim da mi se obratite ne sada na ovaj način usmeno, nego mi dostavite to sve što ste izgovorili, pa i u široj elaboraciji u pisanoj formi. Ja ću se pobrinuti da dobijete odgovor na to pitanje.

Gospodin Danilović je govorio o primjerima nelegalne gradnje i u samoj Vladi. Ja zaista, gospodine Daniloviću, ne znam za eventualni stav potpredsjednika Vlade Husovića. Nikad ga lično nijesam čuo da je tako nešto izgovorio. Iz tog razloga, a prije svega zbog činjenice da gospodin Husović nije danas ovdje sa nama ja neću komentarisati Vaš stav, ali sam ga primio k znanju.

Gospodin Bulatović je pokrenuo jedno vrlo važno pitanje komplementarno ovom političkom trenutku u kojem se nalazimo, a to je izbor članova Sudskog savjeta. Gospodine Bulatoviću, vjerujte da nećemo odstupiti nijedan pedalj od principijelnog stava da je potrebno izabrati Sudski savjet i da je to najbolji način kako se izlazi iz ove pravne situacije. Uvažavam činjenicu da ste Vi u Parlamentu i sa punom pažnjom ću saslušati Vaš stav. O kadrovskim rješenjima, uvjeren sam da u Crnoj Gori imamo ljude koji će svojim profesionalnim autoritetom zaslužiti da budu članovi Sudskog savjeta, ne svrstavajući ih politički na jednu ili na drugu stranu. U svakom slučaju, sa punom pažnjom i poštovanjem ću saslušati Vaš stav vezano za ovo pitanje.

Naravno da nema, gospodine Bulatoviću, nikakvih razlika između Vlade i Demokratske

partije socijalista kada je u pitanju evropska perspektiva Crne Gore. Valjda za Vas, gospodine Bulatoviću, nije tajna da je pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji najvažniji spoljno-politički prioritet Crne Gore. Bio i ostao i niko to nije revidirao.

I konačno, poslanica Šćepanović je postavila pitanje ko treba da prijavljuje krivična djela u ovoj oblasti. Ja ću /prekid/ zajedno da se podsjetimo, insistirati na činjenici da postoje dvije vrste krivičnih prijava. Jedna je krivična prijava koju može da podnese svako lice koje ima neposredna ili posredna saznanja o osnovu sumnje da je izvršeno neko krivično djelo. Ali, postoji i takozvana službena krivična prijava. Dakle, dok je stvar samonahodjenja građana na koji način će pristupiti ovom pitanju i da li će nešto prijaviti u formi krivične prijave, i to krajnje neformalno od građanina se ne očekuje da do detalja poznaje Zakonik o krivičnom postupku, ova druga krivična prijava, službena krivična prijava podrazumijeva obavezu nadležnih organa da podnose krivičnu prijavu kad god dođu do saznanja da je izvršeno neko krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti. U ovom slučaju, konkretnom povodom ovoga zakona, prije svega, će to biti obaveza inspeksijskih organa, jer se prijava za gradnju podnosi inspeksijskim organima, koji u odgovarajućoj pravnoj proceduri će biti u prilici da cijene da li su ispunjeni uslovi za gradnju ili ne. Ali i dalje - svih drugih organa u lancu odgovornosti do konačne početka izgradnje i nadzora tokom izgradnje. Pozvani su da reaguju i podnose prijave kad god za to postoji potreba u zaštiti javnoga interesa. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:14:54)

Hvala, ministre Pažin.

Javio se kolega Radulović. Vjerovatno poslije završne riječi kolega Radulović zna da nema pravo da se javlja za riječ. Ako imate neki komentar, pojašnjenje.

BRANKO RADULOVIĆ (18.06.18 14:15:10)

Znam dobro, potpredsjedniče Genci, jer sam sjedio tu i bio proglašen vrlo kvalitetnim. Znači trebali ste, du du du, ali nije važno.

Ministre, slažem se sa Vama na deklarativnoj osnovi. Sreća se stvara u ovoj državi. Unutrašnji široki konsenzus o svemu. Uspostavljanje pravne države, socijalne pravde, ekonomski prosperitet. Članstvo u pojedinim savezima ništa nam ne može donijeti zbog globalnih interesa i neprincipijelnosti. I tako to tumačim. Normalno Đukanović je to rekao sa njegove tačke gledišta i njegovih interesa, ali ja to tako tumačim.

Vaša porodica ne može riješiti problem moje porodice. Ja ga mogu riješiti uz neku vašu sugestiju. Da li sam jasan? Ministre, davno smo mogli reagovati oko svega.

Rekao sam da smo opomenuli ministricu Đurović i tadašnju Vladu. To je bio presedan u svijetu da tako rasprodamo prostor. Znete li Poljaci kako su prodali svoju poljoprivrednu zemlju? Nikad. 12,5 godina je moralo proći članstva u Evropskoj uniji da bi mogao da bude reciprocitet. Ministre, nije ono što je napisano, ja sam rekao, postoje kriminalne organizacije na čelu sa profesorima univerziteta.

Taj profesor univerziteta redovni iz Beograda što je napravio, nisu se naši toliko ogriješili, u Budvi, je urbanistički genocid. Umjesto da ispuni koalicija opoziciona i gradonačelnik moratorijum na dalju izgradnju Budve, on je nastavio sa totalnom devastacijom, od onoga monstruma čuvenoga Porto Montenegra pa do hiljade drugih stvari.

Tražim od Vas da se sve to preispita, posebno od ministra Radulovića i to da objelodanite. Da se ja više obraćam Tužilaštvu, nikad više u ovom sastavu. Reći ću im u brk ko su i što su i Stankoviću i onom drugom, ne znam ni kako mu je ime, jer ja ružne ljude zaboravljam. Neću moj mozak i moj mentalitet da opterećujem sa nekim ljudima koji nisu dolični mome mozgu. Ja sam dao njima tri krivične prijave. Četiri miliona eura ide lopovima na of šor firmu preko crvenih boksita. Ne okreće se na to. I ja njemu da dajem tužbu? Ministre, ja sam čovjek koji zna neke stvari, jedan plus jedan su dva. Po pitanju prostora i svega ostalog čeka nas velika rabota, a uspostavljanju

dijaloga u Crnoj Gori dabogda da se vrati crnogorsko guvno. Znete li što ću s tim da kažem? /Upadica/ Guvno je, Peđa, ono će se okuplja pleme i će donosi odluku.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:18:44)

Takođe proceduralno se javio kolega Danilović. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (18.06.18 14:18:49)

Gospodine Nimanbegu,

Bez obzira što ministar pravde nije imao pravo, pa iako nije bilo, naravno uvredljivo, da u završnoj riječi po našem Poslovníku polemíše s poslanícima koji su govorili, jer je to zloupotreba prava, naročito ako ostanete nedorečeni pa bude da nešto što smo mogli razjasniti tokom diskusije, da je bilo volje od strane gospodina ministra, ostane da visi u vazduhu. Nije bila mala stvar /upadica/ mogu li da nastavim, izvinjavam se, Vama se obraćam? Nije bila mala stvar zbog toga što sam rekao ime i prezime. Radi se o javnoj ličnosti, radi se o zvaničnom potpredsjedniku Vlade, a onda u završnoj riječi ministar kaže da za to ne zna, da to nikada nije čuo. Mogao je makar od mene da zatraži da mu dostavim, ako ništa drugo, link na kojemu može to da provjeri. Jer, radi se o izjavi datoj na državnom servisu, gostovanju, intervju je trajao je 60 minuta. Rafet Husović je sam priznao da je nelegalno sagradio hotel, da je parcela njegova, ali da je u skladu sa islamom, jer je to bio ključni i odgovarajući izgovor, prepustio hotel i njegovo rentiranje svojoj porodici.

Ovdje nema ništa lično. Da ne znam da se radi o potpredsjedniku Vlade, ja ga u svojoj diskusiji ne bih pomenuo, a pomenuo sam ga u kontekstu činjenice da onaj ko tako radi, nema moralno pravo da predlaže ovakav zakon. Stojim iza svake riječi. Podsjećam Vas, ovo se dogodilo prošle godine u novembru. Možete da provjerite. Dakle Vaš kolega, potpredsjednik iz istog kabineta kaže da je to njegovo vlasništvo, odnosno da je zemlja njegova, da hotel funkcioniše dvije godine, da ga rentiraju članovi familije, ali da je u najboljim poimanjima i tumačenjima islama, što ja svakako čestitam i pozdravljam, odlučio da to prepusti svojoj porodici i da ona rentira, jer oni ne žive zajedno s njim.

Molim vas, važno mi je, da ne bude da sam izmislio, pozivam se na emisiju koja je trajala 60 minuta i molim ministra pravde da ubuduće, on zna pravila u ovom Parlamentu, ako hoće da se pojasnimo, to iskoristi tokom nečijeg nastupa. Ima pravo na komentar kad god. Ne bih sada reagovao proceduralno da nije bilo toga, ali s obzirom da sam rekao tešku riječ na kraju da neko nema moralno pravo da predlaže ovakve zakone, a da sam, ne radi se o kući nego se radi o hotelu koji donosi ogroman prihod, radi takve stvari i da potom u završnoj riječi ministar kaže da nikad nije za to čuo, a istovremeno je potpredsjednik Vlade. Ja nijesam mogao drugačije nego da Vama saopštím da je to zloupotreba, da smo ovo mogli da izbjegnemo. Na kraju, samo jedna rečenica, molim ministra pravde funkcija je takva, možda i po časti prvo ministarstvo, da se potruđi da ubuduće zna pravila Parlamenta, da ih se prisjeti i da više nikad ne dođemo u ovakvu situaciju. Očekivao sam da mi odogovori zbog toga što sam rekao da potpredsjednik Vlade tako nešto čini, a moji svjedoci su, upućujem Vas, imate još uvijek na youtjubu emisiju, pogledajte i shvatićete da ni jednu riječ nijesam izmislio. Sve je tačno. Nema potrebe da budete neinformisani nakon ove naše završne diskusije. To pitanje očekujem kad već samo za to nijeste znali, inače bi se protiv toga borili, postavite na Vladi. Hvala lijepo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:23:01)

Kolega Daniloviću, Vi ste iskoristili pravo na proceduralnu riječ.

Potpredsjednik Pažin je bio izrazito, rekao bih, spreman u svrsi dijalogu, jačanja dijalogu unutar Crne Gore da sasluša i Vas i vaše pravo i kolege Radulovića. Pomenuo Vas je u svom izlaganju i zato sam Vam dao riječ.

Vi ne želite? Ovim zaključujem. Završili smo raspravu o zakonu koji je bio na dnevnom redu.

Zahvaljujem svima koji su učestvovali u radu oko ovog zakona i prelazimo na sljedeći zakon, a to je Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope protiv trgovine ljudskim organima.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministar pravde i Nikola B. Šaranović, generalni direktor Direktorata za međunarodnu, pravosudnu saradnju i projekte.

Izvjestioci su Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Ervin Ibrahimović, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Predsjednik Vlade želi li dopunsko obrazloženje? Želi.

Riječ ima potpredsjednik Zoran Pažin. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.06.18 14:24:30)

Poštovani predsjedavajući, poštovane dame i gospodo,

Zakon koji je danas na dnevnom redu, a kojim se potvrđuje Konvencija Savjeta Evrope protiv trgovine ljudskim organima, zapravo širi korpus borbe protiv trgovine ljudima kao jednog izuzetno negativnog a prisutnog društvenog fenomena širom Evrope i svijeta. Ova konvencija je sačinjena 2015. godine u Santiago de Composteli i ona ulazi u pravni poredak država Savjeta Evrope koje prihvataju ovu konvenciju. U skladu sa našim ustavnim poretkom, konvencije ulaze u naš pravni poredak na način što ih Skupština kroz zakon ratifikuje.

Sadržaj ove konvencije podrazumijeva više obaveza države koje prihvataju njen sadržaj, i to kako materijalno-pravne prirode, a to podrazumijeva propisivanje odgovarajućih krivičnih djela u cilju suzbijanja ovog izuzetno negativnog fenomena, takođe i procesno-pravnu dimenziju, a to znači odgovarajuća procesna sredstva za procesuiranje svih potencijalnih učinilaca krivičnih djela iz ove oblasti, ali takođe i međunarodno pravnu saradnju jer, ovaj fenomen nije ograničen na nacionalni okvir, odnosno unutar granica jedne države, nego kao transnacionalni organizovani kriminal se proteže na jednom širem području. Takođe, ova konvencija uređuje i položaj i status žrtve ove kategorije krivičnih djela, to je takođe potrebno ne samo urediti zakonskim propisima, nego stvoriti i kroz podzakonske propise odgovarajući institucionalni okvir za stvarnu i djelotvornu zaštitu prava žrtava ovih krivičnih djela. I konačno, potrebno je, kako je to već u duhu krivičnog prava, obezbijediti odgovarajuću zaštitu svjedoka, odgovarajuću vrstu pravne pomoći za žrtve krivičnih djela, odnosno mogućnost da ta lica budu saslušana, da u slučaju potrebe imaju i odgovarajuću pravnu pomoć da bi društvo bilo u prilici da na što cjelovitiji način suzbija ovu pojavu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:27:12)

Hvala Vam, potpredsjedniče Pažin.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Za sada imamo pet prijavljenih i idemo sljedećim redom: ispred kluba Demokratske partije socijalista govoriće Miloš Nikolić, a ispred Demokratskog fronta nek se pripremi Marina Jočić.

Izvolite, kolega Nikoliću. Miloš Nikolić ima riječ.

MILOŠ NIKOLIĆ (18.06.18 14:27:36)

Hvala, predsjedavajući. Uvažene kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani,

Dakle, pred nama je jedna jako važna Konvencija, čijim ćemo usvajanjem nastaviti kontinuitet primjene međunarodnih standarda na Crnu Goru, s tim što negdje u ovom dijelu

međunarodnih standarda ova Konvencija ima jedan mali izuzetak, a to je da negdje nas obavezuje da sami povećamo tu kontrolnu i preventivnu ulogu same države u daljem procesu, odnosno podstiče snaženje dodatnih unutrašnjih mehanizama kako bi se na adekvatan način izborili sa ovom pojavom.

Dakle, podsjetio bih da u oblasti krivično-pravnog zakonodavstva, dijela koji se tiče zdravlja, ljudi već imamo normiran veliki broj krivičnih djela. Dakle, ne počinjemo od nule, već imamo dobru osnovu, ali ćemo svakako donošenjem ove Konvencije tu osnovu proširiti i omogućiti bolju krivično-pravnu zaštitu građanima Crne Gore. U dijelu Krivičnog zakonika, krivična djela protiv zdravlja ljudi, podsjetiću da već imamo: nedozvoljeno presađivanje djelova tijela, nedozvoljeno uzimanje djelova tijela radi presađivanja, trgovinu djelovima ljudskog tijela, oglašavanje trgovine djelovima ljudskog tijela. Jedna vrsta osnove za borbu protiv ove pojave već postoji u Crnoj Gori i srećom nijesmo imali do sada preveliku potrebu da se borimo sa ovom pojavom. Međutim, potrebno je pratiti savremene pravne tendencije i u tom smislu vidim značajan napor koji je Ministarstvo pravde u ovom dijelu učinilo. Što se tiče same Konvencije, ona je stupila na snagu 1. marta 2018. godine, i imamo već veliki broj država koji je pristupio toj Konvenciji (pristupalo se od 2015. godine). To predstavlja napor od strane Savjeta Evrope da se po ovom pitanju koje jeste jako značajno i koje možda ne toliko u Crnoj Gori, srećom, ali u međunarodnim razmjerama zauzima jedno pitanje koje postaje sve veći problem u odnosu na život i zdravlje ljudi.

Što se same Konvencije tiče, Vi ste već u uvodnom izlaganju rekli suštinu pomenute Konvencije. Ja ću biti veoma kratak u tom dijelu. Dakle, proširuje se korpus krivičnih djela koje garantuju zaštitu u odnosu na ono što je ugroženi objekat, odnosno život i zdravlje ljudi u konkretnom slučaju. Sem toga proširuje se pojam žrtve kako bi se eventualno nova krivična djela koja budemo uvodili, odnosno novonormirana mogla najšire primjenjivati, najšire tumačiti i time obezbijediti najširu zaštitu. Osim toga, kao što sam rekao na početku, ohrabruje se podsticanje i stvaranje unutrašnjih mehanizama kako bi se na pravi način izborili sa ovom pojavom, a dominantno se ti unutrašnji mehanizmi tiču prevencije. Vjerujem da ćemo danas stvoriti, odnosno dopuniti postojeći normativni okvir kako bi mogli da se bavimo ovom pojavom, ali isto tako smatram da kao čitavo društvo imamo obavezu da na jedan adekvatan način odgovorim onome što su moguće nadolazeće opasnosti u odnosu na ono što je, nažalost, u trendu u savremenim državama svijeta. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:30:43)

Hvala, kolega Nikoliću.

Kao što sam najavio, ispred Demokratskog fronta riječ ima kolegistica Marina Jočić, a neka se pripremi kolega Danijel Živković.

MARINA JOČIĆ (18.06.18 14:30:59)

Poštovani građani, evo danas se na dnevnom redu našao i Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije protiv trgovine organima, Konvencije Savjeta Evrope.

Jedan veoma human zakonski akt, međutim u Crnoj Gori on neće mnogo da znači. Da podsjetim da smo kao zemlja na samom začelju društava koje promovišu ovakvu ideju doniranja organa ljudima kojima su neophodni, doniranje organa sa mrtvih osoba. Za to su u osnovi dva razloga, to je pravna nesigurnost građana. Građani koji bi eventualno potpisali tu donorsku karticu ne znaju šta bi se desilo sa njihovim organima ukoliko bi ih neko uzeo, jer u ovoj državi vlada, kao što znamo, bezvlašće. Ovakva tvrdnja se može potkrijepiti mnoštvom primjera. Evo najsvježiji je Milan Knežević, koji je upravo izašao iz zatvora samo zbog toga što je branio Ustav i zakon Crne Gore. Trenutno se sudi liderima Demokratskog fronta za "Državni udar", za pranje novca, za razne druge stvari. Nezakonito se smjenjuju ljudi iz Javnog servisa i iz raznih drugih institucija. Svime time država šalje poruku građanima - Mi možemo da uradimo šta god hoćemo, možemo to da pokrijemo formalno nekim zakonima, a ono što je u političkom interesu vlasti, a na kraju i u materijalnom, oni uvijek nađu načina kako to da urade. To se odnosi naravno i na organe.

Podsjetiću samo na crnom tržištu da organi jednog zdravog čovjeka koštaju između 300 hiljada i milion eura, što je jedna ogromna cifra i primamljiv plijen za razne kriminalce.

Drugi razlog zašto smo na samom začelju, posebno u okruženju, društava koja ne praktikuju takvu praksu da zavještavaju svoje organe onima kojima je potrebno je i jedno gorko iskustvo sa najboljim drugom Mila Đukanovića, Duška Markovića, a nije mu loš drug ni Dritan Abazović. To je Tači, ozloglašeni organizator trgovine ljudskim organima, po svjedočenju Karle del Ponte. To nije naša tvrdnja.

Kao što znamo, žuta kuća je postala u Albaniji sinonim za trgovinu ljudskim organima, za vađenje ljudskih organa, konkretno Srba sa Kosova i ostalih neistomišljenika mafijaške vlasti u mafijaškoj državi Kosovo.

Ako znamo da su ovo najbolji prijatelji, nećemo valjda da tvrdimo da u ovom slučaju ne važi poruka i narodna mudrost "Sa kim si, takav si". Znači, vrlo je realna mogućnost da u ovakvu vrstu kriminala bude uvučena i država ili djelovi države i da se takva nečasna i ogavna trgovina ne sprečava ili prikriva.

Pošto pretpostavljam da se većina vas neće složiti sa mojim tvrdnjama oko trgovine ljudskim organima, ja imam predlog za sve vas. Prije svega, ministar Pažin a mogli bi i njegovi saradnici, a onda i svi poslanici DPS-a da ovih dana potpišu donorsku karticu, da zavještaju svoje organe, da na takav način pozovu građane Crne Gore i daju primjer da to treba uraditi, da treba spašavati one kojima ima spasa, tim prije što se organi daju sa umrlih. Ima nas starijih, tu bi se moglo nešto probati, a bogami ima i mlađih kod kojih može dosta organa da se iskoristi. Bez obzira šta ćete vi da uradite, ja ću u toku ove nedjelje da uzmem donorsku karticu. To sam odavno imala namjeru, a ovaj zakon koji je trenutno u proceduri me motivisao da tu svoju namjeru ispunim ove nedjelje. A ako svi vi budete uzeli donorsku karticu koju predlaže ovaj zakon, ohrabrićete građane Crne Gore da porade nešto na humanom planu, a i vi ćete pokazati da ste sposobni neki humani akt i čin da učinite, a da nije vezan za izbore.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:35:53)

Kao što sam najavio, riječ ima kolega Danijel Živković.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (18.06.18 14:36:01)

Hvala, potpredsjedniče.

Dakle, usvajanjem Predloga zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope protiv trgovine ljudskim organima Crna Gora nastavlja sa usaglašavanjem nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, što predstavlja još jedan korak na putu ispunjavanja obaveza iz poglavlja 24 - Pravda, pravda, sloboda i bezbjednost, koje je zvanično otvoreno 18. decembra 2013. godine. Ovo poglavlje podijeljeno je na 12 podoblasti, a jedno od njih je Suzbijanje trgovine ljudima.

Potvrđivanje ove Konvencije u širem kontekstu ima za cilj borbu protiv organizovanog kriminala, jer su u čitav postupak umiješane organizovane mreže kriminalnih organizacija koje djeluju na području cijelog svijeta. Tu se posebno ističu zemlje Bliskog istoka, gdje se Egipat navodi kao jedan od gradova koji je ulaz na tržište Bliskog istoka. Zbog svog geografskog položaja, ovaj grad ima veliki priliv izbjeglica sa afričkog kontinenta.

Zbog toga je neophodno potvrđivanje Konvencije koja propisuje precizna pravila u ovoj oblasti i predviđa da će svaka strana preduzeti zakonodavne mjere kako bi se obezbijedilo da se određene okolnosti, ukoliko već ne čine konstitutivni element krivičnog djela, u skladu sa odgovarajućim odredbama domaćeg prava uzmu u obzir kao otežavajuće okolnosti - ako je djelo imalo za posljedicu smrt ili ozbiljnu štetu za fizičko i mentalno zdravlje i ukoliko je izvršilac djela zloupotrijebio svoj položaj prilikom izvršenja krivičnog djela, naročito ako je djelo počinjeno u okviru kriminalne organizacije i ukoliko je ranije izvršilac osuđivan za ta krivična djela. S obzirom na to da je savremena medicina uznapredovala i da se transplantacija organa s donora na

primaoca pokazala kao medicinski uspješan način liječenja, to će pitanje otkrivanja crnih tržišta trgovine ljudskim organima predstavljati sve veći izazov na globalnom nivou za mnoge svjetske sisteme, pa i vlade. Oni pokušavaju da otkriju dobro isprepletenu mrežu trgovine ljudskim organima. Dakle, potvrđivanje ove konvencije je mnogo više od usklađivanja našeg zakonodavstva sa evropskim. Prevencija je u osnovi usvajanja Predloga zakona, jer precizira sve ono što je potrebno kako bi se na najkvalitetniji način spriječilo krivično djelo trgovine organima. Koliko se radi o kompleksnoj aktivnosti u smislu suzbijanja ovog vida kriminaliteta, govori činjenica da svakih 13 minuta u svijetu jedna osoba umre čekajući na transplataciju, a da se svakih 16 minuta doda novo ime na listu čekanja za donaciju organa. Ovo dodatno usložnjuje ovako složenu materiju. Radi se o velikoj potražnji organa za koje uz praćenje zakonske regulative podrazumijeva i duži period čekanja pa se često pribjegava crnim tržištima i ilegalnim kanalima za nabavku organa, bilo od živih ili preminulih donora.

U Crnoj Gori do sada nije bilo zabilježenih slučajeva trgovine ljudskim organima dok je krivično zakonodavstvo u potpunosti usaglašeno sa tekovinama Evropske unije. Da sada ne pominjem, kolega Nikolić je već govorio o krivičnim djelima koja su navedena u Krivičnom zakoniku, dakle mi imamo kvalitetnu bazu i osnovu koja se tiče ove problematike. Samo ću reći da Konvencija postaje, nakon usvajanja Predloga zakona, sastavni dio unutrašnjeg pravnog poretka, pri čemu će se proširiti dosadašnji mehanizmi Savjeta Evrope u pogledu borbe protiv trgovine ljudima.

Dakle, Ministarstvo pravde je zaduženo za praćenje realizacije evaluacije navedenog propisa i siguran sam da će uz dobru komunikaciju državnih organa bilo kakav pokušaj da se počini krivično djelo trgovine organima u Crnoj Gori biti spriječen u svom zametku. Stoga, u potpunosti podržavam usvajanje ovog predloga o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope protiv trgovine ljudskim organima i puna podrška Ministarstvu pravde u pogledu realizacije praćenja evaluacije ovog zakonskog propisa. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:39:37)

Hvala, kolega Živkoviću.

Sljedeća prijavljena ispred Demokratskog fronta je kolegistica Ljiljana Đurašković, a neka se pripremi kolegistica Branka Bošnjak.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (18.06.18 14:39:48)

Zahvaljujem.

Uvaženi građani, gospodine ministre sa saradnicima,

Istorija transplantacije organa i tkiva seže u daleku prošlost. Jedan indijski hirurk je još prije 600 godina prije nove ere transplantirao kožu, a začetnici hrišćanske medicine Sveti Damjan i Kozma su u 1. vijeku transplantirali nogu pokojnika osobi kojoj je amputirana noga. Porastom broja stanovnika na planeti, a napretkom savremene medicine, porasla je potreba za ljudskim organima. Velike potrebe za ljudskim organima stvorile su i unosan polukriminalni ili posvekriminalni oblik trgovine. Trenutno u svijetu na transplantaciju organa čeka preko milion ljudi i nalaze se na listi čekanja, a statistike kažu da je godišnji priliv na tim listama oko sto hiljada pacijenata koji čekaju za organe.

Usljed velikog nedostatka legalno dostupnih ljudskih organa, isti su postali tražena roba, ružan izraz, ali čim je trgovina, moramo reći roba, i to na ilegalnom tržištu. Ilegalnom trgovinom organa okrene se od 840 miliona do preko milijardu i 700 hiljada u toku jedne godine. Nažalost, u Crnoj Gori postoji veliki broj pacijenata kojima je potrebna transplantacija organa. Zbog veoma malog broja donora, naši ljudi su prinuđeni da prodaju svoje stanove, svoja imanja i organ potraže na ilegalnom tržištu. Zato, apelujem na cjelokupnu javnost da se više govori o značaju donorstva. Adekvatnim upoznavanjem građana Crne Gore sa značenjem transplantacije i sa značenjem donatorstva organa kao rezultat imao bi povećan broj donora, a smanjila bi se i dužina čekanja na organe. Istovremeno, to bi ulilo nadu mnogim pacijentima kojima transplantacija predstavlja jedini

vid izlječenja, da će biti operisani na vrijeme, a njihovi životi spašeni.

Šta je cilj Konvencije o kojoj danas raspravljamo? Svrha ove Konvencije je sprečavanje i suzbijanje trgovine ljudskim organima, obezbjeđivanjem kriminalizacije određenih djela, zaštita prava žrtava krivičnih djela utvrđenih u skladu sa ovom Konvencijom i olakšanje saradnje u suzbijanju trgovine ljudskim organima na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Radi građana pojasniću šta znači nedozvoljeno uzimanje ljudskih organa. Kada se uzimanje obavlja bez slobode, bez slobodne, informisane i posebne saglasnosti živog ili preminulog davaoca, ili u slučaju preminulog davaoca gdje uzimanje nije odobreno domaćim zakonodavstvom. Dalje, kada je živom davaocu ili trećem licu ponuđena finansijska dobit ili slična prednost u zamjenu za uzimanje organa. Takođe, kada je trećoj strani ponuđena ili je ista primila finansijsku dobit ili sličnu prednost u zamjenu za uzimanje organa od preminulog davaoca.

Svaka država potpisnica ove konvencije će preduzeti neophodne zakonodavne i druge mjere kako bi traženje i regrutovanje davaoca ili primaoca organa propisala kao krivično djelo u njenom domaćem zakonodavstvu kada su učinjeni sa umišljajem, gdje se sprovode radi finansijske dobiti ili uporedive koristi za lice koje navodi ili regrutuje ili za neko treće lice. Takođe, svaka država potpisnica će preduzeti neophodne zakonodavne i druge mjere kako bi se propisalo kao krivično djelo kada je učinjeno sa umišljajem zahtijevanje ili prihvatanje od zdravstvenih radnika, javnih funkcionera ili lica koja upravljaju ili rade za subjekte u privatnom sektoru u bilo kom svojstvu. Smatram da je ova Konvencija potrebna našoj zemlji. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:44:30)

Hvala, koleginice Đurašković.

Kao što sam najavio, riječ ima koleginica Branka Bošnjak, a neka se pripremi posljednji prijavljeni kolega Predrag Sekulić.

BRANKA BOŠNJAK (18.06.18 14:44:45)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Moje kolege su uglavnom dosta toga rekli do sada, tako da se neću ponavljati. Ali, ovo jeste jedan globalan problem kome mi moramo da se priključimo, odnosno moramo ratifikovati ovakve konvencije zbog toga što će sigurno i nas brzo zadesiti nešto slično što postoji u zemljama Evropske unije, a postoji i u okruženju. Nažalost, možda je postojalo i kod nas, ali još uvijek to nemamo registrovano. U svakom slučaju, treba raditi na ovome jer ovo je vrlo unosan biznis za kriminalce, a znamo da su kriminalci i te kako dobro povezani i u regionu i međunarodno i oni će se brže složiti nego mi u ovoj sali i krenuće u jednu ovakvu akciju, vjerovatno, pošto se radi o stotinama hiljada i milionima eura za ovakve stvari. Sa druge strane, imamo ljude koji su žrtve i imamo, nažalost, pacijente koji su na listi čekanja za donaciju organa i kojima je svaki dan vrijedan. Zbog toga su te porodice spremne i da uđu u neko crno tržište, ovako nazivamo tržištem, da bi pomogli svojoj rodbini, svojim bliskim srodnicima da pokušaju da dobiju, odnosno da im se donira organ.

Mi u Crnoj Gori nemamo povjerenja u pravni sistem, kao što je rekla moja koleginica. Zbog svih moralnih vrijednosti koje su potpuno degradirane u Crnoj Gori, ljudi nemaju povjerenja da doniraju svoje organe, a nijesu ni dovoljno prosvećeni sigurno u vezi sa tim, a nemaju povjerenja ni u naš zdravstveni sistem. Prvo ću naglasiti da nemaju povjerenja oni koji ga vode. Nema povjerenja Vlada u naš zdravstveni sistem, nemaju povjerenja poslanici, predstavnici Vlade jer nećete naći, možemo na prste jedne ruke izbrojati one koji svoju porodicu ili sebe liječe u Crnoj Gori. U drugoj državi, u sređenim državama bi svako od njih morao podnijeti ostavku jer ne bi bio na onom mjestu ako nema povjerenja u svoj zdravstveni sistem. Međutim, Crna Gora je zemlja čuda, ovdje može sve, pa se čak to i stimuliše.

Znate li na šta sam naišla? Pošto nemam običaj da pravim ikakve intervencije, prije neki dan sam jedno četiri sata čekala u MUP-u da bi mi se produžio pasoš i lična karta. Nijesam htjela da pravim intervenciju za takve neke stvari, pa gledam i u zdravstvenom sistemu da ne

intervenišem, a to je najgore. Najgore je, nažalost, i po porodicu i po sebe. Ali, hoću da vam kažem da prosto je u našem sistemu je došlo vrijeme da svi su navikli na to i da se drugačije ne može doći do nečega i građani nemaju onda povjerenja ni u zdravstveni sistem ni ne osjećaju se sigurni, da potpišu donorsku karticu. Jer, ne znaju šta može da ih zadesi, ne znaju u stvari ni da li će to biti povjerljivo kod onog ljekara gdje će oni to da potpišu, da li će to biti tajni podatak koji će se znati kasnije ili će to postati javno pa onda može da očekuje i da bude ubijen da bi neko zaradio. Hoću da kažem da Vlada i država treba ozbiljno da shvate situaciju u kojoj se nalazi Crna Gora. Nažalost, ja ne vidim raspoloženje i volju za takvim nečim, izuzev ovako što deklarativno svi ovdje pričamo i kažemo kako to bi sve fino tako dobro valjalo da se odradi, ali sutra će garantovano neko iz vrha vlasti ili povezan sa vrhom vlasti procijeniti ovu trgovinu organima kao vrlo unosan biznis. Koleginice su rekle, to su radili neki državni funkcioneri iz okruženja i to će vjerovatno doći i kod nas, gotovo da sam sigurna 100% zbog toga što su sve moralne vrijednosti degradirane - to je postala matrica kako se radi. Bitno je samo zaraditi što više za kratak period kao da će živjeti hiljadu godina, a ne svi ćemo završiti u onih nepune dva kvadrata pod zemljom, /prekid/ promovisem ovdje donorstvo, ali da treba prvo da izgradimo povjerenje u naš zdravstveni sistem i da izradimo povjerenje da to ukoliko se mi odlučimo da budemo humanitarci na taj način što je pozitivno, bude nešto što neće biti javna tajna svuda, gdje neće svi znati da smo mi upravo ti da bi na neki način prevenirali od nekih stvari. Ali, bojim se da smo daleko mi od svega toga, iako bih voljela jer apelujem na mnoge, mnogo je onih koji nijesu dočekali, nažalost, organe i skoro smo imali slučaj i apel jednog kolege novinara koji to nije doživio. Treba da radimo na tome da se okrenemo malo humanosti, jer je toga sve manje i sve manje solidarnosti nažalost u Crnoj Gori.

Svijetli primjer ove Nikšićanke koju želim da pozdravim /prekid/ pokazala da i u ovim lošim vremenima ima ljudi koji zaslužuju i nagrade i da budu počastvovani, pohvaljeni od svih nas.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:51:01)

Zahvaljujem.

Kao što sam najavio, riječ ima zadnji prijavljeni kolega Predrag Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (18.06.18 14:51:12)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine potpredsjedniče Vlade, poštovane koleginice i kolege,

Dozvolite da kao predstavnik Skupštine Crne Gore u parlamentarnoj Skupštini Savjeta Evropa i ja sa par rečenica dam doprinos raspravi o Predlogu zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evropa protiv trgovine ljudskim organima. Uz malo podsjećanje, znači već 11 godina Crna Gora je članica Savjeta Evrope, jedne od najvažnijih međunarodnih institucija, uz Ujedinjene nacije i OEBS. Crna Gora, koliko je to u njenoj moći, daje puni doprinos ovome što je rad Savjeta Evrope. To možemo vidjeti kroz 87, 88 potvrđenih konvencija Savjeta Evrope i ispunjavanje svih onih obaveza koje stoje u osnovnim principima Savjeta Evrope.

Naravno, ne treba zaboraviti da, kao što je uvaženi kolega Miloš Nikolić to saopštio na samom početku, samo potvrđivanje ove Konvencije ništa kvalitetnoga novoga neće dati kada govorimo o onome što je pitanje krivične kvalifikacije ovog problema i ovog pitanja. Znači, mi nećemo mijenjati Krivični zakon jer već postoji kriminisana krivična djela koja se odnose na trgovinu ljudskim organima. Istini za volju, moramo da znamo i, to smo napisali u Ustavu, da potvrđivanjem ove Konvencije ova Konvencija će biti sastavni dio našeg pravnog poretka.

Dozvolite mi da kažem nekoliko rečenica na ono što je bilo neprimjereno obraćanje naših koleginica iz opozicije kada su govorile na ovu temu. To se, prije svega, odnosi na ono što je pitanje trgovine ljudskim organima i zloupotrebe žrtava rata na prostorima zajedničke bivše nam domovine.

Naravno, ne ulazeći u ono što je pitanje direktnih optužbi, jer to je ipak pitanje za neke druge instance, mislim na Međunarodni sud pravde u Hagu, ali dozvolićete da je možda to još jedna

dobra prilika da se podsjetimo šta sve sa sobom loše nose građanski i svaki drugi ratovi.

Znači, dozvolite kao čovjek koji je imao prilike da u posljednjih par decenija vidi na koji način se zlo rata može doživjeti ili preživjeti, sa jedne strane. Sa druge strane, da vidimo sve one loše stvari i čini mi se da je upravo ta priča o ratu najbolja potvrda onoga što radi politika Demokratske partije socijalista i onoga što radi Crna Gora danas. Da ne bi i mi bili ili građani Crne Gore žrtve nekih budućih ratova, dozvolićete takođe da kažem da je ovaj prostor veoma ranjiv i da istorijski imamo veoma loše iskustvo, mislim da bismo trebali da svi zajedno čak i u ovom Parlamentu pošaljemo jaku poruku da nam takve stvari ne trebaju, a da zaista mir nema nikakvu alternativu i da sve što je današnja politika Demokratske partije socijalista i što je politika današnje Crne Gore vodi upravo tome, a to je da izbjegnemo svaki pokušaj da se pitanje ratnih zločina ili rata uopšte na bilo koji način bude dio naših...

Uvažene kolege, dozvolite da se pridružim onome što je, takođe čuo od koleginice iz opozicije, veoma pozitivno. Apelujem na sve da alternativa ovakvim stvarima može biti samo legalno donorstvo. Uz podsjećanje da je Ministarstvo zdravlja prije nekih sedam, osam godina počelo akciju, da je jedan od potpisnika te donorske kartice bio naš uvaženi kolega Bobo Radunović, koji je tada bio ministar zdravlja, čini mi se da tu akciju stalno iz nova moramo pokretati iz prostog razloga što naši organi u jednom trenutku mogu da spasu nečiji život. To zaista nema cijenu i čini mi se da ako su saglasne kolege iz opozicije koji su pokrenuli tu akciju, mislim da ima prostora da možda negdje zajednički upriličimo potpisivanje tih donorskih kartica svi mi iz Parlamenta. Čini mi se da kada o govorimo o takvoj jednoj akciji, što se tiče Demokratske partije socijalista, ne vidim nikakvu prepreku za to.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:55:39)

Hvala, kolega Sekuliću.

Možete komentar.

Izvolite. Koleginica Jočić.

MARINA JOČIĆ (18.06.18 14:55:58)

Gospodin Predrag Sekulić izabrao je glagolski bezlični oblik da se obrati i da komentariše moje izlaganje. Malo mi je to čudno jer smo kolege godinama, decenijama, bezbroj puta popili kafu, ali 'ajde. Vremena se mijenjaju, kao što se mijenja i DPS koga u ovom trenutku on hoće da promoviše kao partiju mira, saradnje itd. Ja mislim da smo zajedno bili u "Pobjedi" u vrijeme kada je DPS predvodio i bio organizator raznih pohoda na Dubrovnik i Hercegovinu, od čega danas pere ruke kao da se to nikada nije desilo, a svi dobro znamo da smo svi tada bili u jednom frontu da branimo ustavni poredak Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, gdje smo svi zakletvu polagali od nas pionira pa kasnije do onih koji su služili vojni rok da se zaklinju da će svojim životom braniti cjelovitost Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Dakle, nama ne treba da drži lekciju o tome šta znači mir a šta rat, jer ako je neko veliku žrtvu u ratu podnio, to je svakako srpski narod, koji se na svim prostorima gdje je postojao samo branio od invazije separatističkih težnji ostalih naroda.

Nijesam htjela, i to nikad ne bih uradila, da generalizujem ono što se desilo na Kosovu i Metohiji sa otimanjem ljudi. Ja ne mislim da su svi Albanci za to krivi, nego samo oni koji su držali konce rata na Kosovu i Metohiji, a to su današnji lideri Kosova i Metohije. Naravno da je to jedno užasno podsjećanje. Međutim, ja sam to samo kao jedan od primjera navela pravne nesigurnosti u Crnoj Gori, jer ako neko ima za prijatelja takvog čovjeka, jednostavno mora da se zaključi da njemu takvo nešto nije strano, takve ogavne trgovine i takva ogavna djela.

Ponoviću da ovo nije naša tvrdnja, da su se ova tvrdnja i ovi podaci pojavili u biografiji ili memoarima Karle del Ponte, koja označava i žutu kuću kao mjesto uzimanja organa, a da je to postojalo na više lokacija i na Kosovu i Metohiji i u Albaniji. Tako da u principu nema ništa oko čega se mi trenutno ne slažemo, osim oko ove parcijalne amnezije moga kolege koji se ne sjeća

šta je DPS i gdje je bio početkom '90-tih godina. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 14:58:50)

Koleginice Jočić, Vaš kolega sa ovih kafa koje ste pili zajedno daće Vam odgovor, iz "Pobjede", ali ja Vam moram samo reći da je teško dati sebi slobodu i pravo odlučivanja i presuđivanja. To rade sudovi. Tako da i Vaša izlaganja kako god da meni kao Albancu imaju neku potrebu da reagiram na Vaša dva zadnja izlaganja, ali sudovi su tu. Sudovi međunarodni i državni koji će dati pravu presudu. /Upadica/ Sudovi su ti. To je vladavina prava i to je vođenje nekog civilizacijskog dijaloga.

MARINA JOČIĆ (18.06.18 14:59:42)

...svijetu ovakve stvari rješavaju sudovi.

Međutim, svjedoci smo prilikom suđenja u Hagu, međunarodnom sudu u Hagu, svi svjedoci su pobijeni. Svjedoci koji su mogli da posvjedoče o otimanju ljudi Srba i Albanaca na kraju krajeva koji nisu bili lojalni ovim današnjim vlastima, odnosno Hašimu Tačiju. Osim toga, nikako da se uspostavi na Kosovu i Metohiji sada međunarodni sud pravde. Zna se šta se sve radi tamo da se ne uspostavi taj sud.

Dakle, opet se slažem i sa Vama. Naravno da bi sudovi trebali da donesu presude i da donesu konačnu istinu koju bi prihvatila i jedna i druga strana. U ovom trenutku to je nemoguće zbog političkih međunarodnih odnosa koji trenutno traju i zbog konstelacije svega onoga što se dešava u svijetu. Kad tad ta istina mora /prekid/ ono što je procurelo u javnost od zvaničnika Evropske unije, a ne da bude naša opservacija.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:00:54)

Ja opet sebi ne dajem pravo na ono što curi da reagujem, nego na ono što su presudili sudovi. Presudili su i sudovi u Srbiji da je bilo i ratnih zločina i ko su bili ti koji su radili zločine, tako da to nije...

MARINA JOČIĆ (18.06.18 15:01:09)

Ne govorimo mi o ratnim zločinima, nego ubijanju ljudi i uzimanju organa.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:01:13)

Izvolite, kolega Sekuliću, imate pravo na ćaskanje uz kafu.
Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (18.06.18 15:01:21)

Hvala Vam, uvažena koleginice Jočić, što ste me podsjetili, mladost je lijepa kakva god da je, to što smo pili kafu nekad zajedno ne znači da smo mislili isto. Znači nemam nikakve dileme oko toga. Uostalom, u tom periodu ja sam radio u gradskoj hronici, a Vi ste bili jedna od urednica "Pobjede". Ali, to ne znači da jednako mislimo kada pijemo kafu zajedno. Uostalom, moji stavovi su javni, veoma poznati i nemam nikakvu dilemu oko toga. Srećom, sve poslove koje sam radio, radio sam javno tako da ostaje pisani trag.

Žao mi je što sebi dajete za pravo da govorite u ime čitavog naroda, jer čini mi se da

postoje i Srbi u Crnoj Gori, ako hoćete i neki drugi Srbi, koji razmišljaju drugačije od Vas. Dozvolili ste da jedan veliki dio Srba u Crnoj Gori glasa za Demokratsku partiju socijalista. Vjerujem da tu pravite jednu grešku. Kako god to bilo, slažemo se u jednom - svi smo protiv rata, a jedan od načina da izbjegnemo taj rat jeste da vodimo dijalog u Parlamentu i da pozivamo na mir. Uostalom, rat nam donosi mnoge ružne stvari. Sjetimo se samo onih hladnjača koje su bile pune leševa sa Kosova. Znači, dajte da ipak u ovom trenutku ne prebrojavamo žrtve. Nisam ja govorio o tome. Ima ko će da se bavi time i ko utvrđuje krivicu - i jedne, i druge, i treće strane. U ovom trenutku samo je međunarodni sud pravde u Hagu ovlašćen za tako nešto. I dozvolićete da imam pravo da ne presuđujem u bilo čije ime, u ime bilo kojeg naciona. Ja sam samo govorio o tome da je politika Demokratske partije socijalista i politika današnje Crne Gore pravi put u mir, a da svako nacionalno prebrojavanje posebno na ovim prostorima, čini mi se, da negdje nas vodi u nestabilnost. Dokle god imate jednu jaku građansku partiju kao što je Demokratska partija socijalista, za koju, podsjećam još jedan put, glasa veliki broj Srba u čije ime Vi govorite i dajete sebi slobodu da govorite, imate i stabilnost i mir u Crnoj Gori. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:03:41)

Kolege, nemojmo sa mjesta, a imate proceduralne reakcije.
Mogu zaključiti da smo završili raspravu sa učešćem poslanika.
Kolega Slaven Radunović se javio zadnji.
Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (18.06.18 15:04:09)

Ne zamjeram što ste zaboravili da sam se naknadno prijavio i to iz razloga da samo nekoliko stvari saopštim za koje sam zaključio da su promakle možda mojim kolegama, a koje smatram da su bitne.

Međutim, ne mogu samo da ne iskomentarišem, to je opšte mjesto nije vezano samo za ono što je rekao gospodin Sekulić, nego ta priča o Srbima koji navodno glasaju za Demokratsku partiju socijalista. Najveći broj tih Srba kao i najveći broj drugih stanovnika Crne Gore koji glasaju za Demokratsku partiju socijalista glasaju, nažalost, zbog izbornog inžinjerina koji se primjenjuje u Crnoj Gori, zbog pritisaka, zbog ucjena sa poslom, zbog ucjena kaznama, zbog obećavanja da će im se završiti nešto što je nezakonito itd. Mislim da je uopšte glupo da o tome pričamo, to svi građani Crne Gore znaju. Neki na to pristaju, neki ne pristaju, ali nema potrebe pošto ovo ne gleda niko van Crne Gore, mi u Crnoj Gori svi to znamo. Znači i vi koji sjedite tamo, znamo i mi koji sjedimo ovamo. Mi, nažalost, još nismo našli načina to da spriječimo. Vama i dalje ide taj izborni lopovluk dobro, jer to nije samo lopovluk, to je siledžijstvo, u mnogim slučajevima. Ali, ne dozvoljavam samo da vezujete Srbe ili bilo koje druge građane Crne Gore za vašu politiku, nego za vaš način upravljanja izbornim sistemom, zloupotrebama izbornog sistema. Vi tako ostvarujete moć, ide vam od ruke. Kažem, nismo vam do sad mogli ništa, nažalost, ni mi, ni narod Crne Gore. Mala je država, mali je sistem. Zbog toga ste se i toliko trudili da se odvojite - da bi ste lakše sve kontrolisali.

Da se vratim na ovu stvar o kojoj pričamo. Crna Gora je šampion u usvajanju konvencija, šampion u prilagođavanju zakona evropskim, a isto tako je i šampion u nepoštovanju tih konvencija i u nepoštovanju zakona. Naravno, što se tiče ove Konvencije, ne postoji nijedan razlog na svijetu zašto ga mi ne bismo podržali, ne bilo ko, ali postoji strah jedan zašto bi vlast jedne države u kojoj Vlada povisi akcizu da bi njeni članovi mogli da prodaju cigare na crno, poštovala ovu Konvenciju. Zbog čega?

U ovoj državi, vidim da me gledate začuđeno, gospodine Nimanbegu, Vama nije poznato da su ovdje povišene akcize na cigarete da bi bolje išla roba na crno, da građani Crne Gore ne bi kupovali legalno robu na trafikama i plaćali porez državi, da bi cijena cigareta bila visoka, a da bi cijena iz Mojkovca bila jeftina. Pa, valjda vam je to postalo jasno od dana kada ste glasali do danas. Znači, zašto bi se vjerovalo takvoj vlasti da će bilo šta da poštuje. Zašto bi se vjerovalo

takvoj vlasti, kako reče moja koleginica Jočić, kojoj je Hašim Tači jedan od najboljih prijatelja u regionu, koji je označen i koji je i te kako osumnjičen, u redu, nije presuđeno, ali koji je i te kako osumnjičen za takvu rabotu? Ljudima drugima koji su samo ovlaš osumnjičeni i to u Pink emisijama "Jedan minut do dva", ovdje se javno sudi i oni se izoluju na javnoj sceni i protiv njih se vodi pravi rat.

Znate li zbog čega ima mali broj donorskih kartica u Crnoj Gori? Jer građani van onih izbora kad ih onako privučete ljubavlju, pričom o velikim stvarima kojim obećavate i oni povjeruju u njih, van toga oni vama ne vjeruju. Jer, da vam vjeruju, oni bi potpisali donarske kartice, ali neće jer ih je strah da u ovakvoj državi kad nekome od najbližih srodnika, mafijaša, van Vlade i u Vladi, prifali organ za koji se bude saznalo da bi mogao da bude adekvatan, a da ga ima vlasnik donorske kartice, da su kompaktilni u biološkom smislu, da eventualno iskoriste dnk koji je on nekad dao, pa je utvrđeno da bi odgovorio njegov bubreg, srce, ili već šta može da bude, da ga ne pojede mrak, da naprasno ne doživi saobraćajnu nesreću da bi se taj njegov organ iskoristio. To je Crna Gora. U Crnoj Gori kontrolišete svaki glas, svakog čovjeka, zašto ne biste i svaku donorsku karticu? Ne vjeruje vam narod i zato nema potpisivanja /prekid/ Znači i ja i svako odavde potpisaće donorsku karticu. Mi se ne bojimo, mi to pokazujemo svaki dan svojim životima, svojim djelom, ali ne čudite se od običnog naroda. Oni iz straha, između ostalog, glasaju za vas, ali iz straha neće da potpišu donorsku karticu, jer misle da će neki od njih da budu na ovaj ili onaj način ubijeni da bi im se organ uzeo kad zatreba nekome kome je itekako važno da se učini. Nema razloga da bilo što nakon svega što smo doživjeli u Crnoj Gori da ne vjerujemo čak i u takve mogućnosti. Ovo je država u kojoj su mafija i vlast isprepleteni do krajnjih granica. Ovo je država kojoj ne može ništa da se vjeruje i zato se ne vjeruje ni u ovom smislu. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:10:11)

Kolega Radunoviću, pošto ste se meni direktno obratili, sigurno da sam Vas gledao začuđeno i sami dajete povoda da Vas gledam začuđeno. I dalje nastojite da dajete ovlaš ocjene ili presude da li je akciza i na koji način ovdje utvrđena, da bi se navodno nekome omogućilo da zarađuje. Ta problematika je izuzetno bitna i sigurno da i u Vladi razmišljaju odgovorno šta raditi, da li je to dobro utvrđena akcizna politika, da li to sad ide više u ilegalno tržište. Sigurno da imam trunke sumnje da je to namjerno rađeno, ne bih im činio ni ja, niti kolege, ne bi činili taj glas koji bi mogao nekome navodno. Svijet ne funkcioniše na taj način. Na svu sreću, ni Crna Gora ne funkcioniše na taj način. Ima dovoljno ovdje otvorenih, hrabrih, odgovornih ljudi, koji rade svoju politiku shodno svojim znanjima, politika i namjerama, ali ne nekim tajnim, bajkovitim, skrivenim, politikama zavjere. Ja se nadam da ćemo se kloniti svi kao društvo tim politikama zavjere, jer one štete ovom društvu. Štete društvu, možda ne pojedincima, koji na osnovu tih politika dobijaju glasove, imaju neke svoje položaje, ali to je loša politika.

SLAVEN RADUNOVIĆ (18.06.18 15:11:49)

Pa mislim, gospodine Nimanbegu, da ste Vi jedini građanin Crne Gore koji nije primijetio da je danom kad su povišene cijene na račun povišenih akciza momentalno skočila prodaja cigareta na ulici i to cigareta koje se proizvode u Mojkovcu. Jeste li čuli, jel' Vi živite u Crnoj Gori, da tamo postoji neka fabrika cigareta koju čuva obezbjeđenje da niko ne može da uđe u nju, da niko ne zna šta se unutra dešava, da je to zabranjena zona? Niste čuli da se u Crnoj Gori švercuju cigari i niste čuli da ministar finansija koji je ovdje obrazlagao povišenje akciza, između ostalog, rekao i da razmišljaju o smanjenju sad - pod velikim pritiskom i međunarodne zajednice i opozicije i činjenice koja se više sakriti ne može, da se cigarete kupuju samo na crno, a na to je bio upozoren ovdje kad se usvajao taj zakon. Znači, svi su znali o čemu se radi, samo je trebalo pola godine nekome da uzme novac, ništa drugo. Prifalilo je nekom novca za nešto, svi su znali sve unaprijed.

Jednostavno cigarete koje vidite da puše ljudi oko vas i u Ulcinju, siguran sam, pitajte do skoro ste pušili, ne znam pušite li više, svi puše cigarete koje koštaju 1,10, 1 i 20 evra, a ne 2,50 koliko treba na trafici. Kako? Zašto? Zašto ne kupuju one cigarete sa povišenom akcizom koje su

2,50 evra i pomognu budžetu Crne Gore? Zar to nije bio cilj donošenja zakona? Pa mala djeca su znala da će da opadne kupovina na trafikama zvaničnim i u prodavnicama i da će da se pređe na trgovinu na crno, a trgovinu na crno kontrolišu ljudi najbliži crnogorskoj vlasti ili dijelom ljudi iz crnogorske Vlade. Vi ne znate ko su ljudi iz državne bezbjednosti koji kontrolišu kanale za šverc, ne znate ništa o tome. Ne mogu da vjerujem. Sjediti na tom mjestu, ili se zaista vrlo dobro pravite naivni. Siguran sam da znate sve ovo što ja pričam. Meni je mnogo važnije od svega toga da to znaju građani Crne Gore. Budite sigurni, vrlo brzo će ta akciza doći ponovo ovdje na dnevni red, a ne zato što onima što drže fabriku u Mojkovcu to odgovara, nego zato što jednostavno moraju. Suviše je providno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:14:25)

Kolega Radunoviću, Vaš način dijaloga ne vodi rješenju problema. Vaš način dijaloga samo vodi urovljavanju i pozicioniranju na različitim stranama. Apsolutno Vaše primjedbe ili konstatacije da li ja ili neko ne zna, neće da vidi itd. su uvredljive. Mi vidimo, svjesni smo nekih problema, ali ne razloga koji su doveli do toga. Vi imputirate da znate razloge, da su to zle namjere. Ja tvrdim da to nisu zle namjere, nego su loše procjene politike koja je rađena i zajedno sa Evropskom unijom, što se tiče akciza. To nije politika o kojoj je odlučio neko samostalno u Vladi. Cijeli region ide prema toj politici akciza i tih akciznih politika.

Mislim da smo završili ovom prilikom.
Kolega Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (18.06.18 15:15:31)

Gospodine potpredsjedniče, pozivam se na član 101 Poslovnika Skupštine Crne Gore, tražim repliku.

Uvaženi kolega Radunoviću, samo nekolicke stvari da razjasnimo. Prvo već nekoliko mjeseci, da ne kažem godina, predsjednik Srbije vodi dijalog sa gospodinom Hašijem Tačijem, koji je legitimni predsjednik države Kosova i čini mi se da vi imate više protiv toga nego što imaju zvanični organi Srbije.

Dozvolite samo na nekoliko napomena Vaših koje ste ovdje istakli, vrlo negativnih konotacija koje se tiču pitanja glasanja. Niko se, vjerujem, danas u Crnoj Gori ne plaši nikoga da ne može da glasa, da napravi pravi izbor za Demokratski front i Demokratsku partiju socijalista, bez obzira kojoj naciji pripada. Naravno, neću ući u tu opasnost da nacionalno prebrojavamo naše glasače, ali kažem /prekid/ za koju glasa i veliki dio ljudi koji se izjašnjavaju kao Srbi, znači imamo stabilnu Crnu Goru. Tu nemamo nikakve dileme i nemojte da kažete da smo mi krivi za vašu promašenu politiku. Mi smo vam više puta objašnjavali da način na koji ste vi zabrali nije pravi put. Vi ste to sad uvidjeli i mijenjate tu svoju politiku. Ali, morate da izađete iz matrice koja se tiče neutemeljenih optužbi ljudi. Ako nekoga za nešto optužujete, morate da ponudite konkretne dokaze za to.

Čini mi se da ste shvatili neke svoje greške. Govorim o greškama politike Demokratskog fronta i vaše partije, sa jedne strane, ali, sa druge strane, mislim da će proći dosta vremena dok te greške ne ispravite do kraja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:17:31)

Ja sam razumio da se kolega Sekulić tačno pozvao na član 101, pravo na repliku, stav 1 i stav 2, posebno stav 2. Ako se izrazi u negativnom kontekstu na klub poslanika ili političku partiju, ima pravo na repliku predsjednik ili ovlašćeni predstavnik kluba. /Upadica/

Kolega Radunoviću, mislim da su argumenti i s jedne i s druge strane rečeni i da

nastavljamo sa radom.

Pravo na završnu riječ neće iskoristiti ovom prilikom potpredsjednik Pažin.

Zahvaljujem njemu, zahvaljujem svim poslanicima koji su uzeli učešće u raspravi. Prelazimo na današnju treću tačku dnevnog reda koja se odnosi na Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma o uspostavljanju međunarodnog instituta za razvoj prava.

Kao i u prethodnoj tački dnevnog reda, ovlašćeni predstavnici su Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju, vanjsku politiku i ministar pravde i Nikola B. Šaranović, generalni direktor Direktorata za međunarodnu pravosudnu saradnju i projekte.

Izjestioci odbora su Miloš Nikolić, Zakonodavnog i Nada Drobnjak, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite proceduru. Kolega Stanišić.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (18.06.18 15:19:08)

Mislim da će se kolege poslanici složiti. Ja mislim da je red više, potpredsjedniče, da dobijemo dnevni red kako smo ga i usvojili. Evo zasijedamo tri sata, tri i po sata, nemamo dnevnog reda da možemo da pratimo raspravu.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:19:23)

Evo kao da ste znali, upravo služba sada će da podijeli dnevni red. Vaša primjedba je potpuno na mjestu i mislim da ćete brzih dana dobiti dnevni red.

Izvolite, kolega Pažin.

ZORAN PAŽIN (18.06.18 15:19:41)

Poštovane dame i gospodo,

Međunarodni institut za razvoj prava je jedna od međunarodnih organizacija čija je diferencija specifična ili različitost u odnosu na ostale međunarodne organizacije u tome što se ova međunarodna organizacija isključivo bavi razvojem prava i afirmacijom vladavine prava. Njena, rekao bih, komparativna prednost u odnosu na ostale organizacije sadržana je takođe u činjenici da pored jednog broja evropskih država, koje participiraju u radu ove organizacije, u njemu participiraju i Sjedinjene Američke Države, takođe jedan broj država iz Azije i Afrike kao što su Kina, a potom Mongolija, Burkina Faso jednako tako i Australija, dakle, ima jedan skoro pa bismo mogli reći globalni karakter. Preko 2.500 hiljade stručnjaka takođe participiraju u radu i na raspolaganju su državama članicama ove međunarodne organizacije, a preko 47 alumni udruženja takođe su izvor saznanja, odnosno bogatstvo iskustava u ovoj oblasti. Ova organizacija svojim članicama nudi pomoć i podršku u razvoju prava. Takođe, onaj aspekt koji je svakako interesantan investitorima, a to je pravna sigurnost, je jedan od ciljeva i interesovanja ove međunarodne organizacije, međunarodna trgovina, investicije i sve ono što je zapravo u skladu sa unapređenjem poslovnog ambijenta kroz pravo je ono što je u fokusu interesovanja ove organizacije.

Pored obuke i istraživanja, tu su i poslovi koji se tiču izdavaštva, tako da je to jedan širok korpus mogućnosti koje je moguće koristiti članstvom u ovoj međunarodnoj organizaciji. Treba reći da je međunarodni institut za razvoj prava već prisutan u Crnoj Gori i da je 2013. godine dao podršku u razvoju Centra za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija, a da u posljednje dvije godine radi intenzivno na edukaciji sudija u oblasti privrednoga prava.

Dakle, kao što smo čuli vezano za prethodnu tačku dnevnog reda, ne postoji ni jedan razlog da se ne podrži članstvo Crne Gore u ovoj međunarodnoj organizaciji, jer su benefiti koji se mogu očekivati članstvom ove međunarodne organizacije svestrani i zaista preporučujem poslanicima

da podrže ovaj zakon o ratifikaciji ovoga međunarodnoga sporazuma. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:22:39)

Hvala Vam, potpredsjedniče Pažin.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Imamo za sada troje prijavljenih: kolega Nikolić ispred DPS-a, kolega Pavlović ispred Demokratskog fronta i kolega Sekulić.

Kolega Nikoliću, da li želite riječ?

Izvolite.

MILOŠ NIKOLIĆ (18.06.18 15:23:18)

Dakle, imamo pred nama Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju međunarodnog instituta za razvoj prava koji je, rekao bih, malo netipično za skupštinsku proceduru. Navikli smo da se bavimo da kažem zakonima koji regulišu dominantan odnos unutar jedne društvene zajednice, unutar jednog društva, ali rekao bih da upravo članstvom u ovakvim organizacijama stvaramo osnovu da na unutrašnjem planu možemo bolje regulisati ove stvari. Naime, složićemo se svi da Crna Gora nema predugačku pravnu tradiciju, nekih stotinak i više godina što u uporednoj praksi ne predstavlja, da kažem, jedan dugi vremenski period, ali da u tih 100 i nešto godina ima nešto što je kvalitetna pravna tradicija, da ima mnogo kvalitetnih pravnika. Vjerujem da upravo članstvom u ovakvim institucijama će upravo ti pravници imati šta da kažu, ali isto tako da ćemo moći da razvijamo ono što su nove generacije pravnika na adekvatan način.

Vi ste pobrojali brojne prednosti ove organizacije. Dakle, pored razvoja prava tu je i podsticaj daljem razvoju vladavine prava. Rekao bih da u nekom strateškom smislu razvoj vladavine prava jeste nešto što mora da bude prioritet, pogotovo u dijelu pristupanja Evropskoj uniji, ali ne samo da bi se ostvario formalni cilj, već i da bi smo došli do suštine, to je uspostavljanje adekvatnog sistema državnih organa i kompletnog društva koji funkcionišu isključivo po zakonu, s uslovom da su ti zakoni pravedni da bismo ispoštovali i ono što je drugi element vladavine prava kao jedne pravne sintagme.

Što se tiče razvoja prava u cjelini, mislim da je to jedan pojam koji mora da bude kontinuirano prisutan u jednom društvu da bi prosto sa kvalitetnom pravnom osnovom pružili priliku i stvorili preduslove svim ostalim granama u jednom društvu da se na pravi način razvijaju i zaista vjerujem da ćemo članstvom u ovoj organizaciji dobiti jedan dio možda i stručnih znanja, dodatno usavršavati kadar i sve ukupno napraviti iskorak u pravnoj nauci koji nam je svakako potreban, a za koji, kako sam već rekao, čini mi se da negdje mi u Crnoj Gori imamo možda i posebne kapacitete.

Ono što je važno naglasiti jeste da nije potrebno izdvajati nikakva finansijska dodatna sredstva iz budžeta za pristupanje, da kažem samo funkcionisanje u ovoj organizaciji. Organizacija se, odnosno institucija finansira od strane dobrovoljnih donacija pojedinih država. Taj sistem već uspješno funkcionise i prosto Crna Gora će nadam se današnjim usvajanjem ovog zakona, imati priliku da gotovo ne doprinosi ništa makar u materijalnom smislu, intelektualnom da, a da dobije i u materijalnom i u intelektualnom. U materijalnom kroz raznorazne programe poput ovog koji ste naveli već iz 2013. godine Centra za edukaciju nosioca pravosudnih funkcija i upravo da na taj način stvaramo u Crnoj Gori profesionalni kadar kako bi se na adekvatan način mogli baviti svim onim pravnim pitanjima koja su uvijek aktuelna u jednoj državi.

Tako da mislim da sve ovo navedeno govori afirmativno u smislu predloga ovog zakona, s tim što zaista vjerujem da pored ovoga čime se nekako uvijek neposredno bavimo, a to je šta možemo da dobijemo od nečega, a možemo od ovog konkretnog mnogo, mislim da u ovom konkretnom slučaju treba i da razmišljamo šta možemo da damo, a kao što sam rekao, vjerujem zaista i u crnogorske pravnike i u crnogorsku pravnu misao i mislim da ćemo moći da damo adekvatan doprinos ovome institutu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:26:47)

Hvala, kolega Nikoliću.
Najavio sam kolegu Sekulića.
Kolega Sekuliću, izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (18.06.18 15:27:01)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče. Uvaženi potpredsjedniče Vlade, poštovane kolegice i kolege,

Dobro je što danas pred nama imamo ovaj Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju međunarodnog instituta za razvoj prava, iz prostog razloga što iz uvodnog obrazloženja i onoga što je rekao uvaženi kolega Miloš Nikolić vidimo da to može da bude veliki dio ekspertske pomoći našim pravnim znanjima. Naravno, ta ekspertska pomoć, prije svega, se ogleda u edukaciji, ali isto tako i u onom što je pitanje rješavanja problema tranzicije. Kad govorim o tranziciji, uvijek to ima i onaj odnos koji razvijene države imaju prema državama u tranziciji a to je pitanje pravne sigurnosti investitora. Čini mi se da je to negdje najvažniji dio kada govorimo o pravnoj edukaciji. Naravno, ne mislim da na bilo koji način naš pravni sistem može da bude preuređivan ovim članstvom, nego naprotiv. Mislim da kroz edukaciju i kroz sve ono što su izazovi sadašnjeg vremena, izazovi kada govorimo o pravnom rješavanju određenih situacija, govorimo prije svega o onome što je dio ekonomskog sistema, znači kada su države u tranziciji čini se da nam to može pomoći. Ovo tim prije što kada vidimo sastav, odnosno države članice, vidimo da imamo jedan dio, desetak najrazvijenijih zemalja svijeta, s druge strane su ove države u tranziciji. Čini mi se da iskustvo koje ove zemlje imaju skoro već tri decenije rada samog instituta može negdje da doprinese da i pravni sistem u Crnoj Gori, bude bolji, a ono što je mnogo važnije - da mnogo efikasnije funkcioniše. Uostalom, osnovni ciljevi su podsticanje unapređenja, kao i korišćenje pravnih sredstava u procesu razvoja, doprinos uspostavljanju progresivnom razvoju i primjeni dobrog upravljanja i vladavine prava u zemljama u razvoju i zemljama koje se nalaze u ekonomskoj tranziciji. Pomaganje zemljama u razvoju i zemljama u ekonomskoj tranziciji u poboljšanju njihovih pregovaračkih kapaciteta u oblastima razvojne saradnje, stranih investicija, međunarodne trgovine, i drugih međunarodnih poslovnih transakcija, itd.

Dozvolite samo jedan mali primjer gdje možemo da vidimo koliko nam ta ekspertska pomoć može značiti. Danas se otvaraju mnoge oblasti u kojima Crna Gora i neke druge države regiona ili države koje su bile u tranziciji u Evropi nijesu imale dodatnog pravnog iskustva. Znači, ovdje pred ovim visokim domom su dolazili zakoni sa kojima smo se prvi put sretali mi kao poslanici. Dozvolite samo da posjetim kad su u pitanju ugljovodonici, da to pojednostavimo kad je u pitanju vađenje nafte iz crnogorskog podmorja. Znači imali smo neka uporedna iskustva, crpili smo uporedno iskustvo koje je imala Norveška, a isto tako i neke druge države. Čini mi se tu negdje imamo otvorena pitanja gdje nam upravo ovaj institut može pomoći.

Takođe, ne treba zaboraviti da kada govorimo o tranziciji, tu su i procesi privatizacije, tu su i međunarodni trgovinski i drugi sporovi, takođe možemo imati koristi od onoga što je članstvo u ovom institutu.

U svakom slučaju, na nama je, nakon ovog usvajanja, da na najbolji način iskoristimo ovo članstvo, a s obzirom da su već bile upriličene neke edukacije već imamo to iskustvo kada je u pitanju saradnja sa međunarodnim institutom za razvoj prava. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:30:32)

Evo kolega Pavlović je sljedeći i za sad zadnji prijavljeni govornik. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (18.06.18 15:30:40)

Hvala.

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Pravo da vam kažem, prilično je besmisleno uopšte govoriti o ovom zakonskom predlogu zato što je ovo još jedan u nizu, u ogromnom nizu beskorisnih zakona, tj. beskorisnih akata kojim se uređuju, da kažem, odnosi između ovoga režima i njihovih raznoraznih mentora u inostranstvu.

Da podsjetim kompletnu crnogorsku javnost i da iskažem moju ocjenu vezano za brojne institute i brojne sugestije koje su dolazile iz vana i brojne međunarodne institute koji su predloženi spolja kao instituti koji trebaju da pomognu crnogorskom društvu i razvoju demokratije u Crnoj Gori, prvenstveno u ovoj oblasti, pravnoj oblasti, dakle u oblasti pravosuđa i tužilaštva. Dakle, od svih inicijativa koje su bile Crnoj Gori sugerisane, ovaj režim je prihvatio samo one koje je mogao da pretvori u svoju suprotnost.

Podsjetiću vas sve da upravo ovaj ministar nije recimo htio ni po koju cijenu da prihvati kriminalizovanje neopravdano stečene ili neobjašnjivo stečene imovine, što je vrlo oštro sugerisano u jednom periodu od strane Evropske unije, iz prostog razloga, valjda je to svima jasno i shvatljivo, ako malo pogledaju ovu političku elitu, samoga ministra i ovu vladu, oni to zbog sebe, zbog svoje imovine, zbog imovine tajkuna režimskih jednostavno ne mogu da prihvate. Eto, to je recimo jedan primjer sugestije evropske, zapadne koju ne prihvataju. A sve ove ostale koje su prihvatili, a ovaj institut, dakle kao jedan okvir unutar koga treba, čuli smo, da se obezbijedi porast, poboljšanje pravne jednakosti u crnogorskom društvu. O kakvoj pravnoj jednakosti se ovdje govori? Evo, čuli smo da je taj institut već pomogao nešto crnogorsko pravosuđe. Zato je ovako katastrofalno loše. Sve te međunarodne kontakte, sve te saradnje, kanale saradnje, ovaj režim je pretvorio u svoje suprotnosti. A ono što je prijetilo da ugrozi njegovu opljačkanu imovinu, njegovu političku poziciju itd, sve to je odbacio sa indignacijom.

Dakle, ovaj ministar koji govori ovdje vama, poštovane građanke i građani Crne Gore, obećava da će ovaj institut, tj. saradnja sa ovim institutom, članstvo Crne Gore u tom institutu, pomoći da se u Crnoj Gori popravi pravna jednakost je ministar koji onako vrlo mucavo objašnjava kako to da ta pravna jednakost ne postoji recimo za Sveta Marovića i mene. Nismo pravno jednaki u Crnoj Gori, nećemo nikad biti, jer je Sveto Marović njegov partijski prijatelj a ja nisam, iako je Sveto Marović priznati presuđeni kriminalac a ja nisam.

Takođe, ovaj ministar je taj koji ministruje svo vrijeme sa ovim sektorom pravde i svo vrijeme dok on ministruje u fioci onoga tužioca, Talika čuvenoga, čami materijal, dokazi iz Amerike vezano za aferu Telekom koji nedvojbeno svjedoči. Valjda kada su bili dovoljni američkim sudovima da presude, dako bi bili dovoljni i ovome našem sudu da presudi vezano za korupciju u aferi Telekom, u kojoj je svima dobro poznato, omastio brke sa nekoliko miliona šef režima i njegova sestra. E to čami tamo godinama, prevodi se, prevedeno je. Šta je s tim, to niko ne zna. Kada ga pitate, onako nešto smulja itd. I taj ministar sada govori ovdje o nekakvom institutu koji treba da pomogne i koji će sigurno pomoći i koji je već pomogao da naše pravosuđe, ovo pravosuđe koje gledate svakodnevno u onoj komediji kod Suzane, vezano za /prekid/ To je to pravosuđe koje se već popravilo, kako reče ministar, zahvaljujući podršci ovoga instituta. Prosto, poštovane građanke i građani Crne Gore, nepotrebno je nakon ovoga reći da mi apsolutno nećemo podržati ovo. Ovo je, da ponovim još jednom, jedan u moru beskorisnih papira koje nam podnosi ovdje DPS i potpuno obesmišljenih inicijativa međunarodne zajednice, vezano za unapređenje katastrofalnog stanja u crnogorskom pravosuđu.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:36:21)

Ovim su kolega Pavlović i ostali poslanici završili učešće u raspravi u vezi ove tačke dnevnog reda.

Pitam predstavnika Vlade da li želi? Želi završnu riječ.

Riječ ima Zoran Pažin.

ZORAN PAŽIN (18.06.18 15:36:38)

Poštovani predsjedavajući,

Želim da iskoristim ovu završnu riječ da, prije svega, zahvalim svim učesnicima u sadržajnoj raspravi, a ujedno i da odgovorim na jednu dilemu koja je demagoške prirode.

Naime, uz ovu tačku dnevnog reda imali smo priliku da čujemo komentar o Vladinom neprihvatnju krivičnog djela nezakonito bogaćenje. Demagogija je sadržana u činjenici da se ne pravi razlika o fenomenu nezakonitog bogaćenja u odnosu na samo propisivanje krivičnog djela. Čitav niz, poštovani predsjedavajući, krivičnih djela u Krivičnom zakoniku propisuje sankcije za nezakonito bogaćenje. Međutim, jedan dio protagonista političke scene insistira na samoj inkriminaciji u Krivičnom zakoniku kao krivičnoga djela. Pri tome /prekid/ Ili iz razloga nedovoljne informisanosti, ili razloga demagoške prirode, a vjerujem da je prije u pitanju ovo drugo, neće da kažu na koji način bi oni sami formulisali to krivično djelo i na koji način bi napravili razliku između radnje i izvršenja krivičnog djela i protiv pravne posljedice. Pri čemu vrlo površno insistiraju samo na posljedici. Treba kažnjavati nezakonito bogaćenje. Pa naravno da treba, ali izvolite propišite biće krivičnoga djela kojim se inkriminiše nezakonito bogaćenje kao posebno krivično djelo i napravite razliku između, recimo, primanja i davanja mita, zloupotrebe službenog položaja, krađe, teške krađe.

Dakle, ovdje nije riječ o nedostatku volje Vlade da se inkriminiraju sve takve situacije, ali je jedna obična demagogija insistirati na propisivanju posebnog krivičnog djela koje ne bi imalo radnju izvršenja, a imalo bi posljedicu. Pri čemu bi svako bio kriv dok se ne dokaže da je nevin. Ako se Vi zalažete za takav pravni sistem, onda ste u pravu. Vlada takav pravni sistem neće podržati. Uz to, vrlo vješto i namjerno prećutkujete da vrlo rijetko koja od evropskih država, posebno onih iz Evropske unije je propisala na bilo koji način to kao posebno krivično djelo. I pri tome zaboravljate da je Vlada već više puta se izjasnila o tome, dala jasne i uvjerljive razloge zašto ne treba kao posebno krivično djelo to propisivati, ali treba suzbijati taj negativni društveni fenomen kroz neke druge institute. Jednako tako biste trebali znati da je donešen poseban zakon o oduzimanju imovinske koristi pribavljene kriminalnom djelatnošću, koji daje vrlo snažne mehanizme upravo za to što vi s pravom zagovarate, a to je razvlašćivanje i ekonomsko zapravo suzbijanje kriminala. Za to Vlada jeste, snažno radi na svim institutima koji mogu unaprijediti pravni sistem u toj oblasti, ali ne podliježe zaista jednoj permanentnoj demagogiji koja se čuje sa Vaše strane o tome da je Vlada navodno protiv suzbijanja nezakonitog bogaćenja. Ne, ali nećemo da urušavamo pravni poredak sa nekakvim pravničkim avanturizmom kakav se nudi. Evo ja Vas pitam i sa velikom pažnjom i poštovanjem ću da proučim svaki predlog samog teksta te inkriminacije kako bi ona trebala da glasi. Ako to znate da izgovorite, evo ja sam i sada spreman da to saslušam.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:40:30)

Hvala Vam, kolega Pažin.

/Upadica/ Kolega Pavloviću, ministar je u svojoj završnoj riječi dao političke konstatacije i odgovarao na ono što je bilo ovdje u raspravi. To ste Vi učinili, takođe, ste imali političke konstatacije, ali ne vidim da imate mjesta za komentar. Nije Vas ni pominjao.

Ja ću takođe kolegi Pažinu morati dati završnu riječ.

Možete pojašnjenje navoda u trajanju od minut, molim Vas, i to je to. Kolega Pavloviću, dovoljno ste dugo poslanik da znate da poslije završne riječi ministra poslovnički nemate pravo na riječ. /Upadica/ Niti je izazivao kolega Pažin da bih ga ja branio ili cijenio da je izuzetno praktičan političar i ministar pravde. Jasno je kad govori.

Izvolite minut pojašnjenje navoda i daću pravo ministru takođe.

KOČA PAVLOVIĆ (18.06.18 15:41:54)

Pošto javnost nije čula, u pravu ste Vi da nakon završne riječi nemaju poslanici pravo na odgovor. Ali, ministrova završna riječ je cijela bila, liše prve rečenice, komentar moga izlaganja. Ministar je to potpuno neskriveno radio, obraćajući mi se čak na kraju i sa Vi, gledajući u mene ja mislim da sam jedino ja. Mislim da ministar nema ništa protiv da mi date vremena da odgovorim, on je čak i postavio pitanje u zadnjoj rečenici ili predzadnoj rečenici, rekao - evo baš čekam da mi kažete, da mi saopštite itd. Pa dobro, mislim da je u redu, da ministar nema ništa protiv da mi date dovoljno vremena da odgovorim. Sad imam još 10 sekundi, ovako ne mogu da odgovaram. Ako mogu dobiti vremena da odgovorim, ako ne, onda je to slika parlamentarizma i demokratije DPS-a.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:42:50)

Kolega Pavloviću, jedan minut ste iskoristili. Obratite mu se, još jedan minut imate i to je to. I ministar će imati još minut.

KOČA PAVLOVIĆ (18.06.18 15:43:06)

Dajte mi koliko je ministar imao. To je bio klasični komentar moga izlaganja. Dajte mi pravo da odgovorim.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU:

Kolega Pavloviću, znate dobro da nemam poslovničku mogućnost da Vam određujem da imate dva, tri ili pet minuta. Ako želite pojasnite navode što je ministar rekao, daću i njemu riječ. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (18.06.18 15:43:06)

Dakle, ministre, čini mi se da dosta putujete i da ste sigurno makar tako ako ne na jedan drugačiji način upoznati sa činjenicom da na Zapadu, a Vi me pozivate da ja nađem primjere na Zapadu gdje je to tako kriminalizovano. Na Zapadu je činjenica da imate imovinu, recimo, Vi džip možda ili ne znam šta, a da ga ne možete realno kupiti iz prihoda koje imate prijavljene je dovoljno da Vam dođu odmah. Dakle, dođe Vam u Americi, kao što znate, ona finansijska, uhapsu Vas i ne bi se vadili iz zatvora. Jednostavno se ne bi vadili iz zatvora. Prema tome, nemojte, što bi rekli, Vi kažete ovo je jedna demagoške prirode moja bila upadica ili kritika. Ja Vam kažem i upotrijebiću jedan izraz naše braće Bosanaca - ova Vaša priča je bila jedna fenomenološka šuplja. Nemojte, molim vas. /Prekid/

Gospodine ministre, imate prosto bezbroj primjera u zapadnom svijetu, zapadnim demokratijama, a zapadne demokratije počivaju na tome. Znači, 80% krivičnih djela iz ove oblasti, kojom se mi bavimo ovdje o jadu se zabavismo s njom, se registruju ili glavni indikator je upravo ta neopravdano, nejasno, neobjašnjivo stečena imovina. Dakle, pare, imovina je indikator da ste stekli to nekim krivičnim djelom. Ide se unazad i sad Vi hoćete cijeloj crnogorskoj javnosti da objasnite da toga nigdje na Zapadu nema. Nemojte to da radite, nemojte tako.

Uostalom, poštovane građanke i građani, pred nama je uskoro, poslije ove tačke ide novi zakon gdje oni formiraju, ovaj ministar predlaže formiranje partijskih vojski, paralelnih policija, partijskih policija koje će biti naoružane i sve ostalo. Tako da izbori /prekid/ nego će u skladu sa zakonom...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:45:50)

Kolega Pavloviću, još jednom konstatujem da ste prekoračili pravo možda i mojom greškom dao sam Vam riječ.

Zato dajem riječ kolegi Pažinu.

ZORAN PAŽIN (18.06.18 15:46:28)

Dakle, poštovani predsjedavajući i poštovani poslanici, ono što može biti zanimljivo crnogorskoj javnosti jeste činjenica da se često upravo u kontekstu potrebe da se uvodi ovo posebno krivično djelo nezakonitog bogaćenja pozivaju na jednu studiju koju je radio OSCE i to gospodin Ruper Tvajning, britanski ekspert, i ja, pri čemu je upravo navedeno sve ono što sam ja imao namjeru da kažem ovom prilikom i interesantno je da sada meni objašnjavaju tu studiju, a ja sam koautor te studije kao ekspert OEBS-a u tom trenutku prije nekih šest, sedam godina bio. To je zaista vrlo simpatično. Dakle, gospodin Ruper Tvajning i ja smo kao eksperti za potrebe OEBS-a radili tu studiju...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:47:32)

Mislim da je bilo korisno i jasno pojašnjenje. Zahvaljujem Vam, kolega Pažin, na Vašem strpljenju. Vi ste u dosadašnjem radu pokazali da želite i cijenite međusobni dijalog i konfrontaciju mišljenja.

Ovim konstatujem da smo završili raspravu o Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju međunarodnog instituta za razvoj prava i o njemu ćemo se izjasniti naknadno.

Sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, a to je Predlog zakona o zaštiti lica i imovine. Nadam se da neće dugo trajati, po dnevnom redu koji smo dobili, četvrti zakon je taj zakon i onda imamo sredstva za ishranu bilja i izmjene i dopune Zakona o veterinarstvu. To je peti, šesti predlog.

Ispred Vlade za razmatranje zakona su određeni Mevludin Nuhodžić, ministar unutrašnjih poslova i Safet Korać, generalni direktor Direktorata za strateško razvojne poslove u Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Da, želi.

Za riječ se javio kolega Radulović koji traži proceduru. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (18.06.18 15:49:06)

Ja sam Vas opomenuo cijeneći Vas duboko da imate iskustvo, kada je tu predsjedavao najbolji potpredsjednik, evo bio je i drugi potpredsjednik, predsjednik Vlade i ministri treba da uvažavaju ovu kuću. Znači, ova kuća je crnogorsko guvno, to je crnogorski zbor, da vam prevedem. Znači da ministar mora doći, posebno mora doći ako je neki sistemski zakon. A ovaj sistemski zakon je do kraja sistemski, jer ovaj zakon znači stavljanje još jedne policije u funkciji nekih od iste policije.

Ja molim da se ova tačka, u ime kluba Demokratskog fronta, odloži dok ne dođe ministar. Evo ga ministar poljoprivrede, počecemo s njim. Nek dođe tokom dana. Ako ne može, neka dođe sutra ujutru. Molim Vas, potpredsjedniče, zbog svega ovoga da dođe ministar policije. Mnogo je važna tema.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 15:50:16)

Bili ste jasni, kolega Raduloviću. I Vi i kolega Simović izgleda dijelite isto mišljenje što se tiče predsjedavajućeg u prošlom sazivu. Svaki misli da je možda tada bio najbolji potpredsjednik. Ja mislim da je bio Suljo Mustafić, ali to su individualna prava.

Onda bih prihvatio Vaš predlog i dok ne izvršimo kratke konsultacije.

Pošto klub Demokratskog fronta želi da bude ministar ovdje, prelazimo na petu tačku dnevnog reda.

Peta tačka dnevnog reda je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sredstvima za ishranu bilja.

Ovlašćeni predstavnici su potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja Milutin Simović, pozdravljam ga i Vesna Daković, vršitelj dužnosti direktorke Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

Izvjestioci su Jovanka Laličić, Zakonodavnog odbora i Mirsad Murić, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram prtes.

Da li predstavnik Vlade želi da da dopunsko obrazloženje? Želi.

Riječ ima Milutin Simović. Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ (18.06.18 15:51:48)

Uvaženi potpredsjedniče Parlamenta, uvažene poslanice i poslanici,

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sredstvima za ishranu bilja je još jedna aktivnost Ministarstva poljoprivrede, kojom se nastavlja uvođenje evropskih standarda i ostvaruje vidan napredak u integracionim procesima, a svakako prije toga i iznad toga uz primarno pozitivne učinke u interesu građana i privrede Crne Gore.

Nesporna je činjenica da se savremena biljna proizvodnja i određivanje dovoljnih količina kvalitetne i bezbjedne hrane biljnog porijekla ne može ostvariti bez upotrebe sredstava za ishranu bilja.

Međutim, korišćenje ovih sredstava svakako mora biti u skladu sa jasno propisanim pravilima.

Sredstva za ishranu bilja kada se koriste na propisani način obezbjeđuju višestruku korist. Ipak, poznato je da pojedina sredstva za ishranu bilja, kao što su prije svega amonijum nitratna đubriva zbog specifičnosti i osjetljivosti zahtijevaju posebnu pažnju. Uslovi za proizvodnju, promet, karakteristike i primjenu sredstava za ishranu bilja moraju biti jasno i precizno definisani. Pri tome treba imati u vidu sve specifičnosti ovih sredstava i koristi koju obezbjeđuju, ali i tržište sredstava za ishranu bilja, vodeći računa o obezbjeđivanju konkurentnosti i proizvođača i distributera.

Prošle godine donesena je izmjena ovog istog zakona kako bi se obezbijedio promet malih pakovanja sredstava za ishranu bilja na jasno propisan način i time omogućili korisnicima svi benefiti od upotrebe ovih sredstava, distributerima ukidanje biznis barijera i ujednačeno postupanje nadležnih inspekcija pri kontrolama.

Pored toga, sada je predloženim izmjenama i dopunama ovog zakona izvršeno usklađivanje sa Direktivom o uslugama Evropske unije, čime je obezbijeđena konkurentnost proizvođača i distributera, predložene su izmjene normi za koje se tokom primjene zakona uočilo da predstavljaju takođe izvjesne biznis barijere.

Naime, izvršeno je i dodatno preciziranje i povezivanje pojedinih odredbi zakona za koje se tokom primjene utvrdilo da su uzrok neujednačenih tumačenja i postupanja u primjeni zakona. Povezani su članovi zakona koji se odnose na prvo stavljanje u promet sredstava za ishranu bilja sa upisom u propisani registar.

Precizirani su uslovi koje moraju ispunjavati uvoznici sredstvima za ishranu bilja i dijelu potrebe za obezbjeđivanje carinskog skladišta.

Predloženim izmjenama ovog zakona stvaraju se uslovi za proizvodnju dovoljne količine bezbjedne i kvalitetne hrane, obezbjeđuje se konkurentnost na tržištu sredstava za ishranu bilja i visok nivo zaštite potrošača, uspostavljaju standardi kvaliteta i ujednačeni postupci za registraciju i upotrebu sredstava za ishranu bilja.

Očekivani efekti su, pored primjene evropskih standarda, i ubrzavanje administrativnih procedura prilikom registracije, izdavanja odobrenja za stavljanje u promet sredstava za ishranu bilja i uklanjanje biznis barijera na tržištu proizvođača i distributera ovim sredstvima.

Predlažem Parlamentu da usvoji ovaj Predlog zakona u izmjenama i dopuni Zakona o sredstvima za ishranu bilja.

Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (18.06.18 15:55:42)

Hvala Vam, gospodine Simoviću.

Za učesnike u raspravi su se prijavili: ispred DPS-a kolegica Sanja Pavićević, Petar Ivanović, Zvonko Vuković i Mirsad Murić, a ispred Demokratskog fronta kolega Branko Radulović.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Dajem riječ kolegici Pavićević. Izvolite, kolegice, a neka se pripremi kolega Radulović.

SANJA PAVIĆEVIĆ (18.06.18 15:56:15)

Poštovani potpredsjedniče, poštovane kolege i kolegice poslanice i poslanici, poštovani ministre, poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani,

Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o sredstvima za ishranu bilja utvrdila je Vlada Crne Gore na sjednici početkom aprila 2018. godine i dostavila sredinom maja matičnom odboru Odboru za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Ustavni osnov za donošenje istog je član 16 tačka 5, prema kojem se uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru. Ciljne grupe na koje se izmjene i dopune odnose su registrovani uvoznici i distributeri sredstava za ishranu bilja.

Razlozi za donošenje zakona proistekli su iz potrebe usaglašavanja sa Evropskom direktivom o uslugama, kao i radi dodatnog preciziranja pojedinih odredbi na osnovu iskustava u samoj primjeni zakona.

Tokom izrade predloga zakona Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove vršili su ciljane konsultacije sa distributerima sredstava za ishranu bilja koji imaju obavezu upisa u registar. Neće se mijenjati institucionalna rješenja iz osnovnog teksta zakona. Tako se Predlogom zakona preciziraju pojedine odredbe koje se odnose na amonijum nitratna đubriva visoke koncentracije azota, te se propisuje da sva takva đubriva moraju biti u originalnom pakovanju bez obzira da li se stavljaju u promet na veliko ili na malo, a u prethodnom zakonskom rješenju imali smo da je to samo za promet na malo.

Dalje, preciziraju se uslovi za stavljanje uopšte u promet, a to su odobrenje i upis u registar. Vršiti se tehničko usaglašavanje i time ispravlja greška, jer knjigu evidencije o prometu sredstava za ishranu bilja vode sami proizvođači, odnosno uvoznici sredstava za ishranu bilja, što ujedno odgovara stanju u praksi, a ne organ uprave kako je do sada stajalo, ako sam dobro shvatila. Takođe, preciziraju se uslovi za uvoznike sredstava za ishranu bilja u smislu skladišnih kapaciteta. Znamo na osnovu informacija koje smo dobili iz resornog ministarstva uvoznici su i do sada imali u vlasništvu ili pod zakup adekvatna carinska skladišta, što je analizom koju je sprovelo Ministarstvo i ustanovljeno.

Ovim predlogom zakona, ako bude usvojen, obezbijediće se dosljednija primjena evropskih standarda. Nijesu potrebna dodatna sredstva, koja bi se morala izdvojiti iz budžeta Crne Gore i ne postoji prepreka za implementaciju ovog propisa. Svi subjekti koji posluju sa sredstvima za ishranu bilja biće evidentirani kao i njihova carinska skladišta. Indikator ispunjenosti uslova, odnosno ciljeva biće broj evidentiranih carinskih skladišta koja posluju sa sredstvima za ishranu bilja koja uvoze pomenuta sredstva. Monitoring i evaluaciju primjene zakona pratiće resorno ministarstvo, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i nadležna inspekcija.

Pošto se očekuje pojednostavljenje i ubrzanje administrativne procedure u smislu registracije, odobrenja za stavljanje u promet, kao i preciziranje uslova za uvoznike sredstava za ishranu bilja i kako se radi o poboljšanju osnovnog teksta zakona, ispravljanju određenih nepravilnosti koje su otežavale primjenu u praksi, glasaću za usvajanje Predloga zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.06.18 16:00:18)

Hvala, kolegice Pavićević.

Kao što sam najavio, sljedeći govornik je iz Demokratskog fronta kolega Branko Radulović, a neka se pripremi kolega Petar Ivanović.

Izvolite, kolega.

BRANKO RADULOVIĆ (18.06.18 16:00:33)

Simoviću, imam da Vas vratim na pravi put zato što je poljoprivreda veoma značajna. Iskreno govoreći, znam da ste Vi sposobni, ali ste utripovali da ste Pažin. Slušajte me i gledajte me u oči, iskreno govorim, danas sam najavio da će za mene ovo biti crnogorsko guvno i da ćemo pričati mnoge stvari i da ću vama sugerirati jer ste na vlasti.

Ministre, predmetna tema, ovo što sam rekao da ste ministar Pažin, vidim da ste dobro naučili pojedine floskule, pravo od ovog od onog, dobro je, ali poljoprivredu, prije svega, i ono što pokrivete kao potpredsjednik da zadovoljite. Nemojte da mi poljoprivreda bude tačkasta, nego poljoprivreda mnogo bolja od onog kada ste bili ministar poljoprivrede i kada je otišlo ovako i kada smo Vi i ja imali polemiku i da vratimo na potrebe Crne Gore. Jer, sami znate, bez energetske samodovoljnosti, bez samodovoljnosti u vodi i samodovoljnosti u hrani kumulativno, uz mnoge druge stvari nema budućnosti Crne Gore. Oko azotne šalitre znate li koliko to ja znam? U mali prst. Da li je amonijum nitrat ili nitrid, što stvara, kako stvara, kako se razlaže, koliko na kraju ima azota, 30% ili kusur to je veoma jasno. Znam kada sam bio mali, kada sam išao kod đeda i kod babe, ustvari đedovi mi nijesu bili živi nego su za vrijeme rata poginuli za neke velike crnogorske ideale kojima sam i ja danas posvećen, babe su bačale šalitre da prihrane ili dohrane, ali su znali tačno koliko stavljaju. Osnova je bila sasvim nečega drugog.

Ministre, pitaću Vas, otvaram priču s Vama, gledajte me dobro i pripremite se, znate koliko mogu biti analitičan i koliko raspoložem podacima, kako da napravimo poljoprivredu pristupajući ka nekakvoj Evropskoj uniji da bude konkurentna u odnosu na okruženje i da imamo svoj neki brend u mnogim drugim stvarima. Danas ću Vas pitati nešto, bruji cio Balkan, kod nas nijedna riječ, strašno odgovorno Vas pitam, ministre, jedno pitanje, kod nas ni riječi jer naši navodno mediji, s jedne ili druge strane, interesuju se da li je Branko ovakav ili onakav, a ne o suštini problema.

Ministre, da li je hrana koja se uvozi u Crnu Goru dobra ili nije dobra? Nemojte ništa pitati. Vi kao ministar to treba u ... da vam bude prvi. Da li su herbicidi i pesticidi, da li sadrže uvoznu hranu, da li naša hrana koja se proizvodi po Crnoj Gori osim herbicida i pesticida sadrži i povećani sadržaj olova? Ministre, znate da ja sve to dobro znam. Cijeli Balkan bruji o paradajzu, o jabukama i krtoli. Kod nas ni riječ se ne progovara. Imate, ministre, hronično, s kim pričate ovo, slabo čujem, tvrd sam na uši, kada se uključi mikrofon, okrenite se meni, ima hronično i akutno trovanje. Hronično trovanje ide u kontinuitetu. Volim paradajz, jedem ga svaki dan po kilo. Obolim od tumora, obolim od imuniteta. Herbicidi, pesticidi, slušajte me dobro, ljudi. Će je onaj ministar što je bio? Evo ga ministar poljoprivrede.

Herbicidi, pesticidi zajedno s olovom su gori od NATO bombardovanja. Izazivaju pet vrsta najvećih i najtežih bolesti od tumora do pada imuniteta. I kada dođe na moje godine, padne mu imunitet i moja ćerka i ostali ljekari misle da je to od stresa, od stvari kojima se bavim. Volim paradajz i to paradajz koji uvozimo ili neki drugi koji dodaju. Pa onaj naš ne vidi dobro kada ga stavi, pa umjesto 0,01% u 100% prebaci, hajde ovoliko ću, hajde onoliko ću. Nema ko da ga kontroliše.

Ministre, koliko ste vratili paradajza iz okruženja, koliko ste vratili krtole, koliko ste vratili jabuka? Ukoliko ne znate, molim Vas zbog Vašeg integriteta i zbog sektora ove gospođe, ne znam da li ona vodi, plava bješe neka koja vodi sektor tamo, evo sve sam izvadilo, imam sve podatke što su rekle pojedine laboratorije, pogledajte koliko ih imam, nemojte, neću da se brukam. Kažite da li svako kilo koje dolazi u Crnu Goru, da li svako kilo koje se proizvodi u Crnoj Gori, /prekid/ nego koji ga prodaje na pijaci je zagarantovano zdrava hrana.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:06:48)

Poslaniče Raduloviću, pošto nema drugih diskutanta iz vaše klupe, možete još minut, dva.

BRANKO RADULOVIĆ (18.06.18 16:07:02)

Ministre, s Vama ću da pričam u sljedećem periodu vrlo korektno. Tražim stručnu priču oko poljoprivrede i zdrave hrane i istrane. Hoću da se crnogorska pršuta proizvodi, hoću paradajz pet mjeseci na otvorenom prostoru. Hoću da bude Crna Gora brend u ovome i neću da vas vidim da se bavite nečim što nije vaš posao. Hoćemo prvo Vi i ja da riješimo pitanje poljoprivrede. Kažite mi da li je svako kilo koje se pojavljuje na crnogorskim pijacama tačno ili nije. Ukoliko nemate, ako kažete da nemamo dovoljno inspektora, reći ću - hajmo da napravimo inspektore, hajmo da napravimo laboratorije. Neće biti više uvozničnih lobija, Volija, Molija i ostalih koji prodaju onu otrov po svojim hipermarketima. Ima da se jede crnogorska hrana.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:08:17)

Hvala.

Imamo tri prijavljena diskutanta. Gospodinu Raduloviću sam dao duplo vrijeme računajući da se niko od vas nije javio. Računajte da smo na Kolegijumu dogovorili da raspravu o ova dva zakona završimo do pet, pa u skladu s tim prilagodite svoje diskusije.

Petar Ivanović, poslije toga Zvonko Vuković.

PETAR IVANOVIĆ (18.06.18 16:08:53)

Poštovani građani Crne Gore, uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici,

U svojoj diskusiji fokusiraću se na dva aspekta Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sredstvima za ishranu bilja. Prvi se odnosi na obaveze Crne Gore kao države koje proizilaze iz procesa pridruživanja Evropskoj uniji, a drugi na efekte usvajanja predloženih izmjena. Kada se pomene poljoprivreda, većina onih koji prate pregovarački proces pomisle na pregovaračka poglavlja 11, 12 i 13. Međutim, u pregovaračkom poglavlju 1 koji se odnosi na slobodu kretanja roba prožimaju se mnoge privredne aktivnosti, pa tako i poljoprivreda. Predložene izmjene upravo idu u tom pravcu, u pravcu stvaranja osnova za primjenu obaveza iz pregovaračkog poglavlja 1. Dodatno, donošenjem ovog propisa, ispunjavaju se obaveze preuzete u postupku pregovaranja u pregovaračkom poglavlju 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga.

Podsjetiću vas da je Vlada Crne Gore na sjednici 25. juna 2015. godine donijela Akcioni plan za transponovanje direktive o uslugama na unutrašnjem tržištu. U pomenutom akcionom planu za ovu tekuću 2018. godinu planirano je usaglašavanje Zakona o sredstvima za ishranu bilja. To znači da su prije tri godine planirane izmjene o kojima diskutujemo danas, odnosno da se proces prilagođavanja našeg sistema sistemu Evropske unije odvija prema uspostavljenim planovima. Smatram da je važno da to čuju građani Crne Gore, jer činjenice koje sam naveo najbolje demantuju poplavu ispraznih izjava koje bez ikakve odgovornosti i bez ikakvih posljedica daju predstavnici pojedinih nevladinih organizacija i pojedinih političkih partija. Činjenice su,

složit ćemo se, neumoljive. Dakle, Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sredstvima za ishranu bilja obezbijediće se dosljednija primjena evropskih standarda.

Dopustite mi sada da pređem na drugi aspekt diskusije, šta se postiže predloženim izmjenama. Postiže se dalje pojednostavljenje i ubrzanje administrativnih procedura koje se odnose na registraciju i izdavanje odobrenja za stavljanje u promet sredstava za zaštitu bilja. Dodatno se preciziraju uslovi koje treba da ispune uvoznici sredstava za ishranu bilja. Preciziraju se pojedine odredbe koje se odnose na amonijum nitratna đubriva s visokom koncentracijom azota. Uvodi se registar sredstava za ishranu bilja i vrši njegovo povezivanje s procedurom stavljanja u promet istih.

Sve navedeno, s jedne strane, treba da stvori uslove za bolje funkcionisanje jedinstvenog tržišta, poboljša poslovni ambijent i pojednostavi regulatorni okvir, a, s druge, da otvori prostor zainteresovanim pravnim licima da jačaju konkurentnost, što za posljedicu ima povećanje investicija u poljoprivredi. Naravno, iako ne gubim iz vida i vezu predmetnog zakona s ukupnim sistemom bezbjednosti hrane koji se korak po korak izgrađuje u Crnoj Gori, upravo povećanje investicija, ali i stvaranje veće vrijednosti, kao i mnogo više rada treba da bude cilj svih nas.

Ovom prilikom želim da zahvalim posebno Vesni Daković. Pretpostavljam da će uvaženi kolega ministar Simović biti u prilici da odgovori na neka od pitanja koja su se do sada čula ili, eventualno, buduća pitanja. Ali, radi javnosti i radi vas ovdje prisutnih želim da kažem da smo imali izuzetno dobru saradnju ne samo oko ovog zakona, već i drugih zakona koji su dolazili iz resornog ministarstva i da se sistem bezbjednosti hrane i te kako popravlja u Crnoj Gori. Tu ću se zaustaviti, ne bih želio na bilo koji način da uzmem prostor ministru da vam, ipak, može odgovoriti na dio onoga što ste i sami kazali.

Poslanici Demokratske partije socijalista podržaće Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sredstvima za ishranu bilja koji je i na matičnom odboru dobio jednoglasnu podršku svih onih članova koji su učestvovali u njegovom radu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:12:53)

Zahvaljujem predsjedniku Odbora za poljoprivredu.

Sada se obraćam poslanicima da bismo napravili precizan dogovor za danas. Za danas smo pored ove dvije tačke dnevnog reda bili predvidjeli da se donese do pet sati i Predlog zakona o zaštiti lica i imovine. Shvatio sam u međuvremenu da ministar nije tu. Kako ministar neće biti narednih dana tu, a još ima jedna tačka dnevnog reda kasnije, predložio bih ipak da završimo i danas tu tačku dnevnog reda. Čeka nas 35 tačaka i predlažem da radimo na takav način jer je takav dogovor postignut na kolegijumu. Ako smatrate da treba da napravite pauzu da se konsultujete minut, dva, ali predlažem da uradimo onako kako je dogovoreno od vaših ovlašćenih predstavnika koji su bili na kolegijumu. Rečeno je da danas završimo ove tačke dnevnog reda. /Upadica/ Nismo znali, ne znam to, ne mogu da budem siguran, ali očekujem da prihvatite. Pitao sam da li je gospodin Korać ovlašćen, oni kažu da je on direktno i lično radio na tom zakonu. On je generalni direktor Direktorata za strateške i razvojne poslove. Očekujem da imamo razumijevanje poslanika i da prihvatite predlog da radimo po dnevnom redu jer smo dosta kompromisa danas napravili na kolegijumu. Dogovoreno. Shvatio sam da ste saglasni s ovim predlogom.

Sada je na redu gospodin Vuković, poslije toga neka se pripremi gospodin Medojević, poslije njega Murić. Da završimo ova dva zakona i završićemo i ovo rješenje.

Komentar ima ministar Simović.

MILUTIN SIMOVIĆ (18.06.18 16:14:59)

Poslovnički je data mogućnost da se nakon uvodnih izlaganja predstavnika klubova daju komentari od predstavnika predlagača i koristim tu mogućnost. Zahvaljujem svim predstavnicima klubova na uzetom učešću.

Osjećam obavezu da komentarišem određene stavove poslanika Radulovića. Ne bih komentarisao o tom pravom putu ko bi koga trebao da izvede na pravi put. Mislím da svima nama

putokaze šta je pravi put za građane Crne Gore i za Crnu Goru daju građani Crne Gore. Predlažem svima nama da se držimo tih putokaza. To su obavezujući putokazi.

Takođe, crnogorsko guvno ne znam na šta vas asocira. Mislim da ga svi pamtime kroz istoriju kao nešto što je bilo dobro za Crnu Goru, gdje su se Crnogorci sastajali i dogovarali kako da brane čast i slobodu Crne Gore, a ne kako da joj rade o glavi. Vjerujem da će se vremenom zbilja i ovaj dom pretvarati u jedno pravo istinsko crnogorsko guvno.

Što se tiče konkretnih pitanja, želim da vas uvjerim da veoma odgovorno, kontinuirano i posvećeno se bavimo sistemom bezbjednosti hrane u Crnoj Gori. Evo nekoliko podataka s kojima ću potkrijepiti da je to tako, da to nije retorika, da to nije floskula nego činjenice. Od 7. juna prošle godine kada su inspekcijske službe prešle u sastav nadležne Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarna pitanja, sa granica Crne Gore je vraćeno ni manje ni više nego 99 pošiljki koje su dolazile iz uvoza i ukupna količina vraćene hrane bila je preko 1000 tona. Dakle, 1000 tona neispravne hrane koja je došla na našu granicu, koja je iskontrolisana na sve parametre kvaliteta i, ono što je posebno važno, na parametre bezbjednosti hrane. Tih 99 pošiljki je vraćeno raznih proizvoda: i paradajza, i paprike, i krastavca, i mesa, i mnogih drugih proizvoda vraćeni su iz razloga što nijesu zadovoljavale elemente bezbjednosti hrane zbog prekoračene količine maksimalno dozvoljenih količina pesticida sadržanih u tim pošiljkama. Od 01. januara ove godine sa jučerašnjim danom, a dnevno pratimo ukupne tokove hrane koja dolazi na tržište Crne Gore, vraćeno je 66 pošiljki i ukupna količina vraćene hrane od 01. januara ove godine je /prekid/ onih hiljadu tona od prošle godine i ovih 580 hiljada tona, da nije bilo takvog sistema bezbjednosti hrane, da nije bilo takve odluke o potrebi vršenja kontrole hrane - tu hranu bi pojela naša djeca, pojeli bi potrošači u Crnoj Gori, pojeli bi turisti u Crnoj Gori. Samo dozvolite...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:18:32)

Možemo da Vam produžimo, ali ćemo Vam oduzeti od vremena završne riječi.

MILUTIN SIMOVIĆ (18.06.18 16:18:41)

Odričem se završne riječi.

Da ne zaboravimo da nema niko primisli da je ovo sada neki sofisticirani protekcionizam, neka diskriminacija prema robama iz uvoza koje dolaze na tržište Crne Gore, želim da vas uvjerim da sa istom pažnjom vršimo kontrolu i hrane koja se proizvodi u Crnoj Gori. Moram vam kazati da nijesmo zadovoljni sa monitoringom domaće proizvedene hrane. Imali smo nedavno analize za tri kritična proizvoda: spanać, blitvu i zelenu salatu. Takođe smo našli određeni suvišak pesticida i nitrata i želim i ovim putem da pošaljem poruku domaćim proizvođačima da moramo svi zajedno da povedemo računa i o bezbjednosti domaće hrane.

Dakle, ovi rezultati, siguran sam, daju osnov da kažemo da raste sistem bezbjednosti hrane u Crnoj Gori, da smo napravili jednu veoma kvalitetnu analizu rizika. Na bazi te analize rizika mi ovih dana zaustavljamo svaku pošiljku koja je u prethodnim analizama pokazala da ne zadovoljava bitne elemente kvaliteta bezbjednosti hrane.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:20:06)

... da stignemo do 17h i ove dvije tačke dnevnog reda. Zamoliću da nemamo komentara i zamoliću i Vukovića da ili značajno skрати ili da odustane od diskusije kako bismo dali poslaniku Medojeviću i na taj način pokušali da završimo ovo do kraja. /Upadica/

Profesore, evo produžili smo Vama bili, da pokušamo da poštuemo određene stvari, zamolio bih Vas. Ja Vas isto molim, imaćete priliku imaće još i ovaj sljedeći zakon, dajte da ovo završavamo u vrijeme koje treba. Siguran sam da ćete Vi dobronamjerno, onda ćemo morati da damo i Vukoviću i Vama, evo na ovaj način dajte i Vi doprinos da skratimo.

/Upadica/

Slazem se sa Vama. Neću da Vam uskraćujem.

Izvolite, jedan minut.

BRANKO RADULOVIĆ (18.06.18 16:21:32)

Znači, ministre, krajnje dobronamjerman ću biti, šanse nema da ne budem. Znam da je ovo veliki problem, da je ovo problem ne samo administracije, nego i tradicije i prakse. Ministre, ovo je katastrofa što se radi u Srbiji. Građani Crne Gore nemojte da kupite ijedan paradajz iz Turske i iz Grčke. Ovo je genocid. Piše na delaraciji da se mora oljuštiti kora. Nemojte da kupite i jedno kilo krtole, a crnogorski provjeravajte. Ministre, ovo je veliki problem. Molim Vas, zbog zdravlja Crne Gore i Crnogoraca da sve živo umrežite. Mora deklaracija svakog preprodavca da bude i proizvođača na pijacama. Ja sam gledao i onu emisiju kad kaže, ona se buni što preprodaje, kaže moramo deklaraciju. Pa moraš deklaraciju, /prekid/ a posebno ne drugome da prodaješ.

Ministre, olovo znat li koji je problem? Ja sam profesor, ministre, ja to znam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:22:58)

Hvala. Sljedeći poslanik.

Gospodin Vuković. Zamolio bih Vas ako možete minut. Izvolite.

ZVONKO VUKOVIĆ (18.06.18 16:23:14)

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege,

Biću vrlo kratak. Većina stvari koje su bitne za meritum zakona su već rečene. Meni je posebno značajno da kažem da izuzev što je to shodno direktivama i zakonodavstvu Evropske unije određena vrsta, odnosno model usklađivanja da ovim zakonom su prepoznate takođe neke manjkavosti u operacionalizaciji dosadašnjih zakonskih rješenja, pa su neka korigovana rješenja, neka su izbrisana, a implementirana su neka nova rješenja od kojih je posebno značajno brisanje diskriminatorne alineje, mislim u članu 21. Da skratim diskusiju, da se uklopim, kao što sam i obećao, meni su posebno interesantna shodno svoj ovoj tematici dva pitanja i molio bih da ili sad ili neki drugi put možda se o tome povede neka diskusija, a to je sljedeće. Obzirom da ministarstvo ima i kontrolnu ulogu, ali i ulogu planiranja da li postoje, a pretpostavljam da postoje, podaci o primjeni ovih agrotehničkih mjera, u kojoj mjeri ste zadovoljni koliko naši poljoprivrednici primjenjuju i da li se, ako nije zadovoljavajući obim, po jedinici kulture, po jedinici površine, šta se planira uraditi u nekom narednom periodu u tom smislu? Znači, primjena vještačkih đubriva, da približimo narodu o čemu se radi. Takođe, koji je očekivani efekat povećanja konkurencije za domaće proizvođače, kao i koji je očekivani efekat na kapacitete laboratorija za kontrolu sredstava za zaštitu bilja. Dakle, ova nova regulativa koja je uvedena implementacijom obaveznih skladišta, obaveznih kontrola, pojačane kontrole administracije i slično. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:24:56)

Hvala.

Poslanik Medojević.

Zamolio bih vas da pokušamo. Niste se prijavili za diskusiju, dali smo i pored dogovora i poslaniku Medojeviću, dajte da poštujemo to što smo dogovorili.

Poslanik Medojević. Možete na kraju da odgovorite.

Izvolite, dajem Vam riječ. Poslanik Medojević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (18.06.18 16:25:29)

Ovdje je na dnevnom redu jedna važna tema, to je bezbjednost hrane u Crnoj Gori i bezbjednost građana Crne Gore, imajući u vidu koliko državne institucije Crne Gore štite tržište Crne Gore od uvoza proizvoda koji nijesu za ljudsku upotrebu. Činjenica je da je Crna Gora uvozno orijentisana ekonomija, da 90% beruto društvenog proizvoda čini uvoz, da mi ustvari našu domaću proizvodnju i nemamo i da je kompletna privreda Crne Gore ustvari kad malo bolje pogledamo, ono što sam ja govorio godinama, skoncentrisana na šverc droge i cigareta i na pranje novca koji se stekne švercom droge i cigareta u Crnoj Gori. Znači, građevina, industrija igara na sreću, ugostiteljstvo, sve ono što ide ka keš industriji. Sada imamo jedno pitanje, ministre: Kako je moguće da uvoznik banana, crnogorska režimska firma "Voli", finansijer Demokratske partije socijalista, uveze kontejner banana u kojem je 40 kila kokaina, tržišne vrijednosti sedam miliona eura a da niko ne bude uhapšen? Kako je to moguće? Zamislite da je Pokret za promjene uvoznik jednog kontejnera banana u kojem je 40 kilograma kokaina. Kako bi reagovao Katnić? Sve bi nas pohapsio. Kako je moguć takav propust, jer ako znate kao član Odbora za bezbjednost, barem ste slušali od mene više puta, da kada transnacionalni karteli probiju jedan kanal, to nije prva pošiljka. Ko zna koliko je podgorička kompanija "Voli" sa bananama uvezla kilograma, stotina kilograma tona kokaina. Kako niko nije uhapšen? Kakva je to bezbjednost ako na prvoj liniji u luci Bar vi dozvoljavate da u kontingentu banana bude 40 kilograma kokaina? O čemu pričamo mi ovdje? Šta se dešava s drugim ulazom? Zašto je došlo do otkrivanja ove pošiljke? Zato što je neko iz dva sukobljena klana u Demokratskoj partiji socijalista dojavio cariniku da se u odjelu kontejnera, gdje stoji uređaj za rashlađivanje tereta, nalazi 40 kilograma kokaina. Koliko je kokaina preko kompanije Voli uveženo u Crnu Goru? Šta znači logistički centar pored KAP-a u kojem režimska DPS kompanija Voli ima takozvane pogone za sazrijevanje banana? Šta znači to? Je li to znači da se kokain koji se isporučuje iz Južne Amerike skladišti u logističkom centru kompanije Voli i onda distribuira dalje? Je li vam to zaštita potrošača u Crnoj Gori? Je li to crnogorska ekonomija? Znači, ona se zasniva na švercu droge i cigareta i pranju novca. Šta mislite da mi ne znamo koje of šor kompanije od strane ljudi u Crnoj Gori su osnovane, čije se of šor kompanije pominju aferi. Sve se zna.

/Upadica/ Zašto? Imam pet minuta, što je sporno, ministre? Je li neka težina? Je li ovo teška tema, je li ovo teška tema? Zašto banane u Crnoj Gori se uvoze sa kokainom? Vi znate, gospodine ministre, da je kokain vrlo disperzivna supstanca koja ostavlja tragove i na bananama, i na novcu, i na rukama, i na uniformi, a na nosu posebno.

I sad ja vas pitam o kojoj vi državi Crnoj Gori govorite? 40 kila kokaina uvezla je podgorička kompanija Voli. Niko iz kompanije Voli nije saslušan, niko od uvoznika, od špeditera nije saslušan. Šta je bilo? Slučajno 40 kila kokaina se našlo baš u kontejneru s bananama, pa baš u tom dijelu za hlađenje. Kako da vam vjerujemo? Šta sve prolazi preko Luke Bar, koji sve kontingenti. I vi sad nas ovdje ubjeđujete da je Crna Gora država. Crna Gora je banana država, koja sa bananama uvozi kokain.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:30:28)

Upozoravam Vas da vodite računa kako pričate o državi Crnoj Gori. /Upadica/

Znači, ovo je neprimjeren izraz za državu kako ste vi rekli.

Ovako kako ste rekli je neprimjeren izraz za državu. Ja, ako budete nastavili ovako, ja Vas sada opominjem da vodite računa o tome. Ja ću da Vas opomenem - mjere opomene se izriču kada se upotrebljavaju uvredljive riječi, izrazi. Vi upotrebljavate uvredljive izraze šire, a sada ste to upotrijebili za državu. Čak sam mogao i da Vam oduzmem riječ zbog toga što ste govorili ipak van ove teme. Ali, smatrao sam da iskoristite svoje vrijeme. Sada ste ipak pretjerali u svemu tome. Vi ste završili.

Imate još dvije sekunde, nemate pravo. /Upadica/ Uključio sam se kad ste imali dvije sekunde. Ne dajem Vam proceduralnu riječ, završite ove dvije sekunde. Ja Vam ne dajem. Ja Vam neću dati.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (18.06.18 16:31:39)

Pa, potpredsjedniče, pročitajte Poslovnik. Vi ste se meni obratili, ja imam pravo....

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:31:46)

Ja se nisam Vama obratio. Ja sam se obratio u članu poštujući...

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (18.06.18 16:31:51)

Nemojte da Vas učim, pa Vi ste se meni obratili. Prekinuli ste me u izlaganju, upozorili ste me.

Ja imam pravo....

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:31:58)

Ja sam Vas upozorio u skladu sa Poslovnikom i ne dajem Vam proceduralno pravo. Imate pravo da završite kratko. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (18.06.18 16:32:05)

Izvinjavam se, potpredsjedniče. Vi ste tek svježi ovdje.

Dakle, uvijek morate da date poslaniku pravo na proceduralnu reakciju. Ja se obraćam Vama u trajanju od minut.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:32:15)

Ne dajem Vam to pravo.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (18.06.18 16:32:15)

A ne možete to da uradite, pa nemojte to da radite.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:32:16)

Ne dajem Vam pravo, po članu 107, dajem Vam opomenu.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (18.06.18 16:32:25)

Pa dobro, dajte mi opomenu ali morate mi dati minut proceduralno. Ne, ne, mora mi dati minut proceduralno. Ovo je elementarna stvar, kolega.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:32:40)

Vrlo sam vodio računa o Vašoj diskusiji. Tek na kraju kada ste spomenuli državu, ja sam se Vama obratio poštujući Poslovnik. Ja Vam ne dajem taj minut. Ja Vam dajem da završite vašu diskusiju. /Upadica/ Ja Vam ne dam.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (18.06.18 16:32:50)

A ne možete da mi ne date, potpredsjedniče. Kako možete to da radite?

Tražim pauzu i kolegijum. U ime kluba Demokratskog fronta tražim. Ne možete ovako da se ponašate, nije ovo Vaš privatni Parlament.

Ja sam diskutovao pet minuta, nisam nikoga uvrijedio. Govorio sam o situaciji koja je realna da Voli švercuje banane sa kokainom...

/Pauza/

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:50:27)

Hvala.

Uvaženi poslanici, uvaženi građani Crne Gore,

Nastavljamo sjednicu. U skladu sa pauzom koju smo dali od pet minuta, pokušali smo da organizujemo kolegijum. Na kolegijumu su bili prisutni dio članova kolegijuma. Iz opozicionih klupa nije bilo člana kolegijuma, ali vodeći računa da danas želimo da završimo ove tačke dnevnog reda u skladu sa dogovorom na kolegijumu, organizovali smo komunikaciju sa stručnim službama koje su konstatovale da smo upozorili, u skladu sa Poslovnikom i tačkom 107, i da poslanik nije u tom momentu naveo elemente kršenja Poslovnika, tako da smo sve uradili u skladu sa Poslovnikom koji je uvela ova Skupština.

U skladu sa tim interno, dok još nisu bile upaljene kamere, obavijestili smo članove opozicije o našem viđenju stručnih službi o realizaciji i načinu odnosa prema pitanjima koji su bili predmet Skupštine. Shvatili smo da poslanici nisu tu i moja obaveza je da nastavim sjednicu Skupštine. U skladu sa tim, za riječ se javio potpredsjednik Simović. Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ (18.06.18 16:52:22)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Molio sam da mi se da prilika da dam odgovore na određene stavove koje je izrekao poslanik Medojević u svojoj diskusiji, jer sam smatrao da zbilja zaslužuju komentar, odgovor kojeg je on tražio, ali nije imao kapaciteta poslaničkog da čuje ono što su odgovori u odnosu na izrečene stavove.

Ja mislim da smo svjedočili još jednom kako se zloupotrebljava poslanička riječ, kako se iz poslaničkih klupa šalju neodmjereni stavovi i kako se bez ikakvih argumenata osuđuju i napadaju određene kompanije u Crnoj Gori, ali ja bih rekao i više od toga.

Prije svega, ova situacija sa pošiljkom banana koja je ovih dana aktuelna u Crnoj Gori mislim da poslaniku Medojeviću i svima ostalima trebala bi da bude povod da iskaže odnos poštovanja i da iskaže pohvale za rad i postupanje nadležnih državnih institucija, i to onih državnih institucija koje imaju svoje odgovornosti u kontroli roba koje dolaze na naše granične prelaze. Konkretno mislim na Upravu policije i na Carinsku službu. I umjesto da oda priznanje tim institucijama, Medojević okreće potpuno priču u njegovom prepoznatljivom stilu, lijepeći etikete renomiranoj kompaniji kakva je kompanija Voli. Ta kompanija i bilo koja druga kompanija ako je uvoznik i ako naruči određenu robu, naručila je tu robu, a ne ono što je prateća pošiljka, u ovom slučaju određena količina kokaina koja se nalazi u dijelu kontejnera van smještaja tih banana. I drugo, ono što je posebno važno, u trenutku nalaženja tog kokaina u tim bananama vlasnik te

robe još uvijek nije uvoznik. U ovom slučaju Voli, u nekom drugom slučaju bilo koja druga kompanija. Ta roba se nalazi još uvijek u carinskom prostoru. Ona je još uvijek u nadležnosti nadležnih organa, ona je u postupanju i odgovornosti špeditera, a ne uvoznika. Voli ili bilo koja druga kompanija postaje vlasnikom te robe kada roba izađe iz carinskog nadzora i iz carinskih skladišta.

Prema tome, ovo je jedan klasičan primjer zloupotrebe poslaničke riječi. Ovo je jedan primjer kada se bez ikakvog razloga osuđuje jedna renomirana kompanija. Ovo je klasičan pokušaj i još jedan vid političke manipulacije. Ova situacija, ponavljam, umjesto da bude prilika i povod odavanja priznanja prema postupanju nadležnih institucija, želi se napraviti njima svojstvena osuđujuća neodrživa konotacija.

Ja sam siguran da će ove poruke koje su se čule iz poslaničkih klupa, bez obzira u odnosu na ono što je poslanički imunitet, imati priliku da se dokažu i da se o njima razgovara i na nadležnim sudskim instancama. Jer, ovakve osude, ovakve kvalifikacije i ovakve konotacije zaslužuju od bilo koje kompanije, a posebno od takve jedne kompanije kakva je kompanija Voli u čijoj strukturi vlasništva, ne zaboravite, značajno učešće ima i evropski kapital od renomirane Evropske banke.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 16:56:12)

Hvala, potpredsjedniče Simoviću.

Razumio sam da je ovo Vaša završna riječ.

Na ovaj način završavamo raspravu povodom ove tačke dnevnog reda. Konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazim na sljedeću tačku dnevnog reda, a to je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Milutin Simović, potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem i ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja i Vesna Daković, vd direktora Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

Izjesticima Odbora su Miloš Nikolić, Zakonodavnog odbora i Petar Ivanović, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres.

Da li predsjednik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Nema potrebe.

Dajem riječ predsjedniku Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Petru Ivanoviću, koji se javio inače tako da može onako proširiti svoje izlaganje.

PETAR IVANOVIĆ (18.06.18 16:57:23)

Hvala, potpredsjedniče.

Imajući u vidu član 96 Poslovnika, ja ću iskoristiti ovu priliku da praktično objedinim tri stvari. To što ste mi uskratili da po članu 96 kažem nešto oko prethodne tačke, to što ću se obratiti kao predsjednik Odbora i samu svoju diskusiju. A cijenio sam da je jako važno iz razloga što sam u svojoj prethodnoj diskusiji kazao kako se neke političke partije i nevladine organizacije, bez trunke odgovornosti, obraćaju javnosti saopštavajući neke svoje stavove koji i te kako pogađaju nemali broj građana Crne Gore, koji su, svaki put kad su izbori, u prilici da svoje političke stavove i svoje političko opredjeljenje u jednoj demokratskoj proceduri iskažu. Pa sam taj dio diskusije označio kao 3b. Prvo je bez odgovornosti. Bez odgovornosti je, po mom mišljenju, izbjeći dolazak na odbore gdje se diskutuje svaki zakon, gdje smo potrošili ne tako malo vrijeme da bismo unaprijedili sve što kao članovi ovog parlamenta možemo da uradimo, a onda na plenumu poslati neke poruke ovog tipa.

Što se tiče bezbjednosti, pomiješati dvije stvari bezbjednost hrane, o kojoj je govoreno u prethodnoj tački i bezbjednost koja je potpuno drugog tipa, to ne može da uradi normalan čovjek i ne može da uradi bez skrivenih namjera.

I treće, kazati da živimo u banana državi, mislim da je to velika uvreda i to ostavljam

građanima Crne Gore da prosude. Istom analogijom možda bi mogli i predstavnici IBRD-a da pomisle da su oni banana banka, jer je ta banka finansirala projekat o kome smo govorili maloprije. I zbog toga sam smatrao da je jako važno da se javim u okviru prethodne tačke, jer žao mi je što predstavnici Demokratskog fronta nisu ovdje da direktno čuju moje riječi, ali uz svo uvažavanje i demokratije i svega onoga što se u demokratiji nekad pretvori, ipak ovo nije način da vodimo jednu civilizovnu, normalnu, kulturnu raspravu. Mislim da svaki poslanik iz redova pozicije ili partija koje su trenutno na vlasti ima obavezu da reaguje na ovakve diskusije.

Što se tiče Zakona o veterinarstvu, mi smo takođe na odboru diskutovali ovaj zakon. Želim da zahvalim još jednom gospođi Daković i njenim saradnicima koji su bili krajnje profesionalni. Imali smo niz pitanja koje smo na nivou odbora raščistili, tako da ne vidim nikakve probleme koji se pojavljuju na nivou plenuma. Mislim da je važno zbog građana Crne Gore su dvije stvari. Jedna je da razumijemo pregovaranje sa Evropskom unijom, koji je proces. Nije to nikakva jednokratna odluka i u tom procesu, kao što znate, ne samo da je otvoreno poglavlje 12, već su dobijene i mjere za zatvaranje ovog poglavlja, tako da ono što se predlaže ovim zakonom pomaže da se u toku narednog perioda u kome treba učiniti sve da se poglavlje zatvori što je moguće prije, ispune ona mjerila koja su data od strane Evropske unije, što će reći da se sistem u Crnoj Gori podigne do nivoa koji je komplementaran sistemu Evropske unije.

Takođe, mislim da je osnovna poruka ovog zakona da moramo veći fokus staviti na obrazovanje. Obrazovanje onih kadrova koji nedostaju Crnoj Gori - u ovom slučaju veterinara. Veterinara nema mnogo. To je veliki problem koji osjećamo. Postoji više načina kako možemo taj problem razriješiti, ali ono za šta se opredijelio predlagač jeste da postojeće veterinarske službe i da postojeći veterinari dobiju dodatno ovlašćenje i da sa tim dodatnim ovlašćenjima mogu izvršiti kontrole na linijama klanja. Ono što, po mom mišljenju, bi bilo svakako važno jeste da razumijemo da ovo rješenje ne može biti dugoročno i da kao društvo različitim mjerama trebamo da podstaknemo mlade ljude da se što je moguće više školuju u ovom pravcu da bismo dugoročno obezbijedili funkcionalnost našeg sistema. Zbog čega to napominjem? Zbog toga što će se dodatni troškovi pojaviti kao dio strukture cijene koštanja. Ukoliko hoćemo da naši poljoprivredni proizvođači budu konkurentni, onda i ovi troškovi moraju biti mnogo niži.

Kada je u pitanju efekat ovog zakona, mi proceduralno ispunjavamo sve što se traži od Crne Gore u oblasti veterine, u oblasti bezbjednosti hrane. Ovo je takođe zakon koji se naslanja na sistem bezbjednosti hrane i možda je ovo zgodna prilika da pomenem i uvaženog profesora Hensela koji je pružio ruku Crnoj Gori prije više godina i davao svoje vrlo konstruktivne savjete kako da se sistem bezbjednosti hrane u Crnoj Gori korak po korak razvija, vodeći računa o veličini tržišta, o standardima koje treba da dostignemo, ali i o onome što prati Crnu Goru. Jer, mi smo jedan mali sistem koji ne može odjednom stvoriti sve ono što je moguće u jednom velikom sistemu. To se često izgubi iz vida i zbog toga moramo biti hrabriji u traženju novih rješenja koja će produžiti /prekid/

Na kraju, smatram da će ovaj zakon takođe pomoći našim poljoprivrednim proizvođačima i onima koji se nalaze u fazi prerade da povećaju konkurentnost svog sistema. Hvala vam i izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 17:02:34)

Hvala.

Od opozicije nemamo nijednog prijavljenog diskutanta. Zamolio bih od četiri diskutanta koji su prijavili da jedan diskutant, gospodin Murić ima izlaganje. Poslije toga da damo završnu riječ potpredsjedniku Simoviću i na taj način poštujemo odluke Kolegijuma da do 17h završimo današnji rad. Pored dobre volje da završimo Predlog zakona o zaštiti lica i imovine, smatram ipak da nećemo biti u mogućnosti danas i zbog dogovora na Kolegijumu i zbog odnosa koji želimo da imamo prema svima koji su trenutno u Parlamentu.

Predlažem da damo riječ gospodinu Muriću, a poslije toga završnu riječ potpredsjednik Simović i na taj način da zaključimo raspravu. Hvala.

MIRSAD MURIĆ (18.06.18 17:03:34)

Uvaženi predsjedavajući, poštovani potpredsjedniče Valde i članovi Vlade, uvažene koleginice i kolege,

Pred nama je danas Predlog zakon o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu. U pitanju je isto veza sa Evropskom unijom, pregovaračko poglavlje 12 pregovaračko Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor, koji je zvanično naša država otvorila 30. juna 2016. godine na međuvladinoj konferenciji u Briselu. Poznati su i stavovi Evropske unije - od njive do trpeze se opisuje način na koji Evropska unija pristupa politikama bezbjednosti hrane i obezbjeđivanja visokog nivoa javnog zdravlja, zdravlja životinja, dobrobiti životinja i zdravlja biljaka u cilju pružanja svojim građanima najboljeg kvaliteta proizvoda. Ovi ciljevi se postižu korišćenjem mjera koje se odnose na cijeli lanac proizvodnje od obrade i distribucije hrane do potrošača pod adekvatnim nadzorom nadležnog organa tokom čitavog procesa. Pravna tekovina Evropske unije u ovom poglavlju sastoji se od tri dijela koja se međusobno dopunjavaju. Prvo, bezbjednost hrane, pravila higijene u proizvodnji, preradi i stavljanju u promet hrane i hrane za životinje, zvanične kontrole i mehanizme za osiguranje bezbjednosti hrane. Veterinarstvo - koje je veoma važno u vezi ovog zakona, je pravilo o prometu životinja i životinjskih proizvoda, zdravlja životinja, zvanične kontrole uvoza proizvoda iz trećih zemalja, kao i praćenje kretanja životinja. Fitosanitarni nadzor, pravilo kontrole štetnih organizama na biljkama i biljnom materijalu i tako dalje.

Sadašnji Zakon o veterinarstvu je u potpunosti usklađen sa međunarodnim standardima i domaćim zakonodavstvom, a razlozi za izmjene i dopune Zakona o veterinarstvu proistekli su iz potrebe dodatnog preciziranja pojedinih odredbi koje se odnose na ovlašćenja veterinarskih ambulanti za vršenje službenih kontrola propisanih Zakonom o veterinarstvu. Isto tako, pojedine odredbe preciznije objašnjavaju pojedine članove gdje se, recimo, precizira da javne poslove, stručno usavršavanje veterinarara i veterinarskih tehničara i izdavanje, produžavanje i oduzimanje licenci i vođenje registra izdatih licenci vrši Veterinarska komora. Veoma je važno napomenuti da izmjenama i dopunama ovog zakona stvoren je pravni odnos da se donošenje podzakonskog akta kojim će se bliže urediti način identifikacije i registracije kućnih ljubimaca, sadržaj i način vođenja registra pasa, mačaka, pitomih tvorova, izdavanja pasoša i visinu naknade koju snosi vlasnik ovih životinja. Isto tako propisane su i službene kontrole koje može obavljati veterinarska ambulanta, uslovi za ovlašćenja ambulanti i veterinarara, kao i obaveze veterinarara da u slučaju utvrđenih neusaglašenosti kod subjekata u cijelom objektu obavlja ovlašćene poslove mora obavijestiti službenog veterinarara, odnosno u slučaju rizika po zdravlje ljudi ili životinja obustavi dalje postupanje sa životinjama ili tipovima zaklanih životinja, odnosno svježim mesom.

Ovim izmjenama se isto tako uređuje i sadržaj i procedura za sprovođenje javnog poziva za ovlašćenje veterinarske ambulante i za obavljanje službenih kontrola. Isto tako, propisane su i naknade i troškovi koji snose subjekti u poslovanju hranom. Takođe, propisana je naknada za izvršenu dezinfekciju i izdavanju uvjerenja o zdravstvenom stanju životinja. Tako da su ove izmjene i dopune važne jer se usklađuju sa zakonodavstvom Evropske unije, a isto tako su usklađene i sa domaćim zakonodavstvom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 17:07:59)

Potpredsjednik Simović.

MILUTIN SIMOVIĆ (18.06.18 17:08:04)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Parlamenta.

Želim da zahvalim poslanicima koji su uzeli učešće u raspravi povodom i ovog zakona, žaljenje zbog nedostatka kondicije, rekao bih, u prvom danu, prvom minutu učešća u parlamentarnom životu, ali dobro, vjerujem da će se ta kondicija vremenom popravljati.

Što se tiče ovoga zakona i prethodnog, ključna riječ je ovdje bezbjednost hrane. Kad je ovaj zakon u pitanju, zaštita zdravlja ljudi i zaštita zdravlja životinja, nimalo jednostavan posao, vrlo kompleksan, posebno u uslovima kada postoje globalni izazovi koji postoje u odnosu na ono što je zdravlje životinja i bezbjednost hrane. Svjedočili smo kako izgledaju ti globalni izazovi ne tako davno i u Crnoj Gori, kada je Crna Gora iz regiona bila zapljusnuta sa određenim bolestima, gdje smo imali problem i sa našim stočnim fondom - svjedočili smo da je država reagovala vrlo efikasno. Podsjetiću da smo u prethodne dvije godine imali jednu snažnu i odgovornu vakcinaciju preventivnu stočnog fonda. Isplatila se ta investicija, to ulaganje. Nije bila mala, nije bila jednostavna operacija, ali nijesmo bili sami. Imali smo podršku Evropske komisije i Crna Gora kao i ostale države u regionu. Jer, koncept je da štiteći Crnu Goru i region štite se i evropske države. Mnogo je još posla i obaveza na ovom planu. Siguran sam da ćemo i sa ovim zakonskim rješenjem, sa onim što je dobra diskusija i dobra komunikacija u ovom Parlamentu kroz nova zakonska rješenja, popravke postojećih, svi zajedno uspjeti u tome. Kad je veterina u pitanju, sa jednim posebnim izazovom, kako riješiti pitanje deficitarnosti veterinarske struke koja je veoma važna u davanju odgovora na ove izazove. Još jednom želim svima vama da zahvalim na ovoj prilici i predlažem da Parlament usvoji i ovaj zakon. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (18.06.18 17:10:26)

Zahvaljujem potpredsjedniku Simoviću. Zahvaljujem poslanicima koji su učestovali u današnjem radu.

Na ovaj način konstatujem da smo pretres završili, a izjasnićemo se naknadno. Današnji radni dan smo završili. Sjutra počinjemo u 11h. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 11:58:54)

Poštovane kolege, nastavljamo Devetu sjednicu prvog redovnog, proljećnjeg zasijedanja u 2018.godini.

Počinjemo današnje zasijedanje sa **Predlogom zakona o Predsjedniku Crne Gore**.

Ovlašćene predstavnice Vlade su: Suzana Pribilović, ministarka javne uprave i Jadranka Vukčević, generalna direktorica Direktorata za lokalnu samoupravu. Pozdravljam ih.

Izvjestioци Odbora su: Marta Šćepanović Zakonodavnog odbora, Jovanka Laličić Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnica Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

SUZANA PRIBILOVIĆ (19.06.18 11:59:34)

Poštovani predsjedniče, uvažene poslanice i poslanici,

Samo ustavno određenje da predsjednik Crne Gore predstavlja Crnu Goru u zemlji i inostranstvu, komanduje Vojskom na osnovu odluka Savjeta za odbranu i bezbjednost, ukazom proglašava zakone, raspisuje izbore za Skupštinu, predlaže Skupštini mandataru za sastav Vlade, postavlja i opoziva ambasadore i vrši druge poslove utvrđene Ustavom ili zakonom, ukazuje na značaj i ugled i funkcije predsjednika Crne Gore koji se ogleda i u načinu i postupku njegovog izbora od strane građana na osnovu opšteg i jednakog biračkog prava neposrednim i tajnim glasanjem.

Imajući u vidu navedene nadležnosti, način izbora predsjednika, položaj Crne Gore od obnavljanja nezavisnosti 2006. godine, ugled u međunarodnoj i domaćoj javnosti ukazuje na potrebu da se normativno uredi institut Predsjednika Crne Gore. Stoga se prvi put zakonom uređuju pitanja koja se odnose na obezbjeđivanje materijalnih i drugih uslova za obavljanje funkcije predsjednika Crne Gore, na prava i dužnosti predsjednika u toku vršenja dužnosti, prava po prestanku funkcije predsjednika Crne Gore, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje funkcije.

U odnosu na prava i dužnosti predsjednika predložena su rješenja koja se odnose na

obavezu polaganja zakletve pred poslanicima Skupštine, na obavezu čuvanja tajnih podataka za vrijeme obavljanja funkcije i po prestanku funkcije, na pravo korišćenja rezidencije i reprezentativnih objekata za vrijeme obavljanja dužnosti, na lično obezbjeđenje, kao i druga prava u skladu sa zakonom. Takođe, predloženim zakonom su uređena okvirna pitanja organizacije rada i rukovođenja službe predsjednika za vršenje stručnih i administrativnih i drugih poslova u vršenju funkcije i nadležnosti predsjednika, što je ranije bilo uređeno aktom predsjednika.

Nadalje, ovim predlogom zakona su predložena rješenja koja se odnose na prava predsjednika po prestanku funkcije, kao što su pravo na počasni naziv, naknadu zarade, kancelariju i administrativnu podršku, pravo na lično obezbjeđenje, pravo na službeno vozilo, s tim što prava na kancelariju, administrativnu podršku i službeno vozilo može koristiti najduže pet godina po prestanku obavljanje dužnosti predsjednika.

U cilju obezbjeđenja primjerene normative koja uređuje prava za bivšeg predsjednika države korišćena su iskustva i zakonska rješenja država iz regiona, naročito iz Srbije i Hrvatske, koje imaju slične pravne sisteme, a koja su se u praksi pokazala pozitivnim.

Predložena zakonska rješenja koja se odnose na prava predsjednika po prestanku funkcije imaju cilj da se iskaže puno poštovanje i državni odnos prema instituciji Predsjednika Crne Gore uvažavajući doprinos koji je dao vršeći funkciju predsjednika i doprinio ugledu Crne Gore u međunarodnoj i domaćoj javnosti i položaju Crne Gore u međunarodnim okvirima.

Donošenjem ovog zakona, a u skladu s najboljim uporednim međunarodnim praksama, stvaraju se uslovi da po prestanku funkcije predsjednik kao počasni predsjednik ostvaruje prava te da kroz stečeno državničko i diplomatsko iskustvo djeluje u najboljem interesu građana Crne Gore i njenim integracijama.

Na kraju, vjerujem da ćemo predloženim zakonskim rješenjem obezbjediti primjerenu normativu za instituciju Predsjednika Crne Gore te stoga predlažem Skupštini da usvoji ovaj zakon. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:03:10)

Hvala vam, ministarko Pribilović.
Da li neko od izvjestilaca želi riječ? Želi.
Poslanica Marta Šćepanović. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (19.06.18 12:03:25)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Podnosim Izvještaj ispred Zakonodavnog odbora. Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se Zakonom u skladu sa Ustavom uređuju druga pitanja od interesa za državu.

Odbor je sa sedam glasova za ocijenio da je Predlog zakona u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom. Odbor je imao jedan amandman. Ono što je bitno da naglasim je da je Odbor konstatovao da ovaj predlog zakona sadrži odredbe kojima se predlaže povratno dejstvo i to je član 13 Predloga zakona i shodno članu 145 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Skupština će se posebno izjasniti da li za povratno dejstvo postoji javni interes. Takođe, Odbor je konstatovao da je ovaj predlog zakona potrebno donijeti u skladu sa amandmanom 4 stav 1 Ustava Crne Gore kojim je propisano da Skupština većinom glasova svih poslanika donosi zakone kojima se uređuje između ostalog i način ostvarivanja sloboda i prava građanina. Odbor predlaže Skupštini da usvoji predlog ovog zakona.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:04:29)

Hvala vam.
Sad prelazimo na diskutante.

Prvi ima riječ poslanik Željko Aprcović. Izvolite.

ŽELJKO APRKOVIĆ (19.06.18 12:04:41)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažena ministarko Pribilović sa svojom saradnicom, kolegice i kolege poslanici,

Pred nama je danas tekst Predloga zakona o Predsjedniku Crne Gore i uzimajući u obzir ono što je uvažena ministarka rekla u svom uvodnom obrazloženju sasvim dovoljno utemeljuje način razmišljanja da smo morali na jedan potpuno drugačiji, kvalitetniji način normativno urediti položaj predsjednika u obavljanju svoje izuzetno važne Ustavom propisane funkcije i morali samo normativno urediti njegova prava i obaveze koji proisteknu poslije obavljanja funkcije predsjednika Crne Gore. Ono što jeste pitanje svih pitanja, što je uvažena kolegica Marta Šćepanović rekla, povratno dejstvo zakona s obzirom na činjenicu da se zakon vezuje za potpuni međunarodnopravni subjektivitet Crne Gore, počev od 03. juna 2006.godine i da smo ovakva rješenja imali u uporedniom zakonodavstvima, tu prevashodno mislim na zakonodavstva Srbije i Hrvatske kao zemalja iz okruženja koje imaju slične norme koje određuju prava i obaveze predsjednika svojih država odnosno republika.

Moramo se svi složiti, s obzirom na činjenicu u okviru nadležnosti koje naš Ustav propisuje u članu 95, pa sve do 99, gdje je uvažena ministarka Pribilović istakla koje su nadležnosti predsjednika države i kasnije njegov mandat, izbor i predstanak njegove funkcije, da je sasvim logično i pravno utemeljeno da se to pretoči u jednu dobru zakonsku normu i da na taj način zaštitimo svakog predsjednika države, kako sam naglasio, od 3. juna 2006.godine pa nadalje.

Istakao bih da uporedna praksa ne samo Srbije, Hrvatske i Slovenije kao zemalja susjeda nego i Evropske unije, pa Amerike i Rusije, takođe imaju posebnu pozicioniranost predsjednika države, pri tom želeći da navedem da u Americi još 1958. godine donešen zakon gdje se predsjedniku Amerike priznaju troškovi kancelarijskog poslovanja iz razloga što postoji jedna anegdota koja govori da je tadašnji predsjednik Truman rekao da je odgovarajući na sva pisma koja su mu građani kao predsjedniku Sjedinjenih Američkih Država slali došao do ivice bankrota.

Takođe moram da istaknem da uporedna praksa pokazuje da određeni predsjednici iz okruženja ne koriste ove benefite koje im zakon propisuje, pri tom ne zanemarujući činjenicu da Bosna i Hercegovina nema ovakva zakonska rješenja kao što su predviđena našim zakonom, odnosno zakonom Hrvatske i Srbije, dok određeni predsjednici u punom kapacitetu koriste ta zakonom utvrđena prava. Moram da istaknem da Barak Obama kao bivši predsjednik Sjedinjenih Američkih Država u cjelosti crpi svoja prava po isteku mandata, ima sve prinadležnosti koje mu je zakon odredio i pri tome ne zanemarujući ni činjenicu da ima svoj kabinet, da ima savjetnike, da ima obezbjeđenje i da ima pravo na korišćenje službenog automobila. Kažem, jednostavno, naš zakon jeste takav, koji propisuje ono što pripada predsjedniku u vrijeme vršenja funkcije i nakon okončanja funkcije i moram da kažem da jeste i trebalo je negdje pozicionirati predsjednika na ovakav način.

Mi smo i do sada odlukom Vlade iz 2007. godine imali generalnog sekretara predsjednika, međutim sasvim je logično trebalo da se to normira u predloženom zakonu iz prostog razloga što su njegova ovlašćenja velika, a pri tom upoređujući i ovlašćenja generalnog sekretara u zemljama regiona koje imaju slična zakonska rješenja gdje je u nekim zemljama generalni sekretar u rangu ministra.

Generalnog sekretara predlaže predsjednik i bira se na mandat od pet godina koliko traje i predsjednički mandat, pri tom on je odgovoran za unutrašnji akt o sistematizaciji, on je finansijski nalogodavac u dijelu budžetskih sredstava koja su opredijeljena za funkcionisanje kancelarije predsjednika države i takođe on podnosi izvještaj o finansijskom poslovanju, odnosno o realizaciji svega onoga u finansijskom smislu što je predsjednik države radio u toj budžetskoj godini.

Takođe, moram da kažem da su određena prava i obaveze pa i u smislu korišćenja rezidencijalnih vila i objekata koji su u vlasništvu države Crne Gore, predsjednik ima pravo da koristi te objekte u skladu sa posebnim...

Ono što bi možda moglo da izazove nedoumicu u dijelu koji se tiče da je određen broj mojih kolega imao različite komentare u smislu onoga da predsjednik države ima pravo da formira

određena radna tijela i odbore, po meni ta norma je kvalitetno odrađena iz prostog razloga što mi znamo da predsjednik Sjedinjenih Američkih Država svako jutro ima izvještaj CIA na svome stolu i pri tom ne zanemarujući činjenicu da mora da ima određeni broj savjetnika, saradnika koji će mu omogućiti da na što kvalitetniji način predstavlja Crnu Goru kako Ustav propisuje i u zemlji i u inostranstvu.

Želio bih da istaknem još nekih par činjenica vezano za status nakon isteka mandata. Predsjednik ima pravo na počasni naziv "bivši predsjednik države Crne Gore". Takođe ima pravo u skladu sa onim što jeste osnovna intencija i duh, ciljevi, motivi ovoga zakona, da ima određen broj saradnika, da ima kancelarijski prostor i da ima pravo upotrebe vozila sa vozačem ili bez njega i shodno potrebama da ima pravo i na obezbjeđenje u skladu sa procjenom nadležnih državnih organa vezanih za unutrašnje poslove, odnosno Uprave policije. Smatram da je to kvalitetna jedna norma iz prostog razloga što znamo šta je funkcija predsjednika, kažem Ustavom našim propisano, članom 95, i da predsjednik ne može da bude, da tako kažem, prepušten uglovima države u kojoj živi.

Smatram da su rješenja koja su predložena zakonom o predsjedniku kvalitetna, da su u skladu sa najboljom evropskom praksom i smatram da ćemo svi zajednički da ovakva predložena rješenja i prihvatimo.

Ono što bih istakao, što je koleginica Marta Šćepanović i navela prilikom saopštavanja izvještaja Zakonodavnog odbora, da su moje dvije koleginice imale amandmansko djelovanje na Predlog zakona o predsjedniku, a tiče se člana 20. u kojem se propisuje kako i na koji način predsjednik ostvaruje svoja prava nakon isteka mandata. Mislim da je kvalitetnije rješenje koje su uvažene koleginice predložile, a tiče se da se član 20 mijenja i da glasi: "Predsjednik po prestanku funkcije dužan je da obavijesti nadležna radna tijela Skupštine, odnosno službu predsjednika ako ne želi da koristi prava po prestanku funkcije propisana ovim zakonom." Znači predsjednik svoja prava crpi eks officio, po zakonu. Ukoliko ne želi da ta prava koristi onda mora na njegov lični zahtjev, odnosno ne zahtjev nego obavijestiti nadležno radno tijelo Skupštine da ta prava ne želi da koristi u narednom periodu.

Još nešto moram da naglasim, da su prava i obaveze proistekle iz vršenja predsjedničke funkcije u Srbiji od 90-ih godina prošlog vijeka do 2003. godine kad je novi zakon stupio na snagu u Srbiji bila puno veća u smislu procenta koji predsjednik ostvaruje u formi te zarade, odnosno penzije i u odnosu na one sve ostale prateće stvari koje su trebale biti njemu dozvoljene u smislu zakonskih rješenja.

Hrvatska je 2016. godine donijela nova zakonska rješenja gdje je precizno predvidjela koja prava i obaveze bivši predsjednik Republike Hrvatske ima i to bih naglasio i pročitao iz razloga što se podudara sa rješenjima koja jesu inkorporirana u naš predlog zakona.

Znači, osnovna pitanja uređena Zakonom Republike Hrvatske jesu da konkretna prava koja će ostvariti predsjednik Republike Hrvatske po prestanku obavljanja funkcije je pravo na korišćenje primjerenog kancelarijskog prostora sa plaćenim troškovima osiguranja i obavljanja stručnih ili administrativnih poslova te mogućnost ostvarivanja korespodencije i po prestanku obavljanja dužnosti, pravo na fizičku zaštitu i sigurnost, osiguranje mobilnosti na način da se omogući upotreba službenog ličnog automobila, definisanje ostalih prava kako bi se osigurao kontinuitet ali i dignitet dužnosti predsjednika Republike Hrvatske.

Sa ovim zaključujem, mislim da mi moramo kao odgovorni poslanici, predstavnici naših građana, da vodimo računa kako i na koji način ćemo pozicionirati predsjednika nakon obavljanja funkcije. Smatram da će kolege poslanici prihvatiti predloženi tekst zakona o Predsjedniku Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:14:47)

Hvala vama.

Sada riječ ima poslanik Jovan Vučurović. U ime kluba će, kolege, Jovan Vučurović, neka se pripremi Maja Čatović.

Dogovor je da onaj predstavnik koji se javi u ime kluba ima deset minuta, ostali imaju po pet minuta. Znači kad budu predstavnici klubova se javljali imaće po deset minuta.

Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (19.06.18 12:15:35)

... upućeno američkoj javnosti ili hrvatskoj javnosti, jer gospodin Aprcović se očigledno orijentisao na te detalje, jer ovim zakonom želi se postići nekoliko ciljeva.

Dakle, onaj najvažniji je da se na mala vrata uvede predsjednički sistem što prevedeno za prilike u Crnoj Gori znači ozvaničiti diktaturu jednog čovjeka koji sa raznih pozicija nekontrolisano uz pomoć represivnog aparata tajne policije, organizovanog kriminala vlada Crnom Gorom već pune tri decenije. I ove predsjedničke izbore dobio je otimačinom i ucjenama i što se nas tiče on je predsjednik Crne Gore taman koliko je bio i Filip Vujanović. E sad, Milo Đukanović je svjestan koliko je Filip Vujanović bio predsjednik i sada želi da to promijeni, da se u potpunosti pita za sve i da bez obzira na zakon preuzme što više ingerencija. Formiranjem generalnog sekretarijata predsjednika maltene se uvodi paralelna Vlada u Crnoj Gori, tako da možemo očekivati i izvjesno prelijanje i zahvatanje mnogih ovlašćenja koje danas ima Vlada Crne Gore, a koje će na sebe, na svoja nejaka pleća da preuzme Milo Đukanović zajedno sa svojim radnim tijelima, generalnim sekretarom, savjetnicima i ostalima, pa i da generalni sekretar i savjetnici imaju jači uticaj politički, ekonomski, socijalni i svaki drugi nego što to imaju na primjer premijer Duško Marković i njegovi ministri. Naravno, niko iz Vlade sigurno neće ni zucnuti na ovo što se predlaže i na to što će Đukanović da im ukine te ingerencije, jer jasno je u Demokratskoj partiji socijalista ko je kapo kao što je i među satelitima jasno ko je glavni u Crnoj Gori, a to je što se tiče njih taj isti Milo Đukanović. Dakle, vidimo na što se svodi ovaj zakon i što se toga tiče ćutaće kao zaliveni i poslanici Demokratske partije socijalista i poslanici Bošnjačke stranke i poslanici Socijaldemokrata i poslanik Andrija Popović, izabran sa liste DPS-a kao i poslanik Vuksanović. Evo, znači biće brzo i glasanje o ovoj temi, pa da vidimo hoće li se neko naći iz redova DPS-a da bude protiv. Dakle, jasno je u ovom zakonu saopšteno da Vlada gubi ingerencije, da Duško Marković gubi ingerencije, da mu se želi uzeti ono što mu zakonom pripada, a što je dobio krađom na izborima. Tu smo svi, evo nas, evo vas, pa da vidimo kad bude glasanje hoće li se neko naći iz tih poslaničkih klupa, da li gospodin Stanišić ili neko drugi ko će biti protiv ovoga zakona, jer ja znam da među poslanicima Demokratske partije socijalista postoje ljudi koji podržavaju Duška Markovića, evo prilike. Znam mnogo toga, gospodine Stanišiću, vjerujte mi, znam koliko i vi. Eto, u redu.

Dakle, da vidimo, gospodine Stanišiću, pošto dobacuje s mjesta, da vidim da li još ima tu neko od ljudi koji pripadaju krilu Duška Markovića - ima još poneko, da li ćete vi biti protiv toga da se gospodinu Markoviću i Vladi Crne Gore otmu ingerencije i da se predaju radnom tijelu, generalnom sekretaru i gospodinu Milu Đukanoviću. Nije to daleko, evo za nekoliko dana će biti glasanje i da vidimo, da stisnete i da glasate protiv ovoga zakona, eto. Dakle, vi što pripadate mojkovačkom klanu političkom. Ne znam da li pripadate nekom drugom klanu osim političkom, ali evo vidjećemo. Dakle, ovo je pitanje časti.

Što se tiče Demokratskog fronta, važno je podsjetiti da je Milo Đukanović glavni inspirator, organizator i nalogodavac torture i progona koji se vrši nad DF, kao i progona nad srpskim narodom i vrijednostima tradicionalne Crne Gore koje pokušava da uništi direktno Milo Đukanović i direktno ova grupacija prekoputa mene. Mi znamo da će on sada sa ove pozicije, kad se ovako utemelji, pojačati represiju nad našim političkim savezom, jer odlično zna koja je to jedina snaga u Crnoj Gori koja može da ugrozi vlast Demokratske partije socijalista i radio je u protekle dvije - tri godine sve što je mogao da nas uništi, ali nije uspio i neće.

Ovaj režim nije usamljen u obračunu sa Demokratskim frontom, značajnu pomoć ima i od dijela opozicije, da se ne lažemo, i od Ambasade i njene posluge iz medija i dijela nevladinog sektora. Jer, takvima je cilj slavljenje Demokratskog fronta i jačanje Demokratske partije socijalista i to je već postao kontinuitet.

Podsjećam da je Demokratski front upornim protestima oktobra 2015.godine najsnažnije zaljuljao diktatorski režim Mila Đukanovića, Duška Markovića i ostalih, ali su mu ruku spasa tada pružili Dritan Abazović, Aleksa Bečić, Žarko Rakčević i ostali Pajovići, koji su umjesto da se priključe protestima Demokratskog fronta da rušimo diktatora otišli sa Milom Đukanovićem na pregovore.

Dakle, ovo su sve činjenice. Isti ljudi su pomogli Milu Đukanoviću i tokom posljednjih predsjedničkih izbora kada su usred kampanje Mladena Bojanića promovisali svoju listu za lokalne izbore u Podgorici, dakle direktno zabili klin pod točkove kampanje Mladena Bojanića i tokom lokalnih izbora, dakle i to da se zna. Radili su sve kako bi oslabili Demokratski front i time direktno jačali Demokratsku partiju socijalista, jer slabljenje Demokratskog fronta znači jačanje DPS-a i to je činjenica.

Na kraju, želio bih da poručim Milu Đukanoviću, znači naša poruka Milu Đukanoviću, Ambasadi i onim beskičmenjacima iz dijela opozicije je da se Demokratski front neće predati, neće se prodati i neće raditi za interese bilo koje strane države niti za interese diktatorskog režima i njihove posluge. Pored svih pritisaka kojima smo izloženi, a izloženi smo pritiscima kakvim nije nijedna politička organizacija u Evropi u posljednjih 50 godina, ne računajući Tursku, Demokratski front i Slobodna Crna Gora će na kraju izaći kao pobjednici iz ove borbe. To je vama jasno prekoputa i vi se bojite toga scenarija, jer tada slijedi ono što se zove pravna država. Dakle, odgovaraće svi oni koji su bili protiv Crne Gore, protiv Demokratskog fronta, svi oni koji su krali, koji su otimali, koji su osriomašili građane Crne Gore.

Gospodinu Đukanoviću i gospodinu Markoviću je to stalno na umu, i meni je to veoma drago. Zzašto je gospodin Đukanović baš tako zažet protiv Demokratskog fronta, zašto je protiv nas pokrenuo takvu mašineriju, ne samo mašineriju tajne policije, parapolicije, kriminalaca, dijela opozicije, Ambasade, raznih čuda? Vjerujte da je to onaj čuveni poklič iz maja 2016. godine, to nam nikad nije mogao oprostiti i ono "Milo lopove", šta je i kakav je i on i njegova vlast, e to nam nikad nije mogao oprostiti i zato se tako žestoko bori da nam to nekako vrati, ali vjerujte mi da ćemo izdržati. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:25:24)

Upozoravam na upotrebu riječi u Parlamentu, sad je bilo pri kraju, molim vas da vodite računa o tome.

Riječ ima poslanica Maja Ćatović, neka se pripremi poslanik Milun Zogović.

MARIJA ĆATOVIĆ (19.06.18 12:25:45)

Poštovani predsjedniče, kolege i kolegice poslanici, ministarko sa saradnicom, uvaženi građani,

Osnov za donošenje Zakona o Predsjedniku Crne Gore sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore. Imajući u vidu položaj Crne Gore od obnavljanja njene državnosti 2006.godine, zatim ugled kod međunarodne i domaće javnosti, stvoreno državničko i diplomatsko iskustvo, posebno poštovanje i vrednovanje institucije Predsjednika, ukazala se potreba za normativnim uređenjem ove oblasti kojim se obezbjeđuju uslovi za obavljanje funkcije Predsjednika Crne Gore, kao i njegova prava po prestanku funkcije.

Predsjednik Crne Gore predstavlja Crnu Goru u zemlji i inostranstvu, komanduje Vojskom na osnovu odluke Savjeta za odbranu i bezbjednost, ukazom proglašava zakone, raspisuje izbore za Skupštinu, predlaže Skupštini mandataru za sastav Vlade, postavlja i opoziva ambasadore i šefove drugih diplomatskih predstavništava Crne Gore u inostranstvu, prima akreditivne i opoziv na pisma stranih diplomatskih predstavnika, dodjeljuje odlikovanja i priznanja Crne Gore, daje pomilovanja i vrši druge poslove utvrđene Ustavom i zakonom.

Značaj i ugled predsjednika Crne Gore proizilazi iz načina njegovog izbora od strane građana, opšteg i jednakog birčakog prava neposrednim i tajnim glasanjem. Institucija Predsjednika Crne Gore zahtijeva da se zakonski urede uslovi za obavljanje iste.

Zbog prethodno navedenog, zakonskim okvirom uređuju se prava i obaveze, obezbjeđuju materijalni i drugi uslovi, preciziraju pitanja koja se odnose na organizaciju rada službi koje pružaju stručnu i tehničku pomoć predsjedniku itd. Stvaranjem zakonskog okvira obezbjeđuje se niz ... prava predsjedniku za vrijeme vršenja funkcije, kao i prava po prestanku funkcije kojima se učvršćuje dignitet Predsjednika Crne Gore. Predlogom ovog zakona institucija Predsjednika Crne

Gore uređuje se kroz pet poglavlja, od osnovnih odredbi, preko prava dužnosti formiranja stručnih službi i završnih odredbi. Članom 147 stav 2 Ustava Crne Gore propisuje se da izuzetno pojedine odredbe zakona, ako to zahtijeva javni interes utvrđen u postupku donošenja zakona, mogu imati povratno dejstvo. Poslovníkom Skupštine Crne Gore u članu 130 propisano je - obrazloženje predloga zakona sadrži ustavni osnov iz člana 17 Ustava za uređivanje pitanja koja su predmet predloga zakona.

Ovaj predlog zakona usaglašen je sa evropskim tekovinama i potvrđenim međunarodnim konvencijama. Članom 13 Predloga zakona o Predsjedniku Crne Gore postoji javni interes zbog kojeg se predlaže povratno dejstvo. Istim članom propisano da po prestanku funkcije predsjednik stiče počasni naziv "bivši predsjednik Crne Gore" iz čega proizilaze određena prava propisana ovim zakonom. Ova prava se odnose na sve predsjednike koji su tu dužnoset obavljali od obnove nezavisnosti Crne Gore.

Javni interes po prestanku funkcije ogleda se u činjenici da će bivši predsjednik kroz stečeno državničko iskustvo dati najbolji doprinos interesu građana Crne Gore pružajući podršku razvoju Crne Gore i njenim integracijama.

Iskustva država uiz regiona - Slovenije, Hrvatske, Srbije, ukazala su na potrebu stvaranja normativnih uslova i kod nas kako bi institut Predsjednika Crne Gore funkcionisao po zakonom utvrđenim pravilima. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:29:35)

Hvala i vama, poslanice.

Riječ ima poslanik Milun Zogović, a neka se pripremi Momčilo Martinović.

(Prekid)

KOČA PAVLOVIĆ (19.06.18 12:29:53)

Hvala.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, čuli ste o čemu se radi.

Dakle, DPS namjerava, jedan dio DPS-a očigledno, kako reče vrlo jasno i nijansirano moj kolega maloprije u uvodnom izlaganju, dakle jedan dio DPS-a želi da napravi platformu za prvu osobu režima da bi on mogao lakše da potpuno vlada, da ozakoni pomalo tu platformu i to neustavno vladanje u Crnoj Gori od strane predsjednika države. Predsjednik države je otprilike kao engleska kraljica, po našem Ustavu, nema gotovo nikakva ovlašćenja. Međutim, sada se očigledno želi napraviti nešto drugo.

Dakle, dva aspekta su ovdje problematična, u ovoj ideji da se predsjedniku države napravi jedna pozicija koja je, kao što sam rekao, ustavno neutemeljena. Jedna ekonomska neprimjerenost, a ovdje se govori o davanju uslova za bivše predsjednike nakon što napuste svoju funkciju, dakle kao da smo ne znam kako bogata država, sa jedne strane. Mislím da je najuvjerljiviji argument, najkvalitetniji argument do koje mjere je to neprimjereno u jednoj državi u kojoj, da vas sve podsjetim i da sve nas podsjetim, djecu liječimo SMS-ovima. Dakle, u toj državi u kojoj se dešava to, u kojoj imamo takav problem siromaštva, u kojoj imamo takve strukturne probleme elementarnog tipa, u toj državi ovako se ponašati toliko je neprimjereno da o tome možda najkvalitetnije govori upravo obrazloženje koje smo čuli od strane DPS-a, a to je upoređivanje sa Amerikom, kao da je Crna Gora Amerika u finansijskom smislu i kao da je u Crnoj Gori predsjednički sistem. E, nije predsjednički sistem po Ustavu, kao što sam rekao kod nas je parlamentarna demokratija i zato je to upoređenje potpuno neprimjereno.

Međutim, kolega Vučurović je vrlo jasno prepoznao i političku dimenziju koja je takođe vrlo prisutna u cijeloj ovoj operaciji pravljenja, da kažem, štaba oko predsjednika, ozakonjenja jednoga štaba saradnika koji u stvari treba da mu pomognu da radi ono što inače radi, a to je da vrši kompletnu vlast u državi. Dakle, kolega je to prepoznao i rekao je vrlo jasno - DF će biti protiv toga, bez obzira na to što trpimo i što smo istrpili najžešći napad, najžešće šikaniranje koje je zapamćeno u parlamentarnoj istoriji Crne Gore.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:32:53)

Hvala vam, poslaniče Pavloviću.

KOČA PAVLOVIĆ (19.06.18 12:32:56)

Deset sekundi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:32:59)

Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (19.06.18 12:33:02)

Dakle, novijoj istoriji Crne Gore ne postoji šikaniranje političko kroz kakvo je prošao Demokratski front još od vremena Informbiroa. U toj situaciji mi ćemo sigurno se boriti protiv toga, sigurno ćemo se boriti i protiv ovih, da kažem, očiglednih namjera koje su prisutne od strane ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:33:19)

Hvala vam. Gospodine Pavloviću, završili ste, nemate mikrofona. Ne može, deset sekundi je i ovo je bila diskusija, niste komentarisali izlaganje.

Da li želite odgovor na ovakav komentar?

Izvolite, poslanice Čatović.

MARIJA ČATOVIĆ (19.06.18 12:33:37)

... ovo nije komentar nego diskusija, prema tome i vas upozoravam da vodite računa.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:33:43)

Hvala. To sam i rekao.

Poslanik Milun Zogović ima riječ. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (19.06.18 12:33:55)

... razmatranje Predloga zakona o predsjedniku Crne Gore na ... primjedbe i to prvenstveno na sistematiku ovog zakona, odnosno na odsustvo iste u Predlogu koji je pred nama.

U obrazloženju se kaže da su korištena iskustva u zakonima naročito iz Srbije i Hrvatske, dok u predloženom tekstu nisu iskorišćenja ta uporedna rješenja.

U Hrvatskoj postoji Zakon o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja funkcije. To je potpuno zasebna materija u odnosu na nadležnosti predsjednika određene Ustavom. Naše iskustvo je i poseban zakon o statusu dinastije Petrović Njegoš, zbog toga je i pogrešna i neodrživa odredba člana 2 u Predlogu koji razmatramo jer su nadležnosti predsjednika propisane Ustavom.

Drugi veliki problem je uzimanje dana 3. jula 2006. godine kao graničnika u istoriji

postojanja države. Period monarhije je zaključen uspostavljanjem republike 1945. godine, mada do 1992. godine nije postojala funkcija predsjednika Republike Crne Gore, ali su posebna prava nosilaca funkcija ustanovljavana i utvrđivana posebnim zakonima. Ostaje samo da se urede posebna prava lica kad su bili predsjednici Republike Crne Gore, Savezne Republike Jugoslavije i zajednice Srbija i Crna Gora i time bi se popunila praznina u kontinuitetu. Zato je neodrživa odredba člana 13 stav 3 kojom se prekida kontinuitet države.

Današnja Crna Gora je identična po teritoriji i po republikanskom uređenju sa onom od 1945. godine i tu nema nikakve promjene svojstva državnosti. Takva praznina ne postoji u zakonu Srbije na koji se vi pozivate. Zakon Srbije ustanovljava naziv "bivši predsjednik republike" za lica koja su od prvih višestranačkih izbora 1990. godine obavljala funkciju predsjednika Srbije, predsjednika Savezne Republike Jugoslavije i predsjednika Srbije i Crne Gore, a koja su bila iz Srbije. A o kakvom epohalnom paradoksu i apsurdu je riječ, koji donosi ovaj predlog zakona, najbolje potvrđuje podatak da Filip Vujanović, izabran 2003. godine za predsjednika Crne Gore koja je tada bila u državnoj zajednici sa Srbijom, može crpiti prava iz druge polovine svog mandata nakon referendumu i tzv. obnove državnosti 2006. godine, a iz prve kada je izabran to ne može. Ovaj pravni galimatijas je nešto sa čime se planetarno pravna nauka do sada nije sretala jer Filip Vujanović iz 2007. godine ima veća prava i otvoreno i tendenciozno diskriminiše Filipa Vujanovića iz 2003. godine kada su obojica izabrana za predsjednika. Ova odredba će, siguran sam, dodatno povećati i stepen duševnih bolova vašeg sugrađanina, gospođu ministarka, Svetozara Marovića kojeg takođe diskriminiše ovaj drugi Filip iz 2007. godine.

Jedna od rijetkih održivih odredbi ovog predloga zakona a koja ne sadrži kontradiktornost je odredba o upotrebi rodno senzitivnog jezika iz koje jasno proizilazi da je kojim slučajem gospodin Filip Vujanović pripadnik ženskog pola zvao bi se predsjednica, a ne predsjednik.

Ostaje i velika je enigma o čijem će se trošku sahranjivati predsjednici jer i oni, gospođu ministarka, umiru kao i sav drugi svijet, pa su to Hrvati lijepo uredili.

Prije nego što zaključim, da pomenem da u članu 1. ne može stajati formulacija "prava predsjednika po prestanku funkcije", nego "prava po prestanku funkcije predsjednika".

Na kraju, jasno je da ovaj konfuzni predlog ne ispunjava elementarne preduslove da se Skupština o njemu izjašnjava jer ne razlikuje materiju koja se tiče funkcije predsjednika od materije prava bivšeg predsjednika. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:38:42)

Hvala vama.

Riječ ima Momčilo Martinović, a neka se pripremi poslanik Ranko Krivokapić. Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (19.06.18 12:39:01)

Poštovani predstavnici predlagača, izvršne vlasti, poštovani građani,

Dozvolite mi da na samom početku izrazim lično zadovoljstvo što prvi put od kada vršim funkciju poslanika smo u ovolikom broju. To je nešto što, čini mi se, pokazuje jedan odnos da sva pitanja koja su bitna za državu Crnu Goru i za njene građane, ipak treba na najvišem nivou, odnosno na nivou parlamenta da raspravljamo, tako da me raduje da ćemo sva pitanja, pa i ova koja danas tretiramo, tj. Zakon o Predsjedniku Crne Gore, tretirati na najbolji mogući način, sa jednom inicijativom da sve zakone koji direktno se tiču interesa, odnosno prava i obaveza građana budu tretirana i filtrirana kroz matične odbore, jer na taj način ćemo kroz te aktivnosti moći sve kvalitetnije doći do nekih rješenja gdje bismo na ovom mjestu mogli doći do nekih značajnih poruka koje želimo prenijeti građanima.

Što se tiče Zakona o Predsjedniku Crne Gore rekao bih u tom smislu da on ima određena ovlaštenja koja su mu data u Ustavu, ali da aktivnosti koje treba da obavlja predsjednik države trebaju sistemski biti riješene i kroz ovaj zakon. U tom dijelu smatram da je ovo jedna dopuna određenih aktivnosti i smatram da će ovo pomoći i da nećemo ovo smatrati nešto kao što je izvlačenje nečijih nadležnosti, nego ja ovo lično posmatram kao jednu vrstu saradnje, jedne

pomoći i građenja još jednog stuba, prije svega na temeljima crnogorske državnosti. Vidjeli smo kroz sam tekst zakona da postoje određene aktivnosti vezano za formiranje službe Predsjednika, i ono što je takođe potencirano u ovom zakonu jesu aktivnosti koje se tiču samog statusa počasnog predsjednika. Smatramo da to nije nešto novo u Crnoj Gori nego, kao što smo čuli od samog predlagača i kao što smo čuli od kolega koji su diskutovali u ranijem dijelu, da je to nešto što je prepoznato i u praksi u okruženju.

Ono što na čemu ću da gradim, odnosno na čemu ću da baziram ovu diskusiju jeste nešto što posebno mi čini privilegiju kao građanina Prijestonice, a u tom smislu jeste zato što je rezidencija Predsjednika Crne Gore na Cetinju i nadam se da će ona u funkcionalnom smislu imati veći značaj nego što je imala u prethodnom periodu.

Sa druge strane, nedavni Zakon o Prijestonici takođe definiše određene nadležnosti, kao predsjednika senata Prijestonice, koji će takođe u jednom sinergetskom efektu dati određene benefite za samu crnogorsku prijestonicu i za sve ostale građane Crne Gore, a takođe u sistemskom smislu aktivnosti, s obzirom na iskustvo i dignitet statusa počasnog predsjednika, smatram da će svoje iskustvo i svoje kontakte iskoristiti u najboljoj mogućoj mjeri kroz stvaranje diplomatskih kontakata, jer se iskreno nadamo da će Cetinje postati diplomatski centar u skoroj budućnosti. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:42:37)

Hvala vam, poslaniče Martinoviću.

Riječ ima poslanik Ranko Krivokapić, ukoliko govori u ime kluba.

Izvinjavam se, komentar, poslanik Pavlović. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (19.06.18 12:42:50)

Hvala, predsjedavajući.

Načelno se slažem sa tim da se predsjednicima Crne Gore omogući korišćenje, da kažem vrlo skromnih uslova za javnu djelatnost, svojevrsnu ličnu javnu djelatnost nakon isteka mandata. To je u redu, ne u mjeri u kojoj predviđa ovaj zakon. Mislim da je, kao što sam i rekao, to ne samo neprimjereno nego i nemoralno, prosto nemoralno u Crnoj Gori koja se nalazi u takvoj poziciji u kakvoj se nalazi. Nema veze što će od toga možda imati, kako vi sugerirate, Prijestonica neke koristi, to ne interesuje nikoga drugoga van Prijestonice. Nemojte, molim vas, ima toliko sirotinje u Crnoj Gori da je zaista nemoralno na ovaj način rasipati sredstva.

S druge strane, molim vas, nemojte ni da srljamo u pogrešna poređenja. Kao što sam već rekao, krajnje je neprimjereno argumentovati, da kažem osnaživati ovaj model koji je ovdje zastupljen u zakonu, poređujući ga sa Amerikom, pa čak i sa Hrvatskom. U Hrvatskoj predsjednik ima potpuno druge nadležnosti, vrlo značajne, neke vrlo značajne. Kao što znate, a za one koji ne znaju, predsjednik Hrvatske ima vrlo značajne nadležnosti i imao je vrlo značajne nadležnosti u sektoru bezbjednosti, molim vas. Dakle, ne možemo ni tu da poredimo. Prosto govorim o činjenici da se formira jedan robusni tim ovim zakonom oko predsjednika kako bi on, predsjednik države, preuzeo nadležnosti i upravljanje državom Crnom Gorom koje mu po ovom našem Ustavu ne pripadaju, prosto mu ne pripadaju.

Ono što bi moglo da se poredi, sa kim bi Crna Gora u ovome mogla da se poredi je Njemačka. Njemački predsjednik ima otprilike nadležnosti kao ovaj naš, pa pogledajte šta se tamo dešava, pogledajte tamo koliko ima oko njega u toj ogromnoj Njemačkoj, šta mu je ponuđeno i koliko se on miješa u upravljanje Njemačkom. Nemojte, molim vas.

Dakle, ovdje se radi o jednom pokušaju uzurpiranja ustavnih nadležnosti od strane aktuelnog predsjednika koji je šef režima i faktički upravlja Crnom Gorom, ali mu mi nećemo dozvoliti, ukoliko budemo imali snage, da to uradi i kroz nekakve formalne zakonske kanale. On protivzakonito upravlja Crnom Gorom, upravlja i Vladom iako je predsjednik, upravlja svim živim u Crnoj Gori. To je vaš problem, ovaj dio DPS-a koji se buni protiv njega...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:45:51)

Hvala vam, poslaniče.

Da li poslanik Martinović želi odgovor na komentar? Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (19.06.18 12:46:02)

Drago mi je što diskutujemo, ali samo moram konstatovati da opet kao iz prethodnog iskustva, čini mi se da je bila diskusija, ne komentar u konkretnom dijelu.

Ono što sam htio da napomenem, ukoliko smo se dobro razumjeli, ukoliko sam ja to dobro iznio, ako nisam evo da i to možda preispitamo, a to jeste da nisam pravio poređenja sa državama koje ste pominjali. Znači, rekao sam samo da je korišćena uporedna praksa i čak nisam ulazio u detalje koliko je ta uporedna praksa veća ovlašćenja i veće procenete koji su možda negdje ovako izraženi zastupila u svojim zakonskim rješenjima. To je jedan dio odgovora na vaš komentar.

Sa druge strane, govorili ste da postoji glomazna, odnosno da se formira glomazna služba. Ja ću vam kazati da postoji već podzakonski akt koji već i aktuelni predsjednik, odnosno prethodni predsjednik je koristio, znači postoji podzakonski akt koji definiše službu i smatramo da ove aktivnosti predsjednika, odnosno ova ovlašćenja koja dobija ovim zakonom će možda neka pitanja relaksirati u određenoj mjeri i pomoći institucijama da ih na pravi način reprezentuju. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:47:20)

Sada riječ ima poslanik Ranko Krivokapić i kako govorite u ime kluba 10 minuta.

RANKO KRIVOKAPIĆ (19.06.18 12:47:28)

Dobra navika da klubovi govore redom zbog nemanja komentara. Ali dobro, sad smo izmiješani pa ne znamo kad ima komentara a kad nema komentara na izlaganje.

Dobro je da smo krenuli u institucionalno rješavanje nekih problema ... treba da su zaštićene jer u njima oni koji dobiju povjerenje vrše svoju dužnost. I dobro je da smo krenuli bar jedan zakon, iako je taj trebao biti poslednji koji ćemo donijeti. Ako smo parlamentarna demokratija prvo je trebalo donijeti zakon o Skupštini Crne Gore, pa zakon o Vladi, pa tek na kraju zakon o Predsjedniku Crne Gore. To je ono oko čega se ne bismo mogli sporiti ako uzmemo Ustav. Međutim, znamo odavno da ovaj Ustav ne ustavlja vlast, nego da služi da ustavi demokratiju. Ali, redom.

Došli smo do zakona koji čak ni svojim nazivom ne odražava svoj sadržaj. Ovo nije zakon o Predsjedniku Crne Gore, ovo je zakon o pravima, da budem nježan ili, još tačnije, o privilegijama predsjednika države. I treba da ima predsjednik države privilegije, treba da ima, vrši važnu funkciju u državi, predstavlja zemlju, ali ovo je zakon o pravima bez ikakvih obaveza.

Ustav ima i prava i obaveze predsjednika države i trebalo ih je razraditi. Jer, ne bi se moglo desiti da predsjednik države u vrijeme državnog udara ne vrši svoju ustavnu funkciju, ne saziva Savjet za odbranu i bezbjednost, što mu je najveća ustavna moć. Kada smo pisali Ustav i to smo mu razvodnili da ima kao kolektivnu moć, ali ovdje nema obaveza predsjednika države, prava, odnosno privilegije. To pokazuje motiv. Svaka stvar koju radite u javnom životu lako pokaže motiv. Ovdje konkludentne radnje govore što je suština stvari. Kako se vlasnik svih vlasti u Crnoj Gori seli s funkcije tako se to pravno uređuje. To je jasno. To čak po sebi ne mora biti ni loše, bar će biti nekog zakona koji obavezuje.

Institucija predsjednika države zaslužuje ozbiljniji zakon, puno ozbiljniji zakon. Tako ćemo znati da ljudi kada su na toj funkciji rade u interesu države, imaju prava, obaveze, da štitimo ugled institucije. Kako god Ustavom regulisali instituciju, ličnost mu daje ... Pominjemo američke predsjednike u nečemu što nije uporedivo. Mi zemlja parlamentarne demokratije, oni zemlja

predsjedničkog sistema. Sva izvršna vlast je kod predsjednika Amerike. Kod nas nikakva vlast, bez protokolarna i podijeljeni dio oko Savjeta odbrane i bezbjednosti je kod predsjednika države. Uporediti najmoćniju izvršnu vlast i predsjedničku na svijetu i jednu od najnemoćnijih protokolarnih je neprimjereno. Ali, instituciju moramo štiti kakvi god bili predsjednici. Da smo je štiti išli bismo od Ustava Crne Gore, opet, ne bi nam trebala retroaktivnost za dvojicu njih nego za sve predsjednike države. Naša Deklaracija nezavisnosti, naš Ustav, naš Zakon za sprovođenje Ustava govore o kontinuitetu Crne Gore. Političkom, pravnom, državnim kontinuitetu Crne Gore.

Mogu voljeti ili ne voljeti Momira Bulatovića, Branka Kostića, oni imaju to pravo, Svetozara Marovića. Ispostivali su Zakon o poslanicima ... penziju Momiru Bulatoviću iako nikad nijesmo dijelili političke stavove, da bi ga zaštitili kao bivšeg predsjednika Crne Gore. Da ne govorimo kakvi su bili predsjednici u Socijalističkoj Republici Crnoj Gori, najboljem istorijskom periodu Crne Gore. Kakav je bio Veljko Milatović predsjednik, ne traži vam ni penziju, ne traži vam ni automobil, ali i oni imaju to pravo. Svi koji su živi koji su bili predsjednici Crne Gore, ako smo država, kako kaže većina u ovom parlamentu, u tom dijelu smo mi većina, punog državnog kontinuiteta, da to obezbijedimo. Ne možemo ovo što radimo od danas do sutra, pa jedanput jesmo kontinuitet, a drugi put nijesmo kontinuitet. Jedanput važi se mandat, a drugi put se ne važi mandat. Jedanput retroaktivno 3. juna, drugi put retroaktivno do 41. Jedanput retroaktivno za dinastiju, drugi put ne za ove ljude koji su bili predsjednici Crne Gore. Da stvar bude bolja, i ovi su bili iz DPS-a ili Saveza komunista, nije neko bio iz SDP-a pa da misle da je to želja da nekog iz SDP-a nagradimo i počastvujemo. Ali, ne pravi se država kršenjem principa, pogotovo ne ustavnih, pogotovo ne državnih. Tako nećete dati značaj ovoj instituciji. Tako nećete dati značaj predsjedniku države. Tako nećete dati značaj bivšem predsjedniku države Filipu Vujanoviću. On i ja se nismo slagali, kao što znate, oko mnogo štošta u ovoj državi, ali on je sada bivši predsjednik Crne Gore i mora biti ispoštovan. I Amerika ima 40 i nešto predsjednika bezbojnih i obojenih, oni koji su učinili dobro za Ameriku i oni koji nisu učinili dobro za Ameriku. Institucija se gradi na način principijelnosti, u ovom slučaju ustavne principijelnosti koju je lako dokazati, da je bog dao imamo i malo Ustavnog suda, a nemamo ga. O istim stvarima presuđuje potpuno suprotno. Krši elementarni princip pravičnosti u građanskom životu, a ne u ustavnopravnom. Ali, to je naše stanje. Sve to pokazuje dijagnozu u čemu se nalazimo. Ko god bio vlast, da li bi taj Ustavni sud bio drugačiji da je neko drugi na vlasti, vjerovatno ne bi. To je stanje našeg pravnog političkog sistema. Ko god bio na vlasti, u ovakvom stanju se tako vlada za sada.

Vrlo bi koristilo da smo uveli i obaveze predsjednika države da bi se izbjegli sukobi nadležnosti. Vi sada imate predsjednika države iz iste partije. Kada budemo imali iz dvije partije, ne iz iste partije, biće jakog sukoba nadležnosti. Da su obaveze ovdje predviđene izbjegli bismo to u budućnosti. Ali, ko razmišlja o budućnosti? Bilo bi vrlo važno da to znamo što je precizno, to je smisao zakona da razradi Ustav, što su njegove obaveze da ne bi bilo sukoba nadležnosti. Sada idemo u nešto što je verifikacija postojećeg stanja. Kako se seli partijska vlast tako se seli i zakonska potreba. I tu smo u realnom političkom stanju. Tu imamo činjenicu da, znajući dosadašnje ponašanje, a politika i život jeste iskustvo koje morate uvažiti da biste predvidjeli buduće ponašanje, neki od nas imamo i dovoljno bogato iskustvo o ponašanju nekih tipova vlasti, nije naša dijagnoza, dijagnoza je i međunarodne zajednice, zarobljena država, autokratija i jasno je da postoji opasnost da se ove male norme koje su normalne, da imate i savjetnike, da imate i savjete, da imate i komisiju, izvrnu u nešto drugo. Jer, nema obaveza predsjednika države i nema preciznih njegovih prava u tom dijelu, osim privilegija. Da vrlo brzo od Savjeta dobijete pravu vladu, a od vlade manje nego izvršnog vijeća. Jer, ako je moć u partiji, a zna se ko je partija, onda je realna ta opasnost. Ako ste mislili o sistemu, onda ste ne zbog opozicije, zbog sistema trebali zaštititi Vladu od ulaska potencijalnog, a on nije beziskustven, on je već realan, očigledan, trajan, valjda je ovoliko iskustva dovoljno jasno da možemo izvući zaključke da razgraničite nadležnosti i ograničite nadležnosti predsjednika države ovim zakonom.

To je način da gradite instituciju i povjerenje u instituciju. Ovako ulazimo u dalju razgradnju Ustava. Ovaj zakon nije jačanje Ustava Crne Gore. Ovaj zakon je slabljenje Ustava Crne Gore, rekao sam, bez obaveza, zakon o pravima, a javnost će ga tumačiti o privilegijama, što nije dobro. Ponavljam da predsjednik treba da ima zaštitu posle prestanka mandata, ali ne bez ovog ostalog što smatram da je, esencijalno se vraća povjerenje u ustavni sistem Crne Gore. Ako na ovom nivou ustavnosti mi nemamo konsenzus u ovom parlamentu, kako ćemo u primjeni zakona koji su

mnogo sofisticiraniji od ovoga i konstituisanju državnog interesa na duži rok doći do rezultata? Proces jednokratnih odluka može prevariti nešto vremena, a neće prevariti suštinu života u jednoj državnoj zajednici, neće prevariti pripadnost toj zajednici, neće prevariti snagu te zajednice. Zato su neke stvari nedodirljive u normalnim državama. Zato je princip iznad svakoga i zato Ustav služi da ustavi vlast prije svega, dijelom i opoziciju, naravno u onom dijelu koji ima moć, a naš Ustav služi samo da ustavi demokratsko svojstvo države, uz pomoć institucija koje su trebale prve da ga štite.

Vjerujem da ima još prostora da se zastane, da se ispoštuju bivši predsjednici. Ponavljam, nikakav partijski interes nemam, nego državni, da se dogovorimo oko toga da se usvoji zakon o Skupštini i Vladi kao dio paketa i da tako pokažemo da hoćemo da gradimo sistem i državu, a ne jednokratnu partijsku potrebu dislokacije moći ... grane vlasti, u stvari iz iste grane vlasti. Predsjednik države je sui generis izvršna vlast, minimalnu izvršnu vlast, protokolarnu izvršnu vlast. Ako ima te dobre želje i volje, mi smo vam na raspolaganju da to podržimo, ako nema, odgovornost je, naravno, na onima koji to uzmu na sebe. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 12:57:53)

Hvala vama.

Sada riječ ima poslanik Predrag Sekulić.

(Govor iz klupa)

Ovdje imamo sledeću stvar. Ne, nisam izazvao nikakav tehnički problem, Vi bi trebali da se upoznate sa Poslovníkom, ako kažete da sam ga izazvao i po članu 95 i 96 riječ se daje po redosledu prijavljivanja. Već je bilo prijavljeno desetak poslanika iz najjačih klubova, znači ovdje smo po dogovoru dali deset minuta svim koji govore u ime kluba. Ovdje postoji samo još mogućnost da dva kluba iskoriste to pravo. Prema tome, na ta izlaganja nema prava na komentar.

Nema pravo, ne mogu da mu dam, ne mogu da povrijedim vaše pravo, jer vi ste govorili u ime kluba.

Sada riječ ima Predrag Sekulić, a neka se pripremi Aleksandar Damjanović.

Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (19.06.18 12:58:53)

Hvala vam, gospodine predsjedniče.

Uvažena gospođo ministarko sa saradnicom, poštovane kolegice i kolege,

Ovo jeste jedan zakon koji je nedostajao našem sistemu iz prostog razloga što su neke stvari bile uređene podzakonskim aktima, kada govorim o aktuelnom predsjedniku, a mislim da zaista jeste stvar poštovanja prema ranijim, odnosno bivšem predsjedniku države Crne Gore. Čini mi se da tu nemamo nikakvih dilema, ni mi ni kolege iz opozicije. Naravno, da li je trebalo usvojiti zakon o Skupštini, možda jeste, ali dozvolili ste da nekoliko saziva Skupštine je bilo a da niko takav zakon nije predložio. Čini mi se da je to, prije svega, obaveza bila ovog visokog doma.

Dozvolite mi da pokušam da polemišem sa nekoliko apsurdnih teza koje su se čule u dosadašnjem izlaganju naših kolega iz opozicije. Prije svega teza da Milo Đukanović želi da prigrabi više vlasti nego što mu to Ustav daje. Zaista me čudi, posebno od ljudi koji negdje su bliski pravu da žele da kažu da, eto, neko želi zakonom da poništi ono što su ustavna ovlašćenja. Dozvolite da podsjetim na ustavna ovlašćenja predsjednika zato što se čula još jedna apsurdnija teza da su njegova prava i obaveze samo deklarativne. Predsjednik Crne Gore prema članu 95 predstavlja Crnu Goru u zemlji i inostranstvu, komanduje vojskom na osnovu odluke Savjeta za odbranu i bezbjednost, ukazom proglašava zakone, raspisuje izbore za Skupštinu, predlaže Skupštini mandataru za sastav Vlade, nakon obavljenog razgovora sa predsjednicima političkih partija zastupljenih u Skupštini, predsjednika i sudije Ustavnog suda i zaštitnika ljudskih prava i sloboda i još pet nadležnosti. Da li je to malo ili mnogo, zavisi kako se to posmatra, ali kažem još jedanput, ustavna nadležnost predsjednika je zaista široka, a kvalitet te funkcije mimo Ustava jeste činjenica da se direktno bira od predstavnika naroda.

Osim poslanika samo se predsjednik države Crne Gore bira direktno od građana Crne Gore. Tu negdje možemo da vidimo sponu između, složićemo se lako, predsjedničkog sistema Amerike, jer se tamo predsjednik bira direktno, naravno elektorskim glasovima, ali ipak ima taj izvorni legitimitet. Naravno, bez želje da prvim bilo kakvo upoređenje, ali smo da podsjetim, u Americi je predsjednički sistem i predsjednik direktno postavlja vladu. Kod nas je sistem parlamentarne demokratije i niko taj sistem parlamentarne demokratije ne želi da mijenja sa ovim zakonom. Molim vas, ovo je samo zakon koji uređuje neke stvari koje su do sada bile uređene podzakonskim aktima i čini mi se da to treba negdje demistifikovati. Znači, to što se naše kolege iz opozicije, sa pravom ili bez, plaše moći predsjednika Demokratske partije socijalista, to je njihov problem. Šta je grijeh Filipa Vujanovića? To što je porazio svojevremeno tri lidera opozicije ili što je nakon toga porazio ubjedljivo i jednog predstavnika ujedinjene opozicije. Da li ima još neki grijeh? Ne, to mu je najveći grijeh i to mu se najviše spočitava u čitavoj ovoj priči.

Naravno, uvažene kolege, želim da polemishem sa još jednom tezom koja je takođe apsurdna, ali je opasna ako se stalno ponavlja, ako se ne odgovara na nju, a to je teza koju smo čuli juče, a danas je eksplicitno izvedena, da neko iz Demokratske partije socijalista ili vrhovna adresa DPS-a ima nešto protiv srpskog naroda u Crnoj Gori. Nema. Još jedanput podsjećam, u crnogorskom parlamentu je samo jedna stranka sa srpskim predznakom, znači kakvu god imali namjeru da govorite o tome vjerujte da više građana koji se izjašnjavaju kao Srbi u Crnoj Gori glasa Demokratsku partiju socijalista nego što glasa tu stranku koja je dio Demokratskog fronta. Čini mi se da tu leži sva apsurdnost te i takve teze, ali moramo ispočetka da govorimo o tome. Uostalom, uvažene kolege, možete da pitate vaše prijatelje iz Srpskog nacionalnog vijeća koje zato što su Srpsko nacionalno vijeće crpe neka prava iz Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Znači, nećete valjda reći da ste samo vi zaštitnik srpskog naroda zato što imate stranku koja ima srpski predznak i nećete valjda reći da Srpsko nacionalno vijeće nema to pravo ili da ono što je Srpsko nacionalno vijeće odredilo kao svoju političku poruku, dozvolićete da ima i političku poruku Zakon o manjinskim pravima i slobodama, nećete valjda odrediti da ste protiv toga, a zajedno sjedite u nekim forumima.

Uvažene kolege, dozvolite da još jednom podsjetim, radi se o zakonu koji je nedostajao ovom sistemu, radi se o zakonu koji ipak ide na poštovanje onoga što su zasluge ranijeg predsjednika sa jedne strane, a sa druge strane uređuje ono što je do sada bilo uređeno podzakonskim aktima ... nikakve opasnosti po ustavi sistem Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:03:59)

Hvala vama.

Sada riječ ima Aleksandar Damjanović.

(Govor iz klupe)

Izvolite. Poslanik Budimir Aleksić

BUDIMIR ALEKSIĆ (19.06.18 13:04:14)

Gospodine Sekuliću, što se tiče predsjednika koji je porazio sve kandidate opozicije, to je tačno isto onoliko koliko je tačna vaša teza da Srbi glasaju DPS. Dakle, sve izbore koji su ovdje održani od 90-te godine do danas obilježila je brutalna izborna krađa. Vas niko ne glasa iz ubjeđenja, niti zbog vaše politike i ideologije, nego vas glasaju ili crnogorski nacionalisti ili interezdžije. To je aksiom, to su glasači DPS-a. Oni koji su se opredijelili da se iskazuju kao Srbi, oni su svjesno izabrali put stradanja, da budu opozicija. Ko je prodao vjeru za večeru, ko je iz interesa, gledam ovdje mnoge koji su bili članovi crkvenih odbora 90-te koji su danas Crnogorci iz interesa. Dakle, ovdje ima i ljudi koji su zaista iz ubjeđenja Crnogorci, bili to 90-te i njima svaka čast, ali oni koji su jurišali na Dubrovnik, koji su autori pjesme "Gledao sam s Osojnika dim od grada Dubrovnika, a sad mi se javlja želja da ga rušim iz temelja" to su ljudi u Demokratskoj partiji socijalista, bili veliki Srbi a postali iz interesa Crnogorci. Dakle, glasaju vas ili interezdžije ili crnogorski nacionalisti. Uostalom, najjednostavnijom analizom može se pokazati po broju

osvojenih glasova koliko ljudi glasa opoziciju, koliko DPS, nacionalna struktura, to je sve jasno. Dakle, potpuni je paradoks i ono što se zove *contradictio in adjecto*, da neko se piše Srbin a glasa DPS. On je Srbin zato što neće da bude vlast, što neće da strada, što hoće da bude opozicija, jer mu je važnija vjera, indetitet od sitnih privilegija za koje se ide u vašu partiju. Tamo se ne ide iz ubjeđenja nego iz interesa. To je elementarna stvar koju svak zna.

Što se tiče toga da je Filip Vujanović sve porazio, pa on je sam priznao poraz kad je bio Lekić predsjednički kandidat i onda ste ga bukvalno fizički izgurali na binu i rekli diži ruke, maši rukama, pobijedio si, ne brini i tako dalje. To svak živi zna. O vašim pobjedama, one su sve zasnovane na krađama. Tu nema pobjeda, to su brutalne izborne krađe i mahinacije. To je, što se kaže, naučno dokazano. Da Srbi glasaju za DPS, to ne da je naučna fantastika, jer se u naučnoj fantastici nešto ostvari nakon izvjesnog vremena, nego čista fantastika ili još bliže epska fantastika. To su te mitsko-epske predstave o vašem multikulturalizmu i da ste vi stranka građanska. Vi ste nacionalistička stranka i sprovodite jedan nacionalistički program koji podrazumijeva diskriminaciju Srba.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:07:14)

Hvala, poslaniče Aleksiću. Vi strašno loše mislite o građanima Crne Gore kad tako govorite. Odgovor na komentar, poslanik Sekulić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (19.06.18 13:07:24)

Hvala vam, gospodine Aleksiću, što ste mi dali priliku da malo nastavim ovaj dijalog. Da sam na vašem mjestu, ne bih pominjao vjeru i večeru, iskreno, vjeru i večeru ne bih pominjao. Molim vas, vjeru i večeru ne bih pominjao, posebno ne ovdje, u ovom kontekstu.

Uvaženi kolega Aleksiću, vi sporite da mogu da postoje Srbi koji imaju građansku orijentaciju i glasaju za građansku opciju. Mislim da je to veoma, veoma opasna teza i dozvolite, kada smo već kod interesa, podsjetiću vas da Srpski nacionalni savjet i te kako vuče neka prava, vrlo materijalna prava vuče Srpski nacionalni savjet od države Crne Gore i vi vrlo učestvujete u tome. Dozvolićete kada govorimo o interesu da je to vrlo, vrlo jasan interes materijalni od države Crne Gore. Imate vi pravo da blokirate Srpski nacionalni savjet i da kažete mi ne želimo sredstva od države Crne Gore. Dozvolite samo malo kulture u dijalogu. Znam da je vama koji se izjašnjavate kao Srbin to veoma teško, ali dozvolite da pokušamo da vodimo dijalog. Vrlo su opasne teze i zato stalno polemišem sa njima. Znači, onoga trenutka kad ne budemo imali jaku građansku državu sa konceptom kakav ima danas Demokratska partija socijalista, imaćemo veliki problem na ovim prostorima. Znate. I kažem još jedanput, na koji god način da brojite vaše stranke unutar Demokratskog fronta, na koji god način da brojite vaše glasače, ne možete doći do rezultata drugačijeg od ovog što kažem. Znači da više Srba glasa Demokratsku partiju socijalista nego vašu stranku sa srpskim predznakom. I dobro je za Crnu Goru dok je tako. Onoga trenutka kad budemo imali drugačiji odnos vjerujte da će nekome biti tijesno u Crnoj Gori. Ne prijetim, daleko od toga, govorim o tome da samo građanski koncept države je ona vertikala koja može da sačuva Crnu Goru u ovakvom okruženju.

Još jedan detalj, bez ikakve dileme 180.000 građana Crne Gore glasa za građanski koncept države, najmanje. Vjerujte, poslije zadnjih lokalnih izbora taj procenat može da bude veći, a ako još neke stranke uključimo u to, to nije tako mali procenat i to je brana onome što vi nazivate nacionalnim prebrojavanjem i izjašnjavam po tom osnovu. Ali naravno, to je legitimno zato što vi želite da očuvate vaše biračko tijelo koje je napadnuto od nekih drugih stranaka koji jednostavno iza građanskog koncepta drže neki svoj nacionalni barjak, ali kažem još jedanput, nemojte da radite to na takav način, jer je to zaista negdje ogoljeno, nacionalno, i čini mi se da od toga vi više imate štete nego koristi. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:10:18)

Hvala vam.

Sada riječ ima Aleksandar Damjanović, a neka se pripremi Andrija Nikolić. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (19.06.18 13:10:26)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospođu Pribilović, gospođu Vukčević,

Kratko, da negdje i ja ukažem na nekoliko stvari koje su vezane za dinamiku i svrhu predlaganja ovih predloga. Utvrđen je na Vladi 8. maja, par nedelja nakon izbora novog predsjednika, sadašnjeg predsjednika države, i svega desetak dana prije isteka mandata prethodnog predsjednika, što govori o potrebi, ne da se donese sistemski zakon, nego da se zakon upriliči za potrebe jednog ili dva čovjeka.

S druge strane ukazano je ovdje da nema sistemskih zakona, ni o Skupštini, već radimo na bazi Poslovnika tridesetak godina, koji se često mijenja pa čak voljom parlamentarne većine, niti ima zakon o Vladi koja radi na bazi Uredbe o Vladi i o državnoj upravi koja se mijenja petnaestak puta tokom mandata jedne vlade. To opet govori o tome da nema sistemskog pristupa, već se ovo predlaže isključivo za potrebe pojedinaca. To može da traje do nove većine sad za godinu, pet, deset, možda neka nova većina ovdje sjedne i kaže - sad nema ništa od ovoga, retroaktivno ćemo da promijenimo i da ukinemo ono što je bilo. Ako je to pristup i ako tako treba da se radi onda neka Bog pomogne ovoj državi.

S druge strane obrazloženje ovog predloga zakona je interesantno. Kao jedan od razloga za Predlog zakona jeste i to da je od 2006. godine, kažete, stečeno državničko i diplomatsko iskustvo. Je li stečeno državničko diplomatsko iskustvo Crne Gore nekih pojedinaca? Jesmo li to iskustvo počeli da stičemo tek od maja 2006.godine, a nemamo ga u našoj, kako neko to voli da kaže, hiljadugodišnjoj tradiciji, pa smo se sjetili za ovih 12 godina iskustva da moramo da dobijemo upravo 9.maja nakon predsjedničkih izbora, a prije penzionisanja odnosno odlaska sa funkcije bivšeg predsjednika da to iskustvo primijenimo u praksi? I nekako je pravda da upravo prije inauguracije sadašnjeg predsjednika ova Vlada bude natjerana da predloži ovaj zakon. Ovo je mogao da uradi bilo koji poslanik parlamentarne većine, da predloži zakon koji će, ako se aktivno bude primljenjivao član ovog predloga zakona, a sumnjam da se neće primljenjivati, to je član 24 čini mi se koji je se veže za radna tijela, koji će napraviti paralelnu vladu i gdje će u stvari srž i sva moć biti skoncentrisana u ovim volšebnim radnim tijelima. A kada govorim o tim radnim tijelima, stalnim i povremenim, koja će se formirati na bazi podzakonskih akata u samom Predsjedništvu, gdje neće dodirne tačke imati ni ovaj parlament ni Vlada, onda bi bilo interesantno da dobijemo neke elementarne podatke koliko to otprilike ljudi planiramo da imamo u Predsjedništvu. Ja ću zbog javnosti ukazati da je Budžetom za 2018.godinu za predsjednika države predviđeno 839.387 evra i da trenutno u Predsjedništvu radi dvadeset dvoje zaposlenih. Hoće li raditi kad ovaj zakon usvojimo sto dvadeset i dvoje? Hoćemo li umjesto 839.000 izdvojiti 3.839.000? To ne znam, jer u ovom predlogu zakona, gospođu Pribilović, u ovom dijelu koji se tiče fiskalnog uticaja kažete da su potrebna dodatna sredstva u budžetu, ali ne kažete kolika sredstva. Zašto to ne kažete? Zato što ne znamo koliko ćemo shodno članu 24 formirati radnih tijela stalnih i privremenih. Možda dvadesetak koliko ima i ova, a ja ću je od sada zvati "mala vlada" u odnosu na ovu veliku vladu. Možda zato to nijesmo napisali, a ministar finansija - ovo zbog javnosti - daje fenomenalan odgovor odnosno obrazloženje, pa da ga pročitam: "Imajući u vidu da Ministarstvo javne uprave u ovom trenutku ne može procijeniti finansijski efekat dostavljenog Predloga zakona, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta nema primjedbi na dostavljeni predlog." Dakle, imajući u vidu da vi ne možete da procijenite koliko para treba, 1.802.000, 1.820.000, Ministarstvo finansija nema primjedbi. Da ste vi procijenili koliko novca treba možda bi Ministarstvo imalo primjedbi, pa bi rekli da ne može. I ovo se podnosi poslanicima kao predlog akta i ovo je sad priča o transparentnosti, odgovornosti, finansijskoj odgovornosti i tako dalje.

Naravno, neće biti gore ni gospodinu Bulatoviću ni gospodinu Branku Kostiću zbog toga što ste ih namjerno izostavili iz ovog predloga akta, diskriminišući ne njih kao pojedince, već instituciju, ali će svakako mnogo gore biti po sistem ako ovakva rješenja ostanu, a ona neće trpjeti

probu vremena. Vidjećete to.

PREDŠJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:15:38)

Hvala vam.
Komentar, Nikola Rakočević. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (19.06.18 13:15:45)

Zahvaljujem.

Imao sam namjeru samo da kratko polemišem s uvažanim kolegom Damjanovićem. On dobro čita zakone, zna to dobro, tako da vjerujem da nije posrijedi nerazumijevanja onoga što je tekst zakona, već pokušaj namjerne manipulacije. Dvije teze je iskazao, to je da ovim zakonom se propisuju nova ovlašćenja predsjednika. Jasno je, gospodine Damjanoviću, da Ustav propisuje ono što su prava predsjednika i ne može se zakonom niti uvesti nova ovlašćenja veća od toga, niti se, da kažem, diskvalifikovati određena ovlašćenja. To je jedno.

Drugo, vi takođe znate da postoji Odluka o Generalnom sekretarijatu Predsjednika Crne Gore, postoji podzakonski akt koji je Generalni sekretarijat, koji se pominje u ovom zakonu, već definisao. Ovo što je ušlo u tekst zakona je već postojalo u ranijem periodu. To je jedno.

Druga stvar, govorite o potrebnim dodatnim finansijskim sredstvima. Tako je, potrebna su dodatna finansijska sredstva, međutim nijesu potrebna za nova ovlašćenja predsjednika, nego su potrebna za ono što će biti potrebno za bivšeg predsjednika, jer je to Ustavom propisano, zbog toga su potrebna dodatna sredstva, a mi to nijesmo imali. Zahvaljujem.

PREDŠJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:17:09)

Odgovor na komentar, poslanik Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (19.06.18 13:17:13)

Hvala, kolega. Hajde da budem malo, uslovno rečeno fin i da se sada ne hvatam za neke stari koje su se ovdje iznijele koje nemaju veze sa stvarnošću. Dakle, nijesam pominjao uopšte da je ovaj zakon nepotreban i nijesam uopšte pominjao to da ovih pet članova Ustava od 95 do 99, koji definišu funkciju predsjednika nijesu dovoljni. Naprotiv, trebalo ih je zakonom razraditi, kao što treba zakonom razraditi rad ovog Parlamenta i kao što treba zakonom razraditi i rad Vlade, ali ne u svrhu da se ovo donosi zbog interesa pojedinaca u vremenu i na način koji nije primjeren i ne na način na koji se ostavlja mogućnost da se netransparentno, mimo ovog parlamenta čak i u finansijskom dijelu dešavaju neke stvari u Predsjedništvu o kojima mi pojma nemamo.

Dakle, niko ne spori da postoji Generalni sekretarijat. Ja sam naveo i da postoje 22 zaposlena. Dakle, ne čitam zakone, nego se pripremam za zakone, ovih desetak godina, za hiljade i hiljade njih sa amandmanima i stotinama zakona koje sam ovdje i ja podnio i stotinama i hiljadama odredbi koje sam ja unio u zakonski sistem Crne Gore. Ništa sporno, 22 čovjeka rade sad, ostavljena je mogućnost da se formiraju, članom 24, stalna i privremena radna tijela u okviru Predsjedništva.

Mene samo interesuje da li je predlagač imao u vidu koliko će biti stalnih i privremenih radnih tijela. Ja sam rekao možda 20-ak koliko ima i ministarstava u Vladi, možda pet, možda nijedno. Možda će ovih 22 zaposlena biti smanjeni na 10-15 zaposlenih, a možda će ih biti stotinu, možda ćemo potrošiti 839.000 koliko smo planirali budžetom, a možda ćemo 2.800.000. Ništa od toga nema u ovom predlogu zakona, niti iko išta o tome govori. Po Ustavu predsjednik ima svoja ovlašćenja, a ima i ono da vrši ostale poslove utvrđene zakonom. Što ih nismo utvrdili ovim zakonom? Ili ćemo da ih tržimo po ostalim zakonima, po Zakonu o Centralnoj banci gdje predlaže

guvernera itd.

Dakle, ako smo već radili nešto, ako je već bila potreba da sistemski uredimo oblasti i nadležnosti Predsjednika, a nismo već to uradili sa Parlamentom i Vladom možda u paketu kada je trebalo i nismo to uradili prije godinu, dvije iako smo znali da dolaze predsjednički izbori, ko god da je pobijedio, rizikujemo da sa ovakvim rješenjima, koja možda ne izdrže probu vremena, dođemo u situaciju da neka druga parlamentarna većina za godinu, dvije, 10, 20, to promijenimo. To je djelić vremena u trajanju hiljadogodišnjem naše države, je li tako? E, o tome pričam. Dakle, pričam o ne dobrim namjerama, o ne dobrim rješenjima, a koncept da se razradi ustavna uloga Predsjednika zakonom je potpuno prihvatljiv i neophodan, kao i za Parlament, kao i za Vladu.

I ostaje ovaj dio diskriminacije bivših predsjednika, gospodina Momira Bulatovića, dr Branka Kostića, kojima ste vi iz DPS-a i jedan dio ovdje bili i najbliži saradnici '90-tih.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:20:13)

Hvala.

Riječ ima poslanik Andrija Nikolić.

Vi želite? Izvolite. Ministarka Pribilović.

SUZANA PRIBILOVIĆ (19.06.18 13:20:31)

Hvala vam, predsjedniče. Ja bih samo htjela da dam određene komentare koji će možda pomoći i ovoj samoj raspravi.

Što se tiče predmeta ovog zakona, on je predviđen u članu 1 i decidno kaže: "Ovim zakonom uređuje se način obezbjeđivanja materijalnih i drugih uslova za obavljanje funkcije predsjednika Crne Gore, kao i prava predsjednika po prestanku funkcije, osnovi za organizaciju službe predsjednika i druga pitanja od značaja za obavljanje funkcije predsjednika". Znači, što se tiče nadležnosti koje su utvrđene u Ustavu i koje ima predsjednik države, mi se nismo bavili i tu se ne bavimo nadležnostima, nego se bavimo dužnostima.

Što se tiče finansijskog dijela samog zakona, u mišljenju Ministarstva finansija je rečeno da oni daju mišljenje da mi nismo mogli utvrditi koliki će biti ukupan trošak, ali isto tako su u svom mišljenju rekli povodom ovog zakona - uz obavezu da se sredstva za implementaciju istog usklade sa sredstvima odobrenim godišnjim Zakonom o budžetu Crne Gore za ove namjene. Imajući u vidu da smo do sada u pravnom sistemu imali Odluku o Generalnom sekretarijatu Predsjednika Crne Gore kojom je između ostalog bio propisan djelokrug organizacije poslova i druga pitanja značajna za rad Generalnog sekretarijata Predsjednika Crne Gore, da je istim i tad bilo predviđeno da predsjednik može formirati, odnosno osnivati komisije, radna tijela i savjetodavna tijela, ni u tom dijelu ovaj zakon nije odstupio od onog što smo već imali u pravnom sistemu. Znači, posebno prva Odluka je donijeta o Generalnom sekretarijatu još 2007. godine.

Što se tiče pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, kao što ste i sami rekli, trenutno je sistematizovano 26 mjesta u organizacionim jedinicama i to: kabinetu Predsjednika, sektoru za poslove Predsjednika, službi za opšte poslove i finansije, kancelariji za administrativne i druge poslove i od tih sistematizovanih radnih mjesta nesporno da je trenutno popunjeno 18, koliko ja imam informaciju.

Ono što je objektivno problem, imajući u vidu predlog ovakvog zakona, jeste utvrditi tačan trošak, jer mi u ovom trenutku ne znamo da li će novim pravilnikom o sistematizaciji biti ovoliki broj zaposlenih u službi, da li će ih biti manje ili eventualno. Ono što je nesporno da u ovoj budžetskoj godini to se mora biti u okvirima onih sredstava koja su predviđena Zakonom o budžetu.

Isto tako što se tiče prava predsjednika po prestanku funkcije u ovom trenutku je prerano opredjeljivati da li će uopšte tog troška biti jer zavisi od samog predsjednika, nakon prestanka funkcije da li će koristiti ta prava ili ne. Kao što je već danas rečeno, mi u uporednoj praksi u drugim zemljama imamo situacije gdje pojedini bivši predsjednici koriste svoje pravo, a u drugim zemljama ne. Eto toliko, hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:23:46)

Hvala.

Poslaniče Damjanoviću, izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (19.06.18 13:23:52)

Hvala.

Kratko da zaokružimo i ovaj dijalog.

Dakle, nije dobro da izvor sredstava neophodan za primjenu ovog zakona zavisi od volje bivšeg predsjednika države da li će ili neće prihvatiti ono što mu nudi Predlog zakona, odnosno da li će uštedjeti time što neće prihvatiti položaj koji mu predviđa Predlog ovog zakona. To je prva stvar.

Druga stvar, ako smo sad u junu mjesecu i ako će ovaj predlog zakona za koji se predlaže da ima retroaktivno dejstvo i koji će biti usvojen tokom junske ili julske sjednice, početi da stvara efekte, onda je jasno da sredstva koja su opredijeljena budžetom za ovu godinu, ovih cirka 840.000, neće biti dovoljno. Da ne gatamo hoće li biti manje od ovih 18 ili 22 zaposlenih kako piše u predlogu budžeta gdje se izdvaja 839.000 za 22 zaposlena u Predsjedništvu. Ako ih je 18 onda ispravite grešku tamo koju ste napravili u Predlogu zakona o budžetu.

S druge strane ono što nema ovdje odgovora, a niste u pravu gospođo Pribilović. Dakle, članom 2 se definiše i obavljanje funkcije predsjednika, pa se kaže da predsjednik obavlja funkciju u okviru prava i dužnosti utvrđenih Ustavom i zakonom. Malo "z" - svim zakonima i tamo gdje čupamo njegove nadležnosti iz ostalih zakona. Možda ih je trebalo sistematizovati, ovdje to ostavljam predlagačima. Ali niste rekli odakle ćemo da nabavimo novac dodatni za obavljanje ove funkcije. Kažem, možda 1.800.000, možda 500, možda pet miliona, to ne piše ovdje. Ako se ja dobro sjećam, postoji striktna norma da kada se usvajaju zakoni koji imaju finansijski uticaj u tekućoj budžetskoj godini, onda je neophodno ne samo da se identifikuju sredstva za tekuću godinu nego i da se identifikuje sa koje će se pozicije ta sredstva obezbijediti. Da li iz tekuće rezerve? Ove tekuće rezerve za koju ministar finansija ovdje odgovori da je isplatio 18 miliona eura pravnim licima za godinu dana, od čega za 12 miliona eura nije htio dati podatke jer je Vlada označila interno. To vlada Mila Đukanovića nikad nije radila u odnosu na ovu vladu sadašnju ili mini vladu. I kada se prave te neke paralele ovo je veliki korak nazad i u transparentnosti i u svemu što radi ova vlada. To ona prethodna makar nije radila pa koliko god da smo se svađali ovdje u parlamentu.

Dakle, za tih 12 miliona nemam odgovor, a sad nemam odgovor ni to sa koje ćemo pozicije da obezbijedimo sredstva. Hoćemo li ih sa neke druge pozicije preraspodijeliti, hoćemo li sa ovog Fonda za rehabilitaciju osoba sa posebnim potrebama, invaliditetom, kao što radimo za neke druge pozicije itd. E, to su nedostaci ovoga predloga, a ne, uslovno rečeno, iščekivanje hoće li ili se neće neko zaposliti, hoće li bivši predsjednik države uzeti ili neće.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:26:54)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Andrija Nikolić, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak.

ANDRIJA NIKOLIĆ (19.06.18 13:27:01)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege,

Gotovo da nema države u svijetu ozbiljnije koja nije riješila pitanje svog predsjednika, bilo

da govorimo o državama sa parlamentarnim sistemom vlasti, državama koje imaju polupredsjednički ili superpredsjednički sistem.

Zakonom o Predsjedniku kojim se prvi put uređuje funkcija šefa države Crna Gora šalje poruku da će štititi, razvijati i jačati integritet svojih državnih institucija. Čini mi se da je to esencija u naslovu ovog zakona. Obnovom nezavisnosti 21.maja 2006. godine obnovili smo i ugled u međunarodnoj javnosti. Imajući u vidu da institucija predsjednika države personifikuje ugled i državnu ozbiljnost sazrela je potreba normativnog uređenja pitanja koja se odnose na obezbjeđivanje uslova za obavljanje funkcije predsjednika i njegovih prava nakon prestanka funkcije.

Dakle, riječ je o definisanju nadležnosti, a ne o proširivanju ingerencija predsjednika kako se to, čuli smo i danas, želi manipulativno predstaviti. Pravo na počasni naziv "bivši predsjednik" logično proizilazi iz ustavnih nadležnosti predsjednika i postupka njegovog izbora. Predloženim rješenjem da predsjednik države po prestanku funkcije ima pravo na korišćenje kancelarije i administrativnu podršku, te naknadu od 78% zarade koju je primio u posljednjem mjesecu prije prestanka funkcije ukazuje na postojanje javnog interesa da se sačuva integritet i ugled predsjednika države.

Status bivših predsjednika odavno su po sličnom modelu uredile i bivše jugoslovenske države Srbija, Hrvatska i Slovenija. Da li su moguća poređenja ili ne u odnosu na sisteme vlasti u određenim državama, bilo da je riječ o parlamentarnom polupredsjedničkom ili predsjedničkom, uvijek su moguća tamo gdje se predsjednik bira neposrednim putem.

Prava koja po tom osnovu koristi, recimo, bivši predsjednik Sjedinjenih Američkih Država Barak Obama ogledaju se u godišnjoj penziji od 205.000 dolara, dok naknadu dobija i njegova supruga i to 20.000 dolara na godišnjem nivou. Pored toga država im plaća putovanja, saradnike, održavanje poslovnog prostora, a takođe imaju i doživotno obezbjeđenje tajne službe.

Govorilo se danas dosta i o tome kakve su istinske ustavne nadležnosti predsjednika države Crne Gore u odnosu na ostale institucije. Dakle, rekli smo u Crnoj Gori je parlamentarni sistem vlasti će se šef države bira neposrednim putem. U središtu vlasti naravno je vlada koja se bira u parlamentu većinom glasova ukupnog broja poslanika i koja, kao što znamo, kreira unutrašnju i vanjsku politiku. Međutim, u odnosu na način izbora predsjednik je ličnost sa najjačim legitimitetom u državi imajući u vidu da je izabran neposredno od strane građana što mu obezbjeđuje dodatnu političku autonomiju. To znači da predsjednik uoči izbora na dužnost stavlja na provjeru svoj lični, profesionalni i politički rejting.

Dakle, neposredan izbor predsjednika uspostavlja direktnu vezu između birača i predsjednika, a samim tim i jasnu političku odgovornost nosioca najvišeg političkog položaja u zemlji. Birači mogu biti sigurni da će se kandidat za predsjednika koji je dobio najviše glasova sigurno naći na toj funkciji, dok sastav izvršne vlasti i u parlamentarnim sistemima kakav je i crnogorski prevashodno zavisi od dogovora političkih stranaka.

Ukoliko dublje sagledamo ustavnu normu da predsjednik države predstavlja Crnu Goru u zemlji i inostranstvu, ta odrednica može da znači mnogo više od onoga kako to opisuju riječi, jer od ličnosti predsjednika, kao što je i rečeno, zavisi kakav će biti njegov uticaj u zemlji i u inostranstvu, a jedan od indikatora mjerenja uticaja u jednoj državi upravo su rezultati izbora.

Dozvolite da kažem da od uvođenja višestranačja nije bilo ubjedljivije pobjede na predsjedničkim izborima od one koju je 15. aprila ove godine ostvario aktuelni predsjednik Crne Gore i predsjednik Demokratske partije socijalista Milo Đukanović. Jednako tako istorija održavanja predsjedničkih izbora ne pamti da su lideri opozicije da kažem tako providno se sklonili sa crte jedni drugima, a onda i ... vladajuće koalicije. Dakle, strah od provjere ličnog, profesionalnog i političkog rejtinga kod građana Crne Gore zakamuflirali su zaklanjanjem iza takozvanog nestranačkog kandidata s jedne i iznuđenog kandidata sa druge strane. Dakle, isturili su kandidate koji su trebali da izgube izbornu utakmicu umjesto njih.

Završavam. Legitimitet i nadležnosti u jednoj državi i u jednoj društvenoj zajednici opredjeljuju i najpozvaniji su da opredjeljuju građani Crne Gore na izborima. Zahvaljujem.

Hvala vama.

Riječ ima poslanica Branka Bošnjak, a neka se pripremi poslanica Jovanka Laličić.

BRANKA BOŠNJAK (19.06.18 13:32:54)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Kada sam vidjela da je u skupštinskoj proceduri ovaj zakon pomislila sam da je zajedno sa zakonom o Skupštini i zakonom o Vladi, da nam ne bi Vlada uredbama donosila nekakve odluke. To bi bilo dobronamjerno i voljela bih da ova država uredi ova pitanja zakonski, ali pošto je došao samo ovaj zakon ovakav, a onda u javnosti se pokušao predstaviti kao Filipov zakon, odnosno zakon koji će da reguliše prava po prestanku funkcije, vidjela sam da nešto nije u redu i analizirajući ovaj zakon zaključila sam da nije on Filipov nego je ovo Milov zakon, ali se nama pokušava predstaviti drugačije.

U samom ovom obrazloženju zakona i razlozima za donošenja zakona vi kažete da je Ustavom Crne Gore, odredbama članova od 95 do 99, uređena nadležnost predsjednika Crne Gore, izbor, mandat, prestanak mandata kao i vršenje funkcije u slučaju spriječenosti ili prestankom mandata, a ovdje nam u članu 2 kažete, uvodite još i zakon.

Dakle, htjeli ste ovim zakonom da date privilegije predsjedniku sadašnjem, a ne mom predsjedniku, nekih tamo građana Crne Gore, jer on dok je god na čelu Demokratske partije socijalista ne može biti predsjednik svih građana, a moj ne može biti i kada bi podnio ostavku na mjesto predsjednika Demokratske partije socijalista. Očigledno da on pokušava da bude kao što je bio Milošević, kao što je Vučić i neki drugi diktatori, gdje god se on seli da se sele i njegove nadležnosti, odnosno da se on pita u ovoj državi. Možda je malo na tvrdi orah naišao što se tiče predsjednika Vlade Duška Markovića, pa sad i ne može da se ponaša jer mu nije Duško isto što i Igor Lukšić i onda pokušava kroz ove izmjene, odnosno kod uvođenja na mala vrata ovoga zakona da se on i zvanično, odnosno zakonski kroz papire za sve pita u ovoj državi.

Ono što bih ovdje htjela još da naglasim, a što potvrđuje ovu tezu i vaš privid da je ovo Filipov zakon, ne znam da li znate uopšte, to niko do sad nije ni pomenuo, da je u onom Zakonu o sprečavanju korupcije predviđeno članovima od 108 do 111 pravo na penziju, što je meni potpuno bilo neligitimno, samo za tri funkcije - predsjednika države, predsjednika Vlade i predsjednika Skupštine i tu se čak govori da se odnosi to na sve one koji su od 1992. godine obavljali tu funkciju. Sada po ovom zakonu vidim da za predsjednika države to nije ova godina, već samo od kad se stekla nezavisnost, to je vrlo sporno.

Moram još naglasiti da takva neka ad hoc rješenja kakvim smatram i ovaj Zakon o predsjedniku bile su i ove norme u Zakonu o sprečavanju korupcije i žao mi je što se tako donose po ličnostima, pa nam tamo ispade ako neko od njih premine da ima bolju penziju njihova porodica nego što bi oni imali da su živi i da prihvate se te norme da koriste penziju. To nama ne treba već nam treba da se ovo sistemski i uredi i za Skupštinu, i za Vladu, i za predsjednika, i za sve poslanike, a ne samo privilegovane ili one što je jedan prvi među jednakima, jer treba to da uredimo na jedan normalan način kako su uredile sve druge države.

Pozivate se na zakon iz Hrvatske. Vidim da ste ga uglavnom prepisali, ali niste smjeli prepisati onu normu koja se odnosi na to da u slučaju smrti predsjednika troškove snosi država ili se tu nije smjelo pomisliti da može doći, ne daj bože, do takve situacije sa vašim predsjednikom.

To samo govori o tome da se ovo nije radilo onako kako bi trebalo da se radi, da se radi ozbiljno, i da se ove stvari zaista uredi, nego kršimo sad odredbe nekog drugog zakona, da su nam u koliziji i pokušavamo na mala vrata da uvedemo veće nadležnosti predsjedniku države zbog toga što smo svi navikli da nam onaj bivši predsjednik države statira i ne pita se puno, pa smo mu sad dali ovih pet godina ... Vidim da je to i u drugim, ali mislim da treba voditi računa da i taj bivši predsjednik, ako mu se već daje kancelarija i službenici, da ipak treba da ima neku savjetodavnu ulogu, da znamo šta će da radi, ali ne dajemo to i ne znamo šta će da radi. Ja pretpostavljam, statiraće kao što je statirao i na mjestu predsjednika države. Ali vjerovatno kada bivši bude ovaj sad što je trenutno vaš predsjednik, da će se opet te norme promijeniti, dati neke veće nadležnosti. Znači, ovo vi sve radite onako po ličnostima, to nije dobro, treba jedna ozbiljna zemlja, mi nažalost nijesmo ozbiljna... Imam još 22 sekunde ako dajete minut, a dali ste

prethodniku dva minuta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:38:36)

Koleginice, upozoravam kad istekne vaše vrijeme od pet minuta, imate još 10 sekundi i završite misao molim vas.

BRANKA BOŠNJAK (19.06.18 13:38:52)

Žao mi je što mi nijesmo ozbiljna zemlja da na ozbiljan način definišemo sve ovo što bi trebali da definišemo što se tiče državnih funkcionera i visokih funkcija u našoj državi. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:39:06)

Hvala vam.

Riječ ima poslanica Jovanka Laličić, a neka se pripremi poslanica Anka Vukićević.

JOVANKA LALIČIĆ (19.06.18 13:39:13)

Poštovani predsjedniče, uvaženi građani, poštovane kolege i kolegice, uvaženi predsjednici Vlade,

Pred nama je danas Zakon o Predsjedniku države Crne Gore. Dakle zakon niti Milov, niti Filipov zakon, nego zakon koji treba da reguliše pitanje važne državne funkcije.

Podsjetiću, a to su i uvažene kolege i uvodničar ministarka rekli, da ovim zakonom niti se proširuju niti se uvode nadležnosti predsjednika države. Njegove nadležnosti su regulisane Ustavom i ne bih ponavlja ovdje, jer su već navedene, koje sve nadležnosti Predsjednik Crne Gore ima. Takođe bih podsjetila da mi imamo poseban Zakon o izboru predsjednika kojim su uređeni postupak, način, kandidatura izbora, da oblast stvaranja uslova za rad predsjednika do sada nije bilo u pravnom sistemu, ali takođe da imamo čitav niz drugih zakona kojima se reguliše nadležnost predsjednika, Zakon o Vojsci, o pomilovanju, o amnestiji, Zakon o budžetu i čitav niz drugih zakona u kojima se jasno navodi koje su nadležnosti predsjednika države.

Prema tome, ne stoje konstatacije da se na mala vrata pokušava uvoditi predsjednički sistem, diktatura jednog čovjeka i da se pokušava ovim zakonom uvesti što više ingerencija predsjednika države, odnosno stvarati paralelna Vlada.

Takođe, ovdje je iznijeto da postoji praznina u odnosu na odredbu kojom uvodimo prava bivših predsjednika počev od sticanja nezavisnosti. Gospodo poslanici iz opozicije, bili ste u klupama mnogo duže nego ja, pa zbog čega nijeste povelili računa o bivšim predsjednicima države? Kod nas ne postoji nikakva praznina, mi poštujemo kontinuitet ove države, ali smatramo da Zakon o Predsjedniku koji reguliše pitanja bivšeg predsjednika upravo zaslužuje da se to pitanje reguliše počev od sticanja nezavisnosti i moram da naglasim da je to za nas poseban datum u novijoj istoriji Crne Gore. Naprosto zbog toga što sada Filipu Vujanoviću prestaje mandat, a počinje mandat gospodinu Milu Đukanoviću i smatrali smo da Filipu Vujanoviću kao bivšem predsjedniku treba dati prava koja su primjerena toj funkciji.

Ja ne želim dalje komentarisati i drago mi je što je gospodin Krivokapić rekao da treba štiti institucije države. Mi se takođe sa ove strane zalažemo za poštovanje institucije države, sa time se štiti i sama država Crna Gora i mislim da je dobro što se konačno na dnevnom redu ove skupštine našao upravo Zakon o Predsjedniku države, a nadam se da to neće biti jedini, da ćemo uskoro imati priliku da razmatramo i druge zakone koji znače čuvanje digniteta, institucija i države Crne Gore u cjelini.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:42:25)

Hvala vama.

Riječ ima poslanica Anka Vukićević, neka se pripremi poslanica Aleksandra Vuković.

ANKA VUKIĆEVIĆ (19.06.18 13:42:32)

Poštovana Skupštino, građanke i građani Crne Gore,

Danas je pred nama Zakon o Predsjedniku Crne Gore, koji potvrđuje nastavak prakse donošenja zakona bez javne rasprave, bez finansijske procjene i bez valjane argumentacije. Ono što je dodatno sporna činjenica je donošenje Zakona o Predsjedniku prije donošenja zakona o Skupštini i Vladi ignorišući činjenicu da je bio veliki broj inicijativa da se prednost da zakonu o Vladi i zakonu o Skupštini.

Ono što želim naglasiti a obilježilo je 2017.godinu je protest majki Crne Gore. Kada ste ukidali taj zakon jedno od obrazloženja je bilo izostanak finansijskog uticaja zakona na budžet. Iako je taj zakon usvojen 2015.godine, a njegova primjena je bila od januara 2016.godine, tako da nije zahtijevao finansijsku procjenu nije imao uticaj na budžet 2015.godine, ovog puta primjenjujete dvostruke aršine i vjerovatno će u ovom istom parlamentu Zakon o Predsjedniku biti usvojen bez prethodne finansijske procjene.

Dalje, činjenica jeste da ovih oko 20 uposlenih i nekih 850.000 eura od kojih je pola išlo na zarade uposlenih u kabinetu predsjednika, novo upošljavanje će sigurno biti veće i novi izdaci će sigurno biti veći. Institut diskrecionog prava koji je prisutan i u ovom zakonu i taj institut omogućava predsjedniku da može da formira privremena i stalna radna tijela, savjete, komisije, radne grupe. Broj članova tih radnih tijela je izostao, nema ograničenja tako da postoji vjerovatnoća da će odluku i o personalnom izboru a i u broju zaposlenih donositi lično predsjednik.

Želim naglasiti a i praksa je pokazala da institut diskrecionog prava koji je nezaobilazan u gotovo svakom crnogorskom zakonu ostavlja najveće mogućnosti zloupotrebama članova zakona, određenih članova zakonskih normi i nepoštovanju zakona.

Dalje, koliko će nas koštati generalni sekretar, privremena i stalna radna tijela, savjeti, komisije, radne grupe, kancelarija savjetnika, možda i vozač bivšeg predsjednika, obezbjeđenje i ko zna koliko još uposlenih, niko od nas ne zna, ali svakako građani Crne Gore će to dobro znati. Finansijski uticaj na budžet, za mene neozbiljno, ostavljen je savjesti tamo nekog čovjeka ili neke grupe ljudi. Da je bilo više savjesti u ovoj zemlji, ne bi nam 77.000 građana imalo platu manju od 250 eura, ne bi nam minimalna zarada bila 193 eura, dok na drugoj strani, gle čuda, opet po nekom diskrecionom pravu direktori javnih ustanova dijele bonuse koji se mjere hiljadama eura. Tako da prilikom usvajanja ovog zakona, mislim da trebamo biti veoma oprezni ili možda čak obustaviti njegovo usvajanje, a dati prednost zakonu o Vladi i zakonu o Skupštini.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:46:14)

Hvala i vama, poslanice Vukićević.

Riječ ima poslanica Aleksandra Vuković, a neka se pripremi poslanik Milutin Đukanović. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (19.06.18 13:46:23)

Uvaženi predsjedniče Brajoviću, zahvaljujem.

Ddrage kolegice i kolege, dragi građani i građanke Crne Gore,

Tačno je da su prošla svega dva mjeseca od veličanstvene pobjede kandidata

Demokratske partije socijalista na predsjedničkim izborima, ali je istina da tu pobjedu ne prihvata i ne priznaje opozicija u Crnoj Gori. Ne priznati je, kao što znamo, legitimna politička odluka, ali ne prihvatati to je u stvari, čini mi se, neracionalno istrajavanje u negaciji realnosti, nemogućnost suočavanja sa političkom zbiljom i što je najgore, nedostatak političke zrelosti da se gleda iz budućnosti. Pominje se, kao što smo čuli, izborna krađa, mahinacije, zloupotreba državnih resursa, upotrijebiću čak i jedan izraz koji je došao iz međunarodne zajednice, to je takozvana institucionalna prednost kandidata Demokratske partije socijalista na predsjedničkim i lokalnim izborima. Ali, čini mi se da se zaboravlja iako u ovom parlamentu djeluju još akteri koji su svjedočili tim događajima kada sam ja u stvari iz klupa osnovne škole ušla u klupe nikšićke Gimnazije, a to je da je ista priča bila i one jeseni 1997.godine, kada je u drugom krugu predsjedničkih izbora predsjednik Milo Đukanović pobijedio protivkandidata Momira Bulatovića, a naravno da niko od nas nije zaboravio niti će ikad zaboraviti 14. januar 1998. godine kada su se pokušale urušavati institucije Crne Gore. Na sreću, to je bio januar kada je u stvari Crnoj Gori svanulo, jer od tog trenutka dolazi do svih onih procesa za nas najvažnijih, temeljnih ili da kažem trenutaka koji su odlučili i ovaj zakon o kome danas raspravljamo, a to je nezavisnost Crne Gore od koje želimo i početi računati vrijeme predsjednika, jer kada bismo segnuli daleko u prošlost đe bismo sve stigli, a pokušavamo stalno da gledamo u budućnost, dakle njenog članstva u NATO-u i sigurnog puta u Evropsku uniju.

Što hoću da kažem. Za mene će opozicija vazda biti kontrolor vlasti i vlast nad vlašću, ali opozicija mora izaći iz začaranog kruga proglašavanja sebe poraženim pobjednicima svakih izbora i suočiti se s onom drevnom Sun Cuovom mudrošću - prilika da osiguramo sebe od poraza leži na našim rukama, a priliku da pobijedimo neprijatelja daje nam sam neprijatelj. Naravno, mi nijesmo ni u kom slučaju neprijatelji, mi smo politički takmaci, ali ovakvim stavovima koje stalno slušamo vi nam i ne date priliku da vam stvorimo priliku da nas pobijedite.

Još nešto moram dodati jer me na to obavezuje to što sam profesorka književnosti. Česlav Miloš je u velikom romanu "Osvajanje vlasti" pisao o totalitarnom sistemu đe se vlast osvaja silom. Mi kao društvo moramo doći do političke zrelosti koju ćemo izražavati jezičkim obrascima i konačno govoriti o našoj međusobnoj borbi da zaslužimo vlast. Kada se na demokratskim izborima ostvari pobjeda od 54% mislim da je to zaslužena vlast.

Zakon o predsjedniku Crne Gore kao i svaki zakon koji zaokružuje i stabilizuje institucije naše države važan je i o njemu treba raspravljati. Naravno, po obimu ni manjeg, ni sadržinom takođe manje spornog zakona da je izazvao više polemika u javnosti, objava u medijima, pa može se čak reći i čegrsti u Parlamentu. To je samo iz jednog jedinog razloga, jer on, kao što smo čuli, slični zakonima u regionu, sa sličnim ili istim političkim sistemom kao što je naš, a to je da je ova tačka dnevnog reda tačka o kojoj naša opozicija i najradije raspravlja, a odnosi se na predsjednika Demokratske partije socijalista.

Moram vam reći da ovaj zakon nije niti rađen niti se radio za bivšeg ni sadašnjeg predsjednika Crne Gore, već zbog nekog budućeg, bio on iz redova Demokratske partije socijalista ili iz neke druge političke većine. Još jedan je, dakle, u nizu zakona kojim se Crna Gora legitimise kao država vladavine prava, u kojoj je institucija predsjednika veoma važna. Jer, prema Ustavu, predsjednik je onaj ko predstavlja državu u zemlji i inostranstvu. To znači da je on prvi među jednakim građanima Crne Gore u kome je sadržana predstava pred drugima i među nama o nama samima.

Najzad da se osvrnem, ako mi, predsjedniče, dozvolite trideset sekundi više, na četvrti dio zakona koji se odnosi na formiranje službe. Čuli smo da ta služba već postoji, da je u potpunosti uređena Odlukom predsjednika države. Međutim, mene posebno raduje to što je i zakonom definisano ... fomirati i savjetodavna tijela, predsjednik ima savjetnike i druga radna tijela đe će se, nadam se, sistematski, u saradnji s drugim institucijama, s Vladom Crne Gore, raditi na definisanju prije svega kulture i umjetnosti u Crnoj Gori, stvarati jedan povoljan milje za savremene umjetnike i naučnike. Mislim da bi ta tijela mogla imati ulogu stvaranja identitetske politike đe bi predsjednik mogao braniti dignitet ove države. Takođe, stvaranje jednog novog identiteta politike jedne male države u svijetlu dinamičnih događaja u svjetskom poretku, kada smo zagledani u našu evropsku perspektivu, čini mi se obavezni da stvorimo jednu novu vrijednost koju ćemo pridodati Evropi.

Zato ću podsetiti na riječi jednog velikog predsjednika koji je sanjao bolju budućnost za svoju državu, u ovom slučaju Češku, Vaclava Havela koji je zborio, a ja mogu da kažem i doživim

to što je on rekao: "Ja sam za jednu politiku koja predstavlja život pun smisla, koja štiti život i koja služi životu, za politiku koja ima karakter primijenjenog morala, koja stavlja u službu istine sebe i koja stavlja pečat na ljudsku pažnju prema drugima." Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:52:40)

Hvala.

Za komentar se javila Marina Jočić. Izvolite.

MARINA JOČIĆ (19.06.18 13:52:49)

Meni je uvijek zanimljivo da slušam kako govori naša koleginica Aleksandra Vuković, zbog načina govora. Međutim, ovoga puta me je inspirisao sadržaj govora. Pomenula je svoje iskustvo iz gimnazijskih dana kada je prvi put shvatila kako se bori za slobodu, ali to nije shvatila na dobar način. Uvijek se pitam, zaista se najiskrenije pitam kao neko ko je dosta pročitao i dosta napisao, kakva to sila tjera mlade ljude da se učlane u DPS i kada se učlane vidjevši kako funkcioniše ta struktura. Vi odlično znate kako se dobijaju glasovi u DPS-u, kako DPS dobija glasove. Nemoguće je da ne znate da se kupuju glasovi, da se ljudi ucjenjuju, da se zastrašuju. Kako jedan mladi čovjek i pri tome s ambicijom da bude intelektualac može da pripada jednoj takvoj grupi i ne samo da pripada takvoj grupi nego da je tako zdušno brani i da nas koji se borimo za prave vrijednosti, za one suštinske vrijednosti, ljudske prije svega koje su bile utemeljene u tradicionalnoj Crnoj Gori, doživljavate kao neprijatelje, mada ste se kasnije ispravili i rekli kao politički takmaci.

Taj odlazak u prošlost mogu da vam potvrdim. Vi ste rekli da su se 1998. godine kroz demonstracije borili za vlast. Naravno, od samog početka DPS na neki način, u početku na znatno blaži način nego kasnije što je trebalo, radi na krađi glasova, na nasilju i na svim drugim nečasnim polugama za osvajanje vlasti.

Kazete i slavite vašu pobjedu sada na predsjedničkim izborima. Znam da vi znate, ali želim da podsjetim našu javnost da je ova pobjeda dobijena tako što su opoziciji vezane ruke, a vaš predstavnik je imao sve moguće instrumente za osvajanje vlasti. Imao je novac, imao je državnu upravu, imao je tajnu policiju, imao je duple, nezakonite i neregularne fondove, imao je toliko ljudi u administraciji koji su ucjenjivali one koji ne misle kao oni, imali su tajkune koji su imali zaduženja da oduzimaju lične karte svojim zaposlenim. To je sve ono što cijela crnogorska javnost zna. Jednog dana ... Crnu Goru biće ljudi, biće na hiljade ljudi koji će svjedočiti ovome što govorim.

Mogu li samo jednu rečenicu? Ne odnosi se na gospođu Vuković. Samo upoređivanje Amerike i Crne Gore je stvarno toliko neukusno da riječi nemam. Crna Gora ima manje stanovnika nego jedan Niš, a mi upoređujemo izdatke i finansiranje s jednom Amerikom od 300 miliona. Mislim da je to apsolutno neprihvatljivo. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:56:25)

Kao što ste primijetili, dopuštam da se završi misao kada su u pitanju diskusije. Komentar ću prekidati ubuduće tačno na isteku tri minuta.

Izvolite odgovor na komentar, poslanice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (19.06.18 13:56:39)

Zahvaljujem uvaženoj poslanici Marini Jočić što je upravo kazala nešto što je i njen kolega rekao, a ja se na to nijesam osvrnula, a u vezi je s tim ko su oni ljudi koji glasaju DPS. Dakle, zaista treba imati hrabrosti koja je moralna kategorija i smjelosti koja neđe pripada našem fizičkom identitetu, pa više od polovine građana i građanki Crne Gore nazvati intereždžijama, crnogorskim nacionalistima, ljudima koji ne znaju što i kako glasaju itd. Ja se, naravno, u ovom trenutku

izvinjavam svima njima, kao što se izvinjavam i svim onim građankama i građanima Crne Gore koji glasaju vašu partiju, uvažena poslanice, ako sam ikada, ičim, ijednim svojim djelovanjem povrijedila njihov lični i, naravno, nacionalni identitet.

Drugo, kažete upotrijebila sam riječ "neprijatelji". Nikada inače, iako volim određenu literaturu i iz socrealističkog perioda, literaturi u kojoj je modelovanje svijeta u crnobijeloj tehnici, da smo neki dobri, neki zli i da se svijet dijeli po tom principu, nijesam nikada bila sklona. Naravno, "neprijatelj" je citat iz velike davne knjige "Umijeće ratovanja". Dakle, rekla sam da smo politički takmaci i da se takmičimo za glasove. Vi ste rekli da sam ja tada videla kako se bori za slobodu. Ne, ja sam, uvažena poslanice, kako se bori za slobodu videla mnogo prije, čini mi se i prije iskustva samog rođenja, jer čini mi se da vjerujete u kolektivno nesvjesno i da je nešto zapisano mnogo prije u nama, a to je ono što su naši preci i pretkinje radili za nas. Dakle, kako se bori za slobodu učila sam iz antifašističke tradicije Crne Gore. Eto, pošto volim da pišem i da čitam, završila sam, i to je ono na šta naslanjam i svoju tradiciju i svoju budućnost, zbirku pjesama posvećenu najvećim heroinama antifašizma kao što su Đurđa Vlahović, kao što je Đina Vrbica, kao što je moja Nikšićanka Joka Baletić, kao što je Beograđanka Sonja Marinković i druge velike Jugoslovenke koje su se borile za slobodu i čast ovog naroda.

Naime, imala sam najprijateljskiju namjeru i moj uvod je bio tome posvećen. Videli ste da ga nijesam posvetila Zakonu o Predsjedniku jer sam znala da će moji prethodnici sve ispričati u vezi sa samim normama, nego hajde, ako imam pravo s obzirom na svoju mladost da šetujem ili da savjetujem, da se promijeni nekakav identitet politike i političke kulture u Crnoj Gori, da možda i s tog mjesta predsjednika dođu takvi zvukovi koji će podrazumijevati drugačiji način razgovora jer mi treba da se razumijemo. Razumjeti znači umjeti ono što je drugačije od nas i različito od nas. Tako da, eto, hvala vam na mogućnosti, ja želim da razgovaram s vama. Takođe da ono što je moj kolega Peđa Sekulić kažem, da imam i materijalnu ... Demokratsku partiju socijalista u velikoj mjeri glasa srpski narod u Crnoj Gori i hvala im na tome.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 13:59:48)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanik Milutin Đukanović, a neka se pripremi poslanik Dragutin Papović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (19.06.18 13:59:58)

Poštovani građani, moram se osvrnuti na prethodnu diskusiju. Spominjati ponos zbog 1998. godine, a svjedoci smo da se tada odigrala najveća izborna krađa, samo je dovoljno saopštiti da se između dva kruga predsjedničkih izbora upisalo 15.000 birača suprotno zakonu, kao što kaže gospodin Bulatović, dovoljno govori o kakvom ponosu može biti ovdje riječi.

Kada se usvajaju neki zakoni postoje neki elementarni principi koje je potrebno ispoštovati. Jedan od tih principa je da je taj zakon jednak za sve. Sve vas ovdje pitam da li je ovaj zakon jednak za sve. Kako ste mogli ovim zakonom da eliminišete kao bivše predsjednike i Momira Bulatovića i Branka Kostića i, na kraju, Svetozara Marovića, izvinjavam se gospodi Bulatoviću i Kostiću što spominjem u njihovom društvu i Svetozara Marovića, ali jednostavno zakon mora da važi za sve.

Ovaj zakon ima dva dijela. Jedan dio je koje će privilegije imati bivši predsjednik, a drugi dio je koja ovlašćenja će imati trenutni predsjednik. Zbog čega nijeste predložili ovaj zakon kada je predsjednik Crne Gore bio Filip Vujanović, zbog čega njemu nijeste dali ta ovlašćenja? Očigledno, smatrali ste, a to sada javno priznajete, da se radi o Filipu, kako ga narod zove, nejakom.

Vrlo je interesantno da ovaj zakon predlaže Vlada Crne Gore, vlada koja ovim zakonom umanjuje svoja ovlašćenja. Mnogo bi logičnije bilo da ovaj zakon predlaže Demokratska partija socijalista, pa da kažu to je naš predsjednik partije, mi želimo da i zakonski ozvaničimo njegovu moć, i to bi mnogo više imalo logike. Mada ponovo ni ta logika ne bi imala veze s demokratijom, ali bih tu logiku razumio iz vašeg podaničkog duha prema predsjedniku Demokratske partije socijalista. Da li poznajete neki sličan slučaj u Evropi? Pozivate se na zakone Srbije, Hrvatske, a

bili ste toliko drski da se pozovete na Zakon Sjedinjenih Američkih Država i kroz to pozivanje na taj zakon u Sjedinjenim Američkim Državama vi u suštini kršite Ustav Crne Gore. Svakome je jasno da je u Americi predsjednički sistem, kada se izabere predsjednik on postavlja ministre, tamo ne postoji predsjednik vlade, predsjednik države ujedno je i predsjednik vlade za razliku od Crne Gore gdje je ta funkcija maltene protokolarna.

Ovim zakonom omogućavate da se u generalnom sekretarijatu predsjednika osnivaju razna radna tijela i komisije. Čak u članu 24 navodite da će se odlukom propisati šta će da rade ti stalni odbori, komisije i druga radna tijela. Ali, to je vaše pravo. Ovim ste ponizili sopstvenu vladu. Još jednom ponavljam, predstavnici Vlade, predstavnici Demokratske partije socijalista tu su da slušaju šta im gazda kaže i da sprovode njegova naređenja.

Gospođo Pribilović, poštenije vam je bilo da ste predložili zakon koji će da ima samo jedan član. Taj član bi glasilo - predsjednik DPS-a sve se pita i o svemu odlučuje i funkciju obavlja dokle god on to želi. To vam je sasvim prirodno jer ste vi sledbenici one ideologije koja je glasala da Josip Broz može da obavlja funkciju predsjednika države doživotno. U suštini, mi svi znamo da se ovaj zakon svodi na ovu jednu prostoproširenu rečenicu. Nijeste to mogli tako ogoljeno da saopštite, morali ste to da maskirate nekakvom demokratskom floskulom, jer predstavnici Evropske unije kritikuju kako ne znate demokratski da se ponašate, odnosno da se prikazujete kao demokrate. Svi mi znamo da vi i ti vaši mentori iz Evropske unije nemaju nikakve veze s demokratijom, njima je ovdje važno da sprovode svoje strateške ciljeve, a to su uvođenje sankcija Rusiji, priznavanje Kosova, ulazak u NATO, diskriminacija srpskog naroda, i kada te zadatke izvršavate demokratija može da čeka. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 14:05:35)

Hvala vama.

Daću vam pravo na komentar.

Zamolio bih da o ranijim predsjednicima govorite s uvažavanjem i da se s uvažavanjem obraćate kolegama, da budemo svi dosledni. Ovdje je bilo priča od nekoliko ranijih diskutanata kako nema zakona o Skupštini i Vladi, pa neko je bio i preko deset godina u Parlamentu, imao je kada da predlaže takve zakone, pa to nije radio.

Za komentar se javila ministarka.

SUZANA PRIBILOVIĆ (19.06.18 14:06:14)

Na izlaganje gospodina Đukanovića, nego sam samo htjela da pojasnim, da iskoristim još jednom vezano za ovu dilemu koju imamo oko člana 2 i ovo što je u Predlogu zakona navedeno da predsjednik obavlja funkciju u okviru prava i dužnosti utvrđenih Ustavom i zakonom, pa negdje se stvara ta pogrešna percepcija i slika da će predsjednik moći da radi nešto mimo onoga što mu je već dato u nadležnost s Ustavom ili zakonom. Na to ukazujem imajući u vidu da je članom 95 stav 1 tačka 10 Ustava Crne Gore rečeno da predsjednik vrši druge poslove utvrđene Ustavom ili zakonom. U prilog tome trenutno imamo u pravnom sistemu da predsjednik Skupštini predlaže dvoje sudija Ustavnog suda, da predlaže zaštitnika ljudskih prava i sloboda, zatim proglašava ukazom sastav Sudskog savjeta, to je sve i dalje u skladu s Ustavom, članom 127, zatim proglašava sastav Tužilačkog savjeta u skladu sa Zakonom o Državnom tužilaštvu, predlaže Skupštini guvernera Centralne banke u skladu sa članom 50 Zakona o Centralnoj banci, u skladu sa Zakonom o Prijestonici predsjeda Senatom Prijestonice. Hoću da vam kažem, mimo onih ustavnih određenja ovaj zakon ne daje niti jedan posao niti jednu nadležnost predsjedniku države u odnosu na ono što je imao do sada u skladu sa Ustavom. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 14:07:55)

Hvala vama.

Poslanik Đukanović ima pravo da odgovori na komentar. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (19.06.18 14:08:00)

Poštovani građani Crne Gore, gospođo Pribilović,

Samo da pročitam stav 2 člana 24: "Sastav, broj i djelokrug stalnih i privremenih radnih tijela iz stava 1 ovog člana utvrđuje se aktom o njihovom obrazovanju". Pogotovo je važna ova riječ "djelokrugu". Znači, šta mogu da rade ta tijela. Koji je to državni organ koji može da poništi neku odluku koju donese Generalni sekretarijat predsjednika države pri formiranju ovih tijela? Možete li da saopštite građanima Crne Gore koji je to organ? Da neće to slučajno Ustavni sud, da neće Vrhovni? Vi sami znate da ste ovim aktom razvlastili Vladu Crne Gore, ali to je politička odluka i u krajnjem, nama je drago što pokazujete, evo vi ste član Vlade a vi direktno udarate na vašeg premijera i neka je vama srećno, to nama ne smeta. Ali, ovaj zakon uopšte ne razigrava metode kako se donose odluke, kako se te odluke u krajnjem proglašavaju nevažećim, nezakonitim. Vi ćete u stvari da napravite, svakome je jasno, imamo dvije vlade, trenutna vlada će da simulira vladu a prava vlada biće oko predsjednika države.

Evo jedno praktično pitanje koje će građani potpuno da razumiju - ko će da se više pita u vođenju spoljnih poslova, ili Milan Roćen koji će biti vjerovatno u tom kabinetu Predsjednika ili današnji ministar spoljnih poslova Srđan Darmanović. Svakome je jasno da Darmanović ne može da utiče na spoljnu politiku, a takvih slučajeva biće u kabinetu Predsjednika koliko hoće, a još ste pomogli da se organizuju jake službe, jake institucije u tom Generalnom sekretarijatu, ali to nije ništa strašno. Znači, Crna Gora je definisana kao država koja nema svoje institucije, moć je tamo gdje se nalazi predsjednik Demokratske partije socijalista. Čak ste ovo malo i upristojili, dali mu zakonsku formu, odnosno potrudili se da date zakonsku formu. Ponavljam još jednom, taj trud i neka logika nemaju veze sa demokratijom, ali vi ste navikli da živite u takvom sistemu, vi ste sledbenici onih koji su radili najnedemokratskije stvari u istoriji čovječanstva i ljudskog roda, ali to ste izabrali i samo nastavite tako, naše je da ukazujemo i da se svim snagama borimo protiv toga.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 14:11:12)

Hvala vam.

Riječ ima poslanik Dragutin Papović, a neka se pripremi poslanik Janko Vučinić. Izvolite, poslaniče Papoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (19.06.18 14:11:24)

Poštovani predsjedniče, poštovana Skupštino, uvaženi građanke i građani Crne Gore,

Prva specifičnost ovog akta je da je to prvi zakon o predsjedniku države u istoriji Crne Gore. Njegova druga specifičnost proizilazi iz karaktera funkcije predsjednika i njegovih ustavnih ovlašćenja. Predsjednik Crne Gore je jedina visokodržavna ličnost koju građani biraju neposredno. Poslanike biraju prvenstveno na partijskim listama, dok se predsjednici Skupštine, Vlade i ministri biraju na posredan način.

Od svih visokodržavnih funkcija predsjednička ima najmanje ovlašćenja, ali je zato najviše lična i najviše samostalna. Predsjednik od svih ustavnih ovlašćenja koja su uglavnom navedena u članu 95 Ustava Crne Gore, najveće polje djelovanja ima u okviru nadležnosti da predstavlja Crnu Goru u zemlji i inostranstvu. S obzirom na to da nije precizno propisano kako će predstavljati Crnu Goru, proizilazi da je to ostavljeno predsjedniku da realizuje u skladu sa izbornim programom na osnovu koga su ga građani izabrali. I upravo u ovome ovlašćenju dolazi do izražaja lični i politički karakter institucije predsjednika. Zato je predsjednički mandat Filipa Vujanovića bio obilježen staloženom politikom u zemlji i primjerenim diplomatskim nastupom u inostranstvu. U tome su do izražaja došli Vujanovićeve lična odgovornost, advokatska vještina, veliko iskustvo ministra, premijera i predsjednika Skupštine, akademski duh i funkcionisanje bez ijednog gafa ili afere.

Aktuelni predsjednik Đukanović ima energičnije političko djelovanje i logično je da će njegov predsjednički mandat imati takav karakter. On je to najavio u izbornoj kampanji i u inauguracionom govoru. Na osnovu poruka iz izborne kampanje i ovog govora realno je očekivanje da će glavna orijentacija predstavljanja Crne Gore u inostranstvu u mandatu predsjednika Đukanovića biti rješavanje geopolitičkih izazova u još uvijek nestabilnom zapadnom Balkanu, afirmisanje i učvršćivanje NATO politike i završetak integracionog procesa Crne Gore u Evropsku uniju.

Crna Gora se u odmjerkavanju regionalnih i kontinentalnih interesa mora vješto snaći kako bi ostvarila državne interese i to će biti glavna aktivnost predsjednika u predstavljanju Crne Gore u inostranstvu. Pored toga, predsjednik je najavio da će u predstavljanju Crne Gore u inostranstvu pažnju posvetiti privlačenju investicija, kapitala, savremenih tehnologija i znanja, kako bi počeo novi ciklus ekonomske transformacije Crne Gore. Očekuje se da će osnova njegovog predstavljanja Crne Gore u zemlji biti nastojanje da se ubrza demokratski razvoj Crne Gore kroz jačanje demokratskih institucija i vođenje ozbiljnog dijaloga o najznačajnijim društvenim temama.

U sklopu unutrašnjeg predstavljanja predsjednik Đukanović je nagovijestio značajnu aktivnost na razvoju državnog i kulturnog viševjerskog i višenacionalnog identiteta Crne Gore i u tom pogledu prvenstveno je rješavanje pitanja Pravoslavne crkve u Crnoj Gori, jer trenutno stanje u ovoj oblasti ugrožava crnogorski nacionalni i vjerski identitet. Ovo će se realizovati u saradnji sa Vladom i Skupštinom i u okviru ustavnih nadležnosti. Ovo su krupni zadaci, mislim da će biti uspjeha ako se u narednih pet godina osmisle i uspostave kvalitetna rješenja u ovim oblastima.

Za realizaciju ovih zadataka predsjedniku je neophodna adekvatna stručna služba. Na osnovu te potrebe trebalo bi analizirati četvrti dio Predloga zakona, odnosno članove 22, 23, 24 koji se odnose na službu predsjednika. Tom službom rukovodi generalni sekretar koji se postavlja na pet godina koliko traje i predsjednički mandat, a predsjednik ima pravo da za izvršavanje svojih obaveza i realizaciju svog programa obrazuje savjete, komisije i radne grupe kao stalna ili privremena radna tijela.

Ovo je suština Zakona o Predsjedniku, dok su odredbe vezane za prava i počasti predsjednika nakon prestanka funkcije, po mom mišljenju, isključivo pitanje pristojnog odnosa države i građana prema bivšem predsjedniku, pod uslovom da je svoju dužnost primjerno i u skladu sa Ustavom obavljao.

Srž zakona je u odredbama i predsjednikovoj službi. Smatram da predsjednik mora imati kvalifikovanu službu koja će mu pomoći u realizaciji brojnih domaćih i međunarodnih aktivnosti. Ta služba će imati brojne izazove jer predsjednik ima, između ostalog, nadležnosti u predlaganju mandataru za sastav Vlade, predlaganju dva člana Ustavnog suda i ombudsmana, komandovanju Vojskom na osnovu odluka Savjeta za odbranu i bezbjednost, davanju pomilovanja, a može da uputi predloge za raspisivanje državnog referenduma i za promjenu Ustava.

Ovo su različite oblasti za koje su predsjedniku neophodne stručne analize i savjeti, a Predlog zakona omogućava da se uspostavi služba koja bi trebalo da zaživi kao institucionalni okvir i podrška za funkcionisanje predsjednika, bez obzira na to ko je predsjednik.

Čuli smo brojne kritike na račun ovog zakona i smatram da je ovaj zakon neprihvatljiv samo za dvije kategorije ostrašćenih opozicionih kritičara. U prvoj kategoriji su oni koji su ne samo politički protivnici predsjednika Đukanovića nego se uz to bore da Crna Gora ne bude država i da nema predsjednika države. U drugu kategoriju kritičara spadaju oni koji nijesu imali hrabrosti da se kandiduju za ovu funkciju jer znaju da ni u snovima ne mogu biti predsjednici države, pa im je onda krivo što uopšte postoji predsjednik. Obje kategorije kritičara su se uplašile ciljeva unutrašnje i spoljne politike koju je promovisao predsjednik Đukanović jer znaju da realizacija tih ciljeva donosi nove političke poraze njihovih ideologija i njihovih političkih ambicija.

Smatram da je ovaj predlog zakona proistekao iz ustavnih odredbi o nadležnostima predsjednika i da predsjedniku omogućava da svoj posao radi efikasnije i kvalitetnije. Zato smatram da ovaj zakon treba usvojiti. Hvala na pažnji i oprostite zbog prekoračenja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (19.06.18 14:16:57)

Malo prekoračenje. Hvala, kolega Papoviću.

Za komentar na vaše izlaganje javio se kolega Radunović. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (19.06.18 14:17:06)

Hvala vam.

S obzirom da ste ovako strastveno branili i sami Predlog zakona a i obećanja predsjednika iz njegove izborne kampanje i sa inauguracije, molio bih samo da mi odgovorite kako vi mislite da će on da sprovede, očigledno ga podržavate u tome, tu borbu za identitet Crnogoraca i za uređenje crkvenog pitanja sa državne funkcije. Misлите li nešto ognjem i mačem ili će se kanonima rukovoditi? To me zanima od vas, a ukoliko mogu da dobijem, da iskoristim samo priliku, informaciju od ministarke, s obzirom da će ova stalna ili privremena radna tijela da budu praktično resori paralelni, kako oni misle da sprovedu odluke koje donesu ta radna tijela, je li to predviđeno. Ko će izvršnu funkciju da ima, da li će oni da šalju telegrame Vladi šta treba da radi ili će da psotoje posebna tijela za sprovođenje onih obaveza koje se donesu na tim radnim tijelima? Jer, iz onoga kako je to u Ustavu objašnjeno, ne vjerujem da mu trebaju radna tijela da bi presijecao vrpce i da bi primao akreditivе od ambasadora. Mislim, tu ima vrlo malo ingerencije i za takvo nešto ne trebaju specijalna radna tijela, stalna, službe. A ja sam spreman da se kladim sa vama i sa bilo kim ovdje, da bi prekratili ovo mučenje, da će iako kažete da nema nikakvih izmjena, da je sve ovo postojalo, da će njegova služba, služba predsjednika Đukanovića imati minimum duplo više zaposlenih, ako ne i tri puta više nego Vujanovićeve i to ćemo svi da vidimo za pola godine. Naravno, vi računate na to da je pola godine je veliko, pa će proći, ljudi će da zaborave šta smo mi ovdje pričali.

Znači, zanima me kako je ovim zakonom ili uopšte kako ste vi kao predlagač zakona zamislili da ova radna tijela sprovedu u djelo svoje odluke s obzirom na ograničenja koja predsjednička funkcija ima u Ustavu i nadležnosti.

Evo, nisam potrošio čak ni kompletno vrijeme.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:19:35)

Odgovor na vaš komentar ima kolega Papović. Izvolite, kolega.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (19.06.18 14:19:41)

Ova pitanja će se rješavati kao i do sada u skladu sa Ustavom i zakonom i u skladu sa saradnjom predsjedničke funkcije, nadležnostima Vlade i Skupštine i mislim da smo dokazali do sada u decenijskoj istoriji u rukovođenju državom da ova partija, dakle Demokratska partija socijalista, da ta vlast sva ova pitanja rješava na jedan miran i civilizovan način.

Oganj i mač su u stvari suština na kojoj funkcioniše Demokratski front i to je njihov manir, tako da mi nećemo raditi na taj način, nego u skladu sa najvišim demokratskim standardima i sve će ovo biti urađeno u skladu sa onim što su najbolja rješenja u evropskom iskustvu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:20:26)

Hvala i vama, kolega Papoviću. Ovim smo završili komentar. Postavili ste pitanje, kolega Radunoviću, ministrica ima pravo. Izvolite. Ministarka Pribilović.

SUZANA PRIBILOVIĆ (19.06.18 14:20:39)

Hvala vam, predsjedavajući.

Što se tiče radnih tijela u članu 24 je rečeno: "Predsjednik može za izvršavanje poslova iz

svoje nadležnosti, obrazovati savjete, komisije i radne grupe kao stalna ili privremena radna tijela. Sastav, broj i djelokrug stalnih ili privremenih radnih tijela iz stava 1 ovog člana utvrđuje se aktom o njihovom obrazovanju". Znači on isključivo za potrebe poslova iz svoje nadležnosti, za izvršavanje njihovo može da formira komisije, savjete. To je bilo predviđeno i prethodnom odlukom o Generalnom sekretarijatu, znači ovo u pravnom sistemu našem postoji od 2009. godine. Mi ovim zakonom nismo predsjedniku dali, ponovo vam kažem, nikakva ovlašćenja niti nadležnosti više od onoga što je imao do sada.

Kao što znate, imali smo do sada slučajeve da predsjednik formira komisiju za pomilovanje, komisiju za odlikovanje, znači svakako ovaj zakon predviđa da čitava služba predsjednika se formira, na službenike u njoj se odnosi Zakon o državnim službenicima i namještenicima.

Što se tiče samog broja zaposlenih, ono što je opredjeljenje Vlade, a kažem pri činjenici da se na službu predsjednika države primjenjuje Zakon o državnim službenicima i namještenicima, jeste da nam predstoji predmet optimizacije koji će u narednih, evo i 15 dana, ja se nadam Vlada utvrditi mjere koje će biti sprovedene u narednom periodu, tako da imam potpuno pravo da kažem da će taj broj biti na nivou ovog koji je bio do sada ili da će se ići u pravcu eventualnog smanjenja. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:22:45)

Prelazimo na sljedećeg. Poslije kolege Papovića, kao što je najavljen, kolega Janko Vučinić. Nek se pripremi Andrija Popović, pa idemo redom - Predrag Bulatović, Miloš Nikolić, Goran Danilović, Marta Šćepanović itd.

Izvolite, kolega Vučiniću.

JANKO VUČINIĆ (19.06.18 14:23:11)

Poštovani građani, kad sam čitao ovaj zakon o Predsjedniku mislio sam da su ga pisali oni glumci sa Cetinja, iz The books of knjige, jer je napisan u njihovom duhu. Jer, sve ovo što je napisano više liči na, moram reći tu tešku riječ, na sprdnju negoli na zakon koji treba da ostvari javni interes.

Ne može biti jasno kako može iko da vidi u ovom zakonu ostvarenje javnog interesa na koji se pozivaju oni koji su pisali ovaj zakon i da upravo zbog tog javnog interesa da može imati povratno dejstvo. Ovdje se ne radi ni o kakvom javnom interesu, ovdje se radi isključivo o ličnom interesu i bolje da ste ovaj zakon nazvali zakon za Mila Đukanovića nego Zakon o Predsjedniku Crne Gore.

To što će se okoristiti Filip Vujanović ako se ovaj zakon usvoji, to će biti kolateralna šteta samovolje i moći predsjednika DPS-a koji po svojoj prilici hoće da preuzme apsolutnu vlast u Crnoj Gori.

Ovaj zakon je bez presedana u zakonodavstvu demokratski uređenih država jer ovo što ste vi donijeli danas i ovo o čemu pričamo može biti samo predloženo u diktaturama i usvajano onamo gdje vlada jednomlje.

Poštovani građani, ovim zakonom, vjerovali ili ne, uvodi se funkcija bivšeg predsjednika. Bivši predsjednik postaće institucija i on će imati pravo na velike privilegije, znači imaće pravo na kancelariju, imaće pravo na administraciju, imaće pravo na obezbjeđenje. I na kraju, imaće pravo na doživotnu naknadu od 70% od te njegove zarade koju je zarađivao kao predsjednik.

Treba biti mnogo drzak i bezobrazan da bi se mogao predložiti ovakav zakon kad pored toliko građana koji su ostali bez svoga posla i koji su istjerani na ulicu da se snalaze kao socijalni slučajevi, da se ovakve privilegije daju predsjedniku čija je politika dovela sve te ljude i gurnula ih u jedno duboko siromaštvo i bijedu. To je naša zbilja. Reklo bi se nevjerovatno, ali je to istinito. Potrebno je da samo ova ovdje parlamentarna većina pritisne taster i da se ove privilegije za Mila Đukanovića realizuju kroz ovaj zakon.

U obrazloženju ovoga zakona autori se pozivaju na uporedna iskustva ili rješenja, naveli su Srbiju i Hrvatsku, nijesam čitao ta rješenja, ali sumnjam da se ovakav bezobrazluk od zakona

može donijeti bilo gdje. Kad već ste htjeli da vidite ta uporedna rješenja, evo ovdje je navođeno i rješenje iz Sjedinjenih Američkih Država, internet je izbrisao geografske granice, pa ste mogli uzeti i rješenje bivšeg predsjednika Urugvaja Hozea Muhike koji je kao predsjednik od svoje plate koja ga je pripadala uzimao samo 10%, koji je živio u trošnoj kući na periferiji grada, vozio je folksvagen "bubu", a uzgajao je cvijeće i sa svojom suprugom koja je bila ministar prodavao je to cvijeće i na taj način se izdržavao. Ali to ga ništa nije smetalo da Urugvaj izvede iz krize, da suzbije siromaštvo i da oporavi tu južnoameričku zemlju. To je pravo rodoljublje, to je pravi patriotizam, to je vlast u službi naroda.

Preporučio bih vam da ovaj zakon povučete, ovo može ostati samo kao primjer predloga zakona koji je mafijaška vlast htjela da progura kroz Parlament. Da se ne bi izrugivali sa narodom, da se ne bi izrugivali sa tim majkama koje protestuju svaki mjesec, da se ne bi izrugivali sa bivšim radnicima da dođu do svojih otpremnina, da se ne bi izrugivali sa tim mladim ljudima koji zbog nedostatka posla žele da bježe i bježe iz Crne Gore, nemojte izazivati i povucite ovaj bezobrazluk i drskost od zakona.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:28:37)

Zahvaljujem.

Komentar u ime kluba kolega Aprcović. Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (19.06.18 14:28:50)

Zahvaljujem, potpredsjedniče,

Uvažene kolegice i kolege poslanici, uvaženi kolega Vučiniću,

S obzirom na činjenicu da imamo svi pravo na različite uglove gledanja oko određenog akta, mislim da niste do kraja pročitali ovu uporednu procjenu koja je i u obrazloženju ovoga predloga zakona navedena od strane resornog ministarstva i Ministarstva javne uprave.

Vi kažete da je ovo mafijaški zakon, da je ovo mafijaška država. Ja ne znam gdje ste prepoznali jednu činjenicu da se ovaj zakon odnosi na određeno lice, odnosno određeni broj osoba. Zar je moguće da kao opozicija koja preferira da u narednom periodu osvoji vlast ne vidite i benefite za sve te neke buduće predsjednike koji ne moraju da budu iz redova Demokratske partije socijalista. U tome se ne mogu složiti sa vama. Možda nijeste bili prisutni, u svome uvodnom izlaganju povodom predloženog teksta Zakona o Predsjedniku Crne Gore, rekao sam da je Srbija početkom 90-ih imala i jednu normu koja je davala puno veće benefite u odnosu na ono što jesu zakonska rješenja iz 2003. godine. Tadašnja rješenja iz tadašnjeg zakona Republike Srbije predviđala su i obezbjeđenje do kraja života, obezbjeđenje za porodicu, rješavanje stambenog pitanja, do svih onih privilegija, počev od zagwarantovanih primanja i nakon penzionisanja tog bivšeg predsjednika Republike Srbije. Ono što jeste kvalitet ovoga zakona, sadašnja zakonska rješenja iz zakona Republike Srbije idu ka tome da predsjednik Republike Srbije od 2003. godine ima 85% primanja u odnosu na puna primanja predsjednika Republike.

Želim da vas podsjetim da i u Srbiji bivši predsjednik koji je završio svoj mandat, ukoliko nije razriješen, ima počasni status bivšeg predsjednika Srbije, da ima pravo na obezbjeđenje najmanje godinu dana, koje rade bezbjednosne službe Srbije, Vojska i Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Žandarmerija kako se nazivaju u Republici Srbiji. Takođe, ima pravo na zaradu i ukoliko ne bi uspio da se zaposli kod poslodavca kod kojeg je bio prije izbora na mjesto predsjednika, ima pravo primanja naknade do kraja života.

Ne vidim čime ste se vi rukovodili kad ste rekli da su ovo mafijaška rješenja. Ovdje sve kolege poslanici su istakli da se radi o pravima, odnosno o sticanju materijalnih i drugih uslova za dobro i kvalitetno obavljanje funkcije predsjednika države Crne Gore u skladu sa onim ustavnim ovlašćenjima iz člana 95 da predsjednik Crne Gore u zemlji i inostranstvu predstavlja državu Crnu Goru. Ne možemo da preskočimo činjenicu, a što mnogi pravni teoretičari i bivši političari u Srbiji ističu, namjerno vežem Srbiju kao zemlju iz regiona, da u stvari jeste logično da se na sistemski način riješi pitanje predsjednika, odnosno njegova prava nakon isteka mandata. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:32:16)

Hvala, kolega Aprcoviću.

Pravo na odgovor na komentar koristi kolega Vučinić.

JANKO VUČINIĆ (19.06.18 14:32:34)

Rekao sam da nijesam baš najbolje upoznat sa tim rješenjem iz Republike Srbije, ali sam rekao da i ako postoji takvo rješenje to je nikakvo rješenje i ne trebamo da se ugledamo na neke primjere koje nijesu dobri. Ono što hoćete da kažete da sam pomenuo da je to način kako funkcioniše mafijaška vlast i jeste. Jer, kad je moć kod jednog čovjeka to je odlika mafijaške i fašističke vlasti. Šta se sad ovdje dešava? Milo Đukanović je došao na mjesto predsjednika Crne Gore, znamo kakva su ustavna ovlašćenja predsjednika Crne Gore i on hoće sa ovim zakonom da prigrabi svu vlast u svoje ruke. Imaćemo na neki način, u stvari vi ćete imati paralelnu vladu, imaćete, izgleda, vladu Duška Markovića koja će sve manje da se pita i imaćete predsjednika države koji će sve više da jača i čija će riječ da bude glavna i mjesto gdje će da se donose odluke i mjesto odakle će da se upravlja Crnom Gorom.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:33:50)

Ovim smo završili ovaj krug koji je pokrenulo izlaganje kolege Vučinića i komentar kolege Aprcovića.

Sada prelazimo na sledećeg diskutanta, po redosljedu je kao što sam najavio kolega Andrija Popović i nek se pripremi kolega Predrag Bulatović.

Izvolite, kolega Popović.

ANDRIJA POPOVIĆ (19.06.18 14:34:13)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore i crnogorske dijaspore, poštovane predstavnice Vlade,

Što se tiče Prijedloga zakona o Predsjedniku Crne Gore, izvinjavam se, potpredsjedniče, u ime Poslaničkog kluba Socijaldemokrate, Liberalna partija govorim tako da imam duže, ali sigurno je da neću iskoristiti maksimalno vrijeme.

Što se tiče Prijedloga zakona o Predsjedniku Crne Gore, dakle to je jedina osoba koju građani neposredno biraju, koja ima izborni kapacitet i u odnosu na to treba i ovaj zakon tretirati. Ranije smo, da podsjetim, imali i rješenja da gradonačelnike Glavnog grada, Prijestonice kao i predsjednike opština biraju neposredno građani, to smo promijenili zakonom, mislim da smo tu pogriješili, a slično se događa i u regionu đe biraju gradonačelnike, odnosno predsjednike opština, mijenjaju zakone kako kome odgovara u kom momentu.

Uglavnom, ovim zakonom se uređuje institucija predsjednika i njegova prava za vrijeme obavljanja funkcije, utvrđuju se njegova prava za vrijeme obavljanja funkcije, uređuje način obezbjeđivanja materijalnih i drugih uslova za obavljanje funkcije, kao i organizacija i rad službe za stručnu i tehničku pomoć u radu predsjednika.

Zakonom se uređuju i način obezbjeđivanja materijalnih i drugih uslova za obavljanje funkcije predsjednika države, njegova prava po prestanku funkcije, kao i način organizacije službe predsjednika. Zakonom su predviđena i određena prava predsjednika po prestanku funkcije kao što je pravo na sticanje počasnog naziva "bivši predsjednik Crne Gore", da prisustvuje državnim svečanostima u skladu sa pravilima državnog protokola, koji su tu dužnost obavljali od obnove nezavisnosti. Na ovaj način se stvaraju uslovi da po prestanku funkcije predsjednika kao počasni

predsjednik ostvaruje prava i da kroz stečeno državničko i diplomatsko iskustvo djeluje u najboljem interesu građana Crne Gore.

U ove svrhe od pomoći su bila iskustva država iz regiona, a prije svega Srbije, Hrvatske i Slovenije, više puta smo čuli o tome, kako bi se obezbijedila primjerena normativa za bivšeg predsjednika države u pogledu njegovih prava po prestanku funkcije.

Što se tiče Prijedloga zakona o predsjedniku Crne Gore, Liberalna partija će podržati ovaj Prijedlog zakona. Ima jedna dilema, to je upitno, čuli smo u nekim prethodnim diskusijama, tiče se člana 13 stav 3 Prijedloga zakona, to je pravo na počasni naziv i druga prava. U članu 13 stav 3 stoji - prava iz stava 1 i 2 ovog člana imaju predsjednici Crne Gore koji su tu dužnost obavljali od obnove nezavisnosti Crne Gore 03. juna 2006. godine. Možda je trebalo razmisliti o tome da se to pravo da i ranijim predsjednicima Predsjedništva Socijalističke Republike Crne Gore. Da podsjetim, od usvajanja Ustava 1974. godine, Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije možda je i pravi momenat i mjesto da podsjetim ko su bili predsjednici Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Crne Gore, odnosno šefovi države: Veljko Milatović od 06. maja 1974. do 1982, Veselin Đuranović u periodu 1982 - 1983, Marko Orlandić 1983 - 1984, Miodrag Vlahović 1984 - 1985, Branislav Šoškić 1985 - 1986, Radivoje Brajović 1986 - 1988, Božina Ivanović 1988 - 1989, Slobodan Simović kao vršilac dužnosti od januara 1989. do marta 1989, Branko Kostić 1989. do kraja 1990, Momir Bulatović 1990. do 1992. Potom imali smo jedan vakuum, imali smo Predsjedništvo do 1993. Momir Bulatović do 1998, Milo Đukanović 1998 - 2003. i kasnije Filip Vujanović od 2003. do 2018.godine. Mislim da bi predlagači trebali još jedanput da razmisle i da se vidi možda da se nađe kopča sa ranijom državnom zajednicom i sa ranijim predsjednicima Socijalističke Republike Crne Gore. U svakom slučaju mislim da je solidan Prijedlog, uz ovu sugestiju, a Liberalna partija će podržati Prijedlog zakona o predsjedniku Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:41:38)

Kolega Papović se javio za komentar na vaše izlaganje. Nadamo se da su velike nesuglasice.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (19.06.18 14:41:46)

Samo jedno pojašnjenje, pošto je danas nekoliko puta pomenuto ovo pitanje - šta sa svima onima koji su obavljali dužnost predsjednika od 1974.godine, dakle predsjednicima predsjedništava Socijalističke Republike Crne Gore i predsjednicima Republike Crne Gore. Ja vas podsjećam da je naslov Zakona o predsjedniku Crne Gore, dakle o njenom ustavnom nazivu na osnovu naziva iz 2007.godine. Da se uvažavaju ove primjedbe onda bi vjerovatno predlog zakona morao da glasi - predlog zakona o bivšim predsjednicima predsjedništava Socijalističke Republike Crne Gore, predsjednicima Republike Crne Gore, što bi u svakom slučaju bilo prilično nepraktično.

Ono sa čime se slažem a istaknuto je u nekolike diskusije uključujući i diskusiju uvaženog kolege Popovića, to je da zaista predsjednici predsjedništava Socijalističke Republike Crne Gore počevši od Veljka Milatovića imaju punu važnost, odnosno zaista jedan izuzetno respektabilan odnos od čitavog poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista i slažem se, ako postoji neka inicijativa da se tojici od tih ljudi koji su danas živi, a riječ je o Marku Orlandiću, Branislavu Šoškiću i Radivoju Brajoviću, na adekvatan način država oduži.

Što se tiče predsjednika Republike Crne Gore iz 90-ih, odnosno prve polovine, Branku Kostiću i Momiru Bulatoviću, takođe ova skupština ima pravo da razmatra tu inicijativu, međutim, ne bi bilo zgorega pomenuti, da se realizovala politika te dvojice, pogotovu poslednjeg od njih Momira Bulatovića, ovo danas ne bi bila Skupština nezavisne države Crne Gore, već bi ovo vjerovatno bila oblasne republike Crne Gore, pošto ću vas podsjetiti na onaj izborni zakon kada je Crna Gora proglašena za 27. izbornu jedinicu. Tako da mislim da treba odati priznanje svim onim ljudima koji su radili na uspostavljanju i učvršćivanju državnosti Crne Gore, a onima koji su radili na njenom degradiranju mislim da makar vrijedi prvo razmisliti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:43:54)

Molim kolegu Popovića da iskoristi pravo na odgovor na komentar. Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (19.06.18 14:44:01)

Zahvaljujem.

Ovo je bila moja sugestija, Prijedlog zakona o predsjediku Crne Gore. Lako bi mi promijenili naziv prijedloga zakona ako postoji politička volja ovdje, ali naravno to je samo jedna sugestija.

Sad me je uvaženi kolega Papović podsjetio kad je govorio o tome ko su sve bili predsjednici, naravno, ima tu puno mimoilaženja mojih ličnih, partijskih, mimoilaženja liberala sa nekima od ranijih predsjednika, govorim o ovima od 1990. od uvođenja višestranačja u Crnoj Gori. Kako je osnovan Liberalni savez 1990. godine? Naravno, neću sada govoriti ta imena. Tada aktuelni predsjednik Crne Gore, govor u našoj prijestonici Cetinju. Naravno, možete misliti iz moje perspektive, liberalne perspektive kakav je to bio govor. Tamo su sjedali pet - šest ljudi ispred jedne kafane, to je bilo u neposrednoj blizini gdje se održavao taj miting, koji su pili kafu, nisu nešto ni obraćali pažnju, naišla je jedna gospođa starija i rekla - fukare jedne kako vas nije stid da sjedite da slušate ovo, vidite da je ovo potop Crne Gore, uništavanje Crne Gore. Oni su tada se prenuli, među njima je bio i Slavko Perović i tako je nastao Liberalni savez 20.januara 1990.godine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:46:24)

Imali smo dvije interesantne istorijske činjenice i od kolege Popovića i Papovića. Proceduralno se najavio kolega Đukanović. Izvolite, kolega Đukanoviću.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (19.06.18 14:46:39)

Radi se o čistoj proceduri. Mogao bih ovdje da komentarišem puno neistina, ali neću. Osvrćem se na proceduru. Ne mogu da komentarišu pripadnici iste izborne liste jedan drugog. I gospodin Papović i gospodin Popović nalaze se na istoj izbornoj listi. Odlično, ako vi smatrate da može, mi ćemo to u nastavku uvijek koristiti pa će jedan poslanik sa liste Demokratskog fronta komentarisati drugog poslanika Demokratskog fronta.

Liberalna partija čak nije ni konstituent liste Demokratske partije socijalista, nego je na kvoti Demokratske partije socijalista i predstavnici Demokratske partije socijalista ne mogu da igraju ping - pong između sebe. Ako vi smatrate da je to u redu, nema problema, onda ćemo i mi to da koristimo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:47:40)

Kolega Đukanoviću, analogijom, kada bi ovdje vi imali dva kluba, vi biste mogli između klubova imati. Znači, ovo je izlaganje kolege Popovića koji je u ime kluba Socijaldemokrata i Liberalne partije. Javio se za komentar kolega Papović i ja mislim da je svima nama bilo korisno čuti ono što su jedan i drugi rekli. Znači nije bilo nikakve zloupotrebe niti je protivno Poslovniku. Ako nađete da postoji u Poslovniku da je zabranjeno konstituenti ili da je zabranjeno jedna izborna lista, ja ne znam to. To ne piše.

Ja mislim da to ćemo vidjeti, da to ne može kako ste vi najavili, ali hvala što ste mi pomogli da još jednom potvrdim vaš dogovor sa kolegijuma o tri sata trajanja rasprave za ovu tačku

dnevnog reda. Sa tom opcijom znači tu smo već oko tri sata, tako da već imamo desetak najavljenih pa bih vas molio da vaše komentare, primjedbe malo suzimo racionalno.

Kolega Papović.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (19.06.18 14:49:01)

Proceduralno sam se javio samo da vam pomognem u jednoj situaciji. Bio sam ovdje svjedok kada su replicirali iz kluba Demokratskog fronta na izlaganje nezavisnog poslanika Aleksandra Damjanovića. Dakle, postoji ta praksa. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:49:12)

U redu, hvala.
Kolega Popović.

ANDRIJA POPOVIĆ (19.06.18 14:49:23)

Da podsjetim, moje izlaganje je bilo u ime kluba Socijaldemokrate - Liberalna partija. Na to se nadovezao komentar iz Demokratske partije socijalista. Ja imam pravo na ispravku navoda, tako da ne znam što je ovdje sporno. Mislim da je po Poslovniku apsolutno jasno da ništa nije ovdje mimo Poslovnika urađeno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:50:01)

Hvala, kolega Popoviću.

Hvala na korisnoj intervenciji i kolega Đukanović zna da je tačno ovo što sam ja rekao. Da je to apsolutno u skladu sa nekim dijalogom u ovoj skupštini. Nije bilo nikakvih kršenja Poslovnika. Izvolite, kolega Đukanoviću. Javljate se na što?

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (19.06.18 14:50:26)

Samo sam želio da ukažem na jednu potencijalnu nekorisnost koja bi mogla da nam se dešava u narednom periodu. Ali kad je neko rođen i razmišlja logikom prevaranta, onda imamo ovo. I on se hvali što je bio na listi DPS-a, a onda formira posebni klub, a ponovo sve sluša i ponizno slijedi ono što radi Demokratska partija socijalista, a to radi isključivo zbog novca.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:50:52)

Kolega Đukanoviću, molim vas.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (19.06.18 14:50:56)

Pa, evo kad su me natjerali sad. Samo sam želio da upozorim na moguće zloupotrebe, međutim, ovdje je neko ustao i počeo da nam morališe, izigrava neku moralnu gromadu. A ja tvrdim da su to slijepi poslušnici vrha Demokratske partije socijalista i da oni nemaju svoju glavu za razmišljanje, mjesto njih razmišlja neko drugi i oni su to prihvatili.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:51:22)

Kolega Đukanoviću, za ovo ćete dobiti repliku od kolege Popovića, koji ima pravo. Prvo ćemo repliku, pa ćemo poslije.

Izvolite, kolega Popović, imate pravo na repliku.

Kolega Popović, imate pravo na repliku na uvrede koje vam je uputio kolega Đukanović.

ANDRIJA POPOVIĆ (19.06.18 14:51:46)

Ja ne znam čemu uvrede, čemu te riječi, čemu te riječi "prevaranti". Meni je jasno da su neki ljudi toliko toksični da u njihovoj blizini treba nositi gas-masku. I ja stvarno neću, gospodine potpredsjedniče, jednu uvredu na moj račun još jedanput ako čujem, jer ne znam što je moglo izazvati, da li neko alkoholisano stanje ili tako nešto, uvrede na račun diskusije o Predlogu zakona o Predsjedniku Crne Gore. Prosto ne znam, ili ovo što sam podsjetio na ove ranije predsjednike Predsjedništva. Za koga je to uvrjedljivo? Kome to smeta? To je činjenica, to je istorija Crne Gore, ne tako davna istorija. Ne znam zašto, čemu te uvrede sad? Stvarno, jer ja trpjeti ovđe toksične ljude neću, a vi morate da preknete u tom momentu te i takve komentare. Nijesam ja plaćen da trpim ovakve ovdje.

Ovdje se mora održati dignitet ovog doma. Bezbroj puta ste popuštali, znate do čega je to dovelo. Do rata u Skupštini, praktično do rata. Ne možete puštati tako. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:53:40)

Kolega Popoviću, za svađu je uvijek potrebno dvoje tako da ja na vašu diskusiju ne znam gdje smo popuštali. Polako, čekajte, molim vas.

Javio se kolega Radunović. Nema šta da se završava, ovo je kaznena replika. Sad imate proceduralno i jedan i drugi.

Kolega Đukanović, na šta se pozivate, recite mi.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (19.06.18 14:54:13)

Pozivam se na uvrede koje je iznio gospodin Popović.

Moja formulacija je mnogo blaža bila nego što je on predstavio, a njegove formulacije o toksičnosti, gas-maskama i ostalom, to je vrijeđanje, baš ono brutalno vrijeđanje, ali s obzirom da dolaze... Molim vas.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:54:40)

Kolega Đukanović, ja sam pažljivo slušao kolegu Popovića, on nije vrijeđao. Iskoristio je na način kako je iskoristio svoju repliku koju sam mu ja dao.

Vama ne dajem pravo na repliku. Imate proceduralnu reakciju gdje vidim da se ne obraćate na osnovu te reakcije.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (19.06.18 14:54:55)

Gospodine Genci, kad neko iznosi ovakve stavove kao što je gospodin Popović iznosio, prvo ga nijeste upozorili kad je saopštio što je neka žena saopštila, kad je neko govorio tada o zajedničkoj državi i toj politici, da su to fukare. E, da je suprostavljanje tim ljudima bila inicijalna kapisla tih da formiraju Liberalni savez, tu ga nijeste upozorili. On je tada uvrijedio veliki broj građana Crne Gore koji su mislili tako. Ali da gospodin Popović ima neki politiki značaj, budite

sigurni, mnogo bih mu brutalnije sad odgovorio, ali ovo što on saopštava pa poslije blijedi i suše mu se usta to je njegov problem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:55:43)

Hvala, kolega Đukanović, završili ste reagovanje.
Izvolite, samo mi recite koji član i na osnovu čega?

SLAVEN RADUNOVIĆ (19.06.18 14:55:53)

Pravi član da se dogovorite na kolegijumu vi i predsjednik kako ćete da vodite sjednicu. Znači, vi ste sada dozvolili, ovo je bila prva diskusija u ime kluba, koliko sam shvatio, gospodina Popovića i on je imao komentar na takvu diskusiju. Kad je gospodin Krivokapić imao ovdje diskusiju u ime kluba, ja sam tražio komentar, nije mi dozvoljen uz obrazloženje da je to praktično prvi krug ispred njihovog kluba i da nema komentara.

Znači, samo se dogovorite. Nije problem nikakav, ja sam ostao tada bez mogućnosti da govorim, nadoknađiću ja to, imam kad, ali se dogovorite, jer vi ste, vidio sam maloprije, vrlo strastveno kao i maloprije gospodin Papović branili ovo što ste zastupali, a gospodin predsjednik Skupštine je imao potpuno drugo ... bez mogućnosti da odgovori.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:56:58)

Kolega Radunoviću, mislim da niste apsolutno u pravu, vaše proceduralne reakcije. Sad ću vam reći.

Ako je prvi krug izlaganja to nismo u Poslovniku definisali na koji način. Kolega Popović je 10. diskutant danas. Kad bi išli po klubu bilo bi prvi, drugi, treći, četvrti klub. Mislim da nije bilo nikakvih kršenja. Apsolutno dogovoren način rada. Kolega Popović je tražio zbog toga da ima malo duže vrijeme osim pet minuta, da ima do 10 minuta, koje nije iskoristio. Mislim da je apsolutno na mjestu bila reakcija. Ako se ne želite pojasniti. Ako se neko u ovom domu plaši argumenata jedne i druge strane, onda ćemo svi da čutimo, pet minuta i tačka. Ako imate argumenata, nemate više pravo i to možemo na kolegijumu uraditi.

Kolega Popović, izvolite, na koji član, takođe mi recite.

ANDRIJA POPOVIĆ (19.06.18 14:58:01)

Na član 101, procedura. Poslanik Radunović je potpuno u pravu. Nije imao pravo poslanik Papović na komentar, zato što je to uvodno izlaganje, a to što smo mi napravili pravi gumbulj, pa govore predstavnici poslaničkih klubova, pa onda pojedinačno, pa onda se ponovo pojave to je već problem naš i kolegijuma i mislim da je potpuno u pravu, nije imao pravo na moje uvodno izlaganje, jer sam najavio da govorim u ime kluba. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 14:58:39)

Samo mi recite koji je to član, pa da vam se izvinimo. Ne samo vama nego kolegi Radunoviću i svima. Ako se plašite argumenata, bilo šta što je kolega Papović ovdje rekao nije bilo niti uvredljivo, niti je bilo nešto protivno dijalogu, svrsi dijaloga. Ako vam to smeta, nećemo vam dati više ni replike na komentare.

Mi završavamo za 10-15 minuta što se tiče tačke broj jedan danas.
Kolega Radunoviću, na šta se sad vi pozivate?

SLAVEN RADUNOVIĆ (19.06.18 14:59:38)

Ja se pozivam na to da ste vi obrazlažući svoj stav, rekli tri puta "ako se plašite argumenata to je vaš problem." Ja se ne plašim ničega, nego sam samo rekao da ja nisam dobio riječ po istom osnovu po kojem je dobio klub DPS-a, ja sam to rekao. Ne smeta meni je li to bilo pravilo ili nije, manje bitno. Oni su dobili riječ, naš klub to jest ja u tom konkretnom slučaju nisam dobio riječ. Samo sam zbog toga rekao da se sa predsjednikom Skupštine Brajovićem dogovorite. Mislim da prvi krug treba da bude prvi krug, a ne kad se prvi put javi neko iz nekog kluba. Meni je ovo logičnije, ali je očigledno je to u suprotnosti sa nekim dogovorom kojem mi nismo prisustvovali vjerovatno u ovom prethodnom periodu, ali mi danas nismo imali iste uslove za rad kad ste vi predsjedavali i kad je Brajović predsjedavao. Samo to kažem. I ako vam nešto nije jasno treba s njim to da razjasnite, jer je on ovdje ... obrazlagao priču.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 15:00:41)

Ja ću predsjedavati onako kako mi je u duhu i po Poslovniku. Ako vam nije, možete neku inicijativu pokrenuti drugu.

Ovim završavamo ove proceduralne reakcije i nastavljamo sa sljedećim učesnikom u raspravi. Ako ne griješim, najavio sam kolegu Predraga Bulatovića, a nek se pripremi kolega Miloš Nikolić, Raško Konjević nije tu, Goran Danilović, Marta Šćepanović su sljedećih četvoro i onda ćemo vidjeti šta dalje. Hvala.

PREDRAG BULATOVIĆ (19.06.18 15:01:14)

Gospodine potpredsjedniče,

Danas je i u pravnom i u političkom smislu Skupština dotakla dno zahvaljujući Vladi Crne Gore i parlamentarnoj većini, jer je predložen jedan nakaradni zakon koji trasira put daljeg unižavanja institucija u ovoj državi.

Neki poslanici DPS-a kažu to je zakon jer je Filipu istekao mandat pa mora da mu se riješi status. Drugi govore o potrebi da Milo Đukanović, voljeni vođa Demokratske partije socijalista i ispod 25% birača ukupno koji su u Crnoj Gori, da riješi geostrateške stvari u svijetu i bližoj okolini, bilo je tih komentara, jer mu ovaj zakon omogućava kroz određeni član.

U suštini ako se treba riješiti status predsjedniku države, odmah da kažem koliko god da me ko kritikuje, svakom predsjedniku države koji je izabran neposredno treba riješiti status, to treba sistemski da se riješi. Svaka država koja vodi računa o samoj sebi to mora da riješi. Ne smije da uradi se na način kako je to ovdje rečeno, od 90-te pa do neke godine su bili neki sa ovakvom i onakvom ideologijom, to je moralno posrnuće naučno i svako drugo, ali neko koje bio prije toga, ko je pripadao komunističkoj ideologiji može i pobrojana su ovdje određena imena, ali radi se o jednopartijskom sistemu gdje je uređeno šta će da bude i po tim zakonima su isticali mandati i rešavana statusna pitanja svakog predsjednika Predsjedništva, ali važniji od njih su predsjednici Centralnog komiteta, pa neki reformatori iz DPS-a su preskočili predsjednike Centralnog komiteta, u stvari je to žal za tim vremenom, odnosno kopča, ideologija jednopartijskog sistema i ovoga što se dešava u ovom sistemu koji se zove višepartijski.

Poštovani građani, gdje god sjedio Milo Đukanović, dok je DPS na vlasti tu je centar svega u Crnoj Gori. I to je bilo kad je on bio predsjednik Vlade, kad je bio predsjednik države, kad je bio predsjednik DPS-a, jedino je uzjogunio se nešto Duško Marković u posljednjih godinu i nešto dana, počeo je politički da mrda, da pokazuje život i zato smo dobili ovaj zakon.

Gospođo ministarko, ministrice ili ne znam kako da vas oslovim, povucite ovaj zakon i napravite jedan zakon koji se zove zakon o statusnim pitanjima bivših predsjednika. Uradite to, riješite to na kvalitetan način. Ako ste čitali zakon Hrvatske, jeste, oni tretiraju samo ta pitanja šta dobija predsjednik kome je istekao mandat, i to treba da riješite, a pitanja pozicije predsjednika republike riješite ili jednim integralnim odnosom Crne Gore, jednim integralnim zakonom ili nemojte

da podvaljujete ovo šta ste uradili. Vi ste otvorili novi stepen diktature u Crnoj Gori kroz ovaj član 24. Ja ću da vam kažem, očigledno politički ostrašćeni ili nedovoljno kompetentni pročitali ste član Ustava koji govori o ovlašćenjima, ili što bi Hrvati rekli "ovlastima" predsjednika i tačka 10 kaže: "Radi i druge poslove u skladu sa Ustavom i zakonom". Vi ste nominacijom ovog zakona da je Zakon o predsjedniku republike dozvolii da član 24 može da se mijenja po nahođenju predsjedništva Demokratske partije socijalista i da se dodaju još nova i nova ovlašćenja Milu Đukanoviću, a i ovo što ste dali je mnogo.

Ovdje je veoma dobro govorio poslanik Milun Zogović o nedostacima, neko je još govorio i o tome da kad se formira komisija ili stalno radno tijelo kome je Milan Roćen na čelu za spoljna pitanja, rješavanja geostrateške krize u Aziji i dijelu Evrope, jer on je stručnjak za rusko pitanje bio, onda će aktuelni ministar spoljnjih poslova biti marioneta. I znate šta ste vi uradili, u stvari vi ne znate, da znate ne bi to uradili nego vam je rečeno. Prije nekog vremena je donesen neustavni Zakon o Vijeću za nacionalnu sigurnost i u tom zakonu su data neustavna ovlašćenja predsjedniku Vlade, tada je bio Milo Đukanović. Filip je razvlašćen od pitanja koja su u domenu Savjeta za odbranu i bezbjednost i Milo Đukanović je dobio to tada. Sada to ima Duško Marković. Ovim zakonom Milo Đukanović vraća ta neustavna ovlašćenja i pribavlja ih sebi.

Prema tome, naš predlog sasvim prost jeste - napravite korektno ovaj zakon. Zakon o privilegijama, ništa nije sporno. Evo, ja za razliku od nekih poslanika DF-a mislim da to treba da se riješi, jer ako se budemo ćerali kakvi su se neki tonovi danas čuli iz ovih redova, ćeraćemo se. Podrška koja je veličanstvena, Milo Đukanović imao je na stepenu izlaznosti od 64%, nikad manja, to je manje od 20% od ukupnog biračkog tijela, a vlast neograničena. To može da traje samo određeno vrijeme. Napravite fin zakon i da napravimo integralni zakon. Ja znam, imate Zakon o finansiranju političkih kampanja i partija i predsjednika, ali imate Zakon o izboru predsjednika. Imate niz drugih ovlašćenja u drugim zakonima. U ovom zakonu imate član 24 veoma sporan.

Napravite posebni zakon o Predsjedniku republike, ali da ga razmatrano u kontekstu zakona o Vladi, zakona o Skupštini i nečemu što je veoma važno za budućnost Crne Gore. Ovdje je jasno da Milo Đukanović hoće da ono faktičko stanje "gdje je on tu je i vlast" i preko ovog zakona pretvori i u zakosku i drugu formu. Znate ono ... ovlašćenje i u skladu sa zakonom ima druga ovlašćenja, daje mu pravo da kroz ovaj zakon radite što god goćete i vjerovatno hoćete.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 15:07:50)

Hvala, kolega Bulatović.

Komentar na vaše izlaganje ima kolega Rakočević.

Izvinjavam se, ili sam pogrešno vidio, kolega Stanišić.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (19.06.18 15:08:01)

Hvala vam, potpredsjedniče.

Koleginice i kolege, kolega Bulatoviću,

Ja znam da je gospodin Đukanović vaš problem odavno. To je jedini predsjednik kome nijeste mogli da stanete na kraj od kada ste i zajedno bili, svim ostalim vašim predsjednicima vi ste, kako bi narod rekao - doakali, od Momira Bulatovića, Srđe Milića, gospodina Lekića itd. Prema tome o predsjednicima toliko.

Dalje, zbog glasova koliko je osvojio kandidat za predsjednika Crne Gore, gospodin Đukanović je 30% od ukupnog biračkog tijela, 180.000 je 30% od 530.000 i nešto, i od izlaznosti koja je natprosječna u odnosu na evropske standarde osvojio je 54% glasova. Prema tome to je na čast Crne Gore i građana Crne Gore i Demokratske partije socijalista, što je imala kandidata ozbiljnog, a vi ste se krili, gospodo iz Demokratskog fronta, iza trećerazrednih političara koje ste isturili da vam budu kandidati za predsjednika države. To je vaš odnos i prema kandidatu i prema državi Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 15:09:20)

Ovo je sada znači pravo iz člana 97, komentar na izlaganje kolege Bulatovića i kolega Bulatović koristi pravo na odgovor na komentar. Je li tako, kolega Bulatović?

PREDRAG BULATOVIĆ (19.06.18 15:09:34)

Poštovani građani,

Poslije toliko dugo godina, baš sa ponosom i za mene lično i za moju porodicu mogao bih i za Demokratski front da kažem da mi Milo nikad nije bio predsjednik, nikad mi nije bio opsesija i veoma sam srećan i najsrećniji dan u mom životu je bio kad sam se rastao od vas, vas nekih kojima sam bio šef, uključujući i predsjednika Vlade aktuelnog. To je jedan od mojih najsrećnijih dana u životu. Sa Milom Đukanovićem od 1992. godine sam u sukobu samo na jednom pitanju, jer je on već tada počeo da radi nezakonite stvari i njegova Vlada je bila inagurisala i bila je pokrovitelj organizovanog kriminala što je savršeno jasno i dan danas.

Hvala vam, gospodine Stanišiću, što ste se upecali na procenat. Velika je razlika između 25 i 30 pa da je i 30%, poštovani građani, i 30% sa svim zloupotrebama resursa, sa krađom, sa policijom, sa svim što postoji. On ima 100% vlasti u Crnoj Gori i 100% vlasništva nad Crnom Gorom. Zato gospodi koja secira našu politiku mogu da kažem nakon izlaska Milana Kneževića iz nepravednog zatvora političkog u koga ste ga vi smjestili, vi ste ga smjestili, jer ste pogazili Ustav i sada vam je kao popiti čašu vode pogaziti Ustav. Demokratski front će, ono što vam je on je on juče rekao, da bude još jači i nastaviće svoju političku borbu. Naša politička borba jeste da oslobodimo Crnu Goru u ime onih 70% koji ne glasaju Demokratski partiju socijalista.

Poštovani građani, ne mogu da shvatim da neko ko je predstavnik navodno naroda, pa čak i Demokratske partije socijalista, sa nama govori o procentima, kada su čovjeka poslali u zatvor na pravdi boga. Kada imaju namjeru i sude bez ikakvog razloga Andriji Mandiću i Milanu Kneževiću i oduzeli su im pasoše i ne daju im da napuste teritoriju Crne Gore. Kada Nebojši Medojeviću i desetak naših funkcionera sude zbog izmišljenog tzv. pranja novca. Ja sam juče rekao, dajte finansiranje nezakonito kampanja i partija da bude krivično djelo pa da vidimo Katnića hoće li prije dokazati da ta krivična djela čini Demokratska partija socijalista ili Demokratski front. Naravno, Demokratska partija socijalista i Milo Đukanović lično i to je suština čitave priče. E malo vam je to, nego hoćete da uvedete polako i predsjednički sistem. Mnogo će biti Milu Đukanoviću. Dovoljno mu je da je sa ovim stepenom izlaznosti on postao predsjednik Crne Gore kako je postao i ima odgovornosti i opozicije što nije bila jedinstvena, ali ne Demokratskog fronta.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.06.18 15:12:37)

Ovim smo završili ovaj krug komentara i odgovora na komentar.

Kao što sam najavio, sledeći učesnik u raspravi je kolega Miloš Nikolić. Neka se pripremi kolega Goran Danilović.

Izvolite, kolega Nikolić.

MILOŠ NIKOLIĆ (19.06.18 15:12:56)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovane predstavnice Vlade, poštovani građani,

Pred nama je danas Zakon o Predsjedniku Crne Gore i rekao bih da ovaj zakon više u jednom tehničkom smislu reguliše nešto što je i do sada bilo regulisano pojedinim podzakonskim aktima i propisuje određena tehnička rješenja koja se tiču organizacije i načina rada, obavljanja funkcije predsjednika, nego što nešto u suštinskom smislu mijenja, odnosno zapravo ništa u odnosu na ono što su bila dosadašnja rješenja nadležnosti i prava predsjednika. Smatram da je jako važno što se ovaj zakon danas našao u skupštinskoj proceduri, budući da, kao što je rečeno,

nemamo zakon o Vladi, nemamo zakon o Skupštini, nemamo zakon o Predsjedniku, vjerujem da ćemo ga za koji dan imati. Jako je važno da zakonskim rješenjima štitimo ono što su državne institucije, štitimo instituciju predsjednika države. Na kraju krajeva i gospodin Bulatović se složio sa tim, sada u svojoj izjavi.

Što se tiče nomotehničkog rješenja ovog zakona, dakle Zakon je podijeljen u pet poglavlja. U prvom poglavlju Osnovne odredbe regulišu se sve one stvari koje su negdje i karakteristične za osnovne odredbe svih drugih zakona, u drugom poglavlju se regulišu prava i dužnosti predsjednika, u trećem prava predsjednika po prestanku funkcije, u četvrtom služba predsjednika i završne odredbe.

Dakle, što se tiče prava i dužnosti predsjednika koje se regulišu ovim zakonom, rekao bih da je riječ o nekim osnovnim pravima, koje prosto svaki predsjednik u svijetu ima, koje se tiču rezidencije, obezbjeđenja vozača, plate i u tom dijelu prosto ne omogućava se ništa više novom predsjedniku nego bilo kom ranije da vrši bilo kakve funkcije i da ima nešto veća prava koja bi izlazila iz onoga što su ustavna ovlašćenja ili čime bi postojala, da kažem, opasnost da se ugrozi ono što je ravnopravnost vlasti u Crnoj Gori, odnosno ravnopravna podjela vlasti kako je to bilo do sada.

Što se tiče dužnosti predsjednika bilo je komentara da nisu uvođene obaveze, odnosno da nisu detaljnije razrađene, dakle imamo dužnost čuvanja tajnih podataka i uvođenje zakletve predsjednika koja, što je veoma važno, ima konstitutivno dejstvo, čime je negdje dodatno osnažena i funkcija predsjednika Crne Gore u dijelu ugleda same funkcije.

Što se tiče prava predsjednika po prestanku funkcije, mislim da negdje i kao država prosto imamo obavezu da ljude koji su pet ili deset godina predstavljali državu na taj način dodatno zaštitimo i mislim da je ovim rješenjima pronađena neka adekvatna mjera u tom dijelu, dakle i u dijelu zarade koja je 70% u odnosu na ono što je bilo njegova zarada u poslednjem mjesecu obavljanja funkcije, koja prestaje onog trenutka kada se nađe novi radni odnos, i u dijelu nekih materijalnih uslova za obavljanje te funkcije, u dijelu jednog savjetnika, kancelarije itd. Dakle prosto vodi se računa o dignitetu ličnosti koja je obavljala da kažem najznačajniju državnu funkciju u jednom značajnom periodu i vjerujem da time i kao država pokazujemo jednu vrstu ozbiljnosti i dodatno gradimo svoj imidž i svoj renome.

Što se tiče službe predsjednika, vidio sam da je i to izazvalo jednu vrstu polemike, rekao bih dakle da je to nešto što je već postojalo u članu 5 Odluke iz 2013. godine, pročitacu član: "Za izvršenje poslova iz svoje nadležnosti predsjednik Crne Gore obrazuje savjete, komisije i radne grupe kao stalna ili privremena radna tijela. Sastav broj i djelokrug rada radnih tijela iz stava 1 utvrđuje se aktom o njihovom obrazovanju, odnosno osnivanju." Dakle, ovo je rješenje koje smo već imali.

Što se tiče člana 24 o kojem je danas polemisano, dakle imamo da predsjednik može za izvršavanje poslova iz svoje nadležnosti obrazovati savjete komisije, grupe kao i stalna ili privremena radna tijela, sastav, broj i djelokrug stalnih i privremenih radnih tijela iz stava 1 ovog člana potvrđuje se aktom o njihovom obrazovanju.

Što se tiče odrednice "djelokrug" koja se nalazi u stavu 2, koja je izazvala zabrinutost, podsjetiću vas na stav 1 u kojem kaže da za izvršenje poslova iz svoje nadležnosti, nadležnosti utvđene Ustavom, tako da stavom 2 članom 24 ne može se derogirati nešto što su ustavna ovlašćenja. Tako da vjerujem da smo i na taj način izbjegli bojazan da ravnopravna podjela vlasti u Crnoj Gori, o kojoj sam već govorio, bude ugrožena. Imamo i završne odredbe koje su karakteristike svakog zakona.

Sve u svemu, vjerujem da imamo jedno kvalitetno zakonsko rješenje, pravno dobro postavljeno, smatram ga ozbiljnim iskorakom u dijelu ozbiljnosti države Crne Gore u cjelini. Vjerujem da ćemo uskoro dobiti zakon o Skupštini, zakon o Vladi, da ćemo na taj način dodatno ojačati institucije koje u budućnosti sve više treba da se oslanjaju na ono što je njihova inicijalna snaga, a sve manje na ono što su sposobnosti pojedinih ličnosti, kako je to bilo u prethodnom periodu. Prosto, vladavina prava jeste sistem ... neko nešto zahtijeva i upravo vjerujem da ovim zakonom dajemo jedan snažan doprinos u tom dijelu. Zahvaljujem.

Hvala vam, kolega Nikolić.

Kao što sam najavio, sad je na redu kolega Goran Danilović, neka se pripremi kolegistica Šćepanović.

GORAN DANILOVIĆ (19.06.18 15:18:07)

Uvaženi građani, kolegistica i kolege, gospodine predsjedavajući,

Dopustite mi da kažem nekoliko riječi u ime rukovodstva Ujedinjene Crne Gore kao poslanik sa iskustvom u ovom parlamentu a u vezi sa pomenutim Predlogom zakona o Predsjedniku Crne Gore.

Da se radi o pravom predlogu zakona onda bismo danas ovje imali predlog višestranačke radne grupe, radne grupe su danas izuzetno popularne, parlamentarne, koja bi istovremeno predložila tri zakona. Godinama unazad sam govorio da smo jedina zemlja u regionu, jedna od rijetkih u Evropi i u Evroaziji koja nema nijedan od ta tri ključna predloga zakona, odnosno nijedan od ta tri zakona, o predsjedniku države, o skupštini i o vladi. Ne može Ministarstvo javne uprave, ako ćemo pošteno, da predlaže zakon o Predsjedniku Crne Gore, ne može.

Trebalo bi danas sa vama drugačije da razgovaram, ali vi za to nemate kapacitet. Tu ću stati, da ne bude da likujem. Ne može, zbog toga što vi niste napisali zakon o Predsjedniku, vi ste napisali zakon o bivšem predsjedniku, o njegovim pravima, privilegijama i časti.

Ja se slažem, mislim da je maloprije kolega Bulatović tako nešto pomenuo, koliko god bilo rizično tako nešto reći, da svakog neposrednog biranog predsjednika Crne Gore, Crna Gora treba da uvaži. Način na koji ste vi to ovdje uradili uvodeći u pravni sistem da to važi od trenutka sticanja nezavisnosti je poguban i to govori, u stvari, da svaka poruka iz klupa Demokratske partije socijalista da vi hoćete da promijenite Crnu Goru, da je pomirite, da je učinite drugačijom je ne nemušta nego neiskrena. Ovako se to ne čini.

Ja bih volio da DPS glasa da bivši predsjednici Crne Gore izabrani neposredno na izborima koje ste vi predlagali i vi podržavali imaju ista prava. Do čega ste vi došli? Neko vas je natjerao da se stidite, od 27 ili 28 godina svoje političke karijere, očigledno je bila burna, stidite makar trećine. Zašto na to pristajete? Izvinite što ću pomenuti ime, Momir Bulatović je bio vaš izbor, Momir Bulatović je imao vašu podršku, Momir Bulatović je bio favorit Mila Đukanovića, Momir Bulatović kojega ste ovim namjerno izmjestili iz reda bivših predsjednika je bio u tom trenutku otac političke nacije koja se stvarala. Zar mislite da se takve stvari ne vide? Zar mislite da to niko ne primjećuje? Po strani što nama ne treba nikakav zakon da bi utvrdili poziciju predsjednika jer je Ustavom potpuno klimava.

Ponavljam stav i stav Ujedinjene Crne Gore - Predsjednika Crne Gore, ako bude pravde, sa ovim ovlaštenjima, treba birati u Parlamentu.

Bilo je vrlo nekorektno prije neki dan kada ste iz Ministarstva objašnjavali zašto je vaš predlog dobar, kada ste kazali namjerno preskočivši sve što je iza zapete, da između ostalog Predsjednik komanduje Vojskom Crne Gore, zapeta, na osnovu odluka Savjeta odbrane. Da ima to ovlaštenje, da to ipak nije kolektivno rukovođenje vojskom, ja bih danas ćutao i rekao da, samo zbog toga, bez obzira koliko nam bila mala vojska, i zato što se neposredno bira treba uraditi ovako. Ali, gospodo, vi ništa ne želite da uradite potpuno iskreno, konsekvantno dovedeno do kraja.

Šta vama smeta, uvažena ministrica, gdje ste vi bili tih 90-tih godina, kako se kao profesionalac osjećate kad vam je neko rekao da za dvojicu važi a da za trećega ne važi, za trećega koji je stvorio ovu dvojicu? Za trećega koji je bio prvi godinama vašom voljom, možda vašom lično ne, ali svih onih koji danas brane pravo da bude upravo ovako. Ne može. Ovo nije zakon o predsjedniku. Ako ćete ovako napisati i zakon o Skupštini i Vladi bolje da ih nemamo.

Zašto niste uredili i razradili u Predlogu zakona onaj dio koji se ne tiče rušenja ustavnog principa, odnosno onoga što je Ustav zapisao, kako predsjednik daje mandat za sastav Vlade? O tome ni riječi. To ste morali da uradite, da upišete ono što Ustav nije definisao ... Niste. Ostali ste nedorečeni kao što ste i ovdje, on ima pravo na savjet, on ima pravo na rad komisija i čega? I predsjednik treba sam da se obrati Skupštini ukoliko želi svoja prava po prestanku mandata. A

gdje ste to našli u uporednoj praksi? Predsjednik bivši ima prava ili ih nema. On može da ih se odrekne, ali nijednu instituciju kada se bira neposredno, jer je građanin nosilac suvereniteta, ne treba da pita, a najmanje skupštinski odbor. To je poniženje.

Ovo je predlog zakona pomalo o Milu Đukanoviću, a pomnogo o Filipu Vujanoviću. Nije vam to trebalo tako. Odreknete se u istorijskom trajanju onoga vremena kad je Crna Gora bila u sastavu međunarodno priznate Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Jugoslovenske kraljevine, taj dio ne postoji u našem pamćenju iako ... što držimo čas svojim precima koji su u tom trenutku znali šta rade, kažem međunarodno priznate. Završavam. Odreknete se potom onog perioda za koji ste vi krivi, ja sam tada bio protiv vas, za koji ste vi krivi, 10 godina trajanja, 10 godina trajanja, i tada sam bio protiv vas, i tada sam bio protiv vas. I da nijesam protiv vas ne bih ja bio danas ovdje i ne bi mi prava utvrđivao ni Vrhovni ni Upravni sud, nego bi to bila potpuno normalna stvar.

Nemam nikakvu emociju prema vama, imam profesionalan odnos, završavam, molim vas. Ja gotovo rijetko i nikad ne zloupotrebljavam, ali vas pitam kao profesionalca kako možete da predložite jedan ovakav zakon, da ga hvalite a da sami znate kao svi građani Crne Gore da je nedostatan, nekorektan, što je politički obojen, što je svađalački. Ne želite ... ni na jednoj svečanosti zbog toga što bi se moglo desiti da ne misli kao svečari. To je sudbina svih nas i poslanika koji će jednog dana otići u političku penziju zasluženu ili ne, to je sudbina da Crna Gora postoji samo u onoj polovini koja je na pravoj strani istorije. Bojim se da će jednoga dana i ta prava strana istorije biti dovedena u pitanje jer vi u stvari želite upravo to.

PREDSJEDAVALAČ GENCI NIMANBEGU (19.06.18 15:25:41)

Sljedeći govornik, kao što sam najavio je kolegunica Marta Šćepanović i imamo po redu Gorana Radonjića, Daliborku Pejović, Branka Radulovića itd.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (19.06.18 15:26:20)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani predlagači, uvaženi građani,

Poslije skoro tri i po sata diskusije o ovom predlogu zakona, zaključila bih slušajući ove današnje diskusije posebno pojedinih opozicionih poslanika, da neki još uvijek nijesu upoznati sa nadležnostima Predsjednika koje su propisane Ustavom, dakle nijesam sigurna da li su pročitali Ustav u tom dijelu, da nijesu upoznati sa položajem Predsjednika i njegovom ulogom u pravnom i političkom sistemu, jer vjerujem da jesu da sigurno njihove diskusije danas ne bi išle u ovom pravcu.

Takođe, očigledno je da ne postoji ni slika o nadležnostima Skupštine, jer da se znaju nadležnosti Skupštine znali bi da zakonodavna vlast nije ovlašćena da zakonima mijenja nadležnosti Predsjednika niti da mu dodjeljuje nove nadležnosti zakonima, niti da mu oduzima one nadležnosti koje su mu predviđene Ustavom. Isto ovo se odnosi i na Vladu.

Dakle, posebno zakonom, ono što sam čula ovdje danas, ne možemo rješavati ni sukob nadležnosti zakonodavne, izvršne i sudske valjda vlasti, nijesam tačno shvatila između koga bi bio taj sukob nadležnosti i kako ... zakonom može predvidjeti kada je Ustav tačno precizirao koje grane vlasti postoje i nadležnosti svake od njih.

Ono što danas takođe je jasno iz ovih diskusija je da se neki očigledno još uvijek nijesu oporavili od poraza, tako da umjesto da se bave sobom i strategijama u svojim partijama oni tokom cijele današnje diskusije bacaju neke jeftine spinove, preklapanje Vlade, oduzimanje nadležnosti Vladi, partijsko upravljanje, formiranje novih službi savjeta, komisija. Dakle da budemo jasni, ovdje nama nikakvih formiranja niti novih službi osim onih postojećih, ali predstavnici opozicije imaju pravo i na to.

Što se tiče Predloga zakona konkretno, on uređuje i prava Predsjednika, a takođe i prava Predsjednika nakon što mu prestane mandat, kao što smo već i čuli. Bitno je naglasiti da on ta prava može da koristi ali ne mora. I načelno samo predsjednik koji je razriješen nema prava koja

po prestanku mandata ima predsjednik kome je mandat prestao iz nekog drugog razloga, čime se posredstvo razloga zbog kojih je razriješen vrednuje, dakle i način na koji je on izvršavao i obavljao svoju funkciju.

Takođe je veoma bitno naglasiti da, pošto se postavlja pitanje posebnih prava koja ima bivši predsjednik, polazeći od činjenice da je Predsjednik konstitutivni organ države, da se bira na osnovu opšteg i jednakog biračkog prava na neposrednim izborima tajnim glasanjem na period od pet godina, da je najviši izabrani državnik Crne Gore. Sva ova posebna prava koja su Predsjedniku priznata zakonom, a koja su specifična po tome što su stvorena samo u odnosu na tu državnu dužnost i izvan nje ne postoje, dakle moraju se razmatrati upravo u skladu sa tom činjenicom. Ta prava se prije svega odnose, kao što smo i čuli, pravo na kancelariju, pravo na vozilo, ali takođe ono što je vrlo bitno to su i prava koja su usmjerena na naknadu koju on prima nakon prestanka funkcije, koja, kako je ustanovljeno ovim zakonom, nije neka puka povlastica osim tradicionalne simboličke funkcije i sticanjem posebnosti državnog suverena, ona ima i funkciju uravnoteženja javnog interesa demokratske države i pružanje jemstva pojedincima da će nakon prestanka obnašanja dužnosti predsjednika biti u jednoj sigurnoj i stabilnoj ličnoj situaciji. Na neki način je to kompenzovanje neizvjesne lične situacije bivših predsjednika do koje dovodi prihvatanje predsjedničke dužnosti, kao i štetnih posljedica koje zbog prihvatanja predsjedničke dužnosti pogađaju dotadašnji profesionalni i karijerni život najvećeg državnog zvaničnika. Tako da je potpuno opravdano što se danas ovaj zakon našao na dnevnom redu i što je predložen od strane Vlade.

Žalimo svi što nije usvojen i ranije i mi ćemo ga podržati.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 15:31:16)

Zahvaljujem se Marti Šćepanović, predsjedniku Zakonodavnog odbora.

Ovdje imam raspored koji ne odgovara baš ovome što sam čuo da se pripreme poslanici, ali evo predlažem što je kolega potpredsjednik rekao.

Ko je bio sad na redu, gospodin Radonjić? Izvolite. Poslije toga ide Branko Radulović, pa ćemo da vidimo dalje. Hvala.

Saglasan, ako kažete gospodine Radonjiću, da prekinemo jer bi tako i trebalo poštujući član 99. U načelu se raspravlja tri sata, mi raspravljamo tri i po sata. Ja sam zamolio i zbog toga sam i tražio konsultaciju da sedam poslanika koliko je ostalo, ili šest, sedam iz pozicije i opozicije, pokušamo da skratimo da pričamo duplo manje nego što je predviđeno vrijeme. Nisam saglasan da su svi saglasni. Mi smo obavili konsultacije sad sa kolegama iz DPS-a i mi ćemo skratiti broj ljudi koji će govoriti sa ambicijama zbilja da pokušamo da danas završimo nekoliko tačaka dnevnog reda.

Zato bih zamolio i prihvatam, shvatio sam i da poslanik Radulović ima u tom pravcu. Zamolio bih vas da iskoordinirate sa kolegama iz kluba kako bi zbilja pokušali da ovu tačku dnevnog reda završimo kako bi prešli na sljedeće tačke dnevnog reda.

Gospodine Radonjiću, izvolite. Dobro bi bilo vašim primjerom da pokažete i izađete u susret ovakvom pravcu rada. Izvolite.

GORAN RADONJIĆ (19.06.18 15:33:04)

Zahvaljujem, mada, primjer sam već dao, ja nisam oduzeo do sad mnogo vremena u dosadašnjem nastupu ovdje, nego sam zaista baš najmanje ja uzeo. Ali u redu.

Dakle, raspravljamo danas o Zakonu o predsjedniku. Ovdje sam i kao profesor dužan da kažem, prvo, da po pravopisu predsjednik bi se moralo pisati malim slovom. Dakle, ako stoji veliko slovo onda je to jedna stilska figura koja zapravo znači opšta imenica umjesto vlastite. Na primjer Duče umjesto Musolini, Firer umjesto Hitler. Šef, kad se misli na tačno određeno, koliko sam čuo, recimo u Demokratskoj partiji socijalista kad kažu šef misli se na predsjednika stranke. Dakle, ta greška, rekao bih, nije slučajna, nije samo pitanje neznanja pravopisa. Po Frojdu ili po narodnoj - jezik hoće pravo, ovo i nije zakon koji bi trebalo, kako se kaže u prvom članu, da uređuje, pa

citiram: "način obezbjeđivanja materijalnih i drugih uslova za obavljanje funkcije", nego je zakon koji se odnosi na tačno određenog čovjeka, jednoga, sadašnjeg predsjednika i na tačno određenog drugog čovjeka, bivšeg predsjednika.

Dakle i pitanje retroaktivnog djelovanja, dakle motivacije, razmišlja se ne o instituciji nego tačno o određenom pojedincu. Već je pomenuto, moram i ja reći, da bi obavezno bilo da se odnosi na prethodne predsjednike. Zapravo, taj pretpostavljeni, već smo ga čuli, odgovor na pozivanje 2006. ovdje ne važi. Zašto ovdje kažemo 26 saziv, zašto u hodniku Skupštine imamo dokumenta koja ukazuju na neku tradiciju, na neko nasleđe? Dakle, ovdje se ne radi samo o pravima konkretno jednog predsjednika ili drugih, nego o stavu države prema sebi i prema svojoj istoriji, prema nasleđu. Dakle i na ovom primjeru imamo mijenjanje sopstvene prošlosti, birasanja nečega što je postojalo i što jeste naša istorija, vaša istorija. Jednako tako prema novijoj i prema starijoj istoriji imamo stalno mijenjanje i prepravljanje.

Ponovo, simptomatična je izjava novog predsjednika o tome da je autoritet u čovjeku, u pojedincu. On je, dakle, tom izjavom odgovorio na već u javnosti primjedbe koje su bile da je ovo zakon koji se dodaje zbog njega. Dakle, ako on kaže da je autoritet u pojedincu a ne u institucijama, on direktno ruši institucije. Autoritet bi morao da bude u institucijama, a mi na žalost znamo da to nije tako. Čemu postoje izvori, čemu postoji proklamovana podjela vlasti ako je moć u jednom čovjeku, pa bez obzira ko bio taj čovjek i koju funkciju trenutno obavljao? To je onda despotizam a ne demokratija, ne pravna država. Nikad nijedan čovjek ne smije imati neprikosnovenu moć, jer je naš zadatak i kao građanina i kao predstavnika građana da branimo institucije. Ako mi ovdje u Skupštini Crne Gore prihvatamo dezavuisanje institucija onda ničemu dobrome nemamo da se nadamo ni kao građani ni kao zajednica. Autoritet mora biti izvan institucija i izvan bilo kog pojedinca. Na žalost, stanje je takvo. I glavne odluke donosile su se i donose se i dalje izvan institucija. Neki na žalost i iz opozicije su jednaki problem. Kada se daje predlog za izlazak iz krize on se ne šalje instituciji nego se šalje nekome izvan, čak izvan zemlje, Evropskoj uniji koja bi trebalo da na takozvani plan da saglasnost.

Većina odredbi ovdje se odnosi na bivšeg predsjednika, pa je pitanje kako je on radio, je li nezakonito do sada radio ako je tek sad potrebno da se donosi zakon. Neumjesno je naročito ono što sam čuo ovdje, poređenje sa Barakom Obamom. Ima li ikoga na svijetu ko misli da je jednako ili da se po ičemu mogu Barak Obama i dosadašnji predsjednik Filip Vujanović upoređivati? Ne radi se o tome samo da je u Sjedinjenim Državama predsjednički sistem i da se tamo moć zasniva na Ustavu, na zakonu. Ali unutar postojećih ovlašćenja bivši predsjednik Crne Gore nije se njima koristio.

Moram da podsjetim uvijek na to da je obećao neposredno prije nego što je izabran da će da predloži, da inicira referendum o NATO i da je na kraju rekao, što je zaista teško kvalifikovati a da se ostane unutar pristojnosti, da se predomislio.

Primjer Obame, opet važan. Dakle, čim više nije na čelu institucije, mada ima ogromnu popularnosti nesumnjivu, on više nema nikakvu moć ni institucionalnu ni vaninstitucionalnu.

Kolika je služba koju novi predsjednik može da koristi, od koliko bi se ljudi sastojala, koliki je budžet za to? Mišljenje Ministarstva zaista neumjesno jer ovdje, ponovo da kažem analogiju, Zakon o majkama toliko je puta kritikovan da se nije znalo koliko će da utiče na budžet, pa kako ovdje utiče na budžet kad se ne zna, on teorijski može stotine i hiljade ljudi da zaposli u tim svojim radnim tijelima. Da završim ... ovog zakona nikako nije ono što piše u obrazloženju, a to je obezbjeđivanje digniteta funkcije. Naprotiv, ovdje se samo potvrđuje da smo daleko od vladavine prava, daleko od čvrstih institucija koje će biti iza svakog pojedinca, a nažalost sve dok se institucije ne formiraju i da budu jače od bilo koga, mi nemamo mnogo čemu da se nadamo, nema sreće ni za građane, a ni za naše društvo i zajednicu u cjelini.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (19.06.18 15:38:33)

Dajem riječ Branku Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (19.06.18 15:38:39)

Gospodine Gvozdenuviću, samo jednu malu sugestiju. Da danas iscrpimo prijavljene, ljudi su analizirali ovaj zakon, i da uvažimo njihova mišljenja, današnje iskustvo, da na određeni način se prema njima odnesemo na kolegijumu kako bi podstakli polemichnost, efikasnost i kvalitet rada. Saglasan sam sa vama oko toga, tako da u odnosu na druge tačke možemo se i dogovoriti kako i što. Znači, ovi ljudi koji su ...

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 15:39:09)

Poslaniče Raduloviću, obavili smo konsultacije i u skladu sa tim konsultacijama dogovoreno je da svi prijavljeni kandidati završe svoja izlaganja.

BRANKO RADULOVIĆ (19.06.18 15:44:02)

Hvala, dogovoreno.

Bićemo mnogo bolji kada budemo još kvalitetniji u kolegijumu sa nekim iskusnim vukovima, nećemo konkretno ime.

Ja sam, ljudi, za to da Crna Gora bude uistinu država u pravom smislu i da svi njeni čelnici imaju ne samo autoritet u istoriji nego da imaju posebne privilegije, koje će im omogućiti da taj autoritet i tu poziciju na određeni način i materijalno i finansijski podrži. Što znači da sam ja na određeni način i za ovaj zakon, zajedno sa mojim drugom Peđom Bulatovićem, možemo mi biti i crne ovce, a mi smo svojeglavi i mislimo na jedan najkvalitetniji način. Ali, gospođo Pribilović, ovo čitajte vrlo kvalitetno ovaj progam i prethodni programi, oni su u istinu napravili da sve grane vlasti budu vin - vin, svi pobjednici ali svi u saglasju. Što znači i Skupština i Vlada kao jedan dio izvršne vlasti i predsjednik države kao drugi dio izvršne vlasti da budu u potpunoj ravnoteži, saglasju, dobrotvornom konfliktu za dobro Crne Gore. Mi smo ovo predložili, moja malenkost u prethodnom sazivu, taj nacrt je u onoj fioci gdje sam bio potpredsjednik, još čami Predlog zakona o Skupštini Crne Gore, Predlog zakona o Vladi Crne Gore i Predlog zakona o Predsjedniku Crne Gore. Ja sam vidio da nešto strašno fali, a to je kada smo mi počeli pregovore sa Evropskom unijom, Evropska unija se stvara ovđe, ne u Briselu i kada sam ja vidio da to nije opštedruštveni konsenzus, da se sve to prenosi na izvršnu vlast, da zakonodavna vlast i Parlament koji bira izvršnu vlast nije ono što znači vin - vin i civilni sektor koji treba uvažiti. Ali, mi smo kao poslanici, ja ću to pričati o platama, ja mrzim demagogiju, ništa na svijetu više ne mrzim nego demagogiju, poltronstvo. Mi ovđe treba da imamo najveću platu, ja sam za to, ali o tome ćemo pričati. Ja sam vidio da to fali i trebali ste, ukoliko stvarno želite da uradite tu potpunu ravnotežu, da donesete cio paket zakona. Da vidimo da li je Ustav dobar, svaki dan mi treba, ljudi, da mijenjamo Ustav zbog ustavnosti, zbog velikog koncenzusa, zbog dobra Crne Gore. Nije ustav nešto što je ustav, može biti samo trenutna reakcija, ne nikako istorijski proces.

Ministrice, ovo nijeste napravili na kvalitetan način, vi nijeste napravili na kvalitetan način što se tiče ovog zakona. Ja sam ta noćna ptica koja ore po internetu, izučavam pravila, sve manje spavam, to ćete i vi kad dođete u moje doba takođe, to je prirodni ciklus, i vidio sam da je to jedan vještački, neprirodni hibrid. Vi ste mogli, da nešto što analizirate oko predsjednika ili oko prethodnog predsjednika, za sve sam da im damo kancelarije, za sve sam da im damo materijalno, za sve sam ukoliko daleko bilo prijevremeno umru da umru uz najveće počasti, da ih sahrani da ih gore pošalje. Vi to nijeste ništa uradili, ta kontradiktornost vaša ... Ima jedno iskustvo, ministrice, slušajte mene. Znači, ima jedan konflikt u produženom trajanju. Znači, ja kao predsjednik države imam vrlo tajne informacije, mogu da plasiram oružje, mogu da iskoristim to i pet godina ne mogu da obavljam tu funkciju, ako obavljam tu funkciju onda sam napravio jednu od najvećih antidržavnih stvari. To može da bude iskustvo. Ovo je jedna velika priča zbog crnogorskog guvna, o kome vam ja često pričam i koje je sve više utemeljeno, crnogorsko znači svih građana Crne Gore, poučite to. Filip će imati satisfakciju kao Branko Kostić, Momir Bulatović, svi koji su bili predsjednici Crne Gore. Crna Gora kad mi neko reče...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 15:45:09)

Riječ ima Milan Knežević.

MILAN KNEŽEVIĆ (19.06.18 15:45:32)

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, posebno želim da pozdravim sobu broj 8 i krevet broj 2 na kom sam meditirao vezano za ova politička dešavanja i ovaj Zakon o Predsjedniku države.

Da se mi ovdje, narodski rečeno, ne foliramo. Ovo je zakon protiv Druška Markovića napisan od strane Mila Đukanovića. Jer, Milo Đukanović nije Filip Vujanović, Mila Đukanovića ne interesuje da u ponoć 31.decembra ide u Kliničko-bolnički centar da kida blizancima pupčane vrpce, da ih čašćava sa po 500 evra. Mila Đukanovića ne interesuje da ide u Plantaže da gustira vino niti ga interesuje da negdje na planinama ili mostovima budi portire kao Duško Marković po Sinjajevini i Bjelasici prijeteći im da ovako više neće moći ako ih uhvati da spavaju u dva sata poslije ponoći.

Duško Marković je, izgleda, sa pozicije premijera odlučio da ne bude Igor Lukšić i zato je spreman da napravi razne evroatlantske akrobacije koristeći čak i djelove opozicije, koketirajući sa njima ne bi li stavio do znanja Milu Đukanoviću da se priprema smjena unutar Demokratske partije socijalista. Javnost Crne Gore treba da zna sljedeće - Milo Đukanović kontroliše poslanike DPS-a, a Duško Marković kontroliše Vladu i to je jedan balans straha između njih dvojice, i kad Milo Đukanović kaže mi možemo bez Evropske unije šta dobijemo - dobijemo platformu Bora i Ramiza koju pozdravi ko - Duško Marković i mi sutra imamo Bora i Ramiza kod Hana gdje će da mu predlože platformu o prevazilaženju krize koju će pozdraviti ko - Duško Marković. Dakle, Milo Đukanović na mala vrata uvodi polupredsjednički sistem, jer je dovoljno sa pozicije predsjednika DPS-a posmatrao kako se odvija situacija u njegovoj partiji, eliminisao je sve moguće kandidate za predsjednika, evo sada eliminiše i javni servis i u pogodnom trenutku obračunavajući se i sa Demokratskim frontom kroz procese kroz koje prolazimo ove dvije godine, odlučio je da se kandiduje i sa 20% podrške u ukupnom biračkom tijelu postao je predsjednik Crne Gore, što znači da Đukanović ne uživa podršku svih građana Crne Gore i da su apstinenti dominantno presudili na tim predsjedničkim izborima.

Mi sad ovdje u Crnoj Gori imamo igru prestola između Duška Markovića, koji je odjednom iz Podbišća postao poklonik Brisela i Mila Đukanovića koji sad sve više pogleduje ka istoku i podsjeća se svog ruskog jezika. A da ne bi ispalo da su sve zaboravili i da je sve ovo bio fokus na Mila Đukanovića i na Duška Markovića, ubačen je i Filip Vujanović. A ja ću vas podsjetiti, slobodni građani Crne Gore i vi u ZIKS-u, kako ga je u aprilu 2013. godine izgurao na binu u zgradi stare Vlade Milo Đukanović, rekavši mu "Diži ruke, ti si novi predsjednik Crne Gore", iako je znao da nije predsjednik Crne Gore. A takođe ću vas podsjetiti na 2018. godinu ko je bio izuzev Brana Gvozdenovića iza Mila Đukanovića. Nije bilo Duška Markovića ali bio je Filip Vujanović i to sa takvim pogledom kao da je pobjegao sa one slike Edvarda Munka, Krik, znate onaj na mostu što se uhvatio za glavu i vrišti dok sunce zalazi. To je vrhunska slika, genijalno djelo, gospodine Gvozdenoviću, to je Norvežanin, morate tu sliku... Vjerujte, to je pohvalno, ovo je za evropske integracije.

Mogu li da nastavim? Hvala.

I dok se radnici "Radoja Dakića", profesori u školi u penziju ispraćaju sa knjigama, evo moja majka je radila 40 godina u školi, dobila je Gorski vijenac na poklon, a Filip Vujanović dobija kancelariju, dobija dva automobila, dobija pet - šest savjetnika i možda je trebalo staviti amandman da u ime DPS-a ide po Čepurcima i izjavljuje saučešće i drži govore za zaslužne građane.

Dakle, slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, ovo je zakon usmjeren protiv Duška Markovića od strane Mila Đukanovića i samo se nastavlja igra prestola između njih dvojice i ko ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 15:50:39)

Za riječ se prijavio Radule Novović.

RADULE NOVOVIĆ (19.06.18 15:50:45)

Hvala, potpredsjedniče.

Prosto sam htio da prokomentarišem jednu tezu koja se danas provlači u nekoliko izlaganja kolega iz Demokratskog fronta.

Mi smo javni radnici. Ono što kažemo nas obavezuje, a ono što kažemo mora imati utemeljenje u činjenicama. Činjenica je da predsjednik Đukanović ovu utakmicu nije dobio sa pola koša ili par koševa razlike nego sa 26.000 razlike. Dakle, to je ogromna i nesumnjiva pobjeda. U činjenicama i u brojevima to izgleda ovako: Milo Đukanović je u utakmici koja se igrala 15. aprila dobio 180.274 glasa. Kandidat Demokratskog fronta Mladen Bojanić je dobio 111.711 glasova. Gospodin Đukanović je dobio 68.000 glasova više nego vaš kandidat. Poređenja radi, ovako radi građana da kažem da Nikšić ima 58.000 birača, Bijelo Polje 40.000, Bar 40.000. Dakle, radi se o jednoj ogromnoj razlici.

Predsjednik Đukanović je bio koordinator na lokalnim izborima u Podgorici. Demokratska partija socijalista sa svojim koalicionim partnerima Bošnjačkom strankom i Liberalnom partijom u Podgorici je osvojila 48.047 glasova. Demokratski front i SNP su osvojili 12.291. Znači koalicija koju je predvodio DPS osvojila je 35.000 glasova više nego vaša koalicija.

Na nivou države, i to da pomenem, Demokratski front i SNP su osvojili 75 mandata manje nego prije četiri godine, prije četiri godine imali ste 125 mandata na nivou Crne Gore, sad imate 125.

Jedno pitanje za gospodina Kneževića, ali iskreno da mi odgovori - da li on smatra da bi partija čiji je on predsjednik, Demokratska narodna partija, da samostalno nastupi na izborima osvojila cenzus i ušla u Parlament. Molim vas da iskreno odgovorite. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 15:53:19)

Pravo na repliku, odgovor na komentar ima. Ja ću ovo moje iskoristiti kao repliku, pitali ste ko je stajao iza Đukanovića. Stajali su svi ljudi koji su učestvovali u izbornom procesu. Ostali ljudi koji su bili na izbornim mjestima, znači oni su bili u svojim opštinama. Ja se ne sjećam da ste vi izašli iza svog kandidata, ali nije važno. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (19.06.18 15:53:56)

Znači ja sam pogodio suštinu. Gospodin Gvozdenović je replicirao meni na ono što sam ja izjavio, a to je da iza Mila Đukanovića 15. aprila nije bilo Duška Markovića jer je negdje zastao na putu između Mojkovca i Kolašina i to je živa istina, Duško Marković nije želio da proslavlja pobjedu sa Milom Đukanovićem. Vi to sad morate da peglate, i vi ste mjesto Duška Markovića doveli vašega sina tamo, koliko mi se čini.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 15:54:33)

Proslavljao je pobjedu.

MILAN KNEŽEVIĆ (19.06.18 15:54:35)

Vjerovatno da je negdje, nije on proslavljao pobjedu nego je tugovao. A proslavljao je

pobjedu taman kao i Filip Vujanović gdje je njegov pogled govorio više od hiljadu riječi ili što bi rekao Edvard Munk - krik.

Gospodine Novoviću, ja želim da promijenim moje mišljenje da Filip Vujanović u ime DPS-a ide po Čepurcima i drži govore, to treba vi da radite. Vaša takva jedna intonacija, jedan melanholični uzlet, jedna dinamika su dušu dali za govore po Čepurcima i po mjesnim zajednicama i mislim da ste na pravi način samog sebe promovisali.

Što se tiče Demokratske narodne partije...

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 15:55:13)

Gospodine Kneževiću, zbilja vodite računa kako komunicirate. Svi poslanici DPS-a vrlo kulturno komuniciraju sa vama, znači vrlo kulturno. To je prva stvar.

Druga stvar, u skladu sa članom 107. upozoravam gospodina Medojevića. Prekidate govornika u izlaganju i dobacujete. Ja štitim njega od vas. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (19.06.18 15:55:54)

Samo da vam kažem, ako planirate novčano da me kaznite, nemam centa na računu. Znači sami. Zahvaljujući vama. Ako planirate to da uradite. E dobro. Zahvaljujem.

Što se tiče Demokratske narodne partije, čiji sam ja predsjednik, gospodine Novoviću, koja je konstituent Demokratskog fronta, da vam nije smetala i da nema političku težinu, ne biste me poslali u zatvor u jeku lokalnih i predsjedničkih izbora. To je bila sve ujedina vašega šefa i predsjednika Demokratske partije socijalista, a sada na žalost i predsjednika države. A spreman sam, gospodine Novoviću, da se izmjerim uvijek sa Demokratskom partijom socijalista, ako se lišite onog represivnog aparata koji koristite od 1997. godine.

Kada ste govorili o rezultatima, što se niste vratili u 1997. godinu kada je Milo Đukanović pokrao predsjedničke izbore upisavši 15.000 ljudi preko noći, pobijedivši tada Momira Bulatovića, lažno ga pobijedivši jer je Momir Bulatović tada bio predsjednik Crne Gore. Bio sam ponosan što sam 14. januara sa desetinama hiljada građana bio ispred Skupštine Crne Gore i ispred Vlade Crne Gore jer smo branili obraz, čast i dostojanstvo. Kada ste počeli tada da kradete 97. godine, nastavili ste sljedećih 20 godina da kradete ovu državu.

Da vas pitam još nešto. Ovdje se prisjećate Veljka Milatovića, Vidoja Žarkovića, Marka Orlandića, đe vam je Svetozar Marović, pa on je bio predsjednik državne zajednice Srbija i Crna Gora? To je bilo mnogo veća država nego Crna Gora. Što niste našli mjesto za Svetozara Marovića, nego sad on luta tamo platonovim pećinama po Beogradu? Sutra ćete i Duška Markovića da pošaljete za Beograd ukoliko Milivoje Katnić ne bude uspio da ga uhapsi. Nemojte meni da govorite o vašim demokratskim tekovinama i da brojite rezultate Demokratskog fronta.

Jedina istina koju ste saopštili... Mladen Bojanić bio kandidat Demokratskog fronta. Ničiji više, jer su svi drugi radili, pripremali se za lokalne izbore, jedino je Demokratski front snažno vjerovao u Mladena Bojanića.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 15:58:14)

Sledeći govornik je Nikola Rakočević.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (19.06.18 15:58:23)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani građani, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi predlagачi zakona,

Nakon burne rasprave danas cijeli dan ja ću se pokušati skoncentrisati na ono što je suština zakona, a ovaj zakon koji se danas nalazi pred nama, o Predsjedniku Crne Gore, vrlo je

važan i vitalan za funkcionisanje cijelog sistema.

Imamo dva ključna aspekta zakona. Jedan je vezan za ono što su, da kažem, prava predsjednika kojem ističe mandat, dakle bivšeg predsjednika i drugi, kažem, temelj ovog zakona jeste prava aktuelnog predsjednika Crne Gore.

Ne vidim ništa sporno u tome da se predsjedniku kome je istekao mandat dodijeli status bivšeg predsjednika i da dobije sve ono što je takoreći minimum privilegija i benefita u odnosu na, ne samo zemlje okruženja nego i šire, sva razvijena moderna društva Evrope i svijeta, a to je da ima 70% zarade od zarade u posljednjem mjesecu obavljanja funkcije. Ne vidim tu ništa sporno.

Takođe, ne vidim ništa sporno da ima službeni automobil, da ima jednog savjetnika i jednog administrativnog radnika, a ne 15 kako smo ovdje čuli i ne vidim ništa sporno da ima svoju kancelariju. Sve to u trajanju pet godina nakon što mu istekne mandat i to naravno samo u slučaju ukoliko ne zasnuje radni odnos u tom periodu. To je zakonom vrlo deciderano objašnjeno, radi nastavka javnog djelovanja. Dakle, bivši predsjednik takođe u tih pet godina traba da na neki način predstavlja državu Crnu Goru praveći kontinuitet onoga što je radio u prethodnom periodu. Naravno, znaju kolege iz opozicije sve to, jasno im je. Neki su transparentno i saglasni sa time, a neki izvrcući te činjenice pokušavaju manipulirati i naravno, da kažem, politički profitirajući premda ne vidim nikakav prostor za to.

Druga stvar koja je vrlo važna jeste ono što su ovim zakonom propisana prava aktuelnog predsjednika države Crne Gore. Podsjetiću da je predsjednik inokosni organ, državni organ i na taj način on mora imati službu koja će asistirati u obavljanju onih aktivnosti koje mu propisuje Ustav. Zašto je važno naglasiti da propisuje Ustav? Zato što ne postoji zakon koji može niti da derogira, niti da skрати ili poveća ovlašćenja koja su data Ustavom. Dakle, ne propisuje ovaj zakon nikakva prava ni obaveze predsjedniku, to čini Ustav Crne Gore.

Vi znate dobro da već postoji Odluka o Generalnom sekretarijatu. To smo nekoliko puta čuli i nekoliko puta smo i komentarišući izlaganja poslanika opozicije kazali, a nije zgorega ponoviti. Dakle, Odluka o Generalnom sekretarijatu Predsjednika Crne Gore postoji. Tom odlukom su propisana apsolutno sva prava predsjednika koje propisuje ovaj zakon, apsolutno sva.

Kolega Damjanović je kazao prije da po ovom zakonu predsjednik ipak ima pravo da formira savjet, da formira ostale organe itd. ali ima i Odlukom o Generalnom sekretarijatu kao podzakonskom aktu. Dakle, ne postoje nova ovlašćenja, ne postoji nikakva novina kada su u pitanju prava predsjednika. Nema ovdje nikakvog na mala ili velika vrata uvođenja predsjedničkog sistema itd. Apsolutno je zagwarantovana jednakost i ravnopravnost svih organa vlasti. Na ovaj način se samo zakonski uređuje ono što je bilo podzakonskim rješenjima već predviđeno u narednom periodu. Kad je riječ o onome što su prava bivšeg predsjednika, čini mi se usaglasili smo se oko toga, nema niko ništa protiv da bivši predsjednik, u najmanju ruku, dobije ovakve benefite.

Ovdje se govorilo o tome da li više predsjednika u odnosu na ono što je predloženi tekst zakona predvidio treba da bude. Ja vjerujem da treba da se usaglasimo da ovo pravo imaju samo bivši predsjednici države Crne Gore, a ne svih onih državnih zajednica i ostalih formi u kojima se Crna Gora kroz decenije unazad vraćala.

Samo još jednu jedinu stvar, samo još pola minuta.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:03:35)

Hvala vam. Ja bih vas zamolio, mislim da ste rekli. Pošto poštujemo zbilja vrijeme od pet minuta. Hvala vam lijepa.

Sledeći prijavljeni je poslanik Nebojša Medojević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (19.06.18 16:04:13)

Poštovani građani Crne Gore,

Evo vidite, imamo zakon koji javno objavljuje da je u Demokratskoj partiji socijalista na sceni sukob između Mila Đukanovića i Duška Markovića. Taj sukob je počeo nepromišljenom

odlukom Duška Markovića da smijeni Radmilu Vojvodić. Znači, svako ko zna odnose na dvoru u Crnoj Gori zna da je Radmila Vojvodić izuzetno važna ličnost za Mila i Aca Đukanovića i za porodicu Đukanović.

Kad je Duško Marković odučio da smijeni Radmilu Vojvodić došlo je do nepomirljivog sukoba unutar Demokratske partije socijalista. To nisu nikakve koncepcijske razlike, Evropska unija, nije Evropska unija, NATO, protiv NATO-a, jednostavno, radi se o sukobu dva čovjeka jer samo jedan može da bude kralj ili car i sa sobom da ima određene privilegije, određene prinadležnosti.

Pošto vi znate da ja imam odlične informacije sa glavnog odbora Demokratske partije socijalista, na zadnjem glavnom odboru Demokratske partije socijalista Milo Đukanović je doslovice rekao - Ljudi, mi moramo da se držimo evropskog kursa retorički, što se mene tiče nikad ne moramo da uđemo u Evropsku uniju i glavni zadatak je da se izvrši pomirenje u Crnoj Gori. Pomirenje u Crnoj Gori. Samo se vi smijte, pa samo se vi smijte, pa klovnovi i služe da se smijete. Klovnovi i služe da se smijete, samo se smijte. Samo se smijte, samo se smijte. Ovo su žive istine, ovo su žive istine.

Imam informacije sa vašeg glavnog odbora i oni koji se ne smiju među vama, vidite pola vas se smije, pola se ne smije. Znači, oni koji se ne smiju znaju odlično da sam ja jako dobro informisan. Prema tome, vijest da se napravi pomirenje u Crnoj Gori, da ovo više Crna Gora ne može da izdrži. Drugo, da je kriminal toliko ojačao u Crnoj Gori da prijeti ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:06:14)

Poslaniče Medojeviću, opet ja. U skladu sa članom 107 koristite uvredljive riječi i na taj način komunicirate sa poslanicima. Ovo je predopomena vama. Nastavite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (19.06.18 16:06:35)

Izvinjavam se. Jeste li se konsultovali sa stručnom službom? Kada poslanik ima riječ, a kada predsjedavajući prekine poslanika, to je proceduralna reakcija od vaše strane. Poslanik ima pravo da vama se obrati proceduralno. Jeste li to naučili o Poslovniku? Evo, najozbiljnije.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:06:52)

Ne dozvoljavam vam da pričate na takav način. Znači, vi možete završiti diskusiju, ako ne završite diskusiju mi ćemo vas zaustaviti. Zaustavite vrijeme.

Ja sam predsjedavajući, čekajte kad ja pričam.

Sad sačekajte kad ja pričam. Ja sam vas prekinuo u skladu sa Poslovníkom, članom 107, poštujući član 106 ja sam vam dao predopomenu za uvredljive riječi koje ste iskazali prema poslanicima i uporedo sa tim dao sam vam mogućnost da nastavite. Dao sam vam mogućnost da nastavite. Nastavite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (19.06.18 16:07:43)

Ne, ne samo da razjanimo, predsjedavajući.

Proceduralno, minut. Znači, prvo ste trebali da opomenete poslanike DPS-a koji su se smijali i ometali mene u diskusiji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:07:55)

Prvo, niko vas nije ometao, vi mnogo više ometate i unosite nemir nego što unose poslanici

DPS-a. To je prvo.

Tri minuta nula šest.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (19.06.18 16:08:25)

Građani Crne Gore,

Kao što vidite, ovdje postoji predsjedavajući koji je od strane Demokratske partije socijalista dobio zadatak da onemogućava poslanike Demokratskog fronta da kažemo ključne stvari vezane za stanje u Crnoj Gori.

Milo Đukanović je predsjednik Crne Gore i on formira paralelnu vladu suprotno Dušku Markoviću koji ima svoju vladu. Suprotno stavu Američke ambasade koja je okupila Duška Markovića, Miška Perovića, Željka Ivanovića, nevladine organizacije i koja je imala zadatak da demokrate Bora i Ramiza, ima zadatak da napravi neku transformaciju vlasti u Crnoj Gori suprotno volji građana Crne Gore.

Nažalost, Duško Marković je prihvatio na sebe obavezu da to završi u DPS-u i nije mogao i to treba ovdje svima da kažemo. Znači, Duško Marković nema većinu u Demokratskoj partiji socijalista, tu većinu ima Milo Đukanović. Duško Marković ima većinu u Vladi Crne Gore i sad imamo jednu situaciju koju sam ja juče ovdje pokušao da prezentiram. Evo došao je ministar spoljnih poslova koji će biti prvi koji će podnijeti ostavku, biti smijenjen po nalogu Milana Roćena upravo savjetnika za spoljne poslove Mila Đukanovića. Evo konkretan primjer, ovdje sjedi čovjek koji je inače saradnik Službe državne bezbjednosti od 80-tih godina. Da, da, evo ovaj ovdje, ovaj saradnik Službe još iz komunističkog vremena i pazite šta se dešava.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:09:57)

Poslaniče Medojeviću,

Znači, vi ovdje na jedan uvredljiv način komunicirate sa ljudima.

Ja pokušavam da ovu sjednicu dovedemo do kraja, vi izgleda želite da unesete nemir, vrijeđate poslanike, pa kad dođu članovi Vlade onda mijenjate, uvrijedili ste prvo poslanike pa sad ste vrijeđali i ministra vanjskih poslova. Ako budete ovako govorili, ja ću vas opomenuti, pa ću vam oduzeti riječ, to mogu sa ove pozicije.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (19.06.18 16:10:58)

Poštovani građani Crne Gore,

Milo Đukanović formira paralelnu vladu. Znači, ministar spoljnih poslova u toj vladi je Milan Roćen, čovjek koji je dobio medalju Ruskog ministarstva spoljnih poslova kao službenik Ministarstva spoljnih poslova Rusije. To će biti novi ministar spoljnih poslova Crne Gore. Ministar finansija će biti Stanko Cane Subotić, ministar policije biće Brano Mićunović, šef Agencije za nacionalnu bezbjednost biće Zoran Lazović. Izvolte. Ovo vam je nova vlada koju dobijate uz predsjednika Demokratske partije socijalista. Ministar kulture Radmila Vojvodić. Šta je muka? Srijte se malo, ajte malo.

Poštovani građani Crne Gore, ovdje je Demokratska partija socijalista u raspadu sukoba klanova, mafije, bezbjednosnih struktura i uticaja međunarodne zajednice. Meni je juče ovdje onemogućeno poslaničko pravo da reagujem ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:12:27)

Petnaest sekundi imate.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (19.06.18 16:12:29)

Poštovani građani Crne Gore,

Imate situaciju da je država Crna Gora zarobljena od strane Demokratske partije socijalista i da imamo sada sukob dva klana u DPS-u i jedne ambadorske opozicije koja šutra ide kod Hana da prave planove kako da zajedno sa jednim klanom u Demokratskoj partiji socijalista naprave neku preraspodjelu vlasti u Crnoj Gori suprotno interesima građana Crne Gore. Evo ovdje je Demokratski front koji je prošao i hapšenja i suđenja i sramotno skidanje imuniteta u ovom parlamentu od strane vas ...

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:13:10)

Završili ste.

Tačno je da DPS ostvaruje izvanredne rezultate i najbolje rezultate u svojoj istoriji i to je rezultat svega ovoga kako se i vi ponašate.

Izvolite. Poslanik Petar Ivanović.

PETAR IVANOVIĆ (19.06.18 16:13:35)

Poštovani građani Crne Gore, uvaženi predsjedavajući, poštovana ministarko sa saradnicom, uvažene kolege,

Shodno Ustavu Crne Gore, predsjednik Crne Gore je institucija, i to je jedina institucija koju čini jedan čovjek. Ja mislim da je najveća suština problema o kojem mi diskutujemo danas upravo u tome što jednom broju ljudi ovdje prisutnih veoma teško pada činjenica da tu instituciju predstavlja gospodin Milo Đukanović. Oko toga mi raspravljamo danas. Ali, ako pogledamo brojke, s obzirom da su neki prisutni se služili brojkama, onda pogledajmo kako one zaista govore o toj ličnosti - 54% građana Crne Gore je glasalo za gospodina Đukanovića, 54%, građana koji su izašli na izbore. Svako ima pravo da izađe na izbore, ali ovih 54% je za 62% više nego koliko je dobio kandidat Demokratskog fronta, 62% više, znači 54% izašlih, 62% više i to nakon 30 godina. Ja mislim da je taj poraz koji ste doživljeli zapravo najveći problem i razumijem diskusije koje ste imali, jer treba opravdati taj poraz, nakon 30 godina.

Pozivali su se neki poslanici danas na Sjedinjene Američke Države. Ja ću se pozvati samo u onom dijelu koji se odnosi na nešto što Amerikanci zovu zdrav razum. Ja ću upotrijebiti zdrav razum i ništa više. A zdrav razum kaže da uspjeh ne zahtijeva nikakva objašnjenja, a neuspjeh nikakva opravdanja.

Ustav daje ne tako mala ovlašćenja i obaveze predsjedniku. Zato ne mogu da prihvatim tezu da predlog zakona daje pravo, ali ne i obaveze i ovlašćenja. Postoje i obaveze i prava. Međutim, najveća novina u aktu o kojem mi danas diskutujemo odnosi se na bivšeg predsjednika, a najmanje smo vremena potrošili na tu temu. Mnogo smo više proveli vremena o tome zbog čega se samo odnosi na jednog čovjeka. Da opet prizovemo zdrav razum iz vrlo jednostavnog razloga, što govorimo o Ustavu države Crne Gore, što govorimo o situaciji u kojoj postoji država Crna Gora, članica Ujedinjenih nacija od 2006.godine i zbog toga se ovaj zakon u Parlamentu države Crne Gore donosi se zbog onih na koje se odnosi. To nije nikakav obračun sa istorijom, to je čista zamjena teza, to je pitanje zdravog razuma.

I na kraju želio bih da završim sa još jednom brojkom koja možda najbolje demantuje suštinu pojedinih rasprava. Jedan od prvih diskutantata kazao je: "Svi oni koji su protiv DF-a, odgovaraće." To znači da dvije trećine Crne Gore treba da odgovara, jer svi drugi osim kandidata DF-a su dobili 66,4%. Mislim da postoji ozbiljan problem zdravog razuma uputiti takvu poruku građanima Crne Gore, jer ovdje smo zbog građana Crne Gore i ispred građana Crne Gore, u proporciji kako su to odredili sami građani. Zato u jednom dijelu današnje diskusije mislim da postoje ozbiljne greške u zdravom razumu, u logici razmišljanja, a logika je neumoljiva i da je mnogo više vremena trebalo posvetiti onome što je suština ovog akta koji je pred nama, a ne nekim nastojanjima da se podmeću teze koje zaista nijedan zdrav razum u Crnoj Gori ne može da podrži.

Hvala.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:18:31)

Prijavljen je Andrija Mandić.

ANDRIJA MANDIĆ (19.06.18 16:18:38)

Dame i gospodo, gospodine predsjedavajući,

Mi danas raspravljamo o Predlogu zakona o Predsjedniku Crne Gore i Poslanički klub Demokratskog fronta je do sada iznio čitav niz manjkavosti ovog zakona. Predlagali smo da najmanje treba ovaj zakon podijeliti u dva zakona, jedan koji bi se odnosio na privilegije bivšeg predsjednika Crne Gore, ili je možda bolja formulacija "nekadašnjeg predsjednika Crne Gore", i drugi koji bi se odnosio na predsjednika Crne Gore i ovlaštenja koja mu treba dati zakonom u odnosu na ono što mu Ustav propisuje.

Dakle, po našem Ustavu predsjednik Crne Gore nije jak predsjednik, nego veoma slab i ja mislim da je negdje kada se pisao Ustav u toj osnovnoj ideji bila i zamisao da predsjednik Crne Gore bude biran u Parlamentu, ali je u kasnijem usaglašavanju, da bi se obezbijedila neophodna većina, donijeta ipak odluka da postoji jedan čovjek oko koga se izjašnjavaju građani Crne Gore kako bi jedna ličnost predstavljala i zastupala Crnu Goru, a da ima legitimitet izbora na neposredan način od strane građana Crne Gore. Evo, naše iskustvo od 2006.godine do sada govori da je to je bio veliki promašaj i prosto kao Demokratski front kandidovaćemo temu izmjene Ustava u tom pravcu da se predsjednik Crne Gore ubuduće bira u Skupštini Crne Gore. Mislimo da je to prikladno ovlaštenjima koja postoje u skladu sa Ustavom.

Što se tiče ovog zakona, meni on nije nikakvo iznenađenje. Ovdje se stvari dovode u jedan prirodni poredak. Dakle, Demokratska partija socijalista čiji je predsjednik danas predsjednik Crne Gore, prosto sticajem okolnosti od samog osnivanja te stranke sva moć se nekako koncentrisala oko predsjednika partije. Eto, u vremenu kada je čovjek koga namjerno, ne znam iz kojih razloga, vjerovatno osvetničkih izbjegavate da ovim zakonom propišete i njegovu poziciju, a govorim o mom prijatelju i vašem nekadašnjem predsjedniku Momiru Bulatoviću, on kada je bio predsjednik Crne Gore, odnosno kad je bio predsjednik DPS-a, postojao je tada isto prirodni poredak u vašim strukturama, postojao je samo jedan šef, on. Kada se kaže šef mislilo se na Momira, a ostale su sve zvali imenom - Milo, Milica, Sveto, zna se da postoji samo jedan šef. Trebalo je 1997.godine da se pokrene policijski aparat, ono što nije uspio sada Duško Marković, da se na izborima 1996.godine povede na stotine pristalica da skandiraju "Milo, Milo", da to bude bučnije od onoga skandiranja "Momo, Momo" kako bi se napravili preduslovi za realizaciju jednog međunarodnog projekta i preuzimanje tog imena šef.

Danas je šef u Demokratskoj partiji socijalista Milo Đukanović i ovaj zakon upodobljava stvari onako kako to funkcioniše u parlamentarnoj većini. Imaćemo mi novu i paralelnu vladu, ja za razliku od nekih mojih kolega iz opozicije ne dijelim mišljenje da će Duško Marković i sadašnja vlada praviti tome neki otpor. Prosto, Duško Marković, čovjek koji je bio generalni sekretar kod premijera Mila Đukanovića, vjerujem da će pošto predlaže ovakav zakon shvatiti vlastitu poziciju i poziciju njegove vlade i da će se moć preseliti tamo gdje ne piše Ustav Crne Gore, a gdje mi znamo da je faktičko stanje. Da li je to dobro za Crnu Goru, ja mislim da nije. Da li je to važno za vas u parlamentarnoj većini, ja mislim da jeste. Crna Gora se nalazi gotovo na ivici sukoba, svaki dan gine neko u ovim nemirima, u ovim obračunima raznih struktura koje nijesu nastale slučajno. Ni ovaj skaljarski ni kavački klan, niti ovi ljudi koji svakog dana ubijaju jedni druge, nijesu oni stigli sa Marsa, to su naši rođaci, prijatelji, komšije, većinom ljudi iz porodica kao što su naše, dobri ljudi njihovi roditelji. Šta se desilo? Desilo se da je u jednom trenutku od strane Demokratske partije socijalista i Vlade u tom snalaženju i u tim prečicama kako doći do bogatstva prosto promovisan pogrešan način života koji nije bio u skladu sa tradicionalnim načinom života u Crnoj Gori, da se stvorila jedna grupa ljudi, evo ovih dana vode se krvavi obračuni, čitamo da je trebalo da se napadne i na policiju još uz ove priče o ovim državnim udarima. Kada neko sa strane posmatra

današnju situaciju u Crnoj Gori može da zaključi da se mi nalazimo na ivici građanskog rata i kada čita ove naslove koliko je ljudi...

Dakle, osjećam vašu potrebu i osjećam tu negdje tu spasonosnu ideju koju imate da se okupite oko onoga za koga svi procjenjujete da je najjači u ovim sukobima koji dolaze u vremenu koje je pred nama. Ja mislim da se toliko zatrovala situacija u Crnoj Gori da nije slučajno ovo što je Nebojša Medojević pričao, da je taj koji je najmoćniji, najjači među vama prepoznao možda pravac u kojem bi trebalo da se kreće Crna Gora ako ne želi da završi na nekom sporednom kolosjeku.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:24:01)

Sljedeći prijavljeni diskutant je Deliborka Pejović. Na taj način smo završili sve prijavljene diskutante, poslije toga će imati završnu riječ ministrica.

Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (19.06.18 16:24:39)

Hvala vam lijepa.

Zaista poslije ovoliko iscrpne rasprave nemam previše obaveza da obrazložim nešto što su moje kolege već dosta detaljno i dosta politički oportuno uradili prije mene. Ali se nekako cijelo ovo vrijeme nijesmo osvrnuli na one koji očigledno prate tok današnje parlamentarne rasprave, a nijesu građani Crne Gore, niti su bili direktno zainteresovani za donošenje jednog ovakvog zakona.

Očigledno će se ponijeti tri utiska s tim u vezi, što ovdje želim posebno da apostrofiram. Znači, prvi utisak je činjenica da pokušamo u odnosu na ovaj zakon da stvorimo parlatenu vladu ili pandan takozvanoj "maloj vladi" i time narušimo osnove ustavnog i sistemskog uređenja Crne Gore što moramo poslati kao snažnu političku poruku da ne bi bilo shvaćeno da stvaramo apsurd i u uslovnom smislu rečeno jednu vrstu haosa u pravnom i političkom i ustavnom i zakonskom smislu.

Druga teza i drugi princip koji ovdje želim da napomenem jeste činjenica da ćemo ponijeti takođe utisak, a vjerovatno i dosta građana Crne Gore osjetljivih na ovu materiju, da ćemo ogromnim izdvajanjima za potrebe rada sadašnjeg predsjednika države Crne Gore imati problem sa ogromnim troškovima za rad njegovog aparata, stalnih i povremenih radnih tijela koje bi kao i do sada i novi predsjednik trebalo da angažuje i ima u odnosu na ono što je bila praksa. S tim u vezi uglavnom smo se pozivali na raznorazne odluke i činjenica da li ili ne postoji praksa u sličnom postupanju.

Ja ću samo podsjetiti da postoji Odluka od 5. juna 2013.godine potpisana od bivšeg predsjednika gospodina Vujanovića u kojem sve što je predviđeno ovim zakonskim rješenjem imamo i danas na dnevnom redu, samo što ta rješenja više ne pripadaju podzakonskim nego pripadaju zakonskim normama.

Jako bitna jedna stvar o kojoj takođe želim ovdje da pomenem, a koja je provejavala kroz dosta diskusija današnjih kolega iz opozicije. To je eventualni sukob unutar DPS-a i činjenica da se na ovaj način zapravo na mala vrata uvodi nešto što već postoji u našoj partiji.

Dakle, u DPS-u nema nikakvih sukoba, u DPS-u nema struja i činjenica da je upravo vlada gospodina Markovića predložila ovaj zakon dovoljno govori u prilog činjenici da su ambicije za donošenje ovakvog zakona apsolutno politički oportune i da nemaju nikakve veze sa činjenicama koje su danas ovdje izrečene.

Ja želim da takođe uvjerim sve one koji su na tragu toga smatrali da će biti neslaganje u Poslaničkom klubu DPS-a u odnosu na izjašnjenje i ovaj zakon, da će ... danas na našoj sjednici zapravo potvrditi činjenicu koju sam već iznijela, a to je da postoji jedinstven odnos prema ovom zakonu, uz činjenicu da će nam biti čast, zadovoljstvo i privilegija da glasamo ne o pojedincu samo nego zapravo o instituciji Predsjednika, što bi trebalo biti čast i ponos i svih nas koji ovdje sjedimo, građana Crne Gore i svih onih koji će od činjenice da ćemo imati predstavnika u punom

međunarodnopravnom subjektivitetu u liku predsjednika države predstavljati tekovine i tradiciju naše države. Hvala vam lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:28:18)

Zahvaljujem poslanici Daliborki Pejović.

Pokušao sam da dovedem do kraja neka rješenja koja smo juče dogovorili i danas usmjerili kako treba, da pokušamo sada da posle ove tačke dnevnog reda radimo Predlog zakona o zaštiti lica i imovine i posle toga, zbog toga što je odsutan ministar Darmanović, završimo i Predlog zakona o saradnji Crne Gore s dijasporom i iseljenicima. Shvatio sam da ne postoji mogućnost da se dogovorimo oko ovog rešenja, a tu nam je gospodin Korać. Sada ću predložiti da posle ovoga završimo dio koji je vezan za dijasporu i iseljenike, Predlog zakona o saradnji Crne Gore s dijasporom i iseljenicima, a sutra insistirati na kolegijumu da ova tečka dnevnog reda koja čeka već dvije sjednice, da tako kažem, dva dana, da je sutra završimo, ali ipak smatram da je dobro da taj dio dogovorimo na kolegijumu sutra. Moja će ambicija biti da sutra zastupam da to završimo i da to bude tačka dnevnog reda. Ovo sam želio da vas informišem. Želim da mi s naše strane budemo korektni i da poštujemo sve stvari koje su vezane Poslovníkom.

Sada dajem riječ ministrici. Izvolite, završna riječ.

SUZANA PRIBILOVIĆ (19.06.18 16:29:59)

Hvala, predsjedavajući.

Ja ću, cijeneći i vrijeme koliko je oduzela ova rasprava, da svoju završnu riječ skratim. Moram vam reći da sam u velikoj dilemi, imajući u vidu danas iznijete stavove jesmo li mi razgovarali u istom predmetu razmatranja i jesmo li imali pred sobom isti materijal. Ono što je nesporno, da je današnja rasprava pokazala da prvo pojedini poslanici nijesu bili upoznati s tekstom Predloga zakona, a isto tako ni s određenim rješenjima koje mi imamo u pravnom sistemu.

Takođe bih još jednom stavila akcenat na to da ovaj zakon nije donijet ni predložen niti zbog Mila Đukanovića niti Filipa Vujanovića, nego iz razloga kako bismo uvažili sve predsjednike države Crne Gore. Takođe, još bih napravila osvrt i upoznala sve, ovaj predlog zakona je na Vladi jednoglasno usvojen, što znači podržan i od strane premijera i usled bilo kakvog sukoba ili nezadovoljstva između predsjednika Mila Đukanovića ili premijera Duška Markovića sigurno da Vlada ne bi ovakav jedan predlog zakona iznijela pred vas.

Ono što moram reći da imam dilemu kada je u pitanju ukazivanje od strane pojedinih poslanika da ovaj predlog zakona nije ekonomski dobro rešenje. S jedne strane se sugerije da se ovo pravo bivšim predsjednicima vrati retroaktivno na duži vremenski period. S druge strane, kaže se da smo zakínuli majke, lica s invaliditetom. Međutim, ono što je nesporno, kada je u pitanju zakon koji se ticao prava majki jeste poništen od strane Ustavnog suda, Ustavni sud je rekao da je nezakonit. U svakom slučaju, ovaj zakon nikako ne može dovesti u pitanje finansijsku stabilnost Crne Gore. Hvala vam još jednom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:32:12)

Zahvaljujem.

Na ovaj način smo završili raspravu o ovom zakonu. Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Sada imamo **Predlog zakona o saradnji Crne Gore s dijasporom i iseljenicima**. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Srđan Darmanović, ministar vanjskih poslova i Predrag Mitrović, direktor Uprave za dijasporu. Izvjestioci odbora su Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Andrija Nikolić, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade, ministar ili neko od njegovih saradnika želi dati

dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre Darmanoviću.

SRĐAN DARMANOVIĆ (19.06.18 16:32:54)

Poštovani potpredsjedniče, poštovani poslanici i poslanice, dame i gospodo,

Briga za iseljenike, naše građane i njihove potomke koji žive u inostranstvu sastavni je dio unutrašnje i vanjske politike Crne Gore. S obzirom na brojnost iseljeničtva koja se procjenjuje na nivo aktuelnog stanovništva Crne Gore, stručne, intelektualne, ekonomske i druge potencijale naše dijaspor, sve više raste ukupna svijest o značaju ovoga pitanja. Crna Gora je oduvijek bila svjesna ovog kapitala, rekao bih najviše ljudskog, a obnovom državnosti prepoznata je potreba da se saradnja i odnosi države sa svojim iseljeničtvom upodobe novim realnostima i potrebama. Uzlazna putovanja odnosa Crne Gore sa iseljenicima započeta je neposredno nakon obnove nezavisnosti usvajanjem prve Strategije saradnje s dijasporom 2010, nastavljena institucionalnim jačanjem Uprave za dijasporu i konačno zaokružena Zakonom o saradnji Crne Gore s iseljenicima koji je usvojen jula 2015. godine i to kao prvi normativni akt u domaćem zakonodavstvu kojim je regulisana oblast saradnje Crne Gore sa svojom dijasporom.

Usvajanje ovog zakona u prethodne dvije godine rezultiralo je nizom unapređenja na planu jačanja odnosa i saradnje s iseljenicima. Osnovan je Savjet za saradnju s iseljenicima kao savjetodavno tijelo Vlade Crne Gore koje čine predstavnici iseljenika, predstavnici državnih organa i institucija i organizovane dvije sjednice ovoga tijela. Organizovana je manifestacija Dani iseljenika koja će postati tradicionalna. Dodijeljene su prve nagrade iseljenicima, iseljeničkim organizacijama. Počelo se s izdavanjem iseljeničke knjižice koja predstavlja jednu vrstu isprave, a izgledom podsjeća na crnogorski pasoš i izdaje se iseljenicima koji nemaju crnogorsko državljanstvo. Urađena je web aplikacija za evidenciju iseljenika. Organizovana je naučna konferencija na kojoj je učestvovalo 35 naših naučnika iz dijaspor i uopšte na jedan organizovaniji i sistematičniji način radilo se na unapređenju odnosa s našim iseljeničtvom.

S obzirom da je ovim zakonom prvi put normativno tretirana oblast saradnje i odnosa Crne Gore s iseljeničtvom, radilo se o jednom pionirskom poduhvatu, pa koliko je god zakonodavac pokušao da maksimalno uhvati ovu oblast tek su se kroz njegovu primjenu mogle uočiti određene pravne praznine, nedorečenosti i druge nejasnoće u postojećim odredbama. Osnovni problem i manjkavost važećeg zakona je u tome što je njime propisana obaveza Uprave za dijasporu kao organa nadležnog za saradnju s iseljenicima da podržava aktivnosti iseljenika i iseljeničkih organizacija, a da ona nije precizno definisana u dijelu načina dodjeljivanja pomoći ovim i ovakvim projektima i programima, što je onemogućilo donošenje odgovarajućih podzakonskih akata i realizaciju ove pomoći. Takođe, manjkavosti su postojale i u dijelu odredaba zakona koji se odnose na posao izbora i razrešenja članova Savjeta za saradnju s iseljenicima te određene nedorečenosti u odredbama koje se odnose na izdavanje iseljeničke knjižice i vođenja evidencija.

Predlog zakona je koncipiran u sedam poglavlja - osnovne odredbe oblasti saradnje s dijasporom i iseljenicima, Savjet za saradnju s dijasporom i iseljenicima, nagrade, iseljeničke knjižice i dani dijaspor i iseljenika, finansiranje, evidencije i prelazne i završne odredbe. Najznačajnija novina koju nudi Predlog ovog zakona jeste mogućnost sufinansiranja programa i projekata organizacije iseljenika na osnovu javnog konkursa. Ako imamo u vidu da su organizacije iseljenika obično registrovane kao nevladine organizacije u stranoj zemlji, koje nemaju izvor finansiranja i sve svoje aktivnosti sprovede na volonterskoj osnovi onda je jasno zašto je ovo neophodno i zbog čega upravo ova rešenja smatramo najznačajnijom kvalitativnom izmjenom koju uvodi Predlog zakona.

Značajne su takođe i unaprijeđene odredbe u okviru poglavlja Savjet za saradnju s iseljenicima. Zadržano je rešenje koje je uveo važeći zakon o obavezi formiranja Savjeta za saradnju s dijasporom i iseljenicima kao savjetodavno tijelo Vlade koje čine predstavnici iseljenika. Dodatno su razrađene norme koje obezbjeđuju transparentniji postupak izbora predstavnika dijaspor u savjetu, te definišu prestanak mandata i načina razrešenja članova ovog tijela. Takođe je povećan broj predstavnika u savjetu za zemlje s većom koncentracijom iseljenika, kao i broj članova savjeta iz reda istaknutih ličnosti, a u cilju pronalaženja načina da se u rad ovog tijela

uključite afirmisani stručnjaci u oblasti relevantnim za ostvarivanje i jačanje saradnje s dijasporom i iseljenicima.

Ostale novine koje uvodi ovaj zakon jesu jasnije prepoznavanje Uprave za dijasporu kao nosećeg organa uprave nadležnog za odnose s dijasporom, uvođenje nagrade za oblast nauke u cilju prepoznavanja naših istaknutih naučnika i stručnjaka koji žive i rade u inostranstvu, detaljnije navođenje podataka koje će sadržati evidencije koje vodi Uprava za dijasporu. Takođe su zadržane i dodatno unaprijeđene odredbe koje se tiču izdavanja iseljeničkih knjižica i organizacije manifestacije Dani dijaspore, odnosno iseljenika.

Cijenimo da smo kao predlagač zakona napravili prilično kvalitetan Predlog zakona i normativno zaokružili ... da u svim fazama u izradi Predloga zakona maksimalno uključimo iseljenike i organizaciju dijaspore. O Nacrtu ovog zakona sprovedena je javna rasprava, a okrugli stolovi organizovani u zemljama s najvećom koncentracijom naše dijaspore. Naknadno su organizovane i dodatne konsultacije s zainteresovanom javnošću, a sve u cilju poštovanja i uvažavanja mišljenja i sugestija naše dijaspore zbog kojih donosimo ovaj zakon.

Napomenuću da je tokom organizovanja javne rasprave o Nacrtu zakona vladalo veliko interesovanje za ovaj zakon, pa je na adresu Uprave za dijasporu elektronskim putem i neposredno organizovanim okruglim stolovima pristiglo ukupno 119 primjedbi, sugestija i predloga od čega je prihvaćeno 30, djelimično prihvaćeno 40 i nije prihvaćeno 49. Što se tiče kategorije djelimično prihvaćenih predloga, sugestija i komentara radi se o predlozima koji su generalno, možemo slobodno reći, prihvaćeni, ali ih je bilo potrebno definisati na drugačiji način, inkorporirati kroz podzakonska akta koja proizilaze iz odredaba ovoga zakona i sl. Najveći broj komentara i sugestija se odnosio na zahtjeve za uvođenje i upotrebu termina dijaspora, što je i prihvaćeno, pa se termini dijaspora i iseljenici u smislu ovog zakona koriste kao sinonim. Pojedina pitanja koja su bez sumnje od interesa za iseljeničtvo poput statusnih prava, državljanstva i drugog, stvaranja pretpostavke aktivnijeg učešća u kreiranju društveno ekonomskih političkih prilika u zemlji, glasanje, stvaranje pretpostavke i povoljnosti za povratak i dr. nijesu predmet ovog zakona, ali će svakako naći svoje mjesto kroz aktivnosti i angažovanje svih nosilaca saradnje s iseljeničtvom i posebno Uprave za dijasporu kao nosećeg organa odnosa i saradnje s iseljenicima.

Ono što je posebno važno i što želimo istaći je da je Predlog zakona o saradnji Crne Gore s dijasporom i iseljenicima zadržao građanski duh i stao u potrebi uvažavanja jednakog statusa dijaspore i iseljenika i svih iseljeničkih grupacija iz Crne Gore tj. duh kojim je pisan i prvi Zakon o saradnji Crne Gore s iseljenicima. Dodatno, ovim zakonom se pojmovi kultura, jezik, tradicija, identitet koriste u pluralu što je još jedna specifičnost ovog teksta. Želim da naglasim da je unapređenje odnosa i saradnje s iseljeničtvom vrlo kompleksan posao koji zahtijeva uključivanje i posvećenost više državnih organa, te vrlo često interesorni pristup.

Sve ovo pokušali smo da obezbijedimo u tekstu Predloga zakona o saradnji Crne Gore s iseljenicima i dodatno prilagodimo različitim potrebama iseljenika koje zavise i od strukture, starosti emigracije, broja i koncentracije u određenoj zemlji itd. Vjerujemo da je Predlog zakona o saradnji Crne Gore s dijasporom i iseljenicima iskorak na planu sistemskog uređenja ove problematike. Njime se na jedan izuzetno kvalitetan način normativno zaokružuje oblast ostvarivanja i jačanja saradnje Crne Gore s iseljenicima koja treba da rezultira poboljšanjem kulturnih, obrazovnih, naučnih, ekonomskih, sportskih i drugih veza dijaspore s matičnom državom, ali i unapređenjem brige matice o svom iseljeničtvu. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:40:53)

Zahvaljujem ministru.

Da li izvjestioci žele riječ? Želi Andrija Nikolić. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (19.06.18 16:41:12)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani poslanici, poštovana dijasporo,

Dijasporom ili iseljenicima iz Crne Gore smatraju se crnogorski državljani i druga lica porijeklom iz naše države koji žive izvan granica Crne Gore, ali Crnu Goru smatraju matičnom ili državom porijekla. Prema raspoloživim, ali nepotpunim procjenama, van granica Crne Gore živi još jedna Crna Gora. Zajednice naših ljudi prisutne su u gotovo svim djelovima svijeta od Australije preko Južne Afrike do Kanade, a zemlje s najvećom koncentracijom naših iseljenika su Sjedinjene Američke Države, Turska, Argentina i Srbija. Takođe, značajan broj naših iseljenika živi u Njemačkoj, Luksemburgu, Danskoj, Italiji, kao i drugim evropskim zemljama. Crna Gora je kao jedna od visoko migratornih zemalja mediterana u istoriji prošla kroz nekoliko jakih talasa iseljavanja stanovništva, a najintenzivnije migracije iz Crne Gore dogodile su se tokom 20. vijeka s periodičnim razlikama u pravcima iseljavanja, brojnosti i etničko religijskoj strukturi migrantskih talasa.

Iako je veoma teško odrediti tačan broj potomaka doseljenika iz Crne Gore, procjenjuje se da u Sjedinjenim Američkim Državama živi oko 150.000 crnogorskih iseljenika i njihovih potomaka, u šta su uračunate migracije od početka 19. do onih novijih iz druge polovine 20. vijeka. U Turskoj je taj broj na osnovu raspoloživih procjena najmanje 150.000, a u Argentini i okolnim zemljama, Boliviji, Čileu, Urugvaju, Peruu i Paragvaju do sada se baratalo podacima koji se kreću oko 50.000, u šta do skoro nijesu bile uvrštene neke argentinske provincije, posebno one na jugu zemlje, pa se realan broj ukupnih potomaka kako s ženske tako i s muške strane kreće do brojke od oko 70.000 dok neke procjene ljudi koji se bave ovom materijom u Argentini govore i o nešto većim brojevima. U Republici Srbiji, prema zadnjem popisu, ima 38.527 građana koji su se nacionalno izjasnili kao Crnogorci. U zemljama bivše Savezne Federativne Republike Jugoslavije živi još oko 10.000 građana koji su se na poslednjim popisima izjasnili kao Crnogorci. U Hrvatskoj 4.926, Sloveniji 2.667 i Makedoniji 2.003. I za mnogo veće i administrativno osposobljenije države popis iseljništva je veoma komplikovan i dugotrajan proces na kojem su angažovane sve relevantne naučne i druge institucije. Mnoge države imaju institute koji se decenijama bave praćenjem ovih procesa, pa i pored toga brojnost posebno pripadnika druge, treće, četvrte generacije iseljenika izvode na osnovu proračuna.

Zakonom iz 2015. godine država je poboljšala saradnju s iseljenicima, a novo zakonsko rješenje je zapravo ažurna reakcija Vlade na određene prepreke u primjeni ovog zakona. Ključne novine u Prijedlogu zakona o saradnji Crne Gore s dijasporom i iseljenicima odnose se na sufinansiranje programa i projekata organizacija dijaspore na osnovu javnog konkursa po jasnim i preciznim kriterijumima, ali i kasnijim nadzorom nad izvršenjem ugovora.

Iseljništvo, što je potpuno normalno, traži mnogo veće prisustvo, uključivanje i brigu matične zemlje, kao i rad na svim poljima od zajedničkog interesa. Sve što se dešava u iseljništvu tiče i nas samih, ali i obrnuto. Prosto radi se o prirodnoj potrebi, ali i obavezi da matična država radi na jačanju mehanizama saradnje i očuvanja identiteta, kulture, običaja, jezika ljudi porijeklom iz Crne Gore. Upravo iseljništvo svojim djelovanjem, pozitivnim odnosom prema zemlji porijekla, organizovanošću i zahtjevima pomaže u oblikovanju načina i razvoja saradnje, a to je proces koji traje u kontinuitetu i neophodno ga je konstantno nadograđivati.

Posvećenost i ozbiljnost državnog zalaganja za dijasporu mora pratiti adekvatna finansijska podrška toj temi koja je među prioritetima unutrašnje i vanjske politike Crne Gore. U tom smislu, želim da vas obavijestim da sam na tekst Prijedloga zakona o saradnji s dijasporom i iseljenicima podnio amandman s ciljem povećanja izdvajanja budžetskih sredstava za potrebe sprovođenja politike prema iseljenicima, što je naišlo na puno razumijevanje predsjednika Vlade, ministra vanjskih poslova i ministra finansija te je pomenuti amandman postao sastavni dio Predloga zakona. Umjesto dosadašnjih 0,06 % iz tekućeg budžeta Crne Gore prihvatanjem predloženog amandmana taj iznos se uvećava na 0,07%, pa će budžetska izdvajanja za realizaciju politike prema iseljenicima u iznosu od ... eura biti uvećana za 85.000 eura.

Imajući u vidu sve prethodno navedeno i uz okolnost da sam tokom prethodnih 18 mjeseci s pozicije predsjednika Odbora za međunarodne odnose i iseljenike imao neposredan uvid u ključne probleme funkcionisanja naše iseljničke zajednice, mišljenja sam da treba napraviti ozbiljnu i detaljnu analizu o tome da li ovo pitanje zaslužuje tretman s nivoa Ministarstva zaduženog isključivo za pitanja dijaspore. Na taj način država Crna Gora bi osnažila politiku unapređenja saradnje s dijasporom i jačanja veza iseljništva s maticom.

Na kraju, dozvolite da kažem i sljedeće. Obnovljena nezavisnost najljepša je zajednička

priča Crne Gore i njenih iseljenika. Ogromna je zasluga dijaspore u obnovi crnogorske nezavisnosti. Crna Gora ima razloga da bude ponosna što su presudan doprinos tom projektu dali manjinski narodi. Dijaspore je na taj način pokazala da vjeruje Crnoj Gori kao svojoj državnoj kući, a mi se pažljivo i odgovorno moramo odnositi prema tom doprinosu i povjerenju.

Poštovani predstavnici dijaspore, siguran sam da se danas kao i prethodnih godina osjećate ugodno i da s ponosom možete da kažete svojim prijateljima i komšijama u zemljama u kojima živite da dolazite iz Crne Gore, države s hiljadugodišnjim državnim trajanjem, nove članice NATO alijanse, lidera u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:47:48)

Zahvaljujem.

Ovo je gospodin Nikolić govorio i kao izvjestilac Odbora i imao uvodno izlaganje u ime kluba.

Izvinjavam se, samo da vam kažem plan, da ne bismo komunicirali ovako. Plan je da radimo do pet, dok je ministar Darmanović tu. Tu tačku dnevnog reda sutra nastavljamo sa njegovim saradnicima, skoro 20 diskutiranih je prijavljeno, to ne bi trajalo večeras do 20.00 sati, a onda poslije toga nastavljamo da okončamo tačku tri. Tto je plan.

Predlažem da damo sad riječ poslaniku Koči Pavloviću.

KOČA PAVLOVIĆ (19.06.18 16:48:49)

Hvala.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, 300 miliona eura doznaka svake godine, aproksimativno 300 miliona eura doznaka uđe u Crnu Goru i svake godine naša dijaspora toliko uplati, dominantno u ovim djelovima gdje žive Bošnjaci i Albanci uplati svojim rođacima uglavnom pokušavajući da ih izvuče iz teške socijalne i materijalne situacije u kojoj se nalaze zahvaljujući ovome režimu.

To je najveća, moglo bi se tako gledati, kao najveća grana investicija na godišnjem nivou u Crnoj Gori, nema veće investicije iz inostranstva od te investicije koja dolazi od naše dijaspore. I sada bi neka normalna, da ne kažem domaćinska, normalna vlada, dakle vlada Demokratskog fronta bi u toj situaciji uradila sledeće: pokušala bi da napravi neki mehanizam državni kroz koji bi pokušala da plasira ta sredstva koja dolaze iz dijaspore. Dakle, da animira dijasporu da umjesto da šalje svojim rođacima, da pokuša da pošalje to kroz taj kanal, dodala bi značajan dio svojih sredstava i napravila jedan fond iz koga bi pokušala da ostvari ono što jeste održivo rješenje teškog socijalnog položaja u kome se nalazi ogroman broj porodica bošnjačkog i albanskog živilja u Crnoj Gori, dominantno na sjeveru Crne Gore. Umjesto da to radi, ona apsolutno ništa ne radi. Ona u stvari tretira ovu situaciju, situaciju u kojoj ogroman broj građana sjevera je u stanju socijalne potrebe i zavisi od svojih rođaka koji se nalaze u dijaspori, koji im šalju neki novac. To je situacija koju DPS obožava, jer se u toj situaciji naša dijaspora, a jedan značajan dio nje je otjeran u dijasporu zahvaljujući politici DPS-a u zadnjih desetak godina, naša dijaspora finansira socijalni mir u Crnoj Gori, a finansiranje socijalnog mira na taj način, valjda je svima jasno, pomaže DPS-u da nastavi da vlada na način na koji vlada.

Dakle, ne samo što bi takav jedan pristup u kome bi se animirala dijaspora da uloži u taj zajednički državni fond, u kome bi se animirala dijaspora kroz raznorazne beneficije koje bi investitori, ulagači imali, dale bi im se beneficije, na način što bi država zaista ozbiljno to tretirala, šta bi se desilo na sjeveru? Naravno, da bi se sjever počeo oporavljati od ove situacije u kojoj se nalaze i naravno da bi se zaustavilo iseljavanje sa sjevera. To bi uradio, kao što rekoh, Demokratski front. Iskoristio bi ovaj popis dijaspore koji je napravljen. DPS je napravio popis dijaspore, popisao je cijelu dijasporu podijeliće im knjižice, ali znate zašto? Ne da bi uradio nešto zarad razvoja sjevera, zarad poboljšanja socijalnog i materijalnog položaja naših ljudi i rođaka tih ljudi koji su u dijaspori. Ne, ne zbog toga, nego da bi mogao da manipuliše tim ljudima iz dijaspore u izbornim procesima. Samo zbog toga je to uradio DPS.

Kako to funkcioniše? Pa, organizovana je cijela dijaspora. Ova gospoda koja tamo sjede u Upravi za dijasporu, oni su bili poluga koja je to izvršila. Napravili su jedan sistem u kome u svakoj od država postoje komesari DPS-a koji kontrolišu dijasporu, kontrolišu ko će iz te dijaspore doći na izbore i što je još bitnije tj. kapitalno bitno, ko neće a nalazi se u biračkom spisku u Crnoj Gori. Po pozantom mehanizmu o kome smo više puta govorili jedan broj njih se animira da dođe pa će im biti plaćene karte, prevoz itd. O tome svjedoči čak i onaj video koji je Demokratski front svojevremeno snimio, naši aktivisti su ga snimili u Baru, pa su zbog toga oni odgovarali, ti koji su snimili tu izbornu malverzaciju su na kraju pred sudom odgovarali kako su mogli, zašto su to uradili, zašto su snimili, a ne oni koji su radili izbornu malverzaciju. Dakle, sa jedne strane dijaspora se animira da dođe jedan njen dio, a sa druge strane jedan značajan njen dio koji sigurno ne dolazi, njihovi identiteti se zloupotrijebe od strane fantom glasača koje DPS na svakim izborima ...

Ja se izvinjavam, ja sam očekivao da će biti 10 minuta zato sam pripremio. Ako mogu minut dobijem, treba mi da kažem. Hvala.

Šta najbolje svjedoči o tome da je ovo u stvari ideja u pozadini cijele priče o ovome popisu dijaspore? Pa, prosta je stvar. Evo već smo pominjali više puta i DPS je sam ovdje pokretao pitanje izmjena Zakona o izboru odbornika i poslanika, ali nikako da predloži tu ključnu, krucijalnu izmjenu Zakona o izboru odbornika i poslanika koja je krucijalna upravo za te ljude u dijaspori koji se nalaze u biračkom spisku u Crnoj Gori. Omogućite im, gospodo, ono pravo koje imaju svi građani Evrope, svi građani iz regiona koji ne žive u svojim državama nego u dijaspori. Imaju pravo da glasaju u izbornim procesima da glasaju u zemljama u kojima žive, evropskim zemljama. Jedino crnogorska dijaspora nema to pravo. Zašto? Pa, upravo zato što kada bi im dali to pravo ne bi ova ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:55:16)

Trebate još jednu rečenicu da završite. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (19.06.18 16:55:28)

Dakle, kada bi im dali to pravo da glasaju u našim diplomatskim predstavništvima onda bi uloga Uprave za dijasporu postala besmislena, jer ona je ključna poluga u izornoj malverzaciji o kojoj sam govorio.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, ovdje se radi prosto o tome da je ovo još jedna u cijelom nizu tih, da tako kažem, štetnih, destruktivnih, antidemokratskih DPS-ovskih priča. Ja moram da kažem da bez obzira na sve, ja mislim da sam stvarno prepoznat kao neko ko apsolutno kritikuje gotovo sve ili da kažem sve poteze DPS-a, ali ja sada želim da apelujem na sve vas, bez obzira na sve, toliko tu ima stvari o kojima se nikad nećemo složiti, postoje razlozi zbog kojih ja mislim da mi živimo u dva svijeta što se tiče vrijednosti i drugih stvari, ali ja sada apelujem na sve vas. Crna Gora se trenutno nalazi pred jednim veoma ozbiljnim izazovom. Crna Gora bi mogla biti uskoro preplavljena izbjeglicama zahvaljujući jednoj slijepoj politici predsjednika Vlade. Nijedna država u regionu nije prihvatila ono što je prihvatio predsjednik Vlade Crne Gore. Crna Gora se nalazi pred ozbiljnim izazovom da nestane kao država. Ja vas pozivam da napravimo konsenzus oko toga ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 16:56:52)

Predlažem ipak da završimo. Završili smo.

Uvaženi poslanici, po dogovoru radimo do pet. Imamo još mogućnost za dva diskutanta, jedan mali komentar i onda bismo završili i nastavili ujutru. Znači, samo da vidimo ko su prijavljeni diskutanti.

Po redosljedu kod mene je Zogović i Laličić. Znači da završimo taj dio i da završimo sad

komentar na izlaganje i to je za današnji dan.

Pitali ste me kako radimo sutra. Nastavljamo sa Predlogom zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom i sa iseljenicima, saradnici ministra Darmanovića će biti tu ujutro u 11:00 sati, a posle toga Predlog zakona o zaštiti lica i imovine.

Komentar kratak ima...

Sutra ćemo na Kolegijumu o tome, zbog toga sam tako i uradio. Po Poslovniku postoji ta mogućnost i ja očekujem da date mogućnost jer ste to juče prihvatili.

Vrlo kratko predsjednik Odbora gospodin Numanović i komentar ima ministar, nakon toga dva diskutanta, ja vas molim da privodimo kraju.

Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (19.06.18 16:58:40)

Zaista kratak komentar na izlaganje kolege Pavlovića. Posebno ovo što je zadnje rekao i izvršio je apel na sve poslanike u Parlamentu da vodimo računa o tome što je navodno premijer prihvatio kada su migracije u pitanju. Mislim da je Crna Gora bila u jednoj sličnoj situaciji 90-ih godina kada su se otvorile granice i kad je Crna Gora prihvatila 125.000 izbjeglica što je činilo 1/4 od ukupnog broja stanovništva, preko 25% u odnosu na ukupan broj stanovnika. To je bilo vrijeme koje je bilo jako teško, sjećamo se, i nismo se plašili da kao država otvorimo te granice i da svi dođu koji su bili u nevolji bez obzira na vjeru i naciju. Taj problem na sreću smo svi zajedno i kao država i kao građani Crne Gore apsolvirali i Crna Gora je po tome ne lider u regionu nego sigurno u Evropi i jedna od rijetkih država koja je toliki broj izbjeglica prihvatila. Druga stvar, kad govorimo o iseljenicima, kad govorimo o dijaspori, zabrinuti smo zbog čega ti ljudi naročito sa sjevera i sjevernih opština napuštaju taj sjever i odlaze da žive u drugim državama. Prvo, znamo da 90-ih godina je to bilo zbog politike koja postoji sa te desne strane, zbog politike koja postoji sa desne strane i to smo svi svjesni i ne moramo mi da budemo svjesni, svjesni su ti građani koji su otišli i napustili ovaj prostor.

Što se tiče drugog talasa, gospodo, kojeg spominjete, poslednjih godina radi se o normalnim migracijama ljudi koji odlaze, koji odlaze iz ekonomskih razloga. Pa zar i naš ulazak u Evropsku uniju neće dozvoliti jednu migraciju stanovnika da odlaze iz Crne Gore u druge države? Pa zar najbolji primjer nije naša susjedna država koja je u Evropskoj uniji, Hrvatska? Svaki dan na hiljade i hiljade ljudi se iseljava u Sloveniju i u ostale evropske države. Prema tome, nemojte biti jako zabrinuti za te iseljenike, oni su toliko pametni i kad dođu i kad budu ovdje pod zakonskim uslovima kome će i na koji način dati podršku i to je rečeno u uvodnom izlaganju, kada su veliki doprinos dali obnovi nezavisnosti i obnovi države Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 17:01:12)

Hvala.

Komentar.

KOČA PAVLOVIĆ (19.06.18 17:02:00)

Vrlo kratko, uporedili ste, pomenuli ste 90-te, to je potpuno druga stvar, to je neuporedivo sa ovim sada. Sad ću vam reći dva razloga. Jedan razlog je evidentan, ovdje se radi o mnogo većem broju potencijalno. Drugi razlog je što se 90-ih radilo o ljudima koji su bili sa druge strane granice, naše komšije tu, ovdje se radi o ljudima koji dolaze iz bijelog svijeta. Da ne govorim o potencijalnim isisovcima, isilovcima ili kako se već zovu. Druga stvar, tada je postojalo raspoloženje Zapadne Evrope da prihvati sve te ljude. Kao što znate, ogroman broj njih se tada nije zadržao u Crnoj Gori. Crna Gora je bila samo njihova vrata za odlazak u Evropu. Danas Evropa ne želi, uopšte ne želi. Zna li da je na granici Austrije vojska, na granici Slovenije je vojska, na granici Hrvatske je vojska. Oni imaju taj problem i žele da ga riješe na način što u stvari

tih desetine hiljada ili stotine hiljada izbjeglica iz Sirije i ostalih krajeva treba da dođu u Crnu Goru, razumijete? Zašto Albanija nije prihvatila da ih udomi, a Crna Gora jeste? Odgovorite mi, hajde, recite zašto. Druga stvar, manipulišete zašto ide dijaspora. Nemojte, molim vas, da tako krećite istoriju. Imam previše godina da bih mogao to da vam dozvolim. I 90-ih i danas dijaspora ide zbog politike Vlade Mila Đukanovića. Tada im je bila glava u pitanju, a danas im je u pitanju takođe glava posredno jer bi mogli da umru od gladi. I tada i danas su glasali ...

Na žalost, moram biti beskrajno tužan kada vidim da isti ti ljudi zahvaljujući manipulacijama i podvođenju Bošnjačke stranke i ostalih sada dolaze da glasaju za tu Vladu Mila Đukanovića, za nekih par stotina eura. Šta da budem osim beskrajno tužan. Sada, kao što sam već rekao na početku, mislim da smo do te mjere dovedeni u pitanje, pitanje izbjeglica je najveće pitanje, najznačajnije pitanje u Evropi trenutno. To je bezbjednosno pitanje i ukoliko ne budemo mudro postupali, ukoliko ne dovedemo poznaniju prava ovoga bez glave predsjednika Vlade koji prihvata sve što mu se kaže i ono što mu se ne kaže prihvata, ako to ne uradimo, bićemo u poziciji da ne bude bitno ko vlada Crnom Gorom jer će nestati Crna Gora. Nestaće Crna Gora, zgaziće nas, mi smo država ugroženog indetiteta. Koliko ima Crnogoraca u Crnoj Gori - 250.000. Mi smo najugroženiji tu u regionu ... hiljada izbjeglica iz Sirije. Molim vas, nemojte to da radite.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 17:05:08)

Završili smo.

Sledeća dva diskutanta imamo, Zogović i Laličić.

MILUN ZOGOVIĆ (19.06.18 17:05:20)

Dozvolili ste komentar na uvodno izlaganje Koče Pavlovića, a niste dozvolili komentar na uvodno izlaganje Andrije Nikolića.

Samo sekund, umjesto mene će govoriti profesor Branko Radulović, pošto sutra ima obaveza.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 17:05:30)

Samo da vam kažem, uvodnog izlaganja nije bilo, Nikolić je govorio kao izvjestilac i diskutant, tako da nije bilo uvodnog. Ne sjećam se da smo jutros dogovorili na kolegijumu da ima uvodnih, niti ima ovdje. Radio sam tačno u skladu sa Poslovnikom i redosljedom prijavljenih kandidata, tako je u skladu sa pravilima.

Dajem riječ Raduloviću, poslije toga Laličić.

Još se neko javio, ja ne vidim mogućnost da se za komentar na komentar neko javi. Ako ima kaznenu repliku, evo daću vam poslije Radulovića

BRANKO RADULOVIĆ (19.06.18 17:06:25)

Zahvaljujem se mome drugu. Kolega, molim vas, ne tražim vrijeme zbog ovdje, tražim vrijeme zbog mog brata i bratanića. Da ih pozdravim, da rečem da ih beskrajno volim, oni su jedni od tih, ne iseljenika, mrzim tu riječ, oni su nesrećnici, tuđinci u drugim državama tražeći neku svoju životnu satisfakciju ili bježeći od sebe i od Crne Gore. Oni su naša najveća pamet koje je Crna Gora porodila. Materijalno nije ni važno.

Htio sam da krenem tim putem, bio sam bog na stranu, sjećam se dobro Ulice Kneza Mihaila, razbucao sam Zeleni dol, imao sam obezbijeđeno mjesto da budem jedan od menadžera jedne od najboljih firmi na svijetu. Više sam patio za Crnom Gorom nego za najvećim bogatstvom koje postoji. Žuti, nenormalno te volim, tebe i Kikija. Ljudi, mi prema tim ljudima se odnosimo krajnje nekorektno, oni su naše najveće dobro i mrzim, prezirem one koji ih dijele, oni su

nesrećnici najveći. Moj brat jedan od najvećih stručnjaka je bio u KAP-u, on je i danas jedan od najvećih svjetskih stručnjaka za proizvodnju cimenta 80%, on se vozi helikopterom, on ima najveća obezbjeđenja, on je najveći isposnik. Ima nešto što je prva, što je druga generacija. Oni iz prve generacije umiru u staračkim domovima, napušteni, zapušteni. Oni koji su njihovo potomstvo su asimilirani, oni su na raspeću, oni ni crnogorske običaje ne poštuju niti su se do kraja asimilirali moji su ... na njihovim običajima. Molim vas, bar prema tim ljudima nemojte biti politikanti. Napravite sajt kao Hrvati, okrenite te ljude, napravite spisak. Pokrenuli smo mi sa univerziteta ko su sve ugledni profesori na najvećim univerzitetima u svijetu. Zna li koliko ima te pameti, tehničke pameti? Nijeste pravili LTV do Darmanovića koji treba to da uvede, nijeste žurili, koliko, sigurno sedam-osam godina. Zna li koji su to genijalci? To su bili jedni od mojih najvećih drugara. Zna li koliko ima pameti, oni su menadžeri najboljih svjetskih firmi. Moj Žuti, on je genije. Došao je oče prije 15 godina, htio je da napravi cementaru i tadašnji ministar mu je rekao "koliko je za mene". On je najveći vjernik što postoji, otišao je i pljunuo. I neko kad kaže da on ili oni ne vole Crnu Goru kao mi, da li je neko član DPS-a ili nije, to mi je gadno, ne interesuje me. Oni vole Crnu Goru beskrajno. Napravi taj sajt da valja, ažuriraj, okupi te ljude. Kada sam predlagao institut za razvoj Crne Gore, pitaću tu uvaženu koleginicu koja je dobra iz fundamentalnog istraživanja, mislio sam da okupimo domaću inostranu pamet. Drugari, oni su najveći naši rodoljubi, oni nijesu iseljenici, oni su pravi, pravi Crnogorci. Izvinjavam se zbog emocija.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 17:11:32)

Izvolite.

Imali ste tačno pravo na repliku u skladu sa članom 101, ja sam vas zamolio da odustanete, ako može.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (19.06.18 17:11:48)

...i da je bila uvredljiva poruka podvođenje Bošnjaka pod ruku DPS-a ili nešto već tako. Moram vam reći da Bošnjačka stranka nikad se nije služila populizmom ili emocijama svojega naroda i građana Crne Gore. Najbolja potvrda, dragi građani, jesu majski izbori gdje smo osvojili apsolutnu vlast u Rožajama i rast u svim ostalim gradovima. Ja razumijem uvažene kolege, slušao sam ih, ali još jednom ću reći, moramo čuvati dignitet ne samo Bošnjaka nego svakog građanina. Nemojte potcjenjivati glasanje građana. Bošnjaci i ostali građani Crne Gore najbolje znaju ko treba da ih predstavlja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 17:12:26)

Hvala.

Jovanka Laličić i na taj način ćemo završiti današnju sjednicu. Nastavljamo sutra u 11 sati. Izvolite, poslanice Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (19.06.18 17:12:36)

Poštovani potpredsjedniče, uvaženi poslanici i poslanice, uvaženi građani i građanke, poštovana dijasporo, uvaženi ministre sa saradnicima,

Pred nama je danas jedan zaista važan zakon kojim se na mnogo precizniji način uređuje oblast saradnje Crne Gore sa iseljenicima.

U posljednjih 10 godina od obnavljanja nezavisnosti rad sa iseljenicima je postao još veći izazov za Crnu Goru. Za građansku multietničku i multivjersku Crnu Goru očuvanje državnog identiteta i osjećaja pripadnosti državi Crnoj Gori jedan je od prioritarnih ciljeva pri čemu se ne

smije ugroziti elementarno pravo svakog pojedinca na svoju tradiciju, nacionalnu i vjersku osobenost.

Podsjetimo šta je urađeno na institucionalnom i normativnom planu. Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima usvojen je 31.jula 2015.godine i to kao prvi zakon o domaćem pravnom poretku kojim je regulisana oblast saradnje Crne Gore sa iseljenicima. Od 2013.godine Centar za iseljenike transformisan je u Upravu za dijasporu, a izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore, osnovan je Odbor za međunarodne odnose i iseljenike. Crna Gora je donijela i Strategiju o saradnji sa iseljenicima 2015-2018.godine.

Uprava za dijasporu je glavni nosilac aktivnosti na pitanjima iseljenika i jedina je institucija kojoj je isključiva djelatnost rad sa iseljenicima. Uprava je prva državna instanca kojoj se obraćaju sva naša iseljenička udruženja.

Odbor za međunarodne odnose i iseljenika kao stalno radno tijelo Skupštine Crne Gore prati i razmatra u okviru svog djelokruga sve predloge i inicijative za donošenje zakona i drugih akata, te razmatra druga pitanja iz nadležnosti Skupštine Crne Gore. Odbor razmatra pitanja koja se odnose na status iseljenika iz Crne Gore u drugim državama i predlaže mjere za ostvarivanje, unapređivanje i zaštitu njihovih prava, ostvaruje kontakte i saraduje sa organizacijama iseljenika iz Crne Gore.

U praktičnoj primjeni zakona kojim su na promišljeni način uređena prioritetna pitanja saradnje, pojavile su se određene nedorečenosti i nejasnoće, naročito u pogledu načina dodjeljivanja sredstava za projekte i programe iseljeničkih organizacija, načina i postupka izbora savjeta i druga pitanja koja su zahtijevala drugačija normativna rješenja.

Želim da apostrofiram samo neka od tih rješenja kojim se na kvalitetniji način uređuju upravo ova pitanja koja su se u praksi pokazala kao loša, odnosno manje dobra.

Prvo u dijelu odredbi zakona koje se odnose na formiranje i rad Savjeta za saradnju sa dijasporom i iseljenicima naročito u pogledu načina i postupka predlaganja predstavnika dijaspore dopunjene su nadležnosti Savjeta, bliže su uređeni uslovi za organizaciju dijaspore i iseljenika koji predlažu kandidate, način prestanka mandata i razrješenje članova Savjeta. Novina je što u slučaju da postoji više organizacija iseljenika od broja kandidata koje mogu predložiti, iseljeničke organizacije se pozivaju da predlože zajedničkog kandidata, tek nakon toga ukoliko ne uspije predlog kandidata utvrđuje komisija koju obrazuje ministar nadležan za vanjske poslove uz pribavljeno mišljenje DKP-a između kandidata koje su organizacije predložile. Povećan je broj članova Savjeta iz reda istaknutih ličnosti, a pooštreni su kriterijumi za izbor kandidata dijaspore i iseljenika. Sve ove odredbe treba da doprinesu da Savjet izabran na ovaj način bude stvarni reprezent interesa iseljenika i da može s punim legitimitetom ostvariti svoju ulogu.

Sledeće važno poglavlje svakako je finansiranje, odnosno sufinansiranje projekata i programa, utvrđeni su kriterijumi za vrednovanje istih, ova finansiranja i druga pitanja. Kada je u pitanju obim sufinansiranja važno je istaći da on nije isti, iznosi 50% za programe odnosno projekte organizacija dijaspore iseljenika, dok se program odnosno projekat koji može imati uticaj na razvoj manje razvijenih područja u Crnoj Gori može sufinansirati najviše do 70%.

Poštovani građani, često čujemo da van Crne Gore živi gotovo još jedna Crna Gora. Država Crna Gora je vječiti dužnik dijaspore koja je u svim prelomnim trenucima pokazala svoju privrženost i ljubav prema matičnoj državi. Stoga mislim da iseljenici nijesu siromašni, nego su bogati neizmjernom ljubavlju prema svojoj matičnoj državi, ali ovaj odnos nije jednostran i zasniva se na uzajamnoj privrženosti i saradnji, pružanju pomoći i jačanju međusobnih veza.

Imajući u vidu stručni, intelektualni, ekonomski i drugi potencijal iseljenika, dobro upravljanje iseljeničkim potencijalom je prepoznato kao značajan faktor ukupnog ekonomskog i društvenog razvoja države Crne Gore. Veze, odnosi i saradnja s iseljenicima su dio unutrašnjeg razvoja kao i evropskih i evroatlantskih integracija Crne Gore. Nadam se da će ovaj zakon u punoj mjeri doprinijeti jačanju veza i odnosa iseljenika i države Crne Gore.

Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (19.06.18 17:17:53)

Zahvaljujem se poslanici Laličić, zahvaljujem se i svim poslanicima. Vidim da su ovdje

jedino poslanici iz DPS-a i koalicionih partnera. Zahvaljujem se ministru i njegovim saradnicima i pozivam njegove saradnike da sutra počnemo u 11 sati, takođe pozivam članove kolegijuma da organizujemo kolegijum kako bismo se dogovorili oko rada tokom sutrašnjeg dana.

Hvala lijepa.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:13:30)

Nastavljamo pretres o **Zakonu o saradnji Crne Gore sa dijasporom i iseljenicima**.

Po redu prijavljivanja sada ima riječ poslanik Miloš Nikolić, a neka se pripremi poslanik Milun Zogović.

Izvolite poslaniče Nikoliću.

MILOŠ NIKOLIĆ (20.06.18 11:13:54)

Poštovani građani,

Dakle, pred nama je danas Zakon o saradnji Crne Gore sa dijasporom i vjerujem da bez obzira na naše političke razlike ćemo se svi zajedno složiti da je riječ o jednom važnom zakonu i da je riječ o oblasti u kojoj Crna Gora ima obavezu da unapređuje svoje standarde, ne samo zbog brojnosti dijaspore, nego i zbog kvaliteta i potencijala koji ona nosi, kako bi dalje unapređivala Crnu Goru i kako bi pomagala svojoj matičnoj državi u njenom daljem razvoju.

Dakle, prvi put smo od 2015. godine nekim zakonskim aktom regulisali ovu materiju i naravno budući da je i tada predstavnik predlagača pokušao da zamisli šta su sve to potencijalne situacije koje je potrebno jednim zakonskim aktom regulisati, ipak je bilo prirodno da se u praksi pojave i određene stvari koje se 2015. kada je prvi put zakon donošen nisu mogle predvidjeti i upravo je sve to, da kažem indukovalo potrebu da danas unapređujemo ono što je postojeće stanje u ovoj oblasti, da donesemo jedan zakon koji će dodatno omogućiti našim iseljenicima bolju vezu sa Crnom Gorom.

Što se samog zakona tiče, imamo nekoliko novine koje bi u ovom kratko, rekao bih za ovaj zakon, vremenu koje imamo na raspolaganju valjalo pomenuti. To svakako jedna od njih jeste iz oblasti finansiranja, odnosno sufinansiranje projekata od strane Uprave za dijasporu. U tom dijelu uvedeni su i kriterijumi za odabir projekata, kako bi se uopšte moglo konkurisati za dobijanje novčanih sredstava uvedene su kontrole tih novčanih sredstava. I sve u svemu, da kažem u toj oblasti, uvedena je jedna značajno bolja regulativa od one koja je bila do sada postojeća kako bi, obezbijedili da to novca što imamo na raspolaganju, a koji se koristi za ono što su potencijali naše dijaspore, koristi na odgovarajući način.

Sem toga, imamo određene izmjene koje se tiču nadležnosti Savjeta za saradnju sa dijasporom. Takođe, unaprijeđen je način predlaganja predstavnika dijaspore u Savjet, dakle Savjet za dijasporu koji je jedno veoma važno tijelo u dijelu saradnje Crne Gore sa našim iseljenicima, odnosno sa našom dijasporom je dodatno unaprijeđen i time smo napravili još jedan iskorak u dijelu saradnje sa našom iseljeničkom organizacijom. Isto tako vodi se iseljenička knjižica kao knjižica koja služi za identifikaciju naših iseljenika kada se nalaze u Crnoj Gori. Ona u fizičkom smislu dosta podsjeća na pasoš. Ona pored tog nekog formalnog smisla i formalnog značaja koji ima za njene nosioce u Crnoj Gori ima i neki suštinski smisao da nosioci te iseljeničke knjižice na neki način se u suštini osjećaju kao crnogorski državljani i upravo zbog toga je, budući da zaista Crnu Goru nose u srcu na način na koji je nosimo mi kao crnogorski državljani i upravo zbog toga vidim, ne samo u tom formalnom nego u suštinskom smislu značenja uvođenja ove iseljeničke knjižice.

Isto tako novim zakonom propisuju se određene obaveze Upravi za dijasporu, a tiče se vođenja registara o našim iseljenicima po više osnova i mislim da se na taj način stvaraju uslovi da dodatno iskoristimo sve ono što su potencijali naše dijaspore koja živi u inostranstvu.

Dakle, što se same Uprave za dijasporu tiče i procesa donošenja i predlaganja ovog zakona pomenuo bih da su organizovani brojni okrugli stolovi, dakle u Zagrebu, u Frankfurtu, Luksemburgu, Njujorku, Novom Sadu i Sarajevu, da je na taj način uprava saslušala sve ono što su zahtjevi naše dijaspore. Brojni od tih zahtjeva su usvojeni, čini mi se da je 17 članova usvojeno, 17 izmijenjeno na osnovu onoga što su bili zahtjevi naše dijaspore, tako da sve u svemu na pravi

način su saslušane i potrebe ljudi na koje se dominantno odnosi ovaj zakon i rekao bih da se postojećim zakonskim rješenjima stvaraju uslovi da saradnju Crne Gore sa dijasporom podignemo na veći nivo u odnosu na onaj koji je bio do sada. Vjerovatno će se i u budućnosti, budući da se tek sve bolje organizujemo u ovoj oblasti i dalje stvarati potrebe za određenim mogućim zakonskim izmjenama, kako bismo dodatno unaprijedili ovu oblast, ali vjerujem da je ovo najbolji zakonski tekst koji u ovom trenutku imamo pred poslanicima i vjerujem da ćemo za nekoliko dana kada to dođe na dnevni red ga i usvojiti. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:18:24)

Hvala Vam poslaniče Nikoliću.

Riječ ima poslanik Milun Zogović, a neka se pripremi poslanik Obrad Mišo Stanišić.

Izvolite poslaniče Zogoviću.

MILUN ZOGOVIĆ (20.06.18 11:18:34)

Pred nama je Predlog zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom i iseljenicima. Sam naslov zahtijeva osvrt. Riječ "dijaspore" je grčka i znači rasijanost. To nije imenica nego opis pa se ne može govoriti o saradnji jedne države sa opisom nekog stanja.

U našoj literaturi je odavno ustaljen pojam i riječ iseljenik i iseljenici. Samo to može biti razumljivo značenje sada već pravnog termina. Potrebno je znati da je znameniti Valtazar Bogišić rekao - "Mislim da bi određeni zakoni za Crnu Goru, kada ih narod ne bi mogao razumjeti bili velika nesreća". Samo po sebi se razumije da je upravo jezik glavno sredstvo za razumijevanje zakona. Država kao subjekt ne može biti u pravnom odnosu sa neodređenim pojmom koji se Predlogom zakona predstavlja kao drugi subjekt.

Posebno je problematično mnoštvo subjekata tretiranih ovim predlogom, a mogu biti opasnost za državni interes kada im se daje zakonski osnov da djeluju kao građani Crne Gore, a oni to nijesu. I više od toga, uspostavlja se organ Vlade Crne Gore koji čine predstavnici dijaspore, a koje niko neće birati nego će postojati članovi vladinog organa sa pokrićem nekih organizacija u drugim državama na čije programske ciljeve i način djelovanja naša država ne može uticati.

Predlog zakona je usmjeren na građansku svijest i pripadnost iseljenika Crnoj Gori. Ovdje dolazimo do pojma - građanin. Nosilac suverenosti je građanin koji ima crnogorsko državljanstvo. Među pravima građanina je i biračko pravo koje ima državljanin Crne Gore koji ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori. Pojam građanin obuhvata lična prava, politička prava, ekonomsko socijalna prava. I ovako složen sadržaj pojma građanin ne može stajati u Zakonu o iseljenicima. Sva ta prava se ostvaruju u pravnim sistemima drugih država. Smisao zakona se svodi na nacionalnost i vjeroispovjest. Nacionalnost je svjesno identifikovanje čovjeka sa određenom nacijom, a to bi značilo traženje identiteta po nacionalnim manjinama, a poznato je da postoje etničke, vjerske i druge manjine.

Postavlja se pitanje - kako je moguće sve to identifikovati kod ljudi koji su se iselili prije više decenija ili kod potomaka onih koji su se iselili tokom posljednja tri vijeka na svim kontinentima. Na taj način Zakon praktično traži ono što naš Ustav zabranjuje, a niko nije obavezan da se izjašnjava o svojim vjerskim i drugim uvjerenjima - član 46 stav 2 Ustava Crne Gore. Da je potrebno otvarati mogućnost kontakta iseljenika i njihovih potomaka sa postojbinom u to nema sumnje. Ali je pitanje zašto je državi potrebno da na ovakav način traži iseljenike, nudi kontakte, čak i da ih organizuje. Da li je to zapravo ažuriranje baze podataka birača, među ljudima koji nemaju prebivalište, niti biračko pravo u Crnoj Gori, a glasaju na referendumu i u svim izbornim procesima. Biračko pravo uskraćeno je jedino crnogorskim državljanima koji žive u drugim bivšim jugoslovenskim republikama jer je promjena prebivališta u okviru tada jedne države zahtijevala odjavljivanje prebivališta. Dok to nije obavezno sa iseljenicima u trećim državama. Zaseban problem je i neodređenost vremena trajanja privremenog rada u inostranstvu, da li su birači samo zato što nijesu odjavili prebivalište i da li pripadaju uopšte kategorije iseljenika. Očigledno je da ovaj zakon nije rezultat temeljnog odraza razumijevanja društvene pojave iseljavanja koje je najviše

posljedica ekonomskih migracija ali i velikih istorijskih promjena. Human i pošten odnos prema iseljenicima zahtijeva da ne budu materijal u izbornoj mašineriji. Nego da se primjenom stručne misli historičara, etnologa, sociologa i drugih struka cjelovito tretira mogući odnos iseljenika prema postojbini. Mnogo je razloga da takav Predlog zakona ne treba usvojiti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:23:39)

Hvala Vam poslaniče Zogoviću.

Riječ ima poslanik Obrad Mišo Stanišić, a neka se pripremi poslanik Budimir Aleksić.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (20.06.18 11:23:47)

Hvala Vam gospodine predsjedniče, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani, poštovana dijaspora,

Uvjeren sam da bez obzira na vremensku razliku većina naših iseljenika prati prenos ovog zasijedanja posebno zbog tačke dnevnog reda koja je danas naša tema. I slažem se sa mojim prethodnicima koji su juče govorili da je najveće bogatstvo koje Crna Gora ima van Crne Gore su njeni iseljenici. Neko je juče rekao da van Crne Gore živi najmanje jedna Crna Gora, a ja mogu kao neko ko se pola decenije bavio tim poslom da kažem da van Crne Gore žive najmanje dvije Crne Gore. I o raseljavanju iz Crne Gore postoji mnogo razloga, Crna Gora je bila zemlja čiji su se građani i stanovnici borili za goli opstanak i borili se za slobodu svoje države. Odlazili su u pečalbu da bi stvorili imetak i vratili se u svoju državu, no nažalost većina njih koji su otišli tamo ostali su da žive i sada rekao bih živi i njihova peta generacija van svoga starog kraja kako oni to znaju popularno da kažu, odnosno van granica Crne Gore.

Raspad bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i te kako se reflektovalo na odnose u iseljeništvu sa prostora ex Jugoslavije. Takođe se reflektovalo i na iseljenike iz Crne Gore, mada smo mi u Crnoj Gori svi zajedno bez obzira na politička i stranačka i nacionalna opredjeljenja jedina republika sa prostora ex Jugoslavije koja je sačuvala mir na čijim prostorima nije bilo rata i sačuvali multietnički sklad. To je najveći kapital koji sada možemo da plasiramo među svojim iseljenicima, a to oni i te kako dobro znaju.

Nažalost, postoje u našoj dijaspori i u iseljeništvu klubovi koji su se zatvorili u nacionalne okvire. Razumijem to gdje su mjesta gdje živi recimo samo jednonacionalna struktura, kao što je Rumelanž u Luskemburgu, gdje žive Bošnjaci iz bihorskog kraja, ja te klubove razumijem. Ali, nije dobro da u mjestima i gradovima na svijetu gdje žive Crnogorci svih vjera i nacija da su ti klubovi jednonacionalni. Mnogo je bolje da se zajedno udružuju, da prave zajedničke klubove i da u tim istim klubovima čuvaju i svoje jezike i svoju kulturu i svoju tradiciju i sve ostalo. I ja vjerujem da će Uprava za dijasporu, odnosno nadam se, a to sam predlagao i prije nekoliko godina da Vlada u svom sastavu mora da ima resor Ministarstva za dijasporu. Time bi se najbolje institucionalno odnosili prema dijaspori. Jer, ne smijemo se samo sjećati naših iseljenika kad su teška vremena. Da pomenem samo tragediju u Medovi na Badnji dan 1916. godine, da pomenem i mnoge svijetle primjere naših iseljenika koji su rođeni u Americi, a koji su došli 13. jula i učestvovali u Trinaestojulskom ustanku. Tu mogu s ponosom da kažem, bez razmišljanja da pomenem braću Šarčeviće iz Gluhog Dola čiji je otac otišao krajem XIX vijeka u pečalbu u američke rudokope, a oni su kao mladi momci rođeni u Americi došli u Virpazar učestvovali u Trinaestojulskom ustanku svi trojica u toku rata i kad se rat završio vratili se u Ameriku i poslije toga mnogo pomagali Crnoj Gori. I sad mogu s ponosom da kažem da je klub "Lovćen" jedini u svim tim teškim vremenima u Detroitu okupljao predstavnike svih naroda i nacionalnosti i vjera. U društvu "Lovćen" i dan danas najbolji studenti sa programa medicinskih studija u Crnoj Gori iz fonda kluba "Lovćen" odnosno Fonda Vladimir Šarčević dobijaju godišnju nagradu, najbolji, ovdje kod nas u Crnoj Gori. To društvo na svom računu imalo uvijek najmanje pola miliona dolara, dio sredstava su oročili u crnogorskim bankama i od kamate se nagrađuju najbolji studenti. Mnogo je primjera još dobrih. Nije bilo samo iseljavanja u prošlom i pretpošlom vijeku, bilo je iseljavanja iz Crne Gore i sa seobama Čarnojevića. Mogu navesti primjer jednog sela koje se zove Piperi na Majevidi u Bosni i

Hercegovini odnosno Republici Srpskoj gdje 80 godina bratstvo Markovića iz crnogorskih Pipera svake godine na Ilijin dan se okupljaju jednom na Majevidi, jednom u crnogorskim Piperima. Znači, to su veze koje se ne smiju prekidati koje moramo uspostavljati i institucionalno jačati. Posebno se slažem sa jučerašnjim izlaganjem ministra Darmanovića koji je rekao da se mora interesovno djelovati prema našoj dijaspori. Našu dijasporu treba okupljati treba ih vezati za državu Crnu Goru, mislim da dolaze vremena da se iz Crne Gore ne odlazi nego da se u Crnu Goru dolazi. Da iseljenici kojih mnogo ima uglednih u Crnoj Gori od naučnih radnika, uglednih profesora, uglednih kulturnih radnika i ne zaboravite da smo imali i ministra turizma u Urugvaju gospodina Klisića u prošlom vijeku sa ovih prostora. Mnogo veliki resurs imamo, trebamo ga iskoristiti, ali moramo mnogo organizovanije prema njima institucionalno da djelujemo iz države Crne Gore, da bi ih vezali da dolaze i ulažu svoj kapital u državu Crnu Goru.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:29:28)

Hvala Vam poslaniče Stanišiću.

Znači samo da podsjetim nešto da bi znali na početku zasijedanja.

Na Kolegijumu smo se dogovorili juče da za današnje zakone koje raspravljamo na dnevnom redu nema nikakve potrebe da uvodna izlaganja u ime klubova traju po 10 minuta, tako da će sva izlaganja trajati po 5 minuta i biće svi podložni komentarisanju naravno.

Sad ima riječ poslanik Budimir Aleksić, a neka se pripremi... Izvolite.

Poslanik Slaven Radunović, izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (20.06.18 11:29:59)

Prije nego što počnem sa komentarom želim Vas da upozorim na jednu činjenicu.

Juče mi nijeste dozvolili da komentarišem izlaganje gospodina Krivokapića uz obrazloženje kako je to bila prva diskusija iz njihovog kluba, nebitno što je bila u podmaklom dijelu diskusije na tu temu. U popodnevnom dijelu sjednice kad je predsjedavao gospodin Nimanbegu u istom slučaju Klub DPS-a je dobio mogućnost da komentariše. Tada sam se javio i tražio od gospodina Nimanbegua da sa Vama uskladi način vođenja sjednice, da ne bi bilo diskriminacije. Naravno diskriminacija i kad je slučajna ona je na račun Fronta, a ne DPS-a je li tako?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:30:45)

Samo da Vam odgovorim.

Nije tako, gospodin Nimanbegu nije trebao da da komentar na izlaganje Andrije Popovića koji je bio prvoga dana iz Kluba poslanika Socijaldemokrata i Liberalne partije i zato sam to precizirao. Kao što znate poslovnička odredba je da se daje riječ po redu prijavljivanja.

Znači, bio sam u pravu kad vam nijesam dao komentar na izlaganje prvog poslanika koji je izlagao u ime Kluba Socijaldemokratske partije i sada.../upadice/

Nijesam rekao da nije diskriminacija nego sam rekao da nije tačno ono što ste Vi rekli da i kad je diskriminacija onda je samo diskriminacija na Demokratskom frontu, a ne na drugima.

Izvolite Vaše pravo na komentar.

SLAVEN RADUNOVIĆ (20.06.18 11:31:39)

Za gospodina Obrada Miša Stanišića kao čovjeka koji ima iskustva u radu sa iseljenicima, ali i u partijskom radu koji istaknuti funkcioner imam samo jedno pitanje, a i nešto ću da prokomentarišem naravno.

S obzirom da se ovim zakonom planira izdavanje iseljeničkih knjižica - da li će prihvatanje

te iseljeničke knjižice da bude ujedno i dokaz da ti ljudi definitivno su odredili da svoj život provedu negdje drugo, a da o Crnoj Gori razmišljaju kao turističkoj destinaciji tokom ljeta i slično, kao i da li će ih to možda jednom diskvalifikovati da ne mogu da glasaju na crnogorskim izborima? Recimo neko ko je prije 40 godina ili 50 pošao, pa sad dolazi iz Čilea da glasa ili bilo je toga na referendumu, zna to i gospodin Krivokapić, ali tada mu nije smetalo iako se zalaže za principe, zbog toga sam htio juče da se javima, ali evo nijesam imao priliku. Znači principi su strašno važni kad se principi tiču vas. Kad se principi tiču drugih ljudi oni nisu toliko bitni. Znači, da li će to diskvalifikovati te ljude da ne mogu da glasaju u Crnoj Gori po Vašem mišljenju kao iskusnog parlamentarca, čovjeka koji donosi zakone ovdje i znate kako Ustav kaže, jel tako?

I broj dva završili ste svoje izlaganje s time da bilo bi dobro da ljudi ne odlaze iz Crne Gore nego se u nju vraćaju. Gospodine Stanišiću, iz Crne Gore u zadnjih par godina se odlazi kao što se odlazilo 900-e kada se išlo u Pelsilvaniju. Posebno onaj region koji vam je najvjerniji kada su glasovi u pitanju Vihor opet, Rožaje, Plav, odlaze ljudi, idu glavom bez obzira, ne znaju gdje idu, ali samo da napuste i da pobjegnu iz Crne Gore. Eto, takva je Crna Gora koja nudi saradnju svojoj dijaspori. Da se samo na trenutak posjetimo realnosti. Nemojte pokušat da me demantujete što se tiče ovih odlazaka, što se tiče odlazaka iz Crne Gore molim vas. Evo ga tu gospodin iz Bošnjačke stranke pa imaće toliko hrabrosti da ustane i da vam se protivreči, siguran sam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:33:50)

Hvala.

Principi će da važe za sve.

Odgovor na komentar poslanik Stanišić.

Izvolite.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (20.06.18 11:33:57)

Kolega Radunoviću, čim ste me upozorili da Vas ne demantujem, sami ste sebe demantovali. Znači, da ste otišli u suprotnom pravcu.

Mi na dijasporu gledamo sasvim drugim očima. Vi dijasporu ne gledate onako kao što treba svi da je gledamo. Vi na dijasporu gledate samo kao na biračko tijelo koje je vama kost u grlu. Ali gospodine Radunoviću dijaspora crnogorska voli Crnu Goru. Oni su došli da glasaju, ne da Crna Gora ne bude država, nego da bude država sa punim međunarodno-pravnim subjektivitetom.

O knjižicama pitajte one koje donose zakone, mislim da je to dobar potez. Na dijasporu ne smijemo gledati samo na Srbe, Crnogorce, Bošnjake, Hrvate. Na dijasporu moramo gledati kao ljude koji vole svoj zavičaj, koji vole svoju Crnu Goru i koji, nije tačno da odlaze iz Crne Gore kao 900-e godine, nije tačno da odlaze. Mi ćemo da uđemo u Evropsku uniju kad ćemo moći da idemo da radimo svugdje po Evropi, a da nam Crna Gora bude matica i da u njoj živimo.

Prema tome, gospodine Radunoviću, mi na dijasporu gledamo sasvim drugačijim očima. Sami ste sebe demantovali, sami ste sebe demantovali. Ja sam rekao da dolaze vremena i stvaraju se uslovi kada će se u Crnu Goru mnogo više dolaziti nego iz nje odlaziti. Nijeste me dobro slušali, Vi slušate samo ono što Vi mislite da kažete, ali ponekad me i saslušajte nije od gorega.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:35:35)

Hvala poslaniče Stanišiću.

Sada riječ ima poslanik Budimir Aleksić, a neka se pripremi poslanik Dragutin Papović.

BUDIMIR ALEKSIĆ (20.06.18 11:35:45)

Poštovani građani,

Opšte poznato je da je dijaspora važan segment neregularnih izbornih procesa u Crnoj Gori i evo danas govorimo o tom Zakonu o dijaspori u kome se navodi briga o dijaspori u članu 4 i o uključivanju dijaspore u politički život Crne Gore. I zaista je dijaspora dobro uključena u politički život Crne Gore. Ja ne sporim činjenicu da su crnogorski državljani tamo pripadnici svih nacija i vjera. Građani takođe treba da znaju da su pripadnici organizacija koje organizuju diplomatsko konzularna predstavništva, Agencija za nacionalnu bezbjednost i ostale institucije, uglavnom 90% pripadnici Muslimana i Albanaca. Dakle, nisu pripadnici pravoslavnog većinskog državotvornog naroda koji su protiv ove vlasti. I šta radi onda vlast? Ona dovodi organizovano i plaća put onima koji glasaju za ovu vlast i to glasaju potpuno neregularno i nezakonito i to je jedna velika nepravda. Dakle, ne samo što se krši zakon jer za prebivalište je potrebo dvije godine boravka u Crnoj Gori, a ovdje imamo slučaj gdje ljudi koji decenijama žive u inostranstvu ne dolaze uopšte ovamo, ali kad je glasanje DPS ih dovodi organizovano i plaća im glasanje i to je dokazano. Dakle, to je snimljeno u Baru 2016. godine gdje su ljudi pogrešno došli u štab Demokratskog fronta da naplate glasanje misleći da su došli u štab Demokratske partije socijalista. I oni presuđuju na ovim izborima. Oni su taj tas na vagi pomoću koga se ovdje vlast organizuje u Crnoj Gori koja kao što rekoh nema podršku većinskog državotvornog pravoslavnog naroda ni u dijaspori, ni u zemlji.

Dobro je kolega Bulatović juče izračunao. Ova vlast ima 20% stvarne podrške ukupnog biračkog tijela u Crnoj Gori i trećinu, 10% ono što narod kaže pokradenih. To su oni glasovi koji se nametnu raznim malverzacijama, mahinacijama, ucjenama, parama itd. Sa 30% glasova de jure, a de facto sa 20% imaju 100% vlasti. Dakle, 70% građana ove zemlje sa pravom glasa je protiv ove vlasti. U dijaspori takođe listom u 90% slučajeva pripadnici pravoslavnog državotvornog naroda su protiv ove vlasti i zato njih niko ne kontaktira iz DKP-a. Ja imam tamo najužu rodbinu, kumova, prijatelja, njih čitave kolonije odavde po raznim gradovima, naročito u Sjevernoj Rajni i Vestfaliji. Niko živi njih ne zove. Zovu se Fadil Redžović i drugi koji skupljaju priloge za Crnogorsku pravoslavnu crkvu što je sve legitimno i njihovo pravo, ali nije njihovo pravo da krše zakon i ovdje dolaze i kroje nama sudbinu nezakonito. Dakle, niti su imali pravo glasa na referendumu gdje su presudili. Da su presudili svjedoči i režimski historičar Živko Andrijašević koji eksplicitno kaže: "Činjenica je da gotovo polovina građana Crne Gore ne želi da ima svoju državu" ili veli da budemo precizniji "većina pravoslavnih Crnogoraca protivnici su ideje o crnogorskoj državnoj nezavisnosti". Dakle, o tome se radi. Organizuju se znači ljudi u dijaspori koji ne bi trebalo da imaju pravo glasa, dolaze ovdje, plaćaju se ti glasovi i tu se dodatno krši zakon. Dakle, neregularan izborni proces, a sve o trošku poreskih obveznika ove zemlje. Prema tome, kad vi kažete ovdje u ovom zakonu briga o dijaspori, to je u stvari briga za očuvanje apsolutne i nekontrolisane vlasti koja ovdje nije smijenjiva, u januaru će biti tačno 30 godina od kad je Milo Đukanović došao na vlast i još pet stići će druga Josipa Broza Tita.

Dakle, briga o crnogorskoj dijaspori je najobičnija demagoška fraza koja nema veze sa stvarnošću, nego je riječ o političkoj manipulaciji sa pripadnicima dijaspore i njihovom involviranošću u neregularan izborni proces u Crnoj Gori. Posebna je priča šta rade diplomatsko konzularna predstavništva. Jedino gdje su pravoslavni većina, što se tiče ovih organizacija koje je Udba i vaše službe i država organizuje, to su ovi u Lovćencu u Srbiji, koji u Lovćencu ne mogu da dobiju ni 10% glasova na izborima kad tamo izlaze, a predstavljaju se da predstavljaju Crnogorce u Srbiji koji glasaju za druge političke stranke i to se jednostavnom analizom i uvidom u rezultate izbora može ostvariti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:40:50)

Hvala vam.

Za komentar se javio poslanik Luid Škrelja.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (20.06.18 11:40:59)

Hvala, gospodine predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovani građani,

Takođe ja se pridružujem pozdravima dijaspori, oni koji nas gledaju, a najsrećniji bih bio da nas ne gledaju, ni da nas slušaju jer mi dijasporu i naše srodnike braće i sestre koji su iz poznatih razloga i nepoznatih pošli kako se kaže trbukom za kruhom, mi njih zloupotrebjavamo u političke svrhe. Mi pričamo o dijaspori kao da su sredstvo i izborna mašina za određenu političku partiju što u svakom slučaju moja rodibina koja je 95% vani doživljava to kao uvredu. Doživljava kao uvredu jer ljudi ne napuštaju Crnu Goru od kad je Demokratska partija socijalista na vlast nego zaboravljaju i namjerno preskaču da je najveće iseljavanje iz Crne Gore bilo za vrijeme komunističke diktature u koju su učestvovali i ova desna strana. Ne ovi direktno, nego njihovi preci, njihovi preci koji su tada vladali i Crnom Gorom i onom Jugoslavijom. Ja to iz iskustva. Vi možete da galamite koliko god hoćete istina boli, gospodine Krivokapiću, istina boli jer najveće iseljavanje Albanaca iz Crne Gore je od '60. pa do '70. godine. Vi dobro znate, ali nećete to da priznate jer su vaši učestvovali u tome. Uslovno kažem vaši jer nismo bili tada vlast. Da su organizovani, da su se organizovali kampovi, da su postojali kampovi po Italiji i da svaki iseljenik, brodom su prešli tamo, i da su morali da šest, sedam mjeseci borave u tim kampovima i da je bilo zahtjeva da se odreknu crnogorskog državljanstva i crnogorskih dokumentacija, ali niko 99% nije prihvatio takve uslove.

Mi dobro znamo da u okolini Ulcinja, u tom vremenu kompletna sela su napustila svoje ognjište i dan danas stoje prazne kuće tamo, a mi pričamo o izborima, pričamo o plaćenim kartama da bi neko glasao za nekoga kad su izbori. To je sramota da nas neko čuje. Mi smo imali jednu emotivnu reakciju i imali smo jednu emotivnu reakciju jednog uglednog profesora juče ovdje. Pa, da ga pitam kad mu je ta rodbina pošla jel od '90-e godine ili prije 40 godina kao što on reče. Tako da vas, neću da vas molim jer čovjek treba da bude vaspitan u tom dijelu i da priča, da nemojmo da zloupotrebjavamo ljude u ono što ne pripada nikome od nas da to radi sa ovih klupa. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:44:01)

Hvala Vam kolega. Hvala.

Ima pravo na odgovor na komentar poslanik Aleksić.

Izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (20.06.18 11:44:11)

Dakle, zvaničan podatak je da je od 1991. godine Crnu Goru napuštilo 140.000 građana. To govori o berićetu ove vlasti. Toliko je ona uspješna, toliko je ona majka svim građanima toliko im pruža šansu da ovdje žive i rade. Dakle, to je zvaničan podatak. Toliko o tome koliko je Crna Gora optimalan ambijent ne samo za investitore, nego i za svoje građane da ovdje stvaraju porodicu i da ostvaruju svoja elementarna ljudska prava, pravo na rad, pravo na identitet i td. 140.000 ljudi od 1991. godine, pa to je do jada da ima 10 puta više stanovnika. To bi bila demografska katastrofa. Inače priča o demografskom problemu Crne Gore je poseban problem ozbiljne države u regionu, kažem ozbiljne države, ja ne računam Crnu Goru ozbiljnu državu.

Imaju Ministarstvo za demografiju i obitelj. Evo Hrvatska ima Ministarstvo za demografiju i obitelj i polemike se vode, sve od sebe daju da regulišu nekako taj problem. Državni sekretar toga ministarstva je nedavno podnio ostavku jer se nije slagao koncepcijski sa ministricom toga ministarstva zato što ti ozbiljni ljudi u toj Vladi i ozbiljnoj državi vode računa o onome što su ljudi, a šta će, inače je to pusta zemlja što bi rekao T. S. Eliot. Znači, vi ovdje stvarate jednu pustu zemlju, vi stvarate odličan ambijent da se ljudi iseljavaju i da idu glavom bez obzira.

Drugo, dvojni aršini koje imate, vaša diplomatsko konzularna predstavništva. To sam već rekao. Dakle, organizujete tamo i podržavate i finansirate samo one koji organizuju dolazak ljudi da za vas ovdje glasaju i to dokazano, snimljeno. Sva Crna Gora i sva javnost u Evropi je to vidjela, došli ljudi u našu stranku da naplate glasanje misleći da je to stranka Demokratske partije

socijalista u Baru se to desilo. /upadice/ Rekli su tačno ko ih je poslao nijesu njega, čini mi se, pominjali.

Još jedna zanimljivost. Kako to da ste propisali da su u Srbiji iseljenici sa ovog prostora članovi dijaspora samo oni koji se nacionalno deklarišu kao Crnogorci. Zašto Bošnjaci iz Rožaja koji žive u Novom Pazaru nijesu dijaspora, a pravoslavni iz Pljevalja koji žive u Prijepolju su dijaspora. Po kome to kriterijumu, po kojoj to logici? Oni u Lovčencu su jedina dijaspora naša organizovana koji su većinski pravoslavni, koji tamo vode antisrpsku politiku i šire nacionalnu i vjersku netrpeljivost.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:47:13)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Dragutin Papović, a neka se poslanik Ranko Krivokapić pripremi. Izvolite poslaniče Papoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (20.06.18 11:47:23)

Hvala Vam predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani predstavnici Uprave za dijasporu, uvaženi građani i građanke, uvaženi pripadnici dijaspore,

Dakle, Zakon o saradnji sa dijasporom - iseljenicima značajan je prije svega zato što se odnosi na heterogenu dijasporu iseljenike Crne Gore čiji broj iznosi bar preko pola miliona na svim kontinentima. Zato je neophodno imati dobar zakon, adekvatnu instituciju, voditi pametnu politiku u ovoj oblasti. I upravo suština zakona je bazirana tako da se prema ovoj oblasti vodi odgovorna i ozbiljna politika. Suština zakona je i to da je on zasnovan na suštini ustavnog određenja o Crnoj Gori kao državi slobodnih građana i ravnopravnih naroda i zato zakon krajnje liberalno tretira dijasporu - iseljenike Crne Gore. Ostavlja im mogućnost da se bez obzira na naciju i vjeru sami izjasne u odnosu prema Crnoj Gori i da se ukoliko sami prihvate da im je ona matična država ili država porijekla tek tada mogu smatrati našom dijasporom iseljenicima koji Crnu Goru baštine kao demokratsku, nezavisnu, suverenu i građansku državu.

U zakonu je naglašeno da su dijaspora - iseljenici kao i Crna Gora višenacionalni, viševjerski, višekulturni zato ovaj zakon nema unifikatorsku nacionalno određenje što je slučaj sa svim odgovarajućim zakonima susjednih država čiju smo praksu u ovoj oblasti upoređivali. Ti zakoni i te države su uglavnom obraćaju pripadnicima jedne dominantne nacije i za svoje iseljenike smatraju samo pripadnike većinske nacije iz države porijekla. U nekim slučajevima ovi zakoni tim pojedincima i narodima direktivno propisuju matičnu državu. Ovaj predlog zakona nema takvu direktivnost već uvažava i ravnopravno tretira svaki od nacionalnih, vjerskih i kulturnih identiteta u Crnoj Gori i organizacijama dijaspore - iseljenika jedino propisuje da ostvaruju vezu sa državnim identitetom Crne Gore. Dakle, to je ono što je po mom mišljenju osnova i suština iz koje proizilazi i kvalitet ovoga zakona.

Saradnja države i dijaspore - iseljenika je propisana na uzajamnoj privrženosti, pružanju pomoći i jačanju međusobnih veza uz uvažavanje specifičnosti potreba svih pripadnika dijaspore iseljenika i zbog toga očekujem da će ovaj zakon dati dobre rezultate. Najveća promjena u odnosu na važeći zakon, dakle Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima iz 2015. godine su izmjene koje se odnose na Savjet za saradnju sa dijasporom - iseljenicima. Dakle, Savjet je sastavljen od predstavnika organizacija dijaspore - iseljenika i predstavnika nadležnih organa državne uprave, domaćih organizacija i institucija. U odnosu na važeći Zakon najveće izmjene i poboljšanja se odnose na proceduru izbora članova Savjeta iz reda predstavnika organizacija dijaspore - iseljenika. Procedura je preciznija, a uslovi za izbor pooštreni u cilju dobijanja kvalitetnih predstavnika i kvalitetnog rada Savjeta.

Organizacija dijaspora - iseljenika i njihovi kandidati za članove moraju ispunjavati i statusne i etičke norme. Moraju dokazati da se aktivno bave politikom u duhu ovoga zakona i da nijesu krivično kažnjavani za djela koja ih čine nepodobnim za ovu funkciju. Takođe, u Savjetu je

sa sadašnjih pet broj istaknutih ličnosti afirmisanih u saradnji sa dijasporom povećan na mogućih 15. Precizirana su i kvalitetnije riješena pitanja dodjele nagrada istaknutim organizacijama i pojedincima iz dijaspore - iseljenika izdavanje i namjena iseljeničkih knjižica. Iseljeničke knjižice onako kako je propisano ovim predlogom zakona služe prije svega da bi se uvažili pripadnici dijaspore - iseljenika, da bi oni kada dođu u Crnu Goru mogli tako da se legitimišu i da bi na osnovu te legitimacije mogli, prije svega, da ostvaruju prava, a prije svega ona prava koja su u cilju jačanja ekonomskih, odnosno privrednih odnosa dijaspore - iseljenika sa Crnom Gorom. I takođe u ovom zakonu je jasno propisano da iseljeničku knjižicu može dobiti samo lice koje nema crnogorsko državljanstvo, a ako neki iseljenik naravno kasnije namjerava da dobije crnogorsko državljanstvo zna se da na osnovu odgovarajućeg zakona mora da ispoštuje određenu procedu. Takođe ono što je značajno je da će se ubuduće sufinansirati projekti organizacije dijaspore - iseljenika i da ovo sufinansiranje iznosi do 50, odnosno do 70% potrebnih sredstava ako se projekat ili program odnosi na razvoj manje razvijenih područja u Crnoj Gori.

Mislim da ovaj zakon nema većih mana, ali svakako ima većih izazova. Predviđen je veliki broj članova Savjeta, preko 90, i to može da se odrazi na njegovu funkcionalnost. Takođe, sredstva za rad Uprave iznose svega 0,06% od tekućeg budžeta, povećaće se, ali to je opet po mom mišljenju nedovoljno. I takođe Uprava za dijasporu i kadrove sada ima svega devet zaposlenih, a kao što sam rekao bave se veoma /prekid/ dijasporom - iseljenicima i mislim da će biti neophodno kadrovsko i institucionalno jačanje Uprave za dijasporu kako bi mogla da sprovede ovaj zakon. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:52:33)

Hvala Vama.

Komentar Koča Pavlović. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (20.06.18 11:52:42)

Da kolega ne pomisli da imam nešto protiv. Ja se izvinjavam jer ovo je drugi put da se javljam i da moj komentar kolegu spriječi u izlaganju, ali evo biće vremena.

Dakle, ja sam bio u Luksemburgu i razgovarao svojevremeno u okviru delegacije parlamentarne naše i razgovarao tamo sa našim ljudima iz Crne Gore i oni tamo predstavljaju treću po veličini etničku grupu. Treću po veličini u Luksemburgu, baš ih ima puno. Oni su imali strašan problem što nisu imali nikakvu pomoć od matice da organizuju učenje našeg jezika jer druga i treća generacija, u stvari tamo još nema treće, ali druga generacija već ima problem da ne razumije dovoljno naš jezik. I nije imala tu pomoć od matice. Kao što vidimo zakon umjesto da se bavi takvim stvarima - praktičnim. Ja sam i juče govorio šta je juče sam pomenuo činjenicu da 300 miliona doznaka dođe od strane naše dijaspore i biva uplaćeno ljudima sa prostora dominantno sjevera itd. kako bi preživjeli u ovoj DPS Crnoj Gori. I umjesto da se ovakvim zakonom pokuša napraviti okvir, da se nekako uspostavi, da kažem, jedna koordinacija sa tom dijasporom našom koja ima sredstava, koja pomaže već te svoje rođake i da se ta sredstva nekako naravno uz državnu pomoć, uz državnu brigu, uz državni kapital, nekako ta sredstva ulože na sjeveru u otvaranje radnih mjesta kako bi se problem siromaštva koji je gore evidentan riješio trajno, a ne palijativno kako se rješava ovim uplatama koje dolaze od rođaka. Ova država to ne radi nego se bavi formiranjem Savjeta od 90 ljudi, bavi se popisivanjem naše dijaspore, izdavanjem knjižica. Jesu li to DPS knjižice? Pitam prosto, jednostavno je pitanje. Sa ove strane je došlo vrlo jasno objašnjenje vaše aktivnosti. Vi pravite te popise, te baze podataka i te knjižice izdajete kako bi efikasnije manipulirali njihovim glasovima u izbornim procesima. Izvolite demantujte nas recite smisleno, suvislo navedite razlog zbog čega pravite taj popis i zbog čega odvajate sredstva kako bi davali toj tzv. dijaspori nekakve grantove i td. U stvari želite da platite vaše komesare koji u tim državama kontrolišu tu dijasporu, koju će lakše kontrolisati sa ovim spiskom i sa ovim kartama. Dakle, sa ove strane je vrlo jasno došlo to viđenje. Molim vas, odgovorite na to dajte vi drugo viđenje, ali nemojte samo da odbacujete tek tako.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:55:43)

Hvala Vam poslaniče.

Hvala.

Poslanik Papović ima odgovor na komentar.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (20.06.18 11:55:54)

Hvala predsjedniče.

Što se tiče iseljeničke knjižica njihova namjena je mislim dobro objašnjenja u članu 35 Predloga ovoga zakona i tamo je u suštini navedeno da je suština iseljeničke knjižice prije svega za onoga iseljenika pripadnika dijaspore koji dođe u Crnu Goru koji želi da stekne i počasni status, ali i da ostvari i konkretan interes prije svega ukoliko želi da investira u Crnu Goru i da na taj način ostvaruje vezu sa državom koju je prepoznano ili koju je prihvatio za svoju matičnu.

Takođe, evo želim da ovo vrijeme iskoristim da kažem da Crna Gora nije izuzetak po brojnosti dijaspore - iseljenika, pogotovo kada se sagleda jedan duži vremenski period, hajde da ga pozicioniramo u prethodna dva vijeka. Recimo tokom XIX vijeka gotovo trećina Norvežana se iselila u Sjedinjene Američke Države.

U istom periodu Italijani su masovno napustili Italiju tako da je Njujork postao drugi po veličini italijanski grad. Slično su radili i Francuzi koji su naselili Kvebek, odnosno najveći dio Kanade i tako da je Montreal drugi po veličini francuski grad u svijetu.

Dakle, nije Crna Gora bila specifična po tom iseljavanju krajem XIX i početkom XX vijeka već je to bilo praktično u čitavoj Evropi. Čitav Srednji zapad Sjedinjenih Američkih država je naseljen dominantno stanovništvom njemačkog i skandinavskog porijekla. Tako da su to prije svega bile neki nedostaci čitavog evropskog kontinenta, a ne naravno samo Crne Gore. Zahvaljujući tome imamo danas čitavu Ameriku koja je u stvari jedna ograomna evropska, dominantno evropska iseljenička kolonija. Slažem se, naravno, treba raditi sve da se obezbijede takvi uslovi da svaka država može da obezbijedi život za svoje građane, za svoje državljane, ali kao što vidimo to dakle gotovo ne važi ni za jednu državu pa prema tome ni za Crnu Goru koja svakako ima manje ekonomske moći u odnosu na neke njene mnogo jače evropske susjede i mnogo jače evropske države. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 11:58:06)

Hvala i Vama.

Poslanik Krivokapić. Izvolite.

Neka se pripremi poslanik Ervin Ibrahimović.

RANKO KRIVOKAPIĆ (20.06.18 11:58:16)

Poštovane kolegice i kolege,

Neće kad sam čestitao Novu godinu svake godine bih prvo pozdravio naše rasijane po bijelom svijetu. I to su svima emocije. Nema ovđe u Parlamentu nikoga, nijednog lika, a čuli smo kolegu Radulovića juče, da nema neko svoje lice, porodično u iseljaništvu, dijaspori itd. Na tom nivou emocija ćemo svi biti sapatnici. Na nivou doma moramo svi biti odgovorni kako da toga bude manje ili uvijek će ga biti, ali kako da ga bude manje, a da razlozi budu drugačiji. Uvijek će biti iseljenika i u najsrećnijim zemljama ima iseljenika, ali neće kad saberete šta je država - teritorija, vlast i ljudi, de je vlast dobra, iseljenika, zbog ovih razloga kojih pati i Balkan, a Crna Gora na svoj način takođe, pokazuju da je kad je uzrok vlast to se može riješiti. Kad su uzrok druge stvari migracije, bolji život i stručnost to se ne može spriječiti niti treba spriječiti. I zato bih krenuo na

jedan drugi način bez emocija, imam i ličnih razloga da imam emociju oko ovoga. Da gledamo naše iseljeništvo kao glavnu ekonomsku snagu Crne Gore. Rečeni su brojevi oko 300 miliona da donose državnome bruto proizvodu - GDP. Ne, oni donose do 450 kroz doznake, kroz redovna finansijska sredstva, a preko 300 procjene su da dođe, što bi narod rekao, u kešu. Naši iseljenici su glavna ekonomija Crne Gore. Nema privredne grane koja je jača od toga. Nema onoga što proizvedemo ovđe da više vrijedi od onoga što smo izvezli. Ružna je riječ, ali je to tako. Izvezli smo naše ljude da bi držali ovu državu na nogama i to je glavna ekonomija, jača od turizma, dok registrovanog prihoda, neprocijenjenog prihoda, procijenjen ide na milijardu, a realni dođe do 700. I nema ni u Elektroprivredi, nema ni drugog većeg prihoda ove države da nas izdržavaju oni koje smo mi na razne načine očerali u nekim godinama politički, u nekim godinama nacionalno, u nekim godinama ekonomski, ali smo ih čerali. Niko ne ide iz kuće đe je dobro. Kad kažem niko, uz onu ogradu koju sam prije rekao. I to je glavna ekonomska snaga Crne Gore, a u stvari pokazuje kolika je naša državna slabost.

Ako ono što je suština života i države, ljudi i bolji život ljudi, otvorite koju hoćete političku knjigu, to je prva lekcija politike, smisao politike je bolji život ljudi, sve ostalo je pod dva, tri, pet. Ako tu osnovnu suštinu na ovaj način ne ispunjavamo to je priča o našoj državi. Na 10 godina nezavisnosti smo bili tri puta više dužni nego na proglašenju nezavisnosti. U tih 10 godina nezavisnosti je KAP odnio 500 miliona iz Crne Gore po riječima jednog potpredsjednika Vlade koji nije u opoziciji. Tih 500 miliona da je ostalo u Crnoj Gori, 10 hiljada je prosječno stimulisano radno mjesto na Balkanu najskuplje, to je 50.000 radnih mjesta. A tih 500 miliona nije odnio niko drugi, odnijela je vlast. Ne spominjem podjelu krivice i sve ostalo, spominjem broj koji sam po sebi pokazuje kolika je dubina naše ekonomske propasti, a samim tim i političke nemoći. Evo neću upotrijebiti goru riječ od toga, neću upotrijebiti goru riječ od političke nemoći. Pedeset hiljada radnih mjesta je ukupan broj nezaposlenih u Crnoj Gori. Samo jedna igra zvana KAP o kojoj je ispričano tone, more i koja je na kraju priznata i to od potpredsjednika Vlade. To je nemoć ove države, ko god bio vlast. Smisao će se države potpuno ispuniti kada se ljudi počnu vraćati, kada ljudi makar počnu ostajati. Ovako će odlaziti, ko će više ko će manje, ko će kad, svi će odlaziti. Ko god ima, a po principu više hrabrosti, više preduzetnosti, veću muku, taj će prije otići, a ti se poslije pokažu u tim drugim zemljama kao odlični radnici, kao odlični građani i kao snaga.

Naša presuda je to da gubimo ljude, a da nas oni izdržavaju. I to negdje izvitoperenost našeg političkog sistema, da ovaj sistem održavaju oni koji su zbog njega otišli. Na razne načine, ponavljam, struktura ne može biti ista, struktura nije...i mijenjaće se vlast i mijenjaće se struktura, ali će opet pri lošim vlastima odlaziti. To je presuda našim dostignućima /prekid/ u toj slavljenoj, nezavisnoj, građanskoj i evroatlanskoj Crnoj Gori.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:03:25)

Hvala.

Komentar Predrag Bulatović.

Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (20.06.18 12:03:35)

Dame i gospodo, gospodine Krivokapiću,

Dobro je što ste sada i oficijalno protiv DPS-a, ali morate i u ovakvim pitanjima da unesete i jednu dozu objektivnosti, surove realnosti koja očigledno u ovom trenutku Vama ne prija da je saopštite. Podsjetiću vas samo da je prilikom kandidature vašeg kandidata gospođe Vuksanović za predsjedničkog kandidata stigla podrška iz inostranstva, koliko je meni poznato vezano za nju i ekspresno po ovom zakonu Demokratska partija socijalista je organizovala demantije da dijaspora ne podržava gospođu Vuksanović.

Kada sam rekao da morate da budete surovo objektivni, morate da uzmete i tu dimenziju zloupotrebe dijaspore, zloupotrebe tog pojma i tih konkretnih ljudi, možda i fiktivnih ljudi, za pobjedu u kojima ste i Vi učestvovali uključujući i sam referendum. Ja ću na to ukazati nešto

tokom svoje diskusije. Ali gospodine Krivokapiću dok ste bili predsjednik Skupštine 2003. godine je realizovan popis stanovništva. I prvi put suprotno principima Monstata, Vi to znate, znam da za razliku od drugih državnih funkcionera ste čitali mnogo više i informisani naravno, prećutali ste ono što vam politički ne odgovara, je prvi put uvedena kategorija crnogorski tada kažu građani ne državljani koji žive van Crne Gore duže jednu godinu. Tada je 54.816 tih građana, državljana kako god evidentirano da su van Crne Gore uz onaj podatak koji je poznat koliko je bilo stanovnika Crne Gore. Zašto ovo govorim? Dvije, odnosno tri godine kasnije došlo je do enormnog povećanja biračkog spiska koji je pripreman za sam referendum u kome smo Vi i ja učestovali na različitim stranama, za koji ste vi kasnije poslije 12 godina rekli da je poslužio očigledno za stvaranje privatne države, dobro je da smo se poslije 12 godina složili.

Putin je pobijedio na predsjedničkim izborima u Rusiji, gdje je učešće birača u broju stanovnika, odnosno državljana 74%. Vi ste ostvarili i obnovili nezavisnost na osnovu ovog popisa sa učešćem od preko 88% državljana u birački spisak. O tome ću nešto detaljnije da kažem i to je stvar koja je veoma važna da bi pokazali kolike su sve te slavodobitne pobjede uključujući ovu pobjedu koja se desila i u Rožajama, koja se desila i u Podgorici, u Crnoj Gori da mi to razgolitimo do kraja. Da to nisu pobjede, nego krađe uključujući i sve ovo.

Dakle, vaša diskusija imala je jedan ugao kome je nedostajao /prekid/ dijapore i građana van Crne Gore u birački spisak.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:06:37)

Hvala, poslaniče Bulatoviću.

Odgovor na komentar poslanik Krivokapić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (20.06.18 12:06:44)

U pet minuta dosta nedostaje za ovako ozbiljnu temu, tako da i u pet dana, pet godina da sjednemo i da pričamo teško ćemo naći dobar ugao.

Oko referenduma. Prihvatam odgovornost za sve to što se dešavalo u sumnjama koje postoje. Imaju dvije strane te sumnje. Bio je sukob jedne države koja se zove Crna Gora i druge države koja se zove Srbija oko tog pitanja. Jedne koja je deset puta manja i druge koja je deset puta veća. Ko je što izvukao od oruđa u toj bitci za politički život i za politički opstanak znamo i jedni i drugi. Neću reći da je to bilo i sa jedne i sa druge strane, tako da se nijesu koristile mogućnosti da se dobije i po više nego što je dozvoljeno na redovnim izborima. Znamo i lične karte sa drugim imenima iz Beograda, znamo i mnoge druge stvari itd. i to nećemo vratiti. Ono što i meni i Vama služi na čast je da smo mi došli do Zakona o referenduma o konsenzusu.

Vama posebno služi na čast što ste smirili situaciju posle samog referenduma, kao što ste to uradili 1999. godine tokom bombardovanja i kako god se pisalo ođe isti istoričari pišu sami protiv sebe nekad istoriju, Vama se to mora priznati. Vama se to mora priznati jer su to ugaoni kameni đe tražimo ljude. Uvijek tražimo ljude tamo đe su najbolji. Pokušavamo da izvučemo iz njih ono što je najbolje, a Vi ste tu dali istorijski doprinos da ova zemlja uđe stabilno u jedan rezultat koji slažemo se, nisam rekao da je napravljena privatna država, no sam rekao u raspravi sa premijerom tada da me gone dvije kletve. Jedna je gospodina Solane poslije Beogradskog sporazuma u Palati federacije, sad se zove Palata Srbija, ta koja je govorila da nemamo kapacitet da razvijamo demokratsku državu, da možemo kliznuti u autokratiju i to nam se dešava, ali istorija je važnija od nas pojedinačno. Traje neko 30 godina, traje neko 50 godina, proćiće njegovo vrijeme, država će biti tu da bude bolja.

Ova je država stavljena na zdrave ustavne temelje, a to je građanski osnov te države, jedno prirodno, kulturološko, ako je nekome lakše i geografsko određenje da pripada Evropskoj uniji i toj zajednici vrijednosti i nadamo se da će iz tih temelja roditi se bolje vlasti. A seljenje iz Crne Gore, evo moj mlađani kolega Bojan Zeković uputio je jedan tekst, tekst se zove "Crnogorski karteli i tajkuni - druga generacija". Ja ću pročitati samo jedan dio toga teksta, da vidite kako je što se više mijenjamo sve smo više isti.

"Na taj način je zemlja privreda, državna uprava, pa i čitava Crna Gora bila u rukama porodica koje su i krojile sudbinu u ogromnom procentu siromašnom narodu Crne Gore. Zbog toga su iz Crne Gore krajem 19. vijeka počela znatna iseljavanja pojedinaca i porodice prvo u Srbiju, a potom u Ameriku. Računa se da je pred Balkanske ratove u Americi bilo 25% crnogorskog radno i vojno sposobnog stanovništva. To je bio jedan od rezultata vladanja druge tajkunske generacije." U tom tekstu je prva tajkunska generacija Petra II Petrovića Njegoša, a druga je knjaza Danila i kralja Nikole. Što se više mijenjalo, mi smo izgleda sve više isti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:10:50)

Poslanik Ervin Ibrahimović, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (20.06.18 12:11:01)

Poštovani predsjedniče sa saradnikom, uvaženi direktore sa saradnicama, poštovane kolegice i kolege poslanice, uvažena dijaspora, dragi građani,

Brojna dijaspora, iseljenici iz naše domovine imala je i ima aktivnu ulogu u važnim društveno istorijskim procesima u Crnoj Gori. Promovisanju imidža zemlje iz koje dolaze i pozitivan uticaj sa više aspekata, kako za Crnu Goru tako i za dijasporu. Zato je predloženi zakon o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima veoma značajan kako za državu tako i za dijasporu - iseljenike. Predloženim zakonom se normativno uređuje odnos između države i dijaspore u pravcu unapređenja kulturnih, ekonomskih, naučnih, organizacionih i drugih veza u cilju jačanja pripadnosti državi i zaštite od asimilacije. Formiranje Uprave za dijasporu kao organa nadležnog za saradnju sa dijasporom, a zatim i usvajanje Zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima 31. jula 2015. godine Vlada Crne Gore je otpočela novu stranicu u pravcu saradnje Crne Gore sa dijasporom.

Iako je Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima regulisao veliki broj prioritetnih pitanja na polju obostrane saradnje Uprava za dijasporu se kroz praktičnu primjenu Zakona o saradnji sa iseljenicima i kroz aktivno učešće dijaspore suočila se određenim nedostacima zakona i osjetila potrebu za dopunama i izmjenama postojećih zakonskih rješenja, isključivo u cilju pospješivanja što kvalitetnije saradnje Crne Gore sa dijasporom i iseljenicima. Zato i vjerujem da je pred nama kvalitetan Prijedlog zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima, jer je baziran na korekciji prethodnih nedostataka zakona, stečenih iskustava, kao i zaključaka sa kvalitetnim i veoma posjećenih okruglih stolova organizovani u državama sa najvećom koncentracijom naše dijaspore i učešća zainteresovane javnosti. Kolege prije mene su rekle koliko je prihvaćeno sugestija, komentara, ne bi se ponavljali.

Važna je činjenica da su na izradi Prijedloga zakona aktivno učestvovali predstavnici ministarstava i institucija koji u opisu posla imaju kontakt sa dijasporom.

Poslanici Bošnjačke stranke imaju dovoljno razloga da podrže predloženi zakon, a smatram i ostale kolege. Predloženi tekst zakona je kontinuitet politike Vlade o strateškoj posvećenosti saradnje sa dijasporom i prepoznavanja dijaspore kao jedan od najvažnijih resursa naše domovine. Naša dijaspora ima ogroman ljudski, ekonomski i lobistički potencijal koji se može i mora valorizovati u pravcu sveukupnog razvoja naše države, ali svakako i interesa dijaspore.

Prema procjenama Ministarstva vanjskih poslova broj naše dijaspore iseljenika i njihovih potomaka širom svijeta se otprilike poklapa sa brojem stanovnika koji žive u Crnoj Gori. Siguran sam da je taj broj znatno veći i da nadmašuje broj stanovnika koji žive u našoj domovini. Nažalost mi i danas ne znamo ni približan broj, ali je svakako za pohvalu ono što je Uprava za dijasporu počela da preuzima u tom pravcu, otvaranjem online aplikacije za dobrovoljno prijavljivanje naše dijaspore i Zakon je prepoznao važnost Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Kada pričamo o ekonomskom potencijalu naše dijaspore podsjetiću na izjavu ministra vanjskih poslova Srđana Darmanovića da dijaspora godišnje pošalje građanima u Crnoj Gori oko 500 miliona eura i da se tu radi samo o novcu koji pristiže bankarskim transakcijama, a da se procjenjuje da još toliko novca dijaspora šalje svojim porodicama privatnim kanalima. Ovaj

značajan priliv novčanih sredstava zahtijeva sistematični pristup upravljanja tim novcem.

Posebno su važne činjenice da je naša dijaspora rasprostranjena od Sjedinjenih Američkih Država preko zemalja Zapadne Evrope, Turske i zemalja u regionu i da su naši ljudi lideri u svom biznisu i profesiji u velikim korporacijama, nauci, na univerzitetima, klinikama, advokati, politici i sportu. Što pored velikog i ekonomskog potencijala predstavlja i snažan lobistički potencijal za našu zemlju.

Ponavljam, iskreno vjerujem da je Vlada prepoznala potencijale dijaspore i da mora napraviti snažniji iskorak u pravcu stvaranja uslova za još bolju saradnju, posebno na ekonomskom polju. Mišljenja sam da je za postizanje tog kapitalnog cilja potrebno formirati ministarstvo za dijasporu kao što je to uradila Vlada Srbije ili zašto ne po uzoru na Vladu Hrvatske, kao što su rekle moje kolege, formirati ministarstvo za demografiju i obitelj. Ta ministarstva bi se bavila od najmanjih stvari, na primjer mogućnost olakšavanja transporta ličnih stvari dijaspore u Crnoj Gori, carinskih olakšica, pravo glasa, pa do tačnog broja naše dijaspore, prepoznavanje potencijalnih investitora, postizanje planiranja razvoja investicionih fondova koje nude povoljne vrste finansiranja našoj dijaspori i itd.

Donošenje novih zakona, ima /prekid/ a postojećih zakona od važnosti za položaj i prava naše dijaspore. Način ostvarivanja saradnje izvan Crne Gore u skladu sa međunarodnim pravom i nacionalnim zakonodavstvom pojedinih država. Jačanje dijaloga između država porijekla i država u kojima se dijaspora nalazi, regionalne integracije, na primjer na polju studiranja, zapošljavanja, liječenju i slično. I ono možda i najvažnije da dijaspora ima predstavnika u Parlamentu Crne Gore kao na primjer u Italiji, Rumuniji, Saboru Hrvatske ili Francuske gdje imaju predstavnika u Senatu, kao svakako istraživanje i eliminisanje uzroka emigracije.

Na kraju podsjećam da razvijene zemlje Evrope, pa i svijeta sve više prepoznaju dijasporu, ne samo kao kretanja ljudi već kao izvor kulturnog bogatstva i pluarizma u društvima iz kojih dolaze i u društvima u kojima se nalaze i jačanju tih država kao i značajnog faktora u pravcu kvalitetnijeg premoštavanja savremenih izazova u zemljama Evrope.

Izvinjavam se za prekoračenje. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:16:57)

Hvala Vam.

Komentar Slaven Radunović.

SLAVEN RADUNOVIĆ (20.06.18 12:17:02)

Poštovani poslaniče Ibrahimoviću,

Ja sam vidio da Vam fali vremena, nisam znao hoće li htjeti da Vam pruži gospodin Brajović pa rekoh da se ja javim za komentar, da Vam pružim šansu da, nakon što pročitate taj referat, da se onda ozbiljno vratite dijaspori svojim građanima i da pojasnite nekoliko stvari. Recimo, da li ste Vi svjesni da svaka ozbiljna država želi da ima što manju dijasporu, znači da ima što manje nezadovoljnih ljudi koji bježe iz te države i negdje drugo ostvaruju svoje ekonomske i ostale potrebe.

Ova država koju ste Vi ovako ishvalili, za koju kažete da je prepoznala potencijale dijaspore tj. da prevedemo to, ljude koje je istjerala odavde u raznim periodima, ali jedan od najintezivnijih je bio u vremenu kad ste vi participirali u vlasti. Jedan od najintezivnijih, posebno kad je vaš narod u pitanju.

U prethodne dvije godine autobusima se iseljavalo sa sjevera Crne Gore. Dominantino se radilo o Bošnjacima i ljudima koji sebe u nacionalnom smislu prepoznaju kao Muslimani. I meni je zaista nevjerovatno da Vi niste ni jednu jedinu riječ o tome progovorili. I zato sam, kažem vam kao Vaš kolega, htio da vam pružim priliku da to ispravite, zatvorite taj referat koji ste spremili i da se obratite građanima, posebno Bošnjacima sa sjevera i da im objasnite kako je njima njihova država koja ih tako voli završila posao da se oni ise le odavde da bježe glavom bez obzira, da idu u izbjegličke kampove da traže azil i da traže hleba negdje drugo, a ne u svojoj zemlji. Ovdje od njih

se traže samo pare da šalju koje tamo krvavim radom zarade, da bi se anulirali rezultati vaše vladavine, posebno na sjeveru. Da bi se tim novcem prehranile njihove porodice koje ne mogu svojim radom da se prehrane. Je li ovo istina gospodine Ibrahimoviću? Evo imate tri minuta, pojasnite građanima, posebno u dijaspori ova pitanja, molim vas.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:19:29)

Pravo na odgovor na komentar poslanik Ibrahimović.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (20.06.18 12:19:33)

Pokušavam u mojoj diskusiji da budem korektan, ali bio sam profesor i ne bih želeo da se moj kolega ponaša kao profesor da meni kaže šta ja treba da radim, ali hvala Vam na prilici da dobijem još tri minuta.

Svakako pokušaću barem nešto da odgovorim što je rekao uvaženi kolega, ali evo da iskoristim i da završim ova moja izlaganja u tom pravcu. Da je dobar primjer svakako i osnivanje parlamentarne mreže u politici dijaspore, koja ... da bude međunarodni centar za dijasporu i da se planira da 8. septembar bude dan dijaspore.

Sada ću se vratiti, kada pitate nekog sa sjevera Crne Gore kakve ima emocije prema dijaspori, kakve ima emocije kada većina nas ima više rođaka u inostranstvu, nego u Crnoj Gori, kada pitate nekog, možda bi dobro bilo početi i da čitam određene knjige. Ja ću jednu tezu koju je skoro objavio "Saučesništvo u zločinu" uvaženog historičara profesora Šerba Rastodera, gdje možete vidjeti da je značajan broj mojih rođaka i mojih sunarodnika otišao od '60-ih godina. Ali ja očekujem od vas, ne sada da bude da pričamo kao profesori i učenici, nego kao ravnopravne kolege i uvažamo one ljude koji su vas glasali, očekujem da vi uvažavate i one ljude koji su mene glasali, ali i to je, svak ima svoj izbor kako će se ophoditi prema svojem kolegi. Ali ono što je ovdje važno, očekivao sam da ćemo se barem ovdje složiti. Kada pričamo da ta dijaspora nas uči humanosti, hrabrosti, kako se voli svoja država, ne znam zašto onda pravimo problem oko ovog zakona. Ja ako ste me pratili, rekao sam iskreno vjerujem da je Crna Gora prepoznala i da je krenula u pravom pravcu. Ja i dalje doživljam ovo pionirskim koracima, ali vjerujem vašim povratkom i povratkom ostatka opozicije da ćemo kroz učešće na odborima praviti inicijativi kako da učinimo da ta dijaspora ima svoj položaj, kako ta dijaspora da ima stvarno uticaj u ovoj državi i da još jednom zahvalimo za sve ono što rade i za imidž države u svijetu i za naše ljude u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:21:44)

Hvala Vam.

Za komentar se javio predstavnik predlagača. Izvolite.

PREDRAG MITROVIĆ (20.06.18 12:21:52)

Poštovani predsjedniče Skupštine, uvažene poslanice i poslanici, poštovani građani, poštovana dijasporo,

Zaista me raduje da je ova tema pokrenula ovoliku diskusiju jer indirektno je to i dokaz o koliko važnom pitanju se danas govori ovdje u Skupštini. Kako, ipak, jedan dio diskusija nije bio u vezi sa samim zakonom, pokušaću da odgovorim na pojedina pitanja onako kako su redosljedom postavljena uključujući jučerašnje poslijepodne.

Na samom početku bih se zahvalio Odboru za međunarodne odnose i iseljenike i poslaniku Nikoliću koji je juče ispred Odbora bio izvjestilac o ovom predlogu zakona na kooperativnosti,

senzibilitetu i krajnje afirmativnom odnosu koji je Odbor za međunarodne odnose i iseljenike pokazao i prema ovom predlogu zakona i prema ovoj problematici uopšte.

U dijelu pitanja koje je postavio uvaženi prof. Radulović, kazao bih da je sajt Uprave za dijasporu prilično ažuran, da se svakodnevno ažurira vijestima iz dijaspore i aktivnostima same Uprave, da djelujemo u zadatim okvirima koje kao državni organ moramo poštovati, ali da se trudimo da posjetiocima našeg sajta na jedan, čini nam se, jedan prijemčiv i jasan način približimo informacijama koje ih interesuju, a koje se ne mogu naći u sredstvima informisanja. Na samom sajtu imamo bazu naučnika i stručnjaka koje je juče pominjao poslanik Radulović, koja sadrži imena preko 250 naših naučnika i istraživača i stručnjaka u dijaspori. Takođe, možete naći i PDF verziju knjige "Ko je ko u dijaspori Crne Gore" u oblasti nauke, koja sadrži kontakt podatke i bibliografije 90 naučnika i stručnjaka iz dijaspore. Predlogom zakona je, takođe, u okviru poglavlja Oblasti i saradnje propisana obaveza nadležnih organa, tu prije svega mislim na Ministarstvo nauke, Univerzitet, ali i Upravu za dijasporu, da pokušaju da osmisle način uključivanja ovih ljudi u razvojne projekte Crne Gore jer ih prepoznamo kao ogroman ljudski kapital koji nesporno imamo.

Što se tiče visine doznaka, takođe je ova problematika pominjana juče, reći ću da, po evidenciji Centralne banke, dijaspora u Crnu Goru formalnim kanalima šalje oko 380 miliona eura i vjerovatno još jedan dobar dio putem gotovine. Vjerujemo da taj iznos, ako brojimo i neformalne kanale bude i skoro vjerovatno i pola milijarde. Međutim, doznake su samo jedna vrsta podrške dijaspore ovoj zemlji. Našu dijasporu ne treba primarno posmatrati iz ugla velikog davaoca pomoći jer ona posjeduje znanje, vještine, informacije, finansijski i ljudski kapital. Sve navedeno su važni resursi koji su mnogo značajniji za našu ekonomiju u budućnosti od tekućih doznaka. Da bi bili adekvatno iskorišteni zahtijevaju napore i s naše strane osmišljavanjem konkretnih projekata, to je već i pominjano tokom današnjeg dana i povlastica usmjerenih na dijasporu iako

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:24:59)

Kolega Mitroviću, privedite kraju komentar, naravno daću Vam još dvadesetak sekundi. Vi uvijek možete da se javite kada se postavi pitanje da odgovorite na pitanje. Tako da ovdje ste se javili za komentar i taj komentar upravo sada ističe. Izvolite, završite.

PREDRAG MITROVIĆ (20.06.18 12:25:14)

U dijelu popisa iseljenika htio bih da pojasnim da je Uprava započela s izdavanjem iseljeničke knjižice koja se može izdati isključivo licima porijeklom iz Crne Gore koji nemaju crnogorsko državljanstvo. Dakle, ne radi se ni o kakvoj skrivenoj i politički motivisanoj namjeri već želji da se tim ljudima udovolji i na neki način iseljenička knjižica predstavlja emotivnu vezu s njihovom matičnom državom i ujedno je identifikacioni dokument u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:25:41)

Hvala Vama.

Riječ ima poslanica Branka Bošnjak, a neka se pripremi poslanik Momčilo Martinović. Ne možete dobiti komentar, a proceduralnu intervenciju izvolite, da čujem.

KOČA PAVLOVIĆ (20.06.18 12:26:03)

Htio sam samo da pitam, ako sam dobro shvatio, gospodin Mitrović se javio u svojstvu predlagача koristeći pravo da komentariše prethodna izlaganja, pominjao je izlaganje od juče, pominjao je i nešto što sam govorio vezano za doznake. Koliko znam, po Poslovníku, mi imamo pravo da odgovorimo na te komentare. Molim Vas da konsultujete Poslovník.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:26:31)

Upravo ste čuli što sam rekao gospodinu Mitroviću, da završi sa svojim komentarem jer ne može odgovarati na pitanja kada on izabere nego da se sada prijavi da odgovara na sva pitanja koja su se čula kasnije. Zato sam ga upozorio i zato je prekinuo svoj komentar.

Sada nastavljamo s diskusijom. Riječ ima poslanica Branka Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (20.06.18 12:26:58)

Sve što je važno dok je bio prethodni predsjednik Skupštine sada ne važi. Tako nam je najlakše da objasnimo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:27:05)

Ne, kolegice, mislim da sada važe prave stvari i poštuje se Poslovnik. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (20.06.18 12:27:10)

Dobro. Ako vi kažete da su prave stvari ja ću da Vam vjerujem.

Poštovani građani, najmanje još jedna Crna Gora nalazi se u rasijanju, odnosno van granica naše Crne Gore. Pred nama je danas Predlog zakona o saradnji Crne Gore s dijasporom i iseljenicima. Koliko sam mogla vidjeti iz obrazloženja, požalili ste se da je prethodni zakon bio maltene neprimjenjiv, da je dosta stvari bilo teško za primijeniti, pa da je ovaj zakon htio u tom smislu da neke stvari precizira i da doprinese više primjenjivosti, odnosno ostvarenju onoga što ste vi zamislili.

Čitajući ovaj zakon baš i ne stičem taj utisak da ćete ovim riješiti to što ste naumili, posebno što vidim da ovo jedno rogovatno tijelo koje nazivate Savjetom, maksimalan broj koliko sam uspjela da saberem je 103 člana ukoliko bi svi iskoristili onu maksimalnu mogućnost da predlože članova u tom Savjetu, što smatram da je gotovo i nemoguće obezbijediti kvorum za tako nešto i da nećete imati nikakav boljitak u tom smislu.

Ono što je meni više zasmetalo jeste u komentarima gdje sam vidjela da se ovdje prebrojavamo i kažemo da nam je najveća dijaspora u Americi, pa u Argentini. Vrlo mi je simptomatično bilo što se za našu susjednu državu Srbiju kaže da ima 38.500 naših ljudi koji žive tamo, odnosno iseljenika. Svako ko je realan i normalan zna da ih ima sigurno malo je reći preko milion, mislim da ih ima i više, da ih ima i do dva miliona. Postavlja se pitanje zbog čega u nekim državama ih pitate da se izjasne, ako se izjašnjavaju kao Crnogorci onda ih vodite kao dijasporu, a ako se ne izjasne kao Crnogorci nego se izjašnjavaju kao Srbi jer su porijeklom iz Crne Gore vi to ne evidentirate. Mislim da niko od Bošnjaka ovih u Luksemburgu se sigurno ili vrlo mali broj izjasnio kao Crnogorci nego vjerovatno su rekli da su Bošnjaci. Tako da mislim da kolege Škrelje rođaci sigurno kažu da su Albanci, a da su porijeklom iz Crne Gore, što znači da vi opet dijasporu pokušavate da dijelite kao što je sve ovdje podijeljeno u ovoj državi. Sada imamo i poželjnu i nepoželjnu dijasporu, što nije korektno.

Vi odlično znate koliko se manipuliše s dvojnim državljanstvom, pa Hrvati iz Crne Gore većina njih, ima dvojno državljanstvo, ali niko im ne postavlja pitanje, čak su neki javno priznali, a nijesu ostali bez pasoša dok ovi koji su u Srbiji sada je nešto zavladao, zavladao je takav neki trend da sve što je iz Srbije nam je mrsko pa makar i naši ljudi koji su tamo pošli. Morate razumjeti, svi ljudi koji ovo što sam rekla, ova druga Crna Gora koja se nalazi tamo, vjerujte da su veći patriote mnogo više od ovih ovdje koji su ovdje Crnogorci jer dosta njih, ja ih zovem žiro račun Crnogorci, Crnogorci su onoliko koliko im se plati na račun i koliko im je profitabilno da se tako izjašnjavaju i da se s tim diče. Ovi ljudi koji su u inostranstvu imaju žal za tim što su morali da

napuste svoju zemlju i imaju želju da pomognu, imaju istinski taj patriotizam da pomognu svojoj državi, da pomognu svojoj braći, prijateljima koji su ovdje, što se vidi kroz ove doznake i to što oni šalju. Međutim, ne smijemo mi da dozvolimo da mi ovdje prosjačimo i da ne možemo da živimo i da čekamo da nam oni pošalju da bi mi mogli da preživimo. To je jedna sramota. Druga sramota jeste što se nisu stimulisali ti ljudi da ulažu i ekonomski jačaju Crnu Goru pored toga što žele, imaju ovu dozu patriotizma i želje da unaprijede ekonomiju u ovoj državi, onda ovdje kad dođu postavlja im se niz nekih biznis barijera i traži im se reket. Znamo i lično ljude kojima su tražili reket da bi uložili u Crnu Goru, odnosno pokrenuli neku proizvodnju.

Žao mi je što je neiskorišćena naučna dijaspora. Ja sam još kad smo bili Grupa za promjene pokrenula priču i mi smo popisivali ljude koji su naši, uspješni na univerzitetima širom svijeta. Nažalost sad su oni već, ima tamo i druga generacija, najviše ih je otišlo '90-ih u ono suludo vrijeme rata koji nisu htjeli da učestvuju u tome i napustili su Univerzitet Crne Gore. Čini mi se tih '90-ih da ih 70-ak otišlo sa Univerziteta zaposlenih, što je ogroman broj. Evo sad među njima imamo, više se i ne vodi kao Crnogorac nego Kanađanin crnogorskog porijekla, profesora Raonića sin koji je čuveni teniser. Hoću da vam kažem, sve te ljude nismo dovoljno iskoristili, nismo ih dovoljno iskoristili za evropske integracije onda kad su mogli da nam pomognu i nadam se da ćete u tom pravcu bez obzira, znam da ste napisali onu knjigu, ima njih koji su ljuti što su otišli, što ih niko nije kontaktirao. Nemam osjećaj da imate baš neku relaciju sa njima izuzev ono deklarativno i ono što ste napisali, sabrali, ali ne vidim da se mnogo njih uključuje ovdje u rad.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:33:25)

Hvala Vam.

Izvolite, možete naravno.

PREDRAG MITROVIĆ (20.06.18 12:33:32)

Sad odgovaram na prethodna pitanja inače ili samo poslednjeg diskutanta?

Ok. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:33:45)

Sada riječ ima Momčilo Martinović, a neka se pripremi Jovan Vučurović.

Možete, izvolite.

PREDRAG MITROVIĆ (20.06.18 12:33:59)

Poslanica, gospođa Bošnjak, je postavila pitanje vezano za Savjet kao savjetodavno tijelo Vlade koje je donio inače postojeći zakon i samo da kratko kažem da kvorum oko tog tijela nikad ne može biti doveden u pitanje, jer pola članova Savjeta su iz Crne Gore otprilike, a pola članova je direktno iz iseljništva. Na poseban način kako se oni biraju, to je već opisano i postojećim zakonom, a zbog određenih nejasnoća koje su upravo bili kada je u pitanju Savjet to smo dopunili upravo sa sadašnjim Predlogom ove verzije zakona. Što se tiče ovog dijela kojeg ste pominjali nije Crna Gora, kao što znate vršila popis u Srbiji, već je to radila država Srbija i nacionalno izjašnjenih Crnogoraca je, kao što ste i sami rekli, 38.527. Međutim, u kontekstu ove priče želim da vam kažem samo da u članu 2 Zakona vrlo jasno po tom pitanju i dijasporom i iseljenicima smatraju se crnogorski državljani i druga lica porijekom iz Crne Gore koji žive u inostranstvu i koji Crnu Goru doživljavaju kao matičnu ili državu porijekla i baštine je kao demokratsku, nezavisnu, suverenu i građansku državu. Dakle, ovaj član nije mijenjan u odnosu na prethodni zakon i on je baziran na ustavnom konceptu Crne Gore kao građanske države. Da ne dužimo oko toga.

Što se tiče ovog naučnog dijela koji ste pominjali potpuno se ili djelimično potpuno slažem

sa Vama. Upravo Odbor za međunarodne odnose i iseljenike predložio je amandman koji, inače će biti pred vama što se tiče glasanja, gdje kaže: u članu 52 dodaje se stav 6 koji glasi, između ostalog da kažem, naučnicima i istraživačima porijeklom iz Crne Gore, pored evidencije iz stava 1 ovog člana Upra. Ne bih se samo složio smo samo imali deklarativni pristup, u granicama mogućeg radili smo koliko smo mogli, naravno, nije se moglo sve postići, ali mislim da sa proširenim aspektom vođenja evidencija od strane Uprave za dijasporu da ćemo i taj problem djelimično riješiti. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:36:12)

Hvala Vam.
Izvolite, poslanice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (20.06.18 12:36:16)

Inače, rekla sam Vam ono što sam ovdje čula u poslaničkim klupama i što mi je strašno zasmetalo, da li je to država Srbija ili radila Crna Gora ovdje se kao zvanično to iznosi, koliko je Crnogoraca. Svi znamo da to nije tako. Malo je, po meni, degutantno ili makar trebamo uz neku ogradu da to kažemo.

Što se tiče naučne dijaspore osjećam da je krenulo sa tom pričom da se više uključe oni, ali mi je žao što evo od prije 2000. godine počeli smo tu priču i apelovali, posebno onda kad smo krenuli ka evropskim integracijama kada nam je nedostajalo kadrova raznih i kadrova koji znaju engleski jezik, kad smo počeli, kao pioniri bili u svemu tome i bilo je vrlo teško, niko se nije osvrtao na to, tamo ima veliki kapacitet. Ja ću da vam kažem šta vam savjetujem, a bio je jedan jako dobar projekat koji je Svjetska banka podržavala u Hrvatskoj, a vezan je bio za ovaj dio naučne dijaspore njihove koju su oni u procesima evropskih integracija iskoristili vrlo dobro, iskoristili za taj svoj put da vidimo da su uspješni u tome bili.

Ne vodi ni Univerzitet računa, meni je zato žao, jer Univerzitet je mogao da zna sve te koji su otišli i da pokuša da ih vrati. Sigurna sam da neki od njih i čeznu da se vrate, ali vi stvarno ako vodite politiku ovdje, a to ćemo pričati kad bude ovaj Zakon o zaradama u javnom sektoru, ako vi vodite politiku takvu, da su vam ljekari i prosvjetni radnici na ivici egzistencije. Ovdje kad smo povećavali raznorazne koeficijente raznoraznim službenicima ostali su zanemareni ljekari, ostali su zanemareni profesori na Univerzitetu. Ja sa 24, nepune 25 godina staža na Univerzitetu Crne Gore i sa doktoratom nauka nemam 600 eura platu. To vam je kako vodite računa. Zašto da neko ne ode. Meni je veća razlika u Skupštini nego što mi je plata na Univerzitetu i da neko ne ode i ne napusti Univerzitet i Crnu Goru. Mi kao država treba da se uozbiljimo, da ojačamo i zdravstvo, to vam rade ljekari sad. Imamo jedan egzodus, odoše svi. Jedna rečenica, tu se pravi diskriminacija, kad je u Sloveniji bio ambasador, sad već optuženi bivši gradonačelnik i bivši ambasador Mugoša, više je došlo ljudi Montenegro Airlinesom kao charter let na proslavu neku koju je on pravio nego što je došlo ljudi iz Slovenije zato što je birao, pa ove ljekare koji su otišli tamo koji rade u Kliničkom Centru u Ljubljani nije pozvao na to. Pravi se razlika i tu je DPS knjižica bitna i to ne smije da se radi u ovom slučaju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:39:17)

Hvala Vam, kolegice.
Riječ ima sada Momčilo Martinović, a neka se pripremi Jovan Vučurović.

MOMČILO MARTINOVIĆ (20.06.18 12:39:34)

Uvaženi predsjedniče, poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani predstavnici

izvršne vlasti i predlagači ovog akta i uvažena dijaspora koju želim najtoplije da pozdravim i da iskažem jedno lično zadovoljstvo da danas pokušavamo na jedan, koliko je god moguće, bolji način uredimo pitanja koja su od njihovog interesa, uz naznaku i opasku da samo naša dijaspora ne shvati da ovdje danas govorimo i da ovaj zakon sadrži odredbe koje se tiču biračkog prava. One se ne tiču tog dijela nego pokušavamo da na najbolji mogući način onako kako nam je od strane predlagača to predstavljeno nađemo najbolja moguća rješenja da stvorimo što jače veze sa našom dijasporom, odnosno iseljenicima. U ovom dijelu posmatram da je ovaj zakon koji je pred nama da iza njega stoji jako puno rada i jako puno iskustava koja su korišćena ne samo u saradnji sa našom dijasporom nego i drugim državama koja su ta pitanja regulisala. U toku mog interesovanja kao zainteresovanog poslanika učestvovao sam na matičnom Odboru za međunarodnu saradnju i iseljenike gdje sam shvatio da je veliko interesovanje i velika pažnja tokom organizacije okruglih stolova pristiglo od strane naše dijaspore na ovaj materijal i da su se oni svaki pojedinačno razmatrali. Što znači da naša dijaspora pokazuje značajnu pažnju za rješavanjem i sistemskim pristupanjem ovim pitanjima.

Ono što je takođe meni vrlo bitno i vrlo značajno bilo čuti, a to jeste da postoji određeni broj naše dijaspore neko je procjenjuje da je ona veličine sadašnje Crne Gore, neko procjenjuje da je ona veća, ali smatra da će se ovim rješenjem ići u smjeru da mi konačno dobijemo makar približnu cifru kolika je to dijaspora kojom raspolaže Crna Gora. To je jedan značajan resurs koji treba dvosmjerno da funkcioniše. U smislu ovog dijela kada kažem dvosmjerno, smatram da naša Uprava koja je formirana u tu svrhu, gdje sam upoznat i zahvaljujem na tom dijelu što sam bio u prilici da to čujem na vaš angažman, na vaš rad, na vašu posvećenost i one djelove koje nijesam bio u prilici da se informišem, a dobio sam ih na samoj sjednici i sa druge strane da na neki način iskoristimo potencijal naše dijaspore da zajednički gradimo neke vrijednosti za Crnu Goru.

Ono što mi je posebnu pažnju privuklo to jeste i interresorni pristup. Znači, mi moramo negdje u ovom dijelu posmatrati ovaj zakon i ako smo čuli od samih predlagača ovog zakona da se u ovom trenutku izvuklo najviše što se moglo u postojećoj situaciji.

Takođe, naš kolega Ibrahimović je bio član, odnosno predsjednik te Radne grupe, koja je koordinirala tim tijelom i koji je ove stavove potvrdio. Što znači, da se došlo do činjenice da ovo nije završetak rješavanja ovog zakonskog propisa i rješenje ove oblasti nego da tek predstoji da će praksa pokazati svoje anomalije i da će to ispravljati u samoj praksi i u hodu.

Ono što posebnu pažnju privlači kod mene, a to jeste taj interresorni pristup. U kojem smislu? Znači, treba kad ovaj zakon stupi na snagu pokušati, vidjeti koji su to interresorni prostori da se ovaj zakon unaprijedi. Konkretno. Poznato nam je da u kompletnoj Crnoj Gori dolaze značajne donacije, a znamo da mi sa našim propisima možda takve aktivnosti i komplikujemo, da vidimo koje su to aktivnosti. Mi smo ovdje koji donosimo zakone da možda tretiramo i pogledamo, naravno uz sugestije predlagača, da vidimo da bismo ljudima možda olakšali taj pristup, a ne im stvarali komplikaciju i stvarali nezadovoljstvo kod njih.

Ono što je takođe interesantno jestu i iseljeničke knjižice. Znači, ja sam ih doživio u tom dijelu da ljudi koji te knjižice žele da ostvare znači ostvaruju ih na lični zahtjev. Nije nikakva represija, nije ovdje nikakva prisila koliko sam shvatio iz ovog člana, nego na lični zahtjev prilažu određeni, popunjavaju određene obrasce i na taj način dobijaju tu iseljeničku knjižicu. Na taj način shvatio sam ono što je jako bitno i što je meni neko ranije rekao da je jako bitna ta ekonomska povezanost, ali smo čuli informaciju da je u tom dijelu Privredna komora jako značajne napore uradila kako bi povezala naše iseljeničtvo sa Crnom Gorom i stvorila određene kanale za investiranje u Crnu Goru. Takođe, ta iseljenička knjižica znači u tom dijelu omogućava i kroz ovo zakonsko rješenje povoljnosti i određene stimulanse za investiranje u Crnu Goru. Shvatili smo da je to značajan resurs, shvatili smo da je to nešto što treba sistemski još urediti kako je i ovaj zakon, vidjeli smo da je 2015.godine donešen prvi zakon da je ovo nadgradnja tog i da tek predstoji kroz praksu, ono što će biti konkretno urađeno kako bi na obostrano zadovoljstvo i da kažem obostranu interreakciju bilo zadovoljeno u najbolji mogući način.

Poštovani iseljenici, puno vas pozdravljamo iz vaše i naše Crne Gore. Hvala vam.

Hvala Vama kolega.

Riječ ima poslanik Jovan Vučurović, a neka se pripremi poslanica Aleksandra Vuković. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (20.06.18 12:45:18)

Čuli smo ovu razglednicu, a rekao bih da ovom teškom i zahtjevnom trenutku za Crnu Goru treba da obratimo pažnju da smo danas u Briselu Boro i Ramiz i da oni tamo pokušavaju da ostvare neki uspjeh za sebe i da ih ovom prilikom pozdravimo i da ako neko pokuša da ih vrati onako u Parlament da im nekako omogući da lakše to nekako prebrode i da se vrate u Parlament. Veliki pozdrav za Bora i Ramiza koji su kod Hana.

Ovdje se prvo postavlja pitanje šta vi to podrazumijevate pod dijasporom i koga vidite kao dijasporu, jer kao što su u Crnoj Gori doveli do toga da postoje građani prvog, drugog, a bogami i trećeg reda, tako u dijaspori imate one svoje favorite i poslušnike, a i one druge koji vas mnogo ne interesuju. Kao što ste sve obesmislili iskarikirali, tako ste i ovo pitanje doveli do apsurdna i potrudili se da napravite duboke podjele i zato danas imamo kako to reče jedan predsjednik Udruženja iseljenika podobnu i nepodobnu dijasporu. Imamo podobnu dijasporu onu glasačku mašineriju ove iz Bošnjačke stranke iz DPS-a, dakle imamo na druge na koje se ne obazirete. Oni drugi su i poslije 2006. godine kada ste ukrali referendum i ukrali nam državu i njih smatrate državnim neprijateljima, kao i što nas smatrate u Crnoj Gori. Iskustva nas uče da u očima DPS-a termin dijaspora znači sljedeće - to su oni ljudi koji su dio glasačke mašinerije DPS-a i Bošnjačke stranke i koji dolaze za određeni novac, dakle samo sitni interes iz Luksemburga, gospodine Ibrahimoviću, iz Njemačke i sa nekih drugih destinacija koji dolaze da glasaju za režim. Ništa drugo. I tu imamo jedan paradoks, jedan raritet. Ti ljudi su pobjegli iz Crne Gore u jednom naletu kako je rekao juče gospodin Pavlović, negdje početkom '90-ih, nadam se da će se još neko složiti samnom da su pobjegli početkom '90-ih od politike Mila Đukanovića, on ih je otjerao, on i Duško Marković kao stari udbaša oni su ih otjeralih iz Crne Gore.

Drugi talas je nastupio, jer su ljudi jednostavno shvatili da nema perspektive u Crnoj Gori Mila Đukanovića i Duška Markovića i krenuli su trbuhom za kruhom. E, ali oni i dan danas nama odlučuju o sudbini našoj, o sudbini nas koji smo stalno nastanjeni u Crnoj Gori, jer oni ovako naiđu s vremena na vrijeme da glasaju za neki sitniš i dođu ovdje kod nas i određuju nam sudbinu na izborima. I to ćemo morati jednog dana da riješimo da li izmjenom izbornih zakona, zakona o prebivalištu, o biračkim spiskovima, zakona o državljanstvu, kako bi nekako spriječili tu tešku manipulaciju tim ljudima koje ja isto takođe pozdravljam, ali ne ovako kao gospodin Martinović, ovako razglednica i slično, nego ih baš upućujem da razmišljaju. Ne da razmišljaju glavom DPS-a i ovoga satelita Bošnjačke stranke nego sa razmišljaju svojom glavom. Zašto su oni otišli iz Crne Gore?

Sjetimo se kada je već u pitanju dijaspora, ne, obraćam se uopšte ovim ljudima ovamo ovo troje što sjede tu, sjetimo se kada je već u pitanju dijaspora i onoga slučaja iz 2016. već je pominjan više puta, ali treba ga uvijek pominjati.

Kada su u Baru tokom izbora 2016. godine javnost je imala priliku da vidi kako djeluje ta veza između DPS-a i dijaspore, da vide ljudi kako djeluje to podmićivanje ljudi, ta krađa, kako se patriotizam plaća i o kakvim se krivičnim djelima tu radi. Pored snimka koji je jasno pokazao tu krađu nije bio niko iz tužilaštva, to je partijska jedna organizacija da procesuirala te ljude nego su procesuirali naše prijatelje koji su ukazali na kršenje zakona. Nevjerovatno. Imali smo aferu "Snimak" koja nikada nije doživljela sudski epilog, gdje je na primjer jedan od glavnih aktera onaj koji govori jedan zaposlenih četiri glasa danas je nagrađen funkcijom u DRI. To je Crna Gora.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:50:23)

Za riječ se javio poslanik Radule Novović. Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (20.06.18 12:50:30)

Hvala predsjedniče,

Htio bih da obratim pažnju na dvije teze koje se danas izriču, a koje nijesu dominantno došle samo od poslanika Vučurovića nego i od ostalih.

Prva je da se novcem koji dolazi od dijaspore kupuje socijalni mir u Crnoj Gori, mislim da se iznosi jedna pretjerana ocjena, čak bih rekao i cifre nije nijesu sinhronizovane, ujednačene, govori se o raznim iznosima. To jesu svakako značajna sredstva, ali apsolutno ne može da stoji tvrdnja da se tim novcem kupuje socijalni mir u Crnoj Gori.

Druga je teza da dijaspora presuđuje u izbornom rezultatu u Crnoj Gori, odnosno da DPS do te mjere utiče na birače u dijaspori da oni glasaju za našu partiju. Ja samo hoću da se zapitam za sve nas da tako kažem podstaknem na razmišljanje, zar je moguće nekoga do te mjere kontrolisati danas u savremenom svijetu u Dizeldorfu, Frankfurtu ili Luksemburgu i nagovoriti ga da glasa za nekog. Mislim da nije. Jedini njihov motiv je njihova emocija koju imaju prema svojoj državi Crnoj Gori.

I ostaje fakat. Dijaspora je dominantno glasala za nezavisnu Crnu Goru i ona je zahvalna Demokratskoj partiji socijalista i ostalim našim partnerima na tome što smo iznijeli tu ideju. Izgleda da to ne možete oprostiti dijaspori ni tada ni danas.

Crna Gora današnja ima jedan vrlo pragmatičan pristup o ovoj problematici i rekao bih da se to i donosi kroz ovaj zakon. Mislim da glavna poruka sa ove rasprave treba da bude da je na predlog poslanika Nikolića Vlada planirala povećanje izdvajanja za ovu svrhu za 85.000 i to je zaista za svaku pohvalu, sve ostalo je, rekao bih, politikanstvo. A, kako juče reče uvaženi profesor Radulović, ajde da se manemo politikanstva u ovom slučaju, to su pravi Crnogorci, to nijesu iseljenici. I još dvije stvari.

Potpuno se slažem sa inicijativom da se na jedan kvalitetniji način komunicira sa naučnom dijasporom crnogorskom koja živi van Crne Gore, mislim da se radi o odličnom amandmanu, odličnoj inicijativi i svakako je treba podržati. Sa druge strane mislim da se u ovom domu mora se sa malo više pažnje govoriti o domaćim naučnicima, neko je danas izrekao jednu sasvim neumjesnu tvrdnju da je profesor Živko Andrijašević režimski istoričar. Živko Andrijašević je jedan od najuglednijih naučnika savremene Crne Gore lično smo ponosan što smo prijatelji i vjerujem da će dati još dosta doprinosa naučnom radu u Crnoj Gori profesor Andrijašević. I kada je u pitanju novac iz inostranstva možda nije s goreg da se podsjetimo velikog priliva novca iz Rusije uoči parlamentarnih izbora 2016. godine. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:53:57)

Znači, prije nego što dam riječ za odgovor na komentar poslaniku Vučuroviću samo da ukažem na sljedeće.

Kolege koje komentarišu prethodno izlaganje neka se zadrže u svojim komentarima na poslanika čije izlaganje komentarišu. Nemojte da se u tim komentarima osvrćete na diskusije koje su ranije bile jer bih onda trebao da vas prekinem odmah, pošto komentarišete izlaganje onda kada ga čujete i ukažite na potrebu da se tako ne pominju pojedini ljudi. Takođe, gospodine Vučuroviću vama da kažem da vodite računa ko su nam gosti u Parlamentu, a ovi koji obrazlažu predloge akata su naši gosti. Ne obraćam se ja Vama nego da vodimo računa o tome da smo mi domaćini u ovoj kući.

Izvolite sad imate pravo na odgovor na komentar.

JOVAN VUČUROVIĆ (20.06.18 12:55:00)

Bilo je uvredljivo, jednostavno ljudi me ne interesuju njihov stav, isto kao što me ne interesuje stav ovoga gospodina ja ga znam još sa fakulteta to je bio nebitan lik i tada je bio sluga ko zna čega i DPS-a. Znam ga kao jednu blijedu osobu potpuno, govorim o politici.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:55:14)

Slušajte sad malo. Kako govorite o politici ili slično, sada ste dobili opomenu, opomenu zbog riječi, ovo je uvreda.

Izvolite sada završite komentar.

JOVAN VUČUROVIĆ (20.06.18 12:55:41)

Blijedi lik, tako da ovaj zakon neće spriječiti Demokratsku partiju socijalista da sprovodi i dalje ove aktivnosti koje su naučili, što se tiče dijaspore, niti će spriječiti DPS da i dalje koriste ove ljude kao glasačku mašineriju. Imam zaista jednu poruku za njih, ako im je dobro, dakle ako je dobro njihovim rođacima u Petnjici, u Rožajama, u Plavu, Vihoru, Gusinju, ako politika DPS-a i Bošnjačke stranke ovih prevaranata iz Bošnjačke stranke.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:56:18)

Samo da Vam kažem nešto. Već ste zaslužili, što se mene tiče repliku, ali nije tražio poslanik Ibahimović. Ako zatraži za ovo dobija kaznenu repliku. Vas sam opomenuo jednom vodite računa da Vas drugi put ne opomenem. Osjetićete po plati, a onda ću Vam oduzeti riječ.

JOVAN VUČUROVIĆ (20.06.18 12:56:40)

Mogu li da kažem politički prevarant? Ako taj narod tamo nasijeda na politiku Bošnjačke stranke i Demokratske partije socijalista na politiku koja ih je otjerala odatle u jednom trenutku DPS u drugom trenutku Bošnjačka stranka, a znamo kako živi narod u tom kraju. Evo, ja njih pozivam da se koriste tim parametrima. /upadice/

Gospodine Stanišiću, Vama nešto odgovoriti, ipak je ispod časti bilo kome. Ako zbog toga dolaze da glasaju i da se opredjeljuju prema tim parametrima, ja računam da se opredjeljuju prema tome da li im je bolje u životu, ako im nije bolje ajte molim vas da se ne opredjeljuju na osnovu novca koji im neko daje da bi doputovali tu ili na osnovu toga što Demokratska partija socijalista širi laži o svojim političkim protivnicima.

Molim Vas gospodine Novović, nije uopšte tretirao kao što ste i vi primijetili ovo što sam ja govorio, a neka kaže, jer ima snimak iz Bara i dajte molim vas iz Demokratske partije socijalista, gospodine Stanišić on je, ajde neću reći, vi ste moralna gromada za ove iz Demokratske partije socijalista i dajte Vi iskomentarišite ono što se desilo u Baru. Ono je bilo zastiđe i dajte Vi recite da nije ili jest. Da ne govori gospodin Novović jer njega poznajem on ne mora da govori o tome.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 12:58:23)

Hvala.

Kaznena replika poslanik Ibrahimović. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (20.06.18 12:58:29)

Još jednom vjerujem da treba nas zaštitite od ovakvih uvreda, ali svakako neka svak nosi svoje vrijeme odgovornosti. Ono što svakako gledaju danas i naši građani naša dijaspora je, pokušavam da ne uzimam učešće na ove priče, evo biraću riječi, jer tu je toliko kontradiktornosti najblaža riječ. Zašto? Ako kažete da će neko doći iz dijaspore za sitniš, imamo ljude u svom izlaganju uvaženi kolega gdje ste i vi rekli toliko naučnika, toliko uspješnih biznismena koji

zapošljavaju na stotine radnika danas ovdje spočitavamo da dolaze za sitniš.

Poštovani građani, poštovana dijaspora,

Izvinjavam se zbog svih ovih neprijatnosti, zbog ovih epiteta, ali ono što želim da kažem svakako da sam ponosan za svaki glas iz dijaspore koji je usmjeren prema Bošnjačkoj stranci, jer znam da ste prepoznali da štitimo interese građana. /upadice/ Molim vas, uopšte nije kršenje Ustava. Ono što Bošnjačka stranka neće dozvoliti, one pojave koje su se u prošlom vijeku dešavale kada zbog jednopartijskog sistema njesu imali autentičnog predstavnika i znamo kakva su se emigracija desile. Nikada više bošnjački narod ne smije dozvoliti da nema svojeg autentičnog predstavnika. Dozvolite da ljudi daju glas onima kojem vjeruju, ali nemojte zaboraviti uvaženi kolega, da ti ljudi koji su na privremenom radu u inostranstru plaćaju uredno takse, poreze i sve one obaveze. Da ti ljudi imaju veliki humanističke akcije, šalju za bolesne, za ugrožene, nemojmo da ih omalovažano. I ono što mi je s ponosom da kažem da naši ljudi danas uzmete Njujork u prestižnom Petoj ili Drugoj aveniji imaju prestižni lanac od restorana, hotela. Da naši ljudi na Zapadu uzimaju prvi poslove kod velikih korporacija. Tim ljudima reći tako hvala da dolaze za sitniš da se prodaju u najmanju ruku još jednom ponavljam je nekorektno, svakako i kontradiktorno.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 13:01:04)

Proceduralno. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ

Gospodine Brajoviću,

Ovdje smo direktno od jednog od poslanika i od visokog predstavnika Bošnjačke stranke čuli priznanje da zahvaljuje ljudima koji krše Ustav Crne Gore glasajući, a nemaju pravo. Samo ću pročitati član 2 ovog zakona koji ćete vi da usvojite.

Dijasporom iseljenicima smatraju se crnogorski državljani i druga lica projeklom iz Crne Gore koji žive u inostranstvu i koji Crnu Goru doživljavaju kao svoju matičnu državu ili državu porijekla i baštine je ka demokratsku nezavisnu i suverenu. Dijasporom iseljenicima ne smatraju se crnogorski državljani koji borave u inostranstvu radi školovanja, liječenja i drugim povodom.

Prema tome, ti ljudi nemaju pravo glasa u Crnoj Gori i /upadice/ Kako nije sporno? Sporno je zato što glasaju za vas, a nemaju pravo glasa i vi im se zahvaljujete javno u TV prenosu, a zna se da žive duže od dvije godine van Crne Gore.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 13:02:15)

Hvala Vam.

Kaznenu repliku ima Radule Novović. Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (20.06.18 13:02:29)

Neću dugo samo u vezi sa ovim što je rekao gospodin Vučurović. Ne znam ja što to znači biti bitan ili nebitan i tada i danas, znam ono što mi je strašno bitno. Bitno mi je da nijesam takav kao što ste Vi, bitno mi je da je sav moj način i nastup daleko drugačiji, ja nikad ne nastupam ni sa kakvim uvredama, ni prema kome, ni prema Vama apsolutno uvažavam svakog sa kim razgovaram, to mi je zaista bitno.

Drugo što mi je bitno kad je u pitanju period mojeg studiranja jeste da sam završio fakultet sa prosječnom ocjenom 9,19 kao jedan od najboljih studenata i na trećoj godini proglašen za najboljeg studenta na Univerzitetu Crne Gore. E, to mi je bitno i na to sam ponosan, na sve Vaše insinucije i sve Vaše priče bitan ili nebitan to mi je potpuno zaista nevažno.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 13:03:57)

Hvala.

Kolege samo da spustimo tenzije i da pređemo dalje na raspravu. /upadice/

Ne, nemate pravo on je samo rekao, ovako molim vas, ono što ste Vi govorili njemu to je bila uvreda, ono što je on rekao Vama to nije bila uvreda.

Poslanica Aleksandra Vuković, a neka se pripremi poslanik Predrag Bulatović.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (20.06.18 13:04:23)

Zahvaljujem predsjedniče Brajoviću.

Drage kolegice i kolege, uvaženi građani i građanke Crne Gore, uvaženi gosti iz Vlade Crne Gore,

Ja se nikad do sada nijesam kao kolega Andrija Popović koji se uvijek u svom uvodnom obraćanju obrati dijaspori, obraćala dijaspori, ali ovoga puta hoću, pozdravljam ih zbog toga što danas razgovaramo o ovome po mome mišljenju veoma važnom zakonu koji se odnosi na one čiji je zahtjev upravo Vlada Crne Gore uvažila, a to je da sam naziv zakona unese imenicu dijaspore. Rekla bih da je to jedan od najznačajnijih trenutaka i veoma je važno što ste uvažili ono što su tražili članovi i članice dijaspore, a evo i reći ću zašto.

Iseljenik - imenica kao što znate u sebi je imala djelovanje glasovnih promjena, ali prije toga ide prijedlog iz to znači iskorijeniti nešto, znači iščupati nešto. To su ljudi koji su u stvari kao što je i kolega iz Demokratskog fronta i rekao u pravnom značenju ljudi koji su rasuto seme oni su u stvari ne i rasuti čak, nego rasijano seme, koje je u stvari niklo na nekom drugom tlu, ali nosi šecanje i pamćenje na svoj korijen. Tako da je to veoma važan trenutak u ovome zakonu.

Naime, rekla bih da je dijaspora u stvari "Crnogorsko ogledalo", a kažem namjerno "Crnogorsko ogledalo" zato što smatram da je to jedno od najvažnijih djela koje bi trebalo da čita svaki čovjek u Crnoj Gori bez obzira na to kako se nacionalno oseća. Jer, čini mi se da smo svi pročitali "Crnogorsko ogledalo" Nikole Petanovića čije ću stihove " As a free men, once more I will see Cetinje" slobodno sam prevela "Kao slobodan, jednom ću još vidjeti Cetinje". Nažalost nije ga vidio, ali to je jedna od ključnosti koju u stvari mogu da nam objasne kakvaje to muka kada se ode iz svoje Crne Gore i živi tamo negde drugo u Americi kada se završe stvarno najvažniji fakulteti i kada se u najodsudnijim trenutcima za ovu državu bori za nju na pravi na način. Ne govoreći ni o nacijama ni o Srbima i Crnogorcima, ne govoreći o državi, o tome da se tada tih čini mi se da je 1927. godina, treba da organizuje referendum o slobodnoj nezavisnoj Crnoj Gori, da Crnogorci što više i češće treba da uče engleski jezik, kako bi ih svijet razumio i kako bi u stvari doprli do onih do kojih treba da u nekoj budućnosti odlučuju o našoj sudbini. Čovjek koji je bio vizionar i zato zaista očekujem od Uprave za dijasporu da će učiniti sve da se na Cetinju podigne spomenik tom velikanu koji je učinio sve da u stvari objasni neka geopolitička stremljenja, geopolitičku budućnost Crne Gore, koja će se kako je on mislio stvarno se i ostvarilo osvrutati najviše na ideje američke demokratije.

Ono što mi je takođe veoma važno jeste da iskažem i jednu zaista zebnju u vezi sa tvrdnjama da se mi prebrojavamo po naciji. Evo samo ću navesti primjere Peroja to je u stvari najstarija sačuvana enklava cjelokupne crnogorske dijaspore koja datira još iz 1657.godine i to su ljudi koji u stvari čuvaju pamćenje na ćirilicu, naše pismo, koji čuvaju pamćenje na svoju crnogorsku istoriju i svoju državu Crnu Goru.

Takođe, pomenuću još nekoliko važnih ljudi kao što je unuka Marka Miljanova Mileva koju su zvali Amelija Gvozdrenović, koja je tada u saradnji sa Nikolom Petanovićem, zaista radila sve da odbrani ono što jeste država Crna Gora i ono što jeste budućnost nostalgije o čemu je pisala Svetlana Boim.

Takođe ću pomenuti neke savremenike koje sam imala sreću kao novinarka da ugostim u svojim emisijama koji su svojim znanjem i zbog toga se veoma radujem ovome članu zakona koji se odnosi na istaknute ličnosti koje će biti angažovane u Savjetu učinili svojim autoritetom i

znanjem sve da na neki način okupe tu zajednicu Crnogoraca, Srba ili već ljudi koji osećaju Crnu Goru maticom Bošnjaka, ja se izvinjavam Hrvatima, Muslimanima, Roma itd.

Dakle, to su Gordan Stojović, to je Blažo Sredanović, sa kojima sam zaista prilježno i razgovarala i o svim tim problemima i temama koje muče našu dijasporu.

Prema tome, mislim da je takođe veoma važno s obzirom na to da imamo Zakon o matici crnogorskoj i čiji član jasno predviđa koliko je u stvari i značajna nadležnost s obzirom i na to da je po ovome zakonu o iseljenicima odnosno dijaspori, Matica crnogorska jedan od nosilaca saradnje sa dijasporom da u svakom trenutku budemo okrenuti i našoj matici crnogorskoj. Tačno je nije ona stara kao Matica srpska koja datira iz 1826, hrvatska 1842. godine, ali je tako i mlada svega 20-ak i nešto više godina učinila ono što je zadatak svake matice. Dakle, da najdublje promišlja naše kulturne i nacionalne probleme i da čini mi se najbrže reaguje na njih, kada je to bilo potrebno i kada nekad smo činili i ono što možda ne treba da bude na ponos svima nama.

Dakle, istakla bih da Matica crnogorska je svojim izdavaštvom učinila zaista mnogo, uputila nas na neke ključne stranice naše istorije, ključne ljude naše istorije na čiji bi u stvari zadatak u vezi sa svojim djelovanjem sa dijasporom trebalo da se ugledamo i zbog toga sam veoma zadovoljna što se na ovaj način otvara neka vrsta mosta između Zakona o Matici i Zakona o saradnji sa iseljenicima ili dijasporom.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:10:25)

Zahvaljujem se poslanici Aleksandri Vuković.

Po redosljedu prijavljenih poslanika sada je na redu Predrag Bulatović, prije toga imamo komentar Koče Pavlovića.

KOČA PAVLOVIĆ (20.06.18 13:10:41)

Gospođo Vuković, nema vjerujte ništa ni epsko ni lirsko u ovome poduhvatu koga se dohvatila ova Uprava za dijasporu znate. I ne znam da li ste primijetili sve vrijeme se cijela ova priča o pravljenju te baze podataka naše dijaspore u inostranstvu i izdavanju legitimacija krije iza priče o naučnim radnicima, kojih je kako sam čuo 250. Iako se na tom spisku nalazi moj brat koji je 20 godina u dijaspori predaje na jednom univerzitetu u Kanadi, ja moram da kažem da je to šarena laža, to je dimna zavjesa koja se pokušava ovdje postaviti. Ne možemo da čujemo od gospodina Mitrovića koliko je ovih drugih ne naučnih radnika, nego kolika je baza podataka je napravljena naših ljudi u dijaspori koji imaju pravo glasa? Koliko 50.000, 100.000, koliko ste ih pobilježili i zašto ste ih pobilježili? Mi smo vrlo jasno rekli svi koji su diskutovali iz Demokratskog fronta vrlo jasno su prepoznali da se radi o pravljenju još efikasnijim, dakle, uz pomoć te baze podataka, uz pomoć tog posla treba da se učini još efikasnijim posao izborne manipulacije sa našom dijasporom. Kako sa ljudima čiji je dolazak, zaista nečasni, zabilježen u Baru na onome čuvenom video snimku zbog koga su kako reče moj kolega Vučurović na kraju odgovarali ti koji su zabilježili taj kriminal izborni. Na kraju su oni na sudu odgovarali.

Dakle, kako taj dio ili da kažem taj mehanizam tako i onaj drugi mehanizam možda još zastupljeniji, a to je zloupotreba identiteta tih ljudi naših u dijaspori u inostranstvu. Dakle, kada gospodin Mitrović finalizuje ako već nije to uradio taj spisak, on će tačno znati uz pomoć razno raznih komesara DPS-a koji se nalaze u svim državama i koje ćete vi od ovih 00,7% koje će se izdvajati vi će te ih izdržavati te komesare. Oni će vam dojaviti kad budu izbori ko neće doći iz dijaspore na glasanje, a ima pravo glasa pa ćete onda raditi ono što svaki put radite. Duple lične karte na njihova imena, pa upadnu neki fantomi, pa se glasa.

To je mehanizam gospođo Vuković. Nećemo nikad saznati makar dok ovi budu sjedeli tamo u Upravi za dijasporu i dok gospodin Mitrović bude sedio nećemo saznati koliko ih je tamo, a pogotovo nećemo saznati ko se nalazi na tom spisku, osim ako gospodin Mitrović ponovo ne izgubi lap top na kakvom aerodromu.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:13:40)

Komentarisali ste i izlaganje gospodina Mitrovića i izlaganje kolegince Vuković. Znači prozvali ste ga nekoliko puta možemo da pogledamo to što ste govorili, ja sam to zapisao mogu da vam kažem četiri puta ste spomenuli. /upadice/ Po kojem članu? Šta je to 101, dajte mi Poslovnik. Dajte mi 97, da pročitamo da vidimo.

"Nakon izlaganja pojedinog poslanika ili predstavnika predlagača pravo da zatraži i dobije riječ ima predstavnik odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika ili predstavnik Vlade. Radi pojašnjenja stavova ispravki navoda ili konstatacije iz izlaganja, komentar izlaganja. Poslanik čije izlaganje je komentarisano ima pravo na odgovor, učesnik u pretresu ko je komentarisao njegovo izlaganje" Vi ste to uradili.

Možete, izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (20.06.18 13:14:59)

Ja sam se pozvao na taj član sugerišući da ukoliko gospodin Mitrović koga sam zaista po imenice pomenuo, a kako da ga ne pomenem on je predlagač zakona o kome ovdje razgovaramo.

Dakle, ukoliko gospodin Mitrović ima potrebu da pojasni nešto ili komentariše od onoga što sam ja izrekao komentarišući nastup gospođe Vuković, a nikako gospodina Mitrovića. Ja nijesam uopšte komentarisao izlaganje bilo kakvog gospodina Mitrovića, jer nijesam između ostalog ni slušao.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:15:26)

Hvala.

Što se tiče gospodina Mitrovića, on ima pravo po članu 96 - izvjestilac odbora i predstavnik predlagača u toku pretresa može govoriti više puta tako se on može javiti. Tako da ne brinete.

Izvolite poslanice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (20.06.18 13:15:46)

Uvaženi kolega Pavloviću, prvo ste kazali da nema ničega lirskog niti epskog u ovome o čemu mi danas zborimo.

Mitskog? Izvinjavam se možda sam pogrešno čula, ali sam asocijaciju s obzirom na to da Vi i kolega profesor dr Branko Radulović, dolazite iz iste partije, da je stvarno bilo nečega i lirskog i mitskog ako hoćete u onome o čemu i on juče govorio i kako je govorio, a da ne bih da kažem žanrovski svrstavala u ovakve i onakve tekstove ovo kako vi danas govorite o našoj dijaspori.

Jer, ja uvijek imam zaisa problem u vezis sa tim i sporno mi je zaista da se ljudi prebrojavaju i tretiraju na taj način, kao da su oni neko ko se može platiti, neko ko se može kupiti. Znae, li strašno je, stvarno jeste, imam veliku moralnu dilemu jednog čovjeka nevinog optužiti za nešto, a kamo li neku masu ljudi. Vi govorite danas o velikom broju ljudi koji u stvari su kupljeni koji služe za biračko tijelo. Moram da kažem ne šećam se mada me pamćenje dobro služi nije ovo moja ideja. Imam takođe veliko sporenje i u vezi sa tim da mi naše glasače bili oni vaši ili naši nazivamo biračkim tijelom to je neki kolumnista kazao dajte da ih zovemo biračkom dušom. S obzirom na to da ih ne možemo tretirati baš tako kako vi to uporno radite da su to potkupljivi ljudi skloni nekakvim takvim radnjama.

Po mome mišljenju, ja iskreno kad bih bila subjekat koji nekoga plaća pitala bih se zašto postojim na ovoj zemlji i to zato da izađe da glasa za samostalnu Crnu Goru jer znamo da je naša dijaspora u tom pogledu imala i možda najznačajniji svoj iskorak, a evo 200 godina znamo da postoji ta svijest o crnogorskom indentitetu kod naše dijaspore, a njen doprinos u borbi za nezavisnu i na kraju toga 21.maja 2006.godine u neizvojevanoj borbi za nezavisnu i slobodnu Crnu Goru je bio najveći. Tako da je eto ne znam kako da vam odgovorim na taj komentar nadam

se da će predstavnici Vlade i Uprave za dijasporu imati i pravi onaj matematički brojčani, zbog toga što sam sigurna, imala sam najbolju namjeru baš zbog toga što sam pomenula Nikolu Petanovića i svoju želju da se njemu na Cetinju podigne spomenik. Takvi ljudi koji su umrli u siromaštvu, u stvari na možda sramotu Crne Gore koja je zaboravila na takvog svog velikog čovjeka. Dakle, takvi ljudi koji su služili na čast koji jesu "Crnogorsko ogledalo" naše, naša dijaspora je naše ogledalo. U stvari kolega Koča Pavloviću, naša dijaspora ste i Vi i ja. To je ono kako nas drugi u svijetu vide, jer nas kroz njih vide. Ja sam sigurna da je to tako.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:18:38)

Zahvaljujem.

Gospodin Mitrović se javio, izvolite.

PREDRAG MITROVIĆ (20.06.18 13:18:48)

Gospodine predsjedavajući samo kratko odgovor gospodinu Pavloviću, koji je insistirao da pojasnim vezano za iseljeničku legitimaciju u jednom dijelu odgovora.

Dakle, mi smo prije par mjeseci počeli gospodine Pavloviću da radimo izdavanje iseljeničke legitimacije samo i isključivo za lica koja nemaju crnogorsko državljanstvo. To znači da ta lica nemaju nikakvo pravo glasa i da ne bude nekog drugog tumačenja te činjenice.

Pripremamo takođe jednu aplikaciju koja će biti na našem sajtu, očekujemo do kraja godine. Pomogla nam je naša iseljenička organizacija iz Makedonije i biće web aplikacija na kojoj će svaki naš čovjek u iseljeništvu moći da dobrovoljno ispuni određene podatke. To je čisto iz razloga da znamo o kojoj se strukturi naše dijaspore radi stručnoj, naučnoj, starosnoj itd. itd.

Znači da nebi bilo krivog tumačenja ponavljam iseljenička legitimacija isključivo služi kao identifikacioni dokument u Crnoj Gori i nema drugog značenja. Takođe, ima emotivnu vezu za naše ljude zbog toga što ona neodoljivo podseća na crnogorski pasoš.

Ponavljam i još jedanput i stim zaključujem imaoci iseljeničke legitimacije nemaju pravo glasa jer nijesu crnogorski državljani.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:20:13)

Hvala.

Idemo dalje gospodin Bulatović. /upadice/

Imate pravo, ali se nijeste javili. Trebali ste se javiti da pritisnete imate taster, imat pravo na komentar. Ne to se zove komentar.

Znači, pritisnite onda ću Vam dati riječ, sad možete.

Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (20.06.18 13:20:44)

Hvala.

Gospodine Mitroviću, drago mi je što ste se javili, hvala Vam što se javili. Ali u tom Vašem pojašnjenju nijeste rekli ključnu stvar koliko ste ih popisali i koliko računate da ćete popisati ljudi, koji je to broj? To je veoma bitan podatak za nas.

Druga, stvar Vi ste onako u žestokoj kontradikciji sa čuli smo predsjednikom Radne grupe za izradu ovoga zakona ovim gospodinom iz Bošnjačke stranke koji se zahvaljuje tim ljudima iz dijaspore i obeća im sve ovo što im zakon obećava što im vi obećavate i reče da će zato što glasaju za Bošnjačku stranku i DPS dobiti neke beneficije zahvaljujući ovome zakonu, a vi sad

tvrdite da oni nemaju pravo glasa. Pa ja Vas pitam zašto onda u ovome zakonu za koji vi tvrdite da se bavi osobama koje nemaju pravo glasa da se traži između ostaloga na određenim mjestima da podaci koji se traže od tih građana i koji će biti tamo knjiženi u tim vašim bazama podataka, između ostaloga i jedinstveni matični broj itd. Dakle, podaci crnogorski.

Da se ne foliramo, gospodine Mitroviću, ja nijesam u ovome parlamentu prepoznat kao neko ko se folira. Možda sam bio u pravu nekad, nekad u krivu. Možda sam puno puta bio u krivu, ali se ne foliram. Ovdje se radi o jasnoj stvari. Vi pravite bazu podataka glasača, ljudi koji imaju suprotno zakonima države Crne Gore imaju dvojno državljanstvo i takvih je ogroman broj. Vi ste bili veoma rigorozni i selektivni samo kada su u pitanju onaj naš dio dijasporu koji je u Srbiji bio, a prema svim ostalima ste bili vrlo vrlo tolerantni, mislim vaš režim gospodine Mitroviću. Vaš režim ne reaguje na činjenicu da čovjek koji je odavde javno prepoznat iz Crne Gore i politički angažovan bude izabran za, tamo u organima hrvatske države, što jasno i nedvosmisleno govori da ima dvojno državljanstvo, nikakve veze nema. Samo kada se radi o dvojnem državljanstvu crnogorskom i srpskom, onda se diže dreka, oko onoga Jokića, gradonačelnika iz Kotora itd. Znači, ali nije prvi.

Uglavnom iz petnih žila ste se trudili da tu dijasporu u Srbiji, ako ćemo pravo, najveća dijaspora crnogorska je u Srbiji. E to se u ovom zakonu vidi. Vi je dovodite u istu mjeru, u istu ravan kao i dijasporu crnogorsku u Americi, to je od prilike po vašoj procjeni po broju isto. Kako je to moguće gospodine Mitroviću. Dakle, recite, priznajte da se ovdje radi o jednom pravljenu baze podataka za izborne krađe.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:23:48)

Dogovorili smo se da Andrija Popović bude sljedeći diskutant zbog obaveza koje ima na Odboru, i on se zahvaljuje Predragu Bulatoviću koji ima dobru komunikaciju. Izvolite.

Zahvaljujem na komunikaciji Bulatović - Andrija Popović. Nastavljamo rad. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.06.18 13:24:15)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijasporu, poštovani predstavnici Vlade,

Zahvaljujem poslaniku Bulatoviću što me je puštio. Hvala poslaniče Bulatoviću.

Ja sam inače poznat i prepoznat kao neko ko u uvodnom izlaganju pozdravljam našu dijasporu, naše iseljenike. Drago mi je što smo sada po ovom novom Prijedlogu zakona koji vjerujem da ćemo usvojiti, smo prepoznali i taj termin - dijaspora. Naravno, svi mi imamo uglavnom posebne emocije prema dijaspori. Mnogo naše rodbine je u dijaspori, lično moje, na svim kontinentima Evropi, Južnoj Americi, Sjevernoj Americi, Australiji i koristim priliku da ih pozdravim.

Ovim zakonom treba nastojati da se obezbijedi što kvalitetnija i sveobuhvatnija saradnja Crne Gore sa dijasporom. Kao što je poznato najmanje još jedna Crna Gora živi van granica naše države, to smo više puta rekli. Usvajanje ovog zakona rezultiralo je nizom unapređenja na planu jačanja odnosa Crne Gore sa dijasporom, osnovan je Savjet za saradnju sa iseljenicima kao savjetodavno tijelo Vlade Crne Gore. Takođe, organizovana je manifestacija - dana iseljenika, koja će postati tradicionalna. Dodijeljene su prve nagrade iseljenicima i organizacija dijasporu. Započeto je izdavanje iseljeničke knjižice koja predstavlja jednu vrstu isprave koja izgledom podsjeća na crnogorski pasoš, a izdaje se iseljenicima koji nemaju crnogorsko državljanstvo. Uređena je web aplikacija za evidenciju dijasporu, organizovana je naučna konferencija na kojoj je učestvovalo 35 naših naučnika iz dijasporu. Kao što sam i rekao prihvaćen je i novi paralelni termin za iseljenike - dijaspora, što je veoma značajno za naše ljude iz dijasporu koji su to mnogo puta tražili.

Ima prostora da se u zakonu preciznije definišu očekivanja Crne Gore od dijasporu, kao i kakve mi mogućnosti kao država pružamo iseljenicima, da iskažu pozitivan odnos prema zemlji

svog porijekla i to u svim društvenim sferama. Činjenica je da sama saradnja sa dijasporom mora biti intenzivnija i mora imati dobre povratne informacije i mogućnosti za obje strane, kako za iseljenike tako i za državu, a sve kroz jedan dobar i utemeljen model sa višestrukim koristima.

U prijelomnim trenucima svoje istorije i 1918, 1941. i 2006. godine Crna Gora je mogla da računa na svoju dijasporu, što je i te kako velika stvar. Siguran sam da je iseljeništvo danas vrlo jaka, ali vrlo izvjesna razvojna šansa Crne Gore tako da na međunarodnom planu iseljenici su značajni kao spona Crne Gore i zemalja u kojima žive. Siguran sam da iseljenici mogu da odigraju značajnu ulogu izvan administrativnih aktivnosti, različitih veza koje ih spajaju sa Crnom Gorom i da doprinesu skladnom razvoju države.

Briga za iseljenike i njihove potomke koji žive u inostranstvu treba da bude sastavni dio unutrašnje i spoljne politike Crne Gore tako da apelujem na sve da rade na jačanju kontakata sa našom dijasporom, unapređivanju njihovih statusa i prava, jačanju sportskih, kulturnih, poslovnih i drugih veza sa maticom.

Na kraju, Liberalna partija će podržati Prijedlog zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom-iseljenicima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:29:18)

Zahvaljujem poslaniku Popoviću.

Što se tiče članova Parlamenta ja sam siguran da su saglasni bili i da produžite vrijeme zbog toga što Vi redovno na svakoj sjednici kad se javite vodite računa o iseljenicima, tako da na taj način sam smatrao da imam mandat da Vam dam dodatno vrijeme. Hvala Vam.

Predajem mikrofonski Predragu Bulatoviću.

PREDRAG BULATOVIĆ (20.06.18 13:29:44)

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Dame i gospodo, poštovane kolege poslanici,

Dijaspora za Demokratsku partiju socijalista predstavlja dvije stvari. Prvo rezervoar za upis fantom birača i onih koji treba da glasaju na izborima, odvajkada, posebno na referendumu i u posljednje vrijeme i drugo ekonomski momenat.

Pozvaću se nerado na Srđana Soroševog Darmanovića, ministra unutrašnjih poslova koji je rekao početkom ove godine da je 393 miliona u doznakama 2016. godine

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:30:22)

Gospodine Bulatoviću, znači upozoravam Vas po članu 107 da ne koristite takav način komunikacije. Pogotovo ministar nije tu, a srednje njegovo ime je drugačije nego što ste Vi rekli. Ja Vas molim da vodite računa.

PREDRAG BULATOVIĆ (20.06.18 13:30:47)

Taj merak i po cijenu ne znam čega sam spreman bio da izdržim, sigurno ću u nastavku imati u vidu da dovršim ovu važnu diskusiju.

Poštovani građani, merak sam ispunio i predsjedavajući je merak ispunio. Idemo dalje.

I drugo, pomenuti građanin Crne Gore koji sjedi u Vladi Crne Gore rekao je da je oko 500 miliona direktno preko doznaka i indirektno što dijaspora uplaćuje lično svojim rođacima i to je za pozdraviti. Za pozdraviti nije osmišljen koncept koji ne postoji saradnja Vlade sa dijasporom ekonomski.

Član 2 seciram Ustavom je dozvoljena mogućnost izmjena državo pravnog statusa, a ovdje definišući dijasporu se zakucavaju oni koji su državljanima i oni koji su porijeklom iz Crne Gore

moraju da baš baštine ovaj državno pravni status, ali nije tema.

Oni koji govore da je jedna ili više Crnih Gora van Crne Gore u dijaspori, nek uzmu samo pitanje Republike Irske koje je karakteristično, država koja ima 4,7 miliona stanovnika ima preko 80 miliona onih koji vuku porijeklo iz Irske, što je poseban fenomen. Ali neću o tome. Hoću o nečemu drugom.

Ulazak u birački spisak. Zamolio sam gospodina Ibrahimovića i ja sam zahvalan što je on tu da povedemo polemiku. On je juče rekao da je Bošnjačka stranka osvojila apsolutnu vlast u Rožajama govoreći da oni imaju rast.

Poštovani građani, gospodine potpredsjedniče Vi ste jedan od najuticajnijih ljudi u DPS-u i Vama želim da saopštim podatak, mislim da dok se ove anomalije koje ću ja da iznesem, a tiču se i iseljenika dijaspore, biračkog spiska dok ne riješimo, mi nećemo moći da napravimo izlaz iz političke krize niti doći do fer i demokratskih izbora. 1990. godine u Rožajama je, gospodine Ibrahimoviću, bilo 20.576 državljana. Državljeni su svi oni koji su stekli taj status, dakle od trenutka kad se neko rodi, znači 20.000. Birački spisak je bio 13.611 u Rožajama, što je jedan podatak. Drugi podatak je na referendumu je bilo 21.839 državljana, a 19.646 birača. I poštovani građani, lako je osvojiti apsolutnu vlast u Rožajama kada imate na predsjedničkim izborima, dakle i na ovim lokalnim 21.872 državljana, a 22.044 birača.

Poštovana Crna Goro, gospodine potpredsjedniče Skupštine, ovo su fakti koje iznosi Demokratski front kao svoj politički zahtjev da se raspravi. Možda nijesam ja u pravu. Ako nisam u pravu neka me demantuje Monstat i neka me demantuje bilo ko, ali smo mi koristili metodologiju Monstata.

Dakle, poštovani građani, ovo je Bošnjačka stranka uspjela da pobijedi apsolutno u Rožajama gdje je veći broj birača nego što je ukupno broj državljana, stanovnika toga grada. Znači od 0 do šest godina djeca, plus osnovna i srednja škola i vidite da je 7.000 porastao taj broj. Nadalje, ono što želim da kažem jeste da je ovaj fenomen počeo da se dešava 2006. godine, kada je prije toga napravljen popis i dato pitanje koliko je građana ili državljana van Crne Gore, to sam u polemici sa Rankom Krivokapićem rekao. I 110 letova je bilo, odnosno došlo je do frapantnog povećanja biračkoga spiska na referendumu, a dokazi o tome da je Vlada Crne Gore i Montenegro Airlines su u tome projektu učestvovali, dovođenja više od 4% onih koji nisu imali pravo da budu u birački spisak se desio na kraju.

Pošto mi vrijeme neumjetno teče, gospodine potpredsjedniče dozvolićete mi da samo iščitam jedan podatak kojim sam se vama obratio, jer mislim da se tiče i dijaspore, tiče se i biračkog spiska, tiče se naših odnosa. 1990. godine je prije popisa koji je bio bilo 588.769 državljana ili 402.000 birača. Na predsjedničkim izborima je 569.346 državljana, a 532.599 birača ili učešće birača u broj državljana je 93,54%. Ako se uzme u obzir da je 90.000 srednjoškolaca i učenika osnovnih škola i od 0 do šest godina, mi imamo, gospodine Gvozdenuviću, ja iznosim podatak, imamo čitavu analizu naših /prekid/ da je u biračkom spisku 140.000 ljudi koji su neobjašnjivi. Ovo je podatak iznesen ovdje u Parlamentu prvi put, podatak koji, ja pozivam Demokratsku partiju socijalista, Monsat, mi imamo čitavu ovu analizu da se ovo pitanje proba riješiti. Ovo se indirektno tiče dijaspore, tiče se na način da oni građani koji žive u inostranstvo, nemaju pravo da budu upisani u birački spisak se upisuju.

Ja sam izrekao ove podatke, pozivam da te podatke raspravimo. Demokratski front dok ne dobije suprotno objašnjenje ili dijalog po ovim pitanjima ne prihvata da će bilo koji naredni izbori biti fer i demokratski i pozvaćemo opozicione političke partije o ovome da raspravljamo, a ne o planu koji su nam dali Demokrate i URA jer oni ovo nijesu iznijeli. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:37:08)

Hvala gospodine Bulatoviću.

Shvatio sam da Vi kandidujete sebe da budete dio učesnika te rasprave, snoseći dio odgovornosti za taj period 1990-1996. je li tako. Hvala vam.

Ja sam vas samo pitao, Vi ste me nekoliko puta prozvali.

Po kojem članu. Izvolite.

Dajte mi samo Poslovnik. Izvinjavam se, po kojem članu se prijavljujete?

PREDRAG BULATOVIĆ (20.06.18 13:37:59)

Gospodine Gvozdenoviću,

Nisam Vam ja slučajno rekao da ste jedan od najuticajnijih ljudi jer vidim način na koji vodite sjednicu. Pazite, nekad vam neko može da priča 15 minuta u prazno. A vi ste sa jednom rečenicom izrekli jedan politički stav na koji ja imam pravo da odgovorim.

Ja sam shvatio da ste Vi komentarisali moje izlaganje. Ne, ne, ja sam shvatio pa ja ću da odgovorim na pitanje u skladu sa/upadice/

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:38:33)

Ne, ja sam to uradio po članu koji je vezan za repliku. Nemate pravo da mi odgovirte, ali pošto to nisam naglasio iz onako političke korektnosti daću mogućnost da odgovorite, a čuli ste da sam rekao, uvažavamo Vaše predloge, sagledaćemo i shvatio sam da ste sebe kandidovali da učestvujete u tom timu iz ovog razloga koji sam rekao.

PREDRAG BULATOVIĆ (20.06.18 13:38:55)

Prvo, ne za to što je samo predsjednik DNP-a i član predsjedništva DF- a Milan Knežević nego za to što imamo korektne i ljudske i svake druge relacije. On je rekao da dio onoga što su Demokrate i URA rekli mi nijesmo.

Ja sam ovdje u ime Demokratskog fronta ne kandidujući sebe nego kandidujući temu, kandidovao da se opovrgnu teški podaci i nepovoljni podaci za vlast vezano za birački spisak.

I da kažem još ovo, ja ne bježim ni od čega u svome životu u svojoj političkoj karijeri, uključujući i trenutak kada sam učestvovao u skidanju imuniteta Aćimu Višnjiću, ali ovo se, gospodine Gvozdenoviću,

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:39:38)

Nijesam ništa uradio. Stručne službe, uradite to.

PREDRAG BULATOVIĆ (20.06.18 13:39:42)

Gospodine Gvozdenoviću,

Na referendumu 2006. godine, ne ne, broj birača je frapantno povećan upravo iz dijaspore i to je ono što želim da kažem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:40:06)

Poslanik Tarzan Milošević.

Komentar Tarzan Milošević.

TARZAN MILOŠEVIĆ (20.06.18 13:40:14)

Evo, gospodine Bulatoviću, imaćete prostora sad da možda više kažete.

Poštovani građani, gospodine potpredsjedniče, evo današnja tema je inspirativna bila i juče i

danas i želio bih samo da kažem nekoliko stvari i da iskoristim ovu priliku gospodinu Bulatoviću istovremeno da odgovorim.

Prvo što se tiče biračkog spiska. Znači DPS je spreman da razgovara o svakom imenu, znači o svakom imenu da razgovaramo kad god hoćete mi smo spremni da razgovaramo o svakom imenu iz biračkog spiska. Znači da razgovaramo da li taj čovjek ima pravo da bude u biračkom spisku i da ima pravo glasa. Nama ne treba ni jedan neregularni glas, što se tiče Demokratske partije socijalista.

Druga stvar, kad govorite o ljudima u dijaspori, o mašini za glasanje itd. stvarno vjerujem da su ti ljudi zainteresovani za svoju imovinu. Da li će ona dobiti ili izgubiti na vrijednosti, da su zainteresovani kako žive njihovi rođaci, prijatelji, kumovi u Crnoj Gori. Takođe, razmišljaju da se vrate u Crnu Goru.

I druga stvar, gospodine Bulatoviću, Vi bi to trebali da znate, imate dobru bazu podataka, Demokratski front imate dobru mrežu na terenu, tri do četiri hiljade ljudi je maksimalno koji dođu za vrijeme izbora u Crnu Goru. To je 1% ukupnog biračkog tijela. Ne utiče to na ovu priču koliko smo mi ispričali sve ovo ovdje, ne utiče na konačan rezultat.

I želio bih samo još jednu tezu koja je bila juče ovdje prisutna, takođe da iskoristim, vezano za rezultate koji su na izborima i broj glasova ko koga podržava, pogotovo na predsjedničkim izborima. Reći ću Vam samo podatke koji bi uporedno mogli da imaju predstavu, ne zbog Vas nego građana Crne Gore. Gospodin Đukanović je dobio 34% glasova od ukupnog broja birača, u Hrvatskoj vjerujte mi taj broj birača milion i 100 od tri miliona i 800 je manje od 30%, u Srbiji od 6.700, dva miliona manje od 30%, u Bugarskoj od 6.700, milion i 700, 25%. U Sloveniji takođe taj broj 24 do 25% od ukupnog biračkog tijela.

Znači govorimo o jednom velikom kapacitetu koji ima predsjednik Crne Gore. Možemo da govorimo o tome da u Francuskoj recimo Makrona nije glasalo 30 miliona Francuza ili u Srbiji Vučića nije glasalo gotovo 4,7 miliona ljudi. Ne možemo to gledati na taj način, znamo šta je izborna volja, znamo šta je broj birača koji izađu na dan izbora. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:42:54)

Hvala.

Sljedeći prijavljeni, imate pravo, što se tiče toga imate pravo.

PREDRAG BULATOVIĆ (20.06.18 13:43:05)

Dame i gospodo,

Boljeg čovjeka za polemiku na ovu temu nema od Tarzana Miloševića. Ne treba se zahvaljivati dijaspori, kako to radi direktor Uprave, kako to radi premijer Vlade, na nezavisnosti treba da se zahvale Mevludinu Nuhodžiću i Tarzanu Miloševiću. Tarzan Milošević treba da bude svjedok kako je upisivao u birački spisak u Bijelom Polju. Mi znamo i to oni koji nijesu imali pravo da budu upisani. I priča, koliko god hoćete, Bijela knjiga na 1.300 strana govori o tim podacima uključujući, gospodine Miloševiću i 110 avionskih letova, za dokumentovano koji Brisel ima, koji sam ja predao Havijeru Solani gdje je 4% biračkog tijela povećano, a odlučilo je 1.250 građana. Dokumentacija o milionskim iznosima koji su dati Montenegro airlinesu postoje ili u Montenegro airlinesu ili u Vladi, a sigurno postoje. Ali, tako je bilo kako je. Političke konsekvence su snosili određeni ljudi, pojedinci, ali oni ljudi kojima je ukraden glas ne trebaju da snose te konsekvence. Da ne bi ubuduće bilo da Demokratska partija socijalista u Podgorici osvoji apsolutnu vlast sa Bošnjakom strankom, sa manje od 30% ili oko 30% od upisanih u birački spisak.

Uzmite pa izračunajte sa Bošnjakom strankom. To je apsolutna vlast 70% i ja sad samo kažem sljedeću stvar: Gospodin iz Rožaja je otišao, nema argumente, ne može da objasni da je birački spisak napunjeniji nego broj i maloljetnih, djece, ne možete da objasnite sem kao manipulaciju sa dijasporom i neuredan birački spisak. Građani, čujete li šta dobacuju, dobacuju da je moguće da ima više birača nego državljana. Nešto nije u redu, nešto nije regularno. I to, gospodine Miloševiću, počinje drastično od referenduma, to gospodine Miloševiću počinje od

trenutka kad je potkupljena misija OEBS-a da eliminiše mogućnost političkim partijama da fantome miču.

Ja mislim birački spisak broj 1. Broj 2 Dontova formula, Dontova formula je da učvrsti demokratiju u demokratskim zemljama, a ne vlast jedne partije. I identifikacija birača. To su tri ključna pitanja na kojima vi obezbjeđujete tu vašu apsolutnu vlast.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:46:01)

Gospodine Bulatoviću, izašli smo iz tačke dnevnog reda, ali sam smatrao da ste otvorili dijalog sa jednim od najodgovornijih ljudi u DPS-u, političkim direktorom, koji je u potpunosti iskazao stav DPS-a koji je vezan za punu spremnost da se pogleda svaki birački spisak. Zbog građana možemo da kažemo da je taj birački spisak bio na osnovu ovakvih i sličnih zahtjeva predmet analize međunarodnih institucija koje su potvrdile visoki kvalitet svega toga. Ali, iskazana spremnost, dostavićete određene podatke, to ste mogli da uradite i na ovaj način, dostavite ih i formalno. Važno je da ti podaci budu predmet analiza, kao što je rekao politički direktor.

Sljedeći prijavljeni diskutant je Nada Drobnjak.
Izvolite poslanice Drobnjak.

NADA DROBNJAK (20.06.18 13:47:00)

Hvala potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, predstavnici Uprave za dijasporu,

Mislim da ništa novo neću reći ako kažem da danas živimo u svijetu u kome je kretanje ljudi više nego ikada prije i da je sasvim sigurno i to neki od rezultata koji govore da oko 240 miliona osoba u ovom trenutku živi van matične države i da je samo u proteklih 10 godina 75 miliona osoba napustilo svoju zemlju. I zato se ne kaže slučajno da su među četiri najveća francuska grada su London i Montreal.

Ljudi kad napuste svoju matičnu državu ostaju i dalje društveno aktivni i mogu postati neprocjenljiv kapital, ne samo države u koju su došli, već i, što je kad govorimo o dijaspori mnogo važnije one države koja je i njihova država porijekla.

Kada posmatramo iseljavanje iz Crne Gore onda se mogu uočiti tri talasa. Onaj koji je bio u drugoj polovini 19. vijeka i negdje do Prvog svjetskog rata, drugi period između dva rata Prvog i Drugog svjetskog i treći nakon Drugog svjetskog rata.

Podaci koje je objavio Pavle Rovinski govore da je u periodu od 1864. pa do 1914. iz Crne Gore iselilo 17.000 ljudi, a on je zasnovao taj podatak na tačnoj evidenciji pasoša izdatih u Crnoj Gori. Procjenjuje se da danas u Americi od tih iseljenika koji su krajem 19. vijeka pošli tamo živi već peta generacija iseljenika i da ih ima preko 200.000 u Americi. Analogijom će se jasno doći do podatka da ljudi iz Crne Gore živi mnogo više van granica Crne Gore.

Predlažući Zakon o saradnji sa dijasporom - iseljenicima kao zakon koji treba da se unaprijedi onaj trenutno važeći iz 2015. godine, Crna Gora uvažava stručni, ekonomski, intelektualni i drugi potencijal koji ljudi koji su iselili iz Crne Gore nose sobom, ali svakako ukazuje i na značaj ovog pitanja, jer smo svjesni da je dobro upravljanje iseljeničkim potencijalom važan faktor ekonomskog i društvenog razvoja i Crne Gore. Veze, odnosi i saradnja sa iseljenicima neodvojivi su dio našeg unutrašnjeg razvoja, ali i evropskih integracija. Ovim Predlogom zakona utvrđujemo odnos prema iseljenicima koji se temelji na uzajamnoj saradnji i pomoći uz uvažavanje specifičnih potreba svih.

Prava dijaspore i iseljenika su u osnovi ljudska prava i ona imaju uporište u mnogim domaćim i međunarodnim dokumentima.

Govoreći o samom zakonu, da se vidjeti da on ima sedam poglavlja, 59 članova i da zaista unosi dosta novina u odnosu na važeći zakon, prije svega što jača i proširuje funkciju Savjeta, propisuje tačan način izbora i razrješenja članova Savjeta, ali i daje jasnu proceduru kako se i na koji način podržavaju programi naše dijaspore iseljenika.

Važno je reći da se kroz zakon utvrđuju i pitanja koja se tiču i kulturnog identiteta, očuvanja

državnog identiteta i pripadnosti Crnoj Gori. Dijaspora je potencijalni izvor mogućnosti za ulaganje i inovaciju profesionalne mreže. I reći ću opet globalni podatak, procjenjuje se da na globalnom nivou dijaspora šalje oko 540 milijardi dolara godišnje u svoje zemlje i onda je tu negdje i paralela sa onim podatkom koji se često pominjao u diskusijama, da dijaspora Crne Gore šalje godišnje negdje na nivou oko 500 miliona eura u svoju državu. Taj novac je za razvoj zavičaja i države njihovog porijekla.

I samo ću završiti, pitanje odnosa sa iseljenicima ovim zakonom se podiže na visoki nivo u državnoj politici. Predlog zakona predstavlja korak dalje unapređenju i razvijanju odnosa sa dijasporom iz Crne Gore, pa je važno istaći da je u tekst zakona koji je pred nama, o kome ćemo glasati uvršteno i ono što je bila sugestija iseljenika. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:52:14)

Javio se za komentar Goran Danilović.

Vi ste inače na redosljedu da govorite, pa hoćete li da spojite to ili ćete da komentarišete. Pa izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 13:52:38)

Uvaženi građani, kolegice i kolege poslanici,

Želio sam da komentarišem prethodno izlaganje gospođe Nade Drobnjak, ali evo prilike da kroz diskusiju kažem šta imamo o Predlogu zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom.

Predlagač je morao da zna da ja skorije, a bojim se niko od nas, nije ovdje imao prilike da vidi zakon o saradnji nekoga s nekim, ponajmanje Crne Gore sa svojim državljanima i onima koji to nijesu. Nezgrapniji naslov odavno nijesam vidio, ali je on suština ove cijele priče - o saradnji Crne Gore sa, o saradnji Crne Gore sa samom sobom, kako biste vi željeli da kažete, jer cijelo vrijeme potencirate da van Crne Gore živi još jedna Crna Gora i malo više. Kako zakon o saradnji Crne Gore sa dijasporom, ne smijete da stavite zakon o dijaspori.

Šta je dijaspora? Objasnili ste nam nedotavno, objasnili ste nam da je to - iseljenici. Ovdje smo otvorili nekoliko vrlo važnih stvari. Ja ne optužujem dijasporu, ja se osjećam kao dijaspora iako živim cijeli život u Crnoj Gori. Jedina razlika između mene i jednog dijela, manjeg, dijaspore je što mi ova država ili njen zvanični avio prevoznik nikada u životu nijesu platili avionsku kartu. Ne volim manje Crne Goru od malog dijela dijaspore. Ja ne mislim da bilo ko pa ni dijaspora, ona kojoj se dopada to što ja politički pričam, treba da ima više prava nego ja, a ima. Ovim zakonom ste morali urediti ono što nije uređeno drugim zakonom, vi to nijeste učinili, ovo je samo zakon da ga imamo, zakon o saradnji s dijasporom.

Izvinjavam se što moram da preskačem, ali se nadam da ću konzistentno ostati u temi. Iseljenička knjižica, molim predlagača da mi objasni, to pitanje sam davno postavljao - čemu služi iseljenička knjižica. Nju dobijaju oni koji nijesu državljani Crne Gore, je li tako, i ona služi za identifikaciju u Crnoj Gori. Na osnovu Ustava, na osnovu kojeg zakona? Davno sam vam govorio da je to igranje sa državom i njenim institucijama. Ne postoji to službeno lice u Crnoj Gori koje na ustavan način i zakonit način može izvršiti identifikaciju lica sa iseljeničkom knjižicom. Ona je vezana za pasoš čovjeka koji nije državljani Crne Gore i treba da mu posluži ovdje samo kao nešto što je u stvari znak zahvalnosti njegove matične države. A izvinjavam se gospodo, taj čovjek koji dođe u Crnu Goru nije crnogorski državljani, ima pasoš druge zemlje, zbog čega se ne identifikuje pasošem te druge zemlje, ne može doći kod nas, a da nema identifikacioni dokument druge zemlje. Čemu iseljenička knjižica. Da neko u saobraćaju bude zaustavljen i da ga policajac identifikuje na osnovu iseljeničke knjižice, a u kom to matičnom zakonu piše, hoćete li da mi objasnite. Ne možete da mi objasnite jer je to neustavno i mimo zakona. Zna se šta su identifikaciona dokumenta. Ne možete mene, državljanina Crne Gore koji živi u Crnoj Gori identifikovati u unutrašnjem pravnom saobraćaju na osnovu vozačke dozvole koja je vezana za moju ličnu kartu ili pasoš. Nemojte da varate ljude iz dijaspore. Svaki policajac ima pravo da im zatraži dokument na osnovu kojeg je izdata njihova iseljenička knjižica. Iseljenička knjižica ne

znači ništa.

Gospodo, čuo sam maloprije lijepu priču o tome kako su postala ili postojala tri talasa onih koji su se iselili iz Crne Gore. Ja ću samo kratko zbog kolegice koja je prethodno govorila o onom prvom talasu.

Ima nas ovdje potomaka tih iz prvog talasa, tih koje su pojeli talasi. Jeste li zaboravili ko su bili ti ljudi, bez iseljeničkih knjižica su došli, neki od njih završili u talasima, neki na bojištima. Mi danas, njihovi potomci bi trebali valjda, zahvaljujući aktuelnoj politici da se stidimo i njih i nas, a vi im odajete poštu. Za sve što su se oni borili vi se borili niste nikad.

Uvažene kolegice i kolege, bilo bi vrijeme, bilo bi dobro, volio bih da mi neko od vas odgovori da dobijem priliku da konačno razjasnimo priču o tome ko je u biračkom spisku. Uvaženi građani, ovdje nije problem u biračkom spisku, ovdje je problem u Zakonu o prebivalištu i boravištu, ovdje su nagrađeni ljudi koji krše zakon. /prekid/ Jedan jedini iseljenik bude kažnjen tako da mu se uzme državljanstvo, ali tražim da se poštuje Ustav i da ne može biti u biračkom spisku ni jedan državljanin koji nema rezidencijalni uslov ili promijenite Ustav, a vi to ne želite. Kad biste to uradili, uvažena gospodo, istoga momenta bi nestali fantom birači u Crnoj Gori. Nijesu to nepostojeći ljudi, to su ljudi koji su u biračkom spisku mimo Ustava, a vi ne dozvoljavate da promijenimo zakon i zbog toga su oni uvijek u biračkom spisku. Ovo su vrlo jasne i precizne stvari. Zbog toga nekome od njih treba iseljenička knjižica. Ja vam kažem da radite neustavnu stvar. Ovo sam govorio prije dvije godine, tada sam uspio to da spriječim. Iseljenička knjižica u Crnoj Gori služi da se pohvalite rodbini, ne znači ništa. Ne može se na osnovu nje vršiti identifikacija lica koji je strani državljanin, ali ja mislim da se ne radi o tome. Ja mislim da će knjižice biti u stvari način da se identifikuju ljudi po biračkom mjestima, jer vas je Agencija za zaštitu ličnih podataka spriječila da u ovaj zakon, i to voljom većine ne i predsjednika Agencije koji se ponaša kao i vi, da u ovaj zakon ubacite da je svaki iseljenik dužan da da svoje matične podatke i broj lične karte i matični broj i da bude vezan za biračko mjesto kako biste imali preciznu identifikaciju.

Uvaženi potpredsjedniče, hvala Vam na dopuštenju da prekoračim gotovo cijeli minut. Volio bih od gospode predlagača da mi objasne samo ovo, ne morate moje političke stavove, oko iseljeničke knjižice, da mi se pozovete na član Ustava i na bilo koji zakon, pa i na lex specijalise, kakav je Zakon o Ministarstvu unutrašnjih poslova i još neki da mi kažete na osnovu čega ste uveli iseljeničku knjižicu.

Molim odgovor, neću prihvatiti da mi bude odgovoreno u završnoj riječi, jer ću tražiti riječ. Hvala.

PREDSJEDAVALAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 13:59:39)

Dao sam vam dodatno vremena jer na neki način sam tolerisao taj dio koji je spajanje komentara i diskusije tako da ste dobili ova dva minuta vremena.

Gospodin Mitrović.

PREDRAG MITROVIĆ (20.06.18 14:00:03)

Hvala potpredsjedniče,

Gospodin Danilović nije bio ranije tu kada smo o istoj tački, odnosno oko iseljeničke legitimacije diskutovali, ali želim da vjerujem da se on sjeća prije dvije godine kada, odnosno prije tri godine, ovdje u Parlamentu usvajan postojeći zakon i predlagač tada, to nije bila ideja predlagača u prvoj interakciji, amandmanski se djelovalo na samom odboru, mislim da je bila prilika do sada da možda na neki način Vi svoju reakciju ispoljite kroz procedure određene koje vam daje mogućnost kao poslaniku.

Dakle, mi smo, ova je legitimacija jako dobro prihvaćena od iseljeničtva. Rekao sam da imalac iseljeničke legitimacije nema državljanstvo, samim tim nije u biračkom spisku. Vi imate svoje viđenje oko toga, svakako. Ona povećava emotivnu vezu iseljenika sa svojom matičnom državom, jako je, ponavljam, dobro prihvaćena, liči na crnogorski pasoš. Jednostavno, moram vam reći svakodnevno dobijamo sve više i više aplikacija za taj dokument.

Pravo da Vam kažem ja ne vidim ništa sporno u tom dokumentu, Vi vidite, apsolutno to je Vaše pravo i Vaš ugao posmatranja iseljeničke legitimacije kao nečega što je donio postojeći zakon, ne samo izmjene, nego postojeći Zakon koji je i sada na snazi. Ponavljam još jedanput, imalac iseljeničke legitimacije nema državljanstvo, ne može da glasa, omogućili smo na ovaj način da ima jednu da kažem emotivnu vezu pojačanu emotivnu vezu sa svojom matičnom državom i naravno sredstvo identifikacije u Crnoj Gori, takođe. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:01:44)

Hvala.

Komentar poslanik Danilović.

Samo kratko, znači mi danas pokušavamo da završimo još dodatno dva zakona, to je Zakon o zaštiti lica i imovine i Zakon o sportu.

Zašto predlažem da malo ubrzamo diskusije jer sutra nam neće biti na raspolaganju ministar sporta koji ima već najavljene obaveze zato sugerišem da pokušamo da malo ubrzamo sve aktivnosti, pa u skladu sa tim.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 14:02:16)

Molim Vas da mi obezbijedite da govorim, ako je moguće samo.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:02:28)

To morate obezbijediti zajedno sa mnom. Uvaženi poslanici! Izvolite u pravu ste. Molim vas vratite vrijeme. Sad možete.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 14:02:42)

Dakle, uvažen gospodine Mitroviću, član 37 Zahtjev za izdavanje iseljeničke knjižice. Ovo što ste Vi govorili sada govori o tome da postoji namjera koja je nezakonita.

Ja lično sam o ovome govorio i prije tri godine, prije dvije godine uspio lično da spriječim da zaživi iseljenička knjižica. Ponovo vas pitam - otkud pravo vama, otkud pravo i kom državnom organu da vodi zbirku podataka o stranim državljanima. Vi tražite od njih matični broj, mjesto prebivanja, mjesto stanovanja i sve ostalo u ovom zakonu. Ja vas pitam, da mi se pozovete kao predlagač, kao predstavnik Vlade na član zakona, na ustavnu normu kojom vi možete evidentirati na takav način strane državljanine. Sami ste rekli sada da se ne radi o državljanima Crne Gore. Kako je moguće da neko ko nije državljanin Crne Gore zbog toga što mu je Crna Gora samo zemlja porijekla, državljanin je Sjedinjenih Američkih Država ili Rusije. U Crnoj Gori, na osnovu iseljeničke knjižice može biti identifikovan u domaćem pravnom saobraćaju.

Nemojte da se šalite s nama. Ova zemlja ima Ustav, to je potpuna zloupotreba. Ja vam garantujem da na taj način omogućavate švercovanje, da omogućavate da nam kriminalci pod plaštom toga da su porijeklom iz Crne Gore na potpuno dobrovoljnoj osnovi samo ovdje mjesecima preko ljeta ili zime u turističkim sezonama mašu iseljeničkim knjižicama. Kako ja moram kao državljanin Crne Gore i njen stanovnik da potvrdim svoj identitet samo ličnom kartom ili pasošem, a neko drugi ko je strani državljanin može iseljeničkom knjižicom. Ako je tako, upišite to u adekvatne zakone. Ovo je besmisleno, ovo je neustavna norma i ovo će pasti, ovo ovako ne može. Vi znate da sam ja u pravu. Ako može iseljeničkom knjižicom i to, pazite - pripadnik dijaspore - iseljenik mora navesti tačne podatke. Šta znači mora navesti? Ne može mora navesti nego onaj ko izdaje iseljeničku knjižicu mora upisati tačne podatke, mora garantovati da se radi o tom i tom licu. Treba li da prepustimo stranom državljaninu da on na osnovu toga "mora, može ili ne može" dobije knjižicu na osnovu koje može biti ravnopravni učesnik našeg domaćeg života

dva, tri, pet mjeseci ili godinu dana. To prosto tako ne ide. Ovo govorim kao neko ko ovu materiju savršeno poznaje.

Dakle, gospodine Mitroviću, ja vam predlažem da ovo brišete. Ne može niko imati iseljeničku knjižicu koja supstituiše mogućnost da nigdje i nikad ne pokaže odgovarajući lični dokument. Šta to znači? Kako to uopšte može.

Završavam. Rekao sam šta je problem, problem je Zakon o prebivalištu i boravištu. To moramo da riješimo. U Crnoj Gori će tim postupkom biti riješen birački spisak. Žao mi je što kolege iz opozicije koji nijesu u Parlamentu predlažu plan za izlazak iz političke krize, oprostite biću malo grub, ali grub sam i prema sebi, ne znaju ništa. Zbog toga što misle da se preko noći može popiti cijela pamet ovoga svijeta. Praviti radne grupe, a ne znati šta hoćeš i možeš da promijeniš je zaista nedopustivo.

Dok god, uvaženi građani, ne promijenimo Zakon o prebivalištu i boravištu i ne uskladimo ga sa Ustavom i sa drugim osnovnim zakonima u Crnoj Gori ćemo se boriti sa fantomima, a radi se o ljudima koje ne treba vrijeđati zbog toga što postoje, samo imaju jedan problem, nemaju pravo da budu u biračkom spisku jer ne ispunjavaju ustavni uslov. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:06:46)

Sljedeći prijavljeni diskutant je Andrija Mandić.

ANDRIJA MANDIĆ (20.06.18 14:06:59)

Dame i gospodo,

Danas raspravljajući o Zakonu o saradnji Crne Gore sa dijasporom većina ljudi analizira šta je pozadina ovog zakona. Da li je to briga vlasti za dijasporu ili je u pozadini nešto drugo.

Mi iz opozicije imamo velikih razloga i ponudili smo određeni broj dokaza zašto sumnjamo da se ovdje ne radi o brizi za naše iseljenike, a znamo da se više Crnih Gora nalazi izvan Crne Gore, posebno da je taj talas u posljednjih nekoliko godina išao i plavio sjeverna područja, da u Srbiji žive najmanje dvije Crne Gore. Gospodin Bulatović je govorio o Irskoj koja ima 4,7 miliona stanovnika, 80 miliona ljudi koji vode porijeklo iz Irske. Danas kada pođete u Srbiju čućete gotovo svakog drugog njenog stanovnika da su se njegovi preci doselili ili iz Crne Gore ili iz Hercegovine. To je sve utemeljeno jer nakon seobe Čarnojevića ostalo je zapisano od putopisaca koji su dolazili sa zapada i putovali prema Carigradu da su po nedjelju dana išli kroz Srbiju, a da nigdje nijesu sreli ni jednog čovjeka. Taj prazni prostor naselili su rođaci naših predaka koji su se sa ovog podneblja i sa podneblja Hercegovine prosto u ogromnom broju naseljavali u te bogatije predjele u odnosu na ove krševite i u tom vremenu veoma neprikladne za život. Tako da kažem u Srbiji gotovo svaka druga porodica vodi porijeklo iz Crne Gore ili iz Hercegovine. Nekako prepoznajem da i u onom najnovijem talasu koji je naselio Srbiju poslije Drugog svjetskog rata sa ovih područja od one '45. godine i čuvene Osme ofanzive, pa onda u tom vremenu kako su se ljudi školovali i selili prema Beogradu i prema Šumadiji, da smo imali jedan nepošten i nekorektan odnos kao Crna Gora kada je došlo do referenduma u Crnoj Gori i kada je tim ljudima koji su imali rođenjem državljanstvo Crne Gore, a sticajem okolnosti za to što su živjeli u zajedničkoj državi, jedino je njima bilo zabranjeno i oduzeto pravo da se izjasne na referendumu.

Ovdje često čujem one koji govore kako je bilo nepravedno što je neka kvota bila 55:45, ali niko ne želi od tih ljudi koji ističu te argumente da kažu da su došli svi oni koji su živjeli izvan tadašnje državne zajednice Srbija i Crna Gora imali pravo glasa. Evo 110 aviona je dolećelo nekih ljudi koji su bili izvan Srbije da podrže i snažno podupru crnogorsku nezavisnost. Jedino je bilo ovim ljudima iz Srbije, koji imaju imovinu u Crnoj Gori, zabranjeno da učestvuju u tome.

Mi smo ovdje u ovom zakonu prepoznali da tih 265.000, uredno je spisak Havijeru Solani predao nekadašnji ministar unutrašnjih poslova Dragan Jočić, ministar unutrašnjih poslova Srbije Dragan Jočić, koji je iz Bjelopavlića, tih 265.000 ljudi od tada se osjećaju povrijeđeno. A to je samo ona prva generacija koja je rođena u Crnoj Gori, ne govorim o onim koji su se ranije odselili u Srbiju. I u ovom zakonu prepoznajem namjeru da se ono što je rekao gospodin Mitrović da se ta

emotivna veza uspostavi sa ljudima kojima je oduzeto pravo kako bi oni mogli sada slobodno da dođu, evo šta je ovdje važno, koji Crnu Goru, znači ta dijaspora iseljenici - "...koji Crnu Goru doživljavaju kao svoju matičnu državu ili državu porijekla i baštine je kao demokratsku, nezavisnu, suverenu i građansku."

Mi znamo da ti ljudi u Srbiji koji su živjeli da i danas nose žalost što nijesu se izjašnjavali o projektu nezavisnosti Crne Gore i sada treba na ovaj način ih pozvati da donesu svoj novac, a istovremeno da Crnu Goru priznaju kao demokratsku, suverenu i nezavisnu.

Mislim da smisao ovog zakona upravo ide u tom pravcu, jer ste vi, ovdje je već predstavljeno, sve one druge koji ne mogu da dobiju ovu legitimaciju već ugurali u birački spisak. Ako su po čemu komunisti bili poznati to je bilo da su poznati po... /prekid/ Prije neki dan u Štitarici smo sahranjivali jednog od posljednjih vojnika Jugoslovenske vojske u otadžbini Janka Vukovića i onda smo pričali, on je jedan od onih koji su se vratili iz Slovenije 1945. godine da i danas isplivavaju spiskovi urednog svakog strijeljanog u Sloveniji 1945.godine. Dakle, komunisti su bili vrlo precizni i zapisali 1990. godine da državljana Crna Gora ima 588.769, a u biračkom spisku je bilo 402.861. Šta se desilo 2018. godina imamo manje državljana 569.000, a u biračkom spisku imamo 532.000 upisanih ljudi. Dakle, ti ljudi koji su korišteni za ovaj politički inženjering iz dijaspore oni su upisani u biračke spiskove, imaju državljanstva i oni ne pripadaju ovoj kategoriji koju regulišete zakonom i vi ste to dobro naveli. Međutim, zato želite da one druge, koji prevareni na referendumu, nekako vežete za Crnu Goru i naravno da vežete i one koji se nalaze u Americi, treća, četvrta generacija, kako bi vam oni potvrdili ovaj projekat koji je 2006. godine nastao na jedan nepravedan i nepošten način.

Mislim da je pozadina, to je moje vlastito mišljenje, da je pozadina ovog zakona upravo usmjerena u tom pravcu kako bi ljude iz Srbije kojima je oduzeto pravo 2006. godine preko ovih legitimacija vezali da vam priznaju projekat koji je bio nepošten, koji je urađen mimo njihove volje. To je moje mišljenje. Vi možete da govorite o tome šta god želite, ali mislim da na ovu prevaru mnogi neće nasjesti da im ta legitimacija neće značiti mnogo.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:13:29)

Hvala Vam.

Ja čujem ovdje iz opozicije da svaki čovjek koji boravi u inostranstvu glasa za DPS, što mislim da je jedan naš dodatni kvalitet. Znači svako ko upozna svjetske, evropske vrijednosti glasa za nas.

Hvala vam na tim pohvalama. Nadamo se de će uvijek biti tako kako vi kažete.

Komentar ima Mišo Stanišić.

Hvala lijepo.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (20.06.18 14:13:56)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Kolega Mandiću,

Ja volim sa Vama da polemishem, kada su ove teme na dnevnom redu. Vi to znate, a ja vjerujem da znate da svi koji su bili u biračkom spisku 2006. godine prije 21. maja imali su pravo glasa i glasali su. Među njima je bilo oko 30.000 građana Srbije koji su po razno raznim osnovama bili u biračkom spisku, koji su se fiktivno odjavljivali iz Srbije da bi zbog imovine koju imaju na Crnogorskom primorju, koji su polagali vozačke ispite, pa se nijesu odjavljivali i dan danas se neki nalaze na biračkom spisku. Neki su registrovali auta u Crnoj Gori, jer im je bilo povoljnije, svi su ti glasali i odlučivali 21. maja 2006. o godini o sudbini države Crne Gore.

Dalje, ovdje danas imamo jedan ovako specifičan primjer o Zakonu o crnogorskoj dijaspori i odnosima sa crnogorskim iseljenicima pričaju neki koji smatraju neku drugu državu, svojom matičnom državom, tako mislim, a sad ću vam reći zašto. Kada dođe bilo koji državnik iz Srbije, vi gospodo iz Demokratskog fronta, vaši čelnici idete da se žalite na status Srba u Crnoj Gori. To se samo radi prema onim državama koje se smatraju matičnima i prema njihovom rukovodstvu. Znači

vi Srbiju smatrate svojom matičnom državom, vi ste dijaspora u Crnoj Gori, srpska dijaspora u Crnoj Gori. Napravili ste Srpsku kuću u Crnoj Gori. Ko je direktor te Srpske kuće, ko je finansirao tu Srpsku kuću, to se samo radi za dijasporu i ni za koga više.

ANDRIJA MANDIĆ (20.06.18 14:16:00)

Želim da kažem prvu stvar, dakle 588.000 državljana 1990. godine, 573.327 2006. godine u vrijeme referenduma dakle, negdje oko koliko je to 15.000 manje, 402 861 upisanih u birački spisak 1990. godine, a kažemo da su komunisti imali vrlo preciznu evidenciju, 484.718 upisanih u birački spisak 2006. godine. Dakle, pad državljana, a porast u biračkom spisku od 82.000. Ovih 30.000 što vi pominjete iz Srbije, morate da znate da ti ljudi su i danas u biračkom spisku i većina njih glasa Demokratsku partiju socijalista. Nije mogao tamo na spisak niko doći iz Srbije, ko nije bio podložan provjeri da li glasa za Demokratsku partiju socijalista i glasa za projekat nezavisne Crne Gore. Pa i Čeda Jovanović je Srbin. Znate koliko onih ljudi koji snažno podupiru i podržavaju vaš projekat, imate vi među onim ljudima koji žive u Srbiji, koji naravno žele da sarađuju sa vama, Srbija je imala raznih ljudi. Koliko je imala patriota je velikih ljudi, na drugoj strani postojali su i neki drugi, naravno u jednom malom broju, ali ste vi znali da ih prepoznate u najvećem obimu.

I što se tiče srpskog naroda. Srpski narod nije manjina u Crnoj Gori. To morate da znate i nijesmo dijaspora, mi smo ovdje rođeni. Crna Gora je bila srpska država, sviđalo se to vama ili ne u vrijeme Petrovića, nije postojalo druge nacije do srpske, vi to znate i onom zemljopisu iz 1911. godine, to je učila crnogorska mladež. Što je kasnije konstituisana crnogorska nacija i što vi želite sve nas da ubijedite da pripadamo toj naciji, nemojte da nam oduzimate pravo da se mi izjašnjavamo kako su se izjašnjavali naši preci. I Srbija je matica svih Srba, ali ja mislim da Crna Gora treba takođe da bude matična država Srba zato što je bila srpska država, a posebno matična država onih Srba koji žive izvan Crne Gore, a čiji su korijeni sa ovih prostora.

Dakle, oko Srpske kuće mi smo ovdje u Skupštini Crne Gore predlagali Zakon o Matici srpskoj. Što je vama smetalo da podržimo taj zakon, a da se Matica srpska kao i Matica crnogorska finansira iz budžeta Crne Gore. Nijesmo mi išli da taj zakon predložimo u Srbiju, no smo ga ovdje predlagali. Evo vas sada pozivam i vas i sve druge, ajmo da regulišemo ta nacionalna prava srpskog naroda u Crnoj Gori, ovdje u Skupštini Crne Gore i da se potrebe srpskog naroda u Crnoj Gori rješavaju ovdje od strane novca koji se ubira od srpskih poreskih obveznika i iz budžeta Crne Gore. To ja mislim da bi bilo pošteno, da bi bilo... /prekid/ Samo insistiramo na tome.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:19:05)

Sljedeći prijavljeni diskutant je poslanik Nikola Rakočević.
Izvolite, gospodine Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (20.06.18 14:19:14)

Zahvaljujem potpredsjedniče, poštovani građani, poštovani iseljenici, dijasporo, uvažene kolegice i kolege, cijenjeni predlagači zakona,

Vrlo kratko ću se osvrnuti na ovaj predloženi tekst zakona i naravno pozdraviti inicijativu da ovu oblast dodatno uredimo.

Dakle, osnovni aspekti zakona su do krajnjih detalja definisani finansiranjem projekata za iseljenike. Naravno uvođenjem kontrole radi praćenja eventualne potencijalne zloupotrebe tih projekata i naravno kontrolisanja vjerodostojnosti, odnosno svrsishodnosti tih projekata. Dalje naravno proširena je djelatnost Savjeta za saradnju, koji je najznačajni organ u saradnji sa iseljenicima i na taj način čini mi se da ovaj Zakon dodatno potvrđuje želju države Crne Gore da učvrsti veze sa njenim iseljenicima. Takođe, uvedene su iseljeničke knjižice koje, shvatili smo naravno iz diskusije, apsolutno imaju za cilj da budu samo identifikacioni dokument iseljenicima

dok su u Crnoj Gori.

Naravno nama je u Demokratskoj partiji socijalista žao što smo kroz diskusije čuli vrijeđanje naših iseljenika, zalaganje za uskraćivanje njihovih prava kroz namjerno pogrešno tumačenje zakona nazivajući iseljenike, između ostalog, glasačkim slugama Crne Gore. Mi sa druge strane u Demokratskoj partiji socijalista smo vrlo zahvalni iseljenicima za njihovu ljubav prema Crnoj Gori, za njihovu posvećenost i naravno za doprinos koji su dali Crnoj Gori.

Naravno obećavamo im da ćemo u mjeri mogućeg se truditi da sve ono što su pokušaji opstrukcije njihovih prava zaštitimo i da ćemo se boriti za to da njihova prava budu zagarantovana i da se osjećaju kao što jesu dio Crne Gore, bez obzira gdje se nalaze u svijetu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:21:24)

Zahvaljujem gospodinu Rakočeviću.

Još imamo dva prijavljena diskutanta, gospodin Đukanović se, komentar ima neko, je li?

Izvolite.

Poslanica Vuksanović ima riječ, izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (20.06.18 14:21:45)

Zahvaljujem.

Uvažena Skupštino, uvaženi građani Crne Gore,

Nakon svih ovih diskusija koje su se čule u Parlamentu povodom ove teme, mi možemo ovo sumirati kroz nekoliko konstatacija i par citata.

Zašto je toliko građana otišlo iz Crne Gore i iseljeno i šta su bili rezultati vladavine tajkunske generacije, najbolje je opisao poslanik DPS-a i ja ću ga citirati.

Citiram: "Na vlasti se nalazio apsolutni gospodar, a sve trgovačke i zelenaške radnje je preuzeo njegov brat. Oni su u svijet privilegija uveli novi glavarski sloj koji im je bio odan i koji je ubrzano napredovao i u državnoj službi i u bogaćenju. Od borbe za nezavisnu Crnu Goru samo su snalažljivi tajkuni uspjeli da izvuku basnoslovnu korist".

Nastavljam citat, poslanik DPS-a dalje ističe, citiram: "Da se u sticanju bogatstva najviše isticao gospodarov brat i to na neslavan način, pa je zahvaljujući tome i dalje zarađivao.". On dodaje, poslanik DPS-a, da je pošto je Crna Gora postala nezavisna, malobrojne "zaslužne patriote i prvoborci, odnosno crnogorski tajkuni podijelili su između sebe novodobijenu zemlju, kuće i radnje u novodobijenim gradovima i postali, za crnogorske prilike pravi lend lordovi. Naravno, prvo je gospodar za sebe obezbijedio najljepša imanja, zabrane, koji su danas nacionalni parkovi, podigao dvorce, a sve do perioda ustavnosti u Crnoj Gori državni budžet nije razdvojen od budžeta gospodara".

Poslanik DPS-a dalje pojašnjava, citiram: "Da su crnogorski tajkuni se obogatili na bazi socijalne nepravde, kršenja zakona koji su sami izglasali i primjenom grube sile, a sve to im je omogućavao njihov nedodirljiv status u Crnoj Gori. U cilju boljeg održanja kartela, monopola i tajkunske organizacije najmoćnije porodice u Crnoj Gori su između sebe izgradile rodničke veze", završen citat.

I da konstatujem, potpisujem sve što je rekao poslanik DPS-a. Zaista je teško bolje od njega objasniti razloge zbog kojih je 1/4 radno sposobnog stanovništva napustila Crnu Goru. Ali nam ostaje, da nam isti taj poslanik DPS-a odgovori kako je moguće vidjeti ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:24:48)

Završavamo, iskoristili ste tri minuta iako ste zloupotrijebili član 97 gdje ste imali pravo da pojasnite stavove, ispravke, navode i konstatacije izlaganja gospodina Rakočevića. Hvala lijepo.

Po kojem članu proceduralno.

Izvolite koji član.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (20.06.18 14:25:08)

Proceduralno član 35.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:25:09)

Da pročitamo član 35, sačekajte molim Vas.

Član 35 - izbor članova odbora. Znači nemate pravo po ovom članu da reagujete.

Nemate pravo. Izvinjavam se, nastavljamo dalje.

Koji član.

Proceduralno morate da kažete koji je to član. Izvolite, samo recite koji član.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (20.06.18 14:25:53)

Pa taj koji piše u Poslovniku, Vi bolje znate od mene.

Proceduralno, tražim proceduralnu reakciju po Poslovniku.

Prekinuli ste me u komunikaciji, prekinuli ste me.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:26:27)

Da pročitam, član 102 i da govori o povredi Poslovnika daje se riječ čim je zatraži. Izlaganje tog poslanika ne može da traje duže od jednog minuta, dužan je da ukaže na odredbu Poslovnika za koju smatra da je povrijeđen.

Vi ste rekli da je član 35, ja sam rekao da nemate pravo. Ja vas zbilja molim da na ovaj način završimo i da damo riječ sljedećem govorniku, a sljedeći govornici su Andrija Vuksanović i ima odgovor na komentar. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (20.06.18 14:26:51)

Ali ja imam proceduralnu reakciju, uskratili ste mi pravo.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:26:59)

Uskratio sam jer sam potpuno poštujem Poslovnik.

Izvolite gospodin Rakočević.

Izvolite gospodine Konjeviću.

Ja vam se izvinjavam, ako se ne budete pozvali se na član u skladu sa članom koji sam pročitao, član 102 šta sam prekršio, ja bih volio da čujem.

Normalno samo izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 14:27:13)

Ne, ne, reći ću Vam šta ste prekršili.

Dakle, ako ste smatrali da je koleginica Vuksanović zloupotrijebila svoje poslaničko pravo, trebali ste da joj diskusiju uskratite na početku. To ste zloupotrijebili. Znači samo da završim, dozbolite, obraćam se Vama. Vi ste na kraju je prekinuli, što je ona rekla, ali ste trebali da uradite na početku. Tu je vaša nekorektnost prema koleginici Vuksanović.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:27:53)

Poštujem potpuno Poslovnik, pustili smo da se završi da tako kažem čitavo vrijeme, i da na taj način... /upadice/ Ja vas molim da ne dobacujete i ovo je predupozorenje u skladu sa članom 107. Hvala vam.

Vi upozoravate mene? Ja upozoravam Vas i ako još jedanput tako nešto kažete ja ću biti prinuđen da vam u skladu sa članom 107 dam opomenu za način komunikacije na koji radite.

Sad dajem riječ gospodinu Rakočeviću i smatram da možemo da nastavimo. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (20.06.18 14:28:38)

Zahvaljujem.

Vrlo kratko, cijeneći vrijeme, prije svega kolegunica je prekršila Poslovnik iz razloga što je komentarisala moje izlaganje koje nije apsolutno u skladu sa onim što je ona govorila, dakle svakako nije citirala mene.

Ja ne znam čije su to riječi, ali znam koja su djela i Vas i partije kojoj pripadate, a to je da ste od 2016. i nešto ranije od toga pa nadalje, pokušavali i za malo uspjeli u tome da budete dio jedne antidržavne politike čemu nijeste pripadali ranije. Dakle, mogu u prilog tome da nabrojim mnoge vaše citate i mnoga vaša djela. Naravno, vi sigurno moja ne možete, neću dalje diskutovati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:29:22)

Zahvaljujem.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 14:29:33)

Uvaženi kolega Rakočeviću,

Kolegunica je pročitala tekst vašeg poslanika, ovo nisu njene riječi, citirala je gdje kolega poslanik sjedi sada u aktuelnom sazivu, pravi poređenje istorijskog konteksta Crne Gore sa njenim aktuelnim trenutkom, ne danas, prije koju godinu kada nije bio poslanik.

Prema tome, ne radi se o stavovima gospođe Vuksanović, nego se radi o stavovima vašeg poslanika. Prema tome, nema potrebe da polemishete sa kolegunicom Vuksanović nego polemishite sa vašim kolegom koji daje ocjene koje se na neki način mogu uklopiti u ono što jeste danas politički ambijent. Dakle, gdje je koja politička struktura, kada već pričamo o Zakonu o iseljenicima i o ovom tekstu o kojem govori vaš uvaženi kolega iz Demokratske partije socijalista, istoričar, da vam bude lakše pa ga pronađite, dakle jeste u sljedećem što zbog takve politike u 19. vijeku o kojem govori vaš kolega poslanik iz DPS -a iz Crne Gore se iselilo 25% ljudi, zbog politike. Ne vi, Vi ste bili ja mislim, Vi ili Vaš brat studenti, ali neko blizak politici koju vi reprezentujete danas nas je dove da početkom '90-ih i poslije toga zbog politike, ne partije, imamo isti proces. E na to je ukazala kolegunica Vuksanović, odnosno ne ona nego vaš kolega iz Demokratske partije socijalista.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:31:10)

Gospodine Konjeviću, zahvaljujem.

Iako nisam siguran da sam imao pravo da Vam dam ispred Kluba iako sam to sad pročitao, evo to ćemo kao vama, kao članu Kolegijuma ćemo pogledati ali nisam siguran, ali sam smatrao

da imate potrebu, kao neko ko je došao sada u Parlament da kaže nešto i da ovako kažem, pokušava da stvori jedan korektan ambijent pa sam odlučio da vam damo riječ.

Na ovaj način smo završili komentare koji su bili vezani na izlaganje poslanika Rakočevića.

Sada imamo diskusiju gospodina Đukanovića i Adrijana Vuksanovića. Oni su prijavili završne diskusije u ime kluba tako da će imati duže od pet minuta. Izvolite.

Trebalo je po redu Đukanović, pa Vi, sad ako se vas dvojica dogovorite to je druga stvar.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (20.06.18 14:32:12)

Uvaženi gospodine Mitroviću sa suradnicima,

Smatramo da je ovo zakonsko rješenje u mnogome unapređeno u odnosu na ono iz 2015. godine koje je bilo jedan od prvih zakonskih modela koje je uređivalo odnose Crne Gore sa dijasporom, tj. sa iseljenicima. Kad kažem da je to unapređenje mislim na transparentnija biranja članova Savjeta, na otklanjanje nekih pravnih nedoumica. I sada imamo jednu dobru platformu kroz koju će i predstavnici dijaspore moći da artikuliraju svoje potrebe. Tu je naročito bitan član 2 koji dobro definira pripadnike dijaspore tj. iseljenike i parafraziram znači - kaže da su pripadnici iseljenika ili dijaspore oni državljani ili ljudi porijeklom iz Crne Gore, koji Crnu Goru doživljavaju kao svoju matičnu zemlju, a baštine kao demokratsku, suverenu, građansku i nezavisnu državu.

Drago mi je takođe, što ovaj zakon odražava i uvažava sve one naše zdrave različitosti. A kad već govorimo sa ove pozicije, iz pozicije Skupštine zadovoljstvo je što će i Skupština kroz Odbor za međunarodne odnose i iseljenike biti involvirana u kreiranju politike prema dijaspori.

I kada govorimo o dijaspori, želim ovdje da spomenem i Crnogorsku zajednicu u Hrvatskoj koja je malobrojna ima ih 5.926, ali vode jako dinamičan život na kulturnom i uopće socijalnom polju. Imaju 20 udruženja i uvijek kad sam u Zagrebu ili nekom drugom gradu Hrvatske uvijek ih podsjetim i poželim im isto što i želim Hrvatima u Crnoj Gori, a to je da opstanu, da sačuvaju svoj identiteske odrednice, jer kao takvi su pravo bogatstvo države u kojoj žive.

I na koncu, naša dijaspora je naš kulturni, socijalni, naučni i ekonomski potencijal i smatram da će ovim zakonom se omogućiti valoriziranje svega toga. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.06.18 14:34:35)

Gospodin Đukanović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (20.06.18 14:34:46)

Poštovani građani Crne Gore,

Pred nama se nalazi Zakon o dijaspori, ali mislim da ova sjednica ima neke istorijske elemente. Voljno, svjesno ili nesvjesno, Demokratska partija socijalista je upala u ovoj raspravi u jednu močvaru iz koje će teško moći da izađe.

Danas ovdje imamo javna priznanja, zahvaljivanja dijaspori koja je dolazila i glasala za pojedine stranke vladajuće koalicije, a takođe imamo podatke o broju državljana, evo da dam doprinos o broju državljana za Opštinu Bar -1990. godine 35.000 državljana, 24.000 birača; 2018. godine na predsjedničkim izborima 37.000 državljana Crne Gore, ali govorimo ovo je maksimalan mogući broj državljana toga momenta u Baru, a gotovo 39.000 birača. E tako kao što radite i oko biračkog spiska ovdje postoje što se tiče dijaspore dva aspekta. Jedan aspekt je taj izborni inženjering, a drugi aspekt je taj vjersko - nacionalni inženjering.

Tako, iako ste u zakonu definisali da su iseljenici, da je dijaspora, da su to državljani Crne Gore i druga lica koja Crnu Goru smatraju zemljom svog porijekla, a za njih je Crna Gora matična država, pa u nekoj državi računate državljanu, u nekoj ljude porijeklom iz Crne Gore, a u nekoj ni jedno ni drugo, no gledate njihovo nacionalno izjašnjenje. Tako da ovdje saopštavate da u Srbiji živi 38.527 iseljenika iz Crne Gore, a mi svi dobro znamo samo u Srbiji živi 300.000 državljana Crne Gore, a preko 2.000.000 građana Srbije koji imaju porijeklo iz Crne Gore. Zbog čega ste se

vi odrekli tri Crne Gore koje žive u Srbiji? Po vašoj definiciji u Bosni i Hercegovini, odnosno Republici Srpskoj nema ljudi porijeklom iz Crne Gore, iako znamo da je preko 70% samo Hercegovine porijeklom iz Crne Gore. Ali zato saopštavate da u Sjedinjenim Američkim Državama ima preko 150.000 iseljenika. Radi građana, da saopštim tu se radi pretežno o građanima albanske nacionalnosti. Takođe, saopštavate da u Turskoj živi preko 150.000 iseljenika. Radi građana, da se to radi o Bošnjacima, odnosno Muslimanima iz Crne Gore. Morate da definišete koji kriterijum koristite kad nekog proglašavate za iseljenikom, kad nekog proglašavate da pripada dijaspori.

Za Vladu Crne Gore i Demokratsku partiju socijalista mogla bi da se nađe definicija šta je po njima državljanin. Evo ja ću da se potrudim - da je to građanin koji ima crnogorsko državljanstvo ili je porijeklom iz Crne Gore, a nije vjernik Srpske pravoslavne crkve, odnosno ne pripada pravoslavnoj, kanonskoj, hrišćanskoj crkvi. E to je taj vjerski i nacionalni inžinjer koji vi koristite, ali za svakog normalnog građanina koji hoće da razmišlja svojom glavom, taj inžinjer sprovodite ovdje u Crnoj Gori, ali taj inžinjer sprovodite i u dijaspori. Taj inžinjer vodi Crnu Goru u nestajanje. Zaista treba jedna vlast da se stidi. Kad se onako što kažemo od šponde ili glat odrekne preko 2.000.000 svoje braće, svojih rođaka i najefektnijeg dijela našeg naroda. Ali zato, za one ljude iz dijaspore koji su svoju sudbinu vezali za Ameriku, Austriju, Luksemburg ili Dansku, za njih sve počasti, za njih novac, za njih avioni, za njih kamioni da dođu da glasaju.

Poštovana gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Na ovaj način se uništava pravoslavni, odnosno hrišćanski temelj Crne Gore. Po vašoj evidenciji kako je vi vodite, preko 80% dijaspore je nepravoslavno. I zato kažem da ugrožavate hrišćanske temelje Crne Gore.

Moramo da budemo svjesni, pogotovo vi kao vladajuća struktura da mi živimo na Balkanu. Nas 450.000 pravoslavaca okruženo je sa 5.000.000 Albanaca, okruženo je sa 5.000.000 Bošnjaka i 4.000.000 Hrvata. Daj bože da nikad sa te strane ne dođe neki zahtjev za kulturnom ili teritorijalnom autonomijom. Šta biste radili kad bi ste ostavili takve zahtjeve? Ja ću sad da vam kažem - ništa. Da li bi vam NATO pakt pomogao? Naravno da ne bi. I zato tvrdimo ovakva politika vodi /prekid/ Crne Gore, a i ona stara poslovice ovdje se može na ovu vlast primijeniti "Ko neće brata za brata, taj hoće tuđina za gospodara". Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 14:41:24)

Hvala.

Ovim smo završili, izvolite kolega Damjanoviću i kolega Konjević.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (20.06.18 14:41:41)

Zahvaljujem, gospodine Nimanbegu. Pažljivo sam slušao izlaganje gospodina Đukanovića i negdje podržavajući osnovne teze da se uvodi svojevrsna diskriminacija ogromnog broja ljudi koji su suštinski vezani za Crnu Goru i da se to kroz ovaj rogovatni zakon gdje imamo i crticu, gdje Crna Gora saraduje sa dijasporom odnosno sa svojim, da kažem građanima, ljudima koji žele da suštinski imaju veze sa svojom maticom.

Gospodin Đukanović, je možda negdje propustio i to je moja sugestija da pomene da ovaj ovdje problem možemo riješiti sveobuhvatno dok god imamo ovakav Zakon o državljanstvu koji je na snazi. Koji je izuzetno rigidan i koji u stvari kida sve moguće veze naših ljudi koji žive u inostranstvu sa svojom državom, jer im ne dozvoljava da imaju dvostruko državljanstvo i ti građani koji žive recimo u Švajcarskoj ne žele da varaju svoju državu, pa da budu prevaranti i da prijavljuju i da sakrivaju činjenicu da imaju dvostruko državljanstvo. A treba ova država od njih sjutra da traži, recimo da te mlade ljude koji se razvijaju u tim drugim državama i ako dođu u status vrhunskog sportiste da nastupaju za tu istu Crnu Goru ovdje ili da im recimo traži da se odriču tih državljanstava i da im umanjuju mogućnosti da se bave javnim poslovima u državama u kojima

žive. Priča vezana za dijasporu i za iseljenike jeste vezana za sve ovo o čemu se ovdje govori maltene dva dana i oko biračkih spiskova i oko zloupotrebe dijela iseljenika u političke svrhe od strane vladajuće partije, ali se tiče i rješavanja Zakona o državljanstvu, odnosno rigidnih odredbi koje prosto tjeraju ljude iz Crne Gore da kidaju veze sa svojom državom i da ih dovodimo u situaciju da mogu da sarađuju sa svojom državom kako je to i zakon definisao kroz ove rogozbatne forme koje se ovdje nude.

Ja sam bio dužan, gospodine Đukanoviću, ne u smislu oponiranja, ali djelimične sugestije da se upotpuni ovo vaše izlaganje, da ovo istaknem, jer sam dobio niz pisama od ljudi koji ovo prate.

Gospodin Šekularac mi se obratio iz Švajcarske koji tamo živi i radi i koji sam ima ovakve probleme o kojim ovdje govorimo. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 14:44:01)

Kolega Đukanović, odgovor na komentar. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (20.06.18 14:44:07)

Želim da se zahvalim gospodinu Damjanoviću koji je proširio ovu priču i dao mi mogućnost da i ja dam još doprinos toj priči, jer kažem, ponavljam još jednom, danas su se čule neke nepobitne činjenice koje su vezane za izborni inženjering. Preciznije izbornu krađu, a takođe i vjersko nacionalni inženjering, a u suštini svega toga je da Crna Gora gubi svoje pravoslavne i hrišćanske temelje. Zato građani Crne Gore moraju dobro da razmisle za koga glasaju u kakvoj državi žive. Kao dokazi ovdje su se ljudi hvalili dijasporom, hvalili su se predstavnici vladajućih koalicija kako imaju snažnu dijasporu, umjesto da se stide toga. Oni su te ljude otjerali iz Crne Gore i onda samo gledaju kako se država ponaša kao neki prosjak, koliko će novca da dobije od te dijaspore, a nije se potrudila da omogući tim ljudima da normalno žive da od svog rada mogu da se staraju o svojoj djeci, da se školuju i da imaju posao.

Koliko je ovaj zakon otkrio namjere režima u ovom izbornom inženjeringu samo je dovoljno pročitati član 2 stav 2 dijasporom iseljenicima ne smatraju crnogorski državljani koji borave u inostranstvu radi školovanja, liječenja ili drugim povodom koji ne podrazumijeva namjeru trajnog nastanjenja u inostranstvu. Kontra ovoga znači iseljenici su oni koji namjeravaju trajno da žive u inostranstvu. A kako mogu gospoda iz Bošnjачke stranke da se zahvaljuju dijaspori na glasanju kada je po definiciji pripadnik dijaspore onaj koji živi trajno u inostranstvu, a znamo svi da je uslom da bi glasao ovdje u Crnoj Gori da imaš crnogorsko državljanstvo i ono suštinsko, rezidencijalni uslov, najmanje dvije godine prebivališta. Mi smo predlagali prije referenduma da se taj rezidencijalni uslov ukine i da se dozvoli svim državljanima da glasaju, ali vlastima to ne pada na pamet. Kažu, pa glasaće 300.000 Crnogoraca ili Srba koji žive u Srbiji i onda referendum ne može proći. Sami podcjenjujete dijasporu, svjesno se odričete državotvornog naroda koji živi u Srbiji kojih ima preko 2.000.000 i vi to ne računate. Računate jednu ekipu koja dolazi sa vama na posjelo u Lovćencu ili Vrbasu, e sad je to dijaspora, a ko se nacionalno izjasni kao Srbin taj ne može da pripada crnogorskoj dijaspori.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 14:47:12)

Hvala kolega Đukanović. Kolega Konjević ima komentar.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 14:47:22)

Mislim, da i Vi, a i jedan dio drugih kolega smo malo pomjerali čini mi se jednu temu koja, mislim da je strašno važna kada se govori o ovom predlogu zakona. Mislim, da nijesmo dovoljno

govorili o tome šta su uzroci da se naša dijaspora uvećava. Valjda bi svaka država, ako ima elementarno dobru politiku i strategiju u toj oblasti vodila računa o tome što je moguće manji dio ljudi postao njena dijaspora. Ne zato što bismo imali manje posla u saradnji sa dijasporom nego znači da bismo više potencijala imali u sopstvenom društvu i na takav način. Dakle, da prevedem u dvije rečenice ili u rečenicu.

Nijesmo dovoljno razgovarali o onome što su razlozi za iseljavanje kao što vidite. Imamo negdje i dobru istorijsku fotku da nam se to nažalost ne dešava samo danas, to nam se negdje dešavalo kako lijepo poslanik DPS-a u svom tekstu kaže: "Poslije Balkanskih ratova 25% stanovništva Crne Gore je iseljeno". A to iseljavanje danas, upravo kako kaže poslanik DPS-a se dešava iz sljedećih razloga, jer "tajkunske generacije su rezultat vladavine i crnogorski tajkuni su se obogatili na bazi socijalne nepravde". Zbog socijalne nepravde ljudi se iseljavaju, dalje kaže poslanik Demokratske partije socijalista: "Na bazi socijalne nepravde, kršenja zakona koji su sami izglasali, grube sile, a sve im je to omogućio njihov nedodirljivi status u Crnoj Gori. U cilju boljeg održavanja kartela monopola i tajkunske organizacije najmoćnije porodice u Crnoj Gori su između sebe gradile rodbinske veze". Pa dalje poslanik DPS-a, gospodine Đukanoviću kaže: "Pošto je Crna Gora postala nezavisna nažalost malobrojne zaslužne patriote i prvoborci (nešto oko izdajnika je li), odnosno crnogorski tajkuni podijelili su između sebe novodobijenu zemlju, kuću, radnje u novodobijenim gradovima i postali za crnogorske prilike pravi veliki tajkuni". Upravo su ovo razlozi socijalne, ekonomske prirode koji se nama, kako to lijepo kaže poslanik Demokratske partije socijalista, dešavaju. Iz tog razloga mi nažalost u zadnjih nekoliko godina i ujedno koristim priliku da pitam direktora Uprave za sprečavanje pranje novca da li on, mada nije u direktnoj nadležnosti, ima podatak koliko se u zadnje dvije godine s područja Rožaja, Bijelog Polja i Plava iselilo crnogorskih državljana u neku od drugih država. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 14:50:20)

Kolega Konjeviću završili ste Vaš komentar. Sada ćete dobiti odgovor od kolege Đukanovića. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (20.06.18 14:50:30)

Zahvaljujem gospodinu Konjeviću, ali ova priča, kažemo svi može da se proširi i ovo je jedna po nama, što se tiče izbornog zakonodavstva sjednica koja je putpuno razobličila, rasklinkala izborne prevare, kako se to radi, na koji način. Međutim, vlast ima problem ogroman kad postoji toliko nelogičnosti, toliko netačnih podataka, pa neka institucija nešto uradi tačno, pa se uzmu ti podaci, pa druga, uglavnom teško je kada postoji strateška prevara i obmana teško je držati sve pod kontrolom. Nešto uvijek se desi nepredviđeno, tako se za ovu vlast desilo nepredviđeno da pokažemo odnos državljana i birača i to se jednostavno ne može braniti. Ali, kažem osim ovoga izbornog inžinjerina koji postoji, a to je uzročno posljedično i povezano postoji ovaj nacionalno vjerski identitet. Vi na vaš način kad popišete isljenike imaćete frapantan podatak, saberite stanovnike i namjerno kažem vaše iseljenike iz Crne Gore i Crna Gora neće imati pravoslavnu odnosno hrišćansku većinu. Ako to, molim predstavnika manjinskih naroda da ne uzmu moj stav da je a priori protiv njih, ali ja kao pravoslavac imam osnovni zadatak da se borimo, da sačuvamo Crnu Goru kao pravoslavnu državu dominantno pravoslavnu državu. Ali vašom politikom i spremnošću da zbog glasova unizite sve što je vjekovima bilo temelj i osnovni postulat postojanja i opstajanja Crne Gore to može vama da služi na čast. Ja ne znam, ne želim da koristim neke grublje riječi, ali jednostavno za ovakvu politiku ne postoji opravdanje.

Sjedite gospodo iz vladajuće koalicije dobro razmislite kojim putem vodite Crnu Goru i da znate Balkan je ovo. Daj bože, ponavljam još jednom 100 godina ovđe da bude sve mirno, daj bože. Ali, znate kako su turbulentna vremena, a sad ide problem s migrantima vidimo naš premijer jedini u Evropi dobrovoljno se javlja da na teritoriji Crne Gore organizuje kamp za migrante, ponovo pripadnici ne pravoslavnog naroda, a nije važna toliko politika bre, nije sve u politici, nije sve u vlasti.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 14:53:38)

Kolega Đukanović je završio odgovor na komentar kolege Konjevića, a sad za komentar samo da pojasnim moj cijenjani kolega Luid-Ljubo Škrelja.

LUID LJUBO ŠKRELJA (20.06.18 14:53:53)

Hvala gospodine potpredsjedniče.

Ja uz rizik da možda nijesam dobro shvatio, ali prethodni diskutant je još jednom to ponovio. Čuo sam da je u Crnoj Gori, ako se ovako nastavi, ugroženo pravoslavlje, ako tako misli i dalje pravoslavlje može da bude ugroženo od samih pravoslavaca, a ne od manjinskih naroda jer to je tradicija suživota u Crnoj Gori. Imam obavezu da kažem kao građanin, kao čovjek koji i politički profiluje svoj odnos građanske opcije, to je prva stvar.

Druga stvar, kao razloga toga naveo je da je okružen sa oko pet miliona Albanaca oko Crne Gore. /upadice/ Gospodin Milutin Đukanović je rekao, a ne Vi.

Znači, ja sam mali čovjek da razgovaram u ime pet miliona Albanaca, ali bih volio da neko ovdje ko je iskusniji, stručniji i pametniji od mene da objašnjava kada je u koje vrijeme u koje doba od nastanka ovoga svijeta bilo koja albanska država etnicitet, narod ili bilo ko imao teritorijalni ili bilo kojih pretenzija prema Crnoj Gori, prema Crnoj Gori. Moja je država Crna Gora nije Srbija, gospođo nego Crna Gora.

Prizivati zlo kad se ne vidi nigđe, niti u meridijanu niti u kosmosu niti bilo đe nije dobro za ovaj Parlament. Imam obavezu da reagujem iz tih razloga što od Albanaca nikada na ovim prostorima nikada nikome nije prijetila bilo koja opasnost. Što se tiče pravoslavlja na onima koji se osjećaju pravoslavni, poštujem svaku vjeru i to debelo poštujem jer sam vjernik, oni treba da pravoslavlje sačuvaju od samih sebe, a ne od manjina u Crnoj Gori.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 14:56:16)

Hvala kolega Škrelja.

Odgovor na Vaš komentar daje kolega Đukanović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (20.06.18 14:56:22)

Gospodine Škrelja moram da budem krajnje iskren, ja Vam ne vjerujem to što Vi pričate, eto. Samo radi javnosti, albanska država je formirana 1912. Danas albanski političari upravljaju sa Albanijom, albanski političari upravljaju okupiranom teritorijom Kosova, albanski političari upravljaju maltene sa 50% imaju vlasti u Makedoniji, albanski političari čine vlast u Crnoj Gori. A sada se dešava jedna situacija nekome se sviđa, nekom ne sviđa mi smo isključivo protiv toga, albanski političari pokušavaju da budu i lideri opozicije. Sad ćete Vi da nas ubijedite možda Vi lično ne, ali evo sad albanski političar sa Kosova kad je spomenuta priča o podjeli Kosova, Redžep Hoti, ako dođe do podjele Kosova mora se dijeliti i Srbija, mora se dijeliti i Crna Gora i Sandžak i Crna Gora. To su jasne poruke. Albanski političari imaju podršku za ovo što rade od Amerike i nekih zemalja Zapadne Evrope, a zbog čega se to radi. Zato što je glavno spriječiti snagu i ujedinjenje pravoslavnog naroda na Balkanu. Zbog čega to sad Zapad radi, razumijemo da hoće Albanci da se ujedine na štetu Srba, ali zbog čega to Zapad radi. Zato što je pravoslavni narod kroz vjekove uvijek bio saveznik Rusije, a sva politika Zapada je okrenuta prema ruskim prostranstvima i prema ruskim prirodnim resursima. Pa prema tome, potrebno je u korijenu sasjeci bilo kog potencijalnog prijatelja Rusije. Ali, evo Crna Gora kao mala država, kao mali narod, zahvaljujući svojim vladarima prethodnim, ne ovoj vlasti, uspjela je da opstane 500 godina.

Sačuvali smo svoj identitet, svoje pismo, svoju vjeru. I sad nam ne trebaju nikakve ekskurzije i egzibicije koje radi Demokratska partija socijalista snažno pomognuta nacionalnim manjinama. Albanci čekaju da oslabi se dobro pravoslavni korpus u Crnoj Gori, pa onda da ispostave zahtjeve, a DPS odlično radi na slabljenju pravoslavnog korpusa u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 14:59:30)

Kolega Škrelja, samo sekund.

Imate pravo na pojašnjenje navoda, moraću onda dati i Đukanoviću.
Izvolite.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (20.06.18 15:00:01)

Gospodine Đukanoviću, više Vi brinete o Kosovu nego ljudi iz Srbije. Gospodin Damjanović i ja smo bili zajedno prije 10 dana. Pa dobro nemam ja ništa protiv. Zašto nemate kapacitet da slušate? Potpredsjednik Skupštine Srbije za mikrofonom gdje su bili svi lideri Albanaca na kugli zemaljskoj, rekao je - ja se ovdje osjećam kao u svojoj kući.

Hvala potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:00:38)

Kolega Đukanoviću, izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (20.06.18 15:00:47)

Ja mislim da je gospodin Škrelja sad bio veoma iskren, ali je pokazao da mi teško možemo da radimo zajedno. On pokazuje elementarno neznanje, ali ne zato što nije obrazovan, nego jednostavno ne pripada našem narodu, pokazuje neznanje koliko je kosovski mit utemeljen kod pravoslavnog naroda u Crnoj Gori. Zato njemu može da se desi da priča ovako kako priča. Ponovo kažem mislim da nije iz loše namjere, ali čisto čovjek nije pravoslavac, njegovi preci nijesu bili pravoslavni hrišćani njegovi preci nijesu bježali u ove gore "što se ne šće u lance vezati" nego su tamo išli vrlo teško živjeli, a bilo im je važnije i od hrane i od svega da budu slobodni, da ih niko ne teroriše. I kažem ne uzimam ovo za zlo neznanje. To je prirodno, to su te vjekovne istorijske, nepomirljive razlike između vas i nas, ali nažalost naši pravoslavni sunarodnici iz Demokratske partije socijalista nemaju hrabrosti da Vam ovo kažu, a oni svi misle kao ja, ali njima je vlast važnija i od nacije i od vjere i od jezika i od tradicije. Ali, mi se borimo da se vratimo tradicionalnim vrijednostima i to je u stvari život naš to više nije ni politika.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:02:51)

Za proceduru se javio kolega, izvolite.

MILORAD VULETIĆ (20.06.18 15:02:58)

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući, ja ću se pozvati, za razliku od mojih kolega, na član 102 vezano za član 99 stav 1. Prvo bih vas pitao, najbolje bi bilo da mimo ove plenarne sale na ovu ili neke druge teme vi sa Kolegijuma koji ovako briljantno dogovarate vrijeme trajanja diskusije, zakažete neki okrugli sto kao na neku temu. Inače, po pravilu ovdje se kaže "diskusija po određenoj tački dnevnog reda najduže mogu trajati šest sati i to 3 + 3, tri u načelu i tri u

pojednostima". Po ovoj tački dnevnog reda raspravljano je pet sati juče smo raspravljali o Zakonu o Predsjedniku takođe 5 - 6 sati.

Ja vas pitam i molim ubuduće da nas uvijek informišete šta ste vi dogovorili na Kolegijumu kako ide dinamika, po vremenu ukupne rasprave po određenoj tački dnevnog reda, da bi se i mi znali pripremati. Ja se uvijek pripremam da ću da govorim pet minuta, a to je vrlo malo za pojedine teme koje su od interesa za građane i za sve nas zajedno.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:04:17)

Hvala kolega Vuletiću. Cijenim vašu brigu za držanje Poslovnika, ali takođe ja cijenim i stav kolege Gvozdenovića, da Vas je informisao kao član vašeg Kluba ono što je dogovoreno. Danas su dogovorene tri tačke dnevnog reda da se rade. Poslije ove tačke doći će Zakon o sportu i Zakon o zaštiti imovine i lica i to su ti zakoni koje danas radimo.

Kolega Stanišiću ja vam mogu dati riječ, budite svjesni da kršenjem tog dijela Poslovnika, jer ispred Vašeg kluba se javio kolega Škrelja./upadice/Na čije izlaganje?

Izvolite.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (20.06.18 15:05:21)

Kolega Đukanović i juče neke kolege njegove i naše iz Demokratskog fronta su pokušale da insinacijama predstave kako je premijer crnogorski rekao da će dozvoliti ulazak izbjeglicama iz Sirije u Crnu Goru. To nije tačno. Nego je rečeno da se sprema strategija za opasnost koja prijete da se ruta izbjeglica i raseljenih lica iz Sirije okrene preko Albanije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Hrvatske dalje za Evropu. Premijer je rekao da se priprema stretegija da se tom bezbjedonosnom izazovu izađe u susret, a nikad nije rekao da će dozvoliti da raseljena lica, izbjeglice iz Sirije uđu u Crnu Goru. To nije tačno i to je ispravka navoda.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:06:08)

U redu. Konstatujem da smo završili izlaganje, kolega Đukanoviću.
Izvolite kolega Đukanoviću.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (20.06.18 15:06:21)

Pojašenjenje navoda premijer je saopštio da se karaula sprema za prihvatni centar. Dokle u zemljama Evropske unije se vodi grčevita borba za sprečavanje ulaska izbjeglica jer remeti se nacionalna, vjerska struktura tih država. Crna Gora sa ovako izmiješanim stanovništvom, kako vjerskim, nacionalnim, malobrojna pristaje prije no što iko od njih to traži da se formira taj prihvatni centar. Ovo su tačni navodi niko nije demantovao. Ali, o čemu se radi, šta je suština, to je ono poniznost premijera. Premijer, niko ne traži od njega to, on sam nudi da bi dobio pohvale u Brisel i da bi mogao da vlada dalje njegova Vlada. Kažem, nažalost spremni ste na svaka poniženja samo da biste opstali na vlasti.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:07:28)

Ja mislim da je bilo dovoljno jasno da se politički stavovi neće još dugo približavati zato dajem završnu riječ predstavniku Vlade.

Kolega Mitroviću želi li završnu riječ?

PREDRAG MITROVIĆ (20.06.18 15:07:56)

Hvala Vam gospodine potpredsjedniče.

Dakle, evo čuli smo danas razne ideje i prisustvovali jednoj čini mi se krajnje konstruktivnoj raspravi o Predlogu zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima. Vjerujemo da je tekst Predloga zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima veliki iskorak na planu sistemskog uređivanja ove problematike. Takođe, na jedan izuzetno kvalitetan način, normativno zaokružuje oblast ostvarivanja i jačanja saradnje Crne Gore sa iseljenicima koje treba da rezultira poboljšanjem sveukupnih kulturnih obrazovnih, naučnih, ekonomskih sportskih i drugih veza dijaspore sa matičnom državom, ali i unapređenje brige matice o tom iseljentištvu.

Ono što treba istaći i što smatram najvećom vrijednošću ovog zakona jeste da je kompletan zakon rađen u skladu sa ustavnim konceptom Crne Gore kao građanske države i jednakog statusa iseljenika i svih iseljeničkih grupacija. Dodatno po prvi put ovim zakonom se pojmovi, kutlura, jezik, identitet, tradicija koriste u pluralu što je još jedna specifičnost ovog teksta, a čime ste maksimalno ispoštovali građanski duh i zahtjev dijaspore zbog kojih i donosimo ovaj zakon.

Pojedina pitanja, koja su bez sumnje od interesa za iseljentištvo koja su se danas čula, a to je statusna prava, državljanstvo, stavljanje pretpostavki imaju učešća u kreiranju društveno-ekonomskih i političkih prilika u zemlji nijesu predmet ovog zakona, ali će svakako naći svoje mjesto kroz aktivnosti i djelokrug angažovanja svih nosilaca saradnje sa iseljentištvom, posebno Uprave za dijasporu kao nosećeg organa i odnosa i saradnje sa dijasporom. Što se tiče biračkog prava u okviru člana 4 kojima se definiše odnos Crne Gore prema dijaspori rečeno je da se Crna Gora zalaže za stvaranje i unapređenje uslova potrebnih za isključivanje dijaspore u društveni, ekonomski i politički život Crne Gore.

U dijelu društvenog uključivanja urađeno je već i do sada mnogo, a u dijelu političkog uključivanja strategijom saradnje sa dijasporom predviđeno je da nadležni odbor Skupštine Crne Gore pokrene ovu inicijativu i ja zaista očekujem puni angažman Parlamenta na tom pitanju.

Ponoviću, biračko pravo nije predmet Zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima niti se njima može rješavati. Dakle, ovim Zakonom se ne regulišu nikakva politička prava.

Riječ dijaspora uvedena je na zahtjev vlikog broja naših iseljenika. Naime, u okviru sprovedene javne rasprave o Nacrtu ovog zakona najveći procenat primjedbi i sugestija ticao se upravo termina iseljenik - iseljentištvo i zahtijeva da se ovi termini zamijene terminom dijaspora. U želji da se udovolji zahtjevima onih zbog kojih se ovaj zakon i usvaja, ali i duhu našeg jezika predlagač zakona se odlučio da u smislu ovog predloga zakona termini iseljentištvo i dijaspora budu sinonimi tj. imaju isto značenje. Dakle, nijesmo ulazili u etimologiju ovih riječi već se one u smislu ovog zakona koriste kao sinonim.

Vezano za iseljeničku knjižicu koristim priliku da ukažem da je predlagač intervenisao na ovom članu koji je, ponavljam, amandmanski usvojen i inkorporiran u postojeći zakon. Dakle, ona ne služi kao identifikacioni dokument već služi za identifikaciju u smislu da se vidi da se radi o licu koje je pripadnik dijaspore i to je tako i definisano članom 35 stav 2. Za identifikaciju lica naravno služi pasoš i lična karta.

I na kraju zahvaljujem svim poslanicima koji su uzeli učešće u raspravi i na taj način doprinijeli približavanju ove teme i važnosti ove problematike za Crnu Goru i njenu dijasporu.

Hvala svima.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:11:26)

Zahvaljujem kolegi Mitroviću.

Ovim konstatujem da smo pretres završili, a ovoj tački dnevnog reda Skupština će se izjasniti naknadno.

Sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda to je - **Predlog zakona o zaštiti lica i imovine.**

Ovlašćeni predstavnici su Vlade Mevludin Nuhodžić, ministar unutrašnjih poslova i Safet

Korać koji je ovdje koga pozdravljam, generalni direktor Direktorata za strateško-razvojne poslove. Sada za riječ se javio proceduralno kolega Radulović, izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (20.06.18 15:12:04)

Potpredsjedniče samo zbog pragmatičnosti, jer je potpredsjednik Gvozdenović rekao da je neodložno odsutan ministar sporta, pa pošto je ovo sistemski Zakon o sportu kao i važan sistemski zakon, ja mislim da bi praktično bilo da možda počnemo sa ovim Zakonom o sportu, a da ga nastavimo sutra sa ovim drugim zakonom. Jer, da se ne desi da nema ministra sporta koji je obilježio ovaj predlog, bez njega nećemo stvarno diskutovati.

To da imate u vidu, pa vidite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:12:49)

Mi smo planirali danas da završimo obje ove tačke i mislim da će biti vremena i po dosadašnjim prijavama koje imamo... /upadice/ Mislim da nećemo, za sada imamo devet prijavljenih, tako optimalno je da za sat vremena stigenemo i Zakon o sportu. Mogu li završiti misao?

Poslije procedure obaviješteni smo da ministar nije u mogućnosti da prisustvuje što je tačno, pa će se pretres obaviti uz drugog ovlašćenog predstavnika.

Izvjestioci odbora su: Miodrag Vuković, Zakonodavnog i Marta Šćepanović, Odbora za bezbjednost i odbranu.

Za proceduru se javio kolega Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (20.06.18 15:13:35)

Hvala potpredsjedniče.

Imajući u vidu da treba raspravljati o ozbiljnoj temi koja tretira zaštitu lica i imovine gdje je u pitanju veliki broj ljudi kojih se ova tema dotiče, na hiljade, gdje je u pitanju mogućnost preduzimanja raznih mjera prinude i upotrebe vatrenog oružja, gdje govorimo o materiji, gdje nekoliko hiljada ljudi ima ovlašćenja koja faktički ima i država Crna Gora, gdje je u pitanju ogroman ekonomski interes. Ja zaista smatram, uz dužno poštovanje gospodina Safeta Koraća, direktora Direktorata za strateško-razvojne poslove u MUP-u da je ovdje bila potreba da sjedi ministar Nuhodžić ili da u prisustvu ministra Nuhodžića raspravljamo ovu tačku dnevnog reda i iz navoda koji su dati u obrazloženju Predloga zakona gdje su se čak pominjali i neki rizici kojima smo svi bili izloženi primjenom sadašnjeg zakona.

Dakle, uz svo poštovanje za gospodina Koraća, on jeste ovlašćeni predlagač, ali postoji ovdje potreba gospodine potpredsjedniče bez obzira na dogovore u kolegijumu, ko je i kako ih je napravio da se striktno poštuje Poslovnik vezano za prisustvo ministra, kada se radi o parekselans značajnim temama kao što je ova. Govorim, nekoliko hiljada ljudi, možda veći broj nego što je broj policije u Crnoj Gori, ovim predlogom akta treba da faktički dobiju ili dobijaju ovlašćenja koja jesu primjena legitimna primjena sile u Crnoj Gori i upotreba vatrenog oružja i sve ono što jesu rizici. Dakle, primjene ovog zakona ili predlog ovog zakona kada da se rasprave u prisustvu ministra, ako je to moguće o ovako važnoj temi.

Ako je moguće o ovako važnoj temi gospodine Nimanbegu da se razgovara u prisustvu ministra, a da se sad obavi rasprava o Predlogu zakona o sportu. Jer, imamo informaciju da je ministar sporta ovdje prisutan.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:15:45)

Kolega Damjanović uz svu moju pažnju i želju da nađem član Poslovnika koji omogućava da bude izričito zasijedanje uz prisustvo ministra ja ne nalazim. Naš Poslovnik onemogućava da je praksa dosadašnja bila ta da, ako je neki klub zahtijevao i mi smo i u ponedjeljak i u utorak održali raspravu o ovom članu dnevnog reda.

Takođe, sinoć smo se dogovorili na Kolegijumu da održimo danas raspravu o ovom zakonu i tako da sam ja prinuđen da dam riječ predstavniku Vlade. /upadice/

Kolega Korać još malo.

Izvolite kolega Danilović.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 15:16:38)

Molim Vas gospodine Nimanbegu kao političara sa iskustvom uz to i važnije potpredsjednika Parlamenta da razumijete ovo ne radimo iz hira, razumijem da je bio dogovor na Kolegijumu, nemamo svi predstavnika na Kolegijumu što smetnjom poslovničkom, što zbog nedostatka volje, nije problem.

Molim vas da uvažite i ono što je rekao moj kolega poslanik Damjanović. Ne radi se, ponavljam, ni o kakvom hiru i da hoćemo da doskočimo trenutku u kojemu nema ministra, ali ovo je toliko važna tema. Ja skorije nijesam iz oblasti unutrašnjih poslova i bezbjednosti vidio važniji zakon, uz dužno poštovanje prema ovom gospdinu. Ne mislim, da je adekvatno raspravljati o ovakvoj temi, bez prisustva ministra i potpredsjednika Vlade zaduženog za pitanja bezbjednosti odnosno unutrašnje politike.

Vjerujte mi da ovo govorim iz najčasnijih političkih i građanskih pobuda, ja sam siguran ne želim da omalovažim, ali da ne možemo imati kompetentnog sagovornika makar neki koji se u temu razmijemo, poslanici smo dugo, volio bih da vi ovo uvažite. Predlažem da se pređe na sljedeću tačku dnevnog reda gdje postoji ministar. Nećemo ništa izgubiti ako budemo sačekali do sutra, na kraju trebaju nam konkretni odgovori, ja ne želim ćutologiju hoću da znam koliko ljudi će biti izjednačeno po pravima i obavezama sa policijom Crne Gore da znam koliko je ljudi potencijalno naoružanih kako bih mogao na kraju da djelujem amandmanski i da predložim da vratimo u naš unutrašnjo-politički sistem mogućnost da svaki punoljetni građanin koji ispunjava zakonom predviđene uslove bude nosilac naoružanja. Jer i ovako dolazimo do cifre da će moći da nosi naoružanje i njime raspolaže možda i desetak hiljada ljudi što je nedopustivo za malu Crnu Goru koja je prekobrojna i po broju policije, kamo li po broju onih koji nemaju adekvatno znanje. Ovim zakonom će imati mogućnost da primjenjuju silu u punom kapacitetu u kojem to radi država Crna Gora.

Molim vas da uvažite naš zahtjev.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:18:49)

Hvala kolega Danilović.

Ako dobro razumijem južnoslovenski jezik rekli ste adekvatnost, to je nešto slično cjelishodnosti. Ja se mogu složiti sa Vama da li je cjelishodno održati raspravu sa ili bez ministra, ali je potpuno legitimno poslovnički, demokratski do promjene Poslovnika ja pokušavam da razumijem i vas i kolegu Damjanovića i kolegu Radulovića, ali ne vidim mjesta više.

Ako smo se dogovorili na Kolegijumu juče nastavljamo sa radom.

Kolega Krivokapić se javio takođe za proceduru.

RANKO KRIVOKAPIĆ (20.06.18 15:19:54)

Evo ovo malo sa iskustva u višeparlamentarnom sistemu.

Praksa je bila sljedeća, ne znam činjenice samo da kažem Parlament inače uobičajeno pravo i praksa. Parlamentarno pravo je najveći dio toga. Na tome se gradi povjerenje da u istim situacijama radite iste stvari. Praksa je bila ako neka opoziciona partija ili vladajuća naravno na

Kolegijumu traži da bude ministar, ministar je uvijek bio i tome se prilagođavali rad i red. Ja ne znam što je bilo na Kolegijumu, ako nije traženo na Kolegijumu od opozicije da bude ministar, to otvara prostor koji ste vi sada rekli. Ako je traženo, ta dobra praksa, treba je očuvati, pogotovo kada su zakoni od nekog većeg značaja. Samo da konstatujem da je to dobra praksa i da je treba očuvati.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:20:42)

Hvala kolega Krivokapiću.

Na Vašu proceduru ja znam da je to bila praksa, ali nije se uvijek ispoštovala i u prethodnim sazivima. Znači, bilo je puno tačaka dnevnog reda gdje sam i ja tražio da bude ministar, pa je bio pomoćnik ministra ili bilo ko, ko je ovlašćeni predstavnik, što je shodno zakonu. Tako da uz moje dužno shvaćanje svih argumenata ja danas zastupam stav da nastavimo izlaganje o tački dnevnog reda.

Kolega Raduloviću i Vi imate proceduralno.

BRANKO RADULOVIĆ (20.06.18 15:21:17)

Takođe, krajnje želeći da doprinesem kvalitetu i dinamici i polemici i poštovanju nečega.

Potpredsjedniče, ima nešto što u životu znači dobra praksa. Anglosaksonski zakon i pravo se čak i bazira na tome, ne postoje zakoni nego postoji praksa i sudija i neko drugi se poziva na taj slučaj. Mi smo funkcionisali, u tim okolnostima, izuzetno kvalitetno zahvaljujući nekolicini ljudi sa kojim ja imam potpuno uvažavanje, neki nisu ni tu među nama u širem smislu i neću da pominjem te stvari. Ako cijela opozicija zahtijeva da ovdje bude ministar policije, to treba kapu skinuti. Posebno potpredsjedniče, što ja kažem, jedan zakon koji je obilježen, koji je izazvao toliku buru, toliku polemiku nije kao Nacrt zakona o sportu i njega je obilježio, pošto je to novo ministarstvo, ministra, on sutra, kao što je rekao potpredsjednik Gvozdenović, neće biti nego samo danas. Dvije logike složite pa kažite, mladi gospodine i dalje čitajte to, ministre koji je tamo sigurno spreman već za diskusiju izvolite da počnemo sa tom pričom i da pokušamo da završimo taj zakon koji je takođe vrlo značajan čak i sistemski. Vidite pauza jedan minut kao što smo dobro radili, pozovite ministra sporta i hajde da krenemo da pričamo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:23:09)

Hvala kolega Raduloviću. Cijenim Vaš napor da utičete na moj stav, ali ja sam ga jasno saopštio, tako da ću dati riječ kolegi Koraću da barem pojasni, da nam objasni ovdje stav, ne uvodnu riječ da nam pojasni stav, pa ćemo se čuti.

Izvolite kolega.

SAFET KORAC (20.06.18 15:23:33)

Samo da pomognem ako dozvolite. Dakle, zahvaljujem se na datom vremenu da makar pokušam da razjasnim neke stvari. Ja rukovodim Direktoratom za strateško razvojne poslove u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Bio sam na čelu sam Radne grupe koja je uradila ovaj zakon. Naspram sebe imate nekog ko će vam dati svaki odgovor u vezi sa ovim zakonom. Nećemo razgovarati o politici, nijesam u toj ulozi ovdje a što se tiče struke i ovog zakona nećete imati relevantnijeg sagovornika. Dakle, nemojte imati nikavu dozu nepovjerenja, pustite da raspravljamo o ovom zakonu, biće prilike da razgovarate i sa ministrom koji je u toku ove sedmice na ministarskoj Konferenciji u Briselu, imaćete priliku o svemu da razgovarate, ali dajte da završavamo ovu priču. Meni je ovo bila treća tačka dnevnog reda, tri dana dolazim ovdje da završim ovo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:24:08)

Kolega Korać, samo da Vam pomognem, Vama hvala na pojašnjenju, samo ste nam ostali dužni odsustvo ministra Nuhodžića, do kada će biti odsutan?

Hvala.

Objavljujem pauzu od dva minuta. Pauza dva minuta.

Kolega, nastavljamo za minuta ili manje, čim ste steknu uslovi za prenos.

Poštovane kolege nastavljamo sa radom.

Kao što sam i prije 30-ak minuta najavio nastavljamo sa tačkom koja se zove Predlog zakona o zaštiti lica i imovine.

Mi smo u međuvremenu pauzu iskoristili izvršili smo konsultacije i stav je bio sljedeći, da jučerašnji dogovor sa Kolegijuma je aktuelan i nastavljamo sa tim radom, niti su klubovi tražili juče da bude obavezno ministar, tako da dajem riječ i pravo na dopunsko obrazloženje predstavniku Vlade gospodinu Koraću. Dužan sam reći da su izvjestioci odbora Miodrag Vuković Zakonodavnog i Marta Šćepanović Odbora za bezbjednost i odbranu.

Kolega Korać, morate sačekati proceduru.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 15:28:27)

Direktno Vama gospodine potpredsjedniče.

Ja ne pripadam za sada ni jednom klubu poslanika, to je mogućnost koju ostavlja Poslovnik, molim vas da razumijete da time nijesam uskraćen ni za jedno pravo i obavezu kao poslanik. Dogovor sa Kolegijuma poštujem, na kraju ću ga i prihvatiti, ali ne poštujem princip u kojem ako nemate predstavnika na Kolegijumu vaša prava bivaju ograničena.

Znam odlično čemu govorim i mogao bih da tjeram mak na konac. Molim vas, ne želim da se obratim uvaženom mladom čovjeku, predstavniku Ministarstva i Vlade, pogriješili ste zato što ste dali pojašnjenje predstavniku Vlade, sve da je ministar on na to nema pravo, ovdje se radi o proceduri koja ide između Vas i poslanika. Meni objašnjenje nije bilo potrebno, ja sam samo tražio prisustvo ministra. Druga stvar, kad se već desilo pojašnjenje, čuli smo nešto što mene samo utvrđuje /prekid/ molim da obezbijedite prisustvo ministra unutrašnjih poslova. Stav direktora Direktorata da je ovdje kao profesionalac, da ne želi da se bavi politikom je nedopustiv u Parlamentu. Upravo želim ministra zbog toga što hoću da se bavim politikom. Ovaj zakon je par ekselans političko pitanje. Molim za razumijevanje. Nikakva potreba da odlažem, želim o ovome da govorim, poznajem čak uvaženog gospodina, ali ovdje treba politička težina da se brani sistemski zakon koji prvi put u našoj političkoj i parlamentarnoj praksi biva uveden u sistem. Radi se o zakonu koji, ako ništa drugo, zadire značajno sa svojim članovima, sa onim što je po njemu ovlaštenje za određene ljude u neke druge sistemske zakone, ponavljam, čak i u par lex specijalisa ako uspijem u pluralu pravilno da izgovorim. Sve je u redu, može biti ovlašćen i predstavnik koji god hoćete. /upadice/ Uvijek sam u materiji nikad ne zloupotrebljavam.

Naznačio sam da ja nemam mogućnost na Kolegijumu da saopštim, Kolegijum nije odlučujuće tijelo ovoga Parlamenta, nego je savjetodavno tijelo i molim vas da se ne držite prakse koja, ako se držite te prakse onda se držite i dobre prakse koju smo imali, ako će Kolegijum naređivati oprostite bio ja njegov član ili ne bio ja ću instistirati na Poslovniku.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:30:30)

Hvala kolega Daniloviću, bili ste jasni. Da ne oduzimamo riječ sad na kraju.

Kolega Daniloviću reagovali ste proceduralno i izrekli ste neke stavove, kao član Kolegijuma, kao potpredsjednik i kao predsjedavajući u ovom momentu moram imati. Znači, niste u pravu da sam prekršio nešto što sam dao riječ i pojašnjenja. Ne znam kako će predstavnik Vlade pojašnjenje iskoristiti i to je pravo i Vlade i ministra da delegira koga hoće, Vlada ga je na

kraju krajeva delegirala i ima apsolutni politički legitimitet.

Što se tiče članstva na kolegijumu ili nemanja klubova svi budite sigurni i ja sam bio u poziciji da gotovo dvije godine nijesam član nijednog kluba imate dosta prava kao poslanik koja vam pripadaju, ne možete da iskoristite ko nije član kluba. Mislim da naš Poslovnik što se toga tiče daje previše ovlašćenja klubovima, više nego poslanicima, ali to je sad neki sistem koji ćemo razgovarati u budućnosti.

Koleginica Draginja Vuksanović Stanković.

Takođe proceduralno.

Recite na što se sada pozivate?

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (20.06.18 15:32:35)

Pa, u ovoj gužvi Vi niste nešto čuli ni kolege ostali poslanici nisu čuli ono što sam ja čula. Pretpostavljam da je uvaženi gospodin Korać napravio lapsus. On je u jednom momentu rekao - ja sam predlagač ovog zakona. Da, da ja sam odlično čula. Znači, pretpostavljam da ste lapsus napravili, Predlog utvrđuje Vlada. On je ovlašćeni predstavnik koji izlaže zakon. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:33:01)

Koleginice Vuksanović Stanković, Vi ste takođe poslanica sa iskustvom i znate da je ovo dio komentara da nije ništa proceduralno prekršeno, da mi ne možemo cijeliti šta će predlagač govoriti i kako će govoriti to je njegovo pravo.

Kolega Korać, evo Vam pravo da date dopunsko pojašnjenje ispred predlagača. Izvolite.

SAFET KORAC (20.06.18 15:33:30)

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče.

Poštovane poslanice i poslanici,

Pred vama je novi tekst Zakona o zaštiti lica i imovine koje je pripremio Ministarstvo unutrašnjih poslova kako bi se ova oblast uradila na što bolji i precizniji način uz uspostavljanje visokih standarda za sve subjekte koji se bave djelatnošću zaštite lica i imovine što dovodi do podizanja stepena opšte bezbjednosti u Crnoj Gori.

Poštujući stav Vlade Crne Gore o uključivanju privatnog sektora u izradi akata koji utiču na privrednu djelatnost Ministarstvo unutrašnjih poslova je u izradi Predloga zakona uključilo predstavnike Privredne komore Crne Gore, uz potpunu saglasnost da nedostatke prakse oni najbolje mogu iznijeti.

Razlog za donošenje ovog zakona je potreba za detaljnijim i preciznijim uređenjem ove oblasti uz uspostavljanje visokih standarda za sve subjekte koje se bave djelatnošću zaštite lica i imovine što dovodi do podizanja stepena opšte bezbjednosti u Crnoj Gori. Država ima monopol upotrebe sile, jedino je ona odgovorna za unutrašnju bezbjednost. Privredna društva, druga pravana lica i preduzetnici koji obavljaju djelatnost zaštite lica i imovine pružaju usluge namijenjene zaštiti poslovanja lica i imovine i time doprinose suzbijanju kriminala. Ova privredna djelatnost se do danas nametnula kao neophodna radi zaokruživanja sistema bezbjednosti, te je bitno percipirati privatno obezbeđenje kao dio sistema bezbjednosti uz značajnu kontrolu organizacije i načina bavljenja ove djelatnosti. Posebno je nezamislivo da se tako značajan segment bezbjednosti realizuje bez jasno postavljenog pravnog okvira kao što je Zakon o zaštiti lica i imovine čiji je cilj da se ova oblast normativno unaprijedi što je u interesu države jer se na taj način pojačava odgovornost svih subjekata privatnog obezbeđenja od osnivača do izvršilaca i stvaraju se uslovi za njihovu upotrebu u svim uslovima.

Od novina koje bih iskoristio priliku da danas ovdje pred ovim uvaženim domom da kažem, a da se tiču ovog zakona jeste da smo promijenili odredbe koje se tiču ugovora koji je osnov za vršenje poslova zaštite i obaveza obavještenja Ministarstva o zaključenim ugovorima, obaveze

privrednog društva koje održava red na javnom okupljanju i sportskoj javnoj priredbi da u vršenju poslova zaštite obavijesti policiju, način vršenja tih poslova fizičkom i tehničkom zaštitom i uslovi pod kojima se poslovi zaštite mogu vršiti uz upotrebu vatrenog oružja uz shodnu primjenu Zakona o oružju.

Takođe propisana je obaveza zaključivanja ugovora o kojem moraju obavezno biti obaviješteno Ministarstvo, odnosno Uprava policije. Takođe proširili smo krug obavezno zaštićenih objekata. Pomenutim članovima dakle proširen je ovaj krug na, pa su tako sada zaštićeni objekti dvorane, hale, tržni centri, stadioni i drugi objekti otvorenog i zatvorenog tipa koji su namijenjeni okupljanju, odnosno smještaju većeg broja ljudi ili su veće korisne površine čime se osigurava obezbjeđenje većeg kruga ljudi.

Propisan je obavezan plan zaštite za obavezno štćene objekte koji se dostavlja na saglasnost Ministarstvu unutrašnjih poslova, ovlašćenje za njegovu izradu kao i rok od 90 dana u kojem Ministarstvo mora da da saglasnost. U važećem Zakonu nije ostavljen rok u kojem Ministarstvo bilo u obavezi da da saglasnost na plan zaštite pa je nerijetko bilo slučajeva da se na saglasnost čeka dugo vremena, čime se išlo na štetu privrednih društava, pravnih lica i preduzetnika kao i naručioca planova zaštite. Ovo je posebna bitno iz razloga jer se Plan zaštite izrađuje uz obavezno zaštićene objekte i predviđena je kazna ukoliko se obavezno zaštićeni objekat ne štiti shodno planu zaštite.

Takođe, dopušteno je privrednom društvu, drugom pravnom licu i preduzetniku koji obavljaju poslove zaštite da nabavljaju oružje za sve zaposlene na poslovima fizičke zaštite i zaštite stvari u transportu. U važećem Zakonu je bilo prepisano da može da se nabavlja oružje za najviše 1/2 zaposlenih na poslovima zaštite što je predstavljalo problem u praksi i bila biznis barijera za rad.

Takođe, predlogom zakona omogućeno je da privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji obavljaju poslove zaštite mogu da pored sjedišta čuvaju oružje i u mjestu obavljanja poslovanja i to je bila jedna od biznis barijera. Dakle, na ovaj način je otklonjena prepreka koju su sada u poslovanju imale firme za poslove zaštite jer su oni do sada isključivo mogli da čuvaju oružje u sjedištu firme što je predstavljalo problem u radu jer većina firmi ima sjedište u jednom gradu, a vrši poslove zaštite na cijeloj teritoriji naše države. Na ovaj način im je omogućeno da čuvaju oružje i u mjestu gdje se vrši zaštita.

Važno je napomenuti kad smo već kod vatrenog oružja i njegove upotrebe i korištenja da čuvanje oružja mora biti u skladu s odredbama propisanim Zakonom o oružju i u njemu je predviđena sankcija u slučaju da se oružje ne čuva na propisan način. Detaljno je i propisan i operativni centar i propisan je za ona privredna društva koja obavljaju djelatnost zaštite stvari u transportu da organizuju taj operativni centar, obaveza organizovanja dežurstva u operativnom centru, kao i način postupanja po prijemu signala i drugog obavještenja.

Takođe, definisana je lokalno nadzorno mjesto u koje se može organizovati unutar štćenog objekta. Nadalje, propisani su i uslovi koji moraju ispunjavati privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici za obavljanje djelatnosti zaštite. Predviđeni su posebni uslovi za privredna društva koja vrše poslove zaštite stvari u transportu u pogledu obaveze posjedovanja specijalnog vozila, odnosno opreme za bezbjedno vršenje poslova zaštite stvari u transportu. /prekid/ ... Za privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji se bave izradom Plana zaštite u pogledu obaveze da ima zaposleno lice koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom i time se omogućilo da planove zaštite mogu izrađivati samo lica koja imaju VII-1 nivo obrazovanja i imaju pet godina iskustva na poslovima zaštite u skladu sa Zakonom o zaštiti lica i imovine, čime se onemogućilo da lica koja nemaju iskustva na poslovima zaštite u skladu sa ovim zakonom izrađuju planove zaštite. Na ovaj način se vrednovalo znanje, iskustvo lica koja vrše poslove zaštite na osnovu Zakona o zaštiti lica i imovine.

Takođe, pošto su obavezno štćeni objekti, novina je da se radi jednom godišnje najmanje ji revizija plana zaštite, obavezno štćene objekte, čime će se postići da obavezno štćeni objekti uvijek budu štćeni po najboljim standardima što se odražava na ukupnu bezbjednost u društvu. Revizija plana zaštite može se izvršiti i prije jedne godine ako dođe do promjene određenih okolnosti koje iziskuju izmjene u planu. Uređen je detaljnije prestanak važenja odobrenja za obavljanje djelatnosti zaštite. U dijelu koji se odnosi na zapošljavanje lica koje nemaju dozvolu za poslove vršenja zaštite jasnije je precizirana i postavljena zabrana. Zakonom je predviđeno

polaganje stručnog ispita i osposobljavanje, a to ne mora prolaziti lice koje ima tri godine iskustva na poslovima policijskog službenika, na bezbjednosnim i odbrambenim poslovima, službenici Agencije za nacionalnu bezbjednost, profesionalna vojna lica itd.

Važećim zakonom su bila propisana hemijska sredstva kao sredstva prinude, ali su ista zamijenjena sa ručnim sprejem sa nadražujućim dejstvom upravo iz razloga jer je ručni sprej blaže sredstvo i ne ostavlja posledice po zdravlje lica prema kome se upotrebljava, a zbog specifičnosti poslova lica koje vrši poslove zaštite sve više dolazi u priliku za upotrebu istog. Takođe, ima puno veći efekat, a manju mogućnost zloupotreba u odnosu na hemijska sredstva.

Dakle, pokušao sam da sažmem ono što je suština ovog zakona i glavne stvari koje smo inovirali u ovom zakonu. Otvoren sam za sva dodatna pitanja i maksimalno ću biti naravno naredan da vam odgovorim za sve ono što vas bude interesovalo. Zahvaljujem potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:40:34)

Hvala kolega Korać.
Izvolite kolega Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 15:40:42)

Zahvaljujem.

Prije same diskusije uz zahvalnost gospodinu Koraću na želji da odgovori na sva pitanja prosto da bismo se svi bolje pripremili. Zamolio bih gospodina Koraća da mi kaže u članu 12 nisam uspio da nađem ni u obrazloženju. Citiraću jedan dio, kaže: "Tehnička zaštita podrazumijeva skup radnji i mjera koje se radi sprečavanja protivpravnih radnji usmjerenih prema imovini, licima i objektima koji se štite i vrše upotrebom tehničkih sredstava i uređaja zaštite koji imaju propisani kvalitet", naglašavam, "u skladu sa utvrđenim domaćim i međunarodnim standardima". Međunarodno je u redu, možete li mi reći koji su to domaći standardi taksativno ih navesti će su regulisani?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:41:24)

Izvolite kolega Korać.

SAFET KORAC (20.06.18 15:41:29)

Dakle, prilikom izrade ovog zakona, dobro ste primijetili, mi smo htjeli da dodatno preciziramo pitanja koja se tiču i fizičke i tehničke zaštite. U tom smislu kad smo kod tehničke zaštite uvrstili smo i potrebu da se tehnička zaštita, odnosno dozvola za tehničku zaštitu može to biti nezavisno od fizičke ili fizičko tehničke zaštite. Kad smo kod standarda imamo jasno precizirane međunarodne standarde. Kod domaćih standarda s obzirom da planiramo, odnosno da smo ovaj zakon uskladili sa većinom stvari iz evropske prakse i evropskog zakonodavstva, pokušali smo da uvrstimo i te standarde. Dakle, složićete se da i međunarodni standardi mogu biti domaći standardi, dakle, ono što preuzimamo iz Evrope, dobre stvari to će biti ovdje standardi, ako bude bilo potrebe da donesemo podzakonski akt, poseban, naravno da ćemo i to uraditi u roku koji je predviđen ovim zakonom. Zahvaljujem.

Samo bih da mi pojasnite potpredsjedniče, da li ću da čujem sve diskusije ili da odgovaram nakon svakog?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:42:35)

Vi kako budete procijenili.

Ovo je prvi dio člana 97 Poslovnika gdje ovlašćeni predstavnik kluba nakon vašeg uvodnog izlaganja ima pravo na pitanje i pojašnjenje i ovim je završena procedura.

Kolega Konjević, ako želi dalje da se javi on može da ima svoje izlaganje, ne dodatno pitanje neko. Prekršićete Poslovnik. Koji dio Poslovnika?

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 15:43:04)

Vama ću da se obratim, znate što? Zato što smo po članu 97 ovako kako ste Vi upravo citirali poslanici imaju pravo prije nego što se jave za diskusiju da postavite jedno ili dva pitanja, da dobiju pojašnjenje kako bi to mogli da koriste u diskusiji. Pitao sam gospodina Koraća jednostavnu stvar, on je rekao da je kompetentan, koji je to domaći standard i đe je standard, on se mora registrovati. Ponavljam, o kojem to domaćem standardu mi imamo Institut za standardizaciju samo treba da kaže taj domaći standard tehničke zaštite je registrovan kod Instituta za standardizaciju pod rednim brojem tim i tim. To sam pitao, ne da prepričavamo neke stvari koje ne stoje. Ponavljam, koji je to standard? Ako upišete u zakon da neka tehnička zaštita mora da bude usklađena sa domaćim standardom, onda onaj koji želi da kupi mora da ima to propisano. Molim za odgovor.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:44:05)

Kolega Konjeviću, to ćete u toku rasprave, način kako će predstavnik Vlade.... /upadice/ ako ne budete zadovoljni ovim odgovorom imate instituciju člana 50 Poslovnika gdje možete tražiti pojašnjenje iz rada. Kolega Korać, bili ste dovoljno jasni što se tiče prvog dijela odgovora.

Kolega Daniloviću, Vi se javljate?

Kolega Danilović koristi pravo koje?

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 15:44:40)

Sad ću morati da pozovem Vas u pomoć. Želim da postavim pitanje prije nego što budem koristio pravo na diskusiju, zbog toga što ne bih da potrošim diskusiju ako se radi o tehničkoj greški. To bi mi bilo vrlo važno da riješim na početku. Meni ne smeta da to bude i procedura, ali ja bih volio da mi omogućite, pošto se zaista radi o vrlo preciznom tumačenju onoga što je napisano da samo dobijem odgovor je li tako ili nije.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:45:16)

Kolega Daniloviću, koliko se ja sjećam Poslovnika, to zavisi sad od dobre volje predsjedavajućeg, na žalost naš Posovnik institut da ako niste u klubu mogućnost da postavite pitanje na početku izlaganja ne postoji. Vi možete u toku Vaše diskusije da postavite pitanje, nadam se da će predstavnik Vlade Vama odgovoriti odmah, onda imate dalje vremena za učešće u raspravi.

Možete postaviti pitanje sada, dajem Vam to pravo i dobru volju i idemo dalje. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 15:45:54)

Gospodine Nimanbegu ja sam se uzdao u Vašu dobru volju, jer ja nemam namjeru da počnem rat nego da pitam.

Volio bih da ljudi koji ovo prate, a posebno neko ko govori u ime predlagrača mi samo odgovori na jednu stvar, molim vas, kad sam pročitao u tekstu zakona koji su obavezno štice

objekti, između ostalog obavezno šticeeni objekti su objekti za vodosnabdijevanje, snabdijevanje električnom energijom. Tu znam da nije tehnička greška, pa ću vas pitati s obzirom na terorizam i sve ostalo zašto obavezno šticeeni objekti nijesu ustanove u kojima se stiče znanje i obrazovanje, dakle, škole, privatni univerziteti, o tom potom, ali ovdje želim da pitam sljedeće:

Ako su prekršaji iz stava 1 ovog člana izvršeni u povratu, molim vas za pažnju, uz novčanu kaznu izriče se i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od tri mjeseca do šest mjeseci . Zna li šta to znači? Ako se u povratu kod obavezno šticeenih objekata, tako ste vi napisali, dogodi da subjekt koji vrši vodosnabdijevanje ili elektrosnabdijevanje zbog prekršaja odgovornog lica u povratu bude konstatovan kao prekršilac sudu se ne ostavlja mogućnost "može" nego mora dobiti zabranu obavljanja djelatnosti od tri do šest mjeseci. Kako mislite da zabranite nekome zbog toga što je ovlašćeno lice, pravnom subjektu. Je li moguće da je ovo namjera ili je greška? Da zabranite vodosnabdijevanje i elektrosnabdijevanje u Crnoj Gori. Kako to mislite da izvedete? Pošto se radi o kompetentnom predlagraču molim za odgovor prije nego što budem ja o tome govorio.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:48:05)

Hvala kolega, iskoristili ste vrijeme.
Kolega Korać, da li želite odgovoriti?

SAFET KORAĆ (20.06.18 15:48:16)

Toliko ću da odgovorim koliko sam razumio pitanje pošto se poslanik Danilović nije pozvao da li govori o kaznenim odredbama ili o članu 13 gdje su pobrojani obavezno zaštitene objekte.

Dakle, ovako, vidjeli ste ako čitate pažljivo da u članu 13 imamo obavezno šticeene objekte, između ostalog nabrojali ste samo dijelom određene obevezno šticeene objekte. Složitete se da obavezno šticeeni objekti u ovom slučaju jesu i oni koji se bave preradom, proizvodnjom vode i tako dalje. U slučaju o kojima ste Vi tačno govorili, ako se dese takve zaloupotrebe, zloupotrebe te vrste, sud mora rješavati po ovom pitanju. Sud mora rješavati na način kako ste vi kazali, a ja ću detaljnije još uzeti u obzir član 74, sad preciznije, govorite, o članu 74 ću još detaljnije pa ćemo /prekid/ još pokušati da raspravimo određene stvari.

Govorio sam o članu 13, ako dozvolite mi i bude vremena da uvidim o čemu se radi pa ćemo još detaljno raspravljati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:49:28)

Hvala kolega Korać.

Prelazimo na dalju raspravu. Redosljed prijavljenih po klubovima je sljedeći: kolegunica Marta Šćepanovi, Koča Pavlović je odustao umjesto njega je Branko Radulović, pa je ispred Kluba SD i Liberalne partije kolega Andrija Popović i tako dalje.

Kolegunica Marta Šćepanović, izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (20.06.18 15:50:10)

Zhvaljujem potpredsjedniče, poštovani direktore Direktorata gospodine Koraću, uvaženi građani,

Pred nama je danas na usvajanje Zakon o zaštiti lica i imovine, regulisan sektor obezbjeđenja, odnosno zaštite lica i imovine istovremeno znači i bezbjedniji život svih građana. Činjenica je da se djelatnost zaštite lica i imovine do danas nametnula kao neophodna, da ovaj sektor posljednjih godina bilježi kontinuiran rast kako registrovanih subjekata tako i zaposlenih u ovom sektoru i profita. Ova djelatnost je zaista specifična kako sa aspekta pojedinačne i opšte

tako i sa aspekta nacionalne bezbjednosti. Upravo zbog ovih razloga ova djelatnost mora biti precizno i jasno zakonski regulisana kako se ne bi ostavio prostor za ozbiljne zloupotrebe koje bi mogle nastati s obzirom na nadležnosti i ovlašćenja kojima raspolažu ovi subjekti. S tim što se naravno, prilikom izrade zakona mora naći balans da se ne dozvoli da privredna društva koja pružaju usluge zaštite lica i imovine ne postanu konkurencija bezbjednosti koju država pruža, jer obaveza i dužnost države da primarno obezbijedi visok nivo bezbjednosti ne može ni sa čim da se zamijeni.

Nesumnjivi interesi države i društva i privrednih društava koje pružaju ove usluge da postoji stabilno društveno i poslovno okruženje i da ova privredna društva rade i privređuju u takvom okruženju. I u krajnjem korisnici usluga moraju imati povjerenja u one kojima povjeravaju svoju imovinu i živote na čuvanje. Dakle predlogom zakona se na jasniji, potpuniji način reguliše ova oblast. Ono što je značajno napomenuti je da su ovim predlogom zakona prije svega taksativno navedeni poslovi zaštite, ugovor koji je osnov za vršenje poslova zaštite i takođe postoji obaveza obavještanje Ministarstva o zaključenim ugovorima u roku od osam dana od dana zaključivanja ugovora.

Takođe je definisana oblast na koju se odnosi na obavezno štice objekte definisani su, koji su to obavezno štice objekti. S tim što je proširen krug obavezno štice objekata u smislu da je propisano da su obavezno štice objekti sad i dvorane, hale, tržni centri, stadioni i drugi objekti otvorenog i zatvorenog tipa koji su namijenjeni okupljanju odnosno smještaju većeg broja ljudi.

Takođe je propisana obavezan sadržaj Plana zaštite. Dakle, Plan zaštite se izrađuje sa obavezno štice objekte i rok od 90 dana u kome Ministarstvo mora da da saglasnost.

Ja imam jedno pitanje za predstavnika predlagača u zakonu u članu 12 stoji:"Da se saglasnost traži na zahtjev naručioca", a ovamo se ističe da je obavezno, mora li da uvijek postoji zahtjev naručioca ako je obavezna saglasnost Ministarstva.

Članom 16 je proširen krug lica koja vrše poslove zaštite, a koja mogu da koriste vatreno oružje u vršenju svojih poslova na način što je ukinuto u ograničenju u važećem Zakonu i dopušteno je da privredno društvo u drugom pravnom licu i preduzetniku koji obavljaju poslove zaštite da nabavljaju oružje za sve zaposlene, a ne kao što je do sada bilo do polovine zaposlenih.

Takođe, ono što je važno naglasiti je da su propisani uslovi koje moraju ispunjavati kako privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici za obavljanje ovih usluga. Važno je naglasiti da su predviđeni uslovi i za odgovorno lice u ovom privrednom društvu i na neki način se ovdje postavlja rampa, da se tako izrazim, za ulazak u ovu djelatnost svakoga. Ono što je vrlo bitno naglasiti kod ovih uslova jeste, vidi se da je Predlogom zakona predviđeno zagovaranje strožijih propisa koji se tiču provjera službenika i to je sve prisutnije i u tom smislu je predviđeno da određene promjene mogu zatražiti od Agencije za nacionalnu bezbjednost, što je naravno važno, jer se mora spriječiti da građaninu koji traži zaštitu opasnost ne dođe upravo od onoga koga je angažovao.

Važno je naglasiti u dijelu koji se tiče ovlašćenja da su licenciranim subjektima sa jedne strane država daje ovlašćenja, ali istovremeno ih obavezuje na pohađanje posebnih obuka, polaganje ispita, kako bi se obezbijedio viši profesionalniji nivo usluge zaštite lica imovine. I u tom smislu pošto se pominju ovlašćenja koja imaju ovi subjekti važno je naglasiti sljedeće - da je bitna granica primjene tih ovlašćenje pa je tako propisano da područje na kojima imaju ovlašćenja su unutar i oko štice objekta u granicama štice prostora i oko štice lica. To je suština i da je vrlo bitno da sve evidencije koje se tiču ovih subjekata su propisane i vodi ih policija, ministarstvo i privredna društva i na kraju mislim da se ovim predlogom zakona postiže odgovorno pružanje usluga privatnog obezbjeđenja, da će se ovim povećati kvalitet usluga i promovisati povjerenje u ovaj sektor i osigurati veća zaštita građanina i društva u cjelini.

Samo želim za kraj pitanje, pošto ste rekli da je bila formirana Radna grupa pretpostavljam da ste imali i određena istraživanja, ako imate taj podatak možete li mi reći koliko je uopšte povjerenje građana Crne Gore u ovaj sektor?

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:56:08)

Hvala kolegini Šćepanović.

Odgovor na dva Vaša pitanja daće kolega Korać. Izvolite.

SAFET KORAC (20.06.18 15:56:15)

Zahvaljujem uvaženoj kolegini Šćepanović na ovoj diskusiji, zahvaljujem i na korektnoj raspravi na Zakonodavnom odboru. Zakonodavni odbor je dao snažan doprinos ovom zakonu. Tu su 12 amandmana koji su oni uvidjeli, tako da posebna zahvalnost njima i Odboru za bezbjednost i odbranu, takođe koji je imao odličnu raspravu oko ovog zakona.

Prije nego što odgovorim na pitanje poslanice Marte Šćepanov, samo bih se vratio, pošto je precizirao gospodin Danilović u neformalnoj komunikaciji na ono što je on percipirao. Dobro je pročitao, dobro je uvidio i istina je živa.

Kaznene su odredbe u pitanju.

U članu 73 posljednji stav kaže: "Ako su prekršaji u stavu 1 ovo člana izvršeni u povratu uz novčanu kaznu izriče se kaznena mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od tri mjeseca do šest mjeseci", ali ne onom pravnom licu vodovodu ili onom ko vrši preradu vode ili preradu hrane, nego onom licu koje ga obavezno pazi. Pravnom licu koje je zaduženo da čuva to drugo pravno lice, kao što smo pominjali već fabrike za preradu hrane, fabrike za preradu vode i tako dalje. Tako da, dobro je pročitao nije ništa isklompikovao.

Druga stvar, gospođo Šćepanović,

Kod Plana zaštite, procedura je sljedeća.

Naručilac Plana zaštite angažuje firmu drugo pravno lice ukoliko on nema uslove za to da izradi plan zaštite. Kada Plan zaštite drugo pravno lice izradi vraća ga naručiocu, naručilac ga dostavlja Ministarstvu unutrašnjih poslova na saglasnost. Ministarstvo unutrašnjih poslova daje saglasnost u roku od 90 dana. To je procedura i mislim da je tako u članu 14 i napisano na zahtjev naručioca.

U članu 15.

Na zahtjev naručioca daje Ministarstvo saglasnost u roku od 90 dana od dana podnošenja ovog zahtjeva.

I drugo pitanje vaše.

Ministarstvo vodi brigu o aktuelnoj situaciji kada je u pitanju zaštita lica i imovine i kroz praćenje i nadzor koji vršimo nad privrednim subjektima koji se bave ovom djelatnošću imamo određene informacije. Ne mogu vam s preciznošću reći kakav je procenat građana koji vjeruju u priču oko zaštite lica imovine i u onu bezbjednost koju ona pruža, ali definitivno svakim danom je to na većem nivou. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 15:58:51)

Hvala Vam kolega Korać.

Prelazimo na sljedećeg diskutanta, a to je kolega Branko Radulović, a neka se pripremi kolega Andrija Popović, koji govori ispred Kluba.

BRANKO RADULOVIĆ (20.06.18 15:59:16)

Prvo, moram da primijetim nešto, mislio sam da napredovanje u policiji treba da bude proizvod iskustva, znanja i školstva, pa se izvinjavam gospodine Koraću što Vas nijesam prepoznao. Vi ste bili službenik u Skupštini ili mi je dioptrija pojačana, ili se Vaš imidž promijenio. Ali čudnovatno mi je, staram tačno, ali imam neku logiku da postati generalni direktor Direktorata za strateško razvojne poslove Ministarstva unutrašnjih poslova, mislim da treba i znanje i iskustvo i sve ostalo. Ali, kako ministarstvo tako i ja, ne Vi nego ja. Imam jednu i nikako da se oslobodim od

te logike jednu matematičku logičnu logiku, a to je ako Crna Gora ima najviše policajaca danas prema broju stanovnika u Evropskoj uniji, ako ima najveći broj sudija, tužioca, zašto i ima i najveći broj kriminalaca? Nešto mi nije normalno. Ako u Evropskoj uniji broj policajaca negdje oko 211 kod nas preko 800. Taj broj ta matematička logika i logika demokratskog društva pokazuje da mi trebamo da imamo multi kriminal, i drugu važnu stvar što će da se povežem na ovo, da naš policajac treba da obavlja mnogo više funkcija iz svoje nadležnosti, svog djelokruga nego što je prepušteno nekim drugim da ovo obavlja, ali mi smo društvo posebno za sebe. Ima neki, pa zato sam Nuhodžića, ne zbog Vas nego da vas ne umanjim ili nešto ne uvrijedim daleko bilo, čekao kad je ministar za saobraćaj ili pomoćnik ministra za saobraćaj šokantno rekao - Mi imamo broj žrtava danas na putevima zbog toga što je saobraćajna policija bila angažovana na drugim poslovima. Koji su to drugi poslovi? Da li su to borba protiv organizovanog kriminala ili možda na protestima Demokratskog fronta. Mi smo najavili da nećemo više da protestujemo, jer su nas izdali iz opozicije, no su pošli u Brisel ili neđe drugo, tako da sad puni angažman bude oko toga, na putevima, da nam ne gine naša mladost, prije svega.

Pomoćniče generalni, ne znam sad stvarno funkciju, ja sam ovako ta noćna tica koja izuzetno šparta po internetu i preklopio sam nekoliko evropskih zakona, u odnosu na ovaj zakon. Zna li kako se ovaj zakon može nazvati? Gledajte me u oči. Dopunskom poslu sajovaca, specijalaca i ostale policije, da ne radi kao taksi služba, jer ima u Budvi već koji rade kao taksisti, mala plata, znaju i kolege, nego na ovaj način. Zašto niste dvije osnovne odredbe, a to je zašto mene ima da čuva na fudbalskom stadionu neki pretorijanci ili neki sajovci, ili neki drugi sumnjivi tipovi? Zašto mene i moje ponašanje, pošto imamo četiri puta više policajaca, nego što i treba da imamo, a težimo Evropskoj uniji, da me čuva policajac. Da me čuva policajac kao što je bio u socijalizmu. U mome kvartu, moj drug, prijatelj, gdje mi bio prvi zaštitnik poslije oca ili kao engleski bobi. Zašto moja ulaznica na fudbalskoj utakmici mora da košta duplo, zato što onaj organizuje fudbalsku utakmicu i mora da plati sajovca koji radi prekovremeno u ovoj službi. Češete se, to je istina. Je li tako? Ovo je zakon za sajovce, specijalce i ostale policajce da bi im se platio dopunski da radi. Zašto niste uveli kao u Hrvatskoj ili neđe drugo. U ime samo poslaničkog Kluba daleko najvećeg i da bog da još i većeg, imam pravo na deset minuta.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:04:18)

Dabogda i 100 minuta, ali niste se prijavili ispred klubova, tako da to je pet minuta. Niste se prijavili da govorite kao prvi ispred Kluba i tu evidenciju nema zapisnički sto, daću vam još dva-tri minuta, znam da vi se umijete sažeti svoje mišljenje.

BRANKO RADULOVIĆ (20.06.18 16:04:53)

Zašto ne uvedete nešto, da to sužite, da kao u kumunizmu, socijalizmu ima sopstvena zaštita u fabrikama. Ko hoće diva, miva i ostalo da se brani nek se brani, ali po procedurama. Zašto ne uvedete kao u Hrvatskoj i ostalim državama Evropske unije da ne može sajovac ovo, ono biti u ovo zaštitar. Pitam Vas prvo. Drugo, zašto kaznene odredbe ne pojačate za ove stvari?

Idete li Vi u noćne lokale? Morate pošto ste po ovome, pa kako se ponašaju ovi zaštitari. Pa ono je nepristojno, ne prema nama, nego prema turistima, prema gostima, to niđe, bio sam po svim lokalima i noćnim i svakim drugim, po cijelom svijetu. Tog privitivizma nema kao u Crnoj Gori u tim ugostiteljskim objektima. Znači doministre ovo ne valja boba. Ovo treba da se vrati, da se napravi evropski zakon i prije svega da se policija kroz reformu i sve ostalo dovede ka nečemu što će biti u funkciji građana Crne Gore. Bolje vratite se u Skupštinu ako imate mjesta.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:06:28)

Hvala, kolega Radulović.

Sada se za riječ ispred Kluba Socijaldemokrata i Liberalne partije./upadice/

Kolega Korać pošto cijenim da kao direktor Direktorata nemate vremena da čitate Poslovnik Skupštine, bilo bi upitno da pročitate, da se za današnju raspravu ispred Kluba prijavio samo kolega Andrija Popović i to sam ja naglasio, dok su drugi bili kao poslanici, tako je u mojoj evidenciji.

A sada izvolite kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.06.18 16:07:22)

Hvala potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani gospodine Korać,

Prijedlog zakona o zaštiti lica i imovine, što se tiče ove oblasti neophodno je detaljno i precizno uređenje uz uspotavljanje visokih standarda za sve privredne subjekte koji se bave djelatnošću zaštite lica imovine, a sve u svrhu da se što više doprinese podizanju stepena opšte bezbjednosti u Crnoj Gori.

Ako sagledamo situacije koje se dešavaju na našim ulicama u posljednje vrijeme, ovo je svakako oblast koju treba akcentovati u svakom pogledu. Treba odrediti standard za sve subjekte koji rade na zaštiti lica i imovine čime će se podići stepen opšte bezbjednosti u državi i to je pretenzija ovog prijedloga zakona.

Novina je propisivanje obaveze privrednim društvima, pravnim licima i preduzetnicima koji održavaju red na javnom okupljanju, da obavijeste Ministarstvo i Policiju i dostave plan fizičkog i tehničkog obezbjeđenja. Predloženim zakonom proširen je krug obavezno šticećenih objekata, pa se to sad odnosi i na one koji proizvode hranu i finansijske institucije. Propisani su uslovi koje moraju ispunjavati fizička lica koja vrše poslove zaštite da bi im policija izdala dozvolu, postupak koji vodi policija u vezi sa odbijanjem zahtjeva za izdavanje dozvole, prestanak važenja i oduzimanje dozvole. Razrađena su ovlašćenja za utvrđivanje identiteta lica, davanje upozorenja, izdavanje naređenja, pregled lica, stvari i vozila, zadržavanje lica zatečenog u vršenju krivičnog djela, obezbjeđenje mjesta događaja, upotreba fizičke snage i drugih sredstava prinude. Propisano je da uniforme i oznake tih lica moraju jasno da se razlikuju od obilježja pripadnika policije, vojske i drugih nadležnih organa.

U Crnoj Gori odobrenje za obavljanje djelatnosti, fizičke zaštite, za sada ima 39 privrednih društava, pravnih lica i preduzetnika, za poslove tehničke zaštite 13, a odobrenje za poslove unutrašnje službe zaštite devet subjekata.

Dakle, kao što sam i govorio u toku izlaganja, Prijedlog zakona o zaštiti lica i imovine je veoma važan za Crnu Goru. Za naše prilike ima negativnih iskustava sa tzv. zaštitarima, naročito u noćnim klubovima i u diskotekama. To šalje ružnu sliku o Crnoj Gori kako prema inostranstvu, tako i prema nama državljanima Crne Gore. Vjerujem naravno zakon, Prijedlog zakona ne može sve riješiti, vjerujem da će se napraviti kvalitetna podzakonska akta koja će detaljno riješiti ovu materiju.

Liberalna partija će podržati Prijedlog zakona o zaštiti lica i imovine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:11:46)

Sad ću riječ dati kolegi Rašku Konjeviću ispred Kluba SDP-a i samo da najavim, znači poslije gospodina Konjevića, imamo redosljed: Nikola Rakočević, Jovan Vučurović, Danijel Živković, Goran Danilović itd.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 16:12:11)

Zahvaljujem potpredsjedniče i uvažene kolege,

Saglasan sa dosadašnjim kolegama koji su govorili, radi se o vrlo važnom Zakonu koji je prvi put u naš pravni sistem ušao 2005. godine i novi Zakon je rađen 2014. godine i ono što danas

imamo pred nama mislim da je pretenciozno nazvano novim zakonom. Radi se prosto o rekao bih u dobrom dijelu, dobrim izmjenama i dopunama Zakona koje su vjerovatno iz prakse od 2014. godine do danas imale potrebu da budu dio našeg pravnog sistema.

Ono što je ovim zakonom, imajući iskustvo u njegovom sprovođenju od 2014. do 2018. godine smatram trebalo biti ugrađeno je nekoliko stvari koje su vrlo važne između ostalog su vezani sa jednim drugim izmjenama u ovom propisu. Ključna novina, barem po meni, u ovom propisu jeste činjenica da Ministarstvo unutrašnjih poslova dozvoljava ovim tekstom da sada svi zaposleni u tzv. zaštitarskim firmama nose oružje. Kako to kažu u obrazloženju, dakle, a kolega Korać to kaže ključnom biznis barijerom, ne razumijem kako može biti činjenica da ne možete nostiti oružje biznis barijera, dakle, to mi nije jasno. Ali se lijepo kaže u obrazloženju člana 16 dakle, se kaže - da obavljaju poslove zaštite, da nabavljaju oružje za sve zaposlene. Suština je u ovome - za sve zaposlene. U kom kontekstu, ne u ovom kako je napisano u zakonu nego u jednom drugom kontekstu koji je ovim zakonom trebao da bude riješen. Koliko ja znam u Crnoj Gori je negdje preko 3.000 ljudi koji su položili odgovarajući stručni ispit da vode zaštitarske poslove različitog nivoa, dakle, negdje više desetina firmi koji se bave ovim poslom različitim stepenom zaštite. Ako dozvolite svima koji su zaposleni u zaštitarskim firmama da nose oružje, drastično će se povećati broj naoružanja u legalnom pravnom prometu, a za tim nema potrebe, dakle sa jedne strane.

Sa druge strane, ovim zakonom nijeste ni pokušali, odnosno dopunama mislim da je bilo zrelo i primjena kroz praksu, vi ćete to sami znati ako ste to pratili u Ministarstvu, jeste činjenica da veliki broj ljudi u ovim firmama radi na nelegalan način.

Pozdravljam odredbe koje se tiču obaveze da se svi ugovori koji se sklope između pravnog lica koje vrši poslove zaštite i lica koje je naručilo poslove zaštite dostavljaju Ministarstvu unutrašnjih poslova. Mislim da je to dobra odredba, posebno je dobra ona odredba koja se tiče šta sve to treba da sadrži. Ali ste pošli od tih stvari, a ne rješavajući ključni problem koji se kroz praksu pojavljuje.

Dakle i prošlim i ovim zakonom, vi pojačavate, i to je dobro, da ne mogu raditi lica koja nemaju izdatu licencu, odnosno dozvolu. Ali ovdje te poslove obavljaju lica koja nijesu u radnom odnosu u velikom broju slučajeva, a vi kažete da oružje mogu da nose samo lica koja su zaposlena.

Prema tome trebali ste i te sam amandmane podnio, dakle, da obavezete ugovor koji se dostavlja Ministarstvu unutrašnjih poslova, dakle, navodite te tamo nekoliko stavki, da se doda stavka koja će govoriti o dostavljanju ugovora o radu sklopljenih sa licima koja rade u tim zaštitarskim firmama. Više je razloga. Znae tačno ko radi. Tada može da nosi oružje i sa druge strane benefit za državu. Dakle, tada poslodavac mora da plaća poreze i doprinose. I do kraja izvodite ono što ste željeli ovim izmjenama i dopunama.

Dakle, veliki broj ljudi je, nije tamo lako formirati, nemojte samo da gledate u Zakonu, kad kažete nemogućnost nošenja oružjem biznis barijera. To nije tačno, prosto samo to jezički nije tačno. Dakle, nemojte da zakone pišemo samo sa aspekta šta je ili šta nije biznis barijera ili šta odgovara poslodavcu. Ovdje imate mnogo više ljudi koji rade tamo, običnih ljudi koji nijesu zaštićeni, tamo je teško formirati sindikate izboriti se za svoja prava.

Ovaj zakon treba da ih zaštiti. Evidenciju, takođe je to predviđeno amandmanom, o ugovorima o radu koji su sklopljeni, treba da vodi i privredno lice koje bavi se poslovima zaštite i treba da vodi Ministarstvo unutrašnjih poslova. I time nećete imati problem, kad inspekcija rada želi da kontroliše radno-pravni odnos u nekoj zaštitarskoj firmi. Prvo će doći u Ministarstvo unutrašnjih poslova, uzeti /prekid/ i otići u tu firmu i provjeriti da li plaća poreze i doprinose nadležnoj inspekciji i da li se poštuje član 16 koji je po meni i ja apelujem na vas iako taj amandman nisam predložio da vratite rješenje iz prethodnog zakona. Jer ćete puno novog oružja vratiti u pravni promet bez ikakve potrebe. Za obavljanje poslova zaštite ne treba, niti je to standard, niti je to iskustvo drugih država da svi mogu da nose oružje, to nije standard. Poslovi zaštite se obavljaju bez naoružanja i molim vas pogledajte još jednom neke sam vam amandmane dao. Vrlo ste vješto u kaznenim odredbama ili umanjili neke kazne ili ste vrlo svjesno neke kazne izbjegli. Navešću vam samo jednu, dakle, nemate kaznenu odredbu da agencija zaštitarska firma koja se bavi poslovima transporta, dragocjenosti i novca, da biste je registrovali vi kažete da mora imati specijalizovano vozilo. Tačno, međutim nemate kaznene odredbe. Ako zateknete tu firmu da

prevozi novac i dragocjenosti mimo tog vozila, nemate kaznene odredbe i onda ga ne možete kazniti. Šta se dešava u praksi? Pozajmi se kroz bilo koju formu pravnog odnosa vozilo za registraciju, a poslije toga se novac i dragocjenosti vrše suprotno načinu kako propisuje zakon, a vi ga ne možete kazniti ni sankcionisati jer nemate kaznene odredbe.

Pogledajte malo te stvari i odgovorite mi koji je to domaći standard u članu 16 i navedite mi ga gdje je registrovan.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:19:03)

Hvala, kolega Konjević.

Poštovane kolege, ako želite čuti predlagača, prilika je sada.

Izvolite kolega Korać.

SAFET KORAC (20.06.18 16:19:18)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Shvatio sam da treba da sačekam, izvinjavam se ovdje, pa ću onda sad redom, ali sa kraja od gospodina Konjevića do njegovih komentara.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:19:32)

Kolega Korać, samo precizno, jasno i kratko kažu.

SAFET KORAC (20.06.18 16:19:38)

Evo ja ću se potruditi da budem kratak, ali da kažem sve ono što su poslanici uvaženi postavili pitanja.

Dakle, sa gospodinom Konjevićem, posebno zadovoljstvo zato što je on bio na čelu ministarstva kad je prethodni zakon donešen i gdje je isto bilo prilika da se neke stvari unaprijede.

Dakle, gospodine Konjeviću,

U međuvremenu sam pokušao da Vam odgovorim na pitanje o domaćim i međunarodnim standardima i evo mi još preciznijeg odgovora. Imamo i domaće standarde, Institut za standardizaciju Crne Gore je usvojio određeni broj međunarodnih standarda i time su postali domaći standardi. Iz tog razloga je u zakon uvršteno - domaći standardi, kad se tiče ovog pitanja.

Druga stvar, gospodine Konjeviću, niste dobro rekli da se može nabavljati za sve zaposlene. Zaposleni su na tehničkoj zaštiti, zaposleni su i tjelohranitelji, zaposleni su na fizičkoj zaštiti. Samo se može nabavljati za fizičku zaštitu i za one ljude koji rade poslove transporta novca i dragocjenosti. Dakle, u tom slučaju možemo nabavljati oružje i oni ga mogu nositi. Složiće se da nema potrebe da tehnička zaštita i pripadnici tehničke zaštite nose vatreno oružje niti da se nabavlja za njih. Barijera u ovom smislu, znači ako ste imali da u Rožajama, primjer uzimamo, imamo da se obezbjeđuje fabrika shodno Planu zaštite ida tamo imamo 10 zapošljenih lica, a pet ne znam pištolja ili oružje koje se koristi tad složiće se da to jeste neka vrsta barijere, iz razloga što u slučaju da ne daj bože dođe do nekog problema mi imamo pet ljudi koji su bukvalno nenaoružani. Zakon o oružju jasno propisuje sve to i kako se čuva i kako se nosi i sve ostalo. Sve što se tiče oružja, jasno propisuje Zakon o oružju.

Dakle, neće doći u slučaju ni u bilo kojem slučaju ne može doći u situaciji da imamo na tržištu određeni broj nelegalnog oružja koje ćemo mi uvrstiti u promet, a da je shodno propisima države Crne Gore regularno neće doći u tom slučaju. Nijesam možda u uvodnom izlaganju rekao, onemogućili smo telohraniteljima kao činiocima ovog zakona i tjelohraniteljima da nose vatreno oružje. E, to je ono o čemu ste vi pričali. Može i lice iz krimogene sfere da angažuje tjelohranitelja da ga čuva, e on ne može nositi vatreno oružje. Druga stvar, odnosno treća stvar. U

međuvremenu sam posredstvom uvažene kolegice Marte uspio da dobijem vaše amandmane i hoću da zahvalim prije svega na njima i da kažem da ste u pravu. U pravu ste dijelom za neke amandmane i ja ću ih prihvatiti dijelom neću, ja kao predlagač. /upadice/

Potpredsjedniče, molim vas samo ako možete da mi obezbijedite da završavam i da me ne prekidaju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:22:40)

Imate apsolutnu slobodu korišćenja vremena.

SAFET KORAĆ (20.06.18 16:25:27)

Druga pitanja koja se tiču Zakona o zaštiti lica i imovine kada se radi o evidencijama zaposlenih ljudi. O tome vodi računa Inspekcija rada. To je par ekselans pitanje Zakona o radu. Po Zakonu o radu moraju postojati takva iskustva, po Zakonu o radu se mora voditi evidencija o svim tim stvarima i naša inspekcija Ministarstva unutrašnjih poslova ide vrlo često, zajedno sa Inspekcijom rada da kontroliše privredne subjekte koji se bave ovim poslom. Moja je isto bila ideja ta koju vi kažete. Ne može proći sekretarijat i ne može proći druge državne organe, ne možemo propisivati nešto što je već propisano. Mi možemo propisati da lice ne može raditi sa dozvolom i to smo jasno propisali i kaznićemo svako lice koje ne može raditi s dozvolom i lice i privredni subjekt koji ga zapošljava. U tom slučaju ti amandmani nijesu prihvatljivi, a ovo što ste govorili o vozilu, apsolutno saglasan da moramo predvidjeti i tu normu.

Poštovani profesore Raduloviću,

Evo iskoristiću da se Vama obratim možda vam izgledam mlad, ali iza mene je 10 radnog iskustva i u Skupštini četiri i u Upravi za sprečavanje i pranje novca četiri, pa evo i Ministarstvo unutrašnjih poslova. Zahvaljujem Vam se na tome što cijenite i pratite moj rad, evo i ja Vaš čisto da se informišemo.

Obavezno štice objekti su i stadioni - ovim zakonom. Govorili ste o tome kada Vi pođete na utakmicu zašto moraju da Vas čuvaju. Moraju da vas čuvaju zbog Zakona o sprečavanju nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama. To je isto jedan novi Zakon koji smo donijeli po kojem je obavezno na svim sportskim priredbama da imamo obavezno štice i lica i objekte i zbog toga Zakona, a i zbog Zakona o zaštiti lica i imovine. I po ovom zakonu su obavezni štice objekti i stadioni.

Govorili ste o pitanju policajaca i zaštitara i tako dalje. Ovo je pitanje. Predmet ovog zakona nijesu firme odnosno državna preduzeća.

U članu 1 vam jasno stoji - ovim zakonom uređuje se djelatnost zaštite lica i imovine koji ne obezbjeđuje država u daljem tekstu, zaštita uslov i načina vršenja poslova zaštite itd.itd. Ne obezbjeđuje država. Sve ono što obezbjeđuje policija kada govorite o SAJ-u, to je nešto sasvim drugo. Ovdje govorimo o zaštitarima o ljudima koji su zaposleni kod privrednih društava koja se bave djelatnošću zaštite. Isključivo o njima, ovaj zakon njih tretira. O drugim stvarima mi imamo jasno postavljene uslove gospodine Raduloviću oko toga ko može biti zaštitar. Jasno postavljene i definitivno preciziran on mora imati neke probe koje radi Agencija za nacionalnu bezbjednost i policija. Ne može svako da bude i zaštitar i zbog toga ja ne ulazim u pojedinačne te stvari kako se neko ponaša, ali ako je neko ispunio zakonske uslove da bude zaštitar složiću se da ne može niko zabraniti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:25:48)

Po članu 96 i 97 pravo na odgovor zato što je komentarisao ovo izlaganje ima kolega Konjević i Radulović. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 16:25:57)

Zahvaljujem.

Razgovaraćemo ujutru, razumio sam da je Odbor za bezbjednost vezano za amandmane, ali samo da vam ukažem na nekoliko stvari.

Razgovaraćemo o ovim kaznenim odredbama koje nijeste predvidjeli u tom dijelu. Samo da Vam ukažem na član 16 ponovo. Strašno rogobatno zvuči, da upotrijebim tu riječ, kada kažete da je nemogućnost da neko nosi oružlje biznis barijera. Onda navedete sljedeći primjer, kako Vi kažete, u nekom firmi u Rožajama radi 10 ljudi na poslovima bezbjednosti i ako njih pet ima oružlje, a drugih pet nema oružlje desiće se neki problem. Dovoljno je, zato je to bila intencija prethodnog zakona, da ljudi koji rade na tim poslovima polovina njih ima oružlja i nijesam ja rekao da će to biti nelegalno oružlje. Ne. Ja sam rekao precizno, uvešćete u pravni promet, u život, veći broj naoružanja mimo potrebe. I ovdje u članu 16 vi govorite za zaposlene na tim poslovima. Zaposlene.

Šta će se desiti? Ukoliko se desi incident, a da to lice nije imalo potpisan Ugovor o radu. Vi kažete Ministarstvo unutrašnjih poslova tačno, ali mnoge ovdje norme, ne samo u ovom nego i u drugim zakonima, su dakle napisane da bi stvorile pravni okvir u kojem će nešto bolje da funkcioniše, a ne da se prbacujemo sa jedne na drugu inspekciju. Sugerisem vam da razmislite. Ako već koristite termin u zakonu - zaposleni, da propišete šta onda zakon pod tim podrazumijeva, a to znači da ima potpisan ugovor o radu, da vi znate, kad kažem vi mislim na Ministarstvo, ko su ljudi koji rade u zaštarskim agencijama, pored dozvole, koji su zaposleni, jer mogu da odlaze i dolaze sa toga posla. Ti ljudi koji vi propisujete u dijelu poslova zaštite će nositi oružje, vrlo je važno. I ekonomski dio koji je važan, nemojmo da pravimo ovoj državi znate, jedan od najvećih poreskih dužnika, nekoliko miliona eura, je firma koja se bavi zaštitarskim poslovima. Da joj ne navodim ime radi negativne reklame.

Među prvih pet poreskih dužnika je firma koja se bavi zaštitarskim poslovima. Ja bih mogao sad vas da pitam zašto je to tako, ne vas lično nego sistemski da pitam, zašto je to dozvoljeno. E, zato vam predlažem da se uvede registar ugovora o radu biće lakše i vama, da kontrolišete te stvari, biće lakše i Poreskoj upravi, odnosno Inspekciji rada, i u krajnjem što je suština, biće bolje građanima Crne Gore, jer neće biti milionskih dugova za poreze i doprinose. Najvažnije. Biće bolje tim ljudima koji tamo rade, jer su oni bez ikakve zaštite. Rade na crno.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:29:18)

Hvala kolega Konjević, isteklo vam je vrijeme. Sada pravo ima kolega Branko Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (20.06.18 16:29:26)

Gospodine Korać,

Vi, ako hoćete da djelujete sa nekim intervencijama, da unaprijedite određenu pravnu normu, Vi morate da imate saglasje da djelujete na cio sistem pravnih zakona i odredbi normi koji to regulišu. Ako Vi meni danas kažete nešto zato što drugi zakon to propisuje onda nije to u redu. To je sa jedne strane. Ja sam prvo težište postavio.

Zašto su novi zakoni koji su doneseni u posljednjem periodu Izmjena i dopuna zakona da moramo mi, ako idemo na protest da obezbijedimo protest, ako imamo četiri puta više policajaca pa više imam povjerenja kao građanin kojeg vi organizujete proteste kao policija i javna uprava zbog vaših plata da to budu policajci, jer oni predstavljaju državu, jer imaju ovdje ime i prezime i sve ostale stvari nego da to budu neki sumnjivi zaštitari. Razumijete li vi o čemu ja pričam, jer jedno i drugo plaćaju građani Crne Gore. Građani Crne Gore plaćaju najskuplju policiju danas na svijetu. Četiri puta više, a efekti su četiri puta manje. Razumijete li vi o čemu ja pričam.

Drugu stvar.

Zašto vi niste ubacili normu kao u Hrvatskoj stalno zaposlen minimum četiri sata, znači stalno zaposlen ne može biti zaposlen u SAJ-u nego će biti u toj organizaciji. Biti precizniji i kazati da zaštitar ne može biti policajac. Razumijete li što Vam ja pričam? Razumijete. Znači, vi ono što sam ja rekao pejorativno, ali to je istinito. Ovo je zakon o dopunskom radnom vremenu SAJ-ovaca policajaca i ostalih ljudi da bi na ovaj način imali veći imetak. Normalno ima i onih koji imaju deset puta koji su bogatiji od mene, a ja se smatram dosta imućnim. Oni se bave nekim trećim stvarima.

Gospodine Korać, vratite ovo. Uradite nešto sistemski ako hoćete da promijenite i da uredite ovo. Ono što sam rekao na početku, prvo morate da vratite ugled, ugled policajca. Hoću da policajac bude nešto što znači ugled ove države. A tamo 99% tim zaštitarima ne vjerujem, s konca i konopca.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:32:55)

Hvala kolega Radulović. I Vama je isteklo vrijeme.

Idemo sve mlađi i mlađi izgleda.

Sljedeći govornik je kolega Nikola Rakočević, nek se pripremi kolega Jovan Vučurović.

Izvolite kolega Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (20.06.18 16:33:20)

Zahvaljujem potpredsjedniče,

Poštovani građani, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi predlagači zakona,

Ovaj zakon je vrlo važan i uređuje oblast na sistemski način. Čitanjem zakona jasno se utvrđuju dva ključna razloga za njegovo donošenje. Prvi je detaljnije i preciznije uređenje ove oblasti, dok je drugi podizanje stepena opšte bezbjednosti u Crnoj Gori.

Koliko smo razumjeli Ministarstvo je poštovalo stav Vlade Crne Gore da se Privredna komora uključi u Radnu grupu u pisanje ovog zakona što je pohvalno s obzirom da zakon propisuje određena prava i obaveze pravnih lica, odnosno preduzetnike iz ove oblasti. Naravno, ovim zakonom se nikako ne pravi suspenzija, takoreći države koja ima pravo i isključivu nadležnost u vršenju eventualno sile. Međutim, privatno obezbjeđenje kao dio sistema bezbjednosti treba da ovim zakonom da dodatan doprinos sveukupnoj bezbjednosti.

Zakonom je napravljena obaveza obavještavanja Ministarstva o zaključenim ugovorima, obaveza privrednog društva koje održava red na javnom okupljanju, sportskoj i javnoj priredbi da o vršenju poslova zaštite obavijesti policiju itd. Takođe, propisan je obavezan sadržaj plana zaštite koji se dostavlja na saglasnost Ministarstvu unutrašnjih poslova, ovlašćenje na njihovu izradu, kao i rok od 90 dana što je novina u zakonu. Naime, u aktuelnom tekstu zakona nije dat taj rok, pa se dešavalo da Ministarstvo ne da odgovor privrednom društvu što je uticalo definitivno na određene poslovne aktivnosti. Takođe, dopušteno je privrednom društvu i drugom pravnom licu preduzetniku koji obavlja poslove zaštite da nabavljaju oružje za sve zaposlene na poslovima fizičke zaštite i zaštite stvari u transportu s tim što se ovo ne odnosi na, ukoliko sam dobro shvatio, na lično obezbjeđenje, odnosno na tjelohranitelje jer se taj dio ne može pravilno kontrolisati. Takođe mogu čuvati oružje ne samo u sjedištu firme već ga mogu koristiti i na mjestu obavljanja djelatnosti što u značajnoj mjeri olakšava privrednu aktivnost privrednih društava. Propisani su i uslovi za privredno društvo, druga pravna lica i preduzetnike koji se bave izradom Plana, koji sam pomenuo da moraju imati zaposlenog koji ima VII -1 stepen stručne spreme i naravno pet godina iskustva na poslovima zaštite u skladu sa Zakonom o zaštiti lica i imovine i na taj način pomenuti planovi će se realizovati na pravilan način.

Vrlo je važno da Zakon propisuje i obavezno štćene objekte, a oni su dvorane, hale, tržni centri, stadioni, itd. pa ćemo, recimo svi mi koji smo navijači Budućnosti u toku trajanja Evrolige, naravno biti bezbjedniji, doduše u ovom sazivu ima dosta njih koji navijaju za Crvenu zvijezdu i Partizan, ali svakako i oni će sigurno dolaziti na te sportske priredbe.

Mnogo je, naravno novina i da kažem pohvalnih odredbi uključujući tu da su uređena

pitanja koja se odnose na dozvolu za lica koja vrše poslove zaštite i to vrste dozvola, jasnije postavljanje uslova za izdavanje dozvola, itd. Na taj način lica koja će moći da nose oružje slobodnije po ovom zakonu, dodatno stavljamo u zakonski kalup. Prosto moraće se te licence definitivno izdavati po strožijim kriterijumima.

Takođe, vrlo važna stvar je da zaštitari tehničari više ne moraju da polažu ispite jer oni koji su završili, naravno Elektrotehnički fakultet na taj način ljudima koji imaju tu stručnu spremu štedimo budžet, s obzirom da su definitivno osposobljeni za vršenje te aktivnosti.

Ono što bih ja postavio kao pitanje jeste, u članu 12 koji određuje tehničku zaštitu stoje određeni međunarodni i domaći standardi. Ja bih naravno pitao da li domaći standardi u ovoj oblasti postoje ili samo međunarodni ukoliko govorimo o trenutnoj aktuelnoj situaciji da domaći standardi ne postoje, da li je uopšte potrebno propisivati takvu mjeru.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:38:24)

Isteklo vam je vrijeme, samo privedite misao kraju.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (20.06.18 16:38:26)

Pohvaljujem naravno inicijativu i Predlog zakona i pozivam sve poslanike da glasaju za ovo rješenje jer će se definitivno bezbjednosna situacija, da kažem u društvu, definitivno, s obzirom da uvodimo uredbe, obaveze i prava privrednih lica, dodatno osnažiti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:38:50)

Hvala kolega Rakočević.

Kao što sam najavio sljedeći govornik je Jovan Vučurović.

Neka se pripremi kolega Dragutin Papović i Goran Danilović sljedeći.

Izvolite kolega Vučurović.

JOVAN VUČUROVIĆ (20.06.18 16:39:05)

Hvala.

Evo čekali smo dugo da se završi ta rasprava između bivšeg ministra policije i sadašnjeg službenika policije. Ne znam kako ste uspjeli da im date toliko vremena. Ja, evo kao neki novi poslanik, nijesam uspio da pohvatam na osnovu kojeg poslovnika su oni dobili te riječi. Takođe, nijesam dobio još uvijek odgovor od gospodina Raška Konjevića ko su oni koji su naredili prebijanje naroda 24. oktobra 2015. godine, ali, gospodine Konjeviću, očekujem makar da mi šapnete, ja neću nikom reći kasnije. Ne, ja od vas tražim odgovor ko su bili ljudi koji su prebijali narod, ko je naredio prebijanje naroda 24. oktobra 2015. godine.

Dakle, na prvi pogled ovakvi zakoni izgledaju ovako ne zanimljivi, ne previše atraktivni, ali smatram da to nije tako jer ovakvim zakonima treba pristupiti krajnje pažljivo i obazrivo. Kroz njih se može provući dosta toga, posebno ako se ima u vidu sa kakvim režimom se mi sudaramo ovdje u Crnoj Gori. Zato i ovom pitanju prilazim iz ugla da je režim u Crnoj Gori diktatorski i oslonjen na represivni aparat i da se mora biti krajnje oprezan posebno što u pojedinim članovima Zakona imamo preklapanja ovlašćenja između ovih firmi koje pokušavaju da se bave zaštitom i policije i nekih državnih organa. Zaista bi bilo previše da se praćenjem ljudi, prisluškivanjem, prikupljanjem podataka o njima, osim režimske policije i zloglasnog ANB-a bavi još neko, neki privatnik ili neki preduzetnik. To bi zaista bilo koloritno što bi rekli. Zato primjećujem da je kranje čudno sročeno jedan dio zakona jer imamo slučaj da u članu 4 piše da je zabranjeno praćenje i prikupljanje podataka i drugih mjera koje su u nadležnosti policije, a već u članu 5 stoji da je lice koje vrši poslove zaštite dužno da sa tajnim podacima do kojih je došlo u vršenju svojih poslova, postupa

u skladu sa Zakonom itd. itd. Ovo je nesaglasje u zakonu i tumačim da u okviru tih firmi koje se bave zaštitom postoje osposobljena lica ili ekipe koje se bave ovako sofisticiranim poslovima koje su u nadležnosti nekih državnih organa, dakle konkretno policije. U svijetlu toga kakav je režim u Crnoj Gori primjećujem da je ovaj zakon omogućio diskriminaciju prilikom zapošljavanja i da prednost imaju ljudi koji su radili u Policiji i u Agenciji za nacionalnu bezbjednost. Dakle oni koji su bili dio režimskog aparata i koji mu ruku na srce najvećim dijelom i dan danas pripadaju.

Oni se u smislu osposobljenosti prilikom zapošljavanja favorizuju u odnosu na druge, dakle u odnosu na one koji nisu bili dio policije, ANB-a i ja tu vidim jednu vrlo jasnu crtu, jednu vrlo jasnu diskriminaciju što je veoma loša i obeshrabrujuća poruka za ove ljude koji žele da se bave ovim ne baš lakim i čini mi se veoma zahtjevnim poslom. I tu se dešava očigledna diskriminacija i već mogući direktni partijski upliv u ovu oblast.

Diskriminacija je prisutna još u nekim djelovima zakona. Evo u jednom članu piše da se od kandidata traži poznavanje crnogorskog jezika i pisma. Dakle, te kategorije zaista ne bih iz pristojnosti prema sebi, komentarisao šta je to crnogorski jezik i pismo. Moram da konstatujem da u Crnoj Gori ogromna većina građana govori srpskim jezikom i valjda je prirodno da se prilikom izrade ovakvih dokumenata poštuje i evidentira ta činjenica. Ovako kroz jednu diskriminatorSKU normu, kroz jednu diskriminatorSKU rečenicu opet se favorizuje jedan dio ljudi i opet se stavlja do znanja ko su oni koji su poželjni da se zapošljavaju.

Pitanje jezika je naravno dio neke šire priče koju ćemo ovdje otvoriti u Parlamentu nadam se u doglednom vremenu i to je dio projekta kojim se želi ukinuti tradicionalna Crna Gora, ali eto, o tom potom.

I evo, pokušaću da iskoristim još ovo vrijeme. U konačnom ono što bode oči je da ste u obrazloženju zakona zapisali da on dovodi do podizanja stepena opšte bezbjednosti u Crnoj Gori. To je jedna lakrdija, jedno licemjerje i mislim da ovo treba odmah da izbrišete /prekid/

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:44:07)

Niste. Vrijeme vam je isteklo. Izuzetno važnim stvarima. Možete da zaokružite misao.

JOVAN VUČUROVIĆ (20.06.18 16:44:35)

Da ponovim, može li neko da me prisjeti đe sam stao ako je čuo.

Dakle u konačnom ono što bode oči je da u obrazloženju piše da ovaj zakon dovodi do podizanja stepena opšte bezbjednosti, što je neistina i što je licemjerje, posebno u situaciji u kojoj se nalazi Crna Gora. Ovdje bezbjednost i sigurnost građana ne mogu da obezbijede oni koji su za to plaćeni, koji su za to zaduženi. Dakle, imamo građane nedužne koje ubijaju po ulicama, djeca su izložena životnoj opasnosti, kriminalni klanovi su uvezani sa režimom i ne postoje institucije koje mogu da spriječe to divljanje kriminala po ulicama. I sada dakle imamo ovdje jedan zakon koji treba da podigne bezbjednost.

Dakle, poručio bih vam da se uozbiljite i to baš da se uozbiljite ili makar da smanjite to konstantno vrijeđanje inteligencije naših građana.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:45:29)

Hvala gospodine Vučurović.

Kao što sam najavio sljedeći govornik je kolega Dragutin Papović, nek se prepriemi kolega Goran Danilović.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (20.06.18 16:45:42)

Hvala gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege,

Dakle Zakon o zaštiti lica i imovine, prije svega želi da obezbijedi to da je svaki čovjek bezbjedan ako nije izložen opasnosti, kada je ugrožen da njegova bezbjednost, odnosno kada je ugrožen njegov fizički integritet, odnosno njegova privatnost i sigurnost, zaštićena temeljna prava i slobode, a prije svega njegova fundamentalna prava koja proističu iz Ustava. Mislim da je ovakav zakon neophodan pogotovo ako imamo u obzir situaciju da je čak i u Parlamentu čovjek može da doživi teške napade, napade koji nijesu primjereni jednom, prije svega jednom skupštinskom ambijentu koji nije primjeren zvanju poslanika.

Naime, poslanici SDP-a su od jutros citirali jedan moj tekst, pri tom nijesu željeli ni da navedu ni moje ime. I upravo sam čekao da navedu moje ime da bih im odgovorio. Međutim, pošto to nijesu uradili dvoumio sam se da li da im repreciram, odnosno da li da komentarišem njihove izjave. Onda sam sad ipak odlučio da je ovo pravi trenutak da im odgovorim, jer upravo nije van teme nego je vezano za temu s obzirom na to da ugrožavaju moj lični integritet.

Gospodin Krivokapić, gospodin Konjević i gospođa Vuksanović su falsifikovali moj tekst koji sam objavio u "Monitoru" 2006. godine. Namjerno su ga preoblikovali, izostavili najveći dio njegovog sadržaja kako bi napravili aluziju na ovo sadašnje vrijeme.

Svako može da provjeri sadržinu tog teksta da se uvjeri u ono što sam ja napisao 2006. godine, može to da provjeri u štampanoj formi, može i u elektronskoj, ima na sajtu. Dakle, ovdje samo želim da zbog javnosti da zbog građana, da zbog kolega, zbog sebe, zbog njih koji postupaju na tako jedan, najblaže rečeno nekolegijalan način da im skrenem pažnju dakle da to nije u redu i da im odgovorim i da im kažem da se bave falsifikovanjem tekstova koje sam ja objavljivo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:48:05)

Molim vas da sačekate odluku sa predsjedavajućeg stola. Vas troje ste se prijavili, ne znam sad kome bih dao preporuku. Ako se dobro sjećam, procedura ima prioritet. Izvolite procedura.

JOVAN VUČUROVIĆ (20.06.18 16:48:27)

Vi dozvoljavate ovdje da se priča o stvarima koje uopšte nijesu na dnevnom redu. To što je gospodin Papović nekad bio Srbin i što je nekad pisao tekstove koji su bili ispravni, koji su bili u skladu sa...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:48:40)

Kolega Vučurović, meni se obraćate ne Papoviću. Direktno.

JOVAN VUČUROVIĆ (20.06.18 16:48:49)

To nas ne treba ovdje da interesuje jer mi pričamo, a čovjek je došao ovdje da nas sluša u vezi potpuno drugih stvari nekih. Sad on raspravlja sa SDP-om, oni su bili nekad na potpuno drugim stranama ideološkim dakle sad su isti i jedni i drugi dukljanska ideologija. Nekad je on bio Srbin oni su i tada bili Dukljani. Ne moramo o tome da slušamo kad je na dnevnom redu potpuno druga tačka.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:49:14)

U redu, možda ste u pravu da gospodin Papović nije razgovarao o temi, ali sam ja bio

mekog srca i Vas sam tako pustio da pričate. Niste pričali o temi, pominjali ste nekoga da je bio ministar, nije bio ministar ranije itd. /upadice/ Ali, dozvolite bio sam širokogrud i prema vama i prema gospodinu Papoviću, kolegi, a biću i dalje zato što je savršeno mirno, uljudno izrekao svoj stav bez vrijeđanja, argumentovan, sad kako ko cijeni.

Vi želite gospodine Papović?

Da li, ako želite proceduru. Izvinite. Znači, možda bih, da Vam sugerišem, možda bi neko u ime vašeg kluba, ispred vas je mogao pokrenuti proceduru da ne ispadne previše.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (20.06.18 16:50:21)

Ovo što je rekao gospodin Vučurović je klasična neistina i pozivam svakoga ko ima jedan dokaz o tome neka ga objavi.

I još jednu stvar da kažem, dakle ta vrsta podmetanja, da ta vrsta ajde da kažem nekolegijalnog rada je zaista mogu reći degutantna. I nekih puta se zaista dvoumim da li da reagujem, ali evo, poslije toliko nekih situacija, prozivki smatram da ipak treba ovo jednom raščistiti.

I druga stvar, mislim da ovdje zaista makar kad ja nastupam kada govorim, zaista sa respektom govorim o svim kolegama. Nikada ne govorim o njihovim ličnim osobinama, o njihovim ličnim opredjeljenjima, političkim orijentacijama i mislim da čitav Klub DPS-a konstantno demonstrira takvo jedno ponašanje bez obzira na ovakve uvrede, na ovakve kvalifikacije mi ćemo tako nastaviti jer je to ono što je primjereno našoj politici. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:50:23)

Hvala kolega Papović.

Na Vaše izlaganje se osvrnuo ispred kluba SDP-a, je li tako?

Gospodine Konjeviću, mjesta za repliku nijesam našao.

Samo momenat, gospodin Vučurović pozivate na što sad proceduru ili što? /upadice/ I Vi ste njega tako da ako se ne pozivate na proceduru, molim vas, nemate pravo na riječ. /upadice/

Gospodine Vučurović, kolega Papović je demantovao ono što ste Vi tvrdili za njega. On kaže da to nije to. Tako da cijenim da nije bilo mjesta niti je bilo prama Vama što uvrjedljivo. Izvolite.

Kolega Konjević, Vi želite?

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 16:52:21)

Pojašnjenje. Evo ja ću da pročitam član 101.

Ako se poslanik ili drugi učestnik u radu sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazi o drugom poslaniku navodeći njegovo ime ili funkciju, poslanik na koga se to odnosi ima pravo da zatraži riječ i dobije pravo na repliku. Negativan kontekst jer je spominjujući moje ime rekao da sam nešto falsifikovao. Ja želim samo da to demantujem ništa drugo.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:52:45)

Imate pravo na odgovor.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 16:52:49)

Ne, imam pravo na repliku. Ne na odgovor što mi vi dajete.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:52:51)

Na repliku onda Vam ne dam repliku. Imate pravo na pojašnjenje, ali repliku vam ne dam jer je izvinite. Izvinite, gospodin Papović i dalje tvrdim, mislim da sam ga cijelo vrijeme pažljivo slušao, argumentovao, potpuno smireno rekao svoje navode i stavove i na osnovu onog što ste Vi čitali prethodno, u prethodnoj tački dnevnog reda, što je neki poslanik nekada pisao.

Tako, izvolite, imate pravo na komentar, ali repliku ne možete dobiti.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 16:53:24)

Gospodine potpredsjedniče.

Ne, samo pojašnjenje jedno sa Vama. Molim vas, molim Vas.

Falsifikovanje je u krivično-pravnom smislu krivično djelo. Ako nekome kažete, spomenete ga imenom i prezimenom da je zloupotrijebio i falsifikovao nečiji tekst. Dakle, to ne može biti u pozitivnom kontekstu. Na nivou elementarne jezičke logike. Ja Vas molim čitam vam 101 - ako se poslanik ili drugi učesnik u radu sjednice u svom izlaganju, to je bilo izlaganje povodom Zakona o zaštiti imovine i lica, u negativnom kontekstu izrazi o drugom poslaniku navodeći njegovo ime, naveo je, poslanik na koga se to odnosi ima pravo da zatraži... /prekid/

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:54:07)

Gospodine Konjeviću, mislim da možete iskoristiti pravo na komentar njegovog izlaganja.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 16:54:18)

Gospodine potpredsjedniče, pravo na komentar je jedno. Pravo na repliku je drugo. Ja se pozivam na član 101 i Vi znate zašto ja tražim repliku. Dugo smo ja i Vi u ovim vodama i ja Vas molim čitam Vam Poslovnik.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:54:33)

Poznavajući, baš zbog toga i cijenjeći da je kolega Papović u ovom domu prvi put i na kvalitet njegovog izlaganja neću Vam dati pravo na repliku.

Iskoristite pravo na komentar.

Ja repliku razumijem izuzetno striktno. Vidite koliko dozvoljavam da imate diskusija između sebe, političkih stavova i td. Ne smatram da je bio toliko kršenje Poslovnika od strane kolege Papovića, onoga što su poslovničke odredbe, da Vam dam pravo na repliku. Izvolite, komentar.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 16:55:14)

Gospodine, samo još rečenica prema Vama. Molim Vas molim čitamo.

Ako se poslanik ili drugi učesnik u radu sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu, Vi mi recite da ako nekome kažete, ako ja kažem Vama, ne bilo primijenjeno što bi narod rekao, da ste nešto falsifikovali - da li vi to doživljavate kao pohvalu u pozitivnom smislu ili nešto negativno? Ako mi kažete da to nije negativno onda da riječ falsifikovanje uvedemo i da se hvalimo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:55:47)

Kolega Konjeviću Vi znate dobro da je to politički odnos prema načinu koji ste Vi intepretirali. Navodni tekst koji kolega Papović kaže da nije bio takav. Dajte mi argumente da je bio.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 16:56:03)

Ja kolegu Papovića, kad sam čitao tekst, nisam uopšte spomenuo. Ja mogu sada da kažem da je za mene iznenađenje da je ovo napisao gospodin Papović.
Ne bježim, nego tražim repliku.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:56:15)

Imate je. Imate repliku.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 16:56:22)

Imam repliku. Zahvaljujem.
Dozvolite. Ok, u redu. /upadice/

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 16:56:40)

Kolege proglašavam pauzu.
Pauza je proglašena.
Kolege nastavljamo.
Pravo na komentar ima kolega Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 16:58:43)

Dakle ja sam danas u diskusiji koristio jedan tekst koji je napisao poslanik Demokratske partije socijalista, kako sam kaže, 2006. godine. I ja sam citirao jedan dio tog teksta koji između ostalog objavljen u "Monitoru" dakle pod naslovom "Crnogorski karteli i tajkuni - druga generacija korumpirani heroji" to je taj tekst.

Citiram opet, uvaženi kolega poslaniče iz DPS-a, to su vaše riječi. "Pošto je Crna Gora tada postala nezavisna malobrojne zaslužne patriote i prvoborci (Vi stavljate citate), odnosno crnogorski tajkuni podijelili su između sebe novodobijenu zemlju kuće i radnje u novodobijenim gradovima i postali za crnogorske prilike pravi lend lordovi. Naravno, prvo je knjaz Nikola za sebe obezbijedio najljepša imanja, imanja zabrane koji su danas nacionalni parkovi, podigao dvorce, a sve do perioda ustavnosti u Crnoj Gori državni budžet nije razdvajan od budžeta knjaza Nikole tako da niko nije znao kolika su knjaževa primanja." To sam citirao danas.

Opet Vaš citat: "Crnogorski tajkuni su se obogatili na bazi socijalne nepravde. Kršenja zakona koji su sami izglasali i primjene grube sile, a sve im je to omogućavao njihov nedodirljivi status u Crnoj Gori. U cilju boljeg održavanja kartela monopola i tajkunske organizacije najmoćnije porodice u Crnoj Gori su između sebe izgradile rođачke veze." Jeste li vi ovo napisali gospodine Papoviću?

Dakle, niti je bilo ko, bilo šta na bilo koji način falsifikovao. Kolega Papović je ovo napisao, sada nam je pomogao, 2006. godine i ja mislim da tu nije ništa nekorektno ako citirate i danas smo to uporno govorili. Radi se o citatima iz teksta koji objavljen u "Monitoru" evo 2006. godine autor je poslanik Demokratske partije socijalista. Rekao sam precizno, tada nije bio poslanik Demokratske partije socijalista, danas je u aktuelnom sazivu, nijesam želio da spomenem ime u

tom dijelu očekivao sam da će kolega Papović da iskoristi priliku na najbolji način, ali nije korektno. Ova dva pasusa iz obimnijeg teksta sam pročitao danas prilikom mog izlaganja. I kolega Papoviću pošto ste mlad poslanik, mlad u smislu staža uz potpuno uvaženje Vaše i akademske reference i lično uvažavanje, nije korektno s Vaše strane da upotrebljavate tako teške riječi. Falsifikovati je teška riječ. Ja sam Vas citirao. Da li se ja slažem sa Vašim tekstom ili ne, manje je važno. Ovdje je sada važnije da li se Vi slažete sa Vašim riječima ili ne.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:01:45)

Kolega Papović, imate pravo na odgovor na komentar na Vaše izlaganje.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (20.06.18 17:02:16)

Ovdje se radi o tome da je istrgnuto iz konteksta ono što sam ja tada napisao, tekst koji sam napisao odnosi se na period od 19. vijeka do 1941. godine.

Dakle u tom tekstu se ne govori o kasnijem periodu, ni slučajno o periodu koji je nastao nakon 2006.godine ili od 21. vijeka. Dakle, on je bitno izmijenjen tamo su recimo ostavljene praznine sa aluzijom da se ostavi možda ime za nekog od današnjih političara i po mom mišljenju to je zaista bitno prepravljavanje onoga što sam ja napisao. Bitno prepravljavanje onoga što sam napisao i objavio, a prezentirano na ovaj način ne mogu drugačije da nazovem nego falsifikovanje.

Pozivam svakoga da može da pročita te tekstove bilo u štampanoj bilo u elektronskoj formi, o tome se radi.

Kada se gospodin Konjević ovako se obraća kolegijalno, ja mislim da je prije svega kolegijalno ako govorite nekom od kolega da mu kažete ime i prezime, ako već raspravljamo direktno, ako želimo da ukrstimo argumente. A ne, znate jedan poslanik DPS-a, koji je istoričar pa znate recite direktno. Nijeste u prvom obraćanju danas ni Vi ni vaše kolege i ja imam potrebu da samo ovo raščistim bez ikakvog drugog motiva.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:03:57)

Hvala kolega Papović.

Dozvolite vašem predsjedniku stranke da se javi pa nemojte proceduralno i dozvolite meni da pokušam da privedem kraju raspravu.

Takođe se javio kolega Vučurović.

Samo momenat, ja se izvinjavam, ali mislim da je pojašljenje u duhu onoga što sam ja cijelo vrijeme govorio. Izraz nije bio toliko uvredljiv koliko god da vam zvuči moramo znati dobro jezik, da dobijete repliku.

Izvinite kolega Krivokapić imate pravo.

RANKO KRIVOKAPIĆ (20.06.18 17:04:38)

Znači fakti.

Poslanik Papović je na tački koja veze nema sa tim, koja je završila prije tri sata, govori o drugoj temi. Da ste poštovali Poslovnik odmah biste ga prekinuli. Jer nije tema iseljavanje, nije tema dijaspora, nije tema i to je bilo u prethodnoj tački dnevnog reda. Da ste poštovali Poslovnik odmah biste ga prekinuli, ajmo dalje. Pustili ste, dozvoljavam, puštao sam i ja u 13 godina predsjedavanja, da to doprinosi nečemu, imao je to prilike da uradi puae četiri sata. Treba malo vremena da se skoncentriše.

Sljedeće, ja ga nijesam spominjao ni kao poslanika, niti sam rekao da poslanik DPS-a,

samo sam citirao stvari i u to u replici sa gospodinom Bulatovićem. Naveo sam citat i rekao što se vrijeme više mijenja, to se neke stvari sve više iste, ne govoreći da je citat poslanika DPS-a, ne govoreći ništa od toga, samo kao jednu mudrost, istorijsku mudrost koju sam smatrao da je dobra da je zajedno prihvatimo.

Kolega Papović je mene oslovio, rekao da sam podmetnuo nešto, pri tom ponavljam nijesam ga ni u iluziji naveo. Prema tome, imam pravo na repliku jer je prekršio bar tri, četiri norme po ovom Poslovniku, a moram da štitim svoje pravo i da dam svoje mišljenje i pokazao dobronamjernost želeći da jednu istorijsku pouku zajedno izvučemo. Ništa više. Čak je nijesam implicirao nego sam naveo Petrovići u obje interacije i molim da mi date replike.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:06:23)

Kolega Krivokapiću i Vama takođe kao gospodinu Konjeviću neću dati repliku. Cijenim da moj stav nije imao novih argumenata da promijenim u načinu kako vodim sjednicu.

Kolega Papović je bio dovoljno jasan da opovrgne ono što misli da mu je podmetnuto i sad je u drugom pojašnjenju pojasnio kako on to smatra, tako da nije bilo uvredljivo na Vaš račun. Vi ste dovoljno političkiiskusni i znalci i Vi i gospodin Konjević, da znate kako informaciju plasirate građanima da oni misle da je to aktuelna informacija.

Dozvolite gospodinu Papoviću da se brani na taj način od toga.
Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (20.06.18 17:07:13)

Gospodine Nimanbegu, ako se Vi i ja ne možemo složiti oko elementarne činjenice, ja sam navodio samo činjenice, a Vi kao potpredsjednik imate elementarnu obavezu, da ste imali dignitet vođenja te sjednice i autoritet da poštujete činjenice i da mi date moje pravo. Ako neko ko je predsjedavo 13 godina ne može dobiti elementarno pravo u ovom Parlamentu, to je problem za Vas nije za mene. Ja ću se za pravo izboriti, ali je to problem za Vas. Nećete imati elementarni autoritet da date što je replika. Ako ovo nije replika ništa nije replika.

Niti sam čovjeka dirao, niti sam čovjeka prozivao niti je ta tačka dnevnog reda, imenom sam spomenut i optužen za falsifikat.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:07:45)

Gospodine Krivokapiću, Vi znate da procedura ide na taj način, da se Vi pozovete na proceduru, da ja kao predsjedavajući pojašnjavam i bez razjašnjenja da možemo glasati ovdje u Skupštini u vezi toga. Nikad nijeste radili, ni Vi u prethodnom mandatu, nego ste dozvoljavali da predsjedavajući to odluči. Budite toliko demokratski i prihvatite moju odluku, a ja ću sa bremenom, da li imam autoritet da predsjedavam ili ne sam se izboriti. I dalje cijenim da kolega Papović nije Vama načinio odredbu da Vi imate pravo na repliku.

Izvolite, komentar ako želite?

RANKO KRIVOKAPIĆ (20.06.18 17:08:30)

Ja ću samo reći da Vi falsifikujete, to imam pravo pošto kažete da to nije uvreda i da to nije činjenica. Ponavljam, nijesam ga spomenuo, nijesam ga implicirao, citirao sam na tačke dnevnog reda, ali to je dokaz da zajedno možemo praviti povjerenje. Vi nemate to povjerenje da vodite poslije ovoga na taj način sjednicu, a ja ću iskorisiti komentar. Nema problema, a poslije mene neka govori ko god hoće. Govore televizije, govore mediji, nemam nikakav problem da saopštim činjenicu. Činjenica je ta i veći je ovdje problem što ste Vi urušili svoj kredibilitet nego što ću ja ponoviti neke političke činjenice.

Naravno, nemamo svi isti kredibilitet.

Mogu li govoriti sada?

Poruke su sljedeće, nečiji tekst je nečije pravo. Citirao sam da litteram ne spominjući autora da bih dao istorijsku poruku. Ovo je poruka što bi rekli pravници mutatis mutandis, da u Crnoj Gori taj model vladanja se ne mijenja i da se ponavlja poslije 100 godina na drugi način. Evo citirajući nekog drugog, Živka Andrijaševića. On kaže u politički spisima o knjazu Danilu da Austrougari, mislim da je strana 13 da pogledate u političkim spisima, kaže da austrougarski špijuni u Crnoj Gori zovu Pera Tomova, brata Njegoševog, vlasnik Crne Gore. Znači, mutatis mutandis 200 godina kasnije vi zavedite političku paralelu. Mi ovdje kao narod ne možemo prekršiti nešto što je mudrost civilizacije, da je istorija učiteljica života. Ne možemo ne dovesti u vezu iseljavanje koje je gospodin Papović pisao, iz Crne Gore sa zloupotrebama, nepravdom, raslojavanjem sa ovim što se sada dešava. To piše u Izvještaju Evropske unije i raslojavanje, i korupcija na visokom nivou, i ugroženost političkog i pravnog sistema infiltriranje korupcije i kriminala u sistem i priznanje drugog čovjeka najjače partije u Crnoj Gori za organizovani kriminal. Vi tu ako ne vidite istorijsku paralelu ne morate, a mi moramo da ukazujemo na to, tražeći argumente koji nijesu naši. Upoređujući istorijsko iskustvo da bismo zajedno kao narod, kao politički narod ne kao pravoslavni, islamski i neki drugi narod, našli odgovore na iseljavanje i to je bio naš.

Ponavljam Vi ste dozvolili nešto bez presedana. Da se neko ovdje izvrijeđa na tački dnevnog reda koja nema veze sa prethodnom tačkom dnevnog reda, da nam ne date pravo koje nam Poslovnik garantuje. Ponavljam, preživio je ovaj Parlament mnogo što šta, preživio je ovaj Parlament kada su me sa tog mjeseta zvali izrodima i izdajnicima, zato što nećemo u rat upravo da branimo manjinske narode, ali nije dobro. Nije dobro, kolega Papović neće mu ništa biti od moje riječi, nije moja želja bila čak ni da ga spomenem, da iskoristim njegov tekst za zajedničku poruku. Ponavljam, čak ne impliciram da je to on, da ga ne bih doveo u neprijatnost, ali nije dobro kad ovdje ne mogu ostvare poslanici, elementarno pravo jednako za sve. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:11:46)

Hvala kolega Krivokapiću.

Prije nego što dam riječ, dajem riječ kolegi Papoviću, ja ću Vama odgovoriti jer Vi ste se obratili i meni. Budite sigurni da ja ću pokušati da Vas zaštitim maksimalno što mogu, ne samo Vas nego i sve poslanike u ovom domu, a gospodina Papovića ću više štiti nego što štitim Vas, ne za to što je on dio koalicije, nego znam da on u sebi nema još tog političkog iskustva da zna ono što ste Vi, gospodin Konjević i kolegica pokušali politički da imputirate da je taj tekst od danas. On je bio dovoljno jasan i breme svi nosimo svoje, tako da kolega Papović imate pravo na odgovor na komentar.

Kolega Papović, imamo javljanje za proceduru u ime Kluba kolegica Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (20.06.18 17:11:47)

Ja se izvinjavam, moram zaista u ime Kluba da reagujem.

Prije svega ovo sada što se desilo da kažem da smo očekivali kada se i ovaj dio opozicije vratio, kolegijalnost i neki konstruktivan pristup. Očigledno da su građani poslije izbora svima pokazali gdje im je mjesto i da sigurno i to utiče na današnji ovakav rad.

Ovo epohalno otkriće teksta objavljenog u "Monitoru" jednog istoričara zaista je zavređivalo ovoliko pažnju i hvala kolegama što su nas upoznali sa tim tekstom i što zaista misle da su neko epohalno otkriće učinili. Drago mi je, tekst sam pročitala, tekst smo svi pročitali i tekst nema nikakve veze sa onim na koji način su taj tekst ovdje prezentovali kolege iz opozicije, tako da ovako nepoštovanje izbornih dokumenata implicira /prekid/ , nepoštovanje kolega prije svega.

Molim vas, dajte fono zapis poslanice Vuksanović Stanković da pročitamo i vidimo na koji način je ona, šta je uvodni dio bio prije nego što je počela da citira. Dakle, na koji način je taj tekst pročitao i zaista istina je što kažete, taman kao što je istina ono što ste govorili posljednjih godinu dana.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:14:23)

Pravo na odgovor ima kolega Papović, a onda se javila koleginica Draginja.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (20.06.18 17:14:37)

Hvala Vam još jednom potpredsjedniče i na Vašem odnosu prema meni, dakle nimalo, tako kažem sad neravnopravnom, odnosno da su ostale kolege neravnopravne. I upravo evo tu kolege iz SDP-a pokazuju tu ravnopravnost.

Zamjerali su mi što sam ja iskoristio diskusiju o ovoj temi da odgovorim ono što su oni danas ranije rekli vezano za moj tekst, a oni su danas, pazite da li je to slučajno, trojica poslanika, odnosno troje poslanika SDP-a u okviru rasprave o Zakonu o dijaspori i iseljenicima, govorili o mom tekstu. Pazite, oni optužuju mene za ono što su oni danas javno demonstrirali.

Druga stvar, zašto baš u okviru tih diskusija da se pomene moj tekst. Nikakve veze nije imalo sa tim Zakonom o dijaspori i iseljenicima, zaista nikakve. I očigledno da je to bila smišljena akcija da se na osnovu pogrešne interpretacije mogla teksta ja politički nekako napadnem i da se na taj način nanese meni politička šteta. Iz tog razloga zaista ja sam smatrao da treba ovako da reagujem i da, prije svega, ukažem na ono što su elementarne činjenice u ovom slučaju.

Dakle, ovdje nema nikakvog drugog motiva izuzev toga. Ja Vam se zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:15:58)

Koleginica Draginja se prva javila pa onda Vi sljedeći.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (20.06.18 17:16:02)

Uvažena Skupštino, da ste meni dali prvoj riječ, pretpostavljam da ne bi došlo do ovih problematičnih izjava koje smo danas ovdje čuli.

Ja ne znam kolega Papoviću što se Vi toliko uzbuđujete, uzbudili ste se vi, uzbudio se vaš potpredsjednik Gvozdenović i sada da kažem svima ja u životu nikad ništa nisam falsifikovala. Vi mene ste ovdje danas indirektno nazvali kriminalcem, zajedno sa Vama gospodine Genci.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:16:35)

Koleginice Draginja ja Vam se izvinjavam i to stvarno vam se izvinjavam, ali vaša dvojica kolega komuniciraju sa mnom tako da oni nemaju, iz vašeg Kluba nemaju

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (20.06.18 17:16:47)

Ja molim moje kolege iz Kluba da me saslušaju takođe.

Znači, suština priče je sljedeća: Ovdje niko neće uticati na moj stav kako ću ja nešto da protumačim. Ja sam tri ili četiri puta ponovila jasno citiram kolegu iz DPS-a. Znala sam da će se prepoznati nisam mu ime. Ali, u čemu je suština, ja sam htjela da pročitam čitav tekst, ništa da izvučem iz konteksta, ali sam znala da nemam vrijeme za to. Čak šta više potpredsjednik koji je ovdje bio je danas u odnosu na mene prekršio Poslovnik jer mi nije dao pravo da reagujem proceduralno. Pri tome pokazao opšte neznanje jer nije znao član, to vam je isto kao znate, kad uzmete pa zamislite da sudija pita stranku u toku postupka - a izvinite koji je član zakona.

Meni je danas povrijeđeno ustavno pravo na slobodu izražavanja jer sam prekinuta u mojoj

posljednjoj rečenici. Bilo bi jasno, da me je on pustio da izgovorim posljednju rečenicu, a ja ću je sad vama reći ovdje, i onda sve razjašnjavam.

Zašto nisam citirala čitav tekst, nisam imala vremena. Citirala sam ono što sam smatrala da treba. A moja posljednja rečenica koju dovodim u vezi sa onim što sam citirala je sljedeća: - potpisujem sve što je rekao poslanik DPS-a, teško je bolje objasniti razloge zbog kojih je 1/4 radno sposobnog stanovništva napustila Crnu Goru, i ovdje sam prekinuta, samo ostaje da nam odgovori kako je moguće vidjeti vijek i po u prošlost, a ne vidjeti istovjetnu sadašnjost. Suština je da sam analogno tom tekstu željela povući iz mog ugla sa sadašnjošću.

Druga stvar, Vi ste ovdje mene danas optužili i nas da smo mi ovo falsifikovali. Vi očigledno prvo ne znate razliku između krivičnog djela falsifikata, falsifikovanja, šta znači citirati. Vi ste dužni sada, po odredbama Krivičnog zakonika Crne Gore da prijavite nadležnom Državnom tužilaštvu da je ovdje neko učinio krivično djelo falsifikata. Nadležno Državno tužilaštvo će, shodno svojim ovlaštenjima, podnijeti krivičnu prijavu ili neće, u zavisnosti od toga, to je znači pravni postupak. Da li će utvrditi da li ima osnova ili ne.

Ukoliko postupak ne bude pokrenut, a Vi ste dužni da ga kao građanin prijavite, onda ću ja podnijeti krivičnu prijavu protiv Vas za lažno prijavljivanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:19:30)

Hvala kolegice Vuksanović.

Kolega Papović da li želite, da li morate? Izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (20.06.18 17:19:39)

Nema zaista riječi ovdje o nekom uzbuđivanju, ovdje je jednostavno riječ o tome da se raščiste stvari, da se raščisti situacija i upravo ovo nastojanje da se moj tekst dovede u današnji kontekst, dakle ja govorim o situaciji do 1941, a ovi pokušaji da se to prenese na današnje stanje su, ja mislim, klasični primjer zloupotrebe mog teksta.

Druga stvar, pa evo ako već kolege iz SDP-a zanima šta sam ja pisao 2006. mislim da bi bolje bilo da ih zanima šta su oni govorili u tom periodu, gdje su bili u tom periodu. Ili, recimo evo gospodin koji je nekad bio predsjednik Parlamenta kad je izjavio: "Milo Đukanović predstavlja visoko stablo u istorijskoj šumi Crne Gore", onda "Povratak Mila Đukanovića na poziciju premijera je nešto najbolje što se Crnoj Gori moglo dogoditi u aktuelnom teškom ekonomskom momentu", zatim "Ja čitam istoriju, Milo Đukanović je piše" i slične teme.

Dakle, mislim da imaju dovoljno materijala da čitaju ono što su tada pisali i izjavljivali. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:20:58)

Poštovane kolege,

Evo samo, kolega Vučuroviću, samo sjedite malo. Mislim da je vama jasno da je ovo bila izuzetno korisna debata u ovom parlamentu, izuzetno korisna.

Takođe bih želio da mi kolega Krivokapić kaže, sad navode zašto replike.

Javio se kolega Vučurović za proceduru. Izvolite kolega Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (20.06.18 17:21:34)

Imali su 18 godina da rasprave to, bili su na istom fonu potpuno, ajde da ne nastavljam s tim, htio sam i ja da citiram.

Prije svega, htio sam da pozovem da se vratimo na tačku dnevnog reda i da pokuša gospodin Korać da mi odgovori na postavljena pitanja, na neke nedoumice. Takođe, neću da se

vraćam na gospodina Papovića i na njih, ali sam ipak htio i ja da nešto, ako imam minut da citiram.

Kaže ovako gospodine Nimanbegu, Vama se obraćam. Kaže:"Na Kosovu je napadnuta Jugoslavija. Kosovo je bedem srpskog i crnogorskog naroda koje ne može pasti dok je nas i pokolenja naših i potomaka. Nebrojeno puta smo rekli Kosovo se mora braniti svim sredstvima". Znae ko je to rekao. Gospodin Milo Đukanović. Tako da ako se već bavimo citatima nemojte neke drugorazredne istoričare da citiramo nego da se vratimo na čovjeka koji predvodi ovaj režim i na temu dnevnog reda.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:22:37)

Hvala na pozivu da se vratimo na temu, ali moraću dati riječ gospodinu Krivokapiću. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (20.06.18 17:22:44)

Replika zato što drugi citat nijesam čuo gdje sam ga rekao, a prvi ću reći gdje sam rekao, jer znam što kažem i ostajem pri tome, da je Milo Đukanović u visoko stablo u istojskoj šumi Crne Gore. Ako mislite da neko može vladati 30 godina poslije Petra I najduže i kralja Nikole u istoriji Crne Gore, a da može biti malo stablo, ne može. E, kakvo je to stablo vrijeme će pokazati i ja ostajem pri tome za razliku od Vas, nema potrebe da se pravdam. Drugi stav ste izmislili - da je najbolje što se može desiti Crnoj Gori, to ste izmislili. Prvi ostajem doslovce pri tome, ne negiram da je to tako visoko stablo će svakako biti, e vrijeme će pokazati dobro ili loše. Ja ni tada nijesam rekao kakvo će to stablo biti, nije se moglo ni znati. Ne može niko znati. Da je visoko stablo sigurno.

Na kraju uzmite svaku istoriju Vi ste istoričar 20. vijeka pogledajte ko je najveće stablo u istoriji 20. vijeka. Pogledajte koje je najveće stablo u svim jedinicama 20. vijeka. Siguran sam da to nije neko ko je pozitivan, a takođe visoko stablo u istoriji 20. vijeka. Ostajem pri tome - Milo Đukanović je visoko stablo u istoriji Crne Gore, bez greške. Kakav će biti konačan sud ne kaže se džabe "konac djelo krasni" ta latinska izreka živi. Inače, na grbu italijanskog državnog tužioca protiv mafije upravo piše to - "Konac djelo krasni". Za svakog od nas će vrijeme pokazati na kraju što smo, neki koji su manja stabla, neki koji su veća stabla, ali će na kraju političkog života se pokazati što smo bili. Ima u svačijem političkom životu i dobrih uspona i padova, kao i u svakom ljudskom životu, to je neizbježno. Ali zato je ostavljeno da se na kraju presabere što je bilo dobro, a što je bilo loše.

Ne postoji u istoriji Crne Gore ni svetac Petar I da je sve bilo dobro. Ni kod sveca Petra I ne postoji da je bilo dobro, ali zato se sabere, pogleda motivi, djela, rezultati nekad i istorijske okolnosti slome ljudi. Ja ostajem pri tome da je Milo Đukanović visoko stablo u Crnoj Gori ne dodajem ništa, što sam tada rekao niti dodajem niti oduzimam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.06.18 17:25:15)

Hvala. Nastavljamo dalje. Izuzetno korisna tema. Kolega Danilović je na redu. Izvolite kolega.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 17:25:50)

Da se ne maltretiram i ne ustajem ako ima još nešto korisno kao ovo do sada. Kad smo već kod stabla i kod visokog stabla da se mi vratimo obavezno šticećenim objektima.

Uvaženi predlagači, želim da pitam zašto ste iz obavezno šticećenih objekata izuzeli bolnice i škole. Nemojte samo da mi kažete da ne umijem da čitam pravni tekst, pa da to može, znam ja da može, ali kad imate član koji uvodi obavezno šticećene objekte, štite tržne centre obavezno, ne

bolnice i ne škole. Hoćete da vam ja kažem zašto, pošte ste vi stručnjak za ovu oblast. Zbog toga što je to definitivno novac poreskih obveznika radi se o budžetu, pa i ne mora, iako je danas u svijetu terorizam upravo fokusiran na ta najosjetljivija tkiva i najosjetljivije objekte primjer Amerike, Srednje Evrope, Zapadne Evrope koga god hoćete. Ja uvijek kad imam pred sobom vaše predloge zakona razmišljam o tragu novca. Zašto o tragu novca? Treba namjestiti posao zaštitarskim firmama, treba ih natjerati, neke privredne subjekte, privatne, državne, opštinske da nešto rade obavezno da zato izdvajaju novac da od toga neko lijepo živi. Imamo višak policajaca po glavi stanovnika. Sada ćemo imati najveći broj policajaca po glavi stanovnika u Evropi i najveći broj, ja ću reći nešto što nije zbirna imenica, ali da građani razumiju zaštitara po glavi stanovnika u Evropi. Budite u to sigurni. Ne morate da mi odmahujete glavom nego ćete mi odgovoriti konkretnim činjenicama. Ja ovaj posao radim malo duže nego Vi i odlično ga poznajem.

Maloprije sam Vam u onom uvodnom pitanju rekao da ste nedosljedni. Molim Odbor da Vas ne maltretiram da promijene nešto što je nedopustivo.

Uvažena gospodo predlagači,

Ne možete da ostavite u kaznenim odredbama član 74, ne možete da ostavite da će se nekome zabraniti aktivnost, profesionalna djelatnost, na tri odnosno šest mjeseci, ako bude povratnik u činjenju prekršaja. Zašto? Ja znam za vaš odgovor da se radi o zabrani djelatnosti lica koje se bavi zaštitarstvom, ali uvaženi gospodine morate da pročitate član 57 zakona za koji tvrdite da ste Vi pisali. Ne moraju pravna lica, odnosno zaštitarske firme štiti vodovode, vodovod može da odluči da sam radi taj posao, pa šta hoćete da vodovodu zabranite osnovnu djelatnost od tri do šest mjeseci. Morate biti precizni, pravo je izuzetno precizna stvar to govorim iako nijesam pravnik naučio sam od pravnika, naučio sam kao parlamentarac, kao zakonodavac. Ovo je prepisivanje od starog zakona pokušaj da se usvoji novi, ali vrlo neuspjao. Ne možete, uvažena gospodo, da nam nudite nešto što je vrlo problematično. Imam, nažalost vremena samo još da se pozabavim jednim članom koji ćete mi takođe objasniti da mi kažete uporednu praksu pošto je nema, a vi se pozivate na domaće zakonodavstvo ne na iskustvo nego na standard. Vi opet biste bili dužni da mi kažete gdje je upisan taj domaći standard? Vrste ovlašćenja, molim javnost da ovo zna, uz Komunalnu policiju koja krši svoja ovlašćenja vrlo često mogao bih reći da smo se malo i o čudu zabavili. Sad imate sljedeću radi vršenja poslova zaštite lica koje vrši poslove zaštite ovlašćeno je da utvrdi identitet lica, daje upozorenja, izdaje naređenja zaustavi, izvrši pregled lica, predmeta, vozila i polovila, privremeno oduzme predmete, zadrži lica zatečena u izvršenju krivičnog djela i prekršaja. Molim vas, koja je razlika između policajca i ovih lica? Koja je škola za ove osobe koje trebaju da primljenjuju u jednom trenutku ZKP? Na koji način stiču obrazovanje? Da li ste vi kao predlagači svjesni da danas policajac u Crnoj Gori mora da završi srednju školu, da potom ima dvije godine akademije, a ovdje uvodite da ista ovlaštenja koriste lica koja imaju treći ili četvrti stepen stručne spreme, da imaju položen ispit.

Molim vas cijelo vrijeme, gospodine predsjedniče, ako vam to nešto znači, mislim da sam to čak na strpljenje zaslužio, uz kršenje procedure, pa čak i dok sam ja govorio, uz kršenje procedure odlagano je to da govorim pola sata. Molim Vas za trideset sekundi.

Ja želim da završim jednu vrlo konkretnu priču. Mogao sam da zaustavim svoje izlaganje da zamolim potpredsjednika da se on utiša dok govorim, ali nijesam uspio.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:31:13)

Slušajte me, nema potrebe, na primjer Vi ste već sad potrošili tih 30 sekundi. Imate 30 sekundi da privedete kraju, svakako.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 17:31:28)

Dakle, znam odlično šta slijedi kao odgovor. Ova ovlaštenja se koriste u određenom prostoru, ali vas ja pitam na koji način, kako, dal' to znači da onaj koji prati dragocjenosti ili onaj koji prati nešto što je očigledno vrednije od života, jer tjelohranitelj nema pravo na oružje, ali zaštitar ima, kad je u pitanju novac može naoružanje, kad je u pitanju tjelohranitelj ne. Ne branim

tjelohranitelje ali zašto ste to ostavili uopšte. Dakle, u nekoj koloni automobila lice koje ima kurs ili ga nema, koje ima sumnjivo obrazovanje /prekid/ nekome ko je dokazao da nije tamo, može vršiti kontrolu, može na otvorenom moru izvršiti kontrolu plovila na kojemu ili sa kojega prijete opasnost dragocjenom teretu koji vozi. Ovo mi pojasnite pa ću biti vrlo zadovoljan da polemishem sa Vama.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:32:23)

Hvala Vam.
Želite li da odgovorite?
Izvolite.

SAFET KORAC (20.06.18 17:32:29)

Gospodin Vučurović čeka odgovor, a prije njega i gospodin Rakočević.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:32:37)

Samo da Vas uputim, vodite računa da za odgovor imate po dva minuta i da imamo još dva diskutanta i prelazimo na Zakon o sportu.
Izvolite.

SAFET KORAC (20.06.18 17:32:43)

Oko pitanja gospodina Rakočevića, lijepo sam objasnio kod odgovora za gospodina Konjevića. Primjenjujemo međunarodne standarde i već su neki standardizovani u domaćem Institutu za standardizaciju Crne Gore, dakle i tu imamo standardizovane određene standarde ovdje. Neki će tek biti standardizovani i zbog toga smo predvidjeli ovu odredbu. Ne možemo zakon mijenjati ako se uvedeni neki novi standard pa ćemo mi ponovo raditi nove izmjene zakona.

Gospodine Vučuroviću, ne mogu raditi zaštitari ono što radi policija. Tu imamo jasnu zabranu, u obavljanju poslova zaštite zabranjeno je praćenje trećih lica, bez ili upotrebu tehničkih sredstava, prikupljanje podataka o licu i tako dalje. Sve ono što predstavljaju policijska ovlaštenja u smislu policijskog posla. Oko onoga gdje kažete da afirmišemo zapošljavanje ljudi koji su bivši bezbjednjaci ili tako da nazovemo, koji su radili u ANB-u, u Policiji, istina je, ali ne afirmišemo ih zbog toga što su oni takvi kakvi jesu nego ih afirmišemo zbog toga što znaju ono što znaju. Ne možete nekog ko je radio 40 godina u Policiji na poslovima posebne jedinice policije, specijalne antiterorističke jedinice i tako dalje, tjerati da ide na tri mjeseca u Danilovgrad da se osposobljava za ono što on 300 puta bolje zna od ovoga što će naučiti ovamo. Dakle, neću se složiti sa Vama da imamo tu bilo kakvu diskriminaciju po tom osnovu.

Oko tajnih podataka i oko ličnih podataka mogu zaštitari doći u situaciji da dođu do nekog ličnog podatka. Sa tim ličnim podatkom moraju isključivo postupati po Zakonu o zaštiti ličnih podataka. Ista je stvar i oko tajnih podatak, sa Zakonom o tajnosti podataka. To je obaveza zaštitara, ne možemo to predvidjeti, ali se vrlo često dešava da zaštitar kroz vršenje svog posla dođe do određenih ličnih podataka. Ne može postupati sa njima kako on hoće nego mora postupati sa njima shodno Zakonu o tajnim podacima i tako dalje.

Gospodine Daniloviću, evo ponovo ću Vam odgovoriti pošto niste bili tu. Dobro ste prenijeli član 74 zadnji stav - "ako su prekršaji iz stava 1 ovog člana izvršeni u povrat uz novčanu kaznu izriče se zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od tri do šest mjeseci." Sad ja Vas mogu da pitam, šta ćete ako neko ne čuva vatreno oružje i municiju u sjedištu privrednog društva drugog pravnog lica ili preduzetnika, šta ćete ako ne radi po planu zaštite koji je usvojen, šta ćete ako zapošljava lice bez dozvole, šta ćete? Da ga puštate svaka tri mjesca, izvoli? Ne. Kaznićete ga

jedan put kaznom, pa će te mu drugi put zabraniti rad. Ovo se ne odnosi na ono što Vi govorite, na vodovod, na preradu mesa, preradu hrane, ovo se odnosi na pravna lica koja rade poslove zaštite, kojima je osnovna djelatnost zaštita lica i imovine.

Dakle, u okviru toga, /upadice/ pročitacu ga dok Vam govorim, gospodine Daniloviću, niko nikome ne brani, čak smo i afirmisali mogućnost ovdje da se uvede unutrašnja služba zaštite. Svako ko želi da sam formira svoju unutrašnju službu zaštite on je može i formirati sa ovim uslovima. Ako ponovo imamo kaznu, ponovo imamo tu vrstu odgovornosti, naravno, to je posebna organizaciona jedinica u okviru fabrike za preradu mesa, posebna organizaciona jedinica, unutrašnja služba zaštite, isto podliježu sankcijama kao i ovi koji rade taj posao, kojima je osnovna ta djelatnost. Podliježu sankcijama i kazni i odgovorno lice koje vrši te poslove mora biti kažnjeno i pravno lice koje vrši poslove mora biti kažnjeno. Ne znam da li sam Vas dobro razumio, Vi vjerovatno znate da u Crnoj Gori imamo preko 200 škola i možda 30-ak domova zdravlja, ambulanti, možda i više naravno, bolnica. Ne bih se složio sa Vama da moramo uvesti obavezno zaštićene objekte. Mi, hvala bogu, nemamo takvu praksu da imamo terorističke napade u školama, još uvijek, hvala bogu kažem. U onim situacijama ko pomisli, pominjali ste i Vi terorističke akte u prethodnom izlaganju, pamtim dobro, dakle u onim situacijama ko misli da treba da organizuje svoju unutrašnju službu zaštite, izvolite organizujte, vi ćete je platiti. Ali ne možemo nametati takav namet državi da u 200 i nešto škola nametnemo im svakoj školi po šest zapošljenih, četiri fizička i četiri tehnička zaštita. To tražite Vi, to ne možemo uopšte, apsolutno je neprihvatljivo, apsolutno su te stvari neprihvatljive.

Mislim da sam iscrpio, ako sam nešto zaboravio iskoristiću i u zavšnoj riječi. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:37:36)

Molim vas, vi znate da nećete naći nigdje u Poslovniku praksu, odnosno pravilo poslije odgovaranja, komentaranja odgovora, naravno, bila je praksa da se da kratak komentar i molim vas da isto to koristite u roku od minut.

Izvolite, hoćete Vi prvo?

Poslanik Danilović.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 17:38:03)

Hvala kolegi Vučuroviću, mada je prvi pomenut.

Uvaženi gospodine, tražim da ne budete tvrdoglavi da pročitate cjelishodno cijeli zakon, bez obzira što uporno tvrdite da ste Vi predlagač, odnosno da govorite u ime predlagača, da ste ga Vi pisali. Pročitajte član 57, ja moram, - "radi zaštite svoje imovine i zaposlenih državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave, organ lokalne uprave, privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik mogu da organizuju unutrašnju službu zaštite" - to će raditi izvjesno, recimo, Vodovod, Elektroprivreda jer im se više isplati nego da plaćaju vrlo skupo privreda društva koja se ovim bave. Kad imate kaznene odredbe član 74 prilagodite, promijenite, zbog toga što ne može biti na osnovu onoga što ste Vi napisali ukoliko neko samoorganizuje svoju zaštitu da vi kažnjavate pravno lice, to što neko izdvoji sektor u okviru pravnog lica ne znači da vi možete da zabranite jednom pravnom licu koje vrši samo zaštitu da se bavim svojom djelatnošću od tri do šeset mjeseci. Ovdje treba samo da odustanete od tvrdoglavosti, jer više oči više vidi, da ovo prilagodite jer ćete natjerati zbog izričitih normi, kaznenih odredbi da sudovi moraju da presude, a da ne znaju kako. Zbog čega? Zbog toga što ste lijeni da prihvatite ono što sam vam sa pravom rekao.

Imam još jedan odgovor.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:39:28)

Imate Vi još samo 30 sekundi.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 17:39:34)

Imao bih čak 35 da me nijesete prekinuli, ali trudio bih se.

Držim da smo ravnopravni i sa mnom ne morate uopšte grubo, ja ću ako treba da prekinem odmah, ali se trudim...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:39:46)

Nadam se da nikakvu grubost nijeste prepoznali. Završite u ovih 30 sekundi.

GORAN DANILOVIĆ (20.06.18 17:39:54)

Hvala Vam lijepo. Stalo mi je da se zapamti, pošto govorimo o vrlo konkretnim stvarima. Izgovor da ima mnogo škola i da ima mnogo bolnica, pa zbog toga nijesu u obavezno šticećenim objektima. Hoćete da mi kažete da ima više škola nego objekata poslovne prirode koji imaju preko dvije hiljade kvadrata koje ste upisali? Nemojte sa mnom ni da pokušate tako da pričate. Ja Vam kažem zašto nijeste, zbog toga što ste iz ova dva ministarstva koja bi morala da plate takve stvari dobili signal da to neće jer nemaju novca. Međutim, ovi drugi privatnici koji imaju preko dvije hiljade kvadrata poslovnog prostora, odnosno namijenjenih šoping varijantama njih hoćete, jer neko treba da zaradi novac. Djeca nam neće biti bezbijedna, a ja sam samo to želio.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:40:42)

Poslanik Vučurović, dva minuta.

JOVAN VUČUROVIĆ (20.06.18 17:40:55)

Hvala.

Prije nego što krenem, htio bih da uputim jedno izvinjenje gospodinu Sekuliću zbog nečeg što sam prije izrekao.

Što se tiče gospodina Koraća, bio sam vrlo precizan, citirao sam član 4 i član 5 koji nijesu baš u saglasju zato sam rekao da u članu 4 kaže se jasno da je zabranjeno da ove firme koriste ovlašćenje policije i drugih nadležnih organa. Već u članu 4, jasno čitam ovdje, piše da lice koje vrši poslove zaštite dužno je da sa tajnim podacima do kojih je došlo u vršenju svojih poslova. Znači ovo je potpuno nesaglasje ili ste ovo namjerno uradili, ne Vi lično, nego oni koji su osmišljavali ovaj zakon. Dakle, potpuno nesaglasje i ostavili su nam prostor da kreativno tumačimo ovaj zakon.

Što se tiče onoga što sam pomenuo da ljudi iz ANB-a i Policije imaju da, su favorizovani prilikom zapošljavanja, Vi ste mi potvrdili da je to tako, jer oni od ranije dakle imaju, obučeni su za ovaj posao, što je meni katastrofalno. Zamislite sad ljudi iz ANB iz Policije, posebno iz zloglasnog SAJ-a sada se bave ovim poslovima, što kaže gospodin Radulović to su im samo dodatna sredstva finansiranja. I nijeste mi odgovorili vezano za diskriminatorSKU normu, vezano za jezik gdje se pominje crnogorski jezik i pismo, dakle jedna kategorija za koju ja ne znam pravo da vam kažem ni šta je ni koliko ima veze sa logikom i naukom. Zato sam kazao da bi srpski jezik kao jezik kojim se najviše govori u Crnoj Gori trebao da bude tretiran u tom zakonu, a i u drugim... /prekid/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:42:56)

Kolega trebali bi da vodite računa kako pričate o zvaničnom jeziku kojim se govori u vašoj državi.

Komentar na odgovor ima poslanik Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 17:43:11)

Dakle, možemo da imamo različita tumačenja, ali vas molim da čujete negdje i razmislite, zato je negdje bilo interesantno, a pristali smo da razgovaramo danas bez prisustva ministra. Neke stvari nijesu samo stvar normi, nego rekao bih jednog promišljanja ljudi koji vode ministarstva.

Sugerišem vam da razmislite do samog, biće nešto amandmana i samog glasanja. Dvije su ključne stvari, odnosno jedna je po meni ključna stvar u ovom propisu gdje se duboko ne slažem sa tim. Nema nikakve potrebe, ja znam šta je logika norme i znam da čim ste zvali i konsultovali Privrednu komoru to je dobro, a u ime Privredne komore su tamo bili predstavnici zaštitarskih firmi. Nemam ništa protiv toga. Ali morate da imate u vidu kad pišemo propis, ne pišemo ga za te firme. Mi treba da čujemo njihov stav, ali moramo da štitimo ono što je javni interes u tom dijelu. Povećaćete bez ikakve potrebe u normalnom prometu dodatno naoružanje, kojeg ovdje negdje čini mi se u zakonskom tekstu da ne tražim sada član, govorite i o vrsti naoružanja koje se može koristiti, poluautomatsko i još jedno oružje. Znači deficit, da ipak ovi ljudi, moramo sve prilagoditi, ja sam vam rekao, koncept zakona, osnova zakona u redu, ovdje se radi sada o nijansama. Dakle, nije dovoljno da neko može da koristi poluatomatsku pušku samo ako je položio licencu, nije baš dovoljno. Ja vas molim da vratite normu kako je bila u starom zakonu. Polovina od onoga je sasvim dovoljna.

Dobre stvari u zakonu su unapređenje kako se na koji /prekid/ završavam sa ovom rečenicom. Dakle, molim vas do kraja, evo da ne tražim, nego da budem kolegijalno korektan, pođite na sajt Instituta za standardizaciju. Nađite nam, evo recite nam, koji je to standard, na koga ste mislili, navedite njegovu oznaku, jer se tako standardi označavaju, i ako možete dostavite nam u pisanoj formi.

Dakle, ovo je naša korektnost prema vama i molim vas našu korektnost prema nama. Ako se već pozivate na domaći standard, samo nam dostavite broj da mi taj standard možemo da nađemo. Jer ste odgovorni za javno izgovorenu riječ.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:46:15)

Hvala.

Ostala su još dva diskutanta, Nebojša Medojević nije u sali i posljednji prijavljeni diskutant Predrag Sekulić.

Izvolite, poslaniče Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (20.06.18 17:46:27)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče, uvaženi gospodine Korać, kolegice i kolege,

Moram da budem iskren da mi je teško govoriti poslije dva ministra unutrašnjih poslova koji bolje poznaju ili bi trebali bolje da poznaju ovu oblast, ali vjerujem da ćemo se na kraju složiti oko nekoliko veoma bitnih stvari. To je da je sadašnji Predlog zakona mnogo bolji od onoga što smo imali do sada, da znači značajno unapređenje u ovoj oblasti koja je veoma važna, sa jedne strane. I sa druge strane da sve ono što je dato u zakonu veoma, veoma postrožuje osnovne uslove za bavljenje zaštitom lica i imovine. Znači, govorim o onim uslovima koje treba ispuniti pravno lice, a isto tako jasno daje granice ovlašćenja zaštitara. I čini mi se da tu negdje trebamo više imati razumijevanja, govorim i o kolegama iz opozicije koji su kritikovali ovaj predlog zakona. Jasno je naznačeno koje su granice ovlašćenja, jasno je naznačen prostor u kojem oni mogu da djeluju,

jasno je naznačen način na koji mogu da djeluju. Što je najvažnije, čini mi se, a to negdje previđamo je činjenica da su zaštitari dužni da postupaju po naređenju policijskog službenika. Oni nemaju nikakvih više ingerencija osim ingerencija koje se tiču zaštite tog prostora za koji su nadležni sa jedne strane i to po planu koji je već predat Ministarstvu unutrašnjih poslova sa jedne strane, odnosno zaštititi lica ako se radi o tzv. tjelohraniteljima i tog okruženja. Čini mi se da tu u tom najvažnijem dijelu nemamo nikakvih dilema.

Naravno, da li našim kolegama iz opozicije negdje smeta što su svi ovi uslovi veoma oštri. Da li negdje smeta zato što će se zaštitarske službe morati koristiti, govorim o onima koje su registrovane i prilikom javnih skupova, govorimo o demonstracijama, govorimo o onome što je politički javni skup itd.

Sa druge strane takođe možemo da govorimo o vrlo širokoj primjeni ovog zakona. Tamo se kaže da postoji mogućnost da svaki objekat u kojem može da stane više od 500 ljudi može da organizuje zaštitu. Tako da možemo recimo u Klinički centar veoma jasno da kažemo da oni mogu, ja bih rekao da i treba da koriste firmu koja će se baviti zaštitom objekta. Tako da ako budemo malo šire tumačili ove norme, vjerujem da nemamo nikakvih dilema.

Naravno, ono što je do sada saopšteno oko pojedinosti u tim normama, veoma jasno, veoma praktično, čini mi se da će naše kolege djelovati amandmanski. Mislim da te amandmane treba sa pažnjom pogledati, da vidimo da li postoji mogućnost da se pojedine pravne norme učine mnogo jasnijim, da ne dozvolimo dvostuko tumačenje, da ne dozvolimo pitanje ako recimo Vodovod sam organizuje službu zaštite. Da li se zatvara Vodovod? Naravno da ne. Može se kazniti pravno lice sa jedne strane, može se kazniti da ta služba zaštite bude ukinuta, da oni moraju koristiti spoljnu službu zaštite itd. Jer ne mislim de će nikome pasti na pamet da mu ukida osnovnu djelatnost. Sa druge strane isto tako moramo reći da pravna norma, osnovne pravne norme govore o tome da je Vodovod dužan da koristi zaštitarsku firmu, a ne da sam organizuje zaštitu.

I kažem još jedan put, ako budemo na pravi način tumačili ove pravne norme, vjerujem da ćemo se lako složiti oko toga. Radi se o dobrom zakonskom tekstu, unapređenje i poboljšanje onoga što je bilo ranije uređenje ove oblasti. Ne treba zaboraviti da neki zakoni, osnovni zakoni, recimo Zakon o nošenju oružja i drugi zakoni koji su iz oblasti Ministarstva unutrašnjih poslova, policijske zaštite itd. ostaju da važe i u skladu sa tim zakonima treba tumačiti i ovaj zakon.

I kažem još jedanput, vjerujem da će i kolege iz Ministarstva unutrašnji poslova učiniti napor da zaista na pravi način sagledaju moguće amandmane i da na pravi način donesu najbolja rješenja koja bi unaprijedila ovaj Zakon. Zahvaljujem.

Izvinjavam se predsjedniče, samo jedan detalj, jednu ispravku da ne bude nedorečenosti.

Što se tiče broja policajaca u Crnoj Gori - vjerujem da je taj broj policajaca nešto viši što je to do evropskog prosjeka. Ne treba zaboraviti da smo prošli kroz jedno turbulentno vrijeme, kada nam je ta zaštita države bila potrebna, ali isto tako ne treba zaboraviti, posebno pominjem one koji su surfuju internetom, da recimo taj broj policajaca na 100.000 manji recimo od Bugarske, države Evropske unije. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:50:56)

Hvala Vama.

Prijavljen komentar na izlaganje poslanika Sekulića.

Poslanik Konjević, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.06.18 17:51:05)

Kolega Sekuliću, prvo mislim da je ok rasprava. Dakle, mislim da ste i Vi negdje prepoznali da jedan dio amandmana na koji je data i sugestija koje su ukazane ovdje prosto jesu u duhu da kad već imamo priliku, bez obzira što je ovdje mali broj promjena u odnosu na osnovni važeći zakon. Rekao sam dobar dio tih promjena koje su, navodio sam, na šta se odnose, dostavljanje ugovora, sadržine ugovora itd. su dobre. To je rezultat prakse koja se javlja, ovo je živa materija,

dakle, treba je normirati i nije nikad zakucano da se ne mogu stvari popravljati.

Međutim imaju dvije stvari, koje su važne kao kolegu poslanika da obratite pažnju, kada budu ti amandmani.

Dakle, cijelo vrijeme koristimo termin - zaposleni, navodio sam primjer koji mogu da koriste oružje u uvećanom broju kako je sada predviđeno zakonom. Mislim da je ključno da ovdje definišemo, ne zbog prava ljudi koji rade u tim zaštitarskim firmama, nego i zbog njih i zbog države, definišemo obaveznost registracije i vođenje evidencije o tim ugovorima o radu. Dvije su stvari koje su korisne, ne za mene i za Vas, nego za građane koji će biti konzumenti ovoga zakona ako mogu tako da kažem. Dakle jedna je da Ministarstvo unutrašnjih poslova svakog trenutka zna ko je zaštitar. Sa aspekta bezbjednosti je to vrlo korisno, vrlo korisno sa aspekta bezbjednosti. Imate jednu evidenciju više koju sakupljate i vodite na jedan zakonit i legalan način, dakle, to je jedna stvar. Druga stvar, gospodine Sekulić, jedan od najvećih poreskih dužnika je zaštitarska firma.

Prema tome, nije bilo, tačno je u važećem zakonu tih odredbi, ali zakon mijenjamo da bismo ga unaprijedili. Da bismo vidjeli šta je to bilo loše, ne u namjeri da bude loše, nego u činjenici da je život tu normu prosto narodski rečeno - pregazio. Zato mislim da je to strašno važno da povedemo računa da nemamo veći broj naoružanja u prometu. Mislim da to nije potrebno. I sa druge strane da imamo evidenciju zaposlenih. Ti ljudi onda stiču pravo, plaćaju im se doprinosi, imaju neku vrstu sigurnosti posla, država ubira poreze i doprinose i dobija evidenciju, koja je vrlo važna sa aspekta bezbjednosti, ne samo za Ministarstvo unutrašnjih poslova, nego za bilo koji drugi organ koji ima svoje nadležnosti u dijelu kontrole.

Dakle, to su stvari o kojim razgovaramo danas ovdje. Lakše bi bilo svakako razgovarati da imamo ministra unutrašnjih poslova, mogao bi da presijeca, ali nevažno, kroz korektnu diskusiju, dakle, da te stvari dovedemo do nivoa da to bude ok.

I koristim priliku /prekid/ kolega Korać, da Vas zamolim pomozite meni, ako već neće kolega Korać, nađite mi ove standarde na sajtu našeg Instituta za standardizaciju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:54:21)

Hvala, kolega Konjeviću.

Oko tih rečenica imamo različito brojanje, izgleda kad se završava izlaganje.

Odgovor na komentar poslanik Sekulić i time je završena rasprava. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (20.06.18 17:54:35)

Hvala, gospodine Konjeviću na prilici da još malo razjasnimo neke stvari. Znači nije sve regulisano ovim zakonom. Tačno je da mora postojati evidencija onih koji su zaposleni u zaštitarskoj firmi. Tačno je da svaki od tih zaštitara mora imati posebno zakonom ispunjene uslove. Takođe, on ne može da nosi oružje, ako nije ispunio i one uslove, a Vi to veoma dobro znate kao bivši ministar unutrašnjih poslova i oni uslovi koji se tiču nošenja oružja, tako da nemamo tu dilemu, ta evidencija postoji. Ali samo da ne uđemo u pravni problem, a to je da li ćemo ovim zakonom da regulišemo ono što je pitanja poreskih ili nekih drugih zakona. Čini mi se tu bi mogli da imamo problem.

Evidencija svakog zaposlenog u privremenom društvu koji se bavi zaštitarskim poslom mora postojati. Zašto? Zato što taj zaštitar, propisano je zakonom mora da ispunjavana posebne uslove. Dozvolite, rad na crno je nešto što sankcioniše zakone, a i drugi zakon, ne ovaj. Ali lako ćemo se složiti oko toga da ukoliko recimo policijski službenik, ovlašćeni službenik nađe zaštitare koji ne ispunjavaju uslove, koji nije registrovan u zaštitarskoj firmi, naravno da će platiti i pravno lice, a vjerujem da će doći do zatvaranja tog pravnog lica. Lako se složiti sa vama da nažalost negdje nam prolaze neke stvari, kada je u pitanje plaćanje poreza. Vi ste pomenuli zaštitarska firma jedan od najvećih dužnika. Znači i taksisti su takođe jedni od najvećih dužnika kada govorimo o profesijama. Tu su advokati, tu su ljekari. Nemamo nikakvu tu dilemu, a ne da treba to da propisujemo nekim drugim zakonom, osnovnim zakonom koji se tiče naplate poreza. I čini mi

se da se tu negdje pravno razlikujemo oko toga.

Naravno, što se tiče standarda ako ih nemamo uvešćemo ih, nije problem. Svaki strani standard koji prihvatimo on važi. Ako je tamo ne znam Institut za standardizaciju rekao da određeni standardi koji se primjenjuju u zemljama evropske unije važi i ovdje nije problem da ih primjenimo. Čini mi se da tu negdje, ako Vi budete malo šire tumačili ovaj zakon, odnosno malo šire gledali na njega, ono što tražite od mene, vjerujem da ćemo se lako složiti da jeste korak naprijed sa jedne strane, a sa druge strane da ima mjesta negdje i prostora za poboljšanje, ali ne u ovom dijelu u kojem Vi to zahtijevate. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:56:57)

Hvala Vam.

Izvolite poslanica Vuksanović Stanković ima zahtjev za proceduralnu intervenciju.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ (20.06.18 17:57:09)

Zahvaljujem.

Kada je počinjala rasprava na temu ovom zakona mi smo tražili iz reda opozicije da ovdje bude prisutan ministar.

Uvaženi gospodin Korać je rekao da može potpuno sam, kao ovlašćeni predstavnik da iznese raspravu oko ovog zakona.

Ja sam kao poslanica primijetila, ovdje sam prije svega kao glas naroda i uporno čekala, ali nisam dobila odgovor, postavilo je četiri-pet poslanika i što iz reda opozicije što iz reda DPS-a, konkretno pitanja na koja Vi nijeste odgovorili, a to je: - Kojim domaćim standardima ste se koristili? Molim Vas da nam taksativno radi građana Crne Gore nabrojite domaće standarde na kojima su građeni zakoni.

IPREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:57:39)

Hvala vam.

Poslanice Vuksanović molim vas, to već nije proceduralna intervencija. Malo ste zloupotrijebili ovih 30 sekundi. Hvala vam.

Izvolite, naravno.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ (20.06.18 17:57:57)

Nemam namjeru da zloupotrebljavam Poslovnike, to nikada ne radim, ali naprosto sam bila dovedena u situaciju očekujući odgovor. Odgovora nema. Mislim da je ovdje važniji interes građana, nego da li će poslanica Vuksanović u jednom momentu možda i zloupotrijebiti Poslovnik. Ja sam zaista čekala odgovor. Odgovor nisam dobila. Ja vas molim da odgovorite građanima Crne Gore i poslanicima, koji su.../prekid/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 17:58:17)

Hvala Vam.

Prvo kao što bi trebalo da znate predstavnik Vlade može da odgovori, može da ne odgovori i to je njegovo pravo.

Drugo, ja sam vam dao riječ za proceduralnu intervenciju, javili ste se za komentar. U ime kluba može samo jedan komentar da bude. Nijeste imali pravo za komentar, nemojte da komentar pretvorite u proceduralno reagovanje, jer to nije u redu. Čuli smo vas. Malo ste zloupotrijebili

Poslovnik, zaista.

I sada dajem riječ, jer je tražio komentar na izlaganje, naknadno na izlaganje poslanika Sekulića, poslanik Branko Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (20.06.18 17:59:01)

Kolega Sekuloviću,

Vi ste bistar čovjek i to Vam dođe iz Bandića i dobro kalkulišete sa brojevima. Ali vi u jednoj složenoj funkciji uzmete jedan broj, izvučete ga iz te funkcije i onda ga manipulišete ovako.

Prva je činjenica da imamo oko 5.000 policajaca. Ja sam za to i svi to plaćaju građani Crne Gore, da policajac bude institucija koja će da štiti pravo, slobodu i sve ostalo. To je jedna stvar. Mi imamo, plaćamo četiri puta više policijski aparat, nego što je to prosjek u Evropskoj uniji. Kako može biti standard ukoliko javni sektor ne bude profesionalan, efikasan i u funkciji razvoja i svega ostalog.

Druga stvar, Sekuliću slušajte Vi mene, pametniji ćete izaći. Druga stvar ... ukoliko hoćemo da policajaca bude toliko, onda će oni da štite javni red i mir svugdje, a ne oće da nemamo školskog policajca, da nemamo policajca na fudbalskoj utakmici, nego da imamo ga sasvim neđe drugo i neđe treće.

Treća stvar, ono što ja kažem, treba da bude, evo zašto sam htio da bude ministar tu. Onda s Vama razgovaram kao da ste ministar. Jer stvarno ne mogu da shvatim nešto da čovjek koji je predlagač kaže - nećemo da provjeravamo policajce od 60 godina. Pa taj policajac od 60 godina ide u penziju. Penzioner može da bude samo po Zakonu o radu u tri stvari: poslanik, profesor na univerzitetu i čuveni hirurg, ništa drugo.

Gospodine Sekulić ovo će biti treća policija sa 50% istih ljudi. Jeste me razumjeli? Znači u ovom zakonu osnovna odredba treba da bude da mora biti zapošljen minimum četiri sata ili druga odredba da ne može da bude pripadnik aktivno zaposlen pripadnik tajne i javne policije. Tada ne bi bilo onih sajovaca koji nas brukaju, koji maltretiraju našu djecu, koji izigravaju šefove, po diskoteku i svim ostalim radovima i koji imaju neki dosije.

Razumijete li šta ja hoću? Ja tražim policajca ko instituciju i tražim da budemo evropska norma. Nismo mi policijska država i ne bi trebalo u stvari da budemo policijska država.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:02:04)

Hvala.

Pravo na odgovor na komentar, poslanik Sekulić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (20.06.18 18:02:13)

Hvala Vam predsjedniče.

Uvaženi profesore Raduloviću, ja i Vi nemamo nikakvog spora. Znači, makar u onom dijelu u kojem i ja i Vi želimo sigurnost građana.

Takođe, negdje jeste za razmišljanje, za ideju ono što ste Vi govorili policajac u jednoj odreženoj oblasti u kvartu, komšija policajac, školski policajac itd. Vjerujte da je negdje i Ministarstvo unutrašnjih poslova upravo na tragu tih rješenja samo da nemamo dileme da ja ili Vi idemo protiv sistema, naprotiv, znači čini mi se da se to pokazalo kao dobro rješenje.

Dozvolićete takođe da Crna Gora kao mala država, geografski mala, 650.000 stanovnika ima svoje nadležnosti kao velika država. Znači, moramo se složiti da Ministarstvo unutrašnjih poslova mora imati sve one djelove ili Policija sve one djelove kao najveća država na svijetu. Čini mi se da tu negdje treba tražiti razlog zašto u prosjeku imamo veći, u odnosu na Evropsku uniju, broj policajaca, recimo, na 100.000 stanovnika. Da ne bude da manipulišem brojevima, daleko od toga, Finska, Danska, Švedska imaju 132 do 192 policajca na 100.000 stanovnika. To jeste zaista uređen sistem, sistem koji funkcioniše već godinama, da ne kažem vjekovima, ali

dozvolićete takođe da kažemo da i mentalitet ponašanja tog naroda je malo drugačiji. Da ipak to vjekovi u jednoj civilizaciji bez mnogo ratova su ostavili traga, ali dozvolićete sa druge strane Srbija ima 625, Crna Gora 685, a Bugarska 694 policajca na 100.000 hiljada stanovnika. Da li je to puno ili malo? Znači, ako se obezbjeđuje mir na pravi način i sigurnost građana, uopšte nije problem da ih imamo još toliko. Pretpostavljam da o tome razgovaramo i ja i Vi.

Ima jedno pitanje koje želim da Vam postavim, više retoričko, ne da mi odgovorite zato što odgovor znamo i ja i Vi, ali šta ako ne usvojimo ovaj zakon? Važiće stariji zakon koji je mnogo lošiji od ovoga. Ovaj je mnogo bolji, zato što ovaj podrazumijeva neke standarde. Dozvolićete da o proizvodnji čelika, ja ne znam ništa ili bih mogao nešto da nađem na internetu, a Vi ste tu doktor profesor. Nećete da mi kažete da ako imate 60 godina i nešto više da ste loši u tome poslu i zašto smatrate da policajac koji ima 60 godina je loš u svom poslu. Mislim da je to profesionalac koji je prošao kroz zadnjih 30 godina kroz puno stvari i puno zna o bezbjednosti.

Profesore, ukoliko počete od sebe nikada nećete pogriješiti. To vam je moj savjet kao Bandića - Komanina. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:04:51)

Hvala vam, kolege.

Završili smo diskusiju i sada pitam predstavnika predlagača da li želi završnu riječ? Želi, izvolite.

Ne možete odgovoriti u završnoj riječi, nego imate samo završnu riječ.

Znači, bez odgovora na pitanja, nego je sada samo završna riječ.

SAFET KORAC (20.06.18 18:05:10)

Zahvaljujem predsjedniče.

Dakle, pažljivo sam slušao sve konstruktivne diskusije i zahvaliću se na njima. Iskreno da vam kažem nijesam vidio nešto što ste predložili, a što može promijeniti bit i suštinu ovoga zakona. To nijeste predložili. Određene kozmetičke stvari koje radi preciznijih pojašnjenja dodatno možemo sagledati sutra na Odboru bezbjednosti, to smo otvoreni da prihvatimo ono što dijelom, ono što su predložili poslanici kroz amandmane.

Kad smo kod ključnog pitanja današnje rasprave oko ovih standarda, ja ih evo imam ovdje na mailu i mogu ih dostaviti. Oni što su primijenjeni u domaćoj standardizaciji, Institut je odgovorio Ministarstvu unutrašnjih poslova: "Obavještavam Vas da je Institut u potpunosti realizovao zahtjev za donošenje standarda koji je u prethodnom periodu dostavljen od strane MUP-a..." i onda su pobrojana četiri vrste standarda, pobrojani su, niste u toku gospodine, izvinjavam se.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:06:15)

Nemojte da komentarišete poslanike i privodite kraju završnu riječ.

SAFET KORAC (20.06.18 18:06:24)

Izvinjavam se. Samo želim da pojasnim.

Nije takođem, nisam kazao, a nije precizna formulacija da nemamo evidencije, to je i dijelom amandmana u članu koji govori o evidencijama kaže da Policija, odnosno Ministarstvo unutrašnjih poslova vodi evidenciju o broju zaposlenih lica o određenom privrednom subjektu. Dakle, vodi evidenciju i u sklopu toga mi imamo te jasne evidencije.

Još jedan put, poštujem ono što predlažu normativci da ne prepisujemo na nekoliko mjesta jednu istu stvar. Zakon o radu je propisao zapošljavanje, mi ćemo propisati rad sa dozvolom ili bez dozvole. Ako je rad bez dozvole kaznićemo, ako je rad sa dozvolom naravno dozvolićemo da se

realizuju određeni poslovi.

Oko ovlašćenja. Dakle, ovlašćenja u 99% slučajeva nijesu dotaknuta u odnosu na prošli zakon, uopšte. Dakle, ovlašćenja su samo možda preciznije formulisana i definisana i dozvolite da ti ljudi imaju pravo da primjenjuju ovlašćenja srazmjerna protivpravnoj prijetnji koja im je sa druge strane, dakle, apsolutno srazmjerna. Na osnovu toga se dostavlja izvještaj o primjeni ovlašćenja Policije, odnosno Ministarstva unutrašnjih poslova će tačno se mogu ocijeniti ako mu stoji prekoračenje ovlašćenja i po tome djeluje nadležno tužilaštvo i nadležni sud.

Tako da prihvatam dakle, prihvatam da smo imali jednu dobru raspravu, prihvatam da smo određene stvari i sutra možemo korigovati kroz par amandmana koje su podnijeli uvaženi poslanici, ali iskreno ne prihvatam političke stavove oko ovog pitanja o broju policajaca. Ja ću vam samo reći, gospodine Raduloviću, broj policajaca sa 7.000 i nešto ili možda 8.000 hiljada od 1999/2000. sad je na 4.100. Imamo tendenciju smanjivanja broja policajaca, imamo tu apsolutno saglasnost da treba da primjenjujemo evropske standarde. Eto, zahvaljujem se.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:08:21)

Hvala. Hvala i Vama.

Znači, završili smo, završili smo sa ovom raspravom, ovo jeste bila interesantna tema. Kako je poslanik Sekulić govorio u vrijeme kad sam bio ministar unutrašnjih poslova postojao je projekat - policajac u zajednici. Mislim da je to bilo i od građana vrlo dobro prihvaćeno i vrlo interesantan projekat i čini mi se vrlo koristan.

Molim vas, samo kolege.

Konstatujem da je pretres po ovoj tački dnevnog reda završen, naknadno ćemo se izjasniti.

Sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, a to je **Predlog zakona o sportu**.

Dužan sam nekoliko napomena. Jedan od predsjedavajućih tokom današnjeg dana je rekao da ćemo danas završiti i Zakon o sportu, kao što vidite već je 18.00 časova. Ja sam razgovarao sa ministrom sporta, Nikolom Janovićem, koji mi je rekao da on jeste imao obaveze i neke predloge, ali da svakako misli da mu je ovo prioritet, cijenim takav stav, da je prioritet da on razgovara i predoči zakon poslanicima na pravi način. Pored ostalog i zbog toga što je i on lično i njegovo Ministarstvo uložilo veliki napor u izradi ovog zakona. Kao što znamo jedno vrijeme je on bio vrlo u žiži interesovanja, komentarisali su ga svi, zato vam predlažem sljedeći način rada po ovom zakonu, a to je da sad saslušamo uvodno izlaganje ministra i da onda se tu zaustavimo, a sutra u 11.00 sati nastavimo sa radom o ovom zakonu. S tim što ćemo u 10.30 imati Kolegijum koji će se malo preciznije dogovoriti o radu i po ovom zakonu i po drugim zakonima. Biće, naravno da će biti ministar ja u razgovoru, u dogovoru sa njim to tvrdim. Znači, ne bih predlagao ovako nego bih ostao pri onome što je tvrdio raniji predsjedavajući onda bi ostali danas da završimo čitav zakon.

Znači, sada ćemo saslušati uvodničara ministra Janovića, a da budem do kraja po proceduri ovlašćeni predstavnici Vlade su: Nikola Janović, ministar sporta i Miloš Lalević, generalni direktor Direktorata za sport.

Sjednici prisustvuje i Enesa Hasanagić, načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju.

Izvjestioci Odbora su: Andrija Popović, Zakonodavnog odbora i Radule Novović, Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Otvaram pretres. Predlažem da saslušamo predstavnika Vlade i da saslušamo izvjestioce ukoliko oni imaju potrebu da učestvuju, da se obrate i da onda tu napravimo pauzu i nastavimo sutra.

Izvolite poslaniče Raduloviću, proceduralna intervencija.

BRANKO RADULOVIĆ (20.06.18 18:11:16)

Gospodine predsjedniče,

Pošto smo danas dobili oprečne informacije sa ovoga stola, vaš prvi zamjenik je rekao da uvaženi ministar sutra neće biti tu. Ministar je obilježio ovaj sistemski zakon i šansi nema, ukoliko

on ne bude da će iko odavde da govori. Znači, koja je tačna informacija? Da li je tačna informacija da će sutra biti ministar ili da neće biti sutra ministar? Predlažem Vam barem noćas da završimo prvi krug u ime poslaničkih klubova i onda da završimo tu polemiku.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:11:55)

Poslaniče Raduloviću,

Isteklo je vrijeme za proceduralno reagovanje. Naravno, ja se nadam da ne sumnjate u ono što Vam kažem. Ministar sporta je zaista imao ranije planiranu obavezu, evo mogu da kažem i taj detalj da je naša ekipa, reprezentacije Crne Gore učestvuje na jednom takmičenju koje je mislio da posjeti. U svakom slučaju u razgovoru sa mnom, došli smo do novih informacija, informacija koju je vama jedan od mojih potpredsjednika, nemam prvog i drugog nego imam dva potpredsjednika, potpredsjednik Gvozdenović saopštio da danas završimo sve obaveze. U dogovoru sa ministrom Janovićem, rekao je, naravno da mu je ovo prioritet i da će on svakako biti ovdje, dok postoji potreba za raspravom. Prema tome, ovo će se svakako sutra završiti u nekom roku od tri sata koliko je opredijeljeno za rad po ovom zakonu, a sad ćemo saslušati kao što sam rekao predstavnika Vlade i eventualno izvjestioce odbora.

Izvolite ministre Janoviću.

NIKOLA JANOVIĆ (20.06.18 18:13:11)

Uvaženi predsjedniče Skupštine, gospodine Brajoviću, dame i gospodo poslanici, uvaženi građani,

Želio bih da se zahvali predsjedniku Brajoviću na ovom malom pojašnjenju. Jeste, tačno je, imao sam poziv mađarskog kolege za finale Svjetske lige koje se održava ovih dana, gdje naša reprezentacija igra. Imao sam namjeru da podržim naše momke, ali nikako ne na uštrb mog odsustva. Tako da vidim da su se pojedini od vas uzбудili, znači da vas relaksiram, tu sam svaki dan, cijeli dan, što se tiče Zakona o sportu dok ga ne završimo.

Predstavlja mi zadovoljstvo što danas nakon sedam godina od donošenja važećeg zakona formiranje Ministarstvo sporta, najzad imam imamo priliku da govorimo o novom zakonskom tekstu u oblasti sporta čiji je isključivi cilj unapređenje i konačno uređenje sportske oblasti i u finalnom dodatno snaženje Crne Gore kao sportske nacije na međunarodnoj sceni.

Na početku bih istakao da je Ministarstvo sporta u prethodnom periodu uočilo brojne probleme u primjeni važećeg zakona koji su i bili povod za hitnu izradu novog Zakona o sportu kao nužnog preduslova za dalje unapređenje sportske oblasti. Konkretno, preregistracija sportskih saveznih klubova propisana važećim zakonom koje je sprovedeno u periodu 2011-2015. od strane prethodnih organa zaduženi za oblast sporta, a nikada do kraja nije realizovano iako su godinama prolongirani rokovi za njenu realizaciju. Shodno tome navedenim postupkom nije došlo do sređivanja stanja u registru sportskih subjekata koji je brojao preko 3.000 sportskih organizacija, kao ni do poštovanja elementarnih principa za rad istih koji su propisani zakonom, prostorom, kadrom i opremom.

Takođe, iako je postojala zakonska obaveza lica upravljačkim i stručnim strukturama sportskih organizacija nikada nijesu provjeravane u kaznenoj evidenciji. U takvom ambijentu je logično i nastao određeni sportskih organizacija koji je osnovan fiktivno, isključivo radi dobijanja novca iz budžeta, kao i za obavljanje privrednih djelatnosti, a u cilju izbjegavanja plaćanja poreskih obaveza prema državi.

Imajući u vidu navedeno, Predlogom zakona o sportu propisana je obaveza da sportski subjekti moraju uskladiti svoj rad, organizaciju i opšte akte sa odredbama novog zakona. U cilju adekvatne kontrole prilikom preregistracije i registracije, ispunjenost uslova provjeravaće na terenu stručna komisija Ministarstva sporta. Osim navedenog detaljno su propisane procedure za upis promjene u registar sportskih organizacija, prestanak rada sportskih organizacija po sili zakona, kao i na zahtjev organizacije.

Želim podsjetiti da je u prethodnim godinama nedovoljno zakonski precizirana procedura za

osnivanje, a naročito za brisanje, to jest gašenje sportskih organizacija prouzrokovala veliki broj sporova kod nadležnih sudova po pitanju imovinsko-pravnih odnosa, jer su se sportski klubovi brisali iz registra sa ogromnim dugovima. Zbog čega za rezultat imamo pravosnažne sudske presude za naplatu duga koje se ne mogu izvršiti jer dužnik, sportska organizacija, više pravno ne postoji, a najčešće su oštećeni upravo sportisti, treneri kojima mjesecima i godinama nijesu isplaćivane naknade.

S toga, upravo je glavni cilj predloženih normi u novom zakonskom tekstu da spriječi gašenja sportskih klubova sa višemilionskim dugovima. Predlogom je dodatno po prvi put jasno propisano što se smatra imovinom sportske organizacije, kao i da se državnom imovinom može raspolagati samo u skladu sa Zakonom o državnoj imovini. U postupku brisanja sportskih organizacija zbog dugova, a ukoliko njihova imovina nije dovoljna za podmirivanje obaveza za preostali dio obaveza solidarno će odgovarati vlasnici.

Takođe, a u kontekstu obaveza usklađivanje internih akata nacionalnih saveza i klubova ubuduće se neće dešavati da više od polovine članova skupštine određenog sportskog saveza nema pravo glasa, kao što je to sada slučaj u pojedinim statutima. Koliki je ovo u stvari apsurd najbolje može pokazati primjer ove Skuštine. Zamislite, da od svih vas koji ovdje sjedite više od polovine nema pravo da ustane i javno iskaže svoje mišljenje i da svojim glasom utiče na donošenje ili nedonošenje neke odluke. Dodatno, u nekim statutima zakazivanje vanredne sjednice skuštine saveza dato je kao eksplozivno pravo određenim predsjednicima saveza koji su tumačili tu odredbu na svoj način, pa su vrlo često klubovima koji su zainteresovani da se organizuje vanredna sjednica skupštine govorili da to mogu uraditi kada je država u vanrednom stanju odnosno kada su zemljotresi, poplave i slično.

Takođe, vrlo često je i u statutima saveza prisutno da njihovi konstituenti su punopravno pridruženi članovi, kao da pridruženi članovi imaju sva prava kao punopravni osim takstativno u statutu nabrojanih ključnih prava koja nemaju između ostalih prava da biraju, budu birani, učestvuju na sjednicama skupštine i slično, to jest da imaju sva prava, a nemaju ni jedno. Dodatno je u pojedinim statutima definisano da se iz statusa pridruženog člana status punopravnog može preći jedino ako ispunite kriterijume koje niko ne može ispuniti. Zato su neki klubovi godinama u statusu pridruženog člana, kako ne bi uticali na procesu u sportskim savezima. Sa procedurama koje ovaj Predlog zakona propisuje vrlo pažljivo će se prije davanja saglasnosti od strane Ministarstva sporta pristupiti analizi svakog statuta kako se ove i slične situacije više nikada ne bi dešavale.

Navedeni interni akt, akt sportske organizacije, dokaz su nepoznavanja obaveza iz Zakona o sportu i podzakonskih akata od strane određenih administrativnih /prekid/ što je nužno dovelo do potrebe unapređenja segmenata dalje edukacije kadra u sportu, zbog čega je u cilju podizanje nivoa poznavanja propisa za lica koja rade u sportskim organizacijama uveden stručni ispit za rad u obalsti sporta. Osim nepoznavanja pravnog okvira sportske organizacije pokazale su visok stepen neznanja u obalsti finansijskog poslovanja, što se ogleda kroz Izvještaj o utrošku novca opredjeljenju za sport iz budžeta Ministarstva sporta.

Podsjetiću da je Ministarstvo sporta vrlo posvećeno kontroli poštovanja zakonskih procedura koje se odnose na utrošak novca opredijeljeno za program sportskih organizacija, zato svi nacionalni sportski savezi i sportski klubovi dužni su da shodno ugovorima dostavljaju detaljne, kvartalne i godišnje finansijske izvještaje o utrošku novca. Navedeni pristup je u 2017. godini doveo da po prvi put se raskida ugovor /prekid/ nacionalna sportska saveza i više desetina klubova zbog utvrđenog namjenskog utroška novca zbog čega je tražen povraćaj istih u budžet.

Cilj navedenih unaprijeđenih kontrola upravo je namjera Ministarstva sporta da sredstva budu usmjerena ka krajnim korisnicima, a to su sportisti. Imajući u vidu navedeno, smatrali smo nužnim da u novom zakonskom tekstu stvorimo još preciznije mehanizme kontrole trošenja državnog novca kako bi se stvorio ambijent da novac iz budžeta koji je opredijeljen za sport budu utrošen na transparentan način, isključivo za realizaciju sportskih programa.

Kada je u pitanju vrhunski sport. Ranijim zakonima propisano je ko se smatra vrhunskim sportistom, međutim u praksi često su mnogi sportisti doživljavali bez utemeljenja svoj rezultat kao vrhunski iako realno nijesu imali osvojene rezultate za sticanje ovog statusa, pa su čak i određeni statusi vrhunskog sportiste sa pratećom doživotnom mjesečnom naknadom u prethodnom periodu, a počev od 2008. godine utvrđeni na osnovu ličnog doživljaja licima čiji sportski rezultat to

ne zavrđuje.

S tim u vezi predlogom zakona, jasno je propisano da sportista sa vrhunskim reprezentativnim rezultatom može biti lice koje je ostvarilo samo najbolje sportske rezultate na najprestižnijim međunarodnim takmičenjima koja su precizno navedena u Predlogu zakona, kako se ne bi ostavio prostor za slobodna tumačenja rezultata, što bi za posljedicu moglo imati degradaciju vrhunskog sporta.

Sportista sa vrhunskih reprezentativnim rezultatom ima pravo na doživotnu mjesečnu naknadu, ne penziju, kako je mnogi u javnosti pogrešno nazivaju. Doživotno mjesečna naknada predstavlja svojevrsnu nagradu države za osvojeni vrhunski rezultat i promocije države u svijetu i ni u kom slučaju se ne može dovoditi u vezu sa završetkom karijere ili radnog vijeka to jeste penzionisanjem ili penzijom. Predlog zakona donosi određene novine kada je u pitanju navedena naknada. Kao prvo, ona će se isplaćivati nakon navršene 35. godine života, dok je važećim zakonom uslov za primanje naknada navršenih 40 godina. Imajući u vidu ovako propisanu starosnu granicu u važećem zakonu, treba istaći da Crna Gora sada isplaćuje naknade za sportske rezultate ostvarene sa drugim državama, to jest državnim oblicima u kojima je bila. Sportisti koji su rezultate ostvarili nastupajući u našem dresu, braneći boje naše države od naše države još ne dobijaju naknadu koja treba da im pokaže koliko našoj državi znače njihovi sportski uspjesi.

Gledajući sadašnju praksu u ovom segmentu može se nametnuti pogrešan zaključak, a to je da Crne Gore nema sluha ni razumijevanja za sportske rezultate naših reprezentativaca, reprezentativaca Crne Gore.

Smanjenje ove starosne granice neki od naših najboljih i najsajnijih sportista počće da primaju zasluženu naknadu čime ćemo potvrditi punu afirmaciju vrhunskih sportskih rezultata. S druge strane mladi sportski naraštaj imaće podstrek da ostanu i igraju za Crnu Goru, znajući da će ova država znati da prepozna i nagradi njihov trud, rad i ostvarene rezultate.

S druge strane, veoma je važno istaći da navedene smanjenje starosnog uslova neće dodatno opteretiti budžet, što je detaljno obrazloženo u analizi i fiskalnog uticaja, propisa koja nam je dostavljen kao prpratni materijal uz Predlog zakona o sportu.

Takođe, vrlo značajno je reći da predložena zakonska rješenja uvode po prvi put mehanizme kontrole navedenog statusa, jer naknada može biti oduzeta sportisti, koji nakon njenog dobijanja prestane da ispunjava zakonske uslove.

Shodno odredbama Predloga zakona pravo na naknadu će se preispitati svake druge godine, pa ukoliko se desi da određeni sportista nosilac ovog prestižnog statusa u međuvremenu izvrši neko krivično djelo, promijeni državljanstvo ili počne da prima naknadu druge države za isti status naknada će mu se oduzeti. Takođe sportistima će se provjeravati da li su u periodu dobijanja statusa sportiste sa vrhunskim reprezentativnim rezultatom do sticanja uslova za isplatu naknade igrali za reprezentaciju druge države, u kojem slučaju će im se takođe oduzimati pravo na naknadu. Ovo su novine koje treba da osnaže naš nacionalni identitet i pripadnost kako naše države tako i naše reprezentacije i uvedu disciplinu u ovoj oblasti kao i poštovanje privilegije koju nosi sobom doživotna nacionalna naknada.

Međutim, status sportiste sa vrhunskim reprezentativnim rezultatom mogu steći samo sportisti koji su rezultat ostvarili na seniorskim takmičenjima. Imajući u vidu navedeno, novina Predlog zakona je uvođenje statusa perspektivnog sportiste kao dokaz brige o našim mladim sportskim nadama. Status perspektivnog sportiste utvrđuju se sportisti koji određeni sportski rezultat ostvario u mlađim kategorijama, a na osnovu tog statusa on ima pravo na pripadajuću stipendiju u trajanju od jedne godine.

Cilj ove norme da se nagrade i podstaknu mladi talentovani sportisti da nastave da rade na ostvarivanju rezultata nastupajući za Crnu Goru, kao i da se smanji broj mladih sportista koji odlaze da nastupaju za reprezentaciju druge države. Kao dodatni model briga o mladim sportistima Predlogom zakona propisan je način podsticanja i uključivanja što većeg broja djece u bavljenju sportskim aktivnostima kroz sistem dječjeg sporta. Predlog propisuje pogodnosti u vidu sufinansiranja djece koja se bave sportom. S medicinske tačke gledišta fizička aktivnost preventiva je za nastanak određenih nezaraznih bolesti, kao što je na primjer bolest gojaznosti i sa njom povezana oboljenja. S druge strane, sociološki posmatrano bavljenje sportom od najranijeg uzrasta utiče na pravilan razvoj ličnosti uz rano učenje odgovornosti i suočavanja sa pobjedama i

prazima, fer pleja, timskog duha i timskog rada. Djeca koja se bave sportom manje su zastupljena u populaciji koja ima problema sa bolestima zavisnosti i delikvetnim oblicima ponašanja. Treba istaći važnost uvođenja jednog ovakvog zakonskog rješenja kojim bi Crna Gora bila pionir u ovoj oblasti. Jer navedeni model podrške djeci za bavljenje sportom ne postoji nigdje u regionu.

Konkretno odrediće se sportovi koji će biti predmet sufinansiranja na osnovu zastupljenosti, masovnosti, tradicije kao i bazični sportovi koji su uključeni za pravilan razvoj djeteta. Visina sufinansirajućih dijela članarine zavisit će od broja prijavljene djece, kao iznos od sredstava opredijeljenih u budžetu za razvoj dječjeg sporta. Vrste sporta u okviru koji će bavljenje aktivnostima biti sufinansirani kao izraz djece biće utvrđeni posebnom odlukom koju će jednom u najmanje dvije godine donositi Ministarstvo. Korist uvođenja navedenog sistema dječjeg sporta je višestruka, finansijska podrška klubovima kroz sufinansiranje članarine za djecu. Imajući u vidu da su članarine za djecu veliko opterećenje za budžet roditelja posebno u slučajevima kada se više djece iz jedne porodice bavi sportom država direktnim intervencionizmom utiče na poboljšanje socijalnog statusa stanovništva.

Podsticajne mjere koje predložene odredbe predviđaju imaće pozitivan uticaj prvenstveno na djecu koja će se baviti sportom, a zatim i na roditelje tj. porodicu kojoj će u finansijskom smislu lakše biti da usmjeri svoju djecu na pravilan fizički razvoj kroz bavljenje sportom. Predlogom je predviđeno ograničenje visine članarine za djecu do 16 godina na 6% prosječne zarade. Sama ova mjera proizvešće veliki uticaj rezultata na polju uključivanja djece u sport. Predlog zakona ide i dalje, pa propisuje da će Ministarstvo kroz poseban javni poziv za klubove koji ispunjavaju zakonom propisane uslove sufinansirati tj. plaćati dio članarine za djecu koja se sportovima bave u okviru tih sportskih klubova.

Na ovaj način neaktivna djeca će dobiti sigurnu šansu da se uključe u sport, da se obučavaju, da treniraju i takmiče. Crna Gora kontinuirano ostvaruje dobre sportske rezultate na domaćem međunarodnom nivou. U različitim sportovima morala je naći način da obezbijedi uslove za bavljenje sportom, da poveća bazu potencijalnih vrhunskih sportista, da obezbijedi mladim talentima da budu primijećeni i prepoznati, da im da šansu da pokažu svoje mogućnosti. Ti uslovi obezbjeđuju se kroz ovakav direktan pristup sportu s jedne strane, a s druge strane, kroz obezbjeđivanje adekvatna sportske infrastrukture. Ovaj predlog zakona u tom smislu donosi unapređenja, pa će Ministarstvo moći da ulaže u sportske objekte do 10.000 eura direktno, a tamo gdje je potreban veći iznos sredstava moći će da ta sredstva opredijeli uz saglasnost Vlade. Ono što je Ministarstvo sporta uradilo na polju sportske infrastrukture za godinu i po svog postojanja kroz već obnovljenih osam sportskih sala i terena dok su još za pet radovi u toku može se smatrati svojevrsnom garancijom da će sportska infrastruktura nastaviti da se razvija u Crnoj Gori.

Ovakvim pristupom razvoju sporta, sportske infrastrukture i davanjem šanse djeci da se bave sportom, a kasnije vrjednovanjem njihovih rezultata kao status perspektivnih sportista Crna Gora ide u pravcu stvaranja zdrave i fizički aktivne nacije, koja će imati dobre preduslove da nastavi i ostvaruje značajne sportske rezultate. Kada je u pitanju zdravstvena zaštita za sada ne postoje standardizovani pregledi za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti sportista. Segment utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista nikada nije dostigao potrebni nivo ni ozbiljnost. Pa se u velikom broju slučajeva pregledi sportista nijesu sprovodili već su određeni ljekari angažovani od strane nadležnih nacionalnih saveza i sportskih klubova samo ovjeravali takmičarske knjižice. U takvim slučajevima sportisti su dovođeni u opasnosti, njihovo zdravstveno stanje nije objektivno procjenjivano. Takođe, sportisti uglavnom nijesu imali evidenciju ranijih pregleda kako bi se pratili nalazi i moguća oboljenja.

Ministarstvo sporta u saradnji sa Minsitarstvom zdravlja od samog piočetka izrade Predloga zakona o sportu tražimo najbolje modele za rješavanje problema koji se odnose na utvrđivanje zdravstvene sposobnosti sportista. S toga je Predlogom zakona predviđšeno osnivanje posebne ustanove za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti sportista zavoda u okviru jedne ovakve ustanove izvršila disonifikacija sistema utvrđivanja zdravstvene sposobnosti, pa bi se u njoj sprovodili pregledi radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista.

Svi mi znamo da nije svaki sport isti, da ne zahtijeva svaki sport istu vrstu napora. Nije potrebna ista fizička spremnost za fudbalere ili šahistu i za košarkaša i sportiste koji se bave streljaštvom, vaterpolistu i nekoga ko se bavi boćanjem. Nije jednako opasno bavljenje sportskim ribolovom i borilačkim sportovima. Takođe, nije isti pristup pregledima u svim zdravstvenim

ustanovama, niti sve zdravstvene ustanove imaju adekvatnu opremu i uslove za obavljanje pregleda. Zdravstvena sposobnost djece u sistemu dječjeg sporta utvrđivala bi se jednom godišnje najmanje tri mjeseca prije početka programa. Značajno je istaći da je Predlogom zakona propisano da bi utvrđivanje zdravstvene sposobnosti u Zavodu za djecu koja se bave sportom na osnovu akta Ministarstva o dječjem sportu bila besplatna. Osnivanjem jednog ovakvog zavoda Crna Gora će se pridružiti zemljama Evrope i svijeta koja odavno imaju ovakve uslove.

Takođe, jedna od važnijih novina zakona je i ograničenje učešća funkcionera u upravljačkim organima sportskih organizacija. Riječ je o usklađivanju sa evropskim standardima depolitizacije sportske oblasti, a zbog specifičnosti Crne Gore i ograničenosti kadrovskih resursa u sportskoj oblasti u implementaciji navedenih standarda ipak smo težili da pronađemo mjeru tj. da ne uspostavimo rigoroznu normu koja u potpunosti isključuje njihovo učešće kao što je slučaj sa državama regiona.

S toga, Predlogom zakona je propisano ograničenje da predsjednik sportske organizacije i član Upravnog odbora sportske organizacije ne može biti lice koje je predsjednik države, predsjednik i član Vlade, predsjednik Skupštine Crne Gore, poslanik u Skupštini Crne Gore, predsjednik političke partije, predsjednik opštine, predsjednik skupštine opštine, odbornik u skupštini opštine, glavni adminisitrator, nosilac pravosudne funkcije i lice zaposleno u državnom organu, organu državne uprave, lokalne samoupave, lokalne uprave u privrednom društvu koje je osnovala država odnosno opština za oblast sporta. Takođe, lica zaposlena u ministarstvu i organima lokalne uprave za nadležnost sporta ne mogu biti angažovana u sportskim organizacijama.

Među brojnim novinama koje će značajno unaprijediti crnogorski sport istakao bih uvođenje mogućnosti osiguranja sportista obavezu donošenja akta o kategorizaciji sportova koji će na jasan način i formalno odrediti poziciju svakog sporta u sistemu sporta.

Zaključno siguran sam da su ovo sve novine čijom će se dosljednom implementacijom značajno unaprijediti sportska oblast, a Crna Gora obezbijediti nove generacije vrhunskih sportista koji će biti naši najbolji promoteri u svijetu. Jer, ni u jednoj oblasti naša država ne može biti tako visoko pozicionirana kao što može u sportu. Zato vjerujem i da ćete vi, gospodo poslanici, prepoznati značaj predloženog zakonskog teksta i dati mu potrebnu podršku kako bismo što prije bili u prilici da započnemo sa implementacijom istog.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:30:04)

Hvala Vama ministre, a hvala vama kolege što ste razumjeli zašto sam dao malo neuobičajeno dugo uvodno izlaganje.

Pitam da li izvjestioce žele da se obrate. Želi, Andrija Popović, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.06.18 18:30:24)

Hvala predsjedniče, poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani ministre sa saradnicima.

Predloženi Zakon o sportu treba da obezbijedi sistem mehanizme kojim će osigurati uspostavljanje i održavanje vrhunskog sporta, kvalitetnog sporta, sporta za sve, školskog sporta, sporta osoba sa invaliditetom. Zatim, promovisati principe vrijednosti u sportu, izgraditi odgovarajuću infrastrukturu i što je vrlo važno osposobiti kadrove u sportu.

Trenutna slika našeg sporta slika i stanja u društvu, državi u politici, ekonomiji iako je naš sport najbolji ambasador i najbolji brend Crne Gore, a uvijek koristim priliku da ovo i naglasim. Jer je očigledno da nijesu svi svjesni ove činjenice. Istorijat organizovanog i kvalitetnog sporta u Crnoj Gori koji je vjerovatno naš najveći brend seže od početka 20. vijeka, a zbog nedostatka finansijskih sredstava još u vrijeme kraljevine Crne Gore kvalitetni crnogorski sportisti nijesu otputovali na olimpijske igre u Stokholm 1912. nakon toga su i osnovani prvi sportski klubovi, fudbalski klub "Lovćen" - Cetinje 1913, potom fudbalski klub "Arsenal Tivat", "Sutjeska" - Nikšić,

"Breznik" - Pljevlja, Radničko sportsko društvo "Zora" - Podgorica, današnji fudbalski klub "Budućnost", "Bokelj" - Kotor i tako dalje. Vaterpolo klubovi: "Primorac" - Kotor, osnovan 1922, pa "Jadran" - Herceg Novi, potom i klubovi u ostalim sportskim disciplinama. Prve olimpijske medalje crnogorski sportisti donose sa Olimpijskih igara u Helsinkiju 1952. godine, srebrne vaterpolisti Boško Vuksanović i Dragoslav Šiljak. Ređaju se planetarni uspjesi crnogorskih sportista u ranijim zajedničkim državama i ogromni uspjesi u našoj obnovljenoj Crnoj Gori. Značajan datum je prijam Crnogorskog olimpijskog komiteta u Međunarodni olimpijski komitet 2007. godine.

Samo da podsjetim na najveće uspjehe male države Crne Gore od obnove državnosti što zvuči nestvarno, rukometašice - Olimpijske vicešampionke, vaterpolisti - svjetski vicešampioni, rukometašice i vaterpolisti evropski šampioni, veliki uspjesi košarkaša, košarkašica, fudbalera, odbojkaša, ali i karatista, džudista, atletičara, jedriličara, boksera, šest crnogorskih sportista su nosioci zlatnih olimpijskih medalja. Najviše što se u sportu može postići, što je u mnogim državama analogno nobelovcima. Takođe, još nekoliko olimpijskih šampion koji potiču iz Crne Gore, mnoštvo svjetskih, evropskih šampiona...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:33:24)

Kolega Popović, samo trenutak.

Dao sam Vam riječ kao izvjestiocu, razumijem Vašu potrebu jer i Vi ste istaknuti sportista i nosilac zlatne olimpijske medalje, da podsjetim, ne samo to nego i drugih nekih medalja i priznanja, ali moram da Vam kažem, zato sam dopustio da izađete van priče kao izvjestioc i molim Vas da u 30 sekundi završite izlaganje.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.06.18 18:33:46)

Zahvaljujem. Vi znate da sam ja službeno odsutan od sutra.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:33:53)

Zato sam Vam i dao mogućnost, zato što sutra njeiste tu. Izvolite, 30 sekundi.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.06.18 18:34:49)

Koristim ovu priliku, tih minut neće ništa značiti, mislim nikome. Dobro, na klubskom nivou vaterpolisti "Primorca" iz Kotora i ženskog Rukometnog kluba "Budućnost" Podgorica evropski šampioni, takođe, veliki uspjesi, osoba sa invaliditetom. Preskočiću sve ovo što sam htio da kažem, u svakom slučaju na kraju od strane predlagača u toku zakonske procedure usvojene su brojne sugestije i primjedbe Crnogorskog olimpijskog komiteta i sportskih saveza. Zakon o sportu mora normativno biti podrška najvećem crnogorskom brendu, generalno dobro je urađen. Vjerujem da će se i kvalitetnim podzakonskim aktima pružiti podrška crnogorskom sportu. Usvajanje zakona o sportu nakon sedam godina će Liberalna partija podržati. To je na neki način praznik sporta. Srećno crnogorskim sportistima i sportistkinjama kojih ima registrovanih oko 42 hiljade. Zahvaljujem predsjedniče i nadam se da imate razumijevanja za čitavu situaciju. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:35:06)

Mislim da sam pokazao razumijevanje.

Da li drugi izvjestialc želi riječ?

Želi. Molim Vas, kratko i u skladu sa izvještajem Odbora.

RADULE NOVOVIĆ (20.06.18 18:35:24)

Poštovane dame i gospodo, uvažene kolege poslanici, uvaženi predstavnici ministarstva, Počecu nestandardno, s obzirom na temu o kojoj želim da govorim i reći ću da je danas pred nama Predlog jednog indetitetskog zakona, Zakona o sportu. Po pravilu indetitet se najbolje brani onda kada se o njemu najmanje govori, a mnogo radi. Upravo je to slučaj sa sportom, sport je najbolji način za afirmaciju nacionalnog i državnog indetiteta. Naravno, najviše onda kad se postižu najbolji rezultati na međunarodnom i domaćim sportskim smotrama.

Predsjedniče, hoću li ja da začutim dok kolege završe? Evo ja hoću.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:36:25)

Kolega, uvijek mislim da će kolege da ispoštuju svoje kolege, na žalost ponekad treba da se upozore i molim vas da saslušate još ovih par minuta da završimo današnje zasijedanje. Izvolte.

RADULE NOVOVIĆ (20.06.18 18:38:35)

Kao što rekoh, po pravilu indetitet se najbolje brani onda kada se o njemu najmanje govori, a mnogo radi. To je slučaj sa sportom. Sport je najbolji način za afirmaciju nacionalnog i državnog indetiteta. Naravno, najviše onda kad se postižu najbolji rezultati na međunarodnim i domaćim sportskih smotrama. Crna Gora ovim zakonom oblast sporta uređuje saglasno intencijama, odnosno pravilima modernih država i velikih sportskih sila. Zato su sa razlogom neke kolege prilikom rasprave na matičnom odboru usvajanje ovog zakona nazvali istorijskim poduhvatom. Vjerujem da će Crnoj Gori ovaj zakon služiti na čast, onako kako joj na čast služe svi njeni sportisti, onako kako joj na čast služi mlado, ali vrlo aktivno i vrlo populzivno Ministarstvo sporta.

Ovo Ministarstvo već čini snažne iskorake u nekoliko pravaca, od upodobljavanja sportskih objekta do poslova pravnog regulisanja ove oblasti. Brojni problemi u primjeni važećeg zakona doveli su do potrebe donošenja novog zakona. Ministar Janović i Ministarstvo kojim rukovodi hrabro su ušli u ovaj poduhvat. Suočili su se sa ne malim otporima, ali snagom argumenata i jasnom vizijom polako su eliminisali prepreke usput uvažavajući konstruktivne predloge, prije svega, one koji imaju za cilj dobrobit sporta i sportista.

Ministar je apostrofirao nekoliko detalja iz ovog zakona koje ja nemam vremena da pomenem, ali ću pomenuti samo jednu ovako interesantnu činjenicu koja se ne može definisati ovim zakonom, uostalom i ne spada u njegov meritum, ali jeste svakako interesantna pojava da jedan broj građana Crne Gore kad se dešavaju međusobni dueli ne navija za igrače svoje zemlje Crne Gore, nego za tim neke druge zemlje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.06.18 18:38:36)

Poslaniče Novoviću, zaista ovo nije izvještaj Odbora i ovdje prekidamo.

Molim vas, u situaciji poslanika Andrije Popovića, sutra zbog obaveza koje je ranije preuzeo nije tu. Kao vrhunskom sportisti dao sam mu i malo duže vremena i razumio sam i njegovo prekoračenje u ovom slučaju u funkciji izvjestioca odbora.

U 10.30h ujutru sam zakazao Kolegijum u 11h nastavljamo sa radom na ovom zakonu, a poslije toga vjerovatno nastavljamo sa zakonima ministra finansija, ministra Radunovića. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:24:40)

Poštovane kolege, nastavljamo Devetu sjednicu Prvog redovnog proljećnog zasijedanja u

2018.godini i nastavljamo pretres Predloga zakona o sportu.

Prvi diskutant danas je poslanik Momčilo Martinović, a neka se pripremi poslanik Janko Vučinić. Momčilo Martinović nije tu.

Janko Vučinić ima riječ.

JANKO VUČINIĆ (21.06.18 11:25:13)

Poštovani građani,

Zakon o sportu je najavljivan kao zakonski akt koji će da izvrši depolitizaciju u sportu. U ovom mandatu Vlada je formirala Ministarstvo sporta na čijem čelu je gospodin Nikola Janović, mlad i energičan čovjek, uz to i vrhunski sportista. Sve je to obećavalo da će se ići prema depolitizaciji sporta i da će se sport uzeti od političara, a vratiti sportistima. Ali ako se uzme u vidu činjenica da je gospodin Nikola Janović došao na mjesto ministra sporta kao politički funkcioner i aktivista Demokratske partije socijalista i ako se pažljivo pročita Zakon o sportu vidjećemo da i poslije ovoga da će glavnu riječ u sportu voditi političari. Ovo kažem iz razloga što u Zakonu o sportu na jedan suptilan način je sport opet dat političarima jer u svim tim tijelima, prvo mislim na Savjet o sportu, zatim na ostale tenderske nadzorne odbore i komisije, Ministarstvo sporta je to koje odlučuje o većini u tim tijelima i prema tome je jasno da će političari, a ne sportisti voditi i dalje sport. Zbog toga ćemo, poštovani građani, imati i dalje da umjesto reprezentacije Crne Gore bude to reprezentacija Demokratske partije socijalista, pa će nas onda neko od kolega sa ove strane iz klupa DPS-a pitati zašto ne navijamo za reprezentaciju Crne Gore. Isto tako će oni koji budu u toj reprezentaciji se birati na osnovu lojalnosti vlastima, a ne nikako što će neko od njih biti veliki talenat, a neće moći da igra u reprezentaciji Crne Gore jer nije lojalan vlastima.

Dovoljno je vidjeti samo izvršni odbor Crnogorskog olimpijskog komiteta i da se shvati koliko je sport u Crnoj Gori zarobljen od strane političke partije koja je na vlasti jer taj izvršni odbor više liči na opštinski odbor Demokratske partije socijalista nego li na izvršni odbor krovne sportske organizacije i saveza u Crnoj Gori.

Ovaj zakon ima i dobrih ideja kao što je popularizacija sporta za mlade kroz sufinansiranje članarina, uvođenja termina perspektivnog sportiste i njegovo stipendiranje, uvođenje zavoda za zdravstvo u cilju kontrole zdravlja sportista, kategorizacija sportova i ostalih novina koje bi trebalo da se kroz ovaj zakon realizuju.

U toku rasprave Zakon o sportu je bilo više nego jasno da postoji potpuno neslaganje u vezi ovog zakona između čelnika Crnogorskog olimpijskog komiteta i čelnika više sportskih saveza sa ministrom Janovićem tako da su sve prilike, ako se ovaj zakon usvoji, da će u praksi se on teško realizovati i da će nailaziti na opstrukciju. Rečeno je u toj raspravi da svaki član ovoga zakona bi trebalo da se amandmanski popravi.

Ja ću samo spomenuti neki od tih članova, to je član 29 u kojem treba amandmanski djelovati, a posebno bih se osvrnuo na član, na stav 2 u tome članu u kojem se za priznavanje sportiste sa vrhunskim rezultatom nevedene osvojene titule u četiri bokzerske verzije i samo je izostavljena verzija VBU. Pa bih vas pitao, gospodine ministre, da li je to urađeno namjerno samo zbog toga da gospodin Ratko Drašković, bokzerski šampion iz Nikšića koji je skoro osvojio titulu svjetskog prvaka u toj verziji, na taj način je onemogućen da dobije naknadu kao sportista.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:30:15)

Privodite kraju, kolega.

JANKO VUČINIĆ (21.06.18 11:30:18)

Ovo je uvodno izlaganje, morate mi dati još minut, dva.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:30:19)

Ne moram ništa da vam dam.

Slušajte me, poslaniče, vaš predsjednik kluba vas je sigurno upoznao nema nikog ko je po ovom zakonu tražio da ima 10 minuta. Znači, privodite kraju izlaganje od pet minuta.

JANKO VUČINIĆ (21.06.18 11:30:34)

Ja bih vas zamolio samo za jedan minut vremena.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:30:38)

Možete, izvolite.

JANKO VUČINIĆ (21.06.18 11:30:38)

Moram pomenuti da je Ratko Drašković bokzerski šampion koji je u boksu skoro 40 godina i on je osvajao titule počev od njegovog početka u bokzerskoj karijeri, tada je bio omladinski prvak Evrope. To je bila samo jedna od dvije titule u bivšoj, velikoj Jugoslaviji i čovjek koji je 40 godina se aktivno bavio boksom što je rijetkost u svijetu i nemoguće je da on ne može dobiti naknadu kao sportista sa ostvarenjem vrhunskog sportskog rezultata.

I još jedno pitanje za gospodina ministra. Da li ste to, gospodine ministre, uradili zbog vas, da li je to bilo presudno jer vi sa 35 godina stičete uslov da ostvarite tu nadoknadu kao vrhunski sportista.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:32:00)

Hvala vam.

Sada ministar želi da odgovori.

Izvolite, ministre Janoviću.

NIKOLA JANOVIĆ (21.06.18 11:32:12)

Hvala vam.

Poštovana Skupštino, poštovane poslanice i poslanici, predsjedniče Skupštine, dragi građani,

Uvaženi poslaniče Vučiniću, prvo želio bih da vam se zahvalim za ove stvari koje ste primijetili u zakonu.

Želio bih prvo da se zahvalim za ove stvari koje ste prepoznali u Zakonu o sportu, a koje su dosta afirmativne i koje, kao što ste rekli, će doprinijeti da se u tim nekim stvarima naš sport unaprijedi. Pomenuli ste neke od njih ima ih dosta više. Vi ste pomenuli Zavod za ustanovljavanje zdravstvene sposobnosti sportista, takođe rekli ste status perspektivnih sportista gdje po prvi put, ono što sam rekao od samog početka, želimo da našim mladim talentima, našoj djeci da država pokaže koliko pažnje želi da posveti njima i da pokažemo koliko želimo da vrednujemo te njihove rezultate.

Takođe, kao što sam rekao, tu ima mnogo drugih stvari koje niste pomenuli, ali ste zato pomenuli neke koje apsolutno ne stoje.

Što se tiče depolitizacije, upravo ovaj predlog zakona koji je pred vama je značajan iskorak u tom dijelu. Kao što znate juče sam čitao u uvodnom izlaganju, da nosioci javnih funkcija i to, da kažemo, udarnih javnih funkcija će novim zakonom biti onemogućeni da budu u strukturi

određenih saveza i klubova. To je upravo urađeno iz razloga, evo da kažem i da počnem od sebe, zamislite kakav bi apsurd bio a tako je trebalo da bude, prije nego što sam postao ministar sporta trebao sam da postanem predsjednik Vaterpolo saveza. Da li bi bilo logično da bude ministar sporta ujedno i predsjednik Vaterpolo saveza, da li bi bilo objektivno, kasnije i možda u raspodjeli sredstava sa moje strane, a ovaj zakon mi to nije onemogućavao. Dakle, to sam mogao da budem. A nisam htio upravo iz moralnih razloga jer sam smatrao da to ne bi imalo smisla. Ili, zamislite kakav bi bio apsurd da bude recimo ministar finansija u nekom upravljачkom klubu. Ili, na kraju krajeva, sa ovom normom zaista se negdje upodobljavamo i sa, ne samo zemljama u raegionu, nego idemo prema nekim evropskim standardima da kažem u toj oblasti. Tako da vaša konstatacija definitivno tu sa vaše strane ne stoji.

Takođe, očigledno niste dobro pročitali Savjet za sport gdje, sad ću da vam pročitam pa ću da vam pojasnim. Vi ste vjerovatno stali još kada je bio nacrt o sportu, to je bilo davno, pa ste vjerovatno tada negdje vođeni tim nekim utiskom

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:35:14)

Ministre, morate da ubrzate odgovor, imate za odgovor po dva minuta, dobićete sad još malo vremena i požurite molim vas.

NIKOLA JANOVIĆ (21.06.18 11:35:22)

Što se tiče Savjeta za sport, Savjet za sport ima tri člana koje bira Ministarstvo sporta, i to iz reda vrhunskih sportista, dakle ne niko iz Ministarstva sporta nego iz reda vrhunskih sportista, a ostale članove bira Crnogorski olimpijski komitet i Paraolimpijski komitet. Prema tome, nikakvu ingerenciju Ministarstvo sporta nema nad tim Savjetom za sport. To je jedna stvar.

I samo završavam, vezano za ovaj problem što ste rekli za gospodina uvaženog Draškovića. Moramo jednu stvar da znamo, ovo je norma koja govori o najprestižnijim međunarodnim rezultatima gdje može neko da zavrijedi nacionalnu naknadu .Dakle, nećemo se vraćati na 2008. godinu kada je norma bila da pored određenih rezultata može da bude i neko ko je ostvario neki rezultat od međunarodnog značaja. Tad ste za te norme glasali vi, nijesam ja i onda je na taj način došlo do toga da bude neko ko nije trebao, ne vi lično, ali u svakom slučaju znate što hoću da kažem. Dakle, na taj način je došlo do toga da neke te doživotne naknade ne budu u srazmjeru sa rezultatom. Već od 2011. godine ta je norma upodobljena.

Sada sa ovim novim zaknom pravimo samo iskorak u tom dijelu i prepoznavamo one rezultate koji ne mogu biti prepoznati u smislu svjetskog i evropskog prvenstva na olimpijadi, pa uvodimo, moramo reći da neko ko osvoji grens lem u tenisu, recimo Vimblon ili bilo koji drugi takav grens lem, da ga moramo negdje reći da nije svjetsko prvenstvo ali zaista zasluđuje da bude u doživotnim naknadama.

Ove verzije o kojoj vi govorite, vi znate, bavili ste se boksom znam ja a zna i gospodin Drašković da su četiri najprestižnije verzije u boksu wbc, wbo, wba i abf.

Pored ovog koje ste vi pomenuli wbu, ima i drugi ibo, ibu, ibc, iba, i koliko god hoćete, ali ovo su najprestižnije verzije, ovo su tradicionalno najvažnije, ovo su konkurentski najvažnije. Prema tome ova norma je urađena po mjeri i nećemo se vraćati na 2008. godinu. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:37:37)

Hvala.

Izvolite, poslaniče Vučiniću.

JANKO VUČINIĆ (21.06.18 11:37:42)

Da počnem od uvaženog gospodina Ratka Draškovića, vrhunskog sportiste koji mislim da je to za svaku pohvalu da 40 godina čovjek se bavi aktivno boksom i da je pred kraj karijere osvojio titulu prvaka svijeta u wbu verziji i da vam kažem, gospodine ministre, trebate da znate da u toj verziji drže titule najbolji svjetski borci u toj kategoriji. Držali su, kao što je Džordž Formen, a titulu u teškoj kategoriji drži i najbolji bokser, borac današnjice Roy Jones Junior, tako da je ta verzija veoma cijenjena i Ratku Draškoviću pripada mjesto sportiste sa ostvarenim vrhunskim rezultatima i jedino što vam kod Ratka Draškovića smeta što ne odgovara njegova, možda nacionalna, možda politička opredijeljenost i zbog toga Ratko Drašković treba da ispašta i da ne dobije tu nadoknadu. A mislim na onom spisku samo mogu dvojica sportista da se ravnaju sa njim, a to su Miodrag Perunović i Bečanović, to budite sigurni.

Što se tiče ovoga savjeta za sport, ovdje jasno se kaže, vidim da u savjetu za sport da će Ministarstvo imati većinu i to kaže se jasno - predsjednik i tri člana predlaže Ministarstvo iz reda sportista sa vrhunskim reprezentativnim rezultatom istaknutih sportskih radnika i zaposlenih u Ministarstvu.

I onda treća alineja drugog stava - po jednog člana predlaže Paraolimpijski komitet i ustanova visokog obrazovanja iz oblasti sporta i fizičkog vaspitanja. To je ono što ja kažem da ste vi na jedan, ajde da kažem lukavi način obezbijedili većinu u tom ministarstvu.

I nijeste mi odgovorili na ono pitanje posljednje što sam vam postavio - da li ste u onom članu koji se odnosi na uslove koji treba da se, da bi se ostvarila nadoknada kao sportisti sa vrhunskim rezultatom, ono smanje sa 40 na 35 godina, da li je presudilo to što vi sa 35 godina trebate da dobijate tu nadoknadu da ne bi čekali 40 godina. Znae kako, vi ste izgleda postupili po onoj narodnoj - "Ko nije za sebe taj nije ni za drugoga", ali trebate da obezbijedite onim sportistima koji su to debelo zaslužili i ostvarili vrhunski rezultat.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:40:54)

Hvala vam, poslaniče Vučiniću.

Mi smo se na kolegijumu, uz saglasnost potpunu predsjednika klubova dogovorili da danas pokušamo racionalniji još da budemo u nastupima.

Ministar ima pravo dva minuta da odgovori, pa će i komentar na taj odgovor biti dva minuta, kao što znate to je poslovnička odredba i molim vas da se toga držimo precizno.

Sada riječ ima Momčilo Martinović, poslanik i neka se pripremi poslanik Milorad Vuletić.

MOMČILO MARTINOVIĆ (21.06.18 11:41:29)

Zahvaljujem puno.

Poštovani predsjedniče Skupštine, poštovane kolege i kolegice poslanici, poštovani predstavnici izvršne vlasti i predlagači ovog akta, uvaženi građani,

Dozvolite mi da izrazim svoje zadovoljstvo što ću biti u prilici da komentarišem ovaj, po meni jako značajan dokument, jer inače sam nekadašnji sportista pa mi je takođe izazvao značajnu pažnju da kroz ova rješenja, ove odredbe sa velikom pažnjom i prođem.

Prije nego što krenem sa samom diskusijom, konkretno na ovaj akt, želio bih da napravim nekoliko uvodnih osvrtu a to jeste što se tiče samog rada vašeg ministarstva, jer sam kroz, da kažem kroz neku medijsku prepisku i kroz neke da kažem zvanične podatke istraživanja javnog mnjenja od relevantnih i renomiranih agencija koje se bave tim pitanjima, shvatio da je ovo resor u ovom sazivu Vlade koji je dobio najviše povjerenja građana, čak 8% više od drugoplasiranog. Tako da u tom dijelu mi, da kažem, sve ovo daje za pravo da je ovo zakon koji će doživjeti svoju implementaciju u punom smislu u okolnostima objektivnim koje imamo.

Takođe, ono što sam želio da kažem da ovaj zakon ima određenih sedam poglavlja koja su definisana ovim predlogom i ja ću od njih četiri diskutovati koja su mi privukla najveću pažnju.

Prije svega to jeste *Sportski subjekti*, kao prvo poglavlje, koje će prije svega imati za cilj da u najvećoj mjeri, prije svega, napravi određenu filtraciju registracije sportskih subjekata. Znači, u tom dijelu shvatio sam da iz rješenja zakonskih, čak od 94. pa do 2004., pa 2007, 2011, pa do

izmjena 2013. godine da smo imali određena rješenja, ali da ovim zakonom se pokušava dovesti red u sistemu sporta i na taj način ćemo dobiti jasnu registraciju sa javnim uslovima za rad i pretpostavkama koje treba svaki sportski kolektiv da zadovoljava u ovom dijelu.

Ono što je takođe pažnja i predmet drugog dijela ovog zakona jesu sportska infrastruktura. U tom dijelu shvatio sam da gurate, odnosno da težite jednoj aktivnosti da pravite cjelokupnu analizu dosadašnje infrastrukture kakva je ona u postojećem stanju na teritoriji Crne Gore i da u tom dijelu ste uvidjeli da ima dosta prostora i dosta aktivnosti koje trebaju biti realizovane u tom smjeru. Shvatio sam iz vašeg izlaganja od juče, shvatio sma da ste ukupno 13 određenih projekata pokrenuli u 11 crnogorskih opština i da ste među njima već osam realizovali a da su pet u fazi realizacije koje očekujemo da će brzo biti realizovane. I posebno mi je drago što ste u ovih 13 projekata obuhvatili dva projekta što se tiču Prijestonice Cetinje, dvije najstarije ustanove predškolske ustanove "Zagorka Ivanović" i Gimnazija na Cetinju.

Što se tiče aktivnosti vezano za dječiji sport. To je jedan iskorak i koliko sam shvatio to je jedna novina u regionu, tako da je, odnosno dječji sport jeste, dobro sam rekao, dječiji sport i da će se na taj način pomoći da se dječiji sport što više aktivira i da se što više djece fizički aktivira. Jer, prema nekim istraživanjima koje je radio Institut za javno zdravlje, došao sam do podatka da je svako peto dijete muško dijete, se tretira kao gojazno, a svaka deseta djevojčica kao gojazna. Tako na nekom uzorku koji je brojao od oko 1.754 čini mi se uzorka da smo u tom dijelu došli do zaključka da je situacija po ovom pitanju alarmantna i da treba nešto hitno raditi i da je u ovom dijelu, kroz dječiji sport, to intencija da se na taj način to poboljša što je, da kažem izuzetno pohvalno, izuzetno afirmativno za samo zdravlje nacije u Crnoj Gori. To je nešto što ukazuje na ova sistemska rješenja koja se mogu uzročno posljedično shvatiti kroz vaša rješenja da ste u ovom dijelu definisali i subvencioniranje od strane Vlade za članarinu sportskim kolektivima, ali poznato nam je da u školskom i dječjem sportu da uvijek kada se organizuju određene školske manifestacije da oni koji organizuju te manifestacije forsiraju djecu koja su već aktivna u sportu. Međutim, na ovaj način ćete animirati onu djecu koja su manje aktivna i sa tom djecom će se više raditi kako bi se ova devijantna pojava gojaznosti svela na neki manji nivo.

I na kraju, jer vidim da mi vrijeme ističe u ovom dijelu, jeste jedan dio koji je jako značajan, to jeste zdravstvena zaštita. U okviru zdravstvene zaštite definsali ste nešto u srednjoročnim planovima Vlade da je potrebno osnovati instituciju koja će se baviti zdravljem i provjerom zdravstvene sposobnosti svakog sportiste. To navodi na zaključak da ćemo uraditi, da kažem duplu korist. Na taj način ćemo provjeriti ne kao što je do sad to rađeno da se dosta fiktivno izdavalo tih zdravstvenih potvrda pa na kraju imamo posljedice koje su fatalne, na ovaj način ćemo imati zdrave sportiste, a i takođe ćemo biti racionalni u cjelokupnom zdravstvenom sistemu primarne zaštite od cjelokupne populacije sportista koji će na taj način moći doprinijeti i racionalizovati i zdravstveni sistem, a u samom smislu i davati konkretne rezultate za zdravlje naših sportista.

I ono što, na kraju zaključujem sa tim i neću više, hvala vam, a to jeste da mi se jako sviđa metodološki pristup izrade ovog akta. A to jeste, predstavili ste analizu, definisali ste problem i kroz problem ste dali nova rješenja kroz zakonski tekst.

Iskreno se nadam da ćemo podržati ovaj dio i da ćemo u praksi vidjeti da li je bilo opravdano ovakvo rješenje koje ste predložili. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:47:28)

Hvala.

Riječ ima poslanik Milorad Vuletić, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak.

MILORAD VULETIĆ (21.06.18 11:47:46)

Gospodine predsjednče, uvažene dame i gospodo poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, uvaženi građani,

Naravno, mislim da je ovo jedna od najljepših tema i relaksiranih koje ovaj parlament ima

na dnevnom redu. Pričati o sportu zaista je zadovoljstvo kada su u pitanju dostignuća i sportski rezultati crnogorskih sportista u svim segmentima i u dijelu kolektivnog sporta i u dijelu individualnog, odnosno pojedinačnog sporta.

Lično sam u sportu preko 40 godina što kao aktivan takmičar i kao sportski radnik, pa evo desetak godina i kao predsjednik Atletskog saveza do izglasavanja ovoga zakona i nekog roka koji je prelazni dok se ne konstituiše nova rukovodna struktura. Zato kolega Vučinić nije u pravu da se ne radi o depolitizaciji nego se radi o klasičnoj depolitizaciji ja nemam ništa jer su to evropski standardi i pravila koja treba da važe za sve države koje plediraju da budu članice Evropske unije na takav način.

Nama toga građanina Crne Gore kojem u je Crna Gora na srcu, kojemu je mila da se ne raduje rezultatima koje su postigle naše rukometašice koje su bile vicešampioni olimpijskih igara, naši vaterpolisti koji su bili svjetski, vaterpolisti i rukometašice koji su bili evropski prvaci. To je u dijelu kolektivnih sportova, uz naravno značajne rezultate koje prave naša fudbalska reprezentacija, naša košarkaška i muška i ženska reprezentacija, odbojkašća reprezentacija, rukometna muška reprezentacija, i dr.

U pojedinačnom sportu svakako tu prednjače atletika, ne za to što sam predsjednik nego za to što imamo dva svjetska prvaka u omladinskoj konkurenciji, što se mnogo više cijeni svuda nego kod nas. Imajte to u vidu što vam sada kažem, jer ovo govorim s toga što je u pitanju bazični sport i što definitivno ne prepoznajem u Crnoj Gori preveliko interesovanje za vrednovanje tih rezultata, a imajte u vidu 214 zemalja se bavi atletikom u svijetu.

Imajući u vidu da je bazični sport, a da mi nemamo adekvatne uslove za bavljenje sportom, Atletski savez sa Ministarstvom sporta, sa državom Crnom Gorom, sa Glavnim gradom pokušava da iznađe optimalno rješenje da se napravi atletski stadion u Podgorici, što bi značilo iskorak u dijelu omasovljenja sporta, u dijelu dječjeg, školskog i svih ostalih sportova da se pruži prilika toj našoj omladini, toj našoj djeci da pokažu koliko mnogo, a mnogo više nego što su standardi u svijetu. Sam podataka da smo imali jednog takmičara u skok uvis ili takmičarku, Nada Drobnjak neće zamjeriti na senzitivnosti, koja je svjetski prvak. I na pitanje kako to, koliko imate u kampu takvih sportista ja sam rekao imamo jednu, kada me Segej Bupka pitao, i ona je svjetski prvak. To nikad niđe zabilježeno nije bez u Crnoj Gori. I dan danas kad se sretnemo pita me - Также одна? Одна.

E da ne dužim priču, imamo i Kristinu Rakočević, imamo vice šampiona Evrope Danijela Furtulu, Slađanu Perunović Đurović, i Ministarstvo sporta i država Crna Gora i Olimpijski komitet to odlično prepoznaju i pomažu naš sport i hvala im na tom i prepoznaju značaj atletike za Crnu Goru za razliku od mnogih drugih, za razliku od lokalne uprave Glavnoga grada. Punih 45 godina, ne mislim na ovu strukturu, nego na sve strukture ovih 45 godina koja nije našla za shodno da napravi atletski stadion poslije utakmice Luksemburg - Jugoslavija 74. godine. I pitam se kako ćemo mi omasoviti bilo koju vrstu sporta, i kolektivnog i pojedinačnog, naravno ističem uspjeh i džudista i boksera i karatista, i jedriličara i svih ostalih.

Što se tiče samog zakona molio bih vas, pošto pjevam labudovu pjesmu, kako bi se to narodski rečeno, jedno minut dva da mi dozvolite, molim vas, predsjedniče, evo nijesam zahtjevan previše, ovo je moja tema.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:52:22)

Imate minut još.

MILORAD VULETIĆ (21.06.18 11:52:23)

Hvala vam.

Zakon, naravno, da podržavam, zakon je dobar. U izradi toga zakona dali smo valjda i mi doprinos svojim primjedbama, sugestijama i predlozima i u razgovoru sa ministrom i njegovim saradnicima gospodinom Lalevićem došli smo do nekih rješenja, kvalitetnijih, nadam se, nego što je to bilo u nacrtu ovoga dokumenta.

Ono što i ja apostrofiram, što je gospodin Vučinić rekao, to je član 3. Pazite izdvojiti boksera, tenisera, a ne priznati svjetski rekord, recimo ako bi ko ga u atletici postigao ili svjetsku ligu u vaterpolu i odbojci, mislim da je malo neravnopravno. Neću da rečem da je diskriminatorski ali možda bi se tu mogao naći neki prolaz ili da se ta odredba briše, stava 3, ili da se ovo doda.

I jedna stvar još koju sam zapazio jer nemam vremena dalje da elaboriram, to je, gospodine ministre, u dijelu, ne znam koja je to odredba, ali sanitetska vozila, 93. stav 1. Pazite vrlo je teško ako se odvija jednoga dana 10 do 15 takmičenja u jednoj sredini, u jednom gradu za sve obezbijediti sanitarna vozila. Možda se tu može naći jedan tehnički detalj pa reći da je obezbijeđenja ljekarska ili neka druga, da kažem tako, potpora koja je naravno obavezna i koju podržavam.

Sve u svemu zakon je dobar i nadam se da će biti podržan od svih od interesa za našu omladinu od interesa za budućnost Crne Gore, jer zaista ako ko raspolaže resursom talenata i zdravih omladinaca i omladinki to je Crna Gora. Zahvaljujem i izvinjavam se.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:54:11)

Hvala vam, poslaniče Vuletiću. I pominjanje vaše - labudove pjesme, samo da upoznam poslanike i građane, po ovom zakonu Milorad Vuletić, koji je dugogodišnji predsjednik Atletskog saveza, kao poslanik ne bi mogao da bude u savezu.

Za komentar se javio poslanik Radunović. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (21.06.18 11:54:32)

Hvala, predsjedavajući.

Javio sam se iz dva razloga, gospodine Vuletiću.

Ovaj drugi u zadnjem momentu, pominjanjem svjetske lige i time kako bi trebalo da budu nagrađeni učesnici osvajači svjetske lige u vaterpolu. Mislim malo smo pretjerali s vaterpolom iako je ministar čuveni vaterpolista, svaka čast, ali to je sport koji igra stotinak ljudi u Crnoj Gori ili 150, mislim da bi ovaj zakon generalno više trebao da se bavi bazičnim sportovima koji donose i zdravlje čitave nacije itd, da o tome ne pričamo jer suviše dižemo u nebo, recimo više po meni znači jedan uspjeh u atletici na svjetskom nivou, nego sve medalje u vaterpolu svih država jer ih igra tri ili četiri ili pet u Evropi.

Ali, to nije bio razlog mog javljanja.

Drugi, kako vi kao neko ko je toliko godina u sportu, niste primijetili da u ovom zakonu nedostaje jedan kompletan segment, tiče se sportskih novinara. Sport i promocija sporta bez učešća sportskih novinara, sami znate, ne bi imao nikakvog smisla. U Crnoj Gori je to jedan specifičan posebno posao, jer zbog svega onoga o čemu pričaju gospodin, moj kolega Vučinić, koji je bio naš uvodničar, zbog političkih podjela postoje sportski novinari kojima su otežani uslovi rada. Trebalo bi ovim zakonom i da sportsko udruženje novinara nađe svoje mjesto, da bi se prava i obaveze novinara koji izvještavaju sa sportskih takmičenja uredila. Vi svi znate, postoje, to je javnosti poznato dobro, da je jedan od silnika sportskih u Crnoj Gori, recimo zabranjivao jednoj redakciji da može da gleda utakmice reprezentacije i da može da izvještava sa njih, kao da je njegova privatna reprezentacija u pitanju. To mora naći načina da se sankcioniše, to zakon bi morao da sankcioniše.

S druge strane, takođe, neodgovorne novinare koji bi svojim pisanje prvo netačno izvještavali, ili učestvovali u nekim finansijskim malverzacijama kakvih ima prilikom prelaska izgrača iz kluba u klub i slično, našli bi način da im se oduzme licenca. Jednostavno čitavi taj jedan vrlo bitni segment za život sporta, ne samo u Crnoj Gori nego bilo gdje na svijetu je izostavljen ovim zakonom. Mislim da bi moralo da se nađe mjesta i za sportske novinare kako bi se uredila njihova prava i njihove obaveze.

Znam da vas je, ministre, pogodilo ovo oko vaterpola, vjerovatno, nemojte se ljutiti, nego tako gledam, ne samo vaterpolo nego inače ima tako sportova gdje je mnogo lakše napraviti rezultat i onih drugih kao što su atletika, plivanje, gimnastika, gdje je to mnogo mnogo ozbiljnije.

Za to i kažem ovi svjetski rekordi koje je pomenuo gospodin Vuletić naravno da treba da budu razlog za dobijanje sportskih penzija, ali nemojte još i svjetsku ligu u vaterpolu koja se igra svakih 15 dana molim vas.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 11:57:49)

Hvala vam.

Sada ima pravo na odgovor na komentar, vrlo je teško rangirati sportove, to svi znamo, i uvijek smo tu na nekom klizavom terenu, ali u svakom slučaju uvijek se trebamo sjetiti ponosa koji smo svi osjetili kada smo dobili zlatnu evropsku medalju, itd. itd.

Izvolite, pravo na odgovor poslanik Vuletić.

MILORAD VULETIĆ (21.06.18 11:58:14)

Pa to je ona opasnost politizacije u sportu. Naravno, vi ste rekli, predsjedniče, i ja se slažem sa tim, osvojiti medalju na svjetskom prvenstvu i evropskom prvenstvu je kapa dolje. Znači, što se tiče vaterpolista svaka čast, tu nemam dalje komentar.

Što se tiče ovoga drugog vezano za sportskog novinara to vjerovatno ministar odgovoriti, mislim da je to predmet nekih drugih zakona i nekih drugih rješenja. Nijesam siguran ali mislim da je tako. Jeste i čudi me da nijeste pomenuli sportske radnike, šta je sa njima, oni su predmet zakona i dobro su u jednom dijelu obrađeni. Ali, imajte u vidu jednu stvar ovaj isti koji stoji preko puta vas je sve nagrade od balkanskih, preko evropskih, preko svjetskih dobio za postignute rezultate njegovih takmičara i klubova iz Crne Gore i reprezentativaca. I ja prihvatam sasvim normalno da treba da se povučem sa mjesta predsjednika Atletskog saveza jer je to neki trend, jer je to nastojanje usaglašavanje sa nekim pravilima Evropske unije i toga iako mi nije svejedno jer imam ja dosta još projekata i dosta programa da realizujem. A ono što želim posebno da apostrofiram to je zahvalnost svim predstavnicima sredstava informisanja i medija i pisanih i elektronskih i pozicionih i opozicionih, svi su davali izuzetan doprinos razvoju atletskog sporta u Crnoj Gori, pa i ostalih sportova. Možda pojedinih, kao što ste vi rekli, nijesu usaglasili neke, da kažem tako, lične ili neke druge stvari, ali definitivno imamo izuzetno jako i kvalitetno novinarstvo u Crnoj Gori bez podjele. Nije na pozicione i na opozicione, ne znam ja ni sam kakve, svaka im čast i hvala im i daju izuzetan doprinos nadam se i radu ministra i ministarstva, i nadam se svim ostalim sportskim subjektima koji daju doprinos dobroj propagandi, dobrom marketingu i dobrom predstavljanju Crne Gore u svijetu.

Dalje što sam želio da kažem u ovom dijelu to je definitivno potreba da se realno sagledavaju stvari. Realno će se sagledavati stvari ako budemo objektivni toliko da znamo da u sportu i dalje mora biti pomalo improvizacije kod nas jersmo mali sistem sa malo klubova, sa malo takmičara postićemo nevjerovatno dobre rezultate. I dajte svi zajedno da politiku isključimo iz sporta. Ja nikad nikoga u klubovima nijesam pitao koga glasa ili za koga je. Neka vi jedan kaže to da sam ga pitao, takmičara ili trenera pa izvolite prozovite. Vrlo sam profesionalno to radio, vrlo profesionalno radi to Ministarstvo sporta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:01:15)

Hvala vam.

Ministar je želio da odgovori. Izvolite, dva minuta imate.

NIKOLA JANOVIĆ (21.06.18 12:01:23)

Hvala.

Probaću u tom kratkom vremenu da odgovorim na što više ovih vaših navoda.

Što se tiče udruženja sportskih novinara trebalo bi da znate da su ta udruženja sportskih novinara nevladina organizacija, da svakako što se tiče novinara i jedne profesije koju izuzetno cijenim u svakoj oblasti pa i u sportskoj, oni su predmet zakona o medijima jer na taj način bismo mogli da razmišljamo politički novinari zašto nisu u Zakon o političkim partijama, zašto novinari iz Agrosaznanja nije u Zakon o poljoprivredi, itd. itd. Ono što bi ja više apelovao a to je da pojedini sportski novinari napušte upravljačku strukturu saveza i klubova. To bi možda bilo bolja varijanta i moj neki apel za njih, jer i tu ima dosta nekih nelogičnosti koje, ako niko ja sam prethodnih mjeseci i te kako okusio na svojoj koži o čemu se radi, a i znam dosta toga iz prethodne moje igračke karijere, tako da je to po pitanju neke teme.

Što se tiče druge teme vezano za vaterpolo, ne, niste me pogodili. Znam da niste imali pretjerano lošu namjeru ali ste pogriješili. Svaki olimpijski sport je izuzetno konkurentan, u svakom olimpijskom sportu postoje kvalifikacije gdje morate da dođete do svjetskog i evropskog prvenstva ili olimpijade, ne bih lako davao kvalifikacije koliko taj sport igra zemalja, jer u svakom sportu imate neke zemlje koje su predodređene više za jedan sport, pa tako vaterpolo igraju neke zemlje koje ne igraju rukomet, u košarci su negdje bolje one zemlje koje se bave više tim sportom, itd. ali to mogu samo da gledam samo sa fenomenološke strane. Znači, porazivši 2008. godine zemlje, na primjer Italiju koja ima 60 miliona ljudi i koja ima ne znam koliko bazena i ne znam koliko klubova, to znači može samo da nam svima služi na čast. To što ste rekli bi značilo kao da ja sad kažem gospodinu Vuletiću za ovo što je rekao uvaženom i fenomenalnom sportisti Sergeju Bubki, znači ako imamo samo jednog atletičara koji je uspio da postigne taj rezultat, da kažem kakav je to sport kada je samo jedan, nije to suština, nego je to suština da znači da smo kao nacija i te kako predodređeni za vrhunske sportske rezultate. Što se tiče sportskih radnika, saglasan sam sa vama vezano za sportske radnike i oni u ovom predlogu zakona vidjeli ste da i te kako imaju svoje mjesto i negdje čak na kraju svake godine ostavili smo mogućnost da se bira zasluženi sportski radnik i da se po prvi put na taj način novčano nagradi. Takođe stavili smo mogućnost savezima da svak prepozna svog, da kažem, zaslužnog sportskog radnika. Ovo što ste rekli, zakon naš jeste mjera, jer ipak je specifičnost neka naša. Ne možemo se ugledati na bilo koju zemlju iz regiona i da kažem prepisati neka rješenja koja su tamo upravo ovaj zakon je rješenje najviše proisteklo iz implementacije važećeg zakona, gdje će te bolja rješenja u novom zakonu od onoga što implementirajući iz prakse možete negdje da vidite sa čim ste se susreli i da to sa novim zakonom pokušate da riješite i unaprijedite.

Što se tiče depolitizacije, to smo već jednom rekli, evo ja ću vam reći još jedan primjer vezano za mene, dok sam bio igrač nikome me nije pitao da budem na čelu nekog organizacionog odbora za međunarodna takmičenja. Kako sam postao ministar, svaki dan po 10 puta dobijam takve zahtjeve. Naravno, na nijedan nisam pozitivno odgovorio.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:05:49)

Hvala.
Možete, uključio se na taj razgovor.
Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (21.06.18 12:06:00)

Gospodine ministre,

Vezano za sportske novinare, jasno je meni da se generalna problematika njihovog rada uređuje Zakonom o medijima. Međutim, ovo je specifična stvar. Onaj dio koji se tiče takmičenja i praćenja takmičenja, s obzirom na poznate događaje iz prošlosti u Crnoj Gori, bi morao da bude uređen zakon. Da ne može predsjednik saveza, recimo da se ponaša prema redakcijama ili novinarima kao da je to njegova privatna priča i da kaže ti ne možeš da izjašnjavaš, ti možeš da uđeš. Kako sankcionisati čovjeka, ako čitavi taj segment nije obrađen zakonima? Isto tako rekao samo vam, a rad novinara u tom smislu kojem ste vi sad pričali, njihovo miješanje i spinovanje javnosti u pravcu izbora rukovodstva, kupoprodaje igrača itd. to nije za Zakon o medijima, on bi mogao da gubi licencu. Udruženje ako bi bilo zakonski prepoznato, moglo da izdaje licence za rad

koje bi se gubile i dobijale. Mislim ja, ovdje ispade da nešto strašno lobiram za sportske novinare, onako sam to kao građanin koji prati i zainteresovan primijetio čini mi se da je to jedan važan segment, ako ste baš krenuli da uređujete kompletnu tu sportsku oblast. I da iskoristim samo ovih 30 sekundi, da ne bude nedoumica, ja cijenim svačiji uspjeh, ja da mogu da budem prvak Podgorice u vaterpolu bio bi ponosan, a ne svijeta ili Evrope. To je jasno. Samo reagovao sam kad je rekao gospodin Vuletić, kad je pomenuo svjetsku ligu. Pretjerano je, jer onda bi ispalo da maltene svaki momak koji je počeo da igra vaterpolo u Crnoj Gori ima velike šanse da dobije penziju. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:08:03)

Hvala Vama.

Možete svakako, ja mislim da se ovdje ne govori o sportskoj penziji nego o priznanju za vrhunski rezultat, da tako tumačimo.

A sada ima pravo da prokomentariše ministarevo nastupanje isto u vremenu od dva minuta poslanik Vuletić.

MILORAD VULETIĆ (21.06.18 12:08:22)

Gospodine ministre,

U razgovoru i sa vama i vašim kolegama, mi smo vam pojasnili gotovo sve stvari koje su eventualno bile sporne i doveli ih do toga da su gotovo nesporne sada. Znači, nije klasična depolitizacija, nego ograničenje u vršenju određenih poslova. Ono što je jako bitno i što ja ovdje potenciram, vrlo je teško stvoriti kvalitetnog sportskog radnika. Možemo mi pirčati što god hoćemo, lako je biti predsjednik jednoga saveza i predsjednik jednoga kluba, ali ako se taj klub i li taj savez ugasi e onda je muka.

Pitam ja sad, ajde da ne budem subjektivan, nego objektivan i baš me briga što sam ja u pitanju. Gdje bila crngorska atletika prije 12 godina, prije 15 godina, prije nego sam ja došao za predsjednika, a gdje je sada? Kakav Vračar, Vračar je takmičar bio, izvinjavam se kakav, odličan Vračar nego govorim nije on sportski radnik. Ja sam sportski radnik. I znate što se sad dešava? Dešava se o tome da jedan gro sportskih radnika koje ja cijenim, uvažavam su nezadovoljni i u razgovoru sa njima kažu, pa znaš moglo se to makar prolongirati dvije, tri, pet godina, ja ne mislim da treba. Treba dati ovim mladim ljudima šansu, da oni pokažu. Vjerovatno je to novi koncept, novo razmišljanje o razvoju crnogorskog sporta kojega treba da podržimo. Ali ono što mi smeta to je letargija kod određenog broja mojih kolega koji kažu - super, taman da počinem. E to nije dobro. A znam da vrijede i znam da mogu da doprinesu crnogorskom sportu i kao treneri i kao rukovodioci i kao organizatori, što je vrlo teško i ljudi koji su ozbiljni i obaveze izvršavaju prema ministarsvu i svim organima i prema internacionalnim da kažem tamo asocijama i evropskoj i svjetskoj, koja imaju svoja pravila i svoje normative, koje je vrlo teško ispoštovati. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:10:21)

Hvala vam.

Da podsjetim da za komentar na izlaganje poslanika Vuletića javio poslanik Aleksandar Damjanović.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (21.06.18 12:10:30)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, pospodine Vuletiću,

Dakle, u jednom dijelu sam potpuno saglasan sa vama da postoje neka rješenja koja treba da unaprijede, vi ste to sami rekli, zakonsku infrastrukturu, na kraju krajeva i samo stanje u oblasti sporta, uz naravno ovo što ste rekli gdje sam ja saglasan da ogroman broj i sportskih radnika i ljudi iz sporta negoduje, zbog nekih drugih rješenja koja su ovdje u ovom predlogu zakona i biće naravno prilike da se danas tokom diskusije i ja i kolege osvrnemo na te neke norme.

Ono što bih sada htio da sa vama negdje razjasnim jeste ovaj član 29 gdje ste vi ukazali na neke neusaglašenosti, odnosno nove diskriminacije koje se nastavljaju u nizu kada se pokušava nešto što je već diskriminacija otkloniti na još gori način. I evo čitam normu konkretno ovaj dio koji se tiče boksa, gdje je govorio gospodin Vučinić, pomalo pratim taj sport možda više nego ove ekipne sportove, pa evo da se i ja uključim, kaže se u normi - sportista, kaže, pa se misli na boksera, osvojio je prvo mjesto na nekom od takmičenja u boksu, pa se navode ove četiri kategorije. Dakle, nije napisano ni prvak svijeta, ni Evrope na neko takmičenje u boksu. Zna li koliko ima takmičenja u boksu u profesionalnom sportu u ove četiri federacije? Ima ih na stotine. Od interkontinentalnih takmičenja, inter šampion, regular šampiona itd. i ovo je toliko veliki prostor, kada se pokušalo da se neki od sportista koji su osvojili najveće domete u ovom sportu uključe kroz ovaj zakon, a prvi sam koji sam to ovdje govorio i pominjao i konkretno čovjeka, dakle, sad se ide u još da kažem veći problem i ostavlja se sa ovom formulacijom, ono što se kaže, prostor da onda zaista nema kraja, nema kraja u svemu ovome.

A s druge strane, norma je takva da u Crnoj Gori priznati vrhunski sportista ne može da ostvari svoja prava ili recimo prvak svijeta u formuli jedan. Što je složimo se jedan od ovako da kažem težih sportskih uspjeha, nema šanse da dobije naknadu po ovome, ili onaj koji je osvojio Mont Everest, najveći mogući sportski dometi ili neko ko bi recimo bio prvak svijeta, a i Crne Gore u ronjenju na dah i u tim nekim stvarima koja se tiču i ekstremnih sportova i svega toga. Favorizacija, gospodine Vuletiću, definitivno kroz ovaj akt ekipnog sporta, a puna marginalizacija pojedinačnih sportova, naročito borilačkih sportova, gospodine predsjedniče, završavam zaista sa time, biće prilike, pominjao je neko ovdje novinare, pominjao je neko sportske radnike, ja sam sa ministrom naravno imao prilike da polemishem u martu kod poslaničkog pitanja u pripremi ove sjednice oko toga, a šta je sa trenerima?

Dakle, evo kod sportskih naknada, recimo, samo su dva trenera dobila sportske naknade, moj školski drug Dragan Adžić, izvanredan prijatelj koji je to zasluženno dobio, ali šta je sa sa gospodinom Radunovićem, gospodinom Vujoševićem, gospodinom Mrvaljevićem koji su stvorili 50 svjetskih evropskih, balkanskih itd. šampiona. Znači, nepravda na nepravdu, ali pričaćemo o tome.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ:

Kad najavljujete da će te pričati o tome onda o tome pričajte kad se javite za diskusiju, a sad molim vas pošujete vrijeme.

Ako nekad neko iz Crne Gore osvoji prvenstvo u Formuli 1 ja mislim da neću biti jedini koji će incirati izmjene zakona i dodijeliti mu to svakako.

Poslanik Vuletić pravo na odgovor na komentar.

MILORAD VULETIĆ (21.06.18 12:14:17)

Prvo, ne znam da li su planinari u grupu sportista, ja to ne znam vjerovatno predmet o kojem će vam odgovor dati ministar sporta. Izvinite molim vas.

Drugo, proglašenje najboljeg sportiste godine u ovu kategoriju vrhunskih sportista to je stvar standarda i pravila. Pretpostavljam da se Ministarstvo tim povodilo kad ga nije uvrstilo u ovu kategoriju člana 29. Ovo što ste rekli vezano iskomentarisao sam tu odredbu stava 3 člana 29 na način ili to treba brisati ili treba dodati ovo o čemu smo rekli. Mislim, da bi tada bila neka ravnoteža, no pretpostavljam da će gospodin ministar imati jače argumentacije obrazloženja u tom dijelu, ali u redu. Meni ne smeta ne želim da se zamjerim niti sportistima, niti trenerima, ali ću reći trener radi do 70 godine, i on može da zaradi koliko god hoće, a sportista ne može. Nego se desi da postane invalid poslije 30 ili 35 godine, a zadužio je državu osvajanjem najznačajnijih odličja na evropskim, svjetskim i olimpijskim igrama i njega treba nagraditi i to podržavam bezrezervno.

Pazite svi mi sad pametovali smo mi dosta i dosta je bilo tu različitih stavova i mišljenja posebno kada smo razmatrali Nacrt zakona, i vjerujete da je došlo do drastičnog popravljivanja toga teksta i mislim da mi danas pred sobom imamo kvalitetan zakon uz određena naša razmišljanja koja idu u prilog tome da bi trebalo nešto popraviti. Da li ćemo uspjeti to sada ili ne, ali ovakav zakon kakav je treba mu dati podršku i njegovu implementaciju i primjenu u praksi vidjeti da li je sve baš to optimalno koliko se predložilo u odgovarajućim normama iz ovoga zakona. Zakoni su da se donose i da se mijenjaju, eventualno onamo gdje se u praksi pokaže da se ne može, možda se sutra po ovom zakonu neće moći formirati Atlanski savez da se ne lažemo.

Da li ćemo imati pet klubova iz tri opštine najmanje koji zadovoljavaju sve uslove ja ne znam. Pazite ali to je fikcija, to je pretpostavka koju ne treba unaprijed plasirati nego treba dati šansu da vidimo. Ja pretpostavljam uvođenje reda u sport u sportske organizacije da ćemo samo napraviti napredak, a to sa ovim zakonom i činimo.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:17:14)

Hvala.

Ministar želi da se uključi dva minuta, izvolite.

NIKOLA JANOVIĆ (21.06.18 12:17:21)

Teško da ću uspjeti da na sve odgovorim ali svakako nijeste imali priliku da čujete moje izlaganje vezano za boks, zakasnili ste ali ću vam ponoviti.

Dakle, četiri najprestižnije kategorije za boks su VBC, VBA i ABF.

Da li vi znate da mi nabrojite ko je u toj kategoriji još osvojio pošto ste rekli da tu ima nevjerovatan broj sportista koji mogu da dođu. Ja vam kažem da ne mogu.

Što se druge strane tiče vezano za Formulu 1 onoga trenutka kad bude sazrela situacija da neko od naših da kažem ajde potencijalnih pilota Formule 1 da ga angažuje Mercedes Meklaren ili ne znam već ko od tih da kažem velikih kompanija koji se bave tim unosnim svjetskim poznatim sportom, ne da ćemo napraviti izmjene i dopune zakona, nego novi zakon o sportu sigurno će da dođe na red, a svakako nije nemoguće teoretski, ali mislim da ne treba da se negdje davimo u nekim stvarima i da negdje pravimo apsurd sami sebi da kažem u toj priči.

Dalje, na početku ste negdje imali nit, a onda ste se malo da kažem pogubili kasnije, krenuli ste sa nekim osvajanjem planina i tako ne može se to izjednačiti izvinite molim vas, sa ovim najprestižnijim i najvećim svjetskim takmičenjima. Upravo to je bilo 2008.godine, kad sam rekao međunarodni rezultat gdje se taj način ipak izašlo nekim ljudima u susret i jako loše tumačila ta norma i onda se na taj način napravila nepravda o kojoj vi govorite, a nećemo jednu nepravdu ispravljati drugom nego ćemo strogom principijelnosti pokušati da riješimo stvari u tom pitanju.

Za trenera za selektora potpuno, apsolutno i gospodin Vuletić je tu dobro rekao. Dakle, sportista je neko ko može da se bavi do 35 - 36 godine, vrhunskim sportom, nakon toga teško. Trener, odnosno selektor je neko ko može da bude sa 70 godina selektor može da bude u bilo kojoj drugoj državi i zamislite apsurdna da dođe sa drugom državom da igra protiv vaše, a da od naše države dobija doživotnu naknadu, a 2013.godine ste vi to dozvolili da bude selektor, jer ste vi glasali, bili ste poslanik nijesam ja.

Dakle, vi ste to dozvolili tu diskriminaciju koju vi pričate. Sada u novom Zakonu o sportu je nema.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:19:24)

Mi ponekad imamo ministre koji ne odgovaraju, daju uvodno izlaganje i daju završnu riječ. Imamo sad ovdje vrlo angažovanog ministra koji želi da odgovori na sva pitanja.

Ja sam vam pomenuo priču o racionalnosti i pozivam vas da budete racionalni to zavisi od

vas kolega.

Druga stvar, vi nijeste imali diskusiju, ovo je praktično samo posljedica vašeg komentara na izlaganje poslanika Vuletića. Tačno je da je ministar koji nema iskustva u ophođenju sa poslanicima vas pominjao. Ja ću vam dati minut vremena da to iskomentarišem, ali i vi vodite računa da ću ja voditi ovu sjednicu u najboljem smislu ozbiljne rasprave a ipak i nekog realnog sagledavnaja okončanja te rasprave.

Izvolite minut.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (21.06.18 12:21:24)

Dakle, ministre, ne znamo o kakvim gubljenjima pričate i planinama vi očigledno nijeste još izašli iz vode, odnosno iz bazena. Sportski alpinizam, sportsko padobranstvo, Formula 1, Reli i milion drugih mogu do sutra da nabrajam uspjeha koji se ne mogu voditi sa uspjehom, a iako ja to cijenim, nekoliko naših boćara koji su dobili sportske nagrade i da ja ne nabrajam ko to sve ima i vaterpolista među njima i vas ako ove norme stupe na snagu.

Prema tome, nijesam vam rekao ništa bez da ste dali rogobatnu normu i rekli ste prvo mjesto na nekom od takmičenja u boksu. Nijeste napisali ni prvaka svijeta ni Evrope, a takmičenje u profesionalnom boksu imate sijaset, ministre, nemate za titule za prvaka svijeta Evrope nego imate za interkontinentalne titule za interne šampione, regularne šampione na stotinu. Gospodin Dejan Zlatičanin jedini ima tu u toj kategoriji, gospodin Drašković u drugoj federaciji koja je možda peta ili šesta...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:22:27)

Hvala vam.

Sad se ne čujete jer ste isključeni.

Ta sugestija o tome u nekom takmičenju u boksu zaista bi tu trebalo da se pogleda malo u sužavanju norme, a zaista treba sve cijeniti. Znamo, što god mi pričali u kom god sportu ste angažovali da je najvažnija sporedna stvar na svijetu kažu fudbal i sad je aktuelno Svetsko prvenstveno u fudbalu i znate da bilo kakav trend dobrih rezultata naše fudbalske reprezentacije da ima ta očekivanja izaziva više interesovanja, a vjerovatno će dugo vremena proći dok budu u situaciju da osvoje jednu zlatnu evropsku medalju.

Tako da o tome treba da vodimo računa, a ja ću eto iskoristiti izvinjavam se što ja zloupotrebljavam vrijeme, a svima će nadam se biti drago da podsjetim da smo 1987.godine, Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija u juniorskim kategorijama jedne godine imali svjetskog juniorskog prvaka u fudbalu u Čileu, imali smo u borbi svjetskog juniorskog prvaka u košarci i imali smo svjetskog juniorskog prvaka u rukometu, što nijesu imale, bar se ne sjećam u istoj godini, ni Njemačka, ni Francuska ni Velika Britanija i ne znam ko.

Sad prelazimo na sljedećeg diskutanta, a to je poslanica Branka Bošnjak, a neka se pripremi poslanik Radule Novović.

BRANKA BOŠNJAK (21.06.18 12:24:13)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani građani, pred nama je Zakon o sportu. Sport je nažalost postao veliki biznis, i tu se vrtoglave cifre okreću i zbog toga treba biti i pažljiv sa ovim zakonom, a čini mi se da je ovaj zakon napravljen za elitne sportiste i odnosno za vrhunske takmičare da je manje posevećeno onome što znači amaterizam i zdravlje nacije, odnosno ta široka baza koja bi trebala da se bavi sportom makar i rekreativno.

Ja bih voljela da ste u tom cilju radili na tome da se vrati sport kao obavezan predmet na Univerzitetu jer ja dok sam studirala mi smo imali fizičko vaspitanje i na Univerzitetu sada je to ukinuto. Ovaj zakon je odnosno prvo nacrt zakona je izazvao veliku polemiku i sijaset razno raznih

diskusija i ovo je unapređenje u odnosu na nacrt i to prilično veliko unapređenje i slažem se sa tim da ovaj zakon treba pažljivo odraditi i uvesti red u sport jer čini mi se da je do sad vladao jedan veliki haos i da je tu bilo razno raznih koji su profitirali od sporta i bila jedna velika politizacija sporta što je dovelo do toga da ja recimo nijesam mogla da navijam za klubska takmičenja jer su se klubovi pretvorili u partijske ekspoziure i jedino sam navijala za našu reprezentaciju. Ali, što se tiče klubskih sportova oni su mi postali podružnica DPS-a i bliskih partija njima i to je kada sam gledala tamo ljude koji su prosto izazivali jedan amonizitet tolika politizacija sporta, a i sportskih saveza pa mi je sad drago što je donešena ova odredba da ne mogu poslanici, ministri i drugi da budu u sportskim savezima voljela bih da ste to proširili da ne budu članovi glavnog odbora partija stavili ste samo predsjednike partija, jer bi time baš išli na to da stvarno ne postoji politizacija, a kolika je politizacija u sportu vidimo kad se negdje neki klub potpuno iz čista mira pojavi kao što je recimo ovdje kako sam u Glavnom gradu pa sam upoznala ova Mladost iz Lješkopolja odjednom tamo ta ekspanzija toga kluba zato što je tamo predsjednik Poreske uprave i bliski tajkun vlasti Čelebić i odjednom imaju sportski teren preko noći se stvara. Onda ona sportska toboš privremeni objekat onaj sportski u Donoj Gorici i odjednom neko ima pare, a neki klubovi koji imaju tradiciju, kao što je recimo Crvena stijena, kao što je za fubalski klub Zabjelo. Oni će se vjerovatno ugasiti, zbog toga što neko ne stoji iza njih. Evo vam fudbalski klub Kom sa predsjednikom DPS-a Podgorice koji ne može 100 metara potrčati, ali bitno je glavni je tamo i u fudbalskom savezu regije itd.

Zbog toga, insistiram da možda razmislite da članovi glavnog odbora ne budu u ovim, da pokušamo da depolitizujemo sport, a još ću navesti jedan primjer i studentski sport infrastruktura, a to je ovaj novi centar gdje ste zadnju vašu Konvenciju za Opštinu Podgorica održao je DPS u studentskom onom Sportskom centru, što bih zabranila.

Prvo, univerzitetski je centar na Univerzitet ne treba da ide politika, a ne treba ni u sportu.

Ja sam pokušala kroz amandmane da doprinesem da politizaciji sporta u tom smilu što mislim da Savjet za sport koji bih ja nazvala nacionalni savjet za sport, ja bih ga premjestila da imenuje članove Savjeta Skupština Crne Gore, na predlog Ministarstva za pojedine članove i tu sam vidjet će te kad budem predala amandman tu smo uveli i jednog sportskog novinara da bude član Savjeta i dali neke ingerencije malo veće Savjetu da je obavezujuće za strategiju sporta da taj Savjet ima pozitivno mišljenje o strategiji. Da se malo neke stvari ipak kontrolišu, što se radi u Ministarstvu zbog toga što imam osjećaj da je previše centralizacije prema Ministarstvu sporta da treba ovo tijelo da ima jeste savjetodavna.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:29:14)

Privodite kraju, koleginice.

BRANKA BOŠNJAK (21.06.18 12:29:16)

Hoću i nažalost za ovo treba dosta vremena, mogla bih najmanje 20 minuta da pričam i mislim da ova granica koju ste naveli za ove sportske naknade od 35 godina je preniska. Ja čak mislim da treba, to su ljudi koji su u jednom naponu snage sa 35 godina nema potrebe da dobijaju doživotnu naknadu u tom periodu. Mislim da treba da se pomjeri više makar na 45 godina, a čini mi se da i u okruženju su slična rješenja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:29:50)

Zahvaljujem.

Ministar želi da odgovori, izvolite dva minuta.

NIKOLA JANOVIĆ (21.06.18 12:30:01)

Hoću li uspjeti sve što ste rekli da obuhvatim.

Svakako bih se zahvalio što ste rekli da je zakon dosta unaprijeđen, što ste to primijetili, to je istina. Zahvaljujem i na amandmanima koje će te da ih pošaljete, svakako ćemo ih razmotriti. Ali želim da vam kažem da smo svaku normu mnogo puta pažljivo gledali, pažljivo razmišljali o njoj i negdje najbolji način, najbolje rješenje da kažem implementirali. Ja sve u korist da kažem dobrobit sportista, sportskih radnika i svi koji se bave sportom na pravi način. Upravo, ono što sam ja juče rekao, dakle, jeste da vlada javašluk u toj oblasti ne zatvaramo oči, nego uređujemo stvari. Ministarstvo sporta od svog početka od svog osnivanja jasno radi na uređenju stvari. Kažem vam, sada da danas da se rasformira Ministarstvo sporta sistem je značajno unaprijeđen nego što je bio ranije. Novim zakonom imat ćemo još da kažem više mogućnosti da taj sistem uredimo.

Što se tiče ove neke vaše opaske za elitni sport to je bila da kažem jedna, a možda i nije vaša toliko sugestija koliko je bila jednog gospodina sjećam se još od javne rasprave sa jedno hiljadu mejlova neko pisao o tom elitnom sportu.

Prvo, šta znači elitni sport? Znam za elitne jedinice, ne znam Policije kod nas SAJ, u Srbiji Kodra, ne znam gdje su Bosni Sipa, američke Foke, a nijesam znao za elitni sport.

Prema tome, postoji takmičarski sport, postoji rekreativni sport i te kako vodimo računa sport jeste zbog takmičenja vodi, svakog ko želi da učestvuje u sportu želi da pobijedi vodimo računa o vrhunskom sportu, a vodimo računa o rekreativnom sportu. Kako, znači, upravo sada smo po prvi put definisali što znači rekreativni sport, što znači rekreativni sportista upravo od formiranja Ministarstva sporta radimo po prvi put na rekonstrukciji novih terena, fiskulturnih sala. Na tom terenu će da igra naše dijete koj se rekeativno bavi sportom. Dakle, i te kako vodimo računa o rekreativnom sportu, žao mi je što neću moći možda još da vam nastavim. Sad bih rekao da možda ovo još za 35 godina ovo nijesu penzije, znači ne radi se o penziji, ovo su doživotne naknade za izuzetne vrhunske, svjetske rezultate o kojima upravo sad polemišemo i koji su ovdje vodenedeni i utegnuti tako da više slobodnog tumačenja tu nema. Takođe opasku jednu bih rekao da bilo bi lijepo da ima 35 godina, ali imam skoro 39, tako da svakako ova norma nije donijeta zbog mene vrlo bih spojkonu sačekao još godinu dana ali ova je norma koja je i već jesam u pasivnim rješenjima za vrhunske sportiste. Tako da nikakvog govora o tome nema, nego jednostavno želim da našim sportistima koji su "našim" ali sportistima koji su sa Crnom Gorom, crnogorskim rezultatima ostvarili značajne rezultate nemaju ih još ni jednog u onim rješenjima koje možete vidjeti na sajtu Ministarstva sporta. Jer su to sve sportisti koji su sa Saveznom Republikom Jugoslavijom, Srbijom i Crnom Gorom, Socijalističkom Federativnom Republikom Jugoslavijom osvojili neke medalje.

Da ne bude zabune ja sam među i tim sportistima sam bio u tri države prvak Evrope i svijeta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:33:24)

Hvala vam.

Ovdje sam ja shvatio intenciju kolega iz opozicije da bi to bilo kad prestanu sa aktivnim bavljenjem sportom u tom nekom smislu onda da primaju taj stimulans ili nešto.

Ali, da ja ne tumačim ono što oni misle, izvolite poslanica Bošnjak, ima dva minuta odgovora.

BRANKA BOŠNJAK (21.06.18 12:33:50)

Upravo tako, predsjedniče, mislim da je prerano i nisam ih nazvala penzijama jer znam da su to naknade, a ne penzije.

Ono što lapsus je bio nisam mislila elitni, mislila sa vrhunski sport i vrhunski sportisti da se mnogo više njima značaja posvetilo. Ja bih voljela u tom dijelu da stimulirate njih na neki način kao što, recimo, Sjedinjene Američke Države rade kad se upisuju na univerzitet, da ti vrhunski

sportisti imaju neki, da kažem, dobijaju neke stipendije jer bi ih nekako stimulisala i te ljude da završavaju, da se obrazuju i završavaju fakultete pravo da vam kažem ponekad me je sramota od nekih sportista koji ne umiju dvije rečenice sastaviti normalne, a vrhunski su sportisti. Treba voditi računa da se ne posvete samo tome, nego da imaju neko šire obrazovanje kroz ovo mislim da bi to trebali takođe da odradite.

Što se tiče ovoga što sam govorila o političarima u sportskim savezima vjerujte tu je bilo ljudi koji nemaju veze sa nekim sportom, a bili su na čelu saveza. Čak su neki priznali bili su na čelu Saveza, a nisu nikad igrali ili se bavili tim sportom ili išli. Kaže ja ga volim. Volim i ja da čitam knjige, ali ne mogu da napišem, sigurno ne mogu napisati neki roman.

Hoću da vam kažem da trebamo to da vratimo sportistima i da trebamo da što je moguće, ja znam da neće biti lako jer će ovaj prelazni period biti težak i počće svi da utiču, ovo što ste vi rekli da su vas mnogi zvali da budete, zvali su vas zbog ovih sufinansiranja jer ako ste tamo kod njih pretpostavljaju da će da dobiju sredstva. Ono što je još vrlo bitno dajte da vodimo računa da neki sportovi poput streljaštva i neki koji nisu toliko atraktivni, a imaju rezultate da ih stimuliramo na neki način, da ne pogasimo neke sportove koji nisu toliko atraktivni trenutno i nisu u fokusu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:36:04)

Hvala. Zaista tu ima ideja i oko učešća u obrazovanju sportista. Ja sam bio u prilici da razgovaram sa porodicom naše sjajne bacačice koplja koja studira u Americi i koja je tamo postigla rezultat rekorde na univerzitetskom takmičenju u Americi.

Sada riječ ima Radule Novović, a neka se za diskusiju pripremi Draginja Vuksanović Stanković.

RADULE NOVOVIĆ (21.06.18 12:36:29)

Poštovane dame i gospodo, uvažene kolege, uvaženi ministre,

Ja sam juče govorio kao izvjestilac u ima Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, pa ću se truditi da moja diskusija danas bude što kraća.

Dozvolite mi da i danas ponovim da smatram da se pred nama nalazi predlog jednog identitetskog zakona, Zakona o sportu. Kažem, identitetskog jer sport je nešto čime se nacionalni državni identitet najbolje promoviramo.

Ministar Janović i ministarstvo kojim rukovodi hrabro su ušli u ovaj poduhvat. Suočili su se sa ne malim otporima, ali snagom argumenata i jasnom vizijom polako su eliminisali prepreke usput uvažavajući konstruktivne predloge, prije svega one koje imaju za cilj dobrobit sporta i sportista u našoj državi.

Apostrofiraću nekoliko novina iz ovog predloga zakona koje će nam dati sliku o sveobuhvatnosti i kvalitetu cijelog zakona. Neke od ovih odredbi su i danas spomenute, ali prosto ću pokušati da sve to sublimiram.

1. Novina u predlogu zakona je manifestacija - dan reprezentacija koji je zamišljen kao dan kada će se uz prigodan program organizovati svečanost, smotra i promocija crnogorskih reprezentacija. Kao datum za ovaj svojevrsni praznik crnogorskog sporta izabran je 10. mart jer je na taj dan 1891-ve na Cetinju osnovano Društvo za gimnastiku, točljanje, klizanje i borenje, odnosno mačevanje. Osnivanje ovog sportskog društva početak je sportskih organizacija u Crnoj Gori.

2. Bila je riječi, uvažena prethodnica je maločas o tome govorila i ministar, o novini predloga da se sportista sa vrhunskim reprezentativnim rezultatom ima pravo na doživotnu mjesečnu naknadu nakon navršenih 35 godina što ih dovodi u povoljniji slučaj u odnosu na važeći zakon. Mislim da se radi o dobroj, kvalitetnoj normi jer intencija ovog usmanjenja jeste da sportisti koji su sa nezavisnom Crnom Gorom osvojili sportske rezultate počnu da primaju naknade jer su među aktivnim primaocima naknada samo lica koja su rezultate osvajala sa Jugoslavijom i bivšom državnom zajednicom.

3. Novina predloga jeste status perspektivnog sportiste koji se na period od jedne godine

utvrđuje sportisti i reprezentativcu Crne Gore koji u mlađim kategorijama ostvario rezultat u sportu koji je na programu olimpijskih i paraolimpijskih igara ili u sportu koji je razvrstan u prvu kategoriju sportova koji nijesu na programu olimpijskih igara. Cilj ove norme je jasan da se nagradi i podstakne mladi talentovani sportisti da i dalje nastave da rade na ostvarivanju rezultata nastupajući za Crnu Goru.

4. Što se tiče naziva i simbola sportske organizacije propisano je da oni ne mogu sadržati naziv druge države i međunarodne organizacije tj. ne mogu sadržati simbole ili dio simbola druge države ili međunarodne organizacije.

5. U cilju uključivanja što većeg broja djece u bavljenju sportskim aktivnostima predlogom zakona propisane su pogodnosti u vidu sufinansiranja djece koja se bave sportom. Korijen ove ideje prvenstveno leži u želji za stvaranju zdrave i fizičke i aktivne nacije jer Crna Gora je nacija koja kontinuirano ostvaruje visoke sportske rezultate na domaćem i međunarodnom nivou te je potrebno razumije se obezbijediti i podmladak.

6. Predlogom zakona predviđena je unifikacija sistema utvrđivanja zdravstvene sposobnosti, odnosno osnivanje zavoda za sportsku medicinu. Ovo je jedna sjajna, rekao bih, novina u ovom zavodu koji bi osnovala Vlada sprovodili bi se pregledi radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista na isti način i pod istim uslovima za sve sportiste. Takođe, zavod bi vodio evidenciju svih obavljenih pregleda, pa bi se na taj način podaci o zdravstvenom stanju sportista nalazili na jednom mjestu.

Želio sam samo u kratkim crtama, kroz apostrofiranje nekoliko stavki iz predloga zakona, da ukažem na činjenicu da je tekst zakona rađen veoma ozbiljno, da su se predlagači bavili svakim detaljem i zašto i to ne reći vidi se da su na tekstu zakona radili ljudi koji dobro poznaju sport i koji vole sport. To je važna činjenica jer samo tako se mogu uvažiti sve specifičnosti ove oblasti, a sa druge strane i uvažiti senzibilitet i zahtjevi samih sportista.

I da zaključim, smatram da je pred nama jedan veoma kvalitetan predlog zakona kojim se definiše oblast sporta i siguran sam da će on biti usvojen na našem zasijedanju. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:41:28)

Hvala i vama.

Za komentar se javio poslanik Milun Zogović.

Ja sam imao sugestije od opozicionog poslanika da možda u cilju racionalizacije dovedemo u pitanje priču bočnih komentara, da ostavimo mogućnost da samo kad odgovori ministar na pitanje onda može da se komentariše taj njegov odgovor. Naravno daću vam svakako pravo na komentar zbog toga što ste se javili prije moje intervencije, ali sugerisao bih kolegama ako se slažete s tim da to uvedemo do kraja rasprave o ovom zakonu. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (21.06.18 12:42:04)

Kolega Novoviću, drago mi je da ste mi dali priliku da vam danas odgovorim na jednu, po meni, opasnu i neodrživu tezu koju je prvo juče u uvodnom izlaganju izrekao ministar Janović, a potom ste i potvrdili vi. Radi se o sledećem: vi Zakon o sportu nazivate identitetskim zakonom koji će po vama pospješiti izgradnju i afirmisati izgradnju nacionalnog i državnog identiteta Crne Gore.

Državnog identiteta da, a nacionalnog to je potpuno neodrživa teza ako je Crna Gora građanska država. Možemo govoriti o izgradnji nacionalnih identiteta, a o izgradnji nacionalnog identiteta preko Zakona o sportu ne nikako i bilo bi poučno da vam neko od vaših kolega, ustavopisaca koji su pisali ustave saveznih država, objasni razliku između nacije i države i da je ta teorija o jednoj naciji poznato je kakve efekte proizvela u svijetu početkom XIX odnosno početkom XX vijeka i u šta se može pretvoriti teorija o nasilnom pravljenju i takvom pravljenju jedne nacije. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:43:26)

Imate pravo na odgovor na komentar.

RADULE NOVOVIĆ (21.06.18 12:43:36)

Hvala.

Gospodine Zogoviću, moguće da se nismo dobro razumjeli naravno nema govora ni o kakvom nasilnom pravljenju bilo čega naročito ne uvođenja na mala vrata nekakvih nacionalističkih, odnosno šovinističkih stavova.

Sport je prosto jedan sjajan model za promociju pripadnosti svojoj državi, za promociju svega onoga što državnost podrazumijeva, dakle, za zajedničko radovanje, uspjesima, zemlje u kojoj smo rođeni i u kojoj živimo. To je ono što je intencija ovog zakona i to je ono što sam htio da kažem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:44:12)

Hvala vam.

Riječ ima poslanica Draginja Vuksanović Stanković, a neka se pripremi poslanik Andrija Nikolić.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (21.06.18 12:44:23)

Poštovani građani Crne Gore, uvažena Skupštino, uvaženi ministre Janoviću,

Moj stav je da samo neko ko se bavi sportom može da radi na ovakvom zakonu i ono što sam ja mogla da primjetim, prelistavajući i čitajući precizno ovaj zakon, jeste da je zaista pristup odgovoran, da ste zaista odgovorno pristupili, da se dugo radi ovaj zakon i da se zaista kroz sav zakon vidi želja da se ključna pitanja iz oblasti sporta reguliše na pravno relevantan način.

Moj stav je da je budućnost naše omladine, budućnost naše države i ulaganje u sport je ulaganje u našu omladinu, a samim tim i u djecu koja će više vremena provoditi baveći se sportom, a ne kao što imamo situaciju koju ste vi naveli u vašem uvodnom izlaganju da nam je na žalost mnogo djece na ulicama do kasnih večernjih sati i na taj način pribjegavaju nekim porocima i to Crna Gora ne smije da ima. Međutim, ja sam primijetila da ovaj zakon ima neke manjkavosti i želim u krajnje dobronamjerno da ukažem na njih.

Prije svega, primjećujemo spuštanje nivoa finansiranja sportskih kolektiva na saveze što doživljavamo kao svojevrsnu decentralizaciju koja može biti sporna, pogotovo kod nekih saveza čije je funkcionisanje bilo veoma sporno u proteklom periodu, a vi ste ministre i samo ukazivali na te stvari.

Ono što ćemo se posebno zalagati i što ćemo ukazati našim amadmanom, to je da smatramo da treba propisati obavezu donošenja pravilnika na nivou opština u Crnoj Gori. Jer sada imamo jednu situaciju za koju vi znate i upoznati ste sa njome da finansiranje sportskih kolektiva na lokalnom nivou često zavisi od ličnih afiniteta, trenutne opštinske vlasti i da ne postoje pravila po kojima se upravo novčana sredstva opredeljuju, pa ako se vama sviđa neki sportski klub tu ćemo dati novac, ako se ne sviđa nećemo. Novac koji se na ovaj način opredeljuje iznosi, vi sami znate ministre, nekoliko miliona na godišnjem nivou, a da se često taj novac dodjeljuje mimo bilo kakvih pravila i pravilnika. Tako se dešava da u nekim sredinama preko 70% novca iz opštinskog budžeta dobije na primjer samo jedan od 40 sportskih kolektiva koji su konkurisali. Mi imamo primjer u Opštini Cetinje koja je zadužena 35.000.000 eura, opredijeljeno je za sportske organizacije 200.000. Samo jednom sportskom klubu je dodijeljeno 280.000 što znači da je promašen budžet u tom dijelu, a to je jedan fudbalski klub. Gdje rukometni klub, gdje atletski klub, gdje odbojkaški klub, gdje su ostalu klubovi? Znači u tom dijelu moramo voditi računa da svaki sportski klub koji je osnovan u skladu sa zakonima ove države, zaista dobije sredstva koja i zaslužuje da ima. Ono što sam htjela da vas pitam ministre jeste član 106 u kome se navodi

citiram: " Sportski objekat može biti u državnoj ili privatnoj svojini, odnosno vlasništvu po modelu privatnog javnog partnerstva". Samo da nam pojasnite kako bi izgledao taj model privatnog javnog partnerstva, pošto ova norma ovdje nije razrađena dovoljno.

Takođe, želim da ukažem da je velika novina ovom zakonu koji potpuno pozdravljamo uvođenje zavoda u dijelu zdravstvene zaštite sportista. Međutim, ono na šta sam htjela da skrenem pažnju jeste činjenica da mislimo ministre da bi trebalo te zavode uvesti u svakoj opštini. Mislim da di jedan zavod tamo u Podgorici kao Glavnom gradu zaista bio mali u odnosu na broj sportista. Dalje, ova norma je odlično napisana, ali se postavlja pitanje da li će država Crna Gora zato imati adekvatna sredstva? S obzirom da imam kćerku koja se bavi sportom, potpuno ovo podržavam, ali ja iskreno želim da moje dijete, a kad kažem moje mislim na svu djecu Crne Gore koja se bave sportom, budu pregledana bukvalno od a do š što se kaže. To podrazumijeva, ono sad govorim iz iskustva po mom djetetu od vađenja krvi preko drugih analiza, do mjerenja tjelesne težine, na posebnim vagama koje su jako skupe, jer to su vage koje pokazuju i unutrašnju tjelesnu masnoću, ne samo onu običnu kilažu. Do tada da se radi spirometrija, da se radi ekg, ako se primijeti bilo kakav problem da dijete mora biti upućeno na ergometriju. To su velika sredstva za koje nam je potrebna oprema, kadar, a vi znate sve to iziskuje mnogo novca i nemoguće je to biti samo u Podgorici. To se mora znači organizovati i u čitavoj Crnoj Gori.

Značajno je takođe istaći da Zakon u određenom dijelu pominje školski sport i pominje i ja to potpuno podržavam. I zaista pozdravljam napore Gimnazije "Slobodan Škerović" i njene direktorice koji su uveli dva sportska odjeljenja jedno u prvoj, jedno u drugoj smjeni u Podgorici, ali mislim da naša djeca zaslužuju da ovakvih odjeljenja sportske gimnazije bude i ne samo u gimnaziji već da sportskih odjeljenja bude u svim školama, u srednjim školama. Zašto da ne bude jedno sportsko odjeljenje u Elektro školi, zašto da ne bude u Ekonomskoj školi, zašto da tih sportskih odjeljenja ne bude u Baru, u Bijelom Polju? Jer mislim da u svakom gradu imate djece koje se bave sportom i zaista mislim da je to odlična stvar, ta djeca nisu posebno, izvinjavam se predsjedniče, ta djeca nisu posebno privilegovana, ali im se izlazi u susret u smislu znam po mojoj kćerki, da naprosto kad imaju obaveze oko reprezentacije sportskog kluba na primjer nedjelju ili dvije, njima se mora pomjeriti pismeni, kontrolni i mora im se izaći u susret. I u tom dijelu je to odlično rješenje i mislim da bi to podstaklo razvoj sporta, a onda ću sigurno nastaviti dalje, mislim da će te imati neki komentar. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:50:19)

Hvala.

Želi ministar, želite li?

Izvolite dva minuta.

NIKOLA JANOVIĆ (21.06.18 12:50:28)

Zahvaljujem.

Prvo zahvalio bih Vam se zaista na tome što ste primijetili intenciju jasnu Ministarstva i Vlade Crne Gore da i te kako želi da sa ovim zakonom doprinese da se ne samo sport u našoj zemlji konačno uredi već da zaista uradimo mnogo na daljem prosperitetu naše države, kao jedne zaista sportske nacije, koja i te kako može kao što smo vidjeli sa rezultatima da nas ponovo i koja nas svakodnevno obraduje raznim velikim rezultatima, s obzirom na veličini naše države. Mislim da je to zaista jedan fenomen u svijetu i o tome smo govorili ranije.

Ono što bih želio da kažem vezano za ovu vašu neku sugestiju, vezano za amandman želim da vam tu pomognem, dakle, nema potrebe da sa tim amandmanom idete jer upravo u članu mislim da je 117 je upravo to precizirano. Primijetili smo te nedostatke o kojima vi govorite. Znam i sam da u opštinama se godinama bez kriterijuma dodjeljuju sredstva i upravo smo imperativnom normom, iako Zakon o lokalnim samoupravama tu ima određenih specifičnosti, ali u suštini smo imperativnom normom djelovali da moraju da imaju podzakonske akte i pravilnike, odnosno da sprovedu svake godine konkurs i da se jasno zna kako i na koji način će biti

opredijeljena sredstva određenim sportskim subjektima i apsolutno sam saglasan sa vama. Primijetili ste dobro i zato smo dali još jednu imperativnu normu da moraju da donesu strategiju u odnosu na nacionalnu strategiju koju upravo ćemo donijeti ovih dana. Jer svaka opština ima neke svoje specifičnosti pa tako u Kotoru sigurno nećemo da razvijamo skijanje, a u Kolašinu nećemo vaterpolo itd.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:52:37)

Hvala, ministre.

Imate pravo na komentar, na odgovor u stvari.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (21.06.18 12:52:41)

Niste mi samo rekli vaš stav povodom ove zdravstvene zaštite. Dobro ok, pa će poslije koleginica.

Šta sam još htjela da vam kažem, a što sam malo prije izostavila? Negdje ste prije ministre, prije nego što je uopšte donijet Zakon o sportu, o medijima čini mi se da sam vas dobro čula pomijenjali da će te donijeti normu kojom će te regulisati da sportistima nije mjesto na političkim skupovima. I mislim zaista da je to ili ste nešto u tom kontekstu pominjali, ali ako niste evo da vam kažem da mislim da je moj stav da zaista neko ko brani boje reprezentacije Crne Gore i neko ko zaista brani boje kluba ne smije da bude prisutan ni na jednom političkom skupu. Mislim da sportistima nije mjesto da se oni politički opredeljuju za koju su partiju da stoje na binama i da podržavaju bilo koji politički skup, kao što nije mjesto ni tužiocima, sudijama i policiji.

I ono što sam samo htjela da sugerišem vašim pravnicima koji trenutno nisu tu, to je član 14 u kome se kaže " da imovinom sportske organizacije može se raspolagati u skladu sa zakonom" itd. sad da nenastavljam. Nikada se u jednoj u normi ne kaže može se raspolagati, jer pravo raspolaganja je najšire pravo koje isključivo ima nosilac prava svojine i u tom dijelu imovinom sportske organizacije raspolaže se u skladu. Ne možete nekome tu davati, nema može ili ne može, nego raspolaže se. To je jasno. I zato nije jasna jedna činjenica, a to je da se u članu 111 spomenuli da imovina podrazumijeva imovinska prava bilo koje vrste. U imovinu ulaze i stvarna i obligaciona prava. To vi niste dužni da znate. Obligaciona prava su ministre uža prava i onda ako se kaže u ovoj normi od malo prije da se može raspolagati, vi nekome ko ima uže pravo od prava svojine, dajete mogućnost da raspolaže što automatski prostor za široku zloupotrebu.

Jedna riječ može da bude dovoljna da je neko protumači ko nešto zna i da ovdje dođe do prostora za zloupotrebu. Znači ove riječi može, to morate izbrisati iz zakona, jer to proizilazi iz same norme kad imate pravo raspolaganja, upravo to je znači direktna norma zakona, upravo da se ne bi ono zloupotrijebilo iz prava imovine. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 12:55:12)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanik Andrija Nikolić, pa neka se pripremi poslanika Aleksandar Damjanović.

Izvolite, poslaniče Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (21.06.18 12:55:28)

Danas se za sport kroz neposredno učešće i praćenje i navijanje, zanima više od polovine čovječanstva. Sportisti bi rekli da je sport beskompromisna borba za pobjedu ili za rekord, a treneri da je riječ o svojevrsnom načinu života. Posjetioci sportskih takmičenja bi sport predstavili kao dramu, odnosno neizvjesnost borbe između suparnika, dok bi antičko tumačenje opisalo sport

kao vaspitnu društvenu instituciju, prožetu igrom čiji je cilj fizičko i duhovno usavršavanje ličnosti. Zato su se antičkoj Grčkoj zaustavljali ratovi kako bi se olimpijska takmičenja nesmetano odvijala. U širem smislu sport predstavlja samo sliku i izraz određenog društva. Zdrav je kad je i društvo zdravo i kviri se sa krizom društva. Zbog toga nije moguća reforma sporta bez prethodne društvene reforme.

Sušтина ovog reformskog zakona koji se naslanja na proces ukupnih društvenih reformi u zemlji je da će sport u Crnoj Gori postati pristupačniji i transparentniji, a pristupačniji mora biti svim građanima Crne Gore, pogotovo najmlađima. Ako bih morao da odaberem ključnu novinu iz Zakona o sportu, onda neka to bude uvođenje sistema dječijeg sporta. Na taj način olakšaćemo budžet roditelja, naročito tamo gdje se više djece iz jedno porodice bavi sportom. Ne manje važno je i to da zakon predviđa obavezu formiranja Zavoda za sportsku medicinu čiji je osnivač Vlada i će se utvrđivati zdravstvena sposobnost sportista. Za djecu koja su u sistemu dječijeg sporta ti pregledi bi će u potpunosti besplatni.

Puno poštovanje za opredjeljenje da na godišnjem nivou stipendiramo sportiste, kojima ćemo utvrditi status perspektivnih mladih sportista. To je najbolji model da nagradimo, motivišemo i podstaknemo mlade talentovane sportiste da nastupajući za Crnu Goru postižu vrhunske rezultate, ali i da pokušamo da spriječimo njihov odlazak u reprezentacije drugih država.

Dobro je da smo terminološki precizirali status vrhunskih sportista sa sportista sa vrhunskim reprezentativnim rezultatom. Suština je ostala ista, ali je namjera da se u samom nazivu jasno definiše da je cilj države da kroz dodjelu navedenog statusa utvrdi i pravo na doživotnu mjesečnu naknadu samo za rezultate postignute sa reprezentacijom Crne Gore te da se razgraniči reprezentativni klubskog sporta. Umjesto sa 40 pravo na doživotnu mjesečnu naknadu u budućće će se sticati sa navršenih 35 godina s namjerom da ukupno 40 sportista koji su u dresu reprezentacije Crne Gore nakon obnove nezavisnosti postigli značajne sportske rezultate, takođe ostvare to pravo. Trenutno to ostvaruju samo lica koja su vrhunske rezultate postigli u dresu Jugoslavije ili bivše državne zajednice.

A sportska Crna Gora je od 21. maja 2006. godine, odnosno od trenutka kad je krenuo proces stvaranja reprezentativnih selekcija ostvarila rezultate za ponos. To su sportski podvizi koji prevazilaze gabarite naše države. Dovoljno je podsjetiti se da smo na olimpijskim igrama u Londonu 2012. godine imali 33 kvalifikovanih sportista, što je bio svjetski rekord u odnosu na broj stanovnika države. Želim sa ovog mjesta da poručim svim reprezentativcima Crne Gore koji su proslavili ime naše države da smo ponosni na njih, Crna Gora će uvijek da vas dočeka i da nagradi vaš trud. Imate iskrenu podršku za velike pobjede koje tek treba da ostvarite.

Za reprezentaciju treba da nastupaju oni koji to žele i oni kojima to treba objašnjavati nijesu dostojni dresasa državnim grbom. To je isto kao da nekome objašnjavate zašto treba da diše. Sport je odlična osnova i idealan start za sve što u životu radimo ili ćemo raditi. Ukoliko se pridržavamo onoga što smo naučili kroz sport i onoga čemu nas je sport naučio ne možemo da pogriješimo, a to podrazumijeva da budemo vaspitani, odgovorni i uporni, da svakodnevno radimo na sebi i da vjerujemo u sebe, da se u pobjedi ne uznesemo, a u porazu ne unizimo. To je nešto čemu nas uči sport, a to su ujedno i najbitnije stavke za bilo koju profesiju u kojoj želimo da se probamo.

Prema tome, danas slobodno možemo da kažemo da je ovo zakon koji je donio sport i to za budućnost sporta. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:00:13)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanik Aleksandar Damjanović, a neka se pripremi poslanik Mihailo Anđušić.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (21.06.18 13:00:24)

Hvala.

Dakle, evo da nastavimo sa ovim dijalogom. Neću se osvrnuti na ono što je bilo predmet mog poslaničkog pitanja, kada sam ukazao da već strategije koja nije donošena trebala je po zakonu koji i dalje važi, a ne možemo da govorimo ni o temeljima da napravimo dobar Predlog zakona o sportu. To se tada pokazalo proročanski i sad se naravno vidi na djelu u odnosu na ovaj predlog zakona.

Ono što želim da negdje ovdje kažem je da, ne osporavajući potrebu da se sam sport uredi i da se to uradi i promjenom zakona iako ni ovaj sadašnji nije primijenjen kako treba, ne mogu se oteti utisku da je ovaj zakon privatno, odnosno interesno motivisan u nekoliko segmenata. I ukoliko ovakav bude usvojen dovešće do sledećih stvari. Biće niži nivo finansiranja države i mnogo manje novca koji će se izdvajati. Na ovaj način se uvodi tzv. kvazi profesionalizam kroz sport iako bi on trebao da bude predmet nekih drugih zakona privrednih društava itd. a ovo da se bavi sa amaterima u sportu. Dalje, postoje neke međunarodne povelje. Te sportske organizacije su transnacionalne, imaju neke svoje regule i kada im se što se kaže zabije prst u oko, a može da se zabije primjena ovog zakona, one će znati kako da odgovore.

Postoji, naravno, i Bijela knjiga Evropske komisije o sportu, postoji sport definisan kroz Lisabonski sporazum član 165, postoji Povelja o sportu evropskog savjeta, postoji sport za sve povelje i tako dalje, milion nekih dokumenata koji bi trebalo da budu jasna da kažem putanja kako je trebalo definisati neka zakonska rešenja. To da u Crnoj Gori imamo sad dva čini mi se prava profesionalna kluba Budvansku rivijeru i Fudbalski klub Budućnost, to će pet klubova formirati savez, a evo recimo vaterpolo ima čini mi se četiri kluba, treba da se formiraju novi klubovi, a kako će nabaviti te igrače seniore, a i to je uslov, osim da ih negdje kupi. Gdje će to da ih kupi? Da ih kupi kod ovih koji već postoje. To će samo po sebi praviti ogromne probleme.

Dalje, u odnosu na mogućnost da država direktno sponzorise ili formira klubove, u odnosu na mogućnost da se na mala vrata preko kotrole klubova udari na saveze, to će biti pitanja za 20-30 predsjednika sportskih saveza u Crnoj Gori koji čute, neki ne čute, neki su i na javnim raspravama pokazali uslovno rečeno da nemogu da otrpe ali to što će se dešavati takođe će imati veoma problematične posledice po sport.

Diskriminacija, to sam već rekao, gdje se jedan dva sporta protiv kojih nemam ništa naprotiv baš sam onako i navijam i za rukomet, rukometašice, za vaterpoliste, ali diskriminacija pojedinačnih sportista prije svega borilačkih sportova od karatea, boksa, kik boksa itd. diskriminacija u odnosu na ovaj dio koji se tiče doživotnih naknada, na neke sportiste koji su sa titulom sportista godine, koji su prenosili slavu crnogorskog boksa i u nekim mnogo težim ili sport u nekim mnogo težim vremenima nego ova sada. To ćemo probati da otvorimo kroz amandman koji sam podnio i o tome ćemo naravno raspravljati kada bude glasanje, a očekujem naravno da sve kolege, pa i kolege iz parlamentarne većine sagledaju neka rešenja, da zajednički dođemo da pokušamo da koliko toliko da popravimo neke stvari.

Ovaj dio koji se tiče sportskih invalidnina, gdje je rešenje tako dato da ko se ne daj Bože povrijedi, takmičiće se za reprezentaciju, ima mogućnost i treba da ima sportske invalidnine, a ko se povrijedi takmičiće se za klub, pa makar i u međunarodnim relacijama nema. To je takođe određena diskriminacija.

Dakle, mogu da o tome pričam do sutra. Naravno, dobili smo i nekih sugestija i predloga ljudi koji su zainteresovani da se i ovaj predlog zakona sam po sebi popravio, to nije lako i da se stanje u sportu sanira. Da negdje ukažem i ja na problematičnu činjenicu da se uvode neke norme koje će klubove mnogo da koštaju poput poslovnih skretara itd. gdje ćemo polako gasiti klubski sport, a jedan dio će se seliti u NVO sektor i na taj način nećemo ostvariti ni svrhu onoga što bi trebalo da bude svrha ovog zakona dakle, da uredimo amaterski sport prije svega, kažem profesionalni sport, a dva kluba imamo samo. I druga stvar, šta je ovdje sa tretmanom pojedinačnog sportiste, imamo priču oko klubova, imamo čini mi se u članu 35 definisano, ali ne do kraja izvedeno. Ja negdje u ovih pet minuta to jeste stvarno malo za ovu materiju, jer je kompleksna i dotiče se mnogih, dakle, ovo pogađa mnoge i pogađaće tek ako bude stvarao posledice ovakav zakon. Dakle, ono što mogu da predložim ministru resornome jeste da evo ovdje sada povuče ovaj predlog zakona, da u jednoj mirnoj atmosferi rasterećenoj dakle nekih žestokih tonova zajednički i poslanici parlamentarne većine i manjine zajednički pokušamo da dođemo naravno do optimalnih rešenja, održivih rešenja, nediskriminatorskih rešenja.

Ja ne znam ministre, sa tim zeključujem, da li ste vi pisali ovaj zakon, zli jezici kaću da su

ga pisali sekretari u ministarstvu, ali te pomoćne veze od ministarstva do recimo kabineta predsjednika Vlade nisu dovoljni da se kroz te neke relacije prosto nametne taj ... i parlamentarnoj većini, a kamoli opoziciji. Dakle, hajde da pričamo o tome da nema sujete, nego da dođemo do dobrih rešenja, bez obzira ko je pisao ovaj predlog zakona.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:05:52)

Hvala.

Sada rijheč ima polanik Mihajlo Anđušić. Dobro.

Ovako, u jednom trenutku ćemo, sa moje strane će te dobiti poruku da moramo preći na skraćenje diskusije. Imamo 15 prijavljenih diskutanata. Hvala vam, na ovome što nemamo ... još 15, prema tome to neće moći da se završi do dva, do dva ćemo svakako završiti raspravu o ovom zakonu. I ja ću, nisam vas čuo, zato što će te pročitati Poslovnik pa će te vidjeti da se o predlozima zakona raspravlja tri sata u načelu, tri sata u pojedinostima, do tri sata. Ovdje ćemo, izvolite, proceduralno.

BRANKO RADULOVIĆ (21.06.18 13:06:46)

Gospodine predsjedniče,

Ja sam pokušao da vam sugerišem. Tačno ministre, no vi ste, cijela polemika je otišla nečemu što može svako da priča u svakom momentu. Znači, ukoliko ste htjeli da raducirate ukoliko je trebalo ovliki broj prijavljenih, pošto se radi o jednom izuzetno važnom sistemskom zakonu. Daj da uvedemo praksu ministar i diskutant, polemiku, a ne nikako, tako da nemojte slučajno, mislim to bi bila takva diskriminacije da vi kažete

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:07:43)

Poslaniče Raduloviću,

Nastavljamo, ministar se javio, želite?

Izvolite, dva minuta.

NIKOLA JANOVIĆ (21.06.18 13:07:50)

Hvala.

Ja sam već imao prilike sa vama da razgovaram vezano za poslaničko pitanje i tada ste mi ostali u sjećanju, prvi put sam to doživio da ste postavili pitanja, a da onda niste dozvoliti da odgovorim, tu ste onako skakali da vam ne odgovorim i ne znam šta je svrha ako postavite pitanje, a da ne želite da čujete odgovor, onda možete samo ostati kući pa postavljati sebi pitanja i da vam neko odgovara. To nije ništa problem. Mislim da u ovom godinu i po dana što ste bojkotovali ste posustali politički, retorički, a bogami i s logikom.

Dakle, što se tiče nacionalnog, mora da znate da po važećem zakonu ne zove se strategija, nego se zove nacionalni program razvoja sporta. Mismo ga donijeli iz razloga što želimo da strategijom obuhvatimo sve ono što možemo da ovim zakonom kroz mjere implementiramo. Dakle, strategija je jedan opšti kontekst. Svako, mislim da niste pravnik, nisam ni ja, ali sve i da samo prošlo pored Pravnog fakulteta, znamo da se novac dijeli u odnosu na zakon, podzakonske akte, konkurs, kriterijume, a na nikako u odnosu na strategiju. Pogotovo što je ovim zakonom opredijeljeno da se konkurs sprovodi u odnosu na javni interes koji vam je u čalnu 11 aktuelnog zakona jasno napisan. To je jedna stvar, to smo riješili.

Druga stvar tada ste mi pitali za nekog vašeg prijatelja, koji kao fizičko lice, zašto nije dobio

novac po konkursu Ministarstva sporta, rekao sam vam da je to nezakonito. Dakle, vi ste poslednja osoba kao poslanik koja treba da me gura u nezakonite radnje. Što se ispostavilo na kraju, Upravni sud je presudio u našu korist. Ja znam da se izrevoltirani, a samo malo da se skoncentrišete i uozbiljite, kada o tome pričamo.

Što se tiče, opet ste uvalili istu priču. Niko ne diskriminiše sportiste. Ja bi bio poslednja osoba kad bi to mogao da radim. Znam koliko je težak svaki sport kojim se neko bavi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:09:53)

Hvala, ministre.

Sad mu neću dati ni sekund produženja, i dobro će te me saslušati. Kao što vodim dobro računa da poslanici uvažavaju naše goste u Parlamentu, tako morate i vi da uvažavate poslanike. Ne možete poslaniku reći da se uozbilji ili nešto, on je tu neko ko je vas birao, i poslanik iz opozicije, i poslanik iz vlasti. Molim vas o tome dobro povedite računa, uzeću vam riječ sledeći put.

Ova rasprava ide u dobrom toku, argumentovana je i sve, ali nisam čuo neke kvalifikacije, zato sam pitao da li se čuje. Zamolio bih sad i poslanika da nenastavlja na ovom dijelu. Čini mi se da je moje upozorenje na mjestu.

Izvolite dva minuta, pa nastavljamo dalje.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (21.06.18 13:10:39)

Hvala,, predsjedniče.

Ministar, onako, možda malo u žaru argumentacije, upotrijebio nekoliko neadekvatnih izraza, tipa skače, tipa uvaljuje, nije ovo bazen, ipak to je skupštinska sala. I u odnosu na ono poslaničko pitanje koje vas je ne znam čime iritiralo, samo da odgovorim zbog javnosti. Dakle tog čini mi se 23., 22.marta sam postavio pitanje Vi ste dali odgovore, ja komentarisao i kraj. To je procedura ovdje u Parlamentu i nadam se da smo to naučili tu lekciju, da je pametnom dosta jedan put da je nauči.

Dakle, niste dali odgovor na perfidne namjere koje se kriju iza predloga zakona. Jedna od perfidnih namjera je da se smanji finansiranje u sportu. Drugo je da se uvede kvazi profesionalizacija, iako se zakon treba baviti amaterskim sportom. Treće, da se država stavi kao mogući finansijer i vlasnik sportskih klubova. Četvrto, da se klubovi prepuste finansiranju lokalne samouprave, a da preko ove kontrole gdje država arbitrira koji su klubovi od državnog značaja, ostvarite kontrolu iznutra i dođete do kontrole saveza.

O tome će se baviti predsjednici sportskih saveza. Oni će vam dati odgovor u vremenu koje slijedi kako god bude sudbina ovog predloga zakona, usvojio se, ne usvojio se. O diskriminaciji, dakle, bavićemo se naravno i sa pojedinačnim slučajevima i gospodina Draškovića i da ih ja nenabram, vrhunskih sportista koji su ovdje osvajali najbolje nagrade, a nema ih ovdje dakle prepoznatih.

Ono što je suština dakle ministre, jeste da bez obzira kako je ovaj tekst napisan i koga je napisao, nije dovoljno da ga napiše državni sekretar ili sekretarka u ministarstvu, da ga vi samo parafirate i da te pobočne veze ka kabinetu predsjednika Vlade budu dovoljne, da donesete neko rešenje koje je neodrživo čak i u parlamentarnoj većini. Pričaćemo o tome. Možda se zakon usvoji u ovakvom obliku kakav jeste, ali vam garantujem da će napraviti loše posledice za sport, ovo će ostati kao loš zakon.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:12:45)

Hvala vam.

Kolege me upozaravaju da bi ministar nešto trebao da izađe zbog usaglašavanja oko nekih amandmana. Da li možemo onda nastaviti raspravu. Biće prisutni saradnici, oni će se brzo vratiti

ovdje, ja mislim da je to u redu.

Slazete se? Slažemo. U redu je, možete da se priključite raspravi. Uz ovu sugestiju da sad recimo više imamo vrijeme diskusije. Izvolite, ja neću prognozirati vrijeme, ali bih vas zamolio, pa ćemo na kraju krajeva kasnije i tome prići.

Izvolite.

Mihailo Anđušić, a neka se pripremi Milun Zogović.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (21.06.18 13:13:26)

Zahvaljujem.

Predsjedniči, uvažene kolegice i kolege, uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani građani,

Evo cijeneći vašu sugestiju, gospodine predsjedniče, ja ću se potruditi da skratim jedan dio svog izlaganja. I evo danas imamo zaista jedinstvenu priliku da smatram da u najmanju ruku svima treba da predstavlja zadovoljstvo, što zajednički možemo da razmatramo jedan ovakav dokumenat sa svim značajem koji on nosi na oblast na koju se odnosi, dakle na oblast sporta.

Najprije bih želio da čestitam resornom ministarstvu, njegovom ministru i saradnicima i Vladi na jednom finišu koji je ušao u jedan veoma kompleksan proces, vrlo kompleksan i naporan kako je bilo donošenje ovakvog zakona, bez i malo pretencioznosti.

Zaista ovo smatram jednim od najznačajnijih datuma za oblast crnogorskog sporta, najviše iz razloga, što zaista lično smatram da usvajanjem ovog zakona, nadam se danas u Parlamentu i zvanično počinje, da kažem kvalitetno sistemsko uređenje prilika u oblasti sporta.

Moji prethodnici su naveli zaista puno toga dobrog kada su u pitanju odrednice ovog zakona i zaista smatram da ih je jako puno, te se iz tog razloga i cijeneći sugestije predsjedavajućeg neću osvrćati, samo ću javnosti radi pročitati koliko je širok dijapazon odrednica koji uređuje novi zakon i što je bitnije koliko su one pažljivo identifikovane, koncipirane i prožete kroz ovaj zakon. Dakle, Prijedlog zakona o sportu sadrži odredbe koji se onose na javni interes u oblasti sporta, sportske subjekte, njihova prava i obaveze, osnivanje sportskih organizacija, organizaciju rada i prestanak rada sportskih organizacija, organe sportskih organizacija, arbitraže i objavljivanje podataka, sport djece, učenika i studenata, sportske priredbe, sportske objekte, zdravstvenu sposobnost sportista i zabranu uzimanja nedozvoljenih sredstava, imovinu sportskih organizacija i finansiranje sporta, evidenciju u sportu, nadzor nad sprovođenjem zakona i kaznene odredbe. Zaista, složićemo se da je to i te kako jedan širok dijapazon, to što sam rekao najviše mi je drago što su ove oblasti vrlo pažljivo koncipirane i identifikovane kroz samu izradu zakona.

Ono što lično smatram da je najveća vrijednost ovog zakona jeste od samog starta jedna jaka i čvrsta namjera resornog ministarstva da se prilike u ovoj oblasti dovedu na jedan čist nivo i da se stanje u oblasti sporta u svim sferama dovede na jedan značajno bolji nivo.

Takođe, bitno je napomenuti da kroz sam proces donošenja ovog zakona izrade zakonskih akata Ministarstvo je uporedo sa izradom ovog zakona na svim poljima radilo veoma kvalitetno, to smatram još jednom dodatnom vrijednošću.

Jedan kompleksan proces će svakako biti i proces implementacije ovog zakona, koji negdje na dugi rok smatram da treba da da rezultate o kojima sam ranije govorio.

Drugi segment koji smatram da je bio kvalitet više takođe u ovom zakonu i tu se ne bih složio sa dobrim dijelom konstatacija koje su neke od kolega iznijeli jeste spremnost resornog Ministarstva, ministra lično sa svojim saradnicima da na jedan konstruktivan način razgovara sa svim akterima i zainteresovanim stranama kada je u pitanju ovaj zakon. I zaista je to bilo tako, što kroz segment javnih rasprava, što kroz amandmansko djelovanje ovdje u Parlamentu, što kroz neposredne razgovore sa različitim zainteresovanim stranama u ovom procesu.

Takođe, želio bih da pohvalim jedan detalj odrednice zakona, kada su u pitanju nacionalni sportovi naši reprezentativci i svi segmenti koji su se odnosili na nacionalni sport, predlagač zakona se u zakonu bazirao na period nakon 2006.godine.

U svakom slučaju, kao što sam i na početku svog izlaganja naveo, neću biti precenciozan ako kažem da ovo može biti po meni istorijski datum za crnogorski sport, najviše iz razloga što smatram da na kvalitetan način ovo predstavlja zvanično početak sređivanja stanja svih prilika u

oblasti sporta. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:18:04)

Hvala vam.

Riječ ima Milan Zogović, a neka se pripremi Nikola Rakočević.
Izvolite, poslaniče Zogović.

MILUN ZOGOVIĆ (21.06.18 13:18:20)

O zaista detaljnom obrazloženju razloga za donošenje novog zakona o sportu navedene su mnogobrojne anomalije i nedostaci važećeg zakona. Ti razlozi jasno opravdavaju neophodnost izrade novog zakona kojim bi se otklonili svi navedeni nedostaci postojećeg i prevazišao raskorak između sportskog i pravnog terena.

Međutim, Predlog zakona o sportu sa sobom donosi nove nejednakosti i usuđujem se reći izraženiju diskriminaciju nego što je to činio zasluženosporavani važeni zakon. Preduslov za bavljenje sportom jeste provjera zdravstvenih sposobnosti sportista, uređena članom 98 i 99 Predloga zakona o sportu. I može se utvrđivati samo u Zavodu u Podgorici koji osniva Vlada.

Postavlja se pitanje da li će pregledi ljekara specijalista sportske medicine obavljani u specijalističkim ambulantom sportske medicine biti validni. Primarna djelatnost specijalista sportske medicine jeste specijalistički sportsko-medicinski pregled, ali poslije ovakvih zakonskih odredbi, očigledno je da predlagač ovog zakona i ministar Janović upućuje sportske medicinare da se prekvalifikuju u stomatologiju.

Postavlja se i sljedeće pitanje: Ko će vršiti preglede zdravstvene sportista? Ovo rješenje nije usklađeno sa preporukama Evropske unije o pregledu prepoznavanja ljekara sportske medicine, a ni sa preporukama o decentralizaciji, jer se Zavod osniva sa sjedištem u Podgorici za teritoriju Crne Gore.

Uprava je utvrdila da u ovom trenutku postoji 98 sportista, kojima je utvrđen status vrhunskog sportiste, ali tu nijesu prepoznati i neki vrhunski sportisti, šampioni koji su postižući najveće uspjehe bili i ostali osvjedočeni ambasadori sporta i promoteri Crne Gore. Jedan od njih je i Ratko Drašković, sedmostruki prvak Crne Gore, prvak Jugoslavije, prvak Balkana, juniorski šampion Evrope, osvajač mnogih međunarodnih turnira i profesionalni šampion svijeta u VB-u u verziji i to dva puta. O ovom predlogu zakona doživotne nagrade će primati samo šampioni svijeta u VBC, VBA VBO i AJBIGE verzijama, a izostavljena je VBU verzija u kojoj je Drašković dva puta osvajao šampionsku titulu, očigledno je da povode za diskriminaciju ne treba tražiti na sportskom terenu, nego na političkom i nacionalnom, jer se svjetskom šampionu u Skupštini i Vladi pokušava osporiti pravo koje viteški osvojio u ringu i što mu po osnovu vrhunskih sportskih rezultata nedvosmisleno pripada. Eventualno ne prihvatanje amandmana DF-a da se u članu 29 stav 3 pored ovih verzija doda i VBU verzija, biće i formalna potvrda diskriminacije, čak i sportista koji se izjašnjavaju kao Srbi i pripadaju srpskom narodu. Nedavno je i predsjednik Fudbalskog kluba Grbalj dokumentovano optužio Fudbalski Savez Crne Gore da je spustio rampu i nije odobrio licencu za učešće u kvalifikacijama za ligu Evrope. Citiram zato što je Grbalj srpski klub i zato što se na Grbu kluba nalazi zastava trobojka koja posebno iritira crnogorsku vlast, prelijepa trobojka je očigledna jedina iritirajuća zastava u današnjoj Crnoj Gori, zato što je najbolje svjedocanstvo pravih i tradicionalnih vrijednosti crnogorske države i njenog postojanja, o pogubnosti uvođenja politike u sport i na sportke terene suviše je govoriti, jer u sportu nema i nikada ne smije biti mjesta za politiku, ali to je naša društvena realnost sa kojom se susrećemo na svakom koraku. A, što se tiče pokušaja progona zastave trobojke iz Crne Gore, moram vam reći da su oni uzaludni, jer ta zastava ne pomištava crnogorsku državnost, kako se to želi zlurado predstaviti, nego je najmanja potvrda postojanja i državnog kontinuiteta Crne Gore.

Naš amandman omogućava u ovom visokom domu da otpočne sa promjenom diskriminatorne prakse i da se ujedno ispravi nepravda, u suprotnom biće potvrđen diskriminatorski odnos ove države prema trećini svog stanovništva. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:23:31)

Hvala vama.

Sada riječ ima Branka Tanasijević. Dogovorili smo se da nema komentara pobučnih, ima samo odgovor.

Neću dati komentar jer smo se tako dogovorili, pa ćemo poštovati dogovor. Naravno, ako kada bude nešto uvredljivo da dam prosto repliku, to uvijek ostaje.

Poslanica Branka Tanasijević ima riječ, a neka se pripremi Jovan Vučurović.

BRANKA TANASIJEVIĆ (21.06.18 13:24:19)

Poštovani predsjedniče, poštovani predstavnice Ministarstva sporta, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani,

Kada sam se htjela opredijeliti iz kog ugla da govorim na ovu temu, htjela sam da govorim o dječijem školskom i studentskom sportu i to je jedna od ideja koju sam promovisala na sjednici Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport. Međutim, toliko je riječi bilo o toj oblasti, toliko je ona ispromovisana, toliko je zakon dobro pozicionirao taj sport da smatram da je možda viška da govorim u tom pravcu, odnosno mogu samo da kažem da se slažem sa svim poslanicima koji su o tome govorili afirmativno i s lijeve i s desne strane.

Prema tome, uzeću jedan sociološki ugao. Tada uvijek imam problem da neke stvari koje posmatram u društvenom kontekstu da mi treba više vremena, ali ću se truditi da u ovim pet minuta saopštim ono što mislim o sportu kao djelatnosti. Sport je jedna od najznačajnijih komponenti društvenog života, on je igra, a igra je nešto što je glavna odrednica ili jedna od najvažnijih odrednica čovjeka i smatra se da su civilizacijske vrijednosti nastale upravo iz igre. Prema tome, čovjek je igrom postao čovjek u pravom smislu riječi, civilizacija je postala ljudska zajednica onda kada je čovjek svoju kreativnu komponentu upotrijebio i stvorio jedan ambijent u kome se moglo ljudski živjeti. Igre se u tom smislu mogu podijeliti na agon - to su igre takmičenja, alea - igre na sreću, ilinks - igre zanosa i minikri - igre prerušavanja. Međutim, daću u ovom slučaju prednost sportu kao agonalnoj igri zato što od svih igara najviše sport zavisi od pojedinca, odnosno od njegovih kvaliteta tako da svi neki spoljašnji faktori ne utiču toliko na sport koliko kvalitet samog pojedinca i tima u kome on učestvuje.

Ono što želim da kažem, da je ovakav pristup samoj igri i sportu djelovao inspirativno na veliki broj naučnika da se bave ovom temom tako da danas gotovo da ne postoji nauka koja se ne bavi sportom. Sport je predmet interesovanja i antropologije, on je predmet interesovanja prava, politike, ekonomije, etike, estetike i mnogih drugih nauka. Mnogi naučnici, bez obzira kojoj oblasti pripadaju su komentarisali sport kao jednu od najznačajnijih odrednica čovjeka. Među njima je jedan od najpoznatijih teoretičara sporta na svijetu, a to je Johan Koizinga koji je rekao da je sport jedna od osnovnih civilizacijskih vrijednosti, mjesto na kome se susreću intelektualna i fizička kultura. Po njegovim riječima, sport je ritam i borba, takmičarski ideal koji predstavlja kulturnu vrijednost od ogromnog značaja.

Takođe, željela bih da kažem koliko je za mlade ljude bitan sport i koliko su određene funkcije sporta za njih važne, između ostalog socijalizatorska. Ona ih uči kako da savladaju naglašene emocije i agresiju, dalje kako da se nose sa slavom, a kako s porazom. Žao mi je što nemam više vremena pa da objasnim kolika je teškoća nositi se i sa slavom, a ne samo s porazom. Dalje, takođe udaljava ih od socijalno patoloških pojava, kreativno osmišljavaju svoje vrijeme baveći s sportom. Dalje, imaju mnogo manju sklonost delikventnom ponašanju i zavisnošću od ... Recimo, to je samo tema koja zaslužuje posebnu pažnju, rado bih se njome nekada ovdje bavila koliko u stvari sport kao zdrava alternativa može uticati na korekciju, odnosno preoblikovanje ličnosti. Dalje, integrativna je jako važna zato što kroz integrativnu funkciju se prevazilaze razlike. To je mogućnost da se osobe s invaliditetom rehabilituju i integrišu, da se kod njih jave osjećaji lične vrijednosti, samopouzdanje i mnoge druge osobine koje su za taj dio populacije jako važne. Dalje, komunikativna funkcija sporta za mlade je takođe važna. To je

saradnja, poštovanje protivnika da bi se pobijedio, to je tolerancija, nenasilna komunikacija itd.

U svakom slučaju, pošto nemam više vremena, željela bih samo da zamolim predstavnika predlagača, odnosno ministra Janovića koji promoviše dječiji i školski i studentski sport da se malo u budućem vremenu i mi s njim više bavimo promocijom ženskog ... jer mnogo manje ženske populacije učestvuje u sportskim dešavanjima. Samo jedan podatak, recimo u studentskoj populaciji više od 80% studenata je jako zainteresovano za sport, a manje od 20% djevojaka. Znači, raditi na toj promociji studentskoj sporta i njenom omasovljivanju.

Na kraju, samo ću reći dvije rečenice. Učešće u sportu je iz kojeg god ugla da ga gledamo zdrava životna navika, a pobjeda u sportu je nacionalni ponos i onih koji gledaju i onih koji su akteri u sportu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:29:55)

Hvala vam, poslanice.

Sada riječ ima poslanik Budimir Aleksić, a neka se pripremi poslanica Aleksandra Vuković.

BUDIMIR ALEKSIĆ (21.06.18 13:30:05)

Veoma ću kratko.

Samo bih želio da naglasim zbog građana činjenicu da su zakoni u Crnoj Gori ili diskriminatorski ili se selektivno primjenjuju. Ovaj zakon je i diskriminatorski i selektivno se primjenjuje. Dobro je neko rekao iz reda režima i DPS-a da je u pitanju jedan identitetski zakon. Dakle, govorimo o politizaciji sporta. Ova vlast preko sporta utjeruje crnogorski, državni i nacionalni identitet i to je ovdje jasno rečeno. Dakle, jedan je poslanik rekao da je to oblast u kojoj se nacionalni državni identitet najbolje promoviše i da je to model za utvrđivanje identiteta. Dakle, preko sporta se modeluje novocrnogorski dukljansko montenegrinski identitet i to iz reda vlasti, uopšte ..., to treba znati i naglasiti. O diskriminaciji je govorio i gospodin Milun Zogović. Imamo situaciju da šampion, prvak svijeta u VBU verziji u boksu ne može da dobije doživotnu novčanu naknadu kao vrhunski sportista iz jednostavnog razloga zato što nije režimlja, pripadnik je srpskog naroda, nije režimska pristalica. Jednostavno to je bio dovoljan razlog da ovaj zakon tu verziju ne uvrsti kao jednu od ovih za koje se dobijaju doživotne novčane naknade. Dakle, školski primjer brutalne nacionalne diskriminacije u sportu, slučaj gospodina Draškovića.

Drugi primjer koji je, takođe, kolega Zogović pokazao je slučaj Fudbalskog kluba Grbalj iz Radanovića kome je oduzeto pravo da učestvuje na međunarodnim takmičenjima zato što nema licencu, a nema licencu pod izgovorom da neke formalnosti nije ispunio koje, takođe, ni Fudbalski klub Budućnost nije ispunio pa je dobio licencu. Znači 1/1 utvrđeno da se radi o dvojnim aršinima. Ista je situacija i s budućnošću i s Fudbalskim klubom Grbalj, ali ovi pošto je to srpski klub, pošto je njegov vlasnik Bato Carević član Glavnog odbora Nove srpske demokratije i budući gradonačelnik Budve ima, kaže, zastavu, trobojka je ugrađena u okviru te simbolike i to je urađeno dok je trobojka bila državna zastava Crne Gore koju su uveli, kao što je poznato, funkcioneri i ustavopisci iz reda DPS-a. Dakle, oni su 1992. kada su uveli srpski jezik u Ustav i proglasili ga za službeni u Crnoj Gori uveli i trobojku i za vrijeme trajanja države Srbije i Crne Gore, dakle dok je državna zastava Crne Gore bila trobojka i Fudbalski klub je unio u svoj amblem i sada je to problem kao i to što je to srpski klub, a pošto Srbima u Crnoj Gori nema mjesta po zvaničnoj i oficijelnoj državnoj i nacionalnoj ideologiji treba eliminisati njihove kulturne ustanove i njihove sportske ustanove i to je demokratija koja se ovdje sprovodi.

Umjesto da uspostavljamo sistem etničke ravnoteže, ovdje se uspostavlja sistem brutalne nacionalne asimilacije i crnogorske nacionalne hegemonije nad drugim narodima i daju se ove doživotne nacionalne penzije režimskim pristalicama. Ali, pošto, bogu hvala, još ima slobodnih ljudi koji se drže one čuvene pjesme najvećeg pisca srpskog baroka Ivana Gundulića o zlatnoj slobodi, sva srebra, sva zlata, svi ljudski životi ne mogu biti plata toj čistoj ljepoti. Dakle, ima ljudi koji cijene slobodu i žele da budu slobodni ljudi i da ostanu u svom identitetu. Zbog toga su brutalno diskriminirani i sankcionisani. Svjetski šampion u boksu u toj kategoriji ne može da dobije

doživotnu novčanu naknadu, amater u boksu poštovani građani dobija Njegoševu nagradu za književnost, to je paradoks današnje Crne Gore. To je paradox dotle smo mi došli, a to je zato što je ova država više i manje nego država, više vlasništvo nego moderna evropska država i nijesmo odmakli od 1852.godine od Pera Tomova koga su austrijski izvori tretirali da je i on vlasnik Crne Gore i danas je Crna Gora vlasništvo i onda šef režima i vlasnik svega daje naknade onima koji mu služe. Svjetski šampion, ovo zbog građana još jednom da ponovim, ne može da dobije doživotnu nadoknadu kao vrhunski sportista, to on jeste, što je nesporno dokazano, a bokserski amater dobija Njegoševu nagradu za književnost. Mislim, da je svakome pametnome dosta. Hvala vam, poštovani građani, na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:35:04)

Moram da vam kažem samo kolega Aleksiću, nijeste prekoračili, ali ste jedan od prethodnih diskutanata rekli vrlo ću kratko i svi ste mi povlađivali kako ćete stvar dovesti u neki rezon i nažalost ništa nijeste skratili u vaše diskusije, a i to upoređenje svako u nekoj djelatnosti kojoj se bavi dobija nešto. Vama je ovdje ministar objašnjavao, da je ispod ovih federacija koje su navedene ovdje. Porazgovarajte o tome, ja zaista mislim da ovdje nikako nije bila ni potreba, ni priča, ni želja da se ovim zakonom neko diskriminiše.

Sada ima riječ poslanica Aleksandra Vuković, a neka se pripremi poslanica Ljiljana Đurašković. Vama je prošao red, najavljeno da nijeste tu i ja bih zaista zamolio ljude zbog racionalnosti da vode računa da se sad ne javljate dalje. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (21.06.18 13:36:13)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedniče Brajoviću.

Drage kolegice i kolege poslanici, uvaženi građani i građanke Crne Gore, cijenjeni ministre sa saradnicom i saradnikom,

Ja bih, evo prije nego što počnem govoriti o onome što, po mome mišljenju, su važne značajke ovoga sporta, rekla da se pridružujem ovome što je kolegica Branka Tanasijević kazala u vezi sa afirmacijom ženskog sporta i što većom potrebom za prisustvom žena na sportskim tribinama. Ako želimo zaista oće da žive vrijednosti Zapada, onog helenskog zapada i ako znamo da na olimpijskim igrama kada su one počinjale nažalost ženama bilo zabranjeno i da učestvuju i da prisustvuju osim, koliko ja znam i kojim podacima raspolazem, onima koje su bile neudate i sveštenicama, mislim da je došao trenutak kada žena treba da budu više prisutne, jer to je na neki način takođe borba za rodnu politiku u Crnoj Gori.

U svjetlu Svjetskog prvenstva u fudbalu o sportu i bavljenju njime, ljudskoj potrebi za navijanjem i razmišljanjem o njemu, za učestvovanjem u sportu u stvari vidim stvarno suštinu ljudskog života, igra, agon, kako sebe vidimo u odnosu na drugog i koliko smo zreli da dopustimo drugome da bude u pravu, kako bi rekla velika srpska mudra Isidora Sekulić, književnica, onda mislim da smo u stvari tu na onom terenu o kome možemo govoriti i u politici zašto smo se odlučili, kako hoćemo da djelujemo.

Postoji jedna filozofkinja Šantal Muf, koja je pravila razliku između agonizma i antagonizma u politici, pa kada je govorila o političkom sukobu kazala je da se neko opredjeljuje za jedno ili za drugo. Ja se zaista opredjeljujem za ovaj agonizam koji naravno uvijek u našem sukobu implicira susret, otkriće, možda promjenu nekih mišljenja, kao što i ja danas kada slušam poslanike i poslanice opozicije, takođe ne ostajem čvrsto u nekim uvjerenjima u vezi sa rješenjima ovoga zakona i naravno i sama ću misliti o njima neđe u budućem vremenu.

Htjela sam samo da kažem da ustvari, mislim da je crnogorsko društvo danas oće će jeste, upravo zato što je svoje političke sukobe rješavalo po tom agonističkom principu zašto što, ipak agon, to jeste takmičenje u duhu sporta i pokazali smo jedan visok stepen zrelosti time što smo zaista danas oće kao jedna civilizacija koja je zrela za ulazak u Evropsku uniju.

Ono što bih kazala o ovome zakonu, meni su najinteresantniji bili upravo ovi članovi koji izazivaju najviše polemike, a to je član 72 koji se odnosi na doživotnu mjesečnu naknadu.

Naime, vidim da su poslanici postavljali pitanje da li je u redu da se ta starosna granica smanji sa 40 na 35 godina, znamo da je u nekim zakonima u Srbiji, Hrvatskoj 40,45 ta starosna granica, ali ja stvarno, pošto jeste sport ono što donosi nama zdravlje - u zdravom tijelu jeste zdrav duh- mislim je bavljanje vrhunskim sportom zdravo, ali može i da ne bude zdravo. Dakle, to bavljenje vrhunskim sportom iziskuje i vrhunski trud i veliko fizičko opterećenje i smatram da su vrhunski sportisti često u velikom zdravstvenom riziku. Ako je to tako, onda treba stvarno da imamo u vidu da tih 35 godina koji ovaj zakon propisuje kao mogućnost za dobijanje doživotne mjesečne naknade, nešto što je toliko dobro da će, sigurna sam, i države u regionu prihvatiti ovo rješenje kao neko koje je optimalno.

Takođe, mislim da je veoma dobra ta odluka da se našim reprezentativcima i reprezentativkama koje služe na ponos Crnoj Gori, i to i jeste identitetska priča, poslanik je kazao da jeste i da se saglašava, ali ne iz onog ugla kako on to kaže, ja se izvinjavam ako možda polemišem, ali uvijek tako i razmišljam o zakonima, slušam što drugi pričaju pa sama nekako mislim o tome, jeste zato što baš u sportu, to je naš, kako je rekao moj Nikšićanin Božo Koprivica, koji se tako prilježno bavi fudbalom i koji je dao najbolje definicije fudbala, evo, između ostalog, kaže da je dribling vaga krvi. Ako je dribling vaga krvi, u stvari je navijanje naša spona sa iskonom, dakle mi razgovaramo sa svojom prošlosti, mi smo u stvari tada najbliže nama samima i u stvari navijanje naša identifikacija ili mogućnost sva pripadanja nečemu ili nekome. Ako neko ne može da pripada vrhunskom ostvarenju sportskom i da se njemu raduje, to jeste taj vrhunac čini mi se realizaciji igre, to jeste vrhunac čovječnosti i čini mi se da je to jedan od najvažnijih momenata kada mi us tvari prepoznamo to sopstvo i kada identitetski možemo da se odredimo prema našim sportistima kao najvažnijem resursu kojim raspolažemo. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:41:16)

Hvala vam.

Dva poslanika nije su bili tu kada sam ih prozvao, Nikola Rakočević i Jovan Vučurović. Zaista predlažem kolege da sad skratimo diskusiju po tri minuta i da se svi oni obrate.

Prvo Jovan Vučurović pa Nikola Rakočević. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (21.06.18 13:41:58)

Sport je dostupan svima, bez obzira na uzrast, fizičku sposobnost, invaliditet, nacionalnu etničku pripadnost, pripadnost rasi, vjeroispovijesti, političko opredjeljenje i tako dalje.

Ovaj član, gospodine Janoviću, možete odmah da izbrišete, on stoji negdje u startu ovoga zakona, jer jednostavno nije tačan, posebno kada se tiče nacionalne i etničke pripadnosti i političkoj opredjeljenja, jer ono što je vlast radila nakon 2006.godine. Bio je jedan oblik terora nad političkim neistomišljenicima a on se posebno specifično i ovako apostrofirano sprovodio kroz sport i kroz kulturu, to ne bih da zaboravim. Danas, zahvaljujući takvoj politici režima sport u Crnoj Gori se u značajnoj mjeri pretvorio u promociju vođe i DPS-a i plasiranje dukljanske, anti-srpske ideologije. Dakle, imamo bilborde imamo spotove i ostalo gdje se pojavljujete i vi i ostali sportisti koji pripadaju toj ideologiji. Vlast je u dobroj mjeri tu političku opciju vezala za sport, a naročito za reprezentaciju Crne Gore i zato nemojte da se čudite to što ste juče rekli, zašto pola Crne Gore ne navija za tu reprezentaciju, jer je smatra isturenim odjeljenjem DPS-a. Dakle, podjela na podobne i ne podobne sportiste je i u ovom slučaju omiljena disciplina ove partije i njihovih poslušnika po sportskim savezima. Takva podjela prisutna je prilikom određivanja statusa vrhunskog sportiste i prilikom dodjela doživotnih naknada i u takvu nevolju se našao i moj sugrađanin i moj Nikšićanin, Ratko Drašković o kome su ovdje ljudi govorili a i ja bih nešto da kažem. Ratko Drašković je bio prvak Crne Gore sedam puta, prvak SFRJ, prvak Balkana, juniorski šampion Evrope, izvinjam vam se što brzo govorim dao mi je godpodin Brajović samo tri minuta ja ću tražiti makar još minut.

Profesionalni prvak Balkana, profesionalni šampion svijeta VBU verzije dva puta, dakle poslednji put u Hannoveru, a uskoro će da boksuje protiv Denny Williams za odbranu te titule ako nijeste znali i to u julu. Evo i to da vam kažem. Saznali smo ko su sve i ostali prvaci u VBU-u

verziji, ali po novom zakonu šampioni svijeta se tretiraju samo ako su VBC, VBA, VBO, ABF verzija i izostavljen je Ratko Drašković izostavljen zato što je Srbin. Vi ste ga izostavili zato što je Srbin i zato što ne pripada vašoj ideologiji, zato što nije blizak vašem režimu. Dakle, imamo jednu klasičnu diskriminaciju u sportu i podsjetio bih na tešku diskriminaciju i opstrukciju da je izložen i fudbalski klub Grbalj i samo zato što u svom grbu ima trobojku i što mu je vlasnik jedan časn Srbin i to je bilo dovoljno poslušnicima iz Fudbalskog saveza Crne Gore da im spriječe izlazak.

Evo gospodin Brajović mi je dao samo tri minuta i to je diskriminacija, između ostalog, ali nadam se da ću možda dobiti još....

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:45:08)

Hvala vam.

Pa, očigledno hoćete jer hoće da odgovori, a to nismo uskratili, uskratili smo bočne diskusije.

Ministar odgovor dva minuta.

NIKOLA JANOVIĆ (21.06.18 13:45:23)

Vi imate tri ako vam je lakše ja imam dva, prema tome meni bi trebalo još 22 da mogu da vam pojasnim sve što ste rekli.

Ovako mislim da je neukusno da komentarišem ovo što ste rekli o antisrpskoj ideologiji i svim ovim vašim stavovima koji ste rekli oni prosto nisu tačni, tu bih stavio tačku.

Što se tiče diskriminatorne odredbe pogledajte na sajtu Ministarstva sporta ko su sve dobitnici nacionalnih naknada, pa pogledajte ima li mjesta ovakvoj tvrdnji vašoj. Ja vas pozivam pogledajte pa možemo da porezgovaramo o tome što ste rekli.

Sa druge strane, vezano za reprezentaciju ja nisam još nikog sreo ko je selektor, ko je predsjednik saveza da bira po partijskoj pripadnosti, nego da bira one koji će da obezbijede da naša reprezentacija pobijedi. Ne vidim ko je toliko lud da bira igrače koji su lošiji da bi na kraju pošao na prvenstvo i izgubio. Takođe, imamo rezultate u reprezentaciji gdje sam ja bio kapiten, znači da bi bila najbolja što mislite da idu najbolji igrači. Mora da znate da u reprezentaciji se igrači ne biraju na taj način ko je, ne znam, pripada ovoj partiji, nego samo ima jedan jedini aršin ko je bolji, a ko nije i svako ko hoće da vodi reprezentaciju na takmičenje napravio bi problem sam sebi da prvi bilo kakav drugi vid izbora i to vi vrlo dobro znate. Prema tome, to su neke tvrdnje koje vjerujte mi prvi put sam čuo sad što ste rekli i ne samo što ne stoje nego mislim da stvarno negdje eto prosto vam toplo savjetujem da negdje zbog vas ne iznosite jer to nema baš nikakve veze.

Što se tiče ove situacije već sam je objašnjavao mnogo puta znate i sami, što se tiče gospodina koga pominjete u boksu već smo to objasnili mnogo puta. Nije tačno ovo što ste rekli vezano za njega. On je na kraju krajeva osvojio nakon ovog rješenja zakona prema tome nije tačno to što ste rekli i druga stvar rekao sam vam za tu verziju ono što znate i vi zna on, znaju i svi koji su se bavili boksom i znaju svi koji su se bavili sportom da ovo što sam ja rekao da je apsolutno tačno, da je ova norma jedina ona norama koja pravi prvu mjeru vrhunskih, svjetskih sportskih rezultata bez obzira da li je neko Srbin, Crnogorac, Hrvat, Albanac, Amerikanac, Englaz ili Francuz.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:47:51)

Hvala vam.

Izvolite, poslaniče Vučuroviću.

Ne možete. Ne dva minuta imate.

JOVAN VUČUROVIĆ (21.06.18 13:47:59)

Za mene je Ratko Drašković veći sportista od vas svakako i od mnogih iz toga sporta kome prijete ukidanje da ode iz olimpijskih sportova kao što je vaterpolo. Meni je žao Srbija je prvak inače reprezentacija, ali tako je šta ćemo.

Moram da kažem da ste vi poznati po diskriminaciji upecali ste se, ja sam čekao da to izgovorite, ali vi ste poznati po diskriminaciji. Na primjer mlade košarkaše Crne Gore kadete žestoko ste napali kada su nakon osvojenog prvenstva, evropskog B prvenstva, znači kada su proslavili tu pobjedu digli su tri prsta gospodine Janoviću, jer ljudi jednostavno znaju šta su i ko su, za razliku od nekih drugih i vi ste tada naišli, zadnji ko je trebalo to da uradi ste bili vi da ih najžešće osudite, djecu od svojih 16, 17 godina i ne možete vi određivati ko će da igra za koju reprezentaciju, ali očigledno određujete. Po nacionalnoj pripadnosti nas Srba u Crnoj Gori ima 30%, veoma smo ovako žilava i sportski nadarena nacija. Otjerali ste i Prlinovića, otjerali ste i druge i Mandića, da ne nabrajam koje sve, dakle i Subotića takođe. A što se tiče Ratka Draškovića njega ste otjerali u zatvor pet dana pošto je osvojio titulu prvaka u VBU verziji, ne vi nego ovaj režim. Zato nemojte da mi govorite o stavaima koje znate, a ne smijete da ih izgovorite. Meni je žao da vi kao vrhunski sportista pokušavate da pravdate nešto što jeste diskriminacija, vi bi trebali da budete iznad toga. Eto, hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:49:31)

Hvala.
Nikola Rakočević.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (21.06.18 13:49:35)

Zahvaljujem.

Dopustite na početku da čestitam ministru sporta na dosadašnjim rezultatima u organizaciji, sistemskoj organizaciji, sportskog resora. Bilo je mnogih koji su sa skepsom dočekali odluku Vlade da formira resor sporta, međutim čini mi se posvećenim i beskompromisnim radom na otklanjanju nepravilnosti je ministar Janović uvjerio sve da je ovaj resor trabao i ranije biti formiran.

Naravno sve je to imalo samo jedan cilj da unaprijedi sport za najmlađe, za rekreativce i ukupno za profesionalce koji trabaju na najbolji način da predstavljaju Crnu Goru. Naravno bilo je puno otpora, međutim ministar je i njegovo Ministarstvo sporta na pravilan način uspio da se izbori sa tim. Čini mi se da je snaga Demokratske partije socijalista iz koje ministar i dolazi upravo leži u tome da bez obzira što imamo brojna dostignuća u raznim oblastima na pravilan način znamo i da prepoznamo probleme i nepravilnosti i da ih na pravilan način takođe i otklonimo. Tako da pored svih tih otpora uspio je da već u prvoj godini mandata u značajnoj mjeri uredi ovaj resor sa manje novca, da podsjetim, nego što su to imale institucije koje su se bavile sportom prije osnivanja Ministarstva sporta.

Podsjetiću samo na nekoliko stvari. Dakle, za razvoj vrhunskog sporta Ministarstvo je do sada izdvojilo devet miliona eura što jasno govori o posvećenosti Ministarstva podsticanju najboljih sportskih rezultata. Dalje uvedeni su striktni kvartalni godišnji izvještaji za sve sportske organizacije povodom crpljenja budžetskih sredstava što je dovelo čak i po prvi put do raskida ugovora sa dva nacionalna saveza. Dodijeljene su premije za 47 sportista za ostvarene sportske rezultate. Takođe, registar sportskih organizacija je bio jako loš mora se priznati. Preko tri hiljade sportskih organizacija je upisano, a veliki broj je fiktivnih koji su upisivani samo radi kratkoročnog cilja ostvarivanja finansijskog prihoda iz budžeta. Velika energija je bila potrebna da se taj dio uredi i sada je kontrola stroga, međutim pravično.

Takođe, školska infrastruktura i ostali sportski objekti u 11 opština u Crnoj Gori su pomognuti sa pola miliona eura, sa dominantnim učešćem Ministarstva sporta. Naravno u ovoliko kratko vremena koliko sam imao, pokušao sam da sublimiram glavna dostignuća Ministarstva sporta i resornog ministra Janovića, ja im čestitam za sve te napore i pozivam Skupštinu da pomognemo razvoj sporta u Crnoj Gori na način što ćemo ovaj tek zakon usvojiti. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:52:21)

Hvala i vama zbog držanja vremena.

Sada riječ ima poslanica Ljiljana Đurašković, a neka se pripremi poslanik Miodrag Lekić.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (21.06.18 13:52:28)

Zahvaljujem.

Uvaženi građani, gospodine ministre sa saradnicima,

Ovim zakonom uređuje se obavljanje sportske djelatnosti određuju se vrste sportova, prava i obaveze sportskih subjekata, zdravstvena sposobnost sportista, finansiranje sporta, evidencije u sportu i druga pitanja od značaja za sport. Trenutno nije poznat tačan broj sportskih klubova i organizacija koje postoje u Crnoj Gori, kao ni broj sportskih organizacija koje stvarno obavljaju sportsku djelatnost, odnosno koliko je fiktivnih sportskih organizacija koje se bave sasvim drugim poslovima koji nemaju nikakve veze sa sportom. Sportske i fitness centre otvarali su osobe koje su od stručnih kvalifikacija imali samo pare i ništa drugo, a tu su se bavili kao treneri.

Poštovani građani, nema vrhunskih sportskih rezultata bez kolijevke sporta, a to je dobra i adekvatna nastava školskog fizičkog vaspitanja, a kakva je situacija kod nas? Gospodine ministre, u vašem izlaganju ste rekli da ste imali izuzetno dobru saradnju sa Ministarstvom prosvete ne znam da li ste upoznati sa sledećim činjenicama. Do četvrtog razreda osnovne škole đaci imaju fizičko vaspitanje samo na papiru i ti časovi se koriste za dodatne časove, najčešće matematike. Da šteta bude veća fond časova fizičkog vaspitanja učesnika od šestog do devetog razreda osnovne škole smanjen je na samo dva časa nedeljno. U periodu intenzivnog psihofizičkog razvoja djeteta mi mu smanjujemo fizičku aktivnost, oduzimamo mu mogućnost socijalizacije, oduzimamo mu mogućnost zdravih stilova života i fer plej borbi kako u životu tako i sportu da nauče sve to.

Uvaženi građani, prema istraživanju Instituta za javno zdravlje Crne Gore povećan je broj gojazne djece i to u uzrastu od sedam godina utvrđeno je da je svaki peti dječak gojazan, a svaka deseta djevojčica. Jedan od razloga je i fizička neaktivnost. Takođe, sistematskim pregledom đaka utvrđeno je da naša djeca imaju izuzetno veliki broj deformiteta kičmenog stuba i stopala. Posebna priča su neuslovne školske sale i nedostatak rekvizita u njima. Postoje škole u Crnoj Gori koje u opšte i nemaju salu za fizičko vaspitanje a nastava se izvodi u dvorištu. Znači, kada pada kiša i snijeg nema ni časova fizičkog vaspitanja. Uvaženi ministre, pozitivno je da je predlog zakona propisao sistem uključivanja djece u sportske aktivnosti koji će biti sufinansiran od strane Ministarstva sporta. Takođe, u cilju većeg broja djece koja se bave sportom ograničena je i visina članarine u sportskim klubovima za djecu do 16 godina života na 6% prosječne mjesečne neto zarade u Crnoj Gori. Znete li koliko ima izuzetno talentovane djece koja sjede kući zato što njihovi roditelji nemaju novca da im plate članarinu u klubovima, naročito one porodice koje imaju dvoje ili troje djece. Ovo je dobar potez, a mogli ste još i da ga smanjite, čak i da bude besplatno.

Uz Albaniju mi smo jedina zemlja na Balkanu koja nema Dijagnostički centar za sportiste.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:56:15)

Privodite polako kraju, kolegice.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (21.06.18 13:56:18)

Izvinite, svima ste dali pet sad mi zadnji po dva, a čekamo od juče. Završiću.

Podržavam formiranje Zavoda za sportsku medicinu, tako bi se u zavodu sprovdili pregledi radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista na isti način i pod istim uslovima za sve sportiste. Da bi imali zdravu naciju i da bi imali generacije koje su zdrave potrebno je jedno, a to je da poštujemo član 3 Zakona o sportu koji kaže, sport je dostupan svima bez obzira na uzrast,

fizičku sposobnost, invaliditet, nacionalnu ili etničku pripadnost, pripadnost rase ili vjeroispovijesti, pol, jezik, društveno porijeklo, političko opredjeljenje, imovno stanje i drugo lično svojstvo. Ovim putem želim da pozdravim naše paraolimpijske sportiste i njih i njihove trenere. Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 13:57:20)

Hvala i Vama na razumijevanju, poslanice Đurašković.

Sada ima riječ poslanik Miodrag Lekić, a neka se pripremi poslanik Predrag Sekulić. Uz svoje izvinjenje zbog skraćenih diskusija bilo je zbog naknadnih prijavljivanja.

Izvolite, poslaniče Lekiću.

MIODRAG LEKIĆ (21.06.18 13:57:36)

Uvažene kolege, uvažni predsjedniče,

Uprkos dosta ozbiljnim i dramatičnim tokovima u javnom životu, društvenom životu, mislim na hajke koje se ne zaustavljaju na ovo malo još nezavisnih institucija i pojedinaca autonomnih, mislim na televiziju, na sve ove hajke koje su u toku, dakle uprkos svemu tome ja prihvatiti intonaciju koja je data da se radi o zakonu, odnosno o materiji koja je treba da relaksira i pokušaću da intoniram svoje izlaganje u tom, uprkos svim ovim događanjima koja će imati svoje posledice na unutrašnjoj sceni, ali i na ovaj spoljopolitičkoj koliko se lako može uočiti.

Dakle, saglasan da se radi o važnoj oblasti, ovažnom zakonu, da se radi, između ostalog, i o zdravlju nacije, zdravlju u fizičkom smislu ali i u mentalnom, dakle - **mens sana in corpore sano**. Dakle, značaj i zbog neregulisanosti sistema, pa i haotičnih momenata što na neki način ministar implicite ili eksplicitnije potvrđuje sa vrlo ambicioznim pristupom da se uvede sistem u sportu. Ja to podržavam, moram reći i kada ministar kaže ako sam dobro čuo, izvinjavam se ako nisam, moja zakon, ja to podržavam. Dakle, treba preuzeti odgovornost i treba ne kriti se iza institucija, iza podjela institucija gdje se zamagljuje često odgovornost već da se i preuzme odgovornost. Ovdje ima vrlo korisnih stvari. Mislim, prije svega, na materiju registracije to je početak svega, to je potpuni haos koliko smo vidjeli u obrazloženju i taj haos je proizveo dugove. Ne znam gdje više ima dugova na kojoj instanci društvenoj. Evo ovdje je ministar finansija, zaista izražavam respekt prema njemu u smislu da mu nije lako da sabere dugove Crne Gore, od državnih dugova, od opštinskih dugova, dugova u sportu koji proističu i zbog neregistracije i tako dalje, što je rečeno ovdje u ovom obrazloženju.

Pozdravljam i ovo preispitivanje zaslužnih sportista, kao i u kulturi, ima puno, pored zaslužnih, i kvazi koji naplaćuju rentu, i to doživotnu rentu za lojalnost, za apologetiku, za vulgarnu apologetiku, ima i jednih i drugih i u sportu i u kulturi, i sagasan sam da to treba sve preispitati. Dakle, i depolitizacija je momenat koji podržavam, treba ga ubaciti zajedno da sa dekriminalizacijom neke ličnosti, ta dva elementa politiku i kriminal, prema tome nije tajna da mnogi predsjednici klubova su iz svijeta podzemlja i tako dalje. Na kraju, temu identiteta da možda malo smanjimo. Tačno je na svjetskom prvenstvu se izražava identitet ali se on ne ugrađuje, on se gradi, za identitet treba ozbiljna rasprava u našem društvu, a da ipak sačekamo da se ovaj geopolitički zemljotres na ovom prostoru, ovo tle nekako ustabilili da bi saopštavali ove kritike ko navija za koju reprezentaciju. Ovo što ja navijam svaki put za reprezentaciju Crne Gore mi ne daje nikakvo svjedočanstvo da sam ja na jednom višem moralnom ili političkom nivou. Budimo tolerantni prema Tivtu, Pljevljima, Ulcinju i tako dalje, a o identitetu možemo govoriti pošto je ozbiljna tema kada dođe do ozbiljne politike i ozbiljnog dijaloga u društvu. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:01:44)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Predrag Sekulić, a neka se pripremi poslanik Anka Vukićević.

PREDRAG SEKULIĆ (21.06.18 14:01:53)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Gospodo ministri sa saradnicima, uvažene kolegice i kolege,

Rekao bih da odavno crnogorski Parlament na ljepši način nije potrošio nekoliko sati rasprave. Vjerujte da na kraju kad sve saberemo i oduzmemo čak i one primjedbe koje smo čuli od kolega iz opozicije daje mi za pravo da kažem da imamo pred sobom jedan dobar zakon, sveobuhvatan Zakon o sportu i rekao bih da ipak na neki način otvaramo jednu novu stranicu. U svakom slučaju ovaj zakon prepoznaje sve ono što je dobro u sportu. Prepoznaje i dječiji sport, prepoznaje perspektivne sportiste, prepoznaje vrhunске sportiste. Naravno, slažem se da jedan od problema koji se rešava sportom jeste pitanje gojaznosti. Dozvolite mi da kažem da rješavamo još jedan mnogo veći problem, a to je ako djecu učimo zdravim navikama onda ih sklonimo sa ulice. Znači, ako ih učimo druženjem u sportu i bez obzira na njihov rezultat sama činjenica da se bave sportom je već uspjeh za jednu državu. Naravno, složiću se i sa onim kolegama koji kažu da s obzirom na svoje gabarite i broj stanovnika Crna Gora zaista ima vanserijske uspjehe u sportu. Bio sam i dan danas pamtim univerzijadu na kojoj smo pobijedili u četvrtfinalu Francusku u polufinalu pobijedili Španiju, u finalu pobijedili Italiju to je generacija kojoj je pripadao tada i mladi sportista ministar Janović, generacija Borisa Zlokovića i generacija Uskokovića i tako dalje.

Čini mi se da je to najbolji način za promovisanje, ne samo jedne države, nego i za promovisanje u konačnom zdravim stilova života. Tada sam imao prilike da razgovaram sa mojim uvaženim kolegom koji je bio na čelu Vaterpolo federacije Francuske i koji mi je rekao da upravo zbog gojaznosti djece u Francuskoj oni su napravili državni projekat i sagradili nekih deset - 15 hiljada bazena da svaka osnovna i srednja škola velika imaju bazen bio je ne malo iznenađen kada sam mu rekao, nakon utakmicu koju smo pobijedili, da Crna Gora ima samo tri bazena od kojih samo jedan radio, samo jedan je bio pokriven.

Uvažene kolege, ono što je dobro, a što su ministar i Vlada Crne Gore prepoznali jeste činjenica da je država odgovorna za infrastrukturu. Treba nam mnogo više sportskih terena, treba nam mnogo više sportskih hala, ali nije samo Vlada Crne Gore ta koja je odgovorna, rekao bih da su odgovorne lokalne samouprave. Čini mi se da tu negdje moramo tražiti interakciju u tom dijelu. Ne mora to da bude vrhunski teren, ali mislim da s nekih par stotina kvadrata mogu na neki lijepi način odraditi, pa uz pomoć Sportskog saveza napraviti travnati tereni ili napraviti nešto da djecu učimo zdravim navikama s jedne strane, a da ih sklonimo od onoga što su moderni izazovi i loši izazovi modernog društva.

Da se vratim na sami zakon. Čini mi se da je svaka oblast sportskog života bilo da se radi o djeci koja se bave sportom do vrhunskih sportista na ovaj način potpuno zaokružen. Ono što posebno raduje jeste činjenica da imamo i poseban dio koji se odnosi na Sportski savez. Čini mi se da nam je tu negdje trebalo malo više reda iz prostog razloga što mi kao mala država imamo više od 50 sportskih saveza. Način formiranja i način organizacije, mislim da to sve treba, to je prije svega posao države, da uozbiljimo i dovedemo do onog nivoa koji naši sportisti zaslužuju. Još jedanput kažem, lijepo smo potrošili, uslovno govoreći, nekoliko sati vremena, ali vjerujem da ćemo nakon usvajanja ovog zakona imati mnogo zadovoljnije sportiste. Vjerujem da će država mnogo jače uticati na razvoj sporta u Crnoj Gori jer sportisti to zaslužuju. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:05:40)

Hvala vama.

Sada riječ ima poslanica Anka Vukićević, a neka se pripremi poslanik Adrijan Vuksanović.

ANKA VUKIĆEVIĆ (21.06.18 14:05:50)

Poštovana Skupštino, poštovane građanke i građani Crne Gore,

U svom izlaganju ću se baviti zdravstvenom zaštitom sportista. U Nacrtu navedenog

zakona stoji da su fizička lica u sportu sportisti, treneri, sportski stručnjaci, a među poslovima koje će raditi sportski stručnjaci su dijagnostika, kontrola, procjena psihofizičkih sposobnosti itd. Međutim, ostalo je u zakonu nejasno ko su sportski stručnjaci koji će baviti ovom djelatnošću. Voljela bih da se to u zakonu nađe da bi prekinula dosadašnja praksa po kojoj su, recimo, moje kolege fizioterapeuti bili zaobiđeni u mnogim sportskim klubovima i na tim mjestima su se nalazili ljudi koji nijesu imali ni diplomu ni licencu fizioterapeuta. Tako da bih preporučila da se taksativno navede ko su sve sportski stručnjaci.

Dalje, većina ambulanti sportske medicine u Crnoj Gori je prije nekoliko godina zatvorena, a prema važećem Zakonu o sportu preglede sportista su vršili ljekari sportske medicine i ovlašćeni ljekari. U praksi to su najčešće bili ovlašćeni ljekari dok su ljekari sportske medicine zatvaranjem ambulanti postali izabrani ljekari ili su bili prinuđeni da otvore privatne ambulante. One ambulante koje su imale tu sreću da prežive danas ne funkcionišu niti pružaju uslugu kako bi trebalo ne zbog neznanja zdravstvenih radnika ili neposvećenosti poslu već zbog činjenice da je cjenovnik, kako sam informisana, u tim ustanovama 50 eura za sportske sudije 70 eura.

Sada se planira otvaranje zavoda u okviru javnog zdravstva. Ti zavodi će jedini imati ovlašćenje da vrše preglede sportista i amaterskih i profesionalnih i djece koja se bave sportom. Dobro je da će ti pregledi za djecu biti besplatni. Međutim, tom djelatnošću se ubuduće može samo baviti zavod niti pravna ni fizička lica niti preduzetnici. Da li to znači da će monopol na pregled i procjenu zdravstvenog statusa sportista i pored svih manjkavosti koje smo imali priliku da čujemo ovdje, što je govorio poslanik Vučurović ili ne znam već ko, da djeca nijesu pregledana na adekvatan način ili da su se knjižice samo potpisivale bez adekvatnog pregleda, što je potpuno nedopustivo. Mislim da je ovdje na neki način zavodu dat monopol i činjenica sama da će i svih gradova sportisti ići na pregled u Podgoricu, najveći profit od toga će imati prevoznici koji će tolike hiljade sportista voziti u Podgoricu.

Ono što želim da kažem, da mi je nejasno kako je u Nikšiću zatvorena ambulanta sportske medicine, koje je bilo opravdanje za zatvaranje te ambulante i da jedini ljekar sportske medicine danas radi kao izabrani ljekar. Nikšić kao grad sportista mislim da zaslužuje vraćanje te ambulante, a da se neki složeniji pregledi, eventualno, rade u zavodu u Podgorici. Želim da pohvalim što ćete finansirati, što će se u budžetu naći stavka za finansiranje sportskih klubova u okviru škola, što me kao roditelja naročito raduje i što ćete se time dati prilika i djeci čiji su roditelji u lošem materijalnom stanju ili lošoj materijalnoj situaciji da pokažu svoj talenat koji će na kraju neko i prepoznati. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:09:43)

Hvala i vama.

Izvolite, proceduralno, samo navedite zašto tražite proceduralnu intervenciju.

JOVAN VUČUROVIĆ (21.06.18 14:09:53)

Mogu onda 30 sekundi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:10:13)

Ne možete ni proceduralno jer kažete da proceduralnu intervenciju tražite zato što ste pomenuti, nemate pravo za proceduru za to, nije vas pomenula gospođa u negativnom kontekstu i nemate pravo na repliku. Nemate, to vam je bila proceduralna intervencija. Molim vas, nemojte da uzurpirate vrijeme više. Nisam čuo nikakvo dobacivanje s mjesta. Molim vas, sada smo potrošili mnogo više. Apsolutno niste u pravu. Kada ste rekli proceduralnu intervenciju nemate pravo na nju jer ste se pozvali na to što ste pomenuti.

Ne možete, gospođo.

Ministar može da se javi ili ne javi. Nije se javio.

Poslanik Adrijan Vuksanović, a neka se pripremi poslanik Branko Radulović.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (21.06.18 14:10:59)

Hvala, predsjedniče Skupštine.

Uvaženi ministri, dame i gospodo, kolegice poslanice i kolege poslanici,

Drago mi je što je ministar Janović jednu zdravu sportsku strast i elan sa sportskih borilišta prenio na ova druga zakonodavna borilišta i što sada ulaže energiju i dodatne napore kako bi stvorili bolji ambijent za rad naših sportista, a što bi dovelo do većih i boljih rezultata. Sigurno da određeni sportski uspjesi dovode, što je sasvim prirodno i do egzaltacije javnosti, a tada se određene opet problematike, one administrativne, kapacitativne i svake druge slabije vide, ali opet oni koji su najdirektniji sudionici sportskih borilišta i sportskih takmičenja mogu to dobro da detektiraju, što imamo i sada slučaj.

Ono što daje poseban kvalitet ovom zakonu je to je što se prvenstveno suočava s onim što je najteže, a to su naše mentalitetske karakteristike i ona uhodana ponašanja koja mogu biti i često jesu štetna, a što se na kraju najviše manifestuje na samim sportskim rezultatima. Raduje me što ovaj zakonski modalitet podupire dječiji sport, što prati mlade ljude od njihovog najranijeg uzrasta i na taj način stvara jednu dobru platformu za sve kasnije uspjehe. Takođe, status perspektivnog sportiste je dovoljan i dobar stimulans za kreiranje jednog dobrog ambijenta i motiviranje mladih ljudi da svoj životni kurs opredijele ka sportskim borilištima.

Želim ovdje još da kažem da je u toku današnje rasprave jedan od kolega pomenuo jedan specifičan sport vezan za primorje, karakteristično mediteranski sport, radi se o boćanju i učinilo mi se da se izrazio u po malo negativnom kontekstu. Želim da kažem da je boćanje odraz naših specifičnosti i jedne opet i na taj način zdrave u ovom slučaju i sportske različitosti i svakako zaslužuje našu punu pažnju i povjerenje. Inače, kada već pričam o boćanju i o mediteranu, želim da kažem da je Boka kotorska imala dugu sportsku tradiciju. Kako sada traje nogometno svjetsko prvenstvo imali smo prvi nogometni klub u Boki, nogometni klub koji je osnovan 1914. godine.

Svakako smatram da imamo dobro zakonsko rješenje koje će pogodovati stvaranju ambijenta i dovesti do dobrih rezultata. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:14:19)

Hvala i vama.

Poslanik Radulović ima riječ, a neka se pripremi poslednji diskutant Veljko Vasiljević.

BRANKO RADULOVIĆ (21.06.18 14:14:34)

Ministre, imao sam izuzetnu potrebu da se danas dogovorim zato što mi je sport u krvi, meni i mojoj porodici. U staroj državi smo od nas četvoro dvoje bili reprezentativci, jedno je osvojilo i kadetsko i ... prvenstvo Indiana Dinopolisa koje ima koliko stara država broj stanovnika.

Ministre, slušajte me sada dobro. Pratio sam što radite ove dvije godine i u određenoj mjeri vas podržavam. Pročitali ste naš program, mi smo se zalagali da Ministarstvo sporta bude posebno ministarstvo i zadovoljni smo zbog toga. Zalagali smo se da postojeći zakon koji je tada bio bude izmijenjen i dopunjen, ali mnogo negativnosti što ste ili što pokušavate da učinite. Ako umislite da možete sami da riješite velike probleme koje ste dosta kvalitetno analizirali u svemu ovome što je bilo u prethodnom periodu, bez širokog konsenzusa i bez da odslušnete sve građane, grdno se varate.

Vaš sajt je dosta kvalitetan i dobro ste napravili javnu raspravu. Čini mi se da je tu negdje bilo oko 70% da ste uvažili sugestije. Ali, ministre, znajte nešto, ne možete to da držite po svoju šapu. Trebali ste da uradite sledeće. Trebali ste tu strategiju da napravite uz veliki konsenzus, da odgovornost prebacite na ovaj dom kao što to Hrvati rade, veliki sportisti, da se to na vaš predlog i na predlog Vlade razmatra, da imamo akcione planove i to na osam godina, da to bude samo

kontinuitet nastavka i vraćanja sporta onamo će treba, da imate akcione planove i da se to svake godine ovdje donosi, nacionalni savjet. Ne možete vi da određujete i da to budu vaši savjetnici, oni su vaši savjetnici. Nacionalni savjet za sport treba da bira ova Skupština, da u njemu participiraju i Vlada i Olimpijski komitet i drugi olimpijski komiteti i ovdje smo rekli novinari i sve ostalo. Pogledao sam kakav je sastav hrvatskog, as do asa, genijalac do genijalca. Jedan koji je bio u staroj državi vodeći.

Ministre, ono što me strašno boli, to je ono što svi ovdje, rekli ste da će biti Dan državnosti, što svi ovdje građani koji su se rodili, njihovi očevi, dedovi ne drže ruku kada se svira himna, ne drže ruku kada igra nacionalni tim. Slušajte mene što sam stariji, nije problem u vašoj kući, druga kuća nego ste vi. Država i državnost Crne Gore je kriva i politika u njoj zašto ti ljudi ne idu na fudbalske utakmice. Ja sam Liberal od 1990. godine, ne idem. E, sada zamislite koliko volim Crnu Goru. Ne idem. Zato što su je opoganili neki koji tamo dolaze i koji se diču i stavljaju ruku na srce. Nemojte nikada to da zaboravite.

Oko školstva i oko svega. Zašto ne napravite zajedno s ministrom obrazovanja i svima drugima da se uvede obavezno predškolsko, školsko, svaki dan čas sporta, zašto ga ne vratimo ponovo na fakultet. Grujo Radunović je bio genijalni profesor, vodio je sve studente po nedelju dana gore dolje, je li tako bilo. Jeste, bogomi. Ministre, hajde malo razmislite. Napravite to uz jedan široki konsenzus. Uvažite ovu kuću. Uvažite opoziciju. Uvažite stručne stvari. Ministre, znate li koliko ima organizovanog kriminala, pranja novca.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:19:17)

Poslaniče Raduloviću, samo me saslušajte. Odgovoriće vam, vidim da se javio za odgovor i dobićete i vi tih još dva minuta.

Ministar Janović. Izvolite.

NIKOLA JANOVIĆ (21.06.18 14:19:41)

Hvala.

U svakom slučaju, imam manje vremena od vas, sigurno ste u tom dijelu iskusniji, da negdje možete da koristite ove replike sigurno bolje od mene jer ste iskusniji u tome, ne samo vi nego sve kolege poslanici. Trudio sam se koliko mogu da odgovorim, ne mogu sve da stignem, bilo je nekih opaski na koje ne mogu prosto zbog vremena da stignem da odgovorim, ali na svaku izuzetno imam stav.

Htio sam da vam kažem da mi je drago da pored vaših brojnim titula koje imate ste dodali, nisam znao da imate i sportske rezultate, to je divno da se čuje. Sjajno, oduševljen sam. S druge strane, htio sam da kažem da smo, kao što ste rekli, oslušnuli saveze, klubove, sve, baš ovaj zakon je mjera od nacarta koji smo imali, Zakona o sportu, pa do Predloga zakona o sportu, s mnogim ljudima smo se konsultovali, mnoge smo stvari upodobili i pred nama je izuzetno kvalitetan Predlog zakona o sportu. Pozivam vas sve da pročitate ovaj dokument pa da onda o njemu raspravljamo. Jer, često nam se dešavalo tokom rasprave, ovako počinje - nisam čitao zakon, ali su mi rekli. Znači, da prosto s te stane razumijemo, hajde da se prvo pročita pa da vidimo o čemu se radi i koja su tačno rešenja.

Što se tiče Dana reprezentacija, ako ste to mislili, to je ono što smo uveli ovdje upravo zbog jačanja nacionalnog identiteta, da jednostavno djeca koja stasavaju kao naši budući reprezentativci znaju da treba da igraju za ovu državu, da navijaju za nju, to je nešto što treba kao kult reprezentacije da ugradimo od malih nogu. S druge strane, što se tiče akcionih planova svakako da ćemo ih imati u strategiji. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:22:02)

Poslanik Radulović, dva minuta. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (21.06.18 14:22:05)

Ministre, potrošili ste životnu priliku, da imate mene nekog ko će vas podržati. Vi ste pokušali da igrate bilijar sa mnom. Vi pričate nešto što nisam ni pomenuo. Ministre, da li ste vi mene slušali šta sam govorio? Da vi probleme sporta morate iznijeti na veći državni nivo da bi imali veći konsenzus, a ne staviti sve ispod vašeg stola i do vašeg stola. Da li ste me razumjeli o čemu sam pričao?

A o porodici, imali smo dva problema, knjiga mi je bila prva i, drugo, imamo problem s tetivama. Ne smijte se ništa. Bijelci za razliku od crnaca imaju problem s tetivama, a moja familija i ja smo srčani pa ni tetive ne izdržavaju. Zato, pozdravljam ono što .. i ostale moje drugare što ćemo ponovo da stavimo na pravo mjesto kada je u pitanju sportska medicina. Pitajte o čemu sam govorio, razmislite malo, prihvatite brojne amandmane i izdiglite se iznad dnevne politike. To sam vam rekao. Ukoliko ne, nikad više vas neću pohvaliti ni za jednu stvar, pa vidite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:23:34)

Hvala, poslaniče Raduloviću.

Izvinjavam se poslaniku Vasiljeviću, ali pošto smo zbog poslanika Vučurovića i Rakočevića napravili taj presedan, Ervin Ibrahimović je u međuvremenu došao koji se isto ranije prijavio za diskusiju, tri minuta i onda vi imate pravo.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (21.06.18 14:23:51)

Poštovani predsjedniče sa saradnikom, uvaženi ministre, članovi Vlade, poštovane kolegice i kolege poslanici, draga dijsporo, poštovani građani,

Imajući u vidu višestruki značaj sporta za jednu naciju, a posebno kada je jedna država kao Crna Gora sa malim brojem stanovnika prepoznata u svijetu kao rasadnik vrhunskih sportista obavezuje ne samo predlagača zakona već i cjelokupnu javnost za donošenje kvalitetnog Zakona o sportu.

Predloženi tekst zakona obuhvata tj. sadrži značajan dio odredbi koji su od interesa za napredak sporta u našoj državi tj. normira ono što će sistemski unaprijediti kvalitet organizovanja, funkcionisanja sporta u našoj državi. Sport kao multidisciplinarna djelatnost donosi velike benefite građanima od najvažnijeg to je zdravlja, kvaliteta života socijalnoj integraciji različitih slojeva i grupa u društvu. Promolisanju demokratskih pravila omogućuje lokalnu internacionalnu prezentaciju, sport omogućuje identifikaciju građana sa državom identifikaciju građana sa svojim predstavnikom, ne samo da jača osjećaj zajedništva već i samo društvo. Rijetko koja država u svijetu se može pohvaliti uspjesima nacionalnog sporta kao Crna Gora, posebno ako se ima u obzir broj stanovnika.

Crna Gora ima svjetske i evropske prvake u vaterpolu, rukometu, atletici, odličja su osvajali na prestižnim takmičenjima i naši košarkaši, košarkašice, odbojkašice. Izvanredne rezultate postižu i fudbaleri, naši sportisti su igrali i igraju u najprestižnijim klubovima svijeta. Treneri iz Crne Gore, su među najkvalitetnijim trenerima svijeta itd.

Zato sport jeste najpoznatiji brend Crne Gore to je sport ono o čemu je naša država prepoznata. Formiranjem Ministarstva sporta Vlada Crne Gore je pokazala posvećenost razvoju sporta. Mišljenja sam da je Ministarstvo sporta opravdalo svoju ulogu i da je za veoma kratak period dostiglo skoro do svakog sportskog kluba u našoj domovini.

Predloženi Zakon o sportu je svakako rezultat velikog rada, posvećenosti i posebno senzibiliteta Ministra Janovića i njegovih saradnika. Predloženi tekst zakona je prepoznao i uklonio nedostatke prethodnog Zakona o sportu iz 2011.godine i unio više novina, pomenuću samo neke jer imam samo još 40 sekundi.

Uvođenje zdravstvene zaštite sportista to je zavoda koji će se baviti zdravstvenom zaštitom

sportista. Uvođenjem sistema dječjeg sporta tj. sufinansiranje članarine za djecu, kao podsticaj da se djeca bave sportom. Važno je napomenuti da u sufinansiranju ne postoji u regionu. Ograničenje učešća državnih funkcionera upravljačkim strukturama sportskih organizacija tj. depolitizacija sporta. Takođe, bih pohvalio ulaganje u sportske objekte posebno ako se odnosi na sjeveru, gdje znamo šta rade ekstermnim sportskim objektima.

I, predsjedavajući još tri minuta, novine ograničenja učešća državnih funkcionera u upravljačkim strukturama sportskih organizacija sa intencijom smanjenja prostora za korupciju u skladu sa poštovanjem načela i standarada iz Olimpijske povelje, vjerujem da ste prepoznali sve izazove pred kojim će se naći sportski klubovi. To jeste sa stečenim navikama iz našeg društva.

I na kraju takođe, vjerujem da ste prepoznali problem sa kojima se susreću sportski klubovi na sjeveru naše domovine tj. da sufinansiranje članarine za djecu na sjeveru će biti snažan podsticaj za bavljenje sportom, a za njihove roditelje zaštita budžeta. Možda je trebalo ministre u skladu sa politikom Vlade regionalnog razvoja opredijeliti najmanje 50% planiranih sredstava za sufinansiranje članarine na sjeveru. Još jednom ponavljam pojačan je akcenat na profesionalizaciji sporta. Mislim, da pored hrabrosti i vizionarstva suočavate se sa velikim izazovom.

Zahvaljujem se i izvinjavam se.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:27:47)

Riječ ima Veljko Vasiljević, izvolite.

VELJKO VASILJEVIĆ (21.06.18 14:28:04)

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Poštovani građani Crne Gore, kolege poslanici iz Demokratske partije socijalista i partijama koje su sa vama u koaliciji,

Gospodine ministre, želim da vam se obratim kao sportisti, da na nivou logike i sportskog i zdavog razmišljanja razmotrimo još jednom zašto da Crna Gora kao mala država kojoj je svaki sportski rezultat treba da je značajan, treba da je važan sebi daje mjerodavnost da odlučuje koji su sportovi i koje su svjetske asocijacije dobre, a koje nijesu, a što se upravo radi ovim zakonom.

Dakle, radi se o sportovima i o sportskim organizacijama koje nije izmislio niti Demokratski front niti bilo ko u Crnoj Gori. To su sportske asocijacije organizacije koje su izmislile najveće svjetske, ekonomske i sportske sile. Takođe se radi i o tim sportovima. Na primjer, bokzerska organizacija VB-u gdje je šampion svijeta bio čuveni Džordž Forman, zatim disciplini kik boks. Pa koji su to danas vama poznati veći sportski reprezentanti Crne Gore od Ivana Strugara, Gorana Radonjića, Peđe Radoševića. Šta je sa Čileancima mladim fudbalerima koji su osvojili svjetsku titulu i to kao amateri, kao oni koji tek stasavaju u profesionalce. Kakav je to stimulans da se takvi ljudi ne nagrade. Šta je naprimjer sa Refikom Šabanadžovićem ili Dejanom Savićevićem koji po ovom zakonu nijesu reprezentativni sportisti Crne Gore. Bez obzira da li imaju materijalnu potrebu za ovim primanjem ili nemaju.

Još jedna stvar, a volio bih da mi neko kaže ako zna u sali od prisutnih ili bilo kako da dobije inoformaciju. Da ja znam jedini živi aktuelni šampion svijeta iz Crne Gore je Ratko Drašković, sa velikom genezom sportskih rezultata u bilo kojem sportu od boćanja, klikera, pa do boksa u teškoj kategoriji.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:30:06)

Poštovane kolege, ovim smo završili diskusiju po ovoj tački dnevnog reda.

Pitam da li želi završne napomene da da ministar? Želi.

Izvolite, ministre Janoviću, imate pet minuta.

NIKOLA JANOVIĆ (21.06.18 14:30:21)

Evo ja bih želio na samom kraju da se zahvalim zaista svima vama koji ste učestvovali u ovoj raspravi. Mislim da je bilo jako korisno čuli smo razna mišljenja i oni koji su oprečni i oni koji idu u susret ovim rješenjima zakona koji ste imali danas prilike da vidite. Na svu sreću mogu da kažem da velika većina vas je prepoznala i benefit ovog zakona i ona rješenja koja su zaista dovode da kažem mogućnost da se konačno uredi sportska oblast u našoj zemlji. Govoro sam to i nemam problem da to kažem bilo je javašluka u ovoj oblasti, sad smo tu da taj javašluk uredimo. Mogao sam i ja da negdje čekam kraj mandata, da se sa tim stvarima možda ne bavim nigdje mi nije pisao da zakon mora da bude u prvoj godini mog mandata. Međutim, znate kako navikao sam i kao sportista uvijek dajem najbolje od sebe dok sam igrao za reprezentaciju i kao kapiten tražio sam od svojih saigrača da budu najbolji. Tako želim da se uhvatim u koštac odmah sa najvećim problemima i evo uhvatili smo se i želimo da stvari riješimo.

Takođe želim da vam kažem da imam viziju i smatram da imamo mogućnost da u svakoj školskoj generaciji imamo po 300 dobitnika, odnosno po 300 osvajača medalja sa značajnih evropskih i svjetskih takmičenja. Imamo sada situaciju a ja ću vam reći jedna podatak da recimo 2016.godine, formiranje Ministarstva sporta je bilo krajem novembra 2016.godine, a u 2016.godini imali smo oko 52 medalje da ne govorimo o mladim našim sportistima 2017.godine 115 medalja. Znači ovo je posvećenost Ministarstva sporta nagrade koje smo mi dodijeli našim sportistima njihova volja, želja i prepoznavanje onoga što je interes države i pažnje da se obrati tim sportistima.

Ovim zakonom idemo još korak napred želimo na pravi način da se odužimo svima onim koji se bave sportom, a da našim velikim sportistima na pravi način ukažemo to poštovanje. Znam da je bilo i dosta kritike, znam da je vaš posao da kritikujete i ja to shvatam i sve u redu. Ja samo još jednom vas pozivam pročitajte ovaj zakon pročitajte pa možemo da razgovaramo o svakom rješenju.

Želio bih da kažem i zaista da vas jednostavno još jednom zamolim da prihvatite ovaj predlog zakona, da je zaista reformski želim da vam kažem da je i to iskreno kažem za mene da je data riječ sve. Rekao sam kad sam došao da će biti reforma u sportu evo i zakon je pred vama. Rekao sam da ćemo da radimo na unapređenju infrastrukture, da pravimo nove terene. Pravimo osam terena od kad je postalo Ministarstvo sporta obnovljenih fiskulturnih sala ili otvorenih terena za djecu su već napravljena za 10 - 20 dana biće novih pet to je dosta nije. Smatram da je to jedan početak i garantujem da će biti još više, i ja pozivam vas da dođete sa mnom na jednom od tih terena zajedno da ga otvorimo, da vidite osmeh te djece kada vide da im je napravljen, da im je rekonstruisan teren Da vidite jedna osnovna škola koja je u Kotoru u Dobroti koja je sada rekonstruisana sredstvima Ministarstva sporta prije dvadesetak dana nije bilo nigdje nikoga na tom terenu. Sada ima preko 300 djece, svaku noć tamo sa jednog naselja Sveti Vrač u Dobroti.

Dakle, to je posvećenost Ministarstva sporta i države prema sportistima i prema djeci. Nebih više dalje da kažem elaborirao ostalo je zaista nekih detalja koje sam ostao dužan da odgovorim, da sam imao više vremena odgovorio bih sve što mogu da stignem da odgovorim da kažem. Žao mi je ako sam u nekim stvarima tu ostao dužan, ali imajte povjerenja da je ovo izuzetno dobar zakonski tekst. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.06.18 14:34:51)

Hvala vama, ministre, pravo da vam kažem da ste bili vrlo aktivan ministar i odgovarali na značaj pitanja, možda jedan broj kolega i nije dobio odgovor na svoje pitanje koje je postavio. Želim samo da kažem zbog velikog interesovanja zamoljen sam od jednog broja poslanika da ako se može produži rok za davanje amandmana do sutra u 12 sati, da bi i mi zajedno doprinijeli da zakon unaprijedimo koliko još možemo i ovim konstatujem da smo završili pretres naravno kasnije ćemo se izjašnjavati.

Hvala ministru i njegovim kolegama na učešću čini mi se jednoj interesantnoj raspravi. Sad, poštovane kolege, prelazimo na set zakona za koje je nadležan ministar finansija.

Prelazimo prvo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranje terorizma.

Ovlašćeni predsjednici Vlade su: Darko Radunović, ministar finansija i Vesko Lekić, direktor Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma. Oni su ovdje prisutni sa svojim kolegama ja ih pozdravljam.

Izjescioci odbora su Filip Vuković, Zakonodavnog odbora i Predrag Sekulić, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Prije nego što otvorim pretres želim da kažem, da su šefovi klubova na sjednici kolegijuma iskazali interesovanje da za ovu tačku dnevnog reda postoji ono uvodno izlaganje u ime klubova po 10 minuta, koje se neće komentarisati. Tako da ćemo ovom prilikom imati i dati riječ predstavnicima klubova na početku koji žele da daju uvodno izlaganje u ime svojih klubova po 10 minuta.

Sada pitam da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Ima riječ ministar finansija, izvolite, ministre Radunoviću.

DARKO RADUNOVIĆ (21.06.18 14:36:38)

Poštovani predsjedniče, poštovani poslanici, dame i gospodo, posljedice pranja novca i finansiranje terorizma ogledaju se u podrivanju nestabilnosti, efikasnosti finansijskog sistema zemlje, ekonomskom poremećaju nestabilnosti ugrožavanju planiranih reformi, smanjenju sigurnosti ulaganja i investiranja i ugrožavanja kako nacionalne, tako i međunarodne bezbjednosti. Uspostavljanje savrmenog i sveobuhvatnog zakonodavnog okvira u skladu sa relevantnim standardima predstavlja jedan od ključnih uslova za efikasnu prevenciju i suzbijanje krivičnih djela, pranja novca i finansiranje terorizma.

Oblast sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma je po svojoj prirodi izuzetno dinamična i složena, dok sve novijih metoda koje se primjenjuju prilikom izvršenja ovih krivičnih djela. Kao adekvatan odgovor na to, kontinuirano se donose novi međunarodni standardi preporuke koje se zatim implementiraju u nacionalno zakonodavstvo, pa su za to česte dopune ili promjene regulative u ovoj oblasti. Usvajanjem Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma stvaraju se realni osnovi za unapređenje pravnog okvira u cilju potpunog usklađivanja sa preporukama Komiteta Savjeta Evrope za evaulaciju mjera u borbi protiv pranja novca i finansiranje terorizma. Manival su preporuke takođe novousvojenim standarima Radne grupe za finansiranje mjera u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Zatim, direktiva Evropske unije 2015/849 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20.maja 2015.godine o sprečavanju upotrebe finansijskog sistema u svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma kao i drugih međunarodnih standarda u oblasti sprečavanja novca i finansiranje terorizma.

Takođe, definisat će se pravni osnov za donošenje nacionalne procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i dati poseban akcenat na njenu primjenu definisat će se pravni osnov za uspostavljanje registra stvarnih vlasnika čin uspostavljanja će se obezbijediti veća transparentnost vlasničkih struktura kao integritet poslovnog ambijenta prilikom uspostavljanja poslovnih odnosa u cilju sprečavanja prava novca i riješit će se problemi koji su postojali u dosadašnjoj primjeni važećih odredbi zakona i stvoriti osnova za dalje normativno unapređenje u ovoj oblasti. Pojačat će se i kontrolni mehanizmi crnogorsko-finansijskog sistema kroz obavezu obaveznika da sprovede mjere utvrđivanja i provjeri identitet klijenata i praćenje poslovnih odnosa u kontroli transakcije i odnosu "trustove" koji su klijenti.

Rješenja data u predlogu zakona uticat će na obveznike da na efikasnaniji i efektniji način preduzimaju mjere i radnje za otkrivanje i sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma prilikom primjene ulaganja prilikom zamjene čuvanja i drugih raspolaganja novcem i drugom imovinom.

Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 14:40:17)

Hvala, ministre Radunoviću.

Merdita, dobar dan svima.

Sada nastavljamo sa najavljenom raspravom imamo dvoje prijavljenih ispred klubova.

Ispred Kluba Demokratske partije socijalista riječ ima kolega Predrag Sekulić.

Neka se pripremi ispred Kluba Demokratskog fronta Nebojša Medojević i imamo prijavljenog ispred Kluba SDP-a kolegu Ranka Krivokapića.

Izvolite, kolega Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (21.06.18 14:40:49)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre, sa saradnicima, direktore, uvažene kolegice i kolege,

Neće biti potrebno 10 minuta jer je u pitanju zakonska regulativa koja je uglavnom primljena direktiva onoga što se već negdje napisano i čini mi se da je dobro što često imamo ove promjene iz prostog razloga što to samo pokazuje, jer smo u onome što radimo imali prilike da pričamo prije nepunih godinu dana u ovom visokom domu. Ali kažem, još jedanput to samo pokazuje da zaista revnosno pratimo ono što su direktive ne samo one koje donosi Savjet Evrope nego i sve ono što Evropska komisija radi u ovoj oblasti.

Malo podsjećanje prije tridesetak godina 1990.godine prvi put je donijeta jedna rezolucija koja se bavila sa terorizmom i pranjem novca. Znači rezolucija koja je u svom naslovu imala jedno i drugo. Znači, čini mi se da je od tada puno toga se promijenilo, znači puno toga se promijenilo i na ekonomskim tržištima bankarskim tržištima, puno toga se promijenilo o načinu finansija, o načinu na koji finansije se održavaju i rekao bih da je dobro što uvijek imamo doradu tih regulativa iz prostog razloga što se prate sve one moguće implikacije na finansijska tržišta kada je u pitanju pranje novca i kada je u pitanju finansiranje terorizma.

Naravno ne treba zaboraviti da je riječ o ozbiljnim krivičnim djelima, najčešće krivičnim djelima koja se organizuju putem multinacionalnih kompanija, krivičnim djelima koja nerijetko ne moraju uopšte da dotiču domicilnu zemlju gdje se to pranje novca obavlja, ali sa druge strane moramo da budemo i svjesni onoga što ovo krivično djelo nosi svih onih izazova i naravno posljedično tome imamo i pitanje finansiranje terorizma. Ne treba čini mi se govoriti posebno ne našoj javnosti, da je terorizam jedan od izazova savremenog svijeta i da treba zaista nastojati da se to zlo svede na najmanju moguću mjeru ili da ako je moguće da se iskorijeni, a jedna od mogućih načina jeste i da se uskrati finansiranje teroristima. Čini mi se da je to negdje najefikasniji prepoznati način kada govorimo o borbi protiv terorizma.

Dobro je kažem još jedanput zato što ovaj zakon uvodi neke obaveze, a isto tako i smanjuje ranije uvedene obaveze kada su u pitanju neka privredna društva. Znači, shodno nacionalnoj procjeni rizika i sugestijama eksperata brišu se privredna društva, pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost humanitarne nevladine vjerske i druge neprofitne organizacije, sportske organizacije, mrežne prodaje otkup prometa sekundarnih sirovina, pružanje ugostiteljskih usluga itd. itd. a ne smijemo zaboraviti da obaveza ostaje posebno onima koji vode finansijska tržišta da sve one transakcije koje su iznad određenog nivoa čini mi se da je taj minimalni nivo određen na 1.000 eura da moraju biti ispraćeni do kraja odnosno da iza sebe moraju imati pokriven neki legalni posao.

Naravno, treba podsjetiti da kada je Savjet Evrope organizovao manival kao svoj komitet nije se razmišljalo da će borba protiv pranja novca i finansiranja terorizma doći na taj nivo odnosno da ćemo sa druge strane imati zaista jedan veliki planetarni izazov i kasnije je postalo uobičajeno da manival bude organizacija koja će samostalno djelovati u toj borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma.

Moguće da će neko reći da sve ove preporuke idu možda ispred vremena i da možda Crna Gora nebi trebala da u ovom trenutku to nas ne dotiče. Međutim, mislim da je dobro i zbog našeg članstva u Savjetu Evrope, mislim da je dobro i za naše članstvo nekim drugim međunarodnim organizacijama da ovo ispratimo do kraja i još jedanput pohvala i za direkciju s jedne strane, ali i za Ministarstvo finansija što veoma ažurno rade na onome što je abdetovanje novih podataka

kada je ova oblast u pitanju.

Uostalom da podsjetim, ovo je četvrta rezolucija koja se bavi ovim problemom kada je u pitanju Savjet Evrope i četvrta rezolucija koja donosi neke nove standarde. Kažem još jedanput vjerujem da će ti standardi pomoći možda ne Crnoj Gori konkretno, ali da će pomoći u borbi protiv pranja novca i protiv terorizma u svijetu.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 14:45:21)

Hvala kolegi Sekuliću.

Kao što sam najavio sljedeći govornik je kolega Nebojša Medojević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (21.06.18 14:45:27)

Poštovani građani Crne Gore,

Evo imamo Zakon o sprečavanju pranja novca i sad se postavlja pitanje zašto je Vlada išla sa ovim predlogom zakona. Jer, u ovom što se ovdje vidi može jasno da se zaključiti, da su u stvari smanjena ovlašćenja Uprave sprečavanja pranja novca i da su neke strukture u Crnoj Gori koje su rizične sa aspekta pranja novca izbačene više nijesu obveznici ovoga Zakona o sprečavanju pranja novca.

Ja ću vrlo precizno poštovani građani, da idem redom da vidite da vrlo precizno Milo i Aco Đukanović su brisali iz ovoga zakona one strukture koje direktno sprečavaju njihov biznis i njihovo pranje novca.

Prema tome, ovdje se ne radi ni o kakvom unapređenju zakona, ovdje se radi o pokušaju dvojice ljudi koji upravljaju Crnom Gorom, koji upravljaju svim tim finansijskim kriminalnim strukturama da umanje nadležnosti i kapacitete institucija koje se u ovom poslu zovu vratari. Dakle,... oni koji otkrivaju i koji uočavaju sumnjive transakcije i dojavljuju drugim institucijama sistema koje treba da reaguju. Ali, u ovom slučaju gledajte šta oni rade. Zašto, su zakonom izbačene menjačnice, izbacili ste menjačnice, menjačnice nijesu obveznice ovoga zakona. Zašto ste izbacili humanitarne nevladine vjerske i druge neprofitne organizacije. Sva iskusitva savremena govore da su upravo humanitarne nevladine organizacije posebno sa međunarodnog aspekta izuzetno rizična sa aspekta pranja novca posebno poslije 11.septembra 2000.godine, gdje se otkrilo da je dobar dio finansiranja terorističkog napada u Njujorku išao preko humanitarnih organizacija i preko posebnih sistema zatvorenih sistema plaćanja gdje može čovjek da uplati gotovinu a da ne pokaže svoj identitet.

Drugo, zašto ste izbacili kao obveznike iz ovog zakona firme koje prodaja i kupovina potraživanja. Imate u postojećem zakonu sad ste ih izbacili, za koga radite, za Hetu. Heta je kompanija koja je nastala bankrotom Hypo Alpe Adria banke, banke koja je poznata u regionu kao banka koja je prala novac korumpiranih političara i mafije Balkana. Ona je bankrotirala preuzeo je jedan američki menadžer i sada ta Heta raspolaže trenutno u Crnoj Gori stotinama hiljada metara kvadratnih najkvalitetnijeg prostora zemlje, lokala u Crnoj Gori i sad pazite ta firma Heta zove nekog ko je dužan i kaže vi imate kredit kod Hypo Alpe Adria banke 100.000 eura donosite mi 20.000 eura keša i završili ste posao. Ovaj zakon ne obuhvata Hetu kao rizika Zakona o sprečavanju pranja novca. Za koga radite vi ovo za Hetu, za najveće lopove i kriminalce u Crnoj Gori. Zašto nijesu obuhvaćeni ovim zakonom, to je trenutno jedan od najvećih kanala za pranje novca u Crnoj Gori vi ste ga isključili da nije obveznik zakona zašto? I kažete međunarodni standardi vaše procjene su ukazale da ta oblast nije toliko opasna, najopasnija u Crnoj Gori. Imate Hetu i za to Hypo Alpe Adria banku, imali ste ovdje jednog poslanika koji nije ovdje došao iz DPS-a namjerno je čovjek koji ima dvije kompanije of šor kompanije preko kojih se pere novac. Takođe, jedan od ljudi koji sjedi za predsjedničkim stolom takođe nije naravno došao ovdje da se suoči sa nama i on ima kompanije preko kojih se pere novac, ali nije važno. Zašto ste makli faktoring, zašto ste makli da faktoring kompanije nijesu kompanije koje su obuhvaćene Zakonom o sprečavanju pranja novca. Znači, kada ima loš kredit banka ne može da ga naplati ona ga

prebacuje na faktoring kompaniju koja nije pod nadležnosti Centralne banke, nije pod nadležnosti Uprava za sprečavanje novca i ona može neposredno da se dogovara sa nekim kriminalcem koji ima 100 miliona eura od prodaje kokaina i onda može da kupi neku nekretninu, a da ne obuhvata i da nije obuhvaćen Zakonom o sprečavanju pranja novca. Idemo dalje.

Zašto nijeste obuhvatili finansijski lizing, pa ljudi ovo su osnovne elementarne stvari. Znači, vi ste izbacili iz zakona mehanizme koji su u međunarodnoj praksi prepoznati kao ključni mehanizmi za pranje novca. Zašto ste izbacili izvođenje građevinskih radova, za koga ovo radite. Pa ko se neđe peru paru, peru se preko građevinskih radova, a vi ih izbacujete oni sad nijesu obveznici zakona. Za koga ovo radite pitam sve vas iz Vlade iz Uprave sprečavanja pranja novca? Za koga, za Aca, za Mila, za Baću, za Brana, za koga ovo radite? Makli ste razradu građevinskih projekata, makli ste čuvanje u sefovima, čuvanje u sefovima vama nije rizična aktivnost za pranje novca. Nemam puno vremena ovdje zaista inače bi mogao simpozijum da održim ovdje. Izdavanje garancija i drugih obustava. Ovdje govorim ne o finansijskim institucijama koje se bave tim, nego o preduzećima koji se bave kvazi finansijskim aktivnostima vi ste ve to makli. Evo vam jedan slučaj Zapad banka je odobrila kredit 13 miliona eura jednoj kompaniji Seisme corporation DOO za koji je garanciju dala Ana Đukanović ova kompanija je dobila 13,1 milion eura kredita Zapad banke, a garanciju je dala Ana Đukanović, fizičko lice u iznosu od 500 - 600.000 eura. Pa šta je ovo ministre, šta je ovo 13 miliona eura kredita dajete 600.000 garancije. Po pravilima banaka treba za 13 miliona kredita dati 26 miliona eura garancije, a vi za 13 miliona eura kredita dajete 600.000 garancije, lažni kredit, lažna garancija sve lažno, čisto pranje novca. Meni odgovara specijalni državni tužilac ja ga pitam za taj slučaj kaže - nije Ana Đukanović uzela kredit nego Seisme corporation DOO, a Ana Đukanović je samo dala svoju nepokretnost u postupku restrukturiranja kredita odobrenom pravnom licu, svi elementi pranja novca. Što ima fizičko lice da daje nekretninu za kolateral i za restrukturiranje of šor kompanije. Idemo dalje, mislim ako imate vi žao mi je što kolega Petar Ivanović nije ovdje da otvorimo neke rasprave ali ako vi imate slobodno.

Izvolite, mlade kolege, dajte.

Izvolite, kolega Sekulić, u ajmo malo ovo je moj teren ja sam šef kriminalne grupe za pranje novca izvolite, ajmo, dajte da vidimo koliko znate o ovome.

Drugo, kreditiranje i kreditno posredovanje davanje zajmova i posredovanje prilikom ugovaranja poslova davanja zajmova. Vi znate da preduzeća mogu da izdaju kredite drugoj firmi baz nake. Znači, banka je bankarsko poslovanje u redu, ali može i firma da pozajmi drugoj firmi. Može da uzme kolateral, može da preuzme potraživanje druge firme cesije da ne idemo dalje, da ne pričamo nešto iz iskustva i to ste makli iz zakona, ni to vam nije rizično za pranje novca. Marketinške konsultantske aktivnosti u vezi sa poslovanjem i to ste makli, a čekajte. Jeli Telekom Crne Gore privatizovan, ja podnio krivičnu prijavu, državni tužilac Vesna Medenica, odbila krivičnu prijavu na osnovu mišljenja Vujice Lazovića, eksperta koji je rekao da je sve okej. Američki tužilac pokrene postupak na iste okolnosti na koje sam ja ukazao u svojoj krivičnoj prijavi menadžeri Mađari Telekomu priznaju da su dali 7,3 miliona eura Milu Đukanoviću preko njegove sestre i preko lažnih konsultantskih Ugovora sa Monetom i Telekomom 7,3 miliona eura.

Ako postoji mogućnost da se opere novac to je preko konsultantskih ugovora, preko marketinških ugovora, vi ste i to izbacili iz ovog zakona.

Drugo, pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga. Ko pere novac preko noćnih klubova na primorju? Je li policija, je li Ministarstvo policije? Je li ANB rekao da postoji bezbjednosna prijetnja da narkoklanovi peru novac preko ulaganja u noćne klubove, u plaže, u hotele? Poznata je stvar, hotel Splendid pola godine nema 50% popunjenosti, kada se prijavi prihod, svaki dan je puno. Donese se keš helikopterom na krov, keš se unese dolje u kasu, prikaže se da je hotel pun, uplati se na račun banke, plati se PDV i čovjek je opraio milione za 17% ili manje poreza. Vi ste i to izbacili, ni to vam nije rizično. Ni hoteli ni turistički ni ugostiteljski ni to vam nije rizično.

Mrežna prodaja. Nemam puno vremena da ovdje elaboriram složenost ovog fenomena, ali želim građanima Crne Gore da kažem - građani Crne Gore, vašim glasovima za Demokratsku partiju socijalista, vi ste glasali da se uništi crnogorska privreda, da se uništi crnogorska proizvodnja, da od privrede ostane samo šverc droge, šverc cigareta i da se kompletna privreda pod parolom usluga, u stvari ovo usluge znači da ste napravili ekonomiju koja pere novac generisan švercom cigareta i švercom droge. Još jedno pitanje, nije možda za ministra ekonomije, najmanje je za njega, kada policija uhapsi dva grama kokaina, kada pretresa auto nađe dva grama

kokaina odmah hapsi vlasnika vozila. Našli ste 40 kg kokaina u kontejneru Volija, niko nije uhapšen, zašto? Je li to evropska i evroatlantska integracija? Zašto nije niko uhapšen? Zamislite da je kontejner bio Pokreta za promjene ili moja privatna firma, da sam uvezao deset tona banana pet hiljada eura, a da unutra imam sedam miliona eura kokaina. Uhapsili biste mi i psa kojeg nemam. To je pravna država i to je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije.

Poštovani građani Crne Gore, ovaj zakon je, kao što vidite nemam puno vremena, nadam se da će biti rasprave, mada sumnjam, napravljen da se omogući Milu i Acu Đukanoviću, narkokartelima i ljudima koji se bave pranjem novca da nesmetano operu milijardu eura koje stiču švercom i organizovanim kriminalom kroz institucije Crne Gore. Osnovna stvar u pranju novca jeste da omogućite nesmetanu integraciju gotovine u pratnji i prometu, ovdje je to normalno, ovdje nema nikakvih problema, da kontrolišete tok te gotovine do kraja procesa i da promijenite oblik sredstava. Ovdje ne treba da se traže of šor kompanije, sve to možete da uradite u Crnoj Gori preko Prve banke, preko kladionica, preko građevine, preko turističkih objekata, preko hotela.

Poštovani građani Crne Gore, ekonomija Crne Gore je zasnovana na organizovanom kriminalu, na švercu kokaina i na švercu cigareta. Svi ostali peru taj novac. Godišnji obim toga kolača je oko milijardu eura.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 14:57:35)

Hvala, kolega.
Kolega Sekulić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (21.06.18 14:57:55)

Zaista se izvinjavam, uvaženi gospodine potpredsjedniče, znam da restriktivno tumačite Poslovnik. Pozivam se na član 101, bila je u pitanju direktna prozivka, znači tražim repliku, u svoje lično ime, pri tom biću veoma kratak i vjerujem da ničim neću izazvati dodatni komentar gospodina Medojevića.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 14:58:34)

Kolega Sekuliću, dozvolite da objasnim. Dogovor je da u prvom krugu, i praksa je bila takva jer to nije poslovnički određeno, da nema međusobnih pobočnih komentara. Znam da vas je izlaganje gospodina Medojevića moglo uznemiriti, ali kolega Medojević je takav.
Izvolite, kolega Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (21.06.18 14:59:06)

Evo, da vam pomognem.

Pošto je kolega Medojević u negativnom kontekstu pomenuo nekoliko naših poslanika, kolega Sekulić ima pravo na repliku u ime Kluba.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 14:59:22)

Odustajete od toga. Dajem riječ kao sledećem govorniku ispred Kluba Socijaldemokratske partije kolegi Krivokapiću. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.06.18 14:59:47)

Poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre,

Mi kao sistemska partija na istoj strani istorije više od četvrt vijeka pokušavamo u onome što znamo, a znamo dosta i prvih osam antiratnih godina i onih drugih 18 državotvorstva, kako nam izgleda država Crna Gora. Naravno, znamo da iz ponašanja vidimo i motiv. Crna Gora nije zemlja elite od miliona nego elite od stotinjak ljudi. Bilo da je to poslovna elita, bilo da je to politička elita, bilo da je to kriminalna elita, bilo da je to međunarodno afirmisana elita. Nije teško pratiti ponašanje. Najveći naučnik društvenih nauka Karl Maks je rekao prati tokove novca pa ćeš znati tokove politike, i to nije teško pratiti. Crna Gora je otvorena. Kotor je, na primjer, otvoreni grad, ima jednu ulicu, nekoliko ..., transporte koji su zadivili svijet i puno svjedoka.

Zato, kada donosimo normativu moramo znati motiv. Šta je osnovna dijagnoza i prigovor Evropske unije u Crnoj Gori. Čitaću. Osnovna poruka, poslednji izvještaj o Crnoj Gori - moćne kriminalne grupe djeluju u Crnoj Gori i iz nje, znači direktna prijetnja njima, to ih mnogo više brine nego to što je prijetnja nama, njihove aktivnosti uključuju trafiking droge, krijumčarenje cigareta i migranata, pranje novca, kao i zločine protiv imovine i pojedinaca, što dovodi do čestih ubistava povezanih s banditizmom. To je poslednji report za 2017. godinu.

Ovo je dijagnoza koju su postavili o nama. Naravno, nama treba lijek ako hoćemo da živimo kao organizovana i stabilna zajednica. Ne postoji država koja je napravljena kriminalom da je bila uspješna država. Od kada postoji država prva poruka je pravda je temelj države. Mlađim kolegama često citiram Sarkopaga poruku o pravu. Sarkopag je feničanskog vladara prije dvije i po hiljade godina i na Sarkopagu je nekih stotinjak kletvi onome ko oskrnavi ovaj Sarkopag. Ali, prva kletva je znate koja? Dabogda mu zemlja bila bez zakona. Novac u državi socijalističkog uređenja je osnovna mjera zakonitosti. Ako ne možete ispitati tokove novca prljavog kapitala vlast više nije vlast, država više nije demokratska i moć se seli na drugu stranu. Dijagnoza koju smo dobili je tu. Lijekovi će stići.

Imao sam privilegiju da više puta sretnem italijanskog tužioca protiv mafije Pjetra Grasa, posle je bio predsjednik Senata Italije i potanko mi je objašnjavao kako izgleda Balkan gledajući ga s one strane Jadrana. Napisao je i nekoliko knjiga. Ušli smo u te knjige, na žalost. I ne samo dijagnoza nego se i dokumenti i fakti o nama znaju. Ako to zanemari bilo koja vlast, koliko god se moćno osjećalo nad svakom silom postoji veća sila. Mi smo kao država opstali na pravdi, na vjeri u pravdu, ne na materijalnim sposobnostima nego na vrijednostima koje su nas čuvale kao zajednicu i društvo. Doživjeli smo najveću deprivaciju u našoj istoriji, što će reći moralno kvarenje. Posle najbolje ekonomsko socijalnog ... u našoj istoriji 1941-1990. godina doživjeli smo posrnuće onamo u sidrima koje su nas čuvale. Postali smo zemlja gdje se gubi zakon, red, gdje se gubi čak i moć vlasti, ako me pitate, ali to je za neke druge rasprave i druge studije. Pranje novca ide u normativu, Evropska unija traži jaču kontrolu, vidi veću opasnost, a mi smanjujemo oblasti kontrole. Ko god je prošao pored Pravnog fakulteta zna da je prva lekcija da se novac pere u građevinarstvu. To se radi od 60-ih godina na italijanskom sjeveru novcem italijanskog juga pa onda redom. Ne bih volio da vidim, vidim namjeru, da se smanji kontrola, a poveća prostor. I da loše vidim, morao bih da pogledam statistiku naših dosadašnjih slučajeva, pa da vidimo koliko smo to slučajeva uspjeli da otkrijemo i da nađemo. Najveći problem pranja novca u Crnoj Gori su dvije Kineskinje, koliko znam, do sada. Mi to ne možemo sakriti. Možemo se mi ovdje sve složiti da je idealno, ovima kojima prijetimo na ovaj način, na čije finansijske tokove i pravne tokove udaramo kao osnov bezbjednosti svake države, to i te kako vide. Kada će se kutije otvoriti i poslati nije na nama. Ali, primi ćemo se Evropskoj uniji pa će i zajednički nalog za gonjenje doći.

S Italijom imamo Sporazum o izručivanju naših građana kada presude. Kada presude Ranka Krivokapića u Italiji biće izručen Italiji, samo da vas posjetim. Mislim da nećemo pomoći odbrani naših državnih interesa rađajući dodatnu sumnju usvajajući zakone koji omekšavaju čitav sistem. To je poruka. Ako nešto znam, znam da čitam političke i pravne poruke, a znam kako ih čitaju i na relevantnim adresama. Ko god je mislio nekome da pomogne na ovaj način nije mu pomogao samo ga je napravio većom metom, a bruka će biti zajednička. Da neki poslanik ovdje bude izručen, uhapšen i osuđen bruka je Crne Gore. I ja se osjećam krivim za tu bruku iako u njoj nijesam učestvovao i upozoravam na vrijeme. Ne igravimo se igara za koje smo mali. Ne igravimo se ako smo već ušli u knjige i udžbenike po imenu i prezimenu i po titulama. Ne igravimo se jer je to igra koju će izgubiti ti pojedinci, a s njima i Crna Gora. Moja briga je Crna Gora.

Moderan svijet je posle krize ušao u radikalno bavljenje tokovima novca. Njemačka je došla

do spiskova, Amerikanci su došli do jerejskih spiskova, u Švajcarskoj bankarska tajna je relativizovana moćima onih koji su ugroženi tokovima priljavog novca. Preblizu smo i premali smo da se možemo igrati tako velikim brojevima. Preblizu smo i premali smo. I, zato, ministre, molim da pomognete da pojačamo regulativu, da zaoštrimo oblasti, a ne da skinemo oblasti koje smo do sada imali. Ova politička poruka će biti shvaćena onako kako jedino može biti shvaćena. Da nemamo problema s tim, da ga oni nijesu konstatovali, razumio bih kao skidanje biznis barijere, razumio bih kao podsticaj za investicije, razumio bih kao manjak administracije, razumio bih na 110 načina, ali nije tako. Dijagnoza je ovakva kakvu sam pročitao, nije opoziciona i nije mi milo što je tako.

Dugo sam braneći interese ove države govorio samo pozitivne istine i kada bi me pitali a ovo, pa pokažu a ovo, kažem od mene očekujte samo da govorim pozitivne istine o mojoj zemlji. Negativne istine od mene nećete čuti. Ali, kada vam pokažu negativne istine, kada pokažu kakvo je naše pravosuđe, da za dva policajca, a to su im pokazali u Americi prije više godina, koji su tražili mito za kaznu su osuđeni godinu i po, a slučaj Auto moto saveza, takođe godinu gdje je bilo u igri dva miliona onda znate da se stidite. Oni traže 10, 20, 30 eura i dobiju godinu i po, ovi uzmu milion i po ili dva dobiju godinu i po. Nama u Americi kažu - izvinite, predsjedniče, đe je ta vaša pravda i đe je taj vaš zakon. Mi se ne miješamo kada vi to radite. Mi se nećemo miješati kada vi to radite.

Da zaključim, loša je poruka Evropskoj uniji, loša je poruka NATO-u, da smanjimo broj oblasti koje ćemo kontrolisati. Bezbjednosna prijetnja je prijavi novac. To su poruke koje idu kontra tih osnovnih politika koje oni vode i zbog čega smo s njima. Mogu samo da plediram. Za godinu ili dvije ćete znati da ovo što govorim je i realnost, ali plediram da budemo mudriji čak i kada smo pogrešni. Da i oni koji su pogrešni budu malo pametni. Ako su već pogrešni neka budu pametni pa da ne pokazuju koliko su pogrešni. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:10:28)

Hvala, kolega Krivokapiću.

Ovim smo završili prvi krug učesnika u raspravi. Prelazimo na redovne učesnike. Ministar mi se nije javio da želi. Ministar će procijeniti sam kada će uzeti učešće u raspravi nema ograničen broj učešća.

Mi želimo da nastavimo po redosledu. Koleginica Ana Nikolić je sledeća i kolega Koča Pavlović.

Izvolite, koleginice.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (21.06.18 15:11:13)

Uvaženi potpredsjedniče, ne znam zašto vi sugerisete ministru da ne odgovara. Šta sada to treba da se desi da on uzme završnu riječ, a posle njegove završne riječi niko od poslanika nema pravo da odgovori. Ukoliko se ministar sada javi možda se nekome ukaže prilika da nešto kaže. Toliko je pitanja postavljeno na ovako značajnu temu. Mogu li da završim rečenicu? Ne znam što je ovo. Ministar se nije javio. Možda ministar ne zna da može da se javi sada, možda on nije upućen u to, čovjek ne mora da zna proceduru u Skupštini. Ali, ako on uzme završnu riječ na kraju svih govora, vi znate da mi onda ne možemo da se javimo da govorimo posle njegove riječi na kraju svih izlaganja. Vrlo je značajna tema. Ljudi su postavili ovdje pitanja u ime građana i tražimo odgovore na ta pitanja. Zašto da ministar sada nakon uvodnih izlaganja ne da svoje odgovore? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:12:10)

Koleginice, nisam ništa sugerisao ministru, niti direktno niti indirektno. I vas sam obavijestio da može uzeti učešće kada god zaželi tako da time nisam ugrozio rad Skupštine.

Dajem riječ kolegici Nikolić, a ispred Kluba DF-a zamolili su za zamjenu pa će sledeći biti Jovan Vučurović. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (21.06.18 15:12:42)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažena Skupštino, kolege i kolegice, građani Crne Gore,

Pred nama je izmjena i dopuna Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma. Oblast koju ovaj zakon definiše i preporučuje definitivno jeste vrlo složena. Ona je složena po svim događajima koji karakterišu današnja dešavanja u svijetu pa i kod nas. Pranje novca i finansiranje terorizma su pojave vrlo uzročno posledično povezane. Njihovi sveočigledniji pojavni oblici ugrožavaju i podrivaju jednako i ekonomske i političke interese države gdje se jave. Pojave pranja novca su ilegalni tokovi novca i uzrokuju brojne monetarne poremećaje na tržištu svake zemlje. Danas internet pruža mogućnost prodaje bilo kog proizvoda na bilo kom mjestu na planeti, a virtuelne valute omogućavaju transfer novca na sve strane svijeta. Na taj način tehnološki progres otvara vrata globalnim poslovnim prilikama. Njihovi tvorci i stalno prilagođavaju i usavršavaju svoje tehnike kako bi omogućili i onemogućili njihovu detekciju. Krajnji njihov cilj jeste legalizacija kapitala stečenog nezakonitim putem transformišući ilegalna sredstva u zakonsko sredstvo plaćanja bez sankcionisanja. Globalna društvena odgovornost prema svim ovim problemima se odnosi tako što se iznalazi sve efikasniji mehanizam za suzbijanje kriminalnih pojava ovakve vrste. Taj mehanizam efikasno treba da pokrije jedan i drugi rizik i generalno mora biti jedan od centralnih stubova jačanja svake nacionalne ekonomije. Upravo kao adekvatan odgovor na sve ovo međunarodna zajednica kontinuirano donosi nove standarde i preporuke koje treba da formiraju štit dobre odbrane od svih vrsta kriminalnih djela. Sve te savremenije standardne preporuke treba implementirati u nacionalno zakonodavstvo i zato je potreba za čestim dopunama i promjenama regulative u ovoj oblasti.

Shodno tome, osnovni razlog za ovu izmjenu i dopunu zakona jeste njegovo dodatno usaglašavanje s regulativama Evropske unije. Upravo direktive Evropske unije su naložile da ovaj zakon definišemo ovako kako je sada izmjenama definisano. Te regulative se nalaze u tri nivoa paralele. Kao što je i ministar u svom uvodnom izlaganju rekao prva paralela je preporuka Komiteta Savjeta Evrope koji vrši procjenu usaglašenosti s glavnim međunarodnim standardima u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Druga paralela su novi standardi međunarodnog tijela čiji je zadatak bio za razvoj i unapređenje mjera u radnji za borbu protiv ove dvije vrste kriminalnih radnji. Treći, to je bila Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. maja 2015. godine o sprečavanju upotrebe finansijskog sistema u jednoj državi u svrhe pranja novca i finansiranja terorizma. Osnovni cilj koji se želi postići ovim predlogom zakona jeste omogućavanje svim privrednim društvima, svim pravnim licima, svim preduzetnicima, svim fizičkim licima, jednom riječju obveznicima u Crnoj Gori, kako ih ovaj zakon naziva jednim imenom, na najefikasniji način preduzimanjem savremenih i najboljih metoda da spriječe svoje poslovanje i svoj rad od ovakvih kriminalnih djela.

Ono što jesu novine u ovom novom Predlogu zakona jeste da se uvodi nacionalna procjena rizika od pojave pranja novca i finansiranja terorizma koja predstavlja skup jedinstvenih metoda na nacionalnom nivou kako bi se uvrtili, procijenili, razumjeli i umanjili rizici od ovog tipa kriminalnih radnji. Zadatak svih obveznika primjene ovog zakona u Crnoj Gori jeste da metode nacionalne procjene rizika spuste na svoj nivo i prilagode na sebi najefikasniji mogući način. Uvodi se obaveza definisanja sektora koji to radi, a rešenja data u zakonu omogućavaju obveznicima ne samo da spriječe rizike već da upravljaju onima koji su već nastali kao posledica. Uvijek kada obveznik namjerava da uvede novi proizvod ili novu djelatnost mora da izvrši procjenu ovog rizika prije nego što taj proizvod pusti na tržište. Tako da svaka institucija, bez obzira na svoju veličinu je dužna da izradi na odgovarajući način zaštite sistema upravljanjem rizicima ovakve vrste. Dobrom implementacijom ovog zakona do sada, kao i njihovom dopunom kao što sada radimo, postići će krajnji svoj cilj. Taj cilj jeste viši nivo pravne zaštite integriteta poslovnog ambijenta čime će se pojačati kontrolni mehanizam kompletnog finansijskog sistema u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:18:01)

Hvala, koleginice Nikolić.

Na vaše izlaganje imate dva komentara ispred klubova poslanika. Prvi je kolega Nebojša Medojević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (21.06.18 15:18:14)

Ne bih da zloupotrijebim ovaj institut i trudiću se da to ne uradim iako mi Poslovnik to omogućava. Zaista je nevjerojatno da ministar ili barem direktor Uprave za sprečavanje pranja novca nijesu odreagovali u skladu s parlamentarnom praksom na osnovu čitavog niza mojih konkretnih primjedbi, da objasne zašto su to uradili.

Sada moram vas da pitam, koleginice, pošto ste vi nastupili u ime DPS-a, da li znate šta je NTP. Molim vas da mi odgovorite šta je NTP. Ne vi nego ako neko zna šta je NTP, pošto se ovdje predviđa da je obveznik Zakona o sprečavanju pranja novca neko ko upravlja NTP-om. Pitam ministra, direktora ili bilo koga da mi kaže šta je NTP. Šta je OTP, pa evo tu ste.

Drugo, koleginice, 42 km autoputa. Francuska kompanija Lui Berže konsultantska ga je procijenila na šestu miliona eura. Kako je sada milijardu i sto eura? Da li je tu pedsto miliona eura pranja novca? Zašto je izbjegnuto lizing iz ovih obveznika. Zato što ne treba da se provjeri kako je kompanija Bemaks i Geneks nabavila najsavremeniju građevinsku opremu znajući unaprijed da će biti angažovana za ovaj autoput, 30% ovih para ide Bemaksu i Geneksu, oni su unaprijed kupili te mašine, neko je garantovao za njih, a istovremeno ta kompanija švercuje cigarete i najvjerovatnije drogu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:19:48)

Kolega Medojeviću, molim vas, nemojte kršiti Poslovnik zato što izričete ocjene i procjene koje nijesu ničim utemeljene. Piše u našem Poslovniku. Tako da ko švercuje drogu itd.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (21.06.18 15:20:09)

Ovdje smo raspravljali, kolega, bili ste poslanik. Francuska kompanija Lui Berže procijenila je vrijednost autoputa 600 miliona eura. Ugovor je sklopljen na milijardu i sto miliona eura. Pedsto miliona eura je razlika, a vrijednost građevinskih radova je opala u međuvremenu. Moje je da sumnjam da se radi o pranju novca. Sada vam kažem ako ste pratili pošto vi pratite izjave američkih zvaničnika, upućujem vas na izjavu gospodina Mičeva koji je bio sada u posjeti Hrvatskoj koji je upozorio na opasnost od uticaja kineskih kompanija koje prave tzv. ... ugovore. Znači, dat ti je kredit koji ti ne možeš da vratiš. Onda te uslovljava tako što će ti ugroziti suverenost zemlje. Znači da smo se ugovorom o autoputu odrekli suverenosti zemlje. Kineska kompanija ukoliko ne uplatimo ratu može da uzme plažu, avion Montenegro airlines, imovinu države Crne Gore, zemlju, bilo šta.

Zato mislim da sam potpuno u temi, gospodine predsjedavajući. Kompanija Bemaks i Geneks je kompanija koja je bezbjedonosno interesantna, mi iz Odbora za bezbjednost to znamo, i bavi se švercom cigareta, ima lizing kao biznis, nabavila je desetine miliona eura opreme, mašina, bez bilo kakve finansijske kontragarancije i zato sada mi pitamo zašto je izbačen finansijski lizing. Evo, gospodin Petar Ivanović koji ima kompaniju, registrovanu of šor kompaniju, on može da odgovori. Adriatic holding. Čovjek može da odgovori. On ima of šor kompaniju iako ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:21:45)

Hvala, kolega Medojeviću, isteklo vam je vrijeme.

Rekao sam vam da ste govorili van teme u jednom dijelu vašeg izlaganja, ali ću dati pravo na odgovor na komentar kolegini Ani Nikolić. Izvolite, kolegice Nikolić, vi imate riječ.

ANA NIKOLIĆ (21.06.18 15:22:15)

Hvala, potpredsjedniče.

Ne želim da budem predmet ispitivanja pojedinih pojmova ili da izigravamo časove trećerazredne škole ili tako nešto. Definitivno ste, kolega Medojeviću, u pravu. U zakonu je trebalo pojasniti ovo značenje naziva, ali definitivno se to može i od uvaženog ministra čuti. Ono što želim da kažem jeste da izmjena i dopuna ovoga zakona upravo je napravljena ovdje u skladu s direktivama Evropske unije i u skladu s njima je napravljen definitivno, to je zadatak bio ove Crne Gore i ovog sektora kao što jeste naše opredjeljenje i kada je u pitanju ovaj zakonodavni dio i sektor informacija. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:22:59)

Hvala.

Kolega Ivanoviću, vi ste tražili riječ. Da, vi ste pomenuti, ali u prvom uvodnom izlaganju.

Izvolite, kolega Ivanoviću, imate pravo. Samo pojasnite što želite. Meni se obraćate, na koji osnov se pozivate da bih znao na kom osnovu da vam dam riječ.

PETAR IVANOVIĆ (21.06.18 15:23:27)

Zahvaljujem.

U komentaru gospodina Medojevića sam bio pomenut u negativnom kontekstu pa je moje pravo prema Poslovniku da odgovorim zato sam tražio repliku.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:24:01)

Ne. Vi ste.

Kolege, nemojete sa mjesta.

Kolega Ivanović vi ste pomenuti u negativnom kontekstu sigurno u prvom izlaganju kolege Medojevića i ja pamtim da ste povezani sa Hypo bankom ili Hypo Alpe kako se zvala u tom dijelu. Ovaj drugi dio možda nisam dobro registrirao i imate pravo na repliku. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (21.06.18 15:24:37)

Zahvaljujem se predsjedavajući.

Ja mislim da će moje obraćanje trajati mnogo kraće nego što je trajalo obrazloženje.

Poštovani građani Crne Gore i uvažene kolege poslanici,

Ja pozivam gospodina Medojevića da sve dokaze koje ima o mom vlasništvu u bilo kojoj of šor kompaniji javno dostavi vama kao predsjedavajućem da možete fino da ih pokažete svim građanima Crne Gore. Eto, toliko oko njegovog komentara. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:25:03)

Kolega Ivanović bili ste jasni.

Podsjetili ste me vi i kolega Konjević imate komentar.

Izvolite, kolega Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ (21.06.18 15:25:26)

Potpredsjedniče Nimanbegu, sami ste upali u želju da ne primjenjujete Poslovnik nego da mislite da možete da dajete riječ onako kako vi mislite. Direktno ste prekršili Poslovnik, ne u slučaju gospodina Ivanovića. Ja mislim da je imao pravo, imao je pravo jer mu je spomenuto ime i prezime u konotaciji koja je mogla da bude negativna, iako je rečeno da, citiram radi pojašnjenja ne ništa drugo, "da gospodin taj i taj ima of šor kompaniju". Znači, negativan kontekst se osjetio. Juče, ovo radi građana i radi vas, ponavljam vam dozvolite proceduralno obraćam se vama nikome drugome, po članu 101 kada je kolega Papović rekao da smo koleginica Vuksanović Staniković, kolega Krivokapić i ja falsifikovali njegovu izjavu vi ste rekli da to nije negativno. Ja vam sada kažem da ste falsifikovali Poslovnik i to ću uvijek da vam govorim u narednom periodu.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:26:40)

Kolega Konjeviću, vi svoje probleme koje imate možete izreći i ovdje i na kolegijumu. Način kako ću ja voditi Skupštinu će biti uvijek poslovnički i vi znate i danas i uvijek ću tvrditi da vi niste imali juče pravo na repliku i niste je ni dobili niti ćete dobiti uvijek kad bude u takvom kontekstu i da je Poslovnik apsolutno poštovan i u ovom slučaju i kolega Ivanović je sa pravom imao pravo na repliku.

Ovim je završena proceduralna reakcija, vi ste se javili.

Kolega Medojeviću, vi želite proceduralno da pojasnite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (21.06.18 15:27:22)

Predsjedavajući ja nisam ni u kakvom vrednosnom negativnom kontekstu pomenuo kolegu Ivanovića. Da sam htio pomenuo bih mu jednu situaciju gdje je bio u autu sa jednim od narko bosova.

Sad nisam, samo da vam odgovorim.

Dakle, prof. dr Petar Ivanović Balšića 3, 81000 Podgorica Crna Gora. Poštovani dr Ivanoviću, Adriatic Comercis Holding prema instrukcijama koje smo primili od naših vlastodavaca zadovoljstvo nam je da u prilogu pošaljemo punomoćje, koje je društvo izdalo u korist gospođe Zorice Đukanović propisano ovjereno. Slobodno nas kontaktirajte da vam možemo biti od pomoći. Sa poštovanjem . Znači, nema nikakve dileme da je kolega Petar Ivanović ...

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:28:14)

Kolega Medojeviću, možete sjesti. Nisam vam pojasnio jer nisam vam dao riječ.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (21.06.18 15:28:15)

Kako niste. Ovdje je rekao da ja dostavim dokaze. Evo Milivoje Katnić može odmah nastaviti sa ...

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:28:29)

Apsolutno pravo koje je iskoristio kolega Ivanović je iskorišteno. Ja sam mu dao pravo na repliku vi ste se pojasnili i nema nikakav argument novi da imate pravo na riječ. Nastavljamo dalje. Kolega Konjević, komentar na izlaganje koleginice Nikolić.

RAŠKO KONJEVIĆ (21.06.18 15:28:47)

Šta više još više je u formi nekoliko teza koje je koleginka Nikolić saopštila. Ona je rekla da se mijenjaju, da je jedan od razloga zašto idemo u izmjene i dopune, izvinjavam se, izmjenama i dopunama Zakon o sprečavanju pranja novca i činjenica da je potrebno da se usklađujemo sa direktivama Evropske unije i sa određenim aktima, odnosno dokumentima Savjeta Evrope.

Dakle, mi nijesmo u obavezi, shodno našem programu pristupanja, odnosno procesu pristupanja, da prije samog učlanjenja u Evropsku uniju budemo usklađeni sa svim onim direktivama koje su dio pravnog sistema Evropske unije. Zemlja koja ide u tom procesu procjenjuje kad je spremna da pojedine direktive budu dio njenog pravnog prometa.

Jednako tako kada se to tiče Savjeta Evrope. Savjet Evrope kao potpuno druga, da kažem, organizacija ili institucija da ne govorim o njenom uticaju na ovaj ili onaj način može da daje samo preporuke. Preporuke su preporuke i mi u našem nacionalnom zakonodavstvu ugrađujemo ono što mislimo da može da da rezultat sa aspekta tematike koja je definisana u tim preporukama. Međutim, jedna stvar mi se učinjela ovako nelogičnom, a imajući u vidu da ste dikutovali i imali u vidu tekst samih odredbi izmjena i dopuna zakona.

Ovdje se u obrazloženju kaže da shodno nacionalnoj procjeni rizika i sugestijama brišu se obveznici Zakona o sprečavanju pranja novca. Bilo bi mi vrlo interesantno, moram priznati, da čujem da li se vi slažete? Vi kao poslanik sa činjenicom da nemamo rizika od pranja novca kroz pružanje ugostiteljskih usluga ili da nemamo rizik od pranja novca u dijelu izvođenja građevinskih radova i konsultantskih usluga. Ne morate mi danas odgovoriti. Možemo zajednički pogledati dokument koji je uradilo Ministarstvo unutrašnjih poslova 2013. ili 2014. godine koje je označeno stepenom tajnosti. Možemo proći kroz to, kroz Odbor za bezbjednost pa da vidimo da li su ova dva elementa od strane Ministarstva unutrašnjih poslova označena kao izuzetno rizična sa aspekta pranja novca.

I na kraju, gospodine Nimanbegu, nemam ja nikakav problem, nemem nikakav problem ovdje.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:31:59)

Rješavaćemo poslovnički, kolega Konjeviću i vidjećemo, jer ovo što vi govorite neko može da shvati kao pretnju. Tako da nebitno to šta ste koje ste funkcije ranije radili i kako ste radili nemožete nam ništa prijetiti. Tako da vas molim da se poslovnički odnosite i tako ćete dobiti i odgovor sa moje strane. Tako da znate.

Koleginice Nikolić imtate pravo na odgovor na komentar.

ANA NIKOLIĆ (21.06.18 15:32:33)

Hvala vam, potpredsjedniče.

Zaista ja sam se pozvala na kao i obrazloženje izmjene ovoga zakona jeste usaglašavanje sa preporukama Savjeta, Komiteta Savjeta Evrope, zatim međunarodnog tijela čiji je zadatak za razvoj i unapređenje mjera i radnji za borbu protiv pranja novca i direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta od 20.maja 2015. godine.

Dragi građani, ja kao poslanik ove Skupštine zaista vjerujem da izmjenama i dopunama zakona potpuna našoj Vladi da želi na parvi način da reguliše ovu oblast onako kako to Evropa radi, po svim njenim preporukama koje zajedno stavlja u svoja dokumenta, a mi ih primjenjujemo u našem zakonodavstvu.

Kolega Konjeviću, potpuno se s vama slažem da treba zajednički da raspravljamo o ovim stvarima i ovom prilikom vas pozivam da dođete u Odbor za finansije, da uđete u ostale odbore i da na pravi način zajedničkim snagama dođemo do kvalitetnih rješenja ovih zakona jer nam je to zadatak ovdje u Skupštinu i meni će lično biti zadovoljstvo, a ovim građanima korist. Hvala.

Hvala, kolegice Nikolić.

Kao što sam najavio na redu je Jovan Vučurović, a nek se pripremi kolega Rakočević.

JOVAN VUČUROVIĆ:

Meni je zaista teško da govorim posije gospodina Medojevića koji je razorio jednu kriminalnu hobotnicu ovdje direktno u Parlamentu povezanu sa vrhom vlasti i sa ovim ljudima koji su preko puta, i zaista je poslije njega teško govoriti o ovim temama, a posebno kad gospodin Nimanbegu prima prijatnje od strane bivših koalicionih partnera. Mi smo tu da vas zaštitimo - ne bojte se slobodno, Raško živi od stare slave. Znači, kada se u izvještaju odbora kaže da je ključni razlog za predlaganje ovoga zakona usklađivanje navedenog zakonskog akta sa pravnom tekovinom Evropske unije, onda se zapitate da li se ovi zakoni uopšte donose zbog građana Crne Gore. To sam pročitao u obrazloženju zakona i prije će biti se ovi zakoni donose zbog međunarodne zajednice koju na ovakav način ovako elegantno otkačite, usvojite zakon, a o implementiranju nikad.

Uvijek polazim i polaziću dok traje ovaj diktatorski režim od toga kakav je njegov karakter. I imajući to u vidu, jasno je da se zakoni ovoga tipa koji se odnose na kriminal, vladavinu prava, pranje novca, korupciju, donose i ovdje nama podmeću tek onako, jer ako kojim slučajem zamislimo da takvi zakoni, da se sprovedu kao u demokratskim pravnim državama, a Crna Gora nije takva, da se sprovedu zakoni a ne eskiviraju, e onda bi bogami sudnice i zatvori bili puni ljudi iz vrha režima, njihovih rođaka, prijatelja, kumova koji se u proteklim godinama obogatili upravo kroz pranje novca i korupciju i na račun uništavanja Crne Gore, njene ekonomije i privrede. Sada već imamo na stotine primjera u Crnoj Gori u kojima, zahvaljujući tim radnjama, su ogromno bogatstvo stekli visoki funkcioneri režima ANB-a, policije, pravosuđa i sa njima povezana lica, stanovi, kuće, vile, vikendice, gospodine Nimanbegu, na primorlju, na planinama, dakle dižu se enormno visoki krediti, kao što je slučaj sa sestrom diktatora i tako dalje, a niko ne ispituje porijeklo toga novca. Od plate sigurno nijesu mogli da steknu toliko bogatstvo, jer zamislite, evo na primjer jedan visoki funkcioner ANB od svoje plate koja je, koliko sam mogao da vidim, oko 1.100 evra, on dakle ima dvije vikendice u Ulcinju, potpuno nevjerovatno. I onda se pojavi neki ovakav zakon na domaćoj javnosti i nekim likovima u Briselu zamaže oči kako se ovdje nešto, da kažem, čiče, radi na polju vladavine prava i potpuno je postalo nevažno da li je ovaj zakon dobar ili ne. Znači, ima samo surova istina da nema ko da sprovodi te zakone. Takođe, ono što mene posebno interesuje, jer se odnosi na terorizam je slučaj bliskosti vrha ovoga režima i njihova intezivna prijateljska i poslovna saradnja sa Ramušem Haradinajem, sa Hašimom Tačijem i ostalim likovima iz terorističke nekadašnje oslobodilačke vojske Kosova koja je od strane Sjedinjenih Američkih Država označena kao teroristička organizacija. Ova lica su u Srbiji optužena za terorizam počinili su teška krivična djela, da ne govorim o prodaji organa i ostalo, ali vrh ove vlasti se nalazi u partnerskim i poslovnim odnosima sa tim ljudima direktno Milo Đukanović, Duško Marković i ostala ekipa. Priznali su im lažnu državu Kosovo, gospodine Nimanbegu, i nameće se pitanje zašto, u stvari ja znam zašto jer ne postoji institucija u Crnoj Gori koje mogu to da sprovedu u djelo koje mogu da se bave tim slučajem da se ispituju poslovni odnosi na relaciji vrh crnogorskog režima, ne mislim ovdje na ove ljude i ljudi iz nekadašnje terorističke OVK-a. Donose se zakoni, ali se ne sprovedu, međutim doći će vrijeme, gospodine Radunoviću, promjena kako god to izgledalo sad daleko, ali tada će neko raditi po zakonu i bogami će neko morati da odgovara za ono što je radio u proteklom periodu.

Ovim je kolega Vučurović završio i prelazimo na sledećeg učesnika u raspravi, to je kolega Nikola Rakočević, a neka se pripremi kolega Koča Pavlović, po redosledu prijavljivanja. Izvolite, kolega.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (21.06.18 15:39:12)

Poštovani građani, cijenjene kolegice, kolege, uvaženi predlagači zakona, Pred nama je tekst zakona koji u značajnoj mjeri unapređuje sistem u dijelu zaštite pranje novca i finansiranje terorizma. Ovim zakonskim tekstom se naš sistem usklađuje u značajnijoj mjeri sa međunarodnim standardima. Otud je i logična nervoza pojedinih poslanika u opoziciji, jer će se svi nakon ovog usvajanja teksta zakona dodatno tretirati jednako i ravnopravno.

Naravno, ono što je vrlo važno reći, da je nedopustivo da se u ovom domu dopušta da se vrijeđaju ne samo političari, već i privrednici koji su ozbiljni i poštenu ljudi, samo sa jednim ciljem da im se ugrozi imidž, da im se ugrozi kredibilitet i da im se naravno ugroze poslovne aktivnosti.

Mislim, da to ne smijemo dopuštati, jer ti ljudi zapošljavaju hiljade ljudi u Crnoj Gori. Naravno, jedno je makar jasno potpuno da se pojedini opozicioni poslanici veoma dobro razumiju u pranje novca, čak bi mogli reći iz pojedinih diskusija da su izuzetni eksperti, a naravno u periodu koji je pred nama vidjećemo da li su to znanje sprovodili u praksi.

Naravno, do tada i od tada, mi naravno iz većine ohrabrujemo Vladu da nastavi sa reformskim zakonima u pravcu usklađivanja i ovog i svih drugih segmenata sistema sa međunarodnim standardima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:41:03)

Zahvaljujem kolegi Rakočeviću. Sljedeći prijavljeni je kolega Koča Pavlović, a neka se pripremi kolega Danijel Živković. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (21.06.18 15:41:14)

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Svojevremeno kada je donijet Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma je zaista taj zakonski tekst i taj koji je danas važni je zaista urađen po, što kažu ove apologete evropskih standarda, po najvišim evropskim standardima, i to prvenstveno, moram reći zahvaljujući, amandmanskom jednom vrlo robusnom amandmanskom djelovanju opozicije. Mislim da je predsjednik Pokreta za promjene Medojević koji je danas govorio bio jedan od glavnih autora tih amandman i zahvaljujući njegovim sugestima i zahvaljujući njegovom naporu su se našli među obveznicima oni koje danas režim miče, obveznicima zakona. Gotovo sve ono što je pominjao je ustvari stavljeno amandmanima u taj spisak obveznika zakona koji su dužni da to prijavljuju, te transakcije koje potencijalno mogu biti sumnjive.

Ja ću sada ispričati jednu priču vezanu za Upravu za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma u vrijeme kada je na čelu Uprave bio gospodin Mitrović. Tada je, podsjetiću sve, radio u Skupštini Crne Gore i jedan anketni odbor koji se bavio danas pominjanom i da kažem svaki dan pominjanom aferom Telekomu. I tada se desila nevjerojatna stvar.

Gospodin Mitrović je tada svjedočeći o jednoj strogo povjerljivoj informaciji koje je Uprava dobila od Amerikanaca, od nadležnih kolega iz američke administracije koji se bave pranjem novca i obavještajnim radom kada je u pitanju pranje novca, tu informaciju koju je dobio od Amerikanaca koja se ticala uplate od 2,3 miliona koja je došla, to je tih sedam miliona koji su predstavljale taj koruptivni dil u tom poslu u privatizaciji Telekomu je u nekoliko rata došlo i 2,3 miliona su došli u jednu banku, i on je tada odgovarajući pred Anketnim odborom rekao da nije nikome saopštio taj podatak osim jednoj osobi u Crnoj Gori". I gle čuda to je upravo osoba koja se sumnjičila tom informacijom da je u stvari neko ko je korumpiran i ko je primio te pare, to jest da je ta pošiljka para njemu namijenjena Milo Đukanović. On je Milu Đukanoviću saopštio taj podatak,

taj veoma tajni podatak koji je tada došao, i to je samom činjenicom da je upravo taj podatak američki govorio o toj uplati koja je uplaćena o toj korupciji koja treba da završi u džepu Mila Đukanovića saopštio Milu Đukanoviću to je krajnje problematično. Ali je još problematičnije sljedeće: U tom trenutku kada je gospodin Mitrović saopštio taj podatak Milu Đukanoviću, Milo Đukanović nije bio ni na jednoj državnoj funkciji, nije bio ni premijer ni predsjednik čak ni poslanik nije bio, bio je predsjednik DPS-a, e to je ta situacija koju smo imali u Crnoj Gori i zato u cijelom ovome periodu ostalo je upamćeno da ne znam u desetak godina što se tiče pranja novca do nedavno, postojao je samo slučaj onih Kineskinja nesretnih koje su uhvaćene tu na Aerodromu bile sa nekim kešom i niko više. U Crnoj Gori niko nije gonjen za pranje novca, iako je Crna Gora bila sigurna kriminalna kuća, prostor neviđenog pranja novca, neviđenog pranja novca od strane režimskih tajkuna, od strane režimskih političara itd. itd. I sada, gle čuda, jedini aktuelni, jedini koji je aktuelno optužen za pranje novca je upravo Pokret za promjene. Šef te takozvane kriminalne grupe po da kažem nalazima potpuno sumanutim, potpuno neutemeljenim bez ikakvih dokaza, konstrukcija je napravljena po kojoj je optužen gospodin Medojević. Čovjek, da podsjetim još jednom, onaj čovjek koji je u stvari bio spiritus movens vezano za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma u Crnoj Gori evo 15 godina.

Dakle, ja ću sve vas podsjetiti, gospodo iz Ministarstva, iz Vlade, nedavno prodati su neki građevinski objekti u Budvi, vrijedni nekoliko miliona eura. Vjerujete li to, ministre, da je to sumnjiva transakcija koju bi trebalo ispitati. Vjerujete li vi gospodine iz Uprave za sprečavanje pranja novca, jeste li šta uradili po tom pitanju?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:46:16)

Hvala, kolega, isteklo vam je vrijeme, imali ste tridesetak sekundi da završite misao.

Sljedeći govornik neka se pripremi kao što sam najavio kolega Danijel Živković, a neka se pripremi kolega Branko Radulović.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (21.06.18 15:47:06)

Hvala vam, potpredsjedniče.

Uvaženi predstavnici Vlade, uvaženi ministre, poštovani građani,

Dakle, živa rasprava na ovako značajnoj temi, ali evo da dam i svoj osvrt na ovako značajnu temu o kojoj danas raspravljamo.

Kofi Anan je na zasijedanju 57 Generalne skupštine Ujedinjenih nacija koja se održala 4. oktobra 2002. godine izjavio da terorizam predstavlja napad na fundamentalne principe prava poretka, ljudskih prava i mirnog rješavanja sukoba. Dakle, napad na sve principe na kojima se zasniva sistem Ujedinjenih nacija, koji ujedno ima jednu od najznačajnijih uloga u kreiranju pravnog i organizovanog okvira u borbi protiv terorizma. Ova pošast globalnog karaktera imala je svoje različite faze u razvoju i danas koristi različite metode kako bi se ostvarili ciljevi koji često nijesu ni politički ni ekonomski, već destruktivni. Činjenica je da se svaki teroristički akt, bez obzira na njegovu organizacionu strukturu i razvojni element, potrebna su finansijska sredstva. Zbog toga, ta sredstva predstavljaju glavnu pretpostavku za realizaciju određenih namjera i ideja. Pošto novac predstavlja robu na tržištu, sa kojom se trguje, to je obezbjeđivanje određenog iznosa jedan od glavnih preduslova u cilju izvršenja terorističkih akata. Ovo nije aktivnost koja predstavlja izolovan slučaj i problem jedne zemlje, već organizovanu mrežu koja je povezana na dobro skrivenim kanalima i gdje postoji sprega između privrednih aktivnosti, banaka, kriminalnih grupa, pa i jedini način za borbu protiv ovog oblika kriminaliteta, dobra međunarodna saradnja.

Dakle, osnovni razlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranje terorizma je dodatno usaglašavanje sa preporukama Moneyval-a i novousvojenim standardima i Direktivom Evropske unije, Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. maja 2015. godine o sprečavanju upotrebe finansijskih sistema u svrhe pranja novca i finansiranje terorizma. Po Forbsovoj listi najbogatija teroristička organizacija je Hezbolah čije se bogatstvo do prije par godina procjenjivalo na 200 milijardi dolara. Koliko se radi o teškom obliku

kriminaliteta dovoljno govori činjenica da su se organizacije dovoljno povezale sa proizvođačima droge iz Južne Amerike, aktivni su na tržištu nekretnina i polomnih automobila. Još veći problem predstavlja ono što je sa sobom donijela digitalna revolucija, gdje se preko različitih sajtova od IBA, blagodeti kriptovaluta do mračne mreže uspostavljeni kanali komunikacije i prenosa novčanih sredstava mimo finansijskih institucija što je dodatno stvorilo problem svim agencijama koje se bave otkrivanjem finansiranja terorizma.

Pošto se zakonodavni okvir u ovoj materiji na međunarodnom nivou mijenja shodno novim pojavnim oblicima terorizma to se nameće potreba da Crna Gora redovno prati i usvaja i primjenjuje međunarodne standarde u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Kroz nacionalnu procjenu rizika koju utvrđuje Vlada Crne Gore unaprijediće se propisi i identifikovati sektori i djelatnosti nižeg ili višeg rizika upravo od ovog oblika kriminaliteta.

Takođe, moramo priznati da se jedan od skorijih primjera što se tiče makar pranja novca potvrdila i Letonija koja je još u fazi istrage da li je preko matičnih banaka bilo je sumnjivih transakcija koje su išle ka različitim zemljama Evrope pa i Crnoj Gori, a taj novac je služio za direktno miješanje u izborni proces.

Pored ovoga, organizacija koja se bavi borbom protiv pranja novca i finansiranja terorizma FATF-a je među 11 visokorizičnih država prošle godine zemalja svrstala Srbiju, što je još jedan od izazova da se kroz mehanizme međunarodne saradnje, bez obzira što se radi o zemlji regiona mora, pod povećanom pažnjom, koristeći ove mehanizme, prevenirati svaki oblik sumnjivih aktivnosti ukoliko se desi na teritoriji naše države, a koji imaju za cilj ovaj vid kriminaliteta. Siguran sam da će usklađivanje upravo nacionalnog zakonodvstva sa Evropskom direktivom i sa međunarodnim konvencijama dodatno doprinijeti u prevenciji svakog oblika organizovanog kriminala, svakog vida aktivnosti koji je išao ka cilju organizovanog kriminala ili finansiranja terorizma ili pranja novca i siguran sam da su crnogorske institucije dovoljno jake i sposobne da odgovore svakom izazovu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:51:57)

Na vaše izlaganje komentar je imao kolega Koča Pavlović, u ime kluba Demokratskog Fronta Nebojša Medojević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (21.06.18 15:52:10)

Mladi kolega, mogu da razumijem ove prevejane, ajde da kažem ljude iz režima, ali mlade ljude i imam veliku potrebu i želju da sa vama mlađim iz DPS-a otvrim neku debatu ako ona ima smisla. Dakle, vaš predsjednik stranke je optužen u Americi da je uzeo 7,3 miliona eura da proda Telekom, dokazano. To je pravosnažna presuda Sjedinjenih Američkih Država. Šta je tu strašno? Sporazum o priznanju krivice, direktora, Mađar, Telekoma koji su priznali da posleije šestogodišnje istrage FBI-a da su platili 7,3 miliona eura Milu Đukanoviću, preko njegove sestre, preko lažnih ugovora koje je sklopio Telekom i Monet.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:53:06)

Kolega Medojeviću, upozoravam Vas, imaćete repliku od strane kluba Demokratske partije socijalista.

Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (21.06.18 15:53:52)

Mogu li sa Vama da sad raščistim ovo, poslovnički. Ne ja nijesam završio Vi ste me

prekinuli. Možete li da zaustavite vrijeme da raščistimo Vi i ja?

Da li ja iznosim, ne može vrijeme da mi teče, Vi mi zaustavite vrijeme. Ja mladom kolegi nisam zvaršio nego ste se Vi ubacili, prekinuli ste me. Mislím da znate elementarni bonton ovog doma, ako ste Vi poslovnički reagovali prema meni, sad dozvolite da ja Vama odgovorim. Ja nisam upotrijebio nijednu informaciju iz bilo kakvog privatnog života Mila Đukanovića. Radi se o sporazumnom priznanju krivice pred državnim tužilaštvom koju je ovjerio Državni sud Sjedinjenih Američkih Država. Šta je tu sporno, gospodine? Vi znate da po našem Ustavu međunarodna praksa pravna ima supermaciju nad domaćom praksom. Mi smo dužni da primjenjujemo sve konvencije koje smo ovdje ratifikovali, a ratifikovali smo da vas podsjetim i konvenciju o borbi protiv transnacionalnog kriminala i korupcije, o borbi protiv narko trafikíngá. I šta je sporno ako ja iznosim činjenice iz zvaničnog akta Sjedinjenih Američkih Država, samo mi odgovorite šta je tu sporno? Ne, ne, recite, vi mi odgovorite. Znači nemate odgovor, znači mladi kolega pogledajte kako se ovdje postupa u crnogorskom parlamentu. Znači opomenut sam od predsjedavajućeg što iznosim pravosnažnu presudu američkog suda koju su napravili sporazumno menadžeri Mađar telekom. Znači postoji, vidite ako je neistina zašto je Milivoje Katnić, crnogorski talik podigao optužnicu protiv dva menadžera Telekoma za samo 2,3 miliona eura. Zašto. Znači nije neistina, sve je istina.

Zato, mladi kolega, protiv nekih ljudi u Crnoj Gori vode se krivični postupci politički motivisani, politički montirani. To je sramota vaša, mlade generacije, 2018. u Crnoj Gori vode se politički procesi kao 1948. To je vaša sramota. Ja da sam u vašim godinama mene bi bilo sramota da u državi u kojoj sam ja poslanik vode se politički montirani procesi.

Nikoliću, samo se ti smješčaj to je tvoja sramota, tvoja sramota.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:56:02)

Kolega Medojeviću, sada saslušajte repriku ispred kluba Demokratske partije socijalista. Sjedite kolega Medojeviću, kolega Rakočeviću izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (21.06.18 15:56:10)

Javio sam se proceduralno samo da objasnim jednu jedinu stvar.

Kolega Medojević je trebao da bude udaljen. Objasniću zbog čega, 109, a zbog čega, trebalo je već da mu bude oduzeta riječ po članu 108. A da bi mu bila oduzeta riječ on mora da se opomene kad krši Poslovnik, a krši ga konstantno. Dva puta ste ga opomenuli a mogli ste 10, oduzeli biste mu riječ a nakon toga ga udaljili, jer bi on naravno nastavio kao što uvijek nastavlja.

Ja ću sad, naravno, tražiti repriku u ime kluba. Naravno, Marta Šćepanović je govoriti u ime kluba, naravno ja neću nastavljati. Mi imamo inače praksu da govorimo o zakonima ne da govorimo o nekakvim, bilo kakvim aferama, a naravno mogli bi da pričamo o narko kartelima i mogli bi da pričamo o pranju novca itd. Međutim, to nije naš manir.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:57:08)

Kolega Rakočeviću, ja sam opomenuo kolegu Medojevića u prethodnom izlaganju. U pravu ste nisam ga opomenuo jer je to po meni jedna mjera 10% oduzimanja od plate, jedna mjera koja je možda nepotrebna posebno u kontekstu pominjanja, sjećate se privrednih društava iz Crne Gore koja rade, koja se povezuju sa kriminalnim aktivnostima na osnovu izjava, tako da ja sad dajem pravo na repriku ispred kluba Demokratske partije socijalista kolegínici Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (21.06.18 15:57:47)

Prvo mi dozvolite uopšte ako mogu da govirim umirite gospodina Medojevića.

Hvala, potpredsjedniče.

Ja ću zamoliti poslanika Medojevića da prestane danas da iznosi laži, neću reći neistine nego laži na račun predsjednika naše partije i njegove porodice. On to konstantno danas radi. Nijesmo dužni niti mi ovdje niti građani Crne Gore da slušamo optuženog za pranje novca kako blati i kako vrijeđa danas ovdje koga mu god padne na pamet.

Dakle, molim vas još jednom kao što je kolega Rakočević rekao, molim vas imate poslovničke mogućnosti, zaista danas ovo vrijeđanje nećemo da trpimo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 15:58:49)

Smatram da ste završili repriku na ovaj način sa kolegom Medojevićem.

Pravo na komentar izlaganja, znači odgovor na komentar ima kolega Živković.

Izvolite kolega Nikoliću, vi ste se prvi javili, izvolite kolega.

Samo pojasnite šta želite.

(Nebojša Medojević govori sa mjesta)

Kolega Medojeviću, kolega Medojeviću, daću pravo kolegi Nikoliću da pojasni zašto se javio proceduralno.

Sjedite da bi čuo proceduru. Hvala.

Kolega Medojeviću, danas ste toliko elemenata ovdje imali da vas upozorim, da vas opomene. Od toga da ste kvalifikovana lica koja nisu ovdje, od toga da ste pominjali pa vezivali privredna društva.

Gospodine Medojeviću, nemate dokaze. U ovom slučaju mi nismo niti sud.

Pauza.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 16:51:45)

Poštovane kolege, nastavljamo sa radom.

Posle pauze i konsultacija koje smo imali na Kologijumu nastavljamo sa raspravom i diskusijom oko dnevne tačke koja je oko sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Obavještavam vas da zbog kršenja članova 105, 106, 107, izričem opomenu kolegi Nebojši Medojeviću, a takođe zbog prava iz člana 101 moram mu dati pravo na repliku zbog riječi koje je rekla koleginica Marta Šćepanović.

Kolega Medojeviću, imate pravo na repliku.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (21.06.18 16:52:53)

Ovo bi bilo mnogo jednostavnije, zaista predsjedavajući, kolege iz Vlade, morate da nas shvatite, neuobičajeno je da posle uvodnih izlaganja klubova poslanika predstavnici predlagača ne uzmu riječ. Vi ste značajno doprinijeli ovoj komunikaciji koja je, hadje da kažemo, uobičajeno parlamentarna. Molim vas, morate kad sjedite tu ispoštovati klubove poslanika, bilo je čitav nizvolite dajte stav Vlade. Ovako gubimo svaku smisao parlamentarnog dijaloga ako na ovoliki broj konkretnih primjedbi, konkretnih predloga vi odćutite. Znači, vi se slažete sa mnom, politički ja ću da kažem ministar i direktor Uprave za pranje novca su sve se složili sa ovim što sam ja rekao i optužio, da ne upotrebljavam imena, režim u Crnoj Gori.

Koleginice Šćepanović, morate voditi računa kada upotrebljavate tako teške termine kakav je termin "laž". Ispred sebe imam presudu - Sjedinjene Američke Države protiv Mađar Telekom, koja govori upravo o onome o što sam ja rekao. Daću vam, ako vas interesuje, i broj, znaju kolege iz Odbora za bezbjednost i iz mnogih odbora, ovo nije prvi put, gdje se vrlo precizno govori. Na kraju da vas upoznam, koleginice Šćepanović, ta presuda u Americi gdje je Mađar Telekom platio 96 miliona eura kazne zbog korupcije u Crnoj Gori je posljedica moje krivične prijave u Crnoj Gori koja je odbijena od gospođe predsjednice tada Vrhovnog državnog tužioca Medenice.

Prema tome, ovdje se ne radi ni o kakvim paušalnim političkim ocjenama nego o ozbiljnim stvarima.

Znači, FBI-a je vodila šest godina istragu, pritisnuo je menadžere Mađar Telekoma, oni su rekli da su 7,3 miliona dali visokom državnom funkcioneru u Vladi Crne Gore preko advokatske kancelarije njegove sestre i to preko lažnih konsultantskih ugovora.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.06.18 16:55:03)

Izvolite, kolega Živkoviću.

DANIJELO ŽIVKOVIĆ (21.06.18 16:55:28)

Evo, potrudicu se da dam doprinos kulturi dijaloga u Parlamentu i da pozovem sve kolege poslanike da pomognu i predsjedavajućim u vođenju ove sjednice jer smo i mi sastavni dio Parlamenta ali ostao sam dužan komentar poslaniku Medojeviću.

Dakle, poslanice Medojeviću, rekli ste da smo mi sramota za ovaj parlament za ove mlađe poslanike. Rekli ste da smo mi sramota za Parlament s obzirom na to da se nalazimo u situaciji da se vode montirani politički procesi i da trebaq nas da je sramota što pripadamo Demokratskoj partiji socijalista.

Gospodine Medojeviću, morate da znate jednu najvažniju činjenicu a to je da nema aboliranja odgovornosti ako se nalazimo u poslaničkim klupama i ako pravosudni organi procijene ili podignu optužnicu u određenim slučajevima. Ja neću komentarisati niti moj lični dignitet niti dostojanstvo dozvoljava da ja komentarišem optužnice koje su protiv vas. Dakle, to neću uraditi.

Sljedeća stvar često pominjete lidera Demokratske partije socijalista i predsjednika Đukanovića. Ja znam da je on vama noćna mora i znam da imate problema sa njim jer evo 30 godina kada gubite onda morate ući psihološki u dubinu problema zbog toga što ga često pominjete. Ja znam da ta količina frustracije i mržnje koja dolazi sa vaše strane upravo je zbog velikog broja političkih poraza odnosno političkih nokauta, posebno ovog posljednjeg na predsjedničkim i na lokalnim izborima u 11 opština.

Takođe moram priznati da ono što sam do sada čuo od vas, mene bi ipak malo više bilo sramota da na taj način na koji vi artikulišete stavove svoje partije pominjete imena ljudi koji nisu u ovoj sali i često se služite različitim nazivima i kvalifikativima za te ljude.

I posebno bih tu naglasio da bih izbjegao te kvalifikative da se nalazim na vašem mjestu, ali isto tako i frustracije koje dolaze sa vaše strane, često su ne samo posljedica onoga što je izazvano političkim porazima nego i onim što je izazvano kao posljedica vođenja različitih postupaka pred pravosudnim organima Crne Gore.

Takođe, ovdje je jedan od poslanika Demokratske partije socijalista rekao da ste vi najdemantovaniji političar, ne samo u Crnoj Gori, najdemantovaniji političar, jer vi ste čovjek koji upotrebljava različite kvalifikative i izraze za svoju političku konkurenciju.....

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.06.18 16:58:32)

Hvala, kolega Živkoviću.

Molim vas cilj nam je da još dvije tačke dnevnog reda večeras završimo.

Kolega Nikoliću, ako želite da doprinesete raspravi, kolega Medojević je već dobio danas opomenu. Bila je replika od strane vašeg kluba koju je izrekla koleginica Marta Šćepanović, tako da vas molim da ne insistirate, jer ovdje za zapisničkim stolom nismo notirali što bi moglo biti predmet. Ne sumnjam da možda nešto možda bi eventualno bilo, ali dozvolite da kao predsjedavajući, da vas zamolim za ovakav stav.

Hvala, hvala gospodine Nikoliću, mogu potpisati sve što ste rekli, mislim da ste bili jasni iskoristili pravo koje sam vam dao. Hvala vam.

Nastavljamo po redu prijavljenih. Imamo kolegu Branka Radulovića, Petra Ivanovića i

Raška Konjevića.

BRANKO RADULOVIĆ (21.06.18 17:01:00)

Građani Crne Gore,

Ovo je istina što ću sada reći i vas petoro koje primete debele plate za ono što treba da radite da mi odgovorite.

Prvo, ovaj zakon po članu 67 direktive Evropske unije koja je donijeta 20. maja 2015. godine, trebali ste da donesete do 26. maja 2017. godine i 24 podzakonska akta. Niste to donijeli jer ste se bojali ove direktive, jer ste u suprotnosti s onim što je evropska praksa. A evropska praksa, u pravu su pojedini poslanici koji su govorili je borba protiv pranja novca i postoje bilateralni sporazumi između Njemačke i Švajcarske, Švajcarska koja potiče svoje bogatstvo i na tome što znači čuvanje tajni, čuvanje novca bez obzira da li iz II svjetskog rata ili prije toga ili poslije toga. Nažalost ni neki glumci se toga nijesu spasili.

Vi, gledajte me u oči, da li imate i jednu stručnu odgovornost za onim što radite da ne provjerite. Ja na vašem mjestu ne bih ni jedan mogući sekund tu sjedio.

Pregledao sam i ja sam iz ovoga, znam dosta. Postoje 39 tačno tipologija kako se pere novac, postoje tri osnovne tipologije kako ide to u organizovani kriminal. Pa zar nije dovoljno, evo ponovo sam pročitao vaše ingerencije koje su uprave za pranje.... mislim onaj sljedeći pozadi gledajući sliku jer vas ne prepoznajem, nije ovaj koji se malo cinički smješka, a ja se ne bih smješkao kao što se vi smješkate, nego bih se smješkao na svoj obraz, jer je Crna Gora, slušajte što vi ja kažem, jer je Crna Gora jedna od najvećih evropskih i svjetskih praonica prljavog novca. Na to sam ukazivao, ovo je treći saziv. Od tržišta nekretnina, privatizacija, lopovluka, tranzita pa sve do ugovora. Ministre, Vi ste izašli iz jedne kontradiktorne banke i Vi ovo morate da znate kao finansijski ekspert i ovi drugi koji su pozadi tamo. Koji su danas najveći pranje novca u kojim?

Što je ovo? Tri minuta ste mi, znači sad još imam tri minuta, je li? Kako bre?

Znači, ministre dikse, odgovori. U pravu je Nebojša što kaže da je zbog Vas, braneći ova djeca što vas brane neuko vas brane, dikse bre. Dikse i kaži istinu o pranju novca. I vi pozadi direktore. Šta ste uradili bre? Koliko se samo slučajeva, samo da vam kažem, u praksi kažu ... Ranko što je rekao oko građevinarstva. Što bi ja gradio zgradu koju ne mogu da prodam? Otpad, pranje novca i sve ostalo. Sad ću se zadržati na nečemu što sam stručnjak jer sam vodio jednu od najvećih fabrika. Finansijske transakcije, ono što je Nebojša rekao u pravu je, imam analizu koju Francusi kažu da je toliki autoput. Gledajte ovo, faktura koja ide, uporedite, umrežite dvije fakture, koja ide za crvene boksite, dnevno gubimo četiri miliona eura pranja novca. Dao sam krivičnu prijavu. Nema nikakve interakcije između vas i tužilaštva i ostalih organa koji treba da postoje ta takozvana... Da li i jedan normalan čovjek, građanin Crne Gore, da li postoji danas u Crnoj Gori ko će da proda jedno jagnje koje se prodaje od 100 eura ili 70 eura za jedan euro. Ima li takve budale? Ima danas u Crnoj Gori takve budale, navodno budale, koja crvene boksite 30% ispod tržišne cijene prodaju of šor firmi.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.06.18 17:06:20)

Isteklo Vam je vrijeme, kolega Raduloviću.

Kolega Radulović nije Vam više mikrofon uključen.

Dodali smo preko pet minuta ste. Kao što sam najavio sledeći govornik kolega Petar Ivanović, a sledeći prijavljeni je Raško Konjević.

Kolega Ivanoviću, izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (21.06.18 17:07:01)

Hvala vam.

Poštovani građani Crne Gore, uvaženi predsjedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima,

poštovane kolege,

Želio bih da se u svojoj diskusiji osvrnem na nekoliko tačaka. Prva je da smo iz dosadašnje diskusije mogli zaključiti da ovdje među nama ima nekoliko izuzetno velikih stručnjaka koji poznaju ovu tematiku, toliko dobro da mene prosto čudi zbog čega za njima ne postoji tako velika tražnja u svjetskim razmjerama, jer ovo je svjetska globalna tema i sa takvim stepenom poznavanja ove problematike prilično sam ubijeđen da će moći i te kako da poprave svoj prihod mjesečni, svoj kućni budžet i da svoju ekspertizu unovče tamo gdje to mogu mnogo bolje učiniti nego u Parlamentu Crne Gore.

Što se tiče zakona, htio sam zbog građana Crne Gore da pokažem da je ovo prvi dio koji se odnosi na zakon, a ovo drugo se odnosi na tabelu usklađenosti. Tabela usklađenosti je, kao što vidite, mnogo deblja od samog zakona i ona govori o tome sa kojim sve elementima je ovaj Predlog izmjene i dopune zakona usklađen kad je u pitanju direktiva 2015 - 849. Mislim da je jako dobro da se vrši usklađivanje sa evropskim zakonodavstvom, da je jako dobro da Crna Gora na putu pregovora sa Evropskom unijom podiže svoje standarde i da je to nešto što svaka normalna država koja želi da podigne svoje standarde čini, tako da sam isto tako siguran da će se i na prostoru Evropske unije o ovoj temi voditi računa i u narednom periodu i donositi neke druge direktive sa kojima će se Crna Gora usklađivati onda kada te direktive budu usvojene. Ono što je važno da građani Crne Gore znaju, jeste da nakon 2015.godine i navedene direktive u Evropskoj uniji nije donijeta ni jedna nova direktiva.

Što se tiče izlaganja jednog od poslanika, priznajem da nisam bio u tom momentu u sali, ali ne volim neistine, ne volim obmane, nije to moj manir pa zbog toga što je on saopštio želim da podijelim sa vama da ja nijesam bio izvjestilac po ovoj tački, niti sam član Odbora za finansije koji je matični odbor i koji je razmatrao ovaj zakon pa samim tim nisam ni mogao podnositi izvještaj o ovom zakonu. Isto tako želim da ponovim još jednom da nemam nikakvu stranu firmu ni of šor, i da pozovem i tog i druge poslanike koji imaju bilo kakve druge dokaze da ih dostave tamo gdje se takvi dokazi i dostavljaju, a siguran sam da oni to jako dobro znaju.

Što se tiče neistina i podmetanja, oni po pravilu ne traju dugo. Traju jedno vrijeme i vrlo su kratkog daha. Zato mi dopustite da se pozovem na dvojicu poštovanih i uvaženih ljudi koji je kazao jednu od najvećih razlika između mačke i laži jeste da mačka ima samo devet života. Neko može reći i laž ali grimasa koja je proprati obično kaže istinu.

Kada je u pitanju politička grupacija iz koje dolazi uvaženi poslanik koji je saopštio neistine podsjetiću da je juče iz iste političke grupacije došla i sledeća poruka građanima Crne Gore, svi vi koji ne podražvate nas odgovaraćete. Tada sam kazao, ponoviću još jednom, to znači da 2/ 3 građana Crne Gore treba da odgovra samo zato što se ne slaže sa tom političkom grupacijom. Neću podsjećati na cifre, procenete koje sam izgovorio juče jer ti poslanici nisu u ovom momentu u sali. Pokušavaću da se držim jednog kućnog reda koji postoji u ovom uvaženom domu, a to je da ne govorimo onda kada ti poslanici nisu prisutni. Međutim, dopustite mi da se podsjedim apropo prikriivanja iza toga da svaka izgovorena riječ treba da ima političku boju pa da onda kroz to možemo da kažemo sve i svašta jer sam u ovom uvaženom domu sjedeći na ovoj strani tada kao ministar poljoprivrede iz ovih klupa čuo kako me treba likvidirati. Tada je jedan od poslanika koji je sada u sali kazao da je to sasvim normalno, to je politički, politički smisao. Mislim da je krajnjemvrijeme da preuzmemo odgovornost za svaku izgovorenu riječ i da kad god postoje dokazi koj su potpuno validni za bilo koje djelo te dokaze treba prezentovati onim insitucijama koje su za to nadležne. Evo koristim i ovu priliku da pozovem poslanike za sve što imaju protiv mene ili bilo koga od svojih kolega da to učine a ako nemaju da ipak sa malo više digniteta, dostojanstva i uvažavanja vode računa da jesmo politički suparnici ali svi smo na kraju ljudi ... Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.06.18 17:12:05)

Imamo još prijavljenog poslanika Raška Konjevića.

RAŠKO KONJEVIĆ (21.06.18 17:12:18)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zasita se radi o jednom propisu koji, kao što se kaže u samom Izviještaju Evropske komisije za 2018.godinu trebao bi da pomogne Crnoj Gori i u onome što jesu izazovi vezano za problematiku pranja novca. Međutim, ja bih o ovom zakonu govorio iz jednog drugog ugla. U koliko želimo da imamo sistemski pogled na ove stvari onda bi bilo krajnje logično da institucije između sebe u svojim strateškim dokumentima jedan problem vide na isti ili sličan način. Dakle, o čemu se radi? Ako u Prijedlogu zakona o sprečavanju pranja novca procijenjujete da ne postoji nacionalni rizik ili je nacionalni rizik neznatan te eliminišete jedan dio obveznika ili eliminišete jedan dio radnji koje potencijalno mogu da proizvedu pranje novca onda bi to podrazumijevalo da ste to sagledali ne samo sa nivoa uprave ili Ministarstva finansija ili Vlade nego da ste to sagledali, ako ste već sagledali na nivou Vlade, onda da ste imali u vidu i druga vrlo važna dokumenta koja su propremali drugi resori. To bi bio sistemski pogled na stvari. Pročitacu vam, dakle, segmente iz procjene opasnosti od organizovanog kriminala koji je dio, javni dio, dokumenta takozvana Sokta iz 2014.godine, dakle, koja ima svoj javni i povjerljivi dio u javnom dijelu su prezentirani sa aspekta gledišta Uprave policije, organa u sastavu drugog ministarstva, takođe, koji je član Vlade koje se odnosi na jedan dio problematike koji se tiče između ostalog i pranja novca i još nekoliko tematika iz koje mogu da posluže kao pranje novca. Kaže, u poglavlju 3, 4, 5, dakle dokument je Vlada imala priliku da vidi u februaru 2014.godine, u poglavlju 3, 4, 5 govori se o fenomenu pranja novca. Kaže: "problematika pranja novca je nazaobilazan fenomen kada se govori o organizovanom kriminalu, ovaj fenomen mogao bi se definisati kao plasiranje novca stečenog kriminalnim aktivnostima u legalne tokove". Onda kaže, samo citiram segmente, gdje to može da se pojavi, dakle, "prikazuje se u fiktivnom prometu roba i usluga, ulaganje u tržište, kupovinu nekretnina, ugostiteljstvo, izgradnjom i prodajom nepokretnosti ili otvaranje većeg broja ugostiteljskih objekata". Ako sada uporedite ovo sa obrazloženjem, prvom stranicom obrazloženja vidjećete da u Sokti koja je procjena opasnosti od organizovanog kriminala spominju se djelatnosti ili iz njih izvedeni obveznici koji su izbrisani iz novog Prijedloga zakona o sprečavanju pranja novca. Dakle, govorili smo o građevinskim radovima, izradi građevinskih projekata i o pružanju ugostiteljskih usluga. Takođe, u istom dokumentu govori se o potrebi da se vrši kontrola izgradnje velikih kompleksa nekretnina i pazite sad formulaciju koja kaže: "način u perspektivi govori dokument šta može da se dešava, način na koji će se u buduće prati novac u Crnoj Gori zavisi prvenstveno od sposobnosti kriminalaca da indetifikuju i iskoriste eventualne prazninte u zakonodavstvu kako bi ostvarili svoj efekat". Mislim da je ovo praznina koju bez obzira na sve, bez obzira na stav eksperta, bez obzira na direktivu iz 2015.godine. Direktiva iz 2015.godine je nešto što vam tvrdim da danas nisu do kraja implementirale, osim tu obaveznost koju imaju, nisu prenijele do kraja nacionalno zakonodavstvo ni članice Evropske unije, a ne mi koji imamo dovoljno vremena da te direktive usvojimo.

Pazite šta je preporuke u ovom dijelu koji se tiče pranja novca, pošto imam još 36 sekundi, kaže: preporuke, imaju dvije, druga preporuka: "dodatno pojačati kontrolu kupoprodaje i izgradnje objekata". Znači, ovo je zvaničan dokument Vladin usvojen 2014.godine koji apsolutno demantuje obrazloženje, po mom viđenju, demantuje obrazloženje da je cijelishodno da iz Zakona o sprečavanju pranja novca ili kroz djelatnost brišete, kako vi kažete i sa ovim citatom završavam, shodno nacionalnoj procjeni rizika, to je drugi dokument saglasan ali ovo je akt rekao sam koji je, pružanju ugostiteljskih usluga, građevinskih radova, izrade građevinskih projekata. Ovo je vaš zakon a Sokta je 2014. Rekao sam da je dokument iz 2014. siguran sam a možemo ga pogledati, ne znam da li ima Sokta nakon toga, ali sam siguran da u dijelu pranja novca nije mijenjano.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.06.18 17:18:21)

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (21.06.18 17:18:26)

Hoću od ovoga zakona koji ima jedan član, prihvatam.

Ministre finansija, Vladim dokument, krijumčarenje i prodaja akciznih roba, citat iz 2014. što potvrđuje da je dobar dokument, " najveći uticaj na promjenu pravca krijumčarenja cigareta preko Crne Gore moglo bi da ima dodatno povećanje akciza na cigarete, najprije u Hrvatskoj, a narednih godina i u Srbiji na skoro trostruki sadašnji nivo u skladu sa direktivam EU iz ove oblasti", mi smo radili suprotno, "neusaglašenost fiskalnih politika na regionalnom nivou može biti jedan od uzroka ilegalne trgovine cigaretama jer dovodi do velike razlike u cijenama duvanskih proizvoda u susjednim državama", 2014.godina. Hvala na razumijevanju, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.06.18 17:19:14)

Hvala. Na ovaj način smo završili diskusiju povodom tačke Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranje terorizma. Pravo na završnu riječ ima ministar, ali poštujući to da zbilja moramo završiti tačno u 17:30h ja bih zbilja zamolio ministra da to bude polovina raspoloživog vremena i takođe molim poslaničke klubove da se dogovore da po jedan poslanik za ova dva zakona iz opozicije, pretpostavljam da će prihvatiti moj predlog iz pozicije da ne govore da bi to završili. Cijenim doprinos koji je dao poslanik Konjević da on neće povodom sledeće tačke govoriti.

Dajem riječ ministru finansija.

DARKO RADUNOVIĆ (21.06.18 17:20:08)

Hvala, predsjedavajući.

Poštovani poslanici,

Pokušaću zaista da budem koliko je to moguće uvjerljiv. Ovim zakonom mi smo izmjenama i dopunama htjeli da implementiramo i smatram da smo uspjeli. Najbolja rješenja iz prakse Evropske komisije, odnosno evropskih država. Kao svaki zakon koji dođe ovdje na usvajanje mi imamo direktnu komunikaciju sa Evropskom komisijom i usaglašavamo dati tekst. Dakle, ovaj zakon nije bez usaglašavanja sa njima ovdje nego je do detalja usaglašen sa njima. Tačno je da smo imali izvjesno i malo kašnjenje u skladu sa Akcionim planom ali mislim da nije kašnjenje toliko zabrinjavajuće. Ovo što ste pomenuli i konstatacije koje su iz tog dokumenta 2014. Smatram da u ovom trenutku nisu aktuelne i u tom obimu kako vi to danas saopštavate. Smatram da su promijenjene okolnosti, da su stvorene pretpostavke da možemo ovaj zakon sad da usvojimo. Da li smo požurili ili nismo požurili negdje moram vam reći da procjene koje trenutno imamo jesu da mi možemo ovaj zakon implementirati. Isto tako sam svjestan svih ovih rizika o kojima ste vi danas govorili, oni su prisutni i nadam se da će biti u sve manje obimu prisutni. Svjestan sam i problema sivog tržišta i to su stvari sa kojima, odnosno izazovi sa kojima se moramo obračunavati.

Što se tiče pojedinačnih slučajeva koji su danas pomenuti ja ih zaista ne mogu komentarisati. Ne mislim da pripadaju, mislim da institucije sistema moraju da rade svoj posao i da daju svoja mišljenja tamo gdje treba da daju mišljenje i gdje procjenjuju da treba da daju svoje komentare.

Što se tiče izvjesnih amandmana kod definicije terorizma i terorističkih organizacija mislim da ih treba prihvatiti, tu smo napravili i kao što i treba da ove skraćenice koje su bile pominjane obrazložiti, odnosno nazvati adekvatnim prevodima, jer su se koristile skraćenice koje treba i pojasniti, pa na primjer OTP - Organizovana trgovačka platforma ili MTP - Multilateralna trgovačka platforma, to su, pa na žalost dosta stvari koje mogu slobodno da kažem po nekim direktivama prihvatamo ne budu adekvatno prevedene i adekvatno objašnjene. To je nešto sa čim se stalno susrijećemo. Tako da, nadam se da smo uspjeli da prezentiramo i da ipak barem kod većine poslanika obezbijedimo podršku prihvatanja ovog predloga zakona . Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.06.18 17:23:42)

Hvala, ministre.

Na ovaj način konstaujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

Prelazim na sledeću tačku dnevnog reda, to je Predlog zakona o izmjeni Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Darko Radunović ministar finansija i Bojana Bošković, generalna direktorica Direktorata za finansijski sistem i unapređenje poslovnog ambijenta.

Vlada je preporučila Skupštini da prilikom razmatranja Predloga zakona pozove i druge predstavnike. Obaviješteni smo da je s nama ministar Radunović i njegovi saradnici.

Izvestioci odbora su Jovanka Laličić Zakonodavnog odbor i Predrag Sekulić Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje, ako postoji mogućnost ministre, mi bi vas zamolili da ne dajete dopunsko obrazloženje, kako bi bili u mogućnosti da završimo zbilja dogovor iz kolegijuma i zamolio bih predstavnike opozicije da vidimo koji je to jedan kandidat, i zamoliću sedam diskutanata iz DPS-a takođe da odustanu od diskusije kako bi zbilja završili prema dogovoru.

Ko je od prijavljenih diskutanata ispred opozicije. Negojša Medojević. Izvolite.

Predlog zakona o izmjenami Zakona o sporazumom finansijskom restrukturiranju dugova.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (21.06.18 17:25:09)

Poštovani građani Crne Gore, evo još jedan od zakona na kojima je Demokratski front rekao da su potpuno besmisleni vezano za da li se više neko sjeća Podgoričkog pristupa napora Svjetske banke da dužnike i vlasnike loših kredita u crnogorskom bankarskom sektoru zajedno sa bankama dobrovoljno nagovori da oni saldiraju svoje međusobne obaveze uz neki mali poreski stimulans, evo vidite od toga nema ništa.

Dakle, loši krediti u Crnoj Gori su direktno vezani za ovu prethodnu tačku pranje novca. Znači loši krediti u Crnoj Gori su u stvari krediti u kojima su banke odobravale kredite tajkunima bliskim Demokratskoj partiji socijalista koji te kredite nisu vraćali za to što nisu imali kvalitetno obezbjeđenje. I sada kad se postavi pitanje zašto je menadžment banaka davao kredite tajkunima, recimo kao smijem li pomenuti kompaniju Vektra koja je dužna, ne smijemo, dpbrp nema veze, dobro evo ne smijemo. Ja pitam, bolje da pitam, ne smijemo, ona je dužnik inače 200 miliona eura i četiri puta su se saldirali ti krediti, a usput je i garant tih obaveza potpredsjednike i Vlada Crne Gore u kojoj ste vi sjedili i evo ne može se pomenuti iako je ona svoje obaveze prebacila na građane Crne Gore, da vas opomenem, znači građani Crne Gore finansiraju dugove Vektre koja nije platila svoje obaveze prema OTP-u, ali evo, ne možemo da pomenemo ni jednu privatnu firmu, tajkunsku firmu.

Jasno je da se ovdje radilo o jednom ozbiljnom i ogromnom organizovanoj kriminalnoj aktivnosti gdje su menadžent banaka u saradnji sa tim dužnicima pravio namjerno finansijske aranžmane koje oni nisu imali namjeru da vrate. Nisam stigao u prethodnoj tački da pomenem čuvene kredite u bankama koji su davani sa keš kolateralima, posebno u ovoj banci, smijem li pomenuti Prvu banku? Ona je koristila, pa ne samo pitam da me ne opomenete, ona je koristila budžetska sredstva 44 miliona od Vlade Crne Gore iz budžta pa reko da vidim smijem li pomenuti.

Najveći broj tih kredita je uglavnom bio u Prvoj banci gdje je bio poznat način na koji je ta banka naplaćivala svoje kredite. Dakle, jedno su ugovori, jedno su kamate, jedno je sve, postojala je ekipa koja je primjenom kriminalnih aktivnosti i pritisaka manirima reketa i mafija naplaćivala ta potraživanja zatvaranjem u sefove, privođenjem, prekidanjem, da ne idemo dalje.

Dakle, takođe dio ove priče jeste i rješavanje loših kredita tako što se prenosi preko faktoring kompanija u firme koje nisu pod nadležnosti Centralne banke. Ja sam namjerno u prethodnoj tački govorio da je to skandalozno da faktoring firme kao hete nisu obuhvaćene pranjem novca. Dakle Heta je nastala kroz bankrot Hipo alpe adrije banke koja ima nekoliko sudskih presuda u zemljama regiona da je banka koja je prala novac, menadžeri tih banaka su osuđeni na višedecenijske zatvorske kazne da su vršili pranje novca. Ta banka u Crnoj Gori je likvidirana. Sad Heta raspolaže sa desetinama, stotinama hiljada kvadrata najekskluzivnijeg poslovnog prostora. Zovne vas advokat kaže donesite, ako ste dužni 100 hiljada, donesite 20

hiljada keša i sve završeno. Klasično pranje para. Niti se plaća porez niti se bilo gdje evidentira, Centralna banka ne kontroliše, to su privatne firme koje se defakto bave naplatom kredita koji su prenešeni na naplatu faktoring kompanije.

Da ne govorimo o čitavoj ovoj priči. Nema nikakve potrebe ovo što ste predložili samo me interesuje za koga ste ovo predložili, ako može ministar da kaže kome još ova godina dana nešto čini od tih nesrećnika. Dakle, uglavnom keš kolaterali koji su nastali, još jednom da kažem, deponovanjem gotovine iz aktivnosti organizovanoag kriminala, šverca cigareta i šverca droge u crnogorske banke da niko to nije provjeravao. Kroz te keš kolaterale ozakonjena su nelegalna sredstva kroz plasmane plaćanja u inostranstvo preko ofšor kompanija ili davanja lažnih kredita kroz kvazi bankarske aktivnosti koje su definisane Zakonom o sprečavanju pranja novca, ali u Crnoj Gori nema ko to da isprati, nema ko to da interveniše.

Rekao sam da u zapad banci jedna transakcija 60% aktive. Ko zna bankarstvo zna da je to nemoguće. Dakle, jedna kompanija of šor je uzela kredit u visini 60% ukupne aktive banke. A kolateral za tu transakciju dala je sestra predsjednika Demokratske partije socijalista u iznosu od 5% vrijednosti.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.06.18 17:30:14)

S ovim smo završili diskusije.

Završnu riječ ima pravo ministar finansija ako hoće. Hvala.

DARKO RADUNOVIĆ (21.06.18 17:30:24)

Hvala, predsjedavajući.

Ja doista smatram da ovo produženje od jedne godine može dati rezultate, koliki će biti vidjećemo, ali moram da napomenem vi za vi bankarskog sektora i vi za vi Centralne banke koja koordinira ovu aktivnost da je u ovom periodu do 2018. godine restrukturirano 23,7 miliona, da je sa 20,8 spušten na 7,3 od ukupnih kredita i da u ovih 23 miliona 22,6 se odnose na pravna lica. Na fizička lica se odnosi 1,1 milion. Ja mislim da ovaj zakon stvara prostor bankama da mogu da odrade restrukturiranje.

U kojem obliku će biti iskorišćeno. Ja dok sam bio u bankarstvu nalazio sam nekakve, da tako kažem primjedbe da bi se moglo to nešto unaprijediti, postići. Te neke izmjene su urađene i ja doista smatram da se stvaraju pretpostavke za eventualno smanjenje, još veće smanjenje ... Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.06.18 17:31:43)

Konstatujem da je pretres završen i izjasnićemo se naknadno.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda to je Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Darko Radunović, ministar finansija i Nina Vujošević, državna sekretarka.

Sjednici prisustvuju i saradnici ministra Radunovića, odnosno iz Ministarstva finansija.

Dogovoreno je, imamo sedam diskutantata iz Demokratske partije socijalista Jovanku Laličić, Martu Šćepanović, Predraga Sekulića, Nikolu Rakočevića itd. Ja se njima zahvaljujem što su odustali od diskusije, kako bi ispoštovali vrijeme. A ispred opozicije prijavljen je Raško Konjević.

Izvolite.

Dobro, ovdje piše Raško Konjević.

BRANKO RADULOVIĆ (21.06.18 17:32:50)

Ja ću skratiti po dva minuta.

Ja ću dva minuta. Znači, biću veoma kratak, pripremao sam se puno za ovo, očekivao sam Žugića, piše tu i analizrao sam sve.

Ministre i vi gospodo i građani Crne Gore i vi mlađani koji neće, nadam se Bogom uzeti bezpovratne kredite ili džabe stanove, nego ćemo svi plaćati. Vi koji uzmete 100.000 eura kredite na 20 godina da bi kupili stan, vraćate negdje oko 200.00 eura. Moje dvoje djece se zadužilo svoj cio život da vraćaju. Vraćate zbog čega, zbog ovog što je počeo Nebojša Medojević. Nastaviću, za to što nema tržišta kapitala. Ministre, ono što je tržište novca komercijalne banke su najveći zelenaši za to što nema razvojne banke, za to što nema centralne banke. E zbog toga građani Crne Gore to vraćamo. Znate li sve ko je iz CKB-a vi to dobro znate uzeo one ogromne kredite, Nebojša Medojević je jednom rekao i mi to sada plaćamo. Znači hipoteke na stan što ste ga kupili, hipoteku na ono što vam je otac i majka doranili i ded, cio život vraćate. Niđe nije skuplji kredit u Evropskoj uniji, Evropi, nego što je u Crnoj Gori, je li tako, ministre.

Evo najjeftinija, moje dvoje dece su preorali sve banke, NLB banka kažu da je najjeftinija. Kredit kojeg oni dvoje uzimaju 20 godina, kako ću da idem na Čepurke kad ću ih zadužiti do kraja. Dva puta vraćaju ministre, mućnite glavom.

Drugu stvar, ja nisam licemjer oko plata. Mislim, tvrdim i znam da najveće plate, kad ste trebali ove koeficijente potpuno ste trebali da napravite reformu, da imaju poslanici, da imaju otvorene liste, za to što su oni suvereni naroda, da ima predsjednik države, da ima vodeći sudija, vodeći tužioc, vodeći ljekar, a ne da ima 770 eura specijalista, je li tako ex ministre. To je sramota i vaša i moja, 770 i neće da nam bježe. Bježe nam.

I još jednu stvar profesori univerziteta, hoćemo da stvaramo društvo pameti, ovđe imam sve koeficijente, ti nesrećnici imaju dva puta manju, redovni profesor sam i ja, ima platu kao službenik neki tamo ili savjetnik.

Ministre, sve ću glasati što je protiv licemerja crnogorskog i evropskog standarda.

Poslanik broj 1, on je bog jer je od naroda. Najbolji ljekar, najbolji profesor univerziteta, najbolji sudija, najbolji tužilac.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.06.18 17:36:36)

Sljedeći diskutant kao što sam najavio je Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (21.06.18 17:36:43)

Ja sam htio, potpredsjedniče, pošto ste nas podsjetili na dogovor s kolegijuma, da vas podsjetim da je trebalo po 10 minuta da se priča, ali nemam nikakav problem, biću tolerantan, takav je bio dogovor do kraja, ali vama kad nešto ne odgovara onda se ne sjećate, ali nebitno je. Uklopiću se.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.06.18 17:37:02)

Mogli smo da dogovorimo po 10-15 minuta ali dogovorili smo se da završimo u 17,30. Ako smo trebali da završimo onda je to trebalo i kraće. izvolite.

Da se završi danas u 16 i 45 smo se dogovorili, poslaniče Konjeviću, ne zbog mene nego zbog građana, da završimo u 17,30. Tačno je da smo jutros u 9,00 ili u 11, tačno u 11 dogovorili da traje 10 minuta. Pretpostavljam da je ipak ovaj zadnji dogovor bio važeći dogovor. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (21.06.18 17:37:38)

U redu.

Samo nekoliko stvari, dakle uvažni ministre Radunoviću, ja se slažem s vama da je procjena vrlo važna da li neki standard možemo da ugradimo u zakon, tu nema nikakve dileme, ali vas upućujem, sada sam provjerio. Dokument koji sam čitao je važeći, ima samo jedna dopuna

koja se ne tiče tematike pranja novca, je vladin dokument. Evo molim i vaše službe da još jednom provjeri ovo što sam ja sad provjerio na internetu. Dakle, nije nam sistemski pogled jednako na ovaj zakon o zaradama u javnom sektoru. Nije nam sistemski pogled ako nam se dešavaju dvije stvari da imamo koliziju strateških dokumenata u slučaju Zakona o sprečavanju pranja novca to imate, SOKTa je strateški dokument za Ministarstvo unutrašnjih poslova. Ako je važeća utvrdila je Vlada, nije dobro za Vladu ako Vlada ima koliziju svojih strateških dokumenata.

Dakle, koliko taj dokument, pročitacu vam ili cu zamoliti vas neka vam saradnici daju, pogledajte samo dio u tom dokumentu koji se spominje oko privrednog kriminala i neplaćanja poreza i doprinosa, dokument je iz 14.

Sada o Zakonu o zaradama u javnom sektoru. Donijet je 8.03. 2016. Prvi put promijenjen 31.12. 2016. drugi put promijenjen 31.03. 2017. treći put promijenjen 30.06. 2017. četvrti put promijenjen 23.02. 2018. godine i sada se mijenja peti put.

Ministre, ovo je, vjerujte mi, ovo nema veze sa politikom, ovo je elementarni standard, ako mogu potpredsjedniče, dakle ne prema vama nego zbog žumora u sali. Ovo je tipičan primjer kad jedan zakonski tekst, izvinite na grubom terminu, ne odnosi se na vas, to sam govorio u ovom plenumu u martu mjesecu 2016. kad je pregledan, ne valja. Ne za to što ja to kažem nego za to što ga je Vlada koja je predlagač ovog akta, pet ili šest puta mijenjala. Od tih pet puta jednom je bila dopuna a četiri puta izmjena i dopuna. Tekst koji je Vlada utvrdila 2016. predložila ga Parlamentu, mijenjala ga je pet puta. Ovo nije za izmjene i dopune, ovo je za novi zakon gospodine ministre. I znate šta se dešava kroz ove promjene, kako se napravi koji pojedinačni kompromis, klimate glavom, znam da se slažete, tako se upisuje u zakon. I gledajte sad, nemam ništa protiv da vatrogasci budu dio toga, znam problem. Da ne čitam stenograme sa Vlade kada su iz Sekretarijata za zakonodavstvo tvrdili da ne može profesija da bude u kategoriji. I za to sam vam predložio ljekare, da vidim kakav će biti odnos Vlade prema tome.

Ako može, saglasan sam za to da trebaju da imaju veću zaradu vatrogasci, a onda trebaju da imaju i ljekari, ako može profesija da bude u grupi, onda može i profesija ljekara da bude u grupi. Isto tako prosvjetni radnici. Pošto su mi roditelji prosvjetni radnici ajde da to ne stavljam da ne bi bilo lično. Dakle, znate ovdje se radi o tolikoj količini neprincipijelnosti da vjerujte mi, znam da je vjerovatno zbog nekog usaglašavanja sa Zakon o državnim službenicima i namještenicima potrebno da počne primjena, ali mi u pravni sistem imamo bombu, bombu u smislu jer ne znamo više šta u tom zakonu piše, šesta promjena, a radi se o sistemskom zakonu koji je trebao da uštedi novac. Znae jednako kao i ja koji je fiskalni efekat tog zakona 10 miliona eura, kojim niko nije zadovoljan. Nijesu zadovoljni službenici, jedino su zadovoljni funkcioneri.

I pazite sada šta se dešava, a da stvar bude kao šlag na tortu, pročitacu vam Odluku Ustavnog suda, dakle da nema dileme, pošto smo ovdje svi znamo službenike iz Skupštine koji su naše kolege ovdje da me niko ovdje, znaju me toliko godina, neće me niko pogrešno shvatiti, ne govorim o potrebi da oni imaju veće zarade, slažem se s tim. Ali kad se to rješava na ovakav način zakona kojeg mijenjamo nekoliko puta to nije trajno rješenje. Trajno rješenje je Zakon o Skupštini koji će, između ostalog regulisati prava zaposlenih u Skupštini kao najvažnijoj jednoj od grana, dozvolite mi još minut, grana vlasti.

Pazite kaće: "Ukidaju se odredbe člana 17 stav 6 i člana 22 stav 2", glase: "Izezetno od stava 1, 2 i 5 ovog člana, radna mjesta itd.odnosi se na Skupštinu". Amandman, pazite Zakonodavnog odbora da bude paradoks najveći je identičan ovome što je ukinuo Ustavni sud, identičan. I još jedan paradoks, ministre, vjerovatno niste bili tu, niste vi bili na odboru, predstavnik Ministarstva prihvata, znači ovu odluku Ustavnog suda koja je stupila na snagu 05.06. Skupština, Skupština poništava, odnosno ne poštuje.

Znae ko je podnio ovu inicijativu Ustavnom sudu? Sudski savjet, Unija poslovačava i Javno preduzeće Radio televizija Crne Gore. Dakle, molim vas, i sa tim završavam uz stvarno razumijevanje. Ako mi kao Parlament šesti put usvajamo izmjenu nekog propisa, vjerujte mi i vi, ne vi lično nego Vlada šesti put predlaže izmjenu propisa propis ne valja, sigurni budite. Ako mi sada koristimo izmjene i dopune da bismo ubacivali profesije kako ko izlobira, jedna stvar. I druga stvar da bismo ubacili, nemam ništa proti službenika Skupštine, ne radimo im uslugu.

Zahvaljujem.

Na ovaj način smo iscrpili diskutante povodom ove tačke dnevnog reda. Samo još ostavljamo pravo ministru da ima završnu riječ.

Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (21.06.18 17:44:27)

Hvala, predsjedavajući.

Ja ću stvarno reći da ja mislim da Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru treba doradivati i sigurno ova dopuna je izdejtstvovana, odnosno sticajem okolnosti da imamo nova zvanja glavnih pregovarača koji su sad pri kabinetu premijera, nisu više kao postojeće ministarstvo, a ovo o čemu je bilo riječi jeste i smatram da treba ovaj zakon uzeti u doradu, on ima svoje nedostatke, i to je jedan sistemski veoma težak zakon, nije ga jednostavno urediti.

Ovdje nam predstoji, ali ne samo ovdje nego i po drugim oblastima dosta posla, jedan od velikih poslova jeste i ovaj. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.06.18 17:45:25)

Hvala.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se naknadno.

Zahvaljujem se svim poslanicima, pogotovo poslanicima DPS-a i koristim priliku da im čestitam dan partije, danas Demokratska partija socijalista slavi svoj dan partije u Kolašinu.

Zahvaljujem se na razumijevanju i na svemu vašem doprinosu u ovom radu. Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 11:49:03)

Poštovane kolege poslanici, nastavljamo Devetu sjednicu prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2018. godini.

Počinjemo današnji rad sa Predlogom zakona o izmjeni Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu.

Ovlašćene predstavnice Vlade su Dragica Sekulić, ministarka ekonomije i Biljana Jakić, generalna direktorica Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju, sa njihovim saradnikom. Pozdravljam ih.

Izvjestioci Odbora su: Andrija Popović, Zakonodavnog odbora i Genci Nimanbegu, Odbora za ekonomiju, finasije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnica Vlade žele dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministarko.

DRAGICA SEKULIĆ (22.06.18 11:49:41)

Uvaženi predsjedniče, uvaženi poslanici,

Danas je na dnevnom redu jedna izmjena jednog člana Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, a opet radi usklađivanja sa Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda koji je Parlament Crne Gore usvojio u januaru 2018. godine. Kako bismo dali mogućnost našim inspektorima da reaguju na terenu, u skladu sa Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda, morali smo pristupiti ovoj izmjeni. U članu 19 kojom se daje pravo nadležnom inspektorima da naloži trajno povlačenje proizvoda koji se iz bilo kog razloga proglasi da je u suprotnosti sa zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda, kao i da organizuje i naloži ne zabranu distribuciju i prodaju, kao što je do sad bilo, nego da ga potpuno povuče sa tržišta.

Napominjem da se radi o proizvodima koji nijesu prahrambeni, nego su proizvodi koji se koriste u opštoj upotrebi. Na ovaj način ispunjavamo mjerilo koje se odnosi na poglavlje 28 Zaštita potrošača i zdravlja, ali prevashodno dajemo mogućnost našim inspektorima da na licu mjesta izreknu odgovarajuće mjere, u skladu sa Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 11:51:04)

Hvala Vam.

Da li izvjestio odbora žele riječ? Ne žele.

Prelazimo na diskusiju, poštovane kolege.

Prvi diskutant Nikola Rakočević. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (22.06.18 11:51:20)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani građani, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi predlagači zakona,

Pred nama je Zakon o izmjeni Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu. Kao što je predlagač kazao, izmjene zakona imaju za cilj samo jedan član da izmijene. Međutim, čini mi se da je simbolički važno da kažemo da ovaj zakon ima za cilj da napravi dodatni napor da usaglasimo naše nacionalno zakonodavstvo sa zakonodavstvom Evropske unije, a sve u cilju zatvaranja poglavlja Zaštita potrošača i zdravlja, koje je otvoreno u decembru 2014. godine.

Naravno, građani Crne Gore će imati mnogo benefita od zatvaranja ovog poglavlja i ukupno benefita od usaglašavanja nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije u ovoj oblasti, prije svega, što će se primjenom evropskih standarda omogućiti da crnogorski potrošači uživaju jednaka prava kao i evropski potrošači. To znači veći stepen sigurnosti proizvoda na tržištu, a time i bolju zaštitu zdravlja potrošača, zaštitu prava potrošača pri kupovini proizvoda i usluga na tržištu kao, i opšte povećanje kvaliteta života. Čini mi se da je ovo oblast koju moramo naravno na vrijeme harmonizovati. Pregovori povodom ovog poglavlja traju dugo, međutim, kao što je Vlada, ne samo u ovom sastavu nego i u ranijim naglašavala, važan je kvalitet tih reformi koje su vezane za ovo poglavlje i sva druga a ne brzina same implementacije.

Kad govorimo o proizvodima na tržištu, dopustite mi da iskoristim priliku da čestitam Ministarstvu i Vladi na jednoj sjajnoj inicijativi i projektu koji je otpočeo prije nekoliko dana vezano za projekat "Kupujmo domaće". Mislim da i sa ove govornice treba uputiti apel svim građanima Crne Gore da učestvujući u tom projektu, na način što će kupovati domaće, čine nekoliko veoma važnih benefita za državu Crnu Goru. Prije svega, ekonomski naravno, jer ćemo na taj način osnažiti domaće proizvođače, pospješiti domaću proizvodnju, pojačati poslovnu aktivnost domaćih preduzeća. Na taj način dodatno osnažiti i uticati na povećanje radnih mjesta u proizvodnji. Naravno u ovom projektu učestvuju i domaći maloprodavci, što je vrlo važno i to najznačajniji lanci maloprodaje u Crnoj Gori. Važno je ne samo iz ekonomskog aspekta, nego i iz aspekta vraćanja duha tradicije crnogorskih proizvoda, kvaliteta crnogorskih proizvoda. Na taj način ne samo kroz ekonomsku dimenziju, kao što sam kazao, nego i duhovnu uticati na snaženje crnogorskog identiteta, jer je to pravi način - jačanjem domaće ekonomije, ekonomski jačati privredu, domaćeg proizvođača najbolje možemo pokazati šta znači patriotizam u savremenoj Crnoj Gori.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 11:55:01)

Hvala Vam.

Sada riječ ima jedina prisutna od prijavljenih poslanika Ana Nikolić. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (22.06.18 11:55:17)

Hvala, predsjedniče.

Kao što smo čuli iz uvodnog izlaganja uvažene ministarke i kolege poslanika, jedan od preduslova za zatvaranje pregovora sa Evropskom unijom u poglavlju 28 jeste upodobljavanje Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, koji je donešen 2014. godine, dodatno sa Direktivom

Evropske unije da bi bila na pravi način uređena i da bi se ispoštovalo poglavlje 28.

Naime, Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu je donešen izvorno 2014. godine i njime se uređuju tri oblasti: nadzor proizvoda na tržištu, opšta pravila za sprovođenje mjera i saradnja organa nadzora na tržištu sa carinskim organom Crne Gore. Kao takav, zakon je usaglašen sa regulativom Evropske unije koja se odnosi na tržišni nadzor i opštu bezbjednost proizvoda. U predlogu izmjene zakona o nadzoru proizvoda koji se danas nalazi pred nama date su izmjene i dopune shodno daljem usaglašavanju Direktive Evropske zajednice o opštoj bezbjednosti proizvoda. Konkretna izmjena se odnosi, kao što smo već čuli, na preduzimanje mjera od strane inspektora da u postupku nadzora proizvoda na tržištu na način da se za opasan proizvod koji je plasiran na tržištu bez odlaganja naredi povlačenje i o tome se upozore potrošači. Znači i osnovni zakon kao i sve njegove dopune jesu u funkciji samo jednog cilja, a to je potpuna bezbjednost proizvoda koji se plasiraju na tržište Crne Gore.

Ja bih sada definitivno pomenula i ovaj zakon, kao što je u proceduri od 2014. godine i za ove četiri godine kakva je implementacija ovog zakona bila na tržištu crnogorskom i kakvi su benefiti bili njegovi za građane Crne Gore. Zbog važnosti praćenja implementacije ovoga zakona, Vlada Crne Gore je formirala koordinaciono tijelo za tržišni nadzor. Zadatak tog koordinacionog tijela jeste da donosi opšti godišnji program tržišnog nadzora. U skladu sa ovim programom, vrši se proaktivni nadzor proizvoda na tržištu od strane državnih organa nadzora, odnosno tržišne inspekcije, a koji predstavljaju /prekid/ našeg sistema brze razmjene informacije o proizvodima između državnih organa nadzora i carinskog organa.

U implementaciji ovog zakona je od primarne važnosti razmjena informacija o opasnim proizvodima na nacionalnom nivou, koja se realizuje preko RAPEX sistema i preko regionalne mreže. RAPEX informacioni sistem država članica Evropske unije, koji je uspostavljen 1987. godine, za praćenje, prijavu i razmjenu informacija o opasnim proizvodima koji predstavljaju rizik za bezbjednost potrošača prati ne samo tokove distribucije opasnih proizvoda, već i locira zemlje proizvodnje spornih proizvoda. Najvažniji dio ovog sistema jeste baza podataka o opasnim proizvodima, koja je ažurna na nivou jednog minuta i koja je dostupna našoj zemlji. Takođe je i regionalna mreža, kao informacioni sistem, za razmjenu informacija o opasnim proizvodima zemalja u regionu od posebne važnosti obzirom da se radi o povezanom tržištu.

Nadzori na tržištu koje sprovode naši državni organi nadzora, shodno dobijenim informacijama od ovih informacionih sistema, pripadaju grupi reaktivnih nadzora. Pregleda radi, u trogodišnjem periodu implementacije zakona 2015, 2016. i 2017. ukupno je izvršeno oko 5.765 inspeksijskih pregleda, od čega je 1.458 izvršeno sistemom proaktivnog nadzora, a 4.307 pregleda sistemom reaktivnog nadzora. Upravo navedeni podaci govore koliko je važna dostupnost informacija umreženih sistema na nacionalnom nivou. Tokom ove tri godine primjene zakona je identifikovano oko 809 vrsta proizvoda označenih kao nebezbedni proizvodi, od čega 398 vrsta proizvoda su proizvodi sa ozbiljnim rizikom, odnosno 143 vrste proizvoda su opozvani i povučeni sa tržišta sa statusom trajne zabrane prometa, a za 16 vrsta proizvoda je izrečena mjera trenutnog uništenja proizvoda. Znači, neposredni rezultat aktivnosti tržišnog nadzora je upravo zaštita potrošača koja se obezbjeđuje stavljanjem opasnih proizvoda van njihovog dohvata.

U eri kompleksnih izazova sa kojima se danas suočava čitav svijet i spremnost suočavanja i nošenja sa ovim izazovima neophodno je kontuirano i konstantno jačanje kapaciteta institucionalnog okvira, edukacija privrednih subjekata sa najboljim praksama u opštim standardima razvijenih zemalja, kao i podizanje svijesti stanovništva kao potrošača i ukupne javnosti o zaštiti razmjene informacije u cilju najbolje zaštite samih njih.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:00:22)

Privedite kraju molim Vas, kolegice.

ANA NIKOLIĆ (22.06.18 12:00:24)

Hvala, predsjedniče. Još jedna rečenica.

Suština svih ovih izmjena, kao i zakona u cjelini jeste uspostavljanje efikasnog tržišnog nadzora, pri čemu on neće dovesti do stvaranja biznis barijere. Naprotiv, doprinijeće stvaranju dodatne pozitivne refleksije na potrošače, kao i na cjelokupan ambijent u sektoru čitave trgovine. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:00:41)

Hvala Vama.

Riječ ima poslanica Branka Bošnjak, a neka se pripremi poslanica Ljiljana Đurašković.

BRANKA BOŠNJAK (22.06.18 12:00:48)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Pa evo, poštovani građani, danas je pred nama Predlog zakona o izmjeni Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu. Što se tiče ove norme, ovo je potpuno ok. To je norma koja se usaglašava sa Evropskom unijom i ovo što oni od nas traže, ali prosto bih iskoristila priliku da malo popričamo o svemu tome šta se našem tržištu nalazi, a koliko inspekcijske službe i koliko uopšte vi koji biste trebali iz Vlade da vodite računa o tome zaista vodite, ili, bolje rečeno, ne vodite.

Pođite svi u bilo koji market pa ćete vidjeti, što me uvijek iznenađivalo, na svim proizvodima uvezenim toliko je ona deklaracija sitno napisana da vam nisu vam dovoljne naočare, no vam treba lupa da biste mogli da vidite sastav proizvoda, a da ne kažem što 90% proizvoda namjerno stave onu deklaraciju preko datuma do kad je istek tog proizvoda. Namjerno pričam o prehrambenim proizvodima zato što mislim da je to nešto što se najviše tiče naših građana. Nikad mi nije bilo jasno zbog čega se ne napravi da u radnjama imamo pored proizvoda makar onu deklaraciju napisanu normalnim slovima, pa ako ne može da se zalijepi na proizvodu, može da stoji negdje da bi oni mogli da pročitaju sastav. Dešavalo se, i to znam iz iskustva, na neke sastojke na koje su ljudi alergični da kupe, da oni ne pišu tamo, ali da u suštini nakon toga dobiju alergiju i ispostavi se da sadrži neki sastojak na koji su oni alergični. I kao što znate, ko posti, često može da kupi proizvode na kojima fino piše posno, a ustvari kad pogledate sastav proizvoda, vidite da to nije tačno.

Znači, imamo x nekih dezinformacija, a da ne pričamo o svim onim reklamama koje kada gledamo, a posebno se odnose na ova sredstva za higijenu, rekao bi čovjek - sa jednom kapljicom deterdženta ili nečega samo se opere, a svi znamo da to nije tačno. I hoću još da naglasim - mislim da inspekcijske službe, vi ćete vjerovatno reći da nema dovoljan broj inspektora, ali to je vaš problem što ne želite da ojačate te inspekcijske službe, ali one ne rade svoj posao kako treba. To građani odlično znaju koji idu u trgovinu i znaju i oni koji vide da se selektivno primjenjuje zavisno od trgovca do trgovca i kako se kažnjavaju. U suštini, sigurno postoji veliki stepen korupcije čim je nekome dozvoljeno neko nezakonito ponašanje, a kod drugih se inspekcija ne vadi. Kod nas se izgleda zakoni primjenjuju selektivno, kako prema kome - ako ćete nekoga da kaznite, onda primjenjujete zakon, a ako je neko ko je blizak vama, ne zalazite u te prodavnice, ni restorane, ni druge vrste objekata gdje se pružaju usluge građanima.

Čuli smo danas i prosto ne mogu da ne iskomentarišem - Kupujmo domaće. Naravno da se slažem sa tim i mislim da su još uvijek naši proizvodi kvalitetniji od mnogo toga što nam se servira iz drugih zemalja ovdje i da treba da i kroz tu dozu patriotizma, a i sigurna sam da su kvalitetniji proizvodi domaći, ali ja ne vidim da vi to zaista istinski radite. Evo primjer su ovi malinari u Bijelom Polju. Toboš štitite naše proizvođače. Kako ste ih zaštitili? Ne samo u Bijelom Polju, nego čitav taj region - Plav, Andrijevića. Prosuli su ljudi toliko malina uništili, bacili zbog toga što država ne vodi računa o tim proizvođačima. Ovdje više nakupci profitiraju nego proizvođači, a vi znate da je, recimo, u marketima, ja evo volim maline, znam da 1 i po do 2 eura košta onih ne znam koliko je 150-200 gr. Dozvolili ste to. Ja ne znam šta ćemo da štitimo ubrzo, proizvodnju ste potpuno uništili. Što se tiče prehrambene proizvodnje, prerade nema, gotovo da ne postoji. Zašto mi kao turistička destinacija imamo sjever Crne Gore, koji je bogat proizvodima tipa maline, šljive,

jabuke? Što ne napravimo da se proizvodi neki džem koji se povezuje sa /prekid/ da kupe i da na taj način zaštite te ljude? Prosto ne postoji volja - samo deklarativno ovdje čujemo, ali na terenu vidimo da je to potpuno druga priča. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:06:02)

Hvala Vama.
Komentar poslanik Rakočević.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (22.06.18 12:06:10)

Vrlo kratko.

Zahvaljujem kolegini Bošnjak što je pomenula malinare u Bijelom Polju. Imao sam samo potrebu da kratko prokomentarišem i kažem da su malinari samo nekoliko sati nakon svog protesta ipak napravili dogovor sa Opštinom Bijelo Polje, premda Opština Bijelo Polje uopšte nije bila zadužena za taj problem. Dakle, nakon što se u hladnjačama u Bijelom Polju i u Pljevljima skladišti određeni broj malina, one će se odvoziti u hladnjače VOLI-ja i Lakovića, tako da je gradonačelnik Bijelog Polja Smolović, naš bivši kolega poslanik, uspio da napravi dogovor, ponavljam iako to nije nadležnost Opštine Bijelo Polje. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:06:54)

Hvala Vam.
Izvolite, poslanice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (22.06.18 12:06:57)

Poslije dva dana je postignut neki dogovor. Prije toga je bačeno ili prosuto, uništena velika količina malina. Nudili su im 65 centi, a oni ispod 1,00 evra ili 1,10 ne mogu ni da ih proizvode. A u marketu, evo sam vam rekla, dođe do sedam evra kilogram malina. Zbog čega se tako odnosimo prema ljudima koji ulažu u svoj trud? Skoro je bila jedna emisija, gledala sam, gdje je čovjek, evo pričali smo prije neki dan o dijaspori, došao iz Njemačke i zasadio malinjak. On moli i apeluje da se napravi neka proizvodnja da ne bi ljudi odustajali. Znači, koga god mi i privučemo ovamo, on će odustati zbog toga što se ne vodi računa o tim stvarima, a ovamo samo se deklarativno priča. Evo juče ste zaplijenili, i hvalite se, meda i ostalih nekih proizvoda pored puta. Ja znam da je sigurno neka sirotinja. Ima tu i raznih, ali ima dosta i sirotinje koja ne može sve ovo da ispoštuje što vi tražite i prvo se svi osvrnemo na njih. Ja znam evo za ove izbore u Podgorici neki naši ljudi koji podržavaju Demokratski front kod njih se išlo i apelovalo se, ovaj put po Donjoj Gorici, neće im dati, inspekcija će im zabraniti da prodaju lubenice i ono povrće pored puta ako ne glasaju DPS ili makar ne izađu na izbore, samo da ne daju glas. Do te mjere se sve zloupotrebljava i do te mjere se ne vodi računa o ljudima i namjerno držite ovoliki broj ljudi u zoni siromaštva, da biste mogli da sa njima manipulišete. Nekima od njih znači i evro je mnogo dnevno, a vi trošite ko zna koliko i vaše porodice dnevno. Nije fer, a znam da se to namjerno radi. Jer, svaka diktatorska vlast voli da ima ogroman broj siromašnih da bi sa njima mogli lako ili jeftino proći i dobiti izbore. To radite. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:09:13)

Hvala.
Sada ima riječ poslanica Ljiljana Đurašković a neka se pripremi poslanik Predrag Sekulić.

On je posljednji prijavljeni diskutant po ovoj tački dnevnog reda. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (22.06.18 12:09:25)

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Uvažena ministricе, dame i gospodo, poštovani građani,

Razlog za donošenje zakona današnjeg je postizanje potpune usaglašenosti nacionalnog zakonodavstva sa Evropskom unijom, propisima Evropske unije i to je jedan od preduslova za zatvaranje pregovora u poglavlju 28 Zaštita potrošača i zdravlja.

Crna Gora je usvojila Zakon o zaštiti potrošača, usvojila je razne strategije i nacionalne programe zaštite potrošača i zdravlja, usvojila je Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda, kao i osnovni zakon o nadzoru proizvoda na tržištu. Međutim, iako je sve to usvojeno, krajem 2017. godine izvršenom kontrolom uvoznika, distributera i kontrolom maloprodaje utvrđeno je da je na crnogorsko tržište uvezeno preko 2.000 igračaka opasnih po zdravlje. Znači, neposredno pred novu godinu i božićne praznike, kada se spremaju dječiji paketići, uvežene su igračke koje sadrže hemikaliju ftalat, nađenu u plastičnim lutkama i ostalim igračkama.

Radi građana pojasniću da je ftalat hemikalija koja ima tksično dejstvo i to na jetru, bubrege i reproduktivni sistem. Nažalost, više od polovine ovih igračaka je već bilo kupljeno i našlo se kod naših mališana kada je spriječena dalja distribucija i prodaja. Najveći i najčešći opasni proizvodi na našem tržištu su: fenovi, grijalice, električne bušilice, dječje igračke, odjeća, obuća, čak i hodalice za bebe i ogradice za bebe, kao i tekstil.

Interesuje me koliko imamo na teritoriji Crne Gore tržišnih i drugih inspektora zaduženih za nadzor proizvoda i ko je zadužen da po povlačenju opasnih proizvoda sa tržišta odradi uništavanje istih proizvoda ili odredi način na koji će se proizvod učiniti neupotrebljivim da ne bi neko sve to lijepo prepakovao i ponovo vratio na tržište. Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:11:50)

Hvala Vam, poslanice Đurašković.

Da li kolege iz Vlade žele odgovor na ovo pitanje? Žele.

Izvolite, ministarko.

DRAGICA SEKULIĆ (22.06.18 12:12:02)

Konsultovala sam se sa kolegicom, možda ću pogriješiti u tačnom broju zato što nadzor nad tržištem ne vrši samo tržišna inspekcija nego u zavisnosti od toga koja od tih vrsta proizvoda koje ste napomenuli se tiče i metrološke inspekcije, i elektroenergetske inspekcije, i termoenergetske inspekcije, i tržišne inspekcije, čini mi se i inspekcije zdravlja i još nekoliko različitih inspekcija u okviru Uprave za inspeksijske poslove.

Prema, sad gruboj razmjeni podataka, mislim da se ovim bavi oko 50-ak inspektora u Crnoj Gori i njihova je obaveza da u skladu sa definisanom procedurom, opet u zavisnosti od toga kojeg se proizvoda tiče, organizuju uništavanje tih proizvoda.

Mi ovim zakonom propisujemo da se trajno ti proizvodi povuku sa tržišta. Kao što je i napomenula poslanica Nikolić u izlaganju, Crna Gora ima pristup brzom bazi podataka o tome koji se proizvodi prepoznaju kao nebezbedni na tržištu. Onog trenutka kad mi dobijemo informaciju da se na našem tržištu nalazi proizvod koji je u toj bazi koja se stalno ažurira, naši inspektori opet u zavisnosti od toga koji proizvod je u pitanju izlaze na lice mjesta i nalažu uništavanje, ali nije to obaveza fizički onoga kod koga se našlo. Njegova je finansijska obaveza, a postoji cijela procedura kako se određeni proizvodi uništavaju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:13:49)

Hvala Vam, ministarko.
Izvolite, poslanice Đurašković.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (22.06.18 12:13:54)

Uvažena ministarko,

Sve je to lijepo na papiru i na riječima, u praksi je sasvim drugačije.

Ima jedan problem, 50 inspektora je mali broj za cijelu Crnu Goru i za cijeli teritoriju Crne Gore. Znači, ti inspektori moraju da stignu od Ulcinja do Pljevalja. Najveći problem je što se radi selektivna kontrola prodavnica. To je problem. Nama se žale izvjesni vlasnici radnji, prodavnica, ne znam kako da ih nazovem, gdje ih ubi inspekcija, da su svakog dana skoro tu, a ima radnji u koje ne zakucaju ne pređu prag cijele godine. To je najveći problem kod nas. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:14:39)

Hvala i Vama.

Sada riječ ima poslanik Predrag Sekulić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (22.06.18 12:14:45)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Uvažena ministarko sa saradnicima, poštovane dame i gospodo, kolege i kolegice,

Još jedan u nizu zakona iz poglavlja 28 koji govori o usaglašavanju našeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije. Svega par članova izmjene i čini mi se da ne bi zavređivao ovoliku pažnju nas poslanika da se ne radi o nadzoru proizvoda na tržištu. Čini mi se da to jeste nešto za što smo svi mi zainteresovani, svako od nas pojedinačno i naše porodice.

Mislim da je ovo prilika da govorimo malo i o standardima Evropske unije. Moguće da sada, ako gledamo kroz ovaj zakon ili kroz neki drugi, možemo reći da su ti standardi dosta oštri, ali uz malo podsjećanje, najčešće kada govorimo o Evropskoj uniji, gledamo onaj politički dio ili gledamo ono što je pitanje tržišta radne snage ili nekih drugih stvari, a na ovo što je takođe standard Evropske unije malo obraćamo pažnju.

Naravno, posao Skupštine jeste da donosi zakone, da usaglašava zakone i na osnovu tih zakona državni organi rade posao. Znači, ako mi ne napravimo dobar zakon i ne usvojimo dobar zakon, teško da možemo da dođemo do dobrih standarda Evropske unije. Znači, ovo je ipak prvi korak. Lako ću se složiti sa mojim kolegama koji su dali konkretne podatke, kolegica Nikolić o tome koliko proizvoda je uništeno i na koji način se radi sa tim proizvodima koji su zabranjeni ili nijesu za tržište, a nađeni su negdje u prometu. Ali, teško se mogu složiti sa onima koji dosta paušalno govore o tome kako rade inspekcijski organi. Moguće da nekoga, uslovno govoreći, kako se to ovdje kaže, ubija inspekcija od stalnih dolazaka, ali čini mi se da je upravo posao inspekcije da kontroliše. A ako ta kontrola nađe neku negativnost, onda je normalno da se ti proizvodi povuku sa tržišta. Tako da čitava ova priča naših kolega, najčešće kolegica iz opozicije, ide negdje u susret jedno drugome. Znači imamo - previše inspekcijski organi kontrolišu, a sa druge strane dolazimo u situaciju da se kaže da nam se na tržištu nalaze svakakvi proizvodi. Čini mi se da tu moramo naći jednu određenu mjeru. Naravno, možemo razgovarati oko toga da li je 30 ili 50 inspektora dovoljno ili nije dovoljno za tržište Crne Gore, uz podsjećanje da kada su ljetnji mjeseci više tih inspektora se nalazi na primorju, jer dozvolićete da imamo toliko gostiju da ugostimo otprilike još dvije Crne Gore tokom ljetnjih mjeseci. Mislim da i mi moramo da imamo razumijevanja za ono što je rad inspekcijskih organa. Čini mi se da ako budemo mi ovdje iz ovog parlamenta podržali njihov rad na pravi način, i oni će biti efikasniji.

I ono što je najvažnije, evropski standard je i ovo - ako radite nešto što je suprotno sa zakonom, platićete cijenu koju je država propisala. A ako radite u skladu sa onim što je zakonski

propis, nemojte da se plašite inspekcija u bilo kojem obliku da one dolaze kod vas. I možemo da govorimo da li su loši ili dobri za tržište veliki trgovinski lanci, ali je činjenica da ti veliki trgovinski lanci obezbjeđuju najbolje uslove za čuvanje hrane. Znači, ti veliki trgovinski lanci obezbjeđuju najbolje uslove i za uslugu, a da ne govorim o tome da ipak imaju mogućnosti da te cijene budu niže nego što su u malim radnjama. Naravno, sa aspekta ekonomije i male radnje veoma doprinose ekonomiji Crne Gore i ne trebamo na njih zaboraviti. To su one naše male komšijske radnje koje u svakom slučaju u svakom društvu treba da postoje i da egzistiraju. Čini mi se da treba njima prepustiti njihove odnose na tržištu, a ni na koji način osporavati i favorizovati bilo jedne bilo druge.

U svakom slučaju, pohvale za Ministarstvo ekonomije, ovo je još jedan zakon koji ide u susret onome što su evropski standardi i mislim da je ovo dobra praksa. Govorim o ovome što Ministarstvo ekonomije radi sa poglavljem 28, a to je da idemo upravo onim tempom kojim ide Evropska unija kada je u pitanju usaglašavanje ovih zakona. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:19:05)

Hvala Vama, poslaniče Sekuliću.
Komentar poslanice Branke Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (22.06.18 12:19:12)

Nesporno je, niko nije protiv toga da ne postoje veliki marketi, znamo da je to nešto što svakako treba svakom društvu.

Ono što je negdje iritantno jeste što je više nego očigledno da oni u tim marketima mijenjaju onu deklaraciju, odnosno lijepe novi datum za istek važenja nekog proizvoda umjesto, kao u Evropskoj uniji što postoji da otprilike vide ti veliki marketi koji proizvod neće do kraja isteka roka važenja biti potrošen. Oni to daju recimo bankama hrane u velikim količinama koje one mogu da distribuiraju siromašnima i da to pred sami istek roka, jer će poslije ogromna sredstva da ulažu za uništavanje tih proizvoda. A naši neće, neće ni da budu humani ni solidarni, nego mijenjaju taj rok. Desi se da kupite neku čokoladu, otvorite, ona je potpuno bijela, posebno ako se radi o vrstama koje su nešto skuplje što imaju za dijabetičare ili sa stevijom, ono što je malo teže prodati, vidite da je promijenjen rok i to očigledno. Obratite pažnju pa vidite. Umjesto da se stimulišu oni na ovaj način ako je prije isteka roka da ne bi ogromna sredstva davali za uništavanje tih proizvoda, jer sigurno da daju prilično velika sredstva da se unište ti proizvodi, da ih oni distribuiraju, pomenula sambanke hrane zato što znam kako one funkcionišu u svijetu, ali mogu staračkom domu, negdje gdje može to brzo za par dana da se potroši a da je još uvijek u važećem roku. Znamo da i onih nekih 10, 15 dana do mjesec i nakon onoga roka obično svi proizvodi mogu da se koriste, a da ne utiču na zdravlje negativno.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:21:12)

Hvala Vam.
Odgovor na komentar poslanik Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (22.06.18 12:21:17)

Hvala, gospodine predsjedniče.

Uvažena kolegice Bošnjak, kada sam govorio o evropskim standardima, Vi ste dali dobru ideju za nešto što danas jeste evropski standard, da veliki trgovinski lanci kada se približi rok isteka tu hranu daruju ili recimo jednostavno da daruju ono što eventualno ne može da nađe kupca u jednom dužem periodu. Vjerujem da će naši trgovinski lanci upravo ponukani Vašom

idejom a i sa onim što je evropski standard to uraditi.

Sa druge strane, dozvolićete i par kritika na ono što Vi kritikujete. Kada pođete u bilo koju prodavnicu, valjda ćete pogledati taj datum isteka proizvoda i valjda ćete ako vidite da je taj datum istekao, da prijavite inspekciji. To je odgovorno ponašanje svakog potrošača. Valjda nećete dovesti u opasnost i svoj život, život svoje porodice, a da ne govorimo o životima drugih i zdravlju drugih ljudi koji takođe mogu da uzmu taj proizvod bez gledanja datuma isteka roka.

Dobro je kada govorimo o donošenju zakona da upozoravamo i na ono što je pitanje sprovođenja tih zakona u praksi. Sa druge strane, nije dobro da ovako paušalno ocjenjujemo sve ove stvari. Vjerujem da danas je mnogo manje tih proizvoda kojima je blizak istek roka, posebno ih je manje u prodavnicama velikim trgovinskim lancima zato što oni imaju ujednačenu temperaturu, vode računa o tim stvarima, njihov gubitak bi bio mnogo veći nego ovim malim našim komšijskim prodavnicama.

Još jedanput, dobro je što ste podsjetili i na ovaj evropski standard - da budemo društveno odgovorni, da za hranu kojoj ističe rok ne čekamo taj zadnji dan da je bacimo, nego da je poklonimo onima kojima je neophodna. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:23:04)

Hvala i Vama.

Poštovane kolege, iscrpili smo prijavljene diskutante.

Sada pitam da li želite završnu riječ. Želi ministarka.

Izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (22.06.18 12:23:15)

Da se zahvalim na vrlo konstruktivnoj diskusiji poslanika na ovu temu i na tome što ste saglasni da je ovu izmjenu dobro uraditi.

Ono što bih voljela da kažem je da se dosta toga čulo vezano za druge zakone, koji su u nadležnosti Ministarstva ekonomije i da su sve te sugestije uvijek dobrodošle. Imaćemo ih u vidu i uzeti u obzir prilikom unapređenja postojećeg Zakona o zaštiti potrošača i drugih zakona koji se bave zaštitom potrošača u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:23:53)

Hvala Vam.

Konstatujem da je pretres po ovoj tački završen. Naknadno ćemo se izjasniti.

Prelazimo na Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti odbrambene industrije.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Dragica Sekulić, ministarka ekonomije i Goran Šćepanović, generalni direktor Direktorata za multilateralnu i regionalnu trgovinsku saradnju i ekonomske onose sa inostranstvom.

Izvjestioci odbora su Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Dragutin Papović, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Da li želi predstavnik Vlade dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministarko.

DRAGICA SEKULIĆ (22.06.18 12:24:29)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvaženi predsjedniče, uvaženi poslanici,

Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti odbrambene industrije potpisan je u Ankari 17. novembra 2017. godine na IV sjednici Crnogorsko-turske mješovite komisije za ekonomsku saradnju. Potpisivanjem Sporazuma uspostavljen je institucionalni okvir saradnje u oblasti odbrambene industrije u području proizvodnje robe i usluga u sektoru odbrane, nabavke robe i usluga u sektoru odbrane, održavanje roba i usluga u sektoru odbrane, tehničke i logističke podrške.

Zakon o potvrđivanju Sporazuma o saradnji u oblasti odbrambene industrije je važna institucionalna osnova za razvoj industrijske proizvodnje koja se odnosi na oblast odbrane, čijim usvajanjem će se dati dodatni impuls unapređenju bilateralnih ekonomskih odnosa i doprinijeti razvoju saradnje u oblasti odbrambene industrije angažovanjem sopstvenih naučnih i tehničkih kapaciteta u oblasti vojne opreme i naoružanja.

Kao jedan od ključnih razloga za zaključivanje Sporazuma je omogućavanje izvoza specijalnih čelika na tursko tržište, čime će se podstaći bolja iskorišćenost kapaciteta Željezare. Takođe, navedenim zakonom će se uspostaviti uslovi za razvoj saradnje, naročito u oblasti zajedničkog istraživanja, razvoja proizvodnje i modernizacije alata i materijala za odbranu i vojnih sistema dvije države. Njime će se podstaći razmjena naučnih i tehničkih informacija, relevantnih dokumenata i informacija o standardima odbrambene industrije koje dvije države primjenjuju u svrhu obezbjeđivanja kvaliteta.

Usvajanje ovog zakona uticaće na podsticanje zaključivanja dodatnih sporazuma između odgovarajućih institucija u obje zemlje, s ciljem zajedničke proizvodnje i daljeg razvoja naoružanja, vojno-tehničke opreme i njihovih djelova.

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbjeđivati dodatna sredstva iz budžeta Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:26:31)

Hvala Vam, ministarko Sekulić.

Pitam izvjestioce odbora da li žele da uzmu riječ. Ne žele.

Sada otvaram diskusiju.

Na Kolegijumu smo imali zahtjev Demokratskog fronta da se njihov predstavnik obrati sa 10 minuta u uvodnom izlaganju. /Upadica/

To nije bio zahtjev, dogovorićemo se kasnije u toku diskusije.

Znači, ostali imaju po pet minuta. Nije diskriminacija, nego je takav zahtjev.

Dajem riječ prvo kolegi Strahinji Bulajiću. On će govoriti 10 minuta u ime kluba. Izvolite. Neka se pripremi poslanik Andrija Nikolić.

STRAHINJA BULAJIĆ (22.06.18 12:27:11)

Zahvaljujem.

Gospodine predsjedniče, uvaženi građani,

Prije svega, samo, gospođo Sekulić, u Željezari se više ne proizvode specijalni čelici, čisto radi informacije.

Dakle, izgleda da se pod terminom "odbrambena industrija" ne podrazumijeva samo privredna grana, uslovno rečeno, već sve vezano za pripreme za odbranu. Malo nelogično, tiče se materijalnih resursa. U poglavlju značenja izraza ovoga sporazuma nema objašnjenja šta je to odbrambena industrija, a čak se i razmjena tajnih podataka u ovom slučaju, u ovom sporazumu ubacuje u to, znači pod taj termin. Znači, imamo od razmjene tajnih podataka do specijalnih čelika koji se ne proizvode više u Nikšiću. Uobičajeno je da se koristi termin ako je u pitanju privredna grana, dakle vojna industrija ili namjenska industrija, ili kako već, ali dobro. Možda to iako zaista pomalo zbunjuje i nije previše važno - terminologija.

Drugo, mislim da Crna Gora ovakav sveobuhvatni sporazum nema ni sa jednom drugom zemljom, a kako stvari stoje evo imaće sa Turskom. Koliko znam, postoje neki sporazumi unutar NATO-a i parcijalno sa nekim zemljama, pa i Evropske unije, ali ovako sveobuhvatno kao sa

Turskom čini mi se ne. Postoji, prije sam spomenuo razmjena povjerljivih podataka između nekih zemalja i Crne Gore itd.

Sad mi nije jasno što baš sa Turskom, posebno ako su već i jedna i druga zemlja članice NATO-a. Pitam Vas da li je to možda i rezultat koaliranja Demokratske partije socijalista i Bošnjačke stranke. Dakle, predmet sporazuma je sve od razmjene povjerljivih podataka pa sve do uvoza oružja i nastupa prema trećim tržištima. To Crna Gora nema ni sa jednom drugom zemljom. Jasno je, Turska je veoma prisutna u Crnoj Gori. Pitam Vas opet da li je istina da su ili da su bili zainteresovani da kupe aerodrom u Beranama. Mislim na Tursku naravno. Da li je bilo nekih razgovora povodom toga? Znam da su htjeli da kupe vojni aerodrom kod Sjenice, ali izgleda da nešto nije išlo kako treba, pa se nakon toga, koliko sam ja upoznat, pojavilo tursko interesovanje za aerodrom u Beranama. Ali, o tome javnost skoro i da nije obaviještena. Kako god, u svakom slučaju, očigledna je namjera Turske da ima neki aerodrom u Sandžaku.

Treće, pretpostavljam da će, bar mi je tako logično, ova saradnja koju ne sumnjam da će parlamentarna većina izglasati, sa Turskom ići preko NATO. Logika mi tako nalaže, a to bi moglo da znači da će uglavnom sve poslove vezane za ovaj sporazum oko trgovine, naoružanja, nastupa prema trećim tržištima, itd. dobijati firme povezane sa Gulenom, a to opet bi moglo da znači da će sve to, moguće, kažem moguće, podrivati poziciju Erdogana, predsjednika Turske. Ne znam u kojoj su mjeri svjesni svega toga naši rođaci Bošnjaci, jer meni bi to moglo da liči na klasičnu zamku. Bože moj, možda nijesam u pravu, ali imam pravo da sumnjam. I dalje to neću analizirati.

Napominjem samo da je iz ovih klupa, dakle ovih ovdje klupa, već govoreno o velikom broju turskih firmi u Crnoj Gori i to baš Bulenovih ili povezanih sa njim. Ne treba mnogo praviti filozofije i govoriti o Turskoj, da je to velika zemlja u velikoj ekonomskoj i vojnoj ekspanziji, čija je vojska trenutno angažovana u Siriji i Iraku, a moglo bi se desiti i u još kojoj zemlji tu u okruženju. Svi se, mislim, sjećamo pokušaja svrgavanja Erdogana i po njihovim ocjenama Bulenovog angažovanja u svemu tome. Ukoliko ja ovo iole dobro sagledavam, pa recimo bude ovo tačno, tada bi posljedice mogle da budu jako zanimljive, da tako kažem. Mislim da se nikako ne treba previše, uslovno rečeno, zalijetati. Juče je kolega Ranko Krivokapić govorio nešto na temu veličine Crne Gore i njenog statusa u međunarodno-političkim i ekonomskim odnosima, i ja ću da potvrdim - ipak smo mi i suviše mali za mnoge stvari.

Ovakav sporazum je vrlo neobičan po mnogim pitanjima, a ja sam naveo samo nekoliko. I ovakav sporazum Crna Gora pravi sa Turskom, a sa druge strane uvodi tzv. sankcije Rusiji.

Napominjem samo četvrto, poštovane kolege i poštovani građani, još jednu stvar a za šta mislim da ima neke veze i sa ovim sporazumom. Ne zaboravimo delikatnost trenutka danas u Crnoj Gori i njenom okruženju. Neko se opasno igra sa ovim prostorom. Migranti sa Bliskog i Srednjeg istoka maršutom preko Albanije, uskoro stižu na granice Crne Gore. Oko 60 hiljada migranata se već nalazi u sjevernoj Grčkoj i koliko ja imam informacije pokreću se iz sjeverne Grčke prema Albaniji i Crnoj Gori. Šta mi imamo trenutno? Evropska unija više ne prihvata migrante, hrvatska vojska je izgleda već pojačala granicu prema Crnoj Gori. Da ne zaboravim, prije neki dan su i ministar unutrašnjih poslova Bosne i Hercegovine i predsjednik Republike Srpske Dodik rekli da nema kod njih ulaska migranata. Čini mi se da se nekako i suviše olako pristupa tom problemu, a lakoća prihvatanja uloge neodgovornog pred historijom i pred narodom je nepodnošljiva. Nikako da se sjetimo da Crna Gora ima svega 625.000 stanovnika i svega 13.800 kvadratnih kilometara površine i usput sa vrlo ograničenim resursima i usput sa veoma lošom socijalnom, ekonomskom, finansijskom i bezbjednosnom situacijom. A evo, povrhu svega toga ne samo Vlada, jer premijer je najavio neku karaulu za njih, premijer i Vlada Crne Gore prihvataju ulogu Crne Gore kao tampon zone, a iz Brisela stiže, jutros, sinoć, kad li, nije važno, obavještenje da je i dio opozicije, valjda u nekom samo nama svojstvenom maniru, prihvatio to isto. Odnosno, prihvatili su predlog premijera Markovića da Crna Gora izigrava, sa onom nepodnošljivom lakoćom neodgovornosti, tampon zonu prema Evropskoj uniji. Čini mi se da ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:37:11)

Kolega Bulajiću, privodite kraju.

STRAHINJA BULAJIĆ (22.06.18 12:37:14)

Samo da završim rečenicu. Čini mi se da je to i namijenjena uloga Crnoj Gori u tim evropskim planovima. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 12:37:23)

Hvala i Vama.

Sada riječ ima poslanik Andrija Nikolić, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.06.18 12:37:36)

Hvala, poštovani predsjedniče.

Uvaženi koleginice i kolege, poštovani građani Crne Gore, poštovana ministrice sa saradnicima,

Evo, razgovarali smo o ovoj temi upravo sa gospodinom Šćepanovićem na sjednici Odbora za međunarodne odnose i saglasili se da negdje po sadržaju, obimu i intenciji onoga što su izvozne potrebe Crne Gore, ovaj predlog sporazuma prevazilazi okvire onoga što su nadležnosti i ingerencije samog Ministarstva ekonomije. Čini mi se da u tom smislu ulazimo u rizik da budemo pomalo neodgovorni saopštavanjem procjena šta se krije iza ovog sporazuma, osim onog formalnog dijela i osim informacije sa kojom želim da upoznam crnogorsku javnost - da turska vojna industrija samo ove godine ulaže 10 milijardi dolara u svoje programe, što je najviše na evropskom tlu i samo po tom osnovu, da kažem, bio bi dovoljan razlog da postoji potreba za jednim takvim sporazumom koji treba da pospeši i crnogorsku proizvodnju a samim tim i izvozu politiku.

Kazali ste da se potvrđivanjem sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti odbrambene industrije omogućava dalji razvoj i proširivanje uzajamno korisne saradnje dvije države. Sporazum ima za cilj da razvija i jača saradnju u oblasti odbrambene idustrije i to u oblastima proizvodnje robe i usluga u sektoru odbrane, konkretno nabavke i održavanja roba i usluga u sektoru odbrane i tehničke i logističke podrške.

Kao jedan od ključnih razloga za usvajanje ovog zakona ističe se uspostavljanje uslova za razvoj naročito u oblasti zajedničkog istraživanja, razvoja proizvodnje i modernizacije alata i materijala, za odbranu vojnih sistema dvije države.

Sporazumom je definisano da je za ostvarenje ovih ciljeva nadležno Ministarstvo ekonomije sa crnogorske strane i Ministarstvo odbrane sa turske strane.

Ovaj zakon ne podrazumijeva samo saradnju u oblasti odbrambene industrije, već i u proizvodnji, te dodatno on predstavlja preduslov za omogućavanje izvoza specijalnih čelika iz Crne Gore u Tursku. Specijalni čelici, kao što znamo, spadaju u robu dvostruke namjene koji mogu da se koriste i u vojne svrhe.

Ono što je važno istaći jeste da u Turskoj nije dozvoljena proizvodnja specijalnih čelika, osim u njenim sopstvenim kompanijama, te će se na ovaj način omogućiti izvoz iz Crne Gore. Napomena da turska kompanija Toščelik, koja je vlasnik nikšičke Željezare, spada među 100 globalnih kompanija koje se ističu po proizvodnji čelika.

Turska kompanija Toščelik, odnosno nekadašnja kompanija Željezara, bila je poznata upravo po proizdonji specijalnog čelika. Toščelik u ovom trenutku proizvodi armaturno željezo za koje nijesu konkurentni na tržištu. Ono što je naša obaveza iz privatizacionog ugovora jeste da omogućimo izvoz specijalnih čelika prema Turskoj i očekujemo da to značajno utiče na rad Željezare Nikšić. Sporazum podrazumijeva osnivanje mješovite komisije čija će nadležnost biti određivanje i definisanje konkretnih oblasti i saradnje, izbor projekata, razmjena informacija, nadzor nad realizacijom projekata, ali i više od toga. Želi se podstaći međusobna saradnja u

odbrambenoj industriji kroz jačanje saradnje institucija i pravnih lica uspostavljanjem novih i jačanjem postojećih poslovnih kontakata u ovoj oblasti.

Crna Gora i Republika Turska imaju izvanrednu saradnju koja se prvenstveno ogleda kroz Sporazum o slobodnoj trgovini, Sporazum o ekonomskoj saradnji u oblasti odbrane, kao i kroz okvirni sporazum o saradnji u vojnim oblastima obuke, tehnike i nauke. U širem smislu, potvrđivanje ovog sporazuma treba posmatrati i kroz kontekst potvrđivanja sjevernoatlanskog ugovora, to jest dokumenta na osnovu kojeg je Crna Gora postala formalna članica NATO saveza, činjenicom da on prevazilazi, kao što smo kazali, okvire proizvodnje, što jeste negdje direktna veza u odnosu na saradnju u oblasti odbrambene industrije za koju je nadležno upravo Ministarstvo odbrane Crne Gore.

U tom smislu informisani smo od gospodina Šćepanovića da će u ovom predstojećem periodu Ministarstvo odbrane uzeti posebne obaveze u pogledu ovog sporazuma sa Turskom. Smatram da će potvrđivanje ovog sporazuma imati značajan uticaj na jačanje bilateralne saradnje u oblasti odbrambene industrije koja se ogleda u spremnosti naših odbrambenih snaga na saradnju, zajedničke vježbe i intenzivnu komunikaciju sa našim NATO saveznicima. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 12:42:36)

Zahvaljujem poslaniku Andriji Nikoliću.

Slaven Radunović, komentar na izlaganje gospodina Nikolića.

SLAVEN RADUNOVIĆ (22.06.18 12:42:49)

Gospodine Nikoliću, nisam ja ni sumnjao da ćete, ne mislim lično na Vas nego uopšte na DPS, naći neke ovako slatke riječi kojima ćete da podržite usvajanje ovog sporazuma, pa ste vi izgovorili čuvenu cifru 10 milijardi dolara, treba da se tresu noge svima u Crnoj Gori kad pomisle koliko će para da uđe u Crnu Goru. Naravno, nemamo mi da ponudimo ni avione, ni borna kola, ni ništa Turcima, što oni već nemaju.

A priča o specijalnim čelicima koji su zabranjeni da se proizvode u Turskoj, moram da priznam da je to vrlo intrigantna izjava i da ću je provjeriti čim se ovo završi. /Upadica/ A ok, svejedno. U svakom slučaju, Nikšić, kako rekoše moje kolege koji se bolje u to razumiju, više nema uslova da proizvodi specijalne čelike, tako da je pitanje uopšte koliko je sve što ste pomenuli u tom smislu bilo tačno.

Šta stoji iza ovoga? Iza ovoga stoji jedna činjenica koja treba da se sakrije, a koja je mnogo jasnija našim građanima. Zamislite moj ili Vaš pradjed sad da se probudi iz sna 100 godina i da mu kažu kako Crna Gora potpisuje sporazume o naoružanju s Turskom, a kako uvodi sankcije Rusiji. E vi ste uspjeli ovih zadnjih 10-20 godina da preskočimo onih 80 gdje se to polako išlo u sličnom pravcu, ali ovih zadnjih 20 godina da potpuno obrnete sve što je tradicija i istorija Crne Gore.

Sada je potpuno normalno, to je u okviru NATO-a, pa ćemo mi da sarađujemo sa Turskom, pa ćemo mi onda malo da prihvatimo neke obaveze za koje smo govorili da neće. Pominju se već i NATO baze, jedan od projekata je inače i ovaj da se Crnoj Gori, uzeću jedan grub izraz, uvale emigranti. Iz kojeg razloga to kažem? Vi znate kad se emigrant iz tog regiona gdje između ostalog i Turska ratuje, prijavi negdje a poslije toga više ne može da ide dalje u druge zemlje, vraća se u zemlju gdje je bio prijavljen. To znači - doći će oni nama svi u Crnu Goru. Naravno, ako se zadržalo malo u Crnoj Gori, vidjeće da to nije mjesto gdje bi oni željeli da ostanu pa će pobjeći glavom bez obzira. To je jedino u što se nadam.

Ono što mene posebno brine, vidio sam da ste dobili konkurenciju u utrkivanju kad je povlađivanje tuđim interesima u pitanju u vidu nekih mojih kolega iz opozicije, tako da oni danas nude Crnu Goru možda i brutalnije nego vi međunarodnoj zajednici, pokazujući da su spremni više da saviju kičmu od vas ne bi li se više svadjeli međunarodnoj zajednici i ne bi li bili izabrani za njihove miljenike. Oni bi da skidaju žicu sa karaule koju je zamislio gospodin Marković i da nam se

emigranti super ovdje osjećaju. Mi nemamo ništa protiv toga da ti dijelom nesrećni ljudi koji dolaze iz političkih razloga i bezbjednosnih, nađu negdje uhljebljenje, ali Crna Gora zaista ne može da bude mjesto za njih. Jer, kao što vidite, ni u Crnoj Gori Crnogorci, državljani Crne Gore ne mogu da žive s mirom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 12:46:31)

Kad bi striktno tumačili da li ste malo pričali van teme, vjerovatno bi mogli da ... Izvolite. Gospodin Nikolić.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.06.18 12:46:41)

Hvala, potpredsjedniče.

Gospodine Radunoviću, bez namjere da ovo shvatite maliciozno, reći ću Vam sljedeće: ljudi koji žive u prošlosti, čini mi se, da ne razumiju politiku na pravi način i da ne razumiju budućnost na pravi način. Tako da nas imaginacija šta bi pomislio vaš ili moj ded o tome da Crna Gora sklapa sporazume sa Turskom, vraća samo u prošlost. Okreće nas unazad i ne dozvoljava nam da gledamo naprijed. Prema tome, čini mi se da u tom smislu Crna Gora treba da saraduje sa svima sa kojima je moguće saradivati. Dakle, sa onim državama koje žele da saraduju sa nama, mi ćemo saradivati i mi ćemo biti otvoreni.

Oni koji žele da kreiraju naše nacionalne interese umjesto nas samih, to nećemo naravno dozvoliti, jer imamo autonomnu unutrašnju i spoljnu politiku i odgovornu vladajuću koaliciju koja brine o interesima Crne Gore. Pomalo me ova Vaša priča podsjeća na onu čuvenu zabrinutost o stranim investitorima u Crnoj Gori, pa i u odnosu na one domaće, gdje smo, Bože moj, bili zabrinuti da li će Kombinat aluminijuma Podgorica opstati ukoliko dođe neki domaći investitor i očuva 500 radnih mjesta, ili ukoliko Željezara Nikšić sačuva proizvodnju pa izvozila čelike u Tursku ili u neku drugu zemlju, svejedno - na Istoku ili na Zapadu. Kombinat aluminijuma je opstao, ima 500 radnih mjesta zahvaljujući potentnom investitoru kojega smo obezbijedili iz Crne Gore, koji je, na prigovore o kredibilitetu koji dolaze sa vaše strane, odgovorio decidno da sve što nađete u nelegalnom poslovanju Kombinata aluminijuma Podgorica i kompanije Uniprom - jedan jedini euro biće u stanju da vam prepíše svu imovinu sopstvene kompanije. Da li je problem danas što Željezara Nikšić radi? Da li je problem što je vlasnik Tosijali grupa i što Tosijali grupa isplaćuje plate Nikšićanima, odnosno ljudima koji su zaposleni u toj fabrici? /Upadica/

Gospodine Radunoviću, očigledno ne razumijemo na isti način ono što su potrebe očuvanja proizvodnje u Crnoj Gori. Hvala, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 12:49:19)

Zahvaljujem poslaniku Nikoliću. Iz opozicije sada je prijavljena Branka Bošnjak, ne vidim je tu. Poslije nje Jovan Vučurović, nije tu, Marina Jočić. Koča Pavlović se prijavio naknadno. Izaberite Marina Jočić ili Koča Pavlović. Koča Pavlović. Dogovor na Kolegijumu je da se prije početka rasprave napravi lista, pa vas molim da to poštujemo, ali se dešavaju normalno propusti. To prihvatamo kao što vidite i u ovom konkretnom slučaju.

Koča Pavlović se naknadno prijavio. Njegove kolege iz Poslaničkog kluba Demokratskog fronta predložili su da on bude sljedeći govornik. Izvolite, dajem Vam riječ.

KOČA PAVLOVIĆ (22.06.18 12:50:03)

Poštovane građanke i građani Crne Gore,
Ja moram odmah na početku da kažem da govorim kao Crnogorac, pripadnik ove grupacije

kjih ima 250.000 u ovoj državi, kao neko ko nema rezervnu državu, neku drugu matičnu državu i tako dalje. 250.000 nas je u Crnoj Gori mi jesmo većina ili većinska, da kažem, populacija u Crnoj Gori, ali u svakoj regionalnoj priči mi smo jedna mala zajednica koja je veoma sklona nestanku i upravo zato bismo morali da budemo vrlo mudri, vrlo oprezni kada su pitanju i strane investicije u Crnu Goru, i strani uticaji u Crnoj Gori, i regionalna pitanja, i posebno globalna pitanja. Nijesam nikakav paranoik, niti sam nekakav posebni poklonik teorije zavjera, ali mislim da zaista ovo, recimo, pitanje uspostavljanja specijalnoga odnosa sa Turskom, pogotovo u oblasti razmjene bezbjednosnih informacija jedino od svih članica NATO saveza u kojoj je i Crna Gora sad imamo potrebu sa njima posebno to da kažem ovog ugovora, sporazuma privrednoga istovremeno i to se plasira. Prosto to budi u meni, mislim da mi nećete zamjeriti, upravo taj oprez o kome sam govorio i mislim da bi trebalo nadležne službe da je sreće da se pozabave time činjenicom da je u zadnjih par mjeseci više hiljada turskih firmi registrovano u Crnoj Gori, da imamo jedan veliki broj izvjesno ekonomski neodrživih investicija i da se pozabave onim što se u kuloarima priča. Da je jedan veliki broj firmi radi u Crnoj Gori djelimično sponzorisan od strane turske Vlade. Ima li istine u tome, nema li - ja ne znam i nijesam pozvan da to provjeravam. Ali, jesu državne službe crnogorske, Agencija za nacionalnu bezbjednost bi trebala da prestane da prati mene i moje kolege iz Demokratskog fronta, da nas prisluškuje i da nas tretira kao neprijatelje države, a da se malo pozabavi time. Ima li istine u tome da su ti projekti subvencionirani od strane Vlade i da zato opstaju kao ekonomski neodrživi projekti, da se radi o jednom turskom državnom projektu - to bi moralo da se vidi.

Trenutno, poštovane građanke i građani Crne Gore, najgorljivije pitanje u cijeloj Evropi, pitanje koje bukvalno dovodi Evropu pred slom je pitanje emigranata, koje smo pomenuli, moji prethodnici su o tome govorili. Juče je evropski komesar Grk Andropulos ili Avramopulos govorio i upotrijebio jedan izraz i rekao: "Mi nećemo dozvoliti formiranje gvantanama, evropskog gvantanama."

Poštovane građanke i građani Crne Gore, imamo jedan ozboljan bezbjedonosni problem, a taj problem proizilazi iz činjenice da je naš premijer pod uticajem toga svoga interesa da po svaku cijenu dobije međunarodnu podršku iz Brisela za opstanak na vlasti, za održavanje vlasti u Crnoj Gori, prihvatio ono što nije htjela da prihvati Albanija. Albanija nije prihvatila da prihvati na svoju teritoriju i registruje te emigrante koji se trenutno nalaze u Grčkoj. Zašto je prihvatio gospodin Marković pod pritiskom premijera austrijskog Kurca, a nije prihvatila Albanija? Mi se nalazimo u jednoj situaciji koja je potencijalno opasna, a to je situacija da postoje interesi Evrope koja većinski ne želi te emigrante na svojoj teritoriji. Postoji opasnost da nas pretvore u evropski gvantanamo i veliko je pitanje zašto je gospodin Marković to prihvatio, a još veće pitanje zašto je dio opozicije to prihvatio. Sada se oni natječu sa gospodinom Markovićem ko će da bude kooperativniji, ili, što bi Slavko Perović svojevremeno rekao, ko će dublje da se zavuče u južni dio leđa nekoga Hana, ili nekoga Junkera, ili nekoga Kurca, da bi dobio podršku i da bi ih ti iz Brisela postavili na vlast. Pa ova Crna Gora jeste rezultat zajedničkog rada ovoga režima i Brisela. Ova situacija u Crnoj Gori je zajednički rezultat rada ovoga režima i Brisela koji je svo vrijeme podržavao i potencirao priču o stabilokratiji. To je interes bio Brisela. I sada odjednom se u opozicij pojavljuje neko ko pokušava sa jednim beskrajno kooperativnim režimom, da ne kažem neku drugu kvalifikaciju, da se natječe u kooperativnosti.

Ja bih molio gospodina Abazovića ako želi nešto da uradi za Crnu Goru, kao patriota, neka razgovara sa svojim prijateljem i sunarodnikom iz Albanije da oni prihvate te izbjeglice, a ne mi. 10.000 izbjeglica u Crnoj Gori je na nivou 2% populacije. To je kao što ima Njemačka 2% populacije. Oni su tamo ozbiljan bezbjednosni problem. 10.000 izbjeglica u Crnoj Gori napraviće haos u Crnoj Gori. Haos.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 12:56:10)

Uvaženi poslaniče, na dnevnom redu je Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti obrambene industrije.

Uvaženi građani, procijenite da li je poslanik pričao u skladu sa zadatom temom. Iako sam po Poslovniku imao pravo da utičem na te stvari, zbog dobrog ambijenta ovdje pokušavamo da

ovako radimo. Ja vas molim zbilja da svako prilagodi svoju diskusiju u skladu sa ovim. Komentar na izlaganje ima poslanik Krivokapić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (22.06.18 12:56:50)

Naš nadležni odbor je bio Odbor za međunarodne odnose. Tema je značajna, više nije toliko oponiranje koliko je pokušaj da tražimo zajedničke odgovore, a, kao i obično, Parlament služi tome da tražimo zajedničke odgovore gdje god možemo.

Koliko je to sve relativno postalo, čuli smo priču o Turskoj, udaljavanje od Rusije, približavanje Turskoj. Mislim da je, ispratio sam do devet a možda sam prešao i do 11 - bio broj susreta u prošloj godini između predsjednika Erdogana i predsjednika Putina. Jedanaest susreta ili devet u jednoj godini između dva državnika ne postoji nigdje drugo na svjetskoj političkoj sceni. Ako tome dodamo da je Turska kupila SS 400, znači posljednju verziju najboljih balističkih projektila odbrambenih, nijesu samo protivvazdušni nego imaju i druge svrhe, onda će vam biti jasno kako je relativno to da smo se približili Turskoj a odmakli od Rusije. Može biti da smo se primakli i Rusiji i Turskoj, ako gledamo ono što znamo na javnoj sceni. Postoji nešto i van javne scene, ali svi smo ovo vidjeli na javnoj sceni, frekvenciju dva velika državnika. Sa tom frekvencom pokazuju da ti odnosi idu ubrzano. Ako znamo da je Balkan mjesto susretanja očigledno velikih politika, ako je migrantska politika velika politika, a ona čak može preći u seobu naroda a ne samo u migrantsku krizu, a mi na Balkanu u onome što bi Kisindžer rekao prije desetak godina - disorder - u neredu, sa režimima koji su dominantno regija autokrata. Čitav Balkan je manje-više regija autokrata, pa je jasno koliko je ovo sve složeno. Ali, evo da relaksiram ovaj minut sa istorijskim iskustvom. Ministar će se sjetiti da je to bilo 1955. godine, vojni sporazum sličnih karakteristika je sklopila Grčka, Turska i Jugoslavija. I to je bilo prije nego što su oni stupili u NATO. Tada je Tito imao dovoljno kapaciteta da spoji Grčku i Tursku koje su bile u poluratom stanju oko ostrva i imale su vojni sporazum koji je iznenadio tada i NATO. To je šest godina poslije formiranja NATO-a i razigravale su se i tada na Balkanu čudne strateške igre. Sada kada se ove distance gledamo da je Tito okupio Grčku i Tursku djeluje prilično čudno, ali jeste. Mi kao mali narod, i to je poenta komentara, moramo dobro šesti i promišljati naše državne interese. Politika ovog tipa i ovih problema nije politika godine, nego politika decenije kada računati stižu tragično poslije više godina /prekid/ nepovratno moraju platiti i to znače velike destabilizacije ili stabilizacije - zavisi koliko ste mudru politiku uspjeli da vodite. Zato služi Parlament i zato služi državno rukovodstvo - da promisli politike koje se ne mjere u kešu, nego se mjere istorijski.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:00:12)

Da bih ravnomjerno rasporedio prijavljene između pozicije i opozicije, sad dajem riječ Jovanu Vučuroviću. Poslije toga neka se pripreme Predrag Sekulić, Marina Jočić, pa Filip Vuković. U međuvremenu komentar.

KOČA PAVLOVIĆ (22.06.18 13:00:47)

Gospodine Krivokapiću, ja nemam niti ambiciju, a mislim da nemam ni kapaciteta da se uplićem u ove velike globalne analize političkih procesa. Vi ste mirili Ukrajinu, ja nijesam, a niti imam ambiciju to da radim. Ne bih osvrtao na ovo što ste govorili oko toga koji politički afinitet ima ova saradnja sa Turskom, da li je proruski ili proamerički, pronađeno ili anti NATO. Ne bih se u to petljao, ali se slažem oko jedne stvari i nije mi baš lako da se sa Vama složim u političkom smislu. To je da je neophodan nacionalni konsenzus u Crnoj Gori u ovome Parlamentu. Ja sam prije neki dan apelovao upravo u tom pravcu. Kada su u pitanju prijetnje od kojih može da nestane Crna Gora - ovo jeste prijetnja koja može da ugrozi Crnu Goru kao državu. Dakle i u identitetskom

smislu i u bezbjednosnom smislu što je najvažnije.

Dakle, gospodin Marković je pod pritiskom austrijskog premijera Kurca prihvatio u suštini jednu inicijativu koja je inicijativa višegradske grupe, a koja čak nije prihvaćena ni od strane Evropske komisije. Ja kada sam govorio o tome da je ovaj grčki komesar, juče govoreći o problemu emigrantskom, govorio o tome da oni ne prihvataju evropski gvantanamo i gvantanamo kao ideju, on je ustvari govorio o tome da ne prihvataju ideju koju predlaže višegradska grupa - a gospodin Marković je prihvatio. Ono što je tragično i opasno za Crnu Goru jeste da se sada u opoziciji pojavljuje prvi put ja da znam jedan dio opozicije koji ozbiljno pokazuje ambiciju da se sa ovim beskrajno poslušničkim režimom natječe u uvlačenju u južni dio leđa nekoga iz Brisela ili nekoga iz Vašingtona. I očigledno je, gospodine Krivokapiću, da taj dio opozicije ima ambiciju da zauzme ono mjesto u vlasti koje ste vi imali i da bude upravo to - nekakav korektor, da Brisel ima daljinski upravljač u Vladi Crne Gore, nekoj hipotetičkoj Vladi koju bi trebao Duško Marković sa njima da napravi i da preko toga daljinskoga upravlja sa tom Vladom, kao što je svojevremeno Vašington upravljao sa onim vladama u kojima ste vi sjedeli. E ja mislim da je to u ovome trenutku jedan veleizdajnički čin, jer se Crna Gora nalazi pred jednim zaista ozbiljnim izazovom. Dakle, ta priča o toj karauli je jedna šuplja priča. Kakva karaula u kojoj može da stane 100 - 200 ljudi? 60.000 emigranata se nalazi u Grčkoj i oni će biti upućeni ovim /prekid/ Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:03:53)

Uvaženi građani, i pored zahtjeva i potrebe da se držimo dnevnog reda, opet ste čuli da nam to teško ide.

Dajem riječ Jovanu Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (22.06.18 13:04:05)

Ja bih postavio pitanje zašto se baš sa Turskom potpisuje sporazum o jednoj ovako osjetljivoj temi. Da li je taj stepen povjerenja između EU vlasti i Turske baš toliko porastao u posljednje vrijeme i kakav to interes Crna Gora može imati od ovakvog jednog sporazuma koji se tiče vojne saradnje i odbrambenih sporazuma? Ja možda nemam tako proširene vidike za ovakve oblike saradnje kao vi iz vladajuće većine, možda zato ne mogu da shvatim njegovu potrebu prave sporazumi sa ovom državom u oblasti, pazite, odbrambene industrije. Dakle, meni je jasno da ova vlast pokušava iz temelja da pomjeri Crnu Goru i njenu duhovnu i istorijsku vertikalnu i zato dok se produbljuje saradnja sa Turskom, sa druge strane se zavode sankcije Rusiji koja je, ruku na srce, naš istorijski saveznik. Je li Turska taj civilizacijski krug o kome voli da priča Milo Đukanović, a kome stremi Crna Gora koja se pod ovom vlašću odrekla same sebe? Dakle, da napustimo svoje iskrene saveznike bez kojih možda i ne bi bilo Crne Gore kroz istoriju, to moramo da priznamo, a da u oblasti odbrambene industrije sarađujemo sa onima koji nam nikad nijesu bili saveznici.

Dakle, ovdje striktno govorim o ovoj vojnoj saradnji i odbrambenoj. Takva podanička i marionetska politika je veoma opasna za Crnu Goru. Ona je anticnogorska, jer se samo slijepo slijede interesi nekih međunarodnih centara moći, kao što ovih dana gospodin Duško Marković pokušava da nam na leđa natovari na hiljade migranata samo zato što to odgovara tim centrima moći, odgovara Sorošu, odgovara njegovim ekspoziturama u Crnoj Gori, a vidimo i ovim političkim beskičmenjacima Bečiću, Abazoviću i ostalima iz takozvane koalicije za 21. vijek, to sam danas pročitao. Oni očigledno pripremaju neku vrstu saveza sa Duškom Markovićem. Preko migranata će početi očigledno njihova bliža saradnja. Koji su to interesi koji nas u oblasti koja se tiče vojske može vezati sa Turskom, osim što su režimi diktatorski?

Zaista ovaj primjer navodne saradnje otkriva ustvari svo licemerje i suštinu jedne organizacije agresivnog vojnog pakta kakav je NATO. Oni pričaju o vladavini prava, puna su im usta demokratije, slobodnih izbora, standarda, govorim o NATO-u, a članice su joj zemlje koje imaju nedemokratske režime poput Turske i Crne Gore. Ja sam vjerovatno nešto propustio što se tiče ove vojne odbrambene industrije u Crnoj Gori očigledno. Žao mi je što nije tu gospodin

Bošković da me podučí, da nam održi jedan kraći kurs o vojnoj i odbrambenoj industriji u Crnoj Gori, da li se tu možda radi o onoj čuvenoj fabrici oružja iz Mojkovca za koju niko ne zna ni ko je drži, ni šta se dešava, ni šta ona izvozi, koja je vječno obavijena nekom misterijom. Ili, da mi možda ne znamo, grupe stručnjaka iz Crne Gore proizvode djelove za neki nosač aviona ili za F-16 ili za neki novi F-117 pošto su onaj povukli iz upotrebe Amerikanci kada smo ga srušili 1999. godine, tokom herojske odbrane naše zemlje od NATO-a, a i Turske između ostalog. U konačnom, ja sam uvijek za saradnju i sa istokom i sa zapadom, ali da ta saradnja bude na principima partnerstva a ne da se ponašamo kao marionete prema bilo kome, a naročito prema Turskoj da ne obrazlažem zbog čega. Držimo se ipak tradicionalnih partnerstava kada je u pitanju ova oblast o kojoj danas raspravljamo.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:09:11)

Ja sam dao prednost poslanicima iz opozicije zbog toga što za jedno pola sata ministrica bi trebala da ide na put, pa će je zamijeniti njeni saradnici. Zamoliću je za jedno pola sata da odgovori na komentare.

Predrag Sekulić po redosljedu. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (22.06.18 13:09:40)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažena gospođo ministarko sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege,

U pitanju je tehnički zakon, 19 tačaka, mislim da su naše kolege iz opozicije zaista mogle da ulože taj napor da pročitaju i da vide da se ne radi ni o kakvom zakonu, odnosno sporazumu koji bi na bilo koji način majorizovao bilo koju stranu. Ja zaista ne mislim da smo mi na bio koji način ovim sporazumom oštećeni od strane Turske, niti da je Turska oštećena od strane Crne Gore. Radi se o sporazumu ravnopravnih partnera. Naravno, ako smo principijelni i da kažemo da nećemo sa Turcima potpisujemo sporazum o odbrani, ajde da budemo principijelni pa da kažemo da nećemo na našem primorju turiste iz Njemačke i iz Italije, recimo. Ali, da idemo toliko apsurdno u komentar svega onoga što se čulo danas zaista sve pohvale iz prostog razloga što smo pored jednog renomiranog turskog investitora u Željezari Nikšić sada otišli korak naprijed, iz prostog razloga što Toščelik sada radi ono što su predlagale naše kolege iz opozicije. Zvuči malo nevjerovatno, ali dozvolite samo da objasnim. Znači, naše kolege iz opozicije stalno su govorili o tome da osim primarne prerade aluminijuma, ili recimo čelika moramo da gradimo i fabrike koji bi išle dalje u preradu tih proizvoda. Ovaj sporazum omogućuje dalju preradu čelika koji se proizvodi u Nikšiću. Naravno, što se tiče vrste čelika, a to možete da izguglate, postoje razne podjele od hemijskog sastava do načina na koji se čelici prave. Ovim sporazumom se omogućava korak dalje, da se proizvode polufabrikanti, da se proizvode alati i sve što je potrebno vojnoj industriji u Turskoj, a Toščelik saraduje već sa vojnom industrijom u Turskoj. Naravno ovaj sporazum obezbjeđuje i tajnost određenih podataka, načina na koji se nešto proizvodi, da ne govorim o svim djelovima koji se koriste za proizvodnju u vojnoj industriji. Tu nema ničega spornog, niti može bilo čega spornog biti. Znači, sporazum je apsolutno javan, svaki sporazum između dvije države koji potpisuje Crna Gora po Ustavu se ratifikuje u ovom Parlamentu i nemamo ničega spornog u samom ugovoru.

Govorilo se, između ostalog, o tradicionalnim našim partnerima. Crna Gora nije opstala na ovom kršu ni zbog jednog partnera, nego je opstala prije svega zbog Crnogorki ili Crnogoraca koji su je branili. Tu nemamo nikakvu dilemu.

Da li je neko poslao žita ili kašetu ordenja, to je drugo pitanje, ali isto tako dozvolićete da smo mi ti našim tradicionalnim partnerima dali doprinos i to mnogo skuplji u krvi i u crnogorskim glavama. Ali, to nije tema za ovu raspravu. Čini mi se da bi previše otišli daleko. Naravno, ima i ta priča o migrantima. Iako nije striktno vezano za ovaj dio, dozvolićete da kažem da je Turska izuzetno humano postupila, na granici sa Irakom postoji čitavi grad od dva i po, tri miliona stanovnika gdje se nalaze izbjeglice.

Grčka je takođe otvorila svoja vrata i tamo postoje migrantski centri. Ja sam imao prilike da ih obiđem kao član parlamentarne Skupštine Savjeta Evrope. Nijednog migranta nećete čuti da je njegov cilj Crna Gora, ili da mu je cilj da ostane u Grčkoj. Njihov cilje je, prije svega, Zapadna Evropa. Dozvolićete, smatram da ukoliko jesmo dio Evrope, ukoliko zaista smatramo da Crna Gora treba da bude dio i da dijeli viziju modernog svijeta, onda moramo tako i da se ponašamo, bez obzira da li su u pitanju izbjeglice sa Istoka ili sa Zapada, bez obzira da li su izbjeglice iz nekada naše zajedničke bivše domovine, ili su izbjeglice koje dolaze sa Bliskog Istoka. Čini mi se da tu negdje treba povući znak jednakosti.

Još jedan detalj da ne ostanem nedorečen, jer je ovdje provučena i teza da neko nešto radi da bi se svidio Briselu i da bi ostao na vlasti. Čini mi se da je to osnovna greška vaše politike. Ni Demokratska partija socijalista, niti Crna Gora ne rade ništa zbog Brisela, nego zbog svojih građana. Ne postavlja niko iz Brisela vlast u Crnoj Gori, nego ih postavljaju građani Crne Gore na demokratskim izborima. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:14:21)

Komentar poslanik Pavlović. Ja bih zamolio poslanike Demokratskog fronta da govore kad uzmu riječ. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (22.06.18 13:14:35)

Gospodine Sekuliću, drago mi je da smo se sad složili da je Crna Gora opstala zahvaljujući činjenici kroz vrijeme, kroz ove vjekove, oslanjanja na sopstvene snage - u se i svoje kljuse - što bi rekli. Nije opstajala zato što se njena vlast iz sve snage uvlačila napolju bilo kome i očekivala da će zahvaljujući toj podršci opstati na vlasti. Postojala je svijest o nečemu što je nacionalni interes i na bazi toga nacionalnog interesa je pravljen nacionalni koncenzus. Nije Crna Gora petsto godina imala plodne bilateralne diplomatske odnose sa Turskom, nego je ratovala, kako Vi rekoste, i skidale su se glave. Da Vas podsjetim da je ovdje do nedavno sjedio jedan naš kolega koji je svojevremeno ovdje dočekaao, kao čelnik Parlamenta, jednoga turskoga predsjednika Parlamenta. Tada je rekao: "Crna Gora je imala petsto godina plodne diplomatske multilateralne saradnje sa Turskom."

Molim vas, drago mi je da se slažemo da je to najobičnija glupost bila kao što je glupost bila nazivati onoga ko je sam sebe tako nazivao i ostao u istoriji poznat kao osvajač, odjednom ga nazivati zakonodavac, jer je on to ustvari onako civilizacijski došao pa nas je kopirao pet vjekova.

U svakom slučaju, gospodine Sekuliću, drago mi je što ste se osvrnuli na pitanje izbjeglica, to jest emigranata. Pitanje emigranata je pitanje koje je ogromni izazov za malu Crnu Goru, a posebno za nas Crnogorce u Crnoj Gori, jer, kao što znate, svi ovi ostali u Crnoj Gori etnički pripadnici imaju neke svoje rezervne države. Mi je nemamo, a samo nas je 250.000. Prema tome, ja apelujem još jednom na sve u Crnoj Gori da se ozbiljno pozabavimo time. Nije danas bez veze - vanredni, hitni, krizni samit Evropske unije o tome na vrhu. Prema tome, ovdje se radi o jednoj ideji pravljanja platformi za ukrcaj u Africi tih izbjeglica i za iskrcaj, to jest o pravljenju, da citiram evropskog komesara za izbjeglice - o pravljenju evropskog gvantanama. Evropski gvantanamo je nešto što je možda namijenjeno Crnoj Gori i onaj, da ponovim, ko pristaje na to, bilo da je gospodin Marković, bilo da su Abazović i Bečić, izdajnici su Crne Gore.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:17:35)

Predrag Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (22.06.18 13:17:42)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi kolega Pavloviću, moram da budem iskren da ste puno toga rekli i da mi je teško, ne znam odakle da počnem.

Što se tiče naših odnosa sa Turskom, znamo svi o istoriji, o tradiciji, ja bih iskoristio jednu drugu rečenicu koju sam takođe čuo na jednom sastanku visokih crnogorskih zvaničnika sa turskim zvaničnicima: Crna Gora je bila velika zato što je imala velikog protivnika. Znače, Otomanska imperija u to vrijeme zaista je bila velika vojna sila, a i veoma društveno uređena država. Ali, to je neko drugo pitanje i za to ne treba uzimati vrijeme u crnogorskom Parlamentu. U svakom slučaju, ne mislim ako su naši preci ratovali sa Turcima, da treba da mi nastavimo taj rat. Uostalom, podsjećam vas da smo mi Crnogorci objavili rat Japanu kada je Rusija ušla, naš tradicionalni partner, u rat sa Japanom mi smo potrčali da objavimo rat. Tako da ne mislim da sve ono što je bilo u prošlosti treba kopirati. Sad su ipak neka druga vremena. Ali ono što čini mi se jeste greška koju vi ponavljate kao i vaše kolege iz opozicije jeste da ovaj ugovor nije ugovor ravnopravnih partnera. Ne, pročitajte ga. Ako nađete jedan zarez, jednu zapetu gdje Crna Gora ima više obaveza od Turske /upadica/

Molim vas. Nije ovo nikakav vazalni ili bilo kakav drugi odnos sa Turskom. Naprotiv, mislim da je dobro što u XXI vijeku kao ravnopravni partneri, a ako hoćete da kažem i korak dalje, kao ravnopravne članice NATO-a potpisujemo jedan ovakav ugovor.

Što se tiče migrantske krize, dozvolićete da taj izazov traje već nekoliko godina u Evropi. Nije to od juče, možemo govoriti da je migrantska kriza počela već početkom arapskog proljeća. Ali i to što je Evropa još uvijek nije našla prave odgovore na izazove migrantske krize je drugo pitanje. Znači, vjerujem da niko u Crnoj Gori neće povući ni jedan potez koji je protiv interesa Crne Gore, posebno to neće uraditi Vlada Crne Gore, a ako hoćete i direktnu adresu, posebno to neće uraditi Demokratska partija socijalista. Vjerujem da ćemo svi zajedno biti svjedoci partnerskog odnosa sa Evropskom unijom kad je u pitanju rješavanje migrantske krize. Ta migrantska kriza na ovim prostorima neće donijeti nikakva loša rješenja koja bi na bilo koji način mogla ugroziti interese Crne Gore. I samo da ne zaboravimo - devedesetih godina svaki peti građanin kojeg ste sreli na ulicama Crne Gore bio je izbjeglica sa prostora bivše nam zajedničke nam domovine. Vjerujem da to dovoljno govori o kapacitetu ili srcu građana Crne Gore ili Crne Gore. Naravno, ne želim da pravim paralelu sa ljudima koji dolaze sa Bliskog Istoka, ali vjerujte mi da ono što je govorio Marko Miljanov - "Otvori vrata za onoga koji bježi, zatvori za onim ko ga ćera", dovoljno govori i o Crnoj Gori i o Crnogorcima.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:20:46)

Zahvaljujem.

Predlažem da sada damo riječ Marini Jočić, a poslije toga ministrica Seklulić. Izvolite.

MARINA JOČIĆ (22.06.18 13:21:04)

Poštovani građani, kao što vidite danas treba da potvrdimo Sporazum Crne Gore i Turske o saradnji u oblasti odbrambene industrije.

Prvo pitanje koje se nameće jeste koji je naš interes u tome. Kao što smo čuli u obrazloženju, to je ekonomska saradnja. Vrlo je neobična ta ekonomska saradnja s obzirom na disproporciju dvije države - Crne Gore i Turske, a osim toga imamo iskustva u saradnji sa ovom državom. Treba li da podsjećam na uslove rada u Toščeliku gdje je bilo teških povreda, gdje se ljudi ne plaćaju kako treba, gdje umjesto nekoliko hiljada radnika, radi par desetina radnika itd.

Takođe, imamo iskustva sa Vladinom ili nevladinom agencijom TIKa koja investira u Crnu Goru, ne znam pod kojim uslovima i kako, radi navodno humane akcije, ali smo svjedoci da je prva stvar koja je bila kada su krenuli da renoviraju Urgentni centar Crne Gore krenuli su da skinu bakrorez Kosovke djevojke koja je tu stajala od samog osnivanja, odnosno izgradnje tog Kliničkog centra. To su dosta neprijatna iskustva koja nas upozoravaju na ovaj vid saradnje. Ako se svemu ovome doda činjenica da na stotine firmi turskih državljana prvenstveno na primorju se osniva u

zadnjih godinu, dvije, dovodi nas do zaključka da ovdje na neki način pokušava da se vrati dominacija Turske kao nekada što je bila, a to nije bilo tako davno - prije stotinak godina.

Dok uporno istrajavamo na sankcijama Rusiji, mi smo odlučili da naši prijatelji i naši najvažniji saradnici budu Turci. Neko će možda reći, a čini mi se da je gospodin Krivokapić nešto pomenuo u tom smislu, da Turska i Rusija sarađuju vojno. Naravno da sarađuju i to uopšte nije sporno. Međutim, ne može se ta saradnja uporediti sa saradnjom Crne Gore. Rusija ima 150 miliona stanovnika, a Crna Gora, kao što rekoh, koliko jedan Niš. Uticaj na Rusiju i na Crnu Goru ne mogu biti isti i to moramo da imamo u vidu.

Dolaskom ovih turskih kompanija koje sam pomenula i novih koji se najavljuju naravno da se pretpostavlja da će sa njima doći i porodice i na taj način ugroziti nacionalnu strukturu Crne Gore. Sve ovo možda ne bi bilo opasno za bezbjednost Crne Gore ako bismo isključili najavljen dolazak migranata sa Bliskog Istoka. Crna Gora sa 600.000 stanovnika ako ih uopšte toliko ima, nikad ne znamo da li govorimo o biračkom spisku ili zvaničnim podacima, dolazi u jednu veliku opasnost da se poremeti nacionalna ravnoteža i sve to liči na jedan inžinjeriing. Svjedoci smo da su sve zemlje Evropske unije i na kraju po osnovu tog pitanja se i formiraju vlade u Evropskoj uniji, donijele odluku da ne prihvataju migrante. Najnovija vlada Italije čak je striktno zabranila pristajanje brodova sa emigrantima. Mi smo se našli u situaciji da dolaze migranti u jednu zemlju zato što smo samo mi pristali - Bosna i Hercegovina najavljuje izvođenje vojske na granice Bosne i Hercegovine da spriječi dalji odlazak migranata. Dogovor nijesu prihvatili ni Albanija ni Grčka. Znači, svim migrantima treba zadnja odrednica da im bude Crna Gora. Kako će sve to na nas da utiče, ja upozoravam Vladu da obrati pažnju, da se ne bismo jednog jutra probudili u nekoj tuđoj državi.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:26:00)

I dalje ne uspijevam da obezbijedim da se govori baš na zadatu temu.

Izvolite. Ministrica Sekulić.

Komentar ima Radule Novović. Izvinite, nijesam vidio na ekranu.

RADULE NOVOVIĆ (22.06.18 13:26:23)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Prosto sam htio prokomentarisati još jednu tezu koja se danas plasira od strane od kolega iz Fronta, a to je teza o migrantima, odnosno o nezbjednosti naše države.

Ova teza se ponavlja već nekoliko dana u toku ovog zasijedanja i vjerujem da su građani shvatili ovu igru, odnosno shvatili su o čemu se radi. Lično podozrijevam da se radi o nečemu sasvim drugom i namjerno se ova priča o političkoj nestabilnosti i migrantima i narušenoj bezbjednosti građana plasira na početku turističke sezone kako bi se strani turisti odvratili od dolaska u Crnu Goru.

Naravno, na ovu priču će se narednih dana, to je pravilo već nekoliko godina, nadovezati članci nekih medija iz okruženja, pišući kako nije pametno da se dolazi u Crnu Goru. Ovo se ponavlja iz godine u godinu. Srećom sve manje građana iz drugih država vjeruje u ovo, a sve više njih dolazi u Crnu Goru. Dokaz za to je što iz godine u godinu bilježimo sve veći broj turista iz zemalja okruženja. Svidjalo se to nekome ili ne, činjenica da je naša zemlja članica NATO-a opredjeljuje mnoge ljude i one koji ne dolaze iz zemalja članica NATO-a, jer su svjesni da samim članstvom ta zemlja, u ovom slučaju Crna Gora, zadovoljava sve bezbjednosne kriterijume. Dakle, nasuprot nekim kolegama, ja ću poručiti svim dobronamjernim ljudima da dođu u Crnu Goru, da uživaju u njoj osjećajući se potpuno bezbjedno, usuđujem se reći - mnogi od njih bezbjednije nego u zemljama iz kojih dolaze. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:28:20)

Zahvaljujem.

MARINA JOČIĆ (22.06.18 13:28:24)

Slušajući ovaj komentar imam osjećaj da je sinoć negdje oko sedam uveče neko dodao taj komentar napisan uvaženom kolegi da ga pročista danas, jer nikakve apsolutno veze nema sa onim što sam ja govorila.

Pričanje o turizmu je toliko ispod časti za ovako veliku temu koja se tiče opstanka Crne Gore da jednostavno nemam komentara. Kako možete da kažete da neko iz opozicije ne želi da dođu turisti ovdje kad svi mi zajedno od tog turizma u velikoj mjeri živimo? Hoćete li vi da nas proglasite neprijateljem države zato što mi ukazujemo na probleme koji su od životnog značaja za Crnu Goru? Mislim da stvarno nema smisla i nemojte da se time služite jer to udarac ispod pojasa na koji ustvari ne treba ni odgovarati. Hvala.

DRAGICA SEKULIĆ (22.06.18 13:29:19)

Pokušaću da dam malo šira objašnjenja u odnosu na svoje uvodno izlaganje, jer očigledno nisam dovoljno dala podataka kroz samo uvodno izlaganje.

Ovo je Sporazum o saradnji u oblasti odbrambene industrije, ovo nije vojni sporazum i zato sam danas ja tu, a ne ministar odbrane. Željezara u Nikšiću ima mogućnost da proizvodi specijalne čelike, ali ih ne proizvodi zato što nema tržište. Toščelik je našao mogućnost da specijalne čelike plasira na tržište Turske i jedini razlog zašto se /prekid/ i zašto smo mi potpisali ovaj sporazum je zato što je specijalni čelik roba dvostruke namjene koja se može koristiti u odbrambenoj industriji. Prema turskom zakonu, ne može se uvoziti u Tursku roba dvostruke namjene koja se može koristiti u svrhe odbrambene industrije bez potpisanog međudržavnog sporazuma. Dakle, mi bismo imali pravo da izvozimo specijalne čelike u Tursku bez ovog sporazuma, ali Turska ne bi imala pravo da ih uvozi u Tursku bez sporazuma. Jedini razlog zašto smo morali ovo da uradimo je zbog pravila u vezi protoka robe dvostruke namjene a specijalni čelici to jesu.

Tako da je razlog donošenja ovog sporazuma razlog, razmatranja ove teme na mješovitoj komisiji između Crne Gore i Turske jedini razlog je mogućnost proširenja proizvodnje u nikšićkoj Željezari i mogućnost plasmana njihovih proizvoda na tržište Turske. Svaka država koja bude imala ovakvu potrebu i potrebu za uvozom specijalnih čelika iz Željezare može imati apsolutno isti tretman ukoliko joj je potrebno da ima ovakav sporazum sa Crnom Gorom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:31:24)

Zahvaljujem.
Strahinja Bulajić.

STRAHINJA BULAJIĆ (22.06.18 13:31:48)

Gospođo Sekulić, malo je čudno da toliko uporno insistirate na tim specijalnim čelicima. Morate da shvatite - nema uslova u Željezari Nikšić da se proizvode specijalni čelici. Ja ne znam šta Vam je. Postoje neki čelici ali to nijesu specijalni. Specijalni su nešto drugo. Evo imamo i stručnjake i profesore metalurgije i magistre metalurgije pa pitajte njih. Dakle, Vaše uporno insistiranje da je sporazum nešto vezan posebno za specijalne čelike - to ne stoji. Suština je - gulenisti upravljaju Crnom Gorom, Turci gulenisti upravljaju Crnom Gorom iz njihovog aspekta, naravno ne upravljaju čitavom Crnom Gorom. Ovaj sporazum se odnosi na njih i ako naši rođaci Bošnjaci ne shvataju da je u pitanju zamka, ja tu ne mogu ništa. Radi se o podrivanju Erdogana.

To je suština, nemojte da učestvujete u tome. Pustite specijalne čelike, biće ih ako ih bude.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:32:54)

Ako bih želio da poštujem pravila sad bi komentar imala i ministrica, ali zbog toga što želimo u jednom dobrom duhu vodimo sjednicu, predlažem da damo još poslanici Jočić. Na taj način da aktivno učešće uzmu i kolege iz ministarstva da ministrica završava svoje već preuzete obaveze. Ona je trebala prije nekoliko dana da bude na dnevnom redu.

Odustajete? Hvala.

Možete.

BRANKO RADULOVIĆ (22.06.18 13:33:40)

Gospodine potpredsjedniče, zbog istine, zbog svega, zbog toga što sam redovni profesor, ovakvu neistinu čuti - mislio sam da razgovaram sa Vama, da Vam kažem da to nema nikakve veze.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:33:51)

Poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (22.06.18 13:33:55)

Ministrice, ostanite tu. Rekli ste veliku, veliku neistinu. Ja sam kada su dolazili ti ljudi koji su stručnjaci iz šavnih i bešavnih cijevi a ne proizvodnje čelika rekao da je to laž, 200 - 300 hiljada tona. Dje su? Pričate i branite. Nemojte to da pričate. Ovo je istina.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:34:22)

Ovo je potpuno van pravila. Pokušali smo da isključimo mikrofona, nijesamo uspješni. Prelazimo dalje.

Sljedeći prijavljeni diskutant je, kao što sam najavio, Filip Vuković.

FILIP VUKOVIĆ (22.06.18 13:34:47)

Poštovane kolege, potpredsjedniče, ministarka je otišla na put,

Ja ću pročitati prvo naslov teme da bi se vratili sa migranata, sa tehnologije, metalurgije, na ono što je tema ove tačke današnjeg dnevnog reda. Znači, razmatranje Prijedloga zakona o potvrđivanju Sporazuma između vlada Crne Gore i Turske o saradnji u oblasti odbrambene industrije - i to u oblastima proizvodnje, robe i usluga u sektoru odbrane. Kojih roba, čuli smo od ministarke da se misli na čelik. Znači, u Nikšiću se proizvode i mogu da se proizvode čelici i Nikšić je čeličana, a ne željezara. Suština pravljenja te industije je bila upravo proizvodnja čelika koji su se u najvećem dijelu koristili u tadašnjoj vojnoj industriji jugoslovenskih fabrika. S obzirom da je sad vlasnik Željezare Toščelik, firma koja je specijalizovana za proizvodnju čelika, i ako ne postoji neka linija koja je u stanju da može da proizvodi specijalne čelike. Specijalni čelici su, koliko ja znam, legirani i visokolegirani čelici. Znači ukoliko može da se proizvede bilo kakav čelik ugljenični, čak i onaj /prekid/ 05-45 negarantovanog hemijskog sastava, odnosno najmanje zatezne čvrstine svim tehnološkim procesima i dodavanjem legirajućih elemenata mogu da se naprave visokolegirani čelici, tj. specijalni čelici.

Da li ova firma koja sad radi, kakva je sad tehnologija, naravno da to ne znam, ali s obzirom da je inicijativa potekla od njih da se potpiše sporazum koji će sadržati mogućnost da se radi na proizvodnji roba, koju mi to robu možemo da proizvedemo za tursko tržište ako je već nemamo. Znači, radi se očito o nekoj vrsti gvožđa, čelik je gvožđe koje ima sadržaj uljenika ispod 1,7%.

Nabavka robe, znači neko će tu robu nabavljati. Ko će je nabavljati, opet vjerovatno neka turska industrija iz sektora odbrane i održavanje roba i usluga - zna se na šta se misli. Znači, ovdje imamo partnerstvo sa državom koja ima 80 miliona stanovnika naspram naših 600 hiljada, 725 000 km² naših 13, pored ekonomskih interesa koje svakako imamo, veći interes je besplatno dobijanje znanja i iskustva iz nekih oblasti koje mi očito nemamo i ono što smo imali odavno nemamo. Znanje i iskustvo su važni koliko i prirodni resurs ili bilo koji industrijski resurs - u ovom slučaju mi imamo Željezaru. S obzirom da se otkupljuje staro gvožđe ili se uvozi staro gvožđe pa se pretapa u ovo, s obzirom da je električna energija skoro ista kao svugdje u Evropi, cijena kilovat sata, odnosno bar u ovom dijelu Evrope, znači ta fabrika može sad da se montira negdje drugo ili da se napravi i da se, niti mi imamo, niti je to namijenjeno da od rude proizvodi gvožđe nego od već proizvedenog starog gvožđa, isključivo pomoću električne energije se proizvedu razne vrste čelika.

Sunovrat Željezare nikšićke je počeo kad je počelo da im bude primarno liveno gvožđe, odnosno građevinsko gvožđe. Tada je počelo poniranje tog ekonomskog giganta za crnogorske prilike je bio ekonomski gigant, ali on nikada nije bio namijenjen da skupom električnom energijom i skupim otpadnim gvoždem proizvodi nešto što je nus proizvod u Smederevu, Zenici ili nekim drugim pravim željezarama. Znači, sporazum u svakom slučaju treba da imponuje i da bude nešto što je afirmativno za Crnu Goru kao državu, za našu industriju, za našu politiku posebno spoljnu politiku. Sve ostalo je manipulacija i sve ostalo je nebitno u ovom trenutku za ovu tačku dnevnog reda. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (22.06.18 13:39:35)

Zahvaljujem poslaniku Vukoviću. Vidim na ekranu da se javio poslanik Vučinić. Poslanice Raduloviću, dozvolite drugim poslanicima da govore.

Na ovaj način Vas upozoravamo da ne ometate rad Skupštine.
Riječ ima Janko Vučinić.

JANKO VUČINIĆ (22.06.18 13:40:08)

Ja sam se javio da iskomentarišem prethodnu diskusiju. Ovdje je bilo riječi mnogo o tome šta proizvodi Željezara, bilo je riječi od gospodina Nikolića da ona proizvodi armaturno gvožđe. Ne proizvodi armaturni čelik zbog toga što je turski vlasnik sasjekao postrojenje koje je proizvodilo armaturni čelik i njega više ne postoji. U pravu ste, gospodine Vukoviću, da Željezara može proizvoditi specijalne čelike, da ona ima postrojenje, da radi i čeličana i radi kovačnica, to su dva pogona koja su ostala od velike Željezare, ali je stvar u tome što sadašnji vlasnik ili ne zna ili ne umije da nađe tržište. Mislim da to što nema proizvodnje specijalnih čelika u onom obimu koji je trebao da bude je, prije svega, neznanje i danas Željezara radi na izdisaju, jer radi sa velikim škartom u proizvodnji.

Kada je Željezara prodata, bilo je rečeno da će ona da proizvodi 400 hiljada tona specijalnih čelika, da će da zapošljava 500 radnika i da će promet da bude 500 miliona evra. Međutim, danas od toga nema ništa. Željezara ima jedva 150, 200 radnika, a mjesečna proizvodnja je oko dvije hiljade tona i od toga je pola škarta.

Što se tiče ovoga sporazuma, ja ne vjerujem kad se sklopi taj sporazum da ćemo mi imati koristi, a ovdje sam u Parlamentu nekoliko puta pričao kako smo mi, što se tiče Željezare, u toj ekonomskoj razmjeni prošli prilikom prodaje Željezare. Znači, mi smo od turske kompanije kupili peć koja je koštala građane Crne Gore preko 30 miliona evra. Šta se dogodilo onda? Kad je Željezara ušla u stečaj, poslije smo tu peć zajedno sa cjelokupnom Željezarom prodali za svega 15 miliona evra. Evo, vidite kako je ta bila razmjena sa turskom državom i svima treba da bude

jasno zašto Turska ima tako razvijenu ekonomiju, a zašto smo mi na samom dnu što se tiče ekonomskog i privrednog razvoja i što se tiče proizvodnje čelika, koja je nekad bila naša uzdanica i lokomotiva privrednog razvoja u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:42:51)

Imamo dva prijavljena poslanika. Filip Vuković, pravo na komentar, a daje mi signal iz poslaničkog kluba za repliku u skladu sa članom 101.

Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ (22.06.18 13:43:00)

Komentar je bio na moje izlaganje. Želim samo da kažem nešto, naravno, da nemam komentar na kolegino izlaganje. S obzirom da je Vaša uža specijalnost metalurgija, ne pada mi na pamet uopšte da polemishem ni sa Vama ni sa, koliko ja znam, vi u klubu imate četiri metalurga, je li tako? Inženjera metalurgije? Pa dobro i Vi ste inženjer. /Upadica/ I ja sam doktor tehničkih nauka ali sam inženjer. Znači, /upadica/ ne razumijem na koji dio studija mislite - osnovne, postdiplomske ili doktorske. To je potpuno nevažno. Vi ste imali visok prosjek pa niko nije htio da Vam dođe na odbranu diplomskog zato što ste bili, ono što kažu, štreber. Sve desetke i ne družite se ni sa kim. Ja sam, za razliku do Vas, u to vrijeme studirao i fakultet, i život, i sve ostalo. To je velik razlika zato ste Vi i završili kao inženjer u politici cio život, a ja sam imao priliku i šansu koju mislim da sam iskoristio u realnom sektoru ono što sam učio i studirao - kad već pričate. Vjerovatno da ste imali manji prosjek, možda biste i Vi doktorirali, nego ste se umorili na osnovnim studijama.

Da se vratimo na metalurgiju i čelik. Uvažavajući sve ovo što ste Vi rekli, ako Toščelik ima namjeru, a po ovom sporazumu reklo bi se da ima, postoji mogućnost da će oni tehnološki obnoviti ili renovirati ili ponovo napraviti neku liniju koja će proizvoditi te čelike koji su potrebni odbrambenoj industriji Turske, a uopšte gvožđe i trgovinski sporazumi i svi nesporezumi i prije Prvog svjetskog rata a i sada je na pomolu vrlo veliki nesporezum na berzama i na trgovini sa gvoždem, a čelik je isto gvožđe. Nama opet je ovo neka mala šansa da igramo kakvu takvu ulogu u tom važnom segmentu svjetske ekonomije, proizvodnji gvožđa, tj. čelika. Toliko, hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:45:38)

Samo jedan komentar.

Ako bismo onako striktno poštovali član 101, gospodin Nikolić ima pravo da traži pravo na riječ, ali da bismo ipak bili onako efikasni, ja kao neko iz istog poslaničkog kluba zamolio bih ga da odustane i da damo sljedećem diskutantu. Iako ste prozvani po imenu, ipak nije bilo u nekom posebnom negativnom kontekstu. Čini mi se da rezultat koji smo imali juče na Kologijumu daje rezultate.

Gospodin Nikolić insistira na tome i dajemo mu ne tri minuta koliko mu je pravo, nego izvolite minut. Imate pravo i nema drugog nego da se pridržavam pravilnika.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.06.18 13:46:37)

Dobro, potpredsjedniče, hvala.

Samo jedna rečenica, biće mi potrebno mnogo manje od minuta u pogledu dodatnog pojašnjenja, jer sam utiska da me kolega Vučinić nije najbolje razumio.

Govorio sam o armaturnim željezima za koje Željezara, odnosno Toščelik više nije

konkurentan na tržištu. Dakle, to je bila decidno izgovorena rečenica. Prema tome, Vi ste u pravu i Vaše objašnjenje je u tom smislu bilo potpuno suvišno.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:47:09)

Sljedeći prijavljeni je Goran Danilović.

GORAN DANILOVIĆ (22.06.18 13:47:17)

Uvaženi građani, kolegice i kolege, gospodine Gvozdenoviću, predstavnici ministarstva, Ja ću malo postavljati i pitanja uz, naravno, još jedno izvinjenje da eventualno nijesam uspio da čujem uvodnu riječ, ali držim da sam godinama radeći u Parlamentu, posebno u ovoj oblasti, pa i u odborima koji su matični za ovaj sporazum mnogo čega naučio i čuo, pa samim tim imam i dileme koje želim da podijelim zajedno sa vama. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti odbrambene industrije potpisuju predstavnik ministarstva Turske, Ministarstva odbrane i naše Ministarstvo ekonomije. Hoćete li mi objasniti zašto?

Ovdje se radi i o tajnosti dokumenata. Precizirali ste, Turci su prihvatili naše stepene tajnosti. U članu 1- proizvodnja robe i usluga u sektoru odbrane, nabavka robe i usluga u sektoru odbrane, održavanje robe i usluga u sektoru odbrane, tehnička i logistička podrška, a potpisuje Ministarstvo ekonomije. Mislim da je ljudima jasno o čemu se radi. Mi nažalost, moju veliku, a vjerujem i vašu, nemamo mnogo čega da ponudimo u tom sektoru ni kad je u pitanju logistika, ni kad je u pitanju proizvodnja, niti imamo iskustvo ako ne mislite na možda fabriku munijacije "Tara". Ne bih ta iskustva dijelio sa strancima. Dakle, uvažena gospodo, hoću da mi objasnite ko se dosjetio da u ime Vlade Crne Gore ovo potpiše Ministarstvo ekonomije. Ni u jednom od članova nema decidno upisano šta konkretno, kao da se ne radi o zakonu, nego se radi o nečemu što javnost nikako ne smije da zna. Ako hoćete da nam objasnite šta konkretno treba da se proizvodi, onda bi trebalo možda zatvoriti sjednicu Parlamenta za javnost pa da nam vi sve to lijepo ispričate. Mi imamo pravo da pristupimo tajnim podacima iz bilo koje oblasti, nadležnosti poslanika, odnosno matičnih odbora. Ja nemam pojma o čemu se ovdje radi.

Mogu li da Vas pitam još nešto, mada nijeste kompetentni sagovornici, jer vi ovdje predstavljate Ministarstvo ekonomije? Koliko je ovakvih sporazuma bilateralnih Turska potpisala sa drugim članicama NATO pakta? 'Ajte da se odvažim zbog javnosti, pa da kažem nijedan. Turska je najmnogobrojnija u vojničkom smislu, druga članica NATO-a iza Sjedinjenih Američkih Država. Volio bih da mi kažete u kojoj to oblasti odbrane je Turska originalna i proizvodi nešto što bi moglo u Crnoj Gori da se proizvodi pošto smo već konstatovali da mi nemamo neki kapacitet ni tradiciju? Koja je to oblast, u kojem sektoru odbrane? Pa maloprije je ovdje neko rekao da su njihovi, prevashodno vojni resursi, odbrambeni kapaciteti kupljeni od strane Sjedinjenih Američkih Država i u posljednje vrijeme od strane Rusije. Volio bih da mi objasnite čemu sporazum samo sa nama?

Nemam ja ništa protiv moći Turske. Zaslužila je jedna ekonomska sila u ekspanziji, imam protiv Erdogana, jer mi liči na svakog diktatora. Takav sam po svojoj prirodi, može neko da mi zamjeri ili ne, ali stvar je jasna. Crna Gora bi trebala da drži malo do sebe i do svog dostojanstva. Zbog čega ovakav tajnovit, a nepotrebno tajnovit, sporazum, doslovce je o vojno-tehničkoj saradnji a da ne znamo ko čega. On jeste da se ponaša kao domaćin na Balkanu, čak i u Srbiji, u Bosni i Hercegovini, ali kad pokuša malo dalje od Balkana, onda mu kažu da nije demokrata, da tako ne može, masovno kršenje ljudskih prava. Vojska Republike Turske je sklona državnim udarima. Trenutno je vjerovatno više od tri hiljade oficira i podoficira u zatvorima. Volio bih da se o tome vodilo računa i volio bih da je ovdje danas predstavnik Ministarstva odbrane Republike Crne Gore ili Crne Gore, kako god hoćete, da nam objasni o čemu se konkretno radi. Da li je ovo ustvari namjera da se Željezara /prekid/ ili danas Toščelik iz Nikšića u proizvodnom smislu zaposli drugačije? Hoćete li da napravite sporazum o saradnji na osnovu kojega se u Željezari Nikšić mogu proizvoditi djelovi, mogu proizvoditi možda i cijeli segmenti za određena vojna sredstva koja

će potom biti vraćana u Tursku, jer je, vjerovali ili ne, proizvodnja u Nikšiću za njih jeftinija nego u Turskoj koja je inače jeftina? Ubijeđen sam da se radi o tome, da više nećemo imati ni armaturno ni nearmaturno željezo, nego proizvodnju djelova za vojnu opremu ili djelove vojne opreme Republike Turske.

Ako mi ne odgovorite ni na jedno od postavljenih pitanja, a posebno na ono ključno - koliko je ovakvih bilateralnih sporazuma potpisalo Ministarstvo odbrane Republike Turske sa zemljama članicama NATO-a, onda ću cijeniti da Vi niste kompetentni, da /prekid/ nemamo ministra odbrane, jer ako je igdje morao biti potpis Ministarstva odbrane i sektora iz Ministarstva odbrane, onda je na ovakvom dokumentu. Ovdje se radi o saradnji dvije vojske ili dvije države iz oblasti odbrane, a kod nas potpisuje predstavnik Ministarstva ekonomije. Nadam se da ću ipak dobiti odgovor.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:53:32)

Po prijavljenim diskutantima red je sljedeći: Branko Radulović, Andrija Mandić i Miloš Nikolić.

Dajem riječ Branku Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (22.06.18 13:53:56)

Mogao bih ovu tešku priču početi sa jednom crnogorskom krilaticom - Crna Goro, kukala ti majka, na što si spala. Onda da napravim dramsku pauzu pa da se uhvatite na nešto drugo. Ne. Prije svega zbog toga kvaliteta budućih navodnih partnera. Da je ovo bilo negdje 80-ih godina, u potpunosti bih građane Crne Gore razumio, jer je SFRJ, a i Crna Gora bila izuzetno jaka u vojnoj industriji, namjenskoj industriji. Danas, nažalost, zbog neoliberalnog priljavog koncepta niđe ništa nema. Zato sam i htio da pitam ministricu što ćemo to da proizvodimo.

Kad mi neko kaže o Željezari neku patetiku, neko rodoljublje, nema majčinoga sina koji ne bi volio da Željezara proizvodi tu negdje oko 150 do 200 hiljada tona, da se vrati na osamdesete godine, na ugled, ali za to treba, ljudi, sto i kusur miliona evra i savremene tehnologije i ponovo da stvorimo one čuvene majstore i čuvene inženjere i direktore. Kada sam rekao "Kukala ti majka, Crna Goro" mislio sam na to. Znete li vi, ljudi, kolika i kakva je vojna industrija Turske? Ona ima jedan strateški projekat koji se zove Turska ka velikoj Turskoj. Ona teži tome. Uzmite top njihovih deset najvećih vojnih proizvoda, pa ćete da vidite od onoga što sa Rusima rade, pokretne rampe, na sto kilometara sve preore pa do najsavremenijih brodova i najsavremenijih aviona.

Kada sam rekao da se vratim 80-im godinama, moja malenkost je bila zajedno sa jednim konzorcijumom veoma kvalitetnih fabrika među kojima i Željezara Nikšić, gdje smo proizvodili ono što je bio ponos SFRJ, čuveni tenk koji jedini nije zastao u pustinji u Saudijskoj Arabiji. Danas Turska proizvodi takođe tenk. Onda bi ta saradnja bila sigurno obostrana. Ne znam, kao ono što reče, kad neko umire, pa cio život kako ćeš taj dan posljednji ili kako ćeš pred Miloša? Ima mnogo toga, kako ćemo mi i sa čim ćemo? Sa čim ćemo da konkurišemo turskoj vojnoj industriji? Znete li, ljudi, da je to najviše sofisticirana industrija na svijetu. nisu samo što imaju najbolji čelik, nego imaju i najbolji helikopter. On im donosi mnogo više nego što donose neki konvencionalni proizvodi. Ruska vojna industrija u pojedinim oblastima od čuvenih brodolomaca, podmornica pa do ovih pokretnih raketnih rampi koje oru sve živo. Francuske podmornice.

Crna Gora je, ljudi, "sarađivao" sam sa crnogorskom privredom, imala je ponos. I kad mi neko reče da nije imala Crna Gora, nego da je Crna Gora sa samostalnošću postala Bog sve ono, pa pojma nema bre, pa čuvene podmornice u Tivtu, pa kovačnica što je ukrao onaj kako se zove onaj crni iz Željezare Džo, čuvene one dvije press tužba što mu još sedi, pa u Željezari, pa instituti, pa hiljade stvari što je bilo. Nema bez reindustrijalizacije i onda se cijela priča svodi da ovo nema logike, da ovo samo ima jedna logika, da iza svega toga stoji ono da Turska bude velika, Turska se vraća na taj projekat, da to ima neki geostrateški interes, da to ima nešto što ne priliči Crnoj Gori. Pomjerali se i najmanje Crna Gora u ovom skladu kojega je donijelo vrijeme i vjekovi, to će se narušiti do kraja. Ja znam jedno, da će biti tijesno i onim koji pripadaju drugoj vjeri, koja nije moja

vjera, ali koji imaju sklad sa našom vjerom kad dođu neki ljudi koji su sasvim drugog mentaliteta. Pa jeste li vidjeli samo koliko je bilo zlostavljanja žena po cijelom Zapadnom Balkanu od tih ljudi?

Znači, velika tema. Nažalost, ovo nije tema iza koje stoji nešto što znači razvoj, gdje ima razvoja, bilo bi reindustrijalizacije, bilo bi razvojne banke, bilo bi vraćanje starih inženjera, bilo bi onoga vlasnika Željezare što sam odmah na početku održao press i rekao - 'ajde družite ti nijesi, ti nemaš pojma, kad je onako zajapureno rekao 400.000 tona. Ja sam samo rekao - bože, pomozite.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 13:59:55)

Uvaženi građani, da vas podsjetim koja je tačka na dnevnom redu. To je Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti odbrambene industrije. Hvala vam.

Sljedeći prijavljeni diskutant je Andrija Mandić. Vidim da nije tu, a zadnji prijavljeni diskutant za ovu tačku dnevnog reda je najmlađi poslanik u našim redovima, uvaženi poslanik Miloš Nikolić. Izvolite.

MILOŠ NIKOLIĆ (22.06.18 14:00:33)

Poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani,

Već je mnogo toga rečeno o ovom predlogu zakona i zaista je sada teško reći nešto novo ili naći neki ugao iz kojeg je najbolje prokomentarisati ovaj predlog zakona i zato, dok sam se pripremao za ovu diskusiju sjetio sam se nečega što sam pročitao prije par dana, a to je da 28. i 29. juna imamo savjet Savjeta Evropske Unije u Briselu. Zaključci iz tog savjeta su već usvojeni za države koje konkurišu za članstvo i podsjetiću vas da se dio tih zaključaka naravno tiče i Crne Gore. Dio tog zaključka koji se tiče Crne Gore upućuje na najveće pohvale u odnosu na ono što je usklađivanje spoljne i bezbjednosne politike Crne Gore sa politikom Evropske unije. Danas smo mogli da čujemo da je ovo dominantno ekonomski zakon, ali rekao bih da usvajanjem ovog današnjeg predloženog teksta zakona pravimo jedan svojevrsni iskorak i na međunarodnom planu, na bezbjednosnom planu, ali svakako i na ekonomskom planu. U dijelu međunarodnih odnosa, odnosno u dijelu jačanja dalje međunarodne reputacije Crne Gore veoma je važna saradnja sa svakom državom od onih manjih kakva je i sama Crna Gora, pa do onih većih i do onih najvećih kakva je Turska. Dakle, svaka saradnja sa jednom tako snažnom i moćnom državom i u finansijskom smislu i u smislu brojnosti njenog ljudstva, u materijalnom, u smislu snage njene vojne industrije jeste svakako značajna za Crnu Goru. Upravo iz jačanja tih odnosa, iz jačanja te saradnje imamo i ovaj benefit koji se tiče daljeg unapređenja bezbjednosnog aspekta u Crnoj Gori. Međutim, isto tako ne smijemo zanemariti ni ono što je ipak i sam fokus ovog zakona, a to je jačanje ekonomske saradnje putem ovog zakona između Crne Gore i Republike Turske. Posjetio bih da je, prije svega, ovdje dominantno riječ o jenom tehničkom zakonu, a da samo u članu 1, kojeg ću sada i pročitati, imamo nešto čime na jedan materijalan način uređujemo odnos između dvije države. Podsjetiću da u članu 1 kaže - da u okviru svojih zakona i opisa i uzimajući u obzir međunarodne obaveze i sporazume strane će ulagati najbolje napore da bi razvile i ojačale saradnju u oblasti odbrambene industrije u sljedećim poručjima: proizvodnja robe i usluga u sektoru odbrane, nabavka robe i usluga u sektoru odbrane, održavanje roba i usluga u sektoru odbrane, tehnička i logistička podrška. Dakle, izuzev člana 1 koji u suštinskom smislu reguliše nešto što su odnosi i obaveze između dvije države, ostatak sporazuma posvećen je dominantno tehničkim pitanjima poput pojašnjenja značenja izraza područja, primjene, implementacije, nadležnosti itd. Važno je napomenuti da je ovim tekstom predviđeno i formiranje mješovite komisije u kojoj će sa crnogorske strane participirati Ministarstvo ekonomije kako bi se do kraja pratila realizacija i implementacija ovog sporazuma i na taj načindodatno osnažila vjerovatnoća da ćemo imati određene benefite od ovog zakona. A kakve benefite možemo ili ćemo imati, samo govori u ovom uvodnom dijelu koji se tiče međunarodnog, bezbjednosnog i ekonomskog aspekta.

Na samom kraju rekao bih da sam naravno saglasan sa predloženim tekstom zakona.

Mislim da u samom tekstu nema nekih većih nejasnoća i stvari koje bi trebalo popravljati. Nisam čuo ni od naših kolega iz opozicije na neke veće zamjerke danas na sami predloženi tekst zakona, tako da vjerujem da sa predloženim tekstom smo svi saglasni, vjerujem da ćemo na taj način se i izjasniti kada dođe na dnevni red glasanje. Zaista vjerujem da na ovaj način usvajanjem ovog teksta još jednom i sa još jednim, da kažem, zakonskim tekstom doprinosimo daljem i ekonomskom i međunarodnom ugledu Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:04:20)

Dajem riječ Goranu Šćepanoviću, generalnom direktoru u Ministarstvu ekonomije.
Pozdravljam kolege iz ministarstva saobraćaja.

GORAN ŠĆEPANOVIĆ (22.06.18 14:04:31)

Ja ću vrlo kratko. Bojim se da je rasprava otišla šire od teme, odnosno samog Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti odbrambene industrije. Naglasak je na industriji. To je i odgovor na postavljeno pitanje, razlog zbog čega je Ministarstvo ekonomije u potpisu ovog sporazuma jeste zato što je naglasak sporazuma na industriji i saradnji u oblasti odbrambene industrije.

Postoje razni koncepti u Crnoj Gori u skladu sa zakonom, postoji Zakon o kontroli spoljne trgovine naoružanjem i vojnom opremom koje je u nadležnosti ministarstva ekonomije, u nekim zemljama je u nadležnosti ministarstva vanjskih poslova, u nekima je u nadležnosti ministarstva odbrane. Tako je i ova nadležnost vezana za industriju i za oblast odbrambene industrije je u nadležnosti Ministarstva ekonomije. Treba naglasiti da ovaj sporazum otvara mogućnosti za saradnju, ne stvara obavezu da se mora saradivati ukoliko nema ekonomskog interesa. Ono što smo čuli, a što je korisno da ponovim, to je da se sa ovim sporazumom otvara mogućnost da se proizvodi iz Crne Gore izvoze na tržište Turske, što naravno prije svega zakon otvara mogućnosti, a ekonomski razlozi će i dovesti do realizacije ili ne. Ista je stvar i sa kompanijama u Crnoj Gori koje su zainteresovane da uvoze proizvode iz oblasti odbrambene industrije, naravno ukoliko postoji ekonomski interes. Ukoliko nema ekonomskog interesa, neće biti ni izvoza. Tako da sve ono što smo čuli, a što je obaveza koja se ovim sporazumom nameće nije tačno. Tačno je samo da se ovim sporazumom potvrđuje dobra ekonomska saradnja i otvaraju mogućnosti za dalje unapređenje te ekonomske saradnje i u oblasti vojne industrije. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:06:33)

Zahvaljujem.

Na ovaj način smo završili raspravu povodom tačke Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske u saradnji u oblasti odbrambene industrije.

Konstatujem da je pretres završen i izjasnićemo se naknadno.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, a to je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazдушnom saobraćaju.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Osman Nurković, ministar saobraćaja i pomorstva i Zoran Kostić, generalni direktor Direktorata za vazdušni saobraćaj.

Izjesticoci Odbora su Andrija Popović, Zakonodavnog odbora i Mićo Orlandić, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li ministar želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre.

OSMAN NURKOVIĆ (22.06.18 14:07:30)

Zahvaljujem.

Uvaženi predsjedavajući, poštovani poslanice i poslanici, cijenjeni građani,

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru. Osnovni razlog za predlaganje izmjena Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazdušnom saobraćaju "Služebni list" Crne Gore broj 18/11 i 46/14 je dodatno usklađivanje pojedinih odredbi ovog zakona radi preciznijeg i dosljednijeg prenošenja uredbe Evropske zajednice broj 261/2004 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 11. februara 2004. godine o uspostavljanju zajedničkih pravila o kompenzaciji i pomoći putnicima u slučaju uskraćivanja ukrcaja, otkazivanja ili dugog kašnjenja letova na koje je ukazano preporukama eksperata Evropske komisije, koji su zaduženi za utvrđivanje stepena implementacije legislative EU navedeno je u Aneksu 1 multiilateralnog sporazuma o zajedničkom evropskom vazduhoplovnom području ... sporazuma koji je Crna Gora ratifikovala 2007. godine u /prekid/ primjeni ... sporazuma od strane Crne Gore na osnovu procjenjivačke posjete sprovedene u periodu od 7. do 9. oktobra 2015. godine.

Naime, u navedenom izvještaju je navedeno da je neophodno na adekvatan, odnosno dosljedan način obezbijediti transponovanje regulativa koje se odnose na prava putnika u slučaju uskraćivanja ukrcaja, otkazivanja i kašnjenja leta. Uz saglasnost sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama, donošenje ovog zakona predstavlja dodatno usklađivanje sa odredbama EU, propisa iz oblasti prava putnika u vazdušnom saobraćaju, odnosno doslovno prenošenje odredbi evropskog zakonodavstva uredbe Evropske zajednice broj 261 od 2004. godine Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. februara 2004. godine o uspostavljanju zajedničkih pravila o kompenzaciji i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcavanja i otkazivanja ili dugog kašnjenja leta u naš pravni sistem.

Objašnjenje /prekid/ instituta: odredbom člana 1 prijedloga ovog zakona predlaže se izmjena člana 2 tačka 3 Zakona o obligacionim odnosima i osnovan svojinsko-pravni odnos u vazdušnom saobraćaju, kojim je propisano značenje izraza dobrovoljac, tako da se radi preciznijeg definisanja značenje ovog izraza ... poziv na član 11 poziv na član 6 stav 1 i 2 kojim su propisana prava koja putnik može prihvatiti kao zamjenu za ponudu vazdušnog prevoznika da odustane od rezervacije.

Odredbom člana 2 prijedloga ovog zakona predlaže se da se u članu 8 doda novi stav 2 kojim se preuzima član 6 stav 2 uredbe Evropske zajednice, Evropskog Parlamenta i Savjeta od 11. februara 2004. godine radi potpunog usklađivanja sa odredbama ove EU uredbe, što je zahtijevano u izvještaju eksperata Evropske komisije o stepenu usklađenosti nacionalnog zakonodavstva sa pravom EU u ovoj oblasti.

Odredbom člana 3 prijedloga ovog zakona predlaže se izmjena člana 9 stav 1 osnovnog teksta zakona kojim se preciznije definiše da se odredbe zakona primjenjuju na putnike koji putuju vazduhoplovom na motorni pogon sa fiksnim krilima, odnosno usklađivanje sa odredbama člana 3 stav 4 uredbe Evropske zajednice, Evropskog Parlamenta i Savjeta od 11. februara 2004. godine, kojom je propisano da se ova uredba odnosi samo na putnike koji putuju vazduhoplovom na motorni pogon sa fiksnim krilima, pa je u stavu 1 član 9 Zakona dodata i ova odrednica radi dodatnog preciznijeg definisanja predmeta i primjene zakona.

Odredbom člana 3 prijedloga ovog Zakona takođe se predlaže izmjena člana 9 stav 4, koja predstavlja pravno-tehničku korekciju teksta zakona. U članu 4 ovog Zakona predlaže se izmjena člana 12 osnovnog teksta zakona radi preciznijeg propisivanja načina ostvarivanja prava putnika u vazdušnom saobraćaju u propisanim slučajevima, odnosno da imaju pravo na besplatnu opskrbu koja podrazumijeva obroke, osvježavajuće napitke, smještaj i prevoz od aerodroma do smještaja. Članom 5 ovog zakona propisuje se njegova stupanje na snagu. Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:12:14)

Zahvaljujem gospodinu Nurkoviću.
Dajem riječ gospodinu Vuletiću.

MILORAD VULETIĆ (22.06.18 14:12:35)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanici, gospodine ministre, gospodine Kostiću, uvaženi građani,

Da se podsjetimo odredaba važećeg Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazdušnom saobraćaju iz 2011. godine. Uređeni su obligacioni odnosi u vazdušnom saobraćaju koji nastaju iz ugovora o prevozu putnika i tereta, medicinskog prevoza i pružanja usluga iz vazduha i ugovora o zakupu vazduhoplova, kao i odnosi koji nastaju u slučaju štete, koja se vazduhoplovom u letu pričini trećim licima. Ovim Zakonom uređeni su i svojinsko-pravni odnosi na vazduhoplovima. Odredbama ovog Zakona propisana je i odgovornost vazdušnih prevoznika u slučaju nesreće u civilnom vazduhoplovstvu i zajednička pravila i odštete i pomoći putnicima u slučaju odbijanja ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kršenja ili odlaganja leta.

Pred nama je Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazdušnom saobraćaju. Kao što ste mogli vidjeti iz uvodne riječi ministra, radi se o veoma malim izmjenama i one su dominantno vezane za usklađivanje naših propisa sa propisima i dokumentima Evropske unije u oblasti vazdušnog saobraćaja. Crna Gora je 9. juna 2006. godine potpisala multilateralni sporazum između Evropske zajednice i njenih država članica i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, bivše jugoslovenske Republike Makedonije, sada sjeverne Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i tako redom. To je multilateralni sporazum skraćena - /prekid/

Skupština Crne Gore ratifikovala je ovaj sporazum 9. oktobra 2007. godine i cilj ovoga sporazuma je stvaranje zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja koje će biti zasnovano na slobodnom pristupu tržištu i zajedničkim pravilima u oblasti i sigurnosti bezbjednosti upravljanja vazdušnim saobraćajem i uticajem na životnu sredinu. Po multilateralnom sporazumu, zapadno-balkanski partneri će postepeno implementirati zakone i propise vazduhoplovstva Evropske unije. Tek kada se završi taj proces i kada se ispune svi relevantni zahtjevi iz multilateralnom sporazuma, biće u potpunosti uključeni u unutrašnje vazduhoplovno tržište Evropske unije.

Nakon 11 godina od njegovom potpisivanja sporazum je konačno stupio na snagu 1.12. 2017. godine. Da bi Crna Gora ostvarila benefite ovog sporazuma, u obavezi je da ispuni sve zahtjeve iz Aneksa 1 ovog sporazuma kroz dvije faze. Napredak u prvoj fazi tranzicije postignut je prenošenjem svih važećih odredbi Zakona Evropske unije koje se nalaze u Aneksu 1 sporazuma. Međutim, kako mnoštvo zakona Evropske unije nije direktno primjenjivo u pravni poredak Crne Gore, kao i da bi se osigurala njihova efektivna implementacija, donešeni su posebni podzakonski akti ili su neke od ovih sporazuma dodatno uvrštene u druge zakonodavne akte koji nisu u potpunosti usklađeni sa zahtjevima. Dalje izmjene po pitanju usklađenosti sa ovim sporazum zahtjevima su potrebe u odredbama koje se nalaze u Zakonu o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazdušnom saobraćaju.

Na kraju želim da izrazim zadovoljstvo visokim stepenom implementacije pomenutog multilateralnog sporazuma, a posebno da pomenem i značaj i posao koji je uradila Agencija za civilno vazduhoplovstvo. Sam podatak da su donijeli oko 110 podzakonskih akata dovoljno govori o ozbiljnosti kojom je Crna Gora pristupila realizaciji ovih obaveza. Stoga podržavam izmjene i dopune ovog zakona i predlažem Skupštini da ga usvoji. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:17:29)

Zahvaljujem.

Poslanica Jovanka Laličić, a poslije toga Raško Konjević.

JOVANKA LALIČIĆ (22.06.18 14:17:39)

Poštovani potpredsjedniče, uvaženi ministre sa saradnikom, uvaženi poslanici, poštovani građani,

Obligacioni odnosi zasigurno nastaju u svakodnevnom životu i najbrojniji su. Crna Gora je donijela Zakon o obligacionim odnosima, ali je takođe, cijeneći važnost oblasti o kojoj se danas govori, donijela Zakon o obliigaicionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazдушnom saobraćaju kojim se uređuju obligacioni odnosi koji nastaju u toj oblasti. Kao što je rekao uvaženi kolega Mića, to su ugovori koji nastaju iz ugovora o prevozu putnika, o prevozu tereta, o medicinskom prevozu i pružanju usluga.

Osnovni razlog za predlaganje izmjena je, kao što smo takođe čuli, u obavezi dodatnog usklađivanja pojedinih odredbi ovog Zakona radi preciznijeg i dosljednog prenošenja odredbi uredbe 261 Evropskog Parlamenta i Savjeta Evrope. Podsjetiću što navedena uredba utvrđuje. Ona utvrđuje da su minimalna prava koja putnici imaju kada im je let uskraćen protiv njihove volje, let otkazan ili njihov let kasni. Preporukama eksperata Evropske komisije koji su zaduženi za utvrđivanje stepena implementacije legislative navedene u Aneksu 1 multilateralnog sporazuma o zajedničkom vazduhoplovnom području koje je Crna Gora ratifikovala 2007. godine ukazano je na potrebu i obavezu Crne Gore da usvoji nacionalno zakonodavstvo, obezbijedi transponovanje regulative koja se odnosi na prava putnika u slučajevima kašnjenja, otkazivanja i uskraćivanja avionskog leta. Na ovaj način se štite putnici i korisnici uluga avio prevoza, jer stvarni vazdušni prevoznik dužan je da obezbijedi pomoć putnicima u svim slučajevima kašnjenja u okviru vremenskih rokova i dužine letova.

Već smo čuli da se Predlogom člana 3 mijenja član 9 postojećeg zakona, kojim se preciznije definiše da se odredbe zakona primjenjuju na putnike koji putuju vazduhoplovom na motorni pogon sa fiksnim krilima. Ovdje bih apostrofirala i odredbe člana 4 kojim se mijenjaju izmjene člana 12 važećeg zakona, kojim se utvrđuju prava putnika na besplatne obroke, osvežavajuće napitke u razumnom odnosu s vremenom čekanja, smještaj u hotelu i to kada je potrebno ostati jednu ili više noći, kada je potreban ostanak duži od onoga koji je putnik planirao i prevoza od aerodroma do mjesta smještaja, hotel i drugo i pravo na dva besplatna telefonska poziva, telefaks poruke ili elektronske poruke. Čini nam se da su ovo vrlo kratke izmjene, međutim, po mom mišljenju, vrlo važne, jer se konačno i građani Crne Gore izjednačavaju u korišćenju usluga avio prevoznika i time u svim oblastima postizemo vrijednosti koje se poštuju u evropskim zemljama.

Crnogorski vazdušni prostor na ovaj način postaje dio jedinstvenog vazdušnog prostora, a koliki je značaj izmjene ovog zakona u prilog toj konstataciji samo ću navesti podatke koji kažu da je na tivatskom aerodromu u toku 2017. godine opsluženo ukupno kada su u pitanju avioni 6.323, a putnika 1.129.716, a na podgoričkom aerodromu broj aviona prošle godine bio je 7.516, a broj putnika 1.055.141. Ovo dovoljno govori koliko je bitno da i u ovoj oblasti usvajamo zakone koji znače korak naprijed. Stoga ja podržavam i u ime kluba poslanika DPS-a podržaćemo predlog ovih izmjena. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:21:43)

Po redosljedu prijavljenih imamo poslanika Raška Konjevića.

RAŠKO KONJEVIĆ (22.06.18 14:21:54)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Radi se o kratkom zakonu i odmah da vam kažem odredbe koje se mijenjaju nijesu problematične i mislim da će i neđe poslanički klub SDP-a vjerovatno blagonaklono gledati na ono što je nekoliko promjena u samom tekstu zakona. Slažem se sa uvaženom kolegicom koja kaže

da moramo svi i to mi je negdje lajt motiv, zahvalnost što ste mi ga dali, da vodimo računa o pravu putnika. Slažem se. Međutim, ima još ljudi mimo putnika u ovoj državi koji imaju neka prava. Složićemo se da trebamo da vodimo računa i o pravu radnika, recimo, u cijelom sektoru saobraćaja. Jednako tako kao što vodimo računa o pravu putnika, trebali bismo da vodimo računa i o pravu radnika ili da vodimo računa i o onome što je pravo svih nas, a to je da smo jednaki pred zakonom i jednako plaćamo poreze. Ime i prezime, pripadnost političkoj grupaciji, kompanija u kojoj radimo ne bi trebalo da ima nikakve veze.

Jednakost pred zakonom u smislu plaćanja poreza je osnovno pravo na kojem se temelji elementarna vladavina prava. Kakvo je sada stanje u sektoru saobraćaja? Zvanični podaci - 100 najvećih poreskih dužnika za poreze i doprinose 24 miliona, tri odnosno četiri kompanije u sektoru saobraćaja duguju za poreze i doprinose; 17 miliona Montenegro Airlines; Željeznički prevoz 3,7; Željeznička infrastruktura 1,9 i održavanje željezničkih vozni sredstava 1,4. Ugrubo - 24. Dvadeset i četiri miliona su skoro pola budžeta najvećih ministarstava u Vladi Crne Gore. Da ne izvodim logiku koliko u teorijskom smislu je potrebno novca da bi Crna Gora otvorila jedno radno mjesto. U teoriji se kaže - 10.000 eura je potrebno za otvaranje jednog radnog mjesta. Da ne izvlačim matematiku koliko da je budžet prihodovao tih 24 miliona, bi mogao negdje da servisira otvaranje novih radnih mjesta. Ali koja poruka se šalje kroz ovakvo stanje u sektoru saobraćaja? Dakle, šalje se poruka prvo da nijesmo jednaki svi pred zakonom; da može biti nekome da plaća poreze, a nekome da ne plaća porez i ključan problem koji se javlja: ljudi koji rade u tim sistemima različitih su godina. Oni koji odlaze u penziju ne mogu poći u penziju. Ne mogu poći u penziju sve dok im se ne poveže radni staž, a plaćanje poreza i doprinosa je preduslov za to.

Oni koji prelaze da rade u drugu kompaniju će imati problem za 10 ili 15 godina ili pet ili sedam kad budu odlazili u penziju - opet im nisu plaćeni doprinosi. Dakle, enormno je porastao dug, enormno, pregruba riječ, porastao je sigurno za sedam, osam milion u zadnjih godinu i po dana. S druge strane, ponašanje, da me neko ne bi pogrešno shvatio, ovo su sve državna preduzeća. Država ako je njihov vlasnik, ona treba da pokaže da je bolji vlasnik, a ne lošiji vlasnik. Da se ne bi svelo da li su u Crnoj Gori potrebna ova preduzeća o kojima govorimo, da potrebna su. Ali ne na način da državnim budžetu duguju 24 miliona. Da vas pitam jednostavno pitanje. Da je iz Pljevalja, iz Podgorice, iz Bijelog Polja, iz Kotora, neka privatna firma sa 15, 20, 25 ili 30 zaposlenih dužna milion eura, da li bi Poreska uprava preduzimala mjere prema toj firmi? Da, s pravom. Šta Ministarstvo saobraćaja radi u proteklih godinu i po dana? Upumpava na ovoliki poreski dug dodatana sredstva u budžetu ove kompanije. I znate kako to rade? Doće vrhovni državni tužilac i specijalni tužilac Katnić pa ćemo ih to pitati jer sam pisao tim povodom. /Prekid/ pet miliona, što direktno iz budžeta, što indirektno preko Aerodroma Crne Gore samo u jednu kompaniju. Bez ikakvih garancija da će taj novac biti vraćen. To je stanje o kojem moramo da razgovaramo u ovom Parlamentu. Lijepo je doći sa dobrim zakonskim tekstom bez obzira što je on četiri ili pet članova, lako je glasati za taj zakonski tekst, podržati taj zakonski tekst, reći da je njegovo usaglašavanje sa standardima, nekom direktivom super. Slažem se, ali ovo su problemi. Ovo se neće riješiti nijednim usklađivanjem sa nekom evropskom direktivom. I nemojte da mislite, jer je to najjednostavnija moguća teza koja može da posluži kao vrlo plitka odbrana da je neko protiv ovih preduzeća. Ne, ovo je realan problem s kojim se mi moramo suočiti. 'Ajmo da razgovaramo kako.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:27:58)

Komentar.

JOVANKA LALIČIĆ (22.06.18 14:28:06)

Poslaniče Konjeviću,

Priznajem da ste mnogo iskusniji kada su u pitanju poslaničke klupe, ali dozvolite da sa mog aspekta i mog iskustva kažem da sam ja navikla da pričam o temi koja je na dnevnom redu.

Dakle, ovaj zakon nema nikakve veze sa time što ste Vi ovdje izrekli, a ima li prostora da

pričam o toj temi - sigurno ima. Međutim, ja ću Vas podsjetiti, ako već o tome pričate, da je usvojeni Zakon o reprogramu poreskih potraživanja, da bilježimo jako dobre rezultate na naplati poreskih dugova poreskih obveznika u Crnoj Gori i da je to tema za taj dio i taj zakon.

Takođe nije tema ni problem Montenegro Airlinesa, a ja hoću da kažem i da vjerujem i da Vi dijelite samnom mišljenje da je to kompanija od nacionalnog interesa i da država ima tu interes da ona dobro posluje i na tome ću se zadržati. Dakle, kada bude priča o ovim temama, možemo ukrstiti argumente i dozvolite da kada to bude na dnevnom redu, date svoj puni doprinos. Ne sumnjam da ćete. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:29:11)

Zahvaljujem.

Odgovor na komentar ima poslanik Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (22.06.18 14:29:23)

Uvažena kolegice,

Ako govorim o vazdušnom saobraćaju, ne znam kako Montenegro Airlines nije tema. Vi mi recite, ja ne mogu da razumijem. Ako govorimo o vazdušnom saobraćaju, imamo samo jednu avio kompaniju koja se zove Montenegro Airlines. Naravno, uvijek je prilika, nijesam ja dominantno polemisa sa Vama, hvala što ste mi dali mogućnost da iskoristim još ova dva i po minuta.

Dakle, o poreskom dugu ćemo razgovarati s predsjednikom Vlade u srijedu na Premijerskom satu, pa ćemo da vidimo efekte tog poreskog duga iz ovoga što su zvanični podaci Poreske uprave, razmotrićemo u srijedu kakvi su efekti toga. Ja Vam postavljam jedno vrlo jednostavno, jedno logično pitanje. Mislim da dolazite iz Pljevalja, uz izvinjenje ako griješim. Iz Tivta? Izvinite, molim Vas, moja je greška, dakle. Izvinite, gospođo Laličić, pošto me ometa kolega Aprcović, ako možete da mi obezbijedite...

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:30:26)

Kolega Aprcović Vas je pitao zašto ste pomislili da je kolegica Jovanka Laličić iz Pljevalja.

RAŠKO KONJEVIĆ (22.06.18 14:30:34)

Nijesam pomislio, nego sam imao pogrešnu informaciju. Izvinjenj, kolegice, ponovo. Ali ovo su realna pitanja i realni problemi i nijesam ja ova pitanja postavljao Vama. Koristio sam priliku da je ministar ovdje koji o ovim temama godinu i po dana ćuti. Znači godinu i po dana tri puta sam slao pitanja ministru, po članu 50 Poslovnika, to ću reći predsjedniku Vlade, takođe. Ne možete da dobijete ni jedan jedini odgovor. Znači, imate nepoštovanje ovog Poslovnika, imate nepoštovanje Zakona o kotnrolu državne pomoći, sipate novac građana Crne Gore - moj, vaš i svih građana na jedan netransparentan način. Svaka informacija koja je bila o preduzećima i problemima preduzeća u sektoru saobraćaja označena je stepenom tajnosti. Mislite li vi da tako možemo da pomognemo tim preduzećima da izađu iz ovakvih okolnosti? Teško, a problemi se ne smanjuju, nego problemi narastaju.

Poreski dug Montenegro Airlinesa za poreze i doprinose samo za godinu i po dana je narastao preko pet i po miliona eura. Pet miliona eura mislim da je budžet Skupštine ako ne i manje. Za cijelu instituciju, njeno funkcionisanje, službenike, zaposlene itd. aktivnosti je malko više od pet miliona eura. Prema tome, to nijesu samo prava o kojima treba da vodi računa ministar saobraćaja koji o tome ćuti i koji o tome neće da da ni jednu informaciju, a istovremeno ponašanje

je sljedeće. Dakle, zamislite logiku ponašanja shodno zakonima, svi bi se tako trebali ponašati. Dakle, ne date nijednu informaciju o poreskim dugovima, državne pomoći dajete suprotno zakonima, a zapošljavate u ministarstvu ljude koji su pravosnažno osuđeni za koruptivna krivična djela. To je ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:32:42)

Sljedeći prijavljeni je poslanik Miloš Nikolić.

MILOŠ NIKOLIĆ (22.06.18 14:32:56)

Hvala, predsjedavajući.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani,

Dakle, pred nama je danas Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i svojinsko-pravnim odnosima u oblasti vazdušnog saobraćaja. Kao što smo već čuli od prethodnih diskutanata, ali kao što se iz samog teksta zakona vidi, riječ je dominantno o izmjenama koje su bile nužne radi usklađivanja sa određenom evropskom regulativom u ovom području. U tom smislu, vidim i donošenje ovog zakona kao još jedan doprinos koji ćemo kao Parlament dati u usklađivanju onog što su crnogorski zakonodavni okviri sa evropskim.

Podsjetiću vas da je Crna Gora 9. juna 2006. godine potpisala multilateralni sporazum između Evropske zajednice i njenih država članica i određenih država koje nijesu članice. Dakle, riječ je o tzv. ECAA sporazumu, čiji cilj jeste stvaranje zajedničkog evropskog vazdušnog područja koje će biti zasnovano na slobodnom pristupu tržištu i zajedničkim pravilima u oblasti sigurnosti, bezbjednosti upravljanja vazdušnim saobraćajem i uticaja na životnu sredinu. Dakle, po multilateralnom sporazumu, zapando balkanski partneri koji su potpisnici, a ne pripadaju grupi članica koju sam maločas izgovorio, će postepeno implementirati zakone i propise vazduhoplovstva Evropske unije.

Dakle, upravo iz onoga što smo potpisali prije više od 10 godina negdje postoji i obaveza da djelujemo na ovaj način i da ovim zakonskim tekstom unaprijedimo našu postojeću regulativu u ovoj oblasti. Namjera ovog Sporazuma je da se postigne objedinjen karakter međunarodnog civilnog vazduhoplovstva i želja za formiranjem zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja, koje je zasnovano na zajedničkom pristupu tržištu vazdušnog saobraćaja strana ugovornica i slobode i osnivanja preduzeća sa jednakim uslovima konkurencije i poštovanjem istih pravila, uključujući oblasti sigurnosti, bezbjednosti upravljanja vazdušnim saobraćajem, usklađenosti socijalnih pitanja i zaštite životne sredine.

Potpuna usaglašenost sa pravilima ECAA daje pravo stranama ugovornicama da ostvaruju koristi na osnovu ECAA, uključujući pristup tržištu, što smatram naročito važnim. Usaglašenost sa pravilima Sporazuma, uključujući potpun pristup tržištu ne može da se postigne odjednom, već putem tranzicije olakšaja određenim angažmanima ograničenog trajanja. Pravila, shodno tranzicionim angažmanima, u slučaju kada su neophodna koja se odnose na pristup avio prevoznika tržištu treba da isključe ograničenja vezana za frekvencije, kapacitet vazdušne rute, tip vazduhoplova i slična ograničenja shodno bilateralnim sporazumima ili aranžmanima u vazdušnom saobraćaju i da avio prevoznici ne treba da sklapaju komercijalne sporazume ili slične angažmane kao uslov pristupanja tržištu.

Dakle, vjerujem da je Sporazumom iz 2006. godine, kojim smo se obavezali na pristup zajedničkom tržištu, a sa kojim danas usklađujemo predložene izmjene i dopune Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazdušnom saobraćaju, stvaramo jedan uslov za punopravni pristup tržištu, što će svakako uticati na crnogorsku ekonomiju, ali i stvaramo sve ostale preduslove za punu bezbjednost putnika u vazdušnom saobraćaju i za puno funkcionisanje vazdušnog saobraćaja u cjelini, što je naročito važno i sa apekata bezbjednosti kako crnogorskih građana, tako i građana koji dolaze u Crnu Goru. Znamo da je to naročit izazov imajući u vidu i frekvenciju rada avio prevoznika, ... crnogorskih aerodroma, naročito u ovom

dijelu godine kad imamo jedan povećani priliv, jedan povećani intenzitet rada.

Dakle, vjerujem da u samom zakonskom tekstu ne postoji ništa što bi moglo izazvati polemiku, nikakve potencijalne izmjene i dopune u odnosu na ono što je predloženi tekst, tako da smatram da ćemo i za koji dan usvojiti predloženi tekst. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:36:57)

Zahvaljujem poslaniku Nikoliću.

Po redosljedu prijavljenih imamo Andriju Nikolića i Željka Aprcovića.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.06.18 14:37:14)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani ministre sa saradnikom gospodinom Kostićem,

Čini mi se da se tema o kojoj danas govorimo u crnogorskom Parlamentu negdje prirodno naslanja na djelokrug potvrđivanja protokola kojeg smo razmatrali na nedavnoj sjednici Skupštine ovdje u crnogorskom Parlamentu, dakle. Riječ je o klasičnoj međunarodnoj regulativi iz djelokruga vazdušnog saobraćaja. S tim u vezi dozvolite da podsjetim da je, kao što znamo, Crna Gora nakon obnove nezavisnosti 21. maja 2006. postala članica brojnih međunarodnih organizacija, prvo članica Ujedinjenih nacija, a onda na tragu tog članstva i brojnih drugih međunarodnih organizacija, među kojima je i Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva čija smo članica postali 13. marta 2007. godine.

Dakle, riječ je, kao što sam već napomenuo, o specijalizovanoj organizaciji u okviru Ujedinjenih nacija koja je zadužena za stalni nadzor i sprovođenje ciljeva Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu koja je prvi put održana u Čičagu 1944. godine, gdje je ova organizacija ustanovila princip da svaka članica ima potpunu kontrolu, isključivi suverenitet i nadležnost nad vazdušnim prostorom iznad svoje teritorije i obezbijedila da se cjelokupni vazdušni saobraćaj odvija iznad teritorije države i teritorijalnih voda potpisnica ove konvencije.

Nakon što je postala punopravna članica Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva, Crna Gora je po automatizmu primljena u članstvo Evropske konferencije civilnog vazduhoplovstva 2008. godine, a glavni cilj ovog modela saradnje koji je okupio 44 evropske države je sigurniji, bezbjedniji i efikasniji sistem evropskog vazdušnog saobraćaja. I ove izmene koje ovdje danas razmatramo naslanjaju se upravo na ovaj koncept bezbjednijeg i sigurnijeg vazdušnog saobraćaja i regulisanje pravila u okviru država potpisnica ovih međunarodnih konvencija.

Dozvolite da o ovoj temi kažem par riječi iz nešto drugačijeg ugla, cijeneći da to može biti posebno interesantno građanima Crne Gore, a što je, takođe, bila tema kada smo prošli put razgovarali o regulativi iz djelokruga međunarodnog saobraćaja. Znamo svi da kontrolisano i zaštićeno nebo predstavlja jedan od uslova i temelja na kojima počiva suverenitet svake države. U tom smislu, crnogorsko nebo više nije značajno samo nama jer je Crna Gora članstvom u NATO-u crnogorsko parče neba podredila i postala dijelom evroatlantskog neba, dakle sistema porodice evroatlantske zajednice gdje su principi odbrane jasno prepoznati i jasno definisani. To je zajedničko nebo i od nedavno zajedničkim naporima ćemo čuvati s državama koje su članice NATO porodice. Podsjećanja radi, brigu o zaštiti crnogorskog neba preuzeli su od nedavno borbeni avioni Grčke i Italije koji u okviru istog aranžmana, ove air policing misije NATO-a, već brinu o vazdušnoj sigurnosti na prostoru iznad Albanije.

Agencija SMATSA, koja vrši kontrolu vazdušnog saobraćaja Srbije i Crne Gore, koja brine o radarskoj slici i vodi računa o vođenju svih civilnih i vojnih letova iznad Crne Gore, možda bi bilo interesantno, ministre, ukoliko imate informaciju da nam objasnite da li još uvijek ta agencija vrši pomenute nadležnosti nad našom teritorijom, nad teritorijom Crne Gore. To je jedno. Da podsjetim da ove usluge air policinga koje od nedavno koristi država Crna Gora uveliko koriste zemlje Baltika od kada su postale članice NATO saveza. Dakle, riječ je o Litvaniji, Letoniji i Estoniji. Po istom principu vazdušni prostor Slovenije već čuvaju Mađarska i Italija. Objašnjenja radi, evo da i

to objasnimo dodatno crnogorskim građanima, riječ je o mirnodopskoj misiji NATO-a koja ima cilj bezbjednost vazdušnog prostora NATO-a 24 časa 365 dana u godini. /Prekid/ NATO-a su pripravnici da štite ono što je vazdušni i svaki drugi suverenitet države Crne Gore. Da kažem i to da je za sprovođenje misije air policinga odgovorna vrhovna komanda zapovjedničkih snaga u Evropi. Zaključujem da smo na ovim principima ispoštovali sve ono što smo dogovorili i što smo obećali građanima Crne Gore u pogledu našeg prijema u NATO. Mi smo uveli sve one evroatlantske standarde o kojima smo govorili i, što je najvažnije, zaštitili smo crnogorsku teritoriju na principima one zajedničke odbrambene politike evroatlantske porodice. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:43:07)

Imamo još dva prijavljena diskutanta, a to su Željko Aprčević i Marta Šćepanović. Izvolite.

ŽELJKO APRČEVIĆ (22.06.18 14:43:24)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, građani Crne Gore, uvaženi ministri sa svojim saradnikom,

Želio bih kratko da kažem bez obzira na činjenicu što su sve kolege prije mene u diskusijama dale svoj osvrt i ugao gledanja na predložene izmjene i dopune Zakona o obligacionim odnosima i svojinsko-pravnim odnosima iz dijela vazdušnog saobraćaja, bez obzira na činjenicu što se radi o izmjenama samo četiri člana i nekim terminološkim usklađivanjem u odnosu na ono što jeste evropska praksa iz ove oblasti, da kažem zbog čega smo to morali da uradimo.

Ono što bih naglasio, a što se čulo iz uvodnih diskusija, radi se o nečemu što je Crna Gora još 2006. godine kroz multilateralni sporazum potpisala sa zemljama Zapadnog Balkana, pri tome obavezujući se da će sve ono što jeste evropska praksa, evropski standardi implementirati u nacionalno zakonodavstvo iz oblasti vazdušnog saobraćaja. Moram da kažem da važeći zakon koji se mijenja izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i svojinsko-pravnim odnosima iz vazdušnog saobraćaja svojim osnovnim tekstom, članovima 8, 9 i 11, precizira kako i na koji način se odnose avio kompanije, odnosno prevoznici prema putnicima koji su u različitim slučajevima iz različitih razloga onemogućeni da koriste vazduhoplove u skladu sa onim što je precizirano bukvalno ugovorom kada putnik kupi kartu, odnosno rezervišu kartu u vazduhoplovu da u određenom terminu započne svoje putovanje i u određenom terminu ga i završi.

Moram da kažem da su kvalitetne predložene izmjene iz razloga što je na adekvatniji način propisano, odnosno regulisano šta znači dobrovoljac kod rezervacije, odnosno njegov odustanak od rezervacije i koji su to uslovi i na koji način vazduhoplovna kompanija treba da obešteti, odnosno omogući što lakše transferisanje putnika u slučaju otkazivanja leta i kašnjenja na letu. Takođe, moram da kažem da ono što jeste pitanje svih pitanja da li avio kompanije ispoštuju sve one obaveze koje su i našim članom 8 Zakona o obligacionim odnosima i svojinsko-pravnim odnosima u vazdušnom saobraćaju ili su putnici ostavljeni da kroz građanske postupke ostvare ta svoja prava u skladu sa stvarnom i mjesnom nadležnosti određenih sudova.

Tokom rasprave danas proistekla su određena pitanja vezano za resor Ministarstva saobraćaja u dijelu koji se tiče neisplaćenih poreza i doprinosa po osnovu zarada koje su isplaćene u našoj avio kompaniji Montenegro airlines. Moja kolegica Jovanka Laličić je dala jedan adekvatan odgovor u dijelu koji se tiče komentara da je avio kompanija Montenegro airlines 17 miliona dužna za poreze i doprinose, pri tome ne zaboravljajući činjenicu da se radi o nacionalnoj kompaniji, da smo mi prepoznati kao turistička destinacija, da mi treba kao odgovorno društvo i ovaj parlament da omogućimo da se ta kompanija i dalje se razvija iz prostog razloga što znamo da mora da bude konkurentna svim onim kompanijama koje iskazuju potrebu da na izuzetno atraktivne lokalitete, odnosno turističke destinacije naše države dovedu određen broj turista iz vana.

Jasno je i meni da su porezi i doprinosi problematika ne samo u našoj kompaniji Montenegro airlines, nego i u Željeznici postoji određen nivo duga. To jesu javna preduzeća, država je dominantno vlasnik i sasvim je logično kao odgovoran domaćin da će probati da nađe modalitete kroz te reprogramme dugova, kroz državnu pomoć koja, po mom dubokom ubjeđenju, nije protivpravna, protivzakonita iz razloga što se upravo kroz tu državnu pomoć omogućava privrednim subjektima u kojem je dominantno većinski kapital državni da stanu na noge i da faktički kroz određen period dođu do onoga što jeste cilj i interes svim našim građanima, svim poreskim obveznicima koji izdvajaju određena sredstva u budžet Crne Gore, da upravo kroz revitalizaciju i pozitivno poslovanje te kompanije, odnosno državna preduzeća u narednom periodu ostvaruju profit. Ono što me uvjerava da ćemo u narednom periodu imati poboljšanje privrednog djelovanja ne samo u avio saobraćaju, nego i u željeznicama jeste da je ova godina pogotovo u avio saobraćaju našeg nacionalnog prevoznika Montenegro airlines puno bolja u odnosu na ono što su pokazatelji iz prošlih godina.

S toga smatram da svi zajednički kroz jednu otvorenu diskusiju kada te tačke dnevnog reda budu na zasjedanju našeg Parlamenta treba da razmijenimo argumente, ali pri tome objektivno sagledavajući sve probleme koje su te kompanije dovele u ovakav položaj, prevashodno mislim finansijski. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:48:51)

Zahvaljujem predsjedniku Odbora za pravosuđe.

Sljedeći prijavljeni diskutant je Marta Šćepanović. Izvolite.

Izvinite, prije toga se prijavio za komentar poslanik Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (22.06.18 14:49:11)

Uvaženi kolega Aprcoviću, potpredsjednik Gvozdenović je rekao - nisam razumio da li ste samo član Odbora za pravosuđe i politički sistem ili predsjednik Odbora. Predsjednik Odbora, izvinite.

Mnogo važnije od toga mi je da ste Vi pravnik i advokat, da ćemo se Vi i ja složiti da svako pravno lice pred zakonom mora da bude jednako. Nema javnih preduzeća, ovo su akcionarska društva sa svojim vlasnicima. Akcionarsko društvo gdje je dominantan vlasnik država, ali vlasništvo ne određuje zakonsku obavezu - ona je jednaka za sve.

Kod ovog zakona i kod drugih zakona, oko ovog zakona juče što smo razgovarali, recimo, oko sprečavanja pranja novca, mnogo argumentacije je bilo gdje kažemo da je strašno dobro što smo jedna od rijetkih država koja se među prvima usklađuje s izvjesnom direktivom iz 2015. godine jer je to dobro za naš proces evropskih integracija. Slažem se. Ali, kao i kod zakona tako i kod evropskih pravila, ne možemo birati ona koja nam odgovaraju, a ona koja nam ne odgovaraju ne poštujemo. Znete li koje je ključno pravilo državne pomoći? Bez efikasnog postavljanja državne pomoći nećemo moći zatvoriti jedno vrlo važno poglavlje, poglavlje konkurencije. Dakle, jednom data državna pomoć nekom privrednom subjektu ne može se dati u narednih deset godina. Zabranjuje se bilo koja vrsta pomoći iz budžeta prema bilo kojoj kompaniji. Znete li zašto? Upravo zato da Vlada neku kompaniju zbog pravila Evropske unije ne bi dovela u povoljniji tržišni položaj. Mogu sa vama da se složim o značaju bilo koje kompanije. Evo vam primjer. Neko je spominjao u nekoj od prethodnih diskusija Kombinat aluminijuma. Ne vraćam se u istoriju koliko smo para dali, sve zaboravljam. Imamo izvjesnog investitora koji održava proizvodnju i 500 radnika. Plaća li poreze i doprinose? Plaća. Da li on što plaća poreze i doprinose je jednak pred zakonom kao neko državno preduzeće? Naravno da nije. Je li jednakost pred zakonom nešto što je osnovna evropska vrijednost? Tako je.

U čemu je onda problem? Problem je u tome i zašto sam se dominantno javio za komentar, ako ova pitanja zatvaramo, a Vi ste rekli i tu Vas podržavam da o ovome treba otvoreno razgovarati kroz dijalog u ovom Parlamentu, ali je to nemoguće postići. Šaljete dopise resornom ministru, nema odgovora. Svaki materijal koji se tiče ove problematike iz sektora saobraćaja,

posebno oko Montenegro airlines i Aerodroma, je označen stepenom tajnosti. Svaka državna pomoć koja je data materijal je označen stepenom tajnosti. Šta se krije, pobogu? Valjda se iz budžeta daje novac svih građana Crne Gore. Nemamo pravo to da krijemo. Zato je Skupština prilika da se ova tema otvori, da vidimo zašto raste poreski dug, zašto se poreski dug ne plaća u sektoru saobraćaja i kako iz tog problema izaći. Ne možemo /prekid/ pare svih građana da bismo govorili da je neka kompanija važna. Sve su kompanije važne. Zamislite da, uz izvinjenje što spominjem ime, kompanija "Voli" ne plaća poreze i doprinose, ili Laković ili neko ko zapošljava preko 1000 i kusur radnika? Šta bi bilo? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:53:23)

Dajem riječ Željku Aprcoviću, predsjedniku Odbora za pravosuđe. Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (22.06.18 14:53:32)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Ja sam Željko Aprcović, dolazim iz Kotora, ako ne zna kolega Raško Konjević. Inače sam predsjednik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu. Znaju me Kotorani, vjerovatno i neko drugi van Kotora.

Ono za šta ste se uhvatili, slažem se potpuno s Vama u dijelu koji je bio lapsus što se tiče javnih preduzeća. Znam da su akcionarska društva, kolega Konjeviću, vrlo precizno znam i znam da je dominantno većinski vlasnik u tim akcionarskim društvima država. Postavio bih Vam pitanje, Vi i ja se potpuno slažemo da sva pitanja, a tiču se i poreskog duga bez obzira da li se poreski dug odnosio na kompaniju Montenegro airlines ili neku drugu kompaniju koja dominantno utiče na finansijske tokove koji opredjeljuju život građana Crne Gore, što se slažemo Vi i ja, što veći kvantum novčanih sredstava u budžetu bolje i škole, sport, nebitno je, sve ono ostalo, nova radna mjesta, vrtići. Potpuno se slažemo. Međutim, ne slažemo se u jednome. Znači li to da ako je neko u Vašoj ili mojoj porodici ostvario jednu količinu novčanih obaveza da treba da kažemo - idi ti na drugu stranu, mene ne interesuje kao onoga ko je glava porodice u tom smislu. Znači da mu ne pomognemo ako imamo mogućnost da izađe na pozitivnu stranu svog života. Potpuno se slažem s Vama da vidimo u kojem periodu je nastao dug i šta to znači u narednom periodu koji su to vremenski intervali i okviri kada možemo očekivati da iz redovnog priliva sredstava, redovnog dohotka, da se taj dug vraća. To je bio interes države i to je bio interes Ministarstva saobraćaja.

Najlakše je sprovesti određene postupke u okviru tih akcionarskih društava i šta smo dobili? Dobili smo da ne možemo da naplatimo dug, nismo omogućili ono što jeste svima nama interes da nam i Željeznica dobro funkcioniše i jedini nacionalni avio prevoznik u maloj Crnoj Gori od 650.000 ljudi, jedini nacionalni prevoznik koji će opet imati mogućnost da bude konkurentan sa drugim avio prevoznicima koji će određeni broj ljudi, odnosno turista i zainteresovanih građana drugih država dovesti na nivo Crne Gore. To je elementarna logika da je Ministarstvo saobraćaja trebalo i dalo mogućnost da se proba da se sagledaju najbolji pravci potpunog ozdravljenja te kompanije. Slažem se sa Vama, pri tome stojim ovdje kao poslanik koji predstavlja građane naše države da zajednički raspravljamo o tome kada bude ta tačka dnevnog reda. Vezali ste se kao vrlo iskustan poslanik, dosta Vas dugo poznajem, ovo je bila mala šala na početku mojeg odgovora na Vaš komentar, slažem se da to zajednički uradimo, međutim ne u okviru ove tačke dnevnog reda. Kandidovaće se ta pitanja i državna pomoć će doći vrlo brzo na zasijedanje, pa ćemo /prekid/ državne pomoći preusmjerene ka određenim pravnim licima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 14:56:53)

Poslanica Marta Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (22.06.18 14:57:02)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani predlagači, uvaženi građani,

Zakonom o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazдушnom saobraćaju se uređuju obligacioni odnosi u vazдушnom saobraćaju i svojinsko-pravni odnosi na vazduhoplovima. Dakle, to su odnosi koji nastaju iz ugovora o prevozu putnika, ugovora o prevozu tereta, ugovora o medicinskom prevozu i pružanju usluga iz vazduha, ugovora o zakupu vazduhoplova, kao i odnosi koji nastaju u slučaju štete koja se vazduhoplovom u letu učini trećim licima. Osnovni razlog za ove izmjene jeste dodatno usklađivanje pojedinih odredbi ovog zakona radi dosljednijeg prenošenja ovih odredbi Uredbe br. 261 Evropskog parlamenta u naš zakon. Navedena uredba utvrđuje minimalna prava koja putnici imaju kada im je let uskraćen protiv njihove volje, kada je let otkazan ili kada let kasni. Dakle, ukazano je na potrebu i obavezu Crne Gore da u svoje nacionalno zakonodavstvo obezbijedi transportovanje ove regulative koja se odnosi na prava putnika u slučajevima kašnjenja, otkazivanja ili uskraćivanja avionskog leta. Na ovaj način se štite putnici i korisnici usluga avio prevoza, odnosno stvarni vazdušni prevoznik je dužan da obezbijedi pomoć putnicima u svim slučajevima kašnjenja u okviru vremenskih rokova i dužine letova. Usvajanjem ovog zakona ćemo obezbijediti što bolju zaštitu putnika u ovom slučaju. Pretpostavljam da je predlagač u svom izlaganju i sam rekao šta su benefiti usvajanja ovog zakona.

Ono što želim da pomenem jeste da ovdje kao poslanici svakako, kada je ova tema na dnevnom redu, možemo diskutovati o svemu i suština je da se pomenu i naša nacionalna kompanija i realna pitanja i realni problemi koji postoje i o kojima ovdje i treba da govorimo. Međutim, pojedini poslanici koji pominju ove nacionalne kompanije mogu makar dio odgovora dobiti od svojih partijskih kolega koji su kao njihovi predstavnici bili u kontinuitetu sigurno više od deceniju i po po dvojica u Upravnom odboru, u Montenegro airlinesu, a u Aerodromima su imali još značajnije upravljačke pozicije, i u Željeznici, i u svim preduzećima koja se ovdje pominju. Tako da očekujem da dio odgovora dobiju od svojih partijskih kolega.

Što se tiče firme Montenegro airlines, naravno da će Vlada za kompanije od državnog interesa da stvara uslove za njihov opstanak, prije svega iz razloga što značaj tog preduzeća je sveukupan za razvoj cijele privrede Crne Gore. Naravno da će Vlada uvijek stvoriti uslove za njihov opstanak. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 15:00:28)

Zahvaljujem poslanici Marti Šćepanović.

Za komentar se javio Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (22.06.18 15:00:44)

Koleginice Šćepanović, s pravom postavljate ovo pitanje. Ja ću Vam postaviti jedno drugo. Reći ću Vam ko su bili ministri saobraćaja u prethodnom periodu - Andrija Lompar i Ivan Brajović. Možete li Vi meni reći ko je bio predsjednik Vlade u tom periodu kada je nastao ovaj poreski dug? Svako neka ponese svoj dio odgovornosti. Znači, oni koji su bili ministri, molim lijepo, bez obzira kojoj su partiji pripadali.

Može li da gospodin Škrelja ne dobacuje?

Princip odgovornosti je univerzalan princip. Dakle, on ne zavisi ni od imena i prezimena, ni od partije kojoj pripadate. On je vezan za ono mjesto, da ne kažem radno mjesto, za onu funkciju, sasvim svejedno, u Parlamentu smo, u politici smo, koju ste obavljali. Ako mislite da su Andrija Lompar i Ivan Brajović kroz obavljanje svojih ministarskih pozicija zloupotrijebili položaj, izvolite, ili recite meni pa ću ja umjesto Vas. Nema tu nikakvih problema. Neću da izvlačim sada političku logiku neke političke, ne personalno s njihovim imenima i prezimenima, nego u funkcionalnom smislu personalno, ali jednako su odgovorni i ministri prethodni i sadašnji i treba da pričamo o

tome, kao i predsjednici Vlade.

Znate li šta je ovdje najveći problem? Što je dug 24 miliona, uvažena kolegice. Onda Vi na kraju kažete jednu odličnu rečenicu - Vlada treba da stvori uslove da te kompanije funkcionišu. Slažem se, ali možemo li mi da dobijemo taj plan, to je poenta. Vlada ga godinu i po dana tri puta najavljuje, dakle plan kako će određena kompanija, ovdje ima ekonomista dosta i vrlo dobrih ekonomista ima. Dakle, kada je firma u problemu, zna to i uvaženi kolega Gvozdenović, uradi se neki plan na bazi kojeg kažemo u naredne godinu, dvije ili tri ćemo uraditi to, to i to da bi ta firma nakon tog perioda mogla da bude firma za koju možemo reći da izmiruje uredno poreske obaveze, izmiruje uredno zarade, obavlja svoju osnovnu djelatnost i može nešto prema državi da vrati u smislu profita ako je već državna firma u tom dijelu.

Nije poenta moje diskusije bila politička. Ako mislite da trebaju svi prethodni ministri saobraćaja da snose odgovornost, mogu da Vas podržim, predložite, podržaću Vas. Predložite i za predsjednike vlada, podržaću Vas. Dajte da jednom podvučemo liniju i kažemo - nije dobro, bez obzira kojoj političkoj partiji pripadamo, ne za nas nego za građane da tolerišemo dug od 24 miliona samo u jednom sektoru. Prosto nije dobro. Nije zakonito, pa nije dobro.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 15:04:06)

Marta Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (22.06.18 15:04:21)

Nijednom riječju nijesam pomenula Socijaldemokratsku partiju, ali kolega je prepoznao svoju partiju u ovome. Ovo je bilo samo kratko podsjećanje da se sjetimo koliko smo bili zajedno i koje su sve funkcije pokrivali kolege iz SDP-a u toj osamnaestogodišnjoj koaliciji. Nijednom riječju nijesam pomenula ni ministre. Govorila sam o članovima Upravnog odbora ispred, evo sad kada se kolega prepoznao, partije, sada opozicione, SDP-a.

Što se tiče zašto su neki dokumenti tajni, pretpostavljam da kolega i to zna, da Zakon o poreskoj administraciji poznaje institut poreska tajna i da u skladu sa zakonom sigurno i poreski dug ili prihod može biti tajna.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 15:05:10)

Samo Vas molim da ne dobacujete. Tražili ste da Vam obezbijedimo da neko koga nisam čuo da Vam ne dobacuje. Poslanik Konjević se izvinjava.

Na ovaj način smo završili pretres pod uslovom da ministar želi završnu riječ, a siguran sam da će iskoristiti da odgovori na dio pitanja.

Dajem riječ ministru Osmanu Nurkoviću.

OSMAN NURKOVIĆ (22.06.18 15:05:49)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Neću odgovarati na pitanja da ne bih dao materijala za ponovnu priču jer je bespredmetno danas pričati o temi koja nije na dnevnom redu. Zahvaliću poslanicima na podršci izmjenama i dopunama ovog zakona, mislim da su u interesu građana i zbilja zahvaljujem svima.

Hoću da iskoristim priliku samo da kažem da se kao ministar saobraćaja ponosim onim što sam uradio za ovu godinu i po od kada sam imenovan za ministra. Smatram da je u svim segmentima ovog ministarstva bolja situacija i stanje nego što sam našao prilikom dolaska i preuzimanja ovog ministarstva. Sve odluke koje sam predložio Vladi Vlada je usvojila i stojim iza tih odluka da su bile u skladu s zakonom i da su doprinijele popravljajući stanja u tim preduzećima. Sada želim ovdje pred javnošću da kažem da Montenegro airlines u ovoj godini plaća poreze i

doprinosu na sve isplaćene plate. Dakle, nijesam htio da dam doprinos da to preduzeće prestane sa radom u decembru kada sam imenovan za ministra saobraćaja, ni kriv ni dužan za stanje koje sam zatekao tamo, ali eto desilo se da sam morao da se suočim sa problemima sa kojim se ta kompanija suočavala.

Prema tome, neka se svako nađe i neka ponese dio odgovornosti za sve što je u prethodnom periodu rađeno. Od kada sam preuzeo ovo ministarstvo, preuzimam potpunu odgovornost za sve postupke i odgovorno tvrdim da radim sve u skladu sa zakonom.

Pitanje je bilo poslanika Nikolića za SMATSA. SMATSA je zajedničko preduzeće Srbije i Crne Gore u okviru kojeg je Crna Gora akcionar, odnosno vlasnik 8% akcija. Obavlja tu funkciju zajedničke kontrole neba iznad Srbije i Crne Gore i dijelom Bosne. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 15:07:52)

Zahvaljujem.

Siguran sam da smo svi svjesni, a građani najviše koji na način kako se to u demokratskim društvima i radi na izborima daju glas i odnos prema određenim politikama koje se realizuju određenim sistemima kako se upravljaju. Takođe sam siguran da nijedan ministar nije odgovoran samo za sistem. Odgovorna je i Vlada, odgovorna je i Skupština, odgovorni su i upravni odbori u kojima sjede ljudi koji odgovaraju ne samo svojim imenom, nego mnogo više od toga u skladu sa zakonom. Nisam siguran da se može bilo kakav uspjeh ili čak i neuspjeh vezivati samo za neka lica, nego se vezuje za jedan ozbiljno organizovani sistem kakav je dugo bio sistem gdje smo koaliciono radili i DPS i Bošnjačka partija i partije koje su sada nama koalicioni partneri i nekad u neko vrijeme i SDP koji nadam se da to nije zaboravio, a po određenim diskusijama moglo bi tako da se zaključi. Zahvaljujem.

Na ovaj način smo završili predmet ovog zakona.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda - Predlog zakona o Socijalnom savjetu. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja i Zoran Ratković, generalni direktor Direktorata za rad. Izvjestioci odbora su Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Maja Bakrač, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre.

KEMAL PURIŠIĆ (22.06.18 15:09:48)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani poslanici, uvaženi građani,

Ustavom Crne Gore je propisano da se socijalni položaj zaposlenih usklađuje u Socijalnom savjetu, a da Socijalni savjet čine predstavnici sindikata, poslodavaca i Vlade Crne Gore. Vjerovatno je ključna riječ usklađuje se u toj ustavnoj sintagmi. Negdje krajem 2007. ovaj parlament je donio Zakon o Socijalnom savjetu. Taj zakon je u međuvremenu dva puta usklađivan u skladu sa potrebama vremena, a već sredinom 2008. godine je osnovan Socijalni savjet i počeo je sa svojim radom. U deset godina svog rada Socijalni savjet je demonstrirao socijalni dijalog svojih konstituenata i u 40 redovnih sjednica i devet vanrednih sjednica razmatrao više od 300 tema koje su bile jako važne za našu ekonomiju, za socijalni mir i socijalnu sigurnost i koje su doprinosile razvoju rasta ekonomije, doprinosile konkurentnosti radnih mjesta, doprinosile osnivanju kvalitetnih, odnosno dostojanstvenih radnih mjesta i uspjesima koji su zabilježeni u prethodnom periodu.

Socijalni dijalog je i po definiciji kičma svakog socijalnog modela i on je ključan za harmonizaciju interesa socijalnih partnera. Ono što može da bude kočnica kroz socijalni dijalog u Socijalnom savjetu se harmonizuje, dolazi se do korisnih rješenja, korisnih kompromisa. Na taj način se obezbjeđuje jedna sinergija uticaja sa raznih adresa vezano za ove važne teme.

Međutim, u tom periodu iskustva korišćenja ovog zakona od deset godina uočeni su određeni problemi, određene manjkavosti i ovaj zakon ima pretenziju da otkloni te probleme, te manjkavosti i obezbijedi skladan budući razvoj socijalnog dijaloga. Jedan projekat koji je tokom 2016. i 2017. godine razvijan na području Zapadnog Balkana u šest država je obezbijedio da se skeniraju stanja u socijalnim savjetima država regiona i da se uoče određene nepravilnosti. Taj projekat je obezbijedio dobru dokumentacionu osnovu i dobre preporuke koje smo iskoristili kada smo radili na izmjeni ovog zakona. Radi se o ESAP projektu, odnosno platformi za zapošljavanje i socijalna pitanja, koji se realizovao uz podršku Međunarodne organizacije rada i finansijsku podršku Evropske komisije.

Ono što piše u Izvještaju o napretku Crne Gore ka članstvu u Evropskoj uniji za prethodnu godinu je sugestija da treba da se socijalni partneri bolje uključe vezano za pitanja koja se tiču zapošljavanja i socijalne sigurnosti. Takođe, sugestija je da se unaprijedi logistika, odnosno institucionalni kapaciteti Socijalnog savjeta i da to bude u funkciji razvoja socijalnog dijaloga u perspektivi.

Vođeni tim sugestijama sa međunarodnih adresa i našim potrebama, pristupilo se izmjeni ovog zakona i predstaviću samo najvažnije novine koje su sadržane u ovom zakonu. Dakle, uređuje se precizno pitanje ostvarivanja javnosti rada Socijalnog savjeta. U djelokrug rada Socijalnog savjeta uključena su i pitanja vezana za saradnju sa Međunarodnom organizacijom rada. Propisana je obaveza donošenja statuta Savjeta i sadržina tog statuta. Propisani su slučajevi prestanka mandata u članstvu Socijalnog savjeta. Propisana je obaveza Socijalnog savjeta da zasijeda najmanje jednom u dva mjeseca.

Takođe, u pogledu načina proizvoda, da tako kažem, socijalnog dijaloga, osim zauzimanja stavova i davanja mišljenja na pitanja važna iz djelokruga nadležnosti Socijalnog savjeta, sada Socijalni savjet može da daje i preporuke i zaključke i druge akte iz svoje nadležnosti. Smanjen je broj članova Socijalnog savjeta, odnosno predlaže se, sve ovo se predlaže, sa sadašnjih 33 na 24, odnosno po osam za svakog od članova socijalnih partnera. Precizirano je da se članstvo u Savjetu da se ono ostvaruje u skladu s zakonom koji uređuje zarade u javnom sektoru. Propisana je i najvažnija izmjena što su precizirani i procedura i rokovi za postupanje u situacijama kada se Socijalni savjet izjašnjava, daje mišljenje vezano za materijale koje im šalju obrađivači materijala na konsultacije i izjašnjenje. Takođe je propisano ako se nadležni državni organ koji predlaže određeni propis, odnosno izgrađuje ga i Socijalni savjet ne dogovore, onda Socijalni savjet ima mogućnost da se direktno obrati Vladi sa svojim mišljenjem, preporukom i inicijativom.

Takođe Savjet, osim onoga što je definisano u članu 7 i 15, a tiče se polja nadležnosti, može da pokreće inicijative i na svoju ruku, odnosno po svom nahođenju i da da ne samo zatražena mišljenja nego i da sopstvena mišljenja, po sopstvenoj inicijativi. Uvedena je obaveza da Socijalni savjet podnosi godišnji izvještaj o radu socijalnim partnerima. Uveden je i princip rotirajućeg predsjedavanja Socijalnim savjetom. Dakle, predsjednik i dva potpredsjednika koji dolaze iz reda različitih socijalnih partnera ubuduće će na godinu dana predsjedavati rotirajuće socijalnim savjetom, što će obezbijediti njihovu ravnopravnost, relevantnost njihovog mišljenja. Razrađena je procedura osnivanja lokalnih socijalnih savjeta. Do sada je postojala ta mogućnost osnivanja, ali procedura nije bila jasna. Do sada imamo samo /prekid/ savjeta na lokalnom nivou, U Podgorici, Bijelom Polju i Beranama. Rekao bih da najbolje funkcioniše u Bijelom Polju. To je negdje manjkavost. Ovaj zakon treba da podstakne osnivanje lokalnih socijalnih savjeta. Ovim zakonom je propisana procedura njihovog izbora, maksimalni broj članova, način finansiranja itd. Broj članova socijalnog savjeta na lokalnom nivou je maksimalno 18, odnosno po šest. Za ovih deset godina funkcionisanja Socijalnog savjeta može se reći da je on dao zavidan doprinos, da je na mnoge važne teme u važnim trenucima ovih deset godina se poklapa sa početkom velike finansijske krize, sa velikim socijalnim izazovima u našem društvu. Socijalni savjet je razrješavao krupna pitanja i davao zamahe u ukupnoj državnoj politici /prekid/ osnova ovaj novi po nama poboljšani tekst zakona treba da obezbijedi nove, bolje perspektive socijalnog dijaloga, a socijalni dijalog je dio naše agende u postupku pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji, odnosno glavno poglavlje, važan dio poglavlja 19 Zapošljavanje i socijalna politika, gdje napredujemo. Vjerujem da će i ovaj zakon tome doprinijeti.

Svi zakoni, prije svega oni koji su uređivali ravnopravne odnose i radno zakonodavstvo i još neki drugi su donijeti uz maksimalni konsenzus saglasnost socijalnih partnera i oni su takvi ne

samo donijeti, nego i oni koje ćete imati prilike da razmatrate su pripremljeni na jedan takav način što će reći da smo i u praksi sprovodili ono što je intencija ovoga zakona.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 15:18:52)

Hvala, ministre.

Imamo dosta prijavljenih diskutanata, znači 14 prije nego izvjestiocima dam riječ. Znači imamo 14 prijavljenih diskutanata, predlažem prvo da poslije izvjestioca govore Suad Numanović, Janko Vučinić, Momčilo Martinović i Goran Radonjić.

Da li izvjestioci odbora žele riječ?

Maja Bakrač. Izvolite.

MAJA BAKRAČ (22.06.18 15:19:31)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani ministre sa predstavnicima, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani, Ja ću samo kratko ispred Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje reći da je Odbor razmatrao Predlog zakona o Socijalnom savjetu na kojem su bili prisutni i predstavnici resornog Ministarstva i gdje je vođena konstruktivna rasprava i otvoren je veliki broj pitanja u vezi primjene važećeg zakona. Moram reći da je Odbor jednoglasno odlučio da predloži Skupštini da usvoji Zakon o Socijalnom savjetu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (22.06.18 15:20:11)

Zahvaljujem.

U ime Kluba DPS-a govori Suad Numanović.

SUAD NUMANOVIĆ (22.06.18 15:20:21)

Zahvaljujem.

Uvažene kolege, uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani građani i građanke Crne Gore, Pred nama je Zakon o Socijalnom savjetu i, kao što je ministar Purišić rekao, Zakon je donešen 2007. godine, a stupio na snagu 2008. godine. Danas je 2018. godina i možemo reći da je donošenje današnjeg zakona na današnji dan i prilika da ozvaničimo desetogodišnjicu postojanja ovoga Savjeta. Ali, ja bih se vratio na početak osnivanja i rada ovog Socijalnog savjeta, koji je ustavna kategorija koji kroz tripartizam njeguje taj socijalni dijalog. Vratio bih se iz prostog razloga što je on započeo sa radom 2008. godine, kada su se cijeli svijet, Evropa, pa samim tim i Crna Gora našli u vremenu najveće ekonomske krize i u tom periodu smo imali tog sluha da u okviru radnog zakonodavstva formiramo Socijalni savjet koji radi na tripartitnoj osnovi - sindikat, poslodavci i predstavnici Vlade. Išli smo u iskorak više i tih godina smo donijeli zakon o reprezentativnosti sindikata, pa jednu klimu koja je bila onako sindikalno nepovjerljiva jer smo imali dva sindikata, prosto smo željeli da po zakonu o reprezentativnosti sindikata damo šansu i jednom i drugom sindikatu. Naravno dali bi i svim drugim koji ispunjavaju uslove da u partnerskom odnosu participiraju u radu Socijalnog savjeta i Unija sindikata i Savez sindikata. Taj zakon je dao kvalitet funkcionisanja ovog Socijalnog savjeta i prosto na našem sad ovom putu prema Evropskoj uniji mi ćemo postati ulaskom u Evropsku uniju članica Evropskog komiteta shodno Socijalnoj povelji i ekonomskog i socijalnog komiteta koji će imati savjetodavnu ulogu. Na taj način kroz Socijalni savjet i njegov kvalitetan rad daćemo doprinos društveno-ekonomskom razvoju našeg društva. Ono što jeste kvalitet ovog socijalnog dijaloga, ministar je rekao u uvodnim napomenama, jeste da

od početka svog rada prosto je dao doprinos kroz socijalni dijalog rješavanju krupnih pitanja, ne samo kroz donošenje zakonodavnog okvira iz radno-pravnog statusa, ja bih podsjetio i na Zakon o radu, i na Zakon o penzijsko-invalidskom osiguranju. Podsjetio bih upravo na ovaj Zakon o penzijsko-invalidskom osiguranju kada je u Francuskoj na stotine hiljada ljudi štrajkovalo, naš Socijalni savjet je radio na tripartitnoj osnovi u donošenju Zakona o socijalnom i penzijskom osiguranju. Poslije izvjesnog vremena i kvalitetnog rada, došlo je do usaglašenosti, do koncenzusa i usvajanja tog Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju. Naravno, tu se reforma penzijskog osiguranja ne završava, idemo dalje, što kaže imaće potrebe za daljom strukturnom reformom tog sistema. Ali, ovo ističem kao jedan primjer, gdje mnoge evropske države nijesu imale taj kapacitet, mi u Crnoj Gori smo imali da kroz kvalitetan socijalni dijalog dođemo do mogućih rješenja u našim prilikama.

Ono što očekujemo u narednom periodu i od ovog zakona jeste ovo što se podrazumijeva - da se preciziraju uslovi formiranja socijalnih savjeta na lokalnom nivou. Nažalost, samo u tri grada postoje lokalni i socijalni savjeti. Nije to dobro i evo poziv i apel lokalnim samoupravama, sindikatu, poslodavcima i predstavnicima lokalnih samouprava da smognu snage u kratkom periodu, iskoriste i mogućnost i pojašnjenje iz ovog zakona da formiraju socijalni savjet i da kroz taj dijalog koji je prosto socijalni dijalog, tripartizam, to je najbolji instrument za zdravni ambijent tržišta rada. Ako je tako, onda nema nijednog razloga da problemi iz tog djelokruga rada, problemi koji su vezani za socio-ekonomsku situaciju se ne rješavaju kroz kvalitetno djelovanje lokalnih socijalnih savjeta.

I na kraju da kažem da /prekid/ partnera se nalaze na istom brodu. Na istom brodu se nalaze, različiti su interesi sva tri socijalna partnera, ali karakteristika ovog Socijalnog savjeta u Crnoj Gori jeste da poslije kraćeg ili dužeg vremena zaista se dođe do jedinstvenog cilja, a to je povećanje standarda građana Crne Gore. Ja ne sumnjam da će i ovaj zakon pomoći socijalnim partnerima da doprinesu tom jedinstvenom cilju.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 15:24:22)

Hvala Vam, kolega Numanoviću.

Kao što je maloprije najavljeno, sljedeći govornik je kolega Janko Vučinić, a neka se pripremi kolega Momčilo Martinović.

Izvolite, kolega Vučiniću.

JANKO VUČINIĆ (22.06.18 15:26:13)

Predsjedavajući prije nego što počnem izlaganje samo da Vas pitam koliko ima vremena za izlaganje. A ispred kluba?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 15:26:24)

U redu. Ako je ispred kluba, možete malo duže. Na Kolegijumu nijesmo bili obaviješteni da želite deset minuta da iskoristite.

U redu, pet minuta od početka molim Vas.

JANKO VUČINIĆ (22.06.18 15:26:45)

Poštovani građani,

Zakon o Socijalnom savjetu gledano sa tehničke strane donosi neke novine i poboljšanje u odnosu na postojeći zakon, ali sa tim promjenama u samom zakonu, ustvari nekoliko izmijenjenih odredbi se neće napraviti suštinska promjena. Šta je ta suštinska promjena? To je da se da

Socijalnom savjetu uloga koju treba da on ima i da odlučuje. Mislim da ono nije tijelo koje odlučuje, nego trenutno je to tijelo koje služi za održavanje i čuvanje socijalnog mira u Crnoj Gori. Previše ste zblíženi - imate konstruktivne sindikate. Tako da to što vi nazivate Socijalnim savjetom, ne liči na Socijalni savjet. Ponavlja se ovdje ista priča od zakona do zakona. Vršiti se usklađivanje sa evropskim standardima, zadovoljavamo samo zakonsku formu, a suština ostaje po strani. Tako da od Socijalnog savjeta imamo jedno mjesto gdje u neka dva, tri mjeseca se okupe predstavnici socijalnih partnera. Tu se oni ispričaju, obično predstavnici vladinih sindikata počnu priču o nekom teškom životu, predstavnici poslodavaca kažu da im je poslovni ambijent ugrožen, mada nije, nema boljeg ambijenta za poslovanje pogotovo za krupni kapital od Crne Gore. Država se drži po strani i njima je samo bitno da se očuva socijalni mir pored ovolike bijede i siromaštva u Crnoj Gori. Tako je bilo i na zadnjoj sjednici. Mislim da ta zadnja sjednica je održana negdje na proljeće ove godine i trebalo je da se raspravlja o minimalnoj zaradi. Formirana je radna grupa koja je trebala da vidi, sagleda mogućnosti povećanja minimalne zarade, a da se ne ugrozi poslovni ambijent i da se ne ugrozi finansijska stabilnost države. Do sada ta radna grupa, iako je rok bio ograničen čini mi se na mjesec dana, nije uradila apsolutno ništa. Tako da i dalje gotovo 100.000 zaposlenih prima 193 eura ili nešto malo više od te minimalne zarade, odnosno donje granice siromaštva. To više nikoga nije briga.

Znate kada treba nešto da se uradi ili kada treba da se izvrši opstrukcija nečega, a predstaviti se kao da se nešto radi, onda se po pravilu formira radna grupa. I vi ste to iskoristili ovoga puta u Socijalnom savjetu. Ako gledamo sa aspekta poslodavaca, mislim na vlasnike krupnog kapitala, Socijalni savjet je odličan jer im omogućava da zaposlenom isplaćuju zaradu od 193 eura i da plaćaju poreze i doprinose na tu zaradu, a ako im pretekne ponekome i daju na ruke. Država se po pravilu tu i mnogo i ne miješa jer im odgovara i od to 193 eura da ubiraju poreze i doprinose i jedino su zaposleni na gubitku. Mislim kakav je ovaj Socijalni savjet, koliko ga hvalite da ima efekta, najbolje bi bilo da ga ukinete, a da taj budžet za Socijalni savjet date onima koji su socijalno ugroženi.

Kada smo već kod minimalne zarade, ovdje se pojavila se ona informacija da su inicijativu za minimalnu zaradu pokrenuli političari iz SDP-a i Unija slobodnih sindikata. Samo radi istine hoću da kažem da u ovom parlamentu prije tri godine je Demokratski front predlagao zakon o minimalnoj zaradi i tada nijesmo imali podršku od Socijaldemokratske partije. Šta je tu bilo, šta se u međuvremenu promijenilo? Vjerovatno kada je SDP prešao iz vlasti u opozicione klupe, onda su se sjetili socijaldemokratije i sjetili su se minimalne zarade. Takođe, o minimalnoj zaradi sam ja kao predlagač tog zakona i razgovarao sa čelnikom Unije slobodnih sindikata Crne Gore, ali nijesam ni tada dobio podršku od njega ne samo o minimalnoj zaradi, nego i o ostalim tačkama, odnosno predlozima zakona koje smo mi iz Demokratskog fronta predložili u cilju poboljšanja teškog položaja radnika.

Sada moram da Vas pitam jedno važno pitanje. Ministre, iskoristiću Vaše prisustvo da Vas pitam - Zbog čega ne sprovodite Zakon o izvršenju Odluke Ustavnog suda kojim su trebale majke koje su imale ugovore na određeno vrijeme da nastave da primaju nadoknade? One, po ovom zakonu, imaju potpuno pravo jer to im je bilo 29. juna spriječeno amandmanom koji je podnijela gospođa Marta Šćepanović. Taj amandman je 26. decembra ukinut i te prevarene žene koje su napustile svoja radna mjesta i uzele nadoknade /prekid/ to je amandman koji sam naveo, proglašen neustavnim. Imaju i potpuno pravo da primaju te nadoknade, a one, to je veliki broj - 500 do 600 žena, godinu dana ne primaju ni centa. I želim od Vas radi tih žena da date danas ovdje odgovor kada ćete primijeniti taj zakon i kada će one početi da primaju te nadoknade?

Socijalni savjet se nije oglašavao ni povodom izmjene potrošačke korpe i onih sramnih dva eura za život koji su nam propisali ovi stručnjaci iz Monstata, a nije se Socijalni savjet oglašavao ni povodom divljanja cijena goriva. Znači, akcija, odnosno reakcija Sindikata je sva bila da traži hitnu sjednicu Socijalnog savjeta koje nije bilo i Sindikat umjesto da izvede obespravljene, osiromašene, opljačkane radnike, građane na ulice, on je samo tražio hitnu sjednicu Socijalnog savjeta i na tome je ostalo. S obzirom da ovaj zakon suštinski neće ništa promijeniti, a Socijalni savjet će ostati neko tijelo koje neće ništa odlučivati, kojem će samo oni predstavnici Socijalnog savjeta, predstavnici koji su tu u Socijalnom savjetu, predstavnici socijalnih partnera uzimati neke apanaže. Demokratski front ovakav našminkani zakon o Socijalnom savjetu neće podržati i zamolio bih Vas da na ono vrlo važno pitanje za obespravljene i prevarene majke koje su imale ugovore na

određeno vrijeme date /prekid/ odgovor kada će se sprovesti zakon i kada će one primati ono što im je neustavno i protivzakonito oduzeto. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 15:35:08)

Hvala kolegi Vučiniću.
Imate pravo na komentar njegovog izlaganja.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (22.06.18 15:35:34)

Pošto predstavnici opozicije, odnosno poslanici Demokratskog fronta preko svojih predstavnika u Udruženju majki pokušavaju da Marti Šćepanović prebace odgovornost, kako je rekao poslanik Vučinić, da sam ja nekog prevarila i prevarila žene - tako se izrazio, ja ću ga podsjetiti da je izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, kojim se predviđela ova naknada, podnio poslanik Damjanović, podržali oni. Oni su tim ženama dali lažnu nadu i oni su ih prevarili. Pri tome su diskriminirali veći broj žena tim zakonom i Ustavni sud je donio odluku da je upravo ta odredba zakona neustavna jer su diskriminirane ostale žene.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 15:36:41)

Kolega Vučinić, odgovor na komentar.

JANKO VUČINIĆ (22.06.18 15:36:46)

Pravo da Vam kažem, gospođo Šćepanović, da je DPS prije izbora gotovo prisvojio ovaj zakon, tako da su svi mislili da je Demokratska partija socijalista predložila taj zakon, a ne opozicija. A prvo što vam je bilo kad ste ušli u ovaj Parlament, ukinuli ste taj zakon i te nadoknade koje su značile mnogo za 22.000 žena. Zbog toga kažem da su te žene prevarene od vaše strane - nijesam rekao da ste ih Vi konkretno prevarili. Ono šta ste Vi uradili, Vi ste 29. juna podnijeli amandman na Zakon o izvršenju odluke Ustavnog suda. Sa tim amandmanom Vi ste onemogućili žene koje su bile zaposlene na određeno vrijeme da u skladu sa tim zakonom /prekid/ određenu visinu nadoknada. Zbog toga ste Vi krivac što danas možda hiljadu žena nema od čega da živi. Taj vaš amandman koji ste vi podnijeli 26. decembra na Ustavnom sudu je proglašen neustavnim i sada ja pitam ministra kada će početi da primjenjuje zakon i kada će žene koje su na taj način oštećene dobiti nadoknade za ovu godinu dana i u budućem vremenu, jer im je to jedini izvor prihoda. Čisto jasno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 15:38:22)

U redu, hvala.
Ministre, da li želite?
Izvolite, ministar Purišić.

KEMAL PURIŠIĆ (22.06.18 15:38:31)

Uvaženi poslaniče Vučiniću, savjet je savjetodavno tijelo. Daje preporuke, mišljenje, ne vodi unutrašnju i spoljnu politiku i ono ne može da odlučuje. Ono može da konstruktivno doprinosi onome o čemu se inače tu radi socijalnim dijalogom - uravnoteženje parcijalnih interesa sve tri strane da tako kažem.

Raspava o minimalnoj zaradi je počela. Vi ste član Socijalnog savjeta, formirali smo radnu grupu. Na zahtjev sindikata uglavnom i još nekih drugih članova Socijalnog savjeta utvrđen je rok od mjesec dana. Znalo se da je taj rok nerealan. Radna grupa radi, imala je više sastanaka. Traži podatke, prikuplja podatke sa raznih adresa i u nekom trenutku ćemo izaći sa rezultatom radne grupe i na Socijalnom savjetu zauzeti poziciju šta dalje sa dvije inicijative koje su došle sa dvije različite adrese oko te teme.

Zakon o sprovođenju odluke Ustavnog suda, takođe postavite konkretno pitanje. Zakon se priprema. Odluka Ustavnog suda po prirodi stvari nije mogla neposredno da se primijeni. U međuvremenu je Ustavni sud odlučio o još jednoj inicijativi negdje u aprilu. Mi sada pripremamo izmjene zakona u odnosu na obje te odluke Ustavnog suda. On je u procesu konsultacija unutar Vlade i Sekretarijata za zakonodavstvo i vrlo brzo ćemo doći u Parlament sa tim zakonom. Nadam se da će biti na Vladi usvojen u narednih 10, 15 dana. U zakonu početni pristup, nadam se da će biti tako i u konačnom, je da će se /prekid/ korisnice naknada za ono što im se zakonom daje kao novo pravo.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 15:40:33)

Hvala.
Kolega Vučinić.

JANKO VUČINIĆ (22.06.18 15:40:41)

Ja nijesam član Socijalnog savjeta. Vi ste me na vrijeme odstranili. Unija slobodnih sindikata kad sam prešao u Demokratski front me odmah opozvala iz Socijalnog savjeta, jer valjda tamo nijesam odgovarao, nijesam bio konstruktivan koliko su sada oni konstruktivni. Ja sam tražio da mi date odgovor jer ove žene imaju sad potpuno pravo po ovom zakonu o izvršenju odluke Ustavnog suda, kada je već ovaj amandman proglašen neustavnim da primaju te zarade. Ja sam očekivao od Vas samo da kažete tehniku na kojoj će oni da ostvare to pravo. Sada spominjete ponovo još neke zakone koji trebaju da se ponovo vraćaju u Skupštinu. Ovdje ne postoji ta većina koja bi izašla u susret majkama, jer su im oni ukinuli ono što im je Ustavom i zakonom pripadalo, a zamjeram što Socijalni savjet nije se oglasio povodom one stramne potrošačke korpe, povodom dva eura koje je propisano da odrasla osoba može da preživi dnevno i što se nije oglasio povodom poskupljenja goriva. Znamo kakav je to bio udar na budžet građana Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 15:42:15)

Hvala kolegi Vučiniću.
Kao što sam najavio, kolega Momčilo Martinović, a neka se pripremi kolega Radonjić Goran.

MOMČILO MARTINOVIĆ (22.06.18 15:42:31)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Nimanbegu.
Uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovani ministre sa svojim saradnicima, poštovani građani Crne Gore,
Zadovoljstvo mi je što sam danas u prilici da govorim na ovu temu jer sam izrazio i posebno zadovoljstvo da učestvujem i čak u okruglim stolovima koje su predstavnici predlagača

organizovali i matični odbori u cilju sagledavanja situacije i analize cjelokupnog rada dosadašnjeg Savjeta, kao i aktivnosti koje se planiraju raditi u budućem periodu s obzirom da ovo zakonsko rješenje donosi neke novine i pokušava da na neki način funkcionalnost ovog tijela učini mnogo boljim.

U ovom dijelu rekao bih nešto čime možda neću biti u pravu, ali to je jedna moja iskrena želja, a to jeste da se Zakon, odnosno ovo tijelo zove drugačije. Jer, mi uvijek na neki način govorimo o Socijalnom savjetu i uvijek na tom Savjetu tretiramo socijalna pitanja. Međutim, u zemljama regiona ovakvo tijelo se zove socijalni i ekonomski savjet. Međutim, dobio sam u toku javne rasprave i u toku organizovanja okruglih stolova da je u poglavlju 4 Ustava tačno definisano članom 65 da je to Socijalni savjet i da ne može imati drugo ime. Ali, nadležnosti koje su razrađene sa ovim dokumentom, odnosno sa ovim predlogom zakona jasno nam ukazuju da njegove nadležnosti imaju itekako mogućnosti da raspravljamo o mnogo bitnim i vitalnim pitanjima koji se tiču građana Crne Gore kada su u pitanju njihova prava i obaveze.

Ono što me posebno raduje u razradi ovog dokumenta i kao novina koju smo dobili, a to jeste i na neki način ohrabrenje i podsticaj da se jedna ovakva struktura spusti i na lokalni nivo - u toku diskusije na tom okruglom stolu vidjeli smo da postoji nekoliko socijalnih savjeta, ali samo imamo tri opštine koje su formirale takav Socijalni savjet.

Takođe, imamo nekoliko opština gdje je u privrednom smislu formirano nekoliko grupacija kroz nevladin sektor, kao što je preduzetnički klub ili slične strukture koje definišu ta pitanja. Međutim, ova zakonska mogućnost daje da se na lokalnom nivou, jer ipak složićemo se da se stvaran život odvija na lokalnom nivou. Nekad su ova tijela od stvarnog života građana i mislim da je na taj način na lokalnom nivou mnogo jednostavnije i efikasnije da se ova pitanja razmatraju.

Takođe, ono što sam uočio tokom analize ovog zakonskog rješenja jeste i sam sastav ovih tijela na lokalnom i na nacionalnom nivou. U toku okruglog stola shvatio sam da postoji praksa i u drugim društvima koja uređuju ova pitanja da postoji dio koji se tiče tripartitno plus partnerstvo. Shvatio sam da je iz javnih rasprava koje su se dešavale u nekom prethodnom periodu da je civilni sektor dao dosta primjedbi kako ima potrebu da učestvuje i diskutuje u ovakvim savjetima odnosno u ovakvom tijelu i da je članom 7 definisano i data mogućnost da se formiraju i dodatna radna tijela, koja mogu tretirati određene oblasti koje su na dnevnom redu. Shvatio sam da ste ograničili savjet da on mora zasjedati najmanje jednom u dva mjeseca. Međutim, ova statistika koju ste iznijeli u toku realizacije ovog zakona 2008. godine kad je stupio na snagu odnosno kad je u funkciji bio za ove potrebe da ste imali nekih 40 redovnih i 20 vanrednih zasijedanja, što na neki način daje prosjek upravo u ovom dijelu koji je definisan i ovim zakonom. Moja je ideja i moja intencija da su ova pitanja jako bitna. Tretiraju ne samo kroz socijalni dijalog, a na kraju socijalni dijalog tangira mnogo više oblasti nego što je to sam socijalni dijalog. Vidjeli smo ovdje da su određene ideje usmjerene na konkurenciju, na zaštitu životne sredine, zdravstvenu zaštitu i demografska kretanja. Kada smo govorili o prethodnom zakonu, o dijaspori koju smo nedavno razmatrali u ovom domu, shvatili smo da je to pitanje koje bi trebalo itekako staviti u vrhu agende razmatranja ovog Savjeta. Tako što se tiče mojeg viđenja stvari, puna podrška za rad ovog Savjeta sa kadrovski kompetentnim ljudima na ovoj tripartitnoj osnovi, kako je i definisao sam zakon. Želim da sjednice budu učestalije i da ovaj član koji se definiše da je javnost rada obavezna u ovom Savjetu i da građani /prekid/ ne samo o zaključcima o Savjetu i poziv da koristimo i da učestvujemo određene subjekte da doprinose samim zaključcima kako bi se donijela dobra rješenja i kako bi savez zauzeo konkretne stavove i uputio ih na ta mjesta gdje je potrebno adresirati. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 15:47:50)

Hvala, kolega Martinoviću.

Za komentar se javio kolega Konjević. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (22.06.18 15:48:12)

Znači, podržavam ovo što je kazao uvaženi kolega da bi bilo dobro da u što je moguće većem broju opština kanališemo nešto što bi moglo da bude iskustvo sa državnog nivoa, da imamo formirane socijalne savjete. Vi ste negdje s pravom rekli - tačno, ustavno ograničenje jeste u dijelu toga možda bi i bolji naziv širim obuhvatom bio da je to socijalno-ekonomski savjet, pa bi onda negdje kroz tu socio-ekonomsku dimenziju moglo da se razgovara i o stvarima koje nijesu dominantne u ovom segmentu socijalnom.

I sa drugom jednom Vašom tezom se slažem, neću se naravno u svemu složiti s Vama, reći ću dje se ne slažem, vrlo je važna činjenica da one građane koji su zainteresovani za to treba uključiti u te procese. Vrlo je važno posebno u lokalnim sredinama da građani znaju stanje u lokalnim sredinama, jer u mnogim lokalnim zajednicama, posebno u ovom dijelu i socio i ekonomskog podneblja imamo ogromne probleme. Ja ću vam navesti primjer Cetinja. Lokalna samouprava na Cetinju je po revizionom izvještaju agencije koju opština Cetinje je angažovala da izvrši reviziju za 2017. godinu, dužna, vjerovali ili ne, 24,6 miliona. Mogu pogriješiti, Vi ćete me ispraviti. Izvorni prihodi opštine Cetinje su negdje na nivou nešto preko 3.000.000 prije sa egalizacijom, sad bez egalizacije ali kroz korišćenje prava Zakona o Prijestonici mislim da maksimalno Budžet opštine Cetinje može da iznosi aproksimativno govorim između sedam i osam miliona.

Dug od 24.611.343 evra. Ovo je dug lokalne samouprave bez javnih preduzeća i ustanova čiji je osnivač lokalna samouprava. Taj dug je samo u Vodovodu Cetinje negdje oko 3.500.000, plus druga preduzeća negdje aproksimativno oko 6.000.000 do 7.000.000. Ukupan dug opštine Cetinje, da pojednostavim narodski, ili svih građana Cetinja je 24 i nešto miliona plus 5, ili 6, negdje /prekid/ oko 30.000.000 miliona eura, a Budžet opštine Cetinje u ukupnom svom iznosu mogu pogriješiti tu, izvinjavam se na eventualnoj nepreciznosti - 7.000.000 do 8.000.000 miliona. Ja znam šta ćete mi Vi reći. Dobili ste apsolutnu vlast na izborima, svaka čast. Dobili ste skoro apsolutno, svaka čast, skidam kapu. Ja Vas ne pitam to, jer je to meni manje važno u ovom trenutku. Znači šta je važnije? Kako vratiti dug opštine Cetinje. Teško ćete mi objasniti da opština sa 8.000.000 miliona, 7.000.000 do 8.000.000 miliona budžeta, sa jednakim obavezama koje će da ima može u kratkom roku da iz svog budžeta servisira iznos sredstava koji će vratiti dug od preko 30.000.000.

Naravno, ne pravim nikakvu paralelu ni u /prekid/ onako ekonomski gledano u kategorijama, da je ovo neko privatno preduzeće sa ovakvim bilansom ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 15:52:28)

Kolega Martinoviću, imate pravo na odgovor na komentar.

MOMČILO MARTINOVIĆ (22.06.18 15:52:38)

Ja bih samo zamolio, s obzirom na količinu pitanja koja zahtijevaju ozbiljan pristup i ozbiljan odgovor, mada iskreno smatram, nećete mi zamjeriti, da je ovo tema o kojoj treba da raspravlja lokalni Parlament, koji je zakazan i biće naredne nedjelje kada će se diskutovati o Završnom računu Prijestonice za 2017. godinu. Ali, s obzirom da sam dobio informaciju, i u jučerašnjem izlaganju od Vaše koleginice, takođe je pomenut dug Prijestonice, takođe su pomenuti određeni problemi i pretpostavljam da je to veliki stepen odnosno pažnje vaše koje su kroz i lokalne strukture vaših ogranaka ovih dana eksponirali u javnosti. Ja ću bliže objašnjenje i detaljnije objašnjenje dati na samoj sjednici lokalnog Parlamenta, ali zbog građana Crne Gore koji neće biti u prilici da diskutuju lokalnog Parlamenta saslušaju da čuju i danas - ono što mogu slobodno reći da je dio duga naslijeđen. To nasljedstvo duga datira iz vremena kada smo zajedno vršili lokalnu vlast. To je jedan dio priče.

Nakon toga, uradili smo značajne korake u prethodnih sedam godina na nivou Prijestonice Cetinja. To su aktivnosti i projekti preko 50.000.000 evra su donešeni od strane te strukture lokalne uprave koja je donijela Prijestonica Cetinje. To je jedan dio priče.

U ovom dijelu pomenuli ste dug Prijestonice koji je, citirali ste, odnosno pomenuli ste

24.000.000. U tom dijelu potrebno je obrazložiti da je povećanje tog duga došlo dominantno usljed oručavanja kamata od cirka 2.000.000 evra za period od narednih gotovo 20 godina. /Upadica/ Molim Vas, to je drugo pitanje.

Dalje, naslijeđeno stanje, pomenuo sam, dobili smo neizmirenih sedam zarada zaposlenih u lokalnoj upravi, od sedam do 56 neizmirenih zarada u javnim službama koje smo naslijedili u odnosu na naše zajedničko djelovanje u tom dijelu. Ono što smo uradili da bi održali sistem u jedinicama lokalne samouprave - 10.000.000 od ovih koje ste pomenuli kao dug utrošeno je 10,1 milion utrošeno je sedam godina za sanaciju stanja u javnim preduzećima, poreza i doprinosa, socijalni programi, hitne sanacione mjere, 3,8 miliona sanacija stanja u lokalnoj upravi, socijalni programi, isplata zaostalih zarada, sanacija sportskih kolektiva i slično.

Održivost duga je jako bitna, da li Prijestonica Cetinje na današnji dan ima i jednu zaostalu obavezu prema /prekid/ i informisaću javnost Crne Gore. Kada krenete u komunikaciju sa bankama, dobićete da je Prijestonica Cetinje kreditni rejting na A listi, odnosno na A. /Upadica/ Molim Vas to provjerite. Uporno govorim, a o tome ću govoriti 28. kada bude sjednica lokalnog Parlamenta, da je dug koji je stvoren održiv, a kako ćemo vratiti ovaj dio, ne ja naravno, jer nijesam trenutno zaposlen u lokalnoj upravi, ali lokalna uprava koja vodi te poslove završićemo upravo pomoću Zakona o ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 15:56:30)

Hvala, kolega Martinoviću. Vrijeme Vam je isteklo.

Poštovane kolege, kolega Martinović ne vidi da mu nije uključen mikrofoni. Kolega Martinoviću, isključen Vam je mikrofoni. Ne čujete se, čuju Vas samo u sali. Iskoristili ste vrijeme.

Kolege poslanici, koliko god da je važna tema za vas pojedinačno, kolega Radonjić je tek četvrti učesnik u raspravi bez komentara, bez odgovora na komentar. Imamo još dvanaestak prijavljenih, tako da vas molim da racionalno koristimo vrijeme.

Kolega Radonjiću, konačno imate riječ. Izvolite.

GORAN RADONJIĆ (22.06.18 15:57:34)

Zahvaljujem.

Ovo nije za razliku od nekih drugih atraktivna tema u smislu da izaziva neke žustre rasprave, mada evo vidimo da ima potrebe da se i dodatno kaže, što ja pozdravljam. Ali, zapravo i ovo je jedan od važnih zakona i neke od najvažnijih tema. Ako pogledamo samo šta je djelokrug rada Socijalnog savjeta, Zakonom je definisano da razmatra i zauzima stavove o pitanjima razvoja i unapređivanja kolektivnog pregovaranja, uticaj ekonomske politike i mjera za njeno sprovođenje na socijalni razvoj i stabilnost politike zapošljavanja, zarada i cijena, konkurencije i produktivnosti, zaštite radne i životne sredine, obrazovanje i profesionalne obuke, zdravstvene i socijalne zaštite i sigurnosti demografskih kretanja, zatim pitanja vezana za međunarodnu organizaciju rada i druga pitanja od značaja za ostvarivanje i unapređivanje ekonomske i socijalne politike, to su maltene sve oblasti koje nam određuju život, egzistenciju i uopšte perspektivu našeg društva.

Naravno, pripremajući se za ovu raspravu uporedio sam prethodni zakon i uočio sam jednu pa važnu jednu stvar, koju bih zamolio da mi odgovorite zašto nedostaje. Dakle, u prethodnom zakonu među ovim djelokrugom rada bilo je da se bavi, između ostalog, pitanjima privatizacije i drugih pitanja strukturnog prilagođavanja. Ja mislim da je to valjda bez dileme jedno od krupnih pitanja koje umnogome su odredili karakter društva. U privatizaciji preduzeća, u strukturnom prilagođavanju socijalni savjet bi morao da ima veoma važnu ulogu, dakle bilo bi neophodno da on razmatra ta pitanja i da daje mišljenja. Naročito bi on morao da se bavi pitanjima koja su u vezi sa radnicima: mogućim otpuštanjima, socijalnim programom, otpremninama, itd. To bi prije svega trebalo da bude njegova obaveza, jer samo ime Socijalni savjet valjda upućuje na to. To mu je naravno bila obaveza, kako sam rekao, i po dosadašnjem zakonu. I eto, još jednom pitam Vas zbog čega je to promijenjeno, zašto je to izostavljeno.

Ono bi se moglo reći - moglo bi da spada u druga pitanja, ali nikako ne bi se moglo reći sa

druge strane da je privatizacija nekog krupnog sistema, neke krupne državne firme sa desetinama hiljada nekada radnika pa svedena na nekoliko stotina, da je to neko drugo pitanje, nego je to najkrupnije pitanje za naš razvoj.

Ovdje ostaje kao važna stvar u kojoj se mjeri do sada taj savjet bavio tim stvarima i na koji način je uopšte ta njegova riječ odjekivala, da li se ona uopšte čula, da li je u tim vrlo lošim i neuspješnim privatizacijama kojih je bilo valjda se oko toga svi slažemo, mnogo i premnogo, da li je nešto taj socijalni savjet upozorio, da li je izvukao neku poruku iz toga, da li je ukazao na posljedice, na pokušaj njihovog saniranja. Čuo sam 40 zasijedanja je imao, pa ne bi se reklo da ih je bilo toliko i da su rezultati baš pohvalni. Jer, ako su ove oblasti koje sam naveo, dakle od obrazovanja, zaštite na radu, pa treba li pomenuti da mi imamo tragične epiloge loše zaštite na radu, da imamo veoma problematičnu situaciju kad je u pitanju zapošljavanje, kad je u pitanju politika zapošljavanja, broj radnih mjesta, adekvatnost i potrebe kako su zadovoljene.

Sa druge strane, mislim da je bilo neophodno da Socijalni savjet kaže svoju riječ o skandaloznoj izjavi da je dva evra dovoljno za egzistenciju, za održavanje života.

Dakle, još jedna stvar koja je ovdje pomenuta jeste da će se dati impuls, podsticaj da se na lokalnom nivou formiraju socijalni savjeti. Oni treba da postoje, samo je ovdje pitanje zašto ih nema. Zašto ih imamo samo tri? Ako je to važno pitanje, svi se slažemo, ko je onda odgovoran što to nije do sada formirano? Jer, očigledno oni koji su imali mogućnost, a to su isti, uglavnom isti i sada će po ovom zakonu da formiraju, nisu smatrali da je to neophodno, niti ovim zakonom sad će nešto dodatno da se u radi na tom planu a što nije moglo do sada.

Takođe, mislim da je važna stvar koja je omogućena, da se spajaju na regionalnom nivou, jer neka pitanja nisu samo lokalne važnosti, nego /prekid/ pa i opšta.

Dakle, u nadi da ćete mi odgovoriti pa da se možda i nastavi jer ima i drugih ovdje tema, ima naravno i nekih koje bih mogao da pohvalim, to što će se jednom u dva mjeseca održavati sjednice je dobra stvar. Samo je naravno važno da imamo neki epilog, neki rezultat iz toga. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:02:55)

Hvala, kolega Radonjiću.

Za komentar se opet javio kolega Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (22.06.18 16:03:01)

Zahvaljujem.

Kolega Radonjiću, dakle saglasan s Vama negdje da svi moramo izgovorenu javnu riječ moramo bazirati na činjenicama i snositi neku vrstu javne odgovornosti za nešto što izrekemo. Manje je važno u tom segmentu da li se politički slažemo, ili se politički ne slažemo. Negdje kao odgovorni ljudi, pojedinci, a držim da svi u ovom parlamentu koji smo prisutni i kolege koji su odsutni želimo građanima da se predstavimo na takav način.

Jedan primjer, samo radi ilustracije koliko neodgovorno možemo, neodgovorno u smislu iznošenja činjenica, ne na bilo koji drugi način, da saopštimo podatke ovdje u parlamentu. Dakle, zamislite kad vam neko saopšti da je dug od 32 miliona nešto što je održivo, a budžet vam je osam miliona. Dakle, ne trebate da idete na ekonomski fakultet da biste razumjeli...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:04:05)

Kolega Konjeviću, obraćate se kolegi Radonjiću. /Upadica/

Ovo je pobočni komentar. Dobro, imaćete poslovnički reakciju kluba, samo Vam najavljujem.

RAŠKO KONJEVIĆ (22.06.18 16:04:20)

Ja ne spominjem nikoga, ne spominjem grad, ne spominjem ništa. Izvinite, ja pričam o ciframa. Evo gledaću Vas, gospodine Škrelja.

Znači, zamislite činjenicu kad vam neko kaže da je dug koji imate 32 miliona održiv ako su vam prihodi osam miliona, a da je u strukturi od tog duga od 32 miliona 10 miliona duga za poreze i doprinose. Zamislite još jednu činjenicu, kad 2011. godine, upravo radi ove korektnosti da ne čitam čija je izjava, kaže odgovorno lice u opštini Cetinje: "Dug je koji je naslijeđen sedam miliona, a vratili smo dva". Dakle, 2011. je dug pet miliona, a 2018. godine je dug 32 miliona.

Apelujem, ne možemo mi ovdje riješiti te probleme, o njima moramo razgovarati, ali apelujem, kolega Škrelja, bez prava da imate pravo na repliku, nego pohvalno govorim o Vama, da kad pričam o ovakvim stvarima, prosto moramo iznositi ono što su elementarne činjenice. Jer to da li se politički nadgornjavamo na ovaj ili onaj način neće pomoći da se ovaj dug vrati. Neće pomoći ni činjenica da samo za sedam ili osam godina, jer je Demokratska partija socijalista na Cetinju vršila vlast od 2010. samostalno, dug naraste od pet na 32 miliona. I nije to problem DPS-a, SDP-a, DF-a ili bilo koga drugog. To je problem svih nas i to nažalost nije samo pitanje opštine Cetinje, ili opštine Bijelo Polje. To je pitanje koje moramo rješavati na državnom nivou, jer nijedna od tih opština nema potencijal da to sama vrati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:06:24)

Kolega Martinoviću, javljate se za proceduru? Izvolite. Procedura ima prioritet. Samo momenat, apsolutno ima prioritet. Izvolite, kolega Martinoviću.

MOMČILO MARTINOVIĆ (22.06.18 16:06:39)

Poštovane kolege, uvaženi kolega Konjeviću,

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:06:44)

Kolega Martinoviću, javili ste se za proceduru, recite mi što ...

MOMČILO MARTINOVIĆ (22.06.18 16:06:50)

Izvinite.

Povreda člana 97. Znači, htio bih samo jedno pojašnjenje da kažem i građanima Crne Gore, a i kolegama u plenumu. Cetinje nije opština, Cetinje je prijestonica. To je jedna stvar, a druga stvar jeste da su pitanja koja su tretirana danas, naravno, ne bježi niko od odgovora, rekao sam na kojem ćemo mjestu detaljno razgovarati o tim pitanjima i gdje im je i mjesto.

Udaljili smo se malo od tačke dnevnoga reda, a reći ću vam samo da je lokalna uprava Prijestonice Cetinje kroz Zakon o prijestonici sredstva u visini cirka 10 miliona /prekid/ plus redovan budžet.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:07:53)

Hvala, kolega Martinoviću, isteklo Vam je proceduralno vrijeme.

Kolega, Vi se pozivate na član 97. Kolega Konjević je vješto igrao sa članom 101, ne navodeći Vaše ime ni funkciju. Ja sam ga upozorio na vrijeme da je iskoristio komentar na izlaganje kolege Radonjića i sad ja ne znam šta će njemu kolega Radonjić odgovoriti, ali i kolega Radonjić ima pravo da da odgovor na komentar. A gledao je svugdje u sali samo nije kolegu

Radonjića.

GORAN RADONJIĆ (22.06.18 16:08:27)

Ja bih najprije da kažem da sam ja uvijek za to da se da prilika da se nešto raspravi. Valjda smo zato i ovdje i radije bih da se izgubi i pola sata da se neke teme rasprave, nego da se izgubi sat na svađu o tome ko ima riječ. Ali to je Vaše pravo. Nego me začudila ova, nismo baš toliko mi prisutni na medijima da bi se toliko reagovalo ako imamo pravo na još tri minuta. Zato me malo začudila ta nervoza, ali u redu.

Da odgovorim. I ja smatram da je, evo nisam imao u prvom krugu, zaista ako je njen budžet - pa zvala se prestonica, ili opština, ili privatna firma, osam miliona godišnji a 34 je dužna, bogami je to vrlo loša situacija. Znači ne bih optimistički o tome govorio nimalo. Ali vidite kako se država sa druge strane ponaša. Teško se uzdržati od krajnjeg sarkazma. Evo danas sam obaviješten, moja stranka blokirana joj je račun zbog 5,7 evra poreskog duga - 5,7. Dakle, i kad smo zvali da provjerimo je li to moguće da je to tako - jeste. Vidite kakvu ima efikasnost država kad je u pitanju jedna stranka koja nema budžetsko finansiranje, koja nema tajkunsku podršku, koja nema medijsku podršku, koja ne može da se prikaže na televiziji sa vatrometom, jer nema para ni za vatromet, a ne da plati da se prikaže na nekoj od televizija na taj način.

Vidite, dok god je situacija takva da na jednoj strani se proganja neko i sprovodi se na njemu zakon, a na drugoj strani imamo recimo Montenegro airlines sa desetinama miliona duga, gdje se rebalans budžeta pravi kako bi se njego dug nadoknadio. E sad vidite je li to tema za koju bi se moglo samo odgovoriti - pa građani su rekli svoje. Pa pitanje da li su građani uzeli to u obzir zato što se najčešće pokrenu neke teme druge vrste, pa se mi opredjeljujemo najčešće građani na izborima oko nekih najkrupnijih tema, a ova zapravo koja bi trebala da bude najkrupnija ostane nekako po strani. Jer, recimo, ovdje se kao aksion uzima - mora se sačuvati neko preduzeće koje napravi 30 miliona duga. Sad me zanima kako se gazduje tim preduzećem, ili tom opštinom, ili tom firmom kad ona takve dugove pravi.

Zamislite sad na ličnom planu da vam neko u porodici kaže - dužan si tri puta više nego što za godinu dana ćeš da zaradiš. Zaista bi bilo vrlo teška situacija i odmah za privremene mjere. Nažalost, mi smo cijelo društvo tako da smo na ivici da nam se svugdje proglašuje ili bankrot ili privremene mjere. Ali, to je nažalost naša sudbina. Naše je kao opozicije da na to ne skrećemo pažnju, a građani na to da jednom i reaguju kako treba. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:11:24)

Poslije kolege Radonjića učešće u raspravi uzeće kolegica Maja Bakrač, mada sam maloprije najavio koleginicu Šćepanović. Došlo je do zamjene. A neka se pripremi ispred Demokratskog fronta kolega Koča Pavlović.

MAJA BAKRAČ (22.06.18 16:11:39)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Pa evo da se vratimo na ono što je ustvari tačka dnevnog reda to je Predlog zakona o Socijalnom savjetu.

Socijalni savjet osniva se radi uspostavljanja i razvoja socijalnog dijaloga o pitanjima od značaja za ostvarivanje ekonomskog i socijalnog položaja zaposlenih, poslodavaca i uslova njihovog života i rada. Socijalni dijalog predstavlja spoj socijalnih partnera, Vlade, sindikata i poslodavaca zasnovan na iskrenoj želji da dijalogom stvaraju međusobno povjerenje.

Kao što je ovdje već i rečeno, Ustavom Crne Gore određeno je da se socijalni položaj zaposlenih usklađuje u Socijalnom savjetu kojega čine predstavnici sindikata, poslodavaca i Vlade. Prvi zakon je donešen 2007. godine, a novim predlogom zakona o Socijalnom savjetu precizira se rad istog i otklanjaju se neke nedoumice koje su postojale u praksi kada je u pitanju

do sada važeći zakon. Važno je napomenuti da Socijalni savjet se osniva za teritoriju Crne Gore, a takođe se može osnovati za teritoriju opštine. Takođe, određuju se nadležnosti Socijalnog savjeta na način da Socijalni savjet radi na sjednicama, da može za svoje potrebe obrazovati radna tijela, kao i angažovati stručnjake iz zemlje i inostranstva, predstavnike domaćih i stranih institucija i organizacija civilnog sektora, koji nemaju pravo odlučivanja u savjetu da o navedenim pitanjima iz svoje nadležnosti zauzima stavove, daje mišljenja, donosi preporuke, zaključke i druge akte u skladu sa Poslovníkom o radu.

Čuli smo da je takođe bila izmjena u zakonu radi efikasnosti i da je predloženo sada da se smanji i broj članova. Napominjem da se u zakonu jasno definiše da se osnivanje socijalnog savjeta za teritoriju opštine sada definiše sporazumom o osnivanju, koji se potpisuje između predstavnika opštine, odnosno predstavnika reprezentativne organizacije sindikata Crne Gore, predstavnika reprezentativnog udruženja poslodavaca u Crnoj Gori. Sporazumom o osnivanju za teritoriju opštine uređuju se bliži sastav, finansiranje i način rada.

Preciziranjem određenih članova zakona nastoji se olakšati osnivanje u lokalnim zajednicama, kao i enimirati lokalne samouprave koje do sada nijesu osnovali socijalni savjet zbog nejasnoća u određenim odredbama važećeg zakona da to i urade kako bi ojačali socijalni dijalog na lokalnom nivou. Ovo iz razloga što svaka lokalna samouprava najbolje poznaje probleme sa kojima se susrijeće u pogledu razvoja malih i srednjih preduzeća, preduzetništva i prirodno je da se socijalni dijalog najlakše može ostvariti na tom nivou. Neophodno je takođe da svi razvijamo svijest i javnosti o koristima i značaju socijalnog dijaloga, jer kvalitet dijaloga ukazuje na opšti nivo dostignutih ekonomskih i socijalnih reformi, a ujedno predstavlja važan element u procesu evropskih integracija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:14:42)

Hvala, koleginice Bakrač.

Kao što sam maloprije najavio, kolega Koča Pavlović, a neka se pripremi kolega Halil Duković.

KOČA PAVLOVIĆ (22.06.18 16:14:57)

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Ovaj režim je svaku ideju, čak i najplemenitije ideje uspio da izvrgne u svoju suprotnost. Jedna od tih ideja je jedan ustavni model, Ustavom definisani model socijalnog savjeta koji je bio namijenjen za nešto za što potpuno on apsolutno ne funkcioniše danas u tom formatu kako ga je Ustav bio svojevremeno plemenito projektovao. Postao je potpuno nešto drugo, u potpunu suprotnost se izvrgao. To je jedan mehanizam korupcije, prije svega, a onda zatim i legitimisanja sve goreg socijalnog položaja najširih društvenih slojeva.

Evo jedna od ključnih stvari, jedan od ključnih djelova ovoga danas zakona koji je pred nama, izmjena i dopuna toga zakona, jeste uvođenje tih mehanizama koruptivnih socijalnih saveza po opštinama. To nije ništa drugo, poštovane građanke i građani Crne Gore, već najprostija proizvodnja partijskih fotelja. Dakle, DPS i SDP su u jednom dosta dugom periodu ovu državu, našu državu, ponavljam ja nemam drugu državu, nisam kao jedan značajan broj ljudi u ovoj državi neko ko ima neku rezervnu državu, neku svoju maticu itd, ja nemam bez ovu državu, dakle DPS i SDP su ovu moju državu pretvorili u lešinu na kojoj parazitiraju vladajuće partije.

Kada je Bošnjačka stranka upala umjesto SDP-a u ovu koaliciju, ona je čerupanje te lešine digla na još jedan viši nivo. Sad ću vam ispričati jednu sumanutu, grotesknu priču, jedan sumanuti groteskni primjer koji bi bio smiješan da nije beskrajno tragičan. Nedavno je, tokom ovih lokalnih izbora, odgovarajući na televiziji Crne Gore, odgovarajući na pitanje svojih izbornih konkurenata predstavnik Bošnjačke stranke iz Rožaja objasnio šta je to Bošnjačka stranka uradila da se zaustavi iseljavanje iz regiona Rožaja. Kaže: "Mi kad smo došli na vlast zatekli smo 150 zaposlenih u opštini. Sada ih ima 450. Mi smo zaposlili 300 i tako smo 300 porodica zaustavili da ne odu u izbjeglištvo". Eto to je koncept vladanja Bošnjačke stranke. Dakle, jedno parazitsko, da

kažem čerupanje nesrećne države. Jedno protivustavno, naravno protivzakonito partijsko zapošljavanje, ali nije to strašno. Jeste strašno, ali nije najstrašnije. Ovdje se radi, poštovane građanke i građani Crne Gore, o jednom svojevrsnom kanibalizmu. To su ljudi koji očigledno ne zaslužuju da vode čak ni vlastito domaćinstvo, a kamoli jednu državu. Ljudi bez vizije, ljudi potpuno posvećeni najkratkoročnijoj mogućoj koristi - vlastitoj i koristi grupno-svojskoj.

Dakle, poštovane građanke i građani Crne Gore, mi u Demokratskom frontu a mislim i veliki broj patriota crnogorskih, Crnu Goru doživljava ne kao nešto što posjeduje, ili što je dobio u nasljedstvo od predaka, nego što je pozajmio od svojih potomaka. Mi smo pozajmili to od naše dece i naših unuka i treba da im to sačuvamo dok oni ne dođu, dok oni ne odrastu, ojačaju da počnu da koriste te resurse i te benefite. Ovo očigledno što radi ovaj režim nije ta politika. Ovo je jedna potpuno druga politika i sada će neko od ovih strvinara da počne da obrazlaže ovo, da kaže - Evropska unija je pohvalila ovo; mi smo to sve uradili u skladu sa nekim planom koji smo napravili itd. Naravno, Evropsku uniju ne interesuje razvoj demokratije u Crnoj Gori. Ovo današnje stanje u Crnoj Gori je zajednički napor, zajednički kriminalni poduhvat ovoga režima i njihovih spoljnih nalogodavaca, među kojima je Evropska unija. Kojem ćete detetu danas u Crnoj Gori objasniti da se kriminal ne isplati, da ne treba čerupati vlastitu državu, da treba biti patriota, da se plagijat ne isplati? Kome ćete vi to objasniti? Pa sa plagijatorima se dogovara Evropska unija, a ne sa iskrenim patriotama.

Prema tome, poštovane građanke i građani Crne Gore, ovo je samo još jedan od tih štetnih zakona koji se donose ovdje, sve u skladu sa evropskom agendom, a kojima se pokušava nastaviti čerupanje ove države od strane onih koji se do sad nisu načerupali.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:20:20)

Izvolite.

Ko se javio?

Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (22.06.18 16:20:42)

Očekivao sam i Vi da spriječite ovu diskusiju mojeg uvaženog kolege - znači strvinar, država lešina. Tako se o državi koja se voli kaže, ali svako neka radi onako kako misli i treba.

Uvaženi kolega Pavloviću, ponavljam, cijenim ono što ste nekad radili i zato sam i uzeo učešće da Vam odgovorim na neke Vaše iskaze.

Podsjetiću Vas da smo zajedno, da su poslanici Bošnjačke stranke zajedno sa Pokretom za promjene kreirali ovaj Ustav koji imamo. /Upadica/ Ne ja, nego poslanici prije mene, poslanici Bošnjačke stranke. Znači, nekada smo zajedno radili barem na onim stvarima koje su dobre za državu, je li tako?

Poštovani građani, ako je grijeh što smo zajedno sa većinskom Crnom Gorom obnovili nezavisnost Crne Gore, nosićemo taj grijeh. Ako je grijeh Bošnjačke stranke što smo zajedno sa većinskom Crnom Gorom pristupili NATO-u, prihvatamo taj grijeh. Ako je grijeh što promoviramo svakim korakom multietnički, multivjerski sklad Crne Gore, prihvat ćemo ga. Ako je grijeh što Bošnjaci koriste osnovna ustavna prava, da imaju pravo da rade, da stvaraju, da žive, i to ćemo prihvatiti. Ali moramo poštovati ono kako nas narod ocjenjuje, ocjenjuje tako što smo u Rožajama ostvarili predivnu pobjedu. Samostalno ostvarili pobjedu u Rožajama gdje su, možda nekom drugom dioptrijom Rožajci gledali na ljude koji su predvodili ovu listu.

Još jednom, molim Vas, predsjedavajući, da nas zaštitite ipak od ovih krutih, možda i pogrdnih riječi.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:22:48)

Kolega Ibrahimoviću, ja Vas štitim i time što sam Vam dao riječ. Pozvali ste se na član Poslovnika na koji imate pravo na komentar i to ste i dobili.

Kolega Pavlović je zbilja imao teške političke ocjene i konotacije. Možda je tu bilo mjesta za repliku. Nekad se to zvala kaznena replika, Vi se niste pozvali na to. Kolega Novović se pozvao koliko vidim na to i njemu ću dati to pravo. Cijenite da ja ne mogu da učim bilo kojeg poslanika ovdje kako će se politički izraziti. Bez toga, ako krši Poslovnik, ja ću primijeniti Poslovnik.

Sad pravo na odgovor na Vaš komentar ima kolega Pavlović.

KOČA PAVLOVIĆ (22.06.18 16:23:46)

Hvala.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, evo ja sam pominjao strvinare misleći na one koji parazitiraju na lešini ove države. Ovu su državu pretvorili u lešinu, to je moja politička ocjena. Zašto se gospodin koji se javio prepoznao, to je pitanje za njega a ne za mene.

Tačno je da je Bošnjačka stranka učestvovala zajedno sa Pokretom za promjene u donošenju Ustava, ali tada je Bošnjačka stranka bila nešto drugo. Mi smo sjedjeli jedan do drugoga ja i ovaj ministar kad smo donosili ovaj Ustav. Sad ne bi sjeli mislim ni u isti avion. Znači, gospodine, kažu u narodu, makar kod nas, ne znam da li se to kaže kod vas - Ako hoćeš da vidiš kakav je čovjek, daj mu malo vlasti pa ćeš vidjeti. Ja mislim da su svi u Crnoj Gori vidjeli kakvi ste vi. Znači, čim su vam dali malo vlasti ovi DPS i Milo Đukanović - odmah se vidjelo kakvi ste.

Ovdje se radi o jednom problemu koji je ogroman, koji nesporno ugrožava budućnost naše djece i vaše djece, kad kažem naše ja mislim i na vašu djecu i na moju djecu. On ugrožava budućnost. Ovdje se radi o tome da je ova država dugo godina, dok su ovaj vaš tu komšija iz klupe, kad su oni bili s DPS-om, država je doživljavana kao krava muzara - prikači se na slobodnu sisu i sisaj. I bila je tuča za sise. Sada ste odjednom ulećeli vi i pošto su sise zauzete, onda se buši vime, neka curi na sve strane. Razumijete? Crna Gora je mala, premala je da izdrži toliko parazita. To je cijela priča moja. Premala je.

Ja sam danas govorio, mi smo svi govorili o jednom ozbiljnom problemu koji nam je tu na granici. Ozbiljni problem, problem emigranata, gospodine. Ja nemam drugu državu, nemam matičnu državu. Vi je možda imate. Nažalost, jednom da kažem alhemijom razno-raznom napravljena je ta neka nova slika, nova podjela u Crnoj Gori, ali vjerujte da smo mi genetski mnogo bliži nego što vas ubjeđuju ti vaši ideolozi nacionalni.

Prema tome, pred nama je ozbiljni izazov. Prijeti nam se, kako reče komesar evropski, da budemo pretvoreni u evropski gvantanamo. Ja sam očekivao da ćete se Vi tu uključiti da o tome pričamo, jer vjerujte možda su većinski Muslimani ti koji će doći, ali nemaju nikakve kulturološke veze sa vama iako ste vi Muslimani. I ako je to bliskost koja je vama /prekid/ za identifikaciju, onda imamo ozbiljan problem. Ja mislim da ...

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:26:48)

Hvala, kolega Pavloviću, završili ste.

Kolega Novoviću, Vi se pozivate na član? Komentar na izlaganje ili 101?

RADULE NOVOVIĆ (22.06.18 16:27:10)

Komentar, neću ja dugo.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:27:13)

Kolega Novoviću, bitno je. Vi se pozivate na član 97 ili 101?

RADULE NOVOVIĆ (22.06.18 16:27:23)

Vrlo ću kratko. 101, vrlo ću kratko. /Upadica/
Evo, gospodine Pavloviću, ako mi dozvolite da kažem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:27:49)

Kolega Pavloviću, nemojte s mjesta. Vi znate da to poslovnički nije u redu. /Upadica/ Nisam napravio zabunu.

Izvolite, kolega Novoviću.

RADULE NOVOVIĆ (22.06.18 16:28:06)

Doživljam Vas kao čovjeka od duha, duhovnosti i uvažavam da ste govorili u metaforama jednim dijelom u svom izlaganju. Ali, zaista mi zvuči nedopustivo da Vašu i moju državu nazivate lešinom. Zaista to smatram neprimjerenim terminom. Ovo je moja zemlja, ja sam rođen u njoj, planiram da živim u njoj do kraja života. Ovdje živi cijela moja porodica i ja sam ponosan na tu činjenicu. Smatram, uvažavajući, rekoh, Vaše metaforičko izlaganje, da je neprimjereno nazivati Crnu Goru lešinom. Postavili ste retoričko pitanje kako objasniti našoj djeci da je u Crnoj Gori nedopustivo biti kriminalac, nedopustivo biti falsifikator. Mislim da se opet radi o pretjeranoj ocjeni. Zaista ne vaspitavam svoju djecu na taj način i smatram da je to u svakoj drugoj prilici neprimjereno. Kakva god da je ova zemlja - ona je za mene najljepša na svijetu i ponosan sam što živim ovdje. Na svaki način, svakim svojim damarom, čini mi se, svakim svojim gestom, ukupnim svojim bićem i ukupnim svojim radom trudim se da ona bude najljepša na svijetu. Vjerujem da barem jedan kamenčić u tom mozaiku nešto doprinosi.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:29:38)

Izvolite, kolega Pavloviću.

Kolega Novović je rekao da je komentar na Vaše izlaganje.

Molim Vas, upozovam Vas da odgovor na komentar na Vaše izlaganje ne koristite do krajnosti.

KOČA PAVLOVIĆ (22.06.18 16:30:07)

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Kao što vidite, ovdje ispada u ovoj našoj auli koja bi trebala da bude najviši državni dom, dakle prostor gdje se izgovara nešto što je najbliže istini, da su tvrde formulacije opasnije i gore za Crnu Goru od stanja koje je u Crnoj Gori i vidite prolivanje krokodilskih suza i neka zaklinjanja na vjernost, odanost i ljubav prema Crnoj Gori. Ono što se normalnom čovjeku nameće kada čuje takve riječi, ne ulazeći u to ko ih izgovara, kada te riječi dolaze s ove vladajuće režimske strane, pitanje što radite toj Crnoj Gori kada je toliko tobož volite. Što joj radite ovo što joj radite? Što napraviste ovo od ove države što ste napravili? Glavu u torbu sam stavljao, moja porodica i ja, evo 20 godina da bi se nekako izborili da ova država Crna Gora bude suverena, samostalna i demokratska. I kada smo glasali tada za Ustav koji je ovdje pominjan, glasali smo za takvu Crnu Goru. Nismo glasali za ovu. Nije ni onaj ministar tada glasao za ovu Crnu Goru. Poslije mu je palo

na pamet to kao dobra ideja da napuni špagove. Poslije mu je to palo na pamet kada je dobio poslovnu ponudu.

Nemojte sa mnom tako da razgovarate. Nemojte, molim vas. Sve mogu da izdržim ovdje ali to licemerje ne mogu, jer mi je licemjerja na koje vas podstiče i uči Evropa ođe mi je više toga licemjerja. Te licemjerne politike korumpiranog Brisela. Razumijete? To što vas hvali svako malo i pozdravlja uspjehe, ovdje sve gore i gore stanje. Tek kada udarite tamo gdje je njihov stvarni interes, onda se odjednom oni kao razmišljaju o prekidanju pregovora itd. Ko je taj ko vjeruje još u to da je Evropa zajednica vrijednosti nakon svega ovoga što se dešava? Oni ne znaju šta će sa sobom, ta Evropa se raspada pred našim očima. Sada neke naše kolege kojima fali minimum državnog dostojanstva, a bogomi čini mi se i razuma i mudrosti, očekuju da ih ta Evropa postavi. Evropa ne želi promjenu politike ovdje, ona je potpuno zadovoljna politikom Mila Đukanovića. Samo joj smeta Milo Đukanović i ekipa, ona želi jedno podmlađivanje režima, koji će nastaviti da vodi istu politiku i želi u taj režim da uvede ove mlade i lijepe. Jednom smo imali džemperase mlade i lijepe, a sada imamo kamataše koji su samo mladi, objektivno nijesu lijepi, ali mladi. Sada neko treba mene da ubijedi da će Evropa sada ovog puta kada uvede mlade /prekid/ Zar mislite da je ovaj narod ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:33:15)

Kolega Pavloviću, vrijeme vam je isteklo.
Za komentar se javio kolega Škrelja.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (22.06.18 16:33:27)

Gospodine potpredsjedniče, ukoliko mi dozvoljavate i ukoliko je saglasan, imao bih samo jedno pitanje i da komentarišem izlaganje gospodina Pavlovića.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:33:45)

Kolega Škrelja, imate poslovničko pravo da se obratite meni i da mi kažete na šta se pozivate.

Znači, replika u odnosu na izlaganje kolege Pavlovića.

Imate pravo po stavu 2 člana 101, jer u stavu 105 kaže da replika na repliku nije dozvoljena, ali ako predsjednik Skupštine ocijeni da su navodi u replici uvredljivi, dozvoli vam. Dozvoljavam vam jer sam riječ licemerje više puta čuo. Kolega Pavlović je uputio na političku stranku put vas. Izvolite.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (22.06.18 16:33:54)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Mislim da ćemo voditi jedan kratak konstruktivan dijalog u opštem interesu da razjasnimo.

/Upadica/ Danas je drugi put, to je Vaše pravo, diskusiju sa jednim izrečenim konstatacijama koje su za Vas afirmativne i nemam ništa protiv toga. Ali, ne nalazim sebe u tome i smatram da sam građanin ove države. Rekli ste - govorim kao Crnogorac, a nas ima oko 250.000 i nemam rezervnu državu kada smo pričali o migrantima.

Hoću da kažem - nijesam po nacionalnosti Crnogorac, ali se ne osjećam manje važnim u ovoj državi nego oni koji se izjašnjavaju kao: Crnogorci, Srbi, Albanci, Muslimani, Bošnjaci, oni koji su stvarali ovu državu. Ovo je veoma delikatno pitanje. Smatram da u ovom Parlamentu oko takvih stvari je vrijeme više da ne razgovaramo. Prošlost nas opominje da pitanje prečeg prava na državu i rezervnih država su proizveli etnička čišćenja i sve ono zlo što se desilo u bivšoj nam državi Jugoslaviji. Ne znam đe ćete konkretno, bez ikakve namjere da Vas uvrijedim, Vi mene da

smjestite. Jer, rekli ste da ja nemam rezervnu državu, a onda shvatam da ja kao Albanac imam rezervnu državu. Nemam rezervnu državu i volio bih da mi pokažete đe mi je ta država, đe mi je kuća, đe mi je porodica, đe mi je imovina i đe mi je đedovina osim u Crnoj Gori. Ono što Vi mislite i što smatrate da bi trebalo da bude - to je ta opasnost na koju skrećem pažnju svim građanima Crne Gore. Ako sam Albanac i ako Albanija treba da bude država etničkog porijekla svakog Albanca, ne mora da znači i ne treba da mi bude to rezervna država. Jer, sve što imamo moja porodica i ja imamo u Crnoj Gori. Jedino onima što se desilo i ne daj bože da se ponovi više može neko to što imam u Crnoj Gori da ga neko smjesti u nekom drugom kontekstu. Tako da drugi put ponavljate da nemam rezervnu državu što se podrazumijeva da Bošnjaci, Muslimani, Hrvati i Albanci su u prolazu u Crnoj Gori, a da imaju rezervnu državu. A bez njih Crne Gore, ove vaše, tvoje Crne Gore, gospodine Pavloviću, bez ovih ljudi ne bi je bilo, nego bi ona bila 26. ili 27. oblast

...

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:37:37)

Hvala, kolega Škrelja.

Ovo je bilo pozivanje na član 101. Vi ste zaslužili tu repliku. Način na koji je kolega Škrelja iskoristio, to je njegovo pravo, nije bilo uvredljivo za Vas. /Upadica/ Što se tiče načina, kolega Škrelja, ko vodi, ko odlučuje na pravo, ja Vas molim.

Kolega Pavlović je danas imao vremena za svoj stav puno puta, tako da, molim Vas. Na što se pozivate proceduralno?

Ja Vas slušam, ako me ubijedite, daću Vam pravo. /Upadica/ Ne možete jer nije bilo ništa što se tiče gospodina Škrelje uvredljivo na Vaš račun. Nije, on je odgovarao na Vaš negativan kontekst đe ste stavili njegove kolege, njegovu partiju.

KOČA PAVLOVIĆ (22.06.18 16:38:33)

Predsjedavajući, ja razumijem i upravo apelujem, trudim se da sa gospodinom Škreljom izgradim onu harmoniju koja među nama dvojicom postoji. Ali gospodin Škrelja /prekid/ mene optužio da ja zagovaram ideje koje su dovele do etničkog čišćenja. Jeste li čuli to? Niste to čuli.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:39:00)

To nisam pažljivo čuo tako da mislim da ne. /Upadica/ Kolega Škrelja i kolega Pavloviću, molim vas da ne komunicirate direktno. Ja vodim sjednicu, tako da vas molim da ne komunicirate.

Kolega Pavloviću, uz dužno poštovanje, ovom prilikom Vam ne pripada pravo na proceduralnu reakciju. Pojasnili ste mi, nije bilo uvredljivo. To je stav, apsolutno nije rekao da ste Vi imali bilo šta sa etničkim čišćenjem - Vi ili lično ili Vaša stranka.

Molim Vas, imate zapise, fonografski zapisi će Vam pojasniti.

Nastavljamo dalje. Molim Vas sjedite.

Za riječ se javio kolega ministar Purišić, koji koristi pravo na repliku. Izvolite.

KEMAL PURIŠIĆ (22.06.18 16:40:11)

Hvala, potpredsjedniče.

Ja sam zaboravio poslovničke odredbe, pretpostavljam da ne moram da pogodim član baš, ali sam osjetio da sam u negativnom kontekstu pomenut. Želim samo da Vas zamolim, želim da pitam da li imam pravo da citiram nešto što je pomenuo poslanik Pavlović, a što sam ja shvatio kao ličnu uvredu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:40:44)

Kolega Purišiću, stav 2 i stav 3 člana 101 Vam daje to pravo. Kaže - Ako se izrazi u negativnom kontekstu na klub poslanika, političku partiju, pravo na repliku ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba.

Pravo na repliku u smislu stava 1 ovog člana ima i predlagač, odnosno predstavnik predlagača, Vi ste predstavnik predlagača. A stav 1 člana, je član 101 - Ako se poslanik ili drugi učesnik u toku sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazi o drugom poslaniku, navodeći njegovo ime i funkciju. Vi ste pomenuli kolegu Purišića, pomenuli ste više puta da je on... /Upadica/ Molim Vas... Da je neko "parazitario", da je parazit. Mislim da je to dovoljno uvredljivo da ima pravo na repliku.

Izvolite, kolega Purišiću.

Kolega Purišić dao sam Vam pravo.

Izvolite, iskoristite.

KEMAL PURIŠIĆ (22.06.18 16:42:06)

Hvala, potpredsjedniče.

Evo ja ću podsjetiti uvaženog poslanika Pavlovića šta je to rekao a nije bilo, po mom mišljenju, dolično ovoga doma.

Dakle, rekao je nešto što mogu zbog visokog praga tolerancije da istrpim - da smo mi nekada sjedeli u ovim klupama sada se ne bi vozili ni u istom avionu. Ok, to je njegov doživljaj. Vi ne možete odrediti moj doživljaj Vas. Ja Vas još uvijek poštujem iako potpuno vidim nekog drugog čovjeka. Možda ste dobili i neku poruku od mene ovih godina jer sam poštovao nešto što sam nekada gradili ovdje, da Vam čestitam neki praznik, lijepo bih Vas pozdravio. Prosto ne razumijem kako to Vi gledate na mene, ali na taj dio nećete Vi uticati. Vi ste za sebe formirali jednu sliku, ja tvrdim da je kriva. Nosite je, sa njom idite gdje god hoćete, ali ne biste trebali da kažete - on kad je sjeo tamo gdje je sjeo se napunio. Recite čega sam se napunio. Ako imate nešto da kažete, meni recite. Raspravimo ljudski i prijateljski ili na bilo koji drugi način.

Što se mene tiče, možete da uzmete repliku i sto replika - tako sa mnom ne može da komunicira niko u ovom domu ni bilo gdje. To je jedna stvar koju želim da Vam poručim. Posebno Vi nijeste trebali to da radite. Ja sam ovdje gost.

Znate li Vi nešto o meni što možete javno da spočitate? Izvolite odmah. Ja sjedam. Nijesam očekivao to od Vas, sretno bilo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:44:06)

Hvala, kolega Purišiću.

Ovim smo završili ovaj krug.

Kolega Pavloviću, mislim da nema mjesta za proceduru. Recite mi na što se sad pozivate. Ne, ne recite mi na šta se pozivate pa ćemo vidjeti. Recite mi na koji se član pozivate.

Nastavljamo dalje.

Kolega Pavloviću, budite uvjereni da ću pokušati maksimalno da Vas zaštitim. /Upadica/ Da, ali to što Vam je. Izvinite. Znači kolega Purišić je gost u ovom domu. Osjetio je da ste se negativno izrazili što sam i ja takođe čuo ovdje i ima pravo na tu kaznenu repliku. Molim Vas.

KOČA PAVLOVIĆ (22.06.18 16:44:56)

Svi imaju pravo na kaznenu repliku osim mene.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:44:58)

Imaćete pravo kada Vas neko od kolega ovdje u negativnom kontekstu spomene.
Nastavljamo dalje.
Sljedeći učesnik poslije Koče Pavlovića je kolega Halil Duković.
Kolega Dukoviću, izvolite.

HALIL DUKOVIĆ (22.06.18 16:45:35)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima,

Ja sam ubijeđen da smo, iako smo čuli da se crna sudbina nadvila nad Evropom, mi ipak odlučni u tome da nastavimo ka toj istoj Evropi i vjerujem da ćemo na tom putu uspjeti. Milo mi je što smo čuli da za takvu sudbinu Evropa ima spasioca, ali dok takva ideja ne dobije većinu, mi ćemo raditi na evropskim integracijama i tako ćemo se ponašati.

Jedan od puteva jeste i donošenje ovih zakona na kojima radimo svaki dan u ovom parlamentu, a vjerujem da je i Zakon o socijalnom savjetu jedan od tih zakona.

Na samom početku bih istakao nekoliko činjenica koje su važne za donošenje ovog zakona.

Prva je veća samostalnost u razvoju socijalnog dijaloga, što neminovno dovodi do povećanja kvaliteta preporuka koje Savjet donosi. Druga važna karakteristika jeste preciznije regulisanje rada Socijalnog savjeta, a ono je posebno dato članom 7 predloženog zakona. I treće - princip rotacije kod obavljanja funkcije predsjednika i potpredsjednika. Kao što znate, zakonom je predviđena rotacija funkcija predsjednika i potpredsjednika na godišnjem nivou.

Šta se željelo postići predloženim zakom? Prije svega, da putem socijalnog dijaloga tri partnera na ravnopravnoj osnovi dođemo do kvalitetnih rješavanja socijalnih pitanja i smanjenja socijalnih tenzija. Naravno, svi znamo da su veliki socijalni problemi uslovljeni posebno u vremenima ekonomskih kriza. Znamo da smo prošli tu ekonomsku krizu, ali da se određeni socijalni problemi ponavljaju u zemljama tranzicije, a mi smo takva zemlja. Normalno je očekivati da se u jednoj takvoj tranziciji javljaju i ti socijalni problemi. Zbog toga je i važan taj socijalni dijalog, a kao dva ključna problema, dva ključna pitanja o kojima se najviše i diskutuje jesu visina rada, odnosno uslovi rada i nezaposlenost, kao jedan od glavnih problema koji vlada ne samo u zemljama tranzicije, no gotovo u cijelom svijetu. I zašto je bitan taj socijalni dijalog? Bitan je da bismo obezbijedili samostalnost i neutralnost Socijalnog savjeta, a ravnopravan sastav na tripartitnoj osnovi sigurno i doprinosi tome.

Naravno, taj savjet će imati 24 člana, po osam predstavnika, tri socijalna partnera, za razliku od važećeg zakona gdje je bilo po 11 predstavnika socijalnih partnera. Vjerujem da će ovo smanjenje ići na kvalitetu i efikasnosti donešenih preporuka.

Bitno je da i lokalne samouprave mogu donositi savjete na lokalnom nivou, s tim da njihova brojnost bude do šest članova.

Naravno, rekao sam da je djelokrug rada socijalnog savjeta /prekid/ što će reći jedan veliki opseg interesovanja i predmeta rada Socijalnog savjeta. Ako želimo da taj Socijalni savjet zaista bude tijelo koje će dovesti do jačanja socijalnog dijaloga, a samim tim i jačanja ukupnih demokratskih prilika u Crnoj Gori, on mora ispunjavati i raditi na najmanje tri osnovna principa.

Prvi princip u tome jeste realnost u sagledavanju svih problema sa kojima se suočava. Ako zaista realno pristupimo svakom problemu, onda je lako doći i do preporuke odnosno odluke.

Druga činjenica koja je važna u radu Socijalnog savjeta jeste da se te odluke, preporuke donose konsenzusom sva tri socijalna partnera i mislim da je treća jedna od ključnih da se sprovodivost odluka, odnosno preporuka Socijalnog savjeta omogući na najbolji mogući način. I zaista, ako odluka koju donosi Socijalni savjet donese jednoglasno, a ona bude sprovedena u djelo, time jačamo i socijalni dijalog, a ukupne socijalne prilike i socijalne tenzije snižavamo na najmanju moguću mjeru.

Naravno, činjenica da su ovaj zakon podržali sva tri socijalna partnera nama daje obavezu da podržimo ovaj zakon. Poslanici Demokratske partije socijalista će sigurno podržati ovo zakonsko rješenje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:50:58)

Hvala.

Sada najavljam sljedeće govornike: prva će biti ispred Demokratskog fronta koleginica Marina Jočić, a neka se pripremi koleginica Aleksandra Vuković. Poslije nje koleginica Branka Bošnjak. Izvolite.

MARINA JOČIĆ (22.06.18 16:51:26)

Poštovani građani Crne Gore,

Htjela sam jedan mali doprinos da ovu radnu nedjelju završimo na neki miran način.

Gospodine Škrelja, saglasna sam sa Vama. Nemam ni ja rezervnu državu i mnogi od nas nemaju rezervnu državu, većina nas ovdje u ovom Parlamentu nemaju rezervnu državu. Svi moji preci su uglavnom pod zemljom i svi moji potomci na crnogorskoj zemlji u ovom trenutku i tako imaju namjeru do kraja života.

Međutim, s obzirom da nemamo rezervnu državu ni mi, ni vi s druge strane, mislim da to poziva na jednu veliku odgovornost u odlukama koje donosimo.

Kolega Koča Pavlović je samo htio na jedan način da skrene pažnju kolika je odgovornost svih nas ovdje prilikom donošenja odluka. /Upadica/ To je stvar ukusa. Demokratski front ima svoj način, a Demokratska partija socijalista svoj. Vratila bih se temi.

Evo i danas smo čuli da Socijalni savjet postoji već 10 godina. Građani Crne Gore, to su bačene pare. Deset godina finansiramo jedan projekat koji je doduše zapisan u Ustavu, ali koji ni u kom slučaju nije ostvario svoju svrhu osim u obespravljanju radnika.

Da objasnim ovu svoju tvrdnju. Za mnoge vjerovatno apstraktno zvuči šta je to Socijalni savjet. Socijalni savjet je tijelo koje se sastoji od predstavnika Vlade, predstavnika Unije poslodavaca i predstavnika Sindikata. Kako se odigravaju te sjednice? Ja sam dugo bila aktivista Sindikata i mogu da vam prenesem svoje utiske.

U pregovorima Sindikat je propušten sam sebi, jer naspram sebe ima predstavnike Unije poslodavaca i predstavnike Vlade, a to vam dođe skoro isto. Zbog toga što je Vlada najveći poslodavac u državi, kao što znamo, a takođe predstavnici Unije poslodavaca su predstavnici onih velikih firmi čiji su vlasnici uglavnom vrlo bliski sa nekima iz Vlade. Tako na jednoj strani imate Sindikat, a na drugoj poslodavce i predstavnike Vlade. Pri tome predstavnici Sindikata se stavljaju u drugorazredni položaj prilikom pregovora. Oni su uvijek nadglasani i oni nikada nemaju mogućnost da donose odluke u korist radnika. Vidimo sve zakone koji su se donijeli u međuvremenu. Malo koji, odnosno nijedan nije u korist radnika uvijek je to u korist poslodavaca.

Iza Unije poslodavaca i predstavnika Vlade formalno stoji država. Formalno i neformalno. A iza Sindikata ko stoji? Trebalo bi da stoje naravno radnici. Ko su ti radnici? Kako sam rekla da je država najveći poslodavac, a znamo kako država prima u radni odnos ljude, znači to su ljudi koji su na neki način se opredijelili i bliski ovoj vlasti i ucijenjeni i moraju da trpe ono što ih je snašlo, pa makar i za male plate.

Ovi drugi radnici koji ne rade u državnim organima, rade u privrednim subjektima u Crnoj Gori, gdje se ljudi izrabljuju na robovlasnički način. Šta je glavna snaga Sindikata i kako ona može da se odupre ovoj torturi? Trebalo bi da se odupre i glavna moneta Sindikata je ustvari radnički bunt, odnosno štajkovi. Ali složićemo se da te monete Sindikat nema zato što radnici što oni koje oni predstavljaju rekla sam na koji način dolaze do posla, ne mogu da rizikuju da svoju djecu ostave bez hljeba svojom radničkom solidarnošću zato što je veoma dug red onih koji čekaju - 40.000 ljudi u Crnoj Gori čeka posao. Znači, oni su na određeni način onemogućeni da iskažu svoje nezadovoljstvo i svoj bunt. Da ovo nije tako, zar ne bi Socijalni savjet reagovao na mnogo

toga što se dešava? Zar ne bi Sindikat reagovao na Zakon o radu, na Zakon o penzijskom osiguranju? Zar ne bi reagovao i izveo radnike? Zar nije to logičnija stvar na svijetu kada jedna država, ustanova, kad cijena rada, odnosno da je potrošačka korpa dovoljna dva eura dnevno za radnike? Dakle, smatram da je postojanje Socijalnog svijeta potpuno promašilo svoje postojanje, da samo dodatno iscrpljuje državni budžet, a takođe ne vidim ni svrhu Sindikata da postoji i mislim da Sindikat i svi treba u Crnoj Gori da se ugase i da znamo definitivno da živimo u feudalnoj zemlji. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 16:57:15)

Ovim je koleginica Jočić završila svoje izlaganje, učešće u raspravi. Kao što sam najavio, sljedeća je koleginica Aleksandra Vuković, a neka se pripremi koleginica Branka Bošnjak. Poslije toga koleginica Marta Šćepanović.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (22.06.18 16:57:36)

Zahvaljujem, uvaženi potpredšeniče Nimanbegu.

Pozdravljam koleginice i kolege u Parlamentu, pozdravljam ministra saradnikom i saradnicom i naravno pozdravljam drage građane i građanke Crne Gore,

Prije nego što se koncentrišem na temu kojom se danas bavimo, rekla bih da je tačno da je Evropa i ideja ujedinjene Evrope na neki način u krizi. Međutim, jednako je tačno da je u toj Evropi uspostavljeno toliko vrijednosti i da su te vrijednosti toliko vrijedne da kada bi se desilo da se zatrese jedna od njih, zatresao bi se cijeli svijet. Dakle, kada bih posumnjala u ideju Evrope i njenog opstanka, ja ne znam u šta bih onda mogla dalje da vjerujem. Baš zbog toga što je to tako, ja se bavim čitanjem dokumenata koje je stvarala Evropska zajednica, a posebno onih koje je stvarala Međunarodna organizacija rada, na čija iskustva je u potpunosti naslonjen ovaj zakon, a pošto smo od kolege Halila Dukovića čuli baš sve osobenosti ovoga zakona, ja bih samo potcrtala takođe jednu novinu i što je veoma važno, a to je ovo što se odnosi na funkcionisanje Savjeta na lokalnom nivou. Naime, sada će i lokalne zajednice biti u obavezi da formiraju savjete, što će izuzetan doprinos imati u stvaranju socijalnog dijaloga, sa jedne strane, a, sa druge strane, ovaj broj od šest članova nije preciziran da bude šest obavezno članova, nego do šest članova što znači da može da bude dva, a da taj Savjet validno funkcioniše.

Ono na što bih ja ukazala jeste da je Privredno socijalno vijeće Ujedinjenih nacija 1997. godine definisalo pojam gender main-streaminga. Gender mein-streaming ili rodni senzibilitet u socijalnom pregovaranju i dijalogima znači da treba da vodimo računa o tome kakav je ustvari položaj i participacija žena prije svega u kolektivnom pregovaranju, njihovo učešće u tom pregovaranju, a zatim i što više uključivanje što većeg broja žena u sve moguće sfere rada, a takođe i na ono što je po mom mišljenju i veoma važno i što sam više puta pokazala postavljanjem pitanja ministrima, a to je na koji način da razvijemo zaista neku soluciju da Crna Gora krene u bolje dane, da riješimo problem nezaposlenosti u Crnoj Gori. Čini mi se da je on vidljiv i svima nama jasan i nećemo naravno prikrivati ono što jesu istine i činjenice.

Dakle, to je ono da se ustvari ženama treba omogućiti da se upuste u ono u šta ja najviše vjerujem, a to je preduzetništvo. Da sami otvaramo neke vidove i mogućnosti rada i zarade za sebe, jer stvarno sam protiv bilo kakve pasivizacije žena. Mislim da, posebno danas inspirisana jednim odborom na kome se govorilo o toj distinkciji na mlade i stare žene, po bilo kome osnovu diskriminisati ženu je strašno. Mislim da svaka žena ima energije sve dok ima i fizičke i mentalne snage da služi društvu u kome živi. Uključivanje žena u svim sferama neophodno, te tako savjetujem zaista da što više čitamo te konvencije evropske koje datiraju još iz druge polovine XX stoljeća, kakva je konvencija broj 100 koja govori o jednakoj plati, 111 o diskriminaciji u odnosu na zaposlenje i zanimanje itd.

Voljela bih da istaknem i ono čime sam se više puta sam bavila naučno u tim rodnim studijama tzv. glass ceiling ili stakleni plafoni za nas žene - da vidimo u nekom našem pregovaranju kako zaista porušiti te nevidljive staklene plafone koji nas neđe onemogućavaju da

realizujemo svoje planove, radne aktivnosti, intelektualne, kulturološke, kakve god drugo. Nama se učini da smo u jednom trenutku stigli do vrha, da smo dovršili posao za koji smo se obrazovale, da smo zaista dostigle taj stepen da zauzmemo neki položaj u društvu i odjednom - lupimo glavom o taj stakleni plafon i pokaže nam se da smo u datom trenutku onemoćene da ipak završimo ono za što smo sigurna sam sposobne jednako kao muškarci. Istakla bih da ova gender mainstreaming ima jednu izuzetnu osobenost i razlikuje se od onoga što imamo do sada - muška prava, ženska prava. Ođe se radi o jednakoj participaciji muškaraca i žena u rješavanju pitanja koja su važna za sve ljude, tako da ona podrazumijeva jednako uključivanje muškaraca u probleme koje mi žene percipiramo kao probleme u našim učešćima i upravnim tijelima i naravno u nekim preduzećima đe se susrijeću brojne žene sa brojnim problemima. Tu su naravno oni problemi kada treba razumjeti porodične žene koje imaju đecu. Ja ih nemam, ali jednako razumijem "probleme", zapravo ljepote materinstva koje u svakom slučaju treba da imaju razne benefite ili /prekid/ na svojim radnim mjestima, a da ne pričam o ženama koje su u drugom stanju. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:02:39)

Za komentar se javio kolega Radulović.
Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (22.06.18 17:02:49)

Koleginice Vuković, da bih Vas podstakao još više da čitate, daleko bilo od onoga što ja to radim po cijelu noć, to dođe sa godinama i okolnostima, ali oko evropejstva i Evropske unije pošto se pozivate na nju. Svi smo mi sanjari i volimo tu Evropsku uniju i zalažemo se za nju zbog tih ideala koji su mnogo daleko.

Koleginice, da ste manje sanjar i da manje snijevate kao ja, vidjeli biste da se u članu 151, 156 - Ugovor o funkcionisanju Evropske unije govori o socijalnom partnerstvu, da je to srce evropskog socijalnog modela, da to nije samo definisanje socijalne politike i makroekonomske politike. Daleko je Evropska unija, nažalost, od solidarne države. Daleko je Evropska unija od onoga što treba ljudski, božje i svakako drugo rasporediti ono što svi zajednički stvaramo.

Tako pozivati se jednostrano na Evropsku uniju, što pokušavate i Vi i vaše kolege, a ne sagledavati pravo stanje u Evropskoj uniji, kao što mi radimo, kao što je govorio moj kolega i drugar Koča Pavlović, je sljepilo. Zato Vi noću kad imate vremena malo više čitajte o Evropskoj uniji između redova.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:04:43)

Hvala, kolega Raduloviću.
Koleginica Vuković, pravo na odgovor na komentar.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (22.06.18 17:04:47)

Hvala, potpredsjedniče.

Zahvaljujem kolegi prof. dr Branku Raduloviću na njegovoj opservaciji. Moram da kažem s obzirom na neko njegovo neprestano i lirsko i lično nijansiranje svakoga nastupa, što zaista raduje sve nas poslanike i poslanice ođe, ja to moram da kažem i lijepo iskustvo, makar moje, u ovome Parlamentu - onda ću i ja da zaista sam sve što sam pročitala pročitala noću. Možda i zbog toga malo to slabije vidim, ne znam možda mi nije dobra svjetiljka, ali zbilja mislim da kada govorimo o Evropi, svi znamo i vidimo kakvim je problemima iznutra Evropa opterećena. Ali, kad govorim o Evropi, ja govorim o onome što je Evropa u Crnoj Gori. Dakle, ono što smo mi od vajkada, jer

inače imam izuzetno sporan odnos prema tom našem stalnom ponavaljanju - mi ćemo ući u Evropsku uniju, mi ćemo se tamo nešto prikloniti itd. Ja smatram da smo mi to odavno, da, recimo, izvanredna knjiga "Barok Crne Gore" u tri toma na 1.500 stranica govori sve o našoj tradiciji, o kulturnoj tradiciji, o našem evropskom iskustvu u najdubljem smislu. Ali, gospodine Raduloviću, ja mislim da treba da dijelimo i ođe u kontekstu onoga o čemu smo prekjuche govorili kada smo govorili o Zakonu o iseljenicima, zaboravila sam da pomenem jednu izuzetnu iseljenicu Zorku Minić, prof. dr engleske književnosti, koja je sav svoj život provela u Njujorku, a napisala nam knjigu "Tuđa večera", đe nam je obznanila kako su: Crnogorke, Albanke, Srpkinje, Bošnjakinje, Muslimanke, Romkinje, Hrvatice živjele u Crnoj Gori. To je bilo strašno, a to je bilo samo prije 10, 20 ili 30 godina. I da ne bi tako žene u Crnoj Gori živjele, a znamo da takvih slučajeva i danas ima, ja sam stalno na terenu, stalno ulazim u kuće da vidim kako žive naše žene i nošena tom problematikom najviše i govorim o bavljenju žena u tom privatnom sektoru, odnosno njihovom uključivanju u privatni sektor, odnosno u poljoprivredu. Takođe sam i ministru poljoprivrede postavila pitanje i zamolila ga dobila i obećanje da će sve preduzetnice mlade, stare izvinite, molim vas, na ovome mlade, stare, ne pravim takve distinkcije, sve žene, sve preduzetnice koje žele da počnu neki biznis dobiti 60% dakle gratis ili grantove kako bi mogle da nesmetano makar na početku obavljaju svoje poslove.

Dakle, ja sam samo za to da prenesemo to iskustvo kada putujemo Evropom pa vidimo da su tamo sve njive zasađene i da nekim lijepim plodovima niču, da tako lijepim plodovima niču i naše njive po Crnoj Gori, a ne da vidimo onako dosta pustih, ođe je neko juče od poslanika pominjao "Pustu zemlju" Tomasa S. Eliota. Dakle, da vidimo punu i plodnu zemlju, jer podsetiću vas samo prije 200 godina je stigla ta prva krtola u Crnu Goru. Donio je Petar I Petrović Njegoš i zasadio tamo kod manastira Stanjevići i tada se Crna Gora eto počela /prekid/. Dakle, nije to bilo davno, a danas treba da razmišljamo... Izvinite. Samo još jednu rečenicu, zbog toga što se bavim savremenošću, kolega Nimanbegu. Da bismo mladim ženama dali jedan veliki podsticaj, moja je priča bila u tom smjeru i zbog toga sam i bila na okruglom stolu u ovom Parlamentu, da dam doprinos socijalnom dijalogu na nekim konkretnim primjerima kako bismo u nekim udruženjima u mome rodnom Nikšiću koje imamo i stalno se družimo sa tim ženama u nekoj našoj eventualnoj mogućnosti zbog toga što smo u Parlamentu pa smo time i vidljivije doprinesemo i pomognemo njima da se uključe u biznis i omoguće sebi, svojoj deci i svojoj porodici bolji život. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:08:37)

Treba puno znakova interpukcije da ovo okarakterišu jednom rečenicom, koleginice Vuković.

Zahvaljujem. Ovim smo završili dio učešća u raspravi koleginice Vuković. Kao što sam najavio, sljedeća je koleginica Branka Bošnjak, a neka se pripremi kolega Branko Radulović. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (22.06.18 17:09:01)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani građani,

Kao što su moji prethodnici iz ovih opozicionih klupa rekli, ova jedna dobra ideja koja je postojala i zapisana u Ustavu Crne Gore potpuno je obesmišljena. Ja sam takođe mišljenja da ovaj Socijalni savjet treba ukinuti i da ne trebamo uopšte da, ako ostane na ovakav način na koji je predviđeno, i ovim zakonom vrlo su mali pomaci naprije - ne treba ni da postoji. Niko nikakve benifite od radnika nije imao što se tiče Socijalnog savjeta. Nijesu tu krivi samo poslodavci i Vlada, nego su, po mom mišljenju, krivi i sindikalci, jer mi sad sve više imamo takozvanih Vladi poželjnih sindikalaca, koji su se ušemili sa svojim poslodavcima i sa Vladom. Njima je lijepo, a radnicima vidimo kako je, a oni se dobro snalaze u tim sindikalnim pozicijama. Niko ih ne dira, a odlično. Sve više je takvih, a sve manje onih koji zaista se bore za radnička prava i uopšte za prava zaposlenih. Imamo sada jednu mladu ljekarku u ovom Sindikatu doktora medicine koja je izuzetno i koja se

zaista bori i vidi se da se bori za njihova prava i to čini mi se radi uspješno. To je jedan svijetli primjer. Ima još par primjera, ali sve je više ovih uhljebljenih sindikalaca koji su na tim pozicijama decenijama. Ja znam ovoga našeg sa Univerziteta Crne Gore. Evo prođe i 30 godina od kada sam počela studije, on je tamo sindikalac Univerziteta. Nama su uslovi sve gori i gori, pa čak i za neke stvari za koje bi trebao da se zalaže, ne zalaže se, već vrlo tiho da se ne bi zamjerio poslodavcu. Ono jedino što radnici imaju jeste eventualno onaj odmor od desetak dana što im se ponudi u Ulcinju ili Igalu. To je sve, a što se drugih prava tiče - potpuno su nezaštićeni i sindikalci samo se uhljebljuju.

Tražeći u imovinskim kartonima Agencije za sprečavanje korupcije, pošto sam našla tamo jednog sindikalca koji je javni funkcioner, a to je gospodin Pavićević, uspjela sam da vidim šta je prijavio od imovine za 2017. godinu. Čisto da ovu sliku koju prenosim sada javnosti malo građani bolje razumiju.

Kao predsjednik Savjeta Radio-televizije Crne Gore u 2017. godini imao je 700 evra mjesečno; imao je platu 1.150 evra; direktor je stambene zadruge Zdravstvo 400 evra; zamjenik sekretara Unije sindikata 96 evra; predsjednik Sindikalne organizacije Kliničkog centra Crne Gore 140 evra; predsjednik Sindikata zdravstva Crne Gore 50 evra; naknada u Socijalnom savjetu o ovom o kome vi pričate 250 evra. Fino kada se sve sabere dobijete oko 2.800 evra mjesečno, sindikalac i tu su bile još neke radne grupe 250 evra, grupa za reprezentativnost Sindikata 50 evra, ali ne svakog mjeseca. Ovo je bila ad hok. Od ovog iznosa gotovo 1.700 evra je na račun toga što je sindikalac. Ja samo hoću da kažem građanima Crne Gore - ili da otkazu ta sindikalna članstva kada vide da su sindikalci koji se ne bore za svoja prava a sve je više takvih i to su vam oni vječiti koji po 30, 20 i više godina su na tim pozicijama ništa nijesu uradili, ali im je lijepo u ovom sindikalnom savjetu gdje ste vi naumili da ih stavite osmoro. Prije ih je bilo jedanestoro, sad ste navodno smanjili. Uopšte mi nije jasno zbog čega mora da 24 člana ima taj Socijalni savjet kojim maltene predsjedava vazda ministar resora koga Vi držite, gospodine Purišiću. Ne vidim nikakvu korist ni od savjeta, ni od sadašnjih sindikata. Mislim da to sve treba pogasiti, pa ćemo se ovako individualno boriti, čini mi se bolje nego udruženi u navodne sindikalne organizacije.

Pogledajte kako je u svijetu - drmaju sindikati i svaki pravac i svaka vlada se boje od sindikalaca, odnosno od radnika. Pogledajte kakve oni proteste organizuju a kod nas ni kada je fini protest neki za Prvi maj ne mogu se skupiti tridesetoro. Više ima transparenata nego ljudi koji dođu na te proteste.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:14:44)

Koleginica Bošnjak je ovim završila svoje izlaganje. Kao što sam najavio, na redu je kolega Branko Radulović, a ako je tu, neka se pripremi kolega Goran Danilović.

BRANKO RADULOVIĆ (22.06.18 17:14:57)

Građani Crne Gore, ako je ista tažno za interes svih nas - ovo je važna tema. Ovo je tema koju je određivala istorija, koja je određivala geopolitički uticaj, koja je određivala sve moguće. Ona je i božlja tema i Darwinova tema po Bogu imaju i zapovijesti koje se odnose na to, ali ja ću malo o Darwinu. Shvatite nešto, da 62 čovjeka danas u svijetu ima bogatstvo kao 50% cijelog čovječanstva, da osam njih ima bogatstvo kao svi siromašni ispod linije siromaštva. E, sad zamislite koliko je ovo važna tema. To je važna tema za jedno društvo, za jednu famelju da stvori neki proizvod rad, da taj proizvod rada ima upotrebnu vrijednost - ili da opstanemo, ili da ga razmijenimo s nekim drugim, ili direktno, ili kroz novac i da ga rasporedimo tako, što je rekla koleginica da sve cvjeta ili sve četa. Mnogo je važno pa ćemo drugi put o tim nijansama i napretku jezika. U tome se sastoji sve. Kako napraviti, koje ima veće pravo na ono što je dohodak, profit ili na krtolu, zavisno kako ko što kaže ili na porodični novčanik. Da li onaj koji je to radio, da li onaj koji upravlja i onaj koji se šetio da donese krtolu iz Rusije, a Rusi iz Amerike? Suštinsko, filozofsko pitanje.

Građani Crne Gore, znajte nešto, dignite se, ne bilo vas, bez obzira iz koje partije dolazite,

bez obzira koje ste vjere, osjećate koju vjeru, koju nacionalnost na ovom crnogorskom bespuću i vjetrometini je sve relativno, pa i to. Genetika je sasvim druga stvar. Opljačkani smo svi zajedno. Pričao sam vam juče o hipotekarnim kreditima. Vi, mlađani, koliko ćete da plaćate to zajedno sa moje dvoje dece. Opljačkani smo, ono što su nam doranili, ono što ćemo dati. Da li mi u mrvicama raspoređujemo to? Evropska unija se strašno ljulja na tome. Ima jedna piramida koja se zove u jednom srećnom demokratskom društvu i koja kaže - 'ajde, ti tri činioca. Predstavnik vlasti, predstavnik poslodavaca i predstavnik radnika, to su sidnikalci. Pa onda oni razmjenjuju informacije, pa se dogovaraju, pa na kraju naprave nešto što znači socijalno solidarno društvo i ekonomski prosperitetno. Jer, ako izijemo budućnost za večeru, ovo što su kolege pričali, neće sjutra biti ručka, a da ne pričam o budućnosti našeg potomstva. Kad mi neko kaže da ovo moja nije država ili je moja država, shvatite nešto - ovo je svih nas država. Oni koji su otišli, otišli su zbog ovoga i oni su najveći nesrećnici. Pričao sam o tome, ne smijem da me emocije ne povedu toj priči. To fali danas u Crnoj Gori. Znači, to opšte-društveno razmišljanje o tome da Crnu Goru donio ni Branko Radulović, ni Milo Đukanović bre! Crna Gora je svih nas i treba da upravljaju Crnom Gorom oni koji najviše znaju od javnog interesa. Inače, nema Crne Gore. Zato vam kažem da se dignete - svi građani muslimani, pravoslavci, katolici, svi ovakvi ili onakvi. Ovako se ne ide, ovako nema nikakve budućnosti - shvatite to. Zato hoću partnerstvo u pravom smislu. Tačno, imaju oni politički koji ne vode računa, koji misle da su popili svu pamet sa 20 godina. Ja sam 10 puta manje znao nego što znam danas i to je osnovna logika. Ali, koliko je to zatupljeno mišljenje da penzioner kaže - penziju mi daje Branko Radulović. Pa jesi li ti lud bre? Ili mi radnik kaže - daje mi platu Branko Radulović. Pa jesi li ti lud? Ili mi onaj sindikalac kad sam slušao onoga čovjeka koji predstavlja i mene /prekid/ vrlo konkretno - 50.000 iz javne uprave i sudstva. I kaže taj čovjek - niko nas neće izbaciti iz administracije - krive su vlast i opozicija. Pa znaš li, nesrećniče, da toliku administraciju, bio Branko Radulović predsjednik Vlade ili ne znam ko drugi, ne može da izdrži niko. Administracija se mora smanjiti za 30% i mora biti efikasna.

PREDSJEDAVALA GENCIMANBEGU (22.06.18 17:21:01)

Hvala, kolega. Bili ste jasni hvala.

Kolega Radulović je ovim završio svoje izlaganje.

Kolega Goran Danilović.

Izvolite, kolega Daniloviću.

Prije nego što krenete Vaše izlaganje, da Vas obavijestim. Imali smo dvoje prijavljenih kolega - sa strane opozicije koji nijesu u sali i koji su najavili da neće učestvovati. To su kolega Medojević i Konjević. Imaćemo završno izlaganje ministra.

Izvolite, kolega Daniloviću.

GORAN DANILOVIĆ (22.06.18 17:21:59)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi građani. Idealno je vrijeme da ozbiljno pričamo. Nema nas mnogo, ne možemo dići veliku galamu, ljudi gledaju hljeba i igara. Samo su rijetki oni koji hoće da čuju nešto o sebi. Probaću da izbjegnem i patetiku i poetiku a ako mi se omakne, to je zbog poetskog u meni. Dobro, u poetici ima i patetike, mora biti ako je uzvišena.

Dakle, uvaženi građani, ovdje je riječ o Socijalnom savjetu. Zašto. U prvom članu Ustava za koji nijesam glasao, ali to je dobro. Crna Gora nije socijalna država, nego je država socijalne pravde, to zna i ministar. Nabraja se sve ovo prvo, a ovo dodaje i socijalne pravde - ne socijalna država. Od tuda obaveza da u Ustavu piše i bude zapisan Socijalni savjet. Ali nije u Ustavu zapisano da u Socijalnom savjetu imate osam ljudi iz Vlade, osam ljudi iz kluba preduzetnika i osam ljudi iz sindikata. Ne, to ste vi regulisali zakonom. Zbog čega moramo danas da pričamo o Socijalnom savjetu? Zbog toga što on ne radi svoj posao. Država socijalne pravde Crna Gora je danas najprepoznatljivija po socijalnoj nepravdi. Ona je prepoznatljivija po tome nego po političkoj nepravdi. Ja lakše podnosim političku nepravdu 20 godina nego ovu socijalnu. Zbog toga je u toj

socijalnoj nepravdi upregnuto sve da nema ni jednog glasa viška. Zašto biste vi bili predsjednik Socijalnog savjeta? Zar ne mislite da je prirodno da nam zakonom bude određeno da preduzetnici i Vlada imaju 50% socijalnog savjeta, a 50% sindikati reprezentativni? Na moju žalost, da tako čak piše ne bi bilo mnogo bolje, jer su nam sindikati dio socijalne nepravde. Neko od kolega ili koleginica je nabrojao kako žive sindikalni radnici. Ovdje je sramota da se pomenu jer su bogami vrlo bahati, pa znaju javno i da zaprijetu pojedini sindikalne vođe, koji su to 20 i 30 godina, koji žive onako kako ne živi nijedan preduzetnik u regionu. A šta je njihov zadatak? Da sačuvaju radnika, o radniku je ovdje riječ. Socijalni savjet ima smisla ako brine o radničkim pravima. Uvažena koleginica je maloprije govorila o pravima žena. Podržavam. Ko je najobespravljeniji u Crnoj Gori? Zbog socijalne nepravde, uz dužno izvinjenje prema svim manjinskim grupama počev od LGBT, uz dužno izvinjenje prema svim nacionalnim zajednicama pa i prema mojoj koja je ugrožena, ne postoji ugroženija populacija zbog socijalne nepravde ministre od žena, svih nacionalnosti i svih vjera. Ta socijalna nepravda će Crnu Goru koštati lijepe budućnosti. Bogu hvala nijesmo sami. Da smo sami, mi bismo uništili ono što su stvorili naši preci. Nego nas gledaju sa strane pa pomažu - što zbog svog sitnog interesa, što zbog toga da ne pravimo problem, veći nego što jesmo.

Dakle, uvažene koleginice i kolege, uvaženi ministre, ako će Socijalni savjet po ovom zakonu raditi kao minuli, bolje da ne radi. Vi biste možda sa sebe smakli i dio odgovornosti koju nesumnjivo imate zbog one nepravde prema ženama u Crnoj Gori, i vašim i našim, kada biste rekli - ne, ja ne želim i neću biti predsjednik Socijalnog savjeta i neće biti niko iz Vlade. 'Ajte to da damo sindikatima, 'ajte da bude 50% - 50%, 'ajte da im pomognemo da se izbere za neka prava.

Uvaženi građani, govorim sad vama koji ste organizovani u sindikatu, znate li što to znači? Predstavnicima najvećih sindikata - zdravstva, prosvjete jer se malo stidite kao i ja što postoji neko ko nikad u vaše ime nije kazao ništa? Na šta nama liče sindikalna udruženja, na šta nam liče sindikalne proslave? Na šta nam liči Prvi maj? Ja mislim da je to više korotni dan, nego dan proslave prava koja je neko stekao kad je bilo mnogo teže i kad je trebalo žrtvovati i glavu za svoje pravo. Ne možemo samo da čitamo i danju i noću, a da nikad ništa ne primijetimo u stvarnosti. Užasno je, ali ja se ipak drznem da tako nešto kažem, da ja treba da /prekid/ vas koje ste se izborile već za svoja prava /prekid/ a govorim potpuno čisto, iskreno sa srca, evo malo patetike. Dozvolite da završim rečenicu. Na našem jeziku je to vrlo bitno da ne ostanem nedorečen a potruditi se da bude zaista jedna rečenica bez mnogo interpunkcije.

Dakle, uvaženi prijatelji, uvaženi ministre, Socijalni savjet koji nanosi ili prećutkuje najveću nepravdu u Crnoj Gori, socijalnu nepravdu, koji zanemaruje član 53 da ovdje nema prinudnog rada i član 55 Ustava ne zaslužuje da se tako zove, a ne zaslužuje ni Vlada Crne Gore da ima ministarstvo s tim imenom. Jer, samo činite ono što ustvari od nas čini građane drugog reda. Ovo je istina surova, ali tačna. Ta raslojenost crnogorskog društva socijalna je kritičnija, gora i pogubnija od svake druge, pa i nacionalne od koje se samo lijepo živi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:28:06)

Hvala, kolega Daniloviću. Nema novoprijavljenih. Prije nego što dam pravo na riječ ministru Purišiću, dozvolite meni da dam komentar na zakon, jer nijesam u prilici da uzmem učešće u raspravi. Ja sam ako je kolega Vučinić bio član Socijalnog savjeta od 2009-2010. godine, bio ispred Unije poslodavaca u Ulcinju tada. I mogu reći da je greška u našem Socijalnom savjetu je ustavna greška. Ovo je moj stav na zakon. Dozvolite.

Ja predsjedavam, samo mi dozvolite, jer nijesam u mogućnosti da uzmem učešće u raspravi. Da bih završio, ja vodim riječ i samo da vam kažem. /Upadica/ Ne možete me prekinuti na pola. Ja ću vam reći da moje učešće i moje iskustvo u Socijalnom savjetu Crne Gore dozvoljava da par rečenica i građani Crne Gore čuju kako misli Socijalni savjet. Našim Ustavom je predviđeno da je to samo za prava zaposlenih. Prava zaposlenih kod nas su na tom nivou da je trebalo kao u Evropskoj uniji da imamo Ekonomsko-socijalni savjet Crne Gore. Tu je, po mom mišljenju, početna problematika koju Socijalni savjet nažalost dugo godina ne uspijeva na pravi način da riješi.

Dajem riječ, kao što sam najavio, kolegi Purišiću, ali javio se u međuvremenu za proceduru

kolega Danilović, a za komentar na izlaganje vjerovatno kolega Numanović, na Vaše izlaganje.
Izvolite, kolega, recite mi koji član Poslovnika.

GORAN DANILOVIĆ (22.06.18 17:30:13)

Uvaženi kolega Nimanbegu,

Suvišno je da to kažem, jer to javnost očituje da Vas cijenim i kao političara i kao kolegu poslanika. Nijesam gotovo imao nikada prigovor, razumijem i širinu koju pokazujete, znam da se sjajno snalazite u dvojezičnosti i sve je to za pohvalu. Molim Vas, meni je to dragocjeno, važno mi je. Protestovao sam i ranije kada bi iza predsjedavajućeg stola neko koristio pravo više. Komentar možete da uzmete kao i svaki učesnik u raspravi, ja ne znam zbog čega biste Vi kao neko ko tome nije sklon kršili Poslovnik time da date svoj stav, bez obzira što nijeste uzimali riječ, ali možete uvijek uzeti komentar na nečije izlaganje. Nema potrebe da imate jedno pravo više. Ja sam upravo svoje izlaganje završio time što sam pokazao kakva je nepravda socijalna. Rekao sam da je veća od političke, da se naučimo i ovdje u Parlamentu, ja nikada neću ni prekoračiti vrijeme, ako to ne bude /prekid/ Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:31:14)

Iskoristili se proceduralno pravo. I samo da Vam pomognem. Nije bio komentar na Vaše izlaganje. Vi ste bili zadnji govornik i prije nego što sam htio da dam riječ ministru, želio sam i dao sam moje mišljenje na zakon. Sada dajem riječ kolegi Numanoviću koji se javio na izlaganje kolege Danilovića jel' tako? Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (22.06.18 17:31:45)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi kolega Daniloviću,

Zaista pozitivno sam shvatio i želim da shvatim komentar Vaš na Zakon o Socijalnom savjetu. Često nekada sami upadnemo u zamku pa govorimo o tom ženskom rodu, o ženama, o majkama, ne znam šta - moramo se naučiti jednoj terminologiji da govorimo o rodnoj ravnopravnosti. Kada govorimo o rodnoj ravnopravnosti, onda mislimo na jednaku ravnopravnost i žena i muškaraca podjednako. Ono što crnogorskom, ne samo crnogorskom društvu, nego sigurno mnogim društvima fali jeste sigurno ta nedovoljna iskorišćenost ženskog potencijala koji smo mi prepoznali i u zakonodavnom i u institucionalnom dijelu kao država i svjesni činjenice da jedan potencijal koji postoji skoro u 51% žena koliko postoji kod nas ili u činjenici da preko 60% žena je više obrazovano nego muškaraca, završavaju fakultete, nas tjera da definitivno shvatimo da je to jedan ogroman potencijal koji mi htjeli - ne htjeli moramo iskoristiti. Meni se čini da to negdje često kao društvo malo blago ili ne tako jako ispotenciramo, pa bih ja to uporedio kao ovu stvar koju imamo. Imamo more, a ne želimo niko od turista da nam dođe.

Ovdje imamo potencijal 50% jednog ogromnog ekonomskog potencijala i demografskog potencijala, ali ga ne stavljamo u funkciju onako kako treba. E, zato zaista svi trebamo kroz zakonodavni koji smo donijeli i institucionalni da damo šansu i da tog socijalnog raslojavanja, o kojem ste Vi govorili, kada je u pitanju rodna ravnopravnost svedemo na najmanju moguću mjeru, da imamo najmanju toleranciju prema onoj negativnoj pojavi koja je nasilje u porodici, naročito nasilje nad ženama i nasilje nad djecom. Da damo šansu u ekonomskom snaženju žena, da damo žansu ne samo našoj poslanici Vuković, Bošnjak i svima ostalima, nego prosto i zakonodavno to da omogućimo da su što više prisutne u političkom i javnom životu. Mislim da smo krenuli tim putem. 'Ajde svi da damo podršku i da zaista taj potencijal stavimo u puni kapacitet. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:34:45)

Hvala, kolega Numanoviću. Pravo na odgovor na Vaš komentar koristi kolega Danilović. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (22.06.18 17:34:55)

Uvaženi kolega,

/Prekid/ ipak pažljivo pratili, koristim preciznu terminologiju, ne bih sebi to dopustio. Ravnopravnost podrazumijeva jednaka prava. Govorim o ženama i muškarcima, ne govorim sladunjave termine za žene, imam kćerku zbog toga to sebi nikada ne bih dopustio. Inače vjerujem da je to bolji dio čovječanstva. Može neko da misli da se na ovakav način javno udvaram biračkom tijelu, kako bi se reklo, ili glasačima, glasačicama, ja to ne činim. To mi više nije važno. Možda bi me nekada mogli za to optužiti, ali govorim onako kako osjećam. Ne postoji nijedna vrsta diskriminacije žena u Crnoj Gori koja je ravna ovoj ekonomskoj socijalnoj diskriminaciji. Nema slobodne žene ako nije jednako plaćena za jednak posao. Znaete šta je problem? Ja nijesam čuo od Socijalnog savjeta nikad da su to izmjestili na prvo mjesto svog interesovanja, a u populaciji diskriminiranih na osnovu rada, Ustav u članu 63, ako se dobro sjećam, mogu da pogriješim jedan član, zabranjuje prinudan rad. Najviši broj osoba u Crnoj Gori koji prinudno rade su žene i mi čutimo i nije nimalo muški. Nije nimalo tradicionalno bez obzira kojoj tradiciji navijali, kom civilizacijskom krugu pripadali.

Najmanje plaćene poslove, uz najmanja osiguranja u Crnoj Gori rade žene, a mi samo govorimo lijepe priče i govorimo kako su to za nas heroine, kako su to naše majke, sestre, oprostite možda ću po prvi put biti vrlo grub ali na svoj račun - mi smo jedni obični lažovi. Da nas to boli iskreno, mi to ne bismo dopustili. Znaete li ko je najviše zlorabljen od strane ovih o kojima danas pričamo preduzetnika? Žene zbog toga što moraju da donose potvrdu da nijesu trudne ili da ne žele da ostanu u drugom stanju dok rade kod njega najmanje plaćen posao koji je iko radio sa tom školom. Naš problem je što žene koje su obrazovanije od muškaraca svoje diplome daju u piljare, na benzinske pumpe kod ljudi kojima je profit preči od bilo koga, a u Socijalnom savjetu glas tih preduzetnika se čuje podjednako kao glas Vlade i glas Sindikata.

Kolega Radulović je maloprije rekao - ne bilo ih, ne bilo nas. Ne bilo nas zbog toga što bi upravo tu trebalo izboriti ravnopravnost i ja očekujem da koleginice poslanice ali i mi poslanici kažemo jednom i na kraju tu ključnu stvar /prekid/ u junačkoj Crnoj Gori najlakše diskriminisati na socijalnom planu žene zbog toga što su valjda navikle najduže i najbolje da trpe. A mi smo sinovi, muževi, braća i očevi. Oprostite, mi smo na kraju svih krajeva - samo lažovi.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:38:19)

Nadam se da ovo neće pokrenuti talas replika. Ko će se prepoznati u Vašem izlaganju, to će biti opasno za vođenje Skupštine.

Ovim smo zaključili učešće u raspravi poslanika. Dajem pravo na završno izlaganje ministru Purišiću.

Izvolite, ministre.

KEMAL PURIŠIĆ (22.06.18 17:39:00)

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani poslanici,

Cijenim da je ova rasprava bila jako korisna i za naš rad i za buduće postupanje Socijalnog savjeta Vlade Crne Gore, a vjerujem i za naše građane. Pokušaću da u najkraćem odgovorim na neka postavljena pitanja i da dam konačno neko naše viđenje u odnosu na dileme koje su se ovdje postavile. Jedno od otvorenih pitanja je bilo pitanje naziva Socijalnog savjeta, zašto ne ekonomsko-socijalni savjet nego Socijalni savjet. Jedan razlog je što je ustavna definicija to tako na neki način zakovala. Drugi razlog želim da vas podsjetim, tako su barem meni rekli, da je u

Parlament Crne Gore od strane Vlade došla formulacija zakona kao ekonomsko-socijalni savjet, a da je ovdje u Parlamentu amadmanskom izmjenom ispravljeno i dobili smo ovaj naziv kakav imamo. Drugo, želim da podsjetim da u Evropskoj uniji postoji vrlo slična institucija sa sličnim imenom Ekonomsko-socijalni savjet. Razmatra jako važne teme i čine ga sve članice Evropske unije, čak i neke države koje su u statusu posmatrača. Već sam kazao da je osnova socijalnog dijaloga ravnopravnost socijalnih partnera i u Socijalnom savjetu taj dijalog je tripartitni. U njemu ravnopravnu poziciju imaju predstavnici sindikata, poslodavaca i Vlade. To je mjesto gdje se nivelišu interesi sva tri socijalna partnera i negdje je procijenjeno da je to optimalni nivo organizacije i način odvijanja tog socijalnog dijaloga je da se tu može postići najviše. Postoji mimo ovog tripartitnog i bipartitni socijalni dijalog, koji se odvija na nivou sindikata i poslodavaca. Postoji i onaj koji je ovdje pomenut tripartitni plus kada se uključuju vezano za određene teme sindikati, nevladin sektor, zainteresovani subjekti, sve kako bi se u društvu napravilo što više ili konsenzusa ili korisnih kompromisa.

Čuli smo ovdje uglavnom od predstavnika opozicije teze da je Socijalni savjet promašena institucija, da nije ostvarila svoju funkciju u prethodnih deset godina i da su to negdje bačene pare. Mi naravno u Vladi, ali sam se osvjedočio ni ostali socijalni partneri ne mislimo tako. Već sam kazao nešto što su mnogo puta izgovorila sva tri socijalna partnera - u Socijalnom savjetu postignuti krupni rezultati.

Ja mogu sada vrlo kratko da pomenem da od 2008. godine je napravljeno značajnih rezultata: krajem 2008. godine održana su tri seminara sa predstavnicima socijalnih partnera i lokalne samouprave u smislu tehničke podrške osnivanju lokalnih socijalnih savjeta; 2009. godine je potpisan Memorandum o socijalnom partnerstvu u okolnostima djelovanja globalne ekonomske krize; u 2010. godini donešen Akcioni plan na suzbijanju rada na crno; 2010. godine okrugli sto na temu Mobing u Crnoj Gori; 2010. godine potpisan Memorandum o saradnji sa ciljem povećanja zapošljenosti i zapošljavanja lica sa invaliditetom; donesen Opšti kolektivni ugovor itd.

Želim da se osvrnem još na neka otvorena pitanja. Zašto i da li su lokalni socijalni savjeti platforma za korupcionaške afere i potkradanja društva. Mislim da ne, jer je i intencija bila nekih inicijativa socijalnog savjeta, da se upravo na lokalnom nivou razvije tripartizam i da se otvore teme, jer bi se na taj način i na lokalnom nivou rješavala neka otvorena pitanja.

Zašto u tekstu zakona nema sintagme, odnosno u djelokrugu rada privatizacije i strukturalna prilagođavanja. Zato što se radi o Socijalnom savjetu, savjetodavnom tijelu i još jedno takvo savjetodavno tijelo, to jeste Savjet za privatizaciju postoji. U Savjetu za privatizaciju postoje predstavnici svih socijalnih partnera i Privredna komora, /prekid/ udruženja, oba sindikata i mogu tamo da iznesu svoj stav i da komentarišu sva otvorena pitanja. Bilo je i pitanje, uvaženi poslanik Vučinić je pitao da li će se i kada primijeniti Zakon o sprovođenju odluke Ustavnog suda. Već sam kazao da se taj zakon priprema. Nije mogao neposredno da se primijeni. On treba da dođe u Parlament. Uvijek je ovaj parlament ispunjavao ono što su odluke Ustavnog suda. Ne sumnjam da će to biti i sada. Vlada se potrudila da pripremi tekst zakona. Biće ovdje kod vas. Mi se trudimo da obezbijedimo i finansiranje i te korisnice naknada vjerujem da mogu da očekuju vrlo brzo donošenje zakona i realizaciju te odluke Ustavnog suda u dijelu u kojem se odnosi na njih.

Nadam se da postoji dovoljno razloga da se usvoji ovaj zakon. Ja vam ga predlažem na usvajanje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:45:22)

Hvala.

Mogu konstatovati da smo završili pretres o Zakonu o socijalnom savjetu i o njemu ćemo se izjasniti naknadno.

Poštovane kolege, nastavljamo sa sljedećom tačkom dnevnog reda. Ako ne griješim, to je 17. tačka dnevnog reda - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu. Prije toga za proceduru se javila kolegkinica Branka Bošnjak.

Izvolite, kolegkinice.

BRANKA BOŠNJAK (22.06.18 17:45:54)

Ovo je baš proceduralno, član 130 Poslovnika predviđa da kada se predlože zakoni, između ostalog, obrazloženje predloga zakona pored ostalog treba da sadrži tekst odredaba zakona koje se mijenjaju ako se predlaže zakon o izmjenama. Ovog puta to nismo dobili sa ovim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti zdravlja na radu. Ima još zakona gdje se to nije ispoštovalo i hoću da apelujem na predsjedavajući i na Kolegijum i na one koji provjeravaju ovo da uvijek povedu računa jer se to vrlo često dešava, a to nama otežava da vidimo gdje je došlo do izmjena zbog toga što nemamo u prilogu tekst izmjena zakona koji se mijenja. I ako bi pravno-formalno gledali, ne bi ovaj zakon ni mogao da ide u proceduru ako nije kompletirano sve za šta /prekid/ treba u skladu sa našim Poslovníkom. Isto je kod zakona koje je predložila grupa poslanika, odnosi se na vozila putnička, motorna vozila, plovne objekte. Takođe nema teksta odredbi koje se mijenjaju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:47:29)

Koleginice Bošnjak, ja Vama vjerujem ovo što tvrdite, ali evo da čujemo. /Upadica/ Dozvolite, ali mi smo imali vjerovatno Matični odbor i Odbor za zakonodavstvo koji je razmatrao predlog zakona. Evo da čujemo predsjednika predlagača.

Izvolite, ministre.

KEMAL PURIŠIĆ (22.06.18 17:47:49)

...poslanici, naknadno je dostavljen prilog koji se odnosi na članove koji se mijenjaju i sigurno je dostavljen Parlamentu. Meni je jako žao da nije možda na vrijeme dostavljen ili podijeljen, ali formalno mislim da postoji mogućnost da raspravljamo o ovom Zakonu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:48:11)

Koleginice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (22.06.18 17:48:19)

Nije meni problem da se raspravlja danas, ali samo hoću da ukažem da ubuduće kada se primaju zakoni se povede računa da to ne stiže ili naknadno ili da uopšte ne stigne, da se povede računa da je ispoštovano sve ono što propisuje Poslovník naš, da bismo na neki način imali sve kompletirano kada razmatramo ove zakone. Mislim, ne tražim ja da se povuče, jer nije to toliko, snašli smo se, ali mi je čisto ovo kao pouka za ubuduće da se ovo više ne dešava.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (22.06.18 17:48:49)

U redu. Vama se zahvaljujem na ažurnosti, takođe i ministarstvu na objašnjenju da su ispravili ove navode u međuvremenu. Nastavljamo dalje sa Predlogom izmjena i dopuna zakona.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja, Zoran Ratković, generalni direktor Direktorata za rad.

Sjednici prisustvuje i Danijela Šuković, načelnica Direkcije za poslove zaštite i zdravlja na radu.

Izjesticci odbora su Miodrag Vuković i Mićo Orlandić. Prvi je Zakonodavnog odbora, a gospodin Orlandić Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres i predstavniku Vlade dajem pravo na dopunsko obrazloženje koje koristi

ministar Purišić.
Izvolite.

KEMAL PURIŠIĆ (22.06.18 17:49:38)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Zaštita i zdravlje na radu je temeljno socijalno pravo zaposlenih i djelatnosti od javnoga interesa. Podrazumijeva obezbjeđenje uslova na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavke za punu fizičku i psihičku zaštitu zaposlenih.

Obaveza donošenja izmjena i dopuna ovog Zakona je precizirana programom rada Vlade i programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za ovu godinu i, što je posebno važno, donošenje ovog Zakona je jedno od tri zatvarajuća mjerila u poglavlju 19 Socijalna politika i zapošljavanje.

Prijedlog zakona o kojem govorimo je potpuno usklađen sa direktivama Evropske unije, prije svega, okvirnom direktivom Savjeta broj 89/391 iz 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu i direktivom Evropskog Parlamenta iz Savjeta broj 92/57, koja se odnosi na minimalne uslove za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima. Rad na izmjeni ovog zakona je trajao prilično dugo, u više krugova su pravljene konsultacije sa Evropskom komisijom, jer je ova oblast jako zahtjevna za usaglašavanje. Došli smo do teksta zakona na koji nemamo nikakvih komentara, odnosno radi se o tekstu zakona koji je potpuno usklađen sa evropskom normativom. Podsjećam da je osnovni zakon donijet 2014. godine i da je u međuvremenu ministarstvo, odnosno Vlada Crne Gore pripremila 18 podzakonskih akata u koja su involvirane, odnosno integrisane 24 direktive Evropske komisije.

Osnovne odredbe ovoga zakona prije svega se odnose na obaveze građevinarstva i regulišu jednu vrlo zahtjevnu oblast. Obzirom da se izvođenje građevinskih radova obavlja na terenu u otvorenom prostoru, obzirom da su obično u pitanju krupni građevinski projekti, vrlo izazovni za zaštitu na radu, obzirom da u tim projektima učestvuje više izvođača radova, od ključne važnosti je da se obezbijedi koordinacija i sistem zaštite na radu u procesu kako projektovanja takvih projekata, tako i u procesu njihovog operativnog izvođenja na terenu. I u Evropskoj uniji i u mnogo bogatijim državama dešava se mnogo rizika po zdravlje na radu na takvim gradilištima i zbog toga je ova oblast jako uređena i u Evropskoj uniji.

Novine koje donosi ovaj Zakon su sljedeće: da se određuju koordinatori u fazi izrade projekta i u fazi izvođenja radova za projekte koji su u građevinarstvu i koji se izvode na privremenim ili pokretnim gradilištima. Takođe se zahtijeva od tih koordinatora polaganje ispita za koordinate. Zakon propisuje mjere zaštite i zdravlja na radu i za fazu pripreme dokumentacije i za fazu izrade, odnosno izvođenja radova, definišu se poslovi koordinatora u obje faze, propisuje se obaveza izrade plana mjera zaštite i zdravlja na radu. Takođe se iz strukture zaposlenih obezbjeđuje mogućnost jednom od predstavnika zaposlenih da pet sati mjesečno može da koristi to vrijeme za jačanje i promociju mjera zaštite na radu. U svakom slučaju, radi se o vrlo važnim inovacijama koje donosi ovaj zakon, a tiče se uopšte seta mjera, prevencije rizika za zdravlje, odnosno život.

Nažalost, već sam pomenuo da se u procesu rada dešava puno i obolijevanja, puno povreda, pa često i sa fatalnim ishodom. Samo ću pomenuti vrlo kratko da svakog dana ljudi umiru usljed povreda na radu ili bolesti u vezi sa radom i na godišnjem nivou je to oko 2,8 miliona ljudi. Svake godine ima preko 374 miliona povreda na radu i bolesti povezanih sa radom. U zemljama Evropske unije procjena je da je GDP koji se gubi zbog ovih razloga između 3 i 6 % BDP-a tih država, da ako bi to primijenili negdje na Crnu Goru i na naš GDP, se radi o velikom novcu - blizu 170, 180 miliona je gubitak države, trošak države zbog situacija koje su povezane sa rizikom na radu. U 2017. godini imali čak povećanje broja povređivanja na radu u odnosu na 2016. godinu za 18% i da svakako ima smisla i zbog /prekid/ predlaganja strožijeg režima što će opravdati na neki način i dodatne troškove koje će po prirodi stvari investitor, odnosno poslodavac imati u vezi sa ovim. Na drugom polu su mnogo veći gubici zbog rizika kojih dolaze vezano za proces rada. U

2018. godini do sada smo imali po jednoj sistematizaciji povreda na radu 10 ozbiljnih sa teškim posljedicama povreda na radu od toga pet slučajeva nažalost sa smrtnim ishodom, pet teških povreda na radu i dvije kolektivne povrede na radu. Samo jedan utisak - kada se uporedimo u regionu, mi smo bolji od ostalih, ali svakako sve ovo što sam kazao je veliki izazov za crnogorsko društvo i mi u ovoj oblasti treba da napravimo značajni iskorak i popravimo stanje /prekid/ obezbijedili zatvaranje poglavlja 19 nego i radi naših interesa u Crnoj Gori. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 17:56:51)

Hvala Vam, ministre.

Daću Vam svakako, pošto ste prijavljeni kao diskutant, a možete onda postaviti pitanje. Deset minuta Vam neću dati zato što ga niste najavili danas na Kolegijumu, ali svakako ćete imati pitanje i daću Vam prostora da postavite pitanje, kolega.

Dobio sam sad informaciju od službe, pošto je sugerisala poslanica Bošnjak ove izmjene ustvari članovi koji se mijenjaju - kažu iz službe da je dostavljeno svim klubovima poslanika 15.06. Ministar je rekao, kako sam sad shvatio, da je naknadno dostavljeno. Potpuno se slažem sa Vama da to treba da bude dostavljeno zajedno kad i osnovni materijal. Sada prelazimo na diskusiju.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Prvi poslanik je Suad Numanović, a neka se pripremi poslanik Branko Radulović. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (22.06.18 17:58:07)

Dakle, kao što znate, važeći Zakon o zaštiti zdravlja na radu je donešen 25. jula 2014. godine.

Zakonom o zaštiti zdravlja na radu uređena su prava i poslodavaca i zaposlenih u vezi sa zaštitom zdravlja na radu, kao i mjere zaštite zdravlja na radu i načela prevencije. Kao što smo čuli, novine koje se uvode ovim predlogom zakona najviše se odnose na proširenje obaveza svih relevantnih subjekata u rednoj sredini, sa ciljem podizanja nivoa zaštite i zdravlja na radu.

Cilj predloženog zakona jeste da se, između ostalog, stvore uslovi za unapređenje oblasti zaštite i zdravlja na radu u sektoru građevinarstva. Siguran sam da će ove novine koje smo čuli od resornog ministra podići nivo zaštite i zdravlja na radu i to je veoma bitno ako uzmemo u obzir podatke koje smo i čuli, ali ću ja neke još ovdje dodati koje su zabrinjavajuće i na svjetskom, evropskom, a za nas veoma bitno na našem crnogorskom nivou.

Dakle, godišnje se na svjetskom nivou dogodi oko 335 miliona povreda na radu zajedno sa profesionalnim bolestima, od čega 2,3 miliona budu smrtni slučajevi. U Evropskoj uniji na godišnjem nivou više od 5.500 ljudi izgubi život zbog povreda na radu. Što se tiče Crne Gore, na osnovu podataka Fonda za zdravstveno osiguranje, u 2016. godini je registrovano 720 slučajeva povreda na radu, dok je taj broj 2017. godini porastao na 847, što predstavlja uvećanje od nekih 18%.

Na osnovu podataka Inspekcije rada, u 2017. godini registrovano je ukupno 27 slučajeva povreda na radu, od kojih su 22 teške povrede, dok imamo pet smrtnih slučajeva na radu. U prvih šest mjeseci 2018. godine zabilježeno je ukupno deset slučajeva povreda, od kojih su četiri teške, dvije kolektivne povrede i četiri slučaja smrti na radu. Gledano sa druge strane, preduzeća u Evropskoj uniji svake godine izgube oko 143 miliona radnih sati usljed povreda na radu, što sa aspekta finansija ukazuje na podatak da povrede na radu i slabo zdravlje privredu Evropske unije koštaju najmanje 490 milijardi godišnje. Povrede na radu, profesionalne bolesti i bolesti u vezi sa radom smanjuju bruto-društveni proizvod i dobrobit države i drugih subjekata. U nekim zemljama Evropske unije povrede koštaju u odnosu na bruto-društveni proizvod, kao što je rekao ministar, 3 do 6%. Kad to prevedemo na nivo Crne Gore, mi smo tokom 2017. godine imali procijenjeni bruto-društveni proizvod na 4,2 milijarde eura i ako te povrede ukalkulišemo sa ovih projektovanih 4% u odnosu na društveni bruto-proizvod, onda mi gubimo negdje blizu 180 miliona eura godišnje.

U smislu svih ovih podataka, poslodavci su bili svjesni važnosti zaštite na radu i oni bi

morali da insistiraju više od propisanog minimuma kako bi na taj način obezbijedili efekte dugoročne zaštite i zdravlja na radu svojih zaposlenih. S tim u vezi, preduzimanjem odgovarajućih mjera poslodavci mogu da poboljšaju svoju produktivnost i povećaju svoju zaradu, ali takođe i da utiču na dobrobit države, ranije pomenuti uticaj na bruto-domaći proizvod. Cilj ovog zakona jeste oblast građevinarstva, kao što smo rekli, i moramo da budemo svjesni da u građevinarstvu je kod nas prisutan veliki broj ljudi koji se angažuje iz zemalja u okruženju, što izaziva dodatne probleme kada se dogode nepredviđene okolnosti, kao što su povrede na radu ili, još gore, kada dođe do smrtnog ishoda na radu. Dodatni problem predstavlja što jedan dio tih radno angažovanih lica nije regulisao svoj radno-pravni status u skladu sa zakonom i što oni rade u tzv. sivoj zoni. S tim u vezi, mišljenja sam da je veoma važno dati podsticaj zakonodavstvu kako bi se njihov status doveo pod zakonske okvire, ali i kako bi se stvorile pretpostavke za zakonsko regulisanje posljedica koje nastaju prilikom povrede na radu. Zato predlažem da relevantni državni organi, prije svega, inspekcijски organi, pojačaju svoje aktivnosti. Ovih dana čitamo da rade intenzivno na suzbijanju rada na crno. Dajmo im podršku da ovu negativnu pojavu zaista suzbijemo na najmanju moguću mjeru. Ono na šta moramo još da obratimo pažnju u narednom periodu jeste da na građevini...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:03:12)

Molim Vas, privodite kraju.

SUAD NUMANOVIĆ (22.06.18 18:03:17)

Završavam sa dvije rečenice, predsjedniče.

Dakle, zbog vremenskih uslova i velikih temperatura često smo očevici da na građevinama rade radnici tokom cijelog dana. Apel i sa ovog mjesta jeste da poslodavci preraspodijele radno vrijeme za radnike, da rade u hladnijim djelovima radnog dana, a isto tako da omoguće adekvatnu ishranu za zaposlene. Sve ovo ne bi trebalo poslodavce da opterećuje, ovo nije nikakva biznis barijera, jer kažu da u Crnoj Gori postoji 31 gradilište što znači da se može angažovati 31 koordinator. To nije veliki izdatak, nije nikakva biznis barijera, a korist može da bude velika. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:04:05)

Hvala Vam.

Komentar ima poslanik Branko Radulović.

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (22.06.18 18:04:10)

Kolega, krajnje dobronamjerno. Brojke su čudnovata rabota. Prvo možete da izvučete nešto kao apsolutno ili kao relativnu vrijednost. Ukoliko uporedite koliki je realni sektor u Crnoj Gori, a koliki je realni sektor u drugim državama - onda vidite da je brojka relativna stvar. Ali, ja ću nešto sasvim drugo, Vi ste ljekar i humanista, ja želim da ukažem na jedan veliki problem u Crnoj Gori. To je hronično i akutno trovanje. To su radna mjesta, to je inspekcija rada i to hronično znači akutno kad se desi u jednom momentu i kada nastupe trajne ili druge neke posljedice, ali kada je hronično, to je ono što sam ja i moja branša dok sam radio bio veliki problem - izaziva trajne fizičke posljedice i smrt. Toga ima dosta u Crnoj Gori. Toga ima dosta u velikim sistemima. Inspekcija ne radi, Tužilaštvo ne radi i dešava se, kolega, što i Vi dobro znate kao i ja, da nam je životni vijek u odnosu na našu genetiku, u odnosu na našu žilavost, u odnosu na naše susjede mnogo manji. Smrtni slučajevi koji su izazvani tim hroničnim trovanjem, prije svega, kancerom, su

dosta brojni poslije srčanih bolesti. Tako da, krajnje dobronamjerno, ne konflikt jer želim da se ova oblast uredi na sasvim jedan drugačiji način i da zaživi u Crnoj Gori - treba da posmatramo svi zajedno i da to mnogo kvalitetnije unaprijedimo, a reću zbog čega kada budem diskutovao odmah poslije Vas.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:06:33)

Hvala.

Odgovor na komentar.

Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (22.06.18 18:06:38)

Saglasan sam u potpunosti sa prof. dr Brankom Radulovićem kolegom poslanikom. Naravno, kad govorimo o radnicima i kad govorimo o akutnim i hroničnim oboljenjima, to je nešto što je prisutno i u Crnoj Gori, što je prisutno u svim zemljama ovoga svijeta. Brojke jesu relativne, 10 smrtnih slučajeva kada govorimo na radu koliko je otprilike godišnje se desi u Crnoj Gori je za neku drugu državu sigurno mali broj, ali za nas je ogroman broj. Kada govorimo o akutnim trovanjima, to i ne treba i Vi nijeste posebno komentarisali, to je zadesna situacija i prosto to se rješava na medicinski način i mislim da se to veoma efikasno rešava.

Što se tiče hroničnih oboljenja, znate, često govorimo ne samo u Crnoj Gori evo i zemlje u okruženju i zbog svega onoga što se dešavalo i oko uranijuma, i oko bombardovanja i oko svega toga. Često čujemo priču da oni učestvuju u pojavi kancera. Kod nas postoje profesionalna oboljenja, postoji tamo i klasifikacija tih oboljenja. Uradili smo zakonski da negde razdvojimo ta profesionalna oboljenja i da damo benefite prilikom lakšeg zapošljavanja, ali to nije opravdanje da preventivno ne djelujemo da zaista takve situacije svedemo na najmanju moguću mjeru. To je obaveza cijelog društva, ne samo zdravstvenog sistema nego cijelog društva i moramo se zajednički boriti protiv toga da imamo jednu zdravu sredinu, da imamo ono što može da bude potencijalni agens izazivanja kancera da to otklonimo ako imamo takvo saznanje. U medicini je veoma bitna najjeftinija, a najviše isplativa stvar - preventiva. Čini mi se da tu negdje ne dajemo puno važnosti tome. Često smo skloni nekoj sofisticiranoj medicini. Ja kao ljekar sam više naklonjen preventivi, jer sa preventivom i primarnom zaštitom možete mnogo više da uradite nego što ćete u bolnici sa sofisticiranom medicinom izliječiti pet, deset ili dvadeset pacijenata. U potpunosti se slažem sa Vama. Zajednički nam je zadatak da uređenjem i ove oblasti pojavu hroničnih oboljenja svedemo na najmanju moguću mjeru.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:09:41)

Hvala poslaniku Numanoviću.

Za komentar se javila poslanica Anka Vukićević.

Izvolite.

ANKA VUKIĆEVIĆ (22.06.18 18:09:48)

Poštovani ministre, Skupštino, gospodine Numanoviću,

Vi ste pozvali poslodavce da preraspodijele radno vrijeme, a ja bih pozvala Inspekciju rada da kažnjava poslodavce koji ne poštuju ni zakon, ni Pravilnik o zaštiti na radu koji zabranjuje rad kada temperature dostignu 36 stepeni. Kako funkcioniše zaštita na radu kada su visoke temperature, imala sam priliku da vidim u ovom saopštenju Inspekcije rada iz avgusta prošle godine - Inspekcija rada saopštava da određeni broj poslodavaca nije preduzeo mjere, niti izdao upustva za rad pri ekstremno visokim temperaturama i ovim poslodavcima ukazao da to odmah

učine. Samo ukazao. Gdje su kaznene mjere? Bez kaznenih mjera i obustava rada radnici neće vidjeti sreće niti od ovog zakona, niti od naše priče, niti od pravilnika. Nema uputstava na radnom mjestu kako postupati kada su ekstremno visoke temperature. Zašto? Da radnici ne znaju koja su njihova prava, da ne bi tražili svoja prava. Plus govori se o profesionalnim oboljenjima za ona koja postoje dokazi da su proizvod neadekvatnih uslova na radnom mjestu. Šta ćemo sa radnicama koje rade u trgovinama, koje rade i kao transportni radnici, kao higijeničarke, koje rade kao trgovkinje bez slobodnog dana, bez godišnjeg odmora? Pod kakvim stresom su te žene? Ko će izvagati da li oboljenje koje one dobiju je rezultat tog stresa na radnom mjestu? One će raditi dok ih zdravlje služi. Kad ih zdravlje ne bude služilo, ići će kući i neće dobiti nikakvu naknadu, jer nemaju dokaz da je to rezultat stresa na radnom mjestu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:11:47)

Hvala Vam.

Pravo na odgovor na komentar ima poslanik Numanović.
Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (22.06.18 18:11:55)

... ovdje pitanja koja su sigurno više usmjerena na resornog ministra i na inspekcijske organe, ali pokušaću. Što se tiče Pravilnika o radu i rada inspekcijskih organa, ja sam u svom uvodnom izlaganju apostrofirao i pozvao inspekcijske organe na profesionalniji rad nego što je to do sada bilo. Znamo da tih inspektora nema nažalost u Crnoj Gori veliki broj i teško mogu da odrade onaj posao koji bi morali da urade. Ali ću vam reći jednu stvar koja je za mene bila apsurdna. Na konkursu za inspektore gdje je bilo raspisano 40 radnih mjesta, kada sam ja bio resorni ministar rada i socijanog staranja, javilo se samo 40 koji su radili, nije se javio 41,42 ili 400. Interesantno, to mi ni do dana današnjeg nije bilo jasno, na ovoliku nezaposlenost zbog čega se nijesu javili da obavljaju posao inspektora. Slažem se sa Vama da inspektori tamo gdje zaista shodno Poslovniku o radu moraju primijeniti. Moraju poslodavci imati na mjestu gdje je to vidljivo o uslovima rada, da ne dozvole da neko radi ni na 36, 37 ili preko 40 stepeni, da mu omogući, rekao sam, adekvatnu ishranu u tom periodu. To negdje moraju inspekcije izoštriti, ali ne samo inspekcije nego i svi mi.

Obaveza je svakog od nas da prijavi ono što vidimo da je devijantno i to moramo da uradimo. Kao što moramo da uradimo da prijavimo kada govorimo o ženama koje rade i prekovremeno, koje rade i subotom i nedjeljom, ako to nije plaćeno i ako to nije regulisano shodno Zakonu o radu, zaista i naša obaveza da to, ne samo one koje rade nego i mi, da prijavimo inspekciji da oni evidentiraju i da pokušamo sa jednom akcijom, sa jednom promjenom svijesti koja je drugačija, znate da kažemo - pa mene to ne interesuje jer ja tu ne radim. Ali ako radi neko moj, onda se interesujem. Znači, to je naš jedinstven problem i moramo tom problemu pristupiti zajednički, da damo doprinos i to je možda /prekid/ inspekciji da ona profesionalnije radi svoj dio posla. Poslodavci, što je rekao profesor Radulović, neka vide koliki može da im bude profit. Ne mora to da im bude, taj profit, dva, tri ili sto puta veći ili onoliko koliko su oni projektovali nego onoliko koliko im po Bogu i po zakonu pripada. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:14:49)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Branko Radulović, a neka se pripremi poslanik Momčilo Martinović.
Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (22.06.18 18:14:58)

Kolege, ovo je izuzetno važna tema. Sigurno da se javljam zbog te važnosti ne zbog toga da obaram neke rekorde. Ima nešto što je strašno zabrinjavajuće, gdje imamo izuzetno veliku smrtnost od tumora. Razmišljam o tome da li je to od Černobilja, da li od NATO bombardovanja, da li od hrane, ili od KAP-a i nekih drugih fabrika? Od svega može i neću reći šta je primarno, ali znam da su moji neki izuzetno dragi ljudi, rođaci, prijatelji ne zbog genetike jer tumor može biti genetika, koji su radili u KAP-u završili ovozemljaski život prije vremena. Ovo je krajnje ozbiljna tema. U pravu ste, kolege, i Vi ste u pravu, o onoj pogači o kojoj smo govori u prethodnoj tački dnevnog reda. Taj tajkun da bi stavio sebi više u džep daje manje na zaštitu na radu. Ko je tu gubitnik? Koja je to vjera gubitnik, koja nacionalnost, koja partijska pripadnost? Glupost do gluposti. Svi smo gubitnici za račun onog. Onda se pitam gdje je taj tripartitni dijalog koji je osnova svega. Jedno od osnovnih stvari ne samo plata, ne samo razvoj, nego socijalna zaštita. Kad je to ovdje? Nikad.

Bio sam u socijalizmu, rudovodilac možda najveće firme. Zna li od čega sam se najviše tresao, vilica da ne rečem nešto drugo na podgorički način? Nekada je dolazio partijski ili sindikalni predsjednik ili rukovodilac. Što će mi reći. I tada sam bio slobodouman, ali kada mi je dolazila Inspekcija rada, treslo mi se sve živo. I meni i svim direktorima i svim inženjerima. Slučajno da se nije desilo da potpuno ne bude zaštita na radu, da koncentracija SO₂ koja izaziva silikozu, jedan od velikih problema u Crnoj Gori, to je rak na plućima, ili da nema metalne kape na cokuli, da nema šljema, da nema onoga koji ga štiti, da nema opasača, da nema kuke one što koriste vatrogasci. Pođite danas po gradilištima, pa vidite kakvo je stanje u Crnoj Gori. Podnosio sam krivične prijave, bila je tužilac Čarapićka, ni riječ o tome. Koliko ih je pomrlo u KAP-u prije vremena. Znam dobro i u drugim fabrikama. Ko je korist imao? Onaj što je ukrao, jedan sa Istoka ili sa Zapada, građani Crne Gore najmanje.

Razmišljao sam, ministre, i analizirao što nam fali, da nam fali infrastruktura, zakonska osnova i onda sam vidio zakona ne fali. U vašem ministarstvu imate poseban direktorat oko toga. Vidio sam da ste donijeli strategiju. U cijeloj Inspekciji rada, prije svega, mi je glupo da inspekcija bude poseban organ u Vladi bliže vama nego onome inspektoru, ne znam ni ko je glavni inspektor. Vidio sam ko je i šta je i vidio sam da postoji Inspekcija rada. Vidio sam da ima, čini mi se, oko 17 ljudi. To je jedna od slabih tačaka. Ministre, mislim da fale u infrastrukturi dvije stvari. Zavod za zaštitu na radu mora da postoji. Imamo embrion toga na Institutu za tehnička istraživanja, imamo kvalitetne stručnjake iz te oblasti koji su vrlo rijetki jer treba mnogo znati. Mislim da to treba da posmatramo na određeni način kako da to transformišemo ili kako da prebacimo to u neku instituciju koja će biti za opšte dobro u Crnoj Gori.

Ministre, razmislite nešto što je u Evropskoj uniji, da se napravi nacionalno vijeće za zaštitu na radu. Razmislite o tome da tu budu oni koji su u istinu i vlast, i stručnjaci, i poslodavci, i radnici. Ovo moramo da prekinemo. Ovo će da nas ubije. Ovo kako rade u KAP-u, kako rade u plantažama, kako rade na gradilištima, kako rade na putevima. Idem za Budvu svaki dan. Vidim onoga hoće da mu se surva ona litica, ono klizište na vrh glave. Nema šljema. Bože, rekoh, da se ne oburda na njega. Niđe inspektora, niđe ništa. Zna li zašto se od GDP-a mnogo više daje u Evropskoj uniji nego kod nas?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:21:07)

Hvala Vam.

Komentar ima poslanik Numanović. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (22.06.18 18:21:54)

Izvinite. Jeste kasno, ali zbog kolegijalnosti želim da kolega Radulović nadoknadi još ovo do deset minuta, pa da ima mogućnost još par stvari da kaže.

Slažem se s ovom zadnjom rečenicom - rigorozna primjena onoga što donosimo. Zna li, nije problem ni ovaj postojeći zakon koji smo dosad imali, ovdje se sada više terminološki dodaje i

zdravlje. Dosad je to bilo koordinator i s koordinatorom i bez koordinatora, ali ako striktno primijenimo zakon, onda nam ne trebaju ni zavodi koje Vi predlažete jer postoji strategija razvoja zdravstva i idemo u jednom drugom pravcu. Ne bi trebalo sada da se vraćamo na neke zavode koje smo možda imali, pa samo tu da budemo, što bi rekli, na istom fonu i istom pravcu.

Jačanje ne samo brojčano inspeksijskih organa, da to pojačamo. Koliko god se mi budemo od njih strašili, ako ne promijenimo svijest, svi da učestvujemo u tome. Jer, kako ste Vi vidjeli prema Budvi takvu sliku na gradilištu, treba otići prema sjeveru pa vidjeti izgradnja autoputa kako se, po meni, radi po svim tim protokolima i po svim zakonskim obavezama, kako su opremljena ta gradilišta i kako su opremljeni radnici. Mislim da to treba da bude primjer i za ostala gradilišta, ovih 31 koliko smo rekli da imamo, i da prosto dovedemo na najmanju moguću mjeru bilo kakvo stradanje i oko hroničnim oboljenja koje se dešavaju, u stvari profesionalnih oboljenja. To je nešto što jeste rizik na radnom mjestu. Moramo uraditi sve da zaštitimo u granicama mogućeg, ali se nikada nećemo zaštititi u potpunosti ni od silikoze koja kasnije može da pređe u karcinom, slažem se s Vama, ali moramo one zaštitne mjere sprovesti maksimalno do kraja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:24:14)

Hvala Vam.

Odgovor na komentar ima poslanik Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (22.06.18 18:24:20)

Postoji očito i biće sve više u potpunosti saglasan kako je država Crna Gora država apsurdna. Kombinat aluminijuma još nema upotrebnu dozvolu. Možete li to da vjerujete? Koliko je ovo godina, 40 i kusur, pojma nemam koliko i što. Ekološko stanje je sve gore i gore.

Što se tiče gradilišta, izgradnje autoputa, dabogda da nema nijedne žrtve. Bio sam u Kini. Vjerujte ni tamo nijesu visoki standardi kada je u pitanju izgradnja. Do kraja se slažem - ljudski život je svetinja. Onaj koji organizuje, koji je vlasnik mora se pridržavati zakona. Inspekcije moraju da budu profesionalne, ukoliko ne ispunjavaš uslove rada, zaustavi proizvodnju. Kada će doći taj dan? Kada će doći dan da radnik, onaj koji mora da ima platu i mora da ima uslove rada, a ne nikako da radi na 40, 50 stepeni, da radi u nenormalnim uslovima, da ne nosi šljem, da ne nosi cokulu, da ne nosi gas masku. Pošli smo u neki drugi svijet. Postoje neke druge vrijednosti, ne cijenimo ljudski život, kada dođemo u stare dane ili kada nam se desi neka tragedija, postanemo svjesni toga. Postanemo sirotinja, postanemo invalidi, skratimo život, uništimo potomstvo. Mislim - čudne stvari.

Moramo da se okrenemo, moramo da funkcionišemo kao država. Ovo je veliki problem. Zato, ministre, raširite tu priču mnogo jače. Dajte tim inspektorima, prebacite prvo inspekciju kod vas. Ko je taj direktor Uprave za inspekciju? Prvi put sam ga vidio, neću da pominjem ime i prezime ni odakle je, ali čovjeka niti znam, niti poznajem. On upravlja svim tim. Ne zna čovjek, vidio sam mu biografiju, ne zna. Prebacite to kod vas i uozbiljite ovu stvar sa pravosudnim i svim drugim organima.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:26:59)

Hvala Vam.

Doći će taj dan kada se svi budemo odgovorno ponašali i pridržavali zakona.

Molim vas da kada koristite komentare, koristite poslovnički komentar za ispravku navoda, pojašnjenje i odgovor na komentar, dajte ga toliko koliko treba, a nemojte se kasnije odnositi na ono što ste propustili da kažete u diskusiji.

Sada riječ ima poslanik Momčilo Martinović, a neka se pripremi poslanica Anka Vukićević. Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (22.06.18 18:27:29)

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedniče Skupštine, poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani predstavnici resornog ministarstva, poštovani građani Crne Gore,

Svakako da je možda i vrijeme odmaklo, ali izuzetno značajna tema kada je u pitanju zaštita zdravlja, odnosno zaštita na radu i zdravlja u Crnoj Gori. Meni je jako interesantno ući u detalje ove izmjene zakona s obzirom da smo Zakon, koliko sam shvatio, donijeli 2014. godine i da je on doživio izuzetan progres u tom vremenskom periodu od 2014 - 2018. godine. Ali sam takođe shvatio ulogu samog Ministarstva uglavnom kao organa koji normira ovu oblast i koji preventivno djeluje. Potpuno ću se saglasiti sa kolegama kada kažu da mora biti više posvećena aktivnost na inspekcijskom nadzoru, ali isto tako želim da pomenem kroz ova, da kažem rješenja, da dolazimo do zaključka da ste vi uradili u onom dijelu koji se od vas očekuje u dosta dobroj i kvalitetnoj mjeri. Shvatio sam da ste u odnosu na pristupne pregovore Crne Gore kada je u pitanju Poglavlje 19 u tom dijelu pokušali da što više doprinesete zatvaranju ovog poglavlja kroz domen rada kojim se vi bavite. U ovom dijelu shvatio sam da ste i sa Konvencijom 167 i 187 usaglasili ovaj propis i da ste sa tim aktivnostima doprinijeli, prije svega, aktivnostima koje se odnose promocija zaštite na radu i posebno sektoru koji se odnosi na građevinarstvo.

Takođe, potpuno ste, da kažem, vršili usklađivanje sa Direktivom 92/57 koja se konkretno tiče građevinarstva i da ste tu uradili jedan značajan korak kada je u pitanju normiranje ovih oblasti u naše nacionalno zakonodavstvo.

Ono što mi je izuzetnu pažnju privuklo jeste da ste od 2016. godine do današnjeg dana usvojili i 18 podzakonskih akata. Ja ću napomenuti dva koja su mi privukla pažnju koje sam propratio, a to su, prije svega, Pravilnikom o mjerama i zaštitama na radu pri radu sa opremom sa ekranima. Većina aktivnosti pogotovu u administraciji većinu dana provodi pred ekranima, tj. pred monitorima ili pred kompjuterima, ako mogu tako da se izrazim. Tako da ste u tom dijelu dosta dobro uredili na taj način kako i na koji način treba zaposleni koji dobar dio dana provede u tim uslovima rada, na koji način to treba da bude uređeno. I drugi pravilnik, neko od kolega ranije je pomenuo, a to je rad na određenim temperaturama. Vidio sam da ste normirali da je ta temperatura u plusu do 36 stepeni, a u minusu do 15 stepeni što je vrlo, da kažem, bitno da se u tom dijelu pogotovu sada u ljetnjim periodima te aktivnosti dovedu na najbolju moguću mjeru i da budu poštovane. Takođe, neko je od onih govornika išao u smjeru diskusije da jednostavno treba pripreme uraditi na pravi način, organ koji vrši nadzor nad tom djelatnošću mu se omogući da jednostavno lakše postupa i da na taj način prvo preventivno, a kasnije represivno djeluje po tom osnovu.

Shvatio sam da ste u novom zakonu stavili kao novinu uvođenje koordinatora. Znači do sada su ta lica bila prepoznata da se kroz određene aktivnosti mora baviti stručno lice u pravnom subjektu, gdje mora biti to lice. A sad imate i stepen više, tj. koordinatora, koji može da vrši funkciju između dva izvođača i da je on vrlo bitan u dva nivoa, a to jeste prvi nivo je prilikom pripreme projektne dokumentacije, a drugi nivo tog koordinatora i njegova uloga jeste u odnosu na izvođenje samih radova.

Nadovezaćemo se na ovu priču koju je kolega maločas govorio. Znači, ne može da dobije određene dozvole da bi vršio taj rad ukoliko sve ove mjere ne zadovolji, ukoliko revizijom projekta ne bude sve to potvrđeno. To je bar neko moje gledanje stvari.

I ono što je, da kažem, dosta interesantno, a to je da u ovom dijelu ima jako puno lica koja su se prijavila za polaganje obaveznog stručnog ispita koji se polaže u vašem resoru. Podiže se svijest u određenoj mjeri i jednostavno zaštitu zdravlja na radu poslodavci ne trebaju da shvataju ne kao trošak, nego kao dobit upravo zbog one statistike o kojoj je govorio uvaženi ministar i kolege koje su govorile prije mene. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:32:59)

Hvala.

Riječ ima poslanica Anka Vukićević, a neka se pripremi poslanica Maja Bakrač.

ANKA VUKIĆEVIĆ (22.06.18 18:33:07)

Oblast zaštite i zdravlja na radu nadležnost je Inspekcije rada. Koliko se odgovorno država odnosi prema zaštiti zdravlja i uopšte zaštiti na radu govori činjenica da je na tim poslovima u okviru Inspekcije rada angažovano samo devet inspektora. To je poražavajuća činjenica. Ako dodamo i da u su Podgorici angažovana dva, u Nikšiću jedan, Bijelom Polju jedan, Baru jedan, a recimo u Budvi u kojoj je u zadnjih 10 godina bilo ko zna koliko, što pravne što bespravne gradnje, nije angažovan ni jedan - ostaje nejasno zašto je ovako mali broj inspektora koji će štiti zdravlje uposlenih. A kad se tome doda činjenica da u istoj toj Budvi u Komunalnoj policiji radi 52 komunalna policajca, to je prema Pravilniku o unutrašnjoj sistematizaciji radnih mjesta iz 2014. godine - znači kada za prekršaje treba kazniti običnog građanina kako se parkirao, za šta svakako treba da odgovara, ali ako napravimo to poređenje da u istoj Budvi, u kojoj je bilo toliko gradnje nemamo nijednog inspektora zaštite na radu a imamo 52 komunalna policajca, to je itekako diskutabilno.

Dalje, u izvještaju prošlogodišnjem Uprave za inspekcijske poslove, navela bih da je bilo više od 5.000 kršenja što Zakona o radu, što Zakona o zaštiti i zdravlju na radu. Izrečeno je, kada je u pitanju zaštita zdravlja na radu, 125 mjera u cilju otklanjanja nepravilnosti. Je li bilo sankcija kakvih? Je li bilo izricanja novčanih kazni? Koliko su iznosile te novčane kazne? I gle čuda, jedna privremena mjera zabrane rada. Samo jedna jedina. Neka je od ovih 5.000 prekršaja bilo 2.500 kršenja Zakona o zaštiti zdravlja na radu i samo jedna zabrana rada i to privremena.

Kao nadležna za sprovođenje ovog zakona, Inspekcija rada, fakat je, godinama nije opravdala svoje postojanje. Nije se pokazala kao valjan instrument, bez obzira na broj zaposlenih, nije se pokazala kao valjan instrument niti zaštite, niti sprovođenja kako Zakona o radu, tako ni Zakona o zaštiti i zdravlju na radu. Tako da ovo je sistemski problem i mislim da svi zajedno moramo iznalaziti neka nova rješenja inače radnici nikad neće biti zadovoljni u našoj Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:36:16)

Hvala Vama, poslanice.

Sada riječ ima Maja Bakrač, a neka se pripremi poslanik Janko Vučinić.

MAJA BAKRAČ (22.06.18 18:36:29)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi ministre sa članovima,

Pred nama je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti zdravlja na radu.

Osnovni cilj svake države je osigurati bezbjednost i zdravlje na radu koje predstavlja dio naše svakodnevice, a ujedno i uslov za rad. Bezbjednost i zaštita zdravlja na radu je pravo svakog čovjeka, jer samo takav rad omogućava efikasno obavljanje radnih zadataka. Rad u humanim uslovima predstavlja zadovoljstvo svakog pojedinca, ali bogami i društva u cjelini.

Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu uređena su prava i obaveze poslodavaca i zaposlenih, kao i mjere zaštite i načela prevencije. Pravo na zaštitu i zdravlje na radu obezbjeđuje se i sprovodi u svim djelatnostima i odnosi se na sve zaposlene.

Imajući u vidu da zakon treba da uredi sva pitanja koja se tiču zaštite i zdravlja na radu u svim poljima djelovanja, planiranim izmjenama i dopunama rješava se oblast koja je vezana za mjere zaštite i zdravlja na radu u građevinarstvu.

Osnovni razlozi izmjene i dopune pomenutog zakona jesu obezbjeđivanje efikasnije zaštite

i zdravlja na radu zaposlenih, kao i potreba za usaglašavanjem nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije. Nova koncepcija koja se uvodi zakonom odnosi se na proširivanje obaveza i odgovornosti relevantnih subjekata u radnoj okolini u cilju podizanja nivoa zaštite i zdravlja na radu. Tako se sada definiše određivanje koordinatora za izradu projekta, koordinatora za izvođenje radova, kao i koji su njihovi poslovi, polaganje stručnog ispita za iste, izrada plana mjera i zaštite i zdravlja na radu, preciziranje obaveza poslodavaca u vezi sa poslovima i zaštite na radu, kao i novčane kazne za prekršaj ili investitora ili koordinatora.

Takođe, propisuju se uslovi koje mora da ispunjava lice koje će biti imenovano za koordinatora. Definisan je plan mjera i zaštite i zdravlja na radu, kao i razlozi zbog kojih je poslodavac dužan da obezbijedi da se izvrše izmjene i dopune navedenog plana.

Kao što smo već ovdje čuli, podaci Međunarodne organizacije rada govore da godišnje se dogodi 337 miliona povreda na radu, a od čega je, nažalost, 2,3 miliona smrtnih slučajeva. Vjerujem da će usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa direktivom Evropske unije doprinijeti smanjenju povreda na radu. Ali, svakako to nam nije cilj. Cilj nam je, bez obzira što trebamo da se uskladimo sa Evropskom unijom, da obezbijedimo ugodnu radnu sredinu i da zaštitimo zdravlje svih radnika.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:39:09)

Hvala Vama, poslanice.

Riječ ima poslanik Janko Vučinić, a neka se pripremi Radule Novović. Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (22.06.18 18:39:19)

Poštovani građani, zdravlje i zaštita na radu treba da budu na prvom mjestu i da sigurnost radnog mjesta i zaradu koja obezbjeđuje pristojan život da to bude prioritet i najvažnije pitanje u državi. Da bi se to obezbijedilo, nije potrebno samo napisati ili izmijeniti zakon, nego ga treba i primijeniti. A u Crnoj Gori, gdje je trka za brzom i lakom zaradom iznad svega, i to na račun jeftine radne snage, je vrlo teško primijeniti zakon u ovoj oblasti - tim prije što je samo devet inspektora zaštita na radu u cijeloj Crnoj Gori. U toj ljubavi za profitom mnogi poslodavci zanemaruju život i zdravlje zaposlenih, tako da je kod mnogih poslodavaca akt o procjeni rizika na radnom mjestu samo formalnost, čak je i pitanje imaju li akt o sistematizaciji. I ono što možemo vidjeti kakva je tu zaštita na radu samo je ono što se vidi na prvi pogled, a to je šlem i onaj fluorescentni prsluk.

Svjedoci smo ovih dana da u kad počnu nesnosne vrućine jedino koga na ulici možemo vidjeti su izgoreli radnici na gradilištima, koji moraju zbog ugovorenih rokova koji često kasne da rade i prekovremeno, tako da je očigledno na ulici kakva nam je zaštita na radu. I pored toga što je pitanje zaštite i zdravlja na radu zakonski uređeno, i što ovaj zakon o kojem raspravljamo nudi bolja rješenja, ne vjerujem da će se u praksi postići nešto bolje jer treba promijeniti ambijent u kojem radnici zarađuju za život. Nažalost, u Crnoj Gori zaštita i zdravlje na radu su na posljednjem mjestu. Kao dokaz imamo veoma veliki broj povreda i relativno veliki broj smrtnih slučajeva u odnosu na broj zaposlenih. O tome nam svjedoče mnoge pogibije na gradilištima u Crnoj Gori, pogibije i na auto-putu. Ne smijemo, takođe, zaboraviti ni pogibije radnika u Fabrici oružja Tara. Ne smijemo zaboraviti ni mnogobrojne teške povrede u Željezari Nikšić, gdje ovih dana se prosto radnici tamo izrabljuju za mizerne plate. S obzirom na to kako poslodavci posvećuju pažnju zaštiti zdravlja na radu i vode računa o svojim zaposlenim, rekao bih da radnici imaju sreću kako prolaze bez još težih i tragičnijih posljedica. Nekada u socijalizmu, koji sada neko zna da kritikuje, zaštita na radu je bila sveto pismo, ljekarski pregledi obavezni, ambulanta medicine rada gotovo u svim većim preduzećima je bila prisutna, a vođenje briga o zdravlju svakog zaposlenog bila je obaveza poslodavca. To je bio uređen sistem zaštite i zdravlja na radu.

Danas kada je većina zaposlenih na određeno vrijeme, kad se radnik tretira kao i svaka druga roba i unajmljuje za nekoliko mjeseci, jedina zaštita je onaj što sam već pomenuo natučeni šlem i fluorescentni prsluk. Da li je taj radnik bolestan, da li je on neishranjen, premoren - to ne

interesuje ni poslodavca, ni državu u kojoj taj radnik radi. Radniku samo preostaje da čuti, da radi ako može izdržati da bi zaradio ono skandalozno dva evra koje nam je Monstat propisao.

Daleko smo u Crnoj Gori od sigurnosti na radnom mjestu, jer nijesmo prošli ni onaj prvi korak u ostvarivanju radničkih prava, kao što je osmočasovno radno vrijeme, odmor u toku rada, dana, nedjelje kao i godišnji odmor i plaćene prekovremene sate. Danas imamo slučaj da u Kombinat aluminijuma radnici pet godina od kada je Kombinat aluminijuma izašao iz stečaja i počeo sa radom ne mogu da iskoriste godišnji odmor.

Kada je omogućeno poslodavcima i vlasnicima krupnog kapitala da ne poštuju ta osnovna prava radnika,...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:44:42)

Samo oprostite, ne radi Vam mikrofona. Molim Vas uključite.

JANKO VUČINIĆ (22.06.18 18:44:48)

... da je to zadovoljenje još jedne forme. Suština se neće ispoštovati, tako da ovaj Zakon o zaštiti i zdravlju na radu ja neću podržati. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:45:08)

Hvala Vam.

Za komentar se javila poslanica Anka Vukićević.

Izvolite.

ANKA VUKIĆEVIĆ (22.06.18 18:45:12)

Strateški investitori, poslodavci, bilo privatni, bilo u javnom sektoru zaštićeni što malim brojem inspektora rada, što njihovim neradom i nepoštovanjem zakona /prekid/ strani. Kažnjavanje građana na svakom koraku je prisutno bilo da ne plate struju, smetlarinu, vodu - uvijek se nađe način da budu kažnjeni.

Tako bih navela i primjer da prošle godine negdje krajem decembra na aerodromima je osnovana kancelarija Komunalne policije. Za pet, šest dana je izrečeno 114 mandatnih kazni, a sedam automobila je oduzeto. Tako da kad hoće neko da sprovodi zakon, to i može. A da li postoji namjera i želja da se zakon ovakav, kakav je sprovede i da li postoji način da se konačno Inspekcija rada natjera da radi svoj posao i da zaradi svoju platu? Zašto bi građani uvijek bili ti koji trpe?

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:46:14)

Hvala Vama, poslanice. Zaista ste i dali kratak komentar, ali ovo nije bio komentar na izlaganje poslanika Vučinića. Nova ste poslanica, ja to razumijem i poštujem, imali ste i kratko izlaganje. Samo ovo bi moglo da se tumači kao mala zloupotreba Poslovnika, jer Vi na taj način dajete mogućnost kolegi Vučiniću. Ja ću mu dati pravo na odgovor na komentar, ali Vi nijeste komentarisali njegovo izlaganje.

Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (22.06.18 18:46:45)

Ja bih rekao da sam taj broj komunalnih policajaca u odnosu komunalnih policajaca i komunalnih inspektora prema broju inspektora koji se bave zaštitom radnika govori kako je naša država uređena. Znači, neuporedivo je veći broj onih koji treba da uzimaju porez, da oporezuju i to onoga kojeg im je najlakše oporezovati, a to su građani Crne Gore, pogotovo oni koji su sticajem okolnosti ostali bez posla. Ima ih mnogo i jedino im je preostalo da prodaju neku robu po buvljaku ili po ulici. Njih ta Komunalna policija progoni na svakom koraku. A što se tiče onih radnika koji rade u ekstremnim uslovima, koji izlažu svoje živote i zdravlje na gradilištima, u fabrikama kao što je Željezara, Kombinat Aluminijuma - to mnogo državu i ne interesuje. Zbog toga je toliko mali broj inspektora koji se bave zaštitom na radu, jer izgleda je mnogo veća briga države kako oporezovati, kako nameću pare u budžet, uzeti od građana, nego istog toga građanina zaštititi od teških uslova rada, od mobinga i od hajdučije poslodavaca prema njima.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:48:41)

Radule Novović, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak. Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (22.06.18 18:48:49)

Hvala Vam, predsjedniče. Poštovane dame i gospodo, uvažene kolege.

Želio bih da, gledajući na ovu temu kroz jednu malo drugačiju prizmu, dam doprinos današnjoj diskusiji, jer Zakon o kojem raspravljamo ima duboku humanu dimenziju prije svega. U tom smislu, moje sugestija predlagaču bila bi da u narednom periodu stavi akcenat na promociji donijetih zakonskih akata, pa i na edukaciji poslodavaca i zaposlenih, a sve u cilju približavanja ove važne teme našim građanima.

Tema je veoma bitna, jer se direktno odnosi na ono što nam je najvažnije, a to je naše zdravlje. Nažalost, iz različitih razloga, baveći se raznim poslovima često gubimo iz vida ovu komponentu, a to je uticaj posla koji obavljamo na naše ukupno zdravlje. Zato raduju napori koje Vlada, odnosno resorno Ministarstvo rada i socijalnog staranja preduzimaju na ovom planu. Nije zgoreg posjetiti da je Strategijom za zaštitu i zdravlje na radu u Crnoj Gori od 2016. do 2020. godine definisana vizija zaštite zdravlja na radu, koja se ogleda u tome da je potrebno osigurati razvoj prevencije i unapređivanje zaštite i zdravlja na radu, zbog bezbjednih i zdravih radnih mjesta. Ono što bih danas htio da pomenem i da skrenem pažnju javnosti jeste Pravilnik o poslovima sa posebnim uslovima rada i uslovima koje treba da ispuni zaposleni za rad na tim poslovima.

Uvažene kolege, prethodnici su nešto rekli na ovu temu, a ja bih prosto da dam sažetak svega toga, sa određenim predlozima, a i da neki način svojom diskusijom dam doprinos promociji ove teme. Naime, ovim Pravilnikom se propisuju poslovi sa posebnim uslovima rada, kao i posebni uslovi koje treba da ispuni zaposleni za rad na tim poslovima. Radi se o sljedećim poslovima: poslovima koji u toku pretežnog dijela punog radnog vremena zahtijevaju teško fizičko naprezanje; poslovi koji se izvode na visini većoj od jednog metra ili poslovi koji se izvode spuštanjem u dubinu veću od jednog metra; poslovi rukovanja sredstvima za rad sa povećanim opasnostima po život i zdravlje; poslovi koji se obavljaju pod zemljom; poslovi koji se obavljaju pod vodom; poslovi pri kojima je zaposleni izložen nepovoljnim mikroklimatskim uslovima; poslovi pri kojima je zaposleni izložen fizičkim štetnostima itd. Da bi obezbijedili poslodavcu, kroz stvaranje zakonskog okvira, dobar temelj za sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu, donijet je niz pravilnika kojima se uređuje oblast zaštite i zdravlja na radu u različitim djelatnostima, shodno potrebama društva, cjeline od kojih bih izdvojio: Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu pri korišćenju opreme sa ekranima; Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti vibracijama; od rizika izloženosti buci; od rizika izloženosti kancerogenim, mutogenim materijama itd. Takođe, Pravilnikom o mjerama zaštite na radnom mjestu propisane su minimalne mjere zaštite na radnom mjestu za poslodavca i zaposlenog.

Ono što smo danas pomenuli u nekoliko diskusija a što, čini mi se, postoji naročito aktuelno na početku ljeta, jeste da je istim, između ostalog, uređeno i pitanje rada na otvorenom prostoru, pri niskim i visokim spoljnim temperaturama. S tim u vezi, propisano je da radovi na otvorenom prostoru pri ekstremno visokim spoljnim temperaturama, kada je temperatura iznad 36 stepeni, ne treba da se obavljaju, osim u slučajevima ozbiljne neposredne i neizbježne opasnosti. U skladu sa navedenim, ostavljene su određene mogućnosti poslodavcima. Na primjer, da izvrše preraspodjelu radnog vremena i upute na godišnji odmor zaposlene; preraspodjelu radnog vremena da se određeni radovi koje je moguće tako organizovati uglavnom obavljaju noću, a naročito radovi koji se vrše na otvorenom prostoru; preraspodjelu radnog vremena u onim djelatnostima u kojima je to moguće, tako da se poslovi obavljaju prije i poslije ekstremno visokih temperatura; da izvrše preraspodjelu radnog vremena koja podrazumijeva prekid rada u određeno vremenskom periodu, dok traju visoke temperature i nastavak rada nakon normalizacije atmosferskih prilika uz nadoknadu vremena u kome se nije radilo. Istim pravilnikom definisana je posebna zaštita mladih, trudnica i porodilja, shodno direktivama Evropske unije koje se konkretno odnose na isti.

Želim da naglasim da se svi pravilnici i informacije nalaze na sajtu Ministarstva rada i socijalnog staranja /prekid/ uputim apel Ministarstvu rada i socijalnog staranja da uloži dodatni napor i poradi na edukaciji zaposlenih i poslodavaca u vezi sa ovom problematikom. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 18:54:02)

Hvala Vama.

Riječ ima poslanica Branka Bošnjak.

Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (22.06.18 18:54:09)

Poštovani građani, nažalost, postali smo materijalističko društvo i jedna pohlepna trka svakodnevna za što većim profitom uništila je mnoge vrijednosti koje su krasile naše društvo, humanost i solidarnost i prema radnicima i zaposlenima. Sada imate one skorojeviće, neki polusvijet uglavnom koji se preko noći obogatio i koji misle da mogu sve. Tako se, nažalost, i ponašaju, a zahvaljujući selektivnoj primjeni zakona ili neradu inspekcijских službi, što je mislim više stvar toga što neće da diraju pojedine jer su neki privilegovani, zaštićeni bijeli medvedi, koje niko neće da dira, i njima može biti da se ponašaju kako god hoće. Zbog toga je radnik danas ugrožen i, nažalost, ljudski život je postao najjeftiniji. Reću ću vam jednu stvar, a to znam u to sam sigurna jer je to iskustvo moje porodice, odnosno člana moje porodice - imate u građevinskoj firmi da većina radnika nije prijavljena jer su obično radnici iz Makedonije i iz okruženja Bosne i Makedonije uglavnom. Manje ima naših. Oni prijave možda jedno, dvoje i kažu: Kada dođe Inspekcija rada, ako vas pita kako se zovete, vi recite ime onoga koji je prijavljen. Tako pokušavaju da zavaravaju inspekciju i sad koga pitaju - Marko Marković je prijavljen regularno ovi ostali nijesu. Inspekcija provjerava - sve je u redu za ostale. Imaju dva, tri primjera. To se tako radi i na taj način se šteti država. To vam je jedan od modela u građevinskim firmama.

Druga stvar, dovoljno je da prošetamo svi pa ćemo vidjeti koliko je to zaštita na radu i koliko se to poštuje. Sad gdje god hoćete, na koje god gradilište podgoričko odete - vidjećete da niko nema šljem, pola njih visi bez ikakve zaštite, temperature visoke, a niko nikoga ne kažnjava, niti dira. Prosto mislim da više ne postoji volja za tim, niti se to radi, niti smiju da rade kod određenih tajkuna, ili je korupcija velika u pitanju. Uglavnom, na kraju ispada da je ljudski život ono što je najjeftinije. Hoću iz jednog malo drugog ugla, kad je ova procjena rizika u pitanju, možda će vama djelovati to komično, a bolje reći tragikomično, da pričam malo o mobingu. Da li se uopšte procjenjuje rizik, a ja ću to prevesti, da li se neka rukovodeća mjesta koja se pokrivaju da li se procjenjuje kakav je sklop ličnosti tih ljudi koji pokrivaju ta mjesta, kako bi zaštitili te zaposlene od mobinga i zloupotrebe i iskorišćavanja i ponašanja jednog bahatog na poslu? Toga imate more. A ja mislim da presude za mobing nemamo iako smo donijeli Zakon o mobingu. To je vrlo

teško dokazivo, a toga je bilo i u ovom domu. I ovdje smo imali mobingovane ljude i imali smo i ljekare koji su to potvrdili svojim nalazom. Ali prosto hoću da vam kažem da je iz tog aspekta humanost postala tako daleko i sve je više tih koji su umislili da se mogu ponašati kako hoće. O onoj rodnoj ravnopravnosti - većinom žrtve mobinga su žene. I meni je negdje i to zaštita zdravlja, da li ko razmišlja o mentalnom zdravlju? Nije samo fizički, čak nekad makar ja bih prije pretrpjela neki fizički bol ili fizičko maltretiranje, nego psihičko maltretiranje. Mislim da je to mnogo teže i da ostavlja trajnije posljedice. Iz tog aspekta sam htjela o ovome da govorim, ali dajte da učinimo sve makar koliko možemo da se primjenjuje zakon. Zakoni nama nijesu loši, to niko ne spori - ili se selektivno primjenjuju, ili se uopšte ne primjenjuju. Onda dolazimo u tu situaciju da mi nešto improvizujemo prema Evropskoj uniji, pokažemo im papire, a ovamo znamo što se dešava u realnosti. Slika naša koju ostavljamo je vrlo loša, a svi znamo i ne moramo da lažemo građane, evo neka bilo ko prošetala ili bilo ko ko je negdje zaposlen zna šta se dešava i kako se ophode prema zaposlenima.

Neću pričati o ženama koje su ugrožene u ovim raznoraznim marketima što rade, pa sigurna sam da i ovdje u Skupštini ima onih kojima se ne plaća prekovremeni rad, a pretpostavljam da dosta njih radi prekovremeno zato što mi ostajemo evo do sedam sati uveče. Nijesam sigurna da li se to nadoknađuje. I to je neka vrsta ugrožavanja nečijeg zdravlja, jer se zna da je osmočasovno radno vrijeme to vrijeme koje je dovoljno da se radi jedan dan. Sve ostalo bi trebalo naknadno i mnogo više da se plati. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 19:00:19)

Hvala Vama, poslanice Bošnjak.

Iscrpili smo prijavljene diskutante. Pitam predstavnika predlagača da li želi dati završnu riječ.

Želi.

Ministar Purišić, pet minuta.

Izvolite.

KEMAL PURIŠIĆ (22.06.18 19:00:35)

Hvala, uvaženi predsjedniče.

Želim svim učesnicima ove rasprave da zahvalim na jednom konstruktivnom pristupu, na korisnim sugestijama. Uglavnom su bile pozitivne ocjene na ovaj zakon i negdje sam procijenio da se možemo nadati njegovom usvajanju u Parlamentu. To bi bilo jako važno za naše društvo, jer ovaj zakon, kako ste naglasili, donosi značajne novine. Ne samo što naše zakonodavstvo usklađuje sa najboljim praksama i evropskim standardom, nego što ćemo i na neposredne izazove koji postoje u Crnoj Gori dati valjani odgovor. Osim što ćemo imati jedan kvalitetni zakonski tekst, vrijeme je pomenuti, mada je to jedan od kolega poslanika već naglasio, da imamo i 50 podzakonskih akata, pravilnika, uredbi koje manje-više regulišu sve oblasti koje su pominjane, pa i ovu koju je pominjala uvažena poslanica kroz Pravilnik o poslovima sa posebnim uslovima rada, i uslovima koje treba da ispune za posebni rad na tim poslovima, gdje se i na tu temu daju kvalitetna zakonska odnosno pravna rješenja. Nadam se da će inspekcija kada bude u potpunosti ekipirana moći da nakon što se izvrše i određene promocije i edukacije i zaposlenih i poslodavaca da se izbori sa onima koji namjerno žele da izvrgnu propise i da ih negdje zaobiđu. Saglasan sam svakako da ima i takvih. Više poslanika je, posebno uvaženi poslanik skrenuo pažnju da treba ova kvalitetna zakonska rješenja promovisati i uticati da se svi negdje edukujemo koliko je važno zaštititi zaposlene na radu. Mi smo u tom pravcu predvidjeli za ove nastupajuće dane i velike vrućine da zajedno sa Ministarstvom saobraćaja napravimo određenu kampanju edukativnu. Spremili smo određeni propagandni materijal da zaposlene koji rade na otvorenom pri visokim temperaturama obučimo kako da izbjegnju rizik po svoje zdravlje. U tom pravcu mi pozivamo svake godine inače preduzeća da primijene mjere zaštite na radu, ali ovoga

puta ćemo ići u jednu neposrednu kampanju. Planiramo da posjetimo zaposlene na auto-putu i zaposlene na krupnim gradilištima na primorju, da izvršimo i tu vrstu promocije, a svakako ćemo u medijima promovirati ova nova rješenja.

Uvaženom profesoru želim da kažem da se razmišlja i razmišljamo da osnujemo nacionalno vijeće za zaštitu na radu po uzoru na dobra iskustva iz Evrope. U predstojećem periodu takvo vijeće planiramo da predložimo da se osnuje. Svakako će ga činiti stručnjaci, ljudi koji mogu u toj oblasti da daju najbolje što znaju. Jedna najava za javnost, jedan pravilnik jako važan, a tiče se rada na visokim temperaturama, stupa na snagu, odnosno kaznene mjere i mogućnosti inspekcije da primijeni te mjere stupa na snagu 27. jula ove godine. Do toga dana ako se neko igra sa normom, ostaće nekažnjen zato što je to tako predviđeno. Ali od toga dana, će inspekcija pretpostavljam biti jako rigorozna. Korisno je da na ovaj način najavimo da će se tu mijenjati i praksa. I još jedna informacija. Nažalost, na tri konkursa za zasnivanje radnog odnosa u Inspekciji zaštite na radu u gradovima jako Podgorica, Herceg Novi i Budva nije se niko javio. Na tri konkursa nije se niko javio. Mi imamo inspekciju sa 50% projektovanih kapaciteta u ovoj oblasti. To je okolnost na koju se baš i ne može uticati. Možemo da razmišljamo zašto je to tako ako imamo u nekim drugim inspekcijama jednu drugu sliku, a ovdje je takva. To je zaista veliki problem za rad i samo iako to ne abolira sve nas kao društvo i Vladu, mi u Ministarstvu stvaramo pravni okvir, vodimo politiku u ovoj oblasti, ali inspekcijски nadzor nije u našem ministarstvu. Vi to vjerovatno znate.

Očekujem u ovoj oblasti da brzo napredujemo iako smo i sada najbolji u regionu Zapadnog Balkana na ovom planu, sa svim zamjerkama koje postoje. Svakako da ćemo se potruditi da ispunimo ne samo donošenje ovakvih akata, nego i primjenom na djelu normative ono što se od nas očekuje u pregovorima - posebno u poglavlju 19. I donošenje ovog akta, ovoga zakona, ali i njegova efektivna primjena će se razmatrati kao zatvarajuća mjera. Još jednom se svima zahvaljujem na svim korisnim sugestijama i na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (22.06.18 19:06:36)

Hvala Vam, ministre, i Vašim saradnicima.

Poštovane kolege, završili smo sa pretresom tačke Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu.

Završili smo rad za danas. Vidimo se u ponedjeljak.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 11:34:40)

Poštovane kolege, nastavljamo devetu sjednicu prvog redovnog zasijedanja u 2018. godini.

Iz objektivnih razloga obavještavam vas da ćemo nastaviti po sljedećim tačkama: prvo će ići Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti, koja je trebala biti prošle sedmice, pa onda Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata i Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o porezu na upotrebu putničkih motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica, čiji su predlagači kolege poslanici.

Ispred Vlade ovlašćeni predstavnici su Kenan Hrapović, ministar zdravlja i Slađana Pavlović, generalna direktorica Direktorata za međunarodnu saradnju i harmonizaciju propisa, koje pozdravljam.

Izvjestioci odbora su Jovanka Laličić Zakonodavnog odbora i Miodrag Radunović Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre Hrapoviću.

KENAN HRAPOVIĆ (25.06.18 11:36:01)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi poslanici, Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti je rezultat partnerskog odnosa Ministarstva zdravlja i Ljekarske komore Crne Gore. Naime, ovim zakonom se prihvata inicijativa Ljekarske komore Crne Gore da se rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje licenci za rad doktorima, odnosno svim zdravstvenim radnicima kojima je izdata licenca za rad po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, produži do 30. septembra tekuće godine. Takođe, propisuje se obaveza zdravstvenih radnika koji su stekli obrazovanje na Medicinskom fakultetu, koji su zahtjev za izdavanje licence za rad podnijeli Ljekarskoj komori Crne Gore a o kojim nije odlučeno do dana stupanja na snagu ovog zakona, da isti zahtjev podnesu nadležnoj komori takođe do 30. septembra 2018. godine.

Pored navedenog izvršena je dopuna zakona i u odnosu na izdavanje licence za rad zdravstvenim radnicima koji su stekli obrazovanje na Medicinskom fakultetu, a koji neposredno obavljaju zdravstvenu djelatnost na osnovu rješenja Ministarstva zdravlja kojim je utvrđeno da ispunjavaju uslove za obavljanje te djelatnosti, saglasno rješenju Ministarstva zdravlja o izvršenom upravnom nadzoru nad radom Ljekarske komore u martu 2017. godine.

Navedeni zdravstveni radnici imaju obavezu da Ljekarskoj komori Crne Gore podnesu zahtjev za izdavanje licence za rad u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, a obaveza Ljekarske komore Crne Gore da im idza licencu za rad u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 11:37:50)

Hvala, ministre Hrapović.

Za riječ se javlja koleginica Branka Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (25.06.18 11:37:58)

... proceduralno ili da postavim pitanje ministru, jer sam zamoljena od strane roditelja kojima su djeca bolesna od autizma koji koriste Centar za autizam.

U stvari, htjela bih, ministre, nije vezano za ovu temu ali prosto nemamo šanse ovako da razgovaramo, pa zamoljena sam od strane roditelja da pitam da li će i ubuduće komisija, odnosno konzilijum dozvoljavati za one koji su započeli proces, koji sa svojom djecom idu za Beograd na Institut za eksperimentalnu fonetiku govora i koji tamo imaju puni tretman za razliku od Centra koji je tek u razvoju i gdje je mogućnost da djeca imaju časove možda tri puta nedjeljno sa logopedom od nekih 45 minuta.

Da bi javnost znala, u Beogradu za jedan dan imaju prijepodnevi i popodnevi termin po sat vremena, znači bukvalno dva sata dnevno i to tamo rate subspecijalisti za to, da ovdje kod defektologa odu par puta mjesečno, znači par puta mjesečno kod logopeda i par puta mjesečno kod defektologa, što svakako nije dovoljno.

Sad, dobili smo neku informaciju da se neće davati ubuduće dozvola za odlazak u Beograd. Nemojte da mislite da i ti roditelji ne bi voljeli da sve to mogu ovdje, oni tamo po mjesec dana plaćaju stanove po 300-400 eura da bi bili svakodnevno sa svojom djecom na tim tretmanima.

Samo me interesuje da li ćete ubuduće dozvoljavati ili onima koji su tek na početku i počeli to da rade, te tretmane, da i dalje nastave. Ne mogu da ne kažem da mi je strašno žao što niste ničim pokušali da doktora Nikolu Čulafića zadržite jer je on bio dječiji psihijatar koji je otišao u Njemačku a koji je bio uspostavio odličan odnos sa roditeljima ove djece. Vi maltene prilikom otvaranja ovog centra niste učinili nikakav napor da te ljude koji su stručnjaci zadržite, a vidim da vam nedostaje kadra i po ovome što vas sad pitam.

Evo, ovo je pitanje i izvinjavam se što nije u sklopu tačno ove teme, ali prosto mislim da je značajno, pa bih voljela da javno kažete.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 11:40:32)

Izvolite, ministre.

KENAN HRAPOVIĆ (25.06.18 11:40:38)

Zahvaljujem.

Želim na početku odmah da kažem da je ovo zaista jedan ogroman iskorak u crnogorskom zdravstvenom sistemu, osnivanje Centra za autizam. Kao što znate, Zakonom je bilo definisano da on počne da radi, odnosno da profunkcioniše od 1. januara 2017. godine.

Ova vlada je počela sa svojim mandatom u novembru 2016. godine. Sve svoje kapacitete stručne smo upotrijebili kako bi medicinski stručno, znanstveno obrazovali Centar za autizam. U saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja obezbijedili smo prostor, adekvatan, definisali kadrovsku strukturu, dali saglasnosti Kliničkom centru Crne Gore, pošto to pripada tercijalnom nivou zdravstvene zaštite, raspisani su konkursi, primljeni kadrovi, kadrovi su na edukaciji bili i prije toga i sada su na edukaciji i ubuduće ... edukaciju. Dakle, jedan mnogo dobar projekat i ovim putem želim da se zahvalim roditeljima koji su cijelo vrijeme bili sa nama i zajedničkim naporima smo napravili jedan odličan centar za autizam i to ne kažemo mi zdravstveni poslenici u Crnoj Gori, to nam kažu i kolege iz regiona koji su bili u prilici da borave u Crnoj Gori, da posjete, da se uvjere u smještajne kapacitete, prostor, opremu i kadrove kojima raspolažemo. Nastavićemo istim intenzitetom da doedukujemo naše kadrove tako da će djeca sa poremećajima autizma imati kompletnu zdravstvenu zaštitu i već je sad dobijaju, u skladu, naravno, sa određenim ograničenjima kada su kadrovski resursi u pitanju. Ali ponavljam da su već na edukaciji i dobijaju kvalitetnu zdravstvenu zaštitu u tom dijelu kao i u drugim centrima, tako da naši roditelji ne treba da brinu. Naša vrata su u Ministarstvu otvorena i ja bih volio da svi oni koji imaju tih dilema, dođu u Ministarstvo zdravlja, u Klinički centar, da otklonimo te dileme zajednički. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (25.06.18 11:43:01)

Hvala.

Nastavljamo sa diskusijom. U toku rasprave. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (25.06.18 11:43:10)

Niste rekli eksplicitno da li ćete dozvoljavati da se šalju, a nije tačno da je isto, zbog toga što oni dnevno dobiju dva sata kod logopeda, a ovdje u Centru dobiju tri sata ili tri puta po 45 minuta u mjesec dana. To ne može biti isto.

Niste odgovorili eksplicitno, a bio je pitanje vrlo eksplicitno - da li ćete dozvoljavati ovima koji su počeli da nastave tamo ako su u tretmanu punom.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (25.06.18 11:43:41)

Ministre Hrapoviću, izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (25.06.18 11:43:44)

Dozvolite da o tome donesu odluku stručni radnici, odnosno ljekari koji se bave tim poslom i ja bih pozvao sve te roditelje koji imaju te nedoumice i te dileme da se obrate Kliničkom centru, odnosno Centru za autizam da dobiju odgovore na ta pitanja. Ponavljam, vrata Ministarstva zdravlja i Klinikog centra su otvorena za svaki vid saradnje i rješavanje svih problema kada je zdravstvo u pitanju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 11:44:08)

Hvala.

Nastavljamo sa radom.

Pitam sada izvjestioce odbora da li žele riječ.

Po redosljedu prijavljenih najavljujem da će govoriti ispred Demokratske partije socijalista Suad Numanović, ispred Demokratskog fronta Branka Bošnjak, pa Halil Duković, Vera Bulatović.

Riječ dajem kolegi Numanoviću. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (25.06.18 11:44:43)

Uvaženi predsjedavajući, uvaženi kolegice i kolege, uvaženi ministre sa saradnicom, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Pred nama je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i radi se o jednom krovnom zakonu iz zdravstvene zaštite koji obuhvata cjelokupan opseg zdravstvene zaštite građana Crne Gore. U ovom predlogu zakona, kao što je ministar rekao, radi se samo o nekoliko članova koji su izmijenjeni, a odnose se na produžetak podnošenja dokumentacije za izdavanje licenci do 30. septembra 2018. godine Ljekarskoj komori. Dakle, sa ovim usvajanjem ovih izmjena ovog zakona, Ljekarska komora je stekla uslove da u zakonskom okviru radi na izdavanju ovih licenci jer, kao što znamo, Ljekarska komora je konstituisana početkom ove godine, formirani su organi, izabran je odbor, izabran je predsjednik, potpredsjednici, sad nesmetano može da radi.

Za mene je jako bitno, osim ovih izmjena, da sad Ljekarska komora zajedno sa Ministarstvom zdravlja, zajedno sa Fondom zdravstva, sa svim zdravstvenim institucijama ovog sistema, ja bih rekao i sa civilnim sektorom, sa medijima treba da rade u jednom cilju, a to je podizanje zdrave populacije, jer zdrava populacija crnogorskog društva predstavlja osnovu svakog pa i našeg društva u cilju njegovog ekonomskog i socijalnog blagostanja.

Kad govorimo o crnogorskom zdravstvenom sistemu, on počiva na principima humanosti i univerzalnosti, jednakosti i kao jedan mali sistem je jednostavno prilagodljiv i treba da teži toj prilagodljivosti koja će značiti jedan moderan i funkcionalni zdravstveni sistem kao i sistemi evropskih država, u šta ja ne sumnjam. Želim da podsjetim da je Zakon o zdravstvenoj zaštiti donešen 2016. godine i da je tad, između ostalog, osim tih izmjena koje su podrazumijevale, u tom periodu tim zakonom akcenat je stavljen na edukaciji zdravstvenog osoblja što je kompatibilno sa onim što treba da radi Ljekarska komora u narednom periodu.

Naravno, govoriti o zdravstvenom sistemu nije nimalo lako jer je to nešto što svaki građanin osjeća potrebu, nosi sa sobom, od rođenja pa do završetka svog života korisnik je te zdravstvene zaštite. Zdravstveni sistem nije nigdje u svijetu uređen pa da je idealan, prosto postoji dosta tih stvari koje se uvijek moraju nadograđivati, ali ja želim da istaknem, pored tih negativnih strana koje postoje i koje Ministarstvo zdravlja sa Fondom teži, ipak da u posljednjih nekoliko godina urađeno je dosta u strukturnim reformama kada je zdravstveni sistem u pitanju.

Ja želim da nabrojim samo nekoliko, na primjer elektronsko zakazivanje pacijenata, zatim smanjenje liste čekanja, spomenut je ovaj nacionalni centar za autizam, govorili smo o zloupotrebi antibiotika, smanjena je i upotreba, odnosno zloupotreba antibiotika. Kad govorimo o standardu zaposlenih, imamo tu solidarnu stambenu izradnju koja podrazumijeva ulaganje za tri godine 1.200.000 eura za rješavanje stambene problematike zaposlenih u zdravstvenom sistemu i čitav niz drugih poteza koje je Ministarstvo zdravlja preduzelo u pravcu rješavanja ona tri glavna cilja. Prvi cilj jeste da se taj nivo zdravstvene zaštite podigne na mnogo viši nivo nego što je to sad. To težimo svi. Druga stvar je da uslovi rada zdravstvenih radnika budu podignuti na mnogo viši nivo nego što je možda to sad i znamo da samo u posljednjih godinu i po dana, čini mi se, negdje sam pročitao, da je uloženo oko 15.000.000 eura za infrastrukturu zdravstvenih ustanova i to je svakako za pohvalu. Treća stvar je ono što Ministarstvo zdravlja pokušava sa ostalim ministarstvima ... da tako kažem, pitanje koliko zdravstveni radnici za takav svoj rad dobijaju u

materijalnom smislu. Složićemo se da to nije dovoljno i moramo iznaći zaista način, odnosno Ministarstvo zdravlja sa Ministarstvom finansija da u narednom periodu mnogo truda uloži na realizaciji te treće aktivnosti, odnosno trećeg cilja, a to je podizanje standarda zaposlenih u zdravstvenom sistemu na viši nivo nego što je to trenutno sada. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 11:50:28)

Hvala, kolega Numanović.

Za komentar se prijavio kolega Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (25.06.18 11:50:38)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovani građani, ministre sa saradnicom, gospodine Numanoviću, veoma ću kratko s obzirom da se neću vraćati u diskusiju po ovom pitanju, ima ovdje kompetentnih ljudi koji će se ovom temom baviti, ali sam uočio ovdje da je jedan od osnovnih razloga, gospodine Numanoviću, za predlaganje ovog zakona zahtjev Ljekarske komore, odnosno inicijativa kako bi se izašlo u susret ovim rokovima i davanjima licenci i ovdje se daje rok do 30. septembra kao krajnji za izdavanje licenci. Ne mogu se oteti utisku da su određeni problemi vezani za priznavanje legalnosti, legitimiteta Ljekarske komore i doveli do neprimjenjivanja ovog zakona, odnosno kašnjenja u primjeni, jer je 18. januar tekuće godine bio krajnji rok da se shodno Zakonu koji je ovdje usvojen ove licence daju.

U martu smo, nakon dva mjeseca, dobili zahtjev za skraćeni postupak i novo zakonsko rješenje, a sada smo već duboko u junu mjesecu. Toliko o skraćenom postupku. Ukoliko ovom dinamikom nastavimo, pitanje je svrsishodnosti ovog novog roka tj. 30. septembar, kako bi se završio posao vezan za obaveze i nadležnosti Ljekarske komore.

Neću ulaziti, gospodine Numanoviću, u ova nova dva člana koja se dodaju, vezano za ovaj rok od tri mjeseca, za ono što je već Ministarstvo direktno riješilo mimo Ljekarske komore, ali kada ste već pominjali, što je dobra praksa i primjenu osnovnog zakona o zdravstvenoj zaštiti i sve ove neke stvari na koje ste ukazali, a koje su s pravom i pozitivne, ima tih pomaka, možda je samo trebalo apelovati da se na relaciji Ministarstva zdravlja i Ljekarske komore uspostave, ako ne prisni odnosi, a ono odnosi međusobnog uvažavanja kako bi se jedino zajednički moglo, uslovno rečeno, pristupiti punoj primjeni ovog zakona u ovom dijelu koji se veže za licence.

Ono što stvara, makar kod mene, malu nejasnoću jeste da je u ovom šturu obrazloženju Zakona navedeno da je suština da se izlazi inicijativi Ljekarske komore Crne Gore u susret sa predlaganjem ovih rješenja, a onda u tekstu Izvještaja o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, koji je dostavljen zajedno sa ovim predlogom zakona, u dijelu koji se tiče definisanja problema, navodi se sijaset drugih razloga za primjenu, odnosno predaju u proceduru ovog predloga zakona, tek na kraju se kaže - pored navedenih razloga za donošenje ovog zakona, razlog je i inicijativa Komore. Dakle, mala nejasnoća, možda su tu i predstavnici Ministarstva koji bi mogli da objasne čemu svih ovih 1,2,3,4,5 drugih razloga kojih nema nigdje u ovom predlogu zakona, a koji su bili u toj inicijativi. Možda je ovo bila neka prvobitna inicijativa pa se odustalo od ovih nekih rješenja i otišlo se samo na ovaj dio koji traži Komora. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 11:53:38)

Hvala kolegi Damjanoviću.

Odgovoriće kolega Numanović.

SUAD NUMANOVIĆ (25.06.18 11:53:47)

Hvala, potpredsjedniče.

Ja mislim da ovdje nema nekih posebnih nejasnoća. O ovome zadnjem što ste naveli i pitali predstavnika, odnosno resornog ministra, sigurno ćete dobiti odgovor.

Ono što je za mene jako bitno jeste činjenica da ovo jeste inicijativa Ljekarske komore za produžetak roka i 30. septembar sigurno je optimalni rok gdje se produžava rok za podnošenje dokumentacije za dobijanje licenci. To nije sporno. Ono što može da dovede do nedoumice to je pitanje da li jesu ljekari imali do sad licencu pa taj jedan prazan hod je, shodno zakonskim odredbama, svakako popunilo Ministarstvo zdravlja koje je izdavalo licence. Ja ću vas podsjetiti da je Ministarstvo svojim rješenjem o izvršnopravnom nadzoru nad radom Ljekarske komore Crne Gore od 14.03. 2017. godine, u skladu sa ovlašćenjima preuzelo prenesene poslove koji se odnose na izdavanje i obnavljanje licenci za rad doktora medicine, po zahtjevima podnijetim od 01.02. 2017. godine pa nadalje, do izbora organa Komore i organizovanja njenog nesmetanog funkcionisanja i rada.

Dakle, stekli su se uslovi početkom ove godine i Ljekarska komora je konstituisala svoje organe, krenula je da radi nesmetano, ovo je optimalan rok i ono što sam rekao u svom izlaganju - ne sumnjam da će sad zajedno i Ljekarska komora sa Ministarstvom zdravlja, sa Fondom, sa svim ostalim institucijama vezanim za zdravstveni sistem dati doprinos zajedničkom radu da ono što je jako osjetljivo, a zdravlje je najosjetljivije za svakog građanina, pa i nas ovdje koji sjedimo, da damo doprinos funkcionisanju jednog modernog zdravstvenog sistema. Siguran sam da će u narednom periodu Ljekarska komora to na jedan profesionalni zakonski način raditi, kao što će imati jednu dobru saradnju od strane Ministarstva zdravlja u težnji za postizanje tog jedinstvenog sistema, cilja. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (25.06.18 11:56:17)

Hvala, kolega Numanoviću.

Možete dati učešće, imate neograničeno pravo. Kolega Damjanović je koristio komentar na izlaganje kolege Numanovića. Izvolite. Ministar Hrapović, pojašnjenje.

KENAN HRAPOVIĆ (25.06.18 11:56:39)

Hvala, predsjedavajući.

Zahvaljujem se, gospodine Damjanoviću, što ste saopštili da su pomaci u zdravstvu vidljivi i zaista radimo da unaprijedimo zdravstveni sistem, danonoćno.

Što se tiče ovoga dijela da li imamo ili nemamo dobru saradnju sa Ljekarskom komorom, da saopštim danas da izuzetno dobru saradnju imamo sa Ljekarskom komorom. Zajednički smo radili na ovim uzmjjenama i zajednički definisali da je to jedan realan i optimalan rok 30. septembar. U pravu ste za ovu prijavu, obrazac jer mi smo kao Ministarstvo imali još neke predloge izmjena i dopune Zakona i tražili smo hitnoću upravo da bismo izašli u susret Ljekarskoj komori. Međutim, na Vladi je donešena odluka da se mora ići na javnu raspravu i mi smo to naravno ispoštovali i koristim priliku da pozovem sve zainteresovane da će veoma brzo biti javna rasprava za druge izmjene i dopune. Sve zainteresovane pozivam da se uključe da daju svoje predloge i sugestije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (25.06.18 11:57:45)

Hvala.

Kao što sam najavio, riječ ima koleginica Branka Bošnjak, neka se pripremi kolega Halil Duković, poslije njega koleginica Vera Bulatović. Hvala.

BRANKA BOŠNJAK (25.06.18 11:58:00)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Reći ću na početku da sve srećne države ili uređne države vrlo vode računa o svom zdravstvenom sistemu, svom obrazovnom i sudskom sistemu i to su osnovna tri stuba na kojima počiva jedno društvo i koja treba da se jačaju. Nažalost, kod nas to nije tako, a čini mi se i ponajmanje što se tiče zdravstvenog sistema, jer o tome govori i povjerenje koje građani imaju u naš zdravstveni sistem, a koji nije na nekom nivou. Navodno imamo sad neka istraživanja koja pokazuju da smo u trendu rasta, ali još uvijek povjerenje u zdravstveni sistem je nisko, a tome doprinose u stvari svi funkcioneri, pa i vi, ministre, jer znam da niti se vi ni vaša porodica liječi u našoj zemlji, odnosno kod našeg zdravstvenog sistema, kao što se ne liječi ni čitav broj poslanika ovdje, ni rukovodioci, odnosno funkcioneri državni, već idu u inostranstvo ili okruženje ili eventualno se dogovore sa Fondom zdravstva pa se neki stručnjak iz tih zemalja dovede da uradi tu operaciju ako je neko poznato ime ovdje.

Mi treba da jačamo i da naše ljekare uzdižemo i dajemo im adekvantnu zaradu da bi oni ostajali ovdje, jer vidimo da u zadnje vrijeme je taj odlazak ljekara iz Kliničkog centra, uopšte iz Crne Gore, ili da rade privatno ili da rade u nekim drugim državama, ogroman je broj, i to našeg najkvalitetnijeg i najvitalnijeg kadra. Ne vidim da se tu nešto pretrgoste od toga da ih zadržite. Maloprije sam vam rekla i za ovaj Centar za autizam, imali ste ljekara koga ste tako olako pustili da napusti i ode u Njemačku da radi.

Čitala sam današnji vaš iintervju dat portalu Analitika, pa mi pomalo, da kažem tragikomično zvuči kad vi pričate o depolitizaciji zdravstva i o tome da ne treba politika da bude u zdravstvu. Mi to svi znamo i to je jasno da ne treba da se miješa politika u zdravstvo, ali vi ste vašim primjerom miješanja oko Ljekarske komore i izbora Ljekarske komore pokazali koliko je želja bila politike da se utiče na izbor predsjednika Ljekarske komore. Niste našli za shodno, vidim, da objavite ovu odluku, odnosno Upravnog suda presudu koja vam je to negdje i rekla, jer ste imali pravo da vršite kontrolu, ali samo u vršenju prenijetih, odnosno povjerenih poslova Ljekarske komore, a ne u ono u šta ste vi htjeli da se miješate.

Vi ste, ministre, tu pokazali da želite da disciplinujete i da dovedete na to mjesto nekoga ko vama odgovara, a ne nekoga koga ljekari žele i stupili ste u jedan rat sa tim ljekarima, što je bilo nama običnim građanima koji gledamo vrlo neprijatno. Vrlo je ružno bilo da ste do te mjere išli da ste pojedine ljekare zvali da ih malo prevaspitate i da im skrenete diskretno pažnju kako treba da glasaju na toj skupštini, pa ste vjerovatno neke uspjeli i da ubijedite, ali na kraju opet nijeste uspjeli do kraja to da izvedete i sad nudite ruku saradnje. Ja bih voljela da se to i desi, ali teško na način na koji ste vi to, odnosno imajući u vidu sve što ste radili.

Koliko je samo neprijatno bilo ono što niste dozvolili, ja znam da je po vašem naređenju, da se uđe u onu zgradu stare vlade, nego su pojedini ljekari morali, da ih nekakvo obezbjeđenje zaustavlja kao da su neki kriminalci. To govori u stvari koliki je uticaj ili kolika je tendencija vlasti da postoji toliki uticaj u zdravstvu. I svi oni koji su se drznuli, ljekari, da kažu zaista pravo stanje u zdravstvenom sistemu i da ukažu na boljke, oni nekako se proglašavaju kao da nešto izmišljaju, a odlično znamo i mi i vi kakvo je stanje. Nama djeca, bre, umiru zbog nehigijene, što je sramota. Ja ne kažem da to nema u drugim sistemima, ali nema u ovolikoj mjeri i nema na ovaj način primitivan koji se dešava kod nas. Treba zajedno da odradimo to da se ojača zdravstveni sistem i da vi svi svojim primjerom kažete da imate povjerenje u zdravstveni sistem, a ne da su vam na tapetu svi ...

Da ne kažem koliko se malo vodi računa o statusu ljekara i o njihovim platama. Evo skoro, prije neki dan nam je bila rasprava o Zakonu o platama u javnom sektoru, pa su se vatrogasci kao profesija prepoznali, ali nema ljekara, nema profesora, oni mogu da budu na niskom nivou, da primaju specijalisti po 700 eura, ili ako hoće da dođu do 1.000 eura moraju prekovremeno da rade, dežurstva i sve, što je sramota. A da ne kažem broj pacijenata, namećete norme ljekarima, bre, ne mogu da stignu, ne može taj pacijent da stigne da se spremi za pregled a već je istekla norma ljekaru za pregled, minutaža koju ste dali.

Hvala. Nastavljamo dalje.

Kako želite, ako želite odgovoriti možete sad.

Ministar Hrapović odgovor na pitanje koje je upućeno u toku izlaganja.

KENAN HRAPOVIĆ (25.06.18 12:04:16)

Zahvaljujem.

Oko povjerenja u zdravstveni sistem, saopštiću samo podatke da nas posmatra neko iznutra u Crnoj Gori a naravno i izvan. Saopštiću podatke koji su već znani crnogorskoj javnosti, to je istraživanje Evropskog zdravstvenog potrošačkog indeksa koji je ranije kategorisao crnogorsko zdravstvo 35, odnosno posljednjim mjestom od 35 rangiranih zemalja Evrope i pretposljednijim 34. Tada je za neke poslunaike opozicione u ovom parlamentu to bila renomirana Evropska kompanija koja rangira taj status našeg crnogorskog zdravstvenog sistema, a kada smo mi prošle godine napravili skok od devet mjesta i sa 34. došli na 25. mjesto takođe su neki opozicioni poslanici iz ovog parlamenta rekli da je to neka izmišljenja institucija, da se daju pare njima da lažiraju podatke itd. No, neću na to da trošim vrijeme naših građana.

Saopštiću podatke koje svi uvažavamo i cijenimo. Znači, prema istraživanju CEDEM-a koje je rađeno za potrebe projekta Heltap Cazasa iz aprila 2018. godine, 64,1% ispitanika smatra da se kvalitet zdravstvenih usluga poboljšao, 92% crnogorskih građana ima izabranog ljekara, a 73,7 bilo je zadovoljno kvalitetom pružene zdravstvene zaštite. Takođe CEDEM-ovo istraživanje Političko javno mnjenje, tako se naziva, iz marta ove godine, pokazalo je da je povjerenje u institucije zdravstvenog sistema u samom vrhu sa 54,8%, što je rast od 7% poena u odnosu na istraživanje Centra za demokratiju i ljudska prava iz decembra 2017. godine.

Istraživanje CEMI-ja iz 2017. godine pokazalo je između ostalog da je crnogorski zdravstveni sistem dostupan i opterećen te da 68,6% ispitanika smatra da može da dobije zdravstvenu uslugu kad god im je potrebna.

Što se tiče Ljekarske komore, ponoviću, imamo odličnu saradnju, svakodnevno komuniciramo, pomažemo i pri izradi ovih zakonskih i podzakonskih akata, odnosno pravilnika i statuta, pružili smo svu neophodnu pomoć pravnu i stručnu na obostrano zadovoljstvo.

Ne bih komentarisao sudske presude, samo bih želio da saopštim da se Odluka Ministarstva zdravlja ni u kom slučaju nije odnosila na personalni izbor organa Komore, jer je to njihovo autonomno i legitimno pravo. Ministarstvo zdravlja je navedeno i potvrdilo dajući saglasnost na sve odluke koje su donijeli nadležni organi. Nije se mogla i nije se trebala zanemariti činjenica da se izbor organa čije je postojanje i uslov za vršenje prenešenih poslova, izvršio mimo tada važećeg statuta Ljekarske komore na koji je saglasnost dalo Ministarstvo zdravlja. Budući da navedena procedura nije ispoštovana ... već je Skupština sama sebi predložila i izabrala predsjednika, time nije postojao legitimno izabrani predsjednik Komore, a što je uslov za zakonito i cjelishodno vršenje prenešenih poslova saglasno Zakonu o državnoj upravi. Dakle, nakon toga su u Ljekarskoj komori sprovedeni izborni procesi, mi smo dali sve saglasnosti i sve u skladu sa zakonom.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:07:47)

Hvala, ministre.

BRANKA BOŠNJAK (25.06.18 12:07:57)

Naravno da nećete da komentarišete presude, a ovo je zato što vam nije u korist.

Hoću da vam kažem jednu stvar, građani znaju i znaju svi ljekari kakav je vaš odnos bio, kako ste se ponašali dok je bio izbor Ljekarske komore. Svi smo vidjeli sve, nažalost i ono što nismo htjeli, voljeli da vidimo i željeli da takve slike nam se prikažu, prikazale su nam se i svi znaju šta i kako je ko radio u tom procesu.

Meni je drago ako ste uspostavili saradnju, jer bez uspostavljanja saradnje između Ministarstva zdravlja i Ljekarske komore ne može funkcionisati ovaj sistem kako treba i pozdravljam ukoliko je to zaista izglađeni dio odnosa.

Ono što još hoću da kažem jeste i činjenica da vi znate da sam vam se ja obraćala raznim pitanjima i da uvijek moram da pravim, zaboga, urgenciju, da bih došla do odgovora na pitanja koja tražim od vas, a na koja kao običan građanin, a da ne kažem kao poslanica u parlamentu, imam pravo, da vidim kako se troše naša sredstva. Povedite, ministre, malo više računa o ljekarima. Imam nekako osjećaj, uvažavajući težak posao koji obavljaju zdravstveni radnici, ali nekako sam stekla utisak da se mnogo više računa vodi o tom kadru, medicinskim sestrama i tim medicinskim radnicima, nego ljekarima. Vi znate, na moje pitanje vezano za dodjelu stanova preko ove zadruga Zdravstvo i za neviđeno diskreciono pravo Upravnog odbora da može da podijeli određen broj stanova, ja to zovem diskreciono pravo, a ono je u stvari da mimo konkursa se daju stanovi nekima, i onda te stanove nikada ne dobiju ljekari. Umjesto da date ovim ljekarima, na neki način da im date stan pa da oni ostanu u zemlji i da ne idu u inostranstvo i da ne idu u privatnu praksu, vama dobijaju razni šoferi i sekretarice stanove, odnosno dobijaju ih po povoljnim uslovima da kupe.

Ministre, stub zdravstvenog sistema prije svega su oni specijalisti i ljekari koji treba da liječe građane, pa tek onda ovo osoblje pomoćno. Vjerovatno zbog broja više vodite računa o ovima drugima, ili se inatite, ili vam ne odgovara sad ovaj sindikat ljekara koji pravim imenima naziva stvari koje se dešavaju u zdravstvu, pa onda to kvari ovu sliku koju ste sami stvorili o zdravstvenom sistemu u Crnoj Gori, a znamo ... prikazujete. Ja vam u ta istraživanja puno ne vjerujem, jer više bih voljela da građani vide koliko vi imate povjerenja, da li se vaša porodica i vi liječite ovdje, pa da svojim primjerom prikažete. U drugim zemljama bi podnijeli svi ostavke, a posebno ministar zdravlja ukoliko se ne liječi u zdravstvenom sistemu gdje je ministar. Ali, to kod nas nije tako.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:11:29)

Hvala.

Ovim smo završili. Vi ste komentarisali njeno izlaganje? Imaćete još prilike učešća u raspravi jer ćemo ovako malo, izgleda, produžiti raspravu sa komentarima i pitanjima.

Kolega Numanoviću, izvolite, imate pravo na komentar na diskusiju, ne na sadašnji dio komentara.

SUAD NUMANOVIĆ (25.06.18 12:11:58)

Da, da. Javio sam se maloprije, pa zbog toga.

Dakle, samo kratko, dvije stvari. Ovdje se govori o ljekarima, o mobilnosti ljekara, odnosno odlaska ljekara iz zdravstvenih ustanova. Često to čujemo i možemo se uvjeriti svakodnevno da ne samo iz Kliničkog centra nego iz drugih zdravstvenih ustanova kolege ljekari odlaze i ja bih rekao da to nije toliko alarmantno koliko želimo u javnosti da prikažemo. Cifre govore, na primjer, od 1.679 zdravstvenih radnika koliko ima da je u posljednjih sedam - osam mjeseci do maja o.g. otišlo otprilike negdje nekih 42 - 45 ljekara po imenu i prezimenu. Znamo s druge strane da je ponuda iz zemalja Evropske unije toliko primamljiva da prosto je teško odoljeti, naročito za mlađeg ljekara da ne ode ne samo iz našeg crnogorskog zdravstvenog sistema nego i iz drugih zemalja da ne ode u tako razvijene zdravstvene sisteme. Ono za šta se zalažem jeste da stručni ljekari koji postoje, a fizički su na teritoriji Crne Gore, da zajedno Ministarstvo zdravlja zaista iznađe način da te ljude prije svega iz privatnog sektora vrati u Klinički centar i da ne dovodimo ljekare sa strane nego da koristimo kapacitet njihovog znanja.

Druga stvar, ovdje se govori o povjerenju u zdravstveni sistem i često kažemo da političari odlaze da se liječe, članovi njihovih porodica itd. Ja ću vam reći na svom ličnom primjeru, nikada to nijesam, imam veliko povjerenje i kao ljekar, a i kao neko ko se bavi politikom, svoj život sa kardiovaskularnim oboljenjem sam ponudio, odnosno bezrezervno dao svojim kolegama u

Kliničkom centru ne pomišljajući nijednog momenta da treba negdje na drugo ili treće mjesto da odem.

Prema tome, ja sam siguran da ako imamo, a imamo takvih sporadičnih slučajeva odlaska u inostranstvo, ali i Fond zdravstva, odnosno Ministarstvo zdravlja potpisali su ugovore sa zdravstvenim institucijama i u Zagrebu i u Beogradu i u Turskoj i u drugim razvijenim zemljama sa razvijenim zdravstvenim sistemom da se koriste te usluge i to ne treba smatrati nekim posebnim minusom, nego zaista jednom dobrom saradnjom ... se služimo onim kapacitetima koji nijesu nama na raspolaganju.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:15:01)

Hvala, kolega.
Koleginica Bošnjak, odgovor.

BRANKA BOŠNJAK (25.06.18 12:15:09)

Gospodine Numanoviću, vi ste vjerovatno rijedak onda slučaj koji je ovdje, a vjerujte da je broj ovih drugih sigurno mnogo veći.

Ja lično znam da kod ljekara ne znam koliko treba da se čeka, ja namjerno neću da zovem i da hvatam veze da se ide, nego gledam koliko vremena treba da neko dođe na pregled. Nama 90% pacijenata je već sredilo ili uhvatilo vezu da dođe negdje na pregled, ako misli da se liječi na vrijeme, a ne da čeka da mu se nešto desi pa onda da dođe na red da odradi neku intervenciju ili neki pregled specijalistički.

Nevjerovatno je, ali građani najbolje znaju, pa će suditi ko priča istinu, a ko ne. Ja smatram da je alarmantno da mi kao mala država se olako odričemo tolikog broja ljekara. Posebno što mi u drugim gradovima van Podgorice imamo strašan deficit ljekara, tamo gdje u zdravstvenom sistemu i ne smijemo to da dozvolimo. Ja znam da je u drugim državama primamljivo, ali sam sigurna da većina njih ne ide baš olako. Iz porodičnog iskustva znam koliko je dileme imala jedna moja sestra prije nego što se odlučila za to. Koliko je pokušavala ovdje da ostvari to pravo, pa je neki nijesu ni primili na razgovor da popriča. Sada je otišla u inostranstvo i za nepunu godinu i po joj je ponuđen i stan i ima dobru platu i sve. Ali, ovdje se nudi i nekom može biti ko je partijski vojnik bez obzira kakav je kvalitet kao ljekar, može mu biti sve, i da nazida tu platu na nekih par hiljada eura, a ovi ostali moraju da rade noćne smjene, da dežuraju da bi mogli da prežive zajedno sa svojom porodicom, jer su oni dovedeni na prag egzistencije, nama ljekar specijalista bez tih dežurstava ima oko 700 eura platu, evo me ispravljaju, sa dežurstvima. Nevjerovatno, mi kažemo da brinemo, ma ne brinemo, ne brinemo ni o zdravlju nacije kada ne brinemo o onima koji treba nas da liječe. Kad odete tamo naravno da ljekar lično nezadovoljstvo ne može da ne prenese na pacijente, vrlo je teško da se ne prenese na pacijente bar u nekoj mjeri. Ja njih razumijem, ali mi treba da stanemo i da razmislimo kuda sve ovo vodi i gdje ćemo završiti ako krenemo ovako. Svaki ljekar je vrijedan, posebno ako su se školovali ovdje pa im je država iz budžeta plaćala ...

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:18:10)

Hvala, koleginice.
Za komentar se prijavila koleginica Anka Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (25.06.18 12:18:21)

Kratak komentar na izlaganje koleginice Bošnjak sa kojim će se ona sigurno složiti. Malo je bila možda nesmotrena kad je izjavila da zdravstveni sistem ipak u vrhu čine ljekari. Sa tim nijesam saglasna, jer u našim zdravstvenim ustanovama, makar deklarativno, u nekima je, da

kažem, možda i počeo da živi sistem multidisciplinarnog pristupa. Ako ne postoji multidisciplinarni pristup u odnosu na pacijenta, liječenje nije adekvatno, jednako su sve karike u lancu važne, i ljekar i terapeut i medicinske sestre i tehničari. Ja želim da iznesem i pohvalu na račun fakulteta sa kog ja dolazim, a to je Fakultet primijenjene fizioterapije, da iznesem pohvalu na rad svojih kolega u Institutu " Dr Simo Milošević" i u ambulancama u domovima zdravlja i bolnicama širom Crne Gore, da su ti ljudi sa diplomama koje su im bile zelena karta za mnoge zemlje svijeta odlučili da ostanu u Crnoj Gori. Isto tako moramo navesti sljedeće - da je fizikalna terapija možda jedina grana u zdravstvu koja donosi novac Crnoj Gori. To se dešavalo čak i onih najtežih devedesetih kada je nama Institut "Dr Simo Milošević" radio, stranci su dolazili i donosili pare ovoj zemlji.

Prema tome, ipak štitim struku. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:19:48)

Hvala, kolegice Vukićević.

Pravo na odgovor na komentar ima kolegica Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (25.06.18 12:19:55)

Kolegice, drago mi je što ste se javili, jer možda sam malo nesmotreno rekla i ne bih ni voljela da medicinski kadar sestre kažu nešto drugačije. Htjela sam u stvari da kažem da bez ljekara ne može da postoji ni taj zdravstveni kadar srednji. Šta će oni tu ako nam svi ljekari odu, to mi je bilo, jer oni moraju zajedno, da umreženi rade sve to.

Ono što takođe hoću ovdje da kažem jeste činjenica da mi nekako i ne cijenimo, imam osjećaj da ne cijenimo koliko je truda, rada, znanja i svega uloženo da se dobije diploma ljekara, da ne kažem diploma ljekara specijaliste. Prvo, vrlo je teško upisati taj fakultet, uvijek su sve uglavnom lučaši, makar ja ovo što znam sa Univerziteta Crne Gore, pretpostavljam i okruženju. Onda imate studije koje šest godina traju, vrlo teške studije, pa onda ako se odradi pripravnčki, ako se dobije na vrijeme, četiri godine specijalizacije, ako neko hoće i supspecijalizaciju i onda pustite te ljude da vam odu. Pa to ne da je katastrofalno za jednu zemlju, a posebno za Crnu Goru koja je mala zemlja. Mi imamo 600.000 stanovnika, jedan manji grad u nekim evropskim državama, i tako se lako odričemo svih i pustimo ih. Treba ukupnom zdravstvu da se poveća standard, ali ako nam odu stručnjaci, odu ljekari, mi nećemo imati s kim da radimo, a kako se bližimo Evropskoj uniji, sve će ta vrata biti šire otvorena za njihov odlazak i to će postati sve alarmantnije. Zbog toga ja to ukazujem na početku, ukazujem ovdje na vrijeme, da povedemo računa, da nađemo način. Pogledajte, dajte tim ljudima makar da riješe stambeno pitanje, povećajmo njima plate i pokušajmo da otklonimo ovoliki upliv politike u zdravstveni sistem. Ti direktori ustanova ne moraju biti partijski vojnici što su sad i što vode računa više o tome koliko će minusa i pluseva staviti zaposlenima glasaju li DPS ili ne, nego što vode računa da unaprijedi se zdravstvo.

Mislim da bi podršku imali naroda i opozicije i nevladinog sektora i civilnog, samo kad bi krenuli pravim putem, ali potpuno drugu sliku šalžete.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:22:47)

Zahvaljujem se još jednom kolegici Bošnjak.

Sada riječ ima kolega Halil Duković.

HALIL DUKOVIĆ (25.06.18 12:22:58)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre sa saradnicom,

Danas je zaista jako interesantna, inspirativna tema, kao što smo čuli razloge produženja roka za izdavanje licenci, što je zahtjev Ljekarske komore i što je pohvalno da Ljekarska komora vodi brigu o svojim ljekarima. Naravno, jedino Ljekarska komora ima pravo da izda licence, to je njihova prenesena nadležnost i naravno pozdravljam taj njihov rad, a pozdravljam i zbog toga što licenca znači jedna dozvola za rad svakom ljekaru da je on osposobljen da pored završenog medicinskog fakulteta, pored položenog stručnog ispita je osposobljen da samostalno radi. Ali, svaka licenca ima i onu drugu stranu medalje, ta licenca nam služi i da kontroliramo rad svakog ljekara, jer svi znamo što znači oduzimanje licence, u svijetu se licenca oduzima na godinu, dvije ili više. Tako da ona pored ljekara služi i svakom građaninu, jer s jedne strane garantuje da je ljekar osposobljen za rad, a s druge strane garantuje njegovu odgovornost i naravno dobro je to da imamo sistem poštovanja rada, ali i sistem odgovornosti koju vjerujem posjeduje svaki ljekar.

Ono što sam htio još jednom da istaknem jeste da je veliki broj ljekara koji su podnijeli zahtjev za izdavanje licence po starome zakonu. Ono što treba upozoriti jeste da moraju ponovo obnoviti te svoje zahtjeve, kako ne bi kasnili, do 30. septembra o.g. i vjerujem da će svi ti ljekari to uraditi.

Iskoristio bih priliku kao i prethodnici da ukažem na rad zdravstvenog sistema i da kažem da je Ministarstvo u proteklom periodu uložilo jedan veliki napor za poboljšanje rada i poboljšanja kvaliteta zdravstvene usluge. Naravno i to treba sve pozdraviti. Činjenica je da je Ministarstvo uložilo velike napore u nabavci nove opreme, odnosno dijagnostičkih aparata što proces dijagnostike dovodi na viši nivo. S druge strane, uvedeno je elektronsko zakazivanje pregleda, što je opet olakšalo mnogo pristup drugih nivoa zdravstvene zaštite pacijentima. Elektronski recept je umnogome olakšao i rad ljekara u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, ali i svakom pacijentu. Naravno, vidimo da nemamo gužvi za lijekove, nemamo nestašicu lijekova što je opet dobro. Ali, čini mi se da smo u svemu tome pomalo zaboravili nosioce zdravstvene službe. Nosioce zdravstvene službe, htjeli mi ili ne, jesu ljekari. Ako imamo zadovoljnog ljekara, onda imamo i sistem koji funkcioniše, ako nemamo zadovoljnog ljekara, onda možemo imati ne znam kakvu aparaturu, ne znam kakve građevinske objekte i sve, ali nam nešto neće funkcionisati kako treba. Slažem se sa činjenicom kojom sam čuo da ni ljekar ne može sve sam. Naravno, to je jedna cjelina, moramo svi zajedno djelovati, ali moramo znati da je ljekar onaj koji je osnova zdravstvenog sistema i sve od njega polazi. Ako ljekar na startu pogriješi, niko van njega to neće ispraviti. Znači, ljekar mora biti, čini mi se da je pomalo zapostavljen i vjerujem da će Ministarstvo zdravlja u narednom periodu malo više pažnje posvetiti i jačanju prije svega materijalne satisfakcije svakog ljekara, ali i nekih drugih stvari. Svjedoci smo da danas imamo veliki broj tužbi protiv ljekara, opravdanih, neopravdanih, ali čini mi se da su malo ljekari prepušteni sami sebi u tom slučaju što Ministarstvo prije svega i ustanove koje rade to ne smiju da dozvole. Moraju stati u odbranu onih svojih ljekara, svojih radnika, svojih zaposlenih i onih koji nose cio zdravstveni sistem.

S druge strane shvatam da je reforma zdravstva nešto što moramo raditi, i to stalno i konstantno u cilju unapređenja zdravstvene zaštite. Ali, čini mi se da mi konstantno reformišemo primarnu zdravstvenu zaštitu dok su ostali nivoi zdravstvene zaštite pomalo pošteđeni zbog toga. Zbog toga imamo veliki pritisak na primarnu zdravstvenu zaštitu, imamo veliki broj odlazaka ljekara iz primarne zaštite, najviše na specijalizacijama, a čini se da se popunjenost tih radnih mjesta ne dešava onom dinamikom kojom treba da se uradi. Zbog toga imamo veliki broj pregleda u primarnoj zdravstvenoj zaštiti što dovodi u pitanje kvalitet rada ljekara na primarnom nivou, a s druge strane, ako imamo opterećenost primarnog zdravstvenog nivoa, onda sigurno imamo i opterećenost svih ostalih nivoa. Ako rasteretimo primarni zdravstveni nivo, rasteretili smo sve ostale nivoe.

Još jednu stvar moram da istaknem ovdje. Čini mi se da se određenim pravilima, preporukama, naredbama itd. pokušava ograničiti nešto u zdravstvenoj struci što se ne može ograničiti, a to je humanost svakog ljekara. Ovo govorim zbog toga što sam u saznanju da su određeni ljekari u primarnoj zdravstvenoj zaštiti kažnjeni zbog toga što su izdali neke upute, čini mi se, neopravdano upute za druge nivoe zdravstvene zaštite. Mi moramo znati jednu stvar. Samo ljekar može odlučiti da li neko treba da ide na neke druge preglede i na veće nivoe zdravstvene zaštite. Hoće li izdati uput više, hoće li izdati recept više, to je pravo svakog ljekara. I skrećem

pažnju ... ne može nikakvim zakonima ograničiti, to je pravo koje ima svaki ljekar, a inače nešto što je krasilo i krasi ovu struku. Zato vas molim da zaista tu humanost ne smijemo ograničavati. Moramo staviti tu slobodu svakom ljekaru da ta humanost bude nešto po čemu se ljekarska struka prepoznaje. Ja vjerujem da ćemo u narednom periodu, od vas, ministre, prije svega, vidjeti inicijative za poboljšanje prije svega materijalnog stanja svakog ljekara, ne samo u primarnoj nego u svim ostalim nivoima zdravstvene zaštite i vjerujem da zaista ljekari to zaslužuju, jer obavljaju zaista jedan i odgovoran i human posao i oni moraju odgovoriti svim zahtjevima koje savremena medicina danas nudi, sve u interesu i ljekara, ali prije svega građana čiji interes zaista ljekari na najbolji način zastupaju.

Zahvaljujem se i izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:29:54)

(Govor na albanskom jeziku).

Sljedeći govornik, kao što sam najavio, kolegistica Bulatović.

Izvolite, kolegice, neka se pripremi kolega Anđušić.

VERA BULATOVIĆ (25.06.18 12:30:07)

Poštovani građani Crne Gore, Zakon o zdravstvenoj zaštiti je skup mjera i aktivnosti na očuvanju, zaštiti i unapređenju zdravlja građana, na sprečavanju i suzbijanju bolesti i povreda, na ranom otkrivanju i blagovremenom liječenju. To je oblast vještina i znanja fundamentalne i primijenjene nauke. Ovaj zakon počiva na medicinskoj doktrini koju urušava partitokratski način dovođenja kadrova. Neophodno je umanjiti uticaj politike prilikom zapošljavanja i imenovanja ljudi na odgovarajućim funkcijama u zdravstvu. Pretrpani upliv politike u zdravstvu ima često pogubne posljedice za stanje javnog zdravlja. Stvara uslove za koruptivne radnje i kreira loše međuljudske odnose, a tu su još i nagomilani problemi pacijenata i ljekara, samozavaravanje kao i tendenciozno zavaravanje javnosti i kolega. Aparati i građevinski radovi ne mogu sakriti nezadovoljstvo naših pacijenata, nezadovoljstvo ljekara i ostalog medicinskog osoblja. Ljekari snose punu odgovornost i nemaju nikakav uticaj na donošenje odluka. Ljekarima je ogromna odgovornost za situaciju na koju nijesu u mogućnosti da utiču kad su cjelokupna javnost i svaki pacijent potencijalni tužilac. Zdravstvo treba da počiva na ljekarima, a ne na ministrima i fondovima. U takvoj atmosferi mnogobrojni su razlozi za odliv ljekara. Niski lični dohoci, nemogućnost stručnog usavršavanja i napredovanja u zdravstvenim ustanovama u kojima rade, preopterećenost poslom, česti verbalni i fizički napadi na ljekare. Sljedeće, pritisak na profesionalnu autonomiju ljekara, negativan stav medija i javnosti prema ljekarima i Ljekarskoj komori. Socioekonomski status ljekara je loš. To se ne odnosi samo na niske plate već i na ugled ljekara u društvu. Neosnovani medijski napadi na ljekare i njihov rad, senzacionalni sudski sporovi, sve to vrijeđa dostojanstvo doktora. Ljekarska komora je autonomna strukovna organizacija čiji je zadatak da aktivno učestvuje u kreiranju zakona, da obezbijedi kontinuiranu medicinsku edukaciju ljekara i da štiti interese ljekara kao nosilaca odgovornosti. Nije u redu da 22 godine nije bilo efikasnog rada Ljekarske komore. Licenca za rad je javni dokument bez kog nijedan doktor u Crnoj Gori ne može biti zaposlen, u suprotnom čini krivično djelo. Vratite ljekare na mjesto koje im shodno odgovornosti i težini posla u ovom društvu pripada. Neka odlučuju stručni, a ne politički kriterijumi.

Nemogućnost stručnog usavršavanja i napredovanja u zdravstvenim ustanovama u kojima rade, mislim, gospodine ministre, da ste mnogo pažnje posvetili Podgorici, Kliničko-bolničkom centru. Javna je tajna da Podgorica nema osnovnu bolnicu, a što se tiče ostalih gradova u Crnoj Gori stručno usavršavanje je nemoguće. Pričam vam za Nikšić gdje postoji samo jedan kardiolog na 65.000 stanovnika koji ne može fizički da stigne obim posla. Na hirurgiji imamo opšte hirurge, nemamo nijednog supspecijalistu, iako su jako zainteresovani za supspecijalizacije.

Što se tiče ovog drugog dijela, u obrazloženju vašeg donošenja, ovo za licencu, tu imate jednu rečenicu koja kaže - pitanje utvrđivanja vremena i uzroka smrti lica umrlih van zdravstvene

ustanove. To pitanje trebalo bi da se prevede na rad izabranog ljekara. Ne znam kako stoji situacija u Podgorici, ali znam kako je to u Nikšiću. U Nikšiću imamo jedan auto za izabranog doktora koji ide u kućne posjete. Baš me interesuje kako će čovjek koji je u kućnoj posjeti moći da ode da utvrdi vrijeme smrti čovjeka koji je u to vrijeme umro.

Drugo, uvođenje alternativne medicine i postupci liječenja koji nijesu štetni po zdravlje. Nisam sigurna da uvođenje alternativne medicine negira postojanje naše medicine. Mislim da biste sprovođenjem zakona i ovoga što sam prvo pročitala, odnosno Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kada bi taj zakon bio primijenjen onda bi naše zdravstvo cvjetalo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:35:06)

Hvala vama.

Ministre, samo da vam pojasnim. Vi imate pravo na učešće u raspravi. Kada komentarišete izlaganja poslanika to je onda druga osnova, onda oni imaju pravo na odgovor, a vi ne. Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (25.06.18 12:35:31)

Zahvaljujem na pojašnjenju.

Dobili smo konstataciju da ne postoji mogućnost stručne edukacije i u sistemu je prisutna nemogućnost stručnog usavršavanja. Samo ću podsjetiti da smo kao Ministarstvo zdravlja zajedno sa svim direktorima zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori donijeli dugogodišnji plan specijalizacija od kojih je odobreno 405 specijalizacija, 184 za Klinički centar, sve ostale su za sve zdravstvene ustanove širom Crne Gore. S rukovodiocima zdravstvenih ustanova u Nikšiću smo veoma pažljivo razgovarali i odobrili sve ono što je traženo. Podsjetiću građane Crne Gore da jednu specijalizaciju država plaća 50.000 eura našem ljekaru. Pedeset hiljada eura košta jedna specijalizacija, od 40.000 do 50.000 eura puta broj od 405 ljekara, pa pomnožite i izračunajte koliko država Crna Gora brine o svojim ljekarima kada su specijalizacije u pitanju. Za kontinuiranu medicinsku edukaciju se odvaja 700.000 eura godišnje. Odnosi se na kontinuiranu medicinsku edukaciju i doedukaciju unutar zdravstvenog sistema Crne Gore i slanje naših ljekara van sistema Crne Gore u druge ustanove u regiji i šire. Podsjetiću, takođe, da je Vlada Crne Gore donijela odluku da u naredne tri godine izdvoji po 400.000 eura u stambenu zadrugu zdravstvo, to je znak učešća Vlade, zajednički rad sa sindikatima, reprezentativnim sindikatima za ulaganje u stambenu zadrugu u zdravstvo za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu. Da vam kažem na kraju da Ministarstvo radi na izradi pravilnika za utvrđivanje kriterijuma za nagrađivanje zaposlenih u zdravstvenom sistemu, veoma brzo ćemo izaći s tim i da kroz taj vid nagrađivanja zaposlenih u zdravstvu iskažemo svoj stav prema zaposlenima.

Oko utvrđivanja smrti i alternativne medicine, odgovorio sam gospodinu Damjanoviću, možda niste bili u sali, izvinjavam se. To je bio predmet predloga zakona koji smo inicirali ka Vladi, ali to je odloženo za javnu raspravu, samo je danas ova izmjena u pitanju. Ponavljam još jednom, biće javna rasprava i pozivamo sve zainteresovane da učestvuju u javnoj raspravi i po ova dva pitanja koja ste vi pomenuli. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:37:57)

Hvala, ministre Hrapoviću.

Pravo na odgovor na komentar ima kolegistica Bulatović.

VERA BULATOVIĆ (25.06.18 12:38:05)

... zato što ste vi pričali o specijalizacijama, a ja o supspecijalizacijama. Sedamsto hiljada eura za kontinuiranu edukaciju je stvarno velika suma, ali mislim da su tu određene ličnosti jer se

ne sjećam da je neko iz Nikšića otišao van Crne Gore na kontinuiranu edukaciju. Sistem rada zdravstvene zaštite u Crnoj Gori je mene lično pokosio. Ja sam specijalista interne medicine. Zbog svojih zdravstvenih problema sam bila izabrani doktor svih ovih godina. Sada se u Nikšiću traži internista u tom istom domu zdravlja. Šta sam bila svih tih proteklih godina? Znači, nisam mogla da idem na interno odeljenje zbog pripravnosti i zbog dežurstava. Radila sam kao izabrani ljekar i dobro poznajem tematiku izabranog ljekara. Stvarno se izvinjavam, nisam čula da ste rekli da je to na javnoj raspravi.

Što se tiče stručnog usavršavanja i dalje stojim da osim endokrinologa i kardiologa u Nikšiću nemamo nijednog supspecijalistu interne medicine. Zasluguje li to grad od 65.000 stanovnika?

Što se tiče stambene zadruge, nemojmo da budemo u zabludi, pred narodom, zbog naroda to kažem. Stambena zadruga je izdvajanje sredstava, a kasnije ne možemo dobiti stan besplatno, moramo da učestvujemo u kupovini stana. Nema nikakve dodjele stanova. To je samo olakšana kupovina stanova zdravstvenim radnicima. Šta da radim ja koja posle 30 godina radnog staža ne mogu dobiti kredit na 20 godina, a nikada u životu nisam riješila stambeno pitanje? Ja sam podstanar kod svog sina, kredit ne mogu dobiti, a dva puta u fioci Ministarstva zdravlja još za vrijeme gospodina Mugoše su moja dokumenta, a kasnije sam predala za kredit, popularni kredit pred referendum koji sam znala da neću dobiti, ali sam predala dokumenta, ni to nisam dobila. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:40:17)

Hvala vam.

Nastavljamo dalje. Redosled prijavljenih je sljedeći: kolega Mihailo Anđušić pa kolega Branko Radulović, Zvonko Vuković itd.

Izvolite, kolega Anđušiću.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (25.06.18 12:40:28)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicom, uvaženi građani,

Pred nama je Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Kao što smo čuli, radi se o neznatnim izmjenama i korekcijama od strane predlagača. U svakom slučaju, one se mogu shvatiti kao pokazatelj jednog kooperativnog odnosa prema svim zainteresovanim stranama u ovom procesu i, prije svega, korekcijama koje se odnose u finalu i na same građane. Ne treba dodatno pojašnjavati činjenicu da javno zdravlje predstavlja jedan od najznačajnijih segmenata društvenog života, a zakon kojim se danas bavimo, Zakon o zdravstvenoj zaštiti je taj koji podržava i prati razvoj cjelokupnog našeg zdravstvenog sistema uopšte.

Ovim zakonom je propisano da se zdravstvena zaštita sprovodi na načelima sveobuhvatnosti, kontinuiranosti, dostupnosti cjelovitog i specijalizovanog pristupa zdravstvenoj zaštiti, kao i na načelu stalnog unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite. Zakon o zdravstvenoj zaštiti je krovni zakon u oblasti zdravstvene zaštite koji uređuje sva pitanja od značaja za funkcionisanje i rad zdravstvenog sistema. Tako je pored zdravstvene zaštite organizovanje zdravstvene djelatnosti i zdravstvenih ustanova i osiguranje kvaliteta zdravstvene zaštite značajan dio zakona posvećen i zdravstvenim radnicima i zdravstvenim saradnicima kao neposrednim pružaocima zdravstvenih usluga.

Imajući u vidu naučna dostignuća i praktična iskustva u oblasti medicinskih nauka, radi održavanja i unapređivanja kvaliteta obavljanja poslova zdravstvene zaštite poseban akcenat u ovom zakonu je stavljen na zdravstvene radnike i saradnike. Propisana je obaveza stalnog stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika što obuhvata specijalizaciju, užu specijalizaciju i kontinuiranu edukaciju. Konkretnije, zdravstvena ustanova i drugi subjekti koji obavljaju zdravstvenu djelatnost dužni su da obezbijede stručno usavršavanje zdravstvenih radnika kao i zdravstvenih saradnika. Smatram vrlo doborom praksom odrednicu prema kojoj je definisano da su

zdravstveni radnici i saradnici u cilju sticanja ekspertskih znanja dužni da provedu određeno vrijeme u drugoj zdravstvenoj ustanovi na stručnim seminarima, kursevima i drugim vidovima stručnog usavršavanja kao i da kontinuirano prate i usvajaju savremena znanja podnošenjem stručnih i naučnih referata i drugih oblika pisanih priloga na skupovima. Sve navedeno se vrednuje u postupku izdavanja licence za rad kao i za napredovanje u struci zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika.

Upravo se izmjene i dopune zakona koji je na dnevnom redu ove sjednice odnose na ovaj segment zdravstvene zaštite, na zdravstvene radnike i saradnike. Naime, zakonom je propisano da zdravstveni radnici koji su stekli obrazovanje na fakultetima zdravstvenog usmjerenja, medicinskom, stomatološkom i farmaceutskom, mogu neposredno da obavljaju zdravstvenu djelatnost ako pored odgovarajuće kvalifikacije nivoa obrazovanja i položenog stručnog ispita imaju i licencu za rad. Licenca za rad se izdaje na period od sedam godina i može da se obnovi uz posjedovanje stručnog usavršavanja i drugih stručnih referenci. Licencu za rad i privremenu licencu za rad izdaje, obnavlja i oduzima nadležna komora zdravstvenih radnika koja ove poslove obavlja kao prenesene u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o državnoj upravi. Naime, zakon propisuje da se radi unapređenja uslova za obavljanje profesije, zaštite njihovih profesionalnih interesa, unapređenja profesionalne zdravstvene etike i učešća na unapređenju kvaliteta zdravstvene zaštite organizuju Ljekarska komora Crne Gore, Stomatološka komora Crne Gore i Farmaceutska komora Crne Gore, a propisuje se i mogućnost organizovanja rada komora i drugih zdravstvenih radnika.

Usljed određenih organizacionih promjena u Ljekarskoj komori Crne Gore ovim izmjenama i dopunama Zakona izvršeno je produženje rokova za podnošenje, odnosno izdavanje licenci za rad zdravstvenim radnicima kojima je izdata licenca za rad po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, i to do 30.septembra 2018. godine. Svakako, navedene izmjene treba da predstavljaju samo jedan od segmenata koji treba da doprinese sveukupnom boljitku zdravstvenog sistema naše države. Stava sam da resorno ministarstvo, Vlada i država treba da ostanu dosljedni zacrtanim ciljevima kada su u pitanju ključni segmenti zdravstvenog sistema. Ponoviću, to su unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite svih građana, poboljšanje uslova za rad svih zaposlenih u zdravstvenom sistemu kroz prostorno-tehnološko osavremenjavanje i stvaranje uslova za podizanje standarda zaposlenih.

Svakako ovo nisu promjene sa kratkoročnim efektom, već dugoročno orijentisane strategije čija realizacija zahtijeva određeno vrijeme ... u ovom kompleksnom procesu svi akteri moraju biti jednako posvećeni ostvarenju jednog ovakvog cilja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:45:38)

Hvala, kolega Anđušić.

Komentar, na vaše izlaganje, ima kolegistica Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (25.06.18 12:45:45)

Kolega Anđušiću, vi ste vrlo vješto iščitali veliki broj odredbi ovog Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Dobro, nije, možda ste edukovali građane šta piše u Zakonu. Uglavnom je tako izlaganje vaše bilo. Ja hoću u ovom dijelu da vam repliciram u tome koliko u stvari ne vodi računa Ministarstvo i uopšte ovi o naučnom usavršavanju zdravstvenih radnika. Kako sam sa univerziteta znam i za one koji paralelno, uglavnom svi moraju paralelno da se naučno usavršavaju ukoliko žele da rade na našem Medicinskom fakultetu i postoji određen broj radova objavljenih na naučnim konferencijama i u eminentnim časopisima da bi bili izabrani u zvanje, izuzev nekih, da kažem posebnih struka gdje se tu može nešto napraviti paralelno pa da nadomjesti određen broj radova.

Hoću da kažem da niko ne vodi računa o tim ljudima sa finansijskog aspekta. Ako oni nemaju neke uglavnom farmaceutske kuće koje finansiraju njihov odlazak na te naučne skupove, oni to snose od ovako malih i niskih plata lično, znači oni ili njihove porodice. Ako hoće da upišu

doktorat oni treba da odrade eksperiment, kao što mi iz tehničkih nauka moramo da imamo eksperimentalni dio, što je vrlo skupo jer vi ste ti koji morate da nabavite sav materijal koji treba. Lakše je ovima iz društvenih i humanih nauka zbog toga što nemaju neki materijal koji moraju da nabave kao osnovu za svoje eksperimente, već je to čitanje raznih knjiga tog tipa ili istraživanje neko. U ovom slučaju se radi o ogromnim sredstvima i za publikovanje u časopisima i za prisustvo raznim konferencijama i za rad eksperimentalno i svoje doktorske teze, što nije lako. Tu država opet gotovo da ništa ne pomaže, makar se tako predstavlja kod nas, ili vjerovatno postoje ti neki specijalni slučajevi, jer kod nas je to vazda selektivno. Vjerovatno ima ljudi kojima će i da plate i da pomognu, ali ima velika većina onih koji to moraju da snose o svom trošku. I o tome moramo da vodimo računa, jer ako hoćemo i ako zahtijevamo od nekih da bi dobili licencu ili da bi bili predavači na Medicinskom fakultetu da moraju da ispune određene uslove, mi moramo da im stvorimo uslove da bi oni ispunili to što mi tražimo, a to čini mi se da mi ne radimo na adekvatan način.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:48:44)

Hvala.

Odgovor na vaš komentar daje kolega Anđušić.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (25.06.18 12:48:51)

Kolegince Bošnjak, u svakom slučaju ja sam se u svom izlaganju, kao što ste i naveli, potrudio da se baziram na ono što je sama suština izmjena i dopuna koje nosi zakon i potrudio sam se prije svega građanima da ih približim na najbolji način konkretno govoreći o samim izmjenama i korekcijama jer smatram da se direktno na kraju tiču i njih samih. U svakom slučaju nijesam ni na samom kraju uspio da spoznam šta je bila suština komentara vašeg na moje izlaganje. Pretpostavljam da je povod bio da iskoristite još jednu priliku više da govorite o nečemu što nije predmet ovog zakona, kao što ste to i na početku današnjeg plenarnog zasjedanja uradili kada ste prekršili proceduru prije uvodnog izlaganja gospodina ministra kada ste govorili o nečemu što nije predmet današnje sjednice i današnjeg dnevnog reda. U svakom slučaju, kada govorimo i o ovoj temi zaboravili smo jedan detalj, u međuvremenu sam se sjetio. Kada govorimo o projektima koji se tiču stipendija, zaboravili smo da i pored resornog ministarstva i svih ovih podataka koje je sam ministar naveo koliko se ulaže kada je u pitanju finansiranje specijalizacije i supspecijalizacija i pojedinačnih troškova koje one nose sa sobom i vidjeli smo o kojim se iznosima ukupno radi, imamo i projekte koji se tiču Ministarstva nauke koje za specijaliste i studente iz naše zemlje takođe daje iznose sa kojima se mogu pohvaliti. Tako da u sveukupnom imamo zaista jednu situaciju sa kojom se i te kako možemo pohvaliti kada je u pitanju taj segment specijalizacije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:50:39)

Zahvaljujem, kolega Anđušić.

Kao što sam ranije najavio, sad je kolega Branko Radulović, a neka se pripremi kolega Zvonko Vuković pa Anka Vukićević itd.

BRANKO RADULOVIĆ (25.06.18 12:50:54)

Krajnje sam zabrinut i lično i javno kada je u pitanju zdravstvo. Javno zato što, ministre, indikator koji treba da bruji po cijeloj Crnoj Gori da je naš životni vijek ovdje za razliku od Italijana 20 godina kraći. Imamo dosta veliku smrtnost posebno iz dvije grane medicine, okrećem se doktoru i vama. Lično ono što me strašno boli što sam odredio i sudbinu budućnost svoje

porodice, a što kao poslanik ništa ne mogu uraditi. Sad kad sam bio na jedan pregled, kad sam vidio kolika je plata moje ćerke specijaliste sa dežurstvima, uhvatio sam se za glavu i otkrio sam još jedno što je učinjela zajedno sa svojim kolegama, uzela je kredit na 20 godina. Vodeći izdanak moje porodice, koja je dosta školovana, znam kakav joj je životni vijek, sva je bijela u kosi i gdje radi, 40% smrtnosti, neurološki. Je li tako, ministre? Onda sam se strašno zastidio ... moja porodica ima, ne kako ovi lažu iz Vijesti, nego sasvim drugo, o tome ću kada dođe predsjednik Skupštine da razgovaram, nego zato, ministre, đe se mi nalazimo. Treba, ministre, kao ono što sam javno rekao prije neki dan ovđe, sve da promijenimo. Crnogorsko licemjerje mi je došlo ođe preko glave. Ovi ljudi trebaju da imaju najveću platu, vi da imate najveću platu, redovni profesor univerziteta da ima najveću platu i supspecijalista najveću platu.

Ministre, prvo trebate svoje dvorište da uredite, postoje mnoge devijacije u zdravstvu.

Prvo, kad mi dođu kao oni mlađani ili neko drugi završi fakultet i kad mi kaže popio sam svu pamet svijeta. Ljudi, zašto idemo u Beograd kod čuvenoga ljekara, pa se propitujem. Koliko taj ima - 50 godina ako hirur, je li tako doktore, 60 bogami ako je neurolog, a vi mu sad preko elektronskog kartona i ostalo za 10 minuta neurološki pregled, pa ne može da ga pita što i kako. Za doktorsku desertaciju iz naše kuće koja je potpuno crnogorska, genetika Perkin, razbila je jedna kola idući po Crnoj Gori. Znete li koliko košta na Beogradski univerzitet, đe ga je ljekar - 100.000 eura, samo upis i školovanje 10.000, laboratorije koje mora napraviti u Beogradu, jer ih nema ođe. Koliko je dala Crna Gora? Da mi nije nešto ostalo od oca i ja da nisam stekao, ne bi ga završavala.

Ministre, koliko daje Crna Gora, građani, koliko ja dajem za zdravstvo Crnoj Gori - 300 eura. koliko daje Hrvat - 750, koliko daje Slovenac - 1.500. Može li od tih para da bude adekvatno zdravstvo? Može li, ministre, 2006.godine da bude 6% od GDP-a, a bio je manji, a danas da bude 5%? Može li, ministre, pošto ne mogu oni, bez ako im nije neko kao što sam ja mogao mojoj kćerki, može li da kupi stan ili dobije stan iz stambene zadruge ako nije član stambene zadruge, ako nijesu tamo, ovamo. Nema veze o tome, ministre.

Ministre, poginite kao čovjek, budite reformator, rečite istinu. Evo, ja pričam istinu, pričam istinu i opoziciji, ne interesuje me ništa, hoću da sačuvam obraz. Ministre, u zdravstvu se sačuvao određeni broj strašnih ljekara, oni su veliki humanisti, oni su se školovali na najboljim univerzitetima, ti univerziteti su jedini bili sa Balkana priznati u Americi. Znete li, ljudi, koliko je teško da dobiješ licencu da budeš ljekar u Americi, treba da si bog. To su bili naši najbolji iz osnovnih škola, najbolji iz srednjih škola, najbolji na fakultetu, pa specijalizacija, pa super specijalizacija, pa magistratura, pa doktorat. Znači sa četiri dežurstva je ta čuvena ljekarka kod koje svi idu i urgiraju i vodili mene kod nje, 670 eura. Znete li koliko, kolege, slušajte me dobro, 1.600 eura... Završavam sa jednom konstatacijom, 174 sata redovnog, 10 dežurstava, a znate li koja su njima dežurstva? Nastavi poslije četiri sata pa sutradan ne znam do koliko i pripravnost, stotine i kusur sati. Kad će živjet taj čovjek, i dobije 1.600 eura? Pa reci Crna Gora voli talide i Crna Gora... Idem, bre, jedan život imam. Ljudi, mi moramo da imamo u svakoj grani, u hirurgiji koliko moramo da imamo supspecijalista? Evo, ja sam imao problem, genetski imam problem sa skeletom... Koliko treba specijalista da bude iz toga dijela, supspecijalista, da ne idemo da se liječimo po Evropi?

Znači, ministre, veliki problem u zdravstvu, jasno i glasno kažite hoću to da riješim, kao što je u visokom školstvu, ali zdravstvo, zdravlje je na prvom mjestu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 12:57:03)

Hvala, profesore.

Koleginice Vuksanović Stanković, izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (25.06.18 12:57:44)

Zahvaljujem, uvažena Skupštino, ministre, poštovani građani Crne Gore.

Kolega Raduloviću, ne znam što se vi toliko uzbuđujete. Toliko se uzbuđujete, oni se ne

liječe u Crnoj Gori, oni se liječe po inostranstvu. Njima apsolutno usluge zdravstvenih radnika nisu potrebne. Kuku nama koji se ovdje razbolimo, koji nemamo para da pođemo u inostranstvo. Da ne govorim o nekim operativnim zahvatima koji mogu da se rade ovdje, a rade se po Istanbulu za pojedine, pogotovo kada su u pitanju žene koje imaju probleme sa karcinomom dojke i ostale stvari. Razumijete li, gospodine Raduloviću? Znači, oni se ne uzbuđuju to što se vi nervirate.

Drugi problem još koji imamo to je da veliki broj ljekara napušta Crnu Goru. Znete li koliko ih ja znam koji imaju privatne časove engleskog i njemačkog i odlaze u Njemačku i tako dalje? Mi ćemo ostati ovdje bez kadra koji će nas da liječi, jer mi nemamo novac da se liječimo u inostranstvu kao oni.

Ja pozdravljam trud Ministarstva zdravlja da se organizuje zakazivanje pacijenata po određenom redosljedu, putem kompjutera, ali sam upravo upoznata sa činjenicom da jedna pacijentkinja koja se liječi od štitne žlijezde ima određenu terapiju, njoj sad je loše i zakazala je kod endokrinologa sa ciljem da se možda i promijeni ta terapija i hitno joj je potrebno da dođe do svog endokrinologa. Tek je zakazano za oktobar, šta će ona da radi do oktobra? Ništa. Treba da ide privatno, a privatno nema odakle da plati, pa vas pitam kako ćemo taj problem da riješimo gdje su urgentne situacije koje nijesu opasne po život u smislu da život zavisi u ovom momentu, ali zaista je potrebno. Ako se neko guši zbog štitne žlijezde, a treba mu pregled kod svoga endokrinologa, da on može da dođe sada, nego čitavo ljeto mora da trpi to. Na kraju će morati sigurno da pozajmi novac, da ode privatno i da plati.

Uvaženi kolega Raduloviću, vi se ovdje šekirate, mi se svi šekiramo i nerviramo, a njih to ne zanima, jer oni će da uzmu pare od građana i da se liječe po inostranstvu i to rade i oni i njihove porodice. A što se tiče nas ostalih, ne trebalo nam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (25.06.18 13:00:04)

Hvala, koleginice.

Odgovor na vaš komentar ima profesor Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (25.06.18 13:00:11)

Koleginice Vuksanović, izvinjavam se još ne mogu da zapamtim ono drugo, no neka je srećno, dodatak prezimena.

Kako čovjek stara, život je čudnovatna rabota. Kad sam bio mlađi tada sam zub za zub, a kako staram hoću da nađem nešto lijepo tamo, hoću da nađem nešto lijepo u čovjeku. To ja sad radim i riješio sam ovaj novi moj povratak uvijek da predlažem neke stvari. Druga stvar, što sam zaslužan ili što sam krivac, mojoj najvećoj drugarici u životu, mojoj kćerki, odredio sudbinu ja, i ona. To smo ona i ja u četiri oka. Kad vidim tu nepravdu prema njoj i njenim kolegama, što mi je bio onda smisao života? Ona profesionalno ako se nije ispunila, porodično nije se ispunila, materijalno se nije ispunila, kakav sam ja kao otac, kakva je Crna Gora kao društvo? To me boli i ne može mi to nikako proći. Ne mogu da otiđem na Čepurke ili ... neđe do Čepuraka sa tim bolom, kao što nijesam mogao da spavam dvije noći zbog ove laži, ali kad dođe Brajović o tome ćemo da pričamo. Razumijete li što vam kažem?

Problem Crne Gore, jedan od velikih problema je zdravstvo, a najveći problem je crnogorsko licemjerje. Ministre, morate da prave indikatore problema javno objavite. Ima subjektivnih razloga i ima objektivnih razloga. Ne možemo sa ovim GDP-ijem, ne možemo na ovaj način, ne možemo da podržimo, pomognemo ni školstvo ni zdravstvo ni socijalnu politiku. Moramo da se okrenemo sasvim nečemu drugom. Pođošće nam ljekari, to je zlato, to ne možeš dobiti svaki dan. Vrhunskog supspecijalistu i profesora univerziteta medicine, velike medicine. Ne svake medicine, jer je niklo mnogo medicinskih fakulteta po Balkanu i donose se razne diplome. Neću da pominjem nijednu negativnu, ali diploma sa Beogradskog univerziteta, kolege, i neđe drugo, to je ovoliko.

Ministre, dobronamjerno krajnje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 13:02:55)

Hvala, profesore Raduloviću.

Komentar na izlaganje profesora Radulovića, je li tako?

SUAD NUMANOVIĆ (25.06.18 13:03:02)

Hvala, potpredsjedniče.

Ovdje smo dosta toga čuli i sve ovo što danas čujemo i što ćemo čuti, ili kad je zdravstveni sistem u pitanju sigurno niko od nas neće pogriješiti. Ja smatram da su ovo sve dobronamjerni komentari u smislu onoga što nas najviše interesuje, ne nas ovdje koji sjedimo nego svakog građanina Crne Gore, jer želimo najbolji zdravstveni sistem. Podržavam profesora kad postavlja pitanje da li nam je to dovoljno novca. Treba da znamo koliko nam novca za zdravstveni sistem treba i treba to da izračunamo, ja mislim da to nije problem izračunati, pa da kažemo da li je dovoljno ovih 207 miliona koliko smo za 2018. dali. To jeste povećanje nekih 13% u odnosu na prošlu godinu, ali postavljamo pitanje je li to dovoljno ili nije, pa da onda imamo prioritete, da sami odredimo prioritete, da kažemo koji nam je to prioritet nauštrb nečega drugog. Moramo da damo mi tu doprinos.

Druga stvar, svi građani moraju doprinos da daju onome što radimo a ne bi trebalo da radimo, profesore. Do 40-te godine svi se trudimo da ne razmišljamo o zdravstvu i o zdravlju i gledamo do 40-te da damo doprinos i da uništimo to zdravlje, svjesno ili nesvjesno, posle 40-te godine svi bi da se liječimo ili imamo potrebu za liječenjem. Ja mislim da mi moramo da se liječimo, ne mislim nego to je doktrina, moramo da se liječiti od dana kad se rodimo. Ako to uradimo sigurno da će nam mnogo manje sredstava trebati i za vrhunsku i za sofisticiranu medicinu o kojoj danas pokušavamo da govorimo. Zaista, ovdje da neko pretjerano brine o ovim problemima u zdravstvu, a da svi drugi se liječe negdje vani, ja mislim da ta teza ne stoji i da je obaveza svih nas da damo doprinos unapređenju zdravstvenog sistema, a prije ili kasnije nas ovo tagira.

Ja bih ovdje samo istakao i možda postavio pitanje ministru zdravlja isto tako na fonu ovoga o čemu je profesor govorio. Primarna zdravstvena zaštita jeste pretrpjela reforme, ali mi u ovom momentu nemamo zadovoljnog ni ljekara, ni pacijenta. Ja sam siguran da Ministarstvo na tom fonu nešto radi, jer ako pacijenta zadržimo na tom nivou, na primarnom nivou i kvalitetno ga liječimo onda ćemo imati manje potrebe da liječimo i u Kliničkom centru ili negdje vani.

Prema tome, tu moramo oštricu usmjeriti, jer na nivou primarnom se liječi ili se pruža do 80% zdravstvene zaštite i ako taj problem riješimo vjerujte da će se ovi ostali problemi sami po sebi rješavati u mnogo kraćem roku nego što mi to u ovom momentu predstavljamo ili mislimo da se neće riješiti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 13:06:30)

Hvala, kolega Numanoviću.

Odgovor na vaš komentar ima Radulović.

BRANKO RADULOVIĆ (25.06.18 13:06:34)

Kolega, slušaj te me, daleko bilo da sam ja rekao da je sve crno u zdravstvu. Ja znam da iduće nedelje moja ćerka ide po Crnoj Gori, obuku u toj primarnoj, u svaku od tih ambulanti, da je to jedan od programa. Ja kažem da je problem veliki u zdravstvu i rekao sam zašto.

Znate li kako se to može riješiti? To se najkvalitetnije može riješiti ukoliko se napravi jedna primjerena reforma. Ja znam da u Sjedinjenim Američkim Državama predsjednik države pada na zdravstvu i socijalnom osiguranju, da ili ne, emigranti su na trećem mjestu. Zašto objektivno

Ministarstvo zajedno sa Komorom, zajedno sa svim ne pravi jednu najkvaliteniju strategiju, novu, da napravi akcioni plan i traži od Parlamenta, od profesije, od svega koliko to košta i odgovornost za sve. Iz ovoga lošeg stanja koje je svaki dan sve gore mi moramo da iskočimo. Ja znam takođe, u pravu ste vi, nije to samo za zdravstvo, kad si mlad možeš sve, nego i za penziju. Ono što mnogi ne dobijaju adekvatnu nadoknadu sjetice se na moje dane. Znači, sve je na određeni način postalo od danas do sutra i mislimo vrlo kratko. Ovo su veliki problemi u zdravstvu, ostaćemo bez čuvenih ljekara, čujeti li vi što kažem? Znam to lično, mnogi su spakovali kofer, otišli i raspakovali kofer, mnogi odlaze, a mnogi će poći. Znete li u Norveškoj koliko ima jedan supspecijalista platu i što dobija - pet puta više nego u Sloveniji, ovako mu daju otvorene ruke. Znete li da na Kosovu, u Makedoniji, u Crnoj Gori postoje cijele organizacije koje uče ljekare taj njihov jezik džabe, da su ih ministarstva iz tih država poslali, među kojim je Norveška, na stotine ih ide i uče norveški jezik. na cijelom Balkanu. Otićice nam ljekari, bre ljudi, ozbina je stvar.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (25.06.18 13:09:12)

Hvala, profesore Raduloviću.

Mi želimo slobodno kretanje radne snage, svi želimo u Evropsku uniju, to su posljedice. U proteklom mandatu mislim da je domaćin jedne večere sa predsjednikom Parlamenta Mađarske, ja sam bio učesnik tu i oni su se tada žalili na ovu situaciju. Znači, to je problem koji se zbilja mora strukturno riješiti, potpuno imate pravo što se tiče poente da se mora alarmirati situacija.

Ministre Hrapoviću, vi imate potrebu da komentarišete. Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (25.06.18 13:09:54)

Zahvaljujem.

Uvaženi profesore, podaci koje ste saopštili su tačni, da su izdvajanja u zdravstveni sistem i u Crnoj Gori i u Hrvatskoj i u Sloveniji i u nekim drugim zemljama Evrope u pitanju. Ipak moram da saopštim podatke da ova vlada, ova vlast značajno posvećuju pažnju i kada je ulaganje u zdravstveni sistem u Crnoj Gori. Posjetiću samo na podatke da je budžet za zdravstvo 2016. na 2017. godinu uvećan preko 15 miliona eura na nivou godine, a za 2017. na 2018.godinu za 10 miliona. Znači, za dvije godine 25 miliona eura, to je ipak značajan iskorak Vlade Crne Gore prema ovom senzibilnom problemu. Zašto smo to mogli tako da uradimo? Pa evo, premijer je prije neki dan saopštio da je rast GDP-a za prvi kvartal ove godine 4,5 procenata, znači treći u Evropi. To nam daje za pravo da izdvajamo sredstva značajnija svake godine u zdravstveni sistem i to nas ohrabruje da ćemo i u narednom periodu da izdvajamo još značajnija sredstva. Kada saopštavam ove podatke od 25 miliona eura, želim da kažem da su to samo izdvajanja za zdravstveni sistem kroz budžet Fonda za zdravstveno osiguranje, a osim toga Vlada je u dvije godine uložila preko 17 miliona eura za nabavku najsavremenije medicinske opreme. Dakle, to su svi podaci koji govore koliko je Vlada posvećena kada je zdravstveni sistem u pitanju.

Što se tiče podataka koje ste saopštili o stopi umrlih odojčadi u Crnoj Gori da je među najvećim, saopšću vam da je prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije za 2015.godinu, taj procenat 6,78 na ... 1,3 na hiljadu novorođene djece. Ta stopa 2001.godine bila je 14,6 u Crnoj Gori, a 2017.godine 1,3. Takođe, očekivano trajanje života koje ste pominjali, prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije za 2015. godinu prosječno trajanje života je 77,9 godina, a u Crnoj Gori očekivano trajanje života 79,4 godine.

Dakle, sve je to rezultat napora ove vlade, ulaganje u kadrove, ulaganje u njihovu edukaciju i poboljšanje njihovog standarda kako bi zajednički mogli da doprinesemo, što reče i kolega poslanik Numanović, podizanju nivoa zdravstvene zaštite u Crnoj Gori.

Želio bih samo da odgovorim na komentar gospodina Numanovića kada je primarni nivo zdravstvene zaštite u pitanju i reforma, da Ministarstvo zdravlja zajedno sa udruženjem ljekara sa primarnog nivoa radi na redefinisanju i podizanju nivoa primarne zdravstvene zaštite u Crnoj Gori. Zajedno sa njima radimo na traženju novih modela, iznalaženju modela boljih plaćanja usluga,

iznalaženju modela boljeg rada na radnom mjestu, zajednički smo formirali komisiju, obilazimo sve naše zdravstvene ustanove, odnosno domove zdravlja i definišemo modele kako da unaprijedimo primarni nivo zdravstvene zaštite. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 13:13:23)

Izvolite, kolega Radulović.

BRANKO RADULOVIĆ (25.06.18 13:13:31)

Prvo oko izdvajanja, sigurno da postoji više ulaganja nego što je bilo u određenom periodu ili postoji određeni nivo izdvajanja. Normalno, vi to vadite, vi niste ljekar nego ekonomista, je li, vadite broj iz složene funkcije, pa onda ubačite još nešto drugo i ovako i onako.

Ministre, oko zaduženosti i oko rasta GDP-a, đe me na to fatate, za to sam doktor nauka. Ministre, ako trčite na 100 metara pola sata i ako trčite iduće godine 29 minuta, vi ste brži i vi ste napravili najveću razliku u odnosu na cijelu Evropu, ali ako vi trčite na 100 metara 10 sekundi, što je super, što je rekord i svjetski rekord, pa iduće godine trčite osam sekundi, vi ste bog. E to je ta razlika. Hoćemo li se mi popraviti 4%, 3%, a istovremeno smo se zadužili 5.000 puta više i u zdravstvu među drugom, taj 4% je samo ove godine jer nije idućih godina, nije dugoročno održivo. Ministre, kad bude ovdje premijer pitaćemo ga o tim stvarima i čitanja brojeva. Nama, ministre, treba i đe se liječi i đe se ne liječi, da bog da svi ođe da se liječimo, ja se to trudim. Treba i da razmislite ako je nešto mnogo skupo onda nek se ide i nek se liječi u okruženju ili u Turskoj koja je sada postala velika sila u medicini, ali ne Branko prvi pa vi stoti, nego obratno.

Ministre, vi treba da kažete stanje u zdravstvu, da ste objektivan čovjek i ne da čitate tako selektivne podatke. Ja bih rekao o meni ovo ono, ali ima i nešto drugo, krštenica i hiljade drugih stvari koje su osnova. Treba taj račun da ispostavite Crnoj Gori, a premijer ako je reformator treba da obezbijedi i rast GDP dugoročno 10% da bi se polako vraćali u devedesetu godinu, pa iz devedesete da idemo ka nečemu što znači Evropska unija, onaj koji je sa najnižim socijalnim primanjima i najnižim zdravstvom, a dok dođemo do sredine Evropske unije, bojim se ni moja unučad da to neće dočekati. Ministre, kad čitate brojeve, čitajte ih, pošto ste ekomista, jeste li i doktor nauka? Čitajte ih kao doktor. Funkcija je složena.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (25.06.18 13:16:41)

Hvala, nastavljamo. Kao što sam i najavio, sljedeći govornik je kolega Zvonko Vuković, neka se pripremi Anka Vukićević, posljednji je kolega Andrija Popović.

ZVONKO VUKOVIĆ (25.06.18 13:16:57)

Uvaženi predsjedavajući, uvaženi ministre sa saradnicom, dame i gospodo poslanici,

Za pretpostaviti je, s obzirom da je zdravstvo djelatnost od, kako se ranije govorilo, opšteg društvenog značaja ili interesa, da jedan veoma kratak tehnički zakon koji ima tri člana izazove i ovakvu refleksiju kroz diskusije koje su se čule. U dilemi sam da li da kažem ono što sam pripremio, a što je vezano za sam Predlog zakona, ili da se uključim u neku diskusiju, koja ipak zahtijeva malo više vremena, malo više neke određene pripreme i neki povod koji će biti pretpostavljam na jesen kada Ministarstvo priprema ne samo tehničke izmjene zakona, nego i određene suštinske izmjene, pa i vezano za institut mrtvozorstva za koji ćemo se makar mi ljekari složiti da nije baš adekvatno riješen na način da ga rade ljekari hitne. Takođe će još manje biti riješen da ga rade izabrani doktori, po meni, a o tome ćemo razgovarati u pripremi tog zakona. Treba vratiti institut ljekara mrtvozorca.

Naravno, sada ću nešto malo i o Komori. Član 119 Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisuje

da se radi unapređenja uslova za obavljanje profesije, zaštite profesionalnih interesa, unapređenja profesionalne zdravstvene etike i učešća na unapređenju kvaliteta zdravstvene zaštite organizuje Ljekarska komora Crne Gore, takođe i Stomatološka i Farmaceutska komora Crne Gore. Znamo da su članovi tih komora ljekari, odnosno stomatolozi, odnosno farmaceuti sa završenim osnovnim obrazovanjem iz tih grana, takođe znamo da je Komora organizovana na način da ima svoj statut na koji Ministarstvo daje saglasnost, a takođe i da Komora, što je i svrha ovog zakona, obavlja određene prenesene djelatnosti. Dakle, Ministarstvo je svoje neke izvorne djelatnosti prenijelo Komori i te djelatnosti se finansiraju iz državnog budžeta. Ti preneseni poslovi su prevashodno u dijelu izdavanja i produženja kao i oduzimanja licenci, a takođe davanja licenci stranim državljanima koji imaju dozvolu za rad u našoj državi.

Ono što je bitno to je da je upravo zbog određenih stvari koje su se već čule rok za podnošenje prijave za dobijanje licenci, odnosno dokumentacije produžen do 30.septembra i dobro je čuti da je to urađeno u bliskoj komunikaciji resornog ministarstva i Ljekarske komore.

Ono što treba takođe posebno istaći vezano za predlog ovog zakona je da je takođe propisano izdavanje licenci i za zdravstvene radnike koji obavljaju zdravstvenu djelatnost na osnovu rješenja Ministarstva. To znači da su to zdravstveni radnici, saradnici koji ne obavljaju svoju zdravstvenu djelatnost u sistemu javnoga zdravstva i tu je mislim uveden onaj termin alternativna medicina, odnosno tradicionalna medicina, da i oni koji se bave tom djelatnošću moraju imati licencu.

Takođe, koleginica, ja mislim Vukićević, je li tako, pomenula je fizikalnu medicinu i uspjehe koje ona postiže, potpuno sam saglasan, i sugestija prema Ministarstvu je da Komora fizioterapeuta, koja je nedavno osnovana, bude takođe institucionalno prepoznata u zakonu i molim Ministarstvo da to u sljedećim izmjenama i dopunama Zakona uradi.

A sad ono što nije tema, profesore Raduloviću, vi ste me inspirisali, na osnovu razgovora vašeg sa ćerkom vašom. U mojoj porodici ima otprilike 80 godina radnog staža u zdravstvu, u najužoj porodici. Negdje 2001-2002. godine kada mi je stariji sin saopštio da će da studira medicinu, nisam bio nimalo srećan, jer znao sam kakav će hljeb da ga čeka, što on sada i vidi, ali kad je emocija i ljubav u pitanju tu ga ne mogu spriječiti.

Dakle, ono što je kolega Halil Duković rekao, takođe moram da podržim. Osnova dobre zdravstvene zaštite je dobra primarna zdravstvena zaštita i tu ste daleko odmakli. Ono što koleginica, mislim Bulatović, takođe odlično zna i sa dobrim dijelom njene diskusije ću se složiti, sa jednim neću a reći ću koji je, to je da je porodični ljekar, da je izabrani ljekar suština zdravstva i da ogromna većina svih medicinskih procedura treba i mora biti završena na tom nivou. Treba i mora biti završena, ako se stvore dobri preduslovi za rad tih ljekara. Na taj način i kroz uvezivanje zdravstvenog sistema sa obrazovnim sistemom možemo poraditi na onome što se zove preventivna zdravstvena zaštita i možemo kroz programe koje već finansira i forsira i sprovodi Ministarstvo uraditi da stanemo u red sa visoko razvijenim državama kada je zdravstvena zaštita u pitanju. Reći ću i ono što je suštinski, da zanemarimo percepciju, svi mi možemo imati ovakvu ili onakvu percepciju, jedan od osnovnih indikatora, po meni možda čak osnovni indikator za kvalitet zdravstvene zaštite, slagali se ili ne, jeste smrtnost novorođenčadi, gdje smo mi po tom indikatoru u samom svjetskom vrhu. Ne kažem da nema problema, zdravstveni radnici su ljudi kao i svi ostali ljudi sa svojim vrlinama, manama, problemima, strahovima, ali zdravstvo je dvosmjerna ulica. Mi svi moramo da shvatimo da ne smijemo da odgovornost za stanje zdravlja nacije stavimo na pleća ljekara. Ljekar je tu da da' support. Moje zdravlje je prvenstveno moj problem, pa tek onda onoga ljekara koji je moj izabrani, a on je u Crnoj Gori. Moja porodica, takođe i moja unučad imaju svoje pedijatre koji su u Crnoj Gori, tako da i to razbijemo.

Koristim priliku da obećam jednu širu diskusiju kada se pripremi novi zakon. Koleginice Bulatović, da ne ostajem dužan, izvinjavam se, prihvatam veliki dio onoga što ste rekli. Politika u zdravstvu, hajde da je svi izbacimo, da je ne koristimo kako kome i kada treba, a onda ne možemo se amnestirati ni mi sa ove strane, ni vi sa one strane i uvijek ćete imati moju podršku za to. (Govor iz klupa) Ne, ne, ovo je uslovno rečeno ... nije pojedinačno, vi ste mi samo dali šlagvort. Hvala.

Zahvaljujemo na obećanjima i planu za naredni period.
Sada komentar ima prijavljena Branka Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (25.06.18 13:24:19)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Evo napravismo dogovor, politiku da išćeramo iz zdravstva. Mi saglasni potpuno, ako ste vi saglasni sa te strane da je završena stvar, na dobrobit građana ako bi to tako, samo još da se ministar složi.

Kolega, govorite o primarnoj, odnosno o izabranim ljekarima. Izabrani ljekari su trebali da budu, figurativno rečeno, kapija zdravstva. U šta samo ih pretvorili ovom zadnjom reformom i pokušajem? Pretvorili smo ih u jedan protočni bojler, đe oni šalju ka specijalistima pacijente i malo se zadržavaju kod njih. I nešto se u zadnje vrijeme insistira na kvanitetu, a ne na kvalitetu, a ja sam uvijek za kvalitet, a za manji kvantitet, jer mi smo ovim ljekare specijaliste pretrpali, oni ne mogu da stignu, a nametnuta im je kvota ili norma ili već ja ne znam kako se tačno zove i to je nemoguće stići. Evo, recimo, neko ko radi na radiologiji, pa treba neki radiološki pregled da uradi ili ultrazvuk. Taj pacijent ne može ni da ga pita šta, ni da dozvoli mu da se on pripremi, da bi mogao da se pregleda i da se posle unese i porazgovora sa tim, jer je nemoguće, po par minuta bi došlo po pacijentu. To što su oni namentnuli kao normu prosto je, i onda će se krivica svaliti na njih, a sve govorimo o nekakvim brojkama, što bi rekao profesor, pa sad mi smo nešto uznapredovali za devet mjesta. Nisam htjela da pominjem, ali me sad iziritiralo to, pa ovaj što vam je iz ovog evropskog zdravstvenog potrošačkog indeksa, što je prezentirao da smo mi napredovali, to je konsultant stručni ministra koji mu je platio neki honorar od blizu 5.000 eura. On je nudio te usluge i prošlom ministru Šegrtu, pa je ovaj rekao nemam ja para da vam to plaćam. Tako da mi je to pod velikim znakom pitanja, a posebno što se radi o dostupnosti specijaliste pacijentu, a to smo otišli kroz ovu reformu da su nam ovi na primarnoj zdravstvenoj zaštiti odnosno izabrani ljekari se pretvorili, nažalost, u protočne bojlere.

Jednu stvar nisam rekla a tiče se Ljekarske komore. Bilo bi interesantno da se ovdje malo porazgovara i o onom izvještaju Državne revizorske institucije vezano za rad Ljekarske komore i prethodnog predsjednika, pa da popričamo šta se sve radilo i zato mi je i milije što su sad ovi istrajali i ostali na mjestu, ostao je gospodin Mugoša na mjestu predsjednika Ljekarske komore ... šta su prethodnici i kakvi su to politički podobni bili koji su mogli biti na tom mjestu tamo toliko vremena, a tako voditi Ljekarsku komoru. Mislim da će ovaj sastav biti veliki iskorak u odnosu na prethodni.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 13:27:38)

Zahvaljujem.

Vidim da se iz istog kluba pojavio poslanik sa još jednim komentarom. Dogovor koji smo napravili na kolegijumu bio da je da iz jednog kluba ima samo jedan.

Ako je bila pomenuta trebali ste vi kolegijalno da ustupite koleginići Bulatović, pa vas molim da se držimo pravila.

To je vas propust, u vašem klubu, ne negdje drugo.

Hvala lijepa.

Predlažem da nastavite. Čuli ste moj komentar. Vi ste trebali, ako je pomenuta, da u skladu sa ovim pravilima date vašoj koleginići mogućnost da komentariše.

Izvolite.

ZVONKO VUKOVIĆ (25.06.18 13:28:30)

Ljekar zaglavio na robiji. Evo, koleginiću molim, s obzirom da je odgovor na njen komentar.

Ljekar zaglavio na robiji. To je tekst koji sam u nekim novinama domaćim, ne sjećam se koje su, pročitao prije nekih pet ili šest godina.

Prva asocijacija je bila iz onog filma Grof Monte Kristo - bukagije, vlažna, mračna ćelija, pacovi i slično. E to je percepcija koja se u nekim krugovima iz nekog razloga pravi u odnosu na zdravstvo. Vi ste pomenuli, tačno je da se ponekad čini da je izabrani doktor protočni bojler, uz izvinjenje kolegama za taj termin, ali upravo to je zbog ovakvog i sličnih naslova, smanjeno je povjerenje u izabranog doktora. J sea kladim, 34 godine jedem taj hljeb, ja se kladim da u normalnoj klimi kao prije dvije, tri ili četiri decenije kad sam ja počinjao da radim, da 80% problema se može riješiti na tom nivou. Ali ovakve stvari povećavaju tu tzv. percepciju da nam je zdravstvo loše, to nije tačno. U velikoj većini zdravstveni radnici su kvalitetni i kao ljudi i kao stručnjaci. Težak je to posao, rekao sam, to je ogromno odricanje. Ponavljam, nimalo nisam bio srećan kada mi je stariji sin saopštio da će biti ljekar, nimalo nisam bio srećan. Tako je, postoje normativi, tzv. normativi kadra i usluga i oni se moraju poštovati. To nije Biblija, oni se koriguju. Takođe elektronski sistem, sistem elektronskog zakazivanja pregleda, ja sam pomenuo na određenim forumima da se on i dalje mora tretirati kao testni model, kao testna faza, jer u nekim drugim državama to traje po tri, četiri, pet godina prije nego što se uradi evaluacija rezultata. Mi smo odjednom krenuli, sad svi odjednom imaju ogromna očekivanja, a on funkcionije tek nepunu godinu dana, ako sam u pravu.

Znači, svi mi zajedno moramo i u profesiji i u sistemu, a i kao korisnici toga sistema, da se na to naviknemo i poručujem građanima - imajte povjerenje u svoje izabrane doktore. To su vaši dobri prijatelji, vaši dobri partneri u održanju i očuvanju vašega zdravlja. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 13:31:10)

Zahvaljujem poslaniku Vukoviću.
Poslanica Anka Vukićević ima riječ. Izvolite.

ANKA VUKIĆEVIĆ (25.06.18 13:31:18)

Poštovana Skupštino, građanke i građani Crne Gore,

Ja ću navesti nekolikio stvari. Rekli ste da 50.000 eura košta jedna specijalizacija. To je novac građana Crne Gore. Mišljenja sam da ljekari koji na specijalizaciju pođu od novca građana Crne Gore, moraju imati i obavezu prema građanima Crne Gore. Negdje bi se možda u budućnosti trebalo praviti ugovori sa ljekarima koji su na taj način dobili specijalizaciju da pet ili deset godina imaju obavezu da rade u javnom zdravstvu i na taj način građanima Crne Gore vrata novac koji je u njih uložen.

U domovima zdravlja manjak je izabranih ljekara, sa tim smo svi saglasni, ali ostaje nejasno da se sa mladim ljekarima potpisuju ugovori o radu na određeno vrijeme ako su ta radna mjesta sistematizovana i ona su slobodna. Zbog čega ugovori na određeno vrijeme?

Sad ću nastaviti sa onim što je na dnevnom redu, to je izmjena Zakona o zdravstvenoj zaštiti koja u najvećoj mjeri odnosi se na funkcionisanje Ljekarske komore. Drago mi je da će od septembra Ljekarska komora konačno početi da radi u punom kapacitetu i da će naši ljekari moći da dobijaju neophodne licence.

Ono što bi bila preporuka je sljedeće - da osim edukacija, seminara, koji se u najvećoj mjeri finansiraju iz budžeta Crne Gore, konkretno iz resornog ministarstva, ispravite me ako griješim, preporuka bi bila da se za ljekare organizuju i seminari i edukacije koji se odnose na upoznavanje sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti i aktuelnim podzakonskim aktima. Sve iz razloga da se u praksi ne bi dešavalo sljedeće: Ovdje imam izvještaj jednog pacijenta u kome stoji, u funkcionalnom statusu - vi ćete to kao ljekar dobro znati - nije uspostavljena vertikalizacija, ne može samostalno da sjedi niti da se koristi rukama. Ovakav pacijent je odbijen na komisiji za tuđu pomoć i njegu. Ovakve stari se ne bi smjele dešavati, tako da mislim da onaj moj predlog bi i te kako trebao biti prihvaćen, a sa druge strane Zakon o zdravstvenoj zaštiti osobama sa invaliditetom omogućava banjско- klimatsko

liječenje, tako stoji u Zakonu. Međutim, u podzakonskim aktima oni nemaju to pravo. Navešću konkretno primjer paraplegičara, to su osobe sa oduzeta oba donja ekstremiteta, koje se kreću uz pomoć invalidskih kolica, u Pravilniku o banjско-klimatskom liječenju, nakon povrede kičmene moždine, to su najčešće mladi ljudi koji imaju tu nesreću da u saobraćajnim udesima ostanu trajno invalidi i imaju pravo samo jedan put u toku života. Da li ljekari koji su u komisijama nepravilno čitaju Pravilnik ili Pravilnik nije usklađen sa zakonom?

Navešću na kraju da učinkovitost zdravstvenog sistema u Evropi procjenjuje se na osnovu indikatora koji su svrstani u šest kategorija. Jedna od tih kategorija je informisanost pacijenata i njihova prava. Mnogo istraživanjima ne vjerujem, ni kad su izbori, a ni ovi koji se odnose na zdravstveni sistem, tako da ne vjerujem ni ono kada smo bili na 35 mjestu, niti u ovo kada smo na 28, nego naši pacijenti najbolje znaju kolika je zdravstvena zaštita i dostupna i kvalitetna i adekvatna, a mi ovdje svi zajedno imamo obavezu, ne samo zakonsku nego i onu moralnu, da im obezbijedimo kvalitetnu zdravstvenu zaštitu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 13:35:38)

Zahvaljujem.

Sledeći prijavljeni je poslanik Andrija Popović. Poslije toga imamo Goran Danilović i Aleksandra Vuković.

ANDRIJA POPOVIĆ (25.06.18 13:35:49)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Na samom početku ću proceduralno iskoristiti svoje izlaganje da se ne bih dva puta javio. Mislim da mi nećete zamjeriti. Prvo da čestitam crnogorskoj vaterpolo reprezentaciji na velikom trijumfu i osvajanju svjetske lige. Dakle, stvarno veličanstven rezultat naše vaterpolo reprezentacije. S druge strane da iskoristim priliku da osudim menadžment Radio - televizije Crne Gore, javnog servisa koji nije našao za shodno da prenosi čak ni finalnu utakmicu protiv Mađara u Budimpešti, što je veliko poniženje crnogorskih građana. Tom javnom servisu dajemo 13.000.000 eura godišnje naših para. Oni na sva tri programa prenose svjetsko prvenstvo, ja znam da je to najvažnija sporedna stvar na svijetu, fudbal, ali istovremeno na tri programa prenose to, a ne prenose ovu utakmicu. Znamo že smo u svijetu, na 100, 120, 130. mjestu, ovdje smo prvi i to građani Crne Gore nijesu mogli da isprate. Tražim od Savjeta Radio - televizije Crne Gore odgovornost menadžmenta novoga kojega su sad postavili, mislim da bi trebalo odmah da podnesu ostavke ili da budu smijenjeni.

Što se tiče Prijedloga zakona o dopunama Zakona o zaštiti zdravlja na radu, načelo zaštite na radu ustavno je načelo prema članu 64 Ustava Crne Gore, ustavno pravo je pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti. Svaki zaposleni ima pravo na odgovarajuću zaradu, kao i pravo na ograničeno radno vrijeme i plaćeni odmor. Zdrava, motivisana i zadovoljna radna snaga je važna za socijalnu i ekonomsku dobrobit svake države. Zaštita zdravlja na radu doprinosi većem zadovoljstvu zaposlenih, većoj produktivnosti, većoj zainteresovanosti za ostvarivanje organizacionih ciljeva i interesa. Nizak nivo zaštite zdravlja na radu utiče na sniženje motivacije, smanjenje radnog učinka, povećanje fluktuacije, povećanje broja povreda na radu, povećanje stope bolovanja i povećanje stope invaliditeta.

Crna Gora kroz ukupne procese tranzicije društvenog organizma ima strategiju humanog razvoja sa željom da uhvati korak sa trendovima naprednih socijalnih dostignuća evropskih naroda u okvirima uspostavljenih integracija. Zbog toga je za svaki uspjeh neophodno utvrditi ciljeve, donijeti adekvatne odluke, opredijeliti volju za njihovu realizaciju i što je najbitnije, intenzivno učiti.

U tom cilju Zakon o zaštiti zdravlja na radu želi da uspostavi nove razvojne ciljeve u okviru zaštite zdravlja zaposlenih u njihovoj radnoj, socijalnoj sredini, na provjerenim iskustvima i

dostignućima uporednog zakonodavstva. Zakonska regulativa u ovoj oblasti treba da se zasniva na principima socijalnog dijaloga na svim nivoima, između poslodavca, zaposlenih, predstavnika, zaposlenih i sindikata, koji su dužni da sarađuju u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti koji se odnose na zaštitu zdravlja na radu.

Zakon bi trebalo da obuhvata sve društvenoekonomske sfere kako bi se ostvarila vizija onog što želimo da dostignemo, potpuna primjena propisa, promjena svijesti o važnosti primjene mjera zaštite zdravlja na radu, društveno odgovorne kompanije i odgovorno društvo u cjelini.

Na samom kraju, da bih sve u tih pet minuta strpao, čuli smo prije u nekim diskusijama da se funkcioneri, poslanici, članovi njihovih porodica liječe u inostranstvu, da se vrši diskriminacija prema ostalim građanima i građankama Crne Gore. Ja bih volio da čujem ko su ti visoki funkcioneri, ko su ti poslanici koji se liječe u inostranstvu, njihove porodice, nikako ne bih volio da to ostane na nivou priče, populizma. Isto slušamo i oko školovanja dece visokih funkcionera u inostranstvu, volio bih da čujem ko su ti i da se poimence nabroje. Naravno, znamo da se školuju deca ne samo visokih funkcionera nego i običnih građana Crne Gore, ali ta priča je poprilično populistička, nema svoje obrise ako ne saznamo...

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 13:41:54)

Komentar ima Vuksanović Stanković Draginja.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (25.06.18 13:41:58)

Kolega Popoviću, uopšte nije populistička priča i uopšte nisu samo ti koje ste vi nabrojali, ima tu i na visokim državnim funkcijama i žena i muževa i ostalih članova porodice. Moj manir nije da iznosim ... čije ime i prezime, pogotovu nekog ko se liječio, to nikad ne bih uradila. To ne rade ni ljekari, ali vi sigurno imate mogućnosti kada tražite od Fonda zdravstva da vidite ko je uz pomoć para građana Crne Gore odlazio u inostranstvo da se liječi ili da se operiše, a takve operacije su mogle da se rade i u Crnoj Gori. Izvolite, imate pravo na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama da saznate imena i prezimena. Ne možete mene ovdje dovoditi u situaciju da iznosim nečije ime i prezime, to je taj i taj, pred čitavom crnogorskom javnošću, ko se liječio. Ja to ne bih nikad uradila, nikad u životu. Kad bih bila drugačija osoba pa da krenem da iznosim, mislim da biste me zaustavili, rekli biste dosta jer biste se iznenadili, kolega Popoviću, kad biste čuli čiji su se članovi porodice liječili u inostranstvu o trošku građana Crne Gore. To je trošak građana Crne Gore, ako ovdje može da se obavi operacija, a taj neko hoće da se liječi na drugim svjetskim destinacijama onda je to trošak građana Crne Gore. Zahvaljujem. A vi izvolite pa saznajte imena

...

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 13:43:22)

Sledeći prijavljeni.

Niste se javili, pa zbog toga.

Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (25.06.18 13:43:36)

Zahvaljujem.

Neću ja tražiti ko su ti koji se liječe u inostranstvu. Ja sam čuo u nekoliko ranijih diskusija da se visoki funkcioneri i članovi njihovih porodica liječe u inostranstvu. Naravno, neko ima pravo, naš Fond zdravstva ima i sporazume sa nekim državama, Hrvatskom, Srbijom, Turskom, o liječenju u inostranstvu onih ljudi za koje ne postoji mogućnost takvog liječenja u Crnoj Gori, to je već drugi dio.

Desetak godina sam živio van Crne Gore, igrao, radio, nije mi palo na pamet nikad da se bilo ko od članova moje porodice liječi u inostranstvu iako imam mogućnosti za takvo nešto i bez Fonda zdravstva i bez Ministarstva zdravlja. Mislim da negativnu poruku šaljemo našim građanima, našim građankama da su neki, a ubijeđen sam da ima takvih, ali to je vjerovatno samo vrh ledenog brijega, to su ipak neki izuzeci među visokim funkcionerima. Sve mora biti transparentno, ne smije biti ništa nedorečeno i da ostane da je neko zbog toga što je visoki funkcioner, zbog toga što je ministar, zbog toga što je poslanik dobio mogućnost i pravo da se liječi u nekoj drugoj državi iako naš zdravstveni sistem mu pruža mogućnost pod istim uslovima da to uradi u Crnoj Gori. Mislim da ne bismo trebali stalno da šaljemo takve poruke. Imamo istraživačko novinarstvo, dosta solidno istraživačko novinarstvo i ja ih pozivam da objave sve te spiskove visokih funkcionera koji su se, oni ili članovi njihovih porodica, liječili u inostranstvu bez potrebe i na taj način urušavali zdravstveni sistem Crne Gore i otimali od građana Crne Gore sva ta sredstva. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 13:46:42)

Komentar, Vera Bulatović.

VERA BULATOVIĆ (25.06.18 13:46:51)

Vi ste pomenuli da su ljekara svrstali u ćorku. Upravo ovakvi razgovori nas vode u zatvor. Znači, medicinska tajna, Hipokratova zakletva, sve je to dovedeno pod znak pitanja. Čovjek kaže da je to vrh ledenog brijega, a od ostalih traži da kaže imena. Pa kad zna da je vrh ledenog brijega onda vjerovatno zna i ko su imena koja su išla na liječenje. To nije problem našeg zdravstvenog sistema, i u prethodnom zdravstvenom sistemu ljudi su išli na liječenje van institucija Crne Gore. Ja nemam ništa protiv toga da onaj ko ne može da dobije zdravstvenu zaštitu u Crnoj Gori ide da se liječi na druga mjesta jer je i sam uplaćivao to. Ono što mene nervira je što niko od vlasti nema želju da unaprijedi naš zdravstveni sistem, da mi budemo centar, kao što je Istanbul, za liječenje nekih bolesti. Recimo, ministarka Damjanović je imala jedan divan predlog, ja se nadam da će taj njen predlog zaživjeti i za njenog mandata, jer ako ona ispuni svoj mandat, a ne bude to završeno u njenom mandatu, od toga neće biti ništa. Znate da se radi o ovom savremenom liječenju karcinoma.

Ono što sam htjela još da kažem, jako mi se sviđa što se zdravstveni radnici međusobno prepoznaju. Svi smo mazohisti u nekom svom dijelu i kad pričamo imamo istu priču, kad glasamo vjerovatno drugačije glasamo, ali mi je drago što smo imali istu priču i što želimo da se unaprijedi ovo zdravstvo.

Sad ću se vratiti ne na moje zvanje nego na rad prije nego što sam ušla u ovu skupštinu, a to je rad izabranog ljekara. Reforma izabranog ljekara je fino zamišljena, ali od kurative izabrani ljekar nema šanse da sprovede preventivu. Znači, to je nešto što je nemoguće uraditi. Ono što bih htjela da kažem kao neko ko je internista, voljela bih da se u ovom sistemu vrati titula kraljice medicine internoj medicini. Znači, ne moramo liječiti štitnu žlijezdu kao kontrolu kod endokrinologa, pa postoji opšti internista, ne moramo svako hematološko oboljenje da traži hematologa. Znači, vratimo internoj medicini status interne medicine.

Još jedna stvar koja se ovdje ne pominje, to je podrška, to su specijalisti neuropsihijatri, odnosno psihijatri po novoj nomenklaturi, to su pulmolozi, to su najgore plaćeni ljekari u sistemu ove nove reforme. Svaka sestra koja ima pripravnost i dežurstvo izađe više od jednog specijaliste ... koji radi kao podrška u domu zdravlja. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 13:49:55)

Hvala.
Gospodin Popović.

Molim vas, poslanica Bulatović je imala komentar na izlaganje gospodina Popovića, gospodin Popović ima pravo da odgovori.
Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (25.06.18 13:50:27)

Ovo što je uvažena poslanica Bulatović rekla, ja se apsolutno slažem sa njenim komentarom. Uglavnom vjerujem da su to izuzeci koji potvrđuju pravilo, a to su ovi funkcioneri koji se liječe u inostranstvu, članovi njihovih porodica. Iako po svim zvaničnim pokazateljima naše zdravstvo je na dosta niskom nivou, uglavnom na tim nekim rang listama smo na samom dnu evropskom, svjetskom, kao mala država moramo da sačuvamo, imamo sjajno medicinsko osoblje, sjajno vanmedicinsko osoblje. Često sam u bolnicama u posjetama, prosto sam zadivljen humanošću naročito medicinskih sestara, tom plemenitošću njihovom, koje rade za neke plate, mislim da su to plate od nekih 300 do 400 eura. Moramo sačuvati medicinsko osoblje, vanmedicinsko osoblje, naročito u ovom trenutku. Nemamo samo mi taj izazov da sačuvamo njih od odlaska u bogate države, naročito skandinavske, znamo što sve Norveška nudi ljekarima, medicinskim sestrama i naročito u budžetu za 2019. godinu mora se naći prostor za značajno povećanje plata zaposlenih u zdravstvu, od toga svi mi zavisimo. Jedino sa čime čovjek ne može da se izbori to je sa narušenim zdravljem, a ako nam taj najkvalitetniji dio zdravstva ode za boljim kvalitetom života i ode da radi u inostranstvo, nama isto tako neće ovdje biti lako i mislim da bi trebalo svi poslanici, bez obzira vlast ili opozicija, da se izborimo da dođe do značajnog povećanja budžeta za zdravstvo za ... kako bi se te plate povećale. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 13:53:28)

Vidim da i predstavnik poslaničkog kluba DPS-a želi komentar. Samo da se dogovorimo nekoliko stvari.

Prva stvar, niti opozicija ima samo jedan klub, niti vladajuće partije imaju jedan klub, imaju tri kluba, ali mislim da je krajnje korektno, da bi u potpunosti poštovali Poslovnik, kad prijavite komentar da ga ne prijavite kada je krenula, komentar samo na početno izlaganje. Znači, ovo možemo da prihvatimo da je u skladu sa Poslovnikom, ali sugerisaću na kolegijumu da dogovorimo da može da se prijavi komentar samo u momentu kada je bilo osnovno izlaganje. Znači, poslije osnovnog izlaganja imali smo, da tako kažem, raspravu između više klubova. Možemo da vam damo, u skladu je sa Poslovnikom, ali sugerišem da ubuduće to ne radimo. Ako bude na ekranu ovdje moja će obaveza biti da to uradim ubuduće ako ne sugerišem da se dogovorimo da tako ne radimo.

Izvolite, gospodine Daniloviću. Imali ste proceduru, izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (25.06.18 13:54:43)

Uvaženi kolega Gvozdenoviću, potpredsjedniče Parlamenta, samo jedan blagi protest. Parlament na predlog kolegijuma i bez njega, većina u parlamentu može ograničiti raspravu i to uradimo, to znači da su neki kolege poslanici uskraćni za osnovno pravo da imaju izlaganje. Ne ograničiti komentare je klasična zloupotreba. Ako ograničavamo osnovni dio, a to je rasprava, pa ne možemo svi doći na red, onda je valjda logično da u sat ili dva rasprave ograničimo i broj komentara. Komentar ima smisla ukoliko je neko direktno pomenut i posebno ima smisla ukoliko se radi o komentarima između parlamentarne većine i parlamentarne manjine. Podsjećam da to što hoćete da date sad kolegi kojeg ja privatno uvažavam, ali to ne znači ništa, pravo na komentar, kolegi koji je dio parlamentarne većine i koji podržava Vladu i koji je bio na istoj izbornoj listi sa kolegama iz DPS-a, zloupotreba je nivoa da date meni komentar na izlaganje gospodina Damjanovića jer smo bili na istoj izbornoj listi.

Dakle, ja vas molim kao potpredsjednika Parlamenta, nema nikakve potrebe da uzimamo

vrijeme nekome ko će da govori. Taj koji govori ako pomene nekoga, drugi ima pravo na repliku. Nemam ništa protiv da klubovi zadrže pravo na po jedan komentar, ali ovako davati komentare mislim da nije korektno. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 13:54:45)

Složit ćete se sa mnom da sve što sam uradio je potpuno u skladu sa Poslovnikom, to je prva stvar. Druga stvar, ne vidim da je jedan od diskutiranih ograničen. Znači, ne vidim. Čak ako ste pratili, a pošto ste često bili van ove sale, vidjeli ste da smo svima koji su tražili dodatno vrijeme bili dozvolili. Znači, ovo je potpuno u skladu sa Poslovnikom.

Vi ste povrijedili sad član 102, povreda Poslovnika, jer niste ukazali ni na jednu povredu. Dao sam vam mogućnost da date određenu sugestiju, što je prirodno da treba dati sugestiju i ako ste me takođe slušali ja sam rekao da ne mislim da na ovakav način treba da radimo, ako će neko da prijavi svoj komentar na diskusiju to treba da uradi odmah na početku kada neko završi ili u toku izlaganja osnovne diskusije i to sugerišem da bude pravilo od danas dok ne završimo ovu sjednicu. Mislim da je to logično. Nikog nijesam uskratio, potpuno jasno po Poslovniku piše vezano za poslanički klub. To što je neko na nečijoj listi takođe nema nikakvo ograničenje da formira svoj poslanički klub. To nema nikakvih ograničenja formalno u skladu sa pravilima koje je usvojio ovaj parlament.

Predlažem da damo kratko gospodinu Vukoviću riječ, a nakon ovoga da poštujemo, da tako kažem, neki novi dogovor koji smo napravili.

Izvolite, gospodine Vukoviću.

ZVONKO VUKOVIĆ (25.06.18 13:57:47)

Meni je stvarno žao što je diskusija oko ovog prava da li ili ne uzela više vremena nego što ja mislim da potrošim na obraćanje. Dakle, moje je samo obraćanje u smislu jedne korekcije kako bismo eliminisali senzacionalizam i ekskluzivu.

Prošle godine Fond za zdravstvo je potrošio ukupno devet miliona eura na liječenje u inostranstvu. Dakle, pavo na liječenje u inostranstvu, to je korekcija koju nije rekao gospodin Popović pošto nije čovjek iz sistema, pravo na liječenje u inostranstvu ima svaki građanin Crne Gore, osigurani građanin Crne Gore shodno pravilniku koji donosi Fond za zdravstveno osiguranje. Tako je, tako je, ne morate me korigovati, ja sam odlično rekao shodno pravilniku. Potpuno se slažem da u svakom sistemu može biti propusta pogotovu kada je zdravlje u pitanju i potpuno se slažem da ukoliko je bilo takvih propusta da se oni moraju apostrofirati i detektovati, ali to je pravo, da ne pomisli narod da su ove pare na političare, funkcionere i ne znam, kućeviče i odžakoviće. To je pravo koje ima svaki građanin Crne Gore i to pravo se ostvaruje na zakonom utvrđen način. Samo sam to htio da razjasnim, ništa drugo. Izvinjavam se. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 13:58:57)

Hvala.

Riječ dajem gospodinu Daniloviću i sad sam tražio takođe provjeru. Znači, u potpunosti se poštuje sve vrijeme, sve stvari, s tim što iako je precizna poslovnička obaveza da se dijeli vrijeme između političkih partija koje participiraju ovdje, znači sve druge partije osim da tako kažem DPS-a imaju više proporcijalno vremena i plan je da se završi u 15.00 sati ova tačka dnevnog reda što je takođe u skladu sa Poslovnikom.

Sada bi pravo imao gospodin Popović. Ne znam da li će da ga iskoristi ili ne, a možda je bolje da nastavimo dalje, da damo riječ poslaniku Daniloviću. Poslije toga imamo Aleksandru Vuković i poslije toga ima pravo ministar zdravlja da ima završnu riječ ako želi kako bismo bili u mogućnosti da pređemo na sljedeću tačku dnevnog reda. Ne znam da li vas je generalni sekretar informisao, u 15.40 prestaje prenos. Da li ćemo raditi ili nećemo, možemo i da napravimo pauzu

pa da se dogovorimo da sad nastavimo rad pa eventualno ako postoji potreba za nastavkom rada ili potreba da radimo, a da to ne prate građani Crne Gore. Dogovorićemo se.

Dajem riječ poslaniku Daniloviću.

Ja sam shvatio da ste odustali. Slažem se da to treba da gori, ali izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (25.06.18 14:00:31)

Zahvaljujem.

Ja ne znam sad hoću li veću grešku napraviti ako dam odgovor na komentar ili ne, ali u svakom slučaju odustaću od tog odgovora da bih skratio čitavu ovu diskusiju, da bih dao veću mogućnost ostalim diskutantima da govore. Samo da kažem, ono na početku, dakle ja sam član poslaničkog kluba Socijaldemokrate Liberalna partija, tako da ništa ovdje nije urađeno mimo Poslovnika. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:01:16)

Ponoviću, dajem riječ gospodinu poslaniku Goranu Daniloviću. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (25.06.18 14:01:26)

Uvaženi građani, gospodine potpredsjedniče, kolegice i kolege, gospodine ministre,

Digresija na samom početku, da izađemo iz te priče. Sve razumijemo, da moramo da se liječimo u inostranstvu, postoje potpisani sporazumi, ali da jedna stvar bude jasna - ako i od svog novca pošteno zarađenog visoki državni funkcioner ode da obavi operativni zahvat u inostranstvu, a da za to postoje uslovi u njegovoj zemlji, onda se za to podnosi ostavka. On sa svojim novcem može da radi šta god hoće, ali ne može biti više visoki državni funkcioner. Tu stavimo tačku. I od svog novca. Šta to znači? Je li to znači da on ne vjeruje u svoj zdravstveni sistem? Nađite primjer u Evropi, organizovanoj i modernoj, da bi nekome bilo tako nešto oprošteno, da ministar zdravlja Republike Slovenije od svog novca ode da se liječi u Austriju. Mogao bi da se vrati kao slobodan građanin, a ne kao ministar zdravlja, nikad više. Tačka.

Šta je danas tema dnevnog reda - Predlog izmjena i dopuna zakona. Ko je kriv za ovaj zakon, uvaženi ministre? Vi lično. Prolongiramo datum za dobijanje licenci, 30.septembar. Zašto nijesu na vrijeme podijeljene? Zbog vaše tvrdoglavosti, izvinite, ovo je politička terminologija, i političkog interesa. Vi sami ste krivi što je Ljekarska komora uspjela da izabere rukovodstvo u minut do dvanaest i da je bilo sreće neko bi odgovarao. Vi ste godinu dana tako nešto osporavali. Ja vjerujem da nema resora u Vladi koji misli, pa ni predsjednika Vlade, šta god ja o njemu mislio, da je to što ste vi činili bilo adekvatno i da je bilo u skladu sa zakonom. To je bio potpuni promašaj.

Zbog čega ste onemogućavali Ljekarsku komoru da izabere svoje rukovodstvo? Sjećate se, prošli put sam vas pitao koliko poniženje treba da doživi Crna Gora kad su ljekari bili poniženi da su dva puta pokušavajući da izaberu rukovodstvo u staroj zgradi Vlade, morali da prekinu svoj skup zbog toga što je procjena bila da je to bezbjednosni rizik. Čutala je javnost, kao što čuti danas, zbog toga što su vam načelnici klinika podnijeli ostavke. Ljekari su krivi. Ako se oni ne bore za slobodu, ako se oni ne bore za svoju profesiju, oni koji imaju malo više godina života nego godina škole, ko će da se bori? Što se mi ljutimo što naši najbolji ljekari idu u inostranstvo, pa i vi biste, uvažene kolegice i kolege, išli u inostranstvo da radite da vas neko ponudi za nevjerovatno visoku platu. Dopustite da pomenem jedno ime.

Jutros mi je saopštio savjetnik predsjednika stranke u kojoj sam ja član, dr Novosel, da je zvanično jutros dobio ponudu da ide za Luksemburg. Znaete kolika je mjesečna plata - 22.000 eura. To treba nekima da služi na čast, ali kako da mi odbranimo naše ljekare, kako da ih zadržimo kod nas, mi smo ih školovali kao poreske obveznike. Pa tako što nećemo svaku grešku ljekarsku pretvoriti u priču o korumpiranosti ljekara. Nemam ja razloga da branim ljekare, posebno ne one koji su se dobro udomili u vladajućoj koaliciji. I sad oni šalju poruku da treba depolitizovati

zdravstvo, a kako, uvaženi ministre? Pa da nije politike u zdravstvu vi nikada ne biste bili ministar zdravlja, bez obzira na menadžerske sposobnosti, niti biste vi bili ministar zdravlja, niti bi gospođa Kovačević bila direktor KBC-a, niti bi se moglo desiti da na tri ključne funkcije bez uticaja politike budu nezdravstveni radnici, nezdravstveno osoblje, a kreirate sudbinu cijeloj toj populaciji. Ja mislim da samo u dva resora treba voditi računa o esnafu, na dva najveća potrošača, iako ja mislim da je to proizvodna djelatnost najbolja, ne može biti da neko drži ljudsko srce u rukama da ga vrati i ozdravi čovjeka i da je potrošač budžetski. Taj koji proizvodi život, taj je suštinski pravi proizvođač, ali ministarstva prosvjete i zdravlja su toliko osjetljiva da na njihovom čelu mora biti čovjek iz struke, mora razumijeti sve do tančina od početka do kraja.

Uvaženi ministre, ja vas ne sporim kao intelektualca, ali vas sporim kao čovjeka koji je na čelu zdravstvenog sistema. Onog trenutka kad vi budete shvatili sve moći ćete i da operišete, zbog toga što razumjeti sistem zdravstvenog funkcionisanja znači znati svaki njegov detalj. Vi ste tu po koalicionom sporazumu od strane manjeg koalicionog partnera i to nas košta, to košta mene kao pacijenta, a svi smo potencijalni pacijenti. Ne može na takav način, ne možete da sporite, da ste znali svoj posao ne biste nikad onemogućili Ljekarsku komoru ... u zadnjem času izabere rukovodstvo, zbog toga što vam se nijesu dopali neki ljudi. Kako je to moguće?

Uvažena gospodo, uvažene kolegice i kolege, zdravlje prije svega i zdravlje za sve, a ne da ovdje pravi svaki ministar reforme, iza kojeg stane ćuteći cijela vlada, a potom se uhvatimo za glavu. Danas je moguće da se odjavi nečiji specijalistički pregled tako što kompjuter pozove mobilni telefon i kaže - dobar dan, samo da znate, potvrdite ili ne potvrdite. Kao da nam je elektronski pismeno 100% stanovništva, a ko uglavnom ide kod vas na specijalističke preglede - ljudi koji jedva koriste mobilni telefon. I šta ćete da uradite takvom jednom sofisticovanim akcijom, izuzev da prodate priču javnosti kako sve funkcioniše i kako, bože moj, eto kod nas u Crnoj Gori možda i jedino u regionu kompjuter može da vam zakaže ili otkaže pregled? Težak pacijent u Crnoj Gori koliko vjeruje kada se razboli da ima prava i obaveza, ne biste nikada takvu stvar uradili. Je li moguće da nama treba takav sistem na 600.000 ljudi, 620.000 - 630.000 stanovnika, kako je moguće da se Kinezi toga nijesu sjetili?

Na kraju vas pitam kako biste vi sa svojim reformama funkcionisali u jednoj Kini, u jednoj Indiji, Pakistanu, čak i u sređenim evropskim zemljama? Na koji način kad ovdje danas ako se razbolite možete da zakažete specijalistički pregled pod uslovom da imate sreće, jer to bude u internom sistemu otvoreno desetak-dvadeset minuta dok ne reaguje prvi ljekar. Pregled za novembar, a šta ćemo do novembra, uvaženi ministre? Do novembra šta bog da, ili Vaso Pelagić. Hvala lijepo.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:08:20)

Sljedeći prijavljeni diskutant je Aleksandra Vuković.
Komentar prije izlaganja? Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (25.06.18 14:08:42)

Izvinjavam se kolegici Vuković, ali zainteresovala me je diskusija uvaženog kolege Danilovića, posebno u jednom segmentu. Ja sam saglasan sa tim da je danas velika hajka i na doktore i na rukovodstva, kako u Ministarstvu tako i u Kliničkom centru. Zaista pobrkan je neki red vrijednosti. Definitivno, mi koji zavisimo zdravstveno od pomoći ljekara, medicinskog osoblja i svih ostalih na neki način bi trebalo prema tome da se odnosimo onako kako to priliči svakom korektnom odnosu građanina prema humanom poslu koji ti ljudi obavljaju. Ono što me malo zapeklo to je da je kolega Danilović u svojoj diskusiji rekao - odakle i po kojem osnovu, primjera radi, Zorica Kovačević za direktora Kliničkog centra. Ako nijesam dobro shvatio i razumio, vi ćete me ispraviti. Ja ću vam reći odakle. Zato što je za to mjesto preporučuju i moralne i lične i radne i profesionalne performanse i mislim da je za ovu godinu i po dana opravdala ono što su građani Crne Gore očekivali od čelnog čovjeka u Kliničkom centru. Makar to pokazuje statistika, makar to pokazuju uložena sredstva u opremu, u poboljšanja rada i svih segmenata funkcionisanja

Kliničkog centra Crne Gore.

Jedan sam od onih građana koji se sa poštovanjem odnosi i prema radu Ministarstva zdravlja i prema radu svih naših ustanova, počev od domova zdravlja, hitne pomoći, preko bolnica i Kliničkog centra u Crnoj Gori, ali jednu stvar moramo imati u vidu. Zaista, ukoliko mi odavde ne damo punu podršku za funkcionisanje i rad tih sistema, ne znam ko će. Da li treba mnoge stvari popraviti? Treba. Da li ste vi u pravu u ovom dijelu kada ste rekli da ne treba dozvoliti to sistemski sa nivoa države, da nam najbolji i najkvalitetniji ljekari napuštaju zemlju? Potpuno sam saglasan. Ne samo oni nego i medicinsko osoblje. Da li treba se odavde založiti da imaju bolji status, bolje plate i bolji tretman u ovom društvu? Treba, jer oni nama trebaju, više nego mi njima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:11:18)

Poslanik Danilović. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (25.06.18 14:11:25)

Hvala, kolega Vuletiću.

Moram odmah da pojasnim, rekao sam, ja na ličnoj osnovi nikad nikoga ne vrijeđam. Koleginica. Zorica Kovačević je bila ovdje poslanica, apsolutno sam volio i vrlo često želio sa njom da raspravljam na neke teme. Jedino što je ne preporučuje za mjesto direktora KBC-a, ovo je mala Crna Gora, jeste struka, o ljudskim kvalitetima ja govorio nijesam. Ja vjerujem da ministar zna da ja o njemu privatno ne znam ništa, ali ne vidim koje su to preporuke da neko u državi gdje su ta dva ključna resora za zdravlje naroda i duhovno i fizičko pokrivaju ljudi koji nijesu dokazani profesionalno u toj oblasti. Može, kod nas može sve. Ali ako vi insistirate na tome da se isključi politika iz zdravstva onda, gospodo, budite dosljedni, konsekvantni do kraja. Zbog čega u Crnoj Gori se slabije čuje glas profesionalca, ljekara u kojega svi imamo povjerenja, od nekoga od vas koji o zdravstvu nemate blage veze.

Oprostite, mene cijelog života to interesuje, ja se nekima iz menadžmenta ne bih pomjario u znanju iz te oblasti, ali bi ih smatrao nepristojnim da ikad u životu prihvatim da budem kao dugogodišnji političar u bilo kom snu ministar zdravlja, bez obzira šta me je natjeralo da se bavim zdravstvenim sistemom. To što su mi prijatelji ljekari ne znači da sam ljekar, to što bih možda mogao nekim koalicionim ugovorom doći do toga da budem to što ste vi ne znači da bi to bilo dobro za građane Crne Gore.

Na kraju, ja vjerujem da je bila vaša obaveza da odgovorite jesam li ja u pravu kada govorim o vašoj krivici za nebiranje rukovodstva Ljekarske komore. To znam sve do detalja, javnost je to pratila, doduše nemušto, nijesu imali dovoljno pravih informacija.

Uvažene koleginice i kolege, uvaženi građani, mi imamo pravo kao političari, kao potencijalni pacijenti da govorimo o ovakvim stvarima. Ja izuzetno cijenim ljude koji cijeli život provedu u klupama školskim i onim drugim učeći i stičući znanje. Izuzetno cijenim esnaf ljekarski u Crnoj Gori i mislim da je vaša obaveza ne da gurate ljekare na ljekare i javnost na ljekare. U kakvim uslovima rade, vrlo često rade savršeno, čuli ste maloprije koliko je prosječna plata, ali je sramno kad neko kaže oni mogu da zarade do 1.500 evra. Šta hoćete, nepogrešivost jednog ljekara ako dežura deset noći? Pa vi ne biste svoj automobil dali mehaničaru koji radi deset noći zaredom, a hoćete da vam dijete nepogrešivo bude izliječeno kad je takva stvar u pitanju. Sistem je kriv, reforme koje ... Ljekar je u pravu, to je najškolovaniji dio našeg društva. Čak govorim pozitivno i o onima koji su zamijenili profesiju za struku, neka se bave politikom, ko će ako ne najbolji. Neka se bave i ljekari, nijesu po onom grčkom idioti apolitični ljudi. Vi biste voljeli da se mi bavimo u ime njih strukom.

Uvažene koleginice i kolege, to tako ne može, neka oni ostanu u profesiji šta jesu, ali da čujemo njihov glas. Ja bih mnogo radije da danas ovdje imamo ljekara na čelu Ministarstva zdravlja, čovjeka koji zna sve, koji je prošao od hitne pomoći i došao do toga da je uvažena ličnost, on zna šta treba meni kao pacijentu, on zna šta je potreba građanina, a onaj koji je došao da izmenadžeriše ono što je teško ako nemate dobre uslove, taj teško da može biti autoritet ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:15:24)

Ja nemam pravo da vam dam ... (Govor iz klupa)

Hvala vam. Po Poslovniku nemate pravo.

Imam sljedeći problem. Mi smo dogovorili da poslanici moraju da se prijave, sad već imam nekoliko diskutanta koji žele dodatno da učestvuju u radu. Imali su mogućnost da se prijave za komentar ako su inspirisani nekom od diskusija. Rekao sam da treba da završimo nešto prije 16.00 h. Postoji mogućnost da napravimo od 15.40 do 18.00 pauzu, pa poslije toga da radimo do 20.00, kako želite. I sutra imamo ta ograničenja sa vremenom prenosa televizije, provjerio sam da li za sutra možemo da dobijemo neko produženje, nismo u mogućnosti.

Po planu kojim želimo danas da radimo treba da završimo Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Po redosljedu prijavljenih imamo samo još jednog diskutanta prijavljenog, to je Aleksandra Vuković i predlažem zbilja da tako uradimo, da damo njoj riječ i da pokušamo da završimo ovu tačku dnevnog reda. Poslije toga, ako želite, možemo da napravimo pauzu i dogovorimo se oko svih drugih stvari.

(Prekid u snimanju)

RAŠKO KONJEVIĆ (25.06.18 14:17:39)

Ne sporim dogovor koji je načelno zaista takav kakav ste vi rekli. Prosto, molim vas da imate u vidu, zbog nekih drugih obaveza sad smo se prijavili za diskusiju samo u ime kluba imajući u vidu da po ovoj tački dnevnog reda niko iz poslaničkog kluba nije govorio zbog aktivnosti koje smo imali do sada, tako da ne mislim da će se stvoriti neki presedan ako od četiri poslanika u diskusiji bude učestvovao samo jedan od pet minuta. Toliki napor možemo napraviti i vjerujem u vašu demokratičnost u tom dijelu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:18:17)

Ja mislim da bi najvažnije bilo da poštujemo dogovor, a ne demokratičnost ili nešto drugo. Dogovor je bio kao što ste vi rekli, na tom kolegijumu ste prisustvovali vi i čini mi se vrlo precizno saglasili se sa tim stavom. Normalno, ja prvo smatram da nije korektno prema poslanicima koji unaprijed znaju svoj raspored i u okviru klubova gdje se tačno napravi plan ko će da govori prvi, ko treći, ko peti, ko zadnji, da dođemo na kraju diskusije i na kraju rasprave određene tačke dnevnog reda i radimo suprotno dogovoru. Ja mogu, ako smatrate da treba, da radim i suprotno dogovoru, ako to tražite, insistirate nemate problema.

Vi imate pravo na riječ. Izvolite dobijate riječ, ali tada radimo suprotno dogovoru sa kojim ste vi bili potpuno saglasni.

Imate diskusiju, hoćete diskusiju?

Samo da vam kažem, ja ću vam dati proceduru, ali moraćete da mi kažete po kojem članu i šta sam prekršio. Jer procedura je vrlo jasno definisana.

Ja ću vam dati proceduru.

RAŠKO KONJEVIĆ (25.06.18 14:19:32)

Nijeste prekršili što se tiče Poslovnika ništa, ali ste pogrešno informisali građane.

Dakle, ja sam zaista pokušao da sad ne dižem nešto specijalno neki nivo moje i vaše rasprave. Ali, ako već želite da budete precizni do kraja, nijesam negirao dogovor, ali nijesam bio na tom kolegijumu jer sam bio spriječen i nemojte onda da govorite bili ste, složili ste se itd. Taj kolegijum je bio u petak, ja sam bio spriječen da dođem na kolegijum, ali opet vam kažem, bez

namjere da provjeravam šta je dogovoreno na kolegijumu, ja sam vam rekao slažem se sa vama, imali smo jedan broj obaveza i zamolio sam ako može. Ako ne može, evo neću, pošto se vi toliko striktno držite dogovora, ja ću ga poštovati, evo unaprijed ću se javiti koleginicu Vuković na komentar što sam mislio da kažem apropo ovoga zakona.

Prema tome, nema velikih problema, ali ne mislim da je sada jedna diskusija od pet minuta osim da poremeti neku opštu atmosferu ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:20:38)

Potpuno sam saglasan, jedna diskusija uopšte nije problem, ali je problem ovo što ste sad rekli. Vi ste bili na kolegijumu - to nije bilo u petak, to je bilo prije toga - na kojem ste vrlo precizno dogovorili se sa mnom. Korektno bi bilo da se prisjetite toga i izvinite se građanima Crne Gore, jer je ovakav bio dogovor. Na kom ste vi prisustvovali, to nije bilo u petak nego prije toga. Što se tiče mene i što se tiče pravila koji su suprotno dogovoru, kao što sam rekao, vi možete da uzmete riječ i dobijete diskusiju prije koleginicu Vuković, ali ovo je bio dogovor.

Kolegunica Vuković je željela da govori zadanja u ime kluba, a klubu DPS-a pripada po rasporedu da govori na kraju. Izvinjavam se. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (25.06.18 14:21:44)

Uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću, zahvaljujem.

Pozdravljam drage građane i građanke Crne Gore, pozdravljam ministra sa saradnicom i naravno svoje kolege i kolegice u Parlamentu.

Ja sam zaista slušala i uživajući razgovor među ljekarima, s obzirom na to da se sve vrijeme vodio jedan, čini mi se konstruktivan razgovor među njima. Iako ja nijesam ljekarka nego profesorka književnosti, čini mi se da mi je opravdanje da zborim o ovoj tački dnevnog reda ... jedan veliki ljekar a još veći pisac kakav je Čehov koji je, čini mi se, književnosti i medicini dao veliki doprinos. Evo vidimo i sve vrijeme slušamo da se govori o tome ko se će liječi, da li u inostranstvu, da li u našoj zemlji. Mislim da je polje zdravlja i zdravstva jedno od najoštetljivijih i nikada se ne bih usudila spekulirati u vezi s tim, posebno što znamo da neki ljudi vjeruju i na njih utiče tzv. placebo efekat, neko vjeruje da mu može pomoći neki ljekar izvan ovog zdravstvenog sistema, neko vjeruje da mu ne može pomoći ljekar nego nadriljekar, tako da su to polja koja su veoma oštetljiva. Evo, ako možda zaključujete prema onome kako ja izgledam, da sam zdrava, zdrava sam zahvaljujući našim ljekarima. Pošto su ođe poslanice iz Nikšića, rekla bih da bez obzira na česte nedostatke dijagnostičkih aparata, nikšićke ljekarke i ljekari su u više navrata spašavali život članovima moje porodice.

Takođe bih istakla da niđe mentalitetska mantra "reče mi jedan čovek", fama i trač ne funkcionišu kao u oblasti zdravstva. Tom mentalitetskom deficitu, rekla bih, naročito su izloženi ljekari i tome smo svjedoci. Viđete u onim uobičajenim kafanskim razgovorima - što mi učinje, on ne zna ništa. Tako da bih ovom prilikom kazala nešto što je po mome mišljenju veoma važno, a to je da biti zdrav ne znači ne biti bolestan. Dakle, moramo imati jedan novi pristup tome kako doživljavamo svoje zdravlje, a samim tim i poslušati onu divnu misao Marka Tvena, a mislim da je za ovo vrijeme savršena, iako on govori o štamparskim greškama u to vrijeme, kaže: "Budite oprezni pri čitanju knjiga o zdravlju, možete umrijeti od štamparske greške." Ja bih rekla da mi budemo oprezni s obzirom na to da se sve više liječimo na portalima, čitamo portale, a onda s obzirom na to negiramo stavove naših ljekara čime dovodimo u sumnju i njihovu autentičnost i njihovo znanje, što nikada nijesam radila.

Prema tome, mislim da je ovaj zakon koji danas imamo na dnevnom redu, prije svega zakon koji rješava jedno važno pitanje, to je pitanje licence. Mislim da je kolega Zvonko Vuković bio na pravom tragu kada je kazao da treba uvezati na neki način obrazovni i zdravstveni sistem. Što je licenca i izdavanje licence nego uvezivanje obrazovnog i zdravstvenog sistema, jer ljekar koji dobije licencu za rad u stvari dobija priznanje za kontinuiranu edukaciju i takođe, čini mi se, za neku moralnu pozvanost, jer on u stvari time na svakih sedam godina pokazuje da je sve vrijeme

brinuo o svom obrazovanju aktivno. Znam, pošto brojne ljekare i ljekarke imam među prijateljima, da su to najinformisaniji ljudi, dakle oni su neprestano na naučnim konferencijama, razmjenjuju znanja s drugim ljekarima i to je neophodno s obzirom na ozbiljnost njihove profesije.

Htjela sam takođe, vi znate da moja priča uvijek mora imati taj rodni momenat, da podijelim s građanima i građankama Crne Gore ono što mene u stvari u vezi sa zdravljem najviše brine. To je da procenti pokazuju da se naše žene, Crnogorke i Srпкиnje i druge građanke, veoma slabo odazivaju kada su u pitanju pregledi. Dakle, mi imamo 58.000 građanki Crne Gore, dakle 33% do 35%, koje nikada nijesu otišle ginekologu. Mislim da Ministarstvo zdravlja, mi u Parlamentu i sve moguće instance treba što više da rade na promociji prevencije i predupređivanja onoga što može da nam se dogodi sa obavezno ili isključivo tragičnim posljedicama. To je ono đe bismo trebali i u okviru odbora koji se bavi zdravljem i odbora koji se bavi rodnom ravnopravnošću da stavimo akcenat i da se koncentrišemo na to na koji način žene koje su neobaviještene, žene koje su obaviještene ali nemaju razvijenu svijest o tome da treba na taj način da brinu o svom zdravlju, da pozovemo da se uključe i da jednostavno pošete ljekare. Mislim da taj prolaz ili onaj momenat kada prođu kroz tu kapiju, strešće sa sebe one okove koje im daje i stres i na kraju možda i način vaspitavanja u ovom društvu. Srećna sam što sam u ovom trenutku u prilici da možda ovome dam primat u ovoj raspravi zato što sam svjesna činjenice da su statistike neumoljive, a statistika u vezi s odnosom naših žena prema svom zdravlju je poražavajuća. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:27:03)

Zahvaljujem.
Komentar. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (25.06.18 14:27:13)

Koleginice Vuković, slažem se s vama. Edukacija od fakulteta pa do smrti, u kontinuitetu, i to treba da podrži država Crna Gora. Da bi jedan ljekar bio izuzetno informisan, kompetentan, bio u trendovima, on mora posjećivati svjetske kongrese, a za to on mora imati i dobar CV. Znači, biti u trendu. Treba mu omogućiti država Crna Gora naučnoistraživački rad.

Sada vas pitam o ljekarima, čuvenim, neki su i ove godine odlazili na najveće svjetske kongrese, neću o imenima da ne bih bio subjektivan, znate li koliko su dobili od države Crne Gore - krompir. Ni od fakulteta, ni od Kliničkog centra, ni od Ministarstva nauke, ni od Ministarstva zdravlja. Da nema farmaceutskih kuća koje im plaćaju putovanja na najveće svjetske kongrese od Japana pa ne znam đe drugo, ti naši najbolji supspecijalisti ne bi bili na tim svjetskim kongresima. Ovo je istina. Treba da se stidimo svi kao društvo toga.

Sjećam se dobro, u starom sazivu, u staroj organizaciji sistema prosvjete bio je sektor prekoputa fakulteta, čini mi se sada biotehnički da je, slušajte vi mene, koleginice, ne znaju oni o tome, znate li kako se godišnje raspoređivalo oko posjete, evo ima doktora kod vas i profesora i vi ste, da putujete, da obavezno morate prisustvovati i obavezno rad morate tamo imati, a vrlo je teško rad tamo imati, je li tako, na svjetskom kongresu, još i biti uvodničar, to je nemoguće, ili objaviti u najvećim časopisima, pa iz toga crpjeti onaj CV da bi postao kredibilan mentor ili profesor ili sve ostalo. Mi smo maćeha prema zdravstvu i prema nauci u tome. Ja ću kada dođe ministrica nauke da pričam o tome i o onom institutu što se zalažem, normalno za to da bude ođe i mikrobiologija, najveća pamet i borba protiv kancera, dabogda sto instituta, ali treba napraviti široku jednu politiku. Jesmo li se razumjeli?

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (25.06.18 14:30:18)

Prof. Raduloviću, apsolutno se razumijemo u vezi sa svim što ste iskazali. Počeću od posljednjeg. Pošto lično poznajem ministarku nauke prof. dr Sanju Damjanović, vjerujem da će ideje koje je ona saopštila i u ovom parlamentu i crnogorskoj javnosti imati snage da sprovede u

djelo. To je svojim dosadašnjim naučnim kapacitetom pokazala res non verba, dakle riječima i djelom zbilja, ostvarivši jednu izvanrednu i međunarodnu karijeru. Vjerujem da samo treba da vjerujemo u njen ideal jer je ona od rijetkih političarki koje imaju jedan ideal, a vjerujem u to da politika bez ideala nema budućnosti, da je to u stvari politika budućnosti.

S druge strane, ono što kažete da država apsolutno ne brine o tim koji su izvrsni, ne bih se saglasila, prof. Raduloviću. Vi znate da su brojne polemike na Univerzitetu Crne Gore, Univerzitetu Donja Gorica, Mediteran, dakle na svim univerzitetima da je uvedeno pravilo da se u stvari naše reference s obzirom na budućnost profesure baš računaju s obzirom na naša postignuća na međunarodnom nivou, pa su te čuvene liste koje su, takođe, izazvale brojne polemike upravo bile zasnovane na tome đe smo i ko smo tamo kada branimo kod drugih, dakle u inostranstvu, na najvišim i najznačajnijim međunarodnim konferencijama svoje znanje. Šećam se da je bilo zašto to, ne treba nam to itd. Smatram da baš treba. Makar iy svog ličnog iskustva govorim, mislim da je država često učestvovala u plaćanju nekih učešća kao što je često i neučestvovala zbog toga što znate da postoje međunarodne konferencije đe morate platiti kotizaciju ukoliko želite da se usavršavate. Evo samo Ministarstvo nauke ovih pet, šest godina ima plan i sistemsko opredjeljenje prema vrednovanju onih koji su izvrsni, a znate da ima projekat koji je međunarodno podržan - finansiranje doktorskih studija. Dakle, prvo je bilo i bilo đe u inostranstvu i regionu, sada je to, koliko sam upoznata, naravno ođe se sada zaustavljam jer ne volim da tvrdim ono u šta nijesam potpuno sigurna, ali za studiranje u okviru Crne Gore. Sigurna sam zapravo, iako zdravstvo nije moja oblast, mada u porodici imam više ljekara, znam da su oni često išli u inostranstvo na neku vrstu edukacije. Vidite, čula sam od kolege ođe kada je kazao da čak dovodi u pitanje to kada se neko liječi u inostranstvu o svome trošku.

Mislim da edukacija, obrazovanje nema cijenu, vi znate da smo se vi i ja i svi mi ođe prisutni školovali tako što smo izdvajali i posljednji cent za to što nam je bilo najvažnije. U svakom slučaju, mislim da država treba da napravi sve moguće strategije koje će se što brže realizovati. Demokratska partija socijalista je i na svom ovogodišnjem savjetu koji je posvetila cjelovito obrazovnom sistemu u Crnoj Gori pokazala ozbiljnost, spremnost, prije svega zrelost da se posveti ovom pitanju, da se posveti pitanju statusa prosvjetnih radnika i ljekara u Crnoj Gori i mi ćemo to, evo obećavam i s ovog mjesta, raditi prilježno s obzirom na to da ničega od znanja i obrazovanja nema važnijeg, sve drugo je čini mi se sekundarno u odnosu na taj primarni zadatak svih nas. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:34:02)

...za raspravu povodom ove tačke dnevnog reda.
Vi ste se prijavili za komentar ili nešto drugo? Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (25.06.18 14:34:16)

Koleginice Vuković, uz uvažavanje ovoga što ste rekli, ali na kraju ste postavili jednu tezu za koju moram da vam postavim dodatno pitanje.

Da li mislite da ovim problemima u zdravstvu treba da se bavi DPS ili neka druga politička partija ili ovim problemima u zdravstvu treba da se bavi država i sistem bez obzira ko je na vlasti? Pretpostavljam da ste mislili da treba da se bavi država i sistem mada je DPS bio lapsus, imajući u vidu političku grupaciju kojoj pripadate. Šta mi imamo danas. Svi ćemo da kažemo da se radi o jednom od najboljih djelova društva ukupno kada pričamo o ljekarima. Reći ćemo da možda rade i najteže i najodgovornije poslove. Reći ćemo, kolega Danilović je imao lijepu metaforu, dakle imaju onoliko godina školovanja maltene koliko imaju godina, 14 godina je negdje u prosjeku potrebno da bi se ljekar obrazovao i došao do adekvatnog nivoa. Šta imamo kao posledicu kako crnogorsko društvo mi danas tretiramo. To nijesu moji podaci, ovo su podaci predsjednika Ljekarske komore gospodina Mugoše koji u jednom njegovom tekstu koji sam pročitao kaže ovako - specijalisti i subspecijalisti u zdravstvenom sistemu Crne Gore, što podrazumijeva najveći stepen odgovornosti rade za tri i po eura na sat u toku redovnog radnog vremena i za pet i po eura na sat van radnog

vremena. Ne može biti da smo svi toliko zabrinuti, a da ovaj problem ne rešavamo.

Dakle, tri puta sam predlagao, moja malenkost, jednom u martu 2016, drugi put u julu 2016. godine i sada da se plate ljekara dovedu na nivou recimo zamjenika sekretara Sekretarijata zakonodavstva. I pored sve brige koju mi iskazujemo nema političke volje da se to tako uradi. Odbrana je bila da ne mogu profesije na takav način da budu u Zakonu o zaradama u javnom sektoru, pa gle čuda odjednom vatrogasci, slažem se da treba da budu, vaskrsnuše u tom zakonu. Znae zašto, koleginice? Zato što su išli kod predsjednika Vlade i napravili dogovor s predsjednikom Vlade, to je javna informacija, nikakva tajna, i neka su, i pozdravljam to, njihovo pravo. Ali, mi danas imamo zakon, nekoliko članova, sve je veći manir da su nam barem na ovoj sjednici imamo ovo je treći ili četvrti zakon koji imaju izmjenu nekoliko članova. Šta je posledica ovdje. Mislim da vrlo nekorektno piše u obrazloženju zakona, nekorektno, gruba riječ, mislim da nije trebalo ovako napisati, da se sada ovaj zakon mijenja iz razloga, kaže, što je Ljekarska komora izabrana u januaru mjesecu ove godine, pa zbog isteka rokova itd. Znae da smo cijelu prošlu godinu ko je god iole pratio politiku, javnost, elementarno dnevno ispratio je to nerazumijevanje koje je bilo između Ministarstva zdravlja i legalno izabranih organa. Sada jedino što je zakon takav pa Skupština ne može da razriješi nekoga člana Ljekarske komore ili tog tijela koje bira Ljekarsku komoru, inače bi Skupština kroz Administrativni odbor ekspresno to završila i takve stvari. Završavam i zahvaljujem, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Koleginice Vuković, u avgustu 2015. godine država Crna Gora je platila 32 miliona duga Fonda zdravstva. Možete li mi pomoći pa mi reći koliki mislite da je danas dug Fonda zdravstva napravljen ovih godinu i po dana? Da mi ne biste odgovarali reći ću vam - preko deset miliona.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:38:28)

Poslanica Aleksandra Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (25.06.18 14:38:33)

... kolege iz opozicije govoriti o dugovima. Nijesmo bili razvijena ekonomija, vi znate da je poslije Drugog svjetskog rata Crna Gora vazda bila u zapečku na ekonomskoj sceni. Mi se sada trudimo, evo vidite kakve rezultate je premijer Marković saopštio u vezi s rastom bruto društvenog proizvoda.

Dakle, postavili ste mi više pitanja, nisam stručnjakinja u ovoj oblasti, ali pokušaću da odgovorim. Kazali ste da sam napravila, eventualno, lapsus ili ste rekli lapsus Demokratska partija socijalista. Vi znate da smo mi na svim dosadašnjim, a posebno na posljednjim izborima ostvarili nevjerovatne rezultate. Iskreno da vam kažem pošto sam mlada i nova u politici i sama sam bila iznenađena time na koji način je gospodin Milo Đukanović pobijedio na predsjedničkim, a da ne kažem koliko sam bila iznenađena u kojoj mjeri smo ostvarili pobjedu na lokalnim izborima, što znači da Demokratska partija socijalista koja je ostvarila takvu pobjedu jeste partija koja je u mogućnosti da kreira sistem, dakle da kreira Vladu, Vlada kao što znate kreira sistem. Tako da ovo jeste pitanje i Demokratske partije socijalista kao i drugih političkih subjekata u ovoj državi.

Dalje, iznijeli ste te stavove gospodina predsjednika Ljekarske komore koliko ljekari rade. Ode smo svi kazali da nam je u opštem interesu da profesori i ljekari budu najplaćeniji ljudi u ovoj državi. Nema toga ko to može dovesti u pitanje. Samo što bih vam rekla, pošto sam se ipak pripremala iako nije ovo moja oblast, da sam iščitala portale i Ljekarske komore Hrvatske i Ljekarske komore Srbije i tamo našla poražavajuće podatke. Samo jedan, evo, iz Hrvatske kojoj hrlimo kao članici Evropske unije jeste da je za pet prethodnih godina hrvatski zdravstveni sistem napustilo ni manje ni više nego 600 ljekara. Neko od kolega i koleginica je ode pomenuo da Crnu Goru napušta, takođe, na godišnjem nivou 30 ili 40, nemam te informacije, ali samo da podijelim. Ne kažem da tražim opravdanje u tuđem iskustvu, ali da kažem da smo mi i postratne države i postranzicione. Jednostavno smo u tome da se više koncentrišemo na popravke.

Znae li šta mene zanima, gospodine Konjeviću. Kažete da ste u martu 2016. i u julu 2016. godine podnijeli ove inicijative u vezi s povećanjem plaća ljekara. Sada vas pitam zašto jer ne

znam kada je došlo do mimoilaženja između Demokratske partije socijalista i Socijaldemokratske partije socijalista, ali vam kažem da s položaja vlasti bi sigurno da ste podnijeli te inicijative imali možda bolji efekat, ne kažem da biste. Mislim da smo najodgovorniji onda kada smo na vlasti i tada naša činjenja postaju najrelevantnija. Ne znam da li ste bili ... imala jedan komentar iz klupe. Dakle, nije važno da li sam u ovom trenutku poslanica, da li sam ja šutra profesorka na fakultetu, da li imam neku državnu funkciju, važno je da sve vrijeme kontinuirano pokazujemo brigu i da se koncentrišemo na ono što smatramo kao ljudi, kao profesionalci važnim za rješavanje kapitalnih, dakle najvažnijih pitanja u našoj državi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:42:03)

Na ovaj način smo završili diskusije.

Vidio sam komentar iz klupa, da je neko komentarisao da je bilo pitanje, ja ga ne tretiram tako i predlažem da idemo u skladu sa planom, da pokušamo da završimo, evo prešli smo i dogovoreno vrijeme. Da damo završnu riječ, ako želi, ministru zdravlja.

Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (25.06.18 14:42:32)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi građani Crne Gore, zahvaljujem svim poslanicima koji su danas uzeli učešće povodom ovako važnog zakona, zahvaljujem i onim koji su pokušali da unesu malo politizacije u ovu zdravstvenu našu politiku i zbilju, koji upravo sada napuštaju parlament. Želio bih da dam odgovore na neka postavljena pitanja i prokomentarišem neke stavove. Dakle, prvo ću ove pokušaje politikantstva koji žele da se unesu u zdravstveni sistem, samo da kažem jednu riječ, da će građani Crne Gore a najbolje zdravstveni radnici prepoznati ko, šta i kako želi za njih i kako im pomaže i kako doprinosi.

Priča oko duga Fonda zdravstva, samo ću da podsjetim građane Crne Gore, ne one koji su postavili ovo pitanje malo prije, da kada sam ja došao na čelo Fonda zdravstva Crne Gore 2010.godine tada sam zatekao dug 33 miliona eura. Fond zdravstva su tada vodili upravo ovi koji su postavili ovo pitanje. Oko Ljekarske komore, da postavim pitanje, evo prozvaću imenom i prezimenom i gospodina Danilovića koji je postavio to pitanje, a i onoga koji je sad postavio to pitanje, da li bi oni u Parlamentu glasali za neki nezakonit akt? Statut Ljekarske komore Crne Gore u članu 23 kaže da Izvršni odbor Ljekarske komore predlaže Skupštini izbor ili razrešenje predsjednika Komore, a u članu 16 istog važećeg Statuta Ljekarske komore da Skupština komore bira i razrješava predsjednika Skupštine Komore. Tadašnji saziv Ljekarske komore je učinio sve suprotno Statutu i Ministarstvo zdravlja je poštujući zakone ove države preduzelo sve svoje nadležnosti koje zakon nalaže i na koje ih obavezuje. Očekujem odgovor da li bi oni koji su u Parlamentu postupili suprotno zakonima ove zemlje? Toliko oko toga.

Kasnije ću ako dozvolite samo reći šta je država uradila za razliku od ovih dušebrižnika koji se žele predstaviti građanima kao dušebrižnici za zdravstveni sistem i ljekare. Zabrinjava nas zaista odlazak ljekara iz zdravstvenog sistema Crne Gore. Mi sa dužnom pažnjom se posvećujemo tom problemu. Rekao sam u nekim diskusijama i komentarima šta to država Crna Gora, odnosno Vlada čini kako da poboljša status zdravstvenih radnika. Sad smo čuli od uvažene poslanice podatak za odliv ljekara iz Hrvatske. Da saopštim i ja podatak, da je više hiljada ljekara iz Njemačke otišlo da radi u Veliku Britaniju, odnosno Englesku zato što su dobili mnogo bolje uslove. Znae šta je njemački parlament uradio? Vratio je zakon iz 1950. i neke godine da svi oni koji žele da rade u Njemačkoj da im se ne moraju vršiti nostrifikacije diploma nego da se automatski priznaju ljekarske diplome iz bilo koje zemlje da dolaze, da vlada Njemačke ulaže sredstva da brzo uče njemački jezik kako bi sačuvali svoj zdravstveni sistem. Sa tim se suočava i Crna Gora, na svu sreću, u mnogo značajnijem broju odliva ljekara. Mi smo prošle godine uspjeli iz privatnog sektora kroz dobru komunikaciju da ponovo zamolimo i osam ljekara veoma značajnih specijalističkih disciplina i supspecijalističkih se vratilo u crnogorski zdravstveni sistem.

Bilo je dosta komentara na elektronsko zakazivanje pregleda. Dakle, neki ovdje žele da nas vrate na razglednice, da pišemo pisma, da nam poštar nosi kući i tako dalje, žele da nas vrate u prethodni vijek. Ne bih se složio baš kameno doba, ali žele da nas vrate u prethodni vijek. Ne, mi želimo da pratimo savremene trendove kada je zdravstveni sistem u pitanju i to radimo. Dakle, podsjetiću da 38% građana Crne Gore koji su dobili u roku zakazani specijalistički pregled se nisu odazvali na taj pregled. Napravili smo jednu dobru medijsku kampanju, ali građani ne vode računa o svom zdravlju. To je ono što je neko pomenuo. Dakle, počeo je sa implementacijom projekat da šesti, peti i četvrti dan automatski telefonski poziv ide ka pacijentu, da šest, peti ili četvrti dan potvrdi da li ostaje pri tome da mu se odradi pregled u zakaznom terminu ili ne. Zašto? Da bismo ga natjerali da vodi računa o svom zdravlju, ako je već dobio termin onda da ispoštuje. Drugo, da oslobodio termin nekome drugome kome taj termin zaista treba. To su koraci koje radimo.

Bilo je komentara....

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:48:24)

Ministre, predlažem da dobijete još jedan minut i da završavamo.

KENAN HRAPOVIĆ (25.06.18 14:49:14)

Molim vas. Bilo je komentara kako su neki izvještaji koji nas svrstavaju sa 34., odnosno pretposljednog mjesta evropskog zdravstvenog potrošačkog indeksa a sada smo napredovali devet mjesta, da je to neko platio tog gospodina Bjonberga. Ja ću sopštiti još jedan podatak, možda koji ne znate, da Lancet, najugledniji američki časopis i najstariji, Crnu Goru od 195 zemalja svrstava na 38. mjesto. Možda smo i njih platili da prave takve analize? Da li mislite da su CEMI i CEDEM, ove analize koje sam saopštio u svojim izlaganjima, možda su građani plaćali, oni koji su anketirani?

Želim da pozovem sve ljekare da se u skladu sa zakonom koji je danas bio na dnevnom redu pridržavaju i do 30.septembra podnesu zahtjeve za izdavanje licenci. Molim građane da zaista mnogo više vode računa o svom zdravlju i u konačnom želim da još jednom se zahvalim svim zdravstvenim radnicima ne dijeleće ih na doktore, medicinske sestre i nemedicinsko osoblje, kao što su neki pokušavali u ovom parlamentu. Za nas u zdravstvu, Ministarstvu zdravlja i cijelom zdravstvu svi imaju svoje mjesto i sve ih cijenimo i zahvaljujem na svim ovim reformskim procesima i dostignućima koje sam saopštio u svom izlaganju nekoliko puta, zato što smo zajedno ostvarili. Izvinjavam se zbog prekoračenja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:50:07)

Zahvaljujem.

Imali smo završnu riječ ministra.

Imamo zahtjev za proceduru. Zamolio bih da vidim u čemu smo to pogriješili i ako smatrate da postoji neki član Poslovnika koji smatrate da nismo ispoštovali, ja vas molim da to kažete. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (25.06.18 14:50:48)

Hvala, potpredsjedniče.

Pošto se uvijek pozivate na dogovor i dobru praksu, da vas podsjetim gdje to niste sada ispoštovali. Po Poslovniku i po dobroj praksi ako ministar čuti cijelo vrijeme tokom diskusije poslanika onda u zaršnoj riječi ne treba poimenično ni u aluzijama da spominje poslanike. Dakle, to je jedna stvar. Druga stvar, mislim da ste na nekoliko riječi koje su upotrijebljene, dakle ovih - onih poslanika i tako dalje, mislim da one mogu da imaju uvredljivu konotaciju. Vi ste dužni kao

predsjedavajući da čuvate dignitet ne samo ovoga doma nego i svakog od nas pojedinačno. Takođe, dužni ste, po meni, jedna riječ koja može da ima takođe pežorativnu i negativnu konotaciju - dušebrižnici, takođe ste trebali da upozorite jer ja i vi znamo jednu stvar ... sjedjeli u tom trenutku na istom mjestu. Vi dobro znate da je država u avgustu 2015.godine platila 34 miliona eura Fonda zdravstva i da je nakon toga gospodin Hrapović smijenjen od strane ministra zdravlja.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 14:52:01)

Zahvaljujem se.

Ako uvedemo praksu da upozoravamo - ovi, oni, dušebrižnici i kao što je rekao što smatram da nije trebalo da kaže vezano za komentar napuštanje parlamenta i tako dalje, nije bilo napuštanja nego čovjek može da izađe, što je normalna stvar. Ali smatram i da je korektno ako ste otvorili diskusiju da saslušate završnu riječ. Takođe ćemo se složiti da bi ministri trebalo da uzmu aktivno učešće, ali u cilju poštovanja dogovora da tri sata traje to u načelu i ovolikog broja prijavljenih, teško da možemo onda uraditi posao do kraja.

Mogu da prihvatim i predlažem da onda to dogovorimo na kolegijumu, i ovi i oni i dušebrižnici da upozoravam svaki put, ali tada će to mnogo manje odgovarati opoziciji nego poziciji. Ipak na kraju moje i vaše komunikacije da zaključimo da sam u potpunosti poštovao dogovor na kome ste vi prisustvovali gdje smo vrlo precizno bili dogovorili, sad sam provjerio - prva stvar da na početku svake tačke dnevnog reda svaki poslanički klub može da ima uvodno izlaganje, ako ga zatraži, od deset minuta, druga stvar da poslanici koji se prijavljuju moraju da se prijavljuju na početku tačke dnevnog reda. Očekivao sam sada kad ste se javili da ćete da kažete da ste se prisjetili toga i zbog javnosti da kažete da u tom dijelu sam poštovao dogovor.

Na ovaj način zamoliću ministra Hrapovića da kada boravi u ovom domu vodi računa o riječima koje upotrebljava prema poslanicima, pogotovo prema istoj političkoj grupaciji koja je zajedno radila i jedni prema drugima treba da vodite računa u ovom parlamentu kao neko ko je čini mi se 18 ili 20 godina bio zajedno. Ako otvorimo raspravu i opet vama dam riječ, bojim se da ćemo teško preći na sledeće tačke dnevnog reda i očekujem da prihvatite. Da vam damo jednu rečenicu, a takođe molimo sve poslanike da vode računa o članu 107, da ne komuniciraju van vremena koje im je raspoloživo. Da bismo zatvorili ovu tačku dnevnog reda ja vas molim da odustanete od toga, jer bi mogli kreativno da tumačimo da ste bili u mogućnosti da iskoristite mogućnost i prije toga. Kao što smo tražili od poslanika Konjevića da ne koristi pravo koje ima van ovog dogovora da bude komentar, da na ovaj način završimo tačku dnevnog reda.

Na ovaj način, uvažene kolege, konstatujem da je pretres završen a izjasnićemo se naknadno. Završavamo ovu tačku dnevnog reda i dajem pauzu za kolegijum da bismo dogovorili nekoliko stvari. Hvala vam.

-Pauza-

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 15:14:49)

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o porezu na upotrebu putničkih motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica.

Obavještavam vas da smo napravili dogovor na kolegijumu da radimo ovaj zakon danas, ako uspijemo da pokrenemo i tačku dnevnog reda koja je vezana za Ministarstvo uređenja prostora i turizam, a ujutru nastavljamo sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata do 12h, od 12h do 15h Zakon o Sudskom savjetu i u 15h glasanje o Sudskom savjetu i drugim zakonima koji su do sada bili predmet naše rasprave.

Podsjećam da su na Predlog zakona o dopuni zakona o porezu na upotrebu putničkih

motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica podnijeli poslanici: Predrag Sekulić, Marta Šćepanović, Mićo Orlandić, Andrija Popović, Adrijan Vuksanović i Evrin Ibrahimović. Izvjestioci odbora su Andrija Popović Zakonodavnog odbora i Ana Nikolić Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretes. Da li jedan od poslanika želi dati dopunsko obrazloženje?
Želi, Marta Šćepanović. Izvolite, poslanice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (25.06.18 15:17:18)

Hvala vam, potpredsjedniče.

Uvaženi građani,

Zakonom o porezu na upotrebu motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letjelica propisano je da se porez na motorna vozila ne plaća na vozila zdravstvenih ustanova posebne namjene, vozila policije, vojske, vatrogasna vozila, vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava, stranog diplomatskog osoblja, međunarodnih organizacija, specijalna vozila za obuku vozača sa ugrađenim duplim komandama, vozila specijalno prilagođena i opremljena za upotrebnu hendikepiranih lica, vozila za prevoz umrlih lica, motorna vozila na elektropogon i taksi vozila. Dakle, ovaj zakon nije predviđao oslobađanje plaćanja poreza za vozila Crvenog krsta. Imajući u vidu da je Crveni krst nezavisna i dobrovoljna humanitarna organizacija koja djeluje na osnovu principa i misije međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca, imajući u vidu sve aktivnosti Crvenog krsta koji ima posebne obaveze i pravo u slučaju oružanih sukoba, epidemije, ekoloških i drugih elementarnih nesreća i vanrednih stanja, imajući u vidu da on vrši poslove od javnog interesa, takođe je veoma važno naglasiti da organizacija Crvenog krsta ima i posebne programe, između ostalog sprovodi program pripreme za djelovanje u elementarnim nepogodama i vanrednim stanjima uz saradnju i koordinaciju sa nadležnim državnim organima, da učestvuje u pružanju pomoći ugroženim licima u slučaju elementarnih nepogoda i vanrednih stanja uz saradnju i koordinaciju sa nadležnim državnim organima. Imajući u vidu sve te nadležnosti i aktivnosti Crvenog krsta, kao i to da upravo za ove nadležnosti Crvenog krsta je neophodno angažovanje terenskih vozila, predložili smo ovaj zakon jer smatramo da je realno i opravdano da se porez na motorna vozila ne plaća na vozila Crvenog krsta, posebno jer su to određena specijalna vozila na koja je izuzetno visoka stopa poreza za upotrebu putničkih motornih vozila, s tim što smo ovom odredbom predložili da se na terenska specijalna vozila Crvenog krsta, dakle precizirano je, za djelovanje u prirodnim ekološkim i drugim nesrećama i teretna vozila Crvenog krsta koja služe za distribuciju humanitarne pomoći na teritoriji Crne Gore. Smatram da je ovo potpuno opravdano i da je upravo i ovu odredbu trebalo i ranije uvesti u član 6 ovog Zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 15:20:22)

Zahvaljujem se poslanici Šćepanović.

Prvi prijavljeni diskutant je Daliborka Pejović, a posle toga Ranko Krivokapić.

DALIBORKA PEJOVIĆ (25.06.18 15:20:33)

Hvala vam lijepa, uvaženi potpredsjedniče.

Meni je zadovoljstvo što u povodu donošenja izmjena ovog zakona mogu da se obratim građanima Crne Gore, posebno onima koji već duže vremena, a znamo koliko je baš dugo, daju maksimalan doprinos u radu ovakve organizacije. Inače, organizacije koja u Crnoj Gori, na našu sreću, okuplja preko 30.000 volontera, odnosno ljudi koji vrlo aktivno i nesebično pružaju dio svoga i profesionalnog i ličnog angažmana u potrebi da pomognu onima kojima je pomoć neophodna. Dakle, nije novina da smo krenuli sa izmjenama ovog zakona, jer u obrazloženju zakona o Crvenom krstu Crne Gore lijepo piše da ono što nije obuhvaćeno izmjenama drugih

sistemskih zakona a odnosi se na humanitarnu djelatnost treba urediti posebnim zakonima i evo prilike da se zahvalimo poslanicima i pridružimo se onome što je njihova inicijativa u tom dijelu.

Inače, obično kada su u pitanju olakšice vlada podozrenje u crnogorskoj javnosti zašto tako nešto radimo. U ovom slučaju mislim da ne bi trebalo da bude dileme, iz nekoliko razloga. Dakle, kompletan budžet Crvenog krsta Crne Gore iznosi svega 250.000 eura i tolika su izdvajanja u odnosu na ono što ova organizacija vrlo uspješno i u dugom trajanju radi u Crnoj Gori. Takođe, želim da kažem da građani treba da znaju, pošto nažalost malo je dobrih i pozitivnih informacija u Crnoj Gori, da je samo za prošlu godinu distribuirano preko 90 tona humanitarne pomoći svima onima kojima je ta pomoć bila neophodna i to naravno ne samo građanima Crne Gore nego i onima koji su iz raznoraznih razloga došli u Crnu Goru ili borave u njoj. Da napomenem, takođe, još jednu važnu činjenicu. Vjerovatno bi se mnogi zapitali gdje to idu sredstva poreskih obveznika odnosno građana Crne Gore, i to su najmanje plate zaposlenih u Crvenom Krstu. Dakle, po statistici kojom ja raspolažem, 27 ljudi je profesionalno zaposleno u organizaciji Crvenog Krsta Crne Gore i nijedan euro iz državnog budžeta odnosno od poreskih obveznika ne ide za njihove lične dohotke, nego se oni finansiraju iz projekata koje Crveni Krst realizuje, naravno donacije i svega onoga što Crveni krst po raznoraznim osnovama ubira. I ono što takođe želim da kažem, da ne bi ispalo da se radi o armiji ili mogu slobodno reći nekom velikom voznom parku kojim raspolaže Crveni krst i na koga se zapravo odnose oslobađanja prilikom troškova registracije odnosno plaćanja poreza, Crveni krst Crne Gore trenutno raspolaže sa dva kamiona, dva kombi vozila, dva dostavna vozila i tri terenska džipa, koje koristi za humanitarne aktivnosti ili dostavu humanitarne pomoći ili za djelovanje u slučaju vanrednih stanja, elemetarnih nepogoda i slično. Navešću samo, pošto smatram da je radi građana Crne Gore to važno, da se radi ne o velikim nego, po meni, o simboličnim izdvajanjima. Konkretno, zaterensko vozilo koje se koristi za dopremanje humanitarne pomoći po osnovu troškova registracije iznosi 487,50 eura, a po osnovu poreza koji se plaća samo 250 eura.

Dakle, ne bih izvodila matematiku niti govorila o tome na koji način i kolika će sredstva biti po tom osnovu, da kažem, oproštena Crvenom krstu, ali koliko god da je u pitanju smatram da je to nemjerljivo malo u odnosu na ono što Crveni krst pruža građanima Crne Gore i što je osnovna misija njegovog djelovanja i rada. Svi oni koji su nekada bili u Crvenom krstu i koji su danas dio te organizacije i svi oni koji su zaboravili da pored ovih naših dnevnih političkih problema i dilema postoji nešto što treba posebno cijeniti i prema čemu treba izgraditi poseban senzibilitet smatram da zaslužuju ovakav odnos države, društva i posebno nas poslanika u odnosu na ono što rade i što pružaju u nedostatku nečega što su isključivo obaveze države, a što je svakako u javnom interesu. Hvala i biće mi zadovoljstvo da podržim ovakav predlog zakona.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 15:24:33)

Hvala.

Imamo dva komentara, Aleksandar Damjanović i Branka Bošnjak.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (25.06.18 15:24:40)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovana gospođo Pejović, javio sam se iz razloga da ne bih kroz diskusiju oduzimao vrijeme, odnosno da racionališemo i današnju raspravu, a ponukan ovim što ste rekli, da se ovdje radi o svojevrsnom opraštanju potrebe da se plaća porez na upotrebu putničkih motornih vozila za potrebe Crvenog krsta. Naveli ste ono što sam i ja negdje znao, to sam htio i da pitam, ali hvala vam što ste tu činjenicu ovdje istakli, da je u pitanju svega desetak vozila Crvenog krsta. Na budžet koji je dat kako je dat, 250.000 evra, to je velika stavka za njih, i nije sporno da se zakon donese makar i sa tako malim obuhvatom za one namjene.

Ono za što sam se javio jeste svojevrsno čuđenje, da Vlada nije našla za shodno da da mišljenje na ovaj predlog zakona već puna tri mjeseca od kada je on u proceduri, iako ne vidim razloga da je Vlada morala da izađe u susret ovakvom predlogu. Sa druge strane da potenciram,

a i od vas da tražim da iskoristite svoj autoritet unutar kluba poslanika i generalno svi kao poslanici da apropo samog zakona o porezu na upotrebu putničkih motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica negdje otvorimo širu raspravu. Imajući u vidu da je on u primjeni od 2004. godine, mislim da su zadnje izmjene bile 2010. godine kada su donešene takse odnosno iznos koliko se plaća za različite kategorije vozila, imajući u vidu da ovaj zakon prihoduje budžetu države za 2017. godinu 8,5 miliona evra, da je to na nivou 2016, 2015. godine, imajući u vidu i ogroman broj vozila koja podliježu primjeni ovog zakona, možda bi bilo dobro da Parlament, naravno i Vlada kao najodgovornija razmisli malo o modifikaciji određenih zakonskih rješenja vezano za kategorizaciju putničkih i motornih vozila i ostalih vozila u smislu onoga što je davno uspostavljeno, što čini mi se proba vremena u ovom trenutku ne drži. Imajući u vidu i ogroman broj luksuznih automobila i odnos između poreza na ono što vozi većina građana u Crnoj Gori i poreza na ona motorna vozila odnosno letilice i plovne objekte kojim se vozi manjina građana Crne Gore, mislim prije svega na luksuzne letilice, plovne objekte i motorna vozila, da se ide na izmjenu ovih stopa koje su ovdje date. Kažem, vrijeme koje je za nama i primjena Zakona 15 godina i, po meni, moguće veći prihodi budžeta od ovih 8,5 miliona na to ukazuju. Što se tiče izuzetka vezano za vozila Crvenog krsta iz razloga koje ste naveli, to je potpuno opravdano, i opet čuđenje da Vlada nije našla za shodno da da mišljenje...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 15:27:45)

Poslanica Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (25.06.18 15:27:48)

Evo zašto sam se ja javila.

Ne sporim sve što ste rekli u vezi Crvenog krsta i raduje me me i uvijek nastojim da pomognem i učestvujem u tim akcijama koje organizuje Crveni krst i znam da država dosta pomaže rad u Crvenog krsta, ali ono što mene boli jeste što ne nalazi za shodno država da pomogne nekim drugim organizacijama koje se bave humanitarnom djelatnošću. Ovdje ću reći za nevladinu organizaciju Banka hrane. Tu postoji taj selektivan pristup, zbog toga što je na čelu te nevladine organizacije osoba koja očigledno ne odgovara politički ovim vlastodršcima. Ta organizacija je nahranila, odnosno ogroman broj paketa i tone i tone hrane dostavila najsiromašnim ne gledajući političku pripadnost, čak sam ubijeđena da je većina tih pristalica vladajuće koalicije, ali sa druge strane nema odgovora države niti lokalnih samouprava da izađu u susret da bilo koji projekat koji se predložio finansiraju. Čak se neki nijesu udostojili da prime ni na razgovor predstavnike Banke hrane. Banka hrane u Evropi, evropska federacija banaka hrane će vam pomoći onoliko koliko ima učešća države, odnosno lokalne samouprave u nekim projektima. Recimo, Ambasada Japana je htjela da ponudi i prostor i neke uređaje odnosno vozila, ali treba da učestvuje i participira lokalna samouprava jednim dijelom, ali to nikad ne može neko ko nije vlast ako se bavi humanitarnom djelatnošću da dobije u ovoj državi. Takve organizacije, znaju dobro građani i znate svi da je "Dnevnic" što se snima u saradnji sa Bankom hrane i imate priliku apele koje upućuje Banka hrane preko medija za razne porodice koje se zahvaljuju i da se vidi da se to zaista radi voloterski bez dinara. Ono što boli jeste činjenica da i tu gledamo neku političku pripadnost i da nekim organizacijama koje zaista žele da pomognu i bave se time ne postoji ni mala podrška od strane lokalne zajednice ili države za takve stvari. Imajući u vidu i cijeneći vaš rad, pošto vas smatram malo drugačije od ostalih, to je moje lično mišljenje o vama, mislim da biste možda i vi lično mogli svojim naporom doprinijeti da se promijeni taj odnos koji postoji trenutno, a vezano za rad ove organizacije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (25.06.18 15:31:01)

Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (25.06.18 15:31:08)

Hvala vam, kolegice Bošnjak, na ovim lijepim riječima. Takođe želim da se zahvalim i uvaženom poslaniku Damjanoviću i mom drugu na sličnim komentarima koji su dati.

Ja samo želim da pojasnim dvije stvari. Prvo, ni lično evo čak i politički, bez obzira na to gdje pripadam, nemam predrasudu kada je u pitanju humanost i humanitarna pomoć. Svi su dobro došli i da se pitam svima bih jednako pružila ruku. Ono što samo želim da apostrofiram kada je u pitanju Crveni krst, što nas na to obavezuju dvije ključne stvari. Jedno je dugo trajanje ove organizacije i njen međunarodni status ne samo u Crnoj Gori nego i u svijetu, drugo, zakon koji nas obavezuje da on ima poseban status u odnosu na sve druge slične ili humanitarne organizacije koje se bavim ovim pozivom. Vjerujte, sa zadovoljstvom ću ne samo u Parlamentu nego gdje god se nađem pokazati ovo o čemu ste vi govorili, iskreno se nadam i mnogo mi je drago što ste vi to primjetili, jer smatram da za određene stvari, određene kategorije samo zajedno možemo potvrditi da one postoje i potruditi se da ih ne politizujemo.

To bi bio moj komentar, i da se još jednom zahvalim na opservaciju koju ste dali.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENIĆ (25.06.18 15:32:15)

Hvala.

Nemamo više prijavljenih diskutanata.

Da li predlagači zakona žele završnu riječ?

Jovanka Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (25.06.18 15:32:29)

Poštovani potpredsjedniče, uvažene kolege i kolegice, poštovani građani,

Zahvaljujem na inicijativi uvaženih kolega poslanika koji su pokrenuli pitanje izmjene i dopune Zakona o porezu na upotrebu motornih vozila i time uvažili potrebu da se i ovo pitanje reguliše. Dobro je da o ovoj temi razgovaraju i crvenokrstaši iz prostog razloga što oni najbolje znaju probleme sa kojima se suočava Crveni krst. Ja sam negdje davno pročitala jednu dobru izreku - ko učini koliko je kadar, učino je koliko je dužan. Mislim da je Crveni krst u proteklom periodu učinio upravo ono koliko je bio kadar, i više od toga, ali učinio je koliko je dužan. Podsjetiću samo na mnoge nesreće i saobraćajne i sve druge, elementarne nepogode, u kojima je Crveni krst dao svoj zaista nemjerljivi doprinos. Stoga podržavam ovaj predlog zakona. Da ne bih dužila, samo toliko. Zahvaljujem i predlažem poslanicima da ga usvoje.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENIĆ (25.06.18 15:33:32)

Zahvaljujem se.

Na ovaj način smo završili pretres i izjasnićemo se naknadno.

Sad imamo dovoljno vremena samo da krenemo na sljedeću tačku i da damo uvodno izlaganje ministru Raduloviću.

Sljedeća tačka dnevnog reda je **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.**

Ovlašćeni prestavnici Vlade su Pavle Radulović, ministar održivog razvoja i turizma i Zoran Tomić, sekretar Ministarstva.

Izvjestioci odbora su Danijel Živković Zakonodavnog odbora i Petar Ivanović Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres.

Da li ministar želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre Raduloviću.

PAVLE RADULOVIĆ (25.06.18 15:34:19)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovana dame i gospodo poslanici,

Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata donijet je u oktobru 2017.godine. U njemu su izvršene suštinske izmjene u odnosu na do tada važeća zakonska rješenja oblasti planiranja prostora, komunalnog opremanja građevinskog zemljišta i izgradnje objekata. Zakon je na novi način uredio i pitanje legalizacije nelegalnih objekata. Zakonom je osim za složene inženjerske objekte brisana obaveza pribavljanja građevinske dozvole kao upravnog akta, već se gradi na osnovu prijave urbanističkom građevinskom inspektoratu i podnošenja propisane dokumentacije. Prelaznim odredbama zakona propisana je obaveza da se posebni zakoni usklade sa ovim zakonom u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu zakona. U proceduri usklađivanja Krivičnog zakonika ukazala se potreba da se koriguje Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata čime će se otkloniti neusklađenosti ova dva zakona i unaprijediti postojeća rješenja.

Predlogom zakona propisuje se zabrana priključenja na infrastrukturu gradilišta, odnosno objekata na kome se izvode radovi, odnosno objekta koji je izgrađen bez prijave rađenja i dokumentacije koja je propisana zakonom, odnosno za složeni inženjerski objekat bez građevinske dozvole i revidovanog glavnog projekta. Iz Zakona su brisani prekršaji čijim se izmjenama i dopunama Krivičnim zakonom proglasio za krivična djela. Dakle, zbog ovoga smo učinili da ono što je u postojećem zakonu bio prekršaj, a izmjena Krivičnog zakona je kvalifikovala kao krivično djelo, jednostavno sklonimo iz zakona.

Tokom konstruktivne rasprave na odborima usvojili smo i tri amandmana od čega je jedan krajnje tehničke prirode, dakle samo smo potvrdili da se objekti čija je gradnja počela po starom zakonu, naravno po starom zakonu moraju završiti. I dva amandmana koja smatram svrsishodnim, a jedan je bio apel većine lokalnih uprava da se produži rok u kome oni mogu donijeti svoja planska dokumenta. Znao da smo mi u prvom nacrtu zakona rekli da bi to moglo biti otprilike tri mjeseca, da smo onda kroz razgovor sa Zajednicom opština i lokalnim upravama produžili taj rok na šest mjeseci, iz ovog parlamenta došao je apel da on bude devet. Sad imamo ponovo zahtjev da se on produži, i mi smo razumjeli da bi to bilo svrsishodno i korektno jer u posljednjih par mjeseci su se dešavali izborni procesi mnogim u lokalnim upravama tako da nije bilo zasjedanja parlamenata, pa smo uvažili tu činjenicu i naravno dozvolili da do 1.oktobra usvoje na lokalnim parlamentima dokumentaciju koja je stepenom gotovosti da može otići na usvajanje, i dozvolili smo da u procesu legalizacije građani mogu prijaviti objekat za legalizaciju samo sa potvrdom iz katastra da su predali elaborat na ovjeru. Ovo iz razloga što u mnogim stvarima kod nas Crnogoraca svi čekamo zadnji trenutak, napravili smo ogromno zagušenje i kod geodetskih kuća i u katastrima, tako smo odlučili da se na rok od 90 dana produži mogućnost ovjere tog elaborata, a da će potvrda da je elaborat predat u katastar biti validan dokumenat da se prijavi proces legalizacije. U najkraćim crtama, ako ima komentara tu smo da odgovaramo. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENIĆ (25.06.18 15:37:53)

Predlažem da nastavimo rad sutra u 10 sati, sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata. Zahvaljujem.

Na ovaj način smo završili današnji rad. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 10:07:34)

Zakon o planiranju prostora i izgradnje objekata. Kao što znate ovlašćeni predstavnici su ministar Pavle Radulović i sekretar ministarstva Zoran Tomić. Juče smo po dogovoru imali uvodno izlaganje ministra Radulovića, danas nastavljamo sa radom. Želi li neko od izvjestioca odbora riječ.

Ne želi?

Prelazimo na prijavljene diskutante, prvi prijavljeni diskutant ispred poslaničkog Kluba DPS-a je Maja Ćatović.

Izvolite.

MARIJA ĆATOVIĆ (26.06.18 10:08:09)

Poštovani predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, ministre sa saradnikom, uvaženi građani.

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o planiranju prostora i izgradnje objekata koji je pred nama ima uporište u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore. Razlozi za donošenje ovih izmjena i dopuna zakona se odnose na stvaranje uslova za sprečavanje dalje devastacije našeg jedinstvenog i prelijepog prostora kroz izmjene iz kojih proizilazi krivična odgovornost pojedinaca i institucija, što takođe podrazumijeva izmjenu Krivičnog zakon. Slobodno mogu reći da je Crna Gora izuzetna na jedinstven prostor na svijetu gdje u jednom danu možemo biti na moru i skijati na planini, stvarajući neviđene preduslove za raznovrsnu turističku ponudu. Zbog atraktivnosti ovog prostora dužni smo da mu posvetimo posebnu pažnju, pošto je turistička privreda kod nas usponu se ukazala hitna potreba za sprečavanje devastacije prostora i potreba za vrlo stručno dobro smišljenom planskom regulativom, kako vi uredili na pravi način naš jedinstveni ambijent. Zbog toga se ovim zakonom kroz šest poglavlja pristupili u izmjeni Zakona o planiranju prostora i izgradnju objekata.

Prvo poglavlje se odnosi na ustavni osnov za donošenje zakona, drugo se odnosi na razloge za njegovo donošenje, treće poglavlje se odnosi na usaglašavanje sa Evropskim zakonodavstvom u četvrtom su objašnjeni osnovni pravni instituti kroz koje se pristupilo izmjenama člana 1,2,3,4 i 5 kojima se precizira i propisuje postupak radnji koje prethode početkom granje i ukazuje nam mogućnost činjena krivičnih djela u koliko se ne postupi po propisanom zakonskom rješenju. Poglavlje pet govori o donošenju zakona po skraćenom postupku, poglavlje šest govori o procjeni finansijskih srestava za sprovođenje ovog zakona koja u ovom slučaju nijesu potreba kao posebna stavka u Budžetu Crne Gore. Ovim izmjenama i dopunama zakona preduprijedili bise dalje štetne posljedice neplanskom gradnjom i oni bise kroz izmjenu Krivičkog zakona kvalifikovale kao krivično djelo koje sa sobom povlači niz krivičnih odgovornosti raznih subjekata. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 10:05:56)

Današnji dan počinjemo sa tačkom **Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.**

Ovlašćeni predstavnici su ministar Pavle Radulović i sekretar Ministarstva Zoran Tomić. Juče smo po dogovoru imali uvodno izlaganje ministra Radulovića, danas nastavljamo s radom.

Želi li neko od izvjestioca odbora riječ? Ne želi.

Prelazimo na prijavljene diskutante.

Prijavljeni diskutant ispred poslaničkog Kluba DPS-a je Maja Ćatović. Izvolite.

MARIJA ĆATOVIĆ (26.06.18 10:06:51)

Poštovani predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, ministre sa saradnikom, uvaženi

građani,

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata koji je pred nama ima uporište u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore. Razlozi za donošenje ovih izmjena i dopuna Zakona se odnose na stvaranje uslova za sprečavanje dalje devastacije našeg jedinstvenog i prelijepog prostora kroz izmjene iz kojih proizilazi krivična odgovornost pojedinaca i institucija što, takođe, podrazumijeva izmjenu Krivičnog zakona.

Slobodno mogu reći da je Crna Gora izuzetan i jedinstven prostor na svijetu, gdje u jednom danu možemo biti na moru, skijati na planini stvarajući neviđene preduslove za raznovrsnu turističku ponudu. Zbog atraktivnosti ovog prostora dužni smo da mu posvetimo posebnu pažnju. Pošto je turistička privreda kod nas u usponu ukazala se hitna potreba za sprečavanje devastacije prostora i potreba za vrlo stručnom, dobro smišljenom pravničkom regulativom kako bi uredili na pravi način naš jedinstveni ambijent.

Zbog toga se ovim zakonom kroz šest poglavlja pristupilo izmjeni Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata. Prvo poglavlje se odnosi na ustavni osnov za donošenje zakona. Drugo se odnosi na razloge za njegovo donošenje. Treće poglavlje se odnosi na usaglašavanje s evropskim zakonodavstvom. U četvrtom su objašnjeni osnovni pravni instituti kroz koje se pristupilo izmjenama članova 1, 2, 3, 4 i 5 kojima se precizira i propisuje postupak radnji koje prethode početku gradnje i ukazuju na mogućnost činjenja krivičnih djela ukoliko se ne postupa po propisanom zakonskom rješenju. Poglavlje 5 govori o donošenju zakona po skraćenom postupku. Poglavlje 6 govori o procjeni finansijskih sredstava za sprovođenje ovog zakona koja u ovom slučaju nijesu potrebna kao posebna stavka u budžetu Crne Gore.

Ovim izmjenama i dopunama Zakona preduprijedile bi se dalje štetne posljedice neplanskom gradnjom i one bi se kroz izmjenu Krivičnog zakona kvalifikovale kao krivično djelo koje sa sobom povlači niz krivičnih odgovornosti raznih subjekata. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 10:09:39)

Zahvaljujem se poslanici Čatović koja je prihvatila naš interni predlog da se skрати diskusija kako bismo bili u mogućnosti da završimo rad do 12.00 sati kao što smo planirali. Ako i drugi poslanici budu u toj mogućnosti to bi bilo korisno da bi svi mogli da dobiju riječ.

Sa liste poslanika iz opozicije imamo, redoslijedom: Koču Pavlovića, Branku Bošnjak, Ranka Krivokapića, ne vidim da su tu, Jovana Vučurovića, Branka Radulovića i Draginju Vuksanović. Po redoslijedu predlažem da to bude Jovan Vučurović.

JOVAN VUČUROVIĆ (26.06.18 10:09:43)

Dakle, ovaj zakon je, po mišljenju stručne javnosti, trebalo da bude povučen iz procedure prošle godine u trenutku kada je predložen, ali DPS je smatrao da on treba da bude obogaćen nekim novim detaljima, dakle trebalo je da bude povučen jer nije konsultovana ni šira javnost niti su uvažene sugestije nekih udruženja građana i određenih NVO već je uveden centralizam i sve je preneseno u ruke Ministarstva. Očigledno je da su ovi likovi bliski režimu napravili urbanistički i ekološki haos na više tačaka u Crnoj Gori. Očigledno je da za ove likove kao i one koji stoje iza njih nema ništa sveto i značajno što bi trebalo sačuvati u Crnoj Gori već je po toj logici dozvoljeno i poželjno, ako donosi prihod, uništiti svaku stopu ove zemlje. Ovaj zakon se direktno nalazi u vezi s poglavljem 27 koje se tiče upravljanja i efikasnog korišćenja prostora, a da li je na terenu situacija takva to može da se uvjeri svaki građanin danas. Upravo su ovi neimari i graditelji bliski vrhu DPS-a napravili ogromnu štetu u čitavoj Crnoj Gori i naročito su te kriminalne radnje izražene danas na Primorju. Svjedoci smo čime se sve bavio ideolog i jedan od markantnijih likova i lidera DPS-a Svetozar Marović sa ekipom u Budvi. Divljanje DPS-ovih investitora je naročito evidentno u Kotoru gdje se otišlo toliko daleko da je u tom gradu ugrožen status grada pod zaštitom UNESCO-a. Nema sumnje da će sudbina Svetozara Marovića čekati mnoge iz DPS-a koji danas misle da su nedodirljivi i, ono što je važno, da ne mogu kontrolu u ovoj oblasti sprovesti ljudi koji su bliski određenim tajkunskim i građevinskim lobijima. To je potpuno prirodno. I oni koji su uništili prostor

lošim upravljanjem ne mogu ga sada sanirati i regulisati jer to je prosto van svake logike. Ne treba biti prorok pa zaključiti da će ti propali projekti građane u narednom periodu veoma skupo koštati i to ne samo one na Primorju, osvrnuo bih i na ljude koji žive i u Park šumi Zagorič i ljude koji žive na Kakarickoj gori i ostale.

Moram da ovdje podvučem jednu stvar, da se organizovani kriminal uvijek bori, to je jedna čista definicija i ovako opšte mjesto, da unutar vlasti ima ljude koji će mu pomoći u ostvarivanju njihovih interesa, a vrh ove vlasti je duboko involviran u svaki značajniji posao ovog tipa. Dakle, niko ne može mrdnuti s ovim poslom dok se neko iz vlasti ne ugradi, dok ne bude nekog podmazivanja ili nekog stimulansa neke druge vrste. Možda se ponajbolje na ovim primjerima može spoznati koliko su ovi ljudi nezainteresovani, poštovani građani, za javni interes, za vas uopšte i koliko im je njihovo lično iznad svega.

Kao što sam rekao i prošli put kada je ovdje bila priča o Kotoru i o devastaciji kotorske opštine, hajde da parafraziram samog sebe, možda nije umjesno, ali hajde da kažem ako imamo u vidu karakter ovog režima možemo za mandata da li Mila Đukanovića, da li ove Vlade očekivati i rušenje Starog grada u Kotoru, rušenje možda i Starog grada u Budvi, poravnavanje toga prostora i na tom mjestu očigledno izgradnju nekih hotelskih objekata, da li stambenih jedinica koje bi gradili kumovi i prijatelji, a sve to bi se pokrilo zakonima poput ovoga. Ono što mi ostaje na kraju da konstatujem u ovom slučaju je da na žalost kao i u nekim prethodnim slučajevima ne postoje institucije koje mogu i koje hoće da zaštite građane Crne Gore, da zaštite samu Crnu Goru od uništavanja i da zaštite nju kao ekološku državu. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 10:14:32)

Sljedeći prijavljeni poslanik je Mihailo Anđušić.
Ministre Raduloviću, želite li da odgovorite?

PAVLE RADULOVIĆ (26.06.18 10:14:52)

Izvinjavam se, moguće je da neću biti dovoljno vješt u ovom političkom dijelu rasprave jer ipak pričam o tehničkom propisu, ali ono što sam uspio da pohvatam rekao bih u par rečenica.

Dakle, čuo sam da nijesmo konsultovali javnost. Najozbiljnija javna rasprava koja je sprovedena po jednom propisu, to imate u svim medijima, pojavili smo se u svakom gradu, lično sam išao na javne rasprave, organizovali okrugle stolove i sa stručnom i sa laičkom javnošću, sa stručnom javnošću su bili posebni okrugli stolovi. Što se tiče konsultacije šire javnosti ista je priča i s NVO sektorom i sa stručnom javnošću. Ono što je napravilo problem tokom usvajanja zakona jeste dio kvazistručne javnosti, čiji su ozbiljni interesi poljuljani, o tome sam potpuno javno govorio bez dlake na jeziku. Pomenuli ste poglavlje 27, svakako Zakon se dovodi u vezi sa ovim poglavljem između ostalog sa .../prekid/

JOVAN VUČUROVIĆ (26.06.18 10:17:49)

Što se tiče konsultovanja javnosti, imamo neka udruženja koja su imala utemeljene razloge da vam ne vjeruju, neću ih pominjati da im ne napravim problem, jer Vi dolazite iz Vlade koja bi im sigurno napravila problem. Ne želim da pominjem šta su govorili inženjeri, šta su govorile lokalne samouprave, jer to je, naravno oduzimanje ingerencija. Vaša Vlada zastupa interese isključivo tajkuna. Jer ovaj Zakon je došao kad se urušila /prekid/ i kad ste uništili /prekid/ po Crnoj Gori... /prekid/ Dakle, posebno sve one koji su iskoristili svoj uticaj da uništavaju Crnu Goru, da uništavaju njene resurse.../tonski problemi/

MIHAILO ANĐUŠIĆ (26.06.18 10:20:22)

/Tonski problemi/

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 10:27:09)

Izvolite. Riječ ima poslanik Fatić.

BOGDAN FATIĆ (26.06.18 10:27:15)

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče, uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege poslanici, uvaženi ministre sa saradnikom,

Pred nama je danas Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora o izgradnji objekata. Ovaj zakon je donesen krajem septembra mjeseca 2017. godine, a stupio je na snagu sredinom oktobra mjeseca iste godine. Ovaj zakon je proistekao iz obaveze usklađivanja postojećeg zakonodavstva u Crnoj Gori sa zakonodavstvom Evropske zajednice. Razlozi za donošenje ovog zakona se nalaze u činjenice da je dosadašnja primjena određenih pravnih normi, ako je se u raznim varijacijama primjenjivala u posljednjih deset godina pokazale određene nedostatke u praksi. Ovim zakonskim rješenjem predviđene su dvije vrste planskih dokumenata i to Prostorni plan Crne Gore i Plan generalne regulacije Crne Gore, koje donosi Skupština Crne Gore na 20, odnosno 10 godina. Finansijska sredstva su obezbijedena iz budžeta Crne Gore.

Ponovo se uvodi obavezna revizija planskih dokumenata i na taj način što se obrazuje Savjet za reviziju, čiji obavezan član jeste jedan član lokalne samouprave, odnosno predstavnik lokalne samouprave koje deligira lokalna samouprava na koju se plan i odnosi. Ovim zakonskim rješenjem i njenim odredbama lokalna samouprava je uključena u procesu odlučivanja, ali kao što sam kazao ne donosi planska dokumenta, nego to radi Skupština Crne Gore.

Ovaj Predlog zakona treba da obezbijedi usaglašavanje Zakona o prostornom planiranju i izgradnji sa izmjenama i dopunama Krivičnoga zakonika u tom dijelu što se brišu određene prekršajne sankcije, koje su predviđena kao krivična djela izmjenama i dopunama Krivičnoga zakonika. Takođe izmjenama i dopunama Zakona o prostornom planiranju i izgradnji objekata je predviđeno da se zabranjuje, da se gradilište, odnosno objekti koji se grade, odnosno objekti koji su izgrađeni budu priključeni na infrastrukturu ukoliko mi nemamo prijavu građenja iako ukoliko nemamo određenu tehničku dokumentaciju, koja je neophodna ovim zakonskim rješenjem.

Takođe, kao krivično djelo, krivično djelo se posmatra ukoliko se građenje objekta sprovede bez određene tehničke dokumentacije. Takođe, zabrana amandmanom, koji smo imali prilike da vidimo, je zabranjeno da se složeni inženjerski objekti priključe na infrastrukturu ukoliko nemaju građevinsku dozvolu, odnosno u koliko nemamo revidovan glavni projekat.

Kao krivična djela, takođe se propisuju protivpravno priključenje na infrastrukturu i ukoliko vršenje poslova projektovanja revizija tehničke dokumentacije, izvođenje radova i stručni nadzor nad građenjem objekata se vrši bez određene tehničke dokumentacije i bez određene dokumentacije koja je predviđena ovim zakonom.

Urbanističko tehničke uslove za izradu tehničke dokumentacije izdaje Ministarstvo u roku od 20 dana. Revizija glavnog projekta je obavezna za sve objekte. Revizija glavnog projekta obuhvata provjeru usklađenosti projekta koji se realizuje sa određenom urbanističko tehničkom dokumentacijom koja je neophodna ovim zakonom i određenim propisima i pravilima struke koja nijesu propisana ovim zakonom, a koja su neophodna za izgradnju određenog objekta. O izvršenju revizije imamo izvještaj revizora koji može biti pozitivan ili negativan, u zavisnosti od toga kakav je rezultat uvida na terenu. U tom pogledu ako je izvještaj revizora naveo na netačne podatke u odnosu na proces usaglašenosti projekta sa urbanističko tehničkim uslovima, takođe

predviđeno je krivično djelo.

Na kraju, jedan od najvećih resursa Crne Gore jeste prostor i u tom slučaju moramo imati tu svijest da je resurs koji se ne proizvodi i kojeg moramo sačuvati. Zahvaljujem.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 10:31:40)

Nadam se da se čujemo, ali ponoviću.

Naravno, prostor je neobnovljivo dobro u najvećem dijelu i zato smo 1989. imali plan u dogovoru sa Ujedinjenim nacijama. Pravili su ga Francuzi, Italijani, Crnogorci pod vođstvom Poljaka, a sad imamo devastaciju koja zvuči ovako. U redu prostor Budve je devastiran, mislim da je to lijepa zamjena za jednu brutalnu riječ - uništen. Nekako devastiran mnogo prikladnije zvuči, lakše izgovaramo. U ovom slučaju mislim da prostor treba prepustiti njemu samom. Onome što je urađeno jedan profesor beogradskog Univerziteta, znate, ne razmišljaju svi profesori na isti način. Mislim da profesori veoma pažljivo razmišljaju o svom prostoru, a o tuđem možda malo manje, profesor je iz Beograda, ne može se reći o našem.

Na šta vam danas liči Budva? Prozor u prozor, dva metra između, bez parkinga, bez stajališta, parkova, dječijih igrališta, bez svega onoga što zovemo urbani život. Naravno, oni koji brane taj koncept reći će da Budva ima 10.000 stanovnika, a da ljeti dođe 100.000. Budva uostalom donosi polovinu, ponavljam, polovinu turističkog prihoda države i ja kao ministar turizma to ne bi trebalo da zaboravim. Naravno, bivši ministar turizma o bivšem ministru turizma i svim bivšim ministrima turizma i nije iz SDP-a, nego iz DPS-a i sve istina. Više puta sam rekao mi želimo u vlasti naći one koji hoće da grade budućnost, ne one koji moraju bježati od prošlosti, ne oni koji štrecaju na riječ tužioc, ne oni koji priznaju kriminalna djela. Ali Budva je kako više puta rekoste prijestonica bila DPS-a i pokazalo se u devastiranju prostora, u najvećoj organizovanoj kriminalnoj grupi koja je do sad otkrivena i priznata u Crnoj Gori, tužioc kaže više stotina miliona i to je slika jednog modela vladanja. Budva nije ekces, kamo sreće da je Budva ekces. Budva je suština bavljenja prostorom u Crnoj Gori. Samo što je prva došla na red, samo što je prva imala visokog državnog funkcionera i partijskoga da ima tu moć da bez potpisa može da odlučuje o sudbini grada i prostora. Ovako vam je pola turističkog proizvoda u devastiranom gradu, pitajte se koliko će to trajati.

Ozbiljni ljudi, ministre, znaju kako se planira prostor. Prosto, reću vam na ono što je najbanalnije, na onome što je Budva uništena, Marbelja nije slučajno došla u Budvu, Marbelju je donio u Budvu neko ko je živio u Marbelji, tako da nije slučajno došla u Budvu, ali se to prosto radi tako. Zna se kakav je grad, ako vam stan vrijedi sve manje u jednoj sredini. Ako vam je prije dvije godine kvadrat vrijedio 3.000 eura, a sad vam vrijedi 1.000 to je presuda vrlo prosta u planiranju prostora. Da ne govorimo što država dobija od stanova, od zatvorenih škura, prosto - 11 miliona eura Budva godišnje dobije od poreza na imovinu. Ništa, u odnosu na ukradenih stotine miliona. Što je mnogo važnije ukradenu budućnost, 1969. godine smo bili 50 godina naprijed, u odnosu na ovo sada. Hodalo se 30 godina unazad, unazodovanje, uništavanje. Model vlasti, model prijestonice, koji je doveo do toga da je Budva uništen grad. Da me ne biste pitali, neki se spremaju kako smo mi radili u vlasti, pročitacu vam što sam rekao 2008. godine.

Predsjednik Skupštine i lider Socijaldemokratske partije Ranko Krivokapić od države traže da pokaže snagu i na primjeru divlje gradnje na Zvali - 24. mart 2008. godine. Na vrijeme sam rekao će to dovesti. Iz sred vlasti i ništa manje nego drugog čovjeka DPS-sam prozvaao, ništa manje nego drugog čovjeka DPS-a. Znači na vrijeme se moglo zaustaviti i stati. I nijesmo čutali i nijesmo čutali nego na vrijeme išli na glavne uzroke svega toga. Danas, danas vidimo da je prošlo vrijeme, gradonačelnike sam zvao zlatni potpisi. Bili su tu samo da bi potpisali neku prjavu radnju u urbanizmu za nekog iz vrha DPS-a. Na primjeru Rađenovića naučila je gradonačelnica Titva. Čak je ni mišljenje Tužilaštva više ne može naćerati da potpiše prjavu stvar, ljudi su shvatili, neće njihovi potpisi zbog malo vlasti da ih vode u dugi zatvor.

Jedan prijateljski savjet, ova centralizacija nadležnosti je u vaše ruke, da budem precizniji u vaš potpis, neka samo učini oprezno. Nije ni jedna funkcija vrijedna koje traje četiri, osam ili dvanaest godina ljudske slobode. Sloboda nema cijenu. Budite oprezni kad potpisujete. Nemojte biti novi Rađenovići, Marovići ili nešto slično. Inače oko Sveta Marovića vi znate moj stav. Čovjek

je u državnom smislu radio mnogo važne i dobre stvari, ali kako moja omiljena latinska izreka kaže "Najvažniji se kvare najgore". Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 10:37:28)

Komentar Obrad Mišo Stanišić.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (26.06.18 10:37:36)

Hvala Vam potpredsjedniče.

Kratko ću, da govori čovjek iz Demokratskog fronta ili iz partija koje su bile u opoziciji cijelo vrijeme, uopšte se ne bih javljao za diskusiju, ali govori čovjek koji je skoro dvije decenije bio s nama u vlasti. Danas kao da je sa Marsa pao i priča o nekim stvarima koje su se dešavale za koje svi znamo za neke su i odgovorali i odgovaraju, presuđene su. Ja se ni na jednim izborima nisam slikao sa tim čovjekom, a uvijek su gospodin Krivokapić i gospodin Marović bili jedan pored drugog. Ja nijesam nikad, nije me moglo zapadnuti, jer sam bio možda negdje treći, četvrti ešalon, ali smo zajednički proslavljali pobjede.

Vi ste rekli 2008. godine, bilo je i nas koji smo pričali 2005, 2006. i ukazivali isto iz DPS-a. Nije Budva prijestonica DPS-a gospodine Krivokapiću, to je sad vaš novi izraz, sad je Budva prijestonica koalicije, Socijaldemokratske partije, Demokratskog fronta, Demokratske Crne Gore i ostalih. Sad je Budva, pa vidjećemo, kako oni rade, kako oni gazduju sa resursima Budve. Ne znam otkud vam ti pokazatelji da je 1969. godine bilo u Budvi bolje nego što je sad. Onda smo mi zaista ovo 70 godina izgubili, istrošili i bolje da smo ostali tamo gdje smo bili 1969. godine pa ovamo. Mislim da je mnogo bolje sad, da je i tada bilo dobro, ali sad je mnogo bolje i mnogo se bolje živi u Budvi i mnogo više ljudi dolazi u Budvu. Šta će biti zbog devastacije prostora ne znamo, ali znamo da je tačno to što ste rekli da je 100.000 turista ljeti u Budvi, 10 puta više nego što Budva ima stanovnika. To je ipak neki kvalitet, ali poslije 18 godina pričati o ministru koji je zajedno sa vama dok ste pravili vlast bio u vlasti i njega citirati, gdje ste bili dok smo bili u vlasti. Što ga ne citiraste, što ovdje kao predsjedavajući Parlamenta ne rekoste da treba tog čovjeka smijeniti. Mi ga biramo. Trebali ste gospodine Krivokapiću. Kajanje je izgubilo mjesto. Hvala.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 10:39:51)

Ne mislim ja da ste vi Svetu Marović, niti tvrdim da ste kriminalac, a u istoj ste partiji. Ne mislim da ste svi isti u istoj partiji. Ja znam da ćete sutra isto kao Sveta Marovića odreći se nekih drugih ljudi. Vi kažete nijesmo to mi. Pa nijeste to vi. /upadice/ Nijesmo svi jednaki, neki su krivi, neki nisu pred zakonom. Ja sam citirao, molim vas, ministra DPS-a, nisam ministra SDP-a. Častan je čovjek, rekao je istinu. Pa ne mogu sve citirati, ja sam bio predsjednik Parlamenta, a ne tužilac. Rekao sam 2008. godine šta treba raditi. Eto, treba li svaki dan da izigravam tužioca u ovoj državi? Pa ne mogu biti tužilac i Vlada, ali mislim da je i sadašnji premijer imao sličan stav o Svetu Maroviću kao i ja. Sličan stav je imao sadašnji premijer, Vi to znate. Znači, niti su u vlasti svi lopovi, niti su u opoziciji svi poštene, da budemo vrlo precizni, nego čovjek sam nosi svoju odgovornost. Ja mislim da moju nosim na način da smo otišli svojom voljom u opoziciju. Ko ide s voljom u opoziciju u zemlji koja se zove zarobljena država nego da brani državni interes? Ko je to uradio bez mi dva puta u istoriji ove države? Mislite da smo otišli u opoziciju da bi nam bilo bolje, lično? Ne, da bi državi bilo bolje smo otišli u opoziciju, otkazali povjerenje Vladi jer smo videli đe to vodi, molim vas, videli đe to vodi. Ako se pitate kako smo izašli, pogledajte intervju vašeg šefa, odmah poslije glasanja povjerenja Vladi N1 televiziji, pa ćete videti kako smo izašli iz Vlade.

Prema tome, gospodine Stanišiću, ako ste za zakon imamo iste neprijatelje i oni nisu ni u vlasti ni u opoziciji, oni su protiv zakona. Znači najmanje je bitno da li su oni u vlasti ili u opoziciji, oni su protiv zakona. Sada vidim i u opoziciji neke koje bi radile isto ono što su radili i ovi iz vlasti, sad kad su nova vlast. I SDP glasa protiv stvari u Kotoru već sada protiv, kao što je glasao dok je

bio sa DPS-om. Vidim poštenu, nepoštena, u vlasti i u opoziciji. Maja Čatović je odbila da potpiše neke odluke oko Fjorda koje su joj se pokušale nametnuti. Povukla je potpis oko Šarića. Znamo dobro. Danas predsjednica Tivta neće da potpiše ono što misli da je kriminalno.

Smisao ovog Parlamenta je da ganjamo one koji su protiv zakona, a ne ni iz vlasti ni iz opozicije. Kao što vidite ja se slažem sa gospodinom Sekulićem i tad i sad. Afirmišem to što je uradio kao pošten i častan čin, hvalim ministra bivšega iz vlasti, ne hvalim svoga ministra, nego hvalim vašeg ministra da se zna da nismo svi u vlasti isti, nismo svi u opoziciji isti. Zato postoji zakon. Ono što iznad svega je zakon iznad vlasti, iznad opozicije, to smo zaboravili. Ovdje se dijelimo na izdajnike i patriote. Da bude smješnije, one koje smo jedva učerali da nauče himnu i da stanu pod zastavom nas sad prozivaju da smo izdajnici, ali sve je to politika i sve dođe na svoje. Ponavljam prostor je zajednički, ni vlast ni opozicija ovog naroda, ako ga uništimo izgubićemo status UNESCO-a to je presuda u ovoj državi. Doći će vam samostalno graditelji, neće doći niko da hotele...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 10:43:16)

Dajem riječ ministru Raduloviću, on je tražio komentar.

PAVLE RADULOVIĆ (26.06.18 10:43:49)

Hvala.

Dovoljno mi je vremena dakle, samo tri rečenice.

Jako je malo priče u svemu ovome bilo o konkretnom zakonu, ali ja sam tu da slušam, pa ću da probam ovo što smo pomenuli oko zakona. Dakle, pomenuste struku. Iz jednog potpuno društvenog uređenja su delvavirala nekakva zakonska rješenja, koja su u tom trenutku, u tom društvenom uređenju bila svrsishodna i funkcionalna. Kako se mijenjalo društveno uređenje, to je bio jedan relikv koji je postao jako opasan za prostor i on se pokazao. Struci je bilo u ruke dato sve. Mi smo sad stvari finalne odluke vratili u ruke države i ja nikakav problem sa svojim potpisom nemam, kao što ga nikad u životu imao nisam i sami ste pomenuli da je gospođa Čatović i da su mnogi drugi odbijali da potpišu ono što ne misle, i ja sam odbio da potpišem sedam, osam dokumenata u zadnjih sedam, osam dana bez ikakvih problema.

Dakle, ono što jeste ključ ovdje priče jeste pola prometa dolazi iz Budve. Ja se sa Vama slažem. Dakle, čitavo naše primorje, čak čitava država ima potpuno različitu klijentelu. U Boku Kotorsku dolazi jedna vrsta gostiju, u Ulcinj dolazi druga vrsta gostiju, u Budvu dolazi treća vrsta gostiju, na Žabljak ide četvrta vrsta gostiju. Dakle, to je jedan diversifikovani proizvod, morate imati po nešto za svakog. Ja ne vidim da to može biti problem. Rekli ste kako se planira prostor. Mi smo upravo donijeli ovaj zakon da prostor planiraju najbolji uz jasan projektni zadatak države šta očekuje od toga prostora, uz poštovanje svih dokumenata, odnosno međunarodno-pravnih normativa koji se tiču planiranja. Samo da vratimo priču na struku, dakle pričali smo i u prvom javljanju da je bila priča da nije konsultovana struka, jeste i te kako. Okruglih stolova i vrlo ogromna i ozbiljna javna rasprava i ja stvarno ne vidim razlog da o ovom zakonu u ovom trenutku pričamo o tome kako je devastirana Budva. Ovaj zakon se primjenjuje nepunih godinu dana. Mi imamo popisana sva gradilišta i volio bih da čujem kako je ovaj zakon uticao na devastaciju prostora, ako jeste. Hvala.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 10:46:12)

Hvala, potpredsjedniče.

Naravno, svaki ministar može reći ja nemam veze s tim, ali kada se učlanjujete u fudbalski klub gledate kakva mu je prošlost. Inače bi se svi učlanili u DPS, najveća partija i svi bi se učlanili u DPS. Najveća, najmoćnija partija stalno vlada, svi bi se učlanili u DPS da nema to što se zove prošlost i sadašnjost. Ili u SDP, nikad ne želim stvar da postavim jednoznačno nego višeznačno.

Ljudi biraju, neko po prošlosti, nažalost u Crnoj Gori ili na sreću se govori da prošlošću garantujete budućnost. Znači, prostor je devastiran po nalazu prethodnog ministra, u Budvi devastiran. Nisu planovi krivi. Kriva je korupcija. Mi smo pali na koljena ne zbog planskih dokumenata, ne zbog zakona. Recite mi koliko je krivičnih djela presuđeno za divlju gradnju do sada od kada je to uvedeno kao krivično djelo? Znam da je jedanput u Baru pokušao tadašnji ministar da poruši neke objekte na obali mora, ali poslije toga redom. Ovdje su zidani hoteli bespravno, pa ih sada legalizujemo. Ne pričam o socijali i legalizaciji kao modelu koji je potreban da bi se stalo nego su hoteli. Krenuli smo bili u legalizaciju objekata bez evidencije šta imamo. Da ostavimo praznu knjigu i pišemo svako će je počeo da zida.

U mojoj partiji sam nalazio ljude koji su u Kotoru zidali bespravno, a došli su sa sjevera. Maja i ja imamo da je bog zemlje od dedovine dovoljno u Kotoru. Oni su sa sjevera došli da zidaju bespravne stambene objekte u Kotor. Mi se nismo usudili. Maja ima i dužu tradiciju, a oni su se usudili. Mi znamo da je taj prostor vrijednost. Mi smo odrasli u kulturi prostora i arhitekture. Kotor je kultura prostora i arhitekture.

Imate menadžer plan za Dobrotu, pođite brodom, pa ćete vidjeti taj urbicid koji je napravljen. Kuća na kuću. Sveti Matija se više ne vidi od stambene izgradnje, Sveti Stasija jedva se trese i tako redom. Kada uništite taj prostor, a reći ću vam analizu koju su Hrvati radili. Dubrovnik je radio nedavno analizu šta mu je najveći razvojni kapacitet, Dubrovnik koji ima više od turizma nego Crna Gora. Dubrovnik s jednim gradom od 40.000 stanovnika i Crna Gora s najbolje upakovanim prostorom za turizam u Evropi. Znači, kombinacija visokih planina, čistih jezera, rijeka, plaža i mediteranske klime. Najbolje upakovani prirodni paket u Evropi. Zna li što su rekli Dubrovčani, tu analizi su Amerikanci radili, platili su je skoro dva miliona, da je šansa da se Dubrovnik razvija, da dobije prostor prema Boki Kotorskoj, da nju unese u svoju ponudu i da to bude dio njegove ponude, naravno bez devastacije tog prostora. Zna, vlasti pođu i dođu, o njima ostane glas. Tek na kraju će se znati što je rađeno. Kao što sada lijepo zborimo o ovima iz '69-ih kada su planirali na principima održivog razvoja već tada, kako o njima sada lijepo zborimo, a vidite šta zbori ministar o nama, kažem ne čak ni o vama nego o nama kao političkoj generaciji koja će ovo ostaviti iza sebe. Ni vlast, ni opozicija, o nama govori. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 10:49:44)

Diskusiju ima poslanik Radulović. On je tražio komentar, ali čuli ste juče šta smo se dogovorili. Dogovorili smo se da nema komentara u okviru pozicije i u okviru opozicije. To je dogovor.

Izvolite, imate diskusiju ili ćete onaj plan što smo dogovorili da pričate na kraju.

BRANKO RADULOVIĆ (26.06.18 10:50:28)

Ministre, bio sam jedan od rijetkih prije pola godine koji uslovno podržava ovaj zakon. Imao bih sigurno razloga i što nosite to prezime jer znam da kod nas ima dosta principijelnosti u našem bratstvu, ali nisam zbog toga nego zbog nečega sasvim drugog. Ovo je što je gospodin Krivokapić završio to je bila moja poenta. Personalna odgovornost. Vi sada imate najveću personalnu odgovornost prema jednom od najvećih dobara Crne Gore, a to je prostor i ono što je ostalo. Ili da to sanirate ili da to dokrajčite. Ako to pokušate da sanirate u što većem ostavićete ime, a ako ne pokušate ostavićete ime, po meni u negativnom smislu. Ono što je opet rekao, očito da se slušamo Krivokapić i ja, da je dosta bilo mehanizama u Krivičnom zakoniku da svi oni koji su uništili prostor krivično odgovaraju. Podnio sam nekoliko. Ne sjećam se da je iko odgovarao oko toga. Gradili su tajkuni zajedno s profesorima Univerziteta, beogradskog, bar neka mala satisfakcija, nijesu ove moje kolege učestvovala toliko, zajedno s lokalnom vlašću i uz zeleno svijetlo vlasti monstruoze objekte.

Pošto sam debelo provjerio ovaj zakon i u prvoj i u drugoj varijanti, znam da vaše nadležnosti počinju sada već, pa pri kraju godine, pa kroz godinu i dvije godine dana. Još imate ruke koje ne mogu da djeluju. Ono što je rekao gospodin Krivokapić, posljednja rečenica, treći put

ga pominjem, to je kontinuitet. Uopšte me ne interesuje ko je na vlasti, ko nije na vlasti kada je u pitanju Crna Gora i crnogorsko dobro. Nijesam ođe zbog privilegija nego zbog čini mi se nekog štapa koji treba da imam kao poslanik.

Gospodine Krivokapiću, kada prođete kroz Budvu još je veća devastacija od kada smo mi na vlasti, intenzivnija nego što je prije bila. Dobijam jednu gravitacionu muku. Ja sa nekom drugom logikom kada pođem tamo. Vidim da sam iako sam stan kupio na četvrtom spravu sve bliži zemlji, iako sam u centru polako ću ući u Morsko dobro. Razmišljam, ljudi, kako to i onda počnem onom drugom matematičkom logikom. Ako si ti na dvanaest metara, a neko gradi zgradu na 50 metara, onda taj relativni odnos ti si bliži zemlji. Ako si u gradu i ako si, na primjer, 500-600 ili kilometar od mora, a iza tebe ima kilometar tada si na pola, ali ako se iza tebe gradi još deset kilometara ti si onda bliži moru. Popneš se na ... vidiš da si bliži moru. Onda ti zboriš - blago meni stan mi je vredniji, ali postoji nešto sasvim drugo.

Ministre, Vi dobro znate, Budva je grad bez grada, bez gradske infrastrukture. Kada kažemo turizmu, turizmu Opštine Budva, a nemojte gradsko jezgro upoređivati s tim. Ministre, od Vas tražim, ne znam ko je taj Krapović niti me interesuje taj Krapović kao što me neće interesovati Demokrate uopšte jer znam kako će proći, proći će kao Pozitivna, tražim od Vas, ministre, pošto je to vaša ingerencija, sljedeće, da mi napravite potpunu analizu što je urađeno u prethodnih dvije godine dana u Budvi. Nešto kao godišnji izvještaj o stanju uređenja prostora koji morate da predate Vladi, da vidite koliko je to novih bruto i neto površina, koliko je porastao indeks zauzetosti, da li postoje nove infrastrukture. Ministre, nijedan kvadrat trotoara nije napravljen, nijedna sadnica, a nekakva parkirališta, ne nekakvi park, ne nekakvi mediteranski dio, tako da bismo imali u potpunosti.

Ministre, gledao sam ođe i gledam kroz Budvu i prolazim. Nije samo onaj monstrum koji će biti Porto Budva nego je monstruma hiljadu. Evo ga posljednji monstrum od 40.000 m² tri solitera na Bečićima. Ministre, da ovo riješite. Može li, ljudi, biti, Ranko, pogledaj ovo, da li ovo ima na zemaljskoj kugli, da oblakoderi ovdje budu, da presječeni trotoari budu, da nema trotoara, da ođe bude divlja kafana, da vidiš ovolike frekvencije saobraćaja bez trotoara, ođe osnovna škola. Takvih apsurdna ima u Budvi. To je zahvaljujući ovima koji odlučuju u Budvi. Hoću diskontinuitet, ministre. Hoću sanacioni program za Budvu. Kada to bude onda ću tek prodati stan i pobjeći iz Budve, ali do tada neću da bježim, posebno od tajkuna koji su došli iz Novog Sarajeva, udbaša. Ministre, nije mi u krvi da bježim.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 10:56:42)

Dajem riječ Aleksandru Damjanoviću. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (26.06.18 10:57:02)

Hvala, predsjedavajući.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, ministre sa saradnikom,

Evo da se vratim na temu i izađem u susret ovome što je ministar tražio i, naravno, da negdje ukažem da postoje i u tužilaštvima te karte, upisi, postoje službene zabilješke u Agenciji za nacionalnu bezbjednost vezano za divlju gradnju, ko je gradio, ko od funkcionera i to će doći na svoje, tako da smo svi mi pod nekom lupom tih institucija. Ništa sporno, sve je evidentirano i proknjiženo. U jednom momentu će to sve, uslovno rečeno, prije ili kasnije doći i biti procesuirano.

Vezano za ovaj dio ovdje, nije lako govoriti o nečemu što smo mi sami kao Parlament derogirali, odnosno kroz Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata oduzeli sebi kao nadležnost, dakle vezano za planska dokumenta. Ne samo sebi nego i lokalnim samoupravama gdje je ovom Parlamentu ostalo da se ubuduće bavi Prostornim planom Crne Gore i, čini mi se, Regulacionim planom, i to je otprilike sve. Sve ostalo će biti centralizovano. Da li će to biti dobro ili loše? Meni se čini da se ovdje dešava jedna stvar koja je veoma interesantna. Onima koji su možda za malo veću centralizaciju, a nisu u vlasti možda i ne smeta da ova Vlada odradi u političkom smislu prljav posao centralizacije, posle će doći na gotovo. Ali, evo da vidimo kako će i

čemu će sve to voditi. Nismo se mnogo usrećili ni dok su planska dokumenta bila u rukama lokalnih samouprava. Možda je prava paradigma svega ovoga dva akta koja su juče došla u Parlament. To su predlozi Odluka o donošenju Prostornog plana posebne namjene za obalno područje Crne Gore i Nacionalni park Prokletije, što će biti zadnja dva dokumenta koja će se ovdje u Parlamentu usvajati ovoga tipa, uz ono što je, po meni, najinteresantnije kada pratim zakonodavnu aktivnost u ovom dijelu vezano za izgradnju objekata i planiranje prostora, a to je amandmansko djelovanje i mali tzv. politički rat koji se vodi iz Kluba poslanika najveće partije ovdje i Vlade.

Tako da sam s pažnjom pogledao ovaj amandman i ovu raspravu koja je vođena na matičnom odboru, gdje smo od izmjena i dopuna Zakona koji se bavi uvođenjem nove norme kažnjavanja nelegalnog priključenja na infrastrukturu došli amandmanima do produženja nekih rokova kojim se uopšte nije bavio ovaj Predlog zakona, je li tako, ministre. Dakle, samo poziv javnosti da prati Klub i Ministarstvo, Klub - Vlada i tu neku malu ping pong igru s amandmanima, gdje ćemo produžiti ne za devet mjeseci nego do 1. oktobra ovim amandmanom koji je prihvaćen po starom zakonu sačinjavanje planskih dokumenata i gdje ćemo faktički podnošenjem određenih dokumenata prekidati proces legalizacije za nekih devet mjeseci itd.

Sada da sklopimo neku sliku od momenta kada smo usvojili ovaj zakon, oktobra prošle godine. Stupio je na snagu 14. oktobra, i sve one rokove koje smo dali, gdje nijesmo primijenili tada nego je ostao mrtvo slovo na papiru. Tadašnji Zakon o regularizaciji objekata, pa smo ga unijeli u ovaj zakon ovdje, a ovu sam priču djelimično pričao kada smo prije nekoliko dana raspravljali, a trebao je da dođe tek nakon ovog Predloga zakona, Predlog zakona o izmjeni Krivičnog zakona, gdje smo normirali nešto što treba da kaznimo, ali ga još nemamo ovdje, nismo raspravili. Nebitno je. To je način kako radimo već duže vremena i u Vladi i u Parlamentu.

Dakle, šta s periodom od 14. oktobra do 25, 26. juna, odnosno nekog juna kada će biti usvojen i objavljen ovaj zakon. Ostaje ta siva zona. Ko je tada probao da radi, da se priključi na infrastrukturu, neće biti krivično kažnjavan. Šta je razlika njega koji je to uradio u martu, aprilu i koji će to da uradi u julu ili avgustu? Zašto je period legalizacije faktički pratio kompletan ovaj period nekažnjavanja? Vidim da je čak bio pokušaj amandmanom, ali se odustalo od tog amandmana i to je interesantno, neka se i time bavi neko drugi, da se i o amandmanu ovdje koji je bio podnesen od strane poslanika Kluba DPS-a unese norma da bespravni objekat za koji je podniet zahtjev za legalizaciju može biti priključen na infrastrukturu. Potpuno suprotno intenciji ovoga Predloga zakona koji je Vlada podnijela po hitnom postupku 9. maja, a evo po hitnom postupku nakon mjesec i po dana ga mi tek ovdje raspravljamo i po hitnom postupku će biti objavljen i stupiti na snagu što kasnije kao i ovi rokovi kojim se produžava period za važenje po starom itd.

Dakle, nemam dilema da su u ovoj oblasti godinama dokumenta, pa i zakoni pa i podzakonski akti donošeni veoma smišljeno kako bi se do kraja iscijedili svi ti neobnovljivi resursi u Crnoj Gori, pogotovo na Primorju. Završavam time, ne bih ovdje raspravljao je li više devastirana Budva od Podgorice ili okoline Podgorice ili Ulcinj gdje su za jedan mandat bukvalno predali kompletnu opštinu divljim graditeljima. Suština je u onom dijelu koji su pominjali moji prethodnici, postoje sve evidencije, sve karte, upisi, službene zabilješke u Agenciji za nacionalnu bezbjednost i to će kad tad doći na vidjelo.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 10:57:07)

Gospodin Damjanović je završio diskusiju.

Želim samo jedan dogovor. Ispred DPS-a imamo osam prijavljenih poslanika, a ispred opozicije ostalo je još četiri. Da li postoji mogućnost i jedan i drugi klub da govore po tri minuta, da zamolimo kolege iz DPS-a da smanjimo broj diskutantata kako bi uspjeli danas da završimo tačke dnevnog reda. Ovdje ispred opozicije imamo: Koču Pavlovića, Branku Bošnjak, Raška Konjevića i Draginju Vuksanović Stanković. Da li postoji mogućnost da skratimo vrijeme ili da neko odustane od diskutantata?

Vi odustajete. Dogovoreno. Smanjićemo broj. Hvala.

Kratak komentar. Bilo je i pitanja, čini mi se da je potrebno da odgovorite. Izvolite.

Poslije komentara i komunikacije vezano za ovo izlaganje, riječ ima Petar Ivanović.

PAVLE RADULOVIĆ (26.06.18 11:03:43)

Samo zahvalnost za sve poslanike koji su se uključili i vratili smo se na temu zakona i meni je to jako drago.

Dakle, gospodine Raduloviću, i više sam nego svjestan stanja prostora u svakom kutku Crne Gore. Sve čime sam se bavio u životu bavio sam se vrlo predano, tako da sam potpuno svjestan. Vjerujte, imamo popisana sva gradilišta u Crnoj Gori. Poslanik Damjanović je rekao šta s onima koji su gradili u međuvremenu. Ima neka shodna primjena zakona, ne bih ulazio sada, nisam pravnik, ali su mi objasnili da postoje načini. Mi smo uredno predali sve prijave i vjerujte da ćemo ih pomno pratiti. Poslanik Krivokapić je rekao pokušao je neko da ruši objekte. Mi smo ih već srušili s tim što ne barjačimo, ne reklamiramo, ja sam administrativni radnik, porušili smo i zgrade po Budvi, ne ploče nego zgrade, kompletna zgrada. Vjerujem da smo krenuli jednim dobrim putem i očekujem podršku.

Što se tiče planova i usvajanja u Skupštini, mi smo svu vlast donošenja planova dali upravo ovoj Skupštini. Ova će država od ovog plana Južnog Jadrana kako je bilo zamišljeno planiranje čitave Crne Gore imati samo dva planska dokumenta, a ne 600 kako ih sada ima i oba će donositi ovaj dom. Dok se ta dva plana ne izrade sve državne planove koje je donosila Vlada će donositi ovaj dom. Dakle, niko ih nije centralizovao na Vladi. Vjerujte, po prvi put od tog Južnog Jadrana do danas lokalne uprave imaju faktičku nadležnost nad izradom planova. Nisu glasači nego mogu da utiču na ono što se u tom planu nalazi. Planer je do sad mogao da kaže, vi mu date sugestiju i on kaže ja se s tim ne slažem ili ga povuče ili vi glasate za ili protiv uglavnom je to bio problem u komunikaciji, sad mogu da utiču. Sad i u timu za izradu plana i u timu za reviziju imaju svog predstavnika, najmanje jednog. Ako se plan bavi sa više opština imate više predstavnika, više opština u timu i koji radi i koji reviduje plan. Dakle, sad su bukvalno nadležni za izradu plana.

Jednu stvar stalno preskačem, imamo glavnog državnog arhitektu i glavne gradske arhitekta. Glavni gradski arhitekti su ljudi koji prije svega i prije svih brinu o tome kako prostor izgleda. Zna li koliko ih je do danas imenovano od strane lokalnih uprava? Mene je sramota da kažem. Dakle, toliko o toj brzini, sjećam se bila je priča o tome koliko je bila uključena stručna javnost. Bila je priča da se čitav posao za reviziju namješta, dvije firme, niko ne može da ostvari kao što bi rekli jezikom politički na polovini obrađenog uzorka za licencu već imamo 14 revizorskih kuća, tad je tvrđeno ovdje u ovom domu da samo ... /prekid/

Dakle, samo da pustimo da vrijeme odradi, ako bude nešto ja ću prvi stati ispred vas i reći ljudi ja sam pogriješio, to što smo krenuli da radimo nije dobro. Do sada to funkcioniše kako treba. Uveli smo obavezu reviziju planova, 70 planova koje su lokalne uprave kandidovale da se usvoje. Zna li koliko je poslije revizije vraćeno na doradu, koji je procenat - 100%. Sve bi to završilo lokalnim parlamentima i bilo izglasano, otišlo u prostor. Dakle, vjerujem da smo napravili ozbiljno dobar posao, on se na terenu pokazuje. Što se dešava sa amandmanima? Ja mogu sa zadovoljstvom da kažem da su odbori koje smo imali urodili odnosno izrodili dva, ja bih rekao, svrsishodna amandmana.

Dakle, ljudi iz lokalnih uprava su došli i rekli nešto znate kako kod nas u Crnoj Gori sve radimo u zadnjem trenutku, znači mi smo sračunali da treba deset dana se privede kraju, odnosno da se izradi jedan planski dokument od početka do kraja. Pa smo Nacrtom zakona rekli evo tri mjeseca imaju lokalne uprave da završe, pa su onda došli i rekli dajte nekako da ovo produžimo na šest mjeseci i mi smo se saglasali na šest mjeseci, ali da uvedemo ovu reviziju. Dakle, da nam možda ne "pobjegne mečka" žargonski rečeno kroz te planove. Uveli reviziju i rekli ne šest nego devet mjeseci i oni su sada došli u neku fazu gotovski gdje imaju planska dokumenta privedena kraju koja su revidovana i prošla javnu raspravu. Međutim, izašli su sa rečenicom da su bili lokalni izbori u mnogo opština i da nije bilo zasjedanja lokalnih parlamenata. Ja nijesam taj koji cijeni je li to pravdano ili nije meni to zvuči kao realno, jer zaista nije bilo zasjedanja lokalnih parlamenata u određenim opštinama. Rekli smo nikakav problem nije tih dva mjeseca produžiti da ljudi konstituišu parlament i izađu da glasaju, ne vidim da ima tu nešto sporno.

Druga stvar koju moramo da priznamo kao sistem, ne postoji savršen sistem na svijetu, ne postoji, ja ga nijesam vidio, a vidio sam ih dosta. Dakle, imali smo sistem da je u Katastru u

jednom trenutku proces legalizacije zapeo. A zašto je zapeo? Možemo da sklonimo jedan dio te priče na administrativne kapacitete, ali još jednom, mi smo kao Crnogorci svi čekali zadnjih mjesec dana ili mjesec i po da predamo zahtjev i sad je tamo zakrčenje. Rekli smo, ok, ako je zakrčenje donesite potvrdu. Dakle, jutros sam vidio naslov u novinama i to je najgora stvar od svega, rijetko ako ko što čita, a svi komentarišemo. Rekli smo nikakav problem nije, prijavite vi odnesite svoj elaborat u Katastar, činjenica da on ne može da ga ovjeri do nekog 15. jula vas ne dovodi u problem, ponesite potvrdu da ste ga predali, predajte zahtjev za legalizaciju i imate još rok 90 dana da Katastar završi svoj posao. To ne znači da ne treba prijaviti legalizaciju da vas to abolira. Mislim da su to potpuno korektne i svrsishodne stvari, dakle nije bilo nikakvog, ja bar nijesam vidio, nikakvog iskakanja iz duha zakona. Ono što smo mislili da nam ne ide u prilog nismo prihvatili ono što se kosi sa duhom zakona kao i prvi put kad je čitav zakon bio na usvajanje.

Još jednom hvala vam na diskusj. Poslaniče Raduloviću, vrlo detaljno pratim analizu svega što se dešava na Primorju, i vjerujte ne prije i poslije. Zaista ne mogu da podijelim prostor na prije i poslije. Gospodin Krivokapić je rekao tamo u Kotoru postoji kultura življenja i kultura arhiktature. Svuda u Crnoj Gori postoji za sebe specifikum kulture, ali te planove ni u Kotoru ni bilo gdje drugo nijesu donosili marsovci, nego Kotorani i u Budvi - Budvani, u Baru - Barani, u Podgorici - Podgoričani. To što ga je radila nekakva struka, pa se nijesmo mogli pitati, to je neki dio alibija ne mnogo veliki. Dakle, na nama je da probamo da čitav prostor privedemo namjeni i da ga sačuvamo za buduće generacije. Ako uspijem ja ću biti više nego zadovoljan, ne treba mi ime, ime mi je dovoljno veliko i vrlo sam ponosan na njega. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 11:10:58)

Hvala.

Evo iz komunikacije sa klubovima vidio sam da zbilja poštujete način koji smo planirali za danas. Znači, poslije Petra Ivanovića, koji je sada na redu, imamo sad samo troje prijavljenih: Sanja Pavićević, Nikola Rakočević i Jovanka Laličić. Ispred opozicije ostali su Branka Bošnjak i Draginja Vuksanović-Stanković. /upadice/ Nijesam čuo da je nikog u negativnom kontekstu pomenuo gospodin Radulović, čini mi se da je imao jedan ovako opšti odnos prema ljudima koji su govorili prije njega. Čini mi se da po pravilima kojima smo iskomunicirali u okviru Kolegijuma ne bi trebali sada da se javljamo.

Evo gospodin Damjanović, bi imamo pravo na formalni komentar, spomenuto je više poslanika očekujem da postoje razumijevanja. Ako ne postoji razumijevanje po Poslovniku imate pravo kad se neko prozove, ali u negativnom kontekstu. Sad ću to da vam pročitam vrlo precizno.

Član 101 "Ako se poslanik ili drugi učesnik u radu sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazi o svom poslaniku navodeći njegovo ime ili funkciju, poslanik na koga se to odnosi ima pravo da zatraži i da dobije riječ, pravo na repliku." Nijesam siguran da je bilo u negativnom kontekstu, ako neko misli da je u negativnom kontekstu neka dobije riječ.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 11:12:49)

Znači, negativan kontekst je da planovi u Kotoru nijesu donosili drugi nego su ih donosili Kotorani, to je negativan kontekst. Oni jesu donosili te planove, ali ono što sam već rekao u svom izlaganju, kroz institucije zlatnog potpisa, iz centrala im je naređivano partijski što će da rade kao i u Budvi. Čovjek koji nije imao nikakav potpis je naređivao što će da planiraju u Budvi to je priznao. Mi imamo presuđenu stvar, presuđenu stvar da je čovjek koji ništa nije potpisivao, koji nije imao nikakvu državnu funkciju nego samo partijsku naređivao kako će da se crta Budva. To je presuđena stvar, to nije za moju i Vašu raspravu, to je presuđena stvar. Tako je bilo i u Kotoru, samo u Kotoru još nije presuđena stvar, a mi se bavimo politikom da bi logički vodili ... Pa nije valjda Budva bila ostrvo u Crnoj Gori koji niko nije vidio. Znači, u Kotoru su takođe onaj dio devastacije, bilo je lokalne korupcije vjerovatno, to ne mogu da isključim, to ne može niko isključiti, ali bilo je i centralne korupcije. Zato ti planovi su kombinacija i time sam završio svoju poruku

tada, korupcija je bila u vlasti, bila u opoziciji, nijesam je čak ni svrstao, partijski, modela jednog upravljanja prostorom koji devastira Crnu Goru. Kao što ćemo se, ukorio me jedan kolega iz opozicije, složiti da je Siti kvart devastacija prostora u Podgorici.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 11:14:19)

Mislim da ste proširili, očekujem da zbilja privedete kraju.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 11:14:23)

U svojoj replici imam pravo da kažem što mislim, ne vrijeđam, govorim ocjene, govorim konstatacije, govorim ono što govori struka. Uporedite Blok V i Siti kvart, na svakom arhitektonskom fakultetu, izaberite ga, platiću troškove ako to bude analiza u korist Siti kvarta, odnos zelene površine, površine za parkiranje, sadržaja za djecu, za zdravstvo, za obrazovanje i uporedite Siti kvart i vidjećete kako se kreće unazad vrijeme, kako je Siti kvart primjer devastacije i nehumanog prostora, a kako je Blok V iako su soliteri, iako je novi oblik gradnje bio u Crnoj Gori primjer humanog planiranja prostora. To je stvar koja će preživjeti svaku vlast. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 11:15:13)

Po Poslovniku nemate pravo, po Poslovniku imate na sljedeće - replika na repliku nije dozvoljena ako predsjednik Skupštine ocijeni da su navodi u replici uvredljivi i dozvoli tu repliku. Znači, mogao bih ovo isto da tumačim kao što sam dopustio izlaganje gospodina Krivokapića, ali, čini mi se da je najoptimalnije da damo riječ predsjedniku Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje gospodinu Petru Ivanoviću. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (26.06.18 11:16:15)

Hvala Vam poštovani predsjedavajući, poštovani građani Crne Gore, uvažene kolege poslanici, uvaženi ministre sa saradnikom,

Vrlo interesantna rasprava, ali ne tako mali broj tačaka o kojima mi raspravljamo svodi se na skretanje rasprave sa glavne teme. Nemojte mi zamjeriti što ću pokušati u svojoj diskusiji da se vratim na ono što je i tačka o kojoj mi raspravljamo.

Iako je Zakon o planiranju prostora izgradnje objekata usvojen nedavno predlagač je cijenio da je potrebno izvršiti manje korekcije zakona, konkretno, riječ je o dvije izmjene. Prva se odnosi na priključenje na infrastrukturu, naime predloženo je da se bez podnijete prijave građenja i dokumentacije propisane zakonom propiše zabrana priključenja na infrastrukturu gradilišta objekta na kome se izvode radovi i objekata koji je izgrađen.

U slučaju složenih građevinskih objekata zabrana priključenja važi, ako za predmetni objekat nije izdata građevinska dozvola i ako za isti objekat nije predato revidovani glavni projekat.

Druga izmjena odnosi se na brisanje nekoliko stavova u članovi 204, 205, ovim članovima preciziraju se kaznene odredbe, izmjene su bile neophodne zbog usaglašavanja sa Krivičnim zakonikom za djela koja su prethodno bila definisana kao prekršaji, a sada kao krivično djelo.

Odbor za poljoprivredu, turizam, ekologiju i prostorno planiranje održao je dvije sjednice na kojima je raspravljao predložene izmjene.

Kao predsjednik Odbora ocijenio sam da je važno da pored predlagača čujemo i glas predstavnika privrednih i strukovnih udruženja, zato sam na sjednicu pozvao predstavnike Montenegro biznisa alijanse, Privredne komore Crne Gore, Unije poslodavaca i Inženjerske komore.

Opozicija nije učestvovala u radu Odbora i čini mi se da neke ocjene i stavovi koje smo čuli ovdje danas ne korespondiraju uopšte sa raspravom koja je vođena u Odboru. Nekada prvi među

jednakima, a sada jednak među prvima konstatovao je da ovdje treba da vodimo raspravu, ali rasprava se, a to svi jako dobro znamo, vodi na odborima, ako želimo da pripremimo što kvalitetniji akt o kojemu vodimo raspravu u plenumu. Odsustvo rada u odborima pokazuje samo jednu stvar, odnos i prema svakoj tački dnevnog reda i prema građanima Crne Gore.

Tokom duge i veoma kvalitetne rasprave pokrenuto je više pitanja koja prevazilaze obim predloženih izmjena. Ipak, smatram da je bilo važno da smo organizovali raspravu koja je vođena otvoreno, profesionalno i u skladu sa pravilima Skupštine Crne Gore. Zato želim da se zahvalim predstavnicima navedenih privrednih i strukovnih organizacija i siguran sam da će njihovi inputi i u narednom periodu biti važni i za resorno Ministarstvo, kao i za članove matičnog Odbora u ovog uvaženog doma.

Tokom rasprave iskristalisala su se tri amandmana. Prvi, kojim se predviđa da se uz zahtjev za legalizaciju podnosi uvjerenje Katastra, da je podnosilac zahtjeva za legalizaciju predao Katastru zahtjev za ovjeru elaborata, premjera izvedenog stanja izgrađenog objekta i tada se postupak legalizacije prekida na rok do 90 dana od dana podnošenja zahtjeva za legalizaciju. To praktično znači da svi građani koji predaju zahtjev za legalizaciju, a zbog zagušenosti Katastra ne uspiju da dostave uvjerenje Katastra dobijaju dodatni rok da se postupak nastavi nakon pribavljanja uvjerenja. Ovaj amandman koji se formulisao nakon, po mom mišljenju, kvalitetne rasprave gdje je upravo na Odboru jedna od zamjerki bila šta da urade građani koji žele da uđu u proces legalizacije, a ne stignu da do datog roka zbog zastoja u administraciji dostave dokument koji se traži. Kao rezultat upravo takve rasprave na Odboru smo predložili, a uvaženi ministar je prihvatio amandman koji je postao sastavni dio zakona.

Drugo, za objekte koji se gradi, odnosno koji je izgrađen na osnovu građevinske dozvole u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnje objekata, odnosno zakonom kojim je bila uređena izgradnja objekata na izdavanju upotrebne dozvole primljenju se odredbe tih zakona. Ovim amandmanom otklonili smo bilo kakve nedoumice oko primjene pojedinih zakona, imajući u vidu da se ovaj zakonski akt mijenjao nekoliko puta. Na taj način, mislim da smo pomogli u potpunosti građanima Crne Gore da tačno znaju koje kaznene odredbe kog zakona važe u kom periodu.

Treće, imajući u vidu pristigle sugestije opština privrednih i strukovnih organizacija, predložili smo produženje roka za dostavljanje lokalnih planova do 1. oktobra 2018. godine, ministar vam je dao obrazloženje, upravo smo o tome diskutovali na Odboru, jer su to bili zahtjevi prevashodno onih opština gdje su nedavno bili lokalni izbori.

Predlagač je prihvatio sva tri predložena amandmana, čime su predloženi amandmani i postali sastavni dio zakona.

Želim da se zahvalim svim kolegama, članovima Odbora na strpljenju, posvećenosti, predstavnicima privrednih i strukovnih organizacija i ministru i njegovim saradnicima na konstruktivnih diskusijama. U ostatku vremena, želim samo da saopštim još dvije stvari.

Prva je, meni je potpuno razumljivo zbog čega pojedini poslanici ne žele da učestvuju u radu Odbora. Ne prenosi se Odbor, nema direktnog televizijskog prenosa, ne možemo da ostvarimo bilo kakav utisak u javnosti. Onda je veoma čudno da govorimo o principima, jer ukoliko sam dobro razumio iz prethodne diskusije principi su bili ta ideja vodilja koja je trebala da podstakne raspravu u plenumu, o principima na način da se ne učestvuje u radu Odbora gdje se akt oblikuje do finala kada ga dobijamo u plenumu, a onda se pozivati na te iste principe, mislim da dovoljno govore o samoj principijelnosti.

I drugo, vidim da uvaženi poslanik Damjanović nije trenutno u sali, pa bih se pridržavao kućnog reda i ovo drugo da ostavim za neki naredni period kada čovjek bude prisutan, jer smo se dogovorili da kada poslanici nijesu u ovom uvaženom domu ne govorimo o njima. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 11:21:47)

Zahvaljujem se predsjedniku Odbora, gospodinu Petru Ivanoviću.

Sada riječ dajemo Sanji Pavićević, a poslije nje je Branka Bošnjak. Izvolite.

SANJA PAVIĆEVIĆ (26.06.18 11:22:10)

Dobar dan svima.

Zahvaljujem predsjedavajući.

Poštovane kolege, kolegice, poštovani građani,

Zakonom o planiranju prostora i izgradnje objekata koji smo usvojili u septembru, a važeći je od oktobra 2017. godine, reguliše se zaista kompleksan sistem sastavljen od 14 poglavlja.

Predlogom zakona koji danas razmatramo biće promijenjena dva poglavlja.

Poglavlje 13 - Kaznene odredbe, i to članovi 204, 205 i 206 i poglavlje 14 - Prelazne i završne odredbe, ako sam sve dobro pratila vezano za amandmane.

Ustavni osnov je više puta pomenut. Za njegovo donošenje sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore. Vezano za promjene koje će biti u ovim poglavljima, osim članova 204, 205 i 206, za poglavlje 13, biće za poglavlje 14 član 217 i 245 koji se odnose na izradu i donošenje započelih planskih dokumenata i produženje roka. Ministar Radulović je objasnio detaljno zašto smo pokrenuli ovu inicijativu i zašto će se produžavati rok do 1. oktobra 2018. godine, upravo zato da bi se izašlo u susret lokalnim upravama i da se započeta planska dokumenta imaju vremena završiti. I član 245 - odnosi se na stupanje na snagu predloženog zakona.

Zakon o planiranju prostora i izgradnje objekata uveo je zaista niz novina u pravni sistem i izazvao veliku pažnju javnosti tokom čitave 2017. godine, čak i u trenutku kada je donesen. Mnogi negativni komentari su se plasirali putem naših medija, što generalno mislim da nije dobro, jer se mora dati vremena i prostora za svaku novinu pa posebno jednu veliku novinu koja je donesena ovim zakonom, ali iz više razloga posebno zato što je ogroman broj građana Crne Gore zainteresovan za predviđenu legalizaciju i uslove koji su definisani ovim zakonom.

Podsjetiću da prema dokumentima sa kojima sam ja raspolagala još 2011. godine, kada sam radila sa međunarodnim subjektima, studiju koja se odnosila na ugroženost Crne Gore po osnovu raznih rizika, tu su se pominjali rizici - hazardi vezani za ekstremne meteorološke uslove, zatim za klimatske promjene, seizmički i razni drugi rizici i njihov trend u nekom narednom periodu. Sjećam se da sam tada raspolagala podacima koji su se odnosili na broj od 40-100.000 neformalnih objekata, odnosno legalnih objekata kako ih sad zovemo i da se to uglavnom odnosilo na dio koji se nalazi u primorskom regionu. Međutim, jako je važno znati, onako kako sam ja doživljela sve te podatke, da od tih 100.000 objekata, to nijesu svi objekti koji se odnose na izgradnju, kompletnu, nelegalnih kuća nego je tu ogroman procenat objekata koji se odnosio na dogradnju postojećih kapaciteta, na aktivnosti koje su ljudi sprovodili iz neke nužde da bi podigli sprat, da bi proširili kuće ili nešto tako. Znači, vrlo mali procenat po onome što ja raspolazem je da su radili na prostorima koji nijesu usklađeni sa planskim dokumentima koji su važeći u tom periodu. Vrlo mali procenat je onih koji nijesu tražili građevinske dozvole u vremenu kada je to bilo potrebno da se uradi.

Ne smatram da su građani Crne Gore ljudi koji ne žele da poštuju zakone, mislim da je ovim zakonskim rješenjem upravo data mogućnost, jedna odlična prilika da građani Crne Gore riješe probleme koji ih muče već duži niz godina za koje su sami krivi, jer nas niko nije natjerao da radimo i da zauzimamo tuđi prostor, bilo da je privatna parcela, bilo da je državna parcela, nego smo sami donijeli odluke i bili punoljetni u tom trenutku. Donijeli smo odluke da zauzmemo taj prostor. Sad se daje prilika da se to riješi, da se to uskladi sa planskim dokumentima i da ostavimo svojoj djeci te objekte koji će biti legalni, koje ta djeca mogu da naslijede, da prodaju i da nešto rade sa njima. Vjerujem da će se to riješiti, moguće u narednom periodu.

Nijesam željela da se ponavljam jer su kolege više puta pomenule šta se sve ovdje radilo. Zaista se ovim zakonom prepoznala pojedinačna odgovornost, to je jako važno da se locira odgovornost tačno na subjekte koji koče sprovođenje određenih akata, tako da mislim da se amandmanom koji smo ovdje radili dala mogućnost i za Katastar i za vrijeme za koje treba oni da završe ovo. Ljudi koji ulaze u taj proces nijesu se blokirali da ukoliko je Katastar zakočio da oni ne mogu da sprovedu ono što su pokrenuli u određenom periodu, znači daje im se 90 dana vremena i biće zaustavljena procedura ukoliko je negdje to zakočilo.

Kao što sam i prošle godine i prije ulaska u ovaj Parlament bila za ovaj zakon i čitala ga prije vremena nego što sam ovdje ušla i branila ga u trenutku kada je to trebalo, mislim da je ovo

odličan zakon da mu treba dati vremena, a to je i živa materija i misim da će kao živa materija on još imati prilike popraviti, jer to nije zacrtano za sva vremena kao što ni zakon ni Ustav nijesu zacrtani za svremena, uvijek se mogu unaprijediti. Zahvaljujem potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 11:28:25)

Zahvaljujem poslanici Sanji Pavićević. Po redosljedu sljedeća je Branka Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (26.06.18 11:30:31)

Zahvaljujem potpredsjedniče,

Ministre, ja sam mišljenja da mi maltene urbanizma nemamo. Trenutno nam je neki urbanistički kaos uzemlji, ali hoću da vjerujem da slušajući Vas i vidjevši da imate petlju da izađete na crtu i da gostujete u emisijama i da suočite stavove i vidim da vjerujete u ovo što radite i pristalica sam da se da šansa da vidimo šta će od ovoga da izađe.

Znajući dodatno, pošto sam i odbornica u lokalnom parlamentu kakav je tamo kaos, odnosno kako su ljudi spremni sleketivno za pojedince da prave i mijenjaju urbanističke planove negdje mi nije bila daleka ova vaša ideja o centralizaciji odgovornosti.

Ono što se plašim, plašim se slušajući glavnog državnog arhitektu, bojim se da nijesmo previše natrpali na njegova nejak a pleća nešto mi nije bio određen u onoj emisiji u kojoj je gostovao na državnoj televiziji ili je to neki početni strah da puno ne kaže, pa da ga poslije hvatamo za riječ, ali jesam za to da se da šansa.

Ono što znam na nivou lokala, bojim se da i ovaj rok koji su dali, a koji ste produžili sad ovim amandmanom, prihvatajući ovaj amandman, da im neće biti dovoljan, jer svega ima na lokal u.

Zakon kao zakon imala sam osjećaj dok se pravio da je pravljen u onom pačvork stilu, imamo problem ovako da ga riješimo i da treba nekako da se umreži i vidim da stalno postoje ove izmjene zakona, što govori o tome da se možda svi konci nijesu mogli pohvatiti na vrijeme, pa da će vrijeme pokazati da pojedine odredbe treba da se mijenjaju.

Što se tiče ove legalizacije nelegalno izgrađenih objekata današnji naslov u dnevnim novinama, mislim da će Vam ići na štetu zbog toga, odnosno da mnogi građani će shvatiti da je produžen rok, ustvari rok nije produžen nego se samo prihvata onaj ko je predao, namjerno ovo ponavljam da ne bi doveli u zabludu ljude koji treba da prijave legalizaciju. Znači, rok nije produžen nego je i dalje do 15. jula, ali može ko je predao elaborat sa potvrdom o predatom elaboratu do naredna tri mjeseca će biti u procesu legalizacije, a oni koji predali ne znači da će moći tek tako lako da prođu.

Što se tiče nekih stvari oko urbanizma meni je interesantno i voljela bih kada bi mi to rekli zašto je i kako Vlada se olako odlučila, po meni olako da onaj prostor kasarne Masline, znam da je Vlada na sjednici ustupila da se tu radi, ustvari kasarna odnosno sad po NATO standardima, a znamo da je prostor urbanističkim planom tako predviđena bolnica Glavnog grada. Imajući u vidu razliku u infrastrukturi koja je bar meni tako djeluje potpuno različita kada se misli o kasarni i kada govorimo o bolnici, zbog čega je došlo obzirom da je to bilo i u strateškom planu Glavnog grada, i u Prostorno urbanističkom planu. Imam nekakav osjećaj da silu na sramotu se juri sa nekakvim detaljnim urbanističkim planovima makar u Podgorici, po ovim rubnim djelovima, recimo za Sadine koje su vrlo interesantne i za koje je raspisan međunarodni tender. Vidim da je završen i da ima tamo prijavljenih prilično da daju to idejno rješenje, a svi znamo da je to bilo označeno u Prostorno urbanističkom planu vrlo kvalitetno i najkvalitetnije poljoprivredno zemljište i to je rekao čak blizak vlasti gospodin Burić. Sada se zamišlja da to bude, čini mi se da se prave zgrade, ali u svakom slučaju predlog je da je jedno 50% najmanje ostane zelena površina, a vidim da su mnogi poznati, pokupovali, sinovi funkcionera, nekih bliskih vlasti tamo po nižoj cijeni, pošto je poljoprivredno zemljište okupovali placeve, bojim se da će to se pretvoriti opet kako kome i crtati tamo ono što...
/prekid/

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 11:33:49)

Hvala kolegkinice.
Ministar Radulović, komentar na izlaganje.
Izvolite ministre.

PAVLE RADULOVIĆ (26.06.18 11:49:09)

Hvala Vam još jednom.

Prvi put kada ste diskutovali o ovome zakonu, ja sam nažalost morao primijetiti da ste jedna od rijetkih ko je s pažnjom pročitala ovo što tamo piše.

Dobro ste primijetili taj naslov u dnevnim novinama koje god da su da izazove štetu, strašnu štetu u ovom procesu u ovom domu, da kažem su izazvali razno-razni natpisi u legalizaciji, a posebno tokom predizborne kampanje. Dakle, mnogo ljudi je odučeno da se prijavi za legalizaciju, jer im obećavam da će to sve da se riješi jednog dana, čak sam ja u jednom terminu rekavši da je potpuno nevažno kako se izbori završe i ko pobijedi, to jednostavno ne može bez po tehničkim propisima. Nema čarobnog štapića nažalost, to što smo posijali na kraju moramo požnjati i ja se nadam da ćemo to uraditi na najbolji mogući način.

Što se tiče kasarne Masline i gradske bolnice mi imamo obavezu shodno NATO standardima da napravimo jedan prostor za vojsku, čak i prostor za Ministarstvo odbrane. Jedan multifunkcionalni objekat koji se tiče odbrane. Imamo sijaset pravila koji on mora da ispoštuje i jedan od njih ste jako dobro primijetili da je to infrastruktura, a kako je tamo već bila kasarna mnogo nam je lakše bilo dislocirati lokaciju za gradsku bolnicu nego za takav objekat. To je bila jedna od ideja.

Što se tiče Sadina i to ste dobro primijetili, za Sadine nijesmo radili DUP, nijesam dozvolio da se radi DUP. Radio se međunarodni konkurs i vjerujte mi da ćete svi podjednako koliko i ja biti ponosni na to rješenje, a evo daće bog gledaćemo se, ako ne gdje drugo, onda u ovom domu.

Ko je gdje kupio zemlju ne znam, oni koji su radili konkurs njima je samo topografske mape, oni nemaju katastarske podloge, oni ne znaju kuda su parcele, a posebno čija je koja parcela.

Pomenut je ovdje bio tada kada sam tražio pa mi nijesu dozvolili priču oko Bloka V i Siti kvarta na nadašnji dan pominjemo da je Siti kvart devastacija, a Blok V humani razvoj. Nije Blok V tako davno izgrađen. Igrao sam i ja lopte na livadama đe je danas Blok V. Ako nekome nije teško neka provjeri komentare kada je izgrađen Blok V da je to potpuno - neprimjereno Podgorici da je to arhitektura koja nikave veze nema s Podgoricom. Prilično su slični komentari bili na današnjim komentarima Siti kvart. Očigledno je da svako vrijeme nosi nekakvo svoje breme. Ja se ne bih usudio da komentarišem takve stvari. Da li se oni meni privatno sviđaju ili ne to je stvar koju ću zadržati za sebe, ali definitivno ne bih se usudio da komentarišem dalje.

Još jednom, znači /prekid/ legalizacija objekata da se suzdržavamo komentara koji navode na pogrešan put.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 11:52:22)

Hvala ministre.
Imaćete završnu riječ.
Kolegkinice Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (26.06.18 11:52:26)

Pa, evo ministre složili smo se, čakam ovdje Sadine, voljela bih da se to uradi na pravi način, ali prosto bih iskomentarisala i ovaj dio što se tiče Siti kvarta i Bloka V, evo u kom smislu.

Vi znate da pred kraj mandata Miomira Mugoše na brzinu donesene su u Glavnom gradu produžeci roka važenja. Iako ja smatram da ti DUP-ovi ne znam zašto imaju taj rok važenja, jer mi

znamo da u svijetu u tim većim centrima makar neka uža područja to je zabetonirano i nema rok važenja zašto bi se to nešto reurbanizovalo ili radilo ako je to, to za sva vremena ili ne znam za neki dugi period. Potpuno mi je to, da kažem nelogično, da se imaju rokovi važenja, ali Ustavni sud i čini mi se baš potpredsjednik Skupštine i tadašnji ministar je postavio pitanje ustavnosti, proglašeno je neustavnim sa pravom, sad i tu ima, vidim da nije u onom vašem registru na sajtu da tih DUP-ova nema. Hoću da kažem da je Blok V vjerovatno u to vrijeme djelovao potpuno kao nešto što ne bi trebalo na način na koji se gradi. Bila sam stanovnik Bloka V bila negdje još u osnovnoj školi i znam kakva je tamo livada bila i kako smo išli po blatu do prve prodavnice sad već Moskovskoj ulici, ali Blok V je sada zaokružena urbana cjelina. I on je otprilike jedno, da kažem 80% možda i preko 90% potpuno zaokružen u odnosu na početno rješenje. Mene što iritira što se pokušava reurbanizovati Blok V, odnosno pominje se onaj soliter, već znate poznati. Milenijum nije mogao tamo, pa pokušavaju sad, nadam se da do toga neće doći. Malo je devastirao Blok V i Tržni centar Bazar, odnosno uzimanje onih parking mjesta za one ljude preko to nije smjelo, jer je to ušlo u cijenu stana koji su ti ljudi dali, odnosno kupovali te stanove. Posebno mi se sviđa što u Bloku V imamo i vrtiće i osnovnu školu i Dom zdravlja, znači buhvalno to je jedna urbana cjelina koja bi trebala na nju da se ugledaju i ostali djelovi grada što nije slučaj sa Siti kvartom, jer znamo kakvi problemi tamo postoje. Previše je betoniziran, nema zelenih površina čak se sjećam gradonačelnik Stijepović je neke viseće drveće zamišljao tamo pa od toga nema ništa, ali mislim postoji način i da se tamo malo oplemeni, ozeleni i mi smo u ovoj kampanji lokalnoj, predviđali one zelene krovove, trebamo razmisliti o njima da makar na ovim vrhovima zgrada gdje su ravni krovovi se napravi i neka zelena površina. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (26.06.18 11:55:38)

Hvala kolegice.

Kao što je ranije najavljeno, sljedeći govornik je Nikola Rakočević, a neka se pripremi Draginja Vuksanović Stanković. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (26.06.18 11:55:51)

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi građani, cijenjene kolegice, kolege, predlagači zakona,

Pred nama je Predlog zakona koji ima za svrhu nekoliko ključnih, jednostavnih normi.

Prva od njih je da se svakako usaglašava sa Krivičnim zakonikom o kojem smo govorili da određeni prekršaj prelazi u krivična djela. O tome smo kroz raspravu o Krivičnom zakoniku detaljno govorili.

Takođe, u jednoj komunikaciji, naravno Kluba poslanika Demokratske partije socijalista i predlagača došli smo do rješenja da je ovim zakonom predviđeno produženje roka opštinama za donošenje planskih dokumenata za dva i po mjeseca, odnosno do 1. oktobra i tu ne vidim ništa sporno. Prosto u komunikaciji sa opštinama vidjeli smo da zbog objektivnih razloga nijesu uspjeli ta planska dokumenta da donesu na vrijeme i na ovaj način produžavamo rok i omogućavamo da sistem funkcioniše na bolji način.

Druga stvar, građani neće imati produženje roka za legalizaciju bespravnih objekata. Međutim, ponovo zbog objektivnih razloga zbog koji katastri nijesu mogli da ovjere dokumente koji su građani predali ili će predati do 15. jula do kada je rok ostavljamo mogućnost da sa predajom elaborata oni završavaju taj prvi dio procesa legalizaciji da zbog Katastra ili zbog geodetskih firmi oni ne ispaštaju iz razloga što evidentno postoji određeno zakrčenje. Na ovaj način smo omogućili amandmanskim djelovanjem da se taj dio riješi. I naravno, tu nema nikakvog ping-ponga između skupštinskog odbora i predlagača niti Kluba poslanika Demokratske partije socijalista. To je jedan demokratski transparentan proces gdje mi kritički pristupamo određenim rješenjima, predlažemo inovaciju ukoliko su one prihvatljive, dogovorimo ukoliko nijesu, saslušamo drugu stranu. To je demokratski proces usaglašavanja inovativnih rješenja koja doprinose unapređenju ambijenta. Naravno poslanici opozicije koji to zamjeraju ili traže neku skrivenu namjeru u tome bi trebali da

nauče od Demokratske partije socijalista kako ti demokratski procesi funkcionišu, da ne bi ostajali bez partije ili da bi njihove, na koncu partije zadržavale rejting, što ne čine.

Naravno, mi smo donošenjem ovog zakona u oktobru 2017. godine se usaglasili da prosto zakon leži na četiri ključna elementa. To je bolji kvalitet planske dokumentacije, kvalitetnije izgrađeni prostor, efikasniji sistem nadzora i kontrole u oblasti izgradnje i identifikovanju pojedinačne odgovornosti za izgrađeni prostor. Država je, odnosno Vlada, i mi smo to apsolutno prihvatili s obzirom da smo pravili komparaciju prakse od ranije, dakle prihvatili da Vlada, odnosno država preuzme punu odgovornost za prostorno planiranje. I čini mi se da se već rezultati vide. Mali test onoga što je predmet bio ovoga zakona smo imali na lokalnim izborima, 11 opština Demokratska partija socijalista koja dominantno tvori, da kažem Vladu svakako i ministarstvo, na kraju krajeva i ministar koji je bio na odborničkoj listi Demokratske partije socijalista u Podgorici je zabilježila izvanredan rezultat.

Usaglasićemo se da je jedna od ključnih komponenti koji tište građane i opredjeljuju ih kad biraju između političkih opcija na lokalni jeste svakako i ono što čini njihovu egzistenciju, a u ovom slučaju bespravna gradnja odnosno legalizacija koja je u toku je svakako bila jedna od gorućih tema. Mi smo taj ispit položili iz razloga što smo iskreno i transparentno pristupili građanima, ne kao kolege iz opozicije, ali ne koje su trenutno u Parlamentu nego jedan dio onih koji nijesu u Parlamentu, koji su nudili legalizaciju za euro, nudili legalizaciju za 50 centi i tako dalje, mi nijesmo to radili, mi smo kazali ovo jeste država socijalne, ovo je država takođe i prije svega zakona. Imamo zakon, vama je zakon omogućio da legalizujete svoje objekte. Komunalije morate platiti, mi smo se opredijelili, obavezali da tim novcem od komunalnih taksi gradimo infrastrukturu za te djelove gradova gdje su bespravni objekti sagrađeni, ali svakako da ćemo da zadržimo pravo na jednakost između onih koji su bespravno gradili i onih koji su gradili, naravno skladno zakonu.

Naravno, izmjene ovog zakona su apsolutno prihvatljive, unapređuju sistem i naravno pozivam sve kolege, ne samo iz pozicije nego iz opozicije da napravimo konsenzus i da usvojimo ovaj zakon. Zahvaljujem potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:01:27)

Hvala kolega.

Kao što sam najavio kolegica Draginja Vuksanović Stanković, a neka se pripremi kolegica i zadnja prijavljena Marta Šćepanović. Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (26.06.18 12:01:38)

Zahvaljujem.

Uvaženi građani Crne Gore, poštovani uvaženi mistre Raduloviću sa saradnikom,

Ja iskreno vjerujem u vašu dobru namjeru kada je pisan ovaj zakon i mislim da ovo što je predloženo ovim zakonom je dobro, ali pravno ovaj zakon se odnosi na slučajeve koje će biti u budućnosti.

Mi smo svjedoci onoga što smo i danas čuli da je naš prostor kompletno devastiran i još veći problem da bude devastiranje kriminalnim radnjama raznih organizovanih kriminalnih grupa.

Zašto kažem, uvaženi ministre da je ovo zakon koji je dobar za ubuduće? Jasne su norme ZKP-a. Ukoliko ćemo da prekršaj propišemo kao krivična djela nije sporno da oni koji budu od uvođenja tih krivičnih djela u Krivični zakonik Crne Gore budu izvršiocima tih krivičnih djela, oni će odgovarati po pooštrenoju kaznenoj politici. Ali, šta ćemo da radimo ministre sa onima koji su do sada učinili krivična djela? Kad kažemo krivična djela mislim na ova koja vi predviđate ovim zakonom, a koji su sada prekršaji.

Jedan kolega je lijepo nabrojao koji su to slučajevi izgradnje i gradnja kojih objekata će se smatrati za krivično djelo, da ih ja sad opet ne nabrojam kolega je to taksativno lijepo nabrojao. I u redu je ti neki će ubuduće odgovarati za to. Po odredbama ZKP-a, ovi koji su do sada gradili te iste objekte oni neće odgovarati odredbama KZ, jer znate da KZ za njih neće važiti. Za njih će važiti onaj zakon koji je važio u vrijeme izvršenja, a to su po ovome prekršaji.

Prvi put ću ovdje danas mimo svih pomenuti obalu i sada biste se Vi sigurno ministre pitali kako da obalu podvedemo pod prostor. Prostor kao prostor je najvažniji državni resurs. Mene posebno zanima obala koja je potpuno devastirana. Bez obzira što Vi ministre tada nijeste bili ministar, moram da Vas pitam šta ćete vi da uradite sa onima koji su devastirali obalu. Da ne govorimo o pojedinim visokim državnim zvaničnicima koji su kućama ušli u more u Tivatskom zalivu. Ja im imena ovdje neću pomenuti, jer će doći dan kada će oni odgovarati za to, ali građanima Tivatskog zaliva i građanima Crne Gore nije potrebno da oni snose odgovornost za prekršaje, jer su oni uradili prekršaj po sadašnjem stanju stvari. Nas ne interesuje njihove novčane nadoknade koje su ko zna kako stekli krađom građana. Nas interesuje da se obala pretvori u ono što je pravi državni resurs i da ona služi svim građanima Crne Gore, a ne da na tom prostoru gdje su oni sagradili svoje vile i vilama ušli u more potpuno nezakonito da građani Crne Gore tamo nemaju pristup. I uvijek ću se boriti za obalu kao državni resurs, jer ona pripada svim građanima Crne Gore kao dobro od opšteg interesa.

Vi znate šta je urađeno sa našom obalom od izgradnji privatnih vila u Miločerskom parku gdje nas sad pojedini kvazi strani investitori ucjenjuju. Umjesto da gradimo tu elitne hotele sa pet zvjezdica, pa da koristi imaju svi građani Crne Gore mi tu gradimo privatne vile za prodaju koje će se davati tokom godine u zakup, pa će zakupnine da uzima vlasnik vile, a ne građani Crne Gore i mene zanima šta ćete Vi kao resorni ministar, bez obzira što tada nijeste bili ministar da preduzmete u cilju ovih rješavanja ovih problema?

Moram ukazati da je dogradnja tih objekata i uzurpacija crnogorske obale došlo na potpuno nezakonit način, kroz prihvatanje različitih odluka o dugoročnim zakupima državnih dobara na 90 i više godina. Mi obećavamo da ćemo kad-tad vratiti obalu građanima Crne Gore i da se tome mora stati na put.

Što se tiče ovog zakona, kao što sam rekla na početku svoje diskusije zaista mislim da imate dobre namjere i da u tom dijelu treba pooštriti kaznenu politiku. Međutim, mi treba da vidimo šta ćemo da radimo sa ovima koji su do sada gradili, a koji po ovim odredbama, ako se ovaj zakon prihvati, pa se onda uvede to kao krivično djelo u Krivični zakonik oni ne mogu odgovarati po toj pooštrenoj kaznenoj politici nego svi znamo pravno da mogu odgovarati samo za prekršaj.

Ono što želim da primijetim na kraju i završavam, ovdje piše u vašem obrazloženju Predloga zakona da ne postoji primarni i sekundarni izvori prava zemalja Evropske unije sa kojima bi se Predlogom ovog zakona mogli uporediti i vršiti njegovo usklađivanje. Zna li zašto ministre ne postoji? Zato što ne postoji država u Evropi u kojoj /prekid/ kao što je to u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:06:43)

Hvala koleginice.

Kao što sam ranije najavio zadnja govornica Marta Šćepanović. Izvolite koleginice.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (26.06.18 12:06:58)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poštovani ministre i poštovani direktore Direktorata, uvaženi građani,

U septembru 2017. godine smo usvojili Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata i tada smo rekli da sve ono što je kvalitetno funkcionisalo i što se moglo unaprijediti zadržano je u ovom zakonu. Sve ono što do tada nije bilo adekvatno i nije bilo dobro u primjeni promijenjeno je i uvedeni su možemo reći čak i neki novi instituti. Tada smo se saglasili ovdje da je na Ministarstvu najteži dio posla, da stvori i kadrovske i tehničke i sve druge uslove kako bi se ovaj zakon primijenio u praksi. Upravo je i ovo povod da pitam ministra - da li ste već radili neki presjek gdje imate evidentirane probleme u praksi i gdje ste sa ovim stvaranjem organizacionih, tehničkih i kadrovskih uslova za primjenu zakona.

Jedan od problema možda ste već pomenuli kada ste rekli da mali broj opština ima imenovane glavne arhitekta, možda je razlog i u tome što sami uslovi propisani zakonom gdje se

traži 10 godina radnog iskustva, takođe otežavaju, pogotovo u manjim opština da nađu ovako izuzetno deficitiran kadar.

Što se tiče ovog zakona, po meni, mislim da je najbolje rješenje koje u ovom zakonu jeste upravo ova centralizacija kako građani ne bi došli u situaciju kao što su do tada dolazili da zavise možda i od nekih bahatih pojedinaca koji su bili predsjednici opština. Koji su mogli, tako im je moglo biti, da drže gotove predloge detaljnih urbanističkih planova u fijkama, umjesto da takve planove prosljede Skupštini na usvajanje, pa da građani mogu sada da legalizuju objekte. Na sreću građani su takve poslali u opoziciju, niko sam ne pušta vlast, naravno, građani šalju opoziciju jer dođe, naravno i taj trenutak kad treba politički da se izmjerimo.

Obzirom, da je rad lokalnih samouprava u ovoj oblasti permanentno kritikovan, upravo iz tog razloga smatram da je ova centralizacija, odnosno povjeravanje dijela poslova lokalnim samoupravama i najbolje rješenje u ovom zakonu.

Što se tiče ovog zakona važno je takođe napomenuti da povodom procesa legalizacije bespravnih objekata, važno je naglasiti da vlasnici bespravnih objekata su imali dvije mogućnosti ili da uđu u proces legalizacije i da shodno tome iskoriste sve benefite koji im ovaj zakon predviđa, sa druge strane ukoliko ne podnesu zahtjev za legalizovanje bespravno sagrađenog objekta onda bi dugoročno snosili posljedice koje su predviđene ovim zakonom.

Važno je napomeni da vlasnici bespravnih objekata na teritorijama opštine imaju jednaka prava i obaveze u dijelu legalizacije bespravnih objekata shodno važećim zakonu i da ova sredstva od naplate za komunalno opremanje građevinskog zemljišta sakupljena u procesu legalizacije objekata se svakako troše za izgradnju nedostajuće infrastrukture.

Ono što je razlog za donošenje ovog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o planiranju prostor i izgradnje objekata je upravo potreba zbog stepena društvene opasnosti određene radnje koja je propisana Zakonom o planiranju prostor i izgradnje objekata, koji su predviđeni kao prekršaji, da se propišu kao krivična djela u Krivičnom zakoniku i nadam se da ćemo to ovdje danas usvojiti.

Što se tiče amandmana koje smo predložili kao poslanici, kolege su već obrazložile, a Ministarstvo je prihvatilo određene naše amandmane i već su ih i obrazložili. Očekujem svakako da mi ministar da odgovor na postavljeno pitanje. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:11:36)

Hvala kolegice Šćepanović.
Sada dajem riječ ministru za završno izlaganje.

PAVLE RADULOVIĆ (26.06.18 12:11:47)

Dakle, polemisa sam to što sam mislio da je za polemiku, trudio sam se da budem u zadnjih par izlaganja racionalan prije svega trošeći vaše vrijeme. Probaću kroz ovo izlaganje da se skoncentrišem na ovaj dio legalizacije.

Na kraju, dozvolite samo da na par pitanja koja su bila postavljena odgovorim. Pomenuta su krivična djela i šta ćemo s onima koji su do sada gradili? Od 2008. do 2017. je to bilo krivično djelo. Činjenicom da smo sklonili građevinsku dozvolu kao upravni akt iz jednog vrlo praktičnog razloga došli smo do tog vakuma od par mjeseci i u tih par mjeseci je fakat imalo mišljenje Vrhovnog suda da u tih par mjeseci nije bilo krivičnog djela. Dakle, od 2008. godine pomenuli ste mnoge slučajeve koji se tiču gradnje na obali mora, ko je gradio neka odgovara, mi ćemo biti od pomoći da se takvi graditelji identifikuju.

Pomenuli ste obalu, sa vrlo dužnom pažnjom smo pristupili planiranju obale. Novi sistem planiranja ćete imati prilike jako brzo da vidite ovdje u Skupštini, ovaj plan obalnog područja. Ono što mogu da vam kažem da smo napravili u ovom slučaju jeste svi kamp prodori su ostali tu, dakle svi zeleni prodori. Spriječili smo kontinuirano planiranje. Obalni je odmah od 100 metara ispoštovan tamo đe nema postojećih naselja, 1000 m je rezervisano za turizam i smanji smo, uz sve to smo smanjili građevinska područja s postojećih 15% na nešto sitno, preko 9%, mislim da je

9,2%. Dakle, zaista vrlo vodimo računa, imaćemo priliku, ja se nadam jako brzo da o tome razgovaramo.

Što se tiče vila za tržište i devastiranog prostora, ja se ne bih saglasio da smo mi najdevastiranija država u Evropi, imamo određenih problema, ima incidenata u prostoru, ali ne bih se složio da smo najdevastiraniji. Imamo priliku da to ispravimo i nadam se da ćemo ispraviti. Što se tiče vila za tržište ljudi jako često miješaju vile u okviru hotelskih kapaciteta, kao vile za tržište. Dakle, postoje na svijetu modeli upravljanja, pa vi možete psotati ne znam Waldorf Astoria u Njujorku, postoje ljudi koji su vlasnici apartmana, ali je on i dalje hotel i izdaje se kao hotel. Vlasnik je takozvane smještajne jedinice, ali on je i dalje hotel. Dakle u onome što je planom predviđeno za turizam je vrlo jasno naznačeno da nema ni privremenog ni povremenog stanovanja. To su vile koje su za, mi smo skoro otvorili, mislim da je nedjelja popodne bila, otvorili jedan kompleks koji je hotelski iako je građen, bila je ujdurma čitava po medijima posljednjih par mjeseci da se tu grade stanovi, odnosno rezidencijalne jedinice.

Ne bih dalje dužio, jako mi je važno za legalizaciju.

Poštovani građani molim vas,

Molim vas obratite pažnju na ono što se priča u ovom domu, a ne na razno-razne medijske spekulacije. Dakle, period za legalizaciju, rok za legalizaciju nije produžen. Rok za legalizaciju je da prijavite legalizaciju svog objekta je 15. jul ove godine. Dakle, još jednom rok zadnji rok da prijavite svoj objekat za legalizaciju je 15. jul. Ono što smo dozvolili zbog zagušenja u Katastru je da ne morate uz prijavu za legalizaciju donijeti ovjereni elaborat od geodetske kuće, odnosno od Katastra, već možete s potvrdom da ste predali elaborat na ovjeru, prijaviti legalizaciju i onda dobiti 90 dana da Katastar završi svoj posao.

Ja vam se još jednom zaista zahvaljujem na konstruktivnoj raspravi i nadam se da se vidimo brzo. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:15:46)

Ovim smo završili pretres o Zakonu o planiranju prostora i izgradnji objekata i o ovome ćemo se naknadno izjasniti.

Poštovane kolege, sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, a to je **Predlog zakona o dopunama Zakona o sudskom savjetu i sudijama.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade za politički sistem i vanjsku politiku, ministar pravde i Marijana Laković Drašković, generalna direktorica Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor.

Izjavitoci odbora su Miodrag Vuković Zakonodavnog odbora i Miloš Nikolić, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Predstavnik Vlade želi dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite ministar Pažin.

ZORAN PAŽIN (26.06.18 12:16:46)

Poštovani predsjedavajući, uvažene dame i gospodo poslanici,

Dozvolite mi prije svega da vas srdačno pozdravim i da izrazim svoje očekivanje da ćemo imati danas otvoren sadržajan i demokratski dijalog o jednom pitanju koje je od ustavno pravnog značaja.

Poštovane dame i gospodo članom 126 Ustava propisano je da je Sudski savjet kao najviši organ vlasti nadležan da obezbijedi samostalnost i nezavisnost sudske vlasti. "Argumentum a contrario", ako Sudski savjet ne funkcioniše dovodi se u pitanje, odnosno ugrožava se samostalnost i nezavisnost sudske vlasti.

Ustavno pravni poredak nije prosti zbir nasumično datih normi nego su te norme uređene i sistematizovane po odgovarajućim ustavno pravnim principima. Jedan od najvažnijih ustavno pravnih principa, a svakako najvažniji princip kada je u pitanju organizacija političke vlasti, jeste

princip podjele vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku. Nefunkcionisanjem sudske grane vlasti, dovodi se u pitanje princip podjele vlasti, ali "argumentum a fortiori" korak dalje, dovodi se u pitanje i ustavno pravni princip uzajamne kontrole i ravnoteže u međunarodnoj pravnoj praksi, poznat kao "checks and balances".

Ako imamo otvorena sva ova pitanja sa punim pravom se otvara pitanje i demokratskog legitimiteta preostale dvije grane vlasti ukoliko je princip uzajamne kontrole i ravnoteže poremećen.

Iz ugla građana, poštovane dame i gospodo, to znači da se dovodi u pitanje pravo na pravično i javno suđenje pred nezavisnim i nepristrasnim sudom u razumnom roku. Pravo koje je od uslovljavajućeg značaja za ostvarenje gotovo svih drugih ljudskih sloboda i prava i stoga visoko stoji na hijerarhijskoj ljestvici vrijednosti zaštićenih Ustavom. Da je to tako svjedoči nam član 23 Ustava koji propisuje da se pravo na pravično suđenje ne može dovoditi u pitanje čak ni u vanrednim okolnostima. U skladu sa našom ustavno pravnom tradicijom, pod vanrednim okolnostima podrazumijeva se ratno stanje, stanje neposredne ratne opasnosti, ili vanredno stanje. Čak ni u takvim situacijama, vanrednim okolnostima, ne može se suspendovati niti dovoditi u pitanje pravo na pravično suđenje pred nezavisnim i nepristrasnim sudom u razumnom roku, a tim prije nije dozvoljeno dovoditi u pitanje ovo pravo u mirodopskim uslovima.

Naravno, kao odgovorna Vlada zatražili smo mišljenje Venecijanske komisije i to mišljenje je potvrdilo stav Vlade da je deblokirajući mehanizam koji smo ponudili Zakonom o dopuni Zakona o sudskom savjetu u skladu sa crnogorskim Ustavom.

Dozvolite mi poštovane dame i gospodo da vas kratko informišem o pitanjima koja su otvorena od strane Venecijanske komisije na sjednici i plenumu koji je održan u petak i subotu.

Prvo pitanje koje je raspravljeno jeste pitanje mandata Sudskog savjeta. Nema nikakve sumnje da je mandat Sudskog savjeta ustavno pravna kategorija. Propisan je Ustavom, ali riječ je o mandatu institucije kao takve, a ne mandatu članova Sudskog savjeta. Dakle, prvu razliku koju je potrebno uočiti i napraviti jeste razlika između mandata sudskog savjeta kao institucije u odnosu na mandat članova Sudskoga savjeta. Mandat članova Sudskog savjeta uređen je zakonom o Sudskom savjetu i sudijama i upravo ova činjenica otvara mogućnost da se zakonski interveniše u ovu oblast. Naime, samim Zakonom o Sudskom savjetu i sudijama, propisano je da nakon prestanka mandata nekog od članova Sudskog savjeta, član Sudskog savjeta koji ga mijenja ne dobija mandat na četiri godine. Prema tome veoma je jasno da se radi o različitim kategorijama, mandatu Sudskog savjeta i mandatu članova Sudskog savjeta. Ova činjenica otvara mogućnost da se djeluje na ovaj način kao što je Vlada predložila, pri čemu treba napraviti razliku sljedeću - razliku između mandata članova Sudskog savjeta i vršilaca dužnosti Sudskog savjeta. Prema tome, slijedom preporuka koje su date od strane Venecijanske komisije, moguće je proglasiti novi sastav Sudskog savjeta, kojega čine izabrani predstavnici sudske vlasti od strane Konferencije sudija i vršioci dužnosti iz reda uglednih pravnika.

Da bi se na neki način ojačao legitimitet takvog novoizabranog Sudskog savjeta Venecijanska komisija je predložila da se preispita legitimitet vršioca dužnosti predsjednika Sudskog savjeta, pri čemu Venecijanska komisija u svojoj preporuci ne odriče mogućnost da ponovo bude izabran sadašnji predsjednik Sudskog savjeta kao vršilac dužnosti predsjednika Sudskog savjeta.

Sljedeće pitanje koje je otvoreno na sjednici Venecijanske komisije jeste moguća situacija da ne dobiju sva četiri kandidata konsenzus od strane vladajuće većine i opozicije. Dakle, da bude predložen manji broj kandidata od četiri, odnosno jedan, dva ili tri kandidata. U toj situaciji Venecijanska komisija je predložila da se oni kandidati koji će biti zamijenjeni novoizabranim članovima iz reda uglednih pravnika, odrede žrijebom, a način žrijeba urediće se Poslovníkom o radu Sudskoga savjeta. Dakle, poštovane dame i gospodo ono što želim ne samo ja kao predstavnik Vlade nego i crnogorska javnost jeste da svi zajedno pokažemo odgovarajući nivo odgovornosti, profesionalnog integriteta i demokratski kapacitet i političku zrelost i da ovaj visoki dom izabere četiri kandidata iz reda uglednih pravnika čime prestaje potreba za deblokirajućim mehanizmom, ali ukoliko to ne bude slučaj poslužićemo se svi zajedno principom *necessitate* frangit legem, odnosno nužda zakon mijenja. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:24:38)

Hvala.

Po redosljedu, po član 96, ako ne griješim, znači predlagač, pa izvjestioci nadležnog odbora.

Da li želite izvjestioci, pa onda Vi pitanje?

Kao što sam najavio, znači imamo dvojicu izvjestilaca, to je Miodrag Vuković Zakonodavnog odbora i Miloš Nikolić Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Izvolite kolega Aprcović, javljate li se?

ŽELJKO APRCOVIĆ (26.06.18 12:25:14)

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Dogovorili smo se kolega Miloš Nikolić i ja da budem izvjestilac po ovoj tački dnevnog reda ispred Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Prvo, gospodin Vuković ispred Zakonodavnog.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:25:24)

Izvolite kolega Vuković onda ispred Zakondavnog odbora, pa kolega Aprcović .

MIODRAG VUKOVIĆ (26.06.18 12:25:31)

Hvala potpredsjedniče,

Odmah ću priznati da nije ovo redovna pravna parlamentarna situacija, ali ne i neočekivana. Dakle, mi kao ljudi u instituciji koja je fabrika zakona morali smo da reagujemo na jednu pretpostavljenu, a realno moguću, čak više od toga, izvjesnu situaciju koja će donijeti dosta negativnih stvari, a prije svega, ili sumaran izraz svega toga je blokada sistema.

Zbog političke situacije, ne zbog zakona, ne zbog Ustava, ne zbog prava, nego političkih odnosa u instituciji koja pravi pravo, ili prije svega pravi pravo, rizikujemo da dođemo u situaciju da pravni sistem bude blokiran. Posljedice možemo naslutiti, rekao sam one su izvjesne i nimalo nisu povoljne. Radilo se na način očekivan i podrazumijevajući. Onaj ko je zadužen da vodi unutrašnju i spoljnu politiku, a to je Vlada Crne Gore koja je uzgred rečeno kao jedan od dva Ustavom ovlašćena predlagača zakona za ovaj parlament. Ona je pri tom institucija koja je prije nekoliko godina i predložila Zakon o Sudskom savjetu prateći život pravni i faktički, reagovala je na vrijeme i predložila rješenje koje je, pa nije nekorektno i pravno reći iznuđeno, rješenje koje suspenduje mogućnost, ako ne u cjelini ono makar stvaranja cjelovitih, a teško saniranih ili posljedica koje bi se teško sanirale. Nijesmo ni ovoga puta, odnosno oni nijesu bili ni ovoga puta ni sebični ni pravno uskogrudi, narodski rečeno nijesu nastupali misleći da su popili svu pamet ovoga svijeta, konsultovali su referentne međunarodne institucije. Konsultovali su Venecijansku komisiju koja nam je pomagala, sugerisala, davala mišljenje kada smo radili temeljni pravni akt ove države, a to je Ustav. Od njih smo tražili mišljenje makar u dijelu da li smo na pravom tragu kada smo radili taj akt, uporednih, savremenih iskustava, da li smo na tragu rješenja koja će nam pomoći da uvedemo u ustavni sistem takvu organizaciju države koja će potvrditi.../prekid/

Predložili su nam, čuli ste od ministra, predložili su nam mišljenje, sugerisali su, a vi momci izaberite. Potvrdili su i sugerisali su ono što je Vlada prihvatila.

Pazite, Vlada nam je predložila nešto, ali je pitala da li smo u pravu. Venecijanska komisija je rekla da je Vlada apsolutno u pravu. Na ovaj način saniramo pretpostavljene, a realno moguće posljedice nedostataka u pravnom sistemu Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:29:50)

Kolege, prije nego što dam riječ kolegi Aprcović, ja vas molim, ja znam da nije lako zaokružiti misao tridesetak sekundi, molim da cijenimo vrijeme svih govornika jer imamo tridesetak prijavljenih. Nijesam izbrojao, vjerovatno tridesetak koliko vidim, tako da vas molim da održimo, bar se vremenski održimo tačno.

Kolega Aprcoviću imate riječ kao izvjestilac.

ŽELJKO APRCOVIĆ (26.06.18 12:30:20)

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče,

Poštovani ministre pravde sa saradnicom, uvaženi kolegice i kolege poslanici, poštovani građani,

S obzirom na činjenicu da danas imamo izmjene i dopune Zakona o Sudskom savjetu i sudovima koji je od strane Vlade upućen prema Parlamentu u skraćenoj proceduri, mi kao Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, kao matični odbor, smo čekali mišljenje Venecijanske komisije koja nam je u prethodnom periodu pomagala, da kažem bila savjetodavac u dijelu ustavnih promjena. Upravo smo nakon dobijanja tog mišljenja danas održali sjednicu Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu gdje smo ocijenili predložene izmjene i dopune Zakona o Sudskom savjetu i sudovima, kao kvalitetne, upravo u cilju i prilogu onome što nas čeka u narednom periodu u smislu da nama mandat, važećem Savjetu, Sudskom savjetu ističe 2. jula.

Upravo da bi imali jedan deblokirajući mehanizam o kojem smo pričali, a to ću u svojoj uvodnoj diskusiji ispred Kluba poslanika govoriti kako i na koji način smo dolazili do određenih rješenja, a tiče se ustavnih promjena, a kasnije, normalno i koncipiranja zakonskih rješenja opredijeljenih za ovu oblast.

Takođe, moram da kažem da ono što je bio tekst Predloga izmjena i dopuna Zakona o Sudskom savjetu i sudovima, danas smo dopunili amandmanima Odbora. Znači, dodali smo iza člana 16 član 16a i član 16b, u koje se opredijelili, po mom mišljenju sa jednom dobrom kvalitetnom normom da ukoliko ne izaberemo Sudski savjet, odnosno nakon tog glasanja, da svaka dva mjeseca treba, odnosno moramo da raspisemo novi javni poziv kako bi, po mom dubokom ubjeđenju, stvorili prostor za jednu dobru komunikaciju, jedan dobar dijalog i izabrali najkvalitetnije pravnike za Sudski savjet.

Takođe, moram da kažem da članovima 139a, 139b i 139c precizirano je kako i na koji način predsjednik i članovi Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika kojima prestaje mandat usljed isteka vremena na koje su birani, nastavljaju da vrše dužnost do izbora novih članova Sudskog savjeta, shodno proceduri utvrđenoj zakonom. Iz prostog razloga što još jedan put podvlačim, mi ćemo u Sudskom savjetu imati v.d. stanje do trenutka dok kad kao odgovorni poslanici, odgovorni predstavnici naroda ne sjednemo i dogovorimo se iz korpusa određenih kandidata koji su pokazali interesovanje za obavljanje ove izuzetno značajne funkcije izaberemo najkvalitetnije i dođemo do onoga što nam venecijanci govore u svojem mišljenju, znači do jednog nepristrasnog i samostalnog pravosudnog sistema.

Ovo je ukratko izvještaj Odbora, imaćemo uvodnu diskusiju gdje ću iznijeti svoje stavove po /prekid/ Zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:33:25)

Sada pitanje će postaviti kolega Krivokapić.

Prije nego što on krene da vas još informišem o sljedećem.

Imamo četiri prijavljena ispred kluba koji će, po dogovoru sa Kolegijuma imati po 10 minuta, i bez, molim vas bez komentiranja od strane poslanika ili poslaničkih klubova.

Nastavljam sa raspravom po pet minuta po poslaniku.

Izvolite kolega Krivokapić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 12:33:54)

Imajući u vidu supremaciju međunarodnog prava sa našim pravom, imajući u vidu da je čitava argumentacija ministra pravde zasnovana na mišljenju Venecijanske komisije, bilo bi elementarno uvažavanje ovog doma da se dostavi to mišljenje Venecijanske komisije. /upadice/ Nijesmo ga dobili, ako mi nijesmo neka adresa koja ne stanuje ovdje, nema na sajtu mišljenja Venecijanske komisije, ne možemo ga dobiti ni na engleskom ni na crnogorskom, ne možemo doći do njega. Molim vas da nam ga dostavite prije nego što počnemo raspravu jer je čitava argumentacija zasnovana na mišljenju. /upadice/ Jutros dostavljeno, počeli smo raspravu u 12h. Molim da dostavite mišljenje nama koji ga nijesmo dobili.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:34:39)

Kolega Krivokapić, cijenim Vašu intervenciju i ja sam prevod mišljenja dobio dvadesetak minuta prije početka sjednice, tako da insistiram da Služba to podijeli.

Da li klub Demokratskog fronta ima mišljenje Venecijanske komisije?
Izvolite kolega Bulatović.

PREDRAG BULATOVIĆ (26.06.18 12:35:25)

Gospodine potpredsjedniče Skupštine mene interesuje, mislim da će to biti važno i za čitavu crnogorsku javnost i političku i pravnu, mi smo nekada imali članove Venecijanske komisije, to je bio aktuelni ministar spoljnih poslova Srđa Darmanović. Koliko se meni čini on je i dalje član Venecijanske komisije i čini mi se da je ministar pravde zamjenik člana od 2010. godine.

Znači mišljenje nijesmo dobili, tražimo i mi da dobijemo to mišljenje. Želimo da pokažemo crnogorskoj javnosti da mišljenje Venecijanske komisije ne podrazumijeva mišljenje ovoga Bugarina samo, nego mišljenje ministra pravde i potpredsjednika Vlade da mi ne glorifikujemo Venecijansku komisiju.

Ako je tačno da ste Vi zamjenik člana, a Darmanović član, to je bitno za raspravu.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:36:18)

Potpredsjedniče Vlade, imate dva odgovora. Znači molim Vas u dva, tri minuta.

ZORAN PAŽIN (26.06.18 12:36:34)

Meni je žao zbog činjenice da uvaženi poslanici nijesu dobili mišljenje Venecijanske komisije. Ono je dostavljeno Skupštini, ne znam zašto nije podijeljeno, ono je dostavljeno i na engleskom jeziku, dakle u originalu, ali i u prevodu na crnogorski jezik.

A što se tiče pitanja poslanika Bulatovića, da tačno je da je gospodin Darmanović član Venecijanske komisije, a da sam ja zamjenik člana Venecijanske komisije i to od 2010. kao što ste rekli.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (26.06.18 12:37:14)

U redu, dajem pauzu od pet minuta i nastavljamo sa sljedećim redoslijedom: kolega Željko Aprcović, kolega Nebojša Medojević, kolega Ranko Krivokapić, koleginica Draginja Vuksanović Stanković i kolega Andrija Popović ispred kluba Socijaldemokrata i Lliberalne partije.

Kratku pauzu, nastavljamo odmah sa radom.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 13:06:24)

Poštovane kolege nastavljamo sa radom.

Ispred klubova imamo učešće u raspravi i predstavnika klubova i krećemo sa Klubom Demokratske partije socijalista, kolega Željko Aprcović, neka se pripremi Nebojša Medojević ispred Demokratskog fronta.

Izvolite kolega Aprcović.

ŽELJKO APRCOVIĆ (26.06.18 13:06:54)

Potpredsjedniče, uveženi ministre sa saradnicom, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore.

Ispred Kluba poslanika Demokratske partije socijalista želim da se osvrnem kratko o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama u dijelu koji se tiče onoga zašto smo mi svi zainteresovani bez obzira bili poslanici, članovi Vlade ili građani koji su naslovljeni na ove izmjene Zakona o Sudskom savjetu i sudijama.

Ono što bih istakao u svom uvodnom izlaganju jeste koncept ustavnih promjena iz 2013. godine, kada smo amandmanima na Ustav drugačije pozicionirali ne samo Sudski savjet nego i tužilačku organizaciju i kada je upravo želja svih nas koji smo tada paricipirali u radu Ustavnog odbora bila da napravimo najširi politički mogući koncenzus kako bi došli do adekvatnih, kvalitetnih izmjena Ustava i kako bi na osnovu tih izmjena Ustava odradili onaj dio posla za koji su zainteresovani svi građani Crne Gore.

Znači u našem političkom sistemu nije kvalifikovana većina vezana samo za članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika zbog toga što imamo takvu praksu i što se tiče izbora vrhovnog državnog tužioca, imamo takvu praksu što se tiče izbora sudija Ustavnog suda. Upravo želja svih nas je bila da kroz jedan dijalog, razgovor, dođemo do kvalitetnih rješenja bolje pozicionira kako članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, tako i vrhovnog državnog tužioca i sudija Ustavnog suda.

Ono što je matični Odbor čiji sam ja predsjednik morao da odradi shodno Poslovniku i shodno svojim nadležnostima. Znajući za rokove koji su takvi, kakvi jesu da 2. jula ističe mandat Sudskom savjetu, a znamo da Ustav propisuje je da mandat Sudskom savjetu traje četiri godine utvrdili smo tekst javnog poziva prosljedili ga medijima primili candidature svih onih zainteresovanih za članove Sudskog savjeta iz redova uglednih pravnika. Sve to je objavljeno na sajtu Skupštine 10 dana i sad nas očekuje konsultativno saslušanje kao i predlog četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika koji će ići ka plenumu.

Ono što sam rekao i tada, a za što je bila zainteresovana cjelokupna crnogorska javnost jeste da očekujem da će biti dijalog između političkih konstituenata naše Skupštine iz prostog razloga što i sada smatram da 14 prijavljenih kandidata predstavljaju dovoljan kvalitet iz kojih možemo izabrati ono što jeste svima nama cilj da naš Sudski savjet normalno funkcioniše, u skladu sa zakonom.

Međutim, moram da kažem da upravo sve to treba da bude proizvod jedne dobre i kvalitetne rasprave i popuštanja. Znači u životu jesu popuštanja takva koja u konkretnom slučaju treba da dovedu do pravih i kvalitetnih rješenja. Ono što ne smijemo da dozvolimo, a što su Venecijanci prepoznali u smislu onoga da smo zakonom propisali kvalifikovanu većinu za izbor kažemo u političkom sistemu četiri te pozicije počev od sudija Ustavnog suda članova Sudskog savjeta, Vrhovnog državnog tužioca. Pri tom upućujući nas na ono što svi ovdje treba da znamo čega treba da budemo svjesni da upravo kroz razgovor dođe do tog kvaliteta i do pune ustavne i zakonskog rada ne samo Sudskog savjeta nego i drugih ovih organa.

Takođe, moram da kažem da se i tada u Ustavnom odboru se provlačila priča oko deblokirajućeg mehanizma. Pri tom smo stavili jednu normu koja se tiče opadajuće većine da u drugom krugu glasanja tropetinskom većinom biramo sve ove pozicije o kojima sam pričao. Ministar je u svom uvodnom obrazloženju istakao funkcionisanje političkog sistema - tri rukavca vlasti: zakonodavnu, izvršnu i sudsku. On je potpuno pravilno, utemeljeno, ustavno odgovorno, naveo primjere i činjenice ne samo u našem okruženju nego i u međunarodnoj praksi da upravo

blokadom jedne grane vlasti u ovom slučaju sudske vlasti dešava se jedan disperzivni proces koji ide i ka drugim granama vlasti tu mislim na izvršnu i zakonodavnu vlast.

Ono što takođe moram da istaknem, a što član 126 Ustava Crne Gore propisuje jeste da nepristrasna i nezavisna sudstva što i u svojim zaključcima Venecijanci ističu jeste jedan od osnova i temelja vladavine prava. Ako smo mi svi za vladavinu prava ne deklarativno, nego upravo suštinski iz prostog razloga ako smo deklarativno onda nećemo podržati predložene izmjene i dopune Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, onda ćemo doći u situaciju da mimo ovih izmjena koje su danas na našim klupama da izaberemo u zakonito sprovedenoj proceduri četiri člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika iz onoga što jeste nadležnost Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu, odnosno jeste ono što mi radimo.

Moram da kažem da politička vlast treba da predstavlja ustavnu ravnotežu i balans, dobar balans između tri grane vlasti: sudske, zakonodavne i izvršne. Ako nema tog dobrog balansa i te dobre ravnoteže u određenom dijelu će doći do propusta što će na kraju naši sugrađani da osjete. Ono što bih takođe istakao jeste i član 23 Ustava koji propisuje da svaki naš građanin ima pravo na pristup pravdi i da ima pravo na suđenje u razumnom roku. Ukoliko bi, eventualno došli u situaciju da imamo blokadu Sudskog savjeta iza 2. jula kada mu ističe mandat, znači, mandat Sudskom savjetu u odnosu na ono što jeste zakonska pozicioniranost članova Sudskog savjeta mandat članova Sudskog savjeta treba razlikovati od mandata Sudskog savjeta. To jeste osnov za cjelokupnu našu priču. Vlada vrlo odgovorno svjesna svih problema koji mogu nastati blokadom grane vlasti, sudstva, Vlada vrlo odgovorno pravi koncept izmjena i dopuna Zakona o Sudskom savjetu i sudijama i šalje taj koncept na mišljenje Venecijancima koji upravo podržavaju napore Vlade i kažu da je ovako koncipirana norma u smislu produžetka mandata članovima Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika do izbora novih članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika ustavna norma. Znači, ustavna norma je i shodno članu 126 i 23 našeg Ustava i članu 127 našeg Ustava. Smatram da ćemo upravo zajednički, kažem zajednički, doći do toga da ćemo deblokirati sudsku vlast. Bio sam protiv tog rješenja da kvalifikovana većina u ovom segmentu može da dovede do blokade sudske vlasti, međutim, bio sam negdje uvjeren da ćemo upravo kroz politički dijalog kroz razmišljanje kako i na koji način da dođemo do najboljih rješenja u stvari doći do izbora četiri člana Sudskog savjeta iz rada uglednih pravnika.

Ono što jeste smisao i koncept amandmana predloženih na izmjene i dopune Predloga zakona o Sudskom savjetu i sudijama jeste da neki pravni vakum se upravo kroz ove amandmane i ono što jeste bilo mišljenje Venecijanske komisije otklonilo. Prevažodno mi smo i kod izbora Tužilačkog savjeta imali normu iz člana 26 zakona koji je propisivao da matični Odbor predlaže onoliko kandidata koliko Skupština bira da bi smo tu normu izmijenili i da bi smo otvorili prostor da ako dva kandidata imaju većinu, imaju podršku Parlamenta, da ta dva kandidata parcipiraju u radu Tužilačkog savjeta i upravo intencija ove forme koja je kroz amandmansko djelovanje i predložena jeste da određen broj kandidata koji imaju potrebnu većinu da oni mogu da promjene članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, pri tom, da se to vrši žrijebom, a Poslovnik o radu Sudskog savjeta će bliže označiti način kako se žrijebanje vrši.

Ništa ovdje nije sporno, v.d. stanje ne odgovara ni samom Sudskom savjetu. Venecijanci daju svoj predlog u dijelu koji se tiče izbora predsjednika Sudskog savjeta, ne ograničavaju da može i on da bude u v.d. stanju, znači da i predsjednik koji sada obavlja funkciju da može u koliko odluči Sudski savjet, da odluči da bude vršilac dužnosti. Ono što je jako dobro koncipirano da oni članovi Sudskog savjeta koji se biraju iz reda sudija na konferenciji sudija oni će ukazom predsjednika biti članovi Sudskog savjeta kojima će mandat trajati četiri godine.

Zaključujem sa time, smatram da građani Crne Gore treba da znaju da je upravo naporima Vlade i naporima svih nas ovdje koji ćete glasate za izmjene i dopune Zakona o Sudskom savjetu i sudijama da će se deblokirati sudska vlast u Crnoj Gori i da će svi tokovi normalno funkcionisati u narednom periodu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.06.18 13:17:05)

Hvala, kolega Aprcović.

Ispred kulba Demokratskog fronta sada riječ ima kolega Nebojša Medojević, neka se

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (26.06.18 13:17:18)

Poštovani građani Crne Gore i danas ovdje u Skupštini imate priliku da gledate sukob dvije Crne Gore. Jedne autokratske, totalitarne, nedemokratske, privatne države Crne Gore koju ovdje predstavlja ministar poznat po tome da je kao izvanjac u Crnoj Gori koji nije izvorno autentično Crnogorac pokrenu jednu kampanju protiv Demokratskog fronta otvarajući poglavlja u pregovorima sa Evropskom unijom i zatvarajući lidere opozicije. Dakle, građani Crne Gore vi živite u državi u kojoj kao što vidite upravljaju razni Tute Bugarini i razni korumpirani funkcioneri iz Brisela. Danas su četiri državnik zemalja Višegradske grupe odbile poziv Angele Merkel da učestvuju na nekom ad hoc polu privatnom Samitu u rješavanju pitanja migracije, tome se pridružuje i kancelar Austrije, vrlo je blizak i novi premijer Italije. Međutim, samo u marionetskoj državi Crnoj Gori u banana Republici Crnoj Gori razne Tute Bugarini ovdje nama uređuju osnovni fundamentalni sistemski akt, a to je Ustav Crne Gore. Evo danas ovdje gledali smo od ministra Vlade države Crne Gore nešto što bi samo po sebi zaslužilo da uđe u anale beščasća državotvornosti države i politike u Crnoj Gori. On je danas rekao da nužda zakon mijenja. Zamislite u jednoj zemlji koja treba da uđe u Evropsku uniju koja ima Ustav, koja ima višepartijski sistem, koja ima izbore, koja ima parlamentarne stranke, koja ima konstituisane elemente sistema da nužda zakon mijenja. Samo ministar nije rekao koja nužda, velika ili mala.

Koja je nužda da se mijenja Ustav Crne Gore zakonima? U političkoj teoriji ovo danas što je predložio ministar pravde naziva se državni udar. Ovo je državni udar. Dakle, vi suspendujete Ustav moje države Crne Gore koja nije vaša, vi niste za nju emotivno vezani kao ja ili kao kolege iz Demokratskog fronta. Nama su svi preci dali živote za ovu državu Crnu Goru. Mi smo se borili, ja lično za nezavisnost Crne Gore kad ste vi barjačili velikosrpskom politikom zajedno sa kolegama iz Demokratske partije socijalista, napadali Dubrovnik i pravili vaše projekte. Sad vi dolazite u ovaj Parlamente, moj Parlament države Crne Gore i predlažete i kažete Ustav ne važi. Zna li kakva je to izjava ministre? U političkom, demokratskom, državotvornom smislu toj je izjava koja treba da zabrine sve građane Crne Gore. Dakle, ako Ustav ne važi onda ne važe ni zakoni, a to znamo, ako ne važe zakoni u jednoj državi za sve građane te države onda ne važe uopšte.

Mi znamo da je porodica Đukanović izvan zakona u Crnoj Gori. Znači, sud u Njujorku je presudio da je Mađar Telekom dao 7,3 miliona eura Milu Đukanoviću preko njegove sestre, korumpirao ga da on donese odluku kao predsjednik Vlade na štetu države Crne Gore, a da niko iz države Crne Gore nije reagovao. Sad tužilac, specijalni tužilac, to ćemo sa njim raspraviti, to je smanjio na 2,3 miliona eura i više se ne pominje Milo Đukanović. O čemu se radi? Znači, ako jedna država nema fer i poštene izbore ne može ni da ima institucije sistema koje nastaju iz rezultata tih izbora. Dakle, ako imate Ustav koji se ne poštuje onda je to takozvani papirni ustav i opet ću ponoviti to su te banana države. Znači, imamo Ustav i vi zbog nužde, velike ili male niste nam rekli koje, mijenjate Ustav zakonom. Ideja Ustava je ideja društvenog dogovora ministre, to je ideja demokratske države u kojoj neće niko biti državni neprijatelj samo zato što drugačije misli. Neće niko biti državni neprijatelj što poziva da se ova država bori protiv kriminala, protiv korupcije, protiv šverca, protiv mafije, što iznosimo legitimne naše stavove da treba poništiti priznanje Kosova, ukinuti sankcije Rusiji.

Gospodine ministre zamislite naš grijeh da o velikim političkim prioritetima se izjasni narod na referendumu. To je naš grijeh. Znači, država koja hapsi svoje političke protivnike, a Vi ste glavni protagonista toga, Vi mislite da mi to ne znamo, Vi ste jedan od ključnih ljudi koji je organizovao i osmislio protivustano zavjerenički hajku protiv najjače opozicione grupacije Demokratskog fronta. Jednog dana kada ova država postane demokratska, ona mora postati ne zato što to želimo mi ili ne želite vi, procesi su takvi, jednostavno države moraju postati demokratske samo je pitanje tranzicije i cijene tranzicije. Vi koji zaustavljate mirnu demokratsku tranziciju mirnim putem, izazvaćete demokratsku tranziciju nasilnim putem. Da li će to biti naša generacija, mi smo pokušali 24.10.2015. godine, pobunili smo narod, izazvali veličanstveni skup, vi ste tada pokazali da ste spremni da upotrijebite policiju i vojsku da puca na vaš narod. Vi ste

tada pokazali da vas ne interesuje ne samo Ustav Crne Gore nego vas ne interesuju ni vrijednosti koje stoje iza Ustava Crne Gore, a to je sloboda, to je demokratija, to je pravda. Vi ste tada pokazali da vas ne interesuje ni život građana Crne Gore. Spremni ste bili da pobijete one koji drugačije misle od vas.

Poštovani građani Crne Gore, nema Ustava bez demokratije, demokratije nema bez fer i poštenih izbora. Ovdje u Crnoj Gori moramo da dodamo zbog ove brutalne zloupotrebe institucija sistema u ovih 28 godina i nešto za šta se zalažem čitav život, a što je dio programa Demokratskog fronta, lustraciju. Ne može nama ovdje da se pojavi čovjek kao kandidat za uglednog pravnika koji je terorisao Bošnjake, lidere SDA 1993, tužilac koji je terorisao, koji je spajao na akumulatoru genitalije lidera SDA da nas danas 2018. godine pojavi kao ugledni pravnik i da bude član Sudskog savjeta. E, to ne može. Ne mogu lopovi da se pojave kao članovi Sudskog savjeta i ugledni pravnici.

Poštovani građani Crne Gore, Demokratski front se zalaže za jedan. Sve stvari oko Ustava su stvari političkog dogovora, ne političke trgovine kako ste prošli put uz saglasnost nekih poslanika iz opozicije izmijenili Ustav nego političkog dogovora, društvenog dogovora u interesu države. Svako pitanje Ustava je pitanje društvenog dogovora. Kakav društveni dogovor kada vi pola Crne Gore hapsite zbog toga što imaju mišljenje, što imaju politički stav, ideologiju, vi nas hapsite. Država koja hapsi lidere opozicije ne može da računa na srećni ishod svoje tranzicije niti miran ishod svoje tranzicije. Dakle, Demokratski front se zalaže i oko ovog pitanja, kao i oko svih pitanja da se otvori široki društveni dijalog. Ovo nijesu pitanja za šverc, vi švercujete sve, švercujete cigarete, drogu, švercujete istoriju, švercujete sve.

Molim vas, predsjedavajući, zaustavite vrijeme i upozorite poslanika da po Poslovniku ima obavezu da dopusti da nesmetano iznesem svoje izlaganje, a ako ima komentar neka se javi. Je li u redu to?

Dakle, sve živo švercujete, hoćete da švercujete i Ustav. Opasno se igrate. Nije to dobar put. Dakle, to nije dobar put. Ovo što smo čuli ovdje danas, ovo će ući u anale, vjerujte, pravne nauke da se konstitutivni element države Sudski savjet, konstituisanje jedne grane vlasti reguliše zakonom suprotno Ustavu i da se pominje nužda. Mi znamo da ste vi u nuždi i ta će se nužda vrlo brzo pokazati u Crnoj Gori, ali neće biti mirno ne zbog Demokratskog fronta nego zbog raznih sukoba koje vi više ne možete da artikulišete zato što ste svi u nekoj nuždi. Otkako je Milan Roćen počeo da uređuje Drugi dnevnik, pozdravljam tu promjenu, da konačno znamo da Drugi dnevnik uređuje Milan Roćen koji je od ranije uređivao i Vijesti i neke druge medije i sve je to u redu, vi imate ozbiljan problem.

Zbog toga mi ovdje, građani Crne Gore, kao Demokratski front upozoravamo vas, evo na šta su doveli državu Crnu Goru ove vrle patriote koje žele da ovako krupno pitanje rješavaju prevarama, švercom. Ne može se, ministre, produžavati mandat Sudskog savjeta bez onako kako je Ustav definisao. Jer, ako je to moguće analogijom, onda nam ne trebaju izbori. Ovaj saziv Parlamenta može da se produži koliko god treba u v.d. stanje zbog nužde. Ne vidim koja je nužda. Zemlja je članica NATO-a, zemlja otvara poglavlja. Ono što je ključno i što je ključni problem mržnja u Crnoj Gori, sukobi u Crnoj Gori, sukobi koje vi želite da premažete zakonom, a mi vas pozivamo, sve vas, ne Vas, Vi ste preuzeli jednu za mene nevjerovatnu ulogu, ali dobro doći će vrijeme pa će vrijeme sve pokazati. Mi moramo da se dogovorimo oko temelja ove države. Ako se ne dogovaramo oko temelja ove države, država će nestati. Ni prva ni zadnja. Nemojte se igrati. Ovo što švercujete banane s kokainom preko kompanije "Voli", a nećete da uhapsite nikoga to može prolaziti jedno vrijeme, ali nemojte švercovati Ustav i nemojte udarati... /prekid/ Ovo što radite ruši Crnu Goru.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 13:27:41)

Sada sam preuzeo predsjedavanje i možda je bilo dosta mogućnosti da se upozori poslanik za dio riječi koje je izgovorio. Sugerišem poslanicima da u skladu s dogovorom vodimo računa o poštovanju Poslovnika. Ako ne budemo poštovali Poslovnik moraćemo da primjenjujemo mjere kao što smo se dogovorili na Kolegijumu. Zamolio bih da ne tražimo po Poslovniku jer sam sada preuzeo predsjedavanje, ne znam šta se dešavalo oko toga, ne znam po kojem članu želite da

govorite. Dogovor je bio na Kolegijumu da nema komentara na uvodna izlaganja iz četiri poslanička kluba, mi smo to pod komentarima i smatrali repliku. Mogu da otvorim i tu vrstu komunikacije, ali mi se čini da bi trebalo posle ovoga da sugerišemo svima koji vode uvodno izlaganje, koji imaju pravo na uvodno izlaganje da vode računa o izrazima, riječima, ličnostima.

Samo ću vam zbog svih pomoći i pročitati samo član 107 kako bi to bilo upozorenje za ostale da ne bi koristili. "Mjera opomene se izriče poslaniku ako govori prije nego što je zatražio i dobio riječ, koji pored upozorenja predsjednika Skupštine govori o pitanjima koja nijesu na dnevnom redu sjednice Skupštine, koji prekida govornika u izlaganju i dobacuje, odnosno ometa govornika i na drugi način ugrožava slobodu govora, koji upotrebljava uvredljive riječi i izraze, koji iznosi činjenice i ocjene koje se odnose na privatni život poslanika ili drugih lica, ako drugim poslanicima narušava red na sjednici ili postupa protivno odredbama ovog Poslovnika".

Molim vas da vodite računa o svim ovim elementima i odredbama kako ne bi bili u obavezi da izričemo ove mjere, da ne bi bili prinuđeni. Sugerišem da nastavimo. Pretpostavljam da je poslanik Rakočević htio da ukaže na ovo, iskoristio sam ovo pravo i na ovaj način zamolio vas da vodimo računa o svakoj izgovorenoj riječi.

Sljedeći prijavljeni ispred klubova je Draginja Vuksanović Stanković.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (26.06.18 13:30:46)

Zahvaljujem.

Uvažena Skupštino, uvaženi građani Crne Gore, mi danas prisustvujemo jednom vrlo nemilom događaju, a to je rušenje Ustava Crne Gore kao najvažnijeg pravnog akta jedne države. Ustav nije samo najvažniji i najviši pravni akt jedne države već je to i temelj jedne države, a poštovanje temelja jedne države počev od Ustava preko svih zakona upravo označava vladavinu prava. Vladavina prava počiva na ravnoteži legaliteta i legitimiteta koji su prožimaju kroz različite prakse, kroz različite primjene normi i oni koji vole svoju državu oni su ti koji poštuju Ustav i zakone te države.

Sada želim posebno kao profesor Univerziteta koja sam na Pravnom fakultetu provela punih 17 godina sam napunila 1. marta, nastavljam i dalje, koja sam krvavo sticala svoje znanje počev od titule diplomiranog pravnika preko titule magistra i doktora pravnih nauka i s najvišim ocjenama čitavi niz godina ocjenjivana od strane mojih studenata. Da se obratim studentima Pravnog fakulteta, prvo onim studentima Pravnog fakulteta koji nijesu položili predmet Ustavno pravo nego treba da ga polažu, a onda i onima koji su taj predmet položili i sada su diplomirani pravnici.

Uvaženi studenti Pravnog fakulteta koji treba da polažete ustavno pravo i sve druge predmete, vrlo je važno kada nešto naučite teorijski da to teorijski znate da primijenite i praktično. Ukoliko vas profesor na ispitu upita da date neki primjer kako se krši Ustav Crne Gore, evo vam, dragi studenti i kolege, klasičnog primjera kako se krši Ustav Crne Gore i vrijeđaju temelji jedne države. To ću pokazati ja na konkretnom primjeru. U Ustavu Crne Gore, u članu 127 posljednji stav piše mandat Sudskog savjeta je četiri godine. Norma je jasna i za one koji nijesu pravnici norma je jasna. U predloženim odredbama Zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, u članu 139a pišu sljedeće norme - "Predsjednik i članovi Sudskog savjeta kojima prestaje mandat usled isteka vremena na koji su birani nastavljaju da vrše dužnost do proglašenja novog sastava Sudskog savjeta." Iz uvoda u pravo ste učili šta znači derogirati pravnu normu. Ovo je klasičan primjer kako zakon koji je niži pravni akt od Ustava derogira Ustav jedne države kao najviši pravni akt. Ovdje ne može biti govora o bilo kakvoj nuždi koja zakon mijenja. Ovdje može biti samo govora o sili koja zakon mijenja.

Mišljenje Venecijanske komisije ne obavezuje pogotovo nas koji vjerujemo u svoje znanje i koji imamo znanje. Oni koji ne vjeruju u svoje znanje i koji idu da se oko najvažnijih pravnih stvari konsultuju i provjeravaju svoja znanja u Venecijansku komisiju neka izvole i neka idu da provjeravaju. Ja sam u svoje znanje i moje reference koje sam stekla sasvim sigurna. Sigurna sam da svi mi ovdje želimo da nam institucije sistema funkcionišu. Jedino s čime se slažem u mišljenju ove Venecijanske komisije ono što su naveli u zaključku, a sada ću to i citirati - Mora se uspostaviti ravnoteža između najvišeg državnog interesa, a slušajte šta je najviši državni interes

po zaključcima Venecijanske komisije i mi ćemo se ovdje svi složiti s tim, očuvanje funkcionisanje institucija i demokratske potrebe za izbjegavanje dominacije vladajuće većine. Znamo da institucije mogu samo funkcionisati ako se poštuju Ustav i zakoni ove države i norme, a naravno dominacija vladajuće većine i to znamo u Parlamentu ko ima vladajuću većinu. Zato se vraćam zašto sam rekla da ovo nije nužda koja zakon mijenja već da je ovo sila koja zakon mijenja.

Nama nije jasna jedna činjenica. To je da se u ovom mišljenju Venecijanske komisije kaže da se ovim želi izbjeći moguće pravno stanje nakon isteka mandata Sudskog savjeta novi članovi ne budu izabrani. Zašto nama nije data mogućnost u Parlamentu da biramo. Koliko se sjećam, imali smo sjednicu Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, neki kandidati su konkurisali, ne znam da li je bilo predloga, zašto to nije došlo u Skupštinu i zašto su ovakve skandalozne odredbe zakona koje potiču, zamislite, iz Ministarstva pravde gdje treba da govorimo o pravdi jer očigledno o pravdi govorimo samo na riječima ne na djelu, došle u ovaj parlament prije nego što smo se mi u samom parlamentu izjasnili oko tih ljudi koji su se kandidovali za članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Ono što želim na kraju da konstatujem jeste da je uvaženi član Venecijanske komisije gospodin Dimitrov rekao sljedeće. Ustav predviđa produženje mandata za instituciju, a ne za osobe, a ukoliko uzmete u obzir i prihvatite ostale detalje koji garantuju da je ustavna odredba ispunjena onda ne postoji kontradikcija između Ustava i ovih amandmana. Mislim da je loš prevod, mislili su sigurno na odredbe zakona. Prije svega, Ustav ne predviđa produženje mandata za instituciju. Ovo se pravnički ovako ne kaže, da kažemo gospodinu Dimitrovu. Ustav je jasan - mandat Sudskog savjeta traje četiri godine, znači da je ograničen i ne možemo kada je ograničen govoriti o produženju, možemo govoriti samo o izboru novog Sudskog savjeta. Prema tome, gospodin Dimitrov očigledno ne razlikuje neke termine kao pravnik koje treba da razlikuje.

Druga stvar, samom činjenicom da ne razlikujete ključne termine oko ograničenog trajanja mandata Sudskog savjeta i termina produženje, da sve ovo ostalo što je rekao pada u vodu. To je - ako uzmete u obzir i prihvatite ostale detalje koji garantuju da je ustavna odredba ispunjena onda ne postoji kontraindikacija između Ustava i ovih odredaba. Ustavna odredba nije ispunjena jer je zakon na grub način derogirao Ustav Crne Gore i samim tim postoji i te kakva kontraindikacija, za to kažemo da postoje antagonizmi, a kada se pravo pretvori u antagonizam onda to i nije pravo. To je nepravdo, nepravda, to je javašluk i to je bukvalno država u kojoj ne vladaju Ustav i zakoni i država u kojoj nema principa vladavine prava. To nije ona Crna Gora s kojom mi želimo da uđemo u Evropsku uniju. Postoji jedna lijepa izreka koja kaže vladati nad sobom je najveća vlast. U konkretnom slučaju ja vladam svojim znanjem i potpuno sam sigurna u to. Ne postoji nijedan član Venecijanske komisije kojem bih se pomjerala jer odlično znam znanje. Da li poznaju znanje ostali neka se vide. Za ovaj zakon neću glasati jer time bih kao doktor pravnih nauka i profesor Univerziteta poništila sve svoje diplome. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 13:38:50)

Prelazimo na sljedećeg diskutanta koji je u ime kluba.

Samo da vam kažem, vidim da ima nekoliko zahtjeva za repliku, komentar i ostale stvari, radićemo prema sljedećem principu. Kao što smo dali pravo predstavnicima klubova da govore po deset minuta, bila je sugestija prije na ovom plenumu da damo i predlagaču po istom kriterijumu da nema replika i komentara.

Izvolite, gospodine Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.06.18 13:39:25)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Kako imam dosta vremena iskoristiću priliku da nastavim svoju proceduralnu reakciju juče koju sam imao na izlaganje, dakle ovo govorim u ime Liberalne partije, a kasnije ću o Prijedlogu

zakona govoriti u ime Kluba Socijaldemokrate - Liberalna partija.

Moja proceduralna reakcija tiče se superfinala Svjetske lige u vaterpolu i reagovanja, odnosno saopštenja menadžmenta Televizije Crne Gore će oni demantuju da nijesu mogli zbog toga što je ekskluzivno pravo imala jedna privatna regionalna televizija da prenose utakmicu finala Svjetske lige Mađarska - Crna Gora, u kojoj je Crna Gora postigla veličanstven uspjeh i osvojila zlatnu medalju na takmičenju Svjetske lige. Dakle, RTCG je uskratio pravo građanima Crne Gore da prate tako veličanstven uspjeh ne samo naše reprezentacije nego i naše države pozivajući se na ovo. Naravno, strah me je da ovdje nije postojala dobra volja. Demant svega toga je što su u kvalifikacijama istog takmičenja prenosili utakmice iz grupe, dakle utakmice Crna Gora - Srbija u Podgorici, otvaranje zatvorenog bazena u Podgorici. Tražio sam odgovornost menadžmenta zbog ovoga. Ne vjerujem da će se tu išta desiti, ali idemo dalje.

Što se tiče samog Prijedloga zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, splet okolnosti i neke odluke su gotovo dovele do iverice blokade sudsku vlast. Ovdje se najbolje uočila manjkavost Ustava Crne Gore iako je on dobro koncipiran i izdržao je probu vremena od 2007. godine kada je usvojen, ali ovako nešto vjerovatno se nije moglo predviđeti iako je nelogično da se Vlada bira apsolutnom većinom, to u našem slučaju znači 41 od 81 poslanika, a Sudski savjet kvalifikovanom većinom dvije trećine, odnosno u drugoj rundi tri petine poslanika.

Venecijanska komisija koja je zasijedala 22. i 23. juna, prije nekoliko dana, kao najviši evropski autoritet za oblast ustavnog prava podržala je pravno rješenje koje je Vlada Crne Gore predložila u cilju sprečavanja blokade Sudskog savjeta kao ključnog garanta nezavisnosti pravosuđa. Samo ću nekoliko stavova iz zaključka Venecijanske komisije pročitati. Dakle, nezavisnost pravosuđa je neizostavan element vladavine prava. Funkcionisanje Sudskog savjeta u pravnim sistemima u kojima postoji ključni je garant nezavisnosti pravosuđa. U zaključku stav 38 u cilju postizanja demokratskog legitimiteta izbjegavanja politizacije kad članove Savjeta koji nijesu nosioci sudske funkcije bira Skupština treba ih birati kvalifikovanom većinom. Na taj način se postiže široki konsenzus i kompromis s manjinom. Kako bi se izbjegla pat pozicija treba razviti odgovarajuće mehanizme za sprečavanje zastoja u radu. Mora se uspostaviti ravnoteža između najvišeg državnog interesa, očuvanja funkcionisanja institucija i demokratske potrebe za izbjegavanjem dominacije vladajuće većine. Drugim riječima, najviši državni interes leži u očuvanju institucija. Kvalifikovana većina jača poziciju parlamentarne manjine. Što se veća formalna prava i nadležnost u okviru ustavnog i parlamentarnog sistema daju opoziciji, manjini, veća je njena odgovornost da data prava ne zloupotrijebi već da djeluje na način i iskaže lojalnost sistemu i ideji efikasne i legitimne vladavine većine.

Još jedan stav Venecijanske komisije. Produženje mandata članovima prethodnog sastava Sudskog savjeta je rješenje koje su usvojile pojedine evropske države i Venecijanska komisija ga preporučuje. Nikako se ne smije dozvoliti blokada treće grane vlasti, sudstva i nanijeti velika šteta građanima Crne Gore koji imaju na desetine hiljada sudskih procesa koji su u toku i imaju pravo na pravično suđenje. Iako opet iz više uglova gledano ne baš najpoželjnije rješenje za sve, ali jedino moguće u ovakvim okolnostima.

Klub poslanika Socijaldemokratske partije i Liberalne partije će podržati Prijedlog zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Klub poslanika Socijaldemokrata i Liberalne partije će podržati Prijedlog zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (26.06.18 13:46:24)

Zahvaljujem.

Na ovaj način smo završili izlaganja po klubovima. Kao što sam rekao, ako želi riječ može da uzme predstavnik predlagača. Ako ne želi možemo da nastavimo dalje.

Zamolio bih vas da poštujemo dogovor. Rekli smo da nema ni procedure ni komentara ni replika na izlaganja koja su bila. Ako želite da nastavite na ovakav način tražiću pauzu i da organizujemo dogovor oko načina rada na Kolegijumu. Dajem pauzu.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 13:58:40)

Dajem riječ gospodinu Miodragu Vukoviću.

MIODRAG VUKOVIĆ (26.06.18 13:58:48)

Hvala potpredsjedniče.

Ja sam već nešto rekao, a to što sam saopštio, pored ostalog, imalo je za cilj da javno saopštim i kao pojedinac i član Odbora koji je matični, odnosno opšti odbor za sve pa i za ovaj zakon da je ovo pravo rješenje koje nam je sugerisala Vlada, a koje mi kao parlamentarci treba da prihvatimo. Bilo je puno priče u prethodnim diskusijama o karakteru našeg sistema. Upravo ću početi time. Naš sistem je sistem klasičnog parlamentarizma. Čak pripada, vrlo kratko, onom tipu parlamentarnog sistema koji se zove uravnoteženi parlamentarni sistem. Nemamo jakog predsjednika Vlade, nemamo polupredsjednički sistem sa jakim predsjednikom države, imamo ravnopravne, a Ustavom definisane kao nezavisne i samostalne vlasti koje moraju sarađivati. Drugo, taj ustavni princip se pokazuje u ustavnoj praksi u životu tako što će sve vlasti raditi da omoguće onoj drugoj vlasti da u punom kapacitetu i politički odgovorno ostvari svoj ustavni mandat. Dakle, u konkretnom slučaju sudskoj vlasti Parlament koji stvara pored ostalog, radi i mnogo toga drugog, normativne osnove za normalno funkcionisanje ustavne vlasti treba svojim mjerama, postupcima, pa i ovakvim, da omogući da ne dođe do blokade te sudske vlasti. Rečeno je da bi opstanak ovakvog rješenja ma iz kog razloga to rješenje ušlo u pravni sistem, a ja se sjećam tih vremena, dovelo do kolapsa, ne sudske vlasti nego čitavog sistema. Vlada kao izvršni organ koja predlaže zakone, predložila je ne nešto nego najbolje u datim okolnostima rješenje koje mi treba ozbiljno da razmotrimo i više sam nego siguran i da prihvatimo.

Mnogi su rekli, tačno, da treba Ustav posmatrati u cjelini, nikako seperatno njegovo tumačenje. Treba poći od duha od cilja Ustava, jer u teoriji postoji, učimo to studente da ja to kažem sljedeći red potezaravo se stvara pa se mora tumačiti da bi bilo primijenjeno. Mi smo stvorili pravo i našli propuste, nedorečenost, protumačili smo to na pravi način i krećemo u treću fazu da ga ostvarimo da ne izazovemo nikakav problem u sistemu.

Dalje, Ustavni sud kažu sudi papirima do posljednje intervencije, a ne ljudima. Ustav definiše institucije i načelno prava i obaveze ljudi, a zakoni to razrađuju i govore o konkretnim ljudima. Ovđe je problem institucije, a ne ljudi koji obnašaju funkcije u tim institucijama.

Sljedeće, Ustav nije zbir tri, pet, šest cjelina, nije zbir pojedinačno navedenih normi, Ustav treba posmatrati u cjelini. Poslužili smo se nijesmo sebični, kao i uvijek poslužili smo se međunarodnim znanjem stavom međunarodne institucije koja ima 46 viđenih pravnika plus 13 među kojima su najugledniji iz Amerike, Kanade i drugih kažem 13 zemalja. Malo bi bilo /prekid/ to reći njih hoću da podcijenim, završiću.

Na onu rečenicu koju smo čuli, koja je pročitana ide i nastavak. Kvalifikovana većina jača poziciju skupštinske manjine, ali što se više formalnih prava da manjini u okviru ustavnog i parlamentarnog sistema time je njena veća obaveza da se čuva sistem. Gospodine Krivokapiću prozvaću Vas, ništa se nije promijenilo od prije četiri godine u ovoj instituciji kada smo birali sadašnji sastav Sudskog savjeta ono četvoro koje pripada Parlamentu. Napravite napor sa kolegama nadam se da imate među njima takav autoritet da isto to odradimo pa će ova norma biti bespredmetna, ali je moramo usvojiti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 14:04:38)

Hvala.

Sljedeći prijavljeni diskutant je Predrag Bulatović.

Mi smo zamolili, ako je moguće, ako neko nije prozvan u negativnom kontekstu, da odustanemo od komentara.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 14:05:12)

Suviše je važna tema. Posezanje za nečim što liči na suspenziju Ustava je uvijek suviše važna tema. Evo upotrijebio sam informaciju na što liči, da li to liči da je stvarno vrijeme će pokazati vrlo brzo. Puno se promijenilo kolega Vukoviću, puno se promijenilo. Znači, mi smo od zemlje koja je napredovala ka NATO-u i Evropskoj uniji prešli u zarobljenu državu po mojoj političkoj ocjeni, po našoj političkoj ocjeni u autokratiju. Suspendovano je mnogo stvari, prije svega suspendovan je ovaj Parlament kao tijelo dogovora i pretvoreno je kao tijelo podjele čak i Venecijanska komisija opravdava bojkot Parlamenta u određenim okolnostima.

Puno se promijenilo, to je kod onih koji misle da mogu da vladaju mačem. Mačem možete da vladate u diktaturi u autokratiji, ali na maču ne možete dugo da sjedite, nije moja - Napoleonova je. Zašto smo tada došli do dogovora, bili smo više podijeljeni kao što znate bili smo jedino oko NATO-a, sada toga više nema to je završena stvar. Mi smo podijeljeni oko mnogih drugih stvari, kod Ustava mi smo, vi i ja kad kažem - mi smo, uspjeli da dobijemo dvotrećinsku većinu za Ustav godinu dana poslije referenduma koji je najveća podjela u svakoj zemlji oko državnog statusa dobijamo dvotrećinsku većinu 2013. godine smo uspjeli poslije predsjedničkih izbora koji su vodili u bojkot Parlamenta u nemire da smirimo stvar da dođemo do dvotrećinske većine za izmjene Ustava. Znači, opet smo došli do izmjene većine. Mislim da je to mala promjena, to je nebeska promjena u političkom stanju i zato sam rekao prije i ponoviću sad.

Parlament je političko mjesto gdje ne možete prevariti život. Zato nije pravno tijelo, nego političko tijelo. Ako nemate politiku, koja okuplja oko vrijednosti koje su nesporne u ovom slučaju Ustava Crne Gore, ako i ustavopisce proglašavate izdajnicima, da ne govorim državotvorce od početka proglašavati izdajnicima to je dijagnoza, to je dijagnoza političkog sistema. Ako međunarodni čidbenici ako kažu u Strategije Zapadni Balkan - zarobljena država, ako to kažu iz Vašingtona "Freedom House" onda je to jasna dijagnoza. Možda smo se mi promijenili na gore ili na bolje personalno, ali dijagnoza je data. Kad će stići lijekovi? Stići će lijekovi da se izvadimo iz tog stanja kao što su 1996. ili 1997. su stigli lijekovi. Mi ne proizvodimo lijekove kao što znamo, osim one za stomak ovo su malo teže bolesti društva koje je teže liječiti. Ali, zajedno vi i ja dogovaraćemo se ima samo jedno pitanje. Zašto niste stavili na glasanje predloge za Sudski savjet prije, nego ste čekali zadnji tren? Nijeste ni stavili na glasanje izbor članova Sudskog savjeta. Što vam je smetalo? Imali ste u Parlamentu ne 2/3, nego 4/5 ste imali u Parlamentu. Zašto se čeka? 4.jula ističe mandat da se mijenja zakon Venecijanska komisija, pa nije stavljeno na glasanje kad je moglo u martu, pa se vidi da nema glasova, pa se pita zašto nema glasova, pa se pokušava obezbijediti većina. Zašto? Je li to greška opozicije, je li to naša nekooperativnost? Ne.To je greška u ovom slučaju vlasti, kojeg dijela vlasti vi utvrdite odgovornost kao parlamentarac, a i Skupština.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 14:08:45)

Predrag Bulatović sljedeći diskutant.

Dogovorili smo se da nema procedure, dogovoreno je kad imamo ovakvu vrstu komentara koju smo rekli da izbjegavamo osim ako se neko od diskutanta u negativnom kontekstu izrazi. Nijesam siguran da je ovo trebalo da se iskoristi, imate sad vašeg diskutanta iz kluba, dajte da pokušamo da završimo. Daćemo vam diskusiju, poslije toga imate diskusiju iskoristite je, a jednom smo dali iz opozicije. Znači, vodite računa da se prvo se prijavite.

Evo da damo gospodinu Bulatoviću riječ i da na taj način pokušamo zbilja da idemo naprijed.

Izvolite gospodine Bulatoviću.

Dobro. Zamolio bih gospodina Bulatovića da uzme riječ, očekujem da razumijete ovaj dio. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (26.06.18 14:09:52)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Ovo je jedan težak i ozbiljan dan za Crnu Goru. Dan kada se uz osmjeh od strane parlamentarne većine i nonšalanciju od strane ministra pravde dešava nešto što udara u temelje Crne Gore, nešto što može da udari u temelje bezbjednosti same Crne Gore.

Predlog izmjena Zakona o Sudskom savjetu, gdje se na neustavan način produžava mandat članova Savjeta sudskog, protivno Ustavu, ne miriše na dobro i to uvodi praksu da je moguće i dalje brutalno napadati Ustav Crne Gore od strane trenutne parlamentarne većine. Ponavljam još jednom, trenutne parlamentarne većine koja vlada sa manje od 30% od ukupnog broja birača i to apsolutno i u ovom trenutku i u prošlosti koja vlada na osnovu biračkog spiska u kome je 93% birača u odnosu na državljane što smo dokazali ovdje, pozvao sam prije nekog vremena Monstat da nalaze naših eksperata pokuša da opovrgne što nije rečeno.

Poštovani građani, da bi se ovo ogolilo samo na Vladu Crne Gore na ministra pravde, na predsjednika Vlade, na Demokratsku partiju socijalista, podsjetiću šta je Venecijanska komisija. Ona se zove najjemenitnije savjetodavno tijelo Savjeta Evrope, a ono je uglavnom tijelo koje služi političkim interesima geostrateških sila. U prilog tome ću gospodine Pažin da kažem nepobitnu činjenicu da je oktobra 2001.godine, kada je međunarodna zajednica bila protiv referenduma i kada je Havijer Solana dolazio ovdje i razgovarao sa nama i rekao da referendum nije potreban, ta Venecijanska komisija je oktobra 2001.godine saopštila da treba odrediti kvalifikovanu većinu i to veliku većinu za odluku. Što je najvažnije da državljani Crne Gore koji su u Srbiji imaju pravo glasa i da se to ozbiljno razmotri. Decembra 2005.godine, a svjedok je ovdje, u Parlamentu on sjedi, zajedno sa jednim tada meni podređenim funkcionerom su išli na sastanak Venecijanske komisije i učestvovali u odluci koja je promijenila status državaljana Crne Gore koji žive u Srbiji i uskratili pravo glasa na referendumu. Ja sam na početku pitao gospodina ministra ko su članovi Venecijanske komisije, članovi Venecijanske komisije su Srđan Darmanović, koji je bio predsjednik Fonda za otvoreno društvo za Crnu Goru, Soroša - čovjeka koji utiče na geostrateške stvari i koji je čak poslije izbora Trampa pokušao da ga smijeni. Dakle, to je ta Venecijanska komisija. Onda gospodin Pažin i Darmanović šalju Venecijanskoj komisiji predlog Vlade u kojoj oni sjede i oni idu tamo i sjede na sjednici Venecijanske komisije i naravno da imamo ovakvo mišljenje.

Gospodine Pažin, vi ste doveli Crnu Goru na ivicu nestabilnosti činjenicom da ste pogazili Ustav. Jasno je da piše da mandat članova Savjeta traje četiri godine i vi ste ovim obesmislili ono što je suština ranijeg amandmana, a to je 2/3, pa 3/5 ovo više nema smisla. Kad se pozivate na činjenicu da Vlada vrši posao do izbora nove Vlade - to je tačno i to je razrađeno u Ustavu do detalja. Jer je moguće da poslije parlamentarnih izbora se ne konstituiše nova Vlada i nova parlamentarna većina i ustavopisac svi oni koji su glasali su obezbijedili da Vlada funkcioniše do izbora nove Vlade poslije drugih, trećih ili ne znam kojih izbora koje je teorijski moguć.

Na kraju, ako hoćete baš duh Ustava da gledate, uzmite ovu Skupštinu. Mandat Skupštine traje četiri godine i šta se kaže - izuzetno je moguće produžiti mandat Skupštini u uslovima ratnog i vanrednog stanja, ali najviše do 90 dana. I tu je ustavopisac bio jasan. Gle čuda, ajmo kod predsjednika Republike i njemu mandat traje pet godina, najviše 90 dana za vrijeme ratnog stanja. Šta se dešava ako mu je skraćen mandat države Crne Gore? Šta je tamo predviđeno, ako bude smijenjen ne daj bože onda funkciju predsjednika vrši predsjednik Skupštine, sve je do detalja razrađeno i vi ste ovdje gospodine Pažin /prekid/ nije dobra.

Nijeste stavili na glasanje članove Sudskog savjeta da se vidi ima li ili nema volje ili ima ili nema većine, to ste trebali blagovremeno da uradite. Vi ste ovim rješenjem zakočili potencijalni dijalog i postizanje konsenzusa o čemu mi treba sad da razgovaramo. Vi će te da usvojite ovaj zakon staviće te na glasanje članove Savjeta koji će proći ili neće proći i tako otvorili mogućnost da mandat pojedinih članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, oni koji su politički lojalni Demokratskoj partiji socijalista, može da traje teoretski gledano neograničeno. Uništili ste mogućnost rješavanja političke krize i krize u sudskom sistemu dijalogom sa opozicijom i to je udarilo na temelje ovoga sistema i zato kažem da je ovo tužan dan za Crnu Goru.

Sljedeći prijavljeni diskutant je Koča Pavlović.
Njega mijenja Milun Zogović.

MILUN ZOGOVIĆ (26.06.18 14:16:07)

Poštovani građani,

Ovo što je danas izrekao ministar pravde da nužda mijenja zakon je posljedica upravo takvog vođenja Ministarstva pravde u prethodnom periodu.

Četiri godine mandata Sudskog savjeta koje je propisao Ustav Crne Gore proletjele su neočekivano brzo zatičući nespremnu crnogorsku Vladu, da u ustavnom roku Skupštini predloži izbor novog Savjeta. U takvom ambijentu sasvim je prirodno da se Predlogom zakona o dopunama zakona o Sudskom savjetu i sudijama produžava mandat članovima Sudskog savjeta do uslovnog ograničenja koje se zove izbor novih članova, a koje je očigledno nepotrebno jer samo dodatno otežava i komplikuje situaciju. Moglo je sve to da se lako riješi kroz uvođenje odrednice da članstvo u Sudskom savjetu traje doživotno, a da se nakon smrti nosioca mandat nasleđuje s koljena na koljeno. Ovakva norma bi vjerovatno dugoročno riješila problem popunjavanja Sudskog savjeta, a vjerujem da bi druge države u kojima decenijama nije došlo do promjene vlasti bile oduševljene, pa bi rado prihvatile tako vaše originalno rješenje.

Poštovani građani, teško je objasniti zašto se nije ušlo u postupak izbora Sudskog savjeta ako se zna da u radu Parlamenta od 81 poslanika učestvuje 69. Time su postojali svi preduslovi za izbor novog Sudskog savjeta. Nameće se pitanje da li se odlaganje izbora kroz brutalno kršenje Ustava koji propisuje da mandat Sudskog savjeta traje četiri godine, sprovodi po direktnom naređenju premijera Duška Markovića koji je američkoj ambasadori obećao da bez Alekse Bečića i Dritana Abazovića neće birati članove Sudskog savjeta. Upravo je zbog tog dogovora Venecijanska komisija dala onako preširoko tumačenje kao da se radi o podzakonskom aktu, a ne o normi Ustava Crne Gore. Ako je to tačno, onda se i nedavni boravak Alekse Bečića i Dritana Abazovića u Briselu može tumačiti u tom kontekstu. A onda kao siva eminencija kompletnog procesa premijer Duško Marković je javno podržao političku platformu iza koje je od ukupno 39 poslanika opozicije stalo samo dva poslanika Ujedinjene reformske akcije i osam poslanika Demokratske Crne Gore. I tu jasno dolazi do demonstracije privitizma koji pominju kolege iz opozicije i koje po sistemu - držite lopova - nevjesto pokušavaju izmjestiti lopticu iz sopstvenog dvorišta. Složiću se da je odricanje od identiteta zaista najveći primitivizam, a posebno kada se to radi po nalogu vlasti i zarad vlasti. Ali je neprihvatljivo da kada kolege iz opozicije borbu za ravnopravan status svih građana Crne Gore pa samim tim i Srba doživljavaju kao primitivne ideje i to je ono što ujedinjuje Demokratsku partiju socijalista i liderčiče Koalicije za 21.vijek. Lokalni izbori su jasno pokazali da bez jakog DF-a nema slabog DPS-a. Demokratska smjena vlasti osnovni je preduslov da Crna Gora postane pravna država. Kako se za političke potrebe Ustav ne bi lomio preko koljena, kao što je slučaj sa ovim Predlogom zakona, jer je i sam predsjednik Sudskog savjeta smogao snage da izrazi otvorenu sumnjuu ustavnost zakona kojim treba da mu se produži mandat. I da ponovim ništa manja povreda Ustava ne bi bila jedna nakaradna norma koja bi članovima Sudskog savjeta dodijelila doživotne mandate i njihovo nasljeđivanje. Ta norma bi ujedno i najvjernije oslikavala diktatorski karakter crnogorskog režima. Baš onako kako je i uticaj i ekonomsku moć prenosite na vaše nasljednike u privatnoj državi Crnoj Gori.

I na kraju da odgovorim poslaniku koji sad nije tu i koga je iziritirao moj ironični osmijeh. Na onoliko upinjanja da se opravda nešto za šta je kolegi poslaniku i te kako jasno da je neodrživo ne znam kakav bi drugi odgovor mogao da bude osim ironičnog osmijeha.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (26.06.18 14:21:13)

Miloš Nikolić, poslije toga Raško Konjević i Aleksandar Damjanović.

Hvala potpredsjedniče, poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani,

Dakle, pred nama danas imamo predložene Izmjene i dopune zakona o Sudskom savjetu, koje iako nominalno samim tekstom su kratke i sadrže svega tri člana u suštinskom smislu, smatram jednim od najznačajnijih Predloga izmjena i dopuna zakona o kojima smo raspravljali i koji ćemo siguran sam i donijeti na koncu. O samom značaju Sudskog savjeta najbolje govori ustavno određenje i njegove nadležnosti koje ću ja zbog građana sada i pročitati.

Sudski savjet bira i razrješava predsjednika Vrhovnog suda, bira i razrješava predsjednika Sudskog savjeta, dostavlja Skupštini godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu. Zatim, bira i razrješava sudiju, predsjednika suda i sudiju porotnika. Razmatra izvještaj o radu suda, predstavke i pritužbe na rad suda i zauzima stavove o njima. Utvrđuje prestanak sudijske funkcije, utvrđuje broj sudija i sudija porotnika i predlaže iznos sredstava za rad sudstva i vrši druge poslove u skladu sa zakonom. Dakle, iz samog ustavnog određenja i određenja nadležnosti Sudskog savjeta mislim da je i više nego jasno koliku ulogu Sudski savjet ima u ukupnom državnom sistemu Crne Gore i koliki je njegov značaj za jednu od tri grane vlasti, odnosno za sudstvo. Imajući u vidu navedeno, dakle, u tom kontekstu smatram, da ne samo da imamo pravo, već prije svega obavezu i dužnost da kao poslanici, kao politički činici od čijeg na kraju i saglasja volje, političke volje zavisi dalji je rad ovog organa, imamo obavezu da obezbijedimo nesmetano funkcionisanje jednog veoma važnog državnog organa, kako bismo spriječili potpunu blokadu sudske vlasti u Crnoj Gori, a time bismo spriječili ne samo i dalji napredak Crne Gore, već bi smo obezbijedili rekao bih dugoročnu stagnaciju Crne Gore i doveli u pitanje ukupno funkcionisanje državnog sistema. Mislim da smo svi zajedno uvjereni da ni jedna država bez jakog sudstva, odnosno bez sudstva koje funkcionise u punom kapacitetu ne može da funkcionise, a ukoliko ove predložene izmjene i dopune zakona koje su danas pred nama ne usvojimo imaćemo trajno u jednom dužem vremenskom periodu potpunu blokadu sudstva, kao jedne od najznačajnijih grana vlasti.

Što se tiče pitanja da li je predloženi tekst u skladu sa Ustavom ili nije u skladu sa Ustavom, složio bih se da uvijek je u pravu moguće dati više tumačenja. Međutim, da ima nesporni legitimitet tumačenja Venecijanske komisije koje ću negdje pokušati da kažem i u svom daljem izlaganju, a i sam sam negdje saglasan sa njim, pokušati da obrazložim.

Dakle, tačno je da u Ustavu piše da je mandat Sudskog savjeta četiri godine. Međutim, u tom takvom određenom članu 126 Ustava takvo određene podrazumijeva na trajanje mandata, u odnosu na ono što je institucija. Mandat trajanja članova te institucije se određuje zakonom. To je zakon o kojem danas raspravljamo i kao poslanici imamo apsolutni legitimitet da djelujemo u odnosu na ono što je zakon na taj način ne derogirajući Ustav.

Kada bi sastav Sudskog savjeta u odnosu na ono što je postojeće stanje ostao isti, a podsjetiću da sastav Sudskog savjeta čine predsjednik Vrhovnog suda, ministar pravde, četvoro sudija i četvoro pravnik koji su ugledni, a bira ih Skupština kada bi dakle kompletan sastav ostao isti, mogao bih da se složim da bi smo imali jednu vrstu kontinuiteta Sudskog savjeta i da bi onda ustavna određenja iz člana 26 eventualno moglo da bude ugroženo. Međutim, napominjem da Sudski savjet neće ostati u istom sastavu budući da dolazi do reizbora sudija, koji su birani da budu učesnici u Sudskom savjetu, te na taj način imamo jednu vrstu diskontinuiteta Sudskog savjeta, koja nam omogućava da u potpunosti u skladu i sa Ustavom sa zakonima, sa kompletnim pravnim sistemom djelujemo na ovaj način, da produžimo trajanje mandata članovima koji su birani po osnovu toga što su ugledni pravnici, a birala ih je ova Skupština dok svi zajedno ne nađemo ovo političko rješenje.

Naravno, da negdje sam i sam stava da političko rješenje prosto jeste nužan izbor i u ovoj situaciji, vjerujem da smo dobili nešto vremena za jedno takvo rješenje, ali će nam biti potrebno malo više odgovornosti, da svi zajedno sjednemo i pronađemo taj broj pravnik, uglednih pravnik, četvoro, koji će na pravi način popuniti Sudski savjet i omogućiti njegov nesmetani rad do kraja mandata. Prema tome, vjerujem da je ovo rješenje dobro, vjerujem da je jedino moguće u ovoj situaciji, ali vjerujem da njime samo dobijamo na vremenu da riješimo nešto što se mora riješiti odgovornim odnosom političkih činilaca u državi. Vjerujem da ne samo sada već i u

budućnosti na ovaj način predupređujemo mogućnost da sudska vlast kao jedna od najznačajnijih vlasti u Crnoj Gori bude trajno blokirana, čime bi se onemogućio redovan odnos u državi Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 14:26:43)

Zahvaljujem poslaniku Milošu Nikoliću, inače najmlađem poslaniku ne samo u ovom sazivu, nego prema informacijama koje ja raspolazem od Stručne službe, u svih dosadašnjih 42 saziva.

Poslije Vas gospodine Nikoliću, na redu je poslanik Raško Konjević i Aleksandar Damjanović.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (26.06.18 14:27:06)

Zahvaljujem potpredsjedniče,

Dakle, svakako pravnici, koleginica Vuksanović, je kao profesor Pravnog fakulteta dala svoje stanovište vezano za pravnu problematiku ovoga u čemu smo se našli. Međutim, ja ću negdje više iz političkog ugla da ukažem na jednu namjeru čini mi se koja je prisutna, koja se prosto ne može sakriti, jer je suprotna elementarnoj logici ukoliko smo htjeli da ispoštujemo važeći zakon, ovaj koji je danas na saziv, duh ustavne norme koji je u tom smislu i pokrenutu proceduru od strane nadležnog odbora, odnosno od strane Skupštine Crne Gore.

Dakle, za izglasavanje četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika propisuje se kvalifikovana većina u prvom glasanju dvije trećine nakon isteka roka od najmanje mjesec dana tri petine. Vi u Parlamentu imate ako sam dobro čuo kolegu, bez provjere naravno, 69 od 81 poslanika. /upadice/ Gospodine Vukoviću, imate u jezičkom smislu ne znači - mi i vi, prema tome ispravno sam rekao, jesam vjerujte mi, pogledajte malo pa će te vidjeti. Znači, imate 69 poslanika od 81. Imate uslov i za dvije trećine, imate uslov i za tri petine, imate formalno predložene ljude koji su na konkursu aplicirali.

Šta sa druge strane Prijedlogom Vlade dobijamo, a da prethodno Skupština nije završila pokrenutu proceduru koja je predviđena zakonom i Poslovníkom o radu Skupštine. Dakle, mi smo prije rasprave o Izmjenama i dopunama trebali da konstatujemo da ima ili nema, barem prve kvalifikovane većine od dvije trećine. Da ne bismo dolazili do pozicije da sumnjamo u namjeru. Namjera bi mogla da bude sljedeća - da usvojimo jedno ovakvo zakonsko rješenje, koje nema, zamislite jednu stvar, koja je propisana u tom zakonu, a sadrži ga mišljenje Venecijanske komisije i nijeste ga ministre Pažin spomenuli, a ja ću Vam ga sada reći. Zato smo i tražili mišljenje Venecijanske komisije, tačka 28 - "Venecijanska komisija smatra da bi se u skladu sa članom 127 isti rezultat postigao u slučaju da novi članovi koji nijesu iz reda sudija ne budu izabrani u zakonskom roku od strane Skupštine, samo ti članovi prethodnog saziva Sudskog savjeta budu u sastavu novog kao vršioći dužnosti, po mogućnosti na ograničeni vremenski period".

Dakle, toliko je analogije, kada vi sada pokušavata da uvedete kroz ovaj zakon odrednicu koja je poznata drugim zakonima, dakle vršioća dužnosti. Ne znam da postoji ni jedan zakonski propis u Crnoj Gori koji ima tu kategoriju, nekoliko može da ih bude, koji nema ograničenje koliko taj vršioć dužnosti može da obavlja posao koji mu ne pripada, jer nije izabran u punopravnom smislu, ali zbog kontinuiteta obavljanja posla on vrši dužnost do izbora novog. Ali koliko? Ovako kako je postavljeno u zakonu je neograničeno. Vi kroz amandmane Odbora uvodite jednu stvar koja nema veze sa tim, ako ste na to mislili. Dakle, vi kažete svaka dva mjeseca će se vršiti konkurs i koliko će trajati, svaka dva mjeseca konkursi će da idu. Molim vas da razmislite i da time odagnate ovu vrstu namjere koja može da bude tumačena na takav način. Da date amandman, gdje će ovakva vrsta rješenja da traje ograničeni vremenski period. Time ćete kao ministar pravde negdje poslati političku poruku da ste i Vi zainteresovani da se dođe do dijaloga na tu temu koja bi obezbijedila dvije trećine /prekid/ ako ostane bez vremenskog ograničenja, onda znači da to može da traje neograničeno. U tom slučaju ne pokazujete namjeru da u nekom prikladnom vremenskom intervalu se pokušava napraviti politički dogovor o izboru četiri člana Sudskog savjeta.

Na kraju samo jedno pitanje za gospodina Pažina kao pravnika i sudiju. Zamolio bih ga zaista da mi odgovori, da mi pomogne, jer mi je potrebno u pripremi zadrugu stvar vjerujem da će ispoštovati poslanika toliko da odgovori iako je van teme, lice koje je pravosnažno osuđeno za zloupotrebu službenog položaja sa koruptivnim elementima, to je činjenica. Možete li mi reći da li je to lice nedostojno za rad u državnoj službi? Ja bih vas zamolio da mi pomognete.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 14:33:05)

Hvala.

Sljedeći prijavljeni Aleksandar Damjanović, nakon toga Branka Bošnjak.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (26.06.18 14:33:14)

Zahvaljujem predsjedavajući, ministre, gospođu Laković-Drašković,

Dakle, evo da se kratko čujemo. Ja sam negdje blagovremeno ukazivao da ćemo zbog nepostojanja želje i volje da se razgovara o ovim stvarima imati ovo što se sada događa, a što se nikako ne može nazvati bez Predlog zakona o rušenju Ustava Crne Gore, odnosno amandmana na Ustav koji su mukotrpo ovdje donešeni u julu 2013. godine. Negdje potenciram ponovo da ni jednoj drugoj Vladi Crne Gore u prethodnih 20 godina, prije svega Vlada Mila Đukanovića ili neke druge vlade. Ni jednoj drugoj Vladi nije palo na pamet da ide ovako daleko u flagrantno kršenje Ustava, providno kršenje Ustava usput pokušavajući da se sve to pokrije sa jednim potpuno nerelevantnim bezočnim mišljenjem, tzv. Venecijanske komisije. Da bih plastično objasnio kakvo je to mišljenje, čitaću ovaj stav 43 gdje Venecijanska komisija kao par eksekutivno političko tijelo koje najmanje se vodi pravom insistira na važnost obezbjeđivanja efikasnih mehanizama za sprečavanje zastoja u radu, prema tome Venecijanska komisija se nada da će uobičajena procedura da se završi. Ona se nada. Ovo treba da bude pokriće za rušenje ustavnog poretka Crne Gore, za nešto što bi ponizilo svakog studenta Pravnog fakulteta, a kamo li svršenog pravnika, odnosno nosioca ozbiljne funkcije. Zaista bi se malo ko našao ovdje da ovo brani i da to radi u Parlamentu Crne Gore, ali to govori o tome dokle smo došli i koliko nam malo treba do punoga sunovrata, onda se bojim da će se teško te posljedice moći popraviti.

Normalno sve ovo stoji ovdje ad hoc rušenje Ustava gdje se nešto što je striktna ustavna norma iz člana 127, odnosno amandmana 8 o mandatu Savjeta na četiri godine ruši time što se mandat sada de facto produžava u nedogled. Dakle, nema roka na koji se ovaj mandat produžava. On može biti do 2019, može biti do 2020. godine, može biti do 2025. godine, nikad, što se kaže, da ne istekne. Nije se razmišljalo šta će se desiti ukoliko neko od uvaženih sadašnjih članova još ovih 10-ak dana Sudskog savjeta podnose ostavku. Ne daj bože da mu se nešto desi da ne kažem šta, izgubi sposobnost za rad, šta onda? Hoćemo li onda da donesemo nove izmjene zakona, gdje ćemo i pod takvim uslovima da im produžavamo mandat, bez obzira na sve to ili to još jedan korak, što se kaže, u sunovrat. Činjenica da bez obzira, dakle, šta se pokušava u političkom smislu uraditi činjenica da nije ni došlo do pokušaja razgovora ovdje da se ni na javnoj sceni nije ni desilo glasanje oko članova Sudskog savjeta. Oni koji su predloženi, kako su predloženi, pa da i to bude neki mali argument, evo ovo moramo da gradimo i da rušimo Ustav, jer ne možemo da nametnemo svoju volju, pošto je eto tamo neko zapisao 2/3, 3/5 koje sada nemamo, boga mi ih nećemo nikad ni imati. Evo otprilike živi bili pa vidjeli i naredne sazive pa da vidimo kako ćemo se dogovarati.

Dakle, ni to se nije sačekalo, ni taj neki mali alibi pa da se tobože pokuša objasniti javno nego se žuri. Žuri se naravno iz više razloga, da ja ne obrazlažem šta sve Sudski savjet treba da radi, šta je završio, šta nije, šta mu je ostalo da završi nezavršeno i čiji je ključni interes iz segmenata Vlade Crne Gore, koji se zalaže da se ovo rješenje neustavno donese i da se uruši pravni poredak.

Ja sam sa kolegama poslanicima Skupštine Crne Gore, kolegicom Vukićević, kolegama Abazovićem, Rudovićem i Vučinićem podnio predlog za ocjenu ustavnosti i jedne druge norme koja se nalazi u zakonu u Ustavnom sudu, gdje u tom zakonu takođe norma da ukoliko se Ustavni

sud ne predloži blagovremeno, odnosno sudije, a ukoliko im mandat ističe da se produžava za godinu dana dužina trajanja mandata. Ustavni sud je, gle čuda, blagovremeno odgovorio Parlamentu i tražio izjašnjenje ovog Parlamenta još 5. juna, nema ga još uvijek, biće interesantno kako će se ponijeti Ustavni sud, u odnosu na ovo. Ono što želim da kažem i ne opterećujući ovu raspravu očigledno je čemu ona vodi jeste, da ukoliko ovdje uradim ovo sada, onda možemo da produžimo mandat i poslanicima u nedogled izmjenom Ustava. Onda možemo da produžimo mandat i predsjedniku države, ukoliko ga ne predložimo ili ga ne izaberemo u nedogled, onda možemo da produžimo mandat i predsjedniku Vrhovnog suda u nedogled, onda možemo da produžimo mandat i VDT-u u nedogled. Pet je kategorija gospodine Krivokapiću koje su u Ustavu Crne Gore prepoznate sa striktnim ograničenjem trajanja mandata, ako to radimo kod ove jedne od tih pet kategorija, kod članova Sudskog savjeta nema razloga da nam ministar ili Vlada ne podnesu i ova četiri ostala predloga da svima nama ili njima, predsjedniku, poslanicima, predsjedniku Vrhovnog suda ili VDT-u u nedogled ne produžimo mandat. Suspendujemo Ustav, proglasimo vanredno stanje i dođemo na nivo Njemačke 1933. godine, april ili maj mjesec, ali došla je poslije i 1934, 1935. i 1941 i 1945. pa možda na tim iskustvima treba učiti malo. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 14:38:55)

Poslanica Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (26.06.18 14:39:02)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poštovani građani,

Danas pred nama je jedno olako i beskrupulozno gaženje Ustava Crne Gore. Ustavopisac je jasno rekao koliko traje mandat Sudskom savjetu, ali ovdje očigledno nekome nije bilo u interesu da se izabere Sudski savjet. Odnosno i da se pokuša izabrati Sudski savjet, jer postoji vjerovatno poželjna i nepoželjna opozicija i mi ovdje koji sjedimo smo najvjerovatnije nepoželjna opozicija što mene raduje pravo da vam kažem, kad sam vama nepoželjna. Ali to da vi niste ni pokušali, a ovdje servirate sada nama izmjene je nešto što je neodrživo. Pravo da vam kažem pomalo mi jadno zvuče sva ova moguća objašnjenja i pokušaji objašnjavanja ovakvog brutalnog gaženja Ustava. S pravne tačke gledišta vrlo jasno je to rekla moja koleginica Draginja Vuksanović kojoj vjerujem. Ona je bila u onom starom sistemu student generacija, sa prosjekom 10, što sad u ovom novom Bolonjskom sistemu nije toliko teško ali u tom, starom sistemu nije bilo mnogo takvih, vrlo su rijetki i vjerujem u svaku riječ koju je ona rekla. Objasnila je onako svima nama i koji nismo pravnici i jasno da je ovdje brutalno gaženje Ustava. To mi je potvrdio i sadašnji predsjednik još uvijek u mandatu Sudskog savjeta, koji vjerovatno nije smio, ali onako stidljivo rekao da je ovo na ivici ustavnosti. Kad on vrlo oprezan kaže da je na ivici ustavnosti, ja sam sigurna da ovo kršenje Ustava, a potvrdio mi je i kolega naš iz Skupštine negdje sa jednom formulacijom, ja sam mu rekla ovo je pivska formulacija pošto smo Pivljani, a on je rekao hoću da vjerujem da razumijem. Meni je i to jasno da je ovo sve neustavno, pa se sad nalaze opravdanja kako da se to predstavi javnosti, a da ispadne da nismo pregazili Ustav. Nažalost jesmo i to brutalno i ovo vodi u jednu otvorenu diktaturu i mene ne bi čudilo da ovako uvedemo prijeke sudove, sve što padne na pamet sve ćemo moći, kad smo spremni da pregazimo Ustav i Ustavni sud. Uskoro će i to doći na dnevni red, mada i Ustavni sud koliko je sve loši i on sve više i više odluke donose preglasavanjem i gaze i oni Ustav pa imaju jedan kriterijum za majke, drugi kriterijum za ostalo. Nego o tome ćemo kad dođe na red.

Još šta je meni interesatno. Ne samo što nam nijeste ponudili te velje ugledne pravnike, jer me živo zanima na koji način se mjeri nečiji ugled, pošto obično ti koji se prijave kao ugledni su neugledni, većinom ne kažem svi, znači tamo imamo čovjeka pomenuo je kolega Medojević, a moj prijatelj Ibrahim Čikić odlično zna i to nam je opisao u svojoj knjizi "Gdje sunce ne grije", ko je taj čovjek i kako se ponašao. Znaju i ovi ovdje zaposleni u Skupštini, ako ih je toliko ostalo koji se

sjećaju izvjesnog i kako se ponašao ovdje u Skupštini, on nam se sad prodaje za uglednog pravnika, nevjerovatno. Ono što je u svemu ovome jasno jeste da ova politička odnosno vladajuća većina je spremna na sve, spremna je na sve, a nije spremna ni na pokušaj kompromisa. I to od starta pokazuje, od koga ili ne smije, ili neće - ja više vjerujem da ne smije, jer postoji negdje tamo neko ko im kaže sad smijete ovo, sad smijete treba ovo da uradite sa ovima možete da pričate sa onima ne možete. Prosto nemate opravdanja zato što nijeste pokušali. Bilo je logično da pokušate, a ako postoji zastoj da se onda ide u rješavanje i da se pokuša naći način da se taj zastoj otkloni. Vi unaprijed sve znate kako će ko da se postavi, niste dali šansu za kompromis. Vi nećete razgovor, nijeste htjeli razgovor ni sa kim od nas. Ja ovu vlast odnosno ovu većinu doživljavam brutalno diktatorsku koja počenji sa otvorenom diktaturom jer ni jedna dosadašnja vladajuća većina DPS-a, nije ovako brutalno kršila zakone i Ustav kao što radi ova većina. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 14:44:04)

Nijesam siguran baš da je tako da se nije nešto pokušalo, ali dajte da idemo dalje. Znači, prijavljeni poslanik Danijel Živković, poslije toga Marina Jočić i Milutin Đukanović.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (26.06.18 14:44:41)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Uvaženi potpredsjedniče Vlade i ministre pravde gospodin Pažin sa saradnicom, uvažene koleginice i kolege poslanici, poštovani građani,

Pokušaću u cilju racionalizacije vremena da budem što koncizniji i kraći i da dam skroman doprinos ovako bitnom zakonu, Predlogu zakona o izmjenama i dopunam Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, koji se danas nalazi na dnevnom redu. Dakle, po ustavnoj odrednici Crna Gora je država parlamentarne demokratije sa funkcionalnom podjelom vlasti na izvršnu, zakonodavnu i sudsku. Ako to tako posmatramo i ako posmatramo ovaj Zakon o Sudskom savjetu i sudijama, ukupno prava, obaveze i nadležnosti, onda možemo primijetiti da moramo tumačiti Ustav sistematski. Dakle, Ustav se ne može tumačiti jezički ili putem analogije već se mora tumačiti sistematski. Šta to znači? To znači, da ovakva prelazna rješenja evo i ja mogu reći nijesu najbolja, ali su često najnužnija kako bi izašli iz ovako specifičnih pravnih situacija u kojima se nalazimo, a zapravo specifičnih političkih situacija. Kada govorimo o političkom dijalogu onda ni jednog momenta nijesam čuo izjave sa ove strane sale, da mi ne pozivamo na dijalog, zapravo konstatno smo pozivali na dijalog. Često je ova desna strana sale bila prazna. Dakle, prvo moramo reći tu tezu. Bila je prazna zato što pruženu ruku nijesu htjeli da prihvate kolege iz opozicije to je jedna stvar. Drugo potrebno je bilo dugo vremena, i predugo, za parlamentarni život u Crnoj Gori da kolege iz opozicije shvate da je dijalog najvažniji institucijama sistema, zapravo u samom Parlamentu. Ovdje se nametnulo pitanje oko toga šta nakon dva mjeseca da ćemo kontinuirano ući u proces kontinuiranog izbora članova Sudskog savjeta. Nećemo gospodo, sješćemo za stolom i razgovaraćemo i nadam se da ćemo doći do najboljeg rješenja po ustavni i pravosudni sistem Crne Gore, a to je izbor četiri predstavnika iz reda uglednih pravnika. Nadam se da nećemo iskoristiti upravo ni ovaj amandman koji se tiče parcijalnog izbora predstavnika u Sudski savjet.

Ali dozvolite da kažemo da ako u ovoj situaciji ne izaberemo Sudski savjet u šta ulazimo. Ulazimo u jedan veliki problem, problem gdje nestaje vladavina prava, kao metappravna ideja. Dakle, vladavina prava apsolutno nestaje. Nestaje ono Ustavom zajamčeno pravo svim građanima na pravično suđenje. Dakle, pravda se u potpunosti gubi u našoj zemlji. Gubimo sistem podjele vlasti, a zašto bi sistematskim tumačenjem Ustava došli u situaciju da na primjer dozvolimo izvršnoj i zakonodavnoj vlasti mogućnost da imaju prelazne modalitete, u slučaju njihovog neizbora, a sudskoj vlasti to onemogućili. Dakle, ne možemo doći u takvu situaciju i diskvalifikovati sudsku vlast ako imamo načelo podjele vlasti onako kako sam rekao propisano u samom Ustavu. Da kažem koliki je značaj Sudskog savjeta pročitacu ono što su zaključili članovi Evropske mreže

sudskih savjeta od 07. do 09. juna 2017.godine, u Parizu su izjavili "da su ovo izazovna vremena za pravosudni sisteme širom Evrope, a posebno za pravosuđa koja djeluju unutar tih sistema. Poštovanje pravednih i nepristrasnih sudova kao ključnih komponenti nezavisno pravosuđa izazov je u mnogim zemljama. Pravosuđa će se morati držati zajedno kako bi naglasili ulogu i položaj pravosuđa. Sudski savjeti imaju ključnu ulogu u tom smislu." Dakle, izlišno je govoriti dalje o tome koliko je značaj Sudskog savjeta, uvaženi kolega Nikolić je o tome govorio vezano za nadležnosti Sudskog savjeta. Siguran sam da u slučaju da se desi da ne izglasamo ove dopune zakona mi bismo ušli u jedno stanje koje bi se nazvalo anarhija, a nikome to nije u interesu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 14:49:10)

Poslanica Marina Jočić, poslije toga Koča Pavlović.

MARINA JOČIĆ (26.06.18 14:49:16)

Poštovani građani,

Danas raspravljamo o Predlogu zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama bar tako piše na ovom ekranu i piše u našem dnevnom redu. Međutim, mi danas raspravljamo o gaženju Ustava. Za ovo gaženje Ustava Vlada je pokušala da dobije i dobila je izgleda podršku Venecijanske komisije kako je mi popularno zovemo. Međutim, ta komisija se tako ne zove njen puni naziv je Evropska komisija za demokratizaciju putem prava. Šta to tijelo radi u slučaju Crne Gore? Donosi preporuku da se direktno prekrši Ustav, to je pravda i pravo Evropske unije namijenjeno ovakvim državama kakva je Crna Gora. Složit ćete se po mnogim kriterijumima ona ima status banana države. Oni nemaju nikakvu odgovornost ni pred kim za donošenje ovakvog akta koji, uzgred budi rečeno, smo dobili tek u toku sjednice nema nikakvog pečata, niti znaka da je riječ o nekom zvaničnom dokumentu Evropske unije. Tu se postavlja pitanje koliko je ovaj akt autentičan. Mandat Sudskog savjeta traje četiri godine, to piše u članu 127 Ustava. To je norma koja ne dozvoljava tumačenje, to je zakon, to jevanđelje pravnog sistema o tome se ne diskutuje. Vi kažete da smo došli u nuždu i zbog toga se bavimo ovakvim kršenjem Ustava. Zašto smo mi došli u ovakav cajtnot sa vremenom, a svi smo znali da je rok za promjenu Sudskog savjeta 2. jul ove godine. Ovo je rezultat vaše osionosti i vaše bahatosti, vas kao parlamentarne većine. Da li je neko do vas pokušao da stupi u kontakt sa poslanicima opozicije i da pita da li su oni raspoloženi da daju podršku i da daju dvotrećinsku većinu, a imali ste dovoljno vremena.

Da vas podsjetim većina poslanika od 2016. godine nije prisustvovala sjednicama Parlamenta do prošle jeseni. Vi ste taj period od godinu dana tako bahato propustili da se išta radi na ovom Sudskom savjetu. Na kraju su došli poslanici prvo Demokratskog fronta, vi ni tada niste ništa pokušali, oslanjali ste se na direktnu silu. Jednostavno kome snaga leži u topuzu itd. svi znamo za to. Kao razlog za donošenje ovog zakona vi ste nam ponudili formulaciju, nezavisnost i samostalnost sudova. Sa ovim Sudskim savjetom i bez njega nezavisnosti sudova u Crnoj Gori ne postoji. Mi smo svjedoci i možda ne bismo ni znali kako to izgleda da nije javnog suđenja za državni udar. Tu se nijedna norma ustavna, suštinska, ne primjenjuje. Kad sudija Suzana Mugoša pokušava, ne pokušava, nego zabranjuje da se izvodi svaki dokaz koji ide u korist optuženih to je jedna takva demonstracija sile i kršenja prava. Nije potrebno biti pravnik, potrebno je samo da imate zdravu logiku i da vidite u kakvom stanju je ovaj naš sistem i koliko se poštuje odrednica nezavisnosti, samostalnost sudova.

Imamo bezbroj primjera, ali ću se zadržati na još jednom. Naš kolega Milan Knežević je ekspresno poslat u zatvor, a 168 kriminalaca slovom i brojem u Crnoj Gori slobodno se kreće dok je on morao odmah iz istih stopa da odsluži svoju kaznu. Tako da ovaj motiv za donošenje ovog zakona jednostavno ne stoji jer vi u pravnom sistemu radite ono što vama odgovara, pravda ne važi za sve i pravda ne važi za sve jednako.

Pitanje svih pitanja je koliki je rok važenja ovog zakona. Šta ćemo mi da radimo? Svaka dva mjeseca ćete da mijenjate nove članove Savjeta ili iste ili koliko ovo može da traje? Do kraja XXI vijeka ili dokle? Jednostavno niste oročili dokle ovo može da traje ovakvo kršenje zakona.

Zakon, odnosno Ustav kad se prekrši u jednom jedinom članu ili mjereno vremenom u jednoj sekundi to je državni udar.

Građani Crne Gore, vi prisustvujete državnom udaru koji organizuje Vlada Crne Gore i državni udar ne mora da se izvrši svaki put oružjem dovoljno je samo prekršiti Ustav. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 14:54:43)

Hvala.

Već treći put poslanici kažu da se nije pokušao dijalog. Pokušao se dijalog i to se pokušao na formalan način. Pokušao se dijalog i vi morate zbilja da pogledate u okviru Kluba ko je bio ovlašćen za komunikaciju i za dijalog. Čak je iz vašeg Kluba bila informacija da ste i vi imali neformalnu komunikaciju sa Venecijanskom komisijom i formalnu komunikaciju, ja sam htio da pomognem i da kažem neformalnu komunikaciju. Sljedeća stvar mi smo usmeno izložili, da tako kažem, okvire viđenja Venecijanske komisije. Tako da ipak morate to uzeti u obzir, znači ovo je treći diskutant koji je govorio o tome.

Imate pravo na komentar.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (26.06.18 14:55:43)

Nije komentar nego klasična procedura.

Počeli ste neformalni sastanak sa Venecijanskom komisijom, nije neformalni no vrlo formalni. Dobili smo poziv da se sastanemo sa Venecijanskom komisijom. Radi građana da ispričamo - Venecijansku komisiju predvodio je predstavnik Bugarske i došao je u suštini da razgovara sa nama kao da se nalazimo na pijaci. Pitao nas - da li bi vi podržali izbor Pravosudnog savjeta ukoliko vama pripadnu dva člana Sudskog savjeta. Mi smo se gledali, baš smo ovako saopštili da nijesmo došli na pijacu da se pogađamo. Radi se o suštinskim stvarima koje su važne za demokratizaciju Crne Gore. Zna li šta nas je na kraju pitao, a da budu sva četiri vaša da li bi to prihvatili. E koliko je ozbiljna Venecijanska komisija o njoj dovoljno govori predstavnik koji je dolazio. Što je vrlo interesantno engleska verzija mišljenja Venecijanske komisije niti ima zavodni pečat da su poslovi, niti ima zavodni pečat da je ovdje neko to primio, a na kraju tog dokumenta nema ni potpisa, ni pečata. Osnovano sumnjamo da se radi o falsifikatu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 14:57:05)

Komentar Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (26.06.18 14:57:11)

Potpredsjedniče koliko ja poznajem politički sistem dijalog se ne vodi sa Venecijanskom komisijom. Dakle, ako vi mislite da je dijalog formalan sastanak gdje je Venecijanska komisija došla u posjetu Crnoj Gori i zatražila sastanke sa predstavnicima poslaničkih grupa, to nije dijalog. Dijalog onakav kakav bi trebalo da se vodi u smislu da dođemo do onoga što nam je ustavna obaveza 2/3 ili 3/5 da se izvrši izbor članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Prema tome kad smo govorili o tome da nije bilo dijaloga, spremnosti i namjene koja može da se tumači negativno je činjenica da ste po našem sudu trebali prvo da formalnu tačku dnevnog reda o izboru članova Sudskog savjeta jer ste pokrenuli proceduru date ovaj parlament da se o tome razgovara. Ukoliko tada do roka od 2. ili 3.jula nema potrebne ustavne, odnosno zakonske većine onda ste imali negdje pravo da kažete ok nalazimo se u jednoj situaciji koja nije samo u našim rukama i mi negdje pokušavamo da predložimo nešto. Prema tome dijaloga nije formalno bilo dakle, dijalog sa Venecijanskom komisijom se ne vodi, to je savjetodavno tijelo gdje su nas pitali za mišljanje mi mišljenje saopštili i samo vas molim da budete precizni.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 14:58:39)

Evo da budem precizan da bi vama lakše bilo, formalni dijalog je vođen na Kolegijumu povodom ove tačke dnevnog reda i predlagana su rješenja i zbog toga sam rekao da pogledate u okviru Kluba. Jesam li sad jasan bio? Potpuno.

Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (26.06.18 14:59:00)

Hvala.

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Bio sam u velikoj dilemi da li uopšte da se javim da diskutujem u ovoj tački između ostalog zato što su moji prethodnici iz poslaničkog Kluba Demokratskog fronta, mislim, iznijeli sasvim dovoljno argumenata vrlo kvalitetnih da se zaključi da se ovdje radi o jednom brutalnom gaženju Ustava. Vrlo jasno su ukazali na to šta je pozadina, a šta su motivi za ovakav udar na državu koji ima sve elemente državnog udara, zaista u ovom ustavno-pravnom smislu. Na kraju sam odlučio ipak da se javim da nešto dodam zato što je rasprava krenula u pravcu u kome bi mogli možda nešto da dodamo i da rasvijetlimo po nešto vezano za ulogu Venecijanske komisije koju je ovdje danas u aulu skupštinsku ministar pravde Pažin unio kao apsolutnog autoriteta. Tek kasnije je odgovarajući na potpitanja kolege Bulatovića, onako da kažem, promrmljao i potvrdio da je u toj Venecijanskoj komisiji koja daje mišljenje na inicijativu gospodina Pažina i Vlede u kojoj on sjedi u stvari sjedi i gospodin Pažin u toj Venecijanskoj komisiji. Naravno kao zamjenik gospodina Darmanovića koji je takođe član Vlade i samo još nismo saznali da li na toj plenarnoj sjednici na kojoj je usvojeno ovo mišljenje koje je ovdje prezentirano kao apsolutno profesionalno, nepristrasno itd. da li su oni glasali na toj sjednici. Mislim da je upravo ta činjenica da gospodin Pažin i Darmanović su članovi te Venecijanske komisije koja odlučuje i šalje nam ovako ove besprekorne, besprekorno profesionalne i nepristrasne stavove da upravo to najbolje i govori o profilu Venecijanske komisije.

Sada je ovdje otvorena jedan priča u ovoj polemici sitnoj, kratkoj između predsjedavajućeg i kolege Đukanovića u kojoj smo čuli ono što je bio sadržaj stvarni sastanka sa Venecijancima gdje je taj Bugarin, gospodin Filip Dimitrov, u stvari bio pregovarač DPS-a. On je bio pregovarač DPS-a i on je nama nudio u ime DPS-a to što nam je nudio, ali gospodin Dimitrov očigledno nije znao sa kim razgovara, bio je pogrešno obaviješten. Mi nijesmo piljari i mi ne trgujemo sa državom za razliku od ogromne većine ostatka ovoga parlamenta. Nismo takvi jednostavno. Mi ovu državu uprkos svemu, uprkos djelovanju gospodina Pažina i svim naporima ove Vlade mi ovu državu doživljavamo kao nešto sveto, nešto što ćemo braniti po svaku cijenu do krajnjih granica naše snage. Banićemo je gospodine ministre, uprkos vašim napadima. Mislim, sudeći po istoriji koja stoji iza ove države, dugoj istoriji njenog postojanja i sudeći po svima koji su je napadali, a svakakvih je bilo i vjerujte i gorih od vas ova država je opstala i opstaće.

Ovdje u ovom dokumentu koje nam je podijelila skupštinska Služba, a bez koga je gospodin Pažin mislio da krenemo sa raspravom, između ostalog se kaže da je dopisom od 5. marta, ovaj gospodin ministar se obratio Venecijanskoj komisiji i obavijestio ih da opozicija bojkotuje Parlament i da zbog toga ne može biti izabran Sudski savjet i slagao Venecijansku komisiju. U tom trenutku 5. marta, Demokratski front je participirao punom kapacitetu rada ovog Parlamenta. Dakle, na toj laži, gospodina ministra Pažina, utemeljeno je sve ovo ostalo, pa je potpuno normalno što taj Bugarin koji je dolazio ovdje da s nama pregovara, što nije ni znao da smo mi već u Parlamentu, da može već da se krene sa procedurom ili pokušajem imenovanja tih članova Sudskog savjeta, nedostajućih, nego je sve vrijeme operisao se sa informacijama koje su bile date od strane ministra Pažina, koje su bile lažne. E zato poštovane građanke i građani Crne Gore nije bilo nikakvog dijaloga.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:03:24)

Sugerišem da vodite računa o riječima.

KOČA PAVLOVIĆ (26.06.18 15:04:04)

Gospodine predsjedavajući uzmite uvod dopisom od 5. marta 2018. godine ministar pravde Crne Gore obratio se Venecijanskoj komisiji itd. i rekao - da obzirom na bojkot od strane opozicije u Skupštini izbor pomenutih članova Savjeta u predviđenom roku je neizvodljiv. Nije tačno da je bio neizvodljiv saberite broj poslanika Demokratskog fronta, broj poslanika parlamentarne većine i doći ćete jasno do cifre koja govori o tome da je mogao teoretski biti izabran Sudski savjet.

Pitanje poštovane građanke i građani Crne Gore, zašto ministar nije htio da se krene u tu proceduru. Zašto nije htio?

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:04:11)

Prošlo je vrijeme, zaustavljeno je već malo duže pa bih volio da privodite kraju.

KOČA PAVLOVIĆ (26.06.18 15:04:14)

Dozvolite da završim.

Nema poštovani građani i građanke Crne Gore demokratije bez opozicije. Zato onaj Parlament bez opozicije nije bio demokratski. On je vrlo lagodan bio za ovaj režim, donosili su ekspresno sve moguće uredbe i zakone koje su željeli da donesu bez opozicije.

Ovdje se prosto radi o tome da je ovaj ministar koji je u stvari da kažem ideator i stoji u pozadini one farse sudske koja se zove državni udar, želi po svaku cijenu i želio je po svaku cijenu da očuva ovaj Sudski savjet kako bi se ta farsa mogla lagodno nastaviti. Svaki eventualni izbor novih članova Sudskog savjeta i eventualno kako nam je Bugarin nudio ili izabrani na predlog Demokratskog fronta, a možda neko od njih čak izabrati predsjednika toga Savjeta bi mogao ozbiljno da ugrozi upravo tu farsu iza koje stoji... /prekid/

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:05:36)

Poslanik Janko Vučinić.

Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (26.06.18 15:05:49)

Poštovani građani, ono što je svakome jasno je da su ove izmjene i dopune Zakona o Sudskom savjetu neustavne. U članu 127 Ustava odnosno amandmanu 8 koji mijenja taj član u Ustavu, jasno je precizirano da mandat članovima Sudskog savjeta traje četiri godine. S obzirom da vlast ne može doći do dvotrećinske većine u Parlamentu za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Onda se pribjegli najprostrijem rješenju da se mandat starim članovima produži do izbora novih. Znači, da je vlast i ovog puta primijenila pravno nasilje i pokazala da može da čini što im je volja i da za njih ni Ustav ni zakoni ne važe, jer kad im je god potrebno od situacije do situacije oni mogu da mijenjaju zakone. Tako da u Crnoj Gori, poštovani građani ne postoji više nikakva pravna sigurnost jer ono što piše u zakonu i Ustavu se može preko noći prebrisati i promijeniti. U ovom mišljenju Venecijanske komisije neki su se izvodi mogli naći u medijima i citiraću izjavu ministara Pažina, koji kaže da - "Venecijanska komisija kao najviši evropski autoritet za oblast Ustavnog prava podržala je pravno rješenje koje Vlada Crne Gore

predložila u cilju sprečavanja blokade Sudskog savjeta kao ključnog garanta nezavisnosti pravosuđa". Ne može biti jasno kako to sad da Venecijanska komisija koja je upravo predložila ovo rješenje koje je bilo u Ustavu za izbor Sudskog savjeta daje takvo mišljenje da se može primjeniti neko rješenje koje prije svega protivustavno. To je Komisija koja je savjetodavno tijelo Vijeća Evrope koja se bavi ustavnim pitanjima, koja je nadležna za poštovanje zakona i Ustava i rada demokratskih ustanova. Ovdje je riječ o svemu drugome osim o poštovanju Ustava i sprovođenju i primjeni demokratskih principa i ako je ovakvo mišljenje evropske institucije onda zaista treba otvoreno da sumnjamo u ovakve i da imamo povjerenja u ovakve institucije.

Mišljenje to koje je dala sad Venecijanska komisija to je mišljenje odavde. Vi ste tamo išli i izlobirali takvo mišljenje preko ovoga gospodina Filipa Dimitrova. Takođe, ideja za promjene za amandman 8 i ostale amandmane su potekle odavde isto se tako išlo kod Venecijanske komisije i tamo se izlobirali amandmani za Ustav. Jedino u Crnoj Gori, to je zaista interesatno da se članovi Sudskog savjeta biraju na ovakav način za koje je potrebna dvotrećinska većina i da se predsjednik Vrhovnog suda ne bira ovdje u Parlamentu nego da se bira u Sudskom savjetu.

Što se tiče samog Sudskog savjeta da riječi te da će biti gotovo vanredno stanje u zemlji - neće. Ima još dugo do usvajanja budžeta za sljedeću godinu, a ta četiri kandidata mogu malo i da pričekaju na tu apanažu iz Sudskog savjeta, jer se i onako biraju tom tijelu samo da bi zadovoljili formu i oni gotovo ne donose nikakve odluke, zna se ko tamo donosi odluke ministar pravde i predsjednik Vrhovnog suda, a oni su najvećim dijelom tu se i prijavili zbog te apanaže. Treba povući paralelu između ovog zakona koji je više nego očigledno neustavan i Zakona o majkama kojima su protivustavno ukinuta stečna prava. Za vlast je Zakon o majkama neustavan, ali ovaj Zakon o produžetku mandata članova Sudskog savjeta u skladu sa Ustavom. Šta drugim riječima znači da sve to protivustavno. Sve što je po volji gospodara je ustavno i u skladu sa zakonom tako da u buduću možemo očekivati nastavak protivpravno produženje mandata Vrhovnom državnom tužiocu, a poslije toga i sudijama Ustavnog suda.

Na kraju, da kažem da je ovoj zakon samo dokaz da u Crnoj Gori, umjesto vladavine prava imamo vladavinu jačeg i da više u Crnoj Gori ne može biti ništa sigurno od imovine do života i to su dobro osjetile i majke sa troje i više djece. Tako da je iluzorno očekivati da će se ova vlast zadržati poštovani građani samo na produžetku mandata članovima Sudskog savjeta nego će Savjet da nastavi... /prekid/

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:11:45)

Dalje nastavljamo.

Goran Radonjić, Ranko Krivokapić, Andrija Nikolić. Izvolite.

GORAN RADONJIĆ (26.06.18 15:12:05)

Zahvaljujem.

U ovom kratkom Predlogu zakona možemo da vidimo gotovo sve što ne valja ne samo u sudstvu, ne samo uopšte u vlasti nego u čitavom društvu.

Dakle, na prvi pogled samo se obezbjeđuje da Sudski savjet nastavi da funkcioniše, kako navodno ne bi došlo do paralisanja sistema. Pri tom nam se kaže da u jednom od materijala citiram "Može dovesti u pitanje saglasnost ovog rješenja sa amandmanom 8 na Ustav Crne Gore". Čim se tako formuliše i kad to dolazi od nekoga ko pripada vlasti zapravo to je znak da je sigurno predlog suprotan Ustavu, to je i mišljenje koje se čuje u stručnim krugovima.

Ovdje moram da postavim pitanje šta je cilj ustavne norme kojom se propisuje kvalifikovana većina u prvom krugu 2/3 u drugom 3/5. Jasno je da se tu pretpostavlja da neće vlast sama imati takvu većinu ili bar neće svaki put kad bude potrebno da se biraju članovi Sudskog savjeta.

Prema tome Ustav obavezuje da se teži konsenzusu, a ako ne može da se postigne konsenzus, onda treba da se dođe do volje koja nije samo volja trenutne vladajuće većine, već je u pitanju kompromis između vlasti i opozicije.

Dakle, dogovaranje dolazak do kompromisa, a onda ispunjavanje dogovora to je ono na šta

nas obavezuju i tu se ne radi samo o tim normama nego o praksi u svakom demokratskom društvu. Da navedem samo jedan primjer nije rijetko da u Sjedinjenim Američkim Državama administracija bude jedne stranke, a većina u Kongresu druge stranke, pa ne dolazi do paralize sistema, nego se izglasa i budžet i zakoni, vodi spoljna politika bipartijski. Zašto, zato što postoji temeljni dogovor na nekim vrijednostima društva i zato što tamo postoji svijest o tome da će svako u svojoj političkoj karijeri biti i vlast i opozicija. Dakle, da se vlast smjenjuje, a da vrijednosti ostaju.

Ovdje se radi o suštinskom pitanju društva o atmosferi na svim nivoima u jednom društvu. Da li mi postojimo ovdje kao partneri, kao protivnici politički koji se i drastično razlikujemo u stavovima, ali smo i dalje u stanju da imamo neki bazični dogovor o suštinskim pitanjima. Ili se radi o teškom i stalnom podsticajnom neprijateljstvu. Da li se uvažavaju politički protivnici ili se stalno govori o izdaji. Da li bi recimo izdaja bila ako donese neka vlast odluku protiv koje je kako ona sama kaže 80% građana? Takvim ponašanjem daje se poruka da ćemo i dalje da živimo u društvu koje obilježava mržnja netolerancija diobe. Pogotovo je ovdje karakteristično što treba da se izaberu članovi Sudskog savjeta kako se navodi eksplicitno iz reda ugla uglednih pravnika. Pa zar je moguće da se ne možemo dogovriti oko toga ko su ugledni pravnici. Valjda bi u svakom normalnom društvu, pa i našem, lako bilo da znamo ko su ugledni ljudi u struci u bilo kojoj struci. Svi profesori znaju ko su dobri profesori, svi ljekari znaju ko su dobri ljekari. Problem je naravno što u našem društvu ne cijeni se struka, ne cijeni se integritet. Kod nas se direktor vrtića bira po sranačkim kalkulacijama.

Zato što to jeste tako u svakoj oblasti imamo tako i u kulturi Njegoševa nagrada, Nagrada oslobođenja Podgorice, Trinaestojulska nagrada kao najveća nagrada, pogledajmo samo ko su dobitnici i shvatićemo da se potpuno obesmišljava gotovo svaki segment našeg društva. Pa i ti ugledni pravnici, da li bi se u ovakvom sistemu oni uopšte prijavili. Kako kad znaju način na koji način stvari funkcionišu da je to potpuno uzaludno. Ovdje je rečeno da se želi spriječiti da se dođe do blokade, odnosno da se želi omogućiti nesmetano funkcionisanje sudstva. Pa da li zapravo sudstvo funkcioniše nesmetano? Da li mi uočavamo ogromne probleme koje naše sudstvo ima? Da napomenem samo jedan od tih ogromnih problema, to je nepotizam. O tome je govoreno u medijima, o tome su izvještavale nevladine organizacije, recimo Mans. Koliko imamo porodica gdje su više članova najbliže familije na raznim nivoima sudstva, kakvo je nezavisno sudstvo ako je neko sudija, pa bude ministar, pa se vrati ponovo da bude sudija. Ako je neko šef kabineta ministra, premijera pa bude sudija Ustavnog suda. Zar neko misli da on sudi po pravdi.

Da kažem još o jednoj odredbi ovog predloga oni ostaju, ti članovi, do izbora novog Savjeta. Dakle, nema nikakvog ograničenja nije recimo na pola godine, na godinu, mislim da je neko to i pominjao. Teorijski gledano sadašnji članovi mogu u nedogled da ostanu na tom mjestu. Nikad više teorijski ne moraju se izabrati, to je zaista nevjerovatno. Cijeli ovaj problem, način na koji vlast traži navodno rješenje, pokazuje da zapravo ništa se nije izmijenilo u odnosu na vrijeme kad je politika direktno birala ljude u sudstvu, na primjer u komunizmu. Samo je čak i gore u nekim segmentima, jer ipak u komunizmu neke stvari nijesu se nikad dogodile.

Dakle, govorim o bilo kom dogovaranju u bilo kom segmentu kad je u pitanju jezik, kad je u pitanju nastavni program, kad je u pitanju izborna zakonodavstvo i mnogo toga. Sada imamo samo imitaciju procedura, imitaciju nezavisnosti institucija, navodnu profesionalizaciju. Ako vidimo Savjet Televizije, Savjet agencije, Državnu izbornu komisiju, to su navodno nezavisni, nestranački ljudi, da li zaista iko to vjeruje.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:17:41)

Poslanik Krivokapić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 15:17:52)

Evo imamo priliku da vidimo kako kretanje unazad dovede do spornosti i osnovnih ustavnih normi. Ponoviću 2007. poslije referenduma o nezavisnosti Crna Gora 55-45 mi usvojili Ustav

dvotrećinskom većinom. Svi članovi opozicije koji nijesu bili za nezavisnost učestvuju u radu Ustavnog odbora ustavotvorne skupštine daju svoj doprinos i stručni doprinos, pokojni Zoran Žižić, živi Dragan Šoć i tako redom i pišemo Ustav koji je trebao da okupi Crnu Goru oko temeljnih vrijednosti - Ustav patriotizma. Proces je u takvim stvarima ne manje važan od samog rezultata. Jer, proces stvara političko povjerenje osjećaj pravičnosti, poštenja ne malo važno u odnosu na Parlamentu i povjerenje da će Ustav važiti za sve. Dođemo do Ustava u pregrianoj atmosferi poslije referendumu. Godine 2013. predsjednički izbori po svemu pobjednik proglašen gubitnikom ugažen Ustav da treći put može biti predsjednik države. Opet bojkot i opet dođemo do konsenzusa koji dođe do dvotrećinske većine oko Ustava gdje učvrstimo ustavno nezavisnost sudske vlasti. Damo im ovlašćenja da su vlast jedina vlast bez ikakvog demokratskog legitimiteta. Taj se legitimitet može svesti na četiri predstavnika koji izabere Skupština od uglednih pravnika. Ali, jedina su vlast koju ne bira narod, a jesu vlast. Jedina su vlast koja ne odgovara direktno narodu, a jesu vlast i to konačna vlast. Najveća moć u državi je presuditi o ljudskoj slobodi, ne postoje veće moći od toga. Ali i to damo da bismo jedan izvitopereni politički sistem nepromjenjive vlasti pokušali zaštititi sudije od takvog sistema vlasti. Ali, da izokrenem jednu latinsku izreku - možete usuti u najbolje posude loše vino, neće postati dobro vino - i sada je čitava trka nastala kako doći do dvotrećinske većine za izbor predsjednika Vrhovnog suda. Zato smo suspendovali Ustav prije predloga za suspenziju Ustava, potencijalno suspenziju, rekao sam i prije. Zato nije bilo procedure za izbor članova Sudskog savjeta. U ustavnoj proceduri suspendovani Ustav Skupštini Crne Gore nije predloženo da glasa članove Sudskog savjeta, direktna suspenzija Ustava. Ostalo možemo tumačiti jesmo - nismo, norma ovako - norma onako. Ovo ne možemo tumačiti, ovo se desilo.

Skupština Crne Gore protivustavno nije dobila priliku da se izjasni dvotrećinskom većinom ni tropetinskom većinom za članove Sudskog savjeta, direktna suspenzija Ustava. Direktno ne kršenje Ustava. Zašto? Mora postojati namjera, nema ni dobrog ni lošeg djela bez namjere. Namjera je jasna, kako obezbijediti tu rekao bih mizernu većinu da se vlast koja je po sebi najzaštićenija u regionu, a ustavno-pravno u Evropi tvrdim, a to je sudska vlast nekako samoreprodukuje. Prevelika je to cijena za gaženje Ustava jer vlast i opozicija su promjenljiva kategorija. Sve što danas vlast napravi u gaženju Ustava sutra će se vratiti u gaženju njenih prava kada bude opozicija. Sve što danas misle da je mač na glavi nekog drugoga sutra će biti mač na vašoj glavi. Zato mi iz Socijaldemokratske partije možemo biti i u opoziciji jer smo mač jednako držali. Nijesu nas više voljeli kolege iz Demokratskog fronta nego vas jer su sa nekima od vas politički bili zajedno do 1997. godine. Ali su nam vjerovali da hoćemo pošteno da gradimo državu, ne zato što su nas više voljeli, nego zato što smo pokušali da obezbijedimo pravo jednako za sve u ovoj državi i za vlast i za opoziciju. Jedino tako mala država može opstati.

Ministre znate i Vi i ja kako funkcioniše Venecijanska komisija, ja čak više od Vas. Znaete da ne treba biti član da bi se imalo autoriteta u Venecijanskoj komisiji. Ali, samo ću pročitati jednu stvar iz Strategije za Zapadni Balkan, jer pet minuta, a nemam pravo ni raspravu u pojedinostima što se nikad nije dešavalo.

"Osnaživanje vladavine prava nije samo institucionalno pitanje, ono zahtjeva društvenu transformaciju." Ponoviću onu Napoleonovu - bajonetima se svašta može, samo se na njima ne može sijedati ili se ne može trajno sijedati. Ne morate nam vjerovati, djela govore ono što smo radili i djela stoje iza nas. Ali, morali ste pokušati doći do većine, ne suspendovati Ustav prije pokušaja, ne mijenjati norme i završavam, nemam pravo u pojedinostima, sa jednim članom zakona koje je predložio naš Zakonodavni odbor ili Odbor za politički sistem.

Zašto nije prepisana norma kojom nas upućuje Venecijanska komisija člana 15 Zakona o Ustavnom sudu. Zašto nije prepisana ta norma kad već imamo precedent /prekid/ dužnosti na godinu dana to piše u članu 15. Na to vas upućuje Venecijanska komisija, naravno upućuje vas na još mnogo druge stvari, ali zato treba dijalog i povjerenje. Tamo će se vlada mačem, od mača se i strada.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:24:10)

Uvaženi poslanici, sad sam uradio analizu prijavljenih poslanika ispred DPS-a ima još 12 poslanika ispred opozicije pet. Kao što ste vidjeli da bih dao pravo opoziciji da iskaže svoje stavove jer su rekli da je ovo jedna od njihovih važnijih tačaka gdje žele da daju svoj doprinos. Predlažem sad jedno rješenje kako bi išli u susret da završimo ovu sjednicu i da možemo da glasamo poslije.

Znači, gospodin Goran Danilović i još nekoliko je odustalo ljudi sa kojim smo komunicirali. Predlažem da uradim sljedeće: da damo pravo još pravo petorici iz opozicije koji su tu ostali, pet predstavnika DPS-a i dobili smo mogućnost na osnovu ovakvog zahtjeva još sat vremena da produžimo TV prenos. Tako da ne bi bilo do 15.45 h nego bi bilo do da tako kažem 16.45 h onda bi bilo glasanje koje bi mi organizovali, pauza i onda poslije toga glasanje u 17.00 časova.

Predlažem da damo riječ Jovanu Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (26.06.18 15:26:02)

Dakle, evo ja da pokušam da doprinesem brzini ove rasprave, ako me iko sluša.

Da kažem da smo na Kolegijumu u petak na kojem sam mijenjao Milutina Đukanovića dogovarali da ministri budu aktivniji u raspravama mi vidimo koliko je aktivan gospodin Pažin i koliko se osvrće uopšte na ovo što pričaju poslanici, koliko je njega briga uopšte što pričaju poslanici. Kažem da u startu treba razjasniti neke nedoumice i naglasiti da ovo o čemu danas raspravljamo više nema nikakve veze sa pravom, ovo je čista politika ova dopuna Zakona je čista politika i sila većine koja ne bira sredstva da dođe do cilja. Zašto ne reći prevagnule su i sugestije i mišljenja, a rekao bih i direktne naredbe sa strane.

Ovdje neko prima naredbe sa strane, ne neko nego Vlada Crne Gore gospodin Pažin i gospodin Marković da se usvajaju ovakvi zakoni i da im mogu prolaziti. Dakle i ne mora se biti pravnik, evo ja nijesam pravnik da bih shvatio da je ovim zakonom povrijeđen Ustav. To smo svi ukapirali i ne mora se biti previše politički dalekovid i već sada znati da Ustavni sud, da će preko ovoga preći kao da se ništa nije ni desilo. Jer, većina tih ljudi će samo da zatvore oči nad svim ovim kako bi se pokazala odanost režimu, ne govorim svi, nego većina tih ljudi. Ono što se htjelo ovim neustavnim zakonom je da se izbjegne bilo kakva vrsta konsenzusa i dijaloga gospodine Stanišiću i da se stvari uredi po volji partije, bar sam primijetio.

Dakle, jednim dekretom u jednom klasičnom što je rekao moj prijatelj Zogović komunističkom maniru, a da se radi o čistoj politici.

Evo Vi me ispravite gospodine Pažin, iako nećete odgovarati, a ne pravu potvrdio je nedavno čak i Mladen Vukčević. Znamo o kome govorimo nekadašnji visoki funkcioner, dakle kadar Demokratske partije socijalista koji je kazao da je dogovor političkih aktera jedino optimalno rješenje za izbor članova Sudskog savjeta. To je gospodin Mladen Vukčević izjavio profesor doktor, čak je i on izbjegao da kaže da je ovaj problem trebalo prelamati preko koljena. Ali, evo dame i gospodo koji nas slušate u ovo doba, zato su tu Duško Marković i Zoran Pažin, da prekravaju Ustav i donose zakone po svojoj volji, a da za tu aktivnost imaju podršku i nekih međunarodnih adresa, da budu čiste marionete kao što su i navikli. Apropos toga, profesor Vukčević, ja se pozivam na čovjeka iz Demokratske partije socijalista, kaže da se Crnoj Gori sa iste adrese iz Savjetu Evrope od strane Venecijanske komisije on pominje tu i GREKO u drugom kontekstu o Sudskom savjetu šalje suprostavljena rješenja i da zato, kaže on, treba saslušati, a ne glorifikovati poruke sa tih adresa.

Vrlo precizno ja se potpuno slažem s njim, ali ovdje se jasno pokazuju problemi i unutar DPS-a, o kojima sam govorio prije pet, šest dana jer sam sa ovim mišljenjem ne slaže ovaj dio DPS-a koji je odlučio da slijepo sluša i glorifikuje sve što stiže od strane Evropske unije i od Savjeta Evrope, odnosno Venecijanske komisije. Venecijanska komisija je ovom zadnjom preporukom napravila problem, a ne uslugu Crnoj Gori i spriječila je unutrašnji dijalog koji nam je bio prijeko potreban, gospodine Pažin, i ako će te tu da sjedite i dalje da odgovarate na kraju kad se sve završi u skladu sa vašim karakterom. Kada imamo u vidu stavove koji se posljednjih dana saopštavaju u vezi migranata hajde i to da uključimo i kada vidimo onu napadnu poniznost koju premijer pokazuje u odnosu na Evropsku uniju po tom pitanju, ne razmišljajući o posljedicama po Crnu Goru. Onda sam mišljenja da je ovdje uvedena prinudna uprava, ne samo od strane NATO-a

prošle godine, već sada pokušava Evropska unija da se ugura tu i da ona ima neke svoje interese. Neke međunarodne adrese poput Evropske unije, Savjeta Evrope u ova dva slučaja se apsolutno ne pojavljuju kao partneri Crne Gore, već kao nalogodavci, a vi slijepo izvršavate svoje naredbe. Obeshrabruje činjenica da se kao posluga Evropske unije, osim Pažina i Markovića, pojavljuje i dio opozicije takozvana Koalicija za 21. vijek ona dvojica što tumaraju po Briselu, Bečić i Abazović, koji takođe naredbe iz neke oni iz kancelarije, vi makar sa vrha, a oni iz neke kancelarije, a svoje stavove usaglašavaju sa Duškom Markovićem.

To nije dobro, treba pokazati kičmu i ove teme rješavati u Crnoj Gori, niko ne može da dovodi vlast sa strane u Crnoj Gori, to samo možemo da mijenjamo ovdje u Crnoj Gori da se razumijemo, niko ni sa Istoka ni sa Zapada i treba pokazati kičmu, a ne biti vječna marioneta poput Bečića, poput Abazovića, Pažina i Duška Markovića.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:31:40)

Upozoravam Vas da ne koristite takve riječi.

Znači, imali smo dvije mogućnosti.

Imali smo mogućnost da radimo, da nastavimo pa da završimo ovih devet diskutanata. Šefovi poslaničkih klubova su predložili iz opozicije da ipak krenemo u 18.00 časova i završimo u 19.15 h.

Sad imamo još samo dva diskutanta u okviru raspoloživog vremena, to je Andrija Nikolić i Milutin Đukanović.

ANDRIJA NIKOLIĆ (26.06.18 15:32:38)

Hvala potpredsjedniče.

Poštovani građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre sa saradnicom,

Dozvolite malo podsjećanja na početku ove diskusije da je Parlament do nedavno, odnosno do povratka opozicije u Skupštinu Crne Gore radio, da kažem, u krnjem sastavu jer su tu bili prisutni poslanici vladajuće većine, tako da predložene dopune i izmjene zakona nijesu ni mogle biti dio dnevnog reda.

Ni jedna grana vlasti ne može da bude disfunkcionalna pogotvu sudska i blokada ili disfunkcionalnost bilo koje grane vlasti je ništa drugo do kršenje Ustava. Jasno je da je ovo jedino moguće rješenje, kao što je jasno da je Venecijanska komisija potvrdila ustavno-pravnu, ali i demokratsku utemeljenost pravnog rješenja koje je predložila Vlada u cilju sprečavanja blokade Sudskog savjeta kao ključnog garanta nezavisnosti pravosuđa.

Dakle, govorilo se ovdje u nekim diskusijama o tome šta su ingerencije i šta je to zapravo Venecijanska komisija. Riječ je o savjetodavnom tijelu Savjeta Evrope koje abitrira i daje mišljenja o određenim pitanjima ustavnog karaktera. Čine je profesori ustavnog prava, sudije ustavnih sudova, redovne sudije, ministri pravosuđa, ugledni ambasadori.

Kada govorimo o Venecijanskoj komisiji treba da znamo da je upravo Evropska komisija nedavno pozvala Venecijansku komisiju da, da kažem, komunicira sa Vladom Srbije povodom usklađivanja određenog izbornog i drugog zakonodavstva koje se tiče prilagođavanja onim evropskim normama i pravilima ponašanja. Dobro je da Venecijanska komisija u svom mišljenju opominje kako visok stepen prava i nadležnosti koja u okviru našeg ustavnog i parlamentarnog sistema pripadaju opoziciji podrazumijevaju jasnu odgovornost da se data prava ne zloupotrebjavaju. Prema tome i opozicija je kao i vlast dužna da vodi računa o onome što je legitimitet demokratski izabrane većine u ovom parlamentu.

Međutim, tačno je da u Crnoj Gori postoji iskustvo dugotrajućih pregovora gdje se reforma u jednoj oblasti uslovljava reformama u drugoj oblasti. Svježna su nam sjećanja kad je dio opozicije podršku u izmjenama Ustava u dijelu pravosuđa uslovljavao promjenama najvišeg pravnog akta u dijelu identitetskih pitanja. Najnovija ucjena ogleda se u zahtjevu onog dijela opozicije koji je i dalje u bojkotu da bez datuma novih parlamentarnih izbora neće dati podršku u izboru članova budućeg

Sudskog savjeta. Zamislite stav da nema podrške novom izboru članova Sudskog savjeta bez datuma izbora. Pa šta je to nego direktan uticaj politike na nezavisnost crnogorskog pravosuđa.

Dakle, svi koji političku šansu traže u opstrukciji sistema treba da znaju da će država Crna Gora i vladajuća koalicija kao ključni protagonist državne politike u Crnoj Gori imati spreman i adekvatan i politički i pravni odgovor. Znali smo da će se jednog dana pojaviti ovakva situacija, 2013. godine Venecijanska komisija je uz insistiranje jedne partije koja je u međuvremenu završila na margini političke scene kandidovala rješenje koje nije viđeno nigdje u okruženju, pa ni u državama Evropske unije. Šta znači visok stepen glasanja za članove tijela kakvo je Sudski savjet? Odlično se sjećam da tada niko nije ni konsultovao sudsku vlast koja je bila protiv toga upravo iz razloga opreza da može doći do blokade slične ovoj.

Vrijeme je međutim da se zapitamo da li ustavna rješenja koja smo prihvatili 2013. godine obezbjeđuju manju ili veću odgovornost, odnosno manji ili veći uticaj politike na pravosuđe. Da li to znači da nam kadrovska rješenja u sudstvu i tužilaštvu zavise primarno od političke volje predstavnika vlasti i opozicije. Volio bih da čujem koji će to držani tužilac biti izabran u ovom parlamentu kvalifikovanom 2/3 većinom ili onim deblokirajućim mehanizmom koji podrazumijeva 3/5 podrške poslanika. Jesmo li kao država uvažavajući naše unutrašnje specifičnosti prihvatili praktično neupotrebljiv model izbora VDT-a i članova Sudskog savjeta.

Dakle, mi ćemo u jednom tranutku svakako /prekid/ ustavna rješenja u vezi sa izborom sudija i tužilaca. Čini mi se da je to neminovnost, posebno ako se ima u vidu da naredne godine ističe mandat predsjednici Vrhovnog suda, ali i vrhovnom državnom tužiocu, uz podsjećanje da se predsjednica Vrhovnog suda bira u Sudskom savjetu 2/3 većinom kojega još uvijek nemamo i da se vrhovni državni tužilac kao što sam kazao bira u Parlamentu sa 2/3 odnosno 3/5 poslanika.

Reći ću nešto, i time završavam uvaženi potpredsjedniče uz zahvalnost što ste mi dozvolili da produžim, da ukoliko funkcionalnost sistema pravosuđa zavisi od političkih dogovaranja, pregovaranja i uslovljavanja, plašim se da građani teško mogu očekivati najefikasniju i najkvalitetniju sudsku zaštitu. Ovdje se odgovornost u konkretnom slučaju vraća na politički sistem, ali uz nužnu profesionalnu i političku zrelost poslanika crnogorskog parlamenta. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:38:47)

Komentar Raško Konjević.

Raško Konjević se prijavio.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 15:39:00)

Molim vas samo da se čujemo.

Kao što je to više puta ponovljeno, ali navikao sam da je "Pink" propaganda i "Plink" crnogorstvo trenutnost Crne Gore, došlo poslije referendumu, hoće poslije neke druge.

Znači, volio bih da imamo tu moć iz SDP-a da nametnemo ustavno rješenje, ali nismo mogli da nametnemo ustavno rješenje koje se glasa 2/3 većinom, jedna partija niti jedan čovjek. Čak suprotno Venecijanska komisija kaže da je to njihovo rješenje.

Kolega Vuković ko ga je slušao, a nije bitno samo govorit no je bitno i slušati bar one iz svog kluba, jasno je rekao da smo on i ja imali neko drugo mišljenje u svom jutrošnjem izlaganju, pogledajte stenogram. U stvari rekao je ovako u komunikaciji, a možete ga pitati - znači, nijesam bio za to rješenje odmah da vam kažem, ali je to stvar izvitoperenosti političkog sistema đe se vlast ne mijenja, đe jedna partija stalno vlada. Imate izvještaj "House of commons" Britanskog parlamenta, nije moj stav o tome. Pročitajte što misle o toj vlasti koja se ne mijenja. Nije stav opozicije. Onda smo došli do tog rješenja kako da ispeglamo da se vlast ne mijenja, a da drugi činoci, što je osnovna poenta Venecijanske komisije bila, i danas to piše u mom mišljenju, Vlada mora paziti opoziciju, piše u izvještaju Evropske komisije, a kod njih piše da se moraju uvažiti mišljenja opozicije i ostati aktivan u ovom procesu. Znači, ostaju pri svom mišljenju da se tako jedna izopačenost političkog sistema u demokratskom smislu da je promjenjivost vlasti, ko god bio

vlast, dio krvotoka inače krv se zaledi i stoji ovako kako stoji i sve je gora doćiće do totalnog infarkta. Pokušavao se naći neki balans da se opozicija integriše u politički sistem, da ima povjerenje u to sudstvo, a da sudstvo bude nezavisnije. Sudstvo je nezavisnije ako ga bira 2/3 ili 3/5 Sudski savjet nego ako ga neka većina izabere. Kad smo pisali Ustav, a postoji i to zabilježeno, imali smo više javnih rasprava, jedna je bila sa sudijama Osnovnog suda. Listom su bili da se biraju u Parlamentu. I znate što je bilo objašnjenje njihovo? Manje je opasna politička volja u Parlamentu nego birokratija u sudstvu. Znači, meni je to bilo iznenađenje, bilo mi je potpuno iznenađenje da sudije traže da ih biramo u Parlamentu, ali moram priznati da su bili vidoviti, da se pokazalo da je opasnija sudska birokratija po sudstvo nego dogovori u Parlamentu. Naravno, jer mi nemamo pretenzije da utičemo na sud niti možemo kao kolektivitet, a kao pojedinci nemamo snage, a pojedinci iz sudske birokratije mogu. I onda dođe do negativne selekcije, sudije koji slušaju napreduju, sudije koji ne slušaju ne napreduju. I da vam pomognem ovih 15 sekundi, pouka za sve nas kako to izgleda.

Sanadera je osudio sudija za kojeg je hrvatska štampa pisala da ga je on izabrao i doveo na mjesto sudije. A onda je u obrazloženju oko njega napisao nešto što ne bi niko kao pravnik baš tako lako napisao, a ima nas ovdje dosta, da mu je jedna od glavnih, citiram, kako nije komentar ako navodim jednu presudu koja nije moja presuda. /upadice/ Kolega, kolega Gvozdenoviću, valjda poslije ovoliko godina znam što je komentar.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:42:56)

Ne vidim da ste Vi komentrisali.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 15:43:00)

Kolega Gvozdenoviću, pouka za sve nas i to kritikujem sudstvo ne kritikuje...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:43:01)

I još jedna stvar, vidim da postoji prijavljenih novih za novi komentar. Dogovor koji smo napravili da iz pozicije kad govori opozicija ima pravo jedan, pa komentar drugi. Pa onda on se prvi prijavio. Evo sljedeći put /prekid/

Andrija Nikolić tri minuta, onda završavamo nastavljamo u 18 časova.

ANDRIJA NIKOLIĆ (26.06.18 15:44:02)

Čini mi se da su građani Crne Gore kazali šta misle o vašem pravnom i političkom znanju i da zapravo mjeru vašeg političkog i pravnog znanja, kao i znanja svih nas određuju građani na izborima.

Drago mi je što ste se oglasili u ime bivše 18-godišnje vršiteljke vlasti, cijenim da je bilo potrebno da vas čujemo i vidimo u ovom parlamentu i dobro je da ste tu, upravo na toj strani sale jer nas vaše prisustvo i vaša pozicija geografska u ovoj sali podsjeća kako će završiti svi oni koji odstupe od ključnih smjernica svog političkog programa.

Dakle, to što ste vi promijenili političku stranu i što ste određenim rješenjima u Parlamentu kreirali, da kažem novu parlamentarnu većinu, preko koje ste pokušali da uspostavite disfunkcionalnost sistema da na toj disfunkcionalnosti politički se okoristite, a na kraju u tome nijeste uspjeli, to je čini mi se cijena koju su vam odredili građani Crne Gore. Da li je to vaše političko ili pravno znanje, da kažem, vi se bavite politikom kao i mi i jedini mjerodavni da nas ocjenjuju su građani Crne Gore.

Čini mi se da ovom aulom još odzvanja vaš zahtjev kada ste nakon odlaska u opoziciju tražili da zadržite rukovodeće mjesto u crnogorskom parlamentu. Dakle, Vi bi kao neko ko je

učestvovao u pisanju Ustava, sami se pozivate dosta često na to, pozivate se i na demokratsku principijelnost nakon što ste pokušali da smijenite Vladu u parlamentu i promijenili političku stranku, prešli u opoziciju, treba li po demokratskim principima za koje se zalažete da podnesete sami ostavku, a ne da tražite očuvanje rukovodeće uloge u Skupštini i da nas ovdje učite demokratiji.

Gospodine Krivokapiću, da biste govorili o demokratiji morate da budete demokrata na svom primjeru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.06.18 15:46:26)

Hvala.

Sada dajem pauzu i završeno je prema dogovoru.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:14:26)

Kolege, nastavljamo sa radom i molim vas da budemo precizni i efikasni da bismo u narednih sat vremena završili sa govornicima po ovoj tački dnevnog reda da počnemo sa glasanjem.

Uvažio sam predlog kolega iz Demokratskog fronta da prvi zakon o kome se budemo izjašnjavali bude Zakon o sportu jer su oni imali potrebu da to bude stavljeno prvo za izjašnjavanje.

Prelazimo na sljedeće govornike, a sljedeći govornik je Slaven Radunović, a neka se pripremi Jovanka Laličić.

Dobijam stalno različiti raspored od vas. U redu. Ispravka Milutin Đukanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (26.06.18 18:15:18)

Poštovani građani Crne Gore,

Ponovo imamo izigravanje Ustava i zakona od strane parlamentarne većine i kao što su moje kolege iz Demokratskog fronta ranije saopštili, ovo je pravi državni udar, ovo što radi parlamentarna većina. Ali, nije to prvi put da parlamentarna većina vrši teror nad manjinom. Sjećamo se ranije kad je usvajan Ustav, samo su veliki manipulanti mogli da naprave veliku razliku između službenog jezika i jezika u službenoj upotrebi, a i sjećamo se kad je u Ustavu doslovno pisalo da je službeni jezik u Crnoj Gori srpski jezik, da je aktuelna vlast na čelu sa DPS-om to vješto izigravala. Ali, uglavnom sve je na štetu srpskog naroda i građana koji govore srpskim jezikom.

Ustavna norma o ravnopravnosti ćirilice i latinice uopšte se ne poštuje, čak i u ovoj Skupštini imamo diskriminaciju građana, odnosno poslanika koji govore, čije je osnovno pismo ćirilčno pismo. Danas kad se branite kako je ćirilica ravnopravna saopštavate nam da mi moramo da posebno tražimo da se neki dokumenti izdaju na ćirilici. Zbog čega ne bi građani mogli da se izjašnjavaju i da traže dokumenta na latinici. Toliko o ravnopravnosti srpskog jezika i ćirilčnog pismo.

Posebna je priča šta radite prilikom zapošljavanja. Tu je potpuno evidentna diskriminacija srpskog naroda i građana koji govore srpskim jezikom. Evo za gospodina Brajovića pitanje, koliko zaposlenih Srba imamo u ovoj Skupštini. Da li sam u pravu, ministre Pažin, kad saopštavam da vlast crnogorska diskriminiše Srbe i građane koji govore srpskim jezikom? To Vi najbolje znate i svi građani znaju da je to istina.

Osim izigravanja zakona o identiteskim pitanjima, postali ste pravi specijalista za izigravanje izbornog zakonodavstva. Obesmislili ste neke stvari koje su vrlo važne bile u izbornom zakonodavstvu. Kako je moguće da se danas glasa bez biometrijskih dokumenata iako u Zakonu o izboru odbornika i poslanika jasno piše da se mora glasati biometrijskim dokumentima. Varali ste građane da imaju biometrijska dokumenta, čak ste im naplatili i određeni iznos i da ih ubijedite da

imaju biometrijska dokumenta.

Ministre Pažin, možete li Vi da nam definišete koji to zakoni pripadaju setu izbornih zakona? Je li moguće da Zakon o biračkom spisku ne pripada setu izbornih zakona? Kao što sam maloprije rekao, a vi možete da se ljutite koliko god hoćete, obmana za obmanom, manipulacija za manipulacijom i prevara za prevaram.

Kakvo nam je pravosuđe dovoljno govori i posljednji primjer kada je Ustavni sud potvrdio odluku Državne izborne komisije koja je tu odluku donijela sa šest glasova od ukupno 18 prisutnih članova.

Kako se u ovoj državi, odnosno zemlji, zloupotrebljava institut pritvora. Vi pritvor koristite kao sredstvo mučenja kako bi iznudili neka priznanja koja bi odgovarala vama i vašoj politici. Vi ste daleko od pravne države, a bez pravne države nema ni demokratije. I ovaj zakon, samo je jedan pokušaj da zadržite sve poluge vlasti u vašim rukama. Vi niste spremni da se odreknete, što bi narod rekao, trunke vlasti kako bi građani mogli da ostvare nešto. U Crnoj Gori, na žalost, u sudaru političke volje sa jedne strane i Ustava i zakona koje ste vi donosili uvijek su na gubitku Ustav i zakon. I ovo je pravi državni udar, ovo je teror, ovo je nepristojno i nevaspitano ponašanje vlasti, a ne kad neko iz opozicije izgovori neku grublju riječ prema predstavnicima vlasti.

Ovo je posljednji momenat da se uozbiljite, kažemo bez demokratije nema pravne države, bez pravne države nema demokratije.

E kad pričamo o pravosuđu vrijeme je da se otvore i neka demokratska pitanja. Naravno, vi za to na žalost i vaša Vlada nijesu spremni. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:20:44)

Hvala.

Sljedeći, sada ima riječ poslanica Jovanka Laličić, a neka se pripremi poslanik Slaven Radunović. Izvolite.

JOVANKA LALIČIĆ (26.06.18 18:20:51)

Poštovani predsjedniče Skupštine, uvaženi građani, kolege poslanici i poslanice, uvaženi ministre sa saradnicom,

Povodom Zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama danas su izrečene brojne kvalifikacije i konstatacije od toga da je ovo težak i ozbiljan dan za Crnu Goru, da se radi o flagrantnom kršenju, odnosno gaženju Ustava, o derogiranju Ustava, da je ovo klasnični udar na temelje Crne Gore, odnosno državni udar, nepristojno ponašanje vlasti i tom slično.

Ja hoću da kažem da je ovo zaista važan zakon, da smo jako ozbiljni u njegovoj pripremi u njegovom usvajanju i čijoj dopuni smo pristupili da bi obezbijedili nesmetano funkcionisanje jedne od tri grane vlasti, dakle sudske vlasti i zaštitili njenu nezavisnost i samostalnost. Samostalnost i nezavisnost sudstva je najbolji garant zaštite ljudskih prava i sloboda u skladu sa načelom vladavine prava.

Postavljam pitanje svima nama, a i građanima - Da li je flagrantno kršenje Ustava ako zakonodavna vlast onemogućava vršenje druge grane vlasti sudske. Da li je flagrantno kršenje Ustava ako je građanima onemogućeno ostvarivanje temeljnih građanskih ličnih prava i sloboda, a to je pravo na pravično javno suđenje pred nezavisnim nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonima u razumnom roku? Ako sam Ustav jasno utvrđuje da ovo pravo ne može biti ograničeno, čak ni u uslovima ratnog ili vanrednog stanja. Da li je derogiranje Ustava ako se dalje zakonima u određenim oblastima dalje razrađuju ustavne norme?

Malo oko većine za izbor članova Sudskog savjeta. Osnovni smisao propisivanja dvotrećinske odnosno tročetinske većine upravo je bio u potrebi da u izboru članova Savjeta iz reda uglednih pravnika, dakle, naglašavam, uglednih pravnika visokih moralnih i profesionalnih kapaciteta učestvuje opozicija, ma koja ona bila, a time i sama preuzme dio odgovornosti. Smisao norme je bio da to ne bude blokirajući mehanizam, pa valjda nije ni predviđena pravna situacija - šta ako ni nakon ove procedure ne budu izabrani članovi Savjeta.

Još smo čuli jednu konstataciju da je ovaj zakon na ivici Ustava. Zakon je ili u skladu sa Ustavom ili nije. Imate mogućnost da preispitate ustavnost ponuđenih rješenja, ali imate priliku da upravo vi skratite period na koji će vršioći dužnosti, dakle ponavljam vršioći dužnosti u Savjetu obavljati tu dužnost. Procedura prijavljivanja kandidata je završena. Pozivam vas da sjednemo i dogovorimo, jer upravo je rješenje koje žestoko napadate da postupak po javnom pozivu može ići u nedogled i da ga treba oročiti. Možete ga vi oročiti svojim konkretnim djelovanjem u ovom smislu.

I na kraju znam da će moje izlaganje izazvati polemiku, ali bih pitala kolege pravnike iz opozicije, kako tumačite odrebu člana 21 Zakon o Sudskom savjetu koji ste vi izglasali, a kojim se uređuje izbor novih članova Savjeta u slučaju prestanka mandata...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:24:15)

Nastavite kolegice, molim vas kolege da saslušamo izlaganje.

JOVANKA LALIČIĆ (26.06.18 18:24:19)

... a kojim se uređuje izbor novih članova Savjeta u slučaju prestanka mandata i razraješenja pojedinih članova. Citiram član 21: "U slučaju prestanka mandata člana Sudskog savjeta koji je izabrala Skupština, prije isteka vremena na koje je izbaran, Skupština će izabrati novog člana Sudskog savjeta, u skladu sa članom 16 ovog zakona. Mandat članova Sudskog savjeta koji je izabran u skladu sa stavom 1 i 2 ovog člana, prestaje danom prestanka mandata Sudskog savjeta.

Da li je po vašem tumačenju Ustavne odredbe mandata Sudskog savjeta, trebalo da u ovim slučajevima mandat članu Savjeta da traje pune četiri godine ili je trebalo da im mandat traje do prestanka mandata Sudskog savjeta u cjelini. Je li ovo potvrda ispravnosti iznijetog stava uvaženog potpredsjednika ministra pravde, da je mandat Savjeta kao institucije utvrđen Ustavom, a da se zakonom, kada je u pitanju mandat pojedinih članova Savjeta moraju urediti pravne situacije koje mogu nastati u praksi. Valjda nam za to služe zakoni. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:25:19)

Hvala i Vama.

Sada riječ ima poslanik Slaven Radunović, a neka se pripremi poslanik Radule Novović. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (26.06.18 18:25:26)

Hvala predsjedavajući.

Poštovani građani,

Kao pokretačka snaga Vladi za Predlog ovog zakona je bila navodna briga za vladavinom prava u Crnoj Gori i da ne dođe se u situaciju da nema ko da brine o pravosudnom sistemu. Naime, što se tiče nas iz Fronta, pretpostavljam i svih iz opozicije, ovaj ili neki budući sudski savjet koji će da bude izabran preglasavanjem, jednako će da doprinese pravdi jer do sada je pokazala praksa da u ovoj zemlji se iz partije rukovodi svim organima, pa i pravosudnim, jasno.

Naime, ovo je jedan pokušaj da se norma, zakonska, kojom je potrebno da se dvotrećinskom većinom izaberu članovi Savjeta suspenduje ovim zakonom, o tome je više pričalo ljudi iz Demokratskog fronta pa se neću time baviti, već tom drskošću vlasti koja je odlučila da suspenduje Ustav i pozitivnu pravnu praksu.

A kako im to polazi za rukom. Naravno, posluže se poštapalicom - to je nama "odobrila" Venecijanska komisija, ili "složili su se sa nama", a Venecijanska komisija je savjetodavno tijelo i

to ne Evropske unije kako su mnogi ovdje danas diskutovali, već Savjeta Evrope. Ne želim da umanjim značaj Venecijanske komisije, ali bih volio da građani Crne Gore znaju da je Venecijanska komisija osnovala, iako zvuči kad čujete Venecijanska, mislite da je iz XVI ili XVII vijeka, Venecijanska komisija se tako zove jer joj je sjedište u Veneciji, tamo se održavaju sjednice, a ustanovljena je 1990. godine u momentu kad su one države iza gvozdene zavjese počele da usvajaju višepartijski sistem i kad su se našle u problemu kako da prilagode svoj sistem ovom, da kažem ovoj zapadnoj varijanti demokratije.

Ko je prvi korisnik praktično usluga Venecijanske komisije? Vjerovali ili ne baš Filip Dimitrov, pošto je Filip Dimitrov ovaj izvjestilac koji je kao veliki pravni stručnjak iskorišćen ovdje koji je bio došao da se pogađa sa Demokratskim frontom, kako rekoše na kafanski način, on je par ekvelans političar, tek onda pravnik. Znači, poštovani građani Crne Gore, on je bio premijer Bugarske 1991. godine, znači jedan od prvih nakon, ako ne možda i prvi nemam baš preciznu evidenciju, nakon uvođenja višestranačja. Bio je poslanik u tri mandata, bio je poslanik Evropskog parlamenta, što znači on je prvenstveno političar, pa tek onda pravnik. A dobro znamo kako pravni "eksperti", recimo u našem parlamentu koji su doktori nauka i u vlasti i u opoziciji evo da ne razdvajam, kako počnu da proklizavaju kad je pravna nauka u pitanju, kad je s druge strane stranački interes u pitanju. E tako je i sa gospodinom Dimitrovim, nije to nikakva institucija, to je jedan pravnik iz jedne balkanske zemlje koji je prošao sve ono što smo mi prošli, on je znači političar. Sjetite se naših političara u post komunističkom periodu iz 1991. ili 1992. on je iz te kategorije. Znači kako se sa njima lako završava i kako to radi vlast Mila Đukanovića. Prema tome to je taj čovjek koji je dao zeleno svjetlo i rekao ne nije ovo loše. Nije loše rješenje jer ćemo navodno imati Sudski svjet, a to je bolje nego da ga nemamo. A znate li zbog čega postoji dvotrećinska većina, zašto je ustavotvorac to predvidio - da bi vlast morala da se dogovara sa opozicijom, a vi to ne želite. Da, da se ne biste dogovarali treba da dvotrećinsku većinu na izborima, a to ne možete. I onda na ovaj način suspendujete tu važnu demokratsku tekovinu, da se oko najvažnijih stvari mora uspostaviti većina i jednostavno uz pomoć jednog Bugarina koji je navodno veliki stručnjak, a u stvari je političar i odlično razumije političke tokove i odlično zna šta vama treba, vi nam ovdje suspendujete Ustav i zakone i uvodite diktaturu. Diktaturu mislim u pravni sistem, a ona je što se tiče države davno uvedena.

Vi ste poznati što sve, apsolutno sve okrenete naopako. Tako smo ovdje godinama smo slušali kako moramo da osnujemo Agenciju za sprječavanje korupcije itd. na kraju ste je pretvorili u vaš servis, u najobičniji servis za izvirgivanje ruglu vladavine prava u Crnoj Gori i za borbu sa nevladinim sektorom i sa opozicijom. Prema tome, niste vi neko ko brine za vladavinu prava, vi ste neko ko je krši na najbrutalniji način. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:31:00)

Hvala.

Sad ima riječ poslanik Radule Novović, a neka se pripremi poslanik Branko Radulović. Izvolite poslaniče Novoviću.

RADULE NOVOVIĆ (26.06.18 18:31:08)

Poštovane dame i gospodo, uvažene kolege, dragi građani,

Možemo ovo pitanje posmatrati iz raznih uglova, ali jedno je, rekao bih, fakat, Vlada i Sudski savjet su u ovom slučaju pokazali visok stepen odgovornosti za vođenje ove vrste poslova i položili ispit iz odbrane ugleda sudske grane vlasti. Ovo ćemo zaključiti ako pogledamo hronologiju dešavanja oko neizbora članova Savjeta.

Prije svega, smatram da je poziv predstavnicima Venecijanske komisije da posjete Crnu Goru i njihovo sastajanje sa državnim zvaničnicima, mislim da je u pitanju početak maja mjeseca ove godine, bio važan korak na putu rješavanja ovog kompleksnog pitanja. Sama činjenica da država stavlja na uvid ovu tematiku vodećem tijelu za ustavno pravo u Evropi, a to je Venecijanska komisija bez dileme, bez obzira na pokušaj dezavuisanja, jeste dokaz iskrene želje da se suočimo

sa činjenicama, pa čak iako one ne budu išle nama u prilog.

Stav Venecijanske komisije dat ovih dana da je Predlog zakona u skladu sa crnogorskim Ustavom, dokaz je da je predlagač u pravu.

Danas smo dosta toga čuli na ovu temu, ali nekako čini mi se izbjegli smo da čujemo uporedna iskustva, odnosno kako se ovo pitanje rješava u nama bliskim zemljama. Malo sam istraživao i došao sam do zaključka da su po ovom pitanju u našoj državi Parlamentu ostavljena velika ovlašćenja. Evo reći ću nekoliko primjera. U Austriji sudije imenuje federalni predsjednik, koji tu nadležnost u najvećem broju slučajeva delegira federalnom ministru pravde. Austrija nema pravosudni savjet. U Mađarskoj se sudski savjet sastoji od 15 članova, među kojima je predsjednik Vrhovnog suda kao član po položaju i 14 sudija koje biraju sudije. Ipak sudije, na predlog predsjednika Sudijskog savjeta imenuje i razrješava predsjednik republike.

Posebno zanimljivo je italijansko rješenje po kom je zakonom propisano da Pravosudni savjet ima tri člana po položaju i 24 izborna. Savjet obuhvata i sudije i tužioce. Ustavom je određeno da Pravosudnim savjetom predsjedava predsjednik republike. Pored njega psotoje još dva člana po položaju predsjednik Vrhovnog suda i vrhovni tužilac pri Vrhovnom sudu.

U Sloveniji Ustavom je predviđeno da Sudski savjet ima 11 članova od kojih su šest sudije i biraju ih sudije, dok pet bira /prekid/ na predlog predsjednika republike. Skupština, odnosno državni zbor bira i sudije na prvu funkciju i imenuje i razrješava predsjednika Vrhovnog suda na ministra pravde. Uređenje državnog tužilaštva prepušteno je zakonima, a državne tužioce imenuje i razrješava vlada po mišljenju ministra pravde. Generalnog državnog tužioca imenuje i razrješava Skupština. Državni tužilački savjet ima devet članova, četiri bira Sabor, četiri tužioci i jednog ministar pravde.

U Srbiji Visoki savjet sudstva čini pet sudija i pet pravnih stručnjaka. Ove druge bira Skupština iz njihovih redova, a iz njihovih redova je i predsjednik Visokog sudskog savjeta koji imao odlučujući glas, ali samo onda kada je broj glasova za i protiv 5:5.

Ustavom Hrvatske predviđeno je da Državno sudbeno vijeće ima 11 članova, sedam sudija, dva univerzitetska profesora pava i dva člana Sabora i to obavezno jedan iz redova opozicije. Zakonom je određeno da sudije biraju sudije, a članove iz redova poslanika bira Sabor. Sabor bira i razrješava predsjednika Vrhovnog suda na predlog predsjednika republike. Isto je i sa Državno odvjetničkim vijećem koje ima 11 članova. Sedam su zamjenici državnih tužilaca, dva profesora i dva člana Sabora, od kojih je jedan iz opozicije. Zakonom je predviđeno da svako bira svoje članove. Državno odvjetničko vijeće imenuje i razrješava tužioce na predlog glavnog državnog tužioca koga bira Sabor.

Eto, htio sam da kroz iznošenje ovih uporednih iskustava dam doprinos današnjoj diskusiji, a i svakako što kvalitetnijem razrješenju ove situacije u nekom narednom periodu. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:35:52)

Hvala Vam poslaniče Novoviću.

Riječ ima poslanik Branko Radulović, a neka se pripremi poslanik Nikola Rakočević.

Izvolite poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (26.06.18 18:36:00)

Gospodo i ministre,

Htio bih da iznesem nekoliko tvrdih stavova. Prvo sam razgovarao, bio sam u našem timu koji je razgovarao sa Venecijancima. Dobro sam se pripremio da bi mogao da razgovaram sa pravim argumentima, vidio sam fluidnost, da ne kažem drugi neki izraz, njihovih mišljenja. To je išlo, što me podsjećalo na nekakvu trgovinu. Iznio sam čvrsto svoje stavove, tako da ono što je savjetodavno, za mene je, još jedanput i taj sastanak potvrdio da moje ubjeđenje da ništa ne stanuje, sloboda ne stanuje negdje drugo, nego mogućnost stvaranja slobode i tog našeg društvenog konsenzusa je ovdje.

Drugo sam pratio te vodeće crnogorske pravnike i njihova mišljenja. Dosta foskula, dosta

nečega, nekih kategoričnih stavova oko toga što je i normalno, što je ta pravna hijerarhija i što je jedno iznad drugog do tog graničnog ustavnog, te neke norme do utemeljenosti, pa do te praznine. I zamislite ko me je najviše oduševio? Jedan čovjek koji je rekao, a to je da ovo nije nikakvo pravno pitanje. Da u svakoj državi postoji različito rješenje, zavisno od njegovog demokratskog kapaciteta i norme i da je to par ekselans političko pitanje. I ja takođe mislim da je to par ekselans političko pitanje. Ono zašto sam duboko ubijeđen i što sam nastojao i doprinio nekakvom radu to je da u Crnoj Gori postoji taj široki konsenzus, to crnogorsko guvno, da Ustav je neka norma, jedan dogovor u određenom vremenu da ga stalno treba unapređivati, ali da je suština između Ustava i ustavnosti, neko što kaže ustavno rodoljublje. E ta norma koja je bila dvotrećinska, tropetinska je ugrađena zbog toga da bi ta, taj Ustav bio što više ustavan. To je suština svega. I čovjek koji je najviše zagovarao proteste sam bio ja, ne da bi vas rušili na ulici, daleko bilo, nego da bi bili ravnopravni sa govornice, kako i na koji način da dođemo do jednog dogovora, do slobodnih izbora i svega ostalog. Pa kad se pokrene demokratski točak uopšte me više to ne interesuje, on će sigurno, vjerovatno biti sve brži, sve kvalitetniji.

Takođe, poslije slabosti u opoziciji sam bio jedan od glavnih zagovornika vraćanja ovdje, da ovdje pokušamo, iako su sad već različite pozicije, vi ste mnogo jači nego što smo mi, da dođemo do nečega i vi ste, ministre sa ovim napravili korak nazad. Vi ste napravili nešto što nije dobro za Crnu Goru. Deklarativno se vi zalažete za neki dogovor, konsenzus. I mi smo za to, javno, ovdje u punom kapacitetu da razgovaramo o svim crnogorskim problemima. Oni će biti sutra, prekšutra sve veći i veći. Mi idemo pogrešnim putem i oko ovoga što znači, uistinu sudsko pravosudni dio do kraja profesionalan, mediji do kraja profesionalni, ne slobodni. Kako postići to i na koji način? Kako doći do slobodnih izbora u pravnom smislu, kako doći i riješiti u tom periodu kada dođemo do tog konsenzusa kako to primijeniti, koji je taj period, da li je to godinu ili dvije dana. U međuvremenu Crna Gora ne može da čeka i život u Crnoj Gori, moramo riješiti neke socijalne i neke ekonomske probleme.

Znači, ministre, ovo što ste vi napravili je moje duboko razočarenje, još i veće vjerovanje da iz usta vodećih ljudi u Demokratskoj partiji socijalista samo deklarativno postoji ta toboš pružena ruka. Nema tu pružene ruke.

I ministre, ono što je suština, ako mislite da ste pobjednici, onda je to relativno u životu. Doći će vrijeme kada će /prekid/ nečemu što znači potrošene crnogorske mogućnosti vi vidjeti da niste bili pobjednici iako ste na vlasti, nego ste najveći gubitnici jer ste u tom periodu izgubili istorijske šanse. Znači, dobro razmislite o ovome što činite. Ovo kako god hoćete da li je to ustavno nasilje, je li to prvi ili 101 put, za mene 101 put, ali mi smo dalje od nečega što znači stvaranje slobodne Crne Gore ili pretpostavke Crne Gore koja se mora dogovoriti u Crnoj Gori. To je suština svega.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:41:46)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Nikola Rakočević, a neka se pripremi poslanik Milan Knežević. Izvolite poslaniče Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (26.06.18 18:41:54)

Zahvaljujem predsjednče.

Poštovani građani, cijenenje kolegince i kolege, uvaženi predlagači zakona,

Pred nama je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu koji ima samo jedan, rekao bih, cilj, a to je da spriječi blokadu sistema u Crnoj Gori, da spriječi blokadu sudstva kao jedne od grana vlasti.

Podsjetiću vas i da se podsjetimo svi zajedno da je zapravo Ustav taj koji je odredio mandat u trajanju od četiri godine Sudski savjet i da je odredio da se dvotrećinskom većinom, odnosno kasnije tropetinskom odlučuje u Skupštini Crne Gore o Sudskom savjetu.

Zašto dvotrećinskom većinom? Upravo zbog toga da bi se manjini u Skupštini dala da

kažem neka vrsta moći da ne može pozicija, odnosno ne može većina sama glasati o članovima Sudskog savjeta, ne može ni manjina. Dakle, na taj način ta kvalifikovana većina nas tjera u to da sjednemo, da budemo za isti sto, da budemo politički i demokratski zreli i odgovorni prema državi, prema sistemu i da iznađemo kompromisno rješenje i da dogovorimo, da kažem, zajednički članove Sudskog savjeta. Naravno na taj način opozicija, odnosno manjina u Skupštini u svakom slučaju, u svakom sazivu ovog parlamenta dobija odgovornost više da se brine o sistemu države Crne Gore i šta onda, šta smo mi zapravo dobili na prvom koraku kad je manjina, aktualna manjina dobila mogućnost, odnosno odgovornost o sistemu države Crne Gore, dobili smo pokušaj blokiranja istog tog sistema. E upravo otuda je ovaj predlog zakona i zbog toga je taj Predlog zakona važan o kojem danas raspravljamo i zbog toga će većina ovaj zakonski tekst podržati. Zato što on sadrži mehanizam za deblokiranje sistema.

Da li je to najbolje i finalno i optimalno, naravno da nije, naravno da nije dobro rješenje da se nastavi mandat Sudskog savjeta i da to tako permanentno ostane. Međutim, to je vrlo važna mogućnost i mehanizam da to bude takoreći bajpas do trenutka dok se ne pojavi odgovornost i ljudi u poziciji, ali prije svega ipak u ovom slučaju moram reći poslanika manjine da sjednemo za isti sto, da kao odgovorni ljudi gledajući i uvažavajući interes države i građana izglasamo ovaj Sudski savjet. Jer, šta je alternativa, zaista se pitam, ako nijeste za ovaj zakon, ako nijeste za to da uvedemo ovaj mehanizam koji će značiti da sistem funkcionišemo dok ne dogovorimo Sudski savjet šta je alternativa. Alternativa je da ne izglasamo zakon i ako ne izglasamo zakon mi imamo objektivno paralizu sistema sudskog.

Jedan od poslanika većine je ovdje danas kazao i u pravu je potpuno, šta će se onda desiti sa desetinom hiljada predmeta koji su u sudovima širom Crne Gore. Dakle, potpuno će se stopirati ako nemate Sudski savjet, nećete moći da izabrete sudije kad im isteknu mandati i svi ti predmeti će ostati apsolutno neriješeni, stopiraće se i život građana i privreda i cijelo funkcionisanje u sudstvu. Ako je to to što vi predlažete, mi iz većine kažemo - ne hvala, mi ćemo glasati za ovaj zakon da bi, kao što sam kazao, našli i iznašli mehanizam da stopiramo paralizu sistema.

Vrlo je važno reći, takođe, da je Venecijanska komisija kao relevantna institucija koja je savjetodavno tijelo Savjeta Evrope, dala pozitivno mišljenje na ovo. I šta su dočekali od kolega iz opozicije salve diskreditacija i diskvalifikacija. Naravno, njima ne valja ni Venecijanska komisija, ni Brisel, ni Vašington, ni Podgorica, niko im ne valja ko god im kaže nešto što realno misli na bazi onoga što je njihov profesionalni ... nadzor, a ne odgovara našim kolegama iz opozicije. Neće biti da je Venecijanska komisija baš nestručna nego prosto govore ono što je interes u ovom slučaju države Crne Gore, da je Vlada dobro procijenila i da je ovo zakonsko rješenje održivo.

Ja pozivam još jednom kolege iz opozicije da sjednemo za sto, da dogovorimo, izaberemo članove Savjeta pa nećemo morati taj mehanizam koji ćemo danas izglasati, nećemo morati da ga aktiviramo jer nam neće trebati, dogovorićemo se kao ozbiljni ljudi, odgovorni ljudi o članovima Sudskog savjeta. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:46:51)

Hvala Vama poslaniče Rakočeviću.

Sada riječ ima poslanik Milan Knežević, a neka se pripremi poslanik Milorad Vuletić.

Izvolite poslaniče Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (26.06.18 18:47:01)

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u,

Ministre Pažin, drago mi je da vas vidim poslije tri mjeseca, izgledate fantastično u odličnoj formi, kosa vam je sve crnja i crnja i nećete mi zamjeriti, tri mjeseca u zatvoru od čovjeka naprave svašta. U početku sam mislio da je vaskrsnuo Ekrem Jevrić umjesto vas, sa tim blaženim pogledom, ali evo sad vidim da ... /upadice/ Zašto, taj čovjek je imao na jutjubu preko pet miliona pregleda. Znači, ali kako vrijeme prolazi, a što vi više čutite ja vidim da u stvari nije Ekrem Jevrić nego da je Zoran Pažin.

Dakle, poštovani građani i vi u ZIKS-u, imali ste priliku danas da uživo posmatrate kako ministar pravde siluje Ustav Crne Gore, a silovanje po Krivičnom zakoniku povlači kaznu od jedne do 10 godina zatvora, ako je brutalnije silovanje i do 15 godina zatvora. Znači, gospodine Pažin, Vi danas sa parlamentarnom većinom kolektivno silujete Ustav Crne Gore i zbog toga treba da odgovarate 15 godina zatvora, a vjerujte mnogi robijaši Vam se raduju tamo i čekaju dan kada ćete poći u spušku kapiju, a ne samo Vas nego i još jednom broju visokih funkcionera iz Vlade. I sva ta priča o analogiji, o neophodnosti izbora Sudskog savjeta je u stvari očajnički pokušaj reanimacije pravosuđa. Jer, pravosuđe u Crnoj Gori uopšte ne postoji, ono je mrtvo. Življi su u ovom trenutku svi na Čepurcima nego što je crnogorsko pravosuđe. I vi ovdje danas pokušavate da predstavite vaše mišljenje kao mišljenje Venecijanske komisije.

A ko je prvi počeo lament nad pravosuđem u Crnoj Gori? Vesna Medenica. Zatužila je preko medija i to preko režimskih medija da bi joj sestra Batrićeva pozavidjela, te kako se urušava sudstvo, te kako je Demokratski front antidržavni element koji treba uništiti, te kako ne postoji konsenzus, te kako ne postoji ovo, te kako ne postoji ono, i onda je zavapila za Venecijanskom komisijom. Onda ste se pojavili Vi i saopštili da zbog bojkota opozicije nema dogovora vezano za dvije trećine i da ćete morati da primijenite analogiju.

Vi ste prevarili crnogorsku i međunarodnu javnost, bojkot Parlamenta ne postoji. Ne postoje dvije trećine, to je tačno, ali Vi ste pokušali sve da predstavite kao da se radi o bojkotu Parlamenta. Obmanuli ste takođe crnogorsku javnost da ste Vi i Srđan Sorošev Darmanović član Venecijanske komisije, a Vi zamjenik člana Venecijanske komisije. I vi ste napravili mišljenje, pošli ste u Veneciju i saopštili da je to mišljenje onog Tute Bugarina, Filipa Dimitrova. Znate na šta to liči. Izvinite, može samo vrijeme.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:49:54)

Vrijeme vam sad ne ide, a znam da je vama vrlo važno, ali da vas ne bih opominjao više puta ste opomenuti ovdje, upotreba silovatelja, vrijeđanje međunarodnih zvaničnika, molim vas povedite računa o tome.

MILAN KNEŽEVIĆ (26.06.18 18:50:12)

Proceduralno, molim vas, vama se obraćam proceduralno.

Molim vas, ide vrijeme, četiri sekunde mi je neko ukrao, molim vas.

Znači na aerodromu vele pođe za četiri sekunde, Vi to najbolje znate.

Proceduralno, vi se svi sjećate kultne emisije "Kamiondžije" i tamo jedan od glavnih junaka Čkalja govori svom ocu - što te ne ubi Tuta Bugarin. I to je dakle jedna stilska figura. Dakle, vi ste nam doveli Tutu Bugarina da saopšti mišljenje Zorana Pažina i Srđana Soroševa Darmanovića.

I to mene, poštovani građani i vi u ZIKS-u, podsjeća na jedan očajnički pokušaj jedne usjedelice od 57, 58 godina koja nije uspjela da se uda i u jednom obraćanju svom mogućem momku da bi ga ubijedila saopštava - pitaj ti moju majku kakva sam ja devojka bila. E to rade Zoran Pažin i Srđan Sorošev Darmanović, sastavljaju mišljenje koje predstavljaju kao stav Venecijanske komisije, onda nam dolazi Tuta Bugarin i saopštava stav da se mora usvojiti Sudski savjet. I tamo predviđate žrijebanje, dobro niste predviđeli Suzanu Mančić da ih izvlači kao na loto tamo, koga ćemo, hoćemo li Milana Radovića, ili ćemo ne znam koga Kalača, ili ne znam tamo sve u onoj kombinaciji.

Dakle, slobodna Crna Goro, stvara se atmosfera da bez Sudskog savjeta u Crnoj Gori će sve da pomre. Za kreiranje te atmosfere najzaslužniji je Zoran Pažin, zatim Vesna Medenica, a zatim sve one sudije koje su u institucionalnom progonu Demokratskog fronta dostigle vrhunac zajedno sa Tužilaštvom. I vi danas ovdje pričate o kulturi dijaloga, govorite o analogijama, a ta analogija, gospodine Pažin, Vi to dobro znate nigdje nije zapisana u Ustavu. Po toj analogiji vi možete da produžite mandat Vladi, možete da produžite mandat Skupštini, možete da produžite doživotne mandate kao za vrijeme Josipa Broza Tita. Vi obmanjujete Crnu Goru, obmanjujete međunarodnu javnost i pokušavate da predstavite da je ovo normalno stanje. Ovo je pravna

hajdučija. Od danas Ustav u Crnoj Gori više ne postoji jer Vi ste saopštili da nužda mijenja zakon. Vi ste zakon stavili iznad Ustava Crne Gore, a i možete to da radite jer vam je dozvoljeno, dozvoljeno vam je da gazite i Ustav i zakone ove države, jer na fiktivnoj većini sa 44% osvojenih glasova apsolutno upravljate Crnom Gorom. E to moramo da promijenimo, inače će Crna Gora da kapitulira pod vama.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:53:01)

Sada riječ ima poslanik Milorad Vuletić, a neka se pripremi poslanik Andrija Mandić. Izvolite poslaniče Vuletiću.

MILORAD VULETIĆ (26.06.18 18:53:16)

Zahvaljujem gospodine predsjednče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre sa saradnicom, poštovani građani,

Naslušali smo se danas različitih priča na ovu temu sa argumentima, bez argumenata i taman da kažem u korektnom parlamentarnom dijalogu, ali ipak bih zadržao da to ne kažem, imajući u vidu nekolike diskusije koje su zaista otrgle se malo kontroli i rekao bih ne služe na čast nekim kolegama koji su dozvolili sebi i mimo Poslovnika i mimo onog dobrog običaja u ovom parlamentu da se obraćamo na akademski način. No dobro.

Pokušaću da dam sa svoje strane doprinos na način što ću ono što imam saopštiti putem pribilješki. Ustavnim amandmanima iz 2013. godine od 1. do 16. između ostalog ojačana je funkcija Sudskog savjeta. Ispunjavanje zahtjeva Evropske komisije da funkcija predsjednika Sudskog savjeta i predsjednika Vrhovnog suda budu odvojene. Učinjen je veliki korak ka nezavisnosti sudova.

Predsjednik Savjeta se sada bira između članova Savjeta koji su iz reda uglednih pravnika što je veoma važno za povećanje povjerenja javnosti u sudski sistem. Budući da su na izradi važećeg zakona, dakle ovoga koji je još uvijek na snazi, kao i ostalih zakona iz oblasti sudstva, pored predlagača učestvovali i pravni eksperti Evropske unije, te da je Venecijanska komisija dala zeleno svjetlo za njegovo donošenje, za očekivati je bilo da će se bez većih poteškoća njegove odredbe efikasno primjenjivati. Međutim, kvalitet racionalnosti i efikasnost svake zakonske norme prati njena primjena u praksi.

Sudskom savjetu mandat ističe 2. jula, a s ozbirom da je za izbor četiri člana iz reda uglednih pravnika potrebna dvotrećinska, odnosno tročetvrtinska većina poslanika u Skupštini Crne Gore, postojala je bojazan blokade rada ovog tijela, zbog toga što je dio opozicije bokotovao Parlament do skoro. Konkretno, predlaže se da predsjednik i članovi Sudskog savjeta kojima prestaje mandat usljed isteka vremena na koje su birani, nastavljaju da vrše dužnost do proglašenja novog sastava Sudskog savjeta. U okviru ove dopune, preciziran je i postupak izbora članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, tako da istovremeni izbor sva četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika više nije uslov, već se postupak izbora ponavlja za onaj broj članova koji nije predložen od strane nadležnog radnog tijela Skupštine. Sa ovim predloženim dopunama saglasna je i Venecijanska komisija kao što smo čuli, koja smatra da je uputno dodatno precizirati da u slučaju kašenjenja sa izborom članova Sudskog savjeta u Skupštini, samo oni članovi Savjeta koje bira Skupština nastavljaju da obavljaju dužnost do izbora novih, dok se za sve ostale obavlja redovna procedura izbora po onome kriteriju koji smo imali priliku da čujemo u okviru uvodnih obrazloženja.

Prema stavu Venecijanske komisije Ustav predviđa produženje mandata za instituciju, a ne za osobe. Stoga ne postoji kontradikcija između Ustavne odredbe i ovih amandmana. Tvorac Opšteg imovinskog zakonika za knjaževinu Crnu Goru s kraja XIX vijeka Valtazar Bogišić, napisao je onu čuvenu setencu: "Ko samo riječi zakonske znade, taj još zakona ne zna dok mu ne shvati razum i smisao". Razum i smisao ustavne norme o dvotrećinskoj, odnosno tročetvrtinskoj većini poslanika u Skupštini Crne Gore za izbor članova ovog tijela iz reda uglednih pravnika, kvalifikovane većine imaju za cilj postizanje širokog konsenzusa u Skupštini jer zahtijevaju da

većina postigne kompromis sa manjinom. Međutim, pošto postoji rizik da zahtjev za postizanje kvalifikovane većine može dovesti do pat pozicije koja, ukoliko se ne riješi adekvatno i pravovremeno, može dovesti do paralisanja relevantnih institucija, cilj propisivanja ovog oblika kvalifikovane parlamentarne većine /prekid/ političkog legitimiteta članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, a ne proširenje zone mogućnosti zloupotrebe prava.

Da zaključim, sa ovim zakonom crnogorsko pravosuđe dobilo bi pravni mehanizam za sprečavanje političke blokade u slučaju nepostojanja kvalifikovane većine za izbor novog Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, zato predlažem Skupštini da ga usvoji. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 18:58:47)

Hvala Vam.

Riječ ima poslanik Andrija Mandić i neka se pripremi poslanica Marta Šćepanović.
Izvolite poslaniče Mandiću.

ANDRIJA MANDIĆ (26.06.18 18:58:53)

Dame i gospodo,

Kao što se moglo zaključiti iz dosadašnjih diskusija Demokratskog fronta mi nećemo podržati ovaj zakon i za to postoji više razloga zašto to nećemo uraditi. Ovi su naši poslanici obrazlagali kako ovaj zakon nije u skladu sa Ustavom Crne Gore, kako ovaj zakon omogućava jednu potpuno drugačiju pregovaračku poziciju parlamentarne većine koja će sada imati mogućnost da iz jedne lagodnije pozicije pregovara sa onima koji čine parlamentarnu manjinu, vezano za izbor novog sudskog savjeta i uspostavljanje neophodne dvotrećinske većine za onaj dio članova Sudskog savjeta koji se bira u Skupštini Crne Gore.

Dakle, danas prisustvujemo onome što je tradicija Crne Gore, a to je ove gore ne trpe regule. Davno su definisali još naši preci, samo je bilo pitanje trenutka kada će se to otvoreno raditi, a kada će se to raditi zakulisno poput zloupotreba zakona u raznim sudskim procesima ili na nekim drugim mjestima.

Kada se ovdje uspostavljao Sudski savjet, željelo se izbjeći ono što je do tada postojalo u Skupštini Crne Gore. Sjećam se ovdje kada smo birali sudije u Skupštini, učestvovao sam u tom izboru i znala se tačno kvota 80% sudija predlaže DPS, 20% predlaže SDP, naprave se dogovori, utvrde se kvote na osnovu toga koliko je ko odan i lojalan partiji, pristupi se glasanju. To što je govorila opozicija među kojoj sam se i ja nalazio u tom vremenu, nikoga nije zanimalo. I izborom Sudskog savjeta željela se obezbijediti nezavisnost sudstva. Da bi bilo lijepo sagledati šta smo dobili, da li smo dobili bolje sudije, da li smo dobili bolju atmosferu i da li smo dobili nezavisno sudstvo. Evo pogledajte posljednji izbor sudija pa ćete vidjeti da nikada takva stopa nepotizma i nikada takva stopa protekcionizma nije bila kao što je sada u Sudskom savjetu i kako je samo iz ovog parlamenta i od izvršnog odbora DPS-a ili neke druge vladajuće stranke sada to prebačeno na nekoliko pojedinaca koji se predstavljaju da brane nezavisnost sudstva. U suštini imamo i dalje taj sistem po kome se vrši apsolutna kontrola i ne pušta se sudstvo i pravosuđe iz svojih ruku.

Uzmite pažljivo posljednje biračke spiskove kada se završilo glasanje, pitajte čuvar kutija koji su bili na tim mjestima pa ćete da vidite kakav je još uvijek odnos između sudija i između ljudi iz partija, odnosno iz vladajuće većine. Tamo svaki do 10 sati mora da izađe na glasanje. Predsjednici mjesnih odbora vode uredno evidenciju da li je sudija izveo svakog člana svoje porodice, da li su do 10h glasali. Taj šef mjesnog odbora Demokratske partije socijalista je u suštini šef najvećem broju sudija koji uredno izlaze na glasanje da bi zaokružili do 10 h i saopštili da su ispunili svoju partijsku dužnost, tako što su izašli i glasali za Demokratsku partiju socijalista.

Dakle, ovaj sistem Sudskog savjeta nije se pokazao dobar u praksi. On je izigran kao i mnogi drugi i mnoge druge ustanove koje su ovdje uspostavljane, a moj kolega Slaven Radunović je govorio o ASK. Takođe, bila je jedna plemenita namjera da se omogući bolja kontrola, na kraju je i to zloupotrijebljeno, kao što je zloupotrijebljen Sudski savjet, i DRI i svi znamo kako tamo dolaze profesionalci, nezavisni stručnjaci, sve nam je to poznato i možda je i bolje. Ja lično

nijesam neki branilac Ustava, nijesam nešto posebno zainteresovan da sada vas ubjeđujem da ovaj zakon nije u skladu sa Ustavom, mislim da je tu pozvan Ustavni sud da to kaže. Vidim da je predsjednik Pravosudnog savjeta koji je nekad mislim bio i predsjednik Ustavnog suda da je saopštio da je ovo dosta problematično rješenje. Vjerujem da će Ustavni sud se pozabaviti ovom temom, ali ono što je važno to je da treba pokušati naći rješenje. Mislim da se može naći rješenje tako što bi se otvorila čitava paleta u onom nesavršenom Ustavu kojom se diskriminiše jedan čitavi narod u Crnoj Gori, evo vidimo i Sudski savjet. Izanalizirajte izbore pa ćete da vidite kakva je diskriminacija prema jednoj nacionalnoj zajednici u izboru, mislim da treba da se otvori i ponovo da se raspakuje ono što je čvrsto zapakovano kako bi se vršila diskriminacija i segregacija. Zatim, da se, pošto naravno ovi gore ne trpe regule, da se kroz neke razgovore pronade rješenje koje će omogućiti da kako tako opstaje ovaj sistem jer on nikada nije funkcionisao kao što su funkcionisale zapadne demokratije, da su ovdje izgrađene institucije. Ovdje će teško ikada biti izgrađene institucije, ovdje će opet biti ono po crnogorski kako ga kome šorak donese i kakav je momenat i šta može u tom trenutku da se zgrabi i da se proglasi da je to sve u skladu sa Ustavom i zakonom.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:04:40)

Hvala.

Riječ ima poslanica Marta Šćepanović i ona je posljednji prijavljeni govornik. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (26.06.18 19:04:49)

Zahvaljujem poštovani predsjedniče.

Uvaženi ministre, poštovani građani,

Predlog zakona o dopuni Zakona o Sudskom savjetu i sudijama koji je Vlada predložila jasno pokazuje da kao većina posjedujemo političku i društvenu odgovornost.

Kada smo 2013. godine usvajali ustavne amandmane, ne zbog kako reče jedan poslanik izopačenosti sistema, ne, izborna volja građana je neprikosnoven. To što građani glasaju Demokratsku partiju socijalista, a ne partije koje više ne dolaze ni do cenzusa ne znači da je sistem izopačen. Dakle, kada smo usvajali ustavne amandmane i kasnije ih razradili kroz Zakon o Sudskom savjetu i sudijama ono što nas je vodilo i osnovni razlog usvajanja, jeste obezbjeđivanje sudske nezavisnosti, njeno jačanje u društvu, efikasnost i blagovremenost u ostvarivanju pravde kako bi prava građana bila kvalitetno i efikasno zaštićena u postupku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom uz puno poštovanje digniteta kako stranaka tako i samih sudija.

Sa ovim izmjenama, u pogledu načina izbora Sudskog savjeta, zapravo se želio izbjeći rizik politizacije i sa ovakvim načinom izbora omogućava se objektivna nezavisnost sudstva kao nezaobilazna karakteristika same institucije sudstva gdje nezavisnost nije lična privilegija već opravdana potreba da se sudijama omogući da ostvaruju svoju ulogu čuvara prava i sloboda svih ljudi, da se jemči izbor i definiše ambijent u kome sudije mogu da rade bez neprikladnih spoljnih uticaja.

Uvođenjem kvalifikovane većine cilj je bio eliminisati rizik koji bi doveo u pitanje nezavisnost. Kvalifikovanom većinom je ojačana pozicija parlamentarne opozicije u okviru ustavnog i parlamentarnog sistema i suština je bila biti politički jedinstven na tom putu, na tom putu jačanja nezavisnosti sudstva, odnosno da to ne bude predmet političke borbe. Očigledno da politička i društvena odgovornost na strani opozicije ne postoji jer uvođenjem kvalifikovane većine odgovornost na strani parlamentarne opozicije je veća, ali to prilikom donošenja ovih izmjena nije podrazumijevalo da predstavnici opozicije u Parlamentu dato pravo otvoreno zloupotrebljavaju i koriste kao priliku za ucjenu zarad sopstvenih interesa. Mislim da je ovdje jasno, da se želi zablokirati cijeli sistem što u krajnjem podrazumijeva i uskraćivanje samih građana na pravo na pravično suđenje koje im je garantovano Ustavom. Tokom današnje diskusije upravo od onih, slobodno mogu reći, koji su jedva dočekali ovaj tranutak šalju se ucjenjivačke poruke, čujemo da se ovim predlogom zakona gazi Ustav, da se derogira Ustav i iskazuje se zabrinutost zbog toga. Ja se zaista pitam ko ovdje ne poštuje Ustav, ko pokušava da ugrozi cijeli sistem i funkcionisanje

svih organa vlasti, ko se poslije skoro dvije godine vratio na radno mjesto u Parlament svojim poslaničkim obavezama sa političkim rezultatom koji im ne daje za pravo da dijele lekcije i pri tom ovdje niko ne nudi alternativu. Nijeste za zakon, nijeste za dogovor, pa onda konkrento šta nudite?

Demokratska partija socijalista je od početka koperativna partija prije svega polazeći od činjenice da smo najača partija u Crnoj Gori, da smo politički subjekt koji je odlučujući uticao na poziciju u kojoj se danas nalazi Crna Gora, članica NATO-a i država u pregovorima sa Evropskom unijom. U prethodnom periodu smo zaista pokazali spremnost na dijalog, a da li su svi spremni na dijalog ili imaju samo u zavisnosti od toga koliki je kome ucjenjivački kapacitet to je makar građanima jasno.

Dakle, ono što je bitno naglasiti kod ovog predloga zakona jeste da je uporište za ovo predloženo pravno rješenje, o kojem su danas kolege govorile tako da se ne bih ponavljala, daje sistemsko tumačenje Ustava koji osnovnim odredbama utvrđuje načelo podjele vlasti, a koje načelo bi bilo ugroženo nefunkcionisanjem jedne grane vlasti - sudske i ono što je potvrdila Venecijanska komisija svojim mišljenjem, ona ista Komisija na koju se pojedini predstavnici opozicije pozivaju onda kada im to mišljenje odgovara čiji ugled sigurno neće ugroziti niti urušiti diskusije nekih poslanika u ovom parlamentu.

Demokratska partija socijalista će svakako podržati ovaj predlog zakona.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:09:54)

Hvala Vam, poslanice Šćepanović.

Završili smo sa diskusijama po ovoj tački dnevnog reda.

Pitam predstavnika Vlade da li želi dati završnu riječ.

Želi, izvolite.

ZORAN PAŽIN (26.06.18 19:10:07)

Poštovani predsjedniče.

Uvažene dame i gospodo poslanici,

Danas smo imali priliku da čujemo čitav niz teza koji nemaju svoje utemeljenje u argumentima već su praćene jednom vrstom političke retorike koja prilično prazno ili šuplje zvuči bez argumenta. Ipak imam potrebu da se osvrnem na neke od tih teza.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:10:34)

Molim vas samo polako.

Kolega Pažin morate voditi računa. /upadice/ Molim vas, tišina sada. Morate voditi računa da takve riječi ste mogli koristiti, mogli ste koristiti da se javite komentarišući diskusiju nekog od poslanika. Sad vas molim da Vaša završna riječ ničim ne izazove potrebu za komentarima.

Izvolite.

ZORAN PAŽIN (26.06.18 19:11:06)

Poštovani predsjedniče, imali smo priliku da čujemo ovdje svakakve uvrede i imali smo priliku da čujemo... /upadice/ Dakle, dozvolite mi da izgovorim završnu riječ na koju imam pravo. Čuli smo jedan broj teza koji nije utemeljen na argumentima. Imam potrebu da se osvrnem na te teze prije svega poštujući građane koji imaju pravo da budu objektivno informisani.

Čuli smo tezu o vladavini prava kao ravnoteži između legaliteta i legitimiteta i u tom kontekstu lamentiranje nad navodnom neustavnošću ovoga rješenja koje je ponuđeno. Pri tome nijesmo čuli baš nijedan argument što je sa ustavnošću u situaciji ukoliko ne budemo imali jednu granu vlasti? Je li to ustavna situacija? Je li ustavno-pravni princip podjele vlasti koji bi na taj način

bio dezavuisan ustavno stanje? Da li princip uzajamne kontrole i ravnoteže koji bi bio potpuno narušen znači ustavnost ili duboku povredu ustavnosti? Šta je sa pravom građana na pravično i javno suđenje pred nezavisnim nepristrasnim sudom u razumnom roku? Nimalo zabrinutosti zbog tog aspekta ustavnosti.

Druga teza, koju smo imali prilike čuti, a koja je elementarno netačna jeste da se radi o produženju mandata Sudskom savjetu.

Poštovani građani, ne biće konstituisan novi Sudski savjet. U ovom trenutku već imamo šest legitimno i legalno izabranih predstavnika u Sudski savjet. Potrebno je da se izaberu još četiri predstavnika, četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Od koga zavisi hoće li to tako i biti? Prije svega od poslanika koji sjede u ovoj Skupštini, pri tom imamo jednu tezu zašto do sada nijesmo izabrali Sudski savjet. Možda je neko zaboravio, ali građani sigurno nijesu da godinu i po dana nije bilo opozicije u Parlamentu. Jedan dio opozicije sa prekidima, a drugi dio opozicije u kontinuitetu. Sad se postavlja pitanje zašto nije izabran Sudski savjet. Pri tome se kaže zašto se nije sačekalo da nastane ustavno-pravni kolaps pa da se onda traži rješenje. Ozbiljna i odgovorna vlast izlazi u predproblemu i nipošto neće dozvoliti ustavno pravni kolaps. Odgovorna, savjesna i Vlada sa integritetom ponudila je rješenje koje je ocijenjeno sa najviših adresa kao usklađeno sa Ustavom. Pri tome smo čuli vrlo neprimjerene komentare na račun Venecijanske komisije. To je prvi put u ovom visokom domu da se na taj način razgovara o Venecijanskoj komisiji. Da podsjetimo javnost Venecijansku komisiju čine predstavnici 59 država. Pored država članica Savjeta Ervope tu su i predstavnici Sjedinjenih Američkih Država, Ruske Federacije, Brazila, Perua, Čilea, Koreje i čitavog niza država. Dakle, organizacija koja sve više poprima globalni karakter.

Članovi Venecijanske komisije su ugledni profesori sa Sorbone, Oksforda, Kembridža, Sapience, Kolumbije, predsjednici ustavnih sudova i sudije ustavnih sudova, ministri. Takav sastav Venecijanske komisije ovdje se dovodi u pitanje sa aspekta njihovog stručnog i moralnog legitimiteta. Uvjeran sam da će građani Crne Gore umjeti da naprave razliku između onoga što je stav Venecijanske komisije i onoga što su prazne političke retorike koje smo imali priliku čuti u današnjem Parlamentu.

Konačno, imam zadovoljstvo da se zahvalim učesnicima u današnjoj raspravi koja je bila otvorena, ali ne u toj mjeri demokratska da bi značila uravnoteženu i argumentovanu razmjenu stavova, nego je značila iznošenje političkih stavova da bi se dopali javnosti, a ne da bi se argumentovano raspravljalo o temi dnevnog reda. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:16:03)

Hvala i Vama.

Poštovane kolege, hoćete li me saslušati? Kao što sam vas upozorio svi koji u ime Vlade obrazlažu Predlog zakona i imaju završnu riječ moraju vodite računa da imaju pravo kad god ocijene za potrebno da se uključe u diskusiju, da odgovore na pitanja, da komentarišu izlaganje poslanika i time omoguće i poslanicima da odgovore na takav komentar.

Vi ste, ministre Pažin, u ovom trenutku zloupotrijebili Vašu završnu riječ ocjenom diskusije. Tu diskusiju ste mogli ocjenjivati, a poslije svakog diskutanta, možda imali pravo ili ne. Ova završna riječ se neće komentarisati, neće se komentarisati svakako u ovom dijelu prijavljenih, ali uzimam svoje pravo predsjedavajućeg da lideru opozicije, jer je on nosilac najjače liste dam riječ da kratko prokomentariše Vašu završnu riječ. Time završavamo priču.

Izvolite, poslaniče Mandiću.

ANDRIJA MANDIĆ (26.06.18 19:17:37)

Dali ste mi riječ i molim vas sada da me saslušate, možete ako hoćete i vi da komentarišete, da pričate dok ja govorim.

Ovdje postoji jedan sistemski problem koji se uspostavlja u ovoj Skupštini već veliki broj ili gotovo svaki ministar iz Vlade koji dođe, koji ima pravo, poštovani građani, na svaku diskusiju

opozicije da se javi, komentariše ima repliku ako je povrijeđen, to niko ne koristi. Svi čekaju završnu riječ i onda u završnoj riječi počinju da vrijeđaju opoziciju ili da se izmišlja, kao što se ovdje izmislilo. Kaže, moramo da imamo Sudski savjet kako bi imali pravedna suđenja. Ljudi su sedam mjeseci ležali u zatvoru, Mihailo Čađenović osam mjeseci, sve pod firmom pravednog suđenja, to je bilo jedno brutalno maltretiranje, pokušaji ubistva, vrijeđanje i ponižavanje ljudi. Tu ništa nije bilo pravedno, tu je sve bilo ispod pravde na najnižem nivou u borbi protiv Demokratskog fronta.

Dakle, poštovani građani vama se obraćam,

Ovu stvar u buduće nećemo tolerisati. Dakle, predsjedavajući opomenite u buduće svakog ministra koji dođe, sutra predsjednika Sudskog savjeta, ko god dođe prenesite mu jednu jednostavnu poruku, imaju pravo kao i svaki poslanik šta god im se ne sviđa od strane poslanika Demokratskog fronta mogu da uzmu riječ, mogu da polemišu sa nama, kažem ako dožive nešto kao uvredu i Vi procijenite da smo nekog uvrijedili imaju pravo na repliku, ali da se više nikada nije desilo da se završna riječ zloupotrebljava tako što će se vrijeđati opozicija. Mi nećemo pristati na to. Ovaj put tolerišemo i pristajemo da jedan u ime Kluba, a to konkretno sam ja sada dobio riječ, da ovako u jednom, rekao bih, smirenom tonu, svi smo vjerujte vrlo uzrujani, u jednom smirenom tonu upozorimo na ovo devijantno ponašanje predstavnika Vlade u političkom smislu devijantno, ali ubuduće ćemo tražiti da svako od naših poslanika ima pravo na repliku kada dođe do ovakve zloupotrebe završne riječi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:19:57)

Hvala.

Sad, poštovane kolege, molim da me saslušate. I u izlaganjima kolega iz opozicije je bilo dosta osnova da se da replika, ali je predstavnik Vlade nije zatražio. Svaki put da je zatražio data bi mu bila replika. To je jedna stvar. I ovo je protivno pravilima u Poslovniku, ali i upozorio sam na ono što ne treba da radi predstavnik Vlade u završnoj riječi, upozorio sam to i zato sam Vama dao pravo da prokomentarišete kratko.

Poslanik Pažin ima samo minut, izvinjavam se, potpredsjednik Vlade Pažin, ima samo minut i završavamo ovu diskusiju. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (26.06.18 19:20:47)

Odustajem od dalje replike.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:20:50)

Hvala Vam.

Kolege, ovim smo završili raspravu po ovoj tački dnevnog reda i sad po dogovoru koji ste ranije postigli prelazimo na raspravu u pojedinostima i izjašnjavanju o pojedinim tačkama dnevnog reda.

Zbog zahtjeva kolega iz Demokratskog fronta prvo ćemo se izjasniti o Zakonu o sportu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o sportu u načelu. Izvolite. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih.

Na Predlog zakona je podnijeto 34 amandmana i to: Zakonodavni odbor 16 amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport pet amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanik Andrija Popović jedan amandman koji je modifikovan i čini sastavni dio Predloga zakona. Poslanici Janko Vučinić, Jovan Vučurović, Milutin Đukanović, Branko Radulović i Milan Zogović jedan amandman o kojem treba glasati, poslanik Aleksandar Damjanović jedan amandman o kojem treba glasati. Poslanice Branka Bošnjak, Ljiljana Đurašković i Vera Bulatović jedan amandman o kojem treba glasati. Poslanica Anka

Vukićević jedan amandman o kojem treba glasati, poslanici Branka Bošnjak, Ljiljana Đurašković, Vera Bulatović i Janko Vučinić četiri amandmana o kojima treba glasati. Poslanici Danijel Živković, Bogdan Fatić i Jovanka Laličić dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanice Marta Šćepanović, Jovanka Laličić dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati.

Prvo amandmani poslanika Vučinića, Vučurovića, Đukanovića, Radulovića i Zogovića. Ima riječ poslanik Janko Vučinić.

Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (26.06.18 19:23:23)

Demokratski front je na Zakon o sportu podnio amandman koji glasi:

"U članu 29 stav 3 kod takmičenja u boksu koja se nabrajaju kao takmičenja na kojima se utvrđuje status vrhunskog sportiste sa vrhunskim reprezentativnim rezultatom u seniorskoj konkurenciji koja su nabrojana (dodaju se riječi WBU)."

Obrazloženje:

Smatramo da kod utvrđivanja statusa sportiste sa vrhunskim reprezentativnim rezultatom ako je crnogorski državljanin i reprezentent Crne Gore u seniorskoj konkurenciji osvojio prvo mjesto na nekom od takmičenja u boksu WBC, WBA, WBO ili IBF, potrebno dodati i verziju WBU. Ne može biti jasno zašto je WBU kategorija izostavljena, ako se ima u vidu da su u ovoj verziji titule osvajali i sad ih drže velika bokserverska imena, poput velikih svjetskih šampiona kao što je to Džordž Formen i Evander Holifild i ostali svjetski šampioni sad da vas ne opterećujem njihovim imenima, a titulu u poluteškoj kategoriji drži veliki svjetski šampion Roj Džons Junior.

Izostavljanje ove verzije, značilo bi diskriminaciju nepravde na odnos prema bokserima koji su osvajali titulu u WBU verziji, odnosno na osvajače titule svjetskih prvaka iz drugih verzija. Sada da kažem konkretno o čemu se radi. Mi imamo svjetskog šampiona u WBU verziji, to je sportski as iz Nikšića gospodin Ratko Drašković, koji je osvojio nedavno titulu svjetskog šampiona u ovoj verziji u teškoj kategoriji. Ratko Drašković se već 37 godina aktivno bavi boksom, ostvario je velike rezultate, počev od omladinskih dana kada je bio omladinski prvak Evrope, da bi na kraju te uspješne sportske karijere krunisao titulom svjetskog šampiona u teškoj kategoriji u WBU verziji. Od vas zavisi da li će Ratko Drašković, kao vrhunski sportista, a i svjetski šampion imati nadoknadu kao sportista sa ostvarenim vrhunskim rezultatom ili će poslije 37 godina uspješnog aktivnog bavljenja ovim sportom ostati kao socijalni slučaj. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:26:20)

Hvala i Vama.

Stavljam na glasanje amandman kolega čije obrazloženje ste sada čuli. Izvolite.

Zaključujem glasanje. Hvala vam.

Glasalo je 60 poslanika, 24 za, 29 protiv, sedam uzdržanih, pa konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na amandman poslanika Damjanovića.

Poslaniče Damjanoviću želite li riječ? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (26.06.18 19:27:23)

Hvala predsjedniče.

Naravno, imali smo raspravu o Zakonu o sportu i negdje smo zajednički konstatovali da, čini mi se iz parlamentarne većine iz parlamentarne manjine da postoji dosta toga što je problematično u samom aktu, ali da će biti prilike da se u vremenu koje je pred nama testiraju neke odredbe samoga zakona, a naravno neće biti ni prvi i posljednji put da se zakon mijenja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:27:57)

Kolege, molim vas da se saslušamo. Rasprava je u pojedinostima. Izvolite poslaniče Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (26.06.18 19:30:29)

Hvala.

Biće vrijeme pred nama koje će suditi o nekim odedbama ovog predloga, a računam da će se moći te odredbe i popraviti ukoliko se pokaže da one ne trpe probu vremena, bez obzira na pokušaj da se kroz Predlog zakona popravi ono što je loše u važećem zakonu i generalno loša situacija u sportu. Ja sam na član 29 Predloga zakona intervenisao u dva dijela.

U jednom dijelu gdje sam omogućio da se kroz usvajanje ovog amandmana priznaju svjetske evropske titule u boksu i čini mi se da je dobro što sam ovdje neke stvari pomenuo ovdje u samoj raspravi, jer su kolege iz DPS-a valjda slušajući tu raspravu, i to je dobra stvar, dale amandman kojem su popravile jednu nelogičnost koja je bila u samom članu. Ovo govorim pod pretpostavkom da amandman dobije podršku da bi onda imali potrebu da usaglasimo, jer su dva amandmana data na isti član zakona, da se napravi prečišćeni tekst.

U drugom dijelu se bavio još jednom svojevrsnom nepravdom i ako, kada se krene od jedne nepravde teško je to sve onda zaustaviti, a to je onaj dio koji uslovno rečeno utvrđuje kriterijume za status sportiste sa vrhunskim rezultatom. Imamo niz nekih kriterijuma koji su dati. Nijesam htio da ulazim namjerno u ono što je do sada ostvareno i one bivše sportiste koji imaju taj status, interesantno bi bilo, naravno kada bi sad nabrajali ko je sve dobio taj status, međutim jedno je sigurno. Taj status shodno važećem zakonu u ovom trenutku nemaju oni sportisti koji su bili sportisti godine u Crnoj Gori. Sportisti koji su za najbolje rezultate, koji su ostvarivali reprezentujući crnogorski sport širom svijeta kao svjetski i evropski prvaci osvajali titulu najboljeg sportista godine u jednoj konkurenciji koja je bila nevjerovatna i tih '90-ih, evo i 2000.- ih godina, gdje nemamo normu koja bi i njima priznala pravo da imaju status vrhunskog sportiste, odnosno sportiste sa vrhunskim rezultatom.

Samo da pomenem nekolicinu od njih: gospodina Ivana Strugara, gospodina Predraga Radoševića, gospodina Gorana Radonjića, otprilike sportske veličine koje su pronijele slavu crnogorskog sporta, bez obzira kojim se sportom bavili, a bavili su se vjerovatno jednim od najkonkurentnijim sportova današnjice. Zato, molba da imamo razumijevanja da pokušamo da ispravimo neke nepravde i da kroz usvajanje amandmana kako tako zaokružimo ovaj dio koji se tiče vrhunskog sporta. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:30:34)

Izvolite, otvaram glasanje o amandmanu poslanika Damjanovića. Zaključujem glasanje.

Glasalo je 58 poslanika, 24 za, 21 protiv, 13 uzdržanih. Konstatujem da amandman nije prošao.

Prelazimo na amandmane poslanica Bošnjak, Đurašković i Bulatović. Poslanica Đurašković, želi riječ. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (26.06.18 19:31:55)

Demokratski front dao je amandman na Predlog zakona o sportu i to na član 76 stav 2. "Pravo na sportsku invalidninu može ostvariti sportista koji je uredno registrovan u sportskom klubu, registrovan na teritoriji Crne Gore, bilo koje uzrasne kategorije koji oboli od bolesti koja je nastupila kao posljedica bavljenja sportom ili doživi tešku povredu prilikom drenažnog procesa,

odnosno na putu za mjestu takmičenja na samom takmičenju ili na povratku sa takmičenja i to iznosu od 30% od prosječne mjesečne, neto zarade u Crnoj Gori za godinu u kojoj se vrši isplata sportske invalidnine.

Sportista iz stava 1 i 2 ovog člana može ostvariti sportsku invalidninu, ako zbog težine bolesti ili povreda na osnovu nalaza doktora odgovarajuće specijalnosti ne može nastaviti da se bavi tom vrstom sporta, odnosno ako mu je prekinuta sportska karijera. Zahtjev za ostvarenja prava na sportsku invalidninu podnosi Ministarstvu sa dokazima, a Ministarstvo sporta obrazuje komisiju."

Obrazloženje:

Smatramo da je članom 76 Predloga zakona o sportu ostavljena mogućnost samo jednoj grupi sportista da ostvare pravo na sportsku invalidninu i to samo onima koji su kao članovi reprezentacije Crne Gore se takmičili na olimpijskim igrama, svjetskom, odnosno evropskom prvenstvu. Ne možemo svi biti olimpijski i svjetski šampioni.

Sportisti koji se takmiče u crnogorskim klubovima većinom imaju primanja ispod prosjeka i sve je manji broj aktivnih sportista koji imaju želju da se bave sportom. Najviše zbog neadekvatnog tretmana u slučaju povreda koja može ostaviti trajne posljedice. Usvajanjem ovoga amandmana bi podstakli osjećaj sigurnosti kod naših sportista i poboljšali njihov loš položaj u Crnoj Gori. Ovaj zakon bi trebao da posluži za popravljanje stanja u sportu i lošeg položaja sportista na svim nivoima. Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:34:13)

Hvala Vama poslanice Đurašković.

Sad stavljam na glasanje amandman poslanice Bošnjak, Đurašković i Bulatović. Izvolite.

Hvala vam. Glsalo je 56 poslanika, 20 za, protiv 18, 19 uzdržanih, pa konstatujem da amandman nije prošao.

Sada razgovaramo o amandmanu poslanice Vukićević.

Izvolite poslanice Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (26.06.18 19:35:13)

Moj amandman na Nacrt zakona je na član 33. U članu 33, nakon stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

"Poslove koji se bave dijagnostikom, kontrolom i terapijom i psihofizičkim funkcionalnim sposobnostima učesnika u sportskim aktivnostima

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:35:33)

Da saslušamo koleginicu molim vas.

ANKA VUKIĆEVIĆ (26.06.18 19:35:36)

.. mora obavljati lice koje posjeduje validnu licencu nadležne komore bilo ljebarske ili Komore fizioterapeuta.

U Nacrtu zakona fizička lica u sportu su sportisti, treneri i sportski stručnjaci. Poslovi sportskih stručnjaka su dijagnostika, kontrola i terapija psihofizičkih i funkcionalnih sposobnosti učesnika u sportskim aktivnostima."

Ostalo je nejasno ko će obavljati ove poslove i moj predlog je bio u tom smjeru da se ne dešavaju situacije kao do sada da se zdravlje sportista koji su skloni povredama, bave lica koja imaju adekvatnu diplomu i licencu nadležne komore.

Naravno i svako od nas kad se povređuje ili kad nam se povrijedi neki član porodice i te

kako se dobro raspitamo i ko je ljekar i ko će nas liječiti, ko će biti fizioterapeut koji će sprovesti proces rehabilitacije. Tako da moja molba bi negdje bila da zaštitimo zdravlje sportista i da se njihovo zdravlje ne bi prepustilo nekim, ili zagubilo u nekim podzakonskim aktima. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:36:53)

Hvala i Vama.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu poslanice Vukićević. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika, 23 za, protiv 21, 13 uzdržanih, pa konstatujem da amandman nije prošao.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o četiri amandmana poslanika: Bošnjak, Đurašković, Bulatović i Vučinić.

Poslanica Bošnjak će obrazložiti sva četiri. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (26.06.18 19:37:45)

Zahvaljujem.

Nadam se da ću to uspjeti u ova tri minuta.

Moje kolege iz Demokratskog fronta i ja predložili smo zajedno četiri amandmana.

Prvi amandman, u stvari prva tri amandmana odnose se na Savjet za sport i smatrali smo da to tijelo treba ojačati i dati mu malo veće nadležnosti, veći značaj i promijeniti sastav tog Savjeta, kao i način gdje se izglasava Savjet.

Prvi amandman se odnosi na to da smatramo da Strategiju koju donosi Vlada Crne Gore na predlog Ministarstva da moraju donijeti uz pozitivno mišljenje Savjeta za sport, na period od četiri godine. Znači ovaj amandman daje nadležnost Savjetu za sport da je nemoguće usvojiti ovaj strateški dokument ako nemamo pozitivno mišljenje Savjeta za sport.

Amandman broj 2 se odnosi na član 17 koji u stvari opisuje ko čini Savjet za sport kako se on bira i sastav tog Savjeta i to kako se on bira i kako se finansira. U ovom smislu mi smo smatrali prvo da Savjet za sport treba da se donosi, odnosno da članovi Savjeta za sport se biraju u Skupštini Crne Gore, odnosno da se imenuju u Skupštini Crne Gore. Da određen broj članova, smanjili smo, tri iz reda vrhunskih sportista predlaže Ministarstvo. Ovdje uz razliku od Predloga zakona mi smo eliminisali da mora neko iz Ministarstva biti i član Savjeta za sport, već smo to stavili da se da iz reda sportskih novinara, da postoji jedan član Savjeta za sport. Da se Savjet za sport znači ovdje u Skupštini se usvaja, odnosno imenuje Savjet za sport, jer samim tim smo smatrali da je depolitizacija ovog tijela, da kažem imamo više depolitizacije ukoliko ga bira Skupština nego ukoliko na predlog Ministarstva se imenuju svi ti i Vlada Crne Gore da usvaja ko će biti u sastavu Savjeta za sport.

Smatrajući da ovo tijelo treba da ima i neke ingerencije veće, to smo amandmanom 3 pokušali da djelujemo, gdje smo dali nadležnosti Savjetu za sport da on treba da analizira stanje i dostignuće u oblasti sporta i da daje stručne predloge Ministarstvu i Vladi, da daje mišljenje koje sam već pomenula na Predlog strategije. Da daje mišljenje na visinu sredstava za sufinansiranje programa sportskih organizacija i u tom smislu smo htjeli da rasteretimo Ministarstvo da nije ono to koje određuje, a bez mišljenja Savjeta, način na koji će se i ko sufinansirati i u kom iznosu. Zatim da Savjet daje mišljenje na propise iz oblasti sporta i saraduje sa sportskim organizacijama u obezbjeđivanju i unapređivanju kvaliteta sporta i, naravno, vrši druge poslove u skladu sa zakonom.

Smatrali smo da jedan ovakav Savjet koji će da izabere Skupština Crne Gore, da bi taj nivo bio jači, da bi imao veći legitimitet i da bi trebao više da utiče na Strategiju razvoja sporta u Crnoj Gori. Nažalost nismo imali razumijevanje od strane Ministarstva jer oni navodno kažu da taj Savjet su zamislili da treba da volontira, a ukoliko bi ga Skupština birala da bi onda morali da izdvoje i određena sredstva za Savjet za sport. Ja nijesam za to da imamo amatere, odnosno da imamo neka lica koja će biti tamo pro forme, jer ako je već to zakonska kategorija da treba dati i veće nadležnosti i propisati na ovaj način.

Amandman 4 se odnosi na one poznate naknade koje primaju vrhunski sportisti. U Predlogu zakona kaže se da je ta starosna granica 35 godina. Mi smo smatrali da treba povećati tu starosnu granicu, posebno što nigdje u okruženju nemamo takvo jedno rješenje. Baš sa 30 godina, čini mi se u naponu snage su mnogi sportisti da nema potrebe da u to vrijeme primaju ove naknade. Nijesu to penzije, ja znam, ali u suštini to treba da dobiju onda kada završe sa svojom karijerom i smatramo da je nekakvo optimalno godište za to 40 godina.

I radi javnosti hoću da kažem jednu stvar da sam na Odboru pitala ministra sporta da li će se vršiti revidiranje ovih koji već primaju ove naknade. To me interesovalo više radi ovih majki koje su nažalost ostale bez naknada i dobila sam odgovor od ministra sporta da će se raditi neka revidencija da neće niko ostati bez naknade, ali će se vidjeti u kom iznosu će se dodijeliti zbog toga što postoji sad u Zakonu predlog da to bude neki raspon. Zato poručujem majkama, svi koji su stekli pravo, to stečeno pravo im se sad računa, samo vama ne i toliko koliko Crna Gora brine uopšte o onima koji donose život u Crnoj Gori.

Žao mi je majke što je to tako, ali evo i tu smo se još jednom uvjerali u čemu je ova država postala maćeha prema onima koji su možda najzaslužniji za vitalnost ovog društva i za natalitet u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:43:57)

Hvala Vam, poslanice Bošnjak.

Sad prelazimo na izjašnjavanje o amandmanima poslanika: Bošnjak, Đurašković, Bulatović i Vučinić.

Stavljam na glasanje amandman 1.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika, 17 za, 35 protiv i četiri uzdržana. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Sada stavljam na glasanje amandman 2. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika, 18 za, 35 protiv i četiri uzdržana. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 3. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika, 17 za, 34 protiv i sedam uzdržanih. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 4. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika, 17 za, 35 protiv i pet uzdržanih, ni ovaj amandman nije prošao.

Dajem kratku pauzu par minuta i nastavljamo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 19:54:58)

Nastavljamo sa radom.

Poštovane kolege, ovaj predlog zakona sadrži odredbe kojima se predlaže povratno dejstvo i to člana 139 Predloga zakona. Shodno članu 145 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore potrebno je da Skupština posebno izjasni da li za povratno dejstvo postoji javni interes.

Stavljam na glasanje, da li za povratno dejstvo propisano članom 139 Predloga zakona postoji javni interes. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština utvrdila da za povratno dejstvo propisano članom 139 Predloga zakona postoji javni interes.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o sportu.

Poštovane kolege sada prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 41 za, dva protiv i nema uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su dva amandmana Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu. Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

/upadica/ Nije on na dnevnom redu sad, kad dođe na dnevnom redu zakon. Kad dođe na dnevni red zakon za koji ste imali zaključak možete se javiti za riječ.

Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom da zakon stupi na snagu prije 2. jula 2018. godine kada ističe mandat članovima Sudskog savjeta kako bi se obezbijedilo nesmetano funkcionisanje Sudskog savjeta i nakon isteka njegovog mandata i stvaranje uslova za nesmetano funkcionisanje sudske grane vlasti i zaštitu nezavisnosti i samostalnosti sudova u slučaju da nakon isteka mandata ne bude izabran novi sastav Sudskog savjeta.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Čekajte, poslaniče Krivokapiću, ja sam pročitao koji su amandmani bili u optičaju i ne znam o kojim amandmanima Vi govorite.

Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 20:03:03)

/prekid/... nužno izvršiti veći broj izmjena. Zakon o Sudskom savjetu ima pet članova koji su amandmani, a tri člana koji su osnova zakona. Moramo voditi raspravu u pojedinostima imajući u vidu da je pet članova novih u odnosu na tri predložena. Rasprava u pojedinostima je rasprava u pojedinostima, znači, može biti završeno, ja samo navodim što je elementarno normalno. Imamo veći broj amandmana nego broj članova zakona. Ne možemo da ne vodimo raspravu u pojedinostima. Hvala vam.

Osnovna je teza to. Bitno mijenjamo sadržaj zakona čak i u sadržinskom smislu, koncepcija je drugačija. Naravno, ona je došla pod mišljenjem Venecijanske komisije, ova je bila predlog Vlade. Suštinski mi smo mišljenje Venecijanske komisije uvažili kod predloga amandmana našeg Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Reći ću redom šta se moglo tu drugačije uraditi da bi to bilo u skladu sa mišljenjem Venecijanske komisije, a što bi doprinijelo da zakon bude drugačiji, neću reći ustavniji nego drugačiji. Žrijeb se mogao izbjeći jednostavnom procedurom... glasanja pojedinačno o članovima Sudskog savjeta, pa da ima demokratski legitimitet članova Sudskog savjeta koji ostaju u Savjetu po broju glasova, ne žrijebom. Time bismo izbjegli da imamo slučajnost, nego smo imali predvidljivost koja je demokratska.

Da objasnim, ako je jedan član Sudskog savjeta dobio dvotrećinsku većinu, taj ostaje, drugi tročetinsku taj prvi bi odlazio iz Sudskog savjeta u slučaju izbora novog člana Sudskog savjeta. I to je bilo demokratsnije, a imalo bi svoju odluku legitimiteta u tom Sudskom savjetu. To je član 116b.

Dalje, vrlo bitna stvar na koju Venecijanska komisija direktno upućuje u svojoj tački 28, a to je ograničenje mandata. Imamo precedent u Ustavnom sudu. Vrlo jasno stoji u članu 15, dakle upućuje Venecijanska komisija da taj sudija nastavlja da vrši funkciju sudije Ustavnog suda do izbora novog sudije, a ne duže od godinu dana. Venecijanska komisija u svom mišljenju, tačka 28, upućuje na taj naš već pravni element, neću reći standard, ali precedent u nekom elementu i kaže vrlo jasno: "Vršioći dužnosti članova po mogućnosti na ograničeni vremenski period", fusnota, član 15 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore. Znači imamo mišljenje Venecijanske komisije koje upravo upućuje da to bude na godinu dana i time se postavi rok, naravno postoji onda pravna

mogućnost produženja i tog roka, ali rok koji bi stimulisao ono što jeste njihova poruka.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 20:06:04)

Privodite polako, imate još minut vremena.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 20:06:08)

Hvala vam.

Da manjina bude konstruktivna, a da većina ima obaveznost da ne stoje vršiocu dužnosti u Sudskom savjetu, jer to dovodi u pitanje čitavu sudsku vlast, vršiocu dužnosti dovode u pitanje legitimitet čitave sudske vlasti. Vršioc dužnosti nije puno legitimiteta, to je prelazno stanje, /upadice/ samo polako, razumijemo se šta govorim, barem mi pravnici, nadam se. Tako da bismo ovim izbjegli i to, a bili bi mnogo više u saglasnosti sa mišljenjem Venecijanske komisije. Ne vidim zašto to ne bi se uradilo i na neki način, ako se već traži legitimitet Venecijanske komisije, pokriva njenim autoritetom, dalo nešto što je puno konzistentnije sa onim što želi da ostvari predlagač amandmana, u ovom slučaju Zakonodavni odbor, Odbor za politički sistem Skupštine Crne Gore i time imali neku konzistentnost koja bi mogla da se brani i na pravo i na političkom nivou. I zato mi treba rad o pojedinostima, jer to mijenja u odnosu na ono što stoji u osnovnom tekstu zakona.

Ovaj parlament nije dobio priliku da se izjasni o članovima Sudskog savjeta. I to je kršenje Ustava. Ovaj parlament je morao dobiti priliku da se izjasni o članovima Sudskog savjeta... /prekid/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 20:07:26)

Hvala Vam poslaniče.

Izvolite kao predsjednik Odbora pa ću ja zaključiti.

ŽELJKO APRKOVIĆ (26.06.18 20:08:00)

Predsjedniče.

Uvaženi kolega Krivokapiću,

Znači, Odbor za politički sistem je bio svjestan činjenice da 2. jula ističe mandat Savjetu koji je izabran na četiri godine. Mi smo proceduru pokrenuli i mi znamo da ovdje nismo imali kompletan kapacitet Parlamenta da bi otvorili taj dijalog. U tom trenutku kad smo pokrenuli proceduru bili smo svjesni činjenice da moramo predlog prema plenumu uputiti odluku našu na usvajanje i mi smo to odradili. Znači, faktički mi smo proceduru koja je zakonom utvrđena završili, okončali. Ne vidim razlog zbog čega, pošto mi smo sad u zasjedanju, zbog čega mi ne bi imali u narednih sedam, osam dana...

Kolega Damjanoviću, ja sa kolegom Krivokapićem pričam. Dosta se ovdje, danas, polemicalo kako Odbor za politički sistem nije završio taj dio posla. Znači, procedura na vrijeme pokrenuta, završeno je, imamo 14 kandidata po mom ubjeđenju. /upadice/ Znam i prema Skupštini će ići predlog sigurno. Znači, apsolutno ne vidim razlog zbog čega se ne bi glasalo, zbog čega se ne bi otvorio dijalog, vjerujte.

Još jednu stvar da kažem, mogu li samo još jednu stvar da kažem u dijelu koji se tiče amandmana? Znači, amandmani Odbor za politički sistem i upravu. Negdje smo mogli dogovoriti da ti amandmani budu takvi kao što ste vi rekli u dijelu koji će biti obezbijediti preciznost u smislu kako i na koji način će biti zamjena članova Sudskog savjeta, odnosno ako bude manji broj u odnosu na četiri člana koja su iz reda uglednih pravnika. Međutim, imam i još jedan komentar tu, znači faktički zašto ne bi kroz taj pravilnik, Poslovnik bi se opredijelio ovo što ste vi rekli sada da oni koji su imali 2/3 većinu da oni budu ti koji će biti negdje na kraju zadnji rotirani zbog toga što su imali povjerenja u okviru Parlamenta prilikom njihovog izbora u prethodnom glasanju. I samo

nemojte ne vi nego danas je tokom diskusije, na žalost nije data prilika za komentar provlačilo se to da Odbor nije završio posao do kraja. Odbor će i završiti posao do kraja imaćete predlog i na kraju moći da pričamo, razgovaramo da li imamo mogućnosti da se određen broj Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika izabere 2/3 većinom kako to precizira i Ustav. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 20:10:18)

Hvala Vam.

Poštovane kolege, poslaniče Krivokapiću, da ste dali amandmane mogli ste možda dobiti podršku na te amandmane koji su prilično suvislo obrazložene koje ste dali u oba slučaja. Međutim, niste podnijeli amandmane, a amandamne je podnio Odbor i moram da kažem sljedeće - mi još uvijek nismo u fazi da tokom ovog zasijedanja da se pod tačkom Izbor i imenovanja ne izjasnimo i probamo da vidimo da li se može dobiti tročetinska većina, u stvari dvotrećinska većina prvi put dvotrećinska većina za izbor članova Savjeta iz reda uglednih pravnika.

Prema tome, kao što se čulo u diskusiji, kao što se čulo u Predlogu i obrazloženju Predloga od strane potpredsjednika Vlade ovdje smo željeli da uvedemo mogućnost ovim izmjenama da nemamo blokade sistema.

Pretpostavljam da dijelim vaše mišljenje da bi bilo najbolje da ne dolazimo da ne primjenjujemo ovo što danas usvajamo i da imamo dvotrećinski izbor već na primjer petak i pondjeljak dok traje ovo zasijedanje.

Kad ćemo imati 54 poslanika što je 2/3 ili 49 što je 3/5 u ponovnom glasanju to ćemo vidjeti, ali moram da vam kažem da smo na ovaj način ako se izjasnimo u cjelini o Zakonu mi onemogućili blokadu sistema i to mi se čini veoma važnim u ovom trenutku. Zato je bio sav ovaj napor koji je i potpredsjednik Vlade Pažin i Vlada i učešće u radu Venecijanske komisije i meni je žao što su se čuli ovako negativni komentari o tom tijelu jer znate da je slučajno mišljenje i Venecijanske komisije negativno, ovi koji su napadali Venecijansku komisiju, samo bi se pozivali na nju. Ali, to je praksa sa kojom smo suočeni u Parlamentu.

Zato sad zaključujem ovu raspravu i prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 41 za, dva protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Samo ponavljam ovim smo onemogućili blokadu sistema, a nadam se da će postojati volje u Parlamentu da već prvom prilikom dvotrećinskom većinom izaberemo i četiri nova člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Hvala vam, zahvaljujem predstavnicima Vlade što su otpratili i glasanje o ovom Zakonu.

Prelazimo na izjašnjavanje o sljedećim aktima koje smo do sad raspravili.

Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope protiv trgovine ljudskim organima. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope protiv trgovine ljudskim organima.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju Međunarodnog instituta za razvoj prava. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju Međunarodnog instituta za razvoj prava.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o zaštiti lica i imovina. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Na Predlog zakona je podnijeto 13 amandmana i to Zakonodavni odbor sedam amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona,

Odbor za bezbjednost i odbranu jedan amandman, koji je sastavni dio Predloga zakona.

Poslanik Raško Konjević, pet amandmana o kojima treba glasati.

Prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati.

Ima riječ poslanik Konjević. Njega nema. Nema rasprave kad nema poslanika koji je predložio amandmane. Dajte da budemo korektni da se pozove Klub poslanika SPD-a da li će da obrazloži poslanik Konjević svoje amandmane ili ne.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 20:18:02)

Ne, rekao sam poslanik Konjević. Njega nema ovdje.

Hoćete li u ime Kluba obrazložiti njegove amandmane na ovaj zakon? Pa, činimo dobru volju ovdje. Izvolite, imate tri minuta.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 20:18:37)

Šta je bio osnovni motiv tih amandmana. Kolega Konjević bavio se tom oblašću kao neki drugi ovdje i onda je to bolje znao, iz iskustva, kako je potrebno zaštititi zaposlene u sistemu i omogućiti im veću kontrolu državnih organa u osjetljivoj oblasti koja bezbjedonosno može biti osjetljiva, da imamo evidenciju ko su sve ljudi koji potencijalno mogu biti naoružani itd. Imajući u vidu, čuli smo skoro statistike, želja je bila boljih evidencija. Dokaz o zaključenom ugovoru o radu između poslodavaca i zaposlenog koji je angažovan na poslovima zaštite kod naručioca. Evidencija bi bila u MUP-u, evidencija bi bila stalna, nije obično zapošljavanje, nisu obični poslovi i sva itencija kolege Konjevića je bila da pojačamo državnu kontrolu nad radom takvih sistema. Oni cvjetaju po Crnoj Gori, broj hiljada se više neće ni znati koliko je. Sve više ih vidimo na raznim mjestima nego policajce. A s druge strane želja je bila da policajci koji su loše plaćeni ne moraju tako da idu dopunski, da raščistimo šta je Policija, a šta je privatni sektor u toj oblasti. Sad imamo previše preklapanja, samim tim i opasnosti, uvijek je tu na štetu države, uvijek je tu šteta države i može doći država do, rekao bih, nelojalnosti profesionalne, imajući u vidu da ta evidencija nije stalna i naravno MUP nema mogućnost da vrši i udaljavanje sa posla onih koji vrše dva posla. Jedan je o bezbjednosnim sistemima privatnim, a drugi je u državnom bezbjednosnom sistemu. Teško je to dokazivati kada dajemo ugovor o radu pa se ne može pratiti i to je suštinski intencija amandmana da dam jedan siže, da se ne bih dizao više puta, kolege Konjevića. Razumijete šta je motiv. Opredijelite se prema tome. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 20:20:29)

Izvolite.

Procedura poslanik Stanišić.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (26.06.18 20:20:38)

Na član 101 i 102 Poslovnika, ali misim da malo odstupamo od prakse. Nije mi jasno da bilo ko od predlagača amandmana, osim onoga koji je predložio amandman, može da taj amandman zastupa u Parlamentu. Ovo je do sad mimo prakse bilo.

Pozdravljam gospodina Krivokapića, on jeste iz iste partije iz koje je i gospodin Konjević, koji je predložio amandman, ali mislim da nije poslovnički pravilno da bilo ko brani amandman u Parlamentu osim onoga koji ga je predložio i koji ga zastupa. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 20:21:16)

Hvala Vam.

Potpuno ste u pravu kolega Stanišiću. Ovdje je bila stvar da ne odbijamo te amandmane bez rasprave da je ne čujemo. Čini mi se da smo učinili gest dobre volje, a nismo čini mi se izgubili mnogo vremena i sada ćemo se izjasniti, ali nam daje mogućnost da se na korektan način izjasnimo o amandmanima.

Izvolite. Sad se izjašnjavam o amandmanu 1, poslanika Konjević.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, jedan za, 36 protiv, četiri uzdržana. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 2, poslanika Konjevića.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, dva za, 36 protiv, tri uzdržana. Amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3.

Hvala. Glasao je 41 poslanik, jedan za, 37 protiv, tri uzdržana, amandman 3 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 4. Izvolite.

Glasao je 41 poslanik, jedan za, 37 protiv, tri uzdržana. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 5. Izvolite.

Hvala vam. 41 poslanik je glasao, jedan za, 37 protiv, tri uzdržana. Ni amandman 5 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o zaštiti lica i imovine.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o sredstvima za ishranu bilja. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv ni uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona nije bilo amandmana pa se sada izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv ni uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o sredstvima za ishranu bilja.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv ni uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona je jedan amandman Zakonodavnog odbora.

Kako nema drugih amandmana predlažem da se izjasnimo o Predlogu zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv ni uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o veterinarstvu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o Predsjedniku Crne Gore.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv ni uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeta su dva amandmana i to Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Poslanice Marta Šćepanović i Jovanka Laličić jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Poslanici Ranko Krivokapić, Raško Konjević, Džavid Šabović i Draginja Vuksanović Stanković podnijeli su Predlog zaključka o kojem ćemo se izjasniti nakon glasanja Predloga zakona u cjelini.

Da li jedan od poslanika želi da obrazloži predlog zaključka? Želi.

Poslanik Krivokapić ima riječ. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 20:28:38)

Hvala Vam.

Evo, u diskusijama smo to više puta rekli. Parlamentarni sistem demokratije, kao što je Crna Gora išlo bi redom da se donese zakon o Skupštini, zakon o Vladi, pa onda Predsjedniku države kao sui generis izvršne vlasti. Izvršne vlasti sa najmanje moći sa puno legitimiteta, na demokratskim izborima kad ih bude, ali u svakom slučaju institucionalnom dijelu izvršne vlasti sa najmanje ustavne moći.

Ako smo ušli u zakonsko regulisanje ta tri ustavna instituta i zakonodavne i izvršne vlasti, logično bi bilo da onaj koji ima najviše zakonodavne moći, ustavne moći, a to je Skupština Crne Gore u dijelu zakonodavstva i Vlada, realno naš je kombinovan sistem, ipak vodi unutrašnju i vanjsku politiku da se oni uvedu u red zakonom, samim tim i poslanici i ministri i da na osnovu toga pravimo sistem koji ima elemente izbalansiranosti.

Nije teško bilo shvatiti da, kao i mnogo toga što je ad hok rađeno u našem prethodnom periodu, da je ovo pitanje političke moći i regulisanje i zaštite jednog oblika vlasti, jednog oblika vlasti za koji mi mislimo da je ujedinio sve tri vlasti u realnoj kontroli. Nema checks and balances, što je ministar danas više puta rekao, ravnoteže vlasti, ta ravnoteža je narušena, ali svejedno. Ona bi bila manje narušena da imamo ovda dva zakona.

Naša je želja bila da pomognemo kroz taj zaključak da se obavežemo zajedno da radimo na tome. Naravno snosim dio odgovornosti što to prije nije urađeno, namjera je bila drugačija, nijesmo pomagali Parlamentu nego vjerovatno Vladi tada i prihvatam tu odgovornost, da bi imala veću mobilnost kod formiranja ministarstava jer je trebalo svaku izmjenu ministarstva mijenjati Zakon prije izbora Vlade. Pa je to po sebi predstavljalo vrlo važnu političku činjenicu koja bi otežala izbor Vlade, koalicionih vlada prije svega koje bi se dešavale poslije izbora i zato se išlo na taj dio da Vlada ostane otvorena u tom prostoru da bi lakše mogla formirati ministarstva, imati veći manevar za kreiranje svoje strukture. I to je bio razlog zašto se čekalo, ali sada više nema razloga kad dobijamo Zakon o Predsjedniku države da se ne izbalansiraju sve tri grane vlasti, da dobijemo i zakon o Vladi i zakon o Skupštini.

Naša želja da Skupština se obaveže zaključkom da će to uraditi, a da onda zajedno na tome radimo kako bismo u nekom doglednom roku ojačali institucioni kapacitet i sigurnost i obaveznost prema građanima i Skupštine i Vlade.

Ponavljam, dok nije bilo Zakona o Predsjedniku države moglo se politički manevrisati. Sada više ne, sada je bitno riješiti i pitanje, naravno, statusa poslanika i ministara, u cjelini kako bismo dobili vrlo važnu/prekid/ kroz ovaj zakon. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 20:31:40)

Poštovane kolege, Zakonodavni odbor je konstatovao da ovaj predlog zakona sadrži odredbe kojima se predlaže povratno dejstvo i to član 13 Predloga zakona.

Shodno članu 145 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, potrebno je da se Skupština posebno izjasni da li za povratno dejstvo postoji javni interes.

Stavljam na glasanje da li za povratno dejstvo propisano članom 13 Predloga zakona postoji javni interes. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv ni uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština utvrdila da za povratno dejstvo propisano članom 13 Predloga zakona postoji javni interes.

Stavljam sada na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv ni uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predloga zakona o Predsjedniku Crne Gore.

Sada stavljam na glasanje Predlog zaključka poslanika Socijaldemokratske partije. Izvolite. Prvo, ima tv prenosa.

Izvolite poslaniče Vukoviću.

MIODRAG VUKOVIĆ (26.06.18 20:33:36)

Mislio sam u toku rasprave o Prijedlogu zakona o Predsjedniku da kažem svoj odnos prema Prijedlogu zaključka kolega iz SDP-a, ali evo najavili ste, suvišno je obrazloženje, najavili ste da možemo u pojedinostima razgovarati.

Ja sam protiv i u boljem slučaju možda bih bio suzdržan. Protiv sam ovakvog načina predlaganja jedne za Parlament ozbiljne stvari. Sudržan, mislim ipak da, sadržinski gledano, možda bismo mogli na tome da poradimo. Prvo, ne postoji standard, odnosno pravilo da je to pravilo u najvećem broju demokratija. Kažem zbog onih koji to tvrde. Oni koji su radili zakon o Skupštini pretvorili su, ozakonili su vlastite poslovnike. Mi smo na početku prošlog mandata otvarajući ovo pitanje rekli daleko je fleksibilnije rješenje u Poslovniku koji nam omogućuje slobodu pa čak prornu, trenutnu da se dogovaramo o načinu funkcionisanja nego da se zakucamo zakonom. Razlika između podzakonskog akta i zakona, pored ostalog je u tome što zakon ima sankcije. Mi ako hoćemo da stipulišemo odnose u parlamentu moramo imati sankcije. Parlamentarci sami sebe kažnjavaju. Može. Ali, osnovni moj prigovor je predlagači zakona su poslanici i Vlada i šest hiljada birača preko ovlašćenog poslanika.

Prema tome, prijedlog da mi obavezujemo Vladu da utvrdi prijedlog za Skupštinu za mene je sumnjiv. Mi kritikujemo Vladu i ovako da nam uzima nadležnosti, jedan dio poslaničkog sastava. Mi koji to ne vidimo branimo, osporavamo. Kažem bio bih suzdržan, ideja možda nije loša, hajde da provjerimo, ali da poslanici preuzmu da rade na mogućem zakonu o Skupštini, a Vlada nek nam predloži zakon o Vladi. Tako vidim. Tako da ova izvedba kolega SDP-a u ovoj formi za mene nije prihvatljiva. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 20:36:21)

Daću Vam kratko riječ. Izvolite minut.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.18 20:36:28)

Pretpostavljam da ćemo mi raditi naš zakon, ali je dobro da bi se taj balans mogao praviti da radi Vlada oba ako misli da je to problem da ne namećemo obaveze jer je potrebno naći neke slične kriterijume, pa ta nesaglasnost u kriterijumima i balansu ne bi bila dobra za konzistentnost oba zakona. Naravno, poslanici će raditi zakon o Skupštini, Vlada o Vladi, ali oni moraju doći kod nas. Nije loše da oni imaju pravo da daju mišljenje o tome što ćemo mi raditi. Tako da to nije sporno. Nema spora oko toga. Ako je to sporno, prihvatam Vaš predlog da mi pišemo zakon o Skupštini, oni zakon o Vladi, nikakvog problema nema, samo je želja da to regulišemo ako ste već regulisali za Predsjednika države. Jer, dozvolićete, regulisan je Predsjednik države na mnogo načina, poslanici nisu regulisani, ni prava. /upadice/ Vrlo dobro znam, kao što znate, i zato nisam ni prigovorio što je to pisano ovdje. Zato nisam ni prigovorio što je to Vlada pisala, ali prigovaram da to ne uradimo i za Parlament na način na koji parlamentarci misle da je primjeren.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 20:37:31)

Hvala.

Prije svega, ovdje ispada da mi sada razmišljamo o ovome zato što smo donijeli Zakon o Predsjedniku. Da nismo dobili Zakon o Predsjedniku mi ne bi razmišljali o zakonu o Vladi, o zakonu o Parlamentu, inače smo imali kad da razmišljamo o tome.

Imamo svi stav, pretpostavljam, već formiran kako ćemo se izjasniti o ovim zaključcima i stavljam ih na glasanje. O zaključcima koje je predložila Socijaldemokratska partija. Izvolite.

Hvala, kolege. Glasala su 42 poslanika, jedan za, 26 protiv, 15 uzdržanih. Objavljujem da

Skupština nije usvojila Predlog zaključaka koje je ponudila Socijaldemokratska partija.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o saradnji Crne Gore s dijasporom i iseljenicima. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto šest amandmana i to Odbor za međunarodne odnose i iseljenike četiri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanik Andrija Nikolić jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona, poslanik Ervin Ibrahimović jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom i iseljenicima.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjeni Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Nema amandmana pa se sada izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti odbrambene industrije. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti odbrambene industrije.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko pravnih odnosa u vazдушnom saobraćaju. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona je jedan amandman Zakonodavnog odbora. Kako nema drugih amandmana sada se izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko pravnih odnosa u vazдушnom saobraćaju.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto 20 amandmana.

Zakonodavni odbor 19 amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona.

Poslanici: Predrag Sekulić, Miloš Nikolić i Branko Čavor, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeto je devet amandmana i to: Zakonodavni odbor četiri amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanik Ervin Ibrahimović, dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanici Branko Čavor i Predrag Seklulić, dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Poslanik Raško Konjević, jedan amandman o kojem treba glasati.

Prelazimo na obrazloženje amandman o kojem treba glasati.

Ima riječ poslanik Konjević, kako ga nema tu prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu poslanika Konjevića. Izvolite.

Hvala. Glasao je 41 poslanik, nije bilo glasova za, 35 protiv, šest uzdržanih, pa konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom da zakon stupi na snagu prije 1. jula 2018. godine, kada počinje primjena Zakona o državnim službenicima i namještenicima i odredbe člana 51, člana 71 stav 1 tačka 2, člana 78, 84, 85 i člana 89 do 150 Zakona o lokalnoj samoupravi.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjeni Zakona o sporazumnom, finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Nema amandmana, pa sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona nije bilo amandmana, pa sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o Socijalnom savjetu.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto 17 amandmana.

Zakonodavni odbor pet amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona.

Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje 10 amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona.

Poslanik Genci Nimanbegu dva amandmana o kojima treba glasati.

Prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati.

Ima riječ poslanik Nimanbegu. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (26.06.18 20:51:49)

Hvala predsjedniče Brajović.

Imam dva amandmana koji se odnose na članove 19 i 20 Zakona i radi se o reprezentativnosti udruženja poslodavaca na lokalnom nivou.

Amandman 2 glasi jedan i dva otprilike slično u članu 19 stav 1 riječi "udruženja poslodavaca u Crnoj Gori", mijenjaju se riječima "udruženju poslodavaca u opštini".

Smatram da bi odabirom da se ovim amandmanima omogućilo da reprezentativno udruženje poslodavaca u opštinama da imaju članove u Socijalnom savjetu što je data mogućnost opštine. Predlagač nije prihvatio amandmane iz razloga što tvrdi da nema reprezentativnih udruženja poslodavaca na nivou opština, a normalno je da ih nema kad to do sad se nije tražilo. Ovim bi se vjerovatno omogućilo da udruženja, kao što su udruženja u Baru, Ulcinju, koja su formirana da imaju svoje predstavnike u lokalnom savjetu opština. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.18 20:53:01)

Hvala.

Sada ćemo da se izjasnimo o amandmanima poslanika Nimanbegua.

Stavljam na glasanje Amandman 1. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, devet za, osam protiv, 24 uzdržana, pa konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje Amandman 2. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, devet za, četiri protiv i 28 uzdržanih. Konstatujem da ni ovaj amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, 40 za, nije bilo glasova protiv i jedan uzdržan. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o Socijalnom savjetu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto pet amandmana. Zakonodavni odbor četiri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Stavljam na glasanje predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o dopuni Zakona o porezu na upotrebu putničkih motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vama. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Nema amandmana pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na upotrebu putničkih motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica.

Ovim smo završili rad za danas. O jednom broju zakona ćemo se izjasniti naknadno i o nastavku. Za sutra zakazujem početak rada u 14h kada ćemo prisustvovati premijerskom satu, prije toga nema ništa. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 11:52:16)

Poštovane kolege,

Nastavljamo sa radom po dogovoru koji smo postigli na kolegijumu. Danas počinjemo rad sa Godišnjim izvještajem o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2017. godinu.

Tačka kojom otvaramo današnji dnevni red je 24. tačka u ovom predloženom dnevnom redu, Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2017. godinu.

Ovlašćeni predstavnici su Mladen Vukčević predsjednik Sudskog savjeta i Vesna Aćimić sekretarka Sekretarijata savjeta i ja ih pozdravljam.

Izvjestilac Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu je Željko Aprcović predsjednik Odbora.

Poštovane kolege, otvaram pretres.

Proceduralno reagovanje želi šef Kluba poslanika Demokratskog fronta Milutin Đukanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (28.06.18 11:56:57)

Poštovani građani, gospodine Brajoviću,

Kad ste pročitali naziv ovog dnevnog reda da se radi o Godišnjem izvještaju o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2017. godinu, mislimo da je nepristojno, da je nepimjereno, da ovdje nema predsjednice Vrhovnog suda. Ona je ta osoba čija je odgovornost najveća za katastrofalno stanje u crnogorskom sudstvu. Tražimo pauzu da je još jednom sa ovoga mjesta apelujemo na predsjednicu Vrhovnog suda Vesnu Medenicu da dođe pred poslanicima i obrazloži zbog čega je takvo stanje u crnogorskom sudstvu. Mislimo da je to elementarno korektno, jer to sudstvo već dvije godine teroriše Demokratski front i valjda ona ima oba... barem tri sata. Mi smo 24 mjeseca predmet terora crnogorskog sudstva. Elementarno je korektno da dođe ovdje, ako se nije prepala, ako je nije strah, a ima razloga velikoga da je bude strah, jer nije lako braniti to što radi njeno sudstvo. Tražimo pauzu pet minuta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 11:58:16)

Hvala, poslaniče Đukanoviću.

Po staroj dobroj praksi kad god koji poslanički klub traži pauzu, dajem pauzu pet minuta i molim vas da se ovdje okupe šefovi poslaničkih klubova. Pauza pret minuta.

Informisani su svi koji imaju odnos prema i radu sudova i Sudskom savjetu. Ovlašćeni predlagači su prisutni ovdje. Nećemo imati prisustvo predsjednice Vrhovnog suda na kom je insistirao Demokratski front. Takvu praksu smo imali i posljednjih nekoliko godina, tako da ne bude nikakvog iščuđivanja ovdje. Naravno, svako ima određeno shvatanje i obavezu da li će prisustvovati ili neće i svoje razumijevanje političkog trenutka i potrebe za svojim prisustvom ili ne. U svakom slučaju Skupština je obezbijedila ono što je neophodno, prisustvo neophodnih ljudi koji su ovlašćeni predlagači ovog materijala. Mi ćemo sad početi sa raspravom. Dogovorili smo se po zahtjevu na kolegijumu da po ovoj tački, samo ovoj tački za današnji dnevni red imamo uvodno izlaganje u ime klubova po 10 minuta na kojima nema komentara i onda nastavljamo po pet minuta, pri tome što ćemo voditi računa i o tome smo se dogovorili na kolegijumu da imamo tri sata vremena za ovu raspravu, kao što vidite sad je 12 sati. Da u tih tri sata zbog eto određenog dogovora i fleksibilnosti nećemo uključivati vrijeme, koje će potrošiti predstavnici predlagača ili iskoristiti da tako kažem, korektnije zbog njih, predstavnici predlagača, a vodićemo računa i bićete

u jednom trenutku o presjeku informisani kakav je protok vremena po onom rasporedu koliko pripada klubovima.

Hvala vam.

Za proceduralnu intervenciju se javio i ovo ćemo mjeriti u vrijeme, javio se poslanik Aprcović.

Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (28.06.18 12:04:48)

Uvažavajući stav predsjednika kluba poslanika Demokratskog fronta želim samo da kažem da odredbe Ustava vezane za Sudski savjet članovi 126 do 128 propisuju koja je funkcija Sudskog savjeta da je nezavistan i samostalan organ i da se stara za nezavisnost i samostalnost kako sudova tako i sudija.

Takođe, moram da kažem da upravo naš koncept jeste bio išao ka tome, a što je Ustav i propisao, da predsjednika Vrhovnog suda bira Sudski savjet, ne birmo ga mi u okviru Sudskog savjeta i Sudski savjet je shodno takođe njegovim nadležnostima iz Ustava pozvan, odnosno podnosi izvještaj Skupštine o stanju u sudstvu za prethodnu godinu.

S obzirom na činjenicu da smo mi imali praksu to je nesporno, da i predsjednica Vrhovnog suda prisustvuje zasijedanju Parlamenta kad se razmatra izvještaj po radu Sudskog savjeta za prethodnu godinu, ali mislim, šta ste rekli...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 12:05:50)

Prekoračili ste vrijeme za proceduralnu intervenciju. Nastavite i završite vaše proceduralno reagovanje.

ŽELJKO APRCOVIĆ (28.06.18 12:06:00)

Ništa nije sporno, s obzirom na činjenicu da je predsjednica Vrhovnog suda prisustvovala radnom tijelu, odnosno na matičnom odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu i dala je sve kompletne odgovore na sva pitanja koja su bila u interes poslanika, kolega Radunoviću, ja znam da je bilo bez opozicije, opozicija nije još kandidovala članove za radu u Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu i smatram da imamo potpuno utemeljeno ustavno ovlaštenje da danas razmatramo izvještaj koji podnosi uvaženi predsjednik Sudskog savjeta gospodin Mladen Vukčević.

Zahvaljujem. Izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 12:06:33)

Hvala vam.

Konstatujemo bilo je i slučajeva kada je predsjednica Vrhovnog suda prisustvovala ovakvom podnošenju izvještaja, ali posljednjih godina to nije bio slučaj kao što se možete vi poslanici prisjetiti koji ste bili prisutni u Parlamentu tada.

Sada pitam predlagачa, da li predsjednik Sudskog savjeta želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite, gospodine Vukčević.

Vukčević i Krivokapić, da vas ne bi upozoravao molim vas da sad saslušamo.

Izvolite.

Ne, neću još.

MLADEN VUKČEVIĆ (28.06.18 12:07:42)

Dakle, poštujući ekonomiju vremena ja ću govoriti najviše pet minuta.

Dakle, veoma je zahtjevno pet minuta reći nešto o onome što je radilo 312 sudija i 1.455 zaposlenih u sudskoj administraciji. Međutim, polazeći od činjenice da je ovaj izvještaj

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 12:07:52)

Izvinjavam se gospodine Vukčeviću, vi imate pravo da govorite i duže, ali to je vaša potreba ili vaša ocjena koliko će te govoriti. Druga stvar samo želim da kažem, nećemo uključiti vaše vrijeme u ovu podjelu tri sata i vi imate pravo kad god želite da komentarišete izlaganje poslanika, da odgovorite na pitanje, naravno poslanici će moći da komentarišu to vaše izlaganje, ali vi slobodno kao predstavnik predlagača imate neograničenu mogućnost za uključivanje u diskusiju.

Hvala vam.

MLADEN VUKČEVIĆ (28.06.18 12:08:27)

Hvala.

Ja sam preko svojih saradnika se juče raspitivao i rečeno da je to pet minuta onda sam ja to saobrazio ovako disciplinovano, znači sad ću možda malo sporije čitati i neću razmišljati o tom minutu dva koji mogu da prekoračim.

Dakle, slijedeći to ustavno određenje, podnosimo izvještaj Skupštini. To je predviđeno u Zakonu o Sudskom savjetu i sudijama u članu 31 rečeno da predsjednik obrazlaže ovaj izvještaj. E sad u pet minuta je zaista teško ono što sam rekao reći sve to što je radilo 312 sudija, 1455 ljudi koji rade u administraciji sudova, ali polazim od činjenice da je ovaj izvještaj u martu dostavljen, možda se trebao i ranije razmatrati. S druge strane, da je bio na odboru, dalje da je bio na sajtu Sudskog savjeta, dalje da je integralno prenošen u medijima, bio predmet mnogih konferencija, tako da mislim da treba dati osnovne naznake, slijedeći sistematiku ovog teksta i otvoriti polje rasprave.

U izvještaj smo predočili učinak sudstva saglasno standardima Evropske unije. Postoji komisija koja predviđa kako i na koji način se sačinjavaju ti izvještaji, komisija za efikasnost pravosuđa Savjeta Evrope, jer efikasan pravosudni sistem, nije to samo imperativni interes sudije ili nas koji smo u ovoj sali, to je interes svih građana Crne Gore, njihovih prava i sloboda. Sadržaj rada mi usmjerujemo u dva pravca. Prvo je izbor sudija kao osnovna nadležnost, predviđena amandmanima osmim i devetim, i s druge strane izvršavanje obaveza iz pregovaračkih poglavlja, to je naš zajednički zadatak ne samo sudstva. Tako sam istakako i prošle godine. Mi ovo ne doživljavamo kao formalan čin. Ja vjerujem da je ovo put da se optimizuje rad sudstva i statistika koju predočavam danas ne znači sve. Ja vjerujem da je ona tek sa povjerenjem javnosti jedna cjelina, a javnost je u Crnoj Gori po pitanju sudstva podijeljena, i to ne treba tajiti. To pokazuje istraživanja Svjetske banke. To potvrđuje jučerašnja ili prekjučerašnja rasprava u Parlamentu o zakonu koji se odnosi na Sudski savjet i sudije, koje je obuhvatila i neke teme iz izvještaja. Ja mislim da je to bio doprinos u razmatranju ove teme.

E sad u prvom dijelu izvještaja govorim o radu Savjeta i njegov sekretarijat. Održali smo 17 sjednica i mnogo više sjednica radnih tijela i komisija Sudskog savjeta. Osnovna nadležnost i zbog sudija ogledala se prvo u izboru osam sudija u tom periodu, sudijske redove napustilo je po različitim osnovama šest sudija. Bilo je i tzv. dobrovoljnog premještanja iz jednog suda u drugi tzv. horizontalnog izbora.

Posebnu pažnju posvetili smo ocjenjivanju sudija, jednom veoma zahtjevnom zadatku koji proističe iz novih obaveza prilikom izbora sudija. To je nama česti evropski, ali s pravom i medijski upit u Crnoj Gori. Nakon prvog projekta suda u Nikšiću, krenuli smo sa ocjenjivanjem sudija koji imaju pet do deset godina radnog iskustva, ukupno 47 u Crnoj Gori. Koliki je to poduhvat kako je obiman, s kojim pitanjima se srijeću i oni koji ocjenjuju i oni koji bivaju ocjenjivani. Ne treba detaljno govoriti, osim treba reći da smo u tom procesu zaista istinski posvećeni, mislim da je to

prepoznato na tim relevantnim adresama koji cijene naš rad. Od toga ne zavise sudijske karijere, od kvaliteta sudija zavisi i kvalitet podjele pravde kako će se najefikasnija i najstručnije dijeliti ta pravda, odnosno prava građana ispunjavati u najboljoj mjeri.

U izvještaju je dat predlog rada komisija Sudskog savjeta. Dakle, normativne, disciplinske, komisija za etički kodeks, za ocjenjivanje, za testiranje itd. Dati su i podaci o pritužbama, tih pritužbi je bilo za trećinu manje nego prethodne godine. Dalje normativna aktivnost Sudskog savjeta, u okviru toga donijeta je strategija za odnose s javnošću, za period od 2020. godine i tu se radi s programskom kancelarijom Savjeta Evrope. Osim toga, donijeta su i ta prosječna mjerila odlukom o najmanjem broju sudija, plan slobodnih sudijskih mjesta i da ne nabrajam dalje. U postupku pripreme usvajanja budžeta, usvojena su sredstva 26,3 miliona. Ja zahvaljujem Odboru skupštinskom i Skupštini koja je imala razumijevanja da ta sredstva... budu pojačana, prije svega za izradu novog informacionog sistema, registar zaloga Privrednog suda i nabavku druge informatičke opreme. Želim da dodam da je u proteklom periodu organizovana ta misija Evropska ocjena i kvaliteta naših statističkih podataka, predstavili smo naš sistem i funkcionalnost o njegovom izvještavanju i treba otvoreno reći naš sistem nije među najrazvijenijim u Evropi, ali jeste sistem koji se razvija iz godine u godinu i ima sve veći katalog podataka koji može ponuditi. U dijelu međunarodne saradnje izgradnja tri projekta.

Prvi Savjeta Evrope odgovornost u pravosuđu, drugi Evropske unije koji se odnosi na jačanje vladavine prava, projekat sa pravnim fakultetima zemalja regiona Engleske i Njemačke. I s ponosom kažem mi smo jedini Sudski savjet koji učestvuje u tom projektu sa tim pravnim fakultetima od kojih su ovi zaista i u regionu i van regiona birani kao prestižni.

Sad ono što je u senci izvještaja pregled rada za 2017. godinu. Ja ne želim da vas bombardujem sa tom statistikom ona je napisana više puta je bila u medijima, nalazi se na samom sajtu Sudskog savjeta. Godina je početa izvještajem na 32.305 predmeta primljeno je više od 100.000 predmeta riješeno je 91.000. Priliv predmeta je bio veći 4,27%, ali i broj riješenih predmeta blizu 1%. Kvalitet je poboljšán, potvrđeno je 72,62% odluka skoro 3/4 to je više nego prethodnih godina, ukinutih odluka samim tim bilo je manje. Odluke su urađene u zakonskom roku samo 0,69% nije i sad idem stopu ažurnosti po sudovima.

Osnovni sudovi 98,66%, Privredni sud 112%, Upravni sud bilježi manju stopu i ažurnosti u ovom trenutku, razlog to je donošenje Zakona o majkama to je priliv velikog broja predmeta povećanje u odnosu na prošlu godinu 168% na to sud nije mogao uticati sudska grana vlasti, niti usvajala zakon, niti je pred Ustavnim sudom cijenila njegovu ustavnost. Sve je to rezultiralo da je ukupna stopa ažurnosti u ovom sudu znatno manja od ostalih sudova samo 37% i to bez ikakvog ustručavanja ističemo. Apelacioni sud je imao 2.451 predmet riješeno 73%, Vrhovni sud je riješio 95,18% predmeta.

Na kraju, kao i svako izlaganje i ovo mora imati neke smjernice onako kako ima naš izvještaji o radu i tu smo istakli sljedeće. Otprilike pravci naše aktivnosti su nastaviti trend povećanja stope ažurnosti i efikasnosti rada i ako i sam kažem da brojke nijesu sve njih treba stopiti sa povjerenjem građana na tome moramo raditi. Postupak izbora i ocjenjivanja sudija treba u punoj mjeri se obratiti odredbama zakona i evropskom iskustvu jer je to veoma složeno mjerenje svakog intelektualnog rada, mjerenje oko toga kako sudija tumači pravo ili kako je sudija vičan procesnim vještinama. To je nešto gdje u regionu imamo stalne početke, pa vraćanja, pa pilot projekte stalno traženje rješenja i mi smo sada krenuli sa ovih 47 sudija vjerujemo da smo na dobrom putu.

Dalje, treba nastaviti kontinuitet edukacije sudova u sudstvu i sudskoj administraciji, to moramo raditi sa centrom za obuku sudija. Neophodno je pogotovo cijeniti nešto što je evropsko pravničko iskustvo i nešto što je sastavni dio evropskog pravnog prostora. Naše sudije moraju presudama sve više imati poziva na evropsku sudska praksu.

Dalje, prioritet u radu dalje će biti alternativno rješavanje sporova, trebamo slijediti neke zemlje u kojima čak i 50% parnica se riješi uvažene kolege na alternativni način, a mi imamo valjda sa tom istorijskom tradicijom toliko veliki broj predmeta jer mislim i pozivam da bi u ovom Parlamentu treba usvajati propise gdje nećemo imati sporenja za jedan ili dva eura, ali ćemo imati 500 eura sudske troškove. Vjerujemo da je to zadatak svih nas tako da izbjegnemo bezrazložna parničenja i nešto što bi išlo u zloupotrebu prava to jeste kao što sami znamo činjenica upotrebe prava suprotno njegovoj svrsi.

Dalje, prirotet će biti taj razvoj pravosudnog informacionog sistema sada je on objedinjen kod Ministarstva pravde. Biće u okviru jednog direktorata do sada je bio na četiri dijela najviše odmaklo sudstvo, ali je preporuka evropska, imajući u vidu našu veličinu, imajući u vidu zahtjeve, broj predmeta to treba biti na jednom mjestu uz stalnu brigu o tome kako ćemo naći ljude koji će pravosudni informacioni sistem pratiti kako i na koji način će ga razvijati, a vi im dodjeljujete platu službenika 400 ili 500, ja to stalno ističem u nekim zemljama postoje specijalizovane agencije mimo državnog aparata koji to rade i to je raširena praksa. Kod nas u javnosti pa zašto ne reći u pravosuđu možda postoji strepnja kako bi se to koristilo pa postoji izjava o povjerljivosti, pa ako to može koristiti jedna Holandija, Belgija i ostali da vidimo možemo li mi to koristiti. To su savršeni informacioni sistemi i postoji način kako će se sačuvati tajnost podataka i ne povrijediti ono što je osnova suđenja. Za sve to su neophodna sredstva onih koji odlučuju u ovom Parlamentu i u izvršnoj vlasti.

Treba poboljšati prostorne uslove za rad sudova i sami vidimo kako je to i sami vidimo kakve su nam sudnice, kakvi su uslovi rada i sami vidimo da samo virtuelno imamo tu palatu pravde, pa je čas obećana u jednoj zgradi u jednom dijelu grada, pa čas u drugom itd. S tim sam počeo mandat, a žalim što sa tim završavam mandat, jer mislim da se moglo naći prostora iako su važni svi državni organi itd. Da ova zemlja ima nešto što se naziva palatom pravde. Možemo mi gledati sudstvo kakvo jeste, dobro nije, biće bolje, ali svakako zavređivati i neke reprezentativne uslove za rad.

Na kraju ono što hronološki nije moglo predmet Izvještaja iz 2017.godine, a odnosi se na obaveze u narednim godinama, tiče se strategije za Zapadni Balkan ili da pročitam precizno ovaj briselski novo govor. Strategija za kredibilnu perspektivu, proširenje i pojačano angažovanje EU sa Zapadnim Balkanom. Gdje se između ostalog ističe da je nezavisnost, kvalitet i efikasnost pravosudnog sistema nešto što mora biti ojačano i mi moramo raditi na tome. Zato što ostvarenje ideala pravde nije samo zadatak sudije sudstva i nas koji smo čelnici, koji smo članovi posebnog tijela koje bira sudija. To je obaveza jednako i svih aktera u društvu i svih institucija, svih pojedinaca. Ja sam time završio svoje izlaganje upodobljavajući ga u ovih pet minuta, ja ću se tokom raspave javljati koliko je trajalo.

Hvala vam, samo jednu rečenicu završavam.

Ja ću odgovarati na pitanja u sali uvijek kada budem ocijenio da to treba i budite sigurni neću iskoristiti preimućstvo završne riječi, na način da odgovorim onome koji mi ne može odgovoriti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 12:20:28)

Hvala vam, predsjedniče Sudskog savjeta gospodine Vukčeviću.

Upravo to imate pravo kad god ocijenite za potrebno da se uključite u raspravu možete, a nećete, ja vam neću dozvoliti da eventualno zloupotrijebite završnu riječ kao što ste i najavili sada to nećete uraditi i hvala vam na tome. Ovo je trajalo 15 minuta rekli smo neće ući u raspored vremena.

Sada se za proceduralnu intervenciju javio poslanik Milun Zogović. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (28.06.18 12:21:02)

Radi naše današnje rasprave da mi omogućite da na osnovu člana 97 Poslovnika Skupštine Crne Gore postavim dodatno pitanje kako bi riješili neke navode i konstatacije iz uvodnog izlaganja podnosioca izvještaja. Kratko ću, samo minut, ako može.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 12:21:24)

Hvala vam za tu intervenciju, neću sad dopustiti, vi će te u toku diskusije postaviti na pitanje na koje će biti odgovoreno mislim da je to korektno. Pa budite molim vas samo, samo da

budemo mi korektni, budite drugi govornik poslije govornika u ime kluba. Hvala vam.

Prvi govornik u ime Kluba DPS-a kao uvodničar i kao izvjestilac u ime Kluba. Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (28.06.18 12:22:18)

Zahvaljujem, predsjedniče Skupštine.

Jako inspirativna tema i ono što jeste bio ugao mog gledanja u dijelu koji se tiče Izvještaja o radu Sudskog savjeta i stanju sudstva za 2017.godinu. Moram da kažem da smo mi bez obzira što činimo poslanike, pozicije odnosno vlasti, da smo bili izuzetno zadovoljni sa vrlo korektnim odnosom kolega Mladena Vukčevića, prilikom koncipiranja reprezentiranja Izvještaja o radu Sudskog savjeta i konkretnim odgovorima šta to žulja naše tako bih nazvao naše sudove i šta ih ograničava u radu u smislu dostizanja svima nama najvažnijeg cilja potpune vladavine prava u cijelom društvu, odnosno da benefit radova sudova osjete svi građani Crne Gore.

Takođe, moram da kažem da za rad toga i za rad javnosti da smo izvršili kontrolu odnosno analizu svega onoga što je Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu prošle godine prilikom razmatranja Izvještaja o radu za 2016.godinu, kroz zaključke koji je usvojio naš Parlament i došli smo do zaključka da je u velikoj većini svi zaključci koji su koncipirani su predloženi od strane Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu bili uvaženi od Sudskog savjeta i želio bih za rad javnosti samo da pročitam kratko te zaključke koji bi pratili Izvještaj za 2017.godinu.

Prvi zaključak bi bio da je neophodno uspostaviti sistem kontinuiranog ocjenjivanja svih sudija na način predviđen zakonom. Strategijom reforme pravosuđa i međunarodnim obavezama. S tim u vezi, nastaviti sa postupkom implementacije novog zakonodavnog okvira u cilju povećanja efikasnosti i ažurnosti rada sudija i ostvarenja pune odgovornosti u demokratskom društvu putem sprovođenja postupka ocjenjivanja. Nastaviti sa povećanjem kvaliteta pristupa pravdi i podizanja vladavine prava na veći nivo postizanjem efikasnije zaštite i pravičnog zadovoljenja prava na suđenje u razumnom roku koje se ostvaruju u sudskom postupku kako bi se smanjio broj neriješenih predmeta i ukupna dužina trajanja postupka.

Treći zaključak analizirati dosadašnju primjenu alternativnih načina rješavanja sporova kao i ulogu i uticaj sudija na promolisanje sudskog poravnanja kao i ostalih alternativnih načina rješavanja sporova. Nastaviti sa jačanjem transparentnosti rada organa vlasti i prava javnosti da zna u odnosu na povećanje poverenja građana u pravosudne institucije kao i brži i bolji uvid u rad crnogorskih sudova.

Takođe, usvojiti strategiju za odnose sa javnošću i informisanje prema kojima će sudski sistem biti parcipiran kao moderan organ zasnovan na principima transparentnosti, dostupnosti, orijentisan na građane i njihove potrebe. Analizirati kaznenu politiku iz djelokruga najtežih krivičnih djela. Naime, neophodno je utvrditi da li su izrečene kazne odgovorne težine učinjene protiv pravne radnje i da li kaznena politika ima potpunu svrhu kažnjavanja. Obezbijediti nesmetan rad specijalizovan odjeljenja pri Višem sudu u Podgorici koji sudi predmete organizovanog kriminala, korupcije, ratnih zločina, na način što će se poboljšati materijalno-tehnički uslovi. Na taj način doprinijeti smanjenju broja neriješenih predmeta i donijeti pravosnažne presude za sve one koji su optuženi za najteža krivična djela.

Nastaviti sa kontinuiranom edukacijom sudija i sudske administracije i unapređivati znanja nosilaca sudijske funkcije u praksi Evropskog suda za ljudska prava i prava Evropske unije, a sve u cilju ujednačavanja i usklađivanja nacionalne sudske prakse sa Evropskom. Nastaviti sa jačanjem kapaciteta Sudskog savjeta i obezbijediti adekvatan materijalni položaj nosilaca sudske vlasti.

Ovo su bili zaključci Odbora s obzirom na tu činjenicu samo par minuta bih produžio svoju diskusiju. Želeći da se osvrnem na ono što jeste predmet ovoga izvještaja, čak i naslanjajući se na dio statističkih podataka u smislu onoga što je rekao uvaženi predsjednik Sudskog savjeta da su 312 naših crnogorskih sudija prošle godinu imali u radu blizu 133.000 predmeta. Kad vidimo koji je obim tih predmeta, pa evo gledajući ono što najviše interesuje crnogorsku javnost i laičku i stručnu koji se odnosi na nadležnost dva specijalizovana odjeljenja za najteža krivična djela. Možemo doći do jednog zaključka koji jeste nesporn da ona strategija reforme pravosuđa koja se zacrtana od strane Vlade Crne Gore odnosi se na period od 2017.godine, odnosno 2018.godine da u cjelosti

pokazuje permanentni napredak iz godine u godinu. Zašto ovo kažem, iz prostog razloga što prilikom svakodnevnog kontakta nosiocima sudijskih funkcija i sa kolegama koji se bave odnosno na rad sudova. Moram da istaknem da imamo poboljšanje, da imamo ono što se traži i procesno i materijalno u smislu procesa poštovanja procesnih zakona u adekvatnoj primjeni materijalnih zakona. Bez obzira na činjenicu što po nekad nijesmo zadovoljni sa odlukom koja je eventualno na štetu jedne ili druge stranke u poslu.

Mi znamo da je sudski postupak kompleksan, znamo da određeni sudski postupci, njihova dužina trajanja zavisi od kompleksnih vještačenja tu prevashodno mislim na vještačenje, ako vještacima finansijske struke, vještacima saobraćajne struke, geodetske struke koji usporavaju sudske procese i onemogućavaju građane da dođu do bržeg ostvarenja pravde. Ono što bih istakao da uvaženi predsjednik Sudskog savjeta u svom uvodnom obrazloženju naglasio da je mali broj sudija koji su njih 47 koji su u skladu sa zakonom ocjenjivani, odnosno procjenjivan njihov rad. Zašto ovo kažem, uzimajući u obzir činjenicu da se uzima trogodišnji period za koje se sudije ocjenjuju da se bira pet predmeta potvrđenih, pet u ukinutih i pet po izboru samog sudije. Onda se postavlja pitanje ako jedan sudija recimo krivičar Osnovnog suda u Kotoru ima u tri godine 750 predmeta, da li je dovoljno afirmativan uzorak od 15 predmeta na osnovu kojeg se može ocijeniti njegov rad.

Takođe, moram da istaknem, a što sam i rekao na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu, da Sudski savjet upravo treba da razmotri mogućnost promjene pravilnika ocjenjivanja sudija iz razloga što dominantno u jednom dijelu na ocjenu rada određenog sudije zavisi i njegovo takozvano stručno usavršavanje. Znamo da su trogodišnji period kojim se sudija ocjenjuje ne računa, samo se računa ako j sudija završio magistarski ili doktorski rad postavlja se pitanje šta se dešava ako je on to uradio u ranijem periodu prije perioda ocjenjivanja. Mislim, da to treba da sagledamo iz prostog razloga što ćemo upravo kroz kvalitetnu ocjenu sudija dolaziti do najboljih kadrova koji će u narednom periodu da vrše najodgovornije funkcije u sudskom sistemu vlasti.

Takođe, moram da kažem a što jeste primjedba i zaposlenih u sudovima odnosno sudija mali broj pripravnika. Dobro je kvalitetno je zaživio postupak obuke pripravnika, kroz edukacije koje se u određenim terminima obavljaju u centru za edukaciju sudija. Ali, smatram da država gtreba da učini napor, da upravo oni koji su istakli želju da svoj radni angažman nađu u pravosudnom sistemu Crne Gore da se njima omogući i kvalitetan rad zapošljavanja u sudovima od najnižih do najviših sudova i upravo kroz taj period obuke da dođemo do vrlo kvalitetnih kadrova u sudovima.

Takođe, moram da kažem da je jedna nesporna činjenica, nesporna činjenica da je najveći pritisak na osnovne sudove. Znači, fakat je da osnovni sudovi imaju najveći broj predmeta, da je kontrola njihovog rada evidentna kroz postupak žalbeni postupak pred višim sudom odnosno kroz vanredne pravne lijekove ka Vrhovnom sudu koji su artikulisani. Ali, moram da kažem da te sudije rade u neadekvatnim uslovima. Ne možemo da dozvolimo da nam sudije nemaju riješena stambena pitanja. Vjerujte onda ćemo doći u situaciju da taj sudija može u određenom trenutku da bude podložen i nečemu drugom, za šta ga sudska funkcija ne kandiduje.

Moje pitanje jeste bilo šta sa administrativnim radnicima 1.455 administrativnih radnika rade u našim sudovima počev od osnovnih sudova, Višeg suda, Apelacionog suda, do Upravnog suda, prekršajnih sudova i Vrhovnog suda. Znete tih 1.455 administrativnih radnika radi za vrlo mali iznos sredstava, a od njih dobro zavisi funkcionisanje cjelokupne sudske vlasti. Smatram da kao odgovorni političari u saradnji sa izvršnom vlašću treba da razmotrimo mogućnost kako i na koji način te nosioce posla u sudovima adekvatno nagraditi. Ono što jeste bilo moje pitanje na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu, kada će se konačno završiti tenderski postupak radi okončanja gradnje zgrade koja će biti izgrađena za rješavanje zaposlenih u sudovima... administraciji. Mislim da je i to jedan od preduslova dobrog funkcionisanja sudova.

Ono što bih istakao, a što je preskočio da kaže uvaženi predsjednik Sudskog savjeta, a što sam ja negdje i pročitao da je ministrica pravde Austrije rekla da samostalnost nezavisnost, autonomnost, svakog sudije ima još jednu komponentu koja mora da bude ugrađena u svakog sudiju - karakter da može kvalitetno, nije na kraju sad je to početak....

Kolega Medojeviću, molim vas bez dobacivanja, vrlo je neprijatno za one koji govore, kad se čuje kad vi razgovarate među sobom. Molim vas.

ŽELJKO APRCOVIĆ (28.06.18 12:33:27)

Kolega Medojeviću, apsolutno ne možete da karakterišete sve sudije na način na koji vi razmišljate o sudija. Apsolutno na taj način ne možete da govorite iz razloga što ste možda vezani za jedan ili dva postupka, ja ih imam malo više od vas. Od karaktera nosioca sudijske funkcije zavisi kvalitet i bolja dostupnost pravdi i bolja vladavina i kvalitetnija vladavina prava u sudskom sistemu. Ono što jeste bila percepcija i razmišljanje u okviru Odbora za politički sistem, kako i na koji način ono što jesu najteža krivična djela koja rade dva sepcijalizovana odjeljenja, odjeljenja za borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije i ratnih zločina iz razloga što smo prošle godine imali u radu 82 predmeta od kojih 49 nije završeno. Koji su razlozi zbog čega ti predmeti pa i o onome što jeste suština svega onoga kvaliteta tih odluka koje treba da se donesu jeste određena komponenta i tiče se određenih vještačenja koja očigledno prave zastoje u radu. Smatram da bi upravo i poboljšanjem uslova rada u specijalizovanim odjeljenjima.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 12:34:40)

Molim vas, kolega Aprcović je govorio kao izvjestilac Odbora, rekao je da će biti dva minuta, sad sam ga upozorio jer kad istekne ovaj minut završio je i dva minuta i deset minuta. Imate još 50 sekundi, molim vas u to uklopite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (28.06.18 12:35:50)

Ja svakog od kolega saslušam, bez obzira što imamo različiti ugao gledanja u određenom pitanju, i ja bih volio da nam je stanje u sudovima bolje, ali jedna je nesporna činjenica da je kvalitet podignut u odnosu na ono što je bilo prethodno, da je kvalitet u odnosu na prethodno podignut na veći nivo. Takođe moram da kažem da i zaključujem sa time da ne možemo gledati samo iz jednoga dijela stanje u sudovima. Moramo gledati i u ono što jeste unutrašnja organizacija, unutrašnje potrebe sudova i ono što je očekivanje cjelokupne javnosti. Smatram da u narednom periodu možemo očekivati poboljšanje rada sudova kroz kvalitet tih sudija koje su nosioci sudijske funkcije upravo radi boljeg pristupa i kvalitetnijeg pristupa pravdi.

Ono što bih za kraj kazao da je prošle godine 42.000 eura po tom osnovu isplaćeno građanima koji su dokazali da im je njihovo pravo uskraćeno ne postupanijima sudova u zakonom utvrđenim rokovima. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 12:36:11)

Hvala vama.

Sada ima riječ uvodničar u ime Demokratskog fronta Nebojša Medojević.

Samo kolega Medojeviću da vam kažem. Zamolio bih sve poslanike, vrlo je neprijatno za onog koji govori kad čuje vaše razgovore, akustična je dvorana ometaju koncentraciju i molim vas da vodite računa o tome, jer će inače predsjedavajući u ovom slučaju ja ili neko od mojih kolega i za to izricati opomenu.

Vi kolega Medojeviću tokom ovog zasijedanja već imate izrečene dvije opomene. Sljedeća mjera iz Poslovnika je oduzimanje riječi, i ja to nebih želio imate sad pravo na vaš, uvodno izlaganje 10 minuta. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.06.18 12:37:03)

Da li možemo pošto imam problem sa predsjedavajućem oko definicije proceduralnog reagovanja. Dakle, kada vi proceduralno reagujete ovo što ste sad uradili imate pravo. Da li ja imam pravo da vama odgovorim na vašu proceduralnu reakciju. Jeli mogu?

Gospodine predsjedniče, Parlament nije ni osnovna ni srednja škola, a predsjednik Parlamenta nije ni učitelj, ni nastavnik, niti razredni starješina. Dakle, ako se bili u bilo kojem parlamentu predsjedniče, a bili ste u Bundestagu, Italijanskom parlamentu, u Britanskom parlamentu, mogli ste čuti, evo ja sam bio više puta, da se aplaudira, da se zviždi, da se proziva, da se viče ua i da se gađaju papirićima, da se fizički sukobljavaju u parlamentu i da to je sve sastavni dio parlamentarnog života.

Prema tome, to što mi komuniciramo ovdje kao poslanici mislim da je jedan zdravi dio parlamentarnog života u jednoj višepartijskoj zemlji. Nažalost mi nijesmo to.

Na osnovu kada je došlo ovdje do protiv ustavnog skidanja imuniteta kolegama iz Demokratskog fronta i meni više ništa nije isto. Mi smo ovdje svi bili relativno u nekim dobrim građanskim odnosima ovdje je sad poslije toga jednostavno taj odnos pokvaren. Pojavila se atmosfera mržnje, ličnog animuziteta i mi to vidjet ćemo kako ćemo to ispraviti, da li ćemo ispraviti. Upravo zbog djelovanja tužilaštva i pravosuđa i DPS-a koji ovdje lidere parlamentarnih stranaka na pravdi boga bez ijednog dokaza skida imunitet, a evo tu je predsjednik Sudskog savjeta. Znate kako evropska praksa za skidanje imuniteta poslanika, da tužilac mora da dođe na odbor pa u parlament i da prezentira dokaze koji nedvosmisleno ukazuju na opravdanu sumnju da je neki poslanik izvršio krivično djelo, a mi smo ovdje imali jedan dopis bez i jednog dokaza, bez indicije, gdje ste skidali imunitete poslanicima i mi zbog toga predsjedniče i imamo potrebu da na ovu temu razgovaramo malo i nadam se da smo se razumjeli.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 12:39:44)

Razumjeli smo se isto kao što na vašu konstataciju protivustavno sve je urađeno u skladu sa Ustavom i Poslovníkom.

Imate sad 10 minuta za vaše uvodno izlaganje. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.06.18 12:39:56)

Poštovani građani Crne Gore, vama se obraćam kao čovjek koji evo 30 godina od 1988.godine pokušava da se izbori za Demokratsku slobodnu pravnu državu Crnu Goru i koji nije uspio u tome.

Danas nažalost 2018.godine, imamo situaciju da u ovoj Skupštini predsjednik Vrhovnog suda jedne grane vlasti koja izvire iz Parlamenta kao jedine suverene grane vlasti zajedno sa predsjednikom države koji biraju građani. Neće da dođe u crnogorski Parlament i da brani rezultate svoga rada.

Poštovani građani Crne Gore, danas ste vidjeli da je predsjednica Vrhovnog suda javno priznala ili da nema hrabrosti i znanja da dođe u ovaj dom i da odgovara na pitanja i na diskusije izabranih predstavnika građana Crne Gore ili da se i sama stidi rezultata crnogorskog pravosuđa u prethodnoj godini.

Poštovani građani Crne Gore, mi smo ovdje danas svedočimo praktično sahrani crnogorskog pravosuđa i kada predsjednik Sudskog savjeta se poziva na Evropsku uniju na evropske standarde, valjda mora da se pozove na elementarne vrijednosti koje stoje iza evropskih standarda. Da ugovori iz Hopen Hagen, da Crna Gora prije svega treba da bude demokratska, pravna država koja garantuje osnovna ljudska prava i slobode, a da posebno ta prava i slobode treba da važe za one koji drugačije misle. Dakle, za opoziciju, za novinare, za predstavnike nevladinog sektora, a ša mi imamo danas poštovani građani mi danas imamo činjenicu da je Crna Gora rekao sam to u prethodnoj sjednici otvara poglavlja u pregovorima sa Evropskom unijom, a hapsi lidere opozicije. Koja je to zemlja, đe to ima?

Ja znam predsjedniče Sudskog savjeta da ste vi ipak prije svega član Demokratske partije socijalista. Da ste bili predsjednik Izvršnog odbora DPS-a u trenutku najvećih pljački i krađa na izborima u Crnoj Gori. U trenutku kada je mafija preuzimala državu Crnu Goru vi to dobro znate.

Dakle u trenutku kada je mafija preuzimala moju državu Crnu Goru i mi danas pričati o pravnoj državi u trenutku kada imamo situaciju građani Crne Gore da 10 godina, 11 godina poslije proglašenja nezavisnosti Crna Gora jeste možda nezavisna od Srbije, ali nije nezavisna od mafije i to ne samo domaće regionalno, nego trans nacionalnih narko kartela koji nesmetano djeluju u Crnoj Gori i koji u ovoj državi Crnoj Gori rade šta god hoće.

Poštovani građani Crne Gore, mi danas imamo situaciju da se suočavamo sa ključnim pitanjem čija je ovo država. Ko vlada u državi Crnoj Gori? Ja mogu odgovorno da tvrdim da u državi Crnoj Gori vlada organizovani kriminal, vlada mafija, da je došlo do stapanja vrha Demokratske partije socijalista, braće Đukanović, korumpiranih mafijaških djelova Agencije za nacionalnu bezbjednost, krupnog kapitala i trans nacionalnih narko kartela. I u jednoj takvoj državi da mi pričamo o pravu, o pravdi, mislim da je zaista smiješno.

Poštovnai građani, vi znate da u ovom trenutku najmanje povjerenja od svih institucija u Crnoj Gori ima pravosuđe. Narod misli da je pravosuđe korumpirano. Nažalost postoji jedan broj ljudi u pravosuđu, sudija koji pošteno rade svoj posao i to se lako prepoznaje, oni jedva preživljavaju, jedva spajaju kraj sa krajem, ali postoji, gospodine Vukčeviću, i onaj dio sudija koji su korumpirani, koji ostvaruju san Alka Ponea. Poštovani građani Crne Gore Alka Ponea kad je uhapšen rekao je da on ima viziju razvoja mafije i da on želi ne da ubijaju sudije i policajce i tužioce, nego da biraju sudije. San mafije je ostvaren u Crnoj Gori, znači u Crnoj Gori strukture organizovanog kriminala biraju sudije, biraju šefa ANB, biraju šefove policije, biraju određeni broj poslanika, aktivno učestvuju u političkom životu, i evo danas Crna Gora živi san Alka Ponesa.

Dake, nažalost mi smo država koja je postala /prekid/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 12:44:19)

Kolega Medojeviću, vrijeme vam je stalo tako da se na to ne bunite. Slušajte, ocjene koje iznosite zaslužuju da vam oduzmem riječ zbog prethodnih opomena koje već imate. Ja vam kažem, povedite računa da u nastavku vaše diskusije ne dovodite me u situaciju da vam oduzimam riječ. Ja vam to kažem.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.06.18 12:44:46)

E ovako, da li je istina građani Crne Gore, pa rizikujem opomenu, ali samo ako nije istina, da vrhovni čelnici crnogorskog pravosuđa aktivno se druže sa bezbjednosno interesantnim licima koja naše bezbjednosne službe registruju registrima kao bezbjednosno interesantno lica sa aspekta šefova organizovanog kriminala? Da li njihova djeca međusobno ostvaruju brakove, ide se na veselja. Da li kod načelnika Centra bezbjednosti, jednog velikog grada u Crnoj Gori, jedna strana su policajci, druga strana su kriminalci.

Dakle, prema tome, ja kad iznosim svoje stavove o sprezi mafije i organizovanog kriminala i vrha vlasti, mislim predsjedniče da vas ničim ne iznenađujem,ovo govorim i dok sam bio u Socijaldemokratskoj partiji član predsjedništva i đe sam tražio da se izađe iz Vlade 99. godine upravo zbog toga što je tada jedan ozbiljan kartel preuzeo vlast u Crnoj Gori. Izbačeni su bivši šverceri, došli su novi, kao što znate ni jedno od tih ubistava nije razjašnjeno, ni Gorana Žugića, ni Belog Raspopovića, ni Vanje Bokana. Došla je nova ekipa koja je preuzela i napravila od Crne Gore platformu za organizovani kriminal.

Ono što je važno jeste mi u Demokratskom frontu smo predmet progona pravosuđa na pravdi Boga, na pravdi Boga. Kakav je to evropski standard. Ja sam kao poslanik koji imam apsolutni imunitet na riječ izgovorenu u Parlamentu i van Parlamenta, na političko mišljenje, kažnjen od predsjednika Višeg suda 1.000 eura. Kako je to moguće? Je li vam to ova Crna Gora. Kažnjen sam i 500 eura zbog drugo. A šta je moj govor u Parlamentu? Upozorenje da je Specijalni vrhovni tužilac optužen od građana Caftata da je kao vojni upravnik Cavtata terorisao i vršio

nasilje nad građanima Cavtata. I pazite, umjesto on da bude istražen, ja sam osuđen 1.000 eura i ako imam apsolutni imunitet. Ja ću se žaliti Ustavnom sudu, to je smijurina, to je sramota i bruka. Je li kolega Milan Knežević prvi predstavnik parlamentarne stranke u Crnoj Gori koji je otišao u pritvor zato što je branio, u zatvor izvinjavam se, što je branio svoje građansko pravo. Hapsite i dajete dozvolu Milivoju Katncu sumanutom tužiocu da naše ljude šalje u pritvor na pravi Boga. Šta vi mislite kakav je efekat na građane Crne Gore kad šaljete naše ljude po šest, sedam mjeseci u pritvor. Je li to doprinos pomirenju ili doprinos mržnji?

Šta je uloga pravosuđa u Crnoj Gori? Da dijeli pravdu. Na žalost danas građani Crne Gore najmanje vjeruju u pravosuđe. Misle da je korumpirano, da se do pravde ne može doći bez plaćanja, da je pravda rezervisana samo za DPS i za vladajuće. Šta se dešava? Istovremeno raste povjerenje Srpskoj pravoslavnoj crkvi. Šta vam to govori, gospodine Vukčeviću? Ljudi ne vjeruju u zemaljsku pravdu, vjeruju u božansku pravdu. Šta je sledeće? Da građani preuzmu pravdu u svoje ruke i nemojte misliti da je taj trenutak daleko. Ne može se više trpjeti teror, hajde dosta Milo i Aco nego sad traba i njihova deca da nas maltretiraju našu decu. Dokle to ide? Stavite prst na čelo pravosuđa treba ne samo da postupa po zakonu nego da štiti vrijednosti prije svega pravdu. Je li danas Crna Gora pravedna država? Je li više pravedna nego kad ste vi počeli mandat? Da li postoje sudije koje ne mogu da objasne svoje prihode? Da li postoje sudije za koje naše službe kažu da su pod kontrolom mafije? Postoje sudije u Crnoj Gori koje su zadužene za Demokratski front, pazite postoji ono pravilo slučajnog izbora. Kako je moguće da svaki predmet će je Demokratski front pet sudija. Od 42 sudije Višeg suda slučajnim uzorkom samo pet sudija postupa kad je Demokratski front. Znete li koja je vjerovatnoća tu? To je veća vjerovatnoća nego da Srbija pobijedi, manja vjerovatnoća nego da Srbija pobijedi Brazil.

Je li namještaljka? Namještaljka. I pazite što je vrlo važno da znate. Dakle, Crna Gora je na ivici pucanja. Ovo više ne može da se izdrži. Formirali ste narko kartele, sukobili su se narko karteli, ne rješavate ni jedno ubistvo, gomilate mržnju, gomilate kriminal. I šta ste dali kao primjer našim građanima? ~Znači ako si član DPS-a nekažnjiv si. Šta se desilo sa Svetom Marovićem? Kakva je poruka Sveto Marović? 300 miliona je ukro, nije ni platio milion, otišao je u Srbiju i liječi se od depresije. Kakva je poruka za mlade ljude. Ne isplati se biti pošten. Isplati se biti lopov, samo budi član DPS-a. I po onoj staroj izreci, ne znam čija je - malim lopovima se skida glava, a velikim lopovima se skida kapa. To je Crna Gora koju ste vi napravili kolege u kojoj nema pravde. A tamo će nema pravde biće otpora. Ja da vam kažem Demokratski front predstavlja otpor prave istinske Crne Gore koja vapi za pravdom.

Nije problem ekonomija, siromaštvo može da se izdrži. Uvijek je Crna Gora bila siromašna, ali je uvijek bila pravedna i uvijek je gospodar Crne Gore vodio računa o pravdi a ne o nepravdi.

Ovo je što je važno ovdje vašim djelovanjem, djelovanjem crnogorskog pravosuđa udara se na temelje države Crne Gore. I kad dođe do sukoba među narko klanovima i u vrhu Demokratske partije socijalista, neće tu niko voditi računa o interesima Crne Gore, opet će Demokratski front voditi računa o interesima Crne Gore.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 12:50:45)

Hvala.

Uvodno izlaganje u ime kluba poslanika Socijaldemokratske partije Ranko Krivokapić. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (28.06.18 12:50:55)

Poštovani građani, poštovane kolege,

Pamtimo dosta i kolega Vukčević i ja, ali ovako podijeljeni Parlament ne pamtimo. Pamtimo i ratno vrijeme, pamtimo i bombardovanje, a ovako podijeljen Parlament ne pamtimo.

Dijagnoza opozicije nije ni bitna, postoji mnogo gora dijagnoza od dijagnoze opozicije. Dijagnoza Evropske unije. Mi smo od zemlje koja je išla u evropske integracije došli do zarobljene države. Ono što je bio kraj vašeg izlaganja, ja počinjem sa tim, kolega Vukčeviću. Do zarobljene

države, veze vlasti i kriminala, pomiješanosti privatnog i javnog interesa, skoro da citiram, mogu i citirati. Ima jedna rečenica koja je važna za nas, za današnji dan koji radimo, a to je da to uništava vjeru u kažnjivost i u jednakost. To je dodatna rečenica na dijagnozu Crne Gore kao zarobljene države. A ništa tu novo nema. Monteskeje je to ukazao prije 200 godina, odnosno 1848. ima više do 200 godina. Vrlo je prosto to rekao, a vi srte to u svojoj knjizi napisali, ja sam bio slobodan da se podsjetim jutros. Sve je izgubljeno, a govorimo o načelu podjele vlasti. Vi ste lijepo opisali u Ustav zakonodavna, sudska, izvršna u međusobnoj kontroli, ali sve je izgubljeno ukoliko isti čovjek ili tijelo prvaka, bilo plemića, bilo ljudi iz naroda vrši sve tri vlasti. Evropska unija kaže - zarobljena država. Crnogorski bi se reklo mora da postoji i tamničar države ako je zarobljena. I to je dijagnoza. Uništava se vjera u pravdu. Mnogo puta sam rekao, koristeći privilegiju predsjednika Skupštine da je Crnu Goru održala vjera u pravdu kao osnovnu vrlinu. Rekao sam vjera, ne pravda, ali vjera je stalno postojala da će biti pravde, bilo svjetovne bilo duhovne, i kao malom narodu, kao kolektivitetu i kao pojedincima.

Došli smo do te dijagnoze koja ključni lijek, morate na kraju biti vi, sudska vlast. Naravno do tog konačnog lijeka, ova osnovna bolest koju u Crnoj Gori vidi Evropska unija, mora preći ono što sam ja zvao trijagl, koji treba da zvuči zvukom pravde - policija, tužilaštvo i sudstvo. U tom trijangu zvuči sve samo ne pravda.

U Policiji šef jednog kartela kaže - imam 20 policajaca koja će objaviti, koje plaćamo u policiji. Je li neko saznao ta imena, je li ga neko osudio što laže o policajcima, je li ga neko priveo? Ne.

U Tužilaštvu Specijalni tužilac kaže da se protiv njega vodi specijalni rat, a policija mu odgovara militarističko vođenje tužilaštva sve do 2016. nije bilo davno. Je li to drugi dio trougla koji će riješiti problem? U sudsku, davno sam namjerno rekao iz pune vlasti na početku vlasti - trule daske, jer znam da sistem ima puno poštenih ljudi, vrijednih ljudi koji će biti odlične sudije kad se promijeni društvena okolnost, a i to piše u Izvještaju Evropske komisije.

Nije dovoljno napraviti institucionalno uređenje, ono zahtjeva i društvenu transformaciju. Mi smo u Ustavu 2007. napravili institucionalno uređenje. Ne postoje sudije koji imaju institucionalnu zaštitu u Evropi kao što imaju naše sudije, ne postoje. To kažem pred vama kao najcjedeniji stručnjak u ustavnom pravu Crne Gore. Ne postoje. U Švedskoj ih bira ministar, u Ujedinjenom Kraljevstvu ih bira ministar, u Crnoj Gori se sami takoreći biraju, sa minimalnim demokratskim legitimitetom koji donose četiri koje izabere Skupština, četiri od 10. Ne postoji institucionalno bolje obezbijedene sudije u Evropi, moguće u svijetu, da ne odem dalje od onoga što sam proučavao, ali u zarobljenoj državi gdje je vlast partije ili autokratije veća od zakona sudije se prilagođavaju. Kad kažem sudije, zna se što mislim, ne mislim na 95% sudija, ne mislim na 95% sudija, i da sam bio prvi put u opoziciji sreo sam časne sudije, u ratnom vremenu. Sudija Rajka Nikčević, reći ću to ime jer su takvi ljudi pravili sudstvo, više nije u sudstvu, rekla je pred porotnicima - zvao je ministar da sudi protiv vas. Usred rata, usred plamena je branila pravo da sudi časno, osnovni sud. Nije mogla dobiti ništa braneći opozicionara, ništa nije mogla dobiti. Branila je pravo pozicionara da mu se sudi pošteno. Ne čak ni opozicionara, nejači u opozicionarovoj porodici. Ali doći ćemo do toga tek kada se desi normalna smjenjivost vlasti, ništa više. Tada će sudstvo biti tu. Ali vi imate jedan veliki propust, koji nećete moći izbjeći. Ne možete ostati na izvještajima koji su samo puka statistika. Vi ste grana vlasti. Evropska vas unija već obavezuje da vršite monitoring suđenja, korupcija na visokom nivou. Će je taj monitoring? Već ste obavezani da to radite, ne na statistici no na monitoringu ključnih slučajeva. Pravda se i osjećaj pravde u zemlji gradi na velikim slučajevima, na krupnim ribama, kako god hoćete upotrebite formulaciju, na Drajfusu u Francuskoj na kojem još leži sudska pravda u Francuskoj prije 100 i nešto godina, a mi na velikim slučajevima. Tu se gradi osjećaj pravde u društvu i poštovanje suda.

Naravno, najvredniji su, i za sistem i značajniji, ako ćemo biti poštteni, sudije osnovnih sudova i viših sudova koji obavljaju gro poslova 300, 500 predmeta godišnje. To je krvotok i biće sudstva, ali glava i poštovanje su veliki slučajevi. Bezbroj puta sam tražio veće plate za sudije i govorio javno veće od poslanika. Ali, to treba zaraditi ugledom koji ćete donijeti svima nama i državi, svima nama i državi.

Ponavljam, ne postoji nezavisnije institucionalnije sudije u Evropi od naših. Ali mi i u najbolju posudu kad uspemo loše vino, vino neće postati dobro, neće postati dobro. Kad smo pisali Ustav imali smo veliku dilemu da li da vršimo opšti reizbor sudija, znajući da je ratna

selekcija napravila mnogo štosta od onih trulih dasaka. Ali, da budemo otvoreni, mala zemlja, bum nekretnina, sve živo ode u advokate, nismo imali korpus iz kojeg se moglo birati novo sudstvo u Crnoj Gori, nije ga realno bilo, nije ga realno bilo. Tog trenutka je svaki advokat zarađivao na sat koliko sudije na mjesec ili pet mjeseci, nije ga bilo.

Na vama je da se izjasnite o velikim slučajevima. Ne može biti da djevojka koja prijete telefonom nekome na Cetinju oko izbora bude ekspresno osuđena, a onaj koji prebije opozicionog poslanika, a onda ga još uhapsa sa oružjem kojim priprema atentat na nekog drugog, još nije osuđen. De je tu pravda, a zašto Sudski savjet čuti. To je ono de ćete vi vratiti vjeru da se borite za pravdu. Ponavljam, djevojka telefonom odmah osuđena iz opozicije, kriminalac koji tuče poslanika opozicije u korist jedne partije, čak je nebitno i ko je, a znamo ko je, nađeno mu oružje za pripremu likvidacije, još nije osuđen. Kome možete objasniti da tu se brani pravda? Ako kao ljudi izgubimo elementarno osjećaj za pravdu, neće biti države Crne Gore. Kao što u svakoj državi je pisalo od kad je svijeta i vijeka da je pravda temelj države. I najveće autokrate Hazburzi su zlatnim slovima o tome pisali na svom dvorcu. 600 godina su vladali ali su znali da mora da bude pravde, da neće ni ta moć od 600 godina opstati ako nema pravde.

Vi ste čovjek od mog poštovanja, možete pripadati kojoj hoćete partiji, to je najmanje bitno. I što se mene tiče ja bih vama opet dao glas za predsjednika Sudskog savjeta. Molim vas, i nije to problem. Problem je da sudstvo mora shvatiti da ste vi vlast, da je Sudski savjet vlast, da ste vi jedino demokratsko tijelo tamo sa nekim legitimitetom i da morate tu vlast učiniti da osnovn i velike slučajeve sude pošteno.

Pranje novca koje traže talijani, osobađanje. Oslobađanje, ali ću vam reći kakav je bio uvod, ko god čita malo precizno a mi pravници moramo čitati da bismo ostali pravници.

Ne možemo tako izgraditi ugled. Naši evropski partneri nisu došli do dijagnoze tako lako. Nema veće dijagnoze od ovoga, sljedeća dijagnoza je operacija. Dijagnoza je tu, ljekovi će stići, rekao sam u prethodnom dijelu rasprave. Ali vi kao sudska vlast pomognite nam da ne ide hirurgija nad Crnom Gorom, nego da mi to sami uradimo. Dajte svoj glas oko velikih slučajeva, upozorite sudstvo da nije van kontrole i van odgovornosti, da odgovara ovom narodu, sudi u ime ovog naroda, da tako date dodatni doprinos da ovo što je sada, ova podjela, ova mržnja počne da se vraća vjera u pravdu, tako ćete pomoći čitavom sistemu. Ovo je prilika da jedna vlast pomogne druge dvije vlasti zakonodavnu i izvršnu radeši svoj dio posla.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:02:04)

Hvala.

I da znate po ovom rasporedu vremena ovim je Klub SDP-a potrošio vrijeme za ovu tačku dnevnog reda.

Sada kao što sam rekao ima riječ Milun Zogović.

Prelazimo na diskusije od pet minuta, a nakon njega neka se pripremi Milorad Vuletić.

Izvolite, poslaniče Zogoviću.

MILUN ZOGOVIĆ (28.06.18 13:02:25)

Poštovani građani,

Pošto mi predsjednik Parlamenta brutalno kršeći Poslovnik, nije dozvolio da u skladu sa članom 97 postavim dodatno pitanje za pojašnjenje navoda i konstatacije iz vašeg uvodnog izlaganja, sada želim da vas pitam, gospodine Vukčeviću, na 11 strani ovog vašeg izvještaja stoji jasno da Ustav u skladu sa amandmanima propisuje da nadležnosti Sudskog savjeta bliže uređuje Zakon o Sudskom savjetu i sudijama, u članu 27 tog zakona, a ja mislim da je u pitanju sstav 14 se navodi da pored drugih nadležnosti Sudskog savjeta da Sudski savjt daje mišljenje na nacrtu propisa iz oblasti pravosuđa.

Interesuje me da li ste dali mišljenje, u skladu sa tim zakonom, na izmjene i dopune Zakona o Sudskom savjetu i sudijama koje su sprovedene u crnogorski parlament 26.06. 2018. godine. Ako ste dali mišljenje da nam dostavite to mišljenje, a ako niste da nam obrazložite zbog čega

niste dali mišljenje na ovaj nacrt zakona o pravosuđu.

Sljedeća stvar, vi ste ovdje naveli da ste, kao Sudski savjet, oformili radnu grupu koja treba da donese predlog izmjena iz Zakona o sudskom savjetu i da li se tu radi o tim izmjenama i dopunama Zakona o sudskom savjetu koje su sprovedene 26.06., kako sam rekao.

I još jedna stvar, vi ste dali izjavu, citiram: "Ne može se zakonom produživati dužina ustavnih mandata niti mijenjati ustavna većina, tako bi se ušlo u opasnost od neustavnog zakona, ali je moguće definisati prelazno rješenje, na primjer, onoga što imamo kod druge dvije grane vlasti. Zato ja ne bih govorio o najboljem rješenju već o jedinom mogućem rješenju, a to je izmjena Zakona o Sudskom savjetu i sudijama u dijelu koji bi definisao rad te tehničke sudske vlade u prelaznom periodu, obavljanja minimuma tih funkcija za koju, vjerujem, da bi bio što kraći".

E sad vidite, član 39 sad već važećeg Zakona o Sudskom savjetu, 139a kaže: "Predsjednik i članovi Sudskog savjeta kojima prestaje mandat usljed isteka vremena na koje su bili birani, nastavljaju da vrše dužnost do proglašenja novog sastava sudskog savjeta, što je dijametralno suprotno sa izjavom koju ste vi dali jer nema ni tehničkog ni vremenskog ograničenja. Ja vas molim da nam danas kažete da li ste i vi kao gospodin Vuković spremni da založite svoj profesionalni kredibilitet kako biste osnažili ovakvu jednu neustavnu normu, što potvrđuje i mišljenje Ministarstva pravde koje je na zahtjev ministra Pažina dala sekretarka Ministarstva pravde Dušanka Jauković, koja u posljednjoj rečenici kaže: "Iako se može dovesti u pitanje saglasnost ovog rješenja sa amandmanom 8 na Ustav Crne Gore".

Poštovani građani, ko god bude imao prilike da pročita Izvještaj o radu Sudskog savjeta biće mu i te kako jasno zbog čega se crnogorsko sudstvo nalazi u ovako zabrinjavajućem položaju. Sudskom savjetu je ostajalo izuzetno malo vremena da se bavi svojim poslom, zato što je u izvještajnoj godini imalo toliki broj, sprovelo toliki broj međunarodnih putovanja na kojima bi im pozavio i Kon Tiki i mnoge druge reprezentativne turističke agencije. Impozantno je da je Sudski savjet uspio da obiđe sve regionalne prestonice, kao i mnoge prestonice evropskih država, ostao je jedino Beograd kao jedina prestonica koja je imala tu čast da bude zaobiđena od posjete crnogorskog sudskog savjeta. Nije ni čudo što je Sudski savjet sproveo ovoliki broj međunarodnih putovanja kada se zna da je budžetom Crne Gore za rad pravosuđa opredijeljeno 26.363.000 eura, a od toga 864.774 eura za rad samog Sudskog savjeta.

Politički nepodobni neprijatelji države Crne Gore i njene neovisnosti odmah bi primijetili da je u postupku ocjenjivanja od velikog broja sudija 257 ako se izuzmu prekršajni sudovi, predmet ocjenjivanja bilo samo njih 13 i onda bi ušli u jednu izuzetnu ali neprijatnu ocjenu i primjer na šta bi ličala jedna škola ili jedan fakultet u kojoj bi na kraju školske godine predmet ocjenjivanja od 257 učenika ili studenata. Ali zato, gospodine Vukčeviću, u Izvještaju Sudskog savjeta nema ni jedna jedina riječ na temu neujednačenosti sudske prakse Vijeća Višeg suda koja po pravnim pitanjima, sa istim pravnim osnovom, zauzimaju različite stavove, što omogućavaju da jedni ostvaruju prava, a da se ista prava drugima uskraćuju iako je pravni osnov identičan. Veliki broj je takvih primjera, a navešću vam samo tužbene zahtjeve za naknadu štete koju je višednevnim neisporučivanjem električne energije Elektroprivreda nanijela građanima sjevera Crne Gore. Više stotina zahtjeva je prihvaćeno i građani su uspjeli u sporovima, međutim, poslije toga je Vijeće Višem suda zauzelo stav i poslije toga su svi zahtjevi odbijeni. Što znači da u državi Crnoj Gori pravni osnov može da izlapi vremenom.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:08:34)

Hvala.

Predsjedavajući potpuno poštuje Poslovník. Samo da podsjetim, da li želite odgovoriti na ono pitanje početka njegove priče, ako ne želite samo podsjećam da imate tu mogućnost, a ako ne.

Izvolite. Dva minuta za odgovor.

MLADEN VUKČEVIĆ (28.06.18 13:09:00)

Pokušaću najkraće,

Prvo, jednoj stvari koja nije pravnička i koja stoji, Medojević je rekao da je Mladen Vukčević bio predsjednik izvršnog odbora DPS-a. Tačno. To su moje dvije godine od 33 godine radnog staža. U evropskoj praksi kaže se, kad vam istekne politička funkcija, nakon jednog mandata, tada se možete kandidovati bilo gdje. Meni izgleda treba više, ali to je politički stav, s njim ne polemishem. I ne mislim da to ponižava 31 godinu posla koji sam radio, taj posao prije svega radim časno.

Pravosuđe ima najmanje povjerenja. Istraživanje Svjetske banke, pogledajte koliko ima, da, da Sjetska banka o pravosuđu, najnovije istraživanje, možete naći na sajtu, dođite kod nas i vidjećete, kako da ne, vidjećete Svjetska banka ima istraživanje, objavili smo ranije na sajtu, dođite, pogledajte integralno, poslaćemo, oko polovina istraživanja da, ne. Istraživanja drugih, da, da, ja govorim o tome, pogledajte, ja mislim da je u redu.

Idemo dalje. Druženje sa vrha kriminala, to adresirajte kome mislite da adresirate. Ja ovdje govorim u svoje ime, ni ja ni članovi moje porodice nemaju nikakvih kontakata sa bilo kim. Moji su prijatelji oni koji su iz srednje škole i ja nemam nikakvih kontakata i moja familija isto tako još manje, u kakvim rodbinskim, porodičnim, deca, ženidbe itd.itd.

A oko toga kako imaju biznise? Sad ću vam reći. Svo troje djece su mi studenti generacije. Jedan radi u jednoj maloj firmi, drugi je na Zavodu za zapošljavanje drugu godinu i ćerka mi radi za 400 eura u državnoj upravi. Ja ne treba sad da plaćem, ja dobro živim, imam primanja. I supruga mi je penzionerka sa 430 eura, ali ne smijem, neću da dozvolim da budemo svi u paketu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:11:03)

Hvala vam, gospodine Vukčeviću, isteklo je vrijeme, a moram da kažem da niste odgovarali na pitanje koje je osnovno postavio kolega Zogović.

Kolega Vukčeviću, ako želite da odgovorite na pitanje koje je postavio Milun Zogović, a ovim ste, to možete odgovoriti, a sad ste njima dali mogućnost da odgovore na vaše komentare po dva minuta. Pri tom će i to ući u ovu kvotu vremena kojim raspolazete.

Izvolite, poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (28.06.18 13:12:09)

U Izvještaju, predsjedavajući, u Izvještaju Evropske komisije, evo je ođe, kaže se da mora Skupština da podstakne, potakne polemiku. Po Poslovniku, predlagač, izvjestioc ima uvijek pravo tri minuta poslije svake diskusije. Slušajte vi mene, ja imam veće iskustvo i znanje u vođenju Parlamenta. Znači uvijek kad goć ko priča, ne na komentare bočno, nego od nas, pritisnite to tamo i tri minuta .a pročitajte, predsjedniče, pročitajte Izvještaj, što piše o Parlamentu. Daj da ga napravimo takvog.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:12:48)

Poslaniče Raduloviću, da vam nešto kažem,

To vaše dugogodišnje iskustvo, vi nijeste ni bili u parlamentu kad sam ja bio u vašoj ulozi prije nikog vremena. To je jedna stvar.

Druga stvar, onaj ko želi u ime predlagača da komentariše poslanika, javlja se poslije njegove diskusije. To je jedna stvar.

Sad je kolega Vukčević se obratio svim diskutantima prije toga i prozvkaama kojih je bilo i pitanja.

Sada ću vrlo kratko, pošto odgovor na pitanje ima, ovdje je bio odgovor na pitanje, i odgovor na pitanje ima dva minuta, daću dva minuta poslaniku Medojeviću koji se javio i poslaniku Zogoviću. Izvolite.

Iskoristio je svoje vrijeme kako je iskoristio. Ja neću vas podučavati kako ćete koristiti svoje vrijeme.

Poslanik Zogović.

MILUN ZOGOVIĆ (28.06.18 13:13:58)

Meni je žao, gospodine predsjedniče, što niste dozvolili predsjedniku Sudskog savjeta da odgovori na moje pitanje da li je dao mišljenje na Predlog izmjena i dopuna Zakona o Sudskom savjetu i sudovima. Niste dali. A zbog čega niste ispunili vašu zakonsku obavezu iz člana 14 Zakona o sudskom savjetu i sudovima, da date mišljenje kada je to par ekselans zakon koji se tiče pravosuđa. Ali, svakako me interesuje sljedeće: Da li ostajete pri vašoj izjavi da se radi o neustavnoj normi kada je u pitanju ovaj predlog izmjena i dopuna i na ovakav način se produžava mandat Sudskog savjeta. To bi značilo da bi jednako moglo da se uvede nakaradna norma da mandat članovima Sudskog savjeta traje doživotno i da se onda nasleđuje sa koljena na koljeno. Interesuje me da nam danas saopštite da li ostajete danas pri ovoj vašoj izjavi.

Sljedeća stvar koja je jako bitna kod tog problematičnog člana 139 jer da je on kontradiktoran jer je ministar Pažin ovdje najavio da će predsjednik države proglasiti Sudski savjet, a u tom članu stoji da proglašenjem Sudskog savjeta prestaje mandat članovima Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, tako da opet dolazimo u kolaps jer nemamo dvije trećine da se izabere novi predsjednik Sudskog savjeta.

Ja od vas, gospodine Vukčeviću, tražim samo da odgovorite jasno i decidno da li ste spremni i vi kao gospodin Miško Vuković da založite svoj profesionalni kredibilitet da biste osnažili ovu neustavnu normu. Pored toga treba napomenuti još jednu stvar - kako je moguće gospodine Vukčeviću da ako je broj neriješenih predmeta u 2017. godini u odnosu na 2016. porastao za 8.475, odnosno 26,23% da u isto vrijeme raste porcenat ažurnosti i efikasnosti rada.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:16:02)

Hvala vam.

Poslanik Medojević dva minuta.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (28.06.18 13:16:11)

Gospodine Vukčeviću,

Meni je žao što vam predsjednik nije dao vrijeme da odgovorite na sve vrlo važne, vrijednosne karakteristike. Ja kad sam rekao da ste bili predsjednik Izvršnog odbora Demokratske partije socijalista, nisam ulazio u kojem vremenu, a vi znate odlično koje je to vrijeme bilo, šta se dešavalo, pa se sjetite onih mojih teza o ubistvima, preuzimanju kontrole tržišta cigareta i ostalih stvari, to je bilo vrlo teško vrijeme. Vi ste bili predsjednik Izvršnog odbora zadužen za izbore. I sve ono što mi optužujemo Demokratsku partiju socijalista i kada je organizovani kriminal parama finasirao izbore Demokratske partije socijalista, bogami se dešavalo u to vrijeme, ključno se dešavalo u to vrijeme.

Ja, kao što znate, sam poznat kao poslanik koji direktno kažem svakome što mislim da treba. Ja vas nisam pomenuo uopšte. Dakle, vaše poslove, vaše kuće, vaše vile, vaši ugovori sa hrvatskom ambasadam, kako ste dolazili do toga, mogli bi o tome da pričamo, ali to nije tema. Tema su korumpirane sudije, gospodine Vukčeviću. Ne, ne, korumpirane sudije. Vi ste nadležni da provjerite zašto neki sudija ima 100 puta veću imovinu nego što su mu prihodi, ko plaća toga sudiju. Zašto šef Službe za bezbjednost ima dvije kuće na Adi Bojani, pa ko plaća našeg šefa službe, ili ga plaća kriminal ili ga plaća druga država. Kako može šef Službe da ima dvije kuće? Kako može sudija da ima pet kuća? O tome govorim. Nikad, ta solidarnost da se pokrivaju sudije za koje postoji osnovana sumnja, jer ne mogu imovinu sakriti, imaju imovinu, ne poklapa se sa prihodima, ne mogu da imaju druge prihode. Odakle imovina tim sudijama? Nije to mali broj sudija. Ne kažem da je većina ali nije ni mali broj sudija. Ko plaća sudije u Crnoj Gori? Država, narod, građani, poreski obveznici ili mafija, partija, braća Đukanović, ko plaća njih. Otkud bogate sudije?

Kako sudija može da bude bogat? Kako sudija može da ima satove od 100.000 eura.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:18:12)

Hvala.

Završili ste priču.

Riječ ima poslanik Milorad Vuletić, a neka se pripremi poslanik Koča Pavlović. Izvolite.

Ovako, kolege poslanici, ako čovjek, ako poslanik misli da zaslužuje repriku na osnovu pominjanja u prethodnoj diskusiji neka se javi, ja ću procijeniti u skladu sa Poslovníkom da li da mu se da ili ne. Nijeste se javili, riječ ima poslanik Milorad Vuletić. Neka se pripremi poslanik Koča Pavolović.

MILORAD VULETIĆ (28.06.18 13:19:20)

Poštovani predsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi predsjedniče Savjeta sa saradnicom, uvaženi građani,

Imao sam čast i privilegiju, kao poslanik u ovom parlamentu dugogodišnji, da od konstituisanja Sudskog savjeta, mislim od 2008. do današnjeg dana više puta govorim na ovu temu kada je pred ovim domom razmatranje godišnjih izvještaja o radu Sudskog savjeta i ukupnog stanja u crnogorskom sudstvu.

Ono što je moj utisak svaki put kada sam na tu temu pričao, izvještaji su davali realan, koncizan i jasan prikaz stanja i svega onoga za izvještajni period što je rađeno po svim subjektima koji su bili predmet analize u tom izvještaju. Posebno mislim da je napredak napravljen negdje od 2014., 2015, čini mi se kada su izvještaji rađeni po standardima Evropske komisije za efikasnost pravosuđa, takozvani CEP-a, je li tako. Jednostavno cijenim i današnji izvještaj koji je pred nama da realno odslikava stanje sudskog rada i aktivnosti u sudskom savjetu, a isto tako i o stanju u ukupnom sudstvu u Crnoj Gori.

Da bi se uklopio u zdato vrijeme moram apostrofirati neka svoja zapažanja iz ovog izvještaja, oni se tiču prije svega mog utiska na sljedeće: dakle svjedoci smo da je sudstvo izloženo stalnoj pažnji, pa efikasnost i ažurnost rada sudija je samim tim mjerljiva i podložna kritici javnosti. Ako se tome doda da je rad sudstva i Sudskog savjeta praktično najvažniji dio poglavlja 23 24 onda je jasno kolika je odgovornost nosilaca sudskih funkcija i njihova kontinuiranog ostvarivanja shodno evropskim standardima u ovoj oblasti.

Pažljivo isčitavanje izvještaja o radu Sudskog savjeta i ukupnog stanja u sudstvu za 2017. godinu, govori o sveobuhvatnom akcionom planu koji iniciran u zaključcima na godišnji plan iz 2016. godine o implementiranju novog zakondoavnog okvira u smislu jačanja nezavisnosti profesionalizma sudija u vršenju sudijske funkcije i donošenju sudskih odluka najvećeg mogućeg kvaliteta.

Tokom 2017. godine Sudski savjet je ocijenio rad sudija u cilju napredovanja u službi. Vidi se da Savjet uspješno ispunjava obaveze iz poglavlja 23, analizirajući zakonodavni okvir i efekte njihove primjene u pogledu nezavisnosti pravosuđa.

Što se tiče primjene etičkog kodeksa i disciplinskih mjera za sudije, primjena novih mjera već ima određene rezultate, što će, vjerujem biti podstrek jačanju odgovornosti nosilaca sudijskih funkcija a shodno evropskim standardima u ovoj oblasti. Iako su u izvještaju dati brojevi i procenti namjerno izbjegavam da ih ističem, ipak moram reći da je radom na efikasnoj zaštiti pravo na suđenje u razumnom roku, podvlačim ovaj podatak u 2017. godini samo 0,69% odluka urađeno van zakonskog roka što pokazuje značajnu efikasnost.

Budući da mi je ostalo malo vremena skratću priču na to da apostrofiram još jednom da praksa edukacije sudija i sudske administracije ostvaruju se prisustvom velikog broja obuka, savjetovanja, konferencija, okruglih stolova kako nacionalnog tako i međunarodnog kvaliteta. Ako svemu ovome dodamo da je u postupku pripreme i usvajanja budžeta odobreno nešto više od polovine tražene sume finansijskih sredstava moramo iskazati zadovoljstvo ostvarenim rezultatima u ovoj oblasti iako svjesni brojnih izazova i zadataka za sudije i sudije pokazano je da nema nerješivih problema uz nespornu obavezu da ostvareni rezultati obavezuju na dalju posvećenost

za punu implementaciju zakona u skladu sa evropskim zakonodavstvom.

Dakle, 20 sekundi ili pola minuta, ako može ili 15 minuta sve jedno mi je ne bih ispričao ono što mislim.

Hoću da pohvalim skromnost u trošenju sredstava i vašu ažurnost bez obzira što vam gotovo od pola traženog nije odobreno od strane budžeta za ovu godinu. Mislio sam da se i osvrnem na jučerašnju raspravu i što znači deblokada rada Sudskog savjeta, međutim, budući da mi vrijeme ističe, ono što ću i čime ću zaključiti to je da mi ovdje razmatramo izvještaj a glasamo o zaključcima matičnog odbora, dakle Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu koje ću kao parlamentarac, odnosno poslanik u ovom parlamentu podržati. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:25:09)

Hvala i vama.

Riječ ima poslanik Koča Pavlović, neka se pripremi poslanica Jovanka Laličić. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (28.06.18 13:25:15)

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Nije izvještaj o stanju u sudstvu ovo što nam je poslao, ovaj papir koji nam je poslala Vesna Medenica a koja, kao što vidite, nije imala obraza da se pojavi ovdje pred Parlamentom. Dakle, taj papir u kome se glorifikuje stanje u sudstvu, napredujemo svaki dan u svakom pogledu sve više i više napredujemo, što bi rekao onaj lik iz Kusturičinog filma. Dakle, to nije izvještaj, taj papir nije izvještaj o stanju u sudstvu, taj papir koji je ovdje, do duše na jedan drugačiji, rekao bih uzdržaniji način pokušava da brani gospodin Vukčević koji i sam ovdje ponovi, potvrdi, dakle bivši predsjednik Izvršnog odbora DPS-a, visoki kadar DPS-a svojevremeno izabran glasovima DPS-a da se bavi u korist te partije time za što je bio izabran.

I da se osvrnem za trenutak da napravim jednu digresiju. Slažem se gospodine Vukčeviću sa vama, davno je to bilo, trajalo je koliko je trajalo i ne bi trebalo vi cijelog života, vi kažete, ne bi trebalo cijelog života da nosite tu stigmatu. Ja iz toga zaključujem da vi imate određeno kajanje, možda i stid zbog obavljanja te funkcije i ako tako ja se sa vama slažem. Doduše ne slažem se da bi trebalo to zaboraviti, mislim da bi trebalo to dobro upamtiti cijeloga života. Ali, ovdje se ne radi o tome. Radi se o tome da ste vi gospodine Vukčeviću svo vrijeme u stvari kadar DPS-a samo izabran na drugu dužnost, sa drugom ulogom. Da glumite jednoga, kako ovdje zakon definiše nezavisnoga uglednoga pravnika, dakle, partijski nesvrstanog.

Gospodine Vukčeviću, vi ste danas ovdje zato što su vas prekjuče ovdje u ovome parlamentu izabrali jednopartijski izabrali DPS-ovi poslanici. Kako gledate na to, je li vas od toga stid. Do sada kada ste dolazili u ovaj parlament vi ste imali jedan drugačiji legitimitet, snažniji legitimitet, legitimitet s kojim ste danas ovdje pred nama je jednopartijski legitimitet ove polovine Parlamenta koja je zgazila Ustav mijenjajući Zakon o Sudskom savjetu zgazila Ustav i vama dala novi mandat. Kako se prema tome odnosite?

Prema tome, poštovane građanke i građani Crne Gore, da nastavim. Ovaj papir koji je pred nama nije izvještaj o stanju u sudstvu u Crnoj Gori jer je stvarni izvještaj o stanju u sudstvu u stvari onaj kabare kod Suzane, onaj državni udar, ovo pritvaranje bezočno, staljinističko pritvaranje i progon čelnika Demokratskog fronta, aktivista Demokratskog fronta, šikaniranje njihovih porodica itd. oko tobošnjega pranja novca za koji je optužen Pokret za promjene dominantno i još jedan krug aktivista i funkcionera Demokratskog fronta. Ovo oslobađanje Šarića i Kalića i konačno ova sprdnja sa Svetozarom Marovićem, poštovane građanke i građani Crne Gore, to je pravi izvještaj o stanju u sudstvu u Crnoj Gori, to je pravi izvještaj koji naravno neće braniti ni gospodin Vukčević ni gospođa Medenica, jer se ne mogu odbraniti od toga izvještaja.

Prekjuče, gospodine Vukčeviću, kao što rekoh je ovdje gazeći Ustav su vas izabrali vas i ostale su vas izabrali DPS-ovi čelnici, DPS-ovi poslanici u stvari gospodin Marković, gospodin Pažin, izabrali su dakle te takozvane ugledne pravnike koji sjede u Sudskom savjetu, a koji nisu ništa drugo nego prosto kadrovi DPS-a sa DPS-ovog partijskog čiviluka, to je bilo prekjuče. A juče,

gospodine Vukčeviću, je nakon toga jednopartijskog gaženja Ustava Crne Gore izmjenama, jednopartijskim izmjenama Zakona o Sudskom savjetu, jednopartijskim izborom defakto novoga Sudskoga savjeta, od juče je, nakon onoga što smo vidjeli ovdje na premijerskom satu shvatili smo i cijela crnogorska javnost da je istina ono što priča Demokratski front ugrožen je opstanak Crne Gore, opstanak Crne Gore sa ovom krizom koja nam se nalazila na granici emigrantskom, a koju je gospodin Marković dogovorio da uvede u Crnu Goru, tu krizu da uvede u Crnu Goru. I sada, odjednom, šta se dešava? Gospodin Marković misli po svoj prilici, sudeći na osnovu one argumentacije koju je juče iznio, one konfuzne argumentacije da je crnogorska javnost maloumna. On čas potvrđuje da je to dogovorio, čas demantuje. Ja ne znam, može on da priča šta god hoće, ali Han kaže da je to dogovorio sa Markovićem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:30:45)

Hvala vam, završena je diskusija.

Nemate više riječ, a pretpostavljam da ste trebali da znate da mandat Sudskom savjetu ističe 2. jula, tako da je u istom svojstvu danas, kao što je bio prije tri dana, kao što je bio svih ovih godina dok je bio u mandatu.

Imaćete prostora za komentar, pošto se javio za komentar poslanik Aprcović. Izvolite. Ali, vodite računa da kao poslanik budete elementarno informisani. Znači 2. jula u istom je svojstvu i danas predsjednik Sudskog savjeta kao što je bio i prije ovog glasanja o zakonu. Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (28.06.18 13:31:24)

Zahvaljujem uvaženi predsjedniče.

Uvaženi kolega Pavloviću, znači ovo što je rekao predsjednik mandat aktuelnom Sudskom savjetu traje, ističe 2. jula izabran je na četiri godine shodno Ustavu, a ne ono o čemu možemo da porazgovaramo. Znači vi kažete da se tu krše odredbe Ustava, da smo Ustav potrli sa predloženim izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama.

Apsolutno se ne slažem sa vama. Taj zakon ne mora ni da bude u primjeni. Znači zbog čega? Odbor za politički sistem će, u skladu sa onim što jesu njegova zakonska, odnosno poslanička ovlaštenja donijeti, dati predlog ovome parlamentu za četiri člana sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika u rokovima koji su to propisani i Ustavom i zakonom. Po mom razmišljanju ima dobrih i kvalitetnih kadrova koji mogu da odgovorno funkciju, odnosno ustavnu funkciju Sudskog savjeta da obavljaju u narednom periodu. Znači, apsolutno ne možemo da sistemom, nećete mi zamjeriti ne mislim ništa pežurativno kad kažem sistemom ucjene, da kažemo sad nemamo više Sudskog savjeta, nemamo, blokiramo jednu granu sudske vlasti i šta znači za građane, bez obzira radilo se o građanima koji preferiraju opoziciju ili vlast. Vjerujte ja sam i tada rekao kada smo raspisali javni poziv za četiri ugledna pravnika za članove Sudskog savjeta rekao medijima da očekujem da ćemo razgovarati. Zašto ne bismo došli do pravih rješenja. I upravo ono što jeste osnovna diskusija i primjedba sa vaše strane, znači da podignemo kvalitet sudova i rad pravosuđa na veći nivo. Pa za to je zajednički interes i vas i nas, znate, elementarna vladavina prava jeste ono što treba da bude intencija, cilj, motiv i našeg razgovora u Parlamentu prilikom donošenja odluke, zajedničke odluke kako i na koji način da izaberemo četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Vjerujte, znači da smo zaštitili sa ovakvim rješenjima jednu granu vlasti u ovom slučaju sudsku vlast. A vjerujte, dalekosežne posljedice bi bile i druge dvije grane vlasti, njihov legitimitet bi bio suspendovan da smo imali blokadu Sudskog savjeta s obzirom na nadležnosti koje su propisane Ustavom i koje su preneđene u Zakonu Sudskom savjetu. Pa zajednički smo ih donosili, vjerujte. Bili su i kolege poslanici iz Demokratskog fronta kad smo radili ustavne promjene 2013. godine i razgovarali na koji način da damo veću autonomiju nezavisnost, cjelovitost rada pravosuđa u Crnoj Gori, upravo kroz ovu komponentu da dvotrećinskom većinom u drugom krugu, opadajućom većinom u drugom krugu, tropetinskom većinom da zajednički dođemo do najboljih adekvatnih rješenja za dobar i kvalitetan rad Sudskog savjeta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:34:24)

Hvala.

Pravo na odgovor na komentar poslanik Pavlović, izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (28.06.18 13:34:40)

Na početku samo da kažem gospodine predsjedavajući, ja jesam elementarno informisan, znao sam kad ističe mandat Sudskog savjeta, ali ovdje se ne radi o tome. Ja sam govorio kao, slušali ste pa ste mogli, nadam se doći do toga zaključka, nadam se da sam bio dovoljno jasan. Gospodin Vukčević je ovdje govoreći o svojoj biografiji rekao da maltene se odnio prema tim godinama provedenim kao predsjednik Izvršnog odbora DPS-a kao prema nečemu što on traži i očekuje da mu se zaboravi. Ali, on danas ovdje jeste formalno u mandatu onoga bivšeg Sudskog savjeta, ali on danas ovdje istovremeno kao pravnik, navodno nesvrstani, nepartijski, ugledni pravnik koji trpi činjenicu da je prekjuče Mladen Vukčević izbran od strane jednopartijskim glasanjem u Parlamentu, izabran u Sudski savjet taj novi koji je jednopartijski.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:35:38)

Molim vas, samo radi pojašnjenja. Stoji vam vrijeme i saslušajte me.

Prvo i sad ste rekli, rekli ste da nije u istoj ulozi danas kao prije tri dana i ne može vas niko drugačije razumjeti, a vi bi trebali da znate da je on u istoj ulozi sve do 2. jula. Može Administrativni odbor sutra da predloži i zahtijeva da se u okviru tačke Izbor i imenovanja izjasni sastav Parlamenta o četiri ugledna pravnika koje bira Parlament i mi ih izaberemo dvotrećinskom većinom uz vaše učešće i ništa se nije desilo. A ovaj zakon koji smo usvojili je zakon koji onemogućava blokadu. Ja vam o tome govorim.

O tome kako se što razmišlja, kolega i gospodin Vukčević, o svom angažmanu, iskreno da vam kažem kao predsjedavajući da je zatražio repliku za to što ste rekli - da li vas je stid zbog toga što ste bili tamo, ja bih mu dozvolio repliku. Nije je zatražio. I sad, ja vam za to govorim, pojašnjenje.

Imate još dva minuta i tri sekunde da završite vaše izlaganje. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (28.06.18 13:36:56)

Gospodine predsjedavajući, mogu li ja sada da odgovorim na ovaj vaš komentar a da mi ne ide ovo vrijeme koje je namijenjeno za odgovor gospodinu Vukčeviću, gospodinu Aprcoviću, evo molim vas minut makar.

Dakle, gospodine predsjedavajući, evo prošlo je već evo gotovo pola minuta

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:37:14)

Samo izvolite vi, nije prošlo 15 sekundi.

KOČA PAVLOVIĆ (28.06.18 13:37:22)

Gospodine predsjedavajući, gospodin Vukčević je danas u jednoj novoj ulozi ovdje pred nama. Ja sam to rekao.

Prvo, odmah da kažem nisam ja rekao - stid te gospodine Vukčeviću, stid vas bilo što ste

bili član Izvršnog odbora DPS-a, nego sam ja rekao da sam ja stekao utisak da se gospodin Vukčević stidi što je bio član Izvršnog odbora DPS-a i očekuje i apeluje na nas da mu se to jednom zaboravi. Dakle, to sam rekao.

I druga stvar gospodin Vukčević je za mene prošli put kada sam sjedio u ovome parlamentu on dolazio da brani izvještaj Sudskog savjeta bio čovjek koji se, da kažem, svojim profesionalnim radom pokušava udaljiti od tih godina provedenih kao funkcioner DPS-a. Dakle, a gospodin Vukčević je danas ipak neko ko je prije dva dana izabran ponovo jednopartijski na tu funkciju i ja sam želio da čujem šta gospodin Vukčević o tome kaže. Jer, ako on prihvata sada opet da bude partijski kadar DPS-a sada u Sudskom savjetu, onda je potpuno, stoji moja teza, da je gospodin Vukčević svo vrijeme bio partijski kadar DPS-a u Sudskom savjetu. Ja to kažem.

Dakle, gospodine Aprcoviću, sve braneći Crn uGoru od Demokratskog fronta nagrdiste Crnu Goru i nemojte je više braniti kumim vas bogom. Evo to je najkraće što bih mogao na vaš komentar da kažem.

I druga stvar, da iskoristim ovo vrijeme da kažem, znači juče smo bili u prilici da čujemo premijera koji do te mjere ne poštuje crnogorsku javnost, da priča neku somnambulnu priču. Kurc, premijer Austrije je rekao da sa gospodinom Markovićem to dogovorio, Han je na mini samitu rekao da je to dogovorio sa gospodinom Markovićem otvaranje kampova za izbjeglice u Crnoj Gori, Avramopulos je o tome govorio, znači govorio je u Evropskoj komisiji komesar za izbjeglice Evropske komisije, govorio je o tome. I sada ta nova od Brisela nova formirana komisija Gvantanamo Markovia, Abazovića i Bečića jedina promoviše i dalje tu priču i želi da ugostimo nekako ovdje sve te desetine hiljada izbjeglica, ne misleći o tome, ne razmišljajući šta to može da uradi Crnoj Gori.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:39:56)

Hvala vam.

Možete, naravno. Za šta se javljate?

Moram samo da vam kažem, ako tražite repriku ja ću vam je kao predsjedavajući dati, ako tražite komentar, imaće mogućnost da komentariše i kolega.

Imate repriku. Izvolite.

MLADEN VUKČEVIĆ (28.06.18 13:40:25)

Ja sam rekao, građani su čuli, može se vidjeti iz stenograma - i tu funkciju obavljao sam posvećeno i profesionalno. Kakav ko utisak iz toga izvlači to je njegova stvar.

S druge strane, nijesam čovjek koji je izgorio za produženjem ove funkcije. Mnogo bi se prijatnije osjećao u nekom drugom amfiteatru vjerujte mi. A vi možete to riješiti na najbolji mogući način da imate 49 puta da se pritisne za određenog kandidata ovaj taster, 54 u drugom 49. Dakle, izaberite, vjerujte mi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:41:05)

Hvala vam.

Izvolite, obratite se.

KOČA PAVLOVIĆ (28.06.18 13:41:11)

Gospodine predsjedavajući, ja računam da ste vi dali pravo na repriku gospodinu Vukčeviću na osnovu člana 101 Poslovnika i taj član, između ostaloga, predviđa da ipak se formuliše koji je to dio moga izlaganja, gospodin Vukčević je trebao da formuliše koji je to dio

mog izlaganja je bio uvredljiv za njega da je zavrijedio i provocirao ga da traži repriku. Ja bih molio gospodina Vukčevića, da pitate gospodina Vukčevića koji je to dio moga izlaganja koji je lažan, neistinit, uvredljiv, koji je bio osnov za davanje reprike. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:41:43)

Hvala.

Ako ste vi sad pažljivo slušali gospodina Vukčevića koji je rekao "I taj period angažovanja u Demokratskoj partiji socijalista sam časno i posvećeno...", ne on je to rekao ali bi vi trebali da slušate vaše sagovornike. Odgovorio vam je.

Sada riječ ima Jovanka Laličić, a neka se pripremi Aleksandar.
Izvolite, prolazi vam vrijeme, kako god hoćete.

BRANKO RADULOVIĆ (28.06.18 13:42:09)

Gospodine predsjedniče,

Zbog efikasnosti, ja vas molim da vidimo još koliko imamo vremena da eventualno ukinemo bočne komentare, da komentar ima obavezno izvjestioc, gospodin predlagač, i da tako budemo, da zadovoljimo i polemiku i dinamiku. To, ništa drugo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:42:35)

To je opravdano proceduralno reagovanje.

U 14 časova ću vas obavijestiti koliko su poslanički klubovi potrošili od svog vremena.

Jovanka Laličić ima pravo.sada je na redu, a Aleksandar Damjanović da se pripremi za diskusiju. Izvolite.

JOVANKA LALIČIĆ (28.06.18 13:42:53)

Poštovani predsjedniče Skupštine,

Uvaženi poslanici i poslanice, uvaženi građani i građanke, uvaženi gospodine Vukčeviću sa saradnicom,

Na dnevnom redu sjednice Skupštine - Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju sudstva za 2017. godinu. Rekla bih izvještaj je detaljan i sveobuhvatan i sadrži podatke o radu i Sudskog savjeta i sudstva u cjelini za proteklu godinu, ali ono što bih željela istaći ovom prilikom to je da je on u suštini dao odgovor po svakom zaključku Skupštine koji su usvojeni prilikom usvajanja ovakvog izvještaja za 2016. godinu i to je dobro jer se na taj način, na pravi način, ostvaruje nadzorna funkcija ovog parlamenta.

Jačanje nezavisnosti i nepristrasnosti, efikasnosti, odgovornosti, dostupnosti pravosuđa jedan je od važnih strateških ciljeva utvrđenim Poglavljem 23 i Strategijom za reformu pravosuđa. Važnu ulogu i pečat u svemu tome svakao daje Sudski savjet. U izvještajnom periodu Sudski savjet je nastavio sa primjenom jedinstvenog sistema izbora kandidata za sudije na nivou države po osnovu plana slobonih sudijskih mjesta. Kada je u pitanju mobilnost sudija to je dobrovoljno upućivanje sudija u drugi sud iz određenih razloga, velikog broja predmeta ili spriječenosti sudija Sudski savjet je primijenio u jednom slučaju. Očigledno je da bi trebalo razmisliti o dodatnim podsticajnim mjerama za trajno dobrovoljno raspoređivanje sudija.

Sjednice Savjeta su otvorene za javnost i na sajtu se nalaze, odnosno ažuriraju svi podaci, informacije o njegovom radu što sve zajedno treba da podstakne, odnosno da pruži punu informaciju i laičkoj, ali i stručnoj javnosti. Preduzete su aktivnosti na daljem razvoju pravnog-informacionog sistema realizovana bogata međunarodna aktivnost ovog tijela. Ocjenjivanje sudija je svakako novi izazov koji stoji pred članovima Sudskog savjeta i uprkos određenim

nedoumicama koje smo imali prilike da čujemo na matičnom odboru Savjet je u izvještajnom periodu pokazao punu posvećenost ovom važnom zadatku i namjeru da to nastavi u tekućoj godini.

Kada je u pitanju radu sudova onda treba u prvom redu istaći nekoliko opštih konstatacija, a to su da je u izvještajnom periodu povećan kvalitet i kvantitet sudskih odluka, da kaznena politika koja se očitava kroz broj i vrstu krivičnih sankcija izrečenih za krivična djela povodom kojih je tokom prethodne godine vođen krivični postupak odgovara težini izvršenih krivičnih djela.

Podaci o radu sudova su dati, ne bih ih ponavljala. Želim da istaknem da nisu svi sudovi jednako radili kada je u pitanju broj predmeta neću zamarati dakle podacima hoću samo da kažem da je najažurniji bio Privredni sud i to je jako dobro jer ažurnost Privrednog suda dodatno jača povjerenje stranih investitora i doprinosi jačanju Crne Gore kao povoljne investicione destinacije. Valja istaći da izvještaj sadrži što je dobro i podatke o zaostalim pradmetima za koje se donosi godišnji program za njihovo rešavanje i naravno pokazuje se napredak u njihovom rešavanju.

U izvještajnom periodu poštovan je princip dodjele predmeta po sistemu slučajne dodjele predmeta u svim sudovima sa tri i više sudija koristeći PRIS aplikaciju.

Na kraju kao zaključak, odnosno kao poruka. Teret jačanja vladavine prava pravne sigurnosti i beskompromisne borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala iziskuje veliki rad i odgovornost nosilaca sudske funkcije. Svjedoci smo da su sada više nego ikad nosioci sudske funkcije izloženi velikim pritiscima javnosti, predstavnika političkih partija, nevladinih organizacija i medijima. Oduprijeti se takvim pritiscima može sudija koji dovoljno obrazovan, odgovoran, a i moralan, ali i autonoman u svom odlučivanju. Da bi to bili moraju se permanentno stvarati uslovi da su adekvatno nagrađeni, da imaju riješeno stambeno pitanje, da imaju pristojne uslove za rad. Ohrabruju podaci o rješavanju stambenih potraza zaposlenih u sudstvu koji su dati u Godišnjem izvještaju. Svi zajedno moramo pokazati puno razumijevanje za obezbeđivanje tih uslova naročito prilikom usvajanja godišnjih budžeta, a sa druge strane kroz dosljedno poštovanje etičkih kodeksa usvojenih planova integriteta i unapređenje mehanizama za provjeru imovnog stanja ojačaće se integritet sudija, a to će doprinijeti povećanju povjerenja u sudsku vlast u cjelini. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:47:24)

Hvala vam.

Poslanik Damjanović ima riječ, a neka se pripremi poslanik Radule Novović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.06.18 13:47:35)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine Vukčeviću, gospođu Aćimić,

Na početku naravno svog izlaganja da svim građanima Crne Gore koji slave Vidovdan čestitam ovaj veliki naš praznik i onima naravno koji poštuju ovaj veliki dan. Da negdje evo na samom početku ukažem da je ovo vaš četvrti čini mi se izvještaj koji dostaljate ili peti računajući da je izvještajna godina 2014. nije bila vaša kada ste i birani u Sudski savjet. O tome smo naravno ovdje pričali i da je možda bilo potrebe da i predsjednica Vrhovnog suda bude ovoga puta ovdje imajući u vidu da sam negdje dok sam bio član Odbora za politički sistem imao prilike da i sa predsjednicom Vrhovnog suda razgovaram i u samom odboru. Nije to bila tako loša praksa. Tamo smo i otvorili neka pitanja koja su na sreću danas riješena i kroz ustavne promjene i kroz neke stvari koje su se dešavale, mislim na njen mandat koji je bio u početku neograničen. Jedan sam od prvih koji je ovdje ukazao na tu anomaliju, mislim na činjenicu da nismo u Sudskom savjetu imali predstavnika nižih sudova, dakle Osnovnog suda to je ono na šta sam direktno ukazao i nakon toga su došle izmjene i na još neke stvari oko kojih smo razgovarali. Prije svega i na onu koja se ticala ocjenjivanja sudija gdje sam ovdje u Parlamentu ukazao da je i simptomatično bilo da se u početku rada, da su se ocjene sudija poklapale u dvije decimale sa ocjenom koju je davala predsjednica. Toga na svu sreću više nema i cijenim da je to i vaša zasluga, gospodine predsjedniče, što smo malo razbili tu famu da svi moramo da ocjenjujemo kao što radi predsjednik

Vrhovnog suda. No to su vaši interni odnosi možda je moralo u ovom izvještaju da se nađe nešto i o tom segmentu ocjenjivanja sudija, novih sudija itd. To je zamjerka. Kao što bih želio da čujem ovdje konkretan odgovor šta je sa famoznom radnom grupom koja je sačinila tekst predloga za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu koji nije podnesen Vladi da bi ga Vlada utvrdila. Umjesto toga smo dobili ono što smo prije dva dana završili ovdje ono što smatram neumjesnim, ali vrijeme će pokazati naravno što je i kako. Bolje bi bilo da smo otišli u pravcu razgovora i da smo kao prije četiri godine u onoj, da kažem, u izuzetnoj klimi političkih tenzija našli konsenzus i izabrali velikom većinom ovaj dio Sudskog savjeta koji je birala Skupština. Nažalost sad se ide u nekom drugom pravcu i čini mi se da polako ulazimo u zonu i gaženja Ustava i zakona, ali nije to tema za ovu raspravu.

Naravno onaj dio koji je takođe bitan jeste ono što se i potcrtali u izvještaju. Nek se i to kaže da u odnosu na početak izvještajne 2017-te na kraju imamo osam hiljada više neriješenih predmeta 25% više, 32 hiljade je li tako je bilo na 40 došlo. To samo po sebi što je pad u kvantitetu ne znači možda i pad u kvalitetu. Znamo i vi i ja da neće ni ovaj izvještaj od tri sata rasprave riješiti sve probleme u pravosuđu. Znamo i sami u kojim uslovima sudije ovdje rade. Gro sudija koji hoće da rade svoj posao na zakonit i etički način. Znamo i sami šta sve to mora da se uradi prije svega u nekim drugim institucijama ili nekim drugim granama vlasti da bi ta grana vlasti funkcionisala kako treba i možda je kažem vrijeme ograničeno da se sva ta pitanja ovdje otvore. Naravno gdje probleme ponovo uočavam prekršajni sudovi veliki broj zastara tih predmeta. Ne mogu se odoljeti utisku da je ova konstatacija koju ste dali u izvještaju dosta benigna za sam problem kažete kod analize broja zastarjelih predmeta treba imati u vidu da se radi o nagomilanim starim predmetima itd. i da zbog toga zastarijevaju. A šta sve tamo zastarijeva i ne samo tamo nego i kod rugih sudova i ko je sve pojedinačno "zastario" - možda bi bilo bolje da se i ta rasprava otvori i da se ta imena čuju ovdje pa da vidimo ko je sve zastario po sudskim fiokama i arhivama.

Ja bih ovdje jednu stvar potencirao koja se tiče takođe vaše nadležnosti, a to je nadzor nad radom privrednih sudova. Ja sam ovdje prvi i rekao da smatram da mi imamo stečajnu mafiju u Crnoj Gori. Nažalost Privredni sud ne radi ništa da se toj mafiji odupre. Naprotiv, čini mi se da jedan segment upregnut i da završava poslove za neke biznise po Crnoj Gori prije svega privatizacione. Uzeću jedan primjer i sa tim ću negdje pokušati da dam tu paradigmu.

Ja sam se naime obratio gospodinu Jovaniću predsjedniku Privrednog suda da mi u skladu sa članom 50 Skupštine dostavi podatke o tome kome je sve on kao Privredni sud i on lično dao mišljenje o tome da je plaćena tržišna naknada u postupku - konverzije zemljišta. Jedan član zakona o svojinsko pravnim odnosima koji smo ovdje mukotrпно i donijeli zajednički i glasali sa 2/3 taj zakon. Normano to isto sam tražio od Vlade u domenu njihovih nadležnosti i dobio sam naravno odgovor od Savjeta za privatizaciju i od svih institucija kao što sam ranije od gospodina Rakočevića i gospodina Hadžajlića dobijao odgovore vezano za rad Privrednog suda. Imali smo negdje kroz moje diskusije i diskusije kolega elementarni nadzor šta to Privredni sud radi vezano za zemljište.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:52:36)

Privodite kraju vaše izlaganje.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.06.18 13:52:39)

Bitne stvari mislim da pričamo o materiji za razliku od dosta kolega i pokušaću u minut da završim.....

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:52:43)

Ja sam, naravno uputio dopis gospodinu Jovaniću, gdje je on meni odgovorio naravno preko Parlamneta 11.aprila da ja nemam pravo uvida u te spise i tako dalje i pozvao se

na neke zakone i na neka pravila koja su uvedena u Privrednom sudu. Ja sam se vama, gospodine Vukčeviću obratio dana 27.aprila kao Sudskom savjetu, ne u formi klasične prestavke ili žalbe, imajući u vidu vaše ingerencije iz Ustava, Zakona o Sudskom savjetu i sudovima i mogućnostima prema tom gospodinu Jovaniću, koji misli da je oslobodio ovu državu sa njegovim pobožnim vezama prema, da ne kažem kome, a nije, koji je bivši i sadašnji stečajni upravnik u slučaju KAP-a i Brodoradilišta, u slučaju KAP-a gdje imamo milionske, gospidne Brajoviću malverzacije sa zemljištem milionima kvadrata oko KAP-a i biće to predmet, ja se nadam ovdje radi ovog Parlamenta. Evo, da ne upozorim naravno sve nego da ukažem tamo je haos čini sa zemljištem i nijesam taj odgovor, nijesam dobio ni od vas. Zašto gospodin Jovanić odbija da obavijesti ne poslanika Aleksandra Damjanovića ili gospodina Ivana Brajovića nego ovaj Parlament o tome kako se primjenjuje zakon koja ova Skupština donijela u dijelu nadležnosti koje nemaju veze sa sudovima i suđenjem. ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:54:09)

Hvala, kolega. Završili ste.

Ako želite, samo izvolite. Odgovor dva minuta, gospodin Vukčević.

MLADEN VUKČEVIĆ (28.06.18 13:54:26)

Dobili smo vaš stav Sudskog savjeta će biti saopšten i moj stav lično. Možete naći i na sajtu Sudskog savjeta i u zapisniku, to ćete vidjeti ubrzo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:54:42)

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (28.06.18 13:54:47)

Bilo je neophodno, predsjedniče Brajoviću da čujem odgovor. Hvala vam. Nijesam ni sumnjao da ćete dostaviti dopis na izvršenje ovom gospodinu da mu više ime ne pominjem. Naravno to što je neko ovdje stečajni sudija u slučaju Kombinata aluminijuma dva miliona kvadrata i dvadesetak ili tridesetak miliona plaćenih za zemljište koje vrijedi dvjesto miliona i to što je neko stečajni sudija u slučaju Brodogradilišta, a znamo šta se tamo želi, šta se tamo hoće neće ga spasiti javne riječi ovdje. Ja sam samo tražio i s tim zaista završavam uz zahvalnost za ovo prekoračenje izlaganja, da ovaj Parlament ima elementarne podatke kako se sprovodi Zakon o svojinsko pravnim odnosima u dijelu jedne od nadležnosti koje u Savez za privatizaciju ima i Stečajni sud samo da nam se pobroje preduzeća za koje je tamo dato pozivino mišljenje da je plaćena tržišna naknada. Čuo sam da je dato i za Kombinat aluminijuma. Krije se kao zmija noge i to je jedan od razloga da odgovor nemamo. Bolje da odgovori vama pa nama nego da ovu temu konstantno ovdje pominjemo, a kad tad će svako doći ovdje na sud. Kakat - takav.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 13:55:49)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanik Radule Novović, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak. Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (28.06.18 13:56:03)

Hvala vam, predsjedniče.

Uvaženi građani, poštovane kolege, poštovani gospodine Vukčeviću sa saradnicom,

Čujemo danas različite ocjene o Izvještaju i rada Sudskog savjeta za prošlu godinu, odnosno komentare o Sudskom savjetu i sudovima. Rekao bih da smo nekako postali skloni da olako ko zna kojim razlozima za ovu svrhu uglavnom političkim, bagatelišemo, obezvređujemo ljudski rad. Zato, ja na početku svojeg izlaganja želim jasno da kažem moj utisak. Radilo se u Sudskom savjetu i sudovima prošle godine, radilo se dosta, radilo se vrijedno i radilo se kvalitetno. Zašto to kažem. Počecu jednom digresijom.

Rekao bih, da svi mi čak i mi ovdje, a onda i veliki dio građana jako malo znamo o pojedinim institucijama loše smo ili nikako informisani. Krivica često leži u nama u našoj inertnosti, nezainteresovanosti da nešto saznamo uglavnom se povodimo za novinskim natpisima, a sa druge strane i institucije dosta nevjeste i nemušto govore o svom radu.

Pripremajući se za danasnje izlaganje detaljnije sam se informisao o Sudskom savjetu na nekoliko načina, čitajući izvještaj koji smo dobili, gledajući sajt i razgovarajući sa ljudima.

Što se tiče izvještaja, moram da kažem da pred sobom imamo jedan kvalitetan sveobuhvatan i detaljan dokument na osnovu kojeg možemo izvlačiti sasvim validne zaključke o stanju u ovoj grani vlasti.

Pomenuću nekoliko informacija koje su meni izgledale bitne i koje bih ovom prilikom apostrofirao kako zbog nas u ovoj sali, tako i zbog građana.

Godinu 2017. obilježila je primjena novih zakonskih rješenja i izvršavanja obaveza iz pregovaračkih poglavlja, kao i napor da sudski sistem bude prepoznat kao efikasan i pouzdan u službi svih građana Crne Gore. Povjerenje javnosti u rad Sudskog svjeta i sudova je obaveza koje se iz godinu iz godinu očigledno je to po mnogo čemu poklanja posebna pažanja.

Pored toga, naročita pažnja posvećena je i ocjenjivanju sudija, što predstavlja kako zakonsku obavezu, tako i obavezu o strategiju reforme pravosuđa i Akcionom planu za poglavlje 23. Takođe, donijeta je Odluka o ocjenjivanju rada 48 sudija, koje imaju pet do deset godina radnog iskustva. Nijesam ovo slučajno pomenuo. Naime, u savremenom poslovanju bilo da se radi o prifitnim ili neprofitnim organizacijama ocjenjivanje nečijeg rada je postala neizostavna obaveza. Iz ovoga vidimo da nisudije nisu izuzete od toga. To govori kako o praćenju savremenih trendova, tako i o ozbiljnosti pristupa ovoj temi u sudsko mjesto. Još jedna činjenica koja govori u prilog tome, da se u crnogorskom sudstvu i te kako vodi računa o savremenim normama u poslovanju.

Naime, imajući u vidu izazove koji stoje pred Savjetom u odnosu na javnost i povjerenja građana u pravosudne institucije Savjet je sa ciljem kreiranja komunikacionog modela po kojem će biti prepoznat kao institucija ornetisana na potrebe građana uz podršku Savjet Evrope izradio Strategiju za odnose s javnošću informisanje za period od 2018-2020. godine. I ovo želim da istaknem kao važno.

U protekloj godini započet je postupak rješanja stambenih potreba sudija i zaposlenih u sudstvu zaključivanjem ugovora sa crnogorskim Fondom za solidarnu stambenu izgradnju.

U izvještaju okojem danas razgovaramo su dati detaljni poaci o kadrovskoj strukturi sudova i njihovom učinku, kao i ovoj starosnoj strukturi sudija. Može biti interesantno da pomenem da među sudijama žene čine oko 60%, a recimo u sudovima za prekršaje taj procenat iznosi 62%.

Ono što zaista moram da pomenem u ovom obraćanju i na čemu želim da odam priznanje profesoru Vukčeviću, jeste da Sudski savjet ima website, kao malo koja institucija u Crnoj Gori. Sadržaj cjelovitost ovog sajta dovoljno rečito govore o opredelenju Sudskog savjeta da bude okrenut građanima na krajnje jednostavan i dostupan način. Ako pogledamo sajt i izvještaj koji je pred nama, vjerujem da ćemo već na osnovu toga zaključiti da se radi o ozbiljnom sistemu.

Naravno, ne samo na osnovu toga po svim parametrima više nego je jasno da ova grana vlasti čini ozbiljne iskorake, već nekoliko godina da je stanje u sudstvu sve bolje i da svi oni koji to stanje sagledavaju objektivno zaključuju da građani države Crne Gore mogu imati puno povjerenje u rad Sudskog svjeta i naših sudova. Hvala.

Hvala i vama, poslaniče Novoviću.

Sada, kao što sam obećao na profesionalnu intervenciju poslanika Radulovića, da kažem.

Mi smo se danas dogovorili da rasporedimo vrijeme od tri sata po poslaničkim klubovima, koliko kome pripada, a da napravimo taj ustupak da ne računamo vrijeme koje ovlašćeni predstavnik predlagača iskoristi u toku svoje rasprave. Po tom vremenu vrijeme od tri sata se dijeli na DPS - 91 minut, Demokratski front - 47 minuta, Socijaldemokratska partija - 10 minuta, Klub Bošnjačke stranke Albanci HGI - 10 minuta, Klub SDA Socijaldemokrata i Liberalne partije - osam minuta i imamo pet kolega bez kluba, pošto oni nemaju uvodno izlaganja po 10 minuta, pet kolega iz kluba imaju 13 minuta. Svoje vrijeme za sad iskoristili su Socijaldemokratska partija 10 minuta, odnosno 11 sa prekoračenjem, kolege bez kluba iskoristile su sedam minuta i imamo još jednog prijavljenog a to kolega Danilović, tako da oni mogu da to ispune, DPS je iskoristio 32 minuta, a Front je iskoristio 35 minuta. ... prolazno vrijeme, nastvljamo, ima dosta diskutana po tom broju diskutantata svi zainteresovani kolege poslanici iz Fonda ne bi mogli dobiti riječ.

Izvolite, poslaničku proceduru poslaniče Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (28.06.18 14:02:43)

Mene samo zanima ako već tako bilježite precizno ko koristi od klubova, mislim da bi bio red da onda imamo i sat kojii bi kao u Skupštini Srbije, pokazivalo koliko još koji klub ima, da bi se makar što se našeg kluba tiče suzdržavale kolege da bi svi došli na red.Ovako nam sad kažete da imamo još neznam kolko pet minuta ili sedam minuta za nas deset. Mislim prvi put na ovaj način uređujete sjednicu, a nijeste nam na vrijeme rekli kako to sve funkcioniše, između ostalog šta se dešava sa vremenom DPS-a u koliko ga svi ne iskoristimo, u koliko neće da iskoriste svih 91 minut.Šta se dešava sa tim.Mislim mnogo informacija od jedan put dobijamo novih, a takva iskustva do sada nijesmo imali i još jedna stvar. Neće mi se naljutiti kolege koje nemaju klub, ali kolege koje nemaju klub na kraju su ispali u mnogo boljoj situaciji (prekid) 13 minuta dvojica su zainteresovani da govore ili trojica nas je 18 zainteresovanih da govorimo, ali nema šanse da dobijemo svoje vrijeme.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:03:54)

Hvala Vam.

Znači, ovo nije od jednom neka informacija mi smo o tome razgovarali na kolegijumu. Druga stvar, kako će (upadica)

Čekajte, čekajte nema nije to u broju prijavljenih, nego broju onih koji su u klubovima. Mi naravno kad kažete Parlament funkcioniše na funkcionisanju poslaničkih klubova, ali ne možemo diskriminisati naše kolege koje nemaju klubove. Oni nemaju uvodno izlaganje po deset minuta, oni imaju 13 minuta vrlo propocijalno potpuno tačno kao i Vi sa 18 poslanika koji imate 47 minuta. (upadica) Vaših 18 poslanika ima 47 minuta što je proporcijalno njihovih 13 minuta za pet poslanika.

Druga stvar, ovo je urađeno samo da vidite vrijeme kako se ponekad vrijeme neracionalno troši, mi ćemo sada ići Vi imate sliku kakva je koliko je vaših prijavljenih diskutantata, rasprava traje po ovom izvještaju tri sata, nećemo u minut prekinuti raspravu, ali morate znati da nepotrebni i komentarisanje koje se ne tiče predmeta prosto troši vrijeme. Prema tome, treba da znate da ćemo ako imamo 39 tačaka dnevnog reda, ako smo svo ovo vrijeme potrošili i dosat raspravljali ovo je 24 tačka dnevnog reda o kojoj razgovaramo, da prosto znamo šta nas očekuje. Da bi kao ozbiljan Parlament vodili računa, jer ćemo imati još jednu sjednicu u julu i koja će trajati u mjeri dokle bude zainteresovanih diskusija.Ne odgovarate Vi ali ja sam na vaše proceduralno reagovao i Vi nemate pravo.

Za proceduralnu intervenciju se javio poslanik Radulović.

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (28.06.18 14:06:02)

Gospodine predsjedniče, i kolege molim Vas moramo da napravimo Skupštinu da bude mjesto polemike i gledanost Skupštine nema čovjeka koji mi ne kaže neki komentar oko rada Skupštine. I naša polemika, to jednostavno omogućava da ovo mjesto bude u istinu centralno mjesto interesa građana Crne Gore. Molim Vas predsjedniče, možemo da budemo efikasni, da na pet minuta upadne zastavice, možemo i da napravimo da kad smo u škripcu sa vremenom nema bočnih komentara samo predlagač, eto efikasnosti. Ali nemoj mo da pravimo doručavamo polemiku u ovom domu kvalitetno ništa drugo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:06:55)

Znači, rekao sam Vam kakav je sad presjek vremena, pogledaćemo kad prođe ovo vrijeme koje smo podijelili svima proceduralno kako i zaslužujete možete drugačije.

Sada riječ ima poslanica Branka Bošnjak, a neka se pripremi poslanik Danijel Živković.

BRANKA BOŠNJAK (28.06.18 14:07:21)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Evo poštovani građani, danas ovdje sa nama nije predsjednica Vrhovnog suda a vrlo je uredno dolazila koliko imam informaciju na sjednice odbora da brani ovaj Izvještaj jer ovo nije Izvještaj o Sudskom savjetu već izvještaj u ukupnom stanju u sudstvu za 2017.godinu. To Vam je poštovani građani ona predsjednica Vrhovnog suda što pokušava da .. pred drugim sudijama odnosno na neki način ... pokušava da brani korupirane sudije na taj način što su im male zarade, pa zaboga ih trebamo razumjeti kad su nezadovoljni i eto ako se nađe među njima neko ko je koruptivan, e pa ona u ovom sistemu ima i te kako dobru zaradu i gledajući njen imovinski karton, poštovani građani, Vi mjesečno njoj dajete osnovnu platu sa specijalnim dodatkom šta god to značilo tri hiljade eura. I ako je u Sudskom savjetu po funkciji kao predsjednica Vrhovnog suda i tu prima 600 eura redovno mjesečno, i u Komisiji za polaganje pravosudnog ispita i tu ima preko 600 eura mjesečno, tako da nebrinemo za nju i ona može vjerovatno sad da bude na nekom egzotičnom putovanju, dok mi ovdje raspravljamo o stanju u Sudstvu za 2017.godinu.

Ono što je prava slika nažalost Sudstva po meni ona sudnica i onaj cirkus koji svi Vi građani imate priliku da gledate ujutro u devet sati kada Suzanin cirkus na dnevnom redu, odnosno kada imamo priliku na televiziji da gledamo i negdje mi je milo što pravu sliku Sudstva se sad svi stekli kroz ono jer gledajući prvo one sudije tamo, odnosno sutkinje i njihovo ponašanje prije svega Suzane koja kad uđe ne umije da kaže dobro jutro. Prisustvovali smo prva dva suđenja, dok nije istjerala publiku, valjda je pristojno da kada uđete kažete dobro jutro ili dobar dan pa onda sjednete, a oni se ponašaju kao inkvizicija sjedite, nema tu pristojnosti, a Vi bi kao Sudski savjet trebali da skrenete pažnju na to. Vi to treba da uradite, a da ne kažem onaj navodno nepristrasan na vrlo pristasan odnos koji ona ima sa tužilaštvom u koji je u odnosu na ove koje brane osuđene potpuno drugačiji.

Prava slika Sudstva je Suzana, prava slika je onaj sudija koga nijeste kaznili koji se u badem mantilu slikao selfi na svom fejbuk profilu, a Vi nijeste naši zashodno da ga disciplinski kaznite, prava slika su Vam one sudije sa Miki Maus majcama itd, e to Vam je prava slika Sudstva. Kako Vam radi disciplinska komisija i kako se odnosi saslušate sudiju i povjerujete njemu sve, to su Vam negdje i Evropska unija Vam je zamjerila sve to i ove vaše raznorazne statistike koje ste dali i tu Vam Evropska komisija rekla šta misli o tome. Ni to Vam nije pravo znate da se statistika polako se izvlače brojevi iz nje se ne može vidijeti prava slika Sudstva. Slika Sudstva je prava onaj kabare, nažalost infrastruktura reći ću nije dobra, sudnice su male neuslovne. Ja nažalost imam isto sudske procese koje su pokrenuli političke sudske procese koje su pokrenuti protiv mene, kao i protiv ostalih iz Demkratskog fronta, pa vidim u kakvim kancelarijama dva sa dva neki jadni sudija i ljudi koji tu prisustvuju ne može da se sjedne nema prostora za troje, četvoro to je sramota. Sramota je i za ovo društvo, ali prvestveno ono na

čemu ste Vi trebali da radite to je da se ostavi slika sudstva kao nezavisno, a danas je to najmanje, danas je politički instruirani sudski procesi kojik nijesu bili ranih godina. Onda kad je zadrmana ova vlast onda ste krenuli politički da proganjate neistomišljenike i to Vam je prava slika Sudstva.

Zbog toga nema Vesne Medenice danas tu, i šta se uvodi od prije neki dan uvodi se loto kombinatorika u Sudstvo, imamo Suznu Mančić koja će da izvlači ko će da ostane u Sudskom savjetu a ko treba da ih zamijenimo, to je sramota i to je, poštovani građani, prava slika sudstva Crne Gore. Na žalost, ali to je slika politički instruiranog sudstva, jer to nije nezavisno sudstvo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:12:57)

Hvala Vam.

Proceduralno reagovanje, izvolite poslanice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (28.06.18 14:13:12)

Hvala Vam, predsjedniče.

Ja bih Vas zamolila prije svega zbog ovog doma ovdje da ne dozvolite da se nastave napadi i vrijeđanja na crnogorske sudije kako se krenulo danas od strane poslanika Demokratskog fronta, konkretno poslanice Bošnjak, koja ovdje u ovom domu naziva sudiju i suđenje Suzanin cirkus, Suzanin kabare, molim Vas da oni čije je ponašanje cijela Crna Gora vidjela i ponašanje i vaspitanje, danas ovdje drže lekcije i oni će nekog da nauče da nazovu dobro jutro.

Ja Vas molim zbog ovog doma, trebali ste da reagujete i da ubuduće u svakom momentu da ne dozvolimo da se i ovdje sudije vrijeđaju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:14:11)

Hvala.

Znači, proceduralno reagovanje upućeno meni, ja sam već nekoliko puta uputio, ali kao što znamo u nastupu pojedinih poslanika ima mnogo toga što je na granici i što zaslužuje opomene i sve. Ja vodim računa da i omogućim polemički ton, a da omogućim da se što više mišljenja čuje. Dobro bi bilo zaista da svi vodimo računa o ovome što ste rekli, kolegice Šćepanović, da vodimo računa da ne vrijeđamo, nego da iznosimo svoje političke stavove, to bih zamolio poslanike.

Poslanik Radunović, je rekao da neko može govoriti 40 minuta. Tačno poslaniče ako se dogovorite u ime Kluba. Sad ću da vam pročita sledeće: Prijavljenih diskutanata ima: ispred kulba DPS-a - Danijel Živković, Miodrag Vuković, Andrija Nikolić, Marta Šćepanović, Nikola Rakočević, Aleksandar Vuković, mislim da će se svi uklopiti u ovo vrijeme koje im prestoni.

U ime poslanika koji nemaju kluba imamo prijavljenog Gorana Danilovića, imala je želju poslanica Anka Vukićević, ona može biti prijavljena, neće joj ostati vremena. U ime kluba Demokratskog fronta imamo prijavljene: Jovana Vučurovića, Marinu Jočić, Milutina Đukanovića, uz Gorana Danilovića još izvinjavam se bio je još prijavljeni Radonjić, Slavena Radunovića, Janka Vučinića, Predraga Bulatovića, Branka Radulovića, Milana Kneževića, Andriju Mandića. Svakako nećete biti svi u prilici da dobijete riječ, Vi rasporedite to vrijeme možemo se ovdje dogovoriti da u jednom trenutku kad završimo ovaj raspored vremena dobijete još jednu dopunu vremena za saopštavanje stavova.

Želi predsjednik Kluba. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (28.06.18 14:16:38)

Brutalno računanje vremena može da ispadne pravično za nekoga, ali o čemu se ovdje redi? Mi imamo pravo o izvještajima da raspravljamo tri sata i imaju neke tačke neki izvještaji koji

su nam politički mnogo značajniji od drugih. Nemojte da nas tjerate da ulazimo u opstrukciju u izvještajima o kojima bi raspravljali 20 minuta sad ćemo da raspravljamo tri sata. Budi te fleksibilni, ovo je do sad što se tiče ovog zasijedanja i vremena išlo relativno pristojno. Na ostala dva izvještaja ćemo da uštedimo ovo vrijeme. Ipak je Skupština osim svoje zakonodavne uloge ima i svoju političku ulogu. Prirodno je sad da ne izigravamo, mi imao tri sata za Sudski savjet, imamo još dva izvještaja danas, počeli smo u 12h završili u 21h. Mi ćemo i sa ovim izvještajima dva koja idu završili između 17h i 18h i mislim da treba ovdje da pokažemo određenu fleksibilnost i razumijevanje za građane, za nas je ovo interesantna tema, pretpostavljamo i za glasače koji i nas glasaju, a vidimo da postoji interesovanja u svim političkim subjektima koji su u ovom parlamentu, prema tome trebamo naći razumijevanja za ovo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:18:05)

Možemo da razgovaramo o tome da nađemo još dodatno vrijeme, ali govorim nije brutalno i nebrutalno nego je poslovnički opredijeljeno, tako da o tome nema nikakve priče. Nastavljamo sad ovako, a onda ćemo se dogovoriti kad iscrpimo govornike koji imaju osnova za ono u vremenu koje smo podijelili i dogovorićemo se da još jedan broj kolega iz Fronta uzme izlaganje.

Poslanik Danijel Živković ima riječ. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (28.06.18 14:18:37)

Hvala, predsjedniče.

Uvaženi profesore i predsjedniče Sudskog savjeta Vukčeviću sa saradnicom, uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovani građani,

Danas imamo pred nama Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnog stanja u sudstvu za 2017.godinu. Radi se o jednom sveobuhvatnom, sistematičnom, preciznom, egzaktnom izvještaju sa egzaktnim i tačnim podacima.

Kada bi govorili o ovom izvještaju trebalo bi mnogo više od ove diskusije koja traje ukupno pet minuta i ja se neću osvrutati na upravo ove podatke jer bi to bilo i previše, da kažem, i osvrtnje u ovoj diskusiji već na neke markantne djelove ovog izvještaja za koje smatram da će možda biti interesantni javnosti, a i prije svega da ukažem na određene probleme koje bi u narednom periodu trebalo na kvalitetan način rješavati.

Jasno je da ono što su zahtjevi samog budžeta, ono što ste vi uputili upravo izvršnoj vlasti, a oni su od prilike oko 40 miliona, čini mi se, a odobreno je 26 miliona jasno je svima da se upravo ni uloga sudskog savjeta, pa ni ukupno pravosudnih funkcija i glavnih nosilaca upravo ovih pravosudnih funkcija ne može u potpunosti ostvariti. Prvo moramo krenuti od te premise. Druga stvar odnosi se na rješavanje stambenih pitanja sudija. Dakle, to je jedno veoma važno pitanje. Evo, možete u završnoj riječi, možete i u komentaru da odgovorite u kojoj fazi se nalazi pitanje upravo ovog tendera za izgradnju stambenih jedinica. To smo vidjeli, dakle, jedan dio u izvještaju i moram priznati da dok čovjek nije u mogućnosti, dakle i dobro je što nije u prilici da posjećuje sudove da vidi u kakvom nam se stanju nalaze sudnice, trebali smo na vrijeme i možda mnogo ranije da razmišljamo upravo o infrastrukturi samih sudova. Ovo ne govorim samo za sudnice, nego i tehničku i drugu osposobljenost ne samo po pitanju rada sudija nego i drugog administrativnog i tehničkog osoblja.

Ono na šta bih stavio najvažniji glavni akcenat a o tome smo govorili na Matičnom odboru za politički sistem i pravosuđe, tiče se ocjenjivanja napredovanja sudija. Kolega Aprcović između ostalog je i govorio o tome da je neophodno mijenjati podzakonska akta makar ona koja se odnose na ocjenjivanje sudija, jer jasno je da su sudije opterećene predmetima, to se vidi po statistici. Dakle, sudije su opterećene brojem predmeta naročito sudije osnovnog suda i tu se vidi da one sudije po kriterijumima za ocjenjivanje koje se ne usavršavaju, odnosno ne idu na edukacije mogu dobiti veoma lako ocjenu da ne zadovoljavaju. Ocjena ne zadovoljava znači da ne mogu napredovati. Mislim da taj kriterijum bez obzira što se radi o onim preporukama Evropske komisije i Savjeta Evrope trebalo bi naići na jednu reviziju na kvalitetniji način da povdemo računa

upravo o napredovanju sudija koje u odnosu na broj pristiglih predmeta ažurno, kvalitetno, transparentno, nepristrasno i nezavisno obavljaju svoju funkciju i ulogu.

Pored toga, napomenuo bih da bi trebalo omogućiti sudijama ne samo po onome što je njihov lični afinitet u odnosu na njihove obuke već je potrebno da se obezbijede dovoljna materijalna sredstva za obuke sudija. Ta obuka mora biti usavršavanje, ne samo u smislu da to bude usko pravno, dakle i kulturološko i na svim nivoima kako bi sudija u smislu, ne samo razumijevanja prava već u smislu primjene tog prava u odnosu na ono što su stvarne činjenice i sami dokazi. U cilju racionalizacijevrema i da omogućim našim drugim kolegama da mogu duže da govore ja ću se ovdje zaustaviti. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:22:28)

Hvala Vam, poslaniče.

Sad riječ ima poslanik Vučurović, a neka se pripremi poslanik Miodrag Vuković.

JOVAN VUČUROVIĆ (28.06.18 14:22:41)

Zbog mojih kolega, zbog diskriminatorne norme da kažem žao mi je što nije prije neki dan tu bio gospodin kad sam pomenuo da se on nije složio sa onim zakonom kojem sam produžio mandat Sudskom savjetu ja sam ga citirao, sa nekih okruglih stolova i žao mi je što on nije bio taj dan tu, nego onaj ćutolog od gospodina Pažina. Dakle, postoji jedna činjenica, ćutolog nije

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:23:04)

Jeste uvreda, ja Vas sad molim upravo pojedini vaši poslanici dolaze da kažu dajte budite fleksibilni malo, ja zaista želim da što više poslanika uzme učešće u diskusiji. Ako Vi nastavljate sa uvredama oduzimaću Vam riječ i ne možete se tako ponašati.

JOVAN VUČUROVIĆ (28.06.18 14:25:31)

Postoji jedna činjenica pred kojom u vodu padaju svi ovakvi suvoparni izvještaji. Dakle, pokušaću da budem kratak, kojima se pokušava zamaskirati stvarnost i relanost u Crnoj Gori, kao što su ovi izvještaji što ste nam ponudili i situaciju u Crnoj Gori, predstaviti kao normalna i redovna, a ona to nije naravno. Dakle, ta činjenica se zove u Crnoj Gori, vlast nikad nije promijenjena od 45-te godine, ustvari u Crnoj Gori vlast nikad nije promijenjena na izborima. Dakle, u Crnoj Gori nikada nije postojalo nezavisno sudstvo, nezavisno tužilaštvo, nezavisna policija svi su uvijek bili pod partijskim uticajem i ne znam o čemu Vi pričate ovdje i koga Vi zamajavate gospodine Vukčeviću, ne Vi nego Vesna Medenica, koja nije imala srca da se pojavi ovdje. Tako da kažemo dakle u državi koja se nikad nije promijenila vlast ne može biti vladavina prava jeli tako gospodine Brajoviću. Dakle, Vas direktno pitam, i te zarobljene institucije su do današih dana u ovih 30 godina, otišli korak dalje, dakle one su pristale da budu dobrim dijelom obični dio partijske mašinerije DPS-a, tu je i bivši predsjednik Izvršnog odbora gospodin Vukčević, i umjesto pravne države šta mi to imamo u Sudstvu. U Sudstvu imamo partijski sistem jedno leglo nepotizma, dakle sve mogu da dokumentujem da me nebi prekidali, isperepletano ličnim, partijskim, kumovskim, prijateljskim vezama, i taj sistem je decenijama nepogrešivo slagan u funkciju parije i vođe, da ne pominjem Ratka Vukotića, koji je sa 14 hiljada predmeta, 1998.godine, preko noći doveo Mila Đuncanovića na mjesto predsjednika Crne Gore, do ovih današnjih dana kada se preko sudova i montiranih političkih procesa vrši progon Demokratskog fronta i ovdje ljudi neki iz Demokratskog fronta jedan od lidera Demokratskog fronta je bio u zatvoru. Naši funkcioneri su ležali u zatvor, na osnovu montiranih političkih procesa. A danas je evo malo odavde dešava se da farsa jedna u Višem sudu gdje se takođe održava jedan ...

montirani politički proces. Dakle, nevinim ljudima i ljudima vrši se teror nad Demokratskim frontom.

Idemo dalje, velike demokrate iz Brisela koje tobož vrše monitoring i prati situaciju ćutanjem odobravaju sve ovo što se dešava u Pravosuđu i korišćenje njegove partijske svrhe. Čute na spregu vlasti kriminala, i samo se oglašavaju kad neko od njihovih favorita u Crnoj Gori bude nešto oštećen. Dakle sramota je što ću nad terorom koji se dešava nad najačim političkim savezom u Crnoj Gori, čute nad onim što se dešava u srcu Evrope u 21. vijeku. Đukanoviću, moram reći našao formulu za te likove iz Evropske unije, a svi znamo koja je to formula, i odlično je koristi i svaka mu čas t i nema slobode u Crnoj Gori jer se u kontinuitetu ovdje kriši volja građana, a nema institucije da odbrani tu volju. Ovdje je premijer priznao da odluka na primjer ja ću se pozvati na to o priznanju lažne države Kosova donijeta suprotno volji 85% građana Crne Gore, i kad sam kod te sramne odluke želim danas na Vidovdan da poručim, da narod Crne Gore nije priznao lažnu državu Kosovo, priznao je marionetski režim Mila Đukanovića i Duška Markovića. Dakle, danas na Vidovdan to da kažem i želim da čisto čestitam Vidovdan našem narodu gdje god se nalazio širom svijeta, a posebno onim našim ... na Kosovu i Metohiji, i da poručim nema predaje Kosovo je Srbija, Kosovo je srce Crne Gore i uvijek se sjetimo onog našeg pozdrava do godine u Prizrenu.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:27:24)

Hvala baš ste uštedjeli ovo vrijeme za vaše kolege što bise reklo, 47 sekundi ste uštedjeli. Vi ćete repliku jedino uzeti ako Vam ja dam repliku

Sad riječ ima poslanik Miodrag Vuković i neka se pripremi poslanik (upaadica)

Izvinjavam se kolegi Vukoviću.

Izvolite, gospodine Vukečeviću.

Imate dva minuta za odgovor.

MLADEN VUKČEVIĆ (28.06.18 14:28:04)

To je bila tema i prije dva dana vidio sam poslednji izbor sudija Osnovnog suda u Podgorici, samo statistika, a Vi izvlačite zaključak, 32 kandidata, deset se bira, 11 je iz familija gdje su sudije od tih 11 bira se dva, a od ovih 21 bira se osam. Uzgred jedan od ta dva izabrani kandidat koji četvrti ili peti put konkuriše zove se Boško Bašović, koji ima prosjek 9.50 i čovjek koji je magistar pravnih nauka. I u Crnoj Gori to su jedina dva primjera između 312 sudija gdje imamo odnos otac i sin u istoj grani vlasti, da ne govorim kakvo je stanje u drugim profesijama, pa vidite sami, medicina, idemo dalje obrazlovanje, samo napomena u vidu statistike (prekid)....

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:28:52)

Hvala.

Imate pravo, poslaniče Vučurović.

Izvolilte.

JOVAN VUČUROVIĆ (28.06.18 14:28:58)

Nemojte tako da pričate, imali smo tekstove skoro i u jednom dnevnom listu i vidjeli smo u listu "Slobodi" nabranje sve šta se dešava u Sudstvu i u Tužilaštvu koliko ste ispreplijetani ne Vi lično možda i Vi u stvari neko od vaše familije ne znam, ali za ostale da ne nabram, razne ... i ostali svi ispreplijetani u Sudstvu, ali to me sad ne interesuje. Nego ja nastavljam sa svojom pričom, sa kojom sam završio ovo. Dakle, želim da se na današnji dan na Vidovdan da se pozovem na Iva Andrića, na Njegoša, dakle mene interesuje Vidovdan, a Vi me apsolutno ne

interesujete. Dakle, da kažem da je Ivo Andrić, Njegoša nazvao tragičnim junakom Kosovske misli i Ivo Andrić zagledan u Crnu Goru u Njegoševom doba kaže, "Crna Gora i svet koji je izbegao u njena brda bili su fintensencija suština toga Kosovskog misterija, te viteške Obilićevske misli". Sve što se tu tim brdima rađalo misli se na Crnu Goru gospodine Brajoviću, dolazio na svet sa refleksom Kosovske krvi u pogledu. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:30:12)

Riječ ima poslanik Miodrag Vuković, a neka se pripremi poslanik Goran Danilović. Izvolite.

MIODRAG VUKOVIĆ (28.06.18 14:30:24)

Hvala, predsjedniče.

Izveštaj koji smo dobili od Sudskog savjeta odnosi se na prethodnu godinu. Počinjem time jer mislim da je korektno i da se od nas očekuje da uz očekivane poglede i na sadašnja kretanja težište poklonimo 2017.godini odnosno prošloj godini. Jer izveštaj sebe može braniti jedino ocjenama koje sadrži i ljudi koji intepretiraju svoje nastupe zasnivaju na tim ocjenama,ovo u ovim vremenima bez obzira o čemu se radi može biti kompetetan dijalog zasnovan na jednom legitimnom dokumentu koji moramo ipak sačekati do kraja ove godine. Ja tako stvari vidim.

Drugo, mislim da izveštaj nedaje prostor da mi imamo ambiciju da sudimo samostalno i nezavisnoj Sudskoj vlasti, bilo bi neustavno, a bilo bi i nekorektno, a i svi bi mi koji krenemo tim putem pokazali pred očima javnosti koja nije neupoćena, koja nije neznavena, koga imaju u Parlamentu. Ne znam kakava bi presuda na osnovu ocjena o lošem Sudstvu, trebala da se izvuče i kojim aktom u ovom Parlamentu, odlukom, zakonom, rješenjem, ovdje možemo da vodimo dijalog da upozoravamo, sugerišemo i mislim da ja pripadam takvim ljudima. Mnogo toga drugog bih mogao reći, ali ću iskoristiti priliku na osnovu onoga što nam je ponuđeno da ja pitam malo neobično predstavnike Sudskog savjeta o nekim stvarima koje za mene ili po meni nijesu apsolvirane na profesionalan, očekivan, za mene prihvatljiv način. Mi smo dvije odvojene vlasti, mi smo u obavezi da stvaramo normativne uslove za normalan rad sudske vlasti. Mi smo prije dva dana ili dan, koliko već, to i demonstrirali. Narpavili smo napor koji se od nas očekuje, da popunimo neko će reći pravnu prazninu, neko će reći nedostatak očigledno u usvnoj normi, da ne dozvolimo blokadu sistema sudskog a onda će biti potresi ili bi bili potresi u čitavom političkom pravnom, ustavnom sistemu Crne Gore.

Različito to gledamo. Ja sam pitan da li svoj skromni kredibilitet stavljam iza odluke, apsolutno do kraja promišljeno i odgovorno. Dakle, u izboru rješnja koja su vrlo ograničena da se preduprijedi ta situacija izabrali smo ono koje je poslije toga podržala i Evropska unija, odnosno Savjet Evopre preko institucije koja promovise stvaranje demokratskog sistema preko prava ili putem prava. Pa valjda moramo i valjda trebamo, od nas se očekuje da to poštujemo. Pitam, kolega Vukčeviću i kolegkinice, pitam, zašto nije u prošloj godini korišćen mehanizam koji stoji u vašem ustavnom ovlašćenju da, izvinite za trenutak, da razmatrate izveštaj o radu suda prestavke i pritužbe i tako dalje. Očekivao sam u onoj dosta vrućoj situaciji ne samo političkoj nego pravnoj, pravničkoj kad su osnovni sudovi sudili političkim odlukama.

Zašto nije Sudski savjet o tome raspravljao, pitam i Vrhovni sud koji utvrđuje načelne stavove koji su izvor prava. Zašto nije to bio dovoljan razlog da se time pozabavite i da jedanu opasnu tendenciju da sud sudi političkim odlukama onda ... imao pravo da kaže, sad ćemo mi da sudimo sudovima. Nema ništa o samostalnosti. Sjutra ću predsjedniče da pitam oko dužine trajanja, najavljujem, kad će tužilaštvo, jer sud ne može sve raditi prije nego što neki drugi obave poslove, kad će tužilaštvo dovesti do kraja, kako god, utemeljeno, siguran sam postupak utvrđivanja elementarnog kršenja Ustava ove države da nam gradonačelnici i ostali, osnovna sumnja, visoki političari budu birani kao strani državljani. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:37:08)

Hvala Vam.

Da li želite da odgovorite na pitanje poslanika Vukovića.
Izvolite, gospodin Vukčević.

MLADEN VUKČEVIĆ (28.06.18 14:37:24)

Ako sam ja dobro razumio to se odnosi na predmete gdje bi sudovi trebali da ulaze osnovni u zonu koja nije njihova. Osnovni sudovi odlučuju nezavisno kao svi ostali. Mi kao Sudski savjet nismo ovlašćeni da o tome zauzimamo kakve generalne stavove ni da se miješamo ni u tu grupu predmeta niti u pojedinačne predmete. Jednako kao neke druge predmete koji se danas spominju ovdje. Samo o tome može odlučivati sud koji je sud višeg stepena. Po mom razumijevanju, ja sam samo toliko da odgovorim na ovo pitanje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:38:02)

Hvala, imate Vi mogućnost da odgovorite na komentar.

MIODRAG VUKOVIĆ (28.06.18 14:38:12)

Dobro je misliti različito. Iz različitosti će doći ono što je prihvatljivo ili bi trebalo da bude dobro. Mislim drugačije, ne nešto dramatično, ali mislim drugačije. Mislim da je dovoljno bilo upozoravajuće da pojedinac sudi kao da smo donijeli odluku o zapošljavanju čovjeka u instituciji, sad pričam detaljnije, pa nas kažnjava da mu nadoknadimo materijalno izgublenu dobit, a da sud u kolegijumu, u vijeću, kaže da to nije smio tako da uradi, nego je trebao drugačije da postupi. Srećom, na tome se zaustavilo, ali upozoravam da je takve korekcije unutar jedne institucije, unutar jedne vlasti da su upozoravajuće za one koji kontrolišu na ovaj ili onaj način, Ustavom propisan funkcionisanje te vlasti. Evo, nijesmo doživjeli teže nesporazume, što je dobro, ali je upozorenje i dalje ostalo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:39:24)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Goran Danilović. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (28.06.18 14:39:37)

Uvaženi građani, gospodine predsjedniče,

Dužan sam da se zahvalim svom kolegi Goranu Radonjiću koji je odustao od svoje diskusije da i mi doprinesemo racionalizaciji mada pravda se ne mjeri i ne oštri na najmanjima nego na najvećima, ali da ne gubim vrijeme.

Uvažena gospodo, nijesmo mi kao parlamentarci dužni, niti pozvani ovdje da se udvaramo sudu i sudovima u Crnoj Gori, niti ste pozvani da ih branite bez obzira šta ste bili u prethodnim životima mimo političkog. Parlament je neko ko proizilazi iz onoga ustavnog načela o suverenosti koja pripada građaninu. Mi imamo provjeru koju nema ni jedan drugi dio vlasti, nezavisni su u vršenju poslova, jedni na druge ne utičemo, ali ne traba da se stidimo toga što smo parlamentarci. Zaista je žalosno da mi branimo kao da se radi o izvještaju, to donekle i mogu da razumijem, Vlade koja je dio parlamentarne većine, ali braniti jednu nezavisnu granu vlasti kad nema za tim potrebe to govori o kompleksu niže vrijednosti koje imaju moje kolege. To tako ne ide. Ne branite

ni vi nas, nego jedva čekate da presudite kad dođe do suđenja.

Uvažena gospodo, želio bih samo da kažem da ovo nije izvještaj, ovdje ne postoji ništa što na izvještaj liči. Ovo je tabelarni prikaz većih aktivnosti iz 2017.godine. Jeste onako na lijepom papiru, gotovo da sam imao jedan posvećenički odnos, plašio sam se da podvučem par rečenica jer ovo izgleda kao neka knjiga koju ne treba dirati. Mene niste impresionirali. Ja sam parlamentarac, poslani, ne trebaju mi vaše fotografije, trebalo bi da vas poznajem, a već kad ste ih objavili mogli ste ujednačiti da valjda se okupite nekad pa da se slikate. Ne znam čemu fotografija, meni je nebitno. Da li je ovdje bilo mjesto danas gospođi Vesni Medenici? Mogla je biti. Međutim, hoću da uvažim Vas, Vi ste predsjednik ovog Savjeta. Ona je ovdje mogla biti, nije smjela biti, a Vi ste prećutali na Vijeću za nacionalnu bezbjednost. Volio bih da kažete svoje mišljenje o tome. Vaša institucija odlučuje o disciplinskoj odgovornosti sudija i predsjednika sudova. Morali ste se oglasiti. Javno sam prozvaao gospođu Vesnu Medenicu i pitao je zašto je i na čiji poziv bila na sjednici Vijeća za nacionalnu bezbjednost radnog tijela Vlade Crne Gore? To je nipodaštavanje funkcije koju obavlja gospođa Vesna Medenica. Ovo nije lično nego govoim o profesionalnom odnosu.

Volio bih da vidim Vaš stav o tome. Da li biste Vi pošli da Vas pozovu iz Vlade, da posredujete između tužilaštva i izvršne vlasti. U našoj podjeli vlasti i tužilaštvo je dio izvršne vlasti. Saležmo se, je li tako? I predsjednik države je dio izvršne vlasti. Tamo predsjedniku Vrhovnog suda nema mjesta. On može da se sastane sa predsjednikom Vlade, ovo je gotovo možda smiješno za neke što govorim, najbolje bi bilo na neutralnoj teritoriji, "institucionalno neutralnoj" ali da dođe na radno tijelo Vlade i da potom pošalje poruku da je njoj ili njemu bilo mjesto. Za mene je to poražavajuće.

Želim vas da pitam, takođe, nijesam mogao opet zbog ove podjele vremena da govorim, morao je neko da odustane od nas kad je bila priča o izmjenama zakona kojim je izmijenjen Ustav, neustavno, šta ste mislili kad ste rekli da je nešto, uvaženi gospodine Vukčeviću, na ivici Ustava? Vi koji znate odlično ovu profesiju, što se mene tiče vrlo pažljivo sam mnogo puta slušao šta govorite kao pravnik, umijete možda da nađete mjeru, ali mi objesnite kao parlamentarcu koji ljubomorno čuva svoj poziv, šta je ivica Ustava? Vi znate da Ustav nema ivica. Možda u Crnoj Gori ima Ivica i Marica, ali Ustav ivica nema ili je ustavno ili je neustavno. Nije to kazneni prostor pa da je na ivici šesnaesterca. Pitam Vas, je li ustavno ili nije ono što se uradilo? Je li u Ustavu zapisano da na osnovu mišljenja Venecijanske komisije možemo promijeniti zakon koji ističe iz Ustava? U Grčkoj odakle vučemo ovaj nivo civilizacije koji danas imamo ili gdje smo se zatekli pravda i zakon kažu da je Ustav sintagma, skup propisa, ja bih volio, time završavam, da mi samo odgovorite na jedno od ova dva pitanja, gdje je mjesto i zašto nije ste disciplinski postupak pokrenuli protiv nje, na to imate pravo i na predsjednika suda i ovo drugo, šta je ivica Ustava? Da mi to objasnite pravno, razumijem ako željeli da objasnite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:45:06)

Hvala.

Želite li? Izvolite, gospodin Vukčević.

MLADEN VUKČEVIĆ (28.06.18 14:45:15)

To je ivica ustavnosti. Ne moraju se u javnom obraćanju koristiti isključivo pravni termini. U pravu se koriste termini- kaučuk norma, napregnuti pravni osnovi, pa za njemački Ustavni sud koji je sud uzor, kažu i za njega je samo plavo nebo, pa znam i ja da plavno nebo nikakko nije pravnički termin, je li tako. Ja sam tu sintagmu upotrijebio zato što nisam ja taj koji će cijeliti. Želio sam pokazati da će Ustavni sud kao vrhovni arbitar koji cijeni šta je u skladu sa aktom koji se nalazi na vrhu piramide reći u tom slučaju i ukazati na svu složenost i osjetljivost u toj procjeni. Vjerovatno će neko pokrenuti to pitanje. Nisam želi da budem konačni arbitar. Inače, mogućnost Sudskih savjet pod Zaknom o sudija nema da pokreće ni on ni njegov član disciplinsku odgovornost, zna se ko to može pokretati. Oko prisustva na pojedinim sjednicama, čuli ste

obrazloženje gospođe Medenice koja je prisustvovala toj sjednici, ona je rekla da svuda treb prisustvovati gdje se raspravlja o vladavini prava. To je bilo njeno viđenje, to je razlog bio za njeno prisustvo. Vjerujem da ćete u nekoj raspravi kada se nađete televizijsko ili svakoj drugoj raspraviti to pitanje. Vjerujte mi danas sam dovoljno odgovorio na pitanja koja se neposredno ne odnose na mene i ušao čak u zonu da ponekad i skrenem sa teme.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:46:52)

Hvala.

Imate pravo, naravno.

GORAN DANILOVIĆ (28.06.18 14:46:58)

Gospodine Vukčeviću, Vi ste profesor univerziteta, pravnik po ..., je li tako? Ovo što ste nabrojali zvuči lijepo za onoga ko ne pravi razliku između prava, pravde i Ustava. Može biti slobode u pravnom tumačenju, može biti izleta, metafora, čega god hoćete, sklon sam im i sam, nisam pravni, ali nadam se da u meni živi još malo onoga filozofa što mi je bilo prvo životno određenje. Nema slobode, Mladen Vukčević predsjednik Sudskog savjeta, da kaže da je nešto na ivici ustava. Ja vas podsjećam, oprostite ovo nije predavanje, nego razmišljanje čovjeka koji, ponavljam, ljubomorno brani profesiju kojoj pripada, poslaničku, ovo je parlamentarna demokratija ili je Ustavno ili nije. Ne može na ivici biti jer onda to nije Ustav, onda to nije ... neustavnosti i nezakonitosti. Ustav nije romboid, nego dovoljno zaštićen sa svake strane da preko njega sve što je dozvoljeno pređe bez ikakve kazne, a sve ono što ostane je Ustavno, zbog toga i ta napa lijepa riječ za ustav. Dakle, hvala vam na pokušaju da lijepim riječima opravdate to što ste, negdje ste rekli, možda bili malo komotniji da nešto tako ocijeniti. Ja sam shvatio kad Vi pominjete ivicu ustavnosti, da je neustavno. To što ne želite danas decidno da kažete to je Vaša stvar.

Razumio sam i ovaj odgovor oko gospođe Medenice, ja bih volio da imam tu priliku da sa njom pričam ali evo je teško doći i kad ima priliku ona ne želi da dođe. To je razlog zbog kojeg ja mislim da ne treba braniti sudije posebno ne gospođu Vesnu Medenicu kao predsjednika Vrhovnog suda u Parlamentu jer ako hoćete uvažavije onda to uvažavanje i pokažite. Ipak, ... znati kao i Vi, poslanik, ako smo dostojni toga zvanja, je preko građanina onaj kojem u Crnoj Gori i prije ministra i svakog drugog, samo zbog toga što je neposredno izabran i predstavlja neposrednu volju građana, treba skinuti kapu a ne glavu. Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 14:49:00)

Hvala Vam.

Pošto smo u većini klubova iscrpili vrijeme sad molim šefove klubova da priđu. Dajem pauzu dva minuta, predstavnike i šefove klubova samo da priđu da se dogovorimo o privođenju kraju ove tačke dnevnog reda.

Nastavljamo s radom.

Dogovorili smo se na kratkom sastanku kolegijuma da malo produžimo rad i da uglavnom svi prijavljeni diskutanti uzmu riječ. Imamo šest diskutanta koji će govoriti, bilo ih je više prijavljenih, iz Fronta, imamo poslanicu Anku Vukićević i imamo četiri poslanika iz Demokratske partije socijalista.

Sada riječ ima Slaven Radunović, a neka se pripremi Anka Vukićević koja će imati dva minuta.

SLAVEN RADUNOVIĆ (28.06.18 14:59:34)

Zahvaljujem.

Prvo zahvaljujem mojim kolegama Milutinu Đukanoviću i Marini Jočić što su odustali od diskusija i omogućili da mi ostali možemo da govorimo.

Gospodine Vukčeviću, radije bih da mogu s gospođom Medenicom da pričam o ovome jer smatram da je ona zaslužna za ovakvo stanje, ali šta ćemo, vi ste tu.

Smatram da je glavni problem u crnogorskom pravosuđu, za razliku od mojih kolega koji to nisu pominjali, a vjerujem da dijele moje mišljenje, što postoje dvije vrste predmeta u procesima koji se vode pred našim tužilaštvom. To su predmeti za čiji je ishod zainteresovan vrh DPS-a i predmeti za čiji ishod nije zainteresovan vrh DPS-a. Da budem jasniji i da me bolje građani razumiju, u 97% slučajeva onih uobičajenih komšijskih čarki, kada se sude, brakorazvodnih parnica i svega ostalog, naravno partijski vrh DPS-a nije zainteresovan i u tim slučajevima možemo da pričamo i o poboljšanjima i da žalimo sudije zbog njihovih teških uslova rada i da pričamo o tome treba li da dobiju stanove ili ne. Ali, kada dođe predmet na sto za koji je zainteresovan DPS i vrh DPS-a onda nema vladavine prava, onda nema pravde, onda se radi po kratkom postupku kako se radilo i 1945. i 1948. i 1972. i 1988. i 1996. godine i od kada je, neću reći svijeta i vijeka jer nije tako svugdje, ali od kada je pravde crnogorske, tako je uvijek i nikad se s tim izborili nismo i strah me je da nećemo još dugo.

Prema tome, u onih 97% slučajeva možemo da odamo priznanje sudijama, znam puno slučajeva gdje su pošteno sudili, ali vrlo malo u slučajevima kada znamo da su zainteresovani u DPS-u. Tu su u pitanju politički procesi protiv protivnika i tu su u pitanju procesi protiv ljudi bliskih DPS-u gdje tužilaštvo nije uspjelo da sakrije kriminalne tragove njihovog funkcionisanja kao u slučaju Budve, onda na snagu stupa ona zakletva nevidljiva data partiji i onda sudije spašavaju šta se spasiti može i ljudima bliskim DPS-u, rođacima, prijateljima, poslovnim partnerima se izriču minimalne kazne ili im se omogućava da bježe iz Crne Gore. Naravno, za vladavinu prava, za naš put u "Evropsku uniju" od kojeg se izgleda odustalo itd. najvažnija je priča ovih 2%- 3%. U tih 2%-3% predmeta su i predmeti koji se tiču ne samo Demokratskog fronta nego vladavine prava. Sudije, a ne tužioci, o tužiocima posebna priča i biće vremena, sudije su te koje su produžavale pritvor svim onim ljudima i dan danas produžavaju kojima se sudi u procesu za lažni državni udar. Dajem sebi za pravo da procijenim, mislim da vi kao Mladen Vukčević umirete od smijeha kada gledate onaj prenos i gledate čitavi proces. Naravno, ne tražim od vas da se složite sa mnom javno, ali sam siguran u sebi da umirete od smijeha što se dešava u Crnoj Gori, a vi ste predsjednik Sudskog savjeta i ne mislim da možete sami mnogo da ispravite, ne znam uopšte ni da li želite da ispravite. Za ovo je krivo mutno vrijeme u kojem svi živimo. Ovo jedan veliki problem koji se ne tiče samo pravosuđa, tako je u svakom segmentu društva, tako je u kulturi, tako je u sportu, tako je u svemu. Ovo je zemlja u kojoj je Njegoševu nagradu dobio Milorad Popović, ljudi. Ovo je takva zemlja. Mi ne treba druge priče da pričamo. Ovo je jasno.

Može li nešto da se napravi, gospodine Vukčeviću, da se u onim procesima gdje je zainteresovan DPS pravedno sudi? To je pitanje svih pitanja na koje vi treba da nam date odgovor. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:04:32)

Hvala i vama mada moram da vam kažem ne možete pominjati kakva je ovo zemlja, kako je ko dobio nagradu. Upozorio sam vas, ovo nije u redu i nije korektno.

Izvolite, poslaniče Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (28.06.18 15:04:55)

Vama se obraćam zbog jednog kolegijalnog odnosa koji smo imali sada na pauzi dok smo govorili kako da završimo s ovom tačkom. Važno je zamoliti kolege iz Fronta i ostale iz manjine da nam ne daju priliku za repliku. Ovdje je bilo u negativnom kontekstu pominjanje DPS-a, dajte da bi racionalno trošili vrijeme upozorite ih vi. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:05:15)

Samo da vam kažem. Pošto ste se vi zahvalili vašim poslanicima koji su odustali od diskusije onda je trebao da vam kaže i šef kluba da je predlog Demokratske partije socijalista bio da se dodijeli vrijeme koje je i njima pripadalo u ovoj raspodjeli za dovršetak vaših diskusija. Zato vam neću dati riječ, ali bih vas molio da ne izazivate negativnim komentarima.

Onda ću njemu dati pravo na repliku. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (28.06.18 15:06:00)

Gospodine Rakočeviću, najsrećniji bih bio da ne moram da pominjem DPS u situacijama kada pričamo o korumpiranosti sudstva. Ništa više. Bio bih najsrećniji čovjek na svijetu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:06:11)

Da, ali znate kakve su konstrukcije koje se čuju, kažu - neko je rekao da je 85% građana Crne Gore bilo protiv neke odluke, ali ja kažem građani što pričaju o tome, građani se izjašnjavaju glasanjem na izborima i većinu dobija u raznoraznim varijantama vladajuća koalicija i to ubjedljivu većinu. Molim vas da o tome ne razgovaramo.

Sada riječ, i to dva minuta, ima poslanica Anka Vukićević, a onda neka se pripremi poslanik Andrija Nikolić. Izvolite.

ANKA VUKIĆEVIĆ (28.06.18 15:06:51)

Zahvaljujem.

Na neki način mi nezavisni poslanici da smo se pojavili danas ovdje ne bi govorili ni po dvadeset sekundi, što mi je potpuno nejasno i neprihvatljivo.

Četrdeset dvije hiljade i sedamsto naknada za povredu prava za suđenje u razumnom roku, u 2016. godini 24.000. Da li to znači da neke sudije nijesu kvalitetno radile? Da li to znači da su te greške isplaćene novcem crnogorskih građana i da li će te sudije zbog kojih su isplaćene ove naknade snositi bilo kakvu odgovornost?

Dalje, zašto u izvještaju, mada znam da je veliki broj građana to zanimalo, nemamo podatak koliko je bilo radnih sporova u prošloj godini? Činjenica je da se radna prava krše na svakom koraku, a da se građani teško odlučuju da pokreću spor pred nadležnim sudom iz razloga što je sudska praksa pokazala da sudije odluke donose najčešće u interesu onih jačih, a to su poslodavci. Primjenom diskrecionog prava, primjenom onog može, a ne mora skršen je čitav Zakon o radu i izgubljeno je povjerenje radnika u crnogorsko sudstvo. Na kraju i primjena tog diskrecionog prava potire, to pravnici mnogo bolje znaju od mene, sve imperativne odredbe. To se svakako ako želimo napredak u radu sudstva nije smjelo niti smije dozvoljavati. Pošto mi je ostalo malo vremena, moram napomenuti sledeće. Da li će do povjerenja u radu sudstva dovesti i situacija oko privatizacije Rudnika uglja.

Sudija Bošković uvela je privremenu mjeru, ta privremena mjera je poništena i isplaćen je novac, pokrenuće se sudski proces, nakon isplate 33 miliona. Ako građanin ne može prodati nekretninu prije izmirivanja svih obaveza državi, kako je mogao biti prodat Rudnik uglja, a zna se da nije izmirio najmanje petnaest miliona eura. Ko će platiti taj iznos i ko zna koliki je. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:09:18)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanik Andrija Nikolić, a neka se pripremi poslanik Branko Radulović.

ANDRIJA NIKOLIĆ (28.06.18 15:09:31)

Hvala, poštovani predsjedniče.

Poštovani građani Crne Gore, poštovani gospodine Vukčeviću sa saradnicom,

Povjerenje javnosti u pravosudni sistem, moralni autoritet i integritet sudstva od najvećeg je značaja za jednu društvenu zajednicu. Sudije su položile zakletvu da će tu funkciju obavljati savjesno, samostalno, nepristrasno, pravično i odgovorno i zato se od njih očekuje da svima garantuju takav model ponašanja. Međutim, postavlja se pitanje kako ćemo obezbijediti sudijama zaštitu sudijskog, ličnog i porodičnog digniteta, odnosno ambijent nesmetanog obavljanja funkcije. Jednako kao što se od sudije očekuje primjereno ponašanje na isti način se i od drugih učesnika u sudskom postupku, ali i javnosti, medija i nevladinog sektora očekuje da se uzdrže od bilo kojih radnji kojima se podriva samostalnost i nezavisnost sudske vlasti. Put do nezavisnosti, nepristrasnosti i odgovornosti sudstva je konstantan, budući da sudska vlast uvijek mora da dokazuje javnosti da ne trpi eksterne uticaje, ni političke, ni medijske, ni interesnih grupa, ni pojedinaca.

Danas svako sebi daje za pravo da komentariše rad sudova, da ne govorimo o tome kako mnogi misle da bi bili bolje sudije, tužioci ili advokati. Zato svi koji razmišljaju na takav način neka nam pokažu kako se to radi umjesto što komentarišu iz udobnih fotelja. To je manir neodgovornih ljudi jer je najlakše kritikovati tuđi rad bez spremnosti da se zasuču rukavi, da se završi Pravni fakultet, položi pravosudni ispit pa onda uobičajenim redom. Isto se odnosi i na nas poslanike jer i mi djelujemo u javnom prostoru i zbog toga imamo pojačanu odgovornost za društveni ambijent u kojem živimo.

Podatak koji hrabri je da su vrhovni, ali i drugi sudovi osnažili transparentnost u radu i naporno radili na vidljivosti sudstva u javnosti. Posebno je važno da će u narednom periodu biti usvojen komunikacioni protokol koji će izmijeniti i unaprijediti sadašnji oblik komunikacije sudova s medijima.

Šta je realna slika crnogorskog sudstva danas. Dozvolite da vam se obratim kao jednom od najcijenjenih stručnjaka iz oblasti ustavnog prava, ali prevashodno kao predsjedniku Sudskog savjeta. Sa sudijama i tužiocima preduzmite odgovarajuće mjere kako bi se pooštrila kaznena politika za krivična djela nasilja i krivična djela protiv života, što u prvom redu uključuje ubistva kojih je bilo nekoliko u proteklom periodu, a koja su izvršena zbog mafijaških obračuna gdje smo imali slučajne i nevine žrtve. Država mora učiniti sve, a ako treba da upotrijebi i silu ne bi li zaštitila život svakog građanina Crne Gore.

U pravu ste kada pozivate na unapređivanje prostornih kapaciteta crnogorskih sudova, odnosno materijalnih i tehničkih uslova u kojima rade sudije. Saglasan, Crnoj Gori treba palata pravde. Neću zamarati javnost statističkim podacima, ali ću reći i da statistika sugerise kako je rad sudova poboljšan. Indikator kvaliteta svakako je i manji broj ukinutih sudskih odluka. Uz to, najnoviji Izveštaj Evropske komisije o Crnoj Gori prepoznaje da je kvalitet rada sudova podignut na veći nivo. Treba znati da evropska perspektiva Crne Gore u značajnoj mjeri zavisi od rezultata sudske vlasti. U tom smislu, na izazove koji nas očekuju na tom putu sudska vlast će odgovoriti u mjeri u kojoj bude imala pomoć onih koji treba da joj pomognu. Važnu ulogu u toj logistici pored tužilaštva i policije imaju i zakonodavna i izvršna vlast. Od svih nas se očekuje da svojim radom, znanjem i vrlinom gradimo savremenu Crnu Goru. Završiću jednom izrekom čuvenog italijanskog književnika Artura Grafa koji je kazao da znanje i pravda govore, a neznanje i nepravda urliču. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:13:57)

Hvala vam.

Riječ ima poslanik Branko Radulović, a neka se pripremi poslanik Janko Vučinić.

BRANKO RADULOVIĆ (28.06.18 15:14:06)

Gospodine Brajoviću, za ovo smo se spremali i u najvećoj mjeri vratili u Skupštinu. Neću danas da doprinesem da ukinem ustavno pravo svakog poslanika kao suverena da govori, pa tih mojih pet minuta podijelite sa mnom i kolegicom Jočić. Prekinite me odmah na te pola vremena.

Građani Crne Gore i gospodine Vukčeviću i sve kolege, znajte nešto, da je osnov jednog demokratskog, slobodnog, ekonomski prosperitetnog, jednog solidarnog društva u pravu i pravdi. Ukoliko je to dobar osnov što mi Crnogorci nazivamo ljudskost, tada se sve gradi iznad toga. Ono što nam je dao gospod bog i ono što smo stvorili kroz vrijeme mi ćemo na najkvalitetniji način napraviti. Zato onima kome je gospod bog dao manje bolje i bogatije žive.

Građani Crne Gore, plaćate najbrojniju policiju, najbrojnije tužilaštvo i najbrojnije sudstvo na zemaljskoj kugli u odnosu na broj stanovnika. Umjesto da takav ogromni aparat bude u funkciji nečega što će stvoriti osnov jedne prosperitetne države, on je u funkciji autokratske zaštite režima, i to je osnovni problem. To je problem što piše ovdje u Evropskoj uniji. Evropska unija i njega prakтика mi je na određeni način putokaz, ali nije životni put, ali ovo što ovdje piše o radu pravosudnih organa i o radu mnogih drugih organa su negativni. Treba znati u kojoj smo mi na tom putu i dokle možemo doći ukoliko smo i na kojem mjestu i kako čitati rečnik Brisela. Samo da vam kažem da je Privredni sud danas tajkunski sud, ono što oni sramno donose, gospodine Vukčeviću, to je protiv vaše i moje djece i svih nas. To je tajkunski sud. Ono što je Viši sud, ono što je Osnovni sud Podgorica, to je sud protiv Demokratskog fronta i to je katastrofa, gospodine Vukčeviću. Vi dobro znate da je to kao u jednom zatvorenom sistemu koji smrdi. Vidimo se na sledećoj tački. Pozdrav, građani.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:16:37)

Hvala.

Izvolite, poslanice Jočić.

MARINA JOČIĆ (28.06.18 15:16:46)

Zahvaljujem prof. i kolegi Raduloviću.

Poštovani građani, želim da vam čestitam Vidovdan, ali ne samo iz kurtoazije već i zbog toga da vas podsjetim na zavjet koji 629 godina traje na ovim prostorima, a to je zemaljsko je za malena carstvo, a nebesko vazda i do vijeka. Da ne bi shvatili kao epsku poeziju, samo bih konstatovala da je vrhunski etički princip kojeg se odrekla ova vlast, sve grane vlasti pa i sudska.

Mi ovdje imamo Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta koji je odličan, ali u grafičkom smislu. Sve ostalo ovdje ne odražava suštinu stanja u sudstvu. Ovdje smo dobili fotografije članova Sudskog savjeta, pa je tako tu i fotografija Vesne Medenice, tako da na neki način ovdje je ona prisutna, ali samo kao slika, Sudski savjet nam je ponudio nju kao sliku koja ne govori. Kako ne govori ova slika i sve ove slike članova Sudskog savjeta tako Sudski savjet čuti na mnoge nepravde i na mnoge nezakonite radnje u samom sudstvu. Pošto imam veoma malo vremena posluživu se bilješkama. Sudije dozvoljavaju svojim ministrima i aktivistima iz DPS-a da zastarevaju sudske odluke. Podsjetiću da je ministru Ivanoviću zastareo predmet kada je udario djevojčicu na pješačkom prelazu, u zastaru je ušlo i trovanje 106 djece za koje je bio odgovoran, takođe jedan miljenik DPS-a. Da li se čeka i zastara slučaja Marović.

... nema u ovom izvještaju. Nažalost Sudski savjet je ovo odčutao. Sudski savjet čuti i na progon Demokratskog fronta koji je toliko očigledan da više nema nikoga ko može da tvrdi da je sudija koja vodi ovaj proces nezavisna. Ona se, moram da upotrijebim jednu sliku, jer meni je to uvijek tako, ona se ponaša kao čuvarica nacističkog logora. Ona brani advokatima odbrane, izvinjavam se, ... Doviđenja, građani.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:19:22)

Izvolite, poslanik Janko Vučinić, a neka se pripremi poslanik Nikola Rakočević.

JANKO VUČINIĆ (28.06.18 15:19:32)

Poštovani građani,

Vjerovatno ste se nekada zapitali zašto statua boginje pravde Justicije pored vage. u jednoj ruci ima mač u drugoj i povez preko oči. Odgovor na to se najbolje može dobiti ovdje u Crnoj Gori, jer čini se kao da idejno rješenje za izradu te statue baš poteklo odavde iz Crne Gore i to u ovom vremenu, jer onaj povez koji ima statua boginje, pravde i Justicije tada ne bi gledala ko sudi u Crnoj Gori, kako se sudi u Crnoj Gori, ko je predsjednik Vrhovnog suda u Crnoj Gori, ko je ministar pravde, koji su ljudi na čelu ostalih sudova u Crnoj Gori i povez ima da ne bi kojim slučajem gledala ono skandalozno suđenje u sudnici kod Suzane. Onaj mač koji ima u ruci je izgleda prijetnja za ostale sudije koji bi htjeli da sude po zakonu, jer im je taj mač prijetanja da ne bi sudili po zakonu, nego onako kako im se kaže, a te mačeve obično imaju predsjednici svih sudova u Crnoj Gori, koji nijesu sudije, nažalost nego partijski vojnici Demokratske partije socijalista. U Ustavu su definisane tri grane vlasti zakonodavna, izvršna i sudska, tobože nezavisna i koje trebaju da kontrolišu jedna drugu. Reklo bi se malčice je drugčije u praksi, pa umjesto tri grane vlasti imamo jednog šefa partije i prvog čovjeka režima, koji je već sad postao i predsjednik i kod kojeg je na našu žalost skoncentrisana sva moć i vlast i koji kontroliše sve, i ne treba zato da čudi što su na čelu svih sudova u Crnoj Gori namješteni partijski vojnici. Zar se može govoriti o nezavisnosti sudstva, ako imamo Vesnu Medenicu kao čelnicu pravosuđa i čelnicu Vrhovnog suda. Može li se govoriti o nezavisnosti sudstva, ako na čelu Višeg suda imamo Borisa Savića koji je zadužen za hapšenje poslanika i funkcionera Demokratskog fronta. Može li se govoriti o nezavisnosti sudstva, ako imamo na čelu Privrednog suda Blaža Jovanovića koji je sudija braće Đukanović.

Može li se govoriti o nezavisnosti sudstva, ako na čelu Ustavnog suda imamo Dragoljuba Draškovića, koji je po nalogu instrukciji šefa režima ukinuo nadoknade za majke sa troje i više djece. Nema tu nikakve nezavisnosti.

Prije neki dan smo raspravljali ovdje o izboru Sudskog savjeta i načinu kako su usvojene te izmjene i dopune zakona. Usvojene su na taj način što je ovdje, što se falsifikovalo mišljenje Venecijanske komisije, na osnovu kojeg je pogažen Ustav i primjenom pravnog nasilja i samovoljnog moćnika mandat članovima Sudskog savjeta produžen je dokle im bude odgovoralo. Ovdje u Parlamentu 41 poslanik je srušio pravne temelje države Crne Gore, glasajući za takav zakon i pokazao da više ništa u državi Crnoj Gori ne može biti sigurno, počev od imovine, slodode i života i pokazalo se da nijesmo daleko od prijekog suda i onoga što je bilo na ovim prostorima 1948.godine prošloga vijeka. Sve dalje od demokratije, a sve se više zaglibujemo u diktaturu. Sve ovo o čemu pričam najbolje su na sopstvenom primjeru osjetili i osjećaju aktivisti i funkcioneri Demokratskog fronta. Nedužni ljudi su izdržavali zatvorske kazne samo zbog svoje političke pripadnosti i političkog rada. Kolega Milan Knežević je kao predsjednik jedne političke partije nedužan zbog bezazlenog guranja sa policajcem završio četiri mjeseca u spuškome kazamatu. Prioritet sudske vlasti bio je progon zatvaranja političara DF-a i zabrana rada ovog političkog saveza i samo vam hvali u tom vašem izvještaju da ste u vašem programu i radu imali progon i zavtaranje političara, aktivista Demokratskog fronta i to ste najbolje uradili.

PRESJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:25:18)

Hvala vam.

Poslanik Nikola Rakočević, a onda neka se pripremi poslanik Predrag Bulatović.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (28.06.18 15:25:50)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani građani, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi podnosiocē izvještaja,

Ja ću se truditi da govorim o dnevnom redu, prem da smo u mnogim diskusijama ćuli mnogo toga što u najmanju ruku nije bio dio dnevnog reda, ukljućujući pominjanje i ćestitke Vidovdana itd. Ja se ovom prilikom takoće pridrućujem ćestitkama za one naravno koji slave.

Poćetnom rećenicom okarakterisao bih izvještaj Sudskog savjeta, time da je on po mom sudu skromnom sudu pozitivan. Kao što ste kazali, primljeno je u 2017. godini oko 100.000 predmeta, riješeno je, navikli smo predsjedniće na te koncetracije, ali to ne smeta. Završeno je oko 91.000 predmeta. S tim što je vrlo važno napomenuti kao što ste kazali da je priliv predmeta bio veći, a takoće i broj riješenih predmeta, takoće je veći.

Mećutim, naravno dopustite da ipak izvućemo odrećene zakljućke iz ovog izvještaja, koji će na neki naćin definitivno pokazati znaćajan broj stvari koje moćemo unaprijediti. Nama to naravno kao parlamentarcima pripada, a tim prije što smo prije neki dan pokazali na koji naćin se brani sistem Crna Gore, na koji naćin se brani sudstvo kao jedna od grana vlasti, od pokućaja manjine da blokadom sistema paralizujemo ne samo sudsku granu vlasti nego i sve ono što bi slijedilo iz toga. Naravno tim predlogom zakona smo, s obzirom da je potrebna dvotrećinska većina, što znaći da treba da sjednu i poslanici manjine, poslanici većine i dogovore Sudski savjet, mi smo prosto imali odgovornosti i zrelost u ovom trenutku poslanika manjine i nijesmo mogli doći do rješenja Sudski savjet, sem ovog koji je tako reći privremeno rješenje dok se konaćno ne pojavi ta demokratska zrelost.

Mećutim, vratiću se na te zakljućke. Jedan od onih koji je meni zapao za oko, a vi ste ga pomenuli, to je dio vezan za transparentnost rada sudstva u smislu i efikasnost, u smislu IT sistema, softverskog sistema koji bi u mnogome modernizovao Sudski sistem i ojaćao ga istovremeno. Ja vas pozivam da prosto napravite da kaćem finansijsku konstrukciju, da pošaljete resornom ministarstvu, odnosno Vladi, Vlada će to sigurno staviti, ili neće, procijeniće u budćet, a onda će to doći u Skupštinu, onda će Skupština se o tome izjasniti. Ja sam siguran da bi to bio jedan izuzetno konstruktivan i vaćan iskorak po da kaćem uzoru na evropske zemlje, koje ste takoće pominjali kad ste govorili o edukaciji sudstva i sudija, na što svi mi siguran sam iz manjine iz većine podstićemo i apelujemo da nastavite sa tom praksom edukacija.

Takoće, organizovani kriminal i korupcija je i po Izvještaju Evropske komisije jedna od vaćnih aspekata naćeg daljeg napredovanja. Moramo raditi na tom polju. U tom smislu vrlo je vaćno da naravno poslednjih sedam, osam godina sve vlade u tom periodu su radile snaćno reformski na ovim poljima, mećutim vaćno je da specijalizovano odjeljenje pri Višem sudu u Podgorici bude kao što stoji u izvještaju osposobljeno i opremljeno da nesmetano vrši svoju nadlećnost, a povodom tih oblasti organizovanog kriminala i korupcije.

Nemam puno vremena, mećutim osvrnuću se samo na jednu stvar koju moramo kao ozbiljni ljudi preduprijediti i moram postaviti pitanja takoće i gospodinu Vukćeviću, šta Sudski savjet u tom smislu moće da uradi, a to je da moramo na neki naćin stati na kraj, rućilaćkim naporima pojedinaca, ne samo polićara u opoziciji, nego i medijima da prestanu da vrše pritisak na sudsku granu vlasti, jer u koliko to usvojimo kao praksu, nezavisno od sudstva tećko da će biti garantovana.

Dakle, moramo prosto odgovornije se ponaćati, ali sistemski riješiti to. Na koji naćin da se zaćtiti sud? Jer na ovaj naćin, u koliko pustimo pojedine javne djelatnosti da se ponaćaju na ovaj naćin, prosto nećemo moći da imamo jednu ozbiljnu granu vlasti koja mora da garantuje i dalji prosperitet drćave izmeću ostalog.

Takoće, pojedinci, a to sistemski ne moćemo da riješimo, moraju da shvate da ne postoje dupli arćini ni za koga. Mi smo imali odrećene sudske procese, vezane za polićićeke ćinioce u drućtvu i oni su završeni oslobaćajućim presudama, što znaći da nije sud niti netransparentan niti zavistan od bilo koga, nego prosto odlućuje prema onome što je predmet presude i samo jednom rećenicom ću završiti. Dakle, vrlo je lako donijeti odluku, preći rubikon što se kaće. Mećutim, mnogo je teće nositi se sa posledicama svojih postupaka. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:31:49)

Hvala vama.

Riječ ima poslanik Predrag Bulatović, neka se pripremi poslanik Milan Knežević.

PREDRAG BULATOVIĆ (28.06.18 15:31:55)

Dame i gospodo, poštovane kolege poslanici, uvaženi građani Crne Gore, Od 2. jula kada istekne i zvanično mandat Sudskom savjetu, Crna Gora ulazi u beskuće, ulazi u nešto što je uvod u diktaturu koja inače puzajući vlada već dugo godina.

Gospodine Vukčeviću,

Dato vam je izmjenama i dopunama zakona da možete i dalje biti član Sudskog savjeta pa čak i predsjednik, vidjećemo vaš profesionalni dignitet, pa rekao bih i moralni da li će te ostati u tom Sudskom savjetu i da li će te biti i dalje predsjednik, jer ja sam vas dobro razumio kad ste rekli da je to na ivici ustavnosti, da je to neustavno i pozvali se na Ustavni sud koji za nas je politički sud i koji može da donese rešenje u interesu Demokratske partije socijalista.

Poštovani građani, to ćemo vidjeti šta će on da uradi. U Crnoj Gori ne postoji podjela vlasti, postoji jedinstvo vlasti, okupljene oko Demokratske partije socijalista i predsjednika Demokratske partije socijalista. Sve je pod kontrolom DPS-a i Milo Đukanovića. To je pokušao da se uključi Duško Marković neuspješno.

Dakle, i sud i Tužilaštvo i izvršnu vlast i čitav život u Crnoj Gori kontroliše DPS i Milo Đukanović i ono što je gospodin Milan Knežević rekao, on je uspio da napravi privatnu državu u kojoj se on pita i koja je njegovo vlasništvo, a za dvije godine predsjednikovanje Vladom, Duško Marković kako je rekao juče gospodin Knežević je napravio od Crne Gore latifundiju. Postoje teorijska razmatranja o savremenim latifundijama i Crna Gora je na tom nivou.

Šta je sudska vlast? Ona služi gospodine Vukčeviću da omogući DPS-u da maksimalno oko 30% biračkog tijela koliko osvoje, apsolutno vladaju Crnom Gorom i to od vremena Ratka Vukotića, koji je nezakonito upisao ljude u birački spisak do današnjeg dana i to je tako.

Primjer Milana Kneževića, pošto vrijeme ide, želim da istaknem nije se on bezazleno gurkao, gospodine Vukčeviću, nego je pod okriljem vlasti i nažalost tadašnjeg ministra Unutrašnjih poslova koji je danas u opoziciji, je nezakonito noću i tokom vikenda bez pisane objave se došlo na teritoriju gdje ugušen, miran, zakonit protest. Tu je zgažen Ustav i tu je zgažen i svi zakoni Međunarodne konvencije. Dvije godine se vršila propaganda i prepariranje javnog mnjenja, da bi se Milan Knežević osudio za krivično djelo za koje je zapriječena kazna od jedne do pet godina i odležao je tri mjeseca zatvora i primio ličnu žrtvu za demokratiju i budućnost Crne Gore, a vidjećete da će to da se valorizuje.

Znate u doba socijalizma je bilo sudija. O tome je pisao roman sudija Vuk Drašković, koji su suprotno volji najvećih moćnika među kojima je bio i Cvijeti Mijatović sudili po savjesti. Da je i jedan sudija sudio po savjesti Milan Knežević bi bio oslobođen zato što je povrijeđen zakon od strane nadležnih državnih organa i zato je to jedinstvo vlasti. Pokušali su da ga pretvore u nasilnika, on je bio politički zatvorenik i jedini predsjednik parlamentarne stranke koji je bio u zatvoru u evropejskoj Crnoj Gori.

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Koji je ovo sistem? Tim za marketing i održavanje na vlasti smisli određenu stvar, Milo Đukanović, Beba Popović i ostalo društvo, Pažin prenosi, Milivoje Katnić konstruiše, a tačno određeni sudovi odjeljenje u sudovima. Ne, mi ne kažemo da su sve sudije iste, ne. Postoje specijalci u svakom sudu. U Višem sudu je Boris Savić i određene sudije koje potvrđuju nesuvisle optužnice koja je i za državni udar i optužnice za pranje novca. Pišu se sporazumi o priznanju krivice i tako smo došli kroz osudu Milanu Kneževiću i sve ovo da imamo produženi udar koji je omogućio da sa otprilike 30% biračkog tijela Milo Đukanović obnovi mandat i da u 11 opština se osvoji vlast, sa najmanjim stepenom izlaznosti, dakle koji je zabilježen u novije vrijeme.

Dame i gospodo, ovo nije sud.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:36:57)

Hvala vam.

Riječ ima poslanik Milan Knežević, a neka se pripremi poslanica Aleksandra Vuković.

MILAN KNEŽEVIĆ (28.06.18 15:37:05)

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, gospodine Vukčeviću, ja želim da vam približim kako izgleda jedna obična nedjelja, recimo, moja kad nisam u zatvoru. Juče smo bili na ročištu Nebojši Medojeviću i još jedanaestorici članova Demokratskog fronta za tzv. aferu pranje novca od 17.000 pozajmljenih dolara. Danas se nalazimo na suđenju za državni udar, i sutra ćemo se naći na suđenju za državni udar, a u ponedjeljak nas čeka suđenje u Osnovnom sudu po tužbi četvoro poslanika Demokratske partije socijalista protiv četvoro poslanika Demokratskog fronta. U tom nekom intervalu, redovno nam stižu prekršajne prijave, blokade računa. I po nekoj mojoj računici do sad mi je stiglo 157 prekršajnih prijava kući, 80 na naplatu, a 60 poziva na ročište. Dakle, to je jedna obična nedjelja jednog funkcionera Demokratskog fronta, pod uslovom da nije u zatvoru, kao što sam bio ja, kao što je bio Mihajlo Čađenović, kao što je bio Dejan Vujisić, kao što je bio Željko Šćepanović, kao što je bio Momir Nikolić. I danas imamo činjenicu da ovdje nema Vesne Medenice, predsjednice Vrhovnog suda, koja se samo poziva da dođe na sjednicu Vijeća za nacionalnu bezbjednost, jer kaže - ona će se uvijek pojaviti tamo gdje se raspravlja o pravnim pitanjima i bezbjednosti države. Ako se ovdje ne raspravlja o pravnim pitanjima i bezbjednosti države, ne znam gdje treba da se raspravlja i zašto se ona ne pojavljuje ovdje kao predsjednica Vrhovnog suda. I dok traje ova rasprava, slobodna Crna Goro i Vi u ZIKS-u, danas se dogodilo još jedno ubistvo u Crnoj Gori, u pola bijelog dana u Baru, devetoro od 1.januara, devet crnogorskih državljana je poginulo do sad, pet crnogorskih državljana je ubijeno u Srbiji, dakle 14 za šest mjeseci, ali je vrlo važno da se crnogorsko pravosuđe koje je postalo bermuski trougao-policija, tužilaštvo i sudstvo pretvorilo u institut i personifikaciju progona protiv Demokratskog fronta. Oni se ničim drugim ne bave osim što procesuiraju Demokratski front. Vi danas imate jedinu državu ne u Evropi nego u svijetu gdje su procesuirana tri predsjednika parlamentarnih stranaka: Nebojša Medojević, Andrija Mandić i ja i kada govorimo pravosuđu treba da govorimo o ovim specijalcima sudijama, jer gospođa Medenica, non stop govori da smo mi erodirali sudstvo javnim prenosom. Ne mi smo samo pokazali da je sudstvo potpuno trulo i u potpunoj eroziji i rasulu. Protiv nas su, gospodine Vukčeviću, Boris Savić, Suzana Mugoša, Raco Ivanović, Dragoje Jovović i Mušika Dujović. Gdje god se pomene Demokratski front ili potvrđuju optužnice ili potvrđuje status svjedoka saradnika ili na apelacionom vijeću poništavaju naše žalbe. A sve slučajno.

Znači, sve slučajni izbori, ali ovo četvoro, petoro sudija su glavni protagonisti i pioniri Vesne Medenice, Zorana Pažina i Duška Markovića u progonu nad Demokratskim frontom. I Vesna Medenica, je još 08. novembra 2016. godine, gospodine Vukčeviću, saopštila 2016. da protiv nas postoje dokazi i da je spriječen terorizam i krvoproliće u Crnoj Gori, a optužnica protiv Andrije Mandića i mene je potvrđena tek 15. aprila 2017. godine. I o kakvom nezavisnom sudstvu govorimo? A kad je njoj bilo u interesu zatvorila je za javnost suđenje gdje je stradao njen zet. 40 godina je osudila momka bez znanja javnosti o čemu se radi. Ali zato nije imala nikakav problem kada je bilo suđenje za državni udar da čitava Crna Gora sluša lične podatke moje djevojke, što je protivno Zakonom o zaštiti podataka, što je protivno Zakonom o krivičnom postupku, nikakav problem nije imala o tome ni da sluša šta sam jeo u Skadru, šta sam pio u Čanju, šta sam telefonirao u Petrovcu. Tada nije imala nikakvih problema da se bavi privatnim životom poslanika i funkcionera Demokratskog fronta koji se nalaze pod mjerama tajnoga nadzora već nekoliko godina, od 2016. godine svi smo mi pod mjerama tajnog nadzora.

Zato želim, da Vam poručim, žaleći što nije Vesna Medenica ovdje, mi ćemo našu borbu nastaviti i ćeraćemo se još.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:42:05)

Hvala.

Sada riječ ima poslanica Aleksandra Vuković, nek se pripremi poslanik Andrija Mandić.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (28.06.18 15:42:12)

Poštovani predsjedniče Brajoviću, zahvaljujem. Drage građanke i građani, uvažene kolege i kolegice, cijenjeni profesore Vukčeviću sa saradnicom,

Nadam se da mi neće biti zamjereno, s obzirom na činjenicu da je više puta u ovom Parlamentu izgovoreno ime pisca Milorada Mija Popovića da samo dam prilog tome da eto čovjek pošto nije prisutan, a naravno svi imamo pravo da vrednujemo neći književni rad, da ja imam to pravo i da zaista kažem da bih voljela da se knjiga za koju je uvaženi Popović dobio Njegoševu nagradu "Čovjek bez lica" priča, pa da se onda sudi, s obzirom na to da se ode pominje neka diskvalifikacija kako eto moguće da bokser napiše dobru knjigu. Ja smatram da je on svojim i stilskim, jezičkim prije svega tematskim umjećem nokautirao brojne i koji nijesu u stanju da napišu bilo kakav roman, a sa druge strane ni da pročitaju roman o kome će nešto zboriti.

Dakle, evo iskoristila sam ovaj minut i izvinjavam se zbog toga. Evo ja ću prekomentarirati samo nekoliko navoda iz ovoga izvještaja, a to je, prije svega, način na koji izvještaj je rađen, korektno možemo saznati s obzirom na način na koji su prezetovani podaci šta se to zbilja dešava u našim institucijama. Takođe, s obzirom na onaj izvještaj koji smo imali i 2015. godine, koje je uradilo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava koje se odnosilo na učešće žena u izvršnoj, zakonodavnoj i sudskoj vlasti da zaista sudska vlast pokazuje da su žene izgleda pošto je kolega Aprcović, govorio o karakteru najhrabrije da se prihvate ovako odgovornog posla kako je bavljenje poslom u sudovima, tako da vidimo da žene zauzimaju 60% prostora u sudovima na čemu im svakako i čestitam. Takođe, bih navela da je veoma važan ovaj izvještaj u tom smislu što najavljuje komunikacioni protokol koji će svi sudovi u Crnoj Gori dobiti tako da će se nadam upravo zatvoriti ili makar smanjiti prostor za spekulaciju i mahinaciju kojima je izložena ne samo sud kao institucija, nego su izložene i sve institucije u Crnoj Gori, da će se na pravi način edukacijom i samim sudijama kako bi trebalo i sa kojim informacijama da izlaze pred javnost, taj opseg polja manipulacija smanjiti. I ono što bih željela posebno da pomenem što mi je bilo važno jeste ovaj dio koji se odnosi na pravo suđenja u razumnom roku, a u svjetlu mog čitanja Izvještaja o radu kancelarije zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu za 2017. godinu, iz razloga toga što vidimo da su zaista broj tih slučajeva je veliki, navela bih samo primjer Hrvatske koja je kada je bila u procesu integracije u Evropsku uniju se nosila sa najvećim problemom. Recimo imala je milion i po neriješenih slučajeva, a upravo koje spadaju pod ovaj institut prava na suđenje u razumnom roku.

S obzirom na to da mi imamo zakon koji reguliše ovu problematiku, mislim da bi naši sudovi posebnu koncentraciju trebalo da imaju na ovaj problem, s obzirom na izvještaj koji smo dobili od kancelarije da bi naši ljudi i ljudi uopšte koji participiraju kao neko ko se pojavljuje pred sudovima imali priliku da sve svoje probleme rješavaju u domaćem sudstvu, i kako bismo imali što manje slučajeva koji će se rješavati pred međunarodnim sudovima. I smatram da je jedno od i ako naravno u jednom divnom naučnom radu koji sam čitala hrvatske profesorke sde kaže da su njemački sudovi to najbolje riješili, ali mi ne možemo njemački primjenjivati u Crnoj Gori, tako što su tačno odredili koliko će koji postupak trajati. Dakle, koliko traju prvo stepeni, koliko drugi stepeni mislim da se najbolje da ide na rješenje da se neki kombinovani princip sprovede u našem slučaju, da se jednostavno oroči to razumno ili pravično vrijeme, koje je potrebno za pravedno suđenje, i da bi na taj način se izbjegle ove situacije da imamo prije svega veliki finansijski problem. Budžet Crne Gore finansijski trpi. Smatram da je to odlična preporuka koja dolazi iz kancelarije, jednostavno su neke države uspostavile unutrašnji sistem u kome novčanu naknadu isplaćuje direktno onaj organ države čijim je radnjama prouzrokovana utvrđena povreda odnosno resorno ministarstvo određenog državnog organa. Dakle, da se na neki način persinifikuje odgovornost i tako ćemo znati da će građani i građanke u što manjoj mjeri biti da kažem tako osuđeni da plaćaju za ono zašto nijesu krivi. I najzad da kažem koliko je važno zaista da naše suđenje da se prenose i da rad sudstva bude transparentan, sud kako oni rade ustvari je onaj i jedan od najvažnih evropskih principa prava da nije dovoljno da pravda bude zadovoljena, nego da ona prije svega svima nama bude vidljiva. A to kako se odvijaju suđenje u

našim sudnicama, to što imamo prvi put priliku da gledamo javno prenošenje nekog suđenja, mislim da će vrije pokazati da li je to dobra praksa ili nije, da li smo nešto time dobili ili izgubili, da li u stvari rad sudova na taj način poboljšan ili nije. I mislim da bi sada kada su u toku procesi trebalo sačekati da vidimo zaista kakve će reflekse, kakve će konsekvence po rad naših sudova, po stav naših medija, po prije svega najvažni stav, a to je stav naših građana i građanki prema radu naših sudova biti nakon svega kad se završi. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:48:08)

Hvala.

Riječ ima poslanik Andrija Mandić, i posle njega neka se pripremi poslanica Marta Šćepanović.

ANDRIJA MANDIĆ (28.06.18 15:48:21)

Poštovani građani, gospodine predsjedniče Brajoviću,

Mi protestujemo kao Demokratski front zbog vremena kojeg smo dobili po ovoj tački dnevnog reda. Prosto postoje neke tačke dnevnog reda gdje želimo kao politička organizacija koja je direktno ugrožena konkretno od strane jedne vlasti koja u Crnoj Gori je ocijenjena kao najgora vlast od sve tri vlasti da pred javnošću Crne Gore dobijemo prostora bar onoliko koliko dobijaju neki ljudi u direktnom televizijskom prenosu tamo u sudnici, neki ljudi koji su presuđene ubice, neki ljudi koji su sasvim slučajno spremljeni i upotrebljeni protiv političara iz Demokratskog fronta. Evo ja prosto u ime našeg političkog saveza želim da zatražim da ubuduće kada su neke važne teme kao što je ova tema da dobijemo vrijeme da svi govorimo iz Demokratskog fronta u skladu sa Poslovníkom, a to možemo nadoknaditi na nekim drugim temema. Evo hvala Bogu u ovom dnevnom redu ima bar 10 tačaka dnevnog reda gdje možemo da izađemo u susret i da nadoknadimo to vrijeme koje nam se oduzima za tačke koje su za nas od posebnog značaja. Dakle, želio bih da u budućim dogovorima za konkretne tačke dnevnog reda otvorimo ovu priču.

Potrošio sam određeno vrijeme, ali vjerujem da ćete mi nadoknaditi jer je ovo za nas posebno važna tačka. Ona je važna zato što građani Crne Gore znaju da 2016. godine sudstvo i ukupno pravosuđe u Crnoj Gori koristi se za brutalni politički obračun sa Demokratskim frontom. Demokratski front se nalazi pod jednom vrstom državnog terora gdje je vladajuća partija ili vladajuća porodica ili vladajuća klika ili vladajuća grupa odlučila da upotrijebi crnogorsko pravosuđe kako bi se obračunali sa najjačim opozicionim političkim savezom. Svakao da su nam nanijeli štetu i vi znate to, poštovani građani, na posljednjim lokalnim izborima da je upravo direktni televizijski prenos i sudski procesi koji su se u međuvremenu otvarali bili ona ključna snaga koja je nanosila štetu Demokratskom frontu zato što smo imali prilike da, zahvaljujući upravo takvoj odluci, imamo svakakve slučajne likove koji su mogli da se istresaju pod liderima Demokratskog fronta da dovode u pitanje našu politiku, da dovode u pitanje naš integritet kao ljudi i kao političara. To nije moglo da ostane bez posledica, ali je ostalo bar u onoj ravni da su ljudi koji su glasali Demokratski front u najvećem broju ostali kući. Nijesu svi hrabiri kao ljudi u Beranama, nijesu svi dovoljno snažni i odlučni kao ljudi u Pavinom Polju, Njegnjevu ili u drugim mjesnim zajednicama gdje je Demokratski front zabilježio pobjedu i pored svih napada koje pravosuđe vršilo protiv nas.

Moj kolega Milan Knežević je uspio da kaže da kada je u pitanju interes nekoga iz vladajuće porodice ili iz porodice koja je na čelu pravosuđa onda može sve da bude zatvoreno za javnost, onda ne moraju da se ide na potvrđivanje optužnica, onda ne moraju da se otvaraju ti procesi jer se štiti njihov ugled i njihov integritet, ali kada smo u pitanju mi onda može da se radi što god hoćete da radite i da eksperimentišete sa nama sa tzv. direktnim televizijskim prenosima kojima hoćete da nam nanesete direktnu političku štetu i uspjeli ste. Na prošlim lokalnim izborima ste nam nanijeli političku štetu, ali Demokratski front ne bi bio Demokratski front kada ne bi uvijek bio spreman za borbu.

Mi smo, vraćajući se u Parlament, dobijajući ovu mogućnost koju nas sankcioniše predsjednik Parlamenta, da možemo da govorimo na važne teme onoliko koliko nam je potrebno i

što je neophodno da čuju građani Crne Gore, ali smo u ovom Parlamentu dobili priliku da građanima Crne Gore prenesemo one ključne poruke. I ovdje građani Crne Gore da znate da ovaj Sudski savjet crnogorsko pravosuđe da pet ili šest crnogorskih sudija izvjesni Savić, Ivanović, Jovović, Mugoša, Pean i Vuković da su to specijalci koji su određeni da se obračunaju sa Demokratskim frontom. Vi znate da smo mi ovdje 2015. godine kada je neko isto procjenjivao da nam je naneo štetu razbijajući Demokratski front krenuli u protest. Mi smo opet spremni za proteste, mi smo opet spremni da probudimo narodnu energiju, mi smo opet spremni da na jesen probudimo narodnu energiju ako vidimo da ovo sve kreće u pravcu gdje neko želi da se zatre Demokratski front i gdje neko želi da uništi našu političku organizaciju.

Moram mojim sunarodnicima da se obratim pošto je danas Vidovdan, dan najvećeg srpskog nacionalnog iskušenja i mislim da je pravi dan, a vidite da prvi put na ovaj dan pominjemo proteste, ne zbog toga što smo mi spremni ovdje ispred ove zgrade ili ispred susjedne zgrade predsjednika da provodimo i dalje dane i noći, nego što smo mi spremni i odučni da se ova zemlja promijeni, da se pronađe pošten dogovor gdje neće biti više diskriminacije ili ako nema poštenog dogovora nego neko želi da zadavi Demokratski front na prevaran način upotrebljavajući pravosuđe da zna da batina ima dva kraja. Mi smo spremni da se uhvatimo za taj drugi kraj jer vidimo da tu dršku sa druge strane upravo drži pravosuđe, a da sa njim upravlja lider Demokratske partije socijalista i ljudi iz vrha režima i organizovanih kriminalnih grupa.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:54:25)

Hvala.

Riječ ima poslanica Marta Šćepanović i to je poslednji diskutant po ovoj tački dnevnog reda. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (28.06.18 15:54:34)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani predsjedniče Sudskog savjeta, poštovani građani,

Jačanje nezavisnosti pravosuđa i sprovođenje svih aktivnosti predviđenih Strategijom reforme pravosuđa u cilju efikasnijeg ostvarivanja zaštite i prava sloboda građana zadatak je Sudskog savjeta koji upravo kroz svoje nadležnosti obezbeđuje nezavisnost i samostalnost i sudova i sudija.

Izveštaj je detaljan i sveobuhvatan. Ja ću samo iz izveštaja navesti određene elemente za koje smatram da su bitni. Prije svega, u izveštaju je navedeno da postoje mnogobrojni razlozi zbog kojih se ne može u cjelini sprovesti postupak vrednovanja učinka za sve sudije, ali da je Savjet posvećen ovom zadatku i interesuje me koji su razlozi doveli do toga da se ovaj postupak ne može u cjelini sprovesti i da li je i to jedan od razloga zbog kojih je Savjet obrazovao Radnu grupu za izradu teksta Predloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, s obzirom da se, možemo reći, brzo pokazalo kroz primjenu da su pojedine norme nesvrshodne i neprimjenjive. Takođe, imajući u vidu i zaključke Odbora za bezbjednost u postupku kontrolnih saslušanja koje je Odbor obavlja. Tu je poseban akcenat stavljen na kaznenu politiku sudova iz djelokruga najtežih krivičnih djela i u razmatranju ovog izveštaja traba posebno naglasiti taj dio koji se odnosi na kaznenu politiku sudova, odnosno na matičnom odboru je ukazano da je neophodno da se utvrdi da li izrečene kazne odgovaraju težini učinjene protivpravne radnje i da li kaznena politika ima potpunu svrhu kažnjavanja. S tim što ovdje takođe traba istaći da za određene sudske odluke glavni uticaj na kaznenu politiku i kreiranje kaznene politike imaju i tužioci pa i njih traba podstaći da se na određene odluke žale ne bi li više instance mogle tako da budu u prilici i da preispitaju kaznenu politiku nižih sudova.

Dakle, što se tiče rada sudova za prekršaje u 2017. godini oni su imali ukupno u radu 105.222 predmeta. Važno je napomenutu da je stopa ažurnosti na nivou svih sudova za prekršaje iznosila 111% i da su sudovi za prekršaje imali u radu predmete iz preko 120 različitih oblasti.

Ono što je takođe bitno, a što se i samog izveštaja vidi jeste da je obim posla jednog sudije

zaista veliki i da sudije taj posao rade odgovorno, a da li je koeficijent sudija Osnovnog sud,a da ne pominjem Sudije za prekršaje, srazmjeran tom obimu posla i odgovornosti koju imaju mislim zaista da bi to trebalo preispitati. Takođe, kroz javno suđenje, a i ovdje u Skupštini svjedoci smo konstantnog vrijeđanja sudija. Samo danas smo čuli da su sudije vojnici Demokratske partije socijalista, da imaju mač, da šire strah, da je sve pod kontrolom Demokratske partije socijalista, da je kompletno sudstvo pod kontrolom šefa režima, da je sudstvo trulo. Dakle, sve ovo se danas ovdje izriče i govori samo zato što su neki mislili ako se bave politikom da su iznad zakona i da neće da snose posledice za svoja djela. Dakle, zakon je jednak za sve. Upravo u ovom kontekstu i želim da Vam postavim pitanje, s obzirom da se kroz javno suđenje vidi da se pokušava urušiti autoritet sudije i obavljanje sudijske funkcije, u tom smislu je takođe pokrenuto pitanje obezbjeđivanje krivično pravne zaštite sudstva i Državnog tužilaštva od izlaganja poruzi, kao poslanik želim da čujem vaš stav i konkretne aktivnosti po tom pitanju. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 15:59:13)

Hvala vam.

Izvolite, proceduralno, poslaniče Đukanoviću.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (28.06.18 15:59:22)

Poštovani građani, gospodine Brajoviću,

Samo želim da saopštim ispred Demokratskog fronta i malo prije gospodin Mandić je takođe saopštio našu spremnost da na uštrb pojedinih tačaka dnevnog reda dobijemo širi prostor takođe za pojedine tačke dnevnog reda. Kad se pripremala ova Skupština saopštio sam da su za Demokratski front najvažnije dvije tačke dnevnog reda Sudski savjet i Tužilački savjet. I danas smo bili spremni da za sledeće dvije tačke dnevnog reda diskusija Demokratskog fronta svedemo maltene na simboličku ravan u želji da dobijemo prostor da na ovoj tački iskažemo naše stavove protiv jednog sramnog pravosuđa. U znak našeg što ne dozvoljavate da se vodi puna rasprava o pravosuđu tako bi mi sad stav komentarisali Demokratski front eto da ušparate vrijeme, ako Vam je to toliko važno važnije od suštine neće učestvovati u sledeće dvije tačke dnevnog reda i bićete zadovoljni. Završićemo u nekim granicama pristojnosti po Vašem da to bude. Očekujem da sutra na kolegijumu cijenite ovu našu dobru volju i da zovnete sutra Katnića, jer ako Vesna Medenica, može da ide na sjednice Savjeta za bezbijednost jer je pravda u pitanju red je da dođe ovdje, a nadamo de da Katnić, ako izigrava ovakvog heroja mi znamo da nije hrabar da će sutra doći ovdje. Narušili ste danas trkom oko vremena i oko kvota, narušili ste normalnu raspravu i ovom Parlamentu. Evo dobićete to vrijeme i časti Demokratski front, što kaže gospodin Medojević, časti Skupštinu ovo vrijeme to je to.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 16:01:34)

Molim Vas samo da saslušate ako želite, ako ne želite kako god hoćete. Izraze iostalo to upotrebljavajte u nekoj drugoj komunikaciji nemojte u Parlamentu. Ovako samo da Vam kažem jednu stvar. Kad dobro izanalizirate i ako hoćete korektno da saopštite, a građani trebaju to da znaju samo od svih prijavljenih poslanika Demokratskog fronta na kraju samo Vi nijeste uzeli učešće u diskusiji. Na ovo dobacivanje koje Vi nijeste čuli bila je konstatacija. Nije tačno poštovani građani, sad se ne obraćam poslanicima. Svi zainteresovani govornici i prijavljeni govornici Demokratskog fronta su govorili sem predsjednik poslaničkog kluba koji je sad iskoristio kroz proceduralnu reagovanje dužeg vremena, a prisustvovao je kolegijumu i strikna primjena Poslovnika pokazala je kako može da funkcioniše. Uvijek smo tu da se dogovorimo i ova rasprava je trajala umjesto tri sata preko četiri sata, ali u svakom slučaju mi smo vodili računa da čak isključimo iz vremena raspoloživog za raspravu prestavnika ovlašćenog predlagagača.

Toliko o korektnosti i odnosima. Ovako pošto nijesu uključeni mikrofoni kažu da je svaki put bila prisutna predsjednica Vrhovnog suda, to kolege uopšte nije tačno, i Vi to znate. To nije

tačno. Naravno, dobićemo i zvanično, evo tu su predstavnici Sudskog savjeta, predsjednik Sudskog savjeta i njegova saradnica koji kažu da to nije tačno. Ali molim Vas došli smo do kraja. Hvala Vam na vašem velikodušnom poklonu što nećete učestvovati.

Proceduralno želi riječ Andrija Mandić.

ANDRIJA MANDIĆ (28.06.18 16:04:10)

Dakle, mi smo ovo uradili zbog građana Crne Gore, da shvate da vremena ima dovoljno ako hoćemo da se dogovorimo. Ovo je za nas bila važna tačka dnevnog reda, jer prolazimo kroz teror, prolazimo kroz svakakvo čudo i mi smo željeli da razgovaramo na ovu temu. Vi ste stvar u završnici zbrzili, profesor je govorio dva i po minuta, gospođa Jočić je govorila dva i po minuta, kolege iz parlamentarne većine koji bi se javili odustali su da se javljaju, replika nije bila, nije bilo komentara ovo je za nas važna tema. Evo ove dvije tačke dnevnog reda mi nećemo učestvovati i to je saopštio gospodin Đukanović, u ime svih nas. Pozovite sutra ovog Katnića i Stankovića, da dođu ovdje, evo danas smo radili bez gospođe Medenice, mislimo da to nije dobro, samo smo od nje dobijali poruke putem medija, a danas je bila prava prilika da otvorimo ovu raspravu sa njom od 2016.godine, ne samo o Tužilaštvo koga čekamo ovdje sutra, onoga sa dva pištolja Katnića i ovoga Stankovića, nego i od Pravosuđa, jer Katnić može da traži određivanje pritvora Mihajlu Čađenoviću, Dejanu Vujisiću, Željku Šćepanoviću, Nikoli Bajčetiću i drugima, ali Pravosuđe na kraju donosi odluke.

Tako da je Pravosuđe nama ključni problem. Sutra smo zainteresovani za tužilaštvo, u ponedjeljak smo zainteresovani za one tačke dnevnog reda i molim Vas sutra na kolegijumu naš predsjednik kluba poslanika tražiće da nam omogućite da svi naši poslanici diskutuju, i svakako da kolegama iz parlamentarne većine ne uskraćujete mogućnost da i oni diskutuju onoliko koliko žele.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 16:05:51)

Kolega Mandiću, naravno sutra ćemo na kolegijumu razgovarati o tome i imaćete informaciju šta je kolegijum prihvatio i što će biti prezentirano ovdje poslanicima. Na osnovu toga ćete se Vi odnijeti prema tome naravno. I ovdje se naravno niko nikoga ne plaši, ovdje svi nastupamo u najboljoj želji da prezentiramo stavove svojih političkih partija i građana koji su nas podržali.

Ne ne možete više sad.

Sad ima proceduralno poslanik Rakočević.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (28.06.18 16:06:35)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Vrlo kratko radi javnosti, a i radi kolega iz Demokratskog fronta samo da prosto objasnim. Što je bio dogovor ovdje naš prije sat ipo vremena su kolege iz Demokratskog fronta potrošili svoje vrijeme. Mi smo imali još vremena i još prijavljenih, mi smo kazali ok ajde da diskutujete i Vi i diskutovaćemo i mi. Dakle, mi smo napravili napor da Vi dobijete još vremena je ovo za Vas važna tema, i nemojte sada da govorite da je bilo ko Vama uskratio bilo šta. Uz to mi smo odustali od relik, a mogli smo na svako izlaganje da tražimo replike, da bi doprinijeli trošenju vremena, racionalno trošenje vremena. Prema tome, nema smisla ova priča.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 16:07:37)

Hvala Vam.
Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (28.06.18 16:07:40)

Samo još jednu rečenicu.

Vrlo je važno da građani znaju, zašto su odustale kolege iz Demokratskog fronta od dvije tačke koje slijede, jer nijesu pripremali te dvije tačke.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 16:07:52)

Hvala Vam.

Morate zaista bez dobacivanja završite ovdje raspravu.

ANDRIJA MANDIĆ (28.06.18 16:08:14)

Jako mi se dopala ova vaša formulacija da se niko nikoga ne boji i mislim da tako treba da bude u Crnoj Gori. I evo mi smo danas veliko ravnodušni pošto u sud kada odlazimo svi tamo nas pretresaju da ne bi slučajno unijeli ni šestar, a tamo ulazi ovaj Katnić, sa dva pištolja. Evo mi tražimo od Vas pošto i u Skupštini nas takođe pretresaju, neka dođe sutra sa dva pištolja kao što dolazi u sudnicu nama ne smeta ništa. Pošto se niko nikoga ne boji samo neka dođe može i sa dva pištolja kako god hoće samo da nas Crna Gora čuje sve šta imamo da kažemo jedni drugima.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 16:08:50)

Ja uvijek mogu samo da vam kažem na ovu priču vodite računa jer ovo slušaju građani Crne Gore i bogami glasaju o nama na osnovu onoga što pričamo i što radimo.

Kolege pokušavaju da naprave neki privid nekog neredovnog stanja, na žalost. Samo će im rezultati izbora pokazivati koliko su u pravu i koliko nisu.

Sad imamo pravo da pitam predsjednika Sudskog savjeta da li želi završnu riječ? Izvolite, gospodine Vukčeviću.

MLADEN VUKČEVIĆ (28.06.18 16:09:51)

Uvaženi poslanici,

Ja ću nastojati da u najkraćem dam svoje viđenje današnje rasprave da vas zamolim da usvojite Izvještaj o radu sudstva. Nastojaću isto tako da ne izazovem reakciju koja bi raspravu odvela u drugom pravcu.

U većini država nema rasprave o Izvještaju sudstva na plenarnim sjednicama, to je uporedna praksa. U Crnoj Gori ima i to je naše bogatstvo i taj dio posla obavljamo i dobro je da sva crnogorska javnost sluša ovu raspravu. Ja mislim da je to naša ustavna dobit.

Danas je bilo skretanje sa ove teme. Govorilo se i o migrantima i o Kosovu i o Vidovdanu i ja sam možda doprinio kad sam reagovao u jednom slučaju, uvažene kolege, kad sam mislio da u nekoj kritici uopštenoj se to dodiruje i nečega što se odnosi na mene i moje obavljanje dužnosti iz tih razloga izvinjavam se i vama i građanima ako sam skrenuo, ali ću uvijek ići u tom pravcu jer mislim da treba i u politici i u pravu da postoji nešto što je individualizacija zasluge i individualizacija krivice. Pomenuću primjedbe i o njima ću, neću govoriti o pohvalama. Hvala svima onima koji su ovaj rad ocijenili kvalitetnim pravosuđe u prethodnim godinama. To nam daje podstrek u ime svih onih 312 koji nose togu i svih onih oko 1500 koji im pomažu.

U dijelu primjedbi opštih koji se odnose na evropske vrijednosti - ja mislim zaista da to treba da bude primat jer iz tih vrijednosti iz naših ustavnih vrijednosti proističe pravo, proističe i nešto što je suđenje, proističe i dijeljenje pravde. Ja sam vrlo pažljivo saslušao to što je rekao poslanik

Krivokapić i u tom dijelu nemam zaista što prigovoriti. Vrlo sam pažljivo saslušao i dio koji se odnosi na moguću prekompoziciju Sudskog savjeta da li smo mi sada ovim sastavom Sudskog savjeta obezbijedili opotimum u izboru sudija kako je to kod drugih, pa svi na različite načine biraju sudije.

Dozvolićete da u Evropskoj povelji o zakonu za sudije u članu 1 kažu: preporučuje se formiranje posebnih savjeta, ali neke zemlje mogu njegovati i druge načine izbora sudija pa kako ste rekli biraju ih i ministri, negdje ih biraju predsjednici Vlade, a negdje ih biraju predsjednici države zavisi od pravne tradicije. Nijedan način nije idealan zavisi od konteksta društveno-političkih pravnih okolnosti nečega što je pravna tradicija. Isto tako saglasan sam sa ocjenom da neki veliki slučajevi dominantno mogu uticati na povjerenje u sud i o tome trebamo voditi računa. Nekada tih 1% slučajeva koji se nekad mogu kvalifikovati velikim, u raspravi smo čuli da se kvalifikuju i partijskim, dopuštam parlamentarni dijalog da svako ima pravo na tu vrstu kvalifikacija, uvažene kolege, zaista može i te kako opredjeljivati povjerenje u rad sudova. Na tome moramo raditi. Ja mislim da je ovo danas jedan od doprinosa kako to činimo. Konkretno oko sugestija koje smo čuli bodovanje sudija smanjeno treba mijenjati kriterijume sudije loše su ocijenjeni, pa dozvolite kad sudije idu na savjetovanja neka pročit ćemo u novinama, pa kaže sudija na savjetovanju odloženo je ročište. Kriv je i ako ne ide kriv je i ako ide, ali poveć ćemo računa i zaista nastojati da vidimo kako i na koji način to upodobimo.

Dalje, oko suđenja u razumnom roku slažem se da taj iznos treba pratiti, vidjeti ali dozvolićete gospođu Vukićević da gledao sam upredno ti izdaci u Crnoj Gori nijesu veliki, mi smo riješili 90% tih predmeta. Ja mislim i više od 90%. Oni mogu govoriti i o sudijama da nijesu najbolje obavljali svoju dužnost, ali apriori ne moraju značiti posezanje za disciplinskom ili drugom odgovornošću sudija. Dalje, oko pripravnika mislim da ih treba više mi imamo manje saradnika po sudiji od drugih.

Idemo dalje, oko kaznene politike i pooštaravanja. Pominjano je i to pitanje. Mislim da za neka krivična djela treba reagovati tom vrstom društvene i pravne reakcije u zavisnosti od težine djela, ali važnije od kaznene reakcije jeste redovnost primjene da se zakon odnosi na sve i da se zakon primjenjuje uvijek. To je nešto što još više jača povjerenje u rad sudstva.

Dalje, oko slučajne dodjele predmeta. Mi smo imali prigovora ove vrste, mi smo oformili posebnu komisiju. Na njenom čelu bila je zamjenica predsjednice Vrhovnog suda od informatičara, od sudije obišli su sudove u Crnoj Gori i ustanovili su da u tom dijelu nema nečega što bih stavio kao propust. Ja pozivam Odbor za pravosuđe i politički sistem - hajdemo zajedno dođite kod nas postoje otvorena vrata i za taj dio da se upoznamo kako taj sistem funkcioniše, dovedite eksperte da vide kako to ide, da vidimo da li tu ima kakvih problema ili da li ima delegiranja poželjnih sudija. Ja mislim da je to najbolje da se svi u takvo nešto uvažene kolege uvjerimo. U raspravi, ću reći sledeće, da je rasprava bila dosta oštra, da je bila sadržajna, da je bila obimna, s jedne strane razumijem i jedan dio koja su bila i emotivna izlaganja. Ja ih kao pravnik ne mogu opravdati, ali ih kao čovjek moram razumijeti imajući u vidu situaciju kontekst u kome se nalaze i situaciju iz koje govore ljudi na koje se to odnosi. Dakle, tu ne želim nikakvu partijsku obojenost, pred sobom vidim čovjeka, ni poziciju, ni opoziciju. Kakav je moj odnos bio na više mjesta sam napisao, u više radova sam objavio to kolega samo volim da se pažljivo pročita da se ništa ne istrigne iz konteksta. E sada ohrabril me na kraju, to sam čuo od poslanika Mandića spremnost za dogovor, ja sam razumio spremnost za dogovor u Sudskom savjetu, a ako je o svemu i o tome to je odlično i ja tako nešto pozdravljam, uvažene kolege. E sad govorilo se da li ću ja i da li ćemo mi nastaviti naš mandat. Ja poručujem svima u ovom domu i poziciji i opoziciji to ne zavisi od mene, to zavisi od vas. Vi odmah možete taj mandat prekinuti ako se saglasite. A što se tiče mog odnosa prema jednom dijelu preporuka Venecijanske komisije i to ću javno reći: onaj dio koji se odnosi koji je i malo karikiran oko žrijebanja itd. nije mi najsimpatičniji, ali liči na traženje nekog rešenja znate izlazak iz situacije. Šta je mogu da dam doprinos? Evo ovdje pred crnogorskom javnošću ako se ne izaberu četiri istaknuta pravnika ja sa svog mjesta garantujem da neću biti učesnik tog žrijebanja. Ja ću se povući, ja ću dati ostavku prvo zbog sebe jer vjerujem da sam u godinama i sa nekom reputacijom kad ne bi trebalo da budem žrijeban, uvažene kolege, a s druge strane na taj način će doći neko novi sistem neće biti u pitanju i treće poštovaćemo zakon. Eto da neko ne shvati da smo ovdje svi mi uvažena gospodo ti koji su poželjeli da pošto poto zadrže svoje mandate. Ja bih volio da se naše opstajanje, gospodo, mjeri danima, a ne da se mjeri mjesecima

ili ne daj Bože da se mjeri godinama. E to bi moj neki glavni doprinos bio.

Hvala vam predsjedniče. Poštovao sam i onaj dio u kome ste uskratili mogućnost da odgovorim na sva pitanja, ali poštovao sam taj dio jer ste vi meni dozvolili da govorim 15 minuta umjesto pet. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.06.18 16:17:53)

Hvala vam.

Mogao bih da vam saberem da sam vam omogućio da govorite i duže, ali zasluživali ste to vrijeme. Ja mislim da smo mi imali jednu oštru, ali čini mi se interesantnu diskusiju po ovoj tački dnevnog reda. Siguran sam da su građani uvjerali da ovdje niko nije oštećen, ali postoje pravila i postoje poslovničke odredbe kojih se treba pridržavati da bi se neke stvari mogle uopšte raspraviti i na neko usagledljivo vrijeme razrešavati i okončati rasprava. Moram da vam kažem da u svu tu priču uvijek govorim samo su građani mjerilo .kvaliteta našega rada jedino objektivno i jedino oni imaju pravo da to mjere. Neko ovdje dobija veću podršku iz izbora u izbore, neko manju i neka svi iz toga izvučemo pouku.

Završili smo raspravu po ovoj tački dnevnog reda.

Sad prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, a to je Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017.godinu.

Tom tačkom će predsjedavati kolega Genci Nimanbegu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 16:20:42)

Poštovane kolege, kao što je najavljeno nastavljamo sa 23. tačkom ovog dnevnog reda sjednice koje smo počeli 18. i mogu vas obavijestiti da su ovlašćeni predstavnici Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama za ovu tačku dnevnog reda Muhamed Gjokaj, predsjednik Savjeta agencije, Biljana Božić, rukovodilac Odsjeka za slobodan pristup informacijama glavni kontrolor, Mirjana Volkov, rukovodilac Odsjeka za predmete i žalbe, sa nama je i Aleksa Ivanović, član Savjeta agencije.

Izvjestilac Odbora za ljudska prava i slobode Mihailo Anđušić.

Otvaram pretres.

Pitam predstavnika Agencije da li želi dati dopunsko obrazloženje?

Riječ ima gospodin Gjokaj.

MUHAMED GJOKAJ (28.06.18 16:20:43)

Uvaženi predsjedavajući, uvaženi poslanici, građani Crne Gore.

Pred vama je Izvještaj Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama za 2017.godinu. Mi iz Agencije smo ponosni na ovaj izvještaj. Ako je mjerilo Evropska unija to je Evropski izvještaj, to je najbolji izvještaj od osnivanja ove institucije pa do sada to odgovorno tvrdim.

Imajući u vidu naš rad, marljiv rad i profesionalnost naših službenika za to dugujem veliku zahvalnost ekipi okupljene oko direktora gospodina Mitrovića koji je 2017.godinu uspio ako ne 3.880 odluka da podigne nivo više nego prve tri godine slobodnog pristupa informacijama i time smo mi ponosni. Budući ne znam koliko smo mi dobri s vremenom, samo ću u oblasti zaštite ličnih podataka da se osvrnem u dijelu podizanja svijesti, a na što je bila i primjedba Evropske komisije građana o značaju zaštite ličnih podataka. S toga pozivam mlade da prilikom korišćenja društvenih mreža mlade srednjoškolce da olako ne daju svoje lične podatke ne objavljuju ih jer oni mogu biti predmet zloupotrebe.

Takođe, pozivam njih i sve one koji koriste aplikacije i skidaju da prije upotrebe, prije kupovine tih aplikacija pročitaju uputstva, jer mogu biti isto predmet zloupotrebe jer u mnogim aplikacijama inače se i slabo čitaju i tu imamo i dosta komentara i primjedbi da se traži veliki broj

podataka čak u nekima mogu tražiti i sadržaje, a mi nesvjesno kažemo da i time dopustimo ulazak u tu sjenu naše privatnosti itd.

Budući da je nova opšta uredba Evropske unije stupila na snagu 25.maja, naš predstavnik je bio na tom događaju, pozivam sva pravna lica koji posluju sa inostranstvom da vode računa o tome i da se prilagode novoj opštoj uredbi. Jer, su kazne izuzetno visoke, naša Agencija je već angažovana u tome članovi iz Agencije su članovi radne grupe na rad vezano za izvještaje vezano za radnu grupu koja se tiče izrade tog zakona radi se o najkompleksnijem zakonu ikad napisanoj u Evropskoj uniji to je taj takozvani GDP. Te stoga pozivam sa pravna lica koja posluju sa inostranstvom da vode računa i prilagode se novom uredbom.

Što se tiče slobodnog pristupa informacijama 3.880 odluka to je veliki broj imajući u vidu veličinu države, broj državnih organa to je svojevrsni svjetski rekord u donošenju odluke. Zapravo jesmo uspjeli u slobodnom pristupu informacijama. Ja bih rekao jesmo u dijelu efikasnosti međutim, sredinom 2016.godine i tokom cijele 2017.godine, a traje i dan danas fenomen zloupotrebe ovog prava. Od strane fizičkih lica i od strane nevladinih organizacija koji putem svojih advokata koriste manjkavosti zakona inače sam i ja bio protivnik lično ja bio protivnik načina rješenja u ovom zakonu. Fenomen zloupotrebe prava se odnosi na mehanizam koji su advokati izuzetno dobro razradili, da vi pribavili korist ili na takav način na štetu Budžeta Crne Gore i na takav način oni se obogatili. Sve kroz legalni sistem, a kroz manjkavosti zakona odnosi se na veliki broj zahtjeva koji se podnosi prvostepenim organima. Prvostepeni organi ne mogu u roku donijeti odluku ide kasnije žalba drugostepenom organu tj. Agenciji i veliki broj žalbi ni tu Agencija je nemoguća da u roku donese sve te odluke i onda pred Upravnim sudom ostvaruje troškova postupka. S toga je bilo i potrebno da u Agenciji da se mi organizujemo, reorganizujemo i odgovorimo ovom fenomenu i to je proizvod 3.880 odluka i mi smo uspjeli kao Agencija.

Međutim, transparentnost nije na tom nivou koji bismo mi htjeli i željeli te stoga je potrebno je ići u izmjenu zakona što hitnije. Zakona o slobodnom pristupu informacijama u dijelu troškova postupka, u dijelu zloupotrebe i primijeniti najbolje modele koji su tu blizu nas. Imamo model u Srbiji i druge modele zemalja Evropske unije, Hrvatske, Slovenije itd. gdje je institut zloupotreba već prepoznat, a što se tiče toga postupka to bi bio jedan od trenutaka i mogućnosti da se advokatima odgovori na ovu poharu Budžeta Crne Gore.

Ja neću dalje, ne znam hoće li biti interesantno da ja nastavim ovu priču, pa ću dati odgovore. Ali, sve u svemu tu sam otvoren na svaka pitanja, mi smo zadovoljni rekao sam ovim izvještajem i nastaviti ćemo ako bude odgovora dalje.

Hvala vam puno.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 16:27:19)

Hvala predsjedniku Agencije gospodinu Gjokaju.

Za sad imamo tri prijavljena poslanika, prijavio se i kolega Danilović.

Izvolite proceduralno.

GORAN DANILOVIĆ (28.06.18 16:27:39)

Hvala.

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi građani, gospodo iz Savjeta, primjećujem samo da nijeste kompletni, ali nije problem, tri su člana Savjeta vas su dvojica zbog specifičnosti biranja bilo bi dobro da ste sva trojica tu, ali nebih se time bavio.

Uvaženi potpredsjedniče, pitam gdje je direktor Agencije u ovom izvještaju nije morao biti ovako baš slikovnica, imamo precizno napisano šta su čije nadležnosti. Direktor agencije, zastupa i predstavlja agenciju, organizuje i vodi agenciju izvršava odluke Savjeta agencije pa pod četiri predlaže Savjetu agencije pročitajte šta sve.

Tražim, da se pozove direktor Agencije s obzirom na velika ovlaštenja i na jasnu prvu tačku Agencije da bude....

...prisutan jer Savjet ni predsjednik Savjeta ni članovi Savjeta ne mogu odgovoriti tačno na pitanje

koje želim da postavim bez direktora Agencije.

Dakle, tražim da čovjek koji po zakonu predstavlja i zastupa agenciju bude prisutan prilikom podnošenja ovoga izvještaja. Jer, se ovdje radi o navici gospodine potpredsjedniče o praksi, da budu članovi Savjeta uz dužno poštovanje dok se pridržavamo pravila i dobrih navika ja to mogu da razumijem. Ali, Savjet Agencije naravno u tački tri svojih ovlaštenja priprema godišnji, posebni izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka nigdje ne piše da ga predstavlja Parlamentu, on ga priprema, a direktor Agencije nesumnjivo zastupa i predstavlja Agenciju. Ne smetaju mi svakako članovi Savjeta imam i sa njima da razgovaram, ali tražim...pojašnjenje kako je moguće da čovjek koji predstavlja i zastupa Agenciju nije ovdje prilikom podnošenja izvještaja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 16:29:50)

Zahvaljujem kolega Daniloviću.

Ja sam dobio obavještenje da smo, i Skupština smo dobili napismeno obavještenje ko će predstavljati Agenciju pred Skupštinu i u radu Skupštine i to su ova lica koja sam pročitao u najavi.

Tako da ću sad dati riječ gospodinu Gjokaju da pojasni.

MUHAMED GJOKAJ (28.06.18 16:30:18)

Gospodine Daniloviću, ovaj izvještaj usvaja Savjet agencije, time je sve rečeno da smo mi u punom kapacitetu da možemo da odgovorimo na sva vaša pitanja. Donosi odluke Savjet agencije, nikako direktor on organizuje i vodi, naravno i zastupa. Slobodno u tom dijelu imat će te adekvatne odgovore na bilo koje vaše pitanje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 16:30:49)

Izvolite, kolega Daniloviću.

GORAN DANILOVIĆ (28.06.18 16:30:56)

Ja ne bih da se pogađamo pošto mi je ovo vrlo važno. Čitam ono što ste vi sami pisali, nijeste trebali podrazumijeva se do onih koji su vas birali, nijesu vas birali znaju šta su vaše nadležnosti i prava. Meni makar to ne morate jer vi nijeste stvarali agenciju nego neki od nas ovdje smo stvorili agenciju, pa onda počeli sa zapošljavanjem i došli do ovoga da danas imamo Agenciju za zaštitu ličnih podataka. Biće da je starija u ovom slučaju ova nadležnost Parlamenta. Nedvosmisleno i za svaki sud da se ne pozivam na presude Vrhovnog suda i Ustavnog suda, Agenciju zastupa i predstavlja direktor, to što ste vi sastavljači izvještaja, to ne znači da možete da odgovorite na svako pitanje, ako mi nećete vi da možete odgovoriti i oko zapošljavanja, to nije vaš posao, oko plata to nije vaš posao izvinite potpredsjedniče. Ja imam obavezu da pitam recimo na koji način smo došli do toga da u trenutku kada svi državni službenici oni na koje se odnosi Zakon o državnim službenicima i namještenicima, Zakon o radu dobijaju smanjenje plata, a u Agenciji imamo povećanje plata bar za dvojicu ili trojicu ljudi.

Na to pitanje može da mi odgovori direktor Agencije. Insistiram da osoba koja u skladu sa zakonom predstavlja i zastupa Agenciju bude ovdje pošto bih volio da čujem i direktora Agencije. Ponavljam oni su članovi Savjeta, samo čitam ono što je zakonska obaveza.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 16:32:25)

Hvala gospodine Daniloviću, iskoristili ste vašu proceduralnu reakciju. Ja mislim da je pojašnjenje bilo adekvatno poziciji našoj u Parlamentu, ja sad čitam dopis koji smo mi dobili od

23.03.2018.godine upućena je Skupštini Crne Gore. To je od Agencije za zaštitu ličnih podataka u skladu sa odredbama člana 62 Zakona o zaštiti podataka ličnosti Službeni list Crne Gore i člana 43 Zakona o slobodnom pristupu informacijama dostavljamo vam Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju pristupa informacijama za 2017.godinu. Potpisnik Savjet agencije predsjednik Muhamed Gjokaj.

Informisan sam da je u radu odbora takođe ova lica koja sam pročitao u najavi prije nego što sam otvorio pretres, tako da bih predložio da nastavljamo sa pretresom.

Pošto je kolega, apsolutno možete sa mnom i minut.

GORAN DANILOVIĆ (28.06.18 16:33:36)

Ja nemam moć veću od toga što mi daje Poslovnik kao parlamentarcu. Ovo mi je važno podsjećam vas kao potpredsjednika Parlamenta u istom smu značenju bez obzira što ste vi i potpredsjednik Parlamenta na zakonsku odredbu oko kojeg nema pogađanja, ne znači mi mnogo nije utješno to što ste dobili od Savjeta.

Molim vas, da se makar konstatuje ovo zbog javnosti. Jedina osoba koja predstavlja i zastupa Agenciju, ja nijesam to pisao, nego je to usvojila ova Skupština je direktor Agencije. Ako hoćete da ga sakrijete vi to učinite, ja samo na tome insistiram i nevjerovatno mi je da članovi Savjeta to napišu čak i u ovom izvještaju nijesu mene morali podsjećati i da čovjeka nema, a jedini predstavlja i zastupa Agenciju jedini, nema pogađanja.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 16:34:37)

Hvala vam, kolega Daniloviću.

Slažem se mi smo isti kao poslanici u ovom domu, ali ću vas samo podsjetiti na jednu logiku.

Ova Skupština ne bira direktora agencije, ova Skupština bira Savjet agencije i oni u naše ime nadziru radom te agencije i mi od njih možemo tražiti da nam izvještaj pojasne, a ne od direktora koga ne pitaju. Tako da meni je to sasvim logično i zato nebih insistirao ako vi želite još minut, daću vam još minut, ali mislim da je sasvim logika, ja sam se i to znate da to nije samo kod ove tačke dnevnog reda da predsjednici Savjeta i članovi Savjeta dolaze da brane tačke dnevnog reda i izvještaja, nego maloprije smo imali Sudski savjet imat ćemo i dalje.

Znači, ovo vaše insistiranje je notirano i za javnost i za Skupštinu, tako da možemo kasnije vidjeti da li je bilo možda neke greške ... a sigurno budite uvjereni da nije bilo namjerno, a smatram da nije bila jer sam vam pojasnio na koji način su predstavnici Savjeta ovdje. Dobro.

Pošto sam najavio da je ispred Odbora izvjestilac Mihailo Anđušić, koga ne vidim u sali predpostavljam da izvjestilac ne želi riječ i nastavljamo sa ovim redoslijedom.

Kolega Halil Duković, kolega Nikola Rakočević, kolega Goran Danilović i Jovanka Laličić. To je za sad spisak prijavljenih.

Kolega Duković. Izvolite imate riječ.

HALIL DUKOVIĆ (28.06.18 16:36:27)

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi članovi Savjeta, gospodine Gjokaj i gospodine Ivanoviću, Htio bih na samom početku da podsjetim da je ovo ujedno i osmi Izvještaj Agencije za zaštitu ličnih podataka, odnosno peti Godišnji izvještaj zaštite ličnih podataka.

Naravno, ono što bih na samom početku isto istakao jedna ocjena Evropske komisije o razvoju Crne Gore od aprila 2018.godine, je zaista konstatovan jedan napredak Agencije za zaštitu ličnih podataka i naravno ukazano na potrebu jačanja ove institucije, posebno jačanje kapaciteta i s tim u vezi istakao bih i dvije činjenice vezano za ovaj Izvještaj i za rad Agencije, a to je prvi da su rezultati koji su postignuti u Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup

informacijama rađeni sa nešto više od 50% kapaciteta jer su od 28 sistematizovanih radnih mjesta sa 47 izvršilaca ukupno zapošljeno 27 izvršilaca. To ponovo kažem nije dovoljno za jedan kvalitetan rad kakav se očekuje ali opet mnogo bolje nego što je bilo 2016.godine, kada je bilo ukupno upošljenih 20 osoba u radu Agencije.

Naravno, drugo što je pohvalno iz ovog izvještaja koji je danas pred nama jeste da je veliki broj seminara obuka i predavanja održano od strane Agencije i ovim je samo ona zakonom data oblast Agencije koja sprovodi zakonom date obaveze već jedna druga mnogo bitna za cjelokupno društvo, a to je ona edukativna funkcija koju je Agencija sprovodila. Mislim, da je poznavanje ovog Zakona o zaštiti ličnih podataka i slobodnom pristupu informacija nešto što bi trebalo da zna svaki građanin Crne Gore. Zato je i ova aktivnost Agencije zaista za jednu veliku pohvalu.

Što se tiče zaštite ličnih podataka treba istaći da je Agencija u ovoj izvještajnoj 2017. godini obavila ukupno 117 nadzora od kojih je 30 redovnih, 65 vanrednih, 21 broj provjera postupanja, kao i jedan dopunski nadzor.

Naravno, ukratko ću se osvrnuti na ono što je danas najpopularnije, a što je potvrđeno i u vašem izvještaju, a to je video nadzor kao jednog od najzastupljenijeg načina obrade ličnih podataka i svjedoci smo da danas skoro svaka javna ustanova ima video nadzor, ali je ono što je primijetno povećan broj korišćenja video nadzora u privatne svrhe, posebno u s tambenim objektima kao najbolji način zaštite imovine i zajedničkih dobara.

U izvještajnoj godini Agencija je imala ukupno 29 zahtjeva, odnosno nadzora za postavljanje video nadzora i da je za 28 data saglasnost, a da je samo u jedan zahtjev odbijen za video nadzor javne površine jer je isti predstavljao obradu podataka u većem obimu nego što je ptorebno da bi se postigla svrha obrade.

Naravno, što se tiče slobodnog pristupa informacijama treba reći da je u prvostepenom postupku u radu bilo 5.877 zahtjeva, a da je Agencija u roku od 15 dana, ono što je zakon definisao, odlučila za 4.528 zahtjeva, a da je za 1.349 zahtjeva prekoračila onaj zakonski rok od 15 dana.

Vezano za subjekt koji su najčešće tražili informaciju i dalje je primjetan veliki broj zahtjeva od strane nevladinog sektora, ali ono što je ohrabrujuće je da imamo i porast traženja informacije od strane fizičkih lica.

U drugostepenom postupku, podsjetiću i ja ono što je istakao predsjednik Agencije da je bilo 3.880 žalbi, od kojih je odbijenih 1.512, dok je usvojenih 1.194 žalbe. Ono što želim da podsjetim i da naglasim jeste da od ovih 1.196 usvojenih žalbi, 941 žalba usvojena zbog povrede prava postupka, odnosno ono kako mi uobičajeno kažemo ćutanja administracije. I zaista je ovo jedan podatak koji treba da zabrine sve nas jer je to pojava koja, čini mi se, iz godine u godinu postaje sve izraženija i da se mi konačno toj pojavi moramo obračunati, odnosno stati na put.....

Samo malo, ako može pola minuta.

Naravno, treba pohvaliti istrajnost Agencije u poštovanju zakona, pa je Agencija u 2017. godini podnijela i 148 inicijativa za pokretanje prekršajnog postupka protiv odgovornih lica zbog nedostavljanja traženih informacija.

Složiću se sa činjenicom koju smo ovdje čuli da je česta i zloupotreba, a traženje informacija, interesantna je samo jedna konstatacija koju sam pročitao u izvještaju da je samo jedno fizičko lice u toku izvještajne 2017. godine podnijelo čak 1.800 zahtjeva za traženu informaciju. Naravno, vjerujem da svi znamo da jednoj osobi, ako treba 1.800 mišljanja, traženja informacija za godinu dana, da se u svakom slučaju radi o zloupotrebi informacija, Zakona o slobodnom pristupu informacija i da je to konstatovano u izvještaju. Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (28.06.18 16:42:49)

Zahvaljujem ja vama.

Kao što sam najavio sad je kolega Nikola Rakočević, nek se pripremi kolega Goran Danilović.

Kolega Rakočević imate riječ.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (28.06.18 16:42:57)

Zahvaljujem, potpredsjedniče,

Poštovani građani, uvaženi kolegice i kolege, cijenjeni podnosioci izvještaja,

Rekao bih da je ovaj izvještaj, prema mom sudu, vrlo pozitivan. Ja ću se u svojoj diskusiji osvrnuti na određene aspekte zaštite ličnih podataka kroz izvorne zakone koje smo kao sugestiju dobili od strane ODR-a. Mi smo naravno kao odgovorni činioci političkog života, većina svakako u Skupštini Crne Gore, obrazovala radnu grupu koja je imala za cilj da sve te sugestije koje dobijaju sve zemlje koje su članice OEBS-a nakon izbornih procesa određene sugestije, dakle svi dobijaju, nebili se izborni ambijent usklađivao sa tekovinama modernih društava i razvijenih demokratija. I naravno, to smo uradili i mi.

Ono što je važno u ovom dijelu je da smo, između ostalog u tom setu izbornih zakona uspjeli da harmonizujemo naše zakonodavstvo sa evropskim u smislu izmjene i dopune Zakona o biračkom spisku. Tu smo predvidjeli da bude taj zakon transparentniji u svom smislu da sve nevladine organizacije i političke partije imaju uvid u birački spisak. Međutim, ne mogu ga štampati i manipulirati njime i dalje ga distribuirati. Naravno, Agencija je u toku tog procesa imala određene sugestije koje smo mi dočekali sa pažnjom i naravno njih smo načelno prihvatili. Međutim, nije bilo tehničke mogućnosti kao ni finansijske da se oni implementiraju u ovom setu izmjena iz razloga što ono što je bila sugestija, to je da birački spisak bude dostupan konstantno i da sve promjene u biračkom spisku se mjere, odnosno da svako ažuriranje bude transparentno i dostupno, to je dobra sugestija. Međutim, u ovom trenutku Ministarstvo unutrašnjih poslova svakako, makar u tom trenutku pred izbore koji su iza nas, nije imalo mogućnosti da te sugestije implementira.

Naravno, postavlja se pitanje da li smo mi sugestijama koje smo dobili sa evropskih adresa i onim što smo mi uvidjeli kao nedostatke i mogućnosti za dalje napredovanje izbornog ambijenta, uradili sve da izborni ambijent bude savršen. Naravno da nijesmo i trebamo nastaviti da radimo i dalje. Radna grupa i dalje postoji, mi očekujemo da će kolege iz skupštinske manjine nam se pridružiti u naporima da sve te, čak i one zakone za koje nam je potrebna dvotrećinska većina ovdje usvojimo nebi li napravili izborni ambijent još boljim nego što je danas. Čak i tada kada ćemo mi imati naravno poslije sljedećih izbora koji će biti 2020. godine, imati nove sugestije sa evropskih adresa i uvijek koliko god bude naš izborni sistem savršen mi ćemo, odnosno unapređivan, mi ćemo uvijek i konstantno imati mogućnost za dalje napredovanje.

U smislu Zakona o biračkom spisku nevladina organizacija CDT je uputila jednu inicijativu koju smo mi u načelu prihvatili, o kojoj ćemo razgovarati, a to je da se matični broj zamijeni, ako se ne varam identifikacionim brojem, što će u mnogome zaštititi lične podatke građana. Naravno moramo sagledati koji su sve to i tehnički i finansijski naponi koje moramo podnijeti da bi takvu reformu napravili. Vidjeli smo da je prilikom prikupljanja potpisa za predsjedničke kandidate bilo izvanrednih zloupotreba ličnih podataka i matičnog broja građana, pa smo imali nekoliko kandidata koji su dobili manje glasova nego što su imali potpisa i naravno to je bila jedna od potreba da se sa ovakvom inicijativom civilnog sektora, u ovom slučaju, nastupi i mi smo i za civilni sektor i za sve partije parlamentarne i one koje to nijesu dostupni i otvoreni da usavršimo naš izborni ambijent i naravno Zakon o biračkom spisku takođe i mi smo pouzdan partner, Demokratska partija je pouzdan partner svima koji žele da unaprijede sistem, izborni sistem i da zaštite privatnost građana.

Na kraju izvještaj je odličan i predlažem da ga usvojimo ovdje u Skupštini. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (28.06.18 16:47:56)

Hvala, kolega Rakočeviću.

Kao što sam najavio, sljedeći govornik je kolega Goran Danilović, nek se preipremi Jovanka Laličić.

Izvolite, kolega Daniloviću.

GORAN DANILOVIĆ (28.06.18 16:48:08)

U redu, hvala potpredsjedniče,

Ne treba mnogo da brinemo i onako nijesmo u gledanom terminu utakmice, sasvim sigurno, zanimljivi ali evo prilike da i mi koji teško u pregrupisavanjima i u ovim većinama i manjinama dođemo do riječi da možemo ponešto da kažemo.

Uvažena gospodo, hvala vam, moram i za vas da kažem ono što sam kazao Sudskom savjetu na lijepoj slikovnici, suvišno je, možda ovo valja za vašu arhivu, ali mi smo ovdje argati.....
...radimo danonoćno, da kad vidimo ove ljudiće, crtaće, uokvirene brojeve na stranama kićasto je to malo za jednu državnu agenciju poput vasu, a kada je već ovako skupo onda povedite računa o jeziku, zbog toga što vam se tako zovu i djelovi institucije nije rukovaoc. Nemojte da ponižavate ljude na bilo kom jeziku službenom ili u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, razlike nema izuzev albanskom kaže se rukovalac, to je sigulara. Imate poslije rukovalac, može rukovaoca u nekom smislu, ali je i rukovalaca. Na svakom drugom mjestu to radite i u sistematizaciji ste pogriješili. Bilo je korektnije da to kaže moj uvaženi kolega i profesor Goran, ali za ovo sam vam dovoljan i ja.

Ne odustajem od onoga, uvaženi potpredsjedniče što sam kazao. Vi ste usvojili novi akt u sistematizaciji. Direktor ima ovlaštenja po tom aktu. Toga treba da se pridržavate. Ne postoje nikakva posebna ovlaštenja niti ih je u ovaj Parlament dao predsjedniku Savjeta agencije. Vi ste ravnopravan član Savjeta. Vi ne možete da potpišete ništa, a čak ste se usudili da potpišete i tužbe, pa recimo jednu protiv mene. Siguran da će sud odbiti zbog toga što nijeste lice ovlašćeno da predstavlja i zastupa agenciju, kao što su vas odbili iz nadležnog Vrhovnog suda. I pored toga što ste ranije kršeći zakon nanijeli štetu ovoj državi danas očekujete da vas pohvalimo zbog toga što ste tri put kazali, pomenuli svjetski rekorderi u par oblasti i ako zato niko ne zna. Mislite na štancovanje tipskih presuda kada su u pitanju tužbe, mislite da smo toliko naivni, pa da ne znamo da nije 3.888 puta sjedjela pravna služba potom odlučivama, nego promijenite ime i prezime i završite stvar. Mislite da zbog toga treba sebi da povećate platu. Jeste li to napisali u izvještaju? Radite vikendom. Vi i direktor. Ja mislim da je to nepošteno. A kad vas napadne član Savjeta jedan od vas trojice koji danas ovdje nije javno, vi kažete da je taj napad samo zbog toga što ste Muhamed. Meni je drago što ste Muhamed, ja vas ne napadam zato što ste Muhamed, nego zato što ne radite svoj posao. Vi ste većinom smijenili bivšeg direktora agencije, koji vas je dobio na sudu, da sam ja to uradio ja bih podnio ostavku. Vi ste našli zakonske rupe da mu nedate da se vrati na mjesto s kojega ste ga nezakonito smijenili i to je manji problem. Neka on to sa vama juri po sudovima, izvinjavam se na žargonu. Stvar je u tome što ste vi nanijeli štetu državi, koja se mjeri desetinama hiljada eura, a hoćete nagradu za tipske obrasce. pa po nešto znamo i u ovoj oblasti, rekli smo vam, to tako prosto ne ide. Izvještaj ovakvog nivoa kojemu se kitite i tuđim perjem, al' toga koji je tuđi ovdje nema, kod nas makar iz ujedinjene Crne Gore neće proći. Ne možete javno, čim vam prigovore da ne radite svoj posao kako treba i kako valja, da se pozivate na diskriminaciju. Je li bilo diskriminacije kada ste svojevrijedno, ponavljam napravili štetu meni kao poreskom obvezniku i otpustili direktora mimo zakona, tada vam nije smetalo što se on zove kako se zove, a vi kako se vi zovete. Nijeste se branili da ste napadnuti po nacionalnoj osnovi. Kako ste to napadnuti u agenciji po nacionalnoj osnovi, ako ste došli sa položaja kontrolora do položaja predsjednika Savjeta. Koja je to vrsta diskriminacije? Šta bi trebalo da kažu neki drugi u agenciji od vas? Ja mislim da ste vi nagrađeni zbog toga što ste radili nezakonite stvari nije lično, nego institucionalno i kad sam ja bio u pitanju, kad ste branili državu od mene, kad ste pokušavali kroz pritisak da dođete do toga da jednu instituciju poput Ministarstva unutrašnjih poslova presude neznaveni ljudi i to u koprodukciji i saradnji sa neznavenim iz Ministarstva unutrašnjih poslova. Za te stvari prije ili kasnije javno sam to rekao neko mora odgovarati, pa i Savjet svi trojica ili se dogovorite ko? Kako ste zanli da otpuštate mimo zakona, budite spremni da odgovarate za ono što ste učinili? Uopšte mi nije važno hoćete li se vi sa bivšim direktorom nagoditi, meni je važno da ja ne plaćam nečije neznanje iz vlastitog džepa. Nećemo prihvatiti ovaj izvještaj na svu sreću nećemo ni glasti zbog toga što je pogrešno narušen taj dio u kojoj će svaki izvještaj proći kad ste vi prethodno već sigurni u ovih 42, a žalost je što je tako.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 16:54:37)

Hvala, kolega.

Kao što sam najavio kolegunica Jovanka Laličić, a neka se pripremi naknadno prijavljeni poslanik, /prihvatili smo/, Goran Radonjić. Izvolite.

JOVANKA LALIČIĆ (28.06.18 16:54:47)

Potpredsjedniče, uvažene kolege i kolegice, uvaženi građani, ako nas još uvijek glegate, poštovani predstavnici Agencije,

Pred nama je Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i slobodnog stanja u oblasti slobodnog pritupa informacijama za 2017.godinu. Mogu da kažem da se radi o veoma važnom izvještaju, obzirom da je pravo pristupa infomacijama u posjedu državnih organa i organizacijama koje vrše javna ovlašćenja Ustavom zajamčeno pravo.

Što se tiče slobodnog pristupa informacija već je kolega Halil rekao da je bilo ukupno 3.880 žalbi i da je od broja usvojenih žalbi, od 1512 da se 941 odnosi na ćutanje administracije. To je podatak koji treba zaista da zabrine svih nas, da državni organi, organi lokalne samourpave organizacije i koja vrše javna ovlašćenja ne postupaju u skladu sa zakonom, a dug zakona o slobodnom pristupu informacijama je upravo da obaveže državu da građanin omogući pristup informacijama i ostvarivanju prava da zna što vlast radi u njegovo ime, čime se širi sfera jačanja povjerenja jačanja u funkcije sistema i pravnu državu.

Podsjetiću, na obavezu državnih organa, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i organizacije koje vrše javna ovlašćenja da imaju proaktivni pristup prema ifnormacijama, da moraju da imaju vodiče za slobodan pristup informacijama i osobe koje su zadužene da donose rješenje u toj oblasti. Mislim, da ovaj podatak dovoljno govori sam za sebe kada je u pitanju ćutanje administracije veze oko zakonskih obaveza koje sam navela.

Ono što želim sa ovog mjesta da kažem to je da iskažem ustvari svoju zabrinutost izazovima sa kojima se susreću naša djeca, naša mladost prilikom korišćenja interneta sa posebnim osvrtom na fejbuk i instagram koji nudi različiti dijapazon mogućnosti za povredu prava na zaštitu ličnih podataka. S toga cijenim veoma važnim aktivnosti agencije koje su bile sadržane u održavanju edukativnih radionica u srednjim školama u Tivtu, Beranama i Pljevljima na ovu temu. Mislim, da obavezu u ovom dijelu ne snosi samo agencija nego i svi mi zajedno.

I drugi aspekt koji me takođe zabrinjava jeste namjerno ili namjerno nesnalaženje medija prilikom izvještavanja osjetljivim situacijama kada su naročito u pitanju maloljetna djeca.

Na kraju, želim da ukažem da usvojene izmjene i dopune Zakona o zaštiti ličnih podataka i slobodnom pristupu informacijama su predvidjele donošenje rješenja o utklanjanju video-nadzora sa javne površine, ako je on uspostavljen bez saglasnosti, odnosno odobrenja agencije. Bitno je ovom prilikom naglasiti da fizička lica ni u kom slučaju ne smiju vršiti video-nadzor čiji opseg prevazilazi njihovo privatno vlasništvo.

Poštovani građani,

Apostrofirala sam tri stvari za koje sam smatrala da su jako bitne, a sam izvještaj sadrži obilje podataka i svi su oni svakako dostupni široj javnosti.

Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 16:58:14)

Zahvaljujem kolegници Laličić.

Riječ dajem kolegi Goranu Radonjiću. Izvolite.

GORAN RADONJIĆ (28.06.18 16:58:25)

Zahvaljujem.

Ovaj izvještaj odnosi se na dva aspekta. Jedan su lični podaci, odnosno zaštita ličnih podataka, što bi trebala da bude jedna od temeljnih vrijednosti i društva, demokratskog društva naročito, ...

... slobodan pristup informacijama. Pa sada da kažem prvo o pristupu informacijama, a i globalno stanje je loše, stanje je daleko od zadovoljavajućeg i daleko od onog koje je poželjno. Kada je u pitanju slobodan pristup informacijama, teško je i nabrojati žalbe, javne pritužbe, obraćanja sudu nevladinih organizacija i medija. Naveo bih jedan važan primjer, recimo komisija koja se bavi praćenjem istraga o napadima na novinare, tražila je pristup tajnim podacima i, koliko sam informisan, pa bih želio da mi se odgovori, da je zabranjen taj pristup iako oni imaju jer ih formirao nadležni organ, dakle Ministarstvo unutrašnjih poslova, čak pravo da pristupe tajnim podacima, a ne samo ličnim podacima. Dakle, bilo kojim podacima imaju pravo. Time je zapravo onemogućeno da oni vrše tu svoju funkciju. To je da nadziru, recimo, kako se odvija istraga napada i ubistva Duška Jovanovića i jednog od najnovijih koji je potresao društvo, a to je napad na novinarku Vijesti Oliveru Lakić. To je jedan drastičan slučaj koji bih volio da se raspravi ovdje, da se javno kaže, imajući u vidu da smo mi odgovorni pred javnošću i pred građanima Crne Gore.

Takođe, kada su u pitanju lični podaci, problem je video nadzor, često praćen audio nadzorom. Ovdje u izvještaju čitam da se video nadzor ne može instalirati na pojedinim spratovima stambene zgrade, lamele ili ulaza koji će pokrivati stepenište, hodnik ili pristup liftu. Koliko znam, od novijih zgrada u Podgorici gotovo nijedna nema a da se pridržava ovoga. Gotovo svaki ulaz u novijim zgradama tako je pokriven video nadzorom da može, prije svega, da se snima ko je na stepeništu i ko ulazi u lift. Znači, direktno. Ovdje se ne radi o tome da li vam je neko prijavio. Vi imate pravo kao Agencija da samoinicijativno djelujete i ne samo to u konkretnim slučajevima nego na opštem planu da kažete da će svako ko to uradi da trpi neku sankciju. Da li neko trpi sankciju, da li ste podnijeli, koliko vidim iz ovog izvještaja niste nijednu, prijavu protiv, recimo, vlasnika restorana, kafića koji neovlašćeno nadziru svoje goste direktno kršeći zakon.

Još jedan isto drastičan primjer. Mi imamo u Podgorici, imamo u Kotoru kamere na javnim površinama, na ulicama, na trgovina, a da se uopšte ne zna ko je postavio te kamere. To je valjda negacija cijele ideje o tome da je naš život naša privatna stvar, da su naši podaci naša privatna stvar i da se oni ne smiju zloupotrebljavati, da je država tu da štiti naše živote.

Ovdje je pomenuto, pa da kažem i ja, veliki je problem bio s prikupljanjem potpisa i javnim objavljivanjem podataka o tome ko je za koga potpisao. Nije problem ovdje kako je ovdje pokušano da se na jedan prilično prizeman način to tumači. Neko je dobio manje glasova nego potpisa. Zato se i pravi kampanja. Zar nije teorijski moguće da nekome potpišem, a da se onda tokom kampanje predomislim. OEBS je preporučio da možemo da podržimo više kandidata. Dakle, princip je taj da ja mjesec, dva mjeseca pred izbore mogu da podržim neke kandidate smatrajući da želim da čujem njihove programe, pa kada se oni predstave želim da se opredijelim za jednog od njih. Nije argument to nego je pravi argument ovo. Kako je moguće da je iz Privrednog suda tražena provjera za 40 zaposlenih, sa zvaničnog mjesta. Dakle, valjda je lična stvar da li je zaposleni bilo gdje pa i u Privrednom sudu nekoga podržao ili nije. Kako je moguće da onda na čelu tog suda neko valjda pita svoje zaposlene da li si potpisao za nekoga ili je ovo falsifikovano. To je problem na koji država mora da reaguje, da spriječi to, da sankcioniše toga i da istraži to. Jer, vidite, ako se nama javno kaže da u sudu neko u ime svojih zaposlenih, dakle on je morao njih da pita prvo, ili su valjda oni svi potrčali kod predsjednika suda da mu kažu ja nisam potpisao. To valjda niko ne vjeruje. Kada zaštititi privatnost na jednom primjeru onda će po analogiji da važi za sve. Zamislite onda u školi, na fakultetu, bilo gdje taj koji je na čelu te institucije u ime svih nas se obraća. To je krajnje besmisleno. To je negacija cijele ideje da su naši podaci zaštićeni. Ta agencija i služi da spriječi bilo koju zloupotrebu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:03:34)

Zahvaljujem, kolega Radonjiću.

Završna riječ ili odgovor na pitanja?

Odgovor na pitanja, kolega Ivanović. Izvolite.

ALEKSA IVANOVIĆ (28.06.18 17:03:51)

Uvažene dame poslanice i gospodo poslanici,

Pokušaću u ovom kratkom periodu da dam odgovore na neka od vaših pitanja.

Prvo da kažem raduju me i pohvalne riječi o agenciji, raduju me i ove kritike, s nekim se slažem, s nekim se ne slažem, kritike svakako mogu da nas drže u nekoj spremnosti, kondiciji, da se ne opuštamo u radu. Međutim, nekoliko pitanja ovdje zavređuju veliku pažnju. Ja sam možda najpozvaniji da odgovorim na ovo što ste rekli za novinarsku komisiju i držaću se činjenica koje sam davno rekao. I Sud u Strazburu i Sud u Luksemburgu kažu da pravo privatnosti i pravo na zaštitu ličnih podataka jesu slični, ali i različiti u konkretnim stvarima i za to postoje presude i jednog i drugog suda. Zaštita ličnih podataka, da ne držim ovdje čas jer vi dobro znate, ipak se razlikuje iako je dio korpusa član 8 Evropske konvencije o ljudskim pravima u nekim specifičnostima koje osnažuju i preciziraju kako se obrađuju lični podaci. I tu se kaže - u skladu s zakonom ili uz saglasnost lica. Dalje, u skladu s precizno određenom svrhom, što će reći podaci prikupljeni za jednu svrhu ne mogu se koristiti za druge svrh i sve to tu stoji. Pošto se bavim malo više time i presudama Suda u Strazburu i presudama Suda u Luksemburgu onda to profesionalno tvrdim.

Gospodo, pojedinačno bi me vrijeđalo ako bi se pokušalo insinuirati da bilo ko od nas koji ozbiljno shvatamo neke stvari pokušavamo bilo čime u našem radu da onemogućimo istragu napada na novinare. Ali, mi koji smo izabrani da štitimo lične podatke, pa se pri tom od nas traži mišljenje, mnogo je bilo bolje da institucija uvijek odluči rješenjem da ili ne, da li odobravaju, da li ograničavaju itd, pa se onda može voditi sudski postupak. Ovdje je traženo, gospodo, mišljenje i mi smo dali mišljenje i dalje tvrdim za to da je mišljenje. Čak ću svima ovdje profesionalno da se izvinim ako mi se ukaže ispravnijih poredaka razvijenih zemalja da je ovako nešto moguće kako je kod nas traženo. Ovom mojom izjavom želim da kažem o postupanju agencije i da zaštitim moj integritet. Nikome nije padalo na pamet da bilo u čemu spriječi dalji nastavak otkrivanja ovih slučajeva.

Što se tiče video nadzora, gospodine Radonjiću, potpuno smo svjesni ... prihvatamo, niste to vi rekli niti niko u ovom domu danas. Često se kaže zašto se restriktivno tumači te odnose prema video nadzoru kada se svugdje po svijetu sve snima. Pa nije baš tako. I video nadzor mora da bude u skladu sa zakonom. Imate Paris Smart City koji je jedan od najboljih primjera u Evropi. Nije moguće da se video nadzorom zalazi u privatnost, a Paris je izuzetno dobro sređen, jedan od najboljih primjera Smart City. Nismo mi protiv video nadzora, ali video nadzor se mora postaviti u skladu sa zakonom i država ima polje primjene koliko će da odredi koji je to javni prostor koji će da pokriva, ali se i tu mora držati po principu reciprociteta. Nije prihvatljivo da cijela Crna Gora bude pod video nadzorom. I da ne trošim vrijeme za to, da se osvrnem na spratove i stanove. Mi smo zauzeli jedan čvrst stav, mi nismo dozvolili makar većinskim stavom da se video nadzor stavi po spratovima jer na način na koji je bilo predloženo mogli ste da vidite ko kod koga ulazi, koliko te potrebe traju, koliko se ko kod koga zadržava i kada izlazi. Gospodo, možda neko smatra da to nije zadiranje u privatnost, za mene je to duboko zadiranje u privatnost. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:08:42)

Kolega Radonjić. Odgovor na komentar.

GORAN RADONJIĆ (28.06.18 17:08:45)

Vi me nijeste razumjeli. Ne govorim ništa suprotno od toga što ste vi rekli. Naravno da smatram da ne treba da se sve nadzire pogotovo ne protivzakonito. Naprotiv kažem uđite u novije zgrade pa vidite da li ovo važi što ste vi napisali ili ljudi krše zakon. Ako vi pripadate agenciji koja je dužna da radi po zakonu onda nešto nije u redu. Evo i da vjerujem u vašu dobru volju kada je to

u pitanju, dajte nešto preduzmite. Vi ste obavezni da spriječite da neko nadzire onamo gdje vi kažete da je zabranjeno. Vi ste nadležni da odredite da li je to u redu ili nije.

Što se tiče novinara, što je sada najkrupnija stvar i mnogo krupnija od ovoga da li me neko vidi kada sam u ulazu, mada nije baš ni to zanemarljivo jeste da, koliko znam, predsjednik te komisije kaže da ste vi najveći problem u njihovom radu. Oni imaju odobrenje jednako kao premijer ili predsjednik države, da uđu i dobiju tajne podatke. Takođe, potpisali su i izjave o tajnosti, dakle oni ne bi zloupotrijebili to. Najzad, zar nije jedan od najvećih interesa našeg društva da se otkrije ko je ubio urednika jednog dnevnog lista. Mislim da je to najveći interes. Koliko znam, takođe, Vlada je imala mišljenje i rekla vam kao agenciji da date podatke, pa ste vi odbili to. E, sada je li bolje i je li doprinos javnom interesu da se pomogne tim istragama jer nije samo stvar u tome da se otkriju počinioci što je veoma važno, da se i kazne počinioci nego i da se spriječi da se ikad opet tako nešto i blizu ponovi, da ikad iko pomisli da tako nešto uradi. Jer, dok god javne ličnosti, novinari su pod takvim pritiskom, šta tek važi za obične ljude. Dakle, o tome se radi.

Ovdje je važna poruka koju upućujete kao institucija, koju država upućuje. To mora da bude jedan od njenih najvećih prioriteta. Ako neko napada na novinare, sve snage, to se javno i kaže, odmah posle napada svi kažu država će sve učiniti da dopre do počinilaca, da spriječi, da sankcioniše. Međutim, kada se traže podaci koji bi pomogli da se to uradi onda se nalaze neke prepreke. Onda se zapravo pokazuje da je potpuni jaz između onoga što se javno proklamuje i između onoga što se radi, što onda izaziva sumnju da li su možda neki djelovi tog državnog aparata na drugoj strani. O tome se radi. Ako neko ratuje protiv javnosti, ako ratuje protiv medija, ako ratuje protiv javnih ličnosti on udara na državu i na narod i na građane i na društvo. Kako onda država nije u stanju da sve svoje snage usmjeri da se brani od toga nego očigledno neki državni djelovi ne vide to baš tako kao opasno ili možda i pomažu. Onda se otkriva da se neki smjenjuju na pojedinim pozicijama zato što su saučesnici. O tome se radi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:11:50)

Zahvaljujem kolegi Radonjiću.

Sada dajem riječ za završno izlaganje predstavniku Agencije.

Muhamed Gjokaj ima riječ. Izvolite.

MUHAMED GJOKAJ (28.06.18 17:12:03)

Hvala.

Radostan sam na samu činjenicu da je ovaj izvještaj takav kakav jeste, rekao sam da je evropski i rekao sam da je najbolji izvještaj od osnivanja naše institucije do sada. To govori današnje prisustvo svih vas u Parlamentu. Naravno, shvatio sam i kritike, shvatio sam i primjedbe, tiču se jezičkih, naravno i to ćemo ispraviti. Čak sam sugerisao iako mi je maternji albanski jezik da se to ispravi, ali evo, to ćemo uvažiti.

Što se tiče naših nadležnosti, u ovom Parlamentu sam za vaše službenike odradio predavanje, 20. jula imam predavanje i u tom dijelu mogu ko god želi, evo pozivam da se prijave, Upravu za kadrove da pojasnim koje su nadležnosti Savjeta Agencije i direktora i to nije problem, to ću imati u svojim predavanjima, inače su izuzetno posjećena.

Bitno mi je da kažem vezano za ono što od vas očekujem, a to je apel da idemo na izmjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama jer je to potreba da bismo stali na put fenomenu zloupotrebe prava. Bitno je da se ide u pravcu samog određivanja člana zakona koji se odnosi na zloupotrebu prava, na troškove postupka i rokove koji su kratki. Advokati vješto to koriste, advokati zbog manjkavosti zakona to koriste na štetu građana Crne Gore. Apelujem na vas da što hitnije idemo u tom pravcu, da se to izmijeni, inače ćemo imati velike gubitke iz budžeta Crne Gore. Fizički kao agencija ne možemo stići. Zahvaljujući samom direktoru agencije koji je do savršenstva organizovao službu, samo zamislite 1500 je bilo, 3000 odluka sve ukupno za tri godine je više prošle godine bilo odluka nego za prve tri godine. To je izuzetno težak posao, naporan posao, čak i prekovremeni rad jer je to potreba da se prati rad i implementacija na čemu smo tu, na samom

braniku što se kaže izrade tih odluka. Od samog početka pratimo te odluke, a uspješnost našeg znanja i mjerilo toga jeste prolaznost naših rešenja kod Upravnog suda, nemam statistiku, ali 90% i više. Sjetimo se kakve su bile prije. To je mjerilo našeg znanja i to cijenim, stav suda. Mi možemo i pogriješiti, ali sud neće pogriješiti. To cijenimo zbog toga i čekamo i neću da pričam o našim rešenjima i odlukama koje su u toku i u postupku, to nije fer, ali ćemo cijeniti svaku odluku suda i mi ćemo postupiti po tome. Očekujem da ovaj izvještaj koji je najbolji, naravno, prihvatite i usvojite. Hvala vam puno.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:15:58)

Zahvaljujem se kolegi Gjokaju.

Ovim konstatujem da smo završili pretres i da će se Skupština o ovoj tački ili tački dnevnog reda izjasniti naknadno. S tim smo završili 23. tačku dnevnog reda Skupštine.

Nastavljamo s 24. tačkom Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu. Ovlašćeni predstavnici su Šučko Baković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda i Snežana Mijušković, Zdenka Perović i Siniša Bjeković, zamjenici zaštitnika. Izvjestilac Odbora za ljudska prava i slobode je Suad Numanović.

Otvaram pretres.

Da li zaštitnik ljudskih prava i sloboda želi dati dopunsko obrazloženje?

Riječ ima kolegica Zdenka Perović.

Koleginice Perović, nešto nije jasno bilo?

Mi smo od ranog jutra na kolegijumu ustanovili ovaj dnevni red. Imali smo ove prethodne dvije tačke i ova tačka će biti sledeća. Vjerovatno zbog vremenskog obima, zainteresovanosti da razmatramo ovu, pa onda sledeću. Izvolite.

ZDENKA PEROVIĆ (28.06.18 17:17:41)

Plan obilazaka Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu realizovan je u procentu 85%, odnosno obavljeno je 17 obilazaka, sedam redovnih i devet kontrolnih organa, organizacija i ustanova u kojima su smještene lica lišena slobode ili lica kojima je ograničeno kretanje, kao i jedan ad hok obilazak. Svi obilasci osim jednog bili su nenajavljeni. U radu je i ove godine primijenjena razvijena metodologija koju karakteriše model podijeljenih uloga za sve članove tima u zavisnosti od tipa ustanove ili organa koji je predmet konkretnog obilaska. Informacije prikupljene tokom razgovora s Upravom Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i organizacionih jedinica Uprave policije, običenih javnih ustanova, razgovora s zatečenim licima, zatvorenicima, službenicima, pacijentima i korisnicima neposrednim uvidom u zatečeno stanje prilikom obilaska svih prostorija, kao i uvidom u dokumentaciju dostavljene podatke.

Izvještaj koji je pred vama sadrži podatke o redovnim obilascima centara bezbjednosti Berane i Bijelo Polje, odeljenja bezbjednosti Ulcinj, Danilovgrad, kao i Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija Bijelo Polje. Takođe, dati su i nalazi obilazaka Klinike za psihijatriju Kliničkog centra Crne Gore i odjeljenja za psihijatriju Opšte bolnice Nikšić. Predstavljeni su i uslovi zatečeni tokom kontrolnih obilazaka Centra bezbjednosti Nikšić, odeljenja bezbjednosti Plužine i Rožaje, Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, Zatvora za žene, Centra Ljubović, Zavoda Komanski most, Specijalne bolnice za psihijatriju u Kotoru, Prihvatilišta za strance i Centra za tražioce azila.

Ukupni životni uslovi u Specijalnoj bolnici za psihijatriju u Kotoru još uvijek nijesu zadovoljavajući, a kao razloge takvog stanja nalazimo u nedostatku medicinskog osoblja, loše materijalne uslove i preveliki broj tzv. socijalnih pacijenata. Nedostaju kreveti, dušeci, posteljina, garderoba za pacijente, bolnica je i dalje opterećena tzv. socijalnim pacijentima.

Materijalni uslovi u Klinici za psihijatriju Kliničkog centra su i dalje nezadovoljavajući. Iako su do kraja izvještajne 2017. godine djelimično unaprijeđeni, što je pohvalno, zapažamo da je neophodno i dalje preduzimati korake u cilju postizanja optimalnog terapijskog okruženja. Uvidom u medicinsku dokumentaciju pacijenata uočeno je da kod gotovo polovine nedostaje

izjava o prihvatanju primjene medicinske procedure, dobrovoljnom pristanku za smještaj i liječenje, a da kod onih koji su potpisali istu nije nigdje zavedena. Takođe je primijećeno da nijedna od istorija bolesti pacijenata zatečenih na liječenju nije posjedovala individualni plan liječenja i rehabilitacije. Na klinici ne postoji posebna prostorija za realizaciju primjene izolacije i ograničenja kretanja. Primjena ove mjere vrši se na neadekvatan način. Potencijalne žalbe i prigovori namijenjeni zaštitniku prava pacijenata popunjavaju se na formularu koji se nalazi kod glavne sestre, što djelimično poništava princip anonimnosti prijave.

Što se tiče odeljenja za psihijatriju nikšićke bolnice, na osnovu sagledavanja uslova boravka i tretmana pacijenata, kao i uslova rada ljekara i srednjeg medicinskog kadra, MPM je konstatovao zadovoljavajuće materijalne uslove na odeljenju, a da se pri primjeni medikamentozne terapije poštuju pravila dobre kliničke prakse. Takođe, zapaženo je da se mjere fiksacije na odeljenju vrši upotrebom kožnih kaiševa koji nijesu adekvatni za tu namjenu, a primijećeno je da pacijenti nedovoljno borave na svježem vazduhu. MPM je redovnim obilascima obuhvatio organizacione jedinice Uprave policije, a predmet pažnje prilikom obilazaka bili su uslovi u prostorijama za zadržavanje i tretman. Postupanje prema licima lišenim slobode s akcentom na zaštitu od svih oblika zlostavljanja. Tri su osnovne garancije za zaštitu osoba lišenih slobode - pravo da obavijesti člana porodice ili drugu blisku osobu o lišenju slobode, pravo na advokata i na zdravstvenu zaštitu. Na osnovu obilazaka konstatovali smo da je uglavnom ostvaren napredak, kako u pogledu materijalnih uslova tako i zaštite prava lica lišenih slobode, ali su uočene određene nepravilnosti za čije otklanjanje smo dali preporuke.

U odnosu na međunarodne aktivnosti, najznačajnija aktivnost koju smo u svojstvu predsjedavajućeg Medicinskom grupom mreže nacionalnih mehanizama za prevenciju torture Jugoistočne Evrope organizovali u Podgorici i konferencija početkom jula prošle godine na kojoj su predstavnici 11 zemalja predstavili svoje iskustvo i razmijenili stavove i mišljenja na teme zdravstvena zaštita u zatvoru i psihijatrijskim ustanovama, što je svakako do velikog značaja za našu spremnost da se kompetentno bavimo ovim temama. Toliko kratko. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:22:08)

Zahvaljujem, kolegice Perović.

Redosled prijavljenih je sledeći. Kolega Halil Duković, kolegica Branka Tanasijević i Aleksandra Vuković.

Izvestilac Odbora za ljudska prava i slobode Suad Numanović je izrazio želju da učestvuje u pretresu. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (28.06.18 17:22:32)

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi ombudsmene sa svojim saradnicima, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Pred nama je Izveštaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu. Kao što smo vidjeli iz uvodnih napomena, a mi na Odboru za ljudska prava i slobode konstatovali da se radi o jednom preglednom izvještaju i samim tim Odbor je prihvatio ovaj izvještaj, posle jedne duže diskusije smo napravili set čitavih zaključaka koje predlažemo Skupštini da ih usvoji. Tih zaključaka ima 12.

Osvrnuću se u najkraćim crtama na zaključak 8 i preporuku po pitanju mentalno oboljelih lica. U ovim institucijama uvodničar je napomenuo tu problematiku. Prosto to je nešto čime se moramo baviti kao društvo jer je činjenica da odnos prema mentalno oboljelim licima u ovom momentu nije na onom očekivanom nivou kakav bi trebalo da bude. Dobro je da je ombudsman to jasno iskazao u svom izvještaju. Dobro je da je institucija Ombudsmana u poslednje vrijeme sve vidljivija, rekao bih vidljivija po svim onim akutnim pitanjima ne samo onaj obim posla koji oni rade nego one akutne probleme prosto osvjetle, a na svima nama je da damo doprinos rešavanju tih problema. Jedan od tih je i problem mentalno oboljelih lica. Kada govorimo o njima često mislimo na Psihijatrijsku bolnicu u Kotoru, ali ovaj problem se ne može riješiti samo rešavanjem pitanja

Psihijatrijske bolnice u Kotoru nego se mora rešavati na nivou čitavog zdravstvenog sistema i na nivou čitave Crne Gore.

Ono što treba da radimo u periodu koji je pred nama jeste da vodimo računa o razvoju tzv. komunalne psihijatrije, da centre za mentalno zdravlje na lokalnom nivou razvijamo, da na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite omogućimo određeni broj kreveta da budu integralni dio zdravstvenog sistema, a ne izolaciono da se ponašamo prema toj kategoriji pacijenata. Sigurno ćemo na taj način dati doprinos da takvih pacijenata bude manje i u Psihijatrijskoj bolnici u Kotoru. Raduje činjenica da ćemo u narednom periodu i intenzivno raditi na izgradnji psihijatrijske bolnice u okviru Kliničko bolničkog centra, kao što raduje činjenica da su započele aktivnosti izgradnje sudsko forenzičke bolnice u okviru Zatvora u Spuzu.

Drugi problem tzv. socijalnih pacijenata koji je pomenut u izvještaju. Radi se o većem broju tih pacijenata koji prosto nemaju zdravstvenih indikacija da borave u Psihijatrijskoj bolnici u Kotoru, akutizacija njihovog liječenja je završena i ti pacijenti su ostavljeni da borave u toj bolnici. To ne možemo kao društvo dozvoliti, tu se moramo uključiti svi ne samo Ministarstvo zdravlja, ne samo Ministarstvo rada i socijalnog staranja nego i lokalne samouprave, rekao bih i članovi porodice tih socijalnih slučajeva i u takvom jednom multisektorskom pristupu damo doprinos da te socijalne ... u sredinama odakle oni vode porijeklo i na taj način oni budu kvalitetno i zdravstveno zbrinuti preko centara za mentalno zdravlje na lokalnom nivou, rasteretiti bolnicu u Kotoru i dozvoliti deinstitutionalizaciju te ustanove. Na taj način će i odnos društva prema mentalno oboljelim licima biti podignut na mnogo veći nivo nego što je to trenutno. Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju vremena.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:27:10)

Hvala, kolega Numanoviću. Nemate potrebe, mislim da ste bili u okviru pet minuta. Sada riječ ima kolega Halil Duković, a neka se pripremi koleginica Branka Tanasijević.

HALIL DUKOVIĆ (28.06.18 17:27:26)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi zaštitniče ljudskim prava i sloboda sa svojim zamjenicima,

Izveštaj koji danas razmatramo jeste odraz rada ove institucije i, ono što je vidljivo u njemu, veliki broj institucija je posjećeno od strane Nacionalnog mehanizma, prije svega, što je i normalno očekivati, onih institucija gdje je po prirodi posla normalno očekivati kršenje ljudskih prava i sloboda. Tako su ovim izvještajem obuhvaćeni veliki broj centara bezbjednosti u crnogorskim opštinama. Ono što je posebno predmet mog interesovanja jesu i one ustanove koje se bave liječenjem i zbrinjavanjem osoba s mentalnim problemima. Tako su obuhvaćene i psihijatrijsko odeljenje bolnice u Nikšiću, Klinika za psihijatriju Kliničko centra Crne Gore i Specijalna bolnica za psihijatriju Kotor. Ono što ste i vi naveli u izvještaju sigurno jeste ohrabrujuće, da je poštovanje institucije Zaštitnika i saradnja s institucijom Zaštitnika, odnosno Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture zaista kvalitetna, što nas sve ohrabruje, govori prije svega o vidljivosti ove institucije, a s druge strane da se i njene preporuke poštuju. S druge strane broj ispunjenih preporuka u stvari onih preporuka koje mogu da se ispune bez nekih velikih materijalnih ulaganja govori u prilog tome da je i spremnost institucija da zaista rade na poboljšavanju uslova boravka lica pritvorenih ili na izdržavanju kazne što ponovo ohrabrujuće.

Naravno od ovih posjeta 17 kojih je bilo veliki broj znači 16 je bilo nenajavljenih posjeta. Naravno reći ću da je to jako bitno jer ide u dva pravca. Prvo nenajavljene posjete mnogo objektivnije kažu o položaju pritvorenih i zatvorenih lica, a s druge strane izvještaj koji je pred nama zaista će dati jednu objektivniju sliku stanja ljudskih prava u ovim ustanovama.

Ono što me posebno zainteresovalo jeste jedna posjeta koji je Nacionalni mehanizam za prevenciju torture obavio u ZIKS-u i to at hoc, a tiče se Paviljona F kada je bila nenajavljena kontrola zatvorenih lica i konstatacija Zaštitnika da je zaista taj pretres zatvorenika urađen zaista u

skladu sa najvećim evropskim standardima. To je zaista ohrabrujuće i to govori da i naše institucije počinju da rade ono u skladu sa zakonima, da sporvode sve ono što kaže institucija Zaštitnika, odnosno što su i predmeti naših zakona. Ali ono što nije ohrabrujuće i ono što je zabrinjavajuće jeste da se u izvještaju navodi od onih materijala koji su pronađeni kod zatvorenih lica, a koji ne bi smjeli da budu u posjedu lica koja se nalaze na izdržavanju kazne. Napominjem da se tu radi o nekim noževima, naravno napravljene na neki drugačiji način i naravno tabletama, određenim brojem tableta koji nijesu prepoznatog sadržaja ne zna se o kakvim tabletama se radi. Ovo naravno govori u prilog da mi moramo poraditi na bezbjednosti lica koja se nalaze na izdržavanju kazne i sigurno jedan podatak koji nas upućuje na to.

Ono što nas takođe posebno interesuje jeste psihijatrijska bolnica u Kotoru, institucija koju smo i mi posjetili više puta i naravno dvije konstatacije koje ću ovdje iznijeti. Prva prenatrpanost pacijentima što naravno doprinosi slabijem kvalitetu rada ove institucije od onog prostornog, pa do smještajnog i naravno i ishrane koja je ovdje definisana, ali naravno osvrnuću se i na jednu drugu činjenicu, a to su tzv. socijalni pacijenti, odnosno boravak onih osoba koji ne bi trebalo po prirodi oboljenja da budu u toj ustanovi, ali nažalost tim osobama ovo društvo nema gdje s obzirom da postoji jedna činjenica da su se i porodice odrekle takvih pacijenata. Možda najteže pitanje o kome je teško dati odgovor i koje je zaista teško odgovoriti jeste da li te socijalne pacijente otpuštati, a ne znamo ih gdje otpustiti ili osobe sa tim psihičkim oboljenjima držati u takvoj ustanovi. Naravno ističem ovo s obzirom na još jednu činjenicu da smo mi tokom 2018. godine razmatrali i Izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture, a tiče se zaštite mentalno oboljelih.. Tu se navodi jedan podatak koji je zaista zabrinjavajući da skoro koliko se sjećam negdje oko 40% lica pritvorenih izjavilo, odnosno konstatovalo da ima neki psihički poremećaj. Ovo samo ide u prilog tome da zaista mi moramo poraditi više na zbrinjavanju i liječenju ovih pacijenata s obzirom da je planom predviđeno da se zatvorska bolnica radi tek negdje 2021. godine, koliko se sjećam, ostaje nam ovaj period koji moramo da prevaziđemo naravno uz povećanu brigu.

Ono što bih još na kraju istakao, izvinjavam se za vrijeme koje mi je produženo, jeste da su mnoge prestavke koje je uputila institucija Ombudsmana u stvari Nacionalnog preventivnog mehanizma ispunjene. Na žalost nisu ispunjene one koje zahtijevaju velika materijalna ulaganja, ali ostaje jedna ..(prekid).. pred svima nama da pratimo ispunjenje tih odluka i vjerujem da će u narednom periodu i ova država smoći snage i materijalnih sredstava da zaista konačno riješimo i ovu problematiku. U to ime zahvaljujem i naravno podržavam Izvještaj Nacionalnog preventivnog mehanizma i zahvaljujem na produženju vremena.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:33:48)

Hvala,kolega Dukoviću.

Riječ ima koleginica Tanasijević.

BRANKA TANASIJEVIĆ (28.06.18 17:33:55)

Poštovani zaštitniče ljudskih prava i sloboda sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege, poštovani građani,

Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore institucija Zaštitnika je uspostavljena kao institucionalni mehanizam za zaštitu od diskriminacije i Nacionalni preventivni mehanizam za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.

Unaprijeđenim normativnim rješenjima je uređeno da Nacionalni preventivni mehanizam preduzima mjere za sprečavanje mučenja i drugih oblika surovih neljudskih ponižavajućih kazni postupaka sprovođenjem redovnih kontrolnih obilazaka mjesta u kojima se nalaze ili se mogu naći lica lišena slobode ili lica kojima ograničeno kretanje odlukom suda ili drugog državnog organa.

Gospođa Zdenka Perović nas je upoznala sa svim onim što je sadržaj ovog izvještaja. Kolege su takođe u svom izlaganju iznijeli ono što su smatrali da je bitan dio ovog izvještaja. Ja želim samo u tom smislu da dodam da je u izveštajnom periodu tim Nacionalnog preventivnog

mehanizma sačinio dva posebna izvještaja - Izvještaj o uslovima rada službenika, obezbeđenje i tretmana u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija koji je predstavljen 19. maja 2017. godine u ZIKS-u i drugi tematski izvještaj, koji je pomenuo i kolega Duković, a to je - Izvještaj o ostvarivanju prava mentalno oboljelih lica lišenih slobode smještenih u Zavodu za izvršavanje krivičnih sankcija. O ovom izvještaju 9.marta smo imali, mislim, jednu veoma kvalitetnu raspravu u Skupštini Crne Gore, a i vaše izlaganje, uvodno izlaganje, se nalazi kao dio Izvještaja za Nacionalnog preventivnog mehanizma za 2017. godinu i smatram da je to dobro i da tu praksu koju ste uveli možete ili treba njegovati u narednom periodu.

Kao pozitivno želim da istaknem da je posebna pažnja Nacionalnog preventivnog mehanizma usmjerena na maloljetnike koji se nalaze na izdržavanju kazne. To je posebno karakteristično za izvještaj iz 2016. godine u kome su izneseni podaci o broju, uslovima i tretmanu maloljenika koji se nalaze na izdržavanju kazne u Kazneno popravnom domu Podgorica Paviljon F Odjeljenje za maloljetnike. Pošto se u ovom slučaju radi o prestupnicima koji imaju specifična i psihološka i psihosocijalna obilježja koja se manifestuju kroz naglašenu osjetljivost na deprivacije i lišavanja u ustanovi tim Nacionalnog preventivnog mehanizma je u preporukama ukazao na neophodnost primjene posebnog tretmana ovih lica. Tim je s pravom potencirao značaj procesa psihološke transformacije ličnosti maloljenog prestupnika kroz individualni psihološki tretman i grupni rad jer su istraživanja potvrdila postojanje uzročno-posljedične veze između obezbeđenja uslova maloljetnom prestupniku za bavljenje različitim aktivnostima tzv. okupaciona terapija i pozitivnih promjena u njegovoj ličnosti tj. njegove stvarne rehabilitacije. Ispunjavanje slobodnog vremena osuđenika korisnim sadržajima omogućava razvijanje sposobnosti i pozitivnih navika smanjuje tenzije i doprinosi njegovoj stabilnosti. Pošto je resocijalizacija maloljetnih lica u suštini vrlo kompleksan proces kome se mora posvetiti posebna pažnja Zakonom o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku propisano je da tokom izvještavanja vaspitne mjere prema ovim licima i treba sprovesti posebne, stručne programe prevaspitanja. Zato je vrlo bitno da ova lica budu tretirana na adekvatan način jer vaspitene mjere u slučaju maloljetnika treba da rezultiraju mogućim povratkom u društvo.

U izvještajnoj 2017. godini napravljen je obilazak Paviljona F, odnosno Kazneno popravno doma Podgorica prilikom koga je napravljen jedan opšti pretres zatvorenika, a to je urađeno u skladu sa profesionalnom etikom, urađeno je po svim standardima i zato svaka pohvala. Međutim, pošto je običen Paviljon F ja bih željela kao sociolog da posebno istaknem značaj da ovdje ne postoji kontinuitet u izvještavanju između Izvještaja iz 2016-te i 2017. godine. Mene kao sociologa posebno interesuje kakav je status maloljetnika kakav je njihov tretman, odnosno da li se postupilo prema preporukama koje ste vi na izvanredan način sociološki potpuno utemeljeno dali u izvještaju iz 2016. godine. Nigdje u izvještaju iz 2017. godine, bar ja to nijesam našla, da li su ispoštovane te peporuke, a to je veoma važno, jer lica koja su maloljetna ona imaju i moraju imati poseban tretman. Oni nijesu sposobni da rasuđuju o svojim postupcima, njihova rehabilitacija i resocijalizacija je vrlo kompleksan i vrlo složen proces, i to je onaj dio lica lišenih slobode koje treba pripremati da budu korisni članovi društva. Od svih oni koji su lišeni slobode, oni najviše zaslužuju šansu da budu ponovo korisni članovi društva i zato njima je potrebna posvetiti posebnu pažnju.

Ja bih ovdje preporučila, savjetovala da u izvještaju za 2017.godinu se konstatuje da li su preporuke iz izvještaja 2016.godine koje se odnose na ovu starosnu grupu, da li su ispoštovani, jer je jako važno, jer su preporuke do te mjere kvalitetne da je zaista bitno da one budu ispoštovane i da se mi kao poslanici kada budemo razmatrali Izvještaj za 2018.godinu upoznamo sa tim da li je to zaista i da li je tretman ovih lica poboljšan unaprijeđen.

Ja sam zadovoljna onim što institucija zaštitnika radi, naravno ukupno gledano i ovaj izvještaj zaslužuje svaku pažnju i da ću glasati za njegu, ali bih voljela da se taj kontinuitet u izvještavanju sačuva, jer vi se uvijek držite dobrih metodoloških postupaka, uvijek postoji mogućnost upoređivanja podataka pa bi dobro bilo da tako bude i u narednom periodu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:40:23)

Hvala kolegini Tanasijević. Ombudsman Baković. Izvolite.

ŠUĆKO BAKOVIĆ (28.06.18 17:40:33)

Poštovani potpredsjedniče, poštovana poslanice Tanasijević,

Naš mandat kada je u pitanju postupanje ombudsmana kao nacionalnog preventivnog mehanizma se donekle razlikuje od mandata ombudsmanskog mandata. Ja se slažem sa vama da je veoma dobro da izvještaji u kontinuitetu prate ono što je zaključeno i ono preporučeno i da li je ispoštovano.

Ovdje u našoj metodologiji, a u skladu sa metodologijom međunarodnih tijela mi se na godišnjem nivou bavimo institucijama koje obilazimo i ni na nama obaveza da svake godine obilazimo iste institucije, potrebno je da u nekoliko godina sve institucije gdje se nalaze lica koje mu je lišena sloboda bilo po odluci suda ili po nekoj drugoj odluci organa, da te sve institucije u četvorogodišnjem mandatu obiđemo i da imamo naš stav i mišljenje i da o tome kroz izvještaje u prvom redu izvještavamo te institucije, pa onda Vladu, pa tek onda Parlament. Zato naš Izvještaj iz 2017.godinu ne sadrži podatke o ispunjenosti preporuka koje su date u vezi sa maloljetničkim zatvorom koji se nalazi u okviru Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija u Spužu.

Prema našem planu aktivnosti za ovu godinu predviđen je obilazak ovog zatvora i to će biti obuhvaćeno naših izvještajem, jer cijenimo da bi izvještaj bio pregledniji ako samo analiziramo one institucije koje smo obišli i kao i što vidite, evo pokušaću da završim. Nastojimo da na najpregledniji način, čak kao i što vidite i različitim bojama smo odvojili, kako bi i za poslanike i za ustanove na koje se odnose i za Vladu i državne organe bilo pregledno i kako bi svako ko se time bavi i ko je dužan da se bavi imao jasan pregled. Samo je u pitanju metodologija. Ja se slažem sa vama i mi nastojimo da svake druge godine obiđemo svaku ustanovu.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:43:11)

Hvala vam.Pravo na odgovor ima kolegunica Branka Tanasijević. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ (28.06.18 17:43:20)

Ja zahvaljujem zaštitniku ljudskih prava što je našao za shodno da prokomentariše ovaj dio o kome sam ja govorila, odnosi se na maloljetnike koji su lišeni slobode, vrlo ohrabruje činjenica da ćete u Izvještaju za 2018.godinu imati te podatke i mislim da je dobro imati kontinuitet. Vi ga imate za određene ustanove i vezano za 2017.godinu i ja upravo kada sam vidjela da imate preporuke koje su ispoštovane ili nijesu vezano za Izvještaj 2017. godinu u odnosu na '16-stu smatrala da ću u njemu naći i ovo što se odnosi na maloljetnike. Zato je dobro, znači nikakva to nije imperativna to je bio moj savjet, ja jednostavno kao sociolog promišljam na takav način, a smatram da su maloljetnici jedna posebno zaštićena grupa kojoj treba posvetiti posebnu pažnju, zbog toga što nemaju psihički zrelost da mogu potpuno raspolagati svojim postupcima i mislim da pažnja treba da bude usmjerena najviše na njih, jer oni imaju najviše šanse da upravo postanu formirani ljudi koji će moći da budu korisni članovi društva. Iskoristiću samo kratko, kad imam već 56 minuta zašto kažem da ste imali izvanredne preporuke i da mi je jako bilo stalo da znam da li su one ispoštovane. Vi ste predložili da maloljetnici koji izdržavaju kaznu zatvora da moraju imati prostorije koje su fizički odvojene od prostorija u kojima borave punoljetnji zatvorenici. Vrlo važna norma, vrlo važna preporuka, sociološki vrlo utemeljena, čak ima jedan koji je lišen slobode maloljetnik kojima je izrečena vaspitna mjera. On praktični nije ni napravio nikakvo krivično djelo, ali nemože da boravi sa onima koji su napravili više teških krivičnih djela ili koji su recidivu više puta i vraćali se u ustanovu, zato je i važno ne samo da oni budu izolovani, važno je da oni imaju individualni tretman, da imaju poseban psiho-socijalni tretman i tako dalje, jer je njihova ...daragocjela. Za svakog zatvorenika se priprema individualni tretman i program tretmana koji se kvalitetno sprovode, a posebno se odnose na lica koja su maloljetna, da se prema njima moraju primljenjivati utvrđeni standard i tako dalje i tako dalje.

Ja stvarno bih voljela i kao čovjek i kao poslanik i kao neko kome je ovo poseban predmet interesovanja da se preporuke koje ste dali u vašem Izvještaju za 2016.godinu ispoštuju do kraja, jer to zaslužuje ta starosna grupa koja je lišena slobode, da li zbog vaspitnog postupka ili zato što je napravila neko djelo koje je kažnjivo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:45:59)

Hvala, kolegkinice Tanasijević.

Kao što sam na početku najavio zadnja govornica je kolegkinica Aleksandra Vuković. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (28.06.18 17:46:10)

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu i pozdravljam, naravno zaštitnika ljudskih prava sa svojim saradnicama i saradnikom. Mi se često gledamo na Odboru za rodnu ravnopravnost i bili smo do sad u prilici da čujemo na koji način oni rade, kako nam predstavljaju ono što rade i mogla bih zaista i želim to javno da kažem da pohvalim i pristup nama poslanicima i poslanicama i pristup svome poslu, a pošto se u ovom parlamentu danas u jednom peorativnom smislu govorili o izvještajima, o njihovom izgledu, o pravopisu u tim izvještajima, a kako sam osoba koja do jezikadrži do te mjere da smatram da jezikom svjedočimo svoje postojanje ko smo, đe smo, odaleko dolazimo, kuda idemo, onda predpostavljate da njemu posvećujem posebnu pažnju i s tim u vezi ću kazati da su izvještaji koji dolaze od zaštitnika ljudskih prava, upravo oni koji treba da služe na čast ljudima, njihovim lektorima, već koga treba da pohvalimo, ali to je ono na koji način treba da nam se predstavljaju izvještaji, jer ođe svjedočimo jednoj pravopisnoj besprekornosti što je meni predstavljalo uvijek u čitanju njihovih iztještaja, posebno zadovoljstvo tako da je to slučaj i sa ovim izvještajem.

Pošto su moje kolege prilježno i veoma konkretno govorili o svemu što ovaj izvještaj sadrži, ja bih željela naznačiti da institucija kojoj pripadate i u kojoj radite svoju ozbiljnost pokazuje na više polja, to polje jeste i ono da ste danas koliko znam dakle 2018.godine Crna Gora, vaša institucija naslijedila Srbiju na mjestu predjedavajućih mrežom MPM-a Jugoistične Evrope i čitajući ono čime ćete se posebno baviti da kao mreža, dakle u razmjeni iskustava to je upravo pitanje prevencije samoubistava osoba koja se nalazi u ustanovama detencije o čemu su moji kolege govorili, to su osobe koje se nalaze u zatvorima takođe i u odjeljenjima za mentalne bolesti, tako da mislim da je to jedan od najvažnijih, čini mi se činilaca kako učiniti život tim ljudima podnošljivim, kako učiniti ambijent u kome žive, ambijentom u kome se koliko toliko raduje i radosno živi ...

...da smo takođe prethodnih dana čuli i slušali ođe o visokom stepenu samoubistava, ne sam o u Crnoj Gori nego u regionu i ne samo u ovakvim ustanovama nego i tamo đe je sloboda, đe su ljudi slobodni. Ono što bih željela da posebno naznačim jeste ova preporuka koju ste dali i naravno Izvještaj koji ste dali u vezi sa Nikšićkom bolnicom i s obzirom na to da ste podsjetili njihovo psihijatrijsko odeljenje, pošto je Nikšićka bolnica poslednjih godina zaista mnogo učinila i u infrastrukturi i u poboljšanju uslova za rad svojih ljekara, naravno i uslova za pacijente. To, i ovo vaše svjedočenje u vezi sa uslovima koji su tamo takođe govori u prilog tome da se dosta učinilo u poboljšanju tih uslova i da naravno treba uzeti u obzir naročito ovu preporuku da pacijenti koji borave na neuropsihijatrijskom odjeljenju da im treba omogućiti da što više provode vremena na otvorenom prostoru i naravno određene predstavke koje ste dali učiniti da se smanje u stvari, to su oni načini na koji se bolesnici tretiraju, odnosno, izvinjavam se na ovom izrazu, pacijenti tretiraju. Dakle, to su način na koji se ljudi vezuju u koliko dođu u određena stanja, jer to znamo da su i specifična stanja, tako da mislim da je ova priča o turturi inače priča o kojoj treba što više razgovarati na svim nivoima. Nije tortura samo fizičko zlostavljanje i psihičko zlostavljanje od onih koji su na službenim pozicijama, tortura je čini mi se i sve ono o čemu je Andrić govorio kada je kazao "teško onom ko unizi drugog da bi se sam uzvisio", tj. da bi imao iluziju da se uzvisio. Dakle, da jednostavno ovaj izvještaj i razgovori o torturi i mehanizmima prevencije torture jesu u

stvari razgovori za popravljavanje nas kao ljudi, nas kao društva u cjelini i ove države koja bi trebalo primjerom humanog posuđivanja jednih prema drugima da takođe pokaže da je jedna od validnih kandidatkinja za pristupanje Evropskoj uniji. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:51:01)

Zahvaljujem i Vama, kolegice Vuković.
Da li predstavnik predlagača želi?

ŠUĆKO BAKOVIĆ (28.06.18 17:51:12)

Želio bih da vam zahvalim na analizi i diskusijama, na ukazanim sugestijama, a i na primjedbama. Naravno, mi smo svjestni da nismo savršeni, da to što radimo može biti i bolje i treba biti bolje. 2017.godina i naša aktivnost u toj godini je upravo bila vezana za ostvarivanje prava osoba sa mentalnim smetnjama, mentalno oboljelim osobama smještenim u institucijama. Složit ćete se da je to najranjivija kategorija u našem društvu i u svakom društvu, em što ima ozbiljne zdravstvene probleme, što zahtijeva poseban pristup plus radi se o osobama koje su lišene slobode, osobe su upućene na instituciju u kojoj borave i na ljude koji rade tu. Upravo mi smo se ozbiljno bavili time. To možete vidjeti i iz ovog Izvještaja i iz dva specijalna izvještaja. Ove godine ćemo nastaviti tamo gdje smo stali.

Htio bih još jednom da vas pozovem da Parlament učini sve što može, da obaveže Vladu i druge institucije da se problem socijalni pacijenata u Kotoru što prije riješi, da se što prije pristupi formiranju Forenzičkog centra pri Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija. To su ozbiljni problemi i to zahtijeva brzu reakciju. Znam da je za gradnju bolnice potrebno dosta novca, međutim, to su stvari koje ne trpe odlaganje, to nije dobro ni za državu Crnu Goru i u smislu pristupanja Evropskoj uniji, a to nije dobro ni za ukupno društvo u cjelini. Kao što vidite, naša zakonska obaveza je da u dijelu godišnjeg izvještaja posebno analiziramo rad nacionalnog preventivnog mehanizma. Mi smo se već nekoliko godina odlučili da to bude poseban izvještaj kako bi pokazali kakav je naš pristup, koliko smo u tome uspjeli i međunarodne adrese o tome govore, da smo značajno unaprijedili naš rad i da je stanje u toj oblasti značajno unaprijeđeno u državi. Mi u toj oblasti postupamo na partnerskoj osnovi. Znači, želimo da među državnim institucijama imamo partnera, da oni nas ne doživljavaju kao kontrolora, kao nekog ko kritikuje, preporučuje, opominje i proziva. Mi tu postupamo kao neko ko želi da se stanje mijenja. To je osnovna funkcija i ona se značajno razlikuje od klasične ombudsmanske nadležnosti.

Mislimo da smo u toj oblasti postigli značajne rezultate, kao i što vidite ova dva posebna izvještaja i ovaj treći, to su skoro sve tematski izvještaji prerasli smo onaj dio našega rada da se samo bavimo materijalnim uslovima i ostalim nego se zaista bavimo i tematski onim što je život, što je ostvarivanje prava osoba koje su lišene slobode. Ovdje ću se zaustaviti i još jednom ću zamoliti poslanike i Parlament da podrži naš izvještaj, da zaključcima podrži naše preporuke, jer one na taj način dobijaju na snazi. To je bila praksa nekoliko godina u nazad kada su u pitanju bili naši izvještaji i to je bio osnov da nadležni odbori kasnije provjeravaju da li su subjekti na koje se preporuke odnose postupili po preporukama, da se zakazuju i održavaju kontrolna saslušanja. Mislim daje to bila jako dobra praksa i da bi je trebalo ponoviti. Hvala vam još jednom. Mi smo bili obaviješteni da će oba izvještaja biti na dnevnom redu, kao što vidite eto zato smo uz kompletu ovdje. Molili bi vas danas kad će biti ovaj drugi izvještaj da nas obavijestite blagovremeno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (28.06.18 17:51:16)

Kolega Bakoviću, baš sam Vam se htio zahvaliti za učešće u raspravi, ali posle ove vaše kritike ja vas samo obavještavam da najvjerovatnije sutra neće biti vaša tačka, ali vi budite u pripravnosti.

Kolegijum će sutra, prvo da konstatujem da smo završili raspravu o ovoj tački dnevnog reda i da ćemo se o njoj izjasniti naknadno. Zahvaljujem kolegi Baković i koleginicama Mijušković, Perović na učešću.

Poštovane kolege i kolegice, završili smo raspravu o 24 tačke dnevnog reda do sada, ne po broju nego ukupno, sutra ćemo nastaviti u 11h, najvjerovatnije, kao što je najavljeno, sa Tužilačkim savjetom. Hvala, vidmo se sutra.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 12:15:10)

Poštovane kolege,

Počinjemo sa radom i prva tačka današnjeg rada je **Izveštaj o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu.**

Ovlašćeni predstavnici su Ivica Stanković vrhovni državni tužilac, predsjednik Tužilačkog savjeta Veselin Vučković, državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu, Milivoje Katnić glavni specijalni tužilac i Jelena Đaletić, državni tužilac u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici i ja ih pozdravljam.

Izjavitelj Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu je Željko Aprcović predsjednik Odbora.

Prije otvaranja pretresa kratko da upoznam poslanike. Imali smo razgovor na Kolegijumu o današnjem radu na sjednici. Zaključili smo da zbog velikog interesovanja koje izaziva ova tačka dnevnog reda, dogovor je da ova tačka dnevnog reda traje do 17 sati i da će u 17 sati biti završena uz potpuno jedinstveni stav na Kolegijumu, koliko god bude želja za daljim diskusijama, jer to je preko svih proceduralnih stvari, ali smo mislili zbog velikog ineteresovanja to ne treba da bude. Deset minuta će imati uvodničari u ime klubova i nastavljamo onda sa radom, naizmjeničnim davanjem riječi između vladajuće koalicije i opozicionih poslanika.

Sada otvaram pretres.

Pitam da li vrhovni državni tužilac i predsjednik Tužilačkog savjeta želi dati dopunsko obrazloženje. Želi.

Izvolite, gospodine Stankoviću.

IVICA STANKOVIĆ (29.06.18 12:16:55)

Uvaženi građani, poštovane poslanice i poslanici, predstavnici medija,

U ovom izvještaju Tužilački savjet je izložio podatke o radu u 2017. godini koji sadrži rad Tužilačkog savjeta, opis i analizu stanja u Državnom tužilaštvu i podatke za svako državno tužilaštvo koji se odnose na broj primljenih i riješenih predmeta u toku godine, probleme i nedostatke u radu i mjere koje treba preduzeti da bi se otklonili ovi nedostaci.

Takođe, u ovom izvještaju stoji pregled izvršenja zaključaka i preporuka po Izvještaju o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2016. godinu i zaključaka Skupštine Crne Gore od 2. juna 2017. godine. Takođe, Izvještaj sadrži pravne i organizaicone osnove, stanje ljudskih potencijala, materijalne uslove za rad Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta. Podatke o stanju i kretanju kriminaliteta u prethodnoj godini koji su izloženi kroz kriminalitet punoljetnih lica i pregled opštih podataka o kretanju kriminaliteta, odluke državnih tužilaštava u krivičnim predmetima protiv punoljetnih lica, kao i podatke koji se odnose na odgovornost pravnih lica za krivična djela. Kretanje kriminaliteta po vrstama krivičnih djela, rad Državnog tužilaštva u predmetima prema maloljetnicima, pregled krivičnih predmeta po nepoznatim učinocima, pregled rada po državnim tužilaštvima izložen je za svako državno tužilaštvo. Izvještaj sadrži ocjene i zaključke koji se odnose na kvalitet, efikasnost i zakonitost rada, tužilačke organizacije, kako tužilačke istrage, tako i optuženja i njihovu zakonitost i opravdanost prema stepenu potvrđenosti u postupku sudske kontrole i rezultatu krivičnog postupka prema vrsti presude i preporuke za naredni period u izvršavanju poslova i zadataka.

U Izvještaju i zaključnim razmatranjima iznijeti su i stavovi i ocjene stanja u pogledu zakonitosti, efikasnosti i ekonomičnosti prethodnog postupka izviđaja istrage, potpunosti i zakonitosti optuženja. Prema ovim podacima i ocjenama nastavljen je trend iz prethodnog perioda

u pogledu poštovanja, zakonskih rokova, zauzimanje predmeta u rad, donošenje odluka po krivičnoj prijavi, okončanje istrage u zakonskom roku, visok stepen potvrđenih optužnica, prihvaćenih optužnih predloga u postupku sudske kontrole, optužnica i prethodnog ispitivanja optužnih predloga.

U izvještajnoj godini Tužilački savjet je nastavio sa unapređenjem jedinstvenog sistema izbora državnih tužilaca, donošenjem novog dvogodišnjeg plana slobodnih tužilačkih mjesta i njegovom primjenom, objavljivanjem javnog oglasa na nacionalnom nivou. Implementacijom odredbi Zakona o Državnom tužilaštvu, pravilima za ocjenjivanje državnih tužilaca i rukovodilaca, sprovedeno je ocjenjivanje dvogodišnjeg rada državnih tužilaca. Transparentnost rada Tužilačkog savjeta se ogleda u kontinuiranom informisanju javnosti o radu Tužilačkog savjeta na način propisan Poslovníkom, objavljivanjem na internet stranici najava o planiranju i sjednicama Tužilačkog savjeta, saopštenja sa održanih sjednica, obrazloženih odluka o izboru, donijetih normativnih akata, informacija o zahtjevima za slobodan pristup informacijama.

Putem zajedničkih sastanaka i svakodnevne saradnje sa Centrom za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu, kontinuirano se unapređuje kvalitet obuka državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava, unapređenje informacionog sistema državnih tužilaštava, IBM case manager sistema je kontinuirani proces nadogradnje novim funkcionalnostima, a sve u cilju olakšavanja procesa prikupljanja podataka.

Dodatno su ojačani institucionalni operativni kapaciteti Državnog tužilaštva, mehanizmi rada i saradnje sa Policijom i drugim organima i institucijama u izviđaju i istrazi, naročito u predmetima teških i najtežih krivičnih djela, visoke korupcije, organiozovanog kriminala, što se ogleda kroz postupke koji su državni tužioci pokrenuli po sopstvenoj inicijativi.

U pogledu bilansa ostvarenih rezultata, nastavljen je trend povećanja broja potvrđenih optužnica. U postupku sudske kontrole, koji u 2017. godini iznosi 98,77% u postupku prethodnog ispitivanja optužnih predloga protiv 2.780 lica nije bilo vraćenih na ispravku ili dopunu, nije utvrđeno postojanje grešaka i nedostataka niti potreba boljeg razrješenja stanja stvari u predmetima kao smetnje za zakazivanje glavnog pretresa. Po optuženjima osnovnih, viših i Specijalnog državnog tužilaštva osuđujućom presudom riješeno je 94,32% predmeta, oslobođujućom 3,93%, a odbijajućom presudom 1,75%. Ovo se odnosi na optuženje u kojima je donijeta presuda. U kojima je donijeto rješenje onda je ta brojka manja 90% u odnosu na osuđujuće, tu su uračunata rješenja o ustupanju predmeta o izricanju mjera bezbjednosti ili obustave postupka.

Specijalno državno tužilaštvo u toku 2017. godine pokrenulo je finansijsku istragu u 19 predmeta protiv 116 fizičkih i četiri pravna lica. Iz prethodnog perioda vođena je finansijska istraga i još dva predmeta protiv 79 fizičkih lica. Radi očuvanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću i radi mogućeg naknadnog oduzimanja te imovinske koristi, Specijalno državno tužilaštvo u Višem sudu u Podgorici u osam predmeta podnijelo je predlog za određivanje privremene mjere obezbeđenja, zabrane raspolaganja i korišćenja nepokretnosti kao i za privremeno oduzimanje pokretne imovine. U 2017. godini tri djela pranja novca prijavljeno je 28 lica sa neriješenim prijavama iz prethodnog perioda u radu je bilo prijava protiv 34 lica, riješeno je 28 prijava. Nakon sprovedene istrage protiv 11 lica je podignuta optužnica u odnosu na 2016. godinu kada je bilo četiri optuženja. Krivično djelo trgovina ljudima, podnijete su prijave protiv dva lica. Za oba je donijeta naredba o sprovođenju istrage koje su okončane podizanjem optužnice protiv 11 lica za krivična djela pranje novca i protiv dva lica za djelo trgovine ljudima su potvrđene. Na kraju 2017. godine sva navedena optuženja su ostala neriješena.

Radi unapređenja znanja i vještina u predmetima finansijskih istraga specijalizovanom obukom obuhvaćena su 54 državna tužioca. U 2017. godini nastavljena je obuka državnih tužilaca prema planu obuke u okviru Centra za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu. U ostvarivanju načela javnosti rada Državnog tužilaštva transparentnost rada svakog tužilaštva, pojedinačnog i Državnog tužilaštva u cjelini obezbjeđuje se na način propisan zakonom. Jačanje protivnog odnosa državnih tužilaca u vršenju funkcije i gonjenju učinalaca krivičnih djela ogleda se u povećanju broja prijavljenih lica po sopstvenoj inicijativi Tužilaštva. Realizacija mjera i zadataka iz akcionih planova pregovaračkih poglavlja 23 i 24 i Strategije reforme pravosuđa, sprovodi se kontinuirano i saglasno planovima rada Državnog tužilaštva za 2017. godinu.

U 2017. godini primjenom instituta odloženog krivičnog gonjenja, državni tužiocu su riješili

predmete protiv 659 učinilaca. Po tom osnovu u humanitarne svrhe uplaćeno je 293.581 euro, a na ime naknade štete oštećenom 22.146,57 eura. Na osnovu sporazuma o priznanju krivice presudom nadležnog suda riješeni su predmeti protiv 240 učinilaca krivičnih djela od čega osnovnih i viših državnih tužilaštava, 211 sporazuma, a kod Specijalnog državnog tužilaštva 29 sporazuma. Uz osudu na kaznu od učinilaca krivičnih djela oduzeta je imovinska korist u ukupnom iznosu od 177.038,10 eura i obavezani su da uplate u humanitarne svrhe iznos od 22.750 eura.

U skladu sa Zakonom o potvrđivanju Sporazuma o saradnji između Crne Gore i Eurodžasta imenovan je državni tužilac za vezu sa Evropskom jedinicom za pravosudnu saradnju (Eurodžast) što će doprinijeti efikasnoj međunarodnoj saradnji uspostavljanjem kontakata i koordinacijom aktivnosti u konkretnim predmetima sa inostranim Nastavljeno je jačanje kadrovskih kapaciteta Državnog tužilaštva donošenjem novih pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, nadzor nad radom državnih tužilaštava, vršenje kroz mehanizme internog nadzora saglasno Zakonu o Državnom tužilaštvu i planu nadzora. U pogledu rješavanja nedostajućeg poslovnog prostora za rad tokom 2017. godine obezbijeđen je poslovni prostor za potrebe Sekretarijata Tužilačkog savjeta, koji je opremljen iz budžeta Državnog tužilaštva. Pripremljeno je idejno rješenje za izgradnju poslovne zgrade za potrebu Državnih tužilaštava u Podgorici i Tužilačkog savjeta koji je Nacionalna investiciona komisija uvrstila u jedinstvenu listu prioriternih infrastrukturnih projekata usvojenih od strane Vlade Crne Gore.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 12:28:54)

Hvala Vam, gospodine Stankoviću.
Sad pitam da li izvjestilac Odbora želi riječ.
Izvolite, poslaniče Aprcoviću.

ŽELJKO APRCOVIĆ (29.06.18 12:29:07)

Predsjedniče Skupštine, uvažene kolegice i kolege poslanici, uvaženi predsjedniče vrhovni državni tužioci sa svojim saradnicima,
Mogu u okviru i uvodne diskusije da pročitam zaključke Odbora za politički sistem i onda ću se nadovezati na diskusiju, radi racionalizacije ako želite to.

Počecu od onoga što su naše ustavne promjene 2013. godine kad su amandmani na Ustav 10,11,12 i 13 dali potpuno drugačiju pozicioniranost državno tužilačkoj organizaciji sa željom da se doprinese što većem stepenu nezavisnosti, samostalnosti državno tužilačke organizacije. Izvršili smo i izbor vrhovnog državnog tužioca u okviru ovoga plenuma, s tim uzimajući u obzir činjenicu da želim da istaknem da smo izgubili jednu godinu dana od dana usvajanja, odnosno promjena Ustava u dijelu koji se odnosi na tužilačku organizaciju i da smo vrhovnog državnog tužioca u Parlamentu dobili tokom 2014. godine, odnosno preciznije rečeno na Cetinju u oktobru mjesecu 2014. godine. Nakon toga smo donijeli izmjene i dopune zakona, formirali Specijalno tužilaštvo, dobili specijalnog glavnog tužioca, pri tom ne zanemarujući činjenicu da je specijalni glavni tužilac imao punu podršku kako pozicije tako i vlasti u smislu svega onoga što je trebao da obavlja, odnosno u okviru svojih nadležnosti i funkcionisanja cjelokupnog sistema koji se odnosi na specijalnog glavnog tužioca. Moram da kažem da je tada bilo nepodijeljeno razmišljanje da je gospodin Katnić prava osoba koja može da se uhvati u koštac sa svojim timom, a tiče se najtežih krivičnih djela, organizovanog kriminala, korupcije i krivičnih djela iz oblasti terorizma. Moram da kažem da su bili određeni slučajevi kada se ovdje u ovome plenumu skidao imunitet našim kolegama poslanicima i da je tada bilo nepodijeljeno mišljenje da smo svi isti pred zakonom i da moramo poštovati ono što Ustav Crne Gore i zakoni Crne Gore propisuju.

Dobili smo Izvještaj Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu, koji je jako obiman u smislu svega onoga što predviđa statistika i po svim oblastima kriminaliteta koji su se dešavali u 2017. godini, svemu onome čemu je shodno svojoj zakonskoj pozicioniranosti Tužilački savjet i odgovorio. Ono na što bih se vezao, a što jeste sfera interesovanja i na Odboru za politički sistem pravosuđe i upravu, jeste domen rada specijalnog glavnog tužioca od Specijalnog državnog

tužilaštva u smislu prepreka sa kojim se suočavaju, u smislu svega onoga što bi trebalo u konačnom da donese određene benefite svim građanima Crne Gore.

Moram da kažem s obzirom na to da poznajem kompleksnost rada Specijalnog državnog tužilaštva u smislu da 90% predmeta koje u radu Specijalnog državnog tužilaštva je oslonjeno na međunarodnu pravnu pomoć i mora da bude proaktivna uloga Specijalnog državnog tužilaštva iz razloga što organizovani kriminal ne poznaje granice i upravo međunarodna pravna saradnja treba da omogući brzo otkrivanje izvršilaca najtežih krivičnih djela i prikupljanje dobrog korpusa dokaza kako bi se kasnije kroz optužne akte ti dokazi i njihova sudska provjera rezultirali kvalitetnijim presudama.

Takođe, moram da istaknem da je u prethodnom periodu izuzetno proaktivna uloga bila Državnog tužilaštva u smislu onoga što jeste ustavna nadležnost i zakonom utvrđena nadležnost. Ne možemo se vezati samo na suvu krivičnu prijavu koja dođe ka Državnom tužilaštvu, nego moramo to drugačije posmatrati iz razloga što kroz sve faze postupka i kroz izviđaje i kroz tužilačku istragu podizanje optužnog akta do pravnih lijekova tužilaštvo mora da ima, još jedan put podvlačim, kvalitetan nivo odnosno korpus dokaznog materijala koje mora da se prezentira sudu. Sve ovo iz razloga što imamo i sud kao vrhovnog arbitra, imamo normalno i sa druge strane advokate koji imaju svoju proaktivnu ulogu tokom svih faza ovoga postupka.

Ono što jeste isticano na Odboru za politički sistem ili što jeste sfera interesovanja Odbora kako i na koji način Tužilaštvo gleda na finansijske istrage i koja su ograničenja u tim finansijskim istragama. Znamo da je zakon propisao da je u roku od godinu dana od dana pravosnažnosti krivične presude da Tužilaštvo može da pokrene postupak oduzimanja imovine koja je stečena kriminalnom djelatnošću. To je izuzetno kratak rok iz razloga što postoji kompleksnost finansijskih istraga u smislu da trebamo da dođemo i do instituta, proširenog, oduzimanja imovine i da trebamo da dođemo do pravosnažnih odluka sudskih instanci u smislu određivanja privremenih mjera zabrane, otuđenja i opterećenja imovine koja je, za koju se smatra da je oduzeta, da je stečena izvršenjem krivičnih djela. U tom pogledu Odbor za politički sistem je razmišljao u cilju pojačanja rada specijalnog tima koji bi trebao u odnosu na ono što jeste sad sastav tog tima, brojčani sastav tog tima 20 izvršilaca da treba povećati broj neposrednih izvršilaca kako bi što efikasnije i na ekonomičniji način dolazili do kvalitetnog korpusa dokaza i to bi rezultirali jednim kvalitetnim optužnim aktima.

Ono što bi takođe bila sfera moga interesovanja u fenomenologiji izvršenja krivičnih djela možda će izgledati kao razvodnjavanje ovoga što sam prethodno rekao jeste porast maloljetničke delikvencije. Ono na šta bi trebalo ukazati, šta treba Vrhovno državno tužilaštvo da uradi jeste da izvrši analizu primjene alternativnih mjera u krivici maloljetnika bez obzira na činjenicu što mi imamo maloljetničku delikvenciju posebno zakonski pozicioniranu. Upravo bi kroz napore cjelokupnog društva došli do smanjenja broja maloljetničke delikvencije iz razloga što ta maloljetnička delikvencija kasnije u principu prerasta u jedan drugi vid delikvencije i dovodi do izvršenja najtežih krivičnih djela.

Moram da istaknem da se Specijalno tužilaštvo suočilo i sa jednim ograničenjem iz razloga što u prethodnom periodu smo imali par odluka Ustavnog suda gdje su mjere tajnog nadzora suspendovane tako da Specijalno tužilaštvo ima problem prilikom otkrivanja izvršilaca najtežih krivičnih djela iz razloga što se krše osnovne slobode i prava i mislim da upravo kroz promjene zakonskog okvira treba omogućiti da dođemo do kvalitetnog zakonskog rješenja koje bi omogućilo borbu protiv svih vidova i svih oblika kriminala.

Ono što je radilo Državno tužilaštvo provlači se razmišljanje preispitavanja kaznene politike pogotovo kod najtežih krivičnih djela. Izvršio sam analizu određenih krivičnih djela sa najtežom posljedicom i u regionu i uporednom evropskom zakonodavstvu smatram da pooštavanjem kaznene politike ćemo postići cjelokupnu svrhu kažnjavanja u smislu da i sam izvršilac krivičnog djela u nekom narednom periodu ne bude povratnik, a i svi oni koji bi eventualno se promišljali da bi izvršili krivično djelo samom kaznenom politikom bi došli u situaciju da promišljeno odustanu od izvršenja krivičnih djela.

Takođe, moram da istaknem da je na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu bila tema i pritisak javnosti na Specijalnog državnog tužilaštva u smislu da smo svi skloni komentarima kako i na koji način Specijalno državno tužilaštvo da radi, a ono samo treba da radi po Ustavu i po zakonu iz razloga što prezumpcija nevinosti treba da se poštuje od početka do kraja krivičnog

postupka, do pravosnažnog okončanja krivičnog postupka i treba da im omogućimo da u svim fazama postupka imaju, da kažem, potreban mir kako bi se svi izvršioi krivičnih djela priveli slovu pravde. Ono što moram da istaknem da je Tužilaštvo i 2017. godine ostvarilo svoju ulogu bez obzira na činjenicu što nismo svi zadovoljni, odnosno svi imamo različite uglove gledanja u smislu same pozicioniranosti državne tužilačke organizacije i specijalnog državnog tužioca. Za očekivati je ako povećamo kapacitete unutar same tužilačke organizacije dobar, kvalitetan i edukativan rad da možemo u narednom periodu očekivati i bolje rezultate državno tužilačke organizacije. To bi bio proizvod i boljeg privredno-ekonomskog ambijenta, to bi bio proizvod i boljeg i stabilnijeg ambijenta za život svih naših sugrađana i svih onih naših prijatelja koji tokom turističke sezone žele da posjete našu izuzetno atraktivnu destinaciju, našu državu Crnu Goru.

Smatram da će u narednom periodu državna tužilačka organizacija imati kvalitetnije odnose sa javnosti u smislu transparentnosti svoga rada iz razloga što javnostr treba da zna o kojim krivično-pravnim stvarima i koje procesne i materijalne zakone primjenjuje Državno tužilaštvo i Specijalno tužilaštvo i na otkrivanju i gonjenju svih izvršilaca krivičnih djela.

Ono što je takođe sfera moga interesovanja bila na Odboru kakva je saradnja između nadležnih organa mislim na Državno tužilaštvo, Upravu policije, poreske organe, Upravu za nekretnine iz razloga što upravo što kroz taj koordinirani rad možemo da dođemo do onoga što jeste svima nama bitno da sve ono što je protivpravno stečeno kriminalnom djelatnošću da se u adekvatnim rokovima oduzme i da se vrati u redovne tokove, odnosno svim građanima Crne Gore.

Podržavam napore državno tužilačke organizacije u svom radu i kažem na kraju samo bih pročitao zaključke Odbora za politički sistem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 12:40:38)

Ovako kolega Aprcoviću, Vi ste imali vrijeme kao izvjestilac tri minuta i kao uvodničar 10 minuta. Imate još minut i 30 ako ih pročitate u okviru tih minut i 30.

U redu. Hvala Vam.

Hvala Vam i na racionalnosti jer ste uštedjeli minut i po vremena.

Sada u ime poslaničkog Kluba Demokratskog fronta Milan Knežević ima riječ.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.06.18 12:41:07)

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u,

Što bi rekao Karađorđe evo nas, evo Turaka, pa ko što ponese.

Koliko je danas nakon tvrdnji Đorđa Pinjatića, bivšeg posanika Demokratske partije socijalista, koji je sjedio ovdje gdje sjedi Miško Vuković uopšte upitno gospodo iz Tužilaštva da ovdje budete prisutni i da raspravljate o tužilačkom Izvještaju. Nakon njegovih tvrdnji da je uplatio 300.000 eura za finansiranje kampanje Demokratske partije socijalista po nalogu Svetozara Marovića, zamjenika tada predsjednika Demokratske partije socijalista i sada, a u punom saznanju predsjednika DPS-a Mila Đukanovića vi gospodo iz Tužilaštva, posebno Vi gospodine Katniću odmah sad treba da izađete iz ove Skupštine da se opašete sa pištoljem i pancirom i da odete da uhapsite Đukanovića. Isto kao što ste 16. oktobra jurili teroriste po Zabjelu u panciru i sa dva ljevora što bi rekli mi Starocrnogorci na osnovu informacija i poluistina i poluglasina kako bi krenuli u obračun sa Demokratskim frontom i pomogli Demokratskoj partiji socijalista da namakne većinu. Ne znam šta vi radite ovdje danas posle emisije Đorđa Pinjatića. Kada su vas prvi put izabrali saopštili ste da ste spremni da uhapsite Đukanovića. Evo vam sad prilika poslije emisije "Načisto" direktnog svjedoka, visokog funkcionera DPS-a, poslanika Đorđa Pinjatića da je samo od jedne transakcije finansirao Demokratsku partiju socijalista sa 300.000 eura.

Idite uhapsite Đukanovića ako smijete, idite uhapsite Igora Lukšića jer je i on imao puna saznanja. Pođite u Beograd, pa uhapsite Svetozara Marovića ako smijete. Ne, vi ste postali Tužilaštvo protiv Demokratskog fronta, ali je sinoć Đorđe Pinjatić objasnio kako DPS krade, kako uzima od investitora i kako pobjeđuje. Ovako vam je svaka pobjeda. Svaku pobjedu ste ukrali od

sumnjivih investitora stvarajući crne fondove za Demokratsku partiju socijalista i obračunavajući se sa političkim protivnicima.

Vi ste protiv Demokratskog fronta pokrenuli tzv. slučaj za pranje novca zbog 30.000 .. dolara. Samo u jednoj transakciji 300.000 dolara po nalogu Svetozara Marovića i Mila Đukanovića je uplaćeno Demokratskoj partiji socijalista. Vi ste sada došli ovdje da pričate nama o radu Tužilačkog savjeta, koliko ste procesuirali ljudi koji su pokrali akumulatora, hidrofora i koji su prebili žene ili opsovali sestre ili majke u predgrađima Podgorice ili predgrađima Danilovgrada.

Pinjatić tvrdi da su sve ovo znali Đukanović i Lukšić. Ja sad vas pitam da li ćete napraviti i formirati predmet protiv Mila Đukanovića, Igora Lukšića i Svetozara Marovića, za nezakonito finansiranje Demokratske partije socijalista i uzimanje reketa. Od koga su uzeli 300.000 evra? Samo od jednog ruskog investitora, od ruskog investitora. Dakle, Rusi daju pare DPS-u, nijesu dali meni, nijesu dali Nebojši, nijesu dali Andriji, nego vama daju pare gospodo iz DPS-a 300.000 evra samo u jednoj transakciji, ... što bi rekli braća Rusi.

Milo mi je što se smijete gospodine Katniću, kad se pomene ruski ovo je Vaš prvi osmijeh od kad ste ušli u Skupštinu. Ali, ja Vas sad pitam hoćete li uhapsiti Mila Đukanovića zatražiti mu skidanje imuniteta i određivanje pritvora kao što ste tražili za nas trojicu. Vi ste predmet protiv nas dvojice, Andrije Mandića i mene, formirali na osnovu izjave Slavka Nikića na nekoj Televiziji Balkan INFO na osnovu poluglasina, a sinoć imate Đorđa Pinjatića na kojoj saopštava kako ste krali pare, finansirali kampanje i uzimali pare od investitora. Sada ću da Vas pitam još nešto - da li ovo znači, da je za ovaj Porto Tivat koji je koštao oko 500 miliona i ovo praštanje duga pet miliona, zbog čega smjenjujete ovu gospođu Matijević u stvari ovo je obrazac o kome govori Đorđe Pinjatić. Klasični reket. Treba pet miliona evra da se namiri za 500 miliona koji je rađen u Porto Novi. Evo vam Luštice Bay 50 miliona evra, opet klasični reket i finansiranje Demokratske partije socijalista. Koliko vas je koštala Zavala i koliko su koštale sve investicije u Budvi - preko milijardu evra. Da li će te pokrenuti postupak protiv Brana Gvozdenovića zato njega nema danas ovdje. Jer Đorđe Pinjatić kaže nije mi jasno zašto Brano Gvozdenović ne odgovara kao ministar građevina u tom trenutku.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 12:46:46)

Samo trenutak vrijeme Vam stoji.

Gospodine Medojeviću, Vama sada kažem nemojte dobacivati kad ne govorite jer ćete biti sankcionisani, ometate Milana Kneževića. /upadice/ To ocjenjujem ja da li smeta ili ne, ne Vi.

Druga stvar, ovdje ako neko zahtijeva upotreba riječi krađa, možete da pomenete sve što mislite da pomenete ne pričate o temi dnevnog reda. Sad ću da vam kažem, nemojte pominjati biće odsutan je gospodin Gvozdenović. Vi će te imati prilike kad bude tu da razgovarate sa njim, nemojte da koristite vrijeme kada nije tu. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.06.18 12:47:03)

Nijesam ga pomenuo ja nego gospodin Pinjatić gospodine Brajoviću. Poslanik Demokratske partije socijalista je sjedio gdje je sjedio Miško Vuković.

Dakle, ja očekujem od Vas da mi odgovorite hoćete li sad izaći iz Skupštine i krenuti da uhapsite Mila Đukanovića i zatražite njegovo skidanje imuniteta, Brana Gvozdenovića, Igora Lukšića, on više nema imunitet, njega možete da uhapsite i da pođete u Beograd da uhapsite Svetozara Marovića i dovedete ga ovamo. Isti aršin za sve gospodo iz Tužilaštva protiv Demokratskog fronta.

Sada ću Vama gospodine Stankoviću da postavim nekoliko pitanja u ime Demokratskog fronta. Kada ste prvi put i od koga čuli da se u Crnoj Gori planira Džavni udar? Da li vam je Milivoje Katnić uopšte dozvolio da ostvarite uvid u spise dokaza? Da li znate da su u spisima dokaza za navodno organizovanje Državnog udara ne nalazi oružje i da je Milivoje Katnić dao nalog agentu provokatoru Paji Velimiroviću, da uništi oružje na stranoj teritoriji, teritoriji Republike Srbije? Po kom to članu zakona ZKP-a ili krivičnog ili bilo kog zakona je Milivoje Katnić mogao da

da nalog za uništenje oružja sa kojim se spremalo krvoproliće u Crnoj Gori da se uništi u tuđoj državi? Da li znate da je Milivoje Katnić skrivao stvarni identitet svjedoka saradnika punih šest mjeseci i ako je imao uvid u njegova lična dokumenta? Da li znate da je svjedok saradnik Saša Sinđelić pravosnažno osuđen za ubistvo u Hrvatskoj koje je počinio 2002. godine? Da li znate da je Vijećem Vojnog suda koje se proglasilo nenadležnim u slučaju Saše Sinđelića i ubistva koje je počinio u Hrvatskoj presjedavao Milivoje Katnić? Da li znate da svjedok saradnik Saša Sinđelić ima potvrđenu dijagnozu da pati od duševnih bolesti što je i sam izjavio prilikom davanja svog svjedočkog iskaza? Da li ste kao sudija Višeg suda donijeli presudu učesnicima takozvane operacije "Orlov let" na osnovu oružja koje ste navodno pronašli skriveno u pećinama? Da li je tačno, u ovo ne vjerujem, ali želim pred crnogorskom javnošću da Vas pitam, da Vas Milivoje Katnić ucjenjuje snimkom na kojem se nalazite Vi i advokat Radovan Mandić ispred hotela "Siti" nekadašnji "Ljubović". Da li ste Vi podnijeli zahtjev, da se lice V.M. ili Vesko Mujović kao agent provokator ozvuči kako bi tajno snimao Andiju Mandića i Predraga Bulatovića po instrukcijama Milivoja Katnića, ne bi li njih dvojica zajedno sa mnom bili uhapšeni prije početka suđenja prošle godine 29. jula? To lice Vesko Mujović je rođeni brat od strica sudije Vuković, koja sudi Andriji Mandiću i meni, prije nekoliko dana saopštio da je Milivoje Katnić zaslužio da uđe u knjigu 100 najviših, najboljih i najljepših Crnogoraca, da sudija Mugoša fantastično vodi proces i da ćemo mi dobiti osuđujuće presude. Da li je to gospodine Stankoviću, nama već sad izrečena presuda i da li je Vesko Mujović donio aber crnogorskoj javnosti ili glas da ćemo mi biti presuđeni u državnom udaru? Sada Vam preporučujem, posebno gospodinu Katniću, to sam u nekoliko navrata i saopštio u sudnici jedva čekamo da vidimo osuđujuću presudu u slučaju i državnog udara i u slučaju takozvanog pranja novca.

Da li ste Vi donijeli odluku da se pokrene istraga protiv Gorana Rodića, kako bi u stvari došli do SMS prepiske između mene i njega, kao jednog od optuženih u slučaju takozvani "Državni udar" narušivši pravo na privatnost, komunikacije između klijena i advokata i želeći da jednog od najistaknutijih advokata u Crnoj Gori eliminišete iz slučaja takozvani "Državni udar" što se na kraju i ostvarilo? Da li nakon svih ovih postavljenih pitanja gospodine Stankoviću, kada već ne smijete da smijenite Milivoja Katnića, imate namjeru da podnesete ostavku ili ćete čekati da Vam istekne mandat?

Gospodo iz Tužilaštva protiv Demokratskog fronta,

Vi ste postali sredstvo obračuna protiv najjačeg političkog saveza. Jeste nas oslabili, ali nas niste uništili niti možete da uništite ideju iza koje je stalo 80.000 građana. Pouzdano znam da je Milivoje Katnić saopštio Milu Đukanoviću referišući mu šta je sve uradio protiv Demokratskog fronta, šefe ja sam obavio zadatak Demokratski front više ne postoji. Niti je Milivoje Katnić, Stjepan Mesić, niti je Demokratski front, bivša raspala Jugoslavija nego je Demokratski front najjači opozicioni savez koji će poput ruske armije 43.godine krenuti u ofanzivu sve do Berlina i iznijeti barjak pobjede, živjeli.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 12:52:01)

Da podsjetim predlagač i predstavnik predlagača uvijek mogu da se jave da komentarišu i odgovore na pitanja.

Sada riječ u ime predstavnika klubova ima Ervin Ibrahimović. Izvolite.

Neka se pripremi poslanik Raško Konjević u ime Socijaldemokratske partije.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (29.06.18 12:52:35)

Uvaženi predsjedniče Skupštine sa saradnicima, uvaženi Vrhovni državni tužioče, poštovani tužioci, poštovane kolege i koleginice poslanici, građanke, građani, poštovana dijasporo,

Rad Tužilaštva je od ključne važnosti za vladavinu prava, jačanju institucije i povjerenja građana u institucije sistema, a samim tim i za unapređenje demokratskih procesa u državi. Nezavisno, depolitizovano i efikasno pravosuđe je preduslov da jedna zemlja može imati potpunu vladavinu prava. Zato ponuđeni Godišnji izvještaj zahtijeva posebnu pažnju.

Godišnji izvještaj o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva je sveobuhvatan. Sadrži podatke o radu u 2017. godini, koji sadrže rad Tužilačkog savjeta opis i analizu stanja u Državnom tužilaštvu, podatke za svako državno tužilaštvo koji se odnose na broj primljenih i riješenih predmeta u toku godine. Problemi u nedostatku u njihovom radu kao i mjere koje treba preduzeti da bi se otklonili uočeni nedostaci.

Kada su u pitanju rezultati rada u postupku sudske kontrole optužnica iz nadležnosti Državnog tužilaštva protiv 733 lica, potvrđena optužnica protiv 724 lica ili 98,77%. U 2016. godini to je bilo 97,30% a u 2015. godini 92,52. U svim predmetima prethodnog ispitivanja optužnih predloga protiv 2.780 lica ovih akata sud nije utvrdio postojanje grešaka ili nedostataka niti potrebu boljeg razjašnjenja stanja u stvari predmeti. Kao smetnja zakazivanja glavnog pretresa u 2016. godini 99,04 optužnih predloga, po optužnicama koje su vraćene Tužilaštvu radi otklanjanja grešaka i nedostataka, odnosno boljeg razjašnjenja stanja stvari, državni tužiocu su postupili u zakonskom roku. Kvalitet, efikasnost i ekonomičnost tužilačke istrage vrednuje se kroz trajanje prethodnog krivičnog postupka u nadležnosti Državnog tužilaštva. Stepenn potvrđene optužnice na osnovu rezultata istrage i rezultat glavnog pretresa prema vrsti presude. Tužilačke istrage okončane su u zakonskom roku u osnovnim državnim tužilaštvima su trajali u prosjeku 40 dana u višim tužilaštvima 55 dana i 180 dana u Specijalnom državnom tužilaštvu. Primjenom instituta odloženog krivičnog gonjenja, kao što ste i rekli u uvodnom obraćanju, državni tužiocu su riješili predmete protiv 659 učinilaca u 2016. godini 591, u 2015. godini 481 što je 18,45 od ukupnog broja odbačaja. Na osnovu sporazuma o priznanju krivice presudom nadležnog suda riješeni su predmeti protiv 40 učinilaca krivičnih djela, u 2016. godini 167, u 2015. godini 57 sporazuma. Od toga je kod osnovnih i viših državnih tužilaštava 211 sporazuma u 2016. godini 139 u 2015. godini 53 sporazuma. Kod Sepcijalnog državnog tužilaštva 29 sporazuma, u 2016. godini 28 u 2015. godini četiri sporazuma zbog teških i najtežih krivičnih djela korupcije i organizovanog kriminala. Sve prethodno ukazuje svakako napredak u radu državnih tužilaca.

Takođe, Godišnji izvještaj o radu sadrži pregled izvršenja zaključaka i preporuka po Izvještaju o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2016. godinu i zaključaka Skupštine Crne Gore od 2. juna 2017. godine. Iz naprijed navedenog proizilazi jedan odgovoran odnos Državnog tužilaštva kao jedinstvenog organa prema Skupštini Crne Gore, kao mehanizmu eksternne kontrole rada koji se upravo ogleda kroz ovaj izvještaj koji je po zakonu o Državnom tužilaštvu obrazlaže predsjednik Tužilačkog savjeta, član 41 Zakon o Državnom tužilaštvu.

Na osnovu izvještaja evidentan je napredak u radu Specijalnog državnog tužilaštva u dijelu koji se odnosi na krivična djela visoke korupcije, imajući u vidu broj riješenih prijava zbog ovih krivičnih djela u odnosu na broj prijava koji su u radu. Ukupno je bilo prijava o radu u 2017. godini protiv 989 lica, a riješeno je 513. Činjenice je da se radi o veoma složenim krivičnim djelima te u dijelu koji se odnosi na pranje novca, gdje je riješeno ukupno 82,35% prijava za ova krivična djela.

Svakako da ne bih mogao pohvaliti rad Specijalnog državnog tužilaštva u dijelu koji se odnosi na ratne zločine, posebno bih istakao poražavajuću činjenicu da u Izvještaju o radu koji je urađen na 260 stranica ratni zločini su zavrijedili samo jednu stranicu, na stranici 195. Imajući u vidu sljedeće, a što se konstatuje iz predmetnog Izvještaja citiram: "U izvještajnom periodu nije bilo novoformiranih predmeta zbog krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom ratnim zločina. Iz prethodnog perioda ostalo je neriješeno prijava protiv sedam lica od čega protiv šest zbog krivičnog djela genocid iz člana 426 Krivičnog zakonika Crne Gore, a protiv jednog lica zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 428 Krivičnog zakonika Crne Gore. Sve ove krivične prijave su u ovoj godini riješene odbačajem". Završen citat.

Podsjećam, u Izvještaju Evropske komisije za 2017. godinu je zapisano: "Pored upozorenja da je potrebno dalje jačanje administrativnog kapaciteta Tužilačkog savjeta i poboljšanje profesionalnih kapaciteta i njegovih članova. Uključujući područja strateškog budžetskog i kadrovske planiranja i komunikacije. Dalje, da se poboljša transparentnost rada ... o izvršenju disciplinske odgovornosti i etičkim kodeksima za tužioce su i dalje veoma ograničeni. Pored toga i dalje nedostaju evidencije primjene etičkih kodeksa i disciplinske odgovornosti, a upravljanje ljudskim resursima nije poboljšano".

Dalje, u Izvještaju Evropske komisije stavljen je akcenat na ratne zločine tj. "Da Crna Gora mora dodatno unaprijediti svoje napore u borbi protiv nekažnjivosti za ratne zločine i primjenljiv

proaktivni pristup kako bi se efikasnost istražila, gonili, pokušali i kaznili krivci za ratne zločine. U skladu sa međunarodnim standardima i da se hitnost takvim predmetima. Proaktivni pristup u radu Tužilaštva je neophodan i zabrinjava nepostojanje tog impulsa".

Da podsjetim da je u 2014. godini formirano Specijalno državno tužilaštvo između ostalog radi istraživanja ratnih zločina i da je Vrhovni državni tužilac Ivica Stanković postavio Strategiju za istraživanje ratnih zločina, kao i njegova izjava da će ratni zločin biti prioritet Tužilaštva, ratni zločini u Bukovici kod Pljevalja, deportacija Muslimana u Herceg Novom, Kaluđerski Laz, Štrpci, Morin i dalje čekaju na pravdu. Te žrtve, javnost i međunarodne organizacije očekuju rezultate, što je svakako obeshrabrujuće i ne doprinosi jačanju povjerenja u Tužilaštvo, a samim tim i vladavinu prava institucije sistema.

Neophodno je preispitati sve dosadašnje odluke, formirati predmete obezbijediti kvalitetne dokaze i na pravno adekvatan način procesuirati sve slučajeve ratnih zločina koji su počinili u Crnoj Gori ili slučajeve ratnih zločina u kojima su državljani Crne Gore učestvovali na bilo koji način. S obzirom na prethodno imao bih dodatno pitanje koju ću postaviti na kraju diskusije. Svakako bih dodao da Tužilački savjet u skladu sa ustavnim i zakonskim nadležnostima nastavi sa implementacijom novog sistema izbora državnih tužilaca i ocjenjivanju njihovog rada.

Takođe, bih istakao značaj novog instituta kao što ste i rekli što je pritužba na rad državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava u pogledu zakonitosti rada. Tokom 2017. godine, Tužilačkom savjetu je podnijeti ukupno 94 pritužbe u pogledu zakonitosti rada državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava. Dok je tokom 2016. godine bilo u radu ukupno 66 pritužbi na rad državnih tužilaca što je povećanje za oko 30%. Od ukupno 66 pritužbi koje su bile u radu tokom 2016. godine, Tužilački savjet je razmatrao 39 pritužbi tokom 2016. godine, dok je 27 pritužbi preneseno u 2017. godinu. Tokom 2017. godine Tužilački savjet je razmatrao ukupno 111 pritužbi.

Na kraju kako sam već i najavio postavio bih pitanje.

Imajući u vidu da teška krivična djela organizovanog kriminala, korupcije kao i ratnih zločina imaju međunarodni karakter, odnosno da se ista vrši na teritoriji više država, koje su to aktivnosti koje Državno tužilaštvo kao jedinstven organ preduzima kada je u pitanju međunarodna saradnja, a u cilju otkrivanja ratnih zločina, kao i prikupljanja novih dokaza u pravcu identifikacija počinilaca istih? Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:01:42)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Raško Konjević u ime Kluba Socijaldemokratske partije, a neka se pripremi Andrija Popović, u ime Kluba Socijaldemokrata i Liberalne partije. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.06.18 13:01:55)

Uvaženi predstavnici Tužilaštva, dame i gospodo, poštovani građani.

Ustavnim promjenama 2013. godine i koncipiranjem zakonskih rješenja nakon tih ustavnih promjena 2013. godine političkom voljom u ovom Parlamentu i rekao bih dominantno insistiranjem Evropske komisije zbog procesa evropskih integracija stvorili smo jedan legislativni okvir koji bi trebao da obezbijedi samostalni tužilački organ koji će nezavisno od političkih subjekata doprinositi ono što je ovom društvu potrebno. To je nešto što se u svakom izvještaju Evropske komisije definiše kao temeljna vrijednost Evropske unije. Temeljna vrijednost Evropske unije je vladavina prava. Vladavina prava podrazumijeva da imamo jednakost pred zakonom, da imamo odgovornost, da obezbijedimo pravdu, da imamo profesionalizam i da nezavisne i slobodne institucije funkcionišu bez političkog uticaja. Moć ustavnih promjena, odnosno izvedena moć ustavnih promjena, izvedena moć zakona koji regulišu rad Tužilaštva, dali su "ogromnu" moć tužilačkoj organizaciji u smislu izvršnih ovlašćenja i onoga što je najveća moć koju je jedan organ u nekom sistemu vlasti može da ima, a to je naredba o lišenju slobode.

Ne bira se slučajno vrhovni državni tužilac dvotrećinskom većinom prvom, odnosno

tropetinskom većinom u drugom krugu. Nije slučajno što Tužilaštvo kao jedinstveni organ podnosi izvještaj ovome domu. Upravo iz razloga što tu moć o kojoj danas govorimo tužilačkom organu, odnosno Tužilaštvu je dao upravo ovaj Parlament, samim tim su ga dali građani kroz izabrane poslanike ovdje.

Ja ću vam pročitati odnosno citirati samo nekoliko stvari iz posljednjeg izvještaja Evropske komisije i nekoliko stvari iz Strategije za Zapadni Balkan Evropske komisije. Posljednjim izvještajem Evropske komisije se kaže: "Realizovan je početni bilans ostvarenih rezultata iz istraga krivičnog gonjenja i pravosnažnih presuda u predmetima korupcije na visokom nivou, ali ga je potrebno dalje konsolidovati".

Podsjetiću vas da je Crna Gora već šest godina u procesu pregovora sa Evropskom unijom, za šest godina Hrvatska je završila pregovore, a shodno Strategiji za Zapadni Balkan predviđa se da bi potencijalno mogli da budemo spremni za članstvo u Evropskoj uniji tek 2025. godine. Da bi ova država, ovo društvo bilo spremno kako kaže u Strategiji Evropske unije za Zapadni Balkan, nije potrebno da radi, odnosno manje je potrebno da radi ovaj Parlament, a mnogo više je potrebno da radi Tužilaštvo. Ocjena koju imate ili imamo u Strategiji za Zapadni Balkan je nešto sa čime treba da se bavi Tužilaštvo. Ta ocjena glasi sljedeće: "Vladavina prava mora biti značajno učvršćena. Danas države pokazuju, (misli se na region zapadnog Balkana), jasne elemente zarobljenih država, uključujući veze sa organizovanim kriminalom i korupcijom na svim nivoima Vlade i administracije, kao i snažno preplitanje javnog i privatnog interesa. To hrani sentiment nekažnjivosti i nejednakosti. Takođe, postoji opsežan politički uticaj kontrole medija, taj dio se ne odnosi". Dakle, ove ocjene koje imamo ili ova dva citata koja sam upotrijebio je nešto što treba sve zajednički da nas zabrine, ali mislim da treba da ohrabri Tužilaštvo u svom radu.

Ja ću kroz četiri ili pet slika predstaviti kako povjerenje u rad jednog organa, u ovom slučaju Tužilaštva može da bude vrlo diskutabilno. To je manje važno šta političke partije, jer imaju svoj politički motiv ove ili one vrsta, misle o radu jednog državnog organa. Mislim da je mnogo važnije koja je percepcija i povjerenje ukupnog građanstva u rad neke državne institucije. Kroz nekoliko principa koji bi trebalo da definišu ovo što mislim da potpada pod vladavinu prava: jednakost pred zakonom, odgovornost, pravdu, profesionalizam i neimanje političkog uticaja.

Uvaženi predstavnici tužilačke organizacije, kada govorimo o osjećaju jednakosti pred zakonom reći ću vam da je Tužilaštvo u slučaju jednog policijskog službenika pokrenulo postupak za ukupnu štetu od 150 eura koja je navodno neovlašćeno ostvarena kroz prekovremeni rad. Ukupna šteta po državu u optužnom prijedlogu ili optužnici je bila 150 eura. To lice je pravosnažno osuđeno. Nemam nikakav problem sa tim. Međutim, kako ste propustili ili kako ste dozvolili da u jednom drugom slučaju gdje je takođe u pitanju, ne državni službenik nego državni funkcioneri u slučaju "Limenka", šteta od 10 miliona eura zastari? Da li smatrate da građanin nakon ovakvog primjera može da stekne utisak osjećaja jednakosti pred zakonom?

Slika dva - osjećaj odgovornosti. Kada medicinska sestra nenamjernom greškom zamijeni bebu, populistički se smijeni šef klinike. Nemam problem sa tim, svako treba da ponese odgovornost. Kada prethodni specijalni tužilac izgubi na sudu dva ključna slučaja, slučaj Šarić i slučaj Kalić, koji će na žalost bojim se proizvesti milionsku štetu za državu, odgovornosti nema.

Treća slika - osjećaj pravde. Kada običan građanin posiječe kvadrat šume koja pripada državi bude optužen i osuđen i izdržava zatvorsku kaznu, naglašavam izdržava. Kada Svetozar Marović prizna da je šef organizovane kriminalne grupe, gle čuda, pravosuđe, dakle ne specificiram tužilaštvo nego govorim o pravosuđu, ne traži mjeru zaštite, nakon potpisanog sporazuma o priznanju krivice, niti mu oduzme pasoš, niti mu zabrani kretanje. Gdje je pravda ako lice koje prizna da je šef organizovane kriminalne grupe koja je od ovih građana nezakonito prisvojila 100 miliona eura po sopstvenom priznanju danas ne izdržava zatvorsku kaznu.

Taj osjećaj pravde je nešto što će najviše narušiti povjerenje Tužilaštva i ukupnog pravosudnog sistema. Bez osjećaja pravde ne možemo imati osjećaj da smo svi jednaki pred zakonom.

Slika četiri - osjećaj profesionalizma. Kada svjedoci u slučaju Olivera Lakić, po ocjeni suda ne govore istinu u svojstvu svjedoka, tužilac s pravom po službenoj dužnosti nakon izrečene pravosnažne presude optuži svjedoke za davanje lažnog iskaza i ti svjedoci budu osuđeni. To radi tužilac Višeg suda po službenoj dužnosti. Kada politički državni funkcioneri u slučaju "Ramada", po ocjeni suda ne govore istinu, specijalni tužilac za organizovani kriminal ne postupa isto kao viši

držani tužilac, ne pokreće po službenoj dužnosti krivičnu prijavu protiv onih lica koja su u statusu svjedoka, po ocjeni suda, davali neistinit iskaz pred sudom.

Dakle, gdje je ovdje osjećaj profesionalizma? Ako smo svi jednaki pred zakonom, ako je pravda nešto što treba da bude ključna ideja, vodilja ili motiv u radu Tužilaštva, da li kroz ovakve primjere običan građanin može dati ocjenu da u ovom društvu postoji osjećaj pravde, odgovornosti ili profesionalizma.

Peta slika - i sa njom završavam. Oko političkog uticaja. Kada jedan privredni subjekt Aerodromi Crne Gore svoju dobit od 2,3 miliona eura daju kao keš kolateral drugom državnom preduzeću za likvidnost, znate šta mi odgovara specijalni državni tužilac - ne mislim na gospodina Katnića nego na tužioca u specijalnom odjeljenju - odgovara sljedeće: kaže: "U korist Hipotekarne banke na ime dospjelog dugovanja koje Montenegro airlines ima prema banci, a da je Montenegro airlines a.d. zadužen da izmiri predmetni iznos na račun državnog trezora u 24 jednake mjesečne rate, počev od 01.09. 2017. godine". Dakle, ne radi se o državnoj pomoći, kako je to predstavljeno u prdmetnom tekstu, niti o kršenju Zakona o kontroli državne pomoći. Ja bih razumio da pozajmica nije pomoć, možemo to i tako da tretiramo iako moram priznati vrlo teško, ali ne bih razumio jednu drugu stvar, da li je taj specijalni tužilac da mu ne spominjem ime u tom predmetu, ako je već imao prijavu, 01.05. 2018. godine, pošto mu je to sve bilo na uvid, završavam rečenicu

PREDSKEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:12:31)

Morate završiti.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.06.18 13:12:37)

Da li mu je 01.05. 2018. godine da li je provjerio da li je taj kredit vraćen u ugovornom roku koji je predstavljen i obavijestio onoga koji je, ne krivično, nego koji je tu prijavu podnio? To bi bilo profesionalno postupanje. Zahvaljujem i izvinjavam se.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:12:55)

Sada riječ ima Andrija Popović u ime kluba Socijaldemokrata i Liberalne partije, a neka se pripremi, u ovom drugom krugu po redu diskutant Aleksandar Damjanović .

ANDRIJA POPOVIĆ (29.06.18 13:13:05)

Zahvaljujem predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Državnog tužilaštva,

Tužilački savjet je tokom 2017. godine, u skladu sa ustavnim i zakonskim nadležnostima, kroz brojne aktivnosti iskazao posvećenost jačanju nezavisnog i samostalnog Državnog tužilaštva kako bi se odgovorilo svim izazovima koji su pred tužilačkom organizacijom u pogledu borbe protiv svih oblika kriminala i zaštite prava i sloboda građana. Tužilački savjet je u skladu sa ustavnim i zakonskim nadležnostima nastavio sa implementacijom novog sistema izbora državnih tužilaca i ocjenjivanja njihovog rada. Rukovodioci državnih tužilaštava, državni tužioci i njihovi saradnici na pravnim i administrativnim poslovima u 2017. godini, zakonito su vršili poslove nadležnosti Državnog tužilaštva. Poslovi tužilačke uprave koji se odnose na organizaciju rada Državnog tužilaštva rukovođenje Državnim tužilaštvom i unutrašnje poslovanje u Državnom tužilaštvu vršeni su saglasno Zakonu o Državnom tužilaštvu, Zakonu o Specijalnom državnom tužilaštvu i Pravilniku o unutrašnjem poslovanju Državnog tužilaštva.

Kvalitet, efikasnost i ekonomičnost tužilačke istrage vrednuje se kroz trajanje prethodnog krivičnog postupka u nadležnosti Državnog tužilaštva, stepena potvrđenih optužnica na osnovu

rezultata istrage i rezultata glavnog pretresa prema vrsti presude.

Kao što smo već čuli tužilačke istrage okončane su u zakonskom roku, u osnovnim državnim tužilaštvima su trajale u prosjeku 40 dana, u višim tužilaštvima 55 dana i 180 dana u Specijalnom državnom tužilaštvu.

Stručno usavršavanje državnih tužilaca srovođeno je u organizaciji Centra za obuku sudstva i Državnog tužilaštva saglasno programu inicijalne i kontinuirane obuke i potrebama tužilačkog kadra u pojedinim krivično pravnim oblastima, uz ekspertsku i finansijsku pomoć međunarodnim organa i tijela. Nastavljeno je dalje jačanje i unapređenje međunarodne saradnje i neposredne tužilačke saradnje sa tužilaštvima iz regiona radi krivičnog gonjenja učinilaca krivičnih djela.

U pravcu očuvanja i daljeg osnaživanja etike i disciplinske odgovornosti nosilaca tužilačke funkcije, dostojanstva i ugleda državnih tužilaca i Državnog tužilaštva kao jedinstvenog i samostalnog državnog organa tokom 2017. godine u Državnom tužilaštvu uz učešće domaćih i stranih eksperata sprovedeno je niz aktivnosti usmjerenih na jačanju odgovornosti u pravosudnom sistemu.

Ove aktivnosti iznijete su u odgovarajućem dijelu ovog izvještaja. Cilj ovih aktivnosti bio je usmjeren na potrebu unapređenja sprovođenja ključnih preporuka relevantnih tijela Savjeta Evrope, pored ostalih i u oblasti etike i disciplinske odgovornosti. Sprovedena je obuka tužilačkog kadra, izvršena analiza etičkog kodeksa državnih tužilaca, a koja se odnosi na etička načela i pravila ponašanja i odredbe o sukobu interesa.

Pri kraju mog izlaganja bih naveo ono što naročito brine, a vjerujem da ćete i odgovoriti na to pitanje i u završnoj riječi se osvrnuti na aktuelna dešavanja u Crnoj Gori, dakle ono što naročito brine građane, građanke Crne Gore su ubistva u Crnoj Gori. Samo da podsjetim, samo u ovoj prvoj polovini 2018. godine, 10 ubistava, uključujući jučerašnje u Baru. Kako ćete jačati na preventivnoj ulozi Tužilaštva koja u saradnji sa policijom, u saradnji sa Agencijom za nacionalnu bezbjednost mora da jače uđe u borbu sa organizovanim kriminalnim grupama. Na neki način gubimo bitku za bitkom sa organizovanim kriminalnim grupama, a vjerujem da država neće dopustiti da izgubimo i taj rat. Uz to što je stvarno previše za malu Crnu Goru, recimo u protekloj godini smo imali 63 poginulih u saobraćaju, naravno o tome ću se posebno osvrnuti u sljedećoj tački dnevnog reda koja se tiče bezbjednosti saobraćaja, ali sigurno je da Tužilaštvo može i ovdje u saradnji sa policijom preventivno da pojača sve te mjere koje bi spriječile ovoliki broj poginulih na prostorima Crne Gore.

Na kraju, reći ću samo preporuke koje bi trebalo da budu u fokusu djelovanja Državnog tužilaštva ali i ostalih državnih organa, naročito zakonodavne i izvršne vlasti, su dalje jačati proaktivan odnos državnih tužilaca u vršenju funkcije gonjenja učinilaca krivičnih djela, posebno u predmetima organizovanog kriminala, korupcije, terorizma, ratnih zločina i pranja novca. I ono što bi morala izvršna vlast i zakonodavna vlast da pomogne, dakle mjerama i aktivnostima zakonodavne i izvršne vlasti nužno je pristupiti rješavanju nedostajućeg prostora za rad Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta, poboljšanju materijalnog položaja državnih službenika i namještenika, posebno kroz izjednačavanje koeficijenta složenosti poslova zaposlenih u sekretarijatu Tužilačkog savjeta, sa zaposlenima u državnim tužilaštvima, te obezbjeđenje neophodnih sredstava u budžetu za rješavanje stambenih potreba državnih tužilaca, službenika i namještenika.

Klub poslanika Socijaldemokrata i Liberalne partije će podržati Godišnji izvještaj o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:21:20)

Hvala poslaniče Popoviću.

Riječ ima poslanik Aleksandar Damjanović, a neka se pripremi poslanica Marija Čatović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (29.06.18 13:21:29)

Zahvaljujem predsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine predsjedniče Tužilačkog savjeta, gospodo državni tužioci,

Nekoliko stvari je karakterisalo izvještajnu godinu o kojoj govori ovaj vaš Izvještaj. Naravno, najviše opterećena sa slučajem takozvanog državnog udara, što je bacilo u sjenku sve ono što je trebalo da bude, uslovno rečeno, ključni posao Tužilaštva i veoma je teško delikatno govoriti o tome kada prosto imamo uplit politike u nešto što ne bi trebalo da bude, dakle u rad Tužilaštva. Ali i to će se naravno evo na ovoj sjednici, i o tome će se govoriti, kao i činjenica da recimo tokom ove godine u jednom momentu Tužilački savjet nije postojao zbog neizbora iz reda uglednih pravnika i zbog načina kako su oni izabrani, što takođe govori ponovo o uplivu politike tamo gdje je ne bi trebalo biti. Naravno mi smo ovdje dužni da i zbog građana iznesemo neke osnovne stavove opservacije vezano za ovaj vaš Izvještaj.

Jedna sugestija, prije svega vama gospodine Stankoviću. Članom 11 Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu predviđeno je da se dostavlja kao separat uz ovaj izvještaj o radu i izvještaj specijalnog tužioca. Ne da bude jedan od 17 djelova rada državnih tužilaštava kako je dat ovdje, već da bude to onaj izvještaj koji vama specijalni tužilac dostavlja i koji se objavljuje na internet stranici shodno zakonu. Dakle, bilo bi dobro da ga imamo posebno identifikovanog u ovom izvještaju kako bismo mogli naravno da napravimo i mi kao poslanici, odnosno da građani znaju vezano za rad Specijalnog tužilaštva. Ne, kao, kažem, dio jednog od 17 državnih tužilaštava. To je što se tiče načina izvještavanja i računam da bi taj problem već morali da rješavamo s obzirom da je ovo već treće čini mi se izvještavanje od kada ste vi na dužnosti.

Naravno, u ovom dijelu koji ste dali nekoliko stvari pada u oči. Ne mogu biti zadovoljan kao poslanik, a neće biti ni vi građani zadovoljni činjenicom da što se tiče sporazuma o priznanju krivice, dakle njih 240 obuhvaćenih i ovog o odloženom krivičnom gonjenju, njih nekih 659, dakle govorim o nekih 900 učinilaca ili lica, imamo materijalni iskaz od svega 600 hiljada evra, što kazni što imovine koja je data u dobrotvorne svrhe. Meni se čini da tu postoji disbalans i da treba mnogo opreznije s tim institutima postupati. Nevesela, tužna, otužna činjenica da na kraju 2017. godine imamo 39 neriješenih optužnica što se tiče ubistava, teških ubistava i 51 neriješeno ubistvo, uključujući i ovu godinu ta cifra ide ka 60. Govorimo o maloj Crnoj Gori i o nekim procentima gdje nas polako svrstavaju u red zemalja koje imaju shodno broju stanovnika najveći broj ubistava i u regionu i u Evropi. To je neveselo i to je za upozorenje svima nama. Onaj dio koji se odnosi na samoinicijativnost Tužilaštva, koji se tiče postupanja bez čekanja na policiju, zato postoje specijalni istražni timovi itd. famozni KTR upisi, dugo trajanje nekih istraga koje se pod tim upisima radi, dugo trajanje tih nekih izviđaja a radi se o par ekselans slučajevima za koje je zainteresovana javnost u kojim su umiješani državni funkcioneri i koji bi trebali da budu, uslovno rečeno, najosjetljiviji i na prvom mjestu u radu Državnom tužilaštvu. To je nešto što smo ponavljali ranijih godina, ponovo se dešava i govori o tome da se sporo ide naprijed, dakle da se sporo ide generalno u suzbijanje kriminaliteta u ovoj državi. Da ne govorim i o onom dijelu koji se tiče zaključaka i mjera koje ste dali, gdje ste morali biti mnogo mnogo aktivniji i mnogo "bezobrazniji" prema izvršnoj vlasti i zakonodavnoj vlasti u smislu obezbjeđivanja svega onoga što vam treba, ako vam i treba da bi radili ovaj svoj posao.

Naravno nekoliko pojedinačnih slučajeva gdje sam imao prilike da kroz komunikaciju sa Državnim tužilaštvom se zainteresujem zbog građana kao poslanik kojeg su birali vezano za neke slučajeve. I dalje nema informacije oko Duvanskog kombinata privatizacije, odnosno Novog duvanskog kombinata. Odgovoreno mi je maja prošle godine, gospodine Stankoviću, da je to u toku. I dalje nemam informaciju oko zaključaka Odbora za ekonomiju, finansije i budžet koji je, dok je radio kako je radio, nešto i učinio, koji vam je dostavio zaključke vezane za pljačku u dijelu koncesija za šume. I tu čekam odgovor, odgovoreno mi je u maju prošle godine da je to u toku. I dalje, čekam odgovor vezan za glavni kontrolnomjerni centar na Dajbabskoj gori Agencija za elektronske komunikacije, slučaj koji je do kraja zaokružen, vama dostavljen u nadležnost, i dalje nema odgovora. Step en realizacije zaključaka oko famozne garancije za hotel "As" i dalje čekam, dakle maj prošle godine naša komunikacija, ali nema odgovora dokle se stiglo. To je ovo u prilog onome što neki slučajevi interesantni za javnost, veoma važni, dugo traju.

Na kraju, ovaj dio kada smo imali zadnju komunikaciju, to je bio 30. maj, gdje sam vas pitao - šta se čini povodom lažnog svjedočenja u slučaju "Ramada", dobio sam odgovor da gospođa

Ljiljana Klikovac, odnosno Romina Vlahović, završava ovaj slučaj. Kad će biti završen s obzirom da se radi o par ekselans dokazanom lažnom svjedočenju gdje su obuhvaćena šest lica, između ostalih neka koja sjede u ovom domu? Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:26:47)

Sada ima riječ Marija Čatović, a neka se pripremi poslanik Branko Radulović.

Izvolite.

Izvinjavam se poslanici Čatović.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.06.18 13:26:59)

Naravno ne insistiram, ali je neka parlamentarna praksa da se nakon uvodnog kruga ili tih uvodnih diskusija predstavnici predlagača ili izvještaja obrate ili polemišu sa diskusijama poslanika.

Ja sam ovdje postavio desetak pitanja gospodinu Stankoviću, naravno ne insistiram ako ne smatraju da ne treba da se uključi u raspravu, to je sve u redu, ali mislim da bi bilo korektno zbog svrsishodnosti ove rasprave da oni aktivno učestvuju u njoj i da ih upoznate sa pravom da imaju mogućnost u bilo kom trenutku da se uključe u raspravu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:27:34)

Hvala Vam na proceduralnoj intervenciji. Onda nijeste pažljivo slušali što sam ja rekao. Ja sam već to rekao da pravo predstavnik predlagača ima kad god nađe za potrebno da odgovori na pitanje ili da učestvuje u raspravi da komentariše izlaganje poslanika koji su to radili. Prema tome upoznati su, naravno i siguran sam da su oni to znali kao odgovorni ljudi koji dolaze na zasijedanje Parlamenta.

Marija Čatović ima riječ, a nakon nje poslanik Branko Radulović.

MARIJA ČATOVIĆ (29.06.18 13:28:05)

Poštovani predsjedniče, kolege i kolegice poslanici, državni i specijalni tužioci, uvaženi građani,

Državno tužilaštvo je na osnovu člana 134 Ustava Crne Gore i amandmana na Ustav Crne Gore jedinstven i samostalni državni organ koji vrši poslove gonjenja počinitelja krivičnih djela i drugih kažnjivih djela koja se gone po službenoj dužnosti. Tužilački savjet obezbjeđuje samostalnost Državnog tužilaštva.

U ovom izvještaju koji je pred nama, Tužilački savjet, saglasno članu 41 Zakona o Državnom tužilaštvu daje podatke o radu u 2017. koji sadrže rad Tužilačkog savjeta, opis i analizu stanja u Državnom tužilaštvu, podatke za svako državno tužilaštvo koji se odnose na broj primljenih i riješenih predmeta u toku godine, probleme i nedostatke u njihovom radu, kao i mjere koje treba preduzeti da bi se otklonili uočeni nedostaci.

Godišnji izvještaj o radu sadrži izvršenje zaključaka i preporuka kao i podatke o stanju i kretanju kriminaliteta u prethodnoj godini. Izvještaj sadrži pravne i organizacione osnove, stanje ljudskih resursa, materijalne uslove za rad, javnost rada sa podacima koji se odnose na etiku tužilačke profesije i drugo.

Podaci o stanju i kretanju kriminaliteta u prethodnoj godini izloženi su kroz pregled opštih podataka. Kretanje kriminaliteta po vrstama krivičnih djela detaljno je predstavljeno po glavama Krivičnog zakonika, kako za kriminalitet punoljetnih i maloljetnih tako i za nepoznate počinioce.

Pregled rada po državnim tužilaštvima prikazan je za svako državno tužilaštvo i to Vrhovno državno tužilaštvo, Specijalno državno tužilaštvo, dva viša tužilaštva u Podgorici i Bijelom Polju,

kao i 13 osnovnih državnih tužilaštava. Izvještaj sadrži zaključke koji se odnose na kvalitet, efikasnost i zakonitost tužilačke organizacije, kako tužilačke istrage rezultata krivičnog postupka prema vrsti presude i preporuke za naredni period, saglasno Ustavu i zakonu potvrđenim međunarodnim ugovorima i pravilima međunarodnog prava sa mjerama i zadacima u sprovođenju Strategije reforme pravosuđa 2014-2018. i Akcionog plana za njeno sprovođenje, tako i akcionih planova za pregovaračko poglavlje 23 i 24.

U dijelu ostvarenih rezultata nastavljen je trend povećanja broja potvrđenih optužnica, postupaka sudske kontrole koji u 2017. iznosi 98,77%. Po optužnjima osnovnih, viših i Specijalnog državnog tužilaštva osuđujućom presudom riješeno je 94,32%, oslobađajućom 3,93% i odbijajućom 1,75%. Iz podataka proizlazi da su državni tužioci svojim angažovanjem doprinosili efikasnosti krivičnog postupka u svim njegovim fazama. Jedan od pokazatelja angažovanja državnih tužilaca odnosi se na njihovo učešće u glavnim pretresima pred prvostepenim i drugostepenim sudovima u 14.389 postupaka. Zato treba jačati proaktivan odnos državnih tužilaca u vršenju funkcije gonjenja učinilaca krivičnih djela, posebno u predmetima organizovanog kriminala, korupcije, terorizma, ratnih zločina i pranja novca. Dalje treba raditi na povećanju bilansa rezultata, osnaživati transparentnost rada, nastaviti sa stručnim usavršavanjem tužilačkog kadra i jačanjem kadrovskih kapaciteta, te pristupiti rješavanju nedostajućih prostora za rad Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta.

Smatram da su kroz ovako obiman izvještaj državnih tužilaca i Tužilačkog savjeta vrlo posežno, detaljno i profesionalno prikazani svi segmenti krivičnih postupaka u 2017. godini. Hvala na pažnji.

Mogu li jednu opasku? Željela bih da kažem da zaista poštujem različitost mišljenja, poštujem tuđe mišljenje, ali mislim da u ovom parlamentu u parolama koje ovdje iznosimo ipak ne treba da postoje riječi uvrede. I molim vas, predsjedniče skrenite pažnju na to.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:32:48)

Hvala Vam.

Kad god nađem za potrebno skrenem pažnju na to. Trenutno ne vidim nikakvu parolu u Parlamentu.

Sada riječ ima poslanik Branko Radulović, neka se preipremi Sanja Pavićević.

BRANKO RADULOVIĆ (29.06.18 13:33:09)

Gospodine Stankoviću i gospodine Katniću,

Tražim od vas ovo što ću tvrdo da navedem da mi odgovorite.

Zbog vas dvojice Crna Gora je dotakla moralno dno. Zbog vas dvojice Crna Gora

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:33:31)

Izvinjavam se kolega. To je već uvreda, to je uvreda. Ja Vam u skladu sa članom 107 Poslovnika izričem opomenu.

Molim Vas, vodite računa. Ovdje, apsolutno ja stojim da mogu da se daju tvrde političke konstatacije, ali ovo je uvreda. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (29.06.18 13:33:55)

Proceduralno.

Moral ima vrh i ima dno. Ja nisam rekao koliko je to dno. Prema tome ja vas molim da slušate što ja kažem. Nikada neću uvrijediti čovjeka. Znači, gospodine i to je jedan opseg kroz istoriju, kroz vrijeme, nisam rekao da je Crna Gora u moralnoj kaljuzi iako imam pravo. Niti sam

rekao da je Crna Gora ovo ili ono, ali sam rekao da je dotakla donji nivo ili dno. Nemam pojma kako drugačije da se izrazim. Naučite me kako drugačije da se izrazim. Ja ću da kažem zbog čega. Znači, nijesam grešku napravio.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:34:50)

Ja Vas pažljivo slušam kao što slušam sve koji izlažu, a Vi ćete pogledati što ste rekli, saslušajte taj snimak, pa ćete vjerovatno onda pronaći da sam bio u pravu kad sam to rekao.

Molim Vas, nastavite diskusiju. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (29.06.18 13:35:10)

Niste uopšte bili u pravu, ali to je Vaše.

Kao što sam rekao najniži nivo u svojoj istoriji po mome dubokom ubjeđenju. Zbog vas dvojice crnogorska mladost odlazi da radi u inostranstvo. Zbog vas dvojice su najvredniji crnogorski resursi zatočeni. Zbog vas dvojice prijavog novca ima na sve strane. Ne samo to, moja konstatacija, konstatacija Evropske unije, kroz njihov rječnik, evo ovdje sve što piše to je sinoć rekao i Pinjatić, čuveni snimak je to objavio. I to gospodo zbog vašeg selektivnog činjenja i zbog nečinjena.

Vi pripadate, gospodine Stankoviću, najbrojnijem policijsko-tužilačko-sudskom aparatu danas na zemaljskoj kugli. To je konstatovala i Evropska komisija. Ali, umjesto da se borite za pravdu i istinu Crne Gore kao uslov ili osnov prosperiteta vi se sa svojim selektivnim radom ili neradom borite za nešto što Crna Gora ne može da ide dalje. Ne samo sramna tri procesa koja se vode protiv Demokratskog fronta. Rekao sam javno, slušajte me što vam kažem, ako je iko ikad kriv za državni udar - ja sam kriv. Ako je iko iko kriv za pranje novca i ja sam kriv. A ono treće, sramno što ga radite sa eventualnim sukobom u Parlamentu, onda bi morali da zatvorite svu Crnu Goru i sve parlamente svijeta.

E sad, da vas ja potkrijepim sa mojim činjenicama. Vi ste krivi za preko 10 milijardi pljački u Crnoj Gori, zbog svog selektivnog rada ili nečinjenja. Vama sam, gospodine Stankoviću, zbog određenih uslovnih, da ne rečem da ne budem odmah na početku negativan, neću reći zašto, a pretpostavljate zašto, stavio test probu. Krivična prijava koja je bila teška preko pet milijardi eura. Niste prstom mrdnuli, prstom.

A Vi, gospodine Katniću, posljednja moja krivična prijava, nabacili su odgovornost na Vas, je krivična prijava gospodine Katniću koja svaki dan Crnu Goru šteti četiri miliona eura i donio sam Vam debelu dokumentaciju, poslao. Riječ nijeste progovorili.

Vama dvojici ću reći koje je vaše, pošto imam samo minut i 55 šta bih uradio na vašem mjestu.

Prvo, gospodine Stankoviću, Vi nemate karijeru tu, sami znate. Pogledajte samo sastav novi Tužilačkog savjeta, ko je sve bio. Pogledajte da li razgovarate ili ne razgovarate sa ovim čovjekom. Da li razgovarate sa osnovnim tužilaštvom, ko vam predstavlja osnovno tužilaštvo, 108 ih imate. Trebate ljudski da kažete sljedeće, na prvom sastanku, izvršiću izbor i reizbor svih tužioca u Crnoj Gori. Ko je spreman da se uistinu bori protiv organizovanog kriminala, protiv visoke korupcije, protiv svega da to bude ono po prioritetu što je od javnog interesa. Tražim političku podršku jer nema u Crnoj Gori političke volje kod vas i tražim podršku od međunarodne zajednice.

Tražim, tačka 2. Zbog svog djelovanja, odnosno nedjelovanja smjenu specijalnog državnog tužioca. Sigurno nećete to dobiti u Tužilačkom savjetu. Kaže - gospodo, doviđenja, moja misija se s ovim završava. I ostavićete određeni pozitivni trag. Vi to morate da uradite. Morate barem zbog jedne osobe da to uradite, da je ne pominjem sada ponovo. Slušate li me što vam kažem, ostavite ljudski obraz.

Vi ste me strašno uvrijedili, gospodine Katniću. Ja sam bio onaj koji je išao na najteža mjesta. Kad ste moju decu, jer su sve ono moja deca, držali zatamničene.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:40:11)

Hvala Vam poslaniče Raduloviću.
20 sekundi.

BRANKO RADULOVIĆ (29.06.18 13:40:17)

Sad ste me prekinuli i završiću sa tim.

Ja sam išao kod tih roditelja. Znete li otac kad plače u Crnoj Gori, što je to. Težih momenata osim kad su mi Vaso i Ljubica umrli i kad mi je brat otišao u inostranstvo, nisam imao od tih. I bavite se još psihologijom ličnosti.

Katniću, ako ovako nastavite nećete umirati kao ostali narod. To je najveće prokletstvo crnogorsko, čujete li što vam kažem Katniću. Katniću ja sam osjetio te suze.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:40:50)

Poslaniče Raduloviću, završili ste diskusiju uz upozorenje, jednu sam Vam opomenu izrekao, neću sad i drugu, ali to je apsolutno nedopustiva priča.

Poslanica Sanja Pavićević ima riječ, neka se pripremi poslanik Milun Zogović.

SANJA PAVIĆEVIĆ (29.06.18 13:41:14)

Poštovani predsjedniče, poštovane poslanice i poslanici, poštovani vrhovni državni tužioče Stankoviću, poštovani specijalni državni tužioče Katniću, državni tužioče Vučkoviću, i na kraju ne manje važna državna tužiteljko Đaletić, poštovani građani,

Na samom početku ću naglasiti da sam neko kome pravo i pravosuđe nije struka, ali pokušaću da iz svog ugla dam doprinos ovoj važnoj temi današnjeg zasijedanja.

Povodom Izvještaja o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu, željela bih da kažem sljedeće - kao što znamo shodno članu 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Skupštini se na razmatranje dostavljaju godišnji izvještaji o radu, a Skupština povodom istih donosi zaključak ili zaključke koji može da sadrži ili omogu da sadrže ocjene i stavove. Matični Odbor koji razmatra izvještaj, koji je danas na djevnom redu je Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu. Ovaj Odbor nakon opširne rasprave predlaže Skupštini zaključke, a Skupština usvaja zaključke i prati njihovu realizaciju. Dakle, Skupština se ne izjašnjava o današnjem Izvještaju nego, povodom razmatranja navedenog izvještaja, donosi zaključke. Smatram da praćenje realizacija tih zaključaka Skupštine treba da bude fokus našeg bavljenja ovim izvještajem.

Naglašavam da je Skupština, povodom Izvještaja o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2016. godinu donijela osam zaključaka koji su se, između ostalog, odnosili na: jačanje odgovornosti pravosuđa kroz sprovođenje etičkog kodeksa, sprovođenje disciplinskih postupaka, povećanje stepena potvrđenih optužnica, poboljšanje sistema odabira tužilaca i njihovog napredovanja, efikasniju upotrebu takozvanog prisistema pravosudnog informacionog sistema, na jačanje međuinstitucionalne saradnje svih karika u lancu, na uspostavljanje bilansa ostvarenih rezultata u svim fazama postupaka koje sprovodi tužilačka organizacija i na nastavljanju obuka kako za tužioce tako i za administrativni kadar, a naročito za polaznike i polaznice inicijalne obuke.

Smatram izuzetno važnim što je tužilačka organizacija tokom 2017. godine, u svom izvještaju koji je pred nama posvetila dužnu pažnju zaključcima koje je ova Skupština usvojila za 2016. godinu, te nam je i detaljno predstavila način na koji su ti zaključci i realizovani. Danas je pred nama Predlog zaključaka matičnog Odbora povodom razmatranja Izvještaja o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu i Skupštini je predloženo pet zaključaka

na usvajanje kojima se takođe usmjerava tužilačka organizacija prema ključnim pitanjima koje bi trebalo i unaprijediti i realizovati u narednom periodu. U tom smislu Odbor svojim Predlogom zaključaka naglašava da je potrebno unaprijediti zakonski okvir i obezbijediti veću samostalnost tužilaca u vršenju poslova iz njihove nadležnosti, jačanje kapaciteta Tužilačkog savjeta i zaposlenih u sekretarijatu i povećanje transparentnosti rada. Zatim, u dijelu maloljetničkog kriminaliteta dalje unapređenje zakonodavnog okvira u dijelu kaznene politike, aktivniju primjenu zakonskih rješenja koja se tiču finansijskih istraga, kao i jačanja kapaciteta specijalnog državnog tužilaštva, a takođe i intenzivniji rad na otkrivanju nepoznatih počinitelja najtežih krivičnih djela i u tom dijelu, takođe, pooštrenja kaznene politike.

Dakle, na nama je da realizaciju predloženih zaključaka, ukoliko budu usvojeni, ispratimo na način o kojem sam prethodno govorila pružajući pri tom punu podršku tužilačkoj organizaciji u njenim nastojanjima da unaprijedi svoj rad u cilju postizanja najboljih mogućih rezultata. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:46:03)

Hvala Vam.

Riječ ima poslanik Milun Zogović, a neka se pripremi poslanica Jovanka Laličić.

MILUN ZOGOVIĆ (29.06.18 13:46:12)

Godišnji izvještaj o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva sprovodi se u ambijentu otvorene diktature, brutalnog progona političkih neistomišljenika, pa je bilo kakva retorika o nezavisnosti i nepristrasnosti državnih institucija, a posebno Tužilaštva, krajnje neprimjerena i može se jedino okarakterisati kao prorežimsko politikanstvo. Posebno je karakteristična uloga potpuno deformisanog Specijalnog državnog tužilaštva pretvorenog u ekspozituru Demokratske partije socijalista i specijalnog državnog tužioca koji se bavi progonom konkurencije aktuelne vlasti. Lako je vidljiva demonstracija nadljudske ažurnosti i požrtvovanosti SDT-a kada je politički progon DF-a u pitanju, gdje se pokazuje do kojeg je nivoa srozan pravosudni sistem, gdje se priučenim režiserima priviđaju državni udari, pranja legalnog novca i razni nestvarni oblici o ugroženosti države kao neposredni povodi za odmazdu Tužilaštva prema Demokratskom frontu.

Sasvim je logično što je pokušaj pretvaranja loše sklepane mantre o državnom udaru u realnu opasnost po državu Crnu Goru doživio potpuni fijasko razobličavajući politički karakter Specijalnog državnog tužilaštva, a posebno specijalnog državnog tužioca. I upravo ta opterećenost političkim progonom Demokratskog fronta, pakovanja afera u cilju inkriminacije najjačeg opozicionog subjekta potpuno je svezala ruke Tužilaštvu da se bavi onim što su mu stvarne nadležnosti. Pa je samim tim i nerealno očekivati bilo kakve značajne rezultate u borbi protiv stvarnog organizovanog kriminala od ovako politički zarobljenog Tužilaštva. A u tako relaksiranom ambijentu ulica preuzima ulogu države, pa je rast svih vidova kriminaliteta potpuno očekivana pojava, a ulični obračuni i preuzimanje pravde u sopstvene ruke žalosna svakodnevnica.

Rijetko koji pravni institut je tako brzo i napadno izvrgnut ruglu kao što je institut sporazuma o priznavanju krivice koji je od instrumenta da se lakše i brže i efikasnije dođe do pravosnažne sudske odluke pretvoren u puki instrument pritiska u cilju dobijanja željenog iskaza nezavisno od činjenične utemeljenosti. Imate kao krunski primjer Katnićevog vojvodu Paju Velimirovića. I takav čovjek potpisuje sporazum o priznavanju krivice i uslovno se kažnjava na šest mjeseci, a njegove prizemne podvale predstavljaju kao činjenice i dokazi u sudskom postupku.

Čudi me od vas, gospodine Stankoviću, da vam fali elementarne profesionalne hrabrosti da procesuirate članove prve familije. Taj elementarni nedostatak profesionalne hrabrosti je razlog nedostatka dokaza za šverc duvana, aferu Telekom, Limenku, davanje koncesija za mini hidroelektrane, kupovanje državne zemlje, prodaju KAP-a i nebrojan krug kriminalnih i korupcionarskih radnji kojima je prva familija pokrala državu Crnu Goru za stotine miliona eura. Ali vam zato ne fali lažnih fabrikovanih optužbi protiv lidera i funkcionera Demokratskog fronta čije je jedino utemeljenje Katnićev zadatak da progona Demokratski front, a snaga dokaza se crpi iz

minhauzenske mantre, ubice Sindelića i probisvijeta Velimirovića.

I na kraju, kako objašnjavate činjenicu da Milo Đukanović, kada je stupio na dužnost premijera, gotovo da nije imao nikakve imovine, a danas je jedan od najbogatijih ljudi na Balkanu, a da ne govorimo o imovini njegovog brata i sestre.

Na vama je samo da u fasciklu spakujete ono što znaju svi građani Crne Gore i da procesuirate članove prve, druge i svih familija koje su na nelegalan način i na štetu države, brutalnom pljačkom stekli enormna bogatstva.

I na kraju, pošto gospoda iz Tužilaštva samo statira danas ovdje, da poručim i njima i svim građanima Crne Gore - mnogo smo jaki zemljo moja mila. Mi i naše sestre istina i pravda, čim se na nas digla ovolika sila, čim su na nas zinule krivde i nepravda.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:51:10)

Hvala.

Sada riječ ima poslanica Jovanka Laličić, a neka se pripremi poslanik Slaven Radunović.

JOVANKA LALIČIĆ (29.06.18 13:51:18)

Poštovani predsjedniče Skupštine, poštovane kolege i kolegice, uvaženi građani, predstavnici tužilačke organizacije Crne Gore,

Dozvolite da se sa par konstatacija osvrnem na podnijeti Izvještaj o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu. Prije svega generalna ocjena da je Izvještaj detaljan i sveobuhvatan i daje potpuni uvid u ono što je Državno tužilaštvo radilo u prethodnoj godini i Tužilački savjet.

Izvještaj sadrži i odgovore na zaključke Skupštine povodom usvajanja prošlogodišnjeg izvještaja i to je ono što posebno raduje, interesuje poslanike je dokaz da se naši zaključci usvojeni ovdje poštuju i realizuju u praksi i to su u par svojih konstatacija iznijeli uvažene kolege.

Pokazatelji dobrog rata Tužilaštva jesu i broj potvrđenih optužnica, broj osuđujućih presuda, broj optužnih predloga koji u fazi prethodnog ispitivanja u doradu, odnosno na ispravku. Podaci dati u izvještaju pokazuju trend rasta potvrđenih optužnica u odnosu na prethodne godine, porast broja urednih optužnih predloga i porast osuđujućih presuda. Porast se bilježi kada je u pitanju broj riješenih predmeta na osnovu sporazuma o priznanju krivice i broj predmeta koji su završeni primjenom odloženog krivičnog gonjenja. Ovdje bih povodom konstatacije jednog poslanika iz opozicije rekla da sporazum o priznanju krivice ne isključuje mogućnost finansijskih istraga, a ovo povodom onoga što je govorio koji su finansijski efekti primjene instituta sporazuma o priznanju krivice i instituta odloženog krivičnog gonjenja.

Dobar rad ogleda se i u proaktivnom odnosu državnih tužilaca kada je u pitanju povećani broj prijavljivih lica po sopstvenoj inicijativi tužilaca.

Kada su u pitanju opšti podaci o kretanju kriminaliteta mnogo je ovdje podataka iznijeto. Ja bih samo apostrofirala da je manje lica kao izvršilaca krivičnih djela, ali za to je veći broj učinilaca težih i teških krivičnih djela. Kod Specijalnog tužilaštva prijavljeno je 27% ali u ukupnom broju učinilaca organizovani kriminal učestvuje sa cirka 14% a visoka korupcija sa 70,55. Smanjen je broj nepoznatih učinilaca krivičnih djela.

Ono što me posebno zabrinjava jeste porast maloljetničkog kriminaliteta. Interesantno je napomenuti da prema podacima stručne službe koja je obrađivala predmete prema maloljetnicima, za potrebe tužilaca, da su 38 učinjenih krivičnih djela učinio dječaci uzrasta od 16 godina, od čega 13 maloljetnika nije u sistemu redovnog obrazovanja.

Kada su u pitanju djeca kao žrtva, odnosno svjedoci onda nam, nažalost, prevagu nose djevojčice u odnosu na muškarce, raspona starosti od 5-14 godina. Ovo su podaci koje nas treba sve da zabrinu i možda je kasno kada ova djela dođu kod Tužilaštva na postupak. Da li smo u lancu mnogi zatajili?

Još bih nešto rekla da smo svjedoci, a i danas u ovom uvaženom domu da su tužiocima, posebno Specijalno državno tužilaštvo, a i specijalni državni tužilac izloženi velikim pritiscima i

neprimjerenim ocjenama i riječima. Državno tužilaštvo, po mom mišljenju, može da kvalitetno obavlja svoj posao ukoliko ima dobre saradnje između policijskih organa, Specijalne jedinice policije, Uprave za sprečavanje pranja novca, Centralne banke, Poreske uprave i Uprave carina, ali i ako ovaj parlament im da punu podršku njihovom radu. Stoga završavam svoje izlaganje konstatacijom da dajemo punu podršku u svim aktivnostima Državnog tužilaštva, posebno u oblastima organizovanog kriminala i ratnih zločina. Stoga je potrebno i podržavam zaključak koji je dat u ovom izvještaju da je mjerama i izvršne, ali i zakonodavne vlasti potrebno obezbijediti adekvatne i prostorne uslove, da je potrebno rješavati stambena pitanja zaposlenih u Tužilaštvu i da tužioci imaju adekvatnu nagradu za svoj rad. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:55:54)

Sada riječ ima Slaven Radunović, a neka se pripremi /upadice/ izvinjavam se. Tražio je komentar, ili odgovor ili komentar, kolega Katnić. Izvolite.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 13:56:11)

Na zahtjev poslanika Andrije Popovića koji je tražio da se ovdje detaljnije objasni rad Specijalnog tužioca, posebno u okviru aktuelne situacije.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:56:24)

Oprostite samo. Ovako, znači predstavnik predlagača može da se uključi u raspravu i da komentariše izlaganja. Vi imate prigovor da on komentariše, jeste li Vi rekli nastup, čiji nastup? Andrije Popovića.

Slušajte, juče ste Vi insistirali na tome da predstavnik predlagača može da odgovara bilo kome i da podstaknemo raspravu. Sad ćete onda dopustiti ovako da u cilju podsticanja rasprave on može da odgovara i komentariše izlaganje poslanika, poslanik ima pravo da komentariše i daje odgovor na njegov nastup.

Milan Knežević se javio za proceduru.

Sačekajte molim vas.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.06.18 13:57:34)

Vi se sjećate da sam ja prije desetak minuta kad su se završila uvodna izlaganja svih predstavnika poslaničkih klubova sugerisao da gospodu iz Tužilaštva upoznate i upozorite da imaju mogućnost da sad repliciraju na naša uvodna izlaganja. Vi ste saopštili da su oni upoznati sa njihovim pravima i obavezama u Parlamentu i sada se suočavamo sa činjenicom da gospodin Katnić želi da polemiše, odnosno da replicira gospodinu Andriji Popoviću koji je bio uvodničar prije pola sata ili 40 minuta i mislim da je to potpuno deplasirano.

Nemam nikakav problem da gospodin Katnić ovdje uzme riječ na bilo koju temu, da ne mislite da je to nekakav lični odnos prema njemu, ali smatram ako dogovorimo neka pravila i dogovorimo način na koji funkcioniše ovaj restriktivni Poslovnik koji primjenjujete prema Demokratskom frontu, onda mislim da ga trebate da primijenite i prema predstavnicima predlagača.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:58:30)

Hvala.

Ovo nije restriktivni nego je to jedini Poslovnik po kojem radimo. U redu.

Konstatujem sljedeću stvar. Predstavnici predlagača, onda da povedu računa zbog naše dinamike rada da komentarišu diskusije i odgovaraju na pitanja koja se neposredno prije tog javljanja završe.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 13:59:02)

Ja se izvinjavam, ali vi ste rekli da možemo kad god hoćemo ja sam to tako shvatio ... u Skupštini. Forma da li je to minut ranije ili kasnije je po mom zaključku da se spriječi da iznesem stav, a vi odlučite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 13:59:14)

Molim vas, samo ovako, daću Vam riječ da komentarišete. Ja bih kao predsjedavajući onda mogao da kažem da ste možda imali mnogo više povoda da komentarišete neka druga izlaganja nego izlaganje Andrije Popovića.

Izvolite proceduralno poslaniče.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.06.18 13:59:32)

Samo da bismo se razjasnili, da bismo mi znali naša prava. Predstavnik predlagača ima pravo da se uključi u raspravu kad god želi, ali za diskusiju. To bi podrazumijevalo da onda predstavnici poslaničkih klubova imaju pravo da komentarišu diskusiju predlagača u svojstvu komentara. Dakle, da li je u pitanju komentar predlagača na nečije izlaganje i čije, onda mi nemamo pravo osim repliku ili je u pitanju diskusija što naravno ima pravo po Poslovniku, ali onda mi imamo pravo na komentar. Samo da bismo znali.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:00:06)

Znači, izvolite proceduralno poslanica Marta Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.06.18 14:00:13)

Predsjedniče, samo da podsjetim na član 96 Poslovnika koji kaže: "Da predlagač, odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača u toku pretresa ima pravo da se javi i dobije riječ radi odgovora na postavljena pitanja i pojašnjenja stavova". Znači niko ga u tome ne ograničava. Ovdje se propisuje da ima komentar na pitanje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:00:34)

Dajem riječ gospodiu Katniću da odgovori Andriji Popoviću. Andrija Popović može da odgovori na to. Ako bilo ko od predlagača komentariše izlaganje koje se desilo ima poslanik čije se izlaganje komentariše da prokomentariše taj komentar ili komentar pitanja.

Sada dajem riječ kolegi Katniću da odgovori na pitanje Andrije Popovića, imate dva minuta.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 14:01:10)

Dva minuta, a bilo je pet pitanja. Kako mislite da ja odgovorim sa dva minuta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:01:23)

Po pitanju dva minuta. Nadam se da ćete i Vi učestvovati u racionalizaciji, pa ćete skratiti to vrijeme.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 14:01:32)

Izveštaj Specijalnog državnog tužilaštva koji je u sklopu izvještaja je dat zaista po licima i ja želim da to malo učinim praktičnijim i da iznesem koliko je ovdje bilo predmeta u radu i koji su ti predmeti neki od značajnijih.

Dakle, ukupno prijavljenih predmeta u radu Specijalnog tužilaštva u izvještajnom periodu 1.299 riješeno prijava. Dakle, odbačujem optužnog predloga neposrednom optužnicom naredno sprovođenje istrage ili slične 744, ostalo je dakle 555. Istrage u 2017. godini Specijalnom tužilaštvu su donijela, naredbu o sprovođenje istrage u 29 krivičnih predmeta, od čega 11 predmeta za krivična djela organizovanog kriminala, podvlačim to 11 predmeta iz oblasti organizovanog kriminala i 13 za krivična djela visoke korupcije, u četiri za pranje novca.

U odnosu na 2016. godinu broj pokrenutih istraga je veći za 11 predmeta ili 61%, a u odnosu na 2015. godinu za 20 ili 222%.

Prelazim na optužnice. U 2017. godini Specijalno državno tužilaštvo je podnijelo 20 predmeta, podiglo optužnicu, i to 15 predmeta optuženja, sedam za organizovani kriminal, dakle sedam organizovanih kriminalnih grupa je procesuirano, pet za visoku korupciju, jedan za ratni zločin, jedan za pokušaj terorizma i jedan za pranje novca, a u pet predmeta optužne predloge tri za visoku korupciju i dva za krivična djela protiv izbornih prava. Broj optuženja je u odnosu na 2016. godinu na istom nivou, a u odnosu na 2015. godinu je veći za 15 predmeta ili 300%, ovo iznosim /prekid/ formalno Specijalno tužilaštvo zahvaljujući zakonu koji je donijela ova skupština.

U 2017. godini Specijalno državno tužilaštvo je imalo u radu 24 predmeta, optuženja iz ranijeg perioda i to 16 optuženja, četiri za organizovani kriminal i 12 za visoku korupciju, osam optuženih predloga itd. Dakle, sveukupno je 15 organizovanih kriminalnih grupa iz Crne Gore i djelova okruženja procesuirano pred crnogorskim pravosuđem.

Finansijske istrage. U 2017. godini pokrenute su finansijske istrage u 19 predmeta. Protiv 93 lica fizička i četiri pravna lica, a u dva od ovih predmeta su proširene na 12, odnosno 11 lica, tako da su finansijske istrage vođene protiv ukupno 116 fizičkih i četiri pravna lica. Zbog kratkoće vremena preskočiću sve ostalo.

Dakle, značajna konkretna krivična djela. Konkretno krivične predmete, pošto sam kazao da je 15 kriminalnih grupa procesuirano pred crnogorskim sudstvom. Krivični predmet poznat kao kavački klan, optužnica protiv 15 lica, to je organizovana kriminalna grupa. Stvaranje kriminalne organizacije, dakle krivična djela, iznuda i izazivanje opšte opasnosti, nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija, davanje mita, zelenaši i omogućavanje uživanja opojnih droga. Podignuta je i potvrđena optužnica, predmet se nalazi na sudu.

Ubistvo na štetu Đurić Dalibora u ZIKS-u optužnica podignuta i potvrđena 2017. protiv dva lica zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije, teško ubistvo i neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga. Otkriveno ovo ubistvo.

Terorizam u pokušaju, da to ne govorim, imajući u vidu sve ostalo sem /prekid/ krivična djela...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:05:19)

Hvala Vam.

Samo da čujemo povredu Poslovnika, možete se javiti za diskusiju, naravno. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (29.06.18 14:05:35)

Gospodine predsjedniče Skupštine,

Član 96 i član 99 Poslovnika je povrijedio uz Vaše dopuštenje Milivoje Katnić. On nije odgovarao na pitanja. Prije je trebalo da odgovara na pitanja Ivica Stanković koji je samo od Milana Kneževića dobio 15 pitanja i mogućnost da odgovara 30 minuta, a Milivoje Katnić bježi od polemike sa Demokratskim frontom i nije odgovarao na pitanja.

Neka se čovjek javi za diskusiju, mi imamo pravo na komentar, imamo pravo za razliku od njega na to što on govori da mu kažemo direktno. On nije odgovarao na pitanja nego je bježao od polemike sa Demokratskim frontom i Vi ste mu to omogućili šest minuta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:06:23)

Hvala.

Nekoliko stvari ste pogriješili, nije bilo šest minuta itd. itd. ali ja svakako podstičem, prvo rekli ste 96 i 99, član 96 koji se odnosi na pravo da odgovara na pitanja i nemojte sad da vi o tome razgovarate na ovakav način.

Pozvali ste se na 96 i 99. Zaista želim u cilju što kvalitetnije rasprave u Parlamentu da se rasprava vodi na taj način, obraćam se i kolegama koji predstavljaju predlagača da odgovaraju na pitanja i da učine odgovore na pitanja onda kad se ta pitanja postave.

Za diskusiju se javio kolega Katnić, koja će se moći komentarisati od strane poslaničkih klubova.

Da, da, da li dopuštate. Naravno. Izvolite.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 14:07:30)

Pet minuta. Mogu li ja proceduralno sad?

To želim da kažem jer vi insistirate da predstavnici tužilaštva ovdje danas odgovaraju i što bih ja rado činio. Međutim, ja sam glavni specijalni tužilac države, nezavisne, suverene koja se zove Crna Gora. Ja sam podnio optužnice protiv određenih lica koji su ovdje poslanici. Nigdje na zemljinoj kugli ne postoji mogućnost da glavni specijalni tužilac za taj rad odgovara licima protiv kojih su optužnice stavljene na pravnu snagu. Treba li ja danas kad me pitaju da odgovaram - da, na osnovu dokaza koji se sad sprovodi kontradiktornog postupka, postoji mogućnost da vam se pokrene postupak za terorizam u pokušaju, da ćemo vam otvoriti torbu, uručiti pozive da budu saslušani. To ja ne želim. Odgovaram ovoj skupštini i ja ne želim sebe uvući u jednu situaciju u koju ni jedan specijalni tužilac svijeta do sada nije bio.

Sad ću nastaviti diskusiju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:08:33)

Samo da Vam kažem, molim Vas.

Hoćete li Vi da dopustite da čujemo diskusiju. Poslije mog komentara, proceduralne diskusije ili evo sad javite se. Poslanik Zogović izvolite.

Dao sam riječ Milunu Zogoviću. Ako on odustaje u Vašu korist u redu. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.06.18 14:09:10)

Gospodine predsjedniče Skupštine,

Ne znam da li ste Vi čuli šta je sad izjavio Milivoje Katnić, da će da otvori nove postupke protiv poslanika Demokratskog fronta za terorizam u pokušaju i vi ovdje kao predsjednik Skupštine dozvoljavate da nam Milivoje Katnić u domu koji donosi zakone prijete da bi mu diskusije bile kako on želi da ih upodobi. Vi umjesto da zaštitite dom čiji ste Vi predsjednik, mene ne treba niko da štiti

od Milivoja Katnića, on odlično zna druga kuća pored željezničke stanice, ali ja Vama želim da kažem da mi nećemo tolerisati ponašanje Milivoja Katnića na način da on nama prijete novim optužnicama u crnogorskom Parlamentu. U postupku koji traje skoro već dvije godine on saopštava da će biti novih optužnica protiv poslanika Demokratskog fronta i Vi lagano ćutite i dozvoljavate da se prema Vama ponaša kao prema Suzani Mugoši. To mu dozvoljavate.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:10:13)

Upozoravam Vas da povedete računa kako se Vi meni obraćate. Druga stvar molim vas da saslušate.

Kolege poslanici, prvo nije tačno da je rekao da će da otvori postupak na takav način. Ono što je, molim vas, upozoravam vas da saslušate. Druga stvar, ne želim da se u ovom parlamentu ni od strane poslanika nekorektno, ako nije tačno, koje su tačno mogu naravno da upozoravaju, ni od strane predlagača, docira kako se ponašaju prema pojedinim kolegama.

Mi smo ovdje imali vrlo komplikovanu sjednicu kad smo raspravljali o imunitetu i skidali imunitet našim poslanicima. Naravno tvrdim da smo to uradili u skladu sa Ustavom i Poslovnikom, ali je nakon toga iz Tužilaštva došlo obavezujuće uputstvo da se stvar ne dovede do kraja po zahtjevu Tužilaštva prije toga. Prema tome, ne prihvatam ovdje nikakve primjedbe i mislim da nisu na mjestu primjedbe od strane Tužilaštva iznesene.

Sada, slušajte me što pričam, sada Vi imate pravo na diskusiju, gospodine Katniću, koju imaju pravo da komentarišu poslanički klubovi. Izvolite.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 14:11:51)

Kažem Vam zašto neću da odgovaram. To je moje pravo, tačka. Molim Vas da zaštitite ovdje mene kao gosta od uvreda. Poslanik je kazao "sram vas bilo". Ja Vas molim da Vi to spriječite.

Mogu li nastaviti diskusiju.

Terorizam u pokušaju. Istraga pokrenuta 2016. godine protiv 25 lica zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije, terorizam u pokušaju i prikrivanje i pripremanje djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednostit Crne Gore izvršeno putem podstrekavanja. Tokom 2016. i 2017. godine zaključeni su sporazumi o priznavanju krivice sa devet lica. Svi su prihvaćeni od strane suda i donijete su pravosnažne presude, a priznali su da su nasilno htjeli ući u ovu Skupštinu gdje ja danas vama podnosim ovaj izvještaj. Tokom 2016. i 2017. godine, dakle borci terorizma organizacije ISIL, da to brzo skratim, podnesena optužnica, oglašen krivim, osuđen na kaznu zatavora.

Ubistvo na štetu Boreta Đorđa i Zečević Dragana u Budvi. Optužnica podignuta i potvrđena 2017. godine protiv pet lica zbog krivičnog djela stvaranja kriminalne organizacije i teško ubistvo i nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija. Zbog istog događaja i za ista krivična djela u 2017. godini je pokrenuta istraga protiv dva lica, a ove godine je, dakle sada o kojoj vam govorimo, protiv njih podnijeta i potvrđena optužnica. Dakle, ovo krivično djelo je u potpunosti rasvijetljeno.

Pokušaj ubistva Zeković Radonje podmetanjem eksplozivne naprave pod vozilo u 2017. godini, pokrenuta je istraga podignuta i potvrđena optužnica protiv šest lica zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije i teškog ubistva u pokušaju, nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija. Dakle, Tužilaštvo i policijski organi Crne Gore su spriječili, dakle u realnom vremenu u trenutku izvršenja krivičnog djela i otkrili izvršioce.

Boljlević Isat, pronađene ogromne količine cigareta, predmet presuđen. Predmet iz Budve pod nazivom "Gugi komerc", podignuta optužnica i donijeta presuda protiv jednog fizičkog i jednog pravnog lica i to zbog krivičnih djela zloupotreba službenog položaja, izvršenje na organizovan način, zaključen sporazum o priznanju krivice, oduzeto i vraćeno 2.254.000 cirka i još nešto.

Predmet protiv pranja novca protiv M.N. nakon sprovedene istrage protiv 16 lica, podignuta optužnica protiv 12 lica zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije i pranja novca. Viši

sud je potvrdio optužnicu u odnosu na četiri lica, postupak je razdvojen i u toku je donošenje odluke.

Protiv Š.R. da imena ne saopštavam i C.H. podignuta je optužnica dva lica, istraga i protiv pranja novca.

Predmet poznat kao "Atlas", istraga protiv šest lica zbog krivičnog djela pranja novca.

Ratni zločin protiv jednog lica, podignuta optužnica, sprovedena istraga, podignuta optužnica, predmet je pred Višim sudom, u toku suđenje.

Duvanski kombinat a.d. Podgorica, podignuta optužnica protiv dva fizička lica, odgovorna lica u pravnom licu zbog produženog krivičnog djela zloupotreba položaja u privrednom poslovanju i protiv jednog pravnog lica zbog krivičnog djela zloupotreba položaja u privrednom poslovanju itd. Po ovoj optužbi održano je već 13 glavnih pretresa, postupak je u toku.

Elektroprivreda Crne Gore i predmet poznat kao "A2A". Nakon istrage vođene u 2017. godini, podignuta je optužnica protiv četiri odgovorna lica italijanskih državljana zbog produženo krivično djelo zloupotreba položaja u privrednom poslovanju. Optuženi se terete da su pribavili protivpravnu imovinsku korist itd. za "A2A" vraćeno je 4.430.000 eura oštećenom subjektu.

Utaja poreza, registrovana pravna lica od strane makedonskih državljana, pokrenuta istraga protiv čak 17 fizičkih lica i 10 rezidentnih pravnih lica zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije i utaje poreza i doprinosa, istraga je proširena još na 52 fizička lica i čak 44 rezidentna pravna lica zbog istih krivičnih djela, okvirni iznos štete je 4.100.000 eura.

Protiv bivšeg predsjednika Opštine Podgorica istraga je pokrenuta u 2017. godini protiv jednog lica zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja, optužnica podignuta i stala je na pravnu snagu 2018. godine u toku tih događaja....

Ima li mogućnosti još da se javim za diskusiju?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:16:51)

Imate, imaćete sada na komentare i mogućnost da odgovorite. Slušajte, samo molim vas da me saslušate. Imamo tačku dnevnoga reda i po toj tački dnevnog reda predstavnici predlagača mogu da se uključe da komentarišu, diskutuju.

Za komentar se javio Milan Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.06.18 14:17:24)

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u,

Jedini državni udar koji se dogodio 16. oktobra je onaj koji je iscenirao Milivoje Katnić zato što je znao da Demokratski front osvaja od 25 do 30% glasova i zajedno sa ostatkom opozicije bi formirao parlamentarnu većinu i zbog toga je imao potrebu da smanji stepen izlaznosti što je i učinio šireći paniku i uznemiravajući javnost od 8 ujutru preko "Pinka"- "Minut - dva" i ostalih režimskih medija. Kakav je to bio državni udar u kojem se paralelno sa tim održavaju izbori, OEBS donosi zaključak da je sve proteklo u fer i demokratskoj atmosferi, vi formirate parlamentarnu većinu, a državni udar neprekidno traje i evo sad smo čuli da je najavio da će hapsiti još jedan novi broj poslanika Demokratskog fronta.

Sporazumi o krivici koji ste vi postigli, gospodine Katniću, predstavljaju jedno pravno zaštiće. Tamo ste ljude mučili, iznurivali i izglašivali, trovali ih tabletama, prijetili im i stvarali im atmosferu da nikad neće izaći iz spuškoga zatvora i oni su nesrećnici potpisivali sporazume o krivici i čim bi došli u Srbiju, onda bi objašnjavali čitavoj crnogorskoj javnosti kroz kakvu su torturu prošli. Vidjeli smo šta ste uradili sa Sašom Sinđelićem i sa Pajom Velimirovićem. Vaši specijalni policijski funkcioneri, direktori Specijalnog policijskog odjeljenja, taksirali su ovuda Sinđelića i Velimirovića, to sve ima u mjerama tajnoga nadzora, stvarajući atmosferu jedne špijunske razgranate mreže usmjerene isključivo protiv Demokratskog fronta.

Što se ovdje ne pozovete na izjavu Saše Sinđelića koju je dao u oktobru 2017. godine srpskom Tužilaštvu koju smo objavili crnogorskoj javnosti da on nema nikakve veze ni sa Šišmakovim, ni sa Popovim, ni sa bilo kim, nego da mu je sve namješteno i da ako ga isporuče

Crnoj Gori da će morati da uperi prst u Demokratski front i da uperi prst u rusku državu, to je živa istina. Zašto ne polemišete sa tim stavovima i sa izjavom koju je dao Saša Sinđelić u oktobru 2017. godine srpskom Tužilaštvu.

Kada ste tako kuražni i kad vas interesuje pravda zašto niste uhapsili Miga Stijepovića koji je promijenio 100.000 dolara ovdje u jednoj lokalnoj banci, Atlas banci i to preko Duška Kneževića. Svi znaju u Crnoj Gori da je promijenio 100.000 dolara, pa kada ste vidjeli da ste došli do njega, pošli ste kod Mila Đukanovića da ga pitate - šefe šta da radim Migo je promijenio 100.000 dolara. Ostavljaj to crni Milivoje, pući ćemo pred lokalne izbore. Spasili ste Miga Stijepovića zatvora jer je promijenio 100.000 dolara, a držali ste sedam mjeseci funkcionere i članove Demokratskog fronta i podigli optužnicu za 12 ljudi zbog pozajmljenih 30.000 dolara.

Zašto Miomiru Mugoši niste odredili pritvor. Zašto niste odredili Miomiru Mugoši pritvor za 11.000.000 štete koje je nanio Glavnom gradu Podgorica. Ne, znate zašto? Zbog one čokolade Vaše supruge u kojoj je bilo 4.000 evra. I niko ne zna ko je dao 4.000 evra i ko je to htio da podmiti Vas i Vašu suprugu. I Vi nam ovdje pričate...

Pet sekundi, samo da završim.

Recite ko je 4.000 eura dao Vašoj supruzi koja radi u Opštini Podgorica da bi podmitila vas za jedan slučaj, recite pred crnogorskom javnošću.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:20:42)

Hvala.

Samo polako.

Vi ćete sljedeći put na pominjanje - crni itd. itd. dobiti opomenu. Znae što ste pričali valjda. Dobićete opomenu, a sada Vi imate pravo na odgovor na komentar. Izvolite.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 14:21:09)

Prvi dan kada je ovaj specijalni tužilac stupio na dužnost je jasno saopštio i to danas saopštavam ovdje. Specijalno državno tužilaštvo kao jedinstveni samostalni dio tužilaštva, jedinstvenog tužilaštva Crne Gore na čijem je čelu uvaženi tužilac Ivica Stanković, djeluje prema počiniocima krivičnih djela i kazao sam da će na svačija vrata pravda zakucati i to danas takođe kažem, ali neće djelovati ni prema pripadnicima političkih stranaka, vjerskih organizacija, ličnosti, braći, sredstva, dakle samo prema počiniocima krivičnih djela. To je u vezi ovog pitanja.

Što se tiče onoga što su priznali uz prisustvo svih procedura u skladu sa članom 6 Evropske konvencije o zaštiti osnovnih ljudskih sloboda i prava, evo šta su priznali, ovo je pravosnažna presuda devet lica. Da na protestu ispred Skupštine Crne Gore se okupe oko političara Demokratskog fronta i nakon održanih govora tih političara sukobe se sa službenicima Uprave policije Crne Gore i da zajedno sa drugim članovima kriminalne organizacije nasilno probiju kordon policije koji obezbjeđuje zgradu Skupštine Crne Gore. Zatim, da sa političarima Demokratskog fronta uđu u Skupštinu Crne Gore gdje bi ostali dok ne stigne pomoć od drugih članova kriminalne organizacije i gdje bi proglasili pobjedu Demokratskog fronta na izborima i istovremeno se suprostave službenicima Uprave policije i drugim licima koja bi nastojala da uđu u Skupštinu i uspostave red. Ovo je samo jedna činjenica pravosnažnihi devet presuda. Uz poštovanje svih procedura, rekao sma u skladu sa ovim članom 6, kontrola je bila ovih postupaka i Tužilaštva i suda, to su pravosnažne presude.

Dakle, ovdje danas se spominje moja supruga, što nije lijepo i predmet, dakle niko nije govorio da je dato nego da je nuđeno, to su ogromne razlike. Ovo sad su trikovi, ja Vam sad kažem kao predsjedniku da ja ne želim da se uvlačim u ovo blato u koje pokušava da se ovaj časni sveti dom napravi i ja za to neću u to da učestvujem. Meni se i danas ovdje prijeti...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:23:46)

Poslaniče Medojeviću, samo trenutak.

Kolege, polako.

Poslanici Knežević i Medojević dobijaju opomenu za remećenje reda.

Imate opomenu.

Sad završite Vaše izlaganje, gospodine Katniću i idemo dalje.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 14:24:27)

Ja Vas molim da ovo spriječite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:24:32)

Ja vas molim da svi uključujući se u diskusiju pravovremeno se uključite, povedete računa o načinu vašeg diskutovanja i o svemu./prekid/

Prelazimo na to da ima riječ poslanik..../prekid/

BRANKO RADULOVIĆ (29.06.18 14:24:56)

Gospodine predsjedniče Skupštine,

Ja sam na ovom predmetu radio četiri godine dana i stavio ugled svoj i život svoje porodice. Specijalni državni tužilac je dobio po nalogu vrhovnog državnog tužioca ovaj predmet i po ovom predmetu dnevno gubimo četiri miliona eura. Pljačka se vrši preko ofšor firme u Indiji. Molim vas odgovorite mi Vi na ovo pitanje. Specijalni državni tužioče odgovorite mi Vi na ovo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:25:36)

Hvala.

Slušajte, vjerovatno u proceduri dobijaju ogroman broj pitanja i vrhovni državni tužilac i specijalni državni tužilac i oni ocjenjuju što će uzeti u razmatranje kako će tretirati neka pitanja kao i ovdje kako će odgovarati i da li će odgovarati.

Riječ ima Slaven Radunović, a neka se pripremi.../upadice/

Komentar na izlaganje ima poslanik Aprcović. Izvinjavam se poslaniče Radunoviću.

Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (29.06.18 14:26:12)

Imam pravo da komentarišem.

Zahvaljujem gospodine predsjedniče.

Uvažene koleginice i kolege, specijalni glavni tužioče,

U smislu onoga što ste iznijeli u vašem dopunskom obrazloženju, a tiču se nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva. Ja bih negdje imao svoj osvrt u odnosu na ono što jeste izvještajni period 2017. godine. Smatram da ovu Skupštinu ne treba da pretvaramo u sudnicu.

Na početku mog uvodnog obrazloženja sam kazao da jednostavno nema nikakve potrebe da elementarno komentarišemo ono što je Specijalno državno tužilaštvo u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima radilo u prošloj godini. Ono što jeste pitanje svih pitanja u dijelu koji sam postavio na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu da li ste vi u Državnom tužilaštvu se odlučili da izvršite svestranu analizu svega onoga što jesu sporazumi o priznanju krivice i institut odloženog gonjenja. Da bi vi kao poslanici bili upoznati koji su efekti tih instituta, a znamo kako i na koji način smo ih implementirali u naše krivično zakonodavstvo. S obzirom na tu činjenicu za očekivati je da u narednom periodu imamo tu analizu kako bi znali šta je to bilo pod lupom

Specijalnog tužilaštva, da li je to dovoljan nivo sredstava koja su uplaćena u dobrotvorne svrhe u odnosu na ono što je period 2015. i 2016. i šta je za očekivati kakvi će finansijski efekti biti u 2018. u dijelu koji se tiče oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem krivičnih djela. Znači, to očekujemo.

Puna podrška da u skladu sa zakonskim ovlašćenjima radite svoj posao iz prostog razloga što sam, i sada podvlačim, potpuno razumijevajući kompleksnost svih postupaka koje vodite i očigledno neselektivnosti i transparentnost u radu što negdje ne odgovara određenom broju naših kolega. Za očekivati je da oni koji su vas podržali u prvom, da kažem, u prvom dijelu vašeg rada od trenutka kada ste izabrani za specijalnog glavnog tužioca da daju podršku i da ocjene vašeg rada kroz konkretne primjere, kroz konkretno riješena krivična djela budu ovdje prezentirana ili Parlamentu i dostupna svim građanima Crne Gore. Smatram da ono što radite kroz međunarodnu-pravnu pomoć može samo da ojača vašu poziciju i da doprinese smanjenom broju izvršenja najtežih krivičnih djela jer najteža krivična djela i jesu pod lupom ne samo crnogorske nego i međunarodne javnosti. Za očekivati je da krivična djela protiv tijela, odnosno teška ubistva da u narednom periodu budu razjašnjena kako bi stvorili bolji ambijent i za privredno poslovanja, a normalno i za mir i dobro stanje u državni Crnoj Gori za sve građane Crne Gore.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:29:20)

Imate pravo na odgovor na komentar.
Izvolite.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 14:29:24)

Vi ste zaista u pravu oko sporazuma o priznanju krivice. To je novi institut, kontinentalno krivično pravo je kod nas i naše koje je izvorno crnogorsko je pored tog kontinentalnog i načela i principa doživjelo i jednu veoma skladnu divergenciju sa anglosaksonskim ili adverzijalnim pravom, a iz tog adverzijalnog prava i taj sporazum o priznanju krivice. On zaista omogućava da se postupak završi prije, brže omogućava da kod okrivljenih dođe što prije do spoznavanja prava ili ono priznanje krivice izraženog kajanja što oni u tom slučaju i učine i što se cijeni.

U pravu ste bili kako Vi tako i uvažena poslanica kad su kazali da to onemogućava sprečavanje i ne sprečava proširenu finansijsku istragu. Ja ću samo da pomenem koliko je blokirano privremeno sredstava i da ta mogućnost postoji najbrže, dakle stambenog prostora - 13.860, dakle 13.000 i više, poslovnog prostora - 12.944 m², garažnog - 439, dvorišta - 2.964, zemljišta i to na ekskluzivnim lokacijama - 449.493 skoro 45 hektara, motorcikla -1, jahta -1, podruma - 623, parking prostora - 781. Nešto samo najkraće i u pokretnim sredstvima sve savremena i veoma skupa vozila: - audi 6 i bmw - 1, folksvagena - 5, porše kaen - 1, škoda - 2, mercedes - 6, opel - 1, nisan - 2, renault - 1, land rover - 5, tojota - 1, zaplijenjen novac blokirano 103 eura. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:31:17)

Hvala Vam.
Poslanik Slaven Radunović ima riječ, neka se pripremi poslanik Milorad Vuletić. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.06.18 14:31:21)

Hvala predsjedavajući.

Ovaj dom je crnogorskom tužilaštvu dao najveću moć koju jedan državni organ može da dobije. To je da lišava ljude slobode. Nikad niko nije zloupotrebjavao tu moć kao što ste to vi radili od '48. godine. Danas se isčuđavate ovdje što izazivate ovoliko bijesa i nervoze od strane ljudi

kojima ste direktno radili o glavi i njihovim porodicama. To znate dobro.

Vi se pozivate na priznanja ljudi koje ste bespravno uhapsili i držali kao i ove ostale koji su imali malo više petlje, pa evo neće da vam priznaju to što od njih tražite dvije godine. Ljude ste držali i čekali da vam priznaju ono što ste htjeli da čujete od njih, a čak to niste ni dobili dobili ste mnogo manje, ali ste završili svoj posao. Ja ne dijelim mišljenje moga kolege Kneževića da ste Vi od početka učestvovali u svemu ovome. Ne, Vi ste navučeni na ovo. Navukli su Vas banditi iz Agencije za nacionalnu bezbjednost što penzionisani, što aktivni. Navukli su Vas i kad osjetili, pričam ne o svima nego o banditima...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:32:33)

Poslaniče Radunoviću, ne, ne Vi pričate o organu ove države ovo Vam je upozorenje. Molim Vas, vodite računa kako ...

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.06.18 14:32:51)

Ja i te kako vodim računa. Tvrdim da je kompletan "Državni udar" udružena zločinačka akcija ljudi koji rade u državnim organima Crne Gore. Ne optužujem institucije, nego optužujem ljude. Nemam pravo da mislim da postoje ljudi koji nisu dobri u institucijama. Jesmo li svi dobri? Je li svaki ljekar dobar u bolnici? Je li svaki policajac dobar?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:33:13)

Vidite kako sad možete voditi računa kako pričate. Potpuno drugačija konstatacija. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.06.18 14:33:20)

Ne, ne nije uopšte potpuno drugačija nego je ista, potpuno je ista.

Ti ljudi su dobili pet mjeseci zatvora. Pazite sad ovo - ljude koje teretite za isto djelo držite već dvije godine u pritvoru, a neki koji su po vama uradili istu stvar dobili su pet mjeseci zatvora. To je samo dokaz da nećete da popustite dok vam ljudi nešto ne priznaju. To se zove tortura. Možda ih ne spajate na struju, možda ih ne bičujete, ali ih držite u zatvor, držite ih bolesne, držite sirotinju za koju znate da nema ko porodice u Srbiji da im izdržava. Da ne pričamo o ljudima koje ste, našima odavde iz Crne Gore, koji ste hapsili, uhapsili ste i Mihaila Čađenovića i držali ga osam mjeseci bez jednog jedinog ovolickog dokaza. Šta ste sve radili, Vi ste u dva navrata i u dva koraka se umiješali u politički život Crne Gore najgrublje, što bi trebalo da je strogo zabranjeno.

Prvi put, djelovali ste kao intervetna jedinica 16. oktobra za spas izbornog rezultata Demokratske partije socijalista, navukli su Vas ja znam nijeste Vi sposobni da ovo organizujete.

Broj dva, dio ste udruženog zločinačkog poduhvata protiv Demokratskog fronta. To je produženo trajanje nakon 16. oktobra 2016. godine, radite na uništavanje najvećeg političkog protivnika režima crnogorskom. To radite na način što sprovodite lažne optužnice dižete protiv ljudi i zloupotrebljavate svoju moć. Moć vam je da možete svakog da uhapsite, svakog da stavite u maricu i da mu stavite lisice, da zovnete vašeg kolege iz "Pinka" da to sve snime i da to vrtite dva dana. Poslije što će biti nije bitno. Ljudima trebaju godine da opravdaju se pred komšijama, rođacima i prijateljima da nijesu kriminalci. Vi zloupotrebljavate moć zato ste Vi taj koji ste u očima građana Crne Gore i to je htio da Vam kaže gospodin Radulović, nećete se lako sa ovim nositi. Između ostalog i meni ste na porodicu udarili i to znate, dijete koje nikad u životu nema prekršajni postupak i njegove kolege i njih pet, šest, zatvorili ste, snimali i prikazali kao kriminalce. Poslije ste dobili izvještaj vještaka da je to dijete, a i oni ostali uplatilo pare na svoj račun i potrošilo novac u skladu kako ga je i prije trošio. Vi ste istrajavali na optužnici, jer hoćete da pošaljete poruku

drugima, hoćete da uplašite sve jer ste siledžija, o tome se radi. S tim što više nemate korbač, ali smo Vam dali nažalost neki ovdje što sjede tu moć. Ali budite sigurni ovo je Crna Gora ovo Vam ovako neće proći.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:36:41)

Poslanik Milorad Vuletić ima riječ.

Molim vas, sad svi morate voditi računa o tome kad se uključujete u raspravu, ne mogu odgovarati za riječi koje govorite jedni drugima i kako izazivate reagovanje. Zbog upotrebe riječi siledžija Vi imate pravo na repliku.

Izvolite.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 14:37:20)

Meni se otvoreno prijetilo, mada jednog uvaženog građanina i poslanika kakav jeste Slaven Radunović, ali je prešao granicu.

Dakle, ja se uzdržavam i ovo što ste mi opet uputili kao takođe uvaženi građanin nemojte više, nema potrebe. Vrlo uzdržano odgovaram, ali moram da kažem da nijesam siledžija, moram da kažem da nijesam progonio njegovog sina. Podnio sam optužnicu i ona je stala na pravnu snagu, svi ti mladi ljudi su bili samo 72 sata u pritvoru, nije im predlagan pritvor. Sve mimo 72 sata odobrava sud koji utvrđuje da postoji osnovana sumnja da je počinio krivično djelo i da postoji pritvorski osnovi. Zaustavite vrijeme.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:38:10)

Zaustavljam vrijeme, a ovo sam htio da Vam kažem kad završite repliku.

Molim vas.

Ja zaista želim da budem mir u Parlamentu kad kažete ti mladi ljudi su bili samo 72 sata u pritvoru, ako su ti mladi ljudi bili neopravdano u pritvoru 72 sata i jedan sat, to je ne za oca toga mladoga čovjeka i njegovu majku, nego i za čitavo društvo./upadice/

Molim vas kolege, ili napustite sjednicu pa tamo razgovarajte, pa se vratite ovdje da saslušate što se govori.

Znači, to ne može da ostane nikakva konstatacija - samo 72 sata. Prema tome, vrijeme Vam stoji završite repliku, ali ja ću ovdje.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 14:39:52)

Ja Vas molim sad najljepše, da budete domaćin ovdje kakav jeste. Kazao sam da protiv njih podignuta optužnica i da je stala na pravnu snagu. Dakle, nijesu bili neosnovani i ne znam otkud vam iz ovakve diskusije takav isječak ili takav fragment.

Dakle, protiv njih je svih podignuta optužnica niko od njih nije bio, samo sam ovo potencirao da kažem, da nije Tužilaštvo predlagalo za pritvor. Skoro da nema predmeta gdje smo predložili pritvor, a da nije usvojen. Dakle, vrlo smo restriktivni nemam ja nikakvu snagu i ovlašćenja, ali niko ovdje ne može da od mene traži da ja učestvujem dobrovoljno na moju moralnu i fizičku likvidaciju - to ne mogu. Sve drugo mogu da traže, ali to stvarno ne mogu da prihvatim.

Ja ne mogu dirktno da odgovorim, moj sin odgovara ko svaki drugi građanin. Zamolio bih vas ovdje da spriječite te insinuacije.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:40:07)

Molim vas.

Ne možete ovo je bila replika, ja sam čini mi se potpuno opravdano, a u ostalom to poslanici sude o mom vođenju sjednice i jedino mi je to važno. Molim vas, ja sam dao repliku, reagovao sam na ono što mislim da treba da reagujem, da se u tim kategorijama ne može reći bili su samo. Ako je krenuto to sa predlogom optuženim i ostalim to je jedna stvar. Ali to da je neko bio - pa ti mladi ljudi su bili samo 72 sata, ja sam na to reagovao i mislim da sam opravdano reagovao.

Milorad Vuletić. /upadice/

Izvolite proceduralno.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.06.18 14:40:53)

Ne želim da ispadne pred crnogorskom javnošću da ja za svoga sina tražim više pravde nego za drugog. Ja sam samo pričao da se ovdje zloupotrebljava institut pritvora, jer kad budu oslobođeni, radi se o sprdnji, a ne o optužici niko ne može tako lako da spere ljagu sa imena i djela tih ljudi. Inače, ovaj čovjek ovdje i ja smo takođe bili su nam skinuti ovdje imuniteti i takođe smo bili hapšeni, na kraju smo oslobođeni, a mislite da je to 1-1, da je to svejedno, mislite da nijesu ostali tragovi i politički i privatni kad je tako nešto u pitanju. Zato ja ovdje pričam. Ovdje se radi o deset mladih ljudi koji su svi fakultetski obrazovani, nijedan nema prekršajnu prijavu, nekome je palo napamet da se preko njih razračunava sa Demokratskim frontom na kraju će svi da budu oslobođeni. Evo i u ovakvoj državi to vam tvrdim, nema toga ko za ono može da ih osudi, a Vi treba da zaspete poslije toga.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:41:50)

Hvala.

Milorad Vuletić, ima riječ, a neka se pripremi Janko Vučinić.

MILORAD VULETIĆ (29.06.18 14:42:02)

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi vrhovni državni tužioče sa saradnicima, poštovani građani,

Pokušaću da doprinesem smirivanju strasti koliko budem znao i umio i uvođenjem dijaloga u nekim normalne da kažem tako i toleratne tokove.

Na dnevnom redu je još jedan Izvještaj koji je po aktuelnosti i interesovanju i javnosti možemo slobodno reći baš na dnevnom nivou, aktuelan i podlozan različitim ocjenama kako medija, tako i građana Crne Gore. Riječ je o Godišnjem izvještaju o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu. Osim analize stanja u Državnom tužilaštvu i detaljnih podataka za svako tužilaštvo, problema i nedostataka u njihovom radu predložene su i mjere koje treba preduzeti radi otklanjanja uočenih nedostataka. Iz Izvještaja proizilazi da je Tužilački savjet u potpunosti implementirao odredbe novog Zakona o Državnom tužilaštvu kako u pogledu uspostavljanja Sekreterijata Tužilačkogsavjeta i donošenje podzakonskih akata potrebnih za primjenu ovog zakona, tako i u pogledu izbora napredovanja i trajnog dobrovoljnog premještanja državnih tužilaca. Tužilački savjet je u skladu sa Zakonom o Državnom tužilaštvu i poslovnika Tužilačkog savjeta formirao specijalizovana radna tijela Savjeta, Komisiju za testiranje, Komisiju za ocjenjivanje državnih tužilaca, Disciplinsko vijeće i drugo. Ostvarivanjem nadležnosti ovih specijalizovanih tijela i u krajnjem Tužilačkog savjeta unapređuje se sistem nezavisnosti, samostalnosti, nepristrasnosti i profesionalizma nosilaca tužilačke funkcije.

U prilog navedenom svjedoče i rezultati rada Državnog tužilaštva koji su ostvareni u prošlo godini, a o kojima je govorio vrhovni državni tužilac. Statistika o potvrđenim optužnicama i osuđujućim presudama govori o kvalitetu rada crnogorskih tužilaca, to jest o njihovom stručnom znanju. Evidentan je i ostvaren napredak u automatskom pristupanju i preuzimanju podataka iz

evidencije MUP-a, a značajne su za rad tužilaca.

Analizirajući izvještaj za oko mi je zapao podatak koji mora sve da nas zabrije, a to je rekao bih visok procenat preko 4% učinilaca krivičnih djela za koje se po Krivičnom zakoniku može izreći kazna od 10 ili više godina zatvora.

Tužilaštvo je u izvještajnom periodu iskazalo svoje nezadovoljstvo kaznenom politikom sudova sa izjavljenim žalbama na odluke suda prema više od 450 lica. Borba protiv organizovanog kriminala, korupcije, pranja novca, trgovine ljudima i druga teška krivična djela nijesu samo izazov Crne Gore, već i država regiona, Evropske unije i šire. Suočavajući sa ovim izazovima međunarodna saradnja nadležnih organa za sprovođenje zakona ne smije izostati u vezi navedenog. Za respekt su naponi Državnog tužilaštva na uspostavljanju i korišćenju mehanizama međunarodne saradnje među kojima je kao najvažniji primjena Sporazuma o saradnji sa Eurodžastom. Naime, zadatak Eurodžasta je povećanje djelotvornosti rada nacionalnih istražnih organa u gonjenju teškog prekograničnog i organizovanog kriminala kako bi se izvršiocu krivičnog djela mogli brzo i uspješno privesti. O uspješnosti i saradnji između Državnog tužilaštva i Eurodžasta svjedoči i konferencija koja je prije nekoliko dana održana u Podgorici.

Na kraju, moram reći da će rad Državnog tužilaštva uvijek biti na meti kritike javnosti koji na različite načine iniciraju razni centri, političke, privredne, medijske moći, centri iz nevladinog sektora ili moćni pojedinci. Zato imam veliko poštovanje za vašu profesiju, posebno sa stanovišta da vaš posao nikada nije dovoljno dobro završen da bi njime bili svi zadovoljni. Sjetih se jučerašnjeg citata koji je govoreći o Izvještaju Sudskog savjeta i sudstva u Crnoj Gori izgovorio uvaženi kolega Andrija Nikolić: "Znanje i pravda govore, a nepravda i neznanje urliču"- Arturo Graf. S toga vas podstičem i podržavam da se borite za dostojanstvo svoje profesije, za dostojanstvo države koju predstavljate, jer ipak pravda mora da da zadnju riječ. Podržavam izvještaj i glasaću za zaključke matičnog Odbora. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:47:11)

Izvolite. Gospođa Đaletić se javila za riječ.

JELENA ĐALETIĆ (29.06.18 14:48:10)

Uvaženi predsjedniče, uvaženi poslanici, poštovani građani,

Danas sam ovdje u svojstvu državnog tužioca za vezu sa Eurodžastom i iz tog razloga sam se javila da prokomentarišem izlaganje uvaženog poslanika Vuletića i da ukažem na još par važnih stvari kada je u pitanju značaj saradnje Državnog tužilaštva sa Eurodžastom posebno u dijelu međunarodne saradnje, odnosno međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima.

Zaključenjem Sporazuma o saradnji između Crne Gore i Eurodžasta ostvaren je jedan od ciljeva koji je bio određen Akcionim planom za pregovaračko poglavlje 24 - pravda, sloboda i bezbjednost i stvoreni su uslovi za unapređenje saradnje u oblasti pravosuđa sa državama članicama Evropske unije i drugim državama koje su zaključile slične sporazume sa Eurodžastom.

Takođe, zaključenjem ovog Sporazuma unapređuje se integracija Crne Gore u institucionalnu strukturu Evropske unije. Bilans ostvarenih rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i drugim teških oblika kriminala je imperativ u pregovaračkom procesu Crne Gore sa Evropskom unijom iz čega proizilazi da je kontinuirano preduzimanje aktivnosti od strane organa nadležnih za sprovođenje zakona kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou nužnost.

Sprečavanje i borba protiv takozvanog međunarodnog kriminala iziskuje, prije svega brzu razmjenu informacija, neposrednu komunikaciju predstavnika nadležnih organa i efikasne mehanizme kroz koje se mogu manifestovati zajedničke akcije i u ovom procesu uloga Eurodžasta je od izuzetne važnosti.

Značaj ugovornog odnosa sa Eurodžastom je višestruk. Efikasna pravosudna saradnja u suzbijanju i borbi protiv prekograničnog kriminala je jedan od ključnih izazova u naporima da se na djelotvoran način pokaže da pravosudna saradnja ne poznaje granice.

Činjenica da Eurodžast okuplja nacionalne članove iz država članice Evropske unije i iz

država sa kojima postoje zaključeni sporazumi o saradnji, govori u prilog tome da se trasira put izgradnje međusobnog povjerenja između pravosudnih organa različitih država, jer uz uspostavljeno povjerenje prepreke u međunarodnoj saradnji su lakše savladive. Imajući u vidu značaj Sporazuma sa Eurodžastom koji se ogleda u jačanju saradnje u borbi protiv teških oblika kriminala, a posebno organizovanog kriminala i terorizma.

Kada je u pitanju saradnja Državnog tužilaštva sa Eurodžastom svjedoci smo da je prije nekoliko dana održana konferencija u Podgorici i da je predsjedništvo Eurodžasta poslalo jasnu poruku kada je u pitanju saradnja Državnog tužilaštva sa Eurodžastom. Poruka se, prije svega odnosila da ova saradnja može da bude primjer svim državama regiona koje nemaju zaključene sporazume sa Eurodžastom, odnosno u kojima nije počela implementacija potpisanih sporazuma.

Takođe, konferenciji su prisustvovali i generalni tužioci, državnih tužilaštava iz regiona što, u stvari predstavlja još jedan iskorak u našim naporima da neposrednom komunikacijom, neposrednom saradnjom, brzom razmjenom informacija radimo kontinuirano na borbi protiv svih oblika kriminala.

Na kraju bih istakla da je vrhovni državni tužilac inicirao učlanjenje državnih tužilaca Crne Gore u evropsko, odnosno Svjetsko udruženje tužilaca. Ova inicijativa je prihvaćena i prosto zbog crnogorske javnosti želim da posebno apostrofiram da crnogorski tužioci kontinuirano preduzimaju sve mjere i aktivnosti radi unapređenja međunarodne saradnje, cijeneći značaj, cijeneći opravdanost međunarodnog povjerenja, što bi u krajnjem rezultiralo i efikasnost protiv svih oblika kriminala. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:52:14)

Hvala.

Imate pravo na odgovor na komentar.

Poslanik Vuletić. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (29.06.18 14:52:18)

Zahvaljujem gospodine predsjedniče, zahvaljujem i uvaženoj tužiteljki Jeleni Đaletić, ako ne griješim, koja je ispred našeg Državnog tužilaštva i naš predstavnik koliko sam shvatio kod Eurodžasta i da svakog mjeseca zastupa naše interese pred tom Međunarodnom organizacijom za saradnju tužilaca sa sjedištem u Hagu. Ko je htio pažljivo da sasluša ovo što je uvažena tužiteljka rekla znaće koliki je značaj sa nivoa države Crne Gore ta međunarodna saradnja i bavljenje prekograničnim kriminalom i to najtežim dijelima na ovaj način kako je to prezentirano u dijalogu mojem sa uvaženom tužiteljkom.

Ono što želim da istaknem to je da mi svi zajedno ovdje u ovom Parlamentu i kompletna crnogorska javnost treba da da podršku svim ovim projektima i svakom napretku u radu državnih tužilaštava, Državnog tužilaštva na čelu sa vrhovnim državnim tužiocem i ostalim specijalnim državnim tužiocima, ne bi li u najboljem svijetlu prezentovali ne samo Crnu Goru nego i sve potrebe i rješavali predmete koji se tiču izuzetno opasnih stvari, kako na domaćoj tako i na internacionalna sceni. Radi se prije svega o teškom kriminalu, o suzbijanju različitih puteva, da kažem tako i na taj način tim međunarodnim saobraćanjem i razmjenom podataka informacija, sugestija i predloga da u svakom slučaju i država Crna Gora bude na višem nivou organizovanosti i uspješnosti u rješavanju ovih predmeta. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:54:38)

Hvala Vam.

Poslanik Janko Vučinić ima riječ, neka se pripremi poslanik Goran Radonjić.

JANKO VUČINIĆ (29.06.18 14:54:45)

Poštovani građani,

Pored opšteg haosa i divljanje kriminala u svim njegovim vidovima počev od organizovanih kriminalnih bandi koji se ubijaju po crnogorskim ulicama pored privrednog kriminala sprege kriminalaca i vlasti i sve što prati takvu vrstu kriminala Vrhovno i Specijalno državno tužilaštvo je kao prioritet i glavni zadatak odredilo progon političara Demokratskog fronta. Da bi imali osnove za takvo nešto lažno su optužili političare DF-a za državni udar i pranje novca pri tom se služeći najprizemnijim podvalama koristeći psihopatu i ubicu iz koristoljublja Sašu Sindelića, notornog alkoholičara Velimirovića i pri tome žrtvujući nedužne srpske državljane koje su na prevaru doveli u Crnu Goru da bi sastavili monstruožnu priču o državnom udaru za koju nemaju ama baš nikakvih dokaza osim obraza i talika Milivoja Katnića.

Vrhovni državni tužilac mora biti odgovoran za sve što se radi u Državnom tužilaštvu i ne smije da toliko čuti prilikom ove rasprave u Skupštini. Vrhovni državni tužilac je biran ovdje u Skupštini i mi smo mu dali mandat, ali mu nijesmo dali mandat ni njemu, a on Milivoju Katniću da progoni opozicione političare i neistomišljenike režima, nego da se bori i hapsi kriminalce. Očigledno je da se Tužilaštvo, Vrhovno državno i Specijalno tužilaštvo pretvorilo u batinu u rukama Mila Đukanovića koju on ne štedi u obračunu sa političkim oponentima iz Demokratskog fronta. Prvi ljudi crnogorskog tužilaštva su se pretvorili u najobičnije figure Mila Đukanovića koji sa njima upravlja kao u lutkarskom pozorištu, pa umjesto crnogorskog Falkonea koji je trebao da bude strah i trepet kriminalcima u Crnoj Gori mi smo dobili goniče opozicionih političara. Umjesto da hapse Mila Đukanovića kao šefa i predvodnika organizovanog kriminala vrhovni državni tužilac i specijalni tužilac su postali njegovi poslušnici.

Vrhovni državni tužilac i specijalni tužilac kao da nijesu iz Crne Gore, pa nikada kao da nijesu čuli za Telekom i sedam miliona koje je završilo u džepovima aktuelnog predsjednika Mila Đukanovića i njegove sestre. Kao da nikad nijesu čuli za Limenku i deset miliona koje je završilo u džepu Aca Đukanovića što je samo sitnica u odnosu na imovinu koju su opljačkali i pokrali od države i građana Crne Gore nezakonitim i koruptivnim radnjama. Tužioce ne zanima ni dešavanja u Kombinat aluminijuma i Boksitima gdje se vrši višemilionska pljačka. Ne zanima ih ni slučaj Polimke iz Bara, ni Solane, ni bezbroj pljačkaških privatizacija u kojima je opljačkana naša društvena imovina, a armija radnika je otišla na ulicu kao socijalni slučajevi. Ne zanima ih ni HTP Boka, ni Južni Jadran, ni Brodogradilište, ni pohara na sjeveru od Vuka do Gornjeg Ibra. Dug je taj niz.

Tužioce ne zanima niti znaju da postoji jedna tajanstvena Fabrika duvana u Mojkovcu u kojoj niko ne smije da prikviri, pa ni oni. Tužioce ne zanima ni šverc duvana, ni zagonetno povećanje akciza i aktiviranje sivog tržišta duvana. Vrhovnog i specijalnog tužioca ne zanima izgleda ni ovaj najnoviji crnogorski švercerski brend kokain u bananama nađen u kontejneru Volia, ali pošto je to renomirana firma, kako to više puta reče ovdje potpredsjednik Vlade Simović, to izgleda sigurno nije njihovo jer pošto su oni čoče renomirani kao da ne umiju da švercuju kokain. Umiju i te kako. Od cijele te šume kriminala Milivoje Katnić /prekid/...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:59:46)

Hvala Vam, poslaniče Vučiniću.

JANKO VUČINIĆ (29.06.18 14:59:46)

Produžite mi 30 sekundi, kao gospodinu Vuletiću.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 14:59:54)

Produžiću Vam 30 sekundi. Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (29.06.18 14:59:56)

Produžite.

Od cijele te šume kriminala, da ponovim, Milivoje Katnić vidi samo političare Demokratskog fronta kao državne neprijatelje i smišlja kako da nas satre i da nas zabrani, ali neće uspjeti.

Na kraju da kažem, da mi nećemo mirno čekati tako da nam se na nedužne namiče omča oko vrata nego ćemo se braniti svim političkim sredstvima ako ne mognemo se odbraniti tim sredstvima postoje i ostale metode otpora.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:00:33)

Hvala vam.

Ne, u stvari to se može komentarisati, ali se za repliku javila poslanica Marta Šćepanović. Navedite razlog replike u stvari ja sam ga prepoznao. Izvolite.

Ne, ona se javila za repliku. Repliku u ime Kluba poslanika jer je pomenut predsjednik njihove partije kao šef organizovanog kriminala i zato se javila za repliku i ima pravo na repliku.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.06.18 15:00:49)

Ja sam se javila za repliku.

Hvala Vam predsjedniče, mada možemo reći da je kompletna diskusija poslanika Vučinića bila u negativnom kontekstu gdje se vrijeđao ne samo predsjednik naše partije, kompletne partije, nego se uporno vrijeđa gospodin vrhovni državni tužilac, a posebno specijalni državni tužilac i to evo imamo prilike cijeli dan da slušamo.

Tačno reagovala sam upravo zbog ove rečenice da umjesto da hapse Mila Đukanovića, šefa organizovane kriminalne grupe, to je rekao poslanik Vučinić. Podsjetiću ga da je na optuženičkoj klupi njegov šef partije i dobro bi bilo predsjedniče da poslanici Demokratskog fronta umjesto što danas vrijeđaju, umjesto što dobacuju, podsmijevaju se, iznose neistine neka sačuvaju ovu energiju za sud i za odbranu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:02:06)

Hvala Vam.

Sad bih ja trebao kao predsjednik koji /upadice/ ... Nemate pravo, nemate pravo.

Kolega Vučinić nije on je predsjednik svoje partije. Ne, ne evo ja sam ga sad ispravio on je predsjednik svoje partije tako da je tu pogrešan navod inače nema potrebe imali ste pravo na repliku.

Za komentar se javio gospodin Katnić.

Izvolite.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 15:02:38)

Janko Vučinić je imao dva dijela diskusije. Ovaj što je za sud da ostavimo na sud je li neko kriv nije to jedino može po Ustavu i zakonu da odredi sud i to mislim da se slažemo. Što se tiče ovog dijela o kriminalu tu se potpuno sa Vama slažem što se dešava, ali ne sa ovim dijelom koji ste kazali da ne brinemo.

Evo o Primorki jer mnogo je ovih nemam kad. Pokrenuta je istraga 2017. godine protiv 15 fizičkih i jednog pravnog lica zbog krivičnog djela zloupotreba ovlaštenja u privredi na organizovan način i drugih, ukupan iznos štete je 21 milion i 658. Optužnica je pripremljena i kod mene je na

kontrolu.

Što se tiče da radimo i druga djela sad ću Vas upoznati možda ovako izvorno i ekskluzivno ovako da smo u toku lišili slobode, na žalost i mlade i djecu i sinove, tri kriminalne grupe od kojih jedna formirana na teritoriji Nikšića, jedana Kotor i jedna u inostranstvo i spriječili pripremanje ubistva 12 osoba istovremeno i za to postoje dokazi. Otkrili one koji su bili u ubistvu, odnosno pokušaju teškog ubistva oštećenog Roganovića. Otkrili drugog saizvršioca u predmetu Lenca. Spriječili i otkrili izvršioce na pokušaj ubistva na štetu Lambulića i mnogo drugih krivičnih djela. Otkrili ubistvo u centru grada Podgorice i otkrili tu kriminalnu grupu i većina njih je u pritvoru, a koji nisu biće.

Dakle, ovo je djelovanje Specijalnog državnog tužilaštva vjerujem da niste znali zato vas sad informišem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:04:13)

Odgovor na komentar ima poslanik Vučinić.
Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (29.06.18 15:04:17)

Prvo ću da iskoristim ovo što je koleginica Marta Šćepanović komentarisala moje izlaganje...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:04:23)

Nemate pravo to da komentarišete, jer je ona imala repliku, a ne komentar na Vaše izlaganje. Komentarišete ovo inače ću Vam uzeti riječ, komentarišite ovo za što imate pravo.

JANKO VUČINIĆ (29.06.18 15:04:34)

Pa dobro, pored toliko kriminala, kriminalnih aktivnosti svih vrsta, valjda morate se baviti još nečim pored onoga vašega prioritetnoga zadatka, a vaš prioritet je progon političara Demokratskog fronta. Vi ste kao poslušnici Mila Đukanovića dobili zadatak, dobio je vrhovni državni tužilac i specijalni državni tužilac da na svaki mogući način napravi štetu Demokratskom frontu, da Demokratski front uništi i da Demokratski front nestane, ali u tome nećete uspjeti. Nijeste već kad ste počeli da odgovarate da otkrivete ove kriminalne radnje, recite nam o ovome zadnjem što je bilo. Čija je droga u kontejneru nađena u Luci Bar, a pripada firmi Voli? Da li ste išta uradili po tom pitanju i zna li se čija je to droga, kuda se odvija šverc kokaina preko Luke Bar? Nijeste na to pitanje odgovorili. Nijeste odgovorili ni na pitanje da li smijete ući u tu Fabriku duvana u Mojkovcu. Zna li se uopšte čija je ta Fabrika i znate li kako se švercuje duvan iz te Fabrike?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:06:04)

Hvala Vam.
Ako ćete da odgovorite na pitanje, izvolite.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 15:06:20)

Što se tiče Fabrike cigara u Mojkovcu, to je fabrika kao svaka druga koja ima ovlaštenja. Ako se tamo bavi kakav šverc itd. to Tužilaštvo prati. Moram vas obavijestiti, možda i ne znate, da

je Tužilaštvo u međunarodnoj saradnji sa veoma ozbiljnim prijateljskim, partnerskim službama i to u realnom vremenu pratilo isporuke i to na teritoriji Evrope i Evroazije i preko teritorije Crne Gore i u susjednim zemljama. Na licu mjesta je otkrilo izvršioce blokiralno i privremeno spriječilo aktivnosti koje su bile u ovom pravcu u Luci Bar i o tome se vodi istraga. Ne mogu vam više reći zbog istrage, biće javnosti saopšteno. Ovo je u vezi, govorio sam o višemilionskoj zaplijeni cigara, o kojoj je govoreno. Što se tiče ovoga kontejnera, molim vas da suzdržite, dakle pominjenje bilo kojih firmi, s obzirom da ja uvažavam vaše stavove, dok se to ne otkrije. To vodi Više tužilaštvo, ako bude nadležnosti specijalnog tužioca, on će se uključiti kao u sve što se uključivao.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:07:31)

Hvala.
Izvolite, poslanik Vučinić kratko.

JANKO VUČINIĆ (29.06.18 15:07:41)

Pronađeno je 50 kg kokaina, čija je tržišna vrijednost oko sedam miliona eura u tom kontejneru. U ovoj fabrici proizvodi se duvan, niko ne zna ni ko je gazda, ni gdje taj duvan ide, ide za crno tržište i niko ništa. Bila je reakcija specijalnog državnog tužioca ovo što nam je odgovorio danas ovdje u Parlamentu. Da je kojim slučajem pronađeno deset paketa duvana, a da je to bilo nekoga od ne daj bože aktivista ili poslanika Demokratskog fronta, Demokratski front bi bio ugašen. Mislim da bi svih 18 poslanika bilo zatvoreno i članova njihovih porodica, isto na onaj način kao što je, nedavno su zatvarani članovi porodice Demokratskog fronta i to samo na 72 sata, mislim da bi u tom slučaju bili zatvoreni na više od 30 dana. Eto toliko o pravdi koju sprovodi Milivoje Katnić i Ivica Stanković koji uporna danas ovdje čuti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:09:00)

Hvala Vam.
Poslanik Goran Radonjić, a neka se pripremi poslanik Miodrag Vuković.

GORAN RADONJIĆ (29.06.18 15:09:17)

Zahvaljujem.

Pa povod današnje rasprave jeste rad Savjeta tužilačkog, ali i stanje u toj veoma važnoj da kažem oblasti, a onda se naravno moram osvrnuti na opšte stanje u društvu. Dakle, ovo je prilično obiman izvještaj preko 260 stranica sa ogromnim brojem podataka. Moram da kažem opšti moj utisak je da je veoma poražavajuća slika našeg društva i stepena kriminala je naročito stepena nerazriješenih da kažem slučajeva. Mislim da nijesam predosadio, evo ako treba ja ću sačekati da se ovo završi. Dakle imamo recimo ove primjere - neriješena optuženja za ubistvo i za teško ubistvo 39 slučajeva, a ukupno do današnjeg dana 51, sa druge strane u pokušaju 66 ako sam dobro sabrao.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:10:55)

Poslaniče Medojeviću, ometate rad, još jedno upozorenje dobićete i drugu opomenu danas. /upadice/ Zato što ne može poslanik da govori od Vas. Ne možete Vi da pričate dok on govori. Ja Vas molim da poštuju red na sjednici.
Izvolite.

GORAN RADONJIĆ (29.06.18 15:11:05)

Dobro, dakle da ponovim, neriješenih imamo slučajeva 39, a ukupno do današnjeg dana od ranijih godina kad se sabere 51, dok su 66 u pokušaju ubistva i teška ubistva.

Dakle, ovdje se radi o veoma ozbiljnim stvarima i zapravo evo i moj pokušaj je sad da govorimo o ozbiljnim stvarima na ozbiljan način, uvažavajući kako i Skupštinu tako i građane. Ovdje, hoću da naglasim da se radi dakle, kao što svi znamo i kao što se bezbroj puta ponavlja da se ne radi o nekim marginalnim pojavama, tačno je da one postoje u svakom društvu, ali ovdje mi imamo ovakve slučajeve u centru grada u tzv. elitnim naseljima, na očigled brojnih ljudi, pred djecom, opasnost kojoj smo mi izloženi gotovo svakodnevno jeste ogromna. E sad da li poruka koju društvo, kao država i kao društvo dajemo, jeste da je takvo ponašanje nedopustivo, da će pravda stići, da je ona dostižna i da je ona saglediva. Nažalost, nije samo utisak i nije samo prema anketama, nego i dodatni podaci ukazuju da je i tu slika zapravo loša, jer možemo da primijetimo ovdje po podacima da je maloljetnički kriminal takođe u porast. Maloljetnici ne slušaju naše poruke političke ili ideološke, nekada i demagoške, nego zapravo vide kako stvari funkcionišu i nažalost sve više maloljetnika se okreće kriminalu. To je nešto sa čim ćemo tek da se suočavamo, kada ti, još uvijek dakle djeca ili maloljetnici koji imamo prilike da utičemo kako u konkretnim slučajevima tako i na opštem planu. Dakle, da pošaljemo poruku da ovo društvo cijeni neke vrijednosti koje treba da cijeni i ko je na proklamovanom planu cijeni, a zapravo u konkretnom slučaju nije tako. Evo da navedem i ja neke primjere poznate. Ako u slučaju "Limenka", a radi se o višemilionskoj šteti i niko na kraju nije odgovarao, to je nešto što je poruka da se kriminal u nekim slučajevima isplati. Kakva je porukarecimo ako neko bude osuđen za kupovinu glasova, a onda nastavi da radi u opštini. Poruka je da se kriminal isplati, da vlast blagonaklono gleda na to.

Čuli smo prije neki dan ovdje od premijera poruku - svi griješimo. To je lijepa stvar, rekao bi neko i hrišćanska stvar, ali to je nešto što treba sveštenik da nekome kaže i da ga onda uputi da se kaje, da se posveti nekoj duhovnosti, moralu itd. Ali ako premijer kaže svi griješimo, svi kršimo zakon, pa može se kroz to gledati sa jednom blagonaklonošću, onda je posljedica da neko ko je osuđen za zloupotrebu položaja nastavlja da radi u državnom organu. E sad se pitam šta treba neko da uradi na opštinskom ili na republičkom nivou, a da ne bi mogao više da radi u državnom organu. Ako je neko presuđen za krađu, kupovinu glasova, ako je presuđen za zloupotrebu šta poručujemo mi budućim službenicima? Da li treba da se drže zakona po svaku cijenu s punim integritetom ili da ga sasvim ignorišu i da se ponašaju prema nekim drugim. Dakle, tendencija je loša. Samo da dodam jednu važnu tezu. Juče smo imali priliku da slušamo intervju i da gledamo bivšeg poslanika, dakle visokog funkcionera vlasti koji govori o teškim slučajevima, stotine hiljada evra koje se ulažu na, kako on kaže, nelegalan način. To je, dakle, direktni uticaj na lokalne i opšte izbore. Trista hiljada evra može da promijeni vlast ne samo u opštini nego i na nivou države. Mislim da je to najteže moguće krivično djelo. Jer, ako neko mijenja vlast, utiče, to radi na protivustavan način i on onda potpuno mijenja karakter našeg društva. To je nešto što ima najveću moguću društvenu opasnost i protiv čega apelujem da se odmah djeluje. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:15:23)

Uopšte nije mnogo. Vi se javljajte kada osjetite potrebu, imaće poslanik za to pravo da vam komentariše. Izvolite, kolega Katniću.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 15:15:35)

Sada najiskrenije izražavam apsolutno poštovanje i zahvalnost prema uvaženom gospodinu Radonjiću i onome što je on izjavio. Kao glavni specijalni tužilac mu najiskrenije kažem da ću sve da učinim u pravcu koji ste Vi iznijeli i zabrinutost za društvo i za događaje. I ovaj zadnji događaj koji je bio, to će Tužilaštvo, postoji osnov sumnje da je iz organizovanog kriminala, dakle

iz nadležnosti ovog tužilaštva, sprovesti. Ne mogu da znam koja će biti razlika između početnog i završnog podatka i dokaza, ali vam mogu reći da ću to sigurno sprovesti. Sve što ste kazali je tako. Meni je drago da u našem društvu i u ovoj Skupštini postoji poslanik i neko ko to kaže. Danas vam kažem, u svoje lično ime, da ću još napora uložiti u tom pravcu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:16:23)

Hvala Vam.
Imate vrijeme za odgovor.

GORAN RADONJIĆ (29.06.18 15:16:29)

Zahvaljujem.

Ovdje imamo razne aspekte. Jedan je pravnički, a jedan je politički, društveni, moralni. Dakle, ovdje sam to istakao ne imenujući, ali ako se radi o bivšem poslaniku to ima mnogo veću težinu nego da se radi o nekom tabloidu. Ako neko kaže i iznese tačno određene podatke, a onda kaže da smatra da se i dalje ta praksa dešava, to je neko ko je vrlo upućen. To znači da bi to morao da bude alarm za sve nas. Mislim da bi to i u vašem interesu, ne mislim personalno sada nego sa stanovišta predsjednika Skupštine, dakle vi ste po Ustavu čovjek br. 2. Ako neko kaže da se neki novac nekim nelegalnim kanalima upumpava u neku stranku, pa makar i što je ona vama koaliciona, to znači da on utiče na to kakav karakter će imati naša zemlja. To je najveća moguća društvena opasnost koja se može zamisliti jer iz te i tako formirane vlasti proizilaze sve druge stvari, proizilaze zakoni, proizilazi izvršna vlast, pa na kraju i sudstvo se bira ovdje u Skupštini.

Neko je u stanju da ogroman novac, tako je bar rečeno, ograničavam se, ali ovo su javno saopštene stvari, od nekoga ko je po definiciji upoznat sa stvarima. To su vrlo ozbiljne i one ne samo da su stvari koje su ozbiljne na koje se mora reagovati nego moraju biti primjer da se zna da takve stvari nikada više ne smiju da se dese, da nikada više ne smijemo da posumnjamo da tako nešto postoji jer svi se ovdje zaklinju u Ustav, u ljubav prema zemlji. Ovdje je ne samo ustavna nego i elementarno moralna obaveza da se vlast konstituiše na slobodan način, na osnovu slobodno izražene volje građana. Ako se nama kaže da neke firme daju ogroman novac tako da utiču na izbornu volju, koliko smo onda svi mi ovdje legitimni, koliko je vlast koja proizilazi iz Skupštine, ove ili lokalne ili neke druge. Radi se o tome da smo vrlo opasne stvari dobili i treba da se istraje u tome, nadam se da će svi da insistiraju jer najzad najviše vama odgovara to. To je optužba najozbiljnija za vlast. Moramo do kraja da insistiramo, da tražimo da se to raščisti i kažem kao primjer, a ne kao dosadašnji, da se nekome presudi za krađu glasova, za kupovinu glasova ili da neko bude poznat po izreci jedan zaposleni četiri glasa, a onda da ide u Državnu revizorsku instituciju, da on kontroliše druge da li rade po zakonu. Koja je to poruka. To je kao u školi neko da bude osuđen za nasilništvo ili za mito, a onda da bude unaprijeđen i bude inspektor u školstvu. To je prosto nezamislivo u normalnom društvu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:19:27)

Hvala, poslanice Radonjiću.

Čuli ste i uvjeravanje da će se veoma tome posvetiti, specijalni državni tužilac je to iskazao i ja ohrabrujem da se sve te nezakonitosti isprave. Mi smo prije dugo, dugo vremena podnijeli prijavu Tužilaštvu na neke nezakonitosti u finansijskom poslovanju Skupštine u ranijem mandatu. Nemamo još nikakve informacije o tome od strane Tužilaštva, a podnijeli smo kao Skupština taj prigovor i računam da ćemo ubrzo dobiti i rješavanje tih problema. Naravno, insistiramo da se otkriju sve nezakonitosti.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.06.18 15:20:06)

Imate pravo to da kažete, ali samo onda pokušajte da budete precizni jer je Skupština imala različitih mandata. Dozvolite, proceduralno se obraćam Vama, imam pravo na minut, nijesam završio.

Ukoliko toliko želite da budete revnosni i precizni, dakle to podržavam, onda recite na koji mandat se to odnosi i kada ste podnijeli tu prijavu. Zamoliću, takođe, i vrhovnog i specijalnog tužioca jednako onako kao što sam zamolio u slučaju Ramade i Limenke. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:20:47)

Prijavili smo da su se dešavale nepravilnosti u finansijskom poslovanju, pa smo to predali za 2016, dodatno smo predali provjeravajući 2015. ima tih pojava u 2014. godini i sve je to dostupno tužilaštvu. Siguran sam da sam vrlo precizan bio na koji period se to odnosi.

Sada riječ ima poslanik Miodrag Vuković, a neka se pripremi Jovan Vučurović.

MIODRAG VUKOVIĆ (29.06.18 15:21:19)

Hvala, predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege,

Pretpostavljam sam, a vjerovao sam da se neće desiti da će ova priča o Izvještaju državnog tužioca, o radu Državnog tužilaštva otići drugim smjerom, ali desilo se. Najmanje pričamo o ovoj instituciji koja je nova u našem pravnom sistemu, koju smo unijeli i u ustavni sistem Crne Gore, za koju smo svi tvrdili da treba da donese, prije svega pravnom, a i ukupnom zdravlju naše države, podržani smo maksimalno i od međunarodne zajednice, sva demokratska crnogorska javnost je izrazila velika očekivanja i, evo, dešava nam se što se dešava. Mnogi od nas smo zaboravili na te svoje početne stavove, ako su bili iskreni.

Samo ću iz tih razloga pošto moram posvetiti vrijeme onome što sam čuo kao nepotrebne digresije, reći da, iščitavajući ovaj izvještaj, da li treba da budem iskren pa da kažem iščitao sam ga u mjeri dovoljno ozbiljno, ali ne i detaljno, govori se o tome da je ta samostalna državna institucija s vrlo jakim ovlašćenjima na dobrom putu. Već je u prolaznim vremenima postigla mnogo od onoga što se od nje očekuje, to je vidljivo, to je mjerljivo i da garantuje da ćemo vrlo brzo nastavkom posvećenog rada, profesionalnim odnosom prema obavezama, prije svega u toj instituciji, uraditi ono što se očekuje od nje kao institucije koja doprinosi jačanju prava pravne države, borbe protiv svih deformacija.

Danas smo više govorili o jednom i konkretnom predmetu u kome je Državno tužilaštvo, specijalni tužilac konkretno involvirano kao ne samo do juče državni advokat koji štiti zakon, Ustav i zakone ove države i bori se upravo protiv tih deformacija i nažalost pod osnovnom sumnjom jedan broj naših kolega iz ovog Parlamenta. Ovo je moj vrednosni sud koji nisam čak ni izrekao po samom predmetu. Napravili smo proceduralnu grešku, napravili smo jednu proceduralnu grešku.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:24:45)

Izvinjavam se, poslanice Vukoviću, zaustavio sam vrijeme.

Okako, poslanici, imate drugu opomenu za ovaj izraz. Vi možete da komentarišete poslije pitanje po članu 107 druga opomena danas. Molim vas ako bude treća oduzima vam se riječ. Da, da ne možete poslije govoriti.

MIODRAG VUKOVIĆ (29.06.18 15:25:28)

Problem je što se ne slušamo, ali dobro. Pokušaj primjeren onima koji žele da nametnu

takav dijalog. Pokušaću da ne pristanem na njega. Znaete kako je rekla jedna mudra žena, predsjednica jedne vlade. Potukli se Izraelci i Palestinci i ona je rekla Palestincima, Golden Meijer - za ono što nas ubijate oprostićemo vam, ali ako nas naučite da se ponašamo kao vi nikada vam nećemo to oprostiti. Ja pokušavam da se ne ponašam kao neki koji su se sada legitimisali. Ali vidite, kada smo birali ovo Tužilaštvo podsjetiću na opšte mjesto svi smo bili oduševljeni, kada su /upadice/ Stvarno ne mogu da govorim, predsjedniče. Ja pomenuo Osnovni sud nijesam, dajte kolegi da pročita stenogram mog izlaganja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:26:37)

Predložio bih Klubu da to uradi da bi vidjeli o čemu se govori. Izvolite.

MIODRAG VUKOVIĆ (29.06.18 15:26:49)

Šta sam rekao.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:26:52)

Molim vas, pauza pet minuta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:48:04)

Poštovane kolege nastavljamo sa radom.

Kratko smo se konsultovali na Kolegijumu i zajednički dogovorili da apelujem na poslanike da racionalizuju svoje nastupe i pokažu određeni stepen osjetljivosti da ovu onako priličnu kompleksnu temu za koje postoji veliko interesovanje privedemo kraju u dogovorenom roku.

Riječ sada ima Jovan Vučurović.

Izvinjavam se ispravka je bila od strane predsjednika Kluba Demokratskog fronta Marina Jočić, a neka se pripremi Danijel Živković.

Izvolite.

MARINA JOČIĆ (29.06.18 15:48:44)

Poštovani građani Crne Gore, gospodine Stankoviću, posebno apelujem na Vašu pažnju u ovom trenutku. Citiram "Bog mi je javio za teroriste, pomagao mi je junački crnogorski talik. Pračka smtonosno oružje. Nemam dokaz, ali garantujem obrazom. Ne govorim o ubijanju smrti. Bize u Katunskoj nahiji iju fermetin. Teroristi traže premijera po ulici da ga zaraobe. U Crnu Goru je došlo više desetina popova istog imena i prezimena. Stiglo je oružje odnosno rakija. Voda teče uzbrdo zbog dejstva centripetalnih sila. Pustite teroriste slobodno da odu to je vrh naše taktike. Opasaću se nobelom." Ovo nije monolog iz Duševne bolnice iz Kotora, ovo izgovara Vaš najbližni saradnik Milivoje Katnić. Da li ste gospodine Stankoviću nekada razmišljali /prekid/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:49:52)

Koleginice Jočić, zaustavio sam ja. Ovu priču pominjanje duševne bolnice i to upozoravam Vas. Nastavite diskusiju vidim da ste citirali stvari koje su se čule u javnosti.

MARINA JOČIĆ (29.06.18 15:50:07)

Mislim da Vi sada stigamtizujete bolesnike iz duševne bolnice i Vi narušavate ovom intervencijom njihova ljudska prava. Nastavljam.

Dakle, da li ste razmišljali da svog prvog saradnika pošaljete na ljeakarski pregled kod neuropsihijatra da vidite kakvo je stanje njegovog zdravlja. Jer je bolest svačija i nije to sramota neko da bude bolestan, ali kao bolestan nije podoban za određene funkcije. Ako se tome doda da Vaš prvi saradnik gospodin Katnić, naoružan ulazi u sud, naoružan ide u javnost. Pretpostavljam da je i danas došao naoružan da ne pokazuje trunku empatije, da pokazuje simptome sadizma prema onima koji su potčinjeni i onima koje optužuje. Apelujem na Vas da sprovedete postupak za njegovu mentalnu ekspertizu.

Ovdje nam spočitavaju kolege iz DPS-a da smo svi bili oduševljeni Milivojem Katnićem kad je došao. Podsjećam javnost da za Vas gospodine Stankoviću nije glasao Demokratski front, da ste svoju većinu dobili glasom Nevena Gošovića koji je nekim privatnim kanalima to uradio, a koji je danas član Demokratske Crne Gore. Tako da o našem oduševljenju niti Vama niti gospodinom Katnićem nema govora.

Građani Crne Gore,

Crnom Gorom se vlada fasciklama to smo mogli da vidimo i sinoć. Za mnoge ljude u ovom Parlamentu i za mnoge ljude iz vlasti postoje fascikle tajnih službi koje državni tužilac i specijalni državni tužilac biraju prema potrebi Demokratske partije socijalista sa kim će da se obračunaju. Tako Milivoje Katnić postaje Boško Buha Mila Đukanovića. On određuje gdje će bomba da se baci u čiji život ko će biti procesuiran i ko će zbog toga da odgovara. Moram da kažem da je krajnje vrijeme da se uzme korbač iz ruku Milivoja Katnića, jer on ovakav kakav je gospodari sudbinama građana Crne Gore na jedan neodgovoran način.

Mislim da je krajnje vrijeme gospodine Katniću da Vi počete u penziju, da uživate u hacijendama za koje se ne zna porijeklo novca i da trošite svoje penzionerske dane daleko od javnosti Crne Gore i da ne ugrožavate živote ljudi u Crnoj Gori. Vi ste isključivo državni tužilac protiv Demokratskog fronta Vi ne progonite kriminalce, Vi ne progonite ubice, Vi ne progonite ljude koji su u visokom kriminalu i koji se nalaze u sprezi sa vlašću. Ja znam da se Vama čini ovo opšte mjesto i da Vi ovo prvi put niste čuli. Međutim, ne mari ponavljati Vama i javnosti Crne Gore, zato što ste Vi sebi dali za pravo da budete gospodar tuđih sudbina, a ne oslanjajući se na pravo nego oslanjajući se na голу silu. Zbog toga pozivam i gospodina Stanković, da dobro razmisli da li postoje uslovi da se Vi razriješite i da on nađe novog saradnika koji će raditi u korist pravde u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:53:55)

Hvala i Vama, a zbog riječi koje ste upotrebljavali poslije mog upozoravanja izričem opomenu po članu 107.

Sada ima riječ Danijel Živković, a neka se pripremi poslanik Milutin Đukanović.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (29.06.18 15:54:17)

Hvala poštovani predsjedniče Skupštine, uvaženi vrhovni državni tužioče, zamjeniče vrhovnog državnog tužioca, specijalni državni tužioče sa saradnicom,

Dakle, pitanje vladavine prava jedan je od važnih izazova na putu Crne Gore ka Evropskoj uniji, a ono je i u najvećem dijelom obuhvaćeno pregovaračkim poglavljima 23 i 24. Efikasna borba protiv kriminala u životu jedne države zavisi od niza pravno institucionalnih i društveno kulturnih okolnosti. Uspjeh te borbe ne zavisi samo od kvalitetnog rada Tužilaštva, već se zasniva na uzajamnoj saradnji svih nadležnih institucija, koje su u obavezi da kroz visok nivo kompetentnosti pokažu proaktivan pristup prema onome što je međuinstitucionalna saradnja sa ciljem sprečavanja u nastanku različitih krivičnih djela.

Osvrnuću se na ono pitanje javnosti, odnosno transparentnosti Vrhovnog državnog

tužilaštva i drugih tužilaštava, jer siguran sam da smo svi svjedoci da je pitanje transparentnosti javnosti jedno od veoma važnih pitanja, koje utiču na podizanje povjerenja građana u rad samog Tužilaštva.

Dakle, u odnosu na zemlje regiona Hrvatsku i Srbiju, pitanje odgovornosti izvještavanja, najdetaljnije su definisana u Crnoj Gori. Predviđeno je da sve jedinice tužilačke organizacije imaju obavezu pripreme redovnih godišnjih izvještaja, koje dostavljaju Tužilačkom savjetu i Ministarstvu pravde. Osim redovnih postoje obaveze pripreme posebnih izvještaja na zahtjev Tužilačkog savjeta. Vrhovni tužilac i rukovodioc Specijalnog tužilaštva na zahtjev Parlamenta ili nadležnih radnih tijela pripremaju posebne periodične izvještaje i obavezni su da prisustvuju sjednicama na njihov poziv.

Pitanje javnosti i transparentnosti rada Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta predstavlja jedan od bitnijih djelova ovoga izvještaja. Ovo kažem jer je senzacionalizam preuzeo primat na jednom dijelu medijske scene Crne Gore, u odnosu na ono što su relevantne činjenice. Sve češći medijski ataci i kvalifikacije na račun rada Tužilaštva postale su predmet razrade medijske scene, preko koje se sve češće želi poslati poruka da se rad tužilaštva naročito Specijalnog politički konotira.

Međutim, Udruženje tužilaca dalo je jasan odgovor da pridržavanje Ustava i zakona, kao i gonjenje počinitelja krivičnih djela, ko god oni bili, je osnovni zadatak svih tužilaca. Suština saradnje sa javnosti ogleda se u tome da se afirmiše pravo svakog građanina da dobije istinitu tačnu i blagovremenu informaciju, ali da ono što je objavljeno u javnosti, ne ometa dalji postupak pred nadležnim tužilaštvom, kao i da se portparoli ponašaju u skladu sa uputstvom za odnose sa medijima i Strategijom za odnose sa javnošću. Ono što bih nametnuo kao jedno od pitanja koje je veoma bitno jeste institut koji izaziva različita oprečna mišljenja kako laički, a tako i stručne javnosti. Institut priznanja krivice, koji se sve češće primjenjuje pred našim pravosudnim organima, ne samo zbog efektivnosti krivičnog postupka, nego i zbog mogućnosti okrivljenog da pregovara o kazni i drugim vrstama sankcija, pri čemu njegova prava neće biti uskraćena, čime će se krivični postupak dodatno rasteretiti i procesno je mnogo efikasniji i ekonomičniji.

Samom periodu od novembra 2010. godine kada su zaključene prve nagodbe ovog tipa do kraja 2014. godine pred crnogorskim sudovima, izrečeno je ukupno 65 pravosnažnih presuda, na osnovu sporazuma o priznanju krivice, 2015. godine - 59, 2016. godine - 167 i čini mi se 2017. godine ukupno - 240.

Međutim, imamo različite pozive, evo konkretno je bilo od strane ministra Unutrašnjih poslova koji je pozvao ne jednoj od konferencija za štampu da se prekine sa praksom potpisivanja Sporazuma o priznanju krivice. Dakle, volio bih da čujem konkretno ili od vrhovnog ili od specijalnog vrhovnog tužioca šta konkretno misli po pitanju ovih izjava, jer negativni aspekti ovog instituta koji dolaze opet sa druge strane dovode do izražaja najviše u slučajevima gdje imamo više optuženih, gdje se pojedini od njih odluče da zaključe sporazum i priznaju krivicu, a drugi odluče da svoju nadležnost dokazuju u sudskom postupku.

Takođe, za otkrivanje krivičnih djela u nadležnosti Specijalnog tužilaštva, od posebne važnosti je saradnja sa policijom i drugim relevantnim institucijama, jer samo uspostavljanjem institucionalne kohezije i tijesne saradnje mogu se postići relevantni rezultati.

Zaključiću da postoje samo dvije vrste ljudi pravednici koji se smatraju grešnima i grešnici koji se smatraju pravednima.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 15:59:34)

Izvolite, imate pravo na komentar.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.06.18 15:59:50)

Kolega Živkoviću, doktrinarno teško da Vam mogu prigovoriti na konstatacije koje ste iznijeli. Nadam se da /prekid/ sve nas koja se odnosi na državu i društvo u cjelini. Ona je iz

Strategije prema Zapadnom Balkanu, glasi ovako: "Vladavina prava mora biti značajno učešće. Danas države pokazuju jasne elemente zarobljenih država, uključujući veze sa organizovanim kriminalom i korupcijom na svim nivoima vlade i administracije, kao i snažnog preplitanja, javnog i privatnog interesa". Dakle, to je nešto čime trebamo da se bavimo kao Parlament, sa jedne strane, i to je nešto čime treba da se bavi Tužilaštvo kao organ gonjenja.

Kada govorite o atacima na Tužilaštvo, da li se recimo slažete da u prvoj godini rada Specijalnog tužilaštva, takođe ste imali atake na tužilaštvo? Tada je "Pink", narodski rečeno, odnosno Specijalno tužilaštvo je bilo na meti "Pink". Ne znam da li ste i u tom segmentu mislili na takve stvari i rad Specijalnog tužilaštva je bio kvalifikovan na različite načine. Kada govorite o podizanju povjerenja, takođe se slažem sa Vama. To sam rekao i u svojoj diskusiji da je bez obzira šta politički subjekti mislili o radu nekog državnog organa najvažnije je za taj državni organ povjerenja građana u njegov rad, u ovom konkretnom slučaju u neselektivno postupanje u radu Državnog tužilaštva.

Pazite, da li je selektivna pravda kada neko zbog 150 eura štete za državu bude osuđen i izdržava zatvorsku kaznu i kada neko greškom pravosudnih organa pokrade po sopstvenom priznanju stotine miliona eura, radi se o slučaju Svetozara Marovića i danas sjedi u Beogradu. To ne može biti pravda koja može da zadovolji elementarne principe da bi građani izgradili povjerenje u rad bilo kojeg državnog organa. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:02:38)

Odgovor na komentar, izvolite poslaniče Živkoviću.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (29.06.18 16:02:47)

Uvaženi poslaniče Konjeviću, evo osvrnuću se vrlo kratko na ono što ste u Vašem komentaru na moju diskusiju potencirali, dakle, govorili ste o atacima na Tužilaštvo. Samo kažem i u svojoj diskusiji sam koncipirao da se Tužilaštvo susretalo tokom svog rada, posebno Specijalno tužilaštvo, tu sam naglasio, od jednog dijela medijske scene sa brutalnim napadima, različitim kvalifikacijama, na račun glavnog specijalnog tužioca i kompletnog specijalnog tima. Možemo se složiti i Vi i ja da to ne doprinosi ukupnoj atmosferi u kojoj bi upravo i Glavno ili Vrhovno državno tužilaštvo moglo da radi nepristrasno i samostalno. Dakle, tu se možemo složiti oko te kvalifikacije.

Oko pojedinačnih slučajeva koje ovdje navodite ipak smo mi društvo vladavine prava koje možemo posmatrati sa različitih distanci, na različite načine. Nijesam sklon da sa ove govornice pominjem slučajeve koji se odnose za 150 eura ili one koje se odnose na višemilionsku štetu. Postoje nadležne državne institucije i u skladu sa tim one se ponašaju, donose presude i odlučuju o svemu tome u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji ima država Crna Gora. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:04:10)

Hvala vam, na sugestiju određenih predsjednika poslaničkih klubova.

Koristim sad svoja prava da predložim da nema više komentara između klubova i dalje nastavljamo.

Nastavljamo sa diskusijom poslanika Milutina Đukanovića, a neka se pripremi poslanica Aleksandra Vuković. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (29.06.18 16:04:36)

Poštovani građani Crne Gore, evo već više od dvije godine kako Tužilaštvo se obračunava

sa Demokratskim frontom i sprečava nas da se posvetimo onim aktivnostima zbog koje su nas građani birali. Osim Tužilaštva tu je vrlo aktivno uključeno i pravosuđe kao i Agencija za sprečavanje korupcije, pojedini članovi Senata Državne revizorske institucije i naravno Specijalni policijski tim i Uprava policije. Crnogorsko pravosuđe postalo je servis glavnog specijalnog tužioca i njegove bolesne umišljenosti da spasi Crnu Goru od krvoprolića.

Gospodine Stankoviću, molim Vas da objasnite građanima Crne Gore, kako je moguće od 14 optuženih za isto krivično djelo, kad njih devet prizna krivicu i dobiju po pet mjeseci, a ostalih pet koji neće da priznaju krivicu, a da su je priznali i oni bi dobili po pet mjeseci već 20 mjeseci se nalaze u pritvoru i to u istražnom pritvoru. Kako mislite da Tužilaštvo može da radi kada ono traži da ti ljudi budu zadržani u pritvoru. Ovo se gospodine Stankoviću graniči sa ludilom, ovo nije normalno. Morate da reagujete, ne može da bude Milivoje Katnić Vama šef, barem ste Vi formalno šef njemu. Zar nije osnovni interes Tužilaštva i to je javni interes da se utvrdi istina, a ne da se vrši progon po svaku cijenu.

Znači, Tužilaštvo treba da se bori za javni interes i utvrđivanje istine. Kako je moguće da vi potvrđujete optužnicu, a ne zna se ime svjedoka-saradnika. Čas je Aleksandar, čas je Saša. Evo sad da Vas pitam ko je prvooptuženi da li Širokov ili Šišmakov, a izgleda po novim informacija da je ipak Širokov. Kako je moguće da se na suđenju ne dozvoljava utvrđivanje psiho fizičkog stanja svjedoka-saradnika? Kako je moguće da ne izručite svjedoka-sradnika Hrvatskoj gdje je izvršio on je osuđeni ubica i to sve puštate da se dešava tako kako se dešava. Kako je moguće, kako se osjećate gospodine Stankoviću, znam kako se osjeća gospodin Katnić malo se crveni, to je dobro. Kako se osjećate kad Suzana Mugoša sprečava, spašava Tužilaštvo da se ne utvrdi da Sindelić nije imao 35.000 evra da je Sindelić jedna teška sirotinja koja nema novca ni za gorivo. Ne mogu da vjerujem kako se Vi ponašate u ovom slučaju. Kako se osjećate što se tiče svjedoka kojeg su svi najavlivali šest mjeseci Brajana Skot, kad pravosuđe traži da im Amerika potvrdi, da li je to u Americi dokaz. Pa valjda se zna šta je dokaz u Crnoj Gori.

Gospodine Katniću, gospodine Stankoviću, slučaj Radovana Aleksića, čovjeka ste silom na sramotu držali gotovo tri mjeseca u pritvoru iako se zna da je 11. jula 2016. godine bio u Beogradu. Znači svi odlično da nije izvršio to djelo. Gdje je optužnica? Nema je, ali trebalo je umiješati Vojno bezbjednosnu agenciju Srbije nešto je trebalo povezati sa Srbijom.

Da Vas podsjetim, da je Šuković istraživao Fabriku i šverc duvana iz Mojkovca, sve je stalo ništa se ne dešava.

Gospodine Stankoviću, bili ste u procesu u kome ste oslobodili čovjeka za koga čitava Crna Gora zna da je ubio drugog čovjeka koji je bio na nosilima, to su hipoteke, ne može sa takvim hipotekama da se vodi pravosuđe.

Gospodin Katnić što priča kad sud potvrdi optužnicu da je optužnica validna, e tako su vam validne optužnice za Šarića i Kalića. Šta ćemo sad, ko će da plati tu štetu što ste vi proizveli. Platit će građani Crne Gore.

Evo vam jedan primjer iz izbornog sistema. Evo dobili smo danas informaciju da provjeravate naše aktiviste oko prikupljanja potpisa. Imate nacrtanu situaciju - DPS aktivisti DPS-a su 2012. godine, na jednom mjestu u jednoj banci uplatili 720.000 evra donacija. Imate kamere, imate sve na tacni, znate ko je organizator. Postoje pravosnažne presude, za kupovine ličnih karata, za kupovine glasova. Mi vas pitamo i Stankovića i Katnića, ko je organizator, ko je šef te parade.

Poštovani građani, u Crnoj Gori je izgleda sve moguće, a moguće je i ono što za normalne ljude nije normalno. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:10:25)

Riječ ima poslanica Aleksandra Vuković, a neka se pripremi poslanik Predrag Bulatović.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.06.18 16:10:33)

Zahvaljujem.

Pozdravljam goste vrhovnog državnog tužioca i specijalnog državnog tužioca, tužioca i tužiteljku sa saradnicima i naravno pozdrav dragim građanima i građankama Crne Gore,

Imam potrebu pošto više puta i u Parlamentu i izvan Parlamenta, od jedne druge političke grupacije čujemo da je Demokratska partija socijalista organizovana kriminalna grupa da kažem da stvarno jesmo organizovana grupa što se može i primijetiti, ali pojedinaca jake individualnosti i najače potrebe da Crna Gora bude bolja i da naše generacije uspiju u svome najvećem snu. Taj san jeste da nestane ova čegrst koja evidentno postoji među nama i da ne bude dugo krst koji ćemo nositi i da stvorimo stvarno Crnu Goru koja će biti bolje mjesto za život naše dece i koja će biti nadam se bolja od svih nas ovđe.

Podšetila bih na jednu misao na koju niko ne podseća Valtazara Bogešića a ona glasi: "Da i što nije zabranjeno može da ne bude pošteno". Upravo u vezi sa tim hoću da kažem, da nije zabranjeno da se međusobno vrijeđamo i da izričemo koje kakve presude i osude. Ali, ipak bi trebalo kao savjesni ljudi svi da se zapitamo da li je pošteno da tako i činimo.

Pošto je danas tema Izvještaj o radu Državnog tužilaštva i Državnog savjeta, ja bih rekla da mislim da svaka generacija smatra da živi u najtežem vremenu, ali ovo u kome mi živimo jeste vrijeme celetoida đe se stvaraju pseudo vrijednosti, pomjerenih granica medijske estetike na svim društvenim nivoima imamo zaista urušenu etiku. Svi su svemu izloženi, sudu javnosti. Živimo digitalno doba, tipneš i presudiš ljudima komentarem, diskvalifikacijom. U takvoj atmosferi đe je izmijenjena aura društvenog morala nije lako graditi imidž ni pojedincima ni institucijama. Jer, identitet jeste ono što mi jesmo, imidž ono što drugi misle o nama i zato smatram da je veoma važno da i Državno tužilaštvo izgradi što bolju i što strožu čini mi se komunikacionu strategiju. Kako bi se znalo ko, kada i kako daje izjave za javnost, posebno kad su u pitanju ovako ozbiljne teme kao što su kriminal, organizovani kriminal, visoka i svaka druga korupcija. Zaista bih rekla da imam veliki problem u vezi sa tim kada se upotrebljava pridjev "visoka" korupcija uz imenicu korupcija jer svaka korupcija je niskost i niska je bez obzira na to ko je činilac te korupcije.

Drugo što želim da kažem jeste da Tužilaštvo doživljam kao i Vrhovno državno tužilaštvo i naročito Specijalno državno tužilaštvo koje zaista pod jednim ogromnim balastom i smatram da je i jedno od najodgovornijih institucija u ovom trenutku. Nije institucija koja se bori protiv bilo koga, u stvari je institucija koja treba da se bori za bolju i pravedniju Crnu Goru i Crnoj Gori treba takvo Tužilaštvo. Ono koje će se boriti protiv kriminala koje će ga smanjiti ako ga je nemoguće iskorijeniti.

Vi u tome smislu gospodine Katniću i naravno vrhovni državni tužioče, treba da zaista imate široka ovlaštenja da bi u Crnoj Gori bilo tijesno svakom kriminalcu. Čuli smo u više izlaganja ovom prilikom da je kriminal nešto što prijete Crnoj Gori. Mi znamo da nije nešto što prijete samo Crnoj Gori, ali ja hoću da mislim samo o Crnoj Gori i smatram da treba sprovesti najstrože mjere u borbi protiv najveće pošasti, a to je kriminal svih oblika.

Ono na šta bih željela da ukažem, a tiče se ovoga izvještaja, a naravno znate da sam Nikšićanka i najviše me zanima ono što se zbiva u mome gradu, a to je stopa kriminaliteta u Nikšiću. Naravno ona koja se odnosi na kriminal maloljetnika, što je ono što je najzabrinjavajuće jer valjda pored ove pošasti treba da se borimo u najranijim danima.

Statistički podaci govore da se u Nikšiću kriminalom najviše bavili oni koji imaju osnovnu ili manje od osnovne škole i ljudi sa završenom srednjom školom, ima naravno i visokoobrazovanih. Ali, vidimo da je to ono na čemu treba da radimo.

Dakle, obrazovanje, njegovanje, njiavljenje ljudskoga duha je čini mi se nešto što je i najvažnije za svakoga pojedinca i čini mi se da su naše škole mjesto u stvari đe treba da stvaramo pravedne i odgovorne građane ovoga društva.

Drugo, na što želim da apelujem pošto vidim da se vrijeme bliži kraju jeste, da taj porast stope kriminaliteta u oblasti maloljetničke delikvencije iz godine u godinu raste, smanjuje se. Ali, želim da primijetim da je kad god je postojala neka velika i odgovorna strategija kao što je bila ona od prije nekoliko godina koju je UNICEF sprovodio sa našim institucijama "Pravda na decu" taj stepen kriminaliteta opadao. Tako da mislim da odavde iz Skupštine treba neprestano da govorimo o tome da je odgovorno ponašanje ono koje proizilazi iz porodičnog miljea, a sigurna sam da ne postoji ni jedna porodica u Crnoj Gori koja svoju decu uči da treba da budu kriminalci. Dakle, da slušamo ono o čemu su nas učili naši roditelji i čemu su nas učili naši učitelji. Jer, bih podšetila na jednu biblijsku: "Nema učenika nad učitelja svojega".

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:15:54)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Predrag Bulatović, a neka se pripremi poslanik Andrija Nikolić. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (29.06.18 16:16:01)

Gospodine Stankoviću, Vi veoma dobro znate da organ na kome ste Vi na čelu goni svakog sem Mila Đukanovića, njegove prijatelje i njegovu rodbinu, porodicu, njegove najbliže.

U posljednje dvije godine glavna meta Milivoja Katnića, što Vi veoma dobro znate, jeste Demokratski front.

Poštovani građani, gospodine Stankoviću, tri su modela po kojem funkcioniše ovdje prisutni Milivoje Katnić. Prvi model je lična mržnja pominjem nju da bih eliminisao da on ima profesionalizam. Najbolji primjer je Nebojša Medojević, koji je istražujući djelovanje kao vojnika tokom devedesetih Milivoja Katnića došao na udar optužnicom koja je montirana za nepostojanje pranja novca.

Gospodine Stankoviću, Vi znate da je nezakonito finansiranje od 17 miliona kako je rečeno za izbornu kampanju, prekršaj. Izmišljeno je pranje novca zbog lične mržnje prema ovome čovjeku i tu je spakovan svako ko nije obuhvaćen, a na koga je imao pik Milivoje Katnić.

Drugi princip jeste nalog Mila Đukanovića i kasnije Sjedinjenih Američkih Država, poznato je da je on više puta išao u Sjedinjene Američke Države, državni udar. Znate još pritisak preko medija koje on kontroliše, Vas i mene su doveli prije godinu dana u vezu da nas dvojica se dogovaramo, a nas dvojica kontakt nijesmo imali od 2016. godine od sjednice Odbora za antikorupciju. Da se spriječi sudski proces u kome su Milan Knežević, Milutin Đukanović, Branko Radulović i Marina Jočić vezano za verbalni incident. U novinama koje se zovu "Dnevne novine" Vi ste prozvani i ja da sprečavamo da se to procesuirao ovdje, iza toga stoji lično Milivoje Katnić. On ima mogućnost i na Vas da utiče na taj način. Šta ste Vi uradili? Otvorili jedan besmisleni proces za nešto što se desilo u holu, što je krajnje verbalni incident.

Dame i gospodo poštovani građani, gospodine Stankoviću vrijeme leti, a ja da Vas pitam.

1) Odgovorite po kom zakonu je ovaj čovjek ovdje naredio da se nabavi i uništi oružje na teritoriji druge države i sve da nije bilo državnog udara. Kada sam ga prozvao prije godinu dana, rekao je da sam ja politički manipulant. Odgovorite. Oružja nema, a ima državnog udara.

2) Šta je sa pismima koje su policajci oduzeli iz stana Veselina Mujovića i teških riječi između vaših dva organa?

3) Čokolada - na Odboru za antikorupciju je rečeno i Vas pitam gospodine Stankoviću. Da je podmetnuto njegovoj supruzi 4.000 evra, a da su dva policajca stajala da uhapsu njegovu ženu. Ko su ta dva policajca i ko vodi specijalni rat? Mnogo sam zamjerio i posrnuli ste kao pravnik dozvoljavajući ovom čovjeku ovdje da falsifikovani stenogram po njegovom nalogu snimanog susreta Andrije Mandića i mene sa jednim njegovim prijateljem objavite kao namješten na zvaničnom sajtu. Obećavam Vam kroz dalji rad Skupštine doći će na dnevni red kroz kontrolno saslušanje da se vidi jer pitanje demokratije je upravo to, kako je moglo da se nešto što se zove agent provokator da se to snimi i da ide na vaš sajt.

Donekle Vas razumijem, potrudio se Milo Đukanović da uradi sljedeće. Kada se pogleda zakon koji ja znam, Vi znate da znam Vi ovoga čovjeka i sve da hoćete ne možete da smijenite. Njega može da smijeni samo Vesna Medenica. I da obezbijedite većinu u Tužilačkom savjetu Vi ne možete njega da smijenite i znate kako on funkcioniše, a Vi to dozvoljavate. Funkcioniše na sljedeći način dobije nalog i napravi konstrukciju, pošto ima smisao za poeziju i konstrukcije on konstruiše krivično djelo. Kako je htio pošto nije strpao u zatvor Andriju Mandića i Milana Kneževića, htio je njih dvojicu i mene kroz ometanje pravde i još neke druge stvari sa svojim prijateljem da napravi. Iskonstruiše optužnicu, ali prije toga muči ljude da priznaju krivicu, pa ide

kod Borisa Savića da dobije pečat Višega suda. Ovdje on pominje nezavisni sud njega interesuje samo pečat i on je dobio za onih devet pečata.

Na kraju, šta radi, jedno isto vijeće njemu potvrđuje te optužnice koje su nakaradne i dobijamo ono što je fakat, da on obezbjeđuje trenutno parlamentarnu većinu.

Gospodine Stankoviću pitao sam Vas prije dvije godine, za slučaj Andrije Jovičevića našeg potencijalnog predsjedničkog kandidata i uoči ovih predsjedničkih izbora bio je vrlo aktivan sa montiranom optužnicom da se uplete i u predsjedničke izbore.

Da znate gospodine Katniću, vratili smo se u Parlament, biće kontrolnih saslušanja na raznim odborima, biće parlamentarne istrage i Vi ste ovdje po zakonu. Oni ovdje nijesu optuženi ili mi drugi osumnjičeni, mi smo poslanici koje je izabralo 80.000 ljudi i mi smo trebali da budemo vlast, da nije bilo vas.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:21:55)

Hvala Vam.

Riječ sada ima Halil Duković, došlo je do promjene u redosljedu poslanika iz Demokratske partije socijalista, a nakon njega neka se pripremi poslanik Jovan Vučurović. Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ (29.06.18 16:22:14)

Zahvaljujem gospodine predsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi članovi Tužilaštva, Cilj Izvještaja koji je danas pred nama jeste upoznavanje sa radom institucije Tužilaštva, kretanje kriminala, brojem predmeta, kako onih završenih, tako i onih koji su u toku. Naše je ovdje u Parlamentu da na osnovu činjenica datih u Izvještaju sagledamo šta nam je činjeti u tipu zakonodavne vlasti da bi kriminala u Crnoj Gori bilo manje.

Parlament je i mjesto političke borbe i mi često, nažalost, znamo da ovdje sudimo i presuđujemo, ali i znamo koje institucije u Crnoj Gori imaju jedino pravo za to. To su institucije Tužilaštva i sudstva i znamo da posao u ovim institucijama nije nimalo lak. Nije nimalo lak jer Crna Gora je mala država, država u kojoj se skoro svi među sobom poznajemo i sigurno radite u jednom takvom okruženju ovako odgovoran posao nije lako.

Ono što je mene interesovalo i što ću komentarisati iz Izvještaja koje danas razmatramo jesu sljedeće činjenice. Da je za 2017. godinu prijavljeno 7.427 punoljetnih učinilaca krivičnih djela. Sigurno ovaj veliki broj krivičnih djela podatak koji treba sve da nas zabrine. U isto vrijeme odbačeno je 3.461 prijava što samo govori u prilog tome da se ipak u nekim slučajevima olako potezalo za krivičnim prijavama. Ali posebna briga i posebna zabrinutost u ovom Izvještaju sigurno jeste činjenica koja govori o maloljetničkom kriminalu. U 2017. godini 400 djece je obuzeto ovim krivičnim prijavama, 410 djece ili 5,96%. Naravno i još veći razlog za brigu jeste što ova pojava ima tendenciju rasta u 2015. je bila 5,32% u 2016.godini 5,49%, a u 2017. godini 5,96% i sigurno je razlog koji treba da zabrine sve nas posebno roditelje i građane. U isto vrijeme jedna poruka i školama, jer ova djeca treba prije svega da su u školama, a ne na ulici, a i cijelom društvu da se nešto mora u vezi ovoga preduzeti.

Vjerujem da će te se složiti sa mnom ako kažem da su sitna krivična djela uvod u mnogo teža krivična djela i da se obično tako počinje. Svi veliki kriminalci za koje svijet zna počeli su kao sitni kriminalci i ono što je možda poučno za sve nas jeste da takva djela treba u korijenu sasjeci, to je najbolja prevencija. Imam jednu dilemu. Da li mjere koje se izriču u ovim slučajevima mogu biti mjere zaista koje mogu za ubuduće ovakve osobe odvratiti od vršenja krivičnih djela? Kao laik znam da svaka presuda mora imati najmanje dva cilja. Jedan je edukativni ili odvraćajući, da za svakog ko napravi prekršaj ili krivično djelo bude opomena da više to ne čini, a druga da javnosti ukaže na sigurnost.

Ono što ću ovdje iznijeti jesu osjećaji koji većina građana danas dijele posebno ovdje u Podgorici, jer imamo osjećaj da su učestale krađe koje se dešavaju i u stanovima i u kućama i u objektima, automobilima pojava koja se skoro svakodnevno dešava. Pored dobrog sankcionisanja, u stvari otkrivanja počinitelja, imamo čest slučaj da ti počinioci i nakon privođenja u Policiju budu

vrlo brzo pušteni na slobodu. Zaista je čudno ako nekog nađete u svom objektu prijavite i policija ga odvede nakon par sati sa tom istom osobom se susretete i na ulici. Naravno, svi dobro znamo da te iste osobe nastaviće sa svojom dosadašnjom aktivnošću.

Naravno, ono što bi me interesovalo i vaš komentar mislite li da su ove edukativne mjere koje se ovakvim licima izriču zaista mjere koje mogu da upute na odvratanje. Drugo, ako neko zatekne neko lice u svojoj kući u vršenju krivičnih djela, a nakon par sati ga susretne na ulici, da li to pruža sigurnost našim građanima u Crnoj Gori.

Zahvaljujem i izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:27:17)

Hvala Vama.

Poslanik Jovan Vučurović ima riječ, a neka se pripremi poslanik Andrija Nikolić.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.06.18 16:27:34)

Prvo želim da pozdravim mog prijatelja i brata Mihaila Čađenovića, moju braću i prijatelje Dejana Vujisića, Željka Ščepanovića, Nikolu Bajčetića, gospodina Momira Nikolića kojega ne poznajem lično, ali znam da je bio u jednom procesu. Takođe, želim da pozdravim sve njih koji su bili na meti ovoga siledžije preko puta, dozvolili ste gospodinu Radunoviću da iskoristi riječ i nemojte me opominjati.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:27:57)

Imate Vi već sad izrečenu opomenu po članu 107 za upotrebu te riječi.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.06.18 16:28:13)

Ja imam tu opomenu, kad? Recite mi. Nikad u životu nijesam upotrijebio to nego sad kad vidim preko puta neko ko je takav.

Znači, nemojte me opominjati ako nijeste gospodina Radunovića opomenuli. Znači, Vi imate dvostruke aršine prema meni.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:28:21)

Vas sam opomenuo, ako nastavite takve riječi opomenuću Vas opet. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.06.18 16:28:37)

Ja sam pozdravio ljude i nemojte molim Vas više da me opominjete. Vodite i Vi računa šta radite.

Dakle, Tužilaštvo u Crnoj Gori je sraslo sa režimom i u njemu su ljudi koji su spremni da primjenjuju metode zla i mučenja. O tome treba da pričamo gospodine Brajoviću ovdje. Mi smo u strašnoj opasnosti, Crna Gora, nijesmo mi baš me briga za ovog. Crna Gora je nemoćna da krene naprijed dok se iz njenog sistema ne izbace ovakvi ljudi, dok ne budu procesuirani i dok ne budu završili u Spuškom kazamatu. Crna Gora neće nigdje naprijed dok se ovakvi ljudi ne stave tamo gdje im je mjesto.

Nemojte molim Vas da me opominjete.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:29:21)

Slušajte, vodite Vi računa što govorite, a to da li ću Vas opominjati ili ne to je moja stvar. Ne, ne ide Vam vrijeme i nemojte Vi meni pričati da Vas prekidam ili ne. Kad zaslužite da Vas prekinem ja moram da Vas upozorim. Dobili ste jednu opomenu. Izvolite molim Vas.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.06.18 16:33:10)

Javnost je u direktnim prenosima imala priliku da vidi ko su ljudi koji predstavljaju crnogorsko Tužilaštvo i sudstvo. Znači, na šta to liči, imali su priliku da vide te ljude i da daju ocjenu o njima. Ja sam čuo mnogo, na hiljade komentara sam im pročitao i meni je milo što javnost tako misli o tim ljudima. Samo mi je žao Crne Gore, vjerujte mi. Da takvi ljudi mogu da budu tužioci i mogu da budu sudije i da odlučuju o našim sudbinama. Da vam kažem i onda se pitamo zašto je Tužilaštvo takvo. Kako mogu takvi da budu na čelu na tako odgovornim funkcijama, ali je to normalno u zemlji koja nije promijenila vlast, jer ti ljudi rade direktno za režim oni rade po naredbi vođe, oni su sluge. Rade po naredbi vođe i rade na tome kako da zaštite režim. Jer u Crnoj Gori Tužilaštvo ne želi da se bavi borbom protiv kriminala i korupcije. Zamislite da se bavi ovaj gospodin borbom protiv kriminala i korupcije onda naleti na Mila Đukanovića, naleti na Duška Markovića, naleti na Brana Gvozdenovića. Šta on da radi onda, naleti na svoje nalogodavce, nije prirodno. Nego su oni u konstantnoj patološkoj, bolesnoj želji da jure za Demokratskim frontom. Jer Demokratski front je gospodine Brajoviću glavni protivnik ovoga režima, a svaka diktatura koristi Tužilaštvo, sudstvo, Policiju, da bi se obračunala sa svojim glavnim političkim konkurentom. Svoje poslušnike u pravosuđu najčešće sadistički nastrojani imali su i razni zlikovci poput Broza, Čaušeskua, Envera Hodže, nije to ništa čudno.

Dakle i ovaj režim koji baštini te ideje ima takve ljude koji se obračunavaju sa političkim neistomišljenicima. Dok se Crnom Gorom slobodno šetaju razne vrste kriminalaca dok imamo Đorđa Pinjatića, koji je tačno nacrtao ko su ljudi, ko su kriminalci koji plaćaju kampanje DPS-a i umjesto ti ljudi da se procesuiraju, gospodine Stankoviću, umjesto da procesuirate one ljude koje je Pinjatić nacrtao bukvalno. Ovdje imamo jednu predstavu jednoga, ajde da me ne prekida gospodin Brajović, da mi ne daje opomene, jednoga tipa koje vrši progon nad Demokratskim frontom.

Znači, bavite se vi sa onim što je rekao Đorđe Pinjatić, a ovaj nek se bavi time što je započeo, a neće to biti tako kako je naumio. Dakle i tu ćete u tom našem progonu ćete i Orav, ćete neki tamo Han, neki tamo Junker, Maja Kocijančić i ostali zato što im je Đukanović pronašao formulu kako s njima treba da se postupa. To se fino završi onako negdje van scene i šta ostane, ostane Demokratski front da bude proganjen od ovakvih likova, ali neće moći. Samo jedna rečenica ako može gospodine Brajoviću.

Katniću pravda će zakucati navrata svih onih koji su proganili Demokratski front. Budite ubijeđeni u to kad Crne Gore postane pravna država.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:33:31)

Poslanik Andrija Nikolić, a neka se pripremi poslanik Nebojša Medojević.

ANDRIJA NIKOLIĆ (29.06.18 16:33:39)

Hvala Vam poštovani predsjedniče, poštovani građani Crne Gore, poštovani čelni ljudi tužilačke organizacije u Crnoj Gori,

Dozvolite da ovako na početku izađemo sa jednom definicijom pravde koja podrazumijeva stožernu vrlinu svakog društva koje želi da bude otvoreno, demokratsko, građansko i evropsko.

Jedna od ključnih institucija za uspostavljanje i očuvanje pravde u jednom društvu je upravo tužilačka organizacija. Pa je ispravno kazati da u našem društvu evropska perspektiva Crne Gore

zavisi od mjerljivih rezultata rada tužilačke organizacije. To znači da vladavina prava u širem smislu daje tempo uspjehu reformi u Crnoj Gori, a vladavina prava daleko je više od efikasnog pravnog sistema ili klasične borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Ni jedna pravna norma nije sama po sebi cilj iza svake norme se nalazi određena društvena vrijednost i mislim da je u tome suština vladavine prava.

Vjerujem da nema objektivnog hroničara i analitičara dosadašnjeg procesa reforme pravosuđa koji će kazati da tužilačka organizacija u Crnoj Gori nije doprijetila uspostavljanju i očuvanju vladavine prava u Crnoj Gori. Neću zamarati javnost statističkim podacima, ali ću reći da i brojevi sugerišu kako je rad državnog tužilaštva poboljšan. Proše godine po optuženjima državnih tužilaštava osuđujućom presudom je riješeno više od 90% optuženja, oslobađajućom oko 4%, a odbijajućom manje od 2%. Dakle, Državno tužilaštvo u Crnoj Gori pored krovne institucije Vrhovnog čini ukupno 16 državnih tužilaštava, jedno Specijalno, dva viša i 13 osnovnih državnog tužilaštava. Svako od tih tužilaštava pojedinačno pokreće istrage podiže odnosno podnosi optužne akte. U pravu ste kada pozivate vrhovni državni tužioče na unapređenje prostornih kapaciteta i uslova u kojima rade tužiocci, posebno imajući u vidu da se u istoj zgradi u samom centru Podgorice koja nije uslovna, a koja uzgred rečeno nije ni adekvatno obezbijeđena, nalaze ključna tužilaštva: Vrhovno, Specijalno i Više državno tužilaštvo.

Svjedoci smo da su u prethodnom periodu sve odluke tužilaštva, posebno Specijalnog, nailazile na pohvale i na kritike u zavisnosti od toga šta očekuju oni na koje se te odluke odnose. Zato je korisno što je vaš i rad Specijalnog državnog tužilaštva pod budnim okom i stalnom lupom javnosti, što je ujedno i potvrda da čelni ljudi tužilačke organizacije ne bježe od odgovornosti. Tu bih se zbog toga što se čulo u diskusijama kolega iz opozicije, ali evo poštujući ovaj princip koji smo ustanovili da nema komentara na diskusije, osvrnuo i kratko zaustavio.

Dakle, Specijalno državno tužilaštvo istražuje da li je postojala namjera sprovođenja terorističkih akata sa političkim motivima na teritoriji Crne Gore, u susret parlamentarnim izborima. Zato je čini mi se na Specijalnom državnom tužilaštvu posebno naglašena ta institucijalna odgovornost da pred sudom i pred građanima Crne Gore dokazuje navode iz svoje optužnice. Navode koje između ostalih obuhvataju i pojedine poslanike crnogorskog Parlamenta iz redova opozicije. Zbog toga je važno što je pomenuti postupak javan, jer javnost suđenja štiti stranke u postupku i onoga koji optužuje i one koje su optuženi. Javna kontrola je važna jer je građanin nosilac suvereniteta i građanin je pozvan da kontroliše sve vlasti, uključujući i sudsku.

Međutim, Parlament nije sudnica i mi nećemo nikome suditi niti presuđivati, jer presudu može da izrekne jedina relevantna adresa, a to je kao što znamo - sud. Tu su stvari jasne. Dozvolite, da na kraju saopštim i sljedeće. Svi oni koji vrijeđaju ili prijete zapravo nasrću na pravni sistem države Crne Gore i tom smislu da kažem to nemože biti manir odgovornih ljudi naročito onih koji su izabrani od građana Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:38:38)

Hvala.

Riječi ima Nebojša Medojević, a neka se pripremi Nikola Rakočević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.06.18 16:38:45)

Poštovani građani Crne Gore.

Evo danas smo ovdje u prilici da po prvi put imamo direktnu priliku da Tužilaštvu saopštimo naše mišljenje, naše stavove o tome kako oni sprovode zakone i Ustav Crne Gore. Nažalost, evo danas smo vidjeli da ovdje u crnogorskom Parlamentu Tužilaštvo Crne Gore upravo vraća Crnu Goru, na vrijeme, zamisite, juče je bilo 70 godina od usvajanja rezolucije Infobiroa 1948.godine. Danas je tačno godinu dana od kada je ovaj čovjek, Milivoje Katnić, ovdje u crnogorskom Parlamentu tražio moje hapšenje i skidanje imuniteta, a da zato nije predložio ni jedan jedini dokaz.

Poštovani građani Crne Gore, pogledajte koliko je Milivoje Katnić bio vođen zakonom i

Ustavom i dokazima, godinu dana nakon toga ne može da počne suđenje meni i mojoj kriminalnoj grupi jer ne postoje dokazi koje Tužilaštvo pripremilo. Htio je da me hapsi prije godinu dana. Zašto je Milivoje Katnić htio mene da hapsi? Milivoje Katnić je htio mene da hapsi zbog toga što ja 30 godina se borim za pravnu državu. Što tražim da se ratni zločin istraže, što tražim da se do kraja istraži uloga svakog građanina Crne Gore koji je učestvovao u ratni zločin 1991. i 1992. godine. Ja gospodina Katnića nijesam optužio ni za šta. Optužili su ga civili, građani Cavtata jer je gospodin Katnić, bio vojni upravni major kontraobaveštajne službe Vojske Jugoslavije, koji je u Cavtatu o optužbi civila iz Cavtata zlostavljao, terorisao ljude i oni ga optužuju za to. Kad sam ja to rekao u crnogorskom Parlamentu, nažalost, zbog toga što u Crnoj Gori nema lustracije. Sramota je gospodine Stankoviću, da ste predložili jednog čovjeka za koga postoje sumnje da je 1991. vršio ratne zločine, a on je nadležan da istražuje ratne zločine.

Ja sam se gospodine Stankoviću obratio Vama žaleći se da Milivoje Katnić, nije objektivan, nije profesionalan, da u svom postupanju ima lični motiv. Ovo je prvi put u istoriji crnogorskog pravosuđa da neko ko vrši funkciju glavnog specijalnog tužioca ima lični motiv. Gospodina Katnića ne poznajem, on je bio do duše u Studenskom domu, ali bio je student koji je studirao desetak godina Pravni fakultet, ja sam svoj Elektrotehnički fakultet završio za pet godina. Tako da se nijesmo sreli u Studenskom domu, ali sam čuo priče o gospodinu Katniću u Studenskom domu i razbijanje glavom ormara, penjanje uz jarbol, ali ja stvarno nijesam gospodina Katnića nikad u životu sreo. Tako da izostaje bilo kakav lični motiv.

Gospodine Katniću, ja sam bio hapšen 1991. godine, dok ste Vi kao vojni upravnik Cavtata organizovali pljačku imovine građana Hrvatske, terorisali civile u Cavtatu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:41:42)

Poslaniče Medojeviću, dok sam slušao da govorite o tome da je optužnica građana civila Cavtata itd, ali ste Vi sad izrekli tvrdnju. Prema tome, dobro povedite računa o čemu pričate. Zaista Vas više neću upozoravati. Ne možete sa mnom zato što trošite vrijeme.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.06.18 16:42:09)

Zašto ste me opomenuli?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:42:11)

Zato što ste rekli - dok ste Vi pljačkali, a to je stvar koju Vi ne možete da kažete. Nema šta da se izvinjavate.

Ako želite stenogram, pa da na osnovu toga dobijete opomenu mogu odmah da tražim.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.06.18 16:42:24)

Vi predsjedavajući ili predsjedniče, znate odlično da sam ja upravu. Tada smo bili na istoj političkoj liniji, ja sam hapšen jer sam protestovao zbog toga što su ljudi kao Milivoje Katnić radili civilima u Cavtatu i smatram da je to najveća sramota Crne Gore. Smatram kao političar da neko ne može da vrši javnu funkciju posebno funkciju da on istražuje ratne zločine, a civili u Cavtatu ga optužuju da ih terorisao, zlostavljao, tukao, maltretirao na prvom spratu hotela "Makedonija" u Cavtatu i da ne navodim dalje.

Gospodine Katniću, Vi možete sada zloupotrebjavati ovu funkciju, lično. Pazite Vi ste prvi tužilac koji se lično sukobljava sa jednim čovjekom, to nikad u istoriji Crne Gore nije bilo. Vraćate duh 1948. godine, vraćate duh bratoubilaštva, vraćate duh sukoba, mržnje. Šta imate Vi protiv mene. Zašto nijeste otvorili ni jednu istragu protiv kuma, vlasnika firme "Glosari"? Zašto nijeste otvorili ni jednu istragu protiv pobratima Zorana Lazovića, koji je glavni švercer cigareta i droge u

Crnoj Gori? Zašto niste otvorili ni jednu istragu o Isatu Boljeviću sa kim ste sklopili sporazum koji je smiješan u Crnoj Gori? Zašto niste otvorili istragu o tome čiji je kokain u kontejneru Volija? Zamislite da sam ja naručio kontejner banana i da je u njemu bilo 40 kila kokaina uhapsili biste čitavu moju familiju. Vi ste poslali specijalce u moj stan, gospodine Katniću, vratiću Vam to. Pamti pa vrati. Vratiću Vam ovo što ste radili protiv moje porodice, za račun braće Đukanović. Nećete mirno čekati da se Vi obračunavate sa poštenim ljudima u Crnoj Gori. Evo vam ga vaš vrhovni državni tužilac neka kaže je li Nebojša Medojević kriminalac ili patriota Crne Gore? Neće Vam ovo prići. Nijesam vam ja ni Milo ni Aco Đukanović, platićete ovo što radite protiv nas.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:44:29)

Poslanici moraju vrlo da uvažavaju naše goste. Nažalost u ovim diskusijama vidimo što se radi i niko se ovdje ne plaši i ne može se prijetiti. Ne. Ovo je replika, nije komentar.

Kolege poslanici, hoćete li da onemogućite druge kolege da završe. Znači, pravo na repliku ima gospodin Katnić. Izvolite.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 16:45:20)

Danas je ovdje ponovljeno sve što je iznošeno godinama i mjesec dana, mjesecima i godinama. Samo zaboravljena Julka rođena Kršikapa udata za jedno prezime koje neću pominjati časno iz Hrvatske, a koju sam ja navodno silovao i u ovom Parlamentu ovdje je tražena pravda za nju pred evropskim parlamentarcima koja se nikada nije rodila, makar od Isusa Hrista od kada se računa novo doba. Nije rođena i to su potvrdili hrvatski organi. Ovdje su mislili da će hrvatska država u dva dana i da će ona pokrenuti postupak protiv jednog časnog čovjeka i oficira, čak su trdili da sam ja okupatorski oficir i to iz ovih redova čiji su glasači vjerovatno 90% ljudi koji su bili tamo i branili domovinu kako Hrvatsku tako i drugu. Danas kažem za sve ove uvrede koje su iznesene između mene i ovih osoba postoji ova alatka, a ona se zove ljuska, a Vi kao Starocrnogorac znate što to znači.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:46:28)

Hvala vam. Nemate pravo.

Ne, ovo je bila replika i replika na osnovu riječi koje su se slušale ranije. Nemate pravo.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.06.18 16:46:59)

Milivoje Katnić je sada pomenuo jedan nesrećni slučaj, jednu nesrećnu ženu iz Cavtata koju ja nijesam pomeuo u svojoj diskusiji. To što sam ja ranije pominjao, to je druga stvar. Molim vas dajte mi da mu odgovorim. Kako nemam pravo. Ta žena postoji i ona će da svjedoči kada Vi ne budete tužilac.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:47:19)

Ovdje je opravdano dobio gospodin Katnić pravo na repliku, on je u replici rekao nešto da osoba koja se pominjala nikada nije rođena i ne postoji, dokazivaćete to.

Riječ ima poslanik Nikola Rakočević. Izvolite proceduralno.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.06.18 16:47:58)

Ja ne znam da li ste vi čuli šta je izjavio specijalni državni tužilac, da između nas i njega više ne postoji ništa osim ljuska i da vi znate dobro što to znači. E, pošto ja ne znam što to dobro znači, niko bilo ko odavde iz Demokratskog fronta, želim da specijalni državni tužilac pred crnogorskom javnošću saopšti šta znači ljuska i šta je to upereno prema Demokratskom frontu?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:48:13)

Ovo nije proceduralno reagovanje. Ako nećete da počinjete, ne morate, mi nastavljamo sa radom.

Nikola Rakočević ima riječ, a nakon njega poslanik Andrija Mandić. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (29.06.18 16:48:47)

Zahvaljujem predsjedniče.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:49:03)

Izvinjavam se, proceduralno, Goran Danilović. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (29.06.18 16:49:10)

Gospodine Brajoviću,

Mislim da se vaspitanje i strpljenje nagrađuje, da se ljudi zbog toga ne kažnjavaju. Meni izgleda smiješno kada neko među ravnopravnim kolegama primljenjuje tu vrstu sile da svaki put na lijepu riječ odgovori drskošću, pa mi pošaljete još i saradnika da mi kažete da u posljednjem trenutku, ipak ne mogu da govorim. Ja nijesam insistirao, ali je ovo nedopustivo. Nećete me natjerati da ja budem drugačiji nego što jesam niti ću sa Vama da se otimam za riječ. Imam đe da govorim, ali je nepristojno da cijeli dan čekam da govorim, da mi dva puta govorite da ću ipak govoriti, da na kraju generalni sekretar pošalje saradnika da me obavijesti da sam na granici da ipak neću. Da se pogađamo kao na pijaci meni je ispod časti, ja sam parlamentarac. Ovo je proceduralna intervencija, jer se ponašate kao da nijesmo živi. Ja imamo jednako poslanika kao i Vi. Ja imam i to časniji stečeni klub nego Vi. Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:50:16)

Ovo nije proceduralna intervencija.

O toj Vašoj većoj časnosti možemo da govorimo. Vi ste ušli na osnovu koalicione liste, Vaš klub koji ste formirali neposredno i Vi bili predsjednik kluba se raspao, to vam je isto problem, vi nemate partiju koja može da se kvalifikuje ni na jednom izboru da uđe u bilo koji parlament lokalni ili državni. I stvarno je vrlo nepristojno od Vas govoriti časnije ušli, nečasnije ušli. Vi ste probali, nijeste partija koja je pokušala da osvoji parlamentarni, status pa uspjela, pa napravila nešto, vi nemate to.

Molim Vas, ja sam vama rekao, došli ste ovdje i rekli, ako može prijavili obojicu predstavnika Vas i kolegu Radonjića i rekli ste ako ide po redosljedu, kao što sam ja juče govorio, neka govori Goran Radonjić. Zaista je postojala mogućnost kada sam rekao da ćete govoriti sad više nema vremena za to, jer se produžila rasprava u replikama i komentarima. /upadice/

Pa prije 15 minuta nije bilo 10 minuta oduzetih ovih riječi. /upadice/ Kako da vam kažem da dolazim kod Vas da predsjedavam.

Gorane, prije pet minuta je postojalo izvjesno da nećete govoriti, jer je redosljed sljedeći: Rakočević, Mandić, Šćepanović i Danilović. Izvolite proceduralno.

GORAN RADONJIĆ (29.06.18 16:52:01)

Dozvolite mi samo, mislim da nije u redu da tako komunicirate sa nama. Prvo, mi dajemo doprinos kulturi, a vidite ovako nešto od nas nemate. Mi se ponašamo pristojno, ne vidim zašto zlopotrebljavate da Vi komentarišete kakav je naš rezultat. Ovdje Vam se obratio kolega kao predsjedavajućem u vezi sa našim pravom da govorimo. Ni tu nijeste rekli istinu, jer ušli smo negdje u Parlament, ali mislim da je to krajnje neumjesno da se tako ponašate prema nama. Mi pokušavamo da damo doprinos i govorenjem i ponašanjem da se upristoji malo ova scena, ne da se prema nama tako ponašate. Mi nijesmo dosadili ni zlopotrebljavajući ni tražeći riječ, dakle od cijeloga dana imali smo jednog govornika. Juče sam ja odustao. Znači, nemojte na taj način da se ponašate, pogotovo je neumjesno da zlopotrebljavate i komentarišete naše izborne rezultate. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:53:03)

Odgovorio sam na osnovu Vaše priče, odnosno priče Vašeg kolege. Pri tome, postoji ovdje broj poslanika koji nemaju klub, u odnosu na broj tih poslanika, govorila su dva poslanika i vi ste privilegovani, na primjer u odnosu na poslanike DPS-a ili Demokratskog fronta, danas ispali.

Riječ ima Nikola Rakočević, a neka se pripremi poslanik Andrija Mandić. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (29.06.18 16:53:33)

Zahvaljujem predsjedniče, cijenjene kolegice i kolege, poštovani građani, podnosiocima izvještaja,

Ja ću pokušati da dam svoj doprinos jednom civilizovanom dijalogu ovdje u Skupštini, kakav su demonstrirali čini mi se poslanici većine.

U tom smislu bilo je dobro da se ovdje govorila istina od strane poslanika manjine, da se nijesu iznosile neke imaginarne afere i optuživali ljude koji apsolutno časno rade svoj posao, kako u državnim organima tako i u privredi, a bilo je ovdje, naravno i prozivki poštenih ljudi koji apsolutno nemaju nikakvo mjesto da se o njima raspravlja danas. Podsjetiću vas, takođe, da smo mi vrhovnog državnog tužioca ovdje skladno Ustavu birali dvotrećinskom većinom. Ta norma je vrlo dobra iz razloga što omogućava da se i poslanici manjine konsultuju i ne samo konsultuju nego ravnopravno učestvuju u donošenju odluke povodom vrhovnog državnog tužioca koji sam tim neposredno je birao specijalnog državnog tužioca.

Na početku njegovog djelovanja kada su se određene radnje i postupci pokretali, koji su određenu političku štetu nanosili partiji u većini, tada je Demokratska partija socijalista dala svoj doprinos time što nije komentarisala procese, nije komentarisala postupanje državnih organa već smo kazali da svako od nadležnih državnih institucija treba da radi svoj posao. Tada smo iz manjine, iz opozicije, dobijali hvalospjeve na rad i Vrhovnog državnog tužilaštva i Specijalnog državnog tužilaštva. Kada je pravda došla, bolje reći određeni postupci, sudski, istražni na neka druga vrata, u ovom slučaju vezano za određene poslanike i činioce političkog života u opoziciji, tada su se pojavili sada već poznati i čuveni dupli aršini.

Mislim da ne bismo trebalo na taj način da komuniciramo u javnom prostoru, ne bismo trebali prije svega od ovog uvaženog i, kako smo čuli danas, svetog doma, saglasio bih se s tim, praviti sudnicu, a posebno ne praviti vašar. Naravno, salvom diskreditacija, diskvalifikacija na račun poštenih ljudi u tužilaštvu, naravno juče smo vidjeli istu priču vezano za Sudski savjet, raspravljati i to ovdje uvažavati. Moramo ga makar identifikovati i raditi svi kao odgovorni ljudi na tome da se sistemski omogući da se te stvari ne dešavaju. U ovom slučaju Tužilaštvo moramo zaštititi od neprimjerenih političkih pritisaka pojedinaca koji su svojevremeno radili sve da institucija ne bude uopšte crnogorskih, a onda kada su one postale i u punom kapacitetu krenule da rade pokušavaju da ih uruše raznoraznim napadima.

Kada ipak dodate toj i takvoj namjeri i lični interes da se zašтите od određenih procesa i iskoriste i ovu govornicu za taj proces onda dobijamo ipak jednu atmosferu u kojoj je dozvoljeno sve. Atmosfera u kojoj je dozvoljeno sve nije atmosfera koja dolikuje ozbiljnoj državi i razvijenoj demokratiji. Nemojmo to raditi bez obzira na političke, ako hoćete društveno životne situacije u kojima se svi mi ponekad nađemo. Međutim, vjerujemo u to da pravda postoji i siguran sam da će ona stići i u svim slučajevima o kojima smo danas raspravljali. Bez obzira što ovdje treba da govorimo o Izvještaju rada Tužilačkog savjeta ipak se ova rasprava pretvorila u svojesvrzne komentare određenih procesa. Vjerujemo da će se pravda zadovoljiti, ubijeđen sam u to i nemojmo da na jedan nedostojanstven način razgovoramo i o tim procesima uopšte da razgovaramo ovdje, a posebno s tonom vrijeđanja i diskvalifikacija prema poštenim ljudima koji su danas ovdje naši uvaženi gosti. Trebalo bi da pričamo s njima o argumentima vezanim za Tužilački savjet. Dakle, dajmo da civilizovano, naravno sada je već rasprava pri kraju, doprinesemo svi ne samo u ovoj raspravi nego ukupno u javnom djelovanju i javnom prostoru, da sve naše procese društvene i političke privedemo kraju. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 16:58:41)

Hvala Vam.

Diskutant koji završava diskusiju je poslanik Andrija Mandić. Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (29.06.18 16:58:49)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Upravo sam juče i pozvao glavnog specijalnog tužioca Milivoja Katnića da dođe na ovo današnje zasijedanje, on je došao i ja mu se zahvaljujem zbog toga. Jer, mislim da je važno da pred građanima Crne Gore otvorimo priču oko progona Demokratskog fronta, oko državnog terora koje vrši Tužilaštvo nad Demokratskim frontom, kao i ukupnog političkog ambijenta koje je prouzrokovano upravo takvim ponašanjem crnogorskog pravosuđa. Demokratski front se svakako ne plaši nikoga, ali veoma pažljivo analizira situaciju u koju je dopalo crnogorsko društvo od strane glavnog specijalnog tužioca i ljudi koji stoje iza progona Demokratskog fronta. Napravljena je jedna svojevrsna pokrivalica kojom se, u suštini, prikrivala važna državna akcija zavađanja dva kriminalna klana koja se, evo, dvije godine međusobno istrebljuju u Crnoj Gori. Dakle, imate pažnju javnosti usmjerenu na politički proces progona Demokratskog fronta, to je glavna tema svih medija i imamo direktne televizijske prenose koji su nanosili direktnu štetu Demokratskom frontu što smo registrovali na posljednjim lokalnim izborima i od toga je direktnu korist ostvarivala Demokratska partija socijalista i njen predsjednik koji je postao predsjednik Crne Gore, a na drugoj strani vrlo organizovanu akciju državnih struktura predvođenih, između ostalih i Tužilaštvom, gdje se dva međusobno sukobljena kriminalna klana istrebljuju, a oba su bila pod kontrolom države.

Zašto se to radi. Iz jednog jednostavnog razloga. Zamislite da oni ljudi iz škaljarskog i kavačkog klana odluče da se obračunaju, recimo, s ljudima iz Tužilaštva ili s nekim od nas poslanika ili s predsjednikom Vlade ili s predsjednikom države. Crna Gora nikada nije oskudijevala u talentovanim ubicama, imala je ljude koji mogu da podnesu svakakav zločin. Šta mislite da sutra neko od njih umjesto što trijebe jedni druge opredijele se da malo popričaju s glavnim specijalnim tužiocem, šta bi tada bilo. Ali, glavni specijalni tužilac koji odavde prijete kako će se oni razračunati i navodi nam razne podatke kako se obračunavaju s organizovanim kriminalom, ipak pred javnošću drži stalno priču kako se obračunava s Demokratskim frontom i kako spašava državu od strašnog ruskog uticaja.

Imali smo prilike sinoć da vidimo nekadašnjeg mog zamjenika u Komisiji za privatizaciju, poslanika Demokratske partije socijalista Đoka Pinjatića koji nam je objasnio kako se upravo ruskim parama od strane generala KGB-a koji je osnovao jedno preduzeće finansira Demokratska partija socijalista. Imali smo objašnjenje kako se reketiraju ruski biznismeni. Dakle, gospodo iz Demokratske partije socijalista, upravo one rezultate prije referendumu i poslije referendumu treba da pripišete tim ruskim parama koje danas pokušavate nekako da pripišete nama iz

Demokratskog fronta. Ni vi koji ste u Tužilaštvu ne bi tu bili da nije bilo tih ruskih para kojima su finansirane pobjede Demokratske partije socijalista i ti Rusi nijesu bili vaši neprijatelji nego upravo neko ko vam je pomogao da napravite nezavisnu državu Crnu Goru i da se kao partija učvrstite na vlasti. To što ste se u međuvremenu prodali nekome drugome to je vaš problem. Niti vam je prva ni posljednja politička prostitucija koju ste uradili od vremena Saveza komunista do današnjeg dana od kako ste u NATO paktu. Vi ste isti oni koji su pjevali Amerika i Engleska biće zemlja proleterska, pa danas ovdje kada dođe onaj potpredsjednik Sjedinjenih Američkih Država lupate šakama, ustajete da se čak i predsjednik Vlade Albanije stidi takvih postupaka, a sinoć ste imali priliku da Vas američka ambasadorica pogladi po čeli i da vam kaže kako ste dobro uradili posao za Sjedinjene Američke Države. Dakle, to je vaš put, ali to nije put Demokratskog fronta.

Građani Crne Gore dobro znaju šta mi zastupamo, građani Crne Gore dobro znaju da mi nikoga nijesmo izdali, građani Crne Gore dobro znaju da vi nas ne možete pobijediti. Evo, dobro je što ste tu, Katniću, čekamo vas, slobodno nas osudite. Primijetio sam ono sudsko vijeće one tamo gospođe kakav uticaj imate na njih i koliki je njihov stepen slobode. Mislite da se ne vide oni znakovi koje Vi njima dajete i mislite da je neko naivan u Crnoj Gori da će presude nad ljudima iz Demokratskog fronta donositi neko sudsko vijeće i neki Savić iz Višeg suda. Mi znamo da iza svega stoji politika i u odnosu na tu politiku odnijećemo se onako kako procjenjujemo, a mislim da je najbolje da to uradimo na tradicionalan način.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 17:04:25)

Hvala.

Šta želite? Izvolite proceduru.

ANDRIJA NIKOLIĆ (29.06.18 17:04:31)

Poštovani predsjedniče Parlamenta, dozvolite da Vas konsultujemo da li smo, u odnosu na određene kvalifikacije koje su se čule od jednog od lidera Demokratskog fronta, kolege Andrije Mandića, da je Demokratska partija socijalista u političkoj prostituciji, zaslužili kaznenu repliku.

Zahvaljujem. Iskoristiću pravo na kaznenu repliku.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 17:04:57)

Završili smo s diskusijom. Vi imate pravo na repliku. Shvatio sam da se gospodin Katnić javio za komentar. Ako ste se javili za komentar, imaće pravo odgovor i Andrija Mandić i time smo završili priču.

Vi sada uzmite komentar. Završnu riječ ima neko s kim se dogovorite iz Tužilaštva.

Izvolite repliku. Poslanik Nikolić ima pravo na repliku. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (29.06.18 17:05:36)

Hvala Vam, uvaženi predsjedniče Parlamenta.

Gospodine Mandiću, govorili ste o ruskom novcu, o potencijalnom ili, kako ste Vi kazali, namještenom miješanju ruske politike od strane države Rusije u susret parlamentarnim izborima i ja ću nešto kazati o novcu. Dakle, govorili ste o novcu i mi smo svjedoci da je ogromna količina novca koji se slivao tajnim kanalima iz Rusije kružio Crnom Gorom uoči parlamentarnih izbora. Mi se ne miješamo u izborne procese u drugim državama niti za to imamo moći i želje, ali su nam još svježija sjećanja od oktobarskih izbora i zbog toga držimo oči otvorene. Dakle, dogodilo se obratno. To je danas predmet pažnje pravosudnog sistema u Crnoj Gori. Dozvolite da kroz ono što je bila Vaša diskusija podsjetim i građane Crne Gore da smo tada imali nedvosmisleno uplitanje od strane ruske politike u susret izbornom procesu u Crnoj Gori, uz podsjećanje da ste Vi kao glavni

organizatori protesta u Crnoj Gori dosta često boravili na ruskim adresama odakle ste slali poruke kako Rusija stoji iza vas i kako vas nesebično podržava u vašim naporima da zaustavite crnogorsko članstvo u NATO-u.

Podsjetiću zbog javnosti i zbog onoga što su bile vaše aktivnosti u Rusiji da ste se Vi tamo, gospodine Mandiću, i Vaš kolega iz Demokratskog fronta sastajali s čelnim ljudima Ruske Dume i liderima stranaka koje su bliske Kremlju. Zna da su te nevolje počele još 2014. godine, onda kada je predsjednik Vlade u Vašingtonu kazao da Crna Gora treba što prije da postane članica NATO-a.

Samo još deset sekundi, neće biti ništa uvredljivo, neće ništa isprovocirati repliku, budite sigurni.

Tada su te izjave predsjednika Vlade gospodina Đukanovića od strane ruskog Ministarstva vanjskih poslova okvalifikovane kao neprijateljske i izdajničke. Mi svi znamo da državnik jedne države može izdati samo interese sopstvene države i nijedne druge.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 17:08:08)

Izvolite, gospodine Katniću.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 17:08:12)

Pred svom crnogorskom javnošću i ovim svetim domom mene je danas, ovo se obraćam Skupštini, jedan poslanik kome se pravosnažnom otpužnicom stavljaju na teret najteža krivična djela zaprijetio i podstrekao kavački klan, čak u krivično pravnom smislu, pardon, škaljarski, izvinjavam se, svejedno, škaljarski klan da me liše života. Iako im nije pojedinačno pomenuo imena znaju se vođe tog klana, samo ne postoje dokazi i on je to večeras učinio i to radi godinu dana. Postoje dokazi da djelimično uspijevaju u tome pokušaju, doduše vidite da sam živ. To je jedno.

Drugo, poslanik Mandić mora da shvati da protiv njega nemam ništa. Protiv njega je podignuta otpužnica za teško krivično djelo i ovo nije lično. Ako poslanik Mandić misli da jeste u obziljnoj je zabludi i nije ga glavni specijalni tužilac spriječio da ne dođe na vlast ni tada ni danas nego glasači koji slušaju i glavnog specijalnog tužioca./upadice/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 17:09:48)

Poslaniče Medojeviću, molim Vas da se umirite da završimo sjednicu.

MILIVOJE KATNIĆ (29.06.18 17:10:03)

Izvinjavam se Vama kao predsjedniku Skupštine i Skupštini što samo moram jednu prosto iz ličnih razloga rečenicu još reći, a nije vezano za ovu temu. To je da sam ja i to znaju svi građani Crne Gore, a posebno Srbi, to naglašavam zbog ove grupacije, 1999. godine stojao potpuno ovako otvoren protiv NATO saveza. Međutim, danas, i to svi znaju, mi smo u tom Savezu, Amerika je najveći prijatelj države Crne Gore, američki narod građana Crne Gore i oni se bore za demokratiju i dok je god tako glavni specijalni tužilac saraduje s njihovim institucijama na otkrivanju počinitelaca teških krivičnih djela uključujući posebno terorizam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 17:10:49)

Hvala Vam.

Samo da konstatujem, vrlo sam vodio računa, kada je govorio poslanik Mandić on je

govorio - a da se određeni klanovi usmjere ka Tužilaštvu, ka poslanicima, ne, ne, pominjao je sve. Molim vas, saslušajte.

Sada ima odgovor na ovaj komentar Andrija Mandić i prelazimo na završnu riječ ukoliko ima želje za tim.

ANDRIJA MANDIĆ (29.06.18 17:11:23)

Hoću da budem potpuno častan čovjek. Ja o Milivoju Katniću mislim da je hrabar čovjek. Bio sam na dubrovačkom ratištu kao i Vi. Bio sam oficir kao i Vi. Ali, Nebojša Medojević pravi razliku između mene i Vas. Ja sam bio častan oficir. On pravi razliku i neki građani s dubrovačkog ratišta. Mene niko na dubrovačkom ratištu nije prozvao za bilo kakvo nečasno djelo. Nijesam pripadao kontraobavještajnoj službi kao Vi. Nijesam radio poslove koje je dužno bilo da radi lice kao što ste vi, da imate kontakt s lokalnim stanovništvom, da istražujete, vodite određene istražne radnje, pa u tim istražnim radnjama i da pretjerate na način što će ljudi poslije toga poput Metodija Prkačina da pišu o Vama najgore moguće stvari. Bio sam vojnik inženjerac, radio sve voleći tu državu i boreći se za nju i za njen ustavni poredak kao što ste i Vi u vašoj priči saopštili, ali među nama su velike razlike. Razlike su među nama i u o tome što ste Vi prijetili da ćete meni staviti crni barjak na kuću. Toga se ni najmanje ne plašim. Kada sam pominjao ove kriminalne klanove, rekao sam da oni mogu i mene kao i Vas da prepoznaju kao svoje neprijatelje i da to nijesu glupi ljudi, da mogu da se obračunaju i sa mnom i sa Vama.

Ono što je zaključak, progon Demokratskog fronta je pokrivalica za svađu koju ste unijeli među tim klanovima. I da budem potpuno otvoren, nemam ništa s tim klanovima, oni su radili za Demokratsku partiju socijalista. Mislite da je neka razlika bila između kavčana i škalaraca? I jedni i drugi su 2006. godine podržavali nezavisnu Crnu Goru, nijedan od njih nije član Demokratskog fronta niti je podržavao moju politiku. Tako da ova Vaša priča o odnosima prema Srbima 1999. godine ne pije vodu. Vi ste te ljude zavadili, Vi te ljude sada hapsite i samo sam rekao šta vi mislite ako nekog trenutka ti ljudi kažu pošto nisu ni malo naivni, a na Odboru za bezbjednost saopštio je šef ANB-a da finansije nijesu nikakav problem ni jednima ni drugima, umjesto ovoga što se međusobno istrebljuju da se malo usmjere i na nekog drugog. To nije nikakva prijatna Vama, nije to prijatna ni onom Vašem ofarbanom saradniku Čađenoviću, ali je to neka pouka svima nama da treba da bude neselektivna borba protiv organizovanog kriminala i korupcije. Ne jedna u slučaju kada su političari, druga kada su u slučaju prijatelji koji mogu da rade kokain preko ove ili one firme, a treća kada su u pitanju oni koji su izgubili podršku ANB-a i koji su izgubili podršku vodećih političara iz Demokratske partije socijalista. Nikome ne želim nikakvo zlo samo govorim da bi se mogla ona batina o kojoj sam juče govorio što ima dva kraja da za onaj drugi kraj neko dohvati malo snažnije.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 17:14:33)

Hvala.

Nemate riječ. Ovdje je jedino, a nije se niko javio, osnov za repliku imao neko ko je mogao u ime Kluba DPS-a na osnovu priče saradnje s škalaracima klanom. Nije se javio, inače bi to bila replika koja bi bila data od mene. To je jedna stvar. Osnova za repliku je postojala i ja sam to pomenuo.

Druga stvar, zbog građana Crne Gore da čuju, pošto neću dati ni proceduralno reagovanje gospodinu Katniću, gospodin Katnić je rekao da on nikad nije pomenuo crni barjak kada je u pitanju kuća Andrije Mandića. Ovo govorim i zbog korektnog saopštavanja Andrije Mandića u ovom nastupu. Evo, da budem do kraja korektan i time prekidam svu priču, Milutin Đukanović kome, takođe, ne dajem proceduralno reagovanje kaže da nije tačno da negira to, a sada vam kažem da smo završili diskusiju. Bila je vrlo naporna. Vjerujte mi, prvi put bih poželio da mnogi od vas predsjedavaju pa da vide onda što treba otrpjeti i kako treba voditi ovu sjednicu, a da se ona dovede do kraja.

Da i tu budem korektan, sada mi poslanici DPS-a kažu da su tražili repliku. Rekao sam da

je bilo osnova, nema nikakvih ni replika ni proceduralnog reagovanja.

Pitam da li predstavnik predlagača želi završnu riječ. Želi.

Riječ ima gospodin Stanković. Izvolite.

IVICA STANKOVIĆ (29.06.18 17:16:48)

Osvrnuću se samo na neka pitanja koja su se ponavljala više puta. Samo da kažem da javno ne mogu iznositi mišljenja o predmetima koji nijesu pravosnažni, mogao bih da uđem u zonu odgovornosti.

Ovdje je pomenut i predmet koji je nazvan "Orlov let". Tačno je da sam postupao kao predsjednik Vijeća. Taj predmet je postao pravosnažan. Znači, ispitivanje od sudova u Crnoj Gori, i to Apelacionog suda, Vrhovnog suda i Ustavnog suda, a takođe je ispitivan i pred Evropskim sudom za ljudska prava. Kroz ovaj predmet Evropski sud za ljudska prava u Strazburu je učinio djelotvornom ustavnu žalbu u Crnoj Gori.

U pogledu ratnih zločina, slažem se da tu treba maksimalno intenzivirati rad. Donijeta je i Strategija za istraživanje ratnih zločina, uspostavljena je međunarodna saradnja. Ovo su djela koja ne zastarijevaju. Čuli ste i da smo se povezali s Eurodžastom tako da se neće stati u istraživanju ratnih zločina jer i Strategija ukazuje na to. Cilj Strategije je da se identifikuju kako događaji tako i, eventualno, državljani Crne Gore koji su učestvovali u takvim događajima.

Često se u javnosti pominje kao i ovdje predmet Šarić, Kalić, kao i neki drugi predmeti gdje je došlo do oslobađajuće presude. Tu bih isto želio da ukažem na funkcionalni imunitet državnih tužilaca koji stoji u Ustavu Crne Gore da državni tužilac ne može biti pozvan na odgovornost za mišljenje i odluku u predmetu osim ako se ne radi o krivičnom djelu.

Ovdje je pomenut i predmet Aleksić nego tu nema uvaženog poslanika Đukanovića. To je predmet u kojem se preduzimaju intenzivne radnje i sada je u junu isto je bilo nekih prigovora u pogledu nalaza i mišljenja. Ovo nije predmet u kojem se ne postupa.

Sada da se vratim predmetu naše sjednice, u smislu zaključnih ocjena i preporuka. Da ukažem da će u 2018. godini Tužilački savjet u skladu s planom slobodnih tužilačkih mjesta nastaviti s izborom državnih tužilaca, jačati kapacitete za primjenu sistema izbora napredovanja i profesionalnog ocjenjivanja rada državnih tužioca, kao i za sprovođenje disciplinskih postupaka, nastaviti s nadogradnjom informacionog sistema, sa unapređenjem transparentnosti rada, saradnjom sa Centrom za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu, unaprijediti kapacitete za strateško planiranje budžeta i kadrovske resurse. Državno tužilaštvo će dalje jačati proaktivan odnos državnih tužilaca u vršenju funkcije gonjenja učinilaca krivičnih djela, posebno u predmetima organizovanog kriminala, korupcije, terorizma, ratnih zločina i pranja novca. Zatim, nastaviti s kontinuiranim sprovođenjem mjera i zadataka iz akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 24 i Akcionog plana za sprovođenje Strategije reforme pravosuđa 2017. i 2018. godine.

U krivičnim predmetima za krivična djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina na osnovu analize, iskustava i prakse iz prethodnog perioda, primjenjivati institut odloženog krivičnog gonjenja u svim slučajevima kada državni tužilac na osnovu rezultata izviđaja nađe da ne bi bilo cjelishodno voditi krivični postupak s obzirom na prirodu krivičnog djela i okolnosti pod kojima je učinjeno, raniji život učinioca i njegova lična svojstva, a kada osumnjičeni prihvati ispunjenje jedne ili više obaveza propisanih Zakonikom o krivičnom postupku. U primjeni instituta sporazuma o priznanju krivice neophodno je u svakom državnom tužilaštvu izvršiti detaljnu analizu dosadašnjih rezultata s ciljem jedinstvene primjene zakona. Svima je poznato da je ovo relativno nov institut iz anglosaksonskog prava koji znatno ubrzava postupak i smanjuje troškove postupka, a konačnu odluku o sporazumu o priznanju krivice donosi sud vodeći računa da li je učinilac svjesno potpisao sporazum, vodeći računa o okolnostima djela, o vrsti sankcije koja je predviđena u sporazumu. Tako da sud tu procjenjuje sve ono što procjenjuje i u redovnom postupku.

Državno tužilaštvo će i dalje raditi na povećanju bilansa rezultata u primjeni instituta privremenog ili trajnog oduzimanja imovine stečene krivičnim djelom na osnovu rezultata finansijske istrage kao i proširenog oduzimanja imovine od učinioca koji ne može dokazati njeno zakonito porijeklo. Dalje, osnaživati transparentnost rada i kontinuiranu saradnju s nevladinim

organizacijama i medijima, nastaviti saradnju s organima za primjenu zakona u svemu saglasnog u okvirima utvrđenim u organizacionim zakonima, saglasno procesnoj ulozi, osnovnim pravima i dužnostima državnih tužilaca u gonjenju učinilaca krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti.

U predmetima organizovanog kriminala i ratnih zločina nastaviti s jačanjem međunarodne saradnje na osnovama utvrđenim zakonom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, kao i kroz mehanizme neposredne tužilačke saradnje saglasno sporazumima i protokolima o saradnji. Nastaviti sa stručnim usavršavanjem tužilačkog kadra, nastaviti s jačanjem kadrovskih kapaciteta u skladu sa zakonom nastaviti s nadzorom i kontrolom rada Državnog tužilaštva, u cilju daljeg osnaživanja dostojanstva i ugleda državnih tužilaca i Državnog tužilaštva kao jedinstvenog i samostalnog organa. Nastaviti s obukom tužilačkog kadra o etičkim načelima i pravilima ponašanja i povećati proaktivni pristup Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca jer je u njenoj nadležnosti ne samo utvrđivanje povrede kodeksa već i redovna analiza prakse primjene kodeksa i obezbjeđivanje savjetodavne uloge davanjem smjernica i uputstava za dosljednu primjenu kodeksa. Mjerama i aktivnostima zakonodavne i izvršne vlasti nužno je pristupiti rješavanju nedostajućeg prostora za rad Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta, poboljšanje materijalnog položaja državnih službenika i namještenika, posebno kroz izjednačavanje koeficijenta složenosti poslova zaposlenih u Sekretarijatu Tužilačkog savjeta sa zaposlenima u državnim tužilaštvima te obezbjeđenje neophodnih sredstava u budžetu za rješavanje stambenih potreba državnih tužilaca, službenika i namještenika. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.06.18 17:25:23)

Hvala Vama, gospodine Stankoviću.

Ovim smo zaključili pretres po ovoj tački dnevnog reda, izjasnićemo se naknadno. Zahvaljujem se vrhovnom državnom tužiocu i njegovim saradnicima.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda **Finansijski izvještaj sa Izvještajem o radu Regulatorne agencije za energetiku za 2017. godinu**. Ovlašćeni predstavnici Regulatorne agencije za energetiku su Branislav Prelević, predsjednik Odbora Agencije i Novak Medenica, izvršni direktor Agencije. Izvjestilac Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je Filip Vuković.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Agencije želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvinjavam se. Klubovi traže zajedno, dajem pet minuta pauze i nastavljamo s radom. Predsjedavaće potpredsjednik Nimanbegu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 17:36:46)

Poštovane kolege, nastavljamo sa radom.

Kao što je ranije najavljeno predsjednik Agencije daje dopunsko obrazloženje tako da dajem riječ kolegi Branislavu Preleviću.

BRANISLAV PRELEVIĆ (29.06.18 17:37:40)

Hvala.

Shodno obavezi iz Zakona o energetici Agencija je dostavila na usvajanje Skupštini Crne Gore Predlog izvještaja o radu sa Finansijskim izvještajem za 2017. godinu. Dokument koji je prethodio ovom izvještaju jeste Finansijski plan sa Planom rada Agencije za 2017. godinu koji je ova Skupština usvojila 29. decembra 2016. godine i prema kojem Agencija je uskladila svoje poslove i finansiranja u predmetnoj godini.

Konačno, tu smo danas da prije svega potvrdimo da li smo se držali predviđenog plana ili ne. Za ovu priliku proći ću samo kroz nekoliko osnovnih podataka iz finansijskog izvještaja koji daje generalnu sliku o poslovanju Agencije u ovom periodu.

Agencija je u 2017. godini je ostvarila prihod u iznosu od 1.272.308 eura, a troškovi u

iznosu od 1.179.052 eura. Dakle, veći prihod od troškova za nešto manje od 100.000 eura. Druga važna činjenica jeste da su ostvareni troškovi manji od planiranih za oko 15% tj. oko 200.000 eura. Tačnije planirani su u iznosu od 1.376.221 eura, a ostvareni u iznosu od 1.179.052 eura kao što sam rekao.

Prije nego što kroz diskusiju počnemo sa detaljima vezano za ovaj finansijski iskaz par činjenica ili principa.

Prvo, Agencija i ako nije zakonski obavezana angažovala je za 2017. godinu eksternog revizora jer nijesmo bili u planu kod držanog revizora. U izvještaju eksternog revizora nema primjedbi ili izdvojenih mišljenja.

Drugo, nadležni inspekcijski organi su provjeravali naše javne nabavke, takođe bez primjedbi.

Treće, Agencija se ne finansira iz budžeta već iz licenci i licenciranih kompanija na osnovu finansijskog plana koji odobri ova Skupština. Sva sredstva koja bi eventualno ostala neutrošena u odnosu na odobreni plan bila bi prebačena u budžet Agencije za narednu godinu i time bi bile umanjene naknade i licence kompanijama za narednu godinu. Izuzetak od ovog pravila bile su prethodnih nekoliko godina kad je Agencija višak sredstava uplaćivala u državni budžet i za tih nekoliko godina tri, četiri ili pet godina ne znam kolko je trajao taj period, a Agencija je u budžet uplatila mislim nešto oko milion eura. U međuvremenu od 2016. godine zakon je izmijenjen i vraćamo se na ovu staru praksu koju sam upravo opisao.

Drugi izuzetak koji se tiče finansiranja rada Agencije jeste finansiranje službe za regulaciju vodosnabdijevanja i otpadnih voda. Za neke je vjerovatno to novina, Agencija je imenovana da reguliše i ovaj sektor, ali pošto se ovaj segment našeg rada tiče drugog zakona prema kojem smo takođe dužni da vas posebno izvijestimo onda o tome kad dođe vrijeme.

Drugi dio ovog dokumenta sadrži aktivnosti Agencije koje se odnose na normativno-regulatornu ulogu Agencije, na izradi podzakonskih akata kojih je u ovoj godini bilo neobično puno zato što se radi o godini koja slijedi nakon godine donošenja novog Zakona o energetici. Dalje, u Izvještaju slijedi opis niza standardnih poslova od kojih bi izdvojio samo neke. Za obavljanje djelatnosti u sektoru nafte i gasa tokom 2017. godine Agencija je izdala 23 nove licence, izvršene su izmjene 19 licenci, oduzeto je šest licenci i produžene su dvije. U ovom sektoru izvršene su kontrole kod 59 naftnih kompanija. Poslovi planiranja u oblasti monitoringa u elektoro-energetskom sektoru su takođe u potpunosti bili usklađeni sa planom za predmetnu godinu.

Što se tiče ocjene rada Agencije od strane Evropske unije i Energetske zajednice redovno dobijate godišnje izvještaje i već godinama ste u prilici, nadam se sa zadovoljstvom, da pročitate da nema primjedbi na rad crnogorskog regulatora. Naprotiv već godinama se u svim međunarodnim stručnim krugovima o ovoj Agenciji govori samo u superlativu.

Ulazak Agencije u ACER je najbolja potvrda ovih tvrdnji. ACER je za one koje ne znaju, a pretpostavljam da ih je takvih najviše Nadnacionalni regulator za energetiku Evropske unije. Mada sam ovaj događaj najavio i ranije, ali pošto se desio u 2017. godini ponoviću ga - Crnogorska regulatorna agencija za energetiku je jedina Agencija iz oblasti energetike koja je ušla u sastav ACER-a, a da njena matična država prethodno nije postala članica Evropske unije. To nije samo dokaz da smo primijenili u svom radu principe, kriterijume, standarde i praksu evropskih regulatora, to je izraz izuzetnog priznanja ovom regulatoru i to od onih koji nadziru naš rad ili sarađuju sa nama u Evropskoj uniji. To su Evropska unija, Energetska zajednica i svi regulatori Evropske unije pojedinačno. Moram da dodam da ovo nije samo uspjeh Crnogorskog regulatora već svih onih iz energetskog sektora kao i vaš zato što ste nam obezbijedili odgovarajući status nezavisnosti shodo evropskoj praksi i regulativi.

EU regulativom koja je izuzetno dinamična kao i činjenicom da nam je od strane ovog parlamenta da kroz Zakon o komunalnim djelatnostima dato u nadležnost regulacije vodosnabdijevanje i otpadnih voda /prekid/ Vlada Crne Gore 2017. odobren novi Statut Agencije. Ovim Statutom su između ostalog formirane dvije nove službe - Služba za gas i licence, Služba za regulisane komunalne djelatnosti. Tokom 2017. godine Odbor Agencije je održao 29 redovnih sjednica, dvije vanredne sjednice na kojima su donijeta podzakonska akta, odluke, odobrenja, saglasnosti i druga akta od značaja za rad Agencije. Hvala.

Hvala i Vama.

Kao što je ranije najavljeno izvjestilac Odbora za ekonomiju je kolega Filip Vuković, a on je ujedno i prijavljen kao učesnik u raspravi, pa bih mu dao riječ. Nek se pripremi kolega Branko Radulović. Poslije njega kolega Milutin Đukanović, pa Bogdan Fatić i Nebojša Medojević.

Izvolite kolega Vukoviću.

FILIP VUKOVIĆ (29.06.18 17:44:36)

Poštovani potpredsjedniče, kolegice i kolege, gospodo iz Regulatorne agencije,

Obično kada imam priliku da pričam na ovu temu Izvještaja o radu Agencije na početku konstatujem da u Izvještaju nema ništa novo, da su praktično izvještaji iz godine u godinu liče jedan na drugi, do duše ove godine ste ubacili ovaj dio koji ste dobili od marta ove godine komunalne djelatnosti koje su regulisane. Znači, misli se na vodosnabdijevanje i na otpadne komunalne i industrijske vode i to naravno nije ni vaša greška, ni vaša zasluga, niti vi utičete na to što je vaš Izvještaj svake godine isti. To je stanje u sektoru za koji ste vi zaduženi da pratite i da obavljate nadležnosti koje su po zakonu pripale vama kao ingerenciji.

Kad kažem ništa novo, znači da naš energetskektor i dalje stoji na jednom nivou koji je u ovom strukturnom dijelu po ocjenu i Energetske zajednice i organa Evropske unije, a i vas tamo vjerovatno često pohvale da mi ispunjavamo sve preporuke i dinamički i kvantitativno i kvalitativno. Naravno, da je to dobro. Međutim, ako naša energetika bude imala ovakvu konstantu znači nemamo nikakve šanse da se nadamo da će onaj neophodni dio industrije koji je uslov i motor ekonomije svake države biti moguće pokrenuti. Znači u ovom odnosu naše proizvodnje i našeg konzuma mi imamo dovoljno energije. U svijetlu dešavanja na globalnom nivou gdje preovlađuju tendencije i želja za što više zelene energije i razni stimulansi bojim se da je to za državu kao što je Crna Gora može da bude vrlo, vrlo opasno, da ne koristim neke teže riječi. Crna Gora nema nikakve šanse da sa narušavanjem sadašnjeg odnosa zelene energije i ova energija iz fosilnih goriva tj. uglja da može da popravi ekonomiju u bilo kojoj sferi. Ovaj segment koji je znači iako to nije vaša ingerencija, ali vrlo često čujete, ja ređe nego vi, i u Beču i u Briselu te negativne konotacije kada je ugalj u pitanju, a skoro cio Zapadni Balkan uglavnom oporavak zavisi od energije i to energije iz uglja. Da ćemo mi imati sve više problema u ekonomiji da će naši bilansi spoljno-trgovinski biti sve gori i gori ako ne nađemo načina da valorizujemo nešto što posjedujemo. S obzirom da Crna Gora ima 620.000 stanovnika i da se već osjeća problem sa kvalifikovanom radnom snagom bez obzira što statistički podaci pokazuju da mi imamo visoku nezaposlenost, ali u ovom trenutku nedostaje jako mnogo radne snage u svim sferama od poljoprivrede, turizma, energetike, rudarstva, pa i metalurgije na nivou na kome je sad sa ove dvije firme u Nikšiću i Podgoricu sa kapacitetima sa kojima oni rade, a koji su naravno minimuma.

Mislio sam da ne pominjem kolege iz Fronta, ali s obzirom da oni imaju najviše poslanika koji su inače inženjeri i radili su u sektoru industrije i oni to najbolje znaju da je bez tog dijela industrije nemoguće ekonomiju Crne Gore dovesti u neki bolji položaj. Znači i sve vaše kritike da su usmjerene u tom dijelu i više nego što to radite, a vi nemate vremena da se bavite time, bavite se nekim aktuelnim stvarima, ali kolega Medojević nije radio u realnom sektoru, mislim na dvojicu vaših kolega koji sjede izva vas i radili su u tom realnom sektoru naravno i kolega Đukanović.

Izvještaj je standardno dobar Regulatorna agencija standardno dobro funkcioniše više nego dobro odlično možda i jedna od najboljih Agencija.

Želio sam da iskoristim priliku i da kažem da energetika crnogorska nije u stanju da budemo zadovoljni sa njom, naprotiv, treba da nas zabrine što i vaši izvještaji pokazuju da ovdje moraju da se dese kvantitativne promjene u dijelu proizvodnje električne energije koja je uslov svih privrednih grana u našoj državi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 17:50:12)

Hvala kolegi Vukoviću.

Kao što sam ranije najavio sljedeći govornik je kolega Branko Radulović nek se pripremi kolega Đukanović.

BRANKO RADULOVIĆ (29.06.18 17:50:25)

Kada dobijete kompliment od kolega iz DPS-a onda ste stvarno bog i mi jesmo bogovi u Demokratskom frontu kada je u pitanju ova sfera. Nažalost sva ta naša pamet koja je potvrđena i dokazana malo se primjenjuje u praksi zato što su u prethodnih 27, 28 godina jači bili energetske lobiji nego što je bilo u pitanju interes Crne Gore. Jači su bili i tajkuni i korupcionaški poslovi nego što je bila pravna država. Ovo je jedan logičan nastavak jedne teške priče, crnogorske, koja je do sada bila u Parlamentu da je tada i Čarapićka, prije toga Medenica, a sada Stanković kao vrhovni državni tužioc postupili po našim tužbama, gospodina Medojevića i mene i našeg ekspertskeg tima Grupe za promjene, kad smo se formirali, do sada Crna Gora bi imala oko šest hiljada gigavat časova proizvodnje i višak sigurno oko dvije, tri hiljade. To bi bio onaj ostvaren veliki crnogorski san, a to je da ležimo i da budemo bogati kao naftaši.

Prva konstatacija - tanak vam je ovaj izvještaj, gospodine Preleviću. Čitao sam mnogo kvalitetnijih, prethodnih. Pitao sam gospodina Medojevića što ste po struci, ekonomista ste, da ste energetičar, pa da napravite prave bilanse onda bi bilo sasvim drugačije.

Znači, predlagali smo rezolucije, deklaracije, predlagali mnogo čega drugog, Vi ste svjesni gospodine Vukoviću svega toga. Imamo stvarno veliku pamet od univerzitetskih profesora do direktora velikih hidrocentrala koji su kod nas. Imamo potpuna rješenja, ako negdje treba da iskoristimo naš ogromni potencijal tada tu trebamo da ga iskoristimo. Znači, pamet imamo je, resurse imamo, para nemamo, možemo imati. Sve u vlasništvu države Crne Gore, svi indikatori pokazuju. Slušajte me gospodinu Preleviću, ovo govori struka, svi indikatore pokazuju da sa interkalarnom kamatom od 12% sa izgradnjom vršne i korišćenja vršne energije sa tri hidrocentrale nove na vodotoku Pive sa dogovorom, sa susjedima kad je u pitanju Tara pošto će oni već valorizovati sa vrlo pametnom pričom oko nove termoelektrane. Zagovaram termoelektranu od 1000 gigavata sa nultom emisijom CO2, jeste megavata. Znači, to bi bila sreća Crne Gore sa ovim kablom prema južnom dijelu Italije gdje 70% manjak električne energije, sad zamislite ako imamo negdje 50% da izvozimo ili posebno ako to izvozimo uz razvijenu realnu industriju, to je nešto što ne mogu da shvatim zašto Duško Marković i ostali ne krenu sa tom jednom velikom pričom. Pa kad iskoristimo to što će nam dati dobro onda ćemo da vidimo koji su sve drugi potencijali. Doći će možda i Morača kroz 20 godina kao pitanje. Možda zajedno sa dobrom saradnjom sa Srbijom i možda sa nekakvim prelivanjem voda ili nečega drugog. Zato što nema, shvatite nešto ljudi građani Crne Gore i vi posalnici i Duško Markoviću, nema samostalne države bez energetskeg suficita uz dobru realnu ekonomiju. Nema dobre države ukoliko nema i one druge hrane i svega toga pa će onda krenuti sa uslugama.

Vi ste hvalite tu za budžet. Pa, ko vas hrani. Opet građani Crne Gore. Imamo najskuplju, najskuplju imamo u derivate, najgore imamo derivate što postoji. Svake godine moram da mijenjam dizne. Imamo električnu energiju /prekid/ kolika je cijena električne energije na izlazu iz termoelektrane? Mislim da je neđe tu oko 25-30 eura. Kolika je cijena električne energije na kapiji Pive i Perućice? Zna li koliko? Zašto mi to plaćamo? Zašto je prenos toliki? Zašto je distribucija tolika? Što nam je donio ugovor sa italijanskim komunalcem? Ništa.

Gospodine vi pripadate Crnoj Gori. Niste vi nezavisni od države Crne Gore i interesa građana Crne Gore. Rečite i predložite i pravite prave analize i predložite, krenimo ka izgradnji velikih hidrocentrala i termoelektrane koja će biti sa nultom emisijom CO2. Neka bude to u vlasništvu Crne Gore.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 17:56:38)

Zahvaljujemo se kolegi Raduloviću.

Prijašnji najavljeni je kolega Milutin Đukanović, neka se pripremi kolega Fatić.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (29.06.18 17:56:48)

Poštovani građani,

Priča o energetici, odnosno o energetsom sektoru u Crnoj Gori u suštini je priča o privredi Crne Gore. Koliko je ova vlast današnja devastirala ovaj prostor dovoljno će govoriti sljedeći podaci.

U prethodnih 36 godina od čega je ova vlast na vlasti 30 godina nije napravljen nijedan ozbiljniji izvor električne energije. Takođe, u periodu prije ovih 36 godina znači od 1946. do 1982. godine, vidite identično, 36 godina napravljena su tri izvora električne energije.

Da vam pročitam.

1. Hidroelektrana Perućica, 1960. godine instalisane snage 307 megavata sa mogućom proizvodnjom 1300 gigavat časova.

2. Hidroelektrana Piva 1976. godine instalisane snage 342 megavata proizvodnja moguća 860 gigavat časova.

3. Termoelektrana Pljevlja 1982. godine instalisane snage 225 megavata proizvodnje 1200 gigavat časova.

To je period 22 godine i poslije rata, razrušene države i svega. Koliko je nespodobna ova vlast kad nije uspjela nijedan elektroenergetski objekat da napravi za proizvodnju struje u prethodnih 36 godina. Znači, ukupno je instalisana snaga ove tri elektrane iznosi 874 megavata, moguća proizvodnja je 3.360 gigavat časova. Ako gledamo samo cijenu proizvodnu na berzi na današnji dan ona iznosi oko 60 evra po megavat času. Kad bi se gledalo koliko treba novca da se dobije instalisana snaga od 874 megavata to iznosi oko milijardu evra, ali sa tom proizvodnjom na izvoru elektrane dobija se na godišnjem nivou 200 miliona evra. Da smo napravili u ovih 36 godina isto što je napravljeno od 1960. do 1982., a kad ode do krajnjeg kupca to iznosi od 400 do 500 miliona evra. Nije ovo pohvala komunizma, ovo je kritika jedne osione neodgovorne vlasti. Znete li za koliko bi se desio povrat tih investicija u energetici od dana početka gradnje do dana eksploatacije, sedam, osam godina. Ukoliko se gradi tri godine za četiri, pet godina rada vraća se ta investicija.

Vidimo danas da premijer saopštava kako u Crnoj Gori sve cvjeta. Želim ovu priliku da iskoristim da demantujem njegovu suludu priču o nenormalnom rastu bruto domaćeg proizvoda od preko 4%. Na osnovu čega je taj rast? Taj rast je na osnovu zaduživanja po osnovu autoputa. Javni dug se povećao u toj godini gdje premijer kaže da ćemo imati rast BDP između četiri i pet posto javni dug se povećao za 225 miliona evra. A znate li za koliko se povećao bruto domaći proizvod? Za 170 miliona eura. Znači, mi smo u minusu pored tako snažnog rasta od 50 miliona evra. Pa, ne možemo da imamo tako snažan rast BDP-a, a da imamo povećanje PDV-a, uvođenje akciza na gorivo i na gazirane proizvode, jednostavno to jedno s drugim to nema veze.

Povrat investicije po osnovu izgradnje autoputa od 40 km ako ne bude nastavka prema Srbiji to je propala investicija. Mi se nadamo u boga da će se realizovati taj put Beograd-Bar. Povrat te investicije od 30 do 40 godina.

Šta znači ovaj podmorski kabal ako nemamo povećanje proizvodnje. Ne znači ništa i to je promašena investicija i neko će morati da odgovara.

Hvalili ste se ovdje kako je A2A strateški partner. Danas je A2A pobjegao iz Crne Gore. Zbog čega niste razgovarali sa grčkim i ruskim elektroenergetskim kompanijama koji su davali više novca za jednu akciju u Elektroprivredi Crne Gore.

Takođe, želim da vas pitam koja je logika Elektroprivrede Crne Gore da daje 20 miliona evra za kupovinu Rudnika uglja Pljevlja. Rudnik uglja Pljevlja bi trebalo da mu predstavlja čast da uđe u sastav Elektroprivrede Crne Gore. On bi trebalo da plati Elektroprivredi Crne Gore. Vi ste dali 20 miliona od kojeg novca je najbolje prošao brat premijera i vjerovatno neke obaveze prema kompaniji A2A.

Vi kao Regulatorna agencija za energetiku, s obzirom da imamo monopolistu u elektroenergetskom sektoru, vi treba da budete glas javnosti, glas naroda. Vi ste moje kolege iz Elektroprivrede, ali ja moram da vam kažem vi ste poslušnici ovoga režima, vi ne upravljate procesima, vi se na žalost ne pitate ništa.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:02:52)

Izvolite, kolega Vuković.

FILIP VUKOVIĆ (29.06.18 18:02:57)

Kolega Đukanoviću, ako su oni poslušnici režima ne znam čiji ste Vi poslušnik. Vi ste isto nečiji poslušnik s obzirom da ste vi elektroinženjer i da ste dugo radili u Elektroprivredi toliko ste grešaka sad napravili ili Vam je neko to pogrešno napisao. Znači svi su vam podaci približni, a najveću manipulaciju ste napravili sa tim ponavljanjem da mi nismo napravili nijedan veliki energetska objekat i to nije tačno, izvor. To nije tačno, Krnovo ima 64 megavata instalisane snage. Znači, sve ste rekli djelimično tačno. Nijedna država bivše Jugoslavije nije napravila ništa ozbiljno, zadnje je napravio Šoštanj šesti blok prije nekoliko godina. Znači, oni nisu imali rat, nijesu imali sankcije, nijesu imali ništa, pa nisu napravili.

Izgradnja energetskih objekata je striktno pod kontrolom institucija Evropske unije. Znači, praktično skoro da nijedan više megavat instalisane snage se ne može napraviti i nije to naša greška ni politike DPS-a, ni države Crne Gore. Znači, striktno se vodi računa u Briselu tj. preko Beča i zato sam i rekao, iskoristio priliku, gospodinu Preleviću, pošto on često tamo čuje kako se grubo odnose prema pomeni izgradnje i termoelektrane, a u zadnje vrijeme je velika priča i da su hidroelektrane u smislu zaštite životne sredine vrlo negativne. Tako da s obzirom da ste Vi opozicionar, a opozicija je ono kao svekrva i snaja, šta god snaja dobro uradi opozicija mora da kritikuje snaju. Znači, vi ste ona prava zla svekrva koja u svemu nađe loše. /upadice/

Mnogo su bolji nego neki od vas tu. Da, i mnogo su kulturniji od vas, danas ste pokazali jako visok stepen kulture. /upadice/ Što mi dobacujete, moram da vam odgovorim. Budite mirni ja vas neću dirati.

Znači, podatke koje je saopštio gospodin Đukanović i poziva se na poslušnike i neposlušnike kad je energetika u pitanju to nije lokalna stvar niti je energetska mreža lokalna stvar, ako gdje postoji globalno postoji u sferi energetike. Nemoguće je biti mali i imati nezavisan energetska sektor. Naravno, to može da se riješi kao što ga rješavaju i druge male zemlje a energetska su vrlo efikasne. Toliko.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:05:59)

Kolega Đukanoviću, pošto u oba slučaja Vi zadnji govorite, možete da birate ili ćete repliku ili komentar, ako ćete repliku samo mi pojasnite navode, jer nisam najkoncentrisaniji.

Izvolite, kolega Đukanoviću imate pravo.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (29.06.18 18:06:23)

Gospodine Vukoviću, samo ste jedan podatak saopštili da smo preskočili i zaboravili. Evo srećom, po Vas će ispasti dobro da smo ga preskočili. To 64 megavata to predstavlja svega 6% - 7% ukupne instalisane snage. Ukoliko se Vi, gospodine Vukoviću, hvalite sa takvim podatkom za 36 godina da ste napravili 64 megavata to dovoljno govori o Vašoj nemoći i nemoći Vaših argumenata. Očigledno, gospodine Vukoviću, da Vam je mnogo bolje išlo kad ste išli da oslobađate Goražde, ali sad ste na drugoj strani. To ste Vi sami izabrali.

Takođe, gospodine Vukoviću, pričati o globalnim stvari da utiču na energetiku Crne Gore znate kome to možete da pričate, ko nema predstave ni o čemu. Crna Gora ima svoje vodne potencijale, ima svoje potencijale u uglju, koliko pričate ovome narodu te Komarnica, te Morača, te kaskada na Morači, te drugi blok Termoelektrane ponovo. Dopalo vam je, naredili su Vam da imate zadatak da branite ove energičare koji se ponašaju tako kako se ponašaju, to im može biti,

ali jednoga dana će se preispitati i to što su oni radili. Zbog čega su oni prodali akcije Elektroprivrede i Agencija je to bila i rukovodstvo Elektroprivrede, za manju cijenu nego što su im nudili ruske kompaniji Grčka elektroprivredna kompanija? Takođe, u posljednje vrijeme sprovode brutalne političke obračune. Mislio sam da ne pričam, ali i to evo da javnost zna, moga su brata skoro ostavili bez posla u CEDIS-u to nek im služi na čast, mi nastavljamo našu borbu i hiljade samo zbog politike, hiljade naših članova ostavljaju bez posla. Srba nema u državnom, javnom sektoru i to Vama, gospodine Vukoviću, ne znam kako se izjašnjavate danas, znamo da ste nekad bili Srbin, a to još gore po Vas ako ste i danas Srbin a mirno gledate šta se Srbima danas radi u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:09:26)

Koleginice Bošnjak, izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (29.06.18 18:09:31)

Potpredsjedniče Skupštine očekivala sam od Vas da kaznite kolegu Vukovića za ove mizogine izjave ovdje, jer on sve vrijeme govori o svekrvama kao nekakvim zlim ženama i taj njegov muški seksizam neka ostavi tamo u DPS-u gdje je naučio, ne treba ovdje prema nama i nama da upućuje. Druga stvar, on je ovdje rekao da su Šarići, i to javnost treba da zna, da su Šarići kulturniji od nas iz Demokratskog fronta i da su bolji od pojednih iz Demokratskog fronta. Ja sam srećna što tako misle DPS-ovci i drago mi je što nijesmo u njihovim očima ni dobri, a ni kulturni.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:10:11)

Koleginice Bošnjak, Vi ste učestvovali u radu Skupštine i čuli ste da sam kolegu Đukanovića informisao da može ili repliku ili ima komentar. Mislim da bi time polemika bila završena. Ne želim braniti Vukovića od Vas ili Vas od Vukovića, istovremeno ste se obraćali jedno drugom i ne želim primijeniti puno tih opomena, kazni, samo zato što je finansijska, to je moj stav, ne volim takve, zbog toga nastavljamo dalje sa radom.

Kolega Rakočeviću, Vi želite. Da čujemo koja je sad procedura.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (29.06.18 18:11:01)

Samo da prosto kažem da je koleginica ipak zloupotrijebila proceduralno reagovanje. Kolega Vuković je bio vrlo lucidan i duhovit i mislim da tu nije bilo ništa što je uvredljivo, a o tome ko je kako pristojan, neću reći vaspitan, svakako pristojan u raspravi mislim da su građani vidjeli u proteklih nekoliko sati. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:11:24)

Dobro kolega Rakočeviću, cijenim da želite doprinijeti radu Skupštine, a ja ću doprinijeti na taj način što neću dati više proceduralnih intervencija već ću dati riječ kolegi Fatiću. Onda ste Vi kolega Medojević.

BOGDAN FATIĆ (29.06.18 18:11:39)

Zahvaljujem poštovani potpredsjedniče, uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovane

koleginice i kolege poslanici, poštovani gospodine Preleviću sa saradnicima,

Usklađivanje propisa iz oblasti energetike sa pravnim tekovinama Evropske unije kao i kroz donošenje novih ili izmjene postojećih zakonskih okvira, nadležnosti Regulatorne agencije su se znatno širile. Od novembra 2006. godine kada je Crna Gora ratifikovala Sporazum o formiranju Energetske zajednice ovlaštenja i obaveze Regulatorne agencije su se značajno širile i to u oblasti električne energije, razvoja tržišta, snabdijevanje na tržištu električne energije, nafte i naftnih derivata i prirodnog gasa. Zakonom o komunalnim djelatnostima iz 2016. godine Agenciji je dato u nadležnost i regulisanje djelatnosti vodosnabdijevanja i komunalnim otpadnim vodama. Upravo iz tog razloga tokom 2017. godine je izmijenjen Statut Regulatorne agencije gdje je formirana jedna posebna služba koja se bavi pitanjem komunalne djelatnosti.

Finansiranje Agencije utvrđeno je zakonom i gledajući finansijski izvještaj Regulatorne agencije vidi se da su ukupni prihodi u 2017. godini iznosili oko 1,27 miliona eura, a da su prihodi u najvećem dijelu bili od naknada za korišćenje licenci i to u procentu od 98%, odnosno 1,25 miliona eura. Visina naknade za korišćenje licenci se utvrđuje rješenjem, a obračunavaju se na osnovu poslovanja iz 2016. godine za 2017. godinu. Takođe, moram napomenuti da je Agencija tokom prošle godine, a što je u skladu i sa zakonom donosila određene normativne akte iz svoje nadležnosti. Tu bih posebno izdvojio pravila za korekciju cijena i naknada pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom. Takođe, Agencija je u okviru svoje nadležnosti koju ima dala određene saglasnosti na normativna akta koja su podnosili određeni energetske subjekti. U skladu sa zakonom, kao i Pravilnikom o licencama za obavljanje energetske djelatnosti koje je donijela Agencija, Agencija je tokom 2017. godine izdavala nove licence, vršila izmjene izdatih licenci i oduzimala licence po službenoj dužnosti ili na zahtjev subjekata u oblasti elektroenergetike i naftnog sektora.

Moram napomenuti da je u ranijem periodu došlo do razdvajanja djelatnosti prenosa i distribucije kao regulisanih mrežnih djelatnosti od proizvodnje i snabdijevanja kao tržišnih djelatnosti, tako da je došlo do formiranja provo AD prenosa, a kasnije Crnogorskog elektroprenosnog sistema. Operater distributivnog sistema je formiran 2016. godine i radi se o Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu. Na maloprodajnom tržištu električne energije imamo pet licenciranih snabdjevača električnom energijom, međutim, na žalost samo jedan je vršio snabdijevanje na tržištu. Uspostavljanje tržišta u sektoru koji je na neki način funkcioniše, je vertikalno integrisan, je proces koji traje i koji prevashodno traži razdvajanje regulisano od tržišne djelatnosti, a što je u najboljem dijelu već i odrađeno.

U tom dijelu želio bih da postavim jedno pitanje predstavniku Regulatorne agencije. Koje mjere je sprovela Regulatorna agencija za energetiku tokom prethodnog perioda, a koje mjere planira da sprovede u narednom periodu da bi na neki način stvorila dalje pretpostavke za razvoj tržišta električnom energijom koja nam je jako neophodna?

Moram napomenuti, što je jako bitno da je Agencija sredinom 2017. godine donijela pravila o minimumu kvaliteta isporuke električne energije krajnjim potrošačima. Ova pravila se zasnivaju na definisanju kvaliteta usluga, blagovremenom obavještavanju o prekidu u napajanju, otklanjanju prekida u napajanju, otklanjanja odstupanja napona. Ovim pravilima se takođe uređuju uslovi i rokovi za priključenje potrošača na mrežu.

Moram da se vratim u onom dijelu kada sam govorio o odstupanju napona, da je donesena odluka da u slučaju da se krajnji kupac snabdijeva električnom energijom nižeg kvaliteta od onog što je predviđeno imaće određena finansijska kompenzacija, a koja će se primjenjivati od 2019. godine.

Agencija je tokom 2017. godine sprovela šest kontrola u sjedištima društava koje ima za cilj uspostavljanje sistema za praćenje i dostavljanje podatka o kvalitetu isporuke električne energije. Takođe, Regulatorna agencija, kao što ste kazali, je imala međunarodnu saradnju i ona je istovremeno i članica velikih značajnih međunarodnih organizacija. Tu bih prevashodno izdvojio da je Agencija član Energetske zajednice, a poseban uspjeh Regulatorne agencije za energetiku jeste što je tokom 2017. godine postala član Agencije za saradnju energetske regulatora. Na ovaj način dokazano je da je razvoj energetike i funkcionisanje sektora energetike u Crnoj Gori ocijenjen i priznat od relevantnih inostranih institucija i da je Crna Gora, odnosno naš elektroenergetski sistem prvo primljen u ovu organizaciju od zemalja koje nijesu punopravne članice Evropske unije. Zahvaljujem i izvinite na prekoračenju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:16:55)

Zahvaljujem Vam.

Kao što sam najavio sljedeći govornik je kolega Medojević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.06.18 18:17:32)

Poštovani građani Crne Gore,

Evo od 2006. godine uporno ponavljam ovdje jednu istu priču, nijesam siguran baš da me najbolje razumijete, možda je i moj problem govorim previše direktno i možda previše unaprijed, ali evo da se sjetite kada je Pokret za promjene ušao u Parlament imali smo prvu diskusiju, da li je u Crnoj Gori uopšte ima smisla deregulisati energetski sektor? Zbog topologije mreže, zbog strukture mreže, zbog strukture potrošnje, zbog veličine tržišta. Ja sam i tada tvrdio kao neko ko je od 1993, 1994, 1995. godine dobar dio svoga profesionalnog angažmana posvetio i privatizaciji i tranziciji, tvrdio sam da u Crnoj Gori nema smisla, nema uslova da deregulišete energetsko tržište. Da bolje razumijete, ja sam tvrdio da Crna Gora ne treba da dijeli Elektroprivredu nekadašnju državnu firmu na proizvodnju, prenos i distribuciju, jer neće biti konkurencije. Nema toga ko će u Crnoj Gori obezbijediti drugo proizvođača, drugi prenosni sistem i drugu distribuciju. Evo pogledajte, poslije 11,12 godina šta se dešava. Razdvojili smo nekadašnju jedinstvenu Elektroprivredu na tri firme. Šta smo dobili? Umjesto jednog monopola pod kontrolom države dobili smo tri monopola. Da li u Crnoj Gori postoje dva proizvođača? Ne postoje. Da li postoje dva prenosna sistema? Ne postoje. Da li postoje dva distributivna sistema? Ne postoje. Dakle, ja sam tada na specijalizaciji 1995. godine to naravno naučio, to su egzaktni, vrlo precizni podaci da ovako mala tržišta ne mogu da obezbijede ekonomski uslove da se obezbijedi konkurencija na tako važnom, i vrlo složenom i tehnološki i ekonomski, sistemu kakav je Elektroprivreda.

Sad ja vas da pitam kolege, šta imamo danas posle 13, 14 godina? Tri menadžmenta, tri upravna odbora, tri sekretarice, tri računovodstva, a imamo jedan monopol. Prema tome, poštovani građani, vidite da je Crnoj Gori potrebna odgovorna, ozbiljna, kompetentna Vlada koja neće slušati bez pogovora to što joj nameću sa strane. Znam da je Crna Gora morala da uđe, ali nije morala, da je bila pritisnuta i prvim u drugim i trećim paketom sa energetskom zajednicom, ali negdje je neko trebao da kaže, ljudi da li nama to odgovara? Da li mi u Crnoj Gori treba da dijelimo Elektroprivredu na tri dijela? Može li to? Neko je trebao da kaže - ne može. Međutim, niko nije imao da kaže. Poznati Veso Vukotić sve je može, sve na papiru može, uvijek će biti tržišta, uvijek konkurencija. Šta imamo danas? Imamo li konkurenciju na energetskom tržištu u Crnoj Gori? Formalno da, može svako da dođe i da bude snabdjevač, ali da li građani Crne Gore vi možete da kupite električnu energiju od nekoga drugog osim od Elektroprivrede? Ne možete.

Prema tome, vrijeme je da razmišljate što govori Demokratski front i da shvatite da mi govorimo zaista odgovorno, zaista utemeljeno. Šta smo dobili nakon ova tri monopola koja sada imamo? Jesmo li dobili jeftiniju energiju, jesmo li dobili nove izvore - ne. Šta smo dobili?

Poštovani građani, pogledajte vaše račune. Od čitave ove priče dobili ste da vi na vašem računu plaćate takozvanu zelenu energiju koju proizvode najbliži srodnici, prijatelji, kumovi Mila Đukanovića. Dakle, umjesto da proizvodite električnu energiju ovu o kojoj govorimo dva centa eurska, tri centa eurska iz Pive, iz Komarnice, mi plaćamo Blažu Đukanoviću 11 eurski centi iz malih izvora sa sjevera Crne Gore. Uništava nam rijeke iz Krnova iz vjetrogeneratora. Pazite, čak i da uvezemo ako nam treba električna energija na tržištu je pet, šest centi. Ne, mi nećemo da platimo pet, šest centi mi ćemo Blažu da platimo 11 centi ili ostalim nije bitno, pominjem njega.

O čemu se radi, građani Crne Gore, vi na svakom računu plaćate reket porodici Đukanović, koji već sad nije mali. Prvo je bilo par miliona, sad je već to četiri, pet miliona, sljedeće godine biće više a zato ne postoji nikakva potreba.

Građani, morate da znate da ta priča ide direktno na vašu štetu. Demokratski front kad dođe na vlast neće to plaćati, znači, odmah da znate. Mi kad dođemo na vlast nećemo to plaćati, nema potrebe. Neka nas pritiska Evropska unija, Energetska zajednica nećemo plaćati 11 centi za nešto

što na tržištu košta pet centi. Molim lijepo. Ako Evropa hoće da mi to plaćamo neka ona plati. Nikakav problem, neka ona plati razliku između tržišne cijene i ovoga što radi porodica Đukanović. Znači, građani, vi iz vaših skromnih sredstava nemate ljeba da jedete, ne možete da platite račun, punite milionima porodicu Đukanović i njihove najbliže srodnike kroz plaćanje takozvane zelene energije za koju nemamo potrebe nikakve.

Želim ovdje da posebno pozdravim građane iz Donje Brezne, iz Gornje Brezne kojima se uništavaju imanja i putevi od strane, Pivljane, da. Zašto im se uništavaju imanja i putevi? Zato što glasaju opoziciju, kojima niko neće da plati njihovu štetu i ja ih ovog puta pozdravljam, samo jako, izdržite proći će i ovo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:23:10)

Za komentar se javio kolega Vuković.

Izvolite, kolega.

Kolega Vuković odustajete od komentara?

Izvolite, kolega Rakočević.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (29.06.18 18:23:28)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Samo Vama se obraćam, pošto smo u određenim navodima kolege Medojevića čuli nešto što je diskvalifikacija i uvreda na račun predsjednika naše partije po Poslovniku imamo pravo na repliku. Ako Vi cijenite da nije bilo ništa uvredljivo na račun naše partije ovim novodima onda nećemo dobiti repliku.

Mi možemo, naravno, da tražimo sad pauzu pa da zatražimo stenogram. Ne pada mi na pamet da citiram kolegu Medojevića, niti se mogu sjetiti što je čovjek kazao. Znam da je bio negativan kontekst sigurno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:24:21)

Slušao sam i sada ne mogu procijeniti da li je uvredljivo ili neuvredljivo, da građani Crne Gore plaćaju porodici Đukanović 11 centi. Ustanite, demantujte to, sada zbilja to ne mogu procijeniti.

Izvolite, kolega Živković.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (29.06.18 18:25:06)

Kaznena replika bi se odnosila na one navode gospodina Medojevića koje je iznio na račun predsjednika naše partije, u dijelu kada je okvalifikovao da građani Crne Gore plaćaju reket gospodinu Đukanoviću i njegovoj porodici. Dakle, ako to za Vas nije kaznena replika od strane Kluba poslanika Demokratske partije socijalista onda ne znam šta je, a kolega poslanik Filip može da iskoristi.

FILIP VUKOVIĆ (29.06.18 18:25:42)

S obzirom da se kolega Medojević odavno ne bavi ni elektrotehnikom ni energetikom, i to što je učio na specijalizacijama sada je pokazao da je zaboravio sve. Mislím da, kada bude sam sebe preslušao, ako ima vremena, ovo danas što je rekao smijaće se sam sebi - mi nećemo plaćati struju, neka je plaća Evropska unija kada mi dođemo na vlast jer struja košta u proizvodnji pet euro centi, a mi nećemo da je plaćamo. Ako se ne nasmijete kada budete čuli šta ste rekli.

/upadice/ Ali, maloprije zamalo što niste zaplakali, kolega, sada kada su otišli tužioci sada ste živnuli, što je normalno. Radujem se da ponovo izgledate svježije, lijepo i normalno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:26:42)

U redu. Mislim da su se stvorili uslovi za završnu riječ.

Kolega Medojeviću, kolege su zatražile zbog tih navoda i dali smo pravo na repliku kolegi Vukoviću.

Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.06.18 18:27:17)

Građani Crne Gore vrlo precizno vide na svom računu da plaćaju nadoknadu za tzv. zelenu energiju koja je deset ili jedanaest centi, a kupujemo tu istu energiju na berzi pet ili šest centi. Evo, vidite, građani, na svakom svom računu pogledajte jesam li u pravu ja ili su u pravu kolege iz DPS-a. Plus iz budžeta se subvencionišu ti proizvođači iako mi za tom energijom nemamo nikakve potrebe. To je problem. Mi plaćamo nešto što nam ne treba. To se u pravu zove reket. Mi plaćamo struju koja nam ne treba samo zato što je proizvodi porodica Đukanović, njegovi kumovi, prijatelji, uništavaju rijeke, prave kaos na sjeveru Crne Gore. Kolega Vukoviću, što se tiče vašeg tužioca, bolje da ne otvaramo pitanje nabavke dok ste Vi bili gradonačelnik, bolje to da ne otvaramo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:28:17)

Kolega Vukoviću, imate pravo na repliku.

Ovo osjećam kao dio prijetnje - bolje da ne otvaramo. Izvolite, kolega Vukoviću.

Vama sam dao proceduralno, a obraćali ste se građanima.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.06.18 18:28:29)

Predsjedavajući, Vi ne osjećate kao prijetnju da sam sada malo živnuo, a da sam bio potpuno blijed kada je bio tužilac, a osjećate kao prijetnju moju činjenicu, gospodin je vršio funkciju gradonačelnika. Njemu nikad ništa u životu nisam lično rekao, niti se znamo niti se poznajemo, bio je gradonačelnik i kažem ako je već pitanje zloupotrebe sredstava ili nešto možemo da otvorimo.

Ne znam zašto Vi ovako vodite sjednicu. Je li se dobila neka instrukcija? Nema veze. Šta sam rekao čovjeku? Prijetnja. Tebi je sve prijetnja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:29:13)

Da li želite? Želi kolega Vuković.

FILIP VUKOVIĆ (29.06.18 18:29:26)

Ne tražim repliku. I dalje mi je drago što se vratio osmjeh kolegi Medojeviću.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:29:34)

Dozvolićemo to da je znanje jezika. Moja procjena.

Daću riječ predstavniku Regulatorne agencije. Izvolite, kolega Preleviću.

BRANISLAV PRELEVIĆ (29.06.18 18:29:48)

Gospodine Raduloviću, a trebalo bi i da gospodin Medojević čuje, ja sam ekonomista energetike. Moja specijalizacija je na Institutu za energetiku (Institut Francais du Petrole) u Parizu i u Oslu, takođe na Univerzitetu. Završio sam ekonomiju u Podgorici, a specijalističke studije, odnosno postdiplomske studije sam završio na Institutu za energetiku Francuske. Shvatili ste vi dobro što sam htio da kažem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:30:51)

Kolega Preleviću, molim vas nemojte se dati dekoncentrirati. Vi samo govorite svoje. Kolege, molim vas.

BRANISLAV PRELEVIĆ (29.06.18 18:31:06)

Ima ona stara "Šut s rogatim ne može". Sa ovom pričom koja je politička priča nemam šta da kažem. Ovo je politička priča. /upadice/ Znete zbog čega? Zbog toga što to o čemu ste Vi pričali nema nikakve veze sa Finansijskim planom i sa Planom rada Agencije za 2017. godinu. Jedno jedino slovo koje smo u obavezi da napišemo vezano za to o čemu ste vi govorili ne stoji u tom aktu. Mi smo odavno zakonom obavezani da se ne bavimo proizvodnjom. Ovo što gospodin Medojević kaže da za Crnu Goru nije potrebna deregulacija sistema. To znači istog trenutka poglavlje koje se tiče energetike stavlja se pod ključ i nikad se više ne otvara. Znači, mi moramo da deregulišemo sistem, ali deregulacija sistema ne znači, meni je žao što je kolega Medojević sada izašao, da treba napraviti konkurenciju u mrežama. Naprotiv, to će uvijek ostati monopol, ali treba napraviti konkurenciju među snabdjevačima, što je naš cilj i što smo svojim radom, čini mi se, prateći regulativu Evropske unije u potpunosti ispunili. Što se tiče proizvodnje ne tiče se regulatora već odavno i to piše u zakonu. Prema tome, mislim da ovo nije adresa s kojom se razgovara na tu temu.

Što se tiče cijena električne energije, opet nije tema, ali ću vam reći jednu stvar koja će da vas vjerovatno zaprepasti i vjerujem da ćete reći - ooo, svaka čast. U 2009. godini cijena električne energije je bila 8,23 centa za domaćinstva. Cijena 2018. je ista u stoti dio centa - 8,23 centa, pri tome za sve ostale kategorije proizvođača i za 35 i za 10 i za onih kod kojih se snaga mjeri i za jednotarifno brojilo kod svih je cijena manja nego 2009. godine. Račun je veći možda ko troši više. Da li možete da vjerujete da ću kao predsjednik Regulatorne agencije za energetiku da vam kažem - pogrešan podatak, koliko je cijena kilovat sata električne energije za domaćinstva na 0,4 kilovata 2009. godine i danas. Ona je padala i rasla, ali je uz stoti dio centa ista. Pored toga, gospodine Raduloviću, razumjećete o čemu pričam. U te iste mreže koje mi regulišemo je investirano skoro 200 miliona. Možete li da vjerujete da je 200 miliona stalo u istu cijenu. Ne možete, zato što se ovo zove perfektna regulacija, gospodine Raduloviću.

Druga stvar, te 2009. godine cijena električne energije u Crnoj Gori, odnosno cijena na veliko, cijena energije koja je uključivana u tarife je bila 60% cijene na tržištu Evropske unije, odnosno Ex Drezden, cijene na berzi u Njemačkoj. Danas je to cijena koja je 100% u ravni sa cijenom na berzi. U mrežu je ušlo skoro 200 miliona, izjednačili smo cijenu, od 60% došli do 100% berzanske cijene, pri tome ušla je ova zelena energija u tarife, ušli su i profiti ovih kompanija. Ove energetske kompanije danas imaju i na desetine miliona profita. Ušle su i stope povrata na ove investije. Sve je to ušlo. Cijena je 8,23, ista 2009. godine i danas. Mislim da za to treba da kažete čestitamo, a ne da nas kritikujete po bilo kom osnovu. Ono što su kritike, ono o čemu ste govorili ne tiče se Regulatorne agencije za energetiku jer se ne bavimo regulacijom proizvodnje nego mrežom. Žao mi je što nisam odgovorio na ostala pitanja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:36:13)

Hvala, kolega.

Kolega Radulović s pravom koristi pošto je Vaše izlaganje imalo komentar na njegov dio izlaganja tako da može nastaviti dijalog.

BRANKO RADULOVIĆ (29.06.18 18:36:32)

Gospodine Preleviću, ja sam krajnje dobronamjeran. Ovo je politika, ali ima i druga riječ ispred toga, energetska politika. Razumijete li Vi što je energetska politika? Slušajte, pazite ovo što vam kažem, pogledajte izvještaj u prethodnih pet, šest godina, drugih ljudi kakvi su bili i kako su analitični bili, pa ćete da vidite da se oni strašno razlikuju u odnosu na ovaj vaš posljednji. Volim takve analitičke izvještaje.

Sada otvaram pitanje. Znate li vi koliko sam se bavio i tužbama i ugovorom i resursima i mogućnostima? Pitam vam zašto imamo najskuplje gorivo i najgore gorivo. Zašto ne napravite jednu analizu i kažite izvor je toliko, izvor je ovamo, svjetski ili evropski prosjek, gubitak na prenosnoj mreži toliko, gubitak na distributivnoj mreži, pa ćete da vidite koliko na kraju treba da bude cijena električne energije. Ovo je jedno pitanje vrlo složeno, vrlo kompleksno pitanje i ja sam Vas podstakao ili pokušao to da uradim da Vi svoju pamet koju ste dobili u Oslu, u Norveškoj koju cijenim i đe sam, takođe bio, da primijenite ovdje u Crnoj Gori kako treba da se okrenemo Crnoj Gori. Hajde malo za sljedeći put ako ostanete na tom mjestu da budemo malo kooperativniji u dobru Crne Gore. Nijesu ovdje protivnici energetskog razvoja Crne Gore nego izuzetno dajemo mnogo predloga oko svega toga. Malo napravite analitiku. Nije Vašim dolaskom Agencija postala čudo. Sjećam se onog starog direktora sa kim sam se raspravljao svaki put ovdje, Kotri, i na kraju smo se složili oko mnogih stvari.

Ponavljam, slušajte me ovo što kažem, hoću šest hiljada gigavat časova proizvodnje električne energije u Crnoj Gori. Razumijete li vi što hoću? I to vršne energije, hidroenergije, termoenergije da to bude sklop. To može Crna Gora uz razvoj da pokušamo nešto što se tiče alternativne energije, ali na pravim osnovama. Plaćamo mnogo skupu struju i nije ovo pošteno. Plaćamo visoku cijenu električne energije. Nemojte mi ni Drezden ni Lajpcig, ima i Lajpcig, vidite da znam mnogo. Kooperativni sljedeći put.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:39:33)

Izvolite, kolega Preleviću. Završna riječ.

BRANISLAV PRELEVIĆ (29.06.18 18:39:52)

Mogu da odgovorim na ovo jedino ukoliko mogu da kažem par komentara vezano za pitanje gospodina Fatića koje se takođe ticalo... /upadice/ Ne bih da zloupotrebljavam bilo šta.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:40:15)

Kolega Preleviću, ja vodim sjednicu tako da slobodno možete.

BRANISLAV PRELEVIĆ (29.06.18 18:40:21)

U redu. Hvala Vam.

Što se tiče tržišta električne energije, što je bilo Vaše pitanje, u 2017. godini Agencija je odobrila dva osnovna i strateška akta za funkcionisanje tržišta električne energije. To su tržišna

pravila i pravila za rad balansnog tržišta električne energije. Što se tiče licenciranja na maloprodajnom tržištu, to je čini mi se bio fokus Vašeg pitanja, postoji pet licenciranih snabdjevača od kojih su tokom 2017. godine bila dva aktivna, Uniprom i Elektroprivreda Crne Gore. Sada neću da se nadovezujem, opet da dajem priliku za replike jer mislim da smo svi malo umorni, ali u principu ne funkcioniše samo jedan snabdjevač, za sada ih ima aktivnih dva. Zašto ih nema više. Jedno od ograničenja zbog kojih ne može u potpunosti da zaživi, odnosno da se pojavi veći broj snabdjevača je i činjenica koja proizilazi iz zakona, iz završnih odredbi zakona u kojima se kaže, odnosno čitavi zakon odiše duhom da je tržište električne energije slobodno. Međutim, u završnim odredbama se kaže da će u godinama 2017, 2018. i 2019. ukoliko dođe do povećanja berzanske cijene električne energije za koju smo mi zakačeni, dođe do povećanja većih od šest u prvoj, šest u drugoj i sedam i trećoj ili sedam u prvoj ili šest u druge dvije godine onda će to povećanje biti ograničeno ovom stopom od 7% ili 6%. To se prošle godine nije desilo, bili smo 100% u skladu s tržišnim, odnosno berzanskim cijenama, berzanskom cijenom na berzi HUPX u Budimpešti, a ove godine je ta cijena bila veća i stupilo je na snagu ovo ograničenje. Onda se postavlja logično pitanje ko će od snabdjevača da dođe na tržište koje ima cijenu koja je manja od tržišne. Nije logično.

Bilo je još raznih aktivnosti na oživljavanju tržišta i jedna od najznačajnijih koju ću pomenuti za ovu priliku je i osnivanje crnogorske berze. Radi se na pronalaženju strateškog partnera i to je nešto što bi trebalo da zaživi u vrlo kratkom periodu. Tako da i kada dođe novi snabdjevač, a nadam se da će doći u nekom vremenu koje kada prođu ova ograničenja iz zakona...

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:43:32)

Hvala, kolega Preleviću.

Konstatujem da smo ovim završili pretres. Zahvaljujem se u vaše i moje ime kolegi Preleviću i kolegi Medenici, a o tački ćemo se izjasniti naknadno.

Sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda **Izveštaj o finansijskom poslovanju i Izveštaj o radu Agencije za elektronske medije za 2017. godinu**. Ovlašćeni predstavnik Agencije su Abaz Džafić, direktor Agencije i Ranko Vujović, predsjednik Savjeta Agencije koje pozdravljam. Izvjestiteljka Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je Ana Nikolić.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Agencije želi dopunsko obrazloženje? Riječ ima Abaz Beli Džafić.

Izvolite.

ABAZ DŽAFIĆ (29.06.18 18:44:21)

Poštovani potpredsjedniče, poštovani poslanici,

Savjet Agencije za elektronske medije na sjednici održanoj 18. aprila 2018. godine usvojio je Izveštaj o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije za 2017. godinu. Sa Izveštajem o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza za tu godinu, kao i sa Izveštajem o radu. U izvještajnom periodu Agencije za elektronske medije je svoje poslovanje usklađivala sa utvrđenim Finansijskom planom za 2017. godinu na koji je Skupština dala saglasnost i zakonskim rješenjima kojima je regulisan status Agencije i utvrđeno njeno finansijsko poslovanje. Nezavisni eksterni revizor je izrazio pozitivno mišljenje na finansijski iskaz Agencije za elektronske medije za 2017. godinu. Taj Izveštaj nezavisnog eksternog revizora vam je dostavljen uz Finansijski izvještaj Agencije. U toku 2017. godine Agencija je ostvarila ukupni prihod u iznosu od 1.160.453. eura, a rashodi su iznosili 811.873 eura, što znači da je ostvarena pozitivna razlika u iznosu od 348.580 eura.

Strukturu ukupnih prihoda čine - prihod od naknada za pružanje AVM usluga na zahtjeve 52%, prihode od naknada za emitovanje 26,31%, prihod od naknada za prenos odobrenja 11, 71%, ostali poslovni dobici su 6,88 i prihod od registracionih naknada je 1,91%. Prihod od naknada za korišćenje radničkih prijemnika u vozilu poslije odluke Ustavnog suda i neaktivnosti da taj zakon podesimo u samom Ustavu pa da se ta taksa dalje nalaćuje je samo 0,20%.

Procenat naplativosti prihoda po osnovu naknade za emitovanje ostvaren je na nivou od 73,3% što je prihod od naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev, a ostvaren je na nivou od 99,9%, što ukazuje da su ovi prihodi bili stabilan izvor finansiranja Agencije u toku 2017. godine. Da podsjetim, Agencija od svog osnivanja nije bila korisnik budžeta i finansiraće iz sopstvenih prihoda i onih segmenata koji su propisani samim zakonom. Upoređujući elemente ostvarenja prihoda u odnosu na planirane u 2017. godini može se konstatovati da je prihod od naknada za registraciju ostvaren za 87,6% više od planiranog, prihod od naknada za emitovanje ostvaren za 6,4% manje od planiranog, dok je prihod od naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev, to su kablovski operatori, za 4% je veće od planiranog.

Ukupni rashod Agencije je ostvaren u iznosu od 811.873 eura i ova razlika koja postoji u finansijskom poslovanju od 348.580 eura nije ostvarena na način da smo u bilo kom segmentu povećali nadoknade bilo kome, gdje Agencija vrši regulaciju. U strukturi rashoda najznačajniju stavku su činili rashodi za zarade i ostali lični rashodi zaposlenih i oni su iznosili 57%, a naknade članovima Savjeta su bili 10%.

Agencija za elektronske medije 2017. godine uspjela da obezbijedi efikasno funkcionisanje i ostvarivanje planiranih ciljeva. Ovakav pozitivan rezultat ostvaren je i zahvaljujući stalnoj internoj kontroli, mjesečnoj analizi prihoda i rashoda i praćenja likvidnosti poslova.

Izveštaju o radu Agencije za elektronske medije za 2017. godinu je dokument koji sadrži informacije o ostvarivanju njenih obaveza, direktno propisanih zakonom ili relevantnim podzakonskim aktima. U 2017. godini Agencija za elektronske medije je kao i prethodnih godina nastavila pozitivan trend uspješne realizacije nadležnosti ovlašćenja i odgovornosti.

Takođe, Agencija je u toku 2017. godine aktivnosti realizovala u skladu sa planiranim obavezama i utvrđenim planom rada Agencije za 2017. godinu koju je usvojio Savjet, a na koju je saglasnost dala Skupština. Intezivirali smo nadzor nad primjenom Zakona o elektronskim medijima u dijelu programskih standarda vezane za komercijalne audio vizuelne komunikacije. Kao nezavisni regulatorni organ o audio vizuelnom medijskom sektoru Agencije za elektronske medije je od osnivanja posvećivala posebnu pažnju promovisanju značaja medijske pismenosti u Crnoj Gori i poseban fokus u prethodnom periodu bio je stavljen na podizanje nivoa svijesti u vezi sa značajem zaštite maloljetnika, od negativnog uticaja određenih medijskih sadržaja.

U skladu sa navedenim Agencija za elektronske medije je početkom 2017. godine usvojila program razvoja medijske pismenosti, a početkom ove godine smo potpisali sa Ujedinjenim nacijama, odnosno UNICEF-om, Sporazum za koji očekujemo da će se i sve ostale institucije pridružiti, a krajnji cilj je program podizanja medijske pismenosti u Crnoj Gori na veći nivo kroz sprovođenje različitih aktivnosti. Veoma važan aspekt ovog procesa je obezbjeđivanje te šire društvene podrške i učešće najrelevantnijih subjekata u njihovom sprovođenju. S obzirom da mi ovom Parlamentu dostavljamo veoma iscrpan finansijski izvještaj, ne bih želio da pričam sve detalje našeg Izvještaja o radu. On je iscrpno dostavljen, bio je na skupštinskom Odboru, tamo su detaljnije pričali o svim segmentima tog izvještaja, a cijeneći da ste imali izuzetno dug i naporan dan, završiću i ostaviću vrijeme za vaša pitanja. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:50:40)

Hvala i Vama, gospodine Džafić.

Izjestilac Odbora kao što sam najavio je koleginica Ana Nikolić. Pošto je ona i prva prijavljena, predložio bih da ona spoji minutažu od tri i pet minuta ako želi do osam minuta, a onda je kolega Koča Pavlović koji traži da govori ispred Kluba cijelih 10 i zamolio bih da nemamo bočnih komentara zbog načina rada. Samo bih zamolio.

Koleginice Nikolić, izvolite.

ANA NIKOLIĆ (29.06.18 18:51:21)

Hvala potpredsjedniče,

Uvaženi predstavnici Agencije za elektronske medije, poštovani građani...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 18:51:41)

Koleginice Nikolić, imate pravo puno da se ljutite na kolege. Imate puno pravo, trebaju da budu strpljivi da vas saslušaju. Izvolite imate pet minuta od početka. Molim vas vrijeme.

ANA NIKOLIĆ (29.06.18 18:51:59)

Hvala.

Izveštaj o finansijskom poslovanju i radu Agencije za elektronske medije se našao na dnevnom redu ispred Odbora za ekonomiju, finansije i budžet 9.maja 2018. godine. Članovi Odbora su tog dana, naravno, pored pisanog materijala koji smo imali u posjedu dodatno informisani kroz obrazloženje i pojašnjenje direktora Agencije za elektronske medije o aktivnostima Agencije za proteklu godinu. Aktivnosti Agencije u 2017. godini su se odnosile na razvoj i implementaciju zakonskog i podzakonskog okvira, od značaja za audio vizuelni medijski sektor, nadzor nad primjenom Zakona o elektronskim medijima, stanje tržišta usluga, distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika, kao i međunarodnu saradnju.

Na Odboru je konstatovano da je Agencija u toku 2017. godine uspjela da obezbijedi realizaciju planiranih ciljeva i efikasno funkcionisanje ostvarivši pri tom pozitivnu razliku između prihoda i rashoda u iznosu od blizu 350.000 eura. Ostvareni prihod od preko 1.160.000 eura uglavnom preko 53% čine prihodi od nadoknada za pružanje audio vizuelnih usluga, zatim 26,3% naknada od emitovanja i nekih 11,7% od prihoda za naknadu za prenos. Analizirajući odnos ostvarenih i planiranih prihoda u 2017. godini, takođe se moglo konstatovati da je prihod od naknada za emitovanje manje ostvaren za 6,4%, dok je prihod od naknada za preuzimanje AVM usluga na zahtjev veći za 4%.

Izveštaj od svih prisutnih članova Odbora ocijenjen je kao dobar, sadržajan i analitičan i kao takav, sa sedam glasova za, predložen Skupštini na prihvatanje. Ono što moju posebnu pažnju obuhvata i zaokuplja kao poslanice ovoga doma jeste dio Izveštaja koji se odnosi na programske aspekte rada medija, kako crnogorskih, tako i onih distribuiranih putem kablovskih usluga.

Zaključuje se da medijsku sliku Crne Gore čine 72 elektronska medija, što je za populaciju veličine Crne Gore značajan broj. Vidi se da Agencija značajan dio aktivnosti posvećuje realizaciji obaveza iz Zakona o elektronskim medijima, koji se odnose na realizaciju konkursa za dodjelu prava na emitovanje, kojim se određenom broju emitera omogućilo produženje, odobrenje za emitovanje ili proširenje zona pokrivanja.

Ovome ne malom broju domaćih medija se može dodati značajan broj kanala koji su dostupni putem kablovskog sistema, a sudeći po izvještaju upravo ovi sistemi predstavljaju dominantan način praćenja programa u Crnoj Gori. Ovolika brojnost medija bi u značajnoj mjeri trebalo da doprinese raznolikosti izvora i tema pluralizmu i raznovrsnosti medijskih sadržaja dostupnih našoj javnosti.

Dalje, pažnju privlači podaci koji pokazuju da iako u prosjeku 90% domaćinstava u Crnoj Gori ima priključak za kablovsku televiziju, broj domaćinstava na Sjevernoj regiji, na sjeveru Crne Gore, koji koriste kablovsku televiziju iznose svega 60%. Takođe, Izveštaj govori da su mediji većinom zainteresovani za područja većih opština Centralne i Primorske regije, pa je tako Podgorica pokrivena signalom 20 komercijalnih radio stanica, dok je opština Andrijevića pokrivena signalom svega jedne. Ovakvo stanje ukazuje na potrebu osmišljavanja i neophodnosti realizacija aktivnosti usmjerenih na ravnomjerni razvoj ovog vida usluga. U tom smislu moje pitanje bi bilo za direktora Agencije da nam pojasni, odnosno prezentira, iskaže svoj stav, da li odmah ili u završnoj riječi kako god Vam je lakše, šta Agencija predviđa u nekom narednom periodu i ima li razvijenu strategiju i planiranu strategiju da se ova disproporcija na neki način polako ispravlja i izjednačava. Da li ta strategija može već da zaživi u 2018. godini i da li će u mogućnosti biti građani sjevera Crne Gore da te benefite već osjete?

Izveštaj pruža značajne podatka o tome kakav je zapravo program crnogorskih medija.

Mada bi njihova brojnost trebalo da doprinese adekvatnom zadovoljavanju potreba javnosti za različitim vrstama programa prezentirane analize pokazuju da ipak određenih programa ima veoma malo. Tako dokumentarno obrazovni program, sportski i dječiji programi na televiziji prema podacima ovog izvještaja čine 12% programa i predstavljaju najmanje zastupljene kategorije. Pojedinačno kako kod televizije tako i kod radija ima dječijeg programa svega 2%.

Takođe, Izvještaj pokazuje da kod televizijskog emitovanja praktično nema programa na znakovnom jeziku ili programa u drugim tehnikama prilagođenim osobama sa invaliditetom. Kod radijskih stanica takođe, imamo 14 lokalnih javnih emitera. Prezentirane analize pokazuju da u odnosu na strukturu prosječne komercijalne stanice lokalni i javni radio emiteri proizvode značajno više inforamtivnog dokumentarno-obrazovnog i kulturno-umjetničkog sadržaja. Međutim, sportskog i zabavnog sadržaja proizvodi opet isto na jednom približnom nivou kao i komercijalne stanice, dok dječijeg sadržaja proizvode opet nešto manje.

Zaštita prava i naglašena briga za interese maloljetnih lica, posebno u domenu mogućeg ugrožavanja njihovog emotivnog i socijalnog razvoja, predstavljaju izraženu karakteristiku normativnog okvira za oblast medija. U skladu sa tim čini mi se da je zaštita prava i interesa maloljetnika u fokusu i predmet posebne pažnje Agencije, što je meni zaista skrenulo posebnu pažnju. Stiče se utisak da Agencija dosta posvećeno i odgovorno radi na unapređenju formi i kvaliteta medijskih sadržaja dostupnih najmlađoj populaciji i jednako predano na medijskoj pismenosti kroz program razvoja započetih u protekloj godini. Taj program je zaista nešto što treba da bude iskorak među najmlađom populacijom i mladom populacijom crnogorskom. Zaista taj projekat sa UNICEFOM treba da da određene rezultate i meni je bilo zaista zadovoljstvo to vidjeti u ovom izvještaju i pitala bih uvaženog direktora Džafića da li Agencija ima kapacitete da taj projekat do kraja iznese na pravi način i da li ima namjeru da u implementaciji tog projekta uključi i obrazovni sistem Crne Gore. Cijenim da je to nešto što zavređuje punu pažnju zaštite i brige o našoj najbrojnijoj i najvažnijoj, najmlađoj populaciji, jer obzirom na ovakvu poplavu medija koju sada imamo mi u Crnoj Gori, što se u vašem Izvještaju vidi, definitivno je teška apsorpcija svih tih informacija bez negativnog uticaja.

Ovaj projekat bi na neki način dugoročno, na pravi način implementiran, gdje bi se uključio čitav obrazovni sistem Crne Gore, počevši od vrtića preko fakulteta do Univerziteta mogao na pravi način da pravi edukativni aspekt i edukativni efekat na našu najvažniju populaciju.

S tog imajući sve ovo u vidu, smatram da ovaj Izvještaj je dobar, analitičan, objektivan i u smislu prikaza stvarnog stanja medija kod nas. Isto tako smatram da ga treba veoma pažljivo izanalizirati, kao posebno vrijednu /prekid/ osnovu, koja pokazuje potrebu za sistemskom podrškom određenim vrstama programa namijenjenim posebno osjetljivim populacijama našega društva. U cilju zaključka s obzirom da smo od direktora čuli da Agencija se samofinansira i da su to sredstva zaista i ovaj rezultat koji su ostvarili u 2017. godini, moje bi pitanje za kraj bilo, kao treće, Vama, da li Agencija ima kapaciteta da u nekom narednom periodu doprinese stvaranje ambijenta da emitere malo rasteretite u smislu finansija onoga što su oni sada, pod kakvim su sada pritiskom, u smislu nekog reprograma, brojnih olakšica, a sve u cilju da vi svoje snage usmjerite na taj servis koji kontrolišete, a da građani Crne Gore dobiju najkvalitetniji mogući servis. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:00:55)

Hvala, koleginice Nikolić.
Ako želite odmah, možete odmah. Izvolite.

ABAZ DŽAFIĆ (29.06.18 19:01:08)

Prvo bih Vama htio da se zahvalim gospođo Nikolić. Primijetio sam da ste detaljno pročitali naše materijale, a mi smo po prvi put Skupštini dostavili analitičke materijale, vezano za rad svih elektronskih medija u Crnoj Gori i za strukturu programa u tim emiterima. Vidim da se taj materijal, bez obzira što on ne mora uvijek da bude interesantan, pročitali. Disproporcija, da postoji

disproporcija kod kablovskih operatera i to vrlo čudno. Imamo 210.000 priključaka kod kablovskih operatera, imamo 190.000 domaćinstava, a imamo problem. Imamo taj problem da skoro 15.000 domaćinstava na sjeveru nema kablovsku. Ukoliko istražujemo zbog čega postoji taj problem, onda možemo da pričamo o kulturološkim potrebama, a mislimo da to nije problem, nego da je ipak problem siromaštvo. Znači da nešto moramo da činimo po tom pitanju, na relaciji tri kablovska operatera Vlada i regulator, da se stvore uslovi da i tih 15.000 građana po prvi put dobije kablovski priključak. Da ta cijena i ako i sad mislimo da je pristupačna bude što niža, ali i da nađemo podsticajne mjere da oni mogu da dobiju kablovsku.

Struktura programa na koju ste ukazali i postavili pitanja nije dobra i nije problem ako ta struktura programa zadovoljava kvote kod komercijalnih emitera, pa onda regulator može da bude tolerantan. Ali mi smo naišli na podatke da struktura programa nije dobra i kod javnih emitera za koje odvajamo novac, pa smo tamo samo našli pojedinačno dječije programe i ostalo, a najveći dio njihovih programa se završava na ono što smo i danas odgledali, ono čista politika pa ajmo dalje. Rasteretiti emitere, ako neko ostvaruje kao regulator dobit treba da razmišlja u tom smjeru. Međutim, mi tu dobit nismo napravili opterećujući emitere, ali mi u vrlo kratkom vremenskom periodu treba ozbiljno da razmotrimo to pitanje u Agenciji i napravili smo dva smjera po tom osnovu. Prvo, stečajni postupci i micanje sa tržišta svih onih koji ne mogu da izmire postojeće obaveze i pokrenuli smo jako veliki broj stečajnih postupaka i prinudnih naplata i time se reguliše stanje na tržištu.

Međutim, to je Agenciju koštalo u prošloj godini skoro nekih 200.000 eura smo odvojili za stečajne postupke i za ono što su bile nenaplative /prekid/ po tom osnovu. Drugi smjer je da na sjednicama Savjeta preispitamo ta pojedinačna opterećenja, ali evo mogu da kažem to da smo što se tiče samog regiona i šire imamo najniže cijene emitovanja programa. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:04:30)

Koleginice Nikolić da li želite komentirati?

ANA NIKOLIĆ (29.06.18 19:04:37)

Ovo treće pitanje otprilike smo tako i očekivali negdje taj odgovor. U prva dva pitanja su strateška, da kažem projekta, na koja se trebaju fokusirati u narednom periodu. Kad je u pitanju sjever Crne Gore, njegova pokrivenost mrežnom i kada je u pitanju odabir programa i na pravi način zastupljenost programa, a u cilju postizanja prave mjere kada su u pitanju naša djeca i naša omladina, naravno i osobe sa posebnim potrebama i njihova pristupačnost.. programa.Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:05:11)

Zahvaljujem.

Ispred Demokratskog fronta Koča Pavlović.

Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (29.06.18 19:05:23)

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Agencija za elektornske medije je samo još jedan parazitski, potpuno jedan bespotreban regulator. Ona je postala bespotrebna, ona nije zamišljena kao neko ko ne treba crnogorskom društvu, crnogorskoj medijskoj sceni i javnom interesu, ona bi mogla da bude potrebna i da igra jednu vrlo značajnu ulogu. Međutim, ona je prosto svojim funkcionisanjem, svojim potpuno partijskim pristrasnim pozicioniranjem sve vrijeme svojim izigravanjem partijskog medijskog kerbera. Samo da vas podsjetim 2016. godine, u oktobru, kada smo imali one izbore, bio je pravi

mali rat sjetićete se vjerovatno neki od vas pravi mali medijski rat između Demokratskog fronta koji je imao jednu veličanstvenu, sjajnu kampanju medijsku i Agencije oko nekih spotova u kojima su oni prepoznavali govor mržnje i svašta nešto, a nijesu prepoznavali onim lajavim nastupima lidera Demokratske partije socijalista, nijesu nikad uspijevali da prepoznaju ni trunčicu govora mržnje, a bilo ga je svi se sjećamo više nego što može normalan čovjek sa normalnim stomakom podnijeti.

Dakle, jedan potpuno parazitski bespotreban regulator i zaista moram da reagujem na jednu sitagmu koju upotrebljavaju svi ti regulatori ovdje kada dođu. Pričaju o tome kako ograde se odmah, kada prezentiraju finansijski izvještaj, odmah se ograde i kažu - ovo je novac nije novac iz budžeta ovo je novac iz sopstvenih prihoda. Kojih sopstvenih prihodi, koji to proizvod vi prodajete vaš koji vi pravite i prodajete te imate na osnovu toga neke sopstvene prihode?

Poštovane građanke i građani Crne Gore to je proizvod koji smo mi ovdje u ovom Parlamentu napravili praveći zakon mi smo u zakonu ugradili zakonsku obavezu svima da uplaćuju određene procenete na konto te Agencije. Znae ta priča o sopstvenim prihodima to vam je isto kao ona priča sa Sozinom. Znae, iz budžeta građani odvajaju pare pa se o trošku građana probije tunel, pa ga onda date na upravljanje nekome što je došao nedavno iz jednog sela pored Rožaja i prvi put vidi auto-put da ne govorim o tunelu. Onda on počne da gazduje tu kao nekakvi direktor i ona poslije toga dijeli pare, viškove, beneficije raznorazne, pa kaže ostvarili smo plus finansijski, mnogo velike dobiti smo ostvarili kaže, a to su naši sopstveni prihodi. To je ta priča o sopstvenim prihodima na koje sam zaista morao da se osvrnem, e ti sopstveni prihodi u ovom slučaju se ne dijele tako kako su se dijelili u ovom tunelu Sozini i kako se obično dijele u onoj čuvenoj Agenciji za telekomunikacije već se koriste ustvari za jednu korupciju o kojoj ću kasnije nešto reći, klasičnu korupciju.

Dakle, stanje poštovane građanke i građani Crne Gore na medijskoj sceni je danas u ovom trenutku u Crnoj Gori nikad gore. U zadnjih 20 godina nikada gore stanje na medijskoj sceni nije bilo, pogotovo u sektoru elektronskih medija. Ova dva čovjeka koja tamo sjede jedan je 15 godina na ovom poslu unapređivanja medijskog ambijenta, a ovaj drugi 25 godina na poslu unapređivanja medijskog ambijenta. Nadam se iskreno da njih dvojica osjećaju odgovornost za ono što su napravili sa medijskim ambijentom u Crnoj Gori.

Sada da krenemo na neke malo konkretnije stvari. Nedavno je poštovane građanke i građani Crne Gore, i bilo je to objavljeno u nekim medijima vrlo do duše onako skromno, ali bilo je objavljeno da je "Pink M", "Pink Montenegro" znate to je ona televizija koja je godinama protivzakonito funkcionisala na nebu Crne Gor. Godinama i to zna gospodin Džafić, on je bio tada jedan od ljudi koji je ćutao iako je po funkciji bio zadužen da ne ćuti, ćutao na te zloupotrebe tog kršenja zakona. Taj "Pink M", taj čuveni "Pink M" sa "Minut, dva" je nedavno prodat jednom investicionom američkom fondu koji se zove KKR, a na čijem je čelu ili da kažem prepoznatljiva ličnost u tom fondu je general Dejvid Petreus, jedan od bivših direktora CIA.

Dakle taj ekviti fond recimo samo u Srbiji i ima Telnor, Televiziju N1 pa je kupio B92 i napravio O2 pretvorio je, pa ima Total TV, pa Grand produkciju, pa ima SBB najviše distributera u kablju i sada je u procesu možda je već i završio kupovinu nove TV u Zagrebu i TV Pink Montenegro i TV Pink Bosne i Hercegovine. I ono što je strašno bitno trenutno pregovara isti taj fond pregovara o kupovini "Vijesti", koncerna "Vijesti" i Televizije "Vijesti" i novine "Vijesti". To za neke velike milione kako sam čuo. Sada ova gospoda tu rade između ostaloga jedan posao između poslova za koji su ovlašćeni po zakonu, oni rade i taj posao odobravanja takozvane značajne promjene medijskog vlasništva, to jeste odobravanje prodaje. Taj "Pink Montenegro" je postojao kao pravni entitet ovdje u Crnoj Gori bio je registrovan. I bilo bi logično da je Agencija raspravljala o toj prodaji da je odobrila ili nije odobrila tu prodaju. Ili ako je prodaja obavljena bez njene konsultacije, Agencija, bez njenog odobrenja, onda bi bilo logično da Agencija oduzme frekvenciju "Pink Montenegro". Ali poštovane građanke i građani Crne Gore mislim da svi znamo da se to nikad neće desiti.

Kao što rekoh Dejvid Petreus CIA Amerikanci, KKR, oni kupuju, a prodaje Mitrović, "Minut, dva" veliki prijatelj ovoga režima itd. Mi nažalost u Crnoj Gori nemamo zakon o nedozvoljenoj medijskoj koncentraciji. Tačnije prije jedno 15-ak godina u Crnoj Gori je zahvaljujući podršci Savjeta Evrope urađen Nacrt zakona o transparentnosti medijskog vlasništva i nedozvoljenoj medijskoj koncentraciji. Ja sam bio u Radnoj grupi i znate li šta je interesano i ova dvojica su bili u

Radnoj grupi. Ne znam da li su baš bili u Radnoj grupi, ali su bili oko zakona čini mi se da je gospodin Vujović bio baš u Radnoj grupi, a gospodin Džahić, je naravno po logici stvari biuopoznat sa tim sa radom na tom zakonu. Taj zakon je nakon što je dovršen, nakon što ga je odobrila ekspert Savjeta Evrope Sandra Bašić-Hrvatini, medijski ekspert, ostao u fioci. Zašto, zato što su se pobunili lokalni medijski monopolisti. Ti lokalni medijski monopolisti, pri tom mislim na gospodina Perovića, porodicu Perović koji su imali monopol, na ove ljude iz Dana koji su takođe imali medijski monopol. Znae, evropski standard kada je u pitanju nedozvoljena medijska koncentracija je prilično jasan. Kada neko ima i televiziju sa nacionalnih pokrivanjem, a istovremeno i novinu sa nacionalnim da kažem pokrivanjem onda se to smatra nedozvoljenom medijskom koncentracijom. Ako neko ima novinu kao Dan i istovremeno ima radio ne jedan nego dva sa nacionalnom frekvencom onda se to smatra nedozvoljenom medijskom koncentracijom. E, upravo su to tolerisala ova gospoda koja tamo sjede, koja sada tolerišu ovo što se dešava na medijskom prostoru Crne Gore. Kupovina "Pink M" ko nas pita o tome niko. Kao to nije nešto što nas treba pitati i nas treba da interesuje. To je esencijalno važno za demokratiju u Crnoj Gori. Esencijalno važno za demokratiju u Crnoj Gori je sljedeće. Ova gospoda su zagovarali kad smo pisali ove zakone jer ja sam učestvovao u pisanju seta zakona iz ovih medijskih reformi koji su bili prije 15 godina, kad smo pisali, složili smo se svi da partija i partijski angažovani pojedinci ne mogu biti osnivači elektronskih medija. Ali, oni danas tumače to jednostrano. Mislim da treba to tumačiti na sljedeći način. Vlasnici elektronskih medija koji je osnuju partije ne mogu više biti vlasnici elektronskih medija, to jest mogu, ali im se oduzme frekvencija.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, oni koji su, kao vlasnici medija krenulu da osnivaju partiju, to su recimo ova familija Perović, koja je osnovala ne jednu nego tri-četiri partije, sada ima cijelu svoju koaliciju, oni ne mogu biti vlasnici elektronskih medija. Treba postaviti to pitanje gospodine Džafiću, je li vama to logično. Ako neko ko je partijski opredijeljen i angažovan ne može osnovati elektroneki mediji onda neko ko ima elektronski mediji ne može osnovati partiju, pa valjda je to osnovna logika.

Sredstva o kojima se govori u ovome Izvještaju idu u takozvani Fond za pomoć komercijalnim emiterima. Znae li šta je to poštovane građanke i građani Crne Gore? Znae li o čemu se tu radi? Ta sredstva koja po zakonu uplaćuju svi koji su obveznici toga Zakona o elektronskim medijima, ta sredstva se raspoređuju partijskim medijima. Evo sad nedavno su raspoređena. Znae koliko je dobio Darko Šuković - 60.000 eura, koliko je dobio Mandić iz Kotora, takođe jedan DPS-ovac "Skala" čuvena 15-20.000, ne zamjerite mi nijesam siguran. Zadatak ovih tamo ljudi koji sjede toliko reko, 15-20 godina se bave unapređenjem medijskog prostora, ti ljudi iz Agencije ustvari njihov zadatak je da budu medijski kerberi, režimski i da distribuiraju pare i održavaju taj režimski medijski front. Za onaj period kada će taj režimski medijski fond biti upotrijebljen, a to su obično izborni periodi.

Prema tome, poštovani građani Crne Gore, ovi medijski zakoni zahtijevaju jednu veoma korijenitu reformu i to ćemo uraditi prvo.../prekid/

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:17:46)

Hvala.

Koleginica Šćepanović, Vi ste se javili za repliku. Pojasnite prvo repliku.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.06.18 19:17:58)

Nijeste prepoznali potpredsjedniče, poslanik Koča Pavlović je rekao: "Lajavi nastupi lidera DPS-a". Jeste li to čuli? Ja bih, ako dozvoljavate repliku na tu negativnu konotaciju. Hvala vam potpredsjedniče.

Nevjerojatno, bilo ko od poslanika Demokratskog fronta pogotovo, evo samo današnji dan šta smo vidjeli i čuli, šta su sve rekli tužiocima karakteriše bilo čije ponašanje ili nastupe, a po najmanje lidera Demokratske partije socijalista kome je nekada zaista rado čestitao rođendan u svojoj autorskoj emisiji. I bez želje da brani bilo koji medij, ali mislim da treba da reagujete kada

neko na primjer za "Pink" konkretno govori da posluju ilegalno, da bi neko rekao za bilo koju medijsku kuću da posluje ilegalno mora zato ovdje nam predoči dokaz. Očekujem da reagujete u takvim situacijama.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:19:22)

Koleginice Šćepanović,

Zbilja ne mogu da reagujem da ćemo na to da li neko posluje legalno, nelegalno za to su agencije, za to su drugi organi, smatram da ne, to su čak i političke ocjene. Primjećujem, recimo da naš regulator što ne vodi dobro, ali ja ću njima zvanično kao inicijativu uputiti da ima previše informativnih emisija iz drugih država koje mogu uticati kod nas na neko mišljenje i na nešto da sprovode na neki način propagandu koja nije adekvatna našoj poziciji, nego da ne učestvujem u raspravi dalje.

Izvolite, Kolega Pavlović, želite što? Pojasnite mi zašto?

Kolega Pavloviću, zbilja Vas molim./upadice/

Koleginica Šćepanović, evo ja nijesam primijetio da je uvredljivo. Rekla je nešto što je bila činjenica, ja bih nastavio dalje.

Na izlaganje ima komentar direktor Agencije, tako da ćete imati vrijeme da izrazite svoje mišljenje.

Izvolite kolega Džafiću.

ABAZ DŽAFIĆ (29.06.18 19:20:59)

Poslanika Pavlovića znam jako dugo i tačno je da smo radili u nekim radnim grupama oko medijskih sloboda i onda osjećam potrebu, čak i mnogo veću potrebu da dam adekvatan odgovor. Ne slažem se oko bespotrebnog regulatora i jako ću malo vremena potrošiti na to da obrazlažem zbog čega se ne slažem.

Ovaj regulator je sve ove godine odradio svoj dio posla, ima svoje ime i prezime i na domaćem terenu, a i u evropskim okvirima, a to je moralo da se zaradi, vrlo teškim i krvavim radom.

Što se tiče spotova. Mi vam spot nikada nijesmo zabranili, što se tiče Agencije, nikada to nijesmo uradili. Postojala je jedna manipulacija, bio sam ovdje na saslušanju, dovodili ste me da me saslušate, nemojte oko toga, znači nijesmo kazali da je to govor mržnje i nijesmo zabranili spot. Ali, bismo opet reagovali kod sličnog spota, jer smo mislili da je on uvredljiv i da nema saglasnost sa zakonom, a ni sa pravilima oko tog političkog takmičenja. Na kraju krajeva radi se o 2016. godini, mislim smo to na jednom jako dugom saslušanju ovdje u Skupštini do kraja izveli.

Oko zarađivanja svoga novca. Ne samo da zarađujemo novac za Agenciju, nego smo i vama čak za vaše plate zarađivali. Uradili smo digitalni plan i za digitalnu dividendu su strani telekomunikacioni operateri nedavno prije godinu dana platili 55 miliona koji su otišle u državni budžet odakle vi primete plate, ja ne primam platu iz državnog budžeta.

Što se tiče "Pinka M", tačno je da postoje najave oko promjene vlasništva, oko te televizije i tačno je da se tu pominje KKR fond, američki investicioni fond, jako moćan fond koji po Balkanu kupuje i telekomunikacione, a i neke druge emitere. To le legitimna stvar. Legitimna stvar zbog toga što ste upravo vi ovdje promijenili zakon unazad tri-četiri godine i omogućili ste, pošto je u prvom zakonu postojala odredba da nema prodaje emitera i da svako mora da krene u proceduru od početka, izdavanje licence i svega ostalog, sad se to svelo samo na davanje odobrenja regulatora prirodno ukoliko ispuni sve ostale uslove koji su propisani zakonom.

Nemam ništa protiv KKR fonda, osim što sam jako veliki zagovornik nečega što se zove prati koncentraciju u medijskoj sferi, jer smo previše mali. Bilo bi opasno da neko, pa makar i taj KKR fond dođe u posjed svih emitera kod nas. Inače, Sandru Bašić-Hrvatini kao eksperta znam, znam da je rađeno u nekoj verziji zakona. U Zakonu o elektronskim medijima postoji dozvoljenoj medijskoj koncentraciji, odmah završavam, i taj Zakon je u nekoliko navrata primijenjen. Primijenjen je prema koncernu "Vijesti" i prema koncernu "Dan". Postojali su elementi

nedozvoljene medijske koncentracije i vlasnici tih koncerna su to vratili nazad. Znači regulator je radio svoj dio posla.

Što se tiče Fonda za pomoć emiterima, ja ću uvijek zagovarati da on postoji, ali on trenutno ne postoji. Postojala je ona čuvena taksa za koju ja uvijek mislim da nema nikakav nesklad sa Ustavom, ali evo dobili smo tu presudu i mislim da je to jako, jako važna stvar za crnogorske emitere.

Na kraju krajeva, mi u Agenciji nijesmo ti, oni su svi dobili legitimno novac na javnom tenderu za projekte koje su kandidovali. Mi smo prebrojavali novac onima drugima koji su dobijali kroz grantove sa strane. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:25:18)

Hvala kolega Džafić, hvala.
Kolega Pavlović.

KOČA PAVLOVIĆ (29.06.18 19:25:22)

Krvav rad. Nikad nijeste zabranili naš spot. To nije istina, to nije istina. Mi nismo zaboravili taj period, evo kolega je ovdje, odlično se sjećamo toga perioda, ali da ne ulazimo u to. Evo, čuh i to čudo Agencija je zaradila 55 miliona za državu Crnu Goru, 55 miliona. Treba vam podići spomenik, nemojte dobacivati molim vas, nemojte stvarno, dajte da se uozbiljimo i da pričamo ozbiljno. Ja sam cijeli dan ovdje čekao da bih razgovarao sa Vama gospodine Džafiću i dajte da pričamo ozbiljno i nemojte s ovim...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:26:10)

Kolega Pavloviću, kolega Džafić se izvinio, nastavite.

KOČA PAVLOVIĆ (29.06.18 19:26:22)

Evo, pokušavam, izvinite.

Dakle, KKR legitimna kupovina itd. Ja Vas pitam gospodin Džafiću da li Vi prepoznajete tu elemente nedozvoljene medijske koncentracije ili ste možda zaboravili da vi kao Agencija treba da date saglasnost na tu promjenu vlasništva ili da budete protiv. Jeste li možda naprasno zaboravili kako se pojavio Petreus i Amerikanci ili ste naprasno zaboravili bilo šta o "Pinku" od kad je "Pink" ušao u Crnu Goru, što bih ja rekao da je najbliže možda istini. Znači to je moje pitanje. Zašto ćutite, ta prodaja je već obavljena. Nisu vam se obratili. Jeste li vi reagovali na to što vam se nisu obratili? Znači došao je ovdje, vi odlično znate gospodine Džafiću, došao je i prve dvije godine je koristio predajnik sa zgrade Televizije Crne Gore koji mu je dat na volšeban način vrlo tajnim dogovorima između Mitrovića i šefa režima. Je li tako? Da, da sa zgrade Televizije Crne Gore emitovao kanal i koristio predajničku mrežu kada nije imao svoju predajničku mrežu, a nije imao uopšte niti potrebne papire niti dozvolu da uđe na prostor Crne Gore. I vi ste govorili o tome više puta, gospodine Džafiću, više puta ste govorili o tome da je "Pink" nezakonito ušao itd. Samo što ste tih prvih godina dok je on bio potpuno nezakonit ćutali, a onda poslije toga ste postfestum govorili o tome kako je "Pink" nekad bio nezakonit.

Dakle, da li ste ili niste dali saglasnost, to je ključno pitanje i da li ćete vi dozvoliti tu medijsku koncentraciju, pa ja ne znam kako nazvati to, to nije monopol, oligopol, ne znam kako ga nazvati. Znači, sve živo u Crnoj Gori medijsko će da ima taj KKR fond. Pa čime se vi bavite, za koga vi radite, za interes građana Crne Gore. Mislim da to nije interes građana Crne Gore.

Druga stvar, kažete postojala je nedozvoljena medijska koncentracija i kod "Vijesti" i kod "Dana", a sad ne postoji, kao sad ne postoji, imaju novinu i televiziju sa nacionalnom pokrivenošću

i to vam nije nedozvoljena medijska koncentracija, a ova ima dnevnu novinu i dvije radio stanice i to vam nije nedozvoljena medijska koncentracija, nemojte gospodine Džafiću, ja sam čitao ponešto o tome.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:29:04)

Za učešće u raspravi u svojstvu predlagača javio se kolega Ranko Vujović, izvolite.

RANKO VUJOVIĆ (29.06.18 19:29:16)

Gospodine predsjedavajući, gospodine Pavloviću,

Mi smo institucija koja se zove Agencija za elektronske medije, mi se ne bavimo tumačenjem tračeva po novinama, niti nam je to vodilja u našem radu. Jeste li Vi nekad čuli da je Željko Mitrović izjavio da je prodao "Pink"? Vi ste imali seriju tekstova po raznim medijima o toj prodaji, ali da ste bar to pročitali malo bi se preciznije informisali o čemu se tu radilo i ko je kome tu ostao dužan i ta priča nije imala veze sa Petreusom i KKR fondom. Ako se bilo šta bude oko toga dešavalo to će morati da dođe do Agencije i moraće da traže našu dozvolu za tu vrstu transfera. Ali ste potpuno pogrešno se informisali. I zato čitajte malo pažljivije medije ako želite da se upoznate šta se dešava sa medijima. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:30:30)

Kolega Pavlović pošto je imenovan, ima pravo na odgovor na komentar.

Kolega Pavlović, samo da vam pojasnim. Kolega Vujović se javio u toku Vašeg komentara sa kolegom Džafićem i ja to tumačim kao pravo predlagača da učestvuje više puta u raspravi. Pošto vas je spomenuo imiate pravo na odgovor.

Ja se nadam da se niste osjetili da vas je negativno pomenuo.

KOČA PAVLOVIĆ (29.06.18 19:31:11)

Mi smo ovdje u Parlamentu vas zamisliti kao instituciju, a onda ste vi uzeli tu instituciju tako osmišljenu zakonski uobličenu i napravili od nje ovo što ste napravili, što se ne može nazvati institucijom. To nije institucija, to je partijski režimski kerber na medijskoj sceni, ja sam to vrlo jasno rekao, to nije institucija. Jer, kad se kaže institucija onda ono sobom u podtekstu nosi jednu da kažem prezumpciju posvećenosti javnom interesu, vi se ne bavite javnim interesom. Pare koje dijelite ne dijelite ih narodu niti ih dijelite medijima koji služe ovom narodu nego ih dijelite medijima i medijskim vlasnicima koji služe ovome rečimu, gospodine Vujoviću.

Tračevi po novinama. Ja se ne bavim tračevima po novinama. Ja se ne informišem o stanju u medijima tako što čitam novine samo, čitam i novine, u novinama je više puta objavljeno više izjava gospodine Mitrovića o toj prodaji, ali ja pođem i razgovaram s ljudima iz "Pink Montenegro" ovdje. Tako da prestanite da živite u tom svijetu institucije. Spustite se malo na zemlju, pođite u "Pink M" porazgovarajte sa njima pa će vam oni reći da je to već obavljeno. Da je u toku transformacija, oni će za mjesec dva prestati sa aktuelnom programskom šemom i preći na novu programsku šemu. Razumijete, neće vas ni obavijestiti o kupovini, kupoprodaji nego će samo tražiti promjenu dozvolu za značajniju promjenu programske šeme, znate, kao što su tražili mnogi i vi dali svima.

Vi ste, da vas podsjetim gospodine Vujoviću, televiziju Brana Mićunovića i Džigija pretvorili u jednu informativnu televiziju od jedne zabavne televizije iako je ona u periodu kada je imala dozvolu da bude samo zabavna televizija i da emituje samo sportske i zabavne sadržaje, ona je imala redovni informativni program naravno u kome je 99% vremena posvećivala da pljuje po Demokratskom frontu, po Jolu, po profesoru Branku, po meni itd. To je ono što ste vi napravili na

ovoj medijskoj sceni. Vi ste kontaminirali, vi, jedan za 15 godina, drugi za 25 godina, vi ste kontaminirali ovu medijsku scenu i napravili ste ovu kaljugu medijsku kroz koju sada mi ovdje sekamo se i gazimo. Da, da, ništa ne odmahujte glavom gospodine Džafiću, ništa ne odmahujte glavom. Kad se jednom stavi na papir to, kada mi budemo u prilici da to stavimo na papir, onda ćemo drugačije pričati o tome. I uklonićemo iz ovih razno raznih agencija taj korumpirani NVO sektor, zahvaljujući kome se nalazite tamo.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:34:01)

Izvolite kolega Džafiću.

ABAZ DŽAFIĆ (29.06.18 19:34:06)

Prvo, niko u Crnoj Gori neće dobiti dozvolu ukoliko budu prekršene odredbe Zakona o dozvoljenoj medijskoj koncentraciji u medijskoj sferi, ne znam o kome da se radi.

Znači, nisam uopšte zabrinut i nismo dobili zahtjev američkog KKR fonda još uvijek. Oni moraju da pribave i nekih drugih agencija mišljenja vezano za druge segmente njihovog funkcionisanja i rada, kad dobijemo te zahtjeve sigurno ćemo to odraditi javno i transparentno.

Drugo, ja sam siguran da vi znate da i mi radimo u interesu građana, sigurno. Ova Agencija radi u interesu građana i nikad nije imala u fokusu ni jednu političku stranku, uvijek je imala u fokusu građanina. I tako će biti dok sjedi ta ekipa u toj Agenciji.

Govorite oko nečega što nisam rekao poslije - čekali ste dvije godine. Nisam čitao dvije godine, rekao sam tada kad su nam šarafili taj predajnik. Ali taj dio priče je prepričan. Oni su morali da uđu u sistem države Crne Gore, niste vi neinformisani. Sjećate se vi tog velikog rata koji je postojao između Agencije i tog vlasnika televizije i naravno da sad ima uredne dozvole po tom pitanju.

I zadnje, mi ne bježimo od nečega što se zove dijalog i ne bježimo od toga da bilo kad i bilo ko preispita ne samo odgovornost postupaka nego svaki papir i svaki postupak Agencije, pa čak i onaj oko spota je li zabranjen nije li zabranjen. Niko nema pravo na svoj politički spot, a uskoro ćete vi pričati o tome kad budete mijenjali medijsku regulativu, jer brzo ćete to činjeti, ne može nešto da traje 15 godina. Promijenili su se i neki evropski standardi, moraćete da sjednete ovdje u Parlamentu pa da radite na novim medijskim zakonima, to je onako lagodan dio posla u kojem ste vi nekad stvarno svojski učestvovali i uvijek ću vam poštovati taj dio rada. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:36:29)

Hvala.

Kolega, želite pojašnjenje, molim Vas kratko.

KOČA PAVLOVIĆ (29.06.18 19:36:35)

Gospodine Džafiću,

Cijeli problem, mislim moje nepovjerenje izvire iz sljedeće činjenice, kada vi to kažete da nećete dozvoliti bilo kakvu transakciju koja će kreirati nedozvoljenu medijsku koncentraciju, pri tom misleći na ovaj američki fond. Odmah da vam kažem, ne vjerujem s obzirom da znam o kojem se fondu radi i rekao sam već o kome se radi da su Amerikanci, da je Petreus itd. Mislim da apsolutno ništa uraditi nećete protiv toga ako ne uradite nešto da im pomognete oko toga. Ali, meni je problem između ostalog i u tome što vi ne prepoznajete medijsku koncentraciju u postojećem stanju na medijskoj sceni, nedozvoljenu medijsku koncentraciju, vi ni to ne prepoznajete. Kako da vam vjerujem da ćete onda prepoznati u tome kad dođe ovaj Petreus i pokupuje, pogotovo ako krene da kupuje koncern Vijesti, Televiziju i novine, kao što sam čuo da

kupuje, pogotovo tada. Dakle, on će biti potpuni vlasnik.

Da Vam kažem gospodine Džafiću, /prekid/ ovo što se dešava u Televiziji Crne Gore, ta kupoprodaja proizvodi ovo što se dešava u Televiziji Crne Gore, razumijete. Jer ta porodica koja prodaje to Petreusu želi ipak da ostvari kontrolu na nekom mediju i pokušava da to uradi nad Radio Televizijom Crne Gore. Perović, razumijete, druga familija.

Gospodine Džafiću, mi ćemo ići u medijske, sigurno ćemo ići u reformu medijskog zakonodavstva, ali ona će biti utemeljena, između ostalog i na ovome dosadašnjem iskustvu. Mi ćemo se truditi da u toj medijskoj reformi preduprijedimo nastanak agencija kakva je ova u kojoj vi trenutno radite i koju vodite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:38:26)

Hvala kolega.

Mislim da su sad između kolege Pavlovića i Agencije ispričane sve priče za večeras, tako da ćemo dati riječ kolegi Fatiću. Izvolite.

BOGDAN FATIĆ (29.06.18 19:38:42)

Zahvaljujem poštovani potpredsjedniče.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovani kolegice i kolege poslanici, uvaženi gospodine Džafiću i Vujoviću,

Izveštaj o radu Agencije za elektronske medije za 2017. godinu je dokument koji sadrži informacije o ostvarivanju njenih obaveza direktno propisane zakonom ili relevantnim podzakonskim aktima. Izveštaj je sveobuhvatan i kvalitetno urađen, ali cijeneći naše zajedničko vrijeme osvrnuću se samo na jedan segment ovog izvještaja.

Značajne promjene u oblasti medija postavile su nove izazove medijskoj zajednici i kozumentima njihovih usluga. Kada govorimo o kozumentima audio vizuelnih medijskih usluga interesantno je pomenuti da je distribuciju kablovske televizije, odnosno AVM sadržaja vršilo sedam operatera, preko jedne od platformi KDS, MDS, AJPTIV, DVBT2 i DVH.

Broj priključaka, odnosno preplatnika na kraju 2017. godine je iznosio nešto iznad 206.000 što u odnosu na broj domaćinstava koji iznosi blizu 196.000, iznosi u procentima 102,95%. Međutim, kao što ste vi saopštili jedan dio građana sa sjevera Crne Gore odakle i ja dolazim ne koristi ni jednu od navedenih platformi i u tom dijelu pozdravljam eventualnu akciju koju bi sprovela Agencija da obezbijedi jednom broju građana sjevera neku od ovih navedenih platformi pa makar to bila DVBT2, koja ne zahtijeva nikakvu pretplatu. Ovaj podatak nam govori da je u Crnoj Gori posljednjih godina došlo do ekspanzije različitih medija i izvora informisanja koji na dnevnoj osnovi plasiraju veliku količinu informacija javnosti. Korisnici ovih sadržaja su različite generacije, a to kreira značajne izazove u smislu adekvatnog prijema i korišćenja podataka do kojih se dolazi ovim putem.

Interesantan je još jedan podatak koji sam pročitao, a to je da region Zapadnog Balkana gdje se mi nalazimo, građani sa tog područja značajno više vremena provode gledajući televizijski program i do pet sati dnevno nego što to rade ostale zemlje u Evropi. U tom dijelu bih želio posebno da istaknem aktivnost Agencije za elektronske medije, po tom pitanju, a to je po pitanju zaštite maloljetnika i programa razvoja medijske pismenosti u Crnoj Gori.

Agencija je, kao što ste i vi naveli, sa predstavništvom UNICEF-a u Crnoj Gori potpisala Sporazum o saradnji čiji je rezultat kampanja medijske pismenosti pod nazivom "Birajmo šta gledamo". Cilj kampanje da utiče na podizanje nivoa svijesti o važnosti medijskog opismenjavanja roditelja, staratelja i djece i važnosti odabira medijskog sadržaja za djecu. Ovo su vještine koje ne možemo očekivati da djeca sama razvijaju i potrebna im je podrška roditelja i društva.

Agencija je pokrenula sajt koji je dio projekta Agencije i UNICEF-a oko medijske pismenosti kojim se želi istaknuti važnost i podstaknuti na medijsko obrazovanje roditelja i djece u cilju zaštite od potencijalno štetnih medijskih sadržaja za djecu i mlade.

Takođe, izmjenama i dopunama Pravilnika o programskim standardima u elektronskim

medijima koji je usvojio Savjet Agencije su se definisale određene norme u cilju zaštite maloljetnika od programskih sadržaja koji mogu ugroziti zdravstveni, moralni i intelektualni razvoj djeteta. Usvojenim izmjenama se uvode pravila kategorizacije programskih sadržaja i pravila raspoređivanja i označavanja tako da emiter nema mogućnost odabira drugačije opcije. Saglasno tome emiter je obavezan da obavezno vrši označavanje sadržaja grafičkim oznakama 12, 16 i 18. Takođe, Pravilnikom je predviđeno da se rijaliti programski sadržaji kao i snimci ili prenosi koji mogu sadržati prikazivanje teškog nasilja označavaju sa oznakom 16, odnosno oznakom 18 i mogu se emitovati isključivo u vremenskom period od 22 sata do 06 sati ujutru. Međutim, treba imati u vidu da se ova pravila ne odnose i ne primjenjuju na sadržaje koji se emituju u okviru audio vizuelne medijske usluge na zahtjev jer se tu daje mogućnost roditeljske kontrole koja je nažalost često odsutna.

Imajući ovo u vidu aktivnosti Agencije koje se sprovode u saradnji sa UNICEF-om, a koje ima za cilj da podstakne i razvije medijsku pismenost kod djece i roditelja, dodatno dobija na značaju i dodatno sve nas obavezuje da se svi zajedno uključimo u ovaj program za njegovu bolju realizaciju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:43:34)

Zahvaljujem kolegi Fatiću.

Nijesam najavio ranije, ali sljedeći govornik je Jovan Vučurović, a nek se pripremi kolegistica Marta Šćepanović.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.06.18 19:43:47)

Dakle, ja bih prije svega htio da potvrdim ono što je gospodin Pavlović rekao prije, što se tiče Agencije, da su 2016. godine u oktobru, da li je bio oktobar ili septembar, ajde sad da ne preciziram, zabranili jedan od naših spotova kad smo imali najbolju kampanju u istoriji Crne Gore, što se tiče političkih kampanja, dakle to je kampanja da /prekid/ i tu su znači ovi ljudi iz Agencije odradili svoj posao za režim kao što su ga i uvijek odrađivali. Gospodine Pavloviću, jesam mlađi od Vas nešto malo, ali i meni se čini da ovu dvojicu ljudi pamtim 20 godina. Dakle, pamtim ih kao sluge režima, najobičnije u medijskoj sferi i Agencija za elektronske medije.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:44:40)

Kolega Vučurović, upozoravama Vas, molim vas birajte rječnik, znate moj stav, daću im pravo na repliku, tako da molim vas...

JOVAN VUČUROVIĆ (29.06.18 19:45:02)

Što ću kad ih tako pamtim. Evo ajde da preformulišem, Agencija za elektronske medije, najobičnija režimska ekspozitura, može li tako, koja služi kao institucija za pravljenje privida da u Crnoj Gori postoje nezavisni, nepristrasni monitoring, regulacija nad medijima itd. Evo sad sam u granicama nekim što bi rekli korektnim, a imamo potuno drugačiji slučaj. Ljude koji godinama dakle neki služe režimu, uvijek mu priskaču u pomoć kada je to neophodno i nepogrešivo su u svemu saglasni sa režimom kad dođe vrijeme za tu regulaciju i za slaganje situacije u medijima, to su pokazali kada je trebalo tjerati ljude, određene ljude iz Savjeta Agencije za elektronske medije i ubacati one koji će im biti poslušni kao što su to uradili. Medijska situacija u Crnoj Gori je kranje ovako čudnovata, posebno što se tiče Demokratskog fronta i našeg kategorizovanja medija i to da kažemo. Smatramo da nikad nije bila gora situacija, tu ću se složiti sa gospodinom Pavlovićem i nikad nije bilo većeg medijskog mraka, zahvaljujući između ostalog ovoj dvojici preko puta ljudi. Nažalost danas imamo jedno slaganje između režima i između dijela opozicije, posebno ovih tzv.

opozicije ove dvojice Bora i Razima.

Zato je DF izabrao ovaj put, zato smo mi ovdje u Skupštini da nekako prekinemo tu blokadu koja se i sa režimskih i sa tzv. nezavisnih medija o kojima će govoriti malo kasnije, profesor Radulović vrlo temeljno, da prekinemo tu blokadu nekako, koja je sa obje strane krenula put Demokratskog fronta. Posebno bih tu uvrstio Javni servis da ne bi bilo nikakve zabune, meni je potpuno isti Javni servis kad je bila gospođa Kadija i kad je bila gospođica Rutović, potpuno isti odnos su imali prema Demokratskom frontu. Dakle bile su i jedna i druga protiv Demokratskog fronta, jedan je radila za Demokratsku partiju socijalista, druga je radila za drugu familiju, a i jedna i druga protiv DF-a.

Ko još radi protiv Demokratskog fronta na medijskom nebu, to su oni iz nevladinog sektora koji rade pod komandom i pod instrukcijama ambasade. Vidjeli smo ih sinoć na jednom prijemu ovako simpatičnom u ambasadi kod gospođe Uhare, vidim one zagrljaje, onu prisnost, ono ponižavanje pred gazdaricom, vidimo sve njih, onu snishodljivost, vidimo one iz režimskih medija, a odmah za njima u redu idu uparađeni, idu i ovi iz tzv. nezavisnih medija i ovi iz tzv. nevladinog sektora. Druže se svi zajedno, to je najobičnija posluga takozvanih nezavisnih medija, nevladinog sektora i režimskih medija. Mediji u Crnoj Gori su dakle neslobodni sa izuzetkom nekih koje sad, evo ne bih da ih pominjem, u stvari zašto da ih ne pomenem sa izuzetkom INOR4, dnevnih novina "Sloboda", portala "Borba" i još nekih. Svi ostali su pod kontrolom režima i pod kontrolom Agencije za elektronske medije i svojim neprofesionalizmom ova Agencija je dovela između ostalog do te situacije. Posebno ono što je pominjao gospodin Pavlović, što se tiče davanja para, jer te pare se daju po programima koliko sam ja shvatio, u stvari nije koliko sam shvatio, nego koliko znam. Daju se neki /prekid/ njihovim programskim samostalnim sadržajima, pa neće biti da Darko Šuković i radio "Skala" imaju najviše sopstvenog programa i dobijaju najviše para po tom osnovu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:49:08)

Gospodine Vučurović, isteklo Vam je vrijeme.

Čitaću član 105. Poslanici i drugi učesnici u pretresu dužni su da poštuju dostojanstvo poslanika iz Skupštine i da se jedni i drugi obraćamo sa uvažavanjem. Nije dozvoljeno korišćenje uvredljivih izraza, iznošenje činjenice koje se odnose i tako dalje. Zato dajem predsjednicima Agencije pravo na repliku iz člana 101, pravo na repliku u smislu stava ima predlagač, odnosno predstavnik predlagača akta o kojem se vodi pretres kao i drugi učesnik u radu sjednice.

Gospodin Ivanović je digao ruku. Mislim da ste vidjeli svi, javio mi se prije nego što sam ovo pročitao.

Izvolite.

Izvinjavam se, gospodin Vujović ima riječ. Izvolite.

RANKO VUJOVIĆ (29.06.18 19:50:21)

Samo bih Vas zamolio da opomenete poslanike da nas ne vrijeđaju ovdje, mislim da je sramota koliko su nepripremljeni, koliko ne baratuju osnovnim informacijama vezanim za rad naše institucije, mislim da je stvarno skandalozno da se tako ponašaju. Ako žele da razgovaraju sa nama, ako žele da razgovaraju o našem radu bilo bi elementarno da neke osnovne informacije pročitaju o tome čime se mi bavimo, oni čak ne umiju ni ono što u novinama pronađu da interpretiraju tačno, što je stvarno skandal.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:50:46)

Ne vidim mjesto za repliku zato što ste se uvredljivo izrazili o predstavnicima Agencije koji su naši gosti u ovom domu. Ja sam Vas upozorio odmah u prvom minutu vašeg izlaganja da će oni dobiti repliku.

Kolega Vučuroviću, molim Vas, već danas imate jednu opomenu, vidim ovdje imate jednu

opomenu, ja ne volim primijeniti opomene, ali molim Vas da upodobimo priču u ovom domu u odnosu na temu koja je zadata i da poštujemo jedni druge. Možemo se ne voljeti, možemo se čak i mrzjeti, ali rječnik nam mora biti pristojan i lijep. Kolega Pavloviću, molim Vas, dok komuniciram sa kolegom Vučurovićem da saslušate.

Kolega Vučurović, Vi sad želite proceduralno. Obratite se meni molim Vas.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.06.18 19:51:46)

Dakle, Vi ste dozvolili da se ovdje vrijeđaju poslanici, jer meni bi lično bilo sramota da sam sluga režima 20 godina. To bi mene bilo sramota, a ne da ne pročitam neki izvještaj koji je neko sastavio ko zna gdje i doturio ga nekima da ga samo iščitaju i potpišu. To bi mene bilo sramota. Dakle, ja bih tražio nekih minut, nešto drugo znači je u pitanju.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:52:13)

Kolega Vučurović, nemate riječ. Molim vas sjednite, a ja sam Vam dao pravo da se ispravite, niste ni pokušali da se ispravite, opet ste željeli da vrijeđate učesnike ovdje, način na koji ste to izrekli, zbilja Vam ne daje pravo. Molim Vas, sjedite.

Natavljamo sa raspravom.

Sledeći govornik kao što sam najavio je kolegica Marta Šćepanović i nek se pripremi ako je tu Marina Jočić, ako ne Aleksandra Vuković i Branko Radulović, to su svi zadnji prijavljeni.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.06.18 19:52:53)

Zahvaljujem potpredsjedniče, poštovani predlagači, uvaženi građani,

Postojanje raznih medija na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou je od suštinske važnosti za osnaživanje demokratskog i medijskog pluralizma. U tom smislu regulatorna, audio vizuelna politika mora da zaštiti određene javne interese, kao što su kulturna raznolikost, pravo na informisanje, medijski pluralizam, zaštita maloljetnika, zaštita potrošača, te da konstantno radi na povećanju nivoa javne svijesti i medijske pismenosti.

U tom smislu u okviru nadležnosti Agencije za izdavanje odobrenja za pružanje ovih usluga, osim već postojećih programa u ovoj godinie je takođe bilo interesovanje za pokretanje novih programa. Takođe, Agencija je izdala i tri odobrenja za pružanje AVM usluga. Iz izvještaja se vidi, a to je ono što posebno želim da pomenem i da naglasim da je jedan od najvećih problema bio upravo u radu lokalnih javnih emitera u Crnoj Gori. Kada to kažem ne mislim samo na problem finansiranja lokalnih javnih emitera, jer budžetima lokalnih samouprava u najvećem dijelu sredstva koja su opredijeljena nijesu dovoljna za redovno poslovanje ovih subjekata. Budžetom obezbjeđuje samo jedan dio sredstava, kao za finansiranja prava na informisanje bez diskriminacije po osnovu programskih sadržaja, koji su značajni za tu lokalnu zajednicu. Dakle, ne samo ovaj dio finansijskih problema, već je konstatovano da do kraja septembra 2017. godine značajan broj lokalnih javnih emitera nije pripremio ni predloge programskih obaveza, sproveo javne rasprave u istim i uočeno je da su postojale određene nedoumice u vezi sa realizacijom usvojenih zakonskih rješenja. Upravo zbog toga je i Agencija primjećujući te probleme u prvoj polovini oktobra 2017. godine organizovala sastanak predstavnika Agencije sa lokalnim i javnim emiterima, koji je bio posvećen upravo ovome, da se svi problemi koji lokalni javni emiteri imaju, pokušaju riješiti u saradnji sa Agencijom.

Što se tiče poštovanja standarda u ovim komercijalnim komunikacijama jednog broja komercijalnih stanica, analiza koju je radila Agencija je pokazala da je implementacija ovih standarda neujednačena. Ipak u ovoj oblasti vlada znatno veći red nego što se može čuti u svakodnevnoj komunikaciji i sa gledaocima, pa i samim emiterima koji govore tako jedni o drugima.

Moram da napomenem da i u dijelu koji se odnosi na pravno zastupanje Agencije, što se

tilče upravnih sporova koje vidimo iz ovih izvještaja, ukazuje na zakonit rad Agencije prilikom vođenja upravnih postupaka u ovoj oblasti. U odnosu na dio koji se odnosi na finansiranje, moram da napomenem da je u ovoj godini u odnosu na prethodne izvještaje koje smo ovdje raspravljali, konstatovano da je procenat naplativosti u ovom izvještajnom periodu znatno veći i on iznosio 73,3%.

Takođe, želim u dijelu koji se odnosi na saradnju da istaknem saradnju Agencije sa misijom OEBS-a u Crnoj Gori i u tom smislu je Agencija sa ovom Misijom organizovala sastanak predstavnika svih lokalnih javnih emitera u Crnoj Gori, Radio Televizije Crne Gore i Agencije za elektronske medije i tu se raspravljalo o problemima iz ove oblasti. Međutim, ono što je veoma važno da napomenem da je upravo imajući u vidu da jednu od preporuka sadržana u Izvještaju posmatračke misije OEBS-ove kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava povodom održanih parlamentarnih izbora 2016. godine, odnosila se i na političko oglašavanje. Upravo na predlog Agencije je u saradnji sa ovom misijom izrađena jedna studija koja je nudila uporedna iskustva evropskih zemalja, kada je riječ o regulisanju političkog oglašavanja i iz tog projekta je upravo i nastao dokument koji je kasnije poslužio nama u saradnji sa Agencijom kada je formirana Radna grupa za implementaciju preporuka OEBS-a. Taj nam je dokument u mnogome pomogao prilikom izrade nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima, koji je usvojen u Skupštinu u decembru u 2017. godine i zaista je za pohvalu, na koji način je, obzirom da je bio kratak vremenski period Agencija uspjela da implementira ove novine koje su usvojene izmjenama i dopunama.

Dakle, zaista je za pohvalu kako su uspjeli za tako kratko vrijeme da implementiraju ove izmjene u Zakonu koji smo usvojili, a prvi izbori koji su bili to su bili predsjednički izbori i zaista je za pohvalu sve što su uradili u tom pogledu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 19:58:14)

Hvala, kolegice Šćepanović.

Na Vaše izlaganje komentar ima kolega Vučurović.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.06.18 19:58:23)

Zaista čudno kako su implemetirali ovo u tako kratkom roku i slušajući Vas gospođice Šćepanović, reklo bi se da je u ovoj situaciji potpuno situacija jedna regularna, da se sve odvija kako treba. Posebno ste pomenuli 2016. godinu, ispada da sam ja nešto slagao vezano za ono da nam je blokiran spot u to vrijeme i pozvali ste se i na misiju OEBS-a je li tako, koja je inače po nekom difoltu reklo bi se proglašava i sve izbore da su regularni i postaje pravo da vam kažem potpuno nebitna u očima najvećeg dijela opozicije, osim u očima Bore i Ramiza on ima neki ugled. Što se tiče Demokratskog fronta, njihove ocjene su potpuno pravo da vam kažem postale nebitne.

Sad ću podsjetim na nešto što se dešavalo na primjer 2015. godine jednu zanimljivu situaciju, kad su bili sada već čuveni protesti Demokratskog fronta u jesen te godine, dakle, mi smo bili pod šatorima ovdje ispred Parlamenta 20 dana. Bio je legendarni 17. oktobar, legendarni 18. oktobar i jedan od najlegendarnijih datuma u istoriji Crne Gore 24. oktobar kada je 20.000 građana Crne Gore ovdje bilo, borilo se za slobodu, dok oni zlikovci iz SAJ-a i ostalih policijskih, parapolijskih trupa nijesu razbili taj skup. Znaete šta se dešavalo u medijima tada, svih tih dana? Možda Vi ne znate, ali evo da Vas podsjetim i nezavisnim i ovim zavisnim. Dešavale su se emisije svaka srijeda ili četvrtak bila je emisija o protestima Demokratskog fronta. Znaete li ko je učestvovao od organizatora? Niko nikad. Dakle i gospodin što vodi "Načisto" i gospođe koje su vodile emisije na Javnom servisu. Nikad se niko nije sjetio da pozove organizatora protesta Demokratskog fronta, što je nezapamćeno, mislim u istoriji novinarstva, makar evo na ovim prostorima. Vjerovatno je nedgdje na Kubi ili na nekoj drugoj destinaciji koja je slična Crnoj Gori, dakle možda u Albaniji Envera Hodže ili u Rumuniji Čaušeskua, neka slična država, kao što je sada Crna Gora, tamo je tada vjerovatno se dešavalo nešto tako. Ali u Crnoj Gori se to desilo tada i na primjer ovaj dvojac tamo vjerovatno izgovorio ni jednu riječ nije, ne samo što nije izgovorio ni jednu riječ, nego je taj

dvojac preko puta omogućio "Pinku M" da saopštava najveće gadosti, najveće bljuvotine, najveću sramotu koja je mogla da se ne podnese na račun Demokratskog fronta, na račun ljudi, hiljada ljudi koji su protestovali protiv ove diktature, i nikad izgovorili jednu riječ nijesu, nikad protiv "Pinku M", dakle, a ovo sam imao potrebu da vam kažem jer je ova sramota i za Javni servis i za ... /prekid/

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 20:01:26)

Koleginice Šćepanović, izvolite.
Imate odgovor na komentar.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.06.18 20:01:35)

Hvala vam potpredsjedniče.

Pa ne morate da me podsjećate na protest. Upoznati smo svi na protestima i sa šatorima koji su tu bili ispred, jer mi smo dolazili na posao i obavljali svoju poslaničku funkciju, a da li je bilo 20.000 građana u to zaista sumnjamo. Što se tiče preporuka OEBS-a, pretpostavljam da kao poslanik bi trebali da znate za ove preporuke, s obzirom da se konstantno zalažete za unapređenje kako kažete izbornog zakonodavstva, vidim da sa i tim nijeste upoznati i na kraju opet komentari na račun jedne medijske kuće "Pink M", očigledno vas boli istina.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 20:02:22)

Dozvolite da nastavimo sjednicu.
Riječ ima kolega Branko Radulović.
Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (29.06.18 20:02:38)

Gospodine predsjedavajući,

Samo sam tražio ne da bih poentirao nekakvi politički završni udarac imao, nego, jer sam strašne neistine koje su na moj račun od jedne grupe, koncentracije medijske i da nijesam imao mogućnosti da to demantujem da to i saopštim. Ne ništa, zbog nečega drugoga, ali ja ću to ponavljati stalno, zbog neke istine i obraza mene i moje porodice.

Gospodo, ja sam dobro pročitao ovaj zakon, koji definiše vašu ulogu i vašu moguću intervenciju. Oni se mogu tumačiti ovako ili onako, ali se mogu tumačiti veoma kvalitetno i šire ukoliko se ima jedna dobra namjera, a ja imam noćas dobru, namjernu, ne nikako da poentiram politički. U svaku državu će sam išao, će sam imao prilike da kontaktiram sa vodećim ljudima, ja sam govorio o medijima. Govorio sam o medijima, zato što sam duboko ubijeđen da ništa manja uloga nije medija, od političara, od univerziteta, od tog civilnog sektora u izgradnji jednog demokratskog društva. Čitao sam dosta knjiga oko toga, pročitao sam i bio sam prisutan na određeni način i kada je sad bio glavni urednik "Gardijana" kakvo je njegovo gledište. Ja sa velikom tugom kažem da mi danas živimo u medijskoj kaljuzi i da mi plaćamo najskuplji medijski servis. Zašto, zato što je on lažan, zato što on nije istinit, zato što on ne informiše, zato što on ne edukuje.

Građani Crne Gore, ukoliko hoćete da sačuvate svoj mentalni sklop, ukoliko hoćete pravovremeno i kvalitetno da se informišete, činite to na jedan poseban način. Volio bih da svako danas u Crnoj Gori ima kablovsku televiziju, da ne gleda ni jedan naš nacionalni program, eventualno informativno da vidi državni servis da ga možda bači 50%, sve ostalo u korpu za smeće.

Razmišljao sam o ovome i onda sam vidio da gospodo faktički sa razvojem tehnike,

tehnologije, informatike, nema više elektronskih medija, nema štampanih medija, to je faktički postalo jedno. Taj portal koji je spojio jedni i druge napravio je faktički da više ne možemo govoriti sa ovim na ovaj način, nego moramo da govorimo na drugi način i moramo uistinu da napravimo reformu. Ali, reforma mora da se zaštiti kako ovu medijsku kaljugu da isušimo i u istinu da napravimo da medijska scena u Crnoj Gori bude tačna, profesionalna, da ona edukuje, da ona informiše da daje mogućnost da gledaš ovo, ili da gledaš ono.

Postoji 400 raznih kategorizacija oko etike novinarstva, ali su pet osnovnih. Oni počivaju na mnogim stvarima i jedna od tih stvari je demant. Zna li prokletstvo u crnogorskom novinarstvu kad se desilo, kada smo ukinuli kriminalizaciju klevete. Sa uvažanim sagovornicima iz Švedske, možda poslije Danske, đe je najrazvijenija ta medijska odgovornost gdje glavni urednik ne smije ni a progovoriti od onome što je govorio gospodin Pavlović i Vučurović. Ne smije a progovoriti, možda jedanput u pola godine malo medijski obojiti politički neki svoj komentar, a novinari slučajno da nemaju političku pristrasnost, oni uvode kriminalizaciju klevete.

Ja sam u velikoj dilemi, da li da napravim nešto što će ponovo krimanilizovati klevetu, što će laž sankcionisati. Dva minuta zbog jednog velikog demanta.

Građani Crne Gore, moja porodica i ja smo od portala "Vijesti", ja sam permanentno dvije godine dana, čovjek sam koji imam izuzetan CV naučni i to su priznali. Čovjek sam koji prezire materijalno, uvijek sam se zalagao za Crnu Goru, ali sam čovjek koji sam svojeglav, ne pripadam nikome. Ni u jednoj ni u drugoj koncentraciji medijskoj danas koja postoji u Crnoj Gori, a koja i jedna i druga radi za režim izigravajući jedna opoziciju nezavisnost, a druga javno govoreći.

Ovo što je bilo prije tri dana bio sam cio na naslovnoj strani i bio sam cio ovdje sa ovom mojom šakom kada sam jedan put govorio o nečemu drugom je čista laž, demant koji sam poslao nijesu htjeli da objave. Pozivam svu policiju, sve inspekcije, da utvrde da li je Branko Radulović, poslanik jedan cent nezakonito uzeo iz ove Skupštine. Sve je uzeo prema Zakonu o zaradama, prema Zakonu o PIO, prema odlukama Administrativnog odbora jednog i drugog. Da bude apsurd veći evo danas su mi ukinuli i iz jedne banke račun zbog Pokreta za promjene, dugova Pokreta za promjene. Dajem trećinu svojih primanja kao svi mi Pokretu za promjene. Ono što ovdje piše to su svi demanti koje nijesu htjeli da objave, ovo su sve zakoni ovdje što piše, nek me demantuje Administrativni odbor što sam rekao da moja primanja, dio, idu na žiro račun Pokreta za promjene. Mi smo blokirani zbog tih istih "Vijesti". Ako ste trebali da reagujete negdje, trebali ste da se pitate se kako može da nam naplate "Vijesti" na stotine hiljada eura i da nas reketiraju.

Znači, gospodo pred nama je veliki problem to je medijska scena, mi ćemo da upropastimo građane Crne Gore, mi ćemo da upropastimo naš naraštaj bljuvotinama, lažima, primitivizmom, farmama, nemam pojma kako se zove.

Ja građani Crne Gore, tako mi bog pomogao ne gledam ništa, gledam po malo dnevnik. Sinoć sam na nagovor kolega vidio samo ono "Načisto" inače ga ne bih ni to gledao ni čuo.

Da li ste čitali niknejmove, komentare imali đe to na zemaljskoj kugli. On se javlja pod nekakvim imenom xy. On priča najveće gadosti za nas za naše porodice i taj što je to pisao nikakvu odgovornost nema. On bi u zatvor išao zbog toga, kako da sačuvamo mentalni sklop danas građana Crne Gore.

Gospodo nijesam htio iako znam tačno što su vaše ingerencije i vi možete da djelujete ovdje ste rekli da ste pokrenuli projekat za medijsku pismenost. Pokrenite projekat za medijsku profesionalnost. Nezavisni mediji što to znači - lažov, da može da laže. Profesionalni mediji istina edukacija, rasonoda u nekoj formi ozbiljnoj, primitivizam laž, blaćenje to ne priliči ni jednoj demokratskoj državi niti crnogorskoj istoriji. Ja sam bio u "Vijestima" da bi ih opomenuo prije godinu dana.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 20:10:47)

Hvala kolega bili ste jasni, četiri minuta smo Vam produžili.

Da li želite komentar?

Izvolite gospodin Džafić.

ABAZ DŽAFIĆ (29.06.18 20:12:39)

Više nećemo koristiti sa tim što se zove završna riječ, evo potrudicu se profesore.

Vi odlično znate da je digitalizacija donijela mnogo čega novoga. Svi servisi su postali interaktivni u sekundama se razmjenjuju informacije i mislim da Vi to pratite. Međutim, to donosi veliku opasnost, donosi opasnost za djecu, donosi opasnost za one koji stoje iza osnovanih portala, elektronskih publikacija, fejsbuk stranica, izmišljenih ili bilo čega drugoga. Prirodno da moramo da nađemo način i mehanizme djelovanja regulatora po tom pitanju, jer on trenutno nema ingerenciju po tom osnovu.

To sam vam rekao i na nekom zasijedanju koje je bilo ovdje. Postoji druga stvar bili smo protiv dekriminalizacije klevete to smo javno saopštavali tada koliko je to opasna stvar, posebno zbog ove tradicije o kojoj govorite ovdje u Crnoj Gori. Nijesmo prepoznavali u Evropi od tih naprednih i demokratskih država mnoge da su do kraja dekriminalizovali klevetu. Apsolutno ćete naći sagovornika da se nekih od tih segmenata ponovo razmotre u nekim izmjenama zakona, ali samo sa onog aspekta koji ne bi ograničavao slobodu izražavanja.

Elektronske publikacije, mi nemamo nadležnost osim upisa elektronske publikacije, druga stvar imamo jasan stav po tom pitanju kod međunarodnih organizacija smo pokrenuli to pitanje. Mi smo zagovornici toga da urednik portala odgovara za svaku informaciju, pa i za onu koja je u komentarima. Znači, velika priča je po tom pitanju dobili su upustva, bili su na određenim treninzima koliko ja znam po tom pitanju, a naravno da poslije toga treba stvoriti neki jasan zakonski osnov u kojem bi regulator mogao da sprovede ono što je regulatorna funkcija, a to je da kažnjava.

Žao mi je kad se nekom iz javnog života dešava to što se Vama dešavalo, ispratili smo to. Zamislite nekog ko nije u javnom životu, ko je obični građanin ovdje u državi kad ga nađe neko od svih tih šta sve napravi njemu, šta sve napravi porodici od tog čovjeka nisu svi navikli na javnost na ovakav način kako su mnogi od vas navikli ovdje u Skupštini.

Biću zagovornik toga da urednik portala snosi odgovornost za svaku informaciju i da svako može u bilo kojem momentu isto kao kod svakog elektronskog medija da objavi demant, odgovor ili ispravku na samom portalu.

Hvala vam puno. Znam da ste umorni da ste cijeli dan radili, ali pokušali smo i mi da budemo što konstruktivniji i kraći. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.06.18 20:15:42)

Hvala i vama.

Odgovor na komentar ima kolega Radulović.

BRANKO RADULOVIĆ

Znam dva slučaja. Hoću mislim ovo mi je samo zbog Crne Gore.

Znam dva slučaja. Jedan slučaj je bio kad sam bio u Liberalnoj '91-'92 kad mi je Slavko Perović reako pa će čovječe, tada sam se sa glavnim urednikom koji je bio Televizije Crne Gore, će ćeš s medijima. Kad sam krenuo drugi put prije godinu dana da Željko Ivanović i ostalima rečem što su i kako su - će ćeš tamo. E ne mogu. Ja sam Don Kihot i biću do kraja i ne predajem se.

Možete li da zamislite nešto, ima li će to u svijetu rekao sam šta je standard, norma Švedske, Danske i svemu ostalom da jedan od vlasnika "Vijesti" u svojim kolumnama naziva posalnike konjima. Možete li vi shvatiti dokle ide ta bolest i dokle ide ta smjelost, da drugi koji nema ni srednju školu može da komentariše naučna dostignuća određenog poslanika, da treći zajedno sa DB agentima konstruiše monstruožnu laž oko svega toga. Četvrti ovdje posljednji, evo posljednji moj slučaj ne znam što je sa mnom da li je to što sam zgodan ili nijesam zgodan, ali svi moji ovdje ima najviše posjeta. Ako oni to rade da bi prodali svoju novinu onda jednostavno bi bolje bilo da slušaju ono što ja pričam.

Kako ću ja to perje koje bači neko iz prozora, kaži mi kako ću ja to perje da sakupim? Kako ću ja tih 10.000 posjeta ili 15.000 posjeta svaka njihova bljuvotina u odnosu na mene pročitati se i ima komentara po 200. Šta ću ja da uradim? Kako ja da sačuvam svoj obraz? Istina je sasvim druga. Demant neće da objave. Mi moramo ovu kaljugu medijsku, ne inetersuje me uopšte neću niko da navija za Demokratski front, niko, jer ja vjerujem u našu misiju. Vjerujem da smo mi imamo da smo u istinu nešto što hoćemo da preporodimo i unaprijedimo Crnu Goru, ali dvije koncentracije su. Jedna je koncentracija tzv. nezavisni koji izigravaju, daleko bilo da se nekom novinaru nešto negativno dešava, ali laž i sloboda i sloboda lažova je najveće prokletstvo za Crnu Goru. To je strašno /prekid/... Ukoliko se ne izvinu jer mora tačka 5 da se izvini /prekid)/... kriminalizacija klevete. Kraj.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 20:18:56)

Kolega Radulović molim vas.

Znači, kolega Radulović je zaključio sa riječju kriminalizacija klevete.

Sada imamo zadnju učesnicu u raspravi koleginicu Aleksandru Vuković.

Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.06.18 20:19:16)

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu.

Pa, evo vidimo da se povodom ove teme otvorile, povodom vašega izvještaja otvorile brojne teme i možda bi trebalo priču usmjeriti baš u tom pravcu s obzirom na to da nas sve na neki način tište problemi kako nas mediji intepretiraju. Mada bih zaista poručila svima nama da smo mi još i u povlaštenom položaju jer imamo priliku kao poslanici i poslanice da se odbranimo javno pred crnogorskom javnosti, a kako je zaista tek onim građanima i građankama, kako je to uvaženi gospodin Džafić kazao, koji tu priliku zaista i nemaju.

Mnogo sam razmišljala o tome o tim jakim riječima koje izgovaram ođe. Ja imam potrebu naročito u vezi sa Klubom poslanika Demokratske partije socijalista i u vezi sa predsjednikom naše partije gospodinom Milom Đukanovićem da kažem koliko se olako izgovaraju uvrede na njegov račun. To stvarno samo govori o njegovoj političkoj težini koja je najbolje izmjerena na prethodnim predsjedničkim izborima, rekla bih na kantaru tih izbora kada je dobio 54%. Nemam drugu odbranu s obzirom na to da smo stalno u situaciji da se pozivamo na kaznene replike, kako bi smo odbranili od tih neumjesnih pridjeva, glagola koji opisuju radnju stanja i zbivanje u lideru naše partije i u našoj partiji.

S druge strane bih onda kazala da je upravo medijska pismenost neophodna, jer ona podrazumijeva prije svega kultivisanost onoga koji čita vijest koja mu se plasira. Dakle, kako recipijent recipira ono što mu se plasira. Zbog toga je to jedan od projekata koji ću maksimalno podržati jer postoji jedan divni stih Branka Miljkovića "Ubi me prejaka reč". Ja mislim da nas sve ovdje ubija olako i prelaka riječ koja se prelako izgovaraju i da prejake riječi u stvari stanuju negđe drugo. Te prejake riječi stanuju u književnosti, u filmu, u umjestnosti, tamo će bi trebali svaki medij da povede računa o zabrinjavajućim podacima koje je saopštila i gospođa Ana Nikolić, a takođe nam prezentovala Agencija za elektronske medije, a to je da na našim medijima nema sadržaja koji se bave dokumentaristikom koji se bave naukom, koji se bave kulturom i koji se bave umjetnošću.

Ja sam gostujući u jednoj emisiji takođe kazala da me je veoma zabrinuo jedan izvještaj koji je Savjet Evrope, zajedno sa Evropskom unijom učinio, a to je u stvari analiza Jupreksova koja se odnosi na medijski sektor u Crnoj Gori, koja je pokazala i da na našem Javnom servisu koji plaćaju svi građani i građanke Crne Gore u stvari postoji samo 3 do 4% sadržaja koji se odnose na kulturu i umjetnost. Zbog toga, imam zaista potrebu da podržim ovaj projekat koji će se sprovoditi, a to je medijska pismenost, zato što je neophodno da zaista svi ljudi koji su pretrpjeli i ovakve situacije kakve je pretrpio i uvaženi kolega poslanik prof. dr Branko Radulović znaju šta im se u stvari servira na koji način to da recipiraju, prihvate i kako da se odrede prema tačnosti ili

eventualnoj netačnosti informacija. S obzirom na to da mislim da nam je svima zaista u interesu da saznamo istinu, jer je istina čini mi se iznad svake tačnosti.

S druge strane, rekla bih da je veoma važan i ovaj momenat koji je pokrenuo uvaženi profesor Radulović, pitanje kriminalizacije klevete. Oni koji se bore za slobodu medija kazaće - ne nije dobro vratiti kriminalizaciju klevete. Međutim, kao što vidimo iskustvo mislim diktira i pravo i formiranje zakona i mislim da nas ona neđe uči da budemo oprezni prema tom ne kriminalizaciji nego da razmislimo s obzirom na to da mislim da bi na taj način se ispoštovali prije svega ljudske slobode i ljudska prava. Elementarno ljudsko pravo jeste pravo na odbranu, a ukoliko u brojnim situacijama nemate mogućnost za demanti, a svjedoci smo da te mogućnosti nijesmo imali u pojedinim crnogorskim medijima onda naravno nalazi i opravdanje i ovaj zahtjev koji je iskazao profesor Radulović.

Ono što bih posebno istakla jeste to što eto čini mi se da postoje pokušaji kako kanalisati komentare na portalima s obzirom na to da eto postoji uvriježeno mišljenje koje se čini mi se više čitaju komentari nego tekst koji prethodi tim komentarima. Pa naravno da treba svi mediji da budu odgovorni za ono što se piše na tim portalima jer ta N.N. lica koja iznose svoje stavove prema bilo kome od nas. Evo, ja se zaista nikada nijesam javila kada je bilo ugroženo moje ljudsko pravo, ja se javljam povodom drugih, jer mislim da se za druge treba boriti kada je ugroženo njihovo ljudsko pravo. Zaista taj komentar ako već vidimo da u našoj javnosti, s obzirom na našu medijsku pismenost ili nepismenost ima neku težinu onda treba da bude uređen posebnim regulativima. Mi treba u ovom Parlamentu da se potrudimo da doprinesemo onome dijalogu koji je započet na tu temu, a odnosi se naravno na regulaciju onog što podrazumijevaju komentari i najzad ona njihova anonimnost koja po mom mišljenju zaista i podržumijeva jednu vrstu kukavičluka. Jer znate kad imate hrabrosti da kažete ili imate sklopsti da kažete nešto samo skiveni iza nekakve krinke, a licem pred čovjekom gledajući ga u oči nemate hrabrosti bilo što da kažete to zaista govori o vašem čojstvu i junaštvu, prije svega čojstvu rekla bih. Mi možemo na taj način i da možda dam, evo vidim da su se javili kolege za komentare, pa ću imati priliku, ali zaista da govorim i o fejk njuzu i o lažnim informacijama kojima smo okruženi. Isto tako da nikad ne zaboravimo da obodrimo slobodu medija jer ona podrazumijeva prije svega slobodu svih nas, svih nas učesnika u političkom javnom životu, ali i svih naših građana i građanki. Ja sam jednom rekla da nikada, nikada neću biti dovedena ma što mi se desilo u situaciju da kažem nešto što bi ugrozilo eventualno slobodu medija, ali bih podšetila na jednu mudru biblijsku misao, danas mi samo biblijske misli dolaze, ne znam zašto, možda je to na neki način simbolično, kaže "Sve ti je dozvoljeno kad ide sve na dobro, sve ti je dozvoljeno, ali ne ide sve na korist". Dakle, sloboda nekad stvarno može da bude teret kako je pisao Dostojevski. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 20:26:09)

Hvala kolegkinice Vuković.

Na Vaše izlaganje komentar ima ispred Kluba Demokratskog fronta, kolegkinica Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (29.06.18 20:26:19)

Možemo to da okrenemo i da kažemo da nekad od viška demokratije zaboli glava i ovo viška slobode.

Slažem se sa kolegkinicom, mislim da nismo mi kao društvo bili spremni za dekriminalizaciju klevete. Crnogorsko licemjerstvo, neka dvoličnost i to što mi pod razno raznim niknejmovima smo vrlo hrabri dajemo konstatacije olako, takvih je mnogo u Crnoj Gori, nažalost i toga se stidim. I sve i svašta se tamo može pročitati, a najviše neistine i to govori najviše o nama nažalost.

Džabe vam je tu i onom Ombudsmanu da se žalite, pojedini mediji su imali, njima to gledanost, odnosno čitanost povećava i njih samo to zanima jer smo postali materijalizovano društvo do te mjere da nam više čast, obraz i ništa ne znači, samo je bitno kako što više namaći para.

Ono što sam htjela kolegkinici da kažem jeste i to da treba velika odgovornost za izgovorenu

riječ, posebno odgovornost nas koji se bavimo ovim javnim poslom. U tom smislu mislim i na vašeg predsjednika partije koji je, a čini mi se da je njegova odgovornost posebno zbog toga što je već toliko godina na vlasti i što zna vrlo često da crta mete ljudima sa svojom izgovorenom riječju. Vi znate odlično kako je on opoziciju nazivao šakalima, kako je htio da nas deratizuje, smatrajući nas gamadima, to ne smije da se desi nekome ko je toliko na vlasti i ko zna koliko njegova izgovorena riječ znači. Voljela bih da tu istu kritiku koju upućujete uputite i njemu, a on je nekako taj koji najviše izaziva, da kažem čija riječ se najviše mjeri, baš iz razloga što je toliko dugo na vlasti.

Ja ću podržati, a bila sam za to da se dekriminalizuje kleveta jer sam htjela da vjerujem da u Crnoj Gori postoji to, da bi trebali da pustimo slobodi misli, ali mi nismo zreli za to. Nažalost, nismo zreli za to i to je pokazalo ovo što ste vi rekli kolega iz Agencije. Posao je sad, elektronski mediji i za minut ode neka informacija, fejbuk, svi su hrabri na fejbuku, daju olako tumačenja isto pod razno raznim lažnim profilima. Znam da postoji tu možemo mi kao da tražimo, pa policija da otkrije sa kog je to kompjutera i to je pitanje kako i to je jedan dug proces i na kraju ništa od toga nemamo. Ali mi jednostavno sada živimo u jednoj medijskoj kaljuzi jer je olako oklevetati svakoga, a novinari, slažem se da trebaju da budu zaštićeni, ali pravi novinari. A oni koji se bave lažima i koji neće da odgovore, koji nekakve naslove bombastične, a ispod teksta ne pročitaš ništa, odnosno vidiš da je to jedno veliko ništa, nije mi ih žao što god da im se desi, pravo da vam kažem. Neki od njih zaslužuju da ne rade više nigdje ni u jednom mediju, a ima ih i u onim elektronskim i u ovim printanim i tu mi najmanje imamo profesionalaca, odnosno profesionalnih novinara. Ne znam, oni se možda školuju na Univerzitetu Crne Gore, sad postoji taj Odsjek za novinarstvo, ali ne vidim bogami da su iznikli novinari, sem novinara onih koji su zaista novinari, to su iz nekog ranijeg doba, a brzo i oni će nestati sa medijske scene i ostaćemo u jednoj kaljuzi, ako nešto ne promijenimo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 20:30:31)

Koleginice Vuković, pravo na odgovor na komentar.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.06.18 20:30:35)

Izvinite potpredsjedniče,

Dakle, uvažena koleginice Bošnjak, evo pošto smo neđe imptemazovali i rodne teme, zamolila bih sve kolege i koleginice u Parlamentu i predsjednike i potpredsjedavajuće da se gospođama u Parlamentu obraćaju kao gospođama, bez ovo gospođice, jer je to jedna evropska direktiva i mislim da bi bilo vrlo rodnosenzitivno da tako bude i ubuduće.

Ono što želim da poručim ovom prilikom jeste da ću se lično, a naravno to jeste i svojstvo partije u kojoj se nalazim, u svakom trenutku svoga života boriti za slobodu medija, za profesionalne standarde u novinarstvu. Čak možda ova situacija u kojoj se nalazimo pogoduje društvu u tranziciji kakva mi jesmo a težimo da budemo bolji. Kako. "Bez budalah tupoga pogleda bil umovi mogli blistati svijetli?", kaže Njegoš u Luči mikrokozma. Možda je ovo upravo trenutak kada će se iskrastilisati stvari i spoznati oni koji profesionalno i prije svega moralno obavljaju svoj posao, prije svega u novinarstvu i medijima.

U odnosu na navode u vezi sa predsjednikom države Milom Đukanovićem, ali ja sam ovđe govorila o njemu u svojstvu predsjednika Demokratske partije socijalista, kazala bih sljedeće. Mislim da i on ima elementarno ljudsko pravo, to je pravo na odbranu, s obzirom na to da je najčešće bio zaista subjekat teških optužbi, napada i slično. Mislim da je on najbolji dokaz slobode koja postoji u medijima s obzirom na tretman koji je sve vrijeme imao i ima u crnogorskim medijima. Dakle, mislim da ovđe zaista možemo govoriti o slobodi medija s obzirom na to da imamo medije koje su u stvari i neđe svoju medijsku politiku kreirali tako što su kritički pisali o vlasti s čim zaista nemam nikakav problem. Mislim da su potrebni mediji i možda ću to ponavljati kao neku vrstu basme jer vidim da se u političkom životu, a uvijek sam se neđe čuvala ponavljanja, ali da je u političkom životu i političkoj praksi, to možda jeste pravi lijek ponavljati neke

stvari. Ja ću ponavljati sve vrijeme dok budem ovđe da su vlast i opozicija vlast nad vlašću, kontrolori vlasti i da su neophodni u smislu da nas čine boljima i da mi u stvari treba da budemo stalno svjesni njihovog postojanja kao neđe modifikatora, možda određenih i loših pojava koje su apsolutno i normalne s obzirom na to koliko Demokratska partija socijalista zbog svojih kvaliteta, prije svega postoji na političkoj sceni Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.06.18 20:33:30)

Zahvaljujem Vam se kolegkinice Vuković.

I zbilja cijenim da kao predsjedavajući da mi je veoma teško da ne komentarišem neke stvari, ali cijenim da je ova rasprava bila korisna i za nas ovdje i za javnost, nadam se da je bilo pažnje od strane javnosti.

Želim da se izvinim ako se niste lijepo osjećali u ovom domu, predstavnicima Agencije gospodinu Vujoviću i Džafiću.

Inače, ovim smo završili raspravu o 26. tački dnevnog reda. Ostaje nam još 11 ili 12 tačaka da razmotrimo. U ponedjeljak nastavljamo, koliko sam informisan, u 11h, u 10.45h biće Kolegijum, tako da vidmo se, želim vam ugodan kraj sedmice i vidimo se u ponedjeljak.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 11:40:08)

Odlukom o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju u Avganistanu, počinjemo današnju sjednicu.

Dogovor je da rasprava povodom ove dvije tačke koje su objedinjene traje tri sata i da uvodničari u okviru klubova mogu da govore 10 minuta, što znači da ministar takođe ima na raspolaganju to vrijeme.

Ovlašćeni predstavnici Savjeta za odbranu i bezbjednost su Predrag Bošković, ministar odbrane i vršilac dužnosti načelnika Generalštaba Vojske Crne Gore, brigadni general Ilija Daković.

Izvjestioci odbora su Danijel Živković Zakonodavnog odbora, Mićo Orlandić Odbora za bezbjednost i odbranu.

Otvaram pretres.

Da li ministar i predsjednik Savjeta za odbranu i bezbjednost želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite ministre.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (02.07.18 11:41:08)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici,

Danas pred ovim parlamentom imamo dvije odluke, jedna je Odluka o učešću i angažovanju Vojske Crne Gore u mirovnoj misiji odnosno podrška Avganistanu. Ustavni osnov ove odluke upućivanje pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju - Odlučna podrška Avganistanu sadržan je u odredbi člana 82 tačka 8 Ustava Crne Gore kojom je propisano: "Skupština Crne Gore, odlučuje o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama". Takođe, članom 4 stav 1 Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite Policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu propisano je da u upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama odlučuje Skupština Crne Gore na predlog Savjeta za odbranu i bezbjednost.

Ustavni osnov je i za drugu odluku takođe isti i zakonski, tako da ga neću kasnije, obrazlažući Odluku o Kosovu, ponavljati.

Ono što je najvažnije jeste da odlučna podrška je misija međunarodnih bezbjednosnih snaga u Avganistanu pod mandatom Ujedinjenih nacija koja predstavlja formalni nastavak misija ISAF i pokrenuta je 1. januara 2015. godine. Misija je uspostavljena na osnovu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija broj 2189 od 12. decembra 2014. godine i Sporazuma o statusu

snaga Sjedinjenih Američkih Država sa Vladom Islamske Republike Avganistan 27. novembra 2014. godine.

Osnovni zadatak snaga anagažovanih u misiji Resolute Support obuka, savjetovanje i pomoć u 10 ključnih područja, dugoročno budžetiranje, transparentnost, odgovornost i kontrola, civilna kontrola avganistanskih bezbjednosnih institucija, generisanje snaga, pomoć u rukovođenju snagama, strategija i planiranje politike, resursi i realizacija, obavještajni rad i strategijske komunikacije.

Ono što je potrebno naglasiti jeste da zajedničkim dogovorom svih članica NATO-a i naravno onih koji učestvuju u misiji Avganistanu je definisano povećanje pripadnika na 16.000, odnosno za oko 3.000. Ulaskom Crne Gore u NATO savez stekli su uslovi za pojačano prisustvo Crne Gore u međunarodnim misijama te je stoga predloženo da crnogorski kontigent u misiji Resolute Support broji do 40 pripadnika koji bi bili angažovani na istim zadacima kao u prethodnom periodu.

Crna Gora u različitim fazama učestvuje u misijama u Avganistanu od 2010. godine. Najveći broj pripadnika je bio 45. Na zaštitu savezničkih timova za obuku i savjetovanje, zadaci na kojima su angažovani pripadnici crnogorskog kontigenta su na zaštitu savezničkih timova za obuku, savjetovanje, pomoć avganistanskih nacionalnim snagama bezbjednosti i kao štabni oficiri i podoficiri u štabovima misije odlučna podrška.

Na osnovu iznijetog predlažem Skupštini Crne Gore da donesu odluku o proširenju učešća pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnoj misiji - Odlučna podrška Avganistanu, uz mogućnost

Druga odluka koju danas imate pred vama je Odluka sličnog karaktera, samo što je u pitanju regionalni karakter. Dakle, u pitanju je NATO misija pod mandatom Ujedinjenih nacija i Rezolucije 1244 od 10. juna 1999. godine. Misija KFOR ima sljedeće zadatke: doprinos u očuvanju bezbjednog i sigurnog okruženja, podrške i koordinacije međunarodnim humanitarnim naporima i civilnog prisustva, podrške o izgradnji stabilne, demokratske, multietničke i miroljubive države, podrška o izgradnji kosovskih bezbjednosnih snaga.

U ovom momentu snage KFOR-a broje 4.273 pripadnika iz 31 nacije, na Kosovu KFOR saraduje i koordiniše aktivnosti sa Ujedinjenim nacijama i Evropskom unijom i drugim međunarodnim činiocima u cilju postizanja zadataka i misije.

Ministarstvo odbrane i Generalštab Vojske Crne Gore su izvršili analize i procjene mogućnosti i angažovanju pripadnika Vojske Crne Gore u misiji KFOR i zaključili da u skladu sa trenutnim kapacitetima, preuzetih međunarodnih obaveza i naravno nacionalnim interesom predlažemo da se u misiji KFOR angažuju dva štabna oficira. Za Crnu Goru učešće u misijama znači kredibilitet u međunarodnoj zajednici jer kroz aktivno učešće i doprinos pokazuje odgovornost, svijest o potrebi očuvanja bezbjednosti u svijetu. Naravno, za ovu misiju smo posebno zainteresovani jer je u pitanju regionalni karakter i država sa kojom se i graničimo.

Za Vojsku Crne Gore učešće u misijama znači razvoj interoperabilnosti i sposobnosti sticajem novih znanja i naučenih lekcija koje se kasnije primjenjuju u obuci pojedinaca i jedinica. U Vojski Crne Gore već imamo oko 24% pripadnika koji su bili angažovani u nekoj od misija, što je u mnogome doprinijelo da proces dostizanja interoperabilnosti i razvoja sposobnosti bude brži i efikasniji. Za pripadnike Vojske Crne Gore učešće u međunarodnim misijama, prije svega, predstavlja profesionalni izazov, priliku da se pripremaju za rad u multinacionalnom okruženju u realnim uslovima kao i da razmjenjuju iskustva sa kolegama iz oružanih snaga drugih država.

Na osnovu iznijetog predlažemo, takođe Skupštini Crne Gore da donese Odluku o upućivanju dva pripadnika Vojske Crne Gore u misiji KFOR na Kosovu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 11:46:18)

Zahvaljujem ministru Boškoviću.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Prvo prijavljeni je poslanik Obrad Stanišić i on ima pravo u ime kluba da govori 10 minuta. Izvolite.

Hvala vam gospodine potpredsjedniče,

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani, poštovani gospodine ministre, uvaženi generale,

Pokušaću da se uklopim u 10 minuta obzirom da su objedinjene ove dvije tačke, ja mogu da kažem da je Savjet za narodnu odbranu 2. februara ove godine donio Odluku o slanju pripadnika Vojske Crne Gore odnosno dva oficira u mirovnu misiju KFOR na Kosovu i o slanju pripadnika Vojske Crne Gore u mirovnu misiju Resolute Support u Avganistanu.

Odbor za bezbjednost i odbranu je 13. marta ove godine razmatrao poslije upućivanja parlamentu od strane Savjeta i Ministarstva odbrane razmatrao je te odluke, jednoglasno prihvatio i preporučio parlamentu da se one u ovom domu usvoje.

Što se tiče slanja dva oficira Vojske Crne Gore u misiju KFOR na Kosovu, mogu da kažem da je misija KFOR na Kosovu formirana poslije dešavanja 1999. godine na Kosovu, formirana je mislim 8. juna 1999. godine, a da su u skladu sa Rezolucijom 1244 a da su snage KFOR-a ušle na Kosovo 12. juna te godine, i one su brojale u početku skoro 50.000 vojnika. Najbrojniji konstituenti u snagama KFOR-a na Kosovu pod komandom NATO snaga su bili iz Sjedinjenih Američkih Država, Francuske, Italije, Ukrajine i Rusije.

O zadacima misije na Kosovu rekao je i ministar Bošković. Mislim da nema potrebe da se ponavljamo. Razmatrajući generisanje snaga tim Vrhovne savezničke komande NATO saveza preporučivao je Vojsci Crne Gore, odnosno Ministarstvu odbrane da pošalje u mirovnu misiju na Kosovu jednu inženjersku jedinicu ili jedan, kako se kaže, transportni tim. Međutim, Ministarstvo odbrane i Generalštab Vojske Crne Gore je procijenio da je to preobimna misija obzirom na obaveze koje su sada pred Vojskom Crne Gore i Ministarstvom odbrane kao novim konstituentom NATO saveza i pored toga što je NATO komanda predložila da učestvuju te jedinice Ministarstvo odbrane i Generalštab Vojske Crne Gore je odlučio da pošalje dva štabna oficira u mirovnu misiju KFOR na Kosovu. Jedan oficir za vezu bi bio na Kosovu sa sjedištem u komandi u Prištini, a drugi oficir bi bio u komandi u Skoplju, što nije malo respektabilno i što je prihvaćeno sa odobravanjem od komande NATO saveza i ono što treba istaći jeste da je to doprinos miru i stabilnosti ne samo u Republici Kosovo, nego i u regionu. Ako znamo da je prošle godine, početkom februara mjeseca, tada u funkciji premijera Srbije, a kasnije i predsjednika države Srbije gospodin Aleksandar Vučić, u susretu sa komandantom KFOR-a na Kosovu, rekao da je KFOR najveći garant stabilnosti na Kosovu i da podržava sve aktivnosti koje KFOR preduzima na tim prostorima.

Treba napomenuti da je tada formirana i misija Ujedinjenih nacija UNMIK takođe na Kosovu koja je u početku brojala ..., sada snage KFOR-a na Kosovu po zvaničnim podacima komande KFOR-a broje nešto oko 4.600 pripadnika, da je UNMIK imao na početku 15.000 a sada ima svega 380 pripadnika te civilne misije na Kosovu. Takođe 2008. godine je Evropska unija formirala misiju Euleks na Kosovu, koja takođe i sada tamo djeluje. I ono što treba istaći da su sve tri te misije veoma značajne za stabilnost na tom prostoru, za uspostavljenje mira na tom nekad veoma trusnom području koje samo nije reflektovalo se na te prostore, nego čak na region pa i šire.

Što se tiče mirovne misije u Avganistanu poznato je da od 2009. godine Crna Gora, odnosno Vojska Crne Gore šalje svoje pripadnike prvo u misiju ISAF na Avganistanu koja je trajala do 2014. godine, devet kontigenata je pošlo u ISAF misiju u Avganistanu a kasnije je formirana misija Resolut Support, znači odlučna podružka koja od 2014.godine funkcioniše i sada je osmi kontigent u toj mirovnoj misiji i ukupno rečeno jeste da od ukupnog broja pripadnika Vojske Crne Gore je do sada učestvovalo oko 25% naših pripadnika u mirovnim misijama, 24,80%. Znači bezmalo jedna četvrtina pripadnika Vojske Crne Gore.

I ono što je rekao i ministar da se ne ponavljamo, šta je cilj tih misija, jeste osposobljavanje naše vojske, prilagođavanje na međunarodnu saradnju i na interoperabilnost i sposobnost naših pripadnika koji će svoje znanje i iskustvo po povratku što i u kontinuitetu rade prenositi Vojsci Crne Gore u našoj zemlji.

I ono što sa zadovoljstvom možemo reći jeste da do sada u svih tih 17 misija koliko ih je

bilo u Avganistanu, nije bilo nikakvih nezgodnih slučajeva ni situacija i što je najbitnije da su se naši pripadnici vraćali živi i zdravi, a našu zemlju predstavljali u najboljem svijetlu i doprinosili njenom međunarodnom ugledu, kako među državama članicama NATO saveza tako i među državama koje nijesu članice NATO saveza a i te kako učestvuju u tim mirovnim misijama. Ja vjerujem da ćemo danas jednoglasno usvojiti ove odluke i da ćemo doprinijeti jačanju naših iako malih ali veoma osposobljenih vojnih snaga, a samim tim Crna Gora je prepoznata i kao faktor stabilnosti u regionu, doprinositi miru i bezbjednosti ne samo u regionu nego i šire. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 11:54:13)

Zahvaljujem predsjedniku Odbora za bezbjednost poslaniku Mišu Stanišiću.

Sljedeći prijavljeni diskutant koji govori 10 minuta jeste Andrija Mandić ispred Demokratskog fronta.

ANDRIJA MANDIĆ (02.07.18 11:54:29)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Ono što mogu odmah da kažem na početku da Odluka vezano za predlog Ministarstva odbrane i ljudi koji su došli danas, neće biti usvojena jednoglasno jer će protiv nje najmanje glasati Demokratski front iz prostog razloga što ovo nije dobra odluka, ovo nije dobro rješenje i ovo je istrajavanje na politici koja nas je tako duboko podijelila u Crnoj Gori, a kulminacija je bila 2008. godine kada je Crna Gora priznala samoproglašenu južnu srpsku pokrajinu Kosovo i Metohija za nezavisnu državu. Tada smo se dodatno podijelili, u našoj prošlosti smo se i ranije sretali sa sličnim izazovima i te podjele, a vjerujte u Demokratskom frontu mnogi razmišljaju i analiziraju pažljivo dubinu podjela koje postoje u Crnoj Gori, te naše podjele su uslovljene negdje istorijskim pamćenjem. Mi imamo različita istorijska pamćenja, dakle mi smo vaspitani, učili istoriju i usvojili neki kriterijum vrijednosti koji mislim u potpunosti odgovara onome kako su o ovim stvarima i sličnim razmišljali naši preci.

Vi ste početkom 90-tih bili na istom sistemu vrijednosti kao i mi. Negdje od 1997. godine vi se odričete tog istorijskog pamćenja koje je bilo kao i naše i kulminaciju u zaboravu iskazujete 2008. godine, prvo 1999. godine kada otvoreno stajete na stranu NATO saveza koji bombarduje Saveznu Republiku Jugoslaviju, koji bombarduje i Crnu Goru, ništa manje nego što je bombardovao i centralnu Srbiju, vi 2008. godine, nakon osamostaljenja Crne Gore, donosite jednu od najsravnijih odluka u njenoj istoriji. Dakle, pravoslavno biće u Crnoj Gori se tako duboko dijeli da prosto gledajući i sagledavajući kakvi su sve izazovi u budućnosti pred nama, ja mislim da nema jednog zdravomislećeg čovjeka koji nije zabrinut zbog tih naših dubokih podjela koje su uslovljene različitim istorijskim pamćenjem.

Evo vi danas, nastavljajući tu politiku izdaje sa naše tačke gledišta, šalžete vojnike, odnosno oficire na Kosovu i to je sad samo jedan tekst proba kako bi se već u sljedećem koraku moglo krenuti sa slanjem oficira, sa slanjem jedne opasne poruke da mi naše oficire, naše vojnike ne vaspitavamo na patriotskim vrijednostima koji nijesu odani onome zbog čega ljudi i biraju taj poziv nego prosto sve se svodi na plaćanje. I naše oficire i naše vojnike pretvarate u to da se utrkuju ko će da ide u Avganistan jer to znači neki bod više, neki evro više i od najčasnijeg zanimanja, zanimanja kojeg ljudi biraju zbog časti, mi te ljude pokušavamo sa ovom politikom da pretvorimo u obične plaćenike a onda da im omogućimo da se međusobno utrkuju ko će prije otići na riskantnije mjesto i rizikovati svoj život.

Demokratski front nije za to poštovani građani da bilo koji vojnik Vojske Crne Gore rizikuje svoje živote izvan granica Crne Gore. Posao Vojske je da brani svoju zemlju, da brani svoju otadžbinu. Mi najmanje imamo prava da rizikujemo bilo čiji život izvan granica Crne Gore, odnosno granica države na kojoj važi Ustav te zemlje.

Evo, ja držim knjigu našeg profesora Radana Nikolića, ovdje su svi ljudi sa prostora Crne Gore koji su poginuli u ratovima 91-99. godina. On je uspio, sabrao i uradio nešto što je trebala da uradi država a na prvo mjesto što je trebala da uradi Vojska, jer je valjda ona bila prvo pozvana,

ona i Ministarstvo odbrane da popišu, evidentiraju i na jedan častan način odnesu se prema ljudima koji su stradali u ratovima 91-99. jer ti ljudi su branili državu kojoj smo pripadali, branili njen ustavni poredak. 99. branili od agresije Saveznu Republiku Jugoslaviju, državu koja je postojala, bila uvažena, jaka i vjerujte imala itekako moćnu vojsku da su i oni iz NATO pakta, najmoćnijeg saveza u istoriji čovječanstva, bili veoma zadivljeni u vojničkom smislu kako taj narod i ta vojska pruža otpor najvećoj vojnoj sili na planeti.

A u ovom kvarenju odnosa sa našim tradicionalnim saveznicima, u kvarenju odnosa sa mojim sunarodnicima u Srbiji, nešto je rekao i predsjednik Odbora za Kosovo i Metohiju u Skupštinu Srbije, to je gospodin Milovan Drecun, vidite odmah po prezimenu da je to čovjek s ovih prostora, očigledno iz Ljubotinja, i on je, odgovarajući na pitanje novinara - kako komentariše to što će Crna Gora slati svoje vojnike u južnu srpsku pokrajinu, saopštio: "Kada je slanje pripadnika Vojske Crne Gore u pitanju mogu da kažem da se ti vojnici u južnu srpsku pokrajinu ne šalju da bi doprinijeli miru i stabilnosti na Kosovu i Metohiji. Oni ne mogu dati nikakav doprinos stabilnosti jer nemaju kapaciteta za to. Pripadnici Vojske Crne Gore na Kosovu i Metohiji ne mogu zaštititi srpski narod već su u službi remećenja odnosa između Crne Gore i Srbije", poručio je Drecun.

Dakle, ovaj postupak koji sada vi ovdje želite da progurate kroz Skupštinu Crne Gore, a potom da već u sljedećoj fazi počnemo da šaljemo i vojnike, ne samo dva oficira, on nije dobar niti je korektan, niti je pošten prema Srbiji, on nije dobar, niti je korektan, niti je pošten prema Srbima u Crnoj Gori, a nemojte da zaboravite da je Crna Gora i srpska država. Ovdje živi 1/3 građana koja se nacionalno iskazuje kao Srbi.

Ja pretpostavljam da će pripadnici albanskog naroda u Crnoj Gori pozdraviti ovakav vaš stav, kao što su pozdravili vaš odnos prema NATO agresiji 99. godine, ali vam kažem da imamo velike probleme. Prosto srgate, idete na teren koji je veoma klizav. Vi danas odlazite na Kosovo, odnosno sutra odlazite na Kosovo, ne kao pripadnici neke velike odbrambene armije koja treba da brani ovaj prostor, nego ste se maskirali u Turke. I oni su tako 1389. stigli na ove prostore, pa i mi sada sa onim jačim da se prikačimo. Bilo je i u tadašnjoj turskoj vojsci hrišćana, bilo je hrišćana, ne samo janičara koji su primili islam nego i hrišćana, plaćenika koji su ratovali za osmansku imperiju.

Ja prosto ovo danas što radite doživljavam na sličan način, mislim da brukate Crnu Goru, da brukate i vaše i naše pretke. Ostalo je zapisano u istoriji da je Balšić, Stracimirović, gospodar donje Zete da nije bio u boju na Kosovo, a onda su u vremenu, naravno ovi sa sjevera, brdska plemena oni nisu tada pripadali Zeti nego su pripadali Raškoj, pa su svakako bili. Ali ovdje na ovom prostoru kako su dolazili hercegovački uskoci, o tome je vrlo lijepo pisao kralj Nikola i preporučujem svima da pročitaju njegovu knjigu, njegovu dramu Husein Beg Gradašćević, a on opisuje kako im je trebalo malo više vremena da izbije taj narod gdje su stigli, jer je prosto ona kletva Lazareva za one koji nijesu došli u boj na Kosovo, pokazala se u ovom slučaju, bar što se ticalo donje Zete i porodice Balšića, veoma efikasno.

I čitava naša Katunska nahija i čitava stara Crna Gora naseljena je narodima koji su se doselili, najviše iz Hercegovine, Crmnice i Vasojevića, ali svi oni dobro znaju sa kojih su prostora stigli i svi dobro znaju od koga porijeklo vode. Ni jedan sebe ne prepoznaje među onim Dukljanima, ni svoje pretke među onim Dukljanima, čak ni među onim Balšićevim Zećanima, jer ko nije stigao u boj na Kosovo, taj je morao da podijeli kletvu kneza Lazara.

Mi čvrsto vjerujemo da i danas važe takva pravila, vi možete ovu odluku promijeniti danas, ja vas pozivam da je promijenite. Naravno vi to nećete uraditi, nastavite vi samo putem kojim ste krenuli. I mnogo silniji i mnogo jači od vas dok su bili moćni su se smijali, radovali, mislili da su najpametniji, a onda poslije toga mnogi su kukali, plakali, kao što je kukao i plakao jedan od vaših visokih funkcionera, jer kad kola krenu niza stranu onda se počnu presabirati sve one greške i vjerujte najviše se pati zbog onih stvari gdje se izdao svoj narod, svoj jezik, svoja crkva, gdje su se koje su bile važne i precima a svakako na kojima treba da počiva i budućnost naših potomaka. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 12:04:45)

Diskutant je Luid Škrelja, po redosljedu Luid Škrelja, Predrag Sekulić.

Hoćete vi? Izvolite.

Znači tačno je po klubovima, ali ja ispred sebe imam samo dva prijavljena ispred kluba. Ok, može biti, nisam obaviješten. Znači ja nisam obaviješten.

Evo samo molim generalnog sekretara sljedeći put da nas infomiše o tome. Mi smo se dogovorili na kolegijumu da uvodničari imaju pravo po 10 minuta ispred kluba. Bilo je dileme da li da uvodničar bude ispred opozicije ili pozicije. Za ovu tačku dnevnog reda dogovoreno je da bude ispred klubova.

Prijavljeni poslanik ispred opozicije je Ranko Krivokapić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (02.07.18 12:05:41)

Hvala potpredsjedniče.

Evo, to su one tačke dnevnog reda gdje se miješaju emocija, spoznaja, duboko biće vaspitanja od svakog od nas porodicom, plemenom, bratstvom, samim tim jedna teška riječ krv. Ne u negativnom smislu nego u pozitivnom smislu da krv nije voda u Crnoj Gori. I sve to zajedno kod ovakvih tačaka dnevnog reda, a uvjeren sam da je ovaj parlament mogao, a i da će moći da pošteno pokušamo i racionalno posmatrati.

Imam privilegiju da govorim u ime jedinog političkog subjekta koji je u vremenu rata bio antiratni. U vremenu bratoubilačkog rata pozivao na razum, u vremenu nacionalnih i vjerskih podjela borio se protiv toga i jedini preživio u ovom parlamentu. Liberalni savez je nestao, SDP tu traje da pokaže da se i na toj politici može imati, rekao bih, ne samo politička vertikala u Crnoj Gori, ja bih rekao razumska vertikala u Crnoj Gori. Ne bih htio biti pretenciozan da kažem i moralna vertikala u Crnoj Gori, ali u svakom slučaju mislim da ratovi na prostoru bivše Jugoslavije emotivno nisu završeni, istorijski nisu završeni, bojim se ni politički nisu završeni. Dalje od toga ne bih išao. I danas smo osjetili te resentimanije i osjećaćemo ih. Mi kao Crna Gora na ...(Prekid).... budemo pravili politiku podjela a ne politiku dogovaranja, razgovora i okupljanja.

Nažalost očuvanje vlasti od kad je svijeta i vijeka, najlakše je na politici - zavadi pa vladaj. Jedno vrijeme su progonjeni bili Crnogorci i manjinski narod kao neprijatelji projekta koji se tada zvao velika Srbija, a možemo ga zvati i drugačije bez namjere da, tako ... velika Hrvatska. Postojali su i neki drugi velikodržavni projekti, ali s ove naše strane bi se reklo da je takozvana. I tada su progonjeni bili mi takozvani 100% Crnogorci, balije koji je bio zajednički naziv za Muslimane, Albance i svi ostali, Hrvati kao ustaše.

Imali smo privilegiju da ta dva politička subjekta izašla iz reformskih snaga stanu na odbrani ne ni jednog naroda u toj priči, čak ni Crnogoraca, kao negiranog naroda koji ne postoji. Odrani moralne vertikale Crne Gore kao zemlje koja je uspjevala u XIX vijeku da nađe odgovor na ta pitanja.

Kralj Nikola, na koga se svi pozivamo kao i uvijek, u istoriju se vraćate da uzmete ono što vam odgovara, a ne ono što vam ne odgovara, imao je i dobrih i loših perioda. Možda mu je najbolji period, ako bi ga ja tražio, onaj kada je dobio oslobođene teritorije sa muslimanskim življem, albanskog i bošnjačkog sastava da je uradio jednu vrlo mudru stvar, što niko tada na Balkanu, a ni u Evropi nije radio. Ostavio je vojne jedinice Albancima, komandu na vojnim jedinicama, a svima zajedno pravo da 10 godina sude po šerijatu. Ako znate da je Crna Gora tek bila izašla iz teokratske države đe je mitropolit bio i svjetovna i duhovna vlast i da je Crna Gora ratovala sa velikom osmanskim imperijom koja je iza sebe vukla i religiju kao i svaka velika civilizacija kao ideološku potku, onda se može vidjeti daljina mudrosti i čojstva tada knjaza Nikole. Vizionarstvo da zna da mora praviti državu od svih svojih podanika, a i da mora poštovati u svojoj državi sve svoje podanike i po vjeri i po naciji. To je radio knjaz pobjednik a ne knjaz gubitnik. U isto vrijeme nije srušena ni jedna džamija u Crnoj Gori, ni jedna džamija u Crnoj Gori nije srušena da je meni iz istorijskih spisa poznato ali moguće da je bilo i toga, ali suštinski nije bilo sistemskog rušenja kao što je bilo u drugim djelovima Balkana, kao znak odmazde. Na toj mudrosti je Crna Gora čuvana u XX vijeku, nekad uspješnije, nekad neuspješnije. Više u II svjetskom ratu nego u onom ratu iz 90-tih godina, a na toj mudrosti je Crna Gora mogla da dođe do građanskog ustava i do građanske države. Nažalost stalo se. Jedno vrijeme prijetnja su bili Crnogorci, manjinski narodi, a sad bi neko od Srba da pravi prijetnju Crnoj Gori. To je isti tip ludila,

političkog ludila, to je isti tip političkog ludila. Ima samo jednu svrhu - kako sačuvati vlast, ali se tako vlast ne čuva. Imaju knjaza Nikolu, neka pogledaju kako se vlast čuva, barem tih sljedećih 40-50 godina do I svjetskog rata. Čuva se građenjem zajedništva u Crnoj Gori, poštovanjem svih kulturoloških razlika, uvjerenja i komuniciranje sa tim razlikama tražeći zajedništvo. To se ne radi bilo kojim osjećajem progona, jer mi znamo kako je to bilo 90-tih.

Možda je vrijeme da i to kažemo, da su nas se familije odricale. Jer nije u našim porodicama bilo nekih koji su odbijali oružje do nas, pogotovo ne u propagandi kad su zenge, mupovci, ne znam ko jurnuli na nas preko Prevlake itd. itd. Mi smo prvi u našim familijama koji su odbili oružje i to nije bilo lako u familijama, ali smo time gradili ovu Crnu Goru koju sad pokušavamo da zaštitimo, a to je evropsku Crnu Goru koja baštini sve svoje različitosti. I ova misija bi trebala da ima tu svrhu. Misija na Kritu krajem XIX vijeka je imala tu svrhu. Jedino su se oko Crne Gore mogli dogovoriti turska ime prije i grčki narod da prihvate kao vojsku koja će stati između njih. Pravoslavna Grčka i muslimanska tada takođe ne republika, naravno, nego imperija jedino su prihvatili od svih vojski crnogorsku vojsku da stane između njih dvije na Kritu da dijeli i da vjeruju da će to uraditi na pošten način. To je velika vrijednost Crne Gore.

Bojim se da smo sada u 21. vijeku dalji od toga nego što smo bili u 19. vijeku, i rekao sam zašto. Zato što je tada sa vrha države dolazila ovakva poruka, jedinstvenoj Evropi tada. Samo za podsjećanje Sicilija je bila pod islamom 200 godine, centar katoličanstva, takoreć u Italiji, 200 godina je bila pod islamom.

Crna Gora je uspjela to da sačuva i kralj nije bio samo mudar i častan u toj odluci nego i pametan. Zanatski, zanati su dolazili iz onog dijela Crne Gore koji nije ratovao. Ovaj dio Crne Gore iz koga ja dolazim znao je samo da ratuje, jer je to samo znao da radi, to je stalno radio. Znao je da mu trebaju i zanatlije, i trgovci, i obrazovanje, i kalfe, i sve ostalo. Bio je i pragmatičan, nije bio samo častan i mudar u toj situaciji kada ni u Evropi to nije bilo lako. Na kraju ksenofobija i sada vlada po evropskom prostoru.

Crna Gora ako izgubi tu vrijednost ni jedna joj vojska neće biti dovoljna, a to je bila najbolja odbrana Crne Gore. Ako nas pitate to je bila najbolja odbrana Crne Gore, okupiti svu Crnu Goru oko prave vrijednosti koju smo mi zvali čojstvo, rekao bih i poštenje.

Misije koje šaljem su datost. Crna Gora se nalazi tu đe se nalazi tu đe se nalazi. Više puta sam rekao nismo mi ušli u NATO nego je NATO došao kod nas, vjerujte mi ja nešto znam o tome, i da je to datost. Mirovne misije i na Kosovu i Avganistanu su međunarodne misije i nije problem dva crnogorska vojnika na Kosovu, jer tamo već je srpskim potpisom došlo 7.000 ili 5.000 američkih vojnika u ... stilu i nije crnogorski potpis dat da se povuče srpska vojska s Kosova nego je dat sa vrha srpske države.

Mi smo svoju zabludu platili osvajanjem Metohije u Balkanskom ratu, ali tu zabludu pametno riješili pa smo shvatili da nam to ne pripada i vrnuli se otamo đe smo izginuli. Prema tome, nemojmo maloj Crnoj Gori da nabačimo tereta više nego treba. Svi smo mi zajedno izgubili ovdje na dubrovačkom ratištu 167 momaka i o tome treba da sjednemo i da razgovaramo, a ukupno mislim da je na tom, otkrio da smo izgubili oko 350 ili 400 momaka u bratoubilačkim južnoslovenskim ratovima. I to je ono što treba da se okupimo, to su za nas gubitci. Te kuće nisu oplakane, kuće su neke istražene, neke i znam, da nismo nikad sjeli pošteno da kažemo kolike su to bile političke pogrešne odluke na raznim stranama. Ne da utvrdimo političkog krivca, nego da se to više ne ponovi. Jedina svrha takvih razgovora u ozbiljnoj političkoj eliti je da se to više ne ponovi, jer je to ono što se zove državni interes. Čuvanje male zemlje od velikih sukoba.

U nadi da ćemo početi da razgovaramo na taj način SDP će podržati ove odluke koje su na dnevnom redu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 12:15:48)

Hvala.

Sad sam tražio da mi dostave mejl koji ste dostavili. Vi ste prijavili diskutanta a niste prijavili uvodničara. Samo bih zamolio za sljedeći put da se prijave uvodničari.

Dajem u ime Kluba Bošnjačke stranke, Force, DUE, Albanske alternative i HGI, potpredsjedniku Genciu Nimanbeguu.

GENCI NIMANBEGU (02.07.18 12:16:11)

Hvala potpredsjedniče Gvozdenuiću,

Poštovani ministre, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

Na početku želim da prevod bude u redu i vjerujem da će kolege imati malo mogućnosti i čuti govor koji će biti racionalan govor.

Poštovane kolege i poštovani građani,

Danas jedna odluka koja duboko je povezana sa Crnom Gorom, sa nezavisnom državom od 2006. godine. Vjerujem da odluka o misiji KFOR-a na Kosovu je teška odluka za Crnu Goru. Ja vjerujem da je jedna teška odluka za građane Crne Gore sa istorijskog aspekta ali je i veoma laka odluka, laka odluka iz aspekta orijentiranja ili države u integraciji u evropskoj zajednici, na zapadu i odluka koja postavlja Crnu Goru kao državu, multietničnu državu gdje se poštuju ljudska prava.

Kao pripadnik Albanaca u Crnoj Gori, kao njihov predstavnik u Parlamentu Crne Gore imam posebno zadovoljstvo da ova tačka dnevnog reda će biti diskutovana danas ovdje, ali takođe nemamo ni vremena da se podsjetimo istorije u zadnjih 28 godina u Crnoj Gori i bivše Jugoslavije koja je imala puno izazova sa zadnjim aktom njenog rasturanja u 1999. godini. I jedna vjekovna, vjekovni problem je tada riješen. Albanski narod u Crnoj Gori je na Kosovu iskoristili pravo da odluče o svojoj sudbini. Nezavisnost Kosova je odluka koja će cijelom reonu donijeti bolju budućnost. Sigurno će biti puno izazova ali Crna Gora je svoj izazov, prvi izazov dobro prošla prihvatanjem nezavisnosti Kosova. I ostali izazovi u integraciji, kao onaj u integraciji Sjevernoatlantske alijanse je u interesu ne samo Albanaca nego i svih građana u Crnoj Gori.

Današnja odluka slanja dva oficira u ovu misiju, mirovnu misiju je odluka koja u ovom domu treba da bude mirna, bez tenzija i odluka koja nema nije protiv ni jednog naroda, ni jednog etniciteta, ni jedne religije. Često se zaboravlja da zajednica odakle ja dolazim ima puno religija, religija u sebi koji žive u harmoniji i vjerujem da je put kojim je krenula Crna Gora od 2006. do danas jedan put gdje će porasti dobrobit građana, vladavina prava i gdje će pravo biti iznad svega.

Sa ovim riječima ja želim da vas pozdravim ispred Kluba Bošnjačke partije, Albanaca odlučno i Hrvatske građanske inicijative.

Izjavljujem da će ova odluka biti podržana.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (02.07.18 12:21:32)

Zahvaljujem potpredsjedniku Nimanbeguu.

Izvinjavam se zbog toga što vas je dio poslanika ometao u vašem izlaganju. Nastojacu kao neko ko koordinira radom ove sjednice da to onemogućim u budućnosti. Zahvaljujem vama koji ste govorili u okviru uvodnih izlaganja, u okviru kluba.

Sada idemo po redosljedu prijavljenih poslanika.

Prvo prijavljeni ispred DPS-a je Predrag Sekulić. Izvolite poslaniče Sekuliću.

PREDRAG SEKULIĆ (02.07.18 12:22:05)

Hvala vam gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre, gospodine generale, kolegice i kolege,

Bez obzira što je broj predstavnika Vojske Crne Gore koje šaljem u Avganistan mnogo veći od onoga što šaljem na Kosovo, čini mi se da je centralna tema ove tačke, ove dvije tačke dnevnog reda ipak slanje naših predstavnika na Kosovo.

Dozvolite samo par uvodnih napomena. Znači, nakon Rezolucije 1244 i potpisivanja Kumanovskog sporazuma na Kosovo su upućene brojne međunarodne snage. Prije svega UNMIK, ranije je bilo 15.000 predstavnika, sada ih je svega 380, oni uključuju i predstavnike OEBS-a, zatim predstavnici KFOR-a misije NATO-a, njihova misija je da čuvaju red i mir, ranije ih je bilo i 50.000 sada ih od prilike ima oko 4.600 predstavnika, i to iz 31 zemlje. I na kraju EULEKS

od 2008. godine negdje oko 2.000 članova.

Ono što je bitno za našu današnju raspravu jeste činjenica da u jednom dijelu opozicije imamo odnos da slanje predstavnika Vojske Crne Gore na Kosovo je izdaja srpskih interesa, izdaja Kosova. Dozvolite da to posmatram iz jednog drugog ugla. Znači što o snagama KFOR-a, o snagama NATO-a kaže onaj koji ima većinsku podršku Srba u Srbiji. U razgovoru sa Filipom Brilavom, predsjednikom, odnosno šefom misije KFOR-a na Kosovu, prije nekoliko mjeseci, Aleksandar Vučić je izdao saopštenje u kojem se kaže da je KFOR garant bezbjednosti srpskog naroda i očuvanja stabilnosti u regionu. Šta sad mi pokušavamo ovdje u parlamentu da kažemo da smo mi zaboga veći Srbi, odnosno da predstavnici srpskog naroda u Crnoj Gori, prije svega kroz jednu partiju, pokušavaju da objasne da su oni veći Srbi od Srba u Srbiji. Znači pokušavaju da objasne da je loše za Srbe na Kosovu da budu i dva predstavnika Vojske Crne Gore. Ne znam otkud pravo da se na takav način razgovara o slanju naših vojnika u ovu misiju. Zaista ne mislim da je to izdaja bilo čijih interesa. Naprotiv mislim da će i ta dva vojnika doprinijeti i bezbjednosti srpskog naroda na Kosovu s jedne strane, ali isto tako da će doprinijeti onome što je odnos, međunarodni odnos prema Crnoj Gori, prema našim predstavnicima.

Ono što zaista jeste za pohvalu, mislim da to treba da kažem, jeste činjenica da su naši predstavnici, odnosno vojnici koje smo slali do sad u mirovne misije, bez obzira gdje se te mirovne misije nalazile, dobijali najveće ocjene, najveće pohvale i to zaista jeste nešto što je dobro i što je pohvala za naš Generalštab i za Ministarstvo odbrane i nadam se da će i ova misija imati tu svrhu. Naravno, kada govorimo o Kosovu, možemo mi da govorimo i o emocijama i o svemu ostalom, ali ja zaista mislim da je došlo vrijeme da pitanje Kosova rješavaju, prije svega da se rješavaju međusobni odnosi između Srbije i Kosova. I ono što zaista jeste dobro jeste što najzad u Srbiji imate onu kritičnu masu građana koji kažu da pitanje Kosova treba da se riješi. Jer, zamrznuti konflikt na ovim prostorima ne donosi ništa dobro, ne donosi ništa dobro ni Kosovu ni Srbiji i to iz više razloga. Prije svega govorim o tome da se negdje taj zamrznuti konflikt odražava na ekonomiju čitavog regiona. Sa druge strane odražava se na ono što je želja i jednih i drugih, a to je približavanje kada govorimo o tome, evropskim integracijama. A Evropa, kao što znamo ne želi još jedan problem u svojoj kući.

Takođe, mislim da bi bilo dobro da se prisjetimo opet riječi predsjednika Srbije, jer dozvolićete da on ipak ima najveći legitimitet da govori u ime srpskog naroda, bilo da se on nalazi u Srbiji ili negdje u okruženju. Kaže, citiram: "Svi govore o svetoj zemlji, samo niko neće da živi na svetoj zemlji". Takođe, on kaže da "... sve što dobijemo na Kosovu, biće dobro jer sad nemamo ništa".

Uz još jedno podsjećanje na Rezoluciju 1244, na Kumanovski sporazum i na sve ono što je prethodilo tom periodu, znači dobro je što najzad imamo jedan otvoren i dobar dijalog uz posredovanje Evropske unije, međunarodno posredovanje, kako god. Ali u svakom slučaju, dobro je što najzad u samoj Srbiji i na Kosovu imamo sazrijevanje svijesti da zamrznuti konflikt nikome ništa dobro ne donosi. Mislim da je to dobro i za Kosovo i za Srbiju. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (02.07.18 12:26:46)

Zahvaljujem poslaniku Predragu Sekuliću.
Komentar ima Milan Knežević.

MILAN KNEŽEVIĆ (02.07.18 12:26:53)

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče,
Gospodine Sekuliću,

Sušтина čitave ove rasprave je u tome da je Crna Gora učlanjenjem u NATO postala NATO pudlica na geopolitičkoj sceni ostvarenja interesa Sjedinjenih Američkih Država. A ja ću to sad da vam taksativno nabrojim i da vas pitam šta mislite vi o ovome.

Ovo su, poštovani građani, intervencije vojne Sjedinjenih Američkih Država od II Svjetskog rata do današnjeg dana. Grčka 47., Filipini 48., Peru 48., Kina 49., Koreja 50., Portoriko 50., Iran

53., Gvatemala 54., Liban 58., Kina 58., Indonezija 58., Haiti 59., Gvatemala 60., Ekvador 60., Salvador 60., Kuba 61., Laos 64., Vijetnam 64., Dominikanska Republika 65., Kambodža 65., Gvatemala 66., Kambodža 70., Laos 71., Nikaragva 72., Čile 73., Salvador 80., Nikaragva 81., Avganistan 80., Avganistan 81., Liban 81., Grenados 83., Libija 86., Nikaragva 80., Panama 89., Irak 91., Somalija 92., Haiti 94., Jugoslavija 99., Avganistan 2001., Irak 2003., Haiti 2004., Somalija 2004., Libija 2011., Irak 2014., Sirija 2014., Jemen 2014., Avganistan 2009., 2017. i ponovo Sirija 2018. godine. E ovo su intervencije Sjedinjenih Američkih Država tog apsoluta demokratije kroz istoriju čovječanstva i to samo onaj dio od 47. do evo 2018. godine. 20 miliona ljudi je poginulo, gospodine Sekuliću u ovim intervencijama Sjedinjenih Američkih Država, najmanje Amerikanaca.

I vi sad pokušavate da tom floskulom da je ovo samo srpsko pitanje, klasično zamijenite teze. Kosovo je crnogorsko pitanje isko kao što je i srpsko pitanje. To svima treba da bude jasno u Crnoj Gori, i vi ste svjesni te činjenice i vidim da vam je neprijatno da diskutujete o ovoj temi. Ne mislim samo vama nego mislim i ostalim kolegama iz Demokratske partije socijalista. I ono što smatram da je katastrofalno i pogubno jeste da i najmanji incident na Kosovu se može reflektovati u Crnoj Gori i tu nam ne može NATO pomoći ni ovim intervencijama koje sam nabrojao.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 12:29:55)

Samo mali komentar, gledao sam sad koliko je prijavljenih, 12 prijavljenih iz DPS-a, mislim toliko i iz Demokratskog fronta.

Samo kratak komentar, kome prijatno kome nije prijatno.
Izvolite. Predrag Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (02.07.18 12:30:08)

Hvala vam gospodine potpredsjedniče,

Uvaženi kolega Kneževiću, žao mi je što ste koristili izraz pudlica, jer to na najbolji način odslikava vaš odnos prema autoritetima, nemojte nas miješati u vašu priču.

Naravno nabrojali ste ovo što se tiče intervencija, jedan dio je mirovnih misija. Ali, dozvolićete, šta bi to značilo sada da kažem da je recimo Varšavski pakt, odnosno Sovjetski Savez intervenisao u Mađarskoj 56. godine ili recimo da je Sovjetski Savez intervenisao brutalno u Češkoj 68., vi kao mlad čovjek treba da se prisjetili Jana Palaha i njegove žrtve, spaljivanja na trgu. Znači, dozvolite takođe, recimo da su velike sile, neke druge velike sile bile umiješane u ono što je odnos bio prema Vijetnamu i vijetnamskom ratu, dozvolićete da je vijetnamski narod imao podršku sa druge strane. Tako da su mnogi ti konflikti o kojima vi govorite bili onaj dio koji se tiče hladnog rata i onoga svega što se dešavalo u tom periodu, ali, bez obzira.

Znači mi govorimo samo što mi je neprijatno, govorite o onome što je pitanje odnosa NATO i Srbije recimo. Da li znate, da li vam je neko rekao da je 2006. godine Srbija ušla u Partnerstvo za mir, odnos sa NATO-om. Da li vam je jasno da danas recimo Srbija izvodi brojne vojne vježbe Vojske Srbije sa kolegama iz NATO-a. I zašto je to tabu tema, zašto je to neprijatno. I zašto mi sad treba recimo na Kosovo, naš odnos prema Kosovu treba da bude drugačiji nego odnos zvanične Srbije? Govorim o državi Srbiji. Znači, ja vas molim, mislim da tu negdje treba vama da bude neprijatno od tog odnosa prema Kosovu. Ne znam zašto istrajavate na tome. Vi ste svoj odnos prema Kosovu jasno iskazali i kad smo mi usvajali Rezoluciju ovdje u ovom parlamenu, i kad smo mi usvajali Rezoluciju u ovom parlamentu oko evroatlantskih integracija i oko priznavanja Kosova vi ste svoj odnos prema Kosovu jasno pokazali i to ovdje preko puta Skupštine.

A dozvolićete da vas podsjetim da ste pokazali i unutar Skupštine odnos prema Kosovu. I nemojte da govorim o tome koliko vi cijenite Kosovo i koliko je cijena Kosova kod vas. Ja vas molim, nemojte mnogo da pričamo o tome. Za vaše dobro vas molim nemojmo da pričamo kolika je cijena Kosova s Demokratskim frontom. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 12:32:28)

Hvala.

Vidim da prvo još jedanput upozoravam predstavnike Demokratskog fronta da ne ometaju govornike dok govore.

Druga stvar. Ima prijavljeni za komentar Branko Radulović, a po pravilima koje smo dogovorili je obaveza mogućnost da samo jedan ispred kluba se prijavi, čak smo prošli put govorili o tome da bude jedan ispred opozicije.

Ja ću vam dati proceduralno pravo ali ću vas zamoliti da kažete po kojem članu se javljate, šta je od Poslovnika prekršeno. Ako to ne uradite ja vam neću dati mogućnost da nastavite. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (02.07.18 12:33:17)

Predsjedavajući, samo jedna sugestija. Htio sam isto to da rečem što ste vi prethodno rekli, da ima dosta prijavljenih i molim vas na prolaznim vremenima da vidite da li za taj sat vremena koji je prošao je dovoljan broj bilo učesnika u raspravi i prema tome da usmjeravate efikasnost rada ove tri, četiri sata. Samo sugestija, ništa više nisam htio.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 12:33:39)

Hvala. Evo, jedan novi zadatak za generalni sekretarijat da to uradimo i ne samo presjek na tri sata nego da to uradimo i u okviru sat vremena, možemo i koristiti za efikasnost današnjeg rada. Očekujem da prihvatate sugestije koje ste dobili da zbilja onemogućite diskutante da mogu da svoju diskusiju iznesu onako kako su planirali bez dobacivanja.

Prijavljeni diskutant ispred Demokratskog fronta je Milun Zogović.

MILUN ZOGOVIĆ (02.07.18 12:34:20)

Poštovani građani,

Odluka crnogorskog režima o slanju oficira u KFOR-ovu misiju na Kosmet je još jedna u nizu antisrpskih političkih odluka zvanične Podgorice.

Podsjetimo da je aktuelni premijer Marković prilikom posjete svojim partnerima u Prištini izjavio da je uprkos protivljenju više od 85% građana Crne Gore, crnogorska vlast priznala državu Kosovo. Upravo ta odluka o priznanju lažne države Kosovo jedna je od najsravnijih odluka u crnogorskoj istoriji i može jedino stati rame uz rame sa odlukom petrovdanske skupštine na Cetinju iz 1941. godine kada je pod protektoratom fašističke Italije proglašena nezavisna Crna Gora, a Sekula Drljević inaugurisan za marionetskog premijera. Zato je jasno da odluku o priznanju takozvane države Kosovo, Odluku o podršci prijema Kosova u UNESC-o, kao i odluke o slanju crnogorskih oficira na Kosmet, mogu jedino donositi ideološki naslednici Sekule Drljevića i Pirzio Biorlia.

Posebno je interesantan trenutno aktuelni proces demarkacije Crne Gore i takozvane države Kosovo, gdje crnogorska vlast pregovara i pravi tajne djelove sa svojim političkim i poslovnim partnerima sa Kosova iako dobro znaju da je po Rezoluciji 1244 Kosovo i Metohija sastavni dio države Srbije. A da se eventualno o otvorenim pitanjima oko razgraničenja sa Srbijom može jedino pregovarati sa zvaničnim Beogradom, a ne nikako sa privremenim uzurpatorima južne srpske pokrajine. Kada na prevoju Čakor kota 1849 metara, 100 metara visočija od Lovćena, stavite lenjir putnim pravcem prema Peći, jasno se vidi da je po važećem razgraničenju mjesto Kotlovi, gdje je granica udaljena 4.200 metara vazdušne linije od prevoja Čakor. A stvarna granica po sporazumu o razgraničenju od 12. novembra 913. je velelepni švanjski most koji premošćuje rijeku Bijeli Drim na jugu Srbije kod grada Đakovice, tačnije kod sela Dolovi 19 km od grada Đakovice na putu ka Carskom Prizrenu. 26. septembra 912.

oslobodilački rat je objavio kralj Crne Gore riječima: "Crnogorci, tužni vapaj koji dopire iz stare Srbije, od tamošnje potlačene braće, ne može se dalje podnositi".

Iz podlovcenske Crne Gore pogled je bio ograničen na zetsko blato sa Skadrom. Iz Polimlja misao je bila prema Metohiji iza planina. Po tome su vojne snage razvrstane u dva pravca. Dvije trećine prema Skadru, a jedna trećina preko Lima.

Oslobođeni su Berane 4., Plav 6., Gusinje 7., Peć 17., Dečani 20., Đakovica 22. oktobra. Janko Vukotić je ušao u Patrijašiju 17. oktobra. Počasna jedinica svih bataljona sa komandantom Radomirom Vešovićem ušla je u manastir Dečane na bogoslužjenje uveče 20. oktobra. Oslobođenje Visokih Dečana kralj je ukrasio proizvođenjem u čin brigadira đenerala Radomira Vešovića. Brigada je završila pohod u Đakovici 22. oktobra. Dvije srpske vojske sastale se u Metohiji. To će biti podloga za sporazum o zajedničkoj granici 12. novembra 1913. godine. Toliko se ostvarilo od vizije vladike Rada da bi on bio patrijarh u Peći, a srpski presto u Prizrenu.

Poslije ovoga trebalo bi biti jasnije zbog čega nema ni jednog pravoslavca u kome nisu umrli savjest i poštenje koji je spreman da se odreknete prestonog Dušanovog Prizrena, Visokih Dečana, Vračanice, Deviča, Pećaršije i drugih svetinja čija su zvona vjekovima sušila suze okolnoj raji, dajući snagu za opstanak i očuvanje pravoslavlja.

A što se vas, gospodo iz vlasti tiče, što bi rekao starac Vukašin iz Klepaca, vi samo radite svoj posao, a mi nastavljamo naš kosovski boj.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 12:39:18)

Komentar ima Obrad Mišo Stanišić.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (02.07.18 12:39:24)

Hvala potpredsjedniče,

Kolega Zogoviću, vi znate da se na Kosovu nikad nijesu sastale dvije srpske vojske o godinama o kojima vi pričate, nego su se sastale srpska i crnogorska vojska i gdje god nađete u udžbenicima, bilo koji, da je crnogorska vojska srpska ja ovdje neću siđet u ovoj klupi, nego se uvijek pominjala crnogorska vojska. Ako ste čuli patrijarha vaše crkve Pavla u Beogradu na proslavi 100 godina Mojковаčke bitke koja nije bila u Beogradu nego u Mojkovcu, mi smo tu proslavili 100 godina bitke, kad je rekao - dva bratska naroda, dvije bratske države i dvije bratske vojske crnogorska i srpska. To što je on rekao ja sve potpisujem. Samo još da je dodao i dvije bratske crkve crnogorska i srpska.

Sad ću vam nešto reći, vaša gospodo iz Demokratskog fronta, nacionalistička politika koju ste zastupali i koju zastupate u velikome je doprinijela da Kosovo bude sada država i da ne bude u sastavu Srbije. Još ću vam nešto reći, mi ne idemo sa dva oficira štabna da ratujemo na Kosovu, nego da doprinosimo miru na Kosovu, to je naš cilj. Ako vam ne smeta reći ću vam jedan podatak - 20. marta ove godine komandant američkih trupa u multinacionalnom sektoru Istok je Nik Dučić, Srbin iz Kalifornije, on komanduje američkim i NATO trupama u tom sektoru Istok u čijem sastavu su i vojnici Rumunije, Poljske i Turske, pa mu nije sramota i nije izdajnik, a mi koji šaljemo da doprinesemo istom tom miru kao i gospodin Nik Dučić vama smeta. O nekim pričama koje su ovdje bile oko toga kako se neko zvao, ustaše, balije ja ću kad dođe na red da priča poslanik iz tog poslaničkog kluba, da objasnim neke stvari i to imputiranje i to je li NATO došao u Crnu Goru ili Crna Gora ušla u NATO o tome ću kasnije pričati.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 12:41:47)

Hvala.

Imam prigovor iz Demokratskog fronta. Nije radio tajmer i gospodin Stanišić je govorio manje od raspoloživog vremena. Izvolite. Čak manje od raspoloživog vremena, možemo da zamolimo generalnog sekretara da da precizno. Da li tražite to da se utvrdi? Ne, zbog toga što je

ovako stvarno kao što smo rekli.

Pravo na odgovor na komentar ima Milun Zogović.

MILUN ZOGOVIĆ (02.07.18 12:42:24)

Gospodine Stanišiću, u pravu ste da su se u Đakovici srele crnogorska i srpska vojska. To je tačno. Vi ste u pravu, ali to su za mene dvije srpske vojske, jer za mene je znak jednakosti između Srba i Crnogoraca u Crnoj Gori, kao što je bio za sve Petroviće, evo kao što kaže kolega Vučurović i za kralja Nikolu. Ja ne pravim razliku, za mene su Srbi i Crnogorci u Crnoj Gori jedan narod i mislim da je bespotrebna dukljanizacija Crne Gore i dijeljenje jednog pravoslavnog naroda u Crnoj Gori.

Isto tako, gospodine Stanišiću, Vi ste meni imputirali moj patrijarh. Ovdje na ovim prostorima postoji samo jedna pravoslavna crkva kanonski priznata, ako ne mislite da sad u ovom visokom domu pominjemo nevladine organizacije koje se dijele na 16 djelova već a nisu čak ni začete, ni krenule sa nekim značajnijim životom, jer jednostavno tako nešto nakaradno ne može ni da opstane u Crnoj Gori.

Sledeća stvar, mi gospodine Stanišiću, nemamo problem sa prošlošću, mi smo ostali na tom ispravnom, dosljednom putu kao što ste i vi bili, kao što su rekli mnogi govornici u tim godinama, kada su naši vojnici išli da ratuju na raznim ratištima braneći granice tadašnje, i ustavni poredak Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koji je bio napadnut kroz zloupotrebu prava na secesiju koja je omogućavala drugačije pravo na samoopredjeljenje i vi ste kao gradonačelnik očekivali, slali, regrutovali, obilazili vojnike. Sad ne znam zbog čega bi se mi nalazili u nekom neprijatnom položaju kad smo mi ostali na dosljednom putu, nismo se transformisali, nije nas zahvatila materijalistička tranzicija, ostali smo dosledni na istorijskom putu čuvanja tradicionalne Crne Gore i iskonskih vrijednosti. Mislim da, gospodine Stanišiću, ne treba da nam zamjerate na tome, nego da treba da budete ponosni što u Crnoj Gori ima ljudi koji su spremni da se dosledno, odgovorno bore za očuvanje tradicionalne Crne Gore i njenog identiteta.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 12:44:46)

Sledeći prijavljeni diskutant je Raško Konjević.

Raško Konjević odustaje.

Posle njega je Goran Danilović.

Nemate pravo ni deset sekundi.

GORAN DANILOVIĆ (02.07.18 12:45:24)

Uvaženi građani, gospodine Gvozdenoviću, gospodine ministre, kolegice i kolege,

Nije Kosovo otišlo nigdje gdje nije bilo i nijesmo mi kao država Crna Gora, pripadala podjednako svima ili ne pripadala, uradili ništa što nijesmo radili i prije. Kada je jedne prilike Kosovo vraćeno, te daleke 12. godine voljom crnogorske i srpske vojske, tada jednog i jedinstvenog naroda tamo gdje je nekad davno pripadalo onda je opet postalo tuđe, gotovo nevjerovatno, ali istorijske činjenice su takve. Zbog toga sam ja potpuno siguran da naša dva vojnika, dva čovjeka koja ćete tamo poslati nijesu nikakvo iznenađenje. Logičan slijed onoga što ste uradili 2008.godine. Mi koji volimo Kosovo zbog toga što pristojan čovjek mora voljeti ono na čemu je ponikao i pristojan čovjek se ne stidi svojih ljubavi i vaspitan čovjek čuva svoju ljubav, ne umijemo da mrzimo zbog toga što u tom trenutku u tom istorijskom kontekstu biva drugačije. Ne znam, uvaženi građani, rizikujem mnogo sa ovim što ću reći, da li je Kosovo srce Srbije, da li je srce Crne Gore, da li je ikad bilo, ali obraz Srbije i obraz Crne Gore jeste sigurno. Bilo je uvijek, tako je i danas.

Ima ona narodna, da ne treba nikad uraditi onoliko koliko ti se pruži i koliko se može, a čim se pruža i čim se može, može i da se uradi. Neće sa ova dva vojnika Crna Gora poslati veća niti

će Srbija postati manja zbog ta dva vojnika. Nastavila je da živi Srbija i Kosovo i nakon što smo mi priznali, ne nanoseći nikome štetu izuzev možda sebi. Ne može biti da je dovoljno da se odreknete ljubavi, da zaboravite da ste voljeli, da ste tako vaspitavani i da vam svaki grijeh bude oprostjen.

Politika je užasna, balkanska politika je politika Kosova i zbog toga rekoh da je ono obraz. Nijesam ja danas uznemiren ni prilično koliko sam bivao onda kad je Kosovo bilo naše, zajedničko, ali danas smo tu gdje jesmo, zaslužili smo sve ovo što nam se dešava i onda kad zaslužite izgubite ono što je najvrednije. Neka vidi ko treba da žali. Meni je žao onih koji su zaboravili, ali sam siguran da pristojan svijet umije da pamti. Kosovo je postalo Kosovo onda kad nije bilo ni vaše ni naše, onda kad je bilo pod tuđinom i danas ima nevjerovatnu vrijednost zbog toga što ne znamo čije je, zbog toga što je svačije i ničije. U meni nema mržnje prema narodu koji je tamo dominantan, prema Albancima, jer ja nijesam siguran da oni meni mogu da otmu ono što ja podrazumijevam pod Kosovom, ono što je za neke druge vrijedno za mene je bezvrijedno. Meni je žao ako Crna Gora, zvanična Crna Gora, država Crna Gora, njena izvršna vlast u jednom trenutku ne shvati da je bilo dosta. Najviše što ste mogli da uradite za druge je da priznate Kosovo. Moram da priznam da je bilo zapanjujuće i zadivljujuće potom dobiti iz Beograda poruku da imate najbolje odnose u minulih 20 godina. Možda bi i oni trebali nešto u Crnoj Gori da priznaju pa da ti odnosi budu još bolji. Prezirem lažljivu politiku. Ima života i posle smrti, kamo li posle politike. Doći će vrijeme kad će Kosovo opet biti ono što je nekad bilo, ako iko bude više zasluživao na Balkanu i Srbi i Albanci, da bude to što je bilo nekad. Neće mi biti žao ako bude drugačije, jer sve biva sa pravom i sve biva onako kako je rečeno. Znam da ovo može zvučati patetično, ali ...(Prekid)... stav nisam rođen na Kosovu, ali sam odrastao uz Kosovo. Kad bih znao da naša dva vojnika, a nikad se sa tim i ne složio, mogu doprinijeti razumijevanju na Kosovu i mogu pomiriti narode i civilizacije danas bih glasao za tako nešto, ali pošto znam da su ova dva vojnika samo dva klina za obadva oka, ja ću ovo zaboraviti kao što sam zaboravio zajedno sa vama značajnije i veće stvari mnogo puta do sada, jer Kosovo se danas brani samo kao što se branilo i pet vjekova. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 12:50:34)

Sledeći prijavljeni poslanik iz reda DPS-a je Dragutin Papović.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (02.07.18 12:51:20)

Hvala potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani gospodine ministre,

Smatram da treba da podržimo Odluku o upućivanju pripadnika vojske Crne Gore u međunarodnu misiju KFOR kao i Odluku o upućivanju pripadnika vojske Crne Gore u međunarodnu misiju u Avganistanu. S obzirom na brojne kontroverze važno je da podsjetimo sve zainteresovane da se radi o mirovnim misijama koje imaju široku međunarodnu podršku. KFOR je formiran 1999.godine u skladu sa rezolucijom 1244 Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija. Tada je Savjet bezbjednosti dao odobrenje NATO-u da formira snage koje će čuvati bezbjednost na Kosovu i s tim su se složile sve zainteresovane strane uključujući Srbiju i Rusiju, a Rusija je u KFOR-u učestvovala jedno vrijeme. S obzirom na to da je Crna Gora članica NATO-a, a ona učešćem kroz dva štabna oficira u KFOR-u daje doprinos realizaciji ciljeva Ujedinjenih nacija i NATO-a, kao i doprinos da se u susjedstvu vodi politika mira, stabilnosti, povjerenja. Od 2009.godine pripadnici Vojske Crne Gore su angažovani u mirovnoj misiji u Avganistanu. Ova mirovna misija od 01.januara 2015.godine nosi naziv rizulsupport i ona se bazira na obuci, savjetovanju i pružanju pomoći Vladi i narodu Avganistana. Ova odluka predviđa da se kontingent od 20 crnogorskih vojnika poveća do 40 u skladu sa činjenicom da je Crna Gora postala članica NATO-a i da je NATO povećao broj vojnika u ovoj misiji.

Smatram da Crna Gora ovako realizuje svoje međunarodne obaveze i da daje doprinos da se svuda gdje se procijeni da je to neophodno naše vojne snage uključe u aktivnost posvećene miru, humanitarnim operacijama, razvoju demokratije, unapređenju ljudskih prava i posebno

ispunjenju obaveza o zajedničkoj odbrani svih članica NATO-a koja proizilazi iz člana 5 Sjeveroatlantskog ugovora. Takođe, smatram da je ovo i adekvatna prilika da podsjetimo Ministarstvo odbrane, Vojsku Crne Gore i sve naše građane da ove časne obaveze Crna Gora odavno poštuje. Ove misije treba posmatrati u našem istorijskom kontekstu, a Crna Gora je bila posvećena ovim ciljevima i vrijednostima još u XIX vijeku kada nije bilo ni Ujedinjenih nacija ni NATO-a. Naime, prije tačno 120 godina Crna Gora je svoje vojnike uputila u svoju prvu mirovnu i humanitarnu misiju na ostrvo Krit gdje je u jeku tada bila najveća ratna kriza u Evropi. Na Kritu je 1896. izbio ustanak sa ciljem da se ovo ostrvo koje je tad bilo dio Osmanskog carstva pripoji Grčkoj. Ustanak je doveo do sukoba između Grka i Turaka, odnosno hrišćana i muslimana. Situacija se iskomplikovala kad je Grčka proglasila aneksiju Krita, a nakon čega je uslijedio grčko-osmanski rat u kome je Grčka brzo poražena i bila je prinuđena da prihvati međunarodno posredovanje. Tada su velike sile Rusija, Austrougarska, Njemačka, Francuska, Britanija, Italija odlučile da formiraju međunarodnu žandarmeriju i pozvale su Crnu Goru da učestvuje u toj žandarmeriji. Knjaz Nikola je pristao, jer je smatrao da će ovo doprinijeti porastu međunarodnog ugleda Crne Gore. Knjaz je odlučio da se na Krit pošalje 80 crnogorskih vojnika iz svih krajeva Crne Gore. Za komandanta ovog odreda imenovan je kapetan Mašan Božović, a za njegovog zamjenika poručnik Jovo Bećir. Knjaz je u januaru 1897. u vojnom stanu na Cetinju izvršio smotru i obratio se vojnicima. Rekao je: "Počašćen sam od velikih sila da pošaljem na Krit međunarodnoj vojsci jednu četvu mojih Crnogoraca, jer su oni uvjerenja da će Crnogorci svoju dužnost vršiti onako kako njima dolikuje - pošteno i junački. Na vas je pao izbor pa sam došao, moja draga deco, da vam zaželim srećan put, da se zdravo, pošteno i junački povratite u svoju domovinu onako kako to dolikuje Crnogorcima". Komandantu odreda kapetanu Božoviću, knjaz je rekao: "Gospodine kapetane, hoću da ostane ime, ime Crnogorca na onoj visini na kojoj je vazda bilo, pa sve vas to koštalo života". Odred iz Bar za Krit je otplovio sredinom januara 1897. i na ostrvo su stigli upravo u vrijeme najvećih sukoba. Zadatak odreda je bio da održava red, mir i bezbjednost i da se ne miješa u grčko - turski skob. Crnogorci su od početka svoju službu obavljali disciplinovano i pouzdano tako da su predstavnici Međunarodne žandarmerijske komisije o njima poslali odlične izvještaje. Oficiri dugih jedinica Međunarodne žandarmerije su željeli da u patrolama uvijek bude nekliko Crnogoraca, jer su Crnogorci svima ulivali povjerenje. Kapetan Mašan Božović je o tome izvjestio: "Crnogorci su se tako svakom dopali da skoro ni komisija, ni konzuli, kao ni paša neće ni u kakvom slučaju izostaviti što ih neće pohvaliti, a osobito strani oficiri su maniti za njima. Neće ni jedan bez njih da se službe primi nego da misle gdje je Crnogorac osim Boga ne može im niko ništa učiniti". Crnogorci su često bili vođe ovih patrola, visoku reputaciju su stekli kod cijelog stanovništva Krita pa su ih Grci pozivali da ih zaštite od turskog nasilja, a muslimani da ih štite od osvete Grka. Mirovni program je sproveden krajem 1898. i početkom 1899. tako da je to značilo i kraj mandata Međunarodne žandarmerije na Kritu. Nakon dvije godine bez žrtava Crnogorci su 01.marta 1899. napustili Krit. Tom prilikom lokalno stanovništvo im je priredilo srdačan ispraćaj. U barskoj luci ih je dočekaao knjaz Nikola i izjavio: "Ova moja četa sokolova nije ni manje donijela časti i poznanstva među velesilama nego jedan najljući boj kojeg su vodili moji hrabri Crnogorci".

Smatram da ovi rezultati prve crnogorske mirovne misije treba da budu primjer svim crnogorskim vojnicima u mirovnim, humanitarnim i odbrambenim misijama. Ovi Crnogorci su otišli u ratnu zonu sa sviješću da su dužnost, čast i ime Crne Gore vredniji od života. Ova misija je dokaz da savremena Crna Gora može i mora hrabro i časno da preuzme obaveze najsvetijih vrijednosti kolektivnog sistema bezbjednosti i odbrane u okviru Ujedinjenih nacija i NATO-a i zato smatram da slanje naših vojnika, odnosno oficira na Kosovo i Avganistan u stvari predstavlja ispunjavanje i nastavak ove svijetle tradicije. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 12:57:07)

Zahvaljujem se poslaniku Papoviću.

Sljedeći prijavljeni diskutant jeste Jovan Vučurović. Niste ga prijavili.

Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (02.07.18 12:57:45)

...komentar, kad čovjek kaže zadnju riječ jer uvijek do te posljednje može biti i da ne morate da se sporite. Ja i ne moram i ne trebam da se sporim sa kolegom, hoću samo da primijetim da je ovaj istorijski podsjetnik uvaženog kolege možda na mjestu da ne bih bio advokat drugih neću pitati nego ću zaključiti da ovdje nema nikakve analogije sa današnjim vremenom. Hoću da vam kažem, uvaženi kolega Papoviću, sve mi se ovo dopada i sve ovo ima dubokog smisla i u cijeloj ovoj priči i moguće poređenju sa današnjim danom nedostaje samo jedan - kralj Nikola. Da kralj Nikola šalje dvojicu vojnika na Kosovo i Metohiju ja bih sebe smatrao izdajnikom da tako nešto ne podržim. Morao bih to da ne budem ličan, a moram, malo i zbog pokojnog pračeda koji je nosilac zlatne Obilića medalje za hrabrost, ali i one koja je ovdje vrlo važna, a to je osvećeno Kosovo. Morao bih zbog toga tako nešto podržati, morao bih zbog kralja Nikole. U cijeloj ovoj priči, u cijelom ovom lijepom poređenju, podsjećanju na to kako smo bili uvaženi, kako je crnogorski vojnik bio cijenjen i ako nas je bilo tada manje nego danas, rekoh i stojim iza toga, jedini problem je što nije živ kralj Nikola, a da je živ ja sam siguran da bi ovo vaše podsjećanje, ne izazvalo emociju nego buru. Ubijeđen sam u to. Promijenila su se vremena, istorija se ponovi često kao farsa i vi to dobro znate. Mi živimo u takvom farsičnom vremenu i ako živimo, rekao bih podjednako dugo kao naši preci, desetak godina manje ili više, vrijeme živi, odnosno trenutak aktuelni mnogo brže pa mi obrnemo i dva, tri kruga u 20 i 30 godina. Svi su okrenuli dva, tri kruga u 20 i 30 godina, s tim što ovdje ima majstora za krugove koji su u svakom krugu bili na istom mjestu. To nije uspjelo svojevremeno ni kralju Nikoli. Kad je želio da uhvati još jedan krug, kao što neki danas uspiju i po tri, četiri, nijesu mu dali da tako nešto učini.

Valjda će doći vrijeme i ovdje da ličimo na te čestite i dične Crnogorce koji se tada nijesu obrukali, a ja vjerujem da su znali i ko su i šta su. Nas su učili da je to(Prekid)... soli srpskoga hljeba kao Cuci u staroj Crnoj Gori, ali bilo pa prošlo doći se ponovo. Jedini moj žal je što nema prostora ni prilike da se čuje kralj Nikola ili rodi neki novi kralj Nikola. Može i da se ponovi ali budite sigurni opet će kao farsa. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:01:11)

Poslanik Papović.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (02.07.18 13:01:14)

Kao ovo podsjećanje na mirovnu misiju na Kritu je bilo isključivo radi shvatanja značaja i pozivanja na jedan kontinuitet da se naša vojska šalje tamo gdje je najteže i da mi zaista možemo da hrabro preuzmemo te obaveze koje proizilaze iz naših međunarodnih obaveza.

Što se tiče ove druge analogije o današnjem i tadašnjem Kosovu, takođe čini mi se da je zaboravljena važna razlika. Kada je kralj Nikola, odnosno knjaz Nikola i tadašnja Crna Gora proklamovala oslobođenje od Kosova, Kosovo je bilo osmansko i zagovarala se borba protiv oslobođenja od osmanskog carstva a nije se vodio rat ni protiv jednog naroda, naročito ne protiv Albanaca. Ono što je tada crnogorska vojska uradila, je da je oslobodila Metohiju od osmanske vlasti. Tačno je da je u toj ideologiji u toj propagandi bilo pominjano ime srpstva, odnosno osveta za Kosovo, srpska ideologija, ali ta srpska ideologija dinastija Petrović Njegoš nema nikakve veze sa srpskom ideologijom koju danas zastupa većina u opoziciji. To srpstvo nikada nije potcjenjivalo Crnu Goru, niti je knjaz Nikola Petrović Njegoš u ime borbe za srpstvo bio spreman da podcijeni ili da ukine Crnu Goru, kao što su oni koji su se pozivali kasnije na njegovo srpstvo to uradili.

Podsjetiću vas 1914.godine, možda nijeste znali, u Skupštini Crne Gore podnešen je jedan predlog da se stvori, nakon balkanskih ratova pošto je dobijena zajednička granica, da se stvori diplomatska carinska i vojna unija između Crne Gore i Srbije. Dokument je podnešen u crnogorskoj Skupštini, glasalo se protiv takve unije. Dakle, protiv te ograničene unije glasalo je 68 od 74 crnogorska narodna poslanika. To je odgovor na ono kako je srpstvo bilo Petrovića Njegoša, odnosno kako je bilo srpstvo kralja Nikole. Dakle, srpstvo da, ali ni po koju cijenu i nikada

pod cijenu crnogorske nezavisnosti. Potom, ono što je uslijedilo 1918.godine, da tako kažem, osvijestilo je i knjaza Nikolu, mislim kralja Nikolu koji je tada bitno promijenio svoju politiku.

Uglavnom, ovdje ova politika ili Vaš komentar ustvari želi da prenebregne čitav jedan vijek dešavanja na Kosovu. Vi se ponašate kao da je situacija na Kosovu kao prije 100 godina, kao da tamo još vlada osmansko carstvo i kao da su takve prilike na Balkanu. Ova situacija je potpuno drugačija. Još jednu stvar da ne zaboravim, 1945. kada je odlučivano o republičim granicama Crna Gora je imala svako pravo da dobije Metohiju, po državnom pravu jer su joj to pravo priznale velike sile 1913.godine. Tada se Crna Gora odrekla Metohije i to u čiju korist? U korist Srbije, bez riječi. Dakle, Crna Gora se na taj način, ako je imala duga prema srpstvu na Kosovu odužila za čitav XX vijek. Hvala.

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:04:12)

Hvala.

Sledeći prijavljeni diskutant je Jovan Vučurović.

JOVAN VUČUROVIĆ (02.07.18 13:04:25)

... istorijskim raspravama i filozofskim.

Ja ću citirati državni list Kneževine Crne Gore iz 1873.godine, dakle, ono što je smatrala kruna, knjaževina, jesam li rekao kneževina, rekao kneževina, dobro.

Dakle, list se zvao "Crnogorac" preteča Glasa Crnogoraca. Kaže Crnogorac je navršio prvu i stupio u drugu godinu, sad da preskočim ostalo, "poznata je težnja Crnogorca političko oslobođenje i ujedinjenje naroda srpskog". Evo neka me ispravi gospodin Papović, ja sam to preuzeo sa onoga CD-a koji je "Pobjeda" svojevremeno izdala, a shodno ovoj današnjoj temi interesuje me zašto predstavnici vlasti još uvijek nijesu reagovali na poruku potpredsjednika DPK Redžepa Hotija koji je 18. juna najavio pripajanje dijela Crne Gore lažnoj državi Kosovo. Dakle, da vidimo malo patriotizma sa ove strane. Za one koji ne znaju DPK je tamo vladajuća partija, partija Hašima Tačija proistekla iz nekadašnje terorističke OVK kao njeno političko krilo. Kad već nema reakcije ostaje mi da konstatujem da vlast nije smjela da odgovori na prijetnju teritorijalnom integritetu Crne Gore. Tu je general i čovjek pored njega, kao što nije bilo reakcije kada su albanski ekstremisti 2015. godine ušli na područje Crne Gore sa teritorija Kosova i Metohije, sve što slažem ispravite me molim vas, i tamo su zabadali granične table, pobadali su zastave takozvane države i niko im nije odgovorio. Dakle, ja ovdje ne kapiram uopšte taj patriotizam. Mi se tu baš žestoko razlikujemo. Ja taj patriotizam novi koji se plasira u dijelu Crne Gore, pa neka mi oprost gospodin Krivokapić i on pripada tom patriotizmu takozvanom, ja taj ne razumijem, ćutanje na provokacije i prijetnje to su uostalom neke od velikih razlika između ove vlasti i još nekih ljudi i Demokratskog fronta.

Nakon priznanja lažne države Kosovo protivno volji 85% građana, kako je kazao gospodin Duško Marković, njega citiram, i nakon ulaska u NATO, takođe suprotno volji većini građana Crne Gore, samo se ređaju potezi koji udaraju po obrazu tradicionalne Crne Gore i jedan od njih je i slanje naših vojnika ustvari vojnika Vojske Crne Gore na područje južne srpske pokrajina i to u sklopu okupacionih NATO snaga. Podsjećam da je ministar odbrane svojevremeno otišao čak toliko daleko da je kazao da bi Vojska Crne Gore, ako nareda iz NATO-a, učestvovala i dejstvovala i protiv Srba i Crnogoraca na Kosovu i Metohiji. Sad ne znam kako to da nazovem a da me ne opomene predsjedavajući ali evo da kažem, pa zar našim ljudima nije dovoljno muke i stradanja nego da još naš narod šaljemo na njih.

Ovdje zista imamo drugačije pristupe o patriotizmu i rodoljublju i samim tim što je ovaj režim uvukao Crnu Goru u savez koji je ubijao i rušio našu zemlju, ali ne mogu da povjerujem da neko u vlasti nema određenu nelagodu prema ovome što radite. Dakle, kad šalje Vojsku Crne Gore u okviru istog toga NATO-a na područje južne srpske pokrajine. Priča o preuzetim međunarodnim obavezama nije dobar izgovor. Dame i gospodo, kao ni to da se tamo šalje simboličan broj, dva vojnika, je li tako, oficira? Nije to neki dobar izgovor. Jedina simbolika u

svemu ovome je da Crna Gora ima vlast koji crnogorskog vojnika šalje na tlo Srbije u okviru okupacionih snaga. To je jedina simbolika i tragedija ovog što ćete vi danas da usvojite.

Naš vojnik je kroz istoriju bio simbol junaštva i borbe za slobodu, dičili smo se našim precima i dičimo se našim precima i junacima i sa Fundine i Vučijeg dola i Mojkovca, Skadra, Grahovca i mi s krivošijskim ustanokom i nikad nijesmo bili okupatori nego slobodari. Evo što samo danas doživljeli, a vlast koju će u budućnosti činiti DF ispraviće mnoge nepravde, mnoge poteze koji su se kosili sa tradicijom Crne Gore. Poništenje odluke o priznanju takozvane države Kosovo će biti jedna od naših prvih odluka. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:09:30)

... javio poslanik Ranko Krivokapić. Šta znači replika? Replika znači ako je pomenut....(Prekid). .. čuli iako je pomenut u negativnom kontekstu... Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (02.07.18 13:09:43)

.. da je on protiv patriotizma kojem pripada i Krivokapić. Ne pripadamo istom patriotizmu, a moja je želja kao što ste čuli da pripadamo istom patriotizmu u Crnoj Gori i vrlo direktno taj patriotizam nikako neće moći napraviti dok imamo ovako jaku političku podjelu. Najvećim dijelom sam o tome govorio, ne pripadam pink patriotizmu što bi se reklo koji je, više puta sam ponovio 90-tih, proganjao Crnogorce i manjinske narode a sad bi da proganjao Srbe. Bilo ga je u mnogo drugih načina. Pink su formirali ti koji su to kreirali tada 90-tih godina da ne idemo u te detalje, a mi moramo naći zajednički državni imenitelj, što bi se reklo zajednički državni interes.

Građani Crne Gore su politički izdijeljeni na čudan način istorijski sad već. Imate dva brata jedan Srbin, jedan Crnogorac, imate mog rođaka Momčila Krivokapića i mene na te dvije strane shvatanja nacije. Ali to nećemo prevazići time što ću ja reći da je on pogrešan, a on reći da sam ja pogrešan. Nego ćemo morati tražiti dogovor što je državni interes oko Ustava, koje su to vrijednosti Ustava koje moramo utemeljiti, građanske države sasvim sigurno, a onda religiju maći iz politike. Prva stvar je da je religija privatno opredjeljenje, a ne javni politički stav, a nacija takođe u građanskoj državi.

Da vas podsjetim, svi imaju nacionalne države na Balkanu tako reći osim Crnogoraca. Srbija je država srpskog naroda i ostalih naroda koji tamo žive. Hrvatska je država, molim vas, ne prekidajte me kolega Nimanbegu. Crna Gora je ... ne možete me prekidati jer imam pravo da pričam o svojoj državi i o svojoj naciji.

Znači, Hrvatska je država hrvatskog naroda i ostalih. Crna Gora je građanska država. Nije država Crnogoraca i ostalih. Prema tome, moramo se okupiti oko građanskog koncepta i to je patriotizam oko koga se moramo okupiti. Mi jesmo najmanji, nijesmo zaštitili nacionalnu državu. Prema tome, to je korak kojim hoćemo da gradimo zajedno, koji hoćemo da gradimo zajedno, koji ne ugrožava ni Srbe ni druge u Crnoj Gori, ne ugrožava. Moramo sjesti i dogovarati se, dogovarati se kao ozbiljna politička elita, misleća i najodgovornija, nadam se, kako ćemo kreirati vrednosni sistem u Crnoj Gori, koji će okupiti ovo malo naroda što ovdje živi oko građanske države.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:12:13)

Ako smo dali repliku po članu 101 da bi vi imali pravo da odgovorite trebalo je u nekom uvredljivom kontekstu da govori o vama. Ako je u nekom uvredljivom kontekstu vi sami procijenite ako smatrate da jeste. Evo možete da dobijete, ja to zbilja nijesam prepoznao, ja nijesam prepoznao.

JOVAN VUČUROVIĆ (02.07.18 13:12:35)

Prvo, Crna Gora nije građanska država i ne može biti građanska država. Uporedili ste nešto što je neuporedivo Srbiju kao državu srpskog naroda i ostalo. Crna Gora nema većine. Je li tako? Crnogorci nijesu većina. Srpskim jezikom govori većina naroda u Crnoj Gori, a on nije službeni. Dakle, vi se ne osvrćete na ono što je suština svega ovoga. Ovdje postoji diskriminacija srpskog naroda koji ste pokušali prije onako ovlaž da se dotaknete toga i nemojte da upoređujete Srbiju i Hrvatsku i ostale države koje su nacionalne.

Crna Gora nije nacionalna zato što oni bi htjeli da budu nacionalna država neki odavde, ali ne mogu jednostavno jer Crnogorci nijesu preko 50% i to je jedna tema o kojoj ću ja govoriti, a vjerovatno i drugi iz Kluba Demokratskog fronta kad bude na red došla jedna druga tačka, da vidimo šta se to planira za Crnu Goru, za popis sljedeći i ko planira da smanji broj Srba i na koji način, a da poveća broj Crnogoraca kako bi se od Crne Gore napravila ta država o kojoj vi pričate gospodine Krivokapiću. Ako uđemo sad u priču o crkvi, jednostavno crkvi kojoj vi pripadate nije priznata i zato sam vas prozvao u kontekstu Demokratske partije socijalista. Dakle, evo da ne načinjem tu temu, ali što se tiče nacionalne države Crna Gora nije nacionalna država samo zbog ovoga razloga i srećom Srba će nadam se biti više na sljedećem popisu jer, građani se vraćaju svojoj tradiciji, vraćaju se pravoj, iskrenoj Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (02.07.18 13:14:15)

Hvala.

Znači, nema više prava na repliku, nemate pravo, pravo nemate.

Da čujemo, šta smo povredili oko Poslovnika.

RANKO KRIVOKAPIĆ (02.07.18 13:14:27)

Povrijedili ste pravo na repliku nema replike.

Gospodin Vučurović nije rekao ni jednom riječju što sam ga ja uvrijedio . Ja ga nigdje nijesam uvrijedio lično . Čovjek je rekao da ga nijesam uvrijedio, a vi ste mu dali repliku na repliku. Dozvolite i meni jer ovdje ima stvari koje su prvo ispravljene netačnosti. Statistički Crna Gora ničime ga nijesam uvrijedio.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (02.07.18 13:14:34)

Znači, evo pročitao sam član 101. Ja zbilja nijesam čuo. On je Vas prozvao, pitao sam generalnog sekretara da li je bila neka od uvredljivih riječi. Nije ni on prepoznao. Iz tog razloga ipak smo dali vama pravo na komentar repliku i dali vrlo kratko da odgovori Vučurović.

Predlažem ipak da odustanete ili završite misao koju ste rekli. Ne mislim da smo prekršili Poslovnik.

RANKO KRIVOKAPIĆ (02.07.18 13:15:32)

Hvala, ne treba više od minut.

Gospodine Vučuroviću, 1991. ovdje je sproveden popis, a na sceni je bila velikosrpska politika. Crnogorci su bili većina, da vas podsjetim. Ovdje nije vladala partija i molim vas slušajte me pažljivo. 1992. po prvi put je upisano u crnogorski Ustav srpski jezik. Znači, opet nije bila druga većina, nego ta većina u Crnoj Gor. I na tom popisu Crnogorci su bili većina. Pa da vam odmah kažem i da je 90% Crnogoraca ovdje ja ću biti za građansku državu. Jeste li dobro čuli? I da je 90% Crnogoraca ovdje ja ću biti za građansku državu. Prema tome 1991. u Crnoj Gori je bilo 9% Srba, ako dobro pamtim i 68% Crnogoraca a Milošević je bio na vlasti u Beogradu, nije bio Ranko Krivokapić.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:16:17)

Da bi dali mogućnost da ispred kluba sad predlažem da govori Budimir Alekić, pa neka on iskoristi mogućnost ako želi nešto da doda.

Izvolite gospodine Aleksiću.

Evo na ovaj način pokušavam da usmjerim komunikaciju....

BUDIMIR ALEKSIĆ (02.07.18 13:16:33)

Ja ću se vratiti priči o našem svetom i velikomučeničkom Kosovu.

Poštovani građani, 10 godina nakon priznanja terorističke tvorevine na tlu stare Srbije, ova vlast se odlučila za još jedan besraman čin. Dakle, za slanje pripadnika Vojske Crne Gore u sklopu okupacionih snaga na Kosovo i Metohiju, kako se to eufemistički kaže u međunarodnu misiju KFOR. Jasno je i poštovani građani kakav je to istorijski paradoks? Dakle, 106 godina nakon što je Vojska Kraljevine Crne Gore i Kraljevine Srbije oslobodila Kosovo i Metohiju od Turaka i kako je Metohija pripala Crnoj Gori, aktuelna crnogorska vlast radi sve suprotno od onoga što su tada radili naši preci.

Dakle, ona nije na strani svojih predaka nego na strani Turske i velikoalbanske politike. Ta činjenica najbolje svjedoči koliko je lažna teza 2006.godine obnovljena crnogorska država Petrovića Njegoša. Ova vlast je zapravo ovu državu učinila negacijom one Crne Gore koja je oslobađala Metohiju 1912.godine. Ova država je negacija svih sadržaja knjaževine i kraljevine Crne Gore i kada je u pitanju jezik koji se spominje i kada je u pitanju pismo i kada je riječ o odnosu prema Rusiji i naravno kada je riječ o odnosu prema Kosovu i Metohiji. Ništa ova država nema sa Crnom Gorom kralja Nikole.

Kralj Nikola je 1867.godine napisao poznatu pjesmu: "Onamo, onamo" koju je najveći estetičar Bogdan Popović uvrstio u svoju poznatu i danas već klasičnu antologiju novije srpske lirike objavljenu 1912.godine. To je dakle jedna proročka pjesma gdje je on tad govorio pa to je moje, tu moram jednom oružan poći i pošao je oružan 1912.godine i oslobodio i Visoke Dečane i Pečku Patrijaršiju i postavio Gavriila Dožića za episkopa Pečkog. Tako da je te godine Turska imperija protjerana sa Balkana, uskoro je propala kao kula od karata, pa sam ja uvjeren da ni američka imperija neće do vijeka. Ko god prati geopolitička kretanja jasno mu je da vrijeme ne radi za Sjedinjene Američke Države. Njihova politička i vojna moć nalazi se u stalnom opadanju, da ne govorim o njihovom ukupnom dugu države preduzeća i pojedinaca koji iznosi teško shvatljivih 40 triliona dolara. Nema sumnje da će u narednih par godina doći do krupnih geopolitičkih promjena u svijetu. Treba biti samo strpljiv kao što su to bili naši preci, znamo da ničija nije gorjela do zore, pa sam ja uvjeren da se svijeca američkog socijalizma polako ali sigurno tuli. Aktuelna vlast naravno u Crnoj Gori to ne razumije. Ona uostalom i nije tu da bi nešto znala i da bi nešto razumjela, nego da bi vodila tuđu politiku i služila tuđim interesima. Ova vlast zapravo vraća dug albanskoj narkomafiji koja je finansirala projekat razbijanja državne zajednice Crne Gore i Srbije i projekat uspostavljanja marionetske ... kojom upravljaju ambasadori zapadnih zemalja.

Zar je jedna ovakva odluka u duhu dobrosusjedskih odnosa sa Srbijom. Evo vidjeli smo šta kaže ne bilo ko nego predsjednik Odbora za Kosovo i Metohiju Skupštine Srbije i visoki funkcioner vladajuće Srpske napredne stranke koji kaže da crnogorski oficiri ne mogu nikakav doprinos dati stabilnosti na Kosovu jer nemaju kapacitet za to, nego su oni veli u službi režima Mila Đukanovića, koji se kao sluga NATO-a mora dokazivati. Pazite to kaže predsjednik Odbora Skupštine Srbije za Kosovo i Metohiju, visoki funkcioner vladajuće partije u Srbiji. U trenutku veli kad to prestane da radi izgubit će vlast u Crnoj Gori - kraj citata.

Poštovani građani, davno je rečeno da ko neće brata za brata, taj hoće tuđina za gospodara. Ovaj predlog Vlade o kome danas raspravljamo je najbolji dokaz da ova vlast predstavlja materijalizaciju te izreke. Ova odluka je protiv volje većinskog pravoslavnog državotvornog naroda u Crnoj Gori, kao što je i priznanje lažne države na tlu stare Srbije bilo

protiv volje većine građana ove zemlje. Ali ova vlast ne sprovodi volju građana, nego politiku zapadnih sila i oni se upinju da budu veći rimokatolici od rimskoga pape. Jer, podsjećam da Vatikan nije priznao lažnu državu kosovskih Albanaca. Takođe, većina muslimanskog svijeta nije priznala Kosovo i Metohiju, najmnogoljudnija zemlja islamska Indonezija nije priznala Kosovo i Metohiju. Nije je priznala većina čovječanstva, nije je priznalo pet članica Evropske unije. Dakle, mnoge zemlje i danas povlače priznanje Kosova i Metohije, ali su za to crnogorski vlastodršci potrčali da priznaju i to baš oni koji su prije 30 godina bili na Gazimestanu.

Podsjećam javnost da je Milo Đukanović tada od svih prisutnih, a bilo je prisutno više od milion ljudi najžešće pljeskao Slobodanu Miloševiću, kad je ovaj držao govor i to se vidi na snimku. Dlanovi su mu opali od pljeskanja 1989.godine na Gazimestanu.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:22:19)

Komentar Obrada Miša Stanišića.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (02.07.18 13:22:24)

Hvala potpredsjedniče. Kolega Aleksiću,

Ovo se danas više pretvorilo u plač za kraljem Nikolom i dinastijom Petrović Njegoš, nego za Odlukom o slanju crnogorskih vojnika na Kosovu. Vi ste kolega Aleksiću predstavnik one politike koja baštini i na zidu u svojim prostorijama drži odluke Podgoričke skupštine. Upravo, ta Podgorička skupština je rekla svoj odnos, kazala svoj odnos prema dinastiji Petrović Njegoš i prema knjazu, odnosno kralju Nikoli. Detronizovana je dinastija, a kralju je zabranjeno da se vrati u Crnu Goru zbog onih svih zasluga o kojima vi pričate da je zaslužio i na Kosovu, i Metohiji, i na Mojkovcu itd.

Prema tome, ne znam za šta ste više ili za odluke Podgoričke skupštine ili za kralja Nikolu i dinastiju Petrović Njegoš. Opredijelite se, mora da znate o čemu se radi.

Ja sam rekao u svom uvodnom izlaganju da je predsjednik tada Vlade, a sada predsjednik Republike Srbije, vaše matične države, susreo se sa komandantom NATO snaga Filipom Bridlavom i zajednički su konstatovali da KFOR ključnu ulogu ima u zaštiti Srba na Kosovu. Prema tome, ne znam šta je problem, je li problem u Vučiću ili u nama koji šaljemo dva štabna oficira da doprinesu miru i bezbjednosti na Kosovu i da doprinese miru i Srbima, i Albancima, i Crnogorcima, i svima onima koji žive na Kosovu, a ne idemo tamo s puškama i da ratujemo, kao što bi ste vi odavde iz klupa ali kad treba krenuti put Kosova nešto vas baš ne mine želja.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:24:16)

Komentar ima Budimir Aleksić.

BUDIMIR ALEKSIĆ (02.07.18 13:24:17)

Vi me pozivate da se za nešto opredijelim, ja imam jasan stav o svemu evo već tačno 30 godina. Upisao sam fakultet 1986.godine i dok sam ja odslušao predavanja, propao je Sovjetski Savez, propao je Varšavski pakt i propala je Titova Jugoslavija. I tada sam ja bio anti komunista, borio se za demokratiju i za ljudska prava, odbio da budem član Saveza komunista kao jedan od najboljih učenika srednje škole i bio u pravu.

Dakle, sve ovo što sam nabrojao propalo je kao kula od karata i ja vjerujem da će uskoro propasti i američki imperijalizam, ma koliko to vama evroentuzijastima, globalistima i amerikanistima izgledalo kao nestvarno i nemoguće.

Dakle, što se opredjeljenja tiče toliko. Ja sam na jasnim pozicijama. Nijesam mijenjao kape, nijesam pjevao na Dubrovniku: "sa Lovćena vila kliče, đe si srpski Dubrovniče i gledao sam s

Osojnika dim od grada Dubrovnika, a sad mi se javlja želja da ga spalim do temelja".

Dakle, funkcioneri DPS-a su to pjevali a na naslovnoj strani Nikšićkih novina koje vam mogu donijeti da pogledate pisalo je Crnom Gorom teče Zeta, uskoro će i Neretva, stići ćemo ako treba kroz pobjede do Zagreba. Funkcioner DPS-a bio urednik Nikšićkih novina. Sve je sačuvano, sve dokumentovano iako ste povukli primjerke "Pobjede", pa ih nema ni u Centralnoj narodnoj biblioteci iz toga vremena. Nego se vi opredijelite jeste li vi za Miraša ili za Lava Lajovića, koji sad ovdje vodi Kijevsku pravoslavnu crkvu Kijevskog patrijarhata. To je velika borba i ja očekujem od vas po tom pitanju jasan stav kao što ja imam jasan stav o svemu.

Srbija kažete naša država da to je i naša država, jer je to matica svih Srba, ali je naša država i Bosna i Hercegovina i naša je država Crna Gora. Vi to nama ne date, a mi to tražimo. Dakle, mi tražimo da budemo konstituent ove države, da se uspostavi princip etničke ravnoteže, a ne princip crnogorske nacionalne hegemonije na drugim narodima što vi tražite i dok vi od građanske države stvarate nacionalističku i šovinističku tvorevinu. Pogrešno i neistinito tvrdite da za vas i Srbi glasaju, a vi navedite kakva ste vi to partija građanska koja u svom poslaničkom klubu koji ima koliko članova 35 ni jednoga Srbina nema u vašem poslaničkom klubu, ni jednoga koji će da ustane i da kaže ja sam Srbin i govorim srpskim jezikom. Da li ima takvoga?

Znači, imate u svom klubu i Albance, i Muslimane, i Bošnjake, i Crnogorce i ni jednoga Srbina i to je najbolji dokaz kakvu vi građansku državu stvarate. Vaš klub je slika i prilika vaše nacionalne politike i ideologije.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:27:22)

Ako pogledate normalno sastav poslaničkog kluba vidjet ćete da je to građanski sastav i da ima svih i da ima i Srba. Vjerovatno niste imali vremena da pogledate.

Upozoravam sve poslanike da daju mogućnost da damo riječ sljedećem poslaniku.

Dajem riječ Luidu Škrelji.

Zbilja molim sve poslanike da daju mogućnost da svaki od poslanika može da iskaže svoju diskusiju.

Upozoravam predstavnike Demokratskog fronta da daju mogućnost da poslanik nastavi. Izvolite.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (02.07.18 13:28:31)

Hvala uvaženi gospodine potpredsjedniče, kolegice i kolege poslanici, uvaženi ministre Boškoviću, generale Dakoviću, poštovane građanke i građani,

U preraspodjeli...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:28:44)

Upozoravamo poslanika Radulovića da obezbijedi da u Klubu DF-a daju mogućnost da poslanik Luid Škrelja govori jer je samoinicijativno rekao da on preuzima odgovornost za klub.

Izvolite gospodine Škrelja.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (02.07.18 13:29:05)

U preraspodjeli radnih obaveza kao najorganizovaniji klub poslanika na Balkanu kao što je DPS zapala je i mene čast da uzmem učešće u raspravi po ovim dvjema tačkama dnevnog reda, koja po meni zaslužuju veoma visoku pažnju ovoga doma. Čak smatram da treba da bude i posebna čast i poštovanje i za crnogorski parlament, i za crnogorsku državu, i za crnogorske građane što imaju šansu i priliku da učestvuju u mirovnim misijama po cijelom svijetu. Nijesam se naročito pripremio za ovu tačku dnevnog reda iz razloga što nije to moja bliska materija i doktrina.

Ali sam i pretpostavio na koji način će da ide polemika i diskusija kada su u pitanju ove tačke dnevnoga reda.

Tamo piše objedinjena rasprava o tačkama 22 i 23 dnevnoga reda. Radi se o slanju dva vojnika u mirovnu misiju KFOR u Prištinu i u Skoplje, jedan u Prištinu, jedan u Skoplju i u Avganistan, a neko kad bi kojim slučajem došao da prati naš parlament, a ne poznaje nas dobro i čuje ovu polemiku stvarno bi pomislio da je Avganistan sastavni dio samostalne države Kosovo. Jer, niko ne pominje da ide 45 vojnika u Avganistan nego pričamo o slanju dva oficira za vezu, najvjerovatnije da će kasnije i o tome da se razgovara.

Za mene i Odbor za bezbjednost i odbranu, kada smo raspravljali o ovoj tački dnevnog reda emotivno sam doživio slanje bilo kojeg vojnika u bilo koju mirovnu misiju u svijetu. Biti učesnik mirovne misije za mene je sveta stvar. Bez obzira će se ide i bez obzira što mnogi pokušavaju, ali smo imali prilike i da čujemo i ranije kako će neko da se izjasni po ovome i po onome. Ja ne kažem kao pripadnik albanskog naroda što ide na Kosovo, nego kažem kao građanin države Crne Gore. Od kada postoji svijet i od kada postoje ljudi uvijek su bile mirovne misije i u mirovnim misijama nije mogao bilo ko da učestvuje. Trebao si da budeš prepoznatljiv u društvu, u porodici, u zajednici da bi nekoga mirio. Upravo je to i uloga i naših vojnika, naših momaka koji treba da idu u mirovne misije. Učestvovati u mirovnim misijama, ponavljam bilo će, za mene je sveta stvar i tako to ja i doživljavam.

Koristim priliku uvaženi ministre, vama i generalu Dakoviću, da vas zamolim da prenesete našim momcima pozdrave lično od mene jer ću da se ograničim na svoje ime, jer im želim da ih služi dobro zdravlje, da svoju misiju obavljaju onako kako i mislimo da će obavljati, časno i pošteno onako kako dolikuje crnogroskom vojniku. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:32:36)

Riječ ima Slaven Radunović.

SLAVEN RADUNOVIĆ (02.07.18 13:32:38)

Vrlo kratko, neću da oduzimam vrijeme s obzirom da je ograničeno.

Gospodine Škrelja, vi jednostavno ne razumijete zbog čega se mi ovdje ovako ponašamo danas i zbog čega nas ovo nervira, ovakva jedna situacija jer ste vi Albanac i to je potpuno normalno, ja vama ne zamjeram.

Ovo je problem između nas i naše pravoslavne braće koja sjede sa te strane koji imamo zajedničke korijene, zajedničke pretke i zajedničku istoriju i tradiciju. Zbog toga na tu temu neću sa vama da polemishem, samo vezano za Avganistan.

Prije neki dan sam na fejsbuku vidio sjajnu objavu - u takvoj su opasnosti ti naši vojnici koji idu u Avganistan, kaže čovjek, da bi bolje bilo da su ostali kući da brane djecu i žene od kriminalnih grupa koje se obračunavaju po ulici, jer su u većoj opasnosti žene i djeca koje ostavljaju ovdje nego oni koji idu u Avganistan, idu zbog dnevnica. To što će Crna Gora spasiti svijet i NATO svojom vojskom to malo mačku o rep. Ovo je samo prihvatanje nekih obaveza političkih koje ste preuzeli, a oko Kosova i oko Avganistana biće još tema.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:33:52)

Sljedeći prijavljeni....

Izvolite.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (02.07.18 13:33:54)

Gospodine Radunoviću, nije da razumijem ja, i te kako ja dobro razumijem. Ali, iskreno da

vam kažem ne smatram da ja treba da budem sudija između onoga što ste vi rekli. Tako da sam pokušao da saopštim moje viđenje te situacije, te stvari bez obzira što se ovdje čulo razno raznih priča i na račun Albanaca i na račun države Kosovo itd. Ali, smatram da je tačka dnevnoga reda ta koja treba svakome da da doprinos da dokaže i iskaže svoju viziju onoga kako treba da izgleda moderna država. To što vi kažete da će crnogorski vojnici njihovo učestvovanje mirovnim misijama možemo da okačimo mačku o rep, to ne pokazuje za nas, to pokazuje za vas lično. Jer, to nije naš odnos takav. To je vaš odnos prema jednom časnom poslu. Vi nijeste valjda zaboravili, evo ja nijesam imao priliku da služim vojsku. Svadbe su se pravile kada se išlo u vojsku. Otkud sada jedno takvo razmišljanje da se to ste vi rekli. Ako vi doživljavate kao izdajničku opet kažem to je vaša stvar, ja tako ne doživljam.

Tako da je vaš stav i ne mogu da ne ispoštujem, ali ne cijenim vaš stav po tom pitanju. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:35:34)

Prije sam zamolio Slavenu Radunovića, koji nije uspio da uvede red u svom klubu. Sada ga prenosimo na predsjednika poslaničkog kluba, da zbilja obezbijedite mogućnost da svi diskutanti govore kao što je i vama obezbijeđeno da vi govorite.

Sada sam razmišljao da li da damo riječ Slavenu Radunoviću, jer on je prvi od vas pomenuo priču oko Avganistana ili po redu. Prvi je prijavljen Milutin Đukanović.

Kako ste se vi dogovorili? Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (02.07.18 13:36:08)

Poštovani građani Crne Gore, evo danas pričamo o slanju vojnika Crne Gore na Kosovo i to mimo volje srpskog naroda. To je nezapamćen slučaj u istoriji ovih prostora.

Danas na Kosovu imamo tri misije - Umnik, po rezoluciji 12 44, misiju Ujedinjenih nacija, KFOR klasičnu NATO misiju i Euleks misiju Evropske unije. Ako je jedna od ovih misija anti-srpska to je sigurno ova misija KFOR. Zar nije dovoljno na Kosovu da postoji misija Ujedinjenih nacija, očigledno da nije. Jer NATO pakt koji kontroliše KFOR ne vjeruje Ujedinjenim nacijama jer u Savjetu bezbjednosti Ujedinjenih nacija nešto se pitaju i Rusija i Kina. Suština postojanja KFOR-a je u sljedećem. Kada bi međunarodni uslovi dozvolili da albanske oružane snage, takozvani ROSU upadne na sjever Kosova da KFOR spriječi Srbiju i srpsku vojsku da reaguju i da zaštite srpski narod na Kosovu bez obzira šta vi mislite, Srbija je regionalna sila u vojnom pogledu. Šta će tu misija NATO pakta ako imamo misiju Ujedinjenih nacija? Gdje onda idu to vojnici iz Crne Gore?

Ponavljam još jednom da štite ROSU jer da nije tako KFOR ne bi mogao da upada na sjever Kosova i da hapsi visoke zvaničnike Srbije, budite sigurni. Sjećate se slučaja Marka Đurića i Nikole Selakovića. Šta još treba da radi taj KFOR? Treba da štite Hašima Tačija i Ramuša Haradinaja, krvnike srpskog naroda, ubice srpske djece, ljude koji su organizovali trgovinu ljudskim organima, koji su već prepoznati narko dileri i ubice svjedoka u suđenjima za ratne zločine.

Zbog čega to radite ministre i generale? Da bi se dodvorili nekom u Briselu je li zbog toga, da bi se dodvorili nekom u Vašingtonu ili Berlinu, ali izgleda na našu sreću geostrateške stvari se mijenjaju kao što je saopštio moj prethodnik Budimir Aleksić. Pa ono što vi mislite da je danas jako, vrlo brzo to neće biti tako. Vaš ideološki mentor predstavnik Sjedinjenih Američkih Država, danas je saopštio da treba da čekate da se nešto u Americi promijeni. Znači i on je svjestan da stvari u svijetu nijesu onakve kakve bi vi željeli da budu.

Lako je tako voditi politiku. Slušate sve što vam kaže NATO pakt, Brisel i Berlin i nemate problema i dobijate blanko kartu da po Crnoj Gori radite šta god želite. Demokratija nije važna. Kod nas postoji jedna poslovice - Čast i bruka žive dovijeka. E, vi ste izabrali bruku i s njom ćete morati da živite ne vi samo nego čak i vaši potomci. Da li je to vrijedno opstanka na vlasti procijenite sami. Ali, da je neko napravio toliku prevaru u poslednjih 30 godina i politički zaokret kao što je vladajuća stranka u Crnoj Gori, to je nezapamćeno. Vi ste, gospodo iz DPS-a, došli na vlast

ulicom na talasu borbe protiv albanskog separatizma, i šovinizma i iredentizma. Danas vi podržavate svojim činjenjem velikoalbanski projekat. Zapamtite ovo, velikoalbanski projekat direktno ugrožava Crnu Goru. Nemojte to da radite, nemojte da se zamjerate pravoslavnom narodu, nemojte da se zamjerate Srbima. Kako god mislili vi od Srba nemate većih prijatelja na Balkanu.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:41:10)

Sledeći prijavljeni diskutant je Miloš Nikolić, posle toga Slaven Radunović i Halil Duković. Izvolite.

MILOŠ NIKOLIĆ (02.07.18 13:41:23)

Hvala, predsjedavajući.

Poštovani potpredsjedniče, poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani,

Danas imamo objedinjenu tačku dnevnog reda koja po prirodi stvari izaziva diskusiju i polemiku između nas i kolega iz opozicije. Potrudicu se, u ovom vremenu koje imam, da stignem po nešto da kažem o obje tačke i da na kraju dam i neki svoj zaključni komentar o istima.

Što se tiče misije u Avganistanu, podsjetio bih da od 2009. godine Crna Gora učestvuje u ISAF misijama u Avganistanu, da su se u tim misijama naši vojnici pokazali veoma kvalitetnim i da su, rekao bih, neopravdane bile određene brige koje su imali tada da li je slanjem u Avganistan i slične misije ugrožena njihova bezbjednost. Mislim da se i kroz ovo što su sada govorile kolege iz opozicije jasno pokazalo da u tim misijama gotovo da ne postoji opasnost u odnosu na ono što je njihova lična bezbjednost. Već devet godina učestvujemo tamo i vjerujem da svojim snažnim doprinosom daju punu podršku daljem jačanju integriteta i međunarodnog ugleda Crne Gore.

U 2011. na međunarodnoj konferenciji, što je veoma važno istaći, došlo je do dogovora između avganistanske Vlade i međunarodne zajednice o daljoj potrebi pomoći avganistanskoj Vladi, avganistanskom narodu i nakon 2014. godine. Upravo u tom kontekstu Resolute Support misija o kojoj danas diskutujemo je 2015. godine osnovana kako bi se dala, prije svega, zaštita savezničkih timova za obuku, savjetovanje i pomoć avganistanskim nacionalnim snagama bezbjednosti. Upravo je to misija koja čeka crnogorske vojnike u Avganistanu. Upravo je to još jedna potvrda snažne pomoći koju Crna Gora u okviru svoje veličine i svoje brojnosti pruža svuda onamo gdje je to moguće i svuda onamo gdje je to aktuelno potrebno. Nije riječ o borbenoj misiji, riječ je dominantno mirovnoj misiji koja za ima cilj da jednom narodu koji je mnogo veći od Crne Gore, ali na žalost se u ovom trenutku ne nalazi na zavidnom nivou razvoja, pomogne u onoj mjeri u kojoj je to moguće sa strane međunarodne zajednice i u konkretnom slučaju Crne Gore.

Što se tiče slanja oficira na Kosovo i tog pitanja koje po prirodi stvari negdje izaziva jednu oštriju polemiku, tu bih u jednom dijelu možda i najbolje poentirao time što bih citirao jednog od kolega iz opozicije koji je rekao danas - šalžete samo dva oficira. Dakle, samo brojnost od dva oficira dovoljno govori koliko je moguće da ima i previše priče o ovoj tački dnevnog reda s obzirom na brojnost crnogorske misije koja se upućuje tamo. Pri tom veoma je važno istaći da misija KFOR-a koja postoji na Kosovu služi i do sada je služila dominantno učvršćivanju mira i stabilnosti i taj mir i stabilnost koji se učvršćuje na Kosovu služi i Srbima, i Albancima, i svim drugim narodnostima koje žive tamo. Slažem se da s dva oficira koje mi šalžemo je naš doprinos u tom skroman s obzirom na ono što je ukupan broj misije na Kosovu, ali isto tako vjerujem da je simboličan u onoj mjeri u kojoj Crna Gora u aktuelnom trenutku može da pomogne.

Što se tiče obje misije, odnosno obje tačke objedinjeno, naveo bih i podatak koji smo donijeli u obrazloženju odluke da je 24% crnogorskih vojnika do sada ukupno prošlo jedan vid međunarodne obuke i da to značajno doprinosi daljem unapređenju njihove interoperabilnosti i njihove sposobnosti da, kada se vrate u Crnu Goru, značajno bolje, rekao bih, s tim iskustvom iz realnih uslova obavljaju ono što je zadatak Vojske Crne Gore na domaćem terenu. Mislim da za ovih devet godina koliko ima od prve ISAF misije u Avganistanu možemo biti ponosni na sve ono

što je Vojska Crne Gore uradila, možemo biti ponosni, prije svega na držanje naših vojnika u tim misijama, ali i na doprinosu koji su, ponavljam, što je veoma važno istaći, u skladu s našom veličinom i u skladu s našim mogućnostima, mogli dati u takvim misija. Vjerujem da je i to znanje koje su stekli dragocjeno kako i za njih same tako i za sve naredne generacije crnogorskih vojnika koje će vjerujem od njih uspjeti da uz svoje dovoljno znanja kako bi na kvalitetan način, a u ime Crne Gore obavljali taj posao. Vjerujem da imamo, uslovno rečeno, laku odluku i vjerujem da ćemo usvojiti ovu odluku i na taj način dodatno osnažiti i snagu Vojske Crne Gore, ali i njen međunarodni ugled i integritet. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:46:01)

Zahvaljujem poslaniku Nikolić.
Komentar ima Milun Zogović.

MILUN ZOGOVIĆ (02.07.18 13:46:06)

Kolega Nikoliću, prilikom agresije NATO pakta na Saveznu Republiku Jugoslaviju, 30. aprila 1999. godine, u popodnevnim časovima, bombardovana je varošica Murina koja se nalazi na 30-ak kilometara od administrativne granice s Kosovom i Metohijom. Tom prilikom je poginulo šest ljudi od čega troje djece. Sada u ovom momentu država Crna Gora treba da donese odluku da u mirovnu misiju na Kosovo pošalje jednog štabnog oficira, a drugog, kako sam razumio, u Skoplje. Porodice stradalih u tom istom bombardovanju 1999. godine nemaju pravo na obeštećenje jer ova država ne želi da zauzme stav, pravosudni organi ove države ne smiju zbog vaših NATO integracija da zauzmu stav da li se u Murini 1999. godine desio zločin.

Sada zamislite paradoks. Murina je bombardovana zbog agresije 1999. godine, zbog pobune terorističke oslobodilačke Vojske Kosova na Kosovu. Poginulo je šest građana Crne Gore, 15 je ranjeno, od toga troje djece. Ova država ne smije da zauzme stav da se u Murini desio zločin i da je NATO ubio nedužne građane u Murini, a pred pravosudnim organima porodice tih žrtava, kao i ljudi koji su ranjeni od bombardovanja usred bijela dana je bombardovan most u centru grada. Dvije djevojčice koje su izbjegle bile s Kosmeta zbog ratnih dešavanja poginule su u prodavnici na mostu i dječak Miroslav Knežević, to je sve moj komšiluk, neposredno udaljeno od moje kuće. Nijedan funkcioner države Crne Gore nije došao ispred institucija da obiđe članove tih porodica niti da im se objasni šta im se desilo 1999. godine u Murini. Mi ovdje govorimo o nekakvoj pravdi i o slanju naših oficira u mirovne misije na Kosovu. Koji je to oficir Vojske Crne Gore otišao da obiđe članove porodica nevino stradalih žrtava u Murini. Nijedan.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:48:33)

Dajem riječ poslaniku Milošu Nikoliću.

MILOŠ NIKOLIĆ (02.07.18 13:48:41)

Hvala, predsjedavajući.

Gospodine Zogoviću, nijesam, pravo da vam kažem, u vašem komentaru na moje izlaganje vidio nešto što ima previše dodirnih tačaka s komentarom, tako da ću ovo shvatiti kao jednu vrstu diskusije koja svakako jeste konkretan politički doprinos, ali složićemo se nije vezano za temu. Ipak, zbog značaja ovoga o čemu ste govorili naravno da ću vam odgovoriti i složiti se s pijetetom prema žrtvama bombardovanja u Murini i na prostoru i Crne Gore i Srbije u potpunosti. Možda se nećemo složiti da su te žrtve posledica jedne bezumne politike protiv koje je Demokratska partija socijalista i tada stala i, rekao bih, svojom ličnom umješnošću, umješnošću svoje politike spriječila da žrtava bude više. Naravno, svaka žrtva je jedna posebna životna i ljudska i porodična tragedija

i jedna žrtva je dovoljna da o njoj svakako možemo opravdano govoriti dugi niz godina kao jednoj vrsti posledice koju politika sa sobom ne smije da nosi. Ipak, mislim, iako kažem možda se nećemo složiti, da je zbog Demokratske partije socijalista spriječeno da tih žrtava bude više.

Što se tiče konkretnog pominjanja izbjeglica s Kosova, naravno da je to nešto što jeste tragedija Crne Gore, ali mislim da u tom dijelu Crna Gora jeste položila jedan svojevrstan ispit zrelosti kada je primila ogroman broj izbjeglica s Kosova u Crnu Goru. Podsjetiću vas da smo u jednom trenutku imali i 100.000 izbjeglica na teritoriji Crne Gore, odnosno eksterno raseljenih lica s prostora ratno zahvaćenih područja u Jugoslaviji i da je to ukupno šestina naše ukupne populacije. To bi bilo kao da otprilike u ovom trenutku u Evropu stigne 80 miliona migranata. Vidimo i s 50.000 do 100.000 koliki je problem, a ne s 80 miliona. Mislim da smo u tom dijelu položili ispit zrelosti. Naravno da izražavam žaljenje što u tim konkretnim slučajevima nijesmo uspjeli da zaštitimo najveća dobra, a to su životi ljudi, odnosno životi djece, ali vjerujem da, ako pogledamo široku sliku, možemo biti zadovoljni onim što smo radili u tom konkretnom slučaju.

Što se tiče same misije KFOR-a na Kosovu vidim je kao doprinos miru. Možda bismo mogli razgovarati o tome kako bi bilo stanje na Kosovu da ta misija ne postoji već 19 godina i koliko bi možda još ljudskih žrtava bilo koje su slanjem međunarodnih snaga na Kosovo spriječene. Upravo u tom kontekstu vidim ono što je doprinos Crne Gore. Vidim doprinos da spriječimo dalje žrtve, vidim doprinos da održimo mir, vidim doprinos da održimo stabilnost. Naravno, negdje razumijem da govorimo o dvije strane medalje, da vi imate drugačiju perspektivu od mene i pogled u odnosu na ova pitanja, ali isto tako vjerujem da je upravo ovakva vrsta dijaloga u parlamentu jedini način da možda nađemo nešto što bi bili naši najmanji zajednički sadržavci ovih tema. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:51:44)

Mislim da je sada Slaven Radunović, pa Halil Duković. Mislim da sam tako rekao. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (02.07.18 13:51:53)

Poštovani građani Crne Gore, radi se, kada pričamo o slanju dva vojnika, dva oficira u KFOR više o simbolu izdaje crnogorskog državnog vrha nego o vojnoj sili koja tamo može da doprinese. Zbog toga mi danas oko toga polemišemo ovoliko ne zato što neka dva vojnika idu, od toga jedan čak ide u Skoplje, a ne na Kosmet. To je valjda svakome jasno.

Moramo se podsjetiti nečega odakle je sve krenulo. Kosovo je postalo nezavisna država u onom dijelu međunarodnog prava koliko ga priznaje nezavisnih država svijeta, naravno ne sve, daleko od toga, samo iz jednog razloga, samo zato što je to bio politički interes Sjedinjenih Američkih Država. Ne zato što je to istorijska pravda, nema to veze s potrebama etničkih Albanaca na Kosovu, radi se samo zato što su Amerikanci izabrali Albance u ovom regionu za svoje prve saveznike i što im je cilj da ti Albanci u tom regionu koji je njima bitan budu važan faktor. Jer, da je drugačije i Kurdi bi imali svoju državu, i Baskijci bi imali svoju državu, i Palestinci bi imali svoju državu. Znači, nemojte da se lažemo. Ne umanjuje to vašu izdaju, to što ste stali uz američku volju i uz njen nacionalni interes.

Tako je to bilo uvijek kroz istoriju. Tako je to bilo i u vrijeme turskog vakt. Isto je to tako bilo. Uvijek su se neki pravdali i posebno ovdje ograđujući se od toga da Crna Gora nije srpska zemlja pa ste vi onda valjda manji izdajnici. Ne. U ovoj državi kada je bila najsuverenija i najslavnija dijelile su se medalje koje su se zvale Obilića medalje. Nije to, ministre, čuo sam vas maloprije kada ste dobacili, nikakvo guslanje. To je normalni dio istorije i tradicije ovog naroda kao što ga imaju Englezi, Francuzi, Njemci, Rusi, svi, Amerikanci. Oni slave pobjedu u građanskom ratu, a mi se stidimo da kažemo zašto se zvala medalja Obilića medalja koja se dodjeljivala najhrabrijim ljudima. Time su se motivisali ljudi zato što je u svakom Crnogorcu toga vremena ideja vraćanja na Kosovo i oslobađanja Kosova bila zvijezda vodilja, a posebno svakom vojniku koji je nosio uniformu koja je bila i siromašna i čak nije bila, kako sama riječ kaže, ni jednolika za sve nego je donosio ko što ima, ali je bila časna. Sada možete da stavljate tih zvjezdica koliko hoćete. Možete da je bojite u koju hoćete boju, ali ona se bavi nečim što nema veze s istorijom, s

čašću i s tradicijom. To je taj problem. Vi brukate sve nas, ne samo vas nego i nas. Vi nas brukate i vi to znate, ali samo tražite način kako da ta izdaja bude manja.

Ima jedna stvar zbog koje želim da vam odam priznanje. Za razliku od nekih drugih u Crnoj Gori, vi stoički branite svoju izdaju. Vi ovdje pred nama diskutujete, obrazlažete, snalazite se kako znate i umijete. Postoji jedan drugi dio Crne Gore koji priznaje sve tekovine vaše vlasti i govori sa strane kako ovo nisu važne teme, kako je važna tema samo hoće li se lično Milo Đukanović maći s vlasti ili neće, kako je samo bitno koliko košta struja ili koliko košta gorivo i nema stav o ovim stvarima, ali priznaje sve što ste vi učinili na degradaciji Crne Gore i njene tradicije i istorije i ne smije da progovori o ovome. Vi ste mnogo časniji od njih, vjerujte mi. Časniji ste jer stojite, borite se, gledate nas u oči, sigurno vam nije lako. Sigurno nije lako ni ministru koliko se god smije jer baš to njegovo smijanje pokazuje da on ne zna kako drugačije da se bori. Taj ministar je čovjek koji je zabranio da se polažu vijenci na spomenike palim građanima ...(Prekid)... u bombardovanju 1999. godine. Ovo je sve ista tema i tema koja će da bude, gospodine Gvozdenoviću, dežurna još mnogo godina ne zato što mi ne volimo da pričamo o praktičnim stvarima, volimo i te kako nego je ovo tema koja boli sve građane Crne Gore. Ovo je tema, nisam stigao, a rado sam htio da vam poručim samo dvije stvari koje su vam poručili kralj Nikola i Njegoš.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:57:26)

Sledeći put.

Repliku po članu 101 tražio je Luid Škrelja. Samo recite, molim vas, u kojem kontekstu je bilo uvredljivo za vas ili za Klub.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (02.07.18 13:57:33)

U kontekstu jer sam prepoznao da je na uvredljiv način govorio o Albancima.

Mogu da pojasnim. Stavljati u kontekst Kurde i Albance, što se tiče državnosti na Balkanu, to smatram... Zbog toga što imaju državu, ali nećete da saslušate, izlazite, to je vaš problem.

Ako su Amerikanci izabrali Albance na Balkanu kao partnere za saradnju, za mir i stabilnost to apsolutno ide u prilog svima onima koji se osjećaju kao Albanci. Ništa loše, ništa štetno. Upravo sam reagovao jer je gospodin Radunović nabrojao ko bi sve imao državu da je u interesu Amerikanaca i između Albanaca naveo je i Kurde i još neke, što ne želim da uvrijedim bilo koga. Albanci na Balkanu odavno imaju državu i žestoko su se borili protiv otomanske imperije i drugih imperija da se sačuva ta država, a zove se Albanija. Tako da ne shvatimo i da to ne ide u bilo koji drugi kontekst. Samo sam u ovom kontekstu reagovao. Smatram da ne može da se uporedi državnost ...

Albanije s Kurdima i još nekim iako i njih cijenim i poštujem. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 13:59:42)

Hvala.

Proceduralno Andrija Mandić.

ANDRIJA MANDIĆ (02.07.18 13:59:48)

Gospodine predsjedavajući, napravili ste tešku grešku što ste dozvolili repliku bez mogućnosti da gospodin Radunović odgovori na ovo. Gospodin Radunović nijednom nije pomenuo Albaniju i albansku državu koja postoji od 1912. godine, govorilo se o samoproglashenoj državi Kosovo. On je u tom kontekstu obrazlagao i Kurde i sve ostale. Nije tu bilo ničega. Zamolio bih gospodina Gvozdenovića da omogući gospodinu Radunoviću kasnije pošto nije trenutno u sali da dobije mogućnost da na ovu stvar odgovori. Mislim da bi to bilo i korektno i pošteno. Potpuno

su promijenjene optike posmatranja ovog problema.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 14:00:35)

Hvala.

Sledeći prijavljeni diskutant je Halil Duković.

HALIL DUKOVIĆ (02.07.18 14:00:42)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre, uvaženi generale,

Upućivanje crnogorskih vojnika u međunarodne misije NATO alijanse jeste obaveza koju je Crna Gora preuzela članstvom u tom savezu. NATO alijansa ima puno misija. Većinom su to misije pod pokroviteljstvom Ujedinjenih nacija i sasvim je prirodno da i pripadnici naše vojske budu dio te misije. Vjerujem da je ohrabrujuće što je jedna takva svjetska sila ima povjerenja u jednu tako malu vojsku kao što je naša crnogorska.

S druge strane, ovo je samo jedan dokaz da je naša vojska dostigla standarde kakve traži NATO, a svi znamo da je to najobučeniji i najspremniji vojnik danas na svijetu koji u isto vrijeme i rukuje najsavremenijim naoružanjem. Profesionalni vojnik mora da ispuni određene standarde da bi bio vojnik, posebno vojnik na koga mogu da računaju i ostali partneri u ovakvim misijama. Obuka kroz koju prolazi svaki vojnik je sigurno u skladu sa savremenim potrebama ratovanja jer su se okolnosti vezane za ratna dešavanja umnogome promijenile. Obuka kroz razne kampove koje sprovodi naša vojska, to je u drugim državama obično članicama NATO saveza, sigurno je obuka koja te vještine dovodi na potrebni nivo da imamo vojnika koji može odgovoriti savremenim potrebama i države Crne Gore ako to bude potrebno, ali i ravnopravno učestvovati sa svim partnerima u svim misijama.

Boravak naših vojnika u raznim misijama kao što je Avganistan, a sada i Kosovo donosi i onu potrebnu vještinu koju vojnik mora da ima jer jedno je sprovoditi vježbu, a sasvim drugo kada to osjetite boraveći na teritoriji kakav je, recimo, Avganistan gdje nemate mirno okruženje već naprotiv gdje uvijek morate biti spremni da vojno djelujete. Svoju sposobnost su dokazali i dosadašnjim angažmanom u Avganistanu. Zato, vjerujem da već danas crnogorski vojnik je pravi profesionalni vojnik obučen za sva dejstva, a naša vojska je ona koja može odgovoriti svakom izazovu. Sama činjenica da danas u crnogorskoj vojsci imamo preko 20% vojnika koji su boravili u raznim misijama je činjenica koja dovoljno govori sama za sebe.

Upućivanje naših vojnika na Kosovo je upućivanje u mirovnu misiju i to je još jedno dodatno iskustvo. Vjerujem da će naši vojnici na Kosovu biti dobrodošli jer nije mnogo vremena prošlo od kada je Crna Gora pokazala svoju dobrodošlicu građanima Kosova kada im je, vjerujem, bilo najteže. Ovdje su bili dobrodošli i Albanci, i Srbi s Kosova, a vjerujem da je to nešto što građani Kosova nijesu još uvijek zaboravili. Mir na Kosovu je nešto od najvećeg interesa prvo za sve građane Kosova, a zatim i za cijelo okruženje jer se samo u miru mogu stvoriti demokratske institucije, stvoriti atmosfera povjerenja i sigurnosti za sve građane, a to je uloga naših vojnika kao sastavni dio KFOR-a, a zatim neka politika u jednoj takvoj mirnoj atmosferi odradi svoj posao poštujući pravo i sigurnost svakog građanina Kosova.

Naši vojnici, znači, idu da čuvaju mir na Kosovu, a svi znamo da je poslije svih dešavanja mir jako lako i ugroziti. Zato je mir jako bitan za ukupan razvoj demokratskog društva s onim institucijama koje će brinuti i štiti svakog građanina Kosova. Vjerujem, ponovo kažem, da će naši vojnici biti dobrodošli na Kosovo iako ih je samo dvojica. Vjerujem da će doprinijeti stabilnosti Kosova. Stabilnost Kosova znači i stabilnost regiona, a sve ostalo je stvar dogovora. Vjerujem da se do dogovora može doći jedino u mirnoj atmosferi. Nikakva druga atmosfera ne pruža mogućnost bilo kakvog dogovora, ali mir i sigurnost je nešto što je uvod u svaki dogovor. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:05:01)

Hvala, kolega Dukoviću.

Još je ranije najavljen i sada dajem riječ kolegi Goranu Radonjiću, a posle njega neka se pripremi kolega Danijel Živković.

GORAN RADONJIĆ (02.07.18 14:05:20)

Zahvaljujem.

Utisak kome ne mogu da se otmem danas slušajući ovu raspravu jeste da je ovo jedna vrlo teška i neprijatna atmosfera, komemorativna, rekao bih, manje povod za svađu, više za neko snebivanje, pa čak i stid. Ovo što primjećujem da ministar koji bi trebalo da prati, da učestvuje u raspravi više gleda u mobilni telefon nego što sluša. Želim da vjerujem da je to oblik stida, nelagodnosti zbog ovakve odluke.

Ova odluka je kratka, a da bi se zapravo o njoj govorilo treba se sjetiti čitavih tomova, biblioteke, cijele naše kulture, cijele naše tradicije. Barem mi znamo da je istorijski i kulturološki kontekst kosovskog pitanja ogroman, beskonačan, da to nije počelo niti 1999. godine niti 90-ih, da je bilo problema i 60-ih i 80-ih, da traume postoje iz Prvog svjetskog rata, iz Drugog svjetskog rata, prije toga, dakle cio vijek. Takođe, može da se kaže daleko od toga da je riješeno to kosovsko pitanje sada. Devetnaest godina nakon bombardovanja mi imamo stanje koje je vrlo teško tamo, imamo pregovore koji su intenzivni i koji već godinama traju. Dakle, niti je status riješen niti su odnosi riješeni. U tom pogledu moramo da se stidimo ponašanja naše zemlje. Mi smo umjesto da doprinesemo i kada su u pitanju stranci, moćne sile koje utiču, koje su zainteresovane, nekad s pravom, nekad samo silom, umjesto da im kažemo da postoji kompleksnost, da treba biti osjetljiv, da treba uzeti u obzir brojne faktore, mi smo se praktično stavili na jednu stranu. Priznali smo nezavisnost Kosova i zapravo direktno uticali da ta stvar i taj čitav problem teže dođe do rešenja. Na isti taj način i sada. Ovdje kada se kaže da neko ide u Skoplje ili u Prištinu da štiti srpski narod, da štiti mir, pa tamo je stanje da djeca u školu idu oklopnim transporterima. Dakle, ne mislim da postoji, ne bih rekao ni na svijetu, a pogotovo u Evropi ne postoji prostor na kome neko živi u tako teškim uslovima. Da se sjetimo i 2004, da se sjetimo i 1999. godine, da se sjetimo i prije toga. Traume imaju sve strane.

Mi se moramo sjetiti da imamo istorijat dugih odnosa s Albancima, to je nama blizak narod, po mnogo čemu sličan. Mi imamo primjere kroz cijelu istoriju, kulturu da smo mi živjeli u dugim periodima u harmoničnom odnosu. Imamo primjere i da ne idemo dalje od Marka Miljanova koji govori i piše o tome. S druge strane, nikada ne možemo i ne smijemo izgubiti iz vida da se u Gorskom vijencu, temeljnoj knjizi naše kulture kaže na jednom od najznačajnijih mjesta, kada se razmišlja o postupcima nekih ljudi - Su čim ćete izać pred Miloša. Naša kultura je napravljena tako da se mi učimo, vaspitavamo, da mi ne idemo na sud kod Svetog Petra i Boga nego nas prvo Miloš pita kako smo se ponašali. Hoću da kažem da je to drugi naziv za ono što Zoran Mišić zove kosovsko opredjeljenje. Kosovsko opredjeljenje je nešto što nalazimo u "Pohvali knezu Lazaru": "Bolje nama u podvigu smrt nego u stidu život". Kosovsko opredjeljenje je 27. marta 1941. godine kada smo rekli kao narod, kao građani, kao kultura bolje rat nego pakt. Kosovsko opredjeljenje je i 13. jula 1941. godine kada je bilo beznadežno da ne može biti beznadežnije dići ustanak protiv takve sile koja je poklopila cijelu Evropu, koja je porobila takve velike sile kao što su Francuska, ugrožavala Englesku, došla gotovo do Moskve itd.

Ta naša borba za izgublenu stvar to je nešto zbog čega mi postojimo. Kao što Grci postoje, između ostalog, zbog Leonidinog izbora.

Kao što u mnogim narodima postoji tako i mi postojimo zbog toga. Dakle, da je neko našim precima, vladarima rekao da ćemo 19 godina nakon što nas je neko bombardovao, nakon što smo imali teške žrtve mi ići u vojsku kod tih koji su nas bombardovali, da štitimo mir navodno gdje nam je tim bombama oduzeta teritorija, mislim da to niko ne bi mogao da vjeruje.

Hoću da kažem ovdje je tačno da je to simbolička odluka, ali je veoma važno šta mi simbolički želimo da poručimo. Da li mi poručujemo cijelom svijetu da mi znamo ko smo, šta smo, da smo mi svjesni sebe i svoje kulture i svog postojanja ili mi služimo samo i pokušamo

...(Prekid)... a nekada sa stidom da branimo ono što se ne može odbraniti. Kako na ličnom planu tako i na opštem planu moramo se sjetiti ovih činjenica, ovih nespornih stvari koje nas čine onima koji jesmo. Mi možemo biti dio evropske kulture i svjetske kulture samo ako se ne odrekemo sebe. Ako se odrekemo sebe i ako počnemo i nastavimo da se ponašamo sasvim suprotno od svega onoga što mi jesmo nama nema opstanka. Mi ćemo nestati i kao zajednica i kao pojedinci, da o nama ostanu samo tragovi kojih će se i ti koji to budu čitali stidjeti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:11:06)

Za komentar se prijavio kolega Papović. Izvolite, kolega Papoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (02.07.18 14:11:11)

Nemam potrebu i nijesam se javio kako bih nešto posebno replicirao kolegi Radonjiću već, prije svega, da bih ovdje objasnio nekoliko teza koje se od početka današnje rasprave konstantno čuju iz redova, hajde da kažem, većinske opozicije i spočitavaju se Demokratskoj partiji socijalista, vlasti generalno i, naravno, danas Ministarstvu vezano za ovu odluku.

Mi danas odlučujemo o misiji, odnosno o upućivanju dva štabna oficira na Kosovo dok, čini mi se, opozicija nameće raspravu o našoj politici, odnosno odnosu države Crne Gore prema državi Kosovo. Mislim da je to van teme, ali je svakako i vezano na jedan način. Mislim da treba pojasniti nekoliko stvari.

Ako zanemarimo svu ovu mitologiju i taj nanos koji opterećuje politiku većinske opozicije onda moramo da sagledamo nešto što je realna politika. Dakle, realna politika izgleda ovako. Od 1912. do 1999. godine Kosovo je bilo u sastavu Srbije. Sada kada se postavi pitanje šta je Srbija uradila da u tom periodu integriše Kosovo, da se tamo stvori održivo rešenje onda ćemo doći do zaključka da u kratkom periodu socijalizma, odnosno komunizma tamo da gotovo da nije bilo održivog rešenja. Mislim da je posledica nedostatka takvog rešenja bila, prije svega politika svih vlada Srbije prema dominantnom stanovništvu na Kosovu, odnosno prema Albancima prema kojima je vladao, najblaže da kažemo, jedan diskriminatorski, a može se slobodno reći potcjenjivački odnos. Nedostatak dovoljnog kapaciteta demokratske volje da se stvori jedan dobar osnov, jedan sporazum na kome bi se gradio odnos između Srbije i Kosova, odnosno kako bi Kosovo moglo da u okviru Srbije dobije ono što mu pripada. Onda se na bazi, rekao bih, promašenosti politike niza vlada Srbije koje su rezultirale porazom 1999. i proglašenjem kosovske nezavisnosti 2008. godine, sada pokušava Crna Gora na neki način okriviti.

Krivica Crne Gore u tom periodu od 1920. do 2008. godine je apsolutno nikakva. Crna Gora nema nikakvu odgovornost za ono što se dešavalo na Kosovu. Jedino prema kome Crna Gora danas ima odgovornost to je prema svojim državnim interesima. U 2008. godini smo donijeli odluku koju, kako je i premijer saopštio, treba tumačiti u kontekstu da nije bila popularna i ona jeste bila teška, ali je bila jedina održiva i jedina koja je bila u interesu Crne Gore. Takođe, tu se stalno primjećuje jedna matrica da, prije svega, velikosrpska nacionalna politika želi da Crnu Goru uvuče u problem Kosova. I današnja rasprava iz dominantnog dijela opozicije je upravo to, da se Crnoj Gori natovari na breme još jedan problem kako bi se ona onemogućila u svom, prije svega modernizacijskom, odnosno evroatlantskom napredovanju. Mislim da je to, takođe, jedna stara matrica. Sjetićete se prije jedno tridesetak godina, dakle velikosrpska politika je redovno negirala crnogorski identitet, crnogorsku naciju. Priznavali su crnogorsku naciju samo na jednom mjestu, na Kosovu. Onda su govorili znate kako su ugroženi Srbi i Crnogorci na Kosovu. Naravno da oni to nijesu radili zbog toga što su uvažavali tamo Crnogorce, a nijesu u Crnoj Gori već zbog toga kako bi Crnu Goru na taj način uvukli u taj veoma težak problem, problem koji nema nikakvih dodirnih tačaka s onim što su današnji crnogorski interesi. Istorijski može se to tako posmatrati, ali mislim da je tokom 20. vijeka Crna Gora izašla iz tog problema i jednostavno to više nije bio njen interes niti je to bio dio njene državne politike. Smatram da na taj način treba razmišljati, da treba, prije svega odgovorno i racionalno promišljati o ...(Prekid)... zaboravite mitove, zaboravite mitologiju ako želite da se bavite ozbiljnom politikom i ako želite, prije svega da se bavite

uspješnom politikom. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:15:27)

Hvala, kolega Papoviću.
Odgovor vam daje kolega Radonjić.

GORAN RADONJIĆ (02.07.18 14:15:34)

Mnogo je tema, mada moram da kažem očekivao bih da neko ko se bavi historijom se bavi i činjenicama. Za vrijeme Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, u nekim periodima, predsjednik Jugoslavije je bio Albanac, na Kosovu su na vlasti bili Albanci. Dio su bili federativne republičke vlasti, pa smo imali demonstracije. Za vrijeme Titovog vladanja bile su demonstracije na Kosovu. Dakle, reći da je to rezultat nekakve srpske politike koja je bila potcjenjivačka prema Albancima, znam da vi to znate, samo je za mene problem zašto govorite tako da do te mjere simplifikujete i pogrešno tumačite nešto, valjda se građani sjećaju, nije to daleko. Najzad, mi tamo imamo rođake i imali smo na žalost do 1999. godine. Mi imamo i neko sjećanje. Dakle, bezbroj naših ljudi je tamo išlo, školovalo se, boravilo. Znamo u kakvim su uslovima živjeli građani koji su se zvali Srbi ili Crnogorci 60-ih, 70-ih, 80-ih, pa valjda to svi znaju. Sada svoditi ga na to da je to bila velikosrpska politika 60-ih godina to je neodgovorno reći, a ja znam da vi znate da to nije tako.

Da vam kažem nešto. Mitologije se odreći. Kada je Čerčil razgovarao, kada je napad agresija, pokušaj invazije Njemačke bio na Englesku, na Britaniju, nad carstvom nad kojim sunce nikad nije zalazilo, htjeli su da skrate budžet za kulturu jer, Bogu hvala, logika je ova - šta će nam kultura, sada nam trebaju bombe, pa je on rekao pa zašto se borimo ako ne zbog kulture, zašto postojimo ako nemamo kulturu, ako nemamo mitove. Zamislite neko Grcima da kaže bez mitova treba da živite. Kada su htjeli da ih tjeraju iz Evropske unije, znate šta su rekli najviši francuski predstavnici - nema Evrope bez grčkih mitova, nema bez grčke filozofije Evrope. Zamislite neko nama ovdje ko se bavi historijom, to je ironija nepojmljiva za mene, da kaže ostavimo mi historiju, ostavimo mitove. Kako se bavimo mi bilo čime u životu ako treba da zaboravimo ono što smo.

Da nije bilo održivog rešenja, zar neko misli da je sada održivo rešenje. Je li neko misli da je sadašnje stanje na Kosovu održivo rešenje? Je li prilog održivom rešenju to kada se priznalo Kosovo od strane Crne Gore, a 80% ili 85% ljudi ovdje je bilo protiv toga? Je li to odgovorna politika? Kao što vidite, da naglasim mada mislim da je jasno, nijednu ekstremnu stvar nisam rekao, nijednu nepomirljivu stvar nisam rekao, nijednu negativnu stvar ni za koga nisam rekao. Naprotiv. Pokušavam da apelujem da mi koji znamo kompleksnost ovog problema utičemo na velike sile da i oni to shvate, a ne da nas tretiraju kao poslednju tačku dnevnog reda i da prave dalekosežnu štetu. ... riješiti ovaj problem kosovski na ovaj način. Na žalost neće. Ovakvo ponašanje je negacija nas samih, a ne šteta nekome drugome. Najzad, kosovsko opredjeljenje, rekao sam, dio je nas samih. Bez njega mi ne postojimo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:18:52)

Kao što sam najavio, sledeći govornik je kolega Živković, a neka se pripremi Nebojša Medojević.
Izvolite, kolega Živkoviću.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (02.07.18 14:19:01)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre Boškoviću, generale Dakoviću, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani,

Dvije teme, dvije tačke koje izazivaju polemiku, upravo ova tačka oko slanja dva oficira u misiju na Kosovo i mogu reći s te različite istorijske vertikale i onako kako svi to posmatraju kroz istorijsku prizmu tumače i upravo ovu današnju tačku dnevnog reda.

Dozvolite mi da u skladu s onim što su današnje okolnosti i zapravo međunarodna dešavanja dam svoj osvrt na jednu i drugu tačku dnevnog reda.

Dakle, jasno je da se Vojska Crne Gore učestvovanjem u međunarodnim misijama dodatno obučava i usavršava, a ujedno pokazuje i odgovornost i svijest o značaju bezbjednosti regiona u kontekstu međunarodnih dešavanja. Zbog toga je bitno reći da bezbjednost ne treba shvatiti isključivo kao vojnu već kao ekonomsku, političku i demokratsku. Jačanje vladavine prava i demokratije važan je segment u životu svake države koja ima za cilj da se ojača bezbjednost na unutrašnjem planu što čini kolektivni sistem bezbjednosti još jačim i kvalitetnijim.

Učešćem u mirovnim misijama i operacijama Crna Gora se nikome ne dodvorava već dokazuje da ima sve kapacitete aktivnog međunarodnog subjekta. Tako i sa ovom misijom slanja dva pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju KFOR u Republiku Kosovo. Odgovornost koja se pokazuje na ovaj način jeste upravo sa ciljem podizanja kolektivne svijesti o značaju obezbjeđivanja stabilnosti u regionu jer bez stabilnog Balkana nema ni stabilne Evrope. To je glavni preduslov za ekonomski napredak koji je dugo godina unazad bio u drugom planu zbog mnogobrojnih sukoba na bezbjednosno trusnom području.

Crna Gora je uvijek sa mudrim liderstvom znala da prati trendove na globalnoj međunarodnoj sceni jer bez razumijevanja tih kretanja teško da se može zamisliti napredak i prosperitetna budućnost, a da ne govorimo o podizanju kvaliteta života svih građana i jasno je da stabilan region garantuje uspjeh. Stabilan region je dokaz i zrelosti društva i lidera na Balkanu, a poslednji primjer su za to Grčka, Makedonija koje su uspjele da postignu istorijski sporazum nakon 27 godina. Iako ima mnogo otvorenih pitanja Crna Gora je tu da svojim susjedima pomogne u mjeri mogućeg, a ujedno i da ispunjava jedan dio svojih međunarodnih obaveza. Dakle, važno je shvatiti prirodu savremenih međunarodnih odnosa i prilika, prihvatiti osnovna pravila ponašanja u njima, institucionalno se uključiti u svjetske poslove i sve to iskoristiti za svoje sopstvene, nacionalne i državne interese, a obaveze prema svijetu primjeriti svojim objektivnim mogućnostima.

Balkan je nepredvidiv sa teškim istorijskim bremenom. Imamo obavezu kao država koja je najviše napredovala u procesu EU integracija da pružimo podršku susedima u rešavanju nesporazuma i doprinosimo da se odnosi na toj relaciji popravljaju jer znamo i svjesni smo da je to jedini ispravan put ka boljoj budućnosti koju gradimo za buduće generacije.

Osvrnuću se vrlo kratko i na misiju u Avganistanu. Dakle, Resolute support je misija koja je formalni nastavak misija ISAF uspostavljene 1. januara 2015. godine na osnovu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija. Pripadnici Vojske Crne Gore bili su angažovani na dužnostima štabnog osoblja u Komandi za obuku, savjetovanje i pomoć Sjever i jedinici za obezbjeđivanje timova za obuku savjetovanje i pomoć Avganistanskim nacionalnim snagama bezbjednosti. U misiji odlučna podrška po podacima iz 2015. godine učestvuje ukupno 40 zemalja sa 13.195 vojnika. Crna Gora je 5. juna 2017. godine i formalno postala 29. članica NATO saveza čime je i dodatno učvrstila stabilnost i bezbjednost kao i opšti položaj u međunarodnoj zajednici. Ovim je realizovan strateški cilj Crne Gore prepoznajući NATO savez kao najčvršću garanciju i stabilan okvir za angažman i očuvanje i promociju regionalne evropske i međunarodne bezbjednosti. S tim u vezi angažovanje Vojske Crne Gore u međunarodnim misijama i operacijama predstavlja doprinos očuvanju mira u svijetu pri čemu je vojska prepoznata i uvažena kao pouzdan partner. Do sada je u misijama u Avganistanu ISAF i odlučna podrška učestvovalo ukupno 16 kontigenata sa 418 pripadnika što predstavlja 21% ukupnog brojnog stanja vojske. Tokom 2017. godine imali smo četiri misije.

Na kraju da zaključim Crna Gora je lider Zapadnog Balkana. To će i ostati i kao takva je prepoznata u međunarodnim krugovima kao garant stabilnosti i bezbjednosti na Zapadnom Balkanu. Zahvaljujem.

Hvala kolega Živković.

Poslije vas morali smo malo ispraviti redosled govornika. Sledeći govornik je Janko Vučinić, a nek se pripremi koleginya Šćepanović.

JANKO VUČINIĆ (02.07.18 14:24:16)

Poštovani građani,

Pod ovom tačkom dnevnog reda raspravljamo, najblaže rečeno, o sramnoj odluci o slanju pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju KFOR-a u Republici Kosovo.

Ministre i generale, ja imam primjedbu na sam naslov odluke koji je pogrešno napisan jer on treba da glasi - odluka o slanju pripadnika paravojnih formacija Crne Gore na okupiranu srpsku zemlju Kosovo jer Republika Kosovo ne postoji. To je samo izmišljena i tzv. lažna država Kosovo koja je formirana na račun okupacije tog dijela srpske zemlje od strane NATO pakta i kriminalnih struktura predvođenih ratnim zločincima Hašimom Tačijem i Ramušom Haradinajem i vi to kao ministar odbrane i bivši pripadnik Bijelih orlova dobro znate. A trebate da znate i to ministre da vojska koja ide iz Crne Gore na Kosovo i učestvuje u okupaciji pa neka su to i ta dva štabna oficira nije crnogorska vojska nego su to paravojne formacije Mila Đukanovića i Duška Markovića, sabraće po kriminalu ovih dvojice koje sam pomenuo. Trebate da znate i da će ova lažna tvorevina od Republike Kosovo biti veoma kratkog daha jer će trajati samo toliko dok bude trajala i okupacija od strane NATO pakta, a vi ćete ministre završiti kao kvisling parekselans na dugogodišnju robiju.

Formiranjem lažne države Kosovo se nesmetano pred našim očima i očima javnosti ostvaruje projekat velike Albanije kao najozbiljnije prijetnje za mir i stabilnost na Zapadnom Balkanu. Ovaj postupak Ministarstva odbrane je samo jedan u nizu kukavičkih i izdajničkih postupaka Vlade Crne Gore.

Odluka Vlade Crne Gore o priznanju Kosova nije odluka crnogorskog naroda. To je samo odluka grupe poslušnika okupljenih oko Mila Đukanovića koji su zaduženi za sprovođenje odluka iz svjetskih centara moći, odnosno iz Sjedinjenih Američkih Država i NATO pakta koji se pojavljuju kao agresori na srpski narod i srpsku zemlju. Zbog svega toga odluka o priznanju Kosova je ništavna i to nije volja crnogorskog naroda i ovu sramnu odluku o slanju naših vojnika kao okupatora na Kosovo treba odbaciti bez pogovora. Ova odluka je samo još jedan korak, još jedna sramna izdaja kojom se baca ljaga i sramota na crnogorski narod koji ni kriv ni dužan mora da ispašta zbog ovako sramnih izdajničkih postupaka crnogorske Vlade koja falsifikuje odluke crnogorskog naroda i u ime naroda, a protivno narodnoj volji donosi i sprovodi odluke. Zato će pored socio-ekonomskih tema o poboljšanju života opljačkanih i osiromašenih građana prioritet buduće vlasti biti ukidanje priznanja lažne države Kosovo kao i ukidanje sankcija Rusiji i treće naravno što se podrazumijeva odluka o izlasku Crne Gore iz NATO pakta koji je okupirao srpsku zemlju jer je to daleko od volje crnogorskog naroda. Za ovo što sam rekao ćemo se boriti svim sredstvima političke borbe, a u zavisnosti od prijetnji i aktivnosti koje budu dolazile od strane ovih kriminalnih struktura i paravojnih formacija predvođenih ratnim zločincima ćemo se suprotstaviti svim mogućim sredstvima.

Za ovu odluku je jasno da nećemo glasati i ova odluka predstavlja dno dna koju je Vlada Crne Gore i Ministarstvo odbrane koji su dohvatili u njihovom poltronstvu i njihovoj izdaji i teško toj vojsci gdje je ministar odbrane Predrag Bošković... (Prekid)... Čitavo vrijeme smije ko kakav kreten.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:29:25)

Kolega Vučinić imate opomenu zbog ove zadnje rečenice. Zbilja nije bila na mjestu. Znači, izričem vam opomenu u skladu sa članom 106, 107, 108, 110. Kaznu će Administrativni odbor odrediti, ja mislim da je 10%.

Hoćete li repliku? Izvolite. Imate repliku, ministre, ako želite.

Međusoban razgovor.

Dajem pauzu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:31:11)

Koleginica Ščepanović, pa je kolega Predrag Bulatović.

Kolega Popović, javlja se za komentar. Recite mi da li imate komentar na izlaganje? Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (02.07.18 14:32:03)

Zahvaljujem potpredsjedniče. Sa uvažanim poslanikom Vučinićem imam dijametralno suprotstavljena razmišljanja povodom mnogih stvari, ali ga veoma cijenim kao čovjeka, sportistu.

Podsjetiću, da je, naravno ovdje su izrečene neke teze koje su na ivici spornog, ali ću da podsjetim da je Liberalni savez tadašnji nastao '90-tih godina kao gotovo jedina antiratna politička organizacija na tlu Crne Gore, u predvečerje raspada SFRJ i bratoubilačkog rata na području Jugoslavije.

Naravno, mi imamo ovdje pojačanu odgovornost prema svim ovim mirovnim misijama i prema Avganistanu đe ipak Crna Gora šalje simboličan broj pripadnika. To je do 40 pripadnika vojske Crne Gore, a Kosovo do dva pripadnika Vojske Crne Gore. Eks jugoslovenska ratna drama je praktično i nastala na području Kosova. Vjerujem da ćemo i mi bar simbolično doprinijeti da se ta drama konačno završi, da dvije nama bratske države Srbija i Kosovo dođu do jednog stepena saglasnosti koja će dovesti do toga da se čitav region, da se završi balkanizacija čitavog regiona i konačno da stignemo ka evropeizaciji Balkana, što je veoma teško. Kako se nijesam javio za diskusiju ranije iskoristiću ovu priliku da kažem da će Liberalna partija podržati slanje mirovnih misija na područje Kosova, takođe i na područje Avganistana. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:35:02)

Zahvaljujem kolegi Popović.

Kolega Vučinić, pravo na odgovor na komentar. Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (02.07.18 14:35:10)

Ovo je više bila diskusija kolege Popovića nego što je bio komentar na moje izlaganje. Ja sam u mojoj diskusiji jasno rekao, kako je nastala takozvana lažna država Kosovo, nastala je na osnovu toga što je bila agresija NATO pakta na Srbiju, na bivšu zajednicu Srbije i Crne Gore. Prije toga je sve urađeno da se razbije jedna velika država naša Jugoslavija i sada se odigrava na Kosovu ono što se odigrava, tako da ljudi koji su na čelu te lažne tvorevine su ratni zločinci Hašim Tači i Haradinaj i oni su tu da bi zadovoljili svoje lične interese zarad ostvarivanja i interesa

NATO pakta i Sjedinjenih Američkih Država. Znamo što predstavlja Kosovo, to je veoma važno geostrateško područje, tu je velika imovina, velika prirodna bogatstva i jednostavno tu su se poklopili interesi narko-dilera ratnih zločinaca i onih koji upravljaju NATO paktom jer sastavljanjem tih interesa nastala je ta lažna država, lažna tvorevina Republika Kosovo i to vidim kao prijetnju, stvaranje Velike Albanije koja može ugroziti i koja već ugrožava mir i stabilnost na ovim područjima.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:37:00)

Izvolite kolega Numanović, imate komentar. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (02.07.18 14:37:06)

Važna replika.

Zahvaljujem predsjedavajući.

Kolega Vučinić je u svom govoru dosta toga izrekao kako je vlast kriminalna struktura, kako je ova odluka dno dna koju je donijela ova Vlada i tako dalje, spominjanje personalno predsjednika i jednog i drugog, tako da zaista postoji dosta elemenata. Po članu 101, ja mislim da mi dozvolite ovaj komentar.

Po meni ovdje postoji mnogo tih stvari koje su danas izgovorene, ali ja ću se samo na dvije osvrnuti. Ono što jeste zajedničko i sa ove i sa one strane opozicije i pozicije jeste da mi zajedno težimo evropskim integracijama i tu ćemo se složiti.

Evropske integracije podrazumijevaju poštovanje ljudskih prava. Poštovanje ljudskih prava podrazumijeva zaštitu i onoga koje teritorije i ljudi, ako su sa bilo koje strane ugroženi. Ja tako doživljam, da problem Kosova koji nije , evo čuli smo danas, decenijama riješeno, pa nije još ni stavljena tačka na rješenje pitanja Kosova, je nešto za šta treba da Crna Gora da doprinosi mirovnom rješenju pitanja Kosova slanjem ova dva oficira. Ja zaista smatram da je to poštovanje ljudskih prava koji će doprinijeti rješavanju pitanja Kosova, a to često čujemo i od zvaničnika iz Srbije.

I druga stvar koju smo danas često čuli tu jeste pitanje da li je Crna Gora donijela dobru odluku kada je zaštitila svoje građane, sve građane, bez obzira na vjeru i naciju od NATO bombardovanja. Siguran sam da jeste ... pijetete prema žrtvama koje su se desile na teritoriji Crne Gore zaista jedna od najboljih odluka jeste u tom momentu bilo da se građani i Crna Gora zaštiti od onoga što je doživjela Srbija i prostor Kosova. Da se to nije desilo, da se to nije desilo mi sad sigurno ne bi pričali o ovim stvarima. Sigurno bi na današnji dan popravljali mostove, sigurno bi brojali veliki broj žrtava, sigurno bi imali velike posledice i vratili bi se na ono na šta je Crna Gora bila u onoj velikoj Jugoslaviji - najnerazvijenija republika(Prekid).... sada bi i dalje bili to što jesmo da smo imali to NATO bombardovanje nažalost(Prekid)....Hvala.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:40:26)

Hvala kolega. Isteklo vam je vrijeme.

Hvala kolega Numanoviću ako ja ovdje moram da istrpim lažna država Kosovo i td. i u ovom slučaju ja ću kolegi Vučiniću dati pravo na odgovor zato što rječnik gospodina Vučinića je bio politički. Jedino po meni trebao je dobiti ministar u tom dijelu. To su njegove političke ocjene bile... Ja sam izrekao kolegi Vučiniću opomenu. Mogli smo tu i poslovnički djelovati da više nema komentara.

Kolega Vučinić molim vas da iskoristite odgovor.

JANKO VUČINIĆ (02.07.18 14:41:22)

Gospodine, hoćete li mi dozvoliti da odgovorim, evo da odgovorim gospodinu Numanoviću.

Vi ste zaboravili da je 1999. godine bivša Jugoslavija, bivša zajednica Srbije i Crne Gore bila bombardovana od strane NATO pakta i sada Vojska Crne Gore šalje pripadnike da navodno učestvuju u nekoj mirovnoj misiji KFOR na Kosovu. Mislim da to nije nikakva mirovna misija nego da je ovo tek početak slanja crnogorskih vojnika na Kosovo. Ovaj put se šalju samo, ko bajagi, samo dva štabna oficira da bi se za neko vrijeme slao veći broj vojnika.

Znači, vi praktično sa ovom odlukom ste počeli, ozvaničili učestvovanje u agresiji na srpsku zemlju i sa ovim vašim činom, prvo priznanjem Kosova kojem je protivno više od 90% volje građana Crne Gore sada ste otišli i korak dalje i počeli polako da šaljete vojnike i da im vojnički pomažete i učestvujete u toj agresiji. Ovo što sam rekao zadnje, u mojoj zadnjoj rečenici u izlaganju da ova odluka predstavlja dno dna u izdajstvu i poltronstvu Vlade Crne Gore i koja nema podršku kod crnogorskog naroda i od ove odluke, prvo od priznanja lažne države Kosovo i od ove

odluke se narod Crne Gore stidi. Vi ste sa ovom odlukom, Vlada Crne Gore i vi u parlamentu koji ćete izglasati ovu odluku ste bacili ljagu i sramotu na crnogorski narod i sada nas predstavljate kao agresora koji će zajedno sa ostalim snagama NATO pakta zaposjesti južnu pokrajinu srpske zemlje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:43:57)

Konačno idemo pravom redosledu.

Koleginica Marta Šćepanović, nek se pripremi kolega Predrag Bulatović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (02.07.18 14:44:06)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poštovani ministre, uvaženi građani,

Mislim prije svega da je neophodno na samom početku da nešto kažem uopšte o misiji KFOR-a obzirom da mi se čini da iz pojedinih diskusija ovdje nije ni jasno šta je uopšte glavni zadatak KFOR-a.

Dakle, KFOR i snage na Kosovu su međunarodne mirovne snage pod vođstvom NATO saveza. Glavni zadatak KFOR-a je da obezbijedi sigurnost na Kosovu i na taj način projektuje stabilnost širom Zapadnog Balkana. Koliko je važna misija KFOR-a, odnosno prisustvo KFOR-a na Kosovu, za Kosovo i šire područje Zapadnog Balkana, govore podaci da je KFOR u proteklim godinama garantovao sigurno i bezbjedno okruženje kao i slobodu kretanja na Kosovu u potpunosti saglasnosti sa svojim mandatom Ujedinjenih nacija koji proizilazi iz Rezolucije 12/44 Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija.

Ministarstvo odbrane i Generalštab Vojske Crne Gore su izvršili analizu i procjenu mogućnosti angažovanja pripadnika Vojske Crne Gore i zaključili da u skladu sa trenutnim kapacitetima i obimom preuzetih obaveza možemo uzeti učešće u misiji KFOR-a sa angažovanjem dva štabna oficira. Dakle, ne radi se o obavezi i moranju da crnogorski oficiri budu dio te misije. Radi se o procjeni Crne Gore da je izuzetno korisno za nas kao NATO članicu da pošaljemo oficire u ovu misiju i u tom smislu doprinesemo stabilnosti regiona i kompletnog Zapadnog Balkana. Dakle, u pitanju je posvećenost Crne Gore NATO ciljevima. Ovim potezom takođe povećavamo svoje međunarodno-vojno prisustvo.

Što se tiče zabrinutosti koja je iskazana danas kroz diskusije se čuje za susjednu Srbiju, kao što je već rečeno i sam predsjednik Vučić je više puta izjavio da je KFOR garant stabilnosti na Kosovu za Srbe i prosto je začuđujuće da bilo ko u Crnoj Gori može da doživi kao prijetnju Srbiji odlazak crnogorskih oficira u misiju KFOR-a na Kosovu.

Dakle, treba da zna svako da odlazak crnogorskih oficira koristi bezbjednosti Srba na Kosovu, ali nikako ne ide u pravcu destabilizacije. Dakle, to ne govori niko iz Srbije već su zabrinuti ovdje poslanici Demokratskog fronta koji za sebe kažu da su predstavnici Srba u parlamentu. To je misija koju srpska Vlada podržava i uvažava i Vojska Srbije ima blisku saradnju sa KFOR-om koji je jedini realni mehanizam zaštite bezbjednosti Srba i drugih naroda na prostoru Kosova.

Dakle, što se tiče ove odluke mi ćemo je podržati jer Crna Gora će se uvijek rukovoditi svojim interesima i svojim nacionalnim prioritetima i tako će biti sa ovom odlukom, a svakako očekujemo da i oni koji su protiv ove odluke, vezujući to navodno za interese Srbije, poštuju kao i mi opredjeljenje Srbije o neutralnosti.

Kratko ću pomenuti odluku što se tiče Misije u Avganistanu. Prioritetni ciljevi nove misije su obuka, savjetovanje i pružanje pomoći avganistanskim nacionalnim snagama bezbjednosti kako bi postale samoodržive. Želim da podvučem, kao što je već rečeno, da misija nije borbena i za razliku od Misije ISAF pripadnici međunarodnih snaga neće direktno učestvovati u protivpobunjeničkim operacijama niti operacijama protiv krijumčarenja narkotika. U ovoj misiji inicijalno je bilo angažovano oko 12.000 pripadnika oružanih NATO snaga s tim što je NATO naveo da je potrebno povećati za oko 3.000 pripadnika i sada ću ukupno biti oko 16.000

pripadnika.

Moram da kažem da mislim da po određenim pitanjima koja su više i političkog sadržaja smo ovdje da damo podršku svi pripadnicima Vojske Crne Gore gdje god se oni nalazili u ovom trenutku i mislim da je to nešto što predstavlja minimum naše odgovornosti kada je u pitanju njihov angažman. U još jednom dijelu želim da se razumijemo da u ovom konkretnom slučaju radi se o opredjeljenju Vlade Crne Gore kada je u pitanju spoljna politika da to nije jedini element koji definiše našu spoljno-političku orijentaciju. To je samo jedan od elemenata kojim mi istovremeno ostvarujemo i druge važne ciljeve, a koji su negdje i pobrojani u materijalima koje smo dobili od Ministarstva odbrane gdje nam je od strane na Odboru Ministarstvo odbrane na koncizan način prikazano koje su to ukupne koristi od učešća pripadnika Vojske Crne Gore u jednoj ovakvoj misiji. U prvom redu kada je u pitanju cijeli sistem odbrane i Vojska Crne Gore. Samo da završim misao ako može? Hvala vam.

Dakle, vjerujemo da je to pravi način na koji se mogu izgraditi kapaciteti znanja profesionalizam u okviru Vojske Crne Gore i da se na taj način postiže visok stepen interoperabilnosti sa drugim partnerskim vojskama i ne vjerujemo da je to moguće bez učešća u sličnim misijama. Svakako da smo u pravu pokazuju činjenice da su upravo vojnici Crne Gore koji su bili vezani je podržao i Savjet bezbjednosti, što je jako važno i u samoj misiji daje jedan mnogo značajniji karakter. Hvala.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:49:53)

Hvala kolegini Šćepanović.

Sledeći govornik je Strahinja Bulajić, izvinite Predrag Bulatović, a nek se pripremi Aleksandra Vuković.

Kolega Bulatović, samo sekund. U tri sata ćemo imati pauzu zbog tv prenosa koja će trajati 50 minuta, tako da znate na vrijeme.

PREDRAG BULATOVIĆ (02.07.18 14:50:25)

Dame i gospodo, poštovani građani,

Ove dvije odluke imaju neke poruke koje želi vlast da saopšti. Naravno tema nije nova, stavovi su poznati, ali oni imaju potrebu prvo da vas vrata na 1999. godinu, kada se za istoriju Crne Gore desila sramna veleizdaja tadašnjeg predsjednika Crne Gore, koga mi nijesmo u to vrijeme priznavali, Mila Đukanovića, koji je, zakleo se na Vrhovnom Savjetu odbrane da će braniti Jugoslaviju svim raspoloživim sredstvima, a nakon toga je odletio u sjedište NATO pakta iako je zemlja bobmardovana, činom klasične agresije.

Dakle, ova odluka o Kosovu je vezana i sa tim činom veleizdaje Mila Đukanovića, tadašnjeg predsjednika Crne Gore. Ove odluke se vežu za najsravniju odluku, ne jedna od najsravnijih, nego najsravnija odluka u istoriji Crne Gore i po tome će svi oni koji su glasali biti pamćeni, a to je da je Crna Gora među prvima priznala nezavisnost tzv. države Kosovo, što je otvorilo lavinu novih priznanja od strane drugih država, suprotno volji 80% građana Crne Gore. Ovim se želi udariti još jedan pečat na jednu nezakonitu odluku, u najmanju ruku nelegitimnu, a to je učlanjenje Crne Gore putem odluke krnjeg parlamenta u NATO.

Gospodo iz vlasti, dame i gospodo,

Oni se smješkaju arogantno i misle da su predsjedničkim izborima i lokalnim izborima učvrstili svoju vlast sa oko maksimalno 30% podrške građana Crne Gore. Međutim, ja želim samo da im kažem da danas i juče imaju apsurdnu situaciju, da ih Čarls Tanok poziva da se učlane u Evropsku uniju, čovjek koji dolazi iz zemlje koja je napustila Evropsku uniju i da ih podsjetim da Tramp nema blagonaklon odnos prema Evropskoj uniji, nema ni blagonaklon odnos prema NATO-u, tako da zadiranje ovako brutalno koje vi imate, u pitanje Kosova je zadiranje u podijeljenu Crnu Goru. Crna Gora u ovom trenutku je podijeljena, podijeljena je i to ove odluke pokazuju na jednoj strani vlast koja je podanička, koja je servilna interesima Sjedinjenih Američkih Država i onaj dio koji predvodi Demokratski front, a to je borba za tzv. ne nego suštinske tradicionalne vrijednosti

Crne Gore. Mi ćemo istrajati u svemu ovome i budite ubijeđeni za ono za šta se zalaže Demokratski front je ispravno i mi ćemo uspjeti da ostvarimo kad tad ove stavove za koje se zalažemo. Mi sa vama smo načisto. Vi ste marionetska podanička vlast, načisto smo i sa Rankom Krivokapićem koji ove stavove zastupa odavno, ali bi željeli da znamo šta zastupa koalicija 21. vijek, dakle i jedan i drugi konstituent, kad su u pitanju ove odluke, a posebno kada je odluka o slanju dva oficira na Kosovo odlukom Savjeta i ove Skupštine. Ova dva oficira jesu suštinski, simbolički čin, ali čin da se ono što je sramotno od strane Vlade i materijalizuje na ovaj način i nekoliko teza želim da prokomentarišem. Kaže se da su najbolji odnosi Crne Gore i Srbije, moj odgovor je, ne mjeri se nivo odnosa između dva naroda i dvije države, odnosom lidera, da je ovo pitanje Kosova pitanje samo Srbije nije tačno. Ja želim da kažem i svoj lični stav, i to je stav Demokratskog fronta. Pitanje Kosova je i pitanje Crne Gore i nas i većine stanovništva u Crnoj Gori. I ako bi Srbija kojim slučajem, a vjerujem da neće, napravila neki truli kompromis Demokratski front to ne obavezuje. To ne obavezuje ni većinu građana Crne Gore, to ne obavezuje većinu Srba ni u Srbiji, ni u Republici Srpskoj, to nadasve ne obavezuje jedinu pravu našu crkvu. Ona je svoj stav oko Kosova saopštila i mi ga u potpunosti prihvatamo.

Dame i gospodo, potpuno je jasno da su geostrateški interesi Sjedinjenih Američkih Država ovdje prevladali 1999. godine. Mi imamo Bonstil najveći kamp NATO-a i Sjedinjenih Američkih Država koji služi geostrateški za kontrolu Sredozemlja, Crnog Mora, Bliskog istoka, Sjeverne Afrike, energentima itd. i to je objekat koji ima ... vojnika, ima 25 km puteva na njegovom prostoru, prostire se na 3, 86 km² i ima 300 objekata. Ova vlast je poenta svega onoga i time ću završiti, vodi politiku slijepog služenja Sjedinjenim Američkim Državama. Ponoviću ono što je Milan Knežević rekao, vidjeli ste koji je broj intervencija koje su Sjedinjene Američke Države izvršile od Drugog svjetskog rata do danas.

Poštovani građani, Sovjetski Savez i Crvena armija je oslobodila ovaj svijet od fašizma, a Sjedinjenje Američke Države su izašle kao najmoćnija ekonomska sila od Drugog svjetskog rata tada i od tada do danas su odgovorne za smrt otprilike 30 miliona nedužnih građana širom svijeta. Slijepo služe ovoj politici i politici koja vodi sukobljavanju Crne Gore sa ...(Prekid)... što nije nepoznato i u doba Petrovića je bilo, gospodine Genci i u doba Petrovića je bilo miješanja karata, malo za Rusiju, malo za Mletačku Republiku, malo za Austro-Ugarsku, ali ipak je pobijedila prava Crna Gora tako će i biti uvijek. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:56:45)

Daće vam dodatno pravo. Kolega, izvolite.
Na osnovu čega?

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (02.07.18 14:56:54)

.. da je predsjednik Crne Gore napravio čin veleizdaje, da smo mi podanička vlast. To je sve zaslužio da bude replika.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:57:05)

Kolega Stanišiću, apsolutno da vi imate pravo da osjećate da morate iskoristiti repliku iz člana 101. Ja sam slušao, nemojte dizati ruke. Tako, ja sam slušao pažljivo kolegu Bulatovića. On je dovoljno iskusan da kaže političku ocjenu, da bude na rubu uvredljivosti, ali to ne bude uvredljivo. Ja nisam razumio, to su političke i njegove ocjene. Tako dajte komentar, on će imati pravo na odgovor i zaključimo raspravu. Hvala.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (02.07.18 14:57:46)

Prvo oko veleizdaje kolega Bulatoviću. Veleizdaja je urađena prema Crnoj Gori 1918. godine. To je najveći čin veleizdaje - sramna Podgorička skupština. Dalje, da nije bilo tada predsjednika Đukanovića, koji je išao po metropolama svjetskim da moli ne da se ne bombarduje samo Crna Gora, nego da ne bombarduju ni Srbiju zbog pogrešne politike jednog čovjeka u Beogradu i dosta je doprinio da to bombardovanje bude mnogo manje nego što je trebalo da bude. Dalje, gospodine Bulatoviću, ja nekoga ako ne priznajem, ja sa njim neću da pregovaram ni da razgovaram, a zna se ko pregovara u Briselu sada oko stanja na Kosovu i u Srbiji. Pregovara predsjednik Srbije i predsjednik Kosova, premijer Srbije i premijer Kosova, a ja ako nekoga ne priznajem, ja sa njim neću da vršim pregovore ni da razgovaram, a tek ne da se dogovaram.

Dalje, vi ste rekli da je krnji parlament.... nije krnji parlament nakon 46 poslanika gospodine Bulatoviću, to je bezmalo 60% crnogorskog parlamenta je glasalo za odluku da Crna Gora uđe u NATO Savez. Dalje vi bi ste trebali da napadnete i vojsku Rusije, Federalne Rusije koja je učestvovala u akcijama Kfora na Kosovu, koja i prošle godine imala svoje vojnike na Kosovu.

Ja sam vama rekao da Srbin komanduje američkim NATO snagama na Kosovu. Srbin iz Kalifornije, gospodin Nik Dučić koji je tu dužnost prihvatio 20. marta ove godine. Nemojte da se ljutite na nas, mi donosimo odluku da šaljemo oficire ne da ratujemo, nego da uspostavljamo mir, a vi za rat, ali odavde iz klupa, a ne bogami kad se primaknete Kosovu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 14:59:43)

Kolega Bulatović, pravo na odgovor.

PREDRAG BULATOVIĆ (02.07.18 14:59:47)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Ne valja se vraćati u prošlost, ali moram. Kada smo pokojni Zoran Žižić, Srđa Božović i ja kao potpredsjednik tadanšnjeg SNP-a izrazili spremnost da obučemo uniforme i da odemo na Kosovo kad je bila NATO agresija, pitajte vaše starješine ili neke koji više nisu, kako su reagovali na taj način. Mi smo bili tada spremni da idemo, ali je tada donesena u ovom parlamentu rezolucija o građanskom miru suprotno volji, veleizdajnika, a to ću da obrazložim, vašeg predsjednika DPS-a i rezolucija koja je ovdje voljom većine uključujući gospodina Ranka Krivokapića koji je to radio suprotno volji svog predsjednika pa i Liberalnog saveza usvojena, a zato nije bio gospodin Milo Đukanović, jeste vaš šef Duško Marković. Čim je veleizdaja, on je glasao na predsjedništvu, odnosno na Vrhovnom Savjetu odbrane u prethodnim sjednicama prije NATO agresije da će učestvovati u odbrani zemlje kad bude napadnuta svim raspoloživim sredstvima.

Poštovani građani, kako se to zove kada neko ko je član Vrhovne odbrane ne brani svoju zemlju, to je čin veleizdaje. Samo je čudo kako je propušten da pređe granicu i ode u sjedište NATO pakta. O tome će se govoriti i o tome će se pisati i to je stvar koja ne zastarijeva. Ovdje prisutni general makar toliko zna da je to taj čin. Meni je žao što je on i danas predsjednik Crne Gore.

Gospodine Stanišiću, procentualno gledajući, po broju bombi, po broju žrtava, više je stradala Crna Gora za vrijeme tog milosrdnog anđela nego Srbija. Vi to zaboravljate. Posljedice bombi koje su kancerogene se osjećaju danas po Crnoj Gori i zato vi jednako kao ovaj Srbin koji komanduje u Bostilu i na Kosovu zaboravljate te stvari, jer ste podanici, podanici radi vlasti i privilegija i to je suština čitave priče.

Prema tome ono što mi želimo da kažemo jeste da to što su zaboravili agresiju, to što su sramno priznali Kosovo, to što žele da učestvuju sa nekima koji takođe žele to da aminuju, nemaju podršku u Demokratskom frontu. Kakvi god rezultati prethodnih izbora bili, oni će se mijenjati. Ovo su pitanja na kojima se dijelimo mi i vi. Stvari se geostrateški mogu promijeniti, a mogu i interno da se promijene. Na našoj strani je istina i tradicionalna Crna Gora. To što ste svi protiv nas uključujući dio opozicije zajedno sa evropskom ...(Prekid)... nas to mnogo ne zabrinjava ... na našoj strani.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.18 15:02:53)

Hvala. Kolege ovaj odgovor na komentar je bio zadnji pred kratku pauzu od 50 minuta. Nastavljamo sa radom u deset do četiri. Molim vas da budete tačni. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 15:50:57)

Uvaženi građani, nastavljamo rad. Pauza koja je bila, bila je uzrokovana nemogućnošću Televizije Crne Gore da prenosi rad Skupštine. Dio poslanika je smatrao da može tako da se radi, dio poslanika da ipak prioritet treba dati vizibilnosti rada Skupštine zato smo prihvatili predlog da napravimo ovu pauzu. Siguran sam da je bilo neobično da ne gledate Skupštinu po čitav dan. Tako da ćemo sad nastaviti i radit ćemo do 19:15 i na taj način završiti tačke dnevnog reda koje smo planirali.

Napravili smo analizu kao što je traženo vezano i po klubovima i po vremenu koje je do sada utrošeno za ovu tačku dnevnog reda. Dogovoreno je da imamo dva sata plus dva sata ukupno četiri sata. Do sada smo angažovali negdje oko tri sata i 25 minuta. Znači ostaje nam nešto oko 40 minuta. Imamo prijavljenih šest, odnosno sedam poslanika koji će govoriti na ovu temu, pa da bi vodili računa o tome da ispoštujemo vrijeme i odluku kolegijuma molim sve da vode računa o vremenu.

Ko su prijavljeni diskutanti?

Ispred DPS-a Aleksandra Vuković, Nikola Rakočević i Andrija Nikolić.

Ispred Demokratskog fronta Strahinja Bulajić, Milan Knežević, Branko Radulović i Aleksandar Damjanović, shvatio sam za ovu tačku dnevnog reda.

Što se tiče vremena u skladu sa Poslovníkom obaveza je da se dijeli vrijeme. Jedino ko ima po Poslovníku vrijeme da govori su poslanici Demokratske partije socijalista, ali vodeći računa o želji da otvorimo dijalog smatramo da ovaj sastav koji smo predložili treba da dobije riječ u okviru raspoloživog vremena kojeg smo se dogovorili.

Predlažem da damo riječ predstavniku Demokratskog fronta Strahinji Bulajić. Izvolite.

Na redu je Strahinja Bulajić, Milan Knežević, Branko Radulović, na vama je da se dogovorite ko će, koliko vidim u sali ste jedino vi. Izvolite.

STRAHINJA BULAJIĆ (02.07.18 15:53:27)

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi građani,

Ne vjerujem da ima danas čovjeka u Crnoj Gori koji ne zna kako je knjaz, kralj i gospodar Crne Gore Nikola govorio i pisao još 1867. godine, "da vidi Prizren, da će tada doma doć, ali i da tu mora jednom oružan poč" i dočekao je taj dan poslije 45 godina 1912. kada je zajedno sa vojskom Kraljevine Srbije oslobađao Kosovo i Metohiju. A danas eto svega stotinak godina poslije ovdje je neko drugo vrijeme. Danas Crna Gora bježi od same sebe i od sopstvene suštine.

Posle priznanja okupirane južne pokrajine Kosovo i Metohija, glasanja za učlanjenje takve lažne države u UNESCO odluka Savjeta za odbranu i bezbjednost o angažovanju pripadnika Vojske Crne Gore u okviru misije KFOR u okupiranoj srpskoj pokrajini predstavlja još jedan politički i istorijski presedan Crne Gore, a po mom uvjerenju i moralni salto mortale jer se ovim aktom, kažem po mom uvjerenju, Crna Gora i formalno priključila agresorima na sopstveni način. Ovim aktom Crna Gora će napraviti veoma lošu uslugu čitavom regionu, a posebno sebi i svojim građanima. Angažujući predstavnike vojske na Kosovu i Metohiji u ovako osjetljivom trenutku vlast pokazuje deficit političke senzibilnosti za razvoj dobrih odnosa u regionu, a posebno sa Srbijom.

Svi donosioci ove odluke na Savjetu za odbranu i bezbjednost veoma dobro znaju da je po važećoj Rezoluciji 12/44 Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija Kosovo i Metohija sastavni dio Republike Srbije. Dakle, to tamo stoji i još uvijek nije poništena ta rezolucija bez obzira što vodeće zemlje Zapada vođene samo svojim imperijalnim interesima pokušavaju na sve načine da

zaobiđu tu činjenicu. Crna Gora je, po mom sudu, poslednja zemlja na svijetu koja bi trebalo da šalje svoje vojnike u sastav okupacionih snaga na prostor te okupirane južne srpske pokrajine.

Pa, ipak poštovani građani, zašto to radi Crna Gora? Šta će Vojska Crne Gore tamo? Mislim da je odgovor ipak negdje veoma jednostavan. Prosto rečeno to je usluga Albancima i u Crnoj Gori i na Kosovu i Metohiji. Po mom sudu za takvo nešto postoje najmanje tri razloga. Prvi razlog možemo ga uslovno nazvati politički, zbog glasova i podrške na izborima. Drugi, da se pokaže volja, dobra volja prema tzv. vlastima u Prištini i treći, po mom sudu, mislim najvažniji poruka da susjedne države imaju povjerenje u tu lažnu državu u vojnom smislu, a to znači da bi sutra Crna Gora prihvatila da tzv. Republika Kosovo formira svoju vojsku bez obzira što bi to moglo da znači čak i uvod u rat na Balkanu. Vidimo da sada i NATO hoće njihovu vojsku, a zašto? Pa, da bi ta okupirana južna srpska pokrajina postala i član NATO-a. To je suštinski cilj ove priče, po mom sudu, iako su dva štabna oficira samo simbolična snaga. Jedan u komandi u Prištini, a drugi u komandi u Skoplju, a ta komanda u Skoplju je veoma zanimljiva iz zbog nekih drugih razloga, a posebno ako imamo u vidu neke druge stvari koje su vezane za aktuelna skorašnja dešavanja, politička dešavanja, u Makedoniji.

Ne zaboravimo da je i od strane Republike Srbije stigla zamolnica da Crna Gora ne šalje svoje vojne predstavnike u sastav okupacionih snaga u južnu srpsku pokrajinu. Crna Gora postaje polako siguran poligon za NATO djelovanje prema Srbiji. Da vas kolege zamolim odluku, znam da je to uzaludan posao i neću to da činim. Ali, takođe znam da će doći dan kada će neka drugačija vojska, neke drugačije Crne Gore čiji će vojnici i oficiri i te kako znati da poštuju žrtve i grobove Nikolinih vitezova iz 1912. godine, da će opet, kao što je to nekad i uradio Nikola oslobađati svoju svetu zemlju, doći će taj dan. Živi bili pa vidjeli. Jer, ne može to baš tako. Nije Metohija bilo kakva zemlja, u imenu joj stoji. A još manje bilo čija zemlja da je raznosi i buca kako kome padne napamet. Tamo je i naša patrijašija, pobogu. Svima nama pravoslanim hrišćanima ... je Kosovo i Metohija. ..(Prekid).... "Što se nešće u lance vezati, to se zbjegža u ove planine da ginemo i krv prolivamo".

Sve je lovcenski tajnoviđac znao i napisao i poslao svakom od nas ponaosob i našoj djeci, i našim unucima, i unucima naših unuka. Doći će dan. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:00:00)

Bilo je prekoračenje značajno, ali razumijem.

Komentar je tražio Radule Novović.

RADULE NOVOVIĆ (02.07.18 16:00:09)

Hvala vam potpredsjedniče.

Pa evo, kratko ću prokomentarisati izlaganje kolege Bulajića.

Nekako današnja rasprava, čini mi se na ovu temu, pa i očekivali smo, tako da kažem, protiče u znaku velikih riječi. A podsjetiću vas na izreku - gdje su riječi velike, tu su argumenti uglavnom slabi. Previše je nekako danas velikih riječi, previše je pozivanja na prošlost, na kralja Nikolu, na poeziju.

Sa druge strane rekao bih da je ukupan odnos današnje Crne Gore, Crne Gore u zadnjih deceniju od prilike, vrlo pragmatičan, vrlo realan i vrlo zasnovan na činjenicama kad je u pitanju Kosovo. Zapravo priznavanje Kosova je u trenutku kada je to urađeno prije par godina, bilo zapravo samo priznavanje činjeničnog stanja. Druga je stvar da li se to nekome sviđa ili ne, ali to jeste činjenično stanje. Odluka koju danas namjeravamo da donesemo je zapravo samo nastavak tih intencija.

Ono što bih želio da naglasim jeste da Crna Gora sama vodi računa o svojim spoljno političkim prioritetima, o svojim spoljno političkim interesima. Važno je da to svi shvatimo i prihvatimo i onda će nam, rekao bih, svima biti lakše i da međusobno razgovaramo, da vodimo međusobni dijalog, a i da se, rekao bih, okrenemo nekim važnijim i aktuelnijim temama. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:01:47)

Hvala.
Strahinja Bulajić.

STRAHINJA BULAJIĆ (02.07.18 16:01:53)

Gospodine Novoviću,

Kažete da današnja rasprava protiče u znaku velikih riječi. To ste rekli na moj komentar i ja mogu samo da vam se zahvalim ako mislite da su moje upravo izrečene riječi velike. Ja to tako baš i ne gledam.

Iskreno, Kosovo i Metohija su same po sebi velike riječi za nas, najsvetije možda. Da li vi to shvatate ili ne, to je vaš problem. Ja govorim iz ugla iz koga sam ja govorio.

Dakle, Kosovo i Metohija je sveta srpska zemlja. I to nije floskula, to je istina. Ako je neko planirao, pa makar bio i u Beogradu, da trguje s tim, neće to dobro biti. To će se jako loše odraziti prvo na srpski narod čitav, a bogami i na te ponaosob, ako budemo to tako posmatrali.

Ako Crna Gora sama vodi računa o svojim spoljno političkim interesima onda je tek u velikom problemu. Ako je ovo samo iz njene glave priznanje Kosova, glasanje da Kosovo uđe u UNESCO, onda smo u ogromnom problemu, onda već ne znamo kud smo. Ja sam takav čovjek, uvijek želim da tražim razumijevanje za određene postupke iako na prvi pogled ih i nema, ali pokušavam. Pokušavam i u ovome momentu da tražim nekakva razumijevanja. Ali, ako vi tvrdite kao istaknuti član vladajuće partije da vaša partija, odnosno zvanična Crna Gora vodi sama računa bez ikakvog uticaja sa strane, u što ja apsolutno ne vjerujem, onda smo tek u ogromnom problemu.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (02.07.18 16:04:06)

Poštovani građani i građanke Crne Gore, uvaženi ministre i generale, drage kolege i kolegice,

Evo, danas vidimo da imamo jednu temu koja je zaista podstakla veliki broj rasprava diskutantata i po mome mišljenju to je dobro s obzirom na to da valjda važnost teme računamo i prema tome koliko ljudi je zainteresovano da o njoj govori.

Govornici su često pominjali riječ izdaja. Od kad sam ušla u politički milje sebi sam zadala jedan zadatak da nikada ne izgovorim tu riječ, s obzirom na to da vodeći računa o etimologiji, s obzirom na to da svi imamo različito istorijsko pamćenje izdati znači dati nešto što je u našem najdubljem biću, dakle izvući iz sebe ono što nam je najsvetlije. Prema tome svi mi to svoje sveto smo formirali kroz svoje obrazovanje i kroz svoje porodično vaspitanje. Te, prema tome davati sud o tome što je izdaja i što je nekome značajno ja neću ni ovoga puta.

Međutim, ono što želim da kažem, nije slučajno Dante i izdajnike i izdaju smjestio u 9 krug pakla, valjda da nam bude daleko i duboko od dostupnog, da ne bismo često baratali tim, po mom mišljenju veoma osjetljivim riječima.

Drugo što želim da kažem čuli smo da je krnji parlament izabrao put Crne Gore u NATO, koji smatram jednim od najvažnijih, ja smatram da je to stvarno onaj crnogorski put kredom, đe je zaokružen naš put i đe smo se u stvari pridružili zajednici država koje povezuje idejnost, ekonomski interes i kultura. Ja imam misao da je samo ujedinjena Evropa jaka i opstajna Evropa, tako da smo mi dio te Evrope, a taj naš izbor jedan od najznačajnijih i stvarno sam tada mislila i sada mislim da biti odsutan sa te sjednice, nije bilo odsustvovanje iz parlamentarnog djelovanja, već iz djelujućeg života Crne Gore, njenih građana i građanki. Zbilja jeste bio principijelni bojkot budućnosti Crne Gore.

Pošto je kralj Nikola više puta pomenut na ovoj sjednici, pomenuću ga i ja. Pamtim njegove riječi povodom donošenja prvoga Ustava 1905. "Dao Bog da crnogorska pera održe domovinu

glasom i slavom na onoj visini đe su je popeli sjajni džeferdari". Ja pak kađem dao bog da džeferdari nikada više Crnoj Gori ne budu trebali za njeno održanje nego da borba neprestana kao mentalitetska odlika bića crnogorskog čovjeka bude borba mudrim državničkim i političkim sredstvima.

Zbog toga danas priča o slanju crnogorskih vojnika u mirovne, naglašavam mirovne misije pod pokroviteljstvom NATO-a, jeste naš odgovor da NATO-u. Zašto? Zato što je to bezbjednosni savez, vojno politički, odbrambeni, a ne ratnički. NATO zato što će nam garantovati stabilnost i mir, neupitnost naših granica, jer nam je bezgranično stalo do toga da kao generacija našoj deci ne ostavimo ograničenja za ostvarenje boljega života koja su obilježila moju i našu mladost. NATO zato što ćemo među državama, njegovim članicama ogledati se kao u najjasnijem ogledalu i vidjeti đe su nam manjkavosti naših institucija koje će se ukazati kao mrlja koju smo duđni ukloniti. NATO zato što ćemo vladavinu plemenske i često mitomanske svijesti našeg naroda podrediti vladavini prava. Pet puta, kao što ste vidjeli NATO, zato što je u petom članu sjeverno atlantskog ugovora misao unus pro omnibus et homnes pro uno jer je most najveće dostignuće ljudske potrebe za povezivanjem i spajanjem za zajednicom u kojoj se brane slične vrijednosti.

I da vam kađem, pošto često ponavljate, a to sloboda u meni koju sam razvijala, čini mi se od kad sam se rodila, nekako podstiče da se pobuni. Mi nijesmo dizači ruku, kako ste rekli neđe kolege iz opozicije. Nijesmo ljudi koji pritiskaju tastere i slušaju nečija naređenja. Mi nijesmo podanici. Mi danas živimo svoj poštenu i iskreni san, za mene, skuplji vijeka. Protiv te činjenice vi nećete imati lijeka kao što ga nijeste imali sve ovo vrijeme i svih godina pokušavajući da osporite i usporite Crnu Goru na njenom putu ozdravljenja svoje državnosti.

Neizostavno je potrebno da u ovome trenutku pošaljem poruku, pošto smo čuli(Prekid)... stihove kojom živim kao što rekođ od rođenja, a posebno je važna za nas u Crnoj Gori. Naše podjele nam nikad ništa dobro nijesu donijele, ali ne kađem razlike nego baš podjele, jer su razlike pođeljne. Reći ću to na engeskom, taj jedan stih, baš zbog toga što i tu se prigovara da smo silnici, slabici i silni među svojima, a slabi među strancima, ne ona je davno izgovorena, a stvarno vjerujem i da je ova misija u Avganistanu i na Kosovu misija za mir i stabilnost čitavog sveta, to su riječi Džona Lenona "Imaging people living life in piece". Ja stvarno sanjam onaj svijet i moju državu koja će živjeti u miru i sanjam onaj dan kada će i predsjednik Aleksandar Vučić kao čovjek koji vodi ovu državu, rekla biđ, u najteđim vremenima, s obinom na to da zaista je pitanje Kosova jedno od najproblematičnijih pitanja sa kojima će se Srbija u budućnosti nositi i odnos koji će on naravno uspostavljati i njegovi dijalozi koji vodi i na unutrašnjem planu kao što smo vidjeli, njemu je najteđe padaju ti koje vodi na unutrašnjem planu. Nadam se da će uspjeti i on i njegova politika i neki možda njegov nasljednik da Srbiju dovedu na mjesto đe joj pripada kao jednoj državi koju je Crna Gora od pamtivijeka kao i danas, a to je posvjedočili su i naši predsjednici država jedan od trenutaka kada se naše države i najbolje slađu i to ne ono - mi smo se lagali da smo se slagali, da će uspjeti da i on odredi i trasira put ...(Prekid)... zamislio a to je put ka Evropskoj uniji kođim se kreće i Crna Gora i nadam se da ćemo stvarno zajedno to učiniti 2025.godine. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:10:08)

Zahvaljujem poslanici Aleksandri Vuković.
Dajem riječ poslaniku Milanu Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (02.07.18 16:10:23)

Šlobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, okupacioni ministre Boškoviću,
Želim... evo što sam uradio sad? Možemo li samo vrijeme, jer već mi je prošlo 10 sekundi.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:10:39)

Nećemo se vraćati nazad, ići ćemo naprijed, očekujem od vas da vodite računa kako

komunicirate.

MILAN KNEŽEVIĆ (02.07.18 16:10:51)

Mogu li Vama da se obratim sad?

Za vrijeme jednog premijerskog sata i poslaničkih pitanja gospodin Bošković i ja smo imali jednu kvalitetnu i sadržajnu raspravu gdje sam ja njega metaforički označio kao okupacionog ministra NATO-a u Crnoj Gori i nije bilo nikakvih problema oko toga i nije bilo potrebe da me zaustavljate.

Ja ću ovu svoju raspravu započeti jednim citatom: " Na Kosovu je napadnuta Jugoslavija, Kosovo je bedem srpskog i crnogorskog naroda koje ne može pasti dok je nas i pokoljenja naših potomaka. Nebrojano puta smo rekli Kosovo se mora braniti svim sredstvima."

Ovo nije izjavio ni Vojislav Šešelj, ovo nije izjavio ni Slobodan Milošević, ovo nije izjavio ni Milan Knežević, ovo je izjavio Milo Đukanović predsjednik Crne Gore i predsjednik Demokratske partije socijalista. Vi danas kolege iz parlamentarne većine imate ozbiljan problem da branite prošlost vašu i vašeg lidera koju ću dokumentovati sa ovom fotografijom. Ovo je poštovani građani, Gazimestan 1989.godine preko milion ljudi, miting za Kosovo, u prvom redu i to prije Momira Bulatovića, Mi.lo Đukanović. Svaka mu čast za taj period. Međutim, mi smo sada u 2018.godini i Milo Đukanović je postao jedan od vodećih veleizdajnika na Balkanu, najveći izdajnik u istoriji Crne Gore koji je donio najsramniju odluku u istoriji Crne Gore priznavajući takozvanu državu Kosovu i današnji dan je jedan od najcrnijih dana u crnogorskoj istoriji kada šaljete dvojicu crnogorskih oficira na teritoriju Republike Srbije zabadajući nož u leđa bratskom srpskom narodu, provocirajući sve one ljude koji su protjerani sa Kosova i Metohije na hiljade i hiljade njih izgnanika i Crnogoraca, i Srba, i Roma, i Egipćana, i Aškalija , i Albanaca koji nisu pristali da funkcionišu u terorističkoj državi. Ovdje se nekoliko puta čula teza da će Srbija priznati Kosovo i da će to da uradi Aleksandar Vučić. Evo sad vam saopštavam i ako Srbija prizna Kosovo Crna Gora ne smije da se odrekne Kosova i mi odmah treba da istaknemo zahtjev za Metohijom i za Kosovom, jer su to naši korijeni, to je naša istorija, tu je naša duhovnost i mi ne smijemo da izdamo i ostavimo Kosovo, čak i ako to uradi Srbija, a uvjeren sam da to Srbija uraditi neće.

Međutim, ja se vama i ne čudim, niti sam očekivao od vas da ćete biti senzibilni prema onome što je bila i što predstavlja Crna Gora, ali ovdje je vrlo važno da znamo, poštovani građani, slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, zašto nema kolega iz opozicije, zašto ovdje danas nema Bora i Ramiza da saopšte svoj stav? Zato što je njihov stav na strani parlamentarne većine i taj stav kreira gospođa američka ambasadorica. Evo pogledajte šta je bilo 28.juna na Vidovdan na proslavi dana Američke ambasade. Želim da se obratim svim Srbima u Crnoj Gori i glasačima Demokratskog fronta koji su glasali "Koaliciju za XXI vijek". Ovo vam je Dritan Abazović sa američkom ambasadoricom, ovo vam je Dritan Abazović na večeri sa Hašimom Tačijem u Ulcinju i sa Edijem Ramom kada je dobio počast za počasnog građanina Ulcinja, evo ga Dritan Abazović i Miraš Dedejić i potpredsjednik Demokrata i .Lav Lajović na nekoj večerinki u Crnoj Gori gdje se promoviše crnogorska pravoslavna crkva. Evo zašto mi danas ovdje nemamo nikog iz opozicije, evo zašto je ovdje samo ostao Demokratski front da brani interese prave Crne Gore, evo zašto se nalazmo u sudskim procesima, zašto se nalazimo u zatvorima i zašto se nalazimo u pritvorima. Nisam ja bio u zatvoru zato što sam gurnuo policajca, gospodine Boškoviću, nego zato što smo saopštavali da ćemo povući sramnu odluku o priznanju takozvane države Kosovo i Metohija. Tako nam Bog pomogao kad budemo većina u Crnoj Gori povući ćemo tu odluku kao što ćemo ukinuti sramnu odluku o sankcijama Rusiji.

Nalazili smo se mi u mnogo gorim iskušenjima nego što je ovo, kroz vjekove, pet vjekova smo bili pod Turcima pa je luča slobode koju su zapalili Petrovići, Karađorđevići i Obrenovići obasjala Balkan i ta luča slobode će se kad tad upaliti, ali vi je nećete nositi, zato što ste pristali da budete NATO janjičar u borbi protiv srpskog i crnogorskog naroda i protiv svega onoga što predstavlja istinsku i tradicionalnu Crnu Goru. Evo vam ga Aleksandar Bečić sa američkom ambasadoricom 28.juna na Vidovdan, evo ga taj vrli i veliki Srbin koji nas naziva opozicionim trutovima kojeg danas ovdje nema da saopšti svoj stav da li je potrebno slati crnogorske oficire na teritoriju Republike Srbije.

Shvatio sam da imam još dva minuta.

Evo ko je sve to ... Drago mi je kad razbijate moje zablude.

Evo ko je to sve smislio i zamislio. Duško Marković - crna kutija Crne Gore. Evo ga i on 28.juna na Vidovdan ispred torte u bojama američke zastave samo čeka nož da prereže američku zastavu i da pojede najveći zalogaj kao da se vjerio sa američkom ambasadoricom. Pogledajte čemu se nazdravlja. Nazdravlja se ovoj platformi Bora i Ramiza kojom pokušavaju preko ad hoc grupe da nađu zdravo jezgro u Demokratskoj partiji socijalista. Pogledajte ovu zdravicu Duška Markovića i američke ambasadorice da im pozavide i Bora Drljača i Era Ojdanić na onim sajmovima i šatorima po Bosni i Hercegovini i po ...(Prekid)... Pljevalja.

Ja želim ovo da završim na sledeći način. Kolega Andrija Mandić je govorio o Lazarevoj kletvi, a ja ću sad da vam pročitam tu Lazarevu kletvu, da dobro znate šta vas očekuje u budućnosti ukoliko nastavite sa ovom izdajničkom politikom.

"Ko je Srbin i srpskoga roda i od srpske krvi i korena, a ne pošao u boj na Kosovo ne imao od srca poroda ni muškoga ni devojačkoga, od srca mu ništa ne rodilo, rujno vino ni pšenica bijela, rđom kapo dok mu je koljena." Nemojte nas čikati jesmo li mi spremni da branimo Kosovo, spremni smo da branimo sve ono što predstavlja istinsku i tradicionalnu Crnu Goru i ne bih volio gospodine Boškoviću da sutra krene neki pogrom Srba na Kosovu, i da se Vi i ja nađemo na suprotnoj strani nišana jer sigurni budite ne bi smo imali milosti.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:18:22)

Nemam nekog komentara.

Sljedeći prijavljeni diskutant je Nikola Rakočević.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (02.07.18 16:18:36)

Zahvaljujem potpredsjedniče. Poštovani građani, uvažene kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade,

Danas smo čuli u diskusijama poslanika manjine i poslanika većine ključne razlike između nas. Ja vjerujem da sve ono što smo čuli od kolega iz opozicije njihovo do duše legitimno, ali zaista iskonsko, istinsko ideološko stanovište i tu je ključna razlika između nas, a naravno ko je na pravoj strani istorije ili nije i ko se zalaže za interese države, a ko ne to će građani prosuditi, a čini mi se da u svim proteklim izbornim procesima oni to i čine.

Vratit ću se na tačku dnevnog reda. Ono što je važno da napomenemo i podsjetimo se ključne odrednice i odluke koju je Crna Gora donijela, a iz koje derogiraju takoreći obje ove odluke, a to je naše učlanjenje u NATO. Mi smo članstvom u NATO učvrstili i udarili što se kaže pečat na povelju naše obnovljene nezavisnosti. Ali, više od toga mi smo obezbijedili da Crna Gora bude stabilna, da joj teritorija bude zagarantovana.

Kao odgovorna članica NATO alijanse mi smo se obavezali da ćemo učestvovati u mirovnim misijama, kako u regionu, tako i u svijetu i upravo tu ... ove dvije odluke. O Odluci o Avganistanu malo se govorilo ja ću to pročitati kao usaglašavanje kolega iz opozicije sa onim što se dešava u Avganistanu, kad je naša mirovna misija u pitanju već godinama. Da podsjetim već nekoliko godina već imamo pripadnike Vojske Crne Gore tamo i oni učestvuju i ovom Odlukom će se dopuniti u misiji Rolute Support koja je dio NATO alijanse naravno koja radi u tijesnoj saradnji sa Vladom Avganistana i narodom u Avganistanu .

Dakle, neću se puno zadržavati na tome jer sam negdje mišljenja da tu nema ništa sporno i nikakve velike disparatnosti između naših razmišljanja. Međutim, ono što s razlogom i očekivano donosi mnogo više političkih emocija je ova Odluka o slanju dva oficira na Kosovo.

Podsjetiću vas da je to dio KFOR-a misije koja je da kažem iznikla iz rezolucije 12 44 i apsolutno ima ulogu da obezbijedi mir i stabilnost na Kosovu, a samim tim mir i stabilnost u regionu. Jer smo saglasni u tome da bez mira u bilo kojoj državi ili dijelu sad već bivše Jugoslavije nema ni stabilnosti u regionu.

Zašto je Crna Gora vrlo pozvana da bude dio mirovnih misija u regionu? Zato što smo kroz modernu istoriju pokazali kako se brani mir i međuetnički sklad. Nemam puno vremena pa ću pomenuti samo nekoliko stvari.

Početakom 90-tih u krvavom raspadu stare Jugoslavije samo se na teritoriji Crne Gore nije bila bitka i vodio suludi rat. Nije to ni zbog koga do politike Demokratske partije socijalista. U toku tih 90-tih godina znamo svi da je očuvan sklad multietnički i među konfesijama i to traje i dan, danas u Crnoj Gori.

Kolega Nikolić je govorio o stotinama hiljada izbjeglica koje je Crna Gora dočekala sa raširenim rukama i da su ti ljudi kad se za to stvorio uslov se vratili na svoja ognjišta. 1999.godine kada smo rekli nećemo da budemo dio privatnog rata porodice Milošević iz Beograda i rekli ne, nećemo objaviti mi rat NATO paktu tada su kolege iz opozicije čak ako hoćete većinski u istom personalnom sastavu kao i sada što su i danas činili kazali kako to zaboga da Crna Gora neće da se pridruži ratu protiv NATO-a na strani Srbije. Mi smo rekli ne, mislimo da to nije interes države Crne Gore i rekli smo iako se i ovdje govorilo o tome da većina građana tada u Crnoj Gori je bila zbunjena, da čak nijesu bili za takvu odluku predsjednika tada Crne Gore Mila Đukanovića mi smo rekli ipak ćemo uraditi tako, a vidjet će se dalekosežni benefiti za Crnu Goru i za svakog njenog građanina kroz vrijeme koje dolazi. Tako se i desilo.

Povući ću paralelu sa 2008. kad smo priznali nezavisnost Kosova, tada smo rekli to je u interesu, ako mi dopustite samo još minut, potpredsjedniče. Tada smo rekli to je u interesu države Crne Gore zbog toga ćemo uraditi to. Premijer Marković je kazao da jedan značajan broj državljana Crne Gore nije od 2008. bio za to da se prizna Kosovo i kao 1999. tako i 2008. rekli smo ipak ćemo mi to uraditi, a u godinama koje slijede svi građani Crne Gore će se uvjeriti da je to bila ispravna odluka. To se naravno i desilo, neću govoriti o ostalim međama našeg dokaza da smo pozvani da učestvujemo u mirovnim misijama i to što smo obnovili nezavisnost bez ispaljenog metka i ostale stvari.

Dakle i 1999. i 2008. i danas mi branimo interese države Crne Gore, a ne bijemo tuđe ratove. Mi ne ginemo za druge, mi živimo za sopstvene interese. Nazivali ste ovdje KFOR izdajničkom organizacijom i nas izdajicama što ćemo slati oficire u KFOR. Na taj način ste što je vrlo interesantno, dakle predstavnici srpskog naroda u Crnoj Gori su nazvali predsjednika Republike Srbije izdajnikom - Aleksandra Vučića. Jer, je on kazao da je KFOR glavna pretpostavka mira i stabilnosti na Kosovu, a samim tim glavna pretpostavka mira u regionu. A ja ću vas obavijestiti takođe, o jednoj stvari o kojoj sam razgovarao sa kolegom parlamentarcem iz Skupštine Srbije kad sam bio u Sofiji. On mi je kazao, dao neke podatke vezane za vojne aktivnosti Republike Srbije u prilog tezi da ne trebamo da budemo veći katolici od pape. Ako Srbi i Repuslika Srbija saraduje sa NATO zašto ne bi i mi.

Dakle, za posljednjih pet godina Srbija je učestvovala u 44 vojne vježbe sa američkom vojskom 23 NATO vojne vježbe, a samo šest sa Rusijom. Samo još jedna rečenica tako da vodit ćemo se apsolutno samo našim interesima i ove dvije odluke usvojiti u ovom domu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:25:35)

Zahvaljujem poslaniku Rakočeviću.

Imali smo još prijavljenih diskutanata, ali se moramo uklopili u raspoloživo vrijeme. Imamo dogovor da to budu još dva diskutanta, jedan predstavnik Demokratskog fronta, jedan predstavnik DPS-a, to su nam Branko Radulović i Andrija Nikolić.

Dajem riječ poslaniku Branku Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (02.07.18 16:26:02)

Građani Crne Gore, prvo jednu veliku istinu. Nema da sam čuo nekog iz moga bratstva da nije zasnovao famelju u Metohiji i da nijesmo imali izuzetno velike odnose, bratske, prijateljske i

svake druge. Ja sam od '90. bio za samostalnu Crnu Goru i osjećao se kako god to mislio ko, kao Crnogorac i borio se za tu ideju i onda prolazeći 50 godina kroz Kosovo vidio sam koliki je taj bol, kolika je ta istorija, koliko ta odluka jednostrana može da dovede samo konflikt.

Tako da je naša ljubav bratska u Demokratskom frontu počela na onim protestima koji smo zajedno, zajedno sa onima koji se osjećaju kao Srbi, pobunili se da je to protiv naše prošlosti, to je protiv naše budućnosti, to se pokazuje svakim danom sve više.

Generale, ja ću danas pričati o jednoj drugoj tački o Avganistanu i vama koji ste svoju životnu profesiju, ovozemaljski život odredili, posvetili nečemu što znači vojska, a družio sam se sa generalima i sa maršalima i sa svim onim kada je Jugoslavija bila četvrta zemlja i proizvodio za njih vojno naoružanje.

Generale, gledajte me u oči, zašto ne kažete, nemojte da se smijete kao ovaj, nego vas pitam kao generala zašto ne kažete istinu o Avganistanu. Koliko ste pročitali knjiga o Avganistanu? Zna li sa kakvim naoružanjem se tamo radi? U kakvim opasnostima su naša omladina i djeca koja idu tamo?

Ja sam pročitao na desetine knjiga o Avganistanu. Volim da čitam i volim da čitam o pojedinim djelovima svijeta. Strašno me Avganistan zainteresovao. Samo u tom ratu gdje je Brežnjev bio uvučen Gorbačov jedva i na teški način izvukao SSSR iz te spržene zemlje, iz te grobnice carstva, iz te zemlje u kojoj 50% ljudi gladuje. Slušajte vi mene generale, taj mijenja ministarstvo sto puta. Bog te pita će biti sutra. Slušajte vi mene, vi odgovornost generale nosite na budućnost Crne Gore. Samo posljednju knjigu koju čitam, biser koji će ... Generale, imate li vi odgovornost prema ovim vojnicima koje šaljete u Avganistan? Slušajte me, onda ćete da vidite koja je ta patnja, koja je to nevolja, koja je ta poslije intervencija SSR-a NATO bombardovanja i čuda koja je napravio egzodus, pakao. Tamo više od 50% ljudi su ispod linije siromaštva. Oni se samo, generale, hrane od opijuma. Tamo ne postoji više njhišta. Sve je utrto i budućnost i ljudskost, tamo su svi koplja koja je NATO doveo su stavljeni u zemlju.

Koliko je prošle godine poginulo ljudi u Avganistanu iz vojske, zašto to ne kažete ljudski? Preko 10.000. Zašto generale, Crna Gora u odnosu na broj stanovnika najviše šalje vojnika u Avganistan, u misiju koja nema nikakvu perspektivu. Odgovorite mi.

Zašto generale ne kažete istinu da više i te baze nijesu sigurne? Sa 10.000 kg, 10 tona su se prije mjesec dana opasali neki koji vjeruju u džihad i digli te čuvene baze. Generale, zašto naša omladina ide tamo? Slušajte generale, ovakvog generala, generale, ja u život nijesam gledao. Zna li vi da ste general crnogorske vojske, prošlosti i budućnosti? U toj vojsci su poginula moja dva đeda i borili se za nešto što je sveta istorija Crne Gore.

Generale, ovo je promašena misija Avganistan, ovo je ludilo, kao što je ludilo da mi branimo nešto što je danas ova tekovina Kosovo koja se zove. To nije normalno generale. Ja vama sada pričam o opasnosti vojnika koji idu tamo, o tom stratištu, o tom ludilu, o tom jednostavno koji se bori između sebe, jednom fanatizmu islama i jednim normalnim Muslimanima, koji više ginu. Vi se smijete. Slušate ovoga koji je preletač od ministarstva ... ne znam.

Ministre, pročitajte slušajte nemojte da se smijete. Pročitajte ... pet knjiga koje ću vam dati o Avganistanu i pročitajte dokumentarne romane nobelovaca, majke ruskog vojnika, ljudi(Prekid)... ludilo geopolitičkih interesa. Će će Crna Gora zbog bratstva i Će će Crna Gora kada je u pitanju Avganistan(Prekid). Dok je Tito bio živ ja sam volio da čitam. Vjerujte generale.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:33:16)

Imali smo komentar, to smo propustili, poslanika Koče Pavlovića na izlaganje Nikole Rakočevića. Samo bih predložio da to bude minut i odgovor da bude minut, samo da pokušamo da se uklopimo. Izvolite.

Imamo poslanika Nikolića. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (02.07.18 16:34:09)

Hvala vam poštovani potpredsjedniče. Poštovani građani Crne Gore, poštovani ministre, poštovani generale, uvažene kolegice i kolege,

Svaka država ima neke istorijske epizode koje veliča ili koje želi da zaboravi. Međutim, kakvu istoriju pišu oni koji danas u crnogorskom Parlamentu stvaraju još jedan kosovski mit.

Međutim, kazat ću i nešto o tome i u nastavku, a sad bi se koncentrisao na ono što je tačka dnevnog reda imajući u vidu da se o tome danas najmanje govorilo.

Snage na Kosovu poznatije pod engleskom skraćenicom KFOR predstavljaju međunarodnu mirovnu misiju pod vođstvom NATO-a čiji je zadatak čuvanje reda i mira odnosno bezbjednosti na Kosovu, nakon rata i povlačenje jugoslovenskih odnosno srpskih trupa. KFOR je ušao na Kosovo 12. juna 1999.godine uz saglasnost sukobljenih strana. Dakle, nema govora o okupaciji.

Na svom vrhuncu KFOR je brojao oko 50.000 vojnika iz 34 države, a danas je u sastavu KFOR nešto oko 4.600 iz 31 države. Za Crnu Goru kao što je već rečeno učešće u međunarodnim misijama znači kredibilitet u međunarodnoj zajednici. Upućivanje dva oficira naše vojske u međunarodnu misiju KFOR nije ništa drugo do konkretan i aktivan doprinos regionalnoj stabilnosti. Objasnit ću i zašto. Kroz seriju pitanja na koje bi mogli svi zajednički da damo odgovore.

Zašto bi odnos Crne Gore prema Kosovu bio drugačiji od odnosa Srbije prema Kosovu? Da li znate da je zvanična Srbija potpisala Briselski sporazum? Znate li da zvaničnici države Srbije razgovaraju i pregovaraju sa zvaničnicima Kosova? Znate li da se još 2001.godine, dakle neposredno nakon bombardovanja u Srbiji govorilo o evro-atlantskim integracijama, a da je kasnije tokom 2006.godine odnosno samita u Rigi Srbija, zahvaljujući ulozi tadašnjeg predsjednika Džordža Buša, ušla u Partnerstvo za mir. Znate li da srpska lista do nedavno je bila konstituent Vlade na Kosovu? Znate li da je Srbija potpisala IPA sporazum sa NATO-m što je najveći stepen saradnje sa alijansom koji može da ostvari jedna država, a da nije NATO članica.

Šta taj sporazum podrazumijeva? Sloboda kretanja NATO vojnika, poseban status za NATO vojnike, razmjena podataka sa NATO-m, korišćenje vojne infrastrukture, obuka NATO vojnika u bazi jug. Znate li da je gospodin Vučić izjavio da je prisustvo i ostanak KFOR-a na Kosovu od velikog značaja za Srbiju, a tom prilikom obavijestio javnost u Srbiji kako je u nekom od razgovora zamolio generalnog sekretara NATO-a i ostale članice alijanse da KFOR ostane prisutan na Kosovu što je duže moguće.

Prema tome, naše učešće u misiji KFOR-a na Kosovu naslanja se i na ono što je interes države Srbije. Valjda su u Srbiji pozvani i da tumače sopstvene, nacionalne interese od političke grupacije u crnogorskom parlamentu.

Licitiranje brojem žrtava najneljudskiji je aspekt ratova. Međutim, pitanje koje niko od kolega iz opozicije nije postavio, da li danas pamtimo ono što se događalo na Kosovu prije bombardovanja i za vrijeme bombardovanja. Trebalo bi nam dosta vremena da uđemo u rekapitulaciju svega onoga što je podrazumijevala da kažem određena autonomija koju su Albanci na Kosovu koristili, kako u onoj bivšoj Saveznoj Federativnoj Republici Jugoslaviji, tako i u Saveznoj Republici Jugoslaviji. Crna Gora je te 1999.godine, možda prvi put u svojoj istoriji birajući između rata i mira izabrala mir.

Neki od vas to posebno da kažem znaju ... su uprkos da kažem politici kojoj su pripadali i danas pripadaju, učestvovali u formulaciji one čuvene deklaracije o građanskom miru u Crnoj Gori koja je sačuvala brojne živote u Crnoj Gori tokom NATO bombardovanja.

Dakle i Crna Gora nosi ožiljke iz tog vremena. Ali, niko u Crnoj Gori počev od donosilaca odluka pa do svakog građanina nije imao lošu namjeru da priznanjem Kosova nanese štetu državi Srbiji. Ne pravi se šteta onome ko vam je istorijski blizak. Srbija je izgubila Kosovo pogrešnom politikom u prošlosti i nepromišljenim sukobom sa ...(Prekid)... Prema tome današnja Srbija ne odlučuje o Kosovu, njoj je samo ispostavljen račun za poraz koji su nosioci državne politike te države pretrpjeli ranije. Oni koji misle drugačije samo troše vrijeme građana Srbije.

Dakle, cijela ova priča naših kolega iz opozicije djeluje kao eho nečega što bi moglo da bude, a u stvari je nepovratno izgubljeno makar kad je riječ o njihovoj političkoj snazi koja se uvijek provjerava na izborima.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:39:47)

Zahvaljujem poslaniku Andriji Nikoliću.
Komentar ima Koča Pavlović.

KOČA PAVLOVIĆ (02.07.18 16:39:53)

Poštovani građanke i građani Crne Gore,

Gospodine Nikoliću, ja koliko pamtim ovdje u parlamentu isključivo je Vojska Crne Gore bila predmet rasprava o njenom slanju u Avganistan, u Eritreju, u misiju tamo u Crvenom moru, evo sad vidimo i na Kosovu. Kao da Vojska Crne Gore postoji samo zbog slanja u inostranstvo. Kada pitate nekoga čija je ovo vojska, a on kaže naša, onda se smatra da ta vojska je naša, zato što brani našu granicu.

Mi gospodine Nikoliću, trenutno imamo veliki izazov sa kojim smo suočeni. Izazov koji može da dovede u pitanje opstanak države Crne Gore. Cijela Evropa se trese od emigrantske krize. Preko 50.000 tih izbjeglica se nalazi trenutno na granici Grčke i Albanije i biće preko granice Albanije upućeni preko Crne Gore.

Albanija odbija da napravi kampove za prihvatanje tih ljudi nego će angažovati vojsku da proprati te ljude preko teritorije Albanije. Zašto Crna Gora prihvata da te ljude udomi ovdje, pogotovo znajući da te ljude najvjerovatnije neće prihvatiti Hrvatska, a i ako ih prihvati Hrvatska neće ih prihvatiti Austrija, a i ako ih prihvati Austrija neće ih prihvatiti Bavarska. Jer, Bavarska je prva na granici Njemačke sa Austrijom, a ministar Zilkhofer Horst, ministar unutrašnjih poslova Njemačke je podnio ostavku ne slažući se sa tom politikom Angele Merkel. On je podnio ostavku a čelni je čovjek Bavarske.

Prema tome, gospodine Nikoliću ovdje se postavlja pitanje zašto mi tu vojsku koju imamo ne osposobimo da izađe na našu granicu. Upravo onako kao što je uradila Grčka, kao što je uradila Albanija, kao što se sprema da uradi Bosna i Hercegovina, kao što se sprema da uradi Hrvatska, kao što je uradila Austrija, kao što je uradila Mađarska, kao što je spremna da uradi čak i Bavarska.

Prema tome gospodine Nikoliću ovdje je to centralno pitanje. Ako je problem jedino pare koje oni dobijaju za učešće u tim misijama, a ne bi ih dobili ako ostanu u Crnoj Gori. Ja apelujem na generala i na ministra da uvedu nekakav graničarski dodatak, dajte te ljude, finansirajte od ovih para da bi konačno shvatili građani Crne Gore i vidjeli zbog čega postoji Vojska Crne Gore. Jer, ovako Vojska Crne Gore, da kažem, za prosječno obaviještenog građanina postoji da bi je slali u Eritreju, da bi je slali u Crveno more, da bi je slali u Libiju, da bi je slali u Avganistan, da bi je slali na Kosovo.

Ono što je ovdje veliko pitanje gospodo jeste zašto ćutite vi i zašto ćuti ostatak opozicije, ja bih molio za 20 sekundi.... Zašto ćuti ostatak opozicije na činjenicu da je evropski komesar za izbjeglice Avramopoulos, da je jasno rekao i da kažem jasno obznanio taj plan koji figuriše unutar Evropske unije, a to je da se taj veliki izbor izbjeglica situira i zadrži na prostoru Balkana i on je to nazvao Gvantanamo. Bukvalno ga je ne slučajno uporedio sa onim čuvenim zatvorom koji Amerikanci imaju na Kubi. Zašto ćutite svi o tome? Ono što je tragično jeste da je formirana koalicija Gvantanama. Brisel je formirao koaliciju Gvantanamo između gospodina Markovića i Bora i Ramiza i oni se zalažu za istu stvar, a to je da desetine hiljada izbjeglica tih koji će doći iz Grčke, ali ne samo njih nego i onih koji će se potencijalno iskrcati na našim obalama da se zadrže u Crnoj Gori i o jadu zabave Crnu Goru i crnogorsko stanovništvo.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:44:06)

Riječ dajem poslaniku Andriji Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (02.07.18 16:44:16)

Hvala potpredsjedniče.

Vrlo ću kratko.

Hvala vam na komentaru gospodine Pavloviću, potpuno razmijevajuću vašu zabrinutost za ono što bi bile da kažem posljedice migrantske krize po unutrašnje stanje u Crnoj Gori. Međutim, to vas ne abolira od odgovornosti da ste govorili van tačke dnevnog reda. Mi ovdje govorimo o slanju dvojice oficira u misiju na Kosovu i u Avganistanu.

Dakle, razumjem vašu potrebu da upozorite i da iskažete zabrinutost u odnosu na nacionalne interese Crne Gore. Bio bih mnogo zadovoljniji da kažem da ste to malo češće radili u onom periodu iza nas i da smo sa te strane dobijali od vas odgovornost kakva se očekuje. Jer, da kažem profesionalan političar uvijek govori programom stranke gospodine Pavloviću, programom stranke, ali uvijek sa interesima države u pozadini, a tipičan balkanski političar se, rekao bih, dosta često sapliće o sopstveni ego koji mu zamagljuje da kažem vidik da od drveta ne vidi šumu.

Hvala na pažnji i biće prilike sigurno da porazgovaramo i o migracijama u crnogorskom parlamentu.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:45:36)

Zahvaljujem.

Završnu riječ ima Predrag Bošković.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (02.07.18 16:45:47)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, građani i građanke Crne Gore,

Danas smo ovdje dosta toga čuli o prošlosti, vrlo malo o sadašnjosti, a skoro ništa o budućnosti.

Tako da nekoliko činjenica koje su nepobitne i na koje se i nadovezuju ove dvije odluke koje imamo danas ovdje pred ovim poslanicima.

Kao prvo Crna Gora je 2006. postala nezavisna država, preuzela svoju sudbinu u svoje ruke i definisala svoje nacionalne interese. Jedan od tih nacionalnih interesa je svakako i učlanjenje u Sjeverno-atlantski savez. Sjeverno-atlantski savez nijesu samo prava već i određene obaveze. Ja bih bio presrećan da za moga mandata, a i za mandate budućih ministara odbrane ni jedan crnogorski vojnik ne bude upućen na odbranu svojih granica. Bio bih presrećan da njihova najteža misija bude upravo misija kao što su ove danas i o kojima danas odlučujemo.

Da podsjetim, Crna Gora u Avganistanu participira od 2010.godine, za sve one koji nijesu bili u Avganistanu, a pretpostavljam da u ovom parlamentu sam makar jedan od rijetkih koji je bio tamo, da pogledaju film - Avganistan priča crnogorskog vojnika pa da vide malo više o Avganistanu, to je jedno.

Drugo, Crna Gora je imala i veće kontigente u Avganistanu nego ovaj o kojem danas odlučuje.

Što se tiče Kosova siguran sam da je Crna Gora primjer regionalne i dobrosusjedske saradnje. Upravo ovo što danas radimo je prilog regionalnoj i dobrosusjedske saradnji. Jer, Crna Gora siguran sam bolje zna i sve ste to danas istakli i situacija na Kosovu i kako se odvija rast, razvoj i transformacija Kosova s jedne strane, a s druge strane svakako i nas kao Crnu Goru interesuje koji su bezbjednosni izazovi ne samo kad je Kosovo u pitanju već i ukupan region. Samo da pojasnim par stvari. Dakle, Crna Gora nije nikoga izdala, jer Crna Gora ne može izdati Kosovo, jer Kosovo ne pripada Crnoj Gori, Kosovo je nezavisna država.

S druge strane, Crna Gora nikoga ne okupira jer NATO tamo nije okupaciona sila. Jer, je NATO tamo uz saglasnost države Srbije i uz saglasnost države Kosova i Crna Gora sigurno neće ići tamo da ratuje ni protiv koga, već da miri i štiti one koje su tamo 90-tih godina izazvali kaos i to su činjenice, i to je jedino što može iz ove dvije odluke danas da se izvuče kao argument. Sve ostalo o čemu smo danas ovdje slušali su mitologija, mitomanija i nazovite to kako god hoćete. I

na kraju krajeva, onu priču što sam od gospodina Papovića čuo malo prije tokom današnje rasprave vezano za Krit da se ja malo vratim u prošlost. Govoreći o budućnosti iste te ocjene imao sam mogućnost slušati koje su tadašnji crnogorski vojnici dobijali od strane međunarodnih snaga, imao sam priliku slušati i od generala koji danas vode misije u Avganistanu, da je crnogorski vojnik častan, pošten, hrabar i da je dorastao svakom zadatku za koji je opredijeljen.

I na kraju što se tiče crnogorskih granica budite sigurni da je crnogorska vojska spremna da ih zaštiti u bilo kom trenutku po bilo kom osnovu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:49:32)

Zahaljujem, ministru Boškoviću.

Na ovaj način smo završili raspravu povodom dvije tačke dnevnog reda to je Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju KFOR-o u Republiku Kosovo i Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju u Avganistanu.

Konstatujem da je pretres završen a izjasnićemo se naknadno.

Zahvaljujem se ministru Boškoviću i generalu.

Sad prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda. To je **Izveštaj o radu Agencije za sprečavanje korupcije u 2017.godini**. Ovlašćeni prestavnici Agencije za sprečavanje korupcije su Goranka Vučinić, predsjednica Savjeta Agencije i Sreten Radonjić, direktor Agencije. Izvjestioci Odbora za antikorupciju su Daliborka Pejović, predsjednica odbora.

Takođe smo napravili spisak diskutanaata, dogovoreno je da radimo do 19 i 15 h i tada se završava ova tačka dnevnog reda. U skladu sa takvim planom, imali smo optimizaciju broja govornika i kog Demokratske partije socijalista i kod Demokratskog fronta, dva prijavljena kluba prijavili su uvodnu diskusiju. To je poslanik Andrija Popović ispred SD-a i Liberalne partije i Daliborka Pejović ispred DPS-a.

Takođe sad se javlja poslanik Milutin Đukanović koji je možda i prijavio tu diskusiju ali nije ovdje kod mene evidentirana. Znači, predlažem da nastavimo rad po ovom dogovoru ovdje. Otvaram pretres.

Da li predstavnik agencije želi dati dopunsko obrazloženje predloga izvještaja?

Izvolite, dajem riječ predsjednici Agencije za sprečavanje korupcije Goranki Vučinić.

Izvolite, gospođo Vučinić.

GORANKA VUČINIĆ (02.07.18 16:51:45)

Uvaženi predsjedavajući, uvaženi poslanici, dozvolite mi da Vas prvo pozdravim ispred Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije. I da se zahvalim na prilici da danas direktor agencije gospodin Sreten Radonjić, i ja Vam damo sve potrebne podatke u vezi Izvještaja o radu za 2017.godinu.

Savjet Agencije na 65. sjednici održanoj 25.marta 2017.godine, na predlog direktora, a saglasno članu 88 Zakona o sprečavanju korupcije usvojio Izvještaj o radu Agencije za 2017.godinu. Savjet je tada konstatovao da je Agencija postigla konkretne i mjerljive rezultate, da je dala doprinos smanjenju rizika od korupcije, da je otkrivala i utvrđivala stvarne i potencijalne rizike od korupcije, sukob interesa i organičenju vršenja javnih funkcija, da je doprinijela jačanju integriteta javnog i privatnog sektora kao i transparentnosti izbornog procesa. Ovakav stav Agencije potvrđuju i rezultati nezavisnih agencija koje su sproveli istraživanje tokom 2017.godine. Agencija Damar Plus u svom istraživanju koje je sprovela u decembru mjesecu 2017.godine, potvrdila je da raste povjerenje u rad Agencije za sprečavanje korupcije. Broj ispitanika prema ovom istraživanju pokazuje da 68.4% građana ima povjerenje u rad Agencije za sprečavanje korupcije. Ovo je podatak u odnosu na prethodnu godinu 2016.godinu kada je procenat povjerenja bio 65.4% potvrđuje i ostvarivanje uloge Agencije za sprečavanje korupcije.

Crna Gora je napravila i značajan napredak na listi transparent internešenel na koju za

2017.godinu, zauzima 64. mjesto, sa ... korupcije 46 što je do sada najbolji indeks koja je ova država imala u godišnjim izvještajima te organizacije. Podsjećam da indeks korupcije koje je Crna Gora imala 2008.godine jeste 3.3% prema današnjim mjerilima kao da je i mjesto koje je zauzimala 88. Imajući u vidu da je Agencija za sprečavanje korupcije dostavila izvještaj u pisanoj formi i elektronskoj kao i da smo prisustvovali sjednici matičnog odbora, Odbora za antikorupciju na kojem smo prezentovali Izvještaj o radu agencije kao i na kojem je su prisustvovali pored direktora i mene kao predsjednice Savjeta i rukovodstvo Agencije sprečavanja korupcije danas ću samo navesti neke od najznačajnijih rezultata koje je Agencija postigla tokom 2017.godine. Agencija je dala 11 mišljenja o procjeni podložnosti zakona na korupciju i to je jedan od podataka sa kojim se agencija ponosi s obzirom da se radi o drugoj godini rada Agencije za sprečavanje korupcije. Sedam mišljenja dato je na predloge zakona dok se četiri mišljenja data na Nacrt zakona. Agencije je izvršila kontrolu skoro tri hiljade dostavljenih izvještaja obveznika zakona o finansiranju političkih subjekata izbornih kampanja. Nakon odluka i mišljenja koje je dala agencija, a dala je 127 mišljenja o postojanju sukoba interesa i donijela 64 odluke, 37 javnih funkcionera je podnijelo ostavku, četiri javna funkcionera su razriješena dok u odnosu na četiri javna funkcionera izrečene su disciplinske mjere. Dvije odluke o izboru javnih funkcionera su stavljene van snage. Ukupno od početka rada Agencije to jeste od 1.januara 2016.godine do kraja 2017.godine razriješeno je odnosno podnijela su ostavku 142 javna funkcionera. 96% javnih funkcionera dostavilo je redovne godišnje izvještaje o prihodima, imovini dok je dostavljeno preko sedam hiljada izvještaja o prihodima, imovini po svim osnovima što je 500 izvještaja više u odnosu na 2016.godinu. Premašen je godišnji plan provjere imovinskih kartona koji je predviđao i provjeru svih izvještaja poslanika, ministara, sudija i tužilaca.

Evidentan je visok procenat datih saglasnosti na pristup bankovnim računima, 71% javnih funkcionera dalo je saglasnost za pristup bankovnim računima, dok je 75% državnih službenika dalo pristup na bankovnim računima. Svi organi koji su u 2016.godini donijeli planove integriteta u 2017.godini donijeli su izvještaje o sprovođenju planova integriteta, njih ukupno 665. Povećan je broj prijava za održavanje javnog interesa 69. Podsjećam da je prethodne godine bilo 56. Agencija je devet prijava ustupila tužilaštvu, a 17 drugim nadležnim organima. Pred agencijom su okončana 34 postupka, a 27 postupaka je pokrenuto po službenoj dužnosti Eks oficio od kojih je 18 riješeno i to u 16 slučajeva utvrđeno da postoji povreda javnog interesa u dva slučaja ...(Prekid)... da ne postoji dok je devet postupaka i dalje u toku. Nakon postupka po prijavama i Eks oficio agencija je dala preko 400 preporuka javnim institucijama za unapređenje transparentnosti i otklanjanje korupcijskih rizika.

U odnosu na lobiranje agencija je objavila 11 javnih poziva za polaganje ispita za obavljanje poslova lobiranja, sedam kandidata je položilo ispod, a u novembru mjesecu imamo i prvo lice koje je registrovano kao lobista. Ostvarena je uspješna saradnja sa međunarodnim partnerima, Evropskom unijom, OEBS-om, ODIHAIRROM, Savjetom Evrope i drugim relevantnim subjektima. U kontinuitetu se sprovodi obaveza iz članstva u regionalnim međunarodnim institucijama i inicijativama. Agencija je dala značajne podrške Savjetu Evrope za izmjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata. Unaprijeđena je saradnja sa drugim državnim organima kroz potpisivanje više sporazuma o saradnji kao razmjeni podataka sa drugim organima u realnom vremenu kroz informativni sistem agencije. Ono što predstavlja izazov u radu Agencije za sprečavanje korupcije u narednom periodu to je realizacija preporuka sadržanih u izvještaju o napretku Crne Gore.

Na kraju, želim da iskoristim priliku da u ovom visokom domu pozdravim građane Crne Gore, da kada prepoznaju korupciju prijave Agenciji za sprečavanje korupcije. Samo odgovoran odnos pojedinaca i institucija biće garancija da će Crna Gora biti prepoznata kao država koja se uspješno bori protiv korupcije. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 16:58:22)

Zahvaljujem Goranki Vučinić, ovlaštenom predstavniku Agencije za sprečavanje korupcije na uvodnom izlaganju. Sada kao što sam najavio imamo tri diskutanta.

Andrija Popović ima riječ. Izvolite.

Sad smo krenuli zato što ste vi tražili da govorite, vi govorite od manjih ka većim. Govorite prvo vi, pa Milutin Đukanović, pa Daliborka Pejović. Izvinjavam se prvo treba da pitam da li izjave Odbora žele riječ? Hvala na sugestijama.

Izvolite, izvjestioc Odbora Daliborka Pejović.

Izvinjavam se, ja molim zbilja poslanike da se skoncentrišu na izlaganja i da u drugi plan usmjere aktivnosti koje nisu vezane za fudbalske utakmice. Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (02.07.18 16:59:27)

Hvala lijepo.

Ja ću kratko pa možete poslije o fudbalu koliko hoćete.

Dakle, evo meni je zbilja čast i zadovoljstvo što već drugu godinu predstavljamo Izvještaj godišnjeg rada u Agenciji za sprečavanje korupcije. Ja ću vrlo kratko u nekoliko naznaka samo reći što je interesovalo članove Odbora u pogledu dosta obimnog materijala koji smo dobili i moram priznati dosta sadržajne prezentacije koju smo dobili od predstavnika Agencije sa puno statističkih podataka i mi smo željeli, u namjeri da ne bi posebno diskutovali tokom zasijedanja, da u našem Izvještaju apostrofiramo to što su mjerljivi statistički rezultati. Ali mi dozvolite da kažem nekoliko stvari koje mislim da pomalo i zabrinjavaju kada je u pitanju generalno korupcija i problem u Crnoj Gori, pa mogu slobodno reći kakva je percepcija ukupnog stanja kad je korupcija u pitanju u našem društvu.

Dakle, mi smo u našim zaključnim ili završnim opservacijama u Izvještaju naveli nekoliko stvari koje brinu i na koje ćemo morati u narednom periodu dati i imati odgovor. Vrlo važna i po meni ključna tema, koja će se vjerovatno čuti i danas tokom rasprave, a posebno kada bude tačka izbor i imenovanja, je uspostavljena sudska praksa presuda, odnosno rešenje Upravnog suda na odluke Agencije, što mi tumačimo u jednom dijelu kao potrebu da mijenjamo zakon, da ga doradimo, odnosno, sredimo da je lakše primjenljiv i lakše čitljiv, odnosno da se može lakše tumačiti i druga vrlo važna činjenica je to da li zbilja kada je u pitanju meritum, odnosno ukoliko su povrijeđene procesne činjenice, tumačenje zakona različito proizvodi pravna dejstvo, kada su u pitanju odluke Agencije, odnosno odluke sudskih organa.

Druga zabrinjavajuća činjenica je to što su eksperti Evropske unije boraveći u Agenciji za sprečavanje korupcije imali jedan odnos prema kvalitetu i efikasnosti u radu, koji je bio afirmativan i pozitivan, jer nas je to posebno interesovalo, da bi nažalost nekako potpuno drugačije ili dosta drugačije se pojavile opservacije u Izvještaju Evropske komisije koje baš i ne govore u prilog tome da ono što se radi u samoj Agenciji, što je kvalitet rada Agencije je odraz realnog, odnosno da kažem stanja i pogleda na ono što su eksperti tom prilikom utvrdili.

Dakle, ne bih prejudicirala jer ću to govoriti u svojoj diskusiji, ali mi se negdje čini da se u velikoj mjeri politizuje pitanje korupcije u Crnoj Gori i da se razlozi za i protiv eventualnog napretka u procesu integracije negdje mjeri i političkim, a ne stvarnim ili profesionalnim ili etičkim razlozima koje nam saopštavaju eksperti Evropske komisije. Ono što posebno želim da apostrofiram i ono što smatram da je vrlo važno, to je da kada je u pitanju taj zaokruženi princip i pristup rješavanju problema korupcije imamo tri izazova od kojih je po meni jedan ključan, to je prevencija. Mislim da ćemo tokom rasprave, dosta ...(Prekid)... tom dijelu rada Agencije. Ja smatram da je to najkorisnije, najvidljiviji po meni i najvažniji dio Agencije koji bi u narednom periodu trebao maksimalno da zaživi u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:02:27)

Zahvaljujem predsjednici Odbora za antikorupciju Daliborki Pejović. Kao što sam najavio dajemo riječ u ime Kuba Socijaldemokrata i Liberalne partije poslaniku Andriji Popoviću. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (02.07.18 17:02:43)

Hvala, potpredsjedniče. Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Agencije za sprečavanje korupcije,

Korupcija je društveni problem koji postoji od davnina i koji društvo izjeda iznutra na različitim nivoima, pa kao takav predstavlja značajnu prepreku za razvoj preduzeća i poslovanje. Ona postoji u svim savremenim društvima, ali za adekvatnu borbu protiv korupcije u Crnoj Gori, potrebno je razumjeti crnogorsko društveno politički kontekst, koji karakteriše komunističko nasleđe, dug period demokratske tranzicije, kao i proces demokratske konsolidacije institucija, koji još uvijek nije završen. Korupcija u crnogorskom društvu postoji na zabrinjavajućem nivou, koji je proširen do te mjere da stvara negativne matrice odnosa u svakodnevnom životu, dok određene vrste korupcije ostavljaju ozbiljne posljedice na biznis sektor i ekonomske rezultate, pa mogu postati ozbiljna prepreka za privatno i strano ulaganje, te ukupan razvoj trgovine i ekonomije.

Korupcija kao takva ugrožava najrazličitije društvene odnose, javne poslove i privatne postupke, odlučivanje o javnim nabavkama i konkursima, plaćanja poreza, carina i drugih obaveza, dodjeljivanje prava, dozvola i povlastica, dobijanje zaposlenja ili pružanja zdravstvenih usluga koje nesavjesni službenik prodaje onome ko na njih nema pravo ili nema prednost. Umjesto da ih dodjeljuje besplatno onome ko na njih ima pravo ili prednost. Crna Gora je intenzivnu borbu protiv korupcije započela 2000. godine. Agencija za sprečavanje korupcije je samostalna i nezavisna državna institucija, koja je počela sa radom januara 2016. godine u skladu sa Zakonom o sprečavanju korupcije. Prva godina rada Agencije predstavljala je veliki izazov i priliku da se usvojena zakonska rješenja i postavljeni ciljevi provjere u praksi u pogledu njihove efikasnosti i djelotvornosti, dok u 2017. godini kao drugoj godini rada Agencije može se konstatovati da je Agencija uspješno odgovorila na izazove, realizovala zakonske nadležnosti, postigla određene rezultate i unaprijedila efikasnost rada u odnosu na 2016. godinu.

U oblasti borbe protiv korupcije kasni se sa ispunjavanjem određenih mjera u okviru pregovaračkog procesa sa Evropskom unijom, kako u dijelu usvajanja i harmonizacije legislative, tako i u implementaciji. Trend napretka je očigledan i u velikoj mjeri stvoreni su uslovi za valjanu borbu protiv korupcije na svim nivoima, koja međutim mora zaživjeti na terenu, imati svoje praktične rezultate. S obzirom na veliki broj institucija i organa uključenih u ovu oblast, Crna Gora mora da ojača svoj sveukupni kapacitet, kako bi propisno koordinisala, sprovođila i pratila sve planirane djelatnosti, kako je to vrlo jasno zaključeno u posljednjem Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore u procesu evropskih integracija. Sad ću sa druge strane navesti stavove određene iz Izvještaja Evropske komisije za 2018. godinu, koji se tiču borbe protiv korupcije.

Crna Gora je postigla određeni nivo spremnosti u borbi protiv korupcije. Uprkos određenom napretku, naročito kad je riječ o institucionalnom kapacitetu, još uvijek je potreban proaktivni stav. Treba raditi na izazovima, u vezi s nezavisnošću i određivanju prioriteta Agencija za sprečavanje korupcije. Finansijske istrage treba da se poboljšaju i da dovode do privremenog i trajnog oduzimanja imovine. Dalje, dalja poboljšanja u bilansu ostvarenih rezultata, uspješnih istraga i osuđujuće presude, biće moguće samo u okruženju će su nezavisne institucije zaštićene od bilo kakvog neprimjerenog uticaja i će imaju podsticaj da u potpunosti koriste svoja ovlaštenja.

Crna Gora u ovoj godini naročito treba da nastavi da poboljšava operativne kapacitete institucija i njihovu saradnju, pojača napore da se više koriste finansijske istrage uključujući i tu poboljšavanje operativnog kapaciteta i da uspostavi bilans ostvarenih rezultata u oblasti privremenog i trajnog oduzimanja imovine stečene kriminalom. Značajno poboljša bilans ostvarenih rezultata u oblastima represije i sprečavanja korupcije i putem izricanja djelotvornih sankcija. Naročito Agencija za sprečavanje korupcije treba da koristi svoja ovlaštenja da direktno izriče prekršajne kazne. Kad je riječ, vi ste se dotakli toga u uvodnom izaganju, kad je riječ o imeplementaciji Zakona o lobiranju, izdato je ... sertifikata, ali samo jedno lice koje je dobilo takav sertifikat do sad se registrovalo kod agencije. Ovako male brojke ukazuju na to da se aktivnosti lobiranja vrše van zakonskog okvira. Agencija se bavi ovim pitanjem kroz podizanje svijesti, ali dalje treba da pokaže proaktivni pristup u otkrivanju, praćenju i kažnjavanju povreda zakona. Treba dalje da fokusira svoju pažnju na potencijalno lobirane pojedince u javnim institucijama i organima. Na samom kraju vidi se određeni napredak u radu Agencije za sprečavanje korupcije kao što smo rekli počela je sa radom 2016.godine, u 2017. je napravljen određeni pomak. Od Vas umnogome zavisi dalja budućnost Crne Gore. Nikako ne smijete dozvoliti da bude nedodirljivih u

Crnoj Gori. Vjerujem da ćete i uz našu pomoć i zakonodavne i izvršne vlasti naravno i sudske vlasti napraviti uskoro jednu baš kredibilnu instituciju koja će moći da odgovori svim zahtjevima naših evropskih partnera i da će ta evropeizacija Crne Gore kroz vaše djelovanje biti nastavljena, a poslanički Klub Socijaldemokrata i Liberalne partije će podržati Izvještaj o radu Agencije za sprečavanje korupcije za 2017.godinu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:10:40)

... koji je dobio mogućnost da govori deset minuta u ime kluba, tako isto pravo ima u ime Demokratskog fronta Milutin Đukanović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (02.07.18 17:10:51)

Poštovani građani,

Evo pred nama se danas nalaze predstavnici jedne zločinačke organizacije koja je zajedno sa specijalnim državnim tužiocem pokrenula progon Demokratskog fronta.

Agenciju za sprečavanje korupcije predvodi odnosno direktor je penzionisani policajac. Čerka gospodina Radonjića je supruga sina premijera Duška Markovića. Ako se tu ne radi o nepotizmu i ako neko misli u Crnoj Gori da Sreten Radonjić će pošteno, korektno, nepristrasno obavljati svoju funkciju taj grdno griješi. Ja ovdje imam dokaze koji će nedvosmisleno da potvrde zločinačko djelovanje Sretena Radonjića.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:12:08)

Poslaniče Đukanović, izraze koje koristite su suprotni Poslovniku. Očekujem od Vas da prilagodite vaše izlaganje pravilima o kojima razgovaramo na kolegijumu i koji su propisani u našem Poslovniku.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (02.07.18 17:12:36)

Možda su prejake formulacije i potpuno ih svjesno koristim, s obzirom da znam koliku je štetu pokušao da nanese i nanosio Demokratskom frontu, a sve je počelo kad se vidjelo kako Demokratski front ima snažnu kampanju već u avgustu 2016.godine. Ja mislim da smo mi prvi politički subjekt prema kome je krenula agencija da traži dokumentaciju, i već je bilo najave u biltenima crnogorske tajne policije, dnevnim novinama i još nekim medijima da će se Demokratskom frontu uskratiti sredstva koja su trebala da budu isplaćena po osnovu ostvarenog izbornog rezultata. I to se dešava. Sve što je najavljivano dva, tri mjeseca to se dešava i gospodin Sreten Radonjić, izvinjavam se zbog ovoga gospodine zaslužuje to, Sreten Radonjić donosi odluku da se privremeno blokiraju sredstva u iznosu od 350 hiljada evra, 30 dana posle održanih izbora, i sada ćete da vidite šta je radio taj čovjek i šta je on. On konstatuje da se privremeno blokiraju sredstva Demokratskom frontu iz razloga što nismo podnijeli Izvještaj o sredstvima prikupljenim i utrošenim za izbornu kampanju sa propratnom dokumentacijom. Od momenta kad to predamo, a svi od prilike predaju od 30 dana posle izbora agencija u roku od sedam dana mora da iskontroliše 17 listi gdje su troškovi iznosili oko pet miliona. Gdje je propisana procedura kako se prima propratna dokumentacija, a naveo je da nismo podnijeli Izvještaj sa propratnom dokumentacijom. Ali u samom obrazloženju saopštava uvidom u elektronski sistem agencije čitam obrazloženje Odluke o obustavi sredstava u iznosu od 350 hiljada Demokratskom frontu. Uvidom u elektronski sistem agencije putem kiga se podnosi izvještaj u elektronskoj formi kao i uvidom u arhivsku knjigu primljenih dokumenata utvrđeno je da je politički subjekt Demokratski front dostavio 15. novembra, ponavljam, dostavio 15.novembra 2016.godine Izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava

iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju. Predmetni izvještaj dostavljen je u elektronskoj i štampanoj formi. A zamislite? Onda on za sedam dana kontroliše 17 subjekata njihovu propratnu dokumentaciju, kad dođe Državna revizorska institucija i vrši kontrolu samo Nove srpske demokratije i ostanu preko 30 dana. Jedina institucija koja može da se izjašnjava o kvalitetu kupoprodajnih ugovora, faktura je Državna revizorska institucija. I gospodin Radonjić navodi četiri stvari da su sporne kod Demokratskog fronta. Znači, gledao je kvalitet dokumentacije, a kako je zaprimljena ta dokumentacija tu nikad proceduru propisali nijesu. Kažu da nam nije dobar ugovor sa agencijom Šavi sad ćete da čujete, 60 hiljada evra. Mi smo prvi tada počeli na društvenim mrežama da se prezentujemo i stvarno je bio šok za čitavu crnogorsku javnost, kasnije su sve političke stranke. Odgovorno tvrdim - Demokratski front se na društvenim mrežama deset puta manje reklamirao u odnosu na to što su sada na poslednjim lokalnim izborima radili DPS i Koalicija za 21. vijek. Državna revizorska institucija nema primjedbu na fakturu Šaviva. Takođe, faktura firme New focuse preko koje smo emitovali spotove i reklame na TV Vijestima u iznosu 217 hiljada evra. To je sporno gospodinu Radonjiću. Državna revizorska institucija nikakve primjedbe nema.

Takođe, slušajte ovog ludila. Takođe, prikazani su troškovi, pratite, za oponomoćene predstavnike u prošireni sastav biračkih odbora u iznosu od 23 hiljade 310 evra, što nije praćeno adekvatnom dokumentacijom i nalazi se u izvodu iz banke, slušajte. Stoga nije jasno da li je ovaj iznos plaćen ili ne. Pa nije plaćen kad nema na izvodu banke, šta ću da uradim drugo, prikazao sam troškove, matične brojeve svih opunomoćenih predstavnika. Pogledajte ludila i zle namjere ovog čovjeka. I šta se dešava? Nama se blokiraju ta sredstva i u periodu od godinu dana mi pokrećemo, agencija protiv nas prekršajni postupak, mi protiv agencije krivičnu prijavu, zbog zloupotrebe službenog položaja i krađe i takođe mi protiv odluke se žalimo Upravnom sudu, godinu dana prođe zbog formalno pravnih razloga. Agencije izgubi spor pred Sudom za prekršaje. Mi ih pobijedimo i pred Upravnim sudom i poslije godinu dana agencija mora nama da uplati novac, ali za to godinu dana, tada se uključuju specijalci specijalnog policijskog tima, posjećuju naše dobavljače i vrše na njih pritisak zbog čega ne blokirate račun Demokratskog fronta. Mi se velikom broju naših komintenata ovoga puta iskreno zahvaljujemo. Nijesu poslušali pritiske specijalnog policijskog tima i Specijalnog državnog tužioca i nijesu izvršile blokadu, ali neke su morale. Ne zato što su poslušale da budem krajnje otvoren, nego zato što im je to zahtijevalo njihovo finansijsko poslovanje I Demokratski front iz blokade u blokadu. Kad ste u blokadama nema šanse da možete dobiti kredit, ali posle godinu dana, završena dva spora i uplaćuju se sredstva Demokratskom frontu. Od krivične prijave ništa. Specijalni tužioc riječ jednu progovorio nije. E ako to nije i ovo što sam vam sad pročitao ovdje, teror i progon Demokratskog fronta i to neka služi na čast, ne gospodinu Radonjiću, mi smo digli od njega ruke, no vama parlamentarnoj većini, a zamjeramo i kolegama iz opozicije, jer mislimo da je ovo najozbiljniji udar Agencije za sprečavanje korupcije na neki politički subjekt ili na neku organizaciju, u odnosu na sve što su odćutali ovo što se dešavalo Demokratskom frontu i kroz šta je sve prošao Demokratski front.

Gospodine Radonjiću, pitanje. Šta je sa 150.000 evra za koju je optužen vaš sin da ih je utajio, koliko je bio pritvoren? Veli za ove naše samo 72 sata to je ništa, ja mislim da vaš nije ni 10-12 sati. Gospodine Radonjiću, ostavka vaša nas ne interesuje u životu, vi ste uradili to prema nama što ste uradili. Mi kad smo poslovali sa određenim komintentima, ne može tu da stoji iza toga organizacija neka. Ti komintenti poznaju nas imenom i prezimenom i s nama su dogovarali određene poslove. Kad smo se obratili vama da nam isplatite 20.000 eura zbog obraćunate kamate, zbog troškova izvršenja koji su nastali kao posledica kriminalnog djelovanja agencije, vi ste nam odgovorili, to nikom nije plaćeno, pa nećemo ni vama. E sad malo da se osvrnem i na predsjednika Savjeta. Nekoliko sam puta zvao gospođu Goranku, apelovao na nju da spriječi ovaj teror koji se sprovodi prema Demokratskom frontu, ona je jednostavno bila nemoćna. Jednostavno ne mogu da utičem na bilo šta šta radi Sreten Radonjić.

Zbog čega, gospođo Goranka, obavljate onda tu funkciju? I danas vi prva ustajete i pričate o Izvještaju Agencije. Sve više sumnjamo da ste i vi dio ove organizacije u kojoj je jedan od sitnih šarafa Sreten Radonjić, ali zbog čega kad saopštavate ne mogu da utičem. Sve smo ovo vama pisali, i vama, i Ministarstvu finansija i Tužilaštvu, ali jednostavno, ćutanje administracije, banalna suđenja koja su trebala da traju pet minuta, trajala su po godinu dana. Samo još jednu rečenicu.

Možete misliti koliko smo bili u pravu kad smo na ovakim sudovima pobijedili.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:22:45)

Imamo izlaganje ispred Kluba predsjednice skupštinskog Odbora za antikorupciju Daliborke Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (02.07.18 17:23:04)

Hvala lijepa.

Evo ja ću nastaviti zapravo tamo gdje sam stala u odnosu na uvodno izlaganje.

Dozvolite mi nekoliko opservacija koje su zaista moje lične prirode i nekako su plod, evo mogu reći dvogodišnjeg funkcionisanja u Odboru za sprečavanje korupcije. Ja bih to podijelila na tri segmenta, koje smatram ključnim kada je u pitanju borba protiv ove društvene devijacije, jer se zaista i jedino tako može i zvati. Jedan je vezan za normativni dio i na žalost moram da priznam da poslije relativno kratkog vremenskog roka, implementacije seta antikorupcijskih zakona su oni zreli za promjenu. Upravo je praksa postupanja i Agencije i naravno sudova potvrdila to u zadnje vrijeme i zaista su opravdana pitanja koja se nameću svakodnevno u analizi brojnih izvještaja, da li su ovakva zakonska rešenja dovoljno dobra i kvalitetna da možemo biti mirni i relaksirani u odnosu na njihovu primjenu.

Evo i sada je uvaženi gospodin Đukanović pomenuo činjenicu da se u okviru Agencije ne mogu završavati svi upravni postupci, gdje se zbilja postavlja pitanje budućeg statusa Savjeta, nedostatka dvostepenosti u funkcionisanju organa u okviru Agencije i činjenica je da lica koja su oštećena, da kažem u nekom upravnom postupku, nemaju mogućnost da u okviru Agencije završe taj posao nego se moraju apsolutno i odmah obraćati sudskim instancama da bi završili postupak eventualne naknade štete.

Takođe, u odnosu na Zakon o finansiranju političkih partija izbornih kampanja, pored onoga što smo sami primijetili da postoji kao uska grla, imamo inicijativu ili već mogu slobodno reći tehnički dokument Savjeta Evrope, koji je na 37 strana vrlo detaljno obrazložio zašto i podzakonska i zakonska regulativa treba da pretrpi određene izmjene, gdje je kao ključnu vidim na neki način definisanje spornih, preklapljenih ili nepreklapljenih nadležnosti, dvije po meni ključne institucije. To je Agencija za sprečavanje korupcije i Državna revizorska institucija.

U odnosu na činjenicu i ono što su radile zemlje okruženja kada je u pitanju Grekova inicijativa, gdje su svi dobili preporuke u odnosu na određene sistemske promjene koje treba uraditi i kad je u pitanju normativa, institucionalna djelatnost i nadležnost, mogu reći da je Crna Gora dobar primjer u regionu. Od 11 preporuka koje smo dobili od Grekove inicijative, dvije su djelimično ispunjene, tri nisu ispunjene, a ostale su u potpunosti i cjelosti ispunjene što recimo nije slučaj sa Srbijom koja nije uspunila ni jednu Grekovu inicijativu i smatram da je to jedan od dobrih pravaca i dobrih okolnosti u kojima treba nastaviti aktivnosti na sređivanju stanja u ovoj oblasti i ono što moram da primijetim, što smo često koleginica Tanasijević i ja na odborima za antikorupciju naglašavali, to je zaista pitanje suštine Zakona o lobiranju, da li taj zakon zbilja može da zaživi kao normativno rešenje, da li je potrebno čekati još jako dugo da bi se taj sistem pokrenuo, a smatram ga dragocjenim i blagotvornim u odnosu na ono što jesu već primijećene devijacije kada je u pitanju korupcija na visokom nivou.

Drugi segment o kojem želim da pričam, mislim da je najinteresantniji svima nama. To je primjena zakona. Puno je kontroverznih informacija oko ovoga, puno je začuđujućih informacija u javnosti različitog tumačenja svega onoga što rade institucije i smatram da će u pogledu prevencije, odnosno implementacije zakona, ovo biti jedan od ključnih izazova.

Rekla sam u uvodu i sada ponavljam, sudska praksa i ono što radi Agencija, vrlo često ni idu ruku pod ruku i smatram da će jedan od lijekova za takvu situaciju biti precizna zakonska norma, koja neće podrazumijevati na neki način volontarističko, manje profesionalno ili još uvijek pravnički dozvoljeno, a to je različito tumačenje pravnih normi.

Ono što uvažena predsjednica, i to je četvrti ili treći segment mog govora, nije pomenula

gospođa Vučinić, važno je reći za Crnu Goru, u poplavi onih dosta negativnih ocjena kada je u pitanju korupcija, to je da se indeks percepcije korupcije, po transparency international u Crnoj Gori mijenja maltene na godišnjem nivou, za razliku od mnogih država gdje se on mijenja tek poslije pet ili deset godina i zaista mislim da je to jedan od dobrih objektivnih kriterijuma koje treba uzeti u obzir kada je u pitanju davanje dijagnoze o stepenu korupcije u Crnoj Gori, pored onoga što je već rekla, a to je percepcija građana koja je i daleko bolja nego u odnosu na protekle godine. Samo ću napraviti upoređenje sa Hrvatskom. Dakle, tamo ne samo da je percepcija korupcije porasla u negativnom smislu prije, nego nažalost interesantno je da je ona porasla u mnogo više i u mnogo većoj mjeri, nakon učlanjenja Hrvatske u Evropsku uniju, što znači da samo članstvo ne podrazumijeva, ako se društvene devijacije u srcu samog sistema ne otklanjaju na pravi način. Moram da pomenem još jednu vrlo važnu stvar.

Neke države Evropske unije uključujući recimo Mađarsku i Bugarsku, po indeksu percepcije transparency international daleko su iznad Crne Gore i smatram da je to takođe jedna vrlo važna činjenica o kojoj treba povesti računa kada je u pitanju korupcija. Ono što mislim da još uvijek u dovoljnoj mjeri ne koristimo, nadam se da hoćemo, jer smo dobili uvjeravanje predstavnika Agencije, to je analiza planova integriteta, kojima se na sreću obuhvata sve više institucija u Crnoj Gori, posebno privrednih društava. Na moju sreću i mislim svih nas biće jako interesantno sagledavati izvještaje narednih godina, kada već budemo imali da kažem gotove izvještaje od toga, na koji način i kako su interno svi institucionalni sistemi napravili unutrašnje interne mehanizme borbe protiv korupcije i kako će se znači zapravo kroz adekvatnu i kvalitetnu preventivu smanjiti svi budući vidovi korupcije u njima.

Na kraju želim da kažem još jednu važnu stvar. Korupciju dosta često u Crnoj Gori bojimo u političkim bojama i pokušavamo da pitanje korupcije preselimo na jedan ili drugi teren. Ne bih se složila sa tim iz razloga što bi onda bilo veliko i ključno pitanje šta bi trebalo da radi Evropska unija. Ne znam da li ste imali prilike da slušate, čujete i pročitate da skoro kompletan jedan budžet Evropske unije od 120 milijardi eura u isto vrijeme je kolateral, ali u smislu korupcije i to je skoro iznijela njihova komesarka za unutrašnju politiku gospođa Golstrim. Znači činjenica je definitivno da ona nema politički predznak, da je moramo svi doživjeti kao sopstvenu slabost i boljku i da jedino na taj način možemo se kvalitetno boriti protiv onoga što jeste percepcija korupcije.

Na kraju meni je drago, to moram da kažem, pošto sam, čini mi se, poznata kao neko ko dosta realno čita i dosta realno govori u odnosu na ono što je predmet pažnje i poslanika i nekakvog profesionalnog angažmana ja moram ipak, to sam rekla na odboru, želim da pomenem, da odam priznanje ljudima u Agenciji iz jednog razloga. Dakle, radi se o instituciji koja je, maltene za dvije godine, napravila timove koji mogu kvalitetno da se bore protiv korupcije. Shvatili su vrlo brzo, što mi je jako drago, da je edukativna komponenta Agencije nešto što je jednako važno kao preventiva i kao implementacija propisa, a ja ću vam sama reći na svom primjeru, a pretpostavljam da puno mojih kolega dijele moje mišljenje nekada iz neznanja napravite greške, a ne iz zle namjere što je u ovom slučaju takođe evidentno. Zaista mislim da su ova dva izvještaja iako nisam nikad vjerovala da će Evropska komisija toliko direktno se i toliko baš do kraja baviti poslovima Agencije poslije dvije godine svog postojanja krajnje objektivno sagledala ono što su relativno brzi koraci, odnosno iskoraci u borbi protiv korupcije, ali naravno u istoj mjeri i identifikovala ono što mogu biti uska grla ili slabosti. Mi smo pitali predstavnike Agencije na koji način će se boriti u odnosu na ono što su na neki način prihvaćene, odnosno primijećeni problemi u radu Agencije? Dobili smo uvjeravanja da ćemo planom otklanjanja tih nedostataka i sami biti upoznati na Odboru za antikorupciju. Ovog puta nadam se već od naredne sjednice u punom sastavu, što bi mi bila želja, zato što mislim da u prilog ovome što sam rekla maksimalno ove probleme i ova pitanja treba objektivizirati. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:31:09)

Predsjednici Odbora znači dogovorili smo se da nema komentara na uvodna izlaganja. Bili su se prijavili i neki poslanici DPS-a na komentar, ali iz poslaničkih klupa ne postoji mogućnost na komentar.

Kao što znate po Poslovniku predlagač ili izvjestilac odbora uvijek može da se javi. Izvolite.

Ovo računam kao diskusiju, je li tako?

SRETEN RADONJIĆ (02.07.18 17:31:59)

Evo samo kratko da vas sve pozdravim i zahvalim na prilici da se obratim poslanicima i javnosti.

Jedan od osnovnih vidova borbe protiv korupcije jeste tačno i potpuno informisanje javnosti o svim aktivnostima Agencije i svih drugih organa i službi koje se bave borbom protiv korupcije i kriminala.

Ovo što je uvaženi poslanik Đukanović sada iznio je netačno i neistinito informisanje javnosti koje ne doprinosi efikasnoj borbi ove korupcije kojoj svi mi težimo. Druga stvar uvrede na račun Agencije kojom rukovodim, savjete oko zločina i oko toga to nije moja nadležnost, to ćete vi u parlamentu vjerujem riješiti, ali želim da kažem da zbog nekih i ličnih uvreda i pominjanje porodičnih veza i prijateljstava itd. da vi ste mene izabrali, vi ste tražili čovjeka ovdje da rukovodi ovom agencijom koji nije političar. Ja nijesam političar i neću odgovarati na politička pitanja. Na sve ono što je sadržina izvještaja ću odgovarati i spreman sam kvalitetno i konkretno ako ste vi pročitali ovaj izvještaj, ako ste ga proučili i ako imate neko pitanje u odnosu na to.

Dakle, smatram da vi ovdje, vi imate priliku na osnovu odluka koje sam ja donio iza kojih stojim i vi ovih dana tu odbranu koju ste sada ovdje pružali možete da pružate kod pravosudnih organa ovih dana i vi znate dobro da nikakve tendencije nije bilo u odnosu na vas, da ste vi u izvještaju prikazali troškove 50.000 eura od 950 koliko ste rekli da ste potrošili. Znači da je posao Agencije, znate poznato vam je da Agencija prati strukturu, visinu i porijeklo novca. Vi nijeste mogli Agenciji u rokovima koji su zakonom predviđeni da dostavite strukturu, visinu i porijeklo novca od 950.000 eura.

Druga stvar, u tim elementima koje ste dostavili u dokumentaciji postojali su osnovi sumnje da ste izvršili određena krivična djela kao što su zloupotrebe, kao što su falsifikati i slično pranje novca. Agencija nema nadležnosti, kod takvog činjeničnog stanja, nema nadležnosti da sprovodi aktivnosti pa je onda u saradnji sa Tužilaštvom dostavila kompletnu dokumentaciju Tužilaštvu i zadovoljstvo mi je što Tužilaštvo danas ili zadovoljstvo ili ne, ali mi smo prekinuli, što danas vi odgovarate, jeste što danas vi odgovarate u odnosu na te aktivnosti koje ste preduzeli u odnosu na aktivnosti Agencije. Agencija je pokazala kvalitet, organizaciju, kadrovsku, tehničku opremljenost da može i takvim vašim radnjama i aktivnostima da doskoči, da odgovori i da zajedno sa drugim organima i službama efikasno radi. Znači sve ovo što ste iznijeli je netačno i pokušaj vaše odbrane pred javnošću ovdje u parlamentu vi to možete na sudu, ali zaista mislim da nije red da ovdje prozivate jednu instituciju mladu da je to zločinačka organizacija samo što su vama blokirana sredstva, a vi ste kasnije sredstva i dobili, taj dio sredstava. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:35:11)

Zahvaljujem gospodinu Radonjiću.

Želim da napravimo precizan dogovor. Dok ste govorili poslanici Demokratskog fronta niste mogli da čujete ni jedan glas ni iz klupa predlagača, ni iz klupa Demokratske partije socijalista. Očekujem da ne dobacujete, da ne dajete nikakve komentare jer će obaveza biti da primijenimo član 107 i na taj način pokušamo da organizujemo rad ove sjednice.

Bilo je dosta ovako korišćenja riječi koje su van Poslovnika, van pravila komunikacije, ali dogovor koji je bio na kolegijumu bio je ipak dogovor koji treba da usmjeri svakog uvodničara da vodi računa jer na njegova izlaganja nema se pravo komentara. Ja sam očekivao da ćete bar vi koji ste bili prisutni poštovati taj dio. Očekujem da na taj način radimo do kraja sjednice.

Javili ste se za?(Prekid)....

Ja bih mogao i to da tumačim kao da ste postavili određeno pitanje, ali očekujem zbilja da sadašnje vaše izlaganje bude drugačijeg tonaliteta i vodite računa o svakoj riječi koju budete izgovorili.

Znači, izvinjavam se i pored mog upozorenja imamo dobacivanje Predraga Bulatovića.

Znači, poslaniče Bulatoviću dajem vam predupozorenje da vodite računa da ipak to što se dogovorimo ovdje ispoštujete do kraja.

Riječ ima Milutin Đukanović. Očekujem od vas da vodite računa o svakoj izgovorenoj riječi. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (02.07.18 17:37:39)

Evo, građani Crne Gore, ja mislim da smo imali zadovoljstvo da prisustvujemo jednoj nemuštoj, skandaloznoj odbrani direktora Agencije Sretena Radonjića.

On uopšte ne razlikuje plaćene i neplaćene troškove. Mi smo prijavili 950.000 eura poslije 30 dana jer smo toliko sredstava imali od to 950.000 plaćeno je 50. Državna revizorska institucija je kompletnu tu dokumentaciju koja je dobila i Agencija kontrolisala 30 dana i ni na jedan taj trošak, a pogotovu na ova četiri koja su bila suštinska po Agenciji da nam se blokiraju sredstva nije imala ni najmanju primjedbu. E sad vi kad čujete da direktor Agencije koji bi trebao da slovi za neko stručno lice koje se razumije u elementarne finansije on predstave nema o trošku. Ja sam vam prije pročitao kako je izrazio zabrinutost šta je sa 23.600 eura koji su prikazani kao troškovi opunomoćenih predstavnika. Pa, prikazani su kao troškovi, a on kaže ne vidi se da je prošlo kroz izvod pa ne zna se je li plaćeno. Ja stvarno nemam riječi da iskomentarišem tu logiku koja se odnosi na finansije. Ako nije prošlo kroz izvod šta je jedan jedini zaključak. Nijesu plaćeni nego su prikazani. Sramotno je povezivati pranje novca sa ovim izvještajem i pranje novca koje se sad spočitava Demokratskom frontu i našim funkcionerima i to im je još sramotnija akcija. Kad im je sve propalo, kad nijesu mogli da iskontrolišu korektno da nađu bilo kakvu anomaliju u našim finansijama onda su posegli evo dvije godine utvrđuju za novac koji je podignut legalno sa računa Prve banke je li on opran. To je zaista neprimjereno. Nikom ne pane na pamet evo Agenciji kako je DPS za jedan dan uplatio 720.000 eura u jednom trenutku. Ne pada na pamet, a kako Agencija može da opšte komentariše dokumentaciju kad nema sertifikate, nema reference i koliko imate ovlašćenih revizora u vašoj firmi baš bih volio to da čujem. Jedino ko je ovlašćen da kontroliše kvalitet dokumentacije je Državna revizorska institucija. Vi služite, vjerujte mi, ekonomistima čak iz državnih organa za podsmijeh, a i ovo što ste danas pričali vjerujte(Prekid)..... sve ljutnje koje imam izazvalo je kod mene jedno zadovoljstvo i smijanje jer smo vidjeli s kim imamo posla, potpuno s čovjekom koji nema veze s mozgom koji je došao(Prekid)....

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:40:38)

Završili ste, završili ste vašu diskusiju, odnosno komentar.
Prvi prijavljeni ispred DPS-a je Branka Tanasijević.

BRANKA TANASIJEVIĆ (02.07.18 17:41:04)

Poštovani potpredsjedniče.

Poštovani gospodine Radonjiću, poštovana gospođo Vučinić, poštovane kolegice i kolege,

Predmet moje pažnje ovim povodom će biti dio izvještaja koji se odnosi na prevenciju korupcije, integritet, lobiranje i primjenu međunarodnih standarda. Plan integriteta je interni antikorupcijski dokument koji sadrži skup mjera pravne i praktične prirode kojima se sprečavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj koruptivnog i neetičkog ponašanja, nezakonitog lobiranja i sukoba interesa kao izloženosti etički i profesionalno neprihvatljivim postupcima.

U 2016. godini donosili su se planovi integriteta u 2017. godini izvještaji o njihovom sprovođenju tako ste saopštili u izvještaju. Agenciji je dostavljeno 665 izvještaja o sprovođenju planova integriteta. Ovi planovi su važni jer se njima prepoznaju rezidualni rizici i utvrđuju pravci preventivnog djelovanja.

Takođe Agencija je kao i prošle godine u kontinuitetu davala i preporuke za unapređenje

planova integriteta i izvještaja o njihovom sprovođenju. Iz izvještaja se može zaključiti da je cilj vezan za izradu planova integriteta gotovo u potpunosti dostignut što se ne može reći za oblast lobiranja. Efikasno sprovođenje i nadzorno sprovođenje Zakona o lobiranju jedan je od strateških ciljeva koji je definisan planom rada Agencije za 2016. godinu. Ipak prema podacima iz izvještaja za 2017. godinu u ovoj oblasti je postignut određeni napredak. Sedam kandidata je položilo ispit za obavljanje poslova lobiranja i dobilo sertifikat o položenom ispitu. Do sada su, koliko imam informaciju, dva kandidata dobila status lobiste.

To što je u 2017. godini počelo interesovanje za dobijanje statusa lobiste je značajno jer je lobiranje kao zvanična antikoruptivna djelatnost veoma prisutno u velikom broju država u svijetu. Ova oblast je po prvi put u Crnoj Gori normativno uređena krajem 2011. godine, a važeći Zakon o lobiranju je usvojen krajem 2014. godine. To je novi institut koji doprinosi sprečavanju korupcije u procesu donošenja političkih odluka, zakona i drugih opštih akata.

Zakon o lobiranju izazvao je veliku pažnju javnosti jer se lobističke grupe smatraju vrlo bitnim elementom participativne demokratije koja postaje efikasnija kroz angažovanje građana i interesnih grupa u političkom životu. To je vrlo bitan preventivni mehanizam za sprečavanje korupcije kao i način da se podigne kvalitet usvojene javne politike i omogući njeno lakše sprovođenje. Upravo zato što je to strateški cilj lobiranja i vi ste ga istakli u izvještaju kao jedan od elemenata kome se morate posvetiti u narednom periodu, ja bih vam postavila pitanje - Da li i pored kampanja koje su vođene problem je u nedovoljnoj informisanosti javnosti o institutu lobiranja? Da li je potrebno unaprijediti zakonodavni okvir koji se odnosi na ovu oblast da bi više građana bilo zainteresovano za dobijanje statusa lobiste? Smatram da je jako važno posvetiti pažnju lobiranju, međutim ja sam namjerno skratila svoju diskusiju i možda je pročitala prebrzo, a i čitala je zato da bih saopštila što više informacija zato što imam potrebu da se obratim kolegama iz opozicije i da kažem da nije naša misija ovdje da vas ubijedimo da vi poštujete neku instituciju izvan ovog parlamenta. Vi to komentarišete na način na koji vi smatrate da treba, imate svoje političke argumente kojima pokušavate da stvorite sliku i da analizirate neku od institucija koju vi posvetite pažnju u vašim diskusijama. Ali šta je vaša dužnost? Vaša dužnost je da poštujete svoje kolege, da nas ne nazivate pogrđnim imenima. Vaša dužnost je da poštujete instituciju jer ovo nije institucija ni vaša, ni naša nego građana Crne Gore.

Mi smo tu oni koji predstavljamo građane Crne Gore, a ja tvrdim ne danas nego u zadnje vrijeme da parlament Skupštine Crne Gore nema dignitet koji treba da ima. Ovaj parlament nije prava Crna Gora, ovo nije pravi parlament koji predstavlja građane Crne Gore zato što se ne smije predstavljati na takav način. Na desetine uvredljivih izraza, pa čak i vrlo vulgarnih termina se koristi u saopštavanju političkog stava, ne pravi se razlika između onoga što je privatna stvar čovjeka, a što je politički kvalifikativ jer privatna stvar čovjeka je nešto što je sveto. Niko nema pravo da nekome uputi lični kvalifikativ, a da pritom zaista kao čovjek ne pokaže da ima lošu namjeru prema njemu kao čovjeku. Prema tome politički kvalifikativi(Prekid)... što je dopušteno i vama i nama i treba njih da se držimo možemo da suprotstavimo svoje interese političke, možemo svoje stavove političke na krajnje žuštari, oštari način saopštimo, ali ne nikako da se vrijeđamo jer ima među vama i onih koji su bili u nekim prethodnim sazivima moje kolege. Vi znate da je Parlament Crne Gore važio kao parlament koji se upoređivao sa akademijom nauka u politici. To nijesmo rekli mi u parlamentu, to je saopšteno kao pozitivan primjer u Ars retorici gdje se govorilo o tome da svi parlamenti u regionu treba da slijede primjer parlamenta Crne Gore jer je on pokazatelj kako se može ostvariti politički dijalog i kako može kultura dijaloga da stanuje u nekom domu. Ona više ne stanuje ovdje.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:47:02)

Pravo na komentar ima Milutin Đukanović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (02.07.18 17:47:11)

Pa, voljeli bi svi kad bi mogli da se bavimo političkim formulacijama, ali kad nešto prelazi u

drskost, u bezobrazluk, u lično mora ponekad i lično da se odgovori.

Ponašanje Agencije, konkretno direktora Agencije,(Prekid)..... dođite upoznaćemo vas sa svom dokumentacijom. To je bilo bezočno prema Demokratskom frontu. Kako da mu blago odgovorimo. Nekultura je to što su oni radili prema nama.....

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:47:47)

Poslaniče Đukanoviću, pročitacu vam član 97.

Nakon izlaganja pojedinog poslanika ili predstavnika predlagača pravo da zatraži, dobije riječ ima predstavnik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika, predstavnik Vlade radi pojašnjenja stavova ispravki navoda i konstatacija iz izlaganja, komentar izlaganja.

Imate pravo da komentarišete izlaganje poslanice Tanasijević ako budete prekoračili ovlašćenja iz člana 97, ja ću biti primoran da vam oduzmem riječ. Imate pravo da komentarišete njeno izlaganje.

Složit ćemo se da ste u svom uvodnom izlaganju koristili dosta neprimjerenih riječi. Nekoliko puta sam pokušao da vas opomenem. Sad imate priliku da komentarišete ovo izlaganje. Ako to ne budete koristili, to pravo biću prinuđen da potpuno pristupim primjeni Poslovnika koji je ispred mene.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (02.07.18 17:48:54)

Ja sam samo naveo neke razloge koji su mene lično, a mislim i većinu poslanika Demokratskog fronta natjerali da budemo ovako grubo prema direktoru Agencije za sprečavanje korupcije. Vi ako ste ga slušali danas šta je pričao čovjek elementarne pojmove iz ekonomije ne razlikuje i on treba da nama blokira sredstva u iznosu od 350.000 eura 12 mjeseci i dovede nas u vrlo tešku finansijsku situaciju, e to prelazi političko jer kad sa nekim pravimo odnos neki kupoprodajni oni poznaju nas kao ličnosti i mi smo preuzeli obavezu da ćemo da izmirimo neke obaveze. Zbog ove blokade dolazili smo lično, mi funkcioneri i poslanici Demokratskog fronta, u neprijatne situacije. Da je tu bilo trunke logike u toj odluci, trunke logike, pa da kaže čovjek dobro, ali to je bila neviđena brutalnost, neprimjerena.

Čovjek koji bi ovo izanalizirao uhvatio bi se za glavu i rekao je li moguće da neka institucija tako funkcionise? E onda bi pričali o kulturi, odnosno nekulturi te institucije. Mi odgovaramo retorički na ovo što je nama rađeno. Dokle god ostajemo na nivou retorike treba svi da ste zadovoljni ovdje jer nama su zaista tolike nepravde počev od državnog udara, pa ovog(Prekid).....

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:50:36)

Isteklo vam je vrijeme. Isteklo vam je vrijeme možemo da to provjerimo. Nekoliko puta je bilo zaustavljeno kad sam pokušao da vam to pokažem, dodatno sugerišem. Tako da znači svi koji rade u svim institucijama državnim znaju da je direktor samo reprezent određenih institucija i da stručne službe pripremaju određene predloge i komentare, ali evo predlažemo dalje.

Sledeći prijavljeni diskutant je Raško Konjević, Ranko Krivokapić ne vidim ga u sali. Poslije njega isped opozicije Branka Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (02.07.18 17:51:20)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Gospodine Radonjiću, vi ste u jednoj svojoj riječi sada kada ste se javili za diskusiju, odnosno za komentar u stvari rekli istinu i rekli vaš odnos prema nama iz Demokratskog fronta. Rekli ste da vam je zadovoljstvo što se pojedini naši funkcioneri, odnosno što se DF nalazi sad

pred sudom za pranje novca. To samo govori koliko ste zlonamjerno i tendenciozno se osilili na Demokratski front poslije parlamentarnih izbora, odnosno koliko ste pokušali.....

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:52:01)

Poslanice Bošnjak ako želite možemo vam dati stenogram. Znači, možemo vam dati stenogram tog komentara koji je rekao gospodin Radonjić. Znači, nemojte svoju diskusiju bazirati na tome. Ako želite da bazirate na tome ipak pogledajte stenogram.

BRANKA BOŠNJAK (02.07.18 17:52:32)

Možemo slobodno da napravimo pauzu i da mi date stenogram s tim što sam odlično čula i on je u momentu kad je to izrekao svjestan bio šta je rekao pa je zastao, ali nekad je jezik brži od pameti i to je istina. Onako kao plovak ispliva kad tad.

To govori o nekom vašem zadatku koji ste imali izgleda zadat da odradite što se tiče Demokratskog fronta, a to ću vam reći i zbog toga što vi odlično znate, a znamo i mi jer znate, mala je Crna Gora, mi se dobro poznajemo među sobom i svi imamo svuda prijatelja pa i oni koji možda ne smiju reći da su prijatelji. Pa, neki bliski vama koji su čak radili na predmetu tzv. Demokratski front nisu htjeli da potpišu da trebaju da nam se blokiraju sredstva, ali ste zato vi došli i potpisali iako niste direktno radili na tom predmetu, a onda i neki vaši bliski u Savjetu su nam rekli šta vas briga dobićete ta sredstva i to sa kamatom. Što znači da vas pola vaše Agencije i pola Savjeta znalo da je to vaš bio zadatak i da ste vi to namjerno radili da bi finansijski iscrpili Demokratski front jer je bio zadatak da se Demokratski front uništi i zabrani, da se finansijski iscrpi, da se zamjerimo i našim glasačima, odnosno onima koji su radili na biračkim mjestima, da se zamjerimo svima onima koji su sarađivali sa nama tokom izborne kampanje, a koji su očekivali da im mi platimo račune onda kad se uplate sredstva koja nas sleduju po broju osvojenih mandata, ali vi ste to namjerno odradili kako bi oslabili ili uništili Demokratski front. Nažalost ne ide to baš tako lako i onaj odozgo sve vidi pa se tako namjeste neke stvari. Vrijeme će pokazati ko je bio u pravu.

Ono što hoću da vam kažem jeste to da bi bilo pametnije da ste se više bavili imovinom funkcionera i odakle i kako su stekli raznorazna bogatstva i oni i njihovi mladunci, pa sad većina njihove djece ima stanove, a sve roditelji u državnim organima i sve vrijeme na nekim funkcijama, a vi znate ma kolika da vam je funkcija u Crnoj Gori plata vam je tu do 2.000 eura ne preko. Ali zaboga oni sad svi imaju stanova i stanova, kuća i kuća, da ne pričamo o automobilima i čudima i bilo bi mnogo pametnije da ste se time bavili nego što ste se osilili na Demokratski front i batinu usmjerili prema Demokratskom frontu i sad prema nevladinim organizacijama i ovom Savjetu za radio-televiziju jer se tu isto vidi ta pristrasnost i vi ne možete to da sakrijete u vašem nastupu. Vrlo je to očigledno svoj javnosti iako se trudite da pokušate da opravdate. Vi to radite u skladu sa zakonom, radite vrlo selektivno i niste došli na to mjesto slučajno. Niko me ne može ubijediti da baš nekoga ko je bio u Ministarstvu unutrašnjih poslova a posle toga penzionisan se našao kao najadekvatnije rješenje za čelo jedne ovakve institucije koja traba da se bavi sprečavanjem korupcije, odnosno borbi protiv korupcije. Samo ste bili prikladna ličnost za tu da neko može da manipuliše sa vama i to je na žalost tako. Mi vas nismo glasali to znate. Glasala vas je većina iz DPS-a čije vi zadatke sad i sprovodite, odnosno vi ste tu da štitite njihovu imovinu i neku nelegalno stečenu imovinu raznih DPS funkcionera, odnosno funkcionera na vlasti.

Ja se nadam da će se ipak u Crnoj Gori usvojiti zakon koji će da rješava pitanja(Prekid).... pa da vidimo gdje smo svi, pa da svako od nas dokaže kako je stekao nešto. Da vidimo odakle kome od plate od 1.000 - 2.000 eura toliki stanovi, tolika kola, putovanja u inostranstvo i nevjerovatne cifre koje se vrte, a sve to je uglavnom iz budžeta Crne Gore pljačkajući građane Crne Gore. Vi znate da je Crna Gora mala kao što sam rekla i da mi svi znamo šta ko i kako

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:57:13)

Evo vi ste prekoračili. Znači vi ste prekoračili minut. Znači, već ste minut prekoračili.

BRANKA BOŠNJAK (02.07.18 17:57:19)

Samo minut, izvinjavam se.

Ne, nisam. Evo samo jedna rečenica.

Sve će jednog dana doći na naplatu i onda će se vidjeti gdje je ko. Nijedna vlast nije vječna pa ni ova.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 17:57:38)

Komentar ima direktor Agencije Radonjić.

SRETEN RADONJIĆ (02.07.18 17:57:48)

Dobro evo samo kratko, oko izbora.

Vi znate dobro, vi ste me birali. Posredno preko komisije koju ste izabrali, preko savjeta koji ste izabrali i sa uslovima koje ste odredili da od pet članova Savjeta glasaju za direktora Agencije.

Znači, nikakvog uticaja Vlada, što vi želite da potencirate, Vlada, predsjednik Vlade ili bilo koji ministar niko nema uticaja na izbor direktora niti je imao. Takve ste uslove vi predvidjeli zakonom da je od pet članova Savjeta, četiri glasa da bude izabran direktor.

Što se tiče zadatka, mojeg eventualnog zadatka. Toga zadatka nema. Ako ste pogledali strukturu javnih funkcionera protiv kojih, u odnosu na koje je Agencija pokrenula postupke imate, to je javni dokument, možete da otvorite, da pogledate 150 ostavki i razješenja u toku dvije godine. Pogledajte strukturu ministara, direktora, državnih funkcionera, odbornika, poslanika, protiv kojih je Agencija pokrenula postupke. Ne postoji niko u ovoj državi prema kome ja imam obavezu da ne bih pokrenuo postupak ukoliko prekrši zakon.

Znači zadatak. Ja taj zadatak gledam malo drugačije. Čini mi se kad sam izabran, a vi se dobro sjećate toga, period je bio tri mjeseca sam izabran prije početka rada Agencije, pa ste vi kao opozicione neke strukture, neke NVO, i neki mediji intenzivno radili protiv Agencije. Ja sam čak imao utisak da je nečija želja da Agencija ne počne sa radom 01.01. 2016. kako je to bilo predviđeno zakonom. Kasnije neke aktivnosti vaše i druge dali su mi to za pravo. Između ostalog i ovo što je trebalo onemogućiti Agenciju da Agencija radi kvalitetno, stručno i da može da rješava i da postupa po ovakvim stvarima i da implementira zakonske norme u potpunosti. Vidjeli smo to i preko NVO koje ste pomenuli, preko podnošenja nesonovanih, neargumentovanih, izmišljenih prijava. Cilj tog podnošenja tih prijava bio je da se omete Agencija u radu, da ne radi svoju osnovnu djelatnost za koju je zakonom nadležna, ali sve smo to prevazišli, sve smo to razotkrili, sve smo to pokazali i sve je jasno kao dan.

Dakle, zadatak nečiji je bio da Agencija ne počne da radi ili da se pokaže javnosti, međunarodnoj javnosti da ne može Agencija da odgovori ovim zadacima koje ste predvidjeli u zakonu. Ne postoji ni jedna zakonska odredba koju ste vi predvidjeli ovdje da Agencija nije preduzela u toku dvogodišnjeg rada. I mogu konkretno da odgovorim na sva vaša pitanja kad se tiče rada, aktivnosti i svake pojedinačne odluke koju smo donijeli tokom ove dvije godine rada.

I samo završavam sa tim, vidjećete da aktivnosti koje smo mi preduzeli za dvije godine nije preduzela ni jedna aktivnost u okruženju regionalnom i međunarodnom. To mi dobijamo pozitivne ocjene u odnosu na to... reakcije u odnosu na pojedine slučajeve, što bi neki htjeli iz zemlje, iz političkih partija i midija da su izolovani van zakona da to bude posebna kategorija u odnosu na koju ne treba da se primjenjuje zakon, to je već druga stvar, a toga neće biti dok sam ja na čelu Agencije i neselektivnost u radu je prvo i osnovno načelo u mom radu i mojih saradnika. Hvala.

BRANKA BOŠNJAK (02.07.18 18:01:22)

Gospodine Radonjiću,

Žao mi je ali vidi se u stvari da potičete iz Ministarstva unutrašnjih poslova po načinu na koji odgovarate, nekako nemate šlifa da to predstavite onako da ubijedite javnost. Svi znamo da ste tu po zadatku i ne ide vam baš dobro to, ta vaša odbrana ili pokušaj odbrane da radite neselektivno. Svi vide i svi znamo da vi radite vrlo selektivno. To vam je isto kao ono u sudstvu kad kažu - evo ove predmete pa kog zapadne sudiju, pa je sad šestoro sudija baš ih je od ne znam kojeg broja preko 100 zapalo samo da se bave Demokratskim frontom. E tako vam je i kod vas.

Što se tiče funkcionera, ubacite vi tu po nekog DPS funkcionera čisto da onako ispadne da niste neselektivni, ali to je isuviše providno za svakoga ko normalno rezonuje i gleda na rad Agencije.

Ono što ću da vam kažem u okruženju nije baš tako. Na čelu Agencije su bili u Hrvatskoj opozicionari. Vi ako hoćete istinski da radite taj posao vi nećete da stavite nekog iz Ministarstva unutrašnjih poslova ili nekog ko je u prijateljskim vezama sa premijerom, to je nemoguće. Vi se ljutite kad vam mi to kažemo, prosto to ne možete u normalnim zemljama naći. To vas diskredituje da budete na tom mjestu, diskvalifikuje u stvari.

Nismo mi glasali vas niti ste vi naš izbor bili. Vi ste od samog starta bili neko ko je bio pogrešan izbor za nas i upozoravali smo vrlo glasno i jasno i zbog čega da vi ne možete biti na toj poziciji.

To što je biran Savjet, Savjet je biran opet od pristalica vladajuće većine. Vi to odlično znate i ko je većina u Savjetu i da nikad ova vlast neće dozvoliti da tu bude neka druga većina nego ona većina koju oni hoće da kontrolišu. I ne možete baš da kažete da mi, navodno mi hoćemo da blokiramo. Mi nećemo da blokiramo ali vi primijenite iste aršine za sve. Zašto se niste raspitali za ove pare koje je Demokratska partija socijalista u jednom danu u jednoj banci razmijenila, ali zato ste dobro sa specijalnim timom policije išli kod naših ovih što smo kod njih imali račune da ih ubjeđujete da nam, preko izvršitelja da naplaćuju svoje račune, pa kad niste mogli njih, išli ste kod njihovih supruga koje rade u državnim organima da ih ucjenjuju da bi oni izvršili blokadu naših računa. To je sramota, ali sve će to jednog dana doći na naplatu, gospodine Radonjiću, sve će to jednog dana doći na naplatu.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 18:04:18)

Poslanik Nikola Rakočević. Poslije njega je Jovan Vučurović.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (02.07.18 18:04:32)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poštovani građani, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi podnosiocje izvještaja,

Na početku samo da izrazim žaljenje što čak i u vlastitim nekim nepravilnostima u radu poslanicima Demokratskog fronta se priviđa Demokratska partija socijalista. Nijesmo mi krivi za nevolje u kojima se nalazite već vi isključivo i vi sami, a naravno o tome kako i koliko transparentno Demokratska partija socijalista radi, to naravno ne samo da potvrđuju građani svojim povjerenjem koje nam daju, već i sve nadležne institucije.

Dopustite da na početku okarakterišem izvještaj kao što to uvijek činim kad dođe izvještaj na dnevni red, jednom rečenicom. Izvještaj je vrlo pozitivan s tim što postoje određena polja koja ukoliko budemo zajednički usavršili možemo da zabilježimo značajniji rezultat. Nesporna je spremnost Agencije da tačno i transparentno i pravovremeno informiše javnost i vrlo neselektivno je izvršavala sve obaveze i prava u svojoj nadležnosti. Otud i snažno povećanje pozitivne percepcije u javnosti povodom rada Agencije i jedna je od rijetkih agencija inače korupcija kao, da kažem predmet percepcije javnosti, dakle jedna od rijetkih u regionu koja ima trend rasta. Čak je

Evropska komisija u svom izvještaju o napretku, naravno locirala određene nepravilnosti i mnogo toga što može biti predmet napretka. Međutim, nedvosmisleno je kazala da Crna Gora na polju borbe protiv korupcije radi predano i da tim još dinamičnijim trendom treba da nastavimo.

Važno je kazati takođe da je neselektivnost i objektivnost potpuno nesporna, potpuno je nesporno. I sve kritike na račun Agencije su imale isključivo politički karakter, sve što sam ja čuo do sada, ne samo u ovoj raspravi nego generalno u javnosti svaka ima političku konotaciju. Da je to tako zaista govori u prilog to o čemu je direktor Agencije govorio da je protiv 312 javnih funkcionera pokrenut postupak, da je od početka rada više od 140 javnih funkcionera podnijelo ostavke na javne funkcije ili razriješeno od strane organa vlasti nakon sprovođenja istrage Agencije za sprečavanje korupcije, da je oko 1286 prekršajnih postupaka pokrenuto i po tom osnovu naplaćeno preko 200.000, odnosno 250.000 eura. Ako ovo ne potvrđuje stručnost Agencije i spremnost da neselektivno prema svima postupa, ja zaista ne znam šta potvrđuje tu odriješenost. Dakle, ovdje se radi isključivo o funkcionerima koji su u organima na lokalnom i državnom nivou koji, to makar niko nema dilemu, su pripadnici većine, kao što je to već slučaj godina.

Zašto sam kazao na početku ovih podataka da je svaka kritika ili gotovo svaka kritika na račun rada Agencije gotovo političkog, ako hoćete politikanskog karaktera zato što niko se nije javio u javnosti niti od kolega poslanika da kaže, ok, Agencija je radila neselektivno. Nakon toga je sproveda postupak nakon kojeg su određeni javni funkcioneri, uključujući ministre u Vladi aktuelnoj napuštali svoje javne pozicije, to niko nije kazao. Međutim, kad je došao na red neki drugi u određenim slučajevima NVO djelatnici javnog života s obzirom da su oni javni funkcioneri tada je naravno nastupio javni progon agencije. Posrijedi je ozbiljan pritisak na rad ove institucije zbog toga je važno da većina da nedvosmislenu podršku svim naporima agencije da sprovede svoju nadležnost.

Pošto sam vidio da imam komentar sad na izlaganje pa ću imati prilike da zaokružim listu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 18:09:22)

Milun Zogović.

MILUN ZOGOVIĆ (02.07.18 18:09:29)

Radi crnogorske javnosti da prije svega razriješimo jednu dilemu.

Demokratski front nije protiv Agencije za sprečavanje korupcije i to su netačne insinacije, ali jeste protiv ovakve politike ispostave Demokratske partije socijalista koja je oformljena zbog političkog obračuna sa političkom konkurencijom aktuelne vlasti.

Kolega Rakočeviću, prije vas smo slušali ovdje jednu neprimjerenu moralnu pridiku o ugrožavanju digniteta ovog doma i da vam kažem nešto taj obrnuti moral koji bi mi trebali da prihvatimo od vas jeste sljedeći. Da nije problem činiti nepočinstva, krasti, lagati, ubijati, nego je problem nazivati stvari pravim imenima i onda je nemoralno kad se lopov nazove lopovom, fukara fukarom i ološ ološem i tu je razlika između nas i vas. Jer, mi ne želimo da okrećemo glavu na neke pojave koje su kao zemljotresi štetne po ukupno crnogorsko društvo, a što se tiče vašeg bavljenja finansijama Demokratskog fronta, reći ću vam samo jednu stvar. U jednom danu su aktivisti Demokratske partije socijalista uplatili 700.000 eura donacija Demokratskoj partiji socijalista, evo ga tu je predsjednik Agencije za sprečavanje korupcije pa neka nam kaže šta je uradio po tom pitanju, a onda su predstavnici sredstava javnog informisanja sa tog spiska pozivali ljude telefonom da ih pitaju za donacije Vojku Đukanović i Rada Vojvodića, koji nijesu imali pojma da su donirali sredstva vašoj partiji, a onda objasnite pošto nam držite moralne pridike ovdje. Vi koji ste u prethodne tri decenije ne konkretno vi, nego vaša vlast opustošila ovu zemlju i stvorila desetine tajkuna koji su se obogatili zloupotrebom službenih položaja na štetu građana Crne Gore. Vi nam držite moralne pridike o tome kako se finansira Demokratski front, objasnite mi sljedeću situaciju kolega Rakočeviću. Kako su vam ljudi koji su u stanju socijalne potrebe sa Konika donirali

sa Karabuškog polja po 1.500 - 2.000 eura za kampanju i evo gospodin Radonjić je tu, pa neka nam kaže šta je uradio po tom pitanju. Ne, u Crnoj Gori postoji politizovano Tužilaštvo koje se bavi progonom Demokratskog fronta i zbog toga država gubi rat sa ulicom. Postoji Agencija za sprečavanje korupcije koja se bavi isključivo progonom Demokratskog fronta i onda vi od nas tražite da budemo učtivi i uglađeni i da dozvoljavamo ne zbog nas kolega Rakočeviću ništa lično i zbog nas da ne govorimo o ovim velikosistemskim problemima. Ali je, ... (Prekid)... Crne Gore i zbog budućih generacija žmureti na ovakve pojave.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (02.07.18 18:12:44)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Uvaženi kolega Zogoviću, hvala za komentar.

Na osnovu onoga što ste kazali imam samo par pojašnjenja.

Prvo dobro je što podržavate rad Agencije, to je moram vam reći makar što se mog dosadašnjeg utiska tiče veliki napredak s obzirom da podržavate rad jedne institucije takođe od kolege Đukanovića smo ranije čuli da je pohvalio odluku Upravnog suda u kojoj je presudio u vašu korist. Takođe nama je milo da i sudstvo u ovom slučaju da kažem nezavisno za razliku od onoga što je bila vaša retorika kada je bio na dnevnom redu Sudski savjet.

Ukoliko bi bila Agencija za sprečavanje korupcije ispostava Demokratske partije socijalista, ja zaista ne znam ako bi to zaista tako bilo otkud bi onda došle razne ostavke visokih funkcionera Demokratske partije socijalista na osnovu nalaza i na osnovu postupaka koje je sprovodila Agencija za sprečavanje korupcije. To nije nikakva obrnuta logika, nego prosto aršini su jedni za sve. U mnogo više slučajeva su funkcioneri koji su u vlasti došli u neku vrstu konflikta sa Zakonom o anti korupciji nego što su to oni koji čine politički život u opoziciji.

Međutim, mi imamo principijelan stav da ne komentarišemo odluke sudskih institucija sem sa poštovanjem. Ono što se nadam da će biti praksa u budućnosti da će te se i vi takvom jednom stavu i načinu da kažem javnog diskursa okrenuti. Pominjali ste određene funkcionere Demokratske partije socijalista koje su zloupotrebljavali javne funkcije. Da li ih je bilo? Jeste. Mi smo imali u Budvi i politički odnosno sudski da kažem proces i šta je bio stav Demokratske partije socijalista tim povodom. Niko nije dobio od Demokratske partije socijalista mandat, niko nije dobio mandat da vrši javnu funkciju u skladu sa ličnim interesom. Dakle, ako neko jeste postoje državne institucije i u tom konkretnom slučaju o kojem ste vi govorili, to smo i vidjeli. Naš je ponovo principijelni stav bio i mi to nećemo komentarisati, mi ćemo uvažavati odluke državnih organa.

Tako da naravno, govorili ste i o donacijama koje su davali određeni naši aktivisti i uplaćivali Demokratskoj partiji socijalista. Naravno da nije tačno da su ljudi koji su u socijalnoj potrebi uplaćivali hiljade i hiljade eura, ali je tačno da ima puno ljudi u Crnoj Gori koji su simpatizeri Demokratske partije socijalista, članovi Demokratske partije socijalista ... (Prekid)... u finalnom glasači Demokratske partije socijalista, koji sa posebnom pažnjom pristupaju svakom izbornom procesu i u tom smislu su naravno redovni da kažem donatori ko koliko može, koliko ko smatra da je potrebno.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 18:16:13)

Zahvaljujem.

Da bi mogli da se pripreme poslanici za sljedeću raspravu ispred DPS-a po redu prijavljivanja su: Predrag Sekulić, Maja Bakrač, Aleksandra Vuković i Miloš Nikolić, a ispred opozicije su: Raško Konjević, Slaven Radunović, Draginja Vuksanović, Aleksandar Damjanović, Predrag Bulatović.

Pošto ne vidim dio poslanika ovdje, onda predlažem da damo riječ Aleksandru Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (02.07.18 18:16:57)

Zahvaljujem predsjedavajući, gospođo Vučinić, gospodine Radonjiću,

Dakle, iz ovog vašeg izvještaja za 2017.godinu možda nekoliko konstatacija, onda jedan primjer koji bi možda mogao najbolje da svjedoči o tome kako bismo, je li tako, radili svoj posao. Na strani 80 ja i dalje neću nikad razumjeti potrebu da Agencija koju je osnovala Crna Gora odnosno Skupština pravi posebne sporazume sa drugim nekim agencijama koje je takođe osnovala Skupština poput Evropske državne institucije, Uprave za javne nabavke i Komisija za hartije od vrijednosti i to sve zajedno stavljeno u kontekstu i sporazuma sa nekim međunarodnim agencijama poput Komisije za sprečavanje korupcije Makedonije. Ne vidim potrebe da se saraduje unutar države sporazumima jer postoje zakoni koje treba poštovati i zna se čija je nadležnost. Naravno, ovaj finansijski dio izvještaja gdje ste potrošili negdje 1,4 miliona evra tokom 2017.godine, karakteriše nešto što su veoma visoka nedopustiva izdvajanja za takozvanu stavku ostale usluge od nekih 70.000 evra ili 5% novca. To je onaj dio marketinški, gdje mi platimo agenciji, agencija sprovodi istraživanja i onda mi ovdje pričamo kako nas podržava 60% građana ili recimo dio gdje ste potrošili nedopustivih 140.000 što je zajedno s ovih 60.000 svaki sedmi evro troška za stavke softvera i ugovora o djelu iako imate 55 od 60 zaposlenih, odnosno vi ste jedna od agencija koja je maltene sve ono što je sistematizovala zaposlila tokom protekle godine. Da ne ulazim ni ja sada pojedinačno u to kako je biran Savjet Agencije, kako su neki članovi koji su bili u flagrantnom konfliktu interesa glasali za direktora, oni više nijesu u agenciji, ne volim da se bavim pominjanjem imena. Možda da preskočimo negdje taj dio. Apsolutno je negdje mišljenje da ste samo zbog jedne stvari koju ću sada navesti možda trebali da podnesete, shodno članu 98, poseban izvještaj ovom parlamentu, a ovaj dio koji se tiče sprovođenja mjera i ovih brojki koje ste ovdje dali neću komentarisati, prosto to je ono što vi treba da radite shodno zakonu. Računam da, u onom dijelu u kojem ste dali te podatke, da oni jesu precizni i činjenično potkrijepljeni.

Dakle, vi ste, gospodine direktore Agencije, predsjedniče Savjeta, pali na jednom velikom ispitu iako ste vi maloprije rekli da niste političar ali se bavite politikom i da ne postoji niko ko je iznad zakona. Definitivno postoji. Vi ovdje niste sproveli primjenu zakona koji se bavi finansiranjem kampanje u dijelu kršenja od strane jedne političke partije koja egzistira ovdje u parlamentu, Socijaldemokrata, gdje niste primijenili član 24 stav 1 tog zakona, u smislu sprovođenja mjera pokretanja prekršajnog postupka i kažnjavanja te grupacije zbog neovlašćenog doniranja, na način kako je to dokazano u pravosnažnoj sudskoj presudi. To vas ne može opravdati. Da ste sve ostalo uradili kako treba i da ste zakon poštovali ne znam u kom dijelu stopostotno i više od toga, vi ste jednostavno ovdje propustili da uradite ono što je parekselans najvažnije, da krenete iz ovog doma, da krenete od onih koji su vas birali. Vi niste imali političku petlju, potrebu, želju, snagu ili vam neko nije dozvolio, biće na kraju da je ovo zadnje, da radite svoj posao, primijenite zakon i sprovedete postupak protiv socijaldemokrata zbog nezakonitog finansiranja koje je dokazano pravosnažnom presudom Vrhovnog suda, uzgred u kojoj su pomenuta određena lica uključujući i ljude koji sjede u ovom domu, da su davali lažan iskaz na sudu i zbog toga će, vjerovatno, trpjeti dalje sankcije. Pitanje, ne pitanje nego konstatacija zašto niste krenuli od ovog doma i zašto ste dali sve podatke koje ste trebali da date u ovom izvještaju, a propustili da riječ napišete o tom slučaju koji je zahtijevao da se poseban izvještaj dostavi ovom parlamentu.

Pitanje za Savjet. Zašto Savjet nije primijenio član 92 ili 93? Zakon je pokrenuo vašu smjenu. Ako ste vi bili taj koji nije htio ovo da završi, imali ste i prijave koje su uredno podnesene vašoj agenciji od strane fizičkih lica, što zakon predviđa. Niste na te prijave reagovali. Vi ovdje sprovedite dvostruke aršine. Neću govoriti u ime kolega koje su same govorile o ovom dijelu. Kada vam se neko politički ne dopada onda radite sve da ga iscrpljujete finansijski, o tome je dosta bilo priče, a kada vam se neko dopada ili vam se naloži da toga nekoga štittite vi ne sprovedete zakon. Ko da vam vjeruje, gospodine Radonjiću, posle svega? Slučaj Ramada, Socijaldemokrate, odgovor zašto niste primijenili ...

SRETEN RADONJIĆ (02.07.18 18:22:14)

Moram uvijek da govorim kada se iznose netačne stvari, gospodine Damjanoviću.

Slučaj Ramada, to smo pričali, pretprošle godine, to sada dođe kada se to dešavalo. Tu je postojala zloupotreba od određenog broja poslanika ovdje u parlamentu, u kombinaciji s NVO sektorom i medijima. Kako? Vama je to dobro poznato. Određeni poslanici su pokušali da politički trguju tom informacijom o zloupotrebi u jednom preduzeću, informacijom koju su dobili od službenika koja je bila predmet, koja je dala ta saznanja i onda se došlo ovdje u parlament da se trguje tom informacijom politički - ako glasate ovako mi ćemo ovo pokrenuti, ako ne glasate nećemo pokretati ovaj postupak. Pričam jednostavno, razumljivo, bez ikakvog taktiziranja. Nema niko ovdje da se meni sviđa, ne sviđa, to me uopšte ne interesuje. Samo gledam primjenu zakona. Kada to nije uspjelo, kada niste uspjeli nekom političkom kombinatorikom koja je bila cilj toga svega, tih saznanja da se glasa za Vladu, protiv Vlade, ne znam ni ja što, onda ste pošli ka tome cilju da se pruži zaštita nekoj gospođi koja je dala neku informaciju u smislu da budu zaštićeni zviždači.

Mi smo sve preduzeli, Agencija je sve preduzela. Kada je došla do saznanja da u tim radnjama stvarno mogu postojati elementi bića nekog krivičnog djela, Agencija u skladu sa zakonom zaustavlja postupak kao što to znate, dostavlja tužilaštvu i tužilaštvo dalje preduzima sve aktivnosti. Agencija ne smije, sve da ima kapacitete, ne smije na osnovu zakona, nema nadležnosti da sprovodi. U ovom slučaju i svakom drugom kada postoje elementi bića krivičnog djela, a postojala su tu saznanja i na osnovu prijave i na osnovu svega da može biti elemenata bića krivičnog djela Agencija mora da zaustavi postupak i da preda tužilaštvu. Tužilaštvo i sudstvo su radili. Što su radili, kako su radili, kako su presudili i tu nema više nikakve nadležnosti te agencije. To se potencira iz nekih drugih razloga da mi nijesmo htjeli tu da radimo. Gospođa je član Savjeta i gospodin koji je bio tu poslanik su zloupotrijebili tu gospođu koja je dala informaciju i pokušali neku trgovinu i rad protiv Agencije, što sam govorio u startu kako se pokušavalo da se nametne i kaže da Agencija neće da radi svoj posao. Agencija radi isključivo po zakonu. Ovo su jasni odgovori. Te odgovore smo dali gospodinu Bojaniću, da ga sada pomenem koji je stalno prozivao direktora Agencije i Agenciju da neće Agencija da postupi u tom slučaju. Postupili smo, prikupili dokaze i Željeznica i Ramada i sve ostalo i dostavili sve tužilaštvu. Tu je stop, tu je tačka što se agencije tiče. To je odgovor na ta vaša pitanja.

Što se tiče sporazuma, slažem se s vama u potpunosti. Sklapanje sporazuma regulisano je zakonom, nadležnosti i sve, ali ovo su neke stvari koje eventualno nijesu zakonom regulisane da poboljšaju operativnost u radu, brzinu, tačke, pozicije, ljude, ko će s kim oko kojeg slučaja da radi...(Prekid)... .. institucija i razmjene informacija. Nama je bitno da u realnom vremenu imamo razmjenu informacija s tim službama, institucijama s kojima smo napravili sporazume i to sada funkcionije izvanredno. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 18:25:34)

Komentar, Aleksandar Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (02.07.18 18:25:42)

Dakle, ništa netačno nisam rekao. Postavio sam konkretno pitanje, vi ste dali odgovor i sada da taj odgovor iskomentarišemo pred licem javnosti. Ne znam o kojoj političkoj trgovini govorite, to treba da iznesete ovdje ili na nadležnom mjestu i da procesuirate ako znate. Ja da tako nešto znam da je neko nešto pokušao, ne daj Bože naplatio, pa da mi je rođeni otac to bih sproveo.

Ono što je pogrešno sada što ste rekli, a vi ste rekli da je tačka stavljena na način da ste vi 27. juna, je li tako, kada ste te 2016. godine ipak saznali da ima elemenata za krivično djelo, odnosno za navode koji su vam dostavljeni od ovog gospodina kojeg ste pomenuli koji nije tu, i što nije dobro da radimo, evo ja se makar čuvam da ne pominjem takve ljude, dakle vi ste stavili tačku i slučaj je otišao u Tužilaštvo. Tužilaštvo je slučaj ispitalo, podiglo je optužni predlog, optužnica šta li je već, došlo je do suđenja, donesena je pravosnažna sudska presuda, u januaru mjesecu, gdje je dokazano da je jedna partija koja ima svoje predstavnike ovdje u parlamentu nezakonito

finansirana i gdje su određeni ljudi kažnjeni zbog slučaja visoke korupcije, kako piše u presudi pravosnažnoj, nikad ne komentarišem ono što nije pravosnažno i gdje nakon toga imamo nastavak procesa jer sam postavio to pitanje VDT-u, a vezano za lažno svjedočenje lica u tom procesu, između ostalih i nekih koji sjede u ovom domu.

Sada vas pitam zašto vi niste dalje kada je dokazano da imamo nezakonito finansiranje sproveli Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja jer znate da je u članu 53 u stavu 1 u tački 15 navedeno kažnjavanje za kršenje člana 24 stav 1 o kome cijelo vrijeme govorimo ovdje nego ste onemogućili Agenciju da uradi svoj posao i sprovede mjere iz vaše nadležnosti. Dakle, opstruirali ste, kršili ste zakon, sačuvali ste ovdje lica jer ste nakon pravosnažne sudske presude imali sve elemente da pokrenete postupak. Negdje ste izjavili da je došlo do zastare, pa ste se malo zabunili, gospodine Radonjiću, jer ste upoređivali termin januar-januar, dvije godine. Međutim, gle čuda, nije to bila zastara jer nije djelo napravljeno kada je napravljen skup nego u februaru kada je skup plaćen i nije ni bilo zastare nego vi jednostavno niste sproveli zakon. Dakle, vi ste kao direktor Agenciju bacili pod noge u jednom konkretnom slučaju od kojeg ste trebali da krenete jer je on paradigma naše političke stvarnosti i džabe sve da ste pozlatili u ovom ovdje izvještaju, a detaljno sam ga pročitao i ukazao na neke finansijske aspekte koji nisu dobri. Kada ste spriječili Agenciju da sprovede zakon Vi ste trebali da odgovarate, a Savjet da vas smijeni. Ništa više.

Završavam time da vas pitam kako možete ovdje u parlamentu da kažete uzeo je to neko drugi i stavljena je tačka. Tačka nije stavljena, stavljena je zapeta kolokvijalno. Vi ste nakon pravosnažne presude trebali da primijenite Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, pokrenete prekršajni postupak i shodno članu zakona 53 stav 1 tačka 15 kaznite pravni subjekat koji se nelegalno finansirao. Vi ste to onemogućili. Šta ste onda vi uradili. Vi ste prekršili zakon. Gdje je onda Savjet?

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENVIĆ (02.07.18 18:29:24)

Sledeći prijavljeni diskutant je Predrag Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (02.07.18 18:29:36)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Poštovani gosti, dame i gospodo kolege i kolegice,

Često se dešava u ovom parlamentu da se mi i kolege iz opozicije ne složimo oko nekih stvari. Najčešće se dešava da se ne složimo, a da se rijetko kada slažemo. Onda kada se ne slažemo, mislim da je dobro da pogledamo mišljenje onih koji su neutralni i pogledamo mišljenje sa strane. Lijepo zvuči mišljenje Evropske komisije u odnosu na rad Agencije za sprečavanje korupcije. Pomaci su osjetljivi, kompletna statistika je data, pregled statistike i vjerujem da to jeste za ponos ovog parlamenta iz dva razloga. Prvi zato što smo mi donijeli Zakon o sprečavanju korupcije na osnovu kojeg djeluje Agencija, takođe i Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Zakon o lobiranju, ali ipak je primarni zakon Zakon o sprečavanju korupcije. Isto tako mi smo negdje odgovorni, uslovno govoreći, ne samo zato što prihvatamo ili odbijamo izvještaj Agencije nego i zato što imamo personalni sastav Agencije danas kakav jeste u svom sastavu. Rekao bih da može da nam služi na čast ovo što je dato.

Ne treba zaboraviti, iza statistike se kriju mnoge stvari. Ali, samo malo podsjećanje da u ovom trenutku imamo više od 7.000 izvještaja koji su dostavljeni samoj Agenciji, da je Agencija pokrenula prekršajne postupke protiv 312 javnih funkcionera, 272 takva postupka je pokrenuto u 2016, da je naplaćeno kroz novčane kazne 2017. više od 42 hiljade eura, a u 2016. godini više od 38 hiljada eura. Takođe, da je u 2017. godini nakon mišljenja i odluka agencije 37 javnih funkcionera podnijelo ostavke, četiri javna funkcionera je razriješeno, dvije odluke o izboru javnih funkcionera stavljene su van snage. Uvažene kolege, treba li podsjećati da smo imali i ostavku ministra u Vladi gospodina Duška Markovića upravo zbog mišljenja i stava agencije.

Čini mi se da svi negdje zaboravljamo kada pričamo o radu agencije na ove činjenice.

Rekao bih da to jeste nešto što je preporučilo Evropskoj komisiji Agenciju i da kaže da je njen rad dobar. Da li treba unapređivati taj rad? Svakako. Da li smo možda napravili grešku što samoj agenciji tokom početka njihovog rada, tokom 2016. godine nismo dali više mogućnosti i više sredstava da na pravi način postave svoje organe na način kako je to bilo neophodno u samom početku. Moguće. Ovo što je izvještaj za 2017. godinu zaista jeste impresivan.

Uvažene kolege, lako ćemo se složiti da ne posmatramo na isti način rad agencije ako se ona bavi nama i ako se ne bavi nama. Ne treba zaboraviti, kažem još jedanput, da smo mi ovdje u ovom parlamentu usvojili Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Oni koji ovdje nešto spočitavaju Demokratskoj partiji socijalista samo da ih podsjetim, sve prethodne godine Demokratska partija socijalista je imala obavezu da ima svoju reviziju. Rad Demokratske partije socijalista kontrolisala je i Državna revizorska institucija. Izvještaji su javni, izvještaji su objavljeni. Mogu s ponosom da kažem zato što sam bio u nekom ranijem periodu politički direktor da ono što su finansije Demokratske partije socijalista i ono što je rad Demokratske partije socijalista služi na čast nama i s tom legitimacijom uvijek možemo da izađemo pred javnost. Ne samo u tom periodu, uvaženi gospodine profesore, nego govorim o svakom periodu. Tu nemamo nikakvu dilemu.

Mi smo zajedno pisali i usvojili Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja u ovom parlamentu i mi smo u tom zakonu taksativno naveli sve ono što treba da se kontroliše i od strane Agencije. Ne treba zaboraviti, pored svih ovih prijava, odluka koje je Agencija donijela, imamo samo devet sudskih sporova koji su pokrenute na odluke Agencije, što je u ukupnom skoru mislim negdje oko 2% ili 2,5%, što takođe govori o kvalitetu rada ove agencije. Kada s dosta gorčine govorimo o radu Agencije, ne treba da se obaziremo samo na ono što nas boli nego treba da pogledamo sveukupni rad Agencije. Čini mi se da bismo na taj način izbjegli tu grešku da o radu drugih cijenimo na način na koji ne bismo trebali. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (02.07.18 18:34:10)

Hvala.

Sljedeći prijavljeni je Miloš Nikolić.

MILOŠ NIKOLIĆ (02.07.18 18:34:26)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici Agencije, poštovani građani,

Već, čini mi se, i više od sat vremena raspravljamo o ovoj temi i mislim da je već dosta toga rečeno, prosto je veoma sada teško saopštiti nešto novo. Mislim da ono što svakako jeste sigurno da je izvještaj sam po sebi tehnički dokument na osnovu kojeg veoma teško možemo u meritumu suditi na osnovu onoga da li je rad Agencije bio kvalitetan ili nije. Mislim da i ukoliko želimo to da cijenimo, da bismo se morali onako dosta detaljnije upoznati sa samim izvještajem i da bismo morali na jedan bolji način, lišen političke subjektivnosti koja je negdje neminovna, prosuđivati o onome što su brojke koje su nam dostavljene.

Dakle, kada govorimo upravo u tom tehničkom smislu, moram podsjetiti na ono što piše u samom izvještaju i što je zapravo Izvještaj Evropske komisije o radu Agencije za sprečavanje korupcije, u kojem se navodi da je Crna Gora postigla određeni nivo pripreme za borbu protiv korupcije, kao i da su operativni kapaciteti institucije poboljšani. Takođe, kada je u pitanju primjena Zakona u prevenciji korupcije, konstatuje se da je Crna Gora ostvarila određeni napredak u postizanju rezultata, kao i da se iznos novčanih kazni koje izriču sudovi za prekršaje povećava.

Što se tiče konkretnog izvještaja i konkretnih brojki, da navedem samo par za 2017. godinu, da bih pokušao da približim negdje građanima koliko je ozbiljan posao kojim se bavi Agencija i zapravo koliko rada zahtijeva sve ono što je u nadležnosti Agencije za sprečavanje korupcije. Samo u 2017. godini Agencija za sprečavanje korupcije je imala 7.032 izvještaja o prihodima, pokrenula je 1600 određenih postupaka provjere kako bi se utvrdilo da li ono što se nalazilo u izvještajima o prihodima odgovara činjeničnom stanju u konkretnim slučajevima i pokrenuto je

312 postupaka protiv određenih funkcionera za koje se to ne bi utvrdilo ili su prosto u tehničkom smislu kasnili s prijavom same dokumentacije koja je potrebna.

Međutim, ne bih se u svom izlaganju bavio isključivo onim što je prijava prihoda javnih funkcionera, onim što su obaveze političkih partija. Prosto djelokrug rada Agencije za sprečavanje korupcije je mnogo širi od toga i značaj Agencije za sprečavanje korupcije jeste mnogo širi u odnosu na nešto što je obim koji se tiče političkih partija ili političkih predstavnika. U radu Agencije za sprečavanje korupcije uvedena je jedna nova kategorija u ukupnom crnogorskom društvu koja se tiče lobiranja i koja, vjerujem da je veoma važna u daljem ukupnom društvenom životu. Složio bih se možda da u ovih godinu dana ona još uvijek nije uzela puni zamah, ali vjerujem da su postavljene zakonske, prije svega, pretpostavke i da smo i tu dobili prvu ženu lobisticu i vjerujem da je i to jedna kategorija u kojoj ćemo postići iskorak u narednom periodu. Zatim, imamo mnogo bolje regulisano polje zaštite zviždača. Napomenuo bih da je 2016. bilo ukupno 56 zviždača u Crnoj Gori, da ih je 2017. godine 69. Dakle, imamo rast od 13% ili od nekih 25%, što je ipak nešto što može da nas zadovolji. Da li je to na dovoljnom nivou, naravno da nije, ali mislim da i ne možemo očekivati za nekih 18 ili 20 mjeseci rada Agencije da to bude na većem nivou. Usvojen je Plan integriteta. Prema tome, vjerujem da su sve u svemu u normativnom smislu apsolutno postavljeni uslovi za borbu protiv korupcije kao jedne šire pojave koja svakako da je problem s kojim se nećemo izboriti tako lako ili se nećemo izboriti preko noći.

Da bih detaljnije, odnosno dodatno pojasnio građanima koliki je zapravo kvantitet posla koji se nalazi pred Agencijom, evo pročitao bih nešto što su brojke za 2016. godinu i za 2017. godinu. Dakle, agencija je u 2016. i 2017. pokrenula 635 prekršajnih postupaka protiv javnih funkcionera zbog kršenja Zakona o sprečavanju korupcije, među kojima 125 odbornika, 12 protiv poslanika i osam protiv savjetnika predsjednika Skupštine, 19 protiv vladinih funkcionera, pet protiv sudija i tužilaca, 28 funkcionera lokalne uprave, 104 protiv predsjednika i članova organa upravljanja državnih i lokalnih preduzeća, 95 protiv predsjednika i članova organa upravljanja državnih i lokalnih ustanova. Od početka rada agencije nakon mišljenja i odluke ovog organa uslijedile su četiri ostavke i razrješenja članova i drugih funkcionera Vlade, 54 ostavke, razrješenje opštinskih i javnih funkcionera u organima lokalne uprave i lokalne samouprave, uključujući 48 odbornika, 71 funkcionera državnih... (Prekid)... državnih i lokalnih preduzeća, ustanova, direkcija, agencija i škola.

Kao što sam rekao na početku brojke same po sebi nijesu dovoljene, ali mislim da jesu jasan indikator o ozbiljnosti i kvantitetu rada agencije. Što se samog kvaliteta tiče mislim da i disperzija nadležnosti javnih funkcionera koje su bile obuhvaćene vašim temeljnim radom ukazuje da ipak agencija u svom postupanju nije jednostrana već naprotiv. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 18:39:52)

Da li želite diskusiju? Vi ste prijavljeni za diskusiju ili želite da komentarišete. Izvolite, komentar.

BRANKO RADULOVIĆ (02.07.18 18:40:04)

Ja volim kolega Nikoliću, mlade i ambiciozne ljude, izuzetno i volim da oni utemeljeno pričaju i da budu izuzetno nezavisni i da iznose svoj stav i nemojte biti u vlasti ili opoziciji da Vas pokvari politikanstvo i politika, nego gradite svoju karijeru. Pred Vama je život na pravim osnovama, budite svojeglav, branite istinu i nemojte ovako da čitate izvještaj. Ja sam veći mačak od Vas, ja čitam izuzetno puno, ja dijagonalno čitam. Tako da treba da imate vrijednosti, prvo jednu činjenicu. Gdje se sad mi nalazimo na evropskom putu i kako će svake godine izvještaji da budu sve konkretniji. Briselska rukavica će se bačiti ukoliko geopolitički interes bude da Balkan i Crna Gora uistinu pripadaju Evropskoj uniji na njenim temeljnim vrijednostima. E, ovo je izvještaj što je trebao gospodin Radonjić da ga pročita temeljno i onda Vi kad kažete ne volim tako da ubuduće govorite. Vi pročitate prvu rečenicu ili pola prve rečenice, a ne pročitate cio pasus ili cijelo poglavlje koje se tim bavi 23 ili 24, pa onda bi čitali ovako na primjer. Slušajte Vi mene,

samo Vi mene slušajte pa ćete Vi dospjeti u životu, ne slušajte one koji ... E, sad da je Vama lijevo uho čisto kao desno sada bi njih od Sekulića, ovoga, ovoga ka mene po deset, 20 posto, ali Vi ne čačkate lijevo i desno uho podjednako.

E sad ovako

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 18:42:17)

E ovako ja moram da razlikujem njihove komentare od vaših komentara.

BRANKO RADULOVIĆ (02.07.18 18:42:26)

A što mislite da više vole Crnu Goru od mene.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 18:43:06)

Nismo o tome pričali uopšte ko voli više Crnu Goru. Nego smo pričali potpuno nešto drugo.

BRANKO RADULOVIĆ (02.07.18 18:43:09)

Pogledajte koliki je izvještaj. Zna li kad će Crna Gora biti kad budemo kao ona rumunska ministrica pravde, kad sanaderizacija bude u Crnoj Gori, kad ministar finansija kao u Engleskoj dade ostavku zato što je iskoristio jedan skup pa je uzeo avionsku kartu pa je pošao. Pročitajte sve što piše tu samo ste pročitali prvu rečenicu, ali onda kad nabroje ova administracija, ali Crna Gora treba bab, bab, bab. Ali gospodin Radonjić treba bab, bab, ali parlament treba bab,bab. Znaš koliko treba bab,bab,bab? Bogami dosta, treba dosta.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 18:43:19)

Miloš Nikolić ima riječ.

Ja bih samo zamolio poslanike DPS-a da budemo kraći, jer imamo dosta prijavljenih poslanika. Imamo poslanicu Bakrač, Martu Šćepanović, Željka Aprcovića, Aleksandru Vuković i Danijela Živkovića itd.itd.

Ja Vas molim zbilja da vaše diskusije budu kraće.

Dajem riječ najmlađem poslaniku, posle vjerovatno najstarijeg.

MILOŠ NIKOLIĆ (02.07.18 18:44:03)

Gospodine Raduloviću, na početku da Vam zahvalim za savjete koje uvijek naravno cijenim od svakoga, cijenim ih i od Vas pogotovo s obzirom i na Vaš politički štab, a i na vaš profesionalni angažman.

Veoma smo često, da kažem, u prilici da slušamo o Vašim profesionalnim referencama koje Vi izričete i naravno i uvijek to pratim sa pažnjom. Ali složićemo se da je Vama vjerovatno do određenog nivoa znanja ako imate trenutno bilo potrebno da završite i osnovne studije, magistarske studije, doktorske studije, da ne govorim osnovno obrazovanje, srednje obrazovanje itd.

Prema tome, Vi ste došli do nekog rezultata nakon što ste u to uložili 15 do 20 godina. Ja nijesam siguran kada prosto je negdje nužno da toliko se potroši na jednog čovjeka da je dovoljno za razvoj jedne institucije dvije ili tri godine. Mislim da je za sve institucije potrebno da se razvijaju deset, 15 ili 20 godina. Imamo i ovaj visoki dom koji se razvija nekoliko desetina

godina i mislim da smo postigli jedan ipak nivo kulture i obraćanja u njemu i međusobnog dijaloga bez obzira na neka povremena dešavanja, rekao bih koja razumije zbog konkretnih okolnosti koji nijesu baš uobičajnije u svakodnevnom životu ni većih država, a ne Crne Gore.

Prema tome, mislim da prosto moramo dati određeno vrijeme agenciji i ono što je napisano u izvještaju Evropske komisije mislim da negdje i oslikava pravo stanje. Znači, agencija jeste postigla određeni napredak. Da li je završila posao? Naravno da nije. Da je agencija završila posao vjerovatno bismo bili mnogo bliže i završavanju poglavlja 23-24, ali mislim da se možemo sporiti oko toga da li se moglo više za ovako kratko vrijeme uraditi. Ja nijesam siguran. To je prosto zahtjevan posao koji podrazumijevaju kadrovsko popunjavanje i osnivanje organa u toj agenciji, navikavanje na rad, navikavanje na obaveze, navikavanje na novi set zakona i borbu sa nečim što vjerovatno ćemo se složiti zajedno, jeste najveći izazov u Crnoj Gori to jeste korupcija. I mislim da jedna takva agencija koja ima za cilj da se izbori sa nečim što možemo nazvati malignitetom društva i agencija koje je ipak potrebno dati malo više vremena kako bi ostvarilo sve svoje rezultate. Što se tiče rukavice koja je bačena iz Brisela odnosno koja će biti bačena iz Brisela, ja mislim da su već i neke bačane pred nas, uslovno rečeno. Mislim da smo uspjeli da odgovorimo adekvatno i da kao posljedicu toga smo otvorili 31 i zatvorili tri poglavlja. Na pola smo puta. Znači, treba da otvorimo 33 i da zatvorimo 33, mi smo danas ukupno kad saberete otvorili i zatvorili 34 na nekih 52%. Posao naravno još nije dovršen, 48% posla je pred nama i tog težeg dijela i zato mislim kada govorimo o konkretnim rezultatima koje negdje svi očekujemo mislim da će oni doći na kraju tog procesa, a do kraja tog procesa nam je samo pregovaranja ostalo još barem četiri do pet godina. Tako da mislim da sve u svemu ćemo se možda i složiti ili nećemo da je agencija postigla izvjesne rezultate, da je svakako pred njom puno posala, ali mislim da svi zajednički moramo negdje kreirati takav ambijent da jednom mladom tijelu kakva je Agencija za sprečavanje korupcije pomognemo i da može ostvariti svoj puni potencijal. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (02.07.18 18:47:15)

Hvala.

Riječ ima Maja Bakrač, posle toga Predrag Bulatović.

MAJA BAKRAČ (02.07.18 18:47:23)

Zahvaljujem potpredsjedniče, poštovani predstavnici agencije, poštovane kolegenice i kolege, uvaženi građani,

Na dnevnom redu danas je Izvještaj Agencije za sprečavanje korupcije za 2017.godinu. Agencija je samostalna institucija koja podnosi Izvještaj tek drugi put. Prva godina u radu iste predstavljala je veliko iskušenje, ali i priliku da odgovori na sve zadatke koji su postojali ispred nje i dostigne ciljeve i da konkretne rezultate. Već na kraju 2016.godine, postignuti su rezultati, jer su usvojena zakonska rješenja, postavljen i cilj provjera istih u praksi u smislu njihove efikasnosti i djelotvornosti. Sada u Izvještaju za 2017.godinu možemo da konstatujemo da je Agencija uspješno odgovorila na postavljene zadatke, postigla rezultate i unaprijedila svoj rad u odnosu na 2016.godinu. Rad Agencije za sprečavanje korupcije uređuju tri zakona - Zakon o sprečavanju korupcije, Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Zakon o lobiranju. Set zakona usvojen je u skladu sa akcionim planom i na taj način obezbijeđen kvalitetan normativan okvir za preventivno djelovanje u borbi protiv korupcije. U izvještaju se decidno navode postignuti rezultati u svakom odsjeku koji posluju u okviru sektora za sprečavanje sukoba interesa i kontrolu finansiranja političkih subjekata. Tako i u odsjeku za sprečavanje sukoba interesa javnih funkcionera dato 127 mišljenja, koja su obavezujuća za javne funkcionere. Dalje u odsjeku za provjeru podataka iz Izvještaja o prihodima i imovini javnih funkcionera navodi se da je 96% funkcionera dostavilo Izvještaje o prihodima i imovini. O odsjeku za pokretanje prekršajnih postupaka, izdavanja prekršajnih naloga podnešeno je 412 zahtjeva za pokretanje postupaka i to 391 zbog kršenja odredbi Zakona o sprečavanju korupcije i 21 zahtjev zbog kršenja odredbi Zakona o finansiranju političkih subjekata.

Agencija je postupala neselektivno kada su u pitanju ostavke i razrešenja, pa je tako nakon donijetih odluka i datih mišljenja 37 javnih funkcionera podnijelo ostavke na javne funkcije. Agencija o svojim mišljenjima je dala preko 400 preporuka javnim institucijama za unapređenje transparentnosti i otklanjanju korupcijskih rizika. I na kraju pored pohvale za detaljan izvještaj koji smo dobili od Agencije, moram da napomenem da raste povjerenje građana u rad Agencije o čemu govore rezultati istraživanja javnog mnjenja na temu Stavovi građana o korupciji i upoznatost sa radom Agencije, koje je objavljeno 28.decembra i koje govori da je u 2017. godini povjerenje imalo 68,4% građana ispitanika u odnosu na 65,4% ispitanika u 2016. godini. Naravno i dalje treba nastaviti sa podizanjem svijesti građana o značaju njihovog aktivnog učešća u prijavljivanju korupcije podizanjem povjerenja u državne institucije kao i daljeg jačanja transparentnosti rada ovog organa. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 18:50:24)

Zahvaljujem poslanici Maji Bakrač.
Riječ ima poslanik Bulatović.

PREDRAG BULATOVIĆ (02.07.18 18:50:34)

Dame i gospodo,

Na samom početku želim da demantujem jednu stvar. Nije ovo mlada institucija, ona je nastala nakon usvajanja novog zakona i mislim da treba reći da su naslijedili onaj dio Komisije za sprečavanje sukoba interesa i da su preuzeli i ono što je radila Uprava za antikorupciju. I dalje od toga što je u nadležnosti ova dva tijela, ova Agencija ništa nije radila. Suštinsko pitanje, a to je pitanje zaštite zviždača, pitanje koje se odnosi na lobiranje, nije se pokrenulo sa mrtve tačke. O tome neću da govorim, to je nebitno. U ovom trenutku i ovdje se želi definisati jedna teza da smo mi birali ovog direktora ovdje. To i Milivoje Katnić je prije neki dan rekao, vi ste njega izabrali. Ne, rekli smo kako je izabran Ivica Stanković jednim glasom opozicionara koji je sad u Demokratskoj Crnoj Gori, a ovaj ovdje direktor da je imao u trenutku kad je konkurisao maksimalno tri glasa. Jedan navodno osvjedočeni opozicionar je imao sklonost da izglasa Sretenu Radonjića za direktora, tako da smo u Savjetu ove Agencije imali jednu ličnost koja je bila protiv rada direktora Agencije za antikorupciju i dostigla je tu većinu od četiri. Kako, kako poštovani građani? Ja sam bio u komisiji koja je vršila intervju sa članovima Savjeta i veoma dobro znam kako je taj postupak išao. Nije zamišljeno da se obezbijedi četvrti glas na način kako je to urađeno, nego da se dijalogom dođe do profesionalca. Mi smo došli do političkog eksponenta i poštovani građani, ono što je savršeno jasno ne mogu oni da se hvale da su Andriju Pejovića smijenili, sada će Boža Vuksanovića da smijene, to je princip DPS-a. Progon DF pod A i pod B nepodobni u Demokratskoj partiji socijalista.

Ja želim ovdje da kažem da je Katnić rekao da su ga građani poslušali, bio mu je brži jezik kao i ovdje prisutnom Sretenu Radonjiću. U vašoj nadležnosti je Zakon o finansiranju političkih stranaka i kampanja gdje je nezakonito finansiranje političkih stranaka i kampanja prekršaj. Niste vi zaduženi za pranje para. Vi ste samo otkrili da ste u lancu montaže Milivoja Katnića i poslije ove Skupštine vas bi trebalo saslušati na te okolnosti kako učestvujete u zavjeri protiv Demokratskog fronta.

Poštovani građani, evo je jedna grafika, u centru svega ovoga je Administrativni odbor kome je na čelu predstavnik DPS-a. On je zadužen za skidanje imuniteta, za pritvore i za razrešenja. Agencija za sprečavanje korucije je tijelo povezano sa ovim odborom.

Poštovani građani, koliko je nezakonitih i vrlo sumnjivih odluka ova agencija, Savjet i direktor donijeli. Vezano za Savjet Radio Televizije Crne Gore, ja ne brinem za njih, jer nisu nama bili naklonjeni, a to je nezakonita stvar.

Za Savjet, za elektronske komunikacije i sada razrješavate jednog člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije nezakonito suprotno članu 87. To je zadatak Agencije za sprečavanje korupcije, da sa Administrativnim odborom Skupštini pripremi linč politički i razrešenje. Tu je i

glavni specijalni tužilac i vi ste se otkrili. Mi ćemo razmisliti oko krivične nove prijave protiv vas, vi ste dostavili sumnju za pranje novca glavnog specijalnog tužioca, to je Milivoje Katnić. Ovaj glavni specijalni tužilac je povezan sa ovim Administrativnim odborom. Ovo je trougao koji funkcioniše protiv Demokratskog fronta i ovo je jedno tijelo koje je u toj kampanji protiv Demokratskog fronta, brutalnoj, nezakonitoj, koja u ovom trenutku je preko Administrativnog odbora skinula 9 imuniteta i donijela odluku o tri pritvora. Ovdje neko kaže treba da budemo dom lordova. Akademija čega? Kako mogu ljudi protiv kojih je progon bezuman, nezakonit, montaže, ovdje je Radonjić rekao da je on jedan od autora onoga što se zove konstrukcija za pranje novca, da se obraćamo jedni drugima sa uvaženi.

Znate li kakve ste odluke donijeli? Zna li direktor Agencije ... imam još 30-ak sekundi, da je godinu dana nezakonito zakinuo Demokratski front za 300.000 po zakonu dobijenih para na osnovu izbornog rezultata. Plaććete i kamate, ne samo kamate, nego je pravda dostižna i ona će doći na vrata Milivoja Katnića i vas gospodine Radonjiću.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 18:56:04)

Da se dogovorimo oko rasporeda. Ispred DPS-a imamo još šest prijavljenih poslanika, ispred Demokratskog fronta imamo Branka Radulovića i Andriju Mandića i imamo završno izlaganje Agencije.

Postoji mogućnost da ispred DPS-a budu dva i ispred Demokratskog fronta jedan i nakon ovoga komentara da tako dogovorimo.

Da li ste saglasni? Morao bi profesor Radulović da odustane, a iz DPS skoro četiri kandidata da odustanu. Dogovoreno.

Ja vam predlažem da radimo, što se tiče DPS-a mi smo spremni da radimo i bez televizijskog prenosa. Na vama je da odlučite. Televizijski prenos je do 19 i 15.

Mišo Stanišić, komentar.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (02.07.18 18:57:21)

Poštovani potpredsjedniče, uvažena gospodo,
kolega Bulatoviću,

Nas dvojica najbolje znamo, jer smo bili u komisiji jedan ispred vlasti drugi ispred opozicije, u komisiji za izbor, za praćenje konkursa, za članove Savjeta. Mi smo i kroz Odbor za antikorupciju te ljude predložili da svih petoro zajedno biraju u paketu u parlamentu, ali vi sad ste ovdje izgovorili za jednu tezu za koju sam ja znao. Kad smo nas dvojica ušli u komisiju, vi ste rekli jednu tezu da se koncipirao Savjet, tako da se nikad ne izabere direktor. To ste vi tako mislili, ali ja mislim da je Savjet izabrao na krajnji odgovoran i profesionalan način direktora profesionalca. Jer da bi direktor bio izabran po zakonu koji ste vi gospodo iz opozicije kreirali, zajedno sa nevladinim sektorom, vi to dobro znate. Taj zakon ima nedostataka i mislim da treba što prije ući u izmjene i dopune toga zakona da bi se nejasnoće riješile i dobro znate, takođe kolega Bulatoviću, da je jedan koji je opozicionar član Savjeta. Ali je mudro promislio i izabrao profesionalca i bio je taj četvrti glas. A onaj koji je bio protiv, vi znate gospodine Bulatoviću, član Savjeta da nije ispunjavao osnovne uslove da bude član Savjeta i znate da sam ja bio uzdržan kad se glasalo i na Komisiji i na Odboru. Nijesam mogao da budem uzdržan na plenumu zato što su se svih pet članova Savjeta birali u paketu i nisam mogao zbog četvorice ljudi koji su ispunjavali uslove da budem protiv u odnosu na ovog jednoga koji nije ispunjavao uslove. Prema tome, ja mislim, gospodine Bulatoviću, da nas dvojica dobro znamo kako su se stvari odvijale. Mislim da je Savjet izabran u skladu sa zakonom, članovi Savjeta, ali ne samo jedan na kojega se vi pozivate da je bio protiv izbora direktora, jer taj član Savjeta nije ispunjavao osnovne uslove po Zakonu o sprečavanju korupcije, koji ste opet ponavljam najviše kreirali vi gospodo iz opozicije iz nevladinog sektora. Rekli ste da se ovdje progona Demokratski front i nepodobni u DPS-u. Ne gospodine Bulatoviću, to je samo znak da svi treba da budemo isti pred zakonom pa makar bili iz DPS-a ili iz DF-a sasvim je relevantno i to je dokaz da ipak u institucijama i u državi Crnoj Gori svi smo i jesmo

jednaki pred zakonom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 19:00:06)

Zahvaljujem se što ste skratili vaše izlaganje. Zamolio bih i vas da skratite izlaganje.

PREDRAG BULATOVIĆ (02.07.18 19:00:13)

Dame i gospodo, da su svi jednaki pred zakonom, onda ne bi bila ova dvojica u aferi Telekom na optuženičkoj klupi, nego mi koji smo u parlamentarnom odboru i za istragu Telekoma i Anketnom odboru smo vidjeli da ima nekih koji su bliski premijeru Đukanoviću i o tome postoje dokazi i van Amerike. Toliko o tome. Kad vam neko ne odgovara u DPS-u tu je Agencija za sprečavanje korupcije i Milivoje Katnić, ali vrijeme će pokazati svoje.

Poštovani građani, ovo što Stanišić kaže ja i on dobro znamo, pa naravno radili smo u tome. Ja sam taj posao radio. Ja mogu da svjedočim građanima Crne Gore, da neviđenog pritiska od nevladinih organizacija, određenih medija koje sada progone iz DPS-a da se formira Specijalno državno tužilaštvo i baš izabere Milivoje Katnić i da se hvali Milivoje Katnić toga nije bilo. I broj dva, tako je bilo i za ovu Agenciju za sprečavanje korupcije. Ja govorim gospodine Stanišiću sledeće: Kako je taj jedan član naprasno u njemu prepoznao, u penzioneru profesionalca? To je pitanje koje postavljam pred crnogorsku javnost. Mi nijesmo bili u Demokratskom frontu zato da se ne konstituiše ova Agencija, niti da se ne izabere direktor, jer je to bio jedan od važnih uslova na evropskom putu. Na nas se vršio pritisak, ali smo bili zato da se izabere profesionalac po dobrom principu ubjeđivanja. Uvijek dođete do neke većine. Preko Ustavnog suda ovdje ste dobili jednog čovjeka za koga sam ja vjerovao da neće biti taj koji će da glasa za Sretena Radonjića, jer je čovjek koji je bio dugogodišnji opozicionar. Neka on kaže zašto je(Prekid)... profesionalizam. I što se tiče tog jednog člana koji nije ispunjavao uslove, taj je ispunjavao uslove. Riječ je o Vanji Čalović, nego što ste vi to tumačili vi ste bili uzdržani, to ste tačno rekli, ali je nadležna komisija nju predložila za člana Savjeta za sprečavanje korupcije i sada se ona razrešava zato što svakodnevno je kritikovala ovog čovjeka ovde da ne radi svoj posao.

Ja pozivam vas iz Demokratske partije socijalista da ovo što nije zaživjelo probamo da ga pretvorimo u jedno tijelo koje će biti istinsko tijelo za realizaciju i otvaranje poglavlja, odnosno za pozitivan odnos prema poglavljima 23 i 24. To što je do nas bilo da se formira to tijelo, smo uradili. Ono što je do vas bilo jeste da je u ovoj šemi Administrativni odbor glavni specijalni tužilac, Viši sud Boris Savić i ova Agencija, to je... šema protiv Demokratskog fronta zbog naših.....

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 19:03:13)

.... da produžimo do 19 i 20, što znači da pet minuta ima Demokratski front, pet minuta DPS i pet minuta Agencija.
Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (02.07.18 19:03:29)

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću na datoj riječi, pozdravljam drage građane i građanke i naravno naše goste iz Agencije za sprečavanje korupcije.

Ja bih na početku imala jednu, kao što se od mene to obično i očekuje lingvističku intervenciju, a odnosi se na sami naziv Agencije za sprečavanje korupcije, jer naš jezik crnogorski jezik ne podnosi suglasničku grupu i teško se izgovara ovo spriječavanje, pa bi trebalo jednostavno odstraniti slovo, odnosno suglasnik j da ostane sprečavanje, kako se pri izgovoru ne bi smo spoticali, pri izgovoru ove važne institucije, odnosno naziv ove institucije, kao da se ne bi spoticali kada izvršavamo svoje obaveze pred ovom institucijom, a mislim da je ona jedna od

najvažnijih kontrolora ponašnja prije svega javnih funkcionera. Kada sam razmišljala o tome što Agencija radi, što je uradila za ovo kratko vrijeme, njeni rezultati u ovom izvještaju su vidljivi i mi možemo svakako čestitati na tome na koji način su zasnovali početak svoga rada naročito u odnosu na to na koji način su nas javne funkcionere i funkcionerke obavezali da se odnosimo prema onome što je obaveza svih nas, a to je dužnost naša da prijavljujemo imovinu, da tačno, ispravno, prijavljujemo ono što smo stekli, ono što stičemo u toku svoga mandata, da učinimo sebe potpuno transparentnijim i vidljivim za svakog našeg građanina i građanku, oni su nas birali i prema tome mi smo njima odgovorni u svakom trenutku.

Dakle, bilo kakvo postavljanje pitanja, treba li javnost da zna u svakom trenutku čime to mi raspoložemo, jesmo li se u nekom slučaju ogriješili o zakon, jednostavno je, nema nikakvog osnova i mislim da sa ovog mjesta treba poručiti da smo svi mi političari, političarke spremni u svakom trenutku da odgovaramo pred zakonom za ono što nas taj zakon obavezuje.

Ono drugo što bih htjela reći jeste jedna filozofska...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 19:05:38)

Željko Aprcović i Marta Šćepanović treba da podijele šest minuta, zato sam vas...

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (02.07.18 19:05:43)

A nijesam to shvatila potprešedniče, ali evo samo ukratko onda da kažem. Imate različite vrste korupcije. One se dijele, pričala sam o tome prije dva dana na nisku, visoku, pa čak imate bijelu, crnu, sivu, niti ima boja niti ima ovakvih visina i niskosti u korupciji. Za mene je svaka korupcija jednaka i mi moramo prije svega raditi na sprečavanju, prevenciji, na promjeni socio kulturnog koda koja podrazumijeva da je normalno biti podmitljivac i da je normalno biti podmićen. Mi moramo poručiti i sa ovog mjesta da to jednostavno nije normalno, da to nije u našoj tradiciji, jer smo više puta ođe slušali, kako su i neki naši velikani u istoriji bili podložni takvim radnjama. Ja kažem da treba govoriti o procesima, a naši procesi govore u prilog tome da se jedino što se isplati, isplati poštenje. I najzad ako ja dobro razumijem, što je konflikt interesa, konflikt interesa je kada ste mandat da budete poslanik ili poslanica dobili da bi ste radili u interesu građana i građanki Crne Gore, a recimo sve vrijeme koje imate u parlamentu iskoristite za odbranu privatnih interesa, bez obzira na to o kojoj tački se dnevnog reda radilo, dakle, da pričate o privatnim problemima i to je po mome mišljenju i u teoriji i u praksi klasičan primjer konflikta interesa. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 19:07:03)

Predstavnik Demokratskog fronta.

BRANKO RADULOVIĆ (02.07.18 19:07:12)

Građani Crne Gore,

Iznijeću nekoliko konstatacija, što i vi dobro znate. Zašto imate tako male plate? Zašto imate tako malu penziju? Zašto ne radite? Zašto kod pojedinih ljekara morate da dadnete određeni koverat? Zašto kod pojedinih sudija morate da dadnete to? Zašto u opštinama ili negdje drugo morate to da uradite, je zahvaljujući i neradu ili radu i današnje teme i ove agencije.

Ko danas vjeruje u Crnoj Gori da vlast nije u sprezi sa korupcijom. Ko ne vjeruje da je zajednički imenitelj činilaca koji nose državnu vlast, nije interes, nije korupcija, bilo da je ona na visokom nivou, bilo da je ona na srednjem nivou, bilo da je ona na niskom nivou, da je ona u nekim institucijama u većoj ili manjoj mjeri. Da li ima danas ikog u Crnoj Gori? Danas postoji institucionalni okvir koji se zove okvir za očuvanje korupcije ne za anti korupciju. Glavni nosioc tih

institucija je policijski aparat, je sudstvo sa određenom gospodom koju ja više prezirem i ne želim da imena čujem, ali znam da je to u Višem sudu neki Savić, da je ona junačina juče prekjuče koja je bila koja nije smjela da odgovori ... (Prekid)... specijalni državni tužilac

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 19:08:58)

Govorite o licima koja nijesu tu i to Vam je precizno definisano pravilima ovdje.

BRANKO RADULOVIĆ (02.07.18 19:09:10)

Izvjeshni možda ih ima više. Znači, ako ja kažem izvjesni to je nažalost u ovom parlamentu Administrativni odbor sa Škreljom, nažalost su i neki koji su zajedno sa Vama, koji predstavljaju taj lanac, organizovani lanac protiv Demokratskog fronta ću reći neki koji su u tom takozvanom civilnom sektoru i određenim medijima. Vi ste dio zajedničke akcije koji su bili protiv Demokratskog fronta. Vi ste zaustavili naše pare koje smo zaslužili po zakonu, a istovremeno nas Vijesti blokirale, pa logična je stvar, a onda Vijesti protiv Demokratskog fronta i protiv mene neistinama gnusnim, da dio svojih apanaža koje dajemo da bi preživjeli pravimo i onda vidimo kako i što.

Gospodine Radonjiću, pa da li iko vjeruje u čemu je taj vaš CV u čemu je ta vaša genijalnost da bi se bavili jednim od najvažnijih tema koje su na evropskom putu, to je antikorupcija i borba protiv organizovanog kriminala. Poglavlje 23 i 24. Ja ću veoma kratko. Znači, danas u Crnoj Gori postoji politička volja koja se zove očuvanje korupcije i očuvanje glavnih ličnosti. Vi ste jedan od njih. Vi samo u pojedinačnim slučajevima pravite političke čistke u toj interesnoj organizaciji koju čini vlast i sve ostalo.

Ja ću završiti. Ukoliko želimo da stvorimo taj pravi institucionalni okvir danas koji su pojedini govorili o tome, neophodno je stvoriti Komisiju za praćenje i provjeru mjera suzbijanja korupcije u Ministarstvo pravosuđa, sektor za suzbijanje korupcije, u policiji specijalni policijski tim koji će se baviti time. Treba stvoriti i kancelariju za suzbijanje korupcije, treba stvoriti agenciju, specijalnu agenciju sa sudstvom koja će se baviti s tim. I nacionalno vijeće na kraju što je na oređeni način pokušalo da se stvori i u Skupštini Crne Gore na čelu sa opozicionarima, na čelu sa ljudima koji su glavni borci protiv korupcije i civilnog sektora i sa većinom opozicije. To je put Crne Gore ka nečemu što znači sanaderizacija, borba protiv visoke korupcije, preispitivanja imovine i svega ostalog.

Gospodine Radonjiću, Vi ste nažalost dio, samo šraf jedan u cijelom tom lancu borbe protiv nas i zaustavljanje Crne Gore ... (Prekid).. evropsku uistinu demokratskom putu. Velika priča kratko vrijeme. Zahvaliću se gospodinu Andriji Mandiću, što je insistirao da ja to završim. Možda bi bolje bilo da je on ali to je bilo što je bilo.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 19:12:30)

Očekujem po dogovoru.

Marta Šćepanović i Željko Aprcović.

Marta Šćepanović.

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (02.07.18 19:12:47)

Zahvaljum potpredsjedniče, poštovani predstavnici Agencije, uvaženi građani,

Moram na početku ka konstatujem da smo nažalost isti kao i prije nekoliko dana kada smo raspravljali o tužilačkom izvještaju u jednoj apsurdnoj situaciji gdje optuženi za krivično djelo, pranje novca iz člana 268 Krivičnog zakonika Crne Gore, u sticaju sa krivičnim djelom stvaranja

kriminalne organizacije. Krivično djelo terorizam u pokušaju iz člana 447 u vezi sa članom 20 Krivičnog zakonika izvršeno u sticaju sa krivičnim djelom stvaranje kriminalne organizacije iz člana 401 Krivičnog zakonika. Krivično djelo - nasilničko ponašanja iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore odnosno predstavnici političke partije koja je konstantno kršila Zakon o sprečavanju korupcije ocjenjuju danas rad Agencije za sprečavanje korupcije, postavljaju pitanja da ne pominjem da pritom stalno vrijeđaju direktora agencije.

Podsjetiću, da je gospodin Radonjić izabran do strane Savjeta, Savjeta kojeg je birala Skupština Crne Gore i svoju profesionalnu vrijednost dokazao kroz višedecenijsko iskustvo. Moram podsjetiti na ove činjenice ne samo zbog današnjih uvreda koje trpe u ovom parlamentu već i zbog dijela javnosti i dijela nevladinog sektora, koji rad agencije pokušavaju da politički konotiraju. Izvještaj koji je pred nama je realan. Ovdje smo da pohvalimo šta je dobro u ovom izvještaju, a isto tako i da uputimo kritike radi unapređenja i poboljšanja rada, ali niko nema prava da vrijeđa na najprizemnji način samo zato što se kršeći zakon nađe pod lupom agencije. Rezultati agencije u cjelini jesu dobri, a činjenica je da se ostvari u svim oblastima i moramo konstatovati da mogu biti bolji, jer je neophodno jačati kapacite agencije. Bez obzira na pritiske koje trpi agencija, a sve u zavisnosti od toga da li se odluke koje donosi jednako za sve nekom odgovaraju ili ne odgovaraju, a koje dolaze sa raznih strana i medijski, i politički, i od dijela NVO. Svi ti pritisci ne utiču na odluke koje agencija donosi i to upravo pokazuje ovaj izvještaj i njihov rad. Očigledno je da pojedini svojim pritiscima pokušavaju da agencija svoj posao ne radi onako kako treba, već u skladu sa njihovim željama i potrebama.

Konkretni rezultati stoje iza agencije i to je ono što se ne može poreći. Smatram, a i u to smo se posebno uvjerali kroz rad radne grupe za implementaciju OEBS-ovih preporuka da je agenciji takođe veliki problem u radu i veći broj nejasnih i nedorečenih normi zakona koje primjenjuje, i mislim da bi izmjene ovih zakona doprinijele i boljim rezultatima agencije. Dakle, na samom kraju izvještaj je za svaku pohvalu i agencija treba da nastavi sa ovakvim dosljednim i ne selektivnim sprovođenja zakona iz svoje nadležnosti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 19:15:59)

Zahvaljujem.

Bilo je prijavljenih za određene komentare i zbog toga bih zamolio zbilja diskutante da vode računa da ne bi izazvali neki komentar.

Željko Aprcović, tri minuta, posle toga završna riječ direktora agencije.

ŽELJKO APRCOVIĆ (02.07.18 19:16:21)

Zahvaljujem potpredsjedniče, uvaženi direktore i uvažena predsjednice Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije, kolegice i kolege poslanici, uvaženi građani Crne Gore,

S obzirom na činjenicu danas imamo jedan izuzetno značajan Izvještaj o radu Agencije za sprečavanje korupcije koju je usvojio Savjet Agencije, želim samo par naznaka kao član Odbora za antikorupciju da kažem neko svoje viđenje i ugao gledanja, u odnosu na ono što se danas čulo iz opozicionih klupa. Znamo da je korupcija društvena devijacija, da svi moramo uložiti dodatne napore kako bismo se borili protiv te izuzetne pošasti koja nije samo karakteristika crnogorskog društva nego znamo da puno bogatije, puno organizovanije evropske države imaju velike probleme sa borbom protiv korupcije. Ono što bih želio na početku da istaknem, a što je jako bitno da je ovaj zakon radila pretežno opozicija zajedno sa nevladinom sektorom. Ovaj zakon ima ono što je rekla uvažena predsjednica odbora gospođa Pejović, ima puno nedostataka i ono što je ukazano na odboru da mora da se zakon promijeni iz razloga što sad evo sad ću Vam navesti, pravnici znaju da je apsurd zakona da mi nemamo dvostепенost, da se na odluku agencije ima samo pokretanje pravo, pokretanje upravnog spora, da nemamo pravo žalbe i mislim da je to jedan nedostatak zakona i upravo predstavlja opterećenje na Upravni sud i predstavlja i nekonzistentnost Upravnog suda našto ukazuje Evropska komisija. Moram da Vam kažem, a ono što jeste nesporno da je Agencija počevši od 1.januara 2016.godine, kada je aktivirana uradila

puno na transparentnosti a što je ukazano iz Izvještaja Evropske komisije koja pozdravlja napore agencije i smatram da će i naredni Izvještaj za 2018.godinu pokazati napredak u radu i otklanjanje svega onoga što i sami zaposleni u agenciji uviđaju.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 19:18:16)

Završnu riječ predstavnicima agencije.
Izvolite.

SRETEN RADONJIĆ (02.07.18 19:18:24)

Ja zaista želim svima da se zahvalim koji su uzeli učešće povodom Izvještaja Agencije za sprečavanje korupcije. Mislim da treba da ovdje konstatujemo da je agencija isključivo preventivna institucija. Želi se često na nekim javnim skupovima potencirati da je agencija neka komisija za utvrđivanje porijekla imovine u prethodnom periodu 20, 30 godina, da je to institucija koja treba da vrši zapljenu imovine ili neke finansijske istrage i tako dalje. To moramo da demantujemo i da kažemo da smo mi isključivo preventivna institucija i da ćemo tako raditi i nastupati. Pozivam sve ove koji su i kritikovali i koji nijesu kritikovali da zajedno uzmemo učešće u borbi protiv korupcije u Crnoj Gori. Bez obzira na kritički stav ako je kritika ta da smo blokirali jedan politički subjekt u njihovim nezakonitim aktivnostima blokirali smo pet političkih subjekata, a ne jedan. Ti drugi nijesu danas tu, nijesu bili u prilici da kažu, ali ja da vam kažem da je pet da nijeste samo vi. Što ste vi imali najviše sredstava i što su blokirana baš vaša sredstva to je drugo pitanje.

Agencija će uvijek raditi tako i u budućim slučajevima. Zaista mislim da su naše preventivne aktivnosti i blokiranje vaših sredstava i aktivnosti prekršajni postupci u 2016.godini u 450 prekršajnih postupaka da je to bila jedna izuzetno preventivna aktivnost koja je dala rezultate u izborima koji su se dešavali 2017. i 2018.godine. Jedna zahvalnost svima vama i opoziciji i poziciji što ste vidjeli da agencija radi neselektivno, da podnosi prekršajne prijave, da blokira sredstva i da će tako biti i u narednom periodu. Agencijo, vi ste svi i vaša odgovorna lica postupili u skladu sa zakonom i vi koji ste me danas najviše kritikovali i zahvalan sam i vama na tom doprinosu i vašim odgovornim licima i svim političkim subjektima koji ste poštovali odredbe zakona i vaša odgovorna lica i radili maksimalno, posebno u predsjedničkim izborima i ovih 11 lokalnih izbora, da su sa aspekta finansiranja političkih subjekata ispunili 99,9% obaveza. Tako i treba. Mislim da je to bila naša proaktivna aktivnost iz 2016.godine koja je izuzetno dala rezultate. Mislili ste vi i neko u startu da agencija neće, da ne može, da će selektivno da radi. Ne, toga nema, toga nije bilo. Vi izvolite ako mislite da neko u Crnoj Gori može bolje da radi ovo od mene, da trebaju drugi uslovi da neko dođe, vi slobodno izvolite, ali ne vidim toliku gužvu na ovo radno mjesto da neko dođe da radi. Ni vidim to. Vi samo kritički nastupate.

Što se tiče odnosa sa drugim državnim organima i tim šemama koje ste tu crtali mogu da vam kažem da imam izvanrednu saradnju sa sudovima, sa tužilaštvima, sa policijom, sa Poreskom upravom, sa Upravom za nekretnine i sa svim institucijama. Vjeruju oni meni, vjerujem ja njima i službenicima koji rade u agenciji i u Savjetu Agencije. Znači, naši rezultati su poznati, prepoznati i u međunarodnoj javnosti i kao što vidite i ovdje kod(Prekid)... na načelu neselektivnosti i primjenu zakona u odnosu na sve. Nemojte molim vas da insistirate da određene kategorije ljudi, političara, NVO sektora budu izuzeti iz primjene zakona i sve će biti u redu. Pozivam vas na zajedničku saradnju da dođete u agenciju, da podnosite prijave gdje god imate saznanja. Sigurni budite testirajte agenciju i mene lično da će protiv svakog u ovoj državi ko se ogriješio i prekršio odredbe Zakona o finansiranju, odredbe Zakona o sprečavanju korupcije biti sankcionisan u skladu sa zakonom. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.18 19:21:59)

Zahvaljujem svim poslanicima, zahvaljujem direktoru agencije i predsjedniku agencije.

Konstatujem da je pretres povodom tačke Izvještaj o radu Agencije za sprečavanje korupcije u 2017. godini završen i kao uobičajeno izjasnićemo se, očekujem, do četvrtka veče, od prilike da bude glasanje povodom svih tačaka dnevnog reda. Sjutra u skladu sa, kako kažemo, uobičajenim vremenom nastavljamo naš rad. Zahvaljujem i hvala lijepa.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 11:51:28)

Poštovane kolege, nastavljamo sa radom i danas počinjemo sa razmatranjem **Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2017. godinu.**

Ovlašćeni predstavnici su Šučko Baković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda, Snežana Mijušković, Zdenka Perović i Siniša Bjeković, zamjenici zaštitnika. Ja ih pozdravljam.

Izvestilac Odbora za ljudska prava i slobode Nedžad Drešević.

Da li zaštitnik ljudskih prava i sloboda želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite. Gospodin Baković ima riječ.

ŠUČKO BAKOVIĆ (03.07.18 11:52:04)

Poštovani predsjedniče Skupštine, gospodine Brajoviću, poštovane poslanice i poslanici, dame i gospodo,

Izvještaj o radu koji danas razmatrate daje presjek stanja i pregled aktivnosti i zapažanja po oblastima i segmentima našega rada. I u ovoj izvještajnoj godini održan je trend visokog procenta riješenih predmeta, povećan je broj pokrenutih sopstvenih inicijativa, organizovanih promotivnih aktivnosti i skupova, obuka sprovedenih istraživanja i objavljenih izvještaja u značajnom prisustvu u medijima.

Kao što je poznato, jedna od osnovnih naših nadležnosti jeste da primamo i razmatramo pritužbe građana. Tokom 2017. godine imali smo u radu 889 formiranih predmeta, a postupak je okončan u 96% slučajeva uz primjenu međunarodnih standarda. U 105 predmeta dali smo 256 preporuka. Dakle, u skladu sa opredjeljenjem da radimo na povećanju proaktivnog djelovanja i u ovoj godini nastavljeno je povećanje broja predmeta koji su pokrenuti po službenoj dužnosti. Takvih predmeta bilo je 75.

Samostalno i sa partnerima organizovali smo osam konferencija iz nadležnosti svih sektora naše institucije. Povećan je broj terenskih posjeta ustanovama, organima i organizacijama, pa je tako obavljeno više od 100 posjeta, obrazovnim, zdravstvenim i socijalnim ustanovama i održano više od 200 kreativno edukativnih radionica i tribina o pravima djeteta. Takođe, obavljeno je 43 obilaska prostorija Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i obavljeno je 650 razgovora sa licima lišenih slobode.

Osim ovih brojki prilika je da ukažemo i na manje vidljiv ali vrlo važan segment rada naše institucije, a koji se ogleda u svakodnevnim primjerima i razgovorima sa građanima kao i davanjima pravnih savjeta i upustava. Tokom održavanja dana zaštitnika u pojedinim opštinama razgovarali smo sa više od 100 građana. Nastavili smo jačanje saradnje sa civilnim sektorom kroz organizovanje većeg broja zajedničkih aktivnosti kao i učešće naših predstavnika na skupovima NVO sektora.

U izvještajnoj godini podnijeli smo i tri posebna izvještaja ovoj skupštini. Polugodišnji izvještaj o zaštiti od diskriminacije, Izvještaj nacionalnog mehanizma za prevenciju torture i Izvještaj o uslovima rada službenika obezbjeđenja i tretmana u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija.

Značajne međunarodne aktivnosti obelježile su takođe naš rad. Podnijeli smo dva izvještaja tijelima Ujedinjenih nacija, Savjetu za ljudska prava i Komitetu za prava djeteta. Osim ova dva izvještaja saradnju sa tijelima Ujedinjenih nacija, ogleda se i kroz odgovore na upitnike u više oblasti iz naše nadležnosti. Tradicionalno najveći broj predmeta koji smo imali u radu odnosi se na postupanje organa javne uprave, državne i lokalne. Iako se u toj oblasti bilježe određeni pomaci na bolje, građani su se suočavali gotovo sa identičnim problemima u vezi zajamčenih prava i njihovog ostvarivanja kao i ranijih godina.

Organi javne uprave ne odlučuju o pojedinim zahtjevima građana, dugo vode postupke i nerijetko postupaju u zakonskim rokovima za odlučivanje u postupcima povređuju načelo

upravnog postupka i načelo dobre uprave.

Građani su se žalili i na rad sudova. Po svom sadržaju i strukturi pritužbe na rad sudova odnosile su se na povredu prava na suđenje u razumnom roku, a takođe je bilo i pritužbi koje su se odnosile na dugo trajanje postupka po ustavnoj žalbi pred Ustavnim sudom. Građani su se takođe žalili na povrede ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava. Najveći broj ovih žalbi odnosio se na povredu prava na rad i prava iz radnog odnosa, prava na imovinu i mirno uživanje imovine, pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja, pravo na zdravstvenu zaštitu, na socijalnu zaštitu i pravo na povraćaj imovine i obeštećenje.

U oblasti prava djeteta i mladih u radu smo imali značajan broj predmeta. U ovoj oblasti posmatrano u cjelini kao i u pogledu ispunjenja preporuka za prava djeteta, može se zaključiti da je ostvaren određeni napredak, ali su i dalje prisutne slabosti i razlike u ostvarivanju prava djece, sjever - jug, selo - grad i u pogledu ostvarivanja prava ranjivih kategorija djece. Napredak je ostvaren i u pogledu sagledavanja nacionalnog zakonodavstva sa Konvencijom o pravima djeteta, ali i dalje brine primjena zakona.

U oblasti zaštite od diskriminacije bilježimo takođe porast predmeta u poređenju sa prethodnim godinama. Diskriminacija kao pojava prema percepciji građana pogađa značajan dio društva, a posebno ranjive kategorije. Osobe sa invaliditetom, lica u stanju socijalne potrebe, starije osobe naročito na seoskom području, žene posebno one u riziku od nasilja u porodici te one diskriminisane pri zapošljavanju na radu, romi, pripadnike LGBT populacije i teže zapošljiva lica. Diskriminacija je objektivno jedan od krupnih izazova sa kojim se naše društvo suočava.

Generalno posmatrano, u ostvarivanju i zaštiti ljudskih prava i sloboda u 2017. godini ostvaren je određeni napredak. Napredak je izraženiji u području zakonodavstva i jačanja institucija. U pojedinim oblastima i dalje su prisutne slabosti i problemi, naročito u implementaciji zakona i međunarodnih standarda.

Na nedostatke i slabosti u sistemu ostvarivanja i zaštiti ljudskih prava i sloboda iznijetih u ovom izvještaju ukazivali smo i u ranijim izvještajima, preporučujući njihovo otklanjanje ali je izostala odgovarajuća reakcija nadležnih organa i institucija. Nadam se da ćete pažljivo razmotriti zapažanje i preporuke iz ovog izvještaja i da će one poslužiti da svako u okviru svojih nadležnosti preduzme potrebne mjere i radnje u cilju unapređenja sistema usluga za građane i kvalitetnije, efikasnijeg i potpunijeg ostvarivanja njihovih prava i sloboda. Takođe se nadam da ćete prepoznati značaj i rezultate i angažman institucije i djelovati u pravcu njenog jačanja u pogledu njene samostalnosti i nezavisnosti u skladu sa preporukama međunarodnih organizacija i međunarodnih tijela.

I na kraju, želim da izrazim očekivanje da će današnja rasprava biti usmjerena na rješenja kao doprinos pozitivnim promjenama koje će građani osjetiti u svakodnevnom životu. Zahvaljujem se na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 11:59:47)

Hvala vam, gospodine Bakoviću.

Da li izvjestilac Odbora želi riječ? Ne želi.

Sada prelazimo na diskusiju. Nije bilo na kolegijumu najavljene želje da traje uvodno izlaganje u ime klubova po 10 minuta.

Prelazimo na diskusiju po pet minuta i prvi diskutant je poslanik Halil Duković, a neka se pripremi poslanik Budimir Aleksić.

Izvolite, gospodine Dukoviću.

HALIL DUKOVIĆ (03.07.18 12:00:12)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi Ombudsmene sa zamjenicima,

Cilj izvještaja koji je danas pred nama jeste da prije svega ukaže i nama u Skupštini ali i cijeloj crnogorskoj javnosti o stanju ljudskih prava u Crnoj Gori.

Druga važna činjenica jeste da nas upozna sa radom institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, a treće i da ukaže na onaj segment koji treba mijenjati radi unapređenja ljudskih prava i sloboda. Ono što svi možemo zaključiti u samom početku jeste da je institucija Ombudsmana sve vidljivija. To se najbolje vidi i po broju primljenih predmeta. Drugo ohrabruje je da je saradnja sa medijima jako dobra, jer znamo da su mediji najbolji promoteri ljudskih prava i da oni najbolje ukazuju na sve one činjenice vezano za aspekt unapređenja ljudskih prava i sloboda.

Takođe je značajna i saradnja sa nevladinim sektorom koji sigurno mogu mnogo doprinijeti u razvoju ljudskih prava i sloboda.

Ono što je interesantno iz Izvještaja za 2017. godinu da je institucija Ombudsmana u radu imala 857 predmeta u 2017. godini, da je postupak okončan u 862 predmeta ili 96,96%, što je zaista jedan jako dobar procenat. Ali ono što je interesantno i što ću ovdje da navedem jeste kako su okončani postupci koji su vođeni ispred institucije Ombudsmana. U 172 predmeta je ustanovljeno da nema povrede prava ili u 19,95%. U 70 pritužbi je nenadležnost institucije, u 73 pritužbe je nepostupanje, u 105 preporuka, što je posebno interesantno su date, u 105 slučajeva su date preporuke, u 282 slučaja su obustavljen postupak, a ukazivanje je izvršeno na 75 pritužbi.

Ono što bih istakao da je u 361 slučaj utvđeno da postoji povreda prava i da je od ovog broja u ukupno 250 slučajeva ta povreda prava uklonjena u toku postupka, što će reći da je ostalo ovih 105 slučajeva u kojima je Ombudsman dao ukupno 256 preporuka. I zaista je to jedna dobra činjenica, ali ono što nas posebno interesuje jesu ovih 105 preporuka u kojim je Ombudsman dao 250 preporuka. I naravno, istaći ću kako su one završene.

U 62 predmeta sa ukupno 146 preporuka je otklonjena u roku. U 27 predmeta nije istekao još rok za realizaciju ukupno 66 preporuka, u tri predmeta ili 7,03% su djelimično ispunjene preporuke, a u 13 predmeta ili 10,14% predmeta nije ispunjeno 20 preporuka.

Zaista bismo bili sretni ako kažemo da od 862 predmeta, samo u 13 predmeta nijesu ispunjene preporuke Ombudsmana. Onda je interesantno gledati ovih 13 preporuka u kojima preporuke institucije nisu ispoštovane, i to: u pet odluka od ovih 13 se odnosi na sudske organe, a tiče se roka donošenja odluka; u četiri odluke se odnose na Ministarstvo prosvjete, a tiče se pomoći osobama koje su u procesu inkluzivnog obrazovanja, odnosno nedostatka asistenata u nastavi; u dvije odluke se odnose na Upravu za nekretnine, a tiče se prava upisa nekretnine, odnosno roka upisa, jedna se odnosi na Centar za socijalni rad a jedna se odnosi na dioničarsko društvo. I naravno, ako sve imamo ovo u vidu, onda je i normalno očekivati konstataciju koju je Ombudsman dao u izvještaju da postoji određeni napredak u poštovanju ljudskih prava i sloboda.

Jedan posebni segment koji bi sve nas trebao da interesuje jeste diskriminacija, odnosno diskriminacija najosjetljivijih grupa ljudi a tiče se osoba sa invaliditetom i tu su dva slučaja, dvije činjenice koje zaista ukazuju na njihovo stanje. Prva je pristupačnost objekta osobama sa invaliditetom, znam da je tu urađeno dosta, ali čini mi se da je dinamika realizacije i ovog problema mogla bi da ide mnogo brže. A drugo je jedna činjenica, izvinjavam se sekundu ako može samo, a to je da od 60% ove populacije živi na ivici egzistencije ili ispod toga. Naravno, ovo je jedna situacija gdje zaista ne možemo riješiti taj problem preko noći. Da bi se riješio ovaj problem mora doći i do porasta ekonomske situacije u Crnoj Gori, ali vjerujem da je ova grupa za koju zaista moramo iznaći neko rješenje, koliko toliko pomognemo.

Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:05:45)

Hvala vama, poslaniče Dukoviću.

Riječ ima poslanik Budimir Aleksić, a neka se pripremi poslanik Suad Numanović.

BUDIMIR ALEKSIĆ (03.07.18 12:05:53)

Poštovani građani, uvaženi zaštitniče ljudskih prava,

Evo danas razmatramo Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda. Dakle, postoji u ovoj zemlji institucija koja se bavi zaštitom ljudskih prava i ona sačinjava godišnji izvještaj o svom

radu. E sad, bilo bi prirodno i logično da zaštitnik objektivno sagledava stanje ljudskih prava u ovoj zemlji i da istinu o tom stanju saopštava javnosti i podnosi ovom parlamentu. Ovaj izvještaj nije tako koncipiran, kao što nije ni prošlogodišnji i nijedan od kad postoji ova institucija.

Ovaj izvještaj sadrži podatke o radu ove ustanove, ali se on ne dotiče suštine problema. Ja kažem problema, jer je nepoštovanje temeljnih osnovnih ljudskih prava najveći problem države današnje Crne Gore koja je utemeljena na negiranju i suspendovanju ljudskih prava čitavom jednom narodu. Riječ je naravno o srpskom narodu koji je evo 20 godina izložen brutalnoj nacionalnoj, kulturnoj, ekonomskoj i svakoj drugoj diskriminaciji i obeshrabrivanju. I to se najjednostavnijom analizom može dokazati. I kada bi zaštitnik ljudskih prava i sloboda pravio izvještaj o stanju tih prava u ovoj zemlji, to bi bili čitavi tomovi, kao Krležina Enciklopedija.

Kada bi pravio popis pojedinačnih slučajeva kršenja ljudskih prava koja su etnički, nacionalno motivisana, a čije su žrtva pripadnici srpskog naroda Zaštitnik bi vam donio desetak ovakvih knjiga. I možda ni desetak ovolikih knjiga izvještaja ne bi bilo dovoljno da se u njima pobroje svi slučajevi diskriminacije srpskog naroda, samo na godišnjem nivou.

Vama je poznato ovdje da mi nemamo pravo na rad u organima državne uprave, u državnim institucijama. To doduše ne piše u zakonu ali je u praksi tako. I bilo bi poštenije da se i u zakonima to navede. Ovako imamo jedno potpuno licemjerje. Zakoni idu drumom, a život i praksa šumom. Pripadnici srpskog naroda ne mogu da budu sudije, ne mogu da budu tužioci, ne mogu da budu direktori, ne mogu da budu diplomate, da rade u diplomatsko konzularnim predstavništvima, dakle ambasadori i konzuli. U najvećem poslaničkom klubu partije koja kaže da okuplja sve narode i sve vjere i da svi glasaju za nju bez obzira na vjeru i naciju, ni jednoga nema pripadnika srpskoga naroda, što je takođe vrlo indikativno, ni jednoga ministra i da ne pričamo dalje. Dakle, u pitanju je očigledna nacionalna diskriminacija.

I kad vi ovdje pominjete i govorite o posebnim oblicima diskriminacije i pominjete diskriminaciju po osnovu invaliditeta, po osnovu pola materinstva, rodno nasilje, po osnovu rodnog identiteta i seksualne orijentacije, govor mržnje, diskriminacija po vjerskoj osnovi, politička diskriminacija, ni jedan primjer nacionalne diskriminacije.

Ja neću sebe da ističem, a ja sam školski primjer brutalne nacionalne diskriminacije evo 30 godina, ja i moja porodica, pa uža, pa šira, pa prijatelji, pa članovi partije, partijske kolege, pa komšije, pa čitav narod. Dakle, nađite jednog sudiju Srbina, jednog direktora osnovne ili srednje škole Srbina. Je li to ljudi normalno? I pravo da vam kažem, to treba prosto i vi da registrujete.

Ja moram, neću samo da kritikujem, želim recimo da pohvalim vašu inicijativu i konstataciju o ugroženosti ćiriličnog pisma. Vi ste pošteno kazali da se ne poštuje ustavna norma o ravnopravnosti pisama i kazali ste da ćirilica nije uopšte zastupljena u mjeri u kojoj bi to trebala da bude kao pismo koje je čak prvo navedeno u Ustavu, prvo se kaže - ćirilično i latinično pismo su ravnopravni.

Kažete - *diskriminacija je krupan izazov sa kojim se naše društvo suočava*. Tačno, i evo ja sam u prilog tom vašem stavu cijelu ovu diskusiju koncipirao.

Kažete da se stanje u oblasti ljudskih prava poboljšava. E to nije tačno. Tu imamo jedan konstatan nazadak. Uzmite presude sudova, samo sa, evo da imam vremena mogao bih o univerzitetu da govorim đe su presude potpuno etnički motivisane i u mom slučaju i u slučaju profesora Šijakovića i tako redom.

Politički progono i po nacionalnoj osnovi. Suđenje članovima funkcionerima Demokratskog fronta, potpuno etnički motivisani sudski postupci se vode. Dakle, ovdje imamo jednu diskriminaciju. Vi tu ne možete da uradite skoro ništa, ja nemam iluziju da u ovoj zemlji autokratije i jedna institucija može da bude nezavisna, jer je svaka u funkciji ovog režima. Dakle, i Univerzitet, i pravosuđe, i sindikalne organizacije, i nevladine organizacije, sve je ovaj režim poklopio. Jedina institucija koju ovaj režim ne kontroliše je pravoslavna crkva i otuda ovoliki pritisci za nju i zahtjevi sa vrha vlasti da ona treba da bude u harmoničnim odnosima sa državnim organima Crne Gore, drugim riječima da ona služi državi i crnogorskom ideološkom projektu.

Dakle, stanje ljudskih prava je katastrofalno. Vi ne možete puno toga da registrujete ovdje, ja razumijem vašu poziciju, ali živimo i borimo se za neka bolja vremena.

Sada riječ ima poslanik Suad Numanović, a neka se pripremi poslanica Draginja Vuksanović Stanković.

SUAD NUMANOVIĆ (03.07.18 12:11:58)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani zaštitniče sa svojim saradnicima, poštovani građani i građanke Crne Gore.

Pred nama je Izvještaj Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, jedan izvještaj koji je, moramo priznati, metodološki dobro urađen, koji je svakako pregledan, sveobuhvatan, kvalitetan je i kao takav daje nam niz podataka o zaštiti ljudskih prava građana Crne Gore. Naravno da je ovaj izvještaj kvalitetniji u odnosu na prošlogodišnji i na prethodne jer iz godine u godinu dobijamo sve kvalitetnije izvještaje ne kao rezultat nekog povećanog obima posla nego za to što je kvalitet rada ove institucije sve više vidljivija, a ja bih rekao vidljivošću ove institucije i konstatacija da zaštita ljudskih prava u Crnoj Gori ide jednom uzlaznom putanjom, to sigurno stoji i to ne može niko osporiti.

Ono što jeste pohvalno u ovom izvještaju jesu ove preporuke, 256 preporuka koje su date državnim organima da u narednom periodu iz svih ovih oblasti koje su navedene u izvještaju a koje je evidentirala institucija Ombudsmana se na kvalitetan način realizuju.

Treba da nas hrabri činjenica za jednim kvalitetnim radom ove institucije u tom pravcu što je baveći se svim problemima, ali istovremeno targetirajući zaista one probleme koji su na nivou ljudskih prava, svima a ne nama, jasne i svi izražavamo potrebu za što bržim rješavanjem, jer kad su u pitanju ljudska prava znamo da su ona neotuđiva, ne možemo ih nikom oduzeti i da se ona stvaraju rođenjem. Ja ću ovdje da se samo osvrnem na one naj, na onu marginalizovanu grupu iz vaše izvještaja jer sigurno da oni često nijesu u situaciji da svoje potrebe izraze. Često o njima pričamo, to jeste jedan proces ali sam siguran da uz pomoć i ove institucije i preporuka koje su dobili nadležni državni organi, kako na državnom tako i na lokalnom nivou da se mogu mnogo brže realizovati, a samim tim stanje prava ove marginalizovane grupe popraviti na mnogo veći nivo, tu prije svega mislimo na osobe sa invaliditetom. Mi smo prošle godine usvojili taj krovni zakon o zabrani diskriminacije osoba sa invaliditetom i iskorak je urađen u tom pravcu što je on iz sfere socijalne zaštite prebačen u korpusu zaštite osnovnih ljudskih prava i prema tome osobe sa invaliditetom crpe ta prava kao i svi ostali građani u pravcu zaštite njihovih osnovnih ljudskih prava.

Pomak jeste napravljen. Međutim, očevidci smo svi da njihova integracija u društvu zaista iziskuje mnogo brži i efikasniji rad državnih organa i moj apel sa ovog mjesta zaista ono što jeste obaveza državnih organa da prema osobama sa invaliditetom i kad je obrazovanje i zaštošljavanje što efikasnije urade, što više da bi se oni kvalitetnije integrisali u našem društvu.

Kad govorimo o djeci stalno spočitavamo da jesu djeca naša budućnost. Onda često olako prolazimo na zaštiti njihovih osnovnih prava. U tom pravcu jesu u posljednje vrijeme učinjeni pomaci, ali moramo uraditi svi da napravimo što veći broj predškolskih ustanova koje su neophodne ovoj djeci. Moramo za djecu u smetnjama uraditi sve da dobiju i adekvatan kadar za njihovo inkluzivno obrazovanje i prosto sve ono što jeste neophodno za zaštitu dječjih prava, da damo doprinos da prava djeteta budu na onom nivou đe će oni odrastati bez hipoteke da su njihova prava ugrožena, jer samo kao takva bića će biti nosioci sutra razvoja ovog našeg društva.

O ostalim kategorijama ugroženim, da sad zbog vremena ne nabrajam, ali isto se odnosi na ostale kategorije.

I na kraju samo želim da istaknem ono što je u Izvještaju Evropske komisije pohvaljeno. Dobar zakonodavni okvir ali je na nama da ga kvalitetno implementiramo. Mi smo ti koji treba da implementiraju, mi smo ti koji treba da damo inicijativu onima koji se bave zaštitom ljudskih prava, da ih kroz statističke podatke, kroz ono što rade pozovemo na njihovu ažurnost ili neažurnost u zaštiti ljudskih prava. Ja sam siguran da će izvještaj sljedeće godine kroz statistiku pokazati da će se preporuke ispuniti sa nivoa državnih organa, a da će stanje ljudskih prava ići uzlaznom putanjom, jer prosto to je jedan proces i nema te države na svijetu koja može da kaže da mi smo

ispunili sva ljudska prava. Dakle, borimo se da taj proces skratimo na najmanju moguću mjeru a da svaki građanin crpi ono što mu je dato rođenjem, a to je pravo na ljudska prava. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:17:50)

Hvala.

Poslanica Draginja Vuksanović Stanković, a neka se pripremi poslanica Ljiljana Đurašković. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (03.07.18 12:18:08)

Zahvaljujem.

Poštovani građani Crne Gore, uvažena Skupštino, uvaženi gospodine Ombudsmane sa saradnicima i zamjenicima,

Pozicija Zaštitnika ljudskih prava u crnogorskom pravnom sistemu je postavljena kao izuzetno jaka institucija i samostalna u svom djelovanju i po uzoru na druge zemlje, odakle i potiče pravna norma kojom smo regulisali ovu ustanovu u crnogorskom zakonodavstvu. Zbog toga me često, pogotovo u posljednje vrijeme čudi, zbog čega Zaštitnik ne koristi svoja široko određena prava i ovlašćenja, mnogo češće i do krajnjih limita svojih nadležnosti. Jer, zaštita ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori mi moramo spremni biti da iskoristimo sve pravne instrumente kako bi naši građani do kraja bili zaštićeni u skladu sa najznačajnijim normama razvijenih država.

Ne moram podsjećati da je upravo vladavina prava i širok spektar poštovanja ljudskih prava i sloboda u jednoj zemlji jedan od glavnih preduslova i za ekonomski razvoj, kao i za napredak samog društva i države. Često je i bitniji od fiskalnih i drugih zaštitnih mjera čime uloga zaštitnika još više dobija na samom značaju uzimajući u obzir relativnu nerazvijenost naše zemlje koja je trenutna, a znamo svi da pretendujemo da uđemo u Evropsku uniju.

Ono što bih željela da pohvalim jeste povećanje broja predmeta po kojima je Zaštitnik postupao i kojima se bliži broju od 1000, ali moram reći da sam izuzetno nezadovoljna upravo brojem predmeta gdje Zaštitnik nije postupao, tj. nije pokretao postupke po službenoj dužnosti. I ako uzmemo statistiku ona iznosi od prilike svega 75 predmeta, što izlazi šest predmeta u prosjeku mjesečno da su pokrenuti po službenoj dužnosti.

Ono što me konkretno najviše čini nezadovoljnom kad je rad Zaštitnika u pitanje nepostupanje po službenoj dužnosti kada je u pitanju zaštita interesa članova raznih organa upravljanja u nezavisnim institucijama koji su smijenjeni u prošloj i ovoj godini iz Savjeta Radio Televizije Crne Gore, Savjeta Agencije za elektronske medije ili Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije.

Gospoda Nikola Vukčević, Goran Đurović, Darko Ivanović, gospođa Vanja Čalović i mnogi drugi predstavljaju glas slobodnih i hrabrih ljudi koji su svojim profesionalnim karijerama dokazali da im je interes ove države i napredak crnogorskog društva na prvom mjestu. Zbog toga vaše ćutanje u ovim slučajevima i nepostupanje po službenoj dužnosti čak i u situaciji kada je sud utvrdio da su smijenjeni na nezakonit način, predstavlja tamnu tačku u radu i zbog toga vaš izvještaj, i pored napretka koji je ostvaren a koji sam maloprije istakla i na koji sam ukazala, ne zaslužuje podršku Socijaldemokratske partije.

Takođe, niste se oglasili ni kada su krenule čistke ljudi sa pozicija na koje su izabrani, a zbog političkih razloga konkretno pripadnosti našoj političkoj partiji. Imali ste šansu da svima u Crnoj Gori poručite da ova zemlja nepovratno ide tamo gdje joj je mjesto u razvijenu evropsku porodicu, gdje nema mjesta obračunu sa neistomišljenjicima po političkoj, nacionalnoj ili vjerskoj osnovi.

Gospodine Bakoviću,

Očekivali smo vašu reakciju kada su sa posla otpuštene desetine članova Socijaldemokratske partije koji su stručni, krajnje moralni i profesionalni ljudi samo zato što nisu htjeli da se prodaju ili da izdaju svoja uvjerenja. Ovdje konkretno ne govorim o funkcionerima Socijaldemokratske partije nego o onim poštenim ljudima koji od svoje plate koji žele da žive i koji

od svoje plate imaju obavezu da izdržavaju svoju porodicu. Očekivali smo vašu podršku ne zato što smo vas birali ovdje i do sada glasali za svaki izvještaj Ombudsmana, gdje smo uvijek u našim diskusijama pozitivno ukazivali na sve djelove izvještaja, nego za to što smo se uvijek zalagali i zalagaćemo se da svi imaju prava koja im pripadaju po Ustavu ove države i zakonima zemlje. Vaša pozicija zbog toga, kao što i sami znate, jako bitna i zbog toga je i vrlo važno da imate svoju ulogu i u ovim slučajevima koje sam vam konkretno navela, a očekujem oda ste se barem po tim slučajevima oglasili da kažete da li ima diskriminacije ili nema diskriminacije. Vaše pravo je da zauzmete stav samo da ga zauzmete i da ukažete građanima da li u tom dijelu postoji kršenje ljudskih prava i sloboda.

Obzirom na činjenicu, gospodine Bakoviću, da smo do sada pozitivno govorili o vašim izvještajima, vi to znate i birali vas na tu funkciju, upravo smo najveći broj pitanja postavili vama. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:23:29)

Hvala vam.

Riječ ima poslanica Ljiljana Đurašković, a neka se pripremi poslanica Ana Nikolić.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (03.07.18 12:23:38)

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Uvaženi gospodine zaštitniče sa saradnicima, poštovani građani,

Sudeći po debljini ovogodišnjeg izvještaja u Crnoj Gori su i te kako ugrožena ljudska prava i slobode, a zamislite koliki bi tek bio ovaj izvještaj, bio bi kao enciklopedija da su tu dodata imena 22.000 majki kojima je oduzeto Ustavom zagarantovano pravo za trajno korišćenje nadoknada.

Iz vašeg obimnog izvještaja ja ću se osvrnuti na jednu oblast koja je izuzetno intrigantna i koja je na žalost izuzetno zastupljena u Crnoj Gori, a to je vršnjačko nasilje. Vršnjačko nasilje često počinje u školi ili kulminira u njoj, ali smo svjedoci činjenice da nasilje među i nad djecom uveliko izlazi iz okvira školskog dvorišta. Prisutnost fizičkog nasilja među djecom je veoma izraženo bez obzira na uzrast, sredinu ili pol djeteta. Osim toga, zapaža se da su djeca sve surovija u načinam povređivanja, te su posljedice povreda sve teže i ozbiljnije.

Smatram da prisutnost nasilja među djecom i tolerancija društva na ove pojave, kao i pasivnost nadležnih službi u prevenciji, tako i u intervenciji, ugrožavaju sigurnost djece kako u okviru škole tako i van nje.

Obrazovna ustanova treba da prepozna djecu koja pokazuju određena neprihvatljiva ponašanja i bez odlaganja angažuje sve kapacitete kako bi im se pružila pomoć. Rješavanje sukoba među djecom je složen proces, gdje se jednako radi sa obje zavađenje strane i to u cilju postizanja mirnog rješenja. Samo kažnjavanje učenika bez planiranog programa pomoći i podrške učenicima koji su vršili nasilje ne garantuje trajno rješavanje problema. Praksa rješavanja nasilničkog ponašanja, prebavicanjem učenika iz jednog odjeljenja u drugo ili isključivanjem učenika iz škole, bez analize uzroka devijantnog ponašanja i pružanja pomoći djetetu da problem prevaziđe i ponašanje promijeni, nije u skladu sa najboljim interesom djeteta, niti sa ciljevima obrazovanja i vaspitanja.

Osim toga, veoma prisutan oblik nasilja jeste verbalno nasilje među djecom kojim se gotovo niko ne bavi, a ostavlja jednake ako ne i teže posljedice od fizičkog nasilja među vršnjacima, to je izuzetno izraženo na društvenim mrežama. Naime, kao društvo smo postali tolerantni na vrijeđanje, omalovažavanje, izopštavanje iz određene grupe.

Kada su djeca u pitanju svaka povreda osjećanja, samopouzdanja ili samopoštovanja zbog psihofizičke nezrelosti može uticati na različite psihičke promjene kod djeteta, tinejdžera koje su u određnoj fazi razvoja bitne. U slučajevima kada je verbalno ili psihičko nasilje kontinuirano u školskoj sredini ono ostavlja veće posljedice na žrtvu od fizičkog nasilja.

Zaključak: Problem vršnjačkog nasilja zahtijeva adekvanu i udruženu reakciju prosvjetnih radnika i sturčnih saradnika škole sa jedne i roditelja sa druge strane, kao i uključivanje organa

starateljstva, zdravstvenih ustanova, policije i organa pravosuđa u cilju što uspješnije prevencije vršnjačkog nasilja.

Što se tiče nasilja u porodici. Dijete koje svjedoči nasilnom ponašanju nad članom porodice je jednako žrtva kao i da se nasilje sprovede nad samim djetetom. Ne postoje objedinjeni podaci koji govore o stepenu nasilja nad djecom u Crnoj Gori. Državni organi se pravdaju činjenicom da nemaju zakonsku obavezu da ih prikupe, već statističke podatke vode pojedinačno svi Policija, Tužilaštvo svoje, Sudski savjet svoje, centri za socijalni rad i vi gospodine Zaštitniče, a bez formiranja izvještaja multidisciplinarnog tima nećemo znati pravo stanje. Ključna je uloga države jer je porodica izgubila svoju osnovnu ulogu a to je da je porodica osnovna ćelija društva. Vratimo dostojanstvo porodici.

U našoj zemlji je potpuno poremećen sistem vrijednosti. Šta su uzori danas našoj djeci? Prvo, profit, novac. Novac je na pijedestalu i pokretač je svih procesa, bez obzira na koji način je taj novac stečen važan je lagodan život. Drugo, manipulacije, a zovu ih snalažljivost. A obrazovanje, znanje su mjera nečije vrijednosti, kao mjera nečije vrijednosti su potpuno zapostavljene u ćošak. Takođe, firmirana garderoba, bijesna auta, spoljašnji imidž su mjera nečije vrijednosti. Mladi ljudi su nam u okovima poremećenog sistema vrijednosti. Upaljen je alarm u Crnoj Gori. Hvala lijepo predsjedniče.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:28:58)

Hvala vam, poslanice Đurašković.

Sada riječ ima poslanica Ana Nikolić, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak.

ANA NIKOLIĆ (03.07.18 12:29:11)

Uvaženi predsjedniče Skupštine, građani Crne Gore, predstavnici predlagača i izvještaja, drage kolege i kolegice,

Izvještaj koji je sada na razmatranju, moju opservaciju je globalno zaslužio na način što ga ocjenjujem kao sadržajan, pregledan i jasan. Visok je stepen ažurnosti institucije Zaštitnika u postupanju po pritužbama, kao što smo čuli i da oseže stepen od 97%.

Visok stepen proaktivnog djelovanja samoinicijativnost u pokretanjima značajnog broja predmeta. Svojom metodologijom iz izvještaja daje poruku o ocjeni rada državnih i lokalnih organa, institucija, stepena implementacije zakonskih rješenja, mogućnosti i nemogućnosti njihove primjene i krajnje refleksije na pravo građana i život građana u Crnoj Gori. Po svim pitanjima i prepoznatim problemima koji dovode do kršenja ljudskih prava dati su jasni zaključci, jasne konstatacije i preporuke. Iako Zaštitnik konstatuje napredak u ostvarivanju ljudskih prava u crnogorskom društvu i 2017. godini zrelijim i spremnijim za poštovanje utemeljnih standarda sa jedne strane crnogorskog društva, sa druge strane ukazuje probleme sa kojima se svakodnevno kao društvo suočavamo. Neki se od prepoznatim problema ponavljaju u duži vremenski period. I pored donijetih zakona i velikog broja strateških dokumenata ne žive na pravi način život među nama.

Takođe, iz izvještaja proizilazi da postoje problemi vezani za međusektorsku saradnju posebno kada su u pitanju inspekcijске službe. Međusektorska saradnja, odnosno njeno jačanje i unapređenje se u izvještaju pominju u svim segmentima ostvarivanja ljudskih prava iz oblasti obrazovanja, zdravstva, socijalne i dječje zaštite. Naravno pomenute teme, kao i mnoge druge koje su potencirane u izvještaju, trebaju biti predmet pažnje u detaljnim bavljenjem i analizama. Preporuke date u izvještaju moraju ozbiljno biti shvaćene od subjekata na koje se one odnose i u cjelosti budu ispoštovane.

Zaključak je da Skupština ne samo treba da usvoji ovaj izvještaj, po meni, već samom snagom svog autoriteta i zaključcima snažno mora da osnaži sve te preporuke jer kako je u izvještaju i dato naša registrativa je uglavnom usaglašena sa tekovinama Evropske unije, a implemetacija u životu je poseban problem, a u toj implementaciji zakona osnovni problem je naša međusektorska saradnja.

Poseban osvrt meni u ovom izvještaju jeste bio, odnosno najveću pažnju zaokupio je napredak ostvaren u oblasti prava djeteta koji je posebno i vidljiv usaglašavanjem zakonodavstva sa evropskim standardima. U cilju dosledne implementacije zakona u ovoj oblasti posebno je potrebna bolja koordinacija politika svih na nivou čitave Crne Gore kao što je to i rečeno u Izvještaju Evropske komisije u Crnoj Gori za 2018. godinu.

Ono što meni posebnu pažnju zaista zavređuje u ovom izvještaju je problem koji se osvrnuo Ombudsman, a to je neplaćanje alimentacije za djecu, odnosno gdje samohrani roditelji gdje je jedan roditelj neplaćanje alimentacije drugog roditelja. Neplaćanje izdržavanja je krivično djelo koji je u grupi djela protiv braka i porodice po brojnosti odmah iza nasilja u porodici. Pravo djeteta na izdržavanje predstavlja osnovno ljudsko pravo djeteta, koje je proklamovano kako Ustavom Crne Gore, tako i Porodičnim zakonom, kao i međunarodnim dokumentima koje je Crna Gora ratifikovala, a prije svega Konvencija o pravima djeteta. U ovom pravu djeteta korenspondira odgovarajuća obaveza oba roditelja bez obzira na to, da li se radi o bračnoj, vanbračno ili usvojenoj djeci. Obaveza roditelja postoji nezavisno od vršenja roditeljskog prava, pa se obaveze izdržavanja ne oslobađaju ni roditelji koji su lišeni roditeljskog prava.

Prema tome, roditelji se ne mogu osloboditi obaveze izdržavanja svoje djece, a prouka u ovom izvještaju našeg Ombudsmana je bila da postoji potreba unapređivanja mehanizma zaštite prava djece na izdržavanje. Nedavanje izdržavanja predstavlja ekonomsko nasilje nad djecom i prisutno je u slučajevima porodičnog nasilja koje je jedan od mehanizama prinude kojima se koriste nasilni roditelji. Pojedina istraživanja pokazuju da su čak 95% slučajeva osuđena lica za nedavanje izdržavanja očevima maloljetne djece, a svega 5% majke, te da 60% njih nije davalo izdržavanje duže od godinu, a trećinu čak duže od dvije godine. Ono što je još teže jeste da u ovakvim slučajevima postoje i veći problemi kad se nađu djeca koja imaju ovakav problem, a još su djeca sa posebnim potrebama.

Podaci govore da se u tome smislu visina alimentacije upravo određuje prema potrebi djeteta, a ne prema moći roditelja. Ono što je definitivno zaključak jeste da treba pokrenuti dosta inicijativa, ispoštovati preporuke koje ovdje su date, preporuke jesu otprilike negdje da se najviše mora raditi edukacija i razgovor sa djecom, a isto tako i sa roditeljima i glavna preporuka jeste formiranje alimentacionog fonda, alimentacionog fonda koji bi definitivno omogućavao da sve populacije koje se nalaze u ovom problemu na bolji i lakši način prebole sve ove nepravilnosti.

Ono što bih definitivno kazala jeste da ovaj problem reflekciono se odnosi mnogo jako na sve probleme koje djeca imaju u nasilju, nasilje nad njima u porodici koji se reflektuje kroz ekonomsku moć njihovog jednog roditelja, način njihovog školovanja, način njihovog socijalnog tretiranja i definitivno ono što jeste takav im život definitivno se kroz ovu prizmu prikazuje. Želim da istaknem da je cilj ovog crnogorskog društva zdravo dijete, jednostavno da je zdravo mentalno i fizički, a kao takvo dijete crnogorsko je spremno da participira u političkom životu Crne Gore. Tu bih samo istakla primjer pozitivni Prijestonice Cetinje da danas u Cetinju postoji Parlament dječji kao jedan divan primjer i dobar primjer godinama. Učešće djece u politici i na pravi način pokazuje naša pametna djeca na pravi način već pokazuju odlike jedne inteligentne generacije i pravih političara. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:35:55)

Hvala.

Došlo je do promjene u redosledu kolega iz Demokratskog fronta, a sada riječ ima Marina Jočić, a neka se pripremi poslanik Mihailo Anđušić.

Izvolite.

MARINA JOČIĆ (03.07.18 12:36:10)

Poštovani građani, biti diskriminisan znači udariti na načije dostojanstvo, a osim toga udariti i na njegovu egzistenciju materijalnu i svaku drugu.

U Crnoj Gori stanje ljudskih prava je katastrofalno makar iz jednog razloga, a to je što 1/3

ljudi, građana Crne Gore diskriminirano. Moj kolega Budo Aleksić je govorio o tome više. Diskriminirani su Srbi po svakom osnovu. Međutim, poseban problem je što su diskriminirana djeca srpske nacionalnosti i to sistemski kroz školske programe.

Ovdje se sprovodi jedan pokušaj asimilacije djece počevši od vrtića gdje su pravam slova i gdje je sve ispisano latinicom, a onda poslije i kroz školske programe u osnovnoj i srednjoj školi.

Diskriminacija nisu tu izložena samo djeca na ovaj način nego i njihovi vaspitači od predškolskog uzrasta do visokog obrazovanja. Ovde je bogohumno reći da je neko Srbin ako je učitelj, ako je nastavnik, ako je profesor na fakultetu.

Najnovi primjer imamo profesora Bogojevića u Gimnaziji u Danilovgradu gdje je on prepušten na milost i nemilost svojoj direktorici koja je ne samo nacionalista nego i šovinista i na svaki mogući način pokušava da kažnjava svoje đake koji se osjećaju Srbima i koji to ispoljavaju to na jedan adekvatan način. Je li Blagojević?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:37:55)

Samo kolegice oprostite. Nemojte tako ocjenjivati, a i profesor je Blagojević nije Bogojević, ali uzdržite se u takvim ocjenama. Hvala vam.

Izvolite.

MARINA JOČIĆ (03.07.18 12:38:08)

Dobro. Ja se nadam da nisam ništa pogrešno uradila kao ni prošli put kad ste mi uzeli 10% od plate, ali to je najmanji problem.

Želim, da naravno Blagojević, profesor Jugoslav Blagojević.

Osim toga djeca su bila u jeku kampanje u školama izložena NATO promocijama. U školama su se obavljale NATO promocije. Zaštitnik ljudskih prava na sve ovo nije imao neki odgovor ili ako je imao on nije nikoga obavezivao. On se izasnio, recimo, za slučaj u Danilovgradu, ali to nikoga nije obavezivalo. Progon profesora Blagojevića je nastavljen.

Takođe, bilo je i predizbornih skupova u školama itd. itd. Dakle, djeca srpske nacionalnosti nalaze se na udaru ovog režima. Ovo je pokušaj asimilacije koji naravno neće uspjeti jer oni imaju svoje roditelje i svoje kućno obrazovanje.

U Crnoj Gori nisu samo Srbi diskriminirani. Osvrnuću se za nas u Demokratskom frontu je aktuelan ZIKS kako što znate. Tamo su ljudi izloženi takođe određenoj vrsti torture. General Dikić, po našim saznanjima nalazi se u samici gotovo dvije godine. Branka Milić je bila 12 mjeseci u samici bez osnovnih uslova za život. Ljudi koji su optuženi drže se u zatvoru i nije im omogućena adekvatna zdravstvena njega. General Dikić, recimo, ima karcinom. Ostali zatvorenici sa tog slučaja su teško bolesni. Ako građani nisu znali zatvor u Spuzi je jedan kazamat. Tamo poslije tri sata nema ljekarske zaštite. Može neko da padne u komu, može da mu pozli po bilo kom osnovu poslije tri posle podne samo medicinske sestre mogu da pruže pomoć zatvorenicima. To je po mojim saznanjima ljudi iz ZIKS-a. Nemaju svakako 24-časovnu zaštitu Ombudsmana, ljekarsku.

Da ne bi bilo da govorim samo o Srbima moraću pomenuti i Rome. Ne znam koliko ste upoznati da većina Roma živi na obodima deponija. Ja imam prijatelje Rome, ovde u Podgorici, čije dijete se razboljelo a nije jedino zbog užasnih uslova u kojima žive, zbog zagađenosti vazduha i vode. Djeca osnovci romske nacionalnosti zimi idu po blatu koje se cijedi s deponije do škole i to najviše zbog toga, ne radi obrazovanja nego da bi imali jedan besplatan obrok. Stanje romske populacije je katastrofalno i mislim da bi morali mnogo više u vezi toga da uradite. Ova publikacija koju ste nam dali vrijedi mnogo novca. Zašto morate i vi i ostali organi, to sam već za Sudski savjet govorila, Tužilački i svi ostali, nama šaljite elektronskoj formi, a da ovo što je nekome namješten posao da ovo štampa da ide djeci koja se liječe pomoću sms poruka, mislim da bi mnogo više opravdao i vaše postojanje.

Na kraju, ne želim vas potpuno da optužim. Mislim da i vi i mi treba da se založimo za promjenu zakona, da vaše preporuke budu obavezujuće, a ne da ih bira kao sa švedskog stola ko šta hoće od njih da prihvati. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:42:02)

Hvala vama.

Za komentar se javio poslanik Suad Numanović. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (03.07.18 12:42:06)

Hvala, predsjedniče.

Koleginice Jočić, kada govorimo o diskriminaciji, u svom uvodnom govoru sam rekao da su ljudska prava nešto što svako od nas dobija rođenjem i da nam ih niko ne može oduzeti, bez obzira na vjeru, naciju, bilo kakvu različitost. Na nama je da pokušamo da stvorimo taj jedan ambijent koji će naše društvo karakterisati u tom pravcu da se poštuju ljudska prava svakog građanina. Ovaj izvještaj sigurno nas negdje, bez obzira što ove preporuke ombudsmana nijesu obavezujuće, one jesu kroz preporuke nama i državnim organima upozoravajući da ćemo, ako ispunimo te preporuke, taj put skratiti po bilo kom vidu diskriminacije. Ono što se s vama ne slažem jeste u dijelu da ono što nam je sveto to su svima nama, svi smo mi roditelji na ovaj ili onaj način, to su nam djeca i svi se zaklinjemo u djecu, ali reći da su nečija djeca diskriminisana samo zato što pripadaju ili su ove ili one nacionalnosti, mislim da to nije dobra poruka s ovog mjesta da to ide. Mi treba sve da uradimo da toj djeci omogućimo, rekao sam predškolske ustanove, treba nam mnogo vrtića. Kada govorimo o djeci sa smetnjama u razvoju, treba nam to inkluzivno obrazovanje, naravno upotreba ćirilice, latinice, sve ono što je u skladu sa zakonom.

Završio sam time da to sve piše u zakonu, na nama je samo da implementiramo taj zakon. Ako budemo poslali poruku plašim se da će se i ta naša djeca tamo u školskim klupama početi prebrojavati po nacionalnosti. To nije dobro. Mi tako nijesmo odrasli nego smo samo znali za druga boljeg ili goreg, bez obzira kako se on zvao. Mi moramo tako da stvorimo taj ambijent da naša djeca odrastaju u takvom ambijentu, a ne da im lijepimo etiketu da su diskriminisana samo zato što se zovu ovako ili onako. Jer, ako krenemo s jednom djecom plašim se da će neko navesti primjer druge, treće, četvrte djece druge nacionalnosti pa onda ćemo doći u neki začarani krug koji ne vodi rješenju problema nego da damo doprinos da djeci omogućimo jedan normalan ambijent i poštovanje njihovih osnovnih dječijih prava. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:44:57)

Hvala vam.

Odgovor na komentar poslanica Jočić. Izvolite.

MARINA JOČIĆ (03.07.18 12:45:02)

Evo ovako - popa biju mene jok, pop se buni a ja jok.

Srbi su diskriminisani, a vi nas upućujete na to da mi to ne bi trebalo da vidimo.

Gospodine, sve ovo što ste rekli kako bi trebalo djeca da žive apsolutno se slažem, dakle na nivou teorije, međutim na nivou prakse stvar je potpuno drugačija. Šta ste vi uradili, vi iz DPS, Bošnjačke stranke, uopšte ova koalicija? Svjedočanstva, evo to je sada aktuelno, recimo, ovih 20-ak dana, onaj ko je htio svjedočanstvo na ćirilici morao je da se izjasni, da digne ruku u školi da kaže treba mi svjedočanstvo na ćirilici. I na sam taj način djeca se nacionalno opredjeljuju u školama. Apsolutna diskriminacija. Ima ljudi koji se plaše ove vlasti i neće da čačkaju tamo što može da mu donese probleme. I ljudi Srbi moraju da dobijaju čak i luče, diplome luča, znamo odakle potiče ta luča, ta luča je napisana na ćirilici, oni moraju da dobijaju na latinici. Toliko o ambijentu.

Prebrojavanje po nacionalnosti nismo mi Srbi počeli nego je ova vlast i to je uzela kao

model kako da vlada, kako da podijeli. Nije bilo dovoljno, mi smo bake i djedovi koji su nas podijelili nego idu sad već od vrtića da dijele djecu. Nisam mogla da vjerujem kada su moje unuke krenule u vrtić, u vrtiću je sve napisano latinicom, a prva slova koja uče još uvijek su po programu ćirilica. Šta to znači. Apsolutna diskriminacija. Bilo bi bezbroj primjera ovdje. Naravno, nisu obavezujuće odluke ombudsmana i šteta je što nisu jer znam i vidjela sam po ovom izvještaju koliko ima primjera kršenja ljudskih prava, pa se kaže negdje je postupljeno po preporuci, a negdje nije.

Još jedan primjer diskriminacije, mislim da će ovo biti za vas apsolutno razumljivo. Da sam ja promijenila tablice na službenom autu, da ga kojim slučajem imam, a naravno da ga nemam, bila bih osuđena jedno pola godine zatvora za razliku od vas koji možete da kršite zakone, ali tu ne vidim samo nacionalnu podjelu nego vidim i političku diskriminaciju pored te nacionalne. Vama je dozvoljeno sve, a Srbima nije dozvoljeno ništa, i uz to nije ni opoziciji gotovo ništa dozvoljeno. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:48:02)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Mihailo Anđušić, a neka se pripremi poslanik Goran Danilović.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (03.07.18 12:48:11)

Hvala, predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi gosti, uvaženi građani,

Pred nama je Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda za 2017. godinu i danas imamo svi zajednički priliku da ga u ovom domu analiziramo. Ovim dana imamo, takođe, priliku da na dnevnom redu ovog plenarnog zasijedanja analiziramo set izvještaja iz oblasti zaštite ljudskih prava. Složićemo se da je u radu svih tih institucija u godinama za nama postignut značajan napredak, ali isto tako moramo se složiti da, kada su u pitanju sve te institucije koje se bave oblastima zaštite ljudskih prava, rad i Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, Ombudsmana ono što predstavlja u pravom smislu te riječi pokazatelje napretka i samog sistema i napretka, slobodno mogu reći, cjelokupnog društva uopšte. Zaista, bez i malo pretencioznosti smatram da ova institucija iz godine u godinu ostvaruje izrazite napretke u radu, usudiću se da kažem da kao jedna institucija u ovom trenutku u državi u određenim segmentima pravi značajne napretke.

Prije nego što dam svoj osvrt na sam izvještaj htio bih da u ovom momentu pohvalim, takođe i samu formu izvještaja koja, vjerujte, u ovom momentu puno govori o ozbiljnosti pristupa u radu samog ombudsmana, gdje na jedan sistematičan i analitički način smo imali prilike da pogledamo sve ono dobro što je krasilo rad ombudsmana u minulom periodu, a takođe i na jedan otvoren način i sve nedostatke u radu koji su bili u godini za nama.

Kada je u pitanju 2017. godina, nastavljen je trend visokog stepena ažurnosti institucije Zaštitnika u postupanju po pritužbama, s obzirom da je postupak okončan u gotovo 100% predmeta. Takođe, za pohvalu je i proaktivno djelovanje čemu svjedoči 75 predmeta pokrenutih po sopstvenoj inicijativi. Za pohvalu je i povećana vidljivost institucije, terenski rad, kao i održavanje dana Zaštitnika u četiri opštine i ostvarena saradnja s civilnim sektorom i međunarodnim organizacijama. Ohrabruje i ostvareni napredak u promociji poštovanja ljudskih prava, što potvrđuje da je naše društvo zrelije i usmjereno je na poštovanje standarda.

S obzirom da je napredak izraženiji u području zakonodavstva i jačanju institucija zaduženih za zaštitu i promociju ljudskih prava, a da su u pojedinim oblastima i dalje prisutni problemi koji se odnose na implementaciju zakona i međunarodnih standarda, smatram neophodnim ulaganje koordiniranih i intenziviranih napora organa zaduženih za implementaciju zakonodavstva usklađenog s međunarodnim standardima. Državni organi i organi javne uprave sve više prepoznaju značaj ljudskih prava i svoju obavezu i interes da sarađuju s Zaštitnikom ljudskih prava

i sloboda, o čemu svjedoči i podatak da je u 256 slučajeva povreda otklonjena u toku ispitnog postupka, iz kog razloga je postupak i obustavljen.

Međutim, ono što smatram da je nedopustivo jeste podatak da su pojedini organi ingnorisali zahtjeve i urgencije Zaštitnika ne izjašnjavajući se i ne izražavaju svoj stav o navodima iz pritužbe. Ovo je praksa koja se u narednom periodu nipošto ne bi smjela dopustiti i dozvolite da je vidim kao jednu od glavnih preporuka za regulisanje u narednom periodu.

U pogledu efikasnosti i kvaliteta rada javne uprave evidentni su određeni pozitivni pomaci, ali su prema podacima iz Izvještaja o radu Zaštitnika i statistici i Upravnog suda za 2017. godinu i dalje prisutne slabosti u radu organa javne uprave kada odlučuju po pojedinim zahtjevima građana. Dugo vode postupke, nerijetko ne poštuju zakonom utvrđene rokove za odlučivanje i u postupcima povređuju načela upravnog postupka i dobre uprave, što se nepovoljno odražava na ostvarivanje prava građana i drugih subjekata. Prema podacima Upravnog suda Crne Gore, tokom 2017. godine u 2.479 predmeta i oko 53% riješenih slučajeva utvrđena je nezakonitost upravnih akata i postupanja od strane organa javne uprave, zbog čega smatram da javna uprava mora povećati kvalitet rada i snažnije sprovoditi strategiju reforme javne uprave. Detalj koji, takođe, sada već zabrinjava, s obzirom na to da već duži vremenski period, makar Odbor za ljudska prava apeluje na činjenicu da još uvijek ne funkcioniše elektronska evidencija slučajeva diskriminacije propisana članom 33 Zakona o zabrani diskriminacije usvojenom 2010. godine, s ovog mjesta moramo ponovo apelovati na državne organe da bez daljeg odlaganja sprovedu aktivnosti u uspostavljanju elektronske evidencije i stvaranju uslova za efikasnu i doslednu implementaciju zakona.

Na kraju, skratću zbog vremena, uz sve vidljive i opipljive rezultate i napretke u radu koji su evidentni u minulom periodu, smatram da ovu instituciju očekuje vrlo kompleksan i obzilan posao u narednom periodu, ali uz jedan pristup kakav ste imali u godinama za nama i kontinuirano pregalaštvo svih institucija involviranih po pitanju ovih tema, smatram da možemo napraviti značajne iskorake za poboljšanje uslova u ovoj oblasti. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:53:40)

Hvala vama, poslaniče Anđušiću.

Riječ ima poslanik Goran Danilović, a neka se pripremi poslanica Nada Drobnjak. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (03.07.18 12:53:48)

Uvaženi građani, gospodine predsjedniče, kolegice i kolege, uvaženi Zaštitniče,

Volio bih da je ovo izvještaj o stanju ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori, ovo je ipak izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava. Razlika je drastična. Nijesu ljudska prava tu zbog vas nego vi tu zbog ljudskih prava. Doduše, splet okolnosti, pobrkane načela i norme u Ustavu, pobrkana u zakonima. Ne znam da se negdje u parlamentima podnosi izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava, mora biti o stanju ljudskih prava. Mi imamo nevjerovatnu situaciju da imamo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, što je nonsens. Ako su ljudska, naglašavati manjinska može biti samo cinično. Ljudska prava podrazumijevaju manjinska prava, ali kod nas sve želi da se izdigne što više kako bi dobilo na težini, a onda suštinski izgubi i na važnosti i na težini. Nemam vremena, moram da se usredsredim.

Ravnopravnost pisma. Uvaženi zaštitniče, morate tome da se posvetite. Ustavno načelo da su ravnopravna ćirilčna i latinična pisma ne podrazumijeva da su ravnopravna koliko ljudi žele nego da su ustavno ravnopravna i da je to obaveza. Šta to znači. Ne može u školama neko da se izjasni šta želi i na kom jeziku, a uz to je još maloljetan. Mora od strane punoljetnog, dakle predavača, profesora, administracije Ministarstva prosvjete svakome biti ponuđeno da li će svjedočanstvo ovo ili ono, na jednom od dva ravnopravna pisma. Ako postoji podrazumijevano pismo i drugo koje je ravnopravno ako želite, to je skandal. Tu ne možete da se zadržite na preporuci, to moramo da izmijenimo. Ravnopravnost pisma podrazumijeva da su ravnopravna i u imenovanju naselja, a ne kako kome padne na pamet nego dvojezično. Ravnopravnost košta.

Ravnopravnost traži trud. Ravnopravnost traži da se država pobrine za nju, a ne da bude diskriminisan jedan od 30 đaka koji kaže - znate kako, volio bih na ćirilici ili na latinici ukoliko je dominantna ćirilčka većina. Takve stvari, u stvari, prouzrokuju dodatnu diskriminaciju.

Vrlo ste se okliznuli kada ste ovdje na jednom mjestu, u pitanju je diskriminacija po vjerskoj osnovi, odmah napisali - međutim, kada je u pitanju odnos dvije pravoslavne crkve u Crnoj Gori. Ne znam kako to vama da promakne. Gdje ste pronašli, u kom zakonu, da se tretiraju dvije pravoslavne crkve? Možda u Ustavu. Nema toga, zaštitniče. Vi se time stavljate direktno na stranu jedne od crkava koja tvrdi da to jeste, a po kanonskom ustrojstvu znamo da nije. To je kao da kažete da postoje dvije vlade. Smijenili bi vas. Crkve se međusobno priznaju, a države međusobno. To su stvari koje su vrlo osjetljive i zaštitnik sebi takvu stvar ne smije da dopusti.

Dopustite mi na kraju da kažem da ste napisali, kada je u pitanju zaštita životne sredine, da preporučujete i tražite da se u Pljevljima prati, recimo, i u opštinama gdje ste vršili mjerenje ili pratili, obavezujete i lokalnu i državnu vlast da obavezno povedu računa o akcidentnim situacijama, između ostalog. U Pljevljima nema akcidenta. U pitanju je hronično oboljenje. Akcident je slučaj, doduše i nesreća. Ali, tamo zagađenost vazduha nije stvar akcidenta nego stvar neurološka, tipski obrazac nečega što traje u neprekinutom nizu duže od dvije decenije. Nije to akcident. Ne umanjujte ono što je tako važno.

Ni slova o diskriminaciji, o pravu na obrazovanje, u Ministarstvu prosvjete, konkretno u Policijskoj akademiji u Danilovgradu. Mislite da je neko učinio uslugu prošle godine kada je umjesto 30 po zakonu primio 100% više kandidata, od toga 12 bez položenog psihofizičkog testa, a od tih 12 je 10 pripadnika manjinskih zajednica. Nijeste se time bavili. Mislim da je to najveći skandal u Ministarstvu prosvjete jer je to ipak nadležnost Ministarstva prosvjete u poslednjoj deceniji.

Dakle, gospodine zaštitniče, zbog čega se time nijeste bavili? Nigdje i nikad nije propisano da će neka manjinska zajednica ili pripadnik manjinske zajednice imati privilegovano pravo na školovanje ili na nepolaganje testova. Podržavam da ima nezapošljavanja u skladu s Ustavom, afirmativna akcija iako je ovdje izgubila smisao, ali na školovanje, to je klasična zloupotreba i to u političke svrhe. Volio bih da vi odgovarate na naša pitanja. Volio bih zbog toga što će biti ružno ako zaštitnik ljudskih prava čeka završnu riječ.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:59:26)

Hvala vam.

Želite li da odgovorite? Izvolite.

ŠUĆKO BAKOVIĆ (03.07.18 12:59:31)

Zaista bih komentarisao ako ima poslovničke mogućnosti i molio bih da nam date malo više vremena.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 12:59:41)

Samo da vam kažem, molim vas, saslušajte me.

Vi imate u svakom trenutku mogućnost da uzmete riječ, da komentarišete izlaganje kolega poslanika, da odgovorite na pitanje. Onda bi bilo dobro da se toga pridržavate tako da odgovarate konkretno i komentarišete konkretno izlaganje. Jer, sada dozvoliću vam, pretpostavljam da to ide u smislu interesovanja i poslanika i svih da komentarišete duže, ali ćete pomenuti poslanike koji će onda imati potrebu pošto se prepoznaju u vašim komentarima da vam odgovore. Zato vas molim češće se javljajte ili odgovarajte na pitanja kada se postave. Izvolite, imate riječ.

ŠUĆKO BAKOVIĆ (03.07.18 13:00:17)

Nijesam htio da prekidam debatu poslanika, mislio sam da je to cjelishodnije, ali evo počecu budući da je uvaženi poslanik Goran Danilović tu, evo da iskomentarišem nekoliko stvari koje je ovdje potencirao.

Slažem se s vama duboko da Ombudsman treba da podnosi Parlamentu izvještaj o stanju ljudskih prava i sloboda. Ja sam se tokom koncipiranja tog segmenta i mandata ombudsmana zalagao kod svake izmjene i kod svake novine zakona. Međutim, nijesmo dobili podršku ovdje u Parlamentu. Tako piše u zakonu, molim vas. Mi podnosimo izvještaj kao nezavisna institucija i imamo još taj paradoks gdje nema nigdje u svijetu, vi taj izvještaj usvajate, molim vas, umjesto da ga primete k znanju. Imate i preporuke Evropske komisije. Svi u okruženju izuzev Hrvatske, u Evropskoj uniji, izvještaj se raspravlja. Da li se podržavaju ili ne podržavaju stavovi ombudsmana. Ovako je stanje i mi smo dali i u izvještaju i pregled stanja ljudskih prava, onako kako ga mi vidimo, ne samo što smo iznijeli izvještaj o našem radu.

Oko ravnopravnosti pisma. Možda niste dovoljno čitali ono što smo mi radili. Mi smo po obraćanju Srpskog nacionalnog savjeta imali vrlo opsežno postupanje oko upotrebe ćirilicnog pisma i tu smo dali veoma ozbiljnu preporuku i to svim granama vlasti, ovom Parlamentu, sudskoj vlasti i Vladi kao izvršnoj vlasti. Svi su se oglasili kao nema problema. Sudska vlast je, na primjer, rekla da se zalaže za to, ali imaju takav softver koji samo poznaje latinično pismo. Mi se ne slažemo s tim, to treba mijenjati, ali smo u našem mišljenju rekli da ćirilicno pismo nije samo pismo srpskog naroda. Ćirilicno pismo je pismo i crnogorskog naroda i svih drugih naroda koji baštine ovaj jezik koji ima zajedniče korijene. Zalažemo se za to da budu ravnopravni. Ne postoji propis, ovo pitanje nije razrađeno zakonom. Izgleda da postoji potreba za time, ali kod ovog sadašnjeg zakonskog rešenja na vama je svima da se založite.

Imali smo postupanje u odnosu na školu u Danilovgradu i tamo smo rekli da se djeci ne smije ... pravo na korišćenje ćirilice. Imali smo i takvu situacija da razredni starješina u jednom odeljenju ili nastavnik, da ne pogriješim, nije dozvolio da se čita saopštenje koje je bilo na latinici. Tu smo rekli da tako ne može da se postupa. Evo, dozvolite. Ta ravnopravnost je Ustavom definisana. Šta ona znači. Znači li to da sve mora biti istovremeno pisano kao u Bosni i Hercegovini što rade, pisano na ćirilici i latinici ili, kako neko kaže, da dobije svjedočanstvo ili ispravu na onom pismu na kojem neko želi. Za sada to nije definisano, nijesmo imali problema. Moj lični stav je latinica je bila u dugom periodu dosta zapostavljena kao pismo i nije nestala. Duboko sam uvjeren da i ćirilica iako je sada dominantno prisustvo latinice neće biti uklonjena. To je dio našeg duhovnog i kulturnog bogatstva, crnogorskog naroda i ne trebamo se toga odreći i mi smo čvrsto za to.

Neko je rekao zašto naše preporuke nijesu obavezujuće. Mi nemamo mehanizme izvršne vlasti. Mi nemamo mašineriju, mi nismo sudski organ. Naše preporuke nije da nijesu obavezujuće, formalno pravno se kaže, ali čim je država ustanovila jedan organ i finansira taj organ, iz budžeta izdvaja, valjda te preporuke imaju određenu težinu. Formalno pravno nisu, ali bi trebalo da budu obavezujuće najmanje onoliko kako su obavezujuće preporuke međunarodnih tijela. Meni je neshvatljivo da su preporuke međunarodnih tijela da se tako lako prihvataju, a da se preporuke nacionalne institucije, bez obzira ko je personalno na čelu te institucije s rezervom primaju ili da se ... na primjenu. Mi smo tu da pomognemo, da pokrenemo sistem, da sistem funkcioniše, da se unaprijedi i da doprinesemo vladavini prava. Od toga koliko ćemo mi biti uspješni zavisi upravo od vas, molim vas. Meni je jako drago što danas opozicija prisustvuje raspravljanju u vezi našeg izvještaja. Upravo od vas tražim podršku, molim vas. Ovaj parlament je imao u jednom ranijem periodu veoma dobru praksu, pa su prilikom usvajanja ovih izvještaja Ombudsmana donošeni određeni zaključci kojima su podržane naše preporuke i naše preporuke su dobili na težini jer su zaključci parlamenta obavezujući.

Vežano za dvije pravoslavne crkve. Mi smo samo konstatovali faktičko stanje, molim vas da to malo radi javnosti, i prisutnu podijeljenost među građanima. Naša namjera nije da se mijenjamo i da mijenjamo stanje u tom smislu da utičemo ili da jednu pravoslavnu crkvu ili drugu pravoslavnu crkvu učinimo dominantnom. Mi to znamo i svi znaju u Crnoj Gori da je to stvar tih crkava, odnosno vjerskih zajednica, ali morali smo to da konstatujemo. To se odražava na stanje, na podjele u Crnoj Gori, pa te podjele uzrokuju i neke druge stvari koje se u krajnjem odražavaju i na odnos među ljudima i na ostvarivanju ljudskih prava i sloboda.

Životna sredina. Nemojte mi zamjeriti, mislim da niste do kraja pročitali tamo što smo rekli. Mi smo rekli da je stanje zabrinjavajuće i da je stanje dominantno prisutno. Naveli smo obavezu i lokalne vlasti i obavezu državne vlasti, a posebno inspekcijske organe da intervenišu kada su akcidentne situacije, kada imamo enormno povećanje tih zagađujućih čestica koje utiču na zdravlje ljudi. Mi u Pljevljima imamo takvo stanje koje jeste neodrživo i koje godinama postoji i tu ne može lokalna zajednica sama ništa da uradi i potrebna je intervencija države. Imamo i ovu situaciju da u Baru imamo zabilježene slučajeve, tamo nema termoelektrane, lošeg stanja vazduha, u Podgorici, u Nikšiću.

Prijem u akademiju u Danilovgradu. Slažem se s vama. Mi nikada nismo rekli u instituciji da predstavnici manjinskih naroda ili manjinskih zajednica po bilo kojem osnovu, u pogledu primjene principa afirmativne akcije, pod jednakim uslovima mogu dobiti. U ovom slučaju, ispitivanje i sagledavanje zakonitosti prijema sprovodile su nadležne inspekcije. Mi od tih inspekcija nijesmo dobili nikakav signal ili izvještaj koji bi ukazivao da je tamo nešto nezakonito rađeno. Ne očekujete valjda da će ombudsman da zamijeni sve institucije u ovoj državi i sve organe. Da smo imali signal od inspekcije i zvanično objavljeni izvještaj gdje bi se ukazivalo na ovo mi bismo reagovali saopštenjem u najmanju ruku.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:08:50)

Hvala.

Sada se proceduralno javio poslanik Vučurović. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (03.07.18 13:08:54)

Samo kratko.

Dakle, više puta se ovdje ponavljalo i proteklih dana kada je bio ministar Janović i još neki ministri, sada gospodin Baković, govorilo se o vrijednostima crnogorskog naroda u nekom opštem smislu. Gospodine Bakoviću, odnosno izvinjavam se, nemam pravo vama da se obraćam, dakle ovdje postoje još neki narodi u Crnoj Gori, postoji i srpski narod i crnogorski narod i narod kojem pripada gospodin Baković, postoji albanski narod, postoje Romi, Hrvati. Dakle, ne možemo govoriti ovdje, kao što je rekao ministar Janović, crnogorski nacionalni sport. Dakle, ovdje postoji još nacija, još naroda i čisto da to malo preciziramo i da se ne koristi taj termin da bi obuhvatili sve nas.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:09:41)

Hvala vam.

Samo postoji Crnogorski olimpijski komitet, ne postoji olimpijski komitet Crne Gore. Tako se neke institucije zovu. Ovo što je kolega ombudsman rekao, on je zaista smatrao društvo Crne Gore. Tako da postoje neke institucije koje se tako zovu. Crnogorsko narodno pozorište nije narodno pozorište Crne Gore itd.

Izvolite, odgovor na komentar, Goran Danilović.

GORAN DANILOVIĆ (03.07.18 13:10:06)

Hvala vam.

Uvaženi zaštitniče, pažljivo čitam. Preporuka zaštitnika kada je u pitanju zdrava životna sredina br. 1 da nadležni inspekcijski organi kontinuirano vrše inspekcijski nadzor svih registrovanih zagađivača u Opštini Pljevlja i drugim gradovima, u cilju sprečavanja akcidentnog stanja i unapređenja kvaliteta vazduha. Ovo neću da vam prigovorim, greška je, ovdje ste morali drugačije jer ispade da ste za sprečavanje većeg kvaliteta vazduha.. Ja Vam kažem da u

Pljevljima nemate akcidente to traje 365 dana godišnje,možda ovo akcidentno upućeno je na to da su to nesreće pojedinačne dva,tri put godišnje nema nesreće kad nema filtera ni na jednom objektu na kojim treba da ih bude.Ovdje preporuka mora da bude jasna, a ne da se inspekcija angažuju da se spriječe akcidentna stanja. Kad je u pitanju pismo ne tražim ja da svaka institucija izda na dva pisma dva rješenja, ali tražim da ravnopravnost nebude samo na papiru, da tamo gdje najosjetljivije kod djece nebude podrazumijevano pismo latinica, a da se djeca usaglasnost roditelja izjašnjavaju o potrebi da imaju nešto i na ćirilicom pismu. To je diskriminacija, to je prebrojavanje, onaj razredni starješine, direktor škole, ministar prosvete koji je ovdje vrlo važan mora postupajući u skladu sa Ustavom da donese obavezujuću normu u kojoj se djeca sprečavaju da samo jedan koji hoće nešto na svom pismu ustane i da kaže, nego svako pojedinačno da se izjasni šta želi, tada ljudi,tada djeca shvate da su ravnopravna, a ne kad treba da se izdvoje dvoje ili troje od 33. Kad je u pitanju crkva, izuzetno cijenim vaš rad i mislim da ste vrlo hrabri kad su u pitanju određene preporuke. To što Vas niko ne čuje to znači da tu treba da budete, da manje smetate, hvale se vašim izvještajima prema spolja i to je sve, da ste Vi rekli da je podijeljeno pravoslavno biće ja tu ne bih reagovao, jer to primjećujem kao i Vi ali nemate pravo kao ombudsman da kažete dvije crkve. To prosto nije tačno, ili makar ni jedan zakon ni Ustav koji Vas obavezuju o tome ne govore, kad je u pitanju Policijska akademija imate Vi pravo i na vlastitu inicijativu.

Ne možete da oćutite nešto što je bio bum,nešto što je bila tema danima u Crnoj Gori, da je prvo ministarstvo tražilo 30 preko toga je primljeno još 12 djece nego punoljetnji ljudi već završili srednju školu.Od kojih 10 nije položilo psiho fizičke testove, a nastavili da se školuju o mom i vašem trošku.

Zaštitnik ljudskih prava mora da brine i o pravu većine, a posebno o tome da se na takav način zloupotrebjava princip afirmativne akcije koji nema nikakve veze sa školovanjem ili makar ne sa privilegovanim školovanjem.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:13:37)

Hvala.

Sada riječ ima poslanica Nada Drobniak, a neka se pripremi poslanik Koča Pavlović.

NADA DROBNJAK (03.07.18 13:13:42)

Hvala, predsjedniče.

Uvaženi zaštitniče, zamjenice i zamjeniče zaštitnika ljudskih i manjinskih prava i slobode Crne Gore,poštovane kolege i kolegice,

Izveštaj o kome danas govorimo mora svak dobronamjerman da pohvali jer to je Izveštaj koji govori o ozbiljnom radu ove institucije u 2017.godini, i tako metodološki uređen da su svi podaci zaista dostupni i da je vidljiva aktivnost, i ono što je još važnije, da je vidljiv stepen ostvarivanja ljudskih prava u Crnoj Gori, i da zato možemo svi da zaključimo da sistem zaštite ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori iz godine u godinu je sve bolji. Kada govorimo o radu institucije zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2017.godinu, mi moramo ocijeniti da je rad bio vidljiviji, da je bio proaktivan, da je u 2017.godini, bilo više sopstvenih inicijativa iz institucije i da je i ona aktivnost koja se svake godine realizuje to su dani zaštitnika, 2017.godine izvedena na bolji način jer nije samo zaštitnik sa svojim saradnicima i saradnicama došao u grad i čekao građane da dođu kod njega već su oni obilazili institucije na lokalnom nivou koje se bave pitanjima ljudskih prava, i to jeste za pohvalu. Za pohvalu je i što ovaj Izveštaj ima 256 preporuka, preporuka institucijama,a i preporuka svima nama šta treba uraditi da bi zaista moglo da govorimo o kvalitetnom ostvarivanju ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori.

Ono što jeste za pohvalu i što smo posebno na Odboru za rodnu ravnopravnost, a to je da je ovaj izvještaj dao statistiku koja je razvrstana po polu, što jeste zakonska obaveza, i što jeste prepoznato kao diskriminacija u drugim izvještajima, jer prosto to jeste jedan oblik diskriminacije po osnovu pola, a ako ne možemo da dobijemo i podatke koje se po tom osnovu razvrstavaju

kako bi dalje mogli da pratimo i sve procese i sve što ide u ovoj oblasti. Takođe, iz izvještaja se vidi da je tokom 2017. godine, poboljšana saradnja sa nevladinim organizacijama, i interesatno je kada se pomenula sam statistiku sad nevladine organizacije da žene u manjem broju od muškaraca podnose inicijative zaštitniku ljudskih prava, što se može čitati i na način da žene imaju manje mogućnosti, ali i manje znanja o svojim pravima i samim tim se teže obraćaju instituciji, ali je interesatno da nevladina organizacije u okviru tih obraćanja instituciji su se u najvećoj mjeri obraćale želeći da zaštite ljudska prava žena. Interesatno je i to se vidi iz izvještaja ali i saradnje sa institucijom da su institucije radi jedan veliki ali ne vidljivi za širu javnost rad, a to je pružanje reći ću besplatne pravne pomoći građanima i građankama Crne Gore, koji želeći da zaštite svoja prava dolaze po savjet koji kod ljudi zaposlenih u instituciji gdje zaista dobiju i savjet i često se u tom razgovoru u tom dijalogu i završi i riješi problem.

Poseban segment na koji treba obratiti pažnju u ovom izvještaju jeste rad na zaštiti diskriminacije. Tu je jasno vidljivo da građani Crne Gore ne prepoznaju šta je diskriminacija, da na osnovu percepcije koja je vidljiva iz rezultata ankete jedne nevladine organizacije 72% građana i građanki smatra da postoji diskriminacija, ali ustvari to se kasnije se vidi da oni svako nepravo smatraju diskriminacijom i da ne poznaju stvari suštinu, diskriminaciju što govori o tome da moramo mnogo više edukacije imati sa građanima i građankama Crne Gore. Pomenuću, evo ističe mi vrijeme, da u ovom izvještaju je kvalitetno obrađen segment diskriminacije koja je prepoznata u Istanbulskoj konvenciji, a to je nasilje nad ženama i nasilje u porodici, koje kroz taj međunarodni dokument prepoznatog kao diskriminacija i najveći broj pritužbi iz ove oblasti diskriminacija po osnovu pola i jeste bio vezan za nasilje u porodici o kome se danas dosta govorilo. I tu poruka za sve nas da moramo više raditi kako bise pomoglo žrtvama. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:19:11)

Hvala vam, poslanice Drobnyak.

Riječ ima poslanik Koća Pavlović, a neka se pripremi poslanica Branka Tanasijević.

KOČA PAVLOVIĆ (03.07.18 13:19:28)

Hvala.

Poštovane građanke i građani Crne Gore.

Ja ću govoriti, kritički ću govoriti o jednom aspektu, o jednom segmentu koji je u ovom izvještaju zaštitnika ljudskih prava i sloboda pomenut i koji je po mom mišljenju u ovom trenutku najznačajniji za državu Crnu Goru. Naime, na osnovu da kažem iskaza koji su se čuli u diskusijama na nedavnom samitu Evropske unije, samitu koji je bio posvećen pitanju migracije izbjeglica toj krizi u kojoj se Evropska unija i Njemačka kao država centralna država kičmena, da kažem kičmeni stub Evropske unije nalazi. Vrlo eksplicitno je rečeno da je Crna Gora jedna od država koja je potpisala jedan sporazum sa Evropskom unijom vezano za prihvatanje izbjeglica. To je jedan od sporazuma koji crnogorskoj javnosti nije poznat, ali samo jedan uglavnom čini mi se da ti važni sporazumi koji regulišu životno važna pitanja za građane Crne Gore, u ovom slučaju životno važno pitanje za opstanak države Crne Gore. Pomenuću samo između ostalog i onaj čuveni Aneks koji je Filip Vujanović potpisao vezano za granicu u regionu Plava, koji je takođe ostao potpuno nepoznat crnogorskoj javnosti i nije ni to zadnji nego ima ih još i uglavnom se tiču tako vrlo osjetljivih stvari vezano za Prevlaku, takođe pitanje granice, itd. itd.

Dakle, gospodine Marković je potpisao to prihvatanje da na teritoriji Crne Gore ugosti neki određeni broj vjerovatno veliki i po svoj prilici jako veliki 1.000 nekih emigranata, to je pomenuo i Sebastijan Kurc, današnji kancelar, a tadašnji ministar spoljnih poslova Austrije, pomenuo je to i pomenuo je da kažem taj plan formiranja, prihvatnih centara, na teritoriji balkanskih država, prvenstveno Crne Gore. Nakon toga, u februaru je usvojen u Parlamentu crnogorskom u ovome domu usvojen je Zakon o strancima, bez prisustva Demokratskog fronta i bez neke velike pažnje crngorske javnosti i taj zakon je po mojoj ocjeni, po našoj ocjeni katastrofalno loš. U tom zakonu kreiran je jedan zakonski, ozakonjen je mehanizam koji treba da omogući da se u skladu sa

zakonom preko granice prihvate izbjeglice koje nemaju nikakva lična dokumenta, na bazi činjenice da je formiran jedan institut privremenog boravka, tj. privremenog prihvata iz humanitarnih razloga i taj institut se oslanja na nešto što je nevjerovatno, dakle formiran jedan zakonski mehanizam koji omogućava da u Crnu Goru uđu ljudi bez ikakvih papira, samo na bazi činjenice da je Duško Marković potpisao ugovor koji je crnogorskoj javnosti nepoznat sa ljudima u Briselu i da ti ljudi ostanu u Crnoj Gori, duži period, jer se upravo ta da kažem dozvola privremenog boravka iz humanitarnih razloga izdaje na godinu dana, a može biti produžavana.

Dakle, formirana je jedna zakonska platforma za ono što nam po svojoj prilici slijedi, a što će po našoj ocjeni ozbiljno ugroziti opstanak države Crne Gore. Na taj predlog zakona kojim je omogućen ovaj ulazak ljudi bez ikakvih papira, a moram reći da je skandalozno da je zakonski osnov koji je naveden u zakonu, kao osnov za ulazak tih ljudi je vjerovali ili ne poštovane građanke i građani Crne Gore, potvrda nevladine organizacije da ste žrtva trafikinga ili žrtva nasilja u porodici.

Dakle, ako vam neka nevladina organizacija nekome iz Pakistana, nekome iz Libije, nekome iz centralne Afrike izda takvu dozvolu, oni sa tom dozvolom imaju zakonski osnov da uđu bez ikakvih dokumenata u Crnu Goru i da ostanu u Crnoj Gori i po ovome zakonu Crna Gora nema pravo da ih protjera.

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Formiran je na ovaj zakon je ombudsmanova kancelarija dala sasglasnost... hvala, i meni je nevjerovanto ja želim da pitam ombudsmana da li je moguće da je pored njih prošao takav slom koji prijeti da zgazi državu Crnu Goru, takav slom od zakona, od zakonskih rešenja, po kojima nevladina organizacija, potvrda neke međunarodne nevladine organizacije može biti zakonski osnov u Crnoj Gori po crnogorskom zakonu da neko bez ikakvih dokumenata, putnih isprava uđe u Crnu Goru.

Pitam kancelarije ombudsmana, jer oni sebe doživljavaju kao nekakve Sorošove eksperte za humanitarno pravo ili doživljavaju sebe kao nekoga koga plaćaju građani Crne Gore da prime prvenstveno u interesu građana Crne Gore. Ovdje je jasno da interes građana Crne Gore nije da desetine hiljada izbjeglica iz regiona koji nijesu ratom zahvaćeni, nijesu to sve izbjeglice iz rata zahvaćenih regiona, da dođu u Crnu Goru i da nas o jadu zabave.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:25:35)

Izvolite.

ŠUĆKO BAKOVIĆ (03.07.18 13:25:41)

Uvaženi, poslanice Pavloviću,

Mi smo na ovaj zakon dali mišljenje, dok je bio u fazi pripreme, u fazi nacрта i predloga, i to sa aspekta ostavarivanja ljudskih prava, u skladu sa međunarodnim, humanitarnim običajnim pravom. I ja bih vas zamolio da nas ne karakterišete kao nekakvim Sorošovim ekspertima. Ja sam ombudsman Crne Gore, izabran u skladu sa Ustavom Crne Gore, izabran sam od Parlamenta, ovdje u ovoj sali. Ja se prema vama odnosim sa potpunim uvažavanjem, a i moje kolege isto tako i od vas očekujem da se tako odnosite prema nama. Mi smo dali ovdje mišljenje, mi smo tu dobili jednu novu nadležnost na predlog Evropske komisije, da pratimo readmisiju naših građana, kad se vraćaju iz zapadnih zemalja i mi to činimo, dva puta smo išli u Njemačku, naši predstavnici pratili su avionom dolazak, da li ti organi tih zemalja prate, poštuju ljudska prava naših građana koje vraćaju.

Sada imamo obavezu kada se građani iz Crne Gore, takoreći protjeruju da propratimo sam čin protjerivanja, odnosno udaljavanja Crne Gore, da li se poštuju osnovna ljudska prava i naš mandat je upravo u tome i mi se zalažemo za ostvarivanje ljudskih prava, za sva lica koja su pod ingerencijama države Crne Gore, koja se nađu na teritoriji Crne Gore, bili državljani, bili stranci, mi se podjednako borimo za njihova ljudska prava, a posebno za ostvarivanje humanitarnih prava. Ja vas molim da pročitate naša mišljenja, i kad budete pročitali mišljenje vidjećete što smo mi rekli. Mi

nismo rekli zakon je idealan ili nije, mi u tom smislu što smo predložili, predložili smo, a ostalo, bila je prilika, bolje bi bilo da ste ovo govorili kada se zakon usvajao, međutim to je vaša stvar, oprostite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:28:08)

Hvala vam.

Pravo na odgovor poslanik Pavlović.

Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (03.07.18 13:28:12)

Gospodine zaštitniče,

Vi kažete u skladu sa najvišim humanitarnim standardima definisanim međunarodnim dokumentima. Važe li ta dokumenta i ti standari u Evropskoj uniji? Važe. I svi tamo koga kog iz tih država i iz tih da kažem Vlada i vlasti da optužite da ih ne poštuju, oni bi se naljutili, ali zato je prioritetan nacionalni interes, on je ispred ovih ostalih ineteresa. Nacionalni interes mora biti ispred interesa međunarodnog prava, inače ćemo doći u situaciju da međunarodnim ugovorom, ovim ovakvim ugovorima, o kojima ne zna ništa crnogorska javnost se poništi Ustav Crne Gore, razumijete, ne možemo dozvoliti sebi da dođemo u takvu apsurdnu situaciju. Ja ne govorim o repartijaciji naših ljudi koji su otišli pa se vraćaju itd. Mi ovdje, gospodine Bakoviću, govorimo o jednom problemu, koji nam je na granici desetine hiljada, gospodine Bakoviću, i to nisu manipuliše se s ljudima, to nisu ljudi iz Sirije, to su ljudi iz drugih država, ne država koje su zahvaćene ratnim dešavanjima. I sada Albanija neće da ih udomi na svojoj teritoriji, nego će da ih proprati. Zašto Crna Gora to radi, gospodine Bakoviću? Zašto ih prihvata i prave centre ovdje Duško Marković i ekipa i njegove koalicione kolege iz koalicije Boro i Ramiz, čuveni. Oni jedini to javno podržavaju. Zašto to hoće da rade, gospodine Bakoviću, kada vidite da je i Hrvatska već rekla da je spremna da izvede vojsku na granicu, neće da prihvati te ljude. Ti ljudi ako krenu ovamo oni će na prostoru Crne Gore ostati više godina i mi ćemo imati ozbiljni problem da se izborimo sa tim problemom, kao da nemamo drugih problema.

PREDSJEDNIK KOČA PAVLOVIĆ (03.07.18 13:30:19)

Hvala vam.

Poslanica Branka Tanasijević ima riječ, a neka se pripremi poslanik Milutin Đukanović.

BRANKA TANASIJEVIĆ (03.07.18 13:30:31)

Poštovani predsjedniče, poštovani zaštitniče ljudskih prava i sloboda sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, poslanici, poštovani građani,

Prethodnih godina najveći dio izvještaja zaštitnika ljudskih prava i sloboda za 2017. godinu, posvećene pravima djece i mladih. U dijelu koji se odnosi na pravo djeteta na zaštitu od nasilja i zanemarivanja, zaštitnik s pravom posebnu pažnju posvećuje vršnjačkom nasilju. Pri tom moram da istaknem, da mi je jako drago da je o ovom problemu već bilo riječi u Parlamentu i da je to prepoznato kao vrlo bitan problem na koji se može i treba uticati, a pošto taj izvještaj ima samo jednu, dvije strane onda mi je jako drago da je kolegica prepoznala potrebu da o tome govori iz ugla ljekara i na jedan način koji bi trebao da utiče na preventivu vršnjačkog nasilja u Crnoj Gori. U svakom slučaju to je veliki problem koji može imati značajne posledice u slučaju kada djeca steknu naviku da na neadekvatan način stupaju interakciju sa svojim vršnjacima, što može rezultirati usvajanjem obrazaca koji će se primjenjivati u odraslom dobu kroz ekstremno ozbiljne forme asocijalnih i društveno neprihvatljivog ponašanja.

Svjetska zdravstvena organizacija je problem vršnjačkog nasilja uvrstila u istaknuti javno zdravstveni problem, koji ugrožava i fizičko i mentalno zdravlje djece. Nasilje među djecom može se manifestovati kao fizičko, verbalno, emicionalno itd. Zaštitnik u izvještaju konstatuje da je jedan od najtežih oblika vršnjačkog nasilja verbalno nasilje, koje obuhvata nanošenje psihičkog bola djetetu žrtvi kroz nazivanje pogrđnim imenima, vrijeđanje, ismijavanje itd. Ovo nasilje je izuzetno traumatično za dijete, jer najčešće podrazumijeva iznošenje neistina u njegovom životu koje imaju za cilj da ga omalovaže, povrijede i učine nesigurnim. Zaštitnik iz tog razgloga upozorava da kada se verbalno nasilje kontinuirano rešava u školi, ali u svakoj drugoj sredini, može ostaviti veće posljedice na žrtvu od fizičkog nasilja, naročito iz razloga što ovo nasilje odrasli teže uočavaju i zato što se često ne reaguje na vrijeme.

Takođe i djeca vrlo rijetko prijavljuju nasilje, samo u jednoj trećini slučajeva ga prijavljuju, jer se i oni plaše da ne budu etiketirani od okruženja u kome borave. Često se dešava da djeca budu izložena i nasilju koje je rezultat savremene informatičke tehnologije, odnosno da djeca preko društvenih mreža ili mobilnih telefona, dobijaju poruke neprimjerene sadržine zbog čega se osjećaju neugodno, uvrijeđeno i uplašeno, a česta izloženost vršnjačkom nasilju može izazvati psihološke efekte kao što su depresija, anksioznost, gubitak samopoštovanja, asocijalnog ponašanja, djeca žrtve postaju povučena, plašljiva, promjenljivog ste raspoloženja i osjećaju se loše. Zbog opterećanja često popušte u školi ili ne žele da idu u školu, opada im koncentracija, sposobnost i zainteresovanost za učenje. Plašljivo, tiho i povučeno dijete, omiljena je meta onih koji vole da svoju snagu demonstriraju na drugima, bilo fizičku ili psihičku. Gotovo svakom roditelju je neprijatno, kada mu iz škole ukažu na nasilno ponašanje djeteta. Ono što je izuzetno važno u ovoj situaciji je ne zatvarati oči pred istinom, jer ne smije se omalovažiti problem, ne smije se braniti dijete, kao što se ne smije biti ni diferentno na taj problem. Dakle, problem se mora ozbiljno shvatiti i pristupiti njegovom rješavanju.

Želim da se obratim roditeljima.

Poštovani roditelji, nije dobro kada se na nasilje djeteta reaguje nasiljem. Djetetu koje se ponaša nasilno, mora se pomoći da stekne uvid u svoje ponašanje i shvati posljedice onoga što je učinilo, naučite ga da kontroliše sopstveni bijes i ljutnju.

Dakle, najbitnije reagovati na vrijeme i na adekvatan način, jer agresija često dovodi do incidenta, incidenti do nasilja, nasilje do zlostavljanja. Ako se problematično ponašanje ne promijeni, takva su djeca kasnije sklonija od drugih asocijalnom ponašanju. Istraživanja pokazuju da djeca koja se ponašaju na nasilan način u 60% slučajeva, u odraslom dobu postaju prestupnici, a u 40% i više puta.

Dakle, ponoviću ono što je i u prethodnoj diskusiji rečeno, da bi se uticalo na prevenciju vršnjačkog nasilja zaštitnik s pravom predlaže adekvatnu i udruženu reakciju prosvjetnih radnika i stručnih saradnika škole sa jedne strane i roditelja sa druge strane, kao i uključivanju organa starateljstva. To je najbolji način da se riješe situacije vršnjačkog nasilja i preventivno utiče na ovu pojavu. Zbog profesionalnog pristupa ovim i svim drugim problemima koji su u njenoj nadležnosti, institucija zaštitnika se sve češće prepoznaje, kao adresa kojoj se građani obraćaju sa povjerenjem, u slučaju kada je potrebno zaštititi njihova prava i slobode. Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:35:55)

Hvala vam, poslanice Tanasijević.
Za komentar se javio poslanik Strahinja Bulajić.
Izvolite.

STRAHINJA BULAJIĆ (03.07.18 13:36:01)

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Gospođo Tanasijević, nemam negativan komentar na vaše izlaganje, naprotiv, ali ako je u izvještaju posvećena posebna pažnja o pravima djece, a jeste, misli da je trebalo obratiti posebnu pažnju na djecu sa posebnim potrebama. Zašto to govorim? Zato što je još 2010. godine dakle,

prije punih osam godina, donešen Zakon o zaštiti od nasilja u porodici i o tom zakonu je mislim u članu 13 propisano da svaki Zavod za socijalni rad, u zoni svoje odgovornosti, dakle po opštinama formira određene grupe, timove koji će da obilaze, timove koji će da obiđu porodice, koje njeguju takve osobe, a najmanje jednom mjesečno dakle, a najmanje jednom u šest mjeseci da izvijeste Nadležno ministarstvo rada i socijalnog staranja o stanju tih porodica i tih osoba. Znete li koliko se odmaklo u izvršenju te norme zakonske? Ni jedan jedini milimetar. Dakle, punih osam godina. Iz ovih klupa je postavljano ne znam koliko puta poslaničko pitanje na tu temu. Dobijali smo nekakva razna obećanja, biće ovako, biće onako itd. Međutim ni jedan jedini milimetar nije se odmaklo u ostvarenju te zakonske norme, koja je važeća naravno, ne pričam o nevažećim.

U tom istom zakonu mislim da je, sad se ne sjećam tačno člana, ali mislim da je potpisano da maltretiranje ili bilo kakvo izlaganje nasilju takvih osoba se tretira kao krivično djelo i to teško krivično djelo. Možda je trebalo o tome malo da se povede računa više, jer je zakonska norma usvojena još 2010. godine, a što se tiče vašeg izlaganja, naravno ja, meni je poznat vaš rad i apsolutno nemam nikakve potrebe za nekim negativnim stavom, čisto sam imao potrebu da ovom kažem ovoga momenta. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:38:49)

Hvala i vama, poslaniče Bulajiću.

Sad poslije ove vaše priče da nemate ništa negativno da komentarišete ili tako, mogao bi da kažemo da ste malo zloupotrijebili, ali mislim da ste naveli dobar potez, a ja ću uvijek afirmisati jedno uvažavanje, suprotstavljanje političkih snaga u Parlamentu.

Hvala vam na tom komentaru i izvolite odgovor na komentar poslanice Tanasijević.

BRANKA TANASIJEVIĆ (03.07.18 13:39:11)

Poštovani poslaniče Bulajiću,

Uopšte mi ne smeta što ste zloupotrijebili moju diskusiju i što ste reagovali na takav način, zato što vi znate iz saradnje koju smo imali preko odbora kojeg sam ja vodila, da sam ja vrlo posvećena problemu djece koja imaju posebnu potrebu, odnosno djece koja su, imaju određenu vrstu invaliditeta i potpuno vas podržavam u tome da je to posebno ranjiva grupa i da nasilje nad ovom djecom je u stvari možda jedan od najtežih zločina o kome se može govoriti. Znam da zaštitnih ljudskih prava i sloboda posvećuje pažnju ne samo djeci koja imaju smetnje i teškoće u razvoju, djeci koja su izložena svakoj vrsti nasilja. Znam da takođe posvećujete pažnju uopšte osobama koje imaju invaliditet i znam da ste jedna od prvih institucija, koja je upotrebila termin osoba, jer lice sa invaliditetom je bezlično u odnosu na osobu jer to su, oni zaista zaslužuju da se zovu osobama, jer imaju svoj personalitet, imaju jedan potpuni integritet koji moramo svi uvažavati.

Ovo vrijeme što mi je preostalo, ja samo želim da kažem i da ja zloupotrebim sad vašu zloupotrebijenu reakciju, da zaštita sam se obratila roditeljima, zato što su roditelji prvi modeli za identifikaciju svojoj djeci. Prema tome, nasilje koje se dešava vršnjačko u stvari svoj najznačajniji uzrok ima u porodici. Djeca koja se ponašaju na nasilan način, oni su najčešće djeca koja žive u porodicama gdje postoji nasilje, gdje su narušeni porodični odnosi, gdje se roditelji razvode. Jer, na kraju i same statistike pokazuju da jedna trećina žena u porodici trpi nasilje.

Dakle, mi imamo najmanje jednu trećinu takvih porodica. Ako je dijete u toj porodici žrtva nasilja ili je svjedok nasilja sigurno je da će ono biti mnogo sklonije od ostale djece da i samo bude nasilno u školskoj ili nekoj drugoj sredini.

Takođe, zašto pominjem roditelje, roditelji često na različit način vaspitavaju muško i žensko potomstvo. Zato su žene češće žrtve nasilja, a muškarci nasilnici. Permisivni odgoj dječaka u Crnoj Gori je još uvijek prisutna iako se neće jedan roditelja složiti sa manom, sa pravom jer ima roditelja koji na potpuno isti način vaspitavaju muško, žensko potomstvo podstiču ih na ambiciju. Ali, još uvijek ima jedan značajan broj roditelja koji su napravili kod svoje djece kompleks superiornosti, odnosno, da dijete ima kompleks boga da je ono to koje je važno, koje je

centar porodice, centar svih zbivanja i na kraju kad dijete dođe u situaciju da nije obožavano u svojoj porodici ono dobija potrebu da pokaže da je glavno, da je važno i ulazi u situacije koje može da uradi samo dijete koje se ponaša na nasilan način i samo ću još jednu rečenicu.

Dakle, u svakom slučaju porodica je najvažnija, ali je bitno i da svi subjekti društva se uključe u rješavanje vršnjačkog nasilja mislim da je danas razgovor o vršnjačkom nasilju ovdje naš makar skromni doprinos da utičemo na to da ga bude što manje u sredini u kojoj živimo, a mislim da možemo dati kao Skupština Crne Gore značajan doprinos u tom smislu ako i mi sami budemo učesnici određenih kampanja preko radnih tijela tematskih sjednica itd.

PREDSJEDAVALA IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:42:58)

Hvala.

Ja mislim da svakako ovakvim diskusijama koje su se čule o vršnjačkom nasilju i dajemo doprinos značajan.

Sada riječ ima poslanik Milutin Đukanović, a neka se pripremi poslanica Aleksandra Vuković.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (03.07.18 13:43:12)

Poštovani građani Crne Gore.

Poštovanje ljudskih prava trebalo bi da bude temelj svakog društva i bilo koje društvene zajednice. Institucije bi morale da budu te koje će da vode računa o poštovanju ljudskih prava. Poštovanje ljudskih prava i sloboda ostavruje se pravično i humano društvo, a da li je u Crnoj Gori to baš tako. Navešću neke primjere, koji demantuju da se u Crnoj Gori poštuju ljudska prava i slobode.

Da li je humano i pravično držati u pritvoru ljude preko 20 mjeseci, ako su drugi učesnici optuženi po istom krivičnom djelu dobili pet mjeseci zatvora. Da li je humano držati u pritvoru Mihaila Čađenovića, osam mjeseci iako nije postojao za to minimalni zakonski osnov isto se odnosi i na Željka Šćepanovića, Dejana Vujisića i Momira Nikolića, koji su potpuno nepravедeno proveli u pritvoru šest mjeseci. Da li je humano i pravično da pukovnik Radovan Aleksić, provede tri mjeseca u pritvoru, a evo već je prošlo dvije godine optužnica nije podignuta i čovjek još ne dobija pasoš da može da izađe iz Crne Gore. Da li je humano i pravično da uslovi u pritvoru budu znatno teži nego uslovi u zatvoru iako znamo da se u pritvoru nalaze lica koja još nijesu pravosnažno osuđena koja su formalno pravno nevinna. Da li je doprinos poštovanju ljudskih prava oduzeti pasoš Andriji Mandiću i Milanu Knaževiću i tako ih spriječiti da politički djeluju na ovim prostorima.

Posebna priča što se tiče poštovanje ljudskih prava i sloboda ogleda se u oblasti zapošljavanja. Svakome je danas jasno u Crnoj Gori, da onaj ko nije nacionalno i politički podoban ne može da se zaposli. Pravo na rad je valjda zagarantovano ljudsko pravo.

Nacionalna sturktura zaposlenih daleko je od nacionalne strukture u našem društvu. Ovdje se radi o klasičnoj diskriminaciji na nacionalnoj i političkoj osnovi, a diskriminacija je jedan od najtežih vidova kršenja ljudskih prava.

Gospodine Bakoviću, nijesmo primijetili da ste se oglašavali povodom ovih flagrantnih kršenja ljudskih prava i sloboda. Evo i ovdje moram da budem pomalo ličan, jedan primjer revizije Vrhovnog suda, kad Vrhovni sud jedno u zakonu ili u tumačenju pretvara u "I" pa tako po Vrhovnom sudu, kada je moj rođeni brat u pitanju nije dovoljno da imate preko 24 mjeseca ugovora na određeno vrijeme, već se traži da moraš da radiš i bez ugovora, a raditi bez ugovora, to znači raditi na crno i ne može da dobije rješenje na neodređeno zbog takvog tumačenja Vrhovnog suda. Svaki komentar ovdje je izlišan u narednom periodu gospodine Bakoviću, pažljivo ćemo pratiti šta radite i ohrabrivati što veći broj građana da se zajedno s Demokratskim frontom izvrši pritisak na institucije sistema da poštuju elementarna ljudska prava i slobode. Nažalost, Crna Gora je danas daleko od elementarnog poštovanja ljudskih prava i sloboda.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:47:46)

Hvala vam.

Izvolite, predstavnik predlagača želi komentar.

SINIŠA BJEKOVIĆ (03.07.18 13:47:50)

Poštovani predsjedniče, dame i gospodo poslanice i poslanici.

Zahvaljujem prije svega na prilici da se obratim ovom visokom domu i ujedno bih zamolio da jedan dio ovog pitanja konkretan odgovorim ja, a drugi dio će Zaštitnik, obzirom na podjelu posla, uslovno rečeno, te institucije, ako je to po Poslovniku dozvoljeno.

PREDSJEDAVAJUĆI IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:48:11)

U redu samo vodite računa o vremenu, pa ću vas upozoravati.

Izvolite.

SINIŠA BJEKOVIĆ (03.07.18 13:48:16)

Dakle, nema nikakvoga spora kada je diskriminacija u pitanju da je percepcija diskriminacije ono o čemu uporno insistiramo takva da velika većina građana Crne Gore smatra da su diskriminirani.

Ja bih se ovdje osvrnuo i na dio izlaganja poslanika Aleksića iz razloga što ne da je Zaštitnik o tome govorio, već drugu godinu u kontinuitetu govori o tome da postoji podzastupljenost određenih manjinskih grupacija, a zahvaljujući izvještajima koji direktno i neposredno bez ijedne slovne izmjene inkorporiramo u izvještaju Zaštitnika o tome će naći tragove i u prošlogodišnjem i u ovogodišnjem izvještaju. Nemamo nikakvu dilemu da iz statističkih podataka zaključujemo da nema srazmjere zastupljenosti u odnosu na posebne grupacije uključujući i srpsku zajednicu u Crnoj Gori.

Drugi važan element na koji posebno ukazujem jeste činjenica da smo dali na neki način model kako ustanoviti tu srazmjernost odnosno kako dobiti tu srazmjernost i zaključili da to nije moguće ostvariti na način što ćemo otpuštati postojeći kadar unutar državne uprave da bi zadovoljili ovaj kriterijum. Ono što je važno upravo smo tamo usmjevali na obavezu da svaki starješina organa prilikom izbora u situaciji kada postoji objektivan kriterijum približno jednakih karakteristika jednog i drugog kandidata daje prevagu kandidatu one zajednice koja je manje zastupljena u odnosu na ostatak većinskog stanovništva. Izvinjavam se samo kratko, neću puno dužiti zbog, jer imam obavezu da ovo kažem. Drugi važan element jeste i činjenica da smo na ovim predmetima posebno se iskazali imate tragova i u mišljenju Zaštitnika gdje se upravo na ovom fonu utvrđivala diskriminacija po pitanju zastupljenosti odnosno po pitanju etničke pripadnosti. Zbog čega u izvještaju nema posebnog oblika diskriminacije, zato što ni u zakonu nije ustanovljen poseban oblik i to je takođe nešto bilo o čemu smo prigovarali.

Još da kažem vjerovatno i za jedan dio koji sam dužan da kažem, za ove lične primjere, odmah da vam kažem predmet ličnog primjera još uvijek je aktivan kod zaštitnika, a ja pozivam poslanika Aleksića da nas posjeti da bi razmijenili informacije o predmetu jer su vrlo značajne i sa razloga dužine trajanja tog predmeta i sa razloga novih činjenica o kojima je riječ.

PREDSJEDAVAJUĆI IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:50:34)

Hvala.

Izvolite i vi, gospodine Bakoviću.

ŠUČKO BAKOVIĆ (03.07.18 13:50:38)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Meni je žao što je poslanik Đukanović izašao. Ali, konstatacija da se nijesmo oglašavali povodom poznatih slučajeva konkretnih koje su maločas navedeni vezano za boravak ljudi u dužem vremenskom periodu u pritvoru. Ni u jednoj zemlji na svijetu pa ni u Crnoj Gori Ombudsman nema mandat da može da se miješa u rad sudske vlasti i u rad sudova. U ovom slučaju koliko ja znam sudovi su odredili pritvor. Što se tiče uslova izdržavanja pritvora u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija u istražnom odjeljenju u istražnom zatvoru, mi nijesmo imali ni jedan slučaj obraćanja, koji bi ukazivao na nehumano postupanje na teške uslove. Maloprije toga je rečeno da je Zatvor u Spužu kazamat u pogledu zdravstvene zaštite, da poslije 15 sati ljudima koji se nalaze u pritvoru ili u zatvoru nije obezbijeđena zdravstvena zaštita, ja se sa time ne mogu složiti. Molim vas.

Mi smo 2016.godine sproveli jedno opsežno istraživanje na tragu čestih pritužbi od strane zatvorenika da im je uskraćeno pravo na zdravstvenu zaštitu, da imaju ozbiljne poteškoće u ostvarivanju i na osnovu tog istraživanja smo zaključili i to smo u prošlogodišnjem izvještaju konstatovali. Da u pogledu zdravstvene zaštite u odnosu na osobe koje se nalaze na izdržavanju kazne, koje su lišene slobode nema bitne razlike u odnosu na građane koji se nalaze na slobodi. Da i ovamo imamo liste čekanja, čak da su liste čekanja na specijalističke preglede u pogledu tercijalne zdravstvene zaštite manje kada su u pitanju zatvorenici.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:52:42)

Hvala.

Poslanik Đukanović je morao da napusti salu, a pošto se u komentaru kolege Bjekovića pominjao i kolega Aleksić, u stvari bilo je komentarisanja na njegovo izlaganje, on će imati pravo za odgovor na komentar. Izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (03.07.18 13:53:00)

Da vi ste u pravu da ste registrovali tu nesrazmjeru između broja procenta zastupljenosti u organima državne uprave nacionalnih zajednica i njihovoj procentualnoj zastupljenosti u stanovništvu u nacionalnoj strukturi. To je korektno i ne može drugačije i nijeste mogli ni uraditi nego to konstatovati, jer je to činjenica koja se, što bi se reklo u žargonu, vidi iz aviona.

Dakle, to je u prilog mojoj diskusiji. Ja sam tvrdio da postoji diskriminacija po nacionalnoj osnovi i vi defakto to i kažete u tom izvještaju kad ukazujete na tu činjenicu. Vi ste ovdje naveli da ima 857 primljenih pritužbi, to je po meni izuzetno malo, i to po meni govori da diskriminirani ljudi ne vide smisao da se obraćaju državnim institucijama. Oni su se pomirili sa sudbinom i zato se i ne obraćaju. Ja znam kad sam prošle godine išao kod ministra prosvjete Šehovića vezano za ova svjedočanstva na ćirilici i na latinici on veli pa prva osoba koja se obratila ministru i Ministarstvu da posvjedoči tu diskriminaciju bila je gospođa Gordana Krcunović iz Nikšića. I zašto je ona prva? Zato što ljudi ne vide smisao, zato što ne vjeruju institucijama. Jer, ko god se obrati prođe kao što sam se ja proveo obraćajući se sudu, i profesor Šijaković i redom, i evo ovo o čemu je Milutin Đukanović govorio ova nepravda u sudovima, o tome da ne pričamo. Lakmus papir za svako društvo i za svaki narod su tri ustanove, sudnica, učionica i bolnica. Tu treba da se ode i da se vidi u kakvom stanju je jedna država i kakvo je stanje ljudskih prava i svih ostalih prava.

Dakle, ovako mali broj pritužbi svjedoči o palom duhu našega društva koje ne vidi više nikakvu nadu, ne vidi smisao postojanja institucije jer su one nepraveedne. Eto vi pokušavate ali ja shvatam vašu poziciju, vi ste, vas bira ovaj parlament, bira vas parlamentarna većina i jednostavno vama su vezane ruke, bez obzira na lične vaše motive i poštenje i stručnost i sve to

što vi ste uradili, vi ne možete u jednom demokratskom društvu u kome su zarobljene sve institucije da isprednjačite ni vi, jer vi ste dio toga sistema. Sve institucije je poklopio ovaj režim i ne daje im da mrdnu i ne da im da rade svoj posao u pravosuđu, prosvjeti, svim ustanovama.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 13:55:59)

Hvala.

Sada riječ ima poslanica Aleksandra Vuković, neka se pripremi poslanica Anka Vukićević. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (03.07.18 13:56:05)

Uvaženi predsjedniče Brajoviću, zahvaljujem.

Dragi građani i građanke pozdravljam vas, uvežene kolege i kolegice, pozdravljam i goste, uvaženog Zaštitnika za ljudska prava i njegovu saradnicu i saradnika.

Pa evo čuli smo više puta u Parlamentu danas, juče, prekjuče i svih ovih dana, da su izvještaji koji su nam stigli nepotrebni, da su to slikovnice, da je to uzaludno trošenje para, a kada sam govorila o elektronskoj upravi i upravo sam kazala da bi trebalo da stvarno ove hartije koje su nam sada od neke vrijednosti zamijenimo elektronskim formama kako bismo Budžet Crne Gore olakšali za 3%. Ali, s obzirom na to da još svi nijesmo spremni na takav vid komuniciranja i na takav način saznavanja, mislim da bi trebalo baš ovđe u Parlamentu da postignemo konsenzus u vezi sa tim da smo spremni da primamo sve materijale u elektronskoj formi i da nam ove verzije nijesu potrebne. Ali, kada već dobijamo ovakve izvještaje mislim da ovaj izvještaj koji dobijamo, a to sam rekla i povodom izvještaja koji su prije dva dana uvažene kolege zaštitnici ovđe branili u našem Parlamentu, onda je on primjer i pismenosti i umjerenosti i načina na koji treba zaista pisati izvještaj. Tako da u tom formalnom smislu ovaj izvještaj ima moju pohvalu.

Ono što želim da kažem, pošto sam svoju diskusija bila pripremila u vezi sa onim što je najvažnije u oblasti rješavanja onih gorućih pitanja iz poglavlja 23 i 24 to su suđenja u razumnom roku, ali su me naše kolege podstakle da kažem nešto u vezi sa ćirilicom i sa latinicom. S obzirom na to da mislim da stvarno nema riječi o tome da postoji neka diskriminacija u vezi sa tim, a evo reći ću i na ličnom primjeru.

Sve što pišem svojom rukom, pišem ćirilicom, sve što kucam kucam latinicom. Zbog toga što ipak moramo neđe živjeti u tom savremenom kodu koji diktira i s obzriom na to da su naše komunikacije sve češće na engleskom jeziku pišemo latinicom

Hoću da kažem da u našim školama, tako sam ja makar učila su latinica i ćirilica jednako pravna i ravnosušna pisma.

Dakle, đaci u našim srednjim i osnovnim školama imaju obavezu da koriste oba pisma. Tako da sam ih ja koristila. I ono što hoću da kažem da je to ono što govori u prilog zaista jednoj raznobojnosti crnogorskoj, jednoj neunisonosti crnogorske države. Jer, smo mi počeli, prije svega, kada nam je sa Zapada na Cetinje 1494.godine stigla štamparija i kada smo štampali slova koja su imala zvuk Istoka. Crna Gora je bila i jeste amalgam svjetala dviju strane od kojih se jedna isticala prvijenstvom. Dugo smo bili zatočenici ideje o pripadnosti jednom kulturnom kodu istočnom, zanemarujući ne manje važan zapadni, ja bih ga nazvala i mediteranski. Došlo je vrijeme da se koncentrišemo oko ose koja će nam puteve povratka u prošlost učiniti dužim, a da je vrijeme da one koji nas vode u budućnost učinimo kraćim i upravo je korištenje oba ova pisma i upravo su savremene komunikacije način da se jednostavno ukvotimo u savremenost u ono što je ovo vrijeme.

Ono što bih kazala, pošto vidim da vrijeme teče, jeste ovo u vezi sa suđenjem o razumnom roku. Pošto smo od Ombudsmana dobili izvještaj da upravo one žalbe koje se odnose na suđenje u razumnom roku, pet odluka se odnosi na sudske organe, a tiče se roka za donošenje odluka, od ukupno 13 koje nijesu završene na koje nijeste uspjeli da utičete da budu završene, to jeste jedno od najvažnijih pitanja, po mome mišljenju, zato što u stvari nema pravde ako se pravda ne ostvaruje. Ukoliko imamo izvještaje da pred Sudom u Strazburu za ljudska prava imamo upravo

najviše podnesaka koji se odnose na član 6 Konvencije za zaštitu ljudskih prava, a dolaze iz Crne Gore, iako znamo da to zaista istinski opterećuje Budžet Crne Gore, a kako smo prilikom saslušanja tačnije predstavnika Sudskog savjeta čuli da sudovi zaista rade u nepovoljnim uslovima prostornim onda mislim da bi taj novac koji se troši na prolongiranje na nepotrebno trajanje naših sudskih procesa bilo najbolje upotrijebiti upravo na metaformozu infrastrukture i sudova i svih drugih institucija koje su veoma važne za naše građane i građanke. I najzad kazala bih da ovo ponavljam iz tog razloga što sam se šetila jedne anegdote kada je Četna Jovović, jedna od meni omiljenih junakinja istorijskih, imala jedno suđenje sa svojim susjedom onda je počela da viče, a tu se zatekao jedan čovjek pa je rekao - što Četna toliko vičeš, ona je kazala - vikaću, govoriću, sve dok ne stignem do pravde, pa makar i pucala, kako bi se to tada zvalo, tigla na krovu. Tako ću ja ponavljati i koristiti svaku priliku da govorim o ovom veoma važnom problemu, a to je kako da nađemo način da ograničimo trajanje sudskih procesa, pa makar primijenili ono što se primjenjuje u Njemačkoj da po određenim sudskim stepenovima imamo tačno trajanje određenog sudskog postupka.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 14:01:45)

Hvala vam.

Sad poštovane kolege da vam kažem.

Mi smo se evo baš prije vašeg komentara, za komentar se javio poslanik Radunović. Mi smo se dogovorili danas da radimo do 14 sata na insistiranje kolega iz Fronta, produžili smo to do 14 i 30 po ovoj tački dnevnog reda.

Ja ću vam sada reći da ovakav je redosljed. Ja ću se pridržavati toga reći ću vam kako je sve prijavljeno i redosljed kojim će te ići i u 14 i 30 ćemo završiti diskusiju, a to su: Anka Vukićević, Momčilo Martinović, Branka Bošnjak, Sanja Pavićević, Jovan Vučurović, Milun Zogović, Janko Vučinić, Slaven Radunović, biće komentar, Aleksandar Damjanović i Goran Radonjić.

Izvolite, komentar.

SLAVEN RADUNOVIĆ (03.07.18 14:02:42)

Poštovana koleginice, da se osvrnem samo kratko na onaj dio oko ćirilice i oko latinice. Lijepo ste vi to upakovali kako vi pišete ćirilicom, ali poenta je u tome da i ove buduće generacije pišu pomalo ćirilicom, a da bi one pisale ćirilicom nije dovoljno da postoji formalna ravnopravnost u školi, a da se na svakom drugom mjestu, na bezprizoran način gura u prvi plan latinica. Latinicu ima ko da čuva i za njeno nestajanje ne moramo da brinemo. Rekli ste vi u vašem jednom izlaganju kako je latinica jedno vrijeme bila malo van interesovanja ovdašnje javnosti, ali je opstala. Savremene komunikacije, strani jezici, za latinicu se ne bojte. Mi treba da brinemo o ćirilici kao što brinu Grci, Bugari, Rusi i svi ostali.

Evropska unija nema problem sa softverom na latinici, neko ko treba da istraje u svemu ovome i nemojte da vam daju takve odgovore i da ih vi prihvatate kako nema softvera na ćirilici.

Ovo je u stvari vaš izvještaj moći ćemo da cijenimo kao zaista adekvatan onog momenta kad najveći dio njegov se bude bavio centralnim problemom i najmasovnijim kršenjem ljudskih prava najmasovnija, ne kažem najvećom, ali najmasovnija kršenja su ona koja se tiču diskriminacije srpskog naroda. Ali, zašto ste vi tu nemoćni, sve da hoćete to da uradite, zato što je ta diskriminacija nije stvar incidenta. Ta diskriminacija je stvar ideološkog projekta ove vlasti. Tako da to je borba donkijhotovska, s vaše strane sve i da imate volju, i meni je to potpuno jasno. Znači, i ova ćirilica o kojoj pričamo gdje navodno da biste upisali, da biste imali ličnu kartu na ćirilici morate da promijenite, gospođo Vuković, kako volite da vas zovu ne znam, sad je po pravila gospođa, za svaku varijantu, ime zvanično da bi dobili ličnu kartu na ćirilici. Mislite li da je to ravnopravnost ćirilice - latinice? Škola se učila isključivo na ćirilici ko je učio strane jezike. Pričamo o Crnoj Gori suverenoj, kad je postala Jugoslavija tj. Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, onda se to proširilo na latinicu i naravno i treba. Bogatstvo je u tome da naša djeca znaju dva

pisma, biće bogatija nego ona koja znaju jedno. Ali naše je da zaštitimo ono pismo koje je ugroženo, ovdje se zbog obračuna sa srpskim narodom iz političkih razloga uništava i ćirilica koja je pismo to ste vi u pravu i Bošnjaka i Crnogoraca.

Zato vas i pozivam da se vi ovim bavite na jedan temeljan i studiozan način ne površno kad se tiče ćirilice i borbe protiv interesa srpskog naroda u Crnoj Gori.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 14:05:55)

Hvala.

Poslanica Vuković ima odgovor na komentar.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (03.07.18 14:06:02)

Trebalo bi zaista to što kažete, malo ste lijevo - desno da uvedemo praksu u Crnoj Gori pošto znamo da to lijevo - desno ima određene ideološke natruhe. Zašto da ne, i lijevo i desno? Rekla bih da u stvari se mi apsolutno usaglašavamo zato što Pravopis crnogorskoga jezika i Gramatika crnogorskog jezika koji su urađeni, koji su doživjeli toliko kritika u našoj javnosti su pisani ćirilicom i latinicom.

Dakle, ćirilica je pismo crnogorskoga jezika, kako ga ja zovem, i srpskoga, kako ga vi zovete. Dakle, Oktoih je ono čime za mene počinje naša duhovna vertikala, to je ćirilična knjiga. I ko je nadnesen na dno tom knjigom, a vi vjerujte da su svi evo ja govorim u ime Crnogorki i Crnogoraca s obzirom na to da predstavljam ovđe njih. Oni u to nikada neće posumnjati. Vi znate da su latinica i ćirilica u crnogorskom školstvu ravnopravne, a ako vi kažete da takvo nešto postoji, onda je neko u našem školstvu pogrešno informisan da je državna politika Crne Gore diskriminatoriska u odnosu na ćirilicu i da bi trebalo latinicu pretpostaviti ćirilici.

Evo i sa ovog mjesta koristim priliku da kažem da u svim državnim institucijama, i u svim školama i na fakultetima treba koristiti oba ta pisma. Jer oba ta pisma jesu naše ustanovljenje, u onom Hajdergovom smislu, u suštinu naše prošlosti u suštinu našeg bića, gospodine Radunoviću. A kako? Zato što mi moramo da stanstvijemo duboko u svojoj prošlosti jer je latinica, kao što znate, kao starije pismo, proizašla iz grčkog ustavnog pisma kao što je i ćirilica, koja je nešto novijega datuma proistekla iz grčkog ustavnog pisma. Dakle, nikako se nećemo i nikada sporiti vi i ja u vezi sa tim, da li jedno ili drugo pismo treba da koristimo. Ja sam vam samo rekla, da se latinica možda više vidi, vidljivija je, a ja mislim da one stvari koje su vidljivije nijesu mnogo vrednije i ja sam uvijek držala do toga da je ono što je skrovito neđe i u našoj dubini i u stvari mnogo i bitnije. Tu je ona razlika između važnog i bitnog. Tako da ja zaista ne brinem za budućnost ćirilice, ja kad bi se zabrinula za budućnost ćirlice brinula bih se i za budućnost Crne Gore, crnogorskog jezika i onoga što vi govorite da kažem često u pejorativnom smislu o identitetu crnogorskom o novočovjeku kako ste nazvali u stvari nekakav konstrukt koji se ovđe stvara. Ako bilo što u mom izlaganju, u mome jeziku vas podseća na nekakve novostvorene vrijednosti. Ako vas podseća moj govor na babu to znači, na prababu to znači da je moj govor i moj jezik jesu demanti onda sve vaše priče o novočovjeku. Ja sam čovjek koji čuva staročovjeka ispred bića stare Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 14:09:08)

Hvala.

Sada riječ ima poslanica Anka Vukićević, a neka se pripremi poslanik Momčilo Martinović. Izvolite.

ANKA VUKIĆEVIĆ (03.07.18 14:09:18)

Poštovani gospodine Bakoviću, poštovana Skupštino, građanke i građani Crne Gore,

Izveštaj se ponavlja iz godine u godinu ukazuje se na iste probleme, a rješenja ni na vidiku za većinu problema, nažalost. U izveštaj o radu sudova nije bilo informacije koliko je bilo radnih sporova. U vašem izveštaju jasno stoji da vam se prošle godine obratilo 37 građana, zbog kršenja radnih prava i krši se sve kad je u pitanju Zakon o radu i ne isplaćuju se zarade i ne uplaćuju se doprinosi, uskraćuju se prava na slobodan dan, na godišnji odmor, ne isplaćuju se prekovremeni sati, ostaju radnici godinama u radu na određeno vrijeme, nema transformacije radnog odnosa. Nema na odluke po konkursu ne sadrže obrazloženje niti pravnu pouku. Ne znam ni koja je svrha i obrazloženja i pravne pouke kad direktor ili poslodavac može da zaposli koga god hoće, a pravna pouka kome će se to radnici u Crnoj Gori žaliti, a da to ima smisla.

Vi ste sami konstatovali da građani zbog teške finansijske situacije trpe i u javnom i u privatnom sektoru i pristaju na sve i obraćaju se tak kad dobiju otkaz. Kome da se obrate? Inspekciji rada za koju sami kažete da ne djeluje proaktivno, obrate se Inspekciji rada kad je kasno, kad dobiju otkaz, oni ih upućuju na sudove, sudovi im kažu kao što su meni prije 15 godina rekli, gdje sam čula da je neko krivično odgovarao zbog kršenja radnih prava? Vjerujte u Crnoj Gori, da. Nigdje u normalnom svijetu to neće da se desi.

Dalje, tužilac, šta rade te institucije? Na koji način oni zarađuju platu kad su u pitanju radna prava? Gdje je odgovornost ljudi zaposlenih u ovim institucijama? Koliko ih interesuje radno prava u svoj izveštaj nijesu stavili koji je broj radnih sporova, takav je odnos prema zaposlenom danas u Crnoj Gori.

Obratila sam pažnju na vaš komentar oko ovog Nacrta zakona o radu. Nijeste saglasni da zastarijevaju materijalna potraživanja zaposlenih, međutim, vi predlažete pet godina, oni su predložili četiri, vi predlažete pet, a ja mislim nikad, jer upravo će se desiti ono što se i do sada dešava, plaćanje naknada zbog kršenja prava na suđenju u razumnom roku. Ako se usvoji Nacrt zakona o radu ovakav kakav jeste, koliko će se kršiti onda tek pravo na suđenje u razumnom roku, četiri, pet godina poslodavci em su uzeli pare što nijesu isplaćivali zarade, em će uzeti pare što nijesu uplaćivali doprinose, pa će belu lađu od 20 metara zamijeniti sa novom od 100 metara, a građani ćutite, trpite i radite dokle možete, jer nemate izbora.

Iznenadenje mi je bilo vaša sadašnja saradnica, a tada saradnica ministra rada i socijalnog staranja u jednoj televizijskoj emisiji prije jedno sedam, osam godina jer me ova tema jako zanimala uvijek je rekla sledeće : "zašto pristaju na to". Zar građani u Crnoj Gori imaju izbor? Koji je naš izbor? Koji je izbor radnika na određeno vrijeme? Koji je izbor vaspitača koji vam danas rade u vrtićima širom Crne Gore prekid kraći od dva mjeseca ne ... prekidom. Oni potpišu ugovor sa njima u septembru raskinu im 01.jula, od 01.jula do 06.septembra to je prekid, iz godine u godinu na određeno i nikad neće dobiti stalni radni odnos koji im garantuje kakva takva prava. Za to vrijeme, naravno, ne primaju zaradu i nikoga nije briga od čega će živjeti.

Osobe sa invaliditetom, krše se i prava najranjivijih grupa. Usklađeno je zakonodavstvo kad su u pitanju osobe sa invaliditetom i sa konvencijom o pravima o ... i sa Evropskom strategijom 2010. - 2020. ali ovdje je strategija koja je važila do 2016. ovdje je 17 mjera ni jedna nije realizovana. Ja sam godinama radila kao saradnica u Udruženju paraplegičara Nikšić i pratila sam taj proces, 17 mjera ni jedna jedina niti su formirani mobilni timovi terapeuta, niti su osnovani rehabilitacioni centri, niti su usklađeni kao što ste i vi konstatovali pravilnici sa zakonima. Zašto se to radi?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 14:14:19)

Privodite kraju, kolegice.

ANKA VUKIĆEVIĆ (03.07.18 14:14:19)

Molim Vas, govorim o vrlo važnoj temi, molim vas dajte mi malo prostora.

Pravilnik uskladiti sa zakonom, ako postoji volja je vrlo jednostavno. Godinama se prava na osnovnu zdravstvenu zaštitu usklađuju osobama sa invaliditetom. Zašto? Da li je to ušteda u budžetu, da li je neko dao preporuku da se na račun najranjivijih grupa pravi ušteda u budžetu. Zbog čega se to radi? Pa akcionom planu iz 2014. bilo je predloženo da se učini prilagođavanje 13 ustanova koje su od značaja za OSI, do sada je to učinjeno samo za pet. Zašto? Nema odgovornosti dog god u Crnoj Gori ne bude neko odgovarao za svoje nečinjenje ili činjenje bićemo tu gdje smo. Zahvaljujem i izvinjavam se.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 14:15:18)

Hvala Vam. Vrlo ste ljupko simpatično rekli ovo da govorite o vrlo važnoj temi, isto kao i sve kolege koje su govorile isto o toj temi, ali moramo kao što sam sve upozoravao tako sam upozorio i Vas. Hvala Vam.

Sad riječ ima Momčilo Martinović, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak. Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (03.07.18 14:15:39)

Hvala, predsjedniče Skupštine.

Poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani predstavnici, poštovani zaštitniče ljudskih prava i sloboda i poštovani saradnici,

Dozvolite mi da u ovom kratkom dijelu od pet minuta prodiskutujem izvještaj koji je predmet naše pažnje danas, a koji iskreno mislim prema mom nekom ličnom uvjerenju da zahtijeva mnogo više vremena, ne samo u ovom plenumu nego i šire. On, takođe, daje meni da kažem jednu ideju, odnosno jednu interesantnu stvar koja je bitna a to jeste da je vrlo interesantno polje rada kojim se vi bavite. U ovom dijelu što je prikazano kroz ovaj izvještaj. I sam zaštitnik kao ustavna kategorija znači vrlo jasno pokazuje, po meni određene stvari koje treba naglasiti i na koje stvari treba obratiti pažnju. Što se tiče samog dijela izvještaja metodološki vrlo dobro postavljen i mogu reći slobodno da je jasno i jednostavno koncipiran da može svaki građanin da se upozna sa materijom koja je tretirana po ovom pitanju. Ono što je meni privuklo posebnu pažnju to jeste da ovaj Izvještaj predstavlja svojevrsnu dijagnostiku. Dijagnostiku u odnosu na subjekte kojeg se tiče. Ugalvnom dominantno, uglavnom u ovom dijelu tiče se javne uprave. Znači, u ovom dijelu ovaj izvještaj jasno je dao dijagnozu u odnosu na kršenje ljudskih prava i sloboda u odnosu na javnu upravu prema licima koja ostvaruju određena prava i obaveze u Crnoj Gori.

Ono što, takođe, govori u prilog, a to su brojke i brojke vidim da su interesantne i da svake godine one sve više i više rastu, što znači da vaša institucija ima značajno povjerenje kod građana i onih koji traže vašu pomoć raste iz godine u godinu. To je drugi dio priče.

Treći dio priče jeste da smatram da sa ovim izvještajem treba da se upozna, takođe, i Valda Crne Gore i ministarstva da jednostavno napravi jedan pristup ozbiljnoj analizi svega ovoga što je konstatovano u ovom izvještaju i da se na osnovu toga preduzmu određene mjere. Shavatio sam da uprkos određenim inicijativama, odnosno preporukama koje dajete u tom dijelu postoje određene stvari koje se ponavljaju ili se jednostavno rješavaju. Znači, to je jedan pristup koji mora biti na neki način intenziviran i treba biti procesuiran do kraja onako kako treba.

U ovom izvještaju sam shvatio da ima određeni problem u međusektorskoj saradnji. Znači, na tom polju treba dati više značaja i međusektoriski se moraju institucije više uvezati, posebno kada su u pitanju sektori koji se bave socijalnom zaštitom, obrazovanjem, prostornim planiranjem i slično i naročito onaj segment koji se bavi pitanjima inspeksijskih službi. Znači, u tom dijelu smatram da ta međusektorska saradnja mora biti značajno unaprijeđena kako bi se ove pojave koje ste dali kao preporuke na koji način treba da budu otklonjene da budu na najbolji način realizovanja u praksi. Zakonodavni okvir vidio sam da je postavljen jako dobro, ali moramo u odnosu na taj zakonodavni okvir dati više napora da zakoni budu implementirani u najboljoj mogućoj mjeri.

Daću samo jedna primjer aktivnosti i predlažem da jednostavno ovaj dom u nekom

budućem periodu kad budemo možda usvajali budžet ili kada budemo razmatrali o Budžetu Crne Gore za narednu godinu, da se izdvoje određena sredstva za pojedinačne analize koje bi trebao zaštitnik ljudskih prava i sloboda da uradi. Konkretno ono što je meni privuklo pažnju jeste i volio bih da vidim, da kažem jednu takvu analizu a to je analiza koja se tiče inkluzivnog obrazovanja. Čini mi se da u tom dijelu u praksi postoje određeni problemi, a najviše zbog tih problema trpe sama djeca i njihove porodice. U tom dijelu treba napraviti jednu jasnu analizu i treba sa određenim zaključcima koje treba ovaj dom i mi koji smo, prije svega, Skupština usvojili te zakone, da na taj način krenemo u aktivnost i ovaj izvještaj vaš da proslijedimo i na druge adrese i da tražimo rješavanje po konkretnim situacijama. Da na taj način ojačamo i vašu ulogu i sistem u cjelini, da taj sistem bolje profunkcioniše i da ljudska prava i slobode budu dovedene na jedan optimum kako i to i dolikuje crnogorskom društvu.

Na kraju samo želim da kažem da kažem da moramo da čak za određene, da kažem, subjekte koji se bave određenim pitanjima ukoliko ne izvršavaju ove određene preporuke da iskoristimo mehanizam kontrolnog saslušanja ili druge mehanizme koje nam dozvoljava Poslovnik da na taj način opomenemo i na neki način dovedemo do realizacije tog istog.

Moj dio, samo kratko još jednom rečenicom završavam. Znači, dio ovog dijela predlažem prije svega da Skupština usvoji ovaj izvještaj i da snagom ovog svog autoriteta ovog doma i plenuma osnažimo u potpunosti preporuke koje su date. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 14:21:20)

20 sekundi.

SINIŠA BJEKOVIĆ (03.07.18 14:21:31)

Evo vrlo lako u 20 sekundi samo pojašnjenje o broju predmeta o čemu se ovdje dosta govori. Broj predmeta koji je inače u radu pred Ombudsmanom nije samo 825 to su čiste pritužbe. Onaj dio koji se ne vidi, rada, koji se tiče komunikacije sa strankama i upućivanje na druga pravna sredstva je mnogo veći i mnogo zahtjevniji dio posla. Druga stvar oko međuinstitucionalne saradnje samo u mjeri mogućeg jer ne zaboravite da smo mi ti koji kontrolišemo rad državnih organa po pitanju povrede ljudskih prava i sloboda. To je jedan priča i druga da završim s tim. Što se tiče znači naših mogućnosti one u objektivne, uslovljene između ostalog i time što ne možemo kontrolisati rad svih organa, odnosno ne možemo se miješati u nadležnosti drugih organa prvenstveno pravosudnih institucija.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 14:22:13)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanica Branka Bošnjak, a neka se pripremi poslanica Sanja Pavićević. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (03.07.18 14:22:20)

Hvala vam, predsjedniče.

Zaštitniče ljudskih prava htjela bih da prvo pohvalim izvještaj kao izvještaj koji je dobro i detaljno urađen i osjećaju se vaši napori da unaprijedite u ovoj oblasti da pokušate da unaprijedite stanje u ovoj oblasti, ali nažalost i ako je zaštitnik ljudskih prava i sloboda ustavana kategorija vama što je negdje ovdje ranije neko rekao je uzeo zube, a vi ste ti grbež zuba i onda vjerovatno kad bi imali zube i kad bi vam dali veće nadležnosti, odnosno da možete nešto konkretnije da odradite osim preporuka i savjeta vjerovatno ne biste vi bili na tom mjestu nego neko mnogo poslušniji i neko ko bi radio onako kako mu se diriguje do kraja. Ovako služite im za pohvale

prama Evropskoj uniji, a ono što oni ne žele, ne žele da se ovdje ljudska prava poštuju na pravi način, a crnogorsko društvo je jedno izuzetno podijeljeno društvo po raznim šavovima i moje kolege prethodnici su pričali o ovim nacionalnim podjelama koje su izrazite i koje ne dovode na dobro zbog toga što se na njima insistira i gotovo da se ne radi ništa da se tu prevaziđu te podjele čak šta više ova vlast vlada na takvim podjelama.

Ono što ću ja reći jeste jedna politička diskriminacija koja je vrlo zabrinjavajuća i ja sam sigurna da ovdje oni koji se izjašnjavaju kao Crnogorci koji nisu u dosluhu sa vlasti, odnosno koji nisu DPS i njihovi omiljeni opozicionari pošto oni imaju one omiljene i neomiljene, odnosno Crnogorci iz Demokratskog fronta da su izrazito diskriminirani. Ja sam osjetila to na svojoj koži po pitanju mog radnog statusa na Univerzitetu Crne Gore, ali vjerovatno će to ima sad sudski epilog, ali dobiće i epilog vjerovatno i za čistu političku diskriminaciju kojoj sam izložena tamo i nažalost Univerzitet Crne Gore je postao mjesto gdje se i takve stvari dešavaju umjesto da je to hram slobode i slobodne misli mi i po tome vidimo da živimo u jednom vrlo neslobodnom društvu.

Ono što ja hoću da insistiram i da kažem da se ovdje više i odluke suda i onako kakvi su sudovi naši ne poštuju. Vi ste to ovdje rekli u ovom vašem izvještaju po pitanju Upravnog suda, pa ste vrlo jasno rekli da odluke Upravnog suda, odnosno rješenja ili ne znam presude kako se tačno kaže da mnogi državni organi i organi lokalne samouprave insistiraju uporno na svojim rješenjima i ako znaju da su ta rješenja pala na Upravnom sudu i tako se vrti stalno u krug, a to se najčešće tiče radno-pravnog statusa zaposlenih u državnim organima i organima lokalne samouprave. To je vrlo zabrinjavajuće zbog toga što su znači institucije sistema, odnosno državni organi spremni da manipulišu i da izvrgavaju ruglu ono što donosi Upravni sud kako bi kupovali vrijeme, odnosno kako bi maltretirali ili diskriminirali pojedine zaposlene. Ono što vi treba više da se bavite jeste političkom diskriminacijom kada je zapošljavanje u pitanju. Vi znate da nama najvitalniji kadar ode iz zemlje. Ode zbog toga što ne mogu da budu zaposleni tamo gdje hoće iako su bolji od svojih konkurenata, ali zbog toga što nemaju adekvatnu partijsku knjižicu i to je nešto što će imati dugoročne posledice na sve nas, na kompletno društvo jer nećemo da dozvolimo ili mnogi od njih neće da dozvole da im oni sa diplomiranim neznanjem budu iznad njih. Da su lošiji od njih, a da im komanduju, a puna je državna i lokalna uprava takvih ljudi koji su samo tu zbog partijske pripadnosti, a ne zbog znanja i mi ćemo se ubrzo zabrinuti šta će da nam se dešava, a dešavaju nam se i ovih dana i neke tragične stvari po tom pitanju jer prag tolerancije pada nisu svi dovode se u egzistenciju pitanje egzistencije mnogih ljudi jer ne mogu da se zaposle.

Kad smo mi ovdje predlagali izmjene zakona da se poštuje znanje nije to uspjevalo zbog toga što nekome to ne odgovara i ono imamo na hiljade mladih ljudi koji su puni znanja, koji su se čak neki od njih školovali u inostranstvu ili su proglašeni najboljim učenicima kad dođe zapošljavanje njih nema. Postoji veliki strah, a ja sam to na sopstvenoj koži osjetila zbog toga što sada kad odem na Univerzitet Crne Gore znate li koliko se ljudi ustručava da mi se javi iz razloga što se boje da će imati posledice neke, a neki su čak i imali zato što se sa mnom pitaju ili sa mnom progovore. To vam je Crna Gora nažalost u ovom trenutku, a ove kolege ovdje odnosno DPS vlast je doprinijela tome.

Ja bih voljela da imate više ingerencije da se pozabavite konkretnije i da se izborite za svoju bolju poziciju i da možete nešto da uradite ovako je to deklarativno u ovom izvještaju, a mi maltene po pitanju diskriminacije ništa se nije uradilo u Crnoj Gori. Jedino što je postalo vidljivije. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (03.07.18 14:28:19)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanica Sanja Pavićević, a neka se pripremi poslanik Jovan Vučurović i to je taj istek vremena ili neko ko može i gospodin koji je tu.

Izvolite...

SANJA PAVIĆEVIĆ (03.07.18 14:28:35)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani zaštitniče ljudskih prava i sloboda sa svojim saradnicima, poštovani građani,

Poštovani zaštitniče meni je posebno zadovoljstvo da razgovaram sa vama jer vaš izvještaj doživljam posebno važno jer je jedan od najsveobuhvatnijih izvještaja koje sam ja imala prilike, od kad sam u ovom domu, da pročitam. Baziran je na sveobuhvatno prikupljenim informacijama o realizovanim aktivnostima i pokazuje napredak u ostvarivanju i zaštiti ljudskih prava i sloboda, a posebno u području zakonodavstva i jačanju institucija.

Ono što je mene javiše interesovalo jesu preporuke koje dajete u Poglavlju 5, a odnose se o radu i djelovanju zaštitnika u pojedinim oblastima u odnosu na pojedina prava koja su i Ustavnom Crne Gore zagarantovana. Shodno Ustavu Crne Gore članom 6 prave i slobode su nepovredivi i svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih, a shodno članu 23 svako ima pravo na zdravu životnu sredinu, pravo na blagovremeno i potpuno obavještanje o stanju životne sredine, na mogućnost uticaja o pitanjima od značaja za životnu sredinu i na pravnu zaštitu ovih prava. Takođe, svako je obavezan da čuva i unapređuje zdravu životnu sredinu.

Podsjetiću da je u cilju implementacije ovih prava Crna Gora ratifikovala Arhusku konvenciju 2009. godine kojom se obezbjeđuje učešće javnosti u procesu donošenja odluka od značaja za životnu sredinu. Trenutno postoje četiri arhus centra na teritoriji Crne Gore u Podgorici, Nikšiću, Beranama i Pljevljima koji građanima pružaju dodatnu podršku i edukaciju u ovoj oblasti i dodatni su mehanizam uz ostale kapacitete državne i lokalne uprave.

U vezi ispunjavanja ostalih međunarodnih obaveza Crna Gora je pripremila i predala pregovaračku poziciju za Poglavlje 27 - životna sredina i klimatske promjene koje je prethodilo usvajanje niza strateških dokumenata od kojih je presudnu ulogu imala Nacionalna strategija za transponovanje, implementaciju i primjenu pravne tekovine Evropske unije u oblasti životne sredine i klimatskih promjena sa akcionim planom za period 2016 - 2020.

Ključni strateški dokument u ovoj oblasti i Nacionalna strategija održivog razvoja i sektorske strategije sa akcionim planovima kao što su strategija za upravljanje kvalitetom vazduha, strategija biodiverziteta za upravljanje otpadom, upravljanje hemikalijama, smanjenje rizika od katastrofa, takođe jedna multisektorska strategija, za period 2018 - 2023, te strategija u oblasti adaptacije na klimatske promjene do 2030. Uočila sam da ste i vi prepoznali neke od ovih strategija i posvetili pažnju praćenju kvaliteta vazduha i stanje životne sredine u pojedinim opštinama. S tim u vezi želim da istaknem da godišnji monitoring životne sredine sprovodi Agencija za zaštitu prirode i životne sredine u sastavu Ministarstvo održivog razvoja i turizma, a koja na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka dobijenih od nadležnih institucija priprema preporuke i mjere za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu.

Kao što i sami kažete u izvještaju briga o životnoj sredini je prioritet svakog društva. Pravo na zdravu životnu sredinu kao i pravo na informisanost o stanju životne sredine, a samim tim i pravo učešća u procesu donošenja odluka koje se odnose na oblast životne sredine prepoznata su kao temeljna ljudska prava što je i jedan od osnovnih prioriteta pregovaračkog Poglavlja 23 - pravosuđe i temeljna prava. Crna Gora je posvećena tome da je značajan broj djela protiv životne sredine propisala kao krivično djelo Krivičnim zakonikom Crne Gore glava 25 ako sam dobro izbrojala 23 su krivična djela, nisam pravnica pa mi ne zamjerite, to upućuje i na odgovornost svih nas pojedinačno kako bi zaštita životne sredine postala jedna od glavnih preokupacija svakog građanina i svih subjekata društva.

Kako sam i najavila na početku izdvojila bih osam preporuka od ukupno 31 koje ste dali u ovom poglavlju, Poglavlje 5, koje se odnose na potrebu kontinuiranog inspeksijskog nadzora svih registrovanih zagađivača u cilju prevencije i represije u skladu sa zakonom, potrebu unapređenja administrativnih kapaciteta da se prati i analizira sprovođenje akcionih planova za pojedine segmente životne sredine sa akcentom na upravljanjem otpadom, prikupljanje i selekciju na lokalnom nivou, da se unaprijedi saradnja Ministarstva održivog razvoja i turizma i jedinica lokalnih samouprava koje preporučujete jer će se usaglasiti akcioni planovi centralnog i lokalnog nivoa.

Predlažem da privodite raspravu kraju jer zbilja teško možemo

SANJA PAVIĆEVIĆ (03.07.18 14:33:57)

U redu. To je podizanje, još minut samo, to je podizanje ekološke svijesti i ostale preporuke koje se tuču izrade karte buke zbog velikog problema sa komunalnom bukom koja postoji u Crnoj Gori.

Zaključila bih da se u ovom izvještaju prepoznale aktuelne izazove u oblasti životne sredine i ovim preporukama dali smjernice za unapređenje stanja u prioritetnim podoblastima i naglasili što je neophodno da se ispuni kako bi se pravo na zdravu životnu sredinu i ostvarilo na način kako se to Ustavom i propisuje. Zahvaljujem i izvinjavam se.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 14:34:29)

Zahvaljujem.

Čini mi se malo da ne poštujemo određene dogovore. Dogovor je bio da se završi prvo do 13:30, pa do 14:00, evo sad je 14:35. Na osnovu takvog dogovora mi smo organizovali bili Klub DPS-a i zamolili kolege iz DPS-a da optimizuju svoja izlaganja i dio kolega je odustao. Sada gledam spisak ovdje je pet ljudi iz opozicije koji su sledeći govornici. Ja očekujem da ili skratite vrijeme ili da i vi optimizujete broj ljudi koji će se javiti.

Predlažem da damo riječ Janku Vučiniću, a da onda u međuvremenu da predsjednik Kluba DF-a i opozicija dogovore se ko će dobiti riječ. Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (03.07.18 14:35:20)

Poštovani građani, evo raspravljamo o jednoj vrlo važnoj temi to je Izvještaj Zaštitnika ljudskih prava i sloboda.

Gospodine Bakoviću, moram priznati da vi zaista imate posla ovdje u Crnoj Gori gdje su ljudska prava i slobode ugroženi ako na pravi način radite vaš posao jer tamo gdje se hapse politički aktivisti, gdje se hapse lideri političkih partija, onamo gdje se novinari ubijaju i prebijaju, gdje se radnička prava, gdje postoje samo na papiru, gdje je moć u rukama pojedinaca, a ne u institucijama gdje se te iste institucije zloupotrebljavaju onda to nije demokratski uređena država, to je diktatura i tu za Zaštitnika ljudskih prava i sloboda ima zaista dosta posla. Postavlja se pitanje da li ste vi zaista tu da samo zadovoljite formu, da bi i mi imali Zaštitnika ljudskih prava i sloboda ili da li stvarno obavljate svoj posao kako treba, a evo ja ću kroz ovu moju diskusiju i postaviti vam neka pitanja pa možda u skladu sa tim odgovorima koje dobijamo od vas ću shvatiti kako i na koji način obavljate vaš posao.

Ja ću vas pitati sigurno da ste u toku u vezi protesta koje organizuju grupe građanki i građana ovdje se oni okupljaju ispred Skupštine, ispred Vlade Crne Gore. Radi se o bivšim radnicima Radoja Dakića koji već deceniju ne mogu da naplate svoja potraživanja i oni su bili kod vas kolko sam informisan i vi ste na osnovu toga razgovora sa njima htjeli da im pomognete i dali ste mišljenje i u tom mišljenju preporuku i u ovom Privrednom sudu i Vladi Crne Gore. Privrednom sudu da se okonča stečaj, da se ovim naplate njihova potraživanja, a Vladi Crne Gore da sve uradi da se te pravosnažne sudske odluke, izvršne sudske odluke, koje oni imaju da naplate potraživanje. Međutim, vi ste im dali rok od 90 dana, a to je bilo u decembru mjesecu kad ste im vi dali to mišljenje i evo sada je prošlo tri mjeseca nakon toga, a možete li nam reći da li je bilo odgovora i ako nije da li ste vi kao Zaštitnik ljudskih prava i sloboda pošto po zakonu po ljudskim pravima, o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda imate pravo da uđete u koje god vrijeme i kod predsjednika Skupštine i kod predšednika Vlade i u bilo kojem sudu da ih pitate šta je bilo sa ovom vašom preporukom i po tome ćemo vidjeti da li vas institucije koje sam vam pomenuo od kojih vi možete da uđete u koje god vrijeme da li vas poštuju i uvažavaju vaše mišljenje.

Druga grupa radnika koja isto već duže vremena protestuju ispred Vlade Crne Gore to su

bivši radnici KAP-a koji, zamislite i pored zakona koji imaju zakona o izmirenju obaveza prema njima i Zakona o budžetu iz 2016. godine ne mogu da naplate njihove otpremnine i već to traje već duže vremena. A onda da vas pitam i za slučaj, dobro poznati slučaj, majki sa troje i više djece u Crnoj Gori. Vidite ovdje smo prije neki dan ovdje je parlamentarna većina je izglasala produžetak mandata članovima Sudskog savjeta i to je za ovu vlast ustavno, a ono što je napravljeno majkama sa troje i više djece što su im ukinute stečena prava, što su im uzete te doživotne naknade to je bilo neustavno i diskriminatorski. Čudni su ti aršini kad te aršine diktiraju oni koji drže vlast u Crnoj Gori i već još kad smo kod majki postoji jedna grupa tih žena koje su bile zaposlene na određeno vrijeme i one uprkos što po zakonu im pripadaju neke nadoknade koje su dobile i ove majke koje su bile na neodređeno vrijeme i one koje su se bavile poljoprivrednom proizvodnjom i samostalnom djelatnošću one su dobile neku nadoknadu, a te žene koje su ostale bez posla... (prekid)... više od godinu dana, samo pola minuta, nemaju nikakve mogućnosti da dođu do onoga što im pripada.

Imao sam još tu dosta u vezi vašeg izvještaja, ali evo kratko je vrijeme i volio bih da čujem odgovor jer i te kako bivši radnici Radoja Dakića, bivši radnici Kombinata
...aluminijuma i ove majke koje su bile zaposlene na određeno vrijeme hoće da čuju da li mogu od vas očekivati ikakvu pomoć i da li će dobiti ono što ih po zakonu pripada. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (03.07.18 14:40:56)

Zahvaljujem.

Samo da napravimo neki dogovor. Imamo četiri poslanika ispred opozicije i dva poslanika ispred pozicije. Da li su spremni kolege iz DPS -a da odustanu od diskusije da bi završili ovu tačku dnevnog reda vrlo kratko, ali da vidimo koliko kolega imamo Miluna Zogovića, Jovana Vučurovića, Gorana Radonjića i Aleksandra Damjanovića.

Šta predlažete? Dobro.

Onda da damo Ombudsmanu mogućnost da to u završnoj riječi odgovori ili sad.

Ako možete vrlo kratko.

ŠUĆKO BAKOVIĆ (03.07.18 14:41:50)

Ja ću zaista pokušati što kraće, evo tri četiri pitanja je postavljeno.

Uvaženi poslanik Vučinić me pitao vezano za radnike "Radoja Dakića". Da, mi smo dali mišljenje i utvrdili smo njihovu povredu prava i dali smo preporuku Privrednom sudu Crne Gore da se preduzmu mjere kako bi se blagovremeno završio stečajni postupak i Vladi Crne Gore da u skladu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava po pitanju obaveze države u ovim sporovima preduzme mjere i aktivnosti u cilju izvršenja pravosnažnih odluka za bivše radnike "Radoja Dakića". U toj preporuci smo odredili rok od 90 dana nas sud i Vlada obavijesti o mjerama koje preduzima. Nismo im mogli odrediti vrijeme kada će izvršiti, molim vas, jer se radi o 7,5 miliona eura. Da, odgovorili su nam. Sud nam je više puta, mi više puta smo poslali upit u kojem je stanju postupak. Sud nam odgovara da preduzima sve mjere ali da procesne stranke u ovom slučaju kojirte pravna sredstva i moraju se ispoštovati procedure. I Vlada nam je odgovorila, tačno ne u roku od 90 dana, nego u kašnjenje, ali na našu urgenciju odgovoreno nam je da je zadužila Ministarstvo finansija da se ovim pitanjem ozbiljni bavi u saradnju sa Privrednim sudom.

Što se tiče radnika KAP-a o kojima govorite, mi nemamo obraćanje tih radnika, oni se nama nisu obraćali za zaštitu svojih prava.

Kada su u pitanju majke sa troje i više djece. Zahvaljujem se što ste me to pitali. Radi javnosti i radi svih majki koje su ostvarivale pravo po tom osnovu, želim da kažem da Ombudsman Crne Gore nije im tražio da se, u svom mišljenju da se ukine pravo, priznato pravo tim majkama. Mi smo tražili da se otkloni neustavnost tih odredaba i da se one usklade sa antidiskriminacionim zakonodavstvom. Nakon toga uslijedila je odluka Ustavnoga suda i mi se zalažemo za potpunu vladinu prava. Nije sporno da je taj zakon bio diskriminatorski, diskriminatorski u onom smislu što je velik broj žena koje su suštinski bile u istoj situaciji ostale bez mogućnosti da ostvare svoje

pravo.

Ja nemam dovoljno vremena da se bavim ovom analizom, ali želim da vam kažem, vi to dobro znate, da Ustav važi za sve pa i za vas parlamentarce. I kada donosite zakone u obavezi ste da poštujete Ustav. U ovom slučaju se donio, donijete su odredbe koje su diskriminatorne. Ukinuto je pravo ali se pri tom, molim vsa, šalju političke izjave. Ovdje se ne radi, ovdje se radi o socijalnim davanjima, a socijalna davanja po svojoj prirodi su nešto drugo, od penzija i drugih davanja. I sada da ne ulazimo oko stečenih prava oko toga.

Što se tiče dijela majki koje su radile na određeno vrijeme i njima pripada pravo i mi smo se uvijek za to zalagali i mi smo završili postupanje vezano za to. Na osnovu obraćanja jednen pritužbe prije dva dana smo završili postupanje i dali smo preporuku nadležnom ministarstvu resornom, to je Ministarstvo rada i socijalnog staranja, da pod hitno donese podzakonski akt i preduzme mjere kako bi se ovo pravo ostvarilo kroz odgovarajuću proceduru. Ono podrazumijeva podnošenje zahtjeva. Svaka takva majka mora podnijeti zahtjev, po službenoj dužnosti se ne priznaje pravo. Eto to je.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 14:45:56)

Zahvaljujem.

Jovan Vučurović, Milan Zogović, možete zajedno ustati.

JOVAN VUČUROVIĆ (03.07.18 14:46:03)

Ovo što se danas dešava, očigledno da će ovi poslanici tražiti zaštitu od gospodina Bakovića zato što nam se ne daje svima isto vrijeme da ovdje razgovaramo.

Dakle, iz Izvještaja zaključujem da se Ombudsman i njegova kancelarija isključivo bave evidentiranjem pojava pojedinih povreda ljudskih prava i da to nema neki značajniji uticaj na rješavanje tih slučajeva. Očigledno su ovim zakonom vezane ruke da možete direktno da utičete na sve to što se dešava i ne vidim neki pomak preveliki na polju zaštite ljudskih prava. Dakle, očigledno niste ni vi neki krivac za to i za to što ta ljudska prava prvenstveno krši ovaj režim i institucije koje bi trebale da se bave vladavinom prava, dakle imamo nedostatak institucija slobodnih kao što su sudstvo, tužilaštvo i ostale institucije i vidio sam na vašem sajtu, dakle ja pomno sam pratio sve ovo što se dešava i vidio sam da je i na ćirilici izvještaj, ai po tom pitanju, kao što smo već naglasili imamo kršenja ljudskih prava.

Evo, onaj koji se odnosi na profesora pomenutog gospodina Jugoslava Blagojevića iz danilovgradske gimnazije čija je prava drastično pogazila direktorka te institucije i zaista gospođa Snežana Mijušković je kao zamjenica vaša dala preporuku Ministarstvu da se bavi tim pitanjima i insistirala da se poštuje Ustav. Ali, znate kako se to završilo, završilo se kažnjavanjem profesora Blagojevića. Dakle, on je pored preporuke gospođe Mijušković i pored preporuke Ombudsmana on je ipak kažnjen. A šta nam to govori? Govori dakle da je ovdje, ovdje nije pravda u rukama institucija nezavisnih nego je pravda u rukama DPS-a i onda tu ne važi ustav i zakoni, nego važi gola sila.

U toj istoj gimnaziji prijećeno je učenicima raznim disciplinskim mjerama samo za to što su bili patriote. Dakle ovdje se progone ljudi zato što su patriote i što brane istinsku Crnu Goru i što su svojim sjajnim performansima izražavali negativan odnos prema NATO-u koji je ubijao građane Crne Gore i rušio po Crnoj Gori i podsjećali su da je upravo prva žrtva toga zločinačkog saveza pala tu blizu u Danilovgradu.

E, a omladina valjda prvo treba, gospodine Baković i gospođu Mijušković i gospodine Bjekoviću da bude neko ko upozorava na anomalije koje se dešavaju u društvu. Vi ih nijeste zaštitili. Ovdje je prihvatljivo da imamo studente koje ne interesuje ništa što se tiče procesa u društvu, takve mi studente imamo ili dfa mladi budu bezlični, bez trunke otpora, kao što imamo onu dvojicu Bečića i Abazovića koji u stvari su potpuno prototip neke druge omladine. Dakle, te vrijednosti treba da zaštitimo, treba da zaštitimo i profesore, treba da zaštitimo i ćirilicu, treba da zaštitimo sve nas a vi ot nijeste uradili, dali ste preporuke ali da zaštitite vi očigledno nemate tu

moć da zaštitite sve one koji vam se obraćaju.

MILUN ZOGOVIĆ (03.07.18 14:49:33)

Uvaženi gospodine Bakoviću,

Ne samo za to što smo sugrađani, nego iz elementarne korektnosti potrebno je naglasiti impresivni podatak da je od 889 predmeta u izvještajnoj godini postupak okončan u 862 predmeta ili 96,96%, svakako da, vjerovatno ćete se i vi složiti da, što se tiče proaktivnog djelovanja Ombudsmana da bi bilo bolje da je ovaj broj pokrenutih postupaka znatno veći nego što je, ali se nadamo da ćete u perspektivi postići i optimalan nivo što se tiče proaktivnog djelovanja.

Ja želim ovdje da vas upoznam sa jednim zahtjevom koji smo mi danas dobili kao poslanički klub Demokratskog fronta od izvjesnog Borivaja Petrovića iz Bara koji već 16 dana štrajkuje ispred Vrhovnog Državnog tužilaštva jer već dugi niz godina je izložen posebnoj i neučtivoj torturi od strane policijskih službenika, državnih tužioca, zbog nestručnog i nesavjesnog postupanja u njegovim predmetima. Ja bih vas zamolio da poslije ovog zasijedanja i da obiđete tog čovjeka koji već 16 dana štrajkuje ispred Državnog tužilaštva.

Sada želim da istaknem nego zbog dužine vremena moraću malo brže da govorim, vi ste ovdje u svom izvještaju naveli da vaše preporuke iz 2015. godine nisu ispoštovane, a radi se o preporukama koje ste tražili od Uprave policije da se utvrdi, identifikuje odgovornost svih policijskih službenika koji su 24. oktobra 2015. godine primijenili prekomjernu fizičku silu, torturu, prebijali novinare, koristili nedozvoljena sredstva prinude prema građanima Crne Gore.

Demokratski front je 13. jula 2015. godine u Beranama donio istorijsku odluku o počinjanju mirnih demokratskih protesta 27. septembra u Podgorici. Uredno smo prijavili održavanje tih protesta. Policija je 17. uveče u jutarnjim časovima suprotno svim zakonskim propisima brutalno razbila proteste Demokratskog fronta. Policija je 24. oktobra primijenila neviđenu torturu. Zamislite samo jednu činjenicu, da imamo interplanetarnu pojavu da Uprava policije ne zna kako se zovu pripadnici i službenici policije u Crnoj Gori. To je ista stvar kao da Ivan Brajović predsjednik Skupštine uputi delegaciju iz Skupštine i da posle toga ne zna ko su bili članovi delegacije. I, što je najsravnije, da je komadant te specijalne jedinice koja je primjenjivala torturu prema slobodnim građanima Crne Gore osuđen na šest mjeseci koje je proveo u Brezoviku, koji nije htio da kaže kako se zovu oni ljudi koji su sproveli brutalanu torturu prema građanima Crne Gore 24. oktobra prilikom razbijanja mirnih, uredno prijavljenih protesta Demokratskog fronta.

Molim vas da nam objasnite šta vi dodatno možete da uradite pored ovih preporuka koje nisu ispoštovane. Tu dolazimo do suštine da u diktatorskoj državi Crnoj Gori politika i politički monopoli upravljaju zarobljenim državnim institucijama i da vi stvarno, bez obzira što ste potpuno prikladnu preporuku uputili, niste ispoštovani i Uprava policije nije tretirala vašu preporuku.

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 14:53:14)

Ako hoćete da odgovorite, izvolite.

ŠUĆKO BAKOVIĆ (03.07.18 14:53:27)

Ono što je naša zakonska obaveza mi smo učinili, obavijestili smo ovaj parlament, i to svake godine činimo. To je najviše što možemo. Mogu vam reći da smo povodom građanskih protesta koji su se dogodili 2015. godine, u izvještaju za tu godinu, posebnim poglavljem posvetili smo mu pažnju i te godine smo imali više od 20 postupanja. U tri, četiri slučaja smo utvrdili povredu prava i dali preporuke. U ovom slučaju gdje pominjete komadanta SAJ-a, lično kao ombudsman podnio krivičnu prijavu zbog ometanja pravde i po toj krivičnoj prijavi tužilaštvo je pokrenulo postupak i čovjek je osuđen. Kako je izdržao kaznu i gdje je bio, nemojte mene to pitati, molim vas. Mi smo dostavili vama izvještaj, to piše. To je najviše što možemo.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 14:54:29)

Aleksandar Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (03.07.18 14:54:37)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine Bakoviću sa saradnicima,

Veoma kratko da dam svoj skromni doprinos današnjoj raspravi i da se nadovežem na ovo što je kolega Zogović maloprije i rekao. Dakle, nije dovoljno dati preporuke iako je to ono što je definisano zakonom i što vam zakon i omogućava. Tu morate biti agilni, te preporuke pratiti, javno nastupati, koristiti autoritet ne samo vaš nego i vaših saradnika, na kraju krajeva biti žestok u debatama i opomenama i političkih funkcionera, odnosno onih koji su odgovorni za kršenje zakona da bi i preporuke imale smisla. Ako ostane samo na godišnjem izvještaju koji danas raspravljamo ova tri sata i čekamo narednu godinu, neće se puno toga promijeniti. Dakle, proaktivno i prema medijima i prema onima koji krše zakone, što da ne, i s vaše pozicije ih prozvati javno. To će imati učinka makar koliko i ove preporuke o kojima govorimo.

Kada smo već kod istih, na str. 77 sugestija kada već dajemo mišljenje o nekim nacrtima da se malo pričuvamo konačnih mišljenja, ovaj dio koji se tiče Zakona o radu koji će doći ovdje u parlament, gdje govorimo o tome da je dobro što postoji obaveza da se rade sistematizacije radnih mjesta, ali sankcija nema u nacrtu, uložite autoritet da do predloga koji dođe ovdje budu uvedene i sankcije za onoga ko ne napravi sistematizaciju da bi ova norma bila djelotvorna.

Takođe, dio na koji vam je ukazao gospodin Danilović, on je jedne šire sadržine, a tiče se čak i ustavnih načela. Ne postoje dvije pravoslavne crkve u Crnoj Gori kao što ne postoje dvije islamske zajednice, kao što ne postoje dvije rimokatoličke crkve, postoji jedna jedina pravoslavna crkva. Da se potrudimo da ukoliko je to već dato u ovom izvještaju, a nije uklonjeno i ukoliko ne može da se ukloni da ga više u narednim izvještajima ne bude, makar ne u ovakvoj formi koja može da izazove određeno podozrenje.

Da obratite pažnju na prava bivših ratnih vojnih invalida, boraca iz prava koja daje Zakon o boračko invalidskoj zaštiti, mnogi od njih su bez krova nad glavom iako su plaćali uredno sve ono što je trebalo. Mnogi od njih nemaju čak subvencije za plaćanje podstanarskog života itd. Obraćaju se i meni građani kao i vama i da tu malo, uslovno rečeno, budete na pažnji.

Dio koji se tiče Srpskog nacionalnog savjeta i pismo koje vam je upućeno prije nekoliko dana, onaj dio koji se tiče Fonda za manjine, raspravljaćemo u ovom Parlamentu, zašto se zakon ne primjenjuje od donošenja prošle godine i Srpski nacionalni savjet ima ogromne probleme u primjeni toga zakona.

Da zaokružim time, da budem i ja u tih tri minuta, gospodin dr Božidar Vujičić vam je prošle godine uputio jedan dopis, tiče se izbornog modela, odnosno Zakona o izboru odbornika i poslanika, ali bi bilo dobro da javnost od vas čuje da li vi smatrate, može i kroz završnu riječ, da je ovakav izborni model s zatvorenim izbornim listama gdje se poslanici na tim listama biraju po partijskim kuloarima, kabinetima i u kafanama, taj koji održava ne ovu vlast, to je manje bitno nego 30 godina ovaj sistem nepromjenjivim koji derogira i vladavinu prava i institucije, između ostalog, i vašu instituciju, da negdje kada već dajete predloge, sugestije i mišljenja kažete šta vi smatrate o odluci Ustavnog suda koji pravo na neposredan izbor tretira kao pravo da se dođe do kutije, što je rogovatna norma koja je data u onoj odluci. Dakle, da li mislite da bi sistem otvorenih lista individualne kandidature i mješoviti sistem, a ne ovaj sad doprinio transformaciji i istinskoj političkoj tranziciji ovog društva. Toliko i hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 14:58:34)

Hvala.

Dajem riječ poslaniku Goranu Radonjiću.

GORAN RADONJIĆ (03.07.18 14:58:47)

Zahvaljujem.

Poštovani zaštitniče ljudskih prava, razmišljao sam o vašem nazivu. On ima mnogo konotacija, jedna čim je potrebno da neko štiti, znači da su ljudska prava ugrožena, a s druge strane nisam do kraja siguran da je vaš naziv dobar. Vi, evo, i sami kažete niste u stanju da štitite, vi ste u stanju da nešto konstatujete, da apelujete i date mišljenja. Da se sjetimo da je ombudsman, to je još jedan naziv koji se koristi, uveden u Švedskoj 1809. godine i bio mu je zadatak da spriječi da kralj i Vlada ignorišu zakone, također imao je ovlašćenja da pokreće postupke radi utvrđivanja odgovornosti službenika, prije dvije stotine godina. Dakle, Šveđani su, pa za njima i mnogi drugi vidjeli da država ima sklonost i vlast da krši prava i da toj najvišoj vlasti treba neko kao nezavisno tijelo da se suprotstavi.

Vi ste nam i sami rekli, vidimo iz ovog izvještaja, mnoge vaše preporuke i mišljenja zapravo ostaju ignorisana do ovoga o čemu smo dosta čuli, o elementarnim pravima. Imam više aspekata. Jedan je sistemsko kršenje ljudskih prava koje postoji u našoj zemlji, na žalost. Jedno je, koje me i profesionalno boli, to je pitanje jezika i obrazovanja. Dakle, predmet u školama zove se crnogorski - srpski - bosanski - hrvatski jezik i književnost. Međutim, već u prvom razredu djeca vide da se taj predmet zove na jedan način, a knjiga koju koriste zove se na drugi način. Šta se uči u našim školama od prvog razreda? Da je istina jedna, a da se govori drugo. Takođe, znaju svi da je većina koja se izjašnjava kako se zove njen jezik, dakle koja govori srpskim, nešto što je poznato svima, ali da ona nema nikakva prava nego se ona sistemski krše. Veoma je cinično ovdje kada nam se kaže u Skupštini - nije obaviješten neko u prosvjeti da je ovdje državna politika da se sva prava afirmišu. Ovdje je državna politika da se krše prava. Ovdje premijer kaže da nema Srba u vlasti. Dakle, to je njegova konstatacija. Ako ih nema Boga mi je nešto veoma problematično sa tom vlašću i sa tom politikom. Dakle, još jednu samo opet profesionalno da kažem, nije ovdje početak pismenosti "Oktoih", nego Miroslavljevo jevanđelje od XII vijeka imamo ovdje pismenost i ćirilčke knjige. Dakle, drugi aspekt je da suštinski državu nije briga. Recimo Romi, našao sam u vašim izvještaju, nijeste dobili informaciju od Romskog savjeta, čitao sam dva puta nisam mogao da vjerujem da tako nešto piše. Čemu služi Savjet romski ako ne da bi vam se obratio i da bi vam rekao kako je stanje ljudskih prava.

Dalje, postoji jedan možda aspekt gdje ima dobre volje, ali na žalost nema razumijevanja. To je pitanje osoba sa invaliditetom. Na primjer djece sa smetnjama u razvoju koja se pogrešno čak i ovdje nazivaju sa posebnim potrebama, oni nemaju nikakve posebne potrebe nego samo invaliditet ili teškoće, smetnje u razvoju i onda društvo treba kontinuirano, stalno da radi na tome da se njima pruži podrška. Takođe, postoji i obesmišljavanje same ideje ljudskih prava. Čuli smo, ako se zloupotreba, kršenje elementarnih normi dešava pri upisu u Policijsku akademiju, onda se to pravda ljudskim pravima, i to manjinskim, pa to je obesmišljavanje kako prosvjete tako i samog koncepta ljudskih prava.

Da kažem, također, da su pomenute, ali da ih ja pomenem, radnici Radoje Dakića, majke sa troje i više djece i tako dalje, još jednu stvar, đaci u Danilovgradu, vi ste dali preporuke, dužan sam da kažem jer se radi o mom razrednom, taj profesor je već dobio od Matice srpske povelju časti i mislim da ćemo u budućnosti njega imati kao primjer, ne samo kao vrhunskog profesora nego i u moralnom smislu pravi profesor koji treba da bude sa svojim đacima i da ih predvodi, podrži kad god treba. Ako se škola zove "Petar I", ako se zove "Oktoih", ako se zove "Štampar Makarije", ako se zove "Vuk Karadžić", "Marko Miljanov" i u njoj nema ćirilice pa to je zaista poražavajuće. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:03:05)

Zahvaljujem, na ovaj način smo završili prijavljene diskutante. Zahvaljujem se kolegama iz DPS-a koji su dali doprinos da završimo do 3h ovu tačku dnevnog reda. Pravo na završnu riječ ima Šučko Baković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda.

Obavještavam članove Parlamenta da nastavljamo rad nezavisno od toga što nemamo televizijski prenos. Izvolite.

ŠUĆKO BAKOVIĆ (03.07.18 15:03:42)

Poštovane poslanice i poslanici,

Ja ću zaista špokušati da to što kraćem kažem što sam zamislio ida odustanem od dužeg govora. Svima vama se zaista zahvaljujem što ste učestvovali u raspravi i meni je drago što je naš Izvještaj izazvao toliku pažnju. Vaše primjedbe, sugestije, kritike ili pohvale nama su dragocjene i obavezuju nas.

Na kraju, šta da kažem, mi bilježimo napredak u ostvarivanju ljudskih prava, bilježimo i probleme, mi na to ukazujemo, a Parlament je organ koji je napozvaniji da podrži nas u vršenju naše misije, u jačanju naše institucije pa vas pozivam da podržite naše stavove i zaključke kako bi naši stavovi i naše preporuke dobile na težini. Još jednom vam se zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:04:46)

Zahvaljujem se Šućku Bakoviću, zaštitniku ljudskih prava i sloboda, Snežani Mijušković, i Siniši Bijekoviću zamijenicama zaštitnika. Konstatujem da je pretres završen izjasničemo se naknadno. Zamolio sam stručnu službu da prebaci ovaj naš prenos tako da će oni obavijestiti sve gledaoce preko TV prenosa da tako se može pratiti naše izlaganje, inače imamo i interno snimanje ovdje tako da će svi biti na taj način treteirani.

Prelazim na sledeću tačku dnevnog reda, to je Izvještaj o radu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2017.godinu sa Finansijskim izvještajem Agencije za 2017. godinu, Izvještajem o izvršenoj reviziji finansijskog izvještaja Agencije za elektronske komunikacije, poštansku djelatnost za 2017.godinu. Ovlašćeni predstavnici agencije za elektrosnu komunikaciju i poštansku djelatnost su: gospodin Šaleta Đurović predsjednik Savjeta agencije i Darko Grgurović izvršni direktor agencije. Pozdravljam ih. Izvjesstilac odbora za ekonomiju, finansije i budžet je Branko Čavor, otvaram pretres.

Da li predstavnik agencije, gospodin Đurović želi dati dopunsko obrazloženje. Izvolite, dajem riječ gospodinu Šaleta Đurović.

ŠALETA ĐUROVIĆ (03.07.18 15:06:19)

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani poslanici,

Osnovni principi i načela kojim se agencija rukovodila u postupku regulacije sektora elektronskih komunikacija su obezbjeđenje sigurnog i predvidivog ambijenta, obezbjeđenje usluga za implementaciju i razvoj novih tehnologija, podsticanje konkurencije i rješavanje spora između operatora i unapređenje zaštite interesa korisnika. Organi agencije su Savjet izvršnih direktora, Savjet je u 2017.godini održao 93 sjednice. Svoje aktivnosti agencija je sprovodila u skladu sa nadležnostima propisanim Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o poštanskim uslugama i Izvještaj o radu je potpuno usaglašen sa istim. Elektronske komunikacione mreže i elektronska komunikaciona infrastruktura u Crnoj Gori su na visokom stepenu razvoja i u njima se pružaju elektronske komunikacione usluge, primjenjuju se najsavremenije tehnologije. Tokom 2017.godine je nastavljen dalji razvoj mobilnih elektronskih i komunikacionih mreža u Crnoj Gori i saopštiću samo jedan podatak da se Crna Gora po stepenu pokrivenosti stanovništva signalom mobilnih mreža može porediti sa najrazvijenijim zemljama Evrope. Naime, sva tri operatora ističu pokrivenost stanovništva GSM signalom od oko 99% što Crnu Goru svrstava u red zemalja sa izuzetno dobrom pokrivenošću.

Što se tiče analize tržišta u 2017.godini nastavljeno je sa analizom pet relevantnih tržišta na osnovu čijih rezultata su donijeta rješenja određivanju operata sa značajnom tržišnom snagom. Takođe su na osnovu istih donijeta i rješenja o snižavanju cijena i to: poziva iz fiksne mreže

crnogorskog Telekomu ka drugim fiksnim mrežama za 40%, ka mobilnim mrežama za 10%, ka mobilnim fiksnim za 10%. Usluge pristupa internetu na maloprodajnom nivou za 10%, na veleprodajnom za 8,1%, nacionalne terminacije poziva u fiksnu mrežu 20% i terminacije telefonskih poziva u mreži mobilnih operatora za 20%. Dakle, ove analize su u prošlih pet godina već četvrti put na osnovu analize tržišta se snižavaju cijene telefonskih poziva i cijene mjesečne pretplate za ADSL priključke. Nastavljena je takođe i intenzivna aktivnost na procedurama uvođenja obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija i nadzora cijena i troškovnog računovodstva. Tokom 2017. godine nastavljeno je pružanje univerzalnog servisa i to od strane M:tel-a za univerzalni imenik i univerzalne službe informacija i crnogorskog Telekomu pristupa elektronskoj komunikacionoj mreži telefonskih poziva i pristupa internetu. Agencija je nastavila sa aktivnostima na racionalnom upravljanju radio frekvencijskim spektrom i adresama. U 2017. godini izdala je 2 084 i oduzela 142 odobrenja za korišćenje radio frekvencijama

Što se tiče brojeva i adresa operatori su podnijeli 33 zahtjeva za odobrenje brojeva i osam za oduzimanje koje je agencija adekvatno obradila. Nadzor nad radom operatora, a njih je upisano 34 u Crnoj Gori, koji su registrovani kod agencije vrši agencija preko nadzornika. U toku 2017.godine izvršeno je 229 pregleda od čega 175 planiranih, 16 pregleda po zahtjevu, 30 po službenoj dužnosti i osam kontrolnih pregleda. Što se tiče kontrole i monitoringa radio frekvencijskog spektra isti se radi u skladu sa planom redovne kontrole i to sa glavnog kontrolnog mjernog centra u Podgorici, regionalnog u Baru, daljinski ... kontrolnim mjernim stanicama u Pljevljima, Rožajama i Kotoru. Takođe i preko mobilne kontrolno mjerne stanice i digitalne kontrolno mjerne stanice. Uslugu prenosivosti brojeva u 2017. godini je iskoristilo 8 145 pretplatnika, što je za 44,54% više nego u prethodnoj godini. Tokom 2017.godine agenciji je podnijeto 428 žalbi korisnika elektronskih komunikacionih usluga, 257 žalbi je riješeno u korist pretplatnika, odnosno 63,6% od ukupnog broja podnijetih žalbi. U 2017.godini nastavljen je rast zajedničkog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture, i to kablovske kanalizacije, antenskih stubova i objekta u kojima je smještena oprema.

Takođe, implementiran je sistem za mapiranje elektronske komunikacione infrastrukture takozvana georeferencirana baza podataka i ovaj sistem trenutno ima kompletirane podatke o antenskim stubovima i objektima u kojima je smještena telekomunikaciona oprema, dok su podaci o telekomunikacionoj, kablovskoj kanalizaciji trenutno u bazi prikupljanja.

Takođe, Agencija je u toku 2017.godine izdala 11 preporuka za prostorno-planska dokumenta i dala mišljenje na 90 prostorno-planskih dokumenata kako Ministarstvo održivog razvoja i turizma tako i organima lokalne samouprave.

Nastavljena je saradnja na međunarodnom planu sa svim međunarodnim organizacijama, naročito sa IT-om znači Svjetskom unijom za telekomunikacije Berekom i Irgeom itd.

Predstavnici Agencije su uključeni u rad radnih grupa za pet pregovaračkih poglavlja i što se tiče finansijskog izvještaja samo nekoliko rečenica.

Finansijski plan Agencije za 2017.godinu je pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama i Zakona o poštanskim uslugama. Finansijski plan sa planom rada Agencije usvojen je na sjednici Skupštine 29.12.2016.godine. Izvještaj o finansijskom poslovanju Agencije u 2017.godini je u potpunosti ...(prekid) finansijskim planom Agencije za 2017.godinu. Agencija za 2017.godinu vodila je računovodstvene evidencije, sastavlja finansijski izvještaj i u skladu sa zakonom o računovodstvu i reviziji. Ovaj međunarodni računovodstvenim standardima i podzakonskim aktim kojim se definiše ova materija.

Agencija za potrebe revizije finansijskih iskaza za 2017.godinu, angažovala ovlašćenog revizora iz Podgorice koji je izvršio reviziju u skladu sa zakonom o računovodstvu i Zakonom o reviziji.

Na kraju samo još jednu rečenicu.

Možemo konstatovati da je Agencija poslovala u 2017.godini sa ukupnom dobiti od 1.208,550 eura.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:13:07)

Zahvaljujem predsjedniku Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Šaleti Đuroviću i predsjedniku Savjeta.

Mi imamo ispred opozicije nemamo prijavljenih poslanika, a ispred DPS-a imamo Branka Čavora, Bogdana Fatića, Predraga Sekulića, Radula Novovića, poslanika Martinovića, Filipa Vukovića i Nikolu Rakočevića.

Nakon konsultacije sa zamjenikom predsjednika poslaničkog kluba gospodinom Rakočevićem broj poslanika ispred DPS-a se optimizovao. Tako da će ispred kluba i izvještaj u okviru da tako kažem izvještaja nadležnog odbora govoriti Branko Čavor, a od drugih poslanika samo Bogdan Fatić, da bi dao doprinos da na ovaj način završimo ovu tačku dnevnog reda. Jer je dogovor na kolegijumu bio da tačke dnevnog reda ko je vezan za Ombudsman ko je bio za osiguranje i elektronske komunikacije završimo do 15 sati.

Zahvaljujem gospodinu Rakočeviću, Vukoviću, Martinoviću, Novoviću, Sekuliću, a dajem riječ gospodinu Branku Čavoru.

BRANKO ČAVOR (03.07.18 15:14:24)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi predstavnici Agencije, kolegice i kolege poslanici,

Oblast elektronske komunikacije i poštanske djelatnosti je uređena Zakonom o elektronskoj djelatnosti i o poštanskim uslugama. Samim tim zakonom je definisana i uloga Agencije nadležnosti i njene obaveze. Ono što želim na startu kazati da iz izvještaja koji je veoma detaljan vidi se što je važna karakteristika da plan aktivnosti koje je donijela Agencija u potpunosti i ispunjena, što je svakako i dobro. Sve više mogu da kažem država razvijenih u vrhu svojih strateških prioriteta ide u pravcu razvijanja digitalnog društva koje je zasnovano prije svega na mrežnim uslugama i brzim internet vezama.

Dakle, evidentan je značajan napredak u razvoju elektronskih komunikacija. Ono što je važno da je brz razvoj tih komunikacija naročito ... pristupa i ulaganja u ovoj oblasti doprinosi prije svega ekonomskom rastu, doprinosi takođe ekonomskoj konkurentnosti, a svakako i boljem kvalitetu životu građana.

Kad već govorimo o ulaganjima ovdje se vidi da je u zadnje dvije godine uloženo oko 180 miliona eura što je svakako dobar pokazatelj, a da u prethodnoj godini je uloženo oko 63 miliona. Ovako visoki nivo investicija u ovaj sektor doveo je do značajnog porasta broja široko pojasnih veza. Ne bih pominjao te podatke ali treba da kažem da je broj korisnika fiksnog pristupa internetu porastao u 2017. godini za 17% što je svakako značajno. Takođe značajan podatak da se kod nas u državi Crnoj Gori koriste zajedničke infrastrukture kao što su infrastruktura državnih kolektiva kao što je CEDIS, CGS što je svakako dobro u smislu jačanja usluga iz ove oblasti.

Kada govorimo o mobilnoj elektronskoj komunikaciji ona se uvijek razmatra i gleda sa tri aspekta. Jedan je pokrivenost, drugi je kvalitet i brzina, a treći je što interesuje građane u najvećem dijelu taj cjenovni aspekt. Što se tiče pokrivenosti već smo čuli u uvodnom izlaganju danas ovdje da je ta pokrivenost veoma visoka na nivou od 97% do 99% zavisnosti od vrste signala.

Takođe je značajno i mjerenjima koje su urađene u odnosu na 2015. godinu, porast brzine koja se ostvaruje u ovim vezama, a kada je u pitanju cijena i na Odboru za ekonomiju je razgovorano o tom pitanju i dobili smo informaciju od predstavnika Agencije da su te cijene konkurentne i da su cijene na nivou onih koji su u regionu, a nešto niže čak i od nekih evropskih država. U svakom slučaju treba raditi dalje na stvaranju konkurentnosti naših cijena i posebno kvaliteta tih usluga.

Ono što jeste isto važno da operateri koji su u Crnoj Gori su dio jakih sistema svjetskih, što svakako i garantuje u buduću stabilnost pružanje usluga u ovoj oblasti, kao i kroz reugulatorni okvir stvaranje uslova za unapređenje i dalje ulaganje u nove tehnologije.

Odbor se upoznao i sa mišljenjem Vlade koje je izrazilo pozitivan stav prema izvještaju Agencije, a ono što bih na kraju kazao kao jednu karakteristiku i Odbor se upoznao sa finansijskim izvještajem i što jeste da kažem jedan pokazatelj dobrog poslovanja, kada imate jednu Agenciju u kojoj imate dobit od milion i 200 eura govori o dobrom finansijskom odnosu prema obavezama.

Imajući u vidu prije svega se nijesu na štetu kvaliteta usluga i onoga što je predviđeno kao potencijalne investicije. Jer, jeste u svakoj filozofiji poslovanja kada imate povećane prihode kao što je to ovdje bilo za 6,2% koliko sam vidio iz izvještaja, a smanjeni troškovi za 8,2%. Znači, filozofija povećanja prihoda, a smanjenja troškova svakako je dobra stvar.

Na kraju da ne bih puno oduzimao i vremena, da kažem da Odbor za ekonomiju je detaljno razmatrao ovaj izvještaj i mislim da je ta prilika kad razgovaramo o ovakvim izvještajima inače materijalima da se vodi živa rasprava na odborima. Jer, tu imamo i mogućnost direktnog odgovora Odbor je podržao ovaj izvještaj.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:19:29)

Zahvaljujem gospodinu Čavoru.
Dajem riječ poslaniku Bogdanu Fatiću.

BOGDAN FATIĆ (03.07.18 15:19:35)

Poštovani potpredsjedniče, uvažene kolegice i kolege poslanici, uvaženi predstavnici Agencije,

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost funkcioniše kao nezavisno regulatorno tijelo i funkcionalno je potpuno odvojeno od onih koji pružaju usluge, iznajmljuju opremu i na neki način eksploatišu telekomunikacione mreže.

Osnovni zadatak Agencije obezbjeđivanje sigurnog predvidljivog ambijenta za poslovanje operatera i investicija. U tom pogledu želim da istaknem, kao što su istakle moje kolege da u prethodnih za 2016, 2017, godinu imali smo ukupna ulaganja od 180 miliona eura. Ta ulaganja su bila u osavremenjavanju elektronskih komunikacionih mreža i ulaganje u opremu.

Samim tim, danas imamo situaciju da Crna Gora se može porediti sa najrazvijenijim zemljama u Evropi, da je pokrivenost sa GS signalom preko 99% stanovništva, odnosno 90% teritorije Crne Gore je pokriveno sa GS signalom. To se radi preko 350 baznih stanica u 2016.godini, imali smo 300 baznih stanica. Stepenn razvoja mobilnih elektronskih komunikacionih mreža ogleda se u tome kako mogu da pruže usluge širokopojasnog prenosa podataka, odnosno širokopojasnog interneta. U tom dijelu želim da istaknem da su sva tri operatera instalirale ... tehnologiju, odnosno u narodu kako je domaće 4G tehnologiju. U tom dijelu 98% stanovništva Crne Gore je pokriveno saG tehnologijom što nije bio slučaj tokom prethodnom perioda gdje smo imali da je taj procenat iznosio nešto iznad 70% i to obično u gradskim područjima dok su ruralna područja bila na taj način zapostavljena i ako su plaćali isti tarifni paket kao oni koji su koristiti 4G tehnologiju.

Nakon aukcije spektra koji je odrađen prošle godine za mobilne mreže i dodjele frekvencijskog bloka od 800 MHz mobilni operateri su u tom dijelu odradili značajno unapređenje i implementiranje određene opreme i to na 200 lokacija baznih stanica i na taj način je data mogućnost da 85% stanovništva Crne Gore ima pristup internetu po brzini od 10 megabita po sekundi. Takođe, iz Izvještaja se vidi da ste tokom prošle godine radili određena mjerenja, to se stručno zove mjerenja na osnovu toga ste utvrdili kakav kvalitet prenosa podataka i kvalitet ... imaju određeni operateri. U tom dijelu bih želio da vam postavim pitanje, da li planirate da odradite ta mjerenja i za ostale pružaoce usluga širokopojasnog interneta, jer imamo određene primjedbe od strane građana da plaćaju određene tarifne pakete određene brzine ali da u svojim domovima nemaju tu određenu brzinu. Na kraju 2017.godine broj korisnika, što je jako interesantno mobilne telefonije, odnosno broja aktivnih kartica je bio iznad milion ili tačno milion i 44 hiljade 674 aktivnih kartica, od čega preko 50% je postpejd korisnika i to je prvi put od kad se rade ovi izvještaji da je postpejd korisnika više nego pripejd korisnika. To iznosi oko 525 hiljada.

U procentima, u odnosu na broj stanovnika u Crnoj Gori broj korisnika mobilne telefonije, odnosno aktivnih kartica je iznad 168% a interesantno je da je evropski prosjek 131%. Broj minuta, odnosno broj ostvarenih minuta u mobilnim mrežama tokom 2017.gdoine iznosio je iznad

380 miliona minuta i povećan je u odnosu na 2016.godinu za 8,8%. Kada se govori o korisnicima širokopojasnog interneta tu se podrazumijeva ADSL, KDS ili optiku, ukupan broj korisnika zajedno sa korisnicima širokopojasnog interneta koji koriste DATA SIM karticu iznosi negdje iznad 196 hiljada, a taj broj korisnika je uvećan u odnosu na 2016.godinu za 17,2%.

Na osnovu istraživanja koja je sproveo Zavod z statistiku, odnosno Monstat tokom 2017.godine građani su se izjasnili da je 71,3% građana koristilo internet u proteklih sedam mjeseci, što je skoro 2% više nego u 2016.godini. Broj bežičnih pristupnih tačaka u odnosu na 2016.godinu je manji u 2017.godini u tom dijelu želim na neki način da podstaknem agenciju da u koliko je to moguće odradite više bežičnih pristupnih tačaka jer je to mjesto gdje se obično ne naplaćuje internet i gdje građani mogu da koriste bežični internet potpuno besplatno. Što se tiče distribucija audio vizuelnih medija AVM, kablovske televizije ukupan broj korisnika, imali smo sedam operatera koji su koristili neki od pet poznatih platformi, broj priključaka, odnosno pretplatnika na kraju 2017.godine je iznosio nešto iznad 205 hiljada, a što je u odnosu na broj domaćinstava koji je oko 195 hiljada procentualno 102,95%. Međutim, jedna činjenica je da danas i ako imamo već broj korisnika nego što imamo broj domaćinstava, jedan određeni broj domaćinstava naročito na sjeveru njih oko 15 hiljada ne koriste ni jednu od postojećih platformi i nemaju pristup audiovizuelnim medijskim uslugama.

Iz svega ovog možemo da zaključimo da smo tokom prethodnog perioda imali značajna ulaganja i značajan napredak u razvoju informaciono komunikacionih tehnologija i da se danas primjenjuju tehnologije koje se primjenjuju i u najrazvijenijim zemljama Evrope i svijeta. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:25:32)

Zahvaljujem se gospodinu Fatiću.

Na ovaj način smo iscrpili prijavljene diskutante u ovoj skraćenoj verziji. Pravo na odgovor za završnu riječ ili predsjednik Đurović ili izvršni direktor Grgurović.

Predsjednik Đurović, izvolite.

ŠALETA ĐUROVIĆ (03.07.18 15:25:47)

Ja ću na kraju samo da se zahvalim poslanicima, da se zahvalim i Odboru za ekonomiju, finansije i budžet i njegovom predsjedniku Peđi Sekuliću, gdje smo detaljno razmatrali ovaj izvještaj.

Što se tiče ovog što smo ovdje čuli to će nama korisno poslužiti, znači, predlozi, primjedbe, sugestije za budući rad, a takođe i za sačinjavanje izvještaja za ovu godinu kada se budemo ponovo se našli ovdje. Što se tiče ovog pitanja gospodina Fatića, to ću dati izvršnom direktoru da odgovori, pošto je on direktno involviran u taj problem. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:26:26)

Hvala.

DARKO GRGUROVIĆ (03.07.18 15:26:30)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, poštovani poslanici,

Kao što ste vidjeli agencija je izvršila sve planirane aktivnosti zacrtane planom rada Agencije za 2017.godinu koji je odobren od strane Skupštine i došlo je do velikog napretka i što se tiče pokrivenosti i što se tiče kvaliteta elektronskih komunikacionih usluga. Agencija periodično sprovodi mjerenje kvaliteta mobilnih mreža, takođe i fiksnih mreža. Krajem prošle godine izvršeno je mjerenje kvaliteta mobilnih mreža, kako je gospodin Fatić rekao. Planiramo da i ove godine u

četvrtom kvartalu takođe sprovedemo ta mjerenja kvaliteta mobilnih mreža. Očekujemo još bolje rezultate nego što smo imali na prethodnom mjerenju. U vezi sa fiksnim mrežama, tu imao jedno dobro zakonsko rješenje u Zakonu o elektronskim komunikacijama koji je usvojen od strane ove Skupštine, koji kaže da minimalna brzina fiksnog širokopojanog priključka koju operator mora da pruži korisnicima mora biti 70% od one maksimalne, deklarisanе brzine. Agencija to provjerava i to se poštuje, na koji način sam korisnik može da to provjeri može da pođe na sajt agencije i da jedan alat tamo izmjeri brzinu koji je baziran na jednom sistemu na široko poznatom u svijetu i u slučaju da dobije rezultate koji ne garantuju ugovorene obaveze i što zakon garantuje može da podnese prigovor operatoru nakon toga žalba agenciji. Mi u agenciji skoro da nemamo pritužbi korisnika na te brzine. To je to. Ako ima još neko pitanje.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:28:40)

Zahvaljujem uvaženim poslanicima, zahvaljujem predsjedniku Đuroviću i izvršnom direktoru Grguroviću. Na ovaj način smo završili pretres povodom ove tačke a izjasnićemo se oko ovog pitanja i oko drugih tačaka dnevnog reda prema dogovoru u četvrtak.

Pozdravljam, hvala.

Sledeća tačka dnevnog reda je Finansijski iskaz Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Agencije za nadzor i osiguranje za 2017.godinu sa Izvještajem o radu agencije za istu godinu. Ovlašćeni predstavnici Agencije na nadzor osiguranja su Branko Vujović koji je predsjednik Savjeta agencije i Biljana Pantović direktorica agencije koje u ime Skupštine i poslnaika pozdravljam. Izvjestilac Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je Nikola Rakočević.

Otvaram pretres, da li predsjednik agencije želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, gospodine Vujoviću.

BRANKO VUJOVIĆ (03.07.18 15:29:42)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani poslanci,

Pokušaću vrlo kratko poštujući vaše vrijeme da kažem da su aktivnosti agencije u prošloj godini bile usmjerene na dalje unapređenje regulative iz oblasti osiguranja, sprovođenje nadzora nad poslovanjem subjekata na crnogorskom tržištu osiguranja putem posrednih, neposrednih kontrola, razmatranje prigovora osiguranika, odlučivanje o podnijetim zahtjevima za dobijanje ovlašćenja, saglasnosti i odborenja, statističko izvještavanje o stanju na tržištu osiguranja i dalje unapređenje saradnje sa institucijama sistema drugim nadzornim institucijama i međunarodnim organizacijama iz oblasti osiguranja. U prilogu našeg izvještaja možete sagledati i detaljno sve informacije u vezi sa ovim aktivnostima. Kad je u pitanju zakonska regulativa pripremljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona obaveznom osiguranju u saobraćaju. Taj zakon je u proceduri, nadam se da bi se mogao do kraja godine naći na dnevnom redu Parlamenta pripremljena nekoliko pravilnika i smjernica koje bliže uređuju način poslovanja društva za osiguranje u skladu sa novim zahtjevima evropskih direktiva. U okviru posrednih nadzora svakog kvartala se pravi Izvještaj i na kraju godine, posebnu pažnju smo imali u prošloj godini prateći jedno društvo životnog osiguranj. Koje bilo u problemima i konačno mogu reći da smo kroz zabranu raspolaganja imovine obezbijedili da se nakon preuzimanja odnosno dobrovoljne likvidacije "Atlas Lajfa" mogu sad da kažem i preuzimanje od strane grave sproveli do procedure koja nije bila na štetu korisniku osiguranja zapravo bez ikakvih problema,izmirila sve obaveze kroz dobrovoljnu likvidaciju, i preuzeti .. od strane grave. Prošloj godini smo takođe imali situaciju da je Gravet preuzeo ...merkur osiguranja,tako da na tržištu osiguranja sad imamo devet društava, pet iz neživotnog osiguranja i četiri društva iz životnog osiguranja. Ovo nije uticalo na stanje tržišta osiguranja u Crnoj Gori koja je i dalje stabilno, sa blagim rastom iz godine u godinu, kao što je već i u prošloj godini, a već za polovinu ove godine.

U okviru neposrednog nadzora agencija je pokrenula postupke neposredne kontrole vidjeli ste šest društava, dva društva zastupanja u osiguranju, posredovanju dvije banke koje obavljaju

poslove za stupanje osiguranju, pored navedenog agencija je završila postupke neposredne kontrole poslovanja tri društva za osiguranje započete još 2016. godine, na osnovu izvršenih neposrednih kontrola i subjekata nadzora izreklo je 20 mjera. U prilogu izvještaja smo dali kakva je sudbina tih mjera i kako je postupano po tim mjerama nadzora. U izvještajnom periodu obradili smo i 33 prigovora za rad društva osiguranja, 32 su bila iz oblasti odnosno neživotnog osiguranja, jednog životnog osiguranja, vidjeli ste takođe kakva je sudbina tih prigovora i što je urađeno po tim prigovorima. Tokom prošle godine, imali smo dva redovna roka što je uobičajno za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja odnosno zastupanje u osiguranju, i to u maju i u novembru, dio edukacije za sticanje zvanja organizovana su predavanja iz šest predmeta, i organizovane su ispitni rokovi iz devet predmeta, do kraja aprila 2018. godine, agencija je izdala 17 ovlaštenja za bavljanje poslova aktuara. Agencija je u saradnji sa supervizorima tokom 2018. godine, sprovela intezivne aktivnosti implementacije projekta za tipa projekta vezano za koncept super vizije osiguranja zasnovanog na rizicima i praćenje međunarodnih standarda i smjernica to je za nas značajni, najznačajni dio posla, praktično kroz tu komunikaciju od Evropske komisije kroz ovaj projekat obezbijedili i softer koji će nam pomoći naravno da stvorimo preduslove, da se može sprovesti u Crnoj Gori u narednom periodu. A intezivno radim na pripremu novog zakona odnosno zakonske regulative u skladu sa ekspertima iz Njemačke, Holandije i Hrvatske. U domenu sa saradnjom međunarodnom planu nastavili smo saradnju sa super revizorom tržištu osiguranja posebno za regulatorom iz Austrije i Slovenije najveći broj društava praktično ima svoje kompanije u Crnoj Gori.

Kada je u pitanju finansijsko poslovanje, znači finansijski Izvještaji su urađeni pripremljeni u skladu sa odredbama zakona računovostvu i međunarodnim standardima, nezavisnom revizijom, finansijski Izvještaj agencije potvrđeno je da je istinitost i projektivnost finansijskog stanja prikazano u Izvještajima, mi smo u prošloj godini imali poslovni prihod oko 873 hiljada, to je 4,1% iznad planiranog nivoa, 3,1% su niži planirani rashodi. Ostvarili smo profit rezultat pozitivni od 66.939 eura. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:34:43)

Zahvaljujem gospodinu Vujoviću.

Ovaj ispred opozicije imamo prijavljenog poslanika Branka Radulovića, ispred DPS-a imamo Petra Ivanovića, Filipa Vukovića, Predraga Sekulovića, Aleksandru Vuković, poslanika Martinovića i poslanika Živkovića.

Nakon koordinacije, komunikacije sa predsjednika poslaničkog kluba gospodinom Rakočevićem, dogovoreno je da u ime DPS-a govore Filip Vuković i Predrag Sekulić po tri minuta.

Izjestilac Odbora Nikola Rakočević, ima riječ.

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (03.07.18 15:35:24)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani građani oni koji nas slušaju, poštovane kolege,

Ovlašten sam u ime Odbora za ekonomiju, finansije i budžet da Vas obavijestim da je odbor jednoglasno usvojio Finansijski iskaz Izvještaja o završnoj verziji kao i Izvještaj o radu agencije i predlažem Skupštini da ga usvojimo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:35:48)

Da li poslanik Radulović želi da govori prvi ili posle dva poslanika Vukovića i Sekulića?

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (03.07.18 15:36:01)

Ima repliku, samo nemojte da se bijemo, koji je danas dan srijeda, srijedom se ne tučemo. Znači, pozdravljam gledaoce koji nas prate na lajf strimingu, 0,025%, dako bude dan kada će nas pratiti 95% ili kada će imati svoj kanal.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:36:39)

Odredili da se na taj način prati zbog toga što je bio Izvještaj o telekomunikacijama i čini mi se da je to jedan naš doprinos u svemu tome.

Hvala lijepo.
Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (03.07.18 15:36:46)

Mi smo obadvojica tehničke struke i onog lijepog tehničkog univerziteta, ali vrijeme ne cijene nas mnogo.

Ja mislim da je ovo jedna od najvažnih tema danas i trebala je da bude čak i ove sjednice. Nisam u zabludi zato što znam sve brojke i odustao sam od prve tačke i ako je moj drug i prijatelj je proglašen najboljim obudsmenom na svijetu, jedan Danac sa kojim sam bio 2014. zajedno mogao sam o čemu pričati i prethodnoj temi pošto je dio moje struke.

Gospodine Vujoviću i gospođu Baković, što ćemo mi pre ništa živo i ja svake godine jednu istu priču stanje tudije nešto, Vi takođe tudije nešto. Znači, jedan od najvećih apsursa Crne Gore i crnogorske ekonomije i svega ostalog je ovo taj odnos tržište novca i tržište kapitala. Ovo nigdje u svijetu nema, moramo nešto promijeniti i moramo jedno od tih tri institucije koje su na tržištu kapitala, a to su investicioni fondovi, penzioni fondovi, osigurajuća društva da usadimo da kažemo građani Crne Gore, ulažite tu, ulažite u osigurajuća društva, jer ćete napraviti duplu korist. Napravićete, prije svega, zbog da ulažete u životno osiguranje, da ulažete u zdravstveno osiguranje, jer ćete produžiti svoj životni vijek. Ako ulažete u osigurajuće kuće, a ne u Komercijalne banke gdje milijarda i po gdje ulažete tada ćete imati veću kamatu, tada će prave osigurajuće kuće investirati na tržištu i tako će Crna Gora povećavati broj investicija i standard života. Da smo mi apsurd, pokazuje i taj odnos koji je životnog i neživotnog osiguranja, neživotno osiguranje moramo kola osigurati, neko osigurava kuću, neko ne osigurava, bio da je on privatnik ili ne pa prođe daleko bilo kao što su prošli neki. Ali ono što je apsurd i što moramo da shvatimo i mi kao poslanici i moramo to da promovišemo na jedan najkvalitetniji način, i ja to pokušavam svake godine, pričajući sa vama oko toga da životno osiguranje mora da ide gore. Kod nas je 15% čini mi se ne znam ove godine koliko 15 ili 20% u odnosu na ukupnu premiju, premija neznam da li možda ove godine ili 120,130 ili 150 nemam pojma. Ali znam da je mnogo manja nego Hrvatskoj da je pet, šest puta, deset puta manja nego u Sloveniji, a na stotine i stotine hiljadu puta manje nego što su druge ekonomije i što su druge razvijenije države. To je jedan nenormalno veliki resurs, to je jedna velika mogućnost i moramo nešto da napravimo. Evo sad ste Vi najavili da ćemo zakon, moramo i strategiju, moramo reforme da napravimo, moramo da potaknemo, moramo nijesu to Dafiment banke, niti nešto drugo možda što je usađeno, slamarica više nije sigurna, banke nijesu sigurne toliko, moramo da napravimo nešto i jednu veliku priču oko tog tržišta kapitala.

Izgubili smo to povjerenje, kako i na koji način, ja imam te određene pretpostavke, ali mislio sam i kroz ovu direktnu komunikaciju da zamolim građane Crne Gore da pare koje daju komercijalnim bankama i dobijaju kamatu ne znam koliko 0,5 kad dođe guverner o tome ću pričati da i oni trebaju to da naprave 0,5 i 1% ne vjerujem...(prekid)... kad nam daju kredite ispada na kraju na 20 godina 200%. Dajete to u životnom osiguranju, dajte u zdravstvenom osiguranju, dajte u pravim ne rizičnim nego u pravim investicionim fondovima, dajete u penzijsko osiguranje jer kad dajete u penzijsko osiguranje imaćete mnogo veću penziju nego što je imaju na ovaj način iako je finansiramo mi koji radimo iz budžeta znači taj apsurd crnogorski mora se promijeniti do kraja.

O tome sam htio da pričam, velika je priča, mala moja korist svake godine oko toga, a i vas, gospodine Vujoviću, napravite jednu strategiju, napravite nešto, napravite nemam pojma reklamirajte, pravite nek idu od kuće do kuće, nek se osvijeste, dajte zalogu veću da država daje. Zdravstveno osiguranje je mnogo veliko i polisa osiguranja je mnogo velika. Ukoliko nije nego je okrenuta tom neoliberalizmu i tržištu novca mala vajda. Komercijalne banke su ista filozofija kao i zelenaši, privatnici. On hoće manji rizik veću dobit, veće gospodstvo velika priča nažalost i moja i vaša uzaludna.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:42:52)

Na ovaj način smo završili diskusiju koju je ispred opozicije iznio Branko Radulović. Imamo sad poslanika Filipa Vukovića. Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ (03.07.18 15:43:07)

Hvala.

Ja ću isto kao kolega Radulović više pričati o tome kako ja shvatam funkciju u ekonomiji svake države i društva pojam osiguranja nego sam izvještaj.

Znači, izvještaj kolega Rakočević je rekao da je na Odboru praktično prošao jednoglasno i kao i obično nemamo primjedbi na njega. Naravno moram reći da nije neki veliki problem ni da uradite izvještaj s obzirom da je stepen osiguranja i uopšte aktivnosti u Crnoj Gori evo čuli smo, a to je konstatacija među najnižim u Evropi. Zašto? Na prvi pogled to izgleda da to odražava stepen ekonomskog razvoja jednog društva ili jedne države, međutim opet moram da se složim po drugi put za kratko vrijeme sa profesorom Radulovićem, znači potrebno je nešto uraditi da se građani Crne Gore edukuju u sferi osiguranja. Naravno da se ne radi samo ni o životnom, ni o neživotnom osiguranju radi se o osiguranju raznih poslova koji su visokorizični ako zavise od vremenskih uslova. Praktično sve što postoji ili sve funkcije života mogu na neki način da se osiguraju i samim tim podijeli taj rizik koji postoji u svim sferama života. Rizik je i sad kad izađemo napolje može da te zgazi auto i to je neki rizik.

Kako to reklamirati ili kako edukovati građane naravno da bi osiguravajuće kuće koje svi to znamo imaju profit srazmjeran broju korisnika, a mislim i da je nesrazmjerano veliki. Možda bi bolje bilo da ulažu dio novca ili da li je to uopšte moguće zakonski izvesti da ulažu dio novca u edukaciju građana.

Jedan segment iz izvještaja gdje se govori o organizovani ispiti praktično za samostalne agencije koje postaju neka mala firma koja pruža usluge građanima, firmama u svim sferama i praktično ima ugovore sa svim osiguravajućim kućama koje rade na teritoriji naše države pa samim tim mogu da sprovedu jedan mali sistem javnih nabavki, odnosno da klijentu prezentiraju kod ove osiguravajuće kuće imaš te uslove, kod ove te,te,te i te i na kraju kao portfolio menadžer znači portfolio menadžer u sferi osiguranja. Jedan ogoroman broj studenata ili svršenih studenata bez obzira šta je završio društvene nauke, tehničke nauke u toj sferi može da se relativno brzo edukuje i može da pruža usluge u sferi osiguranja građanima i firmama.

Mi po nekoj inerciji i većina građana i ne zna da je u svakom slučaju bolje imati kroz tu agenciju posrednika u zaključivanju ugovora sa osiguravajućim kućama, nego ići direktno u osiguravajuću kuću gdje posle zbog nekih bonusa i povlastica niste u prilici ili ne isplati vam se da raskinete poslije nekog vremena ugovor sa tom kućom.

Znači, sve su to neke stvari koje je potrebno građanima približiti. Nažalost tu ima mnogo stvari koje pomalo liče na banke, pomalo liče na ona sitna slova u ugovorima famozna kojima su uglavnom dovode do...(prekid).... Tako da ja još par sekundi, znači ako je civilizacija, a civilizacija je skup nepotrebnih potreba jedna od dobrih definicija i tačnih. Ovo je jedna od potreba koje nije nepotrebna, odnosno je vrlo, vrlo potrebna pogotovo u vremenu, odnosno u vijeku neizvjesnosti u kome živimo i radimo bez obzira na državu ili kontinent.

Znači, u svakom slučaju finansijski izvještaj kao i svake godine bez greške vrlo jasan, ali ovo su više bilo po slobodi neke sugestije i primjedbe vama koji možete da utičete na ili bar da

prenesete naše stavove osiguravajućim kućama na kojima vršite nadzor. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:48:07)

Zahvaljujem se Filipu Vukoviću.

U skladu sa predlogom Poslaničkog kluba DPS-a sljedeći govornik je Predrag Sekulić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (03.07.18 15:48:18)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine Vujoviću, gospođo Pantović, kolegice i kolege,

Pa, čini mi se da je već dosta toga rečeno. Ono što je najvažnije u ovom izvještaju jeste činjenica da i dalje imamo snažan razvoj tržišta osiguranja. Rekao bih da to nije toliko uticaj marketinga osiguravajućih kuća, mada bi dominantno trebao da upravo bude to, kolio je čini mi se sazrijevanje svijesti kod građana Crne Gore da osiguranje jeste nešto što je neophodno za svako domaćinstvo, za svakog čovjeka ako hoćemo i za ono što su naša velika dobra. U svakom slučaju, kažem još jedan put, Agencija je zaista ispunila onaj svoj osnovni zadatak, zadatak koji je predviđen zakonom, a to je da imamo snažan nadzor nad osiguravajućim kućama s jedne strane. Takođe, vidimo i da su na usluzi građanima onima koji smatraju da su ih osiguravajuće kuće na neki način zakinule ili da im nisu dali neko njihovo pravo na koje su očekivali, ali čini mi se da imamo samo 32 prigovora od kojih je svega pet bilo osnovano zaista mi daje za pravo da kažem da tržište osiguranja danas u Crnoj Gori jeste uređeno tržište i da tu nemamo mnogo primjedbi. Ono što bi zaista moglo da bude primjedba jeste i odnosi se prije svega na osiguravajuće kuće upravo ovo o čemu su govorili uvaženi profesor Radulović i moj kolega Filip Vuković da možda oni trebaju nešto snažnije da idu na tržište i da malo snažnije edukuju građane o potrebi osiguranja s jedne strane, a sa druge strane i o mogućnosti da se njihov kapital plasira na pravi način. Prije svega u zaštiti kada govorimo o osiguranju i zaštiti dobara ili zaštiti ili ono što je zaštita života, ali sa druge strane isto tako i nešto što je mogućnost dobre zarade u odnosu na ono što su bankarske kamate, ali to ostavljamo za neku drugu priliku.

Što se tiče same Agencije, kažem još jedan put, ona je ispunila svoj zadatak. Vjerujem da ćemo još tokom ove godine se sresti sa novim zakonom iz ove oblasti i vjerujem takođe da će Agencija dati svoj doprinos kada govorimo o usklađivanju sa onim što su preporuke Evropske komisije i vjerujem da ćemo, kažem još jedan put, imati pred sobom jedno kvalitetno zakonsko rješenje.

Dozvolite mi da na samom kraju postavim jedno pitanje s obzirom da je to zaista bilo nešto što je bilo u fokusu javnosti, a to je veliki požar, nesreća koja se desila u Bijelom Polju kada govorimo o požaru u fabrici "Franca" .preradu mesa, zanči, da li je bilo osiguranje, na koji način će biti isplaćena šteta i da li se može sanirati makar dio onoga što je ta nesreća donijela. Vjerujem da je i ovaj primjer dobar kada govorimo o privredi, isto tako smo govorili i o poljoprivredi, o potrebi i značaju osiguranja bez obzira da li je u pitanju osiguranje pojedinih lica, da li je u pitanju vozila ili je u pitanju osiguranje naših privrednih dobara. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:51:16)

Zahvaljujem predsjedniku Odbora za finansije ekonomiju Predragu Sekuliću.

Uvaženi građani i uvaženi poslanici na ovaj način smo iscrpili sve prijavljene diskusije povodom tačke Finansijski iskaz izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskog izvještaja Agencije za nadzor osiguranja za 2017.godinu sa izvještajem o radu agencije za tu godinu. Razumijem da predsjednik agencije gospodin Vujović želi završnu riječ i da odgovori na dio pitanja koji su bili predmet interesovanja poslanika.

Gospodine Vujoviću, izvolite.

BRANKO VUJOVIĆ (03.07.18 15:51:55)

Prije svega želio bih da se zahvalim poslanicima na učešću u diskusiji i da izrazim moju saglasnost na potrebi razvoja tržišta osiguranja na koju je ukazano kroz diskusije i ulogu i društava i agencije u smislu bolje promocije osiguranja i životnog i neživotnog. To jeste naša obaveza, do duše na tome radimo dosta intenzivno u zadnjem periodu i ako je to neposredno obaveza biroa, odnosno društava za osiguranje i Nacionalnog biroa što je praksa svuda u svijetu da oni vrše promociju osiguranja, promociju svojih proizvoda, jer tu ima i razlika u onome što nude društva za osiguranje, ali svakako smo tu bili inicijatori, nadamo se da ćemo doći i do tog momenta da izaberemo jednu, što je bila naša ideja kao agencije, da izaberemo jednu profesionalnu PR agenciju koja će se baviti promocijom osigurnja u interesu svih društava ne potencirajući posebno jedno ili drugo društvo nego ono što je naš interes.

Kao što ste rekli, nama je životno osiguranje od prilike 17% učestvuje u ukupnom osiguranju a praksa u zemljama Evropske unije je potpuno obrnuta ili skoro obrnuta. Ono što mogu reći je da ćemo imati na jednoj od sledećih sjednica Parlamenta i stanje na tržištu osigurnaja pa će to biti povod da razgovaram na ovu temu, ali ono što bi bilo zaista šansa, kao što ste i vi prepoznali da ne samo društvo za osiguranje nego i društvo za stupanje u osiguranju imamo ih 21 koje ima dozvolu za stupanje, imamo šest društava za posredovanje u osiguranju, imamo druga društva koja se opet na neki način, i banke šest banaka se bave i to je povećalo malo uticaj na razvoj životnog osiguranja kroz davanje kredita korisnicima, komitentima zavisno od toga da li je potrebno osiguranje i ljekarske potvrde i tako dalje. Neka društva su izašla sada u zadnje vrijeme sa nekim proizvodima koji smalo ohrabruju tržište imamo već neke naznake povećanja ali ipak je to još uvijek daleko u odnosu na ono što su standardi u Evropskoj uniji.

Zaista ako kroz promociju osiguranja ne uspijemo u tome onda to zaista nije dobro, jer ne samo pitanje životnog osiguranja koje je posebno osjetljivo i koje bi trebalo značajno povećavati nego i neživotnog osiguranja, mi na žalost u Crnoj Gori imamo ovako teške slučajeve i u životnom i neživotnom osiguranju. U neživotnom osiguranju ovaj primjer požara koji je u Pljevljima dosta veliku štetu, ta imovina je osigurana, tu su tri polise osiguranja. Lovćen osiguranje je zaista bilo do sada profesionalno i odgovorno, do sada su izvršili procjenu štete i u građevinskom dijelu, građevinskih objekata, u opremi, u zalihama. Sada su na potezu reosigurači da naprave svoju procjenu, ali definitivno ovih dana se čeka i izvještaj o uzrocima požara što je neophodno za društva za osiguranje da ispuni svoje obavze. Ne možemo sada licitirati sa tim koliko će biti pokriveno štete ali ukupna šteta je pokrivena kroz maksimalno osiguranje oko devet miliona. Dakle, šteta će biti sigurno manja ali vidjećemo kako će to da izgleda kroz konačne izvještaje o procjeni šteta koje radi društvo. U svakom slučaju pažljivo to pratimo od samog početka i siguran sam da će biti Lovćen osiguranje odgovorno u ispunjenju svojih obaveza.

Na žaslost imali smo i tragične slučajeve na autoputu, gradilištu, takođe su to bila osigurana lica i tu su obaveze ispunjenje prema dva slučaja, treći slučaj je u postupku, tako da zaista je neophodno da napravimo značajne napore vezano za tu potrebu osiguranja, životnih osiguranja i penzionih fondova i drugih oblika koji su mogući ne samo zavisne od Agencije za nadzor osigurnaja, zavisi od ministarstva, zavise od Komisije za hartije od vrijednosti, tržišta finansijskog, kako da osmislimo da pojačamo taj nivo odgovornosti prema sopstvenim životima i prema našoj imovini, a to se pokaže na žalost kad se desi neki slučaj, onda se prisjetimo svi da to nismo uradili na pravi način.

Dakle, još jednom želim da vam se zahvalim na učešću, u raznim sugestijama koje su apsolutno na mjestu i siguran sam da ćemo još kroz jednu raspravu u ovom Parlamentu opet se vratiti na ovu temu životnog osiguranja i stanja na tržištu osiguranja u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (03.07.18 15:56:43)

Zahvaljujem predsjedniku Agencije gospodinu Vujoviću, izvršnom direktoru Pantoviću. Uvažene kolege, na ovaj način smo završili današnji rad o ovoj tački dnevnog reda,

izjasnićemo se, kao što sma rekao, u četvrtak kada ćemo glasati o drugim tačkama dnevnog reda. Sjutra počinjemo u skladu sa našim uobičajenim vremenom. Sjutra na dnevnom redu biće Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017.godini, Finansijski izvještaj o radu Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017.godinu, mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore ponodom inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 4 stav 4 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, mišljenja sa predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 25 Zakona.

To je dogovoreno za sutra da radimo i ako još nešto od tačka dnevnog reda koje nismo obavili pretres. Vjerovatno Izvještaj o bezbjednosti saobraćaja na putevima ako stignemo tokom sutrašnjeg dana. Očekujem da sutra taj dio posla možemo da završimo. Mi ćemo na Kolegijumu dogovoriti raspored tačaka i molim poslaničke klubove da nam već ujutru dostave predloge diskutantata i normalno ako neko ispred poslaničkog kluba želi da ima uvodna izlaganja. Još jednom se zahvaljujem na efikasnom današnjem radu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (04.07.18 11:56:24)

Poštovane kolege, počinjemo sa radom.

Današnji dan počinjemo razmatranjem Izvještaja o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Mehmed Zenka, ministar za ljudska i manjinska prava i Leon Gjokaj, generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Izvjestilac Odbora za ljudska prava i slobode je Suad Numanović.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izbvolite. Ima riječ Leon Gjokaj.

LEON GJOKAJ (04.07.18 11:56:57)

Zahvaljujem.

Uvaženi predsjedniče, gospodine Brajoviću, poštovani poslanici i poslanice, dame i gospodo,

Osnovni cilj Izvještaja o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini jeste da pruži prikaz politike zaštite manjina, kako u normativnom dijelu tako i u pojedinim oblastima društvenog života značajnim za zaštitu i unapređenje manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

U ovom izvještaju sadržane su najznačajnije aktivnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava i drugih nadležnih ministarstava, Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina, Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i Savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, a koji je Skupština usovjila u aprilu prošle godine, u normativnom smislu se unaprijedio sistem zaštite prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Usvajanjem ovog zakonskog rješenja omogućena je reforma Fonda za manjine, koja je fokusirana na sprečavanje objektivno mogućeg konflikta interesa, uvedena je dvostepenost u odlučivanju o projektima koji se finansiraju iz Fonda, kao i podizanje kvaliteta monitoringa i evaluacije podržanih projekata. U skladu sa novim zakonskim rješenjem pravno je pozicioniran Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina, a stvorene su i pretpostavke za njegovo jačanje kapaciteta.

Takođe želim da vas podsjetim da su formirani i treći sazivi savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, a na novim zakonskim rješenjima koje sam već pomenuo savjetima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica za funkcionisanje i realizaciju programskih sadržaja obezbjeđuju se sredstva u iznosu od najmanje 0,05% tekućeg budžeta. U ovoj godini ova sredstva su udvostručena, pa je tako za funkcionisanje Savjeta opredijeljeno 600.000 evra. Dakle, iz svih ovih dostavljenih informacija koje imate pred sobom u

svim oblastima možemo da konstatujemo da su vidljivi pomaci kad govorimo o integraciji manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u crnogorsko društvo.

U narednom periodu neophodno je, prije svega, da radimo na efikasnoj implementaciji ustavnih i zakonskih normi, kao i u dijelu posebne srazmjerne zastupljenosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u javnim službama, organima državne vlasti i lokalnih samouprava. Takođe, zajednički zadatak svih nas je da poseban akcenat stavimo na ujednačenom razvoju sredina u kojima manjinski narodi čine većinu ili značajan dio.

Ovo zapravo što smo naveli nisu samo konstatacije Ministarstva za ljudska i manjinska prava, kao nadležnog ministarstva, već nas raduje činjenica da ovakve rezultate prepoznaju i Evropska komisija, Savjet Evrope, tijela UN-a koje se bave ovim oblastima, tako da se nadamo da imamo jedan prilično dobar prikaz, a ono što nas posebno raduje jeste poboljšanje situacije na terenu i veći stepen integracije manjina u naše društvo.

Zahvaljujem na pažnji. Otvoren sam za komentare i pitanja.

PREDSJEDNIK PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (04.07.18 11:59:58)

Hvala Vam, gospodine Gjokaj.

Sad pitam da li izvještilac Odbora za ljudska prava i slobode želi riječ. Ne želi.

Prvi diskutant u diskusiji je Suad Numanović, a neka se pripremi Milutin Đukanović. Izvolite.

Diskusija je po pet minuta. Dogovorili smo se na Kolegijumu da nema uvodnih izlaganja u ime klubova, a vodićemo računa o rasporedu.

SUAD NUMANOVIĆ (04.07.18 12:00:22)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani predstavnice Vlade, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Pred nama je Izvještaj o zaštiti i razvoju prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori. Radi se o izvještaju koji se poslije nekoliko godina dostavlja Skupštini i za ovaj možemo konstatovati da je urađen metodološki dobro, a kvalitet ovoga izvještaja se ogleda u dvije stvari. Jedna je da ima dosta statističkih podataka, što, rekao bih, raniji možda izvještaji nijesu imali, a drugi kvalitet jeste da već sad imamo uporedne podatke kad govorimo o mnogim aktivnostima iz djelokruga rada ovog ministarstva.

Ono što čujemo od Evropske unije, a što je zajedno sa njima rađeno, jeste da u zakonodavnom dijelu imamo jedan dobar zakon o manjinskim pravima i slobodama. Ovaj parlament je usvojio to prošle godine i, kao što je to rečeno, donio je dosta novina. Posebno, novine se odnose na ono sa čime je javnost bila upoznata, a to je Fond za manjine koji će, kroz ovu reformu dvostepenosti odlučivanja, ono što je jako bitno monitoring i evaluacija projekata koji idu u pravcu zaštite kulturnog, jezičkog, vjerskog, nacionalnog i svakog drugog identiteta manjinskih naroda, dati doprinos da Fond funkcioniše na mnogo boljim osnovama nego što je to do sada bilo.

Naravno, u izvještaju se vidi da su sve institucije zaokružene kada je zaštita manjinskih naroda u pitanju i možemo konstatovati jednu političku stvar, a to je da Crna Gora je uspjela da za razliku od svih republika bivše Jugoslavije odnos prema manjinama pretvori u sopstvenu prednost. Dakle, svoju različitost je pretvorila u sopstvenu prednost, gdje su manjine imale jasan odnos prema državi Crnoj Gori izažen ne samo kroz odnos prema referendumu, nego u svojoj potpunoj integraciji u crnogorsko društvo.

Ono što često spominjemo jeste pitanje odnosa države prema manjinskim narodima i ovaj krovni zakon, Zakon o manjinama, omogućava da manjinski narodi gdje čine većinu u sredinama, a to su uglavnom opštine na sjeveru Crne Gore, participiraju u ekonomskoj politici i razvojnim projektima u svojim sredinama. Ono što se dešava u posljednje dvije godine mora da nas ohrabri, mora da ohrabri i građane tih sredina i cjelokupnu crnogorsku javnost, jer prosto veliki iznos sredstava se zaista ulaže u te opštine. Ja ću napomenuti samo neke. Prvi i osnovni taj projekat

jeste najveći ekonomski projekat u istoriji Crne Gore, a to je početak izgradnje auto puta i sad već ne neki krak, nego vidimo kako to ide prema Kolašinu. Već se dogovara ta druga izgradnja auto puta prema Andrijevici, odnosno prema Boljarima i evidentno je da će taj auto put u rokovima biti izgrađen. To je jedna velika šansa i potencijal za sjeverne opštine gdje žive manjinski narodi.

Svakako moram spomenuti i kabl koji ide od primorja prema Pljevljima; projekti koji valorizuju Bjelasicu za pet opština; zatim projekti vodosnabdijevanja i kanalizacione mreže koji su negdje na nivou 50 i više miliona, koji će dati šansu da sjeverni dio bude ekonomski razvijen. Moramo se saglasiti da je to decenijama bio nerazvijeni dio Crne Gore, kao što je decenijama bila Crna Gora nerazvijeni dio one velike Jugoslavije. I tu zaista vidim šansu za ekonomski razvoj i vidim šansu za opstanak tog naroda, jer često spominjemo odlazak naroda sa sjevera, što su i normalne stvari za sve države pa i za našu. Ja vidim tu šansu da će mnogi građani ostati zbog svih ovih razvojnih projekata i mnogih drugih koji će se raditi, jer kažu da će se otprilike negdje 100-150 miliona na godišnjem nivou ulagati u taj sjeverni region.

Ovdje je bilo govora u uvodnoj napomeni i o onoj drugoj stvari. To je evidencija o zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda u državnoj službi i organima lokalne vlasti. Ono što treba da uradimo u narednom periodu kada je u pitanju zaštita manjina jeste da iskoristimo tu mogućnost u obrazovanju, da 20% obrazovnog programa se da roditeljima, nastavnicima, đacima, koji će kroz nastavni program afirmisati svoj kulturni, jezički, vjerski identitet. To nešto nije iskorišteno i moramo to kroz obrazovni sistem da uradimo, kao i što sferi antidiskriminacije moramo pojačati.

Juče smo govorili o izvještaju Ombudsmana. Danas nastavljamo tu priču, naročito prema marginalizovanim grupama i pozivam organe da koji nijesu ispunili obaveze na osnovu preporuka i Ombudsmana i ono što je evidentno da u narednom periodu veoma brzo i u kratkom roku ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (04.07.18 12:06:25)

Hvala Vam.

SUAD NUMANOVIĆ (04.07.18 12:06:26)

... kako bi odnos prema ranjivoj kategoriji bio sveden na najmanju moguću mjeru a nivo tolerancije prema antidiskriminaciji sveden na nultu toleranciju.
Izvinite, predsjedniče, na prekoračenju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (04.07.18 12:06:43)

Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (04.07.18 12:06:48)

Poštovani građani Crne Gore,

Ja ću ovu priču o pravima manjinskih naroda posmatrati iz malo drugačijeg ugla.

Crna Gora je definisana kao građanska država. Odakle onda u građanskoj državi posebna priča o manjinskim pravima? Gdje su definisane nacionalne manjine, koji je to akt u Crnoj Gori koji definiše ko su nacionalne manjine, a ko su većine?

Međutim, u izbornom procesu uveden je princip takozvane "afirmativne akcije" i kroz taj princip afirmativne akcije tri naroda su se prepoznali kao manjina, i to: bošnjačko-muslimanski, albanski i hrvatski. I kakvu mi imamo situaciju? Imamo da te nacionalne zajednice dobiju, što ono kažemo, jeftine mandate. A onda, zahvaljujući tim jeftinim mandatima, odlučuju o strateškim pitanjima razvoja i daljeg napretka Crne Gore. Za njih ne važi cenzus. Ako je u početku višepartizma moglo da se smatra da ta afirmativna akcija ima i neke pozitivne domete, poslije

desetak godina konstatujemo da se u Crnoj Gori radi o klasičnoj zloupotrebi afirmativne akcije. Umjesto da stranke koje dobijaju mandate po osnovu afirmativne akcije afirmišu svoj jezik, vjeru, tradiciju i kulturu, one su danas arbitar u rješavanju sporova u pravoslavnom narodu. Manjine su te, nažalost, koje obezbjeđuju da pravoslavna manjina postane politička većina, odnosno da pravoslavna većina postane politička manjina.

Gospodo iz manjinskih naroda, takvo vaše ponašanje direktno ruši tradicionalnu Crnu Goru. Odreknite se afirmativne akcije i onda nema problema - možete da odlučujete o svemu. Ne može da se desi, nemojte ovo protumačiti kao napad na neki narod, ali ne može da se desi da Hrvatska građanska inicijativa osvoji 1800 glasova, od to 1800 glasova jedva oko 1000 u Tivtu i u Kotoru, gdje dominantno živi ta hrvatska populacija, a ostali dio glasova osvaja se u Nikšiću, Pljevljima, Šavniku, Žabljaku i u nekim sredinama gdje u posljednjih 500 godina nije bilo ni jednog Hrvata. Ako ovo nije flagrantna zloupotreba afirmativne akcije, mi ne znamo šta je. A još kad se tome doda tumačenje Agencije za sprečavanje korupcije, koja tumači Zakon o finansiranju političkih subjekata na način da HGI sa 1800 glasova na mjesečnom nivou dobija oko 10.000 evra, dok radnička partija čiji mandat vrijedi 4.500 glasova dobija 4.000 evra mjesečno. Da li mandat koji se dobije na ovakav način ima političko, pa možemo da postavimo pitanje i moralno pravo da arbitrira u određenim slučajevima i da donosi sudbonosne odluke u Crnoj Gori? Ne može da se desi, nije korektno da predstavnici Bošnjačke stranke, HGI i Force odlučuju koji će to službeni jezik biti u Crnoj Gori - da li srpski ili crnogorski, a njima ni srpski ni crnogorski nijesu materni jezici.

Konačno je vrijeme, preporučujemo nacionalnim manjinama, uz svo uvažavanje, da prestanu sa politikom: što je naše, to je naše; što je vaše, to je i naše i vaše. Krajnje je vrijeme da se zaustavi takva politika. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (04.07.18 12:11:30)

Hvala.

Imam dva prijavljena poslanika koji bi komentarisali. Ne, rekli smo da nema toga. Ali, u redu je pošto nema uvodnih izlaganja, može se komentarisati svakako. Ali, samo jedan može u ime kluba da komentariše.

Evo, željeli bi obojica da komentarišu. Prepoloviću vaše vrijeme za komentar. Izvolite. Prvo Ervin Ibrahimović, pa onda Adrijan Vuksanović. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (04.07.18 12:12:07)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Naravno, danas sam očekivao priču sasvim u drugom pravcu, pravcu afirmacije i integracije manjina u našem društvu, ali svakako politika ima neke svoje projekcije, odnosno političke partije.

Uvaženi kolega Đukanoviću, zarad istine, poslanički mandati Bošnjačke stranke su najskuplje, da žargonski kažem, plaćeni mandati. 12,5 hiljada smo osvojili na zadnjim parlamentarnim izborima, znači šest hiljada i nešto je koštao jedan mandat. U Ulcinju smo bukvalno isto skoro najskuplji mandat osvojili. Volio bih da znam gdje smo to koristili afirmativnu akciju i gdje smo koristili pravo afirmativne akcije.

Ono što bih zamolio i Vas prije svega, zarad budućnosti Crne Gore, zarad afirmacije zajedničkog života, po čemu je Crna Gora prepoznata širom Evrope i svijeta, je to da ne plašite, kako Vi to kažete, iako ne volim takve podjele u društvu, pravoslavno stanovništvo manjinama. Manjine su pokazale svoju posvećenost ovoj državi. Bošnjaci su autohton narod sa ovih prostora. Mi imamo vjekovne pretke koji su na ovom prostoru i mislim da su u zadnjem, posebno u najtežem vremenu manjine pokazale i mogu biti primjer kako se voli i kako imamo odgovoran odnos prema svojoj državi. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (04.07.18 12:13:42)

Hvala Vam, poslaniče Ibrahimoviću.

Ja samo da konstatujem da je Crna Gora prije i izvan svega građanska država. A kad se govori o vrijednosti mandata, tačno je da je vaš mandat jedan od najvrednijih, jer je najvredniji mandat u ovom parlamentu najskuplji mandat Socijaldemokrata. To govore brojevi. I uvijek je važno da li kolege imaju koalicioni nastup, ne možete u koalicionom nastupu precizirati koliko je ko dobio. Možete reći koliko ima mandata.

Izvolite, Adrijan Vuksanović.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (04.07.18 12:14:21)

Gospodin Đukanović i ja smo imali prije nekih pola godine raspravu na ovu temu. Vidim da nije uznapredovao u tim elementarnim lekcijama iz demokratije, pa ne očekujem ni u budućnosti da će doživjeti neki intelektualni progres što se tiče demokratskih principa. Želim samo da ga podsjetim da ne postoje jeftini ili skupi mandati. Čim kažete da je nešto jeftino, to ima neko pežorativno značenje, ali nije problem. Podsjetiću Vas na primjer Republike Hrvatske, gdje manjine imaju osam zagarantiranih mandata. Da bi talijanski predstavnik ušao u hrvatski Sabor, znate li koliko mu je teorijski potrebno glasova? Samo jedan. On je osvojio više od jednog i sada ima važnu funkciju potpredsjednika hrvatskog Sabora.

Što se tiče Vaše sumnje u naš izborni uspjeh, ja ću da Vam kažem da za naš izbor uspjeh najviše ste nam pomogli vi vašim odnosom prema Crnoj Gori i ukupnim političkim djelovanjem. Kad vi kažete srpsko srce za Crnu Goru, onda ćete moći razumjeti i nas koji smo rekli - hrvatsko srce za Crnu Goru. Mislim da je naš konstruktivni odnos prema državi Crnoj Gori i sve ono što smo uradili kad smo 90-ih godina kada je ideja crnogorske nezavisnosti bila u manjini, mi smo bili dio i te manjine, patili smo s tom manjinom da bi prije 12 godina ostvarili veliki povijesni uspjeh i manjina postala većina i danas, Bogu hvala, živimo u nezavisnoj Crnoj Gori. To je jedan od naših velikih uspjeha. Dok god budete dijelili takva mišljenja i imali takav nastup, bićete upravo na toj poziciji na kojoj ste sada. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (04.07.18 12:16:09)

Hvala Vam.

Odgovor na komentar. Izvolite, poslaniče Đukanoviću.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (04.07.18 12:16:14)

Ne bih komentarisao neke riječi izgovorene na intelektualnom nivou, ali očigledno vidite postoje razlike na naše gledanje na Crnu Goru i na vaše gledanje za Crnu Goru.

Rekli ste - hrvatsko srce za Crnu Goru, je li? Ali da znate dobro, gospodine Vuksanoviću, to ste zaboravili - srpsko srce je stotinama godina krvarilo za Crnu Goru. Zapamtite to jednom dobro. Ponavljam - srpsko srce je stotinama godina krvarilo za Crnu Goru. To su ti različiti pogledi naši.

Ja ovdje samo pričam o jednoj nekorektnosti. Nije korektno imati 1800 glasova i odlučivati o strateškim pravcima razvoja Crne Gore. Ako neko misli da to tako treba, mi mu poručujemo da duboko griješi. I ja vjerujem da ste Vi ubijeđeni u to, da iskreno vjerujete u to što pričate. To je taj problem. Vi ne možete da shvatite nas, a mi se mnogo više trudimo da shvatimo vas. Kad tako pričate, nije korektno, možete misliti kako se osjeća većina pravoslavnog naroda u Crnoj Gori koji je zahvaljujući vašim glasovima postao politička manjina u Crnoj Gori. E kako bi se vi osjećali da živite u Hrvatskoj da vam se nešto slično desi u domicilnom hrvatskom narodu. Vi ste na primjer politička manjina, ali hrvatska manjina zajedno sa Italijanima, Srbima, Mađarima stvori političku većinu. Samo jednom razmislite i posmatrajte stvari iz tog ugla i mislim da ćete onda razumjeti sve o čemu mi pričamo.

Takođe, gospodin iz Bošnjačke stranke je spominjao zapošljavanje. Zaista iskreno mislim, a mislim da tako razmišlja većina građana Crne Gore, u posljednjih dvije godine od završetka

parlamentarnih izbora 2016. godine trebali bi da pogledamo nacionalnu strukturu novozaposlenih, pogotovo na najjačim funkcijama i direktorskim mjestima. Garantujem da Bošnjačka stranka dominira. U posljednje dvije godine najviše novih direktora, najviše šefova u upravnim odborima je iz Bošnjačke stranke.

Ja moram i ovo da iskažem. Možda nije demokratski, možete vi tumačiti, ali nas iskreno boli kad i zdravstvo i prosvjetu, dva najznačajnija državna resursa, vode Bošnjaci.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (04.07.18 12:19:16)

Hvala Vam.

Molim vas. Ja mislim, kolege, da i sve resore i sve te direktorske funkcije obavljaju građani Crne Gore. Dajte tako da razgovaramo o tome.

Sada ima prijavljeni komentar poslanik Suad Numanović na diskusiju Milutina Đukanovića. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (04.07.18 12:19:51)

...govorimo ovdje i juče i danas, a često u Parlamentu se spominju manjinski narodi, odnos manjinskih naroda prema vlasti, odnos, to što je dato manjinskim narodima, o nacionalnoj zastupljenosti manjinskih naroda itd. I tu se, prije svega, aludira na manjinske narode u nacionalnim partijama. Ja bih gospodina Đukanovića i sve nas podsjetio što se tiče manjinskih naroda i Muslimana, i Bošnjaka, i Hrvata, i Albanaca - da gro, preko 70, 80% tog naroda koji pripada manjinskom korpusu se nalazi u građanskim partijama. Ovo je građanska država, pripadnici tih manjinskih naroda se nalaze u građanskim partijama i sa pravom donose odluke sa svojim partijskim drugovima, onim koji su na čelu vlasti, koje su bitne za državu Crnu Goru i to sa pravom.

Ako je ovo naša jedina država, ako mi nemamo rezervnu državu, onda imamo pravo kroz formu građanskih partija i kroz formu nacionalnih partija da participiramo u donošenju svih onih odluka koje su bitne za razvoj cjelokupnog crnogorskog društva.

I oko zapošljavanja. Što bi nas to iritiralo ako Ministarstvo vodi, zajedno sa Upravom za kadrove, jednu evidenciju u posljednjih nekoliko godina. Ove godine već imamo uporedne podatke koji govore o tome koliko ko je zaposlen u organima državne uprave i na lokalnom nivou. Ja mislim da to samo treba da bude bogatstvo naše, uz naravno onaj osnovni uslov - da zapošljavamo najbolje i najkvalitetnije. To je jedina šansa da zaposlimo najbolje i najkvalitetnije, bez obzira odakle dolazili. I naravno, kroz princip afirmativne akcije da pod jednakim uslovima starješina organa vodi računa jer je to zakonska mogućnost.

I još jedna stvar, ovdje često govorimo o odnosu manjina i koliko ima u vlasti. Ono što je bilo poslije izbora 2016. godine, ako sam ja to dobro razumio i pročitao, vi ste bili u prilici da formirate vlast. Da bi je formirali, davali ste Bošnjaku da bude predsjednik Vlade. Zbog čega se ljutite na nas?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 12:22:47)

Kolega Đukanoviću, imate pravo na odgovor.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (04.07.18 12:22:54)

Mi smo spremni da napravimo dogovor da bi se došlo do demokratizacije društva. Tu nema vođenja neke ozbiljnije nacionalne politike, ali ko je god spreman da se pripremimo za održavanje prvih fer i slobodnih izbora - tu smo spremni da sarađujemo. To je poseban segment.

Spominjete da nema rezervne države. Kako neko može biti manjina? Samiim pristajanjem

da je manjina u Crnoj Gori on priznaje javno da mu Crna Gora nije matična država. Znači, suština je što pričamo da manjine imaju višak prava. Jedan dio prava ostvaruju kroz princip afirmativne akcije, a drugi dio prava ostvaruju kroz takozvane građanske partije.

Kad pričate o zapošljavanju najkvalitetnijih, neću da govorim teške riječi, ali sa tom rečenicom da je važno najkvalitetniji da se zapošljavaju i da je to politika ove vlade, Vi ste strašno uvrijedili srpski narod. To je strašna uvreda za srpski narod. Pa kako nas ima preko 30%, a u državnim organima nas nema 3%? Sa državnog nivoa govorim. Kažete da je to najvažnije. Nije to najvažnije. Ponovo ste neiskreni, sami znate da nije tačno to što pričate. Nijeste spremni da napravite taj demokratski iskorak, ali manjinske stranke mogu da rade šta hoće i od onih stranaka koje se proglašavaju građanskim, a posebno ove njihove nacionalne stranke.

Pa evo kad pričate toliko o Bošnjacima u građanskim strankama - zbog čega ne predložite onda da se ukine princip afirmativne akcije? I hoćete da stojimo iza ovakvog principa afirmativne akcije da HGI dobija glasove po Pljevljima, Nikšiću, Šavniku, Žabljaku i mjestima gdje, ponavljam, u posljednjih 500 godina Hrvat nije prošao, a ne da je živio. Evo kažu kroz Pivu je prošao. Moguće da je prošao ali nije živio. I hoćete onda da nam držite predavanja o demokratiji, o ljudskim pravima. Ne može to tako. Ako mislite da ikad ova država profuncioniše, mora se ovdje napraviti korektan dogovor, mora se svaki narod uvažiti. Ne može se diskriminisati srpski narod koji je većina u pravoslavnom narodu.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (04.07.18 12:25:57)

Dobro, poslije odgovora na komentar kolege Đukanovića nastavljamo sa redovnim učešćem.

Kolega Vučuroviću, molim Vas. Sad Vas, čujem da pričate sa mjesta. Molim Vas, obratite pažnju. Gospodina Vuksanovića nisam čuo. Molim Vas, upozoreni ste.

Nastavljamo sa radom.

Učešće u raspravi ima Dragutin Papović, a neka se pripremi kolega Goran Danilović. Izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (04.07.18 12:26:37)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovnai ministre,

Izveštaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini dokazuje da crnogorska vlast, odnosno Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u ovoj oblasti dosljedno sprovodi ustavna i zakonska određenja, koja svim građanima Crne Gore garantuju pravo na zaštitu i razvoj ličnog i kolektivnog identiteta. Crna Gora se na ovo obavezala ne samo Ustavom i zakonima, već i prihvatanjem najvažnijih dokumenata Ujedinjenih Nacija i Savjeta Evrope, koji promovišu poštovanje i unapređivanje prava iz oblasti nacionalne, etničke, kulturne, jezičke identitetske pripadnosti. Vlada, Ministarstvo i uopšte država Crna Gora imaju respektabilne rezultate u ovoj oblasti i o tome svjedoči ne samo ovaj izvještaj, već i redovni godišnji izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore.

Crna Gora je zakonodavstvo iz ove oblasti uskladila sa pravnom tekovinom Evropske unije, a posljednje izmjene i dopune Zakona o manjinskim pravima i slobodama, utvrđeni Predlog zakona o izboru, upotrebi, javnom isticanju nacionalnih simbola, uz reformu rada Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava svjedoče da se Ministarstvo za manjinska i ljudska prava ovim pitanjem bavi veoma ozbiljno i veoma posvećeno.

Savjeti manjinskih naroda imaju višegodišnji kontinuitet i realizuju projekte značajne za narode koje zastupaju. Njihov rad i ovi projekti se finansiraju iz državnog budžeta. Zahvaljujući državi, Fondu i nacionalnim savjetima danas sve nacionalne zajednice u Crnoj Gori imaju odgovarajuće medije i informisanje na svome jeziku. Ministarstvo kulture posebno brine o očuvanju kulturne baštine manjinskih naroda, a Ministarstvo prosvjete preko Zavoda za školstvo i Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva brine o adekvatnom obrazovanju učenika koji pripadaju

ovim narodima, a posebnu pažnju posvećuje obrazovanju na albanskom jeziku i stipendiranju romskih učenika i studenata.

Kroz izbornu zakonodavstvo kvalitetno je riješeno političko predstavljanje manjinskih naroda u Skupštini Crne Gore i lokalnim parlamentima. Preko nacionalnih i građanskih partija sve nacionalne zajednice su adekvatno uključene u sistem vlasti odlučivanja u Crnoj Gori, tako da možemo govoriti o prilično uspješnoj nacionalnoj integraciji u Crnoj Gori i to dominantno zahvaljujući politici Demokratske partije socijalista.

Mislim da je glavni problem u ovoj oblasti manjak svijesti o neophodnosti jačeg i kvalitetnijeg međunacionalnog i međuvjerskog dijaloga. Čini mi se da u borbi za nacionalna prava promoteri ove politike gube iz vida da ta prava imaju smisao samo ako istovremeno podrazumijevaju i pripadnost državi Crnoj Gori, odnosno ako se bore za integrisanost crnogorskog društva. Ukoliko ova politika skrene u pravcu nacionalnog izolacionizma, izgubiće se ono što je najvažnije, a to je da su svi građani Crne Gore, prije svega, njeni državljani pa tek onda pripadnici neke od nacionalnih ili vjerskih zajednica. Sudeći prema ovom izvještaju, većina kreatora nacionalnih politika je više fokusirana na ono što razdvaja nego na ono što spaja nacije u Crnoj Gori. Mislim da se u tom pogledu mora postaviti balans, tako da se jasno uočavaju nacionalne pripadnosti i raznolikosti, ali i njihova saradnja, povezanost i odanost Crnoj Gori, jer samo u okviru crnogorske državnosti može se ostvariti zaštita prava svih. Moramo biti svjesni činjenice da crnogorska istorija u ovom pogledu već dva vijeka ide protiv dominantnih dešavanja na Balkanu. Sve balkanske države u posljednja dva vijeka teže, što silom što mirnom politikom, da postanu države sa dominantnom nacijom i dominantnom religijom, a da onima koji su u manjini daju toliko prava koliko to ne ugrožava dominantnu naciju ili vjeru. U tome su uspjele, tako da su balkanske države na početku 21. vijeka nacionalno i vjerski homogenije nego prije 100 godina. To je karakteristika svih izuzev Crne Gore, koja je u raznim državnim formama uvijek imala naglašeni stepen tolerancije prema nacionalnim i vjerskim razlikama.

Crna Gora je jedina balkanska država koja je danas nacionalno i vjerski raznolikija nego prije 100 godina. Smatram da je to ubjedljiv dokaz da u Crnoj Gori nije bilo sistemskog ni sistematskog kršenja nacionalnih i vjerskih prava i da toga nema ni danas izuzev u pojedinostima, a toga ima svuda i protiv toga se treba dosljedno boriti. I u Crnoj Gori je bilo primjera loše politike u ovoj oblasti, ali nikada nije dominirala politika koja se bazirala na stvaranju homogene, nacionalne ili vjerske države. Smatram da se nalazimo na prekretnici. Imamo dvije opcije - ili će jačati snage koje će Crnu Goru dijeliti po nacionalnim i vjerskim kriterijumima, ili ćemo snažiti građansku državu u kojoj će se uvažavati i štiti nacionalna i vjerska prava u skladu sa dobrom crnogorskom tradicijom, Ustavom i međunarodnim standardima i u kojoj će nacionalno i vjersko više biti u sferi privatnog nego javnog života.

Mislim da je za sve bolja ova druga opcija. Ona ostavlja dovoljno prostora za ispoljavanje i afirmisanje nacionalnih i vjerskih određenja i omogućava da se to radi na kultivisan način. U takvoj politici značaj nekog pojedinca ne određuje pripadnost naciji i vjeri, već njegove profesionalne i etičke odlike, dok su nacija i vjera najsuptilniji i najintimniji dio njegove ličnosti. Ukoliko trijumfuju nacionalističke i vjerske strasti, bojim se da ćemo dobiti nacionalne ekstreme, da ćemo doživjeti nacionalne i vjerske izolacionalizme i da će međunacionalni odnosi u najboljem slučaju biti svedeni na osnovnu komunikaciju. Biće ugrožena saradnja, dijalog, lijep porodični i komšijski život. Moramo čuvati balans između građanskog i nacionalnog i to građansko što više u javnom, a nacionalno što više u privatnom životu. To je formula ne samo našeg opstanka, nego i napretka Crne Gore i to je glavni razlog uspjeha /prekid/ Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 12:32:36)

Hvala, kolega Papoviću.

Na Vaše izlaganje za komentar se prijavio kolega Slaven Radunović ispred kluba.

Kolega Radunoviću, izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (04.07.18 12:32:44)

Hvala, gospodine Nimanbegu.

Gospodine Papoviću, rekli ste u Vašem izlaganju, između ostalog, da postoje dva puta i za jedan ste rekli da je to put, pretpostavljam da ste mislili kao gora varijanta, daljeg nacionalnog dijeljenja i insistiranja na razlikama i slično. A Vi očigledno mislite da je u jednoj građanskoj državi gdje se forsiraju neke nacije na račun drugih nacija, to bolji put, da je to put koji ste uz pomoć medija i nekih nevladinih organizacija uspjeli da ga predstavite kao put u građansku državu. Ne. Baš ovo, ako imamo građansku državu, onda nemamo potrebe da pričamo o manjini i većini u nacionalnom smislu. Svi su građani, nema potrebe, kako reče gospodin Đukanović, za mandatima po osnovu afirmativne akcije, ali ovdje se primjenjuje jedan specijalni recept. Relativna većina građana koji su crnogorske nacionalnosti, kojih nema 50%, pod plaštom neke građanske ideologije je postala nacionalna, praktično, ideologija crnogorska, ta građanska. I sve crnogorske institucije nacionalne, Matica i još neke se finansiraju iz budžeta. S druge strane, srpske se ne finansiraju iz budžeta. I jedni i drugi nemaju relativnu većinu.

Šta vi nama predlažete. Da odustanemo od borbe za naša prava, a da vi nastavite da nas ugnjetavate kroz formulu - Crnogorci su građani, ima ih 43%, imaju 80% prava, a ovi koji nisu Srbi i ostali - njima dajemo specijalna prava na neki drugačiji način. Između ostalog, u međuvremenu sam saznao, Bošnjačka stranka je uspjela u organima državne uprave da zaposli od 2016. preko 200 ljudi. Meni je drago što su ljudi zaposleni, ali ovdje nam se prodaje priča kako su svi specijalisti za Ministarstvo prosvjete i Ministarstvo zdravlja rođeni i podigli se u Plavu i Rožajama. To je nevjerovatno ljudi, od Fonda zdravlja preko svih važnih funkcija, slično je i sa prosvjetom, direktori škola, svi odjedanput - otvorio se jedan resurs nevjerovatni kadrova koji se stvaraju, dolaze u Podgoricu i preuzimaju glavna radna mjesta. I vi ćete da mi kažete kako to nema veze sa vašom političkom ulogom u /prekid/ i da to nije nagrada zato što dajete većinu manjini među pravoslavicima, nego mislite da ste to stručnošću i pameću zaradili. Nemojte tako. Nismo djeca, svi znamo u Crnoj Gori da 3-4% Srba radi i to u državnoj upravi. Tih 3-4%, treba da znaju ljudi, većina su glasači DPS-a. Srbi su, uglavnom snahe Srbijanke koje su došle prije 30 i 40 godina i neki Srbi koji iz bilo kojeg razloga ne smiju da se bore za srpske nacionalne interese, nego sjede u stranci, kao vaš predsjednik kluba, koja sve čini protiv srpskih nacionalnih interesa, ali kaže čovjek da je Srbin. E to je to. Takvi postoje stvarno. Ali, kad pričamo o Srbima mi odavde, mi pričamo o onima koji se zalažu za srpska nacionalna prava.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 12:36:55)

Kolega Papoviću, imate pravo na odgovor.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (04.07.18 12:37:02)

Što se tiče finansija iz Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, projekti koje realizuje Srpska nacionalna zajednica, odnosno Srpski nacionalni savjet dobio je više novca nego što dobija Matica crnogorska na godišnjem nivou. Dakle, iz državnog budžeta se finansiraju projekti koji su značajni za Srpsku nacionalnu zajednicu.

Takođe, mislim da je veoma važno da uvijek ističemo ono što je građanska politika i što su vrijednosti građanskog društva. Mislimo, makar mi u DPS-u, da je to osnov, da je to razlog uspjeha Crne Gore i da je to jednostavno garant njenog uspjeha u budućnosti.

Što se tiče odnosa prema srpskom narodu, on je, makar što se tiče ove politike, identičan kao prema svim ostalim narodima. Na isti način tretiramo Srbe, Crnogorce, Muslimane, Bošnjake, sve ljude bez obzira na njihovu nacionalnu i vjersku pripadnost. Mislim da je ova politika koju, prije svega promovise DF, odnosno Nova srpska demokratija, takva da želi da se predstavi kao isključivi tumač interesa srpskog naroda u Crnoj Gori, što nije tačno. Prije svega, ja mislim da svega 1/3 Srba u Crnoj Gori glasa Demokratski front, da većina srpskog naroda u Crnoj Gori glasa

građanske partije. Takođe, kada kritikujemo Demokratski front i Novu srpsku demokratiju, mi ne kritikujemo, što bi se reklo, srpsku politiku, nego mi prije svega kritikujemo politiku koja se bazira na forsiranju, reafirmaciji bjelaške i četničke ideologije. Dakle, to mi kritikujemo. I zaista, dok postoji ova većina, mi ćemo se boriti protiv tih ideologija. Jer, ne može se predstaviti kao borba za srpska prava u Crnoj Gori ako želite da se ponovi Podgorička Skupština, ako želite da u Crnoj Gori zavlada četnička ideologija. To nije borba za nacionalna prava, već je to borba da se ova država ustrojena na ovaj način, antifašistički građanski, uništi. Mislim da tu treba praviti bitnu razliku. I zbog toga, naravno, uz svo uvažavanje prema svim narodima, prema svim građanima, apsolutno se borimo za jednaka prava i apsolutno se borimo za uvažavanje svih nacionalnih prava. Mislim da smo na taj način sigurno uspostavili jednu dobru održivu dugotrajnu politiku i da ta politika daje rezultate. Svakako da i naši građani, odnosno komšije, braća Srbi u tome prepoznaju, većina njih prepoznaje kvalitet i da nam se svakog dana sve više njih i priključuje, pridružuje i tako i treba da bude. I zaista, to je kod nas iskrena politika. Jer ne može biti falš politika nešto što mi promoviramo već više od 20 godina. To je iskrena politika i zahvaljujući toj iskrenoj politici imamo danas ovakve rezultate, imamo zaista danas ovakav izvještaj i rezultate koje postiže Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. To je prepoznala i Evropska komisija, odnosno sve međunarodne relevantne institucije i za to su nam odali priznanje. Mi to radimo zbog sebe a ne zbog nekih /prekid/ i tako ćemo i raditi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 12:40:06)

Hvala, kolega Papoviću.

Samo mi recite koji je osnov replike, pa ću Vam dati. /Upadica/

Uključite ga 15 sekundi. Pritisnite mikrofona, bez pritiska se ne može uključiti.

Izvolite, recite mi na osnovu čega.

KOČA PAVLOVIĆ (04.07.18 12:40:57)

Možete li malo manje vickasti da budete sa mnom u komunikaciji? Ja sa Vama nisam vickast uopšte. Ostavite samo na stranu, pa sa onim s kim ste navikli.

Okako, gospodin Papović je osim brojnih jednostranosti i uvreda koje je iznio, između ostaloga, rekao da oni tamo napadaju i kritikuju Demokratski front zato što smo Demokratski front, dakle i ja četnici. Ja poštujem prava onih koji tako se osjećaju i misle, ali ja nisam takav. I molim Vas da zbog te generalizacije mi date pravo na repliku.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 12:41:55)

Kolege, molim vas za mir. Kolega Pavloviću, kolega Papović je bio dovoljno oprezan da ne imenuje nikoga. Bio je oprezan nije imenovao nikoga, nego oni koji bi bili za neku politiku. /Upadica/

Možete pojasniti navod, daću kolegi Papoviću pravo.

Vi ste prijavljeni kao sljedeći govornik, imaćete priliku da demantujete i sve govorite. Ne dam Vam repliku, ne vidim da imate osnova.

Meni je potpuno jasan, molim Vas sjedite.

Kolega Pavloviću, molim Vas sjedite. Kolega Danilović ima riječ.

Kolega Daniloviću, da li želite riječ?

Kolega Pavloviću, molim Vas sjedite. /Upadica/ Ja ne vidim, ja nisam vidio i po Vašem pojašnjenju da imate osnova ako ne želite produžiti raspravu. Ispred vašeg kluba na diskusiju kolega Papovića je učestvovao Slaven Radunović. Ja Vas ne mogu tretirati kao više klubova. Vi ste jedan klub. /Upadica/

Ja ne vidim da ima pomena za repliku.

Kolege, molim vas sjedite. /Upadica/ Ja nisam primijetio. Ako želite nastaviti ometati, ja ću

dati prekid sjednice. Molim vas sjedite da nastavimo sa radom.

Kolega Pavloviću, molim Vas sjedite. Za Vas važi, kolega Pavloviću, a mislim da nije bilo kršenja, niti je kolega Papović bilo koga iz vaše partije pomenuo.

Ja proglašavam prekid sjednice.

/Pauza/

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 12:46:02)

Nastavljamo sa radom.

Kolega Daniloviću, imate riječ za učešće u raspravi. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (04.07.18 12:46:13)

Uvaženi građani, gospodine potpredsjedniče, gospodo predlagači,

Juče smo govorili o ljudskim pravima, danas o pravima manjina ili manjinskim pravima, juče smo govorili kako je to prilična i logična nedosljednost.

Ja nemam pravo da govorim u ime naroda, pa ni narod a mogu u svoje ime i ne može mi biti zabranjeno da se prepoznam kao pripadnik nekog naroda ili precizno po nacionalnosti - taj i taj. Nije suprostavljeno građansko i nacionalno. Bilo bi zaista lijepo, ja bih navijao za to da je tačna istina koja je maloprije saopštena kako sve veći broj recimo Srba u Crnoj Gori glasa za DPS.

Moje pitanje za kolege koje valjda neće izazvati repliku nego komentar je: Ako već sve veći broj Srba glasa za DPS, gdje su vam u Vladi? Je li to uvažavanje jednog naroda kojega ima 30% u Crnoj Gori? Izvinite, gospodine ministre, Vi ste Albanac kojega ja uvažavam. Ne mislim da ste krivi zbog toga što smo mi nesrećni i nesložni duže od vijeka u pravoslavnoj demohrišćanskoj većini. Ona je na papiru kao i mnoge druge. Vi radite svoj posao, a mi treba da se zapitamo šta mi radimo. Ali da sam mjesto Vas, ja bih morao kao ministar ljudskih i manjinskih prava pitati gdje su nam Srbi u Vladi. Pitao bih i za Rome iako ih je neuporedivo manje nego Srba. Kakva je to građanska Crna Gora proklamovana i Ustavom i ustavnim načelom da jedna vlada sastavljena od građanskih partija i nacionalnih, što joj dakle nije strano, ne može da nađe jednog Srbina intelektualca, dokazanog čovjeka nepartijsku ličnost - Ustava radi, reda radi? Moralno je da ga postavi za ministra. Najveća uvreda koju sam čuo je od aktuelnog ministra, odnosno prvog ministra, odnosno premijera koji je rekao da mu je žao što nema srpskih nacionalnih stranaka, pa samim tim nema ni predstavnika Srba u Vladi. Je li se tako biraju predstavnici Srba u Vladi? Je li se tako biraju predstavnici Bošnjaka? Trebate li sutra, uvažena gospodo, a ništa ne traje zavijeka, sve ima rok trajanja, da se plašite, kad neka srpska politička misao eventualno dođe do neke građanske vlade, da za vas neće biti mjesta? Zamislite kad bi krenulo da se namiruje 30% onih koji vjeruju da su dobili adekvatnog predstavnika. Zamislite gdje bi bilo mjesto onima kojih ima 1, 2 i 3%. Nikad nećete zaštititi pravo ugroženih u Crnoj Gori ako vi koji ste bili nekad diskriminirani ne kažete - danas ne pristajem da bude diskriminisan onaj drugi.

Nije meni problem što ima i Bošnjaka i Muslimana više nego što bi trebalo i Albanaca u vlasti, u izvršnoj vlasti, sudskoj, bilo kojoj proporcionalno. Problem je što nema nekih drugih. To je lice države Crne Gore i to je lice vašeg ministarstva. Ne možete ni na koji način izbjeći tu priču. Imate i ličnu odgovornost. Ministar za ljudska i manjinska prava mora vidjeti prije drugih ono što vide svi. Gospodo, u 30% jedne populacije mora biti ljudi koji su zaslužili da budu na bilo kojoj državnoj funkciji. Kako mislite da to opravdate? Ko vjeruje u tu priču da nema nijednoga zrelog i sposobnog da bude sekretar u gradskoj vlasti u Podgorici, ministar u državnoj vlasti? I kako možemo da se gledamo a da ti pogledi ne vrijeđaju? Je li vam ja branim da izaberete nekoga od Srba boljeg nego što smo mi, a ima ih mnogo boljih u svoju izvršnu vlast? A zašto ih ne birate? Zbog toga što ste od njih napravili progonjene zvijeri u Crnoj Gori. Zbog toga što su ti ljudi na rubu egzistencije 30 godina.

Ja osjećam krivicu zbog toga što ih nijesam zaštitio kao opozicioni poslanik. Osjećam stid zbog toga što u mojoj Crnoj Crnoj Gori cijeli jedan narod tavori na kraju, na margini jer ja nijesam

želio u njihovo ime da siđem ispod svoje časti, a trebao sam davno pa da vidite kako izgleda kad se otima brojkama i kad treba zadovoljiti 30% gdje je onda mjesto drugima. Ne zbog toga, uvažena gospodo, što ste samo pozvani da tako činite, nego ste po Ustavu i obavezni. U Crnoj Gori ste napravili da se samoprepoznajemo kao pripadnici manjina, a rijetki su takvi prizori u svijetu.

Zbog čega nijesam rekao ni riječ o vijećima i savjetima? Zato što ih doživljam po onoj narodnoj - hljeba preko pogače. To je da se još malo namiri i da se još malo podmiri. Svi su već namireni i podmireni. I zbog toga nema Ombudsmanu izvještaja od strane Romskog savjeta. On podnosi samo jednom u četiri godine izvještaj - pred izbore. A znam da je taj segment, da je to vijeće, taj savjet bio najpotrebniji Crnoj Gori.

Uvažena gospodo, uvaženi potpredsjedniče, trebalo bi skupa da se stidimo ako sutra u ovakvom istom sastavu Parlamenta /prekid/ ljudi koji se nacionalno opredjeljuju kao Srpkinje ili kao Srbi ne bude bilo, ili bude bilo 40% Crnogoraca a ne bude ih bilo u vlasti izvršnoj. Jednom neko mora da prekine. Vi ste pozvani da to uradite prvi. Imate okle i zbog toga treba tako da učinite. Jednom neko mora, jer ako budemo vraćali klatno stalno da se neko nekome revanšira - Crna Gora će nestati i za to neće biti krive manjine. Nijesu nikad, nego mi koji nijesmo svjesni šta je većina i ko smo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 12:52:57)

Hvala, kolega Daniloviću.

Imate komentar kolege Stanišića. Ja bih predložio da učešće u raspravi uzme ministar Zenka koji se prijavio.

Izvolite, ministre.

MEHMED ZENKA (04.07.18 12:53:11)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani poslanici i poštovana javnosti Crne Gore,

Ja sam ministar za ljudska i manjinska prava, po nacionalnosti Albanac, starosjedilac u Crnoj Gori, starosjedilac u Ulcinju i starosjedilac u mahali dje živim. Svuda najmanje 15 generacija, u toj kući gdje živim živim 300 godina.

Ovdje mene kao ministra ljudskih prava zabrinjavaju riječi - "ne igrajte se životom". Ja ne znam kako da to da shvatim drukčije kad čujem kad poslanik poslaniku kaže, naročito jednom pripadniku manjina "ne igray se životom", ili nekome drugome. Što bi trebali mi sad da radimo? Da podlegnemo prijetnjama, ili da nastavimo sa političkim djelovanjem?

Gospodin Daniloviću, imate potpuno pravo. Nema Roma, ali postoji jedna nesporna činjenica da Romi kudikamo, s obzirom na prije pet, šest, sedam, osam 10 godina, su na povoljnijem položaju. Velika je nesreća za Crnu Goru i za političko podneblje Crne Gore što Romi nisu politički organizooni. Znaju se posljedice kad nisu Bošnjaci bili dugo godina politički organizovani - niđe ih nije bilo iako ih ima više od 10%. Sad su politički organizovani, tu su njihovi predstavnici, uzimaju ono što ih sljeduje.

Drugo, Hrvati i da nema nijednog Hrvata u Crnoj Gori, Hrvat treba da bude ovdje - samo zahvaljujući činjenicama što su ostavili, kakvo istorijsko blago i kulturno blago ima Crna Gora od hrvatske populacije. Samo zbog toga, ni zbog čega drugog. Nemojmo niz drugih aspekata da gledamo. Svakom od nas je mjesto ovdje.

Spominjete afirmativnu akciju kao da je neki đavo. Većina evropskih država su građanske države. Imaju afirmativnu akciju, imaju i posebna prava za manjine izuzev nekih slučajeva. Ali i tamo manjine traže puno više nego što traže manjine u Crnoj Gori. Iako država ne postoji, ali unutrašnje uređenje te države manjinama daje deset puta više nego što imaju manjine u Crnoj Gori. /Prekid/ za te države.

Drugo, gdje su Srbi? I mene zabrinjava. Ponuđen je predlog da se sjedne za stolom, da se učestvuje u političkim odlukama i svemu. Niste se našli tu. Zbog čega? To je pitanje, prije svega

za Srbe.

Više nego što treba imaju manjine, po svim parametrima manjine imaju manje nego što su zastupljene u Crnoj Gori. Nema dovoljan broj procenata Bošnjaka, nema dovoljan broj procenata Albanaca, nema dovoljan procenat Hrvata. Koliko god se mi hvalili postignutim, treba još raditi. Afirmativna akcija /prekid/ manjine na osnovu svojih brojki dobili ono što zaslužuju? Ja mislim da nisu. Afirmativna akcija je počela afirmativno, a tumačenje Izbornog zakona je sasvim degenerativno za manjine. Albancima se dešava da zbog 11.000 glasova imaju samo jednog poslanika. Prije četiri godine, tri hiljade i nešto albanskih glasova je pošlo i prošao je predstavnik Srba u Skupštini zato što se degenerativno komentarisao taj zakon. Posljedice toga imamo i dan danas. Ode sam bio prisutan kao poslanik kada ste se više svađali oko jedne tačke i zapete, nego za prava manjina. Donijet je ovaj zakon, glasalo se u Izornoj komisiji da se ovako tumači /prekid/ posljedice su nam ovakve.

Mi ćemo raditi za dobrobit manjina. Crna Gora kao država, treba napomenuti ništa više nego prije nekoliko dana u Ženevi, prošao nam je Izvještaj o ljudskim pravima četvorogodišnji i to sa veoma pohvalnim ocjenama o Crnoj Gori. Ni manjine nisu zadovoljne, ali manjine od onoga što se nudi uzimaju ono što je za njih prihvatljivije. Slažem se sa nekim poslanicima kada kažu da ste može biti vi zaslužni zbog čega smo mi na ovoj strani. Manjine ne podržavaju ovu stranu zato što su pravoslavci, katolici i muslimani ili nešto drugo. Manjine podržavaju politiku koju ova strana predlaže, koju ova strana promoviše ka nama.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 12:59:15)

Hvala, ministre.

Za komentar se javio kolega Koča Pavlović. Izvolite, kolega.

Kolega Pavloviću, preskočio sam proceduralno. Kolega Stanišić ima komentar na izlaganje kolege Danilovića.

Izvolite, kolega Pavloviću, moja greška. Kolega Pavloviću, imate pravo. Stanišić je odustao. Izvolite, kolegice.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (04.07.18 13:00:14)

Potpredsjedniče Genci, ja Vas, zaista, jako uvažavam i do sada sam svih ovih prethodnih puta ćutala na povredu procedure koju Vi sa tog mjesta uporno radite. Ne želim da mislim da ne znate. Ukoliko možda ne znate Poslovnik, uz dužno uvažavanje, imate kolegu do Vas, neka vam pomogne.

Izlaganje je imao kolega Danilović. Znam da njemu ne treba advokat, ali ja kao pravnik hoću ovdje da se javim. Na to njegovo izlaganje javio se uvaženi ministar. Sada ima pravo, /upadica/ ne pričam o Vama, sada govorim ovaj dio. Molim Vas, dok sam bila u klubu čula sam da ste prozvali kolegu Stanišića, čula svojim ušima, ne znam sada koji redosljed je bio. Konkretno, kolega Danilović je imao izlaganje, javio se uvaženi ministar i sada kolega Danilović ima pravo da komentariše. Molim Vas, to je pravna procedura. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:01:02)

Bili ste jasni. Da Vam pojasnim.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (04.07.18 13:01:06)

Izvinite, nisam završila. Ne morate Vi meni kao pravniku da pojašnjavate ove stvari.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:01:15)

Kao predsjedavajući ću Vam pojasniti. Ministar Zenka nije bio na početku rasprave u ovom domu kada je krenula ova tačka. On je ovim uzeo učešće u raspravi, kao predlagač ima pravo da se javi više puta. Tačno je da je to uradio poslije kolege Danilovića, poslije izlaganja. Izvolite, proceduru, kolega Daniloviću.

GORAN DANILOVIĆ (04.07.18 13:01:53)

Gospodine Genci, uvaženi kolega, ne znam kako da doprem do Vas. Ima li ovdje potrebe za pojašnjenjem? Ja sam jedini čovjek koji je imenom i prezimenom pomenut od strane ministra koji je, kaže sam, komentarisao moje izlaganje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:02:12)

Izvolite, odgovorite. Povlačim moju procjenu vođenja. Imate pravo na odgovor na komentar.

GORAN DANILOVIĆ (04.07.18 13:02:40)

Gospodine Zenka, rekao sam da Vas cijenim kao čovjeka i ne da mi nimalo ne smeta što ste Vi Albanac i starosjedilac, nego ja to znam. Danas ipak ne razgovaram sa Vama kao Srbim s Albancem, nego kao poslanik sa ministrom. Ovdje je potpuno normalno kada govore politički predstavnici pojedinih naroda da i podignemo tenzije. Izvinite, mislim da Vi nemate pravo da potrošite dio svog izlaganja dominantni odgovarajući meni da mi se obraćate kao Albanac. Očekujem od Vas da budete dio servisa koji se zove Vlada Republike Crne Gore ili Vlada Crne Gore. Dakle, od Vas očekujem stručne odgovore. Samo sam u jednom smislu tražio odgovor od Vas. Da li je moguće da prođu sjednice Vlade, a da kao ministar za ljudska i manjinska prava ne kažete - uvažene kolege, uvaženi predsjedniče, ovdje nešto nije u redu? U Crnoj Gori, nažalost, Ustavom nijesu propisane nacionalne manjine. Sve bi bilo lakše da jesu. Kada se već samoprepoznajemo i po članu 89 Ustava imamo određena prava ko želi, onda nemojte nikada da omalovažite činjenice da se samoprepoznalo po našem ustavnom sistemu, 30% građana za sebe kaže da je to što jeste. To ne možemo da prenebregnemo. Mi možemo da govorimo da su ti ljudi juče bili ovo, danas ono. Ej, znate dokle bismo došli. To bi odmah značilo da moram da se svađam sa kolegama Bošnjacima. Nikad nisam insistirao na podjeli u okviru tog nacionalnog korpusa, a primjećujem, znam, dovoljno sam informisan, vidim, očitujemo svi da imaju dva savjeta - jedan je muslimanski, drugi je bošnjački. Ne pomaže se tom narodu i tom jedinstvenom biću time što nastavite podjelu tamo gdje je neko drugi možda izvan tog bića započeo.

Pozivam Vas da Vi radite svoj posao kao ministar koji je, prije svega, na usluzi i većinskom i manjinskim narodima. Vi to ne radite zbog toga što Vas ne pogađa dovoljno ono što je suva činjenica o kojoj sam ovdje govorio. Ničim Vas nijesam isprovocirao da mi još jednom kažete kako ste Vi ovdje autohtoni 300 godina i u mjestu gdje živite. Pozdradzumijeva se i da nijeste, ja bih se založio za vaša prava. Podjednaka su nam prava kada smo državljani Crne Gore, bili starosjedioci ili ne. Mogao bih i ja o tome, ali ne želim. Ovdje neko mora, a vi ste možda najpozvaniji zajedno, recimo, sa mojim kolegom Gencijem Nimanbeguom da uvijek kada se krše prava manjine ili većine krenete u odbranu. Svi znamo kada većina maltretira manjinu da je u pitanju tiranija, ali nijesu nerijetke situacije da i manjina ili da u korist manjine bude maltretirana većina, a znate i kako se to zove. Da bismo to spriječili, svi moramo raditi svoj posao. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava mora vidjeti ono što vidi Ombudsman. Ne može biti da u Vašem izlaganju nema mjesta zabrinutosti da u javnim upravama na lokalnom nivou, u Glavnom gradu, u izvršnoj vlasti u

Crnoj Gori Vi ne primjećujete kao ministar da nema cijele jedne populacije koja broji 30% u Crnoj Gori. To nije politička diskriminacija. To je nacionalna diskriminacija. Nijesu svi Demokratski front ili Ujedinjena Crna Gora. Mnogo je ljudi koji su zaslužili time što su samo dokazali /prekid/ da budu gdje god hoće. Ako ih nema u sudovima, u tužilaštvu, u izvršnoj vlasti gdje je nama kraj? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:06:43)

Komentar na Vaše prethodno izlaganje sada ima kolega Obrad Stanišić koji je bio odustao prije toga.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (04.07.18 13:06:53)

Prvo da Vam kažem da nijesam odustao. Kada ste to čuli? To nije tačno. Dao sam riječ predlažuću, pa ste Vi meni rekli da ćete mi dati riječ. Nikad nijesam odustao.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:06:59)

Komentar bi trebao imati prvenstvo u odnosu na raspravu. Kada ste okrenuli da dam riječ ministru Zenki, mogao sam slobodno shvatiti, bio sam u pravu da ste Vi odustali. Vi ste se sada predomislili i imate pravo na komentar. Nastavite.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (04.07.18 13:07:26)

Teško se predomišljam. Javio sam se za komentar i nemojte Vi tumačiti Poslovnik kako Vi mislite. Ništa ga bolje od mene ne znate, to da znate dobro. Imam mnogo više iskustva od Vas makar kada je Poslovnik u pitanju. Hvala Vam na Vašoj velikodušnosti.

Kolega Daniloviću, zaista ne znam da li ima Srba u crnogorskoj Vladi ili nema. Ja ljude ne prebrojavam jesu li Srbi, Crnogorci, Muslimani, Bošnjaci, Hrvati, Albanci. Ne znam, možda ima. To je njihovo pravo da se izjasne, vjerovatno, na popisu kažu šta su. Možda neće da nose barjak i da kažu - mi smo to i to. Kao što vi barjačite ponižavajući malo one koji su brojniji od vas, pa ignorantski kažete - neki koji imaju 40%. Tih nekih nema 40%, nego 45%. Tih kojima Vi pripadate nema 30%, nego nešto malo manje od 29% - 28,73%. Znači, budimo realni.

Dalje, kolega Daniloviću, to što Vi nijeste branili interese Srba, ja Vam nijesam kriv. Rezultati izbora pokazuju ko koga brani i kako zastupa i građani o tome sude. Prema tome, narod je najbolje mjerilo ko koga kako zastupa i kako se ko za čije interese zalaže.

Dalje, kolega Daniloviću, i juče ste govorili neke stvari koje Vama ne priliče jer ja Vas znam dobro, da kažete da u Crnoj Gori postoji samo jedna pravoslavna crkva. To nije tačno. U Crnoj Gori Srpska pravoslavna crkva postoji samo od 1920. godine, a ukinuta je dekretom Crnogorska autokefalna nezavisna crkva koja je vjekovima bila crkva Crnogoraca. Nikad nije crnogorske vladike birao niko van Crne Gore nego su birali Crnogorci, crnogorska plemena. Prema tome, Crnogorska crkva je bila samostalna, autokefalna, oteta nam je, djeluje sad, ali u te svjetinje ne smiju da idu Crnogorci. U tim svjetinjama su se nekad donosile odluke da se Crna Gora brani, a sad se u tim svetinjama donose odluke da se Crna Gora kopa iz temelja. E, to je nesreća Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:09:58)

Kolega Daniloviću, imate pravo na odgovor.

GORAN DANILOVIĆ (04.07.18 13:10:02)

Neću upasti u zamku, gospodine Stanišiću, da danas nastavim sa Vama pričom o crkvama i kanonskom pravu. Znači odlično da sam prilično informisan. Za razliku od Vas, ja sam to morao na studijama i polagati. /Upadica/ Staroslovenski nema veze sa religijom i sa kanonskim pravom.

Mogu li da dobijem i Vašu pažnju, vrlo je važno? Volim da slušam ljude dok govore.

Nećemo govoriti sigurno danas o crkvama, nijeste mi inspirativni, ne ličimo ni jedan ni drugi na crkvene visokodostojnike koji negdje na Kritu raspravljaju o tome ima li sljedećeg pravoslavnog sabora ili ne. Govorim o ustavnim načelima, o tome da Ustav tako ne govori, to sam kazao juče, da u zakonima tako ne piše i tu stavljam tačku.

Vidite, gospodine Stanišiću, šta je Vaš problem. Kada kažem da Srba ima oko 30%, Vi nešto što je mnogo teže prebrojati kažete da to nije tačno nego da ih ima tačno 28,8%. Pazite, to je na 650.000 stanovnika, tu ste precizni, ali ne možete da se sjetite koliko ih je u Vladi, a svega ih je između 15 i 20. Naravno da znate. Naravno da Vi pokušavate da jednu otmenu, vrlo važnu temu opet obesmisлите time da se nacionalno ne prebrojavamo. Ne bih se prebrojavao nacionalno da se ne radi o mom novcu, da se ne radi o pravu za moje prijatelje, da se ne radi o tome da ne želim da se osjećam drugorazredno.

Uvrijedio sam Crnogorce što ih nijesam imenom pomenuo. Slušajte sada šta ću da Vam kažem. Sebe bih uvrijedio od juče, nijesam kao neki od vas koji bi se potukli sa kolegom zbog toga što mu kaže da je Srbin. Ja sam Crnogorac koliko se nijesam obrukao, a Srbin koliko jesam. To je rekao moj kolega Stanko Backović davno, beskrajno mu hvala, bili smo mladići. Ne stidim se toga što je moj đed bio i Crnogorac i Srbin. Samo sam, koristeći ustavno pravo, birao da budem Srbin jer znam da to jesam, nikad ne poričući da u sebi nosim najljepši dio Crne Gore i crnogorstva koje se nije obrukalo. Nikad ne bih prionuo na vas i zaprijetio vam da mi kojim slučajem kažete da sam Crnogorac, jer bih time uvrijedio svoju braću, svoje rođake, one s kojima hoću da živim. Pokušavam da do vas doprem lijepim riječima, jer mi se pokazalo u 30 godina da vas ružne ne pomjeraju. Izgleda ne pomjeraju ni lijepe. Jednog dana će biti ovako kako pričam. Nećemo se vrijeđati kada pogriješimo nekome nacionalnost /prekid/ prezirem zbog toga što je krvno opasno. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:13:05)

Hvala, kolega Daniloviću.

Kolega Pavloviću, komentar?

/Upadica/ Ministar se javio za učešće u raspravi. On je pomenuo kolegu Danilovića, dao sam mu pravo da odgovori, sada imate Vi na njegovu diskusiju.

KOČA PAVLOVIĆ (04.07.18 13:13:33)

Gospodine Zenka, rekli ste da Romi nijesu politički organizovani. Ne znam, onda, šta radi Isem Gaši. Mislim da su Romi, mislim da nijesam jedini u Crnoj Gori koji to misli, mislim da većina u Crnoj Gori to misli, ne da su Romi malo politički organizovani, nego do zadnjeg su politički organizovani i stavljeni u funkciju tzv. izbornih pobjeda ovoga režima.

Kažete da nijednog Hrvata nema u Crnoj Gori, trebalo bi ovdje u Parlamentu da sedi neki Hrvat. E, to je koncept iz Šavnika. Trebalo bi da se kao ministar ljudskih i manjinskih prava pobrinete za to. U Šavniku nema Hrvata, doduše ima glasova za Hrvatsku građansku inicijativu, a nijedan Hrvat ne sedi u lokalnom parlamentu. Mislim da odmah treba da pokrenete to pitanje, da ga dignete na najveći nivo i da postavite pitanje pozitivne diskriminacije Hrvata, političke diskriminacije u Šavniku i u drugim gradovima na sjeveru Crne Gore.

Gospodine Zenka, afirmativna akcija je jedna stvar kada se tiče zaštite kulture, pa čak da kažem i nekih pitanja koja se tiču standarda pripadnika manjina, a potpuno je druga stvar kada se tiče političkih prava. Afirmativna akcija u sferi političkih prava je potpuno specifična stvar. Mislim da je ona toliko robusno kod nas primijenjena da se to izvrglo u potpunu suprotnost, u jednu

karikaturu toga koncepta. Znae u kom smislu, gospodine Zenka? U Ustavu je vrlo jasno reeno da je princip afirmativne akcije, ustvari, jedan privremeni princip, privremeno se upotrebljava do ostvarenja ciljeva zbog kojih se uvodi. Mi smo ga uveli iz potpuno osnovanih razloga. Meutim, šta se desilo? Šta sada kada imate situaciju da su da Bošnjaci u tim organima državne uprave zastupljen viši procenat i to znatno viši procenat, duplo veći procenat nego što čine u stanovništvu? Šta ćete da radite? Hoćete li, onda, negativnu diskriminaciju da se to smanji? Gospodine Zenka, ova država nema nikakve veze sa građanskom državom. Ova država je trijumf nacionalne države. To je ovaj DPS uradio. To je ovaj DPS sa raznoraznim šovinizmima, sa raznoraznom politikom sijanja bratske mržnje i sa beskrupuloznim subjektivnim sljepilom koje dovodi do jednog istorijskog revizionizma. Meni nije čudno što se javio ovaj gospodin u jednom napadu na mene lično, doživio sam ga kao lični napad na mene, jednom klasičnom primjeru toga istorijskog revizionizma. Hoće svima nama da on zalijepi neku naljepnicu koju osjećam da meni ne pripada. Moram vam reći da to doživljam kao uvredu. Možda predsjedavajući ne bi doživio kao uvredu da ga neko optuži da je na fonu balističke velikoalbanske /prekid/. Možda ga to ne bi uvrijedilo, ali mene je optužba koju sam čuo, dakle od ovog klasičnog istorijskog revizioniste, i to jednog dogmatskog, komunističkog tipa, ono što sam čuo mi je zvučalo kao 70-ih godina /prekid/ To je slika ove države, razumijete? Ta potreba da se svima nama zalijepi jedna naljepnica koja treba dodatno da nas, još u ovoj teškoj situaciji u kojoj se nalazimo kao jedini politički akter koji se suštinski bori protiv ovoga režima, dodatno optereti. Ova država jeste, gospodine Zenka, ustvari trijumf nacionalnog. Nisam ja napravio ovu vladajuću koaliciju, nego DPS i vi - vi ste je napravili. Vi znate do koje mjere je bitno koje nacionalnosti je neko u Vladi i do koje mjere se te kvote tamo prave. Jer, samo taj nacionalni koncept koji je trijumfovao kreira ambijent, gospodine Zenka, u kome ste Vi ministar ljudskih prava.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:18:39)

Ministre Zenka, imate pravo na odgovor na komentar.

MEHMED ZENKA (04.07.18 13:18:44)

Hvala, potpredsjedniče.

Gospodine Pavloviću, afirmativna akcija kao neko kulturno pravo nikako političko pravo. Molim Vas, samo pogledajte uređenja zapadno-evropskih država. Od njih smo naslijedili, nismo izmislili afirmativnu akciju, toplu vodu jer od njih smo uzeli ove primjere. Kada je predloženo uvođenje afirmativne akcije, nije to neka novina, to je uzeto od nekoga ko je na bolji način od nas sredio svoje unutrašnje političko uređenje nasuprot svojih manjina. Vjerujte mi. Jeste da ima pravo sa nekakvom afirmativnom akcijom kulture, a itekako ima sa političkom afirmacijom jedne manjine. Nemojte da vam spominjem, zapadno-evropske države na koji način su sredile. Nemojte vi nazvati ni afirmativnom akcijom, neka se to zove na deset drugih načina, ali na koji način bez afirmacije jedne manjine. Jedna manjina se afirmiše politički, kulturološki, jezički, na koji god, ali afirmacija je afirmacija. I vi se ovdje politički afirmišete. /Upadica/ Nikad Mehmed Zenka, može biti neko drugi, prokleta bi bilo, dabogda. Vi gledajte kako vi uzimate, nikad ne uzimam ni od koga. Nema tog čovjeka koji mene može kupiti. Nema tih para, gospodine Raduloviću, što Mehmeda Zenku može kupiti. Za druge - izvolite.

Vi mislite da ima veći procenat jedne manjine u Crnoj Gori. Budite uvjereni, još uvijek mene zabrinjava što nema Srba koliko vi mislite da ima. Izaći ćemo sa podacima. Vršiti se i to ispitivanje. Naše ministarstvo se i time bavi. Nemojte misliti da se ne bavimo i time. Nisam zadovoljan apsolutno kao čovjek, ne kao ministar samo ni kao čovjek neću biti zadovoljan i upotpunjen ako u ovoj državi ne budu svi u barem jednoj većoj mjeri, većoj procentualnoj mjeri, 50% zadovoljni sa svojim statusom kao pripadnik jednog određenog naroda. Meni je šef kabineta Srbin, nemojte da mi zamjerite zbog jezičkog neznanja, ili Srpkinja, ne znam na koji način je književno pravilnije, to mi nemojte zamjeriti. Apsolutno nisam ni postavio pitanje koje je nacionalnosti. Apsolutno mi ne smeta. Znae li zbog čega mi ne smeta? Zato što znam ko sam ja, koliko volim sebe - volim da

poštujem i druge. /Prekid/ ko će raditi moj posao. Nemojte misliti da se, ako sam u koaliciji, neću za svakoga podjednako boriti, a na vama je da isključivo ono generalno pravo ostvarite.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:22:03)

Hvala, ministre.

Sljedeći učesnici u raspravi su: Koča Pavlović, Adrijan Vuksanović, Budimir Aleksić i Halil Duković.

KOČA PAVLOVIĆ (04.07.18 13:22:24)

Poštovane građanke i građani Crne Gore, prosto politički interes i jedna potpuno životinjska u smislu razumom nepromjenjiva, dakle, životinjska želja da se zadrži na vlasti DPS je, ustvari, od ove države koja je zamišljena, projektovana između ostalog, i Ustavom kao građanska država, napravio jednu državu koju, kao što sam već rekao, teško bilo ko ko analizira suštinske parametre po javnosti ove države može nazvati građanskom. Ovo je jedna država u kojoj je nacionalno trijumfovalo, ali nije samo nacionalno trijumfovalo. Trijumfovalo je, poštovane građanke i građani Crne Gore, istovremeno i nacionalno, i diskriminacija, i šovinizam. Da budem precizan, nacionalno je trijumfovalo kada su u pitanju neki nacioni, tj. neke manjinske grupe u Crnoj Gori. Diskriminacija i šovinizam je trijumfovalo kada je u pitanju srpski narod u Crnoj Gori. Prema tome, ovo je jedna kompozitna država negrađanskog tipa, nedemokratska koja je utemeljena na tom šovinizmu, koja je utemeljena na toj segregaciji, nacionalnoj segregaciji, koja je utemeljena, ustvari, na toj, kako rekoh, životinjskoj želji da se po svaku cijenu pa i po cijenu države zadrži vlast.

Prema tome, ono sa čime se mi suočavamo, problem sa kojim se suočavamo je užasan. Dakle, ova vlast je izrasla u takav problem da zadnjim svojim odlukama i ponašanjem prijeti da ovu državu do kraja sagori. Ministre, do kraja. Više puta sam, ministre, nastupajući kao neko ko se deklarise kao Crnogorac, govorio o tome kako Crnogorci jesu relativna većina u Crnoj Gori, ali su manjina i to veoma minorna gotovo manjina u bilo kakvoj regionalnoj priči jer nas ima 250.000. Nemam, gospodine ministre, rezervnu državu. Nijesam kao predsjedavajući koga strašno vrijeđa kada se u negativnom kontekstu govori o politici Kosova, iako ja ne uspijevam da odgonetnem, raspitivao sam se, ali koliko sam saznao, nije porijeklom s Kosova predsjedavajući. Dakle, te afinitete toga metanacionalnog tipa nemam ni prema kome u okruženju. Jedina država koju imam je ova, gospodine Zenka. Vi ste, dajući ustvari legitimitet i političku podršku vašim glasovima, glasovima Bošnjaka ovoj politici od ove Crne Gore napravili jednu nacionalnu državu u kojoj, ustvari, vladaju, kao što rekoh, dvije stvari. Vladaju manjine, posjedujući u procentu, držeći u rukama političke poluge, procentualno znatno veće od onoga procenta koji čine u stanovništvu i, druga stvar, snažno podržavajući taj šovinizam i tu segregaciju koja je usmjerena prema Srbima u Crnoj Gori.

Dakle, gospodine ministre, do zadnjeg trena i dok budem imao snage boriću se protiv takve politike. Moram da se borim zato što ova politika koju vi podržavate, ova DPS-ova politika je dovela ovu državu do samog kraja i prijeti da je potpuno izgori. Ova dešavanja, zadnja pogotovo, govorio sam o ovim dešavanjima sa izbjeglicama itd. - to je skandalozno. Vaš onaj Rama, on neće da pravi kampove na teritoriji Albanije. Pitam vas objasnite kako to, Rama je vrlo pametan, Marković je vrlo pametan, ali samo Marković pravi kampove, a Rama ne. Objasnite mi tu razliku. Zašto Rama ne dozvoljava da se naprave kampovi za izbjeglice na teritoriji Albanije?

Samo da završim i to sve objedinim. Ovdje se, poštovane građanke i građani Crne Gore, radi o završetku jednog procesa pauperizacije građanske države i svega građanskog u Crnoj Gori, pauperizacije kroz ovaj projekat potpune patrimonizacije svih državnih funkcija od strane, ne svih, griješim, naravno nisam mislio svih nego dominantnog dijela državnih funkcija od strane nekih koji sebe deklarise kao autentične predstavnike manjina. Od te politike, te političke /prekid/ u kojoj je Bošnjačka stranka ili stranka gospodina Zenke dobila određeni broj funkcija od toga nemaju niti obični Bošnjaci, niti obični Albanci nikakve koristi osim što imaju političke elite tih stranaka koristi.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:28:53)

To su Vaše političke ocjene.
Ministre Zenka, imate komentar na diskusiju. Izvolite.

MEHMED ZENKA (04.07.18 13:28:59)

Gospodine Pavloviću, često spominjete - imamo rezervnu državu, manjine. Ako je nama matična država Albanija, ako je Hrvatima matična država Hrvatska, ovo je naša država, mi smo za ovu državu glasali. Jeste da meni maternji jezik nije srpski ili crnogorski jezik, ali ipak umijem da odvojim neku terminologiju od postojećeg stanja. Istorijske okolnosti su takve ne samo za Albance, ima Rumuna, ima Mađara, ima Danaca, ima Šveđana, ima Norvežana po čitavoj Evropi. Svi imaju matične države. Ovo je država za koju su glasali Albanci na posljednjem referendumu, Hrvati, Bošnjaci. To ostaje naša matična država.

Što se tiče izbjeglica, osnovno je ljudsko pravo da imamo jedno mjesto, ako nekoga zlovoljnika ratovi ćeraju da bježi sa svog ognjišta, da napravimo 200, 300 mjesta. Niđe u Vladi, mada Vam je to naš predsjednik odgovorio, nema spremanja kampova za hiljade i hiljade izbjeglica, nego jednostavno dočekujemo jedan apsolutno normalni prihvatni centar za nekoga nevoljnika. Nemojte se plašiti ni da će Albanija prihvatiti 50.000, niti da će Crna Gora prihvatiti 50.000 izbjeglica. Ali, moramo da prihvatimo. Na kraju krajeva, i u biti Srba, i u biti Crnogoraca, i u biti Hrvata i Bošnjaka i svih što žive ovdje je da budu na ruku nevoljnicima. Nemojmo izaći iz toga što nas čini ljudima dostojnih ovih prostora. Nema tog prihvatanja.

Moj Rama. Moj predsjednik je Duško Marković. Rama je predsjednik Albanije. Rama je predsjednik Vlade moje matične države. Ja sam u Vladi Crne Gore. Nisam u Vladi Rame. Vjerujte mi, ni jotu, što bi rekli Crnogorci, neću prodavati od onoga moga, boriću se kao za Albance tako i za Srbe i u lokalnoj vlasti prema mojim ljudima do kraja ću im reći da treba i tamo kao što mi tražimo od većinske Crne Gore i tamo će žive manjine treba prema toj manjini koja se tamo nalazi da se odnosi u skladu sa našim zahtjevima prema većini u Crnoj Gori.

Zato, gospodine Pavloviću, da ne dužim puno. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, u svim segmentima političkog i javnog života Crne Gore, koliko je u skladu sa našim kompetencijama maksimalno gleda da bude u duhu i skladu sa ovim podnebljem će se nalazimo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:32:16)

Kolega Pavlović, odgovor na komentar.

KOČA PAVLOVIĆ (04.07.18 13:32:19)

Gospodine ministre, da me Vi, a i crnogorska javnost ne shvatite pogrešno, kada govorim o rezervnoj državi, upravo govorim o onome što jeste, u suštini, defincija nacionalne manjine. Dakle, kada vi imate neku matičnu drugu državu koja nije ova država, onda ste vi nacionalna manjina. To je definicija nacionalne manjine. Time ni u jednoj mjeri, ne pada mi na pamet, ni u primisli nemam da dovedem u pitanje vašu utemeljenost u Crnoj Gori. Evo, rekoste 300 godina. Što se tiče moje porodice, moguće da je kraće u Crnoj Gori nego Vaša. To je jedna stvar.

Druga stvar, što se tiče izbjeglica, kažete i odmah kreće priča humanistička, ćojška, sojska. Dajte da svedemo to na prigodnu mjeru. Govoreći o gospodinu Rami, govorio o tome da veoma uvařavam njegov pristup, ali pristup gospodina Rame i pristup Duška Markovića je sudbina koju će imati sa izbjeglicama. Albanija i sudbina koju će imati Crna Gora. Dijametralno su suprotne.

Sada pitam Vas, ako gospodin Rama ne prihvata ono što je Duško Marković prihvatio i što nam je spremio, je li manji humanista gospodin Rama, po Vašem mišljenju, od Duška Markovića? Mislim da je to pitanje elementarnog patriotizma, pitanje elementarne odgovornosti prema ljudima o čijoj sudbini vi brinete. Kada neko prihvati ono što je prihvatio Duško Marković, a to je da od Crne Gore napravi Gvantanamo, nisam ja to rekao, to je rekao Avramopulos, komesar za izbjeglice Evropske komisije, kada neko to prihvati da uradi, pogotovo kada neko tobož iz opozicije podrži taj plan samo zato što je spreman očigledno, što bi rekao naš narod, i onu pod sobom da proda ne bi li kako uskočio u vlast, tada nastaje koalicija Duška Markovića i Bore i Ramiza tzv. koalicija Gvantanamo. Tada nastaje ta koalicija koja prijete, gospodine Zenka, da ovu državu izgori.

Prema tome, kada sam govorio kao Crnogorac, samo sam ukazivao, da se ne bi pogrešno razumjeli, da se Vi ne bi ljutili, da ja nemam drugu matičnu državu osim ove. Nemam. Vi vjerovatno imate možda i rođaka s druge strane granice, ja ih nemam. Prema tome, gospodine Zenka, ja sam ovo u smislu odbrane Crne Gore očajnik i neće se to tako odvijati.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:35:36)

Hvala.

Sljedeći učesnik je kolega Adrijan Vuksanović, a neka se pripremi Budimir Aleksić.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (04.07.18 13:35:45)

Hvala, predsjedavajući.

/Govor na albanskom/ Zenka. Jako sam danas počašćen Vašim nastupom i mogu reći da sam Vas, kao pripadnik jedne nacionalne manjine, sa zadovoljstvom i nekim suptilnim osjećajem ponosa slušao. Takođe želim reći da mogu slobodno ovdje iskazati da dijelimo iste vrijednosti i isto shvatanje zajedničke države nam i kuće Crne Gore. Jako sam relaksiran da govorim na ovu temu, jer su Hrvati uvijek bili konstruktivni prema zemlji u kojoj žive. Nemam potrebe da to dokazujem i u skoroj i u daljoj prošlosti. Želim samo da kažem da Hrvati kao najmanje nacionalna zajednica u Crnoj Gori imaju najdinamičniji i najaktivniji život na kulturnom polju, ali taj jedan paradoks ne iznenađuje. Ako se samo sjetimo da je od 19. stoljeća pa do sredine 20. stoljeća bilo oko 70 kulturnih društava sa hrvatskim predznakom na teritoriji Boke Kotorske, onda samo potvrđujemo činjenicu da smo upravo mi nasljednici tog civilizacijskog i kulturološkog sadržaja, što nije bogatstvo samo hrvatske nacionalne manjine, već i Crne Gore. Jer, sve što u kulturnom i svakom drugom smislu imamo, to smo dali Crnoj Gori i neka se Crna Gora predstavlja pred svijetom sa tim kulturnim blagom.

Zadovoljstvo mi je ovdje takođe reći da je Hrvatsko nacionalno vijeće prvo nacionalno vijeće koje je formirano još 2007. godine i da je do sada u ovih 11 godina organiziralo blizu 1.000 događaja, jedan imponzantan broj. Za takav jedan uspjeh zaslužni su mnogi, ali sigurno da od 2013. godine i dolaskom sadašnjeg predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća na čelu te institucije gospodina Zvonimira Dekovića stvari dobijaju još dodatno na kvaliteti i na dinamici. Tiskali smo preko 20 knjiga sa povjesnom tematikom, gdje smo osvjetlili neke možda zaboravljene likove iz hrvatske povijesti. Među prvima smo organizirali večer Viktora Vide jednog pisca, koji je pisac dviju domovina - i Crne Gore i Hrvatske. Hrvatska nacionalna manjina, kao i sve druge nacionalne manjine u Crnoj Gori, nastupa integrativno i ne isključuje nikoga. Zbog toga i ostvaruju političke uspjehe.

Takođe, kad nabrajam sve te događaje i likove, moram ovdje spomenuti i oca hrvatskog stripa Andriju Maurovića koji je rođen u mjestu Muo. I njega smo reafirmirali i predstavili našoj publici. Ono što je jako bitno i što mi je posebno zadovoljstvo, Hrvatska nacionalna zajednica nije ostala, niti htjela, niti željela biti /prekid/ Ona je htjela i uspjela u tome da bude duboko integrirana u crnogorsko društvo i u tome smo uspjeli. I svi ti kulturni događaji nijesu bili usmjereni samo na nas, nego na sve koji kulturu poštuju i cijene.

Poseban ponos mi je ovdje ponovo istaći da smo imali tri značajna događaja, gdje smo

probali da zahvalimo velikom bardu crnogorske poezije Mladenu Lomparu i kad smo mu organizirali književno veče prvo u Donjoj Lastvi, zatim u Dubrovniku zbog čitavog njegovog antiratnog angažmana, koji smo nazvali "23 godine poslije". Na kraju smo to uradili isto u Zagrebu i pokušali smo da mu se odužimo kao i svim onim hrabrim ljudima koji su u nekom zlom vremenu cijenili, poštovali i branili onog manjeg i ugroženog.

Za sve što smo uradili dobili smo i zvanična priznanja kako od Zagreba, tako i od Podgorice i potvrdili smo da smo snažan most između dvije države, kao što su to i Crnogorci u Republici Hrvatskoj.

Vitalitet jednoga naroda umnogome zavisi od kulture sjećanja i zdravog odnosa prema prošlosti. To je sociološka obaveza i Hrvatsko nacionalno vijeće, kao i cjelokupna hrvatska organizirana zajednica, revnosno i na pravi način vrši tu obavezu, na korist hrvatske opstojnosti u Crnoj Gori i na korist samoj Crnoj Gori. Oni koji prebrojavaju glasove pa za svoje političke neuspjehe okrivljuju samo dva glasa u Šavniku, njima samo treba reći da su politički gubitnici i da traže razloge svojih poraza na pogrešnom mjestu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:40:33)

Na Vaše izlaganje komentar ima Branko Radulović.

BRANKO RADULOVIĆ (04.07.18 13:40:41)

Gospodine Vuksanoviću, očekivao sam od Vas vašim prisustvom u Vladi da se borite za istinu Crne Gore. Ja sam za istinu. Ja sam zbog vas ustaša bio, kao što sam zbog ovog bio mudžahedin, kao što sam zbog mojih prijatelja danas četnik, sve zahvaljujući jednom pretpolitičkom i anticrnogorskom ambijentu u kojem vi učestvujete sa svojom participacijom u toj vlasti, a ja bio i ostao ili normalni ili ludi Crnogorac, koji se bori i koji se borio za nešto što je stvorilo vrijeme, istorija, vjetrometina, što je to ustoličilo u nečemu što znači multietnička, multivjerska i multi svakakva druga, bar zahvaljujući mom ustaštvu vi ste u Komanima dobili dva glasa. Tako da barem možete to da mi se zahvalite. Normalno, dobili ste što mislim, kao i svi ostali, dobili ste sigurno nekakvom matematikom, izbornom matematikom, jer je vaš glas bio najjeftiniji glas. Znate li ko je najugroženiji i ko postaje manjina? /Upadica/ Javite se, imate za šta, nemojte me prekidati. Znate li ko je danas najveća manjina, gospodine Vuksanoviću, i zašto ja kažem da je ovo prokletstvo Crnogoraca? Zato što ja kao ludi Crnogorac ili kao normalni Crnogorac, mislim da sam normalni Crnogorac, koji brani slabije i koji brani istinu i koji brani prošlost Crne Gore i pravoslavnu i svaku drugu, zato pripadam pravoslavnoj crkvi i zato sam i najveći zagovornik toga da se svi pravoslavci objedine, ali to je druga priča. Znate li ko je najugroženiji? Niste vi, mi smo vas dostigli. Niste Hrvati, nisu Bošnjaci posebno, niste ni vi Albanci iako ih je najviše zbog ovih uslova zajedno s nama otišlo sa ovih prostora trbuhom za kruhom. Ali, danas je unosno biti manjina, vrlo unosno materijalno, finansijski. Vrlo je unosno biti dukljanski nazovi Crnogorac, a vrlo je teško biti nekad ustaša, od vas sam se i /prekid/ bio ustaša. Ja sam bio višekapac. Vi i vaši drugari ste mi stavili tu kapu koja mi nikad nije pripadala.

Vaše kolege, vaš šef, shvatite, gospodine Vuksanoviću, i ovo što se dogovaraju Hrvatska /prekid/ i ovo što se dogovara crnogorska /prekid/ oko Prevlake i oko svih stvari. To je protiv istine, to je protiv tradicije, to je protiv Božje volje, to je protiv onoga što nama pripada. Shvatite nešto, da participacijom kao Hrvat u ovoj vlasti na ovaj način stavljate pod znakom pitanja da ne rečem nešto drugo i teže, što su se pravi Crnogorci 90-ih borili. I bio je Lompar moj drugar /prekid/ jeste, koleginice, Vi još niste ni bili u pelenama kad sam ja krv davao za ovu Crnu Goru, a ne ovakvu od koje se stidim.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:45:00)

Kolega Vuksanoviću, imate pravo na odgovor.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (04.07.18 13:45:03)

Uvaženi profesore Raduloviću, ja sam jedan od onih koji vrlo rado sluša Vaša izlaganja i mislim da to radite na jedan originalan način i ja Vam čestitam na tome. Čestitam Vam na tome gdje ste bili 1991, 1992. i 1993. godine i dalje. Bitno je gdje ste i tada bili, bitno je gdje ste i sada i kažete da mi usudjelujemo, da dajemo doprinos samim tim što smo dio ove koalicije u politici u ugrožavanju Crne Gore i da su Crnogorci najugroženiji, kako ste Vi rekli - normalni Crnogorci. Ja Vam onda moram čestitati na jednoj kondiciji i dugotrpeljivosti u smislu kad vaši konstituenti iz vaše političke strukture iznose negativne neke konstrukcije i negativna razmišljanja, na račun onoga što predstavlja, što je temelj crnogorskog identiteta, Vi kao i drugi članovi Pokreta za promjene uredno čutite i proglašavate nas da smo mi ti koji kreiramo anticrnogorski ambijent. /Upadica/ Ja se zalažem za Crnu Goru u kojoj niko nije kriv, u kojoj svi imaju jednaka prava. Ne želim posebna prava ni za Hrvate, ni za Bošnjake, ni za Albance, želim jednaka prava i dobar ambijent i za Hrvate, i za Srbe, i za Crnogorce, i Albance, Muslimane, Rome i sve ostale nacionalne skupine. I dajemo svoj doprinos tome i kao pripadnik hrvatske nacionalne manjine, što je mogu reći jedan kontinuitet u našem političkom djelovanju, uvrede na crnogorsko nacionalno biće smo doživljavali napad i na naše hrvatsko nacionalno biće. Mislim da smo na pravoj, političkoj i svakoj drugoj strani. Na vama je da se izborite i osvojite ono što je cilj svake politike, a to je vlast. Ali u toj jednoj borbi ne možete kriviti one koje ste od 16. oktobra 2016. godine, pa nekih 15, 20 dana dozivali u vlast. Kada nismo stupili s vama u vlast, tada ste nas proglasali za nekog ko kreira anticrnogorski i ne znam kakav ambijent. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:47:44)

Hvala, kolega Vuksanoviću.

Sljedeći govornik prijavljeni je kolega Aleksić, neka se pripremi kolega Halil Duković, a poslije njega kolega Jovan Vučurović.

BUDIMIR ALEKSIĆ (04.07.18 13:47:59)

Poštovani građani, ovaj izvještaj treba da pokaže da je Crne Gora zemlja ljudskih prava i sloboda, da je jedno idealno multietničko, multikulturno i multikonfesionalno društvo, da manjinski narodi imaju sva prava, da se radi na njihovoj integraciji u crnogorsko društvo i nacionalnoj afirmaciji itd. - samo mi još ne znamo ko su manjine.

Dakle, u Ustavu, koji je potpuno naopako i pogrešno koncipiran i koji stoji na nezdravim temeljima, nije imenovano koji su to manjinski narodi, a koji su većinski. Ne treba biti pravnik i konstitucionalista pa zaključiti da ako postoje manjinski narodi, onda postoje i većinski narodi ili jedan većinski narod. U Ustavu to ne piše, jeste da se garantuju prava nacionalnim manjinama, član 79, ali se one ne imenuju, nego se one samo prepoznaju. Dakle, sve naopako koncipirano, sa jasnim ciljem da se obespravi srpski narod. Ovdje imamo jednu situaciju na koju je ukazao i kolega Milutin Đukanović. Dakle, sklopljena je jedna neprincipijelna koalicija između onih nacionalnih zajednica koje se prepoznaju kao manjinske i manjine u pravoslavnom državotvornom narodu. To je legitimno, ali kažem nije principijelno, a vidjećemo i koliko je dobro i perspektivno za državu Crnu Goru. Tako da je praktično ovdje manjina ustvari većina državotvornog pravoslavnog naroda, ovdje politička, obespravljena i diskriminisana manjina. Ministar je tačno rekao. Kaže - Za ovu državu su glasali Albanci, Bošnjaci, Hrvati i samo niste dodali, a ja dodajem, naslanjam se na to što ste Vi tačno rekli, ja dodajem još jednu činjenicu, punu istinu - i manjina državotvornog pravoslavnog naroda. To je jasno pokazao i referendum, ma koliko bio on neregularan, pokraden, nagurani glasovi, mrtve duše, kupljeni itd. To je činjenica. Kad vlast želi da demantuje činjenicu da su Srbi obespravljeni, onda oni kažu da Srbi imaju Srpski nacionalni savjet, koji onda ima svoje projekte, sa kojima aplicira prema Fondu za manjine i ostvaruje određena prava, jer se finansiraju

izdavaštvo, mediji i drugi projekti i sve to zajedno ne iznosi preko 150.000 evra na godišnjem nivou. I vi mislite da se sa 150.000 evra zadovoljava očuvanje nacionalnog identiteta jednog naroda koji čini trećinu ovog stanovništva ili nešto manje od trećine po tom, takođe, pokradenom i neregularnom popisu iz 2011. godine. Dakle, svaka čast onima koji kažu da je to dovoljno za očuvanje nacionalnog identiteta, a samo za jednu nacionalnu ustanovu crnogorskog naroda, za Maticu crnogorsku, izdvaja se oko 300.000 na godišnjem nivou. Eto to je mjera demokratije i uvažavanja različitosti u Crnoj Gori o kojoj govori ova vlast.

Ustvari u pravu je gospodin Pavlović koji je rekao da je ova država trijumf nacionalizma i diskriminacije. To je živa istina. Maloprije smo čuli od jednog poslanika vladajuće partije, vladajuće zapravo koalicije da budem precizan. Kaže - mi smo konstruktivan narod. Znači da postoje destruktivni narodi. Oni koji kažu - ne gledamo mi ko je koje nacije prilikom zapošljavanja, nas ne interesuju podjele, pravite podjelu na destruktivne i konstruktivne narode. Dakle, to je nacionalizam i fašizam. Školski primjer, preslušajte stenogram, pa zaključite - postoje konstruktivni, a postoje i destruktivni.

Partija koja se predstavlja da je građanska, kaže juče njen jedan poslanik ovdje, ja, veli - ovdje predstavljam Crnogorke i Crnogorce. Omakla se istina. Tačno, u pitanju je nacionalna stranka. Znamo da nacionalni Crnogorci glasaju tu stranku i oni predstavljaju nacionalne Crnogorce i Crnogorce, dukljansko-montenegrinskoga profila, kako bismo kazali kolega Radulović i ja. To je istina. Dakle, sva priča o građanskoj državi, o vladajućoj građanskoj stranci je najobičniji /prekid/ i najordinarnija neistina.

Kolega Pavlović je u pravu - ovo je trijumf nacionalizma i trijumf segregacije. Samo vi gurajte u tom pravcu, pa videćemo će će ko izbiti, a ja vam garantujem da će doći do krupnih promjena u svijetu i u sklopu tih promjena svako će se pitanje na Balkanu ponovo staviti na dnevni red pa ćemo vidjeti kako će ga ko rješavati.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:53:13)

Kolega Numanović ima komentar ispred kluba.
Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (04.07.18 13:53:22)

Zahvaljujem, predsjedavajući. Veoma kratko pojašnjenja radi. Ovdje je kolega Aleksić spomenuo Srpski nacionalni savjet i formiranje savjeta. Svih šest savjeta je formirano u skladu sa zakonom i, koristeći zakonsku mogućnost, formiran je i Srpski nacionalni savjet. U formiranju Srpskog nacionalnog savjeta i svakog savjeta po funkciji učestvuju, između ostalog, i poslanici, i gradonačelnici, i predsjednici lokalnih samouprava i oni koji se biraju elektronski. Ne mogu da budu većina.

Srpski nacionalni savjet i svaki drugi savjet mogu da formiraju i da ukinu, između ostalog, i poslanici koji sjede ovdje, jer sam i kao resorni ministar dobijao pitanje da li mogu. Mogu i tad i sad. Što nijesu to uradili poslanici? Odgovor je na njima, ako se ne sviđa postojanje tog savjeta. Što se tiče para, ono što znamo jeste da svake godine Fond za manjine raspolaže sa nekih milion, milion i sto, čini mi se, hiljada evra za projekte. Između ostalih dobija i Srpski nacionalni savjet značajan dio tih sredstava. Ja nijesam baš siguran, moguće da ste vi to negdje izračunali 150.000, ali bilo je godina kad je Srpski nacionalni savjet dobijao i po 500, 600.000 evra. Dobijao je na osnovu projekata i sad je reforma fonda urađena da se radi monitoring i evaluacija projekata da bi kulturna, jezička, vjerska i svaka druga osobenost svake nacionalne manjine bila zastupljena kroz projekte koji konkurišu kroz ove fondove. I kod zapošljavanja. Ministarstvo radi zajedno sa Upravom kadrova evidenciju. Ono što ja znam je da nema nijedne pritužbe da je neko napisao da je Musliman, Albanac ili Srbin i da zbog toga po tom osnovu nije primljen na radno mjesto. Prema tome, uvijek sam govorio da svako od nas treba i Upravi za kadrove da se izjasni onako kako se izjasnio na popisu, a ako postoji neko ko mimo zakona primi nekog drugog samo zato što ne pripada po njemu /prekid/, to je oglušenje od zakona i prvi ću biti koji ću biti zajedno sa vama

protiv takve politike.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 13:56:24)

Kolega Aleksić, pravo na odgovor.

BUDIMIR ALEKSIĆ (04.07.18 13:56:27)

Kažete da poslanici nisu učestvovali u formiranju Srpskog nacionalnog savjeta, pa mogli su, ali kakve to veze ima sa ovom pričom? Mogli su, a nisu. Neko drugi je formirao Srpski nacionalni savjet i vi izdvajate novac za taj nacionalni savjet i sad ste to sveli do 150.000 evra i evo zato jedini nacionalni savjet, koji ne podržava ovaj izvještaj je upravo Srpski nacionalni savjet. Dakle, evo ovdje piše, obraćaju se ministru Zenki - poštovani minstre, Srpski nacionalni savjet ne može dati podršku izvještaju o zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i nezadovoljan je odnosom državnih institucija prema srpskom narodu u Crnoj Gori.

Srpskom nacionalnom savjetu su u 2017. godini, izmjenom Zakona o manjiskim pravima i slobodama, drastično uzurpirana prava očuvanja identiteta srpskog naroda u Crnoj Gori /prekid/ manjiskim pravima i slobodama, isključivo u /prekid/ vezanim za raspodjelu sredstava Fonda za zaštitu manjinskih prava. Zakon ni nakon skoro godinu dana nije implementiran, za njega još uvijek ne postoji prateća zakonska regulativa, tako da je došlo do potpunog zastoja u radu ove državne institucije, tj. Fonda za manjine. Nameće se, kažu oni, nesumnjivi utisak da su i prethodna izmjena Zakona o manjiskim pravima i ova posljednja iz 2017. godine rađene kako bi se ograničile mogućnosti srpskog naroda da zaštiti identitet i kako bi se ugasili srpski mediji koji su skoro desetak godina uporno stvarani, koji su od izuzetnog značaja itd.

Dakle, vi ne samo što nas obespravljujete prilikom zapošljavanja, što nas nigdje nema - ni u izvršnoj vlasti, ni u lokalnim zajednicama gdje vi vladate, nego i tu crkavicu, i tu mizeriju koju ste davali preko Fonda za manjine hoćete da ukinete. Vi mislite da ste smo mi ljudi, pa to ne primjećujemo i da vas ovako posmatramo kao uvažene kolege. Zato ja nikad ne kažem - uvažene kolege, niti uvaženi ministre, jer ja vas ne mogu da uvažavam, a vi mene obespravljujete. Vi samo radite na tome da ostanem bez egzistencije ja i čitav moj narod, kad kažem ja mislim na srpski narod i da me prinudite na iseljavanje, da tražim mjesto pod nekim drugim nebom i suncem. To je vaša politika i Vi ste tu aktivni učesnik, gospodine Numanoviću, kao pripadnik manjinskog, ako se ne varam, muslimanskog, ne bošnjačkog naroda. O tome se radi.

Uostalom, što ne dozvolite da se formira crnogorski Nacionalni savjet? To ne date. Dakle, sve mi uočavamo i primjećujemo. Nijeste vi iz vlasti u tome usamljeni. To je ono što mene zabrinjava i što je skandalozno za crnogorsko društvo. U jednoj televizijskoj emisiji, mi predstavnici srpskog naroda ne gostujemo na Javnom servisu, ali bio sam u prilici prije mjesec dana, jedan funkcioner iz ove koalicije što je zovu Boro i Ramiz, jedna gospođa mi je rekla kad sam ukazao na ovu diskriminaciju i pomenuo Maticu srpsku i Maticu crnogorsku, pa se jedna finansira, druga ne finansira - imate u Srbiji Maticu srpsku.

Dakle, ona 30% građana ove zemlje tjera da mi u drugoj državi, a ne u našoj matičnoj državi ostvarujemo svoja prava.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:00:07)

Komentar na izlaganje kolege Aleksića se prijavio i kolega Vuksanović.
Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (04.07.18 14:00:14)

Uvaženi kolega Aleksiću, želim samo nešto kratko da razjasnimo. Kad sam rekao da su

Hrvati uvijek imali konstruktivan odnos prema državi u kojoj žive, nisam imao nikakve aluzije na nikakvu destruktivnost kod bilo koga drugog i žao mi je ako ste se u tome prepoznali, nijeste trebali.

Htio sam samo istaći, što često radim, jednu lijepu specifičnost države Crne Gore, a to je jedan kvalitet relacije između njenih manjina, koje egzistiraju u državi Crnoj Gori i same države Crne Gore. Smatram da manjine u Crnoj Gori imaju prava koja treba da konzumiraju, mogu da afirmiraju svoje identitetske vrijednosti, a isto tako te nacionalne manjine snažno podupiru i jačaju državni subjektivitet Crne Gore. Samo sam mislio u tom kontekstu, nisam nikakvu drugu destruktivnost ni bilo kakvu prizivao. Mi smo imali prije pola godine jednu sličnu raspravu kada se ste Vi ukazali na isticanje nacionalnih simbola na katedrali Svetog Tripuna. Tada ste mi odgovorili da, čini mi se, možemo pogledati stenogram - po pravoslavnom kanonu ne mora se ispoljavati, ne znam lojalnost države i vlasti, ne znam čemu. Tada nisam imao mogućnost da Vam oodgovorim da po onom /prekid/ Bogu božije, caru carevo, to upravo podrazumijeva baš to. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:01:37)

Hvala, kolega Vuksanoviću.
Pravo na odgovor ima kolega Aleksić.

BUDIMIR ALEKSIĆ (04.07.18 14:01:43)

Moj zaključak je bio da ako postoje konstruktivni narodi, da postoje i destruktivni narodi. To je čista logika, po mom mišljenju. Ako Vam se to omaklo, evo da Vam oprostim. Kad je riječ o simbolima, takođe dvojni aršini koje nameće ova vlast. Dakle, ona stvara zemlju duplih aršina, ona pravi diskriminaciju, ona pravi podjelu, ne vi, evo uvažavam, mi smo to razjasnili, nego glavna partija u vlasti. Stvara ambijent, stigmatizuje neke narode, proglašava ih destruktivnim i upućuje ih da ostvaruju prava u drugoj državi. Zamislite da neko ode u Mostar i na Široki brijeg i da objasni Draganu Čoviću i Božu Ljubiću da oni treba da u Hrvatskoj ostvaruju svoja nacionalna prava, kao konstitutivni narod kojih ima samo 10% jer su u ratu iseljeni. Bilo ih je, kao što znate, 18% prije rata Hrvata u Bosni i Hercegovini, sad su svedeni na 10%. Ali su konstitutivni narod i u Bosni i Hercegovini i u Federaciji i u Republici Srpskoj. I evo traže i treći entitet u čemu imaju i svoju podršku iako im ona malo znači i ukazuje mi na odlične odnose predsjednika Dodika i Dragana Čovića itd. Pratim tu situaciju i divim se kako ljudi tamo ostvaruju svi narodi svoja nacionalna prava u oba entiteta, a ovdje to ne daju da primijenimo. Nama ovdje kažu - ima vas 30%, ali ako ćete Maticu srpsku i kulturne ustanove, 'ajte vi u Srbiju pa tamo... I to, nažalost, ne samo ovi iz vlasti, nego bogami i iz opozicije neki tzv. građanske opozicije mi rekoše u emisiji koja je išla direktno.

Dakle, to su pojave koje ovdje zabrinjavaju i ne doprinose stabilnosti ove zemlje. Mi smo davno proklamovali načela, jednaka prava za sve. U čemu je problem da ako nema većinskoga naroda ovdje organizujemo državu na jedan način gdje će se znati ima li većine, nema li je. 'Ajmo da stvorimo građansku državu, ovo nije građanska država. Ako imate manjine, onda to nije građanska država, u njoj nema ni većine ni manjine. Bosna i Hercegovina nije građanska država, ona je konstituisana kao zemlja dva entiteta i tri konstitutivna naroda. Znamo kako je Makedonija ustanovljena, kako je Belgija konstituisana, a ovdje je sve napravljeno smišljeno i sklopljeno samo da se jedan narod obespravi. I u praksi odlično im za sada to ide. U Vladi nijednoga Srbina, u poslaničkom klubu najjače partije nijednoga Srbina, u institucijama, agencijama nijednoga. Kao da smo mi inferiorni, kao da mi ne možemo da u sudstvu, u pravosuđu, u policiji na rukovodećim mjestima, u osnovnim i srednjim školama nijedan direktor. Ovo je školski primjer, ođe ljudi treba da dođu iz političkih nauka iz cijele Evrope da ovdje se drži seminar kako izgleda jedna država brutalne nacionalne diskriminacije.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:04:54)

Hvala, kolega Aleksiću.

Ovim smo završili dio komentara koji su bili oko izlaganja kolege Aleksića. Kao što sam najavio, sad je kolega Halil Duković, a neka se pripremi Jovan Vučurović i poslije njega kolega Mirsad Murić.

Kolega Dukoviću, izvolite.

HALIL DUKOVIĆ (04.07.18 14:05:11)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre Zenka,

Ono što bih na početku izlaganja istakao jeste da Crna Gora ima jedan dobar zakonski okvir zaštite prava i afirmacije manjinskih naroda. Naravno, svi ti zakoni nama služe da se i pripadnici brojčano manjeg naroda u Crnoj Gori osjećaju ravnopravnim građanima ove naše Crne Gore, i to je cilj donošenja ovih zakona i mislim da je Crna Gora na dobrom putu. Svi ti zakoni naravno idu ka jednom pravcu, da se i onaj malobrojni pripadnik crnogorskog naroda osjeća ravnopravan sa svim ostalim narodima u Crnoj Gori. Naravno, ta naša različitost, a i neravnopravnost, prije svega, danas se ogleda u zapošljavanju. To je najviše vidljivo u Crnoj Gori. Ali moramo reći da i pripadnici manjinskih naroda traže posao kao i pripadnici većinskog naroda. Svakom građaninu danas u Crnoj Gori je potreban posao, jer tako rješava svoj egzistencijalni problem. Uvijek kažemo i ističemo da nijedan građanin Crne Gore, bio većina ili manjina, ne smije ostati bez posla da bi bio zaposlen neki pripadnik manjinskog naroda. Ne. Ali stvaraju se nova radna mjesta i u tim novim zapošljavanjima mi moramo naći prostora za zapošljavanje i manjinskih naroda, shodno njihovoj procentualnoj zastupljenosti. Da li je to lak posao? Nije nimalo. To je jako težak posao gdje se suočavamo sa mnogo izazova i jako dugotrajan posao, ali Crna Gora je puno uradila i na tom procesu.

Dva ću primjera iznijeti, jedan je od sigurno najugroženije populacije u Crnoj Gori, pripadnika romske i egipćanske populacije, populacije koja danas 90%, a mogu reći više od 90% živi na ivici egzistencije. Prema Zavodu za zapošljavanje, podacima kojima raspolažemo iz Zavoda za zapošljavanje, do kraja 2017. godine 928 pripadnika ove populacije bilo je prijavljeno na Biro za zapošljavanje, odnosno Zavod za zapošljavanje. Ono što je karakteristično jeste da preko 90% ove populacije nema ni zanimanje, niti stručnu spremu. Podaci koji se nalaze u vašem izvještaju - da je samo u 2017. godini na Zavodu za zapošljavanje prijavljeno 177 pripadnika ove populacije, a da od njih 162 pripadnika nema ni zanimanje, ni stručnu spremu, dovoljno govore o glavnom problemu sa kojim se suočava ova populacija. Ali Crna Gora je pristupila rješavanju ovog problema, pa danas recimo prepoznajući prije svega školovanje kao glavni problem diskriminacije ove populacije, u osnovnoj školi postoji 1840 pripadnika ove populacije, koji pohađaju osnovnu školu; 142 pripadnika pohađa srednju školu i ono što je sigurno na ponos ove populacije - 27 pripadnika ove populacije danas pohađa Univerzitet u Crnoj Gori. To je jedini način na koji će se riješiti i ova nezaposlenost zbog čega i oni teže i dolaze do posla. I ako dođu, to su obično najteži poslovi i najmanje plaćeni poslovi.

Taj proces nije od juče, deset i više godina su od kada Crna Gora radi na tom procesu. Drugi primjer ću pomenuti primjer iz manjinske albanske populacije u Crnoj Gori koja je jedina u Crnoj Gori govori različitim jezikom od slovenskih naroda i piše različitim pismom. Danas u Crnoj Gori postoje predškolske ustanove na albanskom jeziku, osnovne škole, srednje škole na albanskom jeziku, ali postoji i Učiteljski fakultet na albanskom jeziku. Naravno nećemo reći da svaki pripadnik albanske populacije treba da pohađa samo Učiteljski fakultet, ali naše ministarstvo u saradnji sa ministarstvima iz Albanije vrši upis naših studenata na univerzitetima u Albaniji gdje se školuju na albanskom jeziku. To nije proces koji je od juče, već proces koji traje 10 godina i više. Nijedan posao nije lak, mnogo je izazova sa kojima se suočavamo na ovim prostorima, posebno koji se tiču zapošljavanja i školovanja.

Ali hoću reći na kraju da ako jedna država postavi ovakve temelje za sve svoje građane, uvažavajući njihovu brojnost, uvažavajući njihovu pripadnost, onda je sigurno i uspjeh veliki i mićemo sigurno poženjeti sve one blagodeti koje Crna Gora ulaže u svoje građane. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:10:38)

Na Vaše izlaganje komentar ima poslanica Branka Bošnjak.
Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (04.07.18 14:10:45)

Poštovani građani, prosto ne mogu da otčutim kada čujem ovdje da se iz vladajuće većine priča o pravima Roma, a znamo svi i znate i vi da namjerno vladajuća većina drži tu populaciju u zoni ekstremnog siromaštva da bi sa njima mogla da manipuliše tokom izbornog procesa. Svi znamo ko je Isan Gaši. Ti najsiromašniji su u ovom izbornom krugu postali čak donatori DPS-a, a znamo svi u kakvim uslovima žive i šta rade.

Isan Gaši, njihov romski kralj, je glavni. On je skoro naučio da se potpisuje. Tada kad sam ja postavljala pitanje kako neko nepismen može biti u Upravnom odboru preduzeća, mora mu neko pročitati to, a oni kažu - predstavnik naroda. Pa nije to Skupština, nego je to preduzeće koje treba da posluje pozitivno i da se biraju stručni ljudi, a ne oni koji odgovaraju DPS-U.

Tako da mi je, kolega Dukoviću, vrlo degutatno kada pričate vi o pravima Roma. Više se nevladine pojedine organizacije bore za pravo Roma, nego što se bori DPS. DPS-u su Romi samo glasačka mašinerija, odnosno najjeftiniji glas gdje oni mogu maltene besplatno da dobiju glasove zarad Demokratske partije socijalista. Imali smo priliku kada su se prikupljali potpisi za predsjedničke kandidate kad se išlo u izbornu komisiju da vidimo svojim očima autobus koji je doveden pun Roma koji nijesu znali za koga se potpisuju, nego su rekli - mi smo za Mila Đukanovića. A kada su im rekli da nije on kandidat, kažu - e za onog Filipovića. Ja sam svojim ušima to čula. Podijeljene su im lične karte na izlazu iz autobusa a posle su im oduzete na ulazu u autobus. I toliko Vi brinete o pravima Roma. Vas oni samo zanimaju kao najsiromašniji dio društva koji je brojna, a sa kojima možete lako da manipulišete u izbornom procesu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:13:24)

Kolega Duković, pravo na odgovor.

HALIL DUKOVIĆ (04.07.18 14:13:29)

Uvaženoj kolegini Bošnjak samo da kažem da se zaista neću složiti sa jednom Vašom konstatacijom. Vi ste, prije svega kao profesor univerziteta, prozvali jednu osobu ovdje i kažete da je skoro naučila da se potpisuje. To zaista nije ni afirmativno, niti mislim da imamo pravo da mi to radimo.

Kada govorimo o romskoj populaciji, mislim da sam ja govorio i označio je kao najdiskriminisaniju populaciju u Crnoj Gori i iznio podatke za to. A drago mi je što ste Vi iznijeli podatak da je jedan na odborničkoj listi Demokratske partije socijalista. To samo ukazuje o uvažavanju te populacije i pokušaju da se ta populacija toliko marginalizovana ipak uvaži i postavi na svoje mjesto. /Upadica/ Zbog toga samo ću Vas podsjetiti šta je sve do sada urađeno za rješavanje problema Roma prije svega u njihovom stambenom zbrinjavanju. Ukupno je iz Evropske banke do sada zajedno sa Crnom Gorom 25 miliona dato na rješavanje njihovih stambenih problema. Od toga je Crna Gora dala pet miliona. Ne govorim o političkoj organizaciji, pravo svakog građanina jeste da se sam opredijeli. Mislite li da ako bi Romi glasali za Demokratski

front, bi bili mnogo bolji Romi, ili za neku drugu opciju? To je pravo svakog građanina - bio Rom ili ne i niko ne može uticati na njih. Ja mislim da je svako dovoljno svjestan da podrži onamo gdje misli da koga treba podržati.

Ali da su Romi zaista na ovakav način kako ih Vi kao profesor predstavljate, ja zaista to ne mogu da prihvatim i žao mi je što sam uopšte to čuo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:15:34)

Prije nego što dam riječ prijavljenom govorniku, samo da vam saopštim da smo ušli u treći sat rasprave oko ove tačke dnevnog reda. Ima otprilike oko devet prijavljenih.

Tako da vas molim da budemo potpuno konkretni.

Znači, sad ima riječ kolega Vučurović. Neka se pripremi Mirsad Murić, posle njega Andrija Mandić itd.

Hvala.

JOVAN VUČUROVIĆ (04.07.18 14:16:07)

Ja bih da se vratim na nešto što smo raspravljali prije neki dan gospodin Krivokapić i ja ovdje. Čini mi se da ima veze i sa ovom raspravom da bi to nekako razjasnili i ako njega ovdje nema, a koji je rekao da do 1992. godine srpski jezik nije bio u Ustavu Crne Gore upisan, nego srpskohrvatski. To prosto nije istina. Dakle, srpski jezik je bio i početkom XX vijeka upisan u Ustavu Crne Gore, a evo ja ovdje držim Ustav Narodne Republike Crne Gore. Radi se o 1946. godini, gdje između ostalog piše - Postupak pred sudovima vodi se na srpskom jeziku. Građani koji ne znaju srpski jezik mogu se služiti svojim jezikom. Samo sam htio da odagnam tu nedoumicu koju smo imali u tom trenutku. Dakle, srpski jezik je utemeljen u Crnoj Gori i nije istina da je do 1992. godine bio samo srpskohrvatski. U potpisu ovog Ustava je ime čuvenog i legendarnog Petra Komnenića. Dakle, srpski narod u Crnoj Gori nije i ne može biti nikako nacionalna manjina. Gospodin Duković je rekao - pa utvrdite ko su nacionalne manjine. 'Adje da utvrdimo. /Upadica/ Rekli ste kad se sjedali prije. Daćete mi dodatno vrijeme.

I taj projekat nikako neće proći, jer Srbi su stvarali Crnu Goru utemeljili je i duhovno i istorijski. Ali te činjenice su očigledno otežavajuće za naš narod u ovom vremenu kad se neki odriču sebe i svojih predaka. Šta to imaju Srbi danas u Crnoj Gori? Imaju najtežu moguću diskriminaciju i oni su najugroženiji narod u današnjoj Evropi. Crnogorski režim je nakon krađe na referendumu odlučio da ovako figurativno okrene Crnu Goru naopako, dakle da formira tvorevinu koja će biti suprotstavljena tradiciji, identitetu i duhovnosti Crne Gore. I naravno - prvo su stradali Srbi, prvo je stradao srpski jezik, strada Srpska crkva, jer oni koji su osmislili ovaj projekat, znali su da ako žele da prave neki novi tip čovjeka, neku novu tvorevinu, oni moraju udariti na temelje Crne Gore.

Diskriminacija srpskog naroda je na svakom polju. Ja ću ovdje koristiti podatak Vlade Crne Gore da se ne bi reklo da koristim nešto izmišljeno. Dakle, oni su to dali kao zvanični podatak iz 2015. godine, u kome se kaže da u državnoj upravi 82% zaposlenih čine Crnogorci, oko sedam osto čine Srbi, oko 4,9% čine Bošnjaci itd, a Srba nije bilo u Ministarstvu pravde koje je vodio Duško Marković, generalnom sekretarijatu Vlade i kabinetu predsjednika Vujanovića, koji se volio predstavljati kao neutralac. Na posljednjim podacima, a vidjećemo koji su vam poslednji podaci, Srba još malo manje, ali su zato uznapredovali Bošnjaci. Vidimo da ih ima gdje god upalimo televizor na svakom mjestu. I Crnogorci su naravno uznapredovali, a Srba ima sve manje i manje. Je li tako, gospodine Ibrahimoviću?

Dakle, srpsko pitanje u Crnoj Gori je otvoreno i te kako i ono će morati biti rješavano nekako. Nadam se da ćemo to dijalogom nekako riješiti. Dakle, Srbi nijesu nacionalna manjina, iako želite da nas svrstate u građane drugog reda, već ravnopravan a biće konstutativan narod nadam se. Prirodno je da i da srpski jezik, kojim govori ogromna većina građana Crne Gore, bude i službeni jezik, a takođe je i vrijeme za proporcijalnu zastupljenost oko zapošljavanja. Dakle, sve su to teme koje moramo raspraviti, teme koje su evropske tekovine i evropski standardi - da se

ne bi pomislilo da se radi o nacionalizmu, šovinizmu i ostalom. Vidjećemo ima li volje za dijalogom ili će se desiti ono u što ja sumnjam i u šta mi sumjamo - da se nastavi progon i diskriminacija Srba kako bi se njihov procenat na sljedećem popisu nasilno smanjio. Ja osnovano sumnjam da su u taj projekat smanjenja procenta Srba na sljedećem popisu uključeni i neke opozicione stranke i to koje predvode ljudi koji su nekad bili u bloku za zajedničku državu. Dakle, bivši Srbi koji su zaduženi zato da se minimiziraju identitetska pitanja, da saopštavaju kako ne znaju kojim jezikom govore, u koju crkvu idu. Ti su uključeni u procenat vlasti da se smanji procenat Srba na narednom popisu. I ako neko ovdje čika što se tiče 1918. godine, ja sam ponosan na tu godinu, ja sam ponosan na ujedinjenje Srbije i Crne Gore, na ujedinjenje srpskog naroda. Ako vam je trebalo neko da vam to kaže u oči, evo da vam kažem, ako je trebalo nešto sa ove strane da vam se kaže. Ja sam kao Srbin ponosan na 1918. godinu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:21:13)

Prvi se prijavio kolega Ervin Ibrahimović, a ispred Kluba DPS-a će kolega Stanišić. Izvolite, kolega Ibrahimoviću.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (04.07.18 14:21:37)

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi kolega Vučuroviću,

Eto očekivao sam od Vas ovu pojavu tako masovnog zapošljavanja Bošnjaka da ćete pozdraviti, da je to jedan afirmativni trend za Crnu Goru. To je prepoznala Evropska komisija u zadnjem Izvještaju za 2018. godinu, kada su evidentni pomaci u poboljšanju prava manjina. Ali nijesam čuo ranije prije pet, deset, 15 godina da ste toliku brigu vodili o manjinskim narodima, o njihovom broju zaposlenosti. Ono što treba svi građani i građanke Crne Gore da znaju - nama su građani dali povjerenje, mi ne uzimamo ničije. Trenutna zaposlenost Bošnjaka je normalno pozitivan trend, ili možda ono što treba da ohrabruje sve građane i građanke, odnosno građansku Crnu Goru - da šansu dobijaju, da svoja prava dobijaju i Bošnjaci i druge manjine. Ako pogledate izvještaj, i ja jedva čekam taj izvještaj, vidjećete da trenutni broj zaposlenih Bošnjaka i drugih manjinskih naroda ne odgovara broju Bošnjaka i drugih manjina u Crnoj Gori. Vjerujem da ćemo i sa desne i sa lijeve strane shvatiti da su Bošnjaci ipak bogatstvo Crne Gore i druge manjine. Sve zasluge koje rade su iz jednog pravca - vole ovu državu, nastavljaju ono što su njihovi preci radili. Ostavili su nam kulturu, tradiciju, koja je obogatila atmosferu Crne Gore. Ja i drugi predstavnici Bošnjaka i drugih manjina ćemo nastaiti da ostavljamo ono čime će se ponositi generacije. A sigurno imamo čime da se ponosimo jer smo ugradili sve časno i pošteno u temelj ove Crne Gore.

Još jednom. Poštovani građani, žao mi je posebno o važnosti ovog izvještaja što ponovo Crna Gora otkriva i onaj dio lica koji baš nije dobar za Crnu Goru. Volio bih da danas većina naših građanki i građana ne gleda ovaj prenos, nego sigurno uživa u ljepotama Crne Gore ili posjećuju sve one znamenitosti kulturne. Na taj način će upoznavati pravu Crnu Goru. Prava Crna Gora nije ovo danas što se priča ovdje. Prava Crna Gora je ona čojaska Crna Gora koja uvažava sve posebnosti njene i koja će nastaviti da razvija zajednički život sa svim manjinama i manjinskim zajednicama u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:21:44)

Hvala, kolega Ibrahimoviću.

Odgovor na Vaš komentar ima kolega Vučurović.

JOVAN VUČUROVIĆ (04.07.18 14:24:24)

U pravu je gospodin Ibrahimović. Baš ružno lice Crne Gore upravo je pokazao on. Dakle, to je ono ružno lice Crne Gore kada se hvali time da je većina njegovih sunarodnika iz partije, dakle ne govorim o Bošnjacima jer oni ne predstavljaju sve Bošnjake, ali zato njegova stranka je dobro se infiltrirala u vlasti ali nijednom riječju nije pomenuo Srbe. Dakle, rekao je - poštujemo ovu Crnu Goru, poštujemo ovakvu Crnu Goru. Mi govorimo o dvije Crne Gore, da se razumijemo odmah. Ja govorim o tradicionalnoj Crnoj Gori koju su stvarali i utemeljili Srbi iz Crne Gore, utemeljili je Petrovići prije svega. Vi nijeste sigurno utemeljili tu Crnu Goru, ovu možda jeste i u ovoj Crnoj Gori je mnogo lijepo. Vi ste to ružno lice koje ste pomenuli sad pokušavajući meni da imputirate to. Nijeste nijednom pomenuli procenat Srba u državnoj upravi. Ja sam pomenuo koji je procenat Bošnjaka, rekao sam da je 2015. godine bilo 4,9 a ovo istraživanje će sada pokazati da vas ima duplo više. I ja nemam ništa protiv toga, pravo da Vam kažem, ako su to neki stručni ljudi i ako nijesu neki partijski /prekid/ poput nekih koje svi poznajemo. Kad upalimo televizor, što kaže većina javnosti - pogledajte, pa ima li iko van Bošnjačke stranke ili SD-a da je zaposlen u državnoj upravi? Dakle, ovo vam je mišljenje koje prenosi većinsko, vi ste ružno lice Crne Gore.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:26:03)

Kolega Obrad Stanišić, komentar na izlaganje kolege Vučurovića.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (04.07.18 14:26:10)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Kolega Vučuroviću, ne bih se javio za komentar da nijeste rekli da je Podgorička skupština najsvjetliji događaj za Srbe zbog ujedinjenja. Da je bilo ujedinjenje, svaka čast, ali Podgorička skupština je najsramniji datum u istoriji Crne Gore. Zna li zašto? Zato što je bilo prisajedinjenje, Crna Gora je izgubila i ime, i crkvu, i narod, i slobodu, i sve i pretvorena u banovinu. Tada su Crnogorci prošli kao što su prošli hugenoti poslije Vartolomejske noći u Francuskoj. A znate dobro /upadica/ hugenoti ili protestanti iz iste hrišćanske crkve kao Francuzi - 1572. godine. Tako su Crnogorci prošli poslije Podgoričke skupštine. Sad ću vam reći /upadica/ 1572. godine 24. avgusta, gospodine Aleksiću, ako Vas i taj datum interesuje.

Dalje, vama su manjine odgovarale i te kako ono veče 16. oktobra 2016. godine kad ste vi proslavljali kao Demokratski front pobjedu. Tada ste proslavljali izbornu pobjedu, slavili su neki, neki su tugovali, kad ste ponudili manjinama čak i mjesto premijera i sve u Vladi da ih vi podržite samo da ne bude Demokratska partija socijalista i te kako su vam manjine odgovarale. Kada ste saznali da manjine sa vama neće, iz mnogo razloga koje ja neću nabrajati, tada se neko sjetio od novokomponovanih opozicionara i rekao vam - 'ajmo da kažemo da su izbori neregularni i da ih ne priznajemo. Da su manjine prihvatile da uđu u Vladu, za vas bi izbori bili regularni u vašu vladu.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:28:10)

Odgovor kolega Vučurović.

JOVAN VUČUROVIĆ (04.07.18 14:28:14)

Mi smo, kolega Stanišiću, pravi opozicionari. Nama eto izgleda odgovaraju svi koji mogu da sruše ovu dikaturu i ovo zlo koje vlada 30 godina u Crnoj Gori.

Dakle, to da raščistimo, kao i da raščistimo oko 1918. godine, jer imamo potpuno suprotno razmišljanje. Ja ga imam uvijek isto i vi, ali gospodin Đukanović Milo nema /upadica/ i Miško Vuković. Je li tako? Evo za Miška nijesam znao, ali za Mila Đukanović znam pouzdano. /Upadica/ Njemu je isto nekad to bila vrlo značajna godina, vrlo značajan datum, vrlo značajan događaj, a petrovdanska Crna Gora koja pokušava ovdje da se stvori već godinama od 2006. godine, to je

Crna Gora iz 1941. godine, Crna Gora Sekule Drljevića, e to je sramotna Crna Gora. To je sramota. Moji su 13. jula sjutradan odmah ustali protiv te Crne Gore, protiv dvanaestojulske Crne Gore.

Nemojte da o tim stvarima da raspravljamo i mislim da bi bilo dovoljno što se toga tiče. Ne možemo se nikad složiti makar oko 1918. godine. Možda možemo o 1941. godini, ja pretpostavljam da vi ne pripadate dvanaestojulskoj. /Upadica/ Tako recite molim vas zbog nekih Dukljana u vašem klubu. Hvala što ste to rekli. Neki koji vole Pircija Birolija, vole Sekulu Drljevića, vole Savića Markovića i ostale zlikovce. Hvala vam što ste to rekli.

Da uprostim nešto, da bi opet napravili neku distancu i razliku. Dakle, kad smo prije govorili o srpskom jeziku u školama, naša djeca hoće da uče i Njegoša, i Zmaja, i Marka Miljanova, i Ratkovića, i Rakića, i Dučića, i Nastasijevića, i Ranka Jovovića. Hoće da uče Šantića, Ćorovića, Bećira Vukovića na kraju krajeva. Ali, jednostavno neće da uče drugorazredne dukljanske književnike i dukljanske pjesnike. Nemojte nam zbog toga zamjerati. Mi ovdje branimo tradiciju Crne Gore, makar po mom mišljenju. Jer, da li tradicija Crne Gore zavisila od sankcija Rusiji? Nije. Crnogorska crkva nije tradicija Crne Gore. Ovu državu je stvarala Srpska pravoslavna crkva u redu. Da li je tradicija Crne Gore uvesti sankcije Rusiji ili priznati lažnu državu Kosovo? Nije to tradicionalna Crna Gora i vi to znate isto koliko i ja, a možda i bolje od mene.

Da li je tradicija Crne Gore proglasiti Njegoša genocidnim pjesnikom? Evo čovjeka iz te partije, njegovi su proglasili Njegoša genocidnim /upadica/ tradicija Crne Gore. 'Ajte da se dogovorimo da ovo pitanje nekako riješimo. Srpsko pitanje u Crnoj Gori je otvoreno i moraće se rješavati nekako. 'Ajde da odaberemo kako.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:31:32)

Hvala. Ovim smo završili dio oko izlaganja komentara.

Sljedeći ima riječ kolega Mirsad Murić, neka se pripremi Andrija Mandić i poslije njega Ervin Ibrahimović.

MIRSAD MURIĆ (04.07.18 14:31:51)

Poštovani predsjedavajući, uvaženi ministre sa saradnikom, drage kolegice i kolege,

Danas je pred nama Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih zajednica u 2017. godini. Znamo da postoji Ustav Crne Gore, da je to, kako pravници vole da kažu, najveći pravni akt jedne države i da u tom Ustavu gotovo polovina članova, njih 68 od 158, se odnose na ljudska prava i slobode. A Ustav u članovima 79 i 80 pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica jemči prava i slobode koja mogu koristiti pojedinačno i u zajednici sa drugima, a zabranjuje asimilaciju pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Poštovani građani, od kada je Crna Gora proglasila nezavisnost u maju 2006. godine, značajna pažnja je poklonjena unapređivanju i zaštiti ljudskih i manjinskih prava i razvoju odgovarajućih institucija i mehanizama. Kao rezultat toga, Crna Gora sada ima relativno dobre zakone i institucije u oblasti ljudskih i manjinskih prava.

U prilog tome ide i činjenica da u Vladi postoji Ministarstvo koje se bavi ljudskim i manjinskim pravima. Vlada je osnovala i savjete manjina, kao i Centar za očuvanje i razvoj kultura manjina, a Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava u Crnoj Gori osnovala je i ova Skupština.

Izvještaj koji je danas pred nama metodički je dobro urađen, vrlo jasan i daje sve ono što je važno za informisanje ne samo poslanika, nego i građana Crne Gore šta je to Vlada u protekloj godini radila i kako ga je unaprijedila i zaštitila položaj manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Prije svega, ja sam se kroz izvještaj najviše zadržao na jednu manjinsku nacionalnu zajednicu koja je stigmatizovana ne samo u Crnoj Gori, nego svugdje u svijetu, u zadnje vrijeme možda i najmanje, a to je romska i egipćanska populacija. Po popisu stanovništva iz 2011. godine,

navodi se podatak da u Crnoj Gori ima oko 6.500 hiljada Roma, tako da po tom podatku oni čine svega 1% stanovništva, a nezvanični podaci ukazuju, nekim istraživanjima nevladinih organizacija i drugih nekih institucija, da u zemlji ima više od 20.000 ove populacije. Ova populacija je ugrožena na svim nivoima, a, po mom mišljenju, najurgentniji problem koji bismo trebali riješiti za Rome i Egipćane u Crnoj Gori jeste školovanje. Jer, samo školovan čovjek može crpiti prava koja mu daje jedna država i zaštititi sebe od drugih i druge od sebe.

Ako pogledamo da je kod Roma stopa upisa svega 25% njihove djece u školi, u poređenju sa 96,9% i djece iz opšte populacije, vidjećemo da je procenat djece koja upisuju od ove populacije u školu veoma mali. Međutim, crnogorska Vlada je u posljednjih nekoliko godina pokazala posvećenost unapređenju obrazovanja Roma kroz podršku programima stipendija, povećanju i zastupljenosti udžbenika i školskog pribora za romsku djecu.

Poštovani građani, ja se neću mnogo zadržati na ovom izvještaju i mislim da i Romi i Egipćani imaju pravo na politički angažman. Moja im je preporuka da se politički angažuju da bi njihov neki zastupnik ovdje u Parlamentu mogao da iznosi zapažanja iz ovakvog nekog budućeg izvještaja.

Prije svega bih se odnio na komentare opozicije ili pojedinih opozicionara koji se tiču bošnjačkog naroda u Crnoj Gori. Ja sam pripadnik tog naroda koji je građanski orijentisan i pripadam građanskoj opciji, najvećoj opciji. To je Demokratska partija socijalista. /Upadica/ sam zapazio da kod opozicije najveća boljka kod bošnjačkog naroda je ta što su 2006. godine apsolutno bili za nezavisnu Crnu Goru. Ako smo glasali za nezavisnu Crnu Goru, kolege i kolegice, nijesmo glasali protiv Srbije ili protiv Srba, lično ja. Dolazim iz Rožaja, a najveći broj prijatelja imam iz Srbije, iz Kruševca, Čačka, Kraljeva, Beograda, Novog Sada, Leskovca, /prekid/ i na lokalnom nivou. Tako da ne treba da nam pripisujete to. Treba da nas uvažavate kao što mi vas uvažavamo gdje god da se nalazite. Apsolutno sam za to da jedni druge poštujemo, ali da ne zloupotrebjavamo te političke argumente i da neku nacionalnu manjinu ili jedan manjinski narod /prekid/

Imam obavezu samo još nešto da kažem. Tiče se jednog uvaženog poslanika koji nije prisutan. To je Koča Pavlović, gdje su me moji Rožajci opomenuli na jedan njegov citat izrečen nedavno. Nijesam bio prisutan, a taj citat glasi - To vam je isto kao ona priča sa Sozinom. Znate /prekid/ građani odvajaju pare pa se o trošku građana probije tunel, pa ga onda date na upravljanje nekom što je došao od nedavno iz jednog sela pored Rožaja i prvi put vidi auto-put, a da ne govorim o tunelu i onda on počne da gazduje tu kao nekakvi direktor.

Tema je bila Izvještaj o finansijskom poslovanju i Izvještaj o radu Agencije za elektronske medije.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:39:01)

Kolega Pavloviću, imate repliku.

KOČA PAVLOVIĆ (04.07.18 14:39:12)

Gospodine, koga ne znam, ne znamo se lično, da Vam kažem - ja sam rekao ono što sam rekao i to je ono što ste Vi ponovili i nemojte mi prenositi nikakve prijetnje. To je bilo intonirano ovo Vaše - da mu prenesem prijetnje itd. Nemojte mi ništa prenositi. Ja ću doći uskoro u Rožaje, kao što dolazim redovno. Ko god bude imao tamo potrebu da mi nešto kaže ili sa mnom da polemiše o nečemu što sam ja rekao, neka samo izvoli.

Druga stvar, skandalozno je, gospodine, skandalozno je i to ja imam pravo da kažem, jer onda kada ste vi bili u poziciju u kojoj danas srpski narod u Crnoj Gori, ja sam se borio protiv toga. Ja sam podržavao vaš zahtjev da budete tretirani na human način, da budete uvaženi kao nacionalna manjina u Crnoj Gori i da participirate u organima vlasti, makar u mjeri ili da kažem do mjere, do onoga procenta sa kojim participirate u stanovništvu Crne Gore. To je vaše pravo. Ja se zalažem za to. To je ta takozvana pozitivna diskriminacija koja se kroz mehanizam afirmativne akcije pokušava uspostaviti.

Međutim, gospodine, šta ste uradili vi iz Bošnjačke stranke? /Upadica/ Pa dobro. Ovi vaši iz Bošnjačke stranke, jer ja ne mogu da napravim razliku između vas i ovih vaših iz Bošnjačke stranke. Napravili ste jednu koaliciju u kojoj ste profitirali i jedni i drugi, tj. samo političke elite. Šta ste uradili od ove države? Jer, mene ti dobici koje vi dobijate privatno, to što ostvarujete i nekakvi benefiti koje Vi lično i privatno i porodično dobijate - mene ne interesuje i ne tangira me. Ja gledam šta ste vi uradili od Crne Gore. Znači, vi ste napravili jedan ugovor po kome dolazi čovjek koji je do tada bio neki učitelj gore pored Rožaja da bude direktor direktorata za mediteranske kulture, ili tamo neki čovjek koji je prvi put vidio malo pristojniju cestu kada je krenuo na tu funkciju iz okoline Rožaja. On dolazi da upravlja nekim tunelom Sozina ili da razvija i gradi auto-put. To je sramno, to je ono protiv čega se borimo, gospodine. Vi ste napravili od ove Crne Gore kaljugu u kojoj takvi mogu da budu nekakvi funkcioneri u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:42:10)

Kolega Pavlović je završio repliku.

Kolega Muriću, u sedmom minutu ste pominjali kolegu Pavlovića. Kolega Vučurović ima komentar na Vaše izlaganje.

JOVAN VUČUROVIĆ (04.07.18 14:42:28)

Gospodine Muriću, Crna Gora nije građanska država. Dok god bilo koji narod u Crnoj Gori bude bio ugrožen, ona neće biti prvo stabilna država. Da se razumijemo, ona sada nije građanska, nego je antisrpska država i samim tim nije stabilna.

Ja bih ovdje da citiram, pošto smo krenuli u citate, jednu značajnu ličnost iz crnogorske istorije, koja kaže - Lično smatram da je 1. decembar 1918. godine značajan datum u našoj istoriji zato što je tada konačno realizovana vjekovna težnja jugoslovenskih naroda za formiranjem zajedničke države. Bez obzira na društveno uređenje kraljevine SHS, uvjeren sam da je njeno konstituisanje bila važna pretpostavka nastanku socijalističke Jugoslavije. Pazite - Utoliko i 1. decembar smatram značajnim datumom, no moram reći da ovakvo moje mišljenje nij niti novo niti originalno. Kalendarom obilježavanja godišnjica značajnih datuma i ličnosti utvrđenim u Saveznoj konferenciji SSRNJ, to vjerovatno bolje znate vi, predviđeno je da 1. decembar bude jedan od tih datuma koji zaslužuje jugoslovensko obilježje. To je i realizovano prošle godine povodom obilježavanja 70. godišnjice 1. decembra 1918. godine. Taj 1. decembar nije bio neki rođendan nekog, ne znam Dimitrija Tucovića ili nekoga sličnoga komunista, nego gospodin Milo Đukanović - radi se o njegovom citatu. On proslavlja i Podgoričku skupštinu, i ujedinjenje srpskog naroda, i stvaranje zajedničke države. Kasnije, vođen ličnim interesima i interesima organizovanog kriminala, promijenio je politiku, a tada je bio patriota. Ustvari on može da bude šta god hoće od dana do dana, od trenutka do trenutka i njegova politika - važno je snaći se. Ali, mnogo je bilo važno da se čuje ovaj njegov citat koji možete naći u Pobjedi. /Upadica/ I naravno da prokomentariše gospodin Murić citat, kao čovjek koji je takođe vjerovatno vezan bio za 1918. godinu i koji poštuje ujedinjenje Srbije i Crne Gore.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:44:57)

Kolega Muriću, imate pravo na odgovor na komentar.

MIRSAD MURIĆ (04.07.18 14:45:05)

Poštovani kolega Pavloviću, znači citat je... Izvinjavam se...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:45:13)

Sa kolegom Pavlovićem ste završili krug diskusije.
Kolega Vučurović je imao komentar na Vaše izlaganje.
Nemate pravo na kolegu Pavlovića. Hvala.

MIRSAD MURIĆ (04.07.18 14:45:36)

Dobro, pogriješio sam. Ja mislim da smo prava građanska država. Ne znam gdje to vidite da nije ona građanska država. Ako neko nije zadovoljan nekim svojim pravom, treba to pravo da iznese i da se organizuje i da ostvari. Ne može tražiti svoje pravo, a poništavati pravo nekog drugoga. /Upadica/ Ne kao ja, to se vi nađite. Ja bih volio, predsjedavajući, da mi date mogućnost da komentarišem. /Prekid/

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:46:17)

Hvala, kolega Muriću.

Kao što sam najavio, sljedeći govornik i posljednji ispred Demokratskog fronta je Andrija Mandić. Imamo posljednjeg ispred opozicije još Gorana Radonjića, s tim što su poslije Mandića pravo na riječ, mislim, zatražili: Ervin Ibrahimović, Andrija Popović, Aleksandra Vuković, Nada Drobnjak, tako da se nadam da možemo /prekid/ Ja samo želim da saopštim da ako rasprava ide u pravcu puno komentara neće svi stići da govore, jer ne možemo u toku jedne rasprave neke istorijske stvari uobličiti, definisati i saopštiti 100%.

Kolega Mandiću, izvinite.

Izvolite, imate riječ.

ANDRIJA MANDIĆ (04.07.18 14:47:11)

Nema nikakvih problema.

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Kao što znate, obično ovi izvještaji nijesu samo analize gdje ćemo se baviti dokumentom koji nam je ponudilo jedno ministarstvo Vlade nego je uvijek to jedna šira priča gdje se analizira sama suština organizacije ove zemlje, gdje imamo kao nacionalne zajednice, kao predstavnici nacionalnih zajednica predloge, kritike i određene ideje kojima želimo da upoznamo građane Crne Gore, da prosto dobijemo podršku za ono što mislimo da je neophodno uraditi u budućnosti kako bi se Crna Gora promijenila i kako bi Crna Gora postala zemlja svih nas koji živimo u njoj.

Dakle, nakon osamostaljenja Crne Gore koje je izvedeno na jasnoj antisrpskoj politici i gdje su se zloupotrebljavala osjećanja jednog nemalog broja pripadnika manjinskih naroda u Crnoj Gori, koji su bili u jednom vremenu maltretirani od strane parlamentarne većine kojoj nikada nijesmo pripadali mi iz Demokratskog fronta, ti predstavnici nacionalnih manjina, a gotovo kompletni sa 99% podrške Bošnjaci, Muslimani i Albanci su dali podršku naravno tom projektu, računajući da kažnjavaju onu tvrđu i čvršću Crnu Goru koja se nije odrekla tradicionalne Crne Gore, a mislim da je na najbolji način predstavljaju ljudi iz Demokratskog fronta. Mi se nijesmo odrekli ni Njegoša, mi se nijesmo odrekli nijedne vrijednosti tradicionalne Crne Gore, nismo nikada prihvatili onu Crnu Goru od 12. jula 1941. godine. Tu su se prepoznali i nju su prihvatili neki drugi i u suštini u ovom vremenu mislim da je to politička ideja koja ima preimućstvo i određenu dominaciju u odnosu na ono što je stotinama godina bilo na ovom prostoru i ja nemam nikakve dileme da će u konačnom pobjeda biti naša. Znate, bilo je ovdje raznih okupacija, bilo je ovdje raznih ideja, bilo je ovdje raznih trgovina, a ova zemlja je nastala na račun jedne od tih trgovina i ovaj izvještaj, i ova ideja, i ova mogućnost da jedan narod koji je osnovao Crnu Goru, a to je srpski narod, bude nacionalna manjina snažno i odbačen od strane nekadašnje Srpske liste i Demokratskog fronta. Ja ne želim ni jednu ružnu riječ da kažem za ljude koji su osnovali Srpski

nacionalni savjet iz jednog jednostavnog razloga što su oni koristili određena prava kako bi poboljšali informisanost i izdavačku djelatnost na srpskom jeziku, a nijedan predstavnik Srpskog nacionalnog savjeta nikada nije rekao da prihvata status nacionalne manjine, nego su vrlo precizno govorili da koriste sredstva kako bi mogli da poprave položaj srpskog naroda.

No, da vam budem potpuno otvoren - nakon osamostaljenja Crne Gore, Nova srpska demokratija je imala ponudu, tadašnja Srpska lista, od strane bošnjačkog naroda da zajednički nastupimo u realizaciji manjinske politike i ispostavimo zajednički zahtjeve tada vladajućoj većini u Crnoj Gori. Bio je jedan okrugli sto koji je organizovao u Pljevljima Novica Stanić. Došli su gotovo naistaknutiji predstavnici bošnjačkog naroda u tom trenutku. Na jedan vrlo korektan, ozbiljan način smo razgovarali i oni su nama saopštili da bi bilo dobro da u partnerskim odnosima bošnjački narod i srpski narod, odnosno njihovi politički predstavnici izađu sa konkretnim zahtjevima prema Vladi Crne Gore kako bi poboljšali vlastiti položaj.

Mi smo razmišljali o toj ideji i odgovorili ljudima iz Bošnjačke stranke, a mislim da je tu delegaciju predvodio gospodin Alija Matović, mislim da je taj gospodin pokojni. Mi smo njima saopštili da mi ne možemo nikako prihvatiti status nacionalne manjine, koliko god da je to u jednom trenutku izgledalo dobro, jer bi se riješili neki socijalni slučajevi ili bi se riješile neke mogućnosti zaposlenja i vidjeli smo kako je Milan Roćen i Ministarstvo spoljnih poslova kada je osnovan Srpski nacionalni savjet prvo uputstvo diplomatsko-konzularnim predstavništvima je bilo da obavijeste najvažnije međunarodne adrese da je srpsko nacionalno pitanje u Crnoj Gori riješeno tako što se srpski narod opredijelio da bude nacionalna manjina u Crnoj Gori. Nama su trebale nekolicke godine da razbijemo tu priču /prekid/ zajednicu obavijestimo da je srpsko nacionalno pitanje u Crnoj Gori otvoreno. Kao što su i predstavnici albanskog naroda, a sjećam se i sadašnjeg ministra a tadašnjeg poslanika koji je vrlo hrabro ovdje zastupao u Parlamentu da je albansko pitanje otvoreno u Crnoj Gori. E ako imamo otvorena ta pitanja, i ako Ustav, čiji je dominantni kreator gospodin Krivokapić, nije našao rješenje da evo poslije deset godina i više provjera zaživi, nego da imamo i dalje duboku podijeljenost po nacionalnoj osnovi u Crnoj Gori. Šta nama treba? Nama treba neki novi dogovor i treba nam promjena Ustava Crne Gore, jer ovaj Ustav nije dao rješenje i nije dao odgovore na suštinsko pitanje.

Dakle, srpski narod želi da Crnu Goru prihvati kao svoju državu i on ne može da pređe preko činjenice koja nam je ponuđena da mi naš status možemo /prekid/ što ćemo uzeti i proglasiti nas koji smo osnivali ovu Crnu Goru, odnosno naši preci je osnivali, proglasiti nacionalnom manjinom. Neophodno je napraviti reviziju Ustava Crne Gore, neophodno je napraviti neki novi početak, jer evo 12 godina mislim da vas je sve uvjerilo i da je svima pokazalo da ta politika kojom je trebalo da se slomi jedna nacionalna zajednica nije dala dobro rješenje, nego je samo izazvala veći bijes i ogorčenje kod jedne trećine građana Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (04.07.18 14:53:48)

Hvala, kolega Mandiću.

Na Vaše izlaganje komentar iz Kluba DPS-a ima kolega Nikolić.

ANDRIJA NIKOLIĆ (04.07.18 14:53:56)

Hvala, poštovani potpredsjedniče.

Poštovani kolega Mandiću, čini mi se da vi preko leđa onih ljudi koji se u Crnoj Gori izjašnjavaju kao Srbi pokušavate da pripisete sebi politički značaj koji nemate. Dakle, elementarna je neistina da ste vi ekskluzivni zastupnici srpskog naroda u Crnoj Gori. Vi ste se, čini mi se, politički gledano, uzimajući u obzir period od osnivanja Demokratskog fronta, vratili na one pozicije koje danas u Srbiji zastupaju Vojislav Šešelj i Dveri. To se vidi po gubitku vašeg političkog rejtinga.

U jednoj od rasprava ovdje nedavno kazao sam Vam, i čini mi se da se to potvrđuje, da danom ulaska Crne Gore u NATO ističe rok trajanja Demokratskom frontu. I to se vidi po rezultatima svih izbora. Pošto je većina vas govorila o rezultatima predsjedničkih izbora, podsjetiću zbog javnosti Crne Gore da nije bilo ubjedljivije pobjede od uvođenja višestranačja u

Crnoj Gori na nekim predsjedničkim izborima od one koju je 15. aprila osvojio gospodin Đukanović. Jednako tako, istorija održavanja predsjedničkih izbora nije zapamtila da su se lideri opozicije, među kojima ste i Vi, tako providno sklonili sa crte jedni drugima, a onda i kandidatu vladajuće koalicije gospodinu Đukanoviću.

Dakle, vi ste strah od provjere sopstvenog političkog rejtinga i među srpskim narodom u Crnoj Gori zakamuflirali zaklanjajući se iza tzv. nestranačkih kandidata. Umjesto da gospodin Đukanović bude motivacija opozicionom biračkom tijelu i opozicionarima, prevashodno liderima opozicije, mi smo dobili obrnuti politički efekat. Dobili smo efekat da smo imali i manju izlaznost zbog koje vi pokušavate da pripisete najubjedljiviju pobjedu na predsjedničkim izborima nekim matematičkim nelogičnostima, ali to je, čini mi se, vrlo jasno svim građanima Crne Gore. Sve se, čini mi se, savršeno uklopilo u onu ciničnu sintagmu da je operacija uspjela a pacijent je umro. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 14:56:26)

Odgovor na komentar Andrija Mandić.

ANDRIJA MANDIĆ (04.07.18 14:56:32)

Mi, crnogorski Srbi, smo najbolji i najtvrdi materijal u regionu. Morate da znate kada je Rusija bila na koljenima, poslije rušenja Berlinskog zida, pa neka trojica crnogorskih Srba: jedan koji je vodio Srbiju, drugi koji je vodio Republiku Srpsku i treći koji je vodio Crnu Goru nijesu pali na koljena. I nijesu se utrkivali kao drugi ko će prije zagrabiti put Vašingtona, i ko će prije staviti sebe na uslugu, i ko će prije posustati, nego su se držali čvrsto. Tadašnji srpski DPS to je snažno podržavao. To što je neko vjeroloman, to što je neko spreman u datom momentu da promijeni i kapu i uvjerenje, možda je to dobro za toga u tom trenutku, možda to donosi neku korist, možda to donosi neke pare, možda to donosi neki položaj, ali to svakako ne donosi ono po čemu je Crna Gora bila prepoznata. Crna Gora je bila jedna siromašna zemlja. U Crnoj Gori su živjeli siromašni ljudi što se tiče ekonomije, ali bogati duhom i nekako sa svojim uvjerenjima nadrasli su bili čitavu okolinu da im se divio civilizovani svijet. I jedna bogata Češka, koja je bila i jedna od najbogatijih zemalja u tadašnjoj Austrougarskoj, prosto su se ode pravile nekim našim precima koji su tu bili spremni da se suprotstave jednoj moćnoj imperiji kao što je bilo Otomansko carstvo.

Dakle, da bi sačuvali to zrno, da bi sačuvali tu ideju, da bi prosto imali nasljednika takve jedne velike priče, da sutra kada budemo većina imamo i u onom periodu taj kontinuitet. Zato postoji ovaj Demokratski front, zato postojimo mi koji se razlikujemo od vas.

Vi ste bili novinar, ja se sjećam imali smo nekoliko vrlo interesantnih emisija gdje ste Vi bili nezavisni novinar. Ja sam i tada govorio ovo što govorim sada, a Vi ste tada bili nezavisni i davali mi savjete kako da popravimo političku opciju tako što bi odustali od ovoga što zastupamo. Prosto mislim da je prirodno u politici da se ljudi mijenjaju, da dolaze drugi, ali ne smiju da se mijenjaju politike i ne smiju da se mijenjaju uvjerenja.

Kada je DPS odlučio da od onoga srpskog DPS-a postane neki drugi DPS, bilo je potpuno prirodno da se promijeni rukovodstvo tog DPS-a, pa da ona zelena struja koja je uvijek postojala tamo preuzme DPS. Ali, vi imate tu vrlo veliku sposobnost da možete da mijenjate i uvjerenja i sve i to sve rade isti ljudi. Evo gospodin Zenka, koga sam upoznao u Parlamentu, danas je ministar. On se ništa nije promijenio, i dalje zastupa svoje stavove, ima vrlo konkretne interese za svoju nacionalnu zajednicu koju zastupa i bori se. Ali vi /prekid/ pravoslavni Crnogorci, mi smo pravoslavni Srbi, prosto me brine ta vaša sposobnost i ta vaša promjenjivost, izvinjavam se nekima koji su bili uvijek pomenuo sam tu zelenu struju u DPS-u, ali promjenjivost kod mnogih, posebno ovih sa sjevera. Da budem iskren, ja sam iz kolašinskog kraja, iz Gornje Morače, ali ovi moji sa sjevera koji su čak i sjevernije, evo me ovdje jedan poslanik Bošnjak posjetio da su oni 1913. ušli u Crnu Goru i to njihovo crnogorčenje danas, vjerujte, svim njihovim rođacima tamo djeluje veoma smiješno. Od Vranjuške doline, pa kroz dolinu Lima i dolinu Tare do Pljevalja nisu mnogo srećni i znaju zbog čega se to radi.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:00:33)

Sljedeći prijavljeni diskutant je Ervin Ibrahimović.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (04.07.18 15:00:44)

Uvaženi ministre Zenka sa saradnikom, uvažene kolegice i kolege poslanici, građanke i građani, poštovana dijasporo,

Demokratija jedne države se najbolje ogleda kroz položaj manjina i stepena zastupljenosti manjina u javnom i političkom životu, kao i nivoa ostvarivanja njihovih elementarnih prava.

Izveštaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini je najbolja prilika da vidimo gdje smo stigli kao društvo u pojedinim oblastima društvenog života značajnim za očuvanje identiteta manjinskih naroda i drugih manjinskih zajednica, kao i preduzetim mjerama u pravcu dostizanja standarda modernih demokratija, sa ciljem promovisanja integracija manjina, tj. aktivnog učešća manjina u javnom životu, očuvanja posebnosti i zaštite od asimilacije manjina, u skladu sa Ustavom i zakonom Crne Gore.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je postavilo realne ciljeve za unapređenje i promovisanje statusa manjina, što je složen i dugoročan proces, ali jedan od najvažnijih segmenata unutrašnje integracije crnogorskog društva. Iz ponuđenog izvještaja vidimo da je akcenat stavljen i na kvalitet zakonodavnog okvira i stvaranje pretpostavki za jačanje kapaciteta institucija koje se bave zaštitom i unapređenjem prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, kao što su Fond za manjine, nacionalni savjeti i Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore.

Koristim priliku da pohvalim ministra Zenku i njegove saradnike za odgovoran odnos pri izvještaju, kao i na realizovanim aktivnostima Ministarstva za ljudska i manjinska prava u 2017. godini. Izdvojiću samo neke. Na prijedlog resornog ministarstva Vlada je utvrdila Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije, koji smo usvojili 2017. u ovom visokom domu. Potpisivanje Memoranduma o saradnji, koji ima za cilj sprovođenje, kontinuirano praćenje, implementaciju principa afirmativne akcije za manjine, pripremanje izvještaja prema tijelima UN komiteta i Komiteta Savjeta Evrope, kao i održavanje kontakata sa Kancelarijom visokog komesara, komesara OEBS-a za nacionalna pitanja. Takođe, publikovanje propisa i druge literature koja se tiče manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, obezbjeđivanje sredstava za kupovinu kompleta udžbenika učenika romske i egipćanske populacije I, II i III razreda osnovne škole. Zatim, saradnja na projektima sa nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih i manjinskih prava, kontinuirana saradnja sa svim nacionalnim savjetima itd.

Važno je pomenuti da je u školama data obaveza da u nastavnim programima nastavnici uključe 20% nastave koja se tiče posebnosti manjina u sredinama gdje su manjine većina. Na Univerzitetu Crne Gore postoji studijski program za učenje na albanskom, a program Srednje vjerske škole medrese "Mehmed Fatih" je prepoznat u obrazovnom sistemu Crne Gore, tj. da svršeni maturanti mogu aplicirati na fakultetima u Crnoj Gori, da u skladu sa zakonom od 2015. godine pripadnicima islamske vjeroispovjesti koji se nalaze na odsluženju zatvorske kazne daje se posebana halal hrana, kao i da ima opremljena specijalna zatvorska kuhinja koja zadovoljava sve standarde. Za pohvalu je iniciranje Ministarstva da u saradnji sa Upravom za kadrove nastavi sa istraživanjem o zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u institucijama sistema kako bismo imali realnu sliku i kako bi spriječili razne vidove manipulacije.

Svjedoci smo da prava manjina idu uzlaznom putanjom, ali da se položaj manjina mora jače i brže unapređivati. Manjine moraju biti znatno više uključene u javnom životu, za šta je potrebno jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva, što je Evropska komisija prepoznala u izvještaju za 2018. godinu.

Na kraju bih podsjetio na probleme oko medijske zastupljenosti manjina na javnom servisu koja je bila na nivou statističke greške. Bošnjački savjet je realizovao projekat Monitoring medijske scene Crna Gore, sa posebnim akcentom na Javni servis, gdje su prepoznati problemi i predložena određena rješenja kada je rad Javnog servisa u pitanju i pitanje kadrovske strukture obzirom da se radi o mediju koji se finansira iz javnog budžeta i na kom bi trebali svi narodi da imaju pravo na srazmjernu zastupljenost.

Na kraju, poslanici Bošnjačke stranke će podržati predloženi izvještaj u skladu sa programskim ciljevima da aktivno učestvuju u procesu demokratizacije Crne Gore i time doprinose boljem razumijevanju različitosti cjelokupnog društva. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:05:40)

Zahvaljujem poslaniku Ervinu Ibrahimoviću, predsjedniku Poslaničkog kluba Bošnjačke stranke.

Imamo komentar Dragutina Papovića. Ne znam kakav je bio dogovor da li u okviru opozicija, pozicija imate komentar. Izvolite. Vrlo kratko, pa ćemo poslije Vas prekinuti tu praksu.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (04.07.18 15:06:04)

Vrlo kratko. Htio sam da sačekam izlaganje Ibrahimovića, jer Poslovníkom nije previđeno da baš komentar mora biti negativan, nego komentar može da afirmiše neke stavove kolege iz drugog poslaničkog kluba. Sačekao sam da on govori kako bih na osnovu izlaganja uvaženog ministra Zenke i uvaženog kolege Adrijana Vuksanovića iz HGI upravo ukazao građanima Crne Gore na to zašto mi činimo ovu vladajuću koaliciju. Imate tri predstavnika partija, one se deklariraju kao nacionalne, ali njihove predstavnike ne gledamo iz DPS-a na taj način, nego upravo ih gledamo na način što u njima vidimo partnere za realizaciju onih najvažnijih strateških opredjeljenja savremene Crne Gore, nastalih na onom što je zaista tradicionalna Crna Gora, nastalih na demokratskoj i zaista uspješnoj obnovi nezavisnosti Crne Gore 2006. i onome što mnogi kažu da treba da bude ustavni patriotizam, dakle zasnovan na određenjima Ustava iz 2007. godine. Oni su predstavnici političkih partija koji zastupaju sasvim relevantno, sasvim primjereno određene nacionalne grupacije, koje na taj način što se uključuju u sistem daju doprinos razvoju ove države.

Ovdje je nekoliko puta pomenuto da je srpski narod u Crnoj Gori jedan od najougroženijih. Ako posmatramo statistiku ili, recimo, posmatramo samo njihovu procentualnu zastupljenost u organima državne uprave, onda ta teza i može da se komentariše. Svakako da je odgovornost ove vlasti da taj procenat bude srazmjernan procentualnom učešću srpskog stanovništva u Crnoj Gori. Zbog toga apelujemo da se to što prije rješava i ovdje je jedan kolega prije mene rekao da je DPS bio srpska partija, a ja vam kažem da i jeste - i srpska, i crnogorska, i bošnjačka, i muslimanska, i albanska. To je partija Crne Gore, jer nas glasaju građani različitih nacionalnih i vjerskih pripadnosti.

Mislim da je najveća barijera jačoj integraciju Srba u Crnoj Gori upravo politika najdominantnije opozicione grupacije, jer ta najdominantnija opoziciona grupacija i dalje ne priznaje rezultate referenduma 2006. godine, ne priznaje ovu državu, ne priznaje Ustav ove države. Da li postoji primjer u savremenoj političkoj praksi da poslanici jedne poslaničke grupacije pretenduju da budu vlast države koju ne priznaju? Na taj način oni nanose štetu i narodu koga oni samozvano kažu da zastupaju.

Mislim da je važno ukazati na te segmente politike koju zastupaju naši koalicioni partneri u odnosu na ono što je politika, da tako kažem, najznačajnije političke opozicione grupacije. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:08:57)

Gospodine Papoviću, ovo prevazilazi komentar izlaganja gospodina Ibrahimovića. Molim Vas da se držite, u skladu sa Poslovníkom, pravila da komentarišete izlaganje koje je bilo. Očekujem od svih da podrže takav jedan pristup.

Odgovor ima kolega Ibrahimović. /Updica/
Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (04.07.18 15:09:25)

Molim Vas, gospodine potpredsjedniče, kao čovjeka koji umije vrlo često da da stroge ocjene, ali i da poštuje pravila. Svima nama je dragocjeno vrijeme između 15 sati i 15:30 minuta. Nije korektno, da se mimo Poslovníka, mimo dogovora o kojemu smo ovdje obaviješteni da je postignut na Kolegijumu, da nema međusobnog komentarisanja u vlasti i opoziciji - niko od nas iz opozicije to nije prekršio. Sad na pozitivne kritike, na hvalu dobije dodatnih tri minuta Bošnjaka stranka, pa će onda kolega Adrijan. Mislim da je to besmisleno, a onda će gospodin Radonjić da govori dok traje dnevnik kao i juče i da bude prenešen jedan minut. Mislim da to nije korektno i da kolege to ne trebaju da rade. Sve ovo mogu da kažu u svojim diskusijama, jer je komentar ionako samo dva minuta kraći od diskusije, tako da uzmete dva komentara u odnosu na onoga koji strpljivo čeka diskusiju.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (04.07.18 15:10:27)

Saglasan i sa Vama da požurimo da iskoristimo narednih petnaestak minuta koliko imamo da budemo na TV prenosu. Poslije toga imamo na you tube kanalu Skupštine i na live stream takođe. Kao što ste vidjeli, juče je gledanost na tim kanalima, internet kanalima bila skoro na istom nivou kao na televiziji.

Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (04.07.18 15:10:59)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (04.07.18 15:11:15)

/Prekid/ vidjeli ste da je Crna Gora jedna od zemalja sa najvećim nivoom pokrivenosti interneta u Evropi.

Siguran sam da ste pažljivo pratili sve to, tako da to ide u prilog ovoga što sam govorio. Riječ ima Ervin Ibrahimović. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (04.07.18 15:11:34)

Zahvaljujem.

U cilju optimizacije vremena, odustaću od svojeg komentara, ali dozvolite mi samo 15 sekundi. Žao mi je da ne odgovorim na pozitivne komentare. Pokušavam cijeli dan da ne dam važnosti nekim negativnim komentarima, posebno onima koji daju pravo sebi da pričaju o nekim kapacitetima stručnih ljudi koje ne poznaju, ljudi koji su završili fakultete isko kao i drugi građani Crne Gore i ljudi koji imaju pravo da obnašaju visoke pozicije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (04.07.18 15:12:02)

Imamo još nešto malo preko desetak minuta, a imamo šest prijavljenih kandidata ispred DPS-a i dva ispred opozicije.

Predlažem da iskoristimo vrijeme tako što će govoriti Aleksandra Vuković, Ranko Krivokapić i Goran Radonjić u ovih petnaestak minuta. Poslije toga, očekujem od kolega iz DPS-a da prihvate da nastavimo sjednicu.

Aleksandra Vuković. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (04.07.18 15:12:42)

Uvaženi potpredsjedniče, zahvaljujem na datoj riječi.

Pozdravljam saradnika, ministra Zenku. Vidim da on ođe nije. Posebno mi je žao zbog toga što bih njega željela posebno da pozdravim. Pozdravljam drage građane i građanke i naravno svoje kolege iz skupštinskih klupa.

Mogu da kažem da šarolikije rasprave od ove danas nije bilo. Pripremila sam konkretno da govorim samo o onom dijelu Izvještaja koji se odnosi na Rome i njihove probleme, posebno sam htjela da ukažem na probleme Romkinja i tih, po mome mišljenju, zaista velikih problema koja ta populacija ima, a odnosi se na ugovorene brakove. Ali, morala bih se osvrnuti, zbog dužnosti koju osećam prema nekim ljudima koji su danas ođe pomenuti i zbog svega onoga što jesam i u što sam duboko ukorijenjena, na nekoliko stvari koje smo danas čuli u crnogorskom Parlamentu.

Prvo i osnovno, zahvaljujem kolegi Adrijanu Vuksanoviću na pomenu Mladena Lompara. I htjela sam samo da kažem, pošto je poslije kolega rekao da je bio, pa nije bio, pa nije ostao i opstao ono što jeste - on je pisac jedne od najboljih knjiga poezije koje su napisane na crnogorskom jeziku. On je branio ono što se danas zove pravom Crnom Gorom, mada ja zaista ne upotrebljavam te pridjeve prava i kriva. Smatram da je zaista njegov Triptihon iz nacionalne biblioteke knjiga koju bi trebalo svi ođe da pročitamo kako bismo se učili kako treba jedni s drugima da razgovaramo.

Željela bih takođe da kažem, pošto je kolega iz opozicije kazao da postoji neka zelena struja u Demokratskoj partiji socijalista, da postoji bijela, zelena i već ne znam, ja vas molim, pamtim dobro riječi da prošlost nikad nije mrtva, ona čak nije ni prošla, ali ovoliko pričati o prošlosti, mislim da radimo nasuprot sadašnjosti i budućnosti naših građana i građanki.

Mi moramo jednostavno govoriti o onim problemima koji tište naše građane i građanke i da ne govorimo toliko više od 1918. s obzirom na to da smo u 2018. godini. Zato postoje naučni i okrugli stolovi i mi ih pravimo svako na svojoj strani onako kako mislimo da treba, a crnogorski Parlament bi trebalo da bude upravo poprište borbi za bolji život građana i građanki Crne Gore.

Upravo u tom smislu bih pomenula divne primjere iz Nikšića da bih kod Roma, koji su inače kada je bila proslava Međunarodnog dana Roma u Crnoj Gori kazali da im je zajedničko da su uvijek nepoželjni, da učinimo da Crna Gora bude najpoželjnija država za ovu populaciju.

Ponosna sam što je na odborničkoj listi u Podgorici bio jedan predstavnik Roma i upravo mislim da bi trebalo i mi ođe, pošto su oni jedini u Crnoj Gori koji nemaju svoga predstavnika u crnogorskom Parlamentu danas, da najviše govorimo o njihovim problemima. Ne zbog toga što ćemo politički poentirati, jer mi znamo da u Crnoj Gori ima oko 8.000 Roma, nego zbog toga što ćemo pokazati, prije svega, svoj humanitet i svoju humanost. Dakle, da pomenem da u Nikšiću postoji centar. Međutim, prosjačenje je jedan veliki problem i mislim da bismo o tome trebali da govorimo, đeca ne trebaju da prosjače, posebno đeca koja pripadaju toj romskoj populaciji koja sebe tako percipira kao nepoželjnu.

Mi treba da stvorimo ambijent đe će oni zaista moći da kažu da su najpoželjnija populacija. Postoji centar đe oni mogu doći i boraviti neko vrijeme, s jedne strane, i s druge strane, pošto dolazim iz Kličeva u Nikšiću, postoji nekoliko porodica koje šalju važnu poruku koja je poruka i nama Crnogorcima i Srbima naravno i svim građanima Crne Gore, za nas vezuju oni vicevi o ljenosti - da razvijamo radnu kulturu.

Upravo nam određeni Romi u Nikšiću i Romkinje poručuju kako treba promijeniti proizvod i mentalitet u Crnoj Gori i radnu kulturu time što osnivaju farme, što gaje krave i ovce, što pokazuju da se na taj način na najbolji način integrišu u našu državu i šalju nam poruku da je ono što ja

vjerujem da jeste, a to je preduzetništvo budućnost Crne Gore će bi trebalo da nađemo nove ekonomske i privredne matrice na kojima ćemo razvijati budućnost ove države.

Ako neko voli da priča o poeziji, o tome što je bio Njegoš nama, što nama jeste Njegoš, ako ko ide tajnim stazama Njegoševim, da upotrijebim naslov divne knjige Stanka Cerovića, to sam ja. Ako ko baštini kulturu koja jeste građanska, onda sam to ja i svi mi ođe u Demokratskoj partiji socijalista zato što nikada nećemo zaboraviti poruku Radovana Zogovića, koji nam je upravo albanskom narodu i svima nama kazao da pamtimo koji smo i čiji smo i upravo zbog toga što smo dublje ukorijenjeni, a da citiram jednog veliko srpskog pjesnika koga smatram jednim od najznačajnijih srpskih pjesnika XX stoljeća, a to je Momčilo Natastijević, što smo dublje ukorijenjeni u nečemu našem. Nema veze je li to bolje ili ljepše /prekid/ to smo spremni da primamo uticaj sa strane.

Mislim da su ljudi, koji su ukorijenjeni, koji znaju ko su, šta su, odakle su i čiji su, spremni da prime i da čuju onoga koji drugačije misli, drugačije zbori ošećao se Srbinom u Crnoj Gori, Albancem u Crnoj Gori, Romom u Crnoj Gori, Bošnjakom, Muslimanom ili Hrvatom ili Crnogorcem. Ali, neću da kažem Crnogorcem, zato što mi je spočitano da sam juče kazala da ja predstavljam ođe Crnogorce i Crnogorke. Nijesam rekla mi, rekla sam ja. Predstavljam sebe i kako vidim sebe među drugima. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:18:50)

Zahvaljujem poslanici Aleksandri Vuković. Sada imamo dva diskutanta ispred opozicije Ranka Krivokapića i Gorana Radonjića, a ispred pozicije imamo: Mihaila Anđušića, Andriju Popovića, Nadu Drobniak, Nikolu Rakočevića i Predraga Sekulića.

Komentar ima Koča Pavlović. Korisno bi bilo ako možete da odložite da bismo dali mogućnost poslaniku Krivokapiću da govori, a to je vama u okviru opozicije da se dogovorite. /Upadica/ Daću samo da razmijene informacije. Minut ima proceduru Andrija Popović.

Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (04.07.18 15:19:50)

Poštovani potpredsjedniče, Vi se morate držati Poslovnika i dogovora. Tri i po sata čekam uporno da govorim.

Poslanički klub Socijaldemokrate i Liberalna partija nije slova izustio za tih tri i po sata. Vi sad raspoređujete na svoj način. Tri i po sata ja čekam ovdje. Molim Vas da se držite Poslovnika i onoga što je dogovoreno na Kolegijumu.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:20:17)

Saglasan sa Vama, ali to ne radim na svoj način nego radim u skladu sa prijavljenim. Vi ste imali pravo da u okviru kluba na današnjem Kolegijumu iskažete svoj interes da govorite. Ja Vam mogu pročitati redosljed i možete da pogledajte ovdje redosljed prijavljenih poslanika. Radim po prijavljenim poslanicima. Ne znam zašto je opozicija dobila primat, jer ovdje su govorili 1, 2, 3, 4, 5 i 6, a ispred pozicije samo 1, 2, 3, 4, i 5. Sad sam preuzeo predsjedavanje i to je redosljed. Meni je žao što ste čekali tri i po sata. Mislim da je trebalo završiti šednicu i nakon trećeg sata što nas Poslovnik obavezuje. Ako ste saglasni s tim, to je poštovanje pravila. Sad radimo tri sata i 25 minuta po Poslovniku. Za izvještaj se radi tri sata i ja predlažem, ako ste saglasni, da sada damo završnu riječ ministru Zenki. To su pravila. Tražite od mene da u potpunosti poštujem pravila.

Da li ste saglasni da poštujem pravila i na ovaj način da završimo? Bez komentara, bez ičega. Pola sata smo iznad toga. Ja mislim da treba na ovakav način radimo. Dogovor na Kolegijumu je bilo još kraće da se radi, kao što ste vidjeli u koordinaciji sa zamjenikom prešednika poslaničkog kluba, dali smo prednost opoziciji da čak njihova dva zadnja diskutanta budu, a da šest diskutanta ili pet ne znam sad budu za vrijeme novih tehnologija zbog toga što se to potpuno

poklapa sa našom politikom. I mi nemamo taj problem.

Šta predlažete? Da završimo do kraja kako je najavljeno. Izvolite.

Komentar Koča Pavlović, poslije njega Ranko Krivokapić, Goran Radonjić, onda Mihailo Anđušić. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ (04.07.18 15:22:46)

Hvala.

Gospođo Vuković, samo tri stvari.

Prva stvar, ja sam zagovornik jedne sentence koju je svojevremeno izgovorio jedan historičar Eruditej. Govorio je o tome koliko je istorija značajna za nas, koliko je prošlost značajna za nas. On je rekao da smo mi ono što se sjećamo da jesmo. To u značajnoj, ako ne u dominantnoj mjeri opredjeljuje naše ponašanje u budućnosti. Zato je istorija bitna za nas. Istorija Crne Gore, ono što jeste dio našeg identiteta je patriotizam i samostalnost u odlučivanju. Imate toliko primjera samostalnog odlučivanja kada je Crna Gora koja je imala odnos, ona petrovićevska Crna Gora koja imala odnos prema Rusiji takav kakav je imala, vrlo jasno je povukla liniju i svoju autonomiju zaštitila čak i od te bratske, majčinske, moćne zaštitnice Rusije i odlučivala o nekim svojim internim pitanjima na način da nije podlegla nikakvom pritisku. To je strašno bitno. Zato je ta istorija bitna, zato je Njegoš bitan. Mi bez Njegoša ne postojimo. Razumijete? Ovdje, kao što vidite, gospođo Vuković, kreira se jedno sluđivanje na javnoj sceni, jedan galimatijas ideološki se kreira. Želi se crnogorska javnost ovdje ubijediti da su patrijarsi takozvanog građanstva i građanske ideologije u Crnoj Gori ustvari predstavnici nacionalnih stranaka, protiv kojih ja nemam ništa. Ali nemojte da sluđujemo crnogorsku javnost. Oni ne mogu biti patrijarsi glorifikatori građanske države, jer su se po prirodi stvari politički opedijelili da se bore na jedan potpuno drugi koncept.

Dajte, pokažite malo empatije. Nemojte se samo fokusirati na Rome. Ima, kao što ste čuli, i većih problema. Srbi imaju veći problem i samo jedna stvar. Jedan detalj koji se tiče Vas. Vi se bavite pitanjem obrazovanja. Čuli ste danas, ima u ovome izvještaju da oni koji završe medresu mogu da se normalno upišu na univerzitet. Priznaje se diploma medrese, što je normalno i dobro, ali se ne priznaje diploma Bogoslovije, što nije normalno, gospođo Vuković. Pa, nemojte, dajte malo izvagajte stvari.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:25:2)

Aleksandra Vuković. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (04.07.18 15:25:28)

Zahvaljujem, potprešedniče.

Buka je, treba u miru da razgovaramo o ovim veoma važnim temama, jer sam ja juče poručila, govoreći da je najvažnije što treba da uspostavimo most kao građevinu i kao način komunikacije i da prevaziđemo ovu blokadu koja postoji definitivno jer se samo ne razumijemo. Zapravo možda nemamo potrebu da se razumijemo - u tome je problem. Nije problem da ja kažem da je dobar pjesnik Ranko Jovović, ali je mojim kolegama problem da kažu da je dobar pjesnik Mladen Lompar. Kad prevaziđemo te situacije, mi ćemo moći da razgovaramo na najbolji mogući način.

Dakle, kolega Pavloviću, hvala Vam na ovom zapažanju. Mi definitivno jesmo ono što se sjećamo i to je ona kultura sećanja o kojoj govorim i više puta sam i predlagala da svi čitamo "Kulturu sećanja" koja je odlična knjiga, a takođe i "Budućnost nostalgije". Jer, upravo je to onaj naš zavičaj, na što smo zavikli i na što smo obikli. To nas i oblikuje, to je i Njegoš i mnogo što osim Njegoša.

Nije samo Njegoš. Nemojte nam spočitavati, ja vas molim sa ovih klupa da Demokratska

partija socijalista i ma ko ođe bagateliše Njegoša. Naprotiv. Prije pet godina imate na you tubu kad pratite, pošto ste čovjek iz medija, na koji način sam branila Njegoša od zlih volšebnika. Jer, ja sam i vinaverna u tom smislu. Stanislav Vinaver je, po mome mišljenju, najbolju ocjenu svima onima koji danas i Iva Andrića i Petra II Petrovića Njegoša tumače na način na koji se tumači najbolju ocjenu dao. Dakle, o tome nema polemike, po mome mišljenju. Možemo razgovarati o estetici djela Petra II Petrovića Njegoša, ali nikako o nekim drugim stvarima.

Kazali ste da je patriotizam, da smo znali da pružimo otpor - tačno je i to je ono što govorim sve vrijeme u ovom Parlamentu - ova politika, ova Vlada, predsjednik Crne Gore upravo svojom politikom pokazuje da nema sluganski nego patriotski odnos prema Crnoj Gori.

Dakle, da - mi smo za NATO; da - mi smo za evropske integracije, ali mi smo u onom smislu za evropske integracije će ćemo usvojiti ono što su dobre i demokratske vrijednosti Evrope, s tim da ćemo i mi dati jedan mali skromni ali duboki prilog svim osobenostima i onim čime smo mi ravnosušni svakom Evropljaninu danas koji pledira da je intelektualac. Jer, mi u svojoj kulturi u svojoj prošlosti, istoriji, istoriji slobode prije svega našem 13. julu, jer vidim da se ođe pominju i prisvajaju čak i datumi, dakle 13. julu koji slavimo na najpošteniji način možemo da Evropi pružimo najbolje i najveće vrijednosti.

Mi iz Nikšića, mi iz Crne Gore smo ga pružili, gospodine Pavloviću, Ljubom Čupićem. Mislim da je to jedna od najvećih ikona kojom raspolažemo i to je taj 13. jul.

To je taj 13. jul koji mi branimo i koji baštinimo i na čemu mi nikad /prekid/ da se sporimo s obzirom na to da nam je zajednička vrijednost.

Tako da vas molim da se prestanemo prebrojavati, jer i mladi i stari i svi ljudi u Crnoj Gori su žudni da čuju nešto o svojoj budućnosti. Ja se nikada neću odreći prošlosti i upravo sam pričala mnogo o njoj, ali žudni su da čuju što mogu da očekuju šutra od svoga života i na koji način ćemo kreirati ambijent u Crnoj Gori da našim građanima, građankama i nama samima bude bolje.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:29:00)

Zahvaljujem poslanici Aleksandri Vuković.

Riječ ima poslanik Ranko Krivokapić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (04.07.18 15:29:07)

Hvala, potpredsjedniče.

Možemo mi bježati verbalno od ovih jakih podjela u Crnoj Gori, ali one su žive i Ustav je bila prilika da na zajedničkim vrijednostima utemeljimo nezavisnu Crnu Goru. U tom pokušaju smo, ponoviću, dobro napredovali. Svi predstavnici opozicije učestvovali su u pisanju Ustava do dana usvajanja Ustava, skoro osam mjeseci, od februara efektivno do oktobra 2007. godine. Dio odbrane i bezbjednosti je pisao Zoran Žižić i to je bio veliki zalag da kroz zajedništvo u radu dođemo i do što više zajedničkih vrijednosti.

Temeljna odredba Ustava je, naravno, građanska Crna Gora. Kao u obavezi me prozvao kolega Mandić da budem i ustavobranitelj te temeljne vrijednosti, a ona je direktno vezana za ovo što danas raspravljamo, ali decenija poslije usvajanja Ustava nije iskorištena da se okupljamo, nego da se dijelimo.

SDP sve vrijeme je pokušalo da bude most. Neki su nas zvali opozicija u vlasti; neki su nas zvali antisrbima, ali u cjelini to je sudbina mosta - da vas oba kraja doživljavaju kao dio prijatelja ako nemaju iskrenu namjeru da se okupimo oko ustavnih vrijednosti.

Nema dileme, jedino što može sačuvati Crnu Goru je građanski koncept Crne Gore. Crna Gora kao država naroda ne može opstati. Nije opstala mnogo veća, mnogo perspektivnija, mnogo prosperitetnija država Jugoslavija na konceptu države naroda koja je stalno išla u veća dijeljenja.

Govorio sam neki dan, kralj Nikola je to shvatio u 19. vijeku, da mora da okupi, da smanji razlike i da okupi narod oko države. Nije tada bio živ koncept građanske države, ali elementi koje je on uveo jesu bili preteča vremena koje dolazi. I ovaj ustav je preteča vremena koje dolazi ne

samo Crnu Goru, nego i za mnoge zemlje Evropske unije. Seoba naroda koja je krenula će mijenjati strukturu Evropske unije.

Prosječna starost u Italiji je 60 godina, prosječna starost u Austriji je preko 60 godina. Na OEBS-u sam govorio o te dvije polovine milijardi. Na jugu Afrike pola milijarde mladih ljudi nezaposlenih, siromašnih, a u Evropi pola milijarde bogatih i starih. Istorija ima svoje tokove, seobe naroda su neminovne kad postoji takav debalans. U globalnom svijetu još i brže.

I mala Crna Gora će mijanjati svoju nacionalnu strukturu. Ne na ovome što mi sada dijelimo - Srbi i Crnogorci, ne na islam, pravoslavlje, nego na mnogim drugim kulturama koji nijesu ovdje živjeli. Nama da smo vodili normalnu ekonomsku politiku, bi falilo radne snage. Bivši premijer je govorio da će nam faliti više desetina hiljada radnika, da se ostvarila ona milijarda koju je obećavao za koju smo mi ozbiljniji znali da je priča za neko drugo vrijeme. Ali bi nam falilo radne snage da smo imali normalan ekonomski razvitak. Falilo bi nam radne snage. Sad imamo 50.000 viška, falilo bi nam radne snage, kao što fali Češkoj. Češka ima samo strukturalnu zaposlenost, fali joj radne snage. Dolaze Srbi, Crnogorci se zapošljavaju tamo.

Građanski model je jedini model koji se može sačuvati za to vrijeme i integrisati i ovo što je sada tu i ono što će doći. Nacija je kulturološka kategorija, pa tek onda politička kategorija. Vjera, privatna stvar, čak uz kulturologiju. Ona treba da ostane dio našeg privatnog i kulturološkog života. Moje dijete sam tako vaspitavao. Raste u Srbiji i ona pripada tom kulturološkom krugu, jer je tamo odrasla. Kao što vjerujem da ovdje koji rastemo pripadamo ovom kulturološkom krugu kako ga god zvali. Neko će ga zvati srpskim, neko će ga zvati crnogorskim. Ali, ako bude jačala moć integracije u Crnoj Gori na pravdi, na ustavnom patriotizmu, na temeljnoj vrijednosti građanske države, iz toga će proizaći ekonomski prosperitet i onda nećemo imati ovakve rasprave. O njima ne treba ćutati.

12. jul, pošto me je kolega Mandić direktno pitao, je datum kvinsliškog proglašenja nezavisne Crne Gore. Isti kao Nedićeva Srbija ili NDH. To vam kaže čovjek čiji je prađed vjenčao Krsta Znova. To je tačno, ali 13. jul je uzdizanje Crne Gore dan poslije. Crna Gora je bila u istorijskoj greški jedan dan. Drugi su bili u istorijskim greškama decenijama, a mi jedan dan. Ali treba reći da je to bila greška izmučene države. Poštenu ljude koji su vjerovali u pogrešno, koji su mislili da im tuđin može donijeti državu, a ne njihova borba. Ali zato je 13. jul uzdizanje na nivou Evrope, ne treba da citiram Sartra i ostale, citirao sam ga mnogo puta, te Crne Gore na koju gradimo budućnost i ove Crne Gore. Jednako dobra da ima slobode u kulturi, u obrazovanju, /prekid/ i za Srbe i za Crnogorce, za Albance i za Bošnjake. Velika je prednost što naša đeca uče jezik sa četiri naziva. Svjedoci su mi oni iz Ustavnog odbora da sam predlagao da se naš jezik južnoslovenski. Naći ćete u intervjuu Vijestima iz 2007. godine /prekid/ Pa sam predlagao na sjednici da se zove crnogorski, uz natuknicu po imenu države, da ne bude po imenu nacije. Da zaštitimo sve od toga da ih neko hoće asimilirati u Crnoj Gori, pa je i to odbijeno.

Propustili smo neke šanse, ali vraćam se na to što nam je zajednička potka. Mi smo ovdje, kako god se zvala, ima nas više naroda, više vjera, ali smo neđe svi isprepleteni do beskraj. Govorimo svi isti jezik liše Albanaca u Crnoj Gori, a i oni su Crnogorci mnogo više nego nešto drugo. Ne u nacionalnom smislu, nego u kulturološkom, u državotvornom smislu, nego što bi oni sami htjeli da priznaju. /Prekid/ ni drugima, dozvolićete mi da to tako kažem, nego Bošnjacima iz Crne Gore Bošnjaci iz Sarajeva, ili Srbima iz Crne Gore Srbi iz Srbije.

Blizu smo jedni drugima. Mi smo rođaci, mi smo porodično, životno, istorijski /prekid/ Kralj Nikola je to uradio direktno. Rekao sam, ostavio Albancima tada šerijat i vojnu komandu 10 godina /prekid/ Inače bi bilo ćeranja kao što je bilo svuđe po Balkanu.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:36:26)

Komentar Andrija Mandić.

ANDRIJA MANDIĆ (04.07.18 15:36:31)

Ja se naravno ne slažem sa ovim što je govorio gospodin Krivokapić. Mislim da ima tu mnogo stvari koje su bile jedna ulazna greška kada se pravio Ustav Crne Gore. Zato i imamo ovakav rezultat da poslije 12 godina od referenduma imamo tako loše odnose u Crnoj Gori. Nijedna nacionalna zajednica nije zadovoljna svojim položajem, nije ni ona najbrojnija. Ali, ja ne govorim u njeno ime, nego govorim u ime ljudi koji su glasali za našu političku opciju. Govorim u ime ljudi koji su vlastitom voljom i svojim glasom omogućili da ovdje u ovoj Skupštini postoji jedna stranka sa velikom snagom koja u svom imenu ima srpsko. Dakle, to smo mi i dužan sam, imam obavezu da na najbolji mogući način, onako kako mislim da treba, zastupam interese tih ljudi koji su nas birali.

Nijesmo mi ovdje jedni drugima najbliži. Vi ste sada govorili o Albancima. Ja se trudim i mnogo čitam oko istorije ovih prostora - od Gruda, Šalja, Klimenata, ljudi iz Ulcinja. Mi smo ovdje 500 godina ratovali jedni sa drugima. Svaka crnogorska bitka je bitka protiv Albanaca i protiv Bošnjaka. To što vi nijeste htjeli da Vučji do proglasite za dan vojske Crne Gore, ja razumijem da iz vaše pozicije nakon 2006. godine, kada je ovu Crnu Goru dominantno stvorio bošnjački, albanski i hrvatski glas, to nijeste mogli da uradite nego ste morali da odete u neku istorijsku maglu da tražite, tražite bitke Vojislavljevića, koje su vrlo maglovite i diskutabilno je da li su se uopšte i desile.

Ono što je danas bitno, ako hoćemo da gledamo naprijed, to je da Ustav koji ste vi radili nije istrpio provjeru vremena. Bolji su osjećaj imali komunisti, oni su dosta ustava promijenili. Kada vide da nešto ne funkcioniše - to se mijenja. Ja sam Vama postavio pitanje da li ste Vi spremni, kao neko ko je bio predsjednik Ustavnog odbora i neko ko je vodio tu radnu grupu koja je pravila Ustav, da saberete sve te činjenice i kažete da li treba Ustav mijenjati. Mislite li da jedna nacionalna zajednica kojoj ste oduzeli jezik, proglasili ga jezikom drugog reda, koju ste pokušali da proglasite nacionalnom manjinom, kojoj ste oduzeli trobojku, koja je istorijska zastava Crne Gore, one Crne Gore koja je bila srpska država i da mi Srbi iz Crne Gore koji smo, rekao sam, po mom mišljenju, najtvrdi element koji postoji na ovim prostorima i jedino ko može u regionu da se mjeri sa našim ponašanjem su Hercegovci, odnosno Hrvati /prekid/. Mislim da smo po toj izdržljivosti i upornosti najsličniji jedni drugima - oni u svom narodu, među Hrvatima, mi u našem srpskom narodu.

Dakle, pošto ste se suočili sa činjenicom da nas ne možete asimilovati, da kroz diskriminaciju ne možete da nas oborite na pleća, a imali smo dobre ponude. Ja sam ovdje prvi put govorio o tome, znaju to naši poslanici, jedna od ponuda bila je Bošnjačke stranke 2007. godine. Nemojte vi iz DPS-a da nam zamjerite što smo i mi na tako dobru ponudu iz 2007. koju nijesmo prihvatili, uzvratili pa smo Bošnjačkoj stranci ponudili nešto 2016. godine, što takođe oni nijesu prihvatili, s tom razlikom što smo mi njima nudili mnogo više nego što su oni nama nudili 2007. godine. Oni su nam 2007. godine nudili partnerstvo kako da zajednički se pojavimo prema DPS-u i ispostavimo zajednički zahtjev kao nacionalne manjine /prekid/ odnosno konkretne pozicije za konknretne ljude.

Pošto smo mi, kao što sam rekao, čvrst element, najsličniji sa ovim našim komšijama tamo i kako nikada nas niko nije porazio, tako neće ni ovo. Dobro bi bilo da Vi, kao jedan od kreatora ovog čitavog državotvornog projekta, kažete da li mislite da je zreo momenat da se promijeni Ustav Crne Gore i da se onima koji su nezadovoljni sa ovakvim ustavnim rješenjima daju prava koja ona zavređuju i koja zaslužuju, a koja nijesu na štetu nijedne druge nacionalne zajednice.

RANKO KRIVOKAPIĆ (04.07.18 15:41:07)

Kolega Mandiću, imate /prekid/ za ugledat se, a to su Hrvati iz Hercegovine. Sve ih je manje tamo. U toj konfrontaciji sa većinom gube mnogo, sve ih je više u Zagrebu, a sve ih je manje u Hercegovini. A ja želim da vas bude sve više u Crnoj Gori. Ja želim da vas bude sve više u Crnoj Gori i da gravitacija Crne Gore bude veća od gravitacije nekih drugih centara.

Po ovom Ustavu, Srbi u Crnoj Gori imaju i dodatna prava, a ja nijedan narod nikad nijesam nazvao u Crnoj Gori manjinskim narodom, Vi to dobro znate, nego sam ih nazvao državotvornim narodom. Znači, nijedan nijesam nikad nazvao manjinskim narodom, ni Srbe, ni ostale u tom smislu, nego državotvorni narod isto kao Crnogorci. I to je način da shvatimo da smo tu završili taj

istorijski period ko je ovdje državotvorniji. Nema u preambuli onoga što je bilo 1992. godine, nema sada. Izbacili smo to da je nastala kao država crnogorskog naroda itd, kao dio kompromisa da smo svi državotvorni narodi.

Rekao sam u dijelu zaštite kulture identiteta u Crnoj Gori, ima prava. Neka ih bude još, ima televizija, jezik se u školi uči - i srpski, i crnogorski, i hrvatski, i bosanski i to je ogromna prednost Crne Gore. Da naša đeca uče i Krležu, i Domanovića, i Nušića. To nemaju đeca ni u Beogradu ni u Zagrebu, osiromašena su za takve umove južnoslovenskih naroda. Pogledajte demografiju svih ovih naroda i Srba, i Hrvata, i još najviše Crnogoraca i Bošnjaka, koliko se iseljava sa ovih prostora. To je njihov problem - što ih je sve manje, a ne što smo ugroženi jedni od drugih.

Naša đeca u drugoj i trećoj generaciji već ne govore ove jezike, kako god ga zvali. Ne govore nijedan od tih jezika, kako god ga zvali. Srbija je izgubila otprilike 420.000 gubi za par godina. Crna Gora je izgubila za 25 godina 25% svog stanovništva. Ako se ovdje ne dogovorimo da stvorimo uspješnu produktivnu državnu kuću, koja ima pravde, rekao sam više puta, prije svega, za one koji se osjećaju ugroženi. Devedesete smo mi bili ugroženi, koji smo bili Jugosloveni i Crnogorci. Ako mene pitate, ja sam emotivno Jugosloven. Crnogorac sam postao kad su rekli da nema Crnogoraca, da ne smijemo biti Crnogorci. Ali, ako ne stvorimo uspješnu, pravednu i ekonomsko-socijalnu kuću, za nekoliko decenija neće biti beznačajno koliko ko ima procenata, jer će svi zajedno biti sve manje procenata, a druge populacije sve više na ovom prostoru. To je mudrost ove političke elite i njen izazov.

Postoji samo jedan odgovor - građanska Crna Gora, sa svim elementima korekcije koji će obezbijediti ovo što vi osjećate ugroženost, a to je identitet.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:44:32)

Uvaženi poslanici, sada riječ ima, kao što sam najavio, Goran Radonjić.

GORAN RADONJIĆ (04.07.18 15:44:47)

Zahvaljujem.

Možda da konstatujem da mi je prije sat vremena rečeno da će biti za pet minuta, ali nema veze. Nažalost, ova zanimljiva rasprava neće otići u javnost bez obzira na tu gledanost veliku preko You Tube-a. Važna je to rasprava jer vidimo da se govor o manjinskim pravima zapravo ipak neminovno prevodi u razgovor o karakteru države.

Ovdje je veoma važno to kakav je karakter naše zemlje, kakav je karakter našeg sistema, ponašanja, kakav je Ustav, kakvi su zakoni. Htio bih da kažem nešto i kao svoj lični stav, kao i stav Ujedinjene Crne Gore.

Manjinski narodi i stranke koje predstavljaju manjinske narode uvijek treba da budu dio vlasti. Uvijek treba da budu dio vlasti ne zato što je to samo stav politički jednog čovjeka ili jednog političkog subjekta, nego zato što to /prekid/ pripada i ja se nadam i vjerujem da ćete se vi i tako ponašati, a ne da se stvori utisak da vama DPS nešto daje. Jer, ako vam daje, daje vam neiskreno kao što vam je davao i devedesetih godina, sasvim jednu suprotnu poziciju. Nije daleko kad su uhapšeni pripadnici manjinskih naroda, kad su, pa i albanskog i bošnjačkog, optuživani za najteža djela. Dakle, to nijesu radili neki drugi apstraktni ljudi, nego baš ovi iz sadašnje stranke koja se zove Demokratska partija socijalista.

Kad se kaže da je građanska država, želim da mada bez pretenzije da riješim jednom za svagda taj spor. To je uvedeno ovdje nakon pada komunizma, građansko je značilo i znači suprotno od ideološkog, od jednopartijskog, od sistema u kome su negirana elementarna ljudska prava.

Građansko nije suprotstavljeno nacionalnom. Ovdje se nažalost namjerno pravi jedna papazjanija, pa se jednom govori kao o građaninu svijeta, kosmopoliti, a odmah iza toga kao predstavniku tačno određene nacije ili tačno do određene vjere. Mi imamo i paradokse da neko kaže da je ateista, a onda pretenduje da rješava crkvena pitanja. To je, nažalost, neodgovornost

koja postoji u ovoj Skupštini. Veoma sam nezadovoljan i razočaran kako traju rasprave ovdje. Cilj valjda te cijele ideje o nacionalnom položaju jeste da se daju neke poruke koje će biti ohrabrujuće, koje će biti pozitivne u smislu da se jača povjerenje. Ako neko ovdje čuje da se o ujedinjenju 1918. govori kao Vartolomejskoj noći, osim što je to netačno, što je duboko pogrešno, to je i širenje jedne mržnje koja ovdje nije postojala. Ovdje ne postoji i nije postojala decenijama mržnja između bjelaša i zelenaša. Ona se ovdje vještački produkuje, a između ostalog da kažem - pa i ti bjelaši i zelenaši gdje su naše istorije. Mi smo to, u svakoj porodici postoje valjda i jedni i drugi. U svakoj porodici valjda postoje, naći ćemo rođake koji su bili na jednoj i na drugoj strani u II svjetskom ratu. I ne možemo nikako shvatiti kao prilog nekoj toleranciji, proklamuje se ovdje - pružamo ruku, želimo povjerenje, a onda se govori - Vartolomejska noć je značila pokolj, pa nije 1918. niko izvršio pokolj.

Dokaz za ovo i ovo što smo sad čuli, pa 12. jula kad se čulo - E viva, 13. jula su naši preci digli ustanak, koji je imao opštenarodni karakter, nije imao ideološki karakter. Nažalost je poslije došlo do ideoloških sukoba.

Kada je u pitanju zapošljavanje, pripada svakome i za to se morate zalagati, ali ne samo za svoj narod, nego za svaki narod. Da bude zapošljavanja za svaku zajednicu.

Moj utisak je, želim javno da kažem bez obzira što ne ide u prenos, iz DPS-a sam čuo, a i među građanima, ogorčenje izvjesno zbog toga što se, oni to tako tumače, zapošljavaju pripadnici jedne vjere i zapošljavaju ih SD i Bošnjачka stranka. Ja mislim da je to veoma opasno. To nije tako, nego se zapošljavaju dominantno ljudi koji su bliski tim strankama. Jer, ovdje svi znamo da ovdje se ne zapošljava prema stručnosti. Ovdje važi onaj kriterijum koji je javno proklamovan - jedan zaposleni, četiri glasa. I zamjeram Vama, kao predstavniku glavnom za prava manjina i glavnome čovjeku jedne stranke nacionalne, koja je u koaliciji sa tima koji su tako nešto govorili, da se nijeste pobunili. Ja mislim da je to dužnost, jer ako ne branimo prava onih suprotnih na prvi pogled, ne branimo ni svoja. Zato imamo i neke koji su bili decenijama ili gotovo dvije decenije u koaliciji sa DPS-om, pa se onda žale kako njihovi aktivisti i članovi dobijaju otkaze. Pa naravno kad je isti sistem bio i ranije. Nije karakter sistema drugačiji zavisno od toga na kojoj ste vi strani.

Dakle, deklarativno je jedno, a stvarnost je drugo. Apelujem koliko mogu i možda sa izvjesnom pretencioznošću, ali, evo nadam se i sa skromnošću, nasljeđe naše je veoma bogato, ali imamo mogućnosti da vidimo da međunacionalni odnosi su u dugim periodima bili dobri i da smo imali više prilike da naglasimo nešto što je afirmativno, nešto što je povjerenje. Najzad, mi živimo jedni sa drugima. Lako je naći u istoriji da neko nekome nešto duguje, ali dajte jednom da nekome nešto damo. Ako nam uzvрати, možda će nam svima biti bolje, a i ako ne uzvрати, ostaćemo da se sjećamo da smo nekom nešto dali.

Rasprava je nekad ovdje išla sa tim ciljem da se neko zaplaši, prije svega, da se zaplaše Srbima manjine. Evo ja želim da kažem kao neko ko pripada toj naciji, bez pretenzije da ih ja predstavljам, ja mislim da nema sreće u ovom društvu dok god budemo jedni drugima /prekid/. Ne deklarativno, nego da u stvarnom postupku zaista bude tako. Kada jednom čujem da se neko založio za konkretan primjer, a ne da kaže - veliki je pjesnik neko a nema ga u školskom programu. Pa ako ga ima, zašto ga mićemo iz programa ako je veliki? Zašto Njegoša kroz neku cenzuru provlačimo? Treba da ga pročitamo i da ga razumijemo onako kako treba, da on može da posluži svima nama da gradimo budućnost u kojoj ćemo biti svi srećni.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:51:21)

Čini mi se da je zbilja DPS taj koji uvažava sve - i kad pričaju, i kad govore, i kad imaju različita mišljenja.

Gospodine Daniloviću, provjerio sam vezano za komentare da li je bilo u okviru opozicije, bilo je. Demokratski front je imao komentare na izlaganja SDP-a, odnosno obrnuto i komunikacije između Demokratskog fronta i poslanika Danilovića.

Tako da sam nastavio praksu koja je bila i čini mi se da bi imali još jedanput pravo jednom našem poslaniku da kažem, mene ovdje kao predstavnika DPS-a. Ali, što se tiče mene, ja ću se zalagati na Kolegijumu da poštujemo tu praksu da se ne govori i da se ne komentariše u okviru da

tako kažem iste grupe. Ali zbog javnosti koja nas sluša preko You Tube i na drugi način gdje je slušanost i gledanost mnogo veća, i to sam tražio da se provjeri, i prirodno je. Ima nešto preko milion telefona, a preko nekih 180.000 tv aparata. Tako da ste vi privilegovani i sad takvu privilegiju koristi poslanik Andrija Popović.

Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (04.07.18 15:52:40)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorsku dijasporu nemam što pozdravljati jer me niko ne sluša u ovo gluvo tv doba, poštovani predstavnici Vlade,

Naravno, danas je sjednica Skupštine slabo vođena, tu nema dileme. Mi se uopšte nijesmo držali Poslovnika, trajanje pretresa, vrijeme izlaganja, član 99. I stvarno sugestija vama, ovo proceduralno govori da se ne ponovi iako sam bio prisutan na Kolegijumu kad smo se potpuno drugačije dogovorili. Ali znate što se događa, kakav dogovor bude na Kolegijumu, pa onda to pođe potpuno drugom nekom smjeru i toku.

Proteklih 12 godina obnovljene nezavisnosti Crne Gore pokazale su da crnogorsko društvo još nije uspjelo da izgradi uspješan model funkcionalnog društva, već je, strategijom suprotstavljenih identiteta kao proizvodom naslijeđenog sistema društvenih odnosa, stvorilo političke ciljeve kao polje neproduktivne borbe. Nesumnjivo je da možemo u prvom redu govoriti o dva suprotstavljena identiteta u Crnoj Gori, kao izraza istorijskih okolnosti koji su u tolikoj mjeri suprotstavljani da dovode u pitanje efikasnost države Crne Gore, a samim tim i njenu budućnost.

Danas je jasno da je izostanak potpunog demokratskog upravljanja državom dodatno zaoštrio pitanje suprotstavljenih identiteta dva najbrojnija naroda - Crnogoraca i Srba, ali i ostalih naroda u Crnoj Gori: Bošnjaka, Muslimana, Albanaca, Hrvata, Roma, prevodeći dijelom autoritarnu vladavinu i nezadovoljstvo njenom transparentnošću i socijalnim neprilikama na polje nacionalnih odnosa.

Multikulturalno građanstvo može biti izvor društvenog nejedinstva i unutrašnje nestabilnosti i tako voditi rastakanju zemlje ili bar znatnom redukovanju spremnosti građana na uzajamnu solidarnost, koja se pokazuje nužnom za funkcionisanje demokratije.

Crna Gora ne treba da bude samo država građana, već i država u kojoj manjine trebaju da imaju i najveća posebna prava. Bez tih prava manjine bi teško mogle osjećati Crnu Goru kao svoju državu, što bi moglo biti izvor permanentnih međuetničkih napetosti. S druge strane, ukoliko Crna Gora hoće da bude u duhu evropskog konstitucionalizma, ona mora da gleda da posebna manjinska prava budu takvog karaktera i obima da ne eliminišu elementarne pretpostavke liberalno-građanske države kao takve. Ima mnogo dokaza u praksi da ukoliko se previše politizuju razlike u pogledu kulturno-etničkog identiteta, one predstavljaju barijeru široj solidarnosti i građanskom patriotizmu, bez kojih ne može funkcionisati moderna demokratija. Političke elite u Crnoj Gori uglavnom parazitiraju na podjelama i političkoj eksploataciji nacionalnog pitanja. Umjesto da kulturne osobenosti budu zajednička baština prostora Crne Gore, insistira se na ekskluzivnosti sopstvene kulture i etničke pripadnosti. Dodatno, u situaciji teških ekonomskih prilika, korupcije, nepotizma, pa i organizovanog kriminala, zloupotrebljavaju se i politizuju nacionalna pitanja bez svijesti da to vodi daljem društvenom propadanju i disoluciji. Dobro uređeno društvo treba da traga za postizanjem ravnoteže između načela solidarnosti i načela različitosti, jer ukoliko prednost da jednom od načela, na drugim stvara štetu koju građani osjećaju kao gubitak ili ograničenje neke od primarnih sloboda. Ukoliko Crna Gora namjerava da nastavi put ka EU, onda i na planu manjinskih prava treba slijediti evropske standarde, one koji uvijek iznova ističu da bi našim manjinama trebalo obezbijediti posebna prava koja nadmašuju te standarde.

Sve navedeno govori o potrebi društvenog konsenzusa u Crnoj Gori kakvu državu želimo. Želimo li da budemo dio slobodnog kao građansko i multikulturalno društvo svijeta, želimo li da budemo u društvu modernih porodica, ili hoćemo da budemo društvo koje će deklarativno usvajati evropske zakone, a praktično voditi politiku XIX vijeka, vijeka u kojem su se definisale teritorije država, glorifikovale imperijalne države, osvajali i asimilizovali narodi, vodila autoritarna politika,

politika upotrebe sile i nepoštovanja drugog, drugačijeg i različitog. Ne treba biti mudar pa razumjeti da samo Crna Gora kao moderna evropska država ima uspješnu budućnost. Crna Gora je integrisana u političke i bezbjednosne strukture demokratskih država svijeta. Konsenzus može biti postignut isključivo na praksi demokratskih zemalja i njihovih iskustava.

Crnogorski Liberali uvijek bili iznad svih podjela - nacionalnih, vjerskih, rodni, seksualnih i uvijek su se borili protiv diskriminacije po bilo kom osnovu. To ćemo nastaviti da radimo i ubuduće. Zahvaljujem iako me niko nije slušao.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 15:58:57)

Zahvaljujem poslaniku Andriji Popoviću.

Ako ovako nastavimo, imali bismo još jedno sat vremena. Ja predlažem, uz vašu saglasnost, da ipak završimo na četvrtom satu.

Izvinjavam se: Nadi Drobnjak, Nikoli Rakočeviću, Predragu Sekuliću, poslaniku Muriću i predsjedniku poslaničkog kluba DPS-a gospodinu Radunoviću, koji je namjeravao da govori u ime kluba na kraju.

Znači, dao bih samo još Mihailu Anđušiću i zamolio sam uvaženog ministra Zenku da govori samo jedan minut. Na taj način završavamo ovu tačku dnevnog reda i prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda i očekujemo da vrlo brzo imamo pored standardnih internet prenosa i tradicionalni TV prenos, koji ću predložiti na Kolegijumu da bude u drugom planu.

Hvala. Još jedanput zahvaljujem kolegama iz DPS-a.

Izvolite, u ime kluba možete da govorite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (04.07.18 16:00:09)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Ja ću, cijeneći Vaše sugestije, skratiti svoju diskusiju. Pozdravljam uvaženog ministra Zenku i njegovog saradnika gospodina Gjokaja. Danas smo imali priliku da zajednički analiziramo i ocjenjujemo Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda za 2017. godinu. Žao mi je što smo jedan dobar dio, odnosno najveći dio današnjeg zasijedanja potrošili na diskusije a najmanje o onome o čemu smo trebali razgovarati, a to je sadržaj samog izvještaja, za koji smatram da je kvalitetan. I naravno da iskoristimo priliku da na najbolji način proanaliziramo sve ono što su bili eventualni nedostaci u minuloj godini i damo svoje konstruktivne prijedloge za rad u narednom periodu.

Prije nego što dam svoj lični osvrt na informacije koje se odnose na rad institucija koje su se bavile ovim pitanjima u godini koja je za nama, smatram da treba istaći da su država Crna Gora, Vlada i resorno ministarstvo, koje predstavlja Vladu, pokazali da su kadri i spremni da na najbolji način sačuvaju sve ono što su bile kroz istoriju vrijednosti Crne Gore koje se tiču odnosa prema manjinskim narodima. U tom dijelu, prije svega, smatram da Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, kao krovna institucija, iz godine u godinu pokazuje da ima visok stepen potencijala, a to pokazuju i ovi izvještaji i rezultati u njemu, da prilike u ovoj oblasti izdigne na jedan novi i značajno bolji nivo.

Kada su u pitanju značaj i briga koju država Crna Gora gaji prema ovoj tematici, treba podsjetiti na činjenicu da Ustav Crne Gore daje pravnu osnovu za promovisanje, jačanje i unapređenje zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda i potvrđuje obavezu Crne Gore da poštuje međunarodne standarde u tom kontekstu. Gotovo polovina članova Ustava, dakle 68 od 158 u Ustavu države Crne Gore, se odnose na ljudska prava i slobode, čime se i normativno potvrđuje njihov značaj.

Ono što smatram za jednu od najbitnijih promjena u periodu između analize dva izvještaja jeste evidentno jačanje kadrovskih kapaciteta u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava. I to je bila jedna od značajnih preporuka od strane Evropske komisije i sprovođenje edukacija zaposlenih

s akcentom na obuke o međunarodnom i evropskom pravu i standardima o ljudskim pravima, čime je realizovan zaključak Skupštine donesen povodom Izvještaja o radu i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2016. godini.

Upravo uvažavajući i implementirajući zaključke usvojene i date od strane skupštinskog Odbora za ljudska prava i slobode, povodom ranijih godišnjih izvještaja, smatram da je Ministarstvo zajedno sa ostalim institucijama pokazalo da ima potencijala iz godine u godinu da napreduje u oblastima u kojima su konstatovani određeni nedostaci, a prije svega da poštuje sugestije i preporuke iz izvještaja Evropske komisije.

Svakako, centralna aktivnost i ključni iskorak u ovoj oblasti u godini za nama je i donošenje zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, usaglašenog sa preporukama Evropske i Venecijanske komisije. Ne treba dodatno isticati činjenicu koliko je ovo zakonsko rješenje usvojeno u ovom domu, rekao bih, istorijski važno za ovu oblast, ali svakako u periodu pred nama predstoji veoma kompleksan posao kvalitetne implementacije i sprovođenja ovog zakona. Takođe, treba napomenuti da je Odlukom o osnivanju javne ustanove Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina i Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava tokom 2017. godine u normativnom dijelu značajno unaprijeđen sistem zaštite prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, čime su stvorene pretpostavke za jačanje kapaciteta veoma značajnih institucija.

Poseban doprinos treba da da donošenje pravilnika o raspodjeli sredstava Fonda, koji je usaglašen sa mišljenjem eksperata Savjeta Evrope i Sekretarijatom za zakonodavstvo i jasno utvrđeni sadržaj obrasca koji ispunjavaju podnosioci projekata prilikom apliciranja za sredstva Fonda.

Svakako, sada već u ovoj fazi treba da zabrine jedan evidentan problem koji smo imali u godini za nama, a to je kašnjenje u procedurama kojima se implementira Zakon o manjinskim pravima i slobodama, usljed potrebe da se intenziviraju procedure predlaganja kandidata za upravni odbor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i međuinstitucionalnu saradnju, kako bi se obezbijedila njegova dosljednija implementacija. Što se tog dijela tiče, smatram da u cilju pune implementacije nedavno donešenog zakona je neophodno da se u što kraćem roku završi postupak izbora članova Upravnog odbora i zaista treba sa ovog mjesta dodatno apelovati da se taj posao privede kraju. Smatram da će Skupština i ovaj dom dati dodatni doprinos i Vladi i resornom ministarstvu dati /prekid/ dovedemo do kraja, smatram ga veoma bitnim za cjelokupan proces.

Treba istaći, takođe, jednu interesantnu činjenicu - da je Vlada Crne Gore šire, ne samo u ovom kontekstu, u regionu jedina koja vrši redovna istraživanja o srazmjernoj zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda u javnim službama, organima državne vlasti i lokalnim samoupravama.

Preskočiću dio koji sam takođe planirao da odvojim vezano za zakonska rješenja koja nam omogućavaju da iz godine u godinu po procentu više izdvajamo za nacionalne manjine. To je dio koji je takođe bitan i smatram ga ohrabrujućim za dalje procese.

Na kraju, kao što sam i na samom početku izlaganja naveo, smatram da resorno ministarstvo zaista, kao krovna institucija, Vlada i država su pokazale i sa rezultatima rada u minulom periodu i sa onim što smo vidjeli kroz ovaj izvještaj da su zaista kadri i da imaju visok stepen potencijala da iz godine u godinu napredujemo /prekid/. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 16:06:13)

Zahvaljujem gospodinu Anđušiću, koji je rekao na početku da će pomoći da se optimalizuje vrijeme, što je prekoračio samo jedan minut.

Uvaženi poslanici, na ovaj način smo završili, da tako kažem, prijavljene diskutante.

Još jedan put zahvaljujem kolegama iz DPS-a koji su prihvatili predlog da skratimo broj. Inače, govorilo je 19 poslanika, a zajedno sa komentarima bila je 31 reakcija. Znači, utrošili smo četiri sata i 10 minuta.

Zahvaljujem Mehmedu Zenki, ministru za ljudska i manjinska prava i Leonu Gjokaju, generalnom direktoru Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih

manjinskih nacionalnih zajednica.

Po dogovoru, zamoliću vas za kratko završno izlaganje.

Koristim priliku i da pozdravim Mevludina Nuhodžića, ministra unutrašnjih poslova i pomoćnika direktora Uprave policije.

MEHMED ZENKA (04.07.18 16:07:16)

Hvala, potpredsjedniče.

Želio bih ispred Vlade i Ministarstva za ljudska i manjinska prava da svima zahvalim za svaku sugestiju, odnosno kritiku na račun ovoga izvještaja, a naročito posljednjem govorniku gospodinu Anđušiću. Hvala za takve riječi. Mislim da je bila elaboracija malo detaljnija i kvalitetnija što se tiče komentarisanja toga izvještaja. Budite sigurni da će Vlada Crne Gore, odnosno naše ministarstvo da nastavi svoje aktivnosti u smislu unapređenja položaja manjina u Crnoj Gori, kako kroz Strategiju o manjinama, koja će biti za koji dan ispred Vlade Crne Gore, odnosno će Vlada Crne Gore izaći pred javnost sa Strategijom o manjinama 2018 - 2023, tako i kroz dalje maksimalno angažovanje za što bolje i što afirmativnije predstavljanje svih manjina u Crnoj Gori.

Zahvaljujem na vremenu i za svaku dobronamjernu kritiku i sugestiju.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 16:08:32)

Zahvaljujem, ministre.

Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda. To je Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima u Crnoj Gori za 2017. godinu.

Kao što sam najavio, ovlašćeni predstavnici Vlade su ministar Nuhodžić i gospodin Klikovac zadužen za ova pitanja u okviru ministarstva.

Izjavitelj Odbora za bezbjednost i odbranu je Branko Čavor.

Otvaram pretres.

Da li ministar Nuhodžić želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (04.07.18 16:09:07)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče Skupštine.

Poštovane poslanice i poslanici, poštovani građani,

Tokom 2017. godine poboljšanje stanja bezbjednosti u drumskom saobraćaju, obezbjeđenje nesmetanog odvijanja saobraćaja u svim uslovima, kao i unapređenje metoda rada bili su prioriteta u radu Ministarstva unutrašnjih poslova. S tim u vezi, pored represivnih aktivnosti, realizovali smo 296 planskih preventivnih akcija iz oblasti bezbjednosti saobraćaja.

Naime, već duži niz godina Uprava policije realizuje akciju - Prvi čas bezbjednosti u saobraćaju, koja je posvećena đacima prvacima. Sa ovim aktivnostima nastavljamo i u narednom periodu, imajući u vidu da je kampanja dobro prihvaćena kako od strane učenika, tako i od roditelja, medija, kao i ukupne javnosti. Takođe u saradnji sa školama realizovali smo edukativno preventivne aktivnosti pod nazivom Prevencija bezbjednosnih rizika školske omladine i Prijateljstvo a ne nasilje. Službenici Uprave policije su sproveli aktivnosti koje su se sastojale u izradi i podjeli edukativno-promotivnog materijala, koji je na graničnim prelazima i prilikom redovnih saobraćajnih kontrola dijeljen učesnicima u saobraćaju.

Pored navedenog, organizovali smo kampanje vezane za zabranu korišćenja alkohola u vožnji, bezbjedno učestvovanje pješaka u saobraćaju, kao i potrebu korišćenja sigurnosnih pojaseva. Želim posebno da naglasim da je partnerstvo s medijima koje je ostvareno u ovim

kampanjama od izuzetne važnosti za podizanje svijesti, ali i znanja građana o saobraćajnim pravilima, te značaju njihovog poštovanja.

Iako su primarne aktivnosti bile usmjerene ka smanjenju broja prekršaja u saobraćaju i broja saobraćajnih nezgoda sa poginulim i povrijeđenim licima, tokom 2017. godine registrovano je 5.678 saobraćajnih nezgoda, što je za 8,6% više u odnosu na 2016. godinu, kada je evidentirano 5.229 nezgoda. Na broj saobraćajnih nezgoda uticao je povećan priliv turista tokom ljetnje sezone, kojih je bilo znatno više nego u 2016. godini, a koji su često akteri saobraćajnih nezgoda. Na crnogorskim putevima smrtno su stradala 63 lica, što predstavlja smanjenje od 3,1% u odnosu na 2016. godinu, kada je u saobraćajnim nezgodama stradalo 65 lica, dok je broj teže povrijeđenih lica 465, što je povećanje u odnosu na 1,5% u odnosu na 2016. godinu.

Kada je riječ o podacima za prvih šest mjeseci 2018. godine, smrtno je stradalo 18 lica u odnosu na 34 smrtno stradala lica u istom periodu prošle godine, što je smanjenje za oko 47%. Dobro bi bilo da se ovaj trend smanjenja nastavi i u drugoj polovini godine, dakle broj smrtno stradalih bi se prepolovio u odnosu na prošlu godinu ako bi se nastavio ovaj pozitivan trend. Na osnovu analitičkog praćenja i proučavanja saobraćajnih nezgoda i njihovih posljedica, glavni uzroci saobraćajnih nezgoda su ljudski faktor, odnosno greške učesnika u saobraćaju, put i stanje puta, dok je na trećem mjestu stanje tehničke ispravnosti vozila.

Koristim priliku da saopštim da su u toku aktivnosti na unapređenju normativnog okvira kroz izmjene i dopune Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, kako bi se obezbijedilo usklađivanje sa pravnim tekovinama Evropske unije u dijelu pooštavanja uslova za izdavanje ljekarskih uvjerenja za vozače motornih vozila, uvođenja kontrole tehničke ispravnosti vozila na putu, kao i povećanja visine propisanih kazni za najteže prekršaje. Takođe, u narednom periodu je planirano: nadogradnja evidencije privremeno oduzetih vozačkih dozvola, izrada elektronske evidencije vozila koja su podvrgnuta tehničkom pregledu, pojačane kontrole na putevima na kojima je zabilježen najveći broj saobraćajnih nezgoda i dalja edukacija.

Kada je riječ o poboljšanju opremljenosti pripadnika saobraćajne policije materijalno tehničkim sredstvima, u toku je tenderska procedura za nabavku četiri presretača sa sistemima za evidentiranje prekršaja u pokretu i 50 alkometara sa internom memorijom, dok je u maju ove godine izvršena zamjena patrolnih vozila novim vozilima. Takođe, intenziviraćemo aktivnosti na stvaranju finansijskih sredstava za početak projekta stacioniranih sistema na kritičnim dionicama puteva i frekventnim raskrscima.

Želim da ukažem i na neophodnost realicenciranja auto škola, uz potrebu brzog inoviranja testova za polaganje teorijskog dijela ispita za vozača i adekvatan inspekcijски nadzor nad radom auto škola, što ima za cilj podizanje kvaliteta obučenosti i /prekid/ za vozače. Vjerujem da je ovo jedna od mjera koja bi trebala da utiče na smanjenje učešća mladih vozača u saobraćajnim nezgodama.

Takođe, bitno je da se informacije od strane zdravstvenih ustanova o licima koja su izgubila zdravstvene sposobnosti za upravljanje vozilom blagovremeno dostavljaju Ministarstvu unutrašnjih poslova, kako bi se onemogućilo da ta lica učestvuju u saobraćaju kao vozači motornih vozila. Međuresorska radna grupa već je preduzela aktivnosti na izradi projekta informatičke podrške sistemu izvještavanja o izdatim ljekarskim uvjerenjima, kontrolnim zdravstvenim pregledima, evidentiranju privremene nesposobnosti, kao i revidiranju već izdatih vozačkih dozvola.

Pored zakonskih promjena, oštih represivnih mjera i kaznene politike, kroz neophodnost realizacije navedenih aktivnosti moramo pojačati preventivni rad i osnažiti saradnju sa svim subjektima društva kako bi se još ozbiljnije posvetili rješavanju ovog problema, koji odnosi ljudske živote. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 16:16:33)

Zahvaljujem ministru Nuhodžiću na uvodnom izlaganju povodom Izvještaja o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima u Crnoj Gori za 2017. godinu.

Izvjestilac Odbora kojem ćemo dati riječ je Branko Čavor. Prije toga ja bih samo da se dogovorimo nekoliko stvari. Imamo prijavljenih poslanika ispred DPS-a: Branko Čavor, Tarzan Milošević, Danijel Živković, Nada Drobnjak, Marta Šćepanović, Predrag Sekulić; Andrija Popović u

ime svog kluba, Radule Novović, Mihailo Anđušić, Nikola Rakočević, Aleksandra Vuković, Mirsad Murić, Luidž Škrelja i Bobo Radunović.

Ispred opozicije imamo: Branko Radulović, Janko Vučinić, Branka Bošnjak, Raško Konjević u ime Kluba SDP-a i Milun Zogović.

Moj predlog je da se dva predsjednika poslaničkih klubova, gospodin Đukanović i zamjenik predsjednika poslaničkog kluba Nikola Rakočević, dogovore da ovo optimizujemo da bude po tri ili četiri govornika.

Sad dajem riječ da bi mogli da napravite takav dogovor gospodinu Branku Čavoru, koji će objediniti diskusiju u okviru kluba i u okviru izvjestioca, a nakon toga u ime Kluba SDP javio se Raško Konjević.

BRANKO ČAVOR (04.07.18 16:18:04)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre sa saradnikom, kolegice i kolege poslanici,

Bezbjednost saobraćaja na putevima je u centru pažnje svih država u svijetu. Na to, siguran sam, upozorava i podatak da u toku godine na putevima u svijetu pogine oko 1,3 miliona ljudi, a saglasno tom podatku, u državama Evropske unije pogine oko 20.000 ljudi. Siguran sam da to zaslužuje pažnju i u ovome domu i u našem ministarstvu kada se govori o bezbjednosti saobraćaja. Zašto je dobro što danas razmatramo ovaj izvještaj? Iz najmanje dva razloga. Prvi je što kroz ovo radimo što je uloga Parlamenta, nadzorna funkcija Parlamenta, kroz odbor i kroz zasijedanje Parlamenta i, sa druge strane, da sagledamo stanje iz ove oblasti kako bismo izvukli određene preporuke i predloge mjera u unapređenju ove značajne oblasti za sve građane Crne Gore, a i za ekonomiju i privredu Crne Gore, siguran sam.

Kao /prekid/ služi nam izvještaj koji smo dobili od Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije, za koji mogu kazati da je u osnovi veoma sadržajan i konkretan, da je sa aspekta analitike u ocjeni stanja prikazao sve aktivnosti koje su preduzete, a da je veoma i uputan sa aspekta toga što upućuje kroz predloge mjera šta bi valjalo dalje raditi u narednom periodu. Iz ovoga izvještaja se vidi da su MUP i Uprava policije u protekloj godini, mjereći onim parametrima koji su to služe, povećali broj aktivnosti u odnosu na 2016. godinu višestruko i iz ovoga se izvještaja vidi da su planirane aktivnosti u Ministarstvu ispunjene.

Ono što je rekao i ministar u uvodnom izlaganju, značajno je da u protekloj godini kada smo imali rekordnu posjetu turista Crnoj Gori, smo imali povećan promet i ljudi i vozila, da je obezbijeđen nesmetan drumski saobraćaj u gotovo svim uslovima. Ali, siguran sam da ću podijeliti mišljenje svih vas da nema mjesta za neko posebno zadovoljstvo. Na to nas upozorava i podatak da na našim putevima u protekloj godini je poginulo 63 čovjeka, dakle, mjereći statistikom koja se prikazuje, to je 3% manje poginulih u odnosu na 2016. godinu. Međutim, svaki izgubljen život je tragičan i za porodicu i za društvo.

Da kažem i taj podatak da je po preporukama Evropske komisije, negdje kao prihvatljiv, 10 ljudi na 100.000 stanovnika. Uklapamo se negdje u te kriterijume. Ako uzmemo dalje podatke, da imamo povećano 8,6% udesa na putevima, onda ćemo doći do podatka da treba i dalje unapređivati rad u ovoj oblasti.

Mjere koje se mogu preduzimati su karakteristične kao preventivne i represivne mjere. Već je govoreno o onim preventivnim mjerama koje su iskazane kroz prevenciju akcija koje je preuzimala policija, kao što su: brzina, pojas, pješak itd, kao i kroz kampanju preko koje se pokušalo doći do svijesti građana da se ne ulazi u rizične zone stvaranja incidenta i rizika svoga života i rizika života drugih.

Ove su mjere doprinijele u nekom pogledu poboljšanju stanja. Međutim, ono što često se mora raditi su represivne mjere, a po ovim pokazateljima koje smo dobili iz ovoga izvještaja se vidi da je dato oko 157.000 naloga za novčane kazne, što kaže da postoji i dalje visok stepen prekršaja koji se dešava u ovoj oblasti. Na odboru našem je i pokrenuto i pitanje kaznene politike i eventualno razmatranje izmjena zakona u ovoj oblasti kako bi se obezbijedila kaznena adekvatna politika, kao princip neke represije nedolaska do nesreća.

Najveći uzročnik svih ovih nesreća je upravo ljudski faktor, koji se kreće između 65 i 70%, a

ostalo otpada na stanje puteva i ispravnost vozila. Dakle, težište ukupne aktivnosti mora biti na čovjeka i od čovjeka - na čovjeka kao uzročnika ovih pojava, a od čovjeka kao lica koje može i lično i kolektivno u sistemu doprinijeti saniranju problema iz ove oblasti. U izvještaju dat je predlog mjera koje treba, sa jedne strane, podržati, a, s druge strane, do kraja sprovesti. One se odnose na nadležne organe i institucije vezane za ovu oblast da sprovedu sve planirane aktivnosti, kao i one aktivnosti koje su planirane strateškim dokumentima koje je donijela Vlada Crne Gore i drugim planskim dokumentima.

Pored toga potrebno je, pored nacionalnog upravljanja bezbjednošću, obezbijediti i lokalne zajednice da se uključe u rješavanje ovoga pitanja, kroz pravljenje sopstvenih planova i kroz utvrđivanje sopstvenih ciljeva lokalnih, jer sam pokazatelj da su nezgode na ulicama blizu 50 /prekid/, kao i na lokalnim putevima 10%, a na regionalnim, odnosno na magistralnim putevima 34%, govore o potrebi uključenja i lokalnih samouprava i lokalnih zajednica.

Jedno od pitanja koje je takođe značajno i o njemu je razgovarano na odboru i dobio i taj zaključak, podršku na odboru, jeste da treba obezbijediti adekvatna finansijska sredstva. Prije svega, za obezbjeđivanje opreme i tehnoloških sredstava, pogotovo na onim mjestima koja su ocijenjena kao kritična mjesta. Mislim da će to u svakom slučaju doprinijeti smanjenju nezgoda na našim putevima.

Odbor je upoznat, dakle, s ovim izvještajem i on ga je podržao, donio ove zaključke o kojima sam već nešto kazao i dao je podršku Ministarstvu u dijelu sprovođenja onih započetih zaključaka, započetih akcija na ovom planu i otvaranja novih aktivnosti koje bi bile zamah za podizanje /prekid/ građanima u stvaranju jače svijesti ka neizazivanju i stvaranju nesreća.

To nije samo obaveza Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije, to je obaveza svih nas. To traži znači uključenje i porodice, i škole, i fakulteta, jer smo svjedoci činjenice da dosta mladih ljudi upravo gine na našim putevima. To je potreba uključenja i nevladinih organizacija i medija i siguran sam da ako se svi budemo uključili u ovu akciju, na odgovarajući način damo svoj doprinos da će iduće godine ovaj izvještaj biti ohrabrenje za nas nego što je ovaj sada. U tom smislu, zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 16:25:02)

Zahvaljujem izvjestiocu Odbora za bezbjednost i odbranu gospodinu Branku Čavoru. Sad imamo ispred Kluba SDP-a Raška Konjevića.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (04.07.18 16:25:14)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre,

Govorimo o izuzetno važnoj društvenoj temi. Ovo je prvi put da ovaj Parlament razmatra izvještaj koji se tiče bezbjednosti saobraćaja na putevima, upravo činjenicom da je bivša poslanica Jonica, ako ne griješim, tada prilikom rasprave oko Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima upravo predložila ovaj amandman, koji je tada prihvaćen. Sada imamo priliku da o ovoj temi razgovaramo, koja je važna kao i svaka druga tema koja može da nas dovede do podatka da godišnje u prosjeku negdje između 60 i 80 ljudi u zadnjih desetak godina izgubi život u saobraćaju. Iz tog konteksta je tema izuzetno važna, ali bih ukazao na nešto i to bih vas prosto zamolio da možda malko više obratite pažnju na samu sadržinu izvještaja koji ste poslali Parlamentu. Dominantno da tu pažnju obratite u komunikaciji sa Vašim saradnicima, jer iz samog teksta izvještaja mogao bi se izvući jedan zaključak koji ja ne želim da izvučem - da Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Uprava policije, a znam gospodina Klikovca i znam njegovu posvećenost ovoj tematici, ne odnosi se na njega, nije uradilo gotovo ništa. Reći ću vam kako.

Dakle, ja sam pogledao Izvještaj Ministarstva unutrašnjih poslova za prošlu godinu i ovaj Izvještaj koji ste nam dostavili. Vjerovali ili ne, cijelo poglavlje Ocjena stanja i cijelo poglavlje Predlog mjera je copy paste 97% teksta. Nemoguće je, 97% teksta je copy paste - identično.

/Upadica/ Ne, gospodine Škrelja, nego malo slušajte - ovo je važna tema.

Naravno ja ne izvlačim takvu vrstu zaključaka, ali vam sugerišem da obratite pažnju da naredni izvještaj, koji ćemo razmatrati 2019. godine, uključi niz novih segmenata. Mi imamo strateški dokument koji važi od 2010 - 2019. godine. U ovom izvještaju nema slova o implementaciji tog dokumenta. Radi se o Strategiji bezbjednosti saobraćaja na putevima od 2010 - 2019. Imate jednogodišnje ili dvogodišnje akcione planove koji prate realizaciju tog strateškog dokumenta. Nemate u ovom izvještaju slova o realizaciji tog akcionog plana. Dakle, ipak je ovo napravljen iskorak u zakonu koji sada podrazumijeva da će o ovom dokumentu da raspravlja Parlament. To negdje podrazumijeva da informišete poslanike, odnosno Skupštinu o najznačajnijem strateškom dokumentu, o njegovoj realizaciji godišnjoj, višegodišnjoj. Čudi me zašto nema u izvještaju u odnosu na prošlu godinu poglavlja Tehničke opremljenosti Policije. Vi ste rekli nekoliko rečenica na tu temu, ali u odnosu na prošlu godinu nema cijelo jedno poglavlje koje o tome govori. Dakle, saobraćajna policija bez tehničke opremljenosti ne može da se bavi ovim poslom. Takođe, konstatacija koja se ponavlja u zadnje dvije godine da zbog nedostatka budžetskih sredstava Uprava policije nije ušla u realizaciju projekta koji je pripremljen, znam da je pripremljen - stacionarnih radarskih sistema. Nemojte čekati na obezbjeđivanje budžetskih sredstava. Ohrabrujem da uđete u proceduru koja je tome alternativa onako kako ste ove godine obnovili vozni park kroz modele operativnog lizinga. Dakle, ako budemo čekali budžetska sredstva za stacionarne radarske sisteme, to je projekat između milion i po i dva miliona eura, bojim se da ćemo dosta čekati i odlagati ga iz godine u godinu. A i u ovom izvještaju o Strategiji bezbjednosti saobraćaja na putevima govori se da je to projekat koji je već prije dvije godine, odnosno tri godine trebao da bude realizovan.

Sugerišem da prilikom narednog izvještaja nam se ne dešavaju ovakve stvari, jer ako imate identične ocjene stanja i identične predloge mjera, neko bi mogao ko želi da bude nedobronamjeran, a ja želim da budem dobronamjeran, da izvuče zaključak da maltene Ministarstvo unutrašnjih poslova u ovoj oblasti nije radilo ništa. Ne možete imati istu ocjenu stanja, ona mora biti različita jer je prošlo 365 dana i ne možete, ministre, imati isti prijedlog mjera. Znači, taj prijedlog mjera mora da prati promjene koje su se dešavale u tih 365 dana.

Naravno, ovo jeste jedna od oblasti u našem ukupnom društvenom ambijentu koja posljednjih godina napreduje. Tu stojimo potpuno na raspolaganju i kod budžetskih sredstava i kod onoga što je ključ, a mislim da su dvije stvari ključne. Dakle, obuka Policije i njena tehnička opremljenost. Bez tehničke opremljenosti saobraćajne policije, ne možemo značajnije poboljšati rezultate. Treća oblast je činjenica da u ovom segmentu Ministarstvo unutrašnjih poslova treba da ima partnera u svima, ne samo političkim partijama, medijima, nevladinim organizacijama itd, jer nam je svima u društvenoj zajednici cilj da konačan ishod ovog izvještaja koji se gleda kroz nažalost da li je u procentualnom smislu broj stradalih veći ili manji, to je samo jedan segment, ali da bismo taj segment smanjili, mora niz drugih stvari u tom segmentu da se popravi i desi. Uz ove sugestije, vjerovatno vam je promaklo - pogledajte malo sa pomoćnikom direktora Policije da ne kopira sve. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 16:31:30)

Zahvaljujem poslaniku Rašku Konjeviću koji je govorio u ime Kluba SDP-a.

Kao što znate, nema komentara na uvodna izlaganja. Sad imamo ispred Demokratskog fronta uvodno izlaganje Branko Radulović.

Na Kolegijumu je dogovoreno da uvodna izlaganja traju do pet minuta.

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (04.07.18 16:32:02)

Gospodine Gvozdenoviću, zamolio bih Vas neki minut više. Ako išta budem govorio protiv nečega da bih smanjio, molim Vas samo da mi omogućite jer ću da govorim o vrlo jednoj ozbiljnoj temi. Ako išta budem govorio nešto što je politikantstvo ili nešto što je u interesu Demokratskog

fronta, odmah poslije tih pet minuta...

Kolega Nuhodžiću, nudim Vam saradnju kao što sam i Brajoviću nudio. Vi i ja se preobučemo i Klikovac, vozite se mojim kolima. Ja vozim, aktivan sam 50 i kusur godina svaki dan 120 do 150 km prođem - i da istinu pogledamo u oči. Vi ste samo 10, 15% rekli istine. Znete i sami, ovo nije političko pitanje. Ginu nam djeca najmlađa. Bila ona djeca i sa ove strane, i sa one strane, dolje ili gore. Ovo je jedan od najvećih problema Crne Gore. Ne samo što nam saobraćajna kultura svaki dan pada sve više i više, nego imamo saobraćajni bezobrazluk kod pojedinih. Reću ću koje su to grupacije koje su me šokirale. Najviše su nosioci toga žene srednjih godina, ja ih gledam u oči.

/Upadica/ Javi se koliko god hoćeš, to me ne interesuje. Hoću da spasim žene. Drugu stvar, slušajte me, gospodine Nuhodžiću, Vi i ja smo stari poznanici. Danas u Crnoj Gori kod određenih ljudi, kod određenog procenta je saobraćajno ludilo. To je ruski rulet. Ljudi na punoj krivini, dupla puna linija ja idem iza njega između gradova, između Budve i Podgorice - on pretiče, on gleda mobilni i ja ga gledam u oči. Ja se zaustavim da bih mogao da intervenišem. Treći slučaj, gledam prolazim pokraj Tehničke škole, on gleda ljudi gleda pješački prelaz ili nema pješačkog prelaza i ide preko. Treba da naučimo da prije svega zebra nije prioritet, zebra je mjesto gdje treba da pređeš, ali treba da usaglasiš i kinetiku i sve ostale stvari. Ne može da se neko ukoči ovako, pa sudar ovako. Ljudi, masa, vi se smijete možda, ali to je strašan problem. Gospodine Nuhodžiću, Vi ste najodgovorniji, ali i ja sam odgovoran za ovo stanje, za ovaj haos. Svaki dan gledam strašnu pogibiju i mi smo srećni zbog ovakve nekulture što padamo sve dolje. Nudim Vam saradnju, zajedno Vi i ja kad god hoćete, u koje god hoćete vrijeme da vidimo, da sagledamo sve. Da li ste Vi bili iskreni ili neko drugi, ne sjećam se, pošteno ste kazali - nijesmo se dovoljno angažirali zbog dvije stvari. Jedna stvar - ogroman broj aparata policijskog nije bio angažovan za saobraćajnu policiju, nego je bio angažovan za druge stvari. Evo Demokratski front ove godine neće praviti proteste, prepustili smo to Demokratama, oni to nikad neće - vratite tu policiju tamo. Drugo, pošteno što ste rekli, ne znam jeste li Vi, rekli ste imamo stara vozila, nemamo adekvatnu opremu i sve ostalo. Strategiju koju nisam vidio kod vas, zaključci su dosta poštene Vlade. Vi ste dosta pošteno govorili, ali nije dosta između onoga što treba da bude. Mi imamo, kad mi je neko rekao, imamo smrtnost evropskog prosjeka. Znete li, bre, u Švedskoj postoji 15 godina čuveni projekat Vision zero - Vizija nula? Na prvom mjestu je ljudski život, nema saobraćajnih udesa. Znete li u Kini šta su napravili? Napravili su genijalne stvari stacionarne koje posmatraju i koje za 20 sekundi dovedu /prekid/ Znete li šta rade Njemci? Njemci kažu - posmatramo cijelu saobraćajnu infrastrukturu i kad vidimo da ide brzina veća, uključimo policiju i kaznama smanjimo brzinu. Kod nas da bi se neko pokazao muški, on hoće da obori rekord do 180 km. I ja sam nekad možda bio više plahovit, ali mi moramo od početka do kraja da krenemo, da preokrenemo sve stvari - i kaznenom politikom, i preispitivanjem svega, i preventivom od osnovne škole. Ujedinjene nacije su prije ne znam koliko godina pokrenuli jednu decenijsku akciju na pet osnovnih stvari, od saobraćajne infrastrukture, od kola. Znete li da smo postali evropski /prekid/ za kola. Je li tako, gospodine Nuhodžiću? Zbog standarda, zbog svega ovoga.

Znete li, ljudi, ja kada sam dolje u Budvi idem svaki dan do Ploča i vraćam se nazad, idem poslije podne. On je cijeli dan proveo pod dejstvom alkohola i narkotika. Mojim kolima sam nekolicinu pokušao da spasim, moj sin je jednog na motoru pokušao da spasi, jer u mojoj porodici ima poznavanja medicine i brzog reagovanja. Ljudi, on je alkoholičar, on je pod dejstvom narkotika, on više ne gleda brzinu, on ne zna sve ovo. Sve moramo da preokrenemo, izgubićemo mladost. Onaj koji kaže jednu veliku filozofsku misao - jednom kada je bila demokratija, đe si bio, tata, kad je grmilo - isto je to ako misli da ona tragedija koja se desila u x i y porodici da neće možda zakonom vjerovatnoće, daleko bilo, doći na i vrata vlasti i opozicije, daleko bilo. Postoji jedno drugo pravilo - manje vozi, manje će da te boli. Znete li što znači? Ako ideš zakonom inercije i akcije, i ako ideš što više, što brže - ti ćeš više da nastradaš. Onaj koji manje vozi, manje će da nastrada.

Bio je jedan moj drugar Garo, moram da ispričam jednu strašnu istinu, molim vas. On je pošao za Švedsku, slušajte, Nuhodžiću. I vazda je bio kao ja plahovit. Pitam ga kako se snašao oko brze vožnje, bio je strašno dobar vozač. Kaže da svi misle kad vozi preko 110, a dozvoljeno je 120, da je lud. Shvatate li? Znači, Nuhodžiću, što ste vi krenuli od osnovne škole - onaj koji vozi ruski rulet, koji vozi da obara rekorde, muškost se ne pokazuje kazaljkom. Muškost se pokazuje

na drugi način, kod žena na drugi način i to ne na crnogorski nego na demokratski način. Od osnovne škole učimo djecu kako da poštuju sve. Preispitajte i one koji registruju, aktivirajte svu policiju, dajte sve više para da pokrijemo Crnu Goru. Dajmo svom onom operativom da napravimo puteve, zabranimo uvoz evropskog krša kod nas, javni prevoz napravimo, mentalitet smijenimo, gospođama sa noktima od 30 godina koje telefoniraju, koje nemaju nikakvu saobraćajnu kulturu, koje neće da daju žmigavac lijevo, a ti čekaš da uđeš. Znači, sve okrenimo naopačke, napravite akcioni plan. Slušajte me što vam zborim, ja sam spreman sa vama kolima da idem, jer sam vidio da ste pošten čovjek, Klikovac, je li tako? Da idemo zajedno, čujete li što vam kažem, ovo je možda jeretik za neke tvrde opozicionare. Spreman sam zbog djece, iz DPS-a, iz Demokratskog Fronta, muslimana, svih ostalih zajedno da ih opomenemo, spasimo jer je ovo jedna spirala ludila koja vlada u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 16:41:49)

Poslaniče Raduloviću, predlažem ipak da završite, slažem se sa Vama. Vi ste ispštovali da nećete pričati u interesu Demokratskog fronta. To smo se složili zbog toga ste dobili više vremena. Takođe, poslanik Radulović je ponudio saradnju Ministarstvu unutrašnjih poslova pa razmislite o tome.

Govori Tarzan Milošević u ime kluba Demokratske partije socijalista. Poslije toga neka se pripremi u ime Liberalne partije i njihovog kluba Andrija Popović.

Izvolite.

TARZAN MILOŠEVIĆ (04.07.18 16:43:12)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Poštovane kolege, gospodine ministre Nuhodžiću, gospodine Klikovac, poštovani građani i građanke,

Poslije ove nadahnute profesorove diskusije nije baš lako govoriti i privući pažnju, ali nadam se da ću kroz neke statističke podatke možda pokušati upravo ovo o čemu ste Vi govorili da na neki način afirmišem.

Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima u prošlog godini doživljam kao šansu da ovaj visoki dom svojim prijedlozima, odlukama, smjernicama pomogne da izvještaj za 2018. godinu i sve godine koje su pred nama budu sa manje smrtno stradalih i povrijeđenih učesnika u saobraćaju i mnogo manjim materijalnim štetama nego što je to bilo u prethodnoj godini. Mjerilo razvoja bilo koje države može se vidjeti kroz nivo dostignutog razvoja saobraćajnog sistema i bezbjednosti saobraćaja, pa tako bez izuzetka najrazvijenije države imaju najrazvijeniji saobraćajni sistem. Saobraćaj prožimaju raznolike aktivnosti savremenog svijeta. Nijedna ljudska djelatnost nije toliko unaprijedila standard, a istovremeno nijedna ljudska djelatnost nije odnijela toliko ljudskih života u mirnodopskim uslovima kao saobraćaj. U starosnoj grupi od pet do 44 godina povredu u saobraćaju predstavljaju jedan od tri vodeća uzroka smrti. Stradanje u saobraćajnim nezgodama je rastući globalni problem i danas u svijetu u saobraćajnim nesrećama gine oko milion i 500 hiljada ljudi, a oko 50 miliona ljudi bude povrijeđeno. Procjenjuje se, ako se nastavi ovim tempom, da će 2020. godine biti oko milion i 900 ljudi poginulih u saobraćajnim, nažalost, nesrećama ako se ne preduzmu mjere i akcije za poboljšanje bezbjednosti saobraćaja.

Nažalost, prema Izvještaju Svjetske zdravstvene organizacije, najviše poginulih su mladi i siromašni. Šta bi nama trebalo da bude putokaz za dalje aktivnosti ovdje? Broj poginulih na evropskim putevima je smanjen i Evropska unija je na putu da ostvari strateški cilj od 2010. do 2020. godine. Siguran sam da bi i mi morali da imamo jedan jasan cilj u sljedećem periodu, možda ne za jednu ali sigurno za pet godina, koji nam mogu doprinijeti i to značajno doprinijeti da unaprijedimo bezbjednost u saobraćaju ovdje. Najmanje ljudi gine, normalno, u najrazvijenijim zemljama Evropske unije: Velikoj Britaniji, Švedskoj, Holandiji i Danskoj, gdje je prosjek /prekid/ na milion stanovnika. Toj grupi se približavaju i ostale evropske zemlje: Španija, Njemačka i Slovačka, ali među zemljama koje su nažalost za začelju su Poljska, Bugaska i Hrvatska. Ono što

je interesantno jeste da je Crna Gora u tim parametrima je zajedno sa Bugarskom, Srbijom, ovdje oko 90 do 100 ljudi je otprilike na miliona stanovnika, ovo što je Branko rekao, pa je to taj odnos, kod nas je 63 na 630 hiljada ljudi. U Crnoj Gori se iz Izvještaja vidi ako gine od 60 do 70 ljudi, toliko otprilike gine svaki dan u Evropskoj uniji.

Interesantno, govorili smo ovdje, pa ne bih želio da se ponavljam na tu temu, ali u svakom slučaju da je to prije svega ljudski faktor. On je vezan i za pitanja saobraćaja i pitanje izrade automobila, izrade puteva ovdje. Profesor pokazuje na alkohol, kažem da je to nivo svijesti o opasnostima koje im prijete kao učesnicima u drumskom saobraćaju, zatim nizak nivo saobraćajne kulture, nepoštovanje i nepoznavanje propisa i nedovoljna obučenost. Podržavam ove mjere koje je ministar rekao da će u narednom periodu Ministarstvo preduzeti što se tiče povećanja standarda u odnosu na dobijenih i dokumenata i način funkcionisanja.

Ispravnost vozila, mi smo svjedoci da u Crnoj Gori su vozila starosti oko 15 godina. Takođe, jedan izuzetno značajan faktor, nažalost, ta starost vozila je ovaj manja u zemljama Evropske unije i ona je oko osam do devet godina. Ono što je posebno značajno, kvalitet putne infrastrukture, Crna Gora je u proteklom periodu napravila značajan iskorak u poboljšanju kompletne putne infrastrukture, otklanjajući crne tačke izgradnjom trećih traka i modernizacijom saobraćajnica. Sigurno je da je ovo spasilo dobar broj ljudskih života i smanjilo broj povrijeđenih i broj udesa na našim putevima.

Dolazim do izgradnje autoputa i izgradnje nekoliko značajnih saobraćajnica koje se rade prema primorju, zatim Kolašin, Berane, Bijelo Polje, Pljevlja. Siguran sam da će ove saobraćajnice ostaviti samo ljudskom faktoru izazov. Znači, dugo je trajala polemika i traje i dan danas oko cijene koštanja auto-puta, vratiću se na jednu svoju tezu, stalno se govorilo o ekonomskoj isplativosti auto-puta /prekid/ govorilo o ekonomskoj opravdanosti. Rekao sam, ako govorimo o ekonomskoj isplativosti auto-puta, vjerovatno je nema, ali ako govorimo o ekonomskoj opravdanosti, ona i te kako postoji u svakom pogledu. Ne govorim samo o povezivanju sjeveru i juga, ostanku stanovništva na tim prostorima i tako dalje - govorim o smanjenju smrtnih slučajeveva i garantujem mnogo bezbjednije putovanje ljudi sa sjevera na jug i obratno.

Što se tiče strategije, ona je odlično napravljena. Imamo dobar Zakon o saobraćaju, imamo strategiju. Mislim da ovo što je gospodin Konjević govorio možemo ispoštovati. Ovdje je intresantna jedna stvar, kaže - Već tri godine se kao nerealizovana prenosi aktivnost predviđena Strategijom za unapređenje stanja bezbjednosti saobraćaja vezano za stacionirane sisteme za kontrolu saobraćaja. Ministar je govorio da će konačno to uraditi, ali ću se dotaći zaključka Vlade, jer se zadužuje Ministarstvo saobraćaja i pomorstva /prekid/ tako dalje, od 22.03.2018. godine, da sve planirane mjere o implementaciji strateških i drugih planskih dokumenata realizuje, sve strateške mjere iz planskih dokumenata. Mislim da ima ministarstvo šansu da ovo sve završi u ovom roku, a ima odriježene ruke od strane Vlade. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 16:49:36)

Zahvaljujem političkom direktoru poslaniku Tarzanu Miloševiću, koji je govorio u ime poslaničkog kluba DPS-a.

Sada dajem riječ Andriji Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (04.07.18 16:49:49)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Veoma je teško govoriti o ovakvom izvještaju, veoma je neprijatno govoriti o ovome znajući da je mnogo crnogorskih domova zavijeno u crno zbog poginulih, stradalih u saobraćaju. To je u 2017. godini bilo 63, godinu prije 65, ranije se to kretalo po pojedinim godinama i do 100 stradalih. Uglavnom, za malu Crnu Goru to su strašne cifre. Ono na šta bih posebno htio da ukažem iz ovog izvještaja, dje se u poglavlju 3 - Saobraćajne nezgode i njihove posljedice pominju poginuli

motociklisti. U 2017. godini poginulih 14, u 2016. godini poginulih sedam. Znajući da je mnogo manje motocikala u saobraćajnom prometu od kola i preventivno se mora naročito tu djelovati.

Dakle, odustaću od pripremljenog ovog govora. Nekoliko ću stvari se dotaći, to je ta preventivna uloga saobraćajne policije. Ja sam kao i kolega profesor Radulović stalno na drumovima, većina od nas na crnogorskim drumovima. Moram reći da je prisustvo saobraćajne policije sada u mjeri u kojoj treba, ali to je sad od početka špica sezone, inače tog preventivnog djelovanja nema u dovoljnoj mjeri. Mi svakog saobraćajca, svakog policajca u Crnoj Gori moramo izvesti da preventivno djeluje kako bismo spasili ljudske živote. Nama ništa ne znači kao državi hoćemo li potrošiti milion evra godišnje više ili manje za sve te prekovremene sate.

Naročito ova kampanja "Veži pojas, spasi život" mora biti kontinuirana, mora čitavo vrijeme da se i kroz medije priča o toj akciji, da dovedemo naš narod na dovoljan nivo svijesti da znamo da će takva akcija spasiti dosta ljudskih života. Bitno je iz Izvještaja Evropske komisije za 2018. godinu gdje se kaže - broj teških nesreća i nesreća sa smrtnim ishodom u drumskom saobraćaju i dalje je značajno iznad prosjeka u Evropskoj uniji i sve nadležne institucije treba da ulože dalje napore u sprovođenju zakonodavstva o bezbjednosti na putevima, kao i obrazovanje i podizanje svijesti korisnika puteva. Program za rekonstrukciju i održavanje državnih puteva za 2017. godinu iznosio je 38 miliona evra, što je pad od šest miliona evra u odnosu na isti period prethodne godine. Znamo koliko znači saobraćajna infrastruktura, svi željno iščekujemo i taj prvi crnogorski auto-put, odnosno tu prioritetnu dionicu koja će naredne godine biti u funkciji od Smokovca do Mateševa.

Mislim da je nedopustivo ovo što se dešava trenutno da je nama jedna dionica puta, to je dionica od Ribarevina do Mojkovca, u špicu sezone, kad su već počele ogromne turističke gužve zatvorena. Isto tako imamo još nekoliko dionica, ali to je ipak na regionalnim putevima. Ono na šta bih naročito skrenuo pažnju saobraćajne policije - nijeste dovoljno prisutni na regionalnim putevima. Često sam na putu Cetinje - Njeguši - Kotor, koji je veoma frekventan, ovaj dio od Cetinja do Njeguša uglavnom je završen, rekonstruisan. Pozdravljam kako je to urađeno, očekuje nas i taj dio rekonstrukcije, nadam se brzo od Njeguša, odnosno Krsca do Trojice, nekih 13, 14, 15 kilometara, ali saobraćajne policije na tom putu gotovo da nikad nema. Ja ih nisam sreo i ne možemo se samo zadržavati na magistralnim putevima. Ipak treba da vodimo računa naročito o ovim regionalnim putevima koji su veoma frekventni ljeti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 16:56:11)

Zahvaljujem poslaniku Andriji Popoviću.

Sljedeći prijavljeni diskutant je Danijel Živković. Poslije toga neka se pripremi Branka Bošnjak i na kraju govori Nada Drobnjak.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (04.07.18 16:56:31)

Da odgovorim oko ovoga što su uvaženi poslanici Radulović, raniji ministar Konjević i poslanik i ostali govorili na ovu temu i da to iskomentarišem. Suština je da je ovo pitanje koje zahtijeva cjelokupan odgovor društva i da je ovo pitanje svijesti i savjesti jednog društva. Kada su u pitanju svijest i savjest, težak je posao da se izgradi odgovorna svijest i savjest, u svakom poslu koji radite - u politici, u državnim poslovima, pa i u saobraćaju.

Ako pogledamo strukturu, a sada ću pročitati da bi ovo što govorim bilo ubjedljivije sa statistikom, u prošloj godini, u 2017, registrovano je 779.270 prekršaja, ali slušajte sada strukturu tih prekršaja, koliko oni govore da je naša savjest neodgovorna kada je u pitanju vožnja, a tome je najslikovitije govorio poslanik Radulović i prihvatam ovu vožnju, da vidimo nas trojica svi po 100 km, jedno trista da odvozimo. Nekorišćenje sigurnosnog pojasa, vi znate što je sigurnosni pojas, ime mu govori - sigurnija vožnja, 50.000 prekršaja, 50.000 ljudi je samo kažnjeno, a zamislite koliko nije kažnjeno. Znači, vozi se onako bez pojasa, /upadica/ slobodno, "raspojasano" se vozi. Drugo, upravljanje neregistrovanim vozilom - 12.214 prekršaja. Neregistrovano vozilo podrazumijeva da je neispravno, nije bilo na tehničkom pregledu. Znači, takođe, u pitanju svijest.

Upravljanje vozilom pod dejstvom alkohola u organizmu u koncentraciji od 0,3 do pet promila alkohola - 4.379 ljudi je kažnjeno sa ovom koncentracijom alkohola, a koliko je prošlo da nije kažnjeno. Upravljanje vozilom pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 0,5 do jedan promil u krvi - 4.379. To je već 8.000 pijanih koji voze i koji su kažnjeni u prošloj godini. Slušajte i ovaj podatak, upravljanje vozilom pod dejstvom alkohola u organizmu u koncentraciji od i preko dva promila, znaju ljekari šta to znači - 373. Šta može policija tu da uradi? Preventivno da radi, da više kažnjava.

Ovo o čemu ste Vi govorili, profesore, da onaj prvi školski čas u prvom razredu ne bude prvi nego da ga u toku školske godine organizujemo nekoliko puta, da ta preventivna svijest počinje od vrtića ne samo od prvog razreda, da bar djeca promijene roditelje, što bi bilo dobro - onda društvo ide snažnije naprijed kad su djeca pametnija od roditelja.

Slušajte dalje. Prekoračenje dozvoljene brzine /prekid/ a u naselju i do 50, 60 km van dozvoljene oko 9.778 prekršilaca. Upravljanje bez odgovarajuće kategorije - 5.000. Vozač koji nema vozačku dozvolu - 7.000. Korišćenje telefonskog uređaja, o tome ste slikovito govorili - 2.949. Zamislite koliko je onih koji su ostali van ovih sankcija. Npropisano preticanje i obilaženje - 1.179 prekršaja.

Sve nam ovo govori i potkrepljuje onu prvu konstataciju, i moju, i vašu, mi se ovdje slažemo, mi smo ovdje jedinstveni - preventiva kroz edukaciju i represiju. Preventiva može da bude i kroz edukaciju i kroz represiju, kroz policijske represivne radnje i radnje drugih nadležnih organa. Ovo sam procijenio da vam pročitam, da čuje i crnogorska javnost i da potvrdim naše jedinstvo da na ovome radimo.

Kolega raniji ministre Konjeviću, u pravu ste, u metodologiji možda bi se ovo moglo malo dotjerati, kako mi kažemo, ali je dovoljno, kolega Konjeviću, da se iz ove statistike, iz analitike koja je možda oskudna, ali nažalost ponavlja se, moramo je ponavljati jer se stanje teško mijenja. Mi ponavljamo mjere koje ne ostvarujemo, zašto to da ne kažem /prekid/ da mi iz Ministarstva unutrašnjih poslova sada u ove dvije godine, vjerujem i vi i ranije, a ja se baš sada trudim, da svako uradi svoj dio posla. Relicenciranje autoškola je posao Ministarstva prosvjete i obrazovanja. Oni to moraju pod hitno da rade. Izrada novih testova je, takođe, posao Ministarstva prosvjete i obrazovanja. I to moraju pod hitno da rade, jer su nam zastarjeli i neadekvatni testovi. Naš isključivi dio posla u ovim mjerama je tehnička opremljenost i kontrola vozila i vjerujte da mi to odlično radimo, ne hvalim se, ali, evo Dragan je tu, ponajbolje u regionu. Pokušavamo da te tehničke centre dovedemo na jedan visok nivo, da permanentno kontrolišemo njihov rad, što je vrlo važno, da ne vozimo neispravna vozila i na taj način da pojačamo i povećamo bezbjednost u saobraćaju.

I da budem konkretan, kolega Popović što je govorio, sa Draganom sam već sugerisao da se patrola na ovom putu Njeguši - Krstac učini češćom, da bi se i ta bezbjednost povećala. Znae, ružno se osjećam kada govorim u procentima o ljudskim životima. Vjerujte mi da je teško bilo kada sam vama trebao da kažem tri procenta više, tri procenta manje ili jedan i po procenat više. Znae, ružan mi je osjećaj. U pitanju su ljudski životi. U pitanju su tragedije. Vjerujte mi, profesore, Vi ste to plastično govorili. Bio sam učesnik u jednom udesu gdje sam srećom ostao živ. Čovjek je zaspao, vozio neodgovorno i ja sam srećom izbjegao smrt prošle godine. Znači, slažem se sa Vama da mi ove stvari moramo sagledati ljudski da bismo onda mogli da ih dovedemo do kraja.

Mene hrabri ovo što u prvom polugodištu ove godine, zaista je to smanjeno umjesto 35 žrtava u prošloj godini u ovom periodu sada imamo 18. To je značajno bolje. Mi svake godine angažujemo, i tu sam dao punu slobodu, helikopter koji nadgleda saobraćajnice. Pokušaćemo to da uradimo i sa dronovima na neki način, da dođemo i do tih sredstava /prekid/ auta, presretače i sve što u ovom trenutku možemo da radimo ćemo činiti. Ali vjerujte, ako ne promijenimo svijest, sva tehnika će biti uzaludna i represija će biti nedovoljna. Vidjeli ste, mi smo naplatili četiri miliona evra kazni, ali znate koliko je to bitno? Ma to je vrlo malo bitno, ako smo izgubili 65 života u 2016. ili 63 u 2017. godini. To je nebitno. Ja to vjerujte mi ne želim ni da čujem. To mi ništa ne znači, a nikom od nas. Svi smo ovdje ljudi koji smo odgovorni. Nama znači da bude što manje mrtvih u saobraćajnim nezgodama i da čuvamo živote jedni drugima na našim drumovima. Hvala.

Hvala, ministre.

Vidim da se dio poslanika prijavio za komentar. Ne znam koliko je profesionalno korektno prema poslanicima koji su odustali od diskusije da bi poštovali vaše vrijeme. Sugerisem ipak da odustanete od komentara, jer ste spomenuti ipak, nisam siguran u nekom negativnom kontekstu. Spomenuti ste kao nekog koga su sugerisali, pričali ste i više vremena.

Imam dvije mogućnosti - ili svih deset diskutantata da dobiju riječ ili da zbilja, čini mi se korektno bi bilo da odustanete od komentara i da damo riječ Danijelu Živkoviću. Hvala vam. Shvatio sam da ste svi odustali.

Poslaniče Raduloviću, Vi ste pričali duplo više vremena. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (04.07.18 17:07:49)

Dogovoreno, idemo zajedno u akciju. Pozdravljam i akciju helikopter, vidite da sam informisan oko svega toga i zajednički da napravimo i ja da doprinesem nekoj strategiji za iduću godinu. Ima jedna stvar, alkoholizam ubija i porodice i mentalitet i sve ostale stvari. Tu možemo da djelujemo svi zajedno i oko kafana i oko svega. Ali ima i nešto što je u vašoj nadležnosti, ima volan koji moramo da damo, oni koji se prevoze javnim sredstvima, da se može uključiti samo ako imaš ispod 0,2% alkohola. Slušajte ovu glavu. Jesmo li se razumjeli? Znači, cijelo društvo mora djelovati, podržavam vas. Međutim, vaše akcije su limitirane i sredstvima i mogućnostima i svim ostalim. Cijelo društvo mora reagovati, finansijski moramo sve i ovaj ludi mentalitet ruskog ruleta moramo okrenuti naopačke.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:09:16)

Poslanik Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (04.07.18 17:09:35)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ministre Nuhodžiću, dakle, razumjeli ste, znam da će to za naredni izvještaj malo pogledati, jer zaista Strategija koja je urađena 2010. godine za devetogodišnji period je odličan dokument. I zato prosto sam Vam morao ukazati da ona treba u ovom izvještajnom periodu da bude dio ovog izvještaja, jer mislim da je ovo tema koja možda nije politički atraktivna, ali je strašno društveno korisna. I strašno je društveno korisno što, između ostalog, o tome pričamo ovdje.

Govorili ste o prekršajima iz oblasti neregistrovanih automobila, pojasa i brzine, 50% tih stvari, preko 50% možda i više možete riješiti kroz postavljanje sistema stacionarnih radarskih uređaja. Mi smo jedina zemlja u regionu /prekid/ Dakle, pomoć ovoga parlamenta, siguran sam Odbora za bezbjednost da se za to pod hitno budžetski obezbijede sredstva. Alternativa vam je procedura koju ste sada vidjeli da odlično funkcioniše vezano za lizing aranžman. Ne bih se složio da je sve stvar mentaliteta. Mi smo isti kad pređemo granicu sa Srbijom ili sa Hrvatskom. Isti nam je mentalitet, samo nam je ponašanje drugačije. Zna li zašto nam je ponašanje drugačije? Zato što znamo ako u Hrvatskoj napravimo prekršaj, da ćemo završiti kod sudije za prekršaj. Ako u Hrvatskoj ili Srbiji sasvim sve jedno, vozimo u alkoholisanom stanju završićemo u pritvoru.

Dakle, ovdje je nemoguće bez tehničkog osposobljavanja, vjerujte mi, i ulaganja u saobraćajnu policiju u njenu opremu. Nažalost, ni u prethodnom, a bojim se ni u ovom zakonu, tu je kolega Klikovac, nije zaživio jedan vrlo važan mehanizam kaznenih bodova. Zna li zašto nije zaživio? Ako po sjećanju dobro pričam, nemamo razvijen informacijski sistem koji bi te stvari registrovao. Pa ako pređete kaznene bodove koji postoje u zakonu, između ostalog, može da vam se oduzme i vozačka dozvola, da nemate više pravo da upravljate sistemom, da idete ponovo na polaganje vozačkog itd. i pasivna naplata, nešto što znam da nije lako, ali to je jedini vid represije. Ako pričamo o represiji u saobraćaju, jedini vid represije je da naplatite kaznu. To se mora razviti

do kraja i tu treba informatička podrška i saradnja sa drugim državnim organima u tom segmentu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:12:39)

Zahvaljujem bivšem ministru policije i poslaniku Rašku Konjeviću.

Andrija Popović odustaje.

Danijel Živković, poslije toga Branka Bošnjak i završno Nada Drobnjak.

Ministar Nuhodžić, ovo je bilo njegovo završno izlaganje.

Izvolite, gospodine Živkoviću.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (04.07.18 17:13:01)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre sa saradnikom, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani,

Dakle, jasno je da se danas možemo složiti, makar što se tiče ovog izvještaja, koji se odnosi na bezbjednost saobraćaja na putevima u Crnoj Gori, da je stanje u ovom sektoru na zadovoljavajućem nivou u odnosu na ono što su statistički podaci koji se tiču saobraćajnih nezgoda, strukture prekršajnih naloga i onih mjera koje su navedene u samom izvještaju.

Moji prethodnici su nešto više govorili o tome kakvo je stanje na svjetskom nivou, dakle godišnje otprilike po određenim procjenama u saobraćajnim nezgodama strada između 1,3 - 1,5 miliona ljudi, a zadobije povrede između 20 do 50 miliona. To je jasan indikator da u ovom vremenu ispred nas sve zemlje svijeta se moraju baviti ovim pitanjem na proaktivan način. I Evropska unija i zemlje Evropske unije se proaktivno bave ovim pitanjem i do sada nije pronađen najkvalitetniji model u smislu borbe protiv onoga što znači stradanje u saobraćajnim nezgodama.

Ono što je Uprava policije preduzela u prethodnom periodu meni djeluje zadovoljavajuće u odnosu na broj kontrolisanih vozila u saobraćaju. Dakle, to je u značajnom procentu mnogo više nego što je to bilo tokom 2016. godine. To se posebno odnosi na broj alkotestiranih vozača. Tu vidimo povećanje u odnosu na 2016. godinu za preko 30%. To je nekih, čini mi se, oko 65-67.000 alkotestiranih vozača, od čega je po tim podacima, čini mi se, preko 10.000 protiv kojih je pokrenut prekršajni postupak.

Osim toga, jasno je da mi se svrstavamo mentalitetski upravo u jednu malo žustriju naciju, koja u odnosu na što je kvalitet naših puteva i kvalitet naših vozila želimo malo više da preneglasimo vožnju. To se vidi po broju prekršajnih naloga, kojih je bilo preko 150.000 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. I pored toga vidimo, čini mi se, u izvještaju sudskog Savjeta je bilo da su sudovi za prekršaje u 2017. godini imali u radu predmeta iz preko 120 različitih oblasti, ali najviše ih je bilo u radu predmeta iz oblasti Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, i to 37.396. Dakle, nije sve samo u represivnim mjerama, nije sve u sankcijama. To je jasno. Moramo gledati i na tu činjenicu da te sankcije bi trebalo da djeluju prevenirajuće vaspitno na vozače. Očigledno je da na nas ne djeluju na kvalitetan način, jer smo imali čak za pojas preko 50.000 čini mi se tih prekršajnih naloga. Ono što ste Vi rekli, ministre, apsolutno sam saglasan, moramo početi od predškolskog uzrasta, nakon toga ići od osnovne škole i nadalje, vršiti kontrolu obuka vozača. Da li uvesti neke posebne mjere u Zakonu o bezbjednosti u saobraćaju, na primer, čini mi se da je u Izraelu uvedeno da mladi ne mogu voziti noću tokom vikenda, ili uvesti neke posebne mjere vezano za mlade, ovo što je govorio kolega Konjević, a vezano za kaznene bodove - jasno je da je zakonom propisano, na primjer ako se sakupi preko 12 bodova, da se može oduzeti vozačka dozvola na 90 dana, da imamo priliku da nakon toga ako se ponove isti ti prekršaji, da se može desiti i oduzimanje vozačke dozvole i na duži period, ali bih ipak ja stavio tu akcenat na taj prevenirajući karakter svake kazne ili sankcije i u proaktivnom pristupu upravo Uprave policije.

Na kraju, Crna Gora je zaista što se tiče bezbjednosti u saobraćaju uradila mnogo toga po pitanju infrastrukture. Očekujemo završnicu prve dionice auto-puta. Zaboravili smo da pomenemo jedan bitan projekat, a to je projekat koji je završen 2010. godine upravo ovog puta od Žabljaka

do Risna, koji je koštao preko 100 miliona evra. Radi se o jednom bitnom putnom pravcu koji sve češće koriste turisti, posebno iz Srbije. Da ne govorim o putnom pravcu koji sada ide od Pljevalja preko Kovrena do Bijelog Polja, koji je u završnoj fazi sada, urađeno je oko 4 miliona, u prethodnoj fazi bilo je ukupno 9 miliona. Dakle, onoliko koliko su to finansijske mogućnosti iz samog budžeta koje se izdvajaju radi se na poboljšanju makar saobraćajne infrastrukture. Ostalo pitanje svijesti i mentaliteta je sigurno pitanje jedne dinamike na koju mi moramo raditi, prije svega, kao javni poslenici i sa svakog mjesta poručiti posebno mladim ljudima da moraju poštovati saobraćajne propise, jer čuvajući sebe čuvamo i druge. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:17:58)

Zahvaljujem poslaniku Danijelu Živkoviću.
Dajem riječ poslanici Branki Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (04.07.18 17:18:03)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani građani,

Pred nama je jedna tema koja nas ne razdvaja, nego nadam se da smo svi sa istim ciljem i željom da se poveća bezbjednost saobraćaja na našim putevima.

Poštovani ministre,

Bilo bi mi vrlo interesantno da u ovom izvještaju smo imali i starosnu strukturu onih kojih su nažalost izginuli na putevima, jer bi, gotovo sam ubijedena, bila porazna činjenica i vidjeli bismo da ustvari naša mladost u najvećem dijelu gine na putevima. Interesantna bi bila i polna struktura, pa da vidimo jesu li žene lošiji vozači ili muškarci. To bi bilo interesantno vidjeti.

Saglasna sam sa vama da taksisti trebaju da daju primjer. Ja prva, prije svega, mislim da bi primjer trebali da daju ovi koji voze službene automobile, a nažalost to nije tako. Juče ste imali jedan saobraćajni udes na putu do Nikšića gdje je učestvovalo vozilo sa PG-CG tablicama, a ovo ne govorim uzalud, jer imam osjećaj da se ta lica ne kontrolišu dovoljno, da ih policija ne zaustavlja. Meni se desilo evo na ovom semaforu ovdje prema Skupštini da zamalo nijesam na pješačkom prelazu kada je bilo zeleno stradala od jednog takvog vozila. Poslije sam se raspitala, to je vozilo protokola Vladinog bilo. Hoću da vam kažem da prvo te ljude koje voze službene automobile sad su prepoznatljive tablice, treba da vidimo kako voze i da oni daju primjer, ne kažem svi, ali većina njih, valjda zbog toga što su nekažnjivi, voze vrlo brzo i svojim primjerom pokazuju kako ne treba voziti, odnosno kako se krše saobraćajni propisi. Na nekim mjestima su čak prave ubice na putevima i kamikaze onako kako voze, posebno oni koji štite, koji su u pratnji ovih štićenih lica pa smo imali i takve udese na putevima.

Mislim da biste o tome trebali da povedete računa, uz, da dam jednu opasku, preveliki broj službenih automobila za malu Crnu Goru koju mi imamo. Jedna opšta nekultura u saobraćaju postoji i nijesu samo tu vozači krivi, nego i pješaci. Imamo i pješačku nekulturu. Ona druga stvar o kojoj smo pričali jeste kakvi su nam putevi. Prvo ću reći da uvozimo krš iz Evropske unije, a ima i onih koji su se obogatili pa kupuju odlična auta, a ta auta lako razvijaju brzinu, a naši putevi nijesu za tu brzinu i tu imamo taj problem da se imaju mnogo bolja kola nego što su putevi po kojima ta kola treba da se voze i onda se nema osjećaj brzine, pa se često ta brzina znatno prekorači.

Takođe, ljudski faktor u najvećem broju slučajeva je i najvažniji. Ovo što smo pričali o tome da nam je omladina postala takva da je nevjerovatno koja se doza alkohola i psihoaktivnih supstanci nažalost koristi. Brinem kada dolazi ljeto, jer po ovim velikim vrućinama, a na gotovo svim plažama po crnogorskom primorju mnogi lokali oranizuju koktel zabave tokom dana, gdje su oni u alkoholisanom stanju pod visokim temperaturama i onda su to pravi rizici. Mislim da je to jedan značajan faktor za veliki broj saobraćajnih udesa i nažalost veliki broj nam omladine gine na putevima.

Ono što hoću još da istaknem jeste i saobraćaj u mirovanju. Ni tu se dovoljno ne kažnjavaju, oni koji parkiraju svoja vozila po trotoarima i time ugrožavaju pješake, jer su pješaci

često prinuđeni da idu ulicom a ne trotoarima. Nama su troari postali mjesta za parkinge, zbog toga što nema dovoljan broj parking mjesta, ili ima oni koji se naplaćuju a naš standard je takav da ljudi izbjegavaju da parkiraju tamo, već parkiraju na nedozvoljena mjesta.

Takođe nešto što sam zapazila jeste korišćenje mobilnih telefona tokom vožnje. Mislim da se to dovoljno ne sankcioniše i da treba tome da posvetite posebnu pažnju ili neku akciju da sprovedete. Vidjela sam da je bilo nekih akcija, ali mislim da se dovoljno ne sankcioniše i vrlo je bitno - nemojte selektivno da sankcionišete ljude, a toga ima. Mi znamo, Crna Gora je mala, napravi se prekršaj, oduzme se vozačka, onda neko uhvati vezu i taj opet dobije vozačku dozvolu ili mu se izbriše kazna, ili već ne znam koji su to načini. Ako to radimo, nigdje nijesmo stigli. To su neke stvari na koje bih ja obratila pažnju da bismo poboljšali stanje na putevima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:23:54)

Dajem riječ zadnjem diskutantu povodom ove tačke dnevnog reda Nadi Drobnjak. Prije toga javio se za komentar predsjednik Administrativnog odbora Luid Škrelja, član Odbora za bezbjednost. Izvolite.

LUID LJUBO ŠKRELJA (04.07.18 17:24:04)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, uvaženi gospodine Klikovac, kolegice i kolege poslanici,

Vrlo kratko. Javio sam se kao živi svjedok neselektivnosti rada policije u odnosu na lica koja koriste službena vozila.

Znači, nije davno, nije zadnji put sigurno, a nije bio ni prvi put - 170 evra sam kažnjen s pravom zbog prekoračenja brzine. Uplatio sam 150, moram još 20 evra. Snimao sam, imam uplatnicu, na jednom mjestu. Znači, korisnik sam službenog automobila Skupštine PG-MN, ne CG nego MN, jer CG možeš i sam da staviš, ono MN je jače od CG. Pet para nijesu dali, presretali, kaznili su me i platio sam. Ne što su me kaznili i da niko mi nije oprostio, nego sam uplatio 150 evra i dobio sam opomenu, jer moram još 20 evra uplatiti. Kažem zbog crnogorske javnosti da nije bio prvi put, a siguran sam da neće biti ni zadnji put. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:25:48)

Poslaniče Škrelja, ja sam prema Vama slobodan. Poruke koje danas želimo da pošaljemo iz ovog doma nisu da se plaćaju kazne, nego da se vozi sporo, da se poštuju propisi. Ja Vas u ime ovog doma opominjem da Vam se to više nikad ne desi.

BRANKA BOŠNJAK (04.07.18 17:26:21)

Moja poruka je bila, kolega Škrelja, da mi, odnosno vi koji vozite službena kola, svojim primjerom pokažete kako treba da se poštuju saobraćajni znaci i saobraćaj, da budete kulturni u saobraćaju, a ne da vi kršite to, onda vas kazne pa vi platite. Tu treba da povedete računa o tome. Neću da kažem, mislim da je to izuzetak što Vi pričate a da je mnogo više onih koji prođu nekažnjeni, koje uopšte ne zaustavljaju. Imala sam priliku da vidim to x puta, ali evo neka bude sva ova diskusija u tom pravcu, da nema izuzetaka, nego da budemo svi isti pred zakonom, bilo vozila i tablice službene, ili ove civilne, ne znam kako se nazivaju.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:27:26)

Saglasan sam. Zbilja poruka za dva današnja diskutanta koji su pokazali da imaju posebni

temperament, to je bio poslanik Radulović i poslanik Škrelja. Iako ste javno priznali da ste vozili brže nego što treba, poruka iz ovog doma treba da bude da se mora suzbiti temperament i da morate voziti sporo.

Sad dajem riječ Nadi Drobniak.

NADA DROBNJAK (04.07.18 17:28:00)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, gospodine Klikovac, kolegice i kolege,

Ja nemam običaj da pozdravljam nekog ko nije u ovoj sali, ali ovaj put želim da pozdravim saobraćajnu policiju koja je prije svega kaznila kolegu Škrelju. Neka nastavi da kažnjava sve one koji ne poštuju pravila, a naročito one koji voze službena auta. Zato, poseban pozdrav i podrška za takav rad.

Danas, govoreći o ovoj tački dnevnog reda, pokazali smo da je pitanje bezbjednosti u saobraćaju pitanje koje sve nas građani i građanke Crne Gore zabrinjava, objedinjuje sve nas iz bilo koje političke partije da dolazimo, jer želimo da pošaljemo poruku - promijenimo se, budimo odgovorni kada smo u saobraćaju i učinimo sve da bude manje stradalih lica. Mogu komotno da kažem da sve što je kolegica Bošnjak rekla ja potpisujem i vjerujem da je ovo možda jedinstvena tačka dnevnog reda gdje jedni za druge to možemo da kažemo, ali to je jasna poruka građanima i građankama. Jedan izgubljeni život u saobraćaju je mnogo, jer to prije sve zavisi od nas i od naše saobraćajne kulture.

Zato, kada govorimo o izvještaju, on daje podatke o tome ustvari koliko mi poštujemo saobraćajne propise i koliko smo odgovorni prema sebi i prema drugima. Moja jedina zamjerka ovom izvještaju je što Ministarstvo unutrašnjih poslova radeći ovakav izvještaj nije poštovalo Zakon o rodnoj ravnopravnosti, statistika nije iskazana po polu. Jer, da je statistika iskazana po polu, ja bih, sigurna sam, odmah mogla da reagujem na, meni je žao, ali ja moram to okarakterisati kao mizoginu izjavu kolege Radulovića, koji je govorio o svemu izvanredno, osim kada je govorio o ženama u saobraćaju. Jer, žene i muškarci možda podjednako, krše pravila i propise, iako sve svjetske statistike, mi ih nažalost u Crnoj Gori nemamo, govore o tome da žene proporcionalno svom učešću u saobraćaju izazivaju manje saobraćajnih udesa, jer su pažljivije, odgovornije i to je statistika pokazala.

Ono što jeste problem kada se pogleda statistika, to je da mladi ljudi najviše stradaju, da su to ljudi od 18 pa negdje do 28 godina i da je, svi smo svjesni, to period nemira, traženja, senzacije, ponašanje mladih koji žele na sebe da skrenu pažnju, ali ta brza vožnja jeste opasna i naše statistike hvataju te podatke i oni su upozoravajuće alarmantni. Postoji još jedan problem, to je spora vožnja i tu poziv i molba saobraćajnoj policiji, da kad neko usporava i pravi kolonu, oni po zakonu imaju pravo da ga sankcionišu jer je on obavezan da skrene sa puta i propusti kolonu. To se na našim putevima ne dešava i to izazove reakciju nekog da možda, ne opravdam to, pretekne i gdje nije mjesto i tako napravi prekršaj.

Danas smo govorili o aspektu bezbjednosti i mladih, i žena, i starijih, ali moramo da budemo svjedoci da svi kao učesnici u saobraćaju dajemo primjer i djeci i zato podrška aktivnostima koje radi saobraćajna policija dajući časove djeci, ali poruka roditeljima da su oni odgovorno i da oni moraju da preuzmu mnogo veću odgovornost u obrazovanju djece, dajući primjer kako se prelazi ulica, na način kako će da koriste sjedišta za djecu. Mi smo svjedoci da u gradu možemo da vidimo roditelje koji drže dijete u krilu a voze auto i bezbroj primjera kršenja propisa.

I da ne bih puno prekoračila vrijeme, samo ću da pozdravim ono što radi Ministarstvo unutrašnjih poslova. Ministar je rekao da se radi da li novi tekst ili izmjene i dopune Zakona o bezbjednosti saobraćaja i da pozovem na razmišljanje i da iskažem nadu da će se u zakonu naći rješenje slično onom koje /prekid/ da se osnuje Agencija za bezbjednost saobraćaja koja će analizirati, pratiti i unapređivati sistem bezbjednosti, imati neke šire nadležnosti u ovoj oblasti. I svakako da se razmišlja o mnogo jačoj edukaciji i samih instruktora, ali i onih koji polažu vozački ispit, jer danas smo čuli da Švedska, Velika Britanija, Danska imaju najmanji broj saobraćajnih udesa, a kod njih su najrigoroznija pravila da neko bude instruktor vožnje i pravila za polaganje

vozačkog ispita. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:33:50)

Uvaženi poslanici, uvaženi građani, na ovaj način smo završili prijavljene diskutante.

Ja sam razumio da je ministar Nuhodžić objedinio završno izlaganje, bio je i komentar nakon uvodnih izlaganja poslanika.

Ja bih volio možda da donesemo ili neformalni zaključak ili preporuku sa ove sjednice da u odborima za određene oblasti, u ovom slučaju u Odboru za bezbjednost, preispitamo svako članstvo, a pogotovo novih članova koji treba da budu članovi ako krše bilo kakva pravila koja su vezana za bezbjednost i odbranu. Hvala.

Mevludin Nuhodžić, izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (04.07.18 17:34:47)

Zaista želim da zahvalim svim učesnicima u raspravi, /prekid/ da smo kroz ovu tačku dnevnog reda, moj je to utisak, ovom parlamentu /prekid/ vratili stari sjaj /prekid/ naša rasprava je danas bila onako na nivou onoga što je bio imidž ovog parlamenta. Želim da se svim učesnicima u raspravi zahvalim, posebno profesoru Raduloviću, koji je dao posebnu boju tome, ali želim evo i Branki kolegini, kad kažem kolegica, dugo sam bio u Parlamentu, nećete zamjeriti, kada je u pitanju obavezno sankcionisanje vozača koji voze auta sa CG tablicama i MN, uveli smo praksu da se redovno informišemo o kaznama tih prekršioaca i sa tim upoznajemo nadležna ministarstva. I moj je osjećaj, jer se ja češće vozim bez pratnje nego sa pratnjom, to vjerovatno znate, primijetim te - sada ću tražiti da se te informacije dostavljaju meni i da onda malo to pogledamo. Ipak, mi koji imamo funkcije treba da se u saobraćaju najodgovornije ponašanje.

Još jednom hvala vam. Korisne su sugestije, nastojaćemo sve ovo da za sljedeći izvještaj inkorporiramo i da pokušamo da ove korisne sugestije pretvorimo u djelo. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:36:58)

Zahvaljujem na konstruktivnoj raspravi. Zahvaljujem ministru Nuhodžiću i Draganu Klikovcu. Zamolio sam stručne službe da, u skladu sa određenim komentarima koje smo dali donesu, i neke zaključke.

Konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

Uvažene kolege, uvaženi građani, prelazimo na sljedeću tačku dnevnog red. To je Finansijski izvještaj o radu Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017. godinu.

Ovlašćeni predstavnik Agencije za lijekove i medicinska sredstva je Milorad Drljević, direktor Agencije. Izvjestilac Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je Branko Čavor.

Otvaram pretres.

Da li direktor Drljević želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite.

MILORAD DRLJEVIĆ (04.07.18 17:37:55)

Hvala, poštovani potpredsjedniče.

Uvaženi poslanici,

Evo u najkraćem o definiciji agencije kao naučne institucije i nastavne baze fakulteta zdravstvenog usmjerenja i nezavisnog regulatora koji taj svoj posao vrši prateći životni ciklus lijeka i medicinskih sredstava, u skladu sa Zakonom o lijekovima i Zakonom o medicinskim sredstvima. Agencija je svoj finansijski izvještaj za 2017. godinu uradila u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, koji predviđa da finansijski izvještaji budu pripremljeni u skladu sa

međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i pratećom računovodstvenom regulativom Ministarstva finansija. Oni su, naravno, podložni finansijskoj reviziji od strane nezavisnog ovlašćenog revizora, a svi poslovni procesi u Agenciji su usklađeni sa standardima kvaliteta ISO 9.001, 27.001, 17.020.

Sve poslovne aktivnosti su u 2017. godini dale i pozitivan finansijski rezultat, što je vidljivo iz Izvještaja koji ste dobili. Kada je u pitanju Izvještaj o radu za 2017. godinu, u uvodnom dijelu su navedene sve nadležnosti Agencije vezane za Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima, izjava o politici kvaliteta i sigurnosti informacija, kao i organizaciona struktura, odnosno ljudski resursi sa kojima raspolažemo.

U zakonodavnoj oblasti u 2017. godini se intenzivno radilo na novim zakonima - Zakonu o lijekovima i Zakonu o medicinskim sredstvima i oni su sada u proceduri ocjene kod Evropske komisije. Intenzivno se radilo na unapređenju informacionog sistema, povećanju dostupnosti i stabilnosti rada informatičke opreme, a pored tehničkih unapređenja u saradnji sa Upsala monitoring centrom je omogućena nova funkcionalnost za prijavljivanje neželjenih reakcija na lijekove, on line forma za prijavu sumnje na neželjne reakcije namijenjena zdravstvenim radnicima.

U svim oblastima, navedeno je u Izvještaju, koje se odnose na registraciju lijekova, interventan uvoz, farmakovigilancu itd. su dati precizni pokazatelji, a važno je napomenuti stalno unapređenja broja i kvaliteta ekspertskih procjena u Agenciji, koje se rade kao i eksternih ekspertskih procjena u Crnoj Gori, kao i rad stručno-savjetodavnih komisija. Agencija prikuplja, obrađuje i analizira podatke o potrošnji lijekova, tako da je urađena i obrada podataka za 2016. godinu u toku prethodne godine, i sad očekujemo i objavljivanje potrošnje za 2017. godinu. Izvještaj o radu za 2017. godinu sadrži informacije o međunarodnoj saradnji i edukacijama zaposlenih, kao i radu na sistemu upravljanja kvalitetom i sigurnosti informacija. Toliko i hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:41:06)

Zahvaljujem gospodinu Drljeviću.

Dajem riječ izvjestiocu Odbora, predlažem da damo riječ u ime Kluba DPS-a, Halilu Dukoviću.

Izvolite, poslaniče Dukoviću.

HALIL DUKOVIĆ (04.07.18 17:41:19)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi gospodine Drljeviću,

Iz Izvještaja Agencije za 2017. godinu jasno je vidljiv rad Agencije, kao i finansijski tokovi Agencije. Naravno, o finansijskim tokovima Agencije neću govoriti, nijesu predmet mog interesovanja, jer svi znamo da se Agencija ne finansira iz budžeta, ne opterećuje budžet, već iz svojih tokova. Zato nam nije ni interesantan taj dio priče, ali rad Agencije sigurno jeste interesantan. Možda smo svi mi kao i javnost Crne Gore uskraćeni za sve one oblasti u kojima je Agencija zadužena danas da radi, ali vjerujem da je jedan dobar rad ove Agencije možda i razlog što se ne pominje toliko često u javnosti. Jedna oblast sigurno je jako značajna, prije svega, za javno zdravlje u Crnoj Gori. To je kvalitet lijekova na crnogorskom tržištu, odnosno kakvog su kvaliteta lijekovi koje upotrebljavaju građani Crne Gore.

Na ovo sam se odlučio iz razloga što sam u vašem izvještaju vidio da je Agencija u 2017. godini uputlia pet zahtjeva inspekcijским službama da se pojedini lijekovi ili grupe lijekova ostrate sa crnogorskog tržišta zbog odstupanja od onog standardnog kvaliteta lijekova. Naravno, to je nešto što umnogome utiče i na javno zdravlje. Mi svi znamo da efekat izlječenja koji svi želimo, ako nemamo dobar lijek ne možemo postići bez obzira na sve one postupke liječenja - od same dijagnostike pa do liječenja glavna karika i zadnja karika u tom procesu jeste lijek. Ako taj lijek nije lijek, ne odgovara onim standardima koje u deklaraciji mora posjedovati, onda mi u suštini nijesmo ništa uradili. Ovo napominjem zbog sve češće pojave, koja već poprima globalni karakter u svijetu, a to je falsifikovanje lijekova kojih nažalost svakim danom sve više ima.

Naravno, ako uporedimo samo podatke koji se dobijaju od švercovanih lijekova danas, oni zaista izgledaju nevjerovatni. Globalni promet falsifikovanih lijekova u 2005. godini iznosio je negdje oko 32 milijarde dolara, 2010. godine je više nego udvostručen i iznosio je 75 milijardi dolara, a 2011. godine, vjerovali ili ne, taj iznos je bio 200 milijardi dolara. Još jedan podatak koji je frapantan da se u 1.000 dolara uloženog falsifikovanog lijeka može zaraditi do 100.000 dolara, a po nekim statistikama čak do 500.000 dolara zaista zvuči nevjerovatno, ali moramo priznati ohrabrujuće za sve one koji se bave tom djelatnošću, a naravno danas je jako teško prepoznati falsifikovani lijek. To može jedino Agencija, odnosno one laboratorije koje su osposobljene za to. Zbog toga vas i pitam da li je pri kraju nabavka laboratorije koju Agencija treba da dobije koja je predviđena planom za 2018. godinu, jer puno znači za kontrolu kvaliteta lijekova koji se upotrebljavaju u Crnoj Gori.

Samo ću još jedan podatak Svjetske zdravstvene organizacije da kažem - ukupno oko 11% lijekova danas u svijetu, posebno u zemljama u razvoju su švercovani lijekovi. Naučnici Svjetske zdravstvene organizacije utvrdili su da je u svijetu od 72.000 do 169.000 djece umrlo od upale pluća samo zato što su dobijali falsifikovane lijekove. Davani su lijekovi koji u suštini to nijesu bili, a najviše švercovani lijekovi su antibiotici. Zato zaista jedno priznanje Agenciji što mi danas u Crnoj Gori imamo sigurne lijekove. Zadnji falsifikovani i to jedan lijek u Crnoj Gori je pronađen 2010. godine. Od tada ih nemamo, što možemo shvatiti da to ne znači da ih ima, ali nemamo efekata negativnih tih lijekova. To znači da se vrši jedna dobra kontrola kvaliteta lijekova koji se upotrebljavaju u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:46:01)

Zahvaljujem.

Sljedeći prijavljeni je poslanik Ljiljana Đurašković.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (04.07.18 17:46:09)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi doktore Drljeviću, dame i gospodo, poštovani građani,

Zadatak Agencije je da na visokostručan i odgovoran način poveća stepen funkcionisanja sistema zdravstvene zaštite posebno segmenta potrošnje i registracije lijekova obezbjeđivanjem kvalitetnih, bezbjednih, efikasnih i racionalno upotrebljivih lijekova do nivoa standarda zemalja Evropske unije, te da zajedno sa drugim institucijama zdravstvenog sistema osigura očuvanje zdravlja i poboljšanje kvaliteta života građana Crne Gore. Agencija je nadležna da izdaje, mijenja, dopunjava i obnavlja dozvolu za lijek; izdaje dozvole za proizvodnju lijekova i promet lijekova na veliko za upotrebe u humanoj medicini; izdaje odobrenje za klinička ispitivanja lijekova; vrši upis i brisanje u registar tradicionalnih biljnih lijekova, odnosno upis u registar homeopatskih lijekova; uspostavlja i organizuje sistem bezbjednosti lijekova u prometu i detekcije svake promjene; odobrava nabavku, odnosno uvoz lijekova koji nemaju dozvolu za lijek, lijekova koji su namijenjeni za naučna i medicinska istraživanja; preduzima mjere za obezbjeđenje kvaliteta lijekova; izdaje odobrenje za uvoz i izvoz imunoloških lijekova, lijekova iz krvi i plazme, radiofarmaceutskih lijekova; formira maksimalne cijene lijekova koji se upotrebljavaju u humanoj medicini u skladu sa kriterijumima koje utvrđuje Vlada.

Na osnovu ovoga, gospodine Drljeviću, postaviću Vam par pitanja koja su interesantna za naše građane. U saznanju sam da je formiran tim za suzbijanje falsifikovanih lijekova. Falsifikovanje lijekova je jedna od vodećih kriminalnih aktivnosti, a u pojedinim zaplijenjenim lijekovima nađeni su: pesticidi, djelovi krede i mastila i drugih supstanci koji samo izgledom podsjećaju na pravi lijek. Na farmaceutskom tržištu Crne Gore rečeno je da su nađeni i neregistrovani lijekovi iz Mađarske, Rumunije, Bugarske i to razna doping sredstva, drugo preparati za mišićnu masu i sredstva za mršavljenje.

Koliko je farmaceutska inspekcija pronašla i sklonila iz apoteka i sa tržišta Crne Gore falsifikovanih lijekova u 2017. godini? Kako ste vi nacionalno regulatorno tijelo, postavljam pitanje:

Zašto je u toku 2017. godine došlo do nestašice citostatika u Crnoj Gori? Da li imate komunikaciju sa Ministarstvom zdravlja i Klinikom za onkologiju Kliničkog centra Crne Gore i koliko, da znate, imamo pacijenata na hemioterapiji, jer su usred tretmana pacijentkinje oboljele od karcinoma dojke ostale bez citostatika? Sljedeće formiranje maksimalne cijene lijekova koja se pa vašem izvještaju formira na osnovu kriterijuma koji su propisani uredbom Agencija utvrđuje maksimalne cijene lijekove na veliko za lijekove koji se propisuju i izdaju na teret obaveznog zdravstvenog osiguranja. Maksimalne cijene se utvrđuju za lijekove koji se nalaze na osnovnoj listi lijekova, a cijene lijekova koje nisu obuhvaćene osnovnom i doplatnom listom formiraju se na slobodnom tržištu i tako imamo lijekove znatno skuplje nego u regionu.

Kupovina i izdvajanje novčanih sredstava za lijekove je i te kako velika stavka u budžetu svakog građanina Crne Gore. Nemaju svi građani riješeno zdravstveno osiguranje. Veliki broj građana radi u firmama koje im ne uplaćuju zdravstveno osiguranje i njihove zdravstvene knjižice nisu ovjerene i samim tim nisu u mogućnosti da od izabranog ljekara dobiju recepte. Upoznati ste sa tim da su naši građani prinuđeni da idu, putuju u region gdje za jednu kutiju lijeka koju plate kod nas izvjesnu sumu mogu da kupe u regionu tri do četiri kutije, čak negdje i pet. Samim tim postaju na neki način šverceri, ali "muka zakon mijenja".

Molim Vas, šta možemo da uradimo po pitanju toga? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:50:49)

Hvala, sljedeći prijavljeni poslanik je Radule Novović.

RADULE NOVOVIĆ (04.07.18 17:50:57)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Uvaženi građani, poštovane kolege,

Na početku smatram da treba reći, zapravo naglasiti da je pred nama Izvještaj visokostručne, naučne, pa onda i regulatorne institucije, a crnogorska Agencija za lijekove i medicinska sredstva sve to zaista jeste. Regulatorni dio nadležnosti ove agencije je vezan za praćenje životnog ciklusa lijeka. Dakle, to se odnosi i na porijeklo sirovina od kojih se pravi lijek, na samu proizvodnju lijeka, način distribucije, primjenu lijeka u terapiji i praćenje eventualnih neželjenih reakcija prilikom primjene. Svi ovi poslovi zahtijevaju jako visok nivo multidisciplinarnih znanja, strogu primjenu standarda i primjenu legislative koja je, razumije se, usaglašena sa evropskom. Samo tako možemo biti sigurni da lijekovi i medicinska sredstva koji se nalaze u prometu u Crnoj Gori imaju isti kvalitet i jednako su bezbjedni i efikasni kao i oni koji su namijenjeni građanima zemalja Evropske unije.

Ovo je dobar primjer institucije u kojoj su znanje i nauka stavljeni u funkciju krajnjeg korisnika, odnosno pacijenta. Ko kontinuirano prati rad ove agencije, uočiće stalni napredak i rast njenog stručnog, odnosno naučnog potencijala. O tome svjedoči dobijanje sertifikata od strane Ministarstva za nauku za naučno-istraživačku djelatnost, kao i o protokolu i saradnji potpisanih sa Farmaceutskim i medicinskim fakultetom, Institutom za javno zdravlje, kao i drugim obrazovnim i naučnim institucijama iz zemlje i regiona. U ovom kontekstu posebno treba naglasiti saradnju sa evropskom agencijom za lijekove što je sve dalo impuls razvoju Agencije za lijekove i implementaciju evropskih standarda.

Kroz Izvještaj o radu Agencije koji je pred nama danas vidljiv je značajan napredak u jačanju internih kapaciteta Agencije, kao i eksternih kapaciteta i Crne Gore, čime se postiže i ekonomski efekat u smislu smanjenja odliva sredstava iz naše države. Jedna od djelatnosti Agencije je i priprema Izvještaja o potrošnji lijekova u Crnoj Gori. Podaci se dobijaju od veletrgovlja koje imaju dozvolu za promet. Za prikupljanje i izradu izvještaja o potrošnji Agencija za lijekove koristi metodologiju Svjetske zdravstvene organizacije prema sistemu definisane dnevne doze na hiljadu stanovnika. Na taj način Crna Gora je ušla u sistem praćenja potrošnje lijekova. Na primjer, to je možda interesantno za naše građane, na osnovu dobijenih podataka Agencija je analizirala potrošnju lijekova iz grupe anti-infektivnih lijekova u svjetlu globalne borbe

protiv razistencije. Tako je za 2011. utvrđena potrošnja antibiotika u Crnoj Gori od 39,05 jedinica. Koliko je to bila visoka potrošnja, najbolje govori podatak da je u najvećem broju zemalja Evropske unije u 2010. bila ispod 22,38. Podaci za 2016. godinu govore da su preduzete mjere dale efekta i da je potrošnja antibiotika smanjena na 33,57 jedinica dnevne doze na 1.000 stanovnika. Na ovom mjestu bih se za trenutak zaustavio i upitao direktora Agencije može li nam nešto kratko reći o tim mjerama, šta se planira u narednom periodu, jer mislim da bi ove informacije mogle biti interesantne za naše građane.

Uočljivo je da veliku pažnju Agencija posvećuje implementaciji nove direktive iz farmaceutskog paketa propisa Evropske unije, a koji se odnose na transparentnost. Kako bi ispunila očekivanja iz ovog segmenta, Agencija za lijekove je kroz implementaciju druge faze svog informacionog sistema, o čemu je gospodin Drljević nešto govorio, realizovala portal Agencije, koji je omogućio unapređenje broja i kvaliteta informacija. Realizacija ovog projekta je omogućila pristup velikom broju informacija, koje se redovno ažuriraju što je za svaku pohvalu.

U svakom slučaju, smatram da je pred nama jedan ozbiljan, studiozan dokument koji govori o svim aspektima rada ove institucije i svakako mislim da postoji više nego dovoljno razloga da Skupština Crne Gore prihvati Izvještaj Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017. godinu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:55:26)

Zahvaljujem poslaniku Radulu Novoviću.
Riječ ima Koča Pavlović.

KOČA PAVLOVIĆ (04.07.18 17:55:33)

Hvala, predsjedavajući.

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Ovi ljudi koji malo bolje to od mene znaju kažu da svaki dan u Podgoricu slete po makar dvije mini apoteke iz Beograda, tj. da je zajedničko gotovo svim putnicima koji dolaze iz Srbije avionom da imaju negdje u svom prtljagu par kutija nekih lijekova, koje kupuju u Beogradu, tj. u Srbiji, i koji su od pet do deset puta jeftiniji od istih tih lijekova koji se mogu kupiti i u našim apotekama. Pošto je nadležnost Agencije po zakonu da formira maksimalne cijene lijekova koje se upotrebljavaju u humanoj medicini u skladu sa kriterijumima koje utvrđuje Vlada, tako stoji u zakonu, to je ustvari prvo pitanje koje sam želio da uputim gospodinu Drljeviću - je li išta pokušalo da se uradi na tom planu? Jer, zaista ljudi koji su hronično bolesni od neke bolesti, koji svakoga mjeseca izdvajaju značajne iznose novca od svojih primanja za kupovinu lijekova, su dovedeni u jako težak položaj, pogotovo uzimajući obzir činjenicu da se radi o kategorijama stanovništva koje su obično na samom socijalnom dnu, ili su neki od njih čak i u stanju socijalne potrebe. Dakle, ovdje se radi o tome da je potpuno identični lijek ovdje u Crnoj Gori pet do deset puta skuplji od istog toga lijeka u nekoj apoteci u Srbiji. Zato pitam Vas, kao nekoga ko je po zakonu nadležan da se time bavi. Snadbijevanje crnogorskog tržišta lijekovima je jedno posebno pitanje u cijeloj ovoj priči.

Naime, poštovane građanke i građani Crne Gore, po nekim grubim procjenama 70 do 80 miliona evra je vrijedno to tržište. Toliko se otprilike potroši na nabavku lijekova, i ono što je vrlo interesatno i krajnje zabrinjavajuće za crnogorsko tržište jeste da je tržište nabavke, ovi koji rade u veledrogeriji su monopolisti, precizan da budem kreirani jedan /prekid/ oko Glosarija kao firme. Sami gospodin Martinović je osim Glosarija nekoliko različitih /prekid/ registrovao i sve one se bave manje-više tim poslom. Zatim je tu ovaj gospodin ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:58:17)

Poslaniče Pavloviću, ja Vas upozoravam, u skladu sa članom 107, da ne pominjete ljude u

kontekstu u kojem sada govorite. Pogledajte precizno ovaj član koji ukazuje da nemate pravo to da radite.

KOČA PAVLOVIĆ (04.07.18 17:58:43)

Nijesam razumio, predsjedavajući, šta sam uradio.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:59:05)

Mjera opomene se može izreći poslaniku koji govori van teme, iznosi činjenice i ocjene koje se odnose na privatni život poslanika ili drugih lica. Znači, ovo je drugo lice ...

KOČA PAVLOVIĆ (04.07.18 17:59:08)

Znači, ovdje se ne radi ni o kakvim podacima koji se odnose na privatni život. Radi se prosto o podacima koji se odnose na biznis jednoga čovjeka koji uzima ogromne pare iz budžeta Crne Gore.

Prvo, ja nemam ništa privatno prema tome gospodinu koga i ne znam, a drugo - tu apsolutno nema ništa iz privatnog života što bi se moglo ocijeniti kao ...

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 17:59:22)

Možete da postavite pitanje direktoru Agencije i da dobijete odgovor. Ali očekujem od Vas da poštuju Poslovnik jer imamo takav precizan dogovor.

KOČA PAVLOVIĆ (04.07.18 18:01:48)

Naravno.

Dakle, pored, poštovane građanke i građani Crne Gore, te firme Glasarij i cijelog seta firmi koji je formiran od strane pomenutog gospodina i članova njegove porodice, imate i ovu firmu koju je formirao ovaj gospodin koji je bio dugo godina na čelu "Montefarma", pa je poslije toga postao biznismen. I on je formirao firmu, pa su se oni međusobno povezali, pa je direktor te firme postao ovaj prethodno pomenuti gospodin, a ovaj bivši direktor "Montefarma" je kupio vlasnički udio u drugoj firmi itd. Prosto jedan oligopol je formiran koji ustvari ne dozvoljava crnogorskim građanima da imaju pristojne cijene lijekova.

Ja sam želio, dakle, to je drugi dio pitanja, gospodine Drljeviću, da Vas posjetim da je direktor Fonda zdravstva rekao da bi trebalo mijenjati način nabavke lijekova. Da li je nešto urađeno po pitanju javnih nabavki kada su lijekovi u pitanju, jer je očigledno da je ovaj sistem dosadašnji javnih nabavki kompromitovan od strane ovih ljudi koji su formirali taj oligopol i zbog čijega djelovanja su crnogorski građani prinuđeni da plaćaju pet do deset puta skuplje iste lijekove od cijene za koju mogu iste te lijekove da nabave negdje u okruženju.

Treća stvar, koju sam htio da Vas pitam, a ovdje je danas pominjan taj problem falsifikovanih lijekova itd.

Htio sam da Vas pitam, gospodine Drljeviću, upravo ova pomenuta firma Glasarij je pominjana u kontekstu jedne velike međunarodne afere. Dakle, ono što je tamo tvrđeno od strane italijanskog pravosuđa jeste da je jedan kontigent potpuno neučinkovitih pokvarenih citostatika završio u Crnoj Gori, uvezen od strane te firme i da je u okviru bolničkog programa došao do sistema /prekid/ Crne Gore. Tužilaštvo Crne Gore je o tome formiralo predmet. Mislim da je apsolutni interes, javni interes da Vi, gospodine Drljeviću, obavijestite crnogorsku javnost kad to nije učinilo Tužilaštvo o tome znate li Vi šta se oko toga dešava.

Ovdje se radi istovremeno, poštovane građanke i građani Crne Gore, o činjenici da je pomenuti gospodin Martinović kum specijalnog tužioca Katnića, što cijelu tu priču čini prilično kompromitantnom.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 18:02:12)

Poslaniče Pavloviću, isteklo je vrijeme za Vašu diskusiju.
Sljedeći prijavljeni diskutant je Maja Bakrač.

MAJA BAKRAČ (04.07.18 18:02:33)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani gospodine Drljeviću, uvaženi građani, poštovane kolegice i kolege,

Agencija za lijekove i medicinska sredstva formirana je kao nacionalno regulatorno tijelo sa nadležnostima u oblasti zaštite javnog zdravlja, praćenja neispravnosti u kvalitetu lijekova, a sa krajnjim ciljem sprovođenja kontrole tokom prisustva lijeka na tržištu. Zadatak Agencije je da poveća stepen funkcionisanja sistema zdravstvene zaštite i da zajedno sa drugim institucijama zdravstvenog sistema osigura očuvanje zdravlja i poboljšanje kvaliteta života ljudi. Agencija je, što se iz Izveštaja vidi, sredstvima opredjeljenim za rashod racionalno i odgovorno raspolagala, pa je poslovnu 2017. godinu završila sa dobitkom u iznosu od 7.774 evra. I ovaj Izvještaj Agencije prati Izvještaj revizora sa pozitivnim mišljenjem i stavom da se finansijski iskazi pokazuju realno i objektivno - finansijsko stanje Agencije na dan 31.12.2017. godine.

Moram se osvrnuti na dva pitanja iz Izvještaja, a odnose se na maksimalnu cijenu lijekova, jer je i ovdje od kolega pominjana ista ova tema i na farmakovigilancu. Naime, na osnovu Odredbe o kriterijumima za određivanje maksimalnih cijena lijekova, koja primjenjuje metodologiju međunarodnog poređenja cijena lijekova i određenih kriterijuma, Agencija utvrđuje maksimalne cijene lijekova na veliko za lijekove koji se propisuju i izdaju na teret obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Stoga želim, zbog građana, da postavim pitanje da mi pojasnite zbog čega dolazi do toga da cijena određenog lijeka na primjer kod privatnika u Crnoj Gori košta više u odnosu na zemlje regiona. Takođe, u zdravstvenim ustanovama u Crnoj Gori ima ukupno 82 koordinatora za farmakovigilancu. Farmakovigilanca podrazumijeva bezbjednu primjenu lijekova. Oni imaju komunikaciju između Agencije i ostalih zdravstvenih radnika u zdravstvenim ustanovama koji dalje prosljeđuju zdravstvenim radnicima najnovije informacije o bezbjednosti lijekova. U Izvještaju o rezultatima prijavljivanja neželjenih dejstava za 2017. godinu naznačeno je da je bilo 234 sumnje na neželjena dejstva lijeka, te da je kontinuirana tendencija porasta prijava, što govori da se ovaj sistem konstatno unapređuje. Kroz Izvještaj se kontinuirano naznačava da se najveći broj prijava odnosi na lijekove koji djeluju na kardiovaskularni sistem. S obzirom da svi mi negdje imamo u porodici ljude koji koriste posebno lijekove za kardiovaskularni sistem, zanima me šta je Agencija preduzela i šta će preduzeti kako bi se umanjila i kontrolisala neželjena dejstva lijekova i kakvi su rezultati rada koordinatora koji imaju ovu ulogu da budu u komunikaciji između Agencije i zdravstvenih radnika, da bi prenosili informaciju o bezbjednosti lijekova i kako ste Vi zadovoljni sa time na koji način to funkcioniše?

Na kraju, želim da pohvalim rad Agencije za lijekove i medicinska sredstva koja iz godine u godinu povećava stepen funkcionisanja sistema zdravstvene zaštite u obezbjeđivanju kvalitetnih, bezbjednih i efikasnih lijekova, te da se na taj način sa drugim institucijama zdravstvenog sistema osigurava očuvanje zdravlja i poboljšanje kvaliteta ljudi u Crnoj Gori. Stoga predlažem Skupštini da prihvati ovaj Izvještaj o radu i Finansijski izvještaj Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017. godinu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 18:06:07)

Zahvaljujem poslanici Bakrač.
Sad imamo Branka Radulovića.
Pošto nije u sali, predlažem da damo riječ Suadu Numanoviću.

SUAD NUMANOVIĆ (04.07.18 18:06:24)

/Prekid/ Drljeviću,

Dakle, ja želim na samom početku da sve nas podsjetim ovdje da je Agencija za lijekove i medicinska sredstva osnovana 2008. godine. Desetogodišnjica rada i u susret toga želim da čestitam direktoru i zaposlenima deset godina uspješnog rada ove institucije, za koju smo čuli da radi veoma efikasno, da radi veoma stručno i kvalitetno. Kao rezultat toga, može da se stekne utisak da ova naučna institucija je u jednom dijelu nevidljiva, što kažu - ako kvalitetno radite, onda ta nevidljivost je sasvim i opravdana.

Naravno, Agencija je morala da radi u skladu sa donešenim zakonima i 2011. godine u decembru je usvojen Zakon o lijekovima, koji je crnogorsko zakonodavstvo na području lijekovima uskladio sa direktivama Evropske unije i standardima zemalja Evropske unije i nadležnost Agencije proširio na oblast određivanja maksimalnih cijena lijekova. Zadatak Agencije, kao što je rečeno, se odnosi na poseban segment potrošnje i registracije lijekova. Kad govorimo o potrošnji, ovdje jedan dobar primjer je kolega Radule Novović iznio, a to je smanjena upotreba antibiotika, što svakako treba da ohrabri ne samo zdravstveni sistem, nego treba da ohrabri pacijente jer je često bilo zloupotreba antibiotika na uštrb zdravlja samih pacijenata.

Ono što isto tako treba da nas hrabri jeste razmišljanje Agencije da u narednom periodu donese već pripremljena dva nacrt zakona, nacrt novog Zakona o lijekovima i novi nacrt Zakona o medicinskim sredstvima. Vidimo iz Izvještaja da je Agencija tokom 2017. godine unaprijedila svoj informacioni sistem, što će povećati dostupnost rada same Agencije i to je jako pohvalno.

Kada govorimo o Agenciji, želim da naglasim da je ona sa Centrom Svjetske zdravstvene organizacije za internacionalno praćenje bezbjednosti primjene lijekova preko on line forme za prijavu sumnje na neželjena dejstva lijekova koja je namijenjena zdravstvenim radnicima i za brzo i jednostavno popunjavanje prijave o prosljeđivanju nadležnim agencijama za lijekove, čime je pored ostalih prednosti postignuta i značajna ušteda vremena. Dakle, on line prijavljivanje je jako bitno za prijavu sumnjivih, neželjenih dejstava lijekova.

Tokom 2017. godine primljeno je, vidimo, 140 novih zahtjeva za izdavanje dozvola za stavljanje lijeka u promet. Broj prijavljenih predmeta je na približno istom nivou: 2015. godine je bilo 125 predmeta; u 2016. godini 119 predmeta; tokom 2017. godine većina zahtjeva za registraciju lijekova u Crnoj Gori predata je od strane kompanija koje su taj postupak registracije već uradile u Evropskoj uniji, što govori o jednoj ozbiljnosti i konstantnosti harmonizacije nacionalnog postupka sa zahtjevima za stavljanje u promet lijeka u Evropskoj uniji.

Takođe, kolegistica Maja Bakrač je rekla da je tokom 2017. godine Agencija primila ukupno 234 inicijative prijave sumnje na neželjena dejstva lijekova, ali isto tako primila je i 75 on line prijave koje su od značaja za kvalitet svake pojedinačne prijave i procjenu uzročno-posljedičnih povezanosti između suspektnog lijeka i prijavljenih neželjenih dejstava. U odnosu na prethodnu 2016. godinu, ostvaren je porast od skoro 50% u broju prosljeđenih prijava, sumnjivih na neželjena dejstva lijekova, što potvrđuje da se zahvaljujući Agenciji za lijekove i medicinska sredstva i ostalim učesnicima u sistemu /prekid/, u sistemu farmakoviligance u Crnoj Gori u kontinuitetu i ubrzanom dinamikom značajno unapređuje. Broj prijavljenih neželjenih dejstava je u stalnom porastu, što je pokazatelj da je bezbjednost primijenjenih lijekova kod nas praćena i od strane zdravstvenih radnika u Crnoj Gori na većem nivou.

Takođe, bih želio da pohvalim inicijativu /prekid/ koja je uspostavila saradnju sa Zavodom za hitnu medicinsku pomoć u cilju aktivnijeg učestvovanja zdravstvenih radnika iz ove ustanove u prijavljivanju neželjenih dejstava lijekova, posebno onih koji su rezultat zloupotrebe i pogrešne primjene lijekova. Kad govorimo o praćenju prometa i potrošnje lijekova u jednoj sredini, on ukazuje na zdravstveno stanje stanovništva. Značajno je da on doprinosi farmakoterapijskim stavovima i propisivačkih navika u praksi i omogućava određivanje faktora koji utiču na prekomjernu ili

nedovoljnu upotrebu pojedinih lijekova. Praćenje potrošnje lijekova je od značaja za sprovođenje stručnih analiza u oblasti racionalne farmakoterapije i unapređenje u drugim naučnim oblastima.

Značajno kad govorimo o podacima da ukupna potrošnja lijekova bolnička, vanbolnička uključujući i privatni sektor je tokom 2015. godine bila 66 miliona /prekid/ hiljada evra, a u odnosu na 2014. godinu iznosila je 62 što predstavlja porast od 5,86%. Čini mi se da ta tendencija postoji povećanja upotrebe lijekova, ovdje je govoreno o tome. Moje je pitanje da li se razmišlja da Agencija zajedno sa drugim institucijama zdravstvenog sistema uradi jednu strategiju u cilju smanjene upotrebe lijekova. Svakako pridružujem se poslaniku Pavloviću, koji nije ovdje, da se veoma brzo razmisli o novoj metodologiji nabavke lijekova.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 18:13:12)

Zahvaljujem.

Dajem riječ poslaniku Branku Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (04.07.18 18:13:21)

Gospodine Drljeviću, na Vama je velika odgovornost.

U životu kad smo mlađi ili kad imamo neke životne prioritete, zapostavimo nešto što je evolucija Darwin i okolnosti. Sve na kraju života dolazi do naplate. Ona moja jutarnja šolja sa lijekovima je sve veća. Kad mi ćerka kaže da ću to da pijem, ja je pitam do kada. A ona kaže do kraja života. Onda imam jednu strašnu nelagodu jer ne volim tablete, mrzim tablete, ali to je moj životni put - nisam ja izuzetak nečega što znači u evoluciji Darwin nego ono što je istina životna. Znam da ta moja šolja i jutarnja i večernja kada sam zdrav ili kada sam bolestan, kad nijesam nešto što je akutna bolest i posljedica stresa, infekcija i svega ostalog - tada su tri šolje, tada imam problem da mi želudac sve to svari. Milija mi je ona loša igla /prekid/ javne nabavke koja se nabavlja u Kliničkom centru i sve ostalo zbog tih javnih nabavki takvih nego da mi želudac sve to prođe. Još ako se zamislim da nemam ćerku koja je ljekar, ako se zamislim da nemam platu kao poslanik, ako se zamislim da sam ja jedan od imućnijih danas poslanika i političara u Crnoj Gori, toga se ne stidim nego javno to kažem, zbog te crnogorske licemjernosti, ali to je druga priča - onda se zamislim, a i stidim se, kao što se stidim od one korpe kad pođem u samoposlugu i kad mi je gledaju, tu kesu koju iako sam je pošteno zaradio i mislim da sam je pošteno zaradio, od onoga penzionera koji ne može da kupi te lijekove koji zbog nečega drugog /prekid/ i za pritisak, za infekciju, i za hiljade stresove, urinarne probleme, a, daleko bilo, za skupe lijekove za karcinome i sve ostalo. Vi znate da ja sve znam, jer mi je to u porodici. Razmišljao sam kako i na koji način, kolika je vaša i moja krivica - neđe oko 30%. Da vam kažem zašto.

Zato što, građani Crne Gore, morate da znate da nemate adekvatnu zdravstvenu zaštitu, jer najmanje odvajate za zdravstvo danas u Evropi i na Balkanu. Neću da ulazim zašto - znači, najmanje se ulaže.

Građani Crne Gore, nemate adekvatnu zdravstvenu zaštitu, zato što, ponavljam svake godine jednu stvar, ulažite ne u banke komercijalne, nego u osiguravajuća životna društva. Tada biste mogli da iz tih društava izvučete nešto adekvatnije. Godine kako idu, sve su crnje i ako nema strašne porodice, bićete teret porodici, onda bol. U svijetu se kaže da ne smiješ da trpiš bol, nego ćeš primiti adekvatne lijekove. Naši trpe bol, fizičku bol. Ovo je istina, ljudi.

Treća stvar je ono o čemu je govorio kolega Pavlović. Ovaj sistem nije dobar, slušajte me, gospodine Drljeviću, krajnje odgovorno govorim. Tačno, postoji nešto što znači nabavka uvoza i vi to određujete. Ali postoji nešto što znači maloprodaja. Ne može da bude, ljudi, kod nas da je lijek najskuplji u odnosu na okruženje. Ne može gorivo da bude najskuplje u odnosu na okruženje, ne može odjeća da bude najskuplja u odnosu na okruženje. Postoji nešto iz onoga filma "Ko to tamo peva", kulnog filma da kaže moja je farmaceutska industrija, moje su goriva, moj je univerzitet, to je /prekid/ ja ću da uzmem i to ne ono što bi mogao da prehranim, napravim, nego da bih dodao neku nulu. Ja ne mogu da shvatim tu životnu filozofiju tih interesnih grupacija koje su oko

farmaceutске industrije da hoće da dodaju neku nulu u svom nekakvom bankovnom računu. Pa ko će im to potrošiti?

Gospodine Drljeviću, vi morate da upregnete sve svoje aktivnosti, sa Specijalnim tužilaštvom, sa Agencijom za zaštitu konkurentnosti, ne znači monopol jednog visoku cijenu...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 18:19:21)

Završili ste svoje izlaganje.

Uvaženi poslanici na ovaj način smo završili sve diskusije planirane za tačku Finansijski izvještaj i Izvještaj o radu Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017. godinu.

Za završnu riječ javio se direktor Agencije Milorad Drljević.

Izvolite.

MILORAD DRLJEVIĆ (04.07.18 18:19:51)

Poštovani poslanici, zahvaljujem na korektnim diskusijama, koje su i pokrenule određenim broj pitanja. Imam obavezu upravo zbog toga što ste i vi pokazali interesovanje za ta pitanja, a naravno ona su od posebnog interesa i za našu javnost da odgovorim na teme koje su ovdje pokrenute. Nadam se da ću imati toliko vremena i vašeg strpljenja da odgovorim, jer se radi o zaista značajnim stvarima i upravo, kao što ste i ranije rekli, radi se o nekim pitanjima koja su od zajedničkog interesa za sve, gdje apsolutno ne postoji nikakva politika niti nekakvo drugačije razmišljanje.

Dakle, kad pođemo od toga da je odgovornost ove institucije zaista velika i da iza te odgovornosti što stoji potpuni potencijal, kredibilitet i nekakav stručni naučni rejting svih ljudi koji rade tamo, onda se nadam da shvatate da se na najozbiljniji način rješavaju pitanja koja su u našoj nadležnosti. Samo da kažem da neka od tih nadležnosti, kao što je određivanje maksimalnih cijena je nešto što mi ne prihvatamo baš rado i nešto što se ne radi baš kao jedna od nadležnosti u ostalim agencijama ovog tipa ili institucijama ovog tipa. To je praktično nama nametnuta nadležnost. Jedan od prvih članova u Direktivi koja govori o kvalitetu bezbjednosti i efikasnosti lijekova kaže da cijena lijeka ne utiče na kvalitet bezbjednosti i efikasnosti lijekova. I Vlada i ovaj dom su smatrali da treba Agencija za lijekove da određuje maksimalne cijene, po evropskoj direktivi, a evropska direktiva kaže da se cijene lijekova određuju isključivo za lijekove koji se izdaju na teret Fonda za zdravstveno osiguranje. Po toj direktivi je naša Vlada usvojila pravilnik koji je dat u nadležnosti Agencije - da mi sprovodimo u tehničkom smislu tu nadležnost.

Dakle, ni na kakav način ne utičemo na politiku vezano za cijene lijekova, ali imamo određeni naš stav po tom pitanju. Mi smo iskazali taj stav, smatramo da postoji dobra praksa u nekim evropskim zemljama da svi lijekovi koji su registrovani u zemlji treba da budu na listi, pa da se shodno tome omogući dostupnost tih lijekova na našem tržištu. Sada je napravljena nova lista koja predstavlja značajan iskorak u odnosu na onu prethodnu, jer je veliki broj lijekova novih uključen i time je pružena mogućnost našim građanima da dođu do kvalitetnih lijekova i da budu u velikom broju. Znači, ja vam u ovom smislu mogu samo reći i par podataka koje se odnose na potrošnju. U 2017. godini je, prvi put čujete ove podatke zato što će biti objavljeni tek iduće nedjelje, ukupno 77 miliona i 110 hiljada i 425 evra ukupna potrošnja u Crnoj Gori. Od toga je Fond za zdravstveno osiguranje platio 55 miliona 730 hiljada i 512 evra. 72,20% od ukupne potrošnje je platio Fond za zdravstveno osiguranje. Što znači, jedan dobar pokazatelj za državu Crnu Goru da upravo od ukupne potrošnje toliko učestvuje u finansiranju potrebe za lijekovima. To je, dakle, zvaničan podatak i on će biti u toku iduće nedjelje objavljen. Pored toga što određujemo maksimalne cijene mi ni na koji drugi način ne učestvujemo u toj politici. Jednostavno imamo svoje mišljenje da bi trebalo možda unaprijediti taj sistem, ali on opet zavisi od ukupnih finansijskih mogućnosti, ono što ste vi rekli koliko se izdvaja za lijekove i koliko je onda otprilike u /prekid/

Pomenuto je pitanje falsifikovanih lijekova i upravo ste i vi potencirali ovo pitanje neke multidisciplinane saradnje u okviru institucija u Crnoj Gori. Kada su u pitanju falsifikati, iznijeto je

više podataka, falsifikovani lijekovi se kreću od 30% u nekim afričkim zemljama, do drugih gdje se nalaze u prometu otprilike 10%, ali ono što je otprilike mislimo i kod nas karakteristika da na evropskom tržištu se to kreće do 1%. Dakle, iako nijesmo otkrili falsifikate, ne znači da ih nema i kod nas i u tom smislu moramo napraviti svi zajedničke napore. Agencija je pokrenula to pitanje i u decembru je praktično usvojena odluka o formiranju tima za brobu protiv /prekid/ koji je multidisciplinarnan i u koji su uključeni Policija, Carina, Tužilaštvo, Uprava za inspekcijske poslove, Zavod za zaštitu intelektualne svojine i Agencija za lijekove. Čitav postupak smo mi vodili od naše ideje do toga da smo formirali tim, da su urađene obuke i posljednja obuka je bila prije nekih petnaestak dana za taj tim, koji će do kraja godine proći još nekoliko obuka. Očekujemo krajem godine i /prekid/ strategija falsifikovanih lijekova i sive ekonomije u toj oblasti. Obzirom na i ovo pitanje koje je bilo postavljeno oko pojedinih veledrogerija ili nekih kompanija koje se bave uvozom lijekova da su bile umiješane u nekakvu aferu, znači, znam o čemu se radi, ali kroz komunikaciju koju mi imamo /prekid/ italijanskom agencijom za lijekove i koja je uključena bila kroz saradnju sa Policijom Italije u čitavu tu priču - zvanične informacije koje smo mi dobili jesu da takvih lijekova nije bilo u Crnoj Gori i da nijedna kompanija iz Crne Gore nije bila uključena u šverc što je išao iz Italije prema Njemačkoj i nekim drugim zemljama. To je zvanična informacija i mi smo nakon dobijanja te informacije podatke prosljedili istražnoj ekipi koja se tim bavi.

Kada je u pitanju farmaceutska inspekcija i njene nadležnosti, ne postoji farmaceutska inspekcija u Crnoj Gori. Dakle, postoji Zdravstveno-sanitarna inspekcija. Mi smo u nekoliko navrata insistirali na tome, imali i sastanke i u Ministarstvu i u Upravi za inspekcijske poslove. Posljednja informacija koju imamo je da se /prekid/ konkursa za prijem farmaceuta, a Agencija je ono što može da uradi pripremila - kompletan program za obuku tih inspektora koji treba da obave svoj posao na terenu.

Dakle, kada je u pitanju nabavka lijekova, nedostatak citostatika ili bilo kojih drugih lijekova, Agencija ne učestvuje u tome. Dakle, to je nešto što potpuno pripada institucijama koje se bave nabavkama od Montefarma, Fonda itd. za potrebe zdravstvenog sistema. Naša je nadležnost da se obezbijedi dostupnost lijekova koji su neophodni građanima Crne Gore sa aspekta kvaliteta bezbjednosti i efikasnosti. To je naš posao, a ne nabavka. Mi ne nabavljamo, niti smo uključeni u proces nabavke.

Dakle, možemo sa sigurnošću reći da nadležnosti koje postoje vezano za lijekove, a koje ste i vi pobrojali ovdje iz našeg uvodnog dijela ovog izvještaja, ima ukupno 32. Ti pojmovi se mogu svesti na nekoliko pojmova, a ti pojmovi su: kvalitet, bezbjednost, efikasnost, racionalna upotreba. Znači, to je ono što je naš posao u tome. Znači, upravo kao ekspertska i naučna institucija radimo.

Samo još da kažem da ovo što je profesor Radulović rekao vezano za neophodnost saradnje ima čitav niz projekata koje smo mi realizovali zajedno sa našim sistemom i zdravstvenim i van zdravstvenog sistema, koji su značajno unaprijedili dio funkcionisanja koji se odnosi na lijekove i na bezbjednost. U oblasti bezbjednosti kada je farmakovigilanca u pitanju smo postigli najbolje rezultate u regionu. Mi smo lideri i očekujemo da ako se ovim tempom nastavi ova aktivnost vezana za saradnju sa zdravstvenim institucijama, da bismo naredne ili one druge godine mogli da uđemo u top 20 zemalja u svijetu kada je u pitanju bezbjednost lijekova i kada je u pitanju kvalitet prijava na neželjene reakcije lijekova. To je sve urađeno zahvaljujući ljudima koji rade te poslove u Agenciji i saradnji sa zdravstvenim sistemom. Mislim da postoji veliki prostor da se naš sistem unapređuje, ali pod uslovom da svi obavljamo svoj posao i da na dodirnim tačkama gdje god postoji mogućnost pružimo jedni drugima pomoć da se taj sistem unaprijedi. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 18:30:55)

Zahvaljujem direktoru Agencije za lijekove i medicinska sredstva Miloradu Drljeviću.

Zahvaljujem svim poslanicima koji su učestvovali u radu.

Na ovaj način smo završili pretres, a sutra oko 15:00 časova ćemo glasati za ovu tačku dnevnog reda i za druge tačke dnevnog reda.

Imamo još dva mišljenja sa predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Odredbe člana 4 stav 4 Zakona o

izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Podsjećam da je Zakonodavni odbor razmotrio Inicijativu za pokretanje postupka na osnovu ustavnosti odredbe člana 4 stav 4 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici i, shodno članu 205 Poslovnika Skupštine, podnio Skupštini Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore.

Izjestilac Zakonodavnog odbora je i predsjednica Zakonodavnog odbora Marta Šćepanović. Hvala vam.

Na ovaj način otvaram pretres. Razumijem da povodom ove tačke dnevnog reda niko ne želi riječ i na ovaj način završen je pretres. Izjasnićemo se u skladu sa dogovorom.

Druga inicijativa je vezana sa Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 25 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

Podsjećam da je Zakonodavni odbor razmotrio Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 25 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i, saglasno članu 205 Poslovnika Skupštine, podnio Skupštini Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore. Kao i povodom prethodnog mišljenja izjasnićemo se sutra tokom glasanja.

Uvaženi poslanici, uvaženi građani Crne Gore, u 12:00 časova sutra nastavljamo sa radom. Generalni sekretar me upozorava da je najaktivniji poslanik Radulović tražio riječ. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (04.07.18 18:33:16)

Gospodine potpredsjedniče, ja sam bio /prekid/ sam se prijavio i za ovu. Nema veze. Samo hoću oko ove tačke pošto je mnogo važna da iznesem nekoliko stvari.

/Prekid/ jedan od najvećih problema danas u Crnoj Gori koji nema nikakvo ustavno, a ni svako drugo utemeljenje. To su javni izvršitelji. Ja sam dva puta bio žrtva toga i iznijeću konkretne stvari. U prethodnom sazivu gospodin Nebojša Medojević i ja smo pokrenuli inicijativu za prestanak važećih zakona o javnim izvršiteljima da se on vrati ponovo sudskim izvršiteljima zato što ovo poprima jednu krajnje antidemokratsku, antiustavnu i svakakvu drugu formu.

Javni izvršitelji su danas postali utjerivači dugova. Možete li vjerovati slučaj koji se svakodnevno dešava što sam otkrio da u petak ovdje radimo ne znam do 20:00 časova. Prije 20:00 časova sam pošao u svoju banku da podignem sredstva za vikend, dio svojih ličnih primanja. Svi moji računi su bili blokirani. Ja sam mislio da je to neka slučajnost i u ponedjeljak sam to provjerio i pitao sam članove moje porodice da li ima iko ko nije platio sve državne obaveze. Svi su mi rekli da sve se redovno plaća. U ponedjeljak sam se javio javnom izvršitelju, neću iako sam bio vrlo konkretan u mome stilu, prema njima jer pretpostavljajući da je to neki penzioner, da je neki stariji čovjek koji je trebao da uzme lijekove, da je neki od nas ili neko od građana Crne Gore bio u inostranstvu, da je morao da plati karticom - možete li vjerovati što se desilo? Da zbog nekog Branka Radulovića, koji nema pojma sa mnom, zbog nekog vodovoda koji nije plaćao u nekom periodu 180 evra čini mi se, ja sam bio žrtva. Nisam samo u pitanju ja, kao žrtva, nego je u pitanju cio sistem. Znači, ti ljudi kojima je sudstvo zbog nekog opterećenja svoga i efikasnosti rada, evo ima i sudija koji su ovdje, dali njima da oni budu neko ko će raditi po zakonu, ko će raditi po ustavnim normama, znate ustavne norme: pravo na slobodu, pravo na život, pravo na nešto što može obezbijediti taj socijalni život da se oni na taj način ponašaju. To smo isto doživjeli u Pokretu za promjene kada su odbijali naše plate ni krivi ni dužni za nešto što je bila nekakva obaveza države i obaveza Elektroprivrede da učini.

Kolege, mi moramo da imamo obzira prema glasačima DPS-a, DF-a i svima ostalim, pa smo inicirali da ovi ljudi rade nešto što je protiv demokratije, protiv-ustavno, protiv zakona, protiv svake druge prakse. Mnoge države su to pokušale sa tim eksperimentom javnih izvršitelja i vidjele da to nije ustavno. Ponovo ću u jesen inicirati ovo, da se ukine ta djelatnost na taj način ili da se trajno precizno definiše i da se to vrati sudstvu oko naplate svakog onog koji nije izvršio obavezu prema državi ili prema nečemu drugom. Ali ne nikako da se oni koji su u zoni socijalnog siromaštva i sve drugog ostavljaju bez ikakve nadoknade za život, da se otimaju televizori po kućama penzionerima, da se otima stoka i svakakve druge stvari. Bolje da smo dali određenim grupama koje postoje u Crnoj Gori deset ili 20% za naplatu poreza, za utjerivanje dugova, a ne ovako da mi

koji komandujemo sa vodovodom, na primjer Podgorica ili neki drugi grad, ovaj čovjek je živio u Podgorici. Znači, molim vas da o ovome ozbiljno razmislite. Vi ste iz struke ovoga posebno i da to ili uredimo na jedan ljudski, dostojanstven način, ili da ove grupacije, ne znam ko je i što ...

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (04.07.18 18:38:40)

Poslaniče Raduloviću, završena je diskusija.

Uvaženi poslanici, kao što sam ranije rekao, završen je današnji rad. Nastavljamo sutra u 12h sa ambicijama da sutra u toku dana završimo ovo zasijedanje. Još jedan put zahvaljujem svim poslanicima i svima koji su nas gledali na tradicionalan način i preko internet sistema. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 12:47:04)

Dobar dan, poštovane kolegice i kolege.

Nastavljamo sa radom, sa devetom sjednicom prvog redovnog proljećnog zasijedanja i prelazimo na tačku **Izbori i imenovanja**.

U okviru ove tačke imamo nekoliko predloga, to su Predlog odluke o imenovanju jednog člana žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade; Predlog odluke o razrješenju jednog člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije; Predlog odluke o izboru člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije; Predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnik a i Predlog za razrješenje viceguvernera Centralne banke Crne Gore.

Prelazimo na rad.

Izvolite, kolega. Kolega Konjević traži proceduru.

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 12:48:24)

Niko od nas, barem ja da znam, nije bio obaviješten iako smo dobili obećanje juče na kolegijumu, da ćemo sinoć, najdalje jutros znati koje tačke dnevnog reda će se razmatrati u okviru izbora i imenovanja, niti imamo dogovor koliko, jer su to sve posebne tačke, dakle koliko će trajati rasprava, niti da li će neko od institucija, odnosno ovlašćenih predstavnika institucija koje su predložile neka razrješenja, prisustvovati ovdje i dati poslanicima obrazloženje.

Dakle, nemamo nijednu, barem mi u poslaničkom klubu SDP-a, nemamo nijednu od tih informacija. Ja bih vas prosto zamolio da nam ih vi kao predsjedavajući date, koliko će trajati tih četiri ili pet tačaka i ko će od ovlašćenih predstavnika u nekim od slučajeva gdje je to potrebno, učestvovati u raspravi da bismo mogli da isplaniramo rad kluba. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 12:49:25)

Vi se sjećate, kolega Konjeviću, sa kolegijuma da smo otprilike dogovorili da danas do tri sata budemo spremni za glasanje. Mi smo planirali krenuti u 12h, zbog nekih odbora. U međuvremenu malo kasnije krećemo sa radom, tako da eto tri sata bi trebalo ovi predlozi, da se zaokruži rasprava o njima.

Što se tiče učesnika, to su ovlašćeni predlagači, tako da ja predlažem, koliko sam vidio iz materijala, ovo su odluke koje obrazlažu skupštinski odbori, osim tačke koja je vezana sa Centralnom bankom Crne Gore gdje će biti, koliko vidim, guverner i predsjedavajući Savjeta. Tako da bih nastavio sa radom i prelazimo na Predlog odluke o razrješenju jednog člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije.

Podsjećam da je Odbor za antikorupciju podnio predlog o razrješenju jednog člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije, da se razrješava dužnosti člana Savjeta Agencije Vanja Čalović Marković.

Izjestiteljka Odbora za antikorupciju je Daliborka Pejović, predsjednica Odbora.

Otvaram pretres. Da li predsjednica Odbora želi riječ? Izvolite, kolegice Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (05.07.18 12:50:58)

Ja ću vrlo kratko, cijeneći vrijeme, reći da je naš Odbor primio 01.06. 2018. godine Odluku potpisanu od strane direktora Agencije za sprečavanje korupcije gospodina Radonjića u kojoj se, kao što je već javnost upoznata, navode razlozi za razrješenje ili predlog da se naša skupština, odnosno Odbor odredi prema inicijativi za kršenje Zakona o sprečavanju korupcije od strane jedne članice Savjeta Agencije. Dakle, u tom istom dopisu dobili smo rok od 60 dana za postupanje shodno članu 42 matičnog zakona i naš odbor je 18. juna održao svoju sjednicu na kojoj je, naravno uz njihov zahtjev i naše dopuštenje, prisustvovala gospođa Marković Čalović i prisustvovali su predstavnici nevladine organizacije Alternativa. Imali smo prilike da čujemo argumente protiv donošenja ovakve odluke.

Na osnovu onoga što smo čuli i utiska koji smo stekli razmatrajući dosta obimnu dokumentaciju koju smo dobili od Agencije, svi su članovi Odbora jednoglasno odlučili da se Skupštini Crne Gore, odnosno parlamentu, predloži razrješenje članice Savjeta. Napominjem da shodno zakonu imamo tri mogućnosti sankcionisanja ovakvog ponašanja, dakle ili razrješenje ili suspenzija ili na neki način izricanje disciplinske mjere. Naravno, Skupština je u specifičnoj situaciji kada su ovi opredmeti u pitanju, opredijelili smo se za ono što je bilo jedino moguće u ovom slučaju, to je razrješenje.

Nakon prijema ove odluke, nekoliko dana kasnije, dobili smo i dopis od strane Savjeta Agencije u kojem je u dva od pet zaključaka na toj sjednici konstatovano da je Savjet imao prilike da se upozna sa odlukom direktora Agencije i naravno da je shodno tome ispoštovan zaključak koji je Savjet donio na sjednici prije toga da se završi postupak i okonča protiv članice Savjeta.

Toliko za ovu priliku. Pretpostavljam da će tokom rasprave biti mogućnosti za dodatna pojašnjenja. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 12:53:08)

Hvala vam, kolegice Pejović.

Za sada imamo dva prijavljena, imamo i dodatnih prijava.

Ispred kluba Socijaldemokrata partije riječ ima kolegica Draginja Vuksanović Stanković, poslije nje ispred kluba Socijaldemokrata i Liberalne partije kolega Andrija Popović i imamo Gorana Radonjića i kolegu Lekića, to su četiri prijavljena.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (05.07.18 12:53:50)

Zahvaljujem.

Prvo proceduralna reakcija, ja nijesam ispred kluba Socijaldemokrata nego ispred kluba Socijaldemokratske partije, tako da bih vas zamolila, ubuduće vas i sve ostale predsjedavajuće da strogo vode računa kad najavljuju naše poslanike da nas ne miješate sa klubom Socijaldemokrata. Mi smo klub Socijaldemokratske partije.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 12:54:05)

Kolegice Draginja, to je slučaj, nenamjeran propust tako da Socijaldemokratska partija ima u vas dostojnog predstavnika, predstavnicu. Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (05.07.18 12:54:18)

Nemojte više. Ja vas molim upravo zbog toga, ubuduće kad izgovarate rečenicu da vodite računa o imenu našeg kluba.

Povodom ove tačke dnevnog reda Socijaldemokratska partija zauzela je sljedeći stav. Prije svega mi smo upoznati sa činjenicom da je Upravni sud Crne Gore zakazao za 17. jul raspravu po tužbi gospođe Vanje Čalović Marković, radi poništaja Odluke Agencije za sprečavanje korupcije kojom je utvrđeno da je prekršila Zakon o sprečavanju korupcije.

Ne ulazeći ni slučajno u odluku koju će donijeti Upravni sud Crne Gore, stava smo, a mislimo da je to ispravan put, da treba sačekati odluku Upravnog suda i da tek nakon toga Skupština treba da donese odluku o razrješenju. Čim prije što smo i upoznati sa činjenicom da gospođi Vanji Čalović Marković u toku vođenja postupka pred Agencijom za sprečavanje korupcije apsolutno nije pružena nikakva mogućnost da se izjasni na bilo koje okolnosti i činjenice.

Znamo i u samom postupku kad nekoga tužite da taj neko ima pravo da odgovori na tu tužbu. U ovom konkretnom slučaju smatrali smo da na sve navode Agencije za sprečavanje korupcije, u koje mi naravno ne želimo pravno da ulazimo sada, gospođa sa suprotne strane imala je pravo da da svoj odgovor i da se izjasni u odnosu i na okolnosti za koje se optužuje da je u određenom dijelu prekršila zakon.

Znači, s obzirom na činjenicu da je sjednica Upravnog suda zakazana za 17. jul, a to je za par dana, i s obzirom na okolnost, koliko smo mi informisani, njoj nije pružena mogućnost da se izjasni na navode koje je navela Agencija za antikorupciju, smatramo da u ovom dijelu treba sačekati odluku Upravnog suda, a onda nije sporno, kada ta odluka bude donijeta, da se na sjednici Skupštine Crne Gore do kraja ovog prolječnog zasijedanja svi zajedno izjasnimo, naravno svako po svom uvjerenju, što političkom, neko i pravnom, ali u tom smislu da treba sačekati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 12:56:21)

Zahvaljujem kolegici Vuksanović Stanković.

Sljedeći govornik ispred kluba SD i Liberalne partije Crne Gore je kolega Andrija Popović, neka se pripremi kolega Goran Radonjić.

ANDRIJA POPOVIĆ (05.07.18 12:56:37)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore,

Ja ću u ime Liberalne partije iznijeti svoj stav, kao što je poznato, kao i u slučajevima razrješenja koji su prethodili ovom, dakle tiče se slučajeva razrješenja iz Savjeta RTCG, Liberalna partija i ja lično smo stava da treba svakako sačekati odluke u postupcima koji su pokrenuti pred Ustavnim sudom, pogotovo što se učestalo sa razrješenjima koja dovode u pitanje funkcionisanje i odgovornost pojedinaca kao i institucija.

Vjerovatno postoji pravno utemeljenje za razrješenje gospođe Čalović Marković kao članice Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije, ali ipak mislim da je neprimjereno da gospođa Čalović Marković kao jedan od simbola borbe za pravednu Crnu Goru, da sa njom počinjemo na neki način borbu protiv korupcije u Crnoj Gori, tako da ja, Liberalna partija, nećemo podržati ovo razrješenje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 12:58:32)

Hvala vam, kolega Popoviću.

Sljedeći učesnik je kolega Goran Radonjić. Izvolite, kolega.

GORAN RADONJIĆ (05.07.18 12:58:41)

Zahvaljujem.

Između ostalog ovaj predlog odluke pokazatelj je kako funkcionišu stvari, na žalost, u našem društvu i na koji način se ponaša vlast. Dakle, na jednoj strani imamo simulaciju borbe protiv korupcije za koju se, valjda, svi slažemo da je jedan od najvećih problema našeg društva, ne samo da to konstatujemo svi u Crnoj Gori, nego je to glavna tema svih izvještaja Evropske unije.

Prema tome, kad se moralo nešto fingirati, napravljena je Agencija za sprečavanje korupcije, pa onda u njoj i Savjet koji je trebalo da radi na isti način kao što rade i brojni drugi savjeti. Treba li reći da nekih efekata rada te agencije nema, korupcija nije nimalo smanjena, brojni su prilozima da čak elementarne norme koje bi trebalo da ispunjavaju i funkcioneri te agencije koje su propisane zakonom oni to ne rade. Umjesto da se nešto promijeni, da se sistemski pristupi borbi protiv korupcije, mi imamo jednu vrlo opasnu poruku koja se pokušava poslati bilo kome, ne samo aktivistima, nevladinom sektoru, opoziciji, nego i građanima. Dakle, Vanja Čalović Marković, to valjda svi znamo, jeste jedan od simbola nekog građanskog otpora borbe protiv korupcije, lične hrabrosti, koja je pretrpjela i užasnu kampanju iza koje je stajala, naravno, vlast, i koja pokušava da se u tom savjetu bori za neke elementarne principe.

Odgovor na to nije promjena načina ponašanja, promjena sistema koji omogućava i ohrabruje korupciju, koji korupciju štiti, dakle sistema u kome premijer kaže "svi griješimo", pa neko ko je presuđen da je uticao na izbore, da je učestvovao u kupovini glasova nastavlja da radi u opštini, neko ko je presuđen i da je zloupotrebjavao javna sredstva nastavlja da radi u državnoj službi, a neko ko je osvjedočeni borac za demokratiju, za vladavinu prava biva evo smijenjen, jer ja sam bez ikakve dileme da će to vlast da uradi. Prije svega je poruka ne samo da se smanji uticaj gospođe Čalović Marković, koja uticaj nesumnjivo ima, nego da se poruči svima, prije svega takozvanim običnim ljudima, građanima, da nema nikakve svrhe, jer ako neko koga javnost štiti, ko je prepoznat i u međunarodnoj zajednici, može da trpi jednu vrstu torture, kampanje, jednog beskurpuloznog odnosa, šta onda treba da očekuje neki običan čovjek koji nema zaštitu, koji nema nikakvu organizaciju iza sebe, ni podršku medija, ništa osim nekog prava i neke pravde koja bi morala da pripada svakom od nas.

Dakle, ova odluka ostaće kao nešto što ćemo zapamtiti i što ćemo pominjati, nadam se kao negativan primjer da se to nikad više ne ponovi. Jednom mora ovdje doći društvo u kome će se cijeliti principi, u kome će se cijeliti integritet i u kome će ti primjeri biti davani svima nama i budućim generacijama, kako bi naše društvo jednom okrenulo pravac u kome se kreće i konačno bivalo bolje i pravednije da svi budemo srećni i zadovoljni u njemu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:02:29)

Hvala vam, kolega Radonjić.
Sad najavljujem kolegu Miodraga Lekića.

MIODRAG LEKIĆ (05.07.18 13:02:41)

Iako bez najave, tačka je najavljena ali ne i sadržaj, mi danas govorimo o jednom izuzetno važnom pitanju sa dimenzijama unutrašnjim i međunarodnim, izuzetno važnom i ja u tom smislu skrećem pažnju svim poslanicima oko odgovornosti povodom odluke koju će Skupština danas usvojiti.

Prvo bih imao jednu primjedbu formalnog karaktera na ovu tačku koja se pojavljuje ovako u obliku nekih prepada, poslije idu egzekucije itd. vrlo nedemokratski i nastavljam načelno, prije nego što konkretno budem predložio, a to je da saopštim svoje mišljenje, a to je mišljenje većine građana u Crnoj Gori, da danas odlučujemo, prosto nevjerovatno, ona Tertulijanova fraza, rečenica iz srednjeg vijeka, koja izražava dogmatizam, mrak - Credo quia absurdum est. Dakle, vjerujem zato što je apsurdno. Prosto nevjerovatna tačka. Ja prosto nisam siguran da li je ovo realnost. Ovo je nadrealna situacija. Ovdje imamo prvakinju u Crnoj Gori borbe protiv korupcije koja se bori vrlo angažovano, koja je prepoznatljiva na međunarodnom planu i mi pravimo ovdje, odnosno pokušava vrlo konkretno većina parlamentarna da napravi egzekuciju i da dovede do

jedne takve apsurdne situacije da je prosto nevjerovatna, da se isključi iz Savjeta za sprečavanje korupcije osoba koja je sinonim borbi protiv korupcije. I to prema svima. Vjerujte, mi stranke opozicione imamo puno posla ispunjavajući formulare, davajući izvještaje MANS-u, nije MANS nikakva, ovo što se protura da su nevladine organizacije sada nekakva politička formulacija itd. Dakle to je jedna dosledna borba i naravno kroz tu doslednu borbu ona je skrenula pažnju i imala već nevjerovatne hajke, najogavnijeg tipa i vida, neću sada vraćati to sve, zna cijela crnogorska javnost, i nastavlja se dakle ovakva beskurpulozna hajka koja po meni nije utemeljena ni pravno.

Dakle, danas treba preuzeti odgovornost, ovo će determinisati procese političke i na unutrašnjem i na spoljnom planu. Ovdje kao da neko izaziva klauzulu balansa ili bi trebalo ova vlast da saopšti klauzulu balansa Evropskoj uniji, da znamo da ne želi više evropski put. Ovo je narušavanje drastično, dramatično. Dakle, predlažem da budemo makar elementarno ili minimalno legalisti i da sačekamo odluku Upravnog suda. Neću ulaziti u kontroverzu zakonsku da li ima osnova ili nema, ja sam siguran da nema, neću da oduzimam vrijeme, da sačekamo odluku Upravnog suda, ona je 17. jula. Izbjegnite ovaj skandal. Loše je ovo za Crnu Goru. Ovo neće ništa degradirati, povećaće reputaciju uloge Vanje Čalović u crnogorskom društvu. Ona će biti žrtva, ona će nastaviti svoju borbu. Ja vas stvarno molim da makar minimuma pravne korektnosti saopštimo ako nećete da napravimo promjenu politike, a to je da se sačeka odluka Upravnog suda i nakon toga eventualno nastavi ova tema i ova hajka očigledna.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:06:43)

Hvala, kolega Lekić.

U međuvremenu se prijavila zadnja govornica, kolegica Marta Šćepanović. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (05.07.18 13:06:54)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi građani, povodom ove tačke dnevnog reda ja ću krenuti od kraja, od ovog posljednjeg akta bez pečata i potpisa koji su dobili poslanici Skupštine Crne Gore od punomoćnika Veselina Radulovića, ako je to uopšte on, pošto nema ni pečata ni potpisa.

Dakle, iz ovog akta se utvrđuje da je rasprava po tužbi Vanje Čalović radi poništenja Odluke Agencije za sprečavanje korupcije zakazana praktično po hitnom postupku za 17. jul i tvrdi se od strane punomoćnika da je sud pokazao spremnost da u ovom predmetu odluči u veoma kratkom roku i citiram: "I takvu odluku će Upravni sud sigurno poništiti". Dakle, svi zakonski rokovi su skraćeni i već unaprijed punomoćnik Vanje Čalović Marković očekuje i tvrdi da će odluka biti poništena, otvoreno i javno prejudicira odluku Upravnog suda i čak zna kad će biti donešena. Ostavljam građanima da procijene o čemu se ovdje radi.

Sa druge strane se danas po ko zna koji put vrši pritisak na poslanike da ne glasaju po Ustavu i zakonu, jer se i dalje u aktu punomoćnika navodi da je naša elementarna obaveza da se zalažemo za vladavinu prava. Da, zalažemo se za vladavinu prava, jer ona podrazumijeva da je zakon jednak za sve pa i za pripadnike civilnog sektora koji, opet citiram iz akta: "ukazuju na propuste i nezakonitosti u radu Agencije".

Dakle, Odlukom koju smo svi kao poslanici dobili je utvrđeno da je Vanja Čalović Marković prekršila Zakon o sprečavanju korupcije na način što je kao članica Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije, kao izvršni direktor NVO MANS zaključila ugovor sa ugovornom obavezom podnošenja prijave Agenciji za sprečavanje korupcije, dakle organu vlasti u kojem obavlja javnu funkciju, povodom parlamentarnih izbora održanih oktobra 2016. i zbog čega je po prirodi stvari neposredno i lično bila zainteresovana za ishod podnešenih prijava od strane Agencije MANS i time se našla u sukobu interesa i da je nakon zaključenja ovog ugovora uslijedilo njeno višestruko uvećanje mjesečne zarade i to sukcesivno sa bruto iznosa od 140 eura na neto iznos od 1.837 eura za period januar - decembar 2016. godine i bruto iznos od 2.741 eura u toku 2017. godine, istovremeno primajući i naknadu člana Savjeta i da je kao član Savjeta aktivno učestvovala u radu i odlučivanju Savjeta Agencije po tačkama dnevnog reda koje su se između ostalog odnosile i na

prijave NVO MANS podnijete Agenciji a da prethodno, a što je bila dužna, nije dala izjavu o postojanju privatnog interesa u vezi realizacije ovog ugovora. Neću sada čitati detaljno, vjerujem da je izvjestilac Odbora to takođe uradi.

Ja ću još pomenuti jednom, upoznavajući se sa spisima predmeta koji su takođe vezani za ovu odluku, a ovi spisi predmeta se odnose i na ovaj ugovor o uvećanju zarade direktorice NVO MANS koji se pominje u ovoj odluci, želim samo da upoznam javnost, dakle u spisima predmeta se nalazi jedan ugovor o radu kojim je zasnovala radni odnos zaposlena Vanja Čalović sa zaradom 140 eura, sa poslodavcem Vanjom Čalović, takođe se nalazi ponuda za aneks ugovora, ponudu je dao poslodavac Vanja Čalović zaposlenoj Vanji Čalović i nalazi se aneks ugovora sa znatnim uvećanjem zarade koji je potpisala zaposlena Vanja Čalović i poslodavac Vanja Čalović.

Ja imam samo jedno pitanje: Da li bi kako piše u ponudi za izmjenu ugovorenih uslova rada koje je Vanja Čalović, izvršna direktorica MANS-a dala zaposlenoj Vanji Čalović, u slučaju odbijanja aneksa ugovora od strane zaposlene Vanje Čalović, Vanja Čalović, izvršna direktorica, dala otkaz Vanji Čalović zaposlenoj?

Očigledno da su pojedini predstavnici NVO sektora izuzeti i od strane primjene Zakona o radu. Pozivam i inspekciju rada da i oni utvrde da li je u ovim ugovorima sve u redu, osim ako Vanja Čalović u svojoj nevladinoj organizaciji nije i predsjednik skupštine i upravnog odbora i poslodavac i zaposlena. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:12:06)

Hvala, koleginice Šćepanović.

Koleginice Pejović, vi imate završnu riječ ili učešće u raspravi?

Kolega Konjeviću, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 13:12:25)

Zahvaljujem.

GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:12:28)

Izvinite, kolega Konjeviću.

Zaključio bih prijavljivanja, imate mogućnost još sada ako neko želi. Ne želi. Hvala.

Kolega Konjeviću, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 13:12:39)

Ja se slažem sa konstatacijom koja bi trebala da bude princip u radu svih poslanika, nezavisno kojoj političkoj partiji pripadaju, to je da zakon jednako važi za sve što bi negdje podrazumijevali da kao najodgovornija vlast u Crnoj Gori budemo vrlo osjetljivi prema onome što jeste ta maksima svima koja obezbjeđuje vladavinu prava. Naravno, ona podrazumijeva da ćemo u svakom pojedinačnom slučaju da uvijek se vežemo za ono što znači izgovorena sentenca - zakon jednako važi za sve.

Ovdje sada možemo da navedemo niz primjera kada to nije tako. Ako zakon jednako važi za sve, onda bi ovaj parlament trebao da razgovara sa ministrom pravde na kontrolnom saslušanju - da li svi oni koji su optuženi i osuđeni pravosnažno za najteža krivična djela izdržavaju kazne zatvora. Da li to radi bivši politički predsjednik političkog savjeta Demokratske partije socijalista? Ili smo svi odjednom slijepi pa ne znamo gdje se gospodin Marović nalazi, a niko iz poslaničkog kluba DPS-a ne smatra da to nije u suprotnosti sa maksimumom da zakon jednako važi za sve. Dakle, takođe, ako jednako zakon važi za sve, znači ja komentarišem slučajeve samo koji su pravosnažni, ako jednako važi zakon za sve, da li je u slučaju državnog

funkcionera kojeg je sud, nezavisna vlast, proglasio krivim za koruptivno krivično djelo, da li za njega važi zakon da opet radi u Vladi ili za njega zakon ne važi a za druge bi zakon trebao da važi.

Dakle, kolege, ja ne znam da li je odluka ASK ispravna ili nije ispravna. Ja imam svoj stav o tome. Znači zašto ne saopštavam svoj stav? Zato što u ovom upravnom postupku on nije završen do kraja. Dakle, na odluku ASK-a postoji sudska zaštita. Ako postoji sudska zaštita onda je elementarno korektno, ako želimo da poštujemo maksimu da zakon važi jednako za sve, da sačekamo odluku suda i da nakon te odluke suda, kakva god ona bila, kakva god ona bila mi tu odluku suda prihvatimo bez obzira kojem političkom subjektu pripadamo, ispoštujemo tu odluku suda.

Da vas ne podsjećam da smo imali obećanje u ovom parlamentu za ovom govornicom tu, da će Vlada pokrenuti proceduru odgovornosti, citiram: "kada se završi sudski postupak po reviziji u slučaju Limenka." Da li je Vlada pokrenula tu proceduru? To je obećanje sa ove govornice. Pogledajte sada, nije baš da jednako zakon važi za sve. To je najveći problem.

A prije neki dan smo imali citat, ja ću ga ponoviti, nije citat uvažene poslanice, nego je citirala čini mi se ili prepričala izvještaj Evropske komisije o radu Agencije za sprečavanje korupcije. Dakle, samo dva citata: "Novija mišljenja koja je donijela Agencija, uključujući i ona koja se odnose na članove Savjeta javnog servisa RTCG i Savjeta Agencije za elektronske medije, pokazuju", naglašavam, "značajnu slabost u primjeni prava u utvrđivanju činjenica i pravilnom rezonovanju". Ovo nije moj stav, ovo je stav Evropske komisije. Mislim da o tome treba da povedemo računa.

Drugi citat: "Opšta javnost još uvijek ne doživljava ASK kao dovoljno samostalnu i proaktivnu instituciju. Dalje postoje navodi da je ona politički instrumentalizovana. Da bi se ojačalo povjerenje javnosti treba omogućiti da ASK funkcioniše nezavisno od svakog političkog uticaja. ASK mora da poboljša svoju komunikaciju i aktivnost ... informisanja o pitanjima iz svoje nadležnosti".

Da li ćemo mi glasanjem i saopštavanjem našeg, ipak bez odluke suda, političkog stava. Ako nemamo odluku suda naš stav je politički, ako imamo odluku suda naš stav je konstatacija, gospodine Stanišiću, jeste, konstatacija sudske instance u koju mi ne možemo da arbitriramo. Dakle, ne treba valjda da se poslanici crnogorskog parlamenta plaše odluke suda, ne, oni treba da prihvate odluku suda. Ne možemo valjda glasati u ovom parlamentu suprotno odluci suda kakva god ona bila, ali moramo dozvoliti da ne uđemo u sljedeću vrstu situacije, da ovdje glasamo na jedan način, a da sud presudi suprotno onome što je iskaz poslanika u ovom parlamentu.

Prema tome, još jednom apel, nemojte da ishitrenim odlukama koje su u ovoj fazi politički stav, dovedemo ne ovaj parlament nego ukupnu državu u poziciju da dobijamo kritike Evropske komisije u onim segmentima koji ... a to je osjetljivost prema ulozi civilnog sektora u procesima integracija, u procesima koji su značajni za ovu državu i činjenici da ovaj parlament, nažalost, preuzima praksu da presuđuje prije odluka suda uz maksimu da zakon važi za sve. Slažem se, zakon treba da važi jednako za sve, ali ako je tako onda vas, kolege, prosto molim da to primjenjujemo u svakoj situaciji, a ne samo onda kada nam na neki način odgovara. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:19:24)

Za komentar se javio kolega Obrad Mišo Stanišić.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (05.07.18 13:19:29)

Hvala, potpredsjedniče.

Koleginice i kolege, uvaženi kolega Konjeviću,

Vi znate kao i ja da postoje tri grane vlasti, i da ovaj parlament ne bi imao potrebu ni da zasijeda ako bi čekao odluke sudova i ostalih grana vlasti. Zna se naša nadležnost.

Ja bih pozdravio to što vi kažete da ste principijelni do kraja. Je li tako bilo, kolega Konjeviću, kad smo u prošlom sazivu glasali o zakonu o nadoknadama majkama? Jesmo li tada čekali odluke suda, jesmo li čekali odluke suda kada smo glasali o Zakonu o finansiranju političkih

stranaka ili kad smo glasali o Zakonu o energetskej efikasnosti? Mislim da nijesmo. A da ste upozoravani s ove strane vi i dio koalicije koju ste pravili i u kojoj ste sada u opoziciji, da smo upozoravali da ne treba prejudicirati nego da treba sačekati.

Reći ću vam nešto oko bivšeg predsjednika političkog savjeta. Sud je donio presudu. Je li treba mi poslanici sad da idemo odavde iz klupa da tražimo gospodina Marovića, ako neće druga država da ga izruči, a raspisana je potjernica? Dalje, kolega Konjeviću, je li iko iz ovih klupa poslaničkih DPS-a rekao riječ kad se vodio sudski postupak protiv gospodina Marovića? Ne, nego smo svi rekli da moraju biti svi jednaki pred zakonom i svi koji su se ogriješili o zakone moraju da odgovaraju ma iz koje partije dolazili i ma odakle bili. E to je bio naš stav.

Prema tome i ovo što se radi sada, radi se potpuno u skladu sa Zakonom o sprečavanju korupcije. A taj zakon nije donijela vladajuća većina nego taj zakon su kreirali 99% opozicija i NVO sektor na čelu sa MANS-om. Da, da, o sprečavanju korupcije i Zakon o Agenciji, gospodine Konjeviću. Ja sam bio u komisiji kad su se birali članovi Savjeta Agencije. Mnogo nedostataka ima taj zakon. Pa u tu mrežu se upleo član Savjeta koji nije ispunjavao osnovne uslove da bude član Savjeta a bio je i još je uvijek dok ova skupština ne odluči, osnovni uslov nije ispunjavao, kolega Konjeviću, da ja sad ne citiram zakon. Ja nijesam neko ko je pravnik i ne poznajem zakon, ali sam bio neko ko je bio u prilici da je morao po profesionalnoj obavezi da tumači zakon, zakone o obrazovanju, kao što sam radio nekad kao prosvetni inspektor, o srednjem, osnovnom i predškolskom. Prema tome, moramo svi biti jednaki pred zakonom i nigdje ne piše da Skupština mora, kao zakonodavni dio vlasti, da čeka odluke bilo čije, pa ni sudova, ako se nešto radi u skladu sa zakonom i sa zakonskom procedurom, normalno. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:22:47)

Hvala.

Kolega Konjeviću, pravo na odgovor na komentar.

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 13:22:51)

Gospodine Stanišiću, saopštili ste jednu rečenicu, da dok je vođen sudski postupak protiv vašeg bivšeg potpredsjednika i člana političkog savjeta, sudski postupak dok je vođen, niste, ne vi lično nego kao partija, niste saopštili ni jednu jedinu riječ jer se vodio sudski postupak. Parafraziram. Evo citiraću vas: "Nijesmo saopštavali stav zato što se vodio sudski postupak, poštujući sud kao nezavisnu granu vlasti". Citiram vas, je li tako? Vodi li se sad u ovom slučaju sudski postupak? Vodi, a vi zauzimate stav, zauzimate, gospodine Stanišiću. Znači sudski postupak je sudski postupak samo što je tamo bio krivični, a ovdje je administrativni, odnosno upravni. Pa problem je u tome što imate različit princip. A jeste isto jer je sudski postupak samo za druge stvari, kolega Stanišiću. To je jedna stvar.

Druga stvar, nisam vam ja rekao da vi, ne vi personalno, da mi, hajde tako da kažem da ne biste pogrešno razumjeli, idemo u Beograd da tražimo gospodina Marovića, nije to naš posao. Ja sam rekao da treba da pozovemo ministra pravde i da pitamo ga da li i dalje stoji kod svoje izjave da je to izrugivanje pravde i da li zakon važi jednako za sve. Ja sam o tome govorio. Gospodine Stanišiću, ja sam vas pažljivo slušao. Je li pošteno da neko uradi to što je uradio i prizna da je to uradio i da sjedi u Beogradu a da ne izdržava kaznu zatvora? Je li to pošteno, je li to pravda, je li to pravda? Nije pravda. Pa saopštimo to i pozovimo ministra pravde, jer je on dužan kao izvršna vlast da obezbijedi sprovođenje zakona.

Treće, gospodine Stanišiću, pitam vas metaforično, koristim vas kao metonimiju izvršne vlasti. Kolega Stanišiću, da budem sad malo blag prema vama, znate li koji je resor u Vladi predložio Zakon o sprečavanju korupcije i branio ga ovdje u Parlamentu? Ostavljam vam da se prisjetite, ostavljam vam da se prisjetite, da ne biste doživjeli to emotivno. Nijeste, vi se prisjetite.

Četvrto i završavam, zahvaljujem. Oko primjene zakona o majkama, ili finansiranje političkih partija, koji god. Podsjetiću vas, gospodine Stanišiću, na prošlom zasijedanju, znači samo pričam o principima, ne o vrednosnoj odluci koja je donešena, o principima, Ustavni sud ... poništio jednu

odredbu Zakona o zaradama ... i rekao da je neustavna. Kolega Stanišiću, ad literam za isti stav ste glasali, a Ustavni sud je samo 10 dana prije toga rekao da je ta odredba Zakona neustavna sa sve Zakonodavnim odborom koji je takvu normu predložio, a poništena je na bazi predstavke, odnosno inicijative Sudskog savjeta.

Nemojte, kolega Stanišiću, prisjetite se ko je predložio Zakon o antikorupciji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:26:33)

Poštovane kolege, u međuvremenu kolegunica Šćepanović je tražila da se kratko obrati plenumu prije završne riječi. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (05.07.18 13:26:45)

Prije svega želim da se obratim izvjestiocu odbora, mislim takođe da je važno i da poslanici budu upoznati sa tim. Ovdje se danas podsjećaju raznih stvari. Kad bi se mi posjećali i počeli da pričamo, ne znam gdje bi nam bio kraj.

Ja želim izvjestioce samo da upoznam sa sljedećom činjenicom, da je u istom ovom predmetu Upravni sud donio odluku 02.07. 2018. godine, odnosno rješenje, gdje je traženo odlaganje izvršenja Odluke Agencije za sprečavanje korupcije od strane punomoćnika advokata Vanje Čalović i upravo je Upravni sud odbio taj zahtjev za odlaganje izvršenja Odluke Agencije za sprečavanje korupcije kao preuranjen. Čisto da znaju poslanici a i izvjestioci odbora. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:27:37)

Hvala, kolegнице Šćapanović.
Kolegнице Pejović, želite završnu riječ?
Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (05.07.18 13:27:43)

Želim i hvala vam zbog toga.

Zahvaljujem se svima koji su uzeli učešće u raspravi, dali povoda da možda dodatno osnažimo predlog koji smo poslali prema Skupštini.

Imam zaista i ljudsku i političku obavezu, nadasve moralnu da kažem nekoliko stvari, opet na nivou principa, nadajući se da ćemo u opservacijama koje smo danas čuli naći pravu mjeru, jer mislim da ona jeste zaista neophodna, ali mi dozvolite da se ja politički osvrnem na nekoliko stvari koje zaista mene sada kao građanku muče u Crnoj Gori.

Prvo, ja ne smatram da je ovaj postupak, postupak prepada, jer ovaj postupak traje relativno dugo, dvije godine i nešto, uzimajući u obzir činjenicu da niko od nas i niko nama kao moguć nije podnosio prijavu protiv članice Savjeta, nego njen kolega. Iz kojih razloga je to uradio, nećemo naravno da ulazimo, niti nas to interesuje, ali je očigledno da je trebalo dosta vremena da se na bazi onoga što je gospodin Maraš naveo u svojoj prijavi za gospođu Čalović Marković prikupi sva adekvatna dokumentacija i naravno u konačnom odluči o istom. Zbog ćutanja administracije u dva navrata je Upravni sud donosio rješenje kojim su se na neki način motivisali organi Agencije za sprečavanje korupcije da donesu konačno odluku.

Drugo što mene ovdje posebno brine to je institucionalni integritet, da li smo mi zaboravili da to postoji i da li smatramo da to nije važno. Ako institucionalni integritet i odluke koje su u ovom slučaju konačne ne treba da važe za gospođu Čalović Marković, a treba da važe za sve funkcionere, evo ovdje su mi odluke i rješenja Agencije koje su efektuirane na način kako to predviđa zakon, onda nemojte više da pričamo o jednakosti pred zakonom. Evo ovdje kod mene rješenja, ko želi da ih vidi, kako su postupali ljudi koji su u sličnim slučajevima prošli, odnosno

dobili rješenje i odluke Agencije, bilo je i ostavki i to od ljudi, ne bih naravno navodila imena, koji su i dalje ubijeđeni da nisu prekršili zakon, ali su to uradili kao stvar ličnog, odnosno moralnog čina.

Ja takođe želim da kažem da je zahvaljujući ovakvim odlukama, kao što ste čuli kada smo razmatrali izvještaj Agencije, oko 160 funkcionera podnijelo ostavke ili je razriješeno u odnosu na organe koji su ih imenovali.

Četvrta stvar, nemojte da Skupština krši zakon time što odlaže izvršenje onoga što je naloženo Agencijom koja je nezavisno tijelo, bar smo ga mi tako formirali i treba takvu percepciju da stvaramo u javnosti.

I peto, ovo što je uvažena poslanica Šćepanović rekla, ja sam u posjedu, evo rješenja, kojim se odbija kao preuranjen zahtjev nevladine organizacije MANS i naravno tužiteljke u konkretnom slučaju.

Znate sad što me najviše od svega brine? Imali smo kao članovi Odbora mogućnost da pročitamo ovaj famozni ugovor koji je sklopljen ispred NVO MANS i Evropske unije. Znate što me je najviše zabrinulo? Činjenica da je neko mogao da garantuje da će podnijeti tri inicijative nadležnom matičnom odboru na kojem će se razmatrati fer, odnosno postupak sprovedenih izbora i da će obezbijediti barem jedno saslušanje. E ako treba da pričamo o nejednakosti pred zakonom i nepoštovanju institucionalnog integriteta, onda je ovo pravi, eklatantan primjer. I ako me išta više brine kao građanku, kao parlamentarca, odnosno članicu Parlamenta Crne Gore je upravo ova činjenica iz koje ne želim ovom prilikom da izvlačim nikakve zaključke, ali se iskreno nadam da se u daljem radu i adekvatnih institucija Evropske unije, a iskreno se nadam i nas, raznoraznih društvenih i državnih institucija, neće dešavati da se unaprijed predviđa šta će se realizovati kao plan rada u najvišem zakonodavnom domu jedne države i da se neće unaprijed davati pare da se lobira da se u tom zakonodavnom odboru obavljaju određene slične aktivnosti i radnje. Evo sada meni da kažete, koja sam članica ovog parlamenta i gdje bih možda mogla lobirati svoje kolege da sutra glasamo za neko kontrolno saslušanje, nikad se ne bih usudila da to uradim niti bih sebi dala to pravo, iako bih možda politički imala mnogo više osnova da budem sigurna da će to biti podržano, barem ne unaprijed i barem ne za ove stvari.

Tako da vas molim da ovu temu zbilja, kao što su manje-više svi rekli, shvatimo ozbiljno, ali ne jednostrano, nego upravo sa svih aspekata o kojima sam ja govorila.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:32:25)

Izvolite, kolega Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 13:32:30)

Potpredsjedniče Nimanbegu,

Možda nijesam najbolje razumio, unaprijed se izvinjavam, ali mislim da ste imali prostora za reakciju jer sam razumio da sredstva kojim je Evropska unija finansirala određeni projekat jedne nevladine organizacije je korišćen za nezakonito lobiranje. Dakle, ja mislim da ulazimo u fazu koja nije dobra, neću reći da optužujemo, gruba je riječ, ali da mislim da ne treba da šaljemo ovu vrstu poruka, bar je mi ne želimo slati, zbog toga reagujem prema vama. Svako od nas može imati pojedinačno pravo na razmišljanje, ali dalo se zaključiti, možda pogrešno, ali se dalo zaključiti da su sredstva Evropske unije, odnosno delegacije Evropske komisije ... nezakonito lobiranje u ovom parlamentu.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:33:36)

Hvala, kolega Konjević.

Ja sam s pažnjom slušao gospođu Pejović i zbilja ona je govorila o tome da je neko dao slobodu da ima u ugovoru da će imati tri inicijative prema konsultativnom saslušanju, što meni kao

poslaniku zbilja izražava sumnju kako to neko može dogovoriti i potpisati, ali ne vidim da je to nešto nelegalno.

Evo, daću priliku kolegini Pejović da se na vašu inicijativu izjasni. Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (05.07.18 13:34:13)

Hvala.

Ja se zaista ne bih izjašnjavala, ne bih čak ni komentarisala. Žao mi je samo što je na ovaj način protumačeno. Kao što ste i vi rekli, pretpostavljam svi koji su me pažljivo slušali, to je bila moja politička opservacija na koju apsolutno imam pravo i ne može mi niko zabraniti da o ovakvim stvarima mislim na ovakav način. Nisam htjela da izvodim zaključke, upravo vodeći računa o tome kakve mogu posljedice ti zaključci da imaju, ali i te kako ćemo s budnom pažnjom pratiti da li će se i u narednim sličnim situacijama dešavati ovakve pojave. Da se suspenduje autonomnost, nezavisnost državnih institucija Crne Gore, nema na to niko pravo. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:34:49)

Apsolutno. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 13:34:52)

Ja sam rekao na početku, bez namjere da sam ja stekao takav utisak, jer ja nijesam tako rekao da je kolegica mislila to i rekao sam da ima pravo na svoj politički stav.

Ponavljam, prema vama predsjedavajući, da bez obzira na naše pojedinačne političke stavove na koje imamo pravo, vi kao predsjedavajući u ovom slučaju ipak treba da pokažete, po mom sudu, izvinjavam se, malo veću dozu osjetljivosti na diskusije iz kojih može da se zaključi da su sredstva Evropske unije preko delegacije Evropske komisije, kroz odgovarajući ugovor sa nekom nevladinom organizacijom, pričam na nivou principa, upotrijebljena za nezakonito lobiranje.

Ja mislim da mi nijesmo u fazi demokratskog razvoja u kojem možemo da držimo takvu vrstu lekcija, bez loše namjere, kao što je vrijednost Evropske unije.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:35:55)

Kolega Konjeviću, evo s dužnom pažnjom, vi ste vješto iskoristili priliku da poentirate u odnosu na stavove i odnos koji imate za Evropsku komisiju ili za neka dešavanja ovdje. Ja kao predsjedavajući teško da mogu da dam presudu da li neko od poslanika tvrdi jedno ili drugo, to je njihovo legitimno pravo i pravo onih koji su ih birali ovdje, ali iskoristiću priliku da i vama odgovorim ovdje a i javnosti Crne Gore.

Evropska komisija je jedna zajednica koja sigurno može da radi dobre i loše stvari. Tako možemo i svi mi da radimo dobre i loše stvari i sa najboljom najmerom možemo u nekom momentu dovesti do nečega. Vi znate da zbog nekih procesa na žalost proces euroskepticizma će biti u jačanju u državi, ne samo zbog toga ... što bi neko bio kriv, nego samo iz razloga što se više budemo približavali više će biti bolnih stvari za naše društvo. Ja se radujem kao pobornik evropske integracije tome da u određenom procentu će možda podrška evropskim integracijama biti u rastu zbog toga što će biti više nekih presuda kojima pojedinci i interesne grupe neće biti zadovoljni. Ja mislim da se vi slažete sa mnom, tako da bih dao sebi pravo da konstatujem da smo završili pretres na ovu tačku, da ćemo se izjasniti naknadno.

Prelazimo na sljedeću tačku, to je **Predlog odluke o izboru člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije.**

Podsjećam, Odbor za korupciju je podnio Predlog odluke o izboru člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije. Za člana Savjeta Agencije bira se Gavriilo Čabarkapa.

Izvjestiteljka Odbora za antikorupciju je Daliborka Pejović, predsjednica Odbora.
Otvaram pretres.
Predsjednica Odbora uzima riječ. Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (05.07.18 13:37:58)

Uvaženi potpredsjedniče, zaista kratko, jer mi nije namjera da oduzimam previše vremena.

Meni je zbilja zadovoljstvo iz dva razloga što danas mogu da predložim gospodina Čabarkapu za člana Agencije za sprečavanje korupcije, ali da istovremeno na neki način korigujem ono što su mediji pogrešno pisali da se odmah radi o predlogu za, da kažem, popunu mjesta gospođe Čalović. Dakle, da ne bi bilo zabune u javnosti, naravno kod građana, apsolutno demantujem ovakve navode. Radi se, ako se sjećate barem, a mi se sjećamo s obzirom da smo u tome učestvovali, da smo svojevremeno razriješili jednog člana Agencije za sprečavanje korupcije, to je gospodin Žurić, i to je upravo razlog i povod zbog čega smo sproveli jednu, na žalost dosta dugu proceduru izbora člana Agencije za sprečavanje korupcije i u tri navrata je komisija koju je ovaj odbor formirao imala prilike da se upozna sa kandidaturama nekoliko kandidat koji su imali namjeru i želju da budu članovi Savjeta Agencije.

Dakle, na kraju, evo dobili smo zaista smatram jednu izuzetno kvalitetnu kandidaturu. Mislim da je suvišno, nakon onoga što smo naveli u našem obrazloženju ovakvog predloga, govoriti o kvalitetima i karakteristikama kandidata koji je predložen, ali vam moram nešto lično reći. Upravo iz razloga koji govore u prilog činjenici da nam očigledno u sistemu fali kvalitetnih i dobrih radnika, čini mi se upravo kada je problem korupcije tim prije i tim više, moje je zadovoljstvo što danas mogu da predložim zaista kvalitetnog pravnika, ne po mojoj percepciji, mom doživljaju, jer nismo imali prilike da sarađujemo, niti smo se poznavali, ali svakako u odnosu na one preporuke i institucionalne kvalifikacije koje smo dobili od onih institucija do čijeg mišljenja i rezona kad su kvaliteti pravnika držim i naravno sa zadovoljstvom u ime svih članova Odbora danas preporučujem Skupštini izglasavanje gospodina Čabarkape za člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije. Time bismo popunili četvrto mjesto u Savjetu, s obzirom na postojeća tri, odnosno da kažem četiri još uvijek dok se Skpština ne izjasni o inicijativi koju smo maloprije razmatrali. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:40:13)

Hvala i vama, kolegkinice Pejović.

Da li želite riječ? Da.

Za učešće u raspravi javio se kolega Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (05.07.18 13:40:23)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospođo kolegkinice Pejović,

Dakle, ne u funkciji rasprave jer se neću odati po ovom pitanju, nemam ništa da dodam ovome što ste rekli vezano za ovaj predlog koji se pojavio, ali me jedna stvar interesuje, interesuje javnost Crne Gore. Zašto je trebalo Odboru punih godinu dana od, čini mi se juna ili jula mjeseca kad je gospodin Žurić izabran u Savjet Državne revizorske institucije, da se godinu dana Savjet Agencije za borbu protiv korupcije drži sa jednim mjestom manje u tom savjetu, kad evo makar u ovom nekom periodu Odboru nije smetala, hajde da budem korektan, opozicija da završi svoj posao i da predloži već prošle godine čovjeka koji bi vršio funkciju člana Savjeta? Ovo govorim i zbog drugih implikacija koje je imao nepotpuni Savjet u odnosu na neke druge stvari koje su se dešavale, o kojima sam govori prije neki dan, ne bih ih ponavljao, ali me prosto čudi da nismo završili posao, odnosno Odbor nije završio svoj posao punih godinu dana. Dakle, je li moguće da se godinu dana nije niko na tim konkursima javio koji bi zadovoljio kriterijume i postao član ovog

savjeta? Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:41:41)

Hvala, kolega Damjanoviću.

Mi smo formirali skupštinske odbore i Odbor za antikorupciju je bio blokiran malo u radu, ne znam da li je to razlog, ali kolegistica Pejović će nam dati odgovor.

Izvolite, kolegistica Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (05.07.18 13:41:54)

Hvala vam lijepa.

Hvala, uvaženi poslaniče Damjanoviću, na pitanju. Zaista, moram reći da ja drugačije doživljavam ovu činjenicu da za sve ovo vrijeme, kao što ste rekli, bez opozicije nismo izabrali člana Savjeta, ja zaista mislim da je to dobro. Da smo imali neke drugačije namjere, vjerovatno bismo to uradili ekspresno, ali smo se zbilja trudili da u tri iteracije se dosta oprezno odnesemo prema kandidaturama koje smo dobili.

Ne govoreći o personalnim kredibilitetima jer mi to ne bi bilo dopušteno ni sa političkog ni sa ljudskog aspekta, ja ću govoriti o onome što je nas rukovodilo zašto nismo uradili u konačnom ovaj izbor i zašto se čekalo ovoliko dugo. Dakle, najprije smo dobili jednu kandidaturu gdje je bio klasični konflikt interesa u odnosu na Zakon o Državnoj revizorskoj instituciji i nemogućnost da kandidatkinja koja se javila bude uopšte predložena za članstvo u Agenciji za sprečavanje korupcije, odnosno u njenom savjetu.

U drugom slučaju nijesmo bili zadovoljni kvalitetom kandidatura jer su se kandidati uglavnom usmjerili na jednu vrstu autodestruktivnog odnosa prema radu Agencije, u drugom na pretjeranom stručnom afirmisanju samo računovodstvenih politika kao načina mjera ili mogućnosti da se može kritikovati ili sagledavati načiji rad, odnosno konflikt interesa, što smo smatrali poprilično jednostranim i nedovoljnim za sveobuhvatno sagledavanje ovog problema. Moram reći da je u toj proceduri bila još jedna interesantna stvar koja se desila, nismo htjeli napraviti grešku, kao što znate izjašnjavali smo se oko članstva gospodina Vujičića koji je bio ujedno i član Komisije za izbor kandidata, za članstvo u Državnoj izbornoj komisiji. Sačekali smo da se Agencija odredi prema tome da li je u toj novoj ulozi u mogućem konfliktu interesa, na sreću dobili smo definitivno odluku da se radi o nepostojanju konflikta interesa zbog čega smo u tom istom sastavu nastavili da se bavimo ovim poslom. I naravno, imali smo još jednu izmjenu koju smo morali sačekati u Tužilačkom savjetu iz reda uglednih pravnika. Dakle, gospođa Ratković, evo moram da je pomenem, u međuvremenu prestao joj je mandat, tražili smo drugog kandidata i sve je to, naravno, uticalo da ovoliko produžimo proceduru.

Ja ne smatram da se ugrozio rad Agencije tim prije što je ovaj sastav od četiri kandidata bio vrlo aktivan, ali zaista mislim da smo kandidaturom gospodina Čabarkape dobili ono što je možda negdje nedostajalo, to je kvalitet više upravo zbog ugleda i zbog njegove radne biografije, jer se radi o uglednom pravniku. Ja opet stojim na stanovištu da nam to izuzetno treba da bismo lakše prevazilazili ove probleme koje na žalost vrlo često imamo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:44:20)

Hvala.

Izvolite, kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (05.07.18 13:44:22)

Bez namjere za daljom polemikom, bitno je da se čuju razlozi nebiranja člana Savjeta punih

godinu dana, ali sam ovo namjerno i postavio kao pitanje da bih samo jednu činjenicu konstatovao.

Kod prvog predloga, da ne pominjem ovdje imena, gospođe koja se kandidovala Odbor je utvrdio da postoji konflikt interesa ukoliko bi ta osoba koja je tada bila u DRI konkurisala, izabrana na mjesto člana Savjeta.

Samo ću posjetiti. Vi tada nijeste bili u parlamentu, možda vi to tada ne biste ni dozvolili da ste bili, ali neko drugi je dozvolio da gospodin koji je sada član Državne revizorske institucije bude par godina u konfliktu interesa iz istih tih razloga, vršeci funkciju člana Savjeta Agencije za korupciju. I tada, na uporno insistiranje da se ta stvar ovdje riješi, niko se nije napravio vješt pa da tu situaciju presiječe. A onda smo prema gospođi koja je iz iste pozicije ili defakto iste pozicije konkurisala primijenili u tom trenutku zakon. To o dvostrukim aršinima, ne odnosi se ovo na vas, nego kako ovaj parlament radi u pojedinim slučajevima. Ništa više od toga. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:45:37)

Hvala.

Da li još neko želi riječ?

Daću koleginići Pejović pravo na odgovor i završnu riječ.

DALIBORKA PEJOVIĆ (05.07.18 13:45:46)

Zaista cijeneći ovo što je gospodin Damjanović rekao, zaista ne želim ni ja da otvaram polemiku. Ja ovo samo doživljam kao unapređenje radi boljeg shvatanja suštine korupcije i zaista mislim da u narednim našim koracima u borbi protiv korupcije ovakvih problema više neće biti. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:46:02)

Zahvaljujem.

Ovim konstatujem da smo završili pretres i o ovoj tački dnevnog reda.

Prelazimo na sljedeću tačku, a to je **Predlog odluke o imenovanju jednog člana Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade.**

Podsjećam, Administrativni odbor je podnio Predlog odluke o imenovanju člana Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade. Za člana Žirija imenuje se dr Ranko Milović.

Izjavitelj Odbora je Branko Čavor.

Otvaram peretres i dajem riječ izvjestiocu.

BRANKO ČAVOR (05.07.18 13:46:38)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Koleginice i kolege poslanici,

Zakonom o državnim nagradama je utvrđeno pitanje imenovanja i rada Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade. Tim zakonom je predviđeno da Skupština na predlog Administrativnog odbora bira člana žirija. Administrativni odbor je razmatrao predlog i jednoglasno donio odluku da predloži Skupštini da se za člana Žirija izabere dr Ranko Milović. Iskoristiću ovu priliku da kažem par biografskih podataka o uvaženom dr Ranku Miloviću za koga sam siguran da ga poznaje dobro i crnogorska javnost.

Rođen je 1949. godine u Nikšiću, u Grahovu. Završio je Mašinski fakultet u Sarajevu kao student generacije. Magistarske studije je završio u Beogradu, a doktorske studije na Univerzitetu u Bermingemu, u Engleskoj. Iza njega je veoma impozantna profesionalna radna karijera. Radio je u Željezari Nikšić, od glavnog inženjera, direktora Željezare, bio je jedno vrijeme i poslanik, bio je

ambasador, bio je ekspert koji je angažovan u mnogim državama Evrope, Azije i Južne Amerike, a objavio je i veliki broj naučnih radova u međunarodnim časopisima. Između ostalog, mogu kazati, kada su u pitanju priznanja, da je dr Milović dobitnik Osamnaestoseptembarske nagrade Nikšića grada. Takođe je i dobitnik prestižne državne nagrade, upravo Trinaestojulske nagrade.

Sve ovo iz ukupne biografije i ovoga što sam na kraju kazao da je i dobitnik ove prestižne Trinaestojulske nagrade upućuje na to da predložimo Skupštini da imenujemo dr Ranka Milovića za člana Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:48:40)

Hvala, kolega Čavor.

Za riječ se javio i dobiće je Goran Radonjić. Izvolite, kolega Radonjiću.

GORAN RADONJIĆ (05.07.18 13:49:03)

Zahvaljujem.

Ovdje je prilika, ne ulazeći u konkretan predlog i osobu, da kažem nešto, mislim da mi je to dužnost i kao profesoru i kao nekome ko se bavi kulturom, umjetnošću, da je dno dodirnutu s poslednjim nagradama, one koji bi trebalo da budu najznačajnije kako u cijeloj zemlji tako i u Podgorici, kada pogledamo poslednjih godina na koji se sve način dodjeljuju, prvo od izbora žirija do njihovog ponašanja, njihovog nagrađivanja. Pomišljam nešto da neko ko bi trebalo da se proslavi u izvjesnom smislu, naučnom ili kulturnom ili sportskom, treba da bude u redu nekih ljudi koji su poslednjih godina dobijali po čisto partijskom ključu i kao neka vrsta kompenzacije za političko djelovanje. Moram javno da iskažem protest koji nije samo moje viđenje nego velike većine ljudi koje poznajem, dakle način na koji su dodijeljene nagrade, Trinaestojulska ove godine, prethodnih godina, nagrada Oktoih, nagrada Oslobođenja Podgorice, dakle one negiraju potpuno samu ideju šta treba da se postigne tim nagradama. Tim nagradama treba da se afirmišu prvo značajni rezultati u kulturi, u nauci, u javnom životu, prije svega ljudi koji utiču na to da naše društvo bude bolje, koji doprinose, rekao bih i na estetskom i na naučnom i na planu morala, da budu na strani dobra, da ono što rade ti ljudi čini sve nas na neki način ponosnim. Na žalost, mi imamo dobitnike čijih djela ne da se nećemo sjećati nego će već za njihovog života te njihove knjige pojesti moljci.

Ovdje da navedem primjer svog profesora, nadam se da mogu da se zovem na neki način njegovim nasljednikom, dakle nije to novina, kada mu je svojevremeno nuđeno da bude predložen za neku nagradu odbijao je i kada su mu rekli nemoj da si skroman toliko, zaslužuješ, jedan si od najboljih profesora, on je rekao - odbijam to ne iz skromnosti nego iz oholosti, ne želim da budem u društvu takvih ljudi. Na žalost, mi smo do te mjere obesmislili te nagrade koje bi trebalo da simbolizuju neke najbolje vrijednosti da čovjek koji drži do sebe ne bi pristao više da ga kandiduju dok se temeljno ne izmijeni koncept, a možda i sam naziv nagrada koje bi trebalo da budu najznačajnije, kako rekoh i na nivou države prije svega i na nivou Glavnog grada. Reći za nekoga da je dobitnik nagrade više ne znači ništa. Znači samo da je bio dobar s nekim trenutno vladajućim strukturama. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:51:58)

Hvala, kolega Radonjiću.

Da li još neko želi riječ?

Riječ ima kolega Čavor. Izvolite.

BRANKO ČAVOR (05.07.18 13:52:14)

Upravo kratko, slažući se u onom dijelu u kojem je govorio uvaženi poslanik da ove nagrade treba da dobiju ljudi koji su prepoznatljivi u pojedinim oblastima. Upravo predlog koji je danas bio tema ove naše sjednice - imenovanje za člana žirija, radi se o jednom uvaženom čovjeku koji je postigao veoma dobre rezultate u naučnoistraživačkom radu i u privredi. Na osnovu toga je i dobitnik Nagrade grada Nikšića, a dobitnik je i Trinaestojulske nagrade. Tako da mislim da u tom dijelu primjedba u pravcu ovoga predloga koji smo danas dali sigurno ne stoji, ali sam siguran da način izbora člana žirija i donošenja odluka je u svakom pogledu zasnovan upravo na ovim principima o kojima vi govorite. Mislim da nema razloga da danas želimo ili da doprinesemo nečemu da ovu veoma prestižnu državnu nagradu na neki način kompromitujemo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:53:23)

Hvala, kolega Čavor.

U međuvremenu se prijavio i kolega Konjević. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 13:53:32)

Samo proceduralno.

Uz izvinjenje, nijesam shvatio da je završna riječ, ali osjećam potrebu jer poznajem gospodina Milovića. Slažem se 99% s ovim što je rekao gospodin Čavor. Dakle, radi se o čovjeku koji svojom biografijom zaslužuje da bude član žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade. Vjerujem da će negdje sa svim ovim referencama, znanjem, iskustvom, naučnim, praktičnim i svakim drugim, doprinijeti da neke dileme koje su se u javnosti javljale za dodjelu Trinaestojulske nagrade svojim autoritetom koriguje i da to možda bude s većim povjerenjem. Svakako, gospodin Milović na svaki način zaslužuje da bude dio tog žirija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:54:27)

Hvala, kolega Konjeviću.

Nadam se da nije štetilo radu plenuma što sam dao riječ kolegi Konjeviću.

Ovim konstatujem da smo završili pretres o ovoj tački dnevnog reda.

U međuvremenu pridružio nam se guverner, koga pozdravljam.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda - **Predlog za razrješenje viceguvernera Centralne banke Crne Gore**. Podsjećam da je na osnovu člana 55 stava 1 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore, Savjet Centralne banke podnio predlog da se Irena Radović razriješi funkcije viceguvernera Centralne banke Crne Gore.

Otvaram pretres. Da li guverner Centralne banke i predsjedavajući Savjeta želi da obrazloži predlog?

Riječ ima dr Radoje Žugić, guverner Centralne banke. Izvolite.

RADOJE ŽUGIĆ (05.07.18 13:55:21)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Samo par rečenica da dopunim predlog koji je učinio Savjet. Riječ je, dakle, o predlogu razrješenja viceguvernera Centralne banke Crne Gore koji je Savjet Centralne banke Crne Gore jednoglasno usvojio, dakle svih sedam članova, iniciran od strane dva člana Savjeta, a kasnije su se dodali i svi ostali članovi. Tako da nema dileme da je ovo urađeno na način i u procesu, po meni, maksimalno profesionalnog odnosa u pokušaju da se sačuva reputabilnost i banke i svih institucija u mjeri mogućoj.

Ovaj predlog za razrješenje prati i zapisnik sa sjednice Savjeta, gdje postoji više detalja o razlozima i dokazima na osnovu čega je Savjet tako predložio ovom visokom domu. Međutim, ono

što je dato u samom obrazloženju je sasvim dovoljno da se danas učini taj predlog. Samo bih još jednu stvar informisao, da smo mi dva puta pomjerali sjednicu Savjeta da učinimo ovo transparentnijim, da smo pozivali viceguvernera koja je trenutno na edukaciji, odnosno na školovanju u Beču i da smo dobili prvi mejl da ne bi prekinula svoje školovanje. Međutim, drugi dan kada smo dostavili inicijativu s obrazloženjem, stigao je mejl o bolesti. Tada smo pomjerali još jednom i 2. jula se Savjet konačno sastao, dao predlog i dostavio ga ovom visokom domu. Dakle, riječ je o sedam uglednih građana koji su potpisali ovaj predlog koje je birao ovaj parlament. Uz ono što ste dobili, ako nijeste vidjeli, mogu da pročitam naš predlog obrazloženja, ali ako treba tu sam i na sva pitanja koja imate spreman da odgovorim. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 13:57:24)

Hvala vam, guverneru.

Za sada imamo jednog prijavljenog poslanika, a to je Aleksandar Damjanović. U međuvremenu ima novih prijava. Molim i ostale ako se žele uključiti, da bih priveo listu prijavljenih. Izvolite, kolega Damjanoviću. Sljedeći govornik biće Miodrag Lekić.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (05.07.18 13:57:48)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Gospodine guverneru Žugiću, ispratio sam pažljivo ovo vaše kratko obraćanje u funkciji predlagača odluke Savjeta, odnosno Predloga za razrešenje vašeg viceguvernera. Nekoliko stvari, naravno, proceduralne prirode. Nismo dobili taj zapisnik sa sjednice Savjeta. U dokumentaciji imamo samo Predlog za razrešenje člana Savjeta, to je jedna stvar. Svi smo dobili kao poslanici dopis, pismo viceguvernera Radović vezano za njeno mišljenje i stavove oko ove procedure. Treća stvar, svi smo dobili kopiju molbe za obraćanje plenumu gospodinu Ivanu Brajoviću predsjedniku Parlamenta za koju ne znamo, potpredsjedniče Nimanbegu, šta je sudbina bila te molbe za obraćanje. Tako da su ovo proceduralne stvari koje su veoma bitne za ovu raspravu i molio bih da u tom dijelu imate razumijevanja za ovaj minut koji sam potrošio u proceduri oko onoga što mi imamo ovdje kao dostupan materijal da bismo se izjasnili oko ove inicijative.

Podsjetiću na nekoliko stvari sve nas, naravno i kolege iz parlamentarne većine. Ovaj dom ovdje je 6. marta prošle godine je sa 41 glas za, 0 protiv, 0 uzdržanih, dakle svim glasovima poslanika parlamentarne većine izabrao viceguvernere Radović i Fabris na predlog guvernera gospodina Žugića. Ništa sporno. Imam i taj predlog koji je i tada bio u proceduri, imam i obrazloženje Predloga odluke za imenovanje viceguvernera, gdje gospodin Žugić kaže da ima čast da predloži dva viceguvernera, polazeći od njihovih impresivnih biografija za koje smatra da su garant realizacije svih nadležnosti Centralne banke, s izlaganjem vezanim za detalje biografije, ne bih opterećivao, naravno, ovaj plenum, gdje se na kraju u završnoj riječi konstatuje da ponovo guverner ima čast da predloži dvije impresivne biografije i očekuje da se unaprijedi nadležnost i rad Centralne banke itd. Dakle, ništa sporno da se nakon 15 mjeseci od kada je ovdje pričana jedna priča sada priča druga priča. Vjerovatno postoje neki razlozi koji su samo djelimično dati u ovom obrazloženju predloga odluke.

Ono što je problematično, pogotovo za kolege koji su jednoglasno glasali 41-0, sve kolege iz parlamentarne većine, liše jednog kolege koji je bio odsutan jeste nešto što sada ovdje čitam u Predlogu odluke koja je podnešena nama na razmatranje, a da bi se na bazi nje izjasnili. Ovdje se kaže da guvernerka nije pokazala odgovarajući nivo stručnosti i efikasnosti. Pitanje je da li mi to možemo da cijenimo iz ove pozicije. Takođe je rečeno da je rezultiralo sve to predlaganjem određenih rešenja za koja je utvrđeno da su mogla imati ozbiljne posledice. Koja? Ovo je bio momenat da se to ovdje kaže. Koja su to rešenja mogla imati ozbiljne posledice po integritet Centralne banke? Nije poštovala ni politike procedure i procesa odlučivanja. Koje? Da se to ovdje jasno kaže. Onda se kaže da su brisane nadležnosti koje su bile propisane ranijim zakonom, o tome ćemo takođe kratko. Onda se dolazi do toga da je 27. decembra 2017. godine viceguvernerki za kontrolu banaka tada povjerena druga dužnost, to je ovaj novi sektor koji se

tada formirao da bi nakon svega dva mjeseca 12. marta konstatovano da viceguvernerka ni taj dio ne završava kako treba nakon svega dva mjeseca, a opet da se ne kaže o čemu se tu radi, koji su tu razlozi i šta to znači više puta je insistirala na realizaciji predloga koji nisu imali zakonsko utemeljenje. Kojih predloga? To je ovdje trebalo staviti u ovom predlogu odluke da bi znali o čemu govorimo. Nemam neku komunikaciju s Centralnom bankom od kada ne vršim funkciju predsjednika Odbora koju sam vršio osam godina i imao s više guvernera i viceguvernera dobru komunikaciju. Vrlo sam oprezan kada iznosim ove konstatacije.

Reputabilnost Centralne banke, guverneru, upravo je ugrožena ovakvim postupkom ne u smislu legalnosti da guverner koji je prije godinu i nešto predložio, biranim riječima, sadašnje viceguvernere ima pravo da nakon godinu i tri mjeseca predlaže potpuno suprotno odluku, ali u smislu legitimiteta i svega onoga što prati sve ovo, imajući u vidu da smo svi u posjedu materijala koji su nam dostavljeni za koje bi bilo veoma, moliću malo produženje koje sam potrošio proceduralno u onih minut i po u početku kada sam govorio vezano za taj dio, gdje bismo imali problem kada bi sada iznosili konstatacije koje su date u pismu koje je svima upućeno. Svi smo u posjedu tih konstatacija i tih nekih navoda koji su i provjerljivi i manje povjerljivi i o kojima će biti prilike da se i u vremenu koje je pred nama raspravlja.

Dakle, govorimo o tome da je predlog nepotpun. Ne ulazim u činjenicu da je viceguverner trenutno, kako smo informisani u ovom dopisu, na liječenju u Austriji gdje je valjda bila na stručnom usavršavanju i nalazi se trenutno u bolnici, što daje opet još jednu dimenziju svemu ovome. Ono što ovdje, i s tim ću da zaključim, stvara veliki problem, a volio bih da dobijem i odgovore i komentar, gospodine guverneru, zbog naše dobre nekadašnje komunikacije koja ni sada nije narušena mada se rijetko gledamo i srijećemo prirodnom posla, da dobijem odgovore ne ja nego prije svega kolege koji su glasali jedno 6. marta, a koje sada trebaju da glasaju nešto suprotno nakon svega godinu i tri mjeseca, a bez valjane dokumentacije.

Zaključiću time, na vrijeme sam upozorio. Nije bilo dobro da se bira guverner u septembru, oktobru mjesecu 2016. godine na 15 dana uoči izbora kada nikad Parlament to u istoriji ovoga parlamentarizma nije uradio. Trebalo je sačekati da se završe izbori i da ta neka nova parlamentarna većina to uradi na jedna legitiman, legalan, blagovremen način.

Bitno je, kolega Nimanbegu, zbog svega i zbog okolnosti da bi rasteretili raspravu dopisa koju ako bismo krenuli da se time bavimo, pitanje je gdje bi ovo odvelo.

Druga stvar, na vrijeme sam upozorio, nije dobro da se ide na predlaganje viceguvernera, a da se nakon toga ide na izmjenu i dopunu Zakona kojim se značajno "guvernarizuje" Centralna banka, odnosno pojačavaju ovlašćenja guvernera, amputiraju ovlašćenja viceguvernera. Znamo i sami 2010. i 2011. godine kako smo razgovarali, gospodine Žugiću, oko Centralne banke i o podjeli posla itd, da se tada uvodi treći guverner, da se to dešava bez prisustva opozicije oktobra, novembra mjeseca ... i da onda očekivano finale, ne ulazeći u lične odnose i toga se čuvam defitivno, samo govorim o okolnostima i onome što imamo, da imamo očekivano finale sukoba u Centralnoj banci Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:05:04)

Hvala, kolega. Imaćete kometar i imati prilike.

Gospodine guverneru, vi možete uzeti učešće u raspravi koliko god želite, a imate i završnu riječ.

Izvolite.

RADOJE ŽUGIĆ (05.07.18 14:05:29)

Pažljivo sam slušao gospodina Damjanovića i da kažem da moj odnos prema uvaženom poslaniku ničim nije narušen. Naprotiv. To što se ređe vidamo manje - više, ali generalno nema nijedan razlog da makar s moje strane to bude narušeno.

Ovaj predlog prati zapisnik sjednice Savjeta. Dozvolite samo da saopštim, zapisnik se prvo mora usvojiti i verifikovati, a nakon toga dostaviću vam, ako ste zainteresovani, da vidite koji su to

elementi kojim smo htjeli da sačuvamo, koliko je to moguće, dignitet. Da li je predlog nepotpun. Samo nekolike stvari iz samog predloga su dovoljne da se o tome odlučuje. Jedan od elemenata je svakako da je u procesu, evo da odam ono što je odati, to se u pravilu shodno Zakonu o kretanju postupka mobinga ne daje u javnost, da je pred sudom u Podgorici dat plan kontrole banaka i finansijskih institucija koja je stroga poslovna tajna, prema aktima Centralne banke i prema zakonu.

Ovo što se tiče odnosa koji je vezan za izbor viceguvernera i donošenje zakona. Donošenje zakona je završeno dok sam bio na nekoj drugoj poziciji, to gospodin Konjević zna koji me je naslijedio, u Ministarstvu finansija. Tada se zakon pripremio, donio i usaglašen s Evropskom komisijom. Taj zakon je element našeg integrisanja u Evropsku komisiju, odnosno Evropsku uniju. Tako da svi elementi zakona su ono što je dobra evropska praksa. Ne vidim nijedan razlog da je to urađeno zbog bilo kog viceguvernera ili bilo kog drugog u Centralnoj banci Crne Gore. Mogu da vam navedem i ovdje mnogo razloga vezane za dopunu predloga. Ako insistirate hoću, ako ne, evo da navedem nekoliko primjera samo. Moram pošto ste mi rekli da je nepotpun predlog.

Kada je riječ o nivou stručnosti, mi smo imali obavezu da pripremimo dvije odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom. Traženo je, više puta, na kolegijumu Centralne banke, postoje dokazi i svjedoci o tome, da nema predlaganja Savjetu bilo koje odluke bez prethodne procjene uticaja na sistem i banke pojedinačno. Taj je materijal otišao na Savjet bez aproksimacije i povučen je jer su uticaji bili nešto što nije moglo da trpi takav način regulacije. To je jedan razlog.

Idemo dalje. Oko druge stvari vezane za kašnjenje regulacije finansijskih institucija. Nekoliko puta je bilo zapisnički konstatovano na samom kolegijumu Centralne banke da se neće stići da se završe sve odluke koje je neophodno donijeti da bi i u samom obrazloženju odluke imali podatak da kasni s time.

Treće, dva puta je pozivana inspekcija da provjeri naš rad i oba puta sve je nađeno u najboljem redu. Centralna banka radi apsolutno u skladu sa zakonom, procedurama i postupcima. Dakle, i to je bio problem.

Četvrto, vezano za lični interes ispred opšteg interesa moram vam reći sledeće, da je u predlaganju amandmana na Statut Centralne banke, vama govorim, gospodine Damjanoviću, predloženo nekoliko amandmana koji su suštinski i koji se kose s Zakonom o Centralnoj banci i to je Savjet odbio. Postoji zapisnik o tome. Dalje, traženo je, sada idem mnogo duboko, ali kada ste mi tražili da dopunim taj predlog, evo šta da radim, da svi viceguverneri imaju jednake zarade. Kategorija minulog rada se ne uvažava. Kršenje propisa. Dalje, traženo je, takođe, zaposlenje stranog državljanina. Rekao sam može saglasno zakonu, ali za vrijeme trajanja boravka u Crnoj Gori, duže ne. Imamo iskustvo u tom dijelu da se za to dobija i krivična prijava.

Na kraju, Savjet je konstatovao svojim zapisnicima da su se često nakon usvajanja zapisnika i donošenja odluka tražile izmjene i zapisnika i odluka i zaključaka. O tome imamo dokaze, zapisnike sa sjednica Savjeta Centralne banke. Da ne govorim o saradnji u superviziji, o nekoliko izjava zaposlenih. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:10:39)

Kolega Damjanoviću, imate pravo na odgovor na komentar.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (05.07.18 14:10:48)

Hvala vam.

Gospodine guverneru, konstatacija nemamo, dakle, ono što smo na početku rekli da smo dobili, a nismo dobili, sada zajednički konstatujemo, to je zapisnik sa sjednice Savjeta, bitan, nebitan za raspravu, ali dobro je što ste vi usmeno dodatno obrazložili predlog sada.

Dakle, mi nemamo sreće s viceguvernerima za kontrolu banaka od Gorana Kneževića, žao mi je što pominjem ime, ali ga pominjem u nekom drugom kontekstu koji nije negativan, do

gospodina Miloševića, sada gospođe Radović. Dakle, ovdje uvijek postoje problemi izgleda u tome guverner, viceguverner, kontrola banaka, što je jezgro posla Centralne banke. Da nema toga Centralna banka bi bila obična regulatorna institucija koja vrši monetarnu ulogu i to bi mogao da radi bilo ko, ali ovaj dio je srž toga sistema. Vjerovatno ćemo ako ne danas, narednih dana doći do možda suštinskih razloga iako ove razloge neću potcjenjivati koji se svode na komunikaciju guverner - viceguverner. Naravno, ovdje ste negdje pomenuli ovaj dio na kraju koji neću komentarisati posebno, ne znam kako zakon tretira tu materiju, znam da je nekad član Savjeta guvernera Centralne banke Crne Gore bio strani državljanin, gospodin iz Slovenije, da ne podsjećam itd. Reputabilnost i kredibilitet Centralne banke, vjerujte mi jeste ugrožen ovim postupkom. Ovo danas će vjerovatno biti vrh ledenog brijega u odnosu na ono što ćemo imati narednih dana, nedelja, mjeseci, sa sudskim postupcima, tužbama koje je sadašnji viceguverner podnio, krivičnim prijavama koje su podnijete od strane Centralne banke itd. i tome sl. Dobro ili loše. Neka se sve otvori, da čujemo šta se radi u Centralnoj banci, da čujemo kako Centralna banka obavlja svoju ključnu ulogu kontrole banaka. Da čujemo ima li selektivnosti u kontroli banaka, da li se negdje kaže idi kontroliši, a negdje nemoj da kontrolišeš ili neko kaže hoću da kontrolišem to, a neću to. Neka se i to otvori.

Imajući u vidu da sam osam godina vršio jednu odgovornu funkciju predsjednika Odbora za ekonomiju, finansije i budžet i čuvao sistem ponekad i protivno onome što sam htio, ali čuvajući i reputabilnost i države sada dolazim u situaciju da podržim da se sve to otvori. Ne na ovaj način. Dakle, nisam čitao licemjerno i pežorativo šta ste vi rekli 6. marta prošle godine, ali sam morao da pročitam Predlog odluke jer je svega 15 mjeseci prošlo. U decembru mjesecu prebaciti ili uzeti funkcije kontrole banaka viceguvernera, viceguvernerke i dati joj novi segment, onih četiri zakona koji su usvojeni brzopotezno zajedno s izmjenama Zakona o Centralnoj banci koji su usvojeni dok ste vi bili guverner, gdje imamo oktobar uoči izbora vaše imenovanje, mart viceguverneri, jesen novi zakon s vašim pojačanim nadležnostima i finale jul mjesec Predlog za razrešenje.

Završavam time, da li su dva mjeseca, ne ulazim u komunikaciju unutar Centralne banke, da li su ta dva mjeseca bila dovoljna da se formira jedan kompletan sektor u Centralnoj banci koji bi se bavio faktoringom, rizikom itd.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:13:52)

Hvala.

Guverner će dati odgovore u toku odgovora i drugim poslanicima.

Riječ ima kolega Miodrag Lekić, a neka se pripremi kolega Raško Konjević i kolegistica Draginja Vukisanović i zaključujem listu govornika.

Izvolite, kolega Lekiću.

MIODRAG LEKIĆ (05.07.18 14:14:33)

Ne samo zbog publiciteta nego i ovo razrešenje je, takođe, značajno. Ono zahtijeva da se sasvim razjasni, da vidimo da li je u pitanju hajka, egzekucija ili se radi o nečemu objektivnom. U tom smislu je dobro da se sve ovdje raspravi. Moram reći, ne liči mi guverner kao čovjek političke hajke, on je prepoznatljiv kao primarno stručna osoba, ali ovdje se pojavila jedna situacija koja, takođe, zahtijeva da se sve razjasni. Poenta moje diskusije će biti jedno pitanje koje ću postaviti. Inače, nisam stručnjak za centralne banke i ne bih uzimao riječ iako dobro znam što znače centralne banke u demokratskim zemljama. Kao i Ustavni sud i Centralna banka je, takođe, garant institucionalni, profesionalni, trebalo bi da bude van politike, dakle nešto što je potrebno društvu upravo kao garancija legalnosti.

Ovdje imamo jednu situaciju koja zahtijeva određena objašnjenja. Naime, pročitao sam u ovim obrazloženjima jedan momenat koji bih molio da se razjasni. To je odavanje tajne. Znače kako, mogu da uvažim relativno postojanje tajni u životu, društvu, pa i u Centralnoj banci, ali znam i funkciju, upotrebu i zloupotrebu tajne u istoriji i u politici. Primijetio sam da je sve češće pojava da tajna asocira na neprijateljstvo, pa i na državno neprijateljstvo, pa u ovoj hajci, egzekuciji u javnom

servisu imali smo jednog novog člana Savjeta koji je, takođe, našao državne neprijatelje u menadžmentu itd. Zanima me stvarno je li se ovdje radi o nekom državnom neprijatelju. Polazim od toga da je društvo, međunarodna zajednica globalizovano, da Međunarodni monetarni fond, Svjetska banka ne da raspoložu ciframa nego ... pa nam kažu ne treba ili treba penzije povećati. Dakle, to te mjere postoji jedna interakcija u međunarodnom životu, pa i ekonomskom da tajne asociraju više na ovu proizvodnju državnih neprijatelja nego što u konkretnom slučaju bih da rekao da postoje, ali ne znam. Zato, molim guvernera da nam to kaže, da podijeli s nama. Neću biti zadovoljan ako budete rekli da po nekom pravilu to ne možete da kažete. Treba da se kaže. Ovo ima miris i asocijaciju, takođe na ove nove kampanje. Uopšte ad hominem ne govorim nego poznajem osobe i skrećem pažnju, naravno, vladinoj većini da će biti u jednoj situaciji malo neugodnoj. Glasalo je 41% za konkretno osobu, slutim da će glasati apsolutna većina za smjenjivanje gdje se ispostavilo da je nestručna u međuvremenu itd. Razmislite malo o ovome što se zove institucionalni integritet, što je koleginica malo prije rekla povodom skandaloznog smjenjivanja Vanje Čalović.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:17:58)

Hvala, kolega Lekiću.

Kao što sam najavio, sledeći govornici su kolega Raško Konjević, Draginja Vuksanović, Goran Danilović, to su za sada prijavljeni.

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 14:18:17)

Zahvaljujem.

Radi se ipak malo o atipičnoj situaciji, posebno za kolege iz Demokratske partije socijalista koji su dali jednoglasnu podršku za koleginicu Radović na prijedlog guvernera Žugića.

Dozvolite mi, imaću jedan kratak lični momenat i mislim da je guverner do te mjere ipak trebao da nađe formu da malko više povede računa. Dakle, koleginica, slobodan sam da kažem, radi se o koleginici koju poznajem, vrlo je teška kvalifikacija da se radi o nestručnoj osobi, imajući u vidu formalne reference koje ima koleginica Radović. Ne da bih ponavljao njenu biografiju, kolege iz DPS-a, pretpostavljam da vam je to bio motiv kada ste je glasali, radi se o jednom od najboljih studenata u istoriji Ekonomskog fakulteta. Radi se o koleginici koja je i magistrirala i doktorirala na prestižnim svjetskim univerzitetima u oblasti ekonomske struke. Na kraju krajeva, pretpostavljam da je to sve guverner imao u vidu kada je predlagao za viceguvernera. Rekao sam da je ovo lični momenat jer znam taj dio njene biografije. Negdje smo u sličnim generacijama studirali na fakultetu i prosto osjećam ličnu obavezu da negdje saopštim kada nećete vi, kolege koji ste je glasali, da se ipak moramo čuvati od tako teških kvalifikacija. Jer, kada u ovom domu saopštite da je neko neprofesionalan, odnosno da stavim po strani neprofesionalan, druga je kategorija, nestručan, ovdje sjede ljudi u ovoj sali koji su koleginici Radović bili profesori. Možda bi i oni bili pozvaniji da kažu s aspekta njene stručnosti i pride što se radi o dami, što naravno ne mora da ima veze s konkretnim postupkom, ali ako uvezete s vrlo teškim terminom koji može da ima posledicu na njeno dalje obavljanje posla, bio bih malo oprezniji kod takvog načina saopštavanja stvari.

Ne želim uopšte da ulazim, ovo je prijedlog guvernera da bude viceguverner i prijedlog guvernera da ne bude viceguverner. Gospodine Žugiću, imam dovoljno, vjerujte mi, političkog i drugog iskustva da znam kako stvari funkcionišu. Znači, prijedlog guvernera da bude i prijedlog guvernera Savjetu da ne bude, a Savjet, ne bih ulazio pošto su mi neki od tih ljudi, opet sam nepotrebno ličan, bili profesori, u kvalifikaciju mandata, bez obzira na politiku i sve želim neke stvari da sačuvam.

Međutim, o čemu se ovdje radi. Dakle, ovim je ozbiljno narušena reputacija Centralne banke. Jer, aktuelna viceguvernerka, ne znam da li je to tačno ili nije tačno, niti u to želim da ulazim, iznosi optužbe na račun guvernera, opet kažem ne znam da li je tačno ili nije tačno, ali su optužbe javne, koje su najteže moguće optužbe koje prvi guvernerov saradnik može da iznese na

račun guvernera. Činjenica da je, kako ona kaže, traženo od nje da napiše prijedlog za razrješenje izvršnog direktora jedne banke, pomoći ću vam, gospodine Žugiću, radi se o NLB banci, manje je važno sada, nisam morao to ni spomenuti, ali su to optužbe koje su javne do druge vrste optužbi koje znate ozbiljno treba da zabrinu kolege iz Demokratske partije socijalista koje su podržale vaš prijedlog. Znao kako, ... mjeseci iznosite, pričam na nivou principa, rekao bih tipično za naš mentalitet, hajde da relativizujem stvar, od hvale koje je previše u jednom trenutku do kritike koje je previše u drugom trenutku, ali brzina kojom se sve ovo dešava, dakle da Savjet samo prije nekoliko dana utvrdi ovaj prijedlog, a da on ekspresno nekoliko dana bude na sjednici Skupštine kroz Izbor i imenovanja, što je proceduralno u redu, mi ipak govori da je blago iznenađujuće, posebno imajući u vidu da je iz ovoga što čitam i kroz zakonske izmjene koje su se dešavale, ipak se jedna stvar mora uvidjeti.

Dakle, ova procedura razrješenja imala je dva svoja koraka. Nije slučajno izmijenjen Zakon o Centralnoj banci gdje zakonska kategorija za kontrolu centralnih banaka više nije viceguverner. To nije slučajno barem za jedan dio nas koji smo pratili i možda profesijom vezani ili u jednom dijelu pratili. To je prvi put u sistemu da se izmijeni Zakon o Centralnoj banci u kojem guverner to radi, pa kad nije uspio kroz model drugog sektora dolazi se u ovu stvar.

Dužni ste, na nivou principa, gospodine Žugiću, ne ulazeći ko je u pravu, ko je u krivu, ne interesuje me, ali ste dužni zbog dominantno i nas koji smo sada ovdje i poslanika koji su glasali gospođicu Radović, da saopštite pred crnogorskom javnošću da li su tačne optužbe koje je ona iznijela jer su najteže moguće optužbe koje se mogu iznijeti s aspekta funkcionalne moći guvernera. Samo da li su tačne ili nijesu tačne, ne ulazim u drugo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:25:36)

Za komentar se prijavio kolega Luid Škrelja ispred DPS-a.

LUID LJUBO ŠKRELJA (05.07.18 14:25:43)

Tako je, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene građanke i građani, kolegice i kolege poslanici,

Javio sam se upravo zbog ove brige koju gospodin Konjević pokazuje o stavu DPS-a po ovim pitanjima. Ne znam zašto ljudi shvataju tragično ono što je skupštinski zadatak, svake skupštine na svijetu, svakog parlamenta, i izbor, i razrješenje i zašto se to stavlja u kontekst neke egzekucije, strijeljanja itd. i tome sl. To ne razumijem.

Samo da upozorim gospodina Konjevića, da je gospodin Konjević, recimo, glasao za Vladu mandataru Mila Đukanovića, da je isto tako gospodin Konjević bio protiv te Vlade Đukanovića, da pada Vlada Đukanovića i nakon nekoliko dana opet glasao za Vladu izbornog povjerenja na čijem je čelu bio Đukanović. Niko vas tada nije žalio, ne znam zašto sada žalite nas i prejudicirate, eventualno, kako ćemo se osjećati ukoliko glasamo protiv ili za razrješenje kada smo bili za. Vi ste to uradili tri puta za mjesec dana, ali to uopšte ne shvatam tragično. To je posao poslanika, da glasa kada smatra da treba da bude izabran, a kada dobije valjanu argumentaciju i da glasa da treba da bude razriješen. Vi ocijenite na način kako vi ocjenjujete, mi ocjenjujemo na način kako ćemo ga ocijeniti. Valjda je to naše pravo kao poslanika. To je prvo.

Druga stvar, ovdje smo mi čuli u ranijim diskusijama da se, ne ulazim u ličnost niti u stručne kvalifikacije, ali ste prigovorali da ne treba pričati o stručnostima, što se slažem, ali smo juče mi čuli ovdje iz ovih klupa da je data kvalifikacija za jednog uglednog građanina Crne Gore, imenom i prezimenom da je nepismen čovjek. Poslanica iz Demokratskog fronta za gospodina Izena Gašija je rekla jasno i glasno radi se o nepismenom čovjeku. Zar to nije uvreda? Niko od vas nije reagovao, niko nije ustao da reaguje. Samo iskazujete brigu za DPS šta će da uradi DPS i zašto to radi DPS. Zahvaljujem vam se na takvoj brizi, volim kada neko brine o nama, a pogotovo ako brine o meni, na način kako sam imao prilike da se uvjerim u zadnje vrijeme, ali u moj habitus političkog bavljenja ovim poslom nikada nisu bile primarne teške riječi niti egzekucija niti streljanje niti streljački vod, a najmanje neki izvođači radova. Nikada nisam izvodio radove, izvodili su

radove ljudi koji su znali dobro za lične interese. Ako izvodim rad i ako radim nešto u opštem interesu ponosim se time. Ako gledam samo za sebe, onda drugi treba da ocijeni kakav je to rad. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:29:04)

Hvala, kolega Škrelja.
Odgovor će vam dati kolega Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 14:29:10)

Kolega Škrelja, ovo najdobronamjernije shvatite, vjerovatno je problem jer vam crnogorski jezik nije maternji jezik jer ste rekli "zadatak". Nije zadatak poslanika da digne i spusti ruku onako kako mu kaže predlagač. Time ste ponizili sebe i sve nas. Pretpostavljam da je u pitanju jezička razlika u tom dijelu, pa ne želim dalje na tu temu jer ste ponizili sebe. Poslanik ima ustavno pravo da za nešto glasa ili ne glasa, nema zadatak. Poslanik nije đak, vi niste đak, vi ste ustavno ovlašćeni da glasate o nečijem prijedlogu po savjesti i onako kako vi mislite. Nemate zadatak.

Nijesam nikakvu brigu iskazivao prema Demokratskoj partiji socijalista. Bože sačuvaj. Samo sam konstatovao dvije stvari. Jedna je da ste na prijedlog guvernera gospođici Radović dali nepodijeljenu podršku zbog njene stručnosti itd. i tome sl. i da za samo 15 mjeseci nakon toga, takođe na prijedlog guvernera, razrešavate je jer je nestručna. Lično sam reagovao, kolega Škrelja, bez obzira što je ovo politički dom jer poznajem osobu. Kažem vam vrlo je teška kvalifikacija, poznaju je još neki u ovom domu, bili su joj profesori, da je vrlo teška kvalifikacija da se radi o nestručnoj osobi. Tvrdim vam lično da nije nestručna osoba. Pogledajte joj biografiju, nije nestručna osoba. Samo sam reagovao u tom segmentu.

Pošto guverner komentariše, trebalo je da vodi računa kada je predlagao je li stručna ili nije stručna. Tada je trebalo da vodi računa. Sada treba da odgovori guverner, kolega Škrelja, na optužbe koje o njemu, ne o njemu personalno, izvinjavam se, o njegovom radu iznosi njegov prvi saradnik koga je predložio. To nije političko pitanje. Nema tu što DPS i SDP da se miješa u tu stvar. Ali, mi kao ustavno ovlašćeni, kada nam je Ustav već to dao, ne zadatak, kolega Škrelja jer nismo poslušnici nego pravo pitati guvernera da nam kaže da li je tačno, ne vjerujem unaprijed bilo kome, da li je tačno ovo što njegov prvi saradnik govori o njegovom radu. Jer, ako je tačno onda je to stvarno problem, a ako nije tačno onda guvernerka treba da bude razriješena. Malo je brzo, malo mi djeluje kao prijeki sud. Iz te brzine mi se čini, da ne spominjem, ne ulazim u postupke pred Osnovnim sudom, to su drugi postupci, ne želim da se miješam, ovdje samo govorim na nivou principa.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:32:41)

Izvinite, kolega Škrelja, pojasnite.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (05.07.18 14:32:44)

Replika je član 101 jer me čovjek uvrijedio.

Rekli ste da sam sebe ponizio zbog onog što sam rekao. Imam pravo na repliku. Našao sam se uvrijeđenim jer je čovjek, gospodin Raško Konjević, rekao da sam mojim neznanjem crnogorskog jezika unizio sebe u ovom parlamentu. Tri puta je ponovio.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:33:18)

Kolega Škrelja, kolega Konjević je zbilja pokušao da imputira da ste vi to nevješto zbog neznanja jezika rekli i na taj način insistirao da je to uvreda. To je politička procjena apsolutno direktno i to više govori o kolegi Konjeviću nego o vama. Kolega Škrelja, ako ću dozvoliti kaznenu repliku onda ćemo pokrenuti jedan krug. Malo se teže snalazim možda i zbog znanja jezika s tim replikama.

Izvolite, pojasnite.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (05.07.18 14:34:08)

Ne znam zašto krug. To je kaznena replika. Čovjek je rekao, čak se i u lice toliko unio time da kaže gospodine Škrelja vi ste se time unizili. Nisam rekao, suština je u tome. Gospodin Konjević u nedostatku argumentacije u onome što sam pričao, kao vješt političar, čak ja i priznajem, nemam što da ne priznam da mi crnogorski nije maternji jezik, ali nisam rekao tako. Rekao sam da je zadatak Skupštine da bira i da razrješava. Neka ga on shvata kako god hoće. Najbolji primjer je gospodin Raško Konjević koji je u decembru glasao da Vlada Mila Đukanovića padne, nakon toga glasao je isti Raško Konjević da Vlada Mila Đukanovića opstane jer je dobio funkciju ministra. Ko se tu više unizio? Ja što ne znam crnogorski jezik ili onaj što promijeni mišljenje svakih deset minuta za funkciju.

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 14:35:22)

Kolega Škrelja, prvo nije tačno da sam bilo čime želio da vas povrijedim. Nijesam. Nemojte da djelujete uvrijeđeni kada vrlo dobro znate da sam vam rekao vrlo dobronamjerno da, imajući u vidu da vam crnogorski jezik nije maternji, ništa pežorativno, naprotiv, riječ zadatak ste vjerovatno upotrijebili, nisam ga dalje komentarisao. Kolega Škrelja, prvo morate govoriti istinu. Ministar u Vladi ne može da glasa za razrješenje Vlade, nema pravo glasa. Prema tome, nisam glasao. Gospodine Škrelja, dozvolite. Rekli ste da sam glasao za razrješenje Vlade. Nijesam, gospodine Škrelja, jer sam bio ministar u Vladi. Ministar u Vladi, gospodine Škrelja, toliko treba da znate, ne može da glasa za razrješenje.

Drugo, gospodine Škrelja, svaki put ste glasali za mene. Eto, vidite, svaki put ste glasali za mene. Znate li zašto ste glasali svaki put za mene? Zato što su vam rekli da glasate za mene, je li tako?

Kolega Škrelja, vi ste glasali za mene, hvala vam. Ja za vas nijesam jer nijeste bili tamo đe sam ja bio. Kolega Škrelja, ovdje je za vas dilema i podržite raspravu da ne da je skrećete nego podržite raspravu da guverner ovom Parlamentu, i vama, i meni, kaže da li je tačno da je vršio nezakonit pritisak na viceguvernerku ovako kako ona kaže, ništa drugo. Ne prejudiciram stvari.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:37:26)

Izvolite, kolega Ivanoviću.

PETAR IVANOVIĆ (05.07.18 14:37:34)

Hvala vam, predsjedavajući.

Imam jedno vrlo jednostavno pitanje - da li ista pravila važe za sve nas u ovom domu ili ne. Mislim da kao poslanik imam pravo da to pitanje postavim vama iz sljedećeg razloga. Razumio sam da je vrijeme koje imamo na raspolaganju podjednako dato svim učesnicima u raspravi. Međutim, ovdje se stiče utisak da postoje neki privilegovani učesnici u raspravi koji uvijek imaju potrebu da završe misao ili rečenicu do kraja i onda je to trajno vrijeme koje se rastegne minutima.

Ljubazno vas molim kao predsjedavajućeg da nam saopštite pravila, koliko imamo pravo da koristimo vremena u našoj diskusiji, je li to po Poslovniku ili se to pravo promijenilo, isto tako koliko

je pravo za replike i za komentare. Jer, nekoliko puta sat ne radi, produžava se vrijeme, stalno se nešto dodaje i rasprava gubi svoj smisao ako ne igramo po istim pravilima. Zato, mislim da će kvalitet naše rasprave biti bolji ukoliko ta pravila podjednako podijelimo svi zajedno. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:38:36)

Hvala vam, kolega Ivanoviću.

Kolega Vuletiću, da li mogu završiti odgovor pošto je to proceduralno? Malo strpljenja.

Kolega Ivanoviću, vi imate pravo, poslovnički je dato vrijeme za pitanje, za učešće u raspravi. Uvijek dozvoljavam da neko završi misao, ne želim prekidati, ima kolega koje to znaju dovesti do jedne granice, ali nadam se da ova rasprava nije bila štetna. Mislim da su veoma interesantna pitanja i za nas i poslanike za odlučivanje i za javnost. Ako je po jedan minut dodavano, izvinjavam se, ali pravila su za svakoga ista. Nikog nisam ni protežirao niti sam nekoga ograničavao.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (05.07.18 14:39:32)

Koje je trajno vrijeme završetka rečenice ili misli da bih znao zbog budućih diskusija. Izvinjavam se, samo da bih bio precizan. Jer, ukoliko vi želite meni da dopustite da završim svoju misao i to traje minutima, nemam nikakav problem s tim samo da znam to unaprijed. O tome se ovdje radi. Zato, mislim da je mnogo bolje primijeniti ista pravila podjednako na sve.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:39:53)

Možda neko da završi misao koristi zarez, neko koristi tačku. Ja želim da svi koristite tačku i da završite misao. Zbilja ne mogu uticati na način kako se ko izražava. Vi kao profesor fakulteta sigurno ste elokventniji i decidniji nego drugi poslanici, tako da dozvolite da to bude pojedinačno, ne na osnovu moga znanja nego govornikovog.

Izvolite, kolega Vuletiću.

MILORAD VULETIĆ (05.07.18 14:40:19)

Zahvaljujem.

Definitivno, gospodine predsjedavajući, ne postoje isti aršini za rad u ovom parlamentu za sve poslanike. Vi ste bili svjedoci juče da je jedan poslanik više govorio nego svi ostali. Po kojem kriterijumu, pitam ja vas. Povreda Poslovnika u konkretnom slučaju u vezi člana 105 obraćanje uvredljivim izrazima, i vi to niste registrovali. Niti smo mi s ove strane maloljetni niti maloumni da nama neko može da raspoláže, kako je gospodin Konjević rekao, jer su vam rekli pa ste vi zato tako glasali. I vama to nije uvredljivo. Meni jeste. I sada vam ponavljam, niti sam maloljetan niti malouman niti će se iko u ovom Parlamentu prema meni moći ubuduće tako ophoditi bez kazne od strane predsjedavajućeg ili ako mi se ne da pravo da ja to prokomentarišem. Molim vas da to imate u vidu i da imate isti aršin prema svim poslanicima ovdje.

Kolega Ivanović je potpuno u pravu. Mi definitivno s ove strane osjećamo se na neki način drugorazrednim, u svakom pogledu, u pogledu vremena koje nam dajete da govorimo, u pogledu isteka toga vremena i u pogledu toga što ne znamo apsolutno koliko rasprava traje po određenoj tački. Dođete sa stavom tri sata, a ovdje se priča pet, šest sati iako dobro znate po Poslovniku da se ne može govoriti više od tri sata u načelu po jednoj tački dnevnog reda i tri sata u pojedinostima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:41:52)

Kolega Vuletiću, vi ste zadnji koji možete da kažete da ste od moje strane ovdje stavljeni na negativnu stranu. Neću nijednog poslanika ograničavati ili učiniti kako će se izražavati. Političke ocjene kolege Konjevića ovdje su teške, ali ih ne cijenim kao tolike uvrede da dam repliku. Ako vam to smeta obratite se kolegijumu preko šefa klubova, zatražite moju smjenu jer zbilja ne mogu procjenjivati ko će i na koji način da vas uvrijedi. Političke ocjene, vaši odnosi između nekadašnjih koalicionih partnera, vi znate da nismo puno ni uticali ni u ljubavi ni u mržnji. Imate riječ ispred kluba, obratite se, dajte izjavu za medije, ako vam se ne sviđa moje predsjedavanje, tražite smjenu. Žao mi je ako se vi osjećate loše, ali mislim da ne bi trebalo tako da se osjećate. Nisam ništa ponovio.

Kolega Konjeviću, da li ćete vi doprinijeti raspravi?

RAŠKO KONJEVIĆ (05.07.18 14:43:05)

Mislim da se znamo dovoljno dugo da moj manir nije, jeste da izrekнем jaču političku ocjenu i one jesu bile jake, ali se nijesam obratio u množini nego sam se obratio u jedini jer je replika bila prema meni, ne u množini nego u jedini. Ako je gospodin Vuletić koga lično vrlo cijenim to na bilo koji način shvatio da je bila množina ili uvreda, ja mu se bez ikakvih problema izvinjavam, ali nije. Bila je u jedini i bila je odgovor na repliku koju ste dali navodno zbog toga što je moj stav bio uvredljiv.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:43:54)

Hvala, kolega Konjeviću.

Sljedeći govornici po redosledu prijavljenih su kolegica Draginja Vuksanović Stanković i Goran Danilović.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (05.07.18 14:44:16)

Poštovani građani Crne Gore, uvažena Skupštino, uvaženi gospodine Žugiću,

Nemam namjeru da se u ovoj diskusiji stavljam niti na vašu stranu niti na stranu gospođe Irene Radović, ali ono što sam dobila pred sobom kao poslanik jeste s jedne strane Predlog za razrešenje člana Savjeta dr Irene Radović od strane Savjeta Centralne banke Crne Gore, a s druge strane imam ono što sam pročitala u medijima, a to je reakcija gospođe Radović. Upravo iz tih razloga želim da ovu svoju diskusiju usmjerim iz dva ugla. Prvi ugao je moja diskusija iz ugla pravnika. Drugi dio je moja diskusija iz ugla osobe koja, prije svega, bez obzira da li se slažem s nekim kadrovskim rešenjima ili ne u ovoj državi, prije svega volim ovu državu i poštujem sve institucije ove države.

Kao pravniku šta mi je zapalo za oko. Citiraću upravo iz ovog predloga za razrešenje koji je dostavio Savjet Centralne banke : "U okviru jednog od postupaka koji je pokrenula kod drugog nadležnog organa viceguvernerka dr Irena Radović je tom organu dostavila kao javni dokument koji je saglasan zakonu i unutrašnjem opštem aktu Centralne banke označen stepenom tajnosti (Terminski plan kontrole banaka i mikrokreditnih finansijskih institucija u 2018.), zbog čega je Centralna banka 24.05.2018. godine podnijela krivičnu prijavu protiv nje nadležnom organu zbog osnova sumnje da je izvršila krivično djelo odavanje poslovne tajne".

Vi ste, uvaženi gospodine Žugiću, rekli da za ovo imate dokaze i, naravno, da u to vjerujemo jer Parlament je javna ustanova i danas nas čitava Crna Gora sluša povodom ovoga.

Zaista, smatram da neko ko sjedi na poziciji viceguvernera Centralne banke, bez obzira što je ekonomista mora da poznaje osnovne pravne institute ove države. U tom dijelu ako neko nije bio upoznat s Krivičnim zakonikom Crne Gore onda je trebao da konsultuje pravnike unutar institucije Centralne banke. Kao pravnik tumačim ovo sledeće, vidim da ste ovdje vješto izbjegli

jednu činjenicu, ali ja ću da vam kažem kako sam je ja doživjela. U okviru jednog od postupaka koji je pokrenula kod drugog nadležnog organa... Postupak se pokreće sa tužbom, pred kim - pred nadležnim sudom. Šta to znači? To znači, građani Crne Gore, da je viceguvernerka dr Irena Radović tužbom kod suda pokrenula postupak protiv Centralne banke i na taj način je iznijela podatke koji su označeni oznakom tajnosti. Ako je imala dilemu u vezi toga trebalo je da konsultuje pravnike iz Centralne banke Crne Gore. Ona je bez konsultacije iznijela jedan dokument označen oznakom tajnosti. Šta je ona mogla da uradi? Njeno pravo je da tuži svakoga pa i Centralnu banku. Ona je imala pravo da u postupku pred sudom predloži sudu da po službenoj dužnosti pribavi tu dokumentaciju, ali nije imala pravo da dokumanta koja su označena oznakom tajnosti predaje sudu. I time je podnijeta krivična prijava, pretpostavljam tužilaštvom, koje će, naravno ja ne prejudiciram odluku, utvrditi da li postoji osnova za tu sumnju ili ne. Ali je vrlo važno istaknuti, ako se utvrdi da postoji osnova, da je ovo krivično djelo za koje je propisna kazna zatvora do pet godina. To je ono što je mene zaista zgranulo kao pravnika, da viceguverner Centralne banke, ako je ekonomista, morao je da poznaje ovoliko pravo. Morao je sa pozicije te da poznaje pravo. Ovo govorim kao pravnik.

Druga, stvar kad govorim iz ugla nekog ko voli ovu državnu instituciju, ove države, naravno ne zalazeći u to da li meni konkretno lično odgovaraju nekakva kadrovska rješenja u Centralnoj banci ili ne, zaista mi je djelovalo kao krajnje neprimjereno da neko ko je viceguverner Centralne banke Crne Gore javno preko medija iznosi optužbe do ove mjere, koje je iznijela gospođa Radović. To je zaista neprimjereno, sa te pozicije raditi to. Niti je ovdje branim Centralnu banku, niti guvernera Žugića. Centralna banka Crne Gore je ustanova Ustava Crne Gore. Ona je u Ustavu označena članom 143 i neprimjereno je ako imamo organe, sudovi, da sa pozicije... Nemojte mi uzimati riječ, molim vas, da završim misao. Zaista neprimjereno. Da li je ona u pravu ili nije, to će utvrđivati nadležni organi. Ja sam pravnik, ali neprimjereno je sa te funkcije preko medija narušavati ustanovu koja je zaštićena Ustavom ove države. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:49:39)

Hvala.

Sledeći govornik, kolega Goran Danilović.

GORAN DANILOVIĆ (05.07.18 14:49:48)

Uvaženi građani, kolegice i kolege, gospodine guverneru, potpredsjedniče Parlamenta, Nije naš fah, ali jeste naša obaveza da o ovome govorimo. Guverner zna da je svojevremeno u ovom parlamentu stvarao imidž čovjeka koji može da dobije i nešto širu podršku nego što je mogla da mu obezbijedi njegova stranka. Pamtim ga svi kao vrlo pristojnog poslanika, čovjeka koji je imao drugačiji takt i nerv u vremenima kad toga je mnogo i mnogo falilo. Ali danas zaista, kao kolega Damjanović, imam par dilema i potpuno iskreno i otvoreno moram da ih podijelim sa guvernerom pa i sa kolegama iz parlamentarne većine. Trebalo bi se čuvati krupnih riječi, to je već neko kazao, kad nekoga birate, posebno vi, uvažene kolege, kad ga određujete i za nagradu bez ikakvih konsultacija sa nama, kada mu dajete privilegiju i čast nešparni ste u riječima. Vi kažete da su to najbolji stručnjaci, da su to impresivne biografije, da bi to samo trebalo da nas umiri da znamo da smo u sigurnim rukama, a potom vi isti samo za pola godine o tim istim ljudima kažete najružnije. Danas definitivno nije dan dama u Parlamentu, dan žena, da ne vrijeđemo one koje ne žele da budu dame nego samo žene. Nije dan žena zbog toga što evo vijećamo da razriješimo ili smo namjerni da ih razriješimo. Ono što ja moram da primijetim, birali vi ili vaši kadrovi ili ne birali zbog toga što su vrhunski profesionalci ili zbog toga što je partijska direktiva, kad smjenjujete te iste dame, one ne čute kao vaše kolege muškarci.

Imam mnogo primjera, a samo bih vas posjetio na to kako ne čuti ni smijenjena bivša rektorka, očigledno ne čuti ni guvernerka. Vaš predlog nikad nije ni bila, ali znate da neće čutati ni gospođa Vanja Čalović Marković. Rekao bih da su nešto hrabrije nego što su drugi, i nenavikle da jedan dan o njima govorite lijepo, a drugi dan govorite ružno. Meni je, uvaženi guverneru, bilo

dovoljno da ste kazali možda malo preciznije, da se ne uklapa u vaš plan rada bez obzira što vi o njoj imate, pretpostavljam, valjda bi bilo normalno, i dalje visoko mišljenje, ali sa ovim stavom da se radi o neprofesionalizmu ili nestručnosti, sad razmišljam da li bih imao pravo da vas pitam kao neko ko vas dobro poznaje i zna da cijeni vaš rad kad ste bili u pravu, kako je moguće da tako pogriješite u izboru prvih saradnika. Kako je moguće da samo zbog toga što neko neće da čuti odjedanput bude nestručan? Možda ste je trebali smijeniti zbog toga što je hrabra, mislim da bismo to prihvatili. Vi ćete to ionako uraditi većinom od 41 ili 40 ili 42, kako god želite, mada sam shvatio da ovdje ima onih koji se protiv toga i bore. Meni je vrlo žao što Centralna banka dolazi u fokus javnosti u poslednjih nekoliko mjeseci samo dva puta. Za jednu stvar mi je drago, mada nijesam dobio potvrdu da li je to zaista stav Centralne banke, da se ne slažete sa projekcijama Vlade Crne Gore i da ste nešto obazriviji u procjeni rasta GDP i toga kako se sagledava makroekonomska politika za budućnost, a druga je po jednoj vrsti skandala. Kako su dame, žene hrabre kada ih postavite pa pokušate nedostojno da ih razriješite, tako ste i vi beskrupulozni kada imate namjeru da nekoga ko vam je do juče bio oličenje profesionalizma zgurate na nivo koji ne zaslužuje.

Ja gospođu Irenu Radović ne poznajem, čak bih možda imao pravo da lijepo mislim o njoj zbog toga što ste vi onako egzaltirano o njoj govorili. Ko bi od nas se drznuo da prigovori biografiji koja je dijelom u Crnoj Gori, a dominantno stvarana negdje vani. Mnogo sam srećniji što ste vi odlučili da srušite mit i nadam se da ubuduće kad budete predlagali, kad bude predlagao i ... pažljivije birate riječi, zbog toga što se ljudi uhvate za riječ i tražimo pojašnjenje. Ako je ovo što sam čuo od koleginice najveći grijeh, ja ne mislim da ako neko uradi nešto mimo zakona u neznanju pravnom je definitivno spuštanje ugleda institucije u kojoj radi, i ne mislim da je kaznena mjera odmah najuriti kao nestručnog kadra.

Valjda u međuvremenu, uvaženi gospodine guverneru, ako ste prošli put bili u krivu, ako ste loše procijenili kvalifikacije nečije, ako ste nas obmanuli nenamjerno time da se radi o stručnjaku kakvih je malo u Crnoj Gori, bilo bi logično da imate svoj dio odgovornosti pa i da o njoj malo porazgovaramo. Ja to tako doživljavam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:55:49)

Hvala, kolega. Završili ste.

Ovim smo završili učešće poslanika.

Završnu riječ želi guverner Centralne banke. Izvolite, guverneru.

RADOJE ŽUGIĆ (05.07.18 14:56:25)

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Zahvaljujem se gospodinu Daniloviću, definitivno ja sam onaj isti koji je bio i ranije, ali sticaj okolnosti nekad promijeni i naš način u postupanju. Puna podrška onome što je poslanica Vuksanović kazala, nikoga od nas nepoznavanje propisa ne štiti od odgovornosti. Ja se ovih dana ustručavam da bilo što javno saopštim. Polazeći od toga da je to koliko god kazali predlog Žugića, to je stav Savjeta Centralne banke, normalno, uz najveću odgovornost guvernera Centralne banke Crne Gore. Odgovornost od predlaganja do današnjeg dana, saglasan sa vama u dijelu moje objektivne odgovornosti. Međutim, optužbe koje ja čitam u štampi a tiču se reputacije guvernera su zaista neprimjerene. Ne bih citirao ništa od toga, a budući da je proces na sudu vrlo brzo ćemo vidjeti o čemu se radi.

Još nekoliko pitanja želim da iskomentarišem. Da li je bilo selektivnosti u kontroli banaka? Najodgovornije tvrdim - ne. Ne postoji selektivnost u kontroli banaka. Drugo pitanje, to je inače njen stav i dobio sam ta pitanja od jednih dnevnih novina i daću vrlo brzo taj odgovor u punoj mjeri i imaćete priliku da vidite, nesporno je da je Centralna banka imala najvažniju funkciju supervizije. Supervizija je najvažni monetarni instrument i jako je bitno da ta supervizija bude maksimalno profesionalna. Nije tačno da nema uporednih rješenja, ovakvih kakvih ima Centralna banka, i u Makedoniji, i u Albaniji, i u Srbije je supervizija vezana za guvernera, posebno u našoj državi kad

nemate emisionu funkciju, onda ste engleska kraljica ako nemate sa čim da radite. Nije zakon donešen zbog bilo kog pojedinca, već zbog harmonizacije sa dobrom praksom Evropske unije.

Takođe, ono što je važno a želim istaći, i to ćete vidjeti u štampi u detaljnijem obrazloženju, da vam ne uzimam vrijeme sad, vezano za namjeru da tadašnja nadležna viceguvernerka smijeni jednog člana strane banke, nije riječ o NLB banci već o drugoj banci, i to je bio elemenat visokog operativnog rizika. Tako je, Adiko banka, potpuno ste u pravu, i to je bila pljačka milionska. Zbog ugrožavanja reputacije i zbog naše nadležnosti da čuvamo finansijsku stabilnost, ja sam zaista bio ogorčen da je neko mogao da potpiše sijaset falsifikovanih ugovora, sve uplati na svoj račun i to tako mirno da gledamo. Ne, to je morala da radi ona, a ne ja, ali ja sam to radio. I to je jedan od motiva razrješenja, da ne idem dalje.

Ja se vama zahvaljujem, zahvaljujem se i na kritikama, na kraju ću nešto naučiti od toga. Što se tiče odgovornosti, da sam znao sve što danas znam sigurno ne bih napravio grešku, ali nesporno je naučne reference su bile tu. O ostalom ne bih dalje. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 14:59:58)

Hvala i vama, guverneru.

Mogu konstatovati da je pretres završen i da ćemo se izjasniti naknadno.

Izvolite, kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (05.07.18 15:00:10)

Guverner je bio ovdje poslanik i on zna da u završnoj riječi se treba kloniti polemike, odnosno cijenim da su ovi odgovori u završnoj riječi negdje bili ne da bi se dodalo polemici nego da bi se razjasnilo što je ostalo ne razjašnjeno. Samo da podsjetim, mi ćemo ovdje brzo imati raspravu o Izveštaju Centalne banke, finansijskom i svakom drugom. Sve ono što je javno dostavljeno i na 81 adresu dostavljeno i od sadašnjeg viceguvernera. Ja, ne znam za ostale kolege, biću potpuno slobodan da u toj raspravi, čuvajući sada u ovom trenutku Centralnu banku Crne Gore i od vas, i od bilo čega, i od bilo koga, i od sebe, iznesem i da o tome da polemishemo. To da se zna, da nam ta rasprava slijedi, a onda nećemo govoriti, što se kaže, o osobama i odnosima, nego ćemo govoriti o instituciji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 15:01:05)

Hvala, kolega Damjanoviću.

Zloupotrijebili ste proceduralno.

Kolega Žugić uopšte nije imao nikakvu polemiku, nego je odgovorio u završnoj riječi na nedoumice koje ste vi postavili.

Ja se slažem sa kolegom Danilovićem koji je ocijenio da je kolega Žugić naš bivši poslanik, kolega koji je izuzetno korektan bio uvijek i danas je to pokazao, tako da ja zbilja cijenim da nijeste imali pravo na polemiku.

Kolega Lekić. Izvolite.

MIODRAG LEKIĆ (05.07.18 15:01:38)

Kratko, ne želim da sad uopšte preokrećem, zaključili ste, želim da respektujem to što ste zaključili, ali moram da konstatujem da odgovor na pitanje o državnoj tajni, o tajni koja se pominje kroz materijale, izjave itd, nismo čuli. Ipak pred javnošću sam dužan da kažem da nijesam dobio odgovore. U tom smislu sam se javio.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 15:01:58)

Cijenim vašu intervenciju i nastavljamo dalje.

Sljedeća tačka dnevnog reda je **Predlog izbora četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.**

Podsjećam da je na osnovu amandmana 8 stav 2 tačka 3 na Ustav Crne Gore, člana 16 stav 6 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, člana 40 Poslovnika Skupštine, Odbor za politički sistem pravosuđe i upravu potvrdio predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Odbor je predložio da se za četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika izaberu: profesor dr Nebojša Vučinić, Sreten Ivanović, Veselin Racković i profesor dr Vesna Ratković.

Izvjestilac Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu je Željko Aprčević, predsjednik Odbora.

Otvaram pretres.

Predsjednik Odbora želi riječ, pošto vidim da ustao već i ja mu je dajem. Izvolite.

ŽELJKO APRČEVIĆ (05.07.18 15:03:06)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Koleginice i kolege poslanici, uvaženi građani Crne Gore,

S obzirom na činjenicu da je pravni osnov u predlogu odluke sadržan u izmjenama i dopunama Ustava, amandman 8 izmjena Ustava, te na osnovu Zakona o Sudskom savjetu i sudijama član 16 stav 6, želim da kažem samo proceduru koju je Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu sproveo u smislu utvrđivanja teksta javnog poziva, nakon toga objavljivanja javnog poziva kako je zakonom predviđeno, deset dana, na sajtu Skupštine Crne Gore svi kandidati koji su bili prijavljeni su bili dostupni javnosti. Nakon toga na 47. sjednici Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu koja je imala početak i nastavak, a reći ću iz kojih objektivnih razloga, saslušano je 12 kandidata koji su aplicirali na javnom pozivu za članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Ja bih sada stvarno želio da pročitam imena kandidata iz razloga što kada smo u plenumu raspravljali o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom savjetu i sudijama bilo je negde kroz komentare kolega iz opozicije da neće procedura biti završena do kraja, a s obzirom na činjenicu da je mandat dosadašnjem Sudskom savjetu isticao 02.jula.

Mi smo imali 14 kvalitetnih kandidata, dvoje kandidata gospodin Čabarkapa i gospođa Joksimović se nisu pojavili na konsultativnom saslušanju, odnosno u susretu sa predstavnicima Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu i njih nismo uzeli u razmatranje, ali kažem još jedanput da ću pročitati imena kandidata, da se vidi da su svi kandidati ispunjavali uslove da bi mogli kvalitetno i dostojanstveno da obavljaju izuzetno važnu funkciju članova Sudskog savjeta. To su: profesor dr Nebojša Vučinić, advokat Tomislav Dedić, Sreten Ivanović, Mirko Jovović, Jadranka Joksimović, Sami Mišeri, profesor Blagota Mitrić, Rajka Nikčević - Gazivoda, advokat, Ljubinka Popović - Kustudić, advokat, Veselin Racković, Milan Radović, profesor dr Vesna Ratković, Rifat Hadrović i Gavriilo Čabarkapa.

S obzirom na tu činjenicu Odbor je jednoglasno donio odluku da se za članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika predlože plenumu četiri kandidata i to su: profesor dr Nebojša Vučinić, Veselin Racković, profesor dr Vesna Ratković i Sreten Ivanović. S obzirom na tu činjenicu da ste uz predlog odluke dobili kompletnu dokumentaciju koju su kandidati za članove Sudskog savjeta dostavili Odboru, iz samih njihovih biografija i onoga kako su se predstavili odboru prilikom konsultativnog saslušanja, vidimo da postoji kvalitet i ne vidim razloga zašto ova četiri kandidata koja su stvarno kvalitetna, mimo ostalih koji su takođe ispunjavali uslove, ali između 12 potpuno jednakih kandidata odbor se morao odlučiti za četiri kandidata.

Ono što bih želio da kažem s obzirom na činjenicu da kandidati profesor dr Nebojša Vučinić i profesor dr Blagota Mitrić nijesu mogli da prisustvuju sjednici Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, mi smo jutros putem video linka sa njima razgovarali, sa profesorom Nebojšom Vučinićem koji ima svoje obaveze u Strazburu, a profesor doktor Blagota Mitrić iz

objektivnih razloga, tako da smo kompletno zakonom utvrđenu proceduru ispoštovali i na kraju predlog odluke dostavili plenumu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 15:07:04)

Zahvaljujem kolegi Aprcoviću.

Za sad imamo dva prijavljena i to Goran Danilović i Aleksandar Damjanović.

Izvolite, kolega Danilović.

GORAN DANILOVIĆ (05.07.18 15:07:16)

Ovo je zaista impresivno danas. Nikada lakše nijesam dolazio na red za govorništvo. Zahvalan sam svima. Očiedno da kolege iz DPS-a nijesu zainteresovane.

Vi ste ovo već odradili na odborima kako to i radite, doduše i treba, vi zato dobijate na kraju godine bonuse, nama ostaje plenum. Ipak se dobijaju bonusi, je li tako uvaženi potpredsjedniče?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 15:07:57)

Kolega Daniloviću, ne dajte se ometati, ja ću zamoliti kolege da vas saslušaju pažljivo.

GORAN DANILOVIĆ (05.07.18 15:12:21)

To čak ni meni nije lako kad, recimo, dobacuje Mišo Stanišić, jer je on majstor veći za dobacivanje nego ja za držanje pažnje.

Uvažene kolegice i kolege, evo danas predloga koji ste vi najavili da se uđe u Ustav, da ne bude ništa neustavno. Ja vas pitam zašto ste okrenuli redosled. Zar ne mislite da je trebalo kao zakonodavci, valjda je to najljepše što se dešava u našim profesionalnim životima, da se možemo jednom i nekada pohvaliti kako smo kao zakonodavci predlagali, donosili zakone, branili ih, mi smo ti koji kreiraju zakonodavnu sferu u Crnoj Gori, prije nego što ste pokušali da izaberete nove vi ste promijenili zakon, po meni na neustavan način. Sud koji ja ne kontrolišem će reći da li je tako ili ne, ali nemam dilemu, nijeste ni pokušali, važno je da je produžen mandat postojećim članovima Sudskog savjeta. Sada ste izabrali na Odboru od 14 impresivnih biografija četiri i predložili nam. Šta će se desiti ako griješite kao i u slučaju viceguvernerke? Ovdje doduše ima biografija koje zaista ne trpe prigovor, ali ja se sjećam biografije viceguvernerke, razmislite dobro, nemojte opet za pola godine da nam kažete kako nekoga morate razriješiti. Mada, vi ste za to majstori, u pozitivnom smislu, ovo nije kvalifikacija NKV.

Molim vas, kad vidim kako su pohitali na vrijeme ljudi vjerujući da će doći do dogovora, da će dogovor pasti kako to narod kaže, te da ćemo lako prebroditi tu tričavu ustavnu smetnju da mora dvije trećine, pa tri petine, ukoliko prvi put nema prolaza, ljudi se angažovali, upisali sve što misle da treba da upišu o sebi i kandodavli se. Danas se bojim da ste vi potpuno svjesni, a i oni valjda kao ljudi simpresivnim biografijama, da je to reda radi, dogovora nema. Danas možemo da konstatujemo samo da mandat bivšem Savjetu traje sve dok se mi ne dogovorimo. Ko je imao sreće da bude član Sudskog savjeta, to će biti možda neka od replika u budućem čuvenom filmu, taj zna šta je život, tome ni pakao neće teško pasti. Dakle, dok god ne izaberete druge, imamo one. S obzirom da smo se na njih navikli i da ih doživljavamo već kao rod, ja mislim da uvaženu gospodu ne treba ni razmatrati, jer ovi su tek spremni sad da daju maksimum i da rade sve što bude neophodno, a mi da sjednemo da se dogovaramo, ustavno - neustavno veliki posao, već će neki plenum jednom u skorijoj budućnosti i taj posao završiti, razriješiti ljude tereta i obaveze i stvar uvesti u potpuno ustavnu kolotečinu.

Ja vas pozivam da ipak napravimo dogovor, ja vas pozivam da prvo obezbijedimo političke uslove da Parlament funkcioniše, to je naša obaveza, da nam jednostranački sastav radnih tijela

ne određuje ovakve stvari. Vi znate da mi na to nećemo pristati.

Gospodo, možemo mi da se pravimo koliko god hoćemo da je sve u radu i da nas neće pojesti mrak, demokratski mrak, svakako, što bi rekao Petar Božović u "Crnom bombarderu", ali to se nama može dogoditi. Mi treba da se dogovorimo. Ja ne pristajem, možda bih nekada i pristao, ali danas nijesam sklon trgovinama kada se radi o živim ljudima i u obavezi da budu djelovi neke institucije, ali se dogovoriti moramo. I mi znamo ponešto o tome ko je ugledni pravnik i ko bi mogao raditi ovaj posao. Kako nepogrešivo svaki put izaberete iz reda bliskih i najbližih vama? Je li vi zaista mislite da u Crnoj Gori nema nas uglednih i na drugoj strani, pa pola Crne Gore misli drugačije od vas.

Uvaženi potpredsjedniče, vjerujući da ćete nastaviti ovu uobičajenu praksu da meni prvom dajete riječ, pa da ja pokrenem lavinu interesovanja kao što će biti i ovoga puta, ne sumnjam, ja vas molim da i vi razmislite, ovdje među predloženima nema predstavnika manjinskih naroda, manjinskih nacionalnih zajednica. Znam da je to vrlo vama važno, znam da biste zbog toga rizikovali da otkazete i povjerenje vladajućoj većini i zato ćete od mene imati razumijevanje, jer albanski narod u Crnoj Gori, bošnjački, srpski zaslužuju da u ovakvim tijelima koja odlučuju o sudbinama, koja na kraju definišu slobodu svakog pojedinca, bude i po neki od naših uglednih sunarodnika, da ne bude da smo mi neugledni ... pa se svako malo svađaju i međusobno smenjuju. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 15:13:28)

Potpuno ste me takli u žicu. Odbor je zaključio, po nekim mojim informacijama, da ne bi trebalo da budu advokati kandidati za Sudski savjet. Tu priču je pokrenula, koliko se sjećam, jedna naša bivša koleginica koja nije više u ovom domu, prije tri-četiri godine. I onda ja bih se pitao kako mogu biti sudije članovi Sudskog savjeta, ako se odlučuje o sudijama. Znači, to su neke polemike ili dileme za koje moramo dati odgovor, a to će pokušati dati predsjednik odbora.

Kolega Aprcović, vi ste se prijavili za komentar kolegi Daniloviću. Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (05.07.18 15:14:19)

Samo kratki komentar.

Uvaženi kolega Daniloviću,

Vi ste rekli da su izmjene i dopune Zakona o Sudskom savjetu i sudovima protivustavne. Znači, apsolutno niko nikome ne ograničava pravo da u zakonito sprovedenoj proceduri, odnosno obraćanju prema Ustavnom sudu utvrdi da li ima kršenja Ustava u smislu odredbi zakona koje su mijenjane. Znači to je vrlo dilemično.

Drugu stvar da vam kažem, mi smo vas u Odboru čekali dvije godine da dođete da razgovaramo, nijesmo mogli čekati iz razloga rokova koji su nas obavezivali da na određen način moramo da odgovorimo pitanjima koja se tiču sastava Tužilačkog savjeta i sastava Sudskog savjeta. Uz sve uvažavanje, većina kolega ovdje nedavno je došla. Nije moglo ni biti političkog dijaloga, a mi smo željeli, stvarno željeli da bude političkog dijaloga. I sad kažete imamo impresivne biografije, kao što i jesu impresivne biografije, a nema političke volje da glasamo za te ljude koji su stvarno svojim kvalitetom zaslužili da budu članovi Sudskog savjeta. Vjerujte, to za mene nije pojmljivo.

Mi imamo ovdje četvoro ljudi za koje smo se opredijelili, pri tome zanemarujući činjenicu da je vrlo teško kvalifikovati one ljude koji su se kroz svoj dosadašnji rad pokazali kao dobri stručnjaci iz oblasti prve nauke i koji jesu nezavisni pravnici, koji bi mogli odgovoriti svojoj ulozi u Sudskom savjetu.

Suština radnog tijela jeste da se na radnom tijelu razgovara. Da smo imali vas na radnom tijelu, da ste dali svoje kandidate, mislim da bi sa usaglašenijim stavom došli ovdje na plenum, vjerujte. Znači, ono što jeste poslovnička obaveza Odbora, da raspiše javni poziv, to smo uradili 9.maja. Utvrdili smo nacrt javnog poziva 9. maja, kasnije ga objavili u zakonito sprovedenoj proceduri i predložili kandidate.

Neke političke poruke koje vi šaljete u vašem izlaganju, mislim da apsolutno ne stoje. Da je postojalo elementarno razumijevanje da je to zakonska obaveza i da imamo tu ograničavajući rok koji ističe 2.jula 2018.godine, tiče se Sudskog savjeta, mogli ste da dođete ili na Kolegijumu predsjednika da razgovarate kako i na koji način da dođemo do najkvalitetnijih kandidata.

Uvažavajući sve kandidate koji su aplicirali na javnom pozivu želim da im se zahvalim i da kažem da je vrlo nezahvalna bila uloga Odbora prilikom kvalifikovanja od 12 odnosno 14 jednakih kandidata četvero njih koje ćemo predložiti za članove Sudskog savjeta. Da li je bilo pogreške? Vjerovatno u svakom poslu ima pogreške, ali namjera Odbora je bila potpuno čista, da probamo na pravi, adekvatan zakonski način da odgovorimo obavezama koje nam propisuje zakon i na kraju Poslovnika o radu naše skupštine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 15:17:22)

Hvala, kolega Aprcoviću.
Pravo na odgovor ima kolega Danilović.

GORAN DANILOVIĆ (05.07.18 15:17:30)

Uvaženi kolega Aprcoviću, koliko ste vjerovali da ste dobili 14 jednakih, pa se onda izmučili da četvero jednakih predložite govori podatak da ste u međuvremenu predložili izmjenu Zakona, ponavljam, po mom stavu skromnom političkom kao zakonodavca sa značajnim stažom u ovom parlamentu, na neustavna način predložili izmjenu koja je potpuno obesmisllila vaš predlog. Ja da sam umjesto ovih ljudi koji su prihvatili, davno bih povukao svoju kandidaturu, jer su oni svjesni da bez političkog dogovora, što nije ništa nepoznato u političkoj praksi širom svijeta, nema izbora. U Americi je neophodan politički dogovor i ne smatra se političkom trgovinom. Politički dogovor kad je predsjednik iz jedne stranke, a većina u Kongresu iz druge, onda se sjedne i dogovori. Ne možete nam pod plaštom odgovornosti u radnom tijelu reći da je ovo bilo najbolji način. U sred tog procesa ste izmijenili Zakon dajući mogućnost da ovi ljudi budu prva rezerva postojećem Savjetu. Ako žele to da budu, ako žele to da budu, čestitam.

Da se našalim, pomogao mi je malo kolega Radonjić, podsjetio me je. Ovo je ipak vrijeme Mundijala, pa da budemo malo u tom njihovom terminološkom iskazu. Sad je naš Savetu u ekstratajmu, ovi ljudi imaju pravo da uđu u igru, ali znate šta je - u ekstratajmu se daju golovi, imate produžetke, jedanaesterce, ko zna šta će da biva. Ove ljude ste potrošili zbog toga što ste naslikali očigledno neke koje sad i kad bude političkog dogovora ne treba glasati. Oni su na to pristali. Gospodin Nebojša Vučinić je već bio u Sudskom savjetu, njemu to ne bi bilo nepoznato. To znamo čini mi se negdje od 2003. do 2007. godine. Danas je želio da obnovi u potpuno nezavisnoj Crnoj Gori, da bude još jedan put. To je kruna karijere, bio je sada i u Strazburu, ali nijesam ja kriv, ne daju se stari članovi Savjeta iz reda uglednih pravnik, ne daju se. Vi ste im to omogućili, oni mole da ih zamijenite, ali ipak ostaju da naporno i strpljivo rade svoj posao dok se mi ne dogovorimo.

Šta ćete da radite ako kojim slučajem, kojim čudom ustavnim Ustavni sud kaže da je neustavno ono što smo učinili? Hoće li biti odgovornosti nekog našeg radnog tijela? Zašto se mi ponašamo nedodirljivo? Ima li moralne i političke odgovornosti kad pogriješi naš Administrativni odbor? Ja je do sada nijesam primijetio, a valjalo bi je uvesti. Valjalo bi je uvesti da se zna kad mi učinimo neustavnu, nezakonitu stvar ... da ustupimo mjesto boljem od nas. Mi se ponašamo ponekad i kao sudije ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 15:20:38)

Hvala, kolega Daniloviću.
Po redosledu prijavljivanja sad je sledeći govornik kolega ...
Kolega Nikoliću, zašto me prekidate dok ne završim misao? Pa možete proceduru onda

tražiti.

Kolega Damjanović.

U međuvremenu imamo i još tri prijavljena iz redova Demokratske partije socijalista i jedan prijavljeni iz reda SDP-a, da ne bih pogriješio. Kolega Nikolić želi proceduru.

Izvolite, kolega Nikolić.

ANDRIJA NIKOLIĆ (05.07.18 15:21:16)

Hvala, potpredsjedniče na ljubaznosti, uz korekciju da nisam imao namjeru da vas prekinem, samo da imate u vidu da imam proceduralnu reakciju i da je očekujem kad vi procijetnite da je potrebno i shodno da mi je date.

Dakle, moja proceduralna intervencija odnosi se upravo na sugestiju vama. Mislim da bi bilo dobro da podsjetite crnogorsku javnost da visok stepen prava i nadležnosti koja u okviru našeg ustavnog i parlamentarnog sistema pripadaju opoziciji istovremeno znače i obavezu da se ta prava ne zloupotrebljavaju. Što znači upozorenje da je ovaj parlament u, da kažem krnjem sastavu na ovaj ili onaj način skoro dvije godine, što znači da je neposredno nakon završetka lokalnih izbora i izlaska jednog od opozicionara iz zatvora Parlament počeo ... u dvotrećinskoj većini, a da imamo Ustavom precizirane rokove za izbor članova Sudskog savjeta i da se politički nijesmo mogli dogovarati na ulici, nego se dogovaramo u Parlamentu i u institucijama. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.07.18 15:22:31)

Hvala, kolega Nikoliću.

Evo, vi ste to učinili i upozorili javnost na obavezu Parlamenta.

Želio bih da sad dam riječ kolegi Damjanoviću i da najavim sljedeće govornike po redosledu: Miloš Nikolić, Ranko Krivokapić, Petar Ivanović i Danijel Živković. Zahvaljujem.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (05.07.18 15:22:42)

Zahvaljujem se, potpredsjedniče.

Kolege poslanici, gospodine Aprcoviću u funkciji izvjestioca Odbora,

U nekom formalnom smislu vezano za ovaj izvještaj možda par nekih sugestija za naredni put, je li tako? Nije loše što ste ovdje dali spisak kandidata koji su se kandidovali da znamo da su uz kandidate koji su dobili podršku, Vučinić, Ivanović, Racković i Vesna Ratković, bili kandidati Tomislav Dedić, Mirko Jovović, Jadranka Joksimović, Sami Mišeri, Blagota Mitrić, Rajka Gazivoda, Ljubinka Kustudić, Milan Radović, Rifat Hadrović, Gavrilo Čabarkapa, koji nisu dobili podršku, osim dvoje koji su se povukli. Gospodin Čabarkapa zbog izbora na novu funkciju koju sleduje, je li tako, i ova gospođa iz nekih drugih razloga. Pošto smo negdje bili u tim odborima i što bih ja rekao "naodborali" se ovih desetak godina dosta, bilo bi dobro, što se mene tiče ne bih opterećivao više nikoga sa tim članstvima u odborima, da je dato ovdje kolko je ko dobio glasova i od drugih kandidata. Da li su bili na glasanju, pa da vidimo negdje stepen političke podrške koji su dobili. Upravo iz toga razloga, a to niste dali naravno, ja to smatram slučajnim propustom, ne vjerujem da je to namjerno urađeno, je li tako? Pa, naravno da nije.

Na bazi ovoga što je kolega Danilović rekao, da u političkom smislu stiče se utisak da trošimo ljude, a objasniću naravno zašto je to tako. Negdje se jedino ne slažući sa diskusijom kolege Danilovića gdje je on pominjao skoriju budućnost i neki mogući dogovor, ja ga ne vidim ni u skorijoj budućnosti, a blagovremeno sam upozoravao kada smo govorili oko produženja mandata Tužilačkom savjetu i onoga što smo ovdje radili kod definisanja načina izbora članova iz reda uglednih pravnika da dolazi priča oko Sudskog savjeta i da nemamo ni naznake dogovora.

Dakle, 9. maj, tako kasno počinje procedura javnog konkursa. Tako kasno, svega dva mjeseca manje od isteka mandata Sudskom savjetu. Zašto nije u januaru? Zašto nije u

novembru? Onda 6. jun na svega dvadesetak dana zaključenja konkursa i konstatovanje liste i na kraju 5. jul, gospodine Aprcoviću, 5. jul, tri dana nakon što je istekao mandat i nakon što je konstituisan novi Sudski savjet. Čak ste imali neku malu proslavu, čini mi se, što li već. Vi predlažete ljude koje ćemo, nažalost, ako budemo za njih glasali, da politički potrošimo kako god ko glasao ili ne glasao o njima. U pravu je kolega Danilović, primijetio je jednu stvar i to će biti činjenica kod nekih narednih konkursa, oko ovih ili nekih drugih funkcija, a mi ćemo negdje biti u prilici da se tokom trajanja ovog mandata, ovog plenuma od 2019-2020. dogovorimo oko Sudskog savjeta, možda se ne dogovorimo, pa onda dođe novi saziv Parlamenta, pa ni tamo nema dogovora i gle čuda, četvorica uglednih pravnika koji su na ovaj položaj izabrani prije pet godina budu u mandatu 20 ili 25 godina, sve je moguće. Sve je moguće, sedam, devet ili 25, nema razlike, neka mi neko objasni gdje je granica. Ali šta je ovdje suština? Ne da bih uozbiljio raspravu, jer sam dovoljno ozbiljan, jer se radi o ozbiljnoj materiji, ali ukazujem na neke proceduralne probleme.

Suština je da se sa ovim zakašnjelim izborom koji je obesmišljen time što je neustavno donijet zakon od strane jedne grupe u Vladi koja ga je nametnula, jedna grupa u Vladi nametnula je ovom domu neustavni zakon kojim im je beskonačno produžen mandat i obesmišljen Ustav i ustavno načelo trajanje mandata, suština je da se želi poslati poruka međunarodnoj javnosti i ovoj Venecijanskoj komisiji volšebnoj i drugim faktorima, koje ja lično mnogo više uvažavam, a to je - evo kakva je opozicija, obećali smo da ćemo sprovesti do kraja ovu proceduru. Istina, nismo je sproveli blagovremeno nego smo je sproveli nakon 2. jula odnosno 5. jula, tri dana sa zakašnjenjem, ali smo vam obačali da ćemo i to da proknjižimo da vi vidite da smo se zalagali, da bi i ta Venecijanska komisija imala alibi, a i vi isti da ste sproveli proceduru do kraja, a tamo neki opozicionari, njih 2/3 koliko ih možda u ovom trenutku radi u ovom parlamentu ili nebitno, da ne licitiram brojkama, gle čuda, nijesu ni htjeli da učestvuju u ovoj raspravi.

Dakle, to je suština i ja sam bez nekih teških riječi, a možemo da radimo, gle čuda, danas u mirnoj atmosferi, na čemu sam ja zahvalan, jer se možda bolje čuju neki tonovi, dakle da ne krijemo nešto što je suština i da to kažemo. Da li će međunarodna javnost gledati blagonaklono danas ili za mjesec dana na produženje mandata ovog Sudskog savjeta, neustavnog po mom skromnom sudu, možda hoće. Da li će gledati nakon godinu dana kada se to bude desilo, ako se desi, a sumnjam da hoće, da li će ... nakon tri - četiri godine, što će onda biti, što će onda biti alibi, a četiri čovjeka bez potrebe dovodimo na glasanje iako vi znate da nema teoretske šanse da budu izabrani.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 15:28:01)

Komentar, Obrad Stanišić.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (05.07.18 15:28:04)

Hvala, potpredsjedniče.

Kolega Damjanoviću, ja nikad sa vama nijesam imao problema u političkom duelu rasprave. Samo imam jedan problem, nikako ne mogu da saznam kojem vi poslaničkom klubu pripadate. To mi je jedino dilema, a ostalo mi je sve jasno. Čak vi kažete da hoćete dogovore, ali ste ubijedeni da do njih neće doći, znači apriori vi dogovor odbijate, i vi ste najviše zaslužni što članovi Sudskog savjeta više nijesu u mandatu, a mi donijeli, ovdje izglasali zakon, da budu u mandatu, treba da budu zahvalni vama što vi nećete dogovor. Vi ste vjerovatno htjeli da parališete sudsku granu vlasti, država to nije dozvolila i neće dozvoliti. Država mora da funkcioniše bez obzira hoćete li vi biti članovi skupštinskih tijela ili nećete. Ali, ja opet ponavljam, nemojte se ljutiti, da se plaćaju skuštinski odbori većina vas bi bila u skupštinskim odborima, ali toga više nema, pa vas više i ne vuče želja da budete članovi odbora.

Dalje, ljudi koji su se prijavili na konkurs po zakonu. Znači mi ih žrtvujemo, a to je njihova volja. Oni su se prijavili, mi smo po tom konkursu, odnosno matični odbor je o tome odlučivao.

Znači, mi te ljude ne žrtvujemo, to je njihovo pravo, javili su se, od 14 po mišljenju Odbora za pravosuđe četiri su predložena u ovom domu. Hoće li se danas izabrati, a vi kažete da neće, e to je vaš obraz politički što se neće izabrati, jer nećete u tome da učestvujete. Vi sve hoćete dogovor, ali ste ubijeđeni da nema dogovora. Onaj koji ne vjeruje u dogovor, on nije za dogovor i sa njim zaista ne treba se ni dogovarati.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 15:29:53)

... govorite, ali vas ne prati prenos Televizije Crne Gore, nego na način kako smo se dogovorili ranije. Vjerovatno je poslanik Obrad Mišo Stanišić, kao iskusan poslanik, tačno se završilo u sekundi kad ste vi završili vaše izlaganje.

Da li ima potrebe da odgovarate? Samo izvolite.

Samo da vam kažem mi iz DPS-a nijesmo zadovoljni kad nema poslanika, kao što ste vi rekli, to da znate. Nama politički odgovara kada su poslanici drugih partija tu.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (05.07.18 15:33:34)

Možemo da rasteretimo malo, ako ništa onda onog stava dok razgovaramo.

Ako je jedini problem kojem klubu ja pripadam, najveći nam to bio problem u ovoj državi i u ovom parlamentu, i meni i vama, mi drugih problema nećemo imati. Dakle, za vašu informaciju, trenutno nezavisni poslanik koji se vrlo ugodno osjeća u koži nezavisnog poslanika. Kad, kako i do kada, o tom - potom. To je prva stvar.

Druga stvar, apropos ovoga što kaže gospodin predsjedavajući da mi volimo da su naše kolege svi ovdje i da razgovaramo u pravoj atmosferi političke debate i dijaloga. Dakle, ponovo da vas podsjetim, a to volim da radim kao i kad sam podsjetio neke moje kolege vezano za neke strateške ugovore i neke zakone koje smo ovdje mukotrпно dvotrećinski usvojili, gdje sam ja bio i kreator i inicijator i nikad mi neće biti žao zbog toga. Nikad ih ne bi bilo, da nam to ponovo u oči kažem, da vam mene nije bilo. Tada, u tom trenutku. Možda bi donijele godine. Isto ovako 2013.godine ne bi bilo ustavnih promjena da mi neki ovdje nijesmo stisli petlju da moraju da budu ustavne promjene. Moramo da zbog i naše unutrašnje obaveze i međunarodne obaveze sprovedemo te ustavne promjene gdje bismo imali definisan i način, izbor i sve ono što jesu funkcije i u tužilaštvu i pravosuđu itd. Kada se taj Sudski savjet glasao, ja se sjećam ovdje jedne veoma, veoma velike većine i ozbiljnih razgovora oko tih ljudi, koji su svoj posao radili kako su ga radili, nije moje da ocjenjujem iz prizme učinka, u Sudskom Savjetu, ali politički i nema zamjerki. Imam možda više zamjerki na članove Sudskog savjeta iz reda sudija ili iz reda Vlade, ministara, ali to je i za neku drugu priliku. Dakle, imali smo razgovore, imali smo dogovore, imali smo iscrpne pregovore i došli smo do rješenja konsenzualno ili gotovo konsenzualno.

Sada imputirati da neko ko je imao volju prije pet godina da u najgore vrijeme po Crnu Goru uđe u proces ustavnih promjena i uđe u proces izbora članova Sudskog savjeta i da većinu koja je bila neophodna, da sad to ne želi da radi da bi blokirao, zakočio ili kakav je već termin upotrijebljen, pravi opstrukcije, to je, blago rečeno, gospodine Stanišiću, netačno.

Ovdje se samo radi o tome da ni način kako su ovi kandidati predloženi, ni dinamika, ni procedura, ni sve što je prethodilo, a pogotovo usvajanje neustavnog zakona o produženju mandata... Kolega Vukoviću, molim vas, obraćam se kolegi Stanišiću. Bilo bi dobro da kolega Stanišić ima svoj stav, a ne da ga sa vama dogovara. Ja znam da ga on ima.

Zaključujem s time, gospodine Stanišiću. Ovdje makar mogu da govorim u svoje ime, a i kolege koje su ovdje diskutovale dale su svoj stav. Niko nema namjeru da opstruira ni personalno ljude koji su predloženi, ni sam proces. Proces je obesmišljen, proces je obesmišljen time što je 6.juna konstatovana lista kandidata u vrijeme kada je Predlog zakona o produženju mandata Sudskom savjetu već bio u proceduri i kada se unaprijed poslala poruka da ovo što danas treba da završimo ne interesuje, već nas interesuje samo da problem riješimo tako što ćemo se bez dogovora igrati beskonačnog mandata Sudskog savjeta i to sad imamo na sceni. Ako je to dobro, ništa sporno. Imate još četiri kategorije koje su ustavne sa fiksiranim mandatom u Ustavu.

Poslanik, VDT, predsjednik Vrhovnog suda i tužilac. Izvolite, izvolite, konačno produžite mandat. Ustavnom sudu je produžen godinu dana, u proceduri je predlog za ocjenu ustavnosti. Biće mi interesantno kako će se Ustavni sud o sebi odrediti. To kako se o sebi odredio vjerovatno će biti analogno određenje i prema ovom zakonu koji smo donijeli prije nekoliko dana.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 15:34:54)

Najmlađi poslanik, Miloš Nikolić.

MILOŠ NIKOLIĆ (05.07.18 15:35:07)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

Neplanirano sam se prijavio po ovoj tački dnevnog reda, iz želje da prokomentarišem ono što je bio i sami postupak izbora i aktivnost rada Odbora za politički sistem, ali da prokomentarišem i konstatacije da je zakon neustavan, da su odbori jednopartijski i još neke druge stvari koje smo mogli danas da čujemo.

Zakon je ustavan, izmjene i dopune zakona koje smo razmatrali prije nekoliko dana su u potpunosti ustavne. To nije samo moje mišljenje, to je mišljenje Zakonodavnog odbora koji ima svoju stručnu službu koja to razmatra, to je mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo Vlade i to je mišljenje Venecijanske komisije.

Kada govorimo o fiksnim mandatima, još jednom zbog građana, veoma je važno da razdvojimo ono što je mandat tijela odnosno mandat Savjeta u ovom slučaju i mandat članova tog savjeta. Venecijanska komisija je jasno to naglasila u svom mišljenju i ne samo to već i navela da kada bi svi članovi Sudskog savjeta, kako ugledni pravnici tako i sudije, ostali ponovo u VD stanju da bi tada mogli da imamo da kažem jednu spornu situaciju da li je onda produžen mandat Sudskog savjeta u cjelini. Međutim, podsjetiću vas da smo iz strukture sudija koji daju četiri predstavnika u Savjetu imali reizbor sudija, te da su upravo juče nove sudije izabrane koje su stupile u Sudski savjet. Prema tome, mandat Sudskog savjeta nije neustavno produžen, on je produžen samo u odnosu na članove koji dolaze iz reda uglednih pravnika, a mandat članova Sudskog savjeta razrađuje se zakonom. Promijenili smo zakon, to je nešto što je legitimno, nešto što imamo pravo i nešto što nije suprotno sa Ustavom.

Što se tiče jednopartijskih ili višepartijskih odbora, malo je i neukusno, rekao bih, prebacivati na drugog za nešto za što smo sami krivi. Podsjetiću da su odbori jednopartijski zbog odluke opozicije da u njima ne učestvuje iako su više puta bili pozivani i od strane Demokratske partije socijalista i od naših koalicionih partnera.

Dakle, u takvim odborima smo mi bili primorani da radimo i takvi odbori su ipak uspjeli da obavljaju svoju osnovnu funkciju u proteklih već sad skoro dvije godine. Isto je bio slučaj i prilikom reizbora članova Sudskog savjeta. Odbor je radio u svom kapacitetu kojim je raspolagao, procedura je sprovedena do kraja. Mislim da je i dva mjeseca bio jedan dovoljan rok da se izaberu članovi Sudskog savjeta, da se postigne politički dogovor kada bi za njim postojala volja. Ali ono što svakako jeste nesuvislo, jeste optuživati članove vladajuće koalicije koji su vas čekali dvije godine, za odsustvo njihove želje za postizanjem onog dogovora koji ste vi opstrurali. To je jedan svojevrsni logički apsurd i čak kao politička konstatacija koja negdje po prirodi stvari sebi dopušta određenu širinu jeste nesuvislo, jeste neukusno.

Što se tiče procedure rekao bih da je ona sprovedena do kraja. Da li i kako ćemo se mi odnijeti prema ovim ljudima, zbog toga što ih danas vjerovatno nećemo izabrati, rekao bih da je to dominantna odgovornost opozicije, ne nas, i rekao bih da su ti ljudi koji su se prijavili sa svojim vrhunskim biografijama bili ipak upoznati sa tim da vrlo vjerovatno neće postojati većina za njihov izbor, te da su na neki način i sami prihvatili nastupajuću situaciju, koja će vjerovatno nastupiti.

Konačno za kraj. Mislim da je iz ove priče rezultat veoma jasan. Potrebno je da opozicija popuni odbore, potrebno je da dođe do političkog dijaloga i potrebno je da razgovaramo o kandidatima koji će iz reda uglednih pravnika popuniti Sudski savjet. Odsustvo dijaloga nije na

onome ko je pozivao na dijalog, nego na onome ko je odbijao taj dijalog. Prema tome, kad ste se vratili u Parlament, smatram da vam je mjesto kako na plenumu tako i na odborima, gdje će zaista postojati ta jedna vrsta političkog dijaloga i rasprave o kandidatima koji će na adekvatan način obavljati funkciju uglednog pravnika u jednom veoma važnom državnom organu kakav je Sudski savjet.

Još jedna stvar za kraj. Izmjene i dopune zakona koje smo donijeli o Sudskom savjetu nemaju ograničeno dejstvo. Prema tome, nije samo ovo situacija u kojoj je potencijalno bio ugrožen opstanak sudskog sistema. Moguće da se i u budućnosti zbog odsustva političkog dogovora vlasti i opozicije desi blokada sudskog sistema, što je potpuno neprihvatljivo za jedno društvo. Jer, odsustvo političkog dijaloga i političke volje i saglasnosti ne smije za posljedicu da ima takve činove koji mogu ozbiljno uzdrmati društvo i državu u cjelini.

Prema tome, ovdje je mjera koja prosto omogućava da i sada i u budućnosti ... jednu vrstu stabilnosti sistema, a koja nam isto tako omogućava da stalne članove Sudskog savjeta odaberemo na način kao do sada, političkim dogovorom predstavnika vlasti i opozicije.

Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 15:40:28)

Danijel Živković.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.07.18 15:40:37)

Hvala, potpredsjedniče.

Baš kao kolega Nikolić, nijesam imao namjeru, ali s obzirom na to da smo imali od strane kolega iz opozicije određene konstatacije sa kojima se ne slažem, imao sam potrebu da se javim za ovu diskusiju i da pođem upravo do onog mišljenja Venecijanske komisije koje kaže jednostavno da upravo ovaj sistem dvotrećinskom većinom izbora članova Sudskog savjeta ne smije biti način da se blokira rad samog Sudskog savjeta kao tijela koje obezbjeđuje samostalnost i nezavisnost rada samih sudova.

Dakle, ne može se to koristiti kao ultimativan zahtjev ka poziciji da se na osnovu toga ispostavljaju određeni politički zahtjevi i da se kroz politički dogovor dođe do određenih rješenja. Šta to znači? To u ovom slučaju na osnovu mišljenja Venecijanske komisije govori da je u ovom slučaju pozicija pružila ruku opoziciji i konstantno pozivala sa svih adresa opoziciju da se vrati u Parlament. Sa ove druge strane imamo izjave kako mi nijesmo pozivali na dogovor i kako se sada Sudski savjet ne može izabrati upravo zbog nedostatka političkog konsenzusa, odnosno dvotrećinske većine ili ovog deblokirajućeg mehanizma, a nakon toga tročetinske većine. Dakle, to moramo potcrtati, to moraju građani biti svjesni, Sudski savjet je organ koji obezbjeđuje nezavisnost i samostalnost sudstva. Neizborom Sudskog savjeta ušli bismo u stanje anarhije. Funkcionalna podjela vlasti je na izvršnu, zakonodavnu i sudsku i u toj situaciji bi ušli u jedno ozbiljno narušavanje upravo ove podjele vlasti.

Sljedeće, pominje se da je ovaj zakon neustavan, apsolutno se ne slažem sa tom konstatacijom i to smo obrazlagali i to su kolege iz opozicije imale prilike da kažu na nekoj od prethodnih sjednica. Kakva bi to vlada bila kada ne bi predložila prelazno rješenje ako nema političkog dogovora i ako je politički dogovor uslov za pad sistema, onda ne znam na čijoj strani stoji upravo ova odgovornost. Mi danas ovdje nemamo kolege iz opozicije. Zaista nespecifična situacija, da danas govorimo o ovim temama, gdje imamo četiri predložena člana, pa neka kažu šta je problem sa ova četiri člana, ako pogledamo kompletne njihove biografije. Pa šta je problem? Zato što u Odboru za politički sistem i pravosuđe sjede ljudi iz Demokratske partije socijalista, pa se sad nama spočitava kako smo mi politički pristrasni. Izvinite, gospodo, zašto nijeste došli na Odbor da razgovaramo o ovim temama, imali ste prilike?

Druga teza, kažu zašto ste donijeli neustavan zakon, sa jedne strane, zašto nijeste sačekali da donesemo odluku u Skupštini, pa da nemate prelazno rješenje, onda da uđemo u fazu anarhije. To je taj sistem, to je taj sistem rada opozicije. Blokada sistema i njegova čista

destrukcija, to se građanima mora pocrtati, to građani moraju da znaju. Ne može odgovorna vlast koju čini odgovorna vlada i odgovorna parlamentarna većina da dođe do takve blokade sistema.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 15:43:35)

Hvala.

Riječ ima poslanik Ranko Krivokapić.

Ne možete sačekati zbog toga što smo se dogovorili da radimo poštujući tehniku kojom raspolažemo.

Poslaniče Krivokapić, korektno smo vas sačekali, nijeste bili u sali, zvali smo da dođete i čini mi se da s naše strane postoji visok nivo kooperativnosti.

Samo izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (05.07.18 15:44:35)

Naravno, nije mi teško da čujem dokle je stigao ovaj parlament dok traju rasprave i sve ostalo, uvrede, način, atmosfera itd. Nije mi teško da shvatim naravno da me puštate kad je pokriveno nečim drugim itd. Ako sam nešto radio, onda sam radio sam 30 godina parlamentarizam, od Radomana Božovića do vas. Ali mislim da nije dobro da na tome pokazujete nesposobnost da se čuje drugo mišljenje. Mi možemo otići na press konferenciju, održati press konferenciju u Parlamentu i reći da ne možemo da govorimo u Parlamentu, snimate nas, otvoriti problem dodatno i pokazati da ovdje nemamo pravo da govorimo u elementarnim fer uslovima. Upotrijebit ću tu formulaciju, neću težu od toga.

Nije problem, ponavljam, pričao sam u raznim parlamentima, ali nije dobro za ovaj parlament da se elementarno.... procedurama izigrati. Pričaću bez kamera, nikakav problem nije, neće propasti svijet zbog moje rasprave, niti će biti pametniji zbog moje rasprave, ali dajem samo sugestiju, naravno na osnovu nekog minulog rada i odnošenja prema svim opozicionim poslanicima i pozicionim u nekom drugom vremenu, ništa više.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 15:45:41)

Evo samo jedan moj komentar.

Po dogovoru je bilo da se moraju poslanici prijaviti za tačke dnevnog reda prije njegovog početka. Koliko sam ja informisan, vi niste prijavljeni po toj proceduri, nego ste naknadno prijavljeni i pored toga željeli smo da pokažemo visok nivo kooperativnosti poštujući razne stvari u ovom parlamentu, da svako dobije pravo da govori.

Druga stvar, što se tiče mene lično, to želim da vas informišem, kad budem ja predsjedavao, nezavisno od toga da li ima televizijskog prenosa ili ne, onako kako se budu prijavili poslanici tako će i govoriti.

Juče smo dali pravo svim opozicionim poslanicima da govore, a poslanici DPS-a su govorili zbog toga što je u našoj politici promovisanje internet komunikacija, jutuba i ostalih stvari, i što se tiče mene to ne piše u Poslovniku, u slučaju da Poslovniku bude pisalo da se mora prenositi na tradicionalan način, da to prenosi Televizija Crne Gore, mi ćemo to poštovati.

Posle vas je Petar Ivanović.

Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (05.07.18 15:47:19)

Hoćemo li pustiti njega prvog da priča?

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 15:47:49)

Što se tiče mene, prozvao sam vas i predlažem da vi govorite. Pogotovo jer se ne mijenja situacija, do 16 časova nema televizijskog prenosa, tako da i jedan i drugi ćete biti bez televizijskog prenosa, odnosno bićete prenošeni kao što smo juče rekli zahvaljujući novim tehnologijama koje može svako da gleda.

Izvolite.

Samo njih dvojica, i vas smo, poslaniče Krivokapiću, sačekali, jer nijeste bili u sali. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (05.07.18 15:47:52)

Ne, ne, ali da vas podsjetim, ja mogu da se prijavim sve dok traje rasprava, niko me ne može spriječiti da se prijavim dok traje rasprava, da ne idem dalje.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 15:48:12)

...da bi se poštovalo, jer se dešavalo se da se redovno prijavi 20 poslanika i da se napravi redosled i onda da neko politički iskusan želi da govori zadnji i prijavi se zadnjih tri minuta. Iz tog razloga je dogovoreno i poštujemo ta pravila. Još jedanput ponavljam, poštujući razne stvari u ovom parlamentu dozvolili smo ljudima normalno da se prijave i da daju svoju riječ.

Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (05.07.18 15:48:38)

Znači, nikakvih problema nema, sve ovo što sam govorio, dvije trećine bilo je ujutro.

Parlament je običajno pravo, mi ga stvaramo ovdje i taj običaj ako ne poštujemo, a negdje smo bili postigli efekat nespornosti, stvorili nove spornosti, a cilj je da smanjimo spornost u ovom parlamentu, ništa više. Ali to je samo sugestija koja nas ne obavezuje. Dobro je da kod ovako važne teme kao što je Sudski savjet nemamo nikoga no samo prestavnike Odbora. Tim prije što smo u temi koja je, a prvi put ovako direktno od suspenzije Ustava 2007.godine, dobili smo prvi put proceduru da se prvo Ustav suspenduje zakonom, protivno čak i stavu Venecijanske komisije o tome da nemamo ad infinitum mandate, oni ne postoje ni u kraljevini nego se govori do smrti ili doživotni predsjednici, ovdje imamo ad infinitum mandat koji nije ni smrću ograničen. Ad infinitum je beskonačno, mandati koje smo mi uveli u naš ustavni sistem suspendujući Ustav. Podsjetiću, Ustav je obavezivao prije svega parlamentarnu većinu, opoziciju, parlament u cjelini da glasaju o predlozima za Sudski savjet po Ustavu Crne Gore. Mi smo taj Ustav suspendovali zakonom, bez potrebe za početak. Moglo se glasati, jer parlament se ne zna većina dok se ne glasa. Bar smo svjedoci više od 18 godina koalicije SDP-a i DPS-a da se većina nije morala znati. Ne zna se ni u Američkom kongresu, ako vam je lakše, nego imate masu međupartijskog glasanja. Senator Mekej ne glasa svojim republikancima neke ključne zakone, koje je obećao predsjednik Amerike, i naravno niko nije znao kako će glasati do samog glasanje.

U ovom parlamentu je trebalo odraditi istu stvar. Po Ustavu Crne Gore koji je suspendovan zbog provizorijuma koji je juče napravljen, glasati o predlozima kandidata koji je naš odbor blagovremeno bio utvrdio, koliko ja znam, koji je odbor blagovremeno utvrdio, nijeste čekali opoziciju da utvrdite te predloge, pa ste mogli da glasate isto ne čekajući opoziciju i u plenumu. Nije se to uradilo, Ustav je bačen, ne mogu reći pod noge, ta norma nije ona koja će odrediti čitavu sudbinu Ustava, ali je jedna grana vlasti, jedna od tri, pokazala da ulazi u potpuni provizorijum, da nema demokratski legitimitet koji je po Ustavu bio stvar specifičnosti Crne Gore. Jedina vlast koja nije izabrana od onih koji su izabrani od naroda, direktno, znači nije od poslanika kao vlada, nego od sudija koji su doživotno, a oni nemaju nikakav demokratski legitimitet bez onaj koji je nastao iz Ustava kao početna inicijacija, ali očigledno nedovoljna.

Sad imamo Sudski savjet provizorijuma, ljudi koji to ne žele, a Parlament dođe post festum da legitimizuje nešto što je već postalo očigledno. Rušenje Ustava Crne Gore kao najopasnija kategorija. Ko će biti članovi Savjeta, to se može dogovoriti i dogovaralo se. Prije četiri godine smo mi u ovom parlamentu izabrali bez provizorijuma u mnogo težim političkim uslovima, računam, članove Sudskog savjeta, Ustavni sud i sve ostalo što je bilo izabrano po Ustavu, ali naravno imamo provizorijum u Centralnoj banci, imamo ukupnost provizorijuma kao načina funkcionisanja nekih ustavnih institucija i to je poruka loša o čitavom ustavnom sistemu Crne Gore - da on nije jači posle 12 godina od usvajanja Ustava, nego da je on u potpunoj eroziji. Mi koji smo bili protiv jednog državnog oblika sjećamo se da smo ga zvali provizorijum.

Mi smo Saveznu Republiku Jugoslaviju zvali od 1992. godine provizorijum, i onaj Ustav ili takozvana i tako dalje. Naravno, nismo se nadali da ćemo morati zvati početak provizorjuma i u ustavnom sistemu Crne Gore i to niđe manje nego u sudskoj vlasti. Naravno, politički je jasno zašto se to radi, da bi se silom privremenosti, neustavnosti i nelegitimnosti birao predsjednik Sudskog savjeta. Sve to može, sila može da ima efekat na kraći rok, ali trajno ruši povjerenje u državu ili kako bi Evropska unija rekla, osjećaj ... i nejednakosti postaje dio osjećaja zarobljene države. Nadamo se da ćemo se vratiti Ustavu Crne Gore, da ćemo se dogovarati i da ćemo iz tog dogovora kao i prije da imamo uspjehe, da nemamo neuspjehe u toj oblasti, doći do nekog dogovora koji će možda imati manje ili više kvalitete, ali svakako bar jedno veliko dostignuće, a to je poštovanje Ustava i dogovor političkih subjekata da izaberu ta tijela.

Ponavljam, možda smo dobili gori Ustavni sud nego što smo imali, ali smo ga dobili dogovorom, pa je ostao dogovor kao baza koja treba da dovede do novog dogovora, a to je ovog oko Sudskog savjeta, to je sutra oko Ustavnog suda, pa onda redom, redom. Taj dogovor nije sve, ali je bio zaloga da možemo na njemu graditi nešto novo. Pozivam vas da se vratimo poštovanju Ustava. SDP je spreman za dogovor kao i svaki put do sada ... ovog parlamenta i dogovorom u ovom parlamentu da izaberemo Sudski savjet, nadamo se istog ili boljeg kvaliteta. U svakom slučaju to mora biti dio dogovora, razgovora, povjerenja, kriterijuma, jer samo ćemo tako pomoći sudstvu u Crnoj Gori.

Završavam, potpredsjedniče, i hvala što ste mi dali malo više vremena. Pogledajte, izašlo je na sajtu Sudskog savjeta, povjerenje u naše sudstvo. Nije ni iz nevladine organizacije, nijesu ni takozvani nezavisni mediji, 2/3 građana ne vjeruje u naše sudstvo, 2/3 građana po anketi koju je naš Sudski savjet sproveo ne vjeruju u naše sudstvo. Što mislite, koliko će poslije ovoga manje vjerovati? Je li ikome ovdje cilj da manje vjeruju u naše sudstvo? Nama sigurno nije. Uvjeren sam da ovdje nikome nije cilj da se manje vjeruje u sudstvo u Crnoj Gori. Nikome, ni lijevo ni desno. Posle ovoga neće više vjerovati, tu se barem slažemo. Dajte da se vratimo dogovoru, predsjedniku Odbora za politički sistem ... da krenemo u dogovaranje, da vidimo ako treba i novi konkurs, svi se isti mogu javiti, zajedno da dođemo do izbora koji će povećati povjerenje u sudski sistem, što je osnovni cilj ovakvog načina izbora, a ne manje važno, barem za nas iz Socijaldemokratske partije i naše međusobno povjerenje, ne manje važno i naše međusobno povjerenje koje je sada na dnu. Hvala vam i izvinite za prekoračenje.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 15:56:07)

Dajem riječ zadnjem prijavljenom diskutantu, poslaniku Petru Ivanoviću. Da bismo obezbijedili vizibilnost poslanika koji govore, ja sam zamolio ljude iz tehnike ovdje da obezbijede da budu slikani i praćeni kako treba.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (05.07.18 15:56:28)

Poštovani predsjedavajući, hvala vam.

Uvažene kolege, smatrao sam da bi trebalo da se svi držimo osnovnog reda i pravila ovog uvaženog doma, ali vrlo je teško držati se pravila kada oni koji su često ljudi od principa, krše principe. Tako da ne zamjerite što ću svojoj diskusiji pomenuti imena nekih poslanika koji su

govorili, bez namjere da otvaram neku dodatnu polemiku, ali sa jasnom namjerom da izdvojim osnovnu tezu onoga o čemu su govorili. Vi znate prošlog puta da kada je uvaženi poslanik Damjanović bio odsutan iz sale da sam preskočio jedan dio koji sam bio namijenio njemu čekajući da se vrati, ali žao mi je što sada poslanik Danilović nije tu, jer je saopštio dvije teze za koje cijenim da treba da ih potanko objasnimo građanima Crne Gore.

Jedna teza glasi ovako - nema konsultacija sa nama, bez konsultacija sa nama nije moguće ići naprijed. Nije upotrijebio izraz nema razgovora, nema pregovora, nego nema dogovora, a dogovor nije moguće postići ako nemate elementarne uslove za razgovor, a razgovora nema ako neko ne obavlja svoju elementarnu dužnost kao poslanik, a i poštuje ono što je izborna volja građana Crne Gore. Kako sada postići dogovor ako neko ne želi uopšte da razgovara? To je prva teza. Mislim da se razgovori vode u odborima. Radi predstavnika opozicije želim da skrenem pažnju da smo danas imali odbor za nekoliko značajnih tema i očekivao sam da će neko makar ispred opozicije uzeti učešće u radu Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, jer razmatrali smo dva dokumenta o kojima sam sigurno da će biti burna rasprava u plenumu. To je bila dobra prilika da razgovaramo i da kao plod razgovora eventualno i nastane neki dogovor. Zato sam protiv toga da stalno slušam tezu kako nema dogovora a da prije toga čujemo jednu jasnu tezu da nije bilo volje za razgovor.

Druga teza je od uvaženog gospodina Danilovića saopštena na sledeći način - pola Crne Gore protiv. Nerado ali evo i ovom prilikom ponoviću, 54% građana koji su se odlučili da izađu na izbore podržalo je kandidata Demokratske partije socijalista, 54%, a to je 62% više od kandidata koga je podržao gospodin Danilović. Dakle, ne samo taj kandidat sa partijama koje su stajale iza njega nego potpomognut i političkom snagom gospodina Danilovića osvojio je 62% manje. Tako da teza "pola građana" jednostavno ne pije vodu.

Treća teza koju smo čuli danas jeste da nema odgovornosti za rad nas u Parlamentu i za rad pojedinih odbora. Prvo, elementarno je pravilo da nas prosuđuje kako radimo javnost i da sud javnosti je taj prvi sud kojem smo mi izloženi kao poslanici, a tek onda svim ostalim sudovima. Zato mislim da je nekorektna teza prema nama kao kolegama da nismo makar izloženi sudu javnosti koji će procijeniti i diskusiju uvaženog gospodina Danilovića i moju.

Četvrta teza koja se više puta ponovila danas je bila da proceduralno nešto je sporno, da proceduralno Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu nije uradio svoj posao kako treba, pa se nadam da mi nećete zamjeriti što ću se usuditi da kraj svoje diskusije završim postavljanjem jednog pitanja kolegi Aprcoviću, da nas još jednom izvijesti kao članove Parlamenta da li su ispoštovani rokovi, da li je ispoštovana procedura i da li je od onih članova Odbora koji čine većinu u tom odboru sve urađeno onako kako treba. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 16:00:51)

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanici, već ste u programu sad, u programu skupštinskog sajta i You Tube.

Zamolio bih poslanika Raška Konjevića da vodi računa o komunikaciji sa poslanicima.

Imamo komentar gospodina Danilovića, direktno postavljeno pitanje bilo je gospodinu Aprcoviću. Iako po pravilima gospodin Aprcoviću ne bi trebalo da damo riječ, može u okviru završne riječi na koju se nije prijavio nego je sad prijavljen, ali poštujući pravila koja smo ustanovili, s tim što bih zamolio gospodina Aprcovića da zbilja to bude kratko.

Kratak komentar gospodin Danilović i nakon toga po dogovoru. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (05.07.18 16:02:29)

Hvala, gospodine Gvozdenoviću.

Hvala vam što je ipak komentar, a ne kratak komentar, pošto sam se već bio zabrinuo da nijeste u međuvremenu izmijenili, kao Zakon o Sudskom savjetu. Hvala kolegi poslaniku Ivanoviću, mada bi trebalo očigledno i on meni da zahvali, jer da ne bi mene i moje diskusije vi svoju ne biste imali. Ja sam bio u klubu i pažljivo saslušao kao da se ja biram, ali ima ovaj prenos

o kojem govori gospodin Gvozdenović tako da nijesam bio uskraćen ni za jednu riječ, pažljivo sam pratio.

Ljudi koje imaju državničke mudrosti se malo drugačije ponašaju od političara i ja sam ponosan i na to što sam političar bio, možda na zalasku karijere, ali časno obavljam ovaj svoj posao. Državnička mudrost govori da se nikad u trenucima kada vam nedostaje argumenata ne bavite sitnicama i sitninom. Taj pokušaj da li neko radi, da li neko dolazi, da li ne dolazi, ja sam slobodan čovjek, birali su me građani kao slobodnog čovjeka, branim svoje dostojanstvo na svaki dozvoljen, zakonit način, nema sankcije za to što ja ne želim da učestvujem u fingiranim razgovorima jer će fingirani razgovori dovesti do fingiranog dogovora a mene to odavno u životu ne interesuje. Uvaženi kolega, ja ne mislim da treba ja i vi o tako krupnim stvarima da pregovaramo ili samo ja i vi na odborima, u radnim grupama i u raznim drugim sekcijama koje mogu političari smisliti. Ovdje treba državničke mudrosti da razgovaraju politički prvaci, ljudi državničke misli na najvišem nivou.

Ono što mi se ne dopada, da odmah znate, i od kolega opozicionara, kad dođe do nekog problema onda, rekao bih, zbog nedostatka odgovarajućeg političkog i životnog iskustva se predlažu radne grupe jer to valjda narod najviše cijeni. Ja nijesam za tu vrstu dogovaranja u radnim grupama. Ako treba da se dogovara onda daj da dogovaraju oni koji imaju političku težinu i mogu da donesu političke odluke. Ja nemam ništa protiv toga. Zašto bih ja pričao sa vama a ne bih pričao sa šefom vaše političke partije? Zbog toga što mislim da vas je on naučio da... Ma to ostavite po strani. Kad treba da se državnički razgovara onda se razgovara na takav način. Ne možete ni vi dobiti više nego što imate. Ne možete transponovati sad na Parlament rezultate predsjedničkih izbora koga god ja podržao ili vi. Da vam samo prigovorim zbog koalicionih partnera, nije Milo Đukanović bio kandidat DPS-a, nego kandidat, koliko se ja sjećam, ogromnog broja stranaka. Nemojte da se kitite tuđim perjem. Nije bio samo moj kandidat gospodin Bojanić, nego je bio kandidat velikog broja opozicionih stranaka. Ja sam podržao gospodina Bojanića, nije bio kandidat kojega smo mi birali, ja sam samo u jednom trenutku podržao.

Dozvolite na kraju vrlo kratko, hvala vam potpredsjedniče na razumijevanju, da vam kažem, da ja kad govorim o pola Crne Gore govorim o sastavu ovoga parlamenta. Ima kolega koji mi kažu država neće to dozvoliti. Mi smo država, uvažene kolege. Mi smo država, i što u Ustavu piše kao dozvoljeno, dozvoljeno je, nema naknadnog tumačenja. Nemam ja ništa protiv toga da Venecijanska komisija daje svoje predloge o čemu god želi, ali imate jednu obavezu, upišite u Ustavu da važi dok Venecijanska komisija ne kaže drugačije. Uz dužno poštovanje prema Venecijanskoj komisiji, mene njihov stav ne obavezuje. Mene obavezuje kad je u pitanju ustavna norma, kad je u pitanju jasno razumijevanje onoga šta nam Ustav kaže. Nije naš ustav donijela Venecijanska komisija, pa da daje adekvatno tumačenje Ustava. Taj ustav je usvojen u ovom parlamentu većinom koju ste vi imali. Čak nijeste mene porazili nepoštovanjem Ustava, nego sebe. Zašto kao parlamentarac dozvoljavate da vam neko sa strane, odakle god bio, koliko god ja cijenio zemlju iz koje dolazi, kaže da bolje razumije Ustav nego mi. I on će da spasi Crnu Goru, a ne vi i ja. Crnoj Gori nema spasa u smislu funkcionalnosti, operativnosti državne, ako se mi ne dogovorimo, ne može drugačije. Za dogovor je potrebno dvoje, za dogovor su potrebna dvojica, za dogovor, ne za glumljenje dogovora i ne za to da svako malo trčimo na stranu da se žalimo jer dogovora nema.

Nadam se da da sam vam odgovorio, a vama hvala još jedanput, odavno me niko nije toliko puta pomenuo u pozitivnom smislu, da sam gotovo mislio da imam pravo i na završnu riječ.

Hvala i vama, uvaženi kolega, što ste omogućili da ja budem u ovom tradicionalnom prenosu, mada su vam pomogli drugi nespretnim pominjanjem, ali šta da radimo, iskustvo se plaća i uči.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 16:07:26)

Poslanik Petar Ivanović.

PETAR IVANOVIĆ (05.07.18 16:08:23)

Imam pravo na odgovor shodno Poslovniku. Ne treba mi pet minuta.

Slažem se sa vama, iskustvo se plaća. Potpuno sam saglasan i zahvaljujem se na diskusiji, na mogućnosti da se još jednom obratim uvaženim građanima Crne Gore, jer da vi niste iskoristili vaše pravo, ni ja ne bih bio u mogućnosti da im se obratim.

Dakle, gospodine Daniloviću, uopšte ne polemišem sa vama, ja polemišem samo sa tezama koje ste vi iznijeli. Ja nisam govorio o sitnicama, o slobodi koju vi imate ili nemate, nego sam govorio o tome kolika je ispravnost i istinitost teza koje ste saopštili. Kada vi kažete polovina, ta polovina može da se dopuni na način kako ste i sami kazali - polovina Parlamenta Crne Gore, ali vi ste to koristili u kontekstu polovina Crne Gore. Zbog toga sam vas podsjetio, a iskoristiću priliku još jednom da vas podsjetim da je na predsjedničkim izborima kandidat Demokratske partije socijalista osvojio 54% glasova i da je to za 62% više od kandidata koga ste vi podržali. I kad god vi kažete polovina Crne Gore, ja ću iskoristiti priliku da vam kažem da to baš nije tako, da statistika vas demantuje, ne ja nego brojevi.

Takođe, vaša je teza bila da treba praviti dogovor, a ja sam samo podsjetio da je dogovore nemoguće napraviti i drago mi je da smo se tu usaglasili, kada nema razgovora, a razgovora ne može biti nigdje drugo do u ovom uvaženom domu. Zato vam još jednom iskreno hvala, gospodine Daniloviću, što ste kazali crnogorskoj javnosti da ste vi spremni za razgovor i to je dobar početak, a plod tog razgovora ne sumnjam da će biti neka vrsta dogovora. Da li ćete vi biti zadovoljni sa tim dogovorom ili ne, vidjećemo, ostavljamo to iskustvu i vremenu, ali mislim da je jako važno kao poruka drugim članovima Parlamenta da dođu u ovaj uvaženi dom jer to je mjesto za razgovor.

Eto, nisam iskoristio pet minuta, bilo je kraće. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 16:10:29)

Izvinjavam se poslaniku Aprcoviću, on ima pravo prema Poslovniku na završnu riječ. Nisam znao da ste vi u ime predlagača. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (05.07.18 16:10:59)

Nije zapisano da klubovi nemaju pravo na završnu riječ. Nije bilo kolegijuma oko ovoga to mi je poznato, i gdje je zabranjeno pravo na završnu riječ.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 16:11:06)

Hvala vam.
U ime predlagača.

RANKO KRIVOKAPIĆ (05.07.18 16:11:22)

Čekam odgovor potpredsjednika ili generalnog sekretara.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 16:11:29)

Tražio sam od generalnog sekretara. Kad ga dobijem daću vam.

RANKO KRIVOKAPIĆ
Dužni ste odmah da odgovorite.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ

Slazem se.
Izvolite, poslaniče Aprcoviću.

ŽELJKO APRCOVIĆ (05.07.18 16:11:39)

Koleginice i kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Različiti su uglovi gledanja predložene odluke Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu. Ja se dobro sjećam onoga što su određene uvažene kolege poslanci pričali kad se razgovaralo o tome kako i na koji način su rađene intervencije na Ustav i kako i na koji način smo dolazili do kandidata za sudije Ustavnog suda i do kandidata za vrhovnog državnog tužioca i za članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Jasno mi je da možda u određenim slučajevima nisu najsrećniji bili ti dogovori, međutim, dogovor je dogovor. Priča mora da bude u Parlamentu i ne slažem se sa onim što jeste bila tema ovdje, pogotovu iz opozicionih klupa, u dijelu koji se tiče da je Odbor za politički sistem prema mom razumijevanju onoga što su pričale kolege iz opozicije trebao da zakaže, odnosno da sprovede proceduru godinu dana unazad. Znači, Odbor za politički sistem je proceduru sproveo u skladu sa zakonom.

Još jedanput podvlačim zbog toga što je to interesovanje uvaženog kolege Petra Ivanovića, 9. maja utvrđen je tekst javnog poziva, raspisan javni poziv, prijavilo se 14 kandidata i za očekivati je bilo, bez obzira što u tom trenutku nije bilo dvotrećinske većine da participira u radu našeg parlamenta, parlamenta i opozicije i vlasti, parlamenta svih građana Crne Gore, nije bilo mogućnosti političkog dogovora iz razloga što je određen broj naših kolega bojkotovao parlament.

Kako i na koji način smo mogli da razgovaramo? Vjerujte, ja bih bio najsrećniji, sad pričam potpuno iskreno kao Željko Aprcović, da smo imali mogućnost da u okviru Odbora za politički sistem razgovaramo i o kandidatima za Tužilački savjet iz reda uglednih pravnika. Možda bi došli do većeg kvaliteta, a možda i ne bi, vjerujte. Iz prostog razloga, namjerno početak moje diskusije je išao ka tome što su ustavne promjene, kako smo birali sudije Ustavnog suda, vrhovnog državnog tužioca i članove Sudskog savjeta prema tadašnjim izmjenama i dopunama Zakona.

Znači, apsolutno razgovor jeste za Parlament. Mislim da smo mi najodgovorniji, da smo ga inicirali u okviru Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu vjerovatno bi se politički prvaci svih partija koji imaju predstavnike u ovom visokom domu odlučili, odnosno dogovorili da sjednu za sto i da razgovaraju o tome kako i na koji način da se deblokira sudska vlast, da ne dođemo, ono što su rekly uvažene kolege iz moga kluba, da ne dođemo ne daj bože u stanje anarhije. Smatram da ima prostora za razgovor, mi znamo da dvotrećinskom većinom u prvom krugu glasanja možemo doći ako ima saglasja, volje političkih predstavnika u ovome domu, u drugom krugu opadajuća većina 3/5, mislim da kvalitet postoji i mislim da bi mi trebali da pokažemo odgovornost i da ako imamo sad VD stanje u dijelu Sudskog savjeta koje se odnosi na ono što jeste nadležnost Skupštine da izabere četiri ugledna pravnika u ovom parlamentu, da ćemo vrlo lako izaći iz tog VD stanja.

Ovdje su se čule različite teze u dijelu koji se tiče ustavnosti predloženog Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Još jedanput povlačim, završavam sa time, znači to je podložno provjeri najviše instance, Ustavnog suda. Zna se dobro da ima kvalitetnih pravnika, da imamo različite uglove gledanja. Neka se pokrene inicijativa i vidjećemo da li je ova strana ili ona strana, iako to ne volim na taj način da dijelim, da li je neko u pravu ili nije u pravu. Mi smo imali definitivno od Venecijanaca, kao naših prirodnih partnera koji su nas u prethodnom periodu edukovali u smislu toga da treba političkim dijalogom da rješavamo određene stvari u parlamentu, pogotovu što se tiče ovih najznačajnijih funkcija i oni su nam takođe rekly da jeste ustavno, da jesu predložene izmjene Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, da jesu ustavne. Pri tom su nam dali i rokove da u roku od dva mjeseca moramo stalno vršiti provjeru imamo li mogućnost za politički dogovor izglasavanje četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Smatram da ima prostora i da se može konstruktivnim dijalogom riješiti i prevazići ova situacija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 16:16:18)

Zahvaljujem Željku Aprcoviću, predsjedniku Odbora za pravosuđe i jednog od predlagača Odluke koja je bila predmet današnje rasprave. Na ovaj način smo završili i ovu tačku dnevnog reda.

Prije toga imamo prijavljenog poslanika Krivokapića koji ima primjedbu na poštovanje Poslovnika. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (05.07.18 16:16:44)

Nemam ja novu primjedbu, no imam nedostatak starog odgovora. Zašto nemam pravo na završnu riječ? Prijavio sam se prije predstavnika Odbora. Naravno nije vaša krivica, nego predsjedavajućeg. Zašto nismo dobili pravo na završnu riječ? Čekam odgovor.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 16:17:06)

Hvala vam. Izvolite sjedite.
Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ

Pa prošli put kad sam sjeo nijesam dobio odgovor.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (05.07.18 16:17:10)

Sad ćete dobiti.

Nakon vašeg zahtjeva, poštujući sve stvari koje su vezane za ovaj parlament, konsultovao sam Poslovnik i stručnu službu. Možda je propust stručne službe i tehnike, nismo razumjeli da ste se prijavili za završnu riječ. Bili smo dali mogućnost predlagaču da ima završnu riječ u skladu sa članom 96 koji kaže: "Po otvaranju pretresa svake tačke dnevnog reda pravo da govore imaju po sljedećem redosledu: predlagač odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača pravo na dopunsko obrazloženje, izvjestilac nadležnog odbora, poslanik koji je na sjednici odbora izdvojio mišljenje, predsjednik Vlade ako Vlada nije predlagač, poslanici prema redosljedu prijavljivanja. Predlagač, odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača u toku pretresa ima pravao da se javi i dobije riječ radi odgovora na postavljena pitanja i pojašnjenja stavova, a nakon završenog pretresa ima pravo na završnu riječ".

U skladu sa članom 96 dali smo gospodinu Aprcoviću, predsjedniku Odbora koji je bio ovlašćeni predstavnik. To je prva stvar.

Druga stvar. Ni generalni sekretar ni ja kao predsjedavajući nismo razumjeli da se bilo ko javio u ime poslaničkog kluba da ima završnu riječ. Taj dio zbilja nismo ni precizno definisali na Kolegijumu. Ova sugestija bilo koga od poslanika će nas usmjeriti da na sledećem Kolegijumu vrlo precizno dogovorimo, kao što smo dogovorili za uvodna izlaganja. Za uvodna izlaganja, uvaženi poslanici, kao što sam rekao, dogovoreno je da se prije početka tačke dnevnog reda dogovorimo ko će imati uvodno izlaganje i da to uvodno izlaganje traje deset ili pet minuta.

U prvih desetak tačaka dnevnog reda dogovor je bio na Kolegijumu da to traje deset minuta. Kako je odmicala sjednica i kako se smanjivao se interes određenih poslanika, manje iz DPS-a, više od drugih, dogovoreno je da se govori pet minuta.

Koliko sam informisan od stručne službe, vrlo rijetko se o ovim tačkama dnevnog reda neko javio od poslanika da traži završno izlaganje u okviru tačaka dnevnog reda i Poslovnika kao što je definisano.

U skladu sa tim za ovih 30 tačaka koje smo imali po izvještaju koji imamo, zbilja ovako na brzinu koliko je moguće, nijedan od klubova se nije javljao da traži završnu riječ.

Uobičajena praksa bila je da to traži predlagač, koji je to iskoristio u 85% slučajeva kako

sam informisan od stručne službe, u skladu sa tim, a nijeste se bili prijavili na ovaj način, nijesmo razumjeli da ste se prijavili da tražite završnu riječ u ime kluba, zato vam nismo ni dali. Ako bismo poštovali određena pravila vezano za vrijeme kako se koristilo u okviru ove tačke dnevnog reda, znači i tada je to bilo diskutabilno da li bi se moglo dobiti ako bi se poštovao jedan od tih kriterijuma. Zbilja smo željeli na korektan način da završimo ovu sjednicu. Da li svima to odgovara ili ne odgovara, nadam se da odgovara i očekujem da na ovaj način na Kolegijumu dogovorimo pravila ponašanja i za završnu riječ.

RANKO KRIVOKAPIĆ (05.07.18 16:20:57)

Član 97 stav 4.

Vi ste čitali pogrešan član. Naravno, vi ste novi, u ovom parlamentu prvi put, pa vam se to može desiti

Član 97 stav 4: "Nakon završenog pretresa a prije završne riječi, predstavnik predlagača, klub poslanika koji to želi", izrazio sam želju, "ima pravo da preko svog predstavnika izloži stavove kluba u trajanju do tri minuta".

Prije predstavnika predlagača sam se javio u ime Kluba SDP-a i izrazio sam želju da to uradim. Sve sam uradio po članu 97 stav 4, vrlo precizno poštujući Poslovnik do zadnjeg, naravno imajući obavezu da sačuvam dobar red u ovom parlamentu. Hoćete li mi reći u čemu nijesam ispoštovao Poslovnik?

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (05.07.18 16:21:55)

... razumjeli, ni stručna služba, da ste se vi javili da govorite, a preslušaćemo stenogram. Daću zadatak da preslušamo stenogram i da nastavimo negdje oko 18 časova.

RANKO KRIVOKAPIĆ (05.07.18 16:22:20)

Treba da poštujuemo principe, ništa više. Nije bitno, ja mogu i odustati od toga da govorim, ali ne mogu odustati od poštovanja Poslovnika, a mogu odustati da govorim. Znači, nijeste ispoštovali Poslovnik, nijeste mi dali riječ, samo da konstatujem toliko i ništa više. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (05.07.18 16:23:51)

Uvaženi poslanici, nastavljamo rad sa tačkama dnevnog reda koje su vezane za glasanje. Molim sve poslanike da zauzmu svoja mjesta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.07.18 16:26:43)

Poštovane kolege poslanici, stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o predlozima akata o kojima smo obavili pretres.

Izjašnjavamo se o Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 45 poslanika, 41 za, protiv dva i dva uzdržana. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto sedam amandmana, i to: Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona, poslanici Petar Ivanović, Predrag Sekulić, Marta Šćepanović, Jovanka Laličić, Nikola Rakočević i Sanja Pavićević

četiri amandmana, od amandmana 1 i 3 su odustali, a amandmani 2 i 4 čine sastavni dio Predloga zakona, s tim što je amandman dva modificovan, Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom da se pojedine odredbe ovog zakona počnu ranije implementirati.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 43 poslanika, 42 za, jedan protiv i nije bilo uzdržanih. Objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Stavljam sada na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 44 poslanika, 41 za, jedan protiv i dva uzdržana. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekta.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 44 poslanika, 42 za, nije bilo glasova protiv i dva uzdržana. Kostatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona je jedan amandman Zakonodavnog odbora. Kako nema drugih amandmana, predlažem da se izjasnimo o Predlogu zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 42 za, nije bilo glasova protiv i jedan uzdržani. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju KFOR u Republici Kosovo. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Sastavni dio Predloga odluke su dva amandmana Zakonodavnog odbora. Stavljam na glasanje predlog odluke u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 46 poslanika, 45 za, jedna protiv i nije bilo uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju KFOR u Republici Kosovo.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju "Resolute Support" u Avganistanu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Sastavni dio Predloga odluke je amandman Zakonodavnog odbora. Stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 46 poslanika, 45 za, jedna protiv i nije bilo uzdržanih glasova. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju "Resolute Support" u Avganistanu.

Prelazimo na izjašnjavanje o godišnjem Izvještaju o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2017.godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu kao matični odbor povodom razmatranja godišnjeg Izvještaja o radu Sudskog savjeta i ukupnog stanja u sudstvu za 2017.godinu podnio je Skupštini Predlog zaključaka. Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 44 poslanika, 42 za, jedan protiv i jedan uzdržan. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora.

Prelazimo na izjašnjavanje o Izvještaju o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017.godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu kao matični odbor povodom razmatranja Izvještaju o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017.godinu podnio je Skupštini predlog zaključaka. Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 40 za, jedan protiv i dva uzdržana. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora.

Prelazimo na izjašnjavanje o Izvještaju o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti

pristupa informacijama za 2017.godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Odbor za ljudska prava i slobode kao matični odbor predložio je zaključak kojim se prihvata Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017.godinu. Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 44 poslanika, 42 za, nije bilo glasova protiv i dva uzdržana. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora i time prihvatila Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017.godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Izvještaju o radu Agencije za sprečavanje korupcije u 2017.godini. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Odbor za antikorupciju, kao matični odbor, predložio je zaključak kojim se prihvata Izvještaj o radu Agencije za sprečavanje korupcije u 2017.godini. Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su bili za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora i time prihvatila Izvještaju o radu Agencije za sprečavanje korupcije u 2017.godini.

Prelazimo na izjašnjavanje o Izvještaju o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2017.godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Odbor za ljudska prava i slobode kao matični odbor predložio je zaključak kojim se prihvata Izvještaju o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2017.godinu. Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora. Izvolite.

Glasala su 43 poslanika, 42 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora i time prihvatila Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2017. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ljudska prava i slobode kao matični odbor predložio je zaključak kojim se prihvata Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora. Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora i time prihvatila Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu.

Prelazimo na Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ljudska prava i slobode kao matični odbor predložio je zaključak kojim se prihvata Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini.

Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora. Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora i time prihvatila Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini.

Prelazimo na izjašnjavanje o Izvještaju o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima u Crnoj Gori za 2017. godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima u Crnoj Gori za 2017. godinu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 42 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština prihvatila Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima u Crnoj Gori za 2017. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Finansijskom izvještaju sa Izvještajem o radu Regulatorne agencije za energetiku za 2017. godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je zaključak kojim se usvaja Finansijski izvještaj sa Izvještajem o radu Regulatorne agencije za energetiku za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 44 poslanika, 42 za, jedan protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora i time usvojila Finansijski izvještaj sa Izvještajem o radu Regulatorne agencije za energetiku za 2017. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Izvještaju o finansijskom poslovanju i Izvještaju o radu Agencije za elektronske medije za 2017. godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je zaključak kojim se prihvata Izvještaj o finansijskom poslovanju i Izvještaj o radu Agencije za elektronske medije za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključka Odbora. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 44 poslanika, 42 za, nije bilo glasova protiv, dva uzdržana, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka Odbora i time prihvatila Izvještaj o finansijskom poslovanju i Izvještaj o radu Agencije za elektronske medije za 2017. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Izvještaju o radu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2017. godinu sa Finansijskim izvještajem Agencije za 2017. godinu i Izvještajem o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2017. godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je zaključak kojim se usvaja Izvještaj o radu i Finansijski izvještaj Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključka Odbora. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 42 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka Odbora i time usvojila Izvještaj o radu i Finansijski izvještaj Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2017. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o finansijskim iskazima i Izvještaju o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Agencije za nadzor osiguranja za 2017. godinu sa Izvještajem o radu Agencije za 2017. godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je zaključak kojim se usvajaju finansijski iskazi i Izvještaj o izvršenoj reviziji Finansijskih izvještaja sa Izvještajem o radu Agencije za nadzor osiguranja za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključka Odbora. Izvolite.

Hvala vam. 43 poslanika su glasala, 42 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka Odbora i time usvojila finansijske iskaze i Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja sa Izvještajem o radu Agencije za nadzor osiguranja za 2017. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Finansijskom izvještaju i Izvještaju o radu Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017. godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je Zaključak kojim se prihvata Finansijski izvještaj i Izvještaj o radu Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključka Odbora. Izvolite.

Hvala vam. Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 42 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka Odbora i time prihvatila Finansijski izvještaj i Izvještaj o radu Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017. godinu.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o Mišljenju sa Predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 4 stav 4 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, "Službeni list Crne Gore", br. 51/17. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Mišljenje sa Predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 4 stava 4 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, "Službeni list Crne Gore", br. 51/17. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila Mišljenje sa odgovorom Ustavnom sudu Crne Gore.

Prelazimo na izjašnjavanje o Mišljenju sa Predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 25 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, "Službeni list Crne Gore", br. 11/15. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Mišljenje sa Predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 25 Zakona o

izvršenju i obezbjeđenju, "Službeni list Crne Gore", br. 11/15. Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština uvrdila Mišljenje sa odgovorom Ustavnom sudu Crne Gore.

Sada prelazimo na izjašnjavanje pod tačkom Izbor i imenovanja.

Prvo, imenovanje jednog člana Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade, odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o imenovanju jednog člana Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade. Izvolite.

Hvala vam, 45 poslanika je glasalo, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih.

Poslaniče Lekiću, uopšte ne znam da li ste vi glasali ili ne. Ko je konstatovao jeste li vi glasali ili niste?

Ja sam rekao da od 45 glasova, svi glasovi su bili za. Vi sjedite tu, glasate ili ne glasate, budete protiv ili uzdržani to je vaše pravo. Dobro bi bilo kad ste već tu da se izjašnjavate, ali niko nije konstatovao da ste vi glasali.

Ne možete. Pitajte proceduralno. Ne, prvo ste pitali možete li, pa sam rekao da ne možete, a pošto pitate proceduralno, izvolite. Može po Poslovniku, evo kolega vas je podučio za to.

MIODRAG LEKIĆ (05.07.18 16:48:49)

...vaše tumačenje da recimo nemam pravo, ali ne možete da ulazite u moju sada... Poslovničko reagovanje je da je moje pravo da glasam za, ne, da ne glasam. Neglasanje je takođe moj izbor. Prema tome, vi ne možete mene staviti u varijantu ovih koji su glasali. Vi ste dužni da primijetite da jedan prisutni nije glasao.

Pa ne, ne možete jednoglasnost da forsirate kad nije bila, eto o tome se radi. Nije bila. Ali jedan nije glasao, zašto ne biste rekli. Nisam završio, ne radi se uopšte o personalnom aspektu da ja želim da se uguravam jesam li glasao ovako ili onako. Jedan poslanik nije glasao i to treba konstatovati, bilo kako se on zvao. Znači nisam glasao za člana....

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.07.18 16:49:53)

Hvala vam, poslaniče Lekiću.

Samo da pojasnimo neke stvari. Ovdje konstatujemo koliko se ljudi izjašnjavalo, koliko je poslanika pristupilo glasanju. Ne znam zašto ste se našli sada da reagujete kad sve vrijeme radite istu stvar, uglavnom niste glasali ni po jednoj tački.

Potpuno ste pogrešno interpretirali stvari. Ja sam rekao 45 poslanika je glasalo. Nisam rekao koliko poslanika ima u sali, nego koliko ih je glasalo i rekao sam da su od tih 45 poslanika svi glasali za i niko nije bio protiv ili uzdržan. Kao što ste i sami priznali u svojoj intervenciji, vi se niste izjašnjavali. Ničim nisam narušio vaše pravo, potpuno sam poslovnički postupio, nije bila na mjestu vaša proceduralna ispravka, ali sad smo se razjasnili. Vi možete samo reći da sam ja rekao da ste glasali a vi niste, ali se vi niste izjašnjavali. Konstatovao sam da su svi od onih koji su glasali, glasali za.

Ne treba, naravno, da treba rekao bih.

Konstatujem da su svih 45 glasova bili za, da nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke i za člana Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade imenovan je dr Ranko Milović.

Prelazimo na izjašnjavanje o razrješenju jednog člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o razrješenju jednog člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije. Izvolite.

Hvala vam, 46 poslanika je glasalo, 39 za, četiri protiv, tri uzdržana, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke i dužnosti člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije razriješena je Vanja Čalović Marković.

Prelazimo na izjašnjavanje o izboru člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o izboru člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, 40 za, nije bilo glasova protiv, dva uzdržana, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke i za člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije izabran je Gavriilo Čabarkapa.

Prelazimo na izjašnjavanje o izboru članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

O Predlogu za izbor članova Sudskog Savjeta iz reda uglednih pravnika, po završenom pretresu, pristupa se javnom glasanju, s tim što se odlučuje pojedinačno o svakom predloženom kandidatu. Odlučuje se dvotrećinskom većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se profesor dr Nebojša Vučinić izabere za člana sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da nismo imali dvije trećine, pa objavljujem da predlog nije usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, da se Sreten Ivanović izabere za člana Sudskog Savjeta iz reda uglednih pravnika.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, 41 glas za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan. Konstatujem da ni u ovom slučaju nismo imali dvije trećine, pa objavljujem da predlog nije usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, da se Veselin Racković izabere za člana sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, 39 za, jedan protiv, dva uzdržana. Ni ovdje nismo imali dvije trećine, nije uzdržan ovaj jedan, evo greška je neka, nije protiv.

U redu, evo da konstatujem, 40 za, dva uzdržana, nije bilo glasova protiv.

Imate proceduralnu neku reakciju, gospođo? Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (05.07.18 16:55:51)

Uz dužno uvažavanje, mi na ekranima vidimo da je iz redova DPS-a jedan kružić crvene boje. Znači dešava se da pogriješimo i mi, ali je suština priče da je dovoljno prostora ostavljeno za glasanje. Ne možete da konstatujete, molim vas, ja pričam, znači možete da ponovite glasanje, ali ne možete da konstatujete da je 40 za, kad nije 40 za. Izvinjavam se.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.07.18 16:56:14)

Poštovane kolege, kao što ste čuli, poslanik za koga se pokazalo da je glasao protiv, rekao je da je njegov stav da glasa za. Ali da bismo svaku dilemu razriješili, ponavljamo glasanje. Molim vas, izjasnite se i za ovaj predlog.

Glasala su 42 poslanika, 40 za, nije bilo glasova protiv, dva uzdržana. Konstatujem da ni u ovom slučaju nemamo dvije trećine glasova za, pa ni ovaj predlog nije usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se prof. dr Vesna Ratković izabere za članicu Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, 41 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan. Konstatujem da ni u ovom slučaju ni smo imali dvotrećinsku većinu. Ni ovaj predlog nije usvojen.

Molim vas, kolege, samo da se saslušamo. Imaćemo priliku da se o ovome izjasnimo poslije dva mjeseca kad je potrebno za ovo izjašnjavanje tropetinska većina, pa ćemo da vidimo kakva je tu situacija. Konstatujem, naravno, da je ovo situacija kada imamo izmijenjen Zakon o Sudskom savjetu, a da smo pokušali da što prije izaberemo, u skladu sa procedurom, četiri člana

Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika i u ovom pokušaju zbog najmanje dvije trećine nismo uspjeli.

Prelazimo na izjašnjavanje o rezrešenju viceguvernera Centralne banke Crne Gore.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog Savjeta Centralne banke Crne Gore, da se dr Irena Radović razriješi funkcije viceguvernera Centralne banke Crne Gore.

Izvolite.

Hvala vam, 43 poslanika su glasala, 42 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih glasova, pa objavljujem da je predlog usvojen i funkcije viceguvernera Centralne banke Crne Gore razriješena je dr Irena Radović.

Prelazimo na izjašnjavanje o predlozima odluka koje se tiču promjena u sastavu Odbora.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Administrativni odbor predložio je da se dužnosti člana Zakonodavnog odbora razriješi Filip Vuković, a za člana Odbora izabere Momčilo Martinović.

Stavljam na glasanje Predlog odluke. Izvolite.

Hvala vam, 43 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke Administrativnog odbora.

Administrativni odbor predložio je da se dužnosti člana Odbora za Evropske integracije razriješi Maja Bakrač, a za članicu Odbora izabere Sanja Pavićević.

Stavljam na glasanje Predlog odluke. Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke.

Kolege, samo još malo strpljenja.

Administrativni odbor predložio je da se dužnosti članice Odbora za ljudska prava i slobode razriješi Nada Drobnyak, a za člana Odbora izabere Momčilo Martinović.

Stavljam na glasanje Predlog odluke. Izvolite.

Hvala, 44 poslanika su glasala, 41 za, jedan protiv, dva uzdržana, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke.

Poštovane kolege, ovim je deveta sjednica prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2018. godini završena.

Kao što ste dobili obaveštenje, sledeća sjednica je sjednica posvećena Premijerskom satu i poslaničkim pitanjima, zakazana za 18. jul sa početkom u 11 časova, a najvjerovatnije za 23. jul će biti zakazana sledeća redovna sjednica. Hvala vam.